TELEGRAFUL ROMAN.

...grafulu ese de done ori pe septe-... : joi'a si Dumineca'a. — Prenume-...ra se face in Sabiiu la espeditur'a ... pe afara la c. r. poste, cu bani ...'a prin scrisori francate, adresate ...ra espeditura. Pretiulu prenumeratiu-...ei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ...ar' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 1. ANULU XIV.

Sabiiu, in 2/14 Ianuariu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNEA" SIBIIU

Sabiiu 1 Ianuariu 1866.

Iarasi au trecutu unu periodu, o bucata de tempu, pre carea omenimea o numesce a n u; iarasi stâmu la intrarea altui asemenea periodu, séu bucâti de tempu.

Inapoi'a nóstra cautâmu asupr'a lucruriloru intemplate, inaintea nóstra cautâmu plini si de sperantie si de ingrigiri si in óresi care mesura chinuiti de curiositatea, ca óre ce ni va descoperí anulu acest'a din cele ce stau ascunse dupa perdéu'a venitoriului?

Ómenii in adeveru propunu de multe ori lucruri destule si pentru venitoriu, insa cine va negá, ca acelea suntu tóte inveluite de grós'a si nestravedieiós'a perdea a venitoriului dimpreuna cu o miia de impregiurâri nóue necunoscute, cari impregiurâri de multe ori, candu impingemu perdéu'a cu o dî, septemâna, luna séu cu unu anu inainte, spre a realisá cele propuse, ni se opunu si ne indrépta la resultate, cari nu au fostu socotite in planurile si calculatiunile nóstre si de care noi póte nici ca amu visatu.

Constatându-ne esperiinti'a din viéti'a mica si din viéti'a mare acestu adeveru ne si arata totu odata, ca cele ce ... sa le asceptâmu dela venitoriu nu suntu absolutu ... lucruriloru din trecutu, ci ele suntu si vointi'a ... mai pre susu de lucruri si mai pre susu de ómeni, ... cari dominéza si conduce si lucrurile si ... cătra destinurile loru.

... fati'a acestor'a aflandu-ne noi acum in momen- ... unde facemu o privire inapoi asupr'a celoru trecute ... unde cu curiositate cautâmu spre cele venitóre avemu ... antâiu de tóte a ne rechiamá pre scurtu in me- ... cele mai momentóse lucruri petrecute in anulu ...u.

Déca ne radicâmu la punctulu de unde putemu cautá a- ...r'a vietiei popóreloru din lume, ne aducemu aminte ca in ...eric'a de médianópte in anulu acest'a s'a pusu capetu u- ...i resboiu infricosiatu, carele insa si-a cerutu chiaru si dupa ...cetarea lui o jertfa insemnata adeca viéti'a presiedintelui ...tateloru Unite, Lincolu. Totu in acea parte a lumei vedemu inca ...siadi luptandu-se principiulu monarchicu cu celu republicanu, in statulu Mesicului. Din alta parte a lumei si adeca din Afric'a avemu sa inregistrâmu unu reu, carele au cerutu jertfele sele, intielegemu ací epidemi'a cholerei, carea au strabatutu si in Eueop'a nóstra si inca mai pâna la fruntariele tierei nóstre.

Si fiindu ca suntemu la Europ'a la acea parte de pamentu in carea locuimu si noi avemu a revocá memoriei dóue perderi a duoru barbati mari si de influintia in lumea cea mare politica, intielegemu ací pre lordulu Palmerstonu despre carele la tempulu seu amu vorbitu si noi in acésta fóia si pre regele Belgiului, Nestorulu capeteloru incoronate din Europ'a.

Preste totu putemu dîce ca acésta parte de pamentu in acestu anu n'au fostu bantuita de resbóie si de nelinisciri afara de neinsemnatele intrerumperi din Romani'a, Bavari'a Iri'a (Britani'a mare), si Spani'a.

Câtu pentru césta din urma insa, acum in dîlele mai de ...urendu fù de nou neliniscita si déca putemu dá ...iamentu la cele ce ne spunu dîuariele, neliniscirea acé- ...te sa aiba urmâri insemnate.

... urindu-ne la statulu nostru Austriacu ne vedemu ...arturisí, ca ne aflâmu in stare de transactiune. ...leca in anulu acest'a sistandu-se constitutiu- ...u acést'a senatulu imperialu, schimbandu-se ...endu-se din inaltîmea tronului unu apelu ...a contribuí la o definitiva deslegare ...î prin urmare la o definitiva multiu- ...uroru tieriloru si popóreloru din mo- ...Acestu scopu fura convocate dietele to- turoru tieriloru, intre care si a nóstra, a cârei scopu si resultate le scimu fâra de a puté mesurá resultatele ulterióre. Caus'a impregiurârei din urma este, ca precum celelalte diete asiá si a nóstra inca sustau.

In fine venindu la viéti'a nóstra bisericésca cu bucuria trebue sa ne aducemu aminte, ca fratii nostrii de unu sânge si o credintia, cari se aflau sub ierarchia strâina, s'au re'ntorsu in anulu acest'a sub scutulu Metropoliei loru natiunale, recapetandu-si si Episcopii loru natiunali.

Eata dar pâna ací fugitiv'a descriere a anului espiratu. Acum sa ne indreptâmu privirea inainte câtra cele venitóre. Si fiindu ca amu aratatu la inceputulu acestoru siruri ce este impreunatu cu cele ce au sa fia in venitoriu si ca in acui mâna se afla cu deosebire acel'a, trebue sa recunóscemu, ca noi in asemenea momente precum e si momentulu acestu seriosu avemu de a invocá pre acea prea inalta fiintia pentru ajutoriulu ei, cá cu acest'a sa ajungemu la realisarea dorintieloru, pre cari le asceptâmu sa emaneze din propunerile nóstre.

Sa o invocâmu dara si sa nu ne mandrimu a povestí despre lucrurile ce asceptâmu sa fia, cu siguratate, ca asiá séu asiá va fi, ci sa ne esprimâmu numai dorinti'a, ca asiá dorimu sa fia. Si adeca noi amu dorí cá anulu acest'a sa nu fia bântuitu nicî de resboiu nici de alte necasuri; amu dorí cá cestiunile cele pendinte, despre care ne aducu dîuariele mari sciri nu neingroditóre, sa se deslege pre cale pacinica; amu dorí cá asiá numitele cestiuni: orientala, romana, venetiana, Schleswig-Holsteineana, polona sa nu dea ansa la vre-o turburare a liniscei popóreloru; amu dorí cá popórele Austriei sa intieléga odata chiamarea loru si sa se adune cu increderea impregiurulu monarchului loru, statorindu legi, in urm'a câroru sa vina fericirea, multiamirea si indestulirea pentru statu si pentru membrii lui; iara in tiér'a nóstra binecuventata de natura cu atâtea bunetâti, amu dorí sa intre odata adeverat' a armonia fratiésca, cá sa se bucure fia-care natiune, fia-care biserica de drepturile ce i se cuvinu si cá fia-care cetatiénu sa fia mândru de conumele imprumutatu dela dulcea-i patria, de conumele t r a n s i l v a n u!

Eveneminte politice.

Sabiiu 1 Ianuariu 1866.

Precum amu vediutu din depesi'a publicata in nrulu trecutu si precum cetimu in corespundinti'a nóstra din Clusiu diet'a tranna se amâna si se voru alege in scurtu tempu ablegati pentru diet'a de incoronare din Pest'a. Legea dupa care se voru face aceste alegeri este cea dela Pojonu din 1848.

Dela diet'a U n g a r i e i aflâmu ca mercurea trecuta si au reinceputu lucrârile si ca dupa cetirea protocolului din siedinti'a din urma s'a cetitu diplom'a din 20 Octombre 1860 si patent'a din 26 Fauru 1861, iara dupa acestea unu documentu de statu privitoriu la referintiele tieriloru tinetóre de corón'a ungurésca. Dupa cetirea acestor'a propune Deák, cá indata dupa verificatiuni si dupa desbaterile adresei sa se ia inainte actele de statu amintite. Totu in asta siedintia se cetesce o petitiune a cetâtiei F i u m e, carea cere a se incorporá la Ungari'a.

Din sciri mai vechi adaugemu totu din Ungari'a, ca cancelariulu de Curte Majlat avea ca pe marti'a trecuta sa sosésca in Pest'a.— Mai departe se vorbesce ca architectulu Ybl aru fi capetatu insarcinare oficiala a intocmí in cas'a ce-nóua a deputatiloru si o banca pentru ministri. Cas'a acést'a se dîce, ca pe inceputulu lui Fauru c. n. va fi gat'a si diet'a se va stramutá intr'ens'a.

Din V i e n n'a aflâmu mai multe sciri interesante si adeca despre o deputatiune a dietei ungaresci, care are missiunea de a invitá pre Maiestatea Sea Imperatés'a la Pest'a despre care ne spunu dîuarele ca fù preagratiosu primita.

O alta scire interesanta e amnestiarea compromisîloru politici din Lombardo Veneti'a, in urm'a cârei, afara de desertorii militari, in restempu de unu anu potu sa si dobendésca reintórcerea libera in patria séu sa iese din drepturile cetatienesci sî sa fia priviti cá aternatori de unu statu strainu.

Ministeriulu au publicatu bugetulu anului 1866 din care vedemu ca erogatele(spesele) statului anulu 1866 voru fi

531,273.881 f.

iara venitiurile 491,134.735 f.

prin-urmare unu deficitu de 40,139,146 f.

Din Bohemi'a aflâmu, ca Maiestatea Sea respundîndu la adress'a dietei din Prag'a siau esprimatu dorinti'a de a se incoronâ dupa dreptu sî obiceiu sântu in Prag'a, venerabil'a metropola a Bohemiei, de rege alu Bohemiei. —

Cautându in afara sî adeca la Franci'a aflâmu, ca discursurile Imperatului Napoleon dela anulu nou suntu pacinice. Elu si esprimà solului austriacu bucuri'a pentru atentiunea aratata din partea suveranului Austrici, decorandu pre fiiulu seu pre principele francezu cu ordinulu stului Stefanu. Celui Rusescu i esprima sperantia, ca anulu acest'a va fi mai norocosu pentru suveranulu lui. De siguru alusiune la mórtea clironomului rusescu. Se vorbesce fórte multu despre o conventiune de desiertarea Messicului de trupe francese.

In Itali'a s'au terminatu cris'a ministeriala, carea au incetatu cu formarea unui ministeriu nou sub generalulu Lamarmora. Foile publice nu prorocescu bine acestui ministeriu. Ele dîcu, ca elu va fi silitu a disolve camer'a, pentruca nu simpatiséza cu nici o partida din camera sî se mai dîce, ca ministrulu primariu are de cugetu a abdîce celu putînu de o camdata de o politica de putere mare; a abdîce de Rom'a sî Veneti'a sî ca se va strâduí a impucinâ armata celu putînu cu 100,000 de feciori.

Cu ocasiunea gratulârei de anulu nou, ce o fâcura oficirii francesi Papei le respunse acest'a cu recunoscintia multiamitóre pentru servitiele loru. In anulu acest'a dise ca le da o binecuventare mai larga sî mai generósa, pentru ca aude ca armata va sa'lu parasésca sî asiá póte ca acest'a e celu din urma anu, in care le póte dá binecuventarea sea. Citéza apoi cuvintele Ap. Pavelu: „sciu ca dupa departarea vóstra voru intrá lupii rapitori“ sî adauge ca va urmá lui Christosu, carele inainte de a se suí pe Golgot'a s'a rugatu in Gethsemane. Se va rugá pentru ei (oficeri sî soldati) sî familiele loru, pentru Franci'a sî pentru catolicii cei buni din tóta lumea, pentru famili'a imperatésca, pentru acésta seraca Italia, pe carea o au aruncat'o in abisulu nereligiunei sî miseriei (pour cette pauvre Italie qu'on a jeté dans l'abise de l'irreligion et de misere.)

Din Spani'a audîmu lucruri serîóse sî adeca de o revolutiune militara sub generalulu Prim. Se vorbesce ca garnisónele cele mai credincióse din Aranjuez sî Ocan'a au revoltatu mai antâiu. Cumca nu e gluma ne marturisesce scirea ca s'au publicatu starea de asedia preste tóta Spani'a.

Spre putîna orientare sa insemnâmu dupa „Revist'a Dunarei“ din Romani'a, ca situatiunea de adî a Spaniei isi are inceputulu de mai inainte. Astâ véra candu vrú a se intórce regin'a la Madridu o asceptau orasienii cu 40,000 flueritie, cá sa o fluere. Audiendu regin'a despre acést'a nu s'au dusu la Madridu, ci au mersu numai regele, carele de-sî salutà in tóte pârtîle, pe elu nu'lu salutá nimenea.

Spaniolii din cele ce se aude voru alungarea dinastîei burbonice sî unirea Spaniei sî Portugaliei in unu statu sub cas'a domnitóre Braganza. Cetimu ca cu ocasiunea trecerei regelui sî reginei din Portugali'a prin Madridu, de-sî petrecura numai dela 10 óre dim. pâna la 2 óre dupa am. sî dejunara la regin'a Spaniei, totusi candu se suira in vagonu la curtea drumului de feru strigara Spaniolii adunati in masse mari: „sa traiasca regele liberalu de Portugali'a“. Altii spunu, ca din multîmea adunata s'aru fi aruncatu regelui o cârpa, pre care se aflau scrise cuvintele: Iberi'a una! Viva la Iberia!

In Romani'a s'au deschisu demultu corpurile legislative. Cuventulu de tronu din anulu acest'a au fâcutu sensatiune in tóte partidele, pentruca Domnitoriulu au atinsu o córda delicata, declarandu, ca elu privesce indoit'a, alegere, ca unu depositu sacru. Eata cuvintele lui insusi: „Fiti convinsi ca eu n'asiu vrea de o putere care nu s'aru intemei'a de câtu pe fortia. Fia in capulu tierei, fia alaturea cu DVóstra, eu voiu fi totudeun'a cu tiér'a pentru tiéra, fâra alta tînta de câtu vrointia natiunâla sî marele interese ale Romaniei. Eu voiescu sa fia bine sciutu ca nici odata persón'a mea nu va fi o impedecare la ori-ce evenimentu, care aru permite de a consolidá edificiulu politicu la alu cârui asiediare amu fostu fericitu a contribuí.

In Alessandru Ioann I, Domnu alu Românîloru, Românii voru gâsí totudeun'a pe Colonelulu Cuz'a, pe acelu Colonelu Cuz'a care au proclamatu in adunarea ad hoc sî camer'a elective din Moldov'a marele principii ale regeneratiunei Românîei, sî care findu Domnu alu Moldovei, declar'a oficialmente Inalteloru puteri garante, candu primea sî corón'a Valachiei, ca elu primesce acést'a indoita alegere cá espressiunea neindoelnica sî statornica a vointiei nationale pentru Unire— insa numai cá unu depositu sacru.“

Acést'a, respunsulu la epistol'a vezirala, primirea unei adrese din partea popóreloru crestine a le Turciei sî unu respunsu datu de câtra Principele acestor'a au indemnatu pe unele dîuarie din Vienn'a a scrie, „ca Cus'a au fâcutu o bucata de cestiune orientala.“

Protocolulu

Siedintiei Comitetului Associatîunei tranne române tînute in 2 Ianuariu c. n. 1866 sub presidiulu Ilustritatei Sele D. Consiliaru Petru Manu, fiindu de fatia DD. membrii Comitetului: Il. Sea D. Consiliariu Pavelu de Dunc'a, D. Cassieru la cass'a provinciala Gabr. Vajd'a, D. Dr. Ioann Nemes, DD. prof. Zacharia Boiu, I. Popescu sî Nicolau Cristea; apoi Secret. Il I. V. Rusu sî D. Cassieru alu Associatîunei Const. Stezaru.

S'a pertractatu urmatórele obiecte:

§ 1. Presidiulu presentéza conspectulu despre starea cassei Asoc. pre tempulu acestei siedintie, din care se vede, ca cass'a Assoc. — dupa subtragerea erogateloru— are in proprietatea sea summ'a de 23,101 f. 71 xr. v. a.—

Se ia spre sciintia.

§ 2. Directoratulu Asoc. române pentru cultur'a poporului românu, din Aradu, din respectulu unei intielegeri continuative intre tóte trele Asoc. române, in obiectulu doritei unificâri a ortografiei române, prin pretiuit'a scrisóre din 30 Octobre (11 Nov. 1865) Nr. 89, comunica presidiului Asoc. tranne, respunsulu datu din partea Societâtii literarie din Bucovin'a, la scrisórea Asoc. literarie aradane ddto 29 Maiu (10 Iuniu) a. c. impartasita cu Asociatiunile române in cestiunea stabilirei unitâtiei ortografice.

Conclusu. Cetindu-se atâtu comitiv'a incl. Directoratu alu Asoc. literarie din Arad'a, câtu sî respunsulu Societâtiei lit. din Bucovin'a, privitoriu la obiectulu stabilirei unei unitâti ortografice: Comitetulu Asoc. tranne primesce cu cea mai mare placere aceste impartasiri, care au importantulu scopu, de a mijlocí sî pastrá sî pre acestu terenu o solidaritate nobilà intre capacitâtile con... a natiunei române. Totu de odata acestu Comitetu amos... conclusului adusu in ast'a cestiune, in siedinti'a II a adi... generale tînuta la Abrudu in 20 Aug. 1865 cum sî pet... de adenc'a importantia a subversantei cestiuni, cu privir... prosperarea sî viitoriulu durabilu sî pr... gresivu alu limbei sî literaturei român... se folosesce de asta ocasiune, a atrage cea mai incordata a... tentiune a toturoru barbatîloru de specialitatea filologica, sprimandu-si cea mai via dorintia, cá acei barbati români de specialitate, sa nu-si pregete ostenél'a, a veni in ajutoriulu unei imbucuratórie sî multiamitórie resolutiuni a acestei probleme, prin darea in publicitate pre calea dîuareloru române, a produseloru ingeniului studieloru sî esperiintieloru sale, castigate in acést'a specialitate, sî anume si indrépta acestu Comitetu dorinti'a sea in ast'a privintia, câtra prea demnulu V. presiedinte alu acestei Asoc.: cá presiedinte alu sectiunei filologice, a cârei constituire s'a decretatu in adunarea generala a Asoc. tranne tînuta in 1—2 Aug. 1864 la Hatiegu, determinandu totu deodata, a i se comunicá in copia autentica sî respunsulu onoratei Societâti literarie din Bucovin'a, datu la scrisórea recercatória a Asociatiunei literarie din Aradu.

§ 3. Aducendu-se inainte impartîrea aloru 2 stipendia de câte 100 f. v. a., cari cu ocasiunea impartîrei celorulalte stipendia ale Asoc. in siedinti'a Comitetului din 16 Nov. 1865, din caus'a unoru pedeci, ce se ivisera in urm'a faimei, ca tinerii, cari le capatara in anii trecuti scol. aru fi trasu stipendia sî din alte fonduri — remasera neimpartîte— dupace acum acele pedeci s'a delaturatu, Comitetulu pre bas'a documenteloru produse, a decisu cu unanimitate:

cá aceste stipendia sa se confereze sî pre an. scol. 1865/6 tineriloru Ioanne Nichit'a rigorosante in drepturi, sî Procopiu Laz'a juristu in IV anu la Universitatea regia din Pest'a, carii amendoi lea avutu sî in anii trecuti; ear concursele celorulalti suplicanti sa se resólve negative. —

§ 4. Secret. dupace in siedinti'a trecuta a Comitetu s'a decisu tiparirea statuteloru Asociat. cum sî consemn... membriloru Asoc. fâra de a se decide totu de odata sî ... rulu esemplareloru tiparinde, face intrebare, ca in câtplare sa se tiparésca statutele sî in câte consemnar... briloru Asoc. ?

Conclusu. Comitetulu dorindu cá mer...

Asoc. sa devina câtu mai cunoscuti inaintea publicului românu afla cu cale a decide : cá consemnarea membriloru Asoc. sa se tiparésca in 1000 de esemplaria, ear statutele numai in 500 esemplaria. —

§ 5. In Gubernin regiu Tranu, prin scrisórea din 18 Decembre Nr. 32,198 — 1865 impartâsiesce comitetului unu estrasu din conspectu despre progresulu imbucuratoriu alu stipendiatiloru Asoc. Ioane Dragomiru sî Nicolau Popu ca acesti tineri l'a fâcutu in sem. II. alu an. scol. 1864/5 cá audîtori la facultatea filosofica in Vienn'a in III-lea anu.

Se ia spre sciintia.

§ 6. Secr. II dupace aduce inainte ca cea mai mare parte a Redactiuniloru de jurnale române din Austri'a avura bunatate de mai multu tempu a onorá Asoc. tranna cu câte unu esemplariu din jurnalele, ce le edau, face propunerea cá acestoru redactiuni sa se impartâsiésca in semnu de recunoscintia, câte unu esemplariu din actele Asoc. câte s'a tiparitu pâc'acum.

Conclusu. Comitetulu primesce de conclusu alu seu propunerea Secretariului cu aceea adaugere cá respectiviloru Redactori sa li se esprime multiamita protocolamente. —

§ 7. Se roportéza despre banii incursi la fondulu Asoc. dela siedinti'a din urma a Comitetului Asoc. pâna la siedinti'a presenta. —

a) Prin D. Prot. sî col. alu Asoc. in Brasiovu Ioann Petricu, s'a tramesu la fondulu Asoc. 5 fl. v. a. cá taxa de m. ord. pre an. 1864|5. —

b) Prin D. col. in Câmpeni Georgiu Ioanette, s'a tramesu 15 fl. v. a.

c) Prin D. notariu com. in Racovitia Ioann Macelariu, cá oferte dela dóue comune române, Sabesiulu sup. sî inf. s'a tramesu 20 fl. v. a.

Sa ia spre sciintia.

§ 8. Se presentéza unu Conto despre 22 f. 29 xr. v. a. ddto 3 Decembre, dela tipografi'a archidiecesana, pentru concursele sî alte publicatiuni ale Comitetului inserate in decursulu anului 1865 in Telegrafulu Românu. —

Decisiune. Comitetulu asemnéza la cass'a Asoc. esolvirea respectivului Conto sî anume a sumei de 22 f. 29 xr. v. a. —

Cu aceste siedinti'a Comitetului se incheia pre la 7 óre sér'a.

Sabiiu in 2 Ianuariu c. n. 1866.

Petru Maniu — Presiedinte Int.
Ioann V. Rusu — Secret. II.

Dupa alegerile la diete.

Din Ungari'a.

Alegerile ablegatîloru se finira sî pentru diet'a Ungariei, i finindu-se sî anulu 1865, sa reprivimu la trecutulu mai deaprópe, sa vedemu ce reminiscentie avemu ?

Triste, prétriste reminiscintie ! Staturâmu fétia cu Magiarii la alegerile dietale, sî trecurâmu prin lupte neasteptate, ba, putemu dîce, prin sabia sî focu, la alegeri constitutiunale ! Ah ! Dómne me cutremuru, candu recugetu !

Nu vréu sa atingu de resultatulu alegeriloru, in favórea séu nefavórea Românîloru, acést'a, purtarea ablegatîloru români lu va demustrá, pentruca eu sum de parere, ca de vomu avé la dieta barbati de omenia sî harnici, sî mai putîni inca potu face multu,— decâtu mai multi, sî netrebnici.— Voiu sa atingu numai de nisce impregiurârí sî insusiri, cari caracteriséza pe magiaru sî românu in viéti'a constitutiunala !

Ni se sî asurdiá urechile de gur'a fratiloru magiari strigandu totu 48 ! sî dîcendu ne, ca prin legile din 48, au primitu sî pe Români, cá pe frati, in „az alkotmány védbástyaiba“— bastilele aperatóre ale constitutiunei patriei.

Dar primirea acést'a a nóstra o vedu numai o ilusiune pâna acum din decurgerea alegeriloru, ma chiaru sî din resultatele dieteloru din 48, sî 61 ! Pentruca vediurâmu numai pe fratii Magiari standu in bastilele aperatóre ale constitutiunei,— respective intre murii unei cetâti intarite cu arme, sî anume in cetatea de prejuru (varmegye) cu puterea de stapânire, sî cu putere cruda in mâna. Sî pe noi ne invitara in bastilele constitutiunei, insa candu amu vrutu sa intrâmu cá frati, atunci densii incepura din cetate a descarcá armele asupr'a nóstra, sî noi amu trebuitu séu sa retirâmu de puterea stapânirei, sî cea cruda,— séu unde amu fostu mai tari a sufletu, sa ceremu in ajutoriu vointi'a divina, virtutea sî terea morala a poporului românu pentruca numai aceste au armele invingatóre ale nóstre.

getati la tóte alegerile sî luptele nóstre in Comitate, descriu o icóna via a participârei nóstre la constitu- liberala a Ungariei, respective a Magiariloru. — totu asiá !

Nu este tiéra constitutiunala pe fati'a pamentului, unde sa se fia facutu atâtea escese sî abusuri, atâte betâi sî omoruri la alegerea ablegatîloru, cá sî in Ungari'a, sî deosebi fatia cu Românii, cari incepura a vedé lumina;— nu este tiéra in carea sî gubernulu (? R.) insusi sa fia datu ansa la aceste prin diregatorii sei, cá in Ungari'a ! Sî potemu dîce inaintea lui Ddieu sî a istoriei, ca ori unde s'au intemplatu scandale, acele le fâcura fratii magiari !

Acum'a se-i intrebâmu cu franchetia, acést'a vi este constitutiunea cea fericitóre, — acest'a ve este liberalismulu celu mare cu care va-ti fâlitu inaintea Europei, sî a-ti strigatu dupa pârtinirea ei ?

Au nu vi rusîne de omenimea intréga de popórele din patria sî de rege ? Spuneti, de este manier'a vóstra nobila, atunci candu lasati urme de tâtari, pe unde a-ti invinsu la alegerî constitutiunale ? ! —

Suntu seculi, decandu asiá uritu ve purtati cu popórele din tiéra sî deosebi cu Românii; pâna candu va mai conturbá acestu vandalismu, civilisatiunea européna ?

Au nu sciti, ca ceriulu resplatesce faptele rele sî la natiuni, sî nu aveti frica pentru pecatele vóstre ? — Câutati Poloni'a, carea fâcù atâtea rele altoru popóre sî religiuni, sî luati esemplu, pentruca blestemu greu o asupresce. — Nu iritati ceriulu cá sa tramita asemené blâstemu sî asupr'a dulcei nóstre patrie, pentruca ací locuiescu sî alte popóre mai vechi, si nevinovate !

Iara voi români fiti tari in credinti'a câtra Ddieu sî Imperatulu sî nu ve temeti, pentruca adî suntu órele ispitei in viéti'a vóstra ; — virtutea, sî puterea morala ve va mantuí !

Pompeiu.

Clusiu 10 Ianuariu cal. nou. Astadi câtra 10½ se ceti rescriptulu imperatescu in trei limbi. La cetirea numelui Maiestatei Sele se audîra „éljen“ insa nu pré sgomotóse. Rescriptulu spune pentruce a fostu conchiamatu Maiestatea Sea diet'a, apoi aduce, ce au decisu ea, recomandendu sî cele ce s'au fâcutu din partea lui Bömches sî Hosszu in favórea Sasiloru sî Românîloru, adaugendu-se sî voturile separate ale Archiepiscopului gr. res. Bar. de Siagun'a sî ale deputatului Sabiiului Rannicher cu consotii loru.

Deci imperatulu concede tramiterea deputatîloru la diet'a incoronatóre din Pest'a. Câtu-i pentru uniune, aceea se va poté efeptuí numai atunci, candu se voru regulá relatiunile tieriloru tînatóre de corón'a Ungariei de o parte, iara de alta cu imperiulu intregu. Acésta concesiune se da cu aceea dechiaratiune, ca prin ea nu se alteréza nimicu in legile tierei, sî ca uniunea este conditiunata dela interesele speciali ale tierei, dela indestulirea pretensiuniloru celorulalte natiuni sî dela cestiunile de administratiune ale acestei tieri. Se concede, cá sa se faca alegeri dupa legile din 1848 sî se voru face dispositiuni pentru tramiterea regalistiloru.

Cam acest'a este intielesulu. Zeyk, dupace presiedintele dechiara diet'a de amanata, dîse, ca rescriptulu cuprinde astfeliu de pasage, despre care trebuie vorbitu; dara presiedintele dechiara, ca dupa vointi'a mai inalta, sî demandaciunea comisariului regescu diet'a este amanata sî nu se sufere nici o desbatere, de-sî se sculara multi a spriginí pe Zeyk.

Dupa aceea se compuse protocolulu sî se citî in tote trei limbile. Apoi presiedintele tînù o cuventare sî esî. Dieta merse la densulu unde Grofulu Kalnoki tinù o cuventare de multiamita la care respunse betrânulu innecându-se in lacrimi. —

— Eri in 27 Decembre umblà tat'a de vecini din casa in casa, cu porunca dela politi'a orasiena, cá nu cum-va astadi in 28 Dec. (9 Ian.) sa puna stéguri séu sa faca iluminatiune, ca voru dá de mare pedépsa. —

Varietâti.

— Escelenti'a Sea Prea Santîtulu Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a fù gratulatu de anulu nou decâtra membrii consistoriului archidiecesanu, ai eforiei archidiecesane sî ai corpului professoralu seminarialu in uno corpore.

— Prea venerabilulu nostru Consistoriu archidiecesanu au emisu unu cercularîu sub Nr. cons. 991 / 1865 prin care aduce la cunoscinti'a oficieloru bis. respective, ca

„Inaltulu Guberniu regiu cu privire la starea sî impregiurârile servitoriloru bisericesci ai deosebiteloru confessiuni, afla de lipsa a modificá ordinatiunile guvernamentale din 15 Iuniu 1850. Nr. 9099. sî 10340. mai incolo din 20 Martie 1852. Nr. 26586. precum sî ordinatiunea locotiintiale din 1855. Nr. 27838. (bul. tier. 1856. p. II. b. VI. Nr. 15.) si a scutí dela lucrulu drumuriloru : a) pe servitorii bisericesci ai tuturoru confessiuniloru sub ori ce

numire; sî b) pe clopotarii, crâsnicii, carii in acést'a a loru calitate ici, colo suplinescu pe servitorii bisericesci, cu observarea, ca in comunitati bisericesci mai mici numai 1. servitoriu sî 1. clopotariu, iara in cele mai mari numai 2 servitori sî unu clopotariu se potu bucurá de dreptulu de scutinti'a susu pomenita. —

Bugetulu erogateloru anului 1866. Statulu curtiei 7,420,000; cancelari'a de cabinetu 60,257; senatulu imperialu 200,000; consiliulu de statu 142,128; consiliulu ministriloru 25,963; ministeriulu de esterne 2,202,280; ministeriulu de statu 21,682,096; ministeriulu de culte sî instructiune 5,305,758; consiliulu de iustructiune 30,000; ministeriulu de politia 2,836,454; cancelari'a aulica ungurésca 11,436,586; transilvana 3,315,731; croata 1,625,781; ministeriulu de finantie 350,645,150; ministeriulu de comerciu 14,564,939; ministeriulu de justitia 9,721,678; ofiiciulu de controlu 3,470,099; ministeriulu de resbelu 96,588,981 lânga care mai suntu de a se adauge pentru marina 7,825,981 f.

Reuniunea femeiloru române „pentru ajutorirea fetitieloru serace“ precum in anii trecuti asiá sî in decursulu acestui carnevalu va dá in 9/21 Ianuariu 1866 unu balu strâlucitu romanescu in sal'a redutului din Brasiovu, a cârui venitu curatu este destinatu a se adauge la fondulu Reuniunei, din care cum este cunoscutu se sustînu scólele de fetitie din Brasiovu, Sabiiu sî Blasiu sî care crescendu va intemei'a sî in alte orasie romanesci din Transilvani'a asemenea institute.

Inceputulu balului e la 8 sér'a. Intrarea costa 1 f. 60 xr. de persóna.

— „Onorabile Redactiuni a „Telegrafului Romanu.“ Amu onóre a inaintá acei onor. Redactiuni câte unu esemplariu din „Monitorulu oficialu“ rugandu-o, pe de o parte sa tramita acestei redactiuni in schimbu câte unu esemplariu din jurnalulu seu, iara pe de alta sa bine-voiésca a face abonati acestui jurnalu care este celu mai respanditu in Principatele române-unite.

Abonamentele se potu face atâtu la redactiunea acei foi câtu sî la Dlu Samuel Filtschische Buchhandlung in Hermanstadt. Pretiulu abonamentului se póte vedé in capulu foii câtra care mai urméza a se adauge sî transportulu de optu (8) cruceri numerulu. Redactoru Siefu.

Bucuresti in 3 Ianuariu 1866.

Dupa premiterea acestoru de mai susu, facemu publicului nostru cunoscutu ca pretiulu abonamentului este pe anu 4 galbeni, pe jumetate 2 galbeni sî pe trei luni 1 galb., la care se mai adauge pretiulu portulu 8 xr. de nru. Acei ce voru a abonú la acésta fóia suntu rugati a grabí cu abonamentele.

„Revist'a Dunârei“, fóia scientifica, literaria sî politica (rectius politica liter. etc.) ese odata pe septemâna cu pretiulu abonamentului pe anu 64 lei sî in Districte 72 lei, sub responsabilitatea dlui Lazaru Vlascenu.

Fói'a acést'a este fórte bine redigeata. Un'a insa trebuie se insemnâmu cu ocasiunea acést'a, adeca, ca sî dens'a pare a fi opusa Gubernului. Omulu candu se restauréza de bóla indelungata are lipsa sî de tempu sî de linisce, sî credemu ca asiá e sî la unu statu recovalescentu cum e Romani'a. De aceea caveant consules dela „Revista Dunârei!“

Gluma nesocotita. Dupa cum scrie Debatte, in Pest'a unii domni tineri vrura sa faca o gluma. Ei capetara de óre unde unu blanchetu de depesie telegrafice sî o cuverta sî scrisera pe blanchetu unui domnu ca aru fi castigatu dela o loteria mare din Vienn'a. Acést'a scire telegrafica falsa i o espeduira a casa. Bucuri'a bietului omu de noroculu neasceptatu asiá fu de mare incâtu numai decâtu cadiù ametîtu. Inca nu se scie déca se va puté delaturá periculu ce i-au venitu din glum'a acest'a. —

Publicarea

sumeloru incurse la fondulu Asoc. tranne dela siedinti'a Comitetului tinuta in 5 Decembre 1865 pâna la siedinti'a din 2 Ianuariu 1866 c. n.

1) prin D. Prot. sî Col. Asociatiunei in Brasiovu, Ioane Petricu s'a tramesu la fondulu Asoc. cá taxa rest. de m. ord. pre an. 186⁴/₅ penlru D. Parochu in Tarlungeni Georgie Manole 5 fl.

2) prin D. Col. in Câmpeni, Georgie Ioanette s'a tramesu la fondulu Asoc. 15 fl. v. a. sî anume: a) tax'a pentru 5 diplome dela 5 membrii ord. 5 fl. b) dela D. Ioane Balea parochu in Bistr'a tax'a de m. ord. pre an. 186⁴/₅ 5 fl. c) dela D. Vasiliu Burdiu Jude comunalu in Bistr'a tax'a de m. ord. pre an. 186⁴/₅ 5 fl. Sum'a 15 fl.

3) Prin zelulu nobile sî stâruinti'a demna de imitare sî din partea altoru conatiunali, a Dlui Notariu comunale in Racoviti'a, Ioann Macelariu s'a tramesu la cas'a Asoc. cá oferte pre an. 186⁴/₅ sum'a de 20 fl. v. a. sî anume:

a) dela Comun'a Sabesiulu superióre (de susu) 10 fl
b) dela Comun'a Sabesiulu inferioru (de josu) 10 fl
Sum'a 20 fl. v. a.

4) D. c. r. Capitanu in pensiune sî Cassieriu ad. Const. Stezariu a respunsu tax'a pentru decretu 1 fl

Dela Secretariatulu Asoc. tranne române.

Sabiiu in 2 Ianuariu c. n. 1865

Postu de Professoru devenitu vacantu

Amesuratu in. emisu alu Guvernului regiu transilvan ddto 22 Decembre 1865 Nr. $\frac{33,001}{t. 512}$ se escrie prin acést'a con cursu pentru catedr'a de matematica sî fisica devenita vacan ta, dela Gimnasiulu c. r. de statu din Sabiiu (limb'a instruc tiunei cea nemtiésca) cu carea e impreunatu unu salariu anu alu de 945 f. v. a. prelânga dreptulu de avansementu la ur gradu mai inaltu de salariu sî prelânga pretensiunea de un adusu diecenalu de 105 f. v. a. dupa fiacare diece ani de ser vitiu seversîti spre deplina multiamire.

Competitorii au de a-si indrumá petitiunea loru indrep tata câtra in. Guvernu regiu instruita cu atestatu de bo tezu, testimoniele de studii sî cu testimoniulu prescrisu despr castigat'a facultate de propunere, cu atestatu despre aplica tiunea sea de pâna ací sî despre cunoscinti'a limbiloru tier (ungurésca sî romanésca) — in restempu de 6 septémâni prin Antisti'a loru la Directiunea Gimnasiului c. r. de Stat din Sabiiu.

Sabiiu 10 Ianuariu 1866.

Nr. 1—1 **Escriere de Concursu**

Pentru unu postu de economu séu deregatoriu la Domi niulu Archi-episcopescu din Blasiu. —

Emolumintele impreunate la acestu postu suntu: a) bar gat'a 200 fl. v. a. b) Grâu 100 metrete. c) Secara 50 met d) Cucuruzu 100 metr. e) Ovesu 50 metr. f) Sare 100 pon g) Vinu 50 ferii netrasu séu trasu de pe drojdii 40 ferii. h 2 rimatori slabi sî pentru ingrasierea loru 20 metrete Cucuruzu i) Lemne de focu 6 orgii. k) Jurestentiune pentru 2 Cai 2 Vaci pre lânga cuartiru liberu in Cerg afla curia dominale. —

Doritorii de a ocupá acestu postu a Concursurile sele pâna in 15/3 Februariu tropolitana din Blasiu.

Eara lânga concursu au sa mai alature testatu séu carte de botezu sî b) atestatu d rale sî politica sî c) atestatu ca au mai s séu dregatori, séu ca se pricepu in ducerea

Blasiu 1-a Ianuariu 1866 st. n.

Provisoratulu

Nr. 2—1. **Escriere de Concurs**

Devenindu vacanta statiunea invetiator Lugosiului, cu care este impreunate urmatórele emolumente a nuale: 262 fl. 50 xr. vl a. 20 metii ge grâu, 6 orgii de lemne din cari se provede sî scól'a cu incaldîtulu, 84 fl. v. a. bar pentru cortelu.

Competentii suntu avisati recursele loru bine instruate cu documinte despre absolvirea preparandiei române din Aradu purtarea morala sî politica, Atestatu ca suntu nascuti Român de ritulu greco orientalu, precum sî servitiulu de pân'acum adresate Venerabilului Consistoriu diecesanu din Caransebesiu a le tramite pâna la fiuea lui Faurariu an. 1866 la subscrisulu, câci la cele mai târdîu tramise nu se va reflectá.

Lugosiu in 1/13 Decemvre 1865.

Ioann Marcu Proto.
sî Inspect. Distr.

Nr. 3—1. **Escriere de Concursu.**

La statiunea invetiatorésca din Sidiór'a, facendu-se pos tulu invetiatorescu vacanta se escrie Concursu, pe lânga salariulu sî emolumintele urmatóre: 105 fl. v. a. salariu anualu unu centenariu lardu (clisa,) unu centenariu sare, 15 metii grâu, 24 metiu cucuruzu, 12 orgie 2 lemne, jugere de pamentu sî cortelu liberu cu grâdina de ½ jugere.

Competenjii voru avé recursele sele bine instru stimoniu despre absolvirea preparandiei române cu Atestatu ca e de relegea greco-orientale, d morala sî politica precum sî servitiulu de pân' Venerabilulu Consistoriu diecesanu din Car dreptate pâna la ultim'a lui Faurariu an. 1 câci la cele mai târdîu tramise nu se va

Lugosiu in 23 Decemvre 1865.

Ioa

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei a

ELEGRAFULROMANU

ese de doue ori pe septe-
'a si Dumineca. — Prenume-
face in Sabiiu la espeditur'a
fara la c. r. poste, cu bani
scrisori francate, adresate
ditura. Pretiulu prenumeratiu-
Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a.
umetate de anu 3. fl. 50. Pen-
te parti ale Transilvaniei si peu-

Nru 2. ANULU XIV.

Sabiiu, in 6/18 Ianuariu 1866.

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Rescriptulu regescu.

Noi Franciscu Iosifu I. din grati'a lui Ddieu Imperatu alu Austriei, Rege apost. alu Ungariei etc., Mare Principe alu Transilvaniei si comite Secuiloru etc. etc. tramitemu membriloru dietei Marelui Nostru Principatu Transilvani'a, adunati in urm'a conchiemârei Nóstre pre 19 Nov. 1865 in liber'a Nóstra cetate Clusiu salutarea Nóstra si grati'a Nóstra.

Noi Ne amu aflatu motivati a Ve conchiamá iubitiloru credinciosi cu rescriptulu Nostru din 1 Septembre a. c. la diet'a adunata in liber'a Nóstra cetate Clusiu pe 19 Nov. a. c. si cá obiectu eschisivu de pertractare alu dietei acestei'a amu defiptu luarea innainte a revisiunei art. I. de lege din 1848, despre uniunea iubitului Nostru M. Principatu Transilvani'a cu regatulu Nostru Ungari'a, care pâna acum se lasase de câtra Noi neatinsa.

E intentiunea Nóstra, manifestata si in rescriptulu regiu din 6 Oct. a. c., care imbratîsiadia binele ambeloru tieri, cá pré important'a cestiune a regulârei relatiuuilou de dreptu de statu ale M[illegible] Transilvani'a, care sta in legatura intima cu corón'a
sa se aduca la o resolvire multiamitóre. Dupa
ntatiune din 18 Decembre a. c. care Ni o
atu cu deosebire importanti'a politica si
ntru un'a mai intima anecsare a Ar-
Nostru Ungari'a. Totu deodata in
ntereseloru deosebiteloru natiunalitâti si
ati recomendatu propunerile formulate, a
cu Bömches in interesulu natiunei sasesci
siului Iosifu Hosszu in favórea natiunei
ropuna la diet'a comuna. Totu asemenea
atatiune si opiniunile separate, a Archiepi-
iu Baronu de Siagun'a si a dep. din Sabiiu
consoti.

gârile Vóstre, si pentrucá deslegarea cestiuniloru
u, care atingu pe tóta Monarchi'a, sa nu sufere
, concedemu Noi, cá la present'a dieta de incoro-
ei, ccare va avé a se ocupá cu regularea acestoru
se tramita din partea iubitului Nostru M. Principatu
Transilvani'a representanti dupa modulu si ordinea de alegere din anulu 1848 pentru apararea intereseloru tierei.

Aplacidandu Noi representarea Transilvaniei la diet'a acést'a, o facemu acést'a cu acea espresa dechiaratiune, cá prin acést'a sustarea in dreptulu seu a legiloru emise pâna acum sa nu se alterese nici decâtu. Uniunea definitiva a ambeloru tieri, pe care Noi numai pe bas'a regulateloru repórte de dreptu de statu ale tieriloru corónei Ungariei intra olalta si câtra imperiu o putemu efeptui, o facemu afara de acést'a dependinta dela cuvenit'a considerare a interesseloru speciali ale M. Nostru Principatu Transilvani'a si dela garantarea pretensiuniloru de dreptu ale deosebiteloru natiunalitâti si confessiuni, pre care si Voi le ati apretiuitu, si dela regularea corespundiatória scopului a cestiuniloru administrative ale tierei.

Cu privire la acést'a a Nóstra resolutiune aflâmu a amaná diet'a presenta pâna la alta dispusetiune.

Totu odata demandâmu, cá sa se pasiésca fâra intardiare la deputatiloru Transilvaniei, ce trebuie sa se tramita la dieronare, ce si are sessiunea acum'a in regatulu Nostru Noi vomu lasá a se pune la cale cele de lipsa, cá regalistilorr, cârei dupa §lu I alu art. VII de lege n. 1848 se da in cas'a megnatiloru dreptu de e la Pest'a cu cea mai putinciósa intetîre.

mintrenea remanemu cu favórea si grati'a
. principe nestramutatu aplecati.
a si capital'a Nóstra Vienn'a in dóuedieci si cinci Decembre un'a miia optu sute siése-dieci si cinci in anulu regimelui Nostru alu optuspredieceleа.

Franciscu Iosifu m. p.

Franciscu c. Haller m. p.

La propriulu mandatu alu Maiestatei Sele ces. reg. apostolice.

Nicolau c. Teleki m. p.

In „Wiener Zeitung“ din 10 Ianuariu c. v. s'a publicatu urmatoriulu rescriptu pr. in. alu Maiest. c. r. Apostolice:

Noi Franciscu Iosifu I. din grati'a lui Ddieu Imperatu alu Austriei; Rege apostolicu alu Ungariei, Bohemiei, Galitîei si Lodomiriei, Rege alu Lombardiei, Venetiei si Iliriei; Archiduce alu Austriei; mare principe alu Transilvauiei si conte alu Secuiloru etc.

Inaltu nascutîloru, Venerabililoru, Nobililoru, Inaltubinenascutîloru, Binenascutiloru, Nobilunascutîloru, Onorabililoru, Prudentîloru si Intieleptîloru Iubitii Nostrii Credinciosi.

La rogârile cele ce Ni s'au fâcutu prin representatiunea Nóua substernuta sub 18 Decembre a. c. din partea membriloru dietali a marelui Nostru principatu Transilvani'a adunati in lib. Nóstra cetate Clusiu in urm'a rescriptului Nostru convocatoriu din 1 Sept. 1865 si dându acelor'a ascultare, Ne-amu aflatu preagratiosu indemnati a concede, ca la diet'a ungurésca de fatia conchiamata de Noi in liber'e cetate reg. Pest'a pe 10 Decemvre a. c. sa tramita si marele Nostru principatu Transilvani'a dupa modulu si ordinea de alegere dela anulu 1848 pre chiamatii corónei si deputatii jurisdictiuniloru lui.

Dreptu aceea iubitîloru Credinciosi Ve insarcinâmu gratiosu a luá mesurile corespundietóre in comitate, districte cu includerea districtului Naseudu, in scaunele secuiasci, apoi in scaunele si districtele sasesci, in cetâtîle libere regesci si in opide, pentru cá in intielesulu decisiuniloru articulului II de lege trannu din 1848 sa se faca in graba alegerile deputatîloru si pentru cá acesti'a indata sa se tramita la diet'a ung. cea deja deschisa.

Câroru Noi de altmintrenea remanemu cu favórea si grati'a Nóstra regésca si de M. principe nestramutatu aplecati.

Datu in resiedinti'a si capital'a Nóstra Vienn'a in dóuedieci si cinci Decemvre o mia optu sute siésedieci si cinci in anulu regimelui Nostru alu optuspredieceleа.

Franciscu Iosifu m. p.

Franciscu c. Haller m. p.

La propriulu mandatu alu Maiest. Sele c. r. ap.

Nicolau c. Teleki m. p.

Eveneminte politice.

Sabiiu 5 Ianuariu.

Din Clusiu avemu si sciri private si acum cetimu si in diuarie, ca inca in 8 Ianuariu c. n. aru fi sositu de totu pe neasteptate baronulu Krigsau insotîtu de fostulu pretoru c. r. in Turd'a Hirsch. Sosirea acést'a si visitele ce le au fâcutu acesti'a pela barbatii cei mai de frunte din Clusiu, au datu ansa la conjecturi multe.

Verificatiunile la diet'a din Pest'a tînu indelungu si se vede ca voru tiné inca. Se dice ca bar. Eötwös aru fi propusu, ca in caus'a fia-cârui protestu de verificatiune sa vorbésca numai câte doi pro si contra, ceea ce nu s'a primitu. Din cele ce se suna, conchide lumea ca si desbaterea adresei va sa tîna tempu mai indelungatu. Dupa unu telegramu alu „Presse-i din Vienn'a unele fractiuni dietale sa invoiescu cá adres'a la cuventulu de tronu sa fia unu actu loialu, altele iara ca acolo sa se esprime asteptarea, de a se dá in desbatere câtu mai in graba afacerile comune si revisiunea legiloru din 1848 cu deosebire insa art. III despre ministeriulu responsabilu si art. VI despre organisatiunea comitateloru. (A se vedé la sciri dela diet'a Ungariei. Dupa Sürgöny, locutiinti'a Ungariei este insarcinata din parte cancelariei aulice a licuidá din fondulu ung. pentru studii sum'a d 49,905 f. preliminata pe 1866 pentru institutele de instructiune croat si slavone, care suntu de a se platí cassei principale din Agri'a i rate de câte unu patrariu de anu.

Referatulu contelui Iuliu Andrasy despre primirea ce au a

ul'o deputatiunea dietei la Maiestatea Sea Imperatés'a, s'a primitu cu eljenu-uri sgomotóse.

In dîlele trecute furâmu insciintiati prin diuarie despre mórtea Archiepiscopului latinu din Calocia, Iosef Kunst.

Acum cetimu de o alta perdere pentru Ungari'a si adeca de cea causata prin mórtea contelui Emiliu Desewffy. Lânga acestea audîmu ca fómetea se arata in pârtîle nordice a le Ungariei.

Din Vienn'a se respandisse scirea despre amanarea dieteloru de dincolo de Lait'a. „Presse“ spune acum ca scirea acést'a se demintiesce, insa numai in modu a patr'a parte oficiosu si adauge, ca inlauntrulu ministeriului s'aru fi consideratu impregiurarea, ca aru fi oportunu, cá dietele sa se inchida câtu mai curendu, póte, dice totu Presse mai departe, sî pentrucá sa nu se ingreune statulu cu spesele dieteloru celoru multe.

— Vorbindu „W. Abdpost“ despre tractatulu comercialu incheiatu intre Austri'a si Angli'a, arata totdeodata ca punctulu de vedere alu regimului candu au incheiatu acestu tractatu au fostu alu comerciului liberu, adauge insa, ca au emanatu sî din consideratiuni politice si ca o de mare insemnatate pentru politic'a comerciala a Austriei.

C. G. i se scrie dela diet'a croata, ca comitetulu, cârui i s'au fostu incredintu compunerea adressei aru fi gat'a cu lucrârile sele si ca desbaterea acelei adrese aru ajunge catu mai curendu la ordinea dîlei. Intr'aceea se spune ca diet'a aru fi avendu dóue representatiuni gat'a spre a le substerne Maiestatei Sele. Un'a tractéza decisiunea dietala in privinti'a subtragerei scaunului si votului asesoriloru de tabla, in dieta; alt'a cere, sa se faca prégratiósa dispunere, ca si regimentulu de margine petrovarodinénu sa tramita deputati la diet'a croata, pentruca teritoriulu acestui regimentu din tempurile cele mai vechi au fostu o parte intregitóre a regatului triunitu.

— Slavii de média-di voru capetá câtu mai curendu o academia, a cârei statute s'a compusu inca in diet'a din 1861. Aceste statute s'au modificatu si astépta numai pr. n. sanctiunare.

— Din Veneti'a aflâmu ca prin actulu de gratia alu Maiestatei Sele (amnestia) 400 de dominiuri ce erau secuestrate s'au intorsu iara in mânile proprietariloru loru de mainainte.

— Din Galiti'a audimu ca domnesce o fómete mare. Diet'a au votatu o „lege de fómete“, carea s'a sanctiunatu de Maiestate Sea. Comitetulu insarcinatu cu procurarea bucateloru au aflatu unu ajutoriu bunu in banca filiala anglo-austriana, câci acést'a au cumperatu inain'e 200,000 de mesuri de bucate in Ungari'a. Fómetea este estinsa si asupr'a Bucovinei.

Din Prussi'a vinu sciri telegrafice despre deschiderea dietei prin ministrulu primariu de Bismarck. Cuventarea ministrului de deschidere accentuéza cu deosebire starea cea multiamitóre finantiala a tierei, precum si cea economica. Amintesce apoi de propusetiunile cele de mai multi ani in privinti'a armatei, care in urm'a neintielegeriloru intre casa si regimu au remasu fâra de resultatu si dice, ca pentru cá sa nu se mai repetiésca acelea se lasa decisiunile de pâna ací. Pune mare pondu pre desvoltarea puterei marine a Prussiei si face cunoscutu, ca se va aduce unu proiectu nou de lege in privinti'a acést'a.

Venindu vorb'a despre relatiunile Prussiei cu celelalte spune ca acelea suntu indestulitóre.

Posessiunea Schleswigului si pusetiunea ce o are Prussi'a stein e o garantia, ca cestiunea ducateloru dela Elbe se va dupa cum cere interessulu natiunalu nemtiescu si dreptele pi siuni ale Prussiei. Regele e decisu a nu perde din vedere gerea tîntei sele in privinti'a ducateloru, ori ce imprgiurâri s ivésca. In fine dupa ce atinge si despre efeptuirea unui canalu carea diet'a sa spriginésca pre regimu, provóca pre toti la uni intielegere.

Din Franci'a aflâmu dupa „Opinion nationale“ ca pr tiulu de coróna austriacu aru fi decoratu cu crucea cea mare legiunei de onóre.— Dupa o corespundintia a „Monitorului“ fra cesu din Florenti'a, aru fi prospecte de unu tratatu de comer intre Austri'a si Itali'a.— Unele diuarie intarescu ca Imp. Napolec aru fi insarcinatu pe ministrulu Druyn sa spuna ambasadoru spaniolu, cá acest'a sa impartasiésca regimului seu sfatulu imper tului, de a suprime câtu mai ingraba revolutiunea erupta in Spani pentruca altmintrea densulu (imperatulu) nu sta bunu de urmâ

Scirile, care sosescu din Spani'a suntu contradîcatóre. semnu, ca revolutiunea nu e aprópe de potolire, ci din contra.

Din Români'a ne aduce unu telegramu alu G. T. scirea ca S natulu presentà Domnitoriulului Adres'a la cuventulu de tronu in Ianuariu c. n. Cuprinsulu ei esprima multiamirea Senatului purtarea Domnitoriului in afara si in launtru. Atingendu desp abnegatiunea espresa in cuventulu de tronu si esprima dorinti' „ca Principele Cus'a, tare prin aplecarea si alectiunea poporu românu, sa complinésca opulu natiunalu, care l'a intreprinsu.“

Art. II dietalu din 1848.

Despre alegerea deputatîloru tramitiendi la cea mai de aprópe di comuna, care are a se face pre bas'a representatiunei p porului.

Alegerea pre bas'a representatiunei poporului a deputatîlo ardeleni tramitiendi la diet'a conchiamata pre 2 Iuliu a. c. care va tiné la olalta in Pest'a cu scopu de a se mijlocí intetît'a ei plicare, se va intreprinde singuru pentru acestu casu in chipulu u matoriu :

§ 1. La folosirea dreptului de alegere preste totu nu impartasiescu nice decâtu :

a) persónele de secsulu femeiescu ;

b) strâinii, cari nu au câstigatu dreptulu de indigenatu impamentenire) ;

c) persónele, cari stau sub potestatea unui domnu ad. servitorii,) sub a parintiloru si a tutoriloru (minorenii)

d) persóne, cari in urmarea unei sentintie penale pedépsa.

§ 2. De altmintrelea intre marturisitorii relegiuniloru te (intre cari suntu a se intielege si cei de confesiunea gr. ta [terminu negativu, care are sa insemne greco-orientala i nascerea in genere nu face necairi deosebire.

§ 3. In cetâtîle, cari au dreptulu de representatiu deosebita, voru ecsercitá dreptulu de alegere :

a) toti locuitorii, cari posiedu o casa séu unu pamentu in pret

FOISIÓR'A.

Principiele agriculturei rationale.

„Nici odata n'a devenitu o tiéra, in care s'a negligatu agricultur'a, avuta si poternica.“

Agricultur'a, de-si bas'a societâtii omenesci si isvorulu principalu de avere si bunastare a unui statu, a fostu pâna mai in tempurile de curendu trecute negligata si s'a purtatu numai cá unu feliu de meseria usióra, la care nu sa cere nici o sciintia. Inca pâna pe la finea vécului trecutu n'avea nimenea nici cea mai mica idea de caus'a saracíei câmpuriloru prin cultura. De conditiunile prosperârei unei plante, afara de lumin'a sórelui si le ploie, scia agricultorulu atâtu câtu nimic'a. Cei mai multi credeau ca pâmentulu servesce spre a dá numai unu locu stabilu pentru plante. In grâuntiulu de sementia se socotea a fi o putere mistica, ce e in stare a produce din elu fructe de câmpu; precum omulu se ostenesce prin lucru multu, tocmai asiá sa dîcea ca e si cu câmpulu, elu inca'si perde puterea productiva prin cultura indelungata si are lipsa de repausu. Gunoiulu e tinea de unu feliu de mijlocu iritatoriu, ce destépta acea putere mistica, asiá bunióra cá vinarsulu la tierani, s'au cá unu biciu pentru caii e caràsitu. Fructivitatea câmpuriloru sa socotea de nefinivera (fâra de sfârsîtu). Precum resare sórele de apune in fia-care di, asiá credea, ca se ivescu si secerisiurile in fia-care anu, si tieranulu 'si lucra tiarin'a sea tocm'a siá cá candu aru fi unu stiucu de pele fâra margini, ce o tai la unu capu si cresce la altulu; elu sa silea cá cu spese câtu se potu de mici sa i-a secerisiuri câtu se potu mai mari fâra de a cugetá, ca in ce stare voru devení holdele sele. Si de ce sa gândeasca elu la ceast'a? pentruca chiaru in scólele agronomice lu invatia ca agrii si remânu de-a pururea fructiveri (aducatoride róda). Cumca plant'a e o fiintia, ce'si are nutrementulu si trebuintiele ei intocmai cá si elu, nu-i grâsnea prin capu.

Cam acestea erau ideile despre agricultura inainte de patrariulu din urma alu vécului trecutu. Pe acestu tempu sciintiele naturale si dintre ele cu deosebire chemi'a ajunsera la o astfeliu de perfectiunare, incâtu p tura sa si reverse lumin'a loru si asupr'a desvoltârei altoru specialitâti ramurii.

Chemicii incepura cu o tenacitate nespusa si cu o agerime minte admirabila a cercetá conditiunile de viétia ale planteloru si an maleloru si asiá devenira in atingere cu agricultur'a. Tófe pârtîle plan teloru se analisara dupa metodele cele rigoróse ale chemiei, se stud din ce suntu compuse radacinele, cotórele, foile, semintiele, se consta ca aceste primescu din pamentu nisce anumite elemente mineralice nece sarie la constructiunea organismului loru, si adeca in tóte regiunile si tóte feliurile de pamentu totu aceleasi, se documentà ca ele suntu penti plante aceea ce e pânea si carnea pentru ómeni, ca pamentulu fruct feru cuprinde multe, celu nefructiferu putîne din ele. De ací urma de sir ca acelu pamentu din care se totu ia fâra de a le intórce inapoi, trebui sa si pérda fructivitatea, si ca pentru cá sa remâna fructiferu, e lipsa cá s dâmu inapoi acele elemente ce i le-amu luatu prin secerisiuri. Agricultur'a dara e o arta si sciintia basata pe legi naturale, pe care agricultorulu trebuie sa le cunósca si predomnésca, pentruca altcumu devine e sclavulu loru si ajunge la sapa de lemnu. Ea cere ca sa cunóscemu con ditiunile vietiei vegetaleloru, origin'a si isvórele elementeloru loru nutri tóre. Din acésta cunoscintia se nascu nisce reguli sèu principii de neces tate si utilitate pentru tóte acele operatiuni mechanice ale câmpului, c pregatescu si mijlocescu prosperitatea vegetaleloru. A desfasiurá si la acestea in poporu e scopulu unei cârti agronomice scrisa intr'unu stilu po pularu, basata firesce pe sciintia. Ací se voru atinge pe scurtu num acele principii cardinale, pe a câroru fundamentu sa intemeieza agricultur'a ratiunala.

E cunoscutu, ca plant'a e o fiintia vegetale, ce si trage ele le ei de nutrementu din mediele, ce o incungiura, din apa, aer pamentu. Spre a se puté primí aceste elemente de plante, treb aiba o forma corespundiatóre constructiunei loru anatomice si fi numai form'a elastica (gasu) si fluida. Materiele nutritóre loru sa impartu in dóue clase: in organice si neorganice sé De cele organice se tînu cele 4 elemente, adeca ossigenulu, drogenulu si carbonulu; aceste le primescu plantele parte parte din pamentu in forma de acidu carbonicu (CO^2),

...00 fl. m. c. (315 fl. in monet'a de acum) cá proprietate a ...schisiva, séu in comunu cu consórtele sî respective cu prun...ru minoreni :

b) cei ce se afla asiediati, déca 'si au lucratori'a sea sî ne...alu seu, séu posiedu fabrice, sî meseriasii, cari lucra neintre...tu celu putînu cu câte unu sodalu (fecioru ;)

c) cei, cari, de-sî nu se tînu de clasele de susu, totusi potu vedí unu venitu anualu ficsu sî securu de 100 fl. m. c. (105 v. a.) n proprietatea sea de pamentu, seu din capitalu ;

d) fâra respectu la venitulu loru : Doctorii chirurgii, advocati, ...aginerii, artistii academici, profesorii , membri societâtii scientifice maghiare, apothecarii, preotii, capelanii, invetiatorii acolo unde 'si au asiediatu locuinti'a ;

e) cei ce pâna acum'a au fostu burgeri in cetâti, tocm'a de sî nu posiedu calitâtîle de susu.

§ 4. In comitate, in districtulu Fagarasiului . (acum se numera aici sî districtulu Naseudului dupa rescriptulu publicatu in diet'a din Clusiu 1866. R) sî in scaunele secuiesci au dreptulu de alegere :

a) toti acei'a cari, fiinduca dupa art. d. l. XII din an. 1791 avea dreptu de votu in adunârile marcale, erá sî pâna acum indreptatîti a luá parte la alegerea deputatîloru dietali ; tocm'a déca inainte de acést'a au fostu sî tiermuriti intru esercitarea acestui dreptu.

b) toti acei locuitori din orasiele, cari nu au dreptu deosebitu de representae, (ad. nu au deputatulu seu) cari se tînu in vreun'a din categoriile descrise in § 3 alu acestui art. de lege ;

c) in acelea locuri, cari nu au magistrate regulate, toti locuitorii acei'a, cari pentru a. c. 1848 dupa tabel'a de contributiune platescu afara de contributiunea pre capu celu mai putînu 8 fl. m. c. (séu 8 fl. 40 cr. v. a. ;) sî afara de acesti'a fia-care comuna (satu,) care numera celu putînu 100 de fumuri , luandu-se afara cei indreptâtiti nobilii dupa art. I. XII din an. 1791, inca iéu parte la alegerea deputatîloru prin doi representanti liberu alesi ; comune mai mici insa prin unu representante.

§ 5. In cercurile administrative sasesci locuitorii orasieloru sî ai localitâtîloru, in scaunele sî districtele in care locuiescu, voru folosí dreptulu de alegere cá sî pâna acum la olalta sî fâra ori-ce deosebire de natiunalitate sî relegiune in acelasi modu, dupa cum se folosesce elu de locuitorii orasieloru sî sateloru, cari nu au dreptu de deputatu deosebitu, din cercurile administrative unguresci , desîn punctulu b) sî c) alu § 4.

...Cá deputatu se póte alege veri cine, care are dreplegatoriu ori unde in Ungari'a numai déca au trecutu presani sî se afla in stare a corespunde ordinatiunei legei , limb'a legislatiunei e unica sî singura numai aghiara.

...3. Cei 73 (acum cu cei dela Naseudu 75 R.) deputati ...vaneni, cari au dreptu egalu de votu in cas'a deputatîloru , ...buie sa se aléga pentru diet'a cea mai de aprópe, dupa urmatóproportiune :

a) deputatii tramitiendi prin singuraticele comune : 1 Clusiulu ...imite 2. 2. M. Osiorheiulu 2. 3. Alb'a Iuli'a 2. 4. Gherl'a 2. 5. Elisabetopolea 2. 6. Abrudulu 1. 7. Ocn'a Sabiiului (Vizakna) 1. 8. Hunedór'a 1. 9. Osiorheiu de Kezdi 1. 10. Hatiegulu 1. 11. Sangeorgiulu de Sepsi 1. 12. Odorheiu 1. 13. Iliefalv'a 1. 14. Ciucu Sered'a 1. 16. Seculu (Szék) 1. 17. Olafalu 1. 18. Colosiulu 1 ;

b) comitatele scaunele secuiesci sî sasesci, districtele unguresci sî sasesci, 25 la numeru, tramitu câte 2 deputati sî asiá cu toti la olalta 50, la a câroru alegere potu luá parte numai acelea orasie de pre acolo, cari n'au dreptu deosebitu de a-si tramite deputatu propriu.

§ 8. Unde deregatori'a afla de lipsa pentru sustînerea ordinei sub decursulu alegeriloru, póte formá pentru alegerea unui fiacârui deputatu cercuri de alegere deosebite , luandu in privire proportiunea teritoriului sî a populatiunei.

§ 9. Fiacârui deputatu dietalu se va plâtí diurnu câte 5. fl. m. c. din fondulu tierei sî bani de cortelu câte 400 m. c. pe anu.

§ 10. Esecutarea ordinatiuniloru legei acestei'a se incredintiéza gubernului r. cu acea insarcinare, cà sa mijlocésca fâra amanare consemnarea, respective alegerea celoru indreptâtiti la votu, sa puna la cale tóte mesurile de lipsa pentru delaturarea dificultâtîloru ce s'aru poté ivi sî spre sustînerea ordinei in decursulu alegeriloru (sî prescrierile art. V d. l. alu Ungariei din an. 1848, pre câtu acelea se potrivescu cu principiele cuprinse in acestu art. d. l. sî cu impregiurârile) sa nu se lase din vedere sî sa se puna la cale tóte preliminariele de lipsa la alegeri cu cea mai putinciósa interire, pentru cá in urmarea acelor'a alegerea deputatîloru sa se póta face la tempulu seu.“ —

Dela diet'a Ungariei.

„Pesti Napló“ in nrulu 14. rubric'a „insciintiari dela dieta“, ne da o icóna despre decurgerile verificatiuniloru. Ce ne indémna pre noi a luá deosebita notitia despre amintit'a „insciintiare“ este sgomotós'a siedintia, ceea ce nu póte fi negata nici chiaru de „Pesti Napló“. Afara de aceea au venitu in vorba sî unele principii, cari in momentele de fatia suntu de interesu, pentru ori care se intereséza de cursulu politicei de fatia.

Ans'a fù lauata din o petitiune sî aclusele ei, din care se vede, ca ceste din urma suntu documente date de organele comitatense la ordinatiunile comitelui supremu. Pentruca cetimu ca Stefanu Patay doresce cá aceste scrisori, cari suntu fâcute de organele necompetente comitatense cu vatamarea dreptului de alegeri, sa se puna simplu de laturi.

Dupa ce Sigism. Ivanka motivéza nepartinirea acestei pâreri ia cuventulu

Nyári Pál, din a cârei vorbire reproducemu sî noi urmatórele :

Onorata Casa ! Cele dóue scrisori cetite spre audîre credu ca nu au sa aduca aminte on. Case mai antâiu, ca justificavera e alegerea deputatului cestiunatu, ci ca procedur'a acést'a pótese uní cu art. V delege din 1848 privitoriu la alegeri. Aici e cestiune de principiu sî inainte de a pâsî mai departe, dupa parerea mea, acést'a aru trebuí sa o deslegâmu.“ Continua apoi ca alegerile suntu incredintiate de lege comissiuniloru centrale sî ca comitatulu nu are sî nu póte sa aiba nici o influintia asupr'a alegeriloru. De unde deduce, ca sî esaminârile alegeriloru se tînu simplu de competinti'a dietei sî nu de a altei puteri.

Urméza dupa acést'a unele vorbiri cari se incerca a obli lucrulu seu alu escusá, cari insa suntu intrerupte de sgomotu. Acestor'a le urméza

---

sî apa (HO). De cele neorganice sa tînu elementele mineralice, ce sa descompunu din deosebitele minerale aflatóre in pamentu sî se absorbu in apa prin radacini. Este constatatu ca in atmosfera se afla o cantitate constanta de acidu carbonicu si amoniacu , ce sa imprastia necontenitu in aeru prin nenumeratele procese de ardere, prin putrediciunea si descompunerea corpuriloru animalice si vegetale, asiá incâtu plantele nu ducu lipsa de nutrimentulu atmosfericu; prosperarea loru e mai multu séu mai putînu atarnatóre dela elementele séu nutrementulu mineralicu, ce trebuie sa lu primésca in form'a corespundiatóre din loculu pe care crescu.

Acést'a se implinesce la vegetalele ce crescu selbatice cu atâtu mai multu, fiindca pelânga ingramadirea continua a elementeloru ce sa descompunu din minerale prin atmosferilii, remanu si insusi plantele pe locu ; osamintele generatiunei trecute suntu isvorulu vietiei generatiunei viitóre.

La plantele nóstre de cultura e cu totulu alta. In secerisiurile cerealeloru luâmu agriloru cantitâti insemnate din elementele mineralice necesarie planteloru de cultura, ce séu nu le mai dâmu inde'etu séu numai intr'o proportinne cu multu mai mica, cá cum li le-amu luatu. E cunoscutu fiacârui tieranu , ça deca sémena d. e. grâu, doi séu trei ani unulu dupa altulu totu pe aceeasi holda, hold'a numai da secerisiuri multiamitóre , séu dupa cum dice elu hold'a seraceste ; insa numai relativu pentru grâu, pentruca in urm'a grâului, sa insemnéza a o gunoí de jumetate. Acum déca lasâmu agrulu sa stea unu anu séu doi nesemenatu, se aduna in decursulu acelui tempu in pamentu prin descompunere elementele mineralice in forma corespundiatóre, asiá incâtu in anulu viitoriu plantele si gasescu nutrementu de ajunsu spre a prosperá.

Sa ne facemu prin câte-va esemple seracî'a agriloru prin cultura chiar... Sa ne luâmu, ca unu agru cuprinde in sine intr'unu modu lesne de ...'u elementele necesarie pentru prosperarea grâului in canti...u pentru 30 de secerisiuri, asiá vomu luà dupa acelu agru ne... 30 de secerisiuri bune, dupa alu trei-diecilea anu seceriadé.

...mai mare a agriloru nostri nu are calitatea, ce amu luatu ...u. Acidulu fosforicu, siliciulu si câli nu se aflu descom...espundiatóre de primitu, aceast'a se face numai din anu ...ctiune chemica, ce o amu aratatu mai susu. Sa lu...rinde in sine elementele nutritóre iara in cantitate pentru 30 de secerisiuri, insa acidulu fosforicu in apatitu, câli si siliciulu in silicate descompunivere, asiá cá prin actiunea chemica, sa se descompuna totu la doi ani o câtatîme de ajunsu pentru unu secerisiu, atunci vomu luá in 60 de ani 30 de secerisiuri bune, déca dupa unu anu de cultura vomu lasá hold'a unu anu nesemenata; déca o amu fi semenatu in fia-care anu, amu fi luatu 30 de secerisiuri scadiatóre proportiunalminte. Dupa ispravirea acelei cantitâti, hold'a inceata de a mai produce grâu, si chiaru si deaca o amu mai lasá câti-va ani nesemenata, acést'a nu va mai avea nici o influintia asupr'a imbunatâtirei secerisiuriloru.

Déca amu luá dupa unu câmpu, ce l'amu semenatu cu grâu la secerisiu numai spicele, si paiele le-amu lasà tóte pe elu— perderea, ce o sufere câmpulu in elementele mineralice e mica, pentruca i luâmu numai pârtîle nutritóre ale grauntieloru, si asiá amu mai prelungí numerulu secerisiuriloru; in secerisiurile urmatóre grauntiele s'aru face totu mai usióre si mai rele, paiele firesce s'aru schimbá séuprea putînu s'au amu prosperá cá si mai nainte, sî mai la urma s'aru puté intemplà cá in casu candu temperatur'a si umedial'a aru favorì formatiunea foiloru, sa luâmu dupa acea holda o multîme enorma de paie inalte si frumòse cu spicele góle. Agricultorulu numai prin aceea póte influintiá directiunea activitâtii vegetale la plantele sale, déca da holdei conditiunile fructivitâtii intr'o proportiune potrivita : la unu secerisiu abundantu de grauntie sa cere sa se dea pamentului elementele necesarie pentru formatiunea grauntiului intr'o proportiune corespundiatóre. Sa luâmu si altu casu. Sa semanâmu 3 holde, un'a cu grâu, a dóu'a cu cartofi sî a trei'a cu trifoiu, la secerisiu sa luâmu dupa hold'a d'antâiu grâulu, cartofii si trifoiulu, dupa celelalte dóua sa le punemu séu in natura cum suntu séu in forma de gunoiu pe hold'a de grâu, asiá va devení aceasta holda mai fructivera cá mai nainte pentruca prin cartofi si trifoiulu ce s'a pusu pe ea, a primitu inapoi intreitu conditiunile de fructivitate, ce i le-amu fostu luatu in grâu si acum va dá in 3 ani dearendulu 3 secerisiuri bune de grâu; insa ce a castigatu aceasta holda in fructivitate, a perdutu celelalte dóua; resultatulu finalu e ca seracescu tustrele holdele. — (Capetulu va urmá.)

Ghiczy Kálmán: On. casa! No voiu sa vorbescu in cestiunea de fatia, dara trebuie sa-mi esprimu parerea de reu ca deputatulu unui cercu din comitatulu Tolna m'a provocatu inaintea casei sî trebuie sa-mi aratu parerea de reu ca nu i potu trece cu tacerea predarea sea (elöadását) (stâng'a: e dreptu!)

Onor. deputatu se au provocatu la dispusetiunea legei, a cârei esecutare e indetoratu, dupa § 44 a o ingrigí ministeriulu. Dispusetiunea legei acestei'a toti o cunóscemu, dara nu sum de acea convingere, ca acea dispusetiune a legei se póte aplicá sî la consiliulu locutiintiei (asiá e!) De órece s'au radicatu voci aici in intielesulu acest'a nu voiu se facu propunere deosebita, dorescu insa sa mi esprimu contravotulu meu sî observârile mele in acea privintia, ca dispusetiunea acést'a a legei nu se póte aplicá la consiliulu de locutiintia (aprobare in steng'a.)"

Dupa acést'a au urmatu Klauzal Gabor, care vrea sa rectifice amestecalu comitelui supremu in câtu acél'a compete, fu insa petrecutu de sgomotu incâtu stenografii nu au auditu multe din cele ce au vorbitu sî de aceea sî „Pesti Napló" le-au insemnatu cu mai multe puncte. Referentulu lui „P. N." spune ca de multe ori nici clopotielulu nu se mai audiea de sgomotu. —

E de insemnatu ca Deák in totu decursulu au pastratu tâcere.

Varietâti.

— Contele Emiliu Dessewffy de Czernek sî Tárkö, camerariu c. r., presiedinte alu Academtei unguresci de sciintie, precum sî a institutului ung. de creditu au reposatu in 8 Ianuariu c. n. in Szt Mihály la Pojonu in etate de 54 ani.

„Gazet'a de Moscv'a" publica unu documentu de totu curiosu: o epistola dela Principele Orloff, ambassadorulu russescu din Bruxell'a, care reportéza despre unu meeting (adunare) tînuta in Londonu, ce nu avù de substratu alu desbaterei altu obiectu mai micu, decâtu o unire a bisericei anglicane sî a celei orientale. Presidiulu lu duse Episcopulu de Oxford; de fatia fura optdieci de membrii, mai cu séma de biseric'a anglicana, intre cari Episcopulu din Lincoln, Administratorulu episcopescu din Edinburgh, doctorii Pusey sî Lyddent din Oxford, William's din Cambridge s. a. Din Rusi luara parte la adunare membrii ambasadei rusesci din Londonu, contele Alexiu Tolstoi sî Principele Orlof. Cestu din urma dîse, ca sa nu se pripésca nimicu, sa se edee cârti, care sa espuna pe largu istori'a bisericei anglicane, invetiaturile ei sî situatîunea ei de fatia, cá sa se documenteze, ca ea nu e biserica protestantica, ci catolica, adeca: universale de a tóta lumea, ca se apropia de biseric'a orientala. Mai departe sa se tramita la Petropole sî Moscv'a preoti anglicani, cari simpatiséza cu ide'a unirei celoru dóue biserici. Dupa-ce vorbira mai multi teologi, se cetira epistole dela diece Episcopi sî doi Archiepiscopi, cari cu totii se pronunciara in favórea unirei; de asemenea cuprinsu erá o epistola dela domnulu Gladstone. Episcopii de fatia adeverira, ca ori-care ortodox se póte cumineca intr'o biserica anglicana. (? R.) Precum spune Principele Orlof mai departe, Archiepiscopulu din Cantuari'a sî Episcopulu celu de optdieci de ani din Exeter partinescu din tóta inim'a acést'a uniune bisericésca. Celu d'antâiu aveá de cugetu, sa tramita la Russi'a doi Episcopi, dar la propunerea Principelui Orlof amanà cu ducerea la deplinire a acestui planu. „La tóte acestea", incheia Principele Orlof, „n'a fostu nici unu scopu politicu, de-sî se póte intielege, ca la casu, candu s'aru uní cele dóue biserici, aru poté urmá o contopire a politicei russesci sî englesesci in Europ'a resariténa."

— Espeditiune nóue postala. In 3 Ianuariu a. c. aflâmu ca au intratu in viétia o espeditiune nóua postala cu asiediamentulu in Bradu in comitatulu Zarandului, care va primí sî strapurtá corespundintie sî pachete, ceste din urma pâna la 10 ponti greutate, spre Aradu, Dev'a sî Alb'a Iuli'a.

Comunele tînatóre de cerculu acestei espeditiuni suntu: Bradu, Valea Bradului, Bucuresti, Tieratielu, Curechiu, Crisciou, Luncoiulu de josu, Luncoiulu de susu, Mestacanu, Potele, Rovini, Rud'a, Siesuri sî Scrófa.

— Interesantu pentra economiidei oi. Lui „Pester Loyd" i se tramite din Clusiu o epistola, a cârei cuprinsu apoi lu recomanda acésta fóia negutiatoriloru de lâna. Eata intielesulu acestei epistole:

Se atrage atentiunea negutiatoriloru de lâna sî a proprietariloru de manufacturarii asupr'a impregiurârei, ca de unu tempu incóce sî adeca, de candu s'a inventatu unu modu mai corespundiatoriu de a produce stofe de lâna lunga, acést'a din urma se sî cauta fórte tare. In Transilvani'a economia de oi e din tempurile cele mai vechi acasa sî mai fia-care plugariu tîne oi, asiá incâtu sî la satulu celu mai micu se afla câte o turma de 2—300 de oi cu lapte. Acestea déca sa sî tînu mai multu pentru casiu sî pentru miei, totusi ele dau sî lâna, carea e cunoscuta destulu de bine in comerciu. Lân'a acést'a din causele de mai susu inca e binisioru cautata de mai multi ani, dara pentru cualitatea ei cea dura nu se póte intrebuintiá totudeaun'a cu succesu.

Acestea sî observarea ca racea (soiulu) oiloru transilvane are óresi care afinitate cu cea engleza au sternitu ideea, ca dóra prin impreunarea oiloru transilvane cu berbeci englezesci, racea tranna s'aru puté nobilá. S'a sî fâcutu incercare, luandu spre acestu scopu beci din feliurile cele mai bune englezesci sî adeca din feliulu mitu Lincoln, carele are lâna fórte lunga sî subtîre sî pre aceea o sclipela, care aduce cu cea de metasa sî prin care lân'a peta unu pretiu cu multu mai bunu. Resultatulu incercârei corespunsu pe deplinu asceptârei, pentru ca mieii din impreunat acést'a suntu mai mari sî mai lânosi; iara lân'a nu numai ca au pe dutu din caracterulu ei celu perosu, ci in cele mai multe casu au eredîtu sî finetia sî sclipél'a lânei oiloru englezesci numite Lincoln.

Epistol'a dîce apoi mai departe, ca déca s'aru puté deschidé unu târgu mai favoritoriu lânei ardelene, de siguru nobilarea race inca aru prosperá, câci continua aceea mai departe „déca sî tieranu românu (der walachische Bauer), care se ocupa mai numai cu economi'a de oi, nu aru fi numai decâtu inclinatu de a dá bani pentu nobilarea turmeloru sele, totusi aru sci aflá elu mijlóce sî câi pentru de a se impartâsî de beneficiele acestei nobilâri.

Pentru cá sa se póta sî mai bine constatá resultatulu imprenârei celoru dóue race, recomanda negutiatoriloru de lâna sî manufacturariloru apretiarea acestui lucru, cu deosebire ii invita la espusetiunea de lânuri ce se va tîné in 1 Maiu 1866 in Clusiu, unde vediendu probe voru puté sa-si dea parerea sî déca aru fi de lipsa inca sî vre-unu sfatu, cum au de a procede economii la nobilarea oiloru cu unu succesu intru tóte corespundiatoriu.

— Fómete. „Trompet'a Carpatîloru" spune ca in mai multe districte din Moldov'a domnesce fómete.

— Scandalu in biserica. Din Milano se scrie, ca Episcopulu dela Mondovi, cunoscutu din predicile sele fanatice rostite in domulu de acolo, au causatu in catedral'a sea unu scandalu de totu mare. Predicandu in contr'a institutului casatorieloru civile, s'a rapitu asiá de tare incâtu au numitu casatori'a acést'a cóncubinatu sî copii din casatoriele aceste bastardi. Audîtorii sî cu deosebire generatiunea mai tenera s'a multiamitu d'antâiu cu sissaituri sî fluerate, mai târdiu inse au inceputu a injurá sî a amenintiá asiá de seriosu, incâtu evlaviosulu parinte in cea mai mare graba si-a cautatu scaparea in sacristia, unde, spre mai mare siguranti'a sea, au [illegible] se incuia.

4—2 **Postu de Professoru devenitu vac**

Amesuratu in. emisu alu Guvernului regiu trans 22 Decembre 1865 Nr. $\frac{33,001}{t. 512}$ se escrie prin acést'a pentru catedr'a de matematica sî fisica devenita vacanta, nasiulu c. r. de statu din Sabiiu (limb'a instructiunei tiésca) cu carea e impreunatu unu salariu anualu de 945 prelânga dreptulu de avansementu la unu gradu mai inalariu sî prelânga pretensiunea de unu adusu diecenalu v. a. dupa fiacare diece ani de servitiu seversîti sp multiamire.

Competitorii au de a-si indrumá petitiunea loru câtra in. Guvernu regiu instruita cu atestatu de botemoniele de studii sî cu testimoniulu prescrisu despre castiu cultate de propunere, cu atestatu despre aplicatiunea sea ací sî despre cunoscinti'a limbiloru tierei (ungurésca sî nésca) — in restempu de 6 septémâni, prin Antisti'a Directiunea Gimnasiului c. r. de Statu din Sabiiu.

Sabiiu 10 Ianuariu 1866.

Nr. 1—2 **Escriere de Concursu**

Pentru unu postu de economu séu deregatoriu la Domniulu Archi-episcopescu din Blasiu. —

Emolumintele impreunate la acestu postu suntu: a) bani gat'a 200 fl. v. a. b) Grâu 100 metrete. c) Secara 50 metr. d) Cucuruzu 100 metr. e) Ovesu 50 metr. f) Sare 100 ponti g) Vinu 50 ferii netrasu séu trasu de pe drojdii 40 ferii. h) 2 rimatori slabi sî pentru ingrasierea loru 20 metrete Cucuruzu. i) Lemne de focu 6 orgii. k) Jurestentiune pentru 2 Cai sî 2 Vaci pre lânga cuartiru liberu in Cergâulu-mare unde se afla curia dominale. —

Doritorii de a ocupá acestu postu au de a-si tramite concursurile sele pâna in 15/3 Februariu 1866 in curtea metropolitana din Blasiu.

Eara lânga concursu au sa mai alature concurentii a) atestatu séu carte de botezu sî b) atestatu despre portarea morale sî politi sî c) atestatu ca au mai servitu cá economi séu dregatori, s ca se pricepu in ducerea economiei. —

Blasiu 1-a Ianuariu 1866 st. n.

Provisoratulu metropol

De Limbriku Kordelatu- (Verme se Bandu
Vindecă fără durere și pericolu în 2 o
în Viena, Praterstrasse No. 42. — I
dau prin scrisori francate. — Medi
modulu întrebuințării se trimite

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipogr

TELEGRAFULUROMANU

alu ese de doue ori pe septe-
joi'a si Duminec'a. — Prenume-
se face in Sabiiu la espeditur'a
fara la c. r. poste, cu bani
...a prin scrisori francate, adresate
catra espeditura. Pretiulu prenumeratiu-
ei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a.
ar' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
ru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nru 3. ANULU XIV.

Sabiiu, in 9/21 Ianuariu 1866.

tru provinciele din Monarchia pe unu anu
8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere
mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si
pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Nr. 6 / 1866.

Onorabila Redactiune!

Comitetulu Asoc. tranne române, amesuratu decisiunei sale isa in siedinti'a s'a din 2 Ianuariu a. c. § 6 are onóre a tra-te on. Redactiuni in semnu de onóre câte unu esemplariu din ele adunâriloru gen. a Assoc. incependu dela urdîrea Asoc. na la adunarea gen. a acelei'a din 1864, folosindu-se totu de-ata de ast'a ocasiune, spre a-si esprime recunoscinti'a s'a pentru retiuitulu diurnalu tramesu de mai multi ani in favórea bibliote-ei Asoc. tranne române.

Comitetulu Asoc. si va implini numai o placuta detoria im-partasindu si pre viitoriu on. Redactiuni câte unu esemplariu din actele acestei Asoc. ce voru vedé lumin'a.—

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne româna tinuta la Sa-iiu in 2 Ianuariu 1866.

Petru Maniu — Presiedinte Int.
Ioann V. Rusu — Secret. II.

Noi publicându acést'a ne implinimu numai o detorintia, prin espressiune recunoscintiei nóstre pentru atentiunea ce ...in partea on. Comitetu alu Asociatiunei. Se intielege de u vomu intârdiá si de ací inainte a corespunde obliga-...ostru fatia cu maretiulu Institutu natiunalu.

Sabiiu 8 Ianuariu.

...rulu trecutu amu impartasîtu si noi rescriptele regesci; ...e proróga diet'a transilvana, altulu prin care se con-...utatii ardeleni la diet'a de incoronare in Pest'a si in ...mpletarea acestoru acte amu publicatu articululu II de 848, dupa care au sa se faca alegerile ce ne stau inaintea

...itu de respicatu vorbesce rescriptulu publicatu in cea ...edintia dietala dela Clusiu, tienut'a dietei din Pest'a, ca-...atu câte-va cuvinte cu ocasiunea verificâriloru, pre-...voci dîuaristice, au natur'a de a incurcá ideile mul-...venitoriulu tierei. Vedemu, ca unele foi publice— si ...ntele de fatia trebuie sa luâmu notitia de totu ce se scrie privinti'a cestiuniloru atingatóre de sórtea acestei tieri— sa ...emu séu sa bucura de o faptica recunóscere a uniunei prin intrarea deputatiloru ardeleni in diet'a Pestei si inca in urm'a alegeriloru dupa legile din 1848.

Din acestea dara fórte firesce se nasce pentru noi Românii ...deleni intrebarea, ca ce acum?

Respunsulu la acést'a intrebare pentru noi e de astadata u-...oru. Usioru pentru aceea, pentruca ni l'au datu inca conferin-...le natiunale din anulu espiratu, de pe tempulu dietei din Clusiu, in ...ri s'a statoritu principiulu activitâtiei.

Cându ne dâmu noi dara respunsulu conferintieloru natiunale ...i Clusiu, este evidentu, ca cu tóte ca nu au fostu dorinti'a Româ-...oru de a merge la Pest'a, inainte de total'a si definitiv'a des-...gare a cestiunei tierei nóstre, suntemu gat'a a mai dá si unu ...u esemplu de loialitate câtra p. n. voce maiestatica, si unu altu ...emplu de dorinti'a nóstra cea mare, de a vedé odata descurcate ...rebârile de dreptulu publicu ce suntu la ordinea dîlei.

Cându ne dâmu noi in tipulu acest'a parerea in privinti'a ce-...ru de urmatu acum, sa nu créda cine-va, ca asteptâmu, ca din ...t'a din Pest'a sa emaneze tóta bunatatea pentru noi. Nu, pentruca ...tatea cea mai mare pentru natiunea nóstra: egal'a in-...âtîre si receperea intre natiunile reg-...re si bisericele recepte si in fine egal'a ...tâtîre a limbei natiunale, acelea sa nu ne ...a le avemu dejá. Sa nu ne uitâmu ca acelea suntu legi ...na'e de Maiestatea Sea. Sa nu ne uitâmu ...u garantate chiaru si prin rescriptulu câtra ...l.

...ntii nostri natiunali câti ii vomu avea acolo voru ...numai, cá aceste clenodie scumpe, déca cum-va aru ...atacate chiaru de cine-va sa le apere, asiá dupa cum le au aperatu si sustinutu acei ce au luatu parte la diet'a din Clusiu.

Nu scapâmu noi din vedere nici impregiurarea aceea, ca in Pest'a se póte intemplá, cá in fati'a unei maioritâti insemnate numai cu anevoia séu nici de cum sa putemu eluptá cele ce dorimu noi pentru natiunea nóstra. Insa fiindu acolo representati ni se da ocasiune a ni se audî in lumea civilisata pâsurile nóstre, ceeace, remanendu afara pe uliti, nu s'aru intemplá si lumea cea civilisata, scimu de siguru, ca nu numera voturile dupa capete, ci dupa cum amu mai dîsu, dupa ponderositatea loru. Si cunoscendu noi acum spiritulu care domnesce in sferele lumei civilisate, déca nu de alt'a dar de o invingere morala suntemu siguri.

De aceea dara, cu tóte ca nici legea cea dupa care au sa se faca alegerile nu e cu multu mai favoritóre pentru noi, totusi vomu avé a ne intr'uní tóte puterile spre a esí cu câti deputati numai vomu puté esí.

Totulu la ce trebuie sa fimu acum cu cea mai mare atentiune e, cá bine sa ne tragemu sém'a cui incredemu aperarea natiunalitâtiei nóstre. Credemu insa, ca probele au fostu destule, cari sa lamurésca aurulu si asiá nici in privinti'a aceast'a nu vomu avé multu de a ne cugetá.

Cu acestea cugetâmu a ne fi implinitu de astadata detori'a nóstra. Vediendu insa ca se radica unele voci si discutéza, ca cine sa fia alesi in diete, ne vedemu constrinsi a nu impregiurarea aceast'a cu vederea si a revení in unulu di... venitori si asupr'a ei.

Evenemínte politice.

Sabiiu 8 Ianuariu.

Abiá s'au impraseiatu in tóte pârtîle rescriptulu de inchiderea dietei din Clusiu si celu de conchiamare la Pest'a si eaca ca ne vine a mâna si emisulu guvernialu in urm'a cârui jurisdictiunile suntu provocate a grabí câtu se póte cu efeptuirea alegeriloru pentru diet'a din Pest'a.

„Hon" publica o dechiaratiune subscrisa de 24 de membri din stâng'a dietei din Pest'a, care arata, ca referat'a lui „P. N." despre siedinti'a dietala din 13 Ianuariu (din care amu estrasu si noi unele date; a se vedé de nou la rubric'a: Dela diet'a Ungariei R.) aru fi falsificata, pentruca Ghiczy aru fi vorbitu in urm'a lamurirei fâcute din partea lui Bartal vicepres. de locutiinti'a Ungariei.— Verificârile decurgu inca.

Dela diet'a Croatiei se spune, ca in cele mai de aprópe siedintie va sa vina o propunere, in urm'a cârei cetatea Fiume si impregiurulu ei sa se considere ca o parte intregitóre a regatului triunitu si ca diet'a pe cetatea acést'a cu cerculu tînatoriu de dens'a nici intru unu modu nu o póte lasá sa se intrupeze la Ungari'a.

Cererea dietei croate, cá sa fia si regimentulu Petrovaradinului representatu acolo, dupa cum se vede din unu emisu alu cancelariei de curte croate, celu putînu pentru diet'a de fatia au remasu fâra de resultatulu asceptatu.

Metropolitulu serb. Masîrevici au ajunsu in 16 Ianuariu in Agri'a si au fostu primitu cu entusiasmu mare.

Din politic'a din afara aflâmu dupa „Patrie", ca o naia franceza au datu in secu lânga Bagdadu in Matamoros. Capitanulu acelei raportéza ca pe cându se aflá nai'a in lupta cu pericululu, soldatii americani au impuscatu asuprai. (trebuie sa adaugâmu ací, ca trupele franceze din Mesicu vinu de multe ori in conflicte cu soldatii nordamericani. R.) Iara dupa ce s'au asiediatu nai'a pe nasipu soldatii americani o au predatu formalu. Generalulu mesicanu Mejia, cârui i s'au fâcutu raportu despre acést'a au si tramisu o comissiune sa cerceteze lucrulu. —

Dîuarie insemnate afirma ca lui Napoleonu III conflictele aceste i suntu binevenite, si dîcu mai departe, ca elu nu aru dorí nimic'a mai tare, decâtu unu pasu agressivu din partea regimului nordamericanu. Pentruca Napoleonu in adenculu animei sele inca nu s'a lasatu de planulu seu, adeca de „gloriós'a problema a racei romane in Americ'a."

Din acestea dara nu amu puté deduce, ca Napoleonu va grabí cu chiamarea trupeloru franceze din Americ'a, respective din Messicu.

In Spani'a inca nu s'a asiediatu revolutiunea. Depesiele oficióse din Madridu nu mai incéta de a spune, ca siefulu revolutiunei Primu aru fi fugindu câtra Portugali'a, unde din depesiele cele mai nóue se vede ca totu nu au mai ajunsu. Diuariele de Vienn'a spunu ca elu se afla inca in muntii dela Toledo sî ca prin marsiurile lui ostenesce trupele regale, care sî de altmintrea suntu demoralisate sî cari, candu vinu in apropiarea revolutiunariloru in locu sa i atace trecu la ei sî facu causa comuna cu densii.

Din Itali'a spune diuaristic'a, ca Lamarmora ministrulu primariu va pasî inaintea camerei, carea sa redeschide in 23 l. c. cu unu programu pacinicu. In acestu programu va fi sî resignarea de a fi capital'a italiana in Rom'a sî multiamirea cu Florenti'a. La acestea adauge Presse ca programulu acest'a fâra o lovire de statu nu se va puté pune in lucrare.

Din Serbi'a ne spunu diuariele de o incercare din partea unoru neodichniti, de a discreditá pre regimu inaintea poporului. Mijlócele erau brosiurile. Fabricatorii acestor'a erau dupa cum dice N. Fr. Bl. cei cari insetau dupa ólele cele pline de carne a le domnirei. Omenii acesti'a nu baga de séma, ca poporulu au intielesu de multu, care este calcululu loru sî asiá nu se rapesce de planurile loru cele ce aru fi spre darapanarea ordinei, ce abiá prinde radacini.

Mai departe se vorbesce ca Serbi'a aru fi acordatu in Vienn'a 30,000 de pusci, sî Muntele negru 7000 de cartusie (patrontasie) iara pentru Romani'a altu materialu de resboiu. De ací se face apoi deductiunea, ca in primavér'a venitóre aru fi de asteptatu o resculare generala a popóreloru slavo-române in contr'a suzeranitâtiei portiei. Acestea insa ni se pare ca suntu productele unoru fantasii vii sî timide.

Din Romani'a este mai de insemnatu, ca de o septemâna sî mai bine póte, nu ne vine nici o fóia, afara de trei esemplare din „Natur'a“ cari ne sosira deodata.

Hztg. u. c. S. B. din 19 Ianuariu c. n. publica emisulu reg. gubernu prin care se ordina alegerile in M. Principatu alu Tranniei la diet'a regatului Ungariei. Eaca emisulu :

895 / 1866.

In numele Maiestatei Sele c. r. apostolice a Marelui Principe alu Transilvaniei, Contelui Secuiloru, preagratiosului nostru Domnu!

Inclitului magistratu cetatiénu sî scaunalu in Sabiiu.

Maiestatea Sea c. r. apost., amesuratu preagratiosului rescriptu reg., din 25 Decembre 1865 Nr. 5580 carele spre orientare sî publicare se aclude aici in mai multe esemplare tiparite, s'a induratu preagratiosu a ordoná, ca jurisdictiunile Marelui Principatu Tranni'a dimpreuna cu districtulu Naseudului, prevediute legalminte cu dreptulu tramiterei de deputati, sa se invite a se presentá prin deputatii loru ce suntu de a se alege pe basea art. II de lege trannu din 1848 la diet'a ungurésca conchiamata pe 10 Decembre 1865 la Pest'a.

Dreptu aceea Inclitulu magistratu este provocatu, tramitiendu-i-se intr'un'a mai multe esemplare din memoratulu articulu, de cum sî instructiunea pentru alegerea deputatîloru dietali emisa in acestu guvernu reg. sub datulu de astadi in putereá plenipotentiârei cuprinse in § 10 alu numitului articulu, sî in fine din respectivele blanchete tabelarice de conscriptiune mentiunate acole — a esecutá câtu mai in graba alegerea deputatîloru pe basea ar. de lege respectivu numai in intielesulu instructiunei emise de aicea in puterea acelui'a (articulu), a esoperá câtu mai in graba representarea jurisdictiunei la diet'a ungurésca deschisa sî a implini corespundiatoriu sî acuratu agendele normate in instructiune.

Din consiliulu gubernului reg. de tiéra a Tranniei.

Clusiu 10 Ianuariu 1866.

Crenneville m. p.
Schreiber m. p.

Revista diuaristica.

Sî diuariele „liberale“ ungaresci sî vre-o câte-va cuvinte ce au câdiutu decurendu in diet'a din Pest'a desametiescu diuaristic'a de dincolo de Lait'a.

In privinti'a acést'a scótemu din „Presse“ urmatórele :

Puscatur'a cea d'antâiu de alarma au resunatu dejá, carea amenintia debalarea (slabirea) intielegerei celei miscatóre (rührend) sî amicabile cu Ungurii a organeloru partinitóre Unguriloru. Sî ce n'aru puté sa créda cine-va— tocm'a Wiener Abendpost au fostu cea ce au luatu spad'a a mâna, imputandu-le Unguriloru, ca concederea legiloru din 1848 nu au potutu impedecá tendintiele de secessiunare (rumpere) ale Ungariei. „Hon“ radica manusi'a.

Inca nu s'au scrisu— dice Hon— pentruce au trebuitu sa urmeze dupa 1848—1849. Chiaru sî in 1861 s'au auditu vaieraturi numai asupr'a suferintieloru mai dincóce; preste 1848 sî 1849 ne amu datu tóta silinti'a a trage velulu uitârei. Asiá dara nu e consultu pentru Wiener Ztg. a aruncá asiá cu usiurintia o asemenea afirmatiune, pentruca natiunea e in privinti'a acést'a fórte intaritaciósca sî la desbaterea cea mai de aprópe a adresei s'aru puté vedé unu vorbitoriu nevoitu a ilustrá evenemintele dela 1848 sî 1849 sî a documentá, ce au silitu pre regimu cá sa schiopeteze dintr'unu sistemu in altulu. Astadi in fine e deslegarea cestiunei pe cararea ei cea adeverata, pentruca avemu de a face c missiunea, ca deslegarea cestiunei e lasata deadreptulu libe legeri intre popóre.

Concederea constitutiunei din 1848 nu au impedecat secessiunei, insa ide'a acést'a nu au esîtu din bucuri'a sanctiunea acestoru legi, ci din fric'a, ca susu au tîntitu nu la luarea inapoi a acestoru legi, ci sî la nimicirea celoru dela 1 Hon da apoi unu prospectu despre intemplârile acelei perio pentru cá sa arate ca natiunea au fostu plina de lealitate sî incredere sî cum evenemintele o au impinsu treptatu pâna la desperatiune.“

Presse din care amu scosu cele de pâna ací, in fati'a unoru

FOISIÓR'A.

Principiele agriculturei rationale.

(Capetu.)

Din cele aratate se póte vedea ca prin ori ce plante de cultura, semene-sa ele in ori si ce ordine si ori si dupace sistema— sa seracesce pamentulu, si ca numai o simpla lege naturala retîne fructivitatea câmpuriloru.

Aceast'a este legea desdaunârei :

Cá sa remâna câmpurile fructivere trebuie sa le dâmu inapoi tóte acele elemente nutritóre pentru plante, ce li le luâmu in secerisiuri.

In acésta lege zace fundamentulu agricultnrei rationale sî tóta intielepciunea ce o póte dá sciintiele naturei agricultoruluí practicu. O lege, a cârei violare se faceprin sciintia séu nesciintia, se resbunainfricosiatu. Câte natiuni sî câte staturi n'a ajunsu la sapa de lemnu si nu s'a ruinatu prin calcarea acestei legi.

Marimea venituriloru dupa unu câmpu depinde dela sum'a conditiunioru de fructivitate aflatóre in tr'ensulu, durarea venituriloru atârna dela sustinerea acelei sume. Agricultorulu cu minte trebue sa aiba inaintea ochiloru nunumai ca sa i-a dupre holdele sele venituri mari, ci sa le si retîna deapururea fructivere. —

De sute de ani e cunoscutu, ca unu câmpu, ce si-a perdutu fructivitatea prin cultur'a unui sîru de vegetale, capeta prin gunoiu facultatea de a reproduce din nou altu sîru totu de acelesi vegetale. Ce e dara gunoiulu, si in ce sta productivitatea lui? Gunoiulu se trage din câmpurile agricultorului insusi, si constà din paie, remasitie de plante, din escrementele ómeniloru si viteloru. Escrementele vinu din nutrementu. Omulu consuma in pânea, ce o mananca in fia-care dî, pârtîle sèu elementele constitutive ale grâuntieloru de bucate, din a câroru fâina 'si face pânea, în carne consuma elementele cârnii; carnea se nasce iarasi din plante si pârtile ei constitutive neorganice suntu identice cu acelea ale semintiei leguminoseloru, adeca ale fasolei, mazârei, lintei. Va sa dica omulu consuma in pâne sî carne elementele séu conditiunile fructivitâtii câmpuriloru tieranului, ce li le i-a acést'a in forma de fructe si nutrementu de vite. Insa din cantitatea cea mare acestoru elemente, ce le consuma omulu in nutrementu in decursulu vietii, remâne numai o fórte mica fractiune in corpulu seu. Greutatea corpului la unu omu in versta séu nu mai cresce de locu din dî in dî séu prea putînu, de unde urméza ca partea cea mai mare a nutrementului iara ese din corpulu seu. De aici de sine se póte vedea, ca escrementele omenesci cuprindu in sine tóte elementele de nutremantu ale cerealiloru. Analis'a chemica ne arata ca escrementele unui rimatoriu ingrasiatu cu cartofi cuprindu elementele cartofiloru, ale unui calu s'au vite cornute, acele ale ovasului, fânului, trifoiului, din care sa nutrescu. Gunoiulu e unu conglomeratu, ce cuprinde tóte aceste escremente. Prin gunoiu dâmu agriloru inapoi elementele s'au conditiunile de fructivitate, ce li le-amu luatu in secerisiuri. Prin urmare efectulu si insemnatatea lui in agricultura e chiara cá sórele.

A ingrijí pentru desdaunarea agriloru s'au pentru inapoierea elementeloru, ce li le-amu luatu in secerisiuri, e a ingrijí pentru pânea de tóte dîlele.

Cu fia-care fructu, cu fia-care plânta seau parte de plânta, ce sa i-a dupre câmpu, perde acest'a o parte a conditiuniloru fructivitâtii sele, perde facultatea de a reproduce acelu fructu, acea plânta, acea parte de plânta. O mia de grâuntie au lipsa de acidu fosforicu de o mia de ori mai multu cá unu grâuntiu, si la o mia de paie le trebuescu siliciu de o mia de ori mai multu cá la unu paiu, déca lipsesce in pamentu a mi'a parte de acidu fosforicu seau siliciu, alu miilea grâuntiu, alu miilea paiu nu se face.

Tieranulu vinde la tirgu in cetate in totu anulu parte mai mare seau mai mica din fructele sele si cu ele dimpreuna o parte totu asiá de mare din conditiunile fructivitâtii câmpuriloru sele. Acestea numai vinu pe agrii sei, ele remânu la cetate si din cetate se scurgu iu riuri si din riuri in mare. Elu aru trebui sa ingrijésca cá acele elemente, ce le-a vendut in fructe sa si le procure din alta parte in forma de gunoiu, pentru ca ali feliu holdele sale 'si voru perde fructivitatea din ce in ce, si mai in urvoru incetá cu totulu de ai mai dá secerisiuri multiamitóre. In modacest'a sa saracescu popórele si tierile. In acele tieri unde se pórta o tura intensiva si sa esportédia in totu anulu cantitâti enorme de bucate a se ingrijí pentru importarea conditiuniloru de fructivitate ce se vendu cereale, e cu neputintia sa remâna câmpurite fructivere. Period'a sare vine de-si póte dupa sute de ani — insa totu vine. Câte câmpurii nu zi astadi pustii si parâsite, in care odinióra se fâcea grâu dupa grâu deci

pericul , de cari se vede a se teme, cu deosebire insa de federalism ,— pare a fi aplecata câtra dualismu. Ea in articululu seu de fo du din 14 Ianuariu c. n. vrea sa capaciteze lumea ca cenrali ulu nu trebuie intielesu ad litteram, cu alte cuvinte, déca nu se te sa fia unu punctu centralu singuru potu sa fia sî dóue nu mai multe.

co De sî cu totulu sub alta rubrica, totusi se vede „Presse“ ce lusa de idea ei primitiva le readuce Magiariloru aminte nu sfaturi le dá Veszelenyi pâna la 1844, care le spunea ca ei mai alipindu-se de nemti potu sa aiba venitoriu. —

Magyar Világ provóca pe transilvani sa aléga deputati de acei'a cari suntu amicii unei complanâri usióre, nu de cei ai complanârei pentru ori sî ce preţiu, ci de acei ce voru o complanare, carea da Ungariei ce e alu Ungariei sî imperiului ce e alu imperiului.— Totu acea fóia e de credintia ca Imperatulu au recunoscutu Uniunea nunumai in principiu ci sî faptice, ordinandu conchiamarea deputatiloru transilvani la diet'a ungurésca.

In fine dîce ca acum numai deciderea definitiva se mai astépta, carea aterna dela dieta.

Dela diet'a Ungariei.

Spre intregirea sî indreptarea celoru publicate de noi in nrlu trecutu dupa „P. N.“ dâmu locu urmatóreloru, totu in cestiunea de atunci, acum insa dupa „Debatte“.

Verificatiunea cestiunata erá a alegerei lui Papu Simeonu din Maramuresiu. Lânga petitiunea de nulificare erau mai multe acte care constatéza, ca alegerea lui Sim. Papu s'a fâcutu pre lânga amenintiâri partidei lui Mihali sî prin corumperi cu beuturi spirituóse etc. Constatârile aceste suntu fâcute la ordinaciunea comitelui supremu, protocolarminte prin judecatori'a cercuala. O parte din aceste protocóle se sî cetisse (in dieta) candu deputatulu Patay se radica sî face propunerea ca, deórece din aceste acluse se vede, ca comitele supremu din Maramuresiu s'a mestecatu in alegeri sî prin urmare au trecutu marginea competintiei sele, acelea sa se dechiare de nelegale sî cetirea loru sa se curme.

Propunerea au produsu o desbatere sgomotosa, carea dupa afirmârile corespundentelui „Debatei“ au duratu pana catra 2 ore dupa amedi.

Stang'a Casei, dice corespundintele, radimata pre legile din 1848 protestà energicu contr'a influintiârei alegeriloru din partea elui supremu. „Sî de sî nu se tîne casulu acesta de obiectulu desbatere, la ce au si reflectatu unu sîru de deputati, totusi s'a apucatu de elu cu unu feliu de predilectiune ; cu re deputatii Böszörményi sî Madarasz, cari depingeau lucrulu rile cele mai batatóre la ochi; pecându Clauzal, Zsedényi, yi, Andrássy s. a. se sileau a aduce desbaterea iarasi in u ei celu d'antâiu. Incercarea loru insa fù zadarnica, strigârile sî otulu se petreceau pe intrecute sî presiedintele suná numai in zacu clopotielulu. Propunerile se urmau un'a pre alt'a, unu caosu latoriu de desperatiune domnea in casa asiá incâtu numai puscí omulu care va fi resultatulu desbaterei.

In fine Klauzálu i-a o initiativa energica ; face propunerea idreptulu, de óre-ce opusetiunea vrea o manifestatiune, presiedintele sa dechiare in numele inaltei case, ca nici unu oficialu sa nu influintieze in nice unu modu alegerile, afara déca cum-va se intempla casuri de crime. Dechiararea acést'a sa se tréca la protocolu. Propunerea lui Klauzal au liniscitu in câtu-va spiritele ; dara s'au neliniscitu iara candu au dechiaratu Bartal, ca locutiinti'a ocupa loculu ministeriului de interne sî cá atare au evitatu conformu legei ori-ce influintia asupr'a alegeriloru. Acést'a au datu ansa la observârile lui Ghiczy, ca legea amintita nu se póte aplicá la locutiintia sî asiá de nou vine cestiunea acést'a in prosceniu, si causéza adausulu la propunerea lui Klauzal, ca ori ce feliu de oficiu sa nu aiba nici unu feliu de influintia asupr'a alegeriloru. Dupa acést'a se pasiesce la votarea acestei propuneri.

Sî pre privitoriulu nepreocupatu inca au trebuitu sa-lu indigneze desbaterea, a cârui obiectu au fostu ca trasu de peru. Cine vrea sa fia dreptu sî cunósce decursulu alegeriloru, acel'a trebuie sa marturisésca ca regimulu câtu au fostu cu putintia s'au tînutu departe de ele sî au incungiuratu ori ce influintia. Dupa parerea nóstra cas'a aru trebuí inainte de tóte sa recunósca acésta impregiurare sî sa nu uite, ca déca este diet'a astadi, acést'a este de a se adscrie aceloru barbati, cari stau adi in frontea afaceriloru.“

Varietati.

(Spargere de bolta.) In nóptea spre 6 Ianuariu s'au spartu bolt'a schimbatoriului de bani, Capdebo, carea se afla in piati'a cea mare a Sabiiului. Fiindca averea cea mai insemnata erá incuiata in cass'a wertheimeriana, carea dupa urmele ce s'au aflatu, nu s'a pututu deschide nici stricá nici decum, asiá furulu séu furii s'au indestulatu cu 200 f. in sieseri. Furii inca nu s'au aflatu.

— Românii Timisioreni voru arangiá in carnevalulu acest'a unu concertu urmatu de balu, unde voru colucrá mai multi p. t. domni sî dómne in productiuni singuratice ; — iara faimosulu coru alu plugariloru din Chiseteu, va executá prin conducerea bravului loru parochu T. Siepetianu, mai multe piese natiunali in quartetu de note. — Sperâmu ca bravii nostrii plugari voru secerá placere generale atâtu prin esteriorulu loru placutu, câtu sî prin versat'a-le cântare. — Ni tînemu dara de strinsa detorinlia a atrage atentiunea onoratului nostru publicu, asupr'a acestei intreprinderi filantropice, sî alu rogá pentru benign'a-i ticipare.

Din venitulu curatu se voru ajutorá sî juristii sî studin Diu'a detiermurita se va publicá mai târdîu. Comite arangiatoriu. „Conc

— Societatea Anonima, puntru intrepr monopolului tutunului. In siedinti'a adunârei actionariloru, cietatea pentru monopolulu tutunului, ce s'a tînutu in case N. Baleanu, la 23 ale lunei Decembre anulu incetatu, capita 10,000,000 fiindu subscrisu, societatea s'a constituitu sî simatu atâtu statutele societâtii câtu sî comitetului definitivu alu

Acestu comitetu s'a formatu precum urméza : DD. Nico Bâleanu presiedinte, Maiorulu Misi'a Anastasieviciu, casieriu G. Ad. Germani, vice-presied. B. Boerescu, vice presied. N. Manolescu, G. Coemzopulo, G. An. Germani, C. Blaremberg, I. N. Alessan-

---

te de ani! Numai acolo s'a sustînutu fructivitatea câmpuriloru sute de ani eslabita, unde cetâtienii 'si lucra agrii cu mânile loru si ale servitoriloru loru si populatiunea se afla désa asia încâtu nu sa póte esportá nimic'a din fructele si carnea produsa pe câmpurile loru, ci ajungu numai spre indestularea locuitoriloru. Sum'a conditiuniloru de fructivitate remane neschimbata pentruca in fia-care anu se intorcu fâra perdere tóte elementele prodncteloru consumate totu pe aceleasi pamenturi din care s'au luatu.

Candu aru ingriji agricultorulu cá elementele fructeloru, ce le-a vendutu la târgu sa le cumpere cu o parte mica a baniloru ce i-a luatu in forma de gunoiu, cheltueal'a lui aru fi mica si usioru de purtatu, secerisiurile insa ear cresce din anu in anu progresivu, pentruca nu numai ca s'aru pastrá sum'a conditiuniloru de fructivitate a holdeloru sele, dara aru si cresce treptatu, capitalulu i s'aru marí si iaru aduce interese indiecite. —

De ací sa aduna in staturile civilisate agricultore din tóte pârtîle cu sume mari de bani elementele necesarii pentru prosperarea plânteloru de cultura. Britani'a-mare cutriera tóte tierile dupa fosfate, a adunatu osamintele soldatîloru casuti din câmpurile dela Vaterloo, Lipsi'a, Crimea, din catacombele Siciliei, unde se aflau gramâdite dela sute de generatiuni *). Nâile frantiu diesci si englezesci crucisiédia tóte mârile in trei pârti ale lumei dupa guano. In totu anulu sa aducu in Europ'a aprópe la 5 milióne de mâji, din care remâne partea cea mai mare pe câmpurile Engliterei. Ce este acelu guano si in ce sta activitatea lui ? Guano constà din residulu escrementeloru pasariloru pescivore, si dupa compositiunea lui chemica e identicu cu escrementele omenesci, efectulu seu dara c invederatu. O holda gunoita cu guano dà unu secerisiu 3—4 ori mai mare cá un'a negunoita. Milióne le de mâji de guano ce s'au adusu dela 1841 incóce in Europ'a suntu numai o picatura in mare pelânga acelu guano ce s'a luatu dupa câmpurile europene s'a scursu din cetâtile cele mari prin clóce in mare. Déca acelu guano aru fi intorsu din cetâti iara pe agri, Europ'a n'aru fi silita sa trimitia nâi re alu aduce din Chili, Peru, Afric'a si sa platésca pentru 45 milióne punti mil. fl. Cele mai multe câmpuri europene n'aru fi devenitu in stadiulu sarâciei.

Numai in imperiulu celu mare — in Chin'a nu sa scia nimic'a de sa ci'a agriloru. De 3000 de ani fructivitatea campuriloru chinesesci in locu de a scadea cresce mereu; pe o mila patrata locuescu acolo cu multu mai multi ómeni cà in Engliter'a séu in Oland'a. Tieranulu chinesescu si japanesu nu e silitu cá alu nostru sa schimbe rendulu culturei si sa lase hold'a sa se odíchnésca, elu sémena neintreruptu acea ce vrea sî i sa pare mai folositoriu, holdele lui dau secerisiuri cu spice ce cuprindu peste 120 de grauntie (Eckeborg, Bericht an die Academie der Wissenschaften in Stockholm) Agricultur'a chinesasca e basata pe legea desdaunârei perfecte a câmpuriloru.

E cu neputintia a dá o idea despre ingrijirea si silinti'a ce si-o da agricultorulu chinesu spre a aduná oseementêle omenesci, tieranulu ce duce diminéti'a bucate in cetate, aduce sér'a dóue trei butóie pline cu acestu gunoiu. In setâlile cele mari sa prefacu escrementele omenesti in poudrette si sa transportéza pâna in cele mai depârtate unghiuri ale tierei. Fia ce substantia de plânte séu animale sa intrebuintiéza cá gunoiu— chiaru sî bârbile si pârulu sa aduna dela milióne le de ómeni, ce se radu si tundu si sa punu pe holde.

Starea si viitoriulu unei natiuni, ce nu pazesce séu nu cunósce legea si principiele, pe cari e basata agricultur'a rationala — e usioru de judecatu. Ce invatia Chemi'a daspre aeru, apa, despre procesulu nutrirei vegetaleloru, despre gunoiu si pârtîle lui constitutive, despre calitatea chemica si fisicala a agriloru, e usioru de priceputu asiá incâtu unu invatiatoriu eruditu e in stare a face pe copii tieraniloru cunoscuti cu ele. In Bavari'a se aduna prin ordînulu regelui din candu in candu invatiatorii seminariloru si scóleloru populare in lunile de ferii si se instruiéza in aceste objecte. Oare la noi nu s'aru puté aflá unu modu prin care sa-si câstige si invatietorii nostrí aceste sciintie ? Déca s'aru lâtî aceste sciintie elementare in poporulu nostru, care si de altmintrelea are o predilectiune mare câtra agricultura, prin profesori, invatiatori si preoti, atunci s'aru face totu ce se póte face pentru imbunatatîrea stârei nóstre materiale si spirituale. Cându aru invatiá copii in scóla sa cunósca macaru numai dupa nume conditiunile fructivitâtii agriloru, candu le-aru spune invatiatoriulu, ca ingrijirea pentru ele, e ingrijirea pentru pânea de tóte dîlele, si ca risipirea loru e o pecatuire in contra sea in contra saracului si in contr'a societâtii — atunci ci c barbati aru ingrijí si si-aru construí grâmedî de gunoiu, cum n'aru fi u stare sa-i silésca nici o politica de pe lume, nu si-aru aruncá numai asi gunoiulu intr'o gaura, curtea loru n'aru fi candu plóua o mocirla si unu loc negru, de care nu indrasnesci sa te apropii, pârtile cele mai bune ale gunoiului nu s'auru scurge prin pâraele de plóie pe uliti de ti se face grétî si molestédia aerulu.

Georgiu Ghimbasianu.

*) Ósele se macina in fabrici fâcute anume pentru acést'a sa prefacu intr'o forma usióra de asimilatu si sa punu pe holde, din óse primescu grâuntiele acidulu fosforicu, ce e ne aparatu de lipsa pentru formatiunea loru.

drescu, Stefanu Boscu, D. H. Vasiliu, Aronu Asier, Stefanu Ioanidi, Adolf Veinberg. Se anuncia inca ca in virtutea Art. 6 din statute, comitetulu emite inca 5,000,000 séu actiuni 5,000 spre a se subscrie. Acésta subscriere va tîné pâna la 14 Februariu viitoriu ; sî subscriitorii de aceste actiuni nóue, voru trebui d'o-data cu subscrierea sa-si verse 25 la suta din valórea actiuniloru subscrise , acésta suma se va puté versá séu in numeraru séu in Bonuri de tesauru. Totu-deodata conformu art. 12 din Statute, se face cunoscutu ca actionarii cari au plâtitu dejá cele 5% din actiunile subscrise de d-loru, sa vina pâna la 25 Ianuariu viitoriu sa verse in Numerariu la Casieri'a sociale celelalte 20 la % ; câci la din contra voru perde cele 5 la suta.

Dnii corespundinti din judetie voru tramite la Casieri'a societâtii intregii 25 % din valórea actiuniloru subscrise impreuna cu numele actionariloru, sî in schimbu, d-loru voru primí titluri provisorie de actiuni, conformu art. 13 din statutu.

Casierulu generale, la care are sa se faca tóte aceste versâri, dupa otârirea actionariloru este acum d. Majoru Misi'a Anastasievici, strad'a Dómnei, alâturi cu casele numite Vilar'a.

Subscrierile sî versârile se potu face séu prin d-nii corespundinti din judetie séu deadreptulu prin posta câtre d. casieru séu d. presiedinte. Presiedinte Nicolae Bâleanu.

„Trompet'a Carpatîloru", carea publica acestu anunciu ací reprodusu dedica acestei intreprinderi natiunale unu articulu fórte frumosu ; carele incheie cu urmatórele : „Nu ne indoimu dara cafia-care românu simtindu atâtu avantagiele generali câtu sî cele individuali cari ese din asemeni asociatiuni, va contribuí la reesîrea sî prosperitatea acestei societâti, care este menita a devení punctulu de plecare a mai multoru altoru asemeni societâti.

Ast-feliu numai avutia publica va puté cresce, ast-feliu numai, unindu-ne avutiele individiali, vomu puté formá o putere colectiva destulu de forte spre a tîné peptu capitaluriloru strâine sî mai alesu sploatatoriloru strâini ; ast-feliu, in fine, vomu puté radicá sî noi comerciulu nostru la inaltîmea unde trebue s'ajunga.

— A t e n t i u n e g a l a n t a a f u l g e r u l u i. Unu invetiatu Francesu, D. Boudin, face cnrcetâri asupr'a fulgerului de mai multi ani.

Inca din anii trecuti elu notase atentiunea galanta a fulgerului care isbesce secsulu puternicu sî brutalu, sî crutia intr'o proportiune insemnata personele din secsulu slabu sî delicatu.

Acelasi factu resulta sî din cercetârile fâcute in anulu 1864. In Franci'a numerile persóneloru care au muritu isbite de fulgeru au fostu 87 dintre care 61 de secsulu masculinu sî 26 de secsulu femininu nu se sue de câtu la 22 de casuri pentru 100.

D. Boudin adauga ca in tóte casurile ce a observatu sî in care fulgerulu a cadiutu asupr'a unei grupe de indivíde din amendóue sexele, barbati au fostu isbiti sî morti in mai mare numeru, femeele fiindu in mare parte crutiate,

Care va fi caus'a acestui feenomenu ?

Sciintia inregistra factulu dar explicatiunea lui nu o póte dá inca.

— Mai multe tieri au adoptatu mesurile sî greutâtîle francese, basate pe substemulu metricu. Romani'a le adoptà sî ea. D. Beloescu face in acestu minutu in Brâil'a lecture publice pentru esplicá acestu sistemu. Trei tieri numai ale Europei Elveti'a ; Belgi'a sî Itali'a au primitu sistemulu monetaru francesu. N'avemu trebuintia a dîce câtu de multu acésta uniformitate este comoda comerciului, sciintiei , caletoriloru. Sa scie ca unitatea monetara a sistemului metricu este o bucata de argintu cu greutatea de 5 grame sî care se numesce Franc. Amu putea sî noi Românii luá acésta unitate monetara avendu aceasi greutate sî pe care amu puté numí, dupa cum propune D. Heliade R o m a n a t u. D. Heliade esplica numirea judetiului R o m a n a t i prin plesinti'a numeróseloru monede ce se gasesce in acestu judetiu, monede numite r o m a n a t i.

F r a n c u l u , moneda, pretiuesce câte o bucata de argintu cantârindu 5 grame, p l u s o fractiune fórte mica , representandu cheltuelele ce le cere monetisarea. Tóte celelalte pietie de argintu suntu fractiuni s'au multiple a acestei unitâti.

Acésta unitate serva asemenea dreptu basa moneteloru de auru.

Mai multe deficultâti, (ale câror'a esplicare n'aru interesá intru nimic pe cetitorii nostri,) i vite in privinti'a moneteloru intre cele trei Staturi ce au adoptatu sistemulu metricu, au provocatu o conferintia monetara in Paris.

Franci'a este representata in acésta conferintia de D. Esquiron de Parieu , vice-presidentu alu consiliului de Statu, membru alu Institutului sî de D. Pelouze, membru alu Institutului.

Elveti'a e representata de D. Kern, ministrulu seu la Paris.

Belgi'a de D. Fortemps senatoru sî Itali'a de D. de Pratolongo.

„Natur'a"

4—3 **Postu de Professoru devenitu vacantu.**

Amesuratu in. emisu alu Guvernului regiu transilvanu ddto 22 Decembre 1865 Nr. $\frac{33,001}{t.\ 512}$ se escrie prin acést'a concursu pentru catedr'a de matematica sî fisica devenita vacanta, dela Gimnasiulu c. r. de statu din Sabiiu (limb'a instructiésca) cu carea e impreunatu unu salariu anualu de prelânga dreptulu de avansementu la unu gradu mai lariu sî prelânga pretensiunea de unu adausu diecen. v. a. dupa fiacare diece ani de servitiu seversîti s. multiamire.

Competitorii au de a-si indrumá petitiunea loru câtra in. Guvernu regiu instruita cu atestatu de botemoniele de studii sî cu testimoniulu prescrisu despre castig cultate de propunere, cu atestatu despre aplicatiunea sea d. ací sî despre cunoscinti'a limbiloru tierei (ungurésca sî nésca) — in restempu de 6 septémâni , prin Antisti'a l Directiunea Gimnasiului c. r. de Statu din Sabiiu.

Sabiiu 10 Ianuariu 1866.

Nr. 1—3 **Escriere de Concursu**

Pentru unu postu de economu séu deregatoriu la Dominiulu Archi-episcopescu din Blasiu. —

Emolumintele impreunate la acestu postu suntu : a) bani gat'a 200 fl. v. a. b) Grâu 100 metrete. c) Secara 50 metr. d) Cucuruzu 100 metr. e) Ovesu 50 metr. f) Sare 100 ponti g) Vinu 50 ferii netrasu séu trasu de pe drojdii 40 ferii. h) 2 rimatori slabi sî pentru ingrasierea loru 20 metrete Cucuruzu. i) Lemne de focu 6 orgii. k) Jurestentiune pentru 2 Cai sî 2 Vaci pre lânga cuartiru liberu in Cergâulu-mare unde se afla curia dominale. —

Doritorii de a ocupá acestu postu au de a-si tramite concursurile sele pâna in 15/3 Februariu 1866 in curtea metropolitana din Blasiu.

Eara lânga concursu au sa mai alature concurentii a) atestatu séu carte de botezu sî b) atestatu despre portarea morale sî politica sî c) atestatu ca au mai servitu cá economi séu dregatori, séu ca se pricepu in ducerea economiei. —

Blasiu 1-a Ianuariu 1866 st. n.

Provisoratulu metrop

Nr. 5—2 **EDICTU.**

Iosifu Michu din Comun'a Rosî'a sasésca in scaunulu in Transilvani'a, carele de trei ani, au parasitu pre Ann'a Hoagie, totu din Rosi'a sasésca, sî a pribegitu in indatoréza prin acést'a, ca in terminu de unu anu, c vertosu sa se infatîsieze inaintea subscrisului foru câtu la din contra, procesulu matrimoniale asupra-i otârî si fâra de elu, in intielesulu prescriseloru sericesci. Sabiiu 6 Ianuariu 1866.

Forulu matrimoniale gr. res. alu T popescu alu Sabiiului II.

I o a n n P a n n o v i c i u, P

Nr. 3—2. **Escriere de Concursu.**

La statiunea invetiatorésca din Sidiór'a, facendu invetiatorescu vacantu se escrie Concursu, pe lânga emolumintele urmatóre: 105 fl. v. a. salariu anualu, unu lardu (clisa,) unu centenariu sare, 15 metiu grâu, 24 curuzu, 12 orgie lemne, 2 jugere de pamentu, sî cortelu grâdina de ½ jugere.

Competentii voru avé recursele sele bine instruate cu ... niu despre absolvirea preparandiei române din Aradu , cu Atestatu ca e de relegea greco-orientale , despre purtarea morala sî politica precum sî servitiulu de pân'acum ; adresate Venerabilulu Consistoriu diecesanu din Caransebesiu , sî indreptate pâna la ultim'a lui Faurariu an. 1866 la subscrisulu, câci la cele mai târdîu tramise nu se va reflectá.

Lugosiu in 23 Decemvre 1865.

I o a n n M a r c u Prot.
sî Inspeat. Distr.

Nr. 2—1. **Escriere de Concursu.**

Devenindu vacanta statiunea invetiatorésca din suburbiulu Lugosiului, cu care este impreunate urmatórele emolumente anuale : 262 fl. 50 xr. v. a. 20 metii ge grâu, 6 orgii de lemne, din cari se provede sî scól'a cu incaldîtulu, 84 fl. v. a. bani pentru cortelu.

Competentii suntu avisati recursele loru bine instruate , cu documinte despre absolvirea preparandiei române din Aradu, purtarea morala sî politica, Atestatu ca suntu nascuti Români de rit' orientalu , precum sî servitiulu de pân'acum , adresa lui Consistoriu diecesanu din Caransebesiu ; a le tramnea lui Faurariu an. 1866 la subscrisulu, câci la c tramise nu se va reflectá.

Lugosiu in 1/13 Decemvre 1865.

I o a n n M a r c
sî Inspect.

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesa

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de done ori pe septemana : joi'a si Dumineca'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 4. ANULU XIV.

Sabiiu, in 13/25 Ianuariu 1866.

Inseratele se platescu pentru intcia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Telegramulu Redactiunei „Tel. Rom.“
Cernautiu 24/12 Ianuariu.
Arone Pumnulu,
unulu dintre Românii cei mai mari ai secului nostru au reposatu asta nópte. Gele generala!

Unu resunetu din tiéra.

De suptu pól'a muntiloru apuseni, Comitatulu Albei inferióre 18 Ian. st. n. 1866. Dupa cum avurâmu ocasiune a intielege din preainaltulu Rescriptu tramisu cá respunsu la Adress'a dietei din Clusiu, Guvernulu transsilvanu e insarcinatu cu prelucrârile pentru chiamarea Ardealului la diet'a din Pest'a, unde ca o tiéra ce sa tîne de corón'a Ungariei sa ia parte la actulu incoronârei sî la deslegarea causeloru comune,— prin urmare in Tranni'a iara voru fi alegeri de deputati. Óre sî la noi cu asemenea brutalitâti voru decurge alegerile pentru diet'a din Pest'a, ca prin Ungari'a, mai cu séma sî in pârtîle locuite in mare parte de Români? Aceea va dovedí viitoriulu, atât'a trebuie sa marturisecu, ca o parte din poporu audîndu de cele intemplate cu Românii din Ungari'a pela locurile de alegere, 'su ingrigiati pentru alegerile viitóre, mai alesu acei'a cari au a se duce la alegeri in orasie unguresci. Sî nici nu e mirare, pentruca cine au cetitu din jurnalele române— pentruca cele magiare, afara dóra de unu nru a lui K. Közlöny nu-mi aducu aminte sa fia scrisu ce-va— decurgerea alegeriloru in Ungari'a, mai cu séma in cercurile unde sa vedea a fi Românii in maioritate, *) nu au fostu cu potintia sa nu se fî scârbitu de procedur'a comissiuniloru conscriitóre intrebuintiata, fatia cu Românii la conscrierea ablegatîloru, sî sa nu se fi infioratu de volniciele sî brutalitâtîle Magîariloru folosite asupr'a Românîloru celoru respectatori de lege, la loculu alegeriloru la care cugetându trebuie sa te prinda mirare, cum au mai avutu Românii voia sî curagiu (?) a se duce la alegeri, unde mai multu se vede a se fi dusu la masacrâri, decâtu la folosirea dreptului celui mai frumosu in viéti'a constitutiunala.

Cine crede, ca batâile cu care fura intempinati Românii pela locurile de alegeri din Ungari'a, aru fi fostu sî din partea Magiariloru nisce intemplâri neasceptate, iara nu precalculate, acel'a — dupa parerea mea— se insiéla, pentruca, precum se observà, pâna cându din partea respectiviloru se vede a se fi pâdîtu cu tóta stricteti'a paragrafulu 40 din Art. V a legiloru Ungarici din 1847/8 unde dîce: „A válosztoknak az összeirásnál vagy választásnál semmi némü fegyverrel meg jelenni nem szabad“ nefiindu-le iertatu Românîloru nici bateru cu vergi in mâna a se infatiosiá la loculu de alegeri — Magiariloru li se iérta a fi provediuti cu sabii, furci de feru sî alte arme de mórte— vedi alegerile dela Szilágyceh, Zsibo sî altele,— fâra sa i fi fostu reflectatu competintii la paragrafulu mai in susu memoratu, dupa cum se dovedí din urmâri, nu pentruca dóra sa aiba cu ce se aperá de mânile cele góle ale Românîloru, ci mai multu, cá déca nu le va succede ai dobandí in partea loru sa-i insulte, fugarésca, sî de va cere interesulu loru (alu Magiariloru) sa-i tramita sî in sinurile lui Avramu, cá acolo sa se odichnésca in veci, ne mai standu-le nici odata mai multu in cale la alegeri. Fapte care dau dovedì Europei cum inpartiescu fratii Magiari drepturile constitutiunale cu Românii.

Mirare! cum de capii comitateloru insarcinati fiindu subt responsabilitate, de câtra Tavernicului tierei, nu pasîra mai energiosu spre incungiurarea versâriloru de sânge? Dar sa lasamu acestea intemplâri de trista aducere aminte, care ne revólta tóte simtîrile omenesci sa le lasâmu Istoriei sî sa trecemu la alegerile din Tranni'a cari ne stau la usia.

Dîuarele magiare dupa „Wiener Ztg.“ dearendulu publicara Rescriptulu chiematoriu la diet'a din Pest'a, prin urmare alegerile incâtu voru iertá pregatirile se voru face câtu mai in graba. Mai moderati voru fi Magiarii din Ardealu cá fratii loru din Ungari'a? vomu vedé, insa judecându lucrulu din trecutu, eu credu: ca de-sî nu va vení lucrulu pâna a ne tocá in capu la loculu de alegeri, cá in Ungari'a,- de care sa ne sî ferésca Ddieu in Tranni'a,— totusi nu voru lasá nici unu mijlocu nici la conscrieri, nici la alegeri ne probatu prin care voru socotí a fi ajutorati a esî cu candidatii loru.

La alegerile trecute, pentru diet'a din Clusiu, fiindu ca inteliginti'a nóstra mai pretotindinea s'au retrasu dela alegeri, nu le au constatu fratiloru Magiari in multa ostenéla prin korteskedésiurile loru indatinate, prin promissiuni de „nesze semmit fogd meg jol“ sî altele, a dobandi voturile Românîloru in partea loru, insa dela alegerile viitóre- pentru diet'a din Pest'a, ca diet'a de incoronare- la care Tranni'a nu e chiemata in urm'a uniunei, ci de a luá parte impreuna cu Ungari'a la actulu incoronârei sî la deslegarea causeloru comune, Românii sî respective inteleginti'a româna nu numai ca nu se va retrage, cí tóte mijlócele legale le va folosí, trebuie sa le si folosésca, cá Românii, cá cei mai numerosi in tiéra sa fia la acea dieta representati prin unu numeru de deputati de natiunalitate româna câtu va fi cu putintia mai mare. Sî fiindu ca poporulu vediendu-si inteliginti'a,— in care are incredere, pociu dice ne conditiunata — in mijloculu seu, sî acumu cá totudeun'a se va lipí de ea. Nu e nici o indoiéla, ca partea contraria 'si va incordá tóte puterile pâna la estremitâti, a dobendí iara voturile Românîloru imparte-si — cá la alegerile trecute, iara déca nu le va succede, atuncea? vaiu! de intelegintia! ca la tóte va fi causa, ca nime nu o va mantuí de incriminâri sî pe epiteturile indatinate, de „bujtagato, izgato“ sî altele, fiei purtârile câtu de legale, sî korteskedesiurile?! oh! acel'a e unu usu vechiu venitu inca din evulu de mijlocu, care mai ca s'a prefâcutu in lege, — korteskédés-uri sî de alte ori au fostu, la noi cu korteskedés-uri au decursu alegerile, — de acestea respundu fratii magiari, déca ii reflectéza omulu la abusurile fâcute prin korteskedés-uri.

Alegerile la diet'a de incoronare din Pest'a, din porunc'a Maiestâtii Sele se voru face dupa art. II din legile fâcute in Clusiu in anulu 1848. Acestu art. de lege constà din 10 §. Dela anulu 1848 in cóce trecându prin atâtea sisteme, dóra nici acei'a, carii au luatu parte activa la compunerea acestei legi nu-si mai potu aduce aminte de toti paragrafii ei, cu atât'a mai putînu acei'a cari dóra numai din audiu sciu, ca in anulu 1848 s'au fâcutu vr'o lege electorala. Pentru aceea, cá Românii, cari 'su mai putînu cunoscuti cu legile din 1848, sa-si póta togmí lucrurile sele la alegerile viitóre dupa sunetulu acelei legi, mi s'aru vedé fórte de lipsa, sî la tempulu seu, cá acei'a, cari voru fi avendu la mâna aceea lege sa-si ié ostenél'a a o traduce in limb'a româna sî a o publicá in jurnalele române,*) pentru cá avendu unu indreptariu la mâna, la vreme de lipsa sa ne putemu face reclamatiunile sî protestele, cu cari feliu de lucruri— combinandu din trecutu — mi se pare ca vomu avé multu de fâcutu, mai cu séma déca Românii nu se voru uitá cu indiferentismu, cum comissiunile conscriitóre voru inscrie intre alegatori pe totu Magiarulu de nobilu, — ca sî la alegerile trecute,— de-sî numai elu scie cine e? sî de unde au venitu in loculu unde acumu se afla cu locuinti'a — fâra a fi provocatu a-si documentá nobilitatea, — sî pe totu cârpaciulu de meseriesiu, de-sî mai pe dreptu s'aru puté numí „mesteru strica.“ La asiá ce-va fratii magiari multu se voru silí a fi ajutati cu interpretarea §-lui 3 lit. a. b. c. si § 4 lit. a. b. alu art. II din 1848 mai cu séma déca Românii sî prin comissiunile centrale, sî sî prin comissiunile conscriitóre voru fi representati totu numai in aceea proportiune cá sî pâna acum.

Insa sperâmu ca odata va vení dîu'a dreptâtii sî dîu'a egalitâtiei cându fratii magiari cari 'su totu cu dreptatea sî egalitatea in gura, voru aretá sî cu fapte, ca ei ce dîcu nu mintiescu. — Asiá sa fia! G. M. M—u.

*) Ba sî in alte pârti, unde nu se afla nici unu Românu d.e. com. Pojonului. R.

*) S'a publicatu, a se vedé in nr. 2 a. c. alu acestei foi. Red.)

895—1866. **Instructiunea**
privitóre la alegerea deputatîloru, cari suntu de a se tramite la diet'a ungurésca conchiamata pe 10 Decembre 1865 la Pest'a.

1. Dupace amesuratu rescriptului p. n. din 25 Decembre 1865 nrulu curtiei 5530 art. II de lege trannu are de a servi de cinosura in privinti'a alegerei deputatiloru la diet'a comuna, care alegere are a se face pe basea representatiunei populari, asiá suntu

de a se alege in jurisdictiunile numite in § 7, deputatii in numerulu aretatu acolo sî prin alegatorii respectivi determinati in acelu articulu sî de a se numerá lânga jurisdictiunile indreptatîte la tramiterea de deputati sî districtulu Naseudului, carelé intocm'a va tramite doi deputati.

Mai departe in privinti'a alegerei de deputatu se va numerá cetatea Regenulu sasescu la comitatulu Turdei, cetatea Fagarasiu la districtulu Fagarasiului, sî Rosi'a la Abrudu, fâra de a intrá vre-o schimbare din ans'a acést'a in starea jurisdictiunei acestoru cetâti ce o au ele de altmintrea; in urm'a acestei'a (mesuri) alegatorii din cetâtîle amintite suntu de a se conscrie pre calea diregatorieloru loru respective, din sinulu loru sî la constituirea comitetului centralu, carele are de a conduce alegerea respectiva este de a se luá privintia asupr'a cetâtîloru numite.

De órece art. II spune espresu in § 3, 4 sî 5 cui sî in puterea câroru insusîri i compete dreptulu de alegere in diferitele jurisdictiuni ale tierei, asiá nu se póte pasî preste determinârile legei sî de aceea prin urmare, oficialii presenti ai jurisdictiuniloru, precum in cetâti membrii comunitâtiloru, apoi in alte cercuri administrative membrii comiteteloru de representatiune sî corporatiunile de representatiune nici nu au, cá atari, dreptu de alegere, déca acesti'a nu aru fi indreptâtîti la alegere pentru legal'a loru cualificatiune din alta parte.

Onoratiorii enumerati in §ulu 3 alu acestui articulu de lege suntu indreptâtîti la alegeri numai in cetâti sî inca sî in acestea numai acolo, unde si au locuinti'a statornica.

§lu 1 din art. V de lege ungurescu amintitu in § 10 alu mentiunatului II art. statoresce principiulu, ca acei'a, carii pâna la anulu amintitu au fostu indreptâtîti la alegerea de deputati, voru remané sî mai departe in esercitarea acestui dreptu.— Asiá dara acele persóne morale (corporatiuni), cari pâna la 1848 si au esercitatu dreptulu de alegere prin representantii sei legali, suntu indreptâtîte sî acum alu esercitá in acelasi modu;— sî prin urmare nu se póte negá esercitarea dreptului de alegere astoru feliu de corporatiuni, a câroru suma contributiunala corespunde censului legalu;— insa aici e de insemnatu, ca, dupa ce comunele amintite in § 4 lit. c. din art. II au ocasiune de a se impartâsî la alegere prin representantii loru, numai acele comune potu fi privite de indreptâtîte de a se impartâsî la alegeri, cari se afla in posessiune eschisiva sî privata de astfeliu de bunuri, de cari aterna platirea unei contributiuni ce ajunge censulu; asiá dara locuri comune, pasiuni comune, sî padurile comune sî déca platescu contributiune sub numele comunei nu se potu privî cá atare proprietate privata.

Persónele morale indreptâtîte la alegeri (corporatiunile) se impartasiescu la alegeri prin representantii séu plenipotentiatii sei, cari intr'aceea, in intielesulu art. II § 6 numai atunci potu fi alesi deputati, déca ei sî de altmintrea suntu indreptâtîti pentru persón'a loru.

In fine e de a se observá in privinti'a catâtîmei de contributiune determinata cá censu, ca in acést'a e de a se socotí afara de darea capului tóte contributiunile direpte, asiá dara sî contributiunea de case sî de venitu.

2. Cercurile de alegere, care dupa § 8 alu respectivului art. II de lege au a se constituí amesuratu impregiurâriloru prin jurisdictiunile respective, trebuie astfeliu compuse, cá spre alegerea unui deputatu sa fia numai unu cercu de alegere, de órece in casulu acest'a fia-care cercu are sa aléga numai unu deputatu.

3. In comitate, in districtele Fagarasiului sî Naseudului, precum sî in scaunele secuiesci, comitii supremi, capitanii supremi sî judii regesci supremi au sa conchiame in unu terminu care sa nu tréca preste 10 dîle, tóte adunârile de comitete, care in urm'a imputernicirei p. n. regesci au fostu chiamate a conlucrá la alegerile cele din urma ale deputatîloru tranni— singuru sî eschisivu pentru agendele urmatóre cu privire la alegeri.

a) Comitetele au sa determine, déca este de lipsa, in interesulu sustînerei ordinei la darea voturiloru, crearea de cercuri de alegere- cu privire la impregiurârile teritoriale sî ale populatiunei.

b) Comitetele au sa aléga spre esecutarea determinâriloru ce se cuprindu in mentiunatulu art. II de lege din 1848, precum sî pentru ingrigirea sî conducerea afaceriloru de alegeri in toti ramii loru, unu comitetu centralu constatatoriu din mai multi membri, sub presidiulu unui oficialu superioru, care comitetu centralu sa stea in nemijlocit'a comunicatiune cu guv. regescu sî care sa fia astfeiu alesu, incâtu in acelasi, déca jurisdictiunea e impartîta in mai multe cercuri de alegere, sa fia representate tóte cercurile de alegere— sî in proportiune cuviinciósa sa ia parte sî antistii comunali;— pentru casulu, candu oficialulu superioru aru fi ocupatu aiurea, séu aru fi impedecatu, comitetulu centralu alege din sinulu seu unu presiedinte— locutiitoriu,— inca sî pe notariulu si lu alege acelasi din mijloculu seu.

4. In scaunele sî districtele sasesci au sa se faca asemenea pe calea corpuriloru representatóre, atâtu crearea cercuriloru de lipsa pentru alegeri, câtu sî comitetele centrale, in modulu aretatu mai susu.

5. Cetâtîle indreptatîte la tramiterea de deputati esecuta cele de lipsa pentru compunerea comitetului centralu in siedinti'a comuna a magistratului sî a comunitâtiei.

6. Comitetu centralu e de a se creá sî acolo unde are a se alege numai unu deputatu.

De sine se intielege, ca membrii comissiuniloru centrale nu se alegu numai din mijloculu comiteteloru comitatense— districtuale— sî scaunale (secuiesci) apoi din corporatiunile representatóre ale jurisdictiuniloru sasesci, ci se potu alege sî afara de acestea.

7. Despre deciderile ce au sa se aduca dupa punct. 3, 4 sî 5 este de a se reportá neintardiatu reg. guvernu; cu deosebire suntu de a se substerne respectivele protocóle ale comiteteloru.

8. Membrii comiteteloru centrale depunu urmatoriulu juramentu:

Eu N. N. juru s. c. l. (dupa cum e confessiunea respectivului) ca tóte acele, ce eu, in afacerea alegerei deputatului dietalu (deputatîloru dietali), amesuratu acestei missiuni a mele, sum detoriu sa implinescu, voiu implini cu credintia sî fâra partinire: asiá sa mi ajute Ddieu.

9. Comitetulu centralu are sa se adune dupa constituirea sea in tempulu celu mai scurtu— sî adeca in cetâti celu multu in 2 dîle sî in celelalte jurisdictiuni celu multu in 5 dîle, sî

a) a denumí cu privire la cerculu de alegere, care e sub densulu, pentru insemnarea alegatoriloru atâtea comissiuni, din câte trei membri, câte voru fi de lipsa spre ordinarea sî dupa putintia grabnic'a conscriere a alegatoriloru;

b) a determiná tempulu, in care au de a se indeplini listele alegatoriloru,- avendu privintia sî la respunderea unoru reclamatiuni sî de a se tramite comissiuniloru centrale;

c) cu privire la datele esistânde dela alegerile de deputati din urma, a determiná modalitatea de conscriere sî amesuratu acestei'a, provediendu pre comissiunea de conscriere cu ajutórele de lipsa, a i dá indreptârile recerute.

10. Oficiele administrative au indetorire a publicá sî cu folosirea tuturoru mijlócelovu indatinate in asemené casuri, numai decâtu sî prin cea mai putinciósa publicitate, a aduce la cunoscinti'a comuna numele membriloru dela comissiunile de conscrieri, dîu'a inceperei activitâtiei loru, prelânga modulu urmârei acelei'a sî cu deosebire acele cualificatiuni, care suntu de lipsa la indreptâtîrea de alegere, apoi terminulu de incheiare alu conscrierei precum sî loculu, unde lucrârile conscriptiunei sî in decursulu conscrieriloru alegatoriloru se potu vedé sî se potu sî insinuá reclamatiuni.

11. Pentru lucrârile conscrietóre emite reg. Guvernu dupa deosebitele categorii de alegatori, diferite blanchete (Drucksorten) câtra jurisdictiuni sî adeca:

A) pentru cualificatiunile diferite ale alegatoriloru din cetâti determinate in § 3, sî § 4 lit. b. a mentiunatului art. II de lege precum sî aceloru din § 5;

B) pentru cei pe basea art. XII de lege din 1791 indreptâtiti la alegere dupa § 4 punct. a. in comitate, districtele Fagarasiului sî Naseudului;

C) pentru alegatorii cei indreptâtîti dupa mesur'a censului loru conformu § 4 punct. c. precum sî § 5;

D) pentru acele comune, cari in intielesulu § 4 sunt indreptâtîte a influintiá prin representantii, ce suntu de a se alege liberu, alegerea deputatului dietalu.

12. Pentru cá sa se póta intrebuintiá blanchetele memorate in punctulu premergatoriu sî preste totu pentru inlesnirea sî grâbirea afacerei conscriptiunale, carea dupa impregiurâri este urgenta, se dau urmatórele indreptâri:

a) in cetâti suntu indatorate comissiunile de conscriere, cari suntu de a se denumí dupa pârtîle cetâtiei, de a trece in blanchetele insemnate cu A in rubric'a respectiva, inainte sî din oficiu, numele tuturoru aceloru locuitori proprietari de case sî de pamentu din partea aceea a cetâtii, carea este impârtîta comissiunei de conscriere respectiva, cari dupa sciinti'a generala sî dupa date oficiali in intielesulu art. II de lege § 3, suntu afara de tóta indoial'a indreptâtîti la alegeri; prelânga aceea in rubric'a corespundiatóre suntu de a se trece sî insusîrile acele, in puterea câroru insemnatulu in lista este indreptatîtu la alegeri d. e. posesorulu unei case ori unui pamentu in pretiu de 300 f. argintu, meseriasiu, negutiaioriu sî proprietariu de fabrica cu 100 f. dare de venitu, doctoru, advocatu, chirurgu etc.

b) Dupa ce in comita e, districtele Fagarasiului sî Naseudului, dupa aceea in scaunele secuiesci cu ocasiunea alegeriloru deputatîloru tranni din urma, cei dupa art. XII din 1791 indreptâtîti suntu dejá insemnati, asiá din listele dejá constatate au de a se transcrie alegatorii de atare categoria inainte sî oficialminte in blanchetele insemnate cu B (insa acei ce nu suntu in stare de a produce diplome de nobilitate, déca se va reclamá la tempu potu fi respinsi dela actulu alegerei R.);

c) ce se atinge de alegatorii indreptâtîti pe bas'a censului, asiá in listele conscrise cu ocasiunea alegeriloru de deputati din urma, dupa numele contribuentelui suntu insemnate sî sumele dela intrég'a contributiune ce o platesce, prelânga detragerea dârei capului sî a adauseloru (aruncaturiloru), sî asiá listele acestea se potu folosí cu

scopu, cá date, spre a eruí, la cari din alegatorii conscrisi de acésta categoria ajunge sum'a contributiunei determinata in art. II de lege § 4. punct. c. de censu;- sî apoi sî acestea suntu de a setranspune, inainte sî oficialminte, din cele esistande in blanchetulu C; in fine.

d) in blanchetele cu D suntu de a se petrece comunele — care prin tramiterea de representanti suntu indreptâtîte a avé influintia la alegerea dietala — sî numerulu de representanti ce suntu acelea indreptâlîte sa aléga ; — conscriptiunea comunala a funduriloru de casa recerute din acésta causa in intielesulu art. II de lege, pentru cá sa se erutie tempulu, sa se faca prin antistii jurisdictiuniloru inainte sî fâra amanare pe cale politica, iara pe temeiulu dateloru capetate astfeliu suntu apoi de a se inscrie inainte sî oficialminte, la rubricele respective in blanchetulu D numele comuneloru, numerulu posesoriloru de funduri de curti, indreptâtîti la alegeri , afara de cei indreptati dupa art. XII din a. 1791, precum sî indreptâtîrea comuneloru redîmata pre acést'a de a tramite 1 séu 2 representanti.

Suntu listele de conscriptiune in modulu acest'a gatite, atunci in cetâti comissiunile de conscriptiune sa espuna intr'unu locu otaritu sî mainainte fâcutu cunoscutu publice, in respectivele pârti de cetate— trei dîle dela dîu'a publicârei, listele oficialu pregatite , spre a puté ori cine cautá intr'ensele; in tempulu acest'a e iertatu fia-cârui a-si mijlocí introducerea numelui seu in lista, déca lipsesce, séu déca afla pe cine-va fâra de a fi indreptâtîtu insemnatu, a sî face reflectârile sele in contra-i.

In comitate, in districtele Fagarasiului sî Na eudului sî in scaunele secuiesci suntu de a se face estrase din conscriptiunile tabelarice oficialminte pregatite, insemnate cu B sî C dupa comune, sî ale espune in comune la antistiele comunale spre vedere pentru fiacarele , celu putînu 48 de óre.

In jurisdictiunile sasesci este de a se observá aceeasi procedura cu conspectele tabelarice insemnate cu C.

In fine se va impartasí fiacârei comune din conspectulu luatu de comissiunea de conscriptiune de sub D estrasulu respectivu, pentrucá sa-si póta face in 48 de óre reclamatiunea sea.

13. Comissiunea de conscriere supune, dupa decurgerea terminului de reclamare in instantia prima esaminârei insciintiârile spre inscriere sî reflectârile contr'a celoru inscrisi sî judeca asupr'a loru, reclamantii respectivi insa suntu indatorati a-si justificá reclamatiunile loru.

14. Comissiunea de conscriptiune inscrie datele aduse spre juristificare, dupa numele alegatoriloru inscrisi in rubric'a listei de conscriptiune suprascrisa „observare“, in estrasu ; asemenea compune unu catalogu deosebitu din acei'a inscrisi, carii suntu supusi vre-unei defectuositâti, déca au aflatu de bine ai sterge séu nu din catalogu, din cause, cari suntu numai pre scurtu de a se insemná sî asemenea din acei'a cari s'a presentatu inaintea ei, cá sa se inscrie', dara au fostu refusati.

15. Reclamatiunile de inscriere séu de defectiunare se potu insinuá la comissiunea de conscriptiune pâna la terminulu publicatu in intielesulu punct. 10, in care dî se inchiea afacerea conscriptiunei.

16. Operatele de conscriptiune, ce au de a se face in 2 esemplarie, trebuie sa fia asternute la comitetulu centralu in terminulu fipsatu sub punctulu 9. b.

17 Unu esemplariu din conscriptiunile ce suntu de a se asterne de câtra comissiunile de conscriptiune suntu de a se espune spre vedere generala mai multe dîle in unu locu determinatu de comitetulu centralu.

18. Acel'a, cârui comissiunea de conscriptiune i-a denegatu inscrierea, precum sî acel'a care doresce sa faca observâri contr'a inscrierei altui'a, póte sa recure pentru astfeliu de indreptâri de consriptiune la comitetulu centralu.

19. Cine nu s'a insinuatu pentru inscrierea sea la nice un'a din comissiunile de conscriptiune nu se póte pentru acést'a adresá la comitetulu centralu.

20. Comitetulu centralu, dupa finirea conscriptiuniloru alegatoriloru, se aduna fâra amanare la tempulu prefiptu de mainainte si esaminéza

a) asternutele liste de conscriptiuni dela comissiunile respective sî

b) recursele date in intielesulu § 14 ;

c) aclude fia-cârui esemplariu din listele de conscriptiune asternute, insemnarea acelor'a, cari in urm'a recurseloru s'a decisu a se lasá afara, prelânga subscrierea presiedintelui sî a notariului.

d) Comitetulu centralu continua in tóte dîlele siedintiele sele pâna la deseversit'a indreptare ce e de a se face in listele de conscriptiune prin pertractarea recurseloru asternute, sî dupa esaminarea sî statorirea listeloru de conscriptiune sub D face dispositiunile, cá in comune sa se aléga câtu mai in graba unulu séu doi representanti— fâra de influinti'a celoru pe bas'a art. XII din 1791 indreptâtîti— sa se aléga in intielesulu art. II de lege din 1848, § 4 b) sî adeca in astfeliu de modu, cá representantii cei ce voru fi de a se'alege sa aiba tempu, spre a se presentá la alegerea deputatului dietalu.

e) Unulu din esemplarele listeloru de conscriptiune astfeliu indreptate lu tine comitetulu centralu pentru sine, pentru folosire la alegerea de deputatu, unulu lu pune in archivulu jurisdictiunei sî unulu fâra amanare, celu multu pâna in 8 dîle, lu tramite regescului Guvernu.

21. Comitetulu centralu pórta despre tóte consultârile sele, prelânga introducerea numeloru aceloru de fatia, prin notariulu ce e a se alege din sinulu seu, unu protocolu ordinariu, pune unu esemplariu in archivu, iar celalaltu lu tramite din tempu in tempu reg. Guvernu.

22. Siedinti'a comitetului centralu precum sî cele ale comissiuniloru de conscriptiune suntu publice.

23. Comitetulu centralu ia mesuri pentru defigerea terminului spre alegerea deputatului dietalu, sî acest'a trebuie dispusu de asiá, incâtu alegatorii sa aiba tempu destulu de a se presentá , care tempu insa sa nu se estinda mai departe de 10 dîle; terminulu fipsatu pentru alegere, presiedintele comitetului centralu, fâra de amanare sî cu o publicitate câtu se póte de cuprindiatóre, sa lu aduca la cunoscinti'a ganerala.

Trebuie preingrigitu, cá sa se incungiure o gramadire prea mare a alegatoriloru in unulu sî acelasi tempu, precum sî disordinea ce aru puté sa se nasca de ací, sî spre acestu sfersîtu in jurisdictiuni constatatóre din mai multe comune potu cá sa se determine inainte, mai multe dîle ce urméza dupa olalta, numîndu-se comunele respective, din care sî candu au sa se presenteze alegatorii. Comitetulu centralu denumesce pentru esecutarea alegerei o comissiune cu unu numeru corespundiatoriu de membri, presiedinte sî notariu, asemenea alege comitetulu centralu la casuri de lipsa sî pe locutiitorii celoru din urma. Déca suntu dóue cercuri de alegere atunci suntu de a se alege dóue comissiuni in modulu de mai susu.

Alesulu presiedinte deschide adunarea alegatoriloru in dîu'a sî loculu otâritu, la ór'a ce e de a se fipsá sî publicá de comitetulu centralu ; sî la alegere au numai acei'a drept de a votá, cari suntu cuprinsi in listele pregâtite in modulu aretatu mai susu, la casu, candu jurisdictiunea e impârtîta in dóue cercuri de alegere, atunci au alegatorii numai in acelu cercu dreptulu de a votá, in care suntu inscrisi , pre lânga ce se intielege de sine, ca unu astfeliu de alegatoriu, carele aru fi conscrisu in ambe cercurile de alegere, póte dupa placu sa-si aléga acelu cercu, in care doresce a-si esercitá dreptulu de alegere, cea ce elu insa trebue la tempulu seu sa faca cunoscutu comitetului centralu.

24. Alegerea deputatîloru, pe basea art. XI din 1791, trebue sa se faca prin votarea constitutiunalminte esercitanda sî nu prin aclamatiune.

25. La votare numele votantului este de a se insemná de câtra comissiunea de alegere, sî de óre-ce votarea nu e iertatu a se face nóptea, asiá, déca alegerea nu se póte terminá in dîu'a votârei, póte sa se continue in dîlele urmatóre pâna se termina ; sî la fia-care intrerumpere a actului de alegere trebuie bine ingrijitu, cá voturile date se se pastreze nevatemate in intregitatea loru.

26. Procederea comissiunei pentru votare (de alegere) precum sî numerarea voturiloru e publica.

27. Déca dupa incheiarea votârei resulta mojoritatea absoluta pentru cine-va, acel'a numai decâtu se publica de deputatu dietalu.

28. Déca dintre acei'a, câroru li s'a datu voturi, nu au capetatu nici unulu majoritate absoluta, atunci e de a se face alegere intre acei doi, cari relativu au voturile cele mai multe.

29. Votarea acést'a de a dóu'a, déca pentru multîmea votantîloru nu s'aru puté terminá in un'a sî aceeasi dî, cá votarea dintâiu, sî déca impregiurârile nu aru cere fipsarea unui terminu nou de alegere, atunci dupa publicarea cuvenita sa se incépa votarea a dóu'a dî sî sa se termine dupa p. 25.

30. Acel'a care din doi candidati capata la a dóu'a votare majoritatea voturiloru celoru ce au luatu parte la votarea acést'a , se dechiara numai decâtu de deputatu dietalu alesu.

31. La esecutarea alegerei comissiunea, carea aduna voturile trebuie sa aiba unu esemplariu autenticu de list'a alegatoriloru.

32. Fia-cine póte votá numai in persón'a sea.

33. Alegatoriloru nu li iertatu a se presentá la conscriptiune séu la alegere cu arme séu cu bâte.

34. Membrii comissiuniloru de conscriptiune séu de alegere stau sub scutulu legiloru; vatamârile ce li se voru face, fia de ori ce natura, se voru pedepsí amesuratu vinei dupa procedur'a dreptului penalu.

35. Atâtu la conscriptiune, câtu sî la actulu de alegere are presiedintele tramisu dreptulu sî indetorirea de a sustiné ordinea sî spre acestu sfersîtu la vreme de lipsa sî deocamdata póte pretinde sî putere armata.

36. Comissiunea carea culege voturile i-a unu protocolu ordinariu despre decursulu actului de alegere, care dupa incheiarea alegerei se subscrie in trei esemplarie de presiedintele, de notariu sî celu putînu de doi membri ai comissiunei de alegere.

Unu esemplariu se da deputatîloru alesi, sî celelalte dóue se tramitu comitetului centralu spre a se pastrá in archivu sî respective a se substerne regescului Guvernu.

37. Protocolulu de alegere datu deputatului servesce acestui'a de documentu de legitimatiune.

38. Presiedintele tramisu spre conducerea alegerei nu se póte

alege deputatu in jurisdictiunea ei respective in acelu cercu de alegere, in care presiede la alegere.

39. Regesculu Guvernu priveghiaza urmarea legei presente prin respectevii sî indreptandu spre acestu scopu indigitatiunile sî emisele de lipsa câtra comitetulu centralu respectivu.

40. In privinti'a aceloru alegeri, a câroru legalitate, din ori ce respectu suntu puse in intrebare, va decide cas'a deputatîloru ungaresci.

41. Tóte mesurile sî pregatîrile privitóre la ducerea in indeplinire a alegeriloru, sa se faca cu iutiél'a câtu se póte de mare, sî antistii jurisdictiuniloru dimpreuna cu comitetele centrale suntu sub respundere indetorati, a ingrigí cu acuratetia, cá sa se sustîna deplin'a sî constitutiunal'a libertate la alegeri, precum sî linisce sî ordine; asemenea au sî comitetele centrale sa ingrijésca, cá sa se controleze strinsu identitatea celoru ce se presentéza la alegeri cu a alegatoriloru conscrisi.

Datu in siedinti'a reg. Guvernu tînuta la Clusiu in 10 Ianuariu 1866.

Brasiovu 20 Ian. Cu multa placere referâmu, ca in Zernesci tóta inteligínti'a sî chiaru sî dintre poporu au serbatu laolalta onomastic'a D. V. presiedinte a tablei regesci Ioane Cavaleru de Alduleanu, redicandu-i-se toaste sî urâri, ce dovedescu o stima sî o pretiuire rara, care o posiede in animele poporului din loculu nascerei. Noi inca ne asociamu cu ale nóstre urâri cá pretiu de stima câtra multu pretiuitulu nostru barbatu, care cu soliditatea caracterului seu a datu atâtea probe, ca merita increderea celoru ce-lu pretiuescu in mesur'a cea mai complinita. Nu in desiertu sa sî tîne pe aici cá representantulu nedespârtîtu alu intereseloru cercului acestui'a. — „G. Tr.“

La acestea trebuie sa completâmu din o corespundintia, ce ni a venitu mai tardîu, ca „dupa petrecerea cea cordiala se spedà unu telegramu gratulatoriu câtra suslaudatulu barbatu. Totu asemenea telegramu gratulatoriu i se tramise decâtra bravii negutiatori din Brasiovu.“

Principatele române unite.

Bucuresci in 1 Ian. La 3 óre d. ministru alu afaceriloru straine sî de Statu primea in salonulu seu galbenu corpulu diplomaticu. Mari'a Sea Domnitorulu se presintà in salonu la 3 óre sî unu cuartu, intempinatu de d. ministru alu afaceriloru streine sî precedatu de cas'a sea militara.

D. Baronu Eder, agentu sî consulu generalu alu Maiestatei Sele Imperatorului Austriei, a adresatu Mariei Sele in numele corpului diplomaticu, urmatórele cuvinte :

„Corpulu diplomaticu sî consularu are onóre de a oferí Alte„tiei Vóstre Serenisime, prin organulu meu, ale sele prea respec„tuóse felicitatiuni, sî urârile sele pentru fericirea sî prosperitatea „Principateloru Unite.“

Mari'a Sea Domnulu a respunsu :

Domnule Baróne !

„Suntu fórte simtîtoriu la felicitatiunile ce'mi adresati in nu„mele agentiloru sî consuli generali, acreditati lânga persón'a Mea. „Domni'a Vóstra cunósceti câtu pretiuescu bunele raporturi care „esistà intre Augustele Curti garante sî Principatele Unite. Fiti si„guri ca eu voiu avea totudeun'a ingrijire de a intretîné sî a con„solidá relatiuni atâtu de profitabile pentru Romani'a.“ „Monitorulu.“

Varietâti.

Reproducemu dupa Agramer Ztg. sî Familia urmatórea scire interesanta :

„Viéti'a in cetâti mari e impreunata fâra indoiéla cu multe placeri ; mai alesu varietatea acestor'a, pentru ce multi preferescu vieti'a din cetâti mari celei din orasiele ; insa in cetâtîle cele mari lipsesce acelu tonu familiariu, cu carele in orasiéle se impartâsiesce unulu pentru toti sî toti pentru unulu in dorere sî in bucuria. In acestu respectu orasielulu nostru (Carlstadt) cuprinde unu locu eminente intre tóte orasiele. Sî la noi suntu fusiunisti sî antifusiunisti, suntu catolici, gr. orientali sî israeliti, insa nici pârerile politice, nici credinti'a diversa nu suntu in stare a conturbá acea armonia, ce se baséza pre cultura sî prescrie fia-cui a stimá convingerea politica sî religiósa a celor'alalti.

„Asiá fura pentru noi sî serbatorile crâciunului catoliciloru dîle de bucuria comuna, ce n'amu propusulu a descrie pre largu. Ací voiescu numai a amintí o petrecere artistica, ce ni aduse sér'a S. Stefanu.

„Intru acésta séra avurâmu unu concertu, ce-lu arangià român'a virtuósa de violina Dsiór'a Elis'a Circ'a pre lânga conlucrarea amicabila a Dlui Doring din Zagrabi'a sî a unoru diletanti din locu. Publicu numerosu se adunà la acésta petrecere artistica in sal'a onoratei Citaonice, sî atentiunea precum sî recunoscinti'a cu care ascultá fia-care piesele singularie dedera testimoniu maretiu despre sentiulu artisticu alu adunârei. Tonulu familiariu nu lipsí nici de ací sî eu din gur'a artistei amu audîtu, ce impresiune binefacatóre sî incaldîtóre avù asupra-i acestu spiritu, pentru ce debutarea-i din Carlstadt i va remâné neuitata.

„Dara Dsiór'a Circ'a sa duca cu sine convictiunea, ca sî no Carlstadtienii vomu tîné-o în placuta memoria impreuna cu escelent'a sea productiune. Sî la noi suntu mai multi cunoscatori eminenti de musica, carî sciu pretiuí precisiunea jocului ei, tonulu celu suprindietoriu potericu, ce scie sa-lu scótia din violina precum sî fluiditatea sî propunerea cea plina de emfasa, ce o manifestà in concertulu de Beriot sî in Yankee Doodle de Vieuxtemps. Impressiune rapitóre insa facù asupr'a toturor'a melancoli'a de Helmesberger. Ací fia-care nota fù nu numai dîsa sî audîta, ci aduncu sentita de ambe pârtîle. Care scie, ca Dsiór'a Circ'a nu de multu si-a perdutu dulcea mama sî acum'a e orfana siesi lasata, pricepe pre deplinu tânguirea, ce o scóse din instrumentu in partea prima a melancoliei ; care considera jun'a statura a artistei celei abiá de 18 ani, sî aude cumu suna totu mai plinu sî potericu tonurile vibratóre ale violinei sele, care considera cumu strabatu sunetele pure de campâna din cea mai sublima estasa dreptu din inima la inima, cá dupa aceea trecendu cu suavitate din agitato sa dispara linu sî dulce — acel'a sentiesce cu dens'a pre lânga tóta liniscea ei esterna miscarea cea aduncа a pieptului ei. Da, music'a e limb'a cea intielésa de toti, carea indesiertu o cauta invetiatii pre aiurea. Dsiór'a Circ'a ne facù sa pricepemu acestu adeveru pre deplinu. Noi plângému cu dens'a perderea cea amara a ei, noi eramu insufletiti de eroic'a-i nesuintia, ce o duce cu asiá splendidu succesu câtra sublimitatea artei, sî liniscea cea placuta, cu care incheià melancoli'a ni spuse, ca artist'a incrediuta poterei sî perseverantiei sele cauta cu sperantia spre unu venitoriu mai frumosu. Din parte-ne i aducemu cele mai bune oftâri spre implinirea acestei sperantie meritate.

„Dlu Döring e o persóna cunoscuta sî de comunu stimata aici ; deci me indestulescu a spune numai, ca a acompaniatu cu maiestria pre artista sî a esecutatu cu perfectiune sî elegantia indatinata pies'a sea solo pre fortepianu. Sî dilctantii nostri s'au portatu laudabilu ; dara cea mai mare lauda merita promptitudinea, cu carea conlucrara sî la acést'a ca sî la alte ocasiuni asemené, câci fâra a loru conlucrare amu fi de multe ori lipsiti câte de o petrecere artistica.“

Pâna ací Agr. Ztg. la care adauge cor. Familiei

„La acésta corespundintia, ce se vede a fi esîtu din pén'a unui cunoscatoriu de arte n'amu alta de adausu, decâtu cá stimat'a Dsióra sa procéda fericita pre calea triumfeloru, care le repórta dreptu recompensatiune pentru fatigiele sele pre câmpulu celu vastu alu artei, sî care resplendéza sî asupr'a dulcei natiuni, din alu cârei sinu a esîtu ; iara fratîloru Croati, a câroru patria sémena in multe privintie cu patri'a artistei nóstre le descoperu sincera multiamita pentru sentiemintele, cu cari intempinara pre acésta fiica româna, in ce speru, ba sum convinsu ca-mi acórda sî préstimatii mei conatiunali.“

Nr. 3—3. **Escriere de Concursu.**

La statiunea invetiatorésca din Sidiór'a, facendu-se postulu invetiatorescu vacantu se escrie Concursu, pe lânga salariulu sî emolumintele urmatóre: 105 fl. v. a. salariu anualu, unu centenariu lardu (clisa,) unu centenariu sare, 15 metiu grâu, 24 metiu cucuruzu, 12 orgie lemne, 2 jugere de pamentu, sî cortelu liberu cu grâdina de ½ jugere.

Competentii voru avé recursele sele bine instruate cu testimoniu despre absolvirea preparandiei române din Aradu, cu Atestatu ca e de relegea greco-orientale, despre purtarea morala sî politica precum sî servitiulu de pân'acum ; adresate Venerabilulu Consistoriu diecesanu din Caransebesiu, sî indreptate pâna la ultim'a lui Faurariu an. 1866 la subscrisulu, câci la cele mai târdîu tramise nu se va reflectá.

Lugosiu in 23 Decemvre 1865.

Ioann Marcu Prot.
sî Inspeat. Distr.

Nr. 2—2. **Escriere de Concursu.**

Devenindu vacanta statiunea invetiatorésca din suburbiulu Lugosiului, cu care este impreunate urmatórele emolumente anuale : 262 fl. 50 xr. v. a. 20 meti ge grâu, 6 orgii de lemne, din cari se provede sî scól'a cu incaldîtulu, 84 fl. v. a. bani pentru cortelu.

Competentii suntu avisati recursele loru bine instruate, cu documinte despre absolvirea preparandiei române din Aradu, purtarea morala sî politica, Atestatu ca suntu nascuti Români de ritulu gr.-orientalu, precum sî servitiulu de pân'acum, adresate Venerabilului Consistoriu diecesanu din Caransebesiu ; a le tramite pâna la finea lui Faurariu an. 1866 la subscrisulu, câci la cele mai târdîu tramise nu se va reflectá.

Lugosiu in 1/13 Decemvre 1865.

Ioann Marcu Proto.
sî Inspect. Distr.

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 5. ANULU XIV.

Sabiiu, in 16/28 Ianuariu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Sabiiu 15 Ianuariu.

(C) Ore de ce studiâmu noi istori'a ? Pentru cá sa o imitâmu paragrafu de paragrafu, dupa cum o aflâmu depusa in cârtile nóstre istorice ?

Déca este asiá, atunci noi cá individî nu avemu alta de a face, decâtu sa scótemu caracterele bune sî caracterele rele, sa ni le impârtîmu, cá nisce role de teatru, sa le invetiamu bine pe din'afara, séu de rostu sî sa trâimu dupa densele. Asemenea sa urmâmu cá natiuni, asemenea cá staturi, câci ne va fi prea usioru.

Sa faca cine-va o astfeliu de propunere, ce aru dîce lumea de elu ? de siguru ca l'aru vâiera sî póte inca ce-va mai multu.

Dar cu tóte aceste ce sa vedemu ? in istori'a mai nóua s'a ivitu cuventulu p a s i v i t a t e, cá representantele unei notiuni politice, urmate de Magiari, sî eata ca acum se afla cu gramad'a de acei'a, cari voru sa traiésca cu densulu.

Noi privimu istori'a de magistra-vitae a omenimei sî din acésta causa trebuie sa o avemu dinaintea ochiloru cá directiv'a actiuniloru nóstre. Popórele sî puterile pamentului nu suntu lasate de Ddieu, cá sa impletésca nisce jocuri de intrige, prin cari sa paraliseze interesele loru imprumutatu, ci de a inaintá prosperarea comuna. De ací dar se vede ca esista o morala politica, in contr'a cârei pecatuescu politicesce toti acei ce se punu curmedîsiu in drumulu actiuniloru, in momentele, candu acele suntu chiamate sa inainteze prosperarea comuna.

Déca pecatuesce cine-va astfeliu, urméza sa pecatuimu sî noi ?

Nu credeamu ca astadi sa ne intórcemu la tem'a acést'a, dar vuetele ce strabatu din mai multe pârti, parte cá sciri, parte incorporate in articuli de jurnale, ne impunu detori'a de a prinde condeiulu sî a ne dá de nou publicului pârerile nóstre.

Sa alegemu dar séu sa nu alegemu ?

Dóue principii natiunale ni se infatîsiéza candu ne punemu acést'a intrebare, unulu pronunciatu inca de adunarea cea memorabila din câmpulu libertâtiei in 1848: nihil de nobis sine nobis sî altulu pronunciatu de representantii nostri natiunali dela diet'a din Clusiu din 1865: a c t i v i t a t e.

Aceste dóue sentintie natiunale, care procedu un'a din alt'a, avendu un'a sî aceeasi esentia, aru fi de ajunsu, cá sa ne servésca de îndreptariu. Aceste dóue ne impunu detori'a imperativa, cá noi caus'a nóstra cea santa sa o aperâmu ori cu ce pretiu sî ori sî unde se va cere cá sa o aperâmu.

Amu repetîtu de atâtea ori, ca avemu terenu legalu sî o repetîmu sî astadi, insa trebuie sa ne aducemu aminte, ca noi nu suntemu in pusetiunea d. e. a Croatiei, carea s'aru puté bucurá de unulu sî acelasi interesu, precum se bucura de un'a sî aceeasi dieta. Sî cu tóte acestea poftiti sî intórceti cu o pagina mai incolo acésta fóia, de vedeti cum sfatuiesce „Domobran“ pe connatiunalii sei.

Sasii au universitatea loru, o fortaretia destulu de considerabila, la carea se provóca sî la care alérga in tempurile critice, sî ce facu ? prelânga reservatiuni, cari nu li le póte disputá nimenea, nu voru a se departá de actiunile politice a c t i v e.

Gresiél'a cea mai mare aru fi dara pentru noi candu ne-amu încrucisiá, in momentele aceste estreme, bratiele sî ne-amu face nisce privitori indiferenti; tocm'a precum aru fi iarasi gresiél'a cea mai mare, candu amu vrea sa sfortiâmu ce-va, ce intrece tóte puterile nóstre.

Unu altu momentu nu nou, ci de atâtea ori repetîtu, ni se mai infatîsiaza candu ne ocupâmu de cestiunea de fatia. Acel'a este lealitatea nóstra câtra monarchu, cu carea ne mandrimu. Monarchulu ne chiama sî ne chiama pre lânga garantii. Sa-lu ascultâmu séu sa nu-lu ascultâmu ?

Sa luâmu rescriptulu p. n. amâna sî sa ne convingemu, ca nu compromitemu intru nimic'a terenulu, care l'amu fostu castigatu.

Majoritatea ungurésca din Clusiu au afirmatu, ca in Tranni'a nu se mai póte discutá revisiunea articulului uniunei sî ca prin urmare fiindu acelu articulu provediutu cu tóte formele legei, nici ca mai póte fi dieta tranna.

Rescriptulu a m â n a diet'a tranna, prin urmare s u s t î n e diet'a Tranniei sî conchiamarea se face la d i e t ' a d e i n c o r o n a r e a d h o c, adaugendu sî aceea, ca uniunea cestiunata se póte face numai pe base: regulateloru referintie de statu a tieriloru corónei unguresc intre sine sî fatia cu imperiulu sî in fine facendu-o aterratóre pre acea uniune dela respectarea intereseloru special ale Tranniei sî dela garantarea pretensiuniloru de dreptu a diferiteloru natiunalitâti sî confessiuni, precum sî dela corespundiatórea regulare a cestiuniloru administrative ale tierei ; ce se atinge de conchiamarea pe basea articulului de lege din 1848, aceea se pare o concessiune ; dupa noi insa acést'a e numai o analogia cu intrebuintiarea legei octroiate din 1863 sî cu cea din 1791 cu adausu octroiatu.

Dupa majoritatea ungurésca aru urmá, abstragendu dela asigurârile ei private, cá cele intemplate la 1863/4 sa fia neintemplate; rescriptulu insa le ingradesce candu dîce, ca nici un'a din legile tranne nu se va a l t e r á.

Deoblegati dara de datori'a politica morala, demandata de interesele natiunali sî de interesele tierei sî ale statului preste totu; deobligati prin omagial'a sî loial'a nóstra alipire câtra monarchu, nu vomu intardiá noi Românii a ne implini detori'a nóstra, dandu totu concursulu la alegerile fiitóre, spre a puté luá parte la actulu celu ponderosu sî de influintia alu i n c o r o n â r e i. Sî acést'a trebuie sa urmeze, câci nici unu folosu nu ne este a ne ocupá cu conjecturi in privinti'a cuvintelou din rescriptulu din 25 Dec. 1865 : „concedemu Tranniei, ca sa tramita la diet'a din Pest'a deputatii la actulu de incoronare“, pentruca conjecturile fâcute asupr'a acestoru cuvinte ne paru, a despicá firulu de peru, séu cum dîcemu noi romanesce, a cautá nodu in papura.

Evenemінte politice.

Sabiiu 15 Ianuariu.

Comitele natiunei sasesci convóca pe 5 Februariu st. n. Universitatea natiunala.

In S a b i i u, sî audîmu ca sî pe aiurea se constituie comitetele centrale pentru alegerea la Pest'a. In Sabiiu la pasulu celu d'antâiu s'a sî adusu conclusu prin care se ingradescu drepturile de mai nainte. Dupa Herm. Ztg. etc. acésta ingradire procede dela rescriptulu din 25 Decembre a. tr., se pronuntia prelânga consunanti'a representatiunei universitâtiei sî a votului separatu a majoritâtiei deputatîloru sasesci dela dieta ,— mai departe prelânga tînerea de tóte legile emise in Transilvani'a sî dechiara, ca tramiterea de deputati la diet'a din Pest'a nu se póte privî ca ducerea in indeplinire a uniunei sî ca aceea (tramiterea) se face numai sî numai din ascultarea omagiala a natiunei sasesci fatia cu persón'a Principelui tierei. *)

Din M e d i a s i u aflâmu totu in acea fóia, ca sî acolo s'a adusu o propu nere formulata de o ingradire in intielesulu de mai susu. Aceea suna :

„Comunitatea cetatiéna sî scaunala nu póte pasî fâra vre-o reservare de de dreptu sî neconditiunatu la deslegarea problemei ce i se pune inainte prin instructiunea impartasîta.

„Comunitatea cetatiéna sî scaunala primesce espresu de ale sele pârerile sî principiele esprese de universitatea natiunei sasesci, (singurulu organu chiamatu de a dá dechiaratiuni obligatóre pentru locuitorii pamentului sasescu) in representatiunea ei din 6 Nov. 1865, dupa aceea pârerile sî principiele din votulu separatu alu majoritâtiei membriloru sasesci dela diet'a din urma din Clusiu.

„De aceea dens'a din acestu punctu de vedere nu póte privî de legala tramiterea deputatîloru tranni la diet'a din Pest'a. Ba ea, cu privire la rescriptulu p. n. prin care s'a amanatu diet'a din Clusiu sî care vorbesce numai de o „concedere“ a tramiterei la diet'a din Pest'a, sî care mai departe dechiara „ca legile de pâna acum prin acést'a sa nu se altereze“, crede, ca detori'a de a tramite la diet'a din Pest'a deputati nu esista.

„Cu privire insa, ca natiunea sasésca e sudita p. n. case domnitóre cu inascut'a-i lealitate sî credintia, sî cu privire, ca con-

*) Vomu publicá in nrulu urmatoriu intregu cuprinsulu acestei reservatiuni.

chiamarea Transilvaniei o desemnata schisivu numai pentru diet'a de incoronare :

„Comunitatea cetatiéna sî scaunah va participá dara intr'atât'a la constituirea comitetului de alegeri, incâtu sa nu i se póta imputá impedecarea opului celui mare alu complanârei. Trebuie insa, cá dens'a sa dea locu in protocoluh acestei comunitâti acestoru pâreri sî principii ale sele, dreptu de o ingradire sî reservare espresa de dreptu contr'a putincióseloru consecuintie din acésta participare.

„Acést'a sî din motivulu, cá la tempulu seu sa emanéze pentru deputatulu scaunului alesu la diet'a din Pest'a detori'a morala a pasî pentru memoratele pâreri sî principii.“

Din V i e n n 'a impartasiesce corespundintele lui Kr. Ztg. unele sciri caracteristice pentru situatiunea de fatia, chiaru sî cându acelea nu aru fi basate pe nici unu adeveru. E vorb'a de schimbâri in personalulu, ce se afla in impregiurulu celu mai de aprópe alu Maiest. Sele Imperatului.

„In cercurile curtiei“ dîce corespundintele „se vorbesce de multu, ca pusetiunea adjutantelui generalu alu Maiestatei Sele Imperatului I. d. M. C. contelui Cremeville sî a comandamentelui generalu din Ungari'a Principe de Liechtenstein e sguduita. Acei'a cari nu stau mai aprópe se mira cu atâtu mai tare, cu câtu sciu ca amendoi acesti cavaleri se bucurasera de deosebita inclinare a Mai. Sele câtra densii. Faim'a dîce mai departe, ca la depârtarea acestoru generali e activa influintî'a magiara. Se adeveresce faim'a acést'a, atunci se póte conchide, ca chiaru sî in cercurile de influintia ale curtiei suntu persóne, câroru le insufla ingrijiri serióse politic'a ce da acum tonulu sî care implinesce mai neconditiunatu tóte dorintiele Ungariei. Mai departe 'si póte ori-cine aduce aminte, ca óre câtu-va tempu sî pusetiunea generalului Benedek, carele insusi e Magiaru, dar care uresce dorintiele separatistice unguresci, inca parea periclitata sî ca scurtu tempu inainte de calatori'a imperatésca, pre la inceputulu lui Decembre, se vorbea de repasîrea contelui Belcredi. Firesce ca e greu a petrunde sî a vedé chiaru in lucruri de atare natura ; atât'a insa se vede ca in tóte cestiunile cele mai insemnate Ungurii au cuventulu celu dintâiu, séu ca publiculu celu putînu crede ca este asiá. Se intielege de sine, ca asupr'a astoru faime nu se póte aduce o judecata otarita ; la tóta intemplarea insa e unu ce caracteristicu pentru situatîunea in care ne aflâmu.“

Din P e s t 'a aflâmu dupa Sürgöny ca sosirea Maiestatîloru Sele e statorita pe 29 Ianuariu, pe candu alte diuarie o punu pe 2 Fauru.

Mai departe, ca sfatu (conferintia) au fâcutu Deakistii in otelulu „Europ'a“ sub presiedinti'a lui Klauzál, la carea luà parte sî Deák. Cestu din urma au fâcutu propunerea, ca dupa finirea verificatiuniloru, diet'a sa se apuce de alegerea unei comissiuni, carea sa consulte asupr'a adresei la cuventulu de tronu. Acest'a sa consté din 30 de membri din tóte colorile politice. Maideparte recomendà Deák constituirea altoru nóue comissiuni, cari sa se ocupe de urmatórele cestiuni : 1) afacerile comune ; 2) ordinea (regulamentulu) casei. 3) revisiunea legei de alegeri ; 4) codificatiunea — comisiunea acést'a sa consté din 60 membrii, pentru cá sa se póta desbate in deosebitele sectiuni codicele civilu sî criminalu, legea de politie sî de comerciu sî legea muntana ; 5) organisatiunea municipala sî comunala ; 6) interesele economo-politice ; 7) cestiunea natiunalitâtîloru ; 8) Instructiunea ; 9) institutele de arte precum teatrulu natiunalu etc. Adunarea se dechiara multiamita cu propunerile acestea.

Spre mai buna organisare a partidei lui Deák s'a determinatu constituirea unui comitetu de 18 membrii, carii sa fia continuu in nemijlocita comunicatiune cu Deák sî carii sa incunosciintieze diferitele grupe totdeun'a despre starea lucruriloru.

Connatiunalulu nostru V. Babesiu respunde la atacurile ce i s'a fâcutu in „Pesti Napló“, decându cu alegerile in comitatele Carasiului, Temesiului sî Aradului, in modulu celu mai demnu. Dlu Babesiu citéza mai multe locuri din scrisórea sea câtra compatriotii sei Români, pre care corespundintele mentiunatei foi le au falsificatu cu totulu, argumentandu in fine, ca epistol'a sea fu espressiunea patriotismului celui mai loialu sî monarchicu.

„Magyar Világ“ afirma respundiendu lui P. Napló, ca drépt'a crede, a nu avé altu programu, decâtu celu alu majoritâtiei dietei.

Diet'a Croatiei are pâna acum c i n c i proiecte de adrese cá respunsu la cuventulu de tronu. De maioritate se bucura celu alu canonicului Dr. Racki, carele cere reintregirea teritoriului sî completarea dietei prin deputatii Dalmatiei ai marginiloru militarie sî ai insulei Mur'a. „Cu Ungari'a“, dîce mai departe proiectulu, „va puté tratá Croati'a numai dupa ce diet'a ungurésca se va fi pronuntiatu asupr'a referinteloru Ungariei fatia cu imperiulu, sî sî atunci numai cá „individualitate egalá sî egalu indreptâtîta.““

E caracteristica observarea ce si o face „Domobran“ asupr'a mentiunatului proiectu. Fói'a mentiunata dîce, ca diet'a numai atunci va puté aduce unu conclusu de cuprinsulu adresei, candu va avé la dispositiune o armata de 100,000, cu carea conclusulu sa sî-lu póta pune sî in lucrare.

Din G e r m a n i 'a amu fostu impartâsîtu despre deschiderea camerei p r u s s i a n e. Presiedintele acestei'a, Grabovu, s'a adresatu câtra cas'a deputatîloru prussiani cu o cuventare fórte simburósa, in carea dîce, ca orizonulu patriei sele au fostu in anulu trecutu turbure sî in anulu acest'a e sî mai turbure.

Din B a v a r i 'a amu aflatu inca demultu, ca regele au primitu pre ambasadorulu italianu acreditatu la curtea sea, esprimandu acestui'a cea mai caldurósa simpathía pentru dinastî'a italiana sî pentru regatulu italianu.

Despre Hanovera se vorbesce ca va recunósce numai cu óresi care reservatiuni regatulu Italiei.

Din F r a n c i 'a impartâsîmu, ca in 22 st. n. s'a deschisu corpurile legislative. Imperatulu Napoleonu III dîce in cuventulu seu de tronu, ca pacea p a r e pe anulu acest'a in tóte pârtîle asîgurata; referintiele cu Angli'a suntu sî mai intime; fatia cu Germani'a va urmá sî mai departe politic'a neutralitâtiei; conventiunea din Septembre se va esecutá fara de vatamarea puterei (pouvoir) papali ; espeditiunea din Messicu se apropia de sfersîtu cu onórea sî fâra vatamarea intereseloru Franciei; relatiunile cu uniunea nordamericana spera, ca dupa manifestârile cuprinse in cuventulu de tronu, voru fi mai liniscitóre.

Venindu la cele interne amintesce de alegerile municipale sî de legea de coalitiuni pentru lucratori.

Vorbindu despre bugetu dîce, ca veniturile se apropia de a tîné cumpana drépta cu spesele. Armat'a e redusa. Pentru tinerime s'au mai infiintiatu 13,000 de institute. Comerciulu internatiunale sî economicu politicu s'a radicatu cu 700 milióne ; problem'a regimului sî a legislativei e a imbunatâtî lucrarea câmpuriloru sî cea din lucratorii. In fine se intórce câtra s p i r i t e l e c e l e n e l i n i s c i t e cari schimba n e s t a t o r n i c i 'a cu p r o g r e s u l u sî cari impedeca regimulu in locu sa-lu ajute in lucrârile sele spre prosperarea statului. Imperatulu vrea numai acele imbunatâtîri, cari nu procedu din patimi sî din pretempuri'a modificatiune a legiloru fundamentale. Afla analogi'a intre constitutiunea franceza sî nordu-americana in fine recomanda Franciloru, ca in locu de a discutá la teorii despre regime, mai bine sa caute de imbunatâtîrea sórtei morale sî materiale a poporului.

Din S p a n i 'a ne incunosciintiéza diuariele din urma, ca Prim aru fi parâsitu Spani'a sî aru fi trecutu in Portugali'a, unde indata fu desarmatu. Cu tóte aceste simptome revolutiunarie s'au aratatu la Barcelon'a, incolo aru domní pace.

Revista diuaristica.

In fruntea evenemînteloru dîlei, de care unu numeru alu foiloru sî incópce contemplârile, sta separarea partideloru, cari dupa scirile, ce au de altmentrea o colóre binisioru generala, au sî inceputu a se realisá in dietele adunate in Pest'a sî Agri'a.

D e b a t t e, carea are inaintea ochiloru mai antâiu diet'a ungurésca, saluta unu evenimentu de mare insemnatate sî fórte imbucuratoriu, in gruparea diferiteloru colori politice sî afirma, ca acést'a nu e nici decum o desbinare in pârtîle cu totulu contrarie. Cu deosebire dîce ea, ca intr'unu punctu se unesce majoritatea, sî adeca in convingerea, ca trebuie nisui u dupa o deslegare definitiva sî ca calea e in adeveru libera sî tînt'a se póte ajunge. Ce se atinge cu deosebire de constituirea dreptéloru, spune, ca sî ele se tînu de acea majoritate, carea e de aceeasi parere in privinti'a cestiuniloru celoru mari de dreptu sî de principii. Problem'a ei se va tiermuri pre lânga afacerile oportunitâtiei, pre lânga alegerea mijlóceloru sî a câliloru indemnandu sî moderandu, sî acestei activitâti predîce Debatte unu succesu favoritoriu. —

W a n d e r e r vorbindu despre cele ce se intempla in Pest'a crede, ca adunârile partidei lui Deák nu au atât'a de scopu o organisatiune, ci mai multu o pregatire pentru manifestârile cele mai deaprópe ale acestei partide, câreí programu, precum vrea sa scie amintit'a fóia, este statoritu de multu sî care nici in tempulu mai dincóce nu are de a mai suferí vre-o schimbare. Ce se atinge de decisiunile conferintiei tînute la Apponyi, acelor'a dupa parerea lui W a n d e r e r le lipsesce chiaritatea.

Cu deosebire aru dorí sa scia marginea, pâna la carea drépt'a aru fi gat'a a merge mâna in mâna cu celelalte fractiuni. —

O s t d. P o s t dupa cele din introducerea art. ei crede, ca evenemintele parlamentarie amintite suntu unu procesu de disolvere alu partideloru. Ea observéza ca steng'a influintiéza mai multu cu puterea ei atractiva asupr'a centrului, a cârui siruri déca nu fisice, totusi moralicesce se raresc sî adauge apoi, ca inca nu se póte sci cu siguritate, cum se va terminá acestu procesu straformatoriu. In disólverea asiá numitei fusiuni din diet'a Croatiei vede aceiasi fóia o impartîre a partideloru, a câroru tendintie nu scie cum se voru puté impacá. —

V a t e r l a n d pasiesce in contr'a ingrigiriloru urmate din gruparea partideloru in diet'a ungurésca, sî nu concede, ca intre fractiunile de acolo aru puté sa cuprinda locu vre-o irritatiune. O astfeliu de temere se póte nasce, privindu cine-va lucrurile numai pe dinafara. Pentruca liberalii unguresci suntu convinsi despre ca-

racterulu celu adeveratu patrioticu sî politicu alu nisuintieloru sotiloru loru de pâna acum sî asiá proiectele de complanare, cari in cercurile dreptei ungaresci au ajunsu de multu la maturitate, voru fi sî mai departe seriosu respectate sî celu putînu in parte bagato in séma.

In disólverea partidei fusionistice din Agri'a vede Vaterland unu fenomenu naturalu. Partid'a acést'a au fostu chiamata de a vindec'a ran'a cea deschisa a poporului croatu, a ingropá pentru totdeun'a unele diferintie misere sî minutióse, a indreptá sî de o parte sî de ait'a pareri ratacite, sî scopulu acest'a de buna séma s'au ajunsu. De sî nu se póte negá cu totulu probabilitatea, ca disólverea partideloru aru stá in legatura intima cu cele ce se intempla in Pest'a, totusi se póte presupune, ca sî armoni'a cea temporala si va fi avutu urmarea sea cea buna, de a apropiá pe contrari sî de a le lamurí parerile.—

Glocke vorbesce despre cestiunea ungurésca din punctu de vedere nemtiescu, din carea causa nici ca partinesce parerea acelor'a cari deplorau, ca senatulu imperialu nu e completu, cu atât'a mai vertosu, cu câtu in completarea acést'a Glocke aru fi vediutu numai unu periculu pentru germanismu.

Presupunendu, ca ceeace e de lipsa pentru unitatea monarchiei sa remâna neatinsu, dîce, ca implinirea cereriloru unguresci aru fi de doritu. Ungari'a are interesu de a fi sustînutu constitutiunalismulu dincolo de Lait'a sî asiá aru fi pentru intregu unu ce nepretiuitu, cându s'aru puté realisá o complanare pe bas'a unei invoiri, pentruca atunci i s'aru pune viitoriului unu temeiu neresturnabilu.

„Déca Ungari'a — asiá incheie art. — nu incórda pré tare pretensiunile ei, atunci unu atare resultatu este asiguratu; déca remâne ea mai josu de marimea acestei probleme, atunci au luatu o responsabilitate imensa asuprasi.“ —

„Fremdenblatt“ face unu prospectu asupr'a situatîunei celei ce s'au formatu in cele optu luni din urma. Actiunea de dreptulu de statu e in tóta poterea ei. Acést'a se constatéza cu acea adaugere, ca de-sî impressiunea cea dintâiu a situatîunei momentane e putînu multiamitóre, trebuie totusi sa se concéda, „ca actiunea politica, carea incepù cu sistarea formei de constitutiune de mai inainte, pentru cá sa aduca dintr'o data elementele contrasie in unu cursu neimpedecatu, — nu póte sa propasiésca dupa legile celo obicinuite ale politicei. Ea (actiunea) aterna dela puterea naturala a natiuniloru, cari se combatu séu se unescu, eschidu séu amalgaméza sî cari producu, influintiate de grade diferite de temperatura, diferite formatiuni, de multe ori chiaru sî in esenti'a sî form'a loru cu totulu schimbate. Din punctulu de vedere objectivu alu sciintiei sî culturei trebuie recunoscutu cu multiamita, ca ministeriulu in tóta actiunea sea de pâna acum s'au marginitu numai la aceea, cá sa aduca elementele natiunale istorice in atingere sî acolo unde aru vedé, ca spre scopulu generalu alu actiunei nu se póte efeptuí o intielegere corespundiatóre sî intima a singurateceloru corpuri representatóre, sa puna in lucrare cu desteritate o deosebire, isolare séu nentralisare provisoria. Resultatulu apoi e de a se concredo venitoriului.

„Presse“ apostroféza pe Nemti sî ii provóca a lasá la o parte tóte privintiele politice sî a inscrie pre standartulu loru cestiunea natiunala.

„Morgenpost“ sî „Neues Fremdenblatt“ ventileza conclusulu dietei boemice sî dedica majoritâtiei cuvinte de recunoscintia pentru casarea dreptului stapâniloru de a-si pedepsí servitorii cu bataia.

(dupa „W. A. P.“)

Dela diet'a Ungariei.

Aflâmu despre decurgerea desbateriloru verificatiuniloru ca in siedinti'a a XI a casei deputatîloru au venitu la rendu verificatiunea deputatîloru din comitatulu Aradului.

Eata ce scrie corespundintele „Debattei“ in privinti'a acést'a;

Dóue intrebâri ce erá astadi la ordinea dîlei erau de natura de a sterní interesulu casei. In un'a jóca interesulu discordiei natiunalitâtîloru, care afla unu câmpu asiá de latu la alegeri; in a dóu'a pasiesce precisu insemnatatea formeloru prescrise de lege. Ambe intrebârile fura discutate in unu modu fórte demnu sî deslegate in spiritulu dreptâtiei nepartinitóre.

In comitetulu de alegeri alu comitatului Aradului fura representate atâtu natiunalitatea româna câtu sî cea magiara dupa proportiunea populatiunei. Candu cu constituirea comitetului de alegeri se facù din partea membriloru de limb'a magiara propunerea, dupa carea contractualistiloru (cea mai mare parte magiari cari se ocupa cu plantarea tabacului), sa li se concéda dreptulu de alegere, avendu venitu de 100 fl. Propunerea acést'a se primí de câtra presiedintele comitetului de alegeri cá majoritate de unu votu sî se radica la conclusu. Mai târdîu insa esî la lumina, ca din gresiéla unu votu nu fù numeratu sî asiá membrii comitetului centralu de natiunalitate româna cerura nimicirea conclusului din cestiune. Presiedintele sî membrii unguresci s'au vediutu prin acést'a nevoiti a esí din comitetu sî nu s'au mai pututu induplecá cá sa reintre. Cursulu afaceriloru de alegeri in com. Aradului fù condusu asiá dara de ací incolo numai de membrii români sî alegerile se esecutara sub privighiarea loru, cari fiindu singuratice contestate voru sî dá ansa la pertratâri seperate.

Alegerile aceste insa fura sî in cuprinsulu loru intregu atacate sub titululu procedurei ilegali a comitetului trunchiatu dupa departarea unoru membri din acelasi. Gravamenulu loru colectivu fù avisatu de câtra cas'a deputatîloru unui comitetu constatatoriu din siefi sî referenti in sectiuni. Referat'a comitetului acestui'a s'a pusu adî la ordinea dîlei.

In referatu se propune respingerea petitiunei colective. Dupa cetirea acteloru se radica Gabriel Fabián deputatulu Aradului. Elu cere sa se considere, ca comitetulu au fostu despârtîtu dupa natiunalitâti in dóue pârti. O parte au condusu unilateralu alegerile sî asiá acele in intregitatea loru suntu unilatere sî invalide; cealalta parte se indreptà cu unu gravamenu colectivu câtra casa. Gravamenulu acest'a are sa fia privitu cá semi-oficialu de óre-ce elu emanéza dela o parte a comitetului sî aduce motive destule (?) cá cas'a sa ordoneze celu putînu o cercetare. Acést'a aru fi de lipsa sî pentru liniscirea spiriteloru, pentru ca altmintrea s'aru repetî acolo eveneminte cá cele dela 1849 (desaprobare generala). Nyári refrânge parerea acést'a prin o espunere chiara sî liniscita. Aici nu e vorb'a de tiermuriri in esercitarea de drepturi politice, ci curatu numai de cestiuni de partide. A se face judecatória in lucruri de aceste nu se cuvine casei acestei; acést'a aru fi chiaru unu pecatu. Detori'a casei are sa se tiermurésca numai la constatarea déca s'a aplicatu dreptu legea. Póte sa fia, ca din partea româna sa se fi primitu personalitâti neplacute in comitetulu centralu de alegere. Nóue ne e destulu cá sa scimu, ca elu s'a constituitu dupa lege. In comitetulu acest'a au fostu o partida, carea au pasîtu cu o propunere ce e in contradîcere cu legea. Esîrea membriloru unguresci pentru respingerea propuneréi nu e justificata, merita asiá dara mai multu desaprobare. Cei ce au remasu in posturile loru, nu numai ca au esercitatu unu dreptu, ci si au implinitu chiaru detori'a loru.

Cuventarea lui Nyári fù primita cu aplausu din partea casei sî asiá propunerea comissiunei fu primita unanimu.

A. XII sî XIII siedintia au fostu sî mai liniscita cu putîne intermezzuri. Mai toti deputatii se verificara dupa putîne obiectiuni. Dupa P. N. fù cea a XIV iarasi ce-va mai viia, candu veni vorb'a despre batâile intemplate cu ocasiunea alegerei cont. Bel'a Széchenyi fiiulu patriotului celui vestitu ungurescu.

Abiá cu o majoritate de 17 voturi din 222 voturi fù verificatu.

„Debatte“ ne da speranti'a ca verificetiunile se voru terminá câtu mai ingraba sî apoi se va incepe desbaterea adresei. —

Principatele române unite.

Din Români'a impartâsîmu dupa „Monitorulu“ din gratulârile de anulu nou in modulu urmatoriu:

Sâmbat'a trecuta, la antâi'a Ianuariu, Mari'a Sea a primitu la palatu, felicitatiunile de anulu nou a inalteloru corpuri ale Statului sî autoritâtîloru publice ale tierei, precum sî ale corpului diplomaticu sî consularu streinu. (A se vedé nr. tr. R.)

La 12 óre, amédi, Inaltîmea Sea a primitu in apartamentele sele particulare urârile casei sele civile sî militare, iara la ½ dupa amédi pe ale domniloru ministri sî domniloru consiliari de statu.

La un'a óra, in sal'a tronului Mari'a Sea a primitu înal ele corpuri sî autoritâti publice dupa ordinea insemnata in programulu privitoriu acestei solemnitâti.

Inaltulu cleru alu religiunei domnitóre sî Sinodulu Romaniei, clerulu celorulalte culturi recunoscute, senatulu, adunarea legislativa curtea de casatiune, cari, atâtu la mergerea la palatu, câtu sî la reintóreerea loru; au fostu escortate de detasiamente de lancieri.

Urâriloru calduróse, fâcute de corpurile Statului sî de autoritâti, Inaltîmea Sea a respunsu prin cuvinte pline de cele mai binevoitóre asigurâri.

Prea santi'a sea parintele Mitropolitu sî primatu alu Romaniei, in numele clerului sî in numele sinodului a adresatu Mariei Sele urmatórele cuvinte:

Mari'a Ta!

„Me simtu prea fericitu cu ocasi'a anului nou a fi pe lânga Inaltîmea Vóstra, interpretulu simtieminteloru intregului cleru românu sî ale mele in parte. „Clerulu românu este petrunsu de recunoscintia pentru staruinti'a sî ostenelele ce Mari'a Vóstra depuneti pentru ocrotirea sî inaltiarea bisericei române. „Intocmirea sinodului va dá nóua puteri, prin unirea bisericei nóstre, pentru pastrarea religiei ortodoxe sî unirea s'a dogmatica cu biseric'a mare a resaritului. „Urmati, Pré Inaltiate Dómne, pe calea cea mare de regeneratiune ce ati intreprinsu, sî clerulu, in giurulu Tronului, va secundá cu tóta puterea sea spiritulu, bunele sî inaltele cugetâri ale Mariei Vóstre. „Sa traiti, Pré Inaltiate Dómne, ani indelungati! Sa traiésca Mari'a Sea Dómn'a! Sa

raiésca iubitii Vostri fii, spre ocrotirea sî inflorirea bisericei !“

Mari'a Sea a respunsu in acesti termeni Prea Santîei Sele Primatului :

P r e a S â n t e P a r i n t e !

„Suntu multiumitu a constatá ca clerulu, asigurandu astadi sî mai multu unirea sea dogmatica cu biseric'a muma dela Constantinopole, a sciutu sî acum a respunde la inalt'a missiune la care e chiamata. Ve multiamescu, Pré Sânte Parinte, atâtu din parte-mi câtu sî din partea Mariei Sele Dómnei, de urârile ce-mi faceti sî de devotamentulu ce-mi aratati. Câtu pentru mine, credinciosu religiei strabune, voiu dá puterea totu concursulu meu, intru ocrotirea sî inflorirea bisericei nóstre.

D. presiedinte alu Camerei legislative a rostitu, in numele adunârei, urmatoriulu discursu :

Prea Inaltiate Dómne !

„Adunarea legislativa a Romaniei este fericita ca, cu ocasiunea anului nou, sa vie a reinoí Mariei Vóstre simtiemintele sale de celu mai adencu devotamentu. Fiti siguru, Pré Inaltiate Dómne, ca adunarea legislativa nu va lipsí a dá in totdeun'a celu mai lealu alu ei concursu la realisarea cugetâriloru Mariei Vóstre pentru fericirea sî prosperitatea natiunei. Adunarea este convinsa, Prea Inaltiate Dómne, ca intarirea Tronului Mariei Vóstre este intarirea a insusi natiunei române. „Sa traiti Mari'a Vóstra ! Sa traiésca Mari'a Sea Dómn'a, sî fii Marieloru Vóstre !“

Respunsulu Mariei Sele la discursulu domnului Presiedinte alu adunârei :

Domnule Presiedinte !

„Multiamescu adunârei elective pentru felicitatiunile ce-mi adreséza. Primescu mai cu séma cu o adeverata satisfacere incredintiarea ce-mi da representatiunea natiunala despre concursulu ei lealu la consolidarea sî prosperitatea tierei. Respectulu constitutiunei, lealitatea sî dreptatea : eata mijlócele celo mai eficace care ne voru conduce la progresulu doritu.

„Sa traiésca Romani'a !“

D. generalu, ministru de resbelu, in numele armatei române a adresatu Inaltîmei sele acestu discursu :

Mari'a Ta !

„Armat'a româna, in acésta dî solemna, vine astadi a depune la piciórele Tronului Mariei Tale respectuósele sele felicitâri, profundulu seu devotamentu pentru persón'a Mariei Tale sî vi'a s'a recunoscintia pentru institutiunile cu care ati inzestratu armat'a. Oficierii sî soldatii, Mari'a Ta, toti prin organulu meu uréza Mariei Tale dîle indelungate, strigandu : Sa traiésca Alessandru Ioann I ! Sa traiésca Mari'a Sea Dómn'a ! Sa traiésca fiii Marieloru Loru.“

Inaltîmea Sea a respunsu :

„Suntu fericitu ori sî candu va vediu in jurulu meu. Anulu trecutu a intemeiá fu credinti'a mea in voi. Ati fostu atrasi la incercarea cea mai durerósa la care póte fi espusa o armata : lupt'a pe strade. In acésta trista imprejurare ati doveditu cu sânge rece rabdare, sî energia cându a trebuitu sa loviti. Dîlele trecute unu frate de arme alu vostru a doveditu la Margineni ce póte unu ostasiu fia cu slabe mijlóce cându are consciinti'a datoriei sele.“

„Asemenea fapte cinstescu drapelulu românu. 'Mi place a ve dîce ca suntu mandru ca amu esîtu din sîrulu vostru, mândru de a comendá o armata care da asiá frumóse pilde de taria, de duchulu disciplinei sî de unu devotamentu nestramutatu pentru tiéra sî Tronu.“

„Sa traiésca armat'a româna !“

La trei óre dupa amédi Mari'a Sea Domnitoriulu a primitu in salonulu galbenu felicitatiunile corpului diplomaticu sî consulariu acreditatu lânga guvernamentulu românu. —

Presiedintele camerei 'si dedù demissiunea sî se inlocuí cu N. Catargiu.

Monitoriulu din 11/23 Ian. aduce unu raportu alu Dlui ministru de interne relativu la suprimarea „Revistei Dunârei“ impreuna cu decretulu domnescu de aprobare.

Varietâti.

⁂ Cetimu in „Zukunft“ urmatórele :

„Dupace adunarea generala din urma a Reuniunei ajutatóre de veduve sî orfani remasi de ostasii slavici sî români cadiuti in 1848 sî 1849 au decisu sa se imparta averea ce o mai are reuniunea sî au insarcinatu pre comitetu cu descurcarea afaceriloru respective, au decîsu cestu din urma in siedinti'a sea din lun'a trecuta a impartî astfeliu restulu averei de 6010 f. incâtu sa capete dintr'ensulu in guvernementulu Temesiului 4 veduve câte 50 f., dóue câte 80 f. sî dintre 2 orfani unulu sa capete 40 f. sî altulu 50 f. Pentru Tranni'a s'a destinatu 2530 f. astfeliu incâtu 41 veduve sa capete câte 50 fl. 6 câte 80 f. In guvernementulu militariu alu Agriei capeta 1 veduva 100 f. sî alte 25 câte 60 f. In teritoriulu provincialu alu Agriei au sa capete 10 veduve câte 60 f. sî 2 câte 50 f. Reuniunea de mai susu au impartîtu in modulu acest'a intre clientii sei de cându esista 100,000 f. —

⁂ In loculu „Amicului Scólei“ va esî totu sub redactiunea Dlui V. Romanu „Progressulu“ in brosiuri trilunarie. Bine aru fi fostu dupa parerea nóstra, candu o atare fóia aru fi pututu aparea odata pe septemâna. Despre celelalte spune mai pe largu anunciulu.

⁂ Venimu sa ne facemu o detoria cu carea suntemu inca datori. Anuntiamu asiá dara publicului nostru aparerea de nou a „fóiei eclesiastico-literarie sî agronomice“ intitulata „A m i c u l u l i t e r a t u r e i r o m â n e sub redactiunea P. Nifonu Balasiescu.

Fói'a e de mare interesu, pentruca pre lânga alte cunoscintie folositóre ea da o icóna viia despre viéti'a actuala a bisericei ortodoxe din Romani'a.

Ese in Bucuresci odata pe septâmena sî consta in locu pe anu (de astadata de 13 luni) 16 dóuedieceri afara de Bucuresci pe 7 luni 12 dóuedieceri (sfanti)

— Nrulu primu din anulu acest'a alu „Familiei“ aduce urmatórele : Portretulu sî biografi'a lui Dimitriu Cichindealu. — Coroba, poesia de Dimitriu Bolintineanu. — Geniulu lui Stefanu celu mare, novela de Vasiliu R. Buticescu. — Cas'a representantîloru tierei in museulu din Pest'a (ilustratiune) — Suveniri sî impressiuni de caletoria de Arone Densusianu. — Rom'a (cu ilustratiune.) — Fét'a capitanului novela rusésca de Puskin. — Fotografii din galari'a dietei, de Iosifu Vulcanu. — Esplicatiunea jurnalului de moda. Ce e nou ? — Literatura sî arte. — Gâcitura numerica. — Rebus. — P e i n v e l i t ó r e : Corespundintia din Pest'a, Desiu sî Segedinu. — Pentru económe. — Din strâinetate. — suplementu : Jurnalu de moda.

⁂ M. B. stud. de a VII-a clasa la gimnasiulu din Segedinu, ne incunoscintiéza, ca nrulu studintiloru români la acestu gimnasiu s'a urcatu in estu anu la 20, ceea ce pân'acum nu s'a intemplatu nici odata. Ne servesce spre deosebita bucuria, candu vedemu, ca acesti tineri, de-sî numai 20 la nr., totusi se intrunira la prenumerarea tuturoru (?) jurnaleloru române, documentandu prin acést'a in fapta, ca li jace la inima detorinti'a sânta de a nu uitá nici pre unu momentu, sî candu invétia alte limbe, de limb'a mamei loru.

„Concordia.“

Nr. 2—3 **Escriere de Concursu.**

Devenindu vacanta statiunea invetiatorésca din suburbiulu Lugosiului, cu care este impreunate urmatórele emolumente anuale : 262 fl. 50 xr. v. a. 20 meti ge grâu, 6 orgii de lemne, din cari se provede sî scól'a cu incaldîtulu, 84 fl. v. a. bani pentru cortelu.

Competentii suntu avisati recursele loru bine instruate, cu documinte despre absolvirea preparandiei române din Aradu, purtarea morala sî politica, Atestatu ca suntu nascuti Români de ritulu gr.-orientalu, precum sî servitiulu de pân'acum, adresate Venerabilului Consistoriu diecesanu din Caransebesiu ; a le tramite pâna la finea lui Faurariu an. 1866 la subscrisulu, câci la cele mai târdîu tramise nu se va reflectá.

Lugosiu in 1/13 Decemvre 1865.

I o a n n M a r c u Proto.
sî Inspect. Distr.

Nr. 5—3 EDICTU.

Iosifu Michu din Comun'a Rosî'a sasésca in scaunulu Sabiiului in Transilvani'a, carele de trei ani, au parasitu pre soci'a s'a Ann'a Hoagie, totu din Rosi'a sasésca, sî a pribegitu in lume, se indatoréza prin acést'a, ca in terminu de unu anu, cu atât'a mai vertosu sa se infatîsieze inaintea subscrisului foru matrimoniale, cu câtu la din contra, procesulu matrimoniale asupra-i pornitu, se va otârî si fâra de elu, in intielesulu prescriseloru SS. Canóne bisericesci. Sabiiu 6 Ianuariu 1866.

Forulu matrimoniale gr. res. alu Tractului protopopescu alu Sabiiului II.

I o a n n P a n n o v i c i u, Protopopu.

De Limbriku Kordelatu- (Verme solitario, Bandwurm) Vindecă fără durere și pericolŭ în 2 ore Dr. Bloch în Viena, Praterstrasse No. 42. — Deslușirĭ se dau prin scrisorĭ francate. — Medicamente ku modulŭ întrebuințarii se trimite ku poștă.

P. T. abonanti, cari nu au primitu regulatu nrii dela inceputulu anului (1866) suntu rugati a grabí cu reclamatiunile ; cu deosebire rugâmu pe acei'a a câroru adrese suntu gresîte a ni le tramite indreptate, dar totu odata sî cetetie, adaugendu-se sî post'a ultima.

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

b. Pentru asemenea din vacile de prasila de ras'a interna, séu de cea elvetina prasite cu tauri shorthonici séu olandesi : 4 premii a 8 galbini, 3 premii a 6 galbeni la olalta 50 galbeni. —

III.

Pentru oile de prasila aflatóre in posesiunea economiloru din Austri'a.

1. Oi de prasila de rasa de merino: care pelânga o structura buna de trupu, mai impreuna in sine intr'unu modu fórte lucratoriu atâtu sanetatea câtu sî structur'a buna, sî cantitatea lânei.

a. Pentru berbecii de prasila in etate de $1^1/_2$ pâna 4 ani. 4 medaile de auru. in pretiu de câte 12 galbeni.

b) Pentru oi de ruda in etate de $1^1/_2$ pâna la 5 ani (trebuie espuse celu putînu 4 oi de acésta specie)

2. Pentru animale de prasila de ras'a asiá numita oi carnose, care ori s'au importatu, ori s'a prasitu in Austri'a, cari intr'unescu ingrasiarea sî cuantitatea lânei ;

a) Pentru berbeci de ruda in etate de $1^1/_2$-4 ani 2 premii a 12 galbeni, 2 premii a 8 galb.- la olalta 40 galb.

b(Pentru oi de ruda in etate de $1^1/_2$ pâna 5 ani (celu putînu 4) : 2 premii a 10 galb., 2 premii a 6 galbeni la olalta 32 galbeni. —

IV.

Pentru porcii de prasila aflatori in posesiunnea economiloru rurali austriaci:—

a) pentru porci ce se tragu din ras'a serbica sî bosnica, care se arata in deosebi aptî pentru prasila,

b) pentru porci ce se tragu din rasele cele mai bune a porciloru englesi (Yorkshire, Essex etc.)

1. Pentru vieri 2 premii a 10 galbeni, 3 premii a 8 galbeni.

2. Pentru scrófe de prasila : 3 premii a 8 galbeni, 3 premii a 6 galbeni,— la olalta 86 galbeni.

V.

Pentru inusî canepa produsa de economii rurali austriaci.—

1, Inu topitu in apa, melintiatu sî curatitu.

Pentru probele de cualitatea cea mai buna, prelânga documentarea surfetici semanate sî a cuantitatei castigate : 4 premii a 10 galbeni, 5 premii a 8 galbeni— la olalta 80 galbeni.

2. Cânepa topita melintiata sî periata (curatita) pentru asemenea cualitate etc. cá sî la inu : 4 premii a 10 galbeni, 5 pr. a 8 galbeni.—

VI.

Pentru producte de cultur'a matasei in imperiulu austriacu. —

Pentru gogosi de matasa cea mai sanetósa sî de cualitate buna din anulu 1865 despre care, precum sî despre cuantitatea castigata, e de a se aduce un'a documentare oficiósa, démna de crediutu. 4 premii a 20 galbeni, 4 a 15 galbeni, 5 a 10 galbeni la olalta 190 galbeni. —

VII.

Pentru bumbaculu produsu in imperiulu austriacu. —

Pentru bumbaculu produsu de posesorulu séu arendatoriulu esponinte dupa mesur'a cualitatei, sî a cuantitate produsa dupa documentarea oficiósa : 3 premii a 15 galbeni, 4 premii a 12 galbeni, 4 premii a 10 galbeni, 3 premii a 8 galbeni— la olalta 157 galbeni.—

VIII.

Pentru vinuri austriace predeplinu apte de espvrtu. —

Séu productulu propriu, séu vinuri interne, cari s'au ingrijitu sî pregatitu de negutiatoriulu de vinuri in privinti'a, in butelii sî etichetatu, pre lânga aratarea cuantitatei produse, sî a pretiului.— 10 medaile de auru (a 12 galbeni.)

IX.

Pentru foi de tabacu produse, sî espuse de producenti austriaci. —

Pentru cele mai bune cualitâti din productulu anului 1865 — 3 premii a 10 galbeni, 4 premii a 8 galbeni, 4 premii a 6 galbeni.— la olalta 96 galbeni. —

X.

Pentru lucrârile in cultur'a de pesci artificiosa in imperiulu austriacu.

Pentru succesulu bunu a inaintârei culturei de pesci care trebuie oficiosu documentatu.

Pe lânga acestu documentu e destulu a se mai produce la espusetiune, séu modele ori aparate spre, séu producte din cultur'a pesciloru.— 2 medaile de auru, 2 premii a 10 galbeni.—

XI.

Pentru machine sî utensilie pentru economi'a rurala fâcute sî espuse de fabricanti austriaci.

1. Pentru colectiunea cea mai buna de masini séu utensilii practice probate de economi'a rurala, pentru intrebuintiarea acelor'a séu prin animale de jugu séu cu mâna. — 1 premiu a 50 galbeni, 2 premiu a 40 galbeni. — la olalta 130 galbeni.

2. Pentru masin'a cea mai bine construata spre semanarea semintieloru 2 premii a 10 galbeni. —

3. Pentru pluguri bine construate sî practice probate de constructiune engiesa séu a lui Hohenheimer séu de alta constructiune buna. 2 premii a 8 galbeni, 3 premii a 6 galbeni la olalta 34 galbeni.

4. Pentru alte utensilii singulari de economia rurale sî silvanale,— recunoscute in deosebi apte, pentru intrebuintiarea loru prin cai séu mani. 2 premii a 10 galbeni, 3 premii a 8 galbeni,- la olalta 44 galbeni.

XII.

Determinatiuni ulterióre.

1. La fia-care premiu banale se da un'a medalia de argintu sî 25 30 din cele din urma mai remânu cá premii supletórie in dispositiunea comissiunei de juri.

2. In privinti'a toturoru competitoriloru la premii animali (premii de statu séu de societate) se voru solví, la cerere, desdaunârile de drumu din dotatiunea statului pentru espusetiune, sub conditiunile urmatóre.—

Fia-care esponinte de cai, animale cornute séu de porci care si-au adusu animalele sele, din un'a departare celu putînu de 10 miluri, insa nu a capetatu premiu, va puté pretinde, recunoscandu-se animalele sele apte pentru espusetiune, urmatórea desdaunare de drumu. —

1. Pentru unu calu séu vita cornuta.

a) dela 10 pâna 59 mile departare pentru unu milu 50 xr. v. a. b) dela 60 sî mai multe mile de fiacare animalu 30 f.

2. Pentru porci la departarea dela 10 sî mai multe mile pe fiacare porcu sî milu 20 xr. —

Vienn'a 28 Octobre 1865.

Dela Ministeriulu c. r. de comerciu sî de economia rurale.

Dela diet'a Ungariei.

Din cele ce avemu inainte-ne dela diet'a Ungariei, vedemu ca verificârile abiá s'au terminatu. Lucruri interesante vinira pe tapetu cu ocasiunea acést'a, pentruca cetimu ca la unele alegeri au fostu batâlii formale cu câte 5 sî mai multi morti si cu câte 100 de râniti. Insemnandu aceste trecemu dela siedinti'a, despre care amu referatu publicului nostru mai pe urma la cea a XVII sî cu deosebire la verificarea deputatului din Szilágy Csch, comitatulu Solnocului de mijlocu, Ladislau Décsey. Din petitiunea venita contra acestui deputatu se vede ca 2500 de alegatori nu au pututu votá, fiindu ca au fostu atacati de contrari sî asiá din caus'a batâiei celei sângeróse, ce au urmatu, in carea unulu fu sî omoritu, nu au pututu luá parte la alegere. Tury sprijinesce propunerea, cá sa se faca cercetare sî in cuventu mai lungu sî esprima speranti'a, ca nu va trece multu sî va domní pace sî buna intielegere intre natiunalitâti, sî ca natiunalitatea nu va mai serví de mijlocu de agitatiune. Iokai se simte fórte indetoratu casei pentru conclusulu ei celu intieleptu, in urm'a cârui nu vrea sa ventileze la desbaterea verificatiuniloru cestiuni politice, cum e cea a natiunalitâtîloru, care va veni mai curendu séu mai târdîu la ordinea dîlei. Pâna la momentulu acel'a insa unde va veni a se desbate cestiunea acést'a aru dorí, cá cestiunile politice sa nu fia mestecate cu cele de dreptu. Densulu asiá dara nu cere dela casa, cá în cestiunea verificârei de fatia sa urmeze o politica buna séu mai buna in cestiunea natiunalitâtîloru, ci cá cas'a sa fia drépta dupa cum au fostu sî pâna ací. In fine recomanda casei sa tràmita spre cercetare unu membru, carele sa fia câtu se póte nepârtinitoriu sî sa multiamésca amândóue partidele. De unu atare membru recomanda densulu pe bar. Ludovicu Simonyi. Vladu sî Papu suntu pentru total'a nulificare a alegeriloru sî descriu cu colori fórte triste incordarea ce esista intre aceste dóue natiunalitâti, ce locuiescu in cercului respectivu de alegere. Tisz'a deplânge in cuventare scurta, ca in cestiuni de verificatiuni se impletescu referintiele diferiteloru natiunalitâti sî se pronuntia pentru cercetare, lânga care opiniune se alatura sî diet'a. Fâra nice o desbatere se verifica Coloman Cando, Alessandru sî Georgiu Mocioni.

Tergulu Muresiului 16 Ian. s. n. 1866.

Rescriptulu pentru amanarea dietei transilvane din Clusiu — fiindca legile pân'acum'a aduse se sustînu in vigóre, numerandu-se intre acele sî art. din 1863 despre egal'a indreptâtîre a natiunei române sî a confessiuniloru ei, — au causatu intre Români ce-va mangaiare, sî cei bine pricepatori o ascriu acést'a tînerei Românîloru din diet'a din Clusiu intru aperarea propunerei Esc. Sele Metrop. Br. de Siagun'a.

Acum au a se face alegeri pentru diet'a din Pest'a : cumca Românii suntu datori a alege, toti cari suntu indreptâtîti, credu, ca dupa cele intemplate nimene nu se va indoí. Aru fi bine candu aru fi fostu o conferintia séu unu congresu natiunale, unde sa se determine, care unde sa pasiésca cá candidatu, — dupa ce insa acést'a nu s'au intemplatu este de lipsa, ca Românii in tóte

cercurile alegatóre sa-si determine candidatulu seu. sa votezetoti pentruunulu sîsa nu votezenime pentruneromânu, séu sanuvotezze pentru unu românu, carelu voru candidá neromânii.

Acést'a este a se face cu atât'a mai vertosu, câci altmintrea neromânii déca capeta câte unu votu sî dela români, striga in lumea larga, ca ei suntu deputati sî ai Româniloru, sî asiá lucra in numele Românilorn in contr'a intereseloru acestor'a, — totu acést'a o facu sî aceî'a români, cari suntu candidati prin neromâni; mai incolo dupa ce Românii sî asiá au tare putîne cercuri alegatóre, unde voru puté reesî cu candidatii loru. ad. in districtulu Naseudului 2., in alu Fagarasiului 2, in Orasiulu Hatiegu 1., in scaunulu Miercurei 2., in alu Sebesiului 1., in cotulu Solnocului cu mare necasu 1., in cotulu Dobocei pre lânga o contielegere tare mare. 2., — sa se contieléga, cá toti Românii din unu cercu alegatoriu sa voteze numai pentru unu individu, cá nu cum-va voturile române sa se imparta sî asiá sa triumfe partitele contrarie. Déca cotulu Clusiului, alu Turdei, sî alu Albei de josu s'aru impartî in câte dóue cercuri alegatóre, atunci cerculu de josu alu Clusiului, celu de susu alu Turdei sî cerculu Vingardului alu Albei inf. aru puté esî cu ablegati români. Nu sciu cum este lucru de in cotulu Hunedórei nu a esîtu sî la diet'a din Clusiu bateru unu deputatu ro mânu; acolo inca sa se straduiésca preotii sî intielegintii români cu comitele supremu in frunte a alege bateru unu românu pentru diet'a din Pest'a; Bar. Franc. Nopci'a este românu de nascere, are in Silvasiu fratietâti români, este omu consideratu, sî informandu-lu bine, va stá pentru unu deputatu românu. Ce se atinge de modulu alegerei, acést'a se póte intemplá prin achiamatiune, déca insa 15 alegatori poftescu, trebue sa fia votisare individuale, — cá sa se incungiure neplacerea, ce amu simtîtu prin aceea, ca frati magiari in Clusiu s'au fâlitu ca suntu alesi sî prin români sî asiá au sa lucre sî in numele Românîloru, cum au fâcutu Tisz'a sî Hoszu. E de lipsa cá Românii in tóte cercurile sa poftésca votisare individuale, adeca, sa se insinue 15 alegatori la comissiunea de alegere, sî sa céra votisare individuale.

Mare reu este in comitate, ca in sensulu legiloru din 1848 si dupa prax'a din 1861 precum sî dupa despusetiunile fâcute in 1865 comitetele, cari au a lucrá in numele universitâtii comitateloru. suntu compuse fâra esceptiune mai numai din magiari, bateru ca in tóte comitatele Transilvaniei 9 din 10 pârti suntu români sî numai o parte magiari: bateru ca Românii in comitate au mai multe posessiuni, de câtu Magiarii, sî de se va face numerare nepartinitóre sî inteligintî'a adeverata a Românîloru e mai mare, decâtu a Magiariloru; asiá Românii au a se luptá sî cu comitetele aceste, cari alega comisiunile alegatóre cu eluderea Românîloru. Mai pre urma este sî aceea nedrepta'e, ca unu comitatu cu 200 de mii de suflete tramite 2 deputati, Gherl'a cu 3000 de suflete iara 2 sî Cinculu mare cu 5000 de suflete iara 2., ast'a inca e fâcuta in 1848 pentru stricarea Românîloru, precandu Ungari'a este impârtîta in cercuri de 30,000 de suflete cari tramitu câte 1. deputatu.

Chiaru asiá reu este sî censulu de 8 fl. conv. pentru fostii coloni — candu in Ungari'a unu colonu, care are 4 juguri de pamentu este alegatoriu, in Tranni'a suntu cari au 30 de juguri sî nerespundiendu 8 fl. conv. dare de pamentu. nu potu alege. Aceste suntu rentâ'i pentru români cari au unu numeru mare de coloni in comitate; aceste rentâti suntu a se stirpi, sî Românii au a lucrá pe calea legislatiunei pentru stirpirea loru.

Sa binevoiti Domnule Redactoru a dá locu sîruriloru acestor'a in „Concordia“, iara celelalte gazete române a le transpune in colónele sele. D. M.

Prag 20/8 Ianuariu.

(Agricultura.) Românulu sî astadi se ocupa mai cu séma cu agricultur'a eredita dela vechii sei strabuni Români, acést'a-i da pânea de tóte dîlele, imbracamentulu, sî-i acopere tóte necesitâtîle. Se cercâmu insa Domniloru sî frati, mai de aprópe ore economisarea, care o pórta Românulu in presente aduce-i atâtu venitu curatu, incâtu se fia sperare de o inaintare comuna in mijlócele sale materiali, ori póte-si acoperí celu putînu necesitâtîle sale de tóte dîlele? La acést'a intrebare Domniloru, — vediendu poporulu impresoratu de apesâri, necesitâti sî suferintie pre ce deve se respundemu cu „ba nu“ déca nu voimu a ne folosí de lingusiri, cari aru sierbí numai spre daun'a nóstra propria. Cum si póte cugetá cine-va, cá economisarea cea de mii de ani inventata, sî de atunci nemai perfectiunata, se fia in stare a produce fruptele necesarie spre acoperirea necesitâtîloru de astadi, candu posesiunea agricultoriului se totu imputînésa— immultîndu-se poporatiunea ér' spesele i se totu immultiescu, lucsulu inca lu vedemu din dî in dî indesandu-se sî mai tare, chiaru sî in casele tieraniloru. Mai nainte mergeá bun'a sî mosiulu judelui comunalu inca superbi la biserica cu camesi tiesute de case din tortu de fuioru sî cu marami de peru, ma chiaru sî de bumbacu ori atia; pre candu astadi sî servitórea o vedi imbracata cu camasia de giolgiu sî marama pretiósa fina, chiaru sî candu merge dupa apa la fantâna. Mai de multu tieranulu nu se ingrigiá a-si dá fii la scóla, (póte nici nu-i erá concesu), dar acum deve sa-si crésca fiii la scóla, precum cere spiritulu tempului si civilisatiunea de astadi.— Mosiulu ce e dreptu, au potutu traí cá unu tieranu din proprietatea sea, ca nu au spesatu cu tatalu sî cu unchii mei pre la scoli, nice lucsulu nu erá pre atunci atâtu de mare; dar tatalu meu, care au capetatu numai a cincea parte a proprietâtiei mosiului, abiá si a potutu sustîné famili'a; sî ce voi face eu cu a patr'a parte a posesiunei tatalui meu, de órece sî noi suntemu 4 frati, cari toti d'abiá se luâmu parte din putîn'a proprietate, cum 'mi voiu poté cresce fiii la scóla? de unde se scotu mijlócele necesarie spre acoperirea speseloru celoru mari, cari se receru astadi?— Asifeliu de casuri se dau fórte multe intre poporulu agricultoru, acestea aru debuí luate in consideratiune, sî a nisuí intr'acolo, cá poporului sa i se arate calea, care urmandu-o se póta scóte sî din pamentu mai putînu venitu multu. La intrebârile precedente Domniloru, eu voiu respunde: „in sinulu pamentului jace ascunsu fórte multu tesauru, care déca voiesci a-lu scóte debue sa-ti demiti instrumentele economice afundu in pamentu— sî nu scormoní numai, cum esti indatinatu a face—, agrii folosesce-tii toti in fia-care anu nu-i lasá cá ogóre sa se inradacineze intr'ensii scaietii, bosii sî alte buruieni, va sa dîca: cultivéza-ti agrii dupa unu altu metodu mai ratiunalu, sî pamentulu— sinceru fiindu, ti va deschide sinulu seu, cá se poti scóte tesaurii dintr'ensulu!“

Nu numai Românulu are pamentu putînu, Moravul i sî Boemulu au sî mai putînu cá Românulu, sî totusi acesti'a au cetâti nenumerate, unde inflorescu artele sî industri'a, cari tóte su basate pre agricultura. — Cum se desfatéza ochiulu omului, candu privesce câmpurile Boemici sî a Moraviei, pre tóte câile, radiórele sî marginele agriloru su plantate pre ambe pârtîle cu pomii cei mai nobili, incâtu apare intregu câmpulu cá o gradina pompósa sî bine cultivata, de sî pamentulu acestoru tieri dela natura e cu multu mai debilu, cá celu posiediutu de Români; de óre ce, pre cându aratrulu Românului intórce brésd'a cea négra sî grasa a pamentului binecuventatu, acel'a sî alu Boemului sî Moravului intórce pietrisiu sî bucâti de stânca; insa tóte acestea scaderi naturali le invingu agricultorii acestoru tieri, prin economisarea ratiunala ce o pórta.

Din tóte acestea urméza, ca sî Românulu debe se introduca in economi'a sea unu altu metodu mai bunu, cá sa ajunga odinióra agricaltoriulu la o stare mai fericita sî mai démna de unu venitoriu mai doritu. (Va urmá.)

Varietâti.

(†)

Ioann Aronu c. r. capitanu auditoriu in pensiune reposá in 27 Ianuariu st. n. in etate de 74 de ani in urm'a morbului typhus sî se inmormentà cu tóte ceremoniele militari in 29 a l. c. la 3 óre dupa amédi.

Reposatulu au servitu cá auditoru in Regimentulu românu I de margine din Transilvani'a, aprópe la 30 de ani sî cá barbatu iubitoriu de dreptate au sciutu sa-si câstige totudeaun'a complacerea superioriloru, iubirea egaliloru sî adeveratulu respectu alu subordinatîloru sei. Densulu s'a bucuratu de iubirea contimpuraniloru sî sotîloru sei in servitiu din tóte trei categoriele de mai susu pâna in momentele din urma. Fiai tierin'a usióra!

(Complimente intre Vien'a sî Florenti'a.) Din Veneti'a se comunica urmâtorulu casu, carele au facutu sensatiune mare. Nu de multu organele administratiunei c. r. austr. din Veron'a au datu de o banda, carea falsificá en gros harthii de statu italienesci. Tribunalulu respectivu austriacu au judecatu pre acei falsificatori dupa ce au cursu processu in tóta forma in contra loru. Regimulu italianu au decisu, cá aceloru oficiali c. r. carii au contribuitu la descoperirea acelei bande sî la pedepsirea loru, in semnu de recunoscintia invederata, sa le dea decoratiunile St. Mauriciu sî st. Lazaru.

Pentru cá insa insémnele acéstea de onóre sa nu fi'a refusate, regimulu din Florenti'a se incunoscintià pe cale privata, despre aceea, ca regimulu c. r. concede-va a se dá asemenea decoratîuni suditîloru sei sî nu li se voru pune niscari pédeci, cá sa nu le póta primi sî purtá. Dupa ce au primitu asecurârile, ca nu se face nici unu feliu de pedeca, s'a sî tramisu amintitele decoratîuni respectiviloru. Acumu se vorbesce, ca sî regimulu c. r.. austriacu va se decoréza pe vre-o cativa oficiali italiani, pentruca au fostu descoperitu o banda de falsificatori de harthii austriace. — De sî suntu simptomele acéste numai esterióre, totusi au insemnatatea loru.

Mai nou.

Tocm'a primimu o corespundintia din Dev'a, din care aflâmu ca in comitatulu Hunedórei inca s'a constituitu comitetulu sî ca Românii cari facu o parte a aceluiasi si-au datu reservatiunea de dreptu in intielesulu rescriptului din 25 Dec. 1865 sî a votului Românîloru dela diet'a din Clusiu. Mai pe largu in nrulu viitoriu.

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

nale sî opiniuni de acelea, care esprima a[illegible]
amu esprimatu sî noi de mai multe ori. Cu tóte aceste nu
prisosu sa mai revenimu inca asupr'a temei ce e adi la ordi[illegible]
dilei sî sa contemplâmu lucrulu sî din partea sea curatu practica.

Spre acestu sfersîtu trebuie sa ne stramutâmu in situatiunea, carea o amu amintitu in fruntea acestoru sîruri,— in dîlele dinainte de diet'a din Clusiu.

Déca nu aru fi intratu Românii in acea dieta, ci s'aru fi abtînutu cu totulu séu aru fi compusu unu protestu sî l'aru fi datu de afara in dieta, ce aru fi urmatu?

Magiarii sî Secuii ne aducemu aminte ca inca au protestatu in 1863 sî dupa cum intielegemu, numai din caus'a apromissiunei ce avé sa o dea, ca nu voru lucrá in contr'a regulamentului casei, pre carele ei tocm'a nu-lu aprobau, insa scimu mai departe, ca protestulu densîloru nu au avutu nici o influintia asupr'a afaceriloru acelei diete. Ea s'a constituitu sî au lucratu sî fâra de densii, au adusu concluse sî acelea fiindu substernute Maiest. Sele Imperatului au primitu sanctiunarea sî prin urmare tóte formele recerute la o lege.

In Clusiu diet'a se constituea asemenea sî fâra de Români. Sasii fâra de spríjinulu moralu alu Românîloru aru fi pututu fi cu totulu coplesiti, votulu Magiariloru aru fi pututu devení votu unanimu, sî protestulu datu de afara de barier'a dietale pusu ad acta sî rescriptulu imp. atunci póte capetá cu totulu alta forma.

Passivitatea nóstra aru fi pututu produce in cercurile mai inalte, unde se doresce o complanare definitiva a diferintieloru, indignatiune; nu aru fi impedecatu insa torentele ce si-a luatu odata cursulu seu, totu asiá dupa cum nu l'a pututu impedecá dietele cele sgomotóse sî pline de cuventâri aprige indreptate asupr'a regimului, de dincolo de Lait'a.

Se vede dara, ca tóte acestea sî urmârile acestor'a au fostu seriosu considerate sî desbatute in conferintiele natiunali din Clusiu. Se vede ca sî aceste au motivatu statorirea principiului activitâtiei.

Sî in adeveru déca ne aducemu aminte numai de folosulu ce l'au produsu cuventârile Românîloru de acolo, care pre lânga alte au esercitatu usulu limbei datu de legile din 1863|4 sî contestatu chiaru sî de cele din 1848, déca ne aducemu aminte adeverurile acele curate spuse in fati'a tierei sî a lumei, — câtu efectu nu au avutu ele? Insa partea cea mai insemnata remane sî va remanea, ca votulu ce l'au datu Românii au trebuitu consideratu sî substernutu intocm'a cá sî celelalte acte dietali Maiestatei Sele. Din acest'a apoi, vediendu-se câtu de tare tînu Românii de terenulu ce l'au castigatu, vedemu faptice in rescriptulu p. n., considerarea acelui'a sî garantarea lui sî pentru venitoriu sî ce e mai multu, reaflâmu chiaru sî espressiunile votului romanescu in pasagele in care ni se garantéza drepturile cerute in acelasi p. n. actu.

In zadaru se muncesce „N. Fr. Presse“ sî cecalalta diurnalistica centralistica, parte a ne inculpá, parte a ne inspaimentá, cu scopu de a ne retîné dela actiunea politica de fatia, pentruca acestea suntu prea manifeste sî cadu in vederea ori cârui'a, care are câtu de putîna cunoscintia a lucruriloru politice.

Presupunendu, sî inca din cele ce cetimu mereu in diurnale, presupunendu cu probabilitate destulu de mare, ca chiaru sî cu ocasiunea dietei de incoronare voru vení pe tapetu cestiuni atingatóre de interesulu nostru celu mai vitalu, de terenulu nostru, ce e mai firescu decâtu sa avemu acolo pre barbatii nostri, carii sa radice cuventu pentru elu?

[illegible] de [illegible]

[illegible] Sele in Pest'a fusera gr[illegible]

In tempulu mai din urma erá vorb'a de o apropiare a partideloru din diet'a ungurésca sî in adeveru dintre resolutiunisti au trecutu multi la adresistii lui Deák. Dîuariele de Vienn'a ii deosebescu in tipulu urmatoriu: cei din urma suntu dupa acelea, deakisti sî cei dintâiu deakiani. Deakistii recunoscu pe Deák de conducatoriulu loru nu numai dupa principii ci sî in esecutarea practica, sî asiá Deák cu tóta politic'a lui e conducatoriulu loru. Deakianii séu deakistii cei noi, voru urmá acelui barbatu, carele va representá principiele lui Deák depuse in adres'a din 1861 fia apoi acel'a Deák, fia altulu ori carele.

Dupa dîuarele ce le avemu, aflâmu, ca terminandu-se verificârile, in siedinti'a din 27 Ian. presiedintele casei deputatîloru face cunoscutu ca adres'a la cuventulu de tronu, e la ordinea dîlei. Dupa cetirea cuventului de tronu, Deák propune alegerea unei comisiuni de 30 membri carea se elaboreze proiectulu de adresa.

Dupa o pausa de 10 minute reincepadu-se siedinti'a s'a datu voturile pentru alegere, comissiunei de adresa.

Membrii de natiunalitate româna sî serba se dîce ca s'au invoitu la o lista propria de acei ce sa se candideze pentru comissiunea de adresa.—

Cas'a magnatîloru au avutu in aceeasi dî siedintia in care presiedintele incunosciintiéza cas'a despre primirea deputatiunei la Maiestatea Sea Imperatés'a.

Comitetulu cetâtieniloru pesteni au fâcutu unu apelu câtra populatiunea din Pest'a pentru primirea cuvenintióse a Maiestâtîloru sale. —

In diet'a Croatîei au vorbitu Episcopulu Stroszmayer tînendu o cuventare splendida de trei óre, pentru adres'a majoritâtiei sî pentru o legatura mai de aprópe cu Ungari'a, prelânga conditiunile espuse in art. 42 din diet'a croata dela 1861. Cu deosebire accentuá mentiunatulu Episcopu, ca in adresa sa se céra intregitatea regatului triunitu.—

Desbaterea generala asupr'a adresei la cuventulu de tronu s'a incheiatu.

Din Bucovin'a aflâmu, ca diet'a cu privire la fometea ce domnesce acolo, in siedinti'a de séra din 25 Ian. au primitu dupa a treea cetire, legea pentru contragerea unui imprumutu de o jumetate de milionu prin zalogirea de obligatiuni de a le fondului religiunariu sî eventuelu a unui bunu alu fondului religiunariu. —

Din afara nu putemu aduce lucruri mai insemnate, decâtu ca pres'a in cea mai mare parte se ocupa de conjecturi asupr'a cuventului de tronu rostitu de imperatulu Napoleonu la deschiderea corpuriloru legiuitóre. Adaugemu atât'a, ca se constatéza trecerea lui Prim in Portugali'a, de carele dice unu dîuariu din Lissabon, ca va fi primitu de Portugiesi cá unu Spaniolu, carele s'a incercatu in desiertu a eliberá tiér'a sea de despotismu.

Din Greci'a ne impartasiescu dîuariele, ca regele Georgiu au desavuatu purtarea tatalui seu a regelui Daniei, prin carea cestu din urma vrea sa mijlocésca interventiune straina in Greci'a sî prin scést'a au castigatu popularitate mare.

...sî inlau... ...ine-
...cuventâri. Pentruca nu ... ...unali-
...tâtile unele lânga altele, ci in ... ...tata, sî
fâra de ura minutiósa sî fâra mandria vatâmatóre sa se alipésca de patria, carea de seculi fù martor'a óreloru loru fericite sî nefericite. Din acestu punctu de vedere austriacu privimu noi egal'a indreptâtîre natiunala sî din acestu punctu de vedere sî salutâmu noi sinceru santiunea imperatésca.“

„Ost d. Post“ sî „Neue Fr. Presse“ din puncturile loru de vedere au temeri fatia cu mesnr'a acést'a sî se indoiescu despre lips'a ei. —

„N. Fr. Blatt“ venindu asupr'a verificatiuniloru ce au capetatu o estindere estraordinara, se mira de taciturnitatea barbatiloru de statu despre cestiunile de dreptulu publicu sî adauge, ca câtu de bine primitu e sî celu mai micu sunetu ce se póte audî de unde-va in privinti'a acést'a. Unu astfeliu de sunetu este ceea ce referéza coresp. pestanu dela „Graz. Tagesp. despre cursulu ideiloru alu proiectului de adresa din diet'a ungurésca. Corespondintele dîce, ca autorulu proiectului este Deák sî mai ca se intielege de sine, ca tonulu acestei'a e tonulu celui mai finu barbatu de statu. Déca acestu proiectu va fi primitu de dieta, fâra schimbâri atunci chiaru sî in cercurile contrarie va fi bine vediutu; pentruca adres'a nu face pretensiuni ci se róga sî prin tóta adres'a domnesce unu spiritu de supunere sî lealitate. Rugârile cari se facu in adresa nu suntu argumentate atâtu din punctu de vedere de dreptu, ci suntu motivate prin principiulu utilitâtiei sî apoi se arata, ca cererile aceste nu suntu numai in interesulu propriu alu tierei, ci ca ele suntu indreptate câtra monarcu cu privire la binele statului intregu. De ce se róga Ungari'a, se vede destulu de chiaru din situatiunea de fatia, asiá incâtu nu e de lipsa de a mai face recapitulatiune asupr'a acelor'a. Postulatele depuse in adresa se referescu asupr'a instituirei ministerieloru ungurcsci sî asupr'a restaurârei comitateloru. Motivele prin care se arata necesitatea implinirei dorintieloru sî cereriloru Ungariei suntu espuse in adresa in tóta estensiunea.

„Debatte“ tratéza cestiunea croata. Aruncandu o privire asupr'a desbaterei adresei nu póte sa nu observeze, ca din câte proiecte de adrese au esîtu pâna acum, nice unulu nu corespunde, situatiunei faptice. „Ele (proiectele) facu pretensiuni categorice unde e vorba de pertractâri; suntu cerbicóse sî unilaterali, candu aru trebui sa fia prevenitóre sî mijlocitóre.“

„Zukunft“ dîce ca coresp. din Vienn'a dela „Národní listy“ carele se obicinuiesce a-sî luá informatiunile din cancelari'a aulica ungurésca, da cu parerea, ca dietele de dincolo de Laít'a voru fi deodata intrebate despre parerea loru in privinti'a constitutiunei sî acést'a pentru cá sa faca pressiune asupr'a Ungariei, despre carea nu se mai indoiesce nimenea, ca nu va face mai multe concessiuni decâtu câte va cautá sa faca. „Zkft“ adauge la acestea ca perplessitatea trebuie sa fia mare, déca cancelari'a isi ia scaparea la asemenea marturisiri.

„Mag. Világ“ organu alu cancelariei aulice unguresci se vede a se familiarisá chiaru sî cu ide'a de unu ministeriu responsabilu ungurescu.

...presenta a regatului Ungariei.

...dunarea scunala radîmata pre considerârile de mai susu, lu- ...din p. n. rescriptu reg. din 25 Dec. 1865 nu póte sa privea- ...sca aceasta tramitere de deputati la diet'a ungureasca, a cârei scopu e incoronarea, nici de inceputulu unei esecutâri a uniunei Transilvanei cu Ungari'a, ci in contra acesteia si face serbatorésca si formala reservatîune de dreptu, de ore ce ca se tiene cu credintia de parerile espuse in representatiunea universitâtiei natiunale din 6 Noemvre 1865 si in votulu seperatu alu majoritâtiei sasesci din 12 Decembre 1865 dela diet'a din Clusiu sî cu deosebire de aceea, ca conditîunile unei impreunâri mai de aprópe a Traniei cu Ungari'a, trebue statorite si garantate cu privire la interesele comune a le amanduroru tierilorn, prin unu contractu bilateralu intre ambe tierile in o dieta trana, pre langa sanctiunea corónei.—

Program'a

despre espunerea premiiloru de statu la espusetiunea generala de economia rurala sî silvanala pregatita de societatea c. r. economica rurala din Vienn'a pentru lun'a lui Maiu 1866. —

Maiestatea Sea c. r. apostolica s'a induratu prégratiosu a concede, cu préinalt'a decisiune ddto 8 Octobre 1865 pentru redicarea sî imbarbatarea la economi'a rurala, summ'a de cinci spre-diece mii fiorini cá contingentu din finantiele statului, pentru espusetiunea pregatita de societatea c. r. economica rurala pe lun'a lui Maiu 1866 tînetóre in Vienn'a, din acésta dotatiune se voru espune urmatórele premii sî spese, statorindu-se totodata, ca totu din partea despartiementeloru de juri infiintiate de espusetiunea economica rurala din Vienn'a, se va decide sî asupr'a competîtoriloru la premiele de statu, la care despârtiementu insa, se va denumí incâtu se atinge de premiele de statu do câtra Ministeriulu de comerciu sî economia populara unu comisariu. —

I.

Premii pentru armesarii ce se afla in posesiunea prasitoriloru de cai din monarchi'a austriaca: —

pentru armesarii in etate de 3 pâna la 6 ani, carii se voru aflá destulu de apti pentru prasirea cailoru de tiéra, sî carii s'a intrebuintiatu dejá cá armesari, séu se voru intrebuintiá cá atari câtu mai curendu: 4 premii a 40 galbini austriaci, 4 premii a 30 galbeni austriaci, 4 premii a 15 galbeni austriaci, la olalta 340 galbeni.

II.

Pentru animale cornute in posesiunea economiloru austriaci, carii le intrebuintiéza spre prasila.

1) Animale de prasila. —

Pentru taurii de prasila care suntu in deosebi recunoscuti cá apti spre nobilitarea prasilei interne in etate de 1½— 4 ani de rasa englesa Shorthorn, séu de cé olandesa— frisica.—

2 premii a 30 galbeni 2 premii a 20 galbeni, 2 premii a 10 galbini— la olalta 120 galbeni.—

2., Animale de ruda.

a. Pentru vacile apte séu pentru lapte séu pentru ingrasiatu dela 4—7 ani séu juninci, dela 1½— 3 ani din un'a séu ceealalta din rasele mentiunate: 4 premii a 15 galbini, 4 premii a 10 galbeni, 3 premii a 8 galbeni la olalta 124 galbeni.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 7. ANULU XIV.

Sabiiu, in 23 Ian. [4 Febr.] 1866.

Inseratele se platescu pentru intein óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Intrarea Majestâtiloru Imperatului si Imperatesei in Bud'a-Pest'a

in 29/17 Ianuariu 1866.

Capitala Ungariei astadi iarasi straluce de splendórea serbatorésca.

Ori incatrâu privesce omulu, ori incatrâu clipesce cu ochii, in tóte pârtîle intalnesce espressiunea bucuriei, omagiului si a viei alipiri. Fia care cale, fia-care casa esprima din esteriorulu loru sosirea cea cu doru asceptata a parechei majestatice in capitala ungurésca. Din castelulu Budei inca dela 9 óre vestira bubuiturile tunuriloru, ca Majestâtîle Sele se afla in Ungari'a. Semnalulu acest'a au fostu de ajunsu, cá sa se adune multîme mare pe câli. Pre la 12 óre calea vatiului, piati'a podului de lantiu si impregiurulu curtiei drumului de feru, erau pline de multîme, asiá incâtu cei ce avea sa sustîna ordinea o puteau face acést'a numai cu greu necasu.

La 2 óre si 15 min. dupa amédi au inceputu a se lâti scirea, „ca preste unu patrariu de óra voru fi aici.“

Acum au inceputu asiediarea in ordine. In curtea drumului de feru de partea drépta se asiediara femeile si de partea stânga barbatii; in mijloculu locului celui liberu pe unde avea sa vina Maiestâtîle Sele s'a postatu deputatiunea magistrateloru cetâtîloru sorori, sub conducerea Primariloru.

Inaintea femeiloru se asiediara 12 fetitie, in fruntea câroru se aflá alt'a cu unu buchetu prea frumosu de flori in mâna. Celelalte purtau corfitie cu flori. La pórt'a dela curtea drumului de feru erá o forma de baldachinu de metasa veneta chindisita cu unu feliu de fluturasi argintii. Déasupr'a intratei se radicà o coróna mare impregiurulu cârei fluturau flamuri natiunale (unguresci), negre galbine si de colorile bavareze. Mai multi corifei bisericesci si lumesci in vestminte de gala, intre carii si Deák se asiediara intre multîmea asceptatóre.

Sosindu Majestâtîle Sele s'àu datu josu intre eljenurile cele mai sgomotóse. Florile sburau de tóte pârtîle la piciórele Majestâtîloru, iara destinatulu buchetu lu primí prégratîosu Domnitórea majestatica.

Dupa ce au mai incetatu sgomotulu salutà Primariulu pestanu, Leopoldu Rottenbiller cu urmatórele cuvinte:

„Pepturile nóstre inca suntu plme de acelu simtiementu fericitoriu, produsu de dîlele de bucuria dela cercetarea preainalta regésca,— si eca! nemarginit'a gratia a Maiest. Vóstre imperatesci si apost. regesci se respandesce de nou asupr'a locuitoriloru din cetâtîle sorori si asupr'a intregei natiuni magiare, astadi, candu ea in decursu numai de putîne luni are estraordinarea si préinalt'a fericire de a salutá a trei'a óra, fatia la fatia, sacrata persóna a Maiestatei Vóstre imp. apost. reg. si candu ea totdeodata si vede implinita acea dorintia de a-si manifestá Monarchei celei atâtu prin virtuti câtu si prin frumsetie stralucitóre, preainaltei nóstre Dómne si Regine, pré umilitulu omagiu si prea adenc'a veneratiune.

„Nu aflâmu cuvinte, cari aru fi in stare, de a esprime depliu'a mesura a aduncei nóstre multiamite si recunoscintie cu care detorimu Maiestâtîloru Vóstre pentru preagratiós'a inclinare. De aceea noi nu vomu intardîá a constatá prin fapte, ca noi nu amu fostu nedemni de increderea pré inalta nóue aratata, si de a conservá increderea acést'a, cá pre unu tesauru prea pretiosu, ne vomu tiené de problem'a cea mai santa.

„Asiá dara noi salutâmu pre Maiestâtîle Vóstre cu o bucuria, carea provine din adunculu animei, adaugendu, cá o debila espressiune a précredincióseloru nóstre simtieminte, dorinti'a rugatóre, cà celu atotu puternicu sa incoroneze cu binecuventarea sea tendintiele Maiest. Vóstre, care tîntescu la fericirea popóreloru Vóstre, cá sa sustîna pretiós'a viétia a Maiest. Vóstre ces. reg. apost. a prégratiosului nostru Domnu si rege, fericitoriulu natiunei magiare, a préinaltei nóstre Dómne si Regine, a angerului padîtoriu a natiunei nóstre aici pre pamentu— in cea mai deplina sanatate: si sa dea (celu-atotu puternicu), cá legatur'a intre tronu si natiune — care s'a facutu si mai intima prin simpathiele sele si prin inclinarea cea gratiósa, de care prea sublim'a Dómna atesta prin insusîrea cea de admiratu grabnica a limbei patriei nóstre — sa fia asiá de duratóre si asiá de tare, incâtu nici o putere a tempului, a refe-

rintieloru séu a evenemînteloru sa nu o póta strîcá séu slabí vreo data. Sa traiésca Maiest. Sea gratiosulu nostru Domnu, sa traiésca Maiest. Sea adorat'a nóstra Dómna!“

La acestea s'au induratu a respunde Maiestatea Sea urmatórele:

„Spre a implini dorinti'a generala a tierei, amu venitu cu Imperatés'a in mijloculu Vostru, ca sa fia si dens'a martora si sa participe de acea sincera alipire, de carea m'amu convinsu din partea credinciósei populatiuni a cetâtiei Pest'a cu fia-care ocasiune. Impartasiti comitiatoriloru Vostri salutarea mea intima.“

Dupa necurmandele eljenuri rostí si primariulu Budei unu cuventu de intielesulu celui dintâiu. La care inca respunse Maiestatea Sea in urmatórele:

„Dovedîle cele sincere de iubire, cu care m'au intempinatu populatiunea cea credinciósa a cetâtiei Bud'a la ocasiunea petrecerei mele din urma ací, me convingu pre deplinu de sinceritatea simtieminteloru esprimate. Primescu cu bucuria dimpreuna cu Imperatés'a salutarea Vóstra si ve salutâmu si Noi din adenculu sufletului Nostru.“

Acum pâsîra Maiestâtîle Sele petrecuti de imnulu poporalu esecutatu de capel'a militara a regim. de pedestrime Hochn u. Deutschmeister, (carea asteptà dupa datina, dimpreuna cu compani'a de onóre si cu stégu cu generalitateâ in frunte) si intre aclamârile cele pline de entu-siasmu si trecura pre sub baldachinu, se suira in o careta deschisa cu patru si precedate de banderii se indreptara prin calea vatiului, Marocaniloru si a scaldeloru si preste podulu de lantiu câtra Bud'a. Tinerimea scolastica, triburile (zechurile) si alte diverse corporatiuni formau spaliere.

In castelulu Budei fura salutate Majestâtîle de o representatiune strâlucita a nobilimei si de deputatiunea casei deputatîloru dietali cu primatele Ungariei in frunte. Fetitie imbracate in vestminte albe asternura flori in calea Imperatesei. Dupa ce au intratu Majestâtîle in sale resunà de nou eljenurile din mii de pepturi!

Sér'a la 6 óre se si incepù iluminatiunea cea grandiósa, cu deosebire in fruntea Dunârei.

La 7½ óre sér'a fâcù Majestatea Sea Imperatulu singuru o preumblare in trasura printre masele cele mari ale multîmei, fiindu petrecutu preste totu loculu de eljenuri entusiastice. Maiestatea Sea Imperatés'a din caus'a fatigei de drumu nu luà parte la acésta preumblare.

Imperatulu erá la sosire imbracatu in uniforma ungurésca de generalu de cavaleria si Imperatés'a cu unu bekes negru de catifea imbrodatu cu zobel si palaria ungurésca négra si simpla iara de catifea, Multîmea care petrecea pre Majestâtîle Sele pâna la castelu se computa la 150 mii.

Mai adaugemu si aceea ca la plecarea Majestâtîloru Sele din Vienn'a erau la curtea drumului de feru: Archiducii Inaltei Case domnitóre; M. duce de Toscana, Ducele de Modena, ducele de Würtemberg, principele de Holstein-Glücksburg, ministrii, locutiitoriulu, generalulu comandante Leo Thun si alte persóne inalte. Acolo erá postata si o compania de ónóre cu stégu si musica din Regimentulu de pedestrime conte Ielacic.

Revista diuaristica.

„W. Abendpost“ vorbesce despre calatori'a Majesâtîloru Sele in modulu urmatoriu: „Majestâtîle sele Imperatulu si Imperatés'a au parasitu astadi Vienn'a, pentru cá sa se duca in capital'a regatului Ungariei. Majestatea Sea au implinitu promissiunea Sea de principe, cu carea Preainaltu Acelasi fericì populatiunea cea plina de bucuria a Ungariei cu putîne septemâni inainte, si asiá au corespunsu pieloru rugâri, ce de atunci incóce aflara espressiune din gura elocuenta, la pólele tronului imperatescu.

Acestu semnu nou de préinalta gratia nu póte decâtu sa fia intempinatu in Ungari'a de cele mai vesele si aduncu miscatóre simtieminte de multiamire. De a trei'a óra saluta tiér'a in asiá scurtu tempu pre Monarchu in mijloculu ei. Tiér'a póte cu mandria aretá de astadata la vesut'a sublimei Dómne, Preainaltu Carea

au incoronatu prin fapta cuventulu gratiosu, ca bunastarea Ungariei au fostu pururea obiectulu de care s'a ocupatu totudéun'a in unu modu fórte viu. Poporulu Ungariei va trebuí sa privésca calatori'a Majest. Sele cá unu actu de gratia personala, carea e togm'a eflusulu simpathiei sî pimnulu (zalogulu) increderei ce o aduce Monarchulu tînutei celei supuse cu credintia sî leale a Ungariei.

Insa mai ca nu e lipsa de a aminti, ca cu atât'a, insemnatatea caletoriei nu e desecata. Déca se sî póte privî caletori'a acést'a, in rendulu celu dintâiu, de o dovéda, ca sperantiele suntu tari sî neclatite despre aceea, ca poporulu ungurescu va participá la opulu celu mare sî comunu de statu alu patriei nóstre: ea si impune totdeodata de nou, obligaminte serióse sî de urmâri ponderóse. In intielesu inaltu sî nobilu póte cá sa fia o adomnitiune pentru Ungari'a, de a plâtí detori'a, ce natiunea au luatu asuprasi, de a fi drépta fatia cu pretensiunile, ce cuventulu de tronu le cere atâtu dela simtiulu de ecuitate, câtu sî dela intielepciunea ei politica. Pâna in momentele de fatia Ungari'a au primitu din grati'a personala a Imperatului mai multu decâtu au fostu in stare de a redá; onórea numelui poporului ei o oblega a intempiná increderea regelui sî din partési cu incredere deplina sî intréga, cu adeverat'a credintia de supusu.

De siguru ca nu au fostu lipsa de amintirea la acést'a. Consecuinti'a acést'a e asiá de naturala sî de nemijlocita incâtu nu se póte, cá sa fia scapatu din vederea simtiului celui lealu alu populatiunei Ungariei. Déca amu pronunciat'o noi aicea, acést'a s'a fâcutu numai pentru aceea, pentruca ajuta la justificarea sperantieloru, ce le incopciamu noi sî de astadata de caletorí'a Imperatului.

Determinatiunea sublima a Maiestâtiei Sele Imperatului de a ajutá cu Preainalt'a Sea conlucrare la complanarea terenului, pe carele sa se radice edificiu vietiei nóstre constitutiunale, — de a complaná neintielegerile, de a restaurá increderea reciproca intre popóre, suntu garanti'a cea mai sigura, ca opulu va succede. De aru stá nisuintiei acestei'a intr'ajutoriu adeverat'a virtute cetâtiéna, pentrucá incercârile de a ajunge la tînte nechiare, sa dea locu in tóta monarchi'a activitâtiei celei mesurate sî consciintióse. Candu e vorb'a de a duce ce-va la indeplinire atunci se vede, c a s î c e l u m a i m a r e d e p r e a c e s t u p a m e n t u, i n c a e a t â r n a t o r i u, l i b e r t a t e a s î i n a l t î m e a f i i n t i e i l u i s e a r a t a i n a c e e a c e a u v o i t u. R e s p o n s a b i l i t a t e a c a d e a s u p r ' a p o p ó r e l o r u A u s t r i e i."

Dela diet'a Ungariei.

P e s t ' a 28 Ianuariu.
(Cor. orig.)

III.

⊙ Decându nu v'amu mai scrisu despre afacerile dietei nóstre, nu s'a intemplatu nimic'a interesantu. Camer'a neintreruptu s'a ocupatu pâna astadi cu verificarea deputatiloru, despre carea amu sa insemnu numai atât'a, ca pecandu in alte tieri constitutiunale camer'a legislativa la verificare e adencu petrunsa de simtiulu dreptâtiei: la noi d r e p t a t e a jóca unu rolu secundariu, sî amu puté dîce, ca r e f e r i n t i e l e a m i c a b i l e e punctulu de plecare la cea mai mare parte a deputatiloru. Cu esemple amu poté serví, dar aceste, avendu unu interesu de totu neinsemnatu pentru noi, le lasâmu la o parte.

Românii se verificara toti, cu esceptiunea Dlui Pap Simon, expreotu românu sî mare filo-magiaru din Comitatulu Marmatiei, care doborî pre D. Gavrile Mihályi Consil. la Locutienenti'a Ungariei prin terorisarea sî alungarea partidei contrarie dela loculu alegerei; pentru aceea s'a ordenatu investigare in contr'a lui.

Ablegatii nostri din Comitatulu Aradului, pe lânga tóte uneltirile sî plansorile partidei magiare de acolo, se verificara toti (5 insi) póte numai pentruca sî ablegatii magiari au fostu petrunsi de adeverulu, ca Românilor li s'a fâcutu mare nedreptate prin unele Comitate române, deórece, afara de Zarandu, dóra pretotindenea fura terorisati, batuti séu alungati.

In siedinti'a de astadi se finira verificârile, sî la propunerea lui Deák (séu mai bine pe romanesce: Deacu) s'a alesu o comisiune de 30 membri, carii voru propune camerei p r o i e c t u l u d e a d r e s a l a c u v e n t u l u d e t r o n u a l u M a i e s t â t i i S e l e, sî ca proiectu se va aduce spre desbatere publica inaintea casei.

Atuncea sî numai atuncea vomu vedé: cum se voru grupá partidele, sî ce directiune va luá fia-carea. Atuncea se voru atinge tóte interesele sî pretensiunile Ungariei din deosebite puncturi de vedere, precum sî referintiele Ungariei fatia cu Ardealulu, cu Croati'a sî Slavoni'a, dar mai alesu fatia cu guvernulu, cu provinciele ereditarie din colo de Lait'a, in privinti'a causeloru comune precum suntu d. e. militi'a, bugetulu, comerciulu, representarea imperatiei la curtile straine etc.

Desbaterile de siguru voru fi fórte interesante, câci sî obiectele acelor'a suntu interesante, sî atâtu de momentóse, incâtu am poté dîce cu totu dreptulu, ca diet'a de acum'a va formá ep oca in istori'a sî in constitutiunea Ungariei.

Aicea ómenii suntn in speranti'a cea mai buna, sî credu a poté incheiá o impacare onesta din tóte pârtîle, cu atâtu mai vertosu, câci Maiestatea Sea si arata o simpathía viua pentru regatulu Ungariei. Dar totusi nu se prea imbucura de rescriptulu tramisu la diet'a Ardealului, câci „amanarea dietei Ardealului" pâna la ordinarea referintieloru Ungariei fatia cu causele comune ale imperiului le casiuna multa bâtaia de capu, sî déca lipsiá reserv'a acést'a: acelu rescriptu produceá o serbatóre estraordinaria, sî o bucuria entusiastica in tóta Ungari'a. Vomu vedé insa mai tardîu pâna unde va duce politic'a cea innalta de astadi a fratiloru nostri.

Intr'aceste amu sa ve comunicu o veste mai imbucuratóre, ce ne atinge pre noi mai aprópe.

Ablegatii români, la numeru 22 forméza astadi unu corpu, unindu-se toti in principiu spre eluptarea drepturiloru natiunale pe bas'a egalei indreptâtîri; intre densii dar esista astadi o solidaritate neasceptata in ast'a privintia, sî „Concordi'a", a cârei proprietariu asemenea e ablegatu, sî in absenti'a Dlui Redactoru, figuréza sî cá Redactoru, e informatu fórte reu, candu nu afla solidaritatea dorita intre Romani.

Densii se sî constituira in septemân'a trecuta, alegandu de presiedinte pre Il. Sea D. Antoniu Mocioni, ear de notariu pre D. Dr. Aureliu Maniu. Pâna acum'a s'a statoritu numai scopulu acestei insotîre, adeca, precum mai amintirâmu: eluptarea drepturiloru natiunale pe bas'a egalei indreptâtîri cu celelalte natiuni, respectandu intregitatea teritoriala a Ungariei. — Candu va fi vorb'a despre detaiarea cestiunei natiunalitâtîloru: voru fi invitati la conferintiele aceste sî deputatii serbi, cu cari ai nostri pâna acum'a suntu in cointielegerea cea mai buna sî voru aperá din tóte puterile solidarminte caus'a natiunalitâtîloru cu atâtu mai vertosu, câci nemagiarii fâra drepturi natiunale nu potu gustá nici o libertate constitutiunala.

(P. S.) Il. Sea D. Emanuilu Gozsdu, pelânga tóta opintirea partidei magiare la a dóu'a alegere fu alesu de deputatu in Comit. Bihariei cu o maioritate mai bine de 450 voturi.

IV.

P e s t ' a 29 Ianuariu 1866.

— Maiestatea Sea sî regele sî regin'a Ungariei sosira astadi dupa amédi la 2½ óra in Pest'a cu o suita grandiósa. Tóte stratele suntu infrumsetiate cu stéguri, tapete, flori, etc. O multîme grandiósa inundà tóte stradele de frunte. Entusiasmulu e mare. Sér'a iluminatiune pompósa. Câtu voru petrece Maiestâtîle Sele in Pest'a, inca nu se scia. In 7 a lunei cur. se voru infatisiá la balulu burgheriloru in reduta.

Protocolu XII.

In anulu 1865. 28 Nov. 9 Dec. s'a tînutu siedinti'a directiunale a Asociatiunei rom. Aradane, sub presiedinti'a ordinaria a Spect. D. Sigismundu P o p o v i c i u V. Directoru; in fiinti'a de fatia a dd. membri directiunali: Dr. Atanasiu S i a n d o r u, Ladislau B o g d a n u, Manuilu M i s i c i u, Ioann R a t i u, Lazaru I o a n e s c u, Ioann B e r c e a n u sî not. Dionisiu P a s c u t i u.

78. S'a cetitu epistol'a M. on. D. Gavriilu I. Munteanu Directorului gimn. din Brasiovu sî colectante ddto 15 Nov. 1865 in firulu cârei'a suntemu incunoscintiati, cumca dintre 18 membri insemnati pe list'a tramisa de aici pentruca sa binevoiésca a incasá restantiele dela Stim. Domniele loru, precum anticipatulu pe semestrulu ultimu alu anului 1865. pâna in 1. Maiu 1866 numai 4 insi avura bunatate a persólve sumele oblegate, strapuse aici prin pré laudatulu colectante in 16 f. v. a.— Dintre cari numai 3 insi, sî anume: DDni Iosifu Baracu, Ioann G. Ioann, Ioann Lenger, se dechiara cumca sî mai departe voru sa fia membri Asociatiunei cu oferte de câte 2 f. v. a. pe anu; recusandu alti domni din motive deosebite sî anume: ca nu li s'au tramisu statutele Asociatiunei, nici ca s'au vediutu cu ver un'a ocasiune publicati de membrii Asociatiunei acestei'a; altii, ca nu sciu sa fia inscrisi de membri. D. Colectante insusi adauge cumca pe lânga tóte ca au administratu sî de alta data banii de la DD. membri ai Asociatiunei acestei'a, dar nici macaru respunsu n'au capetatu despre primirea loru; pentru aceea alaturandu sî M. O. DSea oblegamentulu pâna in finea anului acestui'a mai departe nu; totu deodata binevoiesce a propune de fiitorulu colectante pre D. I. G. Ioann, negutiatoriu rom. in Brasiovu.

D e t e r m i n a t u: Banii primiti in 16 f. v. a. suntu predati perceptoratului pelânga cuetantia cuvenit'a.— In câtu pentru observatiunile Domniloru incuviintiati, scrisórea M. P. D. colectante, va fi cuminecata essactoratului, pentru conferirea-i cu protocolulu capitalu: avendu bunetate, despre cele aflate a reportá in siedinti'a urmatóre mai de curendu.

69. Fiindu propusu cumca D. Ioann P. Deseanu numitulu presiedinte in comissiunea revediatóre recursurile sî testimoniele juniloru studinti cari au recursu pentru stipendiu pre anulu scolariu

1865/6 din cause momentóse nepotendu-si implini diregatori'a in obiectulu acest'a, cere a fi dispensatu.

Determinatu: D. Ioann P. Deseanu luandu-se in consideratinne cuvenita causele impedecatóre, e deslegatu de afacerea menita, sî cu unanimitate e alesu D. Manuilu Misiciu, cârui voru fi strapuse tóte recursurile sî adnecsele loru, ca in fiinti'a de fatia a Domniloru comembri Dr. Atanasiu Siandoru, sî Ioann Bercean u, cercandu-le, câtu mai curendu se dee informatiunea cuvenita directiunei ca din siedinti'a urmatóre mai de curendu se fia determinatu cari juni scolari voru primi stipendiu pe anulu scolariu 1865/6 ?

80. Au fostu precetitu recursulu lui Ioann Dunc'a juristu in an. II in Oradea-mare ddtulu 9 Dec. c. n. in care se róga pentru stipendiu pe anulu scolariu curinte.

Determinatu: De sî au espiratu terminulu preclusu in 30 Octobre c. v. tóte celelalte recursuri se fia predate comissiunei menite pentru referire la tempulu seu.

81. S'a cetitu epistol'a M. on. D. Georgiu Vasilieviciu parochu in Giul'a sî colectante ddto 4 Decembre, in firulu cârei'a arata cumca in list'a tramisa DSele pentru incasarea restantieloru de la Dnii membri, suntu nisce sminte esentiali, se róga pentru rectificare, din ce scopu au strapusu aici un'a lista; totu de odata cere cuit'a generala ce se afla la DSea despre 28 f. 50 xr. v. a. se fia schimbata cu cuite speciali avendu dupa acea a se pogorí la incasarea restantieloru.

Determinatu: Relatiunea acést'a a D. colectante va fi cuminecata Domnului perceptoru, cá in câtu-va afla de dreptu, cuit'a generala sa o schimbe cu cuite speciali, pe numele fia-cârui membru despre sum'a solvita, ca fiacare se fia convinsu avendu documentu la sine, cumca banii primiti au fostu folositi in scopulu destinatu.

82. Domnulu V. Directoru sî presiedintele siedintieloru directiunale Sigismundu Popoviciu, fiindu alesu de deputatu in cerculu Buteni comit. Aradului, sî acum avendu de a plecá la loculu destinatiunei la diet'a tierei in Pest'a, cu cuvinte calduróse sî fratiesci si luà dîu'a buna dela membrii Directiunei, cá in cercu mai largu sa lucre spre binele patriei sî natiunei recomandendu-se iubirei sî aducerei aminte fratiesci; totu odata ne uitandu-se de agendele ulterióre ale Directiunei au enunciatu cumca in inticlesulu statuteloru Asociatiunei, presidiulu lu va cuprinde pe absenti'a DSele membrulu celu mai vechiu alu Directiunei.

Determintu: Toti membrii directiunei i urara cale fericita, sanetate sî potere deplina, cá cu barbatî'a-i indatinata se póta conlucrá spre binele comunu alu patriei, sî deosebi a natiunei române iubite.

83. S'a amintitu cumca totu din scopulu menitu va fi in departatu sî D. Florianu Varg'a ecsactorulu, pentru aceea aru fi de lipsa a increde interimalu agendele ecsatoratului, altui membru directiunalu.

Determinatu: Candu se va aretá lips'a isvorita in absinti'a ecsactorului directiunea va alege atunci ecsactoru interimalu.

84. Referindu-se din partea perceptoratului, cumca membrii Asociatiunei de sî provocati prin foile publice nu se grabescu a solví ratele sale oblegate, sî e téma cá nu cumva prin nepasare asemenea Asociatiunea se devina in un'a perplesitate de a nu puté corespunde scopului filantropicu de a persólve stipendiele juniloru sî altele.

Determinatu: De nou sa se faca un'a publicare mai bine provocare tramitienda la Redactiunea Concordiei pentru publicare rogandu sî celelalte on. redactiuni a foiloru române de a impartasî provocarea aceea in dîuarele loru.

Autenticatu in Siedinti'a directiunala din 1 Ianuariu 1866.

Mirone Romanulu, Substit. presied. — Dionisiu Pascutiu, Not. direct. „Conc.“

Sabiiu 22 Ianuariu. Mane se incepu in Institutulu nostru archidiecesanu esamenele semestrali si se voru tiné dupa urmatórea programa:

Program'a

Essameneloru Sem. I. in institutulu archidiecesanu Pedagogico-Clericale an. Scol. 1865/6 aprobata de Inspectoratulu supremu scolare.

Inceputulu va fi

Inainte de amédi dela 8 óre: Dupa amédi dela 2 óre:

Domineca 23 Ianuariu: Dupa servitiulu domnedieescu, solemnitatea deschiderei essameneloru sî Seminariulu archidiecesanu.

Luni 24: Pastoral'a sî Esseg. Cler. an. III. — Gramat. pedag. an. I. sî an. II.

Marti 25: Moral'a Cl. an. II. — Computulu ped. an. I. sî an. II.

Miercuri 26: Istor. biser. Cl. an. I.

Joi 27: Drept. Canon. Cl. an. III. — Geografi'a sî Statistic'a pedag. an. I sî II.

Vineri 28: Retor. biser. Cl. an. II. — Religiunea pedag. an. I sî II.

Sambata 29: Dogmat. Cl. an. I.

Domineca 30: Dupa servitiulu domnedieescu Solemnitatea incheierei.

Directiunea institutului.

Sabiiu 20 Ianuariu. Eri se petrecura la eternulu repausu remasîtiele Ascultatoriului de drepturi in an. IV d. Ioann Tiss'a, carele dupa suferintie indelungate 'si terminà viéti'a cea plina de sperantia pentru gelitorii sei pârinti, natiune sî patria in 17 l. c. Doiosii pârinti, on. corpu prof. academicu alu c. r. Acad. de drepturi, unu publicu considerabilu, corulu vocalu gr. or. sî capel'a militara sî in fine junimea academica, — parte purtandu faclii, parte urmandu sicriiulni, dedura cea din urma petrecere reposatului. Dupa ce pontificantele P. Prea on. Protopopu sî Assesor cons. Ioann Panoviciu, cetí rugaciunea de deslegare; rosti P. Parochu sî prof. Zacharia Boiu, dupa aceea Stim. prof. academ. d. Dr. Senz sî in fine junele de buna sperantia, d. Georgiu Danila Ascultat. de drepturi in anulu alu III, câte unu cuventu funebralu, iara corulu intonà jalniculu adio din urma. Fiai tierân'a usióra !

Brasiovu, in 29 Ian. Astadi la 9 óre se tînù adunarea comunala sî districtuala municipala convocata in obiectulu alegeriloru de deputati la diet'a de incoronare in Pest'a. Mai inainte de tóte se déde cetire rescriptului r. convocatoriu cu instructiunile resp. Dintre membrii sasi ai comunitâtii o parte dedera la protocolu o dechiarare reservatore in contr'a consecintieloru, ce s'aru puté vreodata trage din participarea la alegere, ingradindu-se cu pasagele, care conditiunéza resolverea cestiunei uniunei sî punendu de temeiu motivului pentru participare la alegeri omagial'a supunere sî ascultare de vointi'a Maiestâtii.

Membrii de natiunalitate româna de-sî putîni, inca insinuara la protocolu reservarea sea, care in interesulu cointielegerei sî unanimitâtii o impartâsîmu in urmatórele:

Reservatiunea

membriloru români din comitetulu comunalu alu Brasiovului (data la protocolu in siedinti'a diu 29 Ian. 1866 in obiectulu alegerei la diet'a de incoronare a Ungariei).

Ardealulu nu recunósce dietei Unganrei potere legislativa preste sine, ci se bucura dupa dreptulu seu do statu de diet'a s'a propria, coordinata cu cea a Ungariei; asiá noi suscrisii, cá fii natiunei române, care tînu tare resolutu la autonomi'a Transilvaniei, garantata prin legile din anii 1863/4, suntemu de parere, ca alegerea de deputati transilvaneni pentru diet'a din Pest'a n'are locu cu atât'a mai putînu pe bas'a art. II de lege din 1848, care lovesce in fatia principiulu egalei indreptâtîri politice natiunali sanctiunatu de Mai. Sea prin legile dietei din Sabiiu din 1863/4.

Considerandu inse, ca Tranni'a se chiama la Pest'a numai, cá la o dieta pentru incoronarea préinduratului nostru Imperatu, Rege sî Mare Principe cá Domnitoriu comunu, asiá suscrisii membri Români ai acestei comune voru colucrá la esecutarea alegeriloru de deputati,— insa numai incopciendu la acele pasage din préinaltulu rescriptu reg. din 25 Dec. 1865, prin care s'a garantatu prea gratiosu din nou validitatea legiloru Tranniei urmate pâna acum'a, prin urmare sî a celoru din an. 1863/4, sî prin cari art. I de lege din 1848 s'a dechiaratu de neobligatoriu pentru Tranni'a incuprinsulu lui,— sî acést'a inca singuru numai din reverintia sî alipire omagiala neclatita câtra préinalt'a persóna a Mai. Sele c. r. apost. Premitemu insa totdeodata solenelu, ca prin actulu de alegeri nu voimu nici decum a recunósce validitatea acum pomenitului art., ci protestâmu a priorí in contr'a vercârei afirmatiuni, cá candu subscrisii aru fi voitu prin alegerea de deputati pentru diet'a de incoronare in Pest'a se esecuteze uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, dechiarandu mai incolo solenelu, ca pre asiá numitulu II art. de lege din 1848, in sensulu carui'a s'a demandatu efeptuirea alegeriloru, lu privimu singuru numai de unu emisu prea inaltu, care nu din legile anului 1848, ci singuru sî numai din pré inaltele rescripte reg. din 25 Dec. 1865 sî Ian. 1866 si trage puterea s'a obligatóre pentru actulu alegeriloru, pe câtu ad. nu se afla in colisiune cu legile Ardealului din 1863/4; protestâmu in fine totu deodata cu tóta solenitatea in contr'a oricâru consecintie, ce s'aru incercá a se deduce din acésta participare, care aru prejudecá nestirbatei autonomii a Transilvaniei sî legiloru dietali din an. 1863/4.

Brasiovu in 29 Ian. 1866.

Representantii români din comuntate:

Dimitrie Nicolau m. p. Apostolu Eustachiu Popu m. p. Nicolau Gaitanariu m. p.

„Gazet'a Transilv.“

Dev'a 18/30 Ianuariu.

Domnule Redactoru !

Vei fi curiosu a sci, sî on. publicu va dorí a aflá despre cele intemplate sî petrecute in Comitatulu Hunedórei, cá celu mai mare Comitatu in Transilvani'a sî cu o populatiune româna de o majoritate absoluta, dar candu venimu a ne mesurá puterile morali sî intelectuali cu minoritatea magiara ne vedemu de aceea majorisati.*) Aceste le-amu premisu numai cá on. publicu, sa nu fia preocupatu cá candu nóue in tóte adunârile publice ni-aru stá in putere a

*) Acést'a e o trista marturisire sî amu dorí, cá sa nu se repetiésca sî in venitoriu; pentruca sî acum, judecandu sî comparandu impregiurârile altoru pârti ale populatiunei nóstre, inca nu s'aru pará fiacârui, cu totulu justificavera. R.)

scóte concluse dupa dorinti'a nóstra;— sî déca in siedinti'a Comitetului comitatensu din 29 a curentei ni-a succesu totusi in câtuva a stórce atari concluse, acést'a numai manierei celei impartiali sî tacticei intielepte a Comitelui supremu Baronu de Nopcea avemu sa o multiamimu.— Aflu de prisosu ati descrie totu decursulu adunârei, me marginescu numai prelânga espunerea conditiuniloru, de cari ne-amu legatu participarea nóstra la agendele ce erau la ordinea dîlei, decî: membrii comitetului comitatensu de natiunea româna, din omagiu câtra Inaltele rescripte, adunandu-se pe dîu'a susdîsa, sî luandu parte din siedinti'a comitetului cottensu cu cea mai profunda pietate au ascultatu cetirea Prea Inalteloru Rescripte sî ordinatiuni, ce privescu intetît'a alegere a ablegatîloru dupa art. II de lege din uniunea dela 1848 sî tramiterea loru la diet'a din Pest'a spre a fi de fatia la deslegarea cestiuniloru dreptuluî de statu, cari atingu pe tóta monarchi'a cum sî la actulu de incoronare, membrii români dîcu, ingrigiati de caus'a loru natiunala fâra vatamare de drepurile loru castigate, fâra a alterá conclusele natiunei române sî fâra de a nu dá spressiune de multiumire demnitatei sî onórei braviloru conducatori natiunali români, nu si iérta a-si dá ajutoriulu loru la agendele puse la ordinea dîlei, fâra de reservare de dreptu, ci conformu motiunei date sî primite la protocolu, si-a datu urmatórea declaratiune spre a se asterne la locurile mai inalte.—

„Românii din acestu Comitetu comitatensu primescu p. n. Rescriptu tramisu, dietei din Clusiu pentru conchiamarea ablegatîloru ardeleni la diet'a de incoronare din Pest'a, sî nu potu a nu-si dá acelu simtiamentu de bucuria vediendu, ca definitiv'a resolvare a cestiunei de uniune sî acum de câtra Preabunulu Monarcu sî Principe prin Rescriptulu de amanare prea gratiosu s'au conditiunatu **dela sustînerea autonomiei Patriei nóstre, sî dela garantarea drepturîloru sî intereseloru natiunali sî confessiunali române.**

„Representantii romani din acestu comitetu, dandu aceea spressiune de convingere: ca MaiestateaSea Prébunulu Monarchu sî Principe, **concediendu** numai alegerea deputatîloru, dupa art. II uniune, acést'a se face numai „**ad hoc**“, spre a se puté tramite ablegati ardeleni la Diet'a de incoronare din Pest'a, **fâra cá prin acést'a: sustarea in dreptu sî a legiloru emise in Transilvani'a sa se altereze**, prin urmare: **nici legile ce dau garantia de esistinti'a politica a natiunei române cá sanctiunate, se potu sguduí**,— nu-si iérta a-si parasí terenuln legalu sî se ia parte la alegerea ablegatîloru dupa modalitatea art. II de legea din uniunea nelegala, sî déca acést'a o facu prin acést'a nu se va lasá dreptu nimenui a conchide: **cá Românii participandu din alegerea ablegatîloru dupa art. II din uniune au recunoscut'o acést'a**;—

„Ca Românii din acestu Comitatu solidari fiindu in caus'a loru natiunala sî tari la sustînerea autonomiei Patriei loru, sî a drepturiloru câstigate, folosindu-se de acésta ocasiune bine venita, se grabescu a declará serbatoresce, **alipirea loru la adress'a minoritateiromâne din diet'a anului trecutu dela Clusiu. Compusa dupaprogramulu (motiunea Red.) Escelentiei Sele Domn. Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'asîin tóte cunoscendu-o dea loru**, remânu firmi in acei'a justa asceptare: ca revisiunea uniunei **nu va avé locu indiet'a Ungariei, ci in a Transilvaniei** compusa pe o basa drépta sî corespundietóre tuturoru intereseloru tierei si a natîunei române.“

Acést'a aru fi declaratiunea membriloru români din Comitetulu Comitatului Hunedórei subscrisa de toti sî asternuta Ilustritatei Sele Comitelui supremu spre inaintare la locurile mai inalte, precum s'au primitu in protocolulu din siedinti'a antâi'a.

Comitetulu Cottensu in intielesulu Instructiunei regescului Guvernu dupa mai multe desbateri iufocate de ambe pârtîle prin votare a Conclusu împârtîrea Comitatului in dóue cercuri de alegere, fia-care cercu avendu a votá sî a alege câte unu deputatu, compunendu-se sî comissiunea centrale din 30 membrii cu numeru egalu adeca, 15 Români si 15 Magiari.- Mai voindu fratii magiari a se alege sî câte unu deputatu suplentu, sî a se tramite câte unu tineru spre a se cualificá in parlamentarismu sî diplomatia,- nefiindu nici un'a nici alt'a primite din partea membriloru români, ambele propuneri au cadiutu, — Cu aceste in siedinti'a a dóu'a din 30 verificandu-se protocolulu s'au inchisu siedintiele. —

Prag 20/8 Ianuariu.

(**Agricultura.**) (Capetu) Introducerea unei economii ratiunale, nu se póte altumentrelea efeptuí, de câtu inainte de tóte deve sa avemu cârti economice — cari dorere pâna acum ne lipsescu cu totulu,— dupa cari sa se indrepteze agricultorii. Eu parte vediendu lips'a totale a cârtîloru economice române, parte petrunsu de vocea mai multoru barbati ai natiunei — avendu cele mai bune ocasiuni a practisá pre terenulu agriculturei — amu sî scrisu unu opusioru agronomîcu, pre candu me afla-i inca in Transilvani'a, care indata ce l'amu finitu lu asternuse-mu spre censurare P. O. comisiuni scolastice din Blasiu, care dupa o censura de vre-o câte-va luni mi'a sî datu resolutiunea urmatóre: „Comisiunea scolastica insarcinata din partea Ordinariatului Metropolitanu gr. cat. cu conducerea afaceriloru scóleloru populare, revediendu sî censurandu manuscrisulu D. Stefanu Popu intitulatu „Amiculu economiei practice“ l'a aflatu de ajunsu spre a fi de indreptariu intru ducerea unei economii mai ratiunabile, cá cea practicata de români in dîlele nóstre — ma in lips'a totale a cârtîloru economice române, corespundietoriu sî pentru invatiementulu popularîu, sî cá atare-lu recomenda.

Din siedinti'a comisiunei scolastice tînute in Blasiu in 26 Iuliu 1865.

Operatulu e compusu din intrebâri sî respunsuri, in stilulu celu mai popularîu, intre altele cuprinde sî urmatórele in sine:

„Mai multe secrete intru cultivarea toturoru planteloru cerealiu séu de bucate, sî a celoru industriali, cá acestea se aduca folosu pre câtu se pó e mai multu. Cultivarea planteloru de nutretiu pentru vite, sî imbunatâtîrea agriloru prin cultivarea acestor'a.

„Cumu póte luá economulu 3—4 frupte séu roduri pre anu de pre unu agru, sî acel'a-si totusi sa se imbunatâtiésca inca in locu de a se slâbí. — Cumu se potu cultivá culmele déluriloru pietróse sî nesipulu ne fruptiferu, cá acestea se aduca folosu economului.

„Economi'a schimbatóre, pentru acei'a, câror'a le suntu comasati agrii, sî folósele fórte mari ale economiei acestei'a.

„Nobilitatea pomiloru in ori sî care parte a anului, prin siepte forme de altuitu. — Sterpirea animaleloru stricacióse din grâdini.— Cultivarea frâgariloru sî a vermiloru de metasa. — Infiintiarea gardului viu. — Secrete intru cultivare tuturoru legumeloru in specia, sî pastrarea loru preste iérna.

„Cultivarea vinieloru sî nobilitarea loru prin altuire. Inmultirea vi ieloru de viia intru unu modu admirabilu.

„Pastrarea vinuriloru nóue sî vechi, precum sî a butîloru de vinu.

„Infiintiarea unei pâduri nóue sî cultivarea acestor'a.

„Cumu are de a tractá economulu cu caii, vitele cornute sî cu oile in totu tempulu, imultirea sî **vindecarea** acestor'a prin medicina de casa in **mai multe bóle** precum sî **semnele** din care se cunoscu bólele acestor'a.

„Cultivarea stupiloru intru unu modu nou, prin care se póte luá mierea in stare fórte curata, fâra de a ucide vre-o albina; stupii in acestu modu cultivati se inmultiescu fórte sî aducu folosu indiecitu.

„Economi'a de casa, pentru economi, económe sî pentru totî casenii. Dóue tabele cu 15 figure etc. etc. etc.

Dorindu din anima a ajutá fratîloru de unu sânge, sî a conlucrá din câtu mi-este cu putintia spre binele comunu, amu sî provocatu pre P. T. publicu românu la prenumerarea acestui opusioru in „Nrulu 62 alu Gazetei Trans. a tr.“ dupa care au binevoitu a publicá inca sî alte stimate foi române. Dorere insa, ca pâna astadi nu fui intru atât'a sprijinitu cu prenumeratiuni, cá sa-mi fi potutu tipârí manuscriptulu.

Dupace amu venitu in Boemi'a, avendu ocasiunea cea mai buna de a mai practisá unele sî altele, amu mai inavutitu operatulu respectivu cu mai multi articuli folositori. Fiindu acum convinsu, ca acestu opusioru aru puté sierbi de indreptariu bunu in agricultur'a fratîloru economi, e rogatu din parte-mi cu totu respectulu P. T. publicu românu sî mai cu séma Dnii preoti sî docenti — cá unii, cari au influinti'a cea mai mare asupr'a poporului — sa binevoiésca a-lu sprijiní, cá sa se póta tipârí numitulu operatu, care precum se bucura pâna acumu de indestulirea P. O. comisiuni scolastice din Blasiu, speresu ca se va bucurá sî de indestulirea comuna a stimatului publicu cetitoriu. *)

Nr. 4—1. **Concursu.**

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu din Comun'a Carnecea in Comitatulu Carasiului, protopresbiteratulu Oravitiei se escrie prin acést'a concursu.

Cu acésta statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

In bani gat'a: 66 fl. 40 cr. v. a. in naturale: a) $26^3/_4$ metre de cucuruzu, b) 16 ponti de lumini, c) 66 ponti de sare d) 66 ponti de lardu e) 8 stângini de lemne sî f) 4 jugere de pamentu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invatietoriu voru avé a-si inzestrá petitiunile loru concursuale timbrate cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna ací sî despre portarea loru morala sî politica, sî ale substerne Venerabilului **Consistoriu alu diecesei Caransebesiului** pâna in 13 Februariu 1866 cal. vechiu.

Din Siedinti'a Consistoriala tînuta in Caransebesiu la 13 Ianuariu 1866.

---

*) Dlu coresp. ne face cunoscutu in epistola privata, cá pretiulu de prenumeratiune este 80 cr. v. a. sî ca Dnii colectanti voru primí dela 10 esemplarie unulu gratisu. Epistolele de prenumeratiune se ceru a se tramite francate la Stefanu Popu in Prag. post. restante. (sî nu in Prag'a). —Parerea nóstra aru fi ca dl. autoru sa se adreseze cu tiparirea câtra un'a din Asociatiunile nóstre. Red.)

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 8. ANULU XIV.

Sabiiu, in 27 Ian. [8 Febr.] 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Petrecerea Majestâtîloru in Bud'a-Pest'a

In 30 Ianuariu c. n. sér'a la 6 óre fu prândiu mare in castelulu reg. la care luara parte la vre-o 40 persóne.

Persónele care erau in apropiarea Maiestâtîloru Sele cu siederea erau, primatele Ungariei, principes'a Thurn si Taxis, contes'a Königegg si contele Antoniu Mailath. Prândiulu dură pâna la 6½, dupa carele au urmatu cercle, ce tînù cam ¾ de óra. La 7½ trecura Majestâtîle Sele, in trasura de curte, pintre multîmea celoru ce asteptau pe strade si pintre eljenuri la teatrulu natiunalu. Aici se esecutá oper'a „Erzsébeth“. —

In 1 Fauru c. n. se primira la curte deputatiunile. Asiá la 1½ óra se primí deputatiunea dietei din ambe casele, precum si deputatiunile cetâtîloru sorori. Deputatii dietei fura condusi de Escel. Sea Tavernicului bar. Sennyey, iara vorbitoriulu fu Emin. S. primatale Scitowsky. Acest'a rosì inaintea Majestâtiei Sele a Regelui urmatórele :

C. R. Apost. Majestate !

Venirea Majestâtiei Vóstre, cu carea de nou si neesprimabilu ati fericitu pre credinciós'a capitala a tierei, e argumentulu celu mai splendidu de acea gratia parintésca si regésca, carea Majestatea Vóstra V'ati induratu a o dedicá pentru buna starea natiunei si patriei nóstre.

Presenti'a Majestâtiei Vóstre e indoitu fericitóre pentru patri'a nóstra. Majestatea Vóstra V'ati induratu preagratiosu a implini dorinti'a cea ferbinte si rugârile natiunei cá unu pârinte, — V'ati induratu a veni in mijloculu nostru cu atotuvenerat'a Mama a patriei, dandu-le fiiloru tierei multu dorit'a ocasiune, de a-si esprimá simtiemintele de omagial'a veneratiune si de iubirea cea cu alipire si fatia cu Aceeasi Preainalta.

Petrunsi de acésta pr. n. gratia a Majestâtiei Vóstre si-au tînutu diet'a adunata de cea mai placuta si ne intrelasabila detoria, de a Ve aduce Majestâtiei Vóstre, prin o deputatiune multiamit'a sea cea mai profunda si omagial'a credintia de supusi ; si noi avurâmu acea mare fericire de a fi mijlocitorii acestoru simtieminte ale dietei înaintea tronului Majestâtiei Vóstre.

Iudurati-Ve a le primí cu indatinat'a inclinare parintiésca precum si sincer'a dorintia, carea resuna unanimu, din animile tuturoru : „sa traiésca Regele.“

La aceste se indurà Majestatea Sea respunde deputatiunei dietei urmatórele :

„Servesce numai spre bucuri'a Mea, cá sa reintalnescu staturile si deputatii tierei, acum candu vinu spre a corespunde rugâriloru Vóstre, de astadata cu serenissim'a Mea Sotiia, in mijloculu Vostru.

Considerati dara si acést'a de o nóua dovéda de iubirea Mea parintiésca, carea afla cea mai mare multiamire in indestulirea si in realisarea dorintieloru tierei ce se potu ajunge. Considerati acést'a de unu semnu alu acelei vii participâri cu care urmarescu activitatea Vóstra cea momentósa, precum si resultatulu de siguru prosperu alu acelei'a.

Pe lânga tóte greutâtîle, o vointia tare si increderea imprumutata potu sa dea de siguru resultatulu acest'a.

Déca si D-Vóstra — de ce nu Me indoiescu — sunteti insufletîti de credinti'a, ca o decisiune basata pre cuprinderea cea adeverata a referintieloru, póte inlaturá tóte pedecile, déca in representantii tierei va aflá in adeveru resunetu increderea, ce plinu de bucuria o nutresce Principele tierei Vóstre, atunci de siguru ve va succede a ve apropiá de acea tînta, câtra care trebue nisuitu cu sincere puteri unite, in interesulu tierei Vóstre si alu tuturoru popóreloru Mele.

Primiti Domnii Mei salutarea Mea cordiala si o impartasîti si comitentîloru DVóstre.“

Dupa acést'a se adresà betrânulu prelatu câtra Maiestatea Sea Imperatés'a cu unu cuventu plinu de pietate, de omagiu si de iubire, multiamindu pentru grati'a cea nemarginita cu carea au invrednicitu pre locuitorii tierei, venindu in mijloculu loru, spre a-si putea acesti din urma esprime simtiemintele ce le nutrescu, Maiestâtiei Sele, fatia la fatia.

La care Maiestatea Sea Regin'a respunse :

„O dorintia intima Mi s'a implinitu prin aceea, ca amu pututu sa cercetezu capital'a Ungariei insotîta de serenisimulu Meu Sotiu,

pentruca simtiu o inclinare sincera si o participare caldurósa pentru nobil'a tiéra Ungari'a si petrecu bucurosu in mijloculu ei.

De aceea e placutu pentru Mine, ca potu primí cordial'a salutare a staturiloru si ordiniloru— la care Eu respundu cu acea dorintia intima, cá celu Atotuputernicu sa binecuvinte cu darulu seu celu bogatu activitatea DVóstre, a cârei importantia trece departe preste marginile tierei.“

Dupa aceea fura ascultate si respunse gratulârile cetâtîloru sorori.

In 2 Febr. au asistatu Majestâtîle la cultulu ddieescu in capel'a castelului. Intre 2 si 3 óre se preumblara in grâdin'a castelului. Sér'a pe neasteptate se aratara in teatrulu natiunalu, unde tocm'a se producea o comedia „Idegesek“. Majestatea Sea Imperatulu aplaudà in deosbite renduri. Si la intrare si la esîrea din loge fura petrecute Majestâtîle de aclamâri entusiastice.

In 3 Febr. pre la 11 óre inainte de amédi cercetara Majestatea Sea Imperatulu spitalulu civilu la St. Rochus, pe candu Majestatea Sea Imperatés'a cercetâ o monastire de calugaritie.

Cine sa se aléga in dieta ?

I

Acést'a e o cestiune, care s'a dasbatutu destulu de barbati de statu si carea s'a deslegatu de multi iarasi in deosebite tipuri.

Care este scopulu acestoru diete ? Elu e cá sa aduca legi binefacatóre pentru populatiunea unei tieri, sa modifice séu sa redice pre cele ce suntu deja in viétia, candu acelea nu mai corespundu impregiurâriloru si candu ele devinu vatematóre intereseloru populatiunei, la care ele s'au intrebuintiatu mai inainte.

Impregiurârile aceste suntu multe. Ele se nascu din tóte referintiele tuturoru claseloru sociali, si ele compunu viéti'a unui statu intregu.

Avendu asiá dara dietele missiunea, asiá dicendu de a impletí tóte referintiele unei vieti sociale de statu in legi, dupa cari sa vietuiésca fia-care membru alu societâtii — dietele se mai numescu si deadreptulu corpuri legiuitóre, séu corpuri legislative, séu de care aducu legi.

Din aceste putîne de pâna ací inca se póte vedé dar insemnatatea acestoru corpuri, ce la noi se numescu diete, din aceste se póte vedé, ca aici trebuie sa se concentreze tóte interesele unei tieri, séu unui statu. Aici déca lucrulu ce va sa ese din mân'a corpului legiuitoriu,- e cá sa fia bunu si aplicabilu, trebuie, cá fiacare clasa de ómeni sa-si aduca pasurile sele inainte, sa-si apere interesele sele fatia cu celelalte, asiá incâtu nice o clasa din societate, in urm'a legei celei nóue, nici sa vateme, nici sa fia vatemata. Acést'a este pretotindenea in statele constitutiunali, cu câtu mai vertosu nu se va cere acést'a la noi, unde pârtîle constitutive, dupa lagislatiunile de pâna acum si dupa firea lucrului, suntu mai antâiu si in periferii mai mari, natiunalitâtîle deosebite si confessiunile tierei.

Toti din aceste pârti, séu pârtîle intregi nu potu sa ia parte la legislatiune, ci aceste participa numai prin representantii sei alesi, de unde acele se numescu si corpuri representative.

In tóte statele constitutiunale, unde trebuie sa esiste asemenea corpuri, fiacare parte constitutiva a societâtiei si alege liberu pre representantii sei, abstragendu dela abusurile, cari se facu din partea unoru regimuri, cari, demulteori influintiéza alegerile si mijlocescu, ca sa ese numai de acei representanti (deputati), de cari presupunu, ca voru fi ascultatori si voru aduce in fiintia numai legi de acele, de cari placu regimului.

Libertatea dara netiermurita in alegerea representantîloru, da adeveratulu corpu legiuitoriu si unde se intempla acést'a, acolo in adeveru se póte dîce, ca este viétîa constitutiunala.

Ce insusîri trebue noi sa presupunemu, la cei ce au sa ne represente in dieta ? Din cele ce ne-amu infatiosiatu pâna ací inaintea ochiloru mintiei nóstre, trebue sa presupunemu cunoscinti'a

referintieloru, ce esistu intre pârtile constitutive ale societâtiei omenesci sî dupa aceea moralitatea cea neclatinatóre, carea are pururea dinaintea sea : ca acei representati de densulu sa nu se vateme de câtra — sî sa nu vateme pre cei representati de altii.

Statorindu noi cele de mai susu neatarnarea, inca o amu pusu de conditiune absoluta, carea sa capaciteze pre cine-va de a se face representante, insa luatu lucrulu cu deameruntulu sî seriosu, acést'a nu o putemu legá de starea cuiva in societate, ci numai de individualitatea lui. De aceea dara in intielesu strinsu constitutiunalu sî ratiunalu nu putemu defige, ca numai cutare séu cutare casa de ómeni e apta séu neapta pentru de a fi alésa in corpurile representatóre.

Indata ce s'aru face o tiermurire, vine lucrulu la privilegiu sî tocm'a privilegiele inaintea legei suntu urgisite de spiritulu modernu alu constitutiunalismului. Sî apoi noi scimu sî din esperinti'a nóstra propria, ce va sa dîca o atare viétia constitutiunala, pentruca insine i-amu gustatu bunatâtîle pâna in 1848, noi carii amu traitu in unu astfelu de constitutiunalismu, unde unii numai tratá despre tóte ale tierei dar sî despre partea cea mai mare a locuitoriloru tierei sî despre interesele loru.

La o asemenea stare de lucruri de siguru, ca nu va poftí nimenea sa ne mai intórcemu, chiaru sî déca s'aru mutá numai rolele; ceea ce in adeveru asiá aru fi candu s'aru indreptatî unii, cá altii sa fia scosi din esercitarea acestui dreptu.

In fati'a cestiuniloru celoru ce suntu astadi la ordine, fiacare patriotu sî voitoriu de bine se va invoí, ba va pretinde, cá toti acei individi, cari au mai buna cunoscintia de referintiele cele multe ale populatiunei unei tieri, precum sî de lipsele ei, sa fia chiamati a representá sî a ajutá inaintarea deslegârei aceloru cestiuni. In tipulu acest'a acei ce voru dá concursulu loru la acést'a nu numai ca voru fi buni aparatori ai poporului, ci voru fi meritati pentru tiér'a séu statulu intregu , ba voru fi sî amicii cei mai intimi ai regimului, pentruca sî acest'a, ce póte sa dorésca mai tare sî mai ferbinte , decâtu multiamirea tuturoru, cari se afla sub guvernarea sea.

Centralistii sî municipalistii in Ungari'a.

(Dupre „Zukunft“.)

„Ministeriulu ungurescu respunsabilu ! „Acést'a va fi vocea, ce va resuná in diet'a din Pest'a din gur'a intregului partitu magiaru cu ocasiunea desbaterei adresei. Eara in privinti'a intrebârei : ca câte sî care ministerie sa pretindia Ungari'a , sî cum sa se detiermurésca prin lege sfer'a de activitate a acelor'a-si, este probabilu, ca se voru dá pe fatia diversitâti de pâreri intre partitulu de odinióra a resolutiunistiloru sî intre Deakisti; ci ce e securu , este : ca in privinti'a postulatului, ca Cancelari'a aulica cea „nelegala“ are a se inlocuí printr'unu ministeriu ungurescu respunsabilu. De órece ambele fractiuni numite ale partitului, asiá dîsu liberalu magiaru, impreunate domnescu absolutu preste cas'a de josu, asiá acést'a majoritate va poftí in numele Ungariei ministeriu.

Pentru astadata vomu lasá nediscutata reactiunea, ce va trebuí sa eserceze implinirea acestui postulatu asupr'a intregei Monarchia , asupr'a Ardealului sî asupr'a regateloru triunite , sî vomu luá in consideratiune numai insemnatatea, ce va avé pentru Ungari'a unu atare evenementu.

Numai incape indoiéla— celu putînu pentru noi— cá partitulu magiaru liberalu in mass'a intielege acésta respunsabilitate in sensulu regimului parlamentariu, ce va sa dîca : cá ministeriulu ungurescu sa guverneze dupre voinți'a maioritâtii din diet'a Pestei, sî anume dupre placulu camerei deputatîloru sei, sî la acésta maioritate sa fia respunsabilu.

Dar cine e acésta maioritate ? Respunsu : Natiunea magiara ! Representantii acestei'a compunu monstruós'a majoritate in camer'a de susu sî cea de josu.

Deci Ungari'a sa se guverneze dupre placulu Magiariloru, guvernulu Ungariei sa fia respunsabilu numai la natiunea magiara ? Ce e dreptu acést'a chiaru din laturea numita se va denegá in teoria, sî se va concede in principiu sî celorulalte natiunalitâti a le Ungariei a guberná Ungari'a dupre voi'a sea , indata ce voru capetá maioritate in cas'a de josu. Ma tóte acestea concesiuni ideali in practica nu platescu o cépa degerata, câci pâna un'a alt'a Magiarii suntu beati posidentes a maioritâtii in amendóue casele, si ei in impreuna lucrare cu ministeriulu seu voru miscá tóta pétr'a puterei spre a-si asecurá maioritatea parlamentaria sî pe venitoriu.

Póte ca ni se va oppune : ca noi din acésta cestiune politica facemu un'a natiunala.

La ceeace respundemu : ca natiunea magiara este aceea ce, incepandu dela 1790 pâna in diu'a de astadi, dede la cestiunile politice unu cuprinsu de totu natiunalu prin acea apucatura , ca Magiarii in legelatiune cá sî in administratiune urmarira cu consecintia de feru sî cu punerea in miscare a toturoru puteriloru tînt'a acést'a : Egemonia séu supremația politica a Magiarismului sî assimilarea natiunala a celoru lalte popóre nemagiare prin natiunea magiara.

Cestiunea regimului prin ministrii parlamentari respunsabili pentru Magiari nu e alt'a, decâtu cestiunea egemoniei politico-natiunali a loru. Ei umbla dupa o forma de dreptu liberala teoretica pentru o nedreptate practica fórte neliberala. Astadi ei recunoscu in âsiá dîsulu reginu parlamentariu unu mediu mai putinte, mai eficace sî mai duratoriu spre a remané in posessiunea tuturoru potentieloru, decâtu erá sistema dicasteriala cu Cancelari'a de curte — sî éca pentru ce poftescu ei Magiarii unu ministeriu responsabilu.

Póte ne va intrebá nescine de motivele , prin cari speréza Magiarii ca voru ajunge mai usioru tînt'a loru susu indicata, decâtu prin sistem'a dicasteriala cu Cancelari'a aulica.

Acestea motive suntu chiare cá lumin'a Sórelui.

Regimulu parlamentariu in ultim'a consecintia ajunge de necese acolo : cá majoritatea Legislativei prin puterea, ce o esercéza ea asupr'a ministeriului, sa domnésca chiaru sî preste puterea essecutiva , sî sa o póta esploatá spre scopurile sele de partitu.

Respunsabilitatea parlamentaria a ministriloru cere conditio sine qua non : cá tóta administratiunea sa depindia de ministeriu ; câci, pentru cá singuru sa 'si póta dá socotél'a de tóte inaintea majoritâtii, tóte organele, toti dregatorii, administratiunei trebue sa fia respundiatori numai ministeriului, cu alte vorbe, toti oficialii trebue sa stea sub deplin'a putere a ministriloru ; iara cá acést'a sa se póta face, dregatorii trebue sa fia denumiti de ministeriu sî sa fia amovibili : astfelu ca, cadiendu séu schimbandu-se unu ministeriu — ceea ce aterna dela capriciulu sî fluctuatiunile majoritâtiei — sa cadia sî sa schimbe toti dregatorii.

Dar acést'a pentru Ungari'a este sinonimu cu nimicirea totala a autonomiei sele municipali celei avitice, sinonimu cu burocratisarea sî cu centralisarea administratiunei municipali a comitateloru. Sî ací ajunserâmu la simburulu cestiunei de viétia pentru tóte minoritâtîle nationali , ce nu-su magiare, din Ungari'a.

Voii-voru acestea, cá sa incredintieze grijea pentru administrarea trebiloru sele la nisce organe, la a câroru alegere , controlare sî scótere din oficiu ele n'au nici o influintia ? Nu cum-va acestea minoritâti se voru crede ele a fi desdaunate prin responsabilitatea unui ministeriu inaintea unei majoritâti parlamentarie a unui ministeriu ce nu este a loru, de perderea celui mai mare din tóte principiele libertâtii — voiu sa dîcu a selvgubernamentului.

Sa ne inchipuimu cá unu ministeriu magiaru pune mân'a pre administratiunea organisata a intregei justitie, politie, cultului sî instructiunei din Ungari'a spre scopuri , pentru cari ministeriulu n'are sa dea socotéla nimenui, ci numai la majoritatea magiara a dietei, ce aru insemná acést'a rogare, pentru acelea minoritâti ?

Déca o administratiune nerespunsabila injosu , iara in susu dependinte de unu placu arbitrariu ministerialu aru pune in jocu certe medie cunoscute deja de pressiune candu cu alegerea deputatîloru in favórea causei ministeriali , pentru care vedibine cá ministeriulu aru fi respunsabilu numai la majoritatea sea din parlamentu , spuneti de ce folosu póte fi pentru minoritâti unu regimu respunsabilu de majoritâti ?

Dar ajunga pentru astadata atâtea intrebâri !

Fatia cu acestea intrebâri natiunile Ungariei, nu va trece multu, sî se voru aduná de buna séma in dóue tabere mari : in taber'a centralisatoriloru sî in cea a municipalistiloru.

Un'a cestiune austriaca.

Ni aminte egal'a indreptatîre natiunala. O numimu cestiune austriaca, câci dela ea, cá dela nice un'a alt'a, depinde binele sî reulu natiuniloru austriace, sî cu acést'a sî buna starea Monarchiei.

Cuprinsulu acestei cestiuni este , cá nice o natiune in Austri'a sa nu se faca prin institutiunile sele tributaria la interesele altei natiunalitâti; ci mai vertosu se cade , cá sa se inlesnésca sî sa se dea cu egala dreptate la fiacare poporu midilócele necesarie spre conservarea, cultivarea sî fortificarea natiunalitâtii sele

Ne-amu dechiaratu mai deunadi ca a conservá in atare modu natiunalitâtîle austriace va sa dîca a conservá pe insasi Austri'a , de óre ce cu acést'a patriotismulu natiunalu se esplotéza pentru celu austriacu. Pre nice unu terenu póte nu s'a pecatuitu pâna acum in Austri'a contr'a Austriei mai multu cá pre acest'a pre terenulu natiunalu .

Barbatii asiá numiti de statu purcesera intru politic'a interna a sea din acea massima : ca puterea Austriei se baséza numai seu cu deosebire pre elementulu seu celu germanu : deci se cade sî trebuie cá celelalte natiuni sa se assimileze câtu numai se póte elementului germanu.

Totu asiá-i si insusîra sî dincóci de Lait'a hipotes'a, ca numai natiunea magiara singura este conservatricea statului ungurescu , ca deci ea trebuie a fi inaltiata la natiunalitate politica cu alte vorbe : cá limb'a magiara sa se faca dominanta in afacerile publice.

Noi toti vediurâmu, cum acésta „doctrina conservatrice ma-

giara“ erá pe ací sa aduca la sdrobire Monarchi'a in praxi pe la 1848; toti apucarâmu, cum acea massima pseuda conservativa, esploatata de Bach sî Schmerling in favórea germanismului a bagatu pe Austri'a dela 1849 pâna 1865 intr'o era de marasmu, de a le cârei'a influintia descompunatória tocm'a adi se lucréza a mantuí Monarchi'a.

Istori'a ultimeloru decenie a doveditu, ca credinti'a intr'acésta missiune esclusiva a elementului germanu sî magiaru a fostu unu eresu antiaustriacu. Vorbele celea mari ale lui Belcredi: c á t o t u o f i c i u l u s î t o t u o f i c i a n t u l u a r e s a t r a c t e z e c u p o p o r u l u i n l i m b 'a a c e s t u i 'a— celea d'antâiu vorbe de natur'a acést'a ce le-amu auditu din gur'a unui barbatu de statu austriacu— a osanditu serbatoresce acea doctrina gresîta. Acestea vorbe redesteptara la aprópe de 20 milióne credinti'a sea in Austri'a, sî din dîu'a, candu acestea vorbe se voru face carne sî sange in Austri'a, acést'a va fi asecurata contr'a tuturoru furtuneloru.

Ma multe, da mai tóte, au anca a se face pâna candu vorbele dîse ale lui Belcredi se voru face fapta. Principiulu egalei indreptâtîri natiunali de atâtea ori s'a prochiamatu solenelu in Austri'a sî in praxa atâtu de multu s'a despretiuitu acel'a incâtu simtiulu de sine alu natiuniloru ranitu pâna in fundu, vorb'a de ordine e g a l 'a i n d r e p t a t î r e, o simte acum cá sî pe o satira a nedreptatîrei aruncata pre sperantiele sale cele desilusiunate.

d. „Zukunft.“

Evenemінte politice.

S a b i i u 26 Ianuariu.

In tóta tiér'a e miscare din caus'a alegeriloru pentru Pest'a. Românii insa pasiescu preste totu loculu cu reservatiune sî precum amu vediutu din corespundinti'a nóstra din nrulu trecutu, precum vedemu din o corespundintia privata dela Hatiegu, mai observâmu, ca Românii in tóte pârti se folosescu de ocasiunea acést'a sî dechiara votulu Românîloru din Clusiu de votulu seu.

Sasii inca afara de Brasiovu, din câtu scimu pâna acum totu cu asemenea reservatiuni pasiescu.

Membrii universitâtii suntu adunati sî in dîu'a determinata (5 Febr. n.) au sî tînutu cea d'antâiu siedintia. Membrii inca nu au sositu toti sî de cei dela Cohalmu se dîce, ca si-a depusu mandatulu.

Judele distr. Fr. Boemches sî secr. Wächter s'a dechia ratu, ca densii recunoscu articululu I din 48 de oblegatoriu sî ca numai atunci suntu invoiti a fi mandatarii magistratului sî comunitâtiei la univ. nat., déca sî aceste suntu de aceste opiniuni politice. Dechiarandu-se mentiunatele corpuri contra, ambi susnumiti si-au datu demissiunea sî in loculu loru s'a alesu la conflusulu sasescu Carol Schnell sî Carol Maager, carii din urma au sositu in Sabiiu.

Unu ce ne spune Hztg etc. ce nu are caracteru curatu politicu ci mai multu comercialu. Acést'a e, ca autoritâtîle marginasie romanesci aru fi estinsu mesurile prescrise pentru care mai mari cu marfa, pentru negutiatori cari umbla din casa in casa (hausirer) sî asupr'a careloru mai mici, supunendu-le sî pre aceste la tacse dupa nrulu cailoru prinsi la ele, dela 25— pâna la 70 de lei, asiá incâtu se dîce, ca unu numeru insemnatu de care au trebuitu sa reintórca dela vama. Presidiulu camerei comerciale din Brasiovu au facutu pasi la consulatulu c. r. sî cugeta a face asemenea sî la ministeriulu de comerciu, pentrucá sa se reguleze odata relatiunile comerciale cu Români'a.

Festivitâtîle in Bud'a-Pest'a decurgu mereu sî entusiasmulu se pare a nu mai avé sfersîtu.

Consultârile comissiunei asupr'a adresei voru fi câtu mai curendu finite. Cas'a deputatîloru va avé atunci o siedintia, in carea se va impartasî deputatîloru proiectulu adresei tiparitu spre studiere. Din acestea se presupune asiá dara, ca desbaterea adresei abiá se va incepe in mijloculu lui Februariu. —

„Wiener Zeitung“ spune, ca regimulu au determinatu desfiintiarea directiuniloru de politii c. r. din Linz, Salzburg, Gratiu, Innsbruck, Laibach, Zara, Pojonu, Edenburg, Casiovi'a, Oradea-mare, Agri'a, Timisiór'a sî Sabiiu dupa aceea comissariatele de politia din Troppau, Clagenfurt sî Cernautiu. Mesur'a acést'a crutia cam 400,000 fl. anuali. O parte din afacerile ingrijite de numitele oficiolate trece in cerculu activitâtiei autonome alu comuneloru. Afacerile politiane de statu se transpunu autoritâtiei potitice de tiéra.

O parte din oficialii directiuniloru de mai susu se voru asiediá la autoritatea politica respectiva a tierei sî asiá trecu in statulu amploiatiloru politici; in privinti'a celoru lalti se voru face negotiatiuni cu comunele respective, pentru cá sa fia primiti acolo; acei'a insa cari voru trebuí cu ori ce pretiu pensiunati, se voru bucurá de nisce mesuri mai priincióse decum se intempla acést'a pre cale normala sî acést'a in urm'a dispusetiuniloru Majestâtiei Sele Imperatului. —

Diet'a croata tîne siedintie secrete, sî se dîce ca s'a decisu ale tîné pâna candu voru puté ajunge la o contielegere tóte partidele in privinti'a adresei.

Despre politic'a din afara aflâmu numai conjecturi sî adeca cetimu, ca relatiunile intre Austri'a sî Prussi'a aru fi incordate. Calatori'a contelui Mensdorf la Pest'a servesce de intarirea acestoru sciri, care insa se paru a se reduce la impregiurarea, ca numitulu conte au fostu numai invitatu la balulu de curte.

Trecemu preste alte sî referâmu dupa cele ce cetimu in dîuarie despre siefulu revolutiunei celei din urma din Spani'a, despre generalulu Prim. Acest'a este primitu in Lissabon in cas'a unui marquis de Nizz'a pair portugiesu. Primirea s'a fâcutu dupa ce au premersu oblegarea mentiunatulni marquis, ca densulu va sta bunu, ca generalulu Prim nu va mai intreprinde nimic'a, ce aru puté vatemá referintiele intre Portugali'a sî Spani'a.

Din R o m a n i 'a aflâmu ca camer'a deputatîloru au presentatu in 16 Ianuariu respunsulu la cuventulu tronului. Spre a culege publiculu dintr'ens'a o idea despre situatiunea politica de acolo, amu sî impartâsîtu adres'a in estindere. Cu tóte ca „Reform'a“ ce o amu primitu in urma ne spune unele lucruri nefavoritóre, constatandu-le prin mesurile politiane marturite totu de acea fóia, asupr'a unoru individi, precum e dlu Gr. Heliade sî I. Genoglu, carele din urma aru fi sî arestatu. Caus'a s'aru vedé, combinandu din revist'a interióra a mentiunatulni jurnalu: sgomotele respandite despre eveneminte serióse in dîu'a de 24 Ianuariu sî unele placate provocatóre afisiate chiaru sî pe palatulu domnescu.

In „Gazet'a Transilvaniei“ cetimu urmatórea

Declaratiune,

Increderea connatiunaliloru mei, de care amu fostu inorocitu a me puté impartasî pâna acum'a, sî necesitatea urginta de apará sî a representá interesele poporului preste totu, eara cu deosebire cele natiunale ale confratîloru mei, imi impunu o datoria santa de a me dechiara de tempuriu, ca eu amesuratu unoru provocâri de confidintia din partea inteligintiloru români, sum gat'a de a primí candidatur'a, sî totu de odata de a pasî de deputatu pentru diet'a de incoronare conchiamata la Pest'a in cerculu de susu alu comitatului Solnoculu interioru cu subcercurile Lapusiului, Caticaului, Reteagului sî a Petri; me voiu tiné dara magulitu, déca alegatorii cercului numitu, sî cu deosebire confratii mei nobili români prin intr'unirea voturiloru loru, 'mi voru deschide iara calea, cá pentru b i n e l e sî f e r i c i r e a loru natiunala sî individuala se mi potu radicá la loculu cuviinciosu graiulu. —

Alipirea mea câtra préinaltulu Tronu, unde Românulu au aflatu totdeun'a dreptate, sî mangaiere,— precum principiele egalei indreptâtîri natiunale, sî individuale, care le-amu profesatu neincetatu, iubirea patriei, sî confratîrea atâtu de dorita cu natiunile sorori a acelei'a mi voru sierbí sî pe viitoriu de idei conducatóre, pe lânga declaratiune ca voiu cercà de a poté a fi totu deun'a in deplina contielegere, sî in unire cu partid'a natiunala româna, sî acestea credu, ca conglasuiescu sî cu dorintiele sî asteptârile Dvóstre! —

Fiti dara cu incredere, sî tarî in credintia sî primiti totu deodata salutare, cá dela

Alu vostru iubitoriu confrate:
Gabriele Manu, jude primariu.

Desiu 29/17 Ianuariu.

L u g o s i u 7 Dec. 1865.

In conferinti'a invetiatorésca lunaria tînuta sub presiedinti'a RD. Ioann Marcu protopopu, cá sî inspectoru scolaru alu tractului Lugosiu s'a decisu a se publicá prin jurnale, cumca clas'a a IV. a scóleloru capitale din Lugosiu e infiintiata.

In urmare toti parintii, carii voiescu a-si calificá pruncii loru pentru scóle mai inalte, sî de osebi cei din tractulu Lugosiului se voru provocá, cá sa-si tramita pruncii la acésta scóla capitala, de óre ce din acést'a dupa finirea clasei a IV potu intrá deadreptulu in I clasa gimnasiala séu in preparandia. —

Stefanu Lipovanu, docente de cl. III cá act. cond.

Principatele române unite.

Adres'a Camerei din Romani'a.

Prea Inaltiate Dómne!

„Adunarea electiva a salutatu cu aclamatiuni unanime discursulu rostitu de Mari'a Vóstra la deschiderea corpuriloru legiuitóre. Cu aceleasi simtieminte de recunoscintia sî devotamentu pentru persón'a Mariei Tale, representantii tierei au votatu acésta adresa ce avemu onóre a ve aduce.

„Apelulu patrioticu ce, Mari'a Vóstra, faceti la intielepciunea adunarei este pentru dens'a pretiósa recompensa; ea este mandra sî fericita de intielegerea intre tronu sî tiéra; este convinsa ca intielegerea intre marele puteri ale statului este cea mai sigura sî mai temeinica garantia a prosperitâtiei publice. Dela unire sî dela armonia aspiratiuneloru nóstre atârna succesulu mariloru reforme esecutate sî intarirea edificiului care va face glori'a domnirei Mariei Vóstre sî bas'a destinateloru Romaniei. Astfelu dar totu ce va putea contribuí la consolidarea intielegerei mariloru puteri ale sta-

tului, va fi totdeun'a bine primita de representantii tierei. Adunarea recunósce cu multiumire ca Mari'a Vóstra puneti tóte silintiele pentru a strânge legaturile care unescu tronulu cu tiér'a.

„Adunarea a vediutu o dovada despre acést'a in nóele drepturi ce i ati acordatu prin regulamentulu ei, conformu dorintieloru esprimate de comissiunea micsta, a sessiunei trecute, dens'a va respunde la acésta dovada a increderei Mariei Vóstre prin intrebuintiarea acestoru drepturi cu adenca patrundere a datorieloru sî a demnitâtiei sale, 'si va face o datorie sacra dandu concursulu ei, Mariei Vóstre, pentru tóte imbunatatîrile sî progresulu moralu sî materialu ce starea Romaniei reclama.

„Adunarea e insufletîta, ca sî Mari'a Vóstra, de aceleasi sîmtieminte câtra scaunulu patriarchicescu; tiéra impreuna cu representantii ei aplauda cuvintele demne sî totu deodata pióse cu care ati respinsu amestecului patriarchiei de Constantinopole in trebile bisericei nóstre natiunale.

„Neaternarea bisericei nóstre are redacini adânci in inim'a natiunei române, fiindca ea este o garantia mai multu pentru neatârnarea tierei. Adunarea este sigura ca sinodulu natiunalu sî pastorii ce-lu dirigu se voru tîné la inaltîmea mandatului loru si voru justificá sperantiele Mariei Vóstre sî ale tierei, dandu esemplulu respectului câtra legi sî patronandu ideile de progresu care suntu temeli'a civilisatiunei.

„Adunarea se preocupa cu staruintia de cercetarea bugeteloru pe anulu 1866, sciindu ca aicea sta partea cea mai importanta a datoriei sale: ea se va silí a corespunde la asteptarea Mariei Vóstre asigurandu intrebuintiarea folositóre a baniloru publici; in acestu scopu adunarea va cautá mijlócele cele mai eficace spre a echilibrá cheltuielile prin reduceri care nu aru desorganisá serviciulu publicu cu veniturile nóstre reale. Adunarea doresce cá finantiele tierei sa scape in fine de datoriele facute prin deficitele ce s'au acumulatu; ea va studiá cu ingrijire mijlócele ce i se voru propune de guvernulu Mariei Vóstre pentru a pune capetu la strimtorirea tesaurului. Votulu dela 15 Decembre a doveditu ca adunarea voiesce sa ajute silintiele Mariei Vóstre.

„Representantii tierei multiumescu MarieiVóstre pentru suspendarea recrutatiei pe anulu 1866. Siése mii bratie lasate agriculturei este o binefacere care Ve asigura binecuventârile familieloru loru,precum sî tesaurului 'i asigura o insemnata economie.

„Adunarea pretiuesce multiamirea cu care Mari'a Vóstra 'i ati aretatu ca guvernulu a facutu onóre angajamenteloru sale, platindu, chiaru de mai nainte, antâiulu semestru alu obligatiuniloru rurale. Indeplinindu cu punctualitate câtra proprietari primulu versamentu, Guvernulu Mariei Vóstre a facutu pe toti sa se convinga de simtiamentele de justitie ce au presidatu la confectiunarea legei rurale, marea mesura sociala care acum se vede a fi in folosulu tuturoru sî in pagub'a nimenui.

„Adunarea se felicita impreuna cu Mari'a Vóstra de esactitatea cu care fostii clacasi platescu datori'a prescrisa de lege. Nici unu actu n'a potutu dovedi mai bine increderea sî recunoscinti'a populatiunei nóstre câtra Mari'a Vóstra. Ea n'a uitatu ca Inaltîmea Vótra ati binevoitu a luá angajamentu despre lealitatea loru, declarandu ca detori'a loru este pusa sub garanti'a sî scutulu guvernului sî alu tierei.

„Adunarea va studiá cu patrundere proiectulu de lege pentru tocmelele agricole, precum sî proiectulu de codice rurale. Totu ce póte contribuí la desvoltarea agriculturei nóstre, la imbunatatîrea sórtei cultivatoriloru, va fi primitu de noi cu atentiunea cea mai simpatica.

„Impartasîmu durerea cu Mari'a Vóstra pentru lips'a in care se afla unele din judetiele nóstre din caus'a relei recolte. Adunarea Ve róga respectuosu ca, pelânga ajutoriulu provisoriu ce a datu guvernulu celoru in lipsa, sa se ia sî alte mesuri câtu de energice sî eficace spre a vení in ajutoriulu loru prin cererea unui creditu. Adunarea se va grabí a lu votá, cu ori ce sacrificiu pecuniaru cá sa scape pe cei in suferintia. (Va urmá.)

Varietâti.

Din Tesaurulu de monumente istorice de A. Papiu Ilarianu ne-au sositu fasciórele IX sî X pre lunile Iuniu sî Iuliu, a. tr. Sumariulu loru ca totudeun'a cuprindu lucruri fórte interesante sî momentóse din trecutulu Româniloru. Mai antâiu e prefatiunea despre Hori'a sî Closc'a dupa aceea: Anonimu Hori'a sî Closc'a 1786; G. M. despre turburârile din Transilvani'a 1784 sî in fine; gazete francese despre Hori'a sî Closc'a 1785.

Nrulu 2 alu „Familiei“ aduce urmatórele: Portretulu lui Hori'a sî Closc'a. — Hori'a sî Closc'a de A. Papiu Ilarianu. — Cântece de amoru de Iosifu Vulcanu. — Geniulu lui Stefanu celu Mare, novela de Vasiliu R. Buticescu. — Suveniri sî impresiuni de caletoria de Aróne Densusianu. — Calea lui Traianu la Dunare (cu ilustratiune.) — Fét'a capitanului novel'a rusésca de Puskin. — Fotografii din galeri'a dietei, de Iosifu Vulcanu. — Ce e nou? — Literatura sî arte. — Câcitura. — Pe invelitóre: Corespundintia din Vienn'a.

⁂ Limb'a natiunala. Din M. Osiorheiu avemu o corespund. in carea ni se dovedesce, ca romanimea de acolo câtu de cu usiurintia nebaga in séma limb'a natiunala, folosindu-se de cea magiara chiaru sî in familii. Trecundu celealte punemu sub ochi argumentulu folosirei de limb'a strâina si dâmu locu urmatóreloru: „déca va a intrebá cineva pe câte unele dintre Damele române, ca de ce nu vorbescu cu copii romanesce, fâra folosescu in cerculu familiei limb'a strâina, va primí respunsulu: la cas'a pârintiloru mei s'au vorbitu mai multu ungurésce sî imi vine mai bine in limb'a ast'a a vorbí, fiindu inca mai bine deprinse. Bine, onoratele Dómne s'au deprinsu mai multu in limba strâina la cas'a pârintiloru — tocm'a ast'a e bub'a de acum nu vorbescu romanesce; fiii sî fiale dloru — lucru firescu ca ajungendu etatea (versta) de 4—5 ani precum arata esemple fâra de a sci romanesce, nici mai târdîu nu o voru inveti'a perfectu (pe deplinu) sî nu voru fi inca deprinsi, ba mult dintre fiii sî fiicele natiunei române!i'si batu joculu de limb'a loru.

Acumu véda acei pârinti pe carii ii atinge cestiunea ast'a ce facu sî oru avé insusi a-si ascrie, déca intrebuintiandu in cercu on. familiei sî in venitoriu limb'a strâina, me voru sili ai face mai târdîu sî cu numele cunoscuti publicului românu, câci nici ast'a nu se póte luá 'de escusatiune: „suntemu aici intre Unguri“, candu le dîce omulu, ca de ce nu vorbescu romanesce, sciindu noi pré bine, ca de se afla in unu satu romanescu cá locuitoriu singuru numai unu Unguru, elu vorbesce cu soci'a sî copii lui limb'a materna, sî bine face, nici sa nu cugete cine-va ca eu amu antipathie (ura) câtra imb'a ungara, séu alt'a streina. X.

—Concertulu urmatu de balu ce-lu va arangiá tinerimea româna din Temisiór'a se va tîné in suburbiulu Temisiórei Fabricu, in sal'a numita „Tigrulu“ la 1/13 Februariu 1866.

Inceputulu la 7 óre sér'a. — Bilete de intrare se potu cumperá la Cassa in localitatea „Tigrulu“ sî la Georgiu Craciunescu prof. de limb'a sî lit. româna in Temisiór'a strad'a Piaristiloru „pér'a de auru“ unde suntu a se adresá sî contribuirile marinimóse, despre cari se va face socóta publica in foile nóstre. Eata sî program'a concertului;

1) Destéptate române esecutatu pe note in quartetu vocalu de 34 plugari din Chiseteu; D. Parochu Trifonu Siepetianu cá conducatoriu.

2) Poesia de Andreiu Muresianu dechiamata de Ioane Slaviciu.

3) Concertu de Beriot esecutatu pe violina de Ioan Siepetianu sî acompaniatu pe pianoforte de C. Kunst.

4) Acum e mediulu noptii esecutatu de chorulu plugariloru.

5) Piesa româna de Silagny esecutata pe pianoforte de Domnisiór'a Sofi'a Radulescu.

6) Poesia umoristica de Iosifu Vulcanu, dechiamata de P. Popoviciu.

7) Potpourri din arie române, esecutatu pe violina de Ioann Siepetianu sî acompaniatu pe pianoforte de C. Kunst.

8) Eu avému odata esecutatu de chorulu plugariloru.

Nr. 4—2. **Concursu.**

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu din Comun'a Carnecea in Comitatulu Carasiului, protopresbiteratulu Oravitiei se escrie prin acést'a concursu.

Cu acésta statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

In bani gat'a: 66 fl. 40 cr. v. a. in naturale: a) 26¾ metre de cucuruzu, b) 16 ponti de lumini, c) 66 ponti de sare d) 66 ponti de lardu e) 8 stângini de lemne sî f) 4 jugere de pamentu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invatietoriu voru avé a-si inzestrá petitiunile loru concursuale timbrate cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna ací sî despre portarea loru morala sî politica, sî ale substerne Venerabilului Consistoriu alu diecesei Caransebesiului pâna in 13 Februariu 1866 cal. vechiu.

Din Siedinti'a Consistoriala tînuta in Caransebesiu la 13 Ianuariu 1866.

EDICTU

Mari'a Teodoru Iorg'a din Rotbavu in districtulu Brasiovului, in Transilvani'a, care de 11 luni au parasitu cu necredintia pre legiuitulu ei barbatu Petru Rusu, sî pribegesce in lume, se provóca cá in terminu de 3 luni sa se infatisiedie inaintea subscrisului foru matrimoniale, câci la din contra, procesulu divortialu asupra-i pornitu, se va decide sî fâra dens'a, in intielesulu prescriseloru S. S. canóne bisericesci.

Brasiovu in 22 Ianuariu 1866.

Forulu matrimoniale gr. res. alu Tractului protopopescu alu Brasiovului II.
Ioann Petricu Protopopu.

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 9. ANULU XIV.

Sabiiu, in 30 Ian. [11 Febr.] 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Cine sa se aléga in dieta ?

II

Libertatea, inteligenti'a si moralitatea suntu dara insusîrile cu care trebuie sa fia investitu unu representante in dieta.

Decandu s'a emancipatu popórele de sub tutoratulu patriarcalu si au inceputu a fi parte suverane, parte semisuverane adeca republicane si monarchice constitutiuuale s'au straduitu neintreruptu a ajunge la cele de mai susu. S'au straduitu dîcemu, pentru ca ori ce institutiune fia aceea câtu de buna fâra acele trei, devine ilusoria si produce numai contrariulu dela aceea ce au presupusu institutorulu ca va produce. Acést'a e lege firésca, lege care reduce viéti'a popóreloru intregi la alternarea dela cultur'a si a mintiei si a animei fia-cârui individu. Câtu au succesu acea nisuintia pâna acum ne arata realitatea, si déca ne preumblâmu prin tóte statele, unde se afla corpuri representative aflâmu mai multu séu mai putinu tiermuriri, pe cari le-amu putea cualificá, ca urméza din jalusi'a pârtîloru constitutive. Asiá la noi unde suntu natiunalitâti deosebite, vedemu si in tempurile cele mai nóue aplicate astfeliu de norme, cari pre unii indreptatiescu in mesura prea mare fatia cu altii, precandu unii remanu mai cu totulu neindreptâtiti. Amu vediutu disproportiunea cea strigatóre dela diet'a din Clusiu si vedemu si acum pre cea, dupa care are sa fia representata la Pest'a, carea lovesce legile logicei deadreptulu, lasandu pre populatiunea cea mai numerósa a Transilvaniei mai fâra de representanti.

Nu e destulu cu atât'a. In tempulu candu unii vedu ca amesuratu tempului nu voru mai puté oprí pre români de a-si tramite representantii sei, carii sa lupte pentru natiunea loru, sa apuca si recomanda legislatiunei venitóre mesuri, prin care sa se eschida o parte din inteligintia, punendu-o in unu gradu cu facatorii de rele, din simpl'a causa, câce aceea se afla in servitiulu statului, cautandu prin acést'a a o aduce in discreditu chiaru si pentru momentele presentului.

La prim'a privire si are asertiunea acést'a farmeculu seu si unele esemple triste din trecutulu si presentulu unoru staturi, mai ca suntu in stare a-i dá óresi-si care temeiu. Pipaitu lucrulu cu de amenuntulu nu putemu esî la altu resultatu, decâtu la reduceraa lucrului la cele trei insusîri ; câci altmintrea amu trebuí sa dîcemu, ca in staturile representative domnesce o revolutiune perpetua— unu contrastu care nici candu nu ajunge la complanare, — la impacare.

S'a dîsu si se dîce, ca omulu nu póte avé dóue consciintie si in adeveru ca asiá este ; si este reu candu cine-va pare din lucrârile sele asiá, tocm'a cá si candu pare, ca nu are nice un'a. Dara óre atunci nu aru trebuí cá esecutorii legiloru, cari suntu cei din servitiulu statului sa se schimbe dupa fia-care dieta, pentru cá sa nu vina in mentiunatulu prepusu ? Firearu óre o crima, candu acesti factori ai societâtiei unui statu aru reflectá si ei asupr'a unoru neajunsuri, pre cari le-au observatu din propri'a loru esperiintia ? Si déca amu strapune astfeliu de doctrine si in celelalte ramuri ale vietiei la ce resultatu amu ajunge ? Si la agricultori, si la industriasi si la negutiatori s. a. m. d. amu trebuí sa presupunemu in privinti'a afaceriloru loru si a imbunatâtîrei si inlesnirei afaceriloru loru asemenea câte dóue consciintie si aru trebui in fine sa pretindemu cá tóte sa stea in locu, séu fia-care sa-si primésca imbunatâtîrile dela altii neinteresati.

Tóta lumea se infióra astadi numai la pronuntiarea cuventului burocratismu si totusi, tocm'a acele legislatiuni ilu nutrescu mai tare, unde se croiesce o diferintia asiá mare intre acesti'a si ceialalti cetâtieni ; tocm'a acele legislatiuni tindu a croí unu balastu numai necesariu, dar de altmintrea tocm'a dupa parerea loru stricaciosu, in sinulu societâtîloru loru.

Cugetamu de prisosu acum inregistrarea aceloru staturi, unde se gresiesce séu nu se gresiesce in contr'a celoru de mai susu desvoltate si incuviintiandu unele restringeri, ca adeca in jurisdictiunile, unde functiunéza cine-va, cá servitoriu alu statului sa nu se bucure de dreptulu de representante :— nu ne simtîmu nici decum indreptâtîti a dîce categorice anathema asupr'a aceloru din oficii, nici ai escomunicá alaturea cu criminalistii, din corpurile representatóre. Pentruca atunci amu sprijiní lasitatea si indiferentismulu amu formá scisiune castica in societate si apoi intrebâmu, ca unde aru fi moralitatea unoru asemenea mesuri !

In impregiurârile nóstre unde representatiunea natiunala si confessiunala e receruta atâtu de imperiosu, dreptu de o garantia a fia-cârei natiuni si confessiuni, întemeiata chiaru si pre legi, putemu cu atâtu mai putînu adorá principiile adoptate de alte staturi si tieri.

Noi românii cu deosebire, vomu avé de a cautá pre representantii nostri acolo unde ii vomu aflá dupa insusîrile mai susu statorite si acelea iarasi credemu, ca trecutulu fia-cârui barbatu ni le arata din destulu.

Va dîce cine-va ca ceremu sacrificii dela acei barbati, a câroru positiune nu putemu nega, ca in urm'a unoru teorii imprumutate fâra socotél'a de unii doctrinari din alte staturi cu alte referintie, este delicata, dar o ceremu acést'a, pentruca de o parte prelânga capacitâtîle loru, sacrificiile natiunei inca au contribuitu la inaltiarea si luminarea loru. Dreptu aceea acum nu putemu crede ca aru fi bine, ca densii sa se taie decâtra trupulu natiunalu si sa ne lase, cá cestiunile cele grele sa se deslege fâra de noi, séu sa se deslege in presenti'a si cu conlucrarea unoru renegati, séu ce e totu asiá de reu a unoru, cari nu cuprindu si nu petrundu incalciturile politice in care ne aflâmu.

In fine dela toti acei'a câti voru fi representantii natiunei nóstre acum si ori si candu pretindemu sa formeze o falanga tare si nedespartîta, cá ori de unde ii aru incercá vre-unu viforu, salu póta inlaturá si sa nu fia ei si densii natiunea spulberata in ventu !

Reuniunea deputatîloru dietali romani dela diet'a din Pest'a.

„Zukunft“ are o impartâsîre dela o persóna considerabila dela diet'a pestana, dupa cum se esprima, si pe carea o publica in fruntea jurnalului sub titul'a „cestiunea natiunalitâtîloru la diet'a din Pest'a.

E de mare importantia pentru români si de aceea o si publicâmu si noi in totu cuprinsulu.

„Nu va fi fâra de interesu a observá ca natiunalitatea româna la diet'a ungurésca, — prelânga tóte intrigele si volniciile este representata prin dóuedieci si doideputati natiunali. Acesi'a s'au constituitu, dupa terminarea verificariloru celoru din urma de ai sei in o reuniune natiunala propria, de a cârei presiedinte este dechiaratu dlu A. de Mocioni, si a cârei scopu e conlucrarea solidaria pentru eluptarea egalei indreptâtîri natiunale. Voiu aflá ocasiune a impartâsî din tempu in tempu detaiuri despre pâsîrea si activitatea acestei reuniuni; deocamdata aflu fórte de lipsa de a-ti impartâsî, ca dupa cum mi s'au asiguratu, intre români domnesce petóta intemplarea o buna intielegere, o conglâsuire buna in privinti'a tuturoru cestiuniloru discutate pânaacî, si ca urele, care causate din partea contrariloru natiunali se ivira inainte de, si sub decursulu alegeriloru —au disparutu cu totulu. Acést'a se adeveresce din destulu din faptulu, ca in 27 Ianuariu, candu s'a ivitu lips'a de a se alege prelânga presiedintele si notariulu clubului inca unu barbatu de incredere cá parlamentariu, carele sa fia delegatu a se pune in intielegere cu Deák si ai impartasî dorintiele românîloru, acest'a alegandu-se prin votu secretu— cadiù sórtea rolei acestei pecâtu insemnate pe atâtu si onorifice — pe de atâtea ori calumniatulu V. Babesisiu, (prin ceea ce se demintiesce corespundintele calumniatoriu alu lui „Wanderer“ cu totulu). Mi s'a spusu, ca Deák au primitu in deosebite renduri pre parlamentarii români fórte amicabilu si ca au conferitu cu densii in deosebite renduri, cu tóte aceste cesti din urma fura fórte surprinsi, candu au observatu ca in projectulu de adresa cestiunea natiunalitâtîloru e trecuta cu totulu cu vederea.

Dara nu s'au cerutu multu, pentru de a capacitá pe dlu Franciscu Deák, cá diet'a sa nu comita nici decum gresiél'a

aceea neiertata a regimului ungurescu sî sa provóce prin acést'a neincrederea popóreloru nemagiare ale Ungariei, ad. a majoritatei tierei, — sî Deák sa fia completatu din parte-si proiectulu de adresa dupa espres'a dorintia a barbatîloru de incredere români. Dupa acést'a se dîce in proiectu, ca diet'a recunósce indreptâtîrea pretensiuniloru natiunale a popóreloru nemagiare, sî vrea a-si aretá atentiunea câtra densele prin o lege basata pre dreptate sî fratietate.

In fine mai e de a se observá, ca reuniunea deputatîloru români au sî luatu deja in a dóu'a adunare a sea mesuri pentru ajungerea la o legatura sî actiune comuna cu deputatii serbesci in cestiunea natiunalitâtîloru ; in care privintia au sî fostu preconsultâri sî e de amendóue pârtîle sperantia de resultatulu celu mai bunu.

Dela diet'a Ungariei.

Pest'a 8 Fauru 1866.

Se dîce cumca pe 9 a lunei curente se voru deschide siedintiele publice pentru propunerea sî desbaterea adresei lui Deák in dieta ; septâmen'a ast'a, precum sî cea trecuta se póte numí de serbatóre, dîle de tâcere, in cari nici nu audî, dar mai cu séma nici prin jurnale nu vedî alta decâtu politica esterna, referada despre petreceri, ear nici decâtu faptele urmate in acelu intervalu de tempu de candu s'au amanatu siedintiele publice.

Conferintie secrete se crede a se fi tinutu, ear resultatulu acelor'a e secretu inca, numai faptorii singuri sciu, insa ei tacu tâcerea pescelui.

Diuariulu septemanalu alu baronului Eötvös astfelu se esprima despre dîlele curente : Septemân'a trecuta a fostu septemân'a adresei, adres'a e opulu comissiunei de 30 ; acea comisiune insa e a tâcerei. Membrii comissiunei precum se aude a fâcutu legatuintia solida, de a tîné in secretu desbaterile ; asiá dara de-sî a fostu peste septemân'a intréga conferintia, nu se póte dîce nimic'a ; se vede ca tâcerea ací e unu protestu, pentru a vedé ce pareri desfasiura foile germane fatia cu diet'a Ungariei.

Negresîtu, ca sî poporulu românu se va interesá despre ai sei, cá de acei alesi parinti, carii au a aretá adeverulu sî durerile românîloru in fati'a patriei sî a Europei. Imi iéu voia a descoperí sî eu atitudinea cu referintia la ablegatii nostri. Cu placere sî cu inima plina de veselie imi iéu penelulu la mâna, pentru acésta detorintia, sî cu bucuria strigu osan'a celui din innaltime, candu potu dîce aceea ce este, sî este in fapta, aceea ce totu adeveratulu Românu a doritu, sî aceea e solidaritatea compacta, carea domnesce intre domnii representanti ai natiunei nóstre.—

Ei adeca toti s'a reunitu spre inaintarea scopuriloru natiunali, si-au alesu de presiedinte pe Ilustr. barbatu Antoniu de Mocioni, sî lucra in contielegere neintreruptu.

Tóte afacerile, mai nainte se desbatu prin adunarea completa. Despre tóte siedintiele se duce protocolu regulatu, sî Domnulu advocatu Dr. Aureliu Maniu e notariulu.

Facandu o privire preste tóta diet'a se póte vedé, cum ungurii suntu impârtîti in partide, tóte acestea au adunârile sî conferintiele sele separate, sî formézа cluburi.

Românii asijderea formézа unu clubu, „clubulu nationalu românu“, sî acestu clubu a alesu din sinulu seu trei membrii, adeca afara de presiedintele sî notariu inca pe magnificenti'a Sea Domnulu Vincentiu Babesiu, cá barbatu de incredere, cari au chamarea de a se contielege cu Deák,— anume in privinti'a cuprinsului adresei,— câroru li-a sî succesu a mijlocí primirea angagiamentului pentru deslegarea cestiunei natiunalitâtîloru pe temeiulu dreptatei sî frâtietatei, — in proiectulu de adresa.

Poporulu românu — strâbunii nostri — nu dintr'o data, ci numai cu tempulu a devenitu la óresi-care marire ; mare l'au fâcutu diliginti'a, guvernulu dreptu, spiritulu liberu, in consfatuiri nelasendu-se coruptu nici de egoismu, nici de viciu, tare in lupte, caracteru nepatatu, decoratiunea cu idei sublime,— tóte aceste calitâti au fostru pentru a fericí natiunea, sî a o radicá la óresi care culme, de unde apoi mai usioru se se avante la nivelulu civilitâtii.

S. Fercu.

Evenemințe politice.

Sabiiu 29 Ianuariu.

Din isvóre sigure aflâmu, ca in opidulu Vizogn'a alegatorii români formézа o majoritate eclatanta. Alegerea deputatului dupacum suntemu informati va fi Miercuri in 2 Fauru. Asteptâmu cu incordare se vedemu cum si intielegu fratii de acolo inalt'a positiune urmata din dreptulu celu prea favoritoriu pentru densii.

Dela Sighisióra vedemu ca actulu alegeriloru inca au fostu precedatu de reservatiuni.

Dela Orestia inca aflâmu sciri favoritóre in privinti'a nrului alegatoriloru. Nu asiá insa din alte pârti unde confratii patrioti prin mestesiugiri se silescu a-si castigá majoritate cu scopu de a eschide pre români dela dreptulu acestu frumosu, pe câtu numai se póte. —

De candu amu impartasîtu despre venirea ministrului de esterne Mensdorf la Pest'a, cetimu in tóte diuarele mari despre sosirea, petrecerea sî in cele din urma acum sî despre plecarea ministrului de statu Belcredí dela Bud'a-Pest'a. Caus'a venirei acestoru barbati de statu se dîce a fi fostu nisce conferintie in privinti'a cestiuniloru de statu sî unii adaugu, ca ministeriulu ungurescu inca aru fi fostu objectulu desbateriloru. Joi'a trecuta erá determinata pentru darea in desbatere a proiectului de adresa. Dupa câtu cetimu pâna in momentulu candu scriemu acestea nu aflâmu in proiectu nimic'a vorbindu-se de cestiunea natiunalitâtîloru.

„Idök Tanuja“ asigura, ca proiectulu de adresa va accentuá opiniunea generala a adunârei natiunale (dietei ?). Despre cuprinderea, estinderea sî modulu de tratare alu afaceriloru comune. Detaiarea afaceriloru comune remane sa o faca comissiunea, carea, la propunerea lui Deák in conferinti'a tinuta in otelulu Europ'a, e de a se alege dupa tramiterea adresei la cuventulu de tronu, sî a cârei elaboratu e de a se discutá in siedintie plenarie sî apoi a se susterne corónei in o a dóu'a adresa. O observare caracteristica face unu diurnalu vienesu, carea se póte aduce in legatura cu cele de mai susu sî acést'a e „ca Ungurii suntu miscati pâna la lacrimi de accentulu celu frumosu ungurescu alu Majestâtiei Sele Imperatesei, dar cu tóte acestea amâna câtu se póte discutarea afaceriloru comune ale imperiului.“

Entusiasmulu populatiunei Bud'a-Pestei se manifestéza continuu in tóte clasele. In 6 Fauru n. au fostu o manevra cu focu, esecutata pre câmpulu Racosiului de garnisón'a cetâtîloru sorori sub comand'a L. d. M. C. baronu Ramming, la carea au fostu de fatia Majestatea Sea Imperatulu. La reintórcerea Majestâtiei Sele poporulu se adunà in masse mari sî lu primí cu eljenuri entusiastice. — In petrecerile cetatienimei sî ale aristocratiei Majestâtîle Sele suntu primite cu asemenea entusiasmu. In balulu cetatienimei se primira cu imnulu popularu austriacu, sî cuprinsera locu in unu cortu splendidu radicatu anume in sal'a balului. La acestu balu participara sî ministrii contele Belcredi sî Mensdorf, cancelarulu de curte de Mailath, contele Eszterházy sî bar. Sennyei precum sî alte nobilitâti.

Diet'a Croattei se ocupa inca de desbaterea speciala a adresei.

In diet'a Bucovinei interpelà deputatulu Coslin (dóra Costinu ? Red.) pentru neobservarea prescriseloru in privinti'a aplicârei limbiloru tierei in oficii.

Din tierile translaitane nu cetimu unu diuariu nemtiescu, care sa nu se vaiete asupr'a egalei indreptâtîri a limbiloru in Boemi'a (care de altmintrea inca e fórte restrinsa).

In politic'a din'afara dâmu mai antâiu de invinuirile diurnalisticei oficióse prussiane, ce se facu Austriei, dîcendu ca cest'a din urma lucra mâna in mâna cu contrarii Prussiei. De alta parte „Mercuriu de Altona“ vrea sa scia, ca in Schleswig aru fi sositu o prochiamatiune a regelui Prussiei, carea provóca ducatele Schleswig-holsteiniane la o uniune personala cu Prussi'a. Despre acést'a dîce Nrd. A. Z. ca e o scornitura „augustenburgica.“

Din Franci'a aflâmu, ca adres'a senatului la cuventulu de tronu in cele mai multe cestiuni e conforma cuventului de tronu. In privinti'a Messicului dîce, ca Imperatulu au vestitu Franciei ca memorabil'a espeditiune messicana se apropia de finitu. Acést'a va sa dîca a spune Franciei, ca interesele ei de negotiu suntu asecurate. Ce se atinge de uniunea stateloru nordu-americane, impartâsîrile regimelui cele firme, ca nu cuvintele amenintiatóre voru decide intórcerea armatei francese din Americ'a, a cârei presentia se vede acum mai putînu bine venita, ca in o alta epoca gloriósa a istoriei nordu-americane suntu : neutralitate sî dreptulu popóreloru.

In Londonu s'a deschisu parlamentulu serbatoresce in 6 Fauru. Cuventulu de tronu vorbesce despre jelea in urm'a mortiei regelui Belgiului, sî vorbesce despre relatiunile din'afara, mai cu séma cele ce privescu pe Franci'a, mai acelcasi ce au rostitu Napoleonu in cuventulu seu de tronu. Atingatoriu de tratatulu comercialu inchiaiatu cu Austri'a speréza ca acel'a va fi pentru ambe statele fórte favoritoriu. —

Din Romani'a nevenindu-ne de nou diuariele regulatu suntemu siliti a culege din cele streine sî adeca, ca arestârile s'a estinsu sî asupr'a altoru persóne sî ca spre 24 Ianuariu st. v. aru fi fostu militi'a consignata in casarme. Sciri sî mai próspete din diuarie straine dîcu, ca cele respandite despre miscâri in Bucuresci aru fi scornituri,

---

Sabiiu 29. In septemân'a trecuta au decursu esamenele in Institutulu nostru Archidiecesanu presidiute de Esc. S. Preasf. AEppu sî Metropolitu Andreiu Bar. de Siagun'a. Mâne va fi solemnitatea de incheiare.

De pe malulu Muresiului 23 Ian. 1866.

De unu tempu incóce intempina omulu cetitoriu in „Telegrafulu Românu“ nisce articuli de pondu despre purtarea Românîloru fatia cu diet'a din Clusiu din an. 1865 sî fatia cu evenemintele cele mai nóue spre tramiterea séu netramiterea deputatîloru români la diet'a din Pest'a.

Adeveratu, ca mari cestiuni, ca urmâri sî mai mari s'au ivitu pe orizonulu politicu. Nu mai putînu mare au fostu cestiunea tramiterei deputatîloru la diet'a amanata din Clusiu; insa multiamita barbatului celui mare alu bisericei sî finului diplomatu, ca cu tactic'a Sea cea rara au sciutu conduce trebile natiunale in ór'a de periculu in momentulu chaoticu din care nu puteamu esî, — s'au redicatu preste ideile pasivitâtiei sî castigandu-si prin aceea intre deputatii cei mai multi din diet'a din Clusiu partinitorii cei mai caldurosi si-au aflatu resunetu in animele toturoru Românîloru sî de pe malulu Muresiului.

Ide'a aceea de a luâ parte la dieta, de a fi Românii in óri ce împrejurâri activi, de a-si radicá vocea pe terenu legalu, au aflatu in animele tuturoru Românîloru resunetu, pentruca aceea e sî a natiunei nóstre; pentruca numai aceea o póte duce la limanulu fericirei, pentruca numai aceea póte sa-i asigure unu venitoriu siguru, pentruca numai aceea lu scóte la lumina, la publicu, la lumea intréga, cá sa-lu judece de maturu. —

Nu supravotisarea unui mase de majoritâti precumpanitóre decide caus'a natiunale in secle luminate, cá celea de acum'a, ci dreptulu, pe care-si baséza un'a majoritate séu minoritate conclusulu; déca se reiépta se reconsidera justele pretensiuni unei natiuni majorisate, efectulu loru moralu nu-lu póte nime reieptá, nime nu-lu póte neconsiderá, sî fâra de aceea este sî un'a potere mai Inalta, care complanéza lucrurile, sî eata! — sî noi secundâmu cu parerea din art. de dto 19/1 1866 — ca votulu Românîloru din diet'a din Clusiu totusi avù efectulu seu, ca uniunea numai atunci'a 'si va avea deplina sanctiunare, déca se voru fi asiguratu justele pretensiuni ale nóstre confessiunale sî natiunale.

E adeveratu, ca intrebarea ceealalta a merge la Pest'a e o intrebare mai mare sî mai ponderósa; insa sî in casulu acest'a nu potemu face alt'a, decâtu a ne alaturá pe lânga principiulu de activitate, adeca a alege câtu de multi deputati sî a merge la Pest'a; pentruca e ridiculosu a ne luptá contr'a elementeloru, de órece nu suntemu inca in stare a schimbá firulu politicu; e adeveratu ca n'avemu unu congresu un'a universitate séu ori ce trupu natiunalu politicu, care sa-si póta dá parerea sea cá natiune, ci suntemu imprasciati in comitate magiare, in scaune secuiesci sî in scaune sasesci; n'avemu nici unu terenu legalu, unde sa ne intalnimu, sa ne intielegemu, sa ne descoperimu pârerile, sa ne formulâmu justele pretensiuni cá natiune, decâtu diet'a, tocm'a pentru aceea, ca vocea românîloru sa nu resune cá glasulu in pustia, trebuie sa fia activi si sa tramita deputati acolo unde ni e interesulu in jocu; din care scopu trebuie in tóta laturile inteligintî'a animata, cá pe poporu sa-lu conduca la alegeri cu atât'a mai multu, câci la din contra vomu patî-o cá la alegerile trecute la diet'a din Clusiu, ca d'abiá capatarâmu 12 deputati in dieta. Sî acést'a nu e nimic'a altui'a de atribuitu, decâtu acelei neintielegeri sî nesiguritâti, ca se aléga Românii séu sa nu aléga, prin urmare a neconducerei poporului.

Mai in urma dîcu sa tramitemu deputati sî pentru aceea fâra nici un'a temere, ca ni se va periclitá natiunalitatea, pentruca avemu nisce bârbati in fruntea trebiloru, carî ne voru aperá atâtu in cas'a magnatîloru câtu sî pe bancele deputatîloru din Pest'a caus'a natiunala. La acést'a ne indreptatiesce increderea cea mare, carea o avemu intr'ensii, dreptu meritu pentru purtarea loru cea loiala sî adicta natiunei loru.

Se luâmu noi vorbirile loru dela diet'a din Clusiu — nu mergemu mai departe — in respectu, sî vomu aflá in ele unu simtiu de mandria, unu simtiu de marire la ori ce e natiunalu. Ce frumosu suna cuvintele acelea a marelui barbatu alu natiunei, Escel. Sea Andrei Baronu de Siagun'a: „In biseric'a mea este constitutiunalismu asiá de perfectu, incâtu l'asiu recomandá lumei intregi;“ sî „ca numai in biseric'a mea amu simtîtu bunatatea constitutiunalismului:“ sî de alta data, „ca altu terenu legalu nu e decâtu unde sa-si esprime cine-va pârerile politice,“ sî ca „natiunea româna se degradéza la un'a clasa de poporu prin recunóscerea legei electorale din 1791!“ Cu ce caldura aparara unu Siulutiu, unu Mog'a, Bohatielu, Gaetanu sî altii pre multu cercat'a loru natiune! —

Sî noi totusi se fimu pasivi? Sa ne tememu, ca ni se voru periclitá drepturile? Nicidecumu! ci cu curagiu sî cu anima liniscita se luâmu parte la diet'a din Pest'a. Se desvoltâmu fratîloru activitate, sî activitate indoita, pentruca caus'a ni e sânta pentru care ne luptâmu! — (Unu românu.)

Dintre muntii apuseni 25/1 1866.

Necesitatea unui institutu de cultura sî educatiune a unui Gimnasiu pentru muntii apuseni a fostu sî este de obste sî cu multu mai tare cunoscuta, decâtu se mai amu sî eu de lipsa a mai adauge óresicare aserte nóue in privinti'a acést'a.—

Inca pela 1853 sî 1856 s'au vorbitu multe si bune in privinti'a unui gimnasiu, séu celu putînu a unei scóle reale in Abrudu, dar resultatulu pâna 'n dîu'a de adi e negativu.

Sub tempulu absolutismului s'a ivitu o idea marétia, dupa care sa se infiintieze in Câmpeni unu Gimnasiu deocamdata inferióre sî cu tempu superioru. In an. 1860 din partea Dlui Pretore de atunci Leontinu Luchi care spre acestuscopu maretiu adunase representantii a 18 comune din cerculu Abrudului prin energia sî activitatea lui deóbsce cunoscute de nou intinse cordele spre ajungerea acestui scopu, — dar ce resultatu a avutu sî acei'a incercare repetîta? nimic'a alt'a decâtu ca sî cele 2 scolutie ce au esistatu pâna acum in Câmpeni suntu pe calo de a se nimicí cu totulu.

Dar a dá la golatatea cea meritata pe toti acei'a, cari de-sî caus'a e sânta, totusi directe ori indirecte a conlucratu la acelu resultatu negativu — 'mi voiu tiné de datorintia cu alta ocasiune — de astadata insa atât'a ca prin stâruintia neobosita a Domnului Adm. Protopopescu Ioane Galu sî a Domnului Parochu gr. or. Dionisiu Adamoviciu jun. cari cu zelu adeveratu nationalu sî corespundiatoriu chiamârei celei de 3 ori sfinte de a conduce turm'a loru incredintiata intru tóte numai spre binele sî fericirea ei, totusi ne-amu apropiatu de scopulu doritu de órece acesti doi bravi barbati din buna cointielegere sî din aceea convingere adeverata „ca numai puteri unite dau unu resultatu fericitoriu“ din 1 Noem. 1865 ambe scólele elementare din Abrudu satu sî Abrudu le-au impreunatu in un'a scóla centrala de 3 clase sî prin acésta incorporare sî incuviintiare a Escelentiei Sele Domnului Archiepiscopu sî Metropolitu Bar. de Siagun'a — acésta scóla acum s'a asiediatu in centrulu Abrudului sî se frequentédia de mai bine de 150 invatiacei cu progresu salutariu. —

Invetiamentulu la scól'a acést'a se propune de Dlu Parochu gr. or. Dionisiu Adamoviciu prin care fâra de a câutá la greutâtîle impreunate cu parochi'a lui incredintiata — singuru din acelu simtiu patrioticu, care-lu caracteriséza intru tóte s'au resolvatu spre acést'a si propune invetiaturile in clas'a III pâna candu se va capatá unu individu aptu, de a corespunde chiemârei sale de invetiatoriu, — apoi de alti doi invetiatori intre care dlu Arone Cioranu inca e unu invetiatoriu de buna sperantia ear salariele in lips'a altoru fonduri s'au venite s'a infiintiatu deocamdata numai cu 200 f. v. a. pentru unu invetiatoriu din venitulu ambeloru biserici gr. or. din Abrudu sî Abrudusatu, — Ddieu numai se lumineze pe acei doi barbati bravi, cari instrinsa cointielegere cu Efori'a resp. care cu asemenea caldura a imbratisiatu si spriginitu infiintiarea acestei scoli sî pentru venitoriu, sa se scie ingrigí de cele necesarie pentru sustînerea sî inflorirea ei — ca a unei scoli care totu odata sî pentru parintii comuneloru vecine e cea mai buua ocasiune, de a-si cresce sî prunci loru cu spese mai putîne sî totu cu acelu resultatu cu care sî ia crescutu pâna ací la scólele din Bradu ori sî mai departe.

Incheiu acésta scire imbucuratóre cu acei'a dorintia ferbinte sî fratiésca provocare câtra toti inteligintii muntîloru sî cu deosebire câtra onoratii dni Preoti a Comuneloru din jurulu Abrudului, ca diacandu-le la anima inaintarea, crescerea sî propasîrea prunciloru in cultura, se imbratiosiedie cu tóta caldur'a acestu câmpu alu luminârei, lucrandu din tóte puterile intr'acol'o cà cu tempu sa se póta infiinti'a sî unu fondu dela care singuru depinde esistinti'a acestui institutu.

Dee Domnedieu cá intreprinderea acést'a salutarie se fia incoronata cu cele mai bune urmâri. (N. V.)

Pest'a 6 Fauru 1866 n.

Pepturile nabusîte de nescari pressiuni, care de unu tempu cu nerabdare astépta resultate favorabile in progresulu deosebiteloru lucruri, cá auror'a binevenita pe orisontu, inpresura sî pre Români astadi desvoltamentulu constitutiunalu, de care 'si léga sperâri inbucuratóre, de a se vedé egali indreptâtîti pe terenulu afaceriloru, cu referintia la interesele comune.

Representantii poporului românu cá nisce atleti vrednici pe câmpulu luptei ne deschidu usi'a se vedemu binele, care animéza sî pe Românii nostri de a-si vedé natiunalitatea avangiata, sî respectata de strâini cá de amici sî vecini conlocuitori, cu carii numai decâtu avemu a ferici pusetiunea nóstra, sî a ne asigurá viitoriulu.

Nu multu, sî vomu vedé, óre diet'a disolvata din 1861 avutau urmârile sale? intocmitu-sau molcomitu-sau cei ultraisti? stersau óre fatiari'a fiesce carele din inim'a sea? sî urméza óre invetiaturei sfintei scripturi „ce tie nu-ti place altui nu face“. Óre deputatii nostri toti de unu cugetu sî unu sufletu voru conlucrá la altariulu comunu, pentru binele comunu? Multu va depinde sî dela co'ntielegere, iar speranti'a ne propune lupt'a, de care Românulu nici candu nu s'a spaimentatu, ci cu fruntea radicata si-a aretatu pretensiunile sale drepte, sî cu focu in vine au doveditu inaintea lumei ca e aptu, ca e vrednicu a traí, sî de va cere binele comunu, a-si dá viétia; scie a se inchiná dreptului sî adeverului, sî a-si indepartá violinti'a dela sine.

Obiectele proiectului de desbatere s'a fâcutu, intreacelea obiecte, intâiulu punctu e adres'a, ear alu sieptelea cestiunea natiunatitâtîloru; asteptâmu, sî asteptâmu cu sete ce colóre va luá adres'a, câci d'ací se deschide calea manecârei, sî apoi asteptâmu, sî asteptâmu cu ardóre intre obiectele deosebite, ce resultatu va avé desbaterea in cestiunea natiunala; câci acést'a e unu punctu, pe care ni se basésa esistinti'a politico-natiunala, sî de ací fundamentulu de dreptu.

Sosirea Maiestâtîloru Sele prégratiosului nostru Imperatu sî prégratiósei Imperatese la Bud'a-Pest'a, ne invapaie se credemu, sî se credemu tare, ca vomu fi fericiti, ne vomu molcomí, sî ne vomu usiurá de greumentele care ne desielau pe dî ce mergeamu, sî ne va ascultá sî doririle nóstre, cá totdeun'a, sî ne va insirá sî pe noi intre progresisti, cá pe o natiune alipita de dinastia sî de

tronu, catra care Românulu totdeun'a au fostu cu fidelitate, câ câtra parintele care si pórta grija de fii.

Marinimosulu sî zelosulu nostru archipastoriu Ilustritatea Sea Domnulu Procopiu Ivacicoviciu insufletîtu de iubirea subalterniloru sei, cá totdeun'a, sî acum a venitu a depune omagiulu poporului românu la tronulu Maiestatei Sele.

Carnevalulu cu petrecerile sale resultá intermediulu dietei, balulu de curte avù Sambata in 3 Fauru succesulu seu, din ablegatii români inca fura invitati trei insí. S. F.

Principatele române unite.

Adres'a Camerei din Romani'a.

(Continuare.)

„Concessiunea bancei de scomtu sî de circulatiune, datorita initiativei Inaltimei Vóstre a fostu primita de tiéra cu o satisfactiune generala. Unu stabilimentu de creditu asiediatu pe base atâtu de puternice va esercitá o fericita inriurire asupr'a transactiuniloru generale sî mai alesu asupr'a comerciului, sî tóta tiér'a va simti fâra indoiéla binefacerile acestei folositóre institutiuni. Adunarea preocupata de interesele cele mai mari sî mai scumpe ale tierei , sperà ca, Mari'a Vóstra, veti reusî sa incoronati acésta opera financiara prin creatiunea unui stabilimentu de creditu fonciaru, care este reclamatu atâtu de imperiosu, de starea proprietâtiei rurale sî a agriculturei.

„Nuoii codici Alessandru Ioann I, voru fi un'a din binefacerile cele mai insemnatóre ale domniei Inaltîmei Vóstre. Drepturile politice sî civile ale cetâtieniloru suntu acum regulate cu precisiune , toti suntu de o potriva inaintea legei precum sî protejati de dens'a. Art. 46 din conventiune este de acum unu adeveru. Garantiile cerute dela judecatori prin nóu'a organisare judecatorésca sî prin legea de admisibilitate , promitu tierei prin sincer'a loru aplicare imbunatâtîri care erau atâtu de dorite in administratiunea justitiei ; seriositatea, inteliginti'a sî integritatea juriului chiaru dela debutarea lui, dau in adeveru garantiile cele mai serióse acusatiloru.

„Camer'a se bucura de desvoltarea data instructiunei publice. Pe lânga stâruintiele Inaltîmei Vóstre intru redicarea nivelului studiiloru literale, sciintifice, sî artistice, camer'a aru vedea cu placere ca administratiunea sa se ocupe mai alesu de imbunatâtîrea sî respândirea instructiunei primare , pentru ca clasele superióre sasi póta justificá esistenti'a loru.

„Acum, Mari'a Ta, mai multu de câtu totudeun'a, suntemu in positiune de a apretiuí libertatea presei sî a Ve rugá sa faceti pe guvernulu Mariei Vóstre a abrogá ordonanti'a, puindu pres'a sub regimulu libertâtiei sî lasandu cá delictele de presa sa se pedepsésca cá delicte comune, prin dispositiuni speciale ce s'aru puté introduce intr'unu nou capitolu in condicile penale.

„Discursulu tronului, a datu o mare parte lucrâriloru publice.

„Inaltîmea Vóstra a-ti enumeratu cu o legitima multiumire intreprinderile puse pe calea de esecutare. Adunarea impartasîndu multiumirea Mariei Vóstre ve adresédia sincere felicitatiuni pentru energic'a initiativa ce a-ti luatu in acésta impregiurare. Adunarea n'a uitatu ca drumulu de feru dela Bucuresci la Giurgiu a fostu admisu de tóte sectiunile in sesiunea convocata estraordinaru, acum vine rendulu ei a multiumí guvernului Mariei Tale, ca a concedatu acésta linie cu unu pretiu mai scadiutu decâtu celu admisu de sectiunile ei. A inmulti câile nóstre de comunicatiune ; a le face mai sigure, mai lesnicióse, mai grabnice sî mai putînu costisitóre, este a indoí resursele nóstre, este a asigurá desvoltarea prosperitâtiei nóstre. (Va urmá.)

Varietâti.

(†)

Antoniu Sanciali c. r. prefeptu montanisticu in Covasdi'a, sî representantele natîunei la diet'a din 1863/4, dupa o bóla indelungata repausà in 27 Ian. st. n. in etate de 63 ani sî in 29 Ian. se inmormentà in Hunedór'a, fiindu petrecutu de o multîme fórte mare de poporu din satele invecinate.

Repausatulu au lasatu dupa sine pre jelnic'a sotia Mari'a nascuta de Mezey sî pre fiiulu seu Antoniu, carele se afla in cualitate de auscultantu la tribunalulu din Dev'a.

Noi carii avemu acum de nou cu unu barbatu inteliginte mai putînu nu putemu a nu participá de durerea casiunata de neindurat'a sórte sî a eschiamá cu condurere: Fiai tierân'a usióra.

(Cravalu.) In Fagarasiu s'a intemplatu dupa cum spune Hztg. etc. unu evenementu tristu in dîlele din urma. Plantatorii de tabacu de ací retînu multu din tabaculu culesu sî numai o parte o lifera inaltului eraru, carele firesce ca nu li lu platesce asiá bine cá cei care lu cumpera pe sub mâna. Nu lipsescu insa sî denuntiantii, carii descopere financieriloru loculu unde se afla marf'a acést'a oprita. Acesti'a apoi se ducu pe siguru sî aflandu radica a une-ori cu mâgile tabaculu opritu sî lu confisca. Asemenea s'a intemplatu acum de curendu o denuntiatiune. Fiindu ca plantatórea suspecta nu erá acasa sî usile erau incuiate fiindu ca intra nóptea sî asiá nu mai puteau cercelá, — s'au vediutu nevoiti financierii a incungiurá (5 la numeru) sî padî cas'a preste nópte.

Pre la mediulu noptiei au inceputu a aruncá óre cine cu pietrii in ei, din cari aruncaturi s'a nascutu pre urma unu cravalu in care financierii au fostu siliti a se folosí de armele loru. Inspectorulu financieriloru capata dóue loviri in capu, iara faurulu Fulep Moise capata o umplatura de halice in spate, incâtu acum sa lupta bietulu cu mórtea.

— Telegrafulu sub-marinu. Guvernulu danesu a acordatu pentru a dóu'a óra unu privilegiu pentru stabilirea unui firu electricu sub-marinu, destinatu a pune in comunicatie Europ'a cu Americ'a. Astadi lucrârile suntu mai serióse.— Great-Eastern va plecá din nou in Iunie 1866 cu unu scopu indoitu de a aruncá unu nou firu sî de a retrage pe celu ruptu, séu de va isbutí asta gigantica intreprindere voru fi dóue fire electrice pentru tramiterea depesieloru. Lini'a telegrafica proiectata se va compune din mai multe rammificatiuni: un'a va uní Danimarka cu Norvegi'a, alt'a Danimark'a cu Engliter'a, sî a trei'a Engliter'a séu Irland'a sî Groenland'a. Chieltuielile pentru stabilirea acestui telegrafu européno-americanu suntu enorme, dar pentru ómeni cari urmaresecu perseverantia realisarea unei idei in interesulu umanitâtii miliónele de livre sterlingi suntu nimicu.

Prin perseverantie sî sacrificiuri s'a taiatu istmulu Suez. Totu prin perseverantia se va stabilí in curendu telegrafulu transatlanticu, sî nu e departe tempulu, candu vomu audî ca sî isthmulu Panama s'a taiatu.

*** Cutremurulu de Chio. O calamitate terribila isbí acum populatiunea Insulei Chio. Unu cutremuru de pâmentu a resturnatu mai totu orasiulu Chio; populatiunaa fugindu din cetatea in ruine s'a respanditu pe câmpii sî si-au intinsu corturile in aeru, p'o plóie furtunósa. Tóte zidirile s'au darimatu, afaia de cele dóue fare ale portului Chio, care fiindu construite mai solidu au resistatu la sguduire.

Nr. 4—3. **Concursu.**

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu din Comun'a Carnecea in Comitatulu Carasiului, protopresbiteratulu Oravitiei se escrie prin acést'a concursu.

Cu acésta statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

In bani gat'a: 66 fl. 40 cr. v. a. in naturale: a) 26¾ metre de cucuruzu, b) 16 ponti de lumini, c) 66 ponti de sare d) 66 ponti de lardu e) 8 stângini de lemne sî f) 4 jugere de pamentu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invatietoriu voru avé a-si inzestrá petitiunile loru concursuale timbrate cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna ací sî despre portarea loru morala sî politica, sî ale substerne Venerabilului Consistoriu alu diecesei Caransebesiului pâna in 13 Februariu 1866 cal. vechiu.

Din Siedinti'a Consistoriala tînuta in Caransebesiu la 13 Ianuariu 1866.

Nr. 5—2 EDICTU

Mari'a Teodoru Iorg'a din Rotbavu in districtulu Brasiovului, in Transilvani'a , care de 11 luni au parasitu cu necredintia pre legiuitulu ei barbatu Petru Rusu, sî pribegesce in lume, se provóca cá in terminu de 3 luni sa se infatisiedie inaintea subscrisului foru matrimoniale, câci la din contra, procesulu divortialu asupra-i pornitu, se va decide sî fâra dens'a, in intielesulu prescriseloru S. S. canóne bisericesci.

Brasiovu in 22 Ianuariu 1866.

Forulu matrimoniale gr. res. alu Tractului protopopescu alu Brasiovului II.

Ioann Petricu Protopopu.

6—1 **Concursu de licitatiune.**

In 12 Aprile 1866 st. n. la 10 óre ante amédi, se va tiné in curtea metropolitana din Blasiu, minuend'a licitatiune pentru cladirea unui podu de lemnu peste tîrnav'a mare, tinatoriu de Dominiulu archiepiscopescu.

Computulu speseloru de dîdire — luandu afara materialulu de lemnu nelucratu, care se va prestá de câtra curte — face 8430 fl. v. a. —

Concurentii P. T. Domni maestrii de dîdire , pe lânga depunerea vadiului de 10% — cu ocasiunea licitatiunei tînende, au de a produce documentele despre sciinti'a architecturei, sî unu documentu legalu despre cautiunea de 8430 fl. v. a. —

Planulu , Computulu sî celelalte conditiuni se potu vedea la tóta un'a óra in Cancelari'a Provisoratului subscrisu. —

Provisoratulu Metropolitanu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 29 Ian. (10 Febr.) 1866.

Metalicele 5%	61	95	Actiile de creditu	147	40
Imprumutulu nat. 5%	65	05	Argintulu	102	
Actiile de banca	774		Galbinulu	4	89

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca'. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 10. ANULU XIV.

Sabiiu, in 3/15 Februariu. 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Proiectulu de adresa din diet'a Ungariei.

Acestu proiectu face rotund'a prin tóte dîuariele. Elu cuprinde 58 de alinee. Debatte vedemu ca-lu reasuma in tipulu urmatoriu:

Alinea 1—6 esprime multiamit'a pentru simtiementulu constitutiunalu manifestatu alu monarcului si speranti'a plina de incredere, ca acestu simtiementu si intielepciune a Domnitoriului va stá dietei intr'ajutoriu si o va spriginí, cá sa póta deslegá problem'a sea cea momentósa si fórte ingreunata de impregiurâri.

Alinea 6—12 se ocupa de basea de dreptu comuna, carea este alésa chiaru si in cuventulu de tronu p. n. de punctu de manecare: de sanctiunea pragmatica. Tîntele de capetenia ale acelei'a suntu: garantarea successiunei la tronu si securitatea tuturoru regateloru si tieriloru neimpartîbile si nedespartîbile. Lânga aceste tînte de capetenia insa mai cuprinde santiunea pragmatica o idea principala asemenea momentósa si esentiala, sustînerea nevatemata a autonomici Ungariei cu privintia la dreptulu de statu si la administratiune. A aduce in armonia autonomi'a cu securitatea monarchiei, e problem'a dietei, carea are asemenea de punctu de manecare sanctiunea pragmatica si carea (dieta) va avé totdeun'a dinaintea ochiloru drepturile prescrise prin acea sanctiune.

Alineele 13—17 suntu dedicate afaceriloru comune. Recunoscu esistinti'a afaceriloru comune, esprimu dorinti'a, cá si in tierile ce nu se tînu de corón'a Ungariei, câtu mai curendu se intre constitutiunalismulu faptice in viétia si cuprindu dechiararea formala, ca diet'a sa pasiésca fâra amanare la elaborarea unui proiectu, a cârui obiectu sa fia statorirea si modulu de pertractare a afaceriloru comune.

Aline'a 18—20 se ocupa de diplom'a din Oct. si patent'a din Fauru. Se recunósce grandiositatea diplomei din Octobre cá fundamentulu constitutiunalismului aceloru tieri, ce nu se tînu de corón'a ungurésca, se accentuéza insa totodata ca constitutiunea ungurésca nu-si are inceputulu in diplom'a octobriana. In privinti'a cuprinsului acelei'a, dechiara proiectulu, ca acel'a (cuprinsulu) mai multu detrage legislativei unguresci, decâtu pretinde garantarea scopuriloru esprimate in sanctiunea pragmatica si ca primirea determinâriloru si principieloru diplomei aru trage dupa sine nimicirea constitutiunei, autonomi'a constitutiunala si independinti'a legala a Ungariei. Patent'a din Fauru e aspru critisata din tóte privintiele si desemnata de neaceptavera; intr'aceea esprima de nou voi'a de a substerne Majestatei Sele o astfelu de propunere de modificare in intielesulu provocârei din cuventulu de tronu, ceea ce sa aiba insusîrea de o parte de a garantá autonomi'a Ungariei, de alta parte de a corespunde conditiuniloru de viétia a monarchiei.

Cu aline'a 30 se intórce proiectulu câtra afacerile curatu unguresci. Alinea 31 esprima ca e gat'a la revisiunea legiloru din 1848; dar alinea 32 se róga totusi de faptic'a restaurare a constitutiunei. 33—41 cuprinde natiunalitâtîle si cestiunea confessiunala si materiala, referinti'a fatia cu Transilvani'a si cu regatulu triunitu si rugarea pentru o amnestia. 42—47 tratéza cestiunea ministriloru respunsabili si se róga de instituirea acestor'a, pecandu 49 arunca o privire asupr'a inriurintiei, ce aru avea negarea acestei rugâri asupr'a cursului desbateriloru dietali. 50—55 petitiunéza dupa restaurarea administratiunei autonome a municipieloru si dîce, ca de ide'a acést'a suntu insufletîte tóte institutiunile Ungariei. 56—58 asigura de nou, ca diet'a e gat'a a implini totu ce este spre garantarea scopului esprimatu in sanctiunea pragmatica, si afirma, ca este petrunsa de cea mai sincera loialitate.

Evenemінte politice.

Sabiiu 2 Fauru.

Lupt'a alegeriloru pentru dieta curge de tóte pârtîle si credemu ca inca in nrulu viitoriu vomu puté comunicá unele resultate. Nu putemu trece preste o impregiurare, care ne supera reu. Acést'a e scirea, ca in unele pârti se afla si români de acei'a, cari cá sa si faca destulu ambitiunei individuale si sa fia alesi deputati, se invoiescu la sacrificarea deputatîloru de românu chiaru in cercuri de acelea, unde românii suntu in o majoritate insemnata. Semnalâmu lucrulu deocamdata in sperantia, ca acést'a va remané numai o scire góla si ni-aru pârê reu, candu amu fi nevoiti a cnará fapte de aceste umilitóre.

Cas'a magnatiloru in Pest'a se dîce ca voiesce a dá o adresa separata de a casei deputatiloru. In acésta adresa sa se accentueze acele legi din 48 ci nu mai potu suferí nici o schimbare, precum casarea sarcinelu urbariale, contributiunea generala si egalitatea inaintea legei. In contr'a adresei separate se opusera unii magnati dintre cei adunati la Mailath in o conferintia. Pe Duminec'a trecuta erá invitati mai multi magnati la cont. Szapari la o conferintia. Eri s'a tînu siedintia in cas'a magnatiloru. Contele Festetici au proiectat o adresa separata si alegere de 30 membri pentru o comissiune a adresa. Contele Pálfy propune, cá sa se astepte adres'a casei deputatiloru.

Propunerea Cont. Festetici vine la votu nominalu si se primesce cu 136 voturi contra 53.

In diet'a Croatiei curge desbaterea speciala. In 9 Fauru se desbatura alinele atingatóre de dreptulu de statu si invinsera fusionistii (unionstii) cu majoritate de 5 voturi. Episcopulu Strosz-mayer votà cu fusionistii, metropolitulu Masîrevici nu au fostu de fatia la votare.

Din cele din afara inregistrâmu astadi ca in Romani'a dîu'a de 24 Ianuariu au decursu in linisce. Aflâmu de alta parte ca ministeriulu si-a datu in corpore dimisiunea si Domnitoriulu au primit'o. Pâna acum inca nu se scia cine va fi insarcinatu cu compunerea unui cabinetu nou.

Dela diet'a Ungariei.

(Cor. orig.)

P e s t'a in 8 Fauru 1866. Dupa o pausa de mai multe dîle cas'a de josu tînù astadi siedintia, carea e unic'a de insemnatate mai mare intre siedintiele tînute dela deschiderea dietei. Deputatii erau representati in numeru frumosu; — presiedintele Szentiványi deschide câtra 11 óre siedinti'a, si dupa autenticarea protocolului siedintiei din urma, raportéza, ca deputatiunea tramisa spre salutarea Majestâtîloru, dupa ce s'a impreunatu cu deputatiunea casei de susu, a fostu primita de Majestâtîle Sele in 1 Fauru cu gratia imperatésca, si pune pre mésa atâtu vorbirile conducatoriului deputatiunei, a primatelui, câtu si respunsurile gratióse ale Majestâtîloru, cari se cetescu prin notariulu Vilelmu Toth. In tempulu acest'a intra in sala Franciscu Deák, carele fù primitu din partea deputatîloru cu esclamatiuni de bucuria.

Dupa cetirea vorbiriloru anuntia vice-presiedintele, Conte Iuliu Andrasi, ca comis iunea, alésa pentru redigerea unui proiectu de adresa, si-a finitu lucrarea, si densulu cá presiedintele acestei comissiuni pune pre més'a casei proiectulu de adresa, rogandu deodata pre Csengeri, notariulu comissiunei, cá sa cetésca proiectulu. Acest'a, ocupandu locu intre notarii dietali, cetesce proiectulu de vr'o trei cóle, fiindu adese-ori intreruptu de esclamatiuni „Sa traésca.“ Dupa cetirea lui presiedintele Szentiványi comunica casei, ca proiectulu acest'a se va impârtî intre membrii dietei, cari suntu rogati a se aduná pre Joi'a venitóre la siedintia, candu se va incepe desbaterea asupr'a adresei Unii dintre deputati dorescu, cá desbaterile sa se incépa mai curendu, si fiindu provocati de Deák sa-si motiveze dorinti'a, o motivéza prin deputatulu Treffort intr'acolo, ca desbaterile s'aru pôté incepe dupa 48 de óre, fiindu objectulu mai multu cunoscutu, decâtu necunoscutu, si apoi fia-care ablegatu pôte studiá proiectulu in 48 de óre. Venindu tréb'a la votisare, majoritatea a fostu pentru amanarea siedintieloru pre Joi'a venitóre.

In fine s'a verificatu Emanuilu Goszdu, alesu in cerculu Tinc'a, comitatulu Bihorului si Petru Slavici, neluandu-se in socotintia protestele sosite, câror'a li-au lipsitu documintele, avendu inca partitele contrarie dreptulu, de a-si documentá protestele in tempu de 30 de dîle si cu aceste, dupa ce s'a datu inca dep. Lugosiului Andreiu Mocioni concediu pâna in 20 Martiu, s'a inchisu siedinti'a. —

P e s t'a in 9 Fauru 1866. Au trecutu dela deschiderea dietei dóue luni, si tempulu acest'a s'a umplutu mai multu cu verificârile. Abiá ieri se tînú siedinti'a intâi'a de o mai mare insemnatate, carea avù de objectu cetirea proiectului de adresa la vorbirea de tronu din 14-lea Decembre a. t. Proiectulu acest'a e redesu de o comissiune de 30 de membrii din tóte partitele, dar

pre lânga tóte aceste amu poté dice sa ne mustre consciinti'a, ca e mai multu elaboratulu lui Deák. Elaboratulu acest'a, ce e dreptu, e numai proiectu de adresa, dupa convingerea nóstra elu s'aru poté privi de insa-si adres'a, — sî la desbateri se va mai modificá ici colé, pre lânga tóte ca temu, ca desbaterile nu voru fi atâtu calificate, de a face mai trâmutâri in proiectulu comissiunei, câtu va luminá mai de apr alineele lui. N'amu avutu multu tempu de a studiá proiectulu est'a, sî de aceea ne retinemu a ne face observatiunile nóstre ai detâiate asupr'a lui, vomu amintí insa aceea, ce póte omulu servá la prim'a vedere.

Proiectulu acest'a, scrisu intr'unu u mai moderatu decâtu adresele dóue din 61, e mai multu unu doir a natiunei magiare, decâtu a tierei unguresci, sî contîne mu tu aceea, ca adresele dietei trecute, din cari citéza in mai mul locuri, — cu unu cuventu, nu se departe nici o palma de locu a principiele dualismului, ci voiesce sa imparta monarchi'a in dó pârti. Nu vremu sa dícemu, ca e calificatu, de a nu conduce la pacare, dar nici aceea nu potemu afirmá, ca de dupa densulu s'a poté intemplá impacarea. Intru adeveru e unu pasiu de apropie câtra impacare, dar nici vorb'a de impacarea espresa in vorbirede tronu. Dar acést'a nu face nimic'a, câci precum se poté usioi vedé din tonulu proiectului, adres'a acést'a nu va fi cea de pre ma.

Proiectulu dupa ce multiamesce Majestâtii ele pentru cuvintele parintiesci, cu cari Maiestatee Sea a binevoitu sa deschida diet'a presenta; dupa ce multiamesce mai departe, ca aiestatea Sea a alesu sî a recunoscutu de bas'a comuna sanctiu a pragmatica, sî a asecuratu, ca intregitatea corónei unguresci va emâné nevatemata; dupa ce recunósce ca esistu afaceri, „cari atin atâtu Ungari'a, câtu sî pre celelalte tieri de sub sceptrulu Maiestâtii Sele"; dupa ce nu póte primí diplom'a din 20 Octobre 60 sî patent'a din 26 Februariu 61, de óre ce aceste aru anulá constitutiunea tierei, autonomi'a ei constitutiunala sî nedependinti'a-i legala dupa ce esprima dorinti'a natiunei unguresci pentru incoronarea regelui, vine la alineele pentru noi cele mai interesante, la revisiunea legiloru din 48 sî la uniunea Transilvaniei. Despre cea d'antâiu dîce: „Scimu sî simtîmu fórte, ca legelatiunea nóstra are sî in privinti'a intereseloru nóstre spirituali multe de intregitu sî de coresu. Ne vomu nisuí a face tóte, ce pretinde bunulu patriei, sî ce ne impune detorinti'a nóstra de cetâtieni. Condusi de principiele fundamentali ale constitutiunei vomu avé totudéun'a de cinosura in activitatea nóstra dreptatea sî cuveninti a fatia cu tóte clasele cetâtieniloru fâra destingere de natiune sî limba. Anume vomu luá in consideratiune aceea, ce amu dîs'o sî in umilit'a nóstra adresa din 1861: „c a s i m t i e m e n t u l u n a t i u n a l u, c a r e d i n d i i n d i t o t u m a i t a r e s e d e s v ó l t a, p r e t i n d e a t e n t i u n e sî a s t a d i n u s e m a i p ó t e m e s u r á c u m e s u r 'a s é u c a n t a r i u l u t e m p u r i l o r u t r e c u t e, sî d e d u p a l e g i l e v e c h i." Nu vomu uitá, ca locuitorii nemagiari ai Ungariei inca suntu cetatienii Ungariei, sî vomu statorí sî detiermurí dupa dreptate prin lege tóte acele, ce pretindu in privinti'a acést'a interesele loru sî interesulu comunu alu patriei. La statorirea legiloru acestor'a vomu urmá principieloru de dreptate sî fratietate."

Cu dorere cauta se observâmu, ca comisiunea intru inceputu a trecutn cu vederea pasulu acestu momentosu sî numai la espres'a dorintia sî cerere a ablegatîloru români, cari, dupace s'au constituitu sub presiedinti'a lui Antoniu Mocioni, au tramisu trei barbati de incredere, pre presiedintele Antoniu Mocioni, Vincentiu Babesiu sî pre notariulu conferintieloru Aureliu Maniu, cá sa se intieléga cu comissiunea de 30 sî respective cu Deák despre pasulu acest'a. Barbatii acesti de incredere au pretinsu sî recomendatu aceea, ce amu fi doritu sî noi, adeca cuventulu: e g a l'a i n d r e p t a t î r e sa vina pusu espresu in proiectu, insa la obiectiunea lui Deák, ca egal'a indreptatîre nu e ce-va definitu, sau indestulitu cu isvorulu egalei indreptatîri, c u d r e p t a t e a sî f r a t i e t a t e a. Ablegatii Serbi inca s'au indestulitu cu pasulu acest'a, cu care generalminte potemu fi c a m indestuliti. Vomu vedé insa cum se va lamurí tréb'a la deslegarea definitiva, la statorirea legiloru in privinti'a natiunalitâtîloru, insa noi pre lânga tóte, ca nu suntemu optimisti, credemu, ca intrebarea natiunalitâtîloru se va deslegá intr'unu modu multiemitoriu, sî acést'a cu atâtu mai vertosu, cu câtu pre de o parte fratii serbi mergu cu ablegatii nostri mâna 'n mâna, cu cari pâna acum'a au tînutu conferintie mestecate sî se intielegu fórte bine, iara de alta parte amu intielesu din funte securu, ca Deák s'a esprimatu inaintea unui barbatu de incredre alu nostru, carele si-a facutu observatiunea, cum de comisiunea natiunalitâtîloru e un'a dintre cele din urma, chiaru dupa comisiunea pentru codificarea legiloru, pâna ce dens'atrebuiá sa ocupe locu intre cele d'antâiu, — ca acést'a au pretinsu privintie politice, sî indata ce comissiunea si va fi gatatu lucrârile, intrebarea natiunalitâtîloru va vení pre tapetu, sî ca ori se va intemplá impacarea, ori nu, natiunalitâtîle voru fi indestulite, cá sa nu mai aibe causa a dîce, ca magiarii voiescu sa predomineze in tiéra, sî sa nu-i mai mustre, ca densii suntu tirani.

Despre alu doilea pasu pentru noi fórte momentosu, despre uniunea Transilvaniei dîce proiectulu urmatórele:

„Primesce Maiestatea Ta multiamirea nóstra sî pentru acea ingrigire inalta, de dupa care Ti diace la anima regularea definitiva a referintieloru, purcediatóre din uniunea Ungariei sî a Transilvaniei. Bas'a acestoru referintie au pus'o acele legi, cari s'au facutu in 48 in privinti'a uniunei Ungariei sî Transilvaniei cu invoirea reciproca a ambeloru tieri sî cari legi le-a sanctiunatu serbatoresce regele nostru. Multe suntu inca de facutu in privinti'a acést'a sî noi nu ne indoimu, ca avemu cea mai mare lipsa de precautiune sî de cugetare seriósa, ca sa putemu ajunge o intielegere drépta, care sa liniscésca pre toti. La consultârile in privinti'a uniunei ne va conduce simtiulu amórei fratiesci, sî speranti'a nóstra se baséza in credinti'a, ca nime nu va pretinde dela noi ce-va, ce aru puté periclitá principiele fundamentali ale constitutiunei nóstre.

Conchiamarea Croatiei sî a Transilvaniei la díet'a tierei a delaturatu o pedeca mare, care in anulu 61 mai multu a statu in calea activitâtii nóstre legelatórie."

Precum se vede, pasulu in privinti'a uniunei Tranniei e chiaru asiá de confusu, precum n'amu potutu multu pricepe nici din vorbirea de tronu, care a fostu fórte cu mare reserva in tóte acele, ce s'au atinsu de Tranni'a. Cu ocasiunea desbateriloru se va lamurí pasulu acest'a sî atunci ni vomu poté face observatiunile nóstre; mai alesu amu dorí sa vedemu mai esplicatu acea credintia, „ca nime nu va pretinde dela noi ce-va, ce aru poté periclitá principiele fundamentali ale constitutiunei nóstre."

Noi precâtu scimu, Transilvani'a e conchiamata numai ad hoc pentru incoronare, eara autonomi'a ei va remané sî de ací incolo nevatemata, sî acést'a se vede sî din acea dispusetiune, ca diet'a Ardélului esiste sî acum'a, de-sî nu va tîné siedintie pâna dupa incoronare.

Proiectulu si aduce inca aminte de interesele materiali ale tierei; cere mai departe amnestía pensru judecatii politici; — cere continuatatea de dreptu in intielesulu legiloru tierei, sî anume ministeriu respundiatoriu sî restaurarea municipieloru. Despre tóte aceste vomu vorbí cu ocasiunea d'antâiu.

Protocolulu

Siedintiei Comitetului Associatîunei tranne române tînute in 6 Februariu 1866 c. n. sub presidiulu Ilustritatei Sele D. Consiliaru Petru Manu, fiindu de fatia DD. membrii ai Comitetului: Il. Sea D. Consiliariu Pavelu de Dunc'a, Rvrd. D. Nicolau Popea D. Cassieru la cass'a provinciala Gabr. Vajd'a, D. Dr. Ioann Nemes, DD. prof. Zacharia Boiu I. Popescu sî Nicolau Cristea; apoi Secret. Il I. V. Rusu sî D. Cassieru alu Associatîunei Const. Stezaru.

§ 9. Domnulu presiedinte presentéza conspectulu despre starea casei Asoc. pre tempulu acestei siedintie. Din acestu conspectu se vede, ca cass'a Asoc. dupa subtragerea erogateloru de pân'acum — are in propritatea sa sum'a de 22.927 f. 42 xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 10. Secret. Il dupa ce aduce inainte, ca conspectulu despre toti membrii Assoc. cumu sî despre tóte ofertele sî colectele fâcute in favórea Assoc. — dela prim'a urdîre a ei pâna la adun. gen. dela Abrudu tînuta in an. tr. — e gat'a sî se póte numai decâtu dá tipariului; totdeodata descopere cumca densulu fiindu de opiniune, ca cu asta ocasiune, in fruntea acelui conspectu spre chiarificarea lucrului aru fi cu cale, cá sa se premitia sî nescari desluciri in forma de introducere, s'a aflatu indemnatu a-si formulá testulu respectivu carele doresce alu aduce la cunoscinti'a Comitetului.

C o n c l u s u. Cetindu-se testulu compusu de Secret. Il in chipu de introducere la dîsulu conspectu, s'a aflatu acel'a de corespundiatoriu din partea Comitetului, sî s'a precisu a se tiparí in fruntea conspectului edandu. Cercetandu-se sî intregu operatulu, carele e lucratu pre bas'a acteloru sî protocóleloru resp. cu unu studiu sî petrundere démna de tóta consideratiunea, s'a aflatu acel'a de bunu sî acomodatu, atâtu in forma câtu sî in cuprinsulu seu, ca-ce acestu conspectu va dá o icóna chiara on. publicu românu, despre tóta starea sî impregiurârile acestui i n s t i t u t u n a t i u n a l u. —

Ear Dlu Casieriu, carele si-a datu tóta silinti'a la compunerea acestui operatu i se esprima protocolarmente multiamita din partea Comitetului. —

§ 11. Dlui membru alu Comitetului Dr. Ioane N e m e s i u, fiindu insarcinatu inca in siedinti'a din 3 Oct. a. tr. § 69 a esaminá de nou actele procesuali relative la o detoria activa a lui Georgiu V i s i'a de 300 f. v. a. oferita in favórea fondului Asoc. referéza, cumca DSea a esaminatu cu tóta scrupulositatea resp. acte sî din cuprinsulu acelor'a s'a convinsu, cumca de-sî procesulu s'a castigatu in favórea Asoc. prin staruinti'a sî zelulu Dlui advocatu plenipotentiatu alu Asoc. Ioane Gozmanu, totusi sum'a pretinsa dela detorasii Catarin'a P u r e c e si Vasiliu C u r e s i u din B e i u s i u, nu s'a potutu esecutá, din causa ca detorasii suntu lipsiti cu totulu de avere. —

Deci DSea cá referinte e de opiniunea, cá actele procesuali sa se pastredie pâna la alta ocasiune favoritóre candu detorasii venindu la stare materiala, — sa se trateze de nou esecutiunea. —

C o n c l u s u. Comitetulu primesce opiniunea Dlui referinte in asta privintia, insa fiinduca Dlu Georgie V i s i 'a cere a i se da

diploma de membru fundatoru, asiá Comitetulu, fiinduca sum'a de 300 fl. v. a. daruita de numitulu Georgie V i s i 'a, din causele constatate de Dlu referinte, pre bas'a acteloru, nu s'a potutu incassá pâna acum la fondulu Asoc. decide a se incunosciinti'a numitulu daruitoriu despre intrég'a stare sî totu cursulu lucrului, cu aceea observare, ca Comitetulu in sensulu § 6 p. 1 din statutele Asoc. nu se afla in poterea a edá diplome de membru fundatoriu pâna ce nu s'a incasatu sum'a defipta pentru membrii fundatori.—

Déca insa DSea dupa cum s'a dechiaratu sî cu ocasiunea adunârei gen. dela Abrudu a. tr. are intentiune de a se face membru f u n d a t o r i u alu Asoc., binevoiésca pre lânga sum'a platita pâna acum, a mai respunde inca ratele restante, pâna la complanarea sumei defipte pentru membrii f u n d a t o r i prin § 6 p. 1) din statute — subtragandu-se insa din sum'a respunsa, procentele cuvenite dela prim'a sea insinuare pâna la respunderea sumei totale— sî atunci i se va dá diplom'a dorita de membru f u n d a t o r i u.—

Pâna atunci la dorinti'a propria conformu statuteloru Asoc. i se póte dá numai diploma de m. ord. alu Asoc. cá atare fiindu trecutu sî in conspectulu tiparindu alu membriloru Asoc. —

Totu Dlu Dr. Ioane N e m e s i u reportéza cumca comissiunea insarcinata din partea Comitetului in siedinti'a din 3 Octobre a. tr. § 69 cu primirea bibliotecei Asoc. dela fostulu bibliotecariu sî archivariu Visarionu R o m a n u sî transpunere acelei'a la noulu bibliotecariu sî archivariu Dlu Nicolau C r i s t e a si-a implinitu missiunea sea presentandu totudeodata actulu de transpunere subscrisu din partea membriloru acelei comissiuni.

C o n c l u s u. Raportulu se ia spre sciintia, se incredintiéza insa noului bibliotecariu cá tóte jurnalele venite in folosulu bibliotecei Asoc. sa le puna in ordine sî sa ingrijésca a se legá laolalta dupa fia-care anu, sî numerii ce lipsescu sa se completeze, procurandu-se séu dela redactsunile resp. séu dela privatii cari i voru fi avendu.

§ 13. S e c r e t. II dupa ce aduce inainte cumca Asoc. inca din an. 1864, se afla in posessiunea unei copie autentice din testamentulu repausatului D. Georgiu A n c a n u negotiatoriu in B r a s i o v u, carele a testatu in folosulu fondului Asoc, 100 fl. v. a. sî dupa ce espune totu deodata ca purtatoriulu de firm'a repausatului testatoriu anume D. negotiatoriu Ioane T e c l u, pre bas'a testamentului resp., in urm'a decissiunei aduse in siedinti'a Comitetului Asoc. din 6 Septembre 1864 § 47 sub dto 6 Septembre nr. 132 prot. act. — 1864, a fostu poftitu a asolví in primirea Asoc. sum'a testata — neavendu aceea provocare nici unu resultatu pâna acum, face propunerea — cá sa se repetiésca de nou provocarea. —

C o n c l u s u. Comitetulu aproba propunerea Secret. II, sî decide ca numitulu Dnu cá eredele testatoriului sa se poftésca de nou prin Dlu colectoriu sî Protopopu in B r a s i o v u Ioane P e t r i c u, a respunde sum'a testata. —

§ 14. Secret. II reportéza despre banii incursi la fondulu Asoc. de pe tempulu siedintiei din urma, pâna la siedinti'a presente sî anume:

a) Prin Dlu Protopopu sî colectoriu Ioane Tipeiu, s'a tramesu la fondu 10 fl. v. a. cá taxa restanta de m. ord. pre an. 1864/5 pentru doi membrii ordinari (vedi publicarea Secretariului nr. viitoriu alu Telegrafului Romanu).

b) Deadreptulu la cass'a Asoc. a incursu parte cá taxa de m. ord. pre an. $186^{4}/_{5}$, $186^{5}/_{6}$, parte pretiulu 1 Esempl. a acteloru adun. gen. I, II, III, IV, sum'a de 16 fl. 30 xr. v. a. (vedi sî publicarea Secretariatului.) —

Se ia spre sciintia.

§ 15. Domnulu Prof. Zach. B o i u, daruesce in folosulu bibliotecei Asoc. unu esemplariu din opulu seu intitulatu „Carte de lectura pentru scólele populare române."

C o n c l u s u. I-se esprima Dlui daruitoriu recunoscintia din partea Comitetului. —

§ 16. Directoratulu Asoc. literarie din A r a d u cu privire la scrisórea acestui Comitetu din 15 Decembre 1865 nr. 69, prin care acelasi Directoratu fù intrebatu, ca óre tinerii Ioane N i c h i t 'a sî Procopiu L a z 'a primescu ce-va stipendia din fondulu acelei Asoc. pre an. scolasticu curente $186^{5}/_{6}$? sub dto 1/13 Ian. a. c. nr. 86 respande: cumca numitii tineri nu potu contá pre ajutoriu din partea Asoc. literarie aradane in casulu, déca li se voru dá stipendiale avute din partea Asoc. tranne române. —

Se ia spre sciintia cu provocare la conclusulu acestui Comitetu din 2 Ian. 1866 § 3 prin care li s'au asignatu avutele stipendii.—

§ 17. Cass'a Asoc. reportéza despre interesele incassate la fondulu Asoc. dupa Cuponii urmatóreloru obligatiuni de statu sî anume:

a) Dela obligatiunile urbariali tranne dupa Cuponii dela 1 Ian. 1866 cu sum'a capitale de 2700 fl. m. c. dupa subtragerea 7% s'a incassatu in B. N. 65 fl. 91 xr. v. a.

b) Dela obligatiunile imprumutului de statu cu C u p o n i i din 1 Ian. 1866 dupa sum'a capitala de 920 fl. m. c. subtragandu-se 7% s'a incassatu cá interese 66 fl.: 11. 5 xr. in b. n. sî 22 fl. 25 xr. in argintu.

Se ia spre sciintia.

Cu acestea siedinti'a Comitetului Asoc. s'a inchiatu pre la $7^{1}/_{2}$ óre sér'a.

Sabiiu in 6 Februariu c. n. 1866.

P e t r u M a n u m. p. presiedinte Int. — I o a n e V. R u s u Secr. II:

S a b i i u 30 Ianuariu. Astadi se serbà incheiérea semestrului primu. Dupa sant'a liturgia toti clericii sî pedagogii dimpreuna cu corpulu professoralu sî seminariulu procesera in Seminariu in sal'a cea mare. Acolo intonara clericii sî pedagogii o cantare frumósa dupa aceca se suí clericulu din anulu primu G. Pareu sî dissertà asupr'a temei „scól'a populara sî conducatorii ei". Dupa acést'a urmà unu choralu intonatu de choru sî indata dupa acést'a declamà cler. an. II. I. Bacila o poesía ocasiunala, dupa care urmà disertatiunea clericului din an. II. N. Fratesiu asupr'a temei „ce este preoti'a". In fine P. O. D. Directoru seminarialu I. Hanni'a, aruncandu o reprivire asupr'a esameneloru trecute sî asupr'a sporiului ce s'a pututu vedea cu ocasiunea acelor'a, aretà deodata, ca disertatiunile tienute suntu dovéda de unu pasu inainte in desvoltarea sî progressulu institutului sî ca mesur'a acést'a prevediuta decâtra Inspectoratulu supremu in instructiunea data din parte-si corpului professoralu seminarialu in anulu trecutu, este binefacatoarie.

Trebuie sa insemrâmu, ca amesuratu programului publicatu in nr. 7 alu foiei nóstre, inca s'a deschisu cu o solemnitate, cá cea de mai susu atinsa sî ca cu acea ocasiune disertà cler. anulu III I. Petrascu asupr'a temei „relatiunea omului cu Ddieu".

Considerandu mijlócele disponibile sî apretiandu fâra partinire tóte trei elaboratele marturisimu, ca acelor'a nu le-a lipsitu nici decâtu profundimea receruta, asiá nici chiaritatea ideiloru, precum nici ilustratiunea cea bine nimerita cu provocâri la trecutu sî la viéti'a practica precum sî cu citate din scriptur'a sânta sî unde disertatorii au aflatu de lipsa sî din classici.

Impregiurârile nóstre ne restringu sî nu ne concedu a merge mai departe in apretiarea acestoru fapte sî incheiâmu cu esprimerea dorintiei, ca biseric'a sî natiunea sa fia norocita a posede totu atari teneri in seminariele sele, cari cu simtiulu loru moralu sî moralisatoriu se stermine reulu sî neajunsele, care s'aru mai fi furisiatu in aceste gradini ale viitoriului, pentrucá semanti'a cuventului sa fia sementia intréga sî curata sî se aduca frupte bune sî folositóre!

S a b i i u in finea lui Ianuariu.

Multu Stimate Domnule Redactoru!

Precum au insciintiatu „T. R." in nr. 7 tinerimea româna studiósa la Academi'a c. r. numera cu unulu mai putinu. Tinerulu plinu de sperantia Ioann Tiss'a juristu in anulu alu IV au trecutu la cele eterne. Casulu acestu tristu me silesce de a aduce la cunoscinti'a publica sî a trage atentiunea barbatîloru natiunali (adeca a aceloru barbati, in a câroru mâna jace sórtea natiunei mai alesu) asupr'a unei cercustâri triste sî daunacióse.

Repausatulu in Domnulu fù la inceputulu studieloru sele academice asiá norocosu, de a capetá unu ajutoriu din cele infiintiate de órecâti-va barbati marinimosi din Muresiu-Osiorheiu, câroru Ddieu le va resplâti acea fapta marinimósa. Fiindu insa acelu ajutoriu de 80 fl. v. a. numai pe tempu anumitu datu sî espirandu terminulu cu decursulu anului scolariu trecutu, repausatulu se afla la inceputulu anului scolariu curinte fâra nici unu mijlocu, câci pârintii sei decum sei póta dá, dar sî ei singuri din caus'a secetei rebdau. Cu sanetatea struncinata, fâra mijlóce, cutédia acestu tineru bravu a continuá carier'a studieloru, sperandu ca dóra dela Asociatiunea rom. trans. i se va aplacidá unu stipendiu, insa dorere O. Comitetu nu fù in pusetiune de a-i implini ultim'a lui sperantia, din causa, ca onor. Adunare a Asociatiunei tînuta in Abrudu au stersu trei stipendii menite pentru juristi — din causa, precum s'au esprimatu unu D. membru alu acei Adunâri, ca acum avemu juristi destui (?). Cine va audî de acésta esprimare i s'a parea necredibila, insa — de-sî nefundata — in adeveru s'au dîsu sî bine auditu. Nu se póte esplicá, ca de ce óre adunarea din Abrudu si-au pusu de cinosura a micsiorá numerulu stipendieloru, séu au gânditu, ca in estu modu va inflorí scopulu Asociatiunei „pentru cultur'a sî inaintarea poporului românu"? Óre prin adunarea de bani se va ajunge atare scopu? Eu nu credu. Pâna candu natiunea româna nu va avé barbati destui, a câroru poteri spirituali se ajute spre ajungerea scopului acestui, pâna atunci banii suntn unu capitalu mortu. Unu capitalu de capacitâti sî atunci se voru gâsí bani.

Amu auditu din pruncia-mi, ca Românii Ardeleni in ori sî ce direptiune au fostu cei d'antâiu, sî pre ei i-au imitatu ceialalti români; o frumósa conduita. Acestei'a reputatiuni a Ardeleniloru i-au datu prim'a lovitura siedinti'a a dóu'a a adunârei din Abrudu, care au inceputu a scurtá budjetulu Asociatiunei tocm'a in acea parte unde nu trebuea. Privésca omulu la fratii din Ungari'a, cum ei cu tóte poterile i-si ajuta tinerimea la ajungerea metei scientifice sî Asociatiunea tinera din Aradu cum lucra in asta privintia.

Intorcendu-Te cu privirea dela acestu spectacolu frumosu sî plinu de lauda — la starea studintiloru Ardeleni trebue sa se umple ori sî cine cu gele, vediendu-i lasati in prad'a sortii sî a ne-

cadiuriloru lipsei sî seraciei. Fondulu pentru ajutorirea juristiloru seraci, care numerá odata la mii, esista póte numai cu numele, apoi mai vine sî adunarea dela Abrudu cu imputînarea putîneloru la prea putîne stipendii. Prea putîne pentru aceea, câci a ajutá pre cei seraci din o suta juristi cu 7 sî acum 4 stipendii — e cu neputintia.

Aceste credu ca suntu destule pentru de a-si potea esplicá casulu mortii de toti consotii iubitului tineru Ioann Tiss'a. Acest'a este acum alu doile casu intre juristii Sabieni, in care nu bóla imediatu, ci lips'a au seceratu doi tineri bravi sî au lipsitu natiunea de nisce poteri fórte cautate in tempuri grele. Séu e óre de a trece cu vedere asiá casuri, candu unu tineru adapatu cu sciintia se duce la cele eterne inainte cu putînu de momentulu acel'a, candu erá gat'a de a-si oferí poterile sele binelui patriei sî natiunei, sî acést'a, vai! numai din o causa usioru evitabila.

Dreptu accea voiescu prin aceste ordine de a face atenti, de-sî nu me tînu competinte, insa vediendu ca nime altulu nu o dîce, pre intréga inteligintia rom. din Ardélu, cá interesandu-se mai inadinsu de cursulu studieloru tinerimei sî a mijlócdoru ei, in estu modu sa scutésca natiunea de atari perderi nereparabile. R. . . .

Amu fostu recercati de a publicá aceste sîruri de mai susu pe responsabilitatea on. tramitiatoriu. Dupa parerea nóstra acestea invólva responsabilitatea inteligintiei de nemrocirile, cari lovescu din candu in candu pre câte unu tineru de sperantia de a-i nostrii. E greu de a se face cine-va judecatoriu in cestiuni asiá delicate. Credemu insa ca nu gresîmu, candu vomu afirmá, ca asemenandu presentulu cu trecutulu inteligint'a sî cu dens'a intregu poporulu românu, carele concurge dupa puterile sele la inaintarea comuna, nu aru meritá asemenea inculpâri aruncate asiá deadreptulu asupra-i. Ca puterile materiali suntu putîne sî ca lipsele suntu asiá de multe sî diverse cine e de vina? Suntu dureróse tóte casurile cele nefavoritóre pentru tinerime sî le simte fiesce cine, dar cugetâmu, ca astadi totu e mai bine cá in trecutu, candu tinerimea nu se bucurá de nici unu ajutoriu.

Nu desconsiderâmu sincer'a eschiamatiune de mai susu, dara suntemu constrinsi a ne face inca sî acea neplacuta observare, ca suntu sî de acei tineri, cari aducu in descreditu starea cea misera, de multe ori a tineriloru celoru mai buni sî mai seraci. In fine ne esprimâmu dorinti'a, cá sî on. impartâsîtoriu alu sîruriloru de mai susu, sî consotii densului sa pastreze simtiulu acest'a nobilu pentru tinerimea fâra mijlóce sî candu se va aflá in viétia publica, dar sa nu-si uite de ea, cum se pare ca se intempla din partea unoru antecessori, carii insii s'au bucuratu de sprijinulu inteligintiei, respective alu natiunei. Red.

Cernauti 18/30 Ianuariu 1866.

Préstimate Domnule Redactoru!

Scriu aceste sîre sub impresiunea unei doreri adance, care au produsu in inimele tuturoru celoru binesimtîtori pierderea marelui barbatu Arone Pumnulu, care ne-au lasatu in miseri'a nóstra, trecandu intr'o lume mai buna, pentru a incepe viéti'a eterna! Fia-care Românu cunósce numele veneratu alu acestui barbatu sî literatu insemnatu sî geniu stralucitu; putîni suntu, insa carii au avutu fericirea, de a-lu cunósce mai aprópe, de a se indulcí sî entusiasmá de cuvintele, ce curgeau cá mierea de pe budiele acestui omu idealu; inspirandu fâra vocea ascultatoriului patriotismulu celu mai sublime! Renascerea Bucovinei, desceptarea ei la o viétia natiunala, la patriotismulu frumosu la lucrare seriósa pentru dulcea patria sî natiune, acestu barbatu au produs'o prin singurulu mijlocu de invetiatura, de intarire, spriginire, de convorbire cu junimea nóstra. Toti acei'a, cari astadi prourmédia oper'a inceputa de Pumnulu, suntu invetiaceii lui, suntu inspirati de geniulu blandu sî intieleptu alu acestui omu deplinu! Cu cuvintele s. scripturi vorbindu: „goli eramu, sî elu ne-au imbracatu; flamandi eramu, sî elu ne-au nutritu; setosi eramu, sî elu ne-au adapatu cu ap'a nemuritória a iubirei patriei, a iubirei sciintiei, a iubirei omenimei!“ ce sa mai dîcu spre laud'a acestui barbatu candu lacrimele versate din adenculu inimei junimei, ce-lu petrecea la mormentu candu lacrimele barbatiloru chiaru sî celoru straini au aretatu dorerea, care au petrunsu pe toti cei ce l'au cunoscutu, sî i-au strabatutu pierderea acestui barbatu? Lumea, precum scrie frumosu poesí'a germana, facuta la immormentarea lui, lumea au pierdutu idealulu omenirei, scolarii au pierdutu pre dulcele loru parinte, barbatii pre modelulu vertutii, natiunea pre profetulu sî stelpulu ei! O dorere atâtu de adanca sa esprime in fati'a toturoru, câtu cugetai, ca fia-carele deplânge unu tata, frate, fiu séu prietînn! Umbr'a lui marétia totdeun'a ne va servî spre esemplulu nostru, sî testamentulu marelui barbatu: religiositatea, moralitatea sî natiunalitatea, ne va inspirá de a-i urmá faptele sî viéti'a, sî de a aduce semintî'a ce au sedit'o in animele nóstre, la ród'a frumósa spre fericirea natiunei preaiubite, implinindu asiá dorinti'a cea mai ferbinte, pentru care Pumnulu, si-au datu sanetatea, placerile lumesci sî chiaru viéti'a!

Constatâmu cu bucuria, ca inmormentarea marelui barbatu au fostu démna de dragostea generala, ce o posiedeá in Bucovin'a. Episcopulu cu clerulu celu mai inaltu au celebratu rugele Ddieesci, tóte scólele, proprietari mari, amploiati, cetatieni, tierani, betrani sî copii, o multîme nenumerata au datu defunctului onórea cea de pre urma, sî au statu petrunsa de cuventârlie sublimi, ce le-au tînutu parintele Calinescu sî D. Alessandru Hurmuzachi, ce le-au rostitu sî parintii Popescu sî A. Plesca. Corulu seminaristiloru, care esecutá cantârile doióse, fu de minune frumosu; ací intru adeveru natiunea se imbracase in doliu, sî plangeá la mormentulu regeneratoriului sî binefacatoriului ei! Fia-i tierân'a usióra sî memori'a-i eterna sî nestinsa din inim'a natiunei! „Conc.“

Principatele române unite.

Adres'a Camerei din Romani'a. (Capetu din nr. 8 sî 9.)

„Noi suntemu datori sa primimu cu multiumirea traditionalei ospitalitatiei române, companiile streine care vinu sa solicite in Romani'a intrebuintiarea folositóre a capitaluriloru loru, Adunarea crede ca, M. V., va veti silí a intraduce in fapte aceste mari idei, atâtu din punctulu de vedere politicu, câtu sî din punctulu de vedere economicu; interesele nóstre ne recomanda sa urmâmu esemplele ce, Inaltîmea Vóstra, a-ti pusu sub ochii nostrii. Romani'a nu póte avea o ambitiune mai inalta sî mai nobila decâtu de a imitá pe staturile cele mari alo Europei, sî de a se pune cu hotârire pe calea care le-au condusu la acestu gradu de progresu pe care Români-lu ambitionéza pentru tiér'a loru.

„In acestu ordinu de idei, adunarea va adoptá, cugetârile Inaltîmei Vóstre, in privinti'a espositiunei ce se va face la 1867 in Parisu. Adunarea a privitu cu mandrie conventiunile incheiate de Mari'a Vóstra, in cursulu anului 1865 cu deosebite Staturi; acestea ne dau satisfacerea ca Romani'a devine din dî in dî mai cunoscuta Europei, ca relatiunile internationale ne léga cu tierile cele mai civilisate, sî ca alesulu Romaniei nu scapa din vedere nici o ocasiuue pentru a intârí drepturile sî imunitâtile iubitei nóstre patrii.

„Adunarea a fostu fericita ascultandu asigurârile cele mai solemne ce Inaltîmea Vóstra, a-ti datu despre solicitudinea sî simpatiile constante ale augustei Curti Suzerane, sî ale Inalteloru Puteri garante pentru Romani'a. Adunarea implinesce o datoria sacra esprimandu, in numele tierei, adenc'a-i recunoscintia suveraniloru care au asiguratu pintru totudéun'a drepturile sî autonomi'a nóstra.

„Solutiunea cestiunei atâtu de nationala a monastiriloru secularisate ce se dîceau inchinate, va creá inalteloru puteri, nuoi titluri la gratitudinea poporului românu. Cu acésta ocasiune, adunarea a ascultatu cu placere mârturirile de inalta satisfactiune esprimata de Mari'a Vóstra agentului Romaniei lânga Inalt'a Pórta. M. V. a-ti fostu interpretulu simtieminteloru nóstre unanime pentru demnulu nostru colegu.

„Adunarea a urmaritu cu interesulu celu mai viu fasele incidentului care a semnalatu raporturile M. V. cu Inalt'a Pórta. Representantii tierei au cetitu cu mandrie scrisórea prin care M. V. respundiendu marelui Viziru alu Inaltei Porti, a-ti revindecatu cu atât'a demnitate drepturile României sî a-ti espusu sentimentele tierei asupr'a evenimenteloru dela 3/15 Augustu. De vreme ce primulu ministru alu Maiestâtiei Sele Sultanului a fâcutu sa se observe ca lumea civilisata are ochii întiti asupr a acteloru M. V., adunarea electiva a Romaniei voiesce sa fie bine constatatu in ochii lumei civilisate, ca tiér'a a condamnatu sî va condemná totudéun'a pe toti autorii de turburâri care aru tinde sa sguduie istitutiunile cari suntu oper'a poporului românu.

„Adunarea voiesce sa confirme cuvintele I. V., sî impreuna cu poporulu românu, ca multiamesce M. V., pentru vigilentia cu care mentineti drepturile Romaniei sî pentru intielepciunea sî patriotismulu de care M. V., dati dovedi in raporturile cu Inalt'a Pórta. Adunarea declara sigurantia in care se afla ca, Domnulu, care a desfiintiatu clac'a, a impropietâritu pe locuitori sî a chiematu mai pe toti cetâtienii la viétia politica, acelu Domnu va inzestrá tiér'a cu tóte libertâtîle publice compatibile cu institutiunile proclamate la 2/14 Maiu; intr'unu cuventu adunarea electiva puternica prin mandatulu ce are dela 682,621 alegatori, proclama ca, poporulu românu sî Domnulu seu, suntu strensu legati in un'a sî aceiasi gândire: liniscea sî prosperitatea scumpei nóstre patrii.

„Sî care tiéra nu s'aru mândrí ascultandu acele nobile cuvinte prin care M. V. chiemati nestramutat'a vóstra legatura cu angajamentele trecutului! Acést'a va fi o legatura sî mai strensa intre persón'a M. V., sî poporulu Românu. In. V. resumandu in câte-va cuvinte actele domnirei vóstre, a-ti fostu sî veti fi pururea cu tiér'a sî pentru tiéra, representantii poporului românu ve respundu ca tiér'a a fostu sî va fi totudéun'a cu M. V. sî pentru Mari'a Vóstra.

„Toti Românii sciu, Prea inaltiate Dómne, ca n'ati doritu nici a-ti cautatu tronulu, sî ca datoriti Inalt'a Vóstra positinne numai simtiei concetâtieniloru vostri; insa Românii sciu totudeodata ca domnirea Mariei Vóstre a scosu Romani'a din fâgasiulu trecutului, sî recunoscu maretiele fapte ce a-ti indeplinitu; românii cá sî adunarea electiva, au statornic'a sperantia ca Inaltîmea Vóstra veti sci sa triumfati contr'a tuturoru obstaculiloru sî sa desaversîti fapt'a ce a-ti intreprinsu.

„Urmati nobil'a vostra datorie sî veti gâsí totudéun'a pe adunarea Romaniei gat'a a ve ajutá la totu ce póte contribuí spre realisarea dorintieloru comune ale poporului românu sî ale alesului seu: prosperitatea sî marirea Romaniei.

„Sa trâiti Mari'a Vóstra! Domnedieu sa binecuvintedie Românl'a!“

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provincie din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pejumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princi si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. fl. v. a.

Nru 11. ANULU XIV.

Sabiiu, in 6/18 Februariu. 1866.

Instele se platescu pentru inteia óra c 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a tre repetire cu 3½ cr. v. a.

Escelenti'a Sea Prea Sântîtulu Archiepiscopu si Metropolitu **Andreiu** Baronu de **Siagun'a**, au plecatu Joi'a trecuta la Pest'a.

Eveneminte politice.

Sabiiu 5 Fauru.

Dupa audîte impartâsîmu ca la Vizogn'a s'au alesu dlu Procuroru Ioann Moldovanu. Vomu revenì asupr'a alegerei acestei'a.

Unele diurnale vienese adusera scirea ca Majest. Sea va parâsí in 13 Fauru c. n. Pest'a. Gen. Cor. deminte scirea acést'a, iara Zkft afirma, ca Maiestatea Sea va remané in Pest'a pâna la finea lui Fauru. Acést'a, se dîce mai departe acolo, aru fi dovéd'a cea mai buna, ca in cercurile mai inalte suntu prospectele cele mai bune de posibilitatea, ca cu diet'a de fatia a Ungariei se va realisá complanarea. Lânga acestea vine a se mai adauge sosirea Inalt. Sele Archiducelui Ludovicu Victoru la Bud'a-Pest'a, in tempulu din urma.

Dupa Ll. pestanu, carele asigura ca impartâsîrea sea e din isvoru siguru sî autenticu, continuitatea de dreptu a legiloru din 48 este recunoscuta sî din partea regimului. Chiaru sî partea cea mai esentiala a pretensiuniloru inca se numera dupa acel'a intre lucrurile realisabile. Dupa primirea adresei din partea regelui, va fi diet'a provocata a continuá desbaterile asupr'a deslegârei cestiuniloru constitutiunali sî a pregâtí respectivele proiecte de legi. De óre ce insa numai regele incoronatu póte santiuná legi, asiá Majestatea Sea va denumí pentru actulu incoronârei unu ministeriu ad hoc, póte ca numai unu ministru presiedinte sî de interne pentru contrasemnarea articuliloru de lege. Dupa santiunarea legiloru privitóre la regularea referintieloru de statu, va aternâ sórtea ministeriului dela invoirile intre coróna sî dieta.

Indata dupa publicarea proiectului de adresa aparù in Wien. Abdp. unu articulu carele culminá intr'aceea, ca ministeriulu responsabilu ungurescu erá socotitu intre acele lucruri, cari nu se potu nici decum ajunge. „Lamuririle“ ce le face aceeasi fóia articulului seu mentiunatu, dau insa o esplicatiune, care radica cu totulu imposibilitatea de mai susu. Sî de ací vinu apoi unele foi la conclusiunea, ca chiaru sî in sinulu ministeriului domnescu pâreri diverginti; altele prevestea chiaru sî o crisa ministeriala in urm'a cârei ministrulu de statu contele Belcredi sî celu de finantie cont. Larisch erá pe ací cá sa sî demissiuneze.

In diet'a Croatiei decurgu lucrurile cá nicairi in altu parlamentu. Dupa ce s'a desbatutu cu mare necasu sî s'a primitu adres'a, candu au venitu la votarea din urma au votatu pentru ea numai 78 deputati, intre cari se aflau toti representantii dualisti, 22 deputati din fractiunea natiunala liberala au votatu contra, 92 deputati, intre carii toti granitierii sî partid'a Mazuranici s'au abtînutu dela votu. Asiá diet'a croata si-a resturnatu singura adres'a, sî tóte lucrurile ei de pâna acum au fostu numai indesiertu.

In diet'a Galitiei au venitu pe tapetu cestiunea, déca oficialiloru li e iertatu a se folosí de portulu natiunalu. La acést'a respunde comisariulu regimului, ca in privinti'a acést'a nu esista lege, cá amploiatii se nu se imbrace in vestminte natiunale candu nu suntu in oficiu; se cuvine insa, ca oficialii sa arate imparialitatea loru fatia cu partidele politice sî prin purtarea loru esterióra, prin urmare sî prin vestminte. Unu deputatu face propunerea, cá limb'a polona se fia limb'a dietei, ceea ce dimpreuna cu alte propuneri sa transpune comissiunei dietale respective.

Din Prag'a aflâmu ca comissiunea pentru indreptatîrea egala a limbiloru in oficiu au decisu a intrebá la ministeriulu de statu, ca óre nu s'aru puté continuá desbaterile in privinti'a acést'a pe bas'a legiloru transilvane de egal'a indreptatîre.

In diet'a Bucovineis'au fostu facutu interpelatiune din partea deputatului Iliutiu cu ocasiunea desbateriloru asupr'a imprumutului pentru ajutorirea celoru ce patimescu de fómete, pe carea pentru interesulu ei vomu impartasî-o cu alta ocasiune mai pe largu. — Totu acolo cetimu, ca s'a decisu, cá parintii de deosebite confessiuni crestine sa aiba voia a-si cresce pruncii in care confessiune voru vrea ei. Mai departe se esprima unele dorintie in privinti'a egalei indreptatîri a confessiuniloru.

In diet'a din Laibach s'a cetitu i 10 Fauru o interpelatiune in privinti'a egalei indreptatîri natiune in oficii sî la judecatorii, pe carea deputatii sloveni Svetec s Costa o au retrasu, vediendu ca marsialulu tierei staruiesce pre inga intrebarea, déca acea interpelatiune e de a se admite séu bá. O alta propunere a dep. Bleiweis pentru punerea in lucrare a legei despre egal'a indreptatîre a limbei slovenice cu cea nemtiésca in scólele mijlocii, avu nonorocirea, ca dupa o desbatere infocta de siese óre, sa fia trecuta cu vederea sî majoritatea dietei trecù simplu la ordinea dîlei.

Pentru diet'a din Austri'a de josu s'a prelungitu sessiunea pâna la 21 Fauru.—

In Prussi'a domnesce o incordare ntre ministeriu sî camer'a deputatîloru de mai multi ani, fâra de a fi asta din urma in stare de a resturná pe Bismarck sî sistemulu lui. Incrasnirea ministeriului, firescu lucru, a totu crescutu sî astadi da ir judecata pre acei ce vorbescu in camera in contr'a placului lui Unu asemenea casu s'a intemplatu nu de multu. Camer'a insa inca nu arata mai putînu curagiu spre a respinge actele aceste ilegale ale regimului sî din gur'a unui Twesten, Hoverbeck sî Gneist au cadiutu cuvinte in caus'a deputatîloru, cari la alte popóre aru fi aprinsu dejá revolutiunea in flacâri mari.

Din Britani'a mare (Angli'a) istorisescu dîuarele de nou de simptome revolutiunarie. Se dîce adeca, ca in Dublin aru fi descoperitu politi'a o fabrica de arme de totu soiulu. Spesele fabricei se suiea pe septamâna preste 600 l. Se crede, ca s'a impartîtu multa munitiune in cetate sî la tiéra, carea insa se tîne ascunsa. Déca se adeverescu acestea, apoi Britani'a inca si are necasulu cu Irlandesii, intogm'a cá Russi'a cu Polonii.

Dupa scirile mai nóue Francia numai dupa cinci patrare de anu sî va retrage trupele din Messicu. Relatiunile acestei'a cu uniunea nordamericana suntu cu multu mai liniscitóre decum se alarmase de o parte a dîuaristicei vienese.

Cu óresi care mirare aducu mai multe dîuare scirea, ca Russi'a concentréza trupe la marginea Poloniei, se vorbesce ca regimulu rusescu vrea sa asiédie pe marginea galitiana de câtra Poloni'a sî Volhini'a o armata de 40,—50,000. Spre care sfersîtu gramâdirea acést'a de trupe, acum candu insurectiunea in Poloni'a e cu totulu inabusîta sî candu nu este nici o temere de vre-o resculare, — nu se póte sci. Unii cauta caus'a in principatele Romaniei, predîcendu pentru primavér'a viitóre schimbâri mari in acelea. De alta parte se spune, ca sî Austri'a are de cugetu de a mai immultî garnisóu'a Cracoviei.

Din Romani'a aflâmu, totu din dîuarie neromâne, ca s'a compusu ministeriulu sub presiedinti'a dlui Cretiulescu, carele e ministru de interne; Otetelesianu, ministru de finantie; Solomonu min. de resboiu; Papadopulo, min. de esterne; Cariagdi de justitia. —

Pâreri asupr'a proiectului de adresa.

Pe candu dîuarele cele mai multe mai multu séu mai putînu se multiamescu sî speréza ca s'a aflatu calea de impacare, „Pesti Hirnök“ nu e multiamitu cu proiectulu de adresa. Nu se apuca inca sub impressiunea cea dintâiu de critic'a sî detaiarea proiectului, de care marturisesce bucurosu ca este scrisu cu condeiu plinu de spiritu; insa observârile sele critice nu suntu putîne.

Pentru densulu (P. Hir.) proiectulu e prea lungu sî i se pare ca s'aru potrivì mai bine cu o disertatiune politica, decâtu cu unu respunsu la cuventulu de tronu. Stergandu-se argumentatiunile cele doctrinarie sî de prisosu precum sî repetitiunile, proiectulu s'aru puté reduce la a patr'a parte a cuprinsului seu.

Ce se atinge de deductiuni proiectulu pare in multe pârti ale sele o replica, la carea cuventulu de tronu nu au datu nici o ansa sî se vede ca de multe ori se intrebuintéza tóta puterea argumentatiunei pentru argumentarea unoru constructiuni, cari sî fâra de aceea nu au fostu trase la nici o indoiéla. Preste totu se observa in proiectu politic'a cea falsa sî tiermurirea dela 1861 sî

inca in o mesura cu at mai mare, cu câtu astadi nu mai suntu motive pentru negatiunei neincredere.

Partea cea mai sh a proiectului e ceea ce se referesce la Croati'a sî carea aru fi stare de a paralisá interventiunea corónei pentru garantarea legitâtiei corónei. Cararea cea gresîta a proiectului culminéza inretinderea ministeriului inainte de revisiune. Imperatulu Austei nu póte aplacidá unu ministeriu ungurescu parlamentariu fârale periclitarea pâcei interne sî chiaru sî a durabilitâtiei imperiului. Hirnök e de convingerea, ca la casu candu aru fi de lipsa a se face nóua provocare la poporu, scaunele din cas'a deputatîloru s'aru cupá de astfeliu de legislatori, cari nu aru stá intru nimic'a atâtu i privinti'a inteligintiei câtu sî a patriotismului inapoi'a celoru dacum sî carii aru asecurá autonomi'a tierei fâra ministeriu sî caru aduce in armonia cu constitutiunalismulu imperiului. Aru rebuí sa fia cine-va orbitu de totu, cá sa nu vadia la spatele vneratiunei, credintiei sî pietâtiei sî alternativ'a de atâtea ori repeta.

Proiectulu de adresa

cetîtu in siedinti'a di 8 Fauru, 1866 a casei representantîloru Ungariei.

Inaltiate Imperate sî Rege !

Cu omagiala supunre aducemu M. Tale sincer'a multiamita pentru acele cuvinte paritesci, prin cari Maj. Ta te indurasi a deschide diet'a de fatia. Aceste cuvinte inca dovedescu aplecarea constitutiunale a M. Tale de a dispune asupr'a sortii popóreloru Sele nu numai prin propri'a potere de domnitoriu, ci, intru augustele staruintie indrepate spre fericirea tieriloru Sele, a chiamá sî popórele inse-si ca factori la colucrare.

Cu multiamita recunóscemu intielepciunea de Domnitoriu a M. Tale, carea voiesce sa puna capetu situatiunei amortitórie ce ne apésa de mai multi an. M. Ta conchiamasi diet'a tierei nóstre, ca natiunea se póta esercitá iarasi dreptulu seu constitutiunale legelativu sî sa póta colucrá in interesulu comune alu Imperatului sî alu patriei. M. Ta respinsesi cu resolutiune stricatiós'a teoria a espirârei dreptului carea innéca tóta increderea sî in contr'a acestei'a alesesi de punctu de manecare sanctiunea pragmatica ca basea dreptului de comunu recunoscuta. M, Ta ne asecurasi preagratiosu, ca deplin'a intregitate a corónei ungaresci se va sustiné nevatemata. M. Ta facusi astfeliu cu putintia, ca noi scapati de cele mai grele ingrigiri, cu cugetu mai impacatu sî cu sperare la resultatu favoritoriu sa ne potemu apucá de vindecarea grelelor nóstre necasuri.

Adencu simtîmu noi straordinariele greutâti ale missiunei nóstre celei insemnate. Scimu, ca in viéti'a popóreloru suntu tempuri critice, cari au incurgere decidatórie nu numai asupr'a sortii cetatieniloru singuratici, ci sî asupr'a intregu viitoriului natiunei, ba chiaru sî asupr'a esistintiei sele. Póte fi, ca sî noi stâmu acum fatia cu asemenea tempuri.

Dupa straformarea esentiala, prin carea trecù constitutiunea ungurésca in an. 1848, impacarea intereseloru diverginti aru fi fostu cu anevoie inca sî intru impregiurâri mai pacinice. Spre consolidarea straformârii se recereau tempuri pacinice, - in cursulu acestor'a s'aru fi potutu face judecat'a drépta asupr'a vitalitâtii (poterii de viétia) tuturoru pârtîloru noului sistemu. Insa, tristele intemplaminte urmate cu repediune intrerupsera prea de tempuriu activitatea nóstra constitutiunale sî ne impedecara de a incheiá lucrarea inceputa, a indreptá smintelele sî a indeplini scaderile.

Scâderile legiloru esistinti viéti'a le descopere. Numai esperinti'a scósa din viétia póte conduce cu securitate la acele mijlóce prin cari se póte vindecá reulu. Nóue sórtea nu ni dede tempu spre acést'a, pacinic'a desvoltare a straformatiunii fu impedecata sî siepte sprediece ani fusera smulsi din viéti'a constitutiunala a natiunei. Tempulu inainta, impregiurârile se incurcara sî noi fuserâmu condemnati la nelucrare ; la nelucrare chiaru atunci, precandu activitatea constitutiunala erá mai de lipsa. Ceea ce in decursulu acestoru siepte-sprediece ani aru fi fostu lesne de a indreptá sî de a indeplini treptatu, va fi mai cu anevoe, cu multu mai greu a le reparâ acum tóte deodata, mai vertosu dupa tóte cele intemplate de atunci.

Dar préinaltulu cuventu de tronu au delaturatu multe pedece sî prin acést'a ni-a datu iarasi increderea sî sperarea, ca intielepciunea sî simtiementulu constitutiunale alu M. Tale ne voru spriginí in lucrulu celu greu. Noi, in consciinti'a detorintiei nóstre de cetatieni, vomu starui, cá vointi'a constitutiunala a Imperatului sî dreptele dorintie ale natiunei sa se póta realisá in deplin'a armonia sî unitate.

M. Ta in p. n. cuventu de tronu alegendu de punctu de manecare sanctiunea pragmatica, ca basea dreptului de comune recunoscuta, atunci p. n. atentiune n'ai intors'o numai spre un'a parte a ei, ci recunoscusi totodata prégratiosu, ca amintit'a lege fundamentale au asecuratu autonomi'a publico-politica sî administrativa a Ungariei sî a pârtîloru impreunate cu dens'a. Eara restringerea legale sî ratiunabile a cestei autonomie M. Ta o vedi a fi repusa singuru intru aceea „ca aceeasi sanctiune pragmatica au asiediatu unitatea nedespartîta sî nedesbinata a tiereloru de sub sceptrulu dinastiei M. Tale sî prin acést'a starea de potere mare a complesului (totalitâtii) acelora-si“

Candu s'a incheiatu sanctiunea pragmatica unu scopu principale din partea domnitoriului au fostu: ca la intemplare candu s'aru stinge partea barbatésca, sa asecureze tronulu sî pogoritoriloru din lini'a femeiésca; iara din partea natiunei (a tierei) ca la acésta intemplare in lini'a femeiésca acum desemnata sa-si aléga inainte nóu'a dinastía regésca, sî astfeliu sa incungiure miscamintele adese ori periculóse ale liberei alegeri. Insa atâtu staruinti'a Domnitoriului câtu sî a tierei fu totodata indreptata, ca tierile sî provinciele nédespartîtu sî nedesbinatu impreunate in posesiunea unui Domnitoriu comune de dupa ordinea succesiunei, cu poteri unite sa póta resiste mai usioru sî mai securu tuturoru inimiciloru laintrani sî estrani. Acésta securitate comuna fusese dar alu doilea scopu principale alu sanctiunei pragmatice.

Cursulu tempuriloru au sî justificatu deplinu acésta prevedere. Ca-ce de nu se asiediá atunci sanctiunea pragmatica, de nu o primiá Ungari'a la an. 1723, acele tiere sî provincie, cari de atunci sub unu domnitoriu, aperandu-se imprumutatu, se sciura sustiné sî intru cele mai mari pericle, ba sporire in potere sî potestate; stingandu-se preste siepte spre diece ani partea barbatésca a casei Absburgice, de a buna séma devenindu in poterea mai multoru domnitori, s'aru fi desbinatu de multu.

Noi dara, cari ne tînemu strinsu de tóte punctele sanctiunei pragmatice, nu potemu vré : cá unu scopu principale alu acelei'a, securitatea comuna, sa fie neacesibila ; nu putemu vré : ca aceea sprigióna, care ni-o intindemu sî o asceptâmu unii dela altii in interesulu acelei securitâti, sa incete de a fi tare.

Afara de aceste scopuri principali mai cuprinde sanctiunea pragmatica inca sî o idee fundamentala, asemenea ponderósa sî esentiala sî carea nu se póte delaturá nici despartî de celelalte; eara acést'a e conditiunea impreunata cu primirea sanctiunei pragmatice, ca autonomi'a publico-politica sî administrativa a Ungariei sa se sustina nevatemata.— Dupace dara M. Ta in cuventulu de tronu recunoscusi prégratiosu sî acésta esentialu idea fundamentale a sanctiunei pragmatice sî voiesci a padî sanctiunea pragmatica intru tóta estinderea ei sî intru tóte pârtîle ei : cu veneratiune sî cu cea mai mare plecare primimu sî noi cá punctu de manecare acésta basa de comune recunoscuta; sî intru tóte proiectele nóstre vomu tiné in vedere continua imprumutatele drepturi sî detorintie asiediate intr'ens'a.

Dela incheiarea sanctiunei pragmatice au trecutu aprópe unu seclu sî jumetate, sî in cursulu acestoru tempuri, chiaru sî intre cele mai periculóse lupte imperati'a fù scutita fâra cá sa fia fostu de lipsa a se vatemá autonomi'a sî nedependinti'a legale a Ungariei. Scimu ca referintiete de potestate a staturiloru europene s'au schimbatu multu de atunci; insa nici schimbârile aceste nu facu neposibile ca de o parte securitatea imperatiei, de alta parte autonomi'a nóstra constitutiunale sa subsiste a laturea. Suntemu convinsi ca aceste dóue idei nu suntu contrarie un'a altei'a sî nu va fi de lipsa a sacrificá un'a pentru cealalta. — Missiunea nóstra e, ca amendóue aducandu-le in consunantia, sa le sustînemu dimpreuna. Câci in privinti'a referintieloru nóstre de statu sanctiunea pragmatica e unu tratatu fundamentale serbatorescu ; dar totodata e cea mai tare legatura, care, prin persón'a domnitoriului comune sî prin ideea comunei aperâri tîne impreunate tóte tierile de sub sceptrulu M. Tale. Deci, desfiintiarea sanctiunei pragmatice, séu desbinarea in ori care parte a ei, dupa dreptu aru fi o retâcire, iara politicesce aru poté devení periculósa.

M. Ta a-i recomendatu dietei nóstre de propusetiune intâi'a : determinarea asupr'a consuatuirei sî pertratârei afaceriloru comune cu celelalte tieri ale imperatiei sî a-i dechiaratu in cuventulu de tronu : „ca esistinti'a afaceriloru comune se afla ce e dreptu inca in sanctiunea pragmatica, dar impregiurârile esentialminte schimbate in modulu pertratârei acelor'a-si pretindu schimbare esentiale, mai vertosu pentru cuventulu, ca M. T. indiestrasi cu drepturi constitutiunali sî celelalte tieri : deci intru pertratarea afaceriloru comuni, influinti'a constitutiunale a acestor'a nici decâtu nu se póte delaturá.

Recunóscemu : ca esistu referintie de acele cari intereséza Ungari'a de comune cu celelalte tieri de sub sceptrulu M. Tale sî stâruintiele nóstre voru fi indreptate ca spre asiediarea sî modulu pertratârei acestoru referintie sa se statorésca astfelu de determinatiuni, cari sa respunda scopului fâra de a periclitá autonomi'a nóstra cea legiuita. Prin urmare, ne vomu apucá fâra amanare de lucrarea unui proiectu asupr'a acestui obiectu.

Cea mai curata bucuria sî deplina mangaiare ne da acea intielépta sî drépta resolutiune a M. Tale prin care voiesci a guverná pre cale constitutiunala tóte tierile sî provinciele-Ti supuse. Libertatea cetâtienésca e o vistieria (tesauru), carea nu scade, nici slabesce déca sî altii o câstiga ; ba asemené stare publico-politica adeseori apropia mai tare in sentieminte popórele, delatura feliurite instrainâri, neincrederi sî amarâciuni. — Libertatea constitutiunale a tuturoru tieriloru M. Tale, noi o privimu cá sprijón'a libertâtii nóstre propria ; câci nu potemu crede, ca popórele aceloru tieri sa

dorésca astfelu de constitutiune, carea sa faca neposibile (sa nemicésca) esistinti'a autonomiei nóstre constitutiunali sî a nedependintiei nóstre celei legiuite, din secle esistatoria sî asecurata prin sanctiunea pragmatica.

Luá-vomu dara in socotintia, ca M. Ta indiestrasi cu drepturi constitutiunali sî tierile-Ti cari nu se tînu de corón'a Ungariei, sî precum enunciasemu in umilit'a nóstra adresa din an. 1861. „vremu contactulu cu ele, cá cu popóre constitutiunale, sî cá natiune autonoma libera cu alta natiune autonoma libera padindu atâtu nedependinti'a nóstra câtu sî a loru.“

Cari sa fia formele constitutiunali ale aceloru tieri ? Pre ce basa sa se reguledie referintiele loru intre sine ? — in asta privintia nu ne potemu enunciá ; pentru ca acésta afacere se tîne eschisivu de ele sî de M. Ta, iara noi n'avemu nici unu dreptu de a ne amestecá intr'ens'a, numai dorinti'a nóstra o potemu descoperí : ca adeveratulu constitutiunalismu sa devina câtu de curendu fapta , atâtu in patri'a nóstra câtu sî la acelea, intru acestu casu apoi precum descoperisemu in umilit'a nóstra adresa din an. 1861 „ccea ce ni este iertatu a face, sî ceea ce potemu fâra de vatemarea autonomiei nóstre sî a drepturiloru nóstre constitutiunali, chiaru sî preste marginile strinsei detorintie dictate de lege, suntemu gat'a a face pre bas'a ecuitâtiei, din respecte politice, pentru cá sub greutatea sarcineloru agramadite prin procedur'a sistemului absolutu sa nu se ruineze bunastarea loru sî dimpreuna cu ea sî a nóstra sî pentru cá stricacidsele urmâri ale greleloru tempuri decurse sa se delature atâtu dela noi câtu sî dela ele.“

M. Ta te indurasi a ne tramite diplom'a din 20 Octobre 1860 sî patent'a din 26 Fauru 1861 provocandu-ne prégratiosu, ca „aceste resolutiuni ale M. Tale sa le pertratâmu in spiritulu celu impaciuitoriu alu ecuitâtii, sî de cum-va temerile nóstre escate in ast'a privintia nu s'aru puté risipí, numai atare proiectu modificatu sa substernemu, care sa se póta uni cu conditiunile vitali ale imperatiei M. Tale.“ Descoperisi M. Ta totudeodata sî acea firma convingere, ca „comun'a pertratare constitutiunale a afaceriloru comune prescrise in diplom'a din Octobre s'au prefâcutu in esigintie nerefusabili ale unitâtiei sî poterei imperiului, câror'a ori ce altu respectu trebuie sa céda.“

Asiá e Majestate, noi amu cumpenitu aceste dóue acte imp. in spiritulu pacicu alu ecuitâtii. Nu negâmu imposant'a insemnatate a diplomei din Octobre, incâtu Majest. Ta prin aceea Ti-ai asecuratu popórele solemnu, ca in viitoriu doresci a le guverná in modu constitutiunale. Acésta diploma e piétr'a fundamentale a constitutiunalismului generale in acele tieri ale Majestâtii Tale, cari nu se tînu de corón'a Ungariei.

Insa constitutiunea nóstra nu-si trage originea dela diplom'a din Octobre ; ea e coetana cu esistinti'a natiunei, sî s'a desvoltatu din viéti'a natiunei. Drepturile potestâtiei regesci, cari in Ungari'a totudeun'a au fostu tînute de sante se baséza pre constitutiune. Natiunea magiara si-alese odinióra regii sei pre lânga garantarea sustînerei constitutiunei ; pre lânga aceia-si garantia au fundatu dreptulu de successiune alu pré inaltei case domnitóre austriace , atâtu pentru partea barbatésca, câtu sî — cu apunerea acestei'a — pentru partea femeiésca, cu voia libera sî ne silita de nimînea, sî acésta garantia domnitorii nostri cu tóte ocasiunile incoronârei o au reinnoitu in diplomele loru inaugurale.

Candu Maiestatea Ta Te-ai determinatu pré gratiosu in 1860 , ca in viitoriu Vei abdîce de sistem'a guvernârei absolute ; amu speratu cu securitate, ca constitutiunea nóstra, care d e j u r e esistá, insa d e f a c t o erá suspensa, iara se va restituí, sî pe basea aceléi'a Maiestatea Ta Te vei indurá a mijlocí pe calea ordinaria a legelatiunei strâmutarea, ce aru fi de lipsa in un'a séu alta parte a legiloru nóstre. Sperarea nóstra insa nu s'a realisatu. Drepturile constitutiunali ale Ungariei garantate cu solemnitate, s'au delaturatu sî diplom'a din Oct. inainte de tóte a octroatu pentru totu imperiulu o constitutiune care s'a estinsu sî preste noi. In acést'a constitutiune octroata s'au strapusu acele drepturi esentiali ale Ungariei cari natiunea magiara, dupa constitutiunea avitica in privinti'a patriei proprie, le-a eserceatu ins'a-si sî cari nici odata n'au statu in contrastu cu deplin'a siguritate a monarchiei, ci totudeun'a a promovatu esentialminte sustînerea acelei'a.

Dupa ce insa Majest. Ta nu voiesci a câstigá acestei diplome validitate prin octroare, ci o a-i comunicatu cu diet'a nóstra „s p r e c u m p e n i r e m a t u r a , c o n s u l t a r e c u p e t r u n d e r e sî p r i m i r e pre cale constitutiunale“ tâcemu despre modulu originei ei, ce se contrariéza cu constitutiunea nóstra. Ce se atinge insa de cuprinsulu ei, o amu luatu la desbatere seriósa, sî neamu convinsu deplinu: c a a c e a c e r c u s c r i e r e a a f a c e r i l o r u c o m u n e, care o indica diplom'a acést'a, in multe trece cu estinderea sea peste marginile sanctiunei pragmatice , sî detrage multe dela legelatiunea patriei nóstre, a câroru detragare garanti'a deplina a scopuriloru enunciata in sanctiunea pragmatica chiaru nu o pretinde. Dupace insa punctulu nostru de pornire e acel'a-si, pre care Maiestatea Ta cá pre o basa de dreptu recunoscuta de amendóue pârtîle l'ai desemnatu cá punctu de manecare : ne dechiarâmu cu incredere sincera Maiestâtiei Tale, ca prin primirea reguleloru sî principieloru diplomei acelei'a , amu atrage asupra-ne nimicirea constitutiunei, autonomiei constitutiunali sî a nedependintiei nóstre legali. Mai pre largu sî mai cu de amenuntulu pentru tóte aceste, vomu desvoltá causele sî pârerile nóstre in proiectulu, care-lu vomu asterne Maiestâtiei Tale in privinti'a detiermurirei sî tratârei (manuirei) relatiuniloru comuni.

Dreptu ca patent'a din 26 Febr. s'a fâcutu pre bas'a diplomei din Octobre, insa ea s'a estinsu in mare mesura peste marginele acelei'a. Nu a crutiatu nici chiaru drepturile sî interesele acele deosebite ale tieriloru, cari nu stau in opusctiune cu scopurile sî cu interesele adeveratu comune. A fostu indreptata mai multu spre contopire decâtu spre unire ; sî din acésta causa nu s'a pututu realisá dorirea aceea parintiésca a Maiestâtiei Tale, ca libertatea constitutiunale a tieriloru singuratice a Maistâtiei Tale — fiindu asigurata pentru totudeun'a prin insotirea interna a popóreloru acelor'a — sa se póta desvoltá pe basa solida. Nu s'au potutu realisá nici aceea, ce accentuéza sî sanctiunea pragmatica, liniscirea sî unirea sincera a spiriteloru. Esperinti'a de patru ani au aretatu in urma, ca constitutiunea, ce se cuprinde in patenta, nici n'au liniscitu popórele, nici nu s'a potutu esecutá in pracse.

Fatia cu noi insa, acésta patenta a fostu o espressiune mai apriata sî mai agera a teoriei espirârei de dreptu. Candu Ungari'a, prin primirea s a n c t i u n e i p r a g m a t i c e , a fâcutu cu potintia cá tóte tierile de sub cas'a domnitóre, sî pre venitoriu sa remâna sub acelasi domnitoriu, sî cu poteri unite sa-si apere sî sustîna securitatea comuna : a buna séma nu au avutu intentiunea, ca acésta unire candu-va sa póta duce inca sî spre contopire , ba in ins'a-si sanctiunea pragmatica s'a contractatu espresu nevatemarea autonomiei constitutiunali sî nedependintiei legali a tierei. Dar primirea patentei din Febr. inca aru mai ingreuná periclulu, ce ni l'aru aduce diplom'a de Oct. prin cercuscrierea afaceriloru comune, ce a trecutu preste marginile dreptului sî a necessitâtii.

Dupa intielesulu acestei patente multe obiecte de dreptu publicu fâra de nici o restringere in totu cuprinsulu loru s'au tînutu de cerculu unei atari corporatiuni comuni legislative, in care representantii Ungariei, fiindu mai putîni la numeru, in tóte cestiunile aru fi depinsu dela majoritatea representantîloru celoralalte tieri, sî in modulu acest'a acele interese ale nóstre de cari s'a ingrigitu mai nainte legelatiunea nóstra propria , aru fi fostu subordinate intereseloru celorulalte tieri. Acésta subordinatiune s'aru fi estinsu adeseori sî preste atari interese, cari nu s'aru fi decisu din punctu de vedere comunu, ci pentru binele tiereloru ce suntu in majoritate, cu nedrépt'a nóstra dauna. Ba dupa ce afacerile prea ponderóse, desemnate de comuni, stau in mai mare séu mai mica legatura mai cu tóte objectele reservate legislatiuniloru singuraticeloru tieri : s'aru fi potutu escá adese atari abateri ba sî greutâti, cari aru fi servitu de causa séu pretestu pentru legelatiunea comuna de o autoritate mai insemnata, ca acést'a sa-si estinda poterea sî cu tempu sa traga la sine partea cea mai mare a potestâtii legelative.

Ce se tîne de administratiunea publica, patent'a din Fauru in privinti'a Ungariei puse cele mai insemnate ramuri ale ei in mân'a unei corporatiuni de amploiati cu totulu neatarnatórie dela guvernulu nostru, precandu pârtîle celelalte ale administratiunei s'au tînutu de guvernulu ungurescu. Prin urmare pre acela-si teritoriu, preste aceea-si civi a constituitu dóue potestâti administrative cu totulu diferite un'a de alt'a. Póte-se sî numai cugetà in unu statu constitutiunalu o asemenea administratiune dupla, fâra frecâri infinite sî incurcare continua ? sî nu e intemeiata ingrigirea , ca in urma sé va stagná administratiunea, séu cea mai tare va trebuí sa absórba pre cea mai slaba ? A primí o atare anulare a constitutiunei nóstre sî a guvernârei nóstre interne de sine statatórie, ne opresce detorinti'a nóstra cetatienésca cea mai santa.

Noi suntemu convinsi ca interesele Ungariei diacu la inim'a parintésca a M. Tale. Sî nóue ne diacu la inima aceste interese, pentruca de acele e legata fericirea patriei nóstre. Insa avemu credinti'a firma, ca intre interesele bine intielese ale Ungariei unulu din cele mai ponderóse este aperarea independintiei nóstre constitutiunali, care noi dupa cum s'a desfasiuratu in préumilit'a nóstra adresa din anulu 1861 nu trebuie sa-lu perdemu din vedere.

Mai. Ta insu-Ti doresci cá deliberatiunea acestei cestiuni sa fia basata pre intielegere reciproca, cu putinta este insa a sperá intielegere reciproca la o otarire, carea precandu unei tiere i da libertate constitutiunala , celeilalte i rapesce constitutiuea s'a care a custatu de seculi sî atâtu de desu s'a asecuratu serbatoresce ? Putére-aru acést'a uitá dreptulu pierdutu ? sî ceea poté-s'aru bucurá cu inima liniscita de constitutiunea s'a castigata in modulu acest'a ?

Sa Te induri deci Mai. Ta a ne concede, cá sa urmâmu mai bucurosu acelei indegetâri a cuventului de tonu, care cu referire la diplom'a din Octobre sî patent'a din Fauu ne indrépta intr'acolo, ca déca nu s'aru poté imprastiá ingrigirile ce se ivescu in privinti'a acést'a „s a a s t e r n e m u M a i . T a l e n u m a i a t a r i p r o p u s e t i u n i d e s t r a f o r m a r e , c a r i s e p o t u a d u c e i n c o n s u n a n t i a c u c o n d i t i u n i l e v i t a l i

a le Monarchiei.“ Noi ne-amu dechiaratu inca in adres'a nóstra din 1861, ca nu voimu sa punemu in periculu monarchi'a. Departe e de noi sî acum o atare tendintia, sî fiindca dupa convingerea nóstra e cu neputintia ,a aduce in consunantia diplom'a din Octobre sî patent'a din Fauru cu conditiunile vitali ale patriei nóstre: asià vomu staruí a asterne Maiestâtii Tale propusetiuni, cari voru fi apte atâtu a pastrá independinti'a nóstra constitutiunale , câtu sî a corespunde cond'tiuniloru vitali a le monarchiei.

(Va urmá.)

In cestiunea ortografiei române.

Scótemu din Fói'a Societâtii pentru lit. sî cult. româna din Bucovin'a urmatórele sîre interesante pentru totu românulu.

„Intempinâmu in buletinulu instructiunei publice din Bucuresci o impartâsîre fórte interesanta in caus'a vitala a literaturei române, adeca a unificârei ortografieloru. Mai intâiu se recunósce acolo necesitatea urgenta a acestei'a, se aplauda incercarea intreprinsa de câtra societâtîle fratîloru din Aradu sî Bucovin'a. Dar succesulu doritu — inca nu se ascépta. De ce ? Pentru lips'a participârei majoritâtii românîloru prin neaparat'a representare a tuturoru tieriloru române. „Ei bine“ urméza articolulu „in fati'a acestoru lipse sî neajunsuri, guvernamentulu tierei libere a Românîloru, are o missiune sî o datorie de implinitu. Elu póte face acea ce lips'a de mijlóce sî alte circumstâri nu permitu sa faca societâtîle limbistice din Austri'a.“ „Sî câci avemu fericirea a anunciá Românîloru ca nu va trece multu pâna sa avemu in Bucuresci o Societate pentru regularea limbei române, societate, cârei'a nu-i va lipsí nici elementele sî luminile din tóte pârtîle, unde mâna lui Ddieu a semanatu sementia româna.“

„Statutele provisorie ale unei atare societâti aflâmu ca le-a sî sanctiunatu guvernulu sî ca se facu preparative pentru convocarea ei la timpu oportunu.— V. A. U.“

La dîs'a: „sî pentru lips'a participârei majoritâtii românîloru ect. se face de mentiunat'a fóia, din care estragemu acestea, urmatórea reflessiune:

La acést'a trebuie numai sa repetâmu ceea ce este tuturoru cetitoriloru foiloru române din Austri'a bine cunosutu, cumca atâtu Sotietatea literarie din Aradu câtu sî aceea din Bucovin'a suntu departe de o asemenea pretensiune nejustificabila sî cu totulu contraria scopului loru,— adeca de a octroá tuturoru românîloru óresi- care ortografia, care aru fi de sotietâtile nóstre singure stabilita. Din protiva; cele dóue dintâi au esprimatu in publicu cu tóta caldur'a dorinti'a, de a se insotî sî principatele prin buna sî liber'a loru plecare la lucrârile comissiunei filologice, ce are a se compune de ablegatii trusteleloru Sotietâti literarie din Austri'a,— neiertandu-le priviri politice pe aceste Sotietâti cá atare, a adresá invitâri speciale preste otaru. Vedi „Fói'a Societâtii din Bucovin'a“ nr. 7 din lun'a lui Iuliu 1865.

Ne pare reu ca spatiulu sî impregiurârile politice nu ne permitu sî nóue a reproduce sî celelalte dîse de acolo in privinti'a unificârei ortografiei sî ca nu putemu sa ne indreptâmu atentiunea mai de aprópe asupr'a acestei teme momentóse.

Varietâti.

— Alegerea P. Iosifu Baracu de Protopresbiteru alu Brasiovului I este, dupa cum aflâmu, dejá definitivu intarita.—

— Primrâmu inca dóue fascióre din tesaurulu de monumente alu Dlui Papiu Ilarianu, un'a pe lun'a lui Aprile sî alt'a pe lun'a lui Maiu a. tr. Cea dintâiu cuprinde: I. Gorecki, resbelulu lui Ion Voda cu Selimu 1574; II Lasicki, intrarea puloniloru in Moldavi'a cu Bogdanu voevodu 1572; III Portretele lui Georgiu Stefanu, sî Constantinu Sierbanu W. litografate. Cea din urma: I Lasicki, intrarea poloniloru in Moldovi'a cu Bogdanu Voevodu 1572; II Paprocki, despre Ioann Voda, editiunea germana dela 1576; III I. H. Kirchbach, Ivonias; IV note. —

— „Famili'a“ nr. 3 are urmatoriulu cuprinsu: Portretulu sî biografi'a dlui H. Grandea.— Dîn'a codriloru, poesia de H. Grandea.— Geniulu lui Ștefanu celu mare.— Hori'a sî Closc'a de A. Papiu Ilarianu.— Stveniri sî impressiuni de caletoria de Arone Densiusianu. — Palatulu de auru a lui Nero cu ilustratiune. — Fat'a capitanului novela rusésca de Puskinu.— Ce e nou? Literatura sî arte.— Gacitura.— Pe invelitóre: Corespundintie din Deliu, Segedinu, Oradea-nare, Turd'a.— Din strainetate. —

„Die Zukunft“

unic'a fóia pentru interesle române sî slave, care apare in Vienn'a cá fóia de dî in limb'a germana, — se recomanda patriotîloru români spre caldurós'a-le imbrâtisiare.

☞ „Die Zukunft“ adice in causele Românîloru corespundintie originali din Transilvani'a sî Ungari'a iara cu deosebire dela diet'a din Pest'a.

Publicarea

Sumeloru incurse la fondulu Asoc. dela siedinti'a Comitetului Asoc. tînuta in 2 lanuariu pâna la siedinti'a din 6 Fauru a. c.

1) prin D. protop. sî Colectoriu alu Asoc. tranne Ioane Tipeius'a tramisu la fondulu Asoc cá taxa de m. ord. rest. pre anulu 186⁴/₅ sum'a de 10 fl. v. a sî anume: a) dela D. parochu in Sabesiu Nicolae Lazaru 5 fl. v. a. b) dela D. Georgiu Munténu proprietariu in Câlnicu 5 fl. sum'a 10 fl. v. a.

2) Dea dreptulu la cassa Asoc. au incursu urmatórele sume: a) dela D. advocatu in Sabiiu Dr. Ioane Nemesiu tax'a de m. ord. pre anii 186⁴/₅ 186⁵/₆ 10 fl. v. a. b) dela D. locotenente supremu Nichit'a Ignatu tax'a de m. ord. pre an. 186⁵/₆ sî pentru 1 esemplariu din actele adunâriloru gen. I II III IV. 6 fl. v. a.

sum'a incursa la cas'a Asoc. 16 fl. 30 xr. v. a.

Dela Secretariatulu Asoc. tranne române.

Sabiiu in 6 Februariu 1866.

PUBLICAREA

colecteloru pe sém'a zidindei biserici gr. or. din Mercurea dela 22—10-a Iuliu 1865 incóce.

Dela DD. Ilie Plesi'a din Rodu 35 f. D. Prot. Ioanne Metianu 10 f. Dn'a Mari'a I. Metianu 10 f. Dn'a Mari'a B. Metianu 10 f. D. Parochu Ioann Comsi'a 5 f. Dn'a Stan'a I. Comsi'a 1 f. D Mironu Moldovenescu 2 f. Dn'a Alesandr'a M. Moldovenescu 50. xr. D. Iosifu Puscariu 2 f. Mari'a R. Voiculetiu 50 xr. D. Ioann Iaju Jude com. 1 f. 50 xr. Efremu Pandrea 3 f. Nicolau Pascu 50 xr. Aldimiru Badiu 40 xr. Vladu Strevoiu 40 xr. Aldulea Metianu 60 xr. Andreiu Danu 40 xr. dela Comun'a Zernesti 5 f. 33 xr. Ilie Sufana din Poiana 79 f. 33 xr. dala Comun'a Rothbavu 1 f. dela Comun'a Presmaru 84 xr. dela Comun'a Martonusiu 3 f. 72 xr. dela Comun'a Bod'a 4 f. 19 xr. dela Comun'a Bretica 4 f. Dlu Protopopu Ioane Petricu 2 f. 25 xr. Sum'a 278 f. 33 xr. v. a.

Pentru care marinimóse binefaceri 'si esprima cea mai caldurósa recunoscintia

Representanti'a comunei bisericesci gr. orientale din Mercurea.

Mercurea 14/2 Fauru 1866.

Nr. 7—1 EDICTU

Ioann Nanu din Selisce, Scaunulu aceluiasi nume, in Transilvani'a, carele de optu ani au lasatu pre Soci'a lui legiuita Maria nascuta Ioann Salomie totu din Selisce, fâra a se sci loculu petrecerei lui se provóca prin acést'a, cá in temeiu de unu anu dela datulu de fatia, cu atât'a mai vertosu sa se infatîsieze inaintea forului matrimoniale subscrisu, cu câtu la din contra processulu matrimoniale asupra-i pornitu se va otârí sî fâra de elu dupa prescris'a Canóneloru S. biserici resaritene.

Sabiiu 1 Fauru 1866.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tract. protop. alu Sabiiului I.

Ioann Hanni'a
Protopopu.

Nr. 5—3 EDICTU.

Mari'a Teodoru Iorg'a din Rotbavu in districtulu Brasiovului, in Transilvani'a, care de 11 luni au parasitu cu necredintia pre legiuitulu ei barbatu Petru Rusu, sî pribegesce in lume, se provóca cá in terminu de 3 luni sa se infatisiedie inaintea subscrisului foru matrimoniale, câci la din contra, procesulu divortialu asupra-i pornitu, se va decide sî fâra dens'a, in intielesulu prescriseloru S. S. canóne bisericesci.

Brasiovu in 22 Ianuariu 1866.

Forulu matrimoniale gr. res. alu Tractului protopopescu alu Brasiovului II.

Ioann Petricu Protopopu.

6—2 Concursu de licitatiune.

In 12 Aprile 1866 st. n. la 10 óre ante amédi, se va tîné in curtea metropolitana din Blasiu, minuend'a licitatiune pentru cladirea unui podu de lemnu peste tîrnav'a mare, tînatoriu de Dominiulu archiepiscopescu.

Computulu speseloru de dîdire — luandu afara materialulu de lemnu nelucratu, care se va prestá de câtra curte — face 8430 fl. v. a. —

Concurentii P. T. Domni maestrii de dîdire, pe lânga depunerea vadiului de 10% — cu ocasiunea licitatiunei tînende, au de a produce documentele despre sciinti'a architecturei, sî unu documentu legalu despre cautiunea de 8430 fl. v. a. —

Planulu, Computulu sî celelalte conditiuni se potu vedea la tóta un'a óra in Cancelari'a Provisoratului subscrisu. —

Provisoratulu Metropolitanu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 5/17 Februariu 1866.

Metalicele 5%	62 05	Actiile de creditu	148 40
Imprumutulu nat. 5%	65 5	Argintulu	101 40
Actiile de banca	749	Galbinulu	4 89

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 12. ANULU XIV.

Sabiiu, in 10/22 Februariu. 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Motivele pentru activitate si in contr'a pasivitâtii.

(din „Gaz. Tr.“)

„Ne aflâmu oblegati in consciintia a mai impartâsî on. publicu sî motivele activisîloru v. din sinulu natiunei nóstre, pentru cá de tempuriu sa ne cumpenimu superioritatea opiniuniloru, candu vine vorb'a de a trece si Rubiconulu. — Ne aflâmu in stare a le impartâsî din pén'a cea mai competinte in feliulu seu sî o facemu cu scopu de ale cunósce de tempuriu favórea solidaritâtii la momentulu reluptelorn din respandiele facendeloru ; ele se desfasiura asiá :

„Pâna acum s'au esprimatu diferite opiniuni in jurnalistic'a româna despre aceea, ca óre se aléga Românii ardeleni deputati pentru Pest'a sî in casulu de alegere sa mérga deputatii alesi la Pest'a séu bá, desfasiurandu deosebite motive pro sî contra fiescare din punctulu seu de purcedere.

„Ce privesce la opiniunea mea eu sum sî fatia cu stadiulu cestu nou alu evenimenteloru politice totu pentru politic'a de activitate, voindu a me ferí din tóte poterile de a nu me convoí eu insumi la aplicarea acelui proverbiu de trista memoria de a tractá sî decide altii „de nobis sine nobis, la care ne-aru duce negresîtu o politica de negatiune, séu de pasivitate.

„Este aprópe de mintea omului, ca resultatulu pertractâriloru este obicinuitu mai favoritoriu pentru aceia, pe carii atinge, atunci candu suntu sî ei multu putînu representati in adunârile, dietele, pertractatóre, decâtu in casulu contrariu.

„Déca privimu la pusetiunea nóstra a Româniloru ardeleni in constelatiunea presinta a trebiloru publice, potemu fi convinsi, ca tóte jurisdictiunile tierei, inclusive sî municipiele sasesci voru alege sî tramite deputati la Pest'a ; noi intru ast'a nu-i potemu impedecá, efeptuindu-se alegerile in sensulu legiloru dupa jurisdictiuni séu municipia, iara nu dupa natiuni. Standu lucrulu asiá, putemu sci a priorí, ca resultatulu negatiunei nu va fi altulu din punctu de vedere alu dreptului publicu, decâtu cá 5 deputati români lipsescu séu cu alte cuvinte 3 municipie ardelene (Fagarasiului, Naseudului sî orasiulu Hatiegu, câci numai in aceste se póte aplicá politic'a de negatiune) nu suntu representate in Pest'a. Óre poté-vomu noi pe temeiulu unui astfeliu de resultatu fâra insemnatate afirmá cu efeptu, ca Transilvani'a nu a tramisu deputati la diet'a din Pest'a ? — Nu, prin urmare ce amu produsu noi prin negatiune ? — Amu produsu Dloru aplicarea maximei in contrane de a se tractá de nobis sine nobis. Sa nu uitâmu, ca in diet'a din Sabiiu au lipsitu deputati la 2 natiuni cu regalistii loru impreuna, respective a 15 municipii sî legile aduse de ea totusi s'au sanctiunatu. Esempla docent.

„Apoi privindu lucrulu dintr'unu punctu de vedere putîntelu mai inaltu, sa ne punemu intrebarea, óre intieleptu este, cá noi sa remânemu singuri isolati, pe terenulu negatiunei séu pasivitâtii — nici macaru sasii cu noi, — intr'unu tempu de a o aera nóua politica, de o intocmire generala a monarchiei, candu Domnitoriulu in Insasi Pré inalt'a Sea persóna a luatu initiativ'a reorganisârei interne a monarchiei, fatia cu care noi suntemu numai o particula.

„Noi Românii pe regatulu triunitu (Croati'a) in politic'a lui privitóre la modus procedendi nu-lu putemu imitá, elu este unu statu natiunalu slavu, municipiele sî representanti'a regatului se afla in mânile sî dispositiunea natiunei slave, pre candu Ardélulu sta din 4 natiuni, intre carii natiunea româna in diet'a patriei, fia aceea ori cum compusa, nu póte avé nici cum majoritate absoluta de representanti natiunali, iara in tiéra in josu numai cele 3 municipie suntu acelea, unde românii au majoritatea membriloru comitetulu centrale pe lânga sine.

„Va sa dîca politic'a negatiunei absolute pentru romani este nepractica, este imposibila, nu are insemnatate in viéti'a de statu intr'o mesura cá aceea, care se promita efeptulu de a nu se poté esecutá reform'a cutare séu cutare, fâra ei, câ-ce esta sî nu altulu obicinuesce a fi scopulu politicei de negatiune, de pasivitate.

„Eu sum convinsu, sî esperinti'a ne arata, ca românii pe terenulu politicei de activitate,— conditio sine qua non— solidari, mai mare trecere, védia sî onóre voru asigurá natiunei loru la popórele conlocuitóre, decâtu cu politic'a negatiunei, care cum dîsei, fâra de aceea pentru ei este nepracticavera.

„Terminulu „concesu“ din préinaltulu rescriptu reg. din 25 Dec. 1865, de care se vedu a face intrebuintiare amicii principiului de negatiune, la deslegarea problemei dîlei, nu póte vení in considerare; concedo vel demando, in viéti'a constitutiunala parlamentaria are un'a sî aceeasi insamnatate. Dreptulu constitutiunalu, dreptulu de a representá séu de a fi representatu, este unu dreptu permissivu alu civiloru statului, numai déca voiescu se folosescu de elu, sune invitarea coronei la usuarea lui cu terminulu concedo séu demando. Se 'ntórcemu lucrulu — dar óre, candu in locu de concesu s'aru fi dîsu demandu in acelu rescriptu p. n., aru fi fostu óre datori locuitorii tierei se aléga deputati pentru Pest'a negresîtu ?— Nu sî atuncea alegeau numai, carii vreau sî carii nu, remaneau pe la vetrele loru.

„Va se dica intrebarea se inverte in giurulu pusetiunei nóstre independinte de acelu terminu.

„Din totalitatea giurstâriloru debue se judecâmu, cum aru fi óre mai folositoriu pentru noi, a intrá in actiune impreuna cu celelalte 3 natiuni, cari se ducu séu isolati de ele a ne aruncá pe terenulu negatiunei ? De aici purcediendu, amu venitu la convingere, ca noi politic'a de activitate nici fatia cu diet'a de incoronare din Pest'a se nu o parasimu, sî acést'a cu atât'a mai putinu, cu câtu, ca préinaltulu rescriptu din 25 Dec. insusi asigura autonomi'a Transilvaniei, recunoscandu esprese validitatea legiloru urmate pâna aici pentru ea, prin urmare sî aceloru din 1863; denegandu espresu punerea in viétia a art. I de lege din 1848, in tienórea lui presenta, sî dîcandu espresu, ca Transilvaniei ei concede a tramite representanti la diet'a de incoronare.

„Temerile de prejudiciu in contr'a autonomiei tierei esceate din alegeri de deputati pentru Pest'a dupa art. II din 1848 se potu imprastiá prin protocolatii potrivite fâcute in comitetele centrali cu ocasiunea perlegerii ordinatiuniloru guberniali, demandatórie de alegeri.

„Apoi in fine alegandu-se barbati maturi, cu trecutu bunu, se póte asteptá dela intielepciunea, patriotismulu sî simtiulu de onóre alu deputatîloru alesi a aflá insii fatia cu diet'a de incoronare acelu terenu de actiune, care sa fia aptu a nu compromite autonomi'a Transilvaniei basata pre legile ei proprie, garantate din nou prin p. n. rescriptu reg. din 25 Dec. 1865. Y—Z.

Dela diet'a Ungariei.

(Cor. orig.)

Pest'a 17 Fauru 1866.

Pe dî ce merge, se incórda puterile de capacitate, pentru a dá dualismului cutare resultatu, care acum in Ungari'a e pe tapetu in chipu de cestiunea dîlei; toti astépta cu óresi care curiositate, se vada, ce feliu de urmâri sa aiba problemele desfasiurate cá respunsu la cuventarea de tronu, in proiectulu de adresa.

Joi in 15 a lunei acestei'a pe la 10 óre cas'a muzeulu erá plina de ómeni, prin galerii de tempuriu ocupandu-si locu fia-carele, sî celu mai capriciosu trebuiá sa-si arete prob'a de tolerantia, sî se sufere imbulzal'a cea mare, iar escilarea caldurei de multîme, facca pe omu se innóte in sudori.

Dintre oblegati, care de care doriau a se insinuá, pentru de a-si cere cuventu ; dintre ascultatori, care de care se ascutiá a audî ce-va, fiindca audîsemu cumca mai intâiu voru sa se aduca contr'a argumente adresei lui Deák; sî eaca! presiedintele Szentiványi dupa semnalulu clopotielului, proiectéza cetirea cuventului de tronu, cetirea adresei, sî apoi urmara membrii insinuati, carе si luasera chiamarea de eroi ai dîlei.

Bartal, acelu barbatu calificatu pe terenulu oratoricu, carele sî lua cuventulu mai nainte, erá destulu de asiguratu in sine ca nu va tabarí, fiinduca lupt'a e usióra, déca cine-va si-a datu tempu destulu de a-si incercá puterile aratandu mai multe probe pe câmpulu luptei sele cu succesu laureatu.

Neintreruptu dóue óre sî diumetate a vorbitu, parea ca totu mai multu i-aru placé se vorbésca, sî ascultatoriulu parea ca aru fi voitu sa o lungésca câtu mai multu, fiinduca avé o limba, carea contînea constructiuni periodice de frase inflorite, sî cu finirea vorbirei lui se finí sî siedinti'a. —

Vineri in 16 urmá Madarász care desfasiurá din alta punctu de vedere constitutionalismulu ungurescu, sî apoi se hotarí pe lânga adresa. —

Acestui'a i urmá Eötvös, acelu barbatu eruditu, carele in tóte ramurile sciintiei si-a datu proba de discretiune (?), sî innaintea conationaliloru sei, sî strainiloru, sî care cá politicu si-a datu simbolulu pe lânga proiectulu de adresa.

Zsedényi, se vediù a voi a resturná principiele, dupa care se doriá ministeriu responsabilu, sî aplicarea legiloru 48-ane nainte de revisiune, si-si facù dechiaratiunea contr'a proiectului de adresa. —

Giczy, fostulu presiedinte alu dietei din 1861. carele acum nainte de constituirea dietei a renuntiatu de presidiu, pentru a se vedé in libertate de a-si aretá principiele sele, dupa care sa se urmeze continuitatea de dreptu, sî facù analis'a cu acea inchiere, ca se convoiesce la proiectulu de adresa; asiá pâna ací 2 fusera contr'a 8 pentru adresa.

In 17 si lua vorba Lónyay sî se esprima pe lânga proiectu, deci de óre ce pâna ací 9 se declarara pentru, sî numai 2 contr'a, se facù propunere, cá presidiulu sa termineze discussiunile generarie, sî sa se deie locu discussiuniloru particulari; respundîndu presiedintele, ca déca cei insinuati si retragu cuventulu e gat'a a le terminá, se radicá Deák sî-si innaltia tonulu seu, spunendu-si cu unu pathosu opiniunea: Pâna ce estecineva insinuatu, trebuie sa se deie locu discussiunei generarie, câci fia-care representante cá alesulu poporului e detoriu a dá séma poporului seu, de cele ce s'a fâcutu, nu se póte permite dara a se pune stavila discussiuniloru generarie, câci acea aru fi sabie cu dóue taisiuri, care astadi pe unulu mâne pe altulu va sa ingimpe; graiésca fia-care sî-si descopere pârerile! Unii aplaudau aplause de bucuria cu lacremi in ochi, pareau a fi iubitorii poporului . . . . . !!

De órece dualismulu va sa-si aiba capetulu (?), sî acelu proiectu alu comissiunei de 30 va sa remâna, romanii in genere inca voru sa-lu primésca, reservandu-si dreptulu la pertractarea particularia.

Ce se atinge de cestiunea natiunalitâtîloru, incâtu aru fi vorb'a de consolidarea natiuniloru diferite, ablegatii români, cu cei serbesci, suntu in contielegere, dar de óre-ce serbii au de cugetu de a se basá pe unele diplome, care contînu óresi care privilegie separatistice sî eschisivu loru sunatóre, urméza de sine ca manecarea este grava, sî compacti'a cu greu 'si póte conserva durabilitate, câci românii asiá diplome de nu aru posiede, numai cu principii sanetóse voru a invinge pedecile, sî a dobandí dreptatea legala.

Fata viam inveniunt aderitque vocatus Apollo! S. Fercu.

Evenemințe politice.

Sabiiu 9 Fauru.

Din isvoru securu aflâmu ca la Hunedór'a e alesu deputatu Dr. Lazaru Petcu; la Gherl'a: Simai sî Gaizago; la Olahfalu Gál Janos; in S. Sz. György, conte Paulu Kálnoki; in Breticu Emr. Gaboru, carele fusese alesu sî la diet'a din Sabiiu din 1863/4.

Dupa Ll. p. rescriptulu ce are sa urmeze cá respunsu la adrese nu va tratá cestiunea pâna in ultimele ei ratiuni, ci Imperatulu sî reserva dreptu de a-si manifestá pârerile sele asupr'a modului de pertratare a afaceriloru comune.

„Mercuriulu svabescu“ are o scire interesanta sî demna de consideratu in impregiurârile de fatia. Acést'a e o dechiaratiune a cont. Andrasy la unulu din prândiurile de curte. Contele Andrasy sa fia conferitu mai inainte cu contele Eszterházy, iara dupa aceea sa se fia dechiaratu Imperatului, cá unu conflictu ce s'aru potea nasce intre Austri'a sî Prussi'a, Ungari'a l'aru privi de o afacere comuna, sî Ungari'a atunci aru pune in dispositiunea Imperatului bani sî sânge. Acésta dechiaratiune sa fia fâcuta o impressiune adunca asupr'a Maiestatei Sele, celu putînu se asecura, ca nemijlocitu dupa acést'a s'a esprimatu câtra cont. Mailath fórte indestulitoriu sî ca aru fi dîsu ca Majestatea Sea e convinsu, ca in óra de periculu póte sa se radîme pe Ungari'a. Unele sciri aduceau in legatura calatori'a Archiducelui Ludovieu Victoru, cu denumirea Naltu-acelui'a de Palatinu alu Ungariei.

In dîlele din urma se vorbea despre venirea ministriloru la Bud'a Pest'a. Mai multe dîuarie asigura, ca calatori'a acést'a nu aru avea alta de scopu decâtu statorirea rescriptului reg. la adres'a dietei croate. Acum aflâmu ca ministrii sî cancelarii de curte au sî sositu in Bud'a-Pest'a sî ca au sa se desbata cestiuni de statu.

Temerile de o crisa ministeriala suntu delaturate.

N. Fr. Bl. are unu telegramu din Agri'a, in carele se dîce, ca s'a latîtu temerea intre deputatii dietali, ca rescriptulu carele va respunde la adres'a dietei va ordiná totodata sî disolverea dietei sî apoi diet'a cea nóua ce aru fi a se conchiamá sa se convóce pre basea legei, ce are se o lucre diet'a de acum.

In diet'a Bucovinei se propune o adresa câtra Maj. Sea, prin carea sa se céra iertarea dârei de pamentu pe unu anu; dupa aceea o alta adresa pentru restaurarea autonomiei bisericei greco-orientali sî pentru conchiamarea unui sinodu diecesanu.

Mai departe s'a primitu stergerea legei cari restringe facultatea de posessiune a israelitîloru; s'a sanctiunatu legea de fómete; in fine se róga de M. Sea, adresandu-se diet'a prin ministeriulu de statu, cá sa li se prelungésca sessiunea pâna in 21 Fauru.

Organulu oficiosu alu ministeriului nostru de comerciu incunosciintiéza, ca esista o apropiare intre Austri'a sî Itali'a in privintie politice comerciale. Ministrulu de comerciu bar. de Wullerstorf au emisu in contielegere cu ministrulu de finantie o ordinatiune câtra tóte oficiele vamale, in care se espune, ca tratatulu de comerciu sî de navigatiune incheiatu la 1851 cu regatulu Sardiniei se estinde cu 16 Fauru sî asupr'a celorulalte proveniente italiane. „Asiá“, dîce Presse „ministeriele de comerciu sî de finantie aru fi recunoscutu indirectu Itali'a.“

Din cele din afara atrage mai tare acum atentiunea asupr'a manopereloru ministrului presiedinte prussianu in politic'a interna sî esterna a Prussiei. In launtru calca in picióre constitutiunalismuluin modulu celu mai batâtoriu la ochi, facendu din cas'a ablegatîloru objectulu seu de jocu, amenintîadu-i cu procese, arestandu-i, amenintiandu cu disolverea camerei sî in fine aducendu-le proiecte de legi pe cari doresce densulu cá sa i le voteze camer'a. In afara colportéza adrese prin care se esprima dorinti'a de a uní ducatele dela Elba cu Prussi'a. Asiá o adresa cetimu, ca i s'au tramisu din partea nobilimei din Schleswig Holstein.

Din Franci'a aflâmu ca corpurile legiuitóre manifestéza multa simpathia puteri papali. Adres'a senatului s'a indestulitu cu cuventulu putere; cea a corpului deputatîloru au adausu cuventulu „lumésca“ despre care e vorb'a ca trebuie sustînuta. Gazette de France se dîce ca reproduce scirea, ca principele imperialu (fiiulu lui Napoleonu III), are de scopu a cumperá din mijlócele sele proprii materialulu de resboiu alu trupeloru de ocupatiune, pentru cá sa-lu faca presentu Papei.

Opusetiunea corpului legislativu avea de cugetu a pretinde dela regimu a se dechiará pe fatia despre starea espeditiuuei messicane sî a stâruí, ca acum dupa ce armat'a au fâcutu minuni de eroismu sa se re'ntórne câtu mai curendu acasa. Guéroult, Havin Thiers sî Pelletan au pretinsu insa, ca e nepatrioticu a aduce pre regimu publice in perplesitate sî asiá au decisu a trece cestiunea acést'a cu vederca.

Din London se spune ca regimulu au conchiamatu pe 17 Fauru o siedintia estra-ordinaria a parlamentului, spre a suspendá actulu habeas corpus pentru Iri'a (Irland).

Din Spani'a se spune ca infantulu nu de multu nascutu, care capatasa in botezu 112 nume au muritu.

Din Itali'a nu putemu trece cu vederea oraculós'a dechiaratiune a ministrului presiedinte Lamarmora, carele respunde la o interpelatiune, ce i se facù in camera, ca Itali'a e in stare de a purtá resboiu, fâra de a se mai teme de periclitarea unitâtiei, chiaru sî in casu candu reesîtulu resboiului aru fi nefavoritoriu.

Din Romani'a aflâmu ce ministrului celui nou de finantie i a succesu a realisá o parte de imprumutu. Camerile au votatu o lege in urm'a cârei scóterea contributiunei sa se faca prin comune, asemenea o lege de tacse pentru decisiuni judecatoresci. Dîuarele romanesci ne spunu despre reductiuni insemnate in bugetu. Tromp. Carp. impartasindu dupa Monitoriu despre noii comissari controlori ai bancei romanesci in persónele dloru Moruzi, Plagino sî Vinterhalder sî aducandui pre acesti'a in combinatiune cu ministrulu de finantie Otetelesianu: — dîce, ca finanticle au in acesti barbati sî garantia morala sî materiala. — „Sentinela“ s'a suprimatu. — Dupa dîuarie straine graséza choler'a in Moldavi'a. —

Vizogn'a 8 Fauru

Precum in tóte pârtîle Transilvaniei comissiunile centrali se ocupa cu elaboratele prescrise pentru alegerile de deputati la diet'a din Pest'a; asiá sî la noi in Vizogn'a comissiunea centrale si-au finitu totalu elaboratele sele dîcu totalu pentru ca in 14 sî 15 Febr. nu numai s'au intreprinsu per scritinium votarea, ci in 15 Febr. dintra doi fosti candidatii Carolu Timar jude regescu, sî Procurolulu magistratualu Ioann Moldovanu, acestui din urma i s'au sî datu credintionalulu la mâna, cá unui'a ce din 566 de votanti au capatatu 321 voturi. — Caus'a de românii ogneri alegatori cá majoritate, n'au devenitu pentru Candidatulu loru Domnulu Ioann Moldovanu in minoritate se póte ascrie singuru virtuosului sî nobiluui caracteru ce-lu posiedu toti Ognerii români, sî increderea in persóna alesului deputatu sî remânu laudabili cu atâta mai tare cu câtu pelânga tóta propaganda profetiloru strâini, cá i atraga in castre streine, sî anume pentru candidatulu loru ei (românii) totusi au remasu nemiscati cá zidulu.

Cum, si anume prin ce fortune au trebuitu sa tréca alegatorii

români pâna la loculu defiptu pentru alegere, le voiu comunicá Onoratei Redactiuni spre publicare cu alta ocasiune. —

Ioann Pr.

Aplaudâmu sî noi tînut'a Ogneriloru sî ni-aru fi parutu bine candu acea tînuta aru fi fostu intru tóte imitata, sî mai bine pretiuita de intrég'a nóstra inteligintia de acolo. Dupa ce alegerea este fapta complinita, nu va mai fi de lipsa a ne intórce mai multu la detaiurile decurgerei sî incheiâmu memorandu démna sî barbatésca purtare a Preotîloru sî a altoru bravi, cari au doveditu in conducerea poporului unu neinteresu esemplariu de care ni se pare ca chiaru dlu corespundinte nu au fostu intru tóte insufletitu; iara deputatului alesu, dlui procuroru Ioann Moldovanu i poftimu succesulu celu mai bunu la chiamarea cea onorifica sî grea ce i s'a concrediutu sî au luatu asupra-si!

Proiectulu de adresa

cetitu in siedinti'a din 8 Fauru, 1866 a casei representantîloru Ungariei.

(Continuare sî Capetu din nr. premergatoriu.)

Maiestatea Ta Te-ai induratu pré gratîosu a dechiará in pré inaltulu cuventu de tronu „ca cu deliberarea acestei cestiuni stá in legatura strinsa, ba nedespartibile revisiunea respective straformarea acelei pârti a legiloru din 1848, care se referesce la esercerea drepturilor monarchului sî la cerculu de activitate a lu regimului. In a dóu'a adresa pré umilita a nóstra din anulu 1861 amu fostu propusu Maj. Tale, „ca intre determinârile legiloru din 1848 sunt unele puncte, cari sînoi dorimu pre lânga sustînerea nevatemata a drepturiloru poporului ale stra formá mai amesuratu scopului sî ale desvoltá mai definitivu. Asemené ne-amu dechiaratu, „ca, déca Maiest. Ta doresci a schimbá legile in óre care parte, diet'a intregita se va consultá fâra intârdiere sî va asterne Maiest. Tale decisiunile sele a supr'a propuneriloru presentate in respectulu acest'a de câtra Ministeriulu responsabilu alu Maiest. Tale.“ Ne dechiarâmu asiá dara sî acum gat'a, ca in câtu va fi de lipsa schimbarea vre-unei legi pre calea ordinaria a legelatiunei, vomu susterne Maiest. Tele in respectulu acel'a propusetiunile nóstre consunatóre cu principiele fundamentali ale constitutiunei nóstre.

Natiunea magiara are o dorintia ferbinte, ca adeca sa vadia mai antâiu pre regele seu creditariu incoronatu cu corón'a sântului Stefanu cá in fine sa se implinésca aceea, ce eveneminte fatale au impiedecatu in decursu de 17 ani. Acést'a nu e numai o ceremonia solemna in patri'a nóstra, ci intregirea necesaria a constitutiunei, legatur'a cea mai frumósa, mai delicata sî totusi cea mai tare, carea léga natiunea de regele seu. Pâna candu acést'a nu se intempla tóte otâririle nóstre remânu numai propuneri, câror'a singuru numai sanctiunea regelui incoronatu le póte dá validitate de lege. Pâna atunci aperârile nóstre, ori câtu de multu promitietóre sa fia, suntu numai sperâri nesecure, cari numai regele incoronatu le póte realisá. Viéti'a nóstra politica in presinte e inca dubia sî clatinatória sî clatinarei acestei'a numai Maiestatea Ta i-poti pune capetu restaurandu constitutiunea nóstra in fapta sî incoronandu-Te. Binevoiesce deci Maiest. Ta a ascultá acésta rogare a nóstra sî a face cu potintia implinirea dorintiei nóstre câtu mai curendu.

Cu respectu vomu primí sî ne vomu consultá despre aceea ce Maiest. Ta cá rege incoronatu Te vei indurá la tempulu seu a ne impartâsî pre cale constitutiunale in privinti'a intereseloru spirituali sî materiali ale tierei. Ma, in câtu cu privire la aceste interese credemu a fi fórte necesaria crearea de legi nóue séu schimbarea celoru ce sustau, ne vomu apucá câtu mai curendu de pregatirile, cari receru tempu mai indelungatu, sî otâririle nóstre le vomu asterne la tempulu seu cu umilintia Maiestâtii Tale.

Noi simtimu aduncu, ca legelatiunea nóstra sî in respectulu intereseloru spiritului are inca multu de a supliní sî a indreptá. Vomu stârui sî in partea acést'a a face totu ce poftesce fericirea comune a patriei sî ce ne comenda detorinti'a nóstra cetatienésca. Plecandu din principiele fundamentali ale constitutiunei in lucrârile nóstre totudeun'a vomu avé indreptariu dreptatea sî ecuitatea fatia cu tóte clasele cetâtieniloru statului fâra diferintia de religiune sî limba. Cu deosebire vomu luá in consideratiune sî aceea ce amu pronunciatu sî in adres'a nóstra din 1861.: „ca simtiulu de natiunalitate, care totu mai multu se desvólta, reclama atentiune sî nu se póte mesurá cu cumpen'a tempiloru trecuti sî a legiloru vechî.“ Nu vomu uitá nici odata, ca locuitorii Ungariei de alte limbe suntu asemené cetâtieni a-i Ungariei sî noi voimu cu sinceritate a asecurá prin lege, totu ce poftescu in asta privintia interesele loru sî interesulu comune alu patriei. La formarea acestoru legi inca vomu urmá principiulu dreptâtii sî frâtietâtii.

Interesele nóstre materiali cu deosebire suntu acele in respectulu câror'a din caus'a impregiurâriloru pline de fatalitâti amu remasu inderetru intr'unu modu ce ne insufla ingrijiri. Va fi unu lucru greu a invinge urmârile apasatóre ale acestei remaneri, dar noi nu ne vomu spâriá de acésta opera grea, pentru ca e o cestiune de viétia pentru natiunea nóstra. Ameliorarea pusetiunei nóstre politice va inaintá sî interesele nóstre materiali, precum va fi sî aventarea pusetiunei nóstre materiali radîmulu esentialu alu situatiunei nóstre politice fie-ne iertatu a sperá ca intielepciunea sî parintésc'a grije a Maiest. Tale voru ajutá neobositele nóstre stâruintie atâtu in respectulu unei'a câtu sî in alu celei'a-lalte. Desvoltarea nóstra spirituale sî progresulu materiale nici decâtu nu stau in contr'adicere cu adeveratele sî dreptele interese ale tieriloru, ce nu se tînu de corón'a Ungariei, ba inca acelu progresu sî acea desvoltare pre candu ne dau potere sî pondu — marescu totu odata sî pondulu sî poterea aceloru tieri, precandu ne redica pre noi redica totuln.

Esprimâmu multiamita sincera Maiestâtii Tale sî pentru aceea, ca Te-ai induratu gratiosu a provocá sî diet'a Croatîei sî a Slavoniei, sa se ingrijésca de tempuriu cá aceste tieri sa póta fi representate cumu trebuie in diet'a nóstra de acum. Acést'a o considerâmu ca unu documentu alu pré inaltului scopu de a sustiné integritatea corónei ungaresci sî a intregí diet'a nóstra. Fatia cu aceste tieri cá soti constitutiunali a-i nostri noi sî acum suntemu in acea opiniune care o amu adusu la pré inalt'a cunoscintia a Maiest. Tale in a dóu'a adresa pré umilita a nóstra din anulu 1861. Repetîmu deci de nou: „ca déca Croiati'a voiesce a luá parte ca tiér'a in legelatiunea nóstra, déca ea voiesce a se chiarificá mai intâiu cu noi in respectulu conditiuniloru pre lânga cari e gat'a a-si legá pusetiunea de dreptulu publicu cu Ungari'a, déca in respectulu acestor'a voiesce sa vina in atingeri cu noi cá natiune cu natiune, nici acést'a nu o vomu refusá.“ Cu incredere sincera le intindemu mân'a fratiésca, numai sa se sustîna integritatea sî independinti'a constitutiunale a tierei nóstre sî a corónei Ungariei.

Precandu ne esprimâmu insa pré respectuós'a nóstra multiamita nu potemu retacé nici temerea ca pre candu pré inaltulu cuventu de tronu vorbesce de Croati'a sî Slavoni'a, Dalmati'a nu o amintesce necairi. Acésta tiéra impreuna cu Croati'a sî Slavoni'a se tîne de corón'a Ungariei, sî finduca Maiest. Ta ai determinatu de de punctu de plecare sanctiunea pragmatica carea spune apriatu, ca tierile corónei ungaresci nu se potu despâr.i deolalta, a buna séma nu Ve i voi, cá intregitatea corónei Ungariei garantata de atâtea ori in modu solenu, sa se stirbe sî mai departe.

Decisiunile dietei Croatiei din an. 1861, cari Maj. Ta Te-ai induratu a ni le impartasî, credemu ca atunci aru fi mai cu scopu a le pertractá, candu ne vomu puté consultá impreuna cu representantii séu plenipotentiatii acestoru tieri tramesi spre impacatiune sî cu conlucrarea loru vemu puté deliberá asupr'a acestui obiectu.

Multiamimu Maj. Tale sî pentru acea ingrigire p. n. cu care porti la inima deliberarea finale a relatiuniloru provenitórie din uniunea Tranniei cu Ungari'a. Fundamentulu acestoru relatiuni, l'au pusu acele legi, cari s'au adusu in 1848 despre uniunea Ungariei cu Ardélulu in contielegere comune a ambeloru acestoru tiere sî s'au santiunatu solenu prin aprobare regésca. In respectulu acest'a insa mai este multu a se face sî noi nu ne indoimu ca spre mijlocirea unei otariri din tóte pârtîle odichnitóre drepte cî cuvenintióse, e de lipsa o cumpanire matura sî prevedere. In consultârile acestor'a pre noi ne voru conduce simtiemintele iubirei fratiesci; sî basea sperâriloru nóstre e increderea, ca nimenea nu va poftí dela noi ce-va, ce aru puté periclitá principiele fundamentali ale constitutiuni nóstre.

Prin conchiamarea Croatiei sî Ardealui la diet'a nóstra s'a inlaturatu o piedeca grea, carea in anulu 1861 a impedecatu mai multu activitatea nóstra legelativa. Concede-ne Maj. a Te rogá sî a sperá, ca Maj. Ta vei mijlocí cu poterea regésca, cá sa fia representate in diet'a nóstra partea intregitória a tierei nóstre, Fiume, precumu si corporatiunile, care dupa art. V de lege din 1847/8 suntu pârti constitutive a le dietei Ungariei.

Inprivinti'a aceloru compatrioti ai nostri cari pre basea acusâriloru politice fura condamnati, precumu sî in privinti'a acelor'a cari pentru asemenea cause fura condamnati de curendu séu inca stau sub acusare; rennoimu cu sincer'a incredere, rogatiunea nóstra asternuta Maj. Tale in 1861. Asculta Maj. Ta rogaciunea nóstra sî intaresce sî prin aceea credinti'a natiunei, ca er'a cea nóua, care o asteptâmu cu atât'a sperantia dela simtiemintele constitutiunali ale Maj. Tale, va sterge tristele remasitie ale trecutului sî va alinâ ranele cele crunte ale inimeloru.

Scimu sî recunóscemu cu anima multiamitória sî sincera, ca Maj. Ta ai parintésc'a intentiune, de a departá ingrigirile sî a delaturá pedecile, cari au impedecatu pâna acum decisiunea asupr'a cestiuniloru nóstre de dreptu publicu. Déca asemenâmu trecutulu sî presentulu; vedemu cu bucuria, ca punctulu de plecare, scopulu sî mijlócele de odinióra sî de acum suntu deosebite esentialminte. Trecutulu ne a apesà cu ingrigiri (temeri) nefinite, presintele ni promite unu venitoriu mai frumosu.

Maj. Ta ni-ai deschisu câmpulu constitutiunale pentru activi-

tatea nóstra, sî pre acestu terenu ni vomu implini cu bucuria detorinti'a nóstra cetatienésca. Staruintiele nóstre insa numai atunci potu avé resultatu, déca in lucrârile nóstre legelative ne conduce credinti'a tare, ca ce a statoritu impreuna regele cu natiunea, numai vointi'a unita a regelui sî a natiunei, o póte si straformà. Basea acestei credintie nu póte fi, decâtu numai continuitatea de dreptu recunoscuta in principiu sî in fapta pasita sî in viétia.

Maj. Ta prin poterea absoluta imp. nu voiesci a ne octroá un'a constitutiune nóua, sî noi, pre cari ne léga legile fundamentali ale constitutiunei unguresci, cari sustau dupa dreptu, a primí liberu sî de buna voia o atare constitutiune octroata. Maj. Ta pornindu din sanctiunea pragmatica, ne provoci, a modificá pre cale constitutiunala aceea ce e cu smintéla in legile nóstre, sî a intregí aceea ce e defectuosu. Insa tiér'a sî acum sta continuu sub regimu absolutu. Constitutiunea nóstra pe a cârei base aru trebuí sa eserciamu dreptulu legelatiunei, inca sî acum e suspendata in privinti'a câror'a sî Maj. Ta recunosci gratiosu, ca legalitatea loru formala nu se póte supune la nici o esceptiune, in fapta se considera cá candu n'aru esistá; din contra atari ordinatiuni octroate, cari s'au emisu cu delaturarea legiloru nóstre fundamentale, ba in contr'a acestor'a, sî cari conturba continuu interesele cele mai sânte ale cetâtieniloru acestei tieri, ba inca sî pacea interna a singuraticeloru confessiuni, — se sustînu inca sî acum in mare parte; regimu parlamentariu, ministri respunsabili n'avemu; municipiele, comitatele, districteie, cetâtîle inca neci acum nu si-au recastigatu pusetiunea loru constitutiunala, sî in tóte ramurile administratiunei domnesce un'a sistema absoluta. Pre teritoriulu patriei nóstre ducu administratiunea dóue corporatiuni de amploiati nedependinti de olalta, dintre cari nici un'a nu e constitutiunala, ba inca un'a e pre lânga aceea sî straina, incâtu nu sta in nici o aternare dela poterea regimului ungurescu.

Ne rogâmu deci de Maj. Ta pentru continuitate de dreptu in intielesulu legiloru nóstre, cu deosebire pentru unu regimu parlamentariu, unu ministeriu respundietoriu sî pentru restaurarea constitutiunale a municipieloru. Noi nu poftimu decâtu esecutarea legei, pentruca legea neesecutata c litera mórta, fâra continuitate de dreptu constitutiunea nu traiesce. Noi nu poftimu nici o imposibilitate politica; nu avemu intentiunea de a periclitá securitatea imperiului séu de— a scurtá drepturile legali ale monarchului nostru, sî vomu apretiuí totdeun'a dreptele pretensiuni ale tieriloru sorori. Sî noi le tînemu pre aceste de interese comuni de un'a mare importantia, insa suntemu convinsi, ca denumirea de ministri unguresci respundiatori sî restaurarea constitutiunala a municipieloru, nu stau in contradîcere cu aceste interese comuni prea ponderóse.

Scimu, ca dupa cele ce s'au intemplatu de 17 ani âra influinti'a nóstra, periodulu de trecere va fi impreunatu cu multe greutâtu; scimu ca primirea faptica sî ordenarea mai multoru rami ai administratiunei, pretinda tempu mai indelungatu sî suntu impreunate cu óre cari incurcâri, a câroru deslegare va recere mare grige. Dar nici aceste consideratiuni nu facu din sustînerea sî mai departe a sistemei absolutistice un'a necessitate nerefusabila, sî nu eschidu possibilitatea, ca constitutiunea nóstra sa sustee sî pre tempulu în'care ne consultâmu despre modificarea legiloru singuratice.

In unu periodu de trecere nu póte fi nici procedur'a ministeriului respundiatoriu in tóte asiá de regularie, precum se intempla acést'a in cursulu regulariu neconturbatu sî neintreruptu nici odata alu vietii constitutiunali. Diet'a nóstra va tîné-o acest'a totdeun'a in vedere, sî procedur'a ministeriului ungurescu respundiatoriu, ca a unui regimu parlamentariu cu respectu la tóte acele, cari se tînu de esoperarea impacaciunei pre cale constitutiunala, de primirea administratiunei sî de conducerea-i provisoria,— in locu de regore o va judecá cu indulgintia cuveninciósa; ba, staruintiele sincere indreptate spre aceste scopuri, va fi gat'a a le sprijiní dupa potintia.

In modulu acest'a se voru poté delaturá greutâtîle, ce s'aru iví, sî ele de securu se voru sî delaturá, déca zelósele stâruintie ale dietei in respectulu acest'a le sprijinesce sî poterea regésca a Maiestâtii Sele. Restaurarea unei pârti atâtu de esentiali a constitutiunei nóstre va inaltiá increderea natiunei sî va delaturá temerea ei, care aru poté mai tare impiedecá resultatulu doritu. Ministeriulu respundietoriu va posiede sî increderea Maiestâtii Tale, sî cá regimu parlamentariu sî increderea tierei. Pre basea acestei increderi duple, ministeriulu respundietoriu, standu cu ambe pârtîle in atingere continua, prin lucrarea se va usiurá mersulu invoieleloru dietali, cu deslusîrile sele va poté risipí de tempuriu multe indoiele sî pârerile diverginti le va poté apropiá deolalta. Sî fiinduca preste aceea, in urm'a pusetiunei sele oficiali, mai adese ori vine in atingere cu barbatii de statu ai celor'alalte tieri ale Maiestâtii Tale, sî in directiunea acést'a póte promová deslegarea multoru cestiuni grele.

Déca insa Maiestatea Ta nu ne-ai implinì cererea nóstra legiuita sî cuveninciósa sî, sustînendu sî de ici incolo sistem'a absolutistica, ne-ai denegá restaurarea regimului parlamentariu si a ministeriului respundietoriu: pre inimele nóstre iarasi s'aru asiediá ingrijire apesatóre sî clatinarea sperârei nóstre ne-aru ingreuná pastrarea acelei odihne a sufletului, de care avemu lipsa in gradu atâtu de inaltu la deslegarea greleloru cestiuni ce ni s'au propusu. Diet'a nóstra presinta s'a conchiamatu pre bas'a unei constitutiuni garantate sî de sanctiunea pragmatica. Missiunea ei este: a modificá unele puncte esentiali ale legiloru nóstre, a încoroná pre regele Ungariei sî a intemeiá viitoriulu mai ferice alu patriei. Sa binevoiesci Maiestatea Ta a luá gratiosu in consideratiune, ce pusetiune aru fi, candu tiér'a in acelasi tempu candu esercéza prin representantii sei acestu dreptu constitutiunalu, in tóte celelalte aru stá afara de constitutiune.

Pre lânga regimulu parlamentariu sî ministeriulu respundietoriu, e guvernarea de sine municipale legiuita a comitateloru, cercuriloru sî a cetâtiloru, a dóu'a recerintia esentiale a constitutiunei nóstre. Aceste dóue stau in legatura indissolubile un'a cu alt'a.

Tóte institutiunile Ungariei suntu insufletîte de ide'a guvernârei de sine; ea impreuna poterile cele mai bune spre sprijinirea administratiunei publice, ea oferesce prin publicitate control'a cea mai secura contr'a abusurilsru; ea marginesce escesele nedrepte cu poterea oficialiloru. In decursulu vietii nóstre constitutiunali, ea a aperatu patri'a nóstra de sistem'a birocratica, care stà cu instituiunile tierei, cu viéti'a publica sî datinele ei in contradicere directa.

Pâna candu nu se va restaurá acea guvernare de sine a municipieloru, care o desémna constitutiunea: activitatea constitutiunala a poporului nu póte sprigini administratiunea publica. Fâra publicitate sî control'a va fi defectuósa sî sub acést'a sufere mai multu increderea câtra oficiali, pre alta cale insa abia se va poté ordiná cu scopu administratiunea publica cu crutiare de spese asemenea de mare. Autonomi'a municipala e un'a parte constitutiva principala a nedependintiei tierei pre terenulu administratiunei interne— a nedependintiei, care sî Maj. Ta te ai induratu a o recunósce.

Totu insulu doresce cu sinceritate, ca ponderósele cestiuni pendinti sa se complaneze spre liniscirea generala. Liniscire generala insa, sî cu privire la modificârile oportune, numai atunci e a se sperá cu securitate, déca prin cunoscinti'a objectului sî a situatiunei ideele voru devení mature sî in cercurile poporului; Nimic'a insa nu esoperéza acést'a mai usioru, nimic'a nu invinge mai repede preocuparea sî temerea neintemeiata de lucrulu necunoscutu ca schimbarea publica a ideeloru. Ce póte prestá pres'a in directiunea acést'a e mai multu teoreticu sî in totu casulu restrinsu la unu cercu mai micu, precandu acea publicitate, care e impreunata cu viéti'a constitutiunale a municipieloru, aduna pre locuitorii diferiteloru tînuturi pre terenulu practicu sî conceptele lamurite prin schimbarea cugeteloru ramurindu-se departe, strabatu sî la clasele cele mai de josu ale poporului. Noi suntemu deci convinsi, ca nimic'a nu este mai aptu a inaintá acea liniscire generala, fâra de care impacaciunea abiá aru poté aduce binecuventare, decâtu restaurarea autonomiei constitutiunali a municipieloru.

Nu ne tememu ca prin restituirea municipieloru sa se nasca greutâti esentiale de-sî numai provisorie, pentru guvernarea statului, câci suntemu convinsi, ca diet'a chiaru sî in acestu restempu, va fi gat'a de a dá ministeriului respunsabile ungurescu alu Maj. Tale acea potere sî mijlóce ajutoriali, cari se voru recere spre delaturarea unoru asemene greutâti.

Cu incredintiare sperâmu dara, ca M. Ta vei plini gratiosu cererea nóstra asemene spriginita prin interesele administratiunei publice sî prin oportunitatea politica.

Estu modu cu incredere sincera descoperirâmu M. Tale simtiemintele sî dorintiele nóstre. Cele mai sante obiecte ale veneratiunei, ale iubirei sî ale neclatitei nóstre credintie pre acestu pamentu suntu: patri'a sî regele: iara interesele unite ale acestor'a suntu scopulu principale ale stâruintieloru nóstre. Temeiulu constitutiunei nóstre e legea, complementulu ei este poterea regale, sî a ne supune acestoru dóue e cea mai inalta detorintia cetatienésca pentru noi. Acésta detorintia numai atunci aru fi apesatóre, de cum-va de o parte legea, de alta parte vointi'a regelui aru devení in contradîcere constante sî neimpacabile un'a cu alt'a. Insa grati'a cu care M. Ta grâisi câtra credinciosulu poporu alu Ungariei sî sentiemintele constitutiunali, descoperite in cuventulu de tronu alu M. Tale ni dau sperare secura cumca de s'aru sî iví câte odata divergintia in opiniuni, nici candu nu vomu devení la o situatiune atâtu de dorerósa sî de neimpecata. Maiest. Ta nu vei pretinde dela noi astfelu de sacrificiu, care nu-lu cere neaparatu scopulu comune semnatu in sanctiunea pragmatica: iara noi spre asecurarea acestui scopu vomu plini tóte câte ne impune detorinli'a sî pretinde binele publicu alu patriei.

Intielepciunea M. Tale va apretiui cu bunavointia parintésca intim'a nóstra alipire câtra constitutiunea nóstra, care e stelpulu celu mai tare atâtu alu libertâtii nóstre, câtu sî alu tronului M. Tale. Paginele istoriei adeverescu, ca tronulu au fostu in cea mai mare securitate la acele popóre, cari cu cea mai tare credintia aperara legile loru constitutiunali.

Sa fii convinsu M. Ta, ca alipirea nóstra câtra constituti unea strâbuna sî câtra dinasti'a regésca a M. Tale, pre care natiunea nóstra pre temeiulu constitutiunei sele de buna voia sî libera au innaltiat'o pre tronulu Ungariei, riuresce din unulu sî aceluiasi isvoru: din celu mai limpede isvoru alu pietâtii.

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 13. ANULU XIV.

Sabiiu, in 13/25 Februariu. 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Luâmu din Herm. Ztg. et Sb. de eri urmatórele

Depesie telegrafice.

Pest'a 23 Fauru. (Siedinti'a casei deputatîloru.) Bartal si retrage amendementulu, de óre ce si-au ajunsu scopulu sî adeca, interpretatiune chiara sî multiamitóre a proiectului de adresa sî respinge ca aru fi intrebuintiatu vre-o batjocura asupra-i. Deák respunde in tonu de impacare. Ambii si dau mânile intre aclamâri de éljen. Dupa Bartal si retrage Apponyi amendementulu. Adres'a s'a primitu dupa aceea cu unu amendementu a lui Molojnovics la alinea 35, sî pre lânga respingerea tuturoru amendementeloru celorulalte din decursulu desbaterei. Mâne o de nóua cetire a adressei sî determinarea in privinti'a substernerei.

Bucuresci 23 Fauru. Nóptea trecuta fù constrinsu Cus'a la abdîcere sî s'a instituitu unu regimu provisoriu ; elu consta din gen. Golescu, colonelulu Haralambi, Lascaru Catargi. Militi'a e contielésa. Nici o versare de sânge nu s'a intemplatu, bucuria mare domnesce in poporu. Liniscea sî ordinea nu s'a turburatu nicâiri. Cus'a e prinsu. S'a arestatu inca Beldimanu, Marghilomanu, Liebrecht.

Bucuresci 23 Fauru. Principele Cus'a destronatu sî pre lânga alte persone de rangu inaltu, arestatu. Militi'a s'a impartâsîtu de miscarea cea necrunta. S'a instituitu regentia provisoria de trei membrii cu unu ministeriu. Processiuni cu flamuri sî bucuria generala. Liniscea publica pâna acum nu s'a conturbatu mai departe. S'a prochiamatu principiulu de unu domnitoriu din o dinastia straina.

Epistole dela Pest'a.

Pest'a in 15 Fauru.

In a dóu'a linia ne intereséza prelânga pasulu despre intrebarea natiunalitâtîloru sî uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, pasulu din proiectulu de adresa, care vorbesce despre ministeriu respundiatoriu sî restîtuirea municipieloru. Diurnalele din Vienn'a au ventilatu multu sî ventiléza sî acum'a intrebârile aceste dóue, cari intru inceputu le paréu a fi fórte mari pedece pentru impacare, eara acum'a se cam impaca cu ministeriu, insa autonomi'a municipieloru nu le vine nici câtu la socotéla. Noi pricepemu fórte bine atâtu intentiunile câtu sî limbagiulu loru de unu tempu incóce, sî nu ne mirâmu de feliu, ca intr'o dî vorbescu de pre o córda, eara mâne dî de pre alt'a.

Noi fâra cá sa ne lasâmu in o discussiune mai adenca a intrebâriloru acestor'a vomu amintí nisce momente sî mai cu séma in privinti'a ministeriului respundiatoriu, cari potu avé óresi care influintia in directiunea politica a ablegatîloru nostri. — Nainte de amintirea momînteloru acestor'a insa ne vomu spune pre scurtu parerea nóstra despre restituirea municipieloru, sî anume : noi vedemu in restituirea municipieloru unic'a garantia pentru desvoltarea vietiei nóstre natiunale, câci in municipie domnesce vointi'a poporului sî respective a maioritâtii, care de securu va intreprinde sî va lucrá numai aceea, ce vede, ca e spre folosulu sî binele seu ; dens'a nu va lasá, cá diregatorii se abuseze de oficiele loru, cari altmintre voru fi organele poporului, nu a unoru ómeni cu putere absolutistica, sa nu dîcemu a inimiciloru poporului;— fâra autonomia tóte legile, ce le-aru aduce diet'a in privinti'a natiunalitâtîloru, aru fi numai litere mórte sî ilusórie.

Din punctu de vedere natiunalitâtîloru sî in specie romanescu, amu puté aduce multe argumente pentru restituirea municipieloru sî in contr'a celor'a, cari dîcu, ca atunci comitatele aru fi totu atâte oligarchie sî staturi in statu, dara lasâmu acést'a ablegatîloru nostri, cari voru avé sa-si dee parerea in privinti'a acést'a sî sa 'si apere autonomi'a comitateloru la tempulu seu;— noi ne vomu marginí de asta data numai la intrebarea, ca : óre póte-se uní principiulu de corporatiuni autonóme cu ministeriu respundiatoriu ? La prim'a vedere se pare, ca aceste dóue principie se eschidu unulu pre altulu sî nu potu sta nici decâtu lânga olalta. Nu se póte negá, ce e dreptu, ca ministeriulu respundiatoriu marginesce incâtu-va sî in unele privintie câmpulu de activitate a corporatiuniloru autonóme, insa consecinti'a pentru natiunalitâti de totu nefavorabila, ca adeca ministeriu respundiatoriu nu se póte uní cu alegerea libera a diregatoriloru, va sa dîca cu medu'a autonomiei, dupa modest'a nostra parere nu se póte de feliu face. Pâna acum'a nici nu s'a demustratu acést'a prin arguminte sî esemplele de tóte dîlele in tierile adeveratu libere sî constitutiunale documenteza contrariulu.

Noi vedemu in ministeriu respundiatoriu unu pasiu de inaintare câtra dreptate sî o garantia a legiloru sanctiunate, câci antâiu : ministeriulu va respunde majoritâtii camerei pentru faptele sale, sî a dóu'a : prin elu scapâmu de dicasteriele neresponsabile. Ce e dreptu, ministeriulu e respundiatoriu numai majoritâtii parlamentarie a camerei din Pest'a, in care camera magiarii totdeun'a voru fi in majoritate, insa noi credemu, ca majoritatea camerei, fia ea compusa din ori sî ce elemente, va procede fatia cu ministeriulu, numai dupa legile sustatórie, sî chiaru de s'aru intemplá câte odata contrariulu, opiniunea publica va desavuá pasiulu acest'a alu majoritâtii, care asiá si va fi perdutu increderea tierei. Altcum dóra sî românii nu voru fi morti sî-si voru radicá graiulu loru in astfeliu de casuri. Noi inca nu amu fi pentru ministeriu, déca poporulu nostru sî inteligînti'a lui nu aru simtî in sine potere de viétia sî energia, ci aru asteptá fericirea sî mantuirea sea dela grati'a sî mil'a regimului. Unu regimu nerespundiatoriu póte intr'adeveru sa doneze multe, insa chiaru asiá póte sa nimicesca tóte. Sa luâmu de esemplu cele intemplate in Ardélu sub domnirea cancelariloru Nádasdy sî Reichenstein sî in tempulu dietei din Sabiiu sî apoi sórtea tribunalului supremu ardelenescu din Vienn'a sî ne vomu convinge pre deplinu despre adeverulu celoru amintite.

Sa ne intrebâmu inca, ca ce avemu noi de asteptatu pentru patri'a nóstra, pentru Ungari'a, déca nu capatâmu ministeriu respundiatoriu ?— Regimu dicasterialu nerespundiatoriu. Trecemu cu vederea binefacerile, de cari amu avutu a ne bucurá pâna acum'a sub regimu nerespundiatoriu atâtu austriacu câtu sî magiaru, sî amintimu numai atât'a, ca schimbulu cestiunatu e in câtuva pentru natiunalitatea româna, câci déca ministeriulu va fi pentru noi nici mai multu nici mai putînu, decâtu ce a fostu sî e regimulu dicasterialu nerespundiabilu, celu putînu lu vomu poté interpelá prin deputatii nostri in dieta, sî i vomu spune in fatia atâtu dorerile nóstre câtu sî nedreptâtile, ce se comitu cu noi, ce la unu regimu dicasterialu nerespundiatoriu n'amu potutu nici nu potemu face. Dar altcum sa fie ministeriulu respundietoriu egalu cu regimulu dicasterialu nerespundiatoriu, deputatii români n'aru poté fi in contr'a lui, pentru ca intâiu nóua nu ni-aru aduce schimbulu nici folosu nici perdere, sî apoi vedemu ca vointi'a espresa a fratîloru magiari e pentru ministeriu, sî de ce sa le facemu opusetiune pentru nimic'a.

Nu vremu sa esprimâmu vointi'a oficiósa a ablegatîloru români, nici nu suntemu chiamati la acést'a, insa dupa cum amu potutu intielege din discusiuni de unu caracteru mai multu privatu cu deputatii nostri, densii in impregiurârile critice de fatia nu suntu chiamati nici nu potu face politica agressiva fâra de temerea, de a se compromite pentru totudeun'a pre sine, natiunea sî interesele ei, câci pâna ce in politic'a Ungariei doi factori potinti, adeca regimulu sî majoritatea camerei, sî intindu mân'a sî se nisuescu din respoteri pentru o impacare durabile, nici unnlu n'are increderе in celalaltu sî fia-care procede cu óresi-care reserva. In astfeliu de impregiurâri ablegatii nostri nu potu face alt'a, decâtu sa ascepte, câci tempulu va desvoltá tóte, sî atunci dupa ce se va fi chiarificatu situatiunea de securu voru pasî activu, aperandu interesele natiunale. Din toti pasii loru chiaru oficiosi, se vede, ca sî cunoscu fórte bine pusetiunea ; — dovéda la acést'a ne e sî conferinti'a din urma a loru, unde au lâmuritu intrebarea, ca luá-voru parte cá trupu natiunalu la desbaterea adresei, ori nu sî au conclusu, ca in intrebârile publico-politice fia-care póte pasî sî vorbí liberu dupa convingerea sea, dupa ce in conferintiele precedinti au otâritu, ca numai in intrebarea natiunalitâtii formeza unu trupu ori clubu politicu, iara venindu desbaterea la pasulu despre natiunalitâti, ablegatulu Tinchei Dlu Emanuilu Gozdu sa se dechiare in nu-

melo ablegatîloru români, ca densii se afla de o cam data indestuliti cu adausulu dela pasulu despre natiunalitâti, de óre ce acest'a nu eschide principiele, cari au condusu pre ablegatii nostri in diet'a din 61, sî in impregiurârile de fatia nu vréu sa faca de felin óresicare pedeca impacârei atâtu de dorite. — Despre dechiaratiunea acést'a, câtu sî despre desbaterile generale ale adresei, cari decurgu de vr'o câte-va dîle, precum sî despre afacerile casei de susu vomu vorbí mai pre largu cu ocasiunea d'antâiu.

Pest'a 19 Fauru. Escelenti'a Sea Metropolitulu Andreiu Baronu de Siagun'a a sositu alaltaeri diminétia in deplina sanetate. Partea cea mai mare a ablegatîloru români sí-au fâcutu reverinti'a ieri inainte de amédi, iara tinerimea dela universitate astadi la 11 óre. Escelenti'a Sea a cercetatutu pre cancelariulu Mailáth, carele i-a re'ntorsu visit'a, iara Domineca a fostu primitu in audentia de Maiestatea Sea. —

Evenemінte politice.

Sabiiu 12 Fauru.

Din laintrulu t i e r e i avemu mai insemnatu alegerile. Gaz. Tr. ne spune ca in Brasiovu sa silescu unionistii din tóte puterile cá sa reese cá deputati ; totu dupa aceea referâmu despre unu protestu formalu, afu „mai multoru" inteligînti din Téc'a sî giuru, in contr'a alegeriloru pentru diet'a din Pest'a sî adeca 1) pentruca tînu tare lânga asiá numitulu votu alu minoritâtiei din Clusiu sî desaproba dechiaratiunea dlui I. Hosszu fácuta in diet'a din Clusiu in numele Românîloru ; 2) pentru de a incungiurá ori ce esplicâri sinistre din intrarea a câtorr'a români in diet'a din Pest'a, dîcendu-se ca sî românii au recunoscutu de facto uniunea. (Noi scimu ca românii, pentru cá sa se ingrâdésca in contr'a acestei deduceri sî au datu reservatiuni, provocandu-se la rescriptulu p. n. carele dupa pârerea nóstra inca e o garantia in contr'a acestui prejudetiu. Esplicârile aceste sinistre asiá dara nu potu sa aiba locu. Red.) sî fine 3) pentru cá prin retînerea acést'a nu arata nici o neomagialitate, dupa ce aderinti'a alipirei câtra tronu sî Maiestate e dovedita de câtra natiunea româna priu fapte istorice.

Dela Alb'a Iuli'a aflâmu, ca s'a alesu bar. Gabriile Kemeny sî Carolu Danffy; iara in Késdi Vásarhely: Ioann Gheczö.—

Trecendu mai departe la U n g a r i 'a in cele ce privesce diet'a indreptâmu pre cetitori la rubricele respective sî aici adaugemu ca cas'a magnatîloru au compusu o adresa ce sémena cu a lui Deák. Amintimu apoi aici o scire ce circuléza de mai multe dîle in dîuarie sî' adeca, ca umbla prin Bud'a-Pest'a agenti prussiani, cari, déca sî nu e adeveratu, ca se incérca de a corumpe in favórea loru pe cine-va, totusi suntu fórte activi in referarea despre totu cursulu desvoltâriloru politice in Ungari'a. G. Cor. deminte scirile respandite in privinti'a sistârei recrutatiunei din Ungari'a pe anulu acest'a , pâna la deslegarea acestei cestiuni de câtra dieta.

Despre retragerea ministrului Belcredi eara se vorbesce sî unele foi ilu inlocuescu cu cont. Agenor Goluchowski.

Dela diet'a croata audîmu, ca in urm'a unei propuneri a comitelui Turopolja sî Iosipovic s'a decisu a se substerne Maj. Sele o representatiune, in carea sa se céra sistarea recrutatiunei ordinate pe anulu acest'a, pâna nu va fi fipsatu diet'a determinâri privitóre la acésta cestiune.

Din V e n e t i'a cetimu, ca m u n i c i p i u l u intregu sî a datu demissiunea. Ans'a se fia o neintielegere intre Podestá (primariu)sî intre locutiitoriulu imp. asupr'a unei subventiuni pentru unu teatru, carea podestá se impotrivé a o dá. Dupa „Monitoriu" se dîce ca regimulu va dá preste greutâti mari cu reformele administrative in totu regatulu veneto-lombardicu. Congregatiunea provinciala din Padu'a sa se fia esprimatu contra proiectului regimului sî e de temutu ca sî congregatiunea centrala va urmá acestu esemplu. —

In politic'a din afara ocupa loculu celu mai insemnatu scirile din P r u s s i'a sî din R u s s i 'a dela marginea Galitiei.

Din P r u s s i 'a aflâmu, ca camer'a este pe neasteptate inchisa.

Din R u s s i'a alarm'a cea mai mare se face prin mesurile, care se dîce ca le ia regimulu pentru concentrarea trupeloru. „Ost. d. Post" spune ca are o epistola din Cracovi'a din care se vede ca regimulu rusescu au indatoratu pre directiunea drumului de feru dela lini'a Varsiovi'a sî Vienn'a, cá indata ce va cere lips'a sa se sisteze trenurile de poveri sî sa se transpórte d i u'a trupe, pe candu pentru comunicatiunea privata se remana tempulu de nóptea. Directiunea sa fia primitu sî avisuri de a intocmí lucrulu de asiá, incâtu in tóta vremea sa se póta transportá 40,—50,000 de feciori. Gazetele polone aducu detaiuri despre miscâri de trupe la marginile Austriei. In impregiurulu dela Kielce sî Slobnica 8—10 miluri departe de Cracovi'a se dîce ca s'a incheiatu dejá contracte pentru liferarea celoru trebuincióse pentru trupe. Causele le cauta unii in principatele dela dunare, altii in referintiele cele incordate intre Prussi'a sî Austri'a. G. Cor. fóia oficiósa deminte miscârile de mai susu.

Dela diet'a Ungariei.

(Cor. orig.)

Pest'a 20 Fauru 1866.

In 19 a curentei au fostu la ordinea dîlei continuarea discusiunei asupr'a proiectului de adresa. Dintre cei insinuati venì rendulu pe contele K e g l e v i c h, care-si redicà vocea pentru impâciuirea cu guvernulu , „n u e s t e n i c i o c a u s a dîcea elu, d e a p e r d e i n c r e d e r e a ; n u n u m a i a c e l ' a e o r b u c a r e n u v e d e, c i s î a c e l ' a, c a r e l e n u v o i e s c e a v e d é, i a r a n e c e s i t a t e a p â c e i, s î b u n ' a v o i n t i ' a g u v e r n u l u i e i m p o s i b i i u a n u o v e d é."

Dupa elu a urmatu Tisz'a ; cuprinsulu vorbirei lui constà din refrangerea esceptiuniloru aduse in contr'a proiectului. Au luatu dea rendulu vorbirile celoru contrari adresei, precum a lui Bartal, Zsedényi, Szécsenyi Keglevits sî le-au refrântu, sî apoi s'a dechiaratu pe lânga adresa.

La capetulu vorbirei sele D e a k la strinsu de mâna. Apoi au urmatu U r m é n y i, care desaprobà pâsirea in viétia a legiloru 48-ane, câci pentru principiulu continuitatei de dreptu, ministeriulu responsabilu nu e de lipsa, iara ministrii ad hoc, aru fi numai nisce comisari regesci.

Dupa opiniunea lui S z á s z politic'a natiunala trebue ceruta mai inainte de tóte, refrânge asertiunea lui S z é c s e n y i, cumca natiunea ungurésca aru fi in pusetiune retrograda spiritualminte sî materialminte, sî partinesce proiectulu.

A l o i s i u V l a d u: De óre ce nu suntu némtiu nu potu fi centralistu, dar nefiindu nici de némulu unguresc, nu pârtinescu nici dualismulu, nu-lu iéu in acelu intielesu, in care-lu iéu Ungurii sî nemtii. Eu sum federalistu, sî asiá sum de convingere cumca tierile, care sî au trecutulu istoricu , pe lânga tînerea onórei natiunali au sa pâsiésca in corelatiune federalistica. Sî inchipuiesce trei grupe de tieri, tierile nemtiesci , corón'a lui Stefanu, sî a lui Venzel. Cu referintia la afacerile publice , primesce parerea lui B a r t a l. Scopulu lui e cá Ardélulu sa fie in acea proportiune cu Ungari'a, precum au fostu inainte de resbelulu dela Mohaciu , iara Croati'a precum au fostu pâna in 49. Pretensiunea de ministeriu responsabilu nainte de revisiune, se póte lasá la o parte. Acea pretensiune numai dupa regularea causeloru publice, sî adeca dupa revisiunea legiloru din 48 s'aru póté face, aru fi destulu de o cam-data restituirea comitateloru, sî asiá pasagiulu in privinti'a compunerei ministeriului inainte de revisiunea aceloru legi, sa se lase cu totulu la o parte.

D o b r z s á n s z k y se estinde asupr'a puncteloru care se cuprindu in diplom'a din Octobre , sî patent'a din Fauru, sî reflectéza neprimirea loru. Aru dorí cá in adresa sa se faca amendamentu de dieta, in care s'aru cuprinde revisiunea legiloru 48-ane , organisarea comitateloru, sî ministeriulu , sî in care aru fi o parere chiara sî completa sî fatia cu natiunalitâtîle. Se declara a nu fi pentru ministeriu ungurescu, sî doresce cá in adresa in locu de „natiune ungurésca sa se puna tiéra" séu representatiunea tierei, fiinduca numai asiá nu s'aru vatemá natiunile locuitóre in tiéra.

In 20 Fauru au vorbitu A n d r á s i vice-presiedintele dietei apoi S z o p l o n c z a i sî M i l u t i n o v i t s, acest'a a aretatu nemultiamirea nationalitâtîloru , déca nu s'aru procede amesuratu dorintieloru natiunali, sî in locu de „N a t i u n e u n g u r é s c a" nu s'aru pune „tiér'a." Acestui urmá Patay sî apoi Jámbor, carele cu focu unguresc se incumetà a nimicí principiele neunguriloru , dîcandu , ca locuitorii neunguri, in Ungari'a nu se potu numí natiune , ca in Ungari'a numai o natiune este, sî aceea e cea ungurésca, prin urmare in adresa dupa parerea sea, trebuie sa remâna magyar nemzet (? !)

Celu din urma a fostu Kerkópolyi, carele a desfâsiuratu restituirea faptica a continuitatei de dreptu.

Urmá apoi desbaterea speciala, se cetí adres'a din punctu in punctu, sî dupa unele discusiuni, 14 puncte dela inceputu remasera nestrâmutate. S. F.

Hunedór'a 6 Fauru.

In opidulu nostru Hunedór'a s'au tînutu alegerea de deputatu in 4/16 Fauru a. c. Sub totu decursulu alegerei nu s'au pututu observá nici o disordine, nici intre membrii comitetului, nicî intre votisanti;— decâtu ce-va neindestulire, carea se putea ceti de pe fetiele neromâne; — sî era unu zelu simpaticu sî intielegere laudabila — nu inse partide— intre votantii români, ceea-ce-i sî facù de reusîra cu o maioritate de 112 voturi contr'a a 56. — Deputatulu alesu prin acea maioritate de voturi e Pr. On. Dnu Dr. Lazaru Petco advocatu in Dev'a— fostulu nostru deputatu sî in diet'a din a. tr. la Clusiu; eara in minoritate remase alu doilea fostu atuncea deputatu Dlu Benedikti Albertu. —

Totu in aceeasi dî, indata dupa finitulu alegerei, fiindu poporulu inca adunatu, sî esprimandu-si o via dorintia, de a-si vedé pre alesulu loru, inca in acea séra in mijloculu seu, tramisera dupa densulu, sî câtra 8 óre sér'a o multîme mare 'lu sî salutà cu band'a, conductu de torție (facle) sî cu vorbiri in mai multe renduri, la care alesulu deputatu inca le respunse intr'unu modu prea demnu de unu atare barbatu. Cuvintele cele patrundiatóre, esîte din o inima plina de zelu adeveratu natiunalu sî patrioticu facura impressiuni cu totulu contrarie acelor'a, pe care din resputeri s'au

fostu silitu a le respandí intre pôporu neromânii nostri de pe aicea: ca in locu de ura, dragostea prinse redacini tari in inim'a alegatoriloru sei. Pâna a dóu'a dî ad. Sambata au petrecutu deputatulu in orasiulu nostru, sî atuncea cam pe la amédi plecà earasi câtra a le sale, concomitatu de mai multi calareti pâna mai departe câtra comun'a invecinata. —

Nu potu a nu amintí, ca sub decursulu alegerei unu romanu votisandu, n'au aflatu pre altulu de mai bunu; in care sa aiba tóta increderea, sî asiá au votatu, pentru: „Inaltiatulu Imperatu Francisciu Iosifu I.“— sî fiindu intrebatu ca nu afla pre altulu? — respunse ca: „la acel'a amu slugitu sî numai Lui dau votu.“ Dovada destula acést'a despre credinti'a sî alipirea câtra inaltulu tronu sî din partea unui omu altmintrea simplu, care nu de multu au esîtu din armat'a imperiala. Inca o impregiurare, ca adeca totu sub decursulu acestei alegeri dintre fratii magiari n'au votatu nici unulu pentru românu; dintre români insa potu sa pomenescu de unulu, care au votatu pentru magiaru; insa nu e nici mirare, ca acestu românu retacitu sî asiá nu va sa scie— cu vr'unu ajutoriu ce-va— nici de biserica nici de scóla, apoi de natiune inca nu-i prea pasa. Dintre nemti inca abiá 2 votara pentru românu. Esceptandu pe cestu din urma, purtarea de lauda a româniloru nostri Huniadoreni de ambe confessiunile, cu ocasiunea acestei alegeri, aru putea dá destula dovada contr'a pâreriloru gresîte despre simtiulu loru natiunalu, sî cont'a temeriloru fâra temeiu respandite departe sî aprópe, ca n'aru simtî sî ei cá alta lume româna. *)—

Credu ca aici s'au fâcutu mai intâiu inceputulu pentru alegerile la Pest'a, asiá sa dea Ddieu pretutindeni, cá precum inceputulu sa fia sî sfersîtulu incoronatu totu cu acelu succesu imbucuratoriu! —

O f f e n b a i 'a 4 Fauru.

De câte ori amu cetitu prin jurnalele nóstre invinuirea: ca publiculu rom. aru fi nepasâtoriu, sî ca nu spriginesce literatur'a, m'amu indignatu totudeun'a bine sciindu ca natiunea ce nu sprigínesce dupa puterile sele materiale literatura, nu póte innaintá sî prin urmare nu póte avé viitoriu ferice. — Subscrisulu din unele observâri s'au convinsu, sî dupa parerea sea judeca: ca nu totudéun'a au dreptu literatii nostri a se jelui contra publicului, sî alu invinuí de nepasatoriu: ci câte odata sî insusi Domnialoru literatii suntu causa: ca nu-si potu aflá prenumeranti de ajunsu cá sa-si póta tipârí opurile loru, sî acésta din urmatórele cause.

1) Câci nu tóte opurile interesédia pre majoritatea publicului; care fiindu seracu numai la cele de necesitate mai mare, mai folositóre aru prenumerá bucurosu. —

2) ca la multi nu place mod'a de tipârire impârtîta in brosiuri, cari pâna ce se tipâresce unu opu, in rate lunarie trecu ani, câci dîcu ei „c e s c i m u n o i a j u n g e - v o m u, s a v e d e m u „c a p e t u l u c u t â r u i o p u c a r e e s t e d e s t i n a t u a „s e c o n t i n u á t i p â r i r e a l u i c u a n i i? C â c i p â„n a n e v i n e c â t e o b r o s i u r i c a d i n c â t e - v a f o i „d u p a 3 l u n i p i e r d e m u g u s t u l u d e c e t i t u.“

3) Câci unii autori candu recomanda opurile loru publicului spre prenumerare, nu destingu destulu de chiaru locurile de prenumeratiune.

Din punctulu de vedere intâiu: cugetu ca in tempulu presentu, unu opu mai de mare interesu, mai folositoriu, nu aru poté fi; de câtu o carte buna economica de agricultura pentru publiculu celu mare românu, care fâra de putîna esceptie traiesce din agricultura. —

Despre o carte economica sub titul'a „Magazinu de svaturi folositóre, s. a. ne-a promisu ca se va tipârí la on. Red. a Gaz. din Brasiovu inca in 1864. nr. 3. 4 sî 5 a fóiei pentru minte, inima sî literatura, publicandu sî câte-va puncte de modelu, fórte folositóre; dar cu parere de reu amu intielesu, ca inca nu s'au mai tipâritu, póte din caus'a atinsa mai susu la punctu 2.

Asemenea servitiu folositoriu ne apromite sî D. V. Romanu sub nume de „P r o g r e s u l u“ publicatu de curendu in jurnale; numai cu câtu ca sî DSea si-au alesu a edá opulu seu in brosiure cu lunile sî anii, póte nu se va bucurá de prenumeranti in asiá numeru mare; precum s'aru sperá déca s'aru tipârí dup'olalta intr'o carte. — Cu tóte acestea 'mi iau indrasnéla a rugá pre D. V. Romanu, cu déca-i va succede (ce din anima dorescu a sî prenumerá) a-si tipârí opulu Domniei sele „P r o g r e s u l u“, sa-lu lucre câtu mai popularu; déca e scopulu de a folosí poporului dejosu; cá sa intieléga bine acele ce elu trebuie ale practisá, sî sa nu uite a face intre (.) s'au notitie, sî ce-va esplicatiune, la unele numiri de obiecte; câci ca numirile nu suntu preste tóta tiér'a unele, ci dupa provincii s'au tînuturi se osebescu, buna óra: G e o r g e n a r i i, pre cari recomanda DSea in „Amiculu Poporului“ a fi cei mai buni pentru gardu viu; pre la noi (sî póte sî alte pârti ale tierei) nu-i sciu, care soiu de spini suntu? M â c i e s i i? P â d u c e i? s'au P o r u m b e i? s. a. Intru asemenea sî in anulu trecutu in Amiculu Poporului, in articulii pentru economia sî stupâritu se afla multe numiri neintielese din care tieranulu putînu folosu va luá — déca nu-i va esplicá cine-va.

In urma la opulu D. Stefanu Popp intitulatu A m i c u l u e c o n o m i e i p r a c t i c e“: publicatu in „Gazet'a Trans.“ nr. 62 din an. trecutu sî acum din nou in nr. 6. 7. a Telegrafului Romanu repetiesce publicarea invitandu la prenumeratie. —

Despre acestu din urma, atâtu pentru pretiulu moderatu de 80 xr. câtu sî pentruca opulu acest'a este destinatu a esî intru un'a carte sî dup'olalta; nu a-siu avea de dîsu alta, decâtu alu recomendá tuturoru agricultoriloru de pamentu, sî osebitu Preotiloru sî Dascaliloru, carii au de a face mai adesu cu poporulu tieranu, pre care l'aru potea fórte multu indreptá la lucrarea pamentului.

Aru fi fórte cu scopu dara aceea ce recomanda On. Red. a Telegrafului Romanu in notiti'a sea la nro. 7, ca adeca: D. autoru sa se adresedie cu opulu seu câtra care-va din Asociatiunile de cultura a Rom. cá sa se revadie, aprobedie, sî recomande (reflectarea nóstra au fostu numai in privinti'a tipârirei Red.); ca atunci credu ca nu-i voru lipsí prenumerantii, de care se jeluiesce ca n'au fostu sprijinitu pâna acum'a, cá se-si póta tipârí opulu seu.—

O observare a-siu face sî acestui D. autoru; cá sa se esplice mai bine loculu petrecerei Dniei sele: pentru ca colectantii s'au prenumerantii sa scie de siguru unde au de a tramite banii, adeca in ce tiéra? târgu? sî a. câci Prag. — sî Prag'a, dóra nu-i totu un'a? apoi ca Prag'a e in Bohemi'a o scimu, dara Prag *)? bine aru fi cá D. autoru sa se adresedie câtra On. Tipografii, s'au alte autoritâti din patria mai cunoscute, cá sa primésca banii de prenumeratiune.—

Subscrisulu doresce de multu a prenumerá la opulu acest'a, ba sî cá colectantu a serví, déca se va descrie mai chiaru numele loculuí de primirea baniloru. — F o d o r é n u

---

P e s t 'a in 15 Faurn. Sa ne ocupâmu putînu cu tém'a, ce circulédia astadi mai prin tóte cercurile române de aici, adeca cu concertulu sî balulu tinerimei din 12 Fauru. Inainte de tóte insa trebuie sa ne esprimâmu bucuri'a, ca tinerimea, care are a se luptá cu atâté necasuri sî neajunse, nu lasa sa tréca nici o ocasiune, cá sa nu documentedie, ca românulu s'a desteptatu, traiesce sî are unu venitoriu mare.

Programulu concertului a fostu câtu se póte de alesu sî unele piese ni-au aflîatu fórte curiositatea. „Cântarea pecurariului“ sî „Ardelenele“, cu cari s'a inceputu concertulu le-a esecutatu orchestrulu tinerimei fórte bine. A mai esecutatu orchestrulu o uvertura din oper'a magiara „kunok“, sî de dupa programu mai asteptâmu sî unu „Potpouri“ din arie romanesci, carele fiindu tempulu deja târdîu, sî tinerimea, care asteptá cu sete impacienta, joculu, s'a amanatu dóra pre anulu venitoriu. — „Fantasi'a româna“ de Franciscu Dopplei pre placuta a esecutat'o Dlu Alessandru Nicoliciu, profesoru de conservatoriu, acompanindu-i pre piano-forte Dn'a Emili'a Stupa. Credemu ca amu dîsu destulu despre esecutarea fantasiei acestei'a, candu amintimu, ca Dln Alessandru Nicoliciu a fostu in Temisiór'a directorulu orchestrulni teatralu, care postu l'a parâsitu cá sa ocupe catedr'a de profesoru la conservatoriulu Pestei, unde invatia pre invetiaceii sei placutulu instrumentu: flaut'a ori romanesce dîsu fluer'a. — Dn'a Irin'a Nedelcu a esecutatu pre piano-forte „Reminiscintia“ de Fr. Liszt, iara Dsiór'a Elen'a Ioanoviciu „Sonata“ (C. moll) de Beethoven. Nu potemu sa nu amintimu rar'a precisiune sî securitate; cu care s'au esecutatu piesele aste dóue pre câtu de frumóse sî clasice pre atâtu de grele in esecutare. Ambele au parâsitu tribun'a intre aplausele sgomotóse ale publicului numerosu. — Dsiór'a Cristin'a Hagyi sî Dlu Stefanu Perianu au esecutatu pre dóue forte-piano „Andante sî variatiuni“ de Schumanu. Inainte cu vr'o câte-va dîle a adusu unu jurnalu competinte o critica despre pies'a acést'a, in care dîce ca acei'a, cari sa cutedie a se apucá de esecutarea piesei acestei'a trebuie sa fia pianisti buni. Noi facemu complimentulu nostru diletantîloru atâtu pentru alegerea, câtu sî esecutarea precisa sî corecta a piesei acestei atâtu de grele in metru sî esecutare. — Cu bucuria sî cu óresi-care mandria, ca amu potutu fi fericiti a audî odata o piesa romanésca, compusa anume pentru concerte, ni aducemu aminte de „Rapsodi'a romana“ de Antoniu Sipos, esecutata pre piano-forte de Dlu Stefanu Perianu. Noi cunóscemu in Dlu Perianu unu pianistu bunu, sî de aceea amu fostu cu atâtu mai curiosi sa audîmu pies'a ast'a, compusa anume pentru concerte din melodie romanesci. Cu câtu o asculta omulu mai cu mare atentiune cu atât'a i place mai multu, sî doresce sa o auda de nou. Pentru publiculu musicalu românu anuntiâmu cu placere, ca Dlu Sipos

---

*) Sî noi suntemu de parerea acést'a in genere despre poporulu nostru. Unde se sfasia, se intempla din causa, ca suntu interesele particulari a câtorv'a séu sî a unui'a la mijlocu, cari vêra scisiunea. Red.)

*) Lucrulu e intorsu. P r a g e capital'a B o e m i e i; Români insa din obiceiu bunu séu reu, ast'a e tréb'a filologiloru, punu la tierile sî cetâtîle de nume strainu d e m u l t e o r i unu a la finitu. Autorulu au avutu totu dreptulu, pentruca mai este o cetate P r a g 'a in Poloni'a rusésca, carea fiindu numai prin riulu Vistulei despârtîta de V a r s i o v i 'a de multe ori e privita numai de suburbiu celei din urma. Red.)

s'a decisu a o tipări, sî suntemu convinsi, ca va află apretiuire sî in cele mai mari concerte. — Dnii Paulu Drag'a sî Dionisiu Poynár au declamatu, celu d'antâiu „Vocea unui orbu“ de Zacharia Antinescu iara cestu din urma o poesia magiara de Mauritiu Jocai. — Regin'a concertului a fostu tiner'a virtuósa de violina Dsiór'a Elis'a Circ'a. Amu avutu ocasiune, a audî pre jun'a nóstra artista in mai multe concerte sî totudeun'a amu admiratu talentulu ei escelintu musicalu, sî poterea arcului, cu care e in stare sa farmece sî totu odata sa entusiasmeze pre ascultatori. Dsiór'a violinista a esecutatu „Melancoli'a“ de Prume, „Les aspedes“ de Vieuxtemps, „Melodie române de Hellmesberger, sî la aplausulu, ce numai erá sa incete, a publicului mai nisce arie române sî unu „Csárdás.“

Dupa concertu a urmatu balu, sî s'a jocatu cu focu pâna diminéti'a. „Roman'a“, jocata de siese pârechi a atrasu atentiunea publicului, care a formatu cercu in giurulu saltâtoriloru. In tempulu pausei 6 tineri, imbracati in costumu natiunalu tierenescu au jocatu „Calusieriulu“, la care óspetii si-au aretatu complacerea prin aplausele entusiastice sî sgomotóse. —

Dela diet'a Bucovinei. *)

Siedinti'a din 25 Ian. a. c. a die ei din Cernauti fu un'a dintre cele mai viue. La ordinea dîlei erá desbaterea generala asupr'a legei privitórie la calamitatea tierei. Scrisorea episcopului Eugeniu Hacmann produse iritare sî trase asupra-si unele cuvinte neplacute, ear cuventarea representantelui Iliutiu care de sî fu tîuuta in limb'a româna, totusi cu inaltulu consistoriu vorbiá destulu de „nemtiesce“, se primì cu aprobare generala. Dupa ce acestu representante a aretatu marea calamitate in care se afla tiér'a sî n'a uitatu a amintí participarea Bucovinei la imprumutulu natiunale cum sî la alte acte de binefacere, dupa ce sî ministeriulu s'a dechiaratu ca nu e in stare a ajutá tiér'a ce se afla in o pusetiune atâtu de fatale, de e lipsa — dîce Iliutiu— a cautá acestu ajutoriu in fondulu religiunariu gr. or. bucovinénu. Esc. Sea dlu Eppu sî consistoriulu seu, se aperara intr'unu tonu fórte propriu si raru, dîcendu: ca nu póte ajutá mai departe cu imprumutu poporatíunea tierei ce patimesce din caus'a fometei, sî scrisórea Esc. Sele a sunatu mai multu intr'acolo, ca proprietarii cei mari aru avé de a ajutorá pre supusii loru deodata, asemenea ne provóca Esc. Sea cá pre representantii poporului, a depune pre altariulu binefacerei diurnele nóstre dietali pentru a alinâ lipsele poporatiunei. Dar trebuie se observâmu cu dorere, ca aceste propuneri ale Esc. Sele nu potu avé nici unu succesu acum candu lips'a tutnroru claseloru poporului tierei nóstre au inaintatu atâtu de tare. Eu suntu de parere ba chiaru convinsu, ca fondulu nostru religiunariu e detoriu sî fâra indoiéla se afla mai multu in pusetiunea de a ajutá cu imprumutu séu din bunurile fondului privatu séu a celui religiunariu, déca nu pre marturisitorii tuturoru confessiuniloru, celu putînu pre ai bisericei gr. or.

In anulu 1859 pre candu curgea lupt'a in Itali'a, Esc. Sea nu a imprumutatu, ci a donatu— repetu a „donatu“ regimului unu milionu de florini, sî pâna acum nimenea nu si-a esprimatu dorerea, ca prin aceea fondulu religiunariu a suferitu multu sî ca acelu imprumutu a fostu o lovire grea pentru fondulu nostru, ear acum candu poporatiunea gr. or. desperata, luptandu-se cu mórtea din caus'a fómetei— se róga pentru unu imprumutu— repetu „unu imprumutu— ear nu donu, Esc. Sea respunde, ca fundulu religiunariu e destinatu pentru conservarea bisericeloru, preotiloru, veduveloru sî a orfaniloru acelor'a. La unu atare respunsu se nasce de sine intrebarea: in anulu in care s'a donatu regimului acelu milionu n'au custatu in Bucovin'a preoti sî biserici? sî lips'a cea mare despre care vorbesce Esc. Sea, s'a simtîtu óre atunci mai putînu decâtu acum, séu nici decâtu?

Nu intielegu obiectiunea, ca fondulu religiunariu n'are superplusu de bani atâtu de mare cá sa póta imprumutá poporatiunei lipsite unu capitalu mai mare,— pre câtu mi este cunoscutu, venitu-rile acestui fondu suntu fórte mari sî chiar acea poporatiune carea acum pentru prim'a óra se róga numai pentru unu împrumutu, — a contribuitu la imultîrea fondului religiunariu in masa atâtu de mare inca dela anulu 1786, sî contribue sî astadi pre lânda tóta seraci'a in care se afla.

Oratorele dupa aceea enaréza, ca in Bendinu unde fabric'a de sticla aduce venitu de mii de floreni pentru fondulu relig., biseric'a din caus'a ruinârei s'a inchisu, in Czudinu cu 1525 locuitori biseric'a care incepe a se ruiná abiá cuprinde inlauntru 40—50 persóne, precandu biseric'a din Bilcu cu 2499 locuitori in urm'a unei visitatiuni a Escel. Sele inca de multu s'a inchisu, in Obervicavu sî in alte comune ce au contribuitu la fondulu relig. preotii gr. or. trebue sa locuésca câte odata in bordee, pentruca acolo se afla case de venatu comode dar nu preotiesci, in fine amintesce câtu de frumosu— i sta la biseric'a din Straj'a construita din lemnu pre lânga ospetari'a cea frumósa de zidu. Oratorele, ací. ca sa nu ostenésca cas'a incheie vorbirea s'a tînuta asupr'a bisericeloru ridicate pre bunurile fondului relig. atâtu de reu ingrijite, si observa numai atât'a, ca casele de patronatu de pre proprietâtile private suntu mai bine ingrigite decâtu cele de pre fondulu rel. In fine trece Iliutiu la resiedinti'a episcopésca din Cernauti dîcendu: ca acésta resiedintia aru fi acomodata, numai pentru cea dintâia cetate din lume, adeca pentru Londonu. Acésta constructiune e fórte acomodata, a inghitî fondulu rel., oferindu la fórte multi ocasiunea, de a se inavutî in scurtu tempu sî in modulu celu mai usioru.

Câtu de ferice aru fi tiér'a nóstra candu acésta zidire de resiedintia fâra de nici o lipsa, s'aru fi esecutatu in o mesura mai modesta sî mai potrivita, candu averea fondului relig., ce se risipesce, s'aru fi folositu intru radicarea de scóle sî spre ajungerea altoru scopuri folositóre, insa sórtea voi cá averea ce a adunat'o poporulu cu sudóre in mai multu de 80 de ani sa devina in mâni risipitóre, cari-su gat'a a o intrebuintiá pentru pompa, eara pentru alinarea lipsei acelui poporu denéga cerbicosu a dá sî imprumutu.

*) Amesuratu prromisiunei in nr. 10 publicâmu acést'a d. „Concordi'a.“

„Die Zukunft“

unic'a fóia pentru interesele române sî slave, care apare in Vienn'a cá fóia de dî in limb'a germana,— se recomanda patriotîloru români spre caldurósa-le imbratîsiare.

„Die Zukunft“ aduce in causele Românîloru corespundintie originali din Transilvani'a sî Ungari'a iara cu deosebire dela diet'a din Pest'a.

Nr. 7—1 EDICTU

Ioann Nanu din Selisce, Scaunulu aceluiasi nume, in Transilvani'a, carele de optu ani au lasatu pre Soci'a lui legiuita Maria nascuta Ioann Salomie totu din Selisce, fâra a se sci loculu petrecerei lui se provóca prin acést'a, cá in temeiu de unu anu dela datulu de fatia, cu atât'a mai vertosu sa se infatîsieze inaintea forului matrimoniale subscrisu, cu câtu la din contra processulu matrimoniale asupra-i pornitu se va otârí sî fâra de elu dupa prescris'a Canóneloru S. biserici resaritene.

Sabiiu 1 Fauru 1866.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tract. protop. alu Sabiiului I.

Ioann Hanni'a
Protopopu.

8—1 **Publicatiune de licitatiune.**

In $\frac{13 \text{ Martiu st. n.}}{1 \text{ Martiu st. v.}}$ 1866 se voru rearendá pe calea licitatiunei crescande pe tempulu pâsiunatului in anulu 1866 in cancelari'a universitâtii a natiunei sasesci in Sabiiu, piati'a mare nr. casei 183 in óre datinate oficióse muntii urmatori de pâsiunatu.

Nr. pos.	teritoriulu muntelui	Numirea	marimea fetiei jugere	marimea fetiei stingen □	pretiulu de incepere a licitatiunei fl.	pretiulu de incepere a licitatiunei xr.
1	Giin'a:	Grópele de susu	794	600	50	—
2		„ de josu	452	890	50	—
3		Stias'a de susu	389	1000	60	—
4		Stias'a de josu	600	.	50	—
5		Hanesiu de susu	1676	1400	65	—
6		Hanesiu de josu	1686	1400	65	25
7		Groas'a de susu	1419	600	70	—
8		Groas'a de josu	1387	800	50	—
9	Orlatu:	Saracinu mare	1253	100	95	—
10		Saracinu de mijloc	1413	900	230	—
11		„ „ latare	1141	700	161	—
12		Balintu mare	1101	900	103	10
13		Balintu micu	650	1000	100	10
14		Balu	929	1300	277	10
15		Furnic'a	1546	.	110	60
16		Oltiavu	1425	.	122	60
17		Stricatu	1750	.	89	10

Fia-care licitantu are inainte de licitatiune a depune vadeumulu constatatoriu in bani in suma de 10% socotita dupa summ'a de incepere a licitatiunei, care vadeumu la acei, pe cari nu va remané arenda, se va dá innapoi; dara arendatoriului numai atunci se va dá inapoi, séu i se va computá in summ'a de arenda, dupa ce va fi depusu cautiunea contractuala.

Conditiunile mai speciale de arendare suntu sî inainte de terminulu licitatiunei in cancelari'a susu numita a Universitâtii natiunei sasesci in órele indatinate oficióse de vediutu.

Sabiiu in 7 Februariu 1866.

Dela universitatea natiunei sasesci.

Burs'a de Vienn'a.

Din 12/24 Februariu 1866.

Metalicele 5%	61 80	Actiile de creditu	143 80
Imprumutulu nat. 5%	64 50	Argintulu	102
Actiile de banca	738	Galbinulu	4 87

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Nru 14. ANULU XIV.

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Sabiiu, in 17 Febr. (1 Mart) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

De subt pólele Carpatîloru ardeleni.

Unde tindu sa ajunga magiarii sî ce sa dorésca românii?

Respunsulu la acésta intrebare s'a pututu prevedé demultu sî mai alesu din tóte apucaturile barbatiloru magiari de statu decandu stau in capulu trebiloru Ungariei. Cum se póte cetí negru pe albu in proiectulu de adresa a comissiunei, ei pretindu nici mai multu nici mai putinu, decâtu restitutio in integrum a legiloru din 48, cu o vorba, ceru gubernu representativu sî ministeriu respunsabilu.

Dar óre acei'a, despre a câroru pele se lucréza, intielegemu toti: ce va sa dîca gubernu representativu sî ministeriu respunsabilu? Nimic'a e mai obicinuitu in dîu'a de astadi in gur'a fericitoriloru de popóre, cá vorbele celea mari, asiá numitele schlagwörter; raru ansa mass'a poporului, séu asiá dîs'a opiniune publica atribuie la atari vorbe notiunea sî semnificatiunea, ce li da autorii sî propagandistii acelorasi, sî mai vertosu, se lasa a se conduce de acelea cá sî de o vérga farmecatória incatrâu i mêna maisterii.

Pâna pe la finitulu seclului alu XIX-lea popórele Europei se guverná de Monarchia rezimata pre aristocrati'a feudala sî pre ierarchi'a bisericésca. Revolutiunea cea mare franciosésca prochiamà asiá dîsele drepturi omenesci: libertate sî egalitate inaintea legei. Dar capii revolutiunei francese fiindu teoretici sî numai copiatori ai enciclopedistiloru fâra sa aiba sî geniulu acelor'a, versara cu scald'a sî copilulu sî tóta libertatea sî egalitatea s'a finitu cu absoluusmulu soldatiescu a lui Napoleonu I.

Dupa resbóiele numite de independintia sî dupa resturnarea corsicanului, in Franci'a se facù restauratiunea lineei veche a burboniloru, carea impreuna cu nobilii nu invatiasera sî nu uitasera nemic'a câtu au fostu in essiliiu; eara in celelalte tiere ale Europei Monarchii, in locu sa indrepteze causele reului, de cari suferiá suditii sei, cá sî cum infricosiat'a revolutiune aru fi fostu numai o furtuna trecatória fâra sa lase urme, se multiemira a se ingradí cu murii politiei sî cu spionâri— scurtu a traí din mâna in gura.

A urmatu revolutiunea din 1830 in Franci'a, care esilandu lini'a cea veche puse pre tronulu lui Ludovicu alu XIV pe Luis Filipu, regele cetatianu.

Cu acést'a amu ajunsu la genes'a gubernului representativu cu ministeriu respunsabilu. Câci de-sî Franci'a nu e mam'a constitutiunalismului modernu, dar a fostu nutritórea sî educatricea acelui'a. Din Franci'a apoi a esundatu preste tóte tierile Europei pâna la noi.

La 1830 franciosii puteau usioru introduce in Franci'a form'a de statu cea republicana, ci unu ce asemenea nu li-a fostu aminte conducatoriloru liberali; câci ei sciá bine, ca republic'a duce in celea din urma la domni'a sabiei, sub care apoi madadorii 'si perdu tóta insemnatatea.

Ci ei au voitu mai bine unu gubernu monarchicu, cu acea conditiune; cá regele sa nu poséda corón'a prin dreptulu seu propriu, ci dela buna placere a partitului dela putere, séu a burgeasiei, sî centrulu greutâtii sa-lu puna a jacea in camer'a II. (camer'a de josu — a deputatîloru), eara nu in coróna. Acésta camera apoi sa-si intinza omnipotinti'a sa cu tóte mediele fâra a face parte la beneficiele statului sî poporului contribuentu la greutâti.

Gubernulu representativu este in lume pentrucá in susu sa puna scalusiu arbitrariului in legelatiune, aministratiune sî mai alesu in spesele statului prin dreptulu de a votá séu denegá budgetulu anuale; eara in josu sa representeze sî sa tina socotéla la interesele sî folósele tuturoru classeloru societâtii din statu.

Dar in Franci'a din capulu locului a luatu alta fatia. Dupre legea electorala, in urm'a gloriósei— cum i dîcu francesii— revolutiuni dela 1830 din 32 de milióne de ómeni numai 80,000 de alegatori sî numai 8000 de alegibili se numerá. Astfelu o mâna de ómeni sub frumósele vorbe de constitutiunalismu, de gubernu representativu cu ministeriu respunsabilu contumasera, eschisera dela dreptulu de a participá la afacerile statului pe toti ceialalti cetatieni!

Unde erá puterea? Lânga Rege? Ba; acest'a, dupre dîs'a lui Thiers „Le Roi regne ne guverne pas“ Regele domnesce, nu gubernéza, n'avea nici o putere, ci acést'a erá intréga in mânile aristocratiei de avere mobila, in mânile bancheriloru, a fabricantiloru, negutietoriloru celoru mari— a plutocratiei. Asiá au intielesu sî au aplicatu isti franci principiele de libertate sî egalitate inaintea legei. Ci visulu nu li-a duratu indelungu, a venitu 1848 sî se dusera.

In Belgiu anca s'a introdusu form'a gubernului representativu. In cart'a cea mare a loru este prochiamatu solenelu dreptulu netiermuritu alu libertâtii de invetiamentu. Fia-care confesiune dupre constitutiune are dreptu a-si face scóle câte va voi sî va puté. Partitulu numitu clericalu a prinsu de córne acésta libertate a institutiunei si deschide mereu la scóle sî la seminarie, sî acestea suntu pline de studenti de ai parintîloru credinciosi religiunei erédite. Ce cugetati? Lasa-i in pace ceealalta partita, dîsa a liberaliloru? De locu; acesti'a pretindu pentru statu, séu pentru sine, câci ei su la potere, monopolulu scóleloru— sî nu le pasa ca se punu in contradîcere flagranta insusi cu principiele fundamentali ale constitutiunei.

Acest'a este adeveratulu geniu, de care este inspiratu gubernulu representativu basatu pre majoritâti dupre capete. Sî cam asiá se manifestéza intru manoperele sele prin tóte tierile constitutiunali, adeca libertate de totu feliulu de beneficie, folóse de ale statului pentru ómenii dela putere sî pentru partitulu seu representatu prin majoritatea camerei; sarcine, dâri, obligatiuni pentru toti ceialalti.

Acestea dîse sa venimu la starea cestiunei. Dar mai inainte de a face vre-o aplicatiune, sa amintimu: carea a fostu pusetiunea popóreloru nemagiare in constitutiunea, cum i dîcu, avitica a Ungariei.

Ungari'a dela inceputulu esistintiei sele a fostu unu statu compusu din mai multe popóre, din aboriginii români sî slavi sî din magiarii veniti preste acei'a.

Biseric'a dominante la inceputu a fostu cea greco-orientale, dupa care apoi a venitu la rendu cea latina.

Constitutiunea cea vechie cunoscea denatiune politica complessulu nobilimei esîta din tóte natiunalitâtîle fâra deosebire.

Limb'a diplomatica séu a legelatiunei sî administratiunei erá cea latina, de-sî suntu urme, ca la curte au fostu sî cea slavica.

Politicii sî publicistii magiari calarescu mereu pre dreptulu istoricu sî de continuitate.

Acum a substituí pe natiunea magiara la complessulu tuturoru natiunalitâtîloru — dupa ce s'a estinsu drepturile politice sî asupr'a celoru mai ante ne'ndreptâtîti — din Ungari'a, séu a face din natiunea genetica magiara, o natiune politica ungara absorbitória de celelalte — dreptu istoricu este acest'a?

Acum a delaturá din legelatiune sî administratiune limb'a latina si a o inlocuí cu cea magiara cu nedreptâtîrea celoru-lalte — dreptu de continuitate este acést'a?

Dar spiritulu tempului nu mai se impaca cu o limba mórta in afaceri. Bine, dar de ce sa nu fia trei limbi, cum este in Elveti'a, cum s'a practisatu in Ardélu. Séu protestati ingreuierea in afaceri cu mai multe limbi: de ce sa nu primiti o neutra p. e. cea francesa. (? Red.)

Ci indesiertu tóte acestea. Barbatîloru magiari li-a intratu in capu s'au la inima, cá din poporulu magiaru sa faca o natiune mare a la natione francaise, sî, fiinduca este cam subtîrelu de corpu, s'au decretatu a-lu indopá cu români sî cu slavi, cari nu suntu buni de altu-ce-va. Pâna intr'atât'a ratiunea nu incape la unu locu cu passiunea.

Dar nesaturatu mai e acestu Moloch alu magiarismului. Elu nu si-a indestulitu nesatiós'a fóme cu acea ca ne-a inghitîu pe fii, flórea natiunei romanesci, pe familiele celea ma strâlucite române, pe Huniadesci, pe Mailatesci, pe Banufesci, Nalatiesci, Kimenesci, Kendefesci, Nopcesci sî pe câti alti mai vechi sî mai noi prin acele persecutiuni, pornite din fanatismu religiosu mai intâiu din partea catolicismului apoi din partea reformatiunei cu principii tierei in capu, persecutiuni câror'a nu le vei gâsí pâreche in istoria fâra numai dóra in gónele Imperatîloru pagâni asupr'a crestiniloru!

Nu si-a indestulitu nesatiós'a fóme desnationalizandu pe nobilimea in massa, prin acea fictiune de dreptu din Ardélu, ne mai pomenita in tóta lumea, ca adeca nobilitatea nu póte fi decâtu m a g i a r a, eu alte vorbe ca totu românulu, dupa ce a culesu pre câmpulu de bâtaia cu sângele seu diplom'a de nobilu, din acelu momentu sa nu mai fia românu, cí magiaru.

In fine ne amenintia o fortuna, de se póte, inca sî mai teribile decâtu tóte cataclismele, ce au trecutu preste capetele românîloru — acést'a este guberniulu parlamentariu s'au representativu cu ministeriu responsabilu magiaru.

Din câte s'au dîsu mai susu despre natur'a sî geniulu acestui sistemu de gubernu, cetitoriulu i-si póte singuru face idee: ce interese sî ale cui va representá sî cultivá unu ministeriu magiaru respunsabilu.

Scriitoriulu acestoru renduri incheie cu dechiaratiunea: cá Românii ardeleni, scosi cum se scie, din baierile constitutiunei, fâra altu pecatu alu loru decâtu dóra ca au fostu de religiunea gr. or. sî pré multi la numeru, a aflatu pururea la Imperatii din Cas'a Habsburgica aparare sî scutire in contr'a jugului impusu loru sî sustînutu cu juraminte desu renoite din partea celoru trei natiuni.

Dar, dupa ce se va concede Magiariloru sî ministeriu respunsabilu, sî ministeriulu din Pest'a i-si va intinde bratiulu seu sî preste Ardélu plinu de binecuventârile magiarismului: unde se mai afle adapostu sî refugiu bietulu românu ardelénu ? Intr'adeveru numai la Imperatulu.

Dreptu aceea tu in rogâciunile tale cere dela Ddieu, in locu de ministeriu respunsabilu, restaurarea municipalitâtîloru de prin comitate sî scaune, — sî viu vei fi.

Epistole dela Pest'a.

Pest'a in 20 Fauru.

Dupa impressiunea placuta, ce a fâcut'o proiectulu de adresa atâtu in cercurile ablegatîloru, câtu sî in publicu, se asceptá de comunu, ca cas'a de josu-lu va primí en bloc, fâra a se lasá in desbateri generale ori speciale, sî acést'a erá parerea generala a majoritâtii camerei. Celu multu atât'a se credea ca vice-presiedintele de locotenentia, ablegatulu din drépt'a, Giorgiu Bartal va tiné o vorbire lunga cam in contr'a proiectului de adresa, cârui'a-i va respunde Deák, sî cu acést'a desbaterea va fi gat'a. Conclusulu casei magnatîloru ori boieriloru, de a respunde la vorbirea de tronu prin o adresa separata, a schimbatu insa cu totulu parerea casei de josu, carea s'a aretatu sî e fórte neindestulita cu procederea casei boeriloru, sî asiá ne potemu esplicá, ca in diu'a defipta pentru desbaterea generala, aprópe la 60 de vorbitori din tóte partitele se insinuara, ca voru luá parte la desbaterea generala, carea tîne acum'a de vr'o câte-va dile ne intreruptu. — In siedinti'a de astadi s'a incheiatu desbaterea generala asupr'a proiectului de adresa, sî noi, recapitulandu pre scurtu vorbirile cele mai interesante, vomu spune, ce amu observatu din decursulu intregu alu desbateriloru.

Tóte partitele, atâtu fractiunea mica a regimului, drépt'a, câtu sî centrulu, partit'a lui Deák, sî steng'a sub conducerea lui Ghiczy Kálmán au luatu parte la desbatere. Inceputulu l'a fâcutu drépt'a, dela vice-presiedintele de locotenentia Giorgiu Bartal. Vorbirea lui nu pórta de feliu caracterulu unei vorbiri parlamentarie sî erá dupa parerea nóstra mai la locu, déca regimulu ori ablegatulu Bartal o aru fi comunicatu publicului sî ablegatîloru prin o brosiura, decâtu de pre tribun'a dietei. Altcum regimulu a voitu sa ajunga ceva prin vorbirea lui Bartal, adeca a vrutu sa dee ansa camerei, cá sa se esprime mai chiaru sî lâmuritu in privinti'a afaceriloru comune, sî asiá sa-i ajute in redigerea rescriptului. Camer'a a priceputu indata trasur'a acést'a de-sî acusi urmandu politicei sele de a fi in tóte intrebârile cu fórte mare precautiune sî reserve s'a retînutu dela ori ce observatiuni sî discussiuni la cele dîse de vice-presiedintele locotenentiei.

Bartal, dupa ce ataca sî arunca cu tina mai in tóte elementele monarchiei, iara pre urma le lingusiesce, cere pentru Ungari'a unu sistemu de finantie separatu, administratiune propria, sî continuitatea de dreptu; recunósce mai departe, ca unitatea imperiului pretinde, ca poterile fisice sa nu fie despârtîte, mai respicatu, ca Ungari'a sa nu céra ministeriu de resbelu, de óre ce poterea Ungariei fatia cu Austri'a sî poterea Austriei fatia cu Ungari'a nu jace in arme, ci in identitatea intereseloru, — o desbinare a elementului nemtiescu de celu magiaru precum iara din contr'a cestui din urma de celu d'antâiu aru slâbí sî ruiná sî pre unulu sî pre altulu, — Ungari'a nu póte esiste fâra Auslri'a, nici cést'a din urma fâra Ungari'a. In fine vrea sa afle modalitatea, cum s'aru poté tractá despre interesele séu afacerile comune sî dîce, ca provinciele de dincolo de Lait'a s'aru poté intielege cu diet'a Ungariei prin unu congresu, compusu din deputatiuni regnicolarie. Deputatiunile aceste sa se alega in asemene numeru (éc'a dualismulu) pentru fia-care sessiune sî sa nu fia legate de instructiuni, ci majoritatea camerei unguresci sa primésca ori sa modifice pactum conventumu-lu congresului. —

Afara de Bartal au mai vorbitu din drépt'a Zsedényi, bar. Babarczy, contele Giorgiu Apponyi, contele Béla Szecsenyi, cont. Stefanu Keglévich s. a., sî toti s'au dechiaratu a fi intielesi cu proiectulu de adresa, dorescu insa inainte de incoronarea regelui revisiunea legiloru din 48, care dorintia afla fórte mare opusetiune la partit'a lui Deák sî la stâng'a, Avemu sa amintimu inca intre vorbitorii dea drépt'a pre Aloisiu Vladu sî Iosifu Uermenyi. Noi, ce e dreptu, n'amu fi doritu sa vedemu pre nici unu ablegatu românu, ocupandu locu intre conservativi, câci noi românii n'avemu, ce sa conservâmu, déca nu miseri'a sî necultur'a, in care ne-a tînutu atâtu de lungu jugulu chiaru a conservativiloru, insa nu potemu luá in nume de reu celoru doi ablegati români, adeca Aloisiu Vladu sî Sigism. Popu, — ca ocupa locu pre bancele conservativiloru, câci densii urméza convingerei, ca noi mai curendu sî mai multu potemu câstigá cu conservativii, cari suntu acum'a la potere, sî posiedu increderea domnitoriului. Dupa parerea nóstra noi n'avemu ce asceptá dela conservativi, dupa ce o esperientia de seculi, ma chiaru sî anulu acest'a, de candu suntu ei la potere, ne-a invetiatu, ca poterea loru e umilirea nóstra. Dar despre ablegatii români vomu vorbí mai pre largu alta data, acum'a vremu sa amintimu, ca Aloisiu Vladu dîce in vorbirea sea, ca nu e némtiu, prin urmare nu póte pârtini centralismulu, dar nici magiaru nu e, sî asiá nu partinescu nici dualismulu, ci e românu sî cá românu trebuie sa fiia federalistu. Cá federalistu doresce, cá popórele monarchiei, cari au trecutu istoricu, sa se grupeze lâng'olalta sî pre lânga respectarea intereseloru natiunale sa compuna unu statu federalisticu. Elu-si cugeta monarchi'a pre bas'a federalismului in astfeliu de modu, ca acést'a sa consté din trei grupe mari, adeca din coron'a St. Stefanu, din coron'a St. Vencislavu, de care atunci aru trebuí sa se tîna Galiti'a dimpreuna cu celelalte elemente slavice, sî din coron'a St. Leopoldu, cu celelalte provincie ale monarchiei. — Noi inca suntemu federalisti, dar federalisti natiunali, sî déca astadi nu aflâmu pârtinire in monarchia, de siguru nu principiulu pórta vin'a, ci adeverulu, ca atunci popórele aru trebuí sa se desbrace de dreptulu istoricu, fâra care n'aru poté domní preste celelalte popóre. — Mai departe dîce vorbitoriulu, ca e unulu dintre acei fórte putîni români inteligenti, cari totdeun'a au fostu sî voru fi pentru uniunea Ardélului cu Ungari'a, insa nu pentru contopirea Ardélului in Ungari'a, „nu pentru u n i f i c a t i u n e a, ci pentru uniunea Transilvaniei cu Ungari'a. — Nu e pentru denumirea unui ministeriu ungurescu, câci o parte a ministriloru n'aru avé ce se luere de órece nu e inca prin lege precisu terenulu loru de activitate, sî se indestulesce de o cam data cu restituirea municipieloru. Se alatura lânga Bartal, sî vrea revisiunea legiloru din 48.— Uermenyi inca e incontr'a ministeriului sî vrea revisiunea legiloru din 48. —

Dela drépt'a sa trecemu de odata la estrem'a stenga, care face frontu fractiunii celei de totu mice a lui Apponyi, sî ací avemu sa insemnâmu pre Madarász, carele a vorbitu indata dupa Bartal. Densulu e pentru adresa, afla insa atât'a in proiectu, câtu sî in vorbirea de tronu trei conditiuni, cari i insufla temere, sî anume sanctiunea pragmatica din 1723., adeca articulii legei din anulu acest'a, cari recunoscu dreptulu de ereditatea corónei sî liniei femeesci. In intielesulu legiloru acestor'a densulu nu cunóscu nici unu feliu de afaceri comune, nu recunósce, ca monarchi'a aru fi comuna. „Acolo unde suntu afaceri comune, trebuie sa fie sî monarchi'a comuna; unde e monarchi'a comuna, acolo trebuie sa fie sî afaceri comune; acést'a o recunoscu sî eu. Insa mi veti iertá sa ve citescu unu pasu din adres'a din 61, care se referesce la acést'a: „Nu putemu fi de parerea, ca Ungari'a aru fi o provincia a imperatîei Austriei. Imperatulu Austriei e totu odata sî regele Ungariei, insa nu pentru ca e imperatulu Austriei, ci pentruca in intielesulu sanctiunei pragmatice i competu ambele tronuri: Unde e vorb'a de dóue tronuri, acolo trebue sa fia sî dóue staturi, sî apoi statulu St. Ştefanu e pâna astadi inca proprietatea esclusiva a regelui Ungariei". Pâna nu se va modificá prin regele incoronatu sî prin legelatiune sanctiunea pragmatica, nu vrea sa scie de afaceri comune.

Dupa Madarász a vorbitu bar. Eötwös Iosifu, amicu personalu sî politicu alu lui Deak, prin urmare partinesce din tóte poterile proiectulu de adresa. Densulu recunósce in o vorbire lunga, care a avutu efectulu seu, ca numai identitatea intereseloru va face cu potintia impacarea. „Ungari'a nu va suferí nici odata, ca monarchi'a, din care dens'a face jumetate sa devina ori sa fia slaba, sî acést'a nu pentruca Ungari'a e marinimósa, sî gat'a a aduce sacrificie, nu, ci pentruca asiá pretindu interesele nóstre. Monarchi'a n'are de a multiamí nici poterii nici armeloru infiintiarea sî esistinti'a s'a, ci numai conventiuniloru sî tractateloru, sî de aceea bas'a monarchiei trebuie sa fia legalitatea. Garantarea intereseloru reciproce va face tare sî mare monarchi'a, sî monarculu cunósce conditiunile venitoriului monarchiei."— In fine si aduce aminte de simpati'a, care s'a manifestatu de uniî in senatulu imperialu in privinti'a Ungariei atunci, candu acést'a erá condemnata la tacere.— Au vorbitu din centru mai multi, cari insa nu ni-au spusu nimic'a nou, ci au repetîtu cu alte cuvinte cele ce a dîsu Eötwös.

Cunun'a de lauri si-a castigatu-o in decursulu desbaterei generale conducatoriulu stengei Ghyczy Kálmán. Densulu e pentru adresa. Intr'o vorbire de dóue óre esplica mai cu de amenuntulu principiele adresei, sî motivéza pretensiunile, ce le contiene, ilustrandu totodata situatiunea politica a tierei, sî aretandu isvorulu releloru sî neintielegerei precum sî a stârei abnórme, in care ne aflâmu. „Dupa parerea mea pedec'a cea d'antâiu e impregiurarea, ca Maiestatea Sea nu e bine informatu despre dorintiele sî simtiemintele cele adeverate ale natiunei; a dóu'a pedeca e, ca natiunea nu cunósce voi'a sî scopulu regimului". Aceste impedeca impacarea. „Pedecile aste insa au unulu sî acela-si isvoru, adeca form'a presenta a regimului, sî pentru de a scapá din caosulu acest'a avemu numai unu mijlocu de mantuire, adeca : regimulu natiunalu respundiatoriu." Combate parerea celoru, cari vréu revisiunea legiloru inainte de incoronare, sî iea de basa, „quid juris," câci dreptatea sî legalitatea suntu fundamentulu poternicu alu monarchiei, sî o impacare, care se indestuleze tóte partitele, se póte intemplá numai pre bas'a „Quid juris" nu „Quid consilii", care principiu l'a primitu de basa „drépt'a" prin vorbirea lui Bartal.

Multi au vorbitu sî din steng'a, asiá Tisza Kálmán s. a. insa nici ei n'au dîsu ce-va nou, ci au repetîtu cele insîrate de Ghyczy, luandu totodata sub critica vorbirile celoru din drépt'a. Avemu sa mai insîrâmu dóue vorbiri, cari de dieta nu s'au primitu dupa cum meritau sî trebuiá sa se primésca sî cari suntu pentru noi de unu interesu mai mare, adeca vorbirea lui Svetozaru Milutinoviciu, care inca totu nu e asiá momentósa cá ceea a lui Adolfu Dobrzánszky. Celu d'antâiu dîce, ca „déca voimu seriosu pentru patri'a nóstra unu venitoriu fericitu, trebuie sa ne intempinâmu cu incredere in realisarea acestei detorintie grele; dar acést'a numai atunci vomu poté face, déca vomu deslegá pre calea constitutiunei pre lânga intrebârile publico politice sî celelalte intrebâri. Un'a dintre cele mai momentóse sî vitali intrebâri ale patriei e intrebarea natiunalitâtîloru. Natiunalitâtîle nu ceru nimic'a, ce aru periclitá constitutiunea, câci chiaru pretensiunile loru isvorescu din constitutiunea tierei. Neindestulirea natiunalitâtîloru aru fi egalu cu negarea binefaceriloru constitutiunale pre câmpulu natiunalitâtîloru." Polemiséza mai departe cu cei'a, cari dîcu, ca de aceea trebuie sa se impace ba sa lege aliantia cu popórele de dincolo de Lait'a sî atunci déca n'aru esiste sanctiunea pragmatica, pentruca Ungari'a aru fi periclitata la o eventuela deslegare a intrebârei orientale din partea Slaviloru de média dî sî média nópte. „Aliatulu celu mai bunu sî mai securu alu Ungariei e o consiitutiune democratica." Vorbindu despre pasiulu natiunalitâtîloru din adresa dîce, ca intrebarea natiunalitâtîloru se pare a fi redusa in proiectulu de adresa mai multu la o egalitate individuala de dreptu sî i pare reu, ca cuvintele din proiectulu de adresa : „Nu vomu uitá, ca locuitorii nemagiari a-i Ungariei inca suntu cetâtienii Ungariei sî vomu statorí sî detiermurí dupa dreptate prin lege tóte acele, ce pretindu in privinti'a acést'a interesele loru sî interesulu comunu alu patriei"— lu face sa cugete, ca natiunalitâtîle nu aru fi sî ele factorii casei sî ca aru fi spre stricare unitâtii patriei, dáca natiunalitâtîle s'aru numí cu numele loru propriu. Dupa ce-si esprima convingerea, ca pretensiunile drepte ale natiunei serbesci voru vení la tempulu seu pre tapetu, sî ca un'a dintre cele mai urginti detorintie ale dietei e elucrarea unui proiectu de lege pentru indestulirea drepteloru pretensiuni ale natiunalitâtîloru, inferéza pre cei'a de reactiunari, cari cuprinsi de o idea fixa dîcu, ca nisuintiele pentru realisarea intereseloru natiunale nu aru fi inspiratiunile mintii, animei sî a sufletului, ci eflusulu artificiosu a óresi cârei reactiuni. —

Cu multu de mai mare insemnatate, cu multu mai momentósa sî afundu tâietóre e vorbirea lui Dobrzanszky. Densulu dupa ce aru vrea, ca in privinti'a afaceriloru comune sa nu se faca amintire in adresa, pâna ce nu s'aru definí mai deaprópe, cari suntu afacerile comune, ci diet'a sa respunda la provocarea din vorbirea de tronu, adeca sa substérna regimului o propusetiune in privinti'a afaceriloru acestor'a, dîce ca cu subnternerea propusetiunei in privinti'a afaceriloru comune aru dorí, cá regimulu sa propuna casei unu proiectu de lege, carele sa statorésca sistemulu comitateloru séu municipieloru cu privintie la deslegarea intrebârei natiunalitâtîloru, care intrebare nu se póte desbiná de municipie. In decursulu mai departe alu vorbirei e in contr'a ministeriului respundiatoriu pentru ca pre de o parte unu ministeriu parlamentariu e eflusulu majoritâtii, carea adese-ori e nenaturala sî artifitiósa, iara pre de alta parte ministeriulu respundiatoriu nu se póte uní ou sistemulu municipalu, cu sororile tierei, cu natiunalitâtîle, ce locuescu in tierile aceste, sî cu confessiunile, — nu se póte uní cu ide'a de potere mare a monarchiei, nici cu poterea regelui, pre carea o recunósce sî proiectulu de adresa de radîmulu constitutiunei. Vorbitoriulu vede in amanarea revisiunei legiloru din 48, a autonomiei comitateloru séu sistemului municipalu, a deslegârei intrebârei de natiunalitate pâna la denumirea ministriloru, pâna la intrarea in viétia a legiloru din 48, va sa dîca pâna dupa incoronare, unu ce pentru tiéra fórte periculosu, iara fatia cu natiunalitâtîle ce-va nedreptu chiaru dupa principiulu continuitâtii de dreptu. Sî face observatiunile sele asupr'a pasului, in care se róga diet'a, cá Maiestatea Sea sa conchiame la diet'a din Pest'a sî pre Fiumea, care dorintia, nu o afla motivata. Ce se atinge de intregitatea corónei, apoi observéza, ca sub corón'a Ungariei se intielege sî Galiti'a, Lodomeri'a dimpreuna cu Bucovin'a, sî pretinde, cá sî acestе sa se chiame la Pest'a. In fine poftesce, cá in totu loculu, unde se dîce in adresa „n a t i u n e a m a g i a r a", „p o p o r u l u m a g i a r u" sa se puna „r e p r e s e n t a t i u n e a t i e r e i", „p o p ó r e l e t i e r e i", s'au astfeliu de espressiuni, cari nu vatema pre nime, sî documentéza prin lege numirea de natiune pentru celelalte popóre din tiéra.

Aceste suntu momentele mai interesante din decursulu desbaterei generale. Cum amu potutu observá nici unulu dintre vorbitori n'au vorbitu in contr'a adresei, ci toti o au primit'o, facendu-i observatiunile asupr'a unui séu altui pasu, cari observatiuni altcum n'au fostu la tempu nici la locu, adeca nu s'au tînutu de desbaterea generala, ci de cea speciala. Tóte partitele, afara de estrem'a stenga, care insa e o fractiune de totu mica sî neinsemnata, recunoscu afaceri comune, cari se potu desbate sî tractá numai intr'unu parlamentu comunu. Eac'a ide'a lui Schmerling se realiséza, insa capeta alta forma nu asiá cosmopolita, ci germano-magiara. Dupa dechiaratiunea, ce a fâcut'o Deák la incheiarea desbaterei generale, ca adeca parerea lui Bartal despre afacerile comune e mai aprópe de convingerea redactorului proiectului de adresa, decâtu de diplom'a din Octombre, potemu conchide, ca conducatoriulu centrului nu e departe de ide'a lui Bartal, adeca de congresulu, compusu din deputatiuni regnicolarie. Sa vedemu acum'a ca „congresulu" lui Bartal in ce se deschilinesce de „senatulu imperialu" alu lui Schmerling. Pâna ce pentru „Reichsratulu" lui Schmerling se facéu alegerile in dietele tieriloru sî Ungari'a trebuie sa aléga din fiacare comitatu câte unu ablegatu pentru „Reichsrath", prin urmare trebuiá sa aléga pentru comitatele române ablegati români, pentru cele slave ablegati slavi, sî asiá in Reichsrath erau sî trebuiau sa fia representate tóte natiunile, cari asiá au potutu luá parte la desbaterea sî hotârirea intrebâriloru celoru mai vitali ale monarchiei, sî cari se poteau uní sî majorisá elementele magiare sî germane, alegerile pentru congresu se voru face pentru jumetate de monarchia in diet'a corónei St. Stefanu, iara pentru cealalta jumetate in diet'a de dincolo de Lait'a. Dincóce se voru alege numai magiari s'au din grati'a dietei sî câte unu renegatu de alta natiunalitate, iara de dincolo se voru alege nemti. Suntemu convinsi, ca planulu acest'a va aflá resunetu de dincolo de Lait'a, câci asiá numai nemtii sî magiarii voru avé in mâna sórtea monarchiei, predomnindu intr'o jumetate a monarchiei elementulu nemtiescu, iara in cealalta elementulu magiaru. Dualismulu va fi atunci intemeiatu sî nu dualismulu tieriloru, câci acest'a l'amu dorí sî noi, ci dualismulu natiunalu, sî acest'a de va strabate, ne va fi mai amaru, decum au fostu „Reichsratulu" lui Schmerling. —

P e s t'a in 21 Fauru. Dupa cum amu fostu dîsu cu alta ocasiune : proiectulu de adresa se póte priví de insa-si adres'a, de-sî in decursulu desbateriloru speciale se va face ici cole câte o modificatiune, trebuie sa repetîmu sî astadi, Desbaterea speciala din siedinti'a de eri sî astadi intaresce pe deplinu cele dîse de noi. Ieri adeca, dupa ce câtra finea siedintiei a incheiatu Deák desbaterea generala prin dechiararea, ca discusiunea generala, adeca argumentele sî temerea dimpreuna cu observatiunile, ce s'au fâcutu asupr'a proiectului, nu i-au potutu schimbá convingerea, cas'a a pasîtu la desbaterea speciala sî intr'unu tempu scurtu, fórte scurtu a trecutu preste 14 alinee fâra de a face cea mai mica modificatiune. Altcum nici desbaterea n'a fostu asiá infocata, pentraca spiritele erau parte ostenite de vorbirile cele lungi ale discusiunei generale, parte nici amendemintele nu au fostu asiá afundu taiatórie. Abiá astadi s'a incinsu o desbatere mai infocata asupr'a amendementului ablegatului serbu Stratimiroviciu la alinea 16, adeca densulu aru voí sa inlocuiésca cuvintele : „ca natiune libera autonóma cu alta natiune libera autonóma" cu : „ca natiuni libere autonóme cu alte natiuni libere autonóme." Stratimiroviciu si motivéza amendementulu seu prin o vorbire lunga, in care dîce, ca intrebuintiarea singulariului e calificatu, de a nasce neintielegeri atâtu in privinti'a popóreloru de dincóce, câtu sî in privinti'a celoru de dincolo de Lait'a. Elu vede in singulariulu acest'a unu programu intregu a politicei venitórie, adeca programulu centralisatiunei nemtiesci in tierele de dincolo de Lait'a, si programulu acest'a e fórte periculosu pentru datinele, moravurile sî viéti'a natiunala a popóreloru patriei, câci aceste vedu chiaru in decentralisatiune sî in selfguvernementu conditiunile desvoltârei loru materiale sî intelectuale. Dreptulu natiuniloru e mai vechiu, decâtu dreptulu istoricu sî va traí mai multu decâtu cestu din urma; adese-ori a fostu dreptulu natiuniloru calcatu cu piciórele, insa nici odata, ca sa nu fia resbunatu. Vorbirile lui Eötvös sî Lónyai suntu calificate de a nasce temere atâtu in natiunile negermane ale Austriei, câtu sî in cele nemagiare ale Ungariei. Din vorbirile aste sufla unu ventu de aliantia ofensiva a magiariloru,— sî incontr'a cui ? Incontr'a periculului, ce s'aru nasce pentru Ungari'a la deslegarea intrebârei orientale; deslegarea acést'a insa nu e periculósa pentru Ungari'a,

cu atât'a mai putiu pentru Austri'a. Chiaru intrebarea orientala e unic'a conditiune a autonomiei patriei, carea jace de odata sî in interesulu Austriei. Pentru sustînerea autonomiei sî a drepturiloru Ungariei recomenda vorbitoriulu nu o aliantia cu elementulu germanu, ci cu popórele surori din tiéra, cari au traitu de sute de ani in bine sî in reu cu natiunea magiara.—

Pre Stratimiroviciu l'a combatutu Gozsdu, Iendrasik, Sigismundu Pop, Dedinszky s. a. Toti dîcu, ca sub natiune politica magiara nu se pricepe numai natiunea genetica magiara, ci complesulu intregu alu tuturoru locuitoriloru Ungariei. Anume Gozsdu néga ori cârei natiuni din Ungari'a dreptulu, de a se numí „natiune libera autonóma", precum sî esistinti'a mai multoru natiuni libere autonóme in Ungari'a; „natiunea politica magiara" e numai sum'a, complesulu tuturoru locuitoriloru Ungariei (dupa parerea nóstra acést'a e o sofisma periculósa, Red.) sî de aceea nu e pentru amendementu, carele venindu tréb'a la votisare nu se primesce.

In fine a mai dîsu Gozsdu, ca in cuvintele adresei: „La statorirea legiloru acestor'a vomu urmá principieloru de dreptate sî frâtietate" nu afla unu astufeliu de principu, care aru slâbí modificatiunea propusa in anulu 61 de ablegatii români, ci din contra o afla mai inaintata sî spriginita. „Sî de aceea-mi iéu voi'a a dechiará in numele ablegatîloru români, ca noi ne simtîmu fórte linisciti in privinti'a acést'a prin pasulu acest'a sî nu vremu a mai lungí sî complicá desbaterile. Prin cuvintele aceste ne simtîmu dara pre deplinu linisciti sî de o cam data indestuliti, pâna va vení rendulu la desbaterile detâiate." —

Noi, ce e dreptu. n'amu luatu parte la conferi tiele ablegatiloru români, insa dupa cum amu potutu intielege pre cale privata in conferinti'a din urma, care s'a tînutu sub presiedinti'a ordinaria a lui Antoniu Mocioni s'a decisu mai cu unanimitate la propunerea lui Babesiu, ca Românii sa dee in dieta óre-si care dechiarare, care dechiaratiune formulandu-o Babesiu antâiu cu cuventulu iara la espres'a dorintia sî cerere a conferintiei in scrisu suna din cuventu in cuventu dupa cum ni s'a comunicatu nóua:

„Dupa ce in adausulu, ce s'a facutu la puntulu primitu din adres'a a 2-a din 1861 in privinti'a natiunalitâtîloru nemagiare aflâmu unu principiu deplinu respundiatoriu intentiunatei deslegâri a acestei cestiuni, sî prin acestu principiu, adeca principiulu d r e p t â t i i sî f r a t î e t â t i i noi tóte amendementele facute prin noi la adres'a 1 din 61 le vedemu spriginite sî inaintate, de alta parte nevoindu noi a lungí sî complicá desbaterile sî greutâtîle la pertractarea adresei,— astadata ne simtîmu intr'atât'a odichniti sî nu aflâmu de lipsa sî oportunu r e p e t î r e a amendementeloru nóstre din 61."

Cu acésta dechiaratiune a fostu insarcinatu Gozsdu, carele a sî esprimat'o in siedinti'a de ieri, nu insa din cuventu in cuventu, precum potemu vedé din cele insirate mai susu. Dupa modest'a nóstra parere tempulu a fostu ieri fórte reu alesu, dar nici ocasiunea n'a fostu buna, câci dechiaratiunea a fostu asiá intrebuintiata, cá sî candu aru fi fostu menita incontr'a amendementeloru ablegatîloru serbi, ce de feliu n'a fostu scopulu ablegatîloru nostri nici a conferintiei ultime. Noi credému, ca dechiaratiunea acést'a se va face la pasulu despre natiunalitâti, nu la o ocasiune asiá nepotrivita. Pre lânga aceste amu fi doritu sî dorimu, cá acei'a cari primescu din partea conferintieloru óre-si care insarcinare, sa fie in esecutarea loru mai cu mare scrupulositate. —

S'au mai fâcutu in siedinti'a de astadi amendeminte la aline'a 19 din partea lui Stratimiroviciu iara la aline'a 25 din partea lui Bobory, cari amendeminte nu s'au primitu, iara preste aliniele celelalte a trecutu cas'a fâra desbatere. — La aline'a 31 sî 32 a fâcatu Bartal dóue amendeminte, cari s'au discutatu sî in siedinti'a de astadi, sî se voru discutá sî in siedinti'a de mâne, de óre-ce suntu de o importantia mai mare. Vomu vorbí cu ocasiunea d'antâiu despre ele. — Dupa dóue óre s'a inchisu siedinti'a. —

Principatele române unite.

Surpinderea ce ni se facù prin depesiele cele dintâiu din Romani'a, precum sî aceloru intemplate de atunci incóce, ni sta sî acum cá o enigma dinainte-ne.

Ne marginimu asiá dara pâna la chiarificarea .ucruriloru barem incâtu-va, a referá acte ce s'a seversîtu in tempulu din urma in Bucuresci, dupa „Monitoriulu oficialu":

Astadi corpurile legiuitóre ale Romaniei intr'unite in siedinti'a extraordinaria in localulu Adunârei elective au ascultatu urmatórea espunere a.inaltei locotenintie princiarie:

Domniloru Senatori, Domniloru deputati!

Mari'a Sea Alexandru Ioann I., fostulu Domnu alu Principateloru unite române, a depusu astadi in mânile nóstre actulu seu de abdicare, pe care la rendulu nostru avemu onóre a-lu depune in originalu pe biuroulu adunârei.

Dloru Senatori, Dloru Deputati, precum vedeti, fostulu Domnitoriu nu numai ca dechiara din nou solemnulu augajamentu ce a fostu luatu, inainte de a fi alesu Domnu in Moldov'a, sî care la repetîtu oficiale inaintea Dvóstre inca la deschiderea sessiunei actuale, dar recunósce in sfersîtu ca abdicarea s'a a fostu dorita sî ceruta de câtra natiune.

Poporulu intregu alu capitalei precum ati potutu s'o constatati, a doritu, a cerutu, a efectuatu sî a salutatu cu entusiasmu acésta abdîcere.

Locotenenti'a domnesca sî ministeriulu primindu acestu depositu sacru atâtu din mânile celui care l'a avutu, câtu sî din acele ce 'lu an in deplina proprietate, a crediutu D. Senatori sî D. Deputati, ca aru fi in interesulu generalu alu tierei ca sa vie inaintea Dvóstre, sî sa ve conjure sa ve intr'uniti cu vointi'a natiunei, atâtu de desu sî de solemnu esprimata, sî sa sanctiunati sî D V. vointi'a natiunei, ce la 1857 a fostu espresa chiaru ací cu atât'a tarie sî unanimitate.

Dloru Senatori, Domniloru Deputati!

Sî consciinti'a sî cunoscintiele Dvóstre si vócea intregei natiuni ve arata pe deplinu, suntemu siguri, ca asemenea cestiuni vitale pentru ori ce natiune, sî cu atâtu mai cu séma pentru a nóstra potu devení fatale, adese chiaru prin'r'o óra de intardîere.

Venimu dar cu cea mai deplina incredere sî facemu apelu la patriotismulu Dvóstre, sa dati tierei sî prin votulu Dvóstre consacrarea ce astépta.

Datu in capital'a Bucuresci in 11/23 Februariu an. 1866.

Locotenenti'a domnésca:

Subscrisi: Gen. Nicolae Golescu. Colonelu Haralambu. Ad-interimu, D. Sturz'a.

Subscrisi Minisri:

Ioann Ghic'a, Dimitrie Ghic'a, C. A. Rosetti, Major D. Leca, I. Cantacuzinu.

Dupa ascultarea acestei comunicâri, corpurile legiuitóre cu aclamâri unanime au proclamatu domnu stapanitoriu alu Romaniei pe A l t e t i'a S e a R e g a l a C o m i t e d e F l a n d r a.

DD. Senatori sî Deputati chiamati apoi prin apelu nominalu unulu dupa altulu, jurandu credintia noului Domnu alesu, au subscrisu urmaioriulu actu.

„Anulu 1866 lun'a Februariu 11 dîle. Senatulu sî Adunarea electiva a Romaniei intr'unite au alesu sî au aclamatu in unanimitate de Domnu stapanitoriu alu Principateloru-Unite-Române, „conformu dorintieloru esprimate de Adunârile ad-hoc din an. 1857, pe A l t e t i'u S e R e g a l a F i l i p u-E u g e n i u-F e r d i n a n t-M a r i'a-C l e m e n t-B a l d u i n-L e o p o l d-G e o r g e s C o m i t e d e F l a n d r a sî D u c e d e S a x o n i a, sub numele de F i l i p u I.

(Urméza subscrierile Dloru Deputati sî a Dloru Senatori.)

ABDICARE.

Noi Alessandru Ioann I, conformu dorintiei natiunei intregi sî angajamentulu ce amu luatu la suirea mea pe tronu, depunu astadi 11/23 Februariu 1866, cârm'a guvernului in mân'a unei locotenenti domnesci sî a ministeriului alesu de poporu.

Alessandru Ioann.

Noi locotenenti domnesci; amu ordonatu sî ordonâmu, amu numitu sî numimu, pe Domnii: Ioann Ghic'a, presiedinte alu consiliului sî ministru secretaru de Statu la Departamentulu din afara. Dimitrie Ghic'a, ministru de interne. Ioann Constantinu Cantacuzino, ministru justitiei. Petru Mavrogheni, ministru de finantie. Constantinu A. Roseti, ministru culteloru. Majoru Dimitrie Lec'a, ministru de resbelu, Dimitrie Sturdiea, ministru lucrâriloru publice sî ad-interim la finantie pâna la sosirea domnului P. Mavrogheni.

Datu in capital'a Bucuresci 11 Februariu 1866. Generalu N. Golescu. Colonelu N. Haralambie. Ad-interim D. Sturz'a.

Proclamatiunea dlui ministru de interne câtra toti Românii.

Români! Astadi la 11/23 Februariu la 5 óre ale diminetiei, Mari'a Sea Alessandru Ioann dupa cererea sî vointi'a natiunei a abdicatu, lasandu puterea in mânile unei Locotenentie demnesci sî a unui ministru, aclamate indata de câtra orasienii capitalei.

Guvernulu actualu in intregulu seu, sî eu in parte amu juratu sî juru inaintea lui Dumnedieu sî a natiunei ca vomu mentine cu târie cele patru puncte votate de natiune sî de câtra divanurile ad-hoc: Unirea, autonomi'a, principe streinu, guvernamentu constitutiunalu.

Poporulu capitalei sî armat'a au bine meritatu dela natiune prin deplin'a loru intrunire. Acum Români din intrég'a Romania, precum sî din capitala dela voi depinde sa mantîneti demnitatea sî liniscaa ce s'a mantinutu astadi de câtra toti locuitorii capitalei, sî sa aretâmu astfelu prin fapte Europei intregi, ca meritâmu sa fimu liberi pentru ca scimu sa ne mentînemu drepturile, sa le redobândimu candu ne suntu râpite, sî totdeun'a sa mantînemu insîne ordinea cea mai deplina in mijloculu celei mai entusiastice veşelii.

Români speru in Domnedieu, ca suferintiele nóstre cele mari s'au curmatu astadi sî ca natiunea nóstra i-si va luá loculu ce i se cuvine sî care-i la prescrisu Tratatulu sî Conventiunea dela Paris.

Suntu mandru sî fericitu ca potu in acésta dî solemna sa intrunescu sî cu glasulu meu cu strigarea unanima a poporului capitalei: traiésca natiunea româna un'a sî nedespârtîta î

Ministru de interne, D i m i t r i e G h i c 'a.

Dóue Corespundintie private mai adaugu la cele de susu ca actulu de abdîcere s'a seversîtu dim. la 5 óre. ca dupa aceea au prochiamatu corpurile legiuitóre pre la amédi de principe ereditariu pe Filipu I, sî ca acestea la Metropolia, iara militi'a la casarm'a dela Malmeson iau depusu in acelasi tempu juramentulu de omagiu. Mai departe spunu de bucuria generala a populatiunei, de iluminattuni de bubuitulu tunuriloru s. a. m.

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nr. 16. ANULU XIV.

Sabiiu, in 20 Febr. (4 Mart) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Epistole dela Pest'a.

Pest'a in 24 Fauru. Dupa ce amu amintitu momentele cele mai de insemnatate din decursulu desbaterei generale asupr'a proiectului de adresa, sî amu trecutu sî preste desbaterea speciala pâna la alineele 31 sî 32, vomu referá despre decursulu mai departe alu desbaterei speciale.

Drépt'a a propusu prin Bartal la alineele 31 sî 32 dóue amendamente, prin cari cere revisiunea legiloru din 48 inainte de ce aru intrá aceste in viétia. Bartal motivéza amendamentele sele prin o vorbire lunga, in care arata, ca denumirea ministeriului respundiatoriu de dupa modalitatea proiectului de adresa aru mântuí numai principiulu de continuatatea de dreptu, sî nu aru delaturá temerile esprese in vorbirea de tronu de Majestatea Sea, cari temeri suntu basate sî trebuie luate in consideratiune. Diet'a, cá sa delatureze pedecile transactiunei, trebuie sa asecureze pre Majestatea Sea, ca nu poftesce reactivarea articuliloru de lege III sî IV din anulu 48, cari vinu in colisiune cu drepturile de monarchu ale Majestâtii Sele.

Pentru primirea amendamenteloru a vorbitu bar. Ambrozy, bar. Miske, contele Emericu Szécsényi, sî contele Apponyi Giorgiu, iara in contr'a amendamenteloru Gavrilu Várady, Lorentiu Tóth, Ludovicu Vadnay, Mauritiu Jókai sî in fine Deák, carele a aperatu pasulu din proiectulu de adresa, sî a aretatu, ca continuatatea de dreptu, de-sî e incepciata cu multe greutâti, nu e ce-va cu nepotintia, dupa cum dîcu aperatorii principiului oportunitâtii, care principiu altcum e isvorulu tuturoru releloru in Austri'a. Dupa ce dechiara, ca in adresa nu esiste nici unu punctu, carele aru impedecá impacarea asémena lupt'a de trei seculi intre barbatii de statu ai Austriei sî intre natiunea (tiér'a) ungurésca cu fabul'a despre Ercule sî Anteu, iara pre urma se dechiara in privinti'a amenintiarei regimului, ca, déca nu s'aru intemplá impacarea cu diet'a acést'a, Majestatea Sea póte va disolvá-o, sî aru conchiamá alt'a, care dóra aru fi de alta parere, sî dîce: „Déca regele aru apelá pre calea legala in contr'a parerei casei la natiune, sî natiunea aru fi de alta parere, eu me plecu inaintea pârerei ei. Natiunea póte face cu drepturile sele, cu pusetiunea sea, ce voesce, eu insa potu numai aceea face, ce-mi este iertatu. Natiunea póte dispune de viéti'a mea, de totu ce amu pre lumea acést'a, insa nu sî de convingerea mea. Déca natiunea aru fi de alta parere, atunci me inchinu pârerei ei; — insa eu remânu — de-si singuru — pre lânga convingerea mea.“

Vorbirea lui Deák a avutu unu efectu de totu mare, asiá, incâtu Bartal, carele dupa ordinea casei aveá dreptulu sa mai vorbésca odata pentru amendamentulu seu, l'au retrasu, dechiarandu in numele seu sî in numele celoru de o parere cu elu, ca amendamentulu a ajunsu prin discusiune scopulu doritu, de óre ce prin desbatere s'a interpretatu insemnatatea amendamenteloru, care interpretare a indestulitu atâtu pre vorbitoriulu câtu sî pre cei de o parere cu elu. Alineele 31 sî 32 s'au primitu fâra nici o modificare, dupa ce Bartal a mai fâcutu nisce observatiuni mai multu personali la vorbirea lui Deák, sî acest'a i-a respunsu. Ghyczy protestéza dupa aceea in contr'a motiveloru lui Bartal, cu cari si-a motivatu retragerea amendamentului, sî dîce, ca din motivarea retragerei unui amendamentu nu se póte deduce, nici nu deduce, vr'odata óresi-care consecintia, sî conclusele casei se potu esplicá numai din cuprinsulu sî intielesulu adeveratu alu concluseloru, nu din desbatere, ce recunósce sî Bartal carele merge la Deák sî i stringe mân'a de impacare. Dupa tóte aceste potemu dîce, ca drépt'a, dupa ce si-a concentratu tóte poterile intru aperarea amendamenteloru, a capitulatu inaintea majoritâtii lui Deák. Pentru situatiunea de presentu sî anume pentru impacare capitularea acést'a e de fórte mare insemnatate, câci diferinti'a, care s'a nascutu intre partid'a lui Deák sî intre regimu dela deschiderea dietei, aru fi fostu fórte mare pedeca pentru impacare. Altcum regimulu si-a vediutu inainte caderea, sî a aflatu mai cu scopu retragerea amendamenteloru, decâtu respingerea acestor'a. De privimu abstractu de totu lucrulu, apoi amu poté dîce, ca retragerea e egala cu caderea, insa de esaminâmu mai cu amenuntulu, resultatele suntu diferite.

Pâna ce acum'a partid'a conservativa s'a fusiunatu in partid'a lui Deák sî ambele mergu mâna in mâna totu pre acea cale câtra impacare, in casulu contrariu regimulu de-sî invinsu de majoritatea camerei, cârei'a nu e respundiaveru, trebuiá sa fia consecinte in afacerile sele, prin urmare rescriptulu la adresa s'aru fi redesu din punctu de vedere a regimului, cu carele diet'a negresîtu nu erá indestulita, sî asiá ori se rupeá firulu de transactiune, ori impacarea se traganá, ce nu doresce mai alesu in impregiurârile de fatia nici unu omu cu minte sanetósa.

La aline'a 32 a mai propusu cunoscutulu patriotu serbu, deputatulu Mileticiu, ca in locu de cuvintele „natiune magiara“ sa se dîca „natiunile tierei.“ Elu dîce, in motivarea propunerei sele, ca in Ungari'a esistu in fapta diferite natiuni, cari suntu eschise prin espresiunea „natiune magiara“. Dobrzánszky spriginesce amendementulu, eara Stefanides sî Böszerményi lu combatu; Deák se provóca la vorbirea lui Gozsdu, care dejá amu comunicat'o, sî dîce, ca cu ocasiunea desbaterei intrebârei natiunalitâtiloru va poté fia-care sa-si spuna parerea, sî asiá amendamentulu nu se primesce.

La alinea 35, care vorbesce despre natiunalitâti, face Manoiloviciu amendementulu, ca adausulu din urma: „S î l a s t a t o r i r e a l e g i l o r u a c e s t o r ' a v o m u a v é d e b a s a p r i n c i p i e l e d e d r e p t a t e s î f r a t i e t a t e“, sa se inavutiésca cu: „Sî la statorirea legiloru r e f e r i t ó r e l a i n t e r e s e l e d i f e r i t e l o r u n a t i u n i vomu avé etc.“, care amendementu lu spriginesce Klauzál, Ioanoviciu Georgiu, Trifunácz, sî asiá se primesce afara de cuventulu „sî“.— Totu la acést'a alinea mai observéza Manoiloviciu, ca in locu de „c e t a t i e n i i p a t r i e i“ sa se dîca „l o c u i t o r i i p a t r i e i“. In motivarea amendementului dîce, ca doresce inlocuirea acést'a pentru odichnirea israelitîloru, cari n'au dreptulu, de a se numí „c e t a t i e n i“. — Lui Manoiloviciu respunde Deák, ca sub cuvintele din pasulu acest'a „f â r a d e s c h i l i n i r e d e n a t i u n a l i t a t e s î r e l i g i u n e“ se pricepu sî israelitii, sî asiá propunatoriulu si retrage propunerea.

La aline'a 40 propune Bobory: „Bas'a acést'a nu se póte altera prin conclusele dietei sabiene din anulu 1863, de care numai cu mare dorere ni aducemu aminte“, care pasu insa nu s'a primitu.— Totu la aline'a acést'a propune Dr. Hodosiu, ca Ungari'a sa se esprime, ca e gat'a sî voiesce sa sustina autonomi'a sî dreptulu de legislatiune alu Transilvaniei“ in starea de pâna acum'a. Hodosiu asemena in vorbirea sea Transilvani'a cu unu mâru de auru, carele s'a donatu la doi insi, sî asiá nu scie nime, ca cine e proprietariulu mârului; legea de uniune nu se póte priví de fapta implinita, de óre ce prin legile dietei ardelene din 1863 s'a schimbatu cu totulu pusetiunea sî art. I. din legile ardelene din 48 inca trebuie discutatu. Altcum fiindu vorbirea lui Hodosiu pentru noi românii de insemnatate mare vomu comunicá-o intréga. Incontr'a lui Hodosiu a vorbitu Colomanu Tisza, Ujfalusy, contele Iuliu Andrássy, sî deputatulu Ardélului Gavrielu Kemény. Venindu tréb'a la votisare s'a sculatu pentru amendementulu lui Hodosiu numai Sigismundu Borlea, carele altcum l'a spriginitu sî cu vorb'a.

La aline'a 41 cere Popoviciu— Desseanu, ca sa se numésca granitiele militarie, cari se tînu de Ungari'a, sî inca nu suntu chiamate la dieta;— Mileticiu cere cu privintia la Croati'a, ca aline'a intréga sa se stérga, dar cas'a nu a primitu nici unulu din amendementele aste.

Trecemu cu vederea amendementele, cari s'au fâcutu la alineele 42, 44, 46, 48, 49, 50, de óre ce aceste nu suntu de nici o insemnatate, sî altcum cas'a le-a respinsu pre tóte. Celelalte alinee din proiectulu de adresa s'au primitu fâra nici o desbatere.

Dupa finirea desbaterei speciale s'a cetitu in siedinti'a de astadi sub presiedinti'a ordinaria a lui Szentiványi adres'a intréga, sî dupace cas'a o primesce, afara de cinci membri din estrem'a stenga, se alege prin sorti o deputatiune de 36 de membri, cari sub conducerea presiedintelui sa predee adres'a in mânele Majestâtii Sele. Deputatiunea costa din conducatoriulu ei Szentiványi

sî din ablegati : contele Georgiu Apponyi, Ignatiu Kacskovics, Ioanne Paczolay, Aronu Szilády, Franciscu Deák, Augustu Baranyi, Antoniu Varga, Ludovicu Vadnay, Demetriu Horváth, Kolomanu Zámory, Iosifu Bánó, Georgiu Bartal, Stefanu Patay, Franciscu Sümeghy, Iosifu Hodosiu, Paulu Szontágh, Baronu Albertu Bánffy, Nicolau Oroszi, Iosifu Pethes, Antoniu Csengery, Bela Perczel, contele Felice Zichy Ferraris, Egidius Lehoczky, Ludovicu Ivanyi, Emericu Ivánka, Stefanu Beliczey, Nicolau Bánó, Baronu Ervinu Podmaniczky, Nicolau Oláh, Baronu Paulu Luzsinszky, Georgiu Lukács, Paulu Angyal, Ludovicu Geduly, Adolfu Dobrzánszky sî Nicolau Borbély — Despre vorbirea presiedintelui sî primirea deputatiunei la Majestatea Sea vomu referá cu cea d'antâiu ocasiune.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 20 Eebruariu.

Alegerile pentru diet'a din Pest'a inca suntu la ordinea dîlei. In Sabiiu nu scimu resultatulu finalu. Se dîce ca prospectele cele mai sigure suntu pentru cons. de curte Zimmerman sî cons. de guv. Rannicher. In legatura cu alegerea acést'a comunicamu mai la vale sî o dechiaratiune a românîloru din scaunulu Talmaciului, carea ni s'au impartâsîtu sî carea are dupa parerea nóstra unu interesu indoitu.

In 15 Fauru s'a predatu prin deputatiunile respective adres'a casei magnatîloru sî a casei deputatîloru. La cea d'antâiu au respunsu Maiestatea Sea, promitiendu a-i face cunoscuta decisiunea majestatica prin unu rescriptu. Imperatulu ascépta dela missiunea traditiunala a casei magnatîloru, ca va urmá in directiunea presemnata in cuventulu de tronu, ca va fi moderata sî va dá sprigînulu ei spre ajungerea tendintieloru parintesci, la cari Imperatulu fâra de a vetamá datori'a Sea de Domnitoriu sî fâra de a periclitá imperiulu au luatu initiativ'a.

Casei deputatîloru inca i promite in tempulu celu mai de aprópe unu respunsu deschisu sî fâra de reserva. Esprima, ca remanerea Majest. Sele in Bud'a Pest'a au fostu cu scopu de a cunósce din esperintia propria adeveratele dorintie ale tierei. Manifestatiunile de incredere, câroru insusi li-a fostu martoru sî punctulu de manecare comunu, care l'a observatu ca e sî alu casei deputatîloru, au fâcutu o impressiune placuta ; nu asiá insa sî temerile esprimate in decursulu desbateriloru asupr'a modalitâtiei cum au sa se deslege cestiunile presemnate. Imperatulu crede, ca atari ingrijiri nu voru impedecá ajungerea scopului doritu. Acést'a o doresce cu atât'a mai vertosu cu câtu Imperatulu este convinsu ca de principiele esprimate in cuventulu de tronu trebuie sa tîna nestrâmutatu sî acést'a in interesulu tuturoru popóreloru monarchiei.

Scirea despre crearea unui ministeriu ungurescu respunsabilu e totu mai multu sî mai multu obiectulu discussiunei in dîuaristica. Apponyi e despre carele se dîce ca aru fi desemnatu de presiedinte. Dîuarele cele mai próspete nsa asigura ca regimulu, — dupa cum se vede sî din energiculu respunsu alu Majestâtiei Sele cu ocasiunea substernerei adresei— va persistá pre lânga revisiunea legiloru din 1848 **inainte** de restaurarea faptica a ministeriului. Mai departe se asigura, ca ministeriulu ung. respunsabilu nu se póte instituí fâra de a fi in acelasi tempu statorite afacerile comune a le imperiului sî fâra de a se regulá legalminte cestiunea municipalitâtitoru.

La curte, carea se vede ca si-a prelungitu tempulu de remanere in Bud'a-Pest'a, se tînu dese sî serióse consultâri, la cari fura chiamati ministrii din Vienn'a sî dupa intemplârile din 11 la Bucuresci inca se mai adause din fia care ministeriu câte unu oficialu din resortulu fia-cârui ministru.

Din afara insemnâmu scirile respandite din Prussi'a despre mobilarea unoru corpuri. Prussianii nu mai facu secretu din intentiunile resboióse sî juncherii se lauda, ca, dupa dechiararea resboiului, in patru spre-diece dîle voru stá in Vienn'a. Unele diuarie voru a sci, ca de unu tempu incóce aru esistá o viia corespundintia intre Prussi'a sî Itali'a, de unde se face apoi mai departe deducerea despre o aliantia intre aceste dóue puteri. De altmintrea sî Russi'a inca figuréza a uneori ca aliatulu Prussiei.

Miscarea trupeloru russesci o aducu in legatura cu abdîcerea principelui Cuz'a. N. Fr. Bl. avé telegrame proprie despre postarea Rusîloru la Prutu. Acum i se telegraféza din Sucév'a, ca Rusii se retragu dela marginea Romaniei câtra internulu Russiei. Cestiunea româna este fâra indoiéla aceea, ce da de lucru diuaristicei mai multu. Versiunile despre abdîcere suntu fâra numeru sî de aceea suntemu in dreptu a nu crede inca nici un'a. Fói'a cea mai competinta in privinti'a acést'a „Românulu“ reinviatu trece preste detaiuri sî istorisesce partea aceea a lucrului, care e de interesu sî istoricu sî politicu. Despre Filipu I dîcu diuarele in choru, ca aru fi refusatu. Impertâsîmu acést'a cu reserva, pentruca unele depesie telegrafice conditiunéza refusarea (primirea) dela conferinti'a européna. Românii (din Romani'a) insa din cele ce cetimu suntu resoluti cu o r i ce sacrificii a remané pre calea pornita. Unu angajamentu sublimu acest'a !

Dela diet'a Ungariei.

Pest'a 24 Fauru 1866.

Desbaterea speciala asupr'a adresei din cas'a de josu s'a terminatu in 22 Fauru, desbaterile au fostu infocate, din partea românîloru sî serbiloru s'a datu unele amendemente, mai vertosu in locu de „magyar nemzet“ s'a cerutu „natiunile tierei“; insa cererea drépta sî adeverata se respinse, apoi candu vorbiá cutare neunguru in interesulu natiunei sele se facé celu mai mare sgomotu; nimicu odata nu se primí din partea natiunalitâtîloru; numai unele cuvinte : sî (és), póte (lehet) sî altele de acestea s'au insemnatu.

Adres'a luni in 25 se va celí sî subscrie, pentru inmanuare la Majestatea Sea s'a alesu o comisiune de 36, intre acestea românu e Iosifu Hodosiu.

Ear desbaterea generala sî speciala a adresei casei de susu inca s'a intemplatu, pentru inmanuare s'au hotaritu o comisiune de 12 individi, intre aceia e sî Escelenti'a Sea Baronu de S i a g u n 'a Metropolitulu nostru.

Sabiiu 19 Febr. Românii din Scaunulu Talmaciului fiindu chiamati la alegeri au datu urmatórea

Dechiaratiune.

Românii din Scaunulu Talmaciului fiindu chiamati a luá parte la alegeri,

considerandu ca rescriptulu p. n. reg. din 25 Dec. 1865 conchiama pe ablegatii transilvaneni la Pest'a numai la diet'a de incoronare ad hoc, care nu prejudeca nici decum dieteloru proprie ale tierei, fiindu un'a din acele sî acum numai amanata, va sa dîca inca nedisolvata, prin urmare esistenta ;

considerandu mai departe, ca prin o astfelu de conchiamare autonomi'a tierei garantata de câtra Majestatea Sea chiaru sî prin sus memoratulu rescriptu din 25 Dec. 1865, carea garantéza tóte legile aduse pâna ací in viatia prin urmare sî a celoru din 1863/4 prin care art. 1 de lege din 1848 a devenitu invalidu pentru Trani'a :— din omagiala supunere câtra Mai. Sea Monarchulu sî pentru de a contribuí sî ei la urgend'a deslegare a cestiuniloru celoru mai vitali de statu, prelânga **reservatiunea** de a nu se deduce de aici pentru viitoriu nici unu dreptu prejudecatoriu dieteloru sî autonomiei patriei, — aru fi inclinati a luá parte la alegere ; n u p o t u insa nici decum participá de asiadata pentruca

locuitorii acestui Scaunu alu Talmaciului de-sî stau sub administratiunea scaunului Sabiiului se vedu insa eschisi de la drepturile politice sî municipali; nu suntu representati in adunarea scaunala, nu suntu chiamati a luá parte la alegerea deputatîloru pentru universitate natiunala, nu au fostu representati la comitetulu centralu, prin urmare acum, candu suntu invitati numai se vina la alegeri se vedu nevoiti a protestá solemnu in contr'a procederei acestei desconsideratóre de egala indreptatîre, pentru care principii ei au luptatu sî lupta inca.

Temisiór'a 10/22 Februariu.

(C o n c e r t u l u sî b a l u l u t i n e r i m e i r o m â n e din T i m i s i ó r 'a.) Concertulu sî balulu tinerimei române tînutu la 1/13 Fauru a fostu incoronatu de succesulu celu mai splendidu. — Music'a este anim'a vietiei,— sî ah! ca dulci sî sublimi suntu acele mominte ale vietiei, candu melodiósele cantece ale scumpei nóstre natiuni ne strapunu celu putînu pe cate-va momînte in paradisulu fericirei.— Corulu plugariloru intonandu „Destéptate române“ ne electrisà simtiemintele , — pareamu a audii lir'a divina a nemuritoriului nostru poetu, candu consimtiamu cu puternicu-i resunetu „acum ori nici odata, croiesceti alta sórte !“ — Music'a vocale este pasagiulu celu mai greu, dar sî celu mai frumosu pe câmpulu melodieloru.— Junii Chiseteieni intr'adeveru suntu fâra esceptiune bravi cantareti, sî ca astfeliu iata ca sî cutesara a pasí inaintea lumei civilisate, sî a face cunoscutu ca ei câti suntu in comun'a loru voru incepe a fi demni rivali a incantâtoriloru sei confrati Italieni. —

Dar acésta impregiurare si-are inceputulu seu dela meritatulu loru parochu Trifonu Siepetianu, carele in restempu de doi decenii dede prea frumóse esemple despre activitatea neobositului seu zelu.— Se revinu la firulu concertului sî se atribuiu o lauda meritata bravului teneru Ioann Slaviciu, carele dechiamà „omulu frumosu“ poesia de A. Muresianu intr'unu modu fórte placutu.— Urmara apoi fragedele Dsióre Sofi'a sî Aureli'a de Ratiu esecutandu cu 4 mâni pe pianoforte unu marsiu de Kontsky. Esactitatea sî acuratetia fu primita din partea numerosului publicu cu aplause neincetate.— Atunci esecuta menitulu coru „Acum e mezulu nopti“ ce amesuratu greutâtii sale, nesuprinsa cu totulu, facendu-ne a erumpe in aplause entusiastice.— Cându Dsiór'a Sofi'a Radulescu esecutendu pe pianoforte „Mediulu noptii“ de Saligny, ni causá placerea cea mai viua,— este caracteristica sigurateti'a nepreocupata sî semtimental'a productiune a amabilei Dsióre,— ce causá , ca publicu erupse in unu sgomotu entusiasmatu de „sa traiésca.“ — „Mod'a de acum'a“ poesia umoristica de Iosifu Vulcanu dechiamata de Petru Popoviciu , ne strapusa din dulcele impresiuni ale

musicei, în umorulu celu mai sonoru — din odata vediurâmu o societate asiá de grandiósa lesînandu de risu— bravulu dechiamatoriu fu constrensu a dechiamá mai unu umorescu, sî acest'a fu parodi'a lui Iulianu Grozescu la „omulu frumosu," acést'a inca fu intrerupta sî urmata de aplause sgomotóse.— D. Ioann Siepetianu in cantulu seu pe violina, esecutandu unu „Potpourri din arie române", fiindu acompaniatu pe pianoforte de D. Ioann Kunst, ni facu placerea cea mai mare— delicateti'a debutantelui, dulcéti'a melodiei sî sunetulu farmecatoriu alu viórei astfeliu ni coversî simtiemintele, câtu nici ca mai puturâmu asceptá finea piesei, pâna ce nu-i aplaudarâmu dupa fia-care pasagiu,— aplausele neincetate causara repetarea piesei, ce sî cu mai mare sgomotu de aplausu se acompaniá.— In fine cantà corulu „Eu aveamu odata" ce inca pusa coróna, produceriloru sale; intru acésta piesa se conceentrà plâcerea cea mai mare, de aceea publiculu si cerù cá sa se repeteze.— Astfelu concertulu se finí sî balulu se incepù, barbatii nostri intieliginti sî inaintati in versta inca nu putura resiste, vediendu o intréga lume mica cum saltà Roman'a, Ardelén'a sî Lugosian'a, cá se nu uite de betranetie, sí cá sa nu se avente in colón'a tineriloru. —

Placerea sî cordialitatea cea mai intima, ne tînù pâna in zimbetulu aurorei, candu ne despartîramu, ducendu cu noi suvenirea unui visu fermecatoriu.— Meritatulu advocatu românu D. Stefanu Adamu, cá mai de multe ori asiá sî acum'a nu pregeta a se aretá marinimosu fatia cu scopulu filantropicu, ajuturandu cass'a cu 40 fl.— In fine merita cea mai viua recunoscintia, comitetulu arangiatoriu— constatatoriu din Georgiu Craciunescu cá presiedinte, Vladu Craciunescu casieriu, Ioann Siepetianu sî Iosifu Popescu,— care din indemnu curatu filantropicu sî natiunalu castigà marinimosului publicu de fatia cea mai cordiala petrecere, ear tinerimei române studióse celei mai lipsite unu ajutoriu cam de 200 f.-

Principatele române unite.

Din siedinti'a camerei elective dela 11 Februariu scótemu urmatórele : Dupa-ce min. presied. arata constituirea noului ministeriu indrépta câtra camera urmatórele cuvinte :

„Dloru Senatori sî Dloru Deputati, ati auditu Mesagiulu locotenintiei domnesci, ati vediutu pe strade aplaudarea poporului pentru cele ce s'a facutu.

„Domniloru, ve conjurâmu sa nu fia discutiuni lunge, sa nu fia desbateri de acelea cari sa aduca póte dubiu in spiritulu acelui ce va vení in tiéra ca sa ne guvernese sî sa ne pue in rendulu staturiloru acelor'a cari au intratu sî suntu in drepturile cele adeverate ale ginteloru.— Domniloru, ve conjurâmu cá sa deliberati iute sî sa ve pronuntiati cá sa póta intrá tiér'a in adeveratele ei lucrâri.

„Noi amu chibsuitu a ve propune pe unu omu care sa fia demnu sî care sa póta aduce tiér'a acést'a pe calea de libertate sî de fericire.

„Dloru, din toti acei tineri cari astadi figuréza in numerulu printiloru de sânge, e fiulu unui omu mare, care cá rege alu unui statu micu, a ocupatu cea mai inalta positiune in concertulu suveraniloru, fiiulu Regelui Belgiei.

(Ura frenetice; aplause prelungite).

„Proclamarea contelui Filipu de Flandr'a, aru fi unu nume care n'aru puté sa aduca nici unu prepusu nici unei'a din puterile Europei, pentru ca acestu nume nu póte desceptá nici rivalitâti, nici suspiciuni politice.

Dloru, pe acestu principe lu cunósceti toti prin parintele seu celu ilustru, unulu din cei mai mari ómeni ai seculului acest'a. 'Lu cunósceti toti prin virtutea acelui parinte sî prin demn. cu carea fratele seu s'a aretatu la suirea sea pe tronulu Belgiei, din cuvintele cari le-au pronunciatu in acea ocasiune sî care suntu vii in inim'a toturoru· Le-amu cetitu toti sî negresîtu ca vomu fi mandri de a avea sî noi, in capulu nostru, unu asemenea omu care prin educatiunea ce a primitu sî prin marile esemple ce a avutu dela parintele seu, va sci a se consiliá de dreptate sî libertate, respectandu institutiunile, precum a facutu intr'o asiá de lunga cariera ilustrulu seu parinte.

„Asiu puté sa dîcu multe asupr'a virtutiei acestui barbatu, însa tempulu grabesce sî terminu rugandu-ve inca odata sa ve pronuntiati câtu mai curendu pentru cá astfelu sa putemu dá acestui poporu, care sufere de atâti ani, curagiu cá sa póta supertá nenorocirile cari-lu bantue sî apasa asupr'a lui; cá se dâmu sperantia natiunei acestei'a, sî noi insine putere in imprejurârile financiare dificile in care ne aflâmu astadi.

„Ddieu sa ve aiba in a s'a paza Romani'a. (Aplaude prelungite in tóta sal'a.)

D. Obedeanu, Dloru, propunu sa aclamâmu in unanimitate de Domnu alu Romaniei pe contele Filipu de Flandra, subt titlu de Filipu I.

Adunarea intréga, radicandu-se in picióre, aclama cu unanimitate: „Sa traiésca Filipu I. domnulu Romaniei!" (aplaude frenetice, urâri unanime pretotindenea.)

D. Ioann Ghica presiedintele ministeriului, Dloru, ati facutu celu mai mare actu patrioticu, ati salvatu natiunea româna. (Ura, ura, ura ! entusiasmu la culme.)

D. Cr. Tell, dloru n'amu trebuintia cá sa ve mai spunu câtu este natiunea datória ómeniloru cari au luatu insarcinarea se ne aduca in momentulu dc mantuire in care ne aflâmu astadi. (aplause unanime.)

Se le aretâmu dar recunoscinti'a nóstra, „pentruca amu fostu pe malulu prapastiei sî locotenenti'a domnésca, impreuna cu ministeriulu, ne-a scapatu din acésta prapastia."

Adunarea tóta radicandu-se in picióre aclama cu unanimitate: „Sa traiésca Romani'a ! Traiésca locotenenti'a domnésca ! Traiésca ministeriulu ! Sa traiésca armat'a româna !)

D. Tell, Dloru, armat'a care e pazitórea tierei, sî care totdeun'a cá fiia a tierei a padîtu tiér'a de tóte nevoile; astadi armat'a a binemeritatu dela patria.

(Strigate repetite sî unanime : (Sa traiésca armat'a româna !)

Dloru, credu ca suntemu in unanimitate de opiniune ca acestea, cá voturi ale nóstre sa traiésca in procesulu verbalu alu siedintiei cu multiamiri guvernului sî armatei.

Adunarea incuviintiéza cu strigâri unanime : „Sa traiásca guvernulu, Traiésca armat'a !

D. Tell. Acum dloru, Domnulu Romaniei s'a aclamatu de câtra corpurile legiuitóre, nu ne remane decâtu sa facemu formele, sa se formeze votulu nostru inscrisu sî se subscriemu cu totii acelu votu.

(Aplause prelungite : „Sa traiésca Filipu I. Traiésca Romani'a !)

D. Leca, ministru de resbelu se urca la tribuna (aplause, Ura! Traiésca Leca) . Dloru, cá representante alu armatei, ve multiamescu in numele ei. Acést'a nu va fi singur'a proba de devotamentu ce au datu sî va dá armat'a, ci candu va fi nevoe ea va sci se mérga sî va merge unde va trebuí spre a sustiné acestu principiu. (Aplause unanime : „Sa traiésca armat'a.)

Votandu Principele streinu, a-ti indeplinitu, domniloru, unu fapta pe care sî armat'a sî poporulu astadi, la plecarea fostului Domnitoriu, l'a aclamatu cu unanimitate. Candu tiér'a voiesce, d-loru, trebuie sa voiésca insusi Dumnedieu !

Inca odata, ve multiamescu, domniloru, in numele armatei. (Aplausele prelungite : sa traiésca armat'a româna).

D. M. Lahovari cere cá votulu ce se va supune la subscrierea membriloru corpuriloru legiuitóre, sa cuprindia deslusîtu ca Tronulu este hereditariu.

D. I. Ghic'a, Presiedintele ministriloru.

Dloru, sensulu propunerei guvernului, candu a venitu sa se vorbésca de Principe streinu, a fostu cá acést'a sa fia dupa votulu datu de adunârile ad hoc din 1857, prin urmare nici ca póte fi indoiéla despre hereditate. Noi n'amu fâcutu altu decâtu a consacrá votulu adunâriloru ad hoc, sî astfeliu trebuie sa se formuledie sî votulu.

D. vice-presiedinte N. Piclénu. Dloru Senatori sî dloru deputati, eata cumu s'a formulatu votulu datu de DVóstra cu unanimitate.

Anulu ân'a mie optu sute siése-dieci sî siése, lun'a Februariu 11, dîle senatulu sî adunarea electiva a Romaniei intrunite, au alesu sî au aclamatu in unanimitate de Domnu Stepânitoriu alu principateloru unite române, conformu dorintieloru esprimate de adunârile ad hoc din anulu 1857, pe Alteti'a Sea Regala Filip Eugeniu-Ferdinand-Mari'a-Clementu-Balduin-Leopoldu-George Comite de Flandr'a sî Duca de Sacsoni'a, suptu numele de Filip I.

D. Tell. Dloru, dupa statutu deputatii desbatu intâiu legile sî senatulu vine apoi de le afirma.

Suntu dar de parere cá actulu acest'a sa se subscrie intâiu de deputatii adunârei elective, sî apoi de câtra membrii senatului cá sa afirme cele ce a lucratu adunarea.

Adunarea incuviintiédia in unanimitate.

D. Secretariu alu Adunârei, C. Dimonisie, face apelulu nominale, dupa care dnii deputati unulu dupa altulu vinu la tribuna Adunârei sî, pronuntiandu cu mân'a pe sânt'a Evangelie sî sânt'a Cruce :

„Juru credintia lui Filip I, Domnulu Romaniei" subscriu votulu formulatu.

D. Plesiescu face apelulu nominale alu Senatului, dupa care domnii senatori, unulu dupa altulu, vinu asemenea sî subscriu votulu formulatu, depunendu sî juramentulu de credintia.

Eminenti'a Sea, parintele Metropolitu alu Romaniei, Presiedintele de dreptu alu Senatului. Domniloru, actulu aclamatu de adunare sî senata s'a subscrisu de toti membrii presinti a-i adunârei elective sî a-i Senatului. Eu cá siefu alu clerului românu, cá parinte duhovnicescu alu DVóstre, ve bine-cuvintediu, bine-cuvintediu sî votulu ce a-ti datu astadi sî care erá in unanimitate doritu de tóta tiér'a.

„Sa traiésca Romani'a !

„Sa traiésca noulu nostru Domnitoriu"

(Aplausele entusiastice, aclamatiuni prelungite).

„Eminenti'a Sea, Metrop. Primatu alu Romaniei subscrie actulu.

Unulu dintre Secretarii adunârei, esîndu apoi afara din sal'a adunârei citesce votulu datu de corpurile legiuitóre, care se primesce de multîmea poporului ce incungiura localulu adunârei elective, cu strigâri frenetice de bucuria sî unanime aclamatiuni.

Epistol'a fostului principe domnitoriu adresata Dlui Generalu Nicolau Golescu membrulu locotenintiei domnesci.

Domnule Generaru!

Astadi fiindu cârmuirea constituita, socotu ca nu mai urmédia nevoi'a d'a se prelungí proprirea mea.

DTa scii, ca principiulu proclamatu de corpurile Statului au fostu sî este tielulu meu; câci numai unu principe streinu, dupa a mea parere, póte inchizesiuí viitoriulu Romaniei.

Socotu de prisosu a mai adauge ca precum cá Printiu Domnitoriu alu Romaniei amu lucratu pururea pentru de a realisá acésta dorintia, asemenea sî cá printiu românu voi contení unu minutu de a face totu ce va atârna dela mine pentru acést'a.

Dorescu, Dle Generalu, dupa impregiurârile urmate a me porní din tiéra câtu mai in graba.

Sa traiésca Romani'a! A. I. Cus'a.

Publicatiune

privitóre la estradarea nóeloru filere de cuponi la obligatiunile de desarcinarea pâmentului in Ardélu.

Cu prim'a Iuliu 1866 vine a sa esolví celu din urma cuponu alaturatu la obligatiunile de desarcinarea pamentului pentru Ardélu, prin urmare se arata necesitatea de a provedé aceste obligatiuni cu nóue filere de cuponi se aducu la publica cunoscintia urmatórele dispusetiuni:

1) Estradarea nóueloru filere de cuponi se incepe cu 1 Iuliu 1866.

2) Filerele de cuponi, se potu primí nu numai la cas'a fondului pentru desarcinarea pamentului din Sabiiu, dara sî in Vienn'a la Sectiunea II-a a casei centrale c. r. de statu (Cass'a pentru depositele statului), mai incolo In casele provinciali, ce fungéza ca casele fundeloru pentru desarcinarea pamentului, sî anume in Linz, Salisburgu, Gratz, Klagenfurt, Laibach, Innsbruck, Prag'a, Brünn, Troppau, Görcz, Triest, Parenzo, Lemberg, Krakau, Czernovitz, Bud'a sî Agram, in fine la cas'a provinciale c. r. din Temisiór'a, la casele feliali c. r. din Posionu, Siopronu, sî Casiovi'a, sî la cas'a colectiva c. r. din Oradea-mare.

3) Déca voiesce cine-va a primí filerele de cuponi dela 1 Iuliu 1866 incependu la cas'a fondului de desarcinarea pamentului din Sabiiu, suntu spre acestu scopu a se produce la cas'a numita, obligatiunile in origine, sî cas'a va estradá filerele de cuponi pe lânga adeverintia de primire ne timbrate, déca in contr'a estradârei nu va obstá vre-o pedeca, tot'odata insa va face estradarea vederatu pe obligatiuni.

4) Déca voiesce cine-va a primí filerele de cuponi la vre-un'a dintre celelalte casse numite intr'alu 2-lea punctu, atunci dela 1-a Iuliu 1866 incependu suntu a se predá obligatiunile originali pe lânga o consignatiune scrisa in triplo la aceea casse, dela care voiesce a primí cuponi. Cass'a acést'a va pune pe obligatiuni clausula despre insinuarea fâcuta, redandu obligatiunile respectivei pârti, va requirá cass'a fondului de desarcinarea pamentuluî din Sabiiu pentru tramiterea filereloru de cuponi, sî primindu-le aceste, — déca nu va obstá vre-o pedeca le va estradá respectivei pârti pe lânga producerea din nou a obligatiuniloru originali sî pe lânga o adeverintia de primire netimbrate sî rebonificarea speseloru facute cu tramiterea filereloru, facendu-se estradarea filereloru de cuponi pe obligatiuni evidenta.

Tax'a se va demesurá pentru fia-care speditiune pelânga tax'a fundamentala nestramutavera de 15 xr., cu o jumetate din porto tarifale dupa pretiu.

5. De altmintrea acei'a, carii voiescu a-si primí filerele de cuponi la cas'a de depositele statului din Vienn'a (Singer strase edificiulu bancalu) se potu adressá la cass'a acum numita in restempulu dela 1-a Februarin pâna la finea lui Aprile 1866 pe lânga producerea obligatiuniloru, originali sî a unei consignatiuni simple.

Prin insinuarea facuta in restempulu acest'a se dispenséza respectivulu dela platirea taxei defipta in punctulu alu 4-lea sî estradarea filereloru de cuponi in urm'a insinuâriloru facute in restempulu susu amintitu se va incepe cu 1-a Iuliu 1866 pe lânga producerea din nou a obligatiuneloru originali sî a unei adeverintia de primire netimbrate.

Daca insinuarea nu se face in terminulu de trei luni mai susu scrisu, atunci dela 1 Iuliu 1866 incependu au se aplice dispositiunile de sub punctulu alu 4-lea.

6. In privinti'a aceloru obligatiuni, care se afla ipotecate séu depuse la banc'a natiunale austr. prinv. din Vienn'a ori la filialele acelei'a va ingrigí banc'a natiunale, resp. filiala ei pentru castigarea nóueloru filere de cuponi, déca partid'a o va cere acést'a.

7. Pentru castigarea filereloru de cuponi la obligatiunile, care se afla la comisiunile resp. la oficiele orfanali sî in pastrarea la judecatorii, le sta de regula respectiviloru administratori ai averei, câror'a sî de altmintrea li se estradéza cuponi la tempulu de pletire in voia de a-si esperá tempurariu estradarea obligatiuniloru deposite spre scopulu de a castigá filerele de cuponi cele nóue resp. de a face insinuarea prescrisa; numai in privinti'a aceloru obligatiuni sî anume acelor'a care se afla in Ardélu in depositu, a câror'a cuponi la tempulu platirei s'au obicinuitu a se realisá de câtra oficiele depositari suntu oficiele aceste indatorate a mijlocí estradarea filereloru de cuponi la cas'a fondului de desarcinarea pamentului din Sabiiu pe lânga producerea obligatiuniloru originali.

8. Blanquetele pentru consignatiuni se voru estradá la respectivele casse gratis.

Dela cancelari'a reg. tansilvano-aulica.

Nr. 7—2 EDICTU

Ioann Nanu din Selisce, Scaunulu aceluiasi nume, in Transilvani'a, carele de optu ani au lasatu pre Soci'a lui legiuita Maria nascuta Ioann Salomie totu din Selisce, fâra a se sci loculu petrecerei lui se provóca prin acést'a, cá in temeiu de unu anu dela datulu de fatia, cu atât'a mai vertosu sa se infatîsieze inaintea forului matrimoniale subscrisu, cu câtu la din contra processulu matrimoniale asupra-i pornitu se va otârí sî fâra de elu dupa prescris'a Canóneloru S. biserici resaritene.

Sabiiu 1 Fauru 1866.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tract. protop. alu Sabiiului I.

Ioann Hanni'a
Protopopu.

8—1 EDICTU.

Constantinu Ieremi'a, din Bacifalu, carele, pe candu erá sa-si dea puplic'a sea la actele procesului divortiale, ce curgé intre elu sî soci'a sea Revec'a Bucuru Gaitanu, din Satulungu, s'a fâcutu nevediutu cu acte cu totu inca din lun'a lui Augustu a. tr. fâra a se poté sci unde se afla, este prin acést'a citatu, cá in terminu de unu anu sî o dî sa se infatîsieze inaintea subscrisului, câci la din contra se va decide divortiulu sociei sele sî in absenti'a lui.

Brasiovu 5 Februariu 1866.

Iosifu Baracu, Protop. I alu Brasiovului.

8—2 **Publicatiune de licitatiune.**

In $\frac{13 \text{ Martiu st. n.}}{1 \text{ Martiu st. v}}$ 1866 se voru rearendá pe calea licitatiunei crescande pe tempulu pâsiunatului in anulu 1866 in cancelari'a universitâtii a natiunei sasesci in Sabiiu, piati'a mare nr. casei 183 in óre datinate oficióse muntii urmatori de pâsiunatu.

Nr. pos.	territoriulu muntelui	Numirea	marimea fetiei jugere	marimea fetiei stingen □	pretiulu de incepere a licitatiunei fl.	pretiulu de incepere a licitatiunei xr.
1	Giin'a:	Grópele de susu	794	600	50	—
2		„ de josu	452	890	50	—
3		Stias'a de susu	389	1000	60	—
4		Stias'a de josu	600	.	50	—
5		Hanesiu de susu	1676	1400	65	—
6		Hanesiu de josu	1686	1400	65	25
7		Groas'a de susu	1419	600	70	—
8		Groas'a de josu	1387	800	50	—
9	Orlatu:	Saracinu mare	1253	100	95	—
10		Saracinu de mijlocu	1413	900	230	—
11		„ „ latura	1141	700	161	—
12		Balintu mare	1101	900	103	10
13		Balintu micu	650	1000	100	10
14		Balu	929	1300	277	10
15		Furnic'a	1546	.	110	60
16		Oltiavu	1425	.	122	60
17		Stricatu	1750	.	89	10

Fia-care licitantu are inainte de licitatiune a depune vadeumulu constatatoriu in bani in suma de 10% socotita dupa summ'a de incepere a licitatiunei, care vadeumu la acei, pe cari nu va remané arenda, se va dá innapoi; dara arendatoriului numai atunci se va dá inapoi, séu i se va computá in summ'a de arenda, dupa ce va fi depusu cautiunea contractuala.

Conditiunile mai speciale de arendare suntu sî inainte de terminulu licitatiunei in cancelari'a susu numita a Universitâtii natiunei sasesci in órele indatinate oficióse de vediutu.

Sabiiu in 7 Februariu 1866.

Dela universitatea natiunei sasesci.

Burs'a de Vienn'a.

Din 18 Febr. (2 Mart.) 1866.

Metalicele 5%	60 80	Actiile de creditu	142 10
Imprumutulu nat. 5%	63 40	Argintulu	101 70
Actiile de banca	728	Galbinulu	4 88

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 16. ANULU XIV.

Sabiiu, in 24 Febr. (8 Mart) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Sabiiu 23 Fauru.

Nimic'a pe lumea acést'a nu e mai usioru decâtu a stricá a destruí ce-va. Nimic'a mai greu decâtu a edificá ce-va, ce sa aiba duratate. Nimic'a mai usioru pe lumea acést'a decâtu a te pune pe terenu negativu sî nimic'a mai greu decâtu a sustîné o activitate neintrerupta, a cârei urmâri sa fia nunumai durabile, dara sa fia sî neespuse criticeloru celoru pricepatori sî nepricepatori.

Astfeliu este positiunea natiunei romane astadi grea sî criticata, ba o vedeamu trasa la indoiéla chiaru sî de fii sei. Unu numeru de rele se deducea din participarea loru la actiune, pe candu nu vinea nimenea sa ne deslusiésca chiaru sî lamuritu prestigiele din o negatiune absoluta. Plebeii romaniloru vechi esîse pe muntele sacru, se pusera pe terenulu negatiunei sî óre fabul'a lui Meneiu Agrippa sa fia fostu in stare de ai indemná, cá sa parasésca terenulu ocupatu ? Atunci trebuie se dîcemu, ca simpli ómeni trebuie sa fia fostu acei ómeni, cari prin o simpla poveste sa se induplece a parasí terenulu ce l'au fostu ocupatu.

Ni se pare ca precum atunci amenintiarea inamicului comunu decise intórcerea plebei in Rom'a, asiá sî acum starea cea ticalósa materiala sî spirituala in care ne aflâmu, ne indémna a nu parasí, ci a remanea pe terenulu actiunei pe carele ne-amu pusu.

Astadi insa, déca ne putemu esplicá situatiunea din dîuarie, vedemu, séu ni se pare celu putînu asiá, prea multu zelu din partea unor'a pe terenulu actiunei. Vedemu ca se facu projecte de o eventuala pactare cu Ungari'a la diet'a din Pest'a in privinti'a uniunei. De alta parte se facu propuneri de unu congresu séu adunare, carea se botéza sî cu numele de universitate a romaniloru, ceea ce sa nu aiba mai putînu de scopu, decâtu compunerea unei representatiuni a la universitatea sasésca. Mai vinu printre acestea sî unele idei, cari se paru a ne indreptá in cele ce amu dîsu sî noi dar sî „Gaz. Trans." candu amu mentiunatu, ca magiaro-secuii nu au participatu la diet'a din 1863/4.

Departe sa fia de noi de a avé intentiunea, cá sa intrâmu in vre-o polemica cu cine-va acum in tempulu acestu scumpu; din contra apretiuimu interessulu de caus'a natiunala ori in ce forma ni se arata; insa ne tememu numai, ca prin zelu prea multu sa nu ne aruncâmu sagét'a dincolo de tînta.

Sa nu fimu nici formalisti ex professo, nici sa schimbâmu principiulu cu capriciulu cerbicosu.

Credemu asiá dara, ca noi dela cele de pâna acum trebuie numai sa procedemu mai departe, dar pe bas'a celoru din trecutu. Ce amu cerutu noi dela tronu prin „votulu minoritâtiei" in privinti'a uniunei sî care au fostu reservatiunile date de câtra romani cu ocasiunea alegeriloru de fatia ? Scimu bine, ca noi dorimu, ca uniunea incâtu privesce tiér'a nóstra sa se trateze in o dieta transilvana; iara mergerea nóstra ad hoc la diet'a ungurésca este numai cu privintia la actulu incoronârei, incâtu adeca regele e totu odata sî mare principe alu Ardélului. Cugetâmu ca acest'a a fostu conceptulu politicu alu românîloru sî nimic'a mai departe. Ceealalta actiune a romaniloru ardeleni in Pest'a este defensiv'a tocm'a a acestui conceptu. Aclamatiunea poporului românu la reintórcerea anteluptatoriloru nostri dela Clusiu in anulu espiratu, credemu ca au afirmatu acestu principiu sî sperâmu ca'acest'a nu va fi evaporatu cu cele din urma cuvinte pronunciate la manifestarea de bucuria, candu se primira barbatii cari ne-au representatu la diet'a din Clusiu. Motive politice cari sa ne fia strapusu de pre terenulu acest'a, dupa sciinti'a sî cunoscinti'a nóstra inca nu suntu.

Déca este astfeliu, atunci credemu, ca barbatii nostri câroru li s'a incredintiatu representarea la dieta, au in cea mai mare chiaritate demarsi'a loru sî ce aru fi de a li se mai dá pre drumu nu scimu, afara déca cumva s'au schimbatu situatiunea, séu déca vomu avé sa dâmu votu de neincredere celoru ce ne au representatu la diet'a din Clusiu.

Mai departe, ca lucrurile aceloru romani, cari apera interesele nóstre in diete séu ori si unde le recunóscemu de ale nóstre sî ca avemu dreptu a ne increde sórtea natiunala in mânile loru, a privi intr'ensii universitatea natiunala este lucru firescu, dar ca sa fia ei vreo 15 insi universitatea legala *) a unui milionu sî atatea sute de mii de români, nu ne vine la socotéla, pentru asiá ce-va suntemu cu multu mai pretensivi sî sperâmu, ca legislatiunile viitóre, cari voru avea chiamarea de a ne scóte din confusiunea de sisteme clatinatóre, neobservate nici chiaru pe pamentulu asiá numitu secuiescu, voru tînea socotéla de nedreptatea, ce numai cu indignatiune trebuie sa o simta fia care romanu.

E tristu dar dupa realitate adeveratu, ca la noi alegerile nu se facu dupa cerintiele de astadi, dupa natiunalitâti, ba nici dupa suflete, ci dupa jurisdictiuni ; iara jurisdictiunile le aflâmu preste tóta tiér'a mai multu séu mai putînu cosmopolite va sa dîca séu a dóua séu a trei natiuni. La alegeri de ablegati romani nu concurgu numai romanii, ci sî altii. De jure dara nu putemu pretinde, ca cei alesi suntu numai representantii nostri, pentruca atunci minoritâtile aru remanea ne representate, prin urmare nici o dieta in nici o tiéra nu aru representá tiér'a intréga, ci numai majoritâtile ei. La confusiunea cari ni se presenta fatia cu interesele nostre, dedusa de maiestri'a ardeleana de representare, nu suntemu noi de vina, ci cum amu dîsu sistemele, cari adi nu mai corespundu sî cari vatema pre totu pasulu interesele poporului celui mai numerosu. Vedemu dara ca din punctulu de vedere alu dreptului (jus) cu legile esistinte nuputemu deduce universitatea, de care durere nu s'a cugetatu diet'a din 1863/4, prin urmare aceea nici nu se póte convocá numai asiá deadreptulu, ci celu putînu sub nume de congresu, ce e cu totulu altu ce-va sî ce nu se póte fâra de invoirea guvernului, sî la ce forte bine au oservatu Gaz. Trans. in o nota asea la o corespundintia din Rupea in Nr. 12.

Aru mai fi sa atingemu despre asertiunile ca sî natiunea magiara au fostu representata in diet'a din 186¾. Precum inse romanii respingu votulu ablegatului Hoszu dela diet'a din Clusiu sî nu voru salu cunosca de alu seu, asemenea sunt in dreptu magiaro secuii a nu primi votulu celoru ce au fostu in diet'a de a colo, cu atatu mai vertosu cu câtu afara de 2, ceialalti au fostu regalisti.

Lui Adam, ne invatia scriptur'a, i a fostu unu pecatu deajunsu, cá sa pearda paradisulu sî se aduca atâtea nenorociri preste némulu omenescu. Asia sî unei pârti insemnate a nobilimei romane au fostu deajunsu indiferentismulu, cá ea ins'a sa se straplante din sinulu natiunei sî sa aduca atatea rele preste neamulu romanescu, de care noi trebue acum pasu de pasu, cu grea lupta sa ne mantuimu si sa conlucramu la reformarea constitutiunei patriei nostre. Spre acéstu sfersitu inse trebuie sa cautamu reului in fatia, salu pipaimu sî salu delaturamu asia incatu fara de a vatemá pre altii sa nu ne vatemamu nici pre noi. Ca sî tribunii plebei din Rom'a vechia trebue barbatii nostri, cari suntu in fruntea nostra, pentru ca sa suntu sangele sî trupulu nostru, sa elupte dreptu dupa dreptu pana atunci, pana candu egal'a indreptatîre castigata in 1863/4 sa nu mai fia o frasa gola, ci unu adeveru realu, care sa fia incoronatu fia cu o universitate, cá cea sasésca, seu cu unu teritoriu natiunalu, in care sa fimu sî noi acasa la noi, dar se nu mai fimu confundati candu cá secui, cá magiari, candu cá sasi.

Cu paliative neci spariâmu lumea, nici ca castigâmu ceva. Candu amu aruncatu la 1848 sî sabi'a nostra in cumpan'a poporeloru austriace, o amu facutu, cá sa aratâmu lumei, ca avemu viéti'a sî ca suntemu demni de traitu, acum candu resboiulu e la measa verde, seu pre bancele caseloru representative, sa aratamu ca respectamu sî intielegemu dreptulu, dupa care au sa traiésca popórele sî ca noi numai acel'a lu ceremu.

Sa nu ne confunde nici decum, nici dîuaristic'a magiara din patria, nici unele pia desideria estravagante a unoru oratori magiari cu ocasiunea alegeriloru, nici sa ne ispitésca a tinde la mesuri anticipative, de a câroru efectu nu amu fi siguri, ci cu câtu se póte sa fimu intielepti, câci provedinti'a nu dórme sî avemu deplina incredere, ca Monarchulu nu va desconsiderá trecutulu nostru sî ne va da ocasiunea, sa ne numerâmu, in fapta sî dupa dreptu, in'tre popórele cele indreptâtîte sî multiamite.

---

*) Vedi Gazet'a Trans. nr. 14 Corolariu.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 23 Eebruariu.

Adi s'a amanatu siedintiele universitâtiei natiunale prin comitele natiunei sasesci.

La alegerile din Sabiiu reesîra cei semnalisati din nrulu trecutu alu nostru cá deputati; mai capetara voturi consiliariulu de curte Ilustr. Sea dlu Iacobu Bolog'a, Dr. Lindner sî Herbert sî Pinciu. Dela Brasiovu ne spune G. Tr. despre lucruri oribile intemplate cu ocasiunea alegeriloru. Se spune in acea fóia, ca se rupeau formalu biletele din mânile româniloru sî cu forti'a le impunea altele tipârite, pe cari se aflau numele lui Bömches sî Emilu Trauschenfels. Pentru ca de o parte din o atare prevaricatiune sa nu se incinga vre-o lupta resbunatóre intre partide, iara de alta parte sa se puna stavila abusului acestui grosolanu sî neghiobu s'a vediutu conducatorii alegatoriloru români constrinsi a tramite in. r. guvernu urmatoriulu telegramu:

„Escelentiei Sele dlui Gubernatoriu alu Transilvaniei L. de M. C. conte de Crenneville in Clusiu.

La alegerea de astadi pentru diet'a din Pest'a stau la usia doi indivîdi, cari iau voturile scrise din mânile româniloru sî cu forti'a le dau altele pe numele lui Fridericu Bömches sî Emilu de Trauschenfels. Pentru delaturarea acestui abusu amu fâcutu aratare comissiunei de alegeri sî directiunei de politia insa fâra resultatu, rugâmu pe Escel. Vóstra de ajutoriu. In numele comunei Stupini Ioann Maximilianu parochu localu."

In Scaunulu Mercurei s'au alesu Cons. gub. Ilia Macellariu sî Judele reg. Gustavu Wendel; substituti advocatulu Carl Morscher sî secret. jud. Ioann Macellariu.

Dela Dev'a audîmu ca resultatulu alegeriloru in urm'a mestesiugiriloru meschine sî obrasnice, românii aru fi remasu in minoritate. Asteptâmu inse sciri mai sigure.

In comitatulu Clusiului aflâmu ca s'a alesu Carolu Zeyk sî Iosifu Hosszu; in Secu Carolu Nagy; in comit. Solnocului interioru Carolu Torma sî cont. Alesandru Bethlen; in Muresiu Osiorheiu Alesandru Dozsa sî Danielu Dozsa; in comit. Cetatiei de balta Sigismundu Szentkereszti sî cont. Lupu Bethlen; in Gy. Sz. Miklos Michaelu Miko; in comit. Turdei Ladislau Tisza sî b. Carolu Huszar; in Sc. Odorheiului Nic. Szolga sî c. Ioann Bethlen.—

Dela Pest'a aflâmu ca rescriptulu imp. la adres'a casei deputatiloru nu au multiamitu pre magiari, pentruca de-sî se accentuéza in acel'a restituirea constitutiunei Ungariei, totusi aceea nu se póte restitui, pâna candu nu se decidu lucrurile, cari conditiunéza binele popóreloru sî puterea monarchiei. Se pune apoi mare pondu pe desbaterea afaceriloru comune, se cere revisiunea legiloru din 1848 sî se arata legile singuratice, cari nu se potu primi, iara cele care se ocupa de drepturile palatinatului se respingu cu totulu, fiindu ca acele mergu prea departe; totu asiá nedisolubilitatea dietei inainte de statorirea bugetului. Asemenea se arata din rescr., ca municipiele nu se potu restitui inainte de revisiunea legiloru din 1848. Gard'a natiunala se privesce de sarcina superflua.

Rescriptele la representatiunile dietei croate din 12 sî 20 Febr. suntu asemenea intr'unu tonu fórte seriosu. Sistarea recrutatiunei de carea facurâmu sî noi pomenire la tempulu seu, nu se aproba. Mai departe la rescriptulu din 12 Febr. provóca diet'a a alege deputatiune pentru Pest'a, carea in contielegere cu diet'a ungurésca sa se consulte asupr'a cestiuniloru de dreptu de statu, ce le are comune cu Ungari'a sî cu monarchi'a intréga. Rugarea pentru incorporarea Dalmatiei la reg. croato slavonu se amana pâna atunci, pâna candu nu se voru deslegá tóte cestiunile privitóre la dreptulu de statu. Desfiintiarea marginiloru militare se reproba cu totulu, ca o mesura care aru jigní de o parte puterea armata a imperiului, de alta parte aru dá locu la complicatiuni in organisarea administratiunei.

Diuarele de Viena vorbescu cu placere despre sistarea sistârei adeca despre incetarea sistarei diplomei din octobre sî patentei faurane, de unde deducu mai departe redeschiderea reichsrathului angustu. Din Boemia totu dupa diuarele vinese impartasimu sciri despre persecutari de jidani sî tendintie de czechisare (!?).

Din afara insemnâmu ca in foile prussiane scirile cele resboinice nu mai incetéza. Situatiunea dupa cum odepingu dîuarele aru da dreptu la vre o probabilitate de resboiu intre Austri'a sî Prusi'a, pentru ca vedemu, ca sî dîuarele din Vien'a sa impretinescu cu ide'a aceasta, inse credemu ca diplomatii voru face sa curga inca multa negreala pana sa vina lucrulu mai departe.

In Franci'a decurgu desbaterile corpuriloru legiuitóre adese in modu fórte infocatu. — Principele de Franci'a fiiulu lui Napoleonu III e denumitu presiedinte alu comissiunei dela espositiunea din 1867. Semnu ca disonantia intre imperatulu sî verulu seu principele Napoleonu duréza inca.

Contele de Flandr'a se dîce ca a plecatu spre Itali'a in caletori'a ce erá sa o intreprinda mai dinante.

Din Russi'a se suna de multu, ca acést'a aru fi avendu de scopu a dechiará biseric'a rom. cat. de acolo independenta. E dreptu ca relatiuuile cu Papa suntu intrerupte.— Despre trupele rusesci audîmu din nou ca se retragu inlauntrulu Russiei.

In Romani'a mergu lucrurile calea loru asiá incâtu se pare a nu se fi intemplatu ce s'a intemplatu, afara de departarea din posturi a vre-o 18 prefecti, ceea ce in Romani'a se intemplá sî fâra de revolutiune. Camerile desbatu mai departe la proiecte de legi. Cetimu ca Guvernulu va pasî inaintea camerei cu o constitutiune nóua, carea inse va asigurá votulu direptu, sî va conservá proprietatea castigata de tierani.

Gard'a orasienésca e sa se introduca. Se mai cere din partea min. de resbelu recrutarea pentru intregirea cadreloru de óste câci nu se scie ce póte vení preste tiéra sî tiéra sa aiba ostire. — Despre primirea tronului de câtra contele de Flandr'a, românii de dincolo suntu cá siguri. Dîuariele loru dîcu ca conferinti'a puteriloru ce are sa se adune la Parisu e unu pasu câtra realisarea acestei dorintie a principateloru. Cumca acestea sî au óre care temeiu s'aru vedea din o corespundintia telegrafica a ministrului de resboiu Lec'a cu min. de resboiu din Belgiu Chazal, in care corespundintia Lec'a saluta in numele armâtei române pra armat'a belgiana sî tramite omagiele armatei române Altetiei Sele Filipu I.

Amendamentulu

la alin. 39 a proiectului de adresa facutu prin d. Dr. Ios. Hodosiu.

Multiamimu M. Tale sî pentru aceea ingrigire prea innalta cu care porti la anima deliberarea finale a relatiuniloru provenitorie din legatur'a Transilvaniei cu Ungari'a. Fundamentulu acestoru relatiuni l'au pusu Sanctiunea pragmatica sî articl. VI. alu legii din 1791. In respectulu acestua inse, cu privire la legile din 1848. precum sî cele transilvane din 1863, mai este multu a se face sî noi nu ne indoimu ca, spre mediulocirea unei otariri din tote partile odichnitoarie, drepte sî cuviincióse, e de lipsa o cumpenire matura sî prevedere. In consultarile acestor'a pre noi ne voru conduce sentiamintele iubirei fratiesci; sî basea sperariloru nostre e increderea, ca nîmene nu va pofti de la noi ce va, ce ar' poté periclita principiele fundamentali a le constitutiunei nostre; precum de altaparte nici noi nu vomu pretinde nimic'a ce ar poté periclitá dreptulu autonomicu sî legelativu, intregitatea sî nedependinti'a Transilvaniei cá a unei tiere ce se tiene de coron'a stlui Ştefanu

Cuventarea Dlui deputatu Iosifu Hodosiu

tînuta in siedinti'a din 23 Februariu.

Onorata Casa! Inainte de tóte cauta sa me rogu de onorat'a casa, cá sa fia cu indulgintia déca voiu vorbí impedecandu-me in cuvinte; me voiu impedecá in cuvinte pentru aceea, pentru ca o marturisescu intr'adeveru, ca n'amu pré avutu ocasiune de a tiné cuventâri in limb'a magiara. Déca mi-aru fi iertatu a vorbí in limb'a mea româna — sî póte va vení tempulu sî la acést'a — atunci a-siu sci sa vorbescu mai la intielesu, mai precisu, mai cu mare fluiditate sî póte cu o retorica mai frumósa ba sî in ce-va fraseologia. Dar asiá voiu spune numai simplu aceea ce voiescu a vorbí.

Observu sî aceea: 1) ca dupa potintia voiu fi scurtu in vorbire; 2) ca voiu vorbí numai din punctu de vedere legalu; sî 3) ca voiu esprime — sine ira et studio — numai convingerea mea curatu personale.

Din amendamentulu ce amu propusu, se póte vedé ca vréu a vorbí despre Transilvani'a. Despre Transilvani'a dîcu, domniloru, pentru ca ea nu este atâtu de fericita, cá sa i se fi lasatu sî ei o carta bianca precum s'a fâcutu acést'a pentru Croati'a; cu tóte ca Transilvani'a cu mai multu dreptu aru poté sa pretinda acést'a decâtu Croati'a. Despre Transilvani'a vorbescu domnii mei, despre aceea frumósa sî nefericita Transilvania, dulcea mea patria natale, pe care, in starea ei de astadi, o consideru cá sî candu a-siu tiné in mâna unu mâru de auru pretiosu, sî intorcendu-me in drépt'a a-siu dîce câtra Petru: de vréu, tie ti-lu dau; sî totu atunci me intorcu in steng'a sî dîcu câtra Pavelu: de vréu, tio ti-lu potu dá.

Noi avemu sa ajutâmu Transilvani'a din asta pusetiune precaria; sî vomu ajutá atunci, déca vomu respectá principiele fundamentali ale constitutiunei ei.

Domniloru! Transilvani'a nu numai pe basea dreptului istoricu, ci sî in poterea diplomei leopoldine dela an. 1691., sî a sanctiunei pragmatice dela an. 1722., precum sî dupa tóte legile ei posteriori, este o tiéra cu totulu independinte atâtu de câtra tiér'a ungurésca câtu sî de câtra provinciele asia numite ereditarie; sî ca atare 'si-are administratiunea sî legelatiunea sea propria.

Ungari'a nu multu dupa bâtai'a la Mohaciu dela an. 1526, a venitu sub dómnirea casei absburgice; Transilvani'a insa si-a tînutu independinti'a sea inca mai dóue secle dupa aceea; sî abiá câtra finitulu seclului XVII a ajunsu sî ea sub scutulu casei absburgice: dar precum mai inainte asiá sî dupa aceea, si-a sustînutu sî esercitatu dreptulu seu de propria guvernare sî legelatiune — independinte cu totulu de Ungari'a sî de provinciele ereditarie.

Legatur'a Transilvaniei cu cas'a absburgica o stabilesce dara, diplom'a leopoldina dela an. 1691. Ast'a este pétr'a fundamentale a independintiei Transilvaniei. Asiá credu ca nu este de lipsa, cá sa enumeru punctele acestui documentu de mare importantia.

Altu fundamentu principale alu independintiei Transilvaniei este sanctiunea pragmatica; dupa acést'a, intre Transilvani'a sî Ungari'a nu este alta legatura, decâtu aceea: ca acel'a care e regele Ungariei e totodata sî principele Transilvaniei — prin urmare nu e alta decâtu uniune personale intre aceste dóue tieri: numai coron'a e comune, iara in altele suntu cu totulu independinti un'a de alt'a. Transilvani'a chiaru asiá de independinte a fostu intru primirea sanctiunei pragmatice, cá sî Ungeri'a; si-a primit'o la an. 1722 sî a indus'o in cartea de legi la an. 1744, chiaru precum a primit'o Ungari'a la an. 1723.

Unu altu fundamentu principale de independinti'a gubernamentale sî legelativa a Transilvaniei suntu legile dela an. 1791. — Articululu VI din legile de acestu anu, spune apriatu legatur'a ce este intre Transilvani'a sî Ungari'a, sî i asecura independinti'a. Eac'a ce dîce acestu articulu: „Tam sua sacratissima Maiestas, quam secuturi eiusdem ex augusta domo austriaca successores, qua legitimi Reges Hungariae Transylvaniam tanquam ad sacram regni Hungariæ coronam pertinentem, eodem cum Hungaria imperii et successionis jure tenebunt, et velut propriam habentem constitutionem nullique alteri regno subjectam, juxta proprias leges et constitutiones legitime confirmatas, non vero ad normam aliarum provinciarum hereditariarum gubernabunt.“ Sî mai la vale: „per se subsistentis et ab alio regno independentis principatus Transilvaniae.“— Articululu VII din acelu anu, vorbesce despre potestatea legelativa, sî articululu VIII despre potestatea esecutiva a Transilvaniei; iara articululu IX despre negótiele esterne ale Transilvaniei, sî respective despre tratatele de pace; „Occasione“ dîce acestu articulu „tractatuum cum exteris suscipiendorum, in negotiis Transilvaniam respicientibus, aut involventibus, consilio quoque Gubernatoris regii et consiliariorum transylvanicorum pro re nata, uti dignabitur, vel in casum comitiorum desideria et reflexiones Statuum et ordinum Transylvaniae, pro ratione circumstantiarum clementes exaudita sit, et confecta pace, ei usdem pacis conditiones medio gubernii regii statibus publicari faciet.“

Sî tóte aceste legi domniloru, suntu sanctiunate cu juramintele principiloru.

A-siu mai poté aduce sî alte date, ce parte asecura parte recunoscu independinti'a gubernamentale sî legelativa a Transilvaniei precum sî integritatea ei; dar nu le aducu inainte, pentru ca unele póte aru paré odióse, altele suntu numai rescripte imperatesci, sî prin urmare inca nu suntu legi, iara eu amu dîsu la inceputu ca numai din puntu de vedere legalu voiescu a vorbí.

Deci trecu la asiá numitele legi de uniune din an. 1848 sî in specie la articululu I. transilvanu din acelu anu. Neconsiderandu modulu cumu s'a formatu acelu articulu; ba neconsiderandu nici macaru jurstârile in cari s'a adusu; sî nememorandu nici chiaru aceea ca românii acum inainte a fostu protestatu in contr'a uniunei; sî mai multu, neconsiderandu inca nici aceea ca acelu articulu de lege nu are tóte calitâtile legali, ca dupa art. IX dela an. 1744. pentru cá unu proiectu de lege sa aiba valóre legale, se cere cá esemplarie tipârite sî provediute cu subscrierea propria sî cu sigilulu principelui sa se tramita la dregatorii spre a se depune in archivele asiá numiteloru locuri credibile —, cumca acést'a cu articululu I. dela an. 1848. din Transilvani'a nu s'a intemplatu, o scie tóta lumea; dar cum amu dîsu, abstragandu dela tóte aceste, cari de altmintre nime nu le póte negá eu numai o fapta sî propriamente o nefapta vréu sa aducu inainte; sî acést'a e ca: in modu legelatoriu nici Transilvani'a n'a primitu nici odata sî n'a inarticulatu in legile sele articululu VII. dela an. 1848 din Pojonu; sî de asemené in modu legelatoriu nici Ungari'a n'a primitu nici odata sî n'a inarticulatu in legile sele articululu I. dela an. 1848, din Transilvani'a: sî asiá nici cest'a pentru Ungari'a, nici cel'a pentru Transilvani'a, nu póte sa aiba putere legale. Sa-mi fia iertatu a mai memorá o fapta, sî acést'a e chiaru fapt'a, ca adeca, dela an. 1848 incóce s'a tînutu in Transilvani'a de dóue ori dieta; un'a la an. 1863, sî alt'a la an. 1865. adeca numai acum in tómn'a trecuta: prin acést'a dara s'a refrânsu aceea ce in 1848. oficialmente s'a dîsu ca adeca diet'a de atunci aru fi fostu cea din urma dieta a Transilvaniei, sî ca cu acea dieta s'aru fi finitu istori'a legelatiunei in Transilvani'a.

Din tóte aceste eu conchidu, ca uniunea Transilvaniei cu Ungeri'a nu este fapta complinita, precum amu auditu a se afirmá in acésta casa.

Dar 'mi veti dîce, ca la an. 1848. s'a alesu in Transilvani'a deputati pentru diet'a din Pest'a. Asiá este, sî eu sciu acést'a; insa eu sciu sî aceea, ca pe tempulu candu se facéu acele alegeri, legea sî respective articululu transilvanu despre uniune inca nu erá sanctiunatu de principe; sî apoi intrebu pe ori-care jureconsultu, care cunósce dreptulu publicu alu Transilvaniei, ca: potut'a principele fâra nici o lege formale a imputerí pe palatînulu tierei unguresci a sanctiuná legí pentru Ardélu?

Asiá e, la an. 1848 s'a fâcutu in Transilvani'a alegerile de deputati pentru diet'a din Pest'a. Dar la an. 1863. sî la an. 1865. s'a fâcutu in Transilvani'a alegeri de deputati nu pentru diet'a din Pest'a, ci pentru diet'a Transilvaniei inse-si.

Sî prin acést'a dar a demunstratu chiaru locuitorii sî respective natiunile Transilvaniei tóte, ca uniunea nu e fapta complinita, sî ca articululu I. transilvanu dela an. 1848. are a se luá sub pertractare, de asemenea sî articululu VII. dela Pojonu din acelasi anu. Ast'a contîne sî cuventulu de tronu.

Se-mi fia iertatu a vorbí vre-o câte-va cuvinte sî despre asiá numitele partiuri, pentruca suntu in strinsa legatura cu Transilvani'a. Eu aceste le tînu de pârti integrante ale Transilvaniei. Acum din tempurile vechi curge unu continuu procesu internatiunale intre Tranni'a sî Ungari'a despre aceste partiuri. Din legile Ungariei sî anume din articululu 18 dela an. 1741. se vede ca Ungari'a aru fi cerutu reincorporarea aceloru partiuri, insa nu s'a decisu alta, decâtu „auditis desuper etiam Transylvanis“ adeca sa se asculte despre acést'a sî Transilvani'a. La an. 1792. inca nu s'a decisu alta; eac'a ce dîce articululu 11. din acestu anu: „Quoad desideratam . . . . reincorporationem, altefata sua majestas dominos Transylvanos in primis quae celebrabuntur comitiis, semet audituram, acceptaque illorum Declaratione, benignam suam mentem Statibus et ordinibus regni hujus manifestaturam declarare dignata est.“

Ci domnii transilvani nu s'a dechiaratu séu ce e mai multu nu s'au invoitu nici odata la reincorporare.

Dar se pretinde reincorporarea in poterea articulului 21 dela an. 1836 sî pe basea articulului 6 dela an. 1848, ambe din Pojonu. Eu insa negu ca pe bas'a acestoru articule se póte legalmente efeptuí reincorporarea; pentruca aceste articule de legi, Transilvani'a nici odata nu le-a primitu, nici in privinti'a asta lege propria n'a adusn. Scimu ca la an. 1837., adeca indata la anulu dupa art. 21 dela Pojonu, s'a tînutu dieta in Transilvani'a, unde a fostu representate sî partiurile, sî principele de atunci a tramisu acelu articulu la diet'a Transilvaniei, dar acést'a nu l'a primitu; sî asiá precum mai inainte asiá sî dupa aceea partiurile atâtu in respectulu administrativu câtu sî in respectulu legelativu s'au tînutu de Transilvani'a.

Eu dara incorporarea partiuriloru la Ungari'a o tînu de nelegale. Nelegale in respectulu Transilvaniei pentru aceea, pentru ca ea in estu obiectu n'a adusu nici o lege; nelegale in respectulu Ungariei pentru aceea, pentru ca nu esecutiv'a provediuta in art. 6 dela an. 1848. a eleptuitu incorporarea, dar care de altmintrelea dupa parerea mea fâra lege transilvana nici nu o aru poté efeptuí. Deci o repetiescu ca eu partiurile, le tînu de pârti integrante ale Transilvaniei.

Dupa ce dara sî cu aceste amu sa-mi finescu cuventarea, uniunea nu se póte considerá de fapta complinita; dupa ce valórea articulului I. transilvanu dela an. 1848 stà inca sub cestiune; dupa ce mai incolo, legea transilvana dela an. 1863. despre natiunea româna a fâcutu schimbare esentiale in dreptulu publicu alu Transilvaniei, ba se póte considerá de parte constitutiva a acelui dreptu, ceea ce noi nu trebuie sa ignorâmu; dupa ce in urma, nime nu se indoiesce, sî nici nu se póte indoí despre validitatea sanctiunei pragmatice, sî art. VI. dela an. 1791. din Transilvani'a: asiá amu cutediatu a face amendamentulu ce l'amu pusu pe mas'a câsei, sî recomendandu-lu in atentiunea onoratei case, me rogu sa binevoiésca alu primí.

D. dep. Sigismundu Borlea sprijinì amendamentulu condeputatului seu din Zarandu estu modu:

„Avendu presupusetiunea ca amendamentulu fâcutu de condeputatulu nostru Hodosiu nu va fi primitu sî ca asemenea altoru amendamente nici nu se va pune la votisare sî ca astfelu, — cu tóte ca-lu partinescu si-lu primescu in tóta estinderea sea — nu voiu avé ocasiune de a descoperí prin simpla votisare parerea sî convingerea mea, ceru patiinti'a casei cá sa asculte scurt'a-mi propunere, cu atâtu mai vertosu, câci nu voiu sa repetiescu argumentele preaintemeiate ale condeputatului nostru Hodosiu, nici a produce altele nóue, numai atât'a voiu sa mai adaugu la propunerea lui ca dupa parerea mea primindu-se amendamentulu cestiunatu, s'aru resipí incâtu-va multele ingrijiri ce le au Românii ardeleni, in privinti'a infâtîsierei loru la diet'a Ungariei, sî cari, amintindu-se cá prin trécatu, facu mai bine de $^3]_5$ pârti din locuitorii Transilvaniei, — prin acest'a s'aru mijlocí deslegarea norocósa sî fratiésca a unei cestiuni fórte interesante sî ponderóse.“

Pest'a in 1 Martiu 1866.

× In impregiurâriie de fatia pentru noi fórte momentóse, candu din média-nópte ni amenintia o fortuna grea, sî catastrof'a din Bucuresci atrage atentiunea politiciloru din intrég'a Europa, eara mai departe cestiunea interna, care ne intereséza mai tare, inca nu e deslegata, ni pare reu, ca trebuie sa prindemu pén'a in o causa pre câtu de delicata pre atâtu de momentósa, sî sa ni fa-

cemu observatiunile nóstre la filipic'a din nr. 13—476 alu „Concordiei“ asupr'a purtârei ablegatîloru nostri din diet'a Ungariei, care filipica are intentiunea de a suspiciuná pre deputatii nostri inaintea publicului romanu. Nu vremu sa ne facemu advocatulu ablegatîloru romani, câci densii n'au lipsa de aperarea nóstra, pre candu pre cei mai multi dintre ei ii scutesce de ori ce prepusu sî banuiéla unu trecutu plinu de fapte stralucite, plinu de merite pentru natiune. ci ne vomu mârginí a aruncá o privire comparativa asupr'a terenului politicu din 61 sî asupr'a dietei din 66, sî vomu lasá publicului sa judece, incâtu densii voru fi corespunsu intereseloru celor'a, carii i-au alesu. Altcum noi ni facemu observatiunile cá o persóna particularia, neadapata cu tóte motivele sî impregiurârile, numai dupa datele câte au esîtu la lumina, credemu insa, ca protocólele conferintieloru natiunale, a câroru publicare,— precum intielegemu,— s'a decretatu, ne voru justificá intru tóte pre deplinu.

Deschilinirea intre diet'a din 61 sî acést'a din 66, care deschilinire trebuie sa cada in ochii fia-cârui omu, ce vede mai departe decâtu lungulu nasului e, ca pâna ce acea erá pre terenulu positivu;— pâna ce acea vorbiá atâtu câtra tronu, câtu sî câtra natiunalitâti intr'unu limbagiu insolentu sî amaritoriu, ca cum nici n'aru fi voitu sa scia de vr'o transactiune, prin urmare nu poteá sa ajunga la nici unu scopu, acést'a e gat'a, ma formalminte a sî intinsu mân'a de impacare atâtu in susu, câtu sî in josu. Din deschilinirea acést'a insa nu va puté nime deduce, ca diet'a din anulu acest'a nu aru representá totu acele principie sî interese, ca diet'a din 61.

Ablegatii romani inca au urmatu in diet'a trecuta politic'a rigórei séu drasticei, dupa proverbiulu: „cuiu cu cuiu“ sî— „ori sa se rupa, ori sa se plece“. Astadi insa numai o patima órba aru puté recomendá asemenea portare, sî aceea e necuprinsu, cum „Concordi'a“ vede sî póte deduce, ca deputatii romani „si demintu faptele loru proprie.“ Altcum aru fi bine, ca acei'a, carii suntu atâtu de plecati spre incriminâri, sî atâtu de bucurosu dascalescu pre altii, sa scie celu putînu face deschilinirea intre purtarea unui individu sî intre purtarea solidaria a ablegatîloru romani.— Deputatii romani au pasîtu pâna acum'a,— pre câtu se scia,— de dóue ori solidarminte, sî numai pentru aceste dóue pasiuri potu fi respundiatori:— antâiu, candu au tramisu barbati de incredere séu parlamentari, ca sa se intieléga cu Deak asupr'a proiectului de adresa, anume in privinti'a pasului despre natiunalitâti, sî a dóu'a óra cându au insarcinatu pre Gozsdu se faca in numele loru la o ocasiune potrivita dechiaratiunea ur.matória: „Dupa ce in adausulu, ce s'a facutu la puntulu primitu din adres'a a 2-a din 1861 in privinti'a cestiunei natiunalitatiloru nemagiare a flamu unu principiu deplinu respundiatoriu intentiunatei deslegâri a acestei cestiuni, sî prin acestu principiu, adeca prin principiulu dreptâtii sî fratietâtii noi tóte amendemintele facute prin noi la adres'a 1-a din 1861 le vedemu spriginite sî innaintate, de alta parte nevoindu noi a lungi sî complicá desbaterilesî greutâtile la pertractarea adresei,—astadata ne simtîmu intru atât'a odichniti, sî nu aflâmu nici de lipsa nici oportunu repetîrea amendemînteloru nóstre din 1861.“—

Resultatulu pasiului dantâiu e, ca in adresa se amintesce sî intrebarea natiunalitâtîloru sî se apromite deslegarea ei prin legi pre temeiulu dreptatii sî fratietâtii. Cine póte pretinde pentru o adresa mai multu, séu o basa mai potrivita pentru deslegarea cestiunii de natiunalitate? —sî unde zace in pasiulu acestua vre-o „demintire a fapteloru proprie, sî o necredintia pentru credinti'a alegatoriloru romani?“—Ori póte in dechiararea, cumca prin adoptarea principiului de dreptate sî fratietate din partea dietei se vedu spriginite sî innaintate pretensiunile romaniloru din 61, sî cumca prin acést'a românii se simtu intru atât'a odichniti, incâtu din motivulu bunei intielegeri, câci acest'a va se dica nu complicá desbaterea, nu mai afla de lipsa sî oportuna repetirea amendeminteloru din 1861?— Credu cumca cu cugetu curatu nici acést'a nu o va puté afirmá nime. Déca increditulu conferintiei romane, Emanuilu Gozsdu, a alesu o ocasiune atâtu de nepotrivita pentru dechiaratiunea acést'a, numai densulu pórta vin'a. Altcumu din dechiaratiunea facuta numai o nepricepere reutatiósa a potutu deduce nescocitulu inconvenientu „ca natiunalitatile nemagiare se paraliséza un'a pre alt'a in actiunile loru, in locu de a lucrá in solidaritate,“—câci ori sî cine se póte convinge, ca dechiaratîunea amintita n'a potutu fi nici n'a fostu menita incontr'a amendemînteloru serbiloru. Nu suntemu incontr'a amendemînteloru deputatîloru serbi, insa dupa modest'a nóstra parere in inpregiurarile de fatia n'a fostu oportunu ale face, antaiu pentru ca s'a sciutu nainte, ca nu voru fi primite sî apoi pentru ca prin ele n'amu fi castigatu mai multu, de câtu ce amu castigatu prin dechiaratiunile fâcute in privinti'a acést'a de intieleptulu tierei, sî in fine amu fi desteptatu in majoritatea camerei numai temere sî neincredere, ce in impregiurarile de fati'a, candu toti corifeii magiari chiaru in urm'a comportârii romaniloru sî mai alesu a privateloru informatiuni din partea corifeiloru nostri ni aréta multa bunavointia sî fratietate sî ni facu cele mai multiamitóre promissiuni, nu ni potu fi decâtu numai spre stricare.

Adi, candu Maiestâtîle premergu cu esemplulu blandietieloru sî se ferescu de ori ce disonantia fatia cu magiarii, adi, cându totî faptorii tiereii mai multu cauta a castigá prin capacitare sî afabilitate, adi ablegatii romani sî anume persónele conducatórie intre densii, e invederatu, ca au pricepulu natur'a tempului sî a impregiurariloru, au plecatu pre calea cea mai potrivita sî au datu nóue dovedí, cumca merita nemarginit'a incredere, de carea se bucura la natiune; éra „Concordia,“— asiá credemu, ratecesce cumplitu, candu liindu numai unu pasu departe de isvorulu fapteloru sî motiveloru, inlocu de a se ostení pana la acelu-a sî a se adapá cu adeverulu genuinu sî cristalinu, sî aróga o critica usiurea sî unilaterala sî judeca condamna pre aceia, pre cari mai nainte de tóte iar fi chiamarea sî detorinti'a ai studiá, ai pricepe sî ai stimá. Multe amu avé de disu si despre politic'a preste totu sî despre nepolitic'a „Concordiei,“ dar chiaru momentulu tempului sî impregiurárilorú ni impune in ambele privintie o reserva scrupulósa, o reserva, unu cumpetu sî o modestia, de cari amu poftí sî „Concordiei“ o portiune câtu de buna decumva scopulu ei nu e—Discordi'a.— Preste totu noi nu ni potemu esprime din destulu parerea de reu, ca „Concordi'a“ de unu tempu incóce atâtu de bucurosu se pune in contrastu cu cei mai alesi barbati ai natiunii, sî nu cuprindemu, cum de nu vede ea, ce mare placere sî folosu face contrariloru nostri, sî ce mai fatalitati sî pedece santei nóstre cause.—

Cu mare superare audimu chiaru acuma, ca conducatorii partitelor magiare au facutu cu ocasiunea compunerii comisiunii pentru afacerile comune celu dantaiu pasiu de neincredere in barbatii nostri, din care pasiu potu urmá pentru tiéra lucruri mari. Vomu vedé, ce ni va aduce diu'a de mâne.

Sabiiu 22. Eri sér'a sosí aici Principele Cus'a sî trase la corón'a Ungariei iara adî diminétia la 8 óre plecá spre Vienn'a.

Sabiiu 22 Februariu. (A face re scolastica demna de imitatu) Unu venerabilu preotu din prot. alu II. alu Brasiovului avu bunavointi'a de a ne impartasí, printr'o epistola privata, ca in tómn'a anului trecutu prea onor. parinte Protopopu I. Petricu, pentru de a face unu pasu inainte spre asigurarea sî inbunatatirea lefiloru invatiatoresci, a emisu unu circulariu, cu dat'a 29 Sept. prin care provóca pre preotii sî pre crestinii nostri, din protopopiatulu alu II alu Brasiovului sî alu Trei scauneloru, ca sa contribuie, in bani ori in bucate, ori in alte lucruri, la formarea de funduri scolastice in fiacare parochia. Pré demnulu p. Protopopu s'au pusu in fruntea intreprinderei nu numai cu cuventulu, ci sî cu esemplulu, daruindu din partesi cá sa se cumpere pentru fia care comuna câte 2 ferdele cucuruzu, pentru 25 comune va sa dica 50 ferdele. Esemplului acestui, demnu de tóta recunoscinti'a, au urmatu îndata din 18 comune toti preotii sî in urm'a preotiloru curatorii bisericesci sî alti crestini bine simtîtori, fiacare dupa starea s'a. Ast feliu in 3 septemani din 18 comune, cu tóte ca a fostu anulu sterilu, sau adunatu 1140 ferdele cucuruzu, sî in unele locuri vedemu cá s'au datu pentru acelasiu scopu sî pamenturi de aratu, peste totu 6 holde; din 7 comune inca nu s'au facutu raportu. Bucatele adunate, in fia-care comuna bisericésca se voru administrá de respectivele representantie bisericesci, care s'au invoitu cu tótele in aceeasi, cá totdeun'a primavar'a acele bucate sa se dea inprumutu pana la S. Dumitru, pe langa interesu de 1 ferdela la 1 galeata. Pe langa manipulatiunea acést'a sî pe langa nóue contribuiri, ce se voru indemná crestinii a mai face, se speréza, ca in putîni ani se va aduná in fia care comuna catatime frumósa de bucate, din care sî cu care lefile invetiatoriloru sa li se si imbunatatiasca sî sa li se sî asigureze, mai bine decum suntu astadi, scóse prin repartitiuni momentane sî in cele mai multe casuri, fórte inoportune.

De prevalea Buiei 4 Martiu 1866

Domnule Redactoriu! Dupa unu raportu fidelu vinu a-ti impartâsî unele momente despre decursulu alegerei de deputatu la diet'a din Pest'a pentru cerculu inf. din Comitatulu Albei de susu. Se intielege de sine, ca loculu alegerei s'a pusu chiaru in Ebesfaleu in siedinti'a Oficiolatului comitatense, pentru cá bietii oameni din marginea Comitatului, carele se intinde pâna la Colunu sî Noulu romanescu lânga Oltu, se aiba a merge cale doara de o di pana la loculu de votisare.

Dar eaca raportulu unui preotu alegatoriu despre decursulu alegerei deputatului pentru susu amintitulu cercu:

Candu ajunserâmu noi preotii din Caltvasseru, Bort'a, Sten'a sî alti alegatori români, in 28 Februariu sér'a pre la 6 óre, in

---

La unulu de astadi 16 se alatura unu supplementu de o jumetate de cóla.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septenana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a oiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 17. ANULU XIV.

Sabiiu, in 27 Febr. (11 Mart.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Escelenti'a Sea Prea Sântîtulu Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a au sositu alaltaieri sér'a pe la 8 óre in mijloculu nostru, in cea mai deplina sanetate.

Plecarea Majestâtîloru Sele dela Bud'a-Pest'a.

Majestâtîle Sele au plecatu din Bud'a-Pest'a in 5 Martiu la 11 óre. Oficialuminte au fostu abdîsa ori ce festivitate. Cu tóte aceste o multîme de poporu s'a adunatu la locuri de acele, pe unde avea sa tréca Majestâtîle, iara la curtea drumului de feru se adunara autoritâtîle magistratului din ambe cetâtîle, demnitari bisericesci sî lumesci sî alte notabilitâti. Pre la 5 óre sî 20 minute au sositu in Vienn'a unde erau asceptate Majestâtîle Sele de Archiducii sî Princîpii in. Case, de ministri, de generalitate sî de autoritâtîle cele mari ale Viennei. La plecarea Majestâtîloru din Bud'a-Pest'a, Majestatea Sea Imperatulu au promisu ca iarasi se va intórce in iubit'a Sea Ungari'a.

In unu autografu câtra cancelariulu de curte sî esprima Majestatea Sea Imperatulu bucuri'a pentru alipirea cetâtîloru sorori Bud'a-Pest'a, de care au avutu ocasiune a se convinge, cá sî de alta data sî acum dimpreuna cu Majestatea Sea Imperatés'a. Doresce cá simtiemintele aceste sa se aduca la cunoscintia populatiunei cetâtîloru sorori.

Contemplâri.

I Nechiaritatea sî nesiguranti'a inca nu da locu unei stari mai liniscitóre. Suntu siese luni trecute decandu ne aflâmu in starea cea nóua de incertitudine, decandu nu audîmu fâra de grigi sî temeri despre viitoriu. „Libera este calea“ au fostu cuvintele, cari resunara de pe tronu sî cari dedura drumu liberu popóreloru, sa lucre pentru desvoltarea loru. Dar cu tóte aceste aruncandu-ti privirea in tóte pârtîle nu vedi, decâtu pârerea, ca calea este numai unor'a libera iara altor'a nu.

Nici natur'a mi gandescu eu in mine insumi, nu rumpe de o data cu trecutulu, ci numai succesive se desghiétia pamentulu, inverdiescu campiile sî resare primavér'a, cea plina de sperantie, cari se realiséza in tóta realitatea loru numai mai tardîu; câci numai in capetulu séu finitulu tómnei privesce economulu cu indestulire sî-si aduce aminte cu bucuria de suferintiele, de ingrigirile sî de alte necasuri, cari au trecutu in decursulu anului preste densulu.

Me intorcu la asemenarea acést'a de câte ori cugetu la vét'i'a politica, sî acést'a me mangâe, candu privescu la cele ce se intempla acum in giurulu meu. Câci audu pre unii dîcêndu nu : va fi mai bine pentru noi, câci ne voru uní cu Ungari'a, ne voru pune ministeriu r e s p u n s a b i l u unei majoritâti curatu magiare ; apoi ce mai vréi ? dîce altulu de alta parte au nu vedi ca sî alegerile câte s'a intemplatu in tempulu din urma totu numai si numai in favórea loru; nu voru sa scia decâtu de „magyar nemzet“ sî de „magyar hon“ adeca de natiune sî de patria magiara. Asiá vedi dîce altulu ei au fâcutu resistintia sî éca ce au dobenditu. Eaca pre noi ne-au incuragiatu cutare sî cutare dîuariu nemtiescu, cá sa facemu sî noi asiá, câci Sasii se aliau cu noi sî trebuea sa invingemu.

E greu a se orientá omulu intre atâtea sî alte multe, câci din cele de mai susu cele mai multe nu se potu negá; nu se póte negá, ca lips'a de bani sî de alte mijlóce ne stringe reu; nu se póte negá ca detorasii nu se mai potu esecuá ; nu se póte nega nici aceea, ca mai indelungandu-se starea acést'a provisoria ne duce la sapa de lemnu.

In cugetârile aceste dessîrate me amu opritu, firescu lucru, la starea materiala. Sî per asociationem ideiloru veniu sa cugetu : Ce bine aru fi fostu candu strâbunii sî parinti nostri de 400 de ani incóce nu erá as.á nepasatori baremu câtra imbunatatîrea sortiei in privinti'a materiala, déca aru fi staruitu mai cu deadinsulu prelânga meserii sî s'aru fi facutu cetatieni, incâtu sa avemu pre la orasie preste totu loculu unde e dreptulu de alegere, ómeni mai multi cu dreptulu acest'a frumosu, eaca ca noi sî cu legi rele amu face treburi bune. Mi uitasemu ca legile c o n s t i t u t i u n a l e a le patriei opreau pre romani nu numai de a lucrá de esemplu la vestminte de panura veneta, dar nu ii lasá nici a cumperá dela altii, ca sa pórte pe trupulu seu mi uitasemu ca tolu dupa acele legi erau romanii glebae adscripti (legati de glia) sî asiá trebuea sa lucre pentru desmerdarea altor'a; mi uitasemu ca indata ce patri'a erá amenintiata, acesti ómeni trebuea sa-si sacrifice sange sî viétia pentru jugulu loru sî pentru patria ce devenisa monopolulu a trei classe privilegiate ; iara pe fundulu regescu unde erá pastrata de legi (pentru unii) libertatea, unde avea sa inflorésca artele sî civilisatiunea, pentru de a o latî spre Orientu,(!?) — mi-amu fostu uitatu, ca esistasera niscari privilegii, cari nu numai ca opreau dela ori ce meseria, dar opreau romaniloru vendiarea articuliloru celoru mai de lipsa, asiá d. e. pâna la 1848 sî dóra sî mai tardîu, romanii numai pâna la 12 óre in amédi puteau vinde brandia in tergulu Sabiiului, iara de ací incolo nu ; — in fine mi eramu uitatu, ca românulu, cá românu in g r a d i n'a c i v i l i s a t i u n e i o r i e n t u l u i — înticlegu in cetâtîle din fundulu regalu, nu avé voia a petrece a se domiciliá, ci numai ca sasu, unguru, arménu, grecu, turcu, etc. numai cá românu nu, de biserici sî inca cu clopote nu erá nici vorba, de alte institute cu atât'a mai putînu.

In tipulu acest'a dara au fostu preste putintia de a ne pregâtî in trecutu, incâtu adî sa fimu provediuti cu multi cetâtieni cu stâri bune sî inca sî asiá de inteliginti in câtu sa representeze pre poporulu românu in o dieta asiá dupa cum cetimu, ca se intempla in alte staturi constitutiunale. Sperezu, ca adî unde afara de óresicare nepasare a unui mâiestru streinu nu póte sa ne impedece dela lucrarea meserieloru, românii din causele de mai susu nu se voru cugetá multu pâna a se apucá, ci se voru ingrijí cá celu putînu generatiunea viitóre sa aiba cetâtienii sei proprii, cari cu influinti'a loru sa contribue la viéti'a politica natiunala.

Revista diuaristica.

W. A. comentandu rescriptulu dîce, ca ori cum va cugetá cine-va despre valórea legislatiunei din 1848, nimenea nu va fi care sa nu recunósca ca ea e o ultóia cu totulu noua pre vechiulu sî venerabilulu pomu alu vietiei constitutiunali unguresci, o ultóia a cârei rami numerosi amenintia a absórbe tóta puterea trunchiului. In adeveru ca s'aru cere unu respectu prea mare inaintea unei desvoltâri esterióre de dreptu pentru sine, pentru cá sa se póta trece cu vederea rumperea, carea sa forméza in internulu ei sî a sustiné continuitatea formala a dreptului acolo, unde se afla in contrastulu celu mai batâtoriu la ochi cu continuitatea istorica. Iara intr'altu locu dîce, ca stà in voi'a dietei unguresci de a face destulu asceptâriloru ce cu dreptu sa ascépta dela dens'a in numele principiului monarchicu, in numele drepturiloru câstigate de tierile vecine in numele sî in spiritulu notiunei istorice sî problemeloru imperiului.

Pol. Hetilap vede, in purtarea foiloru de dincolo de Lait'a o intórcere in contr'a Ungariei sî intréba ca óre in adeveru sa fia disparutu tóte sperantiele Ungariei in dîlele din urma sî déca aru fi acést'a adeveratu pentru ce sa bucura asiá tare foile translaitane. Diet'a si va face propunerile sele in cele ce privesce afacerile comune, dar nici prospecte favorabile nu o voru induplecá a cere mai multu decâtu este dreptu, nici insielârile séu chiaru sciinti'a ca regimulu nu va aceptá pârerile ei nu voru motivá-o sa se abata pre alta cale, spre carea a se abate opresceu atâtu detoriele câtra tiéra câtu sî câtra monarchia.

Herm. Ztg. resp. corespundintele ei din Pest'a dîce, candu vorbesce despre impressiunea, ce a fâcut'o cetirea rescriptului, ca déca s'a indoitu pâna acum cine-va despre esistinti'a bâiloru asudatóre parlamentare, acel'a au potutu sa se convinga cu acea ocasiune sî despre acést'a. Cá o cadiatura de apa rece au venitu rescriptulu preste fantasiele cele ferbinti sî imbetate de sperantiele cele mai mari. Nici unu éljen nu s'a audîtu sub totu decursulu cetirei afara de unu helyes ; dupa cetire insa dîce ca se audiea esprimandu-se surprinderea cea mai deprimatóre. Unii diceau, ca la ce focu si-au mai spartu capetele cu atâtea desbateri, altulu : „de totu prussienesce fâra bugetu;“ altulu, ca ia trecutu totu apetitulu.

Totu acea fóia in alta corespundintia pomenindu despre acea impregiurare dîce, ca sperantiele unei complanâri iara inviia sî ca e de insemnatu ca tocm'a adoratorii cei mai rscunoscuti sî mai e-

nergici ai lui Deák se silescu din tóte puterile a reînviá curagiulu. Terdinti'a regimului, carea capeta forme manifeste se descrie cá o trasatur de siacu fatia cu acelu partitu, carele vrea sa câstige totu deodata pe candu regimulu denegandu totu, chiaru sî recunóscerea formal a legiloru din 1848 au fâcut'o acést'a, cá sa póta face succesiv concessiuni.

„Zkft“ reproducendu precum dîce insusi pentru i n s e m n a t a t e a cea mare, ce o are rescriptulu imp. datu la adres'a casei deputatîloru, in intregu cuprinsulu lui, -lu afla fórte potrivitu de a liniscí pre tóte popórele austriace despre aceea, ca interesele lorn nu voru fi subordinate unui singuru regatu.

„Prin rescriptulu reg. s'a desemnatu apriatu in periferii mari p r o g r a m u l u r e g i m u l u i. Pe câtu tempu acest'a nu va suferí vre-o alteratiune— o impregiurare, care durere in referintiele nóstre austriace sî dupa esperiintiele de pâna acum, póte fi inca privita de possibila— ministeriulu Belcredi-Mailath póte computá cu siguratate, ca majoritatea cea mare a popóreloru austriace va spriginí din tóte poterile politic'a lui, presupunendu inse totu deun'a, ca regimulu va sustiné autonomi'a istorica a tieriloru, dincóce sî dincolo de Lait'a sî va evitá o organisatiune dualistica a puterei legislative.“

„Vomu avea inca de multe-ori ocasiune a revení asupr'a ponderóseleru cestiuni, a câroru decidere suntu atinse in rescriptulu reg. Pentru astadi e destulu a se constatá, ca acestu documentu de statu nu cuprinde nimic'a in sine, ce aru fi in disarmonia cu spiritulu dreptului constitutiunalu alu constitutiunei avitice unguresci, mai departe ca locurile acele care privescu „afacerile comune“ sî revisiunea legiloru din 1848 au in favórea loru, afara da dreptulu constitutiunalu d r e p t u l u n e c e s s i t a t i e i politice, in fine ca punctele, ce amintescu de cestiunea croata sî a natiunalitâtîloru (tierei) unguresci suntu potrivite de a implé de sperantie liniscitóre pe natiunea croata, precum sî pre slavii sî romanii (tierei) unguresci, ca corón'a va sustiné dreptulu fia-cârei pretensiuni temeinice.“

Evenemінte politice.

S a b i i u in 26 Eebruariu.

Din Pest'a aflâmu ca s'a alesu o comissiune, care sa respunda la rescriptulu regescu. Membrii comissiunei suntu: Deák, Ghiczy, Tisz'a, Eötvös, Csengery, Andrássy, Appony, Lonyai, Klauzal.

Unu numeru alu lui Idök tanuja din 5 Martiu n. s'au fostu confiscatu pentru ca dá cu socotéla ca diet'a póte sa fia disolvata, déca nu va voí sa se apuce de revisiunea legiloru din 1848 inainte de restituirea faptica a acestoru legi. Magy Vil. deminte cu totulu scirea acést'a dîcendu, ca in cercurile mai inalte nu s'a trasu in socotéla nici decum acésta ultima ratio, pentru ca regimulu se ascépta la o discussiune lunga a cestiuniloru pendinte.

In politica din afara Romani'a e adi la ordinea dîlei. Ca vine sî ca nu vine contele de Flandr'a se cetesce mai in tóte dîuariele. In dîlele mai din cóce ne aducu dîuariele de Vien'a sciri nu prea imbucuratóre. Se dîce in acele, ca toti cei dela putere tindu a se face domnitori, incepéndu dela gen. Golescu. Afara de acesti'a recomenda unele dîuarie vieneze cu multa caldura pre Bibescu, cá pre acelu ce aru avé mai multa popularitate (?) in tiéra. Altii vorbescu sî de despartîrea principateloru.

Scirile ce le aduce „Românulu“ reproducendu-le din dîuaristic'a francesa, sunt cu multu mai liniscitóre. Intr'acelea se spriginesce cu multa caldura deslegarea cestiunei descise in unu modu multiamitoriu.

Din Bucuresti sa scrie, ca s'aru fi tramissu trupe la Moldova, altele adaugu ca in Besarabi'a se trage unu cordonu la marginea de catra Rusi'a. Camer'a au votatu sî promulgatu unu imprumutu de de 30 milióne sî se astépta votarea gardei cetatienesei sî formarea unui corpu de voluntari.

T u r c i'a contrage unu corpu de trupe in apropiarea Romaniei.

In A n g l i 'a, in un'a din siedintiele casei deputatîloru s'a esprimatu ministrulu Gladstone, ca la conferinti'a ce are a se tiné (in Parisu) in cestiunea principateloru dunarene, principielu se va tiné Angli'a de tractatulu dela Paris, dara va considerá bucurosu sî dorintiele poporului, pe câtu acelea voru fi generale sî stabile.

Din A s i'a m i c a vinu sciri triste pentru Turci'a. In Libanu s'a resculatu revolutiunariulu maronitu Iosifu Karam sî au batutu pre Emin Pasia. Invingerea acést'a au incuragiatu pre Maroniti sî acumu curgu de tóte pârtîle locuitorii Libanului in castrele lui Iosifu Karam se spune ca miscarea acést'a va sa se estinda sî afara de Libanu. Ministeriulu de finantie turcescu in fati'a impregiurâriloru acestoru se afla in cea mai mare perplessitate de bani, asiá incâtu ministeriulu de resboiu nici o suma de 150 mii de lei nu putù scóte pentru alinarea lipseloru ostirei.

Protocolulu

Siedintiei Comitetului Associatîunei tranne române tînute in 6 Martiu 1866 c. n. sub presidiulu Ilustritatei Sele D. Consiliaru Petru Manu, fiindu de fatia DD. membrii ai Comitetului: II. Sea D. Consiliariu Pavelu de Dunc'a, Ryrd. D. Protosingelu Nicolau Popea, D. Controloru la cass'a provinciala Gabr. Vajd'a, D. Dr. Ioann Nemes, DD. prof. Zacharia Boiu, I. Popescu sî Nicolau Cristea; apoi Secret. II I. V. Rusu sî D. Cassieru alu Asociatîunei Const. Stezaru.

§ 18. Presiediulu presentéza conspectulu despre starea cas Asoc. pre tempulu acestei siedintie, din carele se vede, cum cass'a Asoc. — dupa subtragerea erogateloru— are in propri tatea sa sum'a totala de 23.320 f. 28 xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 19. Secr. II cetesce un'a scrisória a Rv. D. Vpresiedinte Asoc. Tim. Ciparîu data cá respunsu la un'a scrisóre a Comi Asoc. ddto 2 Ian. Nr. 5 a. c. prin care Rv. d. Vpresiedinte presiedinte a s e c t i u n e i f i l o l o g i c e fu provocatu a serv cu discusiuni pre calea publicitâtiei in respectulu lamurirei cestiunei atingatóre de u n i f i c a r e a o r t o g r a f i e i române.

Rv. D. Vpresiedinte, dupace in pretiuit'a s'a chartia, aduce motivele sale, pentru care a aflatu cu cale a se contení pân'acumu dela ulteriórele discusiuni in ast'a cestiune, totu de odata apromite cumca va avé ocasiunea a tractá mai de aprópe despre obiectulu cestiunatu in o fóia periodica pentru f i l o l o g i a sî i s t ' o r i a, carea cugeta a o dá la lumina, recomandandu-o on. Asoc. sî Comitetului aceleia-si pentru spriginire. In urma face cunoscutu ca sectiunea f i l o l o g i c a inca nu s'a potutu constituí, neinsinuandu-se destui membrii spre acést'a.

C o n c l u s u. Comitetulu Asoc. primesce cu cea mai via placere respunsulu Dlui Vpresiedinte alu Asoc. sî respective imbucuratóri'a incunoscintiare despre edarea foiei f i l o l o g i c e sî i s t o r i c e, sî totu de odata la propunerea Secret. II se afla motivatu a decide, cumca un'a dintre detoriele sale cele mai placute va va fi, cá in raportulu seu anuale, se recomande on. adunâri gen. viitóre spriginirea numitei foi prin asemnarea unei subventiuni, amesurate impregiurâriloru fondului Asoc. —

§ 20. Se referéza scrisóri'a din 15/27 Fauru a. c. a Dlui G. I. T e c l u, data cá respunsu la provocarea Comitetulu dto 6 Fauru Nr. 15 a. c. in privinti'a respunderei sumei de 100 f. v. a. testate in folosulu fondului Asoc. de repausatulu Dnu negutiatoriu G. A n c a n u. In ast'a scrisória susu mentiunatulu Domnu cá eredele repausatului testatoriu apromite solvirea sumei resp. poftindu a i se presentá câtu mai curendu cuitanti'a facuta dupa tóte formele legei, substragendu-se totu de odata din sum'a resp. proc. preserisu de lege pentru ereditâti. —

C o n c l u s u. Fiinduca eredele are dupa lege a retiné din testat'a suma de 100 fl. v. a. pentru erariu 8% adeca 8 fl. sî dupa acestu proc. 25% aruncatura adeca 2 fl. preste totu 10 fl. v a. sî asiá a tramite la fondulu Asoc. 90 fl. v. a. sa se faca dara in sensulu acest'a quitantia provedíuta cu timbru (stempelu) de 32 xr. sî cu sigilulu Asoc. subscrisa de Presiedinte sî de Secr. apoi asiá sa se incaseze banii de 90 fl. v. a. prin colectantele resp. Rv. D. Protopopu P e t r i c u.

§ 21. Secret. II reportéza cumca actele adun. gen. dela A b r u d u cum sî statutele s'a tipâritu in câte 500 esemplare sî se afla deja in Cancelari'a Asoc. Totudeodata presentéza contulu Tipografiei Archi-diecesane pentru tipârirea acelor'a, propunendu a se asemná esolvirea acelui'a cum sî a se statorí pretiulu de vendiare pentru actele adunârei gen. dela A b r u d u.

C o n c l u s u. Comitetulu Asoc. luandu spre sciintia raportulu Secr. II privitoriu la tipârirea acteloru adun. gen. dela A b r u d u cum sî a statuteloru decide cá contulu Tipografiei Archi-diecesane dupa care pentru un'a cóla vine a se plâtí 18 fl. 50 xr. v. a. (preste totu 281 fl. 30 xr. v. a. cu statute cu totu) amesuratu unui conclusu alu Comitetului din 10 Dec. (28 Nov.) 1861 § 13 — sa se esolveze din partea casei Asoc., iara incâtu se atinge de pretiulu vendiârei acteloru adun. gen. dela A b r u d u, fiinduca acele facu o brosiura de 13 cóle se defige pretiulu celu mai moderatu de 60 xr. pentru unu esemplariu, de órece dandu-se cu pretiu sî mai micu, nu s'aru poté recompensá nici chiaru spesele tipârirei. Totudeodata Comitetulu Asoc. in nesu cu unu conclusu alu adun. gen. tînute la H a t i e g u in 1—2 Aug. 1864 p. 15 se folosesce sî de acésta ocasiune spre a atrage atentiunea b a r b a t î l o r u i n t e l i g e n t i români sî mai alesu a membriloru acestei Asoc. cá sa binevoiésca a vení in ajutoriulu sporirei fondului Asoc. prin cumperarea acteloru acelei'a care se vendu cu unu pretiu fórte moderatu sî care partea cea mai mare se afla inca nevendute de pre toti anii incependu dela prim'a loru tipârire. Cumca aceste acte n'aru trebuí sa se lipsésca din b i b l i o t e c a n i c i u n u i r o m â n u i n t e l i g i n t e, cugeta Comitetulu ca e de prisosu a mai observá aici. —

§ 22. Secret. II produce in siedintia testimoniulu pentru Sem. I. a. scol. 1865/6 alu stipendiatului Asoc. Stefanu T o r p a n u studinte in a VIII clase gimn. la Blasiu, carele a reportatu calculi de Eminentia din obiectele propuse. —

Se ia spre sciintia.

§ 23. Se presentéza conspectulu cassei Asoc. despre interesele intrate dupa asemnatiunile parte ipotecarie in suma de 42 fl.

sî despre rescumperarea sî cumperarea astoru feliu de ...ni. —

...ia spre sciintia.

§ 24. D. Casieriu alu Asoc. reportéza, cumca D. Protopopu sî Directoru seminariale I. H a n n i'a, fostulu sî pân'acum membru ord. alu Asoc. a datu la fondulu Asoc. o obligatiune urbariale tranna de 100 f. v. a. cu unu cuponu din 1 Iuliu a. c. facendu-se prin acést'a membru ord. alu Asoc. pre viétia.—

Se primesce cu via placere sî se face Dlu Casieru atentu spre a ingrigí despre castigarea cuponiloru cuviinciosi dela c. r. fondu alu desdaunârei pamentului.—

§ 25. Totu Dlu Casieriu alu Asoc. raportéza cumca D. not. din P o i a n'a Nic. Ciugudeanu a datu la fondulu Asoc. 5 f. v. a. pre an. 1864/5 pre lânga rogarea cá se i se dé diploma de m. ord. fiindca DSea a platitu sî pre cei 3 ani de mai inainte tacs'a prescrisa adeca 15 f. v. a.

Conclusu. Se ia spre sciintia sî totu deodata Secret. Il se sarcinéza a tramite numitului Domnu cerut'a diploma de m. ord. alu Asoc.

§ 26. In legatura cu acestea Secret. Il inca raportéza despre banii incursi la fondulu Asoc. dela siedinti'a din urma pâna la siedinti'a presente sî anume: a) prin Rv. Domnu Protosingelu Nic. P o p e 'a s'a administratu la cas'a Asoc. 10 fl. v. a. taxa pre an. cur. 1865/6 pentru D. D. Nicolau de C r a i n i c u Protopopu gr. or. in D o b r 'a sî A l e s s a n d r u de C r a i n i c u Jude procesuale totu in Dobr'a. —

B. D. c. r. capitanu in pensiune L u d o v i c u R o m a n u a tramisu la cas'a Asoc. tax'a de m. ord. pre an. curente 1865/6 in suma 5 fl. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 27. Secret. Il Rusu aduce la cunoscintia Comitetului Asoc. cumca densulu a daruitu in folosulu bibliotecei Asoc. 1 esemplariu din istori'a sea intitulata „Elemente de istori'a Transilvaniei.“ etc.

Ise esprima recunoscinti'a protocolarmente. —

§ 28. D. bibliotecariu alu Asoc. aducendu la cunoscinti'a Comitetului cumca a mai primitu unele din cârtîle desemnate din partea Comitetului in siedinti'a din 4 Iuliu 1865. § 51 spre a se procurá in folosulu bibliotecei Asoc. din preliminariulu an. 1864/5 se róga a se esolví pretiulu acelor'a dupa conto produsu. —

Conclusu. Comitetulu insarcinéza pre cass'a Asoc. cu refuirea acelei sume de 43 f. 50 xr.

§ 29. Totu in legatura cu acelea D. bibliotecariu refereza, ca a mai primitu 13 bucâti, intre cari sî actele, publicatiunile sî scriptele Academiei imperatesci din Vienn'a, daruite in favórea Asoc.

Se ia spre sciintia.

Cu acestea siedinti'a Comitetului Asoc. s'a inchiatu pre la 7 óre sér'a.

Sabiiu in 6 Martiu c. n. 1866.

P e t r u M a n u m. p. presiedinte Int. — I o a n e V. R u s u Secr. II:

× P e s t 'a in 3 Martiu 1866. Sa esplicâmu mai pre largu cuvinele din urma, ce le-amu adausu la corespundinti'a nóstra de alaltaieri, prin cari amu dîsu, ca magiarii séu mai bine corifeii loru au doveditu cu ocasiunea conferintieloru preliminarie pentru alegerea séu compunerea comissiunei pentru afacerile comune unu feliu de neincredere in barbatii nostri, care neincredere póte avé urmâri mari sî neplacute. Esplicarea mai buna inse vomu afla-o in protocolulu séu dîuariulu reuniunei ablegatîloru romani.

Reuniunea ablegatîloru romani a decisu in conferinti'a din 30 Ianuariu a. c. „cu privire la vointi'a dietei presente, de a respectá in comisiunile sî deputatiunile, ce le comite, sî diferitele natinnalitâti, alegendu din sinulu acelor'a membrii din privintia câtra natiunalitatea loru, cu privire mai departe, la repetit'a esprimare a capiloru partiteloru din dieta, ca acesti'a bucurosu aru implini la aceste alegeri dorinti'a natiunalitâtîloru, espresa de câtra respectivii ablegati dietali, sî in fine cu privire la interesulu vitalu, ce lu au romanii, de a fi representati dupa cuviintia sî amesuratu dorintiei comune a loru in cele nóue comisiuni, cari in urmarea unui conclusu a conferintiei partitei deakiane au câtu de curendu a se esmite de câtra dieta, sî adeca: 1, comisiunea pentru regularea afaceriloru comune. 2, pentru revisiunea legei electorale; 3, pentru revisiuuea ordinei casei; 4, pentru codificarea legiloru, 5, pentru instructiunea publica; 6, pentra organisarea municipieloru; 7 pentru cestiunea natiunalitâtîloru; 8, pentru interesele materiale sî 9, pentru institutele publice, — ca i n s o t i r e a i n t r e v i n e p r i n d e s e m n a r e a m e m b r i l o r u s e i l a t ó t e c o m i s s i u n i l e s î d e p u t a t i u n i l e, c e s e v o r u e m i t e d e c â t r u d i e t a . . .“ In intielesulu decissiunei acestei'a, comunnicandu presiedintele insotîrei, ca „in dieta are sa se faca o propunere pentru formarea unei comisiuni de 65 membri, a cârei comisiuni chiamare va fi, a elaborá unu proiectu pentru afacerile comune; ca in acést'a comissiune aru avé sa intre cei 30 deputati, cari au fostu incredintiati cu compunerea proiectului de adresa, intre cari deputati este sî unu românu (Giorgiu Ioanoviciu); apoi ca 15 locuri aru fi a se lasá pentru transilvaneni, sî asiá aru fi a se mai alege inca 20 insi, intre cari voru sa intre sî respective sa se aléga — 3 români, sî in fine ca conferinti'a lui Deák l'au rogatu, cá reuniunea ablegatîloru sa desemneze persónele, cari voiesce dens'a sa intre in comisiunea de sub cestiune“,- reuniunea au decisu in siedinti'a a IV tînuta in 27 Fauru, ca aru dorí sa se alága in comisiunea acést'a 4 respective 5 români, — adeca unulu carele a fostu in comisiunea proiectului de adresa sî asiá pre bas'a majoritâtii voturiloru: Antoniu Mocioni (13 din 15 voturi, ce s'au datu in urna), Iosifu Hodosiu (12), Vincentiu Babesiu (10) sî Petru Mihali (7) suntu de a se recomendá a fi alesi in comisiunea pentru afacerile comune, in casu candu fratii magiari aru fi aplicati a corespunde dorintiei reuniunei de a alege inca 4 români; éra la casulu candu aru fi aplecati a alege numai 3. romani, atunci suntu de a se recomendá cei trei dantai, cari au capetatu maioritatea absoluta a voturiloru.“

Cu realisarea acestui conclusu a fostu incredintiatu presiedintele, carele a sî comunicatu lui Deák conclusulu acest'a, insa Deák— éca ací jace bub'a, - radiemendu-se pre o nóua combinatiune si-a retrasu cuventulu din urma, sî a provocatu pre presiedintele insotîrei ablegatîloru romani, cá se staruiésca, ca reuniunea sa recomande 6—7 romani, din cari apoi partit'a lui sa aléga 3. câci mai multi nu potu fi acceptati din partea romaniloru. Relatiunarea presiedintelui despre convenirea lui cu Deák sî combinatiunea nóua a acestui'a a facutu sange fórte rece in ablegatii romani, câci densii vedu in propunerea ultima a lui Deák o neincredere in reuniunea ablegatîloru romani sî cu doosebi in barbatii alesi, care neincredere n'au meritat'o romanii prin portarea loru de pâna acum'a, de óre ce densii s'au tînutu mai multu pasivu, nefacendu politica agresiva, ci asteptandu desvoltarea intrebâriloru politice. Reuniunea dupa o desbatere infocata, la care ocasiune unii slabi de angeru nu voru sa recunósca insotîrei dreptulu, de a-si alege persónele cari se represente pre români in alte comisiuni, ci numai in caus'a natiunala, aducendu de argumentu, ca românii numai in intrebarea natiunalitâtîloru s'au obligatu a purcede solidari, a decisu mai cu unanimitate „ca cu privire la dreptulu, ce s'a recunoscutu fia-cârei fractiuni din dieta, de a-si desemná pre acei'a, pre cari doresce a-i vedé alesi in un'a séu alt'a comisiune sî ca romanii cá corporatiune au fostu provocati de Deák sa desemne persónele, prin cari vréu a fi representati in comisiunea esmitenda de dieta pentru defigerea afaceriloru comune, cârei provocâri densii au sî urmatu, alegendu patru persóne pentru acést'a comisiune, afla ca sî insotirei românîloru compete dreptulu, ce-lu are fia-care fractiune, sî de aceea remane pre lânga conclusulu adusu precum in privinti'a uumerului de 4, asiá sî in privinti'a persóneloru alese“, sî incredintiéza pre Presiedintele insotîrei sî pre comembrulu Sigismundu Popoviciu, a descoperí acést'a lui Franciscu Deák, comunicandu-i de odata, ca romanii voru fi sî voru votá sub ori ce impregiurari pentru cei desemnati de reuniune.— In conferintiele mai prosime a partitei lui Deac s'a otaritu a alege numai doi romani ne observanduse nici vointi'a românîloru, nici conclusulu de mai nainte, in urmarea cârui Deák a fostu provocatu pre ablegatii nostri, sî sî dintre acesti'a doi numai unulu sî fie dintre cei alesi de insotîrea romaniloru, care otarire a indignatu fórte pre representantii nostrii.

In siedinti'a de astadi cas'a a aruncatu in urna voturile pentru comisiunea acésta, anuntiandu presiedintele, ca resultatulu votisarii lu va face cunoscutu in siedinti'a de Luni. Despre resultatu câtu sî despre rescriptulu regescu, ce s'a cetitu in siedinti'a de astadi vomu vorbí cu ocasiunea dantaiu, de asta data vremu numai se amintimu, ca cuprinsulu rescriptului n'a facutu chiaru buna impresiune in representantii tierei.

S a b i i u 26 Februariu. Astadi s'a tînutu parastasu la 40 de dîle in biseric'a gr. or. de aici, pentru eruditulu nostru barbatu **Arone Pumnulu.** Ceremoniele bisericesci s'a celebratu de intregulu corpu alu professoriloru seminariali, dara au luatu parte la acestu servitiu ddieescu sî inteligînti'a româna, tinerimea teologica pedagogica precum sî cea academica dela academi'a c. r. de drepturi de aici. Culmea acestei serbâri jalnice fara indoiéla au fostu rostirea Venerabilelui P. Protosincelu N. P o p e 'a, carele ilustrandu viéti'a reposatului barbatu eruditu cu amintirea fapteloru lui necontestabile, au datu o icóna viia despre viéti'a reposatului sî cu deosebire o morala sublima tinerimei, punendu-i acestei'a la anim'a detoriele sele câtra natiune biserica sî omenime.

Inchieemu acésta scurta amintire despre jalnic'a serbare cu eschiamarea durerósa de „Fia-i reposatului tierân'a usióra sî amintirea vecinica!“

Oradea mare 25 Faurariu 1866.

Onorata Redactiune! In dilele decurendu trecute cetindu di urnalulu „Concordia“ Nr. 7. deduiu de o corespundintia datata din Oradea-mare de crudulu sî tenerasiulu Avocatu Ioann Fassia, care teneru neavendu alte ocupatiuni, sau incercatu a deonestá atatu pe forulu Consistorialu de rit. orient. din Oradea-mare, catu sî pe comunitatea besericei de ritulu orient. de aici!! Ne-au suprinsu

vediendu, ca Dl. Ioann Fassia, cá fecioru de preotu crescutu cu prescuri si tînutu pela scoli cu xr. de ai romaniloru nu sau sfiitu a prinde condeiulu a mâna sî a scrie ca Consistoriulu nostru n'are capu sî numai dupa nume esista, iara in fapta nu. Eu la ast'a respundu atâta, ca noi avemu unu preside interimalu pe Rev. D. Simeonu Bica. Protopopulu Oradiei-mare, cari e omu cu sciintia sî bravu, de care nu ne e rusine a-lu pune in fruntea nostra ori si unde, îndresnescu a dice, ca 'lu putemu numi dupa dîsa Evaugeliei : „pastoriulu celu bunu carele viati'a si pune pune pentru turm'a siesi incredintiata". Potu arata esemple vii in totu minutulu, me provocu la preoti din protopresbiteratulu Oradiei-mari, cari suntu indestulati cu D. prot. Simeon Bica. si in locuri publice vorbescu ca câte minciuni au auditu sî cetitu prin foi de dlu. pro. Bica care nusu adevarate, ci numai esite din nisce guri clevetitóre, la care Domnulu prot. are datina a respunde : nu-mi pare reu, -lu iertu ca nu scie ce face. Dreptu, ca unoru frati de ai nostri le pare reu ca pre Rverd. Dnu protop. Bica nu-lu potu duce de nasu dupa placulu Dsale. D. corespundinte dîce, ca cu scólele stâmu reu, in câtu-va ii dau dreptu, dara nu putemu insusî D. Prot. S. B. reulu, ca ne tememu de pecatu, amaru acelor'a care dîcu intunerecului lumina, séu luminei intunerecu, numai putemu dîce ca tóte lucrurile mergu reu pe la tóte forurile, óre nu D. Prot. Bic'a au fostu intre Dnii Protop. cari au infiintiatu scoli in protopopiatulu Pestesiului, unde astadi se ruina sub protopopulu de presinte I. F. óre nu sî Dta Dle F. mersasi de-lu gratulasi pe Rv. d. S. B. de Protopresbiteru aln Oradiei-mari, sî de preside interimalu inainte aloru mai multoru inteligenti ? o dóra Dta nu stii ce faci ? óre Dtale nu ti-au facutu destulu bine, asta-i multiamîta. Etu Fili Brute. Face Dlu advocatu Ioann Fassia amintire de reposatulu fostulu prot. T. R. sî ca pe cine lu voru pune in loculu acelui'a, sî ca fi-va asiá aptu. N'ai invetiatu Dle nici atât'a, sa nu-ti bagi lingur'a unde nu-ti ferbe ól'a, al'a e lucrulu care se tîne de capulu Consistoriului, iara cine e capulu, Dta cérca déca nu scii, sciu ca Dta ai voí pe consangianulu dtale Ty. . . altii iara pe altulu, dara acei'a nu sta pe la noi. Domnulu meu ! nu-ti para reu ca-ti spunu adeverulu dta esti maniosu pe Dlu protopopu S. B. pentruca nu s'au intrepusu pentru Dte sa esi de deputatu alu romaniloru la diet'a din Pest'a. Ai avutu ochi sî n'ai vediutu, ca ce lupta duse Dlu S. B. cu dominiu episcopescu latinu din Bihoru, unde de dupa luptá zelosului prot. sî a bravei preotîmi, esî Ilustr. Sea E. Gozsdu, sî mai in urma nu sciu alta ce face Dominiulu episcopescu, pentruca nu esî fratele Eps. S. De. celu trasera pe Rev. D. S. B. . . sa platésca pamentulu pe care au statu bietii români din cerculu Tinc'a, care l'au sî platitu D. prt. cu 16 fiorini v. a. din pung'a domniei sele. Celu ce cunósce pe Dlu Protopopu Simeonu Bic'a sî vrednici'a dniei sele, sa minunà de d. advocâtu Ioann Fasia câci au indresnitu a lu dá in publicu, insa noi dîcemu numai Dómne dâne multi ómeni interesati de natiunea nóstra ca d. R. S. B. . . pentru aceea dara d. Fasia de graescu âdeverulu me iarta, iara de nu amu graitu adeverulu nu me iertá nici odata. Alta data candu vei mai scrie ce-va despre Consistoriu scrie mai cu judecata.

Unu fiu alu natiunei.

Lugosiu. In 6 Martiu n. sér'a pela ½ la 7 a ajunsu Cuz'a fostulu Domnitoriu alu Romaniei ací in Lugosiu, sî in 7 Martiu pela 10 óre dim. a plecatu câtra Timisiór'a. Cu densulu a mai fostu Dómn'a Elen'a sî cei doi prunci adoptati. Multîme de poporu s'a adunatu la otelulu unde erá incortelatu.

Erá liniscitu in sine, sî fâra cugete, cá sî candu s'aru puté crede cineva ca a fostu intielesu la vatemârile ce i s'a facutu; iara de n'a fostu intielesu, pe féti'a lui nu vedeai ca lu mustra cunoscinti'a. — Vada ei ce a facutu !—

Incâtu a potutu cine-va a se informá despre starea lucrului, dela unii din suit'a s'a, pe detronatu nu l'a durutu mai tare nimicu, decâtu ca a vediutu pe unii din acei'a, pe carii i-a crescutu, miluitu cu grati'a s'a, sî radicatu din pulbere, in asiá scena, in carea s'a pusu Brutu cu Iuliu Cesaru. —

De e adeveru in aceea, ca la visit'a consuliloru in Cotroceni,— detronatulu s'a dechiaratu ca este invoitu la tóte ce s'a intemplatu — cá sa nu se faca reactia sî dora sa se verse sânge — atunci Cuz'a sî in caderea sa a fostu asiá de mare, cá sî la suirea sea pe tronu.

Principatele române unite.

Sa incepemu prin a mai face cunoscutu contribuitoriloru inca unu actu de jafu, de ruina, sî putemu dîce de delirulu ruinârei, câci este unu actu ce nu s'a mai vediutu nici odata sî 'n nici o parte a lumei. Acestu actu este modulu cu care s'a facutu imprumutulu de 150 milióne, bani turcesci, pentru intretînerea monastiriloru din strainetate. Banchierulu se léga a platí câte o anuitate cá de vr'o 7½ milióne pe anu calugariloru; sî guvernulu nostru se angagiaza a platí bancherului pe totu anulu o suma mai indoita. Bancherulu n'a datu pân' acum nici o pará calugariloru, sî cine scie candu va trebuí sa dee; sî guvernulu trecutu a varsatu deja miliónele in cas'a strainului sî fericitului bancheru. C
cést'a se desbate in sectiunea financiara a Camerei sî 'n
publicandu-se lucrarea comissiunei, natiunea va vedé, se va
sî se va infiorá. Pân'atunci, se facemu numai cunoscutu ca, d
acelu contractu, tiér'a va platí bancherului, in 24 de ani, patru sute dóue-dieci sî dóue milióne pentru un'a suta cinci-dieci ce elu aru platí calugariloru.

Guvernulu actuale constatandu deja ca in comunele rurale suntu peste un'a suta de imposite cari scurgu pe bietii sateni, a inchiaiatu unu diariu din care puturâmu dobandí urmatórele linie.

„Luandu in bagare de séma Referatulu dlui ministru de interne Nr. . . prin care arata atâtu marimea dâriloru care apasa pe comune, câtu sî greutâtîle ce intimpina aplicarea legei comunale, cum este astadi, hotarasce sa se tramitia legea comunale in studiulu Consiliului de Statu, spre a se introduce la dens'a schimbârile trebuiucióse, elaborandu de urgentia unu proiectu de lege prin care sa se determine intr'unu modu positivu :

1. Numerulu sî felulu tacseloru ce potu percepe comunele, sî 2-lea baza in care potu sa se percépa aceste tacse fâra jignirea drepturiloru proprietâtîloru vecine cu comunele.

Anca o scire frumósa. Guvernulu a otaritu, sî credemu ca peste dóue trei dîle se va publicá, cá sa se platésca indata prin anticipare dobedîle bunuriloru rurale pe semestru sântului George.

Aflâmu cu multiamire ca Consiliululu permaninte alu instructiunei publice a decisu a se chiamá Dnulu profesoru Falcoianu in catedra din care a fostu destituitu in modulu celu mai arbitrariu. Ne grâbimu a felicitá pe consiliu pentru acésta drépta decisiune, sî suntemu sicuri ca aceea-si dreptate se va face sî de d. ministru din intru in privinti'a dlui Pana Buescu cari, totu ca d. Falcoianu si totu in acelu tempu, a fostu destituitu in contr'a legii dela scóla de agricultura.

Inca unu faptu de mare insemnatate. Aflâmu ca guvernulu actuale este in ajunu de a presentá corpuriloru constituite unu proiectu de lege prin care se libereze biseric'a de sub domnirea puterei laice sî sa revie in tóte la legile cele vechi, conformu canóneloru bisericesci, precum sî la alegerea archipastoriloru. Aflâmu inca ca d. ministru alu culteloru a fâcutu omagiu dlui Eliade Radulescu, consultandu-lu in acésta privintia, sî inca rugandu-lu a face domni'a séo schitia de proiectu pentru acésta mare sî drépta reforma.

Cu acésta ocasiune insa, aducemu aminte dlui ministru ca d. Eliade Radulescu are unu fiu care studie in Parisu. Óre n'aru fi dreptu cá natiunea sa dea mijlóce de a se instruí fiiulu acelui'a care in tempu ge 40 de ani s'a silitu a instruí natiunea ?

In Senatu astadi s'a infatîsiatu petitiuni despre concesiunile Godillot sî câi ferate. Primulu ministru a dechiaratu ca in ceea ce privesce violârile legei, (art. 3) acést'a este de competintia Senatului sî va otarí elu in deplin'a sea suveranitate ; câtu pentru ceea ce s'atinge de guvernu, a dechiaratu ca va convocá pe toti legistii eminenti ai tierei sî ca cere voie dela Senatu a-i permite a cere sî luminile dloru Senatori Bosianu, Cost'a-Foru, Vernescu, Stratu, sî ca guvernulu, in tóte concesiunile date, se va conformá legei, astufelu precum voru esplicá-o cei competinti. —

Rectificare.

In revista de eri s'a citatu câte-va linie din Trompeta ; acele linie au fostu cele urmatóre :

„Noi facemu unu asemenea iuceputu, aducandu aminte guvernului ca avemu dóue legi, printre celelalte, cari nu se póte a fi alta epoca mai propice pentru aplicarea loru decâtu acést'a. Aceste dóue legi suntu : instructiunea obligatórie, sî armarea tierei, adaugendu-se pelânga acést'a sî institutiunea decretata pentru manuirea armeloru séu darea la semnu."

Totu ce urméza mai la vale a fostu reproduse din eróre, câci acele laude, in ceea ce privesce pe d. C. A. Rosetti, noi nu le puteamu reproduce, pentruca nu impartasîmu acea idea; noi credemu pe d. C. A. Rosetti unu barbatu onorabile, dar nu-lu credemu menitu de provedintia a guverná, sî mai putînu inca de a puté conduce bine instructiunea natinnei. Altii suntu multu mai competinti pentru acést'a, sî credemu inca ca d. C. A. Rosseti, in curendu va dá loculu celoru mai competenti, in acesta mare sî sacra sciintia.

„Romanulu"

8—3 EDICTU.

Constantinu Ieremi'a, din Bacifalu, carele, pe candu erá sa-sî dea duplic'a sea la actele procesului divortiale, ce curgea intre elu sî soci'a sea Revec'a Bucuru Gaitanu, din Satulungu, s'a fâcutu nevediutu cu acte cu totu inca din lun'a lui Augustu a. tr. fâra a se poté sci unde se afla, este prin acést'a citatu, cá in terminu de unu anu sî o dî sa se infatîsieze inaintea subscrisului, câci la din contra se va decide divortiulu sociei sele sî in absenti'a lui.

Brasiovu 5 Februariu 1866.

Iosifu Baracu, Protop. I alu Brasiovului.

Corespundintia P. S. St. in Butin. De aici se espedeaza regulatu, vina trebue la post'a ultima cautata.

Dlui F. P. in V. Deca voiti scrieti cu sange mai cu flegma, câci altmintre nu potemu face intrebuintiare, fara cu risiculu causei.

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 18. ANULU XIV.

Sabiiu, in 3|15 Martiu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 26 Eebruariu.

Dupa „G. Tr.“ in Districtulu Naseudului s'a alesu deputati pentru diet'a din Pest'a Cavalerulu de Aldulénu vice-pres. alu tablei reg. si Alessandru Bohatielu Capit. supremu alu districtului amintitu. Dupa „Herm. Ztg.“ aflâmu ca in Abrudu s'a alesu Dionisiu Széles si adauge ca dintre români au votatu numai 16 insi, ceilalti se vede ca s'a abtînutu. In comit. Hunedórei s'a alesu cont. Gothard Kun si Ladislau Makray *); in scaunulu Orestiei senatorulu Ioann Balomiri si oficialulu finantialu I. Tulbasiu ; in scaunulu Muresiului cont. Dominicu Teleki si Gab. Tolnay ; in Bistritia Samuelu bar. Löwenthal si secr. jud. Lang.

In 6 Martiu n. au primitu Majestatea Sea Imperatulu pre Archiduci si dupa aceea pe ministrii. Mai târdîu au primitu pre generalulu Benedek carele sosí dela Veron'a. — Sâmbet'a trecuta s'a predatu Majestâtiei Sele Imperatului in audientia solemna de câtra ambasadorulu francesu la curtea din Vienn'a unu autografu alu Imp. Napoleonu si insemnele ordinelui legiunei de onóre pentru principele de coróna Archiducele Rudolf.

Mai curséza o scire despre facerea unui lageru mare la Bruck lânga Lait'a. — In privinti'a principateloru române se dice ca au avutu ministrulu de esterne Mensdorf o conferintia cu ambasadorulu rusescu Stackelberg. Cestu din urma se vede ca partinesce desfacerea principateloru de câtra o lalta si alegerea a doi principi in fiacare principatu. In câtu despre concentrârile trupeloru la marginile Romaniei se demintu, dîcendu-se, ca scirile in privinti'a acést'a suntu esagerate. —

Dela dict'a din Pest'a aflâmu ca comissiunea insarcinata cu respunsulu la rescriptulu din urma aru fi gat'a si ca acel'a se va luá câtu mai ingraba la desbatere.

„Avemu sa inregistrâmu“, dîce „Conc“, „unu faptu imbucuratoriu dreptu dovada despre inaintarea causei natiunalitâtîloru chiaru si in sinulu aceloru cercuri unde pâna acum se observá o nepasare totale déca nu tendintie contrarie principiului de natiunalitate.

In 8 Martiu, la locuinti'a deputatului dietale Bernardu Ulmanu se adunara ca la 25—30 ablegati, representanti ai cercuriloru alegatórie slovace din Ungari'a superióre. Dep. Cubiti'a propuse a se face prin ablegatii slovaci o motiune in dieta cu scopu de a colucrá pentru deslegarea cestiunei de natiunalitate spre multiumirea cuviincióseloru pretensiuni a osebiteloru popóre din Ungari'a. In inticlesulu acestei motiuni cas'a representantîloru sa numésca fâra intardîare o comissiune insarcinata a pregâtí proiectulu de lege in asta privintia. O viua desbatere s'au incinsu asupr'a acestei propusetiuni. Unii dîceau ca nu aru fi oportunu, cá sa faca chiaru representantii cercuriloru slovace motiunea amintita, precandu altii afirmau cumca chiaru acesti representanti aru fi elementulu celu mai potrivitu in delicat'a cestiune de natiunalitate si ca initiativ'a din parte-le aru fi preafolositória. „Corespundinti'a pestana“ carea aduse la publicitate acestu lucru insémna cu recunoscintia, ca representantii cercuriloru slovace au purcesu din punctulu de vedere alu unitâtii si intregitâtii Ungariei. Precum adauge acelu diurnalu, conferinti'a acést'a nu avù inca resultatu si ca spre acestu scopu se va mai continuá. Salutâmu acestu pasu menitu a ne apropiá de impaciuire. Densulu e dovada nóua despre vitalitatea principiului, a câruí'a realisare, dupa convingerea nóstra descoperita mai adese ori, e numai o cestiune de tempu. Pasulu representantîloru slovaci, dela cari noi nu sperasemu inca aceste semne de viétia, adeveresce ceea ce mai dîsesemu noi alta data ca principiulu de natiunalitate „vires acquirit eundo.“ Credemu ca acestu adeveru au petrunsu si inimele deputatîloru magiari si ca inimele astfelu imprumutatu petrunse de necesitatea multiumirei si infratîrei voru aduce resultatele dorite inca sub decursulu acestei sessiuni.“

Dela diet'a Croatiei cetimu in dîuarie, ca unu comitetu ad hoc insarcinatu cu discutarea rescript. pr. in. la adres'a dietei, au presentatu dietei elaboratulu seu, care se esprima, ca discutandu rescriptulu si asemenandu-lu cu rescriptele de mai inainte in obiectulu acest'a, afla o diferintia mare, pentru ca dorintiele dietei câte se aflau in consunantia cu cuventulu de tronu se afla denegate. Dupa aceea face o propunere in urm'a câreí sa se aléga o deputatiune din mijloculu dietei constatatóre din 12 membri, carea sa se intielega cu o alta delegatiune din sinulu dietei pestane asupr'a cestiuniloru de statu, éra resultatulu sa-lu referésca apoi dietei. Deputatiunea sa capete o instructiune in carea a) deputatiunea in intielesulu art. 42 din 1861 sa se dechiare in Pest'a, ca referintiele de dreptulu de statu ale regatului triunitu fatia cu Ungari'a nu se potu regulá numai prin o lege lucrata de diet'a ungurésca, ci prin o convenire a dietei croate si unguresci, carea sa capete in urma sanctiunea preainalta ; b) la precisarea mentiunateloru cestiuni sa nu-si uite deputatiunea nici de bugetulu tierei, ce conformu art 42 stà in legatura strinsa cu autonomi'a regatului triunitu ; c) la fipsarea referintieloru de dreptulu de statu fatia cu imperiulu, deputatiunea sa nu scape din vedere, ca regatulu triunitu are sa functiunéze cá individualitate immediata. In fine dîce operatulu, ca presidiulu dietei croate sa intrebe la celu alu dietei unguresci, déca cesta din urma aru fi invoita cu o atare delegatiune, pentru cá la casu de unu respunsu favoritoriu sa se amanueze delegatiuuei croate credentiunalele de lipsa. Mai adauge apoi propunerea de a se face o representatiune la regele in care sa se motiveze aceste mesuri. Scirile despre disólverea dietei nu se vedu a fi adeverate, celu multu póte sa se amane.— Academi'a slavica si museulu natiunalu (alu slaviloru de média-dî) suntu sanctiunate de regele.

In Boemi'a suntu escesele la ordinea dîlei, din care se póte insa vedé, câtu de netoleranti suntu nemtii, cari pretindu a fi atât'a de culti, cu slavii resp. cechii, de carii pretindiendu ca se afla mai inapoiati in cultura, nu aru avé a se teme nimic'a.

Din Parisu aflâmu ca lunea trecuta s'a tînutu cea dintâiu conferintia in cestiunea principateloru române. Memor. dipl. spune ca Franci'a si Austri'a aru consimtî in cele ce privesce principatele dunarene si deminte miscârile de trupe austriace.

Din Itali'a aflâmu ca ministrulu Lamarmora fiindu interpelatu despre tînerea Italiei in cestiunea Romaniei au respunsu, ca tînerea aceea are sa nu compromita Itali'a; mai departe se vorbesce despre mobilarea unei trupe de 10,000.

In Spani'a au erumptu de nou rrvolutiunea. Regimentele revoltante trecu in Portugali'a, de unde, cerendu-i regimulu spaniolu ca desertori, nu-i capata.

„Invalidulu“ rusescu inca se incérca a demintî din tóte poterile concentrarea trupeloru; iara Prussi'a care amenintia mereu pe Austri'a dîce astadi ca scirile despre resboiu suntu absurde.

Din Turci'a aflâmu, ca la Constantinopolea, indat dupa sosirea scirei despre caderea principelui Cus'a s'a tînutu o conferintia decâtra representantii puteriloru lânga pórt'a otomana. In acésta conferintia Ali pasia au dechiaratu ca abdîcerea lui Cus'a ipso facto anuléza uniunea principateloru si asiá pórta are acum de a tramite unu comissariu la Bucuresci, carele se primésca regimulu provisoriu, pâna la denumirea (?) altoru doi principi, ceea ce representantii puteriloru au impedecatu. Comandantele dela Siuml'a au primitu ordinu a stá gat'a de plecatu.

In Serbi'a se iau din partea regimului tóte mesurile spre a sustiné liniscea ne turburata.

In Romani'a dupa scirile mai nóue umbla agitatori, cari au de scopu a turbará lucrurile. „Romanulu“ publica si unele instructiuni secrete ale antagonistiloru românîloru din care se vede, ca celoru ce avusera privilegii li se promitu iarasi, iara pre cei neindreptâtiti inainte voru ai amâgí cu libertâti si mai mari decâtu cele dobendite in tempulu din urma. — Cronic'a scandalósa povestesce de unu complotu in contr'a vietiei lui Bratianu de guvernulu trecutu. Referâmu cele audite si adaugemu, ca in impregiurâri de aceste se schimba isvórele prea lesne. — Princtpele Cus'a spune P. C. ca inainte de plecare au dâruitu natiunei tóte proprietâtîle avute in tiéra.

La conferintiele din Parisu suntu tramisi cu votu consultativu de câtra regimulu provisoriu doi, de câtra corpurile legiuitóre ie-

*) In nrulu viitoriu vomu publicá decursulu alegerei de dep. in comit. Hunedórei. Red.)

rasî câte doi membrii cu votu consultativu. — In Moldavi'a cetimu ca s'a tramisu unu comisariu din partea regimului pentru çá sa priveghieze asupr'a liniscei in prefecturile de dincole de Milcovu.

Unu evenementu de mare gravitate avemu sa mai insemnâmu astadi sî acést'a e brosiur'a dlui I. Bratianu despre cestiunea religiósa in Romani'a. Brosiur'a se pronuntia in contr'a unei uniuni a românîloru cu curi'a papala. „Cá poporu latinu“ dîce brosiur'a „noi nu avemu alta legatura cu popórele ce se afla in impregiurulu nostru, de câtu cea a religiunei, pre carea pârintii nostrii au sciutu a o intârí prin atâtea jertfe, sî carea ni-a procuratu cale de pretensiuni la celelalte popóre de acelasi ritu. A pâsî din biserica greca, insemnéza a rumpe ori ce legatura cu popórele vecine, cari aru trebuí sa privéscain noi nisce apostati, sî a perde tóta influinti'a la densele. Intrandu noi in biseric'a latina — presupunendu ca aru fi o astfeliu de convertire sî din punctu de vedere alu ideiloru moderne cu putintia,— de siguru ca nu i-amu aduce unu sucursu puternicu; iara pusetiunea nóstra de neofiti aru fi ne insemnata. Remanendu noi insa in beserica greca, ne-amu sustînê influinti'a nóstra in Orientu, ceea ce va fi totdeun'a mai favoritóre ideiloru sî intereseloru celoru mari de civilisatiunea ocidentala.

Revista diuaristica.

Rescriptulu au fostu primitu de o parte insemnata a diuaristicei magiare cu mare recéla. Dupa cum vedemu inse acum se radica sî alte voci, cari vorbescu cu multa caldura despre densulu. Eata unu articulu intitulatu „hazai kőzügyek“ in Pesti Hirnök nrulu din 8 Mart. n. in care se cuprindu cam urmatórele :

Dupace cuventulu de tronu fu primitu de tiér'a intréga cu insufletîre nemarginita sî dupa ce in momentele cele d'anâiu chiaru sî opositiunea estrema s'a plecatu inaintea logicei nedisputavere a cuventului de tronu, nu au fostu nimenea indreptatîtu a calculá la o mai daparte continuare a edificiului constitutiunalu din partea corónei, pâna candu diet'a nu va fi implinitu in privinti'a acést'a justele conditiuni puse de principele, séu pâna candu nu se va face revisiunea legiloru din 1848 ce stau in calea impacârei.

Opusetiunea, carea in urm'a confusiunei de idei ce domnea in tiéra pe tempulu alegeriloru, se bucura de o majoritate de cele mai diferite colori (ce e destulu de vaieratu), purcediendu din ide'a retacita a strictului dreptu de continuitate, au inceputu a clatiná prin adres'a ei, intielépta decisiune prea inalta a principelui, — inse rescriptulu alu doilea au aratatu ca coróna nu venéza dupa grati'a partideloru, ci ca ea e condusa de principiele, prin care vrea sa ; statorésca sî garanteze constitutiunea.

Adresei casei deputatîloru (carea au trebuitu sa se compuna cu atâtu mai cu multa socotintia, cu câtu ea trebuie sa motiveze restatorirea ministeriului inainte de revisiune) numai unu lucru e de a se multiamí sî adeca, ca au datu de nou corónei ocasiune, de o parte de a asigurá sî mai determinatu pre natiune in privinti'a pretensiuniloru ei constitutiunale, de alta parte de a deslucí sî mai bine acele puncte de vedere prin care legislatiunea sa ajunga la o deslegare liniscitóre sî cu succese sigure. Dupa rescriptulu acest'a aru fi orbire a mai dîce, ca regimulu sta in fatî'a dietei fâra programu la intielesu sî determinatu.

Rescriptulu din 2 Martiu e programulu regimului pâna la acele margini pâna unde se incepe competinti'a tratâriloru dietali, caroru corón'a nu va a le anticipá. Rescriptulu intaresce de nou cunoscutulu punctu de manecare, sanctiunea pragmatica, garantandu de odata autonomi'a legala a Ungariei, cá o legatura, prin carea patri'a e nedespartibilu legata, pre lânga solidaritatea interesseloru deosebite, de provinciele ereditarie guvernate de principele comunu.

Problem'a impacârei se referesce asiá dara la dóue deosebite directiuni.

Cea d'antâiu problema e de a se cugetá de unu modu, dupa care pe viitoriu afacerile comune sa se statorésca pe cale constitutiunala, mâna in mâna cu provinciele ereditarie devenite constitutiunale.

In acésta privintia se esprima rescriptulu, ca spre tratarea afaceriloru comune regimulu nu doresce cá Ungari'a sa-si jertfésca autonomi'a sea legala, prin urmare nu doresce parlamentu centralu, carele sa duca la unificatiune séu la coalitiune de natiunalitâti.

Din contra, puterea centrala constitutiunala pe câtu iérta logic'a unitâtiei sî carea manuesce afacerile comune, ea forméza punctulu de gravitate in launtru sî in afara. In privinti'a acést'a nimic'a nu póte fi mai imbucuratoriu sî mai liniscitoriu decâtu acelu punctu alu rescriptului, prin care atrage atentiunea tierei asupr'a impregiurârei, ca „esercitarea influintiei indreptâtîte asupr'a afaceriloru comune (séu asupr'a celoru privitóre la puterea centrala) forméza garantiele cele tari ale autonomiei tierei. Adeca, garanti'a cea mai mare a regimului autonomu natiunalu se cuprinde intr'aceea, ca prin participare nemijlocita vomu influinti'a asupr'a afaceriloru comune ; sî influinti'a acést'a o doresce acum ins'asi corón'a, de ceea ce inainte de 1848, séu cu séu fâra voia amu fostu lipsiti. De sine se intielege ca fiindu influintia pe bas'a paritâtii, guvernarea din lâuntru va fi aperata de fiii patriei aflâtori la puterea centrala in contr'a ori-cârui amestecu séu stirbire de dreptu, sî inca mai bine aperatu decâtu de ori ce ministeriu din Bud'a, carele dupa sunetulu art. III din 1848 aru fi numai unu scutu de hârtia in contr'a puterei centrale.

Cine scie analisá corectu va pricepe sî cum vrea coron'a impecarea cu privire la a dóu'a directiune sî adeca la organisatiunea din lâuntru. De-sî nu se dîce apriatu prin cuvinte, se vede, ca coron'a nu doresce sa dea organisârei din lâuntru form'a cea ideala din art. III 1848. Ministeriulu parlamentariu are loculu seu numai lânga persón'a regelui. Cá sa fia acest'a in Bud'a, face lipsa de unu alter ego nevatamabilu; de unde conditiunea sine qua non, cá sa se aduca art. III din 1848. Acést'a se spune espresu in rescriptu, ca e preste putintia sî asiá ce-va nu potemu asceptá, pentru ca se eschide unitatea monarchiei sî purtatoriulu acestei, domnitoriulu constitutiunalu.

Rescriptulu considera determinatu drepturile, regelui cu care investesce coron'a constitutiunea sî dîce, ca principele vrea insusi sa guberneze va sa dîca nu vrea sa conditiuneze sî sa atârne decisiunile sî ordinatiunile legali regesci, dela contrasemnatur'a cea dupa placu a ministriloru de partida.

Principiulu respunsabilitâtiei sa nu confunde intru nimic'a pre adoratorii dreptului sî a legalitâtiei. Responsabilitatea nu o suplinesce resturnarea ministriloru de câtra partide ; iara de alta parte sântienia respunsabilitâtiei e pusa in spiritulu constitutiunei, carea e mai de inainte chiaru sî de S. Stefanu.

Sublimitatea corónei inca trebuie socotita, carea nici demanda nici acopere ilegalitatea.

Déca corón'a in rescriptu nu se lasá la concessiuni privitóre la dominarea partiteloru parlamentarie, accentuéza de alta parte municipalismulu, care este demultu trecutu in viéti'a natiunala.

Dupa mai multe espressiuni de bucuria pentru acésta mesura din partea corónei adauge, ca in legatura cu acésta intentiune loiala a corónei vede o indigitatiune in privintia legei electorale, care (cea din 1848) au fostu nimicitu influinti'a comitateloru in dieta si au schimbatu dreptulu celu mai scumpu sî cardinale cu o fictiune orbitóre.

In fine se vaiera asupr'a procederei dietei, in privinti'a economisârei cu tempulu sî o sfatuesce, celu putînu acum dupa rescriptulu din urma, a se apucá de lucrurile folositóre, dar nu a petrece tempulu cu polemici seci sî cu incriminâri cerbicóse sî fâra de scopu.

Pré'naltulu rescriptu regescu
la adres'a dietei Ungariei

Noi Franciscu Iosifu I., din grati'a lui Ddieu Imperatulu Austriei, 'regele apost. alu Boemiei, Galitiei sî Lodomeriei, regele Lombardiei, Venetiei sî Iliriei ; archiducele Austriei etc. etc.

Demnitariloru, ordeniloru bisericesci sî mireni sî representantîloru credinciósei Nóstre Ungarie, cari s'au intrunitu la diet'a conchiamata de noi pre 10 Decembre 1865, in liber'a nóstra cetate reg. Pest'a salutarea sî grati'a Nóstra !

Iubiti credinciosi ! Espressiunea de alipire fidela a demnitariloru sî representantîloru adunati in dieta, cuprinsa in pré umilitele adrese dela 26 Fauru a. c. o primimu gratiosu sî o considerâmu dimpreuna cu recunóscerea multiamitóre a intentiuniloru Nóstre parintesci cá documente imbucuratóre de incredere sincera. Cu incredere imprumutata sî cu franchetia fâra de reserva, impertâsîmu sî noi respunsulu nostru la acele dorintie cuprinse in adrese in respectulu câror'a momentuositatea rapórteloru subversante pretinde cu intetîre desfasiurarea (esplicarea) mai de aprópe a intentiuniloru Nóstre de domnitoriu.

Cu multiamire ne-amu incunosciintiatu despre contielegerea ce s'a infiintiatu in respectulu punctului de manecare a intielegeriloru dietali aretatu in sanctiunea pragmatica. Ide'a comunitâtii de interese sî de aperare, precum o vedemu intonata in adres'a casei de susu, a formatu mai cu doi seculi inainte de infiintiarea sanctiunei pragmatice, motivulu de capetenia alu impreunârei statorite intre regatulu Ungari'a sî tierile ereditarie ale casei nóstre domnitóre. Concedemu bucurosu, ca prin statorirea mai acurata mai duratóre a acestei comunitâti cuprinsa in amintit'a lege fundamentale, tierile nóstre ereditarie au capetatu o potere mai mare. Insa impreunarea nedespartîbile c toturoru regateloru sî tieriloru casei nóstre domnitóre, au asecuratu deodata sî sustarea teritoriale sî nedependinti'a natiunale a regatului Ungari'a, fiindu-i totodata stelpulu celu mai eficace de aperarea securitâtiei lui (regatului) in afara. Deci fiindu binefacerea impreunârei reciproca, stâruintiele nóstre trebuie sa fia intr'acolo indreptate, cá sa asecurâmu binecuventârile ei in modu duratoriu sî pentru accea sa regulâmu relatiunile cari resulta din comunitatea intereseloru sî a aperârei conformu assiomeloru sanctiunei pragmatice sî amesuratu tempului.

Tierile tînetóre de corón'a ungurésca facu o parte insemnata a Monarchiei Nóstre. Poterea spirituale sî materiale, bunastarea,

pacea interna sî securitatea imperiului, suntu conditiunate in tierile memorate prin acele-si momente, cari stau in operare reciproca incordata. Estinderea estraordinaria sî perfectiunarea mijlóceloru de comunicatiune, cari léga interesele la olalalta cu mii de fire, sî abstragendu dela urmârile aduncu tâietóre ale desfiintiârei vameloru dela marginile tierei, au redicatu tare acésta operare reciproca. — Sî acésta stare, ce se desfasiura cu tempulu pretinde o regulare acurata cu atâtu mai vertosu, câ câtu suntu mai defectuóse in respectulu acest'a legile Ungariei, cari au straformatu ocârmuirea-i interna, ce sa tîne de nessulu de lipsa cu celelalte regate sî tieri inse, séu nu s'au ingrijitu de locu séu pré pulînu. Dupa ce insa natur'a lucrului sî interesele cele mai momentóse ale toturoru popóreloru Nóstre pretindu, cá sa se delibereze deodata sî cu o cale totu aceea, ce sa tîne deolalta sî ce are influintia asupr'a altei'a, detorintiele Nóstre de regentu sî ingrigirea pentru adeveratulu bine alu popóreloru Nóstre, Ne oprescu a concede, ca la restaurarea intentiunata de noi sî la realisarea institutiuniloru constitutiunali unguresci, sa remâna suspinse sî in nesecuritate acele afaceri, dela a câroru regulare oportuna sî imprumutatu multiamitóre intr'o forma e conditiunata firea impreuna pacica sî priinciósa a deosebiteloru tieri tînetóre de monarchi'a Nóstra, desvoltarea bunastârei loru, precum sî securitatea, vadi'a sî poterea imperiului.

Din acestu cuventu amu indreptatu atentiunea demnitariloru sî representantîloru tierei in line'a prima la afacerile comuni sî la modulu tratârei acelor'a, sî increderea; ce amu pus'o in intielepciunea demnitariloru sî representantîloru tierei, nu Ne-au insielatu, pentru ca ei recunoscu ca „suntu atari afaceri, sî ca stâruinti'a loru va fi indreptata intr'acolo, cá sa aduca in respectulu statoririi sî modulu tratârei acestoru rapórte atari determinatiuni, cari sa corespunda scopului fâra de periclitarea autonomiei loru constitutiunali sî a nedependintiei legali.“

Noi amu datu drepturi constitutiunali sî aceloru tieri ale imperiului Nostru, cari pân'acum n'au posiediutu de aceste. Deci e departe de Noi pretensiunea, cá Ungari'a sa aduca de sacrificiu autonomi'a sea constitutiunale sî nedependinti'a-i legale: asceptâmu totusi, sî cu incredere in petrunderea sî conceptulu chiaru alu intereseloru tierei sî potemu cu dreptu asceptá, ca Ungari'a vré a-si folosí sî va folosí autonomi'a sea constitutiunale, — ale cârei margini necesarie le-amu desemnatu in cuventulu Nostru de tronu in spiritulu sanctiuni pragmatice, — nu spre isolarea propria, care duce numai la slabire, ci cá mijlocu spre a câstigá validitate intereseloru sele adeverate sî duratóre.

Esercitarea influintiei indreptâtîte asupr'a afaceriloru comune, forméza de o parte garanti'a cea mai secura a autonomiei legali a tierei, pre candu de alta parte lucrarea binefacatóre a acestei influintie se va estinde sî cu referintia la bunastarea, securitatea sî poterea imperiului.

Cu multiamire vomu cautá asiá dara la inceputulu consultâriloru diu respectulu acest'a, sî nu ne indoimu, ca in decursulu consultârei patrundietóre a acestoru cestiuni, se va iví de siue sî necessitatea unei esaminâri afundu tâietóre, sî modificatiuni oportune a legiloru din 1848.

Deslegarea cestiunei afaceriloru comuné nu-si afla incheierea multiamitóre numai in statorirea acelor'a, ci conditiunéza sî tratarea loru propria, asecurata de ori ce pedeca precum sî intemeiarea unei coluerâri consunatóre atâtu a poterei legelative, câtu sî acelei esecutive. O atare tratare de sine statatóre a ramuriloru de guvernare ce se referescu la aceste, cum a determinat'o alu 3 art. de lege din anulu 1848 fâra nessulu organicu recerutu, eschide possibilitatea unei tratâri cu succesu a afaceriloru comuni.

Modificatiunea acestoru legi de altmintrea, precum amu dechiaratu acést'a in cuventulu Nostru de tronu, e necesaria sî din acelu cuventu, pentru ca unele determinatiuni ale art. de lege 2, 3, sî 4 din 1848 stau in opusetiune drépta cu drepturile Nóstre de domnitoriu. Practicabilitatea formei de guvernare statorita in art. 2 de lege e conditiunata prin locutienintele amintitu in art. 2 provediutu cu potere regésca.

Principiulu unitâtiei monarchiei intemeiatu prin sanctiunea pragmatica, missiunea oficiului Nostru de domnitoriu ce se baséza pre acést'a, câtu sî acele sentieminte personali, cari le nutrimu in inim'a nóstra parintésca pentru regatulu Nostru Ungaria, sî cari Ne indémna a esercitá nemijlocitu acestu dreptu de domnitoriu constitutiunalu alu Nostru, nu Ne concede a Ne invoí candu-va in punerea unui atare locutinatoriu, precum nu Ne potemu dechiará multiamiti nici cu acea determinatiune a art. 4 de lege, dupa care diet'a nu s'aru poté desólve inainte de statorirea bugetului.

Credemu ca motivele, cari redica alipirea tierei de drepturile sele constitutiunali la unu gradu asiá de inaltu alu pietâtii, o voru conduce sî acolo unde e vorb'a de inviolabilitatea drepturiloru sî autoritâtii corónei, cari suntu piétr'a anghiulara a constitutiunei.

Tinemu mai departe de neincungiuratu de lipsa a indreptá atentiunea representantîloru adunati in dieta la acele greutâti, cari contrastau restaurârei numai decâtu a sistemului municipale sî din acelu temeiu, pentru ca cu privire la straformârile sociali ce s'au intemplatu de atunci, s'a fâcutu cu nepotintia a esecutá, fâra de periclitarea cea mai mare a trebuintieloru ocârmuirei interne, determinatiunile provisorie a art. 16 sî 17, din 1848, cari au fostu computate numai pentru pretensiunile momentului de atunci. Sistemulu municipale a prinsu, dela guvernarea celui d'antâiu rege prin esercitiu ne'ntreruptu, radecine adance in viéti'a natiunei. Legile din 1848 stramutandu form'a ocarmuirei tierei, fâra de a o aduce in consonantia cu institutiunile ei stravechie, au creatu unu contrastu de principiu, a cârui complanare nu se póte asceptá decâtu numai pre basea unei esaminâri cu petrundere sî a unei desbateri serióse. Asceptâmu asiá dara, ca demnitarii sî representantii adunati in dieta si-voru intórce atentiunea spre acést'a si-si voru tîné de un'a dintre detoriele loru cele mai intelîtórie: a Ni asterne resultatulu consultâriloru loru din respectulu acest'a.

Mai departe e neaperatu de lipsa, ca art. 22 de lege din 1848. despre gard'a natiunala sa se stérga, dupace acel'a in decursulu tempului scurtu in care a sustatu a casiunatu o ingreunare de prisosu a poporului detragandu-lu dela ocupatiunile sale cele pacinice, iara scopului— de a sustiné securitatea publica— n'a corespunsu, ba mai multu au produsu resultate in direptiune contraria.

Afara de acést'a e de doritu, ca la tempulu seu sa se revedia cu precugetare tóte decisiunile legiloru din 1848, cari pâna acum'a nu le-amu pusu in viétia. Aceste legi, cari s'au infiintiatu sub apesarea relatiuniloru cutrieratórie de lume, pórta in sine caracterulu pripirei; ce se dovedesce nu numai din esaminarea loru teoretica ci sî prin esperintia p. e. cu privire la legea electorale a cârei aplecare s'a incercatu acù de dóue ori.

Din aceste urmeza de sine ca Noi in semtiementulu detoriei Nóstre de regentu, nu Ne potemu invoí la restituirea faptica a acestoru legi, ce se pretinde pre basea continuitâtii de dreptu, inainte de a le esaminá cu grige, de a le acomodá dupa pretensiunile relatiuniloru faptice sî inainte de a le indeplini dupa doctrin'a esperintiei.

Scopulu animiei Nóstre parintesci nu e numai o multiumire momentana, ci infiintiarea unoru institutiuni duratórie sî corespundiatórie scopului. Inainte de intemeiarea ordinei viitórie a diferitiloru rami a servitiului publicu Ne opresce chiemarea Nóstra de domnitoriu precum sî detorintiele câtra tóte popórele Nóstre a duce organismulu sustatoriu la ruinare, a impedecá rótele machinei statului, a schimbá o stare provisoria cu alt'a, sî prin acést'a, a clatiná in cercuri mai departate odichn'a inceputa a spiriteloru. Representantii tierei inca sentiescu greutâtile trecerei, sî in asta privintia in locu de legalitatea rigorósa se dechiara pentru respectarea cuvenintiósa a relatiuniloru.— Dela ei aterna a micsiorá greutâtile cari se opunu nesuintieloru Nóstre parintesci indreptate spre restituirea constitutiunei loru, déca su-aplecati a intórce o mesura mai mare a ecuitâtii la dejudecarea stârei presinte.

Nimenea n'a semtitu mai tare decâtu Noi pondulu greutâtiloru sî alu pedeceloru, cari s'au opusu nu numai in o directiune opului impaciuirei inceputu de Noi, totusi amu pasîtu, cu abnegare propria sî cu resolutiune tare, salutatu sî urmaritu de manifestârile pline de incredere sî insufletîte ale tierei, pre acestu terenu, pe care sperâmu cu incredintiare ca vomu intelní spriginirea prompta a demnitariloru sî representantiloru tierei, sî pentru aceea, câci precum vomu impartî glori'a succesului cu tiér'a, asiá va atinge sî greutatea respunsabilitâtii atâtu tiér'a câtu sî pre Noi.

In impregiurârile straordenarie de acum, singur'a posibilitate a aplicârei practice a continuitâtii de dreptu o vedemu intr'aceea, ca modificarea legiloru sa se intemple numai pre basea unei transactiuni dietali, a cârei statorire presupune colucrarea faptoriloru indreptatîti ai legelatiunei unguresci, un'a transactiune, rectificata prin testimoniulu istoriei, a cârei pagine dovedescu nu numai cu unu esemplu, ca in asemene giurstâri s'a observatu asemine procedura. Procederea acést'a cu atât'a e mai demna de urmatu cu câtu a fostu mai poterica cutrierarea, a cârei urmâri triste a le sterge, este scopulu staruintieloru nóstre comuni.

In acestu modu se va poté infiintiá contielegerea, se voru poté complaná greutâtîle sî ordiná tóte rapórtele acele, cari trebuiescu lamurite sî regulate, déca voimu sa astupâmu definitivu isvorulu incurcatureloru viitórie. Sentîmu sî Noi aduncu pondulu detorintieloru ce Ne apasa, sentîmu insemnatatea de dreptulu publicu a ungerei reg. sî santieni'a juramentului, prin care regele incoronatu promite, ca va sustiné constitutiunea nestirbata. Insa chiaru pentruca Noi nu tînemu incoronarea numai de o ceremonia solena nu Ne potemu invoí la restituirea atâtoru decisiuni legali, a câroru sustînere a o intarí prin juramentu Ne opresce insusi credinti'a Nóstra religiósa sî graiulu consciintiei Nóstre. Suntemu convinsi, ca demnitarii sî representantii tierei adunati in dieta voru recunósce in aceste sentieminte religióse a le Nóstre grati'a cea mai secura pentru sustînerea constitutiunei tierei.

Dupace actulu acest'a solemnu va pune, precum sperâmu, stavil'a clatinârei vietiei politice, vomu urmá fâra a Ne indoí graiului inimei Nóstre parintesci, carea e totdeun'a plecata a lasá sa domnésca grati'a sî fâra periclitarea liniscei publice vomu poté esercitá in deplin'a mesura celu mai nobilu dreptu reg. alu Nostru.

Cu privire la cererea pentru intregirea dietei care se referesce la Dalmati'a, cetatea Fiume sî acele tînuturi a câroru conchiamare se ordenéza prin V. art. de lege din 1848. cugetâmu a fi de lipsa a reservá desbaterea loru meritória pentru acelu tempu candu, in urm'a rescriptului Nostru reg. dela 27 Fauru a. c. indreptatu câtra diet'a croata sî slavona, Ni se voru susterne resultatele pertractâriloru dietali, de óre ce aceste cestiuni stau in legatura strinsa cu deslegarea fericita a relatiuniloru pendinti de dreptulu publicu a le Croatiei sî Slavoniei.

Cu bucuria amu primitu promissiunea casei magnatîloru, sî representantîloru, prin care „sunteti aplecati a respectá totdeun'a principiele ecuitâtii sî ale dreptâtii fatia cu tóte clasele popóreloru tierei fâra deosebire de religiune sî limba, sî anume voiti a garantá prin lege toturoru locuitoriloru nemagiari ai Ungariei tóte acele, ce in asta privintia poftescu interesele loru sî interesulu comune alu patriei.“

Intre detorintiele Nóstre de Domnitoriu cea mai placuta Ne va fi, déca vomu poté promová pe lânga sustînerea intregitâtii teritoriali a tierei realisarea acestui resultatu doritu sî de Noi, câci Noi salutâmu cu bucuria viua contielegerea pacica a toturoru locuitoriloru tierei sî armoni'a intereseloru loru sî Vomu fi totdeun'a gat'a a o spriginí sî inaintá.

Dela activitatea sî intielépt'a ingrigire a demnitariloru sî a representantîloru tierei aterna acum'a, a accelerá acelu momentu, in care Ni se voru asterne atari proiecte, cari stau in consonantia cu drepturile Nóstre de Domnitoriu cu esigintiele legali ale Monarchiei Nóstre cu dreptele pretensiuni ale tieriloru laterali.

Noi vomu numerá acelu momentu intre cele mai fericite a vietiei Nóstre candu vomu poté dîce cu consciintia liniscita, ca prin sanctiunarea reg. a acestoru proiepte, amu inaintatu bunastarea adeverata a Ungariei sî a toturoru popóreloru Nóstre sî amu pusu pétr'a fundamentale, pre care se va poté radicá in modu duratoriu bunastarea, securitatea sî poterea monarchici Nóstre.

Almintrea Ve remanemu cu grati'a sî favórea imp. reg.

Datu in capital'a tierei Nóstre Ungari'a, Bud'a la 3 Martiu o miie optu sute siase-dieci sî siase.

Franciscu Iosifu m. p.
Georgiu Majláth m. p.
Ioanne Barthos m. p.

Vilégu 20 Fauru.

Astadi avemu cu unu demnu sî evlaviosu invetiatoriu mai putînu, câci fostulu invetiatoriu alu Colnicului Ioann Popescu nascutu in Reciti'a muntana numai este, nu se mai numera intre cesti din asta viétia trecatóre. Elu unu idealu de invetiatoriu au trecutu in imperati'a spiriteloru; elu pré demnulu invetiatoriu au trecutu sa-si i-a cununa ostenelelor sele, la eternitate.

Ioann Popescu muri in 5 Fauru de mórte grabnica in anulu 38 alu vietiei sî alu 20-lea alu carierei sele cá invetiatoriu. Elu fù râpitu asiá dara de mórte din mijlooulu activitâtiei sele. Inmormentarea lui inca au fostu o dovéda de vrednici'a lui câci totu poporulu din Colnicu Reciti'a sî Dognecic'a montana au alergatu din tóte pârtîle spre ai dá onórea cea de pre urma. Patru preoti sî 10 invatietori au celebratu rugâciunile Ddieesci. In biserica sa ceti o cuventare a cârei motu din scriptura fù : Aduti aminte ca mórtea nu zabovesce. Sirachu 14, 12. Intre cei ce-lu petreceau erá sî scolarii lui.

O durere atâtu de adenca se esprimá in inimile toturoru incâtu cugetai ca fia-carele deplânge unu tata, unu frate séu unu sinceru sî intimu amicu.

Reposatulu lasà sî doi prunci dupa sine sî adeca unulu de 12 ani, ce se afla in 1 clasa gimn. in Lugosiu sî stâ sub purtarea de grija a ablegatului nostru pré demnu Aloisiu Vladu de Saliste, iara celu mai micu de 5 ani se afla la socrulu reposatului inv. Raicu Oprianu in Cacov'a.

Inv. Ioann Popescu au fostu unu barbatu sirguitoriu, au tipâritu table cu litere române, au scrisu multu au compusu map'a Europei s. a. Densulu prin portarea sî inaintarea in invatieturi au inaintatu sî in statiuni totu mai bune, de alta parte insa au fostu laudatu in mai multe renduri de intru fericire reposatulu Ilustr. Consiliariu de scóle sî Cavaleru alu ordin. Franciscu Iosifu pentru merite, Constantinu Ioanoviciu.

Fia-i tierân'a usióra sî amintirea vecinica !

„Zukunft“ dîuariu politicu pentru interese române sî slave va esî din 20 Martiu incolo in formatu mai mare, pre lânga pretiulu de abonamentu de mai inainte de 14 fl. 7 fl. sî 3 fl. 50 xr. pe anu, jumetate de anu sî pe patrariu de anu. Zukunft se ocupa de afacerile române in modu simpaticu discutandu-le in articuli de fondu sî in corespundintie originale dela diet'a din Pest'a sî din Ardélu. Recomendâmu asiá dara fói'a acést'a patriotîloru români spre a o spriginí cu abonamente câtu se póte mai numeróse. In fine adaugemu ca fói'a acést'a este unica intre foile vienese, care impatisé za cu interesele nóstre române sî carea au datu atâtea dovezi despre aperarea acelor'a sî e unic'a care ne face cunoscute nedreptâtîrile ce ni se facu sî publicului strainu.

Principatele române unite.

Bucuresci 23 Fauru.

Tóte spiritele la noi au fostu de vreo 24 de óre ocupate de institutiunea cea mare, frumósa, liberala sî natiunala a gardei natiunale. Nu scimu cum s'a fostu respanditu scirea ca s'aru fi formatu o majoritate in Adunare care aru fi otarita a respinge acésta binefacatória institutiune ! Pe câtu amu potutu aflá, au fostu in adeveru óre cari cerinti de opiniuni in Adunare, mai multu insa asupr'a oportunitâtii de câtu asupr'a principiului, dar, dupa o desbatere ce s'a facutu astadi intre comitatulu de delegati ai Camerei sî Ministrii, intielegendu toti ca situatiunea presinte cere imperiosu concessiuni reciproce, credemu ca suntemu destulu de bine informati spre a afirmá ca s'a primitu mai in intregulu seu proiectulu votatu de fost'a Adunare, sî ca, in siedinti'a Adunârei de Vineri, acésta institutiune binefacatórie va fi unu faptu implinitu. Acésta institutiune este atâtu de nationala sî atâtu de generala de guvernu, nu numai de cei mai insemnati locuitori ai Bucurescilor, ci inca sî decâtra cetatienii din judetie. Spre a dá o dovada despre acést'a, publicarâmu mai susu o depesie din Craiov'a. In sfersîtu, considerandu-o acum cá terminata, strigâmu sî noi cu cetatienii din Craiov'a : Traiésca Adunarea electiva ! Unu faptu inca mai are acésta Adunare a face, sî atunci va binemeritá dela Natiune. Acestu faptu este a dá natiunei sî o constitutiune, sî o constitutiune, in care principii dela 89 sa se transforme in fapte. Consiliulu de Statu elaboréza acésta mare siarta, sî Adunarea nu ne putemu indoí c'o va votá. Precumu se va vedé mai la vale, foile din Paris suntu sicure ca ne vomu aretá demni de protectiunea ce ni-a acordatu Franci'a. Adunarea actuale va face dar totu spre a mantîné la inaltîmea la care natiunea sî representantii sei se arata naintea lumei in dîu'a cea memorabila dela 11—23 Februariu.

Sciri particularie ce primirâmu chiaru astadi din Paris, ne spunu ca Franci'a, Engliter'a sî Austri'a mantînu cu staruintia dreptulu nostru de autonomia, neintervenirea nici unei puteri in afacerile nóstre, pe câtu tempu vomu mantîné ordinea sî ne vomu aretá demni de libertate, precumu sî convocarea puteriloru in conferintie, ba inca chiaru in Congresu. Dîuariulu La Patrie, adauge, ca aceste trei puteri, „suntu otarite a lasá poporulu românu de a dispune elu insusi despre destinârile sele.“ Dîuariulu L'Avenir National adauge : „Déca Comitele de Flandra nu va primí, poporulu românu aru avea unu mijlocu simplu spre a scapá de ori ce 'neurcatura; acést'a este a nu mai alege atunci pe nici unulu. Amu vediutu popóre guvernandu-se singure sî 'mplinindu fórte onorabile acésta afacere.“

L'Opinion National, care pâna la 23 Februarie sustîné fostulu guvernu, acum sustîne natiunea cu cea mai mare caldura. Ea spune ca dîuariulu dela Petersburg dechiara ca terâmulu nostru va fi respectatu de nu vomu rupe tratatele, sî apoi dîce :— „Déca tratatele suntu respectabile, espressiunea vointiei nationale este sî mai respectabile.“

Tóta lumea, dar, sustîne astadi ca puterile sa respecte vointi'a natiunale. Locoteninti'a Domnésca este otarita a nu céda nici unei pressiuni; armat'a, pe câtu va mai fi unu singuru omu viu, este otarita la rendulu seu a sustîné unirea sî dreptulu natiunei de autonomia. Natinea óre va ostení ? Nu. Românulu se lasa lenei pe câtu sta culcatu : candu insa se scóla, si-si sumete manecele, nu mai sefere rusînea. Din fericire nu suntemu amenintiati; misiunea nóstra acum este numa a fi linisciti, dar energici, sî a ne dá o constitutiune care se pue in pratica principiile dela 89. Acestea tóte le va face natiunea, guvernulu sî Adunarea, sî prin urmare, Romani'a de acumu este, sî va fi un'a sî nedespartîta, libera sî respectata. („Romanulu“)

Nr. 9—2 **Concursu.**

Pentru intregirea statiunei vacante de invatietoriu din Furlucu in Comitatulu Carasiului, protopresbiteratulu Lugosiului se escrie prin acést'a concursu.

Cu acésta statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale :

In bani gat'a 52 fl. 50 xr. v. a. in naturale : 10 metrete de grâu, 10 metrete de cucuruzu 50 ponti de lardu ; 50 ponti de sare, 8 ponti lumini, 8 orgii de lemne, 4 pentru invatietoriu 4 pentru scolari sî 2 jugere de pamentu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avé a-si inzestrá petitiunile loru concursuale timbrate cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna ací sî despre portarea loru morala sî politica, sî a le substerne Venerabilului Consistoriu alu diecesei Caransebesiului pâna in 10 Martiu a. c. calendariulu vechiu.

Din siedinti'a consistoriala tînuta in Caransebesiu la 3 Fauru 1866.

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Nru 19. ANULU XIV.

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Sabiiu, in 6|18 Martiu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. st pentru a trei'a repetire cu 3¼ cr. v. a.

Contemplâri.

II.

Mi se spune ca poporulu dela tiéra, se intielege, ca déca e ceva de reu apoi sub poporu e de a se intielege celu românu,— atât'a e de ignorantu sî de lenesiu, in câtu nici cu esecutiunea in spate nu e in stare de a plâti dârile séu contributiunile. Frumosu argumentu, insa ce sa-i faci, câci-lu audî dela ómeni ce se tînu de cei mai luminati sî cari au fostu chiamati sa ne luminéze sî pre noi. O dicemu acést'a nu din esperintia faptica, ci dupa laudele, care se trâmbita in diuaristica, cu scopu de a schimosí opiniunea publica despre români. Fâra de a vrea mi-vine in minte, la cele de mai susu, ca din Stiri'a de esemplu inca sa scriea despre lipsa mare de bani, despre restantii cu dârile si-mi cugetamu, ca óre ignoranti'a sî lenea românîloru din Ardélu pâna asiá departe se influintiéza?

Lenea spriginesce ignoranti'a si ignoranti'a lenea. Acestea suntu tare inrudite un'a cu alt'a, insa originea sî-o tragu din jugu, din apesare.

Acei frati, cari ne facu asemenea imputâri aru face mai bine sa cugete la trecutu sî la urmârile lui, sî apoi sa ne dea celu putînu buna pace, sa nu ostenésca atât'a cu inregistrarea pecateloru adeverate sî neadeverate sî cu trâmbitiarea loru, ci déca suntu, sa le deplânga sî indrepte cu noi, câci pâna in cele din urma, ori sî cum si-au sî ei pârticic'a, déca nu partea loru la acelea; cá sa tâcemu de neajunsele sî de pecatele loru proprii. Iara déca se intereséza in adeveru de binele nostru, la ce se punu unii intr'unu chipu altii in altulu curmedîsiu in cale-ne? De ce ne denéga dreptulu de a fi representati cum se cade in comune, in diete s. c. l. De ce in locu sa ajute, cum s'aru cere dela cei intelectualminte cu mai multa putere decâtu noi, ni se presentéza totu numai cu pretensiuni ce mirósa a privilegii din trecutu, ce ni-aru face cá noi cesti pretinsi simpli sî fâra cultura in naivitatea nóstra sa credemu, ca aru avé niscari temeri de noi. Sî eaca mai candu „Kolosvári Közlönyi“ nu se putù suferí pâna nu-si esprimà temerea, ca noi o sa plecâmu in locu de Pest'a, la Bucuresci, iara Herm. Ztg. infiorandu-se de acésta idea, intréba cu mare ingrigire, ca óre asiá sa fia? óre nu vomu deminti noi acést'a? La amandóue acestea li amu respunde prea modestu: „Filipe! de atâtea sute de ani esti cu noi sî tu acum intrebi ca óre sa plecâmu noi la Bucuresci?“ A purtá cu cea mai mare rivna sî de multe ori sî resemnatiune greutâtile tierei, a veghiá, a sangerá pre campii bataliei pentru dens'a, se vede ca nu suntu destule arguminte de credintia, sî asiá ni punemu de nou intrebarea, ca óre ce s'aru mai puté cere dela noi? care aru mai fi sî altu modu de a convinge pre confratii nostri, câtu suntemu noi de cu alipire câtra patri'a nóstra sî câtra Domnitoriulu ei?

E tristu dar adeveratu candu trei séu patru frati cauta asiá cu neincredere unii câtra altii, candu audi pre unulu afurisindu opincile romanului, pre altulu preferindu pintenii magiarului sî alu treilea despretiuindu ciobótele altui'a séu póte sî pre ale sele proprii. Câci in atari impregiurâri ne certâmu de lucruri mici, schimbandu-le cu interese mari. O domniloru! de ne vomu ocupá inca multu tempu de incaltiamintele nóstre, in intielesulu de pân' acumu, mi e tare téma, ca in fine ne vomu pomení intr'o dî toti desculti, fâra de a puté inculpá pe cine-va ca ni le-a trasu pre acelea din picióre.

Noi,— intielegu pre cei luminati sî neluminati din tiéra, — credu ca aru fi bine sa nu cautâmu la ce purtâmu pe piciórele nóstre, ci la ce trebue sa pórte fia care in anim'a sî mintea sea, pentru tiér'a sea, sa cautâmu, cá sa ne ajutâmu imprumutatu unii pre altii, privindu-ne de membrii aceluiasi corpu sî de fiii aceleasi tieri, sa nu cautâmu dupa coalitiuni, prin care sa ne incurmediesîmu interesele unii altara, ci sa fia o aliantia intre toti, pentruca cautandu cu deamenuntulu prin poporu dieu! trebuie inca multu, sî la unii sî la altii pâna candu vomu putea dice, ca avemu civilisatiune de prisosu, cá sa o potemu comunicá mai departe.

Atunci numai are níme lipsa de resistintia sî de passivitate, pentruca sa le dobandimu— resultatele loru naturale. Atunci unii vomu fi feriti de celu d'antâiu pecatu de mórte (trufia), altii nu vomu mai avé ocasiune a fi inculpati de alu sieptelea (lenea) sî cu totii vomu uri pe celu mai reu dintre tóte — invidi'a.

Evenemінte politice.

Sabiiu in 5 Martiu.

„Wiener Zeitung“ in partea sea oficiala aduce urmatórele:

„Majestatea Sea c. r. Apost. prin pr. in. hârthia de cabinetu, 31 Ianuariu a. c. s'a induratu preagratîosu a investí pre camerariulu pr. in. Aceleiasi, comitele supremu alu comitatului Clusiului, Ludovicu bar. de Josika, cu demnitatea unui consiliariu intimu, fâra taxa.“

Adres'a séu mai bine proiectulu de adresa la rescriptulu din 2 Martiu s'a cetitu in 2/14 Marti in cas'a deputatîloru. Acesta promite a se ocupá de acea parte a rescriptului, care se referesce la afacerile comune sî la revisiunea legiloru din 1848, deodata cu lucrarea la proiectulu de afacerile comune. Dupa acést'a urméza motivarea rugârei: cá faptice sa se aplice continuitatea de dreptu.

Dupa ce se provóca la esemplele lui Leopold I, Leopold II sî a Imperatului Franciscu, carii au restatoritu totudeun'a necondiţiunatu constitutiunea Ungariei, trece proiectulu de adresa la passulu in care dîce Imperatulu, ca diet'a sa afle chizasî'a cea mai sigura pentru constitutiunea tierei in simtiemintele sele religióse sî respunde, ca déca aru fi problem'a dietei sa lucre numai pentru sustînerea constitutiunalismului unei generatiuni, atunci aru fi multiamiti cu acésta dechiaratiune individuala a Majestâtiei Sele. La passulu atingatoriu de juramentulu dela incoronare reflectéza proiectulu de adresa, ca sî regentulu ne incoronatu, in puterea legei de successiune, trebuie sa observeze legile sî constitutiunea, pentru ca altmintrea aru trebuí la venirea pe tronu a fia-cârui regentu sa se pacteze de nou. Dupa aceea se silesce proiectulu de adresa sa documenteze, ca regimulu respundiatoriu e o consecintia a legiloru din 1848 sî ca form'a regimului parlamentariu nu contradîce intru nimic'a sistemei municipali. In fine se róga proiectulu de adresa, ca Imperatulu sa elibereze tiér'a de ingrigirea ce o are pentru garantarea vietiei constitutiunale, carea redà tierei credinti'a, ca tóte cele ce se facu sî se decidu prin voi'a regelui sî a natiunei voru remânea sî pentru viitoriu sustatóre in fapta.

In siedinti'a din 15/3 Martiu s'au insinuatu dóue propuneri pentru compunerea unei comissiuni, carea sa lucre unu proiectu de lege in cestiunea natiunalitâtîloru.

Din Pest'a aflâmu mai departe, ca dupa diuariulu serbescu „Zastava“ aru fi decisu clubulu serbescu dela diet'a ungurésca a staruí cu totu deadinsulu, cá in comitetulu dietalu insarcinatu cu projectulu despre cestiunea natiunalitâtîloru, sa fia representate tóte natiunalitâtîle Ungariei. Despre clubulu slavicu sub conducerea consiliarului de curte Dobriansky se dîce, ca se va folosí de tóte mijlócele legale pentru realisarea egalei indreptâtîri a tuturoru natiunalitâtîloru Ungariei.

In Vienn'a suntu sî acum multi de credintia ca unu conflictu intre Austri'a sî Prussi'a e possibilu. Acést'a o aru intari sî amanarea espeditiunei japanese sî convocarea mai multoru autoritâti militare la unu consiliu. Oficierii de marina, câti se aflau in Vienn'a dupa spus'a diuareloru suntu chiamati toti la posturile loru.

Din Croati'a, dupa multe pro sî contra, ne spune N. Fr. Bl., ca din chaosulu celu mare de pareri s'a cristalisatu o partida mare liberala natiunala, carea in tempulu mai dincóce s'a intaritu nu numai prin membrii asiá numitei partide „de sine statatóre“, ci chiaru sî prin doi fosti membri ai partidei unionistice. Partid'a acést'a mare si-a inscrisu pre flamur'a sea: „paritate cu Ungari'a nici decum dualismu.“ Instructiunile deputatiunei tramise la Pest'a (a se asemená nr. nostru tr. Ev. pol.) suntu de natura de a pune la indoiéla resultatulu doritu din negotiatiunile intre Ungari'a sî Croati'a. Unu telegramu alu aceleiasi foi dîce, ca regimulu aru fi decisu amanarea dietei croate sî ca numai in Maiu s'aru aduná eara sî adauge, ca negotiatiunile intre Croati'a sî Ungari'a nu voru fi in Pest'a, ci in unu locu neutralu, póte ca in Vienn'a, Prag, Gratz, sî ca negotiatiunile au sa incepa dupa pasci.

Din **Berlinu** diuaristic'a oficiósa inculpa pe ministrulu austriacu de esterne, ca s'aru aflá sub influinti'a reuvoitoriloru Prussiei, sî deplange retragerea lui Rechberg, cá a representantelui aliantiei sî apoi incheia cu amenintiarea: „ca nu vomu stá locului la comand'a din Vienn'a, nici in cestiunea germana, nici specialu in cestiunea holsteiniana, asiá dara vomu merge singuri.“

Espectoratiunea acést'a se interpretéza intr'acolo, ca Bismark aru avé in cugetu de a pune pe regele la cale spre a conchiamá unu parlamentu germanu.

In legatura cu acestea cetimu despre miscâri insemnate de trupe in Prussi'a apuséna, despre alu 8lea corpu de armata se dice, ca aru fi avendu mandate, ca sa plece din garnisóna numai decâtu sî adeca la câmpu.

Siedinti'a cea d'antâiu la **Paris** in cestiunea româna s'a tînutu, la carea au luatu parte afara de Budberg toti representantii puteriloru sî adeca, pentru Austri'a princ. Meternich, pentru Prussi'a cont. de Goltz, Angli'a Lord Cowley, pentru Itali'a Nigra, pentru Turci'a Safvet pasia. Russi'a au fostu in absenti'a ambasadorelui representata de câtra Cicerinu, unu consiliariu alu ambasadei. Drouyn de Lhuys carele representa pe Franci'a este totu odata sî presiedintele conferintiei. Loculu de secretariu lu provede Tangère, ministru plenipotentiatu sî subdirectoru politicu in ministeriulu francesu de esterne. Dupa convoirea tuturoru, siedintiele voru fi secrete.

Ministrulu Drouyn sa fia fostu nemultiamitu cu rechiamarea agentelui românu Alessandri, dela curtea din Paris.

Din **Itali'a** se deminte scirea despre mobilarea de trupe, reducendu-se la conchiamarea reserveloru pentru esercitiele obicinuite.

In **Spani'a** starea de asedia inca nu s'a radicatu. Ministrulu Odonelu sa fia promisu de nou ca in scurtu tempu va fi in stare a o delaturá.

Din **Romani'a** ne spunu scirile telegrafice a diuarieloru vienese, ca camer'a a votatu legea pentru gard'a natiunala. De alta parte din Moldov'a sosescu sciri ingrigitóre. Asiá cetimu ca la Stefanu Catargiu s'a aflatu o intrunire carea se ocupa de unu memorandu, in carele avé sa se depuna: ca déca Romani'a nu va capetá de domnitoriu unu principe streinu, Moldov'a va alege unu principe din sinulu seu, separandu-se iarasi de câtra ceealalta Romania. Cost. Iepurénu, insa se dice mai departe, au ajunsu destulu de tempuriu, cá sa póta risipí clubulu sî sa nimicésca proiectulu fâcutu. Alte sciri diuaristice povestescu de unu delegatu alu guvernului provisoriu la Iasi, carele aru fi avendu instructiuni categorice spre sustînerea liniscei sî a ordinei. Ca suntu agitatiuni de afara din tiéra, nu se mai indoiesce nimenea. In urm'a unei ordinatiuni, suntu oprite tóte cluburile sî adunârile de poporu.

Revista diuaristica.

Punemu sub ochii publicului nostru inca urmatórea opiniune asupr'a rescriptului din 2 Martiu dupa „Reforma“, fóia septemanaria ce ese in Vienn'a.

Aceea dîce: Ca inca nu au disparutu sperantiele magiariloru sî déca aru fi acést'a nici unu politicu nu are sa se bucure de acést'a. Fiindu ca sperantiele popóreloru stau in legatura cu ale magiariloru este sînecesariu (de lipsa) ca sî ale acestoru din urma sa fia tiermurite. Nici unu poporu, carele voiesce libertatea sî esistinti'a Austriei nu póte tinde dupa isolare. Tóte popórele trebuie sa jertfésca câte ce-va din autonomi'a loru individuala pentru ajungerea sî sustînerea esistintiei sî libertâtiei imperiului.

Ori ce reuniune spre unu scopu comunu, invólva necessitatea, ca individulu singuraticu sa resemneze ce-va din scopulu seu individualu. Ungurii nu suntu legati numai prin sanctiunea pragmatica de celelalte popóre, dara sî prin legea mai inalta a necesitatei politice sî sociale. Ei nu trebuie sa se isoleze ci sa aduca sî ei jertfe comuniunei, cá sî celelalte popóre austriace.

Acésta e cu deosebire ceea ce pretinde Imperatulu in rescriptu cu tóta seriositatea, pentruca acést'a e scopulu principale, care sta in strinsa legatura cu esistinti'a imperiului. S'au facutu acést'a sî s'a trecutu preste problem'a referintiei Ungariei cu imperiulu, atunci celelalte tóte suntu usióre, câci remanendu fiinti'a Ungariei neatinsa, acést'a lesne se intielege cu regele seu despre referintiele interne.

Ca s'a primitu rescriptulu in unu modu surprindiatoriu sî fâra de aplaudâri nu strica nimic'a, pentruca se putea vedea inainte ca unu lucru asiá greu nu póte sa se faca numai intre veselii sî aplause permanenti, sî nici ca se potea asceptá, cá Imperatulu sa implinésca deadreptulu tóte cererile cuprinse in adresa.

Defaima purtarea foiloru centralistice cari cu ce-va mai naainte aru fi vrutu sa dea totu unguriloru sî acum dupa rescriptu aplauda iara ele in gur'a mare, „ca prin rescriptu se sustîne idea constitutiunei sî a imperiului“, ceea ce s'a fâcutu inca prin manifestulu din Septembre.

Vine apoi asupr'a unoru puncte singuratice sî dîce ca unu poporu monarchicu cum e celu ungurescu nu póte pretinde cá regelui seu sa-i fia legate mânile sî gur'a sî sa se supuna la aceea ce i se prescrie; mai departe juramentulu nu se póte privi numai de unélt'a juristica, ci de unu actu religiosu sî asiá nime nu póte cere unu juramentu numai pentru formalitate.

Rescriptulu da sperantiele cele mai bune de implinirea reáleloru dorintie a adresei. Trei puncte suntu, cari s'a denegatu cu totulu in rescriptu, pentru cari ungurii de siguru, déca voru impacarea, nu voru pregâti regimului perplesitâti. Acestea suntu: palatinulu, gard'a natiunala sî nedisolverea dietei inainte de statorirea bugetului.

Punctulu celu din urma e celu mai momentosu; decâtu regimulu tocm'a pentru ca statorirea bugetului e unu ce de insemnatu pentru densulu, ne silitu de nici o lege se va silí din tóte puterile a nu lasá sa vina lucrulu la disolvarea dietei pâna atunci pâna candu nervus rerum nu-lu are asiguratu din partea dietei. Constitutiunile nu trebuie sa semene tractateloru de pace, nici sa normeze articuli de resboiu (Kriegs artikel), cum aru fi sî cu respectivulu paragrafu din legile de 1848, care se vede a avé inaintea ochiloru numai conflicte resboióse intre parlamentu sî regimu. Lucrulu mai deaprópe privitu, arata ca in asemenea casuri paragrafulu putînu va decide, ci mai multu puterea fisica ori morala a parlamentului séu a regimului. Paragrafulu e dara mai multu teoria sî prac's'a de multe ori nu-lu baga in séma. De alta parte monarchulu inca are dreptu de a amaná séu a disólve parlamentulu, dar sî acestu dreptu aterna de multe-ori dela impregiurâri.

„Tînemu tare de speranti'a, ca cerintiele practice voru invinge tóte greutâtile teoretice. Tóta lumea sî istori'a lumei va testá Imperatului Franciscu Iosifu, ca elu fatia cu Ungari'a au fâcutu totu ce s'a pututu face din partea unui monarchu in impregiurârile de fatia.“

Este la representantii Ungariei, sa-si plinésca sî ei detori'a, cá sa póta stá fatia la judecat'a poporului propriu, a lumei civilisate sî a istoriei lumei.

Laudabila comissiune electorala pentru cerculu de alegere Sabiiu!

Românii din scaunulu Salistei nu potu luá parte la alegerea deputatîloru pentru diet'a de fatia din Pest'a din urmatórele motive:

1) Locuitorii scauneloru Seliste sî Talmaciu stau numai sub administratiunea scaunului Sabiiu, suntu insa eschisi cu totulu dela folosirea drepturiloru politice sî municipali, — nu suntu representati in adunarea scaunala, nu iau parte la alegerea deputatîloru pentru universitatea sasésca, — sî nu sciu asiá dara cum sî dupa care lege suntu alâturati astadata la scaunulu Sabiiului. —

2) Transilvani'a este tiéra autonoma cu diet'a ei propria, pâna acum nu s'au subordinatu Ungariei nici nu s'au unitu cu acést'a.— Art. de lege II din an. 1848 fâcutu prin terorismu sî machinatiuni in tempulu revolutiunei, in contr'adîcere cu legea fundamentala de statu a Transilvaniei, protestatu de tóta natiunea româna sî desaprobatu de natiunea sasésca stà in contr'adîcere cu principiulu egalei indreptâtîri politice natiunali, cu principiulu dreptei representatiuni a tuturoru claseloru de poporu in diete, nu are potere morala de viétia, nu este lege perfecta, fiindu ca nu au trecutu prin tóte fasele legislatiunei sî din caus'a acést'a nu au fostu nici odata sî nu este astadi lege obligatóre pentru Transilvani'a, — sî chiaru candu acel'a aru fi fostu lege obligatóre acum aru fi stersu legile valide ale dietei din anulu 1863/4, aru fi stersu sî anulatu prin Maiestatea Sea, care au sanctiunatu aceste legi sî care cu tóta ocasiunea s'au induratu a dechiará ca nu póte recunósce acestu art. de lege valida, obligatóre séu folositóre. —

3) Noi nu amu luatu parte la alegerile adunârei din Clusiu 1865, care noi nu o putemu cunósce de legala sî care tocm'a au esoperatu chiemarea Ardeleniloru la Pest'a. —

4) Nu voimu sa cugete séu presupuna cine-va, ca noi amu fi recunoscutu in facto uniunea Transilvaniei cu Ungari'a. —

5) Suntemu convinsi ca retînerea Românîloru dela alegerea deputatîloru pentru diet'a din Pest'a, sî cu deosebire retînerea Românîloru din scaunulu Sabiiului, — care la diet'a transilvana din an. 1863/4 erau representati prin **tre i** deputati români (Seliste, Tâlmaciu sî Resînariu:) iara la adunarea din Clusiu 1865, sî astadi la diet'a din Pest'a chiaru voindu sa aléga nu potu nici bateru cu unu deputatu reesî, — nu se va privi cá unu actu de neomagialitate séu neloialitate fiindu ca credinti'a Românîloru câtra tronu sî patria este destulu de cunoscuta. —

Sî ne rogâmu asiá-dara cá laudabil'a comissiune electorala sa binevoiésca a aduce acésta dechiaratiune a nóstra la pré inalt'a recunoscintia a Maiestatei Sele pré induratului nostru Imperatu sî mare Principe, — câruí'a totudeun'a vomu remânea cu omagialitate credinciosi sî supusi. —

Saliste 1 Martiu 1866.

In numele tuturoru alegatoriloru din scaunulu Salistei.

Inca ce-va despre alegerile din comt. Albei super.

In privinti'a alegerei adóu'a de deputatu pentru cerc. inf. alu comitatului Albei de susu primimu urmatórea incunosciintiare:

Sambeta adeca : in 10 Martiu a. c. pre la 4 óre dupa amédi trecendu prin Bui'a amu primitu sciri, ca unu domnu a umblatu prin tóte satele unui cercu, sî au adunatu pre toti romînii cu censu de 8 fl. 40 xr., li-a datu beuturi, li-au tramisu carausi, ba li-a datu sî câte 1 fl. Dumineca in 11 Martiu i-a adunatu pre toti in B u i 'a, sî de acolo au plecatu cu toti rómânii nostri pre valea Buiei in josu câtra Sieic'a mare spre a-si luá calea câtra E-besfaleu, loculu alegerei de deputatu dietale, ducendu cu sine stégu de u n i a. Vedî ! acum sciu ca s'a dusu românii la alegeri, nu cá in rendulu trecutu, candu amu fostu sa alegemu pre D. R o m a n u !

Aru fi de doritu, déca cine-va si-aru luá stenéla a descrie fidelu totu decursulu alegerei acestei'a, cá sa avemu ocasiune a petrunde mai aduncu in caracteristic'a vieliei constitutiunale. X.

Alegerea de deputatu in comit. Hunedórei.

Comitatulu Huniadîloru, leaganulu corviniloru óre se mai póte numí vatra a atâtoru sute de mii de romani, de dupa representatiunea de adi ?! Óre se mai contâmu la intórcerea atâtoru familii nobile perdute pentru natiune? Óre se mai sperâmu vreunu momentu candu fratii magiari se fia drepti ?!

Culpabil'a ignorantia, sî obsacrantismulu sfasietoriu de anime ce au semanatu sî cultivatu portatorii civilisatiunei moderne, fiii urzitoriloru de dreptulu istoricu la o multîme de familii nobile de natiunea româna, nu ne indreptatiescu a mai sperá candu-va sub impregiurâri cá cele de adi, a ajunge scopulu ce urmarimu !— Candu o mâna de magiari cu promisiuni desierte, sî totu feliulu de mijlóce iertate, sî neiertate, seducandu aceea nobilime seraca sî necapabile, voru a dovedí inaintea cui ? ca acestu comitatu ce numera aprópe la 200, mii români— sî abiá vr'o 4 mii magiari — e representatu prin doi ablegati magiari de colorulu ultraistiloru— sî nici unu românu ! Dumnialoru sciu cine i-au alesu, sî credu ca nu voru cere dela noi sa li documentâmu, ca densii representa abiá vr'o cate-va comune de nobili, sî nici de câtu pe romanii ce facu majoritatea absoluta in comitatu, câci din representantii celoru 300 de sate, sî dintre censalisti, 'lu intrebâmu noi, sa aiba bunatate Dlu deputatu alu nobililoru a ni spune, carii l'au ingreuiatu cu misiunea ?— pe candu noi scimu ca nici unulu !

Vedeti Dloru ce face o lege nedrépta ? Ca o majoritate a locuitoriloru remane cu totulu nerepresentata, pe candu cei 4 mii de nobili suntu representati prin doi deputati !

Din aceste se potu convinge dimpreuna cu scriitoriulu articulului din „Kol. Közl.“, ca alegatorii romani in 63 n'au sciutu de exista unu fondu disponibilu a ministrului Schmerling, sî ca in 66 amenintiârile feliurite nu i-au spariatu intru nimicu, ear vinarsulu impartîtu din generositatea Dlui candidatu— afara de familiele cele nobile, pe cari le-au dedatu Dumnialoru spre acésta coruptiune din tempii de auru ai constitutiunei avitice— nu si-au castigatu alti inchinatori !

Aru fi o virtute candu aru recunósce; sî credu ca aru fi acumu sî tempulu a prevedé ca acestu modu de generositate a Dloru candidati e numai spre demoralisarea poporului, sî inca a poporului nobilu din mijloculu cârui'a multi din DLoru au esîtu, sî au trecutu acolo unde suntu sî ii vedemu astadi.

In 63 de vreti sa fiti drepti, trebuie sa recunósceti ca n'au fostu nici o coruptiune, nici o amagire, câci acei'a cari au votatu atunci pentru romani au remasu constan î cá soldatulu pusu la santinela, ear acesti'a ce v'au alesu astadi, sî atunci — câti au avutu dreptulu dintre ei— totu pentru Dvóstra au votatu— numai catu atunci legea de representatiune erá asiediata pe principiulu celu sacru alu egalei indreptatîri, pe candu astadi capriciosulu dreptu istoricu au resturnatu principiulu acel'a divinu— sî representatiunea e redata fiiloru nobililoru, ce-si aróga drepturi castice, spre a-si puté cumperá opinci din banii remasi dela vâmi, finanti, sî alte greutâti cari dupa ei, au se remana cá in trecutu proprietate perpetua a bietului tieranu. —

Oh santa dreptate ! Candu va vení imperati'a ta ?!

Vedeti Dloru ! aceste suntu amagiri, nu cele din 63. Candu bietulu Preotu romanu numai de spunea in poporu numele candidatului, indata se inferá cu numele de agitatoru, sî mai scie Ddieu ce ! pe candu in 66 suntu iertate tóte agitârile sî candidatulu are campu liberu ori cu ce mijlóce a trage in partea s'a pe alegatori, facendu-se prin aceste meritatu inaintea adoratoriloru dreptului istoricu, séu mai bine dreptului suprematisatoriu.

Onoratulu publicu cetitoriu si va aduce aminte de cele petrecute la 29/17 Ianuariu in adunarea comitetului comitatensu dupa cele impartasite totu in acestu diurnalu, cum ni-au insielatu o partida— nu sciu a cui se o numimu,— carea la alegerea pentru diet'a dela Clusiu 'si eluptase victori'a— atunci candu noi vediendu-ne intr'o minoritate neconsiderabile in comitetu, n'amu voitu á ne demite la votare pentru impartirea ori remanerea unui cercu de alegere in comitatu— atunci dicu ni-a incuragiatu a pasí la unu compromisu votandu cu noi pentru dóue cercuri, ca in cerculu dincóce se reesîmu noi cu unu deputatu romanu, in carea sperantia ni-a animatu sî in care propusu ni-a spriginitu pâna in diu'a alegerei 5 Martiu 21 Februariu — candu ne-au fâcutu sa ne desbetâmu, sa ne desamagimu, audîndu pre cei mai mari antagonisti, pronuntiandu numele cunoscutului ultraistuMa kray Laizlo, de a cârui nume mai inainte nici a audî nu voira.

Cá sa fia mai siguri de reusîtu pe diu'a intâi'a de alegere 5 Martiu au renduitu Comun'a magiara Zseledintiu carea din departare de 3 mile pe 6 óre diminéti'a se afla la loculu de alegere — de-sî acésta comuna era in unulu din cele trei cercuri procesuali renduite pe a dóu'a dî 6 Martiu; carea comuna in urmarea compâtimirei escitate prin oratiunea unui „hös atyafi“, membrii comissiunei de natiunea magiara au fostu destulu de generosi a demite la votu acésta comuna inainte de tempu, carea au fâcutu celu mai bunu inceputu, urmandu-le tóte comunele nobile ce au urmatu in aceea dî — sî inca nobili din regimentulu românu de granitia, cari de-sî voru dobendí drepturile preavute, atunci de buna séma va trebuí sa easa cu arm'a pe umeru la cordonu, acolo unde sciu ci ca mergea, inainte de 48, — fiindu sî acest'a unu dreptu a loru pe care l'au pierdutu in togmai cá iobagiulu cele 3 dile in septamena. — noi dar astadi numai avemu nobili români, afara de cei din opidulu Dobr'a, sî câte va familii din giurulu Dobrei, câci celalalti toti au desiertatu, sî ai primí indereptu cu privilegiele ce-si insusiescu nici ca aru fi oportunu, remâna acolo pâna se voru desbracá de ele, câci natiunea româna nu da nimerui privilegii sugrumatóre de libertatea cetâtieniloru. — Deputatii de astadi suntu ai acestoru nobili, dar nici decâtu ai româniloru din Comitatu cari toti pâna la unulu au votatu pentru candidatulu românu, carele intrunesce in sine la vr'o 800 de voturi necumperate ci cu sinceritate concrediute.

Vorbescu multi ca pe Dlu Makray l'aru fi costatu ce-va acésta popularitate . . noi nu vremu sa scimu de acelea ! Scimu sî noi ca in mai multe locuri se adapau bietii nobili cu spiritulu vinarsului sî altele cá aceste, dar apoi aceste suntu virtuti, candu cine-va ajutora pe deaprópele de l'aru sî omorî cu omenia; au mai sî infricatu pe unde au potutu, numai cu aceste nu iau pré succesu. Scrisórea alaturata va puté convinge pre cei necredinciosi ca Dlu Makray si-au incercatu noroculu sî intre representantii comuneloru, ca sa nu póta dîce cine-va, ca la acestea nu aru fi avutu popularitate — dar semtiulu celu adeveratu alu poporului nu se póte asiá lesne innecá, sî pe Iudii vendiatori ii proscrie spre osend'a lora.

In modulu acest'a au decursu alegerea deputatului in cerculu alegatoriu dealungulu Muresiului in Comitatulu Hunedórei in tempu de 4 dile un'a dupa alt'a cu resultatulu in favórea fratiloru magiari, sî cu caderea nóstra — cei ce voru sci mai multe despre cele intemplate voru suplini acésta corespundintia neconsiderandu ací intru nimic'a cele intemplate sî petrecute in cerculu Hatiegului unde numai atât'a scimu, ce erá sî de prevediutu, ca de deputatu au reusîtu contele Kun Gothard iara nu Par'a carele nu sciu cum ajunse prin tóte jurnalele de deputatu inainte de tempu. Câci Domnii nostri au intorsu mantau'a, nu dupa ventu, cí cá sa li se vada imbracamintea de „Atila“ sî cá sa nu li se póta imputá ca adi inca cá la diet'a trecuta adeveratii fii Arpadiani se prefereaza in favórea unoru creatiuni de adi de eri intrati in soldulu loru sub nume de renegati.

Se fia convinsa aceea partida dela 29/17 Ianuariu ce si-au jucatu festa cu romanulu celu sinceru, ca mai multu nu-lu va duce pe ghiatia;- in zadaru se incérca a-si escusá insielaciunea prin aceea ca noi ne-amu candidatu pe acel'a, cu carele ca nu consimte poporulu. Unu Moldovanu consiliaru de curte, ori altulu, tocmai asiá aru fi cadiutu precum au cadiutu Protopopulu de Crainicu— celu putinu ast'a e convingerea nóstra, dupa cele ce le-amu vediutu.

T u r d'a 8 Martiu. C o m i t e t u p e n t r u a s t r i n g e a j u t o r i u p e n t r u c e i s t r i m t o r a t i d e f ó m e d e p r e c a m p i a. Noi romanii din comitatulu Turdei amu datu cerere la comitele supremu sî indata amu sî castigatu concessiune de a ne organisá intr'unu comitetu, care se aiba missiunea a misiá tóte fâra intardîare spre a aduná mila sî contribuiri de prin totu loculu sî dela toti induratorii, spre a intinde unu ajutoriu tempuriu sermaniloru cercetati de fómete de pe campia; sî pentru cá activitatea nóstra se nu fia tiermurita numai intre romani, amu primitu in comitetu sî unguri, pentrucá incordârile nóstre se aiba cu atâtu mai bunu resultatu. Noi in 1863 amu intinsu ajutoriu la cei cercetati de fómete in Ungari'a singuru numai din comitatulu nostru cu vre-o 5000 ferdele de bucate sî aprópe la 1000 f., ear ajutórele din tóta tiér'a voru fi suitu la dieci de mii deaceea sî noi sperâmu, ca sî Ungari'a nu va dá uitârei a ne intórce imprumutulu in nenorocire. Pericolulu e fórte mare de a se sarací bietii plugari pentru totdeun'a, fiinduca suntu constrinsi a-si vinde mosiele pe pretiu bagatelu, numai sa-si astempere fómea.

Fratiloru de prin tóte unghiurile ! Caus'a e sî natiunala, fiindca Campi'a e locuita mai tóta de romani, aideti se dovedimu fratiloru nostri, cumca simtîmu dorere sî compatimire naturala, pentru nenorocirile loru.

Se convingemu poporulu romanu, ca in fratii loru afla celu

mai securu spriginu in nenorociri. Déca sunteti capitalisti alergati cu o parte din prisosulu Dvóstre cu imprumutâri pe ipoteca de pamentu destulu desigura sî sa ne indemnâmu unii pe altii a intinde ajutoriu tempuriu acestoru strimtorati de sórte. Comitetulu constà din 12 români sî 12 magiari, sub presiedinti'a comitetului S. b. Georgiu de Kemény, vice presiedinte Alesandru Szigethy, — Dr. Ioanne Ratiu notariu sî Nic. Nagy, v.-notariu, Ioanne Campénu sî Ladisl. Ratiu. In sied. din 11 decise comitetulu a se tramite asta

Provocare la marinimitate!

Campi'a Ardélului, care altadata a fostu canaanulu tierei, se lupta astadi cu cea mai mare fómete din causa ca de vre-o 2—4 ani a avutu un'a recólta fórte rea.

Intru adunarea mijlóceloru spre alinarea acestei fómete s'a organisatu in comitatulu Turdei, de a cârui jurisdictiune se tîne o mare parte a campiei, unu comitetu cu locuinti'a in Turd'a, care apelésa la simtiulu de umanitate sî compatimire a tuturoru locuitoriloru patriei, a confratîloru din Banatu sî tiér'a ungurésca, cá sa binevoiésca prin ori ce ajutórie a-si dovedí compatimirea câtra confratii loru muritori de fóme. Grabnic'a ajutorare a acestoru lipsiti e un'a intrebare de vietia atâtu pentru presentu catu sî pentru venitoriu.

Ajutórele banale se potu tramite ori deadreptulu, ori prin respectivele redactiuni la susatinsulu comitetu.

Numele tuturoru ajutatoriloru se voru aduce la cunoscintia publica prin Gazetele patriei.

In urma suntu rogate tóte redactiunile a reproduce acést'a provocare in pretiuitele loru foi.

Turd'a 11 Martiu 1866.

Comitetulu pentru lipsitii din campia comitatului Turdei. „G. Tr.“

Dupa ce amu vediutu in tóte dîuariele patriotice atare provocare nu amâ intârdîatu sî noi a dá locu celoru de mai susu in cestiunea ajutorirei celoru lipsiti sî cu nrulu viitoriu vomu sî publicá ajutórele depuse la acésta redactiune.

Publicarea

Sumeloru incurse la fondulu Asoc. tranne dela siedinti'a Comitetului tînuta in 6 Fauru a. c. pâna la siedinti'a Comitetului din 6 Martiu a. c.

1) D. c. r. Capitanu in pensiune Ludovicu Romanu au tramesu la cas'a Asoc. tax'a de m. ord. pre an. 1865/6 in suma 5 fl.

2) D. Protop. sî directoriu seminariale Ioane Hanea a datu la fondulu Asoc. o obligatiune urbariale tranne nr. 27,833, sunatória despre 100 fl. v. a. cu cuponii resp. dela 1 Iuliu a. c. facendu-se prin acést'a m. ord. alu Asoc. pre viétia.

3) D. Notariu din Poiana, Nicolau Ciugudanu a tramesu la fondulu Asoc. cá taxa de m. ord. pre an 1864/5 5 fl.

4) prin Rvd. D. protosingelu Nicolau Popea s'a administratu la cas'a Asoc 10 fl. v. a. anume: a) dela Rvd. D. protop. gr. or. in Dobr'a Nicolau de Crainicu tax'a de m. ord. pre an. cur. 1865/6 5 fl. v. a. b) dela D. Jude procesuale in Dobr'a Alessandrude Crainicu taxa de m. ord. pre an. 1865/6 5 fl. sum'a 10 fl. v. a.

Dela Secretariatulu Asoc. tranne române.

Sabiiu in 6 Martiu 1866.

Publicatiune

privitóre la estradarea nóeloru filere de cuponi la obligatiunile de desarcinarea pâmentului in Ardélu.

Cu prim'a Iuliu 1866 vine a sa esolví celu din urma cuponu alaturatu la obligatiunile de desarcinarea pamentului pentru Ardélu, prin urmare se arata necesitatea de a provedé aceste obligatiuni cu nóue filere de cuponi se aducu la publica cunoscintia urmatórele dispusetiuni:

1) Estradarea nóueloru filere de cuponi se incepe cu 1 Iuliu 1866.

2) Filerele de cuponi, se potu primí nu numai la cas'a fondului pentru desarcinarea pamentului din Sabiiu, dara sî in Vienn'a la Sectiunea II-a a casei centrale c. r. de statu (Cass'a pentru depositele statului), mai incolo in casele provinciali, ce fungéza ca casele fundeloru pentru desarcinarea pamentului, sî anume in Linz, Salisburgu, Gratz, Klagenfurt, Laibach, Innsbruck, Prag'a, Brünn, Troppau, Görcz, Triest, Parenzo, Lemberg, Krakau, Czernovitz, Bud'a sî Agram, in fine la cas'a provinciale c. r. din Temisiór'a, la casele feliali c. r. din Posionu, Siopronu, sî Casiovi'a, sî la cas'a colectiva c. r. din Oradea-mare.

3) Déca voiesce cine-va a primí filerele de cuponi dela 1 Iuliu 1866 incependu la cas'a fondului de desarcinarea pamentului din Sabiiu, suntu spre acestu scopu a se produce la cas'a numita, obligatiunile in origine, sî cas'a va estradá filerele de cuponi pe lânga adeverintia de primire ne timbrate, déca in contr'a estradârei nu vá obstá vre-o pedeca, tot'odata insa va face estradarea vederatu pe obligatiuni.

4) Déca voiesce cine-va a primí filerele de cuponi la vre-un'a dintre celelalte casse numite intr'alu 2-lea punctu, atunci dela 1-a Iuliu 1866 incependu suntu a se predá obligatiunile originali pe lânga o consignatiune scrisa in triplo la aceea casse, dela care voiesce a primí cuponi. Cass'a acést'a va pune pe obligatiuni clausula despre insinuarea fâcuta, redandu obligatiunile respectivei pârti, va requirá cass'a fondului de desarcinarea pamentului din Sabiiu pentru tramiterea filereloru de cuponi, sî primindu-le aceste, — déca nu va obstá vre-o pedeca le va estradá respectivei pârti pe lânga produceroa din nou a obligatiuniloru originali sî pe lânga o adeverintia de primire netimbrate sî rebonificarea speseloru facute cu tramiterea filereloru, facendu-se estradarea filereloru de cuponi pe obligatiuni evidenta.

Tax'a se va demesurá pentru fia-care speditiune pelânga tax'a fundamentala nestramutavera de 15 xr., cu o jumetate din porto tarifale dupa pretiu.

5. De altmintrea acei'a, carii voiescu a-si primí filerele de cuponi la cas'a de depositele statului din Vienn'a (Singer strase edificiulu bancalu) se potu adressá la cass'a acum numita in restempulu dela 1-a Februarin pâna la finea lui Aprile 1866 pe lânga producerea obligatiuniloru, originali sî a unei consignatiuni simple.

Prin insinuarea facuta in restempulu acest'a se dispenséza respectivulu dela platirea taxei defipta in punctulu alu 4-lea sî estradarea filereloru de cuponi in urm'a insinuâriloru facute in restempulu susu amintitu se va incepe cu 1-a Iuliu 1866 pe lânga producerea din nou a obligatiuneloru originali sî a unei adeverintia de primire netimbrate.

Daca insinuarea nu se face in terminulu de trei luni mai susu scrisu, atunci dela 1 Iuliu 1866 incependu au se aplice dispositiunile de sub punctulu alu 4-lea.

6. In privinti'a aceloru obligatiuni, care se afla ipotecate séu depuse la banc'a natiunale austr. prinv. din Vienn'a ori la filialele acelei'a va ingrigí banc'a natiunale, resp. filiala ei pentru castigarea nóueloru filere de cuponi, déca partid'a o va cere acést'a.

7. Pentru castigarea filereloru de cuponi la obligatiunile care se afla la comisiunile resp. la oficiele orfanali sî in pastrarea la judecatorii, le sta de regula respectiviloru administratori ai averei, câror'a sî de altmintrea li se estradéza cuponi la tempulu de pletire in voia de a-si esperá tempurariu estradarea obligatiuniloru deposite spre scopulu de a castigá filerele de cuponi cele nóue resp. de a face insinuarea prescrisa; numai in privinti'a aceloru obligatiuni sî anume acelor'a care se afla in Ardélu in depositu, a câror'a cuponi la tempulu platirei s'au obicinuitu a se realisá de câtra oficiele depositari suntu oficiele aceste indatorate a mijlocí estradarea filereloru de cuponi la cas'a fondului de desarcinarea pamentului din Sabiiu pe lânga producerea obligatiuniloru originali.

8. Blanquetele pentru consignatiuni se voru estradá la respectivele casse gratis.

Dela cancelari'a reg. tansilvano-aulica.

Nr. 9—3 **Concursu.**

Pentru intregirea statiunei vacante de invatietoriu din Furlucu in Comitatulu Carasiului, protopresbiteratulu Lugosiului se escrie prin acést'a concursu.

Cu acésta statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

In bani gat'a 52 fl. 50 xr. v. a. in naturale: 10 metrete de grâu, 10 metrete de cucuruzu 50 ponti de lardu; 50 ponti de sare, 8 ponti lumini, 8 orgii de lemne, 4 pentru invatietoriu 4 pentru scolari sî 2 jugere de pamentu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avé a-si inzestrá petitiunile loru concursuale timbrate cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna ací sî despre portarea loru morala sî politica, sî a le substerne Venerabilului Consistoriu alu diecesei Caransebesiului pâna in 10 Martiu a. c. calendariulu vechiu.

Din siedinti'a consistoriala tînuta in Caransebesiu la 3 Fauru 1866.

Burs'a de Vienn'a.

Din 5/17 Martiu 1866.

Metalicele 5%	62 25	Actiile de creditu	139 40
Imprumutulu nat. 5%	62 85	Argintulu	101 90
Actiile de banca	724	Galbinulu	4 89½

Indreptare. In nr. 17. col. 1. sîr. 7 dupa „decâtu“ in unele esemplare au remasu cuventulu „parerea“ afara; la § 23 din prot. Asoc. e de a secetí 423 f., nu 42 f.

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 20. ANULU XIV.

Sabiiu, in 10|22 Martiu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Sabiiu 9 Martiu. Precum ni se spune din parte competente, Consistoriulu metropolitanu apelatoriu se va tiné in septemân'a dupa Duminec'a Stului Tom'a pentru prejudecarea si aducerea de sentintia finale in cause matrimoniale din Eparchiele Aradului si Caransebesiului, si apoi se voru celebrá si consultâri sinodali intre Archierei, pentru de a aduce la norma obiectele de mai mare insemnatate, care taia in viéti'a Ierarchiei intregi a Bisericei greco-resaritene de natiunalitate româna, si care trecu peste sfer'a activitâtii unui Metropolitu séu unui Episcopu, câci dice Canonulu: ca Episcopiloru unei natiuni se cuvine a cunósce pe celu dintâiu (Mitropolitu) intre densii, si a socotí pe elu de capu, si fâra sentinti'a lui sa nu faca nimicu de mai mare insemnatate, ci numai acele, care se cuvinu Episcopieloru sale, si sateloru celoru de subt ele. Dar nici Mitropolitulu sa nu faca nimicu de mai mare insemnatate fâra sentinti'a tuturoru Episcopiloru, câci asiá va fi concordia, si se va mari Dumnedieu.– Si asiá acestu Sinodu va fi alu patrulea la Mitropoli'a nóstra greco-resariténa de natiunalitate româna. Sinodulu I au fostu in 6 Martiu a. tr. pentru alegerea noului Episcopu alu Caransebesiului; alu II in 12 Augustu a. tr. spre publicarea intaririi alegerii sinodale si a denumirei préinalte maiestatice a Archimandritului Ioann Popasu de Episcopu alu Caransebesiului, si spre pregatirea celoru de lipsa pentru hirotonirea lui; alu III in 16 Augustu a. tr. ce cuprinde trecerea in viétia a Mitropoliei si Episcopieloru nóstre greco-resaritene de nationalitate româna, si ficsarea principiale a unoru obiecte bisericesci, scolari si fundatiunali de mai mare insemnatate. —

La istori'a cestiunei unguresci a natiunalitâtîloru.

(De unu slovacu.)

Sub acestu titlu diurnalulu „Zukunft“ aduce unu articlu, care nu va fi fâra interesu a-lu impartasi si lectoriloru nostri in urmatórele:

„In cas'a de josu a dietei Ungariei se afla deputati, cari 'si au datu cuventulu de onóre alegatoriloru sei slovaci si russini, cumca voru lucrá pentru egal'a indreptâtîre a natiunalitâtîloru Ungariei. Candu a ajunsu cas'a de josu la votarea respectivului pasagiu alu adresei, densii se paru a si fi uitatu promissiunea data. Espresiunea „magyar nemzet“ dupa opiniunea acestoru domni aru insemná complesulu tuturoru natiunalitâtîloru, si prin urmare n'aru eschide pre nici o natiunalitate a Ungariei. Totusi Lónyay si altii li-au datu a intielege destulu de csiaru, ca magiarii si astadi esprimara cu acelu cuventu chiaru acelu conceptu, pre care ei dela an. 1700 incóce se indatinéza a-lu impreuná cu acelá-si. Chiarificarea acestei impregiurâri e scopulu acestui articulu.

De óre ce operatiunile dietei din an. 1826 lamurescu mai bine espresiunea „magyar nemzet,“ voiu a atrage atentiunea toturoru impartasitîloru, la acelea-si.

In siedinti'a a XLIV din 28 Ian. 1826, se ceti elaboratulu gravaminelui limbei, in care se plangu asupr'a acelei impregiurâri, ca limb'a magiara inca n'a devenitu la universalitate oficiale si poporale in „tiér'a ungurésca“, si oserva, ca acestu reu (?!) e de a se ascrie nemarginirei limbei germane si slave. Suntu destule mijlóce si ocasiuni indemana, de a-si insusi limb'a magiara, de óre ce aceea acum de ani e prescrisa cá limba a instructiunei. Petitiunarii nu afla nici unu impedecamentu in universalitatea limbei magiare, nici chiaru in aceea impregiurare „quod copiosa nationum aliarum in regno hoc de gentium juveutus*) cercetéza scólele, de órece densii cugetau, ca tinerimea nemagiara de acum inainte are a studiá limb'a magiara cu acea diligintia, cu care studiá mai inainte pre cea latina. Se determina deci usulu universale alu limbei magiare pentru dicasteriele bisericesci si politice, incependu dela reg. locutiintia pâna le notariatulu comunale, si pentru tóte scólele, de la universitâti pâna la scólele comunali.

Acésta determinatiune pareá a atinge si pre slavii sudici, de aceea ablegatulu cetâtii Fiume in siedinti'a a LIV. din 11 Fauru protestà in contra-i cu o vorbire energica si pretinse, ca acesta determinatiune sa nu se estinda si asupr'a slaviloru sudici (de média di).

Totu in aceea siedintia la cuvintele din § 56 „quo periculoso huic alienarum linguarum (a celei germane si slave) torrenti limes ponatur“ presiedintele face motiunea, ca aceste sa se lase afara, observandu: ca acestu torinte (a aceloru lalte limbe) densului i se pare periculosu, ba acestu torinte l'au aflatu si strabunii in Ungari'a, fâra de a fi fostu causatu pâna acum tierei vre-unu periculu; de cum-va se va restringe insa cu forti'a, atunci va devení periculosu si acést'a cu atâtu mai vertosu, cu câtu ací nu e a se tratá numai cu unu idiomu singuratecu, ci cu concetatieni de limbe diverse, cu cari trebuie sa traimu in concordia, din care causa sa nu se aplice contra loru nici unu mijlocu astringatoriu (sila) in respectulu limbei. Totusi contr'a acestei vechi ratiuni intielepte se scolà deputatulu Siopronului si dîse urmatórele cuvinte caracteristice: „limb'a magiara nu e nici de câtu unu tesauru mai micu alu tierei, de câtu insa-si constitutiunea, si precum elu nu vre sa fia magiaru fâra constitutiune, asiá nu vré nici constitutiune fâra limba magiara! In fine dechiara: ca poporulu Ungariei de susu e de a se astringe si cu mijlóce silnice la studiarea limbei magiare, cá sa scia ca se tîne de acésta tiéra (magiara) si sa nu se plece câtre aceea alu câtreia idiomulu vorbesce; in fine dîse, ca nobilimea Ungariei de susu e de origine magiara **) si numai prin comunicatiune cu slavii s'au desmagiarisatu. (Va urmá.)

*) Din acestu pasagiu se vede, ca inca si atunci locuitorii nemagiari ai Ungariei se numeau „natiuni.“

Revista diuaristica.

„W. A.“ dîce ca judecâtîle date asupr'a adresei la rescriptulu din 2 Martiu suntu preste totu luate, reservate. Se vede ca lumea nu e aplecata a ascrie o insemnatate practica si nemijlocita fatia cu decursulu desbateriloru. Suntu pâreri cari privescu in adresa numai si numai unu feliu de reservatiune teoretica, carea fiindca au purcesu din unu principiu abstrasu de dreptu, eara numai cu principiulu are de a face. De insemnatu este ca Hirnök crede a puté constatá, ca argumentatiunea din adresa se póte privi de debila. Debilitatea acést'a e ceea ce liniscesce pe publicu, câci din norocire o partida singuratica, fia aceea câtu de considerabila, nu e in stare de a aduce tiér'a in conflictu cu nisuintiele cele adeveratu legale ale corónei si prin urmare de a face, cá diet'a sa ajunga de nou la acelu punctu, in care sa fia silita a intrerumpe negotiatiunile. Acést'a aru fi astadi parerea cercuriloru considerabile asupr'a adresei si asupr'a situatiunei.

„Const. Oest. Ztg.“ vede in projectulu de adresa numai unu incidentu, care nu are nimic'a cu lucrulu in sine si care nici nu ingreuna si cu atâtu mai putînu impedeca cursulu desbateriloru asupr'a complanârei. Ea inca privesce in adresa o reservatiune de dreptu a dietei unguresci contra aceloru urmâri, cari s'aru puté deduce pe viitoriu din tratarea nenormala a cestiuniloru pendinte, care tratare insa e neaperatu de lipsa, imperativa, in momentele de fatia. Rescriptulu regescu au aretatu pe fatia necessitatea unei asemenea tratâri, nici diet'a nu trebuie sa tréca cu vederea impregiurârile faptice, dara de alta parte in principiu nu recunósce ca corón'a aru fi indreptatîta de a parasí calea prescrisa constitutiunala. Const. Oest. Ztg. se crede indreptatîta a fi de parerea acést'a, pentruca projectulu au aflatu de bine si de lipsa de a premite reservatiunei acelei'a, asecurarea, ca diet'a se recunósce obligata de a respunde indata la partea cea meritória a rescriptului regescu, si in specie la tem'a afaceriloru comune si la revisiunea acelei pârti a legiloru din 1848, indata ce comissiunea concrediuta cu preconsultarea acestor'a va fi gat'a.

„Presse“ vorbindu despre a dóu'a adresa dîce: Rescriptulu au datu populatiuniloru tieriloru ereditarie a imperiului liniscirea, ca

**) Dóra si Radvansky, Jesensky, Lehocky, Benicky Trstansky, Ivansky, Podmanicky, Scitovski, Rudnasky s. a. ?! Nu va sa dica acest'a e întórce istori'a pre dosu?

drepturile loru constitutiunale sî interesele loru politice conditiunate de unitatea imperiului nu voru fi sacrificate unei concessiuni prea estinse fatia cu Ungari'a; Europ'a civilisata insa au pututu sa se convinga, ca déca cum-va impacarea nu s'aru putea, vin'a numai cade pe coróna, care nu au lipsitu a tinde mân'a de impacare, ci aru cadé numai sî numai pe cerbicosi'a celei lalte pârti. Sî in adeveru in opiniunea publica a Franciei, Angliei sî a Germaniei neprussiane vede omulu, ca s'a fâcutu o schimbare, carea nici decum nu e favoritóre teorieloru celoru cerbicóse ale conducatoriloru magiari.

Mai departe arata Presse ca Deák sî pune in desiertu tóta trud'a, cá sa refrânga in adres'a a dóu'a motivele aduse de rescriptu sî recunoscute de toti politicii practici sî moderati de dincolo de Lait'a. Nu ca dóra ceea ce au esîtu din pén'a celebrului capu de partida nu aru cuprinde sî câte unu adeveru sî câte ce-va nou, de-sî s'aru puté sustiné, mai multu cu dreptu decâtu fâra dreptu, ca, ceea ce e adeveru in adresa, nu e nou sî ceea ce e nou, nu e adeveru.

Reulu nevindecabilu alu lui Deák stà in alegerea punctului de manecare. Sî cu câtu suntu mai drepte argumentatiunile pe basea acestei premise false, cu atât'a trebuie sa fia consecintiele din acelea. Retacirea in alegerea punctului de manecare se cuprinde in urmatórele: Deák privesce regularea cestiunei unguresci, de unu procesu, pre candu in realitate se tratéza de o impacare. Elu ignoréza factulu, pre care cuventulu de tronu lu constatéza sî pe care adres'a cea d'antâiu l'au primitu destulu de otâritu. Cine dîce insa impecare (complanare), acel'a dîce, ca jertfesce o parte din dreptulu seu adeveratu séu numai parutu in favórea celei-lalte pârti. Cine pórta unu procesu cauta sa sî ajunga scopulu seu prin aceea, ca si argumentéza dreptulu seu inaintea judecatoriului pe câtu numai i se póte. Cine vrea insa sa se impace, sa uita numai, firescu lucru, sa nu pérda mai multu de câtu e de lipsa sa pérda. Ce-va insa la tóta intemplarea trebuie sa céda, pentruca altmintrea nu e impacare, ci processu séu simpla rugare. Ungari'a nu póte sa pórte procesu cu regele seu sî nu póte nimenea presupune, ca corón'a si va negá pretensiunile de esistintia, celu mai d'antâiu preceptu alu ratiunei de statu, pentruca se róga de asiá ce-va diet'a ungurésca, pre lânga espunerea opiniuniloru sele despre continuitate de dreptu. Deja cu primirea impacârei, in principiu, au renuntiatu (Deák) la câlile aceste nepractice sî fâra de resultatu. Elu au recunoscutu aceea ce se dîce cu: do ut des, facio ut facias, de punctu de manecare alu tratârei; cu principiulu acest'a nu se potrivesce, a cere totu sî a nu promite nimic'a.

Evenemінte politice.

Sabiiu in 9 Martiu.

Ce amu avé mai insemnatu pentru astadata din tiéra amu trecutu sub rubricele: Sabiiu.

Din diet'a din Pest'a aflâmu ca in sied. din 19 Martiu n. s'a cetitu proiectulu de adresa, de care referirâmu pe scurtu in nrulu trecutu. Unu numeru insemnatu de deputati vrea cá sa se primésca proiectulu fâra desbatere, cu tóte aceste Bartalu vorbí o âra intréga. Facendu-se dupa aceea votare nominala s'a primitu proiectulu. 56 deputati au fostu absenti sî unulu nu au vrutu sa voteze. Desbaterea speciala inca fù de totu scurta, câci se finí in aceeasi siedintia. Déca s'a impartâsîtu séu nu adres'a sî casei magnatîloru, nu scimu pâna in momentulu de fatia.

Dîuariele din Vienn'a privescu in ordinatiunea regelui prussianu, carea norméza penalitatea celoru ce voru fi pentru altu suveranu afara de Imperatulu Austriei sî regele Prussiei in ambe ducatele dela Elbe, séu voru vatemá pe cesti doi suverani — de, o provocare câtra Austri'a, pentruca cestia din urma nu persecuta pre Augustenburgi — sî de aceea acele dîuarie sufla necontenitu in trambiti'a de resboiu.

In Boemi'a e unu fenomenu politico-socialu insemnatu sî adeca escesele cele multe contra jidaniloru. Regimulu s'a vediutu silitu a publicá in mai multe districte dreptulu statariu.

Despre conferintiele din Paris ne spunea Zukft o scire momentósa. La desbaterea: déca e a se sustiné principiulu unirei in principatele romane séu ba, s'a stracuratu sî parerea representantelui rusu, ca aru fi bine sa vina Stirbei, iara a representantelui austriacu, ca aru fi potrivitu Bibescu pe tronulu Romaniei.

Din óre care parte sa se fia propusu cu acea ocasiune fiiulu alu doilea a lui Victoru Emanuilu Amadeu, incontr'a cârei propuneri representantulu Austriei sa fia protestatu energicu.

Sabiiu. 9 Mart. In nr. 16 alu foiei nóstre anuntiaserâmu publiculni nostru, ca siedintiele universitâtiei natiunale din Sabiiu suntu amanate. „Hrm. Ztg" de eri da publicitâtiei actulu resultatu din acele siedintie, in cestiunea de dreptulu de statu transilvanu, carele este o nóu'a representatiune câtra Majestatea Sea Imperatulu. Eata ce dîce Hrm. Ztg. etc. despre acelu actu:

„Universitatea natiunala si-a tînutu de datoria, cá luandu ansa din tramiterea de deputati la diet'a din Pest'a, concesa prin pr. in. rescriptu regescu din 25 Decembre 1865, sa sî depuna ideile sele de dreptu, temerile sele in privinti'a acestui'a sî rugarea sea, inaintea iubitului ei Imperatu sî Principe alu tierei, inaintea câruia increderea e o datoria de cetâtiénu sî dreptulu sî afla totudeun'a scutirea sea sî Préinaltu câruia provedinti'a Ddieésca i-a datu missiunea acést'a sublima sî grea.

„Actulu testéza cu istori'a dreptului sî cu legea in mâna, ca Transilvani'a are dreptulu sî trebuinti'a de a fi sî mai departe tiéra a imperiului de sine statatóre sî tînatóre de coróna ungurésca.

„Representatiunea" „tîne tare de art. XIII din 1791. De universitate Nationis Saxonicæ aliisque Sedium, Civitatum et Opidorum in gremio ejusdem Nationis existentium Communitatibus in legali activitate ac libertate conservandis, emanatu din stravechiulu temeiu contractualu alu natiuniloru recepte transilvane sî consacratu prin sanctiunea corónei sî carele fâra de voi'a natiunei e nestramutabilu.

„„Ea tîne tare de preagratiós'a promissiune a Maiestatei Sele c. r. apostolice, ca adeca nici chiaru prin concederea representârei Ardélului in diet'a ungurésca, nu se va alterá nici decâtu sustarea in dreptu a legiloru pâna ací emise."

„In fine ea e suportata de acea incredere, ca Maiestatea Sea nu va concede nici odata vre-o schimbare in dreptulu natiunei sasesci, fâra conlucrarea sî aprobarea acestei prea credincióse universitâti, cá singurulu organu legalu alu intregei populatîuni a pamentului sasescu.

„Inchiée cu omagiala sî piós'a rugare, cá Maiestatea Sea prin grati'a Sea parintésca sa garanteze influinti'a Ardélului asupr'a transformârei constitutiunale de dreptu a imperiului, neangustata, sî sa reserve cestiunile de uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, respectandu preagratiosu representatiunea nóstra pré umilita din 6 Noembre 1865,- consultârei sî deciderei constitutinnale a dietei transilvane dupa competinti'a legala a acelei'a."

Dintre muntii apuseni in 1 Martiu 1866

Tóte plasele populatiunei din Transilvani'a se ocupa acum de afacerile alegeriloru de deputati conchiamati la diet'a din Pest'a.

Mai inainte de a pâsî la descrierea alegerei deputatului Abrudanu trebuie se amintescu, spre orientarea on. publicu ca dupa regulamentulu legiloru din 1848, privitoriu la alegerea acést'a — opidulu Rosi'a inca se tîne de Orasiulu Abrudu, sî prin urmare e indreptâtîta la alegerea deputatului Abrudénu. —

Domnulu Jude primariu din Abrudu a conchiamatu Centumviratulu Abrudanu la o conferintia —, dar fâra cá acest'a sa scia, ca aceea conferintia ce feliu de caracteru va sa aiba? se intielege ca cu scopu politicu — voiu sa dîcu ca fratii magiari au sciutu mai inainte, pentruca li s'au spusu prin patronii loru, cari au umblatu din casa in casa, din care causa unii dintre centumvirii romani - nefiindu pe acasa in dîu'a conferintiei nici ca potura luá parte la acea conferintia. Acést'a au placutu fratîloru magiari, ba li s'a ingrasiatu inim'a, sî vediendu-se ei acum'a sî cu ocasiunea acést'a - in elementulu loru de dispunere sî suprematie— dupa cetirea regulamentului— au pasîtu numai decâtu la alegerea comissiunei centrale, care la propunerea presiedintelui s'au alesu din magiari sî romani, insa asiá cá majoritatea au cadiutu pe partea fratîloru magiari (se 'ntielege, ca cine imparte parte-si face);— de-sî centumvirii romani din Rosi'a n'au fostu chiamati la conferinti'a acést'a— afara de 1—2, nu sciu dupa ce regulamentu. — Lasu a mai pomení sî aceea: ca din bunavointia sî grati'a fratîloru magiari, in comissiunea centrala dintre români s'au alesu totu astfeliu de individi, carii parte din nepricepere parte din indiferentismu, putînu se intereséza sî facu ce-va pentru natiunea romana, afara de 2 T. sî B. carii sî pâna ací: prin pacitatea, influinti'a sî zelulu loru natiunalu au lucratu in interesulu natiunei romane. —

Comissiunea acést'a astfeliu compusa, dupa placulu fratîloru magiari, nu sciu dupa ce § alu regulamentului de alegere au decisu, ca afara de onoratiorii sî meseriesii, cari lucra regulatu meseri'a — numai acel'a póte fi alegatoriu, care platesce dare de case 75 xr. v. a.- pâna candu noi scimu ca in sensulu regulamentului respectivu, acel'a care are casa sî masa ori proprietate de 300 fl. v. a. ca cetâtiénu in cetate e indreptâtîtu la alegere. Acésta decisiune — dupa parerea nóstra — e in contr'a regulamentului de alegere. — Dupa acést'a s'au alesu comissiunile conscriitóre de trei, in care s'au viritu ici colea sî câte unu românu, dar totu de plas'a celoru de susu. Comissiunile aceste au comisu cele mai mari ilegalitâti — fatia cu instructiunea de alegere—, conscriindu mai pe toti magiarii, cari nu au nici o proprietate, sî suntu asiá dîcendu óre câti numai nisce proletari, ne avendu nici unu titlu de dreptu la alegere —; sî din contra reieptandu pre cei mai multi români cu proprietate de 1000 pâna la 3000 fl. v. a. — cum s'au intemplatu p. e. in partea cea din susu a Cornei (unu crângu alu Abrudului) unde suntu celu putînu 120 proprietari, care aru puté fi indreptatîti la alegere; sî prin uneltirea Dlui B. F. s'au inscrisu in list'a de alegere numai 8 dî optu alegatori romani—; poftimu din 120 de alegatori s'au inscrisu 8 acést'a e dreptatea ce ni-o dau confratii nostri— Dómne! dar totu asiá o sa mérga acést'a pâna in finitu?

Ce se atinge de votisare Românii din Abrudu, Rosi'a sî Corni'a vediendu tóte aceste, dar de alta parte vrendu a remané consecinti cu procederea loru de mai nainte ,— s'au retînutu unanimu dela ea, ne luandu parte la alegere afara de unulu fiulu periciunei, care dorere ! fiindu inteligentu— si-au vendutu consciinti'a sea pentru unu blidu de cr..... sî unu pocalu de vinu; cá sî Isavu dreptulu de antí'a nascere pentru unu blidu de linte si-au votisatu pentru deputatulu magiaru — acestui'a i-au mai urmatu unulu din nesciintia , pe care l'amu vediutu venindu beatu dela alegere; acestu inteligentu aru meritá de a-lu face cu numele cunoscutu; insa modesti'a nu ne earta, decâtu ca tempulu 'lu va descoperí. Romanii din Abrudu , Rosi'a sî Corn'a au insinuatu unu protestu comissiunei alegatóre, care se alatura ací ⁄. prin Dnii Nicolau Mestecanu Parochu , Gerasimu Muncacianu juratu sî Ioann Barbu, prin care si-au justificatu retînerea dela alegere. Nu pociu sa nu amintescu cumca acesti Dni suntu nisce romani fórte zelosi, carii nici odata n'au crutiatu ostenéla sî jertfe pentru interesulu natiunei sî cu deosebire D. Párochu Nicolau Mestecanu din Rosi'a, care pre lânga implinirea missiunei sale cei sante de parinte sufletescu— cu ocasiunea conscrierei alegatoriloru din Rosi'a, si-au datu tóta sil'nti'a, cá sa se conscrie toti cei indreptatîti din Parochi'a sea. Deputatulu abrudénu , alesu din partea fratîlorn magiari e Dionisiu Szeles.

G— u.

Onorata comissiune alegatóre !

Subscrisii alegatori de natiunalitate româna din opidulu Abrudu, Corn'a sî Rosi'a (Verespatak) venimu a incunosciintiá onorat'a comissiune alegatóre ca noi nu putemu a luá parte la alegerea de deputatu pentru diet'a conchiamata pe 10 Decembre 1865 la Pest'a din urmatórele motive.

a) pentruca noi tînemu strinsu la determinatiunile p. n. diplome din 20 Octombre 1860 proclamata de Majestatea Sea Imperatulu Austriei sî marele Principe alu Transilvaniei cá lege fundamentala de statu, care recunósce sî garantéza autonomi'a Transilvaniei, cá a unei tieri cu totulu independinte de Ungari'a in sensulu constitutiunei patriei sî a legiloru ei de mai inainte.—

b) pentruca acésta pré inalta diploma prin dieta constitutiunale a marelui Principatu Transilvani'a de Majestatea Sea pe 1 Iuliu 1863 in Sabiin conchiamata, in forma de articulu de lege s'au in'articulatu in legîle patriei, sî ca atare prin Majestatea Sea Imp. Austriei sî marele principe alu Transilvaniei cu datu din 26 Octobre 1863 sanctiunandu-se, au devenitu unu actu billateralu de Statu sî indeobsce obligatoriu recunoscutu de atare sî prin préinaltulu rescriptu din 25 Decembre 1865 prin care se concede Transilvaniei de a tramite representanti la diet'a Ungariei pe 10 Decembre 1865 la Pest'a conchiamata.

c) pentruca referintiele de dreptu publicu a marelui Principatu Transilvani'a câtra intregulu imperiu, pentru care sa accentuédia necesitatea tramiterei deputatîloru Transilvaniei la diet'a din Pest'a, prin actele urmate pe temeiulu préinaltei diplome din 20 Octobre 1860 cá lege fundamentale de statu se afla regulate : da chiaru déca in acestu respectu aru mai fi ce-va de doritu precum sî este ; pertractârile cerute in asta privintia in intielesulu de dreptu constitutiunalu numai in virtutea legiloru patriei nóstre transilvane independinte dela alte tieri in dieta propria prin initiativ'a corónei, ori prin initiativ'a dietei se potu suscepe sî completá, din care causa

d) diet'a Ungariei nu are competinti'a legelativa asupr'a Transilvaniei in nici o privintia, prin urmare nici in privinti'a negótieloru ce din respectu câtra tierile imperiului dincolo de Lait'a s'aru privî de negótie publice.

e) pentruca chiamarea Transilvaniei la diet'a din Pest'a se face pe temeiulu articulului alu II-lea din 1848, care eschide principiulu egalei indreptâtîri politico-natiunale , sî stâ in apriga contradictiune cu legile dietei din Sabiiu din anulu 1863, aduse in privinti'a indreptâtîrei natiunei române cá natiune politica.

f) pentruca caus'a pentru care natiunea româna transilvana sî poporulu munténu din care facu parte subscrisii alegatori au redicatu arma in anulu 1848 se cuprinde parte mare sî incitatulu articulu de lege, vis-a-vis de care ne sî lipsesce totu momentulu care ne-aru respandí ingrigirile de prejudetiu pe acelu casu, déca pasîndu de pe terenulu de dreptu, in care ne este asecurata atâta indreptatîrea natiunala, câtu sîi ndreptatîrea patriei, ne-amu demite da alegeri sî amu participá la diet'a din Pest'a.—

Din causele premise deci candu ne dechiarâmu a nu luá parte la alegere, ne rugâmu totu odata, cá acést'a a nóstra dechiaratiune subscernandu-se dimpreuna cu protocolulu de alegere sa se aduca la Préinalt'a cunoscia a Maiestâtii Sele c. r. apostolice imperatorulu Austriei sî Marele Principe alu Transilvaniei.

Abrudu Rosi'a 6 Martiu 1866.

(Urméza un'a suta sî optu dieci subscriptiuni.)

Oradea mare 10 Martiu.

Fratii români, cari au propusu alegerea Dlui Emanuilu Goszdu de ablegatu in comitatulu Bihariei, 'si voru aduce aminte , ca noi numai asiá ne-amu invoitu in acésta alegere : déca DSea 'si va dechiará alipirea cea mai adanca câtra natiune, sî natiunalitatea nóstra. Altmintrelea alegerea acést'a a DSele, cu inapoierea fiiloru nostri propusa, n'amu partinit'o ; pentruca locuindu in Pest'a , nu cunósce durerile nóstre; iara despre alta parte compatriotii unguri, au cei mai emininti oratori, sî publicisti, spre apararea natiunalitâtii magiare, sî suprematisare. Deci nici decâtu nu se afla necessitâti, chiaru pentru interessulu natiunalitâtii sele, de ajutoriulu ablegatîloru români.— Mai mare lipsa avemu noi de partinire, sî aperare; câci compatriotii magiari nesciindu-ne limb'a, sî datinele , la cea mai mica fapta a nóstra privescu cu spaima , sî cu aceea suspitiune , cá sî cum noi, candu graimu, sî dupa puterile nóstre facemu ce-va in interessulu egalei indreptâtîri, amu lucrá pentru desbinare, sî ce e mai multu ! pentru infiintiarea Daco-romaniei— care este o inventiune reutaciósa , in anulu 1848 spre invinuirea nóstra fabricata, insa in Istori'a stralucitului Papiu Ilarianu barbatesce combatuta sî demintîta. Dîcu : noi cei cu nedreptulu suspitionati , avemu lipsa de apararea natiunalitâtii, sî proptirea barbatîloru, prin noi insusi alesi, incredintiati sî tramisi la dieta , nu altii , nu natiunalitatea prépotinte.

Românii, Preotii cei bravi din cercului Tinc'a (Tenke) inbarbatati , insufletîti, sî ajutati prin neobosit'a staruintia a Diui Simeonu Bic'a, prélaudatului vicariu episcopescu a diecesei Aradane — cu dorinti'a aperârei a numelui natiunalu, egalei indreptatîri, sî asiá infiintiandei fratietâti adeverate, au alesu de representante românu pre Ilustritatea Sea Dlu Emanuilu Goszdu. —

Condeiulu meu nu e in stare a descrie zelulu, barbati'a, sî invapaierea romaniloru din Tinc'a la alegerea Dlui Goszdu— presupusului aperatoriu a interesseloru patriotico-natiunale— cu fapta, sî pericolulu vietii sale, de dóue ori contestate ! — Ei au suferitu caldura, frigu, fómete, sete, amenintiâri, sî chiaru sî uciderî dela partid'a contraria; n'au primitu bani , beutura, pamenturi , ajutoriu de lemne, sî alte daruri, dela proprietariulu pamenturiloru, a regaleloru, sî paduriloru. S'au abnegatu pre sine insusi , numai cá sa aiba ablegatu romanu, sî aperatoriu zelosu la dieta ! —

Sî ce castigara romanii Tincani prin atâtea sacrificie ? O dechiaratiune, in contr'a numelui sî simtiului comunu a tuturoru romaniloru— prin Ilustr. Sea Dlu Emanuilu Goszdu, mai deunadi, in cas'a representantîloru facuta, ca adeca , Ilustr. Sea si in numele consotîloru ablegati marturisesce : a nu fi adeveratu, ca sub numele natiunei magiare nu s'aru intielege sî natiunea romanésca , ce atât'a insemna : cá romanii din tiér'a ungurésca, Banatu (póte sî cei din Transilvani'a) si-au perdutu numele dela stramosii sei ereditatu. Ei nu facu natiune fiindu poporu nomadicu— sub numele propriu— netoleratu sî — contopitu in esistinti'a natiunei magiare !— Cam asiá au vorbitu sî altu ablegatu romanu, in diet'a din 1848— pentruce au sî trasu asupra-si ur'a comuna a tuturoru romaniloru.— Adeveratu ! frumósa propasîre facemu atunci , candu Maiestatea Sea Imperatulu Austriei, nu de multu recunoscù sî decretà pre romani de natiune constituitiva a Transilvaniei ! candu cuprindemu in tiéra tînuturi mari sî curatu romanesci , avemu beserici Ierarchii preste Ierarchii, literatura, novele, scoli , nume romanu de un'a mie siepte sute sî câti-va ani, intre atâtea furtuni grele pastratu.

Decumv'a in Istori'a strabuniloru romani, n'aflâmu esemple insufletîtóre — pentru natiunalitate sî vrednice de imitatiune !— le vedemu in portarea generósei natiunei unguresci, care 'si constringe tóte poterile sale spre a-si intari numele , esistinti'a in Europ'a , a-si castigá suprematia — in tiéra. Ea-si infiintià academia literaria , musee, teatruri natiunale, sî multîme de institutiuni; limba latina, chei'a generala a tierei, paladiulu tuturoru natiuniloru, sî tesaurulu sciintieloru classice , cu totulu o eschise din afacerile tierei , sî astadi — cá sî natiune n'are ce dorí mai multu , numai cá— precumu voiesce D. Goszdu- sub numele magiaru sa se intieléga sî celelalte natiunalitâti. — Consecintiele acestui pasiu voru fi nenumerate, sî noi astadi inca cei debili , cá romani , ne putemu culcá, sa dormimu somnulu celu de mórte. Ddieu scie candu ne va resarí sórele !—

Ori care ablegatu romanu, cautandu la mass'a cea mare, care insufletita pentru natiunalitatea s'a, îi sta la spate , fâra ca s'aru face neamiculu propasirei magiare, 'si póte aflá materia destula pentru aperarea natiunalitâtii i n l e g i l e citate, prin maretiulu ablegatu rusu Adolf Dobrzsánsky ; i n d i r e p t i u n e a , indegetata; prin intieleptulu ablegatu serbu Sfetozár Milutinoviciu s î i n i n s a s i s a n c t i u n e a p r a g m a t i c a, fundamentulu inpaciuirei, recunoscuta prin ambii factori a legislatiunei ungare. — In sanctiunea acést'a nu figuréza natiunea magiara ci aristocrati'a sî toti locuitorii tierei , sî precum numerulu aristocratiei , nobilii romani cu cei magiari au fostu asemenea membri a santei coróne , asiá erau sî ceialalti locuitori egali in tóte , fatia cu locuitorii magiari. Erá limb'a latina , nu cu laptele mamei supta , ci prin sudóre câstigata ; era tiéra ungurésca, nu magiara, sî altele. De unde urmédia , ca dupace Magiarii , in anii 1836. 1840. 1844. 1848. espungendu limb'a latina din comerciulu tierei , po sine

cu poporu de 3—4—5 milióne laolalta, s'au redicatu asupr'a natiuniloru, sî prin acést'a natiunalitâtîle, cari nu-su in stare a invetiá limb'a magiara asiá, cá sî nascutulu magiaru, pe ne asceptate le-au eschisu din diregatoriele de tiéra. Aru avea strinsa datorintia, a indreptatî, sî celelalte limbi sî natiunalitâti a tierei, sî a sustîné paritatea natiuniloru dupa spiritulu sanctiunei pragmatice. Altmintrele ecvilibriulu poteriloru, in tiér'a acést'a laolalta unite, aru remané vatematu, sî nu s'aru infiintiá pacea dorita.

Faimosulu publicistu — Baronulu Eötvös Iosifu, in brosiur'a sea 1865 tiparita, descrie pe lungu totu ce nu se póte dá natiunalitâtîloru, sî nici ca atinge ci totusi li s'aru cuvení. Bá inca spre cea mare a nóstra rusînare, aceea parere si-o deschide, cá sî cum oratorii natiunalitâtîloru aru fi cumperaveri cu diregatorii. De unde se vede: ca déca ablegatii natiunalitâtîloru — ce nu se póte crede — pentru câstigarea diregatorieloru publice, s'aru convoí, cá numele natiunalitâtîloru sa se contopésca in celu magiaru — prin asiá fapta, aru devení sub cea mai grea respundere, inaintea lui Dumnedieu, a natiuniloru sele, sî a tierei.

Varietâti.

Amu primîtu dela D. conte Haller jun. urmatórea declaratiune, pre carea o publicâmu in traducere fidela.

Stimate dle Redactoru!

Corespundintele „T. R.“ dela Ebesfalu, in incunosciintiarea tramisa despre miscârile de alegeri de deputatu in comit. Albei superiori sî pe carea Dlu Redactoru in nrulu esîtu in 8 a lunei curente a sî edat'o, amintindu de numele meu statoresce, ca io asiu fi cumperatu sî cu 2 fl. votu spre acelu sfersîtu, cá candidatulu meu sa póta fi deputatu. E fapta ne negabila ca s'a intrebuintiatu mijlóce dejositóre spre câstigare de voturi, s'a intemplatu sî terguiri (vásárak) dupa cum insumi amu auditu, dar cá eu sa fi avutu asupr'a aceloru cea mai mica inriurintia, negu sî dechiaru corespundinti'a de fâra de caracteru sî imfama, provocandu pre corespundintele dtale, cá date credibile despre aceea, ca cine au fostu acei cari au promisu pentru unu votu 2 fl. sa mi tramita in graba, pentruca ori prin cine s'aru fi intemplatu acést'a, sa le tramitu la diet'a din Pest'a.

Pe stimat'a redactiune insa o provocu, a dá locu in stimat'ai fóia acestei dechiaratiuni, la din contra voiu fi silitu pentru calumni'a ne'ntemeiataa cere pedepsire pe calea legei.

Ferihaz 1866 Martiu 14 if Grof Haller m/p.

Ne pare reu de dlu conte, câci ni-aprovocatu sa publicâmu aceste sîruri, cari abstragendu dela limbagiulu sî neconsecintiele loru, mai au sî aceea in defavórea densului, ca se vede, ca nu au intielesu bine corespundinti'a nóstra, pentru ca acolo unde e vorb'a de 2 fl. numai e vorb'a de domni'a sea, prin urmare nici noi, nici publiculu nu a pututu cugetá nici decum, ca densulu aru fi fostu faptuitoriulu. De alta parte suntemu recunoscatori dlui conte, câci ne vine intr'ajutoriu sî intaresce ceea ce au dîsu sî corespundintele nostru, din ceea ce se vede, ca impertâsîrea acestui'a totu nu va fi fâra de caracteru, nici infama. Red.

Principatele române unite.

Bucuresci 25 Fauru (9 Mart.)

Cele mai multe din foile streine, reproducendu-se un'a pe alt'a, spunu ca Comitele de Flandr'a aru fi refusatu positivu. Unu comunicatu in „Monitoriu“, alu guvernului nostru, ne spune ca acésta positiva afirmare nu este adeverata. Sî noi, in nr. trecutu, amu fâcutu cunoscutu ca, dupa sciri positive ce avemu, Comitele de Flandr'a n'a refusatu positivu, precum nici n'a dechiaratu positivu ca primesce, câci dupa cumu amu demustratu, avendu unu frate pe tronulu Belgiei, ii erá peste putintia a dechiará ca primesce positivu.

Ilustrulu seu tata, erá unu particularu, cá sa dîcemu astfeliu, candu i s'a oferitu tronulu Belgiei, sî cu tóte aceste, a dîsu deputatiunei ca nu póte dechiará positivu ca va primí, pâna ce nu se va pronunti'a Congresulu. Cum dar fiiulu, aflându se intr'o positiune multu mai gingasia, aru fi pututu dechiará positivu ca primesce, mai inainte de a se fi pronuntiatu Congresulu?

In privinti'a Congresului, asemene scirile ce contînu foile streine suntu asemene gresîte. Avemu o depesia de eri, din Paris, dela unulu din amicii nostri, ce este pusu in positiune de a fi fórte bine informatu, prin care ne spune ca s'a otâritu positivu, Conferintiele la Paris, sî ca se voru deschide in curendu. Sî mai avemu inca o scire telegrafica positiva sî fericita a comunicá Românîloru. In Camer'a Comuneloru, Ministrulu Engliterei, barbatulu celu mai insemnatu din ministeriu, sî totu deodata celui câru'i'a Românii n'au uitatu câtu-i datorimu, D. Gladstone, a dechiaratu ca „Guvernulu doresce a se tîné séma de vointi'a Românîloru.“

O epistola, ce primimu astadi dela unulu din francesii cei mai insemnati, de mai dîce inrte altele:

„Franci'a sî guvernulu ei suntu otâriti a ve dá totu concursulu, déca intielegeren sî bun'a ordin va domní in guvernu sî in societate sî déca se va procede seriosu spre viitoriu prin mesuri liberale sî prin reforme folositóre. O constitutiune bine cumpenita sî larga, este mijloculu celu mai sicuru pentru acést'a.“

„Trompet'a“, in numerulu seu trecutu, cerea punerea in lucrare a dârei la semnu. Acésta cerere este romanésca, si-o facemu sî noi guvernului sî Dloru ministri competinti.

Aflâmu ca d. ministru din intru va infatîsiá, mâne póte, Adunâri unu projectu de lege, prin care cere desfiintiarea legei de presa sî punerea ei subt legea comuna, sî fâra altu judecatoriu de câtu natiunea insusi, adeca juratii. Déca acésta scire este adeverata n'avemu decâtu a felicitá pe d. ministru din intru, pentru acésta frumósa initiativa sî a-lu rugá, sî pe domni'a sea sî Adunarea, a o face de urgintia.

Primirâmu astadi o depesìa particularia din Paris, care ne asigura din nou, ca unele din puterile garanti sustînu cu taria, sî voru sustîné vointi'a natiunei romane. Intielepciune sî energia ne dîce corespundintele nostru, credintia, taria, unire sî unitate sî tóte natiunele ne voru sustîné, sî tóte poterile garanti voru recunósce ca suntemu o natiune autonóma, cópta pentru tóte libertâtîle, sî voru consfintî cerintiele sî vointi'a poporului romanu.

Scirile cele neadeverate urméza a circulá, atâtu prin orasiu câtu sî prin unele foi straine, spre esemplu, se spune ca romanii de preste Milcovu aru tinde spre separatismu. Nu trebuie multa sciintia spre a fi convinsi ca acésta scire este cu totulu neadeverata, spre a sci ca acelu care aru lucrá pentru separatismu nu este unu tradatoriu; ci unu omu, ale câru facultâti mintale s'au perdutu, unu omu ce trebuie tramisu nu in localulu destinatu tradatoriloru, ci in casa bietîloru nenorociti bolnavi. Nu póte fi adi nici macaru unu copilu care se nu scie, ca chiaru de a-mu putea dorí separatismulu elu este preste putintia a se dobandí.

Intre scirile cele neadeverate ce suntu in tóte foile streine, este sî aceea ca Comitele de Flandr'a aru fi refusatu positivu. Amu dîsu sî sustînemu, ca nu este asiá. Comitele n'a refusatu positivu; elu a lasatu puteriloru a otârí, fâra ca elu sa le impedece in nimicu primindu séu refusandu netedu.

Locotenenti'a domnésca.

Domnii Scarlatu Falcoianu sî Ioann Bratianu, suntu numiti membrii ai deputatiunei, insarcinata cu aperarea votului corpuriloru legiuitóre, dela 11 Februariu, inaintea puteriloru garante. „Rom.“

— Contribuiri depuse la redactune pentru campenii cercati de fómete dela: Prea On. P. Petru Bodila Prot. gr. or. 5 f. On. D. Ioann Tohati jur. 5 f.

Nr. 9—1 **Concursu.**

Prin carele se deschide concursu pre 4 septemâni de la intâi'a publicare:

1) Pe statiunea invatietorésca din Ictaru Protopresbiteratulu Hasiasiului, indiestrata cu emolumintele anuale in bani gat'a 60 fl. v. a. 20 chible de grâu, 20 chible de cucuruzu, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 15 ponti de lumini, 8 stângini de lemne, 4 jugere de aratura, ½ jugeru de gradina, sî cortelu liberu. Insa a trei'a parte din emolumintele acestei statiuni este reservata fostului aei emerit. Invatietori Teodoru Nesco.

2) Pe statiunea invatietorésca din Leocusesci, cu emolumintele anuale in bani gat'a 84 fl. v. a. 12 chible de grâu, 20 chible de cucuruzu, 100 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 15 ponti de lumini, 10 stângini de lemne, ½ jugeru de gradina, sî cortelu liberu.

3) Pe statiunea invatietorésca din Paduranu, cu emolumintele anuale in bani gat'a 42 fl. v. a. 8 chible de grâu, 12 chible de cu curuzu, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 10 ponti de lumini, 8 stângini de lemne, 2 jugere de livada, ½ jugeru de gradina, sî cortelu liberu.

4) Pe statiunea invatietorésca din Topl'a, cu emoluminte anuale 20 fl. v. a. 6 chible de grâu, 16 chible de cucuruzu, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 10 ponti de lumini, 8 stângini de lemne, 1 jugeru de gradina, sî cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá vre-unu din aceste posturi invatietoresci suntu avisati recursurile sele timbrate, sî indiestrate cu estrasu de botezu, cu atestate despre absolvarea cursului pedagogicu din Institutulu Preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna ací, sî despre portarea loru morala sî politica, a le adresá câtra venerabilulu Consistoriu Aradanu, sî incóce ale strâpune.

Bellintiu 3 Martiu 1866.

Constantinu Gruiciu
Protopresb. Hasiasiului sî Inspec. distr.

Ioann Cristea,

compactoru in Sabiiu, se recomenda on. publicu românu cu legarea de cârti, protocóle, brosiure etc. sî preste totu cu esecutarea tuturoru comissiuniloru, ce cadu in cerculu compactoriei, promitendu lucru promtu sî solidu sî pretiuri câtu se póte mai moderate.

Locuinti'a: Sabiiu, strad'a iernei (Wintergasse) Nr. 253 vis'a vis dela tipografi'a archidiecesana. Nr. 10—1

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 21. ANULU XIV.

Sabiiu, in 13|25 Martiu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Afacere politico-bisericésca.

Atin'a 10 Martiu. Unu conflictu s'au escatu intre regimulu si Sinodulu Greciei, la care au datu ansa denumirea unoru Episcopi din partea Regelui, pe carii Sinodulu nu va sa-i recunósca, si sa-i hirotonésca. Regimulu dice: ca Regele au denumitu pe acesti Episcopi dupa list'a de candidatia, carea Sinodulu de mai nainte au asternut'o Regimului; la care Sinodulu reflectédia: ca Sinodulu au facutu list'a aceea de candidati pentru casulu de mai nainte, si pentru celu presentu are a face o lista nóua.

Noi privindu la Canónele bisericesci aflâmu, ca Sinodulu Greciei este in totu dreptulu seu, candu acea mesura a Regimului politicu nu o recunósce de legale, pentruca Sinodulu este datoriu dupa Canóne sa tîna alegerea de Episcopu pentru fiacare vacantia, si lucrarea unui Sinodu este valida numai pentru acelu casu, pentru care s'au tînutu; Sinodulu au asternutu Regelui o aratare despre acestu obiectu, si Regele iau respunsu: ca este silitu a esprime mirarea sea, ca Sinodulu n'au hirotonitu pân'acum pe cei nuoi Episcopi, dupa ce s'au observatu la denumirea acestoru Episcopi tóte formele legale. Sinodulu insa remane prelânga convictiunile sale basate in Canóne; si dîcu jurnalele: ca déca Sinodulu nu se va abate dela otârirea sea, atunci Ministeriului nu-i va remané alta, decâtu a se dimisiuná.— Sinodulu, dupa parerea nóstra, trebuie sa remana prelânga observarea Canóneloru, care nu vatema nici dreptulu Regelui, nici interesulu publicu, ci servescu amanduror'a spre folosu. Canónele prescriu lamuritu, ca Episcopii adunati in Sinodu alegu pe Episcopii cei noi, si ii propunu Mitropolitului, carele dintre cei alesi designéza pe celu ce-lu cugeta a fi mai vrednicu, si acest'a se propune regelui séu Imperatului spre denumire. Déca insa, precum se póte supune din cele mai susu, Sinodulu Greciei de mai nainte s'au abatutu dela form'a canonica, si pentru deplinirea unui scaunu archierescu au propusu Regelui spre denumire o lista de cei vrednici de Episcopi, dintre carii apoi Regele denumea de Episcopu pe acel'a, pe carele vrea; atunci Sinodulu de astadi se vede a cunósce mai bine chiemarea sea de celu de mai nainte, si de aceea nu va sa lase Regimului civilu câmpu liberu spre facerea abusuriloru in Biserica. Sperâmu, ca toti Canonistii voru tîné un'a cu noi, candu ne dechiarâmu pentru sustînerea Canóneloru din partea Ierarchiei, si pentru respectarea loru din partea regimeloru civili. Esemplu viu avemu si in vecinele Principate romane, unde Regimulu cadiutu au manipulatu cu cele sânte dupa o volnicia plina de patima si de pecatu neiertatu prin care nimenui, fâra numai Mamonului au servitu, insusindu-si cá Regimu constitutiunalu putere autocratica in lucrurile cele mai momentóse bisericesci, precum suntu: alegerea de Archierei, si averile bisericesci si monastiresci,— si nimicindu pracs'a cea frumósa de alegerea Episcopiloru prin adunarea obstésca a tierei, cá sa faca prâdi si hotii de cele sânte! Ací nu se potu desvinovati nici acei Archierei, carii si au plecatu unoru asemene fâra de legi capetele sale; ci au fostu datori sa róge pe Regimu, odata, de dóue-ori, si nefolosindu-se a cere sprijón'a fruntasiloru, si in fine a nu se abate dela Canóne, care suntu legi neresturnavere, si se potu practisá in statu constitutiunalu asiá de bine, cá si in statu monarchicu, câci suntu adeveruri contestate de mii de ani; insa tóte acestea nu s'au facutu, de aceea nu se potu pune intr'o categoria cu Sinodulu Greciei, carele merita lauda si sprijón'a lumei crestine civilisate, si culte!

La istori'a cestiunei unguresci a natiunalitâtiloru.

(De unu slovacu)

(Capetu.)

Cea mai via desbatere se escà in siedinti'a a LV. din 13 Fauru 1826. Presiedintele face atente pre staturi, ca spre respandirea limbei magiare nu se póte intrebuinti'a sil'a, din causa ca o atare actiune aru provocá numai reactiune, si regele nu va sanctiuná atari ordinatiuni. Dupa aceea se scalara deputatii comitateloru Solom, Lipto, Turotiu, Tirnavi'a si Siarosiu, si conformu instructiunei loru vorbira parte in contr'a ori cârei sile, parte in contr'a unui terminu preclusivu pentru introducerea definitiva a limbei magiare, in urma parte pentru pastrarea limbei latine cá oficiale, pâna candu cea magiara va devení limb'a eruditiloru si a poporului din Ungari'a de susu. — Deputatulu comit. Lipto dîse „ca desi Iosifu II, introduse limb'a magiara totusi concese fia-cârei natiuni a se educá si a se instruí in principiele religiunei in limb'a materna. Provedinti'a ddieésca voi cá locuitorii Ungariei de susu sa fia numai slavi, cu tóte aceste si in vinele loru cerculá sânge ungurescu, si nu e mai micu amorulu loru de patria nici spiritulu natiunale. Acolo suntu multe târguri, (orasie) cari au dreptulu sabiei; a câroru magistratu judeca despre casuri criminali — de-si nu intielege limb'a magiara; insa chiaru candu aru intielege'o totu nu aru poté sa asculte pre slavi in alta limba decâtu in cea slava — ori se presenta ei cá criminalisti ori cá martori.“ Deputatulu comit. Turotiu dîse: In Ungari'a de susu numerulu aceloru ce aru puté duce in limb'a magiara trebile oficiali nu e de ajunsu, si chiaru de aru fi, totusi congregatiunile comitatense nu s'aru puté tîné in limb'a magiara, din causa ca partea cea mai mare a nobilimei nu pricepe limb'a magiara. Asiá dar cu atâtu mai putînu acum, candu si poporulu — care nu cunósce de locu limb'a magiara — inca e chiamatu a participá la adunârile comitatense.

Totusi déca trebuie cá tiér'a efective sa se magiariseze, atunci e de lipsa cá limb'a magiara sa se invetie si in scólele comunali, ca asiá dupa dóue séu trei generatiuni sa se magiariseze poporulu. Deputatulu din comit. Orav'a vorbindu contr'a ori cârei sile, dîse: Nu avemu noi óre toti acee'a-si constitutiune, acee'a-si coróna, acelea-si legi, acele-si drepturi si liberalitâti? Óre nu ne impreuna aceea-si legatura de afinitate si reciprocitate, de-si ne servimu cu diferite idiome? Óre compete aceea iubirei fratiesci, cá unulu sa marginésca pre celalaltu in usitarea dreptului seu naturale? In fine deputatulu comit. Sáros pretinse, ca pâna candu limb'a magiara cu tempu va devení mai comune — deputatîloru slavi in dieta sa le fia iertatu a se sierbí de limb'a latina, ca asiá alegatorii sa nu fia marginiti numai la candidati cari vorbescu perfectu limb'a magiara. La cei de susu se adause si deput. liberei cetâti Levoca, esprimendu-se cá in introducerea lucruriloru nóue sa fia precauti. Asemenea vorbí si deputatulu liberei cetâti reg. Presovu. In urm'a acestoru pretensiuni modeste se redica o tempesta apriga, oferindu o imagine infioratóre a fanatismului magiaru. Deputatii comitateloru Posionu, Siopronu, Tecovu, Comoru, Vesprimu, Satmaru, Borschodu, Rabu, si a altoru comitate detunau: ca respandirea limbei magiare e necesaria pentru esistinti'a natiunale chiaru cá pânea de tóte dîlele; ca limb'a (magiara) e unu mijlocu ddieescu; ca acel'a cârui-a nu-i pasa, a se sierbí cu limb'a magiara ori cu alta limba, nu e amiculu magiariloru; acel'a care nu ajuta respandirea limbei magiare, séu o chiaru impedeca, trebuie sa se considereze cá inimicu; mijlócele astringatóre ordinate in a. 1811. pentru respandirea limbei magiare; de-si nu s'au sanctiunatu, acum de nou trebuie puse in lucrare; dela an. 1790. au potutu invetiá si slavonii limb'a magiara, ba s'a potutu magiarisá o generatiune intréga; déca slavii nu potu considerá de sila unu terminu preclusivu de trei ani pentru invetiarea limbei magiare, cu atâtu mai putînu se va intemplá acést'a cu unu terminu de siése ani s. a.

Acum intrebu pre toti ómenii liberi de prejudetie: óre in datele istorice citate nu e destulu de evidinte tendinti'a magiariloru de atunci, de a desnatiunalisá pre celelalte natiuni? Óre temerile si amenintiârîle oratorelui dietale din 1826, nu reflectà cá unu feliu de prologu, scen'a urmata in 1848? In urm'a premiseloru precedintie istorice óre nu se póte presupune, cumca magiarii inca chiaru si astadi impreuna cu espresiunea de „magyar nemzet“ acelu conceptu si aceea tendintia, cari au fostu impreunate cu aceea (espressiune) totudeun'a din partea magiariloru incependu dela a. 1790 pâna la 1848?

Fia, ca diet'a magiara sa arete câtu mai curendu prin fapte, ca dens'a voiesce a indreptá cu tóta seriositatea abusulu celu apesatoriu, care in periodulu premisu l'au fâcutu magiarii cu teori'a anti-istorica a espresiunei de „magyar nemzet.“ „Conc.“

Revista diuaristica.

Pesti Hirnök are unu articulu datatu din Strigoniu sî intitulatu „continuitate de dreptu“ in care se cuprindu urmatórele:

Adeverata continuitate de dreptu e numai unde tóte legile aduse pe cale legala sî sanctiunate remânu pâna atunci in viétia, pâna candu iara pe cale legale se modifica, suspendu séu se stergu. Sub continuitate se intielege dara viéti'a tuturoru legiloru, pentruca déca din o mia de legi remanu 999 in viétia sî un'a se sterge, séu se suspende, nu pe cale constitutiunala, e vatemata continuitatea; deci gresiescu acei, cari voru restatorirea numai a unoru legi suspendate, „Cu deosebire insa gresiescu acei'a cari credu séu voru sa faca pre altii sa créda, ca rehabilitarea continuitatei de dreptu se póte mijlocí prin activarea sî punerea in viétia a art. III. IV. XVI. sî XVII de legi din 1848, pentru ca to cm'a legile aceste, au de a multiami esistinti'a loru, rumperei continuitâtiei de dreptu.“

Vrendu sa arate unde trebuie cautata intrerumperea continuitâtiei de dreptu, indrepta pre cetitori la diet'a din Pojonu din 1847/8 la actele, protocólele etc. aceloru 37 siedintie din inceputu, de unde se vede, ca drepturile palatinului, consiliului locotiintiei, comitateloru sî comitîloru supremi erau cá sî pâna ací sustînute. Eara dela siedinti'a a 38-a, ca Deus ex machina, resaru legile, cari lovescu in fatia spiritulu constitutiunei avitice, precum acele despre unu palatinu cu putere regala, ministeriu, comitate provîsorie, garda natiunala, de ce in siedintiele de mai nainte nici ca a visatu cine-va. Intórcerea ast'a neasteptata o deduce de acolo, ca in siedinti'a a 38 fâra de o decidere legala, se punu la o parte instructiunile comitateloru sî cas'a deputatîloru, prelânga tóte protestele deputatîloru a mai multoru comitate, fâra de sanctiunea regelui, aduce pre cale abnorma, prin voturi unilateralu octroiate, projecte nóue de legi— sî asiá a ici s'a ruptu in dóue continuitatea de dreptu a natiunei sî numai cu ajutoriulu acestei rumperi s'a facutu legile ce voru a le rechiamá eara in viatia. Despre legile citate mai susu, dîce apoi, ca nici nu se puté aduce in viétia, déca nu se sfasiá mai intâiu continuitatea de dreptu natiunala, dreptulu de a dá instructiuni, sî acum din acelea voru a deduce continuitatea de dreptu. Asiá dara conclude mai departe, continuitatea de dreptu nu au incetatu cu suspenderea legiloru ministeriale, ci au incetatu in diu'a nascerei a aceloru legi ministeriale.

In loculu ministeriului au pasîtu apoi mai târdîu comitetulu de aperarea patriei (honvédelmi bizottmány) cu vatemarea legei ministeriali, fâra sanctiunea corónei sî numai in urm'a deciderei unilaterali a dietei. —

„Nici comitatele privitóre nu le suspendà corón'a, ci au incetatu ele, séu le-a suspendatu art. XVI sî XVII atunci candu le-au luatu in mâna comisarii regimului cu putere deplina, cari stau sub comitetulu de aperarea patriei. Acesti'a dupa art. XVI au desfiintiatu comitetele comitatense sî au denumitu oficiali comitatensi propria autoritate, cu inlaturarea ordinatiunei dedusa din art. XVII de lege.“

Trece preste alte, câte sî cum s'a mai urmatu de atunci incóce sî apoi atrage atentiunea aceloru ce grabescu continuitatea cerbicósa, a nu cautá ce dorescu, in Bud'a séu Vienn'a, ci in a 38 siedintia din Pojonu; atrage atentiunea asupr'a complanârei carea e cu multu mai de lipsa decâtu ministeriulu sî apoi sî asupr'a modestiei carea aru trebuí observata fatia cu corón'a, din partea aceloru, cari au adusu legi unilaterale rumpendu continuitatea.

Avendu in vedere loialitatea corónei, carea trece preste originea abnorma a legiloru inacceptabile sî intemplârile esceptiuniloru, candu nu s'a datu, ci moderatu dîsu, s'a esoperatu sanctiunea; avendu in vedere ca corón'a nu vrea decâtu legile prejuditióse sa se revada sî sa se aduca in armonia cu solidaritatea imperiului: aru dorí locuitorii din comitate cá legilatorii sa fia mai cu privintia se caute a corespunde loialitâtiei cavaleresci a principelui sî sa fia mai rigurosi fatia cu detoriele câtra coróna, decâtu cu legile din 1848 câroru li se póte ascrie situatiunea cea incordata de acum.

Evenemінte politice.

Sabiiu in 12 Martiu.

In dîlele din urma s'a fâcutu sî in tiéra la noi dislocatiuni insemnate de trupe. Asia au plecatu inainte cu vre-o câte-va dîle regim. nr. 3 de ulani sî alu 10-lea dela aceeasi: trupa e acum pe drumu; asemenea au sa plece 4 baterii. Tóte aceste erá sa se indrepte spre Bruck lânga Lait'a, pe candu acum se dîce ca tînt'a plecârei loru aru fi mai departe, póte Boemi'a.

Din Pest'a are Presse unu telegramu despre o conferintia a deputatîloru ardeleni la diet'a din Pest'a, in hotelulu „la regni'a Angliei“, intre cari se afla sî Zimmermann sî Trauschenfels. Se dîce acolo, ca s'aru fi intielesu toti asupr'a tînutei loru in dieta, sî in privinti'a acést'a aru fi o deplina armonia intre magiari, sasi sî români (nu scimu câti români transilvani suntu acolo).

Despre Episcopulu Stroszmayr se dîce ca aru fi sositu la Pest'a sî aru fi conferitu tempu indelungatu cu Deák.

Representanti'a comunala din Pest'a dela 1861 intreba pre Deák de sfatu, déca póte, fâra vatemarea dreptului se reintre in functiune. Respunsulu e, ca dupa dreptu nu aru pute sa reintre; de órece insa e speranti'a cea mai buna, ca Imperatulu in tempulu celu mai scurtu va restatorí starea legala, aru fi de doritu, cá sî civii acestei cetâti sa fia in deplin'a activitate, sî starea legala sa-i afle intr'ens'a, cu atât'a mai vertosu, cu câtu procederea capitalei aru fi apoi imitata in tiér'a intréga.

In cas'a representantîloru propune Deák cu privintia la adresa, ca acest'a sa se comunice cu cas'a magnatîloru sî adeca nu numai ca sa o ia spre sciintia, ci observandu acelei case ca aru fi fórte bine, déca adres'a s'aru puté asterne colectivu din partea ambeloru case ale dietei, ce s'a primitu cu entusiasmu. Dupa acést'a depune pe més'a casei representantîloru o propunere, pentru o comissiune de doisprediece membrii, carea sa se ocupe cu unu programu pentru diferitele comissiuni ce suntu de a se denumí sî pentru objectele, ce sa le lucre acele comissiuni, precum: legea de uniunea tranna, legea comunala sî municipala, revisiunea legei electorali, codificatiunea de propuneri despre legea civila, penala, cambiala sî montana, despre referintiele confessiuniloru, instructiunea publica sî educatiunea poporului, legi de drumuri de feru, de industria sî reuniuni. Propunerea acést'a se va tiparí sî se va impartî intre deputati.

Din Croati'a spune unu telegramu alu „N. Fr. Bl.“ ca nu s'aru vedé semne de o impacare intre croati sî unguri. Magiarii nu voru se scie nimicu de reincorporarea insulei Mur la Croati'a, ceruta de câtra diet'a croata, pe candu croatii nu voru sa scia nimic'a de incorporarea cetâtiei Fiume la Ungari'a. Afara de acestea se dîce acolo, ca mai suntu o suta de objecte de cérta intre aceste dóue popóre. Redactiunea foiei de mai susu insa crede, ca intalnirea lui Stroszmayr cu Deák sî conferirea loru trebuie sa fia contribuitu ceva la óresi care complanare.

Despre lucruri curatu interne avemu mai de insemnatu a referí despre sistarea terguriloru de tiéra in unele districte ale Boemiei, in urm'a esceseloru, despre care amu pomenitu cu alta ocasiune.

Alarm'a de resboiu a crescutu fórte, de-sî „W. A.“ afirma ca tóte miscârile suntu numai nisce stramutâri obicinuite de garnisóne. Dupa P. Ll. generalulu Benedek, fostu pâna aci in Itali'a, este denumitu de comandante supremu alu armatei de operatiune in Boemi'a; iara in Itali'a Archiducele Albrecht va ocupá loculu lui Benedek.

Dîuariulu „Epoque“ primí in dîlele trecute unu telegramu din Frankfurt, in carele se dîcea ca Bismarck se retrage din ministeriu. Prin acest'a s'aru fi schimbatu cu totulu situatiunea. Alte dîuarie afirma, ca Bismarck astadi e in mai mare gratia la regele seu, cá ori candu alta data; ca fortaretiele silesiane suntu tóte armate; ca tunuri s'a mai strapurtatu sî dela Coloni'a in fortaretiele aceste. Cele mai próspete sciri ne spunu sî despre planurile de operatiune sî adeca, ca Austri'a va ocupá, esîndu cu trupe din Boemi'a, Saxoni'a sî ducatele saxonese sî va cautá a se aruncá asupr'a Prussiei apusene. Din Berlinu se amenintia, ca déca va intrá Austri'a in Saxoni'a va face asemenea sî Prussi'a. Mai adaugemu totu ací sî scirea despre inmultîrea trupeloru austriace, in Holstein, via Hannover.

Puterile apusene se afirma, ca au desmentatu seriosu pe Prussi'a sa nu provóce unu resboiu, ce aru conturbá liniscea européna. In legatura cu acestea insemnamu, ca suntu sciri, cari respandescu faima ca Itali'a, inca aru armá sî s'aru pregatí pentru unele eventualitâti.

Scirile despre concentrarea trupeloru rucesci la marginile Galitiei sî la Pruju se repetiescu de nou.

Despre conferintiele din Paris in cestiunea principateloru române ni se spune, ca in 19 Mart. s'a tînutu o conferintia care s'a inceputu dela 12 óre sî la 4 óre dupa amédi durá inca. „Constitutionel“ pledéza in unu articulu subsemnatu de Limayrac, pentru necessitatea de a se sustiné in principatele române uniunea. Conferinti'a sa ratifice faptele implinite, statorindu pentru totudéun'a uniunea; prin acest'a aru simplificá programulu cestiuniloru cari atingu ecuilibrulu europénu.

Din Romani'a ne aduce „Romanulu“ sî celelalte dîuarie sciri despre activitate viia a corpuriloru legiuitóre, a câroru sessiune, dupa cum cetimu sî in alte pârti s'a prelungitu pâna la 17 Apr. Ministrulu de finantie face unu apelu câtra natiune pentru unu imprumutu natiunalu. Concessiunile fâcute de guvernulu trecutu, se trecu prin sit'a cea désa a corpuriloru legiuitóre sî cea de drumu de feru s'a sî casatu. — Aflâmu ca s'a tramisu pre la tóte curtile europene deputati, cari sa lucre pentru dobandirea unui printiu pre tronulu Romaniei.

Turci'a au concentratu trupe la Dunare sî se dîce ca Romani'a face asemenea; dîuarie straine voru a scí despre o aliantia defensiva sî ofensiva a Romaniei cu Serbi'a.

Scirea ce se respandi, ca in Serbi'a aru fi esistatu unu complotu, care vrea se arunce fortaréti'a Belgradu in ventu, se vede, ca trece in regiunea scornitureloru.

Alegeri dietali.

Pianu de josu 16 Martiu.

Onorate domnule redectoru! Binevoiti a dá locu in colónele pretiuitului jurnalu a „Telegrafului Romanu“ urmatoriului articulu privitoriu la alegerea deputatîloru dietali a scaunului sî a cetâtii Sabesiului. —

E unu adeveru nedisputabilu, ca din viétia sociala sî publica de pe ap'a Sabesiului nu si-a pré umplutu in comunu jurnalistic'a colónele sele, — sî acést'a devine parte din acea causa, ca nóue românîloru, carii de-sî suntemu majoritatea absoluta a acestui tînutu, — de abiá acum ne-a succesu a ne cunósce chiamarea nóstra fatia cu fratii nostri conlocuitori, ca unde stâmu sî ca ce putemu noi face prin intielegere, concordia, sî statornicia, — parte pentruca romanulu de pre acestu terenu slabitu de seculi erá dedatu a suferí sub pecetulu tâcerei tóte greutâtîle sî nedreptatea.—

O dovéda neresturnavera, ca romanulu déca vrea póte lucrá in interesulu seu natiunalu e alegerea deputatîloru dietali pentru diet'a pestana, alegerea ce a decursu in 12—15 a curentei, care alegere a decursu asiá:

Dumineca in 11 a l. c. dupa finirea sântei liturgii a primitu vecinatâtîle orasiene incunoscintiarea, ca pe Luni diminéti'a adeca in 12 se voru alege deputati pentru diet'a dela Pest'a. —

O surprindere sî lucru neasceptatu la totu românulu, care pâna ací credea faimei lâtîte ca Marit'a Universitate sasésca din Sabiiu a decisu, ca din scaunele sasesci nu voru merge la Pest'a, de-sî cam de vre-o trei luni de dîle, sub silentio, s'au candidatu in secretu, pentru sustînerea fratietâtii intre români sî sasi, de deputati dietali Domnii: Jude regescu substitu Simeonu Balomiri sî fiscalulu judicialu Carolu Leonhard; sî fiindu fratii sasi tare siguri ca planulu acest'a sî acum lu voru realisá, avendu inaintea ochiloru esperinti'a trecutului; votara luni inainte de amédi tóte vecinatâtîle sasesci din orasiu in favórea candidatîloru proiectati, Leonhard sî Balomiri —

Cu totulu altu ce-va erá dupa amédi; candu trei vecinatâti romanesci orasiene in ordinea cea mai buna, fia-care tata de vecinatate cu alegatorii sei sanatosi sî bolnavi, petrunsi de insemnatatea objectului votisara pentru Domnulu Advocatu Dr. Tincu sî Domnulu jude regescu substitutu Simeonu Balomiri.

Mai grandiosu se vede lucru Marti, inainte de amédi, candu alte patru vecinatâti orasiene romanesci in sî mai buna ordine, cá o garda, investiti in vestminte serbatoresci, urmara fratîloru loru din diu'a trecuta, votandu pentru Dr. Tincu sî Balomiri.

Sa fi vediutu cum frati sasi umblau pe stradele orasiului, servitoriulu politianu cu porunca prin crisme: cine nu vine la votisare va platí 5 f. pedépsa, fâra sa-i fia iertatu recursu,— ba chiaru scolarii gimnasiului inferioru sî tóte normele primíra mandatu a umblá din casa 'n casa sa scormanésca alegatori sî din petri, de unde nu sasu-i perdutu, ca romanii a venitu in cete cá fruoz'a sî iérb'a!

Inzadaru se opintira, inzadaru se sfarmara, „din paguba“ dîce romanulu „nu faci dobanda.“ —

Trece Mercuri sî speranti'a sasiloru cea mai de pre urma erá nimicita; insa le veni aminte sî luara refugiulu la asiá numitii „greci“ *) carii toti votisara cu sasii, cá sa-i consoleze, afara de Dnii I. Onitiu jun. sî sen. acesti'a nici cum sî cu nici unu pretiu nu se potura dejosí pâna intr'atât'a, cá vecinii loru.

Acum prinsera sasii sperantia nóua sî din nou 'si dau tóta silinti'a in cercu. Din nou se insielara! pentruca saténulu ca sî orasiannlu scia cei de facutu.

Comunele intregi (membri alegatori) urmara Joi in rendu un'a dupa alt'a, cându fu rendulu Pianului de josu Domnulu parochu de acolo alu sasiloru Adolf Krauss votà in limb'a româna pentru Domnulu Leonhard sî Domnulu Balomiri, iara Domn. parochu gr. or. din aceeasi comuna Nicolae Bena votà pentru Dlu Advocatu Dr. Tincu sî D. judetiu Balomiri.

Sî asiá urmara sî votara toti romanii cá unulu, pentru Dr. Tincu sî Balomiri. Asiá dara noi ne vedemu pe lânga tóte machinatiunile fâcute incontr'a interesului romanu sî unele sî esecutate durere! sî prin romani, séu mai bine dîsu greciî din orasiu, cu doi alesi romani, dupa cum e sî dreptu, pentruca romanii acum cá sî de alte ori au avutu majoritatea votantiloru.—

Fratii sasi se prefacu a fi camu indignati, ca majoritatea votantîloru romani, nu si-a vendutu dreptulu ei de alegere sî nu si-a incredintiatu apararea interesului unui deputatu sasescu. —

Dar déca voru considerá, ca din scaunele sî districtele sasesci s'a alesu dóue diecisî doi deputati intre carii numai cinci de natiunalitate româna;—

déca vorn vedé ca sasii in tóte locurile Sabiiu, Brasiovu etc. etc. unde a fostu in majoritate, nici odata, prin urmare nici acum, nu a alesu vre-unu deputatu romanu, dupa cum aru cere principiulu egalei indreptatîri, despre care principiu se vorbesce sî se scrie de multe ori, dara in fapta nu se prea face; —

déca voru considerá mai incolo ca in anulu 1861 s'a alesu din Sabesiu la universitatea sasésca unu deputatu romanu sî unu sasu, prelânga tóte ca romanii au fostu in majoritate, numai sî numai pentru ca se fia frati sî in casuri candu dela sasi aru atarná vre-o alegere;— ear acesti'a in an 1863 n'au vrutu sa mai scie de fratietatea din 1861, ci alesera dupa puteri trei deputati din sasi sî numai unu românu; —

déca voru considerá ca in an. 1865 atâtu la Universitatea sasésca câtu sî la diet'a din Clusiu a mersu numai deputati de natiunalitate sasésca, fiinduca densii au proiectatu sî alesu dintre români de acei'a, despre care a fostu convinsi ca nu se voru duce, precum s'a sî intemplatu: — usioru se voru puté convinge, ca românulu dupa atâtea esperintie triste, numai póte crede frâtietâtii sasesci, carea a fostu, sî póte sî de aici incolo va fi cá credintia grecésca! —

Preotîmea româna n'a lipsitu la acésta ocasiune a-si implini datorintiele sele, — câci dupa cum amu disu pe lânga tóta influinti'a diregatoriei politice, care e cunoscuta, ca are putere mare asupr'a poporului, machinatiunile notariloru neromani, cu deosebire in ambele Piane sî sfaturile acestor'a, precum sî ale inspectoriloru respectivi, n'au potutu clatiná nici putînu indreptarea data fiiloru sufletesci. —

Deie ceriulu, cá romanulu sî decî inainte sa stee umeru lânga umeru, la alegerea aperatoriloru intereseloru sale, câci cá romanulu nu va aparâ streinului nici odata interesulu romanescu! —

(A. B.)

Campeni in 3 Martiu 1866.

Cetindu articolulu D. N. V. din muntii apuseni publicatu in Nr. 9 alu st. diuariu T. R. nu me potu retiné de a nu infrange nisce asertiuni a acelui D. corespundinte, cari numai dela unu omu necunoscutu cu impregiurârile de pe aici potu veni, cârui'a póte multe ce se facu i suntu, potu dice, terra incognita.

D. corespundinte indata la inceputulu articulului amintesce despre necesitatea unui institutu de cultura sî educatiune, specialminte pentru muntii apuseni, cu o asiá mare naivitate, ca candu in alte pârti ale patriei nóstre nu s'aru mai simtî asta lipsa.

DLui se mira cum de pâna acum nu s'au infiintiatu pre aici vre-unu institutu de invetiamentu mai inaltu, séu mai bine dîcendu voiesce a aretá ca la o intreprindere asiá marétia pentru orasiulu Abrudu a remasu totu lucrulu pre lânga vorbe góle. Ast'a e celu putînu cu privire la Abrudu adeveratu, insa saritu'ra dela acést'a la nimicirea scóleloru séu scolutieloru din Campeni precum i place Dlui corespundinte a le polecrí— e prea fâra logica. Câci asemanandu-se acestu conclusu despre nimicirea scolutieloru din Campeni cu asertulu D. cor., ca resultatulu pentru infiintiarea scóleloru reále in Abrudu este negativu, nu sciu ce aru fi se insemneze. Séu D. cor. i-aru placé a trage pre comun'a Campeni la dare de séma ori a-i imputá, ca de ce in Abrudu nu suntu scoli reále séu sî unu gimnasiu. De aru fi fostu informatu mai bine D. N. V. despre decurgerea causei infiintiandeloru institute, credu ca s'aru fi feritu de a-si dá de golu necunoscinti'a s'a in acestu obiectu.

De ce D. N. V. a binevoitu a-si esprimá parerea de reu specialu asupr'a sermaneloru scolutie din Campeni sî a dá totu de odata de preceputu ca dieu, slabi barbati suntu acolo, aceea va sci Dlui. Insa fia in pace, câci cu tóte aceste scólele din Campeni nu suntu in ruinare sî nemicire, câci suntu infiintiate pe o basa destulu de solida.

Sî óre cum s'aru poté nimici aceste scóle? De óre ce scól'a gr. or. d. e. infiintiata in anulu 1863 are unu edificiu cu cinci incaperi sî unu fondu pâna la 8000 f. v. a. sî e radicata prin poporu, sî poporulu este totu acelu poporu bravu, care au fostu la infiintiare, sî asiá traindu elu sî fondulu se va marí, sî scólele voru inflorí.

Precum se vede D. cor. au vrutu sa arate in articululu seu ce-va negru, cá cu atâtu sa strâluce mai tare fapt'a cea frumósa a barbatîloru de lauda din Abrudu, insa asiá ce-va nu au fostu de lipsa, seu celu putînu nu cu schimosirea stârei lucruriloru.

Laud'a pentru impreunarea scóleloru din Abrudu sî Abrudsata e cu dreptu cuventu a Dloru mentionati de dlu corespundinte. Insa in unu orasiu cá Abrudulu, in care suntu acasa proprietarii baisinguriloru celoru vestite a Transilvaniei, in unu orasiu liberu, a cârui venitu anuale se suie la o suma considerabila, totusi amu asceptá ce-va mai multu decâtu ceea ce s'a fâcutu sî despre ce refera dlu corespundinte. Atunci candu cetâtienii Abrudului se voru intrunî la radicarea unui institutu de invatiementu pe basa mai solida (ce nu va sa dîca, ca eu dóra a-siu neconsiderá pasiulu celu de laudatu a Dloru mentionatide dlu cor.,) atunci voiu pricepe mai considerata eschiamatiunea „Cu puteri unite“

Locuitoriloru din Câmpeni le pare bine de ori ce inaintare a scóleloru sî de accea le urédia fratîloru Abrudieni succesulu celu mai fericitoriu precum sî la unu zelu sî mai inflacaratu in caus'a scolara. Insa ómeniloru care nu sciu starea lucruriloru le recomenda a-si tiné pén'a neatinsa in atari lucruri, sî a nu seduce opiniunea publica.

M. Contesu, cap. gr. or

Cugetâmu a fi corespunsu sî dreptâtiei sî ecuitâtiei, primindu

---

*) Negutiatorii pe aici, se numescu „greci.“

cele de mai susu sî recomendandu fratîloru munteni a delatură tóta inclinarea câtra certe fâra profitu. Ceea ce amu mai recomendá noi mai departe e a continuá, fia-care la loculu seu, in insufletîrea pentru paladiurile cele sânte ale poporului, intielegemu scólele. Romanulu are unu proverbiu: cine tace, face. Acest'a, cá sa fia sî mai aplicabilu l'amu intórce in „cine face, tace.“ In care tipu apoi amu dorí din anima sa 'lu urmeze sî in afacerea acést'a de multu pretiu pentru viitoriulu nostru, sî fratii din muntii apuseni sî toti românii. Sa vorbimu dara putînu sî sa facemu multu! Red.

Varietâti.

(Multiamita publica.) Subscrisulu impinsu de simtiulu de recunoscintia isi ia voi'a a multiamí pe acésta cale binefacatoriloru sei, carii i-au datu mana de ajutoriu, spre alinarea lipseloru, cu care are a se luptá.

Acei Domni contribuitori la acestu ajutoriu sî câroru me simtu indatoratu a li esprime multiamit'a mea, suntu: Amosu Francu v.-comite (3 f.) Ioane Motiu asesore (1 f.) Ioane Francu protofiscalu subs. (2 f.) Ioane Cosieriu asesore orf. (1 f.) Daniel Gábor juratore (2 f.) I. Brendusianu adv. (1 f.) N. Socomon (1 f.) Ales. St. Siulutiu Pretore (3 f.) S. Beonits negut. (1 f.) Ios. Crisianu V. notariu (1 f.) Daniel Papp asesore orf. (1 f.) Ambrosiu Bersanu cancelistu (1 f.) Antoniu Veres asesore (1 f.) Lad. Papp jude cerc. (1 f.)— (Sum'a 20 f. v. a.)

Speru a nu fi vatamatu modesti'a acestoru Domni prin publicarea numeloru densiloru, pre carea io amu tînutu de o sânta detoria. Antiochu Francu,

jur. in a. II. la acad. c. r. de drepturi in Sabiiu.

(Dîuaristica.) In Romani'a au reaparutu la Bucuresci „Romanulu“ din care amu reprodusu sî noi in estrasu pasagie despre situatiunea de dincolo, dela schimbârile intrate la 11/23 Fauru. Gerante respundiatoriu e acum dlu Vlascénu. Dîuariulu corespunde in tóta privinti'a numelui seu. Elu sî astadi e totu acelu vechiu anteluptatoriu- Au mai aparutu in Galati „Ancor'a“ redigeata de compatriotulu nostru Pandele Popasu. Ese odata pe septamâna. Se aru vedé a avé la rendulu d'antâiu in vedere afacerile comerciali, insa aduce sî articuli privitori la interesele tierei sî sciri din tiéra sî straietate. — „Press'a româna“ apare la Brail'a intrunita cu Echulu Dauubianu ce aparea in Galati, sub redactiunea dloru Baronzi (pentru partea politica sî literaria) sî Carmelinu (pentru comerciu, agricultura sî industria). Ambe din urma (Ancor'a sî Press'a) inca suntu fórte bine redigeate. Cetimu mai departe in dîuariulu Romanulu despre unu altu dîuariu nou „Desbaterile“ (Ne a venitu in momentele, candu scriemu acestea sî acésta fóia), care aru aparé sub redigerea dloru Blarembergu, Cantacuzinu sî Lahovari s. a. Vre-ocâti-va articuli reprodusi in Romanulu dovedescu despre spiritulu sî inteliginti'a cu care este tînutu acestu dîuariu. La tóte acestea precum sî umoristicului Sarsaila, carele dupa parerea nóstra câte odata musca prea tare, dara de altmintrea cuprinde destulu umoru — le poftimu durata mai indelunga, decum e cam obiceiulu pe la tiér'a denseloru.

Epistol'a deschisa câtra Dlu redactoru alu „Familiei.“

Iosifu Vulcanu.

Domnule I. Vulcanu! Vorbele mele din „Concordia“ (Nr. 22 1865.), ca „Carapterulu baladei „Floric'a“ e oscuru, gâciu, sî descriptiunile lasa oscuru, neesplicatu, de gacitu togmai câtu se póte gâcí, spre care apoi da semnele cerute, incâtu nimicu nu remane neesplicaveru“, mi le-ai falsificatu in „Familia“ (N. 10. 1865) in form'a, ca: „Florentinu a scrisu, ca balad'a trebuie sa fia obscura.“— Atunci amu tacutu, dar acum s'a implutu paharulu; câci—

Domnulu „I.“ (R.), autorulu corespundintiei din Vienn'a a „Familiei“ (N. 2. 1866), mi-a depusu in mâna, cá sa se publice prin acést'a in interesulu adeverului— „Dechiaratiunea datata in Vienn'a 17/2 1866.— ca in coresp. susu numita a Dsale pasagiulu muscatoriu in numele meu sî onórea mea, tratatoriu de parodi'a mea: „Pitanulu séu Resunetulu tiganiloru“ nu l'a scrisu densulu;“ asiá dara sî de acolo ai scosu pasagiulu favoritoriu pentru mine, sî in locu-i ai falsificatu unu pasagiu incriminatoriu inaintea natiunei; acusandu-me— in contradîcere cu sciinti'a despre teori'a parodiei de scopulu, de a satirisá Imnulu natiunei nóstre, de a deride (!!) inspiratiunea bardului natiunalu sî insufletîrea natiunei (!!); comitendu sî o contradîcere logicala: a puté avé scopu— fâra voia.

Cá on. publicu sa póta judecá neprépринsu de falsificatiuni, amintescu in scurtu numai atât'a, ca in Vienn'a candu cantá regin'a cantaretieloru, Dsiór'a Carlotta Patti in concertele-i sublime, totu intr'acele-si seri se representá sî parodi'a; „Patti cea falsa“; ba intr'o séra s'a dusu insa-si parodiat'a, de s'a desfatatu in privitulu parodiei sale proprie;— in dîlele de fatia dau in teatrulu de opera a curtii imperiale din Vienn'a oper'a maretia: „African'a“, sî in teatrulu lui C. Treumann, totu in Vienn'a, parodi'a „African'a in Gagran.“— Adeseori au datu intr'acclasi tempu pre bin'a imp. tragedi'a „Narr-Cis“, pre alta bina („an der Wien“) parodi'a „Narr Cis“, câci tocmai sciinti'a esteticei in specie poetic'a, dîce de parodi'a, ca parodi'a, ca aceea nu deride modelulu, dupa carele s'a formatu;— sî ca io anume cu parodi'a mea inca amu calcatu numai calea corespundiatória sciintiei, credu, ca o va dovedí aceea, ca dupace o amu dechiamatu odata neprovocatu, o amu mai dechîamatu dup'aceea in cercurile romane din Vienn'a purure provocatu de aceleasi— in cursu de doi ani sî jumetate de 17 (sieptespredíece) ori, numai in cercurile cele mai nalte de 8 (optu) ori insumi, sî apoi o au mai dechiamatu sî altii sî alte le; sî o au poftitu descrisa DD. doctori, preoti, professori sî boieri romani; o au dusu sî tramisu in Transilvani'a, Bucovin'a, Banatu, Moldov'a, Craiov'a sî in Parisu! sî m'au onoratu in moduri feliurite. —

Cu aceste date faptice amu documentatu io in contracorespundinti'a-mi tramisa la „Famili'a“, carea inca mi o ai casatu incontr'a dreptâtii, sî numai mi o ai amintitu in form'a falsificata de „epistola escusatóre“ (firesce prelânga ide'a, ca: cine se escusa, se incusa.)

Dar geniulu adeverului nu se lasa intunecatu; tóte OO. persóne respective sî sciinti'a de teori'a parodiei stau pentru mine; iar „Dechiaratiunea“ Dlui „I.“ despre falsificatiunea pasagiului resp. sî falsificatiunea vorbeloru-mi din Concordia in Famili'a, ce se póte cetí in numerele susnumite, acusa inaintea on. publicu de crime incontr'a numelui meu, sî on. publicu va sci judecá din datele faptice, spre care judecata lu rogu in favórea numelui meu nepatatu, atacatu prin falsificâri.

Vienn'a 16/3 1866.

Ioann Popu Florentinu.

Nr. 9—2

Concursu.

Prin carele se deschide concursu pre 4 septemâni de la intâi'a publicare:

1) Pe statiunea invatietorésca din Ictaru Protopresbiteratulu Hasiasiului, indiestrata cu emolumintele anuale in bani gat'a 60 fl. v. a. 20 chible de grâu, 20 chible de cucuruzu, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 15 ponti de lumini, 8 stângini de lemne, 4 jugere de aratura, ½ jugeru de gradina, sî cortelu liberu. Insa a trei'a parte din emolumintele acestei statiuni este reservata fostului aei emerit. Invatietori Teodoru Nesco.

2) Pe statiunea invatietorésca din Leocusesci, cu emolumintele anuale in bani gat'a 84 fl. v. a. 12 chible de grâu, 20 chible de cucuruzu, 100 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 15 ponti de lumini, 10 stângini de lemne, ½ jugeru de gradina, sî cortelu liberu.

3) Pe statiunea invatietorésca din Paduranu, cu emolumintele anuale in bani gat'a 42 fl. v. a. 8 chible de grâu, 12 chible de cu curuzu, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 10 ponti de lumini, 8 stângini de lemne, 2 jugere de livada, ½ jugeru de gradina, sî cortelu liberu.

4) Pe statiunea invatietorésca din Topl'a, cu emoluminte anuale 20 fl. v. a. 6 chible de grâu, 16 chible de cucuruzu, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 10 ponti de lumini, 8 stângini de lemne, 1 jugeru de gradina, sî cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá vre-unu din aceste posturi invatietoresci suntu avisati recursurile sele timbrate, sî indiestrate cu estrasu de botezu, cu atestate despre absolvarea cursului pedagogicu din Institutulu Preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna ací, sî despre portarea loru morala sî politica, a le adresá câtra venerabilulu Consistoriu Aradanu, sî incóce ale strâpune.

Bellintiu 3 Martiu 1866.

Constantinu Gruiciu
Protopresb. Hasiasiului sî Inspec. distr.

Ioann Cristea,

compactoru in Sabiiu, se recomenda on. publicu românu cu legarea de cârti, protocóle, brosiure etc. sî preste totu cu esecutarea tuturoru comissiuniloru, ce cadu in cerculu compactoriei, promitendu lucru promtu sî solidu sî pretiuri câtu se póte mai moderate.

Locuinti'a: Sabiiu, strad'a iernei (Wintergasse) Nr. 253 vis'a vis dela tipografi'a archidiecesana. Nr. 10—2

Burs'a de Vienn'a.

Din 12/24 Martiu 1866.

Metalicele 5%	60	40	Actiile de creditu	141	50
Imprumutulu nat. 5%	62	70	Argintulu	104	70
Actiile de banca	79	8	Galbinulu	5	05

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 22. ANULU XIV.

Sabiiu, in 17|29 Martiu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la
„Telegrafulu Romanu“

pe patrariulu alu doilea (Aprile, Maiu, Iuniu) alu anului 1866. Pretiulu abonamentului pe unu patrariu de anu: pentru Sabiiu **1** f. **75** xr.; pentru districte sî provinciele monarchiei austriace **2** f.; pentru Principatele române unite sî strainatate **3** f.

Abonamente se primescu sî pe jumetate sî pe trei patrare de anu.

P. t. DD. cari dorescu a avé acestu diuariu suntu rogati á-si tramite de tempuriu listele de prenumeratiune desvoltu corese, insemnandu cu acuratetia sî postele u l t i m e sî — a le adresá la

Editur'a „Tel. Rom.“ in Sabiiu.

S a b i i u 14/3

Cu multa placere aflâmu din mai multe pârti ale tierei despre constituirea parochieloru sî tracturiloru protopresbiterale gr. or. din archidieces'a nóstra, dupa regulamentulu sinodului din 1864, pentruca in acést'a privimu o propasîre firésca, câtra acea viétia bisericésca, carea se cuvine bisericei nóstre in puterea anticeloru ei institutiuni.

Nu ne este astadi scopulu insa de a vorbí despre aceste. Astadi ne vomu oprí la o intemplare mica, dupa esteriorulu ei, dara mare sî departe batatóre in efectele ei, candu ea de acei ce au pus'o in lucrare va fi sustînuta cu seriositate la inaltîmea ei. Amu legatu cu tóte aceste cestiunea nóstra de cea a conformârei bisericei, pentruca din casulu ce ne stá inainte ne magulimu, ca aceste mesuri, déca chiaru nu aru fi ele singurele datatóre de impulsu, dara suntu totusi vatr'a unde au potutu sa se desvólte asemenea idei, cum e cea despre care vomu sa vorbimu.

In siedinti'a a patr'a a sinodului tractuale in protopresbiteratulu Giurgiului, tînutu in 20 sî 21 Fauru a. c. Parochulu Grigoriu Popoviciu din Rîp'a de susu, avendu in privire, ca biseric'a in cele d'antâiu ale sele are a sustiné vedi'a sî autonomi'a ei, inaintandu religiositatea sî moralitatea :— descopere sinodului f o r m a r e a unei societâti in Parochi'a densului, a b d î c a t ó r e p e n t r u t o t u d é u n ' a d e l a b e u t u l u v i n a r s u l u i *) sî abtînatóre dela cercetarea crâsmeloru, sî depune totu odata statutele ei, inaintea sinodului spre a se urmá cu densele cele de lipsa, sî a se castigá intarirea loru din partea autoritâtîloru respective.

Aruncandu omulu o privire asupr'a vietiei nóstre sociale, sî nescapandu din vedere starea cea de desperatu, care au prinsu radacini molipsitóre sî destruitóre in poporu: in afacerea de mai susu este silitu a privî o idea, carea dupa unu restempu mai de 8 ani **) apare pe orizonulu socialu, cá o prevestire de sperantia, ca poporulu nostru au ajunsu a cunósce prapasti'a in marginea cârei se afla. Câci cine nu scia, ca tieranulu nepriceputu prin dedatulu la beutur'a acést'a, perde sî tempu, perde sî averea mostenita dela parinti prin atâtea necasuri sî suferintie; se ticalosiesce pre sine, ticalosiesce pre urmatorii sei, facendu-i nisce proletari, cari apoi nu mai suntu in stare a-si nutrí trupulu seu, cari nu mai suntu in stare a impedecá golatatea sea, cari suntu siliti a locuí, nu in case omenesci, cu lumina sî cu aeru datatoriu de sanetate, ci in visunii, cari sî pentru dobitóce aru fi stricacióse? Cine nu scie, ca unde s'a lâtîtu sî inradacinatu acésta epidemia, mortalitatea e mai désa sî nu sufere in de obsce a ajunge betrânetie nici de 60 de ani? Cine nu scia, ca asemenea ómeni devinu sclavii altor'a de buna voi'a loru, sî se lipsescu de drepturile cele mai frumóse omenesci in viétia constitutiunala, lipsindu-se de dreptulu de a-si aruncá sî ei glasulu loru in cumpan'a lucrâriloru, cari privescu folósele tierei ce o locuescu?

In fati'a acestoru periculi hidosi sî infioratori, sî cari suntu mai amenintiatori decâtu invasiunea locusteloru sî a altoru rele de pre pamentu, suntemu in totu dreptulu de a salutá acésta radia de sperantia, dara deodata a atrage cu seriositate atentiunea aceloru ce o au lâcutu sa lucésca in poporu, cá prin esemplulu loru sa o sustîna c u r a t a, cá sa f o l o s é s c a, cá sa i n d u l c é s c a sî sa i n c a l d i a s c a pamentulu unde au resaritu sî in fine sa l a t i é s c a, sî mai departe bunatatea sea. Pentruca aratandu-se nepasatori câtra dens'a, sî luandu lucrulu cu usiurintia: ratacirea de apoi aru fi mai rea cá cea d'antâiu; alu doilea intunerecu aru fi mai greu sî mai apasatoriu cá celu d'antaiu si acei'a s'aru face vinovati de b a t j o c u r'a, de l u a r e a i n d e s i e r t u, sî p â n g a r i r e a acelei mai f r u m ó s e i d e i.

Sperâmu dela intielepciunea urdîtoriloru acestui inceputu, pentruca vedemu ca s'a feritu de escentricitate sî au purtatu socotél'a sî de trebuintiele pentru sustînerea puteriloru trupesci, de lipsa pentru ómenii greu muncitori.

Inchieamu punendu sub seriósa consideratiune a publicului faptulu despre care amu vorbitu in aceste sîruri, din causa, ca acést'a nu se póte privî de o simpla mesura de abstinentia, ci de unu lucru, care taia aduncu in viéti'a omenésca sî care are influintia nu numai asupr'a moralitâtiei publice, dara chiaru sî asupr'a vietiei politice. Noi credemu ca atari mesuri luate de câtra preotîmea nóstra, care fâra indoiéla este cea mai aprópe de poporu sî carea vedemu sî din multe esemple fatpice, ca are deplina incredere a acestui'a, aru fi in stare de a ne ferí sî de acele miscâri sociale de care durere nu amu fi scutiti, candu poporulu sedusu, mai curendu s'au mai târdîu s'aru desceptá din letargi'a sea sî din nesciinti'a sî selbataci'a la care aru fi adusu, aru tinde la mijlóce triste, nu de cari sa se folosésca elu insusi, ci cari sa-i servesca la o durerósa sî desperata resbunare.

Aflâmu in fine ca din partea venerab. Consistoriu archidiecesanu s'a fâcutu pasii de lipsa la Inaltulu Guvernu pentru intârirea statuteloru susu mentiunate, iara specialu din partea Archiepiscopului sî Mitropolitului s'a datu câtra respectivii o hârthia pastorale, prin care-i intaresce in propusulu loru sî le recomanda sî mijlócele (lectura de cârti folositóre in serbatori sî dumineci, adunandu-se mai multi la olalta), prin care sa se póta inpotrivî cu totu adinsulu ispitei de a recadé in pecatulu de care s'a desbâieratu.

*) Ací ne aducemu aminte, ca Protopopulu Brasiovului II, in calitate de Parochu acolo, dlu Ioann Petricu, inainte cu mai multi ani, inca infiintiase o asemenea asociatiune abdîcatóre de beutulu vinarsului. Pré multu ne aru deobligá laudatulu d. Protopopu, candu ne-aru insciintiá despre starea actuala a acelei asociatiuni.

**) vedî cercular. archi. Nr. consistorialu 518. 1858. acolo se dîce: Multi dintre Crestinii nostri se plângu asupr'a vremiloru, ca suntu grele sî rele; dar de aceea, ca ei parte mare singuri suntu pricin'a la aceea, nu-si aducu aminte. Candu vedu urcandu-se arendîle crâsmeloru intr'unu chipu ingrozitoriu din anu in anu; candu vedu in sate, care pâna acum d'abiá aveau o crâsma, acum dòue sî trei sî mai multe; candu in sfersîtu vedu pre arendasii imbogatindu-se, óre cum de nu pricepu, ca acestea tóte curgu de pe spatele loru, sî ca cu câtu acelea se suie, cu atât'a nu numai bunastarea, ci sî faptele loru cele bune crestinesci totu mereu scadu. Acést'a se vede de acolo, ca, pe candu crâsmele se inmultiescu, vinarseriele se zidescu, unde pâna acum'a n'au fostu, sî tóte aceste asiá dîcendu inflorescu: pe atunci bisericile sî scólele vóstre jelescu câci suntu uitate, parasite, sî urgisite; sî pe candu voi pre crâsmarii sî arendasii vostri nu numai ca-i intempinati cu cinste sî cu lingusîri, ci inca cu supunere cuceritóre, pare ca ve indesaii a-i ajutorá la lucrulu loru, negandindu la aceea, ca alu vostru stà pe locu: pe atunci biseric'a, dulcea maica a nóstra se tânguesce, vediendu, ca la prea multi dintre crestinii nostri ajungu banii pentru crâsma, dar pentru biserica sî scóla nu le ajungu.

Uniunea séu unificatiunea Ardélului cu Ungari'a.

(Din „Zukunft“.)

Este cunoscutu ca legile din 1848 nu au dispusu numai o uniune federativa, ci o incorporare a marelui principatu in Ungari'a. Cancelari'a aulico-transilvana fu casata sî marele principatu pusu sub guvernulu ministeriului celui nou creatu ungurescu, iara majoritatea magiara a dietei ardelene decretà simplu prin asiá numit'a lege de uniune cassarea (stergerea) acelei diete sî total'a contopire a legislativei transilvane in diet'a (Reichstag) pestana. Asiá nimicira centralisatorii magiari in vre-o câte-va luni, autonomi'a

istorica, publico politica sî legilativa a acelei Transilvanie, carea mai multe sute de ani pâna la 1848, se aflá numai in referintia de uniune peruonala cu Ungari'a.

Legile de uniune din 1848 suntu unu documentu viu despre aceea cum se p:icepeau magiarii a face tabula rasa, fâra multu scrupulu, din drepturile istrorice acolo, unde acestea nu li suntu oportune. Sî déca § 5 din art. d. leg. VII din 1848 carele sfermà autonomi'a Transilvaniei, cu tóte aceste, face cá Ungari'a sa para ca e gat'a a sustîné libertâtîle Transilvaniei, fras'a acést'a aru fi in adeveru naiva sî umoristica, de cumv'a nu aru cuprinde in sine satir'a cea mai amara.

Noi amu accentuatu deja in foile aceste, ca ministeriulu presentu au creatu prin dóue acte unu prejudetiu ce da de cugetatu, sî care prejudetiu e contr'a autonomiei transilvane in puterea dreptului ei publicu. Actulu celu d'antâiu se cuprinde intr'aceea, ca a conchiamatu o dieta la Clusiu spre incercarea unui compromisu in cestiunea de uniune. In diet'a acést'a romanii sî sasii au fostu redusi la o minoritate maiestrita fatia cu deciderile magiaro-secuie, cari persistu lânga unificatiunea din 1848. Unu sî mai reu prejudetiu creà guvernulu de fatia contr'a autonomiei marelui principatu prin incungiurarea dietei dela Clusiu sî prin escrierea de alegeri immediate la diet'a din Pest'a.

Representantii magiari din marele principatu au sî ocupatu locurî in diet'a pestana pe basea legiloru din 1848. Acést'a e alu treilea prejudetiu contr'a autonomiei ardelene, carele e de a se multiamí cu deosebire barbatîloru regimului ungurescu.

Nu avemu lipsa de a argumentà insemnatatea principiala a deosebirei, déca e de a se decide prin unu actu de legilatiune, cestiunea uniunei de câtra diet'a pestana, in carea ocupa locu sî representantii Transilvaniei, pe basea din 1848 sî déca cestiunea aceea e de a se regulá prin unu compromisu liberu dupa dreptulu publicu, intre representantii marelui principatu sî diet'a pestana.

In casulu d'antâiu autonomi'a Tranniei istorica sî dupa dreptulu de statu aru fi din capulu locului negata, sî marele principatu aru fi avisatu numai la concessiunile dietei pestane, cari in casulu celu mai favoritoriu nu aru cede mai multu, decâtu o autonomia provinciala. In casulu alu doilea aru fi principialu garantata paritatea marelui principatu cu Ungari'a, sî in asemenea casu, aru fi regularea cestiunei de uniune obiectulu unei transactiuni bilaterale intre doi factori politici egalu indrepreptâtîti.

Diet'a regatului triunitu si-a asecuratu in tipu otâritu modulu celu din urma, decidendu a tramite o deputatiune, nu i n, ci l a diet'a din Pest'a sî accentuandu in instructiunea ablegatîloru sei, ca regatulu triunitu in fiitoriulu organu pentru tratarea afaceriloru comune va fi representatu la tóta intemplarea de sine sî cá individualitate istorico-politica.

Universitatea natiunala sasésca inca s'a dechiaratu pre lânga acestu principiu in reservatiunea comunicata sî de noi de curendu. Cea cu multu mai numerósa multîme de alegatori a românîloru ardeleni s'a dechiaratu, cu ocasiunea alegeriloru pentru Pest'a, in tóte reservatiunile sî protestele, ca ea numai pentru aceea tramite deputati la Pest'a, cá sa contribue la grâbirea incoronârei Majestâtiei Sele cu coron'a Stului Stefanu, dara ca dens'a nu recunósce nici decâtu legile din 1848 seversîndu actulu de alegere.

Credemu dara, ca nu ne insielâmu déca presupunemu, ca representantii românîloru sî sasiloru voru intielege missiunea loru asiá: ca ei nu suntu tramisi i n reichstagulu pestanu, ci l a diet'a ungurésca, spre a regulá cu dens'a cestiunea uniunei definitivu prin unu compromisu bilateralu.

Noi credemu ca reservatiuniie sî protestele romaniloru in cestiunea tratata de acestu articulu, dara inainte de tóte votulu deputatîloru romani dela diet'a din Clusiu, suntu acte destulu de lamurite sî ca ele nu lasa nimicu la indoiéla despre aceea ce voru romanii ardeleni. R.

Eveneminte politice.

S a b i i u in 16 Mertiu.

La Hatiegu ne spune „G. Tr." ca s'a alesu deputatu Dr. Ioann Ratiu.

Diet'a din Pest'a dupa ce va mai tiné o siedintia publica, dice „P. Ll." se va amaná pâna dupa serbatori. Id. Tan. spune ca membrii tranni in comissiunea pentru afacerile comune se voru alege inca inainte de serbatori.

Cu ocasiunec insinuâriloru noiloru deputati ardeleni in siedinti'a din 24 Martiu, Bömches fù intempinatu cu eljenuri entusiastice. In comissiunea de esaminarea diariului s'a mai alesu: Moise Berde, Danielu Dozs'a, Ioann Gál, Geczö, Iosifu Zeyk sî Ladisl. Tisz'a. La deputatiunea regnicolara; Deák, Somsich, Eötvös, cont. Em. Miko, Ghyczy, cont. Andrasy, Antoniu Csengéry sî Siskowich. Pentru comissiunea programei: Deák, Melch. Lonyay, Carolu Zeyk, Tisz'a, Klauzál, Szentkirály Horváth, Nyári, Holán, Bonis, Bezerody sî Gorové.

Clubulu mestecatu de deputati dietali, români sî serbi, au tînutu in 18 l. c. o siedintia, in carea se discutà cestiunea natiunalitâtîloru sî s'au dechiaratu, ca de cumva magiarii in afacerea acést'a nu voru fi mai liberali cá in 1861 sî nu voru luá altu principiu mai liberalu cá celu depusu in brosiur'a lui Eötvös, carele au scrisu despre cestiunea natiunalitâtîloru,— atunci nu póte fi vorba de impacare. Mai incolo s'a unitu Clubulu intru a cere laolalta, cá sa se arondeze comitatele dupa natiunalitâti. Despre modalitatea cum trebuie natiunalitâtîle sa-si apere interesele sele natiunale d. e. prin congrese natiunale sî a. nu a decisu clubulu inca nimc'a definitivu. Clubulu serbescu alu deputatîloru pestani s'a consultatu sî a sî decisu, cum au de a se purtá serbii la âlegerea deputatiunei dietali in afacerea croata, precum sî fatia ca representatiunea Sirmiului ce are a substerne decisiunile congresului serbescu, in Agri'a sî Pest'a.

Hon promite monarchului in numele natiunei magiare, la casu de unu conflictu resboiosu cu Prussi'a 150,000 de voluntari.

Din G r a t z se deminte scirea ce se respandise in dîlele trecute, ca s'aru fi descoperitu unu complotu conspiratoriu in contr'a jidaniloru, la care complotu se dîcea ca s'aru fi obligatu mai multi prin subscrieri.

Din G a l i t i 'a se spune ca majoritatea dietei polone pregatesce in tacere o adresa câtra Majestatea Sea, prin carea se céra o cancelaria aulica propria. Adres'a sa se predé prin o deputatiune alésa spre acestu sfersîtu.

Scirile cele resboióse s'au mai domolitu. Cuventarea regelui din Prussi'a dela dîu'a nascerei sele, se comentéza din tóte pârtîle cá o dechiaratiune de pace. Unele foi afirma ca o scrisóre a Imperatului Austriei, indreptata câtra regele aru fi fâcutu in cestu din urma sensatiunea cea mai placuta. Temerile sî amenintiarile de amendóue pârtîle s'aru paré a fi incetatu. Nu credu insa unele dîuarie, ca lucru lu sa se póta asiá lesne intórce, asiá Presse din Vien'a impartasindu scirea despre sosirea unui curieru dela Berlinu si pune intrebarea, déca nu au venitu curieriulu acest'a cu sumatiunea, -si adauge, ca déca aru fi asiá, atunci in scurtu tempu amu puté fi in chiaru despre situatiune.

Presenti'a unui generalu italianu Gavone in Berlinu au neliniscitu in fórte multe cercuri sî au datu ocasiune la conjecturi despre o eventuala aliantia a Italiei cu Prussi'a.

Totu Presse din Vienn'a comunica o corespundintia, din carea s'aru vedé ca in Itali'a iau armârile dimensiuni mari. In fine spune despre concentrâri aprópe de marginea austriaca, la Po. Asiá aru stá dejá o trupa de 20,000 sub generalulu Petiti, carea dupa intrarea celoru licentiati se va indoí la numeru, sî va trece apoi sub comand'a lui Cialdini. Corespundintele incheia, ca cu tóte acestea nu suntu semne de o ofensiva din partea Italiei, sî aceste tóte aru fi numai mesuri luate pentru o defensiva.

Despre principele Cuz'a se dice ca nu iaru fi permisu a merge la Paris, pre câtu tempu suntu conferintiele. De alta parte ca acelu principe aru fi in Milanu, de unde se va indreptá spre Florenti'a. Aici, adaugu unele dîuare, va luá parte la unele consultâri militare, la care consultâri densulu, intemplandu-se unu resboiu austro-italianu, ca omu „espertu" aru puté contribuí multu, mai alesu candu regimulu din Florenti'a aru vrea sa folosésca impregiurârile din principatele dunarene. Se intielege de sine ca aceste sciri si perdu t ó t a insemnatatea, impaciuindu se puterile germane.

Din P a r i s aflâmu ca cu ocasiunea presentârei adresei corpului legislativu, Imperatului, la care fu fatia sî principele Napoleonu, celu dintâiu au respunsu deputatiunei, ca politic'a, care da Franciei de 15 ani libertate sî pace, s'a mai intaritu prin votulu acestei adrese. Fâra a se seduce de teorii desierte, cá candu acele aru dá adeverat'a libertate cugetârei sî activitâtiei omenesci, majoritatea si-a dîsu siesi, ca sî ea doresce totu acelesi libertâti, decâtu cu deosebirea, ca ea si intocmesce mersulu dupa potolirea patimiloru sî dupa lipsele societâtiei. „Nu e interesulu comunu stimululu nostru? sî ce putere atragatóre aru fi pentru Dvóstra mandatulu, pentru mine poterea guvernârei, déca acestea aru fi despartîte de iubirea câtra ce e bunu? Ati poté Dvóstra suportá atâtea lucrâri grele, déca nu ati fi insufletîti de adeveratulu patriotismu?

„Asiu putea eu suportá de 18 ani povér'a regimului, activitatea acést'a neintrerupta spirituala, respunsabilitatea cea grea inaintea lui Ddieu sî natiunei, déca nu asiu aflá in mine puterea, carea o da simtiulu datoriei mele sî consciinti'a despre missiunea cea folositóre ce am de implinitu? Franci'a vrea precum noi toti, stabilitatea sî libertatea desvoltârei inteleligintiei, a trebuinteloru generali sî nisuintieloru celoru nobile a lucrârei; nu insa acea libertate, care se apropia de desfrâu, carea atîtia passiunile (patimile), carea restórna tóta credinti'a sî carea provóca turburâri copilaresci. Noi vomu libertatea, carea luminéza, carea priveghéza sî crueza faptele guvernului sî nu aceea, carea devine o arma spre a sapá pre ascunsu pe gevernu sî spre alu resturná."

„Suntu 15 ani de candu sum denumitu de capetenia a statului sî de candu fâra de putere reala, fâra de sprijinulu cameriloru, tare numai prin consciinti'a mea sî prin vocile cari me au denumitu, amu cutezatu a dechiará, ca Franci'a in mânile mele nu va perí; sî mi-amu tînutu cuventulu. De cinci-spra-diece ani Franci'a se desvólta, devine mare, sî ea va ajunge la destiuulu ei. Fiii nostri voru continuá opulu inceputu de noi. Amu garantia pentru acést'a spriginulu corpuriloru celoru mari ale statului, supunerea patriotica a armiei sî a tuturoru buniloru cetâtieni sî in fine ceea ce n'a lip-

situ nici odata patriei nóstre, scutulu ddieescu.“— Acésta cuventare, se spune de diuaristica mai unanimu, ca fù primita cu aclamâri entusiastice.

Nu scimu acum ce sa mai tînemu de corpulu de observatiune francesu dela Renu. Inregistrâmu insa scirea, ca regimulu francesu, in fati'a evenemînteloru ce erau de temutu, ca se voru desfâsiurá in Germani'a, au luatu mesuri, ca armat'a dela Renu sa se transforme pe ne simtîte in corpu de observatiune, sî sa se puna sub comand'a lui Mac Mahon duce de Magent'a.

Despre conferintîele in cestiunea principateloru dunarene dîce: „L'avénir National“, (raprod. in „Rom.“) ca patru puteri s'au pronuntiatu pentru unire, sî ca numai Russi'a, Turci'a sî Austri'a suntu contr'a. Dejá Austri'a pare ea insusi otârita a face omagiu vointiei Romaniei. Dupa le Mémorial diplomatique, care primesce confidintie austriace, dîce l'Avenir National, Austri'a aru renuntiá de a insiste asupr'a desunirii principateloru dunarene. In principiu, dîce elu, cabinetulu din Vienn'a, nu sprijinesce nici nu recomenda alta solutiune de câtu aceea care va fi in acordu cu simtiementulu nationale alu poporatiuniloru interesate. Cestiunea póte fi prin urmare considerata cá otarita, candu nu voru mai fi pentru separare decâtu Turci'a sî Russi'a.“

Russi'a sustîne mereu a demînti concentrârile de trupe. De alta parte insa se asigura, ca in momentele de fatia la marginile Galitiei sî la Prutu stau 200,000 de rusi. In legatura cu aceste ne vedemu siliti a amintí aici sî despre unele declarâri ale Gazttei de Moscva, cari afirma, ca tractatulu de Parisu pe Russi'a nu o mai potu obligá, de órece nici celelalte puteri nu se mai tînu de densulu. Mai departe adauge, ca fericirea principateloru datéza dela guvernulu regulamentariu a lui Kiseleff sî ca decandu au inceputu influinti'a francesa, domnesce in tierile romane numai disordinea sî chaosulu, care fu incoronatu cu caderea lui Cus'a. (Russi'a se vede ca' aru dorí sa faca ordine sî póte de aceea au adunatu materialulu la marginea tierei).

Unu evenimentu, care in ochii ori-cârui politicu trebuie sa aiba insemnatate ponderósa, e conflictulu sângerosu despre care se spune ca s'a escatu intre serbi (din princ. Serbiei) sî turci.

Diuariele din Romani'a desvólta o activitate energica. Sî din cele ce cetimu in acele diuarie credemu ca sî guvernulu sî camerile facu asemenea. Cu durere trebuie sa adaugemu, ca scirea impartasîta sî de noi, despre unu memoriu pentru separare este adeverata. Injosirea acést'a fù adresata lui Aali pasi'a la Stambulu.

Varietâti.

Dupa date statistice de pe an. scol. cur., aflâmu ca in archidieces'a gr. or. româna suntu 52,743 copii de scóla, dintre cari 31,736 prunci sî 21,007 prunce. Cercetéza scól'a 26,465, dintre cari 18,075 prunci sî 8390 prunce. Va sa dîca 26,278 copii de scóla, prunci sî prunce, nu umbla la scóla.

Tesaurulu de monumente istorice pentru Romani'a, tomu III, fasciór'a XI sî XII pre lunile Augustu sî Septembre 1865 cuprindu I. Gazete francese despre Hori'a sî Closc'a 1785. II. Acte sî relatiuni despre rescól'a lui Hori'a de I. B. C. III. Tabl'a tomului III sî erata. IV. 1) Silhuet'a lui Hori'a, Closc'a sî a lui Crisianu, impreuna cu sigilulu sî insemnele lui Hori'a. 2) Alta silhueta a lui Hori'a, Closc'a sî a lui Crisianu 3) Alta silhueta a lui Hori'a, Closc'a sî Crisianu. 4) Prinderea lui Hori'a sî Closc'a. 5) Hori'a sî Closc'a in inchisóre.

Vederi telescopice pe ceru. Pentru antâi'a óra unu telescopu, marindu de 250 ori, se va vedé pe pietiele publice ale Bucurescilui, pusu la dispositi'a publicului se observe cerulu.

Telescopulu marindu considerabilu vederea, permite a distinge cu lamurire amanuntîmile care scapu vederei ochiloru omului.

Astfeliu, observandu Lun'a, se descopere munti inalti, Crateri, etc. Muntii lunari au inaltîmi considerabili, comparabili cu inaltîmile cimeloru himalai'a, precum suntu muntii Nevton, Leibnitz sî Doerfel, ale câroru inaltîmi atingu peste 7600 metri: Crateri cá Tycho, Copernik sî Ptolomeu, cari au de 20 pâna la 45 leghe in diametru, intinderi câtu tóta Romani'a mica. Observandu Calea lactea, se descopere in fia-care coltiu miliarde de stele etc.

Se va vedé asemenea planeta Jupiter cu satelitii sei; planet'a Saturnu cu inelele ce o incungiura sî care suntu o proba de origin'a formârei sele, etc.

Dumineca in curtea academiei (St. Sav'a), Luni la gradin'a St. George, Marti in Piati'a teatrului, Mercuri la St. Costantinu.

Pretiulu minimum ½ sfantiu. Acesti bani in folosulu moldoveniloru cercati de fómete.

Inceputulu la 7½ óre sér'a.

Local u. Cu diu'a de 2 Aprile c. n. se incepu productiunîle teatrale in Sabiiu sub Directiunea de pâna acum. Dupa cum aflâmu directiunea s'a ingrijitu de castigarea unoru novitâti renumite, cari voru oferá publicului multa materia de petrecere.

Principatele române unite.

Bucuresci 11/23 Martiu. Alalta-eri unu inceputu de incendiu se declara la scól'a militara. Elu fù repede stinsu. A séra foculu eclatá din alta parte cu violintia sî, in câte-va óre, scól'a militara deveni prad'a flacariloru. O cercetare activa sî scrupulósa, va dovedí negresîtu pre autorii acestui sinistru, care ne pare unu avisu datu dloru ministri ca inimicii veghiédia, lucrédia in umbra, pe candu noi adormimu in deliciele Capuei; câci, din nefericire, se vede ca acest'a este efectulu ce puterea are asupr'a unoru ómeni. — Asceptâmu dar descoperirea causeloru acestui incendiu, n'avemu pentru astadi decâtu, deplorandu faptulu, sa facemu cunoscutu ca tesaurulu nu va suferí nici o paguba din acést'a, câci scól'a erá asicurata la compani'a de asicurare, Aziend'a asecuratrice din Trieste, care este cunoscuta cá societatea cea mai solida, aceea care face mai cu esactitate sî rapediciune onóre ingajamenteloru sele.

Scirile ce vinu din Franci'a asupr'a Conferintieloru ne suntu favorabili. Eaca ce ne spune Aveni'l National dela 17 Martiu.

„Turci'a pretinde ca unirea fiindu marginita de durat'a domniei principelui Cuz'a, trebuie acum desfiintiata. Rusi'a sî Austri'a sustînu asemenea separarea. Dar nu face totu astfeliu Franci'a, Engliter'a' Prussi'a sî Itali'a, cari suntu pentru mantuirea Unirei. Franci'a sî Engliter'a voru invederatu cá Romani'a sa fia un'a sîtare. Din contra, Russi'a sî Austri'a au interesu a o slabí prin despârtîre; acést'a intra sî in scopurile politici turcesci.“ (vedi la ev. pol. despre conferintie).

Noi prevediuserâmu dela inceputu atitudinea ce voru lua diferitele puteri. Singur'a nóstra indointia erá despre Prussi'a. Ea se pronuntia pentru noi. Acum dela români atârna ca se dovedésca ca suntu demni de simpatia, de radîmulu ce li se dà. Dela guvernu a aretá ca scia a respunde sî la asceptârile Europei, sî la datoriele sele câtra tiéra in capulu cârei'a se afla.

Se cetesce in resumatulu politicu ebdomadariu alu Monitoriului de sér'a.

„Conferinti'a chiamata a deliberá asupr'a afacerei Principateloru s'a constituitu la 10 Martiu. Se cunósce seri'a de acte intervenite dela 1856. Dóue din aceste acte, protocolulu din 6 Septembre 1859 sî firmanulu din lun'a lui Decembre 1861, prevediusera casurile unei infractiuni la clausile fundamentali ale conventiunei din 1858, precum sî vacanti'a domniei unice. Dar impregiurârile actuali, nu intra esactu in previsiunile protocolului din 1859, sî, câtu despre firmanulu din 1861, elu a motivatu reserve cari au fostu formulate de representantii la Constantinopole a-i Franciei, Marei-Bratanie, Italiei, Prussiei sî Russiei. Acele reserve, cari au fostu publicate, aveau de obiectu a stabilí, ca dupa domni'a principelui Cuz'a, se va esaminá, in unire cu Pórt'a, déca nu se cuvine a dá unu caracteru definitivu intielepteleru concessiuni fâcute de guvernulu Otomanu, cu titlulu de provisorie. Inainte de a se pronuntí'a asupr'a situatiunei actuale, puterile trebuiau dara sa se intieléga mai intâiu intre ele sî cu Turci'a. Adunandu-se in conferintia la Paris, ele au adoptatu calea cea mai conforma precedintiloru sî cea mai propria ale conduce repede la scopulu ce si-a propusu a ajunge.

„Totu aceeasi conferintia va avea a se ocupá de actulu incheiatu de comissiunea Européna Dunaréna, pentru a regulamentá navigarea guriloru Dunarei.“ „Romanulu“

„Zukunft“ diuariu politicu pentru interese române sî slave de 20 Martiu incoace ese in formatu mai mare, pre lânga pretiulu de abonamentu de mai 'nainte de 14 fl. 7 fl. sî 3 fl. 50 xr. pe anu, jumetate de anu sî pe patrariu de anu. Zukunft se ocupa de afacerile române in modu simpaticu, discutandu-le in articuli de fondu sî in corespundintie originale dela diet'a din Pest'a sî din Ardélu. Recomendâmu asiá dara fói'a acést'a patriotiloru români spre a o spriginí cu abonamente câtu se póte mai numeróse.

Nr. 9—3

Concursu.

Prin carele se deschide concursu pre 4 septemâni de la intâi'a publicare:

1) Pe statiunea invatietorésca din Ictaru Protopresbiteratulu Hasiasiului, indiestrata cu emolumintele anuale in bani gat'a 60 fl. v. a. 20 chible de grâu, 20 chible de cucuruzu, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 15 ponti de lumini, 8 stângini de lemne, 4 jugere de aratura, ½ jugeru de gradina, sî cortelu liberu. Insa a trei'a parte din emolumintele acestei statiuni este reservata fostului aei emerit. Invatietori Teodoru Nesco.

2) Pe statiunea invatietorésca din Leocusesci, cu emolumintele anuale in bani gat'a 84 fl. v. a. 12 chible de grâu, 20 chible de cucuruzu, 100 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 15 ponti de lumini, 10 stângini de lemne, ½ jugeru de gradina, sî cortelu liberu.

3) Pe statiunea invatietorésca din Padurann, cu emolumintele anuale in bani gat'a 42 fl. v. a. 8 chible de grâu, 12 chible de cucuruzu, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 10 ponti de lumini, 8 stângini de lemne, 2 jugere de livada, ½ jugeru de gradina, sî cortelu liberu.

4) Pe statiunea invatietorésca din Topl'a, cu emoluminte a-

nuale 20 fl. v. a. 6 chible de grâu, 16 chible de cucuruzu, 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 10 ponti de lumini, 8 stângini de lemne, 1 jugeru de gradina, sî cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá vre-unu din aceste posturi invatietoresci suntu avisati recursurile sele timbrate, sî indiestrate cu estrasu de botezu, cu atestate despre absolvarea cursului pedagogicu din Institutulu Preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna ací, sî despre portarea loru morala sî politica, a le adresá câtra venerabilulu Consistoriu Aradanu, sî incóce ale strâpune.

Bellintiu 3 Martiu 1866.

Constantinu Gruiciu
Protopresb. Hasiasiului sî Inspec. distr.

Nr. 2279 1865.

EDICTU

Prin carele pre temeiulu ordinatiuniloru mai inalte a reg. Guvernu de tiéra din 12 Septemvre 1864 Nr. 19,609 sî din Augustu 1865 Nr. 1218 urmatorii fugari de detori'a militarei precum:

Nr. post.	Numele sî conumele	Loculu nascerii	Nr. casei.	anulu nascerei.
1	Pecurariu Avramu	Lancremu		1829
2	Pastiu Onea Dumitru	Rechitte	72	1829
3	Filimonu Nicolae	Lomanu	116	1829
4	Vladu Pantilimonu	Lomanu	65	1829
5	Tibu Pantilimonu	Lomanu	39	1830
6	Zsampa Costandinu	Sabesiu	454	1830
7	Spataru Simeonu lui Bucuru	Dealu	228	1830
8	Salcu George	Reheu	423	1830
9	Tibu Ioann	Pianu de susu	182	1830
10	Neaga Ioann lui Stefanu	Reheu	199	1830
11	Irimie Ioann Ioann	Reheu	380	1831
12	Muntiu Ioann George	Reheu	63	1831
13	Sebisianu Nicolae lui Pavelu	Sabesiu	648	1832
14	Arménu Iosifu l. George	Pianu de josu	192	1832
15	Macarie Simeonu Ioann	dtto	92	1832
16	Pamfilie Pamfilie Vasilie	dtto	94	1832
17	Sbuche Nicolae l. Nicolae	dtto	161	1832
18	Bena Ioann l. Achimu	Reheu	366	1832
19	Busche Irimie l. Ioann	Reheu	340	1832
20	Carpenisianu Nic. l. Achimu	Rechitte	—	1832
21	Cândea Ioann lui Onea	Rechitte	88	1832
22	Nichiforu Iacobu l. Pantilim.	Reheu	336	1832
23	Opincaru Petru Tomi	Sabesiu	406	1833
24	Nanciu Pamfilie Ananie	Pianu de josu	127	1833
25	Ordianu Ioann l. Nichitu	Lancremu	2	1833
26	Cândea Ioann l. Ioann	Lomanu	40	1833
27	Maieru Nic. lui Nicolae	Reheu	215	1833
28	Pastiu Dumitru l. Dumitru	Rechitte	72	1833
29	Rosic'a George l. Onea	Reheu	370	1833
30	Raic'a Ioann l. Pintea	Rechitte	—	1833
31	Simeonu Leonte l. Andrei	Lomanu	186	1833
32	Voin'a Niculae l. George	Pianu de susu	438	1833
33	Ben'a Nicolae	Reheu	119	1834
34	Ciucuru Dumitru	Rechitte	44	1834
35	Dâncu Nicolae	Dealu	82	1834
36	Michai Stefanu	Lomanu	64	1834
37	Prodanu Petru	Rechitte	14	1834
38	Sinariu Pantilimonu	Lomanu	124	1834
39	Vladu Vasilie	Reheu	124	1834
40	Dobrescu Michaile	Pianu de susu	15	1835
41	Cucereanu Ioann	Pianu de susu	463	1835
42	Munteanu Ioann	Reheu	73	1835
43	Prodanu Gligoru	Rechitte	14	1835
44	Raic'a Dumitru	Rechitte	111	1835
45	Stanciu Ioann	Reheu	101	1835
46	Salcu Ioann	Reheu	423	1835
47	Vladu Pavelu	Lomanu	128	1835
48	Avramu Ioann	Lomanu	96	1836
49	Flesieriu Onea	Pianu de susu	381	1836
50	Fofelde Ioann	Reheu	404	1836
51	Haid'a Nicolae	Lomanu	115	1836
52	Cristea Lazaru	Pianu de susu	130	1836
53	Lencresanu Antonie	Pianu de susu	386	1836
54	Mogos George	Pianu de susu	375	1836
55	Nedelcu Vasilie	Dealu	86	1836
56	Stenilá Filimonu	Rechitte	165	1836
57	Todor (Soroga) Todorn	Lomanu	106	1836
58	Granza Moise l. Dumitru	Lomanu	180	1837
59	Iosifu Simeonu	Pianu de susu	311	1837
60	Cândea ¡Filipu	Rechitte	88	1837
61	Lencrensanu Nicolae	Pianu de susu	391	1837
62	Manu Vasilie	Dealu	178	1837
63	Mog'a Pavelu	Dealu	102	1837
64	Negre (Maftei) Nicolae	Dealu	186	1837
65	Nicul'a Ioann	Lomanu	23	1837
66	Pop'a Ioann	Reheu	157	1837
67	Stoic'a Rusalinu	Rechitte	90	1837
68	Buldea Ioann l. Ioann	Pianu de josu	409	1838
69	Ben'a Pavelu l. Achimu	Reheu	366	1838
70	Iancu Ioann l. Petru	Lomanu	145	1838
71	Pamfilie George l. Pavelu	Reheu	35	1838
72	Prodanu Dumitru l. Iosifu	Rechitte	14	1838
73	Pastiu Ioann l. George Danila	Rechitte	74	1838
74	Salcu Irimie l. Pavelu	Reheu	423	1838
75	Stoic'a Dumitru l. Michaile	Rechitte	200	1838
76	Chirionu Pavelu l. Ioann	Lancremu	12	1839
77	Fulea Ioann l. George	Reheu	121	1839
78	Flesieriu Pavelu l. Onea	Pianu de susu	289	1839
79	Filimonu Danila l. Ioann	Lomanu	116	1839
80	Ghibu Pavelu l. Ioann	Dealu	142	1839
81	Ilie Ioann l. Ioann	Lomanu	180	1839
82	Iancu Nicolae l. Onea	Rechitte	125	1839
83	Carpenisianu Dum. l. Onea	Rechitte	29	1839
84	Lupu Ilie l. Ioann	Pianu de susu	436	1839
85	Munthiu Pavelu l. Petru	Reheu	73	1839
86	Olteanu Ioann l. Nicolae	Reheu	33	1839
87	Stenile Nicolae l. Stenila	Rechitte	145	1839
88	Vulcu Ioann l. Ioann	Lomanu	9	1839
89	Vladu Ioann l. Ilie	Lomanu	157	1839
90	Busche Nicolae George	Reheu	114	1839
91	Fulea George l. Ioann	dto	156	1840
92	Gusiu George l. George	dtto	202	1840
93	Crinte Ioann l. Simeonu	Lomanu	125	1840
94	Nedelcu Pavelu l. Onea	Dealu	86	1840
95	Negy Adamu l. Ioann	Pianu de susu	324	1840
96	Filimonu Ioann l. George	Lomanu	51	1840
97	Suciu Simeonu l. Stanca	Pianu de susu	68	1840
98	Mart'a Ioann l. Iacobu	Pianu de josu	214	1840
99	Abrudianu Sim. l. Arsenie	Pianu de susu	402	1840
100	Busche Nanu l. Nicolae	Reheu	259	1841
101	Bodia Todoru l. Todoru	Lomanu	132	1841
102	Flesieru George l. Nicolae	Reheu	261	1841
103	Fofelde Tanase l. Vasilie	Reheu	273	1841
104	Haid'a Milintonu	Lomanu	115	1841
105	Lebu Pavelu	Lomanu	8	1841
106	Maniu Nicolae Maniu	Rechitte	87	1841
107	Nicula Nicolae l. Onea	Lomanu	23	1841
108	Olteanu Dumitru l. Ioann	Reheu	182	1841
109	Pop'a Andrae	Lomanu	147	1841
110	Pop'a Nicolae Tom'a Petru	Rechitte	48	1841
111	Rehovianu Adamu l. Gavrile	Pianu de susu	379	1841
112	Scumpu George l. Adamu	Pianu de susu	227	1841
113	Vulcu Ipatie l. Tanase	Reheu	281	1841
114	Beng'a Vasilie l. Pavelu	Lancremu	9	1842
115	Solomonu Ioann l. Ioann	Pianu de josu	276	1842
116	Duvlea George l. Adamu	Rechitte	80	1842
117	Firi Vasilie l. Onea	Dealu	112	1842
118	Florea Nic. l. Nic. Burlanu	Pianu de susu	140	1842
119	Filimonu Vasilie l. Ioann	Aomanu	116	1842
120	Negy Simeonu l. Adamu	Pianu de susu	316	1842
121	Popescu George l. George	Rechitte	78	1842
122	Stenile Moise l. Stenile Onea	dtto	145	1842
123	Cioranu George l. Avramu	Pianu de susu	13	1842
124	Suhastru (Alinte) P. l. Iftenie	Sabesiu	210	1843
125	Popescu George lui George	Pianu de josu	170	1843
126	Bodila Pavelu	Dealu	119	1843
127	Blaga George l. Adamu	Pianu de susu	27	1843
128	Bucuru Pavelu l. Filimimonu	Rechitte	106	1843
129	Busche George	Reheu	190	1843
130	Ciucuru Nicolae l. Dumitru	Rechite	44	1843
131	Dumitru Denila l. Petru	dtto	291	1843
132	Iancu Simeonu l. Onea	dtto	125	1843
133	Iancu Siofronu l. Petru	Strugar	—	1843
134	Luc'a George lui Ioann	Lomanu	34	1843
135	Lencrensanu Ioann Nicolae	Pianu de susu	386	1843
126	Oancea Dumitru	Reheu	330	1843
137	Stanciu Iacobu l. Avramu	Pianu de susu	68	1843
138	Stanciu Vasilie l. Onea Luchi	Rechitte	10	1843
139	Todoru Ioann	Pianu de josu	401	1844
140	Fulea Ioann l. Dumitru	Reheu		1844
141	Irimie Ioann	Reheu	266	1844
142	Caramidaru Gligoru	Dealu		1844
143	Celianu Nicolae Onea	Rechitte	6	1844
144	Mihu Danu l. Danu	Strugaru	13	1844

suntu provocati a se reintórce in loculu nascerei spre implinirea detoriiloru de a militá cu acelu adausu, cá déca acesti'a — in tempu de unu anu dela diu'a de astadi nu se voru reintórce in patria sî respective nu se voru presentá la acestu oficiu — se voru privi sî tratá cá emigrati fâra de renduiala.

Dela magistratulu cetâtienescu sî scaunalu.

Sabesiu 11 Decembre 1865.

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineo'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 23. ANULU XIV.

Sabiiu, in 20 Martiu (1 Apr.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la
„Telegrafulu Romanu“

pe patrariulu alu doilea (Aprile, Maiu, Iuniu) alu anului 1866. Pretiulu abonamentului pe unu patrariu de anu : pentru Sabiiu **1** f. **75** xr.; pentru districte si provinciele monarchiei austriace **2** f.; pentru Principatele române unite si strainatate **3** f.

Abonamente se primescu si pe jumetate si pe trei patrare de anu.

P. t. DD. cari dorescu a avé acestu diuariu suntu rogati á-si tramite de tempuriu listele de prenumeratiune desvoltu corese, insemnandu cu acuratetia si postele u l t i m e si— a le adresá la

Editur'a „Tel. Rom.“ in Sabiiu.

Eveneminte politice.

S a b i i u in 19 Martiu.

Dupa sciri sigure se dîce ca Dlu Bartal aru fi chiamatu la Vienn'a. Asemenea se spune si despre banulu Croatiei.

Majoritatea dietei pestane au alesu in deputatiunea, carea este destinata de a tratá cu delegatiunea din diet'a croato cestiunea uniunei si cea de afaceri comune esclusivu numai magiari. La ce adauge Zkft: „ca mai fâra tactu nu aru fi pututu lucrá majoritatea magiara. Cu acést'a alegere magiarii au demustratu de nou, ca ei aplica dîs'a „La Hongroie c'est nous“ (Ungari'a suntemu noi) numai si numai la natiunea magiara, cá unica natiune a regatului. Asiá dar au trecutu si de astadata ocasiunea de a liniscí si mulcomí natiunalitâtîle; câci compromisulu ce-lu au sa'lu faca cu Croatii l'au inauguratu cu vatemarea natiunalitâtîloru Ungariei.“

Totu acolo vedemu, ca clubulu deputatîloru serbi s'a adunatu la P. S. Metropolitulu serbescu Masîrevici, in care clubu s'a decisu, ca la casu, candu majoritatea magiara dela diet'a din Pest'a aru intrá la unu tratatu antecoronatiunalu cu regele, serbii sa caute cu tóte mijlócele a face cá si drepturile natiunei serbesci din Ungari'a sa devina objectu de desbatere alu acestei tratâri. La o atare eventualitate, deputatii ce se afla de presentu la diet'a din Pest'a sa se privésca de comitetu natiunalu cá celu dela 1861 si in intielegere cu patriarchulu sa compuna spre scopulu de mai susu unu memorandu câtra diet'a ungurésca si o representatiune câtra Majestatea Sea, in carea din urma sa se puna rugarea pentru redeschiderea congresului natiunalu serbescu.

„Concordi'a“ are unu telegramu despre alegerea acum a trei'a óra a dlui Alesandru Romanu redactorele acelui diuariu in cerculu de alegere Ceic'a.

Delegatiunea dietei croate la diet'a pestana, au perdutu unu membru pre drulu Vranicany, carele muri de cate-va dîle.

Despre lagerulu de la Bruk lânga Lait'a se scrie, ca in var'a acést'a nu se va face, si de aceea câmpulu cumperatu dela erariu spre acestu sfersîtu s'a esarendatu pentru anulu acest'a.

Scirile de resboiu eara si scotu capulu. Diuarie semioficióse prussiane afirma, ca scirea despre o epistola adresata din partea Imperatului Austriei câtra regele Prussiei cu ocasiunea dîlei nascerei cestui din urma, aru fi fâra de nici unu temeiu. Mai departe adaugu, ca regele nu s'aru fi esprimatu cu aceeasi ocasiune nici decumin modu pacinicu, ci din contra a dîsu câtra generalitatea adunata spre alu gratulá : „Dvóstra sciti ca eu amu repetîtu in Gastein ce amu dîsu in Carlsbad. Pe mine me face unu rege de rangulu stateloru de mijlocu, déca se va impedecá acum Prussi'a nóstra. Acést'a i o amu spusu dejá si Imperatului.“ Regele Prussiei se vede dara vatematu in onórea rangului seu, déca nu va puté castigá pentru statulu seu ducatele Schleswig Holstein, pentru cari s'a luptatu ambe puterile gérmane spre a le scóte de sub Dani'a si a le dá federatiunei germane. Presse din Vienn'a vré a scí, ca comunicatiunea in scrisu intre Vienn'a si Berlin, e intrerupta inca din 7 Martiu n. si ca negotiatiunile decurgu numai prin representantii curtîloru. Faim'a despre o imbiare cu o despagubire in bani pentru ducate, din partea Prussiei, capata totu mai multa consistintia si unele diuarie adaugu si compensatiunea cu o particica din Silesi'a prussiana, ceea ce din partea Austriei nu s'a primitu. Clerulu latinu din Silesi'a, carele stá in legatura administrativa cu celu din Silesi'a austriaca, au primitu cercularie, ca sa intrerumpa deocamdata legaturile cu cestu din urma.

„Cor. Zeidler“ sustîne, ca situatiunea e seriósa si ca cris'a in locu de a scadé se vede inca a totu cresce. Mai departe adauge „ca déca Austri'a arméza, Prussi'a din cause finantiale e necessitata a se apucá iute de lucru.“

Din Florenti'a se scrie „Boemiei“, ca regele (Victoru Emanuelu) la unu prândiu ce'lu dede de unedîle in onórea ginerelui seu princ. Napoleonu, s'aru fi esprimatu, ca in Aprile, mergendu mâna in mâna cu Prussi'a, va trece Minciulu in fruntea armatei sele. De alta parte totu acolo se spune despre consultâri intre regele, generalulu Cialdini si ministrulu de resboiu.

Din P a r i s u sa scrie, ca Franci'a in fati'a evenemintelor ce s'aru puté desvoltá in Germani'a va pestrá neutralitatea, pâna candu va vedé ca nu e periclitatu ecuilibrulu europénu.

In Parisu au aparutu o brosiura intitulata „Les principautés devant la conférence“ (principatele inaintea conferintiei), ce se presupune a fi din pén'a r e p r e s e n t a n t î l o r u p r i n c i p a t e l o r u d u n a r e n e (române). Intre alte dice brosiur'a : „Ceremu sustînerea uniunei, deplin'a autonomia a principatelorru sub unu principe streinu independinte de pórta. Acést'a sa o ia conferinti'a in consideratiune. Românii suntu determinati a nu suferí dela puterile garanti, nici cea mai mica siluire. Ni se da unu principe, pe care noi nu-lu voimu, vomu prinde armele in mâna. Cus'a a guvernatu siepte ani, principele celu nou nu se va sustîné nici siepte septemâni pe tronu. Déca va fi sa se intrebuintieze putere asupr'a nóstra, atunci trebuie sa intre trupe in tiéra ; ale cui ? ale Russiei ? Atunci sa cugete puterile garante, de voru mai fi in stare a scóte de acolo vre-odata pre soldatii tiarului. Ale Austriei ? atunci cabinetulu din St. Petersburg va protestá. Turci ? Cu atâtu mai bine; noi dorimu, cá sa ne mesurâmu cu ianiciarii sultanului si sa ii tramitemu cu capetele sparte a casa. Séu soldati rusesci, austriaci si turcesci la olalta ? atunci cestiunea orientala e printr'o lovitura pusa inprosceniu, si ea va trebuí deslegata in momentulu, candu nici o putere afara de Russi'a nu va avea mâna libera.“

Din R o m a n i ' a aflâmu, ca jurii au condamnatu pre capulu posteloru si telegrafeloru de sub fostulu domnitoriu, pre Liebrecht, la inchisóre pe diece ani si la o despagubire de 1,568,000 lei, pentru defraudârile ce le-a fâcutu sub tempulu servitiului seu.

O scrisóre esîta din condeiulu unui Diplomaticu.

Petersburgu 7 Martiu. „Te va interesá póte sa scii, cum suntu pretiuite in regiunile de ací, incurcaturile politice de adî. Urmatórele date speru câ-ti voru dá óre-care mici deslusiri.“

„Nici odata n'au fostu cá acum, atâtu de mare diverginti'a intre cabinetulu de ací si acel'a alu Tuileriiloru ; de Britania nici nu voimu sa luâmu notitia ; in contr'a Austriei ostentâmu unu feliu de dispretiu, cu tóte aceste, te asiguru : cumca ur'a in contr'a imperiului francesu adî e mai mare decâtu inaintea resbelului din Crimea. De candu se presupune unu feliu de intielegere intre Franci'a si Austri'a, se crede si in cea mai mica actiune esterna a Austriei, manifestarea unei intrigi francese.“

„Nu este nici o indoiéla, ca amu avea multa dorintia de a procedá activu, dar insa sute de impregiurâri ne oprescu dela ori ce actiune ofensiva. In Poloni'a lucrarea inca nu este terminata, in provinciele orientale d'abiá a inceputu, liniele câiloru ferate inca nu suntu terminate, si starea finantiala nu se afla cu multu mai bine, de cum erá immediatu dupa caderea Sevastopolului. In asemenea positiune este imposibilu de a puté insielá lumea despre adeverat'a stare a puterei si situatiunei interne ; încercâri atletice, de aru voi sa faca acum Russi'a aru puté avé unu resultatu fórte ridiculu.“

„Armat'a ce s'a concentratu la Prutu, nu este alta decâtu unu mijlocu, de a-si conservá asupr'a cestiunei Dunarene, s'au pó-

te chiamu a Orientului, o influintia ce este cu totulu in disarmonia cu starea actuala a Russiei. Ceea ce-i lipsesce din putere, sa silesce de a suplini prin ingeniositatea diplomatica, sî in privinti'a acést'a trebuie sa o recunóscemu: cumca Russi'a se pórta pe acestu drumu intr'unu modu admirabilu. Astfeliu, cu tóta antipati'a Divanului in contr'a Russiei, totusi a isbutitu de a face pe Franci'a suspecta in ochii bârbatiloru de statu turci, sî de ale câstigá earasi simpathii pentru planurile cabinetului de St. Petersburg.“

„Asemenea cresce influinti'a Russiei in Grèci'a; in Albani'a Emisarii rusesci jóca unu rolu insemnatu; in Serbi'a rivaliséza, intr'unu modu óre-cum triumfatoriu, Agentii Russiei cu triimesii Franciei; ear in Washington Rusii jóca rolulu celu mare. Crede dar: ca Russi'a va obtiné totulu cea ce se póte câstigá pe cale diplomatica, ajutata sî de mici scene de scamatórie; fii insa totu odata siguru, ca Russi'a in momentulu de fatia nu o póte duce pâna la estremitate, sî ca prin urmare in momentulu decisivu i-si va bagá — cu tóta liniscea — earasi sabi'a in téca“. . . .

„Ancor'a“

Dela diet'a Ungariei.

(Cor. orig.)

Pest'a 26 Martiu.

Adres'a a dóu'a cá respunsu la rescriptu in 19 Martiu primita in cas'a representantîloru, s'a tramisu la cas'a magnatîloru, sî precum s'aude pe 16 a lunei viitóre pe candu se voru deschide siedintiele, se va luá la pertractare. Acelea pretensiuni, care s'au cuprinsa in adres'a d'antâiu se vedu intiepenite sî in a dóu'a.

In septemân'a trecuta in amendóue casele s'au fâcutu hotâriri ponderóse.

Bartal la desbaterea adresei au tînutu o cuventare lunga, in care au descoperitu defectulu rescriptului sî alu adresei, sî de-sî s'a aretatu pe partea negativa, totusi — fara de vr'o câti-va putîni — s'audiá preste totu: „primimu! primimu! sî dupa propunerea votârei nominali, sî densulu a votatu afirmativu, cu: da (igen), asemenea sî consotii sei. —

Altu pasu ponderosu este comissiunea pentru convenirea cu comissiunea croatica; acést'a comissiune constá din 12 barbati, sî adeca din cas'a de susu suntu 4 insi, precum: Majlath Antal, Szecsenyi Antal, Szögyényi László sî Iánkovits László; din cas'a de josu 8, a caror nume s'a publicasu in siedinti'a de sambeta. Aceastea suut' Deák Eötvös, Samsich, Mikó, Ghiczy, Andrásy Csengery, Litkovits.

Joi s'a infiintiatu o comisiune pentru facerea proiectului in privinti'a elucrârei programei, dupa care se voru impartî afacerile dietali, membrii sunt: Deák Lónyay, Zeyk, Tisz'a, Klauzál, Szentkirályi, Horváth, Nyáry Hollán, Bónis, Bezeredi, Gorové.

Siedintiele publice in cas'a representantîloru se voru amaná din 28 Martiu pâna la 4 Apriliu.

Comissiunea de 52 lucra neintreruptu in privinti'a afaceriloru comune; in 23 a curentei s'a statoritu de presiedinte Andrásy; a se tiné secretu solidariu nu s'a hotaritu, insa publicâri in numele comissiunei a se face e opritu. Dupa serbatorile pasciloru se speréza terminarea acestor'a, candu apoi se voru asterne dietei.

In comisiunea afaceriloru comune suntu dintre romani 3 insi sî anume: Antoniu Mocioni, Gozsdu sî Ioanoviciu, ear in celelalte nu e nici poména de românu,— dreptate sî fratietate! déca nu suntu cuvinte desierte, aci nu esista, câci intre fratii cu dreptate, se doresce asemenea respectare sî asemenea manecare intru inriurirea membriloru de diferite natiunalitâti!

Timpurile sunt critice evenemintele ponderóse, sî pana ce se va da lucruriloru o cararea mai sicura, sa ne aducemu aminte de trecutulu care usuca inim'a romanului de nedreptati cumplite, si se ceremu dela atotu putérniculu Dumnedieu plantarea credintiei de romanu in fiesce care oparatoriu a romaniloru, cá asie dreptatea sî adeverulu aratanduse in fati'a locului se sa domolésca sî odichnésca inimile necajite de supremati'a ilegala.

Unii din representantii poporului românu suntu dusi la vetrele proprie, pentru de a se imbratiosiá cu poporulu, sî a serbá dimpreuna dîlele invierei. —

Sabiiu 18 Martiu. Hrmst. Ztg ne onoréza mai de multe ori cu reproducerea séu amintirea de lucruri publicate in fói'a nóstra In nrulu de Miercuri insa face aceeasi stimata fóia unu escerptu din corespundinti'a nóstra dela Pianulu de josu Nr. nostru 20, carele da totului unu intielesu vatematoriu pentru caracterulu alegatoriloru români, sî unu laudatoriu pré mare alegatoriloru sasi din Scaunulu Sabesiului. Eata cum reproduce Hrm. Ztg. corespundinti'a nóstra: „Se scrie Telegrafului Romanu din Pianulu de josu, ca alegatorii sasi din Scaunulu Sabesiului pentru sustînerea fratietâtiei cu românii au votatu pentru substitulu jude regescu Simeonu Balomiri sî pentru fiscalulu jud. Carolu Leonhard. Românii insa au votatu pentru advocatulu Dr. Tincu sî pentru substitutulu jude regescu Simeonu Balomiri, sî fiindu ca românii erá in majoritate asiá acesti'a au sî fostu alesi.“

Póte cá din nebagare de séma sa fia scapatu din vedere traducatoriului, locurile cele mai momentóse din corespundinti'a nóstra sî asiá sa se fia escatu aceea reproducere umbrósa fatia cu purtarea românîloru din mentiunatulu Scaunu. In interesulu adeverului sî a dreptâtiei precum sî a ecuitâtii recercâmu pe susu mentiunat'a fóia Hrm. Ztg. a indreptá estrasulu fâcutu din fói'a nóstra, adaugendu sî motivele din care au procesu românii cum au procesu, pentruca in corespundinti'a nóstra se afla apriate. Altu feliu vomu fi nevoiti a crede, ca acésta trecere cu vederea a pasageloru momentóse nu s'a fâcutu din nebagare de séma ci cu scopulu care l'amu atinsu in fruntea acestoru siruri, ceea ce nu aru fi alta decâtu a seduce opiniunea publica.

Checea (in prot. Timisiórei) 7 Martiu.

La petitiunea românîloru din Checea, cá odata sa se scape de sub Ierarchi'a serba sî sa se anectedie Ierarchiei române, sau tînutu in Checea in 7 Martiu a. c. o comissiune mestecata sub presidiulu judelui supremu din Hatzfeld Georgiu Vuchetits, fiindu emisi din partea Episcopatului aradanu: Meletie Dragiciu Prot. Timisiórei sî Vicentie Sierbanu Adm. protopresbiteratului din Banatu—Comlosiu, eara din partea Episcopatului serbescu din Timisiór'a: Theofanu Zivcovits Archimandritulu Bezdinului sî Danielu Staits Prot. Becichereculu-mare. Dupa facut'a intrebare, ca dorescu romanii Checeani sî mai departe a remané cu confratii loru serbi? au respunsu, ca ei nu dorescu despartîrea, decumva sî serbii s'aru supune Ierarchiei române, insa serbii s'au dechiaratu, ca densii dorescu sî mai departe a remane sub Ierarchi'a serba. Dupa acésta neintielegatóre dechiarare s'au purcesu in intielesulu intimatului consilialu din 24 Augustu 1865 N. 65.887 la conscrierea sufleteloru, sî dupa finirea acestei'a s'au invederatu, cum ca in acésta comunitate se afla 1964 de romani, sî numai 488 de serbi, (eara nu 800 de suflete dupa cum au incheiatu Sinodulu serbescu la Carlovetz tînutu a. tr.). Asiadara in proportiune de $^1/_5$.— Dupa acést'a s'a intreprinsu pretiuirea Bisericei, edificata in an. 1856 a scólei, a 2. sessiuni parochiale sî a mobilieloru bisericesci in pretiu de 29.727 f. 12 xr. v. a.

Provocandu-se medularii români, cá sa proiecteze modulu inpartîrei averei bisericesci, acesti'a au propusu sub 9 Martie a. c. in scrisu cum ca, de óre ce serbii facu numai a $^1/_5$ parte, densii le oferescu in numele romaniloru Checeani din sum'a pretiuirei $^1/_5$ parte, adeca 5945 f. 42 $^{67}/_{100}$xr. in v. a. sub acea conditiune, cá dupa purcediend'a decisiune aulica pâna intr'unu anu se depuna romanii din acésta suma $^1/_2$ eara ceealalta suma pâna in trei ani in trei asemenea rate;— ci ca pâna atuncea serbii locali se nu remâna fâra mangaiere spirituala, densii le ingaduie, cá amesurata numerului sufleteloru serbesci, in a cincea septemâna se póta serví cultulu ddieescu in limb'a loru slaveana, insa sub conditiunea, cá pâna la total'a despagubire se fia supusi Ierarchiei romane.

La acést'a curatu objectiva propunere, au inceputu medularii serbesci a se laudá (sub 9 Martie) cu privilegiele loru, sub care pre romani numai din gratia (?! R.) i au primitu,— cum ca in Checea pâna la descalecarea romaniloru s'au aflatu numai serbi, cari s'au asiediatu ací dupa batali'a dela Mohaciu la an. 1526 prin conducerea despotului Georgiu Brancovits,— cumca dupa atestatulu (mincinosu) a comunei curatu serbe din Clari (Peterda) — dupa traditi'a dela stremosii loru— cu ocasiunea, candu aceiasi serbi s'au mutatu in secululu trecutu din Iarmota, mai nainte s'au asiediatu in Checea vre-o trei ani, unde numai serbi s'au aflatu, sî numai dupa aceea au descalecatu in Clari;- cumca medulari serbi din anii curendu trecuti au donatu biseric'a locala cu 2100 f. v. a. sî alti serbi mai multe sume;— cum ca sessiunile preotiesci aru fi menite spre cultulu Ierarchiei sî nu localu;— cumca in biseric'a betrâna— acum ruinata— se afla numai inscriptiuni serbe,— sî din acésta privintia ei pretindu $^1/_2$ parte, séu sa li se concéda acésta catatîme a restituí romaniloru cá despagubire in doi ani. Trecendu dara tréb'a comissiunala din punctu de vedere curatu objectivu la punctu subjectivu, asiá medularii romani au replicatu sub 10 Martie a. c. cum ca in desiertu cérca serbii sî mai departe a intemeiá supremati'a s'a prin aserturi mincinóse sî iscodite, câci dupa Grizelini cu ocasiunea emancipârei Banatului de sub jugulu turcescu, in Banatu s'au aflatu mai numai romani, sî fórte putîni serbi; cum ca atuncea au avutu Episcopu romanescu in Timisiór'a atarnatoriu de Metropolitulu românu;— cumca numai mai tardîu s'au supusu romanii Ierarchiei serbesci; — cumca de atuncea incóce au inceputu amaratiunea romaniloru, câci pretotindenea s'au introdusu in biserici limb'a slavéna, câci li s'au tramisu Preoti serbi câci li s'au impusu de limba oficiósa limb'a serba, câci li s'au octroatu numai inscriptiuni serbe, câci sî sigilele bisericesci li s'au datu in limb'a serba, sî numai in secululu curinte desceptandu-se românii au inceputu a eschide din bisericile sele limb'a slavéna, sî a introduce cea româna, precum in B. Comlosiu, Valcaniu, Beb'a, Niereu s. a. — cumca atestatulu serbescu din Clari e mincinosu, câci sî astadi se afla acolo nenumerate familii române, precum Furlugeani, Cebdiani, Siaic'a s. a. care nici nu pricepu serbesce,

câci sî acolo au sunatu pâna in a. 1836 in biserica limb'a româna ; cumca in Checea au descalecatu mai inainte famili'a Medvesianiloru sî Munteniloru, sî numai mai târdîu au venitu sî serbi ; — cum tóte acele mai susu atinse aserturi serbe n'au nici o inriurintia la biseric'a de acum, câci nu se cauta cine au locuitu ocolo spre esemplu mai inainte de 2000 de ani ? ci prin cine s'au edificatu biseric'a de acum ? sî de indata ce in secululu presinte, serbii din Checea nici odata nu si-au mutatu locasiulu seu in numeru mai mare, semne, ca nici odata n'au fostu in numeru mai mare, decâtu acum'a, adeca $^1/_5$ parte ; — cumca Antistii serbi nici odata n'au donatu biserici locale 2100 fl. ci numai au luatu imprumutu pe sém'a bisericei aceeasi suma, care apoi s'au desplatitu prin tutorulu (epitropulu) românu Sniem'a Itenéntiu in anulu 1863, dupa cum arata cuit'a sub nr. 37 din acelasi anu; — cumca sub antisti'a serbiloru s'au d a u n a t u (pagubitu) Biseric'a cu 4986 f.; sî cumca românii n'au avutu lipsa de scutulu privilegiloru serbe, câci densii cá descalecati in anulu 105 in patria s'a acést'a antica au statu sub scutulu legiloru patriei : — pretindu dreptu aceeasi mai departe ocuparea bisericei, a scólei sî averei acelor'a, promitendu, ca sum'a de 5945 fl. $42^{67}/_{100}$ xr. nu in trei ani, ci in doi voru desplati-o.

La acést'a au replicatu serbii sub 10 Martiu, cum ca densii sî mai departe inherandu petitiunei sele de mai inainte, asertiunile române le lasa pe sém'a jurnalisticei; — sî asiá tóte acestea acte s'au substernutu prin calea cuviinciósa, cancelariei aulice.

Cu ocasiunea conscrierei numai 4 familii s'au lepadatu de noi, adeca preotulu localu A r s e n i e P o p o v i c i u, cutare P e t r i s i o r u sî 2 L i g e d i a n i, dintre cari unulu e ispravniculu, altulu murariulu unui grecu serbitu, sî unulu cimponierulu serbiloru, insa multi dintre acei'a, pre care serbii ii tînea de ai sei s'au dechiaratu cu entusiasmu de români.

Vediendu Archimandritulu serbu de carele serbii dîceau, cumca numai proni'a dumnedieeasca l'au adusu in Banatu spre consolidarea serbiloru, — invepeiarea românîloru, s'au dechiaratu, ca desî are missiune inca in 14 Comune mestecate, densulu de locu va depune mandatulu seu.

Entusiasmulu natiunalu intru atât'a s'au lâtîtu in Checea, incâtu judele comunalu I o a n n S i a r u l u s'a dechiaratu la intrebarea fâcuta din Partea Reverendissimului Domnu P. otop. alu Timisiórei Meletie Dragiciu : ca puté-voru densii a despagubí pre serbi in asiá scurtu tempu ? „Domnule Prot'a ! eu sum omu seracu, insa din seraci'a mea ofereiu 2000 fl. sî Evremu Popoviciu 3000 f. in tempu de d ó u e óre sî sa nu fimu in stare a mai aduná de la românii nostri invapaiati inca 1000 fl. ?

Dee Domnulu, cá toti romanii din comunele mestecate sa fia patrunsi de acestu zelu natiunalu ! N. P.

(Aplaudâmu sî noi acésta invapaiare a fratîloru Checiani sî credemu a nu ne insielá in asteptarea sperantieloru nóstre, ce punemu in toti fratii nostrii banatieni sî ungureni, de cari credemu ca totu cu asemenea demnitate natiunala se voru purtá fatia cu interesele bisericei loru natiunale. Acést'a cu atât'a mai vertosu cu câtu suntemu convinsi, ca dreptatea loru va fi recunoscuta la locurile competente mai inalte, câci aceea este pe partea loru. R.)

P e s t 'a. Diuariulu Zkft are o corespundintia de aici dupa cum dice dela o persóna fórte considerabila de natiune serbésca, pre carea pentru insemnatatea ei politica o recomendâmu atentiunei sî consideratiunei publicului nostru cetitoriu. Eeca corespundintia :

„Amu sa impartasiescu unu faptu momentosu, care ilustréza fórte tare unele cugete ascunse ale bârbatîloru magiari dela regimu, cari se straduescu a indreptá incâtu-va prin alte merite de natiunalitatea magiara perderile loru ce le sufere in cas'a deputatîloru din Pest'a sî preste totu pe câmpulu politicu.

Precum se scie Oradea-mare are unu gimnasiu completu magiaru. Se intielege de sine, ca in ochii unoru domni problem'a acestui'a nu e numai cultivarea tinerimei patriei, ci dupa putintia sî desnatiunalisarea popóreloru nemagiare. Directorulu acestui gimnasiu se adresà nu demultu câtra locutiinti'a reg. ungurésca cu gravamenulu, ca serbii, cari cercetéza acestu gimnasiu nu potu face progresele corespundiatóre, pentruca nu au cunoscinti'a limbei magiare. Amu se adaugu, ca acestu institutu dupa situatiunea lui in mijloculu magiarismului (?R.) este cercetatu de fórte putîni serbi. Dlu directoru intrebà, ca óre nu aru fi cu putintia cá in scólele capitale serbesci din provintialu sî din marginea militara sa se introduca limb'a magiara, cá limba de instructiune.

Locutiinti'a se folosì cu placere de ocasiunea acést'a, pentru cá sa argumenteze casei representantîloru din Pest'a, ca ea e in adeveru patriotica, déca sî nu corectu constitutiunala. Ea scia ca in afacerile serbesci sî scolare sî bisericesci e numai congresulu natiunalu serbescu uniculu organu competentu, sî decisiunile din urma a acelui congresu se afla inca la Locutiintia spre a le substerne spre pr. n. santiunare. Cu tóte aceste face intrebare deadreptulu la diecesele singuratice, déca cumva nu aru fi oportuna sî posibila introducerea limbei magiare in scólele capitale serbesci ?

Dta precepi fâra comentariu insemnatatea acestei incercâri sî te asecurezu, ca sî natiunea serbésca o pricepe, sî ca ea va sî respinge acésta incercare. Dara abiá vei pricepe cum de se afla episcopi serbesci, cari sa si uite de sine intru atât'a, incâtu nunumai sa nu respinga cu energia acésta incercare, ci sa mérga mai departe inca decum se cere din partea magiara. Doi episcopi durere, au respunsu la intrebare afirmativu, ba ci au estinsu respunsulu sî asupr'a scóleloru elementare, asupr'a câroru intrebarea locutiintiei nu s'a estinsu. Sperâmu ca patriarculu Masîrevici, va intrebá pre acei domni, ca cu ce dreptu au intratu in cestiuni cari in puterea autonomiei nóstre bisericesci sî scolare suntu afara de cestiune. Dta insa poti fi securu ca actulu acest'a nou de amicitia magiara nu va fi tocm'a unu actu, care sa favorésca impacarea in cestiunea natiunalitâtîloru.

V a r i e t â t i.

Impartasîmu ca unu curiosum urmatórea „scire nóua“ a Concordiei :

Candu au trecutu membrii guvernului interimale din Romani'a delegati la conferinti'a din Parisu prin Vienn'a — au aflatu cu cale a se inlatiosiá sî la principele Cus'a care petrece acum'a in Vienn'a in otelulu „Oesterreichische Kaiserin“ sî descoperindu-i cu acésta ocasiune pârerile loru fatia cu simtiemintele observate pân'acum in Principatele unite i pusera urmatórea intrebare : Dupa-ce in intielesulu conventiunei dela Parisu unirea Moldaviei cu Romani'a s'a recunoscutu prin poterile garanti numai in persón'a sî pre viéti'a domnitoriului C u s 'a, sî dupa-ce poporulu românu voiesce cá sa se sustîna acésta unire— poftescu membrii tramisi la conferinti'a din Parisu a scí sî a se informá personalminte ca in casulu acel a, déca poporulu intregu sî adunarea electiva a Romaniei aru voí cá Cus'a sa se re'ntórca, fire-aru densulu in urm'a celoru petrecute aplecatu a primì sî mai departe tronulu Principateloru române ? La intrebarea acést'a fostulu domnitoriu Cus'a respunse francu urmatórele : Voi'a poporului e voi'a lui Ddieu, déca poporulu me va recere sî aru voí sa se folosésca de sierbitiele mele — bucurosu asiu primì sarcin'a de Domnitoriu sub urmatórele conditiuni :

1) Asiu voì a domnì cá Domnitoriu absolutu, cá déca in simtiulu meu de dreptate cá absolutu asiu alunecá cum-va de pe calea dreptâtii sa fiu numai eu respundiatoriu, car abusurile parlamentului sî ministriloru respundiatori sa nu cadia pre capulu meu, precumu s'a intemplatu fâra vin'a mea cu ocasiunea detronârei mele.

2) Asiu dorí sa amu o armata de 60,000 feciori toti streini cá la casulu evenemînteloru mai grandióse pentru deslegarea cestiunei orientelui sa me potu folosí de servitiele loru.

2) Asiu poftí cá sa mi se dee unu concediu dupa vointi'a mea a introduce starea de asediu pâna la tempulu candu eu voiu socotí a fi bine a-lu redicá !

Acésta insciintiare amu primit'o dela o mâna démna de crédintia insa cu tóte aceste o comunicâmu cu reserva. Observâmu totu odata ca pentru introducerea libertâtîloru sî preste totu pentru consolidarea statului românu Cus'a a fostu unu individu destulu de aptu. Intr'unu statu primitivu cum e Romani'a unde domnescu sî astadi multe, prea multe ambitiuni personali, unde fiacare boiariu aspiréza sa fia principe, unde fluctuatiunile orientelui fatia cu occidentulu sî nordulu suntu a se luá in cumpena bine nimerita : se receru bratie de barbatu bravu, precum erá la unguri odinióra Mati'a Corvinulu de origine romanu sî unu erou cá Stefanu celu mare cari nu intrebau de parlamentu ce sa faca, ci faceau tóte câte recereá interesulu popóreloru, consolidau statele sî erau atunci precum suntu sî acumu mari sî gloriosi.

Principatele române unite.

Bucuresci 14/26 Martiu.

In momentulu de a pune sub presa, aflâmu din o sorginte sicura o scire care trebuie sa ne umple de bucuria, sa linistésca spiritele ingrijite sî se inaltie curagiele cadiute. O telegrama sosita din Parisu anuncia ca agentulu nostru Dlu Ioann Balacénu au fostu primitu de Mai. Sea Imperatulu Napoleonu III care iau datu asicurarea ca intronarea unui Principe indigenu este unu lucru cu totulu imposibilu astadi in Principate. Dupa nisce cuvinte atâtu de categorice rostite din gur'a barbatului, care dirige astadi politic'a lumei intregi, putemu cu mai multa incredere decâtu ori candu a strigá : Traiésca Romani'a unita sub unu Principe strainu.

„Desbaterile“

„Zukunft“ dîuariu politicu pentru interese române sî slave de 20 Martiu incoace ese in formatu mai mare, pre lânga pretiulu de abonamentu de mai 'nainte de 14 fl. 7 fl. sî 3 fl. 50 xr. pe anu, jumetate de anu sî pe patrariu de anu. Zukunft se ocupa de afacerile române in modu simpaticu, discutandu-le in articuli de fondu sî in corespundintie originale dela diet'a din Pest'a sî din Ardélu. Recomendâmu asiá dara fói'a acést'a patriotiloru români spre a o spriginí cu abonamente câtu se póte mai numeróse.

Nr. 2279 1865. **EDICTU**

Prin carele pre temeiulu ordinatiuniloru mai inalte a reg. Guvernu de tiéra din 12 Septemvre 1864 Nr. 19,609 sî din Augustu 1865 Nr. 1218 urmatorii fugari de detori'a militarei precum :

Nr. post.	Numele sî conumele	Loculu nascerii	Nr. casei.	anulu nascerei.
1	Pecurariu Avramu	Lancremu		1829
2	Pastiu Onea Dumitru	Rechitte	72	1829
3	Filimonu Nicolae	Lomanu	116	1829
4	Vladu Pantilimonu	Lomanu	65	1829
5	Tibu Pantilimonu	Lomanu	39	1830
6	Zsampa Costandinu	Sabesiu	454	1830
7	Spataru Simeonu lui Bucuru	Dealu	228	1830
8	Salcu George	Reheu	423	1830
9	Tibu Ioann	Pianu de susu	182	1830
10	Neaga Ioann lui Stefanu	Reheu	199	1830
11	Irimie Ioann Ioann	Reheu	380	1831
12	Muntiu Ioann George	Reheu	63	1831
13	Sebisianu Nicolae lui Pavelu	Sabesiu	648	1832
14	Arménu Iosifu l. George	Pianu de josu	192	1832
15	Macarie Simeonu Ioann	dtto	92	1832
16	Pamfilie Pamfilie Vasilie	dtto	94	1832
17	Sbuche Nicolae l. Nicolae	dtto	161	1832
18	Bena Ioann l. Achimu	Reheu	366	1832
19	Busche Irimie l. Ioann	Reheu	340	1832
20	Carpenisianu Nic. l. Achimu	Rechitte	—	1832
21	Cândea Ioann lui Onea	Rechitte	88	1832
22	Nichiforu Iacobu l. Pantilim.	Reheu	336	1832
23	Opincaru Petru Tomi	Sabesiu	406	1833
24	Nanciu Pamfilie Ananie	Pianu de josu	127	1833
25	Ordianu Ioann l. Nichitu	Lancremu	2	1833
26	Cândea Ioann l. Ioann	Lomanu	40	1833
27	Maieru Nic. lui Nicolae	Reheu	215	1833
28	Pastiu Dumitru l. Dumitru	Rechitte	72	1833
29	Rosic'a George l. Onea	Reheu	370	1833
30	Raic'a Ioann l. Pintea	Rechitte	—	1833
31	Simeonu Leonte l. Andrei	Lomanu	186	1833
32	Voin'a Niculae l. George	Pianu de susu	438	1833
33	Ben'a Nicolae	Reheu	119	1834
34	Ciucuru Dumitru	Rechitte	44	1834
35	Dâncu Nicolae	Dealu	82	1834
36	Michai Stefanu	Lomanu	64	1834
37	Prodanu Petru	Rechitte	14	1834
38	Sinariu Pantilimonu	Lomanu	124	1834
39	Vladu Vasilie	Reheu	124	1834
40	Dobrescu Michaile	Pianu de susu	15	1835
41	Cucereanu Ioann	Pianu de susu	463	1835
42	Munteanu Ioann	Reheu	73	1835
43	Prodanu Gligoru	Rechitte	14	1835
44	Raic'a Dumitru	Rechitte	111	1835
45	Stanciu Ioann	Reheu	101	1835
46	Salcu Ioann	Reheu	423	1835
47	Vladu Pavelu	Lomanu	128	1835
48	Avramu Ioann	Lomanu	96	1836
49	Flesieriu Onea	Pianu de susu	381	1836
50	Fofelde Ioann	Reheu	404	1836
51	Haid'a Nicolae	Lomanu	115	1836
52	Cristea Lazaru	Pianu de susu	130	1836
53	Lencresanu Antonie	Pianu de susu	386	1836
54	Mogos George	Pianu de susu	375	1836
55	Nedelcu Vasilie	Dealu	86	1836
56	Stenila Filimonu	Rechitte	165	1836
57	Todor (Soroga) Todoru	Lomanu	106	1836
58	Granza Moise l. Dumitru	Lomanu	180	1837
59	Iosifu Simeonu	Pianu de susu	311	1837
60	Cândea ¸Filipu	Rechitte	88	1837
61	Lencrensanu Nicolae	Pianu de susu	391	1837
62	Manu Vasilie	Dealu	178	1837
63	Mog'a Pavelu	Dealu	102	1837
64	Negre (Maftei) Nicolae	Dealu	186	1837
65	Nicul'a Ioann	Lomanu	23	1837
66	Pop'a Ioann	Reheu	157	1837
67	Stoic'a Rusalinu	Rechitte	90	1837
68	Buldea Ioann l. Ioann	Pianu de josu	409	1838
69	Ben'a Pavelu l. Achimu	Reheu	366	1838
70	Iancu Ioann l. Petru	Lomanu	145	1838
71	Pamfilie George l. Pavelu	Reheu	35	1838
72	Prodanu Dumitru l. Iosifu	Rechitte	14	1838
73	Pastiu Ioann l. George Danila	Rechitte	74	1838
74	Salcu Irimie l. Pavelu	Reheu	423	1838
75	Stoic'a Dumitru l. Michaile	Rechitte	200	1838
76	Chirionu Pavelu l. Ioann	Lancremu	12	1839
77	Fulea Ioann l. George	Reheu	121	1839
78	Flesieriu Pavelu l. Onea	Pianu de susu	289	1839
79	Filimonu Danila l. Ioann	Lomanu	116	1839
80	Ghibu Pavelu l. Ioann	Dealu	142	1839
81	Ilie Ioann l. Ioann	Lomanu	180	1839
82	Iancu Nicolae l. Onea	Rechitte	125	1839
83	Carpenisianu Dum. l. Onea	Rechitte	29	1839
84	Lupu Ilie l. Ioann	Pianu de susu	436	1839
85	Munthiu Pavelu l. Petru	Reheu	73	1839
86	Olteanu Ioann l. Nicolae	Reheu	33	1839
87	Stenile Nicolae l. Stenila	Rechitte	145	1839
88	Vulcu Ioann l. Ioann	Lomanu	9	1839
89	Vladu Ioann l. Ilie	Lomanu	157	1839
90	Busche Nicolae George	Reheu	114	1839
91	Fulea George l. Ioann	dto	156	1840
92	Gusiu George l. George	dtto	202	1840
93	Crinte Ioann l. Simeonu	Lomanu	125	1840
94	Nedelcu Pavelu l. Onea	Dealu	86	1840
95	Negy Adamu l. Ioann	Pianu de susu	324	1840
96	Filimonu Ioann l. George	Lomanu	51	1840
97	Suciu Simeonu l. Stanca	Pianu de susu	68	1840
98	Mart'a Ioann l. Iacobu	Pianu de josu	214	1840
99	Abrudianu Sim. l. Arsenie	Pianu de susu	402	1840
100	Busche Nanu l. Nicolae	Reheu	259	1841
101	Bodia Todoru l. Todoru	Lomanu	132	1841
102	Flesieru George l. Nicolae	Reheu	261	1841
103	Fofelde Tanase l. Vasilie	Reheu	273	1841
104	Haid'a Milintonu	Lomanu	115	1841
105	Lebu Pavelu	Lomanu	8	1841
106	Maniu Nicolae Maniu	Rechitte	87	1841
107	Nicula Nicolae l. Onea	Lomanu	23	1841
108	Olteanu Dumitru l. Ioann	Reheu	182	1841
109	Pop'a Andrae	Lomanu	147	1841
110	Pop'a Nicolae Tom'a Petru	Rechitte	48	1841
111	Rehovianu Adamu l. Gavrile	Pianu de susu	379	1841
112	Scumpu George l. Adamu	Pianu de susu	227	1841
113	Vulcu Ipatie l. Tanase	Reheu	281	1841
114	Beng'a Vasilie l. Pavelu	Lancremu	9	1842
115	Solomonu Ioann l. Ioann	Pianu de josu	276	1842
116	Duvlea George l. Adamu	Rechitte	80	1842
117	Firi Vasilie l. Onea	Dealu	112	1842
118	Florea Nic. l. Nic. Burlanu	Pianu de susu	140	1842
119	Filimonu Vasilie l. Ioann	Aomanu	116	1842
120	Negy Simeonu l. Adamu	Pianu de susu	316	1842
121	Popescu George l. George	Rechitte	78	1842
122	Stenile Moise l. Stenile Onea	dtto	145	1842
123	Cioranu George l. Avramu	Pianu de susu	13	1842
124	Suhastru (Alinte) P. l. Iftenie	Sabesiu	210	1843
125	Popescu George lui George	Pianu de josu	170	1843
126	Bodila Pavelu	Dealu	119	1843
127	Blaga George l. Adamu	Pianu de susu	27	1843
128	Bucuru Pavelu l. Filimimonu	Rechitte	106	1843
129	Busche George	Reheu	190	1843
130	Ciucuru Nicolae l. Dumitru	Rechite	44	1843
131	Dumitru Denila l. Petru	dtto	291	1843
132	Iancu Simeonu l. Onea	dtto	125	1843
133	Iancu Siofronu l. Petru	Strugar	—	1843
134	Luc'a George lui Ioann	Lomanu	34	1843
135	Lencrensanu Ioann Nicolae	Pianu de susu	386	1843
126	Oancea Dumitru	Reheu	330	1843
137	Stanciu Iacobu l. Avramu	Pianu de susu	68	1843
138	Stanciu Vasilie l. Onea Luchi	Rechitte	10	1843
139	Todoru Ioann	Pianu de josu	401	1844
140	Fulea Ioann l. Dumitru	Reheu		1844
141	Irimie Ioann	Reheu	266	1844
142	Caramidaru Gligoru	Dealu		1844
143	Celianu Nicolae Onea	Rechitte	6	1844
144	Mihu Danu l. Danu	Strugaru	13	1844

suntu provocati a se reintórce in loculu nascerei spre implinirea detoriiloru de a militá cu acelu adausu , cá déca acesti'a — in tempu de unu anu dela dîu'a de astadi nu se voru reintórce in patria sî respective nu se voru presentá la acestu oficiu — se voru privî sî tratá cá emigrati fâra de renduiala.

Dela magistratulu cetâtienescu sî scaunalu.

Sabesiu 11 Decembre 1865.

Burs'a de Vienn'a.

Din 12/24 Martiu 1866.

Metalicele 5%	59 35	Actiile de creditu	137
Imprumutulu nat. 5%	62 05	Argintulu	104 75
Actiile de banca	715	Galbinulu	5 07

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 24. ANULU XIV.

Sabiiu, in 24 Martiu (5 Apr.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la
„Telegrafulu Romanu“

pe patrariulu alu doilea (Aprile, Maiu, Iuniu) alu anului 1866. Pretiulu abonamentului pe unu patrariu de anu; pentru Sabiiu **1** f. **75** xr.; pentru districte si provinciele monarchiei austriace **2** f.; pentru Principatele române unite si strainatate **3** f.

Abonamente se primescu si pe jumetate si pe trei patrare de anu.

P. t. DD. cari dorescu a avé acestu diuariu suntu rogati a-si tramite de tempuriu listele de prenumeratiune desvoltu corese, insemnandu cu acuratetia si postele u l t i m e si — a le adresá la

Editur'a „Tel. Rom.“ in Sabiiu.

Afacere politico-bisericésca.

A t i n'a. In jurnale totu se mai scrie: ca diferintiele intre ministrii si Sinodulu Greciei duréza, si ca pân'acum nu s'au aflatu nici o carare spre impacaciune, câci Regimulu remâne prelânga aceea, ca Episcopii propusi de elu Regelui, si denumiti de câtra Regele, sa se sfintiésca, dar Sinodulu nu va sa faca acést'a. De aceea apoi unii sfatuiescu Regimului, sa amâne totu lucrulu pâna la constituirea altui Sinodu, si sa lase deocamdata Eparchiele fâra Episcopi. De ací apoi vrea sa deduca altii, ca Sinodulu va semaná multe rele, si este problematicu, ca Sinodulu viitoriu, de care Regimulu leaga speranti'a s'a, va face altcum, decâtu celu presentu. Apoi dîcu gubernamentalii si aceea: ca déca Regele n'aru avea alegere libera intre candidatii propusi, pentru ce dice legea (politica) ca pentru fiacare scaunu episcopescu are Sinodulu sa propuna trei? de unde apoi deducu acesti gubernamentali, ca Sinodulu nu este in dreptulu seu, candu se opune, si ca prin o influintia din óresi care parte aru avea de cugetu sa faca nóue Canóne in biseric'a ortodocsa, si ca resistinti'a Sinodului aru avea cause mai insemnate si o dimensiune mai mare, decum s'au pututu vedea la inceputu. Suntu si de acei'a, carii staruiescu a mijlocí impacaciunea prin induplecarea Episcopiloru noudenumiti spre renuntiare de buna voia la denumirile loru de Episcopi.“

Noi nu ne potemu mirá din destulu, ca unu Regimu constatatoriu din fiii Bisericei nóstre ortodocse póte provocá astfeliu de conflictu, candu institutiile positive bisericesci suntu asiá de ratiunali, incâtu Regimulu Greciei si-aru putea gratulá siesi, ca acele institutiuni rationali suntu basele si principiele prescrise pentru alegerile Episcopiloru nuoi in Biseric'a ortodocsa, precum acele le-amu atinsu in nr. 21 alu Telegr. rom.

Insa déca vremu, cá sa fimu sinceri, trebuie sa observâmu: ca nu ne putemu mirá de totu, câci Regimulu Greciei nu-si gratuléza siesi pentru acele Canóne; câci unele Canóne legiuescu simplu: cumca alegerile Episcopiloru au sa se faca in Sinodu; dar suntu altele, care vrendu sa puna abusuriloru stavila, legiuescu: ca tóta alegerea facuta de câtra boieri pentru Episcopu, presbiteru séu diaconu este invalida dupa Canonulu, carele dice: déca vre-unu Episcopu, intrebuintiandu lumesci stapanitori, aru luá Biseric'a prin acesti'a, sa se depuna, si sa se segregeze inca si acei'a, carii s'aru cuminecá cu ei, câci se cuvine, cá, celu ce se inaintéza la Episcopia, sa se aléga de Episcopi, precum Parintii din Nicea au renduitu in Canonulu, ce dice: Se cuvine, cá Episcopulu sa se asiedie de toti Episcopii, carii suntu in Metropolia; si déca un'a cá acést'a aru fi cu neputintia ori pentru lungimea câlei, ori pentru ori care causa, trei sa se adune negresitu intr'unu locu, facendu-se alegatori, ear cei ce nu voru fi de fatia, se voru conglasuí prin scrisori, si atunci hirotonirea sa se faca. Ear intarirea celoru ce se facu, sa se dea Mitropolitului in fia-care Mitropolia.“

Cu buna séma Canónele de categori'a acést'a nu placu Regimului Greciei, carele nizuesce la absolutismu fatia cu institutiunile bisericesci rationali.

Sciindu noi aceste, ne incumetâmu a intrebá lumea crestina si civilisata: óre póte cugetá Regimulu Greciei, ca in dispusetiunile sale aru fi mai mare moralu, decâtu in representatiunea canonica a Sinodului?

Trebuie sa scia Regimulu Greciei, ca, candu este vorba despre punerea Episcopului nou, nu se póte pierde din vedere institutulu episcopescu in Biseric'a crestinésca; nu se póte ignorá nici scopulu nici urmârile acestui institutu, dar nici puterea spirituala a lui. Evreii nu se sfadescu cu nime pentru punerea Rabinului loru principalu, nici se cere alt'a, decâtu sa fia nepatatu politicesce. Dar Regimulu Greciei nu lasa in pace Sinodulu loru, sa urmedie dupa Canóne la punerea Episcopiloru nuoi! Déca acést'a va acelu Regimu, mai nainte sa se dechiare incontr'a aceloru Canóne din Pidalionu si din Sintagm'a Canóneloru edata prin Canonistii greci Ralli si Potai, si tiparita la Atin'a in dîlele nóstre, care Canóne nu le primesce, cá sa scia Biseric'a ortodocsa, cu cine are sa faca. Dar pâna acést'a nu o va face, sa aiba bunatate a observá acele Canóne sânte si folositóre pentru ori care statu crestinescu, si adeca 1, cá fiacare Eparchia prin onoratiorii clerici si laici sa presentedie Sinodului cati va voí de Eppi; 2, cá Sinodului sa lase censurarea acestei propuneri, si alegerea celoru mai demni, ear Mitropolitului designarea unui'a dintre cei alesi de Sinodu, si in fine propunerea acestui designatu de Eppu prin Mitropolitu spre denumirea urmanda prin Rege. In privinti'a alegatiei acei'a, unde se dice, ca Regele n'aru avea liber'a alegere, déca numai unulu i s'aru propune, afirmâmu, ca aceea este o sofisma nepotrivita pentru institutiunile bisericesci rationali si sacramentali, pentru ca, Regele dupa natur'a lucrului póte reieptá Sinodului propunerea, déca celu propusu de Episcopu s'aru gasí petatu in privinti'a credintiei si alipirei sale câtra Regele seu.

Ni se pare nóue, ca Regimulu Greciei nu atât'a in favórea dreptului maiestaticu, câtu in favórea omnipotentiei birocratice pretinde, cá Sinodulu sa candidedie Regelui trei individi pentru unu postu de Episcopu, câci candu Sinodulu propune Regelui numai unu individu spre denumire, atunci nu se lasa câmpu de volnicia a omnipotentiei birocratice.— Inchieemu parerea nóstra cu acea, ca este o calumnia prósta, candu din incidentele susamintitu vreau unii sa deduca acea urmare, cá si cum Sinodulu Greciei de aceea se opune Regimului, ca este influintiatu de óresi care parte spre a face Canóne nóue; câci purtarea faptica a acestui Sinodu documentéza preainvederatu, ca remane credinciosu Canóneloru bisericesci, pentruca altmintrelea n'aru aperá cu atât'a taria fatia cu Regimu Canónele positive ale Bisericei universale.

Contemplâri.

III.

Mai multu séu mai putînu, câtu privesce cele din launtru, adi e la ordinea dîlei u n i r e a Transilvaniei cu Ungari'a. Cuventu frumosu cuventulu unire, pentruca cuprinde un'a din ideile cele mai frumóse; concursulu tuturoru séu mai multoru cu ajutoriu imprumutatu, spre unulu si acelasi scopu cu un'a si aceeasi tendintia. Si totusi acestu frumosu cuventu fu de m u l t e o r i fórte fatalu pentru omenime, pentruca sub firm'a cuventului acestui'a, destule ori nici nu se lucrà cu ajutoriu imprumutatu, nici spre unulu si acelasi scopu, nici cu un'a si aceeasi tendintia. La atare casu aduce acestu cuventu desbinare, va sa dîca contrariulu, dela ceea ce aru asteptá omulu, a uneorea chiaru si câte unu resboiu civilu de cea mai trista aducere aminte. Ideile cele mari suntu folositóre omenimei candu acést'a este sincera fatia cu ele; aspre cu omenimea si funeste pentru dens'a, candu e nesincera si vrea a se servi de ele ca de nisce instrumente. Si apoi ce e mai ingroditoriu, decâtu cá pedéps'a unoru atari rataciri cade totdeun'a asupr'a celoru rataciti, dar si asupr'a celoru ce nu au cautatu a refrânge ratacirea de tempuriu.

Sa venimu la unirea cu Ungari'a. Ací sa facemu unele reflesiuni si adeca mai antâiu asupr'a elementeloru, cari sa conlucre la realisarea unirei. Vorb'a e aici de dóue tieri séu complesse mari, cari nici un'a,— uitandute putînu pe mapale etnografice a le acestoru tieri,— nu facu o simpla unitate. Acum ori din care parte candu s'aru sfortiá séu din ambe partile, déca se va precipitá unirea, pâna a nu fi in chiaru despre folósele acelei'a nu aru fi du-

ratóre tocm'a sî candu s'aru realisá. Pentruce ? pentruca nu are basa de josu, din pamentu amu dîce. Spre acestu sfersîtu, pârtîle cari facu intregulu fia-cârei din aceste tieri, trebuie sa fia aduse, cá sa lucre spre unu scopu cu aceeasi tendintia. Pârtîle aceste insa sa fia unite intre sine inlauntrulu loru déca voru sa aiba votu decisivu in o atare ponderósa cestiune. Alteum sentinti'a de mai susu.

La noi românii ardeleni, carii cu dreptu cuventu pr tindemu a fi o asemenea parte, nu se vede a fi asiá. Disarmoni'a in pareri se vede a fi mare, nu in scopu sî in tendintia, ci in mijlócele séu carârile câtra amendóue. La noi astadi mai câti individi atâtea pâreri in privinti'a acést'a. Sî de unde acést'a din ambitiunea de a trece fia-care de politici mari, d a t a t o r i d e t o n u. Nu cauta nimenea déca e in stare sa cuprindia totu câmpulu situatiunei sî déca póte sa domineze cu vederea spirituala tóte amenuntele ce se intempla, cá sa-si póta face adeveratele combinatiuni politice. Fiacare ese cu ce-va estraordinariu sî inchide prin acést'a de multe ori calea aceloru ce aru avé sa lucre cá c h i a m a t i spre acést'a. La noi, mi se pare, suntu multi carii, fiinduca nu suntemu asiá de fericiti (?) cá fratii de peste Carpati, unde celu putînu pâna deunadi, mai fia-care indata ce-si scutură pulberea adunata de pe bancele auditóreloru academice; aspirá la unu foioliu de ministru, — aspira de a-si vedé portretulu depinsu sî biografi'a descrisa sî predata publicitâtiei.

Este dreptu ca ideile trebuie sa se esprime liberu, pentruca numai pe calea acést'a se lamureseu intrebârile cele mari a le tempului; dara este dreptu sî aceea, ca in politica ele trebuie sa aiba unu s u b s t r a t u c o n c r e t u sî numai de pre acel'a sa se desvólte. Altmintrea creâmu in aeru, ceea ce este iertatu poetîloru sî filosofiloru.

Dar sa nu precipitâmu lucrulu. Amu dîsu sa nu creâmu in ventu. Basea nóstra dara inca trebuie sa fia istorica. Istori'a însa nu trebuie sucita sî intórsa dupa bunulu placu alu cui-va, ci urmarita cu seriositate sî deducendu dreptu dintr'ens'a. Politiculu va aflá sî pagine de acele intr'ens'a, cari lu voru umilí, sî ii voru amârí sufletulu, insa déca suntu odata nu le póte ignorá, ci totu ce trebuiea sa faca e, cá reulu din trecutu sa nu-lu lase a se mai repetî. Mi vine a crede, ca nóue ni-au stricatu sî impilârile barbare, dar mai multu va fi contribuitu desolarea sî indiferentismulu. Dovad'a aru fi sî astadi, déca nu ne-amu tredi cu o óra mai nainte sî amu lasá cumva sa ne scape ocasiunea din mâna. Au fostu sî tempi grei, dara au fostu sî unde natiunea au resuflatu sî se puté reculege. Neintielegerile séu nepasarea unor'a de altii ii au aflatu nepregatiti de evenominte grele; curagiulu sî virtutea barbatésca au fostu atunci zadarnice; ducii romani unulu câte unulu au fostu mai multu séu mai putînu supusi. Nepasarea nu au incetatu ací, ci nutrindu desolarea ei mai departe au facutu de puterile cele mai bune au esîtu din sinulu nostru sî astadi numele cari ilustrau odata faptele natiunei nóstre, ilustra pe o natiune cu totulu straina, cá sa tacemu de urmârile cele lalte cari ne suntu tuturoru precunoscute.

Noi ne plângemu neincetatu asupr'a legiloru celoru rele din trecutu sî aceloru ce ne apasa astadi. Reutatea loru nu se póte negá. Me amu provocatu sî eu la ea, pentruca este faptica. Dara prin buna chibzuiala sî prin contielegere, ce pedeci nu potu invinge ómenii ? O trupa, carea sub pretestu ca inimiculu are pré multe arme, vrea sa incungiure lupt'a nu e demna nici de a purtá arme, nici de numele seu, câci unde va fi acelu inimicu, carele fâra de lupta sa faca vre-o cessiune. ? Spre a tîné lupta insa trebuie o disciplina armonica asiá incâtu bratiulu fia-cârui'a, séu mai bine puterea lui sa nu fia risipita in desiertu. Mai departe trebuie unu stindardu lânga care sa stea fia-carele cu credintia sî cu sinceritate.

Sa fimu mai concreti. Magiarii pretindu lucruri, cari nóue ne suntu vatematóre legile de uniune din 1848 ne amenintia natiunalitatea. Legile le-au fâcutu ei fâra de noi sî de aceea nu ne placu nu potu sa ne placa. Decâtu cestiunea acést'a astadi e in cursu fiindu ca o ceru póte interesele mai inalte ale statului. Ce sa facemu noi dara ? Sa nu mergemu unii pré detotu inainte isolati, câci ne putemu retâcí. Altii sa nu remanemu pré detotu inapoi, ci sa ne adunâmu toti in o grupa, sa ne adunâmu tóte argumentele reale sî de folosu, sa aratâmu ce ne este nóue favoritoriu fatia cu acea cestiune. Deslegarea cestiunei trebuie sa ne afle insa gat'a. Amu statoritu ce-va sa stâmu pre lânga acea statorire. Eu credu ca cine se departa de conclusele sî votulu „minoritâtiei“ române dela Clusiu se abate dela calea cea adeverata totu asiá cá sî cine face deductiuni strictu literale.

Déca românii se voru reculege sî voru lepadá gresielele trecutului; déca ei pre lânga loialitate voru pastrá sî tactu sî nu-si voru parasí faptele loru insusi; déca nu va vrea fia-care sa esceleze pentru sine; déca unulu séu altulu sî si va recunósce puterile sele dupa câtu le are si va cede rolulu celu insemnatu in viéti'a publica a celui care e pregatitu pentru elu : atunci tóte temerile cari le avemu sî de mentiunat'a uniune sî de nemzet egyeség sî de c. l. tóte voru disparé sî atunci natiunea nepreocupata sî neimpedecata va putea cautá curatu in fati'a aceloru cestiuni sî va judecá ce e cu ele de facutu din parte-si. In tipulu acest'a vomu ajunge mai in graba la o stare definitiva a lucruriloru sî la imbunatatîrea sortiei vietiei in toti ramii ei, inaintându vindecarea releloru din trecutu.

Evenominte politice.

S a b i i u in 23 Martiu.

Despre diet'a ungurésca se dîcea ca va fi amanata pâna in Decembre sî ca va remané numai comitetulu pentru afacerile comune, carele sa-si continue lucrârile sele. N. Fr. Bl. deminte scirea acést'a afirmandu ca in cercurile competente nu se scia nimic'a despre asiá ce-va.

Pentru deputatiunea regnicolara s'a pregatitu dejá cuartire in Pest'a. Comissiunea croato-ungurésca se va sî apucá de lucru indata dupa serbatori.

„P. Naplo“ dîce ca scia din isvoru competentu ca Majestatea Sea imparatés'a, pre la mijloculu lui Maiu va vení cá sa petréca la Füred.

Unu corespundinte din Vienn'a alu „Boemiei“ scrie cu 28 Martiu, ca dupa cum e situatiunea, resboiulu e neincungiurabilu. Nu se mai indoiesce nimenea despre aceea, ca Prussi'a nu mai vrea sa scia nimic'a despre o intielegere sî ca afacerile diplomatice se potu privî de intrerupte.

P r u s s i'a au indreptatu o depesia câtra statele germane de mijlocu sî mici, in care le espune, ca Austri'a fâra a fi provocata din partea Prussiei arméza sî cá sa nu se mai intemple ceea ce s'a intemplatu la 1850, candu au surprins'o, este silita a armá sî ea. Prussi'a trebuie sa cugete sî la securitatea de fatia dar trebuie sa pórte grigia sî de cea a viitoriului. Insirandu de ací inainte o multîme de pecate a le Austriei inchiae cu recercarea de a se dechiará fia care statu, ca incâtu póte computá Prussi'a la ajutoriulu loru, la casu candu o aru atacá Austri'a séu candu o aru silí la resboiu prin amenintiâri nedubie. Din Breslau se telegraféza, ca redactiunile aru fi avisate din partea presidiului de politia a nu publicá nimic'a despre miscârile militari.

Respunsurile stateloru mici la depesi'a indreptata câtra ele nu aru fi favoritóre Prussiei. Acestea cu provocare la constitutiunea federatiunei dîcu, ca acelu membru alu federatiunei, carele ataca pre altulu se face vinovate devatemarea federatiunei.

Multu si promitea unele dîuarie dela o convorbire a lui Bismarck cu tramisulu Austriei la curtea din Berlin, cont. Karoly, dara scirile mai próspete sî decâtu acésta scire arata cu resultatulu nu au pututu fi mare, pentru ca Prussi'a in aceeasi dî au pusu marin'a sea dela Kiel in stare de resboiu sî totu atunci ni se spune de mobilarea mai multoru corpuri de armata.

Din P a r i s u cetimu acum despre a trei'a conferintia in privinti'a principateloru dunarene române. Presse are sciri ca din partea Angliei s'aru fi fâcutu propunerea, ca tributulu, ce e de a se plâti portiei din partea Romaniei, sa se capituleze sî sa se privésca ca o datoria. In tipulu acest'a tributulu incéta fâra de a perde Turci'a materialicesce ce-va. Atunci se renuntie de titlulu de suveranitate sî lasandu Romani'a libera cu totulu, siesi sa-si póta alege unu principe strainu. La acést'a sa fia protestatu energicu representantele portiei.— Printiulu Napoleonu s'a impacatu de totu cu verulu seu imperatulu Napoleonu.

Caletori'a cea nóua a principelui Napoleonu in Itali'a, da multor'a multe de cugetatu. Insemnatatea ce se da acestei caletorii urméza sî dela conferirile cele multe cu imperatulu. Se dîce ca scopulu aru fi a dá Italiei in modu decisu inviatiune cum sa se pórte ea intemplandu-se resboiulu intre Austri'a sî Prussi'a. Aici insemnâmu sî acea scire ce se stracorà dîlele trecute prin dîuarie sî adeca, ca Itali'a aru fi incheiatu séu aru fi pe cale de a incheiá o conventiune cu Prussi'a.

Din R o m a n i'a ne aducu dîuarele scirea despre desfiintiarea corpuriloru legiuitóre de pâna ací sî despre convocarea unei constituante pe 28 Aprile an. cur.

Colegiele electorali dîce „Românulu“ suntu deschise de astadi 18 Martiu, spre a puté incepe desbaterile sî intrunirile.

Alegatorii primari din sate se voru intruní in dîu'a de 9 Apr. spre a procede la alegerea delegatîloru. — Acesti'a voru vení indata in Capitalea districtului, unde voru avé 8 dîle spre a se intielege asupr'a deputatîloru ce au a alege. Alegerea acestor'a se va face la 17 Aprile.

Colegiele primarie de orasie se intrunescu la 12 Aprile. Delegatii alesi procedu in dîu'a de 19 Aprile la alegerea deputatîloru ce au a alege. Alegerea acestor'a se va face la 17 Aprile.

Adunarea constituante, se va deschide in dîu'a de Joi 28 Aprile.

S a b i i u 23 Martiu. Hrm. Ztg. respunde la cele reflectate de noi in nr. 23 asupr'a reproducerei corespundintiei nóstre din Pianulu de josu. Hrztg. dîce ca nu se afla motivata de a corespunde provocârei nóstre. Cá sa nu lungimu lucrulu spunemu, ca dreptu motivu spre acést'a, mai intâiu ne denegà corespundintia de a fi a nóstra, pentruca o au adusu sî Gazet'a Tranniei atunci, dupa ce se provocase Hrztg la Telegr. sî dupa ce-i fâcusemu sî provocarea din partene. Cu tóte aceste spre a o convinge sî mai tare si a nu

lasá nici o indoiéla despre aceea ca corespundinti'a a fostu a nóstra, dupa cum o au marturisitu sî Hrztg, spunemu ca aceea e la noi sî sa póte vedé, câci noi o pestrâmu inca. Alu doilea motivu e objectivitatea cu carea privesce Hrmztg lucrulu. Unu espedientu fórte eftinu de a acoperí subjectivitâtîle cele multe ce se intempla in giuru de Hrmsiztg, candu acele privescu pe ai sei, sî candu e de a aruncá altor'a câtu se póte de mari sî mai scie Ddieu ce subjectivitâti. Nu avemu acum nici tempu, nici voia, sî acést'a, sî in interesulu pâcei sî infrâtîrei natiuniloru ardelene de a descolí pre sub objectivitatea, cu care se lauda Hrm. Ztg. In câtu pentru aceea ce dîce Hrm. Ztg. in motivarea sea mai departe „ca asemenea motive" cum suntu adeca cele din mentiunat'a corespundintia suntu eftine cá alunele, e tristu dar adeveratu, ca la noi in tiéra asiá e, câci unde te intorci in tiéra vedi ignorandu-se egal'a indreptatîre, vedi escamotandu totu ce se póte, numai sî numai ca romanii sa fia nedreptatîti. Sî asiá e sî pre pamentulu dîsu sasescu. Sa nu mergemu mai departe sî la alte esemple, ci la representatiunea scauneloru in universitate. In unu alu treilea motivu pentru care nu vrea sa ne respunda dîce, ca retacerea motiveloru din cor. nu aru vatemá pre romani sî nu aru laudá pre sasi. Asiá e, déca Hrm. Ztg. aru fi fostu sî candu au estrasu acele sîruri asiá de o b j e c t i v a, buna óra ca eri, sî nu aru fi aretatu ca sasii pentru s u s t î n e r e a f r a t î e t â t i e i au facutu ce au fâcutu. H. Z. asiadara singura si dictéza judecat'a, candu dîce ca acele motive resaru din neincredere sî certe intre natiunalitâti, pentruca tacerea aceloru dîse in desu mentiunat'a corespundintia sî apasarea sustînerei fratietâtiei, ce este alt'a decâtu o lauda de sine séu déca vrea cine-va, unu feliu de indignatiune câce romanii din Scaunulu Sabesiului unde suntu in absoluta sî preste absoluta majoritate nu facu, ceea ce putemu dîce cu dreptu cuventu, ca **nu** facu sasii in tóte celelalte scaune cu tóte ocasiunile. Déca doresce cine-va cá urele, certele sî alte ticalosii sa incete odata noi apoi suntemu cei d'antâiu cari dorimu. Sî apoi asiá simpli cum suntemu sî cari nu pretindemu monopolulu civilisatiunei, o amu facutu ori unde ni s'a datu ocasiune, esemplu Sabesiu, pâna candu fratii sasi au binevoitu a se abate dela acestu principiu sanatosu.

Dloru fiti objectivi in tóte déca sunteti, nu dîceti numai, dar sî faceti, câci numai asiá se va inradacinâ in noi increderea imprumutata sî fericirea comuna pe carea o dorimu din anima sî carea credemu ca aru fi tempulu cá sa se habiliteze odata in tiér'a nóstra.

S a b i i u 24 Martiu 1866. Comitetulu pentru ajutorirea juristiloru lipsiti de mijlócele subsistintiei face prin acést'a on. publicu cunoscutu, cum ca 17 fl. 60 xr. v. a. cari iau tramisu dl. Ioanne Auranu jude procesuale din tinutulu Tolgiesiului, publicati in nr. 79. a. tr. a. acestui dîuariu precum sî 7 f. 32 xr. incasati inca in an. tr. sî cur. ca interese dupa o obligatiune despre desdaunarea pamentului de 100 fl. daruita de câtra unu domnu din Oradeamare in 1862 — asiá dara preste totu sum'a de 24 f. 82 xr. abstragendu 10 xr. portulu postalu, s'a impartîtu in lunile Ianuariu sî martiu a. c. intre juristii: Ioann Tisso an. IV Ioann Piso sî Demetriu Truti'a in an. II sî Alessandru Comanescu in an. III. Comitetulu o a fâcutu acést'a numai dupa ce s'a convinsu despre bun'a purtare a respectiviloru sî despre lips'a mijlóceloru de subsistintia sî in fine despre laudabil'a diligintia in studiile academice.

Deci Comitetulu facendu acést'a cunoscutu publicului se simte totu odata indetoratu a esprime, in numele impartasîtiloru de beneficiu, cea mai adenca multiamita stim. binefacatori. Totu cu asta ocasiune cumunica durerósa scire ca bravulu juristu Tisso unulu din cei impartâsîti au reposatu. In fine Comitetulu repetiesce acea neplacuta incunosciintiare, ca déca sî suntu inca multi tineri, cari aru meritá a fi ajutati, acestu comitetu, desecandu-i cu totulu mijlócele, nu se mai afla in acea placuta pusetiune de a corespunde scopului sî sarcinei ce au avutu asupra-si; afara déca cumv'a bunatatea bine simtîtoriloru va concurge de nou spre ajutorirea fiiloru natiunei.

M a n u m/p Pres·

Bucovin'a. Fói'a societâtiei de liter. sî cultur. poporului românu Bucovin'a nr. ne aduce decurgerea adunârei generali ce s'a tînutu in Cernauti. Adunarea se deschide prin presiedintele Societâtii D. Georgiu Hurmusachi cu urmatórea cuventare:

Prea onorata adunare!

Deschidiendu a dóu'a adunare generale a Societâtiei nóstre, amu onóre a ve bineventá in numele Comitetului Societâtii cu salutare de fratie. Sosirea d-loru vóstre din diferite pârti ale tierei, este o dovéda vie sî multu mangaitóre, cumca impregiurârile anului cele apesatóre sî prea nefavorabile pentru tóte lucrârile spirituale, sî anume catastrof'a, ce au surprinsu tiér'a noastra sî au cufundatu cea mai mare parte din ea in lacremi sî suspinuri, *) nu au pututu nedusî zelulu sî caldur'a inimiloru, nu au pututu slâbî simpati'a d-loru vóstre pentru scopulu Societâtii acestei'a, pentru interesele culturei nationale.

*) Nevoia cumplita in urm'a a doi ani neroditorî.

Aveti dreptate domniloru sî fratîloru. Câci numai candu vomu sustîné sî onorá noi i n s i n e, interesele nationalitâtiei nóstre, — numai atunci vomu puté pretinde cu dreptu cuventu s î d e l a a l t i i, a le respectá. — Nu ne-au probatu in destulu esperinti'a tempiloru trecuti, ca candu n o i nu amu ganditu la ele, — sî de altii au fostu uitate? Au trecutu tempii cei patriarchali, unde c e i m a r i gândea pentru cei m a i m i c i, cei p u t î n i pentru cei m u l t i. Libertatea au tredîtu mintile din somnu, au desmortîtu inimile, sî au desceptatu in noi consciinti'a indatoririloru nóstre. Fiesce-care din noi simtiesce astadi adencu legea nestramutabila a ordinei vietiei morale: ca poporulu care n u i n a i n t é z a in cultura, z a c e la pamentu, spre a fi calcatu in picióre de cei ce alérga inainte sî trecu preste ei.

Unde aru fi poporulu nostru astadi, déca miscarea spirituala presenta aru fi inceputu cu o generatiune mai inainte?

Spiritulu se pierde in cugetâri in fati'a acestei priviri, sî inim'a sa framenta in dureróse simtieminte. . .

Precum individulu suntu sî popórele adesu supuse fatalitâtii unui destinu arbitrariu. Popórele suntu insa cu atâtu mai fericite, câci viéti'a loru este mai lunga sî le ingaduesce suplinirea unui trecutu sterpu, nefolositu.

Déca lucrârile ale junei nóstre Societâti inca nu suntu potrivitu cu fierbintele nóstre dorinti, — mai i n t i n s e, ci marginite prin mijlócele nóstre; apoi scopulu Societâtii este unu isvoru nesecatu de insufletîre, care pururе va cresce cu simpati'a activa a d-loru vóstre. Câci cine mai tagaduesce in dîu'a de astadi, cumca desvoltarea limbei, a literaturei, a invatiementului n a t i o n a l u este u n i c u l u m i j l o c u pentru unu poporu, spre a ajunge la rodurile culturei, la propasîre in tóte relatiunile vietiei, la bunastarea materiala, la lumina, la sacrificare patriotica, onóre, fericire.

Nici vre-odata nu s'au inaltiatu la o trépta insemnata de cultura, care au cercatu acést'a prin mediulu unei limbi streine, sî nu prin limb'a sea materna. Nici vre-odata acolo cultur'a nu au pututu strabate in poporu, ci au fostu numai privilegiulu unei m i n o r i t â t i m i n i m e; — ear poporulu au remasu ne cultu, ignorantu, sermanu, nebagatu in séma, despretiuitu de câtra semintiile cele cu limba culta.

Unu arbore strâmutatu din pamentulu seu natalu, de subt ceriulu celu albastru, unde-lu nutrescu ploile de primavéra, sî-lu incaldiesce sórele, sî-lu desmérda ventulu, care-i desvalesce flórea, — va produce cu totulu alte roduri intr'o i n c a p e r e s t r i m t a sî intunecósa, unde sî pamentulu sî temperatur'a sî angustimea spatiului sî nesciinti'a gradinariului i voru smintí sî nadusî firésc'a sea desvoltare. Rodurile voru fi próste amare sî putîne, ear arborele va remâné micu strâmbu sî bolnavu.

Nationalitatea unui poporu, — individualitatea sea genetica, osebita de alte semintii prin limb'a sea materna — este atâtu de vechie cá popórele. Dreptulu de a-si conservá sî cultivá nationalitatea, care culminéza in limb'a materna este sânta a naturei, principiulu triumfatoriu alu civilisatiunei moderne.

V a r i e t â t i.

D i n T o r o n t a l u are Zkft o crespundintia, din carea se vede cum se esplica justiti'a in acelu comitatu.

„Nu demultu" sa dîce in acea corespundintia „unu caratoriu de apa din T. Becse, smintitu la minte sî din asta causa eliberatu din statulu militariu, maná pe o strada asinulu seu incarcatu cu apa. Niscari petulanti nu-i dara pace, ci 'lu necasîra pâna ce bietulu smintitu incepù a-i injurá. Pentru acésta injuratura fu prinsu sî arestatu. Dupa-ce au statu smintitulu sî asinulu óre câtu tempu in prinsóre la oficiulu cercualu, lu luà la ascultare, aplicandu-se la acést'a sî nisce „mijlóce domóle de tortura", adeca, la trasu de peru la tratatu cu pâlmi sî lovituri de fakos, pentru cá sa-lu induplece a spune adeverulu, ceea ce s'a sî intemplatu. Dupa finirea acestei ascultâri, caratoriulu de apa s'a pedepsitu cu betie. In fine sî dupa acést'a si reprimi libertatea mai antâiu caratoriulu de apa dupa accea asinulu, carele trebuì sa siéda sî elu sî sa flamandiésca in arestu pentru pecatulu dlui seu.

Dóue servitóre tinere fura detînute pentru o mica gresiéla o nópte intréga in arestulu comunalu. A dóu'a dî insa cautara a curatî padimentulu locuintiei judelui cercualu, a-i spalá ferestile sî dupa acestea tóte, puse pe o bute li se aplica o pedépsa trupésca cu corbaciulu sî acésta inca publice.

Ce dîci Dta", intréba corespundintele„ la procederile aceste in Ungari'a constitutiunala?" La care redactiunea respunde.

„Déca nu aru fi datatu referatulu acest'a din Torontalu aru trebuí sa credemu ca l'amu primitu din Turci'a. „Suntem curiosi" adauge mai departe ce feliu de rect ficare oficiala se va dá acestoru fapte, impertâsîte de o persóna onorabila."

Principatele române unite.

P r o c l a m a t i u n e c â t r a r o m â n i.

Românî!

Natiunea româna, credinciósa principieloru celoru mari sî natiunali, consacrate de votulu unanimu alu divanuriloru ad hoc, a reintratu, la 11 Februariu, in deplinatatea drepturiloru ei, sî re-

petîndu-ai nestramutata-i credintia pentru cele patru punturi, proclamate din nou de guvernu sî de corpurile constituite, ea a plecatu cu o taria neclintita pe calea ce duce la consolidarea definitiva, a dorintiei sî a vointiei sele.

Guvernulu, aclamatu la 11 Februariu de tóta tiér'a, sî recunoscutu indata de Adunare sî Senatu, a dechiaratu din antâiulu momentu ca, in impregiurârile solemne in care ne aflâmu, dorinti'a sî vointi'a lui este, sa intretîia cea mai deplina armonia intre elu sî corpurile legiuitórie. Condusu de acésta tînta, elu merse, chiaru in fati'a vueteloru opiniuniunei publice, pâna a prelungí sessiunea ordinaria a acestoru corpuri.

Adunarea, in locu de a tîné séma de spiritulu ce a dictatu purtarea guvernului, sî mai alesu de positiunea cea delicata a tierei, a inceputu a pune pedece in calea natiunei sî a aretá tendintie, cari, fiindu tolerate, aru puté periclitá faptulu din 11 Februariu. sî insasi esistinti'a nóstra natiunale. Acele tendintie s'au datu pe fatia in siedinti'a Adunârei de eri (17 Martiu). S'au fâcutu incercâri evidinti de a se negá Locotenentiei Domnesci un'a din cele mai de capetenia prerogative, aceea de a puté consultá natiunea; i-a aretatu fâra sfiéla scopulu de a se perpetuí, de a se pre face astfeliu in conventiune natiunala, sî a face a se presupune, prin acestu faptu, ca natiunea insasi aru fi dispusa a intrá pe calea anarchiei. Guvernulu, neputendu siovaí unui singuru minutu in fati'a unei asemine atitudini, a disolutu Adunarea, a inchisu sessiunea Senatului.

Români! Votulu din 11 Februariu a deschisu o era nóua pentru viéti'a nóstra natiunala. Acelu votu cere, imperiosu sî de urgintia, ca natiunea, in deplina libertate, sa tramitia mandatari noi carii, apretiuindu situatiunea sî trebuintiele de astadi, se puna sî constitutiunea nóstra in armonia cu principiele proclamate in acea memorabila dî, care va formá un'a din paginile cele mai frumóse ale istoriei Romaniei.

Colegiele electorali suntu deschise! Intrati in ele cu vechi'a taria sî credintia româna, sî alesii vostri voru avé fericirea de a ve spune in curendu ca Romani'a un'a sî nedespartîta, libera sî drépta, este recunoscuta de Europ'a intréga.

Domnedieu sa protéga Romani'a.

Datu in Capital'a Bucuresci, in 18 Martiu 1866.

Locotenînti'a Domnésca, Nicolae Golescu, Lascaru Catargiu, Colonelu Haralambie.

Ministrii, Ioann Ghic'a, P. Mavrogheni, Ioann Cantacuzino, C. A. Rosetti, Dimitrie Ghic'a, Dimitrie Sturz'a, Majoru Lec'a. (Românulu.)

Pest'a 28 Martiu.

Domnule Redactoru! In multu pretiuitele colóne ale „Tel. Rom.“ nr. 21 dlu Ioann Popu Florentinu indreptà o epistola deschisa câtra amiculu meu I. Vulcanu, sî de órece sum convinsu ca acésta epistola va paré cá o enigma celoru mai multi stimati cetitori ai acestoru colóne, mi iéu voia a deslegá acea gâcitura, cu atâtu mai alesu, câci eu sum caus'a, machnirei dlui autoriu alu „Pitanului séu resunetului tîganului.“—

Mai inainte de tóte mai suntu datoriu a dechiará, ca pasagiulu din corespundinti'a din Vienn'a, aparuta in nr. 2 alu „Familiei“, eu l'amu straformatu, de órece coregerea corespundintieloru erá concrediuta mie, (cei'a ce insa nu sciu spus'a d. coresp. dlui I. P. Florentinu, amu fâcutu nu numai cu pasagiulu amintitu de DSea, ci cu tóta corespundinti'a sî inaintea acestei'a sî cu altele, câci de-sî d. coresp. I. s'a recomendatu de colaboratoriu la „Familia“, inca — nu scia sa scrie romanesce!) sî acelu pasagiu, l'amu straformatu respective coresu cu atâtu mai alesu, câci d. coresp. laudá acelu opu, sî i insusiá o clasicitate nemeritata, — eu insa cunoscandu acelu resunetu tîganescu de fórte neghiobu sî fâra nici o schintéua spirituala, m'amu disgustatu sî amu aflatu cu cale a dîce in acelu pasagiu ca: „Iubimu sî noi parodiele succese sî compuse cu óre-care genialitate, dar nu ne place de locu a vedé (satirisatu (rectius batjocoritu sa fi dîsu) Imnulu natiunalu(!), câci intr'adeveru nu vedemu sa fi avutu d. parodisatoriu altu scopu(intr'altu chipu totu opulu e fâra de scopu) decâtu deriderea inspiratiunei bardului natiunalu sî insufletîrei natiunei,— ceea ce póte ca s'a intemplatu fâra voi'a DSele, dar negresîtu — e o eróre ce dovedesce destulu, ca n'are — schintei'a divina...“— Astfeliu amu straformatu pasagiulu amintitu, sî acést'a amu fâcut'o, câci n'amu voitu sa fia „Famili'a respundiatóre despre o lauda fâcuta unui'a, carele mai cu dreptu merita — o dojenire esemplara, ca unulu carele a cutezatu sa se atinga cu mâni profane de unu ce atâtu de sântu, precum e imnulu nostru natiunalu: „Descéptate Române!“

Prin aceste nu voiescu a dîce, ca nu s'aru puté, séu n'aru fi fi cu cale a face o parodia succesa dupa „Resunetulu“ nemoritoriului nostru bardu natiunalu, ci numai ca spre acést'a nu e chiamatu d. Ioann P. Florentinu! — Respectu persónei sî talentului DSele, insa versificârile DSele câte numai amu cetitu pâna acum'a tipârite sî in manuscriptu, dovedescu pré eclatantu, ca nu posiede nici o particea din darulu poesiei. — Sî acésta marturisire sincera sî amicala cu atât'a mai alesu me simtu indetoratu a i-o spune, câci precum sî acea epistola deschisa marturisesce, ca DSea 'si inchipuesce ca aru fi poetu sî inca unu poetu cu óre-care genialitate, precum sî trebuie sa fia unu parodisatoriu. — Dar d. Ioann P. Florentinu inca se simte indreptâtîtu (!) sî chiamatu (!?) de a parodisá Imnulu nostru, fiinduca (!): sî in teatrulu „an der Wien“ se parodiséza lucruri serióse, asiá e parodisata tragedi'a: „Narcis“ prin „Narr Cis.“— Déca d. Ioann P. Florentinu mi-aru sî puté dovedí ca parodiele asemene acestui „Cis“ prostolanu aru avé vre-unu pretiu literariu (ceea ce insa nici autorii acestoru parodii nu pretindu), a-siu dîce ca acele parodii nici intr' privintia nu se potu asemená cu „Pitanulu“ DSele, câci in acele se desvalesce comicumulu prin contrastulu nemarginitu ce esiste intre persónele, datinele tempulu etc. din aceste piese contraste. Dar ce contrastu comicu este intre ridiculosulu „Pitanu“ sî seriosulu „Resunetu“ ?.. ?!!? Intr'adeveru aflâmu unu contrastu, insa nu contrastu parodicu, ci unu contrastu demnu de compatimitu, unu contrastu ridiculosu ce esiste intre genialitatea „Resunetu“ -lui sî intre simplicitatea „Pitanu“-lui! — Dlu Ioann P. Florentinu insa se scóla sî cu o emfasa cutropitóre ne reflectédia, ca: DSea a dechiamatu „Pitanulu“ seu de atâtea sî atâtea ori, provocatu sî neprovocatu, in cercurile mai de rendu sî in cercurile mai inalte, audîtu l'a dechiamatu sî de altii (!) sî de altele (!!?) lâtîtu-s'au in tóte pârtîle, in Transilvani'a, Bucovin'a, Banatu, Moldov'a, Craiov'a sî — la Paris! La doctori, preoti, profesori sî boeri... sî (sa fimu seriosi!) l'au onoratu in moduri feliurite! etc. etc. Noi la aceste cutediamu a reflectá numai aceea, ca macaru sa fi trecutu „Pitanulu“ nóue tieri sî nóue mâri, sî dincolo de mexico inca nu me póte convinge ca acelu resunetu tîganescu nu e o batjocura, ci e parodia. Prin urmare nici ca me indoiescu despre adeverulu asertiunei dlui coresp. I. candu dîce ca ascultatorii mai ca pocni-au de risu la dechiamarea „Pitanului“, dar nu punu la indoiéla nici afirmatiunile acum amintite ale dlui I. P. Fl. — lu facu insa atentu, ca risulu e unu motivu fórte dubiosu, sî adese-ori nu scii ca n'au risu óre chiaru de — autoriulu. Apoi in astfeliu de casu déca respectivulu se sî mai provóca la acelu risu, cu atâtu mai ridiculosu se face.

Altfelu: Schuster bleib beim Leisten: sî va fi pace intre noi!

Iulianu Grozescu.

Provocare la marinimitate!

Câmpi'a Ardélului, care altadata a fostu canaanulu tierei se lupta astadi cu cea mai mare fómete din causa ca de vre-o 2—3 ani a avutu o recólta fórte rea.

Intru adunarea mijlóceloru spre alinarea acestei fómete s'a organisatu in comitatulu Turdei, de a cârui jurisdictiune se tîne o mare parte a Câmpiei, unu comitetu cu locuinti'a in Turd'a, care apeléza la simtiulu de umanitate sî compatimire alu tuturoru locuitoriloru patriei, a confratîloru din Banatu sî tiér'a ungurésca, cá sa binevoiésca prin ori ce ajutóre a-si dovedí compatimirea câtra confratii loru muritori de fóme. Grabnic'a ajutorare a acestoru lipsiti e o intrebare de viétia atâtu pentru presentu câtu sî pentru venitoriu.

Ajutórele banale se potu tramite ori deadreptulu, ori prin respectivele redactiuni la susu atinsulu comitetu.

Numele tuturorn ajutatoriloru se voru aduce la cunoscintia publica prin Gazetele patriei.

In urma suntu rogate tóte redactiunile a reproduce acést'a provocare in pretiuitele loru foi.

Turd'a 11 Martiu 1866.

Comitetulu pentru lipsitii din Campia comitat. Turdei.

Ioann Cristea,

compactoru in Sabiiu, se recomenda on. publicu românu cu legarea de cârti, protocóle, brosiure etc. sî preste totu cu esecutarea tuturoru comissiuniloru, ce cadu in cerculu compactoriei, promitendu lucru promtu sî solidu sî pretiuri câtu se póte mai moderate.

Locuinti'a: Sabiiu, strad'a iernei (Wintergasse) Nr. 253 vis-a-vis dela tipografi'a archidiecesana. Nr. 10—3

Burs'a de Vienn'a.

Din 23 Martiu (4 Apr.) 1866.

Metalicele 5%	57 35	Actiile de creditu	136 10
Imprumutulu nat. 5%	61 45	Argintulu	104 50
Actiile de banca	715	Galbinulu	5 04

CORESPUNDINTIA. Ilustr. S. dl. Cons. gub. E. M. Dela publicarea celoru din nr. 11 nu amu mai primitu nimic'a.

Insciintiare. Din caus'a SS. serbatori ale Pasciloru nrulu viitoriu alu „Tel. Rom.“ va aparé numai Joi adeca in 31 Mart.

„Telegrafulu Romanu“ saluta pe toti cetitorii lui sî pe toti fratii romani cu

„Christosu au inviatu!“

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 25. ANULU XIV.

Sabiiu, in 31 Martiu (12 Apr.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Escelenti'a Sea Preasântîtulu Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a, plecà eri spre Pest'a.

Sabiiu 29 Martiu. Precum aflâmu din isvoru securu, Apelatoriulu metropolitanu sî Sinodulu episcopescu, ambe convocate pre dominec'a Stului Tom'a, din cause momentóse neprevediute, se amâna. —

---

* „Din Bucovin'a. Mart. 1866. Apararea cea sincera sî energica, care intempina totdeun'a drepturile sî interesele ale comunei nóstre mame, a bisericei ortodoxe, — in colónele Telegrafulei Romanu, sî care au câscigatu demultu dîuariulu dloru vóstre stima sî simpatia publicului ortodoxu din Bucovin'a, ma face a crede ca veti fi doritori a cunósce mai de aprópe manifestatiunea cea nóua a dietei Bucovinei in caus'a bisericésca a eparchiei nóstre.

Lasandu pentru economia spatiului de o parte cele ce s'au vorbitu cu alta ocasiune decâtra unii deputati in dieta in privinti'a administratiunei eparchiei acestei'a, sî anume decâtra dd. Baronulu Alesandru Vasilco, profesorulu de teologia Vasiliu Ianoviciu sî senatorulu imperialu Grigoriu Iliutiu,— va impartasiescu in limb'a originala germana propunerea insasi facuta in dieta sî motivarea ei de câtra d. deputatu Georgiu Hurmuzachi, precum sî resultatulu definitivu, adeca adres'a câtra Maiestatea Sea Imperatulu substernuta dietei de câtra comitetulu alesu in cestiunea acést'a;— care adresa se primi de dieta cu decisiune unanima. — Adaogu cumca pasulu acest'a, doveditoriu de compatinirea dietei nóstre pentru interesele bisericesci ale eparchiei, fù aclamatu de câtra toti fiii bisericei ortodoxe din tiéra cu simtiementu.

Lasu la judecat'a dloru vóstre a comunicá cetitoriloru Telegrafului dintre aceste cele ce veti aflá de cuviintia s'au va ingadui spatiulu foiei dloruvóstre.“

Pâna ací stim. corespundinte. Noi amu amintitu la ocasiuni despre cele acum comunicate dupa dîuarie straine dara fórte pre scurtu. Cu via placere insa ne folosimu de acésta ocasiune, crediendu, ca va fi chiaru sî in interesulu publicului comunu a puté sci cum fratii bucovineni suntu de zelosi in aperarea bisericei mame singur'a, putemu dîce, pastratórea natiunalismului românu.

Eata dara deocamdata propunerea sî motivarea amintita in corespundinti'a tradusa din siedinti'a a XVI a sessiunei a IV dela 8 Februariu 1866.

„Dep. Georgiu d. Hormuzachi. In siedinti'a penultima a dietei amu auditu dela dlu referinte alu comitetului alesu spre darea parerei asupr'a raportului de computuri (socotele) din partea comitetului de tiéra, ca referat'a comitetului in lucruri tînatóre de autonomi'a bisericei gr. or. s'a luatu spre cunoscintia. Cum suna impartasîrea amintita din raportulu comitetului?

Impartasîrea acést'a, carea privesce o afacere, dupa parerea mea, mai momentósa, mai mare, decâtu cele mai multe lucruri ce au venitu in desbatere in sessiunea de pâna acum a dietei; o afacere, care atinge unu interesu mai pretiosu alu tierei, decum noi cá representanti ai acestei'a sa ne uitâmu de datori'a nóstra; o afacere, carea privesce presentulu sî viitoriulu venerabilei nóstre biserici a tierei: s'a cuprinsu numai in scurtele cuvinte: „ca la adres'a pré umilita in lucruri atingatóre de autonomi'a bisericei gr. or. indreptata câtra Majestatea Sea, inca nu a urmatu nici o resolutiune“

Cá representantu alu tierei sî cá membru alu bisericei gr. or. mi tînu de datoria a-mi esprime durerosulu simtiementu de parere de reu, carele avemu causa de alu simtî cu totii, pentruca ministeriulu de mai inainte, nu au aflatu cu cale a supune preagratîósei apretiuiri prea umilitulu pasu alu dietei bucovinene.

Diet'a ducatului Bucovinei au zugrafitu in trasuri precise sî sincere in adres'a sea tocm'a amintita, acum suntu trei ani, starea cea anormala sî afara de dreptu a bisericei tierei sî au aflatu consimtiementu viu sî plinu de sperantia la intrég'a populatiune gr. or. din acésta tiéra de coróna. Pentruca diet'a se făcuse prin acést'a numai organulu dorintieloru sî gravamineloru, cari acum de mai multi ani se audiau din tóte pârtile acestei tieri.

Diet'a s'a rugatu in adres'a sea de eliberarea bisericei gr. or. a acestei diecese din starea cea inadusîta, in carea se afla, ea s'a rugatu de restaurarea autonomiei bisericei celei vechi a tierei, basata pe istoria sî canóne. Diet'a s'a provocatu cu acea ocasiune la status quo moldavicu, basatu pre prea inalt'a garantia data, candu s'a luatu Bucovin'a de câtra Austri'a; mai departe la constitutiunea cardinala a bisericei gr. or. sî chiaru sî la legile constitutiunei imperatesci. Prin acelu status quo garantatu Bucovinei, candu acest'a trecù snb regimulu austriacu imperatescu, populatiunea tierei fù asecurata pentru totdeun'a in esercitarea ne impedecata a religiunei sele dupa asiediamintele bisericei gr. or.

Prin patent'a din 31 Decembre 1831 Majestatea Sea s'a induratu prea gratiosu a promite popóreloru Sele, ca voru fi sustînute sî scutite tóte bisericile din tierile de coróna, cari suntu recunoscute prin lege, in dreptulu de a-si esercitá publice religiunea, mai departe de a avé administratiune libera in afacerile loru, de a se bucurá de posessiunea sî folosirea instituteloru, asiediamenturiloru sî fonduriloru loru pentru scopuri privitóre la cultu, instructiune sî filantropia.

Prin pr. in. diploma din 20 Octobre 1860, Majestatea Sea c. r. apostolica au facutu popóreloru sele urmatórea marinimósa sî memorabila asecurare: „Eu implinescu detori'a mea de regentu, candu aducu in modu impacatoriu in legatura cu lipsele faptice ale monarchiei mele, reminiscentiele, intuitiunile sî pretensiunile de dreptu a le tieriloru sî popóreloru, sî candu recomandu cu deplina liniscire, maturei precugetâri sî zelului patrioticu a popóreloru mele, desvoltarea sî intarirea fecunda a institutiuniloru date séu redesteptate de Mine.“

Biseric'a cea vechia a Bucovinei are asiá dara unu dreptu neinlaturabilu la autonomi'a sea canonica, la destinatiunea sea propria, libera sî neimpedecata la administrarea autonoma a afaceriloru ei, a averei, a fonduriloru, scóleloru, instituteloru s. a. m. Biseric'a are dreptu la emanciparea de sub tutel'a de pâna acum; ea are dreptu, cá libertatea carea se chiama sî se aplica in tóte referintiele Austriei sa fia sî ei favoritórie, pentruca acést'a e unic'a conditiune, sub carea se póte desvoltá sî sub carea póte desfasiurá o activitate fericitóre, spre prosperarea bisericei, cârei poporatiunea e supusa cu credintia sî alipire neclatita.

Biseric'a resariténa, dloru! nu e o persóna singuratica. Ea nu e in diecesele singuratice cutare séu cutare episcopu sî déca acel'a, cá prelatu bisericescu, aru stá in ori ce vadia inaintea diecesaniloru sei. Biseric'a gr. or. e comunitatea tuturoru credinciosîloru, cari participa cu dreptu egalu la administrarea afaceriloru ei desemnate apriatu prin canóne. Basea canonica a acelor'a e forma de constitutiune representativa, cu participarea laiciloru (mireniloru) prin representanti liberu alesi sî egalu indreptatîti; principiulu cardinalu alu acestei'a e constitutiunalismulu.

Astadi nu se mai indoiesce nimenea de acést'a, sî déca va cineva a sci acést'a acel'a de siguru o sî scia; numai ómeni angusti la anima, nesciutori sî sondeie vile se mai potu indoí astadi de acestu principiu cardinalu alu bisericei nóstre. Déca mai potu esistá in privinti'a acést'a adi diferintie in opiniuni, apoi acele suntu numai de natura subordinata sî ele se potu referí numai la numirea adunâriloru bisericesci periodice, dîcendu-le unii adunâri sinodale, altii congrese natiunale administrative bisericesci, economice, scolastice, séu congregatiuni diecesane s. a. m. d. Pentru numire insa nu ne vomu certá pentruca lucrulu e capulu intrebârei.

De altmintrea nunumai canónele bisericei orientale, nu numai constitutiunea bisericésca, precum aceea se presenta lamuritu cá lumin'a sórelui fia-cârui omu nepreocupatu,— nu numai acestea dîcu, testéza adeverulu premiseloru observatiuni in cestiunea de fatia.

Sa-mi fia iertatu a me provocá sî la autoritatea cea d'antâiu in privinti'a acést'a din Austri'a, la celu mai eruditu scriitoriu teologicu alu bisericei resaritene din imperiu, la Escelenti'a Sea Metropolitulu Baronu de Siagun'a, carele demustra cu elocuintia

neinfrangibi'a in operele sele erudite, ca constitutiunea sinodala sî egalu indreptatît'a participare a laiciloru prin representantii liberu alesi, la administratiunea bisericei,—suntu legea fundamentala neaperata a bisericei resaritene. Nu voiu sa aducu esemplele practice din tieri straine sî adeca din acele tieri, ce inca se tînu de biseric'a resariténa, unde inca mai multu séu mai putînu predomnesce principiulu de autonomia bisericésca, dara unde apoi obscurantismulu (intunereculu) politicu séu spiritualu domnesce mai multu séu mai putînu. Eu voiu sa remânu la Austri'a, la poporatiunea gr. or. a acestei'a, carea ajunge mai la 4 milióne sî voiu sa amintescu de tierile de coróna, Ungari'a sî Ardélulu, unde se tînu pe fiacare anu sinóde, congrese natiunali sî alte adunâri bisericesci periodice, la cari iau parte laicii prin representantii liberu alesi nu denumiti sî carii fâra de a fi conturbati functiunéza pentru prosperarea bisericei gr. or. spre maugaierea, liniscirea sî multiamirea poporului.

Amu premisu, ca dreptulu bisericei nóstre este nedisputabilu sî mai pre susu de ori ce indoieli. De aceea ori ce argumentare mai departe despre pretensiunile acelei'a la autonomi'a ei, la destinatiunea sea propria o tînu de prisosu. Cu tóte aceste nu potu cá sa nu dîcu, ca efectulu impedecârei celei indelungate a autonomiei bisericesci este celu mai tristu sî mai de vaeratu. De 90 ani. pre lânga tóta averea bisericésca adunata de parintii nostri sî pre lânga totu fondulu religionariu gr. or. de o marime colosala, s'a neglesa fórte multe lipse sî acuisitiuni. Nu voiu sa amintescu de bisericile dela tiéra, aflatóre pe bunurile fondului religionariu, a câroru clâdiri stau sa cada, cari suntu de lemnu sî cu unu cuventu in starea cea mai deplorabila. Nu voiu sa amintescu de locuintiele cele ticalóse ale Parochiloru, a câroru lipsa aduce cu sine, de spiritualii (duhovnicii) fórte de multe ori suntu siliti a trai in colibi miserabile; nu de defectuós'a spriginire a scóleloru poporali; de prea putînulu numeru de stipendii pentru studenti atâtu dela scólele mijlocii câtu sî dela universitâti; in fine de negligerea a unei pârti din monastiri sî de alte multe ce m'aru duce prea departe in espunerea mea.

Trebuie insa sa observediu ca obidat'a nóstra biserica pentru tóte acestea nu póte aflá nici o despagubire in palatulu celu fericu, carele s'a ziditu pentru fiitórea resiedintia episcopésca, cu oversare de bani, cea rufi ajunsu sî inca cu prisosintia, pentru restaurarea tuturoru bisereciloru ruinate delatiéra sî pentru locuintiele necesarie pentru Parochi.

De alta parte nu potu retacé, ca biseric'a din diecesa nóstra au amurtîtu mai de totu. Viéti'a bisericésca o au parasitu.

Noi avemu unu cleru cultu, carele numera barbati prea stimabili in sinulu seu, cu tóte acestea pusetiunea cea abnorma a bisericei nóstre are o inriurintia amurtîtóre asupr'a intregului cleru. Talentele sî esperintiele sele nu suntu favoritóre bisericei in atari impregiurâri. Ori ce initiativa morala este impedecata. Descuragiarea e generala in cleru; o miscare sciintifica afara de dóue séu trei onorabile esceptiuni e unu ce necunoscutu. Nisuintiele materiale inadusiescu ignoratele interese spirituali; invetiamentulu popularin se negliga.

Propasîrea religiósa sî morala in poporu e fórte putîna, abiá se simte. Cu unu cuventu stagnatiunea din biseric'a diecesei bucovinene mai nu mai are esemplu. (Va urmá)

Evenemințe politice.

Sabiiu in 30 Martiu.

Dîuariele de Vienn'a aducu respunsulu Prussiei la o nota a Austriei din 31 Martiu, prin care Austri'a demustrá, ca nu are nici o intentiune de a provocá resboiu séu de a conturbá pacea. Respunsulu acest'a se asteptá ca va fi paciuitoriu. Dincontra elu repetiesce tóte invinuirile ce le facuse Austriei sî pana ací, adeca, ca fâra de vre-o ansa au inceputu armare sî concentrâri de trupe la marginile Prussiei, fâra cá Austri'a sa dea vre-o esplicatiune indestulitóre in privinti'a acestor'a. In fine arunca tóta respunsabilitatea asupr'a Austriei, pentruca Prussiei, dîce not'a, nici ca ia trecutu prin minte vre-odata sa se apuce de unu resboiu agresivu contr'a Austriei. Dupa tóte aceste adauge, ca regele prussianu nu s'a indoitu nici odata despre simtiemintele binevoitóre ale Imperatului austriacu sî ca acele simtieminte sî pe viitoriu voru remané neatinse de referintiele politice sî ca Imperatulu va avé câtu mai ingraba ocasiune de a dá sî din parte'si espressiune astorufeliu de simtieminte.— Din Prag'a se telegraféza Presse-i de Vienn'a, ca acolo s'aru fi arestatu unu spionu prussianu, contele Valdersee, carele au atrasu atentiunea asuprasi prin desemnarea fortificatiuniloru.

Situatiunea dara e totu cea mai dinainte sî scirile despre continuarea armâriloru in Prussi'a se repetiescu. Se vede dara, ca not'a cercularia austriaca prin carea Austri'a se provocá, spre oblirea conflictului, la federatiune (Bund) este neconsiderata de ministrulu presiedinte de Bismark. Statele cele de mijlocu sî menunte nemtiesci se dîce, ca inca facu totu ce le stà in putere de o parte spre a mijlocí pacea, de alta parte se inarméza sî dupa semnele de pâna acum, mai tóte inclina câtra Austri'a. Dintre puterile cele mari in tempulu din urma se vede, ca sî Russi'a s'a incercatu a mijlocí pacea, pentruca se presupune de generalulu Richter, carele fù tramisu de câtra cabinetulu de St. Petersburg la Vienn'a sî Berlinu, ca missiunea sea nu puté fi decâtu pacinica.

„Internatiunalulu“ vorbesce despre o scire care aru fi tare latîta in Londonu, sî adeca despre o conventiune militara intre Prussi'a sî Russi'a, in urm'a cârei Russi'a aru avé de a pune unu corpu de armata la marginea prusso-polona, cu scopu de a impedecá ori ce agitatiune in Poloni'a, ce s'aru puté nasce pe tempulu unui resboiu eventualu intre cele dóue puteri mari germane.

Organele regimului francesu vorbescu fórte putînu séu mai nimic'a despre conflictulu intre puterile nemtiesci.

Conferintiele in caus'a principateloru dunarene române suutu amanate.

Din Itali'a se aude de nou de armâri sî concentrâri de trupe. Foi din Turinu spunu, ca intre Bologn'a sî Ferara aru fi concentrata o trupa constatatóre din 65,000 sî la Piacenti'a alt'a din 35,000 feciori. Mai departe se dîce ca ne intreruptu se transpórta materialu de resboiu dela Alessandri'a (in Piemontu) la Bologn'a. Totu asiá se spune ca se intempla sî la lini'a riului Mincio.

Principele Napoleonu carele se dîcea ca a calatoritu la Florenti'a spre a induplecá pre cabinetulu de acolo la padîrea neutralitâtiei, se vede ca nu au reesîtu. De alta parte partit'a actiunei eara au inceputu a se miscá mai tare. In dîlele trecute ne spunu dîuariele sî de unu manifestu alu partidei republicane din Itali'a, carele provóca pre Prussi'a 1. ca in resboiulu ce va urmá intre cele dóue puteri germane sa se stérga din Germani'a domniele (regimele) cele multe; 2) Itali'a va ajutá Prussiei numai in tipulu acest'a, adeca asteptandu pâna candu Prussi'a dupa invingerea cea d'antâiu va inscrie devis'a libertâtiei pe standartele ei triumfatóre; 3) partid'a republicana din Europ'a sî cu deosebire din Itali'a protestéza contr'a ori cârui resboiu purtatu numai de cabinete. Acea putere care pórta unu asemenea resboiu este inimiculu naturalu alu partitei republicane; pe acea putere o va combate cu tóte mijlócele; in mesur'a in carea puterile ce pórta resboiulu se voru slabí imprumutatu pasiesce partit'a republicana in prosceniu; 4) déca Prussi'a va duce o rola mai fericita decâtu Itali'a, partit'a amana pretensiunile sele sî va luptá alaturea cu Prussi'a contr'a Austriei.

Sciri telegrafice demintu scirea ca aru fi sî flota italiana concentrata la Ancon'a.

In Romani'a cetimu in Romanulu de 25 Martiu ca gardistii cetatienesci au inceputu a se inarmá. Totu acelu dîuariu anintesce de unu apelu alu ministrului de resboiu câtra junimea româna. In sinulu regimului, ne povestea dîuaristic'a vienesa, ca au fi intratu scisiuni. Ministrulu de culte Rosetti erá pe ací sa dimissiuneze, déca colonelulu Haralambiu nu intrevenea energicu.

In legatura cu acestea amintimu totu dupa dîuarie straine, ca in Serbi'a s'a compusu de consiliulu ministriloru unu scriptu diplomaticu de adresatu câtra puteri, cari dupa acelea dîuarie, inlesnesce o ochire in interiorulu politicei Romaniei, Serbiei sî Greciei. Acelu scriptu intre alte pledéza pentru uniunea Romaniei sî pentru unu principe ereditariu insa indigenu. Se dîce ca prin scrierea acést'a sa pregatesce aliantia intre Romani'a, Serbi'a sî Greci'a. La multi le vine scrierea acést'a suspiciósa.— Bratianu au sositu dela Paris. La intrarea lui in Bucuresci au fostu intempinatu de poporu.

Din Greci'a se scrie ca sî acolo e posibilu, cá sa se desfasiure lucruri, cá cele din Romani'a dela 11 Februariu.

Sabiiu 24 Martiu 1866. (Tramisu).

On. Dle Redactoru! M'ati indatorá prea multu, candu ati binevoí a asiediá rendurile aici urmatóre in prea stimatulu Dniei Vóstre jurnalu. Convinsu, ca nu-mi Veti respinge cererea, mi place a incepe asiá dar astfeliu:

Romanulu sa se incovóie, cá vermele sub calcaiu; séu sa se strambe, cá sierpele, candu voiesci sa-i sdrobesci capulu; cá vit'a sa traga pe huli repedîcióse poveri, ce-i rupu baerile inimei; sa se opintésca sî sa scóta subt munca limba lunga, elu are neravu de a tacé sî a rebdá, pâna candu lu ustura la inima sî pana candu din adese ingititele dose de otrava i se inveninéza sufletulu sî se vede amenintiatu, ca o sa dispara.— Aducendu-lu inse pân'aici, prea bine sa scii, ca ai sa faci cu unu omu dreptu, carele nu doresce alta, decâtu aceea, cá sî elu sa traiésca!— Va dîce cine-va ca ce are sa insemnedie, ce amu dîsu? Nimic'a, decâtu, ce amu dîsu, sî déca nu se pricepe, o sa-i lustrediu aici unu actu, din care póte vedea, ce voiu sa dîcu.—

Sî actulu acest'a este actulu saversîtu de curendu la inaltulu tribunalu superioru din Sabiiu, relativu la ocuparea a dóue locuri de auscultanti neajutati. Trei concurenti romani sî doi sasi. Candu au audîtu ast'a sasii, o bucuria dulce se jucá pe fetiele loru, ca abiá putura sî vr'o trei bieti romani concurá cu tinerii loru sî a face aspiratii la posturi judecatoresci.— Se plangeau pân'ací, ca romanii nu suntu apti, nu suntu cualificati, in scurtu ca romanii nu suntu capabili de a intrá in slujbele statului. A-

cumu vediendu pe acesti trei, li se implini dorinti'a. — Ingropara trecutulu sî facendui poména, deschisera sî la romani portîle sî usîle, cá sa mance sî ei din bucatele pomenei loru. — Apoi nu-i poti dice la sasu frate !— mai alesu la cei dela carma— amice ! scumpule !? vina sa imbratisiediu, sa te sarutu ! sî candu vomu muri sa murimu amendoi !— Ai tóta dreptatea. Egalitate, fratietate, dreptate, constitutia sî mai scie Ddieu, cum le mai chiama, astea tóte le gasesci in gur'a lui, pe limb'a lui, pe buzele lui ba sî scrise sî tiparite.

Poman'a se facù, se mancá; la sasi insa e totu deun'a cu dulce, sî bietii romanasi, cum se intempla cum nu, ei posteau postulu Pasciloru; ei asiá dar, de aru fi sî vrutu sî le-aru fi datu inim'a, sasii,— sa nu-i lovésca in simtiulu religiunariu, ii lasa sa amiróse numai aburii bucateloru, sî finindu-se prasniculu, disparù sî romaniloru ocasiunea de a mai mirosí sî uitandu-se a mila la cei doi colegi ai loru sasi, cum fura ospetati, le lasá gur'a apa, sî esîndu afara cu budiele umflate, se scarpinara in capu, umflara din umeri sî se sgamboiara unulu la altulu. Vedi ast'a e poman'a. Sî ast'a e, ca sasulu manca in veci cu dulce, sî românulu intre ei totu deun'a cu postu. Sî apoi romanulu,— vedi póma rea— candu face elu pomana sî chiama sî pe sasu, o brodesce sa fia totu deun'a in dulce *). Cum o fi intre unguri, cum n'o fi, nu sciu, sciu numai ca Domnii sasi dela tribunalulu superioru ne ospetara bine; Ddieu sa le ierte pecatele ! nu numai insa cele dinainte de 48 ci sî cele de acum sî care le voru mai face, ca cele dinainte de 48 si nu unele sî acelea-si, cu deosebire numai, ca pelânga insusîrea: „pecate de mórte“ le mai adaugi sî „strigatóre la ceriu“; ca intr'adeveru, odata asiá o se strige, incâtu o sa-ti tiuie urechile. —

Sî ast'a pentru aceea, ca romanulu e bunu numai se platésca dare multa, sa-si puna subt stindardele militari feciori multi unulu cá unulu, sa pórte poverile cele grele pâna imbrancesce; cá sa apuce sî elu nitielu domnisioru, acolo nu e bunu, nu se pricepe, n'a fostu domnu, decandu e, dar acum, acum in véculu alu 19-lea. — Pentru ce sa se semene polomida printre grâu curatu ? cá nu cumva sa inghimpe, candu va veni saceratoriulu sa secere ? Nu ! — scósa afara ! sî carea este, din radacina ! ca vedeti, ca ne impresóra. Asiá au facutu parintii nostri, amu facutu sî facemu sî noi sî urmatorii earasi sa faca cá noi. Iarta-mi Dle Redactoru ! câci ti-amu povestitu asiá multu, sî multiamindu-ti rebdarea, dorescu, cá sa nu mai amu de nevoia a scrie despre nevoi !— ⚖

Aradu 3 Apriliu.

„Nescio qua natale solum dulcedine cunctos Ducit, et immemores non sinit esse sui.“ Ovidiu.

Zelulu mai mariloru nostri anteluptatori din Aradu cu stâruinti'a neobosita de a imbratiosiá limb'a mumei comune, a pré dulcei nóstre natiuni române, insufla entusiasmu in omulu cu simtiri imbucuratóre de progresarea poporului românu, si-lu umple de odihna, câci Ddieu protectorulu tuturoru prin urmare sî alu nostru alu româniloru isi varsa darurile sele preste ai sei, sî nu-i lasa a devení martiri fanatismului, sî umbreloru de supremație a apasatoriloru.— Amu premisu acestea aflându-le de lipsa in nisce momente, in cari pare atmosfer'a politica asiá de ingrecata de amenintiâri funeste dulcei nóstre natiuni sî damu cele urmatóre nu cá unu ce cu totulu nou, ci cá o repetitiune consolatóre, prin carea vomu a demustrá, ca cu toti periculii, energi'a unui poporu nu remâne desiarta sî ca natiunea sa procéda numai totu asiá sî va esî mai curendu séu mai târdîu victoriósa deasupr'a periculiloru.

Indepartatu de unu tempu mai indelungatu din loculu nascerei amu fostu óresi cum surprinsu regasindu Aradulu mai romanisatu cá inainte. Afacerile procesuali in limb'a romanésca; Asociatiunea pentru cultur'a sî prosperarea poporului românu; drag̃ostea sî alipirea mai mariloru aradani de limb'a natiunala imi umple de estasa cerésca peptulu, aducandu mangaierea de sperantia, ca cine prosperéza va câstigá, cine lucra va dobendí norocirea dorita. —

Onóre mai mariloru nostri aradani, ca cu invapaiare au conlucratu la edificiulu natiunalu, sî au premersu cu esemplulu in lucrurile mari sî grele cu succesu laudabilu; onóre mai mariloru Aradului, ca nationalismulu românu cu focu lu imbratîsiaza, sî cultivéza; onóre mai mariloru nostri aradani, câci ne-au deschisu calea sî nóua generatiunei tinere de a ne iubí aceea ce ne e comunu tuturor'a, — limb'a sî nationalitatea; — onóre mai mariloru nostri din Aradu, ca au fâcutu sa fimu mandri astadi de resultatulu lupteloru sele, câci natiunea nóstra a fostu lovita, insa cu câtu mai tare au fostu lovita, cu atâtu mai multu s'au otialitu, sî s'a insanetosiatu. —

Multiamimu dara sî aceloru cari ne-au lovitu sî ne lovescu pe nedreptu, sî atâtu de tare, câci ne formeza sî ne nobiléza mintea sî inim'a; ne invatia a strabate in dreptate pe deplinu sî a esperá esecutarea egalitatei, intru odihn'a sî speranti'a natiunei. —

*) Ast'a bate la alegerea de judetiu in Mercurea, dapa ducerea dlui Ilia Macellariu la Guberniu, precum sî la satele romanesci, care in continuu primescu sî tînu de notari, Sasi.

Sosirâmu in septeman'a in care trebuie a ne câi de gresieli, sî a ne rugá lui Dumnedieu, de a inmultî sî imputerí energi'a barbatîloru români, cá cu devotamentu natiunalu sî cu inima româna imbratîsiendu cultur'a poporului, cu sinceritate sa póta dice: ca a inaintatu, cu unu pasu, sî poporulu urmandu pasulu, a devenitu la adapostu, sî a ajunsu indestularea. —

Principatele române unite.

Bucuresci. O mare revista s'a facutu ostirii din garnisón'a Bucuresci. In trecerea ei pe calea Mogosióii, armat'a romananésca, a fostu salutata cu iubire de spectatori. Manuchie de flori nenumerate se aruncau dela ferestrele de câtra dómnele romane aceloru ce au contribuitu atâtu la radicarea demnitâtii natiunale. Acele flori, acele semne de iubire, le spuneau ca si-au deplinitu datori'a câtra patria, sî ca femeile romane suntu sî voru fi mandre ori de câteori voru avé asemenea fii, asemenea frati, asemerea soti.— Eaca ordinea de dî a Inaltei Locotenintie domnesci. Bine cugetata, bine simtita, ea va miscá anim'a ori cârui romanu, sî toti vomu simtî ca Romani'a trebuie sa traiésca un'a sî nedespartîta, ca avemu datori'a, care este o fericire, de a o voí, de a o pastrá astfeliu.

Ordine de dî.

Oficieri, sub-oficieri, caporali sî soldati!

Maretiulu faptu dela 11 Februariu a pusu Romani'a pe o cale nóua de fericire, sî armat'a a bine meritatu dela patria.

Oficieri, sub-oficieri, caporali sî soldati ! Strinsi subt drapelulu Vostru, veti sci cá totu deun'a a aperá patri'a sî drepturile ei; astfeliu numai strabunii nostri, cari odinióra au purtatu vulturii la Calugareni sî Rasboieni, mandri de fii loru, ve voru binecuventá !

Radîmata pe patriotismulu sî devotamentulu vostru, Patri'a astépta astadi totu dela voi !

Traiésca Romani'a un'a sî nedespartîta ! Traiésca Filipu I-iu.

Datu in Bucuresci la 20 Martiu 1866.

Nicolae Golescu, Lascaru Catargiu, Colonelu Haralambie.

Ministru de resbelu, Majoru Lecc'a.

Raportulu dlui Ministru Secretaru de statu la departamentulu de Resbelu, câtra inalt'a Locotenintia domnésca.

In urm'a ordiniloru ce a-ti bine voitu a-mi dá, ma grabescu a ve supune in scurtu starea puterei nóstre militare.

La celu d'antâiu apelu alu guvernului stau gat'a 40,000 ómeni, armata de linie, graniceri sî dorobanti. Guvernulu póte dispune inca de 32 batalióne de militii districtuale, formate din soldati vechi, esîti din servitiu, pe lânga care apoi mai póte numerá gardele orasienesci ce suntu in formare.

Artileri'a nóstra numera 100 guri de focu, de-sî nu suntu tóte inca echipate, dara dupa mijlócele ce dispunemu nu ne va rebuí decâtu o septemâna spre a le putea pune in miscare.

Aceste suntu puterile militare regulate de care póte dispune guvernulu, insa candu trebuinti'a va cere, sî la unu momentu datu, impregiurulu acestoru trupe, se voru stringe toti românii ce-si iubescu tiér'a sî care voiescu a fi liberi.

Suntu cu celu mai profundu respectu, alu Domniloru Vóstre,

Ministru Secretaru de Statu, la Departamentulu de Resbelu.

Major Lec'a

Nr. 11—1

Concursu.

Pentru intregirea statiuniloru vacante de invatietoriu din comunele Brosceni sî Colnicu in Comitatulu Carasiului, protopresbiteratulu gr. or. alu Oravitiei se escrie prin acést'a concursu.

Cu acestea statiuni suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

I. in Brosceni:

in bani gat'a 120 fl. v. a. in naturale: 20 metrete de grâu, 20 metrete cucuruzu, 10 orgii de lemne, 100 ponti lardu, 100 ponti sare 25 ponti luminâri, 2 jugere de pamentu sî locuintia libera;

II. in Colnicu.

in bani gat'a 100 fl. v. a. in naturale: 20 metrete de grâu; 20 merete de cucuruzu, 10 orgii de lemne, 100 ponti lardu, 100 pf. sar, 15 ponti luminâri sî 2 jugere de pamentu.

Doritorii de a ocupá aceste posturi de invetiatori voru avea a idiestrá petitiunile loru concursuale cu estrasulu de botezu, cu atetatele despre absolvirea cu bunu sporiu a cursului pedagogicu in istitutulu preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna acum sî despre purtarea loru morala sî politica sî astfeliu indiesrandu-le le voru substerne Venerabilului Consistoriu dreptumatoriu alu Eparchiei Caransebesiului pâna la 25 Aprile 1866 caledariulu nostru vechiu.

Din siedinti'a Consistoriala tînuta in Caransebesiu la 17 Martiu 866.

Nr. 2279 1865. **EDICTU**

Prin carele pre temeiulu ordinatiuniloru mai inalte a reg. Guvernu de tiéra din 12 Septemvre 1864 Nr. 19,609 sî din Augustu 1865 Nr. 1218 urmatorii fugari de detori'a militarei precum:

Nr. post.	Numele sî conumele	Loculu nascerii	Nr. casei.	anulu nascerei.
1	Pecurariu Avramu	Lancremu		1829
2	Pastiu Onea Dumitru	Rechitte	72	1829
3	Filimonu Nicolae	Lomanu	116	1829
4	Vladu Pantilimonu	Lomanu	65	1829
5	Tibu Pantilimonu	Lomanu	39	1830
6	Zsampa Costandinu	Sabesiu	454	1830
7	Spataru Simeonu lui Bucuru	Dealu	228	1830
8	Salcu George	Reheu	423	1830
9	Tibu Ioann	Pianu de susu	182	1830
10	Neaga Ioann lui Stefanu	Reheu	199	1830
11	Irimie Ioann Ioann	Reheu	380	1831
12	Muntiu Ioann George	Reheu	63	1831
13	Sebisianu Nicolae lui Pavelu	Sabesiu	648	1832
14	Arménu Iosifu l. George	Pianu de josu	192	1832
15	Macarie Simeonu Ioann	dtto	92	1832
16	Pamfilie Pamfilie Vasilie	dtto	94	1832
17	Sbuche Nicolae l. Nicolae	dtto	161	1832
18	Bena Ioann l. Achimu	Reheu	366	1832
19	Busche Irimie l. Ioann	Reheu	340	1832
20	Carpenisianu Nic. l. Achimu	Rechitte	—	1832
21	Cândea Ioann lui Onea	Rechitte	88	1832
22	Nichiforu Iacobu l. Pantilim.	Reheu	336	1832
23	Opincaru Petru Tomi	Sabesiu	406	1833
24	Nanciu Pamfilie Ananie	Pianu de josu	127	1833
25	Ordianu Ioann l. Nichitu	Lancremu	2	1833
26	Cândea Ioann l. Ioann	Lomanu	40	1833
27	Maieru Nic. lui Nicolae	Reheu	215	1833
28	Pastiu Dumitru l. Dumitru	Rechitte	72	1833
29	Rosic'a George l. Onea	Reheu	370	1833
30	Raic'a Ioann l. Pintea	Rechitte	—	1833
31	Simeonu Leonte l. Andrei	Lomanu	186	1833
32	Voin'a Niculae l. George	Pianu de susu	438	1833
33	Ben'a Nicolae	Reheu	119	1834
34	Ciucuru Dumitru	Rechitte	44	1834
35	Dâncu Nicolae	Dealu	82	1834
36	Michai Stefanu	Lomanu	64	1834
37	Prodanu Petru	Rechitte	14	1834
38	Sinariu Pantilimonu	Lomanu	124	1834
39	Vladu Vasilie	Reheu	124	1834
40	Dobrescu Michaile	Pianu de susu	15	1835
41	Cucereanu Ioann	Pianu de susu	463	1835
42	Munteanu Ioann	Reheu	73	1835
43	Prodanu Gligoru	Rechitte	14	1835
44	Raic'a Dumitru	Rechitte	111	1835
45	Stanciu Ioann	Reheu	101	1835
46	Salcu Ioann	Reheu	423	1835
47	Vladu Pavelu	Lomanu	128	1835
48	Avramu Ioann	Lomanu	96	1836
49	Flesieriu Onea	Pianu de susu	381	1836
50	Fofelde Ioann	Reheu	404	1836
51	Haid'a Nicolae	Lomanu	115	1836
52	Cristea Lazaru	Pianu de susu	130	1836
53	Lencresanu Antonie	Pianu de susu	386	1836
54	Mogos George	Pianu de susu	375	1836
55	Nedelcu Vasilie	Dealu	86	1836
56	Stenila Filimonu	Rechitte	165	1836
57	Todor (Soroga) Todorn	Lomanu	106	1836
58	Granza Moise l. Dumitru	Lomanu	180	1837
59	Iosifu Simeonu	Pianu de susu	311	1837
60	Cândea Filipu	Rechitte	88	1837
61	Lencrensanu Nicolae	Pianu de susu	391	1837
62	Manu Vasilie	Dealu	178	1837
63	Mog'a Pavelu	Dealu	102	1837
64	Negre (Maftei) Nicolae	Dealu	186	1837
65	Nicul'a Ioann	Lomanu	23	1837
66	Pop'a Ioann	Reheu	157	1837
67	Stoic'a Rusalinu	Rechitte	90	1837
68	Buldea Ioann l. Ioann	Pianu de josu	409	1838
69	Ben'a Pavelu l. Achimu	Reheu	366	1838
70	Iancu Ioann l. Petru	Lomanu	145	1838
71	Pamfilie George l. Pavelu	Reheu	35	1838
72	Prodanu Dumitru l. Iosifu	Rechitte	14	1838
73	Pastiu Ioann l. George Danila	Rechitte	74	1838
74	Salcu Irimie l. Pavelu	Reheu	423	1838
75	Stoic'a Dumitru l. Michaile	Rechitte	200	1838
76	Chirionu Pavelu l. Ioann	Lancremu	12	1839
77	Fulea Ioann l. George	Reheu	121	1839
78	Flesieriu Pavelu l. Onea	Pianu de susu	289	1839
79	Filimonu Danila l. Ioann	Lomanu	116	1839
80	Ghibu Pavelu l. Ioann	Dealu	142	1839
81	Ilie Ioann l. Ioann	Lomanu	180	1839
82	Iancu Nicolae l. Onea	Rechitte	125	1839
83	Carpenisianu Dum. l. Onea	Rechitte	29	1839
84	Lupu Ilie l. Ioann	Pianu de susu	436	1839
85	Munthiu Pavelu l. Petru	Reheu	73	1839
86	Olteanu Ioann l. Nicolae	Reheu	33	1839
87	Stenile Nicolae l. Stenila	Rechitte	145	1839
88	Vulcu Ioann l. Ioann	Lomanu	9	1839
89	Vladu Ioann l. Ilie	Lomanu	157	1839
90	Busche Nicolae George	Reheu	114	1839
91	Fulea George l. Ioann	dto	156	1840
92	Gusiu George l. George	dtto	202	1840
93	Crinte Ioann l. Simeonu	Lomanu	125	1840
94	Nedelcu Pavelu l. Onea	Dealu	86	1840
95	Negy Adamu l. Ioann	Pianu de susu	324	1840
96	Filimonu Ioann l. George	Lomanu	51	1840
97	Suciu Simeonu l. Stanca	Pianu de susu	68	1840
98	Mart'a Ioann l. Iacobu	Pianu de josu	214	1840
99	Abrudianu Sim. l. Arsenie	Pianu de susu	402	1840
100	Busche Nanu l. Nicolae	Reheu	259	1841
101	Bodia Todoru l. Todoru	Lomanu	132	1841
102	Flesieru George l. Nicolae	Reheu	261	1841
103	Fofelde Tanase l. Vasilie	Reheu	273	1841
104	Haid'a Milintonu	Lomanu	115	1841
105	Lebu Pavelu	Lomanu	8	1841
106	Maniu Nicolae Maniu	Rechitte	87	1841
107	Nicula Nicolae l. Onea	Lomanu	23	1841
108	Olteanu Dumitru l. Ioann	Reheu	182	1841
109	Pop'a Andrae	Lomanu	147	1841
110	Pop'a Nicolae Tom'a Petru	Rechitte	48	1841
111	Rehovianu Adamu l. Gavrile	Pianu de susu	379	1841
112	Scumpu George l. Adamu	Pianu de susu	227	1841
113	Vulcu Ipatie l. Tanase	Reheu	281	1841
114	Beng'a Vasilie l. Pavelu	Lancremu	9	1842
115	Solomonu Ioann l. Ioann	Pianu de josu	276	1842
116	Duvlea George l. Adamu	Rechitte	80	1842
117	Firi Vasilie l. Onea	Dealu	112	1842
118	Florea Nic. l. Nic. Burlanu	Pianu de susu	140	1842
119	Filimonu Vasilie l. Ioann	Aomanu	116	1842
120	Negy Simeonu l. Adamu	Pianu de susu	316	1842
121	Popescu George l. George	Rechitte	78	1842
122	Stenile Moise l. Stenile Onea	dtto	145	1842
123	Cioranu George l. Avramu	Pianu de susu	13	1842
124	Suhastru (Alinte) P. l. Iftenie	Sabesiu	210	1843
125	Popescu George lui George	Pianu de josu	170	1843
126	Bodila Pavelu	Dealu	119	1843
127	Blaga George l. Adamu	Pianu de susu	27	1843
128	Bucuru Pavelu l. Filimimonu	Rechitte	106	1843
129	Busche George	Reheu	190	1843
130	Ciucuru Nicolae l. Dumitru	Rechite	44	1843
131	Dumitru Denila l. Petru	dtto	291	1843
132	Iancu Simeonu l. Onea	dtto	125	1843
133	Iancu Siofronu l. Petru	Strugar	—	1843
134	Luc'a George lui Ioann	Lomanu	34	1843
135	Lencrensanu Ioann Nicolae	Pianu de susu	386	1843
126	Oancea Dumitru	Reheu	330	1843
137	Stanciu Iacobu l. Avramu	Pianu de susu	68	1843
138	Stanciu Vasilie l. Onea Luchi	Rechitte	10	1843
139	Todoru Ioann	Pianu de josu	401	1844
140	Fulea Ioann l. Dumitru	Reheu		1844
141	Irimie Ioann	Reheu	266	1844
142	Caramidaru Gligoru	Dealu		1844
143	Celianu Nicolae Onea	Rechitte	6	1844
144	Mihu Danu l. Danu	Strugaru	13	1844

suntu provocati a se reintórce in loculu nascerei spre implinirea detoriiloru de a militá cu acelu adausu, cá déca acesti'a — in tempu de unu anu dela dîu'a de astadi nu se voru reintórce in patria sî respective nu se voru presentá la acestu oficiu — se voru privi sî tratá cá emigrati fâra de renduiala.

Dela magistratulu cetâtienescu sî scaunalu.

Sabesiu 11 Decembre 1865.

Burs'a de Vienn'a.

Din 30 Martiu (11 Apr.) 1866.

Metalicele 5%	58 90	Actiile de creditu	134 20
Imprumutulu nat. 5%	61 80	Argintulu	105 25
Actiile de banca	706	Galbinulu	5 05

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 26. ANULU XIV.

Sabiiu, in 3/15 Aprile 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 1 Aprilie

Pentru Majestatea Sea Imperatés'a s'a inceputu pregatirile in Füred. Se dîce ca sî Majest. Sea Imperatulu va petrece acolo 14 dîle.

Dupa ce au trecutu serbatorile s'a reinceputu iara lucrârile dietali in Pest'a. Scirile ce curgeau in dîlele trecute despre schimbâri in personalulu regimului ungurescu, despre denumiri de óresicari ministri — dîce coresp. dela „N. Fr. Bl.“ ca au amutîtu sî adauge apoi mai departe, ca aru fi aflatu dela o persóna ce a comitatu pe taverniculu Ungariei la Vienn'a: „ca voru remané tóte dupa cum a fostu mai inainte.“ Asiá dara totulu s'aru reduce dupa aceeasi fóia la readunarea deputatîloru (ceea ce au trebuitu sa se intemple mercurea trecuta Red.) sî a se apucá de lucrurile dela ordinea dilei sî adeca: 1) de reporturile comissiunei verificatóre (dîuarele ce ne sosira candu scriemu acést'a sî aducu procesele verbali in privinti'a verificâriloru. Red.); 2) alegerea a 15 deputati ardeleni in comissiunea, cârei s'a incredintiatu elaborarea proiectului pentru afacerile comune; 3) reportulu comissiunei de doispredîece sî dispositiunea asupr'a constituirei celoru siepte comissiuni propuse de aceea; 4) reportulu privitoriu la primirea casei celei nóue dietali sî defigerea tempului candu sa se stramute diet'a acolo sî in fine 5) definitiv'a ocupare a locuriloru de alu doilea presiedinte sî notariu, reservate pentru ardeleni. Despre loculu de alu doilea presiedinte erá multa vorba, ca sa se ofere deputatului din Brasiovu Bömches.

Despre ardelenii sositi in Pest'a cetimu in mentiunat'a cor. ca trei s'a decisu pentru stang'a, ceilalti voru ocupá locu in centrulu dreptu. Despre Bömches, Rannicher sî Trauschenfels se dîce acolo, ca nu erau decisi, unde sa se asiedie, pentruca cá centralisti ce suntu, nu le vine la socotéla sa intre nici in sîrurile lui Deák, nici in estrama drépta.

„Sürgöny“ publica unu circulariu alu consiliului locutiintiei c. r. datatu din 31 Martiu sî adresatu câtra tóte cetâtîle sî comitatele Ungariei, prin care se comunica, ca in urm'a p. n. decisiuni din 28 Ianuariu a. c. cele 10 regimente de gendarmeria, aflatóre in monarchia, se voru schimbá in 15 comande de gendarmerie de tiéra, sub conducerea unui oficieriu de statulu majoru, cá comandantu, prelânga reducerea oficieriloru superiori sî tiermurirea gagieloru. Dupa acésta pr. nalta decisiune Ungari'a se imparte in 5 comande cu statiunile in Casiovi'a, Oradea mare, Posionu, Pest'a sî Timisiór'a.

Deputatiunea dietei galitiene, pentru crearea unei cancelarii aulice, au fostu asia dara la Vienn'a sî au substernutu adres'a in privinti'a acést'a Majestatei Sele Imperatului in audientia privata, dupa ce si-a facutu visitele sele pre la dd. ministri. Deputatiunea const'a din contele Agenoru Goluchowski, rectorulu universitâtiei cracoviene Dr. Majer, episcopulu din Przemysl Monasterski, advocatuln Dr. Czajkowski sî deputatulu tieranu Cichorz.

Majestatea Sea a primitu fórte cu caldura deputatiunea sî la o scurta rostire din partea conducatoriului, principe Sapieha, au respunsu in urmatórele cuvinte:

„Sum prea multiamitu cu tînut'a cea loiala a dietei galitiane. Voiu luá in consideratiune rugarea dietei spre o aduce in consunantia cu fitórea organisatiune a monarchiei.“ Dupa acést'a a conversatu cu fia-care din deputati, chiaru sî cu deputatulu tierenescu prin talmaciu. Deputatiunea fu invitata la curte la mésa.

Despre contele Valdersee ce se dîcea ca aru fi fostu spionu prussianu, aflâmu ca s'a tramisu cu grab'a peste fruntaria.

„Presse“ din 9 Aprile aduce unu telegramu din Frankfurtu in urm'a cârui tramisulu prusianu lânga senatulu (?) confederatiunei (Bundestag) au facutu propunerea de a se conchiamá unu parlamentu germanu, purcediatoriu din alegeri generali, directe, care parlamentu sa decida asupr'a unei reforme a federatiunei. Unele dîuarie cauta in propunerea acést'a o retragere a Prussiei, altele dîcu, ca ministrulu presiedinte prussianu va prin acésta mesura sa demustre pâna la evedenti'a neputintia federatiunei de a decide ce-va positivu, altele iara credu, ca e o manopera prin care vrea numai amanarea conflictului fapticu. Pre lânga tóte acestea va fi de lipsa sa mai amintimu odata de scirile ce le aflâmu in dîuaristica vienesa, despre continuarea pregatiriloru de resboiu din Prussi'a, Bavari'a, Hamver sî Würtemberg.

Caracteristica pentru situatiune e o anecdota, ce o aduce Presse sî carea se reduce la tempulu pe candu ministrulu presiedinte prussianu petrecea in Compiegne. Se dîce acolo, ca in o nópte furtunósa se aflau Napoleonu III cu ministrulu Bismark singuri, sî ca dupa ce sunâ clopotulu, mediulu noptiei, incepù Bismark: „Sire! Dlu meu regescu are de cugetu a-sî marí imperati'a sî de a absórbe mai multe din statele cele germane. Dta, Sire, esti dintre toti suvernnii uniculu, carele ne poti trage dunga preste planurile nóstre natiunale . . . Dlu meu, regele, 'ti oféra pentru amicitia, Dtale, marginea renului.“

Acum, continua anecdot'a mai departe au urmatu unu fulgeru indoitu unulu din ceriu sî altulu dela imperatulu, carele si aprinse cigarea. Dupa acésta pausa. In fine o stringere de mâna din partea imperatului cu cuvintele: „Je le veux comme ceci (me invoiescu).“

Dela cea din urma nota mentiunata sî de noi a mai urmatu un'a din partea Austriei, prin carea se cere demobilarea trupeloru prussiene. La acést'a adaugemu acumu o alta scire telegrafica din 10 Aprile, dupa carea consiliulu ministriloru in Prussi'a au redigiatu o nota câtra cabinetulu austriacu, prin carea denéga retragerea ordinatiunei de mobilisare, ce e menita numai pentru defensiva sî adauge, ca prin negarea armârei din partea Austriei, Prussi'a se vede silita a privi armârile acelea de agressive.

Din Itali'a suna scirile mai de pace. Cu tóte aceste nu putemu trece cu vederea preste „alianti'a prusso-italiana“ ce o vedemu in N. Fr.Bl. sî despre care cor. florentinu alu acelui dîuariu asigura, ca a fostu in positiune de a vedé insusi actulu. Despre ratificatiunea actului nu póte stá bunu. Actulu cuprinde urmatórele: Itali'a sa dechiare Austriei resboiu indata ce va fi fâcutu acést'a Prussi'a. Prussi'a sa pórte resboiu pâna candu Itali'a va fi in posessiunea Venetiei; Prussi'a garantéza posessiunea presenta a Italiei. Regele Victoru Emanuelu promite a atacá pe Austri'a cu o armata de 80 mii la Mincio sî cu 40 mii la Po, iara flot'a italiana sa crucésca in marea adriatica, sa tîna corabiile austriace acolo impedecate sî sa incerce unu atacu asupr'a Venetiei. Regele Victoru nu va bagá sabi'a in téca, pâna candu Prussi'a nu se va aflá in posessiunea ducateloru albiane.

Tractatulu e datatu din 27 Martiu sî pórta semnatura din Florenti'a sî Berlinu. Câtu adeveru realu cuprinde acésta scire nu putemu spune.

Din Români'a cetimu sciri telegrafice in dîuarie straine, ca partid'a estrema (?) castiga totu mai multa putere. Despre celelalte indreptâmu pre cetitori la cele reproduse dupa „Romanulu.“

---

* Din Bucovin'a. Martiu 1866. (Urmare sî capetu.)

„Dara sa nu dau aici goliciunei tóte ranele sangerande ale bisericei nóstre. Cá fiiu alu bisericei resaritene nu me lasa sa o facu acést'a îubirea mea propria. Pelânga acést'a asiu dorí, cá cuvintele mele sa nu se aduca in nici o legatura cu referintie personale. Fatia cu vocea consciintiei mele religióse, fatia cu caus'a cea santa a bisericei mele, disparu inaintea mea tóte privintiele cele menunte. Apelezu la judecat'a fiacârui omu nepreocupatu, sî lu recercu cá sa-si puna mân'a pe anima sî sa marturisésca: déca asiá se afla lucrurile in dieces'a nóstra, dupa cum leamu descrisu eu, déca ele suntu asiá, dupa cum aru trebuí sa fia, déca ele nu se afla in o stare cu multu mai rea, decum amu aretatu eu aici prelânga cea mai putinciósa crutiare.

Cine va negá, ca caus'a principala a releloru acestor'a sta intr'aceea, ca biseric'a este miscata sî impinsa de prefundamentulu ei canonicu.

Inainte cu 3 ani domniloru! candu eu inca nu avui onórea de a fi membru alu acestei adunâri, Dvóstra ati desemnatu fórte nimeritu in cuvinte scurte starea bisericei nóstre. Dvóstra ati observatu in pr. u. adresa: „Prin planulu de regulare dela 29

Aprile 1786 s'a strimtoratu dreptulu acelei'a (alu bisericei), referinti'a ei câtra statu, influinti'a ei asupr'a scólei sî familiei, influinti'a ei asupr'a administratiunei averei ei proprie, intiepenindu-o in forme otarite dar totu odata contrarie sî spiritului sî firei ei. Constitutinnea ei canonica fu suspendata, ea ins'a adusa in o impregiurare, care slabì legatur'a cea tare, ce legá pre credinciosii sei de olalta ; impregiurarea creata in tipulu acest'a slabì increderea sî inclinarea credinciosîloru câtra pastorii loru sufletesci, dedù ansa la diferite neintielegeri sî trase astfeliu urmârile cele mai triste dupa sine.

Déca mai nainte biseric'a a fostu autonoma in spiritualibus si oeconomicis,— prin introducerea acést'a nóua s'a privatu de liber'a destinatiune de administratiunea propria de totu sî intru tóte. Acésta stare in adeveru intristatóre a bisericei gr. or. din Bucovin'a sî resultatele cele stricacióse, ce au purcesu sî a trebuitu se purcéda, au datu ansa intemeiata clerului gr. or. intregu in diferite renduri, de a se plânge sî de a se rugá de a-i ajutá in asta privintia."

Sî in adeveru dloru mei! consiliulu de resboiu alu curtiei de odinióra, au fostu acel'a, carele inainte cu 80 de ani, cu ajutoriulu unui generalu, a unui audîtoriu din statulu majoru sî a altoru trei audîtori, au organisatu biseric'a gr. or. din Bucovin'a, facendu procesu fórte scurtu cu acea organisare.

Autonomi'a de mai nainte a bisericei celei bogate sî splendide a statului moldavicu fu infundata prin planulu de regulare din anulu 1786 in manecârile cele anguste (zwangsjacke) ale unei organisatiuni straine ; monastirile s'a stersu ; averea bisericésca pentru mai buna administratiune s'a confiscatu (eingezogen); veneloru principale pentru desvoltarea ei naturala li s'a impedecatu functiunea póte pentru unu seculu. Consiliulu de resboiu alu curtiei a reposatu; creatiunea lui spirituala remane in deplina putere in Bucovin'a acum de trei generatiuni de ómeni.

De pe acele tempuri s'a schimbatu dloru ! multe in Austri'a; in tóte pârtîle progresulu si urméza drumulu seu; fia-care dreptu se bucura mai multu séu mai putînu de o drépta recunoscintia. Numai biseric'a gr. or. din Bucovin'a au trebuitu sa fia scurtata pâna acum in dreptulu seu, in dreptulu de a fi a ei ins'a, pe temeiulu autonomiei sele istorice sî canonice, de a esistá sî de a se desvoltá dupa asiediamintele ei in patri'a ei propriе.

Dieces'a nóstra se vede a fi condamnata la o stagnatiune deapururea, la o vegetare neroditóre sî negloriósa. Ba in dîlele din urma se respandì chiaru scirea, ca aru fi tocm'a in lucrare o nóua asiá numita regulare a dicasteriului superioru bisericescu,— o regulare nóua pe capt'a vechia, se intielege cu imbunatatîrea lefiloru amesuratu tempului de fatia— sî acést'a iara cu incungiurarea totala a autonomiei nóstre bisericesci. Se vede ca principiulu absolutu va sa se eterniseze in liber'a sî constitutiunal'a nóstra biserica a tierei. In tempurile de mai nainte erá mai lesne de intielesu asiá ce-va, ori câtu de tristu sî de vaieratu erá, pentruca este cunoscutu, ca precum ori ce absolutismu asiá sî celu bisericescu la adapostulu absolutismului politicu se desvólta sî prosperéza. Dara ca se intempla sî se repetiescu asemenea lucruri acum in periodulu nostru constitutiunalu, nu ne putemu sa ne esplicâmu nici intr'unu tipu.

Óre sa fia in adeveru dieces'a nóstra destinata, de unu refugiu ulterioru pentru principiulu absolutu, candu acel'a spre fericirea popóreloru, au disparutu din Austri'a intréga? Vai de biseric'a nóstra, candu puterea statului i va denegá participarea dupa dreptu cuvenita, candu va suferí cá lucrurile sa purcéda sî mai incolo pe cararea cea anormala, inerta sî plina de periculi.

Nu potu fi de parere, ca relele aceste sa-si aiba radacin'a in indiferinti'a popuratiunei nóstre câtra biserica.

Poporatiunea nóstra au sigilatu cu sângele ei alipirea sî credinti'a cea nestramutabila câtra biseric'a ei, luptandu-se seculi intregi cu inimicii crestinismului.

Este canoscutu dloru ca unu poporu necoruptu nici in unu punctu nu e asiá simtîtoriu, nicairi nu se póte vulneră mai durerosu sî mai nevindecabilu, cá tocm'a in punctulu credintiei strâbuniloru sei sî alu biserice inatiunale identificate cu aceea.

Prin nóu'a organisare a consistoriului episcopescu bucovinénu, ce se afla tocm'a in lucrare sî carea cu deosebire in dîu'a de astadi e cu totulu nedrépta, lipsindu-i temeiulu canonicu : desvoltarea constitutiunala bisericésca a diecesei nóstre se vede a fi impedecata sî voiea-i inadusîta, pe tempu indelungatu; se vede ca amurtîrea morala sî intelectuala e cá se remana permanenta.

Cine e de vina la tóte aceste? Eu nu sciu sî nu voiu sa cercetediu aici dupa acést'a. Nu amu scopu de a indreptá in vre-o parte recriminatiuni. Amu voitu sa atingu numai in modu objectivu lucrulu dupa realitatea lui; alu supune atentiunei in. Case sî a aretá lips'a imperativa de ajutoriu in cele ce privesce cestiunea bisericei nóstre sî de intórcere in cele ce privésce cercurile ce au sa o trateze.

Mi-aru fi desiérta incercarea dloru! candu asiu umbl'a sa vedescriu adenc'a intristare sî nemultiamire a credinciosiloru bisericei gr. or. a tierei Bucovin'a, pentru acésta tîcalósa situatiune a impregiurâriloru nóstre bisericesci.

De unu sîru indelungatu de ani se aude unanim'a voce, carea cere uniculu mijlocu de vindecare, insa nici odata nu s'a auditu, cá acea voce sa fia fostu cu atât'a târia sî stâruintia in cererea unicului mijlocu de vindecare, cá in tempulu de fatia, in cererea grabnicei restatoriri a autonomiei, a libertâtiei canonice a bisericei nóstre; pentru ca numai aceea singura este instareane vindecá ranele nóstre cele grele.

Pentru regimulu de statu austriacu e unu punctu de onóre, de a dá acum o demintire faptica aceloru invinuiri, ce i s'au fâcutu de atâtea ori, adeca, ca elu aici in tiéra apasa biseric'a greco-orientala sî vrea a impedecá in ori ce modu desvoltarea ei canonica. Diet'a acestei tieri de coróna au obvenitu cu increderea câtra ministeriulu celu nou, pentruca ea astépta in urm'a promissiuniloru acestui'a o consideratiune drépta a specialeloru interese ale tierei. Ministeriulu celu nou insa e inca prea de scurtu tempu la cârma pentru de a cunósce din temeiu interesele nóstre.

Este asiá dara dloru, detori'a nóstra alu face pre acel'a cunoscutu cu aceste. Astadi sa-i punemu la anima o afacere de mare insemnatate sî pretiósa pentru tiér'a nóstra. Sa-i dâmu dara ocasiunea de a implini asteptârile nóstre, de a-si manifestá bunavointi'a sea pentru Bucovin'a sî de a justificá increderea nóstra sî adeca intrepunendu-se ministrulu de statu cá celu d'antâiu consiliariu alu corónei cu unu cuventu ponderosu la Majestatea Sea c. r. apostolica in favórea adresei in cestiune a dietei bucovinene, la Majestatea Sea pregratiosulu nostru Imperatu sî Domnu, carele au datu Bucovinei atâtea dovedi despre dreptatea sî grati'a Sea.

Din tóte aceste temeiuri mi iau voia a recomandá in. Case spre primire urmatórea propunere :

„Inalt'a casa sa decida :

Sa se róge Inaltulu regimu alu Statului a se intrepune la Majestatea Sea c. r. apostolica pentru o favoritóre solutiune a adresei preaumilite a dietei bucovinene, substernuta in urm'a decisiunei din 21 Februariu 1863 in cestiunea autonomiei bisericei tierei gr. or. din Bucovi'a."

Presiedintele. Dupa ce dlu propunatoriu si-a motivatu propunerea, mi permitu a intrebá pre in. casa, déca se invoiesce cu alegerea unui comitetu care sa se consulte asupr'a propunerei dlui deputatu.

Acei domni deputati cari suntu invoiti cu alegerea unui comitetu de preconsultare asupr'a tocm'a cetitei propuneri sa binevoiésca a se sculá. (Se face.) Propunerea e primita.

Recercu respunsulu la intrebarea, déca comitetulu sa constè numai din 5 membri. (Aprobare).

Deputatulu Georgiu de Hurmusachi. Eu credu ca va fi de ajunsu déca comitetulu va fi din 5 membri. (Aprobare).

Istori'a cestiunei natiunalitâtîloru ungarice.

(de unu Slovacu).

Nu demultu amu descrisu in foile acestea (Zukunft) cum diet'a ungurésca dela 1826 au dechiaratu diferitele natiuni ale Ungariei de un'a natiune sî cum vrea cá pe acelea sa le contopésca intru un'a natiune magiara.

Acum voiu demustrá sî mai departe tendintiele de magiarisare din activitatea acelei diete. Trecu preste impregiurarea, ca vrea sa eschida pre toti câti nu scieau unguresce dela oficiele politice, parochiale sî invatietoresci sî inregistrezu numai ca s'a adusu sî o propunere, care aru fi impedecatu industri'a in o mesura de totu mare sî adeca : nici unu meseriasiu sa nu se póta dechiará de maiestru pâna candu nu-si va fi insusîtu limb'a magiara.

In siedinti'a a VI din 14 Februariu au venitu la desbatere instructiunea in scóle, sî staturile au fostu asiá de gratióse a lasá in scólele dela sate, cá instructiunea in religiune sa se propuna in limb'a poporului, pâna candu nu se va magiarisá poporulu ; in a dóu'a clasa insa sa nu fia primitn nimene'a pâna candu nu va vorbí limb'a magiara.

De insemnatu e dechiararea fâcuta din partea unui deputatu din comitatulu slovacu Gömör in siedinti'a LVII din 15 Februariu. Dupa aceea, mijlócele pentru lâtîrea limbei magiare sa se ia din fondulu scolariu sî din alte bunuri fundatiunale precum sî din contribuiri din comitatu. Asiá slovacii sa contribue la câstigarea mijlóceloru, ce erau destinate pentru desnatiunalisarea loru.

Sî mai chiaru se vedu tendintiele de magiarisare urmârite de staturi inca de pe atunci din „Demiss'a Opinio de opportunis mediis propagandae atque omnibus Regni Hungariae et Partium adnexarum Inco-

lis pedetentim citra coactionem (??) notae reddendae linguae hungaricae“

Deja introducerea cuprinde urmatórele cuvinte din insemnatate „ut quisquis Hangari nomine gloriatur, etiam linguam hungaricam caleat. — — Quid magis optandum, atque omnibus ad eandem civilem societatem pertinentibus membris commune sermocinandi genus, quo quilibet villicus ruricolam, herus famulum, bonorum posessor colonos, civili officio fungens suae sollicitudini creditos, dux milites, sacer curio in ambitu parochiae degentes fideles, magister discipulos, sacrorum antistes universum, cui praeest populum et affari et intelligere possit ? — Quis nescit, quam graves obices ponat in regno Hungariae diversitas linguarum — fiduciae subditorum erga Dominos — administrationi publicae — institutioni scholasticae, doctrinae Religionis debita tradendae ? Quem latet, quam arduum sit vel unam linguam perfecte addiscere, atque ideo vix aetatem hominis sufficere, ut linguas nunc in regno Hungariae vigentes : germanicam, slavicam, illyricam et latinam sibi familiares reddat ? — Quis potest dubitare convenientissimum esse, ut in Hungaria lingua hungarica sit communis!“

Déca au fostu vreodata vre-o sofisma, acestu argumentu alu dietei in favórea necesitâtiei desnatiunalisârei tuturoru nemagiariloru e sofisteri'a cea mai colosala, carea a potutu fi nascocita de o tendintia vreodata.

Spre a se puté realisá acestu planu fantasticu s'a fâcutu intra alte urmatórele propuneri : la sate sa se puna notari de acei'a cari sa póta supliní pe invetiatori, déca cesti din urma nu voru scí limb'a magiara ; sa se faca preparandii unde candidatii de invetiatori sa devina capabili de a magiarisá satele; in seminarii sa se faca scóle laterale, pentru cá preotii magiarisati in asemenea seminarii sa póta magiarisá poporuu, iara acei preoti cari se voru face meritati prin magiarisare, sa se recomande regelui de câtra episcopii respectivi, la locuri de canonici inaintea altor'a s. a. s. a.

In fine in 17 Aprile s'a tramisu regelui representatiunea sî alaturatele preferentialia. . . .

Resolutinnea reg. vení in anulu urmatoriu datata din 11 Apriliu 1827. In privinti'a limbei magiare suna :

„Cum omnis in propagatione linguae patriae coactio abesse debeat, altefatam Suam Majestatem Sacratissimam Dominis SS. et OO. declarari benigne iussisse ; quod quemadmodum procurandum, praeexistentium, circa culturam linguae huius, Legum effectum sibi curae habet, ita benigne una admittat ut planum propagandae linguae patriæ et ulteriora congrua media quae caeteroquin rem Institutionis et Administrationis publicae contingunt, una cum respectivis deputationalibus Elaboratis ad praescriptum art. 67 : 1780/1 pertractentur, et subin altissimæ Resolutioni Regiae substernantur.“

In urm'a acestei resolutiuni s'a denumitu in intielesulu art. 8. 1827 o deputatiune spre a pregatí pentru diet'a fiitóre unu elaboratu corespundiatoriu art. 67. 1790/1. — Aici nu e de a se perde din vedere, ca regimulu a doritu numai unu proiectu de lege corespundiatoriu art. din 1790/1 dara nici decum legile cele suprimatóre de natiunalitâti, ce dupa mórtea lui Franciscu I au intratu in viatia. Din cele de pâna ací dîse se vede chiaru, cum nisueau din tóte puterile a inaltiá poterea egemoniei politico-natiunale magiare sî cum prevediatoriulu regimu alu lui Franciscu I au sciutu infrená, celu putînu incâtu-va, tendinti'a cea periculósa pentru natiunalitâti sî cu acést'a pentru statulu intregu. Numai pe tempulu regimului lui Ferdinandu I s'a datu freu liberu acestei tendintie. Cu ce resultatu ? Cetesce istori'a dela 1848 ! Zkft.

Unele observatiuni critice despre inceputulu constitutiunei sî civilisatiunei in Ungari'a.

(De unu slovacu.)

La istoricii magiari a devenitu unu feliu de fable convenuea ficsá originea tuturoru institutiuniloru constitutiunali in epoc'a asiediârei soiului magiaru in Ungari'a, sî pre magiari, fatia cu popórele cele mai vechie ale tierei, ce au fostu cufundate in barbaria,— a-i pune cá pre acelu elementu, carele aduse câtra sî preste Ungari'a cele d'antâiu binecuventâri ale culturei. Publicistii germani, de comunu necunoscuti cu istori'a avitica a regatului nostru, aceptara fâra nici o critica aceste resultate ale tendentiósei scrutâri istorice magiare sî asiá trecù in moda sî la germani a reduce originea sî fundarea „constitutiunei unguresci celei milenarie“ eschisivu la meritulu natiunei magiare.

Acum mi iau voia a face unele reflesiuni critice-istorice la acésta eschisivitate. Incâtu se tîne de constitutiune, Constantinu Porphyrogenitu, pre la an. 950, cap. XXIX., scrie despre slavi urmatórele : „Principes vero hae gentes non habent, praeter Zupanos senes, quemadmodum etiam reliqui Sclavorum populi.“ Acela-si scrie despre magiari c. XXX : „Ad illam enim Danubii partem Abares tunc commorabantur, ubi hodie Turcae (adeca magiarii) degunt, nomadum instar viventes.“ Acum intrebu, óre dupa aceste atestate istorice, derivase numirea de „Zupani (ispányok, comite sup.) dela magiari ? Ce se tîne de civilisatiune, credu, ca cá criterie ale acelei'a se potu luá mai alesu cultulu, moravurile, industri'a, legilatiunea sî literatur'a, sî acum intrebu : Ce cultu adusera magiarii in siesulu ungurescu alu Dunarei ? Acést'a nu s'a potutu aretá pân'acum, déca magiarii au fostu aplecati spre mohadamedanismu, monoteismu, politeismu s. a. Crestinismulu, basea civilisatiunei, l'au primitu mai antâiu dela slavi; pre cum a documentatu-o destulu de chiaru— neamintindu alte documente — terminologi'a bisericésca magiara „kereszt, bérmálás, szent, pokol, vecsernye, szerda, csütörtök, péntek, s. a. Déca slavii inca pre atunci erau crestini, sî magiarii preste totu au primitu crestinismulu dela densii urméza, credu, ca slavii au fostu crestini cu multu mai inainte, dela cari s'au civilisatu apoi magiarii decâtu din contra. Adus'au óre magiarii moravuri civilisate in acésta tiéra ? N'au cetitu ei despre acést'a pre Regino ? Se provóca une-ori la Otto frisingianulu, care scrie : „Haec (gens Ungarorum) eo tempore (887) tam immanis et tam belluina fuisse dicitur, ut crudis carnibus utens, humano quoque sanguine potaretur ?“

Séu au adusu incóce magiarii nomadi o industria, sî legelatiune regulata ? Espressiunile magiare tecnice sî economice (széna, szalma, gereblye, asztal, kovács, udvar, pitvar, abrasz, csöbör, akol, ablak s. a.) suntu de o origine curatu slava ! Cuventulu „mardurinae“ s. a. vine atâtu de desu inainte in legile nóstre: insa scie ori sî cine din Helmold sî din altii, ca acest'a a fostu din tempurile cele mai vechi articlulu principale a comerciului slavicu !

Au legile tierei unguresci dela Stefanu (Waic, Wac-slav, Wance-slav, Wence) suntu de unu spiretu eschisivu magiaru ? De unde vinu dar in testulu latinu a acelor'a insemnârile slave : nadvornicus, jupanus, jupagio, bilóchi, uzhegi, iudicium ad pravdam, tovarnicus, zolazina, dusenici s. a. ? Pentruce nu se afla in legile „arpadeane“ nici o espresiune magiara ? ?

Séu in fine au ajutatu magiarii cultivarea slaviloru prin literatur'a loru natiunala ? Literatur'a slava s'a intemeiatu la noi odata cu crestinismulu cirilo-metodicu sî regii unguresci au subscrisu in fortaréti'a Budei nu numai epistole private, ci sî diplome slave sî contracte— inca cu doi seculi mai nainte de ce Galeotti scriea despre magiari : „Hungarorum lingua non facile scribi potest.“ Magiarii din Transilvani'a— dupa Simeonu Kez— invetiara scrisórea cirilica dela urmatorii ritului cirilicu.

Cu aceste citate sî documinte am voitu se aretu numai, ca pretensiunea magiariloru de a trece densii de eschisivii fundatorii ai vietiei constitutiunali sî ai culturei in Ungari'a, istorice chiaru asiá de putînu e justificata, cá sî pretensiunea loru de a fi „natiune politica par excellence“ in Ungari'a. Zkft.

Russi'a, Europ'a sî Romani'a.

Gazet'a de Moscv'a publica unu articulu asupr'a conferintieloru din Paris sî asupr'a rolului Russiei in Europ'a. Reproducemu mai josu acestu articulu alu organulu partitei celei mai inderetice din Russi'a. Românii voru vedé acolo unde tinde acea partita, cari suntu mijlócele de cari competéza a se servi, sî ai cui suntu agintii secreti cari respandescu totu feliulu de scomote alarmiste in Romani'a, cari se cérca a prepará o disordine câtu de mica in tiéra, spre a dá locu unei invasiuni, spre a se stinge viéti'a nationale ce s'a manifestatu mai cu târia dela 11/23 Februariu inca.

Opiniunea publica, press'a européna a primitu articlulu „Gazetei de Moscv'a“ cá o „bravada ridicula“ cá „o mustra de cele mai vulgarii violintie ale partitei celei vechi rusesci“, dupa cum-lu definesce diuariulu Le Temps. Nimeni n'au cugetatu a-i atribuí o importantia oficiale, nici chiaru oficiósa.

„Acestu organu acreditatu (Gazet'a de Mascv'a) alu vechiei partite rusesci i-si infla vocea, dîce les Débats, sî radica tonulu spre a spune natiuniloru apusene, ca Russi'a s'aru puté ostení in fine totu meditandu, sî ca voiesce a-si dîce cuventulu, ultimulu cuventu, asupr'a Principateloru dunariene. Sî si cugetâmu noi ca acésta tacere dejá prelungita predîcea o esplosiune fâra veste de patriotismu moscovitu sî de fanfaronate a la Metchikoff ! Sa spunemu cu tóte acestea, indata, ca nu punemu in cestiune pe guvernulu russu. Dar nu trebuie a uitá ca, chiaru in Russi'a, opiniunea publica este o potere, sî ca déca Gazet'a de Moscv'a nu este unu diuariu oficialu, ea represinta totusi o partita destulu de numerósa sî destulu de putinte spre a atrage, spre a târí spre sine guvernulu, cum s'a vediutu acum in urma in afacerile Poloniei. Gazet'a de Moscv'a, crede deci, ocasiunea favorabila, spre a reinsufletí cestiunea Orientelui, pentru ca Russi'a are de datoria câtra sinesi de a sterge conditiunile, ofensitórie onórei sele, ce i au fostu impuse de puterea evenemînteloru, in virtutea tratateloru din Paris din 1856. Trebue a marturí, in adeveru, ca suvenirile resbelului Crimeei suntu grele pentru partit'a cea vechia moscovita, care n'a potutu nici odata intielege ca puterile Europei se ingrijescu une-ori de proiectele ambitióse sî de intinderile necontenite ale Rnssiei. Suntu, dupa cum se vede, in politica, cestiuni asupr'a câror'a Russi'a pretinde a esercitá esclusivu dreptulu de posesiune sî de usu. Asiá nu se admite, la St.-Petersburg, nici la Moscva, ca Engliter'a are vr'unu

dreptu de a se ocupá de ce facu Rusii in Asi'a. Déca le-aru veni fantasi'a de a cuprinde intr'o dî o parte din regatulu de Khokand, apoi de poporósa cetate Taschkend, apoi de Bukharia intréga, care este in acestu momentu objectulu intrigiloru sî atacuriloru loru, Engliter'a n'are dreptu a se amestecá, ori câtu de multu aru apropiá aceste conciste pe Rusi de Indi'a. Ast'a este prim'a asioma de dreptu internatiunale a Gazetei de Moscv'a.

„Alta assioma, totu asiá dejusta, este ca Russi'a singura are dreptulu de a esercitá influinti'a sea in Moldavi'a, in Valachi'a, in Serbi'a, in Bulgari'a sî in genere in tóte provinciele crestine ale Turciei. Nu se póte o declaratiune mai precisa ca nu se mai tiene dejá nici o socoteala de tractatulu de Parisu, alu cârui principale obiectu a fostu de a face pe Russi'a sa intieléga ca nici o putere a Europei nu mai pote de aici inainte a-si insusî o protectiune esclusiva asupr'a crestiniloru din Oriente, séu, ceea ce este totu un'a pentru Russi'a, dominatiunea asupr'a imperiului otomanu. Nu este dar adeveratu a dîce ca Gazet'a de Moscv'a, sî aru puté fi periculósa de a voí a dovedí pré multu, celu putînu prin óre-cari mijlóce, ca tierile numite mai susu suntu destinate influintiei naturale a Russiei. Intielegemu ca acésta putere sa se arete inca sî astadi maniata ca Franci'a, in 1858, 1859 sî 1861, a fâcutu sa triumfe pe jumetate principiulu unirei Principateloru. Despartîrea aru fi convenitu mai bine Russiei, care trebuie sa iubésca massim'a: Desbina spre a domní. Dar ce e de fâcutu? Déca Europ'a, care tîne consiliu in acestu momentu pentru regularea afaceriloru dunarene, voiesce mantînerea unirei, Europ'a negresîtu va sci a face vointi'a sea respectatata. Russi'a complectéza, dupa Gazet'a de Moscv'a, asupr'a desbinârei puteriloru apusiane, asupr'a anevointieloru Franciei sî Engliterei cu Staturile-Unite, asupr'a conflictului austro-prusianu, asupr'a gelosiei sî ingrijirei reciproce a Austriei sî Italiei. Credemu ca Gazet'a moscovita se pasce cu chiamare; sî déca Russi'a va aruncá „masc'a de umilitate ce iau impusu alte impregiurâri" noi suntemu dispusi a crede ca, subt acésta masca, s'aru vedé o figura multu mai putînu teribile de cum voiesce a o face sa se créda Gazet'a de Moscv'a. Resbelulu din Crimea a pusu capetu pentru câtu-va tempu, credemu, roiului Mentchikoffiloru sî Stachieloru."

Cuvintele dîuariului des Debats definescu fórte bine situatiunea. Sî suntemu in positiune a afirmá ca Europ'a nu va suferi nici odata cá pretensiuni asurde sî turburatóre pâcei generale se devia fapte. Dar déca Europ'a ne sustîne, déca ea ne asicura esistinti'a nóstra, trebue óre, rezamati pe sprijinulu ei, sa ne culcâmu sî sa adormimu profundu? Nu. Datori'a nóstra a tuturoru, sî a fia-cârui'a in parte, a guvernului sî a natiunei este de a veghiá de a fi necontenitu descepti. Se lovimu cu puterea justitiei, ori ce cercâri, ori ce uneltiri care aru tinde la desbinâri, la turburâri.

Candu dar luptatorii Romaniei voru fi toti cadiuti la fruntarie, candu nu le va mai remané altu mijlocu de aperare. Gazeta de Moscva aduca-si aminte invetiamintele istoriei, ea care cunósce totu, sî va intielege ca ostirea de invasiune va gasí in calea ei incendiulu, pustiirea, mórtea. Sî apoi insusi tiarulu Alesandru I ni-a datu acestu esemplu. Arderea vechiei Capitali a Russiei, a Moscvei, Kremlinulu in ruine, suntu atâtea invetiaminte folositóre de cari Romani'a va sci profitá (?!!!Red.). din „Rom."

Agnit'a 23 Martiu 1866

Onorate Domnulu Redactoru!

Tempurile suntu grele. Totu momentulu scumpu pentru românulu, ce voiesce sa pasiasca in pasu egalu cu compatriotii sei de altu nému sî sânge. Ca românulu se folosesce de totu momentulu ne da documentu viu politic'a, sî intrebârile celea ponderóse pentru viéti'a natiunala ce le ventilédia mereu dîuariele sî'si afla resunetu adencu in animile natiunei. Ne da documentu activitatea ce a desvoltatu si-o continua natiunea cu o diligintia de feru (?R.) pe câmpulu celu pacinicu alu afaceriloru scolare. In mijloculu acestoru intrebâri de viétia natiunea nu-si uita, ca factorulu celu mai insemnatu, care póte sa contribue totulu la favorabil'a deslegare a acestoru intrebâri e scól'a.

Spre redicarea, inflorirea sî prosperarea scólei se intrunescu puterile. Unu esemplu intre altele multe in felulu acest'a ne da sî comun'a româna gr. or a opidului Agnit'a. Micu la numeru, dara tare in credintia, ca numai voi'a sa fia, sî multu va potea, a redicatu poporulu nostru de acolo in anulu trecutu 1865 o scóla corespundiatóre puterei sî activitatei lui, o scóla cu trei incaperi spatióse sî luminóse. Decórea comunei sî a poporului seu. In 8 Nov. a. tr. s'a sî sântîtu sub pontificarea P. Ad. Pr. Ignatiu Mandocea sî asistarea O. D. parochu localu Ioann Moldóvanu acésta scóla, chiamandui-se de patroni marii Archangeli Michailu sî Gavriilu, sî asiá numai decâtu s'a sî inceputu de inv. Ioann Corfariu predarea invatieturiloru prescrise. — Ca poporulu si-a ajunsu un'a dintre dorintiele sele prin redicarea acestei scóle sî inzestrarea ei cu cele trebuincióse s'a probatu prin esamenulu tînutu in 21 Martiu a. c. sub presiederea P. Adm. Ignatiu Mandocea a D. parochu localu sî eforiei scolare. Respunsurile cele fluide sî bine nimerite ale eleviloru nu numai ca a documentatu desteritatea in tractarea invetiaturiloru a D. inv. dara a implutu sî animile numerosîloru ascultatori poporeni de bucuria sî de aceea convingere sacra, ce nu o póte luá nime dela densii, ca a contribuitu sî densii denarulu loru pe altariulu natiunei. Nu potu se lasu mai departe neamintitu sî deosebit'a activitate ce a dovedit'o in decursulu edificârei acestei scóle parochulu localu Ioann Moldovanu premengendu poporului cu cuventulu, sfatulu sî cu fapt'a. Marinimositatei DSale numai are comun'a de a multiamí, ca scól'a nóstra e infrumsetiata cu unu turnisioru frumusielu din care suna cu versu chiematoriu clopotielulu: Veniti, ca sa progresâmu! I. P.

Principatele române unite.

Bucuresci 26 Martiu (7 Aprile).

In privinti'a disolvârei Camerei din Bucuresci, puterile semnatóre tratatului din Parisu voru publicá o declaratiune solemne, prin care voru face cunoscutu ca guvernulu provisoriu sî poporatiunile române, avendu a otârí de viitoriulu loru, voru avé sî respunderea. Se voru aduce asemene aminte ca trebuie sa tie séma de tractatulu ce garantéza suzeratiunea Portiei.

Conferinti'a s'a amanatu, asceptandu evenimentele ulteriori.

Armarea gardei nationale a urmatu sî eri sî astadi. Companiele armate au defilatu pe strate, salutate pretutindine cu iubire, cu ochii plini de lacremi de bucuria, in trecerea loru. Femeile le aruncau flori sî surisuri, cari le spuneau sperantiele ce se punu in acésta nóua armata a libertâtii. Mândri de a luá pusc'a in mâna pentru aperarea libertâtiloru sî a patriei, cetâtienii Bucurescíani au fâcutu juramentulu de a le sustiné ori candu sî contr'a ori cui. Astadi serbarea invierei mantuitoriului Cristu, a fostu salutata de armat'a invierei din 11/24 Februariu, dandu-sî mân'a cu armat'a cetatienésca a Bucurescíloru, cu aceea'si cugetare, cu aceea'si otârire, cu acele'si simtieminte pentru patria sî libertate.

Sa terminâmu revist'a nóstra cu dóue nuvele cari suntemu sicuri ca voru face o placuta impressiune. Cea d'antâiu este ca suntemu in ajunulu de a vedé dreptatea facendu-se in privinti'a renumitei mosie Osoiu. Informandu-ne necontenitu, aflâmu ca d. Ministru alu domenieloru a datu cestiunea in cercetarea a câtiva legisti, sî ca peste câte-va dîle afacerea acést'a se va tramite inaintea justitiei.

A dóu'a nuvela este ce d. Philarete Chasles va deschide in curendu la Sorbonne, in Paris, unu cursu asupr'a istoriei sî literaturei române. O natiune care traiesce silesce lumea a se oaupá de ea. Eri Europ'a intréga ne uitase. Astadi ea ne declara vii. Inainte, Români.

Apelu la junimea româna.

Camer'a Electiva, prin budgetulu anului curentu, a votatu cererea inca a dóue batalióne de vanatori sî dóue baterii de artilerie.

Batalionele de vanatori sî bateriele de artilerie se infiintiéza in Bucuresci.

Pâna la venirea insa a contingentului necesariu pentru implinirea loru, suntu lipsuri multe de ómeni.

Tineri români! A ve inrolá de buna voie in trensele este a imbratîsiá carier'a cea mai nobila!

Pe lânga acést'a, inrolandu-ve de buna voie, dati probe inverdate de patriotismulu vostru, astadi mai cu séma candu osténulu românu póte fi chiematu a face o buna intrebuintiare de arm'a lui.

Conformu regulamentului din 20 Iuliu anulu 1865, inrolârile de buna voie se primescu de siefii corpuriloru.

Verst'a trebuie se fia de 17 ani celu putînu sî 30 ani celu multu.

Sa se bucure de drepturile sele civile.

Tineri români! Suntu siguru de mai inainte ca animile vóstre voru bate le acestu apelu sî va veti intrece a veni sa ve gramaditi suptu drapelulu gloriosu alu Romaniei.

Ministru de Resbelu, Majoru Lec'a. „Rom."

Varietâti.

(Diurnalu nou.) In Vienn'a au aparutu in dîu'a de Pasci unu diurnalu nou politicu in limb'a româna, ce pórta numele „Albin'a", fundatu de famili'a Mocioni, sub redactiunea dlui Gr. Pop'a sî editur'a dlui V. Grigorovitia. Va esî de o camdata de 3 ori pe septemâna. Pretiulu pe unu anu 7 f., pe jumetate 4 f. sî pe unu patrariu 2 f. Salutâmu intreprinderea sî-i dorimu succesulu celu mai bunu!

Curiositate. „Concordi'a" aduce in unulu din numerii sei o curiosa insciintiare, dupa dens'a, scósa din „Tel. Rom." sî pentru noi sî mai curiósa decâtu chiaru pentru Concordi'a. Aceea e insciintiarea, „ca deputatii ardeleni aru fi tînutu in Pest'a consultare s. c. l. sî ca in acea consultare aru fi fostu cea mai armoniósa intielegere intre deputati atâtu magiari câtu sasi sî români" s. c. l. Cine va bine voí a mai luá odata amâna nrulu 21 alu foiei nóstre, la casu candu nu aru fi datu destula atentiune celoru cetite de antâi'a óra, va aflá pre fati'a a dóu'a, colón'a intâiu, in sîrurile cele din urma, ca cestiunat'a curiositate e scósa din Presse cea vechia din Vienn'a, ceea ce cugetâmu ca va fi destulu spre stemperarea curiositâtiei in tóte pârtile.

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 27. ANULU XIV.

Sabiiu, in 7/19 Aprile 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 6 Aprilie

Hrztg. comunica, ca deputatulu Sabiiului Iacobu Rannicher au plecatu in 16 Aprile n. la Pest'a.

Sambat'a trecuta diet'a pestana s'a stramutatu in edificiulu celu nou, candu s'a si tînutu acolo cea d'antâiu siedintia plenaria. Presiedintele in vorbirea sea saluta diet'a in cas'a cea nóua si si esprima dorinti'a, cá activitatea inceputa in sal'a museului sa ajunga la tînt'a ei cu succesu duratoriu. Contele Miko saluta cas'a in numele transilvaniloru.

Din B o e m i 'a se scrie ca intemplandu-se resboiu intre Austri'a si Prussi'a, Boemii voru se formeze unu corpu de venatori negri (uniforma négra), pedestri si calâri, cari se voru rugá de Majestatea Sea Imperatulu a fi cei d'antâiu in cea d'ntâiu lupta cu Prussii.

Din politic'a din afara insemnâmu ca la not'a Austriei din urma, Prussi'a pâna in 16 Aprile inca nu au respunsu nimic'a. Se scrie prin dîuarie, ca aru fi fostu lupte mari in sinulu regimului prusianu asupr'a acestui respunsu de mare insemnatate, si ce avea sa decida in alegerea intre pace si resboiu. O depesia telegrafica din Hrztg. de eri spune ca s'a espedatu respunsulu. Asteptâmu cu incordare cuprinsulu acelui'a. Despre B a v a r i'a, carea se vede a fi inclinata a jucá o rola mai insemnata in evenemintele ce au sa urmeze, se scrie, ca aru fi pentru proiectulu de reforma alu confederatiunei germane.

Din F l o r e n t i'a vinu sciri telegrafice, ca acolo se crede totu mai multu si mai multu de possibilitatea unui resboiu.

In R o m a n i'a dupa cum se vede si din actele publicate mai la vale s'a intemplatu lucruri mari. Prin plebiscitu s'a alesu in tóte pârti principele de Hohenzollern, despre carele chiaru si Debatte spune ca aru fi pe drumu câtra Romani'a, unde sa se presenteze poporului. Sciri telegrafice spunu despre o miscare in Iasi causata de influinti'a rusésca, cu care ocasiune s'a omoritu 12 ómeni iara 16 s'a ranitu. Mitropolitulu Moldaviei s'a arestatu cá partasiu si urdîtorin la acestu conflictu. Moruzi au fugitu in Russi'a. Doi din membrii locotiintiei calatorescu prin tiér'a de dincolo de Milcovu. Unele dîuarie povestescu de o avantgarda rusésca de 10 mii la Sculeni in Besarabi'a.

La Situatîunea de fatia.

Scirile de resboiu se schimba pe dî cu cele de pace si indereptu. Bursele acumu radica acumu scobóra pretiurile efecteloru loru ; celu mai invederatu semnu, ca in atmosfer'a politica domnescu schimbâri pe dî, pe momentu, se vede ca aerulu politicu este ingrecatu de materii de acelea, din cari se potu nasce viscóle, déca cum-va nu se ivesce inca de tempuriu unu ventuletiu diplomaticu, in care sa se mistue tóte elementele unui resboiu infricosiatu.

Ide'a de unu congresu europénu, candu fù aruncata in lume, aflà si resistintia si dispretiu. De atunci insa a urmatu resboiulu in Dani'a si acést'a aru fi putînu, dar de atunci s'a nascutu o greutate amenintiatóre de pacea Europei, in politic'a ministrului presiedinte prussianu, de Bismarck. Politic'a acést'a fù ignorata prea tare la inceputu. Cei mai multi o privea de o afacere interna in limitele confederatiunei germane. Liniscea cea mai mare din acésta parte si o justificau cei mai multi cu aceea, câci purtatoriulu mentiunatei politice erá unu Bismarck, u r g i s i t u inaintea camerei prussiane si n e p l a c u t u inaintea liberaliloru europeni. Dara déca Bismark s'a folositu in tóta estinderea, de assiom'a lui Taleyrandu „ca graiulu e datu omului cá sa'si ascunda cugetele ?“ Dar déca Bismark carele cá parvenu, cunoscea de o parte puterea aristocratica din giurulu regelui seu si de alta parte pre liberalii, cari au sa tîna multe cuventâri si toaste pâna candu se determina la ce-va si au manoperatu, cá la aristocrati'a iuncheriloru sa i arunce tierâna in ochi, pre candu sciea, ca pe liberali in ór'a cea de pre urma inca, ii póte atrage la sine cu o intorsetura liberala si póte cu „Nationalvereinulu“, carele totudeun'a au gasitu destui ignoratori, sta in legaturi secrete ?

Remanendu numai cestiunea cea dela gurile Albei (Elbe) in Schleswig Holstein, cestiune deschisa, lucrulu erá usioru de deslegatu. Puterile europene afara de cele dóue mari nemtiesci puteau sa stea cu bratiele incrucisiate si sa astepte resultatulu. Austri'a avendu lânga sine statele mijlocii si o armata probata erá mai multu decâtu sigura de resultatu. Situatiunea insa s'a schimbatu prin deschiderea altei cestiuni la gurile Dunârei, si acestea mai potu trage dupa sine chiaru si o a trei'a cestiune pe tiermii adriaticei. De ací avemu dara prospectulu celu seriosu ce cuprinde mai Europ'a intréga. Pentruca cetimu in tóte dîlele de armâri in Germani'a, in Itali'a, de corpuri de observatiune in Franci'a, de concentrâri de trupe in Russi'a de média dî si apusu, in Turci'a la dunâre, asiá incâtu Europ'a aru paré dupa aceste sciri unu arsenalu si unu castru.

Nu credemu ca inca, nu s'aru puté incungiurá unu conflictu sângerosu, bá sperâmu ca Europ'a apuséna va fi cu multu mai precauta decâtu sa dea cursu liberu unoru eveneminte, a câroru sfersîtu aru fi neprevediutu si acést'a cu atâtu mai vertosu cu câtu, déca nu ne insiéla indiciele dîuaristice, pericululu s'aru strapune cu totulu in resaritulu Europei.

Sa consultâmu putînu in privinti'a unei atari possibilitâti si map'a Europei.

Déca aruncâmu o privire in partea resariténa aflâmu colosulu rusescu radiemandu-se de dóue mâri, la média nópte de marea baltica si la média dî de marea négra. La marginea sea apuséna de câtra Prussi'a si Austri'a vedemu, ca regatulu Poloniei rusesci e veritu cá unu icu intre aceste dóue puteri germane. Din Varsiovi'a se póte amenintiá Berlinulu si chiaru si Vienn'a. Decâtu Russi'a la nimic'a nu póte astadi sa cugete mai putînu decâtu la asiá ce-va. Planurile traditiunali suntu indreptate din vechime câtra cetatea constantina, chiei'a a trei continente séu a lumei asiá numite vechi. Tînt'a ei cea mai de aprópe este asia dara sa'si deschida drumulu preste Romani'a.

Sa dîcemu, ca sa nu-i póta succéde mai multu decâtu atât'a deocamdata. Atunci Europ'a apuséna are alu doilea icu veritu in corpulu seu si ven'a principala, dunârea, sugrumata. Urmârile de ací incolo suntu apoi prea lesne de calculatu. Russiei atunci nu i va trebuí decâtu cestiunile ce inca nu suntu cu totulu deslegate, precum cea a Italiei, unitatea Germaniei s. a. sa intre in cursu, cu unu cuventu Europ'a centrala sa fia ocupata, si tóta Europ'a este amenintiata, pentruca cu calcarea Turciei, carea nu aru puté face resistintia, suntu amenintiate si mârile meditierane pâna in occeanulu atlanticu si de ecuilibriulu europénu nu aru mai puté fi vorba.

Scirile telegrafice ce ne vinu dela Bucuresci ne intarescu in aceea, ca Russi'a grabesce din tóte puterile ocasiunea de a intrá in Moldavi'a, la o eventuala incurcatura in centrulu Europei.

Românii dara in lini'a d'antâiu prin armonia si prin evitarea ori câroru neintielegeri sa si concentreze tóte puterile pentru intempinarea inimicului comunu. Ei sa urmeze pre parintii loru candu Europ'a erá amenintiata de semiluna. Nu maiputînu este detori'a popóreloru Austriei, cá sa termine fratiesce cu o óra inainte diferintiele intre sine, cá la tempu sa póta oferí concursulu loru si sa nu fia surprinse precum fura óre candu popórele Ungariei la Mohács, pentruca atunci si ajutórele ce s'aru pregatí sa vina din apusulu Europei aru puté sosí prea tardîu.

* **„Din Bucovin'a.** Dupa ce amu publicatu propunerea si motivarea dlui Georgiu de Hormusachi in caus'a autonomiei bisericei gr. or. a tierei Bucovin'a, ne luâmu voia a face sa urmeze dupa protocolulu stenograficu alu dietei bucovinene, cele ce s'a urmatu totu in acea cestiune in siedinti'a XIX sessiunea IV din 15 Februariu a. c.

D. referinte G. d e H o r m u z a c h i (citesce depe tribuna.)

Inalta dieta !

In siedinti'a din 8 Februariu a. c. s'a predatu propunerea facuta : cá sa se róge Inaltulu Regimu de statu, a mijlocí o decisiune favoritóre a adresei pré umilitu substernute de câtra diet'a bucevinéna sub 27 Martiu 1863 Majestâtii Sele c. r. apostolice in cestiunea autonomiei bisericei provinciale gr. or.— unui comitetu constatatoriu din 5 membri spre consultare si referare.

Comitetulu s'a decisu in privinti'a acestui objectu, precâtu de momentosu, pre atâtu de urginte, unanimu pentru innoirea nemijlocitei rugâri la p. n. tronu prin o adresa préumilita sî recomanda spre âcelu sfersîtu Inaltei case primirea adresei, ce se cuprinde in urmatoriulu proiectu.

Mi e mi remânu numai putîne a mai adauge. Imi iau voia a observá, cumca nu se tractéza despre unu obiectu nou, ci numai despre unu indemnu nou la conclusiunea facuta de Inalt'a casa in 27 Martiu 1863., carea e depusa in adres'a substernuta atunci cu umilintia pr. Inaltului tronu, in urm'a cârei'a insa pân'acum dorere n'a urmatu nici o decisiune multiamitóre. Motivarea adresei celei nóue se cuprinde in proiectulu de adresa insusi. Tempulu, care se apropie de incheiarea sessiunei, nu me iarta a mai vorbí despre motivele desfasiurate acolo. Sî ce se atinge de form'a elaborârei (esecutârei) conclusiunei celei mai nóue a dietei, amu numai a adauge, cum ca din mai multe pârti a acestei case si'a esprimatu comitetului ferbintea dorintia, de a innoí rugarea prin o adresa câtra Majestatea Sea Imperatulu. Comitetulu a recunoscutu motivele, care l'a induplecatu la acésta forma, sî a alesu cea mai din urma, cá un'a ce privesce mai multu la importanti'a straordinaria sî la urginti'a obiectului, precum sî la demnitatea sî detorinti'a representatiunei tierei. De aceea mi iau voia a recomandá proiectulu de adresa spre primire, sî voiu avé onóre alu cetí Inaltei case. (Cetesce.)

Majestatea Vóstra c. r. Apostolica.

Insufletîti de inalt'a incredere in pr. in. gratia, ce veghéza asupr'a intereseloru tierei a tuturoru regateloru sî tieriloru impreunate sub sceptrulu Austriei, sî in parintésc'a ingrigire, indrasnesce diet'a umilitu supusa a ducatului Bucovinei in profund'a reverintia a substerne Majestâtii Vóstre c. r. apostolice unu obiectu pecâtu de momentosu, pe atâtu de pretiosu pentru locuitorii gr. or. ai acestei tieri spre prégratiósa aprobare.

Prin separarea cea pré gratiosu aprobata sî de curendu esecutata a diecesceloru gr. or. de natiunalitate serbésca de acelea ale natiunei române, sî prin infiintiarea Metropoliei române in Sabiiu, prin care a ajunsu o dorintia vechia a locuitoriloru gr. or. la conclusulu doritu, au intratu biseric'a gr. or. din Austri'a intr'o fasa nóua sî plina de sperantie a desvoltârei ei. Eliberata de partea cea mai mare a catusieloru anticanonice de pâna acum si ia dens'a dejá unu sboru in Ungari'a sî Transilvani'a sî merge câtra o inflorire, carea garantéza reactiunea cea mai binecuventata asupr'a stârei religióse sî morale a respectivei poporatiuni, precum sî o multiamita nestingibila acelei câtra inaltulu protectoru imperatescu alu credintiei strabuniloru ei.

Cu atâtu mai dorerosu trebue sa simtaa cést'a tiéra de coróna totu deun'a credinciósa, câci nu numai a remasu dieces'a ei neatinsa de beneficiulu renascerei bisericei universale gr. or., ci s'a lasatu eschisa din sfer'a asiediamînteloru canonice in directiunea preinsemnata.

Biserac'a gr. or. din Bucovin'a fù organisata inainte cu trei generatîuni, vreo câti-va ani dupa predarea acestei tierei de coróna sub regimulu imperatescu austriacu,— fâra consideratiune la positiunea ei ceavechia sî autonómaintemeiata pe istoriasî canóne, — prin o dregatoria militara, administratiunea militara de atunci (Planulu de regulare din 29 Aprile 1787).

Form'a otarita prin planulu de regûlare, fiindu ca erá contraria asiediaminteloru canonice a trebuitu sa aiba influinti'a cea mai stricaciósa asupr'a firei bisericei.

Neperfectiunea, defectuositatea sî scaderea cercustârilorubisericescii in acesta tiéra, se vede mai in tóte pârtîleintr'unu cuprinsudeplorabilu.

Cultur'a religiósa sî morala a poporului a facutu putînu progresu sub domnirea cea lunga a acelei organisatiuni, carea pâna adi a remasu neschimbata.

Detragendu-se dela biserica administratiunea averiloru ei proprii date de piosii antecesori fundului religionariu gr. or. presinte din Bucovin'a, mai nici odata nu s'au potutu ajunge multiamirea urgenteloru necesitâti, acoperirea celoru mai neincungiurabile procurâri pentru biserica, adese-ori chiaru sî dupa desbateri lungi de dieci de ani. Biserici vechi de lemnu, ruinavere chiaru pe proprietârîle (cele mari) estinse ale fundului religiunariu, lipsa de locuintie parochiale competente, negligarea totala a trebiloru scolare, ajutóre nesuficiente la alte scopuri insemnate pentru cultu, unu numeru de totu de josu sî neindestulitoriu de stipendii pentru studinti seraci la scólele mijlocii sî la universitâti prelânga mijlócele cele bogate ale fondului religiunariu— suntu numai putîne esemple pentru intarirea celoru mai susu dise.—

O decadere atâtu de mare a intereseloru amintite sî a altoru insemnate, o stagnatiune totala a vietiei bisericesci in dieces'a bucovinéna, trebuí sa fia urmarea necesaria a pusatiunei ei esceptiunale inlauntrulu bisericei gr. or. din Austri'a.

Insa intristarea credinciosiloru locuitori ai acestei tieri despre astfeliu de stare a lucruriloru se simte cu atâtu mai tare de densii, candu cugeta, ca vindecarea pentru ranele cele grele a bisericei loru jace asiá de aprópe.

Candu biseric'a gr. or. din Bucovin'a nu se va mai impedecá prin Inalt'a administratiune a statului in desvoltarea ei naturala canonica;— ci se va lasá ei insasi a administrá independinte lucrurile sale dupa asiediamintele ei cele vechi; candu restituirea autonomiei neinvechite a bisericei nóstre— nu ni se va mai retiené, candu se va pune punctulu de gravitatiune moralu alu autonomiei, care este conditiunea de viétia a bisericei gr. or., in comunitatea credinciosiloru ei din acésta diecesa, in intielesu canonicu; candu in sfersîtu biseric'a universala gr. or. din Austri'a se va intemeiá in sensulu constitutiunei ei celei vechi sinodale sî drepturile ei in contr'a tuturoru esplicâriloru schimonosite, sî tuturoru schimbâriloru— egalu cu drepturile altoru confessiuni— se voru asigurá sî sigilá prin unu préinaltu actu de statu imparatescu; numai atunci voru fi socotite legile cardinale sî ne inlaturabile ale bisericei gr o. sî numai atunci se va ajunge multiamirea diecesei nóstre sî realisarea celoru mai ferbinti dorintie a locuitoriloru nostri, cari cu credintia neclatita se tînu de biseric'a cea vechia provinciala.

Cá celu d'antâiu pasiu insa spre realisarea autonomiei bisericei gr. or. se pare a fi conchiamarea unei adunâri diecesane — numésca-se aceea sinodu diecesanu, congregatiune — carea dupa constitutiunea sinodala a bisericei are a constá dintr'unu asemenea numeru de laici. In acésta adunare diecesana trebuie sa se deslusiésca afacerile bisericesci, sa se pertracteze sî resultatele sa se substérna pentru préinalt'a sanctiunare. Atunci se va aduce la indeplinire sî in Bucovin'a serbatorésc'a asigurare imperatésca a vechiului status quo din Moldov'a, ce l'a primitu Bucovin'a solenelu la predarea ei, sî anume a autonomiei nevatemate a bisericei. Nu mai putînu va avé valóre atunci sî Inaltulu cuventu imperatescu, care in préinalt'a patenta din 31 Decembre 1851 astfelu suna: „A sustiné sî protege (aperá) fiacare biserica recunoscuta in tierile de coróna sî fia-care societate religiunara in dreptulu de esercitare a religiunei publice, in administratiea independinta a afaceriloru ei, mai departe in posessiunea sî impartasîrea institutelorU de cultu sî invetiamantu sî de beneficiuri, in fundatiuni sî fonduri“, precum sî analog'a concesiune gloriósa a pré inaltei diplome din 20 Octombre 1860 va serví acestei tieri spre binecuventare.

Diet'a conchiamata prin marinimós'a indreptatîre constitutiunala dobandita dela Majestatea Vóstra c. r. apostolica de a representá ducatulu Bucovinei, se crede a se face démna de pré inalt'a incredere a Majestâtii Vóstre numai prin consciintiós'a esecutare de o detorintia, aducendu la cunoscinti'a préinaltului tronu imperatescu o lipsa urginta sî o cestiune de viétia a Bucovinei.

Petrunsi de simtiemintele celei mai profunde reverîntie sî credintie neschimbate, sî insufletîti de mangaitórea sperantia, ca Majestatea Vóstra c. r. apostolica, cu cea mai gratiósa consideratiune la starea cea esceptionala a bisericei gr. or. din acésta tiéra sî in préinalt'a Vóstra amóre de dreptate nu Veti refusá Bucovinei aceea, ce este tînt'a celoru mai scumpe dorintie a totdeun'a credinciosîloru ei locuitori— conditiunea fericirei sî a liniscirei consciintiei loru religióse— indrasnesce prea umilitu supus'a dieta, cu privire la préumilit'a ei adresa din 27 Martiu 1863 substernuta pre lânga tóta supunerea Majestâtii Vóstre c. r. apostolice, a substerne préumilit'a rugare:

„Majestatea Vóstra c. r. apostolica sa Ve indurati a restituí autonomi'a bisericei gr. or. din Bucovin'a, garantata prin status quo asiguratu de pré inaltii Vostrii Antecesori, sî a demandá pré gratiosu, cá sa se conchiame spro indrumarea acelei'a, cá cea d'antâiu conditiune nedisputabila, o adunare diecesana, carea sa se tîna regulatu sî hotaririle ce se voru face in urm'a unei consultâri mature, sa se substérna Majestâtii Vóstre c. r. apostolice spre pr. in. aprobare.“

Pres. Cere cine-va cuventu asupr'a referatului comitetului sî anume asupr'a acum cetitei adrese câtra Majestatea Sea?

Siefulu tierei cavaleru de Mirbachu. Amu numai a aduce la cunoscinti'a inaltei case in privinti'a acestui objectu, cumu ca adres'a substernuta Majestâtii Sele de inalt'a dieta in 27 Martiu 1863. s'a supusu pertractârei, ca aceea insa nu s'a dusu pâna in sfersîtu, sî se afla in acelu stadiu, ca dechiararea ceruta in acestu obiectu dela Esc. Sea D. Eppu gr. or. numai de curendu a ajunsu la mine, sî cumca eu voiu supune, dupa-ce prin inchiderea dietei ocupatiunea mea de casa se va puté estinde intr'o mesura mai mare, acestu objectu unei consultâri mature sî atunci lu voiu indrumá mai departe la inaltele oficiuri centrale.

Pres. Mai cere cine-va in asta privintia cuventu.

Referintele G. de Hurmuzachi. Mi iau voia a face observare la dechiararea facuta chiaru acum din partea Dlui Siefu

de tiéra inaltei case, cumca eu nu me potu simtí indemnatu a recomendá inaltei case o alta conclusiune.

Eu credu, cumca acea pertractare se unesce fórte bine cu préumilit'a rugare, carea acum se substerne pré inaltului tronu cu privire la impregiurârile cele nóue sî la crescend'a urgintia a lucrului.

De aceea mi iau voia a propune primirea neschimbata a adresei, carea acum s'a comunicatu cu DVóstra.

P r e s i e d. Comitetulu alesu pentru consultarea cestiunei despre autonomi'a bisericei, a propusu inaltei case primirea adresei, carea in intregulu ei cuprinsu s'a precetitu.

Acei Domni ablegati, carii se dechiara pentru adres'a acum cetita, suntu rugati a se radicá. (Se intempla.)

Adres'a s'a primitu cu unanimitate.

Dela diet'a Ungariei.

Scótemu din „Concordia“ urmatórele :

Pres. reportéza, ca si-au predatu credentiunalele : Alesandru R o m a n u deputatulu cercului de alegere Ceic'a, I. F e j é r dep. orasiului Bereczk, I. B o é r dep. Odorheiului, Fridericu F e h d e n f e l s sî Lud. B i n d e r dep. orasiului Mediasiu. Aceste credentiunale tóte au fostu date comissiunei permanente verificatóre.

Se verificá definitivu Moise B e r d e dep. scaunului Háromszék. In contr'a lui Andreiu P e t h e abl. Cosiognei (Kolozs) s'a hotaritu investigatiune, sî de comisariu se tramise Ludovicu P a p p. Se mai verificara definitivu c. Samuelu V a s s dep. comitatului Dobacei sî Lad. M a k r a y dep. comit. Hunedórei.

Alegerea dep. Fr. S i p o s din comit. Beregh se nimicí unanimu, prin urmare comissiunea centrala a susamintitului comitatu se va provocá sa ordinedie alegere nóua.

Cu privire la alegerea ablegatului Ladislau D é c s e y din Sz. Cseh, comit. Solnocului de mijlocu; cas'a a otaritu investigatiune, cu a cârei esecutare fu delegatu dep. Sam. T ú r y.

Din investigatiune se dovedí, ca in loculu de alegere fu bataia, in carea sa ranira preste 50 insi dintre cari unulu sî morì dupa un'a óra.

In urm'a acestei bataie partid'a lui Alesandru B u d'a se departara din loculu de alegere sî asiá Lad. Décsey se alese prin achiamatiune.

Comissiunea verificatória s'a dechiaratu pe lânga nimicire, éra spesele investigatiunei sa le acopere L. Décsey.

Dupa aceste punendu presidele intrebarea, majoritatea fu pe lânga n i m i c i r e.

Siedinti'a publica a casei repr. din 12 Aprile.

Balt. H o r v á t h, cá referintele comissiunei de 12 insi, emisa in privinti'a a g e n d e l o r u dietali, cetesce proiectulu aceleiasi, precum urméza :

1. Sa se formezeo comissiune de 60—70 de membri care va face proiectu :

a) Despre organisarea comuneloru, cu privire la tóte referintiele acelor'a.

b) Despre organisarea deplina sî definitiva a comitateloru, cetâtiloru sî districteloru.

II. Sa se aléga o comissiune de 70—80 de membri cu indrumare, cá sa faca proiecte de lege :

a) Despre dreptulu civile — materiale sî formale,— in legatura cu sistem'a cârtiei funduali, sî cu estindere la relatiunile feudali, ce sustau inca, sî la despusetiunile analoge acestor'a,— câtra cari se numera sî regularea definitiva a drepturiloru sî detorieloru de patronatu.

b) Despre dreptulu penale — cu privire la partea lui materiala sî formala,— sî despre sistem'a de inchisori.

c) Despre dreptulu cambiale sî comerciale.

d) Despre dreptulu montanisticu.

e) Despre ordinarea referintieloru de proprietate.

f) Despre o lege de indigenatu, de imigrare sî emigrare.

III. Sa se esmita o comissiune de 30—40 de membri, cá sa faca proiectu de lege :

a) Asupr'a relatiuniloru confessiuniloru diverse, intre sine, sî fatia cu statulu, luandu de basa in proiectulu seu principiulu egalitâtii, inca sî in privinti'a aceloru confessiuni, pre cari legea pân' acum nu le au impartasîtu intr'aceea.

b) Despre instructiunea publica, sî deschilinitu despre educatiunea popurala; cercuscriendu-se sî in privinti'a acést'a drepturile sî detoriele statului, pe lânga sustînerea nevatemata a dreptului autonomu alu confessiuniloru singuratice.

IV. Sa se constitueze o comissiune de 60—70 de membri, care va avé :

A culege date, sî a projectá pe basea acestor'a atari dispusetiuni legelative, prin cari se va poté promová desvoltarea poterei materiali a tierei, sî impedecá stavilele ce i se opunu, cu privire deschilinita asupr'a imbunatatîrei agriculturei, fabricaturei, manufacturei, industriei sî comerciului, asupr'a ordinârei referintieloru de banca sî creditu, sî asupr'a infiintiârei unei sisteme de comunicatiune, corespundiatóre intereseloru tierei.

V. Sa se aléga o comissiune de 30—40 de membri, cu instructiunea :

ca cercetandu starea institutelorn publice de tiéra, mai cu séma a teatrului natiunale magiaru, a museului, a academiei, scientifice magiare, a Ludoviceului, sa propuna atari dispusetiuni legelative, cari potu avé efectu spre imbunatatîrea spirituala sî materiala a acestoru institute.

Opiniunea comissiunei despre modulu constituirei acestoru 5 comissiuni este : ca totu membrulu casei sa póta luá parte intr'un'a séu alt'a comissiune. Inainte de a alege dar comissiunile, cá acele sa se póta constituí corespundiatoriu recerintieloru, ce le rechiama cualificarea de specialitate,— comissiunea aru vedé de lipsa a provocá pre membrii casei, cá intr'unu terminu anumitu sa se dechiare, cumca : amesuratu chiemârei sî cunoscintieloru loru, in pertractârile cârei séu câroru comissiuni aru dorí mai cu de a dinsulu a luá parte ?

Comissiunea subscrisa, numai dupa sosirea dechiaratiuniloru acestor'a, va fi in stare a proiectá otaritu sî asiá numerulu, detiermuritu acum'a numai aprosimative, alu membriloru fie cârei comissiuni : ca, de o parte, tóte comissiunile sa se formeze de o data din membrii casei, eara de alta parte sa nu se ingreuneze peste mesura singuraticii deputati, sî cá sa se póta efeptuí principiulu echilâtiei, ca numai deputatii, ce se voru invoí, sa se imparta la mai multe comissiuni decâtu un'a.

Se intielege de sine, ca alegerea libera a casei nu se póte margini prin insinuatiunile aceste : se póte presupune insa, ca membrii on. case voru fi in privinti'a fia-cârei comissiuni cu luare aminte la insinuati, incâtu nu va trece numerulu acestor'a peste numerulu, ce se va defige, alu membriloru atârei comissiuni.

Fia-care comissiune aru fi sa capete de instructiune generala :

1) Cá in lucrârile loru sa pornésca din principiele sistemei ministeriale respunsabile basate pe legile nóstre.

2) Ca, incâtu aru vedé de lipsa sî cu scopu sa póta chiamá barbati de specialitate, chiaru sî afara de sfer'a casei representantiloru;

3) Cá, in casurile, candu deciderea vre-unei intrebâri va depinde dela deslegarea unei atari intrebâri analoge, care se tine de sfer'a altei comissiuni— comissiunile diverse sa vina in atingere intre sine prin emisi, ear intrebâri atari preliminarie, cari, in lucrârile mai de parte aloru dóue séu mai multoru comissiuni, formeza puntu de pornire, sa se deslege in siedinti'a mista a comissiuniloru interesate, cu privire la unitatea principiale receruta ;

4) Cá fia-care comissiune sa se póta impartí, dupa natur'a obiecteloru sale, in un'a séu mai multe subcomissiuni; eara cestiunile principiali comuni sa se pertractedie in siedinti'a totala a comissiunei principali.

Afara de aceste mai este sa se aléga o comissiune pentru revederea art. 4 de lege din 1747/8 despre alegerea dep. dietali, acést'a insa se va poté intemplá numai dupa regularea comuneloru, comitateloru etc. Pest'a 12 Apr. 1866. B. Halász m. p. not. com.

R a s î n a r i 3 Aprile.

Astadi se seversî in sinulu acestui opidu o festivitate fórte insemnata. Aceea fu, amu puté dîce intreita, pentruca pre lânga serbatórea dîlei se mai serbà sî chramulu scóleloru nóstre capitale de ací, cu care ocasiune se cetí sî inaltulu decretu guvernialu prin carele aceloru scóle li se dà dreptulu de publicitate, va sa dîca : pasiescu scólele capitale din Rasînari sî dupa dreptu in sîrulu aceloru institute ale monarchiei austriace, cari au putere a dá atestate, cu care elevii esîti din acele scóle, avendu calculii receruti sa póta intrá in clas'a urmatóre, in ori care altu institutu de invatiementu din cuprinsulu monarchiei austriace intregi.

Serbarea se incepù cu servitiulu Ddieescu celebratu de onorabil'a Preotîme locala sub pontificarea Prea on. P. Sav'a Popoviciu Barcianu Parochu localu sî Asessoru consistorialu. La acestu servitiu erau de fatia o multîme mare de poporu, tinerimea scolara sî cá óspetî Preotulu gr. cat. din Rasînari, unu numeru frumosu din inteligînti'a preotiésca sî laica (mirenésca) din Sabiiu.

Dupa finirea Stei Liturgii, a plecatu preotîmea sî ceealalta asistintia in processiune câtra scóli, precesa sî urmata de poporu. Scólele purtau astadi sî semne esterióre de serbatóre, fiindu decorate cu verdétia sî cu flamuri natiunale sî imperatesci. In curtea scóleloru se facù sântîrea apei sî dupa stropire se cetí decretulu gubern.; iara dlu Dir. alu scóleloru I. M i h a l t i a n u rostí unu cuventu *) acomodatu dîlei, cu care apoi se sî terminara ceremoniele festivitâtiei. Se insemnâmu ca cantârile sî la st'a Liturgia sî la sântîrea apei se esecutara de câtra tinerimea scolara, carea dovedí o destuiu de buna deprindere atâtu in cele bisericesci, câtu sî in imnulu poporalu cantatu totu de dens'a dupa cetirea decretului mentiunatu. Un'a nu putemu sa trecemu aici cu vederea sî carea nu privesce numai pe Rasînari, dara amu puté dîce, ca pre toti românii din Ardélu sî adeca, cá la asemenea solemnitâti urechi'a ascultatoriului intalnesce séu numai glasuri singuratice (ale cantoriloru singuratici) séu numai ale tinerimei celei crudutie. Noi credemu, ca in o comuna cá a Ra-

*) Amu dori sa'lu avemu pentru publicare.

sînariloru, unde barbati cu mai multa séu mai putîna inteligintia, nu suntu raritâti, mai departe unde scimu, ca toti au trecutu prin scól'a, care nu au fostu nici candu straina câtra biserica sî câtra cantârile ei, trebue sa presupunemu, bá suntemu convinsi, ca toti sciu cantá sî asiá amu cutezá a reflectá, ca de ce sa nu se impartâsiésca toti acei'a, de ce nu tóta biseric'a la cantârile mai alesu cele liturgice ? pentruca glasurile cele multe impreunate sî in o cantare unisona infrumsetiéza cântarea cu multu mai tare sî redica sî sustîne evlavi'a tuturoru.

Sa nu uitâmu sî trêscurile care inca contribuira la ilustrarea festivitâtiei.

Dupa amédî se dede o mésa festiva. Amintimu impregiurarea acést'a pentru cá sa nu trecemu cu vederea unele momente ce merita a fi incunosciintiate publicului. Asiá avemu mai intâiu a memorá toastulu redicatu pentru Majestatea Sea c. r. apostolica Imperatulu Franciscu Iosifu I. de câtra Prea Ven. P. Protosincelu Nicolae Popea; pentru Escelenti'a Sea Prea sântîtulu Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a de câtra Il. Sea dlu consiliariu de finantie Petru Maniu, carele impletí in cuventulu seu, potrivitu intemplâriloru faptice, sî o pia amintire de intru fericire reposatulu Episcopu Vasiliu Mog'a; pentru Institutu de câtra dlu Senatoru Rosc'a; pentru óspeti de câtra Pré on. Parinte Sav'a Popoviciu Barcianu sî in fine pentru comun'a Rasînari de câtra dlu adv. Dr. Ioann Nemesiu.

Au mai fostu sî alte toaste dintre cari insemnâmu pre celu specialu pentru Pré on. P. Protopopu Ioann Pannoviciu sî pentru Il. S. D.cons. de Scóle Dr. Pavelu Vasiciu sî cu deosebire celu in memori'a a duoru vechi luptatori sî amu puté dîce urditori ai castigârei drepturiloru acestei comune, drepturi fâra de care Rasînarii aru fi avutu sórtea de helotii strainiloru. Cugetâmu aici la Lungu sî Jurculetiu. Despre celu d'antâiu s'a amintitu, ca cu o stâruintia de feru sî cu o jertfire de sine sî de averea sea, au umblatu pâna pre la Vienn'a pentru comun'a Rasînari; iara candu Imperatulu Iosifu II fu in Ardélu, de-sî fù impedecatu in feliu de feliu de moduri dela audiinti'a imperatésca, nu se lasà, pâna ce aruncandu-se dinaintea trasurei imperatesci, atrasa atentiunea Inaltei persóne, carea luà la sine scrisorile ce le tînea Lungu a mâna sî nu multu dupa aceea se plinì dorinti'a lui Lungu, carea erá sî a Rasînariloru . . . Jurculetiu se dîse, ca au contribuitu multu la immultirea fondului scolasticu.

Fia ca serbatórea de adî cu tóte amenuntele ei precum sî cu suvenirile din trecutu sa fia, de o parte unu adausu la velf'a acestei fericite comune, de alta parte, unu nou impulsu sî unu nou isvoru de fapte folositóre, in câtu cu superbia sa ne putemu provocá la Rasînari sî fâra sfiala sa o asiediâmu la tóte ocasiunile intre modelele natiunei nóstre. Fia ! fia !

Principatele române unite.

Proclamatiune.

Români ! In cursu de diece ani a-ti doveditu de trei ori in fati'a Europei, prin actele sî voturile Vóstre ca, sunteti o nàtiune, ca aveti consciintia de drepturile sî trebuintiele vóstre, ca voiti unirea sî cá scutu alu nationalitâtii nóstre unu Domnitoriu strainu; sî fiacare afirmare a vóstra a fostu aplaudata de tóte natiunile, fia-care actu alu vostru a fostu recunoscutu sî confirmatu de puterile garanti.

Faptulu dela 11—23 Februariu, fiindu o nóua sî multu mai puterica afirmare v'au atrasu sî admirarea sî iubirea mai a unanimitâtii puteriloru celoru mari. Acésta iubire, acestu respectu alu autonomiei, alu suveranitâtiei nóstre, ele le-au aretatu prin oprirea ori-cârei intervenire, prin primirea oficiale a representantelui nostru sî a comisariloru de câtra Majestatea Sea Sultanulu, sî a agintelui guvernului de câtra Majestatea Sea Imperatulu Francesiloru, sî prin amanarea Conferintieloru pâna ce, in fati'a noiloru impregiurâri, ve-ti fi vorbitu din nou, va veti fi afirmatu din nou, veti fi pusu cea de pe urma mâna la seversîrea maretiei vóstre lucrâri.

Déca insa puterile cele mari v'au lasatu deplin'a domnia asupr'a vóue insîve, ele au ochii tîntiti pe noi; câci de destinârile Romaniei suntu legate sî interese mari ale Europei, sî este doveditu pâna la evidintia ca acele interese nu potu sa le lase a permite cá gurile Dunârei sa fia in mân'a unei natiuni desbinate trunchiate, slabe prin urmare sî cu totulu departe de a fi bulevardulu puternicu pentru redicarea cârui'a puterile garanti au versatu sângele sî comorile loru.

Pentru consolidarea acestui bulevardu, natiunea a cerutu, cumu dîserâmu, la 1857 sî 1859, unu domnitoriu strainu.

Celu alesu inca la 11—23 Februariu, dechiarandu oficiale ca din cause de familie nu póte primí; noi, autorisati de voinți'a natiunale condusi de datori'a ce avemu de a pune frâu tutoru intrigiloru sî uneltiriloru ce au de scopu sugrumarea nationalitâtii nóstre, sî siguri ca de asta data voinți'a natiunei va fi incoronata de cea mai deplina isbenda, supunemu la alegerea directa a natiunei, cá domnitoriu alu românîloru, pe Principele Carolu Ludovicu Hohenzollern, ce va domní supt numele de Carolu I.

Români ! Dorinți'a vóstra nestramutata de a fi o natiune tare, lumin'a ce ati dobenditu prin atâtea lungi sî dureróse suferintie, prapasti'a dela gur'a cârei'a ne-a departatu actulu dela 11—23 Februariu, sî in care inimicii se silescu necontenitu a ne pravalí, ne da credinti'a ca veti dá in unanimitate corón'a Principelui Carolu I, sî veti face ast-feliu cá peste putîne dîle Europ'a intréga se repete unanim'a nóstra strigare : Traiésca Romani'a un'a sî nedespartîta ! (Urméza subsemnaturele.)

Consiliulu de Ministru.

Români ! Inalt'a Locotenintia, prin proclamatiunea sea, v'au datu in cunoscintia ca dela voi numai depinde acum fericirea Romaniei, sî putemu dîce fiinti'a ei.

Suntu diece ani, de candu in trei renduri sî in cele mai mari sî mai solemne ocasiuni ati dechiaratu, a-ti votatu in unanimitate ca cunósceti ca impregiurârile politice sî positiunea nóstra geografica ceru imperiosu, séu se fimu o natiune unita sî tare, seu sa perimu, sî ca nu vomu puté fi o natiune de nu vomu avea pe tronulu Romaniei unu Domnitoriu care sa fia membru alu unei'a din familiele domnitóre in Occidinte. Astadi dorinti'a vóstra e implinita mai multu inca de câtu cea mai mare ambitiune natiunale aru fi potutu pretinde.

Principele Carolu I, este membru a dóue familii domnitóre, sî cari inca suntu din cele mai strâlucite, din cele mai puterice. Este ruda de aprópe sî inca din ramur'a de susu cu famili'a Regésca a Prussiei, cu acea familie ce totudeun'a a nascutu din sinulu seu eroi sî care a datu pre Fridericu celu mare, ce prin sciinti'a sî voinți'a sea prefacu ducatulu celu micu ce i-a incredintiatu natiunea, intr'unulu din cele mai puterice regate ale Europei.

E ruda prin dóue ramuri cu Napoleone III, sî inca consideratu cá facendu parte din ea insa'si de aceea familie Bunaparte, nsemnata de mân'a lui Dumnedieu, ce dete lumii incremenita doi Napoleoni, cari adorati cá nisce semi-diei o condusera cumu conduce magnetulu ferulu, la democratia, la respectulu nationalitâtiloru, la glori'a cea adeverata sî neperitóre.

E fiiulu Altetiei sele regale, Carolu, Antonie, Ioachimu, Principe de Hohenzolern, capulu partidei liberale, sî celei mai invetiate din lume, a natiunei Germane.. Fiiulu singurului Principe din lume care pentru unirea, pentru unitatea Germaniei a sciutu a merge cu sacrificiulu pâna a se coborí de pe tronu, sî care astadi stimatu, adoratu de gloriós'a Germania, este unulu din cei mai de capetenia conducatori ai ei spre libertate sî unitate.

Carolu I, alu românîloru, este elu insusi unulu dintre cei mai stimati sî iubiti principi ai Europei, patrunsu de cele mai nobili sî liberali principie, modestu cum este totudeun'a virtutea sî tare cá credinti'a candu are o datoria de implinitu.

Români ! cu mân'a pe consciintia, in acestu momentu sacru in care in adeveru cerulu se deschide pentru Romani'a spre a inregistrá nemurirea ei cá natiune, jurâmu inaintea vóstra, inaintea lui Dumnediu sî a Europei ca avemu asicurarea ca Carolu alu românîloru, va conduce Romani'a pe calea dreptâtii, a virtutii, a libertâtii, sî ca numai cu elu sî prin elu ea va putea fi, sî'si va puté indeplini missiunea ce i-a semnatu provedinti'a. In picióre dar Români ! Ór'a mântuirei a sunatu. Cartea vietiei Romaniei s'a deschisu inainte-va; cu o mâna pe ranele vóstre cele sangerânde, sî cari erau in ajunsu de a cangrená, sî in ceialalta cu pén'a vietiei, mergeti sî scrieti in Plebicistu, Carolu I, Domnu alu românîloru. Provedinti'a, voindu a ne luminá prin semne chiaru, a fâcutu cá in dîu'a de 8 Aprile, in care se inchide plebicistulu, Carolu I, impinesce 27 ani. Provedinti'a voindu a ne desceptá a fâcutu cá Dunarea, acestu fluviu cârui'a datorimu protectiunea Europei sa i-a nascere, sa aiba isvorulu in tiéra chiaru unde a nascutu Carolu I, Domnulu Romaniei. Votati dar români, cu vechi'a vóstra credintia, votati cu târi'a vóstra romanésca, votati in unanimitate sî fâra unu minutu de siovâire, sî intrigile tóte se voru nimicí, sî cu proclamarea votului vostru se va proclamá, se va afirmá fiinti'a patriei române. Bucuresci, 2 Aprile, an. 1866.

Ministrii Ioann Ghic'a, Dimitrie Ghic'a, P. Mavrogheni, C. A. Rosetti, I. Cantacozino, Maioru D. Lec'a.

Iasi 12 Aprile. Bucuria la culme! Partidele de domnu strainu sî de domnu pamenténu, aséra functionara astfeliu.

Unirea pâna la mórte ! Principe strainu de rasa latina ! Persóne oficiale rusesci, conducu fâtîsiu clubulu straino-separatistu.

Moruzi care lucrédia subt numele cumnatului seu Rosnovénu, in clubulu separatistiloru amenintiara pe unisti ca la intâiulu seu siueru Rusii voru fi aici.

Iasi 12 Aprile.

Astadi s'a unitu intrég'a partida Natiunale din Iasi sî a proclamatu in entusiasmulu tuturoru ca dorinti'a românîloru este Unirea cu Principe strainu de vitia latina. Acést'a s'a aclamatu in palatulu Universitâtiei de mai multe sute de cetâtieni români sî s'a subscrisu actulu confirmatu.

Biuroulu Comitetului nationale din Iasi :

V. Pogoru, Tacu, Maiorescu.

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 28. ANULU XIV.

Sabiiu, in 10/22 Aprile 1866.

Inseratele se platescu pentru intcia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3¼ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 9 Apriliu.

Scirile cele mai próspete dela Pest'a ne spunu ca adres'a din urma a casei deputatîloru in 17 Aprile n. erá inca objectulu unei serióse desbateri in cas'a magnatîloru.

Coresp. pestanu dela Hrmztg asigura ca cu câtu se desvólta mai tare cris'a de resboiu cu atât'a crescu sperantiele in cercurile ablegatîloru in Pest'a. Se dîce ca cele dorite sî déca nu se voru realisá in f o r m a, dupa cum se dorescu, se voru realisá totusi in esentia. In legatura cu acést'a sa amintimu sî impregiurarea, ca la stramutarea dietei in museulu celu nou au facutu impressiune placuta fotoliurile ce le aflara acolo sî cari indreptatiescu cu atâtu mai multu, ca diet'a in curendu va sa aiba dinainte-si o representantia respundiatóre a regimului.

Respunsulu Prussiei la not'a austriaca din 7 Aprile s'a predatu in 17 Aprile. Telegramele dela Berlinu se unescu tóte intru aceea, ca respunsulu nu e aspru sî déca e sî r e f u s a t o r i u totusi cuprinde sî locuri cari arata, ca se potu incepe nisce negotiâri pacinice. Alte telegrame totu din acea dî sî totu din Berlinu asigura ca armârile in Prussi'a inca nu au incetatu, ba se spune ca Prussi'a in dîlele din urma au cumparatu in Hamburg 60 mii de mâgi de plumbu sî ca au spedatu la Mecklenburg 1800 de cai, cumperati pentru artileria sî trenuri. Despre B a v a r i'a se dîce acum ca s'a facutu mijlocitóre intre cele dóue puteri mari sî din partea Austriei aru fi sî primitu depesie dechiaratórie, ca aru avé cugetu de a desarmá; Prussi'a insa au refusatu o atare dechiaratiune.

Coresp. vienesu dela Hamburger Nachrichten telegrafeza : ca Bavari'a, Hannover sî Saxoni'a si-a datu consimtiementulu la parlamentulu sî reformele federatiunei germane proiectate de Prussi'a, pre lânga conditiunea ca interesele loru conservative remanu nevatemate. La acesta adauge Zkft : scirea acést'a intaresce presupunerea nóstra ca Bavari'a se invoiesce cu proiectulu lui Bismark, pentruca astépta sa-i crésca influinti'a in Germani'a de média dî, Hannover sî Saxoni'a insa trebuie sa se invoiésca prentruca se afla in sfer'a puterei prussiane sî la casu candu nu s'aru invoí, aru fi amenintiata din partea Prussiei esistinti'a loru cá state.

Din P e t e r s b u r g u cetimu ca in 16 Aprile n. dupa ce si-a terminatu Imperatulu preumblarea in grâdin'a de véra, tocm'a candu erá sa se urce in caru, óre cine necunoscutu puscà cu unu pistolu asupra-i. Imperatulu au remasu nevatematu sî vinovatulu s'a arestatu. Faptulu acest'a dupa o alta scire telegrafica nu s'aru vedé a fi singuru de sine, pentruca cetimu ca la cererea bar. Budberg ambasadorulu rusescu la curtea din Parisu, s'a arestatu mai multi poloni emegrati aflâtori in Parisu.

Diuarele cele mai próspete sî romane sî straine suntu pline de sciri serióse din R o m a n i'a. Conflictulu din Iasi se constateza sî ce e mai durerosu este, ca, dupa catu suntemu informati din diuarie, in fruntea inimiciloru tierei se aflá sî unu prelatu romanu. „Romanulu“ ne spune ca „agintii muscalesci, fratii Moruzi din care unulu supusu rusescu, cumnatulu loru Rosnoveanu, sositu ad hoc de cate-va dîle din Odes'a, fratii Aslanu, cocessiunari sî aginti devotati ai Domnitoriului cadiutu, Mitropolitulu ale cârui relatiuni cu agintii russi erau cunoscute sî contr'a cârui'a guvernulu luase mesuri de privegiare, Latiescu Rober arnautu sî altii asemene ómeni erau capii miscârei“. Stefanu Golescu pref. din Iasi se dîce acolo mai departe, a adressatu in 3/15 diminéti'a o nota câtra consululu russescu sî o copia dupa dens'a tuturoru agintiloru ai puteriloru garanti, despre lucrârile ce sa facea de acei straini.

Totu din acelu diuariu se vede ca not'a carea cercà cu deosebire intrevenirea consulului rusu spre a decide pre Moruzi a esî din tiéra catu mai ingraba, au fostu fâra resultatu, câci mai la vale cetimu, ca o órda, cea mai mare parte de straini, armata cu pusci ciomege sî petri au provocatu o turburare, tragendu asupr'a ostirei, din palatulu Rasnoveanului, in carele s'a fostu retrasu ord'a. Ostirea numai dupa ce vediù ca cu binele nu suntu de a se imblandí provocatorii de rescóla au facutu intrebuintiare de puterea ei. Dupa cum vedemu din o a dóu'a nota adresata de câtra Pref. Iasiloru dlu Stefanu Golescu, ostirea româna a provocatu pe resculati prin gen. Davila, capit. Costiescu sî capitanulu Pilatu la mulcomire. Dupa acést'a au cercatu a-i spâriá dandu mai multe focuri in ventu. Ne folosindu tóte aceste au inceputu a trage la carne sî in o jumetate de óra au fostu toti imprasciati, lasandu 15 morti sî 25 râniti intre cesti din urma sî Metropolitulu. Moruzi, dupa cum amu fostu atinsu in nrulu trecutu, au scapatu in Russi'a. Pe câti au pututu pune Guvernulu mân'a dintre agintii rusi i-a arestatu. Mitropolitulu este datu in judecata. Liniscea nu s'a mai turburatu sî poporulu au urmatu a votá pentru Carolu I. — N. Fr. Bl. cu datulu de 17 Aprile aduce unu telegramu din Bucuresci, din care se vede, ca din partea Russiei s'a datu guvernului provisoriu o nota, prin care cere satisfacere pentru mesurile luate contra suppsiloru rusesci.

In mîjloculu acestoru sciri turbulente din Romani'a avemu sî un'a de natura cu totulu pacinica. Acést'a e mesurile ce vedemu ca au luatu guvernulu de acolo pentru intocmirea unei gramatici sî dictiunariu românu. Noi publicâmu mai la vale de astadata referatulu ministrului de instructiunea publica in asta privintia.

Cu privire la organisarea sinódeloru parochiale.

B r a s i o v u 6 Aprile 1866. La noi inca din duminec'a Florieloru in 20 Martiu s'a fostu prevestitu prin rostrulu Parochului, ce a slugitu st. Liturgía in biseric'a santului Nicolae : ca la duminec'a Tomei, séu in 3 Aprile, se va tiné sinodu parochialu ; cu scopu spre a se reorganisá comun'a bisericésca, respective representanti'a bisericei, conformu canóneloru decretate in sinodulu eparchialu, tînutu in Sabiiu la anulu domnnlui 1864, la capu I. §fii 23, 24 pâna § 35.

S'au facutu pregatirile cuviincióse, s'au conscrisu toti crestinii, câti conformu § 23 au dreptu de alegatori, s'au impartîtu prin tatii de vecini de tempuriu la toti cei conscrisi bilete tiparite cu rubrice, cu acea provocare : cá fia-care sa aléga, sî dupa conciinti'a s'a sa insemneze pre acelu biletu din sinulu membriloru sinodului câte 20 de crestini, cari prin cunoscutulu loru zelu pentru inaintarea inflorirei bisericei sî a scóleloru nóstre meritéza a intrá in comitetulu sinodului parochialu, sî câte 4 membri ai epitropii séu curatori, sî apoi sa vina in duminec'a Tomei la serbarea chemârei duchului santu, cá dupa finitulu liturgiei sa se póta face alegerile.

Cu nerabdare s'a asteptatu duminec'a Tomei; numerulu celu mare alu crestiniloru prin venirea s'a la biserica a doveditu, ca scie sa pretiuiéca acestu dreptu frumosu constitutiunalu alu bisericei nóstre.

Dar câtu de nestemperata ni-a fostu asteptarea, atâtu de amara desilusionarea, candu audîramu pe parochulu, care, fiindu de rundu slugiá sant'a Liturgía, cà inainte de darea opustului dechiarà din usi'a imperatésca a altariului : ca tînerea sinodului parochialu cauta sa se amane inca dóue septemâni, adeca pâna la 17 Aprile, séu pâna la a trei'a dumineea dupa Pasci. Sî acést'a câci s'aru fi luatu sciintia, ca unii membrii alegatori aru fi venitu turburati cu inimile la soboru, din causa, ca li s'aru fi impartîtu bilete cu nume, ce nu erá dupre consciinti'a sea.

Déca acést'a va fi fostu motivulu machnirei loru, atunci amanarea sinodului este de sine justificata, sî a fostu pré intielépta, câci alegerea trebuie sa fia libera, eara nu impusa. Dar me temu sa nu fia fostu alte motive la turburarea spiriteloru.

Sa dea Ddieu, dle redactoru, cá organisarea facenda in 17 Aprile sa fia incununata de unu succesu mai imbucuratoriu decâtu cea din 3 Aprile. Io insa suntu Tom'a necredinciosulu. Pesimismulu meu se intemeiéza pre cunoscinti'a de omu, ce mi-amu castigat'o prin esperiintia trista sî din istoria.

Póte sa escitezu zimbirea cetitoriloru Telegrafului, de voiu cumpará nisce lucruri mici cu lucruri mari; dar ce sa-i faci istoriei, déca ea se repetiesce nunumai in lucruri mari, ci sî in lucruri mici, uti figura docet, fiindu sî ací sî colo actorii totu ómeni nedesbracati de patimi ?

Republic'a patriciiloru romani, ai acestoru aristocrati superbi, a cadiutu de nu i se mai cunósce nici urm'a. Caus'a a fostu, ca

acesti patricii impetriti cu inim'a nu s'au pututu inaltiá, trasi fiindu de plumbulu egoismului castei loru, la acea marime a cugetárilora Grachiloru, pentrucá sa faca dreptate sî poporului romanu séu plebi, cum i dîcea, din ogórele, pamenturile publice, castigate cu pretiulu sangelui sî alu saraciei lui. De unde a urmatu latifundia, ce au perdutu pe Itali'a. Scii ca luptele intre patricii sî plebei se intindu necontenitu, cá unu firu rosiu dela isgonirea Regiloru pâna la Cicerone sî Iuliu Cesaru, sî ca acelea lupte civile s'au finitu cu dictatur'a sî uciderea lui Iuliu Cesariu, ca pre ruinele republicei patriciane a urmatu Monarchismulu lui Augustu, Cesarismulu lui Tiberiu, tiranismulu lui Caligul'a sî a lui Nerone.

Cine e in cursulu evenemînteloru de astadi vede, ca acésta istoria se repetiesce sî acum in mare sî in micu. In diet'a Ungariei, unde magiarii voru sa supremátiseze pe alte natiunalitâti conlocuitóre; in Galiti'a, unde polonii nu voru sa audia de drepturi egali ale rusiniloru. Pretutindine acelasi spiritu de patriciu, de aristocratu, de casta.

Dupa acestea premise sa venimu la obiectu. Comun'a bisericésca dela st. Nicolae este compusa din cetatiani muncitori, mesteri, macelari bogati, din negutiatori, cari acesti din urma suntu putînu numerosi la st. Nicolau, avendu cei din cetate o capela propria.

Dta scii, ca romanulu conceptulu n e g u t i a t o r i u 'lu da cu vorb'a g r e c u, cu acést'a elu nu voiesce sa dîca, ca dóra romanulu facutu negutietoriu, aru fi grecu catafto de origine, ci, sa luâmu aminte, romanulu din poporu, patitu sî friptu, candu negutiatorului românu i dîce grecu, elu va sa arate, ca indata ce romanulu s'a facutu negutiatoru, séu beamter, numai decâtu si separéza interesulu séu de alu mamei natiuni, se lépeda de cei imbracati in albu; elu acum numai este bauer, e domnu, e negutiatoru, e de alta casta, patriciu nu plebeu. Esemplu viu avemu pe negutiatorii romani din Sebesiu, cari, afara de o unica esceptiune laudabila, cá greci, votara cu sasii pentru deputatu sasu in contr'a deputatului romanu.

Acestu spiritu separatisticu de patriciani aristocrati, de casta a cuprinsu sî pe minoritatea crestiniloru nostri negutietori din comun'a bisericésca dela santulu Nicolau.

Ei nu voru (se póte ?R.) sa se reorganiseze pre bas'a constitutiunei canonice a bisericei acésta comuna bisericésca; ei nu voru cá, conformu § 23 sa ia parte la administrarea averei bisericei, a fundúriloru scólei prin alesii sei, fia-care parochianu, care e crestinu de sine statatoriu, cu fric'a lui Ddieu, implinesce poruncile ddieesci, sî bisericesci, sî contribue sî elu cu cretiarii sei la inmultîrea averei bisericesci sî scolare; nu voru cá membrii comitetului parochialu sa se aléga numai pre siese ani de-sî se potu realege; nu voru, cá comitetulu parochialu sa-si dea socotelile inaintea sinodului parochialu pe totu anulu.

Sî ce voru ? Domnialoru voru cá sa remana sî pe venitoriu organisati cum au fostu sî cum suntu, câci asiá e bine !

Sî cum au fostu sî suntu organisate representatiunile dela biserici, chiemate a administrá averea bisericésca, inchinata, de crestinii cei cu zelu pentru tînerea in flóre a bisericei sî a scólei ? Dni'a ta, Dle redactoru, care siedi in centrulu natiunei cercuspecte per escelentiam, trebuie sa scii cum suntu organisate sî cum se intregescu sî astadi comunitâtile séu sutasii de prin comunele civili sasesci fia câtu de multu amestecate cu civi de alta nationalitate. Candu adeca sutasii perdu din sinulu seu prin mórte séu intr'altu modu pe verunu membru órecare, civii séu burgarii adunati spre alegere nu potu alege din sinulu massei toturoru burgariloru pe cine voru voí dupre bun'a sciintia sî cunoscintia a loru; ci trebue sa aléga din numerulu ternariu, ce li-lu impune, alesu din sinulu seu de respectiv'a comunitate séu de sutasi.

Eaca dupre acestu calapodu suntu alesi sî representantii bisericei santului Nicolau. Se alege adeca sî se intregesce prin numerulu de trei, propusi de representatiune din mijloculu acestei'a; se alegu pe viétia; de darea socoteliloru inaintea poporului parochialu nu e vorba; unu bilantiu, revediutu de protopopulu, este tóta tréb'a.

Apoi i audi pe ai nostri plangendu-se de putînulu simtiu de dreptate a conlocuitoriloru sasi, dîcendu : ca ce feliu de comunitate este aceea, in care poporatiunea romana, ce face jumetatea cea mai mare din intrég'a poporatiune a comunitâtii civili a Brasiovului sa fia representata numai prin câti-va romani, alesi sî acesti'a de sutasii sasi, apretiuindu-i mai multu dupre simtieminte indiferente, sa nu dîcu inimice, decâtu dupre zelu nationalu romanescu.

Cu organisarea acést'a ni s'a datu ocasiune binevenita, cá sa ne aratâmu sî noi simtiulu de dreptate câtra ai nostri. Sa invetiamu deci a fi drepti mai antâiu câtra fratii nostri de unu sange, de o natiune, cá cari impreuna amu suferitu legionulu de asupriri sî nedreptatîri, sî apoi numai atunci vomu avé dreptu a cere cu totii dela sasi sî dela magiari, cá sa fia mai drepti fatia cu justele nóstre pretentiuni in spiritulu egalei indreptatîri, a fratietâtii sî dreptâtii, prochiamate de pre tronulu Majestâtii Sele Imperatului, tatalu tuturoru popóreloru Sale.

Altmintrelea vomu statorí unu principiu, cu cari natiunile conlocuitóre ne voru plesní in fatia pururea ori de cate-ori vomu cere dela densii, cá sa fia mai drepti câtra noi toti.

Biseric'a gr. or. româna din Bucovin'a in diet'a din anulu acest'a a scosu unu tîpetu de durere prin rostrulu celu elocentu alu Dlui dep. Georgiu de Hormuzachi (vedi Telegr. Nr. 25 sî 26), ca in acea biserica gr. or. inzestrata cu sute de monastiri de daruitori romani, Domnitori sî boeri, carea are unu fundu bisericescu de mai multe milióne, din caus'a organisatiunei sale cei anticanonice, au ajunsu bisericele de pela mosîele episcopesci, scólele in starea cea mai deplorabila. Se pare ca cu acést'a cá sî candu aru fi voitu a conjurá ceriulu : cá sa le tramita pe unu Moisi, cá sa le scape biseric'a din robi'a Egipetului.

Nóua ni s'a ivitu acestu Moisi, nóue ni s'a aretatu calea ce duce la pamentulu fagaduintiei, dupa care a insetatu atâti'a seculi mosii sî parintii nostri.

In biseric'a Bucovinei clericalii au interesu, cum se pare, cá sa remana biseric'a neorganisata in statu quo, sî sa nu ia sî mirenii parte la administrarea sî controlarea averei bisericesci sî scolari; perhorescendu acést'a prin dîs'a : ca e unu calvinismu. La noi din contra mirenii staruescu— celu putînu aici— a impedecá reorganisarea sinodului parochialu in spiritulu fratietâtii crestinesci.

Dela ambele comune bisericesci române din Brasiovu, cari prin initiativ'a, ce au luatu spre a intemeiá laudat'a Asociatiune a femeiloru romane, spre a intemeiá unu gimnasiu plenariu confesiunalu sî natiunalu, au meritatu bine de natiunea romana intréga, amu puté asteptá cu drépta ratiune, cá ele sa fi premersu séu sa premérga cu esemplulu seu sî intru reorganisarea comuneloru bisericesci séu a sinódeloru parochiali. Cu atât'a mai vertosu, ca, pe câtu s'a pututu convinge fia-care din rarele adunâri de representanti cu corpurile profesorali, suntemu anca putînu dedati cu parlamentarismulu. Ajunge cá nescine sa nu consimtia intru tóte cu parerea séu propunerea altui'a, pentru cá numai decâtu sa fia vorbitu ca e inimicu la binele comunu.

Noi asteptâmu sî sperâmu venirea constitutiunalismului civilu in patria. Sa ne gasésca nepregatiti ? Ce scóla, ce gimnastica mai buna póte fi spre a ne deprinde in parlamentarismu, decâtu sinódele parochiale, unde póte vorbí, sî a-si dá parerea fia-care crestinu. Chiaru constituirea civila aru trebuí sa incépa dela comunele civili, eara sa n'apuce organisarea dela verfulu piramidei.

Quod difertur non aufertur. Déie-me de minciuna esîtulu fericitu alu sinodului tînendu in 17 Aprile, sî scriitoriulu acestor'a va fi celu antâiu, care va strigá : gloria !

Eara, déca va fi sî va fi, cá sa nu ne putemu deslipí de aiulu (usturoiulu) Egipetului, cá sa n'ascultâmu de vocea Povatuitoriului spre a merge sa jertfimu Domnului : fia voi'a lui Ddieu, implinésca-ni-se sórtea, ce insusi ne o croimu, ca meritâmu.

Atunci vomu mai face caramidi pentru zidirile gigantice ale Faraoniloru sî inca fâra paie, sî inca in aceeasi mesura cate faceamu pe dî candu ni se da paie— pâna candu Ddieu va tramite pe unu altu Moisi, cá sa duca in pustia pe o generatiune neascultatórie, cá acolo sa le remana ósele.

Inainte sî dupa 20 Septembre 1865.

S t u d i i d e s p r e c o n s t i t u t i u n e sî p a r t i d e in A u s t r i 'a.

Sub acestu titulu vedemu ca cu nrulu 85 din Zkft s'a deschisu unu ciclu de articuli, despre care acelu diuariu in o nota a sea ne face cunoscutu, ca studiele aceste esu din unu condeiu insemnatu. Atragemu sî noi atentiunea asupra-le sî in câtu ne iarta spatiulu colóneloru, ne vomu dá silinti'a a impartâsî sî publicului nostru cetitoriu dintr'ensii.

Celu dintâiu articulu au sî aparutu in trei numeri sî ne convinge pe deplinu, ca este esîtu din o péna destera sî dela unu barbatu, care a urmaritu cu deamenuntulu tóte intemplârile politice ce privescu cestiunea Ungariei sî a cestiuniloru impreunate cu dens'a. Eata articululu ;

I.

C o n t i n u i t a t e d e d r e p t u sî n e c o n t i n u i t a t e d e i d e i.

E cunoscutu ca cei ce au cuventulu celu d'antâiu in majoritatea dietei pestane privescu tempulu dela terminarea revolutiunei ungaresci — ce au avutu de urmare firésca suspendarea legiloru din 1848 — pâna in dîu'a de astadi, candu acele legi inca nu s'a readusu in viéti'a politica, candu — dupa cum privescu ei lucrulu — constitutiunea Ungariei cea suprimata cu puterea la 1849, inca nu e restatorita : de tempu mortu a cârui stâri de lucruri, dupa ide'a „continuitâtiei de dreptu“ suntu de a se considerá, cá candu nu aru fi fostu nici odata in dreptu. Inca chiaru sî adres'a din urma a casei deputatîloru din Pest'a se folosesce de espressiunea: „s i e p t e s p r e d i e c e ani fura s m u l s i din viéti'a constitutiunala a natiunei“, sî afurisesce totu ce s'a intemplatu „de sieptespredíece ani fâra de influinti'a nóstra“ sî apoi cere cá in fine sa se implinésca odata ceea ce prin eveneminte fatale au fostu impedecatu acum de sieptespredíece ani a se impliní, va sa dîca, ca spre a se face destulu ideei de continuitate, simplu sî fâra amana-

re, starea constitutiunala dinainte de acesti sieptespredîece ani, asiá dara legile din 1848 sa se repuna iarasi in putere.

Insa, se póte pune intrebarea, ca idea de „continuitate de dreptru“, s'a privitu óre de câtra barbatii de statu unguri, precum se intempla astadi, totudeun'a de neatingibila sî s'a sî esplicatu asiá? Au fostu tocm'a persónele, cari facu acum din acésta idea, articululu (inchieetur'a) celu d'antâiu a credeului loru politicu, in totu tempulu aceloru „sieptespredîece ani perduti“ totu de acésta parere? Séu, fiinduca pote aru fi fostu periculosu a pasî fâra precugetare cu asiá ce-va, celu putînu observat'au o tâcere precalculata, la a cârei intielesu aduncu sa se póta provocá acum candu nu tacerea, cí vorbirea e auru? Séu din contra, la ceste de mai susu, fâra de a se fi cerutu, fâra de a fi fostu óre cum din afara nevoiti, nu cum-va au cuprinsu acelea persóne, din impulsu propriu, sî inca in tempu mai indelungatu, cestiunea ungara de statu altu feliu, nu o au pronunciatu, aperatu sî nu cum-va au cercatu a o realisá altufeliu? Cu alte cuvinte: óre puté-s'aru dovedí, ca principiulu de continuitate de dreptu, paladiulu de astadi alu bârbatîloru unguresci de statu, datatori de tonu, are sî unu temeiu de continuitate de idei in cele politice, séu faptele necontestabile dovedescu cu totulu contrariulu?

In catrâu au fostu indreptate dorintiele Ungariei indata sî nemijlocitu dupa terminarea turburâriloru celoru funeste din 1848 sî 1849 sî dupa aceea in unu sîru lungu de ani? Câtra viéti'a constitutiunala in legatura unitaria cu celelalte tieri ale monarchiei austriace! Se luptá contra regimentului vienesu, contra burocratiei, contra inundârei cu oficiali, cari nu erau din tiéra, contra separarei Voivodinei, contra suprimârei constitutiunei dietale s. a. m. d., dar tóte aceste fâra de a sgudui câtu de putînu de sine intielés'a legatura a Ungariei cu celelalte pârtî ale monarchiei. Principiulu unitâtiei si neimpartibilitâtiei statului austriacu, parol'a cea ponderósa a tinerului Imperatu, pétr'a din capulu unghiului a chartei din 4 Martiu 1849 erá nedisputabilulu punctu de manecare la tóte pretensiunile ce se credea ca suntu de a se face. Se fâceau provocâri la § 71 alu constitutiunei nóue, in urm'a cârui constitutiunea Ungariei erá sustînuta intru atât'a, incâtu se putea aduce in consunantia cu intregitatea statului.

Unu corespundinte alu „Lloydului“ din Tatr'a arata in 1850 dorintiele, dela cari atârnau „unionistii“ conlucrarea loru la efeptuirea unei uniuni duratóre pe basea constitutiunei din 4 Martiu. Deja in Aprilie 1850, asiá dara indata dupa ce fù insurectiunea (resculârea) domolita, au pasîtu vre-o 24 domni unguri cu unu memorialu. In acel'a se gâsesce loculu urmatoriu: „Dorinti'a generala a tierei de a avé influintia la statorirea referintieloru ei fiitóre, nu purcede nici decum din tendinti'a, de a face repasîri pe terenulu reformeloru corespundiatóre tempului, de a pune pedeci formârei constitutiunali a statului intregu, séu de a pretinde pentru Ungari'a drepturi, sî forme constitutiunali, ce aru amenintiá periculosu séu intregitatea monarchiei séu fiitórea esercitare de puterea cea mai inalta.“

Cuprinsulu acestui memorialu nu au fostu bine primitu numai de subsemnatorii lui. Chiaru „reformer-ii de pe atunci din tiéra, carii firesce cu ingrodîre aflara acum, cum s'au precipitatu de tare in ultra magyaromani'a loru, barbati radicali, de unu progresu, ce trebuea sa sî afle sfersîtulu in fug'a de asaltu (in pripirea cea orbésca amu mai puté noi dîce. Red.), — chiaru sî acesti'a s'a implutu de bucuria, candu li-a venitu la urechi espressiunea dorintieloru patriotice atâtu de afundu simtîte“ *). In intielesulu acest'a se esprimara sî publicistii ce mai insemnati de pe acelu tempu. Paulu de Somsich s'a incercatu la 1850 in Figyelmezö a chiarificá pe regimu despre pretensiunile istorice ale Ungariei sî totu odata despre modulu, cum acele s'aru puté aduce in legatura cu constitutiunea dela 4 Martiu, iara in scrierea sea: „Dreptulu legitimu alu Ungariei sî alu regelui seu“ (Vienn'a, Jasper, Hügel sî Mainz) pag. 149 cuprinde simburele dorintiei sele in urmatórele cuvinte:

„Austri'a, Austri'a cea mare intréga sa respecteze, scutésca sî garanteze autonomi'a Ungariei; pentru acestu pretiu, Ungari'a, legata fâra de aceea de monarchia prin successiunea ereditaria, va fi legata sî prin interesu.“

„O voce din Ungari'a“ in Lloydulu dela 16 sî sî 17 Octobre 1850 se indrepta câtra acei'a, „carii cá nisce speculanti de bursa a la baisse, speculeza la perirea tinerei Austrie. Magiarulu póte sa faca din patri'a sea o a dóu'a Polonia; elu póte insa sa faca din monarchi'a unitaria din Austri'a unita, o putere a lumei, iara pre sine de scutu, de muru aperatoriu, de colóna (stâlpu mare) alu Austriei celei nóue.“ Acea voce asigura ca asiá cugeta toti acei'a „carii sî inainte de acést'a sî acum mai multu cá ori sî candu simtu, ca fâra de Ungaria nu póte fi Austria sî fâra de Austria nu póte fi Ungaria.“

*) Retrospecte asupr'a memorialului conservativiloru. Lipsi'a 1851. K. Fr. Köhler, p. 6. not. aut.

Cetimu in L'avenir Natiunal:

„Nu scimu inca déca Prussi'a a respunsu la not'a data de ambasadorele Austriei, dar chiaru de astadi putemu prevedea cum va fi acestu respunsu. Corespundinti'a provinciale, diaru ministeriale, redactatu, se póte dîce, in biuroulu dlui Bismark, declara curatu ca declaratiunea pacifica, fâcuta in numele Austriei de D. Karolyi, nu indestuléza guvernulu Prussianu, sî ca elu va continuá inarmârile sele. Câci déca Austri'a chiaru, uitandu-si demnitatea sea, aru consimtî a cede asupr'a cestiunei Ducateloru la somatiunile dlui de Bismark, acést'a n'aru fi inca destulu. Ce voiesce Prussi'a, ce declara fórte tare ca voiesce, este o reforma federale, nu in unu sensu democraticu, dar o reforma ce-i va dá o autoritate absoluta asupr'a Staturiloru mici, sî-i va asigurá o supremati'a necontestabile in confederatiune. Pentru a accentuá sensulu in care Prussi'a voiesce sa respundia pactului federale, este in deajunsu de a insemná ca, corespundinti'a provinciale, proclama urginti'a astei mesuri basându-se, „pe respunsurile putînu satisfacatóre ce Staturile cele mici, au fâcutu la not'a circularia a ministrului berlinesu.“

„Prussi'a nu provóca dar numai pe Austri'a, dar inca sî confederatiunea intréga. Aflarea ducateloru Elbei, nu este decâtu unu pretestu. Ambitiunea lui Frideric-Wilhem, nu se multiamesce numai câ atâtu, Elu voiesce astadi ce-va mai multu. A mediatisá Germani'a dela Nordu. Acést'a este nóu'a programa cu insolintia afisiata de Prussi'a.

„Staturile mici suntu asiá de amenintiate de Prussi'a incâtu inarméza. Dupa Bavari'a iéca Wurtemberg, care se pune pune pe picioru de respoiu.

„Este invederatu ca guvernulu prussianu nu s'aru inaintá cu atât'a sumetia, déca nu s'aru simtî sprijinitu. Alianti'a italiana n'aru fi de ajunsu pentru a esplicá fanfaronadele Berlinesci. D. de Bismarck trebue sa se radîme pe ce-va mai multu de câtu ast'a. Sa sperâmu insa ca, isi face socotél'a fâra ospetarulu seu.

„La London, alarmarea a luatu loculu sicurantiei ce se stabilise de câte-va dile. Cá totudeun'a escesulu increderei este urmatu de o reactiune desordinata. Se prevede nu numai resbelu intre Prussi'a sî Itali'a de o parte, cu Austri'a de cealalta, dara se vorbesce chiaru de intrarea in resbelu a Franciei. — Despre Itali'a aste prevederi paru a fi drepte. Diuariele ne aducu noutâti cu totulu resbelice. Trupele se concentra: la Bologna, 80,000 ómeni suntu gâtiti, inarmati, gat'a de a intrá in campania. Drumurile de feru transpórta munitiuni, merinde, sî totu materialulu de resbelu. La Florenti'a, se anuncia intrunirea generaliloru principali. In fine, flot'a italiana se dirige spre adriatic'a.

In ultimulu momentu primimu o depesia ce ne aduce respunsulu fâcutu de ministrulu dela Hesse-Darmstadt la not'a prussiana Guvernulu dela Hess-Darmstadt a declaratu ca va intrá in campania contr'a puterei ce va turburá intâiu pacea federale. „Rom.“

Principatele române unite.

Referatulu Domnului Ministru Secretariu de Statu la departamentulu culteloru sî instructiunei publice, câtra consiliulu de ministri.

In mijloculu preocupatiuniloru de reforme regeneratóte ale tierei nóstre, nu trebue sa uitâmu, dloru ministri, ceea ce datorimu limbei sî litereloru nóstre natiunale. Limb'a poporului românu, etern'a dovéda a latinitâtiei tierei nóstre, reclama imperiosu cultulu seu, subt pedépsa de a nu mai putea servî de veicula cugetârei natiunale in nóu'a sea desvoltare.

Cultivârea limbei e reclamata imperiosu, dloru ministri, sî de alte diverse impregiurâri. Fericit'a reintroducere fâra suficiinte pregatiri a litereloru vechi latine, in scrierea româna de o parte, de alt'a introducerea in limba a nenumerati termini de jurisprudintia, cu nóuele institutiuni sî legi, au ocasionatu, nu trebuie sa ne ascundemu acést'a, o asiá de mare perturbare in mersulu sî desvoltarea normala a limbei, in catu astadi, mai multu decâtu ori candu, domnesce in privinti'a ei o adeverata confusiune sî anarchia. Acésta anarchia sî confusiune preucupa seriosu nu numai pe Românii din Principatele unite, dar sî pe cei din provinciele dependinte de puteri straine.

Guvernamintele nationali, dloru Ministri, nu potu considerá cu ochi indiferenti o asemenea stare de lucruri. Istori'a ne arata in adeveru, câtu suntu de mari influintiele literarii asupr'a spiritului sî insusi caracterului natiunale. Esista o legatura intima sî nedistructibile intre cugetare sî espresiunea ei esterna. A regularisá, a fixá, a stabilí acea espresiune sî forma esterna, este a regularisá sî dá stabilitate insasi cugetârii. Din acestu punctu este o datorie nunumai natiunala, dar sî de prudintia pentru guvernamentu, cá sa-si pórte atentiunea sî ingrijirile sele asupr'a fasei prin care forti'a lucruriloru impinge limbagiulu nationale. Câtra acestu considerantu concurgu sî laudabilile donatiuni facute in interesulu culturei limbei nationale. Intra aceste donatiuni este acea a repausatului D. Vangele Zappa. Anca dela primirea sumeloru donate, Ministeriulu culteloru sî instructiunei publice a inaintatu, in intie-

legere cu Consiliulu superioru de instructiune publica, diferite concursuri literarie, cari tóte au remasu pâna astadi fâra de nici unu resultatu, sî acést'a lesne se póte esplicá, dloru ministri, a asceptá dela concursuri facerea unui dictionariu românu, séu fia sî elaborarea unei definitive gramatite române, erá a asceptá imposibilulu. Ceea ce la alte popóre a fostu lucrâri a dieci de ani sî a numeróse societâti, cum puté sa se capete dela cunoscintiele, ver câtu de profunde fia ele, ale unui singuru individu ?

Acestea considerandu-le subsemnatulu, de acordu cu spiritulu dispositiuniloru donatoriloru, sî ascultandu sî consiliulu de instructiune publica, a schitiatu, prin anexatulu regulamentu, cadrulu unei societâti menite a dá tierei intr'unu tempu câtu mai apropriatu acele dóue mari colonate ale tempului seu literariu, gramatic'a sî glosariulu limbei.

Regulamentulu acest'a prevede, dloru Ministri, formatiunea societâtii literaria romana de membrii din tóte provinciele locuite de români. In adeveru gramatic'a sî dictionariulu doritu nu trebuie, nu potu sa fia ale cutârui dialectu românu, ci gramatic'a sî dictionariulu limbei române. Guvernamintele sub scutulu câroru Ddieu a asiediatu pe o parte din natiunea româna, nu potu decâtu sa aplaude la formatiunea acestei societâti cu totulu literarie, gramaticale sî lesicografice. Austri'a, in sinulu cârei'a Principatele unite a reaflatu la unu momentu datu in Ardélu, coutinuatu sîrulu istoriei sele intreruptu dela Neculcea, Austri'a sub scutulu cârei'a s'a inceputu cultur'a limbei române, atunci pe candu domnii vitregi o alungasera din curtea loru in Moldov'a sî Munteni'a ; Austri'a care a simtîtu ea insa'si dificultatea ce simte astâdi sî guvernulu românu in privinti'a scrierei limbei nóstre, dupa cum se dovedesce din intrebârile ce, in 1860 sî alte dati, a fâcutu acestui'a in privinti'a ortografiei cu litere latine, suntemu sicuri, dloru ministri, ca va privî cu multiamire impartirea la lucrârile acestei societâti a invetiatiloru români din Ardélu sî Bucovin'a.

Nu ne indoimu nici unu momentu despre bun'a vointia sî concursulu sî a celorulalte guvernaminte, sub care stau alte provincii române, candu e vorb'a de instituirea unei societâti esclusivu filologice.

Tare de acésta convingere, subsemnatulu nu se indoiesce ca inca la 1 Augustu viitoriu, societatea literara va fi constituita sî ca ea prin statutele speciali ce i'si va dá, va determiná modalitatea dupa care in scurtu tempu sa putemu avea basele culturei limbei. Dictionariulu sî gramatic'a româna, singurulu mijlocu prin care se va putea pune capetu marei confusiuni ce domnesce astadi, sî care, durandu, nu póte avea decâtu rele influinti asupr'a insusi spiritului natiunale.

Asteptu prin urmare, dloru ministri, aprobarea DVóstra, asupr'a anexatului regulamentu, spre alu supune apoi studiului Consiliului de Statu, confirmârei Inaltei locotenintie.

Ministru Secretaru de Statu la departamentulu instructiunei publice sî alu culteloru, C. A. Rosetti.

Locotenintia Domnésca a Principateloru unite-române.

La toti de fatia sî viitori sanetate :

Fiindu ca doi locotenenti sî anume : DD. Lascaru Catargiu sî generalulu Nicolae Golescu, se ducu spre a visitá mai multe judetie ale Romaniei ;

Amu decretatu sî decretâmu :

Art. 1. Ministrii sub presiedinti'a dlui Locotenentu domnescu Colonelu Nicolae Haralambie, voru espeduí lucrârile guvernului ; iara la casuri urgente voru referá prin telegrafu, sî primindu consimtiementulu sî celoru alti doi locotenenti voru luá mesurile trebuincióse.

Art. 2. Consiliulu Ministriloru este insarcinatu cu esecutarea decretului de fatia.

Datu in Bucuresci la 30 Martiu, anulu 1866.

Generalu Nicolae Golescu, L. Catargiu, N. Haralambie.

Ministri, Ioann Ghic'a, Dimitrie Ghic'a, Ioann Cantacusin, D. Sturz'a, Majoru D. Lec'a, C. A. Rosetti, P. Mavrogheni.

Inalta locotenintia domnésca.

Evenemintele dela 11 Februariu au fostu consecinti'a inevitabile a indignârei generale in contr'a unei sisteme de calcâri de legi, de arbitrariu sî de coruptiune, care a sdruncinatu adencu temeliele societâtiei nóstre, sî a pusu in pericolu sî simtiulu legalitâtiei sî consciinti'a pentru binele publicu.

Aceste calcâri de legi chiama imperiosu respunderea acelor'a cari adusese tiér'a pâna la marginea peirei.

Subscrisii gasescu dara de a loru datoria, a vení inaintea Inaltei Locotenintie Domnesci sî a propune darea in judecata a Ministerului fostului Domnitoriu din 14 Iuniu 1865, sî anume a dloru : Nicolae Cretiulescu, generalu Ioann Florescu, Nicolae Rosetti Balanescu, generalu Savel Manu sî Dimitrie Cariagdi.

1) Pentru violarea constitutiunei tierei, insusîndu-si puterea esecutiva, drepturi ale puterei legislative;

2) Pentru calcarea de legi, iara mai alesu a legiloru financiarie, creându o datoria flotanta in bonuri ale tesaurului, dandu concessiuni sî facendu chieltueli in contr'a legei comptabilitâtiei generale a Statului sî a legei budgetare sî alte asemenea ;

3) Pentru risipire de sume insemnate de bani publici.

Procurorulu generalu pe lânga Inalt'a Curte de Justitia sî de Casatiune sa fia invitatu a desvoltá capii acusatiuni.

Suntemu cu celu mai profundu respectu ai Inaltei Locoteninti Domnesci, Ministri Secretari de Statu.

Ioann Ghic'a, Dimitrie Ghic'a, C. A. Rosetti, D. Sturz'a, I. Cantacusin, Maioru D. Lec'a, P. Mavrogheni;

No. 767 Martiu 29.

Varietâti.

*** Esposition e generala de industria in Vienn'a, se va tîné in 1870, spre care scopu la pr. n. decisiune are a se radicá unu edificiu in „Prater“, livadi'a circului (circuswiese).

*** „Progresu“ lu Scriere populara pentru tieranii români“, respective fascióra I, au esîtu de sub tipariu sî cuprinde in sine urmatórele materii :

Lips'a de scrieri popularie, pagin'a 1.— Ortograficu 5. — Sa fimu cu mai multa grige pentru inavutîrea poporului 9. — Cum a fostu nu mai merge 17.— Catechismu agronomicu 22.— Societâti de imprumutu 41.— De unde ne venira plantele cele mai folositóre 47.— Udarea rationala a pomiloru 51.— Tabel'a aratatóre a dileloru candu féta vitele cornute 53.— Observâri la nesce observatiuni 55.— Oratiune tinuta la nuntîle tieranesci in Romani'a (poesia populara) 61.— Sierpii jucatori (cu ilustratiune) 65.— Locuitorii de Americ'a (cu ilustratiune) 66.— Jertf'a de ómeni in Mecsico (cu ilustratiune) 72.— Ursulu furnicariu (cu ilustratiune) 65.— Trei invetiaturi bune 77.— Revederea (poesia) 79.— Insemnâri statistice 81.— Notitie folositóre 84.— Invetiaturi sî adeveruri 86. — Varietâti 87.— Poesii populare 92.— Umoristicu 95.

Impressiunea ce o face lectur'a fasciórei asupr'a omului e placuta sî „Progresulu“ nu are nedreptu candu arunca, ca directiunea literaturei de astadi s'a cam departatu de poporu. Ne pare fórte bine ca in idei se intalnesce „Progresulu“ cu cele ce se scrisese la tempulu seu sî in fói'a nóstra, idei, care asemenea radiama fericirea sî prosperarea natiunei mai multu in desvoltarea sea interna, decâtu in §§. Un'a impregiurare dupa parerea nóstra trebue sa amintimu aici sî adeca, ca observârile fâcute in corespundinti'a dela Ofenbai'a (apar. in T. R.) trebuea mai cu crutiare considerate, cu atâtu mai vertosu cu câtu, dupa cum e co nvinsu sî „Progresulu“, s'a fâcutu in tóta inocinti'a. Ortografi'a sî limb'a populara inca recomanda multu scrierea sî de aceea credemu ca „Progresulu“ va corespunde intru tóte sî pe venitoriu numelui ce pórta.

— „Zukunft.“ dîuariu pentru interesse slavice sî române aduce acum corespundintie regulate din diet'a ungurésca din pén'a unui publicistu care sta in referintie de aprópe cu deputatii slavi sî români. Pretiulu de prenumeratiune pe unu ¼ de anu 3 f. 50 xr. pe luna 1 f. 30 xr.

*** Din Lipsi'a se scrie ca amesuratu unei decisiuni a ministeriului de finantie de Saxoni'a se potu admite (lasá) la esamenu pentru serviciulu postalu sî persóne de sexulu femeiescu dupa ce au trecutu verst'a de 18 ani. Bine aru fi sa se admita sî la servitiulu telegraficu, câci s'aru contribuí multu la pastrarea secreteloru.

— Pentru lipsitii din Transilvani'a. O familia prin M. G. 2 f. 22 xr.

Nr. 11—2 **Concursu.**

Pentru intregirea statiuniloru vacante de invatietoriu din comunele Brosceni sî Colnicu in Comitatulu Carasiului, protopresbiteratulu gr. or. alu Oravitiei se escrie prin acést'a concursu.

Cu acestea statiuni suntu impreunate urmatórele emolumente anuale :

I. in Brosceni :

in bani gat'a 120 fl. v. a. in naturale : 20 metrete de grâu, 20 metrete cucuruzu, 10 orgii de lemne, 100 ponti lardu, 100 ponti sare 25 ponti luminâri, 2 jugere de pamentu sî locuintia libera ;

II. in Colnicu.

in bani gat'a 100 fl. v. a. in naturale : 20 metrete de grâu ; 20 metrete de cucuruzu, 10 orgii de lemne, 100 ponti lardu, 100 pf. sare, 15 ponti luminâri sî 2 jugere de pamentu.

Doritorii de a ocupá aceste posturi de invetiatori voru avea a indiestrá petitiunile loru concursuale cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu bunu sporiu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna acum sî despre purtarea loru morala sî politica sî astfeliu indiestrandu-le le voru substerne Venerabilului Consistoriu dreptumaritoriu alu Eparchiei Caransebesiului pâna la 25 Aprile 1866 calendariulu nostru vechiu.

Din siedinti'a Consistoriala tînuta in Caransebesiu la 17 Martiu 1866.

Burs'a de Vienn'a.

Din 9/21 Aprilie 1866.

Metalicele 5%	55 60	Actiile de creditu	133 30
Imprumutulu nat. 5%	61 60	Argintulu	104 50
Actiile de banca	679	Galbinulu	5 02

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 29. ANULU XIV.

Sabiiu, in 14/26 Aprile 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Escelenti'a Sea Preasantîtulu Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a au sositu eri in deplina sanatate in mijloculu nostru.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 9 Aprilie.

Cuventarea tavernicului Paulu de Sennyei tînuta in cas'a de susu dupa inchiarea desbateriloru asupr'a adresei casei deputatîloru, au fâcutu sensatiune. Ea merita tóta atentiunea pentruca ni se pare ca intrens'a e depinsu programulu regimului intregu. Vomu publicá-o sî noi. Adres'a dupa cum vomu vedé mai la vale se primí cu o majoritate de 4 voturi. — Cas'a deputatîloru au trebuitu sa'si mute tînerea siedintieloru iara in sal'a museului, pentruca din intocmirea cea rea acustica a casei dietali, resunetulu e asiá de mare, incâtu nu se póte intielege omu pre omu, din cea mai mica departare. Deák carele fù bolnavu ia parte iarasi la siedintie. Majthényi, carele au adusu estrasulu din protocolulu siedintiei din urma a casei magnatîloru fu primitu in cas'a dep. cu éljen, se intielege de bucuria, câci in cas'a de susu se primí adres'a deputatîloru. Se amintimu aici, ca bucuri'a in Pest'a in urm'a cuventârei Tavernicului e fórte generala, se dîce, ca aristocratii, carii cu ce-va mai inainte erau stigmatisati de tradatori, acum suntu adorati. Incantarea sa fia mersu asiá departe incâtu sér'a, dupa ce se tînù de câtra tavernicu cuventarea, voiau se-i faca o serenata, pe carea tavernicului intielegendu de mai inainte, au oprit'o sa nu i se faca.

Insemnatate mare are aceea ce s'a petrecutu mai departe in cas'a deputatîloru. Acést'a e, judecat'a lui Deák asupr'a unei propuneri fâcute de câtra români, cá in comissiunea pentru cestiunea natiunalitâtîloru, pentru insemnatatea cestiunei, sa se alége unu numeru corespundietoriu de membri din tóte natiunalitâtîle. Deák, care anevoie ese din punctulu seu de vedere de advocatu, de astadata au aflatu, ca cas'a nu are de a negotiá cu natiunalitâtîle cá cu partide. Cas'a (diet'a) dîce elu, nu representa natiunalitâtîle ci tiér'a. Aci se tratéza de deslegarea unei cestiuni in interesulu intregului sî asiá nu aru fi cu scopu de a prescrie numerulu membriloru sî a legá (?) increderea. Dupa o disputa lunga sî infocata, la care au luatu parte multi sî din deputatii români („Concordi'a amintesce sî de o episoda intre dep. Gojdu sî Babesiu) sî serbi etc., propunerea se respinge.

Despre deputatii regnicolari croati, cari suntu acum de mai multe dîle in Pest'a se spune, ca suntu fórte bine primiti. Membrii acestei deputatiuni se vedu sî prin cluburile magiare. Siedinti'a cea dintâiu formala se tînù in 21 Aprile n. sub presiedinti'a numai a lui Majlath. Protocólele se pórta in limb'a magiara sî croata. Desbaterile e verosimulu ca voru fi secrete sî ceea ce se va publicá din acele siedintie, va fi numai cu invoirea ambe pârtîloru deputatiunei regnicolare. —

In privinti'a celoru ce se referu la politic'a din afara ni se asigura din tóte pârtîle, ca astadi ne aflâmu in o fasa nóua sî cu totulu pacifica. Cursulu bursei nu aru fi dara de astadata barometrulu celu adeveratu politicu, câci cu tóte scirile de pace galbenii au suitu agiulu cu 6 xr. de alalta eri.

Diuariele de Vienn'a aducu sciri oficióse din Bavari'a, ca pericululu resbelicu e delaturatu sî ca Austri'a au propusu desarmarea in unu modu, incâtu a fostu primitu sî de Prussi'a.

Proiectulu de reforma datu de ministrulu presiedinte alu Prussiei este unu objectu, de care se vede ca se intereséza tóta Germani'a. La August'a (Augsburg) se aduna o conferintia de ministrii stateloru mijlocii germane. Invitati la acésta conferintia suntu ministrulu primu din Bavari'a, Saxoni'a, Würtemberg, Hessen Darmstadt, Baden, Weimar, Gotha sî Meiningen. Scopulu acestei conferintie e o intielegere asupr'a proiectului prussianu, pentru cá in adeveru sa se póta realisá reformarea federatiunei sî cá sî pre viitoriu sa se incungiure unu conflictu cá celu tocm'a delaturatu.

Din Parisu sa scrie ca conferintiele in cestiunea principateloru române unite 'si voru re'ncepe lucrârile. Memorialu diplomatique dîce, ca alegerea principelui de Hohenzollern aru fi o improvisetiune a lui Bratianu, fâra de a fi intrebatu mai inainte de acést'a sî pe regele Prussiei. Diuariele prussiane se geréza in tempulu din urma fatia cu alegerea acést'a, cá candu aru fi surprinse sî dîcu, ca principele Carolu Ludovicu nu aru fi sciutu nimic'a despre acést'a. Alte diuarie insa voru sa scia ca tóta pedec'a vine dela St. Petersburg sî ca sî Napoleonu inca aru fi aplecatu de a asiediá unu Domnitoriu provisoriu pre vre-o 4—5 ani, alesu din sinulu tierei.

Din Itali'a amintimu semnificativ'a observare a „Cor. gen.“ despre regele Victoru Emanuelu, mai alesu unde vorbesce despre cele ce privescu mesurile luate din partea acestui'a spre imputînarea speseloru tierei. Acea fóia oficiósa dîce, ca regele e cu multu mai sinceru câtra poporulu seu decâtu acest'a câtra regele.

De alta parte cetimu, ca unu feliu de intielegere intre Itali'a sî Prussi'a totu aru fi esistandu, care la tempu se póta devení o aliantia, sî cârei imp. Napoleonu nu i aru face greutâti. „Italie“, o fóia ce apare in Turinu, vrea sa scia ca Napoleonu la casu candu Italia aru castigá Veneti'a, pentru laisser faire aru luá Sardini'a. „Times“ au aflatu de bine a luá notitia despre acésta scire.

Despre atentatulu din Petersburg aflâmu, ca unu Iosifu Comisarow fostu iobagiu, iara acum sodalu de caciularitu, au lovitu pe ucidiatoriu preste cotu in momentulu, candu erá sa se descarce pistolulu asupr'a imperatului. Acestu Comissarow fu dusu in Palatu unde imperatulu inaintea tuturoru demnitariloru ia multiamitu pentru purtarea s'a sî in fine l'a facutu nobilu. Ucidiatoriulu e russu sî staruesce inca a nu marturisí nimic'a despre sine. Niscari scrisori sî nisce otrava aflate la densulu dovedescu numai atât'a, ca elu au fostu pregatitu de mai nainte spre asiá ce-va sî ca la acésta fapta aru mai fi sî altii cointielesi. Sér'a dupa scaparea vietiei imperatesci tóta cetatea fu iluminata.

Din Romani'a aflâmu dupa diuarele de acolo ca principele Carolu e alesu de domnitoriu alu Romaniei. „Presse“ din Vienn'a are o coresp. orig. din Iasi despre cele petrecute in 3/15 Aprile, din care s'aru vedé, ca nu influinti'a rusésca, ci netactulu regimului provisoriu aru fi provocatu sangerósele scene petrecute acolo. Viitoriulu celu mai deaprópe credemu ca va reversá lumina asupr'a acestui evenimentu. Publicâmu mai la vale alu doilea actu alu guvernului provisoriu in privinti'a limbei române.

Inainte sî dupa 20 Septembre 1865.

Studii despre constitutiune sî partide in Austri'a.

I.

Continuitate de dreptu sî necontinuitate de idei.

(Urmare din nr. 28.)

La anulu 1850 aparù scrierea : „Despre egal'a indreptatîrea natiunalitâtîloru din Austri'a“ (de N. N. Pest'a, Hartleben), ceeace in 1851 esí in editiunea a dóu'a sî de a cârei autoru se dechiara baronulu Iosifu de Eötvös. Tóta scrierea e indreptata contr'a temerei purcediatóre din primirea acelui principiu, dar nici decum contra Austriei constitutiunale, cum adeca aceea are sa fia dupa constitutiunea din 4 Martiu (pag. 54.) Scrierea dîce espresu, ca numai puncte singuratice aru puté fi in constitutiunea dela 4. Martiu, cu privire la care „aru trebuí sa sufere acést'a, dupa parerea autorului, óre care schimbâri“ (pag. 192), sî ca autorulu privesce „de problem'a ce trebuie sa se deslege in monarchi'a austriaca“ : „intemeiarea unui statu tare unitariu“ sî „mijlocirea intre pretensiunile ratiunale intemeiate pe dreptu istoricu alu pârtîloru singuratice ale monarchiei sî intre recerintiele unitâtii“ (pag. 123 s. a.).

Dupa siepte ani dela acestea, candu se audî, ca monarchulu vrea sa faca o rotunda prin regatu au compusu contele Emiliu Dessewffy unu memorialu nou, carele era ca sa-lu amanueze cardinalulu primate Scitowsky Imperatului. Intre alte se dîcea acolo : „In rugarea nóstra nu se afla nimic'a, ce aru fi in contradîcere cu interesele Majestatei Vóstre sî cu unitatea monarchiei. Noi nu creâmu drepturi prerogative, fatia cu celelalte popóreale imperiului, noi ceremu numai

aceea, ce ni este pretiosu, nu aceea ce aru fi acelor'a pagubitoriu. Suntemu din tóta anim'a gat'a a contribuí dimpreuna cu ceilalti supusi ai Maj. V. la tóte, câte suntu de lipsa pentru sustînerea monarchiei intregi, la tóte câte suntu de lipsa pentru inaltiarea vadiei sî pentru intarirea puterei monarchiei. Puterea Maj. V. sî tari'a imperiului e siguranti'a nóstra sî in bunastarea comuna a monarchiei jace prosperarea nóstra. Unitatea monarchiei, inaltiate Dómne, este acuisistiunea a sute de ani, este resultatulu conlucrârci puteriloru naturalia imperiului.“ Acést'a petitiune purtá 131 de subsemnaturi sî se póte dice ca representá tóte partidele sî colorile de partide, cu esceptiunea emigratîloru sî revolutiunariloru de specialitate.

Ací se aflau numele celoru doi cancelari de odinióra din Ungari'a sî Ardélu, aceloru trei principi bisericesci din Strigoniu, Vesprimu sî Cinadu, dara sî cele a lui Colomanu de Ghiczy, Gavriilu de Lonyai, a cont. Edmund Károlyi sî a baronului Iosifu de Eötwös.

Acestu in urma amintitu patriotu au publicatu cu doi ani mai tardîu o scriere despre „garantiele puterei sî unitâtiei Austriei (Lipsi'a, Brockhaus, 1859) care trebuie privita de unu fruptu maturu alu observatiunei sî meditatiunei in restempu de diece ani sî alu impartasîrei imprumutate de idei cu barbati de asemenea pareri.“ Bar. Eötwös demustra in acea scricre, „ca legatur'a, ce a tînutu la olalta diferitele provincii inainte de 1848“ „a fostu numai dreptulu legitimu alu monarchului“ (pag. 20), dara s'aru insielá cine-va fórte, candu aru crede, „ca in restempu de trei sute de ani, de candu se tînu tierile aceste de statulu intregu, aru fi pututu treece fâra de a lasá vre-o urma, sî ca atunci candu, consciinti'a generala austriaca inca nu se latiá din deregatoria, aceea aru fi lipsitu cu totulu (pag. 39). Autorulu e petrunsu de convingerea, „ca legatur'a uniunei personale, ca acelu gradu de unitate, ce'lu posedea monarchi'a inainte de 1848 nu mai e de ajunsu“ (pag. 52 sî ur.), precum in genere nu se mai potu restatorí acele referintie care sustau inainte de 1848. Inainte de tóte defectuositatea unirei este aceea ce produce revolutiunea, defectuositatea unitâtiei au nimicitu in decursulu acelei'a tóte sperantiele, ce se legau de acésta unitate sî recerinti'a cea mare sî imperiósa a Austriei e sî acum cá sî atunci unitatea statului (pag. 35). Capitululu celu frumosu: „Garanti'a cea mai buna a unitâtiei Austriei e o constitutiune“, este dedicatu demustrârei, ca dintre tóte mijlócele, ce se potu aduce inainte pentru intemplarea unitâtiei Austriei, celu mai corespundietoriu e introducerea unei forme constitutiunale de regimu pentru statulu intregu (pag. 44), déca, dupa cum lamuresce autorulu la pag. 53, „afacerile, ce suntu comune statului intregu se voru transpune uneilegilativeconstitutiunale comune statului intregu.“ Constitutiunea dela 4 Martiu 1849 trebue privita dreptu de o incercare plina de resultate de a ajunge la tînt'a acést'a; pentruca ori câtu de mari aru fi defectele acelei'a“ (constitutiuni), va concede fia-care nepreocupatu, „ca ea contîne totu, ce trebue sa ne servésca de base la organisatiunea definitiva a statului, sî ca „acést'a constitutiune, data cu cuviinciós'a consideratiune a celoru mai multe referintie austriace, cuprinde mai tóte acele principii, ce trebue sa servésca de base la institutiunile de statu ale Austriei constitutiunale (pag. 203). Eötvös crede ca defectele constitutiunei din 4 Martiu 1849 nu suntu de natura de a nu se puté indreptá; ba ce e mai multu, elu e „convinsu ca prin introducerea constitutiunei defectele indata s'aru puté inlaturá“ (pag. 205) Demna de tóta luarea aminte e observarea la pag. 185 despre gruparea partideloru candu „va esistá unu parlamentu (Reichstag) comunu, câruia se voru strâpune tóte afacerile ce privescu pe statulu intregu.“ (Va urmá).

Cuventarea ce a tînutu presiedintele casei magnatiloru Taverniculu d. Paulu Sennyei,

in siedinti'a din 18 Apr.

. . . . „Cetindu séu audiendu cine-va critisârile, ce s'au ivitu ici colé, póte sî pre terenulu diuaristicei, aru poté, sî nevoindu, vení la cugetulu, ca póte barbatii regimului de acum suntu acei'a, cari intr'o voia buna au suspinsu constitutiunea. E insa cunosculu, ca la constituirea guvernului actuale s'a luatu in socotintia chiaru sî scopulu acel'a, ca M. S. doriá a se inaintá restaurarea stârei legali, sî asiá sî guvernulu acest'a face din acea cestiune obiectu de cumpanire seriósa, ca óre starea legala póte-se restaurá séu ba, — sî déca nu, ce cale aru fi mai potrivita spre a ne scóte din acestu labirintu câtu se va puté mai curendu?

Incâtu pentru cestiunea prima, me voiu provocá numai la aceea, ca nunumai in fia-care ramu alu administratîunei, ci in tóte relatiunile vietiei private s'au formatu atari stâri faptice, cari din punctulu de vedere alu legalitâtii astadi sî pân'atunci nu se potu regulá, pâna ce legile nóstre nu voru fi intregite; acést'a e unu lucru mare, dupa o atare sguduire sî schimbare, ce relatiunile nóstre sociali au suferitu dela an. 1848 incóce; candu legilatiunea stagnéza 17 ani, sî potu dice, fenomenele de tóte dîlele a vietiei comerciali sî industriali sî interesele incependu dela relatiunile agrarie, darea, indetorirea la militia sî preste totu toti acei rami ai administratiunei, cari stau in legatura cu viéti'a de tóte dîlele, cu interesele cele de tóte dîlele sî mai nemijlocite ale poporului, — au creatu atari stâri faptice, cari in respectu formalu séu realu, ce e dreptu, nu-su legali, insa pentru individii singuratici, chiaru pentruca au sustatu 17 ani, forméza o pretensiune atâtu de momentósa a indreptatîrei sî a interesului privatu, catu nu se potu ignorá cu totulu.

Aceste observâri se referescu la afacerile nóstre interne. Cu multu mai momentósa e relatiunea nóstra câtra provinciele de dincolo de Lait'a. Aici aflarâmu noi o stare publica, care erá o negatiune a dreptului de statu ungurescu. Greutatea acestei stâri ce e dreptu, a delaturat'o deocamdata intieleptiunea Majest. Sale, insa sistemulu — nu potu negá — pré centralisticu de 17 ani a desfasiuratu nenumerate interese sî afaceri comuni, cari arata lips'a tratârei comune sî a indestulirei comuni, sî cari nu se potu deslegá de odata, nici se potu lasá oscilandu in nesecuritate, fâr' de a provocá cea mai mare neodichnire in tierile de dincolo de Lait'a. (Adeveratu! Asiá este!) Inalt'a casa a potutu observá din esperiinti'a propria, ce temeri a provocatu in tierile de dincolo de Lait'a emiterea manifestului din Septembre! Déca acum, afara de conclusele provisorie ale acelui'a, s'aru mai fi deslegatu inca sî statorirea sî comun'a tratare a amintiteloru interese sî relatiuni comuni, atunci dupa acele asiome pré momentóse, cari se amintira sî astadi, in urm'a câroru adeca rótele vietiei de statu nu e iertatu sa stee nici pe unu minutu,— atunci,in tierile de dincolo de Lait'a s'aru fi provocatu o atare suspitiune sî o atare reactiune, care pré usioru aru fi potutu serví de pedeca deslegârei. (Adeveratu!)

Deci déca-mi dice cine-va, ca elu aru fi taiatu nodulu gordicu alu toturoru greutâtîloru in dóue, i admiru curagiulu sî cutezarea; sî déca politic'a lui aru fi succesu, m'asiu plecá inaintea desteritâtii lui; insa eu marturisescu, ca noi n'amu avutu nici curagiulu nici desteritatea aceea; pentruca pre noi ne conduse acea convingere, ca in viéti'a privata omulu si póte pune in periculu averea sî viéti'a, pusetiunea politica sî reputatiunea persónei sale proprie, insa a pune in periclu, nu e iertatu (Aplause vii.) Sî cu referire la acést'a un'a, inalta casa, nu ve faceti nici o ilusiune, cu acést'a un'a fia patri'a cu sine insasi in chiaru, ca aici se tratéza de esistinti'a séu ne esistinti'a nóstra! (Sensatiune.) De greutâtile aceste guvernulu dede indata la organisarea lui, sî precum amu observatu, s'a desbatutu cu petrundere sî cumpanire seriósa: in ce modu aru trebuí a se trece preste acésta stare, spre a puté pregatí pentru venitoriulu de aprópe, terenulu legalitâtii posibile. Unu unguru nu potea dá aicea decâtu numai unu svatu sî Maj. Sea s'a induratu a primí acestu svatu, svatulu acest'a insa sta intr'aceea, ca: trebuie a se conchiamá diet'a ungurésca sî a i se propune cu tóta francheti'a sî sinceritatea tóte greutâtile acele, cari impedeca deplin'a restaurare a legalitâtii sî a se provocá sa intinda mana de ajutoriu la delaturarea acestoru greutâti sî mâna 'n mâna cu regimulu sa indestulésca pretensiunile pusetiunei sî sa oblésca calea, care póte duce la cararea legalitâtii.

Deci déca cine-va me intréba: ca avut'a séu are guvernulu ungurescu unu programu determinatu? acelui'a-i respundu cu planulu nostru de operatiune desemnatu chiaru acum cu grab'a, sî'mi esprimu totodata convingerea intr'acolo, ca in mijloculu greutâtîloru binecunoscute, nici decâtu nu s'a potutu face unu programu mai constitutiunale sî mai patrioticu. (Asiá e!) In privinti'a acést'a guvernulu spriginitu de cugetele parintesci sî gratiós'a incredere a Maj. Sele, a propasîtu consecinte, sî pociu dice fâra de nemodestia, pân'acum n'a castigatu resultate putîne. (Asiá e!)

Cá sa se póta intr'uní diet'a ungurésca, au trebuitu a se delatorá prin manifestulu de Septembre inainte de tóte acele pedeci, cari stau in contradîcere cu drepturile neprescriptibili ale Ungariei. Acést'a a fostu din partea regimului cea mai stralucita recunóscere a continuitâtii de dreptu, posibile in relatiunile de fatia. Emiterea manifestului din Sept., nu s'a intemplatu pentru aceea, cá provinciele de dincolo de Lait'a sa se marginésca óre cum in drepturile loru constitutiunali, in libertatea loru, séu in folosinti'a acelor'a. (Va urmá.)

Dela diet'a Ungariei.

Presiedintele casei deputatîloru Szentivanyi erá pe ací sa se retraga dela ducerea presidiului dietale sî mai departe. Acum inse vedemu ca pre lânga tóta bolnavirea sea, din caus'a cârei vrea a se retrage, totusi s'a decisu a mai remané inca in fruntea dietei. Erá multa vorba despre ocuparea locului de alu doilea vice-pres. Unele dîuarie mersere in zelulu loru asiá departe incâtu lu oferea fâra nici o reserva deput. Brasiovului Fried. Bömches. In sied. diet. din 16 Aprile s'a vediutu, ca lumea se insielà in calculu, câci resultatulu scrutiniului fu pentru Carolu Zeyk de vicepresied. eara

loculu de notariu, care asemenea se aflá reservatu pentru unu ardelénu lu capeta Franciscu Oesvai. Nu e de a se trece cu vederea din siedinti'a acést'a impregiurarea, care dedù locu unei dispute pentru acustica cea rea a casei. Se plangeau unii dintre deputati, ca nu audu nimic'a din cele ce se citescu sî se vorbescu, altii iara, ca ei nu aru puté corespunde chiemârei loru cá deputati, fâra de periclitarea sanetatiei, séu apoi sa fia auditi sî intielesi numai de o parte a casei. Bar. Eötvös recomanda o alta asiediare a scauneloru sî si da parerea, ca mai bine aru fi cá sa se denumésca o comissiune de specialitate, care sa indrepte tóte defectele acustice ale casei asiá incâtu fia-care membru sa nu mai vina in positiune de a fi de fatia la o discussiune la carea sa nu póta audî apriatu totu ce se discuta acolo.

Dupa ce s'a intemplatu alegerea de mai susu, la care mai e de a se adauge sî acceloru 15 membrii ardeleni in comissiunea pentru afacerile comune sî dupa unele sî altele observâri, cas'a dechiara a se constituí in conferintia privata sî din causele acusticei de astadata a se abate dela regulamentulu casei sî a lasá galeriile ocupate de ascultatori. Dar sî conferinti'a se redica dupa ce se facu mai multe probe cetindu-se in diferite pârti ale casei sî dupa ce se mai otaresce odata comissiunea de specialitate, amintita in siedinti'a publica a casei.

In siedinti'a din 18 Aprile a casei deputatîloru se cetesce dupa verificarea protocolului, resultatulu alegerei ardeleniloru in comissiunea de afacerile comune sî adeca: cont. Lupu Bethlen alesu cu 227 voturi, Frid. Bömches cu 227, Iosifu Hossu cu 227, Carolu Zeyk cu 227, cont. Em. Miko cu 227 cont. Goth. Kun cu 225, cont Ioann Bethlen, bar. Gabr. Kemény, Grigoriu Simai, Carolu Torm'a cu câte 224, Frid. Fehdenfeld, Ioann Geczö, Iosifu Zimmermann cu câte 222, Ladisl. Tisz'a sî Michailu Mico cu 221.

Se cetesce apoi o scrisóre dela Alb'a regala, adresata dietei spre a luá parte la serbarea descoperirei monumentului lui Vörösmarti ce se va tiné in 6 Maiu a. c. Se otaresce ca acei ce voru dintre membri a luá parte se mérga sub conducerea vice-pres. Carolu Zeyk.

Dupa-ce ref. mai cetescu alte harthii adresate casei sa asculta raporturile verificatóre dintre cari insemnâmu a deputatîloru Balomiri sî Tulbasiu sî cont. Al. Bethlen raportate de Hossu care se verifica definitivu. Se mai verifica Andreiu Medanu din Chióriu, Gustavu Lang sî bar. Löventhal s. a. Dupa acestea si da comissiunea de specialitate prin cuestorulu casei parerea, despre schimbârile cari aru fi de lipsa, pentrucá cas'a sa numai intempine neplacerea de a nu intielege din causa resunetului pre vorbitori sî cu aceste se incheia siedinti'a. Cea mai de aprópe s'a otarîtu a se tiné sambata in 21 Aprile.

In cas'a magnatîloru au fostu desbateri infocate asupr'a primirei séu neprimirei adresei casei deputatîloru.

Pre lânga tóte incordârile la votarea nominala s'a primitu acea adresa cu o majoritate de patru voturi. Partid'a deakiana a fostu multiamita de acésta invingere.

Principatele române unite.

Locotenintia domnésca.

a Principateloru române unite.

La toti de fatia sî viitori sanetate:

Asupr'a raportului dlui ministru Secretaru de statu la departamentulu instructiunei publice sî culteloru, sub nr. 1890. *)

Avendu in vedere jurnalulu Consiliului nostru de ministri, incheiatu in siedinti'a dela 12 Martiu curentu.

Audiendu sî opiniunea Consiliului de Statu.

Amu decretatu sî decretâmu:

Art. I. Regulamentulu pentru formarea societâtii literarie române, se aprobà de noi precum urméza:

Regulamentu pentru formarea societâtiei literarie române.

Art. 1. Se va formá in Bucuresci o societate literaria cu missiune speciale: a) De a determiná ortografi'a limbei române. b) De a elaborá gramatic'a limbei române. c) De a incepe sî realisá lucrarea dictionariului românu.

Art. 2. Societatea va tiné siedintiele sele in palatulu Universitâtiei.

Art. 3. Societatea va fi subventionata de statu sî va avé dreptulu de a primí legáturi sî ori ce ofrande.

Art. 4. Societatea se compune acum pentru intâi'a óra din urmatorii membri: a) Din trei membri din Romani'a de peste Milcovu; b) Din patru membri din Romani'a de dincóce de Milcovu; c) Din trei membri din Transilvani'a; d) Din doi membri, din Banatu; e) Din doi membri din Maramuresiu; f) Din doi membri din Bucovin'a; g) Din trei membri din Basarabi'a; h) Din doi membri din Macedoni'a.

Art. 5. Societatea i'si va alege presiedintele, vice-presiedintele sî secretarii din sinulu seu.

---

*) publicatu in nrulu trecutu. Red.

Art. 6. Societatea póte a'si inmulti, dupa nevoia numerulu membriloru sei.

Art. 7. Pentru asta-data, ministeriulu instructiunei publice sî alu culteloru, va invitá la societate deadreptulu pe acei barbati din tierile locuite de români, cari se deosebescu prin meritele sî lucrârile literarie.

Art. 8. Ministeriulu instructiunei publice sî alu culteloru va avea in vedere ca, la alegerea de astadata a membriloru, dupa art. 4 se fia representate fiacare din limbele ne-o-latine sî din limbele Stateloru vecine, cari au avutu influintia asupr'a formatiunei limbei române.

Art. 9. Prim'a intr'unire a societâtiei va fi la 1-iu Augustu 1866; sessiunea acést'a va fi de dóue luni celu multu.

Art. 10. Indata dupa intr'unirea societâtii, ea va formá statutele ei definitive, cari voru fi supuse aprobârei domnesci.

Art. 11. In aceste sessiuni va discutá basele dupa cari urméza a se elaborá dictionariulu sî gramatic'a: va defige modulu cum are a se aduná materi'a sî formele limbei din tóte tierile locuite de români, va decide de câtra cine sî cum sa se lucredie cele dóue cârti din materialulu adunatu.

Art. 12. Ministrulu instructiunei publice sî alu culteloru va procurá membriloru din provinciele vecine, pâna la formarea budgetului ei separatu, cate 80 galbeni spese de voiaju (calatoria) sî cate 2 galb. diurna, eara membriloru din Principate cate 30 galb. voiaju sî 2 galb. diurna pe totu tempulu câtu voru tiné siedintiele literarii.

Art. II. Sî celu din urma, Ministru nostru Secretariu de statu la departamentulu instructiunei publice sî culteloru, este insarcinatu cu aducerea la indeplinire a acestui decretu.

Datu in Bucuresci, la 1 Aprilu 1866.

N. Haralambie.

Ministrulu secretáru de statu la depart. instr. publ. sî culteloru.

C. A. Rosetti.

Dâmu publicului aici in estrasu dupa „Românulu“ unele date despre

Adunarea dela câmpulu libertâtii.

Dumineca la 3 Aprile, o multîme fóste numerósa, dieci de mii de cetâtieni se adunasera pe câmpi'a libertâtii.

Adunarea anuntiata pentru amédî, incepù prin unu servitiu divinu, oficialu de sânti'a sea Archiereulu Calistu.

Se dete apoi cetire de câtra dd. Carad'a sî Ciocarlanu proclamatiuniloru guvernului in privinti'a plebiscitului. Apoi, d. Dim. Ghic'a, luandu cuventulu sî declarandu ca nu vorbesce cá ministru dar cá cetâtiénu, i'si esprese multiamirea de care erá stapanitu vadiendu inainte-i acestu poporu românu demnu de simpatiele sî afectiunea lumei intregi pentru suferintiele lui, acestu poporu care dovedise in atâtea ocasiuni ce scie face candu suntu in cestiune drepturile tierei, sî conchise aretandu ca numai alegerea principelui Carolu I, cá suveranu alu Romaniei ne putea scapá de tristele ispite ale trecutului, numai astu-felu putemu pune capetu tutoru intrigeloru sî paralisá incercârile culpabili ale reu voitoriloru nostri. Sa dicemu prin urmare, adaogi D. Dim. Ghic'a, sa traiésca Carolu I. sî sa votâmu cu totii alegerea sea.

Dupace refera cuvintele mai multoru oratori continua Romanulu:

„Sensatiunea insa cea mai mare, urârile cele mai viue, miscarea cea mai atingatóre fu candu d. I. Bratianu, se vediù pe tribuna. A trebuitu mai multu de cinci-spredíece minute pentru cá sa póta luá cuventulu, atât'a erá de mare entusiasmulu sî uralele multimei.

Candu se facù linisce sî tâcere, d. Ioann Bratianu dîse ca:

Déca a adastatu aprópe o óra pâna sa se urce la tribuna, este ca i'si inchipui'a, credea ca adversarii principiului domnitoriului strainu aveau sa via sa se pronuntie acolo in fati'a lumei, in tóta libertatea in contr'a lui, se arete argumintele, ratiunile cari le dau o convictiune contraria cu a partisaniloru principelui strainu. Dar nu! ei au tâcutu, n'au fostu nici unulu care sa se presente, pentru ca acei inimici nu suntu deprinsi a lucrá la lumin'a dilei, ei conspira in intunerecu, sioptescu pe la urechia, le este frica sa se arete. Via unulu, a adaogitu d. Bratianu, déca este sinceru, sî espuia si pe fatia opiniunea sea. Toti câti se afla presenti voru avea paciintia alu ascultá, sî chiaru insusi dlui, de va fi convinsu, va adoptá ide'a lui. Principele strainu este astadi salvarea, este independinti'a Romaniei. Ori câtu de bunu aru fi unu domnu pamenténu este peste putintia de a fi scutitu de slabiciunile omenesci, de afectiuni câtra rude, câtre amici. Ori care aru fi pamenténulu trebue neaparatu se aiba déca nu unu frate, unu amicu, celu putînu cunoscuti câtra cari naturalemente aru fi atrasu, ceea ce aru dá locu iarasi la nemultiamiri sî intrige, pre candu unu principe strainu, venindu fâra simpatie sî antipatic, va privi pe toti cetâtienii de o potriva, va avea pentru toti o mesura, o dreptate. Afara de acést'a prin alegerea unui principe strainu, romanii s'aru inrudí cu marile puteri europene, ceea-ce le-aru asicurá sprijinulu sî ajutoriulu loru in casu de eventualitâti.

Suntu unii cari se pronuntia in principiu numai pentru principe de vitia latina. Cari suntu insa, a intrebatu d. Bratianu, acei'a ? In Europ'a nu suntu decâtu patru puteri de vitia latina: Franci'a Itali'a, Spani'a sî Portugali'a. Déca s'aru luá unu principe din ai Italiei, Austri'a n'aru puté ingaduí acést'a, sî unu resbelu aru fi consecinti'a unei asemenea alegeri.— In capulu Spaniei se afla Burbonii, acea lepra, rîia de care se silesce sa scape Spani'a. Cine aru fi acel'a care aru cutezá sa propuia unu asemenea candidatu pentru tronulu Romaniei ?

Câtu despre Portugali'a, acolo nu este decâtu unu singuru Principe, sî pe acel'a i'lu iubescu atâtu de multu Portugesii, incâtu numaí prin o putere numerósa, numai invingandu-i aru putea românii sa-lu ia.

Mai remâne Franci'a. Nimicu mai bunu pentru români, decâtu se aiba pe tronulu loru unu descendinte din acea familia, care a datu Franciei eroi, pe Napoleonii I. sî III.

D. Bratianu a vorbitu apoi despre negociarile sî de mersurile ce a fâcutu lânga imperatulu francesiloru, care i-a declaratu ca nu póte consimti la acést'a, numai pentru ca aru resculá tóte puterile in contr'a Franciei, pentruca, cu unu principe din famili'a sea pe Tronulu Romaniei, aru dominá Europ'a intréga.

In asemenea impregiurâri nu remanea pentru români decâtu perspectiv'a unui altu principe din familiele domnitóre, sî intre toti, celu care se distingea prin traditiunile constitutiunali sî liberali ale familiei sele, erá numai singuru principele Carolu de Hohenzolern, alu cârui tata, pentru unitatea Germaniei, i'si cedase ducatulu, sî este acum capulu partidei liberali in Prussi'a. Afara de ast'a, principele Carolu intâiu alu Romaniei se rudesce cu famili'a lui Napoleone.

Venindu apoi la religiunea sea, d. Bratianu a aretatu ca, nimeni mai multu decâtu Cuz'a care erá ortodoxu, n'a calcatu in picióre dogmele religiunei nóstre, atacandu canónele bisericei chiaru sî facendu din mitropoliti sî episcopi, unu felu de functiunari cá ispravnicii sî zapcii. Ca pe lânga acést'a Cuz'a isi facuse unu sinodu numitu alu cârui papa era elu, sinodu care intr'o dî era sa schimbe chiaru in fundu religiunea.

D. I. Bratianu termina strigandu: Sa traiésca Carolu I. Sa traiésca Romani'a. Apoi spuindu ca in epocele de regenerare, desbinarea pe terâmulu nationale intre partide este peirea, cá representante alu poporului, dete o imbratisiare dlui Dimitrie Ghic'a, care declara ca pe acestu terâmu a fostu sî va fi totdeun'a cu d. Bratianu."

Curiosu lucru. „Trompet'a Carpatîloru" vorbindu despre acea-si serbare se esprima in urmatórele:

„Despre adunarea din câmpulu libertâtii sî despre oratorii acelei dîle, despre sprijinitorii plebiscitului de 1 Aprile, n'avemu a dîce acum nimic'a. Noi n'amu fostu la acésta ceremonia funebra, intre patru musice, drapata cu colori rosii sî colorata cá cadavrele Egipteniloru spre a infacisiá mórtea mai frumósa decâtu viéti'a. Noi n'amu fostu acolo; nu ni-a lasatu anim'a.

Ni se spune însa ca fisionomi'a dlui Dimitrie Ghic'a, fiiulu lui Grigorie Voda Ghic'a antâiulu Domnu romanu venitu dupa gón'a principiloru straini, erá fórte contractata, sî elocinti'a s'a naturale sî energica, care in alte casuri are puterea induplecârei, astadata erá rece, incurcata, innodata, silita; sî acésta pentru ca acestu discursu pleca din capu eara nu din anima, pleca din diplomatia eara nu din patriotismu, erá notele de gâtu, séu mai bine dîcendu de capu, eara nu notele de peptu, nu notele de plumâni.

Dara sa venimu la d. Ioann Bratianu care, nevediendu pe nime in prejma, iucredintiendu-se bine ca nu e nime in prejma, sfidá, cá predicatorele acel'a ce chiamá pe Voltaire mai anii trecuti de pe amvonulu unei biserice din Parisu, sa vina sa-i respunda la insultele ce facea elu credintieloru lui Voltaire :— „Unde esti? tu Voltaire ! nemernicule Voltaire ! apostatule Voltaire ! ignorentule Voltaire !— Vino ! ! respunde ! respunde-mi acum ací la cele ce demonstru eu pâna la evidentia ! ! ! Imbecile Voltaire ! te amu lasatu fâra cuventu ?— Respunde, de ! ce ai sa dîci ? Miserabile Voltaire !"

Nu este asiá, domnule Bratiane, ca ai facutu intocmai cá predicatorele din Paris, de pe tempulu exiliului nostru, de care predicatore rideamu noi impreuna ? !

E lesne sa invoci libertate asiediatu pe tronulu tiranniei ! e lesne sa provoci candu adversarii nu suntu de fatia sî nu se potu aflá fatia ! Nu, dle Bratiane; tirani'a pe care o exercitati dvóstra n'a exercitat'o nici Cuz'a, nici Turcii, nici Nemtii, nici Muscalii ! Dupa scen'a care ati facutu lui Cogalniceanu, sî dupa cele ce provocati dvóstra prin dîuarele serióse ale dvóstra sub forma bufona, a se face altor'a prin Ploesci sî prin Bucuresci, este o derisiune a mai vorbí de libertatea parolei, de libertatea opiniunei, de libertatea conscîintiei ! Despotismulu in numele libertâtiei ; este celu mai cumplitu despotismu care a pututu existá ver odata ! Nici odata tirani'a nu este mai crancena de câtu atunci candu se face in numele libertâtii !

Sub Némtiu séu sub Românu, candu va incetá despotismulu dvóstre, — déca ne veti lasá viéti'a pâna atunci,— vomu lasá sî noi istoriei o pagina cu tabloulu liberalismului dvóstre !

Varietâti.

*** Procesu curiosu. In momentulu de fatia curge unu procesu asupr'a mai a tuturoru oficialiloru din Tobolsk (Russi'a). Guvernatorulu, vice-guvernatorulu, maistrulu de politia, procuratorulu imperatescu sî directorulu inchisoriloru, toti suntu pârîti, ca „s'aru fi purtatu pré umanu cu prinsii politici", cu poetulu Michailoff sî cu fostulu colonelu Obracioff. In pâra se aduce înainte, ca numitii oficiali aru fi concesu condamnatiloru, a umblá liberi prin cetate, ca iau invitatu la mésa sî ca au tînutu in cetate la sine pre Michailoff preste tempulu otâritu. Mai incolo li se imputa oficialiloru, ca condamnatii au fostu in Tobolsk objectulu unui sîru lungu de demonstratiuni simpatice, ca dómnele le-au datu flori sî ca vice-guvernatoriulu au purtatu la sine o bucata din lantiulu lui Michailoff dreptu de o relicuia. Cei pârîti negà tóte aceste, marturisindu ca cu Michailoff au fostu siliti a tractá mai domolu, pentruca bietulu esilatu erá slabu sî bolnaviciosu. Se astépta cu incordare esîtulu processului carele condamna umanitatea sî face din trens'a crima.

*** Se scrie din Siri'a comit. Aradu. In marti'a dupa S. Pasci sér'a venindu Cresticiu d. Iovu (barbatu rom..zelosu, cunoscutu on. publicu sî din colónele acestui diuariu [Concordi'a Red.]) dela d. Moldovanu notariulu com. câtra casa, candu sa deschida usi'a curtiei, se intemplà un'a din scenele cele mai infioratóre. De dupa unu fragariu grosu ce e chiaru in strada, unu individu necunoscutu vine rapede câtra densulu, sî o Ddieule! descarcà unu revolveru in man'a sî peptulu lui. Nefericitulu tîpà de usturimea glontiului sî avù inca potere a fugí in pravali'a vecina, cerendu ajutoriu a merge la lacasiulu seu, unde storsu de totu de poteri jace acum'a, nici viu nici mortu; fura adusi medici, carii dau putîna sperantia de viétia. Inca fiindu cu minte sanetósa facù testamentu sî prelânga tóte suferintiele ce avù pentru natiune dragostea câtra acést'a nu-lu parasî nici in momintele din urma, câci tóia averea s'a in intielesulu testamentului, au lasat'o asociatiunei pentru cultur'a poporului romanu din Aradu. (De alta parte suntemu informati din contra, ca adeca Asoc. aradane n'a testatu nimic'a R. Conc.) Acestu barbatu zelosu alu natiunei nóstre de si-aru polé recastigá viéti'a, inimele cele simtîtóre le-aru implé de bucuria; eara mórtea lui le-va infasiurá in doliu amaru; nu ne remane alt'a a dîce, fâra: Ddieu resplatésca fia-cârui dupa faptele sale.— Unu Sirianu.

*** Balneologicu. Dela comitetulu administrativu alu bâiloru dela Tusnád care bâi de mai multi ani s'au fâcutu placute atâtu prin apele minerale cele pline de putere vindecatóre, câtu sî prin positiunea cea romantica, ni s'a fâcutu imbucuratórea scire ca acestu locu de cura este pusu in stare de a dá p. t. óspeti in anulu acest'a multe avantigiuri, de care pâna acum a fostu lips'a cea mai mare.

S'au radicatu mai multe edificii mai mari cu odâi de locuitu bine mobilate, asiá incâtu in estu anu se voru potea adapostí celu putînu cu vre-o 100 de partide mai multe decâtu in anii trecuti.

Acurat'a analisa a celoru nóue isvóre ale Tusnadului facuta prin marinimós'a jertfire sî mari chieltuieli ale civelui din Svitier'a D. Heinrich Moser sî esaminata prin universitatea dela Zürich se va publicá in celu mai scurtu tempu spre intrebuintiarea scientifico-practica.

Basinulu principalu s'au claditu cu totulu de nou, s'au largitu amesuratu scopului sî s'au separatu in despartiamente pentru barbati sî pentru femei, asiá incâtu se potu scaldá ambele secse in despartiementele proprii.— Afara de acést'a s'a mai facutu o scalda mare, in care se voru puté scaldá fâra plata poporulu sî servitorii.

S'a implinitu sî dorinti'a cea de atât'a tempu simtîta prin aceea, ca in intregu tempulu saisonului va locuí, amesuratu contractului, in loculu de cura unu medicu cu o apoteca cá Doctoru alu scaldei, precum sî prin aceea, ca s'au fâcutu pentru fiitoru o comunicatiune postala dela bâi in tóte directiunile de 4 ori pe septemâna. Dr. Ferdinandu Otrobán.

*** O adresa a emigrantiloru magiari din Americ'a câtra Deák se publicá in „Wanderer"; Adres'a e din 15 Martiu subscrisa de Nic. Perczel cá presiedinte alu unei reuniuni magiare in New-York, in care se lauda cerbicós'a procederea a dietei sî a lui Deák intru apararea principiului continuitâtii.

☞ Cá completare la colect'a pentru bis. zidinda in Mercurea, publicata in nr. 11 alu „Tel. Rom." este de a se adauge: Ioann Maximu din Lomanu, carele pentru susu mentiunatulu scopu au contribuitu 100 fl. v. a.

Burs'a de Vienn'a.

Din 13/25 Aprilie 1866.

Metalicele 5%	57 90	Actiile de creditu	130 70
Imprumutulu nat. 5%	61 20	Argintulu	104 50
Actiile de banca	691	Galbinulu	5 04

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineo'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 30. ANULU XIV.

Sabiiu, in 17/29 Aprile 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 16 Aprilu.

„Kol. Közl.“ dela 24 Aprile spune, ca la cererea universitâtiei sasesci, de a se concede cestei din urma tramiterea unei deputatiuni spre substernerea representatiunei— s'aru fi resolvatu dela locuri mai inalte, ca Majestatea Sea nu s'aru aflá induplecatu a primí o atare deputatiune.

„Lloydulu pestanu“, unu dîuariu, despre care se crede ca si scóte scirile sele din isvore autentice dîce ca Ungari'a preste scurtu tempu va sa fia surprinsa cu ce-va, ce sa dovedésca de nou intentiunile cele bune ale Majestâtiei Sele fatia cu tiér'a acést'a. Regimulu vrea adeca cá sa pasiésca inaintea comissiunei afaceriloru comune cu propunerea, de a se denumí pentru toti ramii administratiunei afara de celu de resboiu, siefi (capi), cari se pórte numele de secretari de statu. Tiér'a se renuntie dela regimulu parlamentariu, care nu se póte basá nici pe legile din 1848 sî sa caute indeplinirea aceloru indatorirî, ce suntu conditiunate prin sanctiunea pragmatica sî se referu la principele comunu sî la apararea comuna. Secretarii acesti'a se voru alege de insusi Majestatea Sea. Ca se intituléza acesti'a asiá sî nu ministri, este, pentruca in fruntea afaceriloru comune voru fi patru ministri sî pentru ca Ungari'a nu se póte pune in paritate cu monarchi'a intréga.

Scirile din afara iara suntu fórte alarmatóre. De asta data vine sgomotulu nu din Prussi'a, ci din Itali'a. Unele dîuarie imprasciase scirea despre intrarea unoru voluntari italieni la Rovigo in regatulu Venetiei, unde aru fi fostu insa intempinati de unu regimentu de infanteria Gruber sî de batalionulu alu 10 de venatori. Se dîce mai departe de 40 morti sî râniti de ambe pârtîle sî ca voluntarii italieni aru fi fostu siliti a se retrage. Sa asceptâmu constatarea acestei sciri. Atâtu insa e adeveratu, ca la marginile Austriei se concentréza de nou trupe italiane. „Tiroler Bote“ aduce scirea ca in Milanu, Brescia sî Bergamo e multîme de recruti sî ca regimente intregi se tramitu parte la Brescia sî Bergamo preste Milanu, parte deadreptulu la Mincio. Nâi inchiriate iutiescu transportarea câtra Itali'a superióra.In Lombardi'a se mobileza trupe. Mai departe se arméza din tóte puterile intariturile dela Cremon'a. Intariturile dela Pavia, garnisónele sî casarmele de prin cetâtîle lombardice se inspectiunéza mereu de unu generalu dupa altulu. Oficierii disponibili se rechiama in massa la serviciulu activu. Turbarea de resboiu, dîce amintit'a fóia, au cuprinsu in Itali'a sî pre regimu sî pre tóte partidele. La admonitiunea ce o da „Diritto“ in favórea pâcei, respunde „Perseveranza“ milanesa, ca la astfeliu de limbagiu nu se póte respunde alta decâtu : „pentru Veneti'a se pune Itali'a in legatura sî cu draculu“.— In 17 Aprile n. s'a datu in palatulu Pitti (Florenti'a) unu balu de curte, in carele regele apar ù incungiuratu de conducatorii tuturoru partideloru, chiaru sî a celoru mai progressiste.

Din Rom'a vinu sciri, cari se incérca a testá despre inceperea unoru relatiuni impaciuitóre intre pap'a sî cabinetulu florentinu. „N. Fr. Bl.“ dîce ca de siguru vaticanulu cauta a se impacá cu poporulu italianu. Totu acést'a citéza unu passagiu din o fóia ce ese in Rom'a sub titululu de „Civiltà catolica“ in care passagiu se dîce, ca nu mai póte poftí nimenea cá trecutulu sa se reintórca. Sa ferésca Ddieu, dîce mai departe, de o restauratiune in urm'a cârei sa recapetâmu abusurile, volnici'a politiana, impedecarea libertâtiei cetatienesci, suprimerea bisericei, prin cari lucruri unele din regimele de maiinainte sî au atrasu mani'a lu Ddieu sî defâimarea ómeniloru asuprasi. Asiá ce-va departe sa fia de noi. Dupa acestea urméza unele frase mistificatóre, in care e vorb'a de o restauratiune catolica, ce sa respecteze tóte drepturile sî sa faca a incetá volnici'a sî usurpatiunea, sa puna pre Itali'a pe adeverat'a ei basa amesuratu cerintieloru tempului sî interesseloru fâra de vatamarea dreptatiei, pentrucá acea Italia sa devina fericita sî puternica prin fratiésc'a legatura a tuturoru stateloru sub scutulu locutiitoriului lui Christosu, dupa ce acest'a va fi restituitu in puterea sea lumésca. Pentru ajungerea unui atare scopu, dîce, ca nu e nimic'a mai vatamatoriu decatu desbinarea in castrulu catoliciloru insîsi. Fia-care asiá dara sa fia cu atentiune cá sa nu fia rapitu de ilusiuni, ce aru puté darapaná concordi'a, ce pre lânga tóte turburarile au remasu inca in unu modu asiá minunatu intre noi.

„N. Fr. Bl.“ dîce ca cine intielege stilulu romanu (din Rom'a) va recunósce in cele de mai susu limbagiulu Romei dela 1848 sî adauge, ca se póte intemplá inca, cá din inaltîmea vaticanului, armele italiane sa primésca o serbatorésca binecuventare. Noi (N. Fr. Bl.) amu dîsu totu deun'a, ca Rom'a este inainte de tóte italiana.

Prussi'a, dupa scirile cele mai próspete nu se vede a fi inclinata spre desarmare. Ea pretinde cá Austri'a sî in fati'a amenintiariloru din Itali'a sa desarmeze, pentru ca Prussi'a nu afla in amenintiârile italiene unu periculu eminentu. Prussi'a cere mai departe ca Austri'a sî fatia cu dens'a sî fatia cu Itali'a sa desarmeze, câci altmintrea are sa astepte o corespundiatóre proportiune de armare sî din partea Prussiei.

Despre acésta din urma putere se dîce, ca cauta alianti'a Daniei, pre carea nici intr'unu modu nu o póte lasá neutrala la spatele sele. Sî asiá de voia buna séu de sila regimulu din Kopenhagen se va vedea nevoitu a deveni aliatulu Prussiei. La casulu din contra Prussi'a amenintia cu ocuparea Iutlandei, iara mai departe i'aru fi datu regimului danezu sa intieléga ca s'aru puté sa se mai repetiasca odata cele intemplate la 1807 (luarea flottei daneze de Englesi).

Din Bavari'a se scrie, ca conferinti'a augustana a ministriloru adunati s'a intielesu intr'acolo, cá sa nu respinga proiectulu Prussiei, ci sa-lu ia de punctu de manecare la desbaterile unei reforme a federatiunei amesurate tempului de fatia.

Scirile cele mai próspete despre Romani'a le aflâmu de astadata iara numai in dîuariele straine. Dupa acelea se dîce ca militi'a aru vrea sa prochiame pre colonelulu Haralambi de domnitoriu, iara poporulu din classele inferiori, la casu candu nu aru primí Carotu I., aru vrea a prochiamá pre Bratianu. Se mai adauge sî temerea de erumperi de rescóla (?) in Bucuresci, din care causa militi'a aru fi consignata, iara gard'a insarcinata cu priveghiarea asupr'a municipalitâtiei sî a locuriloru publice.— Din Iasi cetimu sciri telegrafice cari ne spunu ca alegerea pentru constituanta s'aru fi amanatu, din caus'a, ca nu aru fi vrutu respectivii a luá parte la alegeri. Atingatoriu de cestiunea Romaniei mai aflâmu, ca in tempulu din urma dintre puterile garanti Franci'a, Itali'a sî Prussi'a s'a dechiaratu pentru; Austri'a sî Russi'a contra principelui strainu. Alte sciri din Constantinopolea vorbescu, ca acolo se pregatesce o intielegere intre Pórta sî Romani'a intr'acolo, ca déca cea d'antâiu nu va fi angustata in drepturile ei de suzeranitate : presupunendu-se sî consimtiementulu puteriloru, va lasá principâteloru voia libera de a se constituí séu in o Romania unita, séu in hospodariate separate. Deputatiunea insarcinata cu oferirea tronului Romaniei in urm'a plebiscitului, principelui Carolu de Hohenzollern au plecatu Joi din Bucuresci.

Cuventarea

ce a tînutu presiedintele casei superiori, Tavernicu lu b. Paulu Sennyei,
in siedinti'a din 18 Aprile.

(Capetu.)

Scopulu principale, ce guvernulu lu avea inaintea ochiloru la emiterea manifestului din Septembre, a fostu acel'a, ca, dupa ce provinciele de dincolo de Lait'a se aflau in o atare stare constitutiunala, care cuprindea deplin'a negatiune a dreptului de statu ungurescu, inainte de tóte trebuie acésta pedeca sa se delatureze sî cu privire la Ungari'a sa se statorésca punctulu de manecare sî respective o basa comuna de dreptu in sauctiunea pagmatica. Alu doilea pasiu, care serví direptiunei regimului de complimentu, e de a se aflá in intregirea dietei ungaresci. Eu nu voiu sa lingusiescu innaltei case cu sperâri esagerate, in respectulu acest'a dorintiele natiunei nu se potu indestulí deplinu. Uniunea transilvana, impacaciunea cu Croati'a inca nu-su

fapte compliniie, dupa parerea mea, potu devení numai atunci, déca va succede impacaciunea intre diet'a ung. sî Majest. Sea, sî tierile sorori 'si voru aflá asecurarea intereseloru sele proprie in afacerea principale comune. Atât'a insa e securu, ca salutâmu in mijloculu nostru pre fratii nostri ardeleni, ce se atinge insa de Croati'a, stâmu la pragulu indestulirei dorintiei nóstre, ca pre calea invoielei imprumutate, teritoriulu corónei Stului Stefanu sa se restaureze in deplin'a sea intregitate (Aprobare). Sî dupa ce amu trebuitu sa pasîmu inaintea dietei cu convingerea, ca postulatele legalitâtii formali ne lipsescu, — pentruca acést'a nu se póte negá — ne indestulirâmu sî ne molcomirâmu simtiulu constitutiunele cu aceea, ca legelatiunei natiunei nu i s'a sustînutu influinti'a-i constitutiunale nedependinte sî nestirbata numai cu privire la deliberarea afaceriloru sele proprie, ci sî cu privire la acele relatiuni, cari atingu afacerile comuni ale imperiului; nu numai conlucrarea constitutiunale, ci cá unu semnu alu increderei immarite sî initiativ'a s'a strapunsu dietei unguresci.

Sî acum veniiu la momentulu, in care s'a emisu pré'naltulu rescriptu reg. la adresele dietei. (Sa audîmu !) Repetiescu, ca nu me redicu spre aperarea acestui rescriptu, de-sî vréu sa amu parte din respunsabilitatea lui. Voiu numai sa dechiaru pre scurtu, ca regimulu a fostu de aceea parere, ca in acestu stadiu ólu pertratariloru dietali politic'a cea mai buna este, a esprime cu tota sinceritatea inaintea tierei sî a dietei, cari suntu greutatile, cari stau in calea restaurarei legalitatii (aplausu), in sperare, ca diet'a apretiuindu acesta sinceritate sî cumpenindu aceste ingrigiri, va ajutá la alinarea acest'a va innainta dorintiele nóstre fierbinti cu privire la starile legali si le va apropia de realisare.

Déca cercamu analele istoriei nóstre, si de nu ne vomu reintorce la casurile vechi, candu de multe ori natîunea sta cu mana armata fatia cu principele séu, déca consideramu epoc'a din urma a vietii nóstre constitutiunali, aflamu isvorulu deseloru vatamâri in aceea, ca intielesulu literalu alu legiloru nóstre n'a fostu totu deuna conformu cu pretensiunile stariloru faptece, si acéste stari intre regimu sî natiune nu s'au lamuritu destulu. (Asiá e !) Regimulu se indestuli a tiené socotela la relatiunile faptece cu ore care aparitiune a legalitatii, natîunea inse cerca scutulu drepturiloru sale in opumnarile legistice a acestoru vatamari, sî nu acolo, unde ar' fi aflatu o securitate duratoria, adeca in impreunarea duratória si sincera a legiloru nóstre patriotice cu relatiunile si interesele faptice.

Dupace acum de nou e casulu intre corona sî natiune, catu suntu avisate la contielegere imprumutata, din partemi nu doresc nimicu mai tare, decatu ca acésta impacatîune in viitoriu se nu dea ansa la neci unu feliu de neintielegeri, sî ca acésta (impac.) basandu-se pre multiamire sî sînceritate imprumutata, sa resulteze atari stâri, in cari coron'a sî natiunea intr'o forma sasi afle garanti'a sî indestulirea duepturiloru sî intereseloru sale, (Aprobare).

Inse ca acéstea se se pota intempla, prim'a detoria a guvernului, care a implinit'o si o va implini, este a areta in tóte, greutatile acele cu cari suntu impreunate legile din 48 in privinti'a guvernului. Acest'a n'a crediutu, ce e dreptu, ca prin acést'a aru fi delaturate temerile natiunei; insa elu (guvernulu) n'a crediutu nici aceea, ca diet'a in esplicarea sincera a acestoru greutâti cuprinse in rescriptu, va aflá immultîrea temeriloru sele.

La acestu locu mi iau voia a face pre in. casa atenta la o impregiurare. Gratiosulu rescriptu regescu, séu a fostu reu intielesu, séu a datu ansa la un'a suspiciune, care, pociu dîce cu tóta securitatea, e neintemeiata. (Aprobare.) Amu auditu in acésta sala dîcendu-se sî sî adres'a representantîloru se pare a fi datu ocasiune la esprimerea temerei: ca guvernulu prin acestu rescriptu negandu dorintiele natiunei de independinti'a sî esistinti'a ei natiunala, aru dorí a repune in viétia vechi'a forma de guvernamentu dicasteriale, cu unu cuventu acea stare, despre a cârei netrainicia e convinsa natiunea. In secur'a convingere sî sperare, ca nu voiu fi desavuatu, pociu spune inaintea inaltei case cu tóta securitatea, ca intentiunea acést'a a statu departe de guvernu, candu a conceputu rescriptulu, sî sî acum sta departe de elu. (Strigâri, Sa traiésca !)

Sî acum apropiandu-me de capetulu vorbirei mele fia-mi ertatu a esprime inaintea in. case sî a natiunei unu svatu binevoitoriu, sî a spune parerea mea. Mai. Sea, guvernulu, natiunea sî representantii ei, diet'a, doresc intr'o forma restaurarea posibila a stâriloru legali. (Aprobare). O impregiurare lucréza aici impedecandu sî aceea este, ca, de óre ce e cu neputintia a restaurá legalitatea in tóta curatieni'a ei, ambii factori trebuescu impaciuiti; pentruca nu-mi pociu intipuí o nenorocire mai mare, decâtu candu s'aru introduce astadi forme de guvernamentu responsabile fâra de a se intemplá acést'a cu deplin'a liniscire a corónei sî fâra de a fi diet'a in chiaru despre cerculu de activitate ce ambii factori recunoscu acestei forme guvernamentali. (Aprobare). Prin o atare improvisare s'aru deschide usi'a sî pórt'a neintielegeriloru sî periculeloru sî nime n'aru puté luá asupra'si respunsabilitatea despre acést'a (Aprobare). Noi vomu ajunge asiá dara mai inainte la stârile legali, déca lucrandu cu diligintia la afacerile comuni, vomu liniscí pre Majest. Sea cu privire la tóte obiectele, cari s'au propusu dietei cu francheti'a receruta; déca cu semtiu loialu vomu dá mân'a monarchului, care vré a indestulí dreptele pretensiuni ale natiunei pre lânga garantarea teritoriului sî a intereseloru imperiului seu estinsu, sî vomu face sî noi legalitatea possibile.

Din partea guvernului numai atât'a pociu spune, ca elu in tóta liniscea sî cu resolutiune tare va primí pre cararea observata pân'acumu,sî opumnandu cu tóta energi'a greutâtîle singuratice, va staruí prin mijlocire dupa terenulu, care prin impacaciune imprumutata póte duce tiér'a pe calea legalitâtii. Resultatulu depinde in multe privintie sî dela conlucrarea dietei.

Brasiovu 25 Aprilie 1866. In numerulu 28 alu Telegrafului din anulu curentu se publica o corespundintia anonima dt. Brasiovu 6 Aprilie 1866 intitulata: cu privire la organisarea sinódeloru parochiale. Acésta corespundintia esîta din pén'a unui pesimistu, dupa cum se numesce pre sine autorulu anonimu, venindu la mân'a vre-unei persóne, cârei'a póte ca nu-i suntu cunoscute relatiunle sociale sî natiunale, ce esista la românii din Brasiovu, este acomodata a o aduce pre aceea la acea cugetare, ca intre românii din Brasiovu aru esistá o casta, carea venéza interese separatistice, o casta de „aristocrati“ de „patricii“ a cârei interese sî nesuintie suntu cu totulu opuse intereseloru poporului de aicea. Cast'a acést'a dupa parerea corespundintelui pesimisticu, aru fi compusa din negutiatori români de aicea, sî s'aru opune pentru interese egoistice la ori ce straformare, la ori ce organisare a lucruriloru facenda in spiritulu tempului de acum. Dlu corespundinte dupa cc comparéza cast'a acést'a de patricii de aicea', cu patricii republicei romane sî — marabile dictu — cu aristocrati'a magiariloru sî a poloniloru, dîce cumca cast'a negutiatoriloru din comun'a bisericésca dela Sântulu Nicolae, pre carii i'aru numí românulu greci, nu voru sa se organiseze pre bas'a constitutiunei canonice a bisericei acésta comuna bisericésca, ci voru sa remâna sî pre veniloriu cum suntu acum'a, sî sa se administredie averea bisericésca de câtra representantii de acum, firesce dupa parerea corespundintelui iarasi numai cu periclitarea binelui comunu sî pentru interese particulare. Renumit'a corespundintia dupa mai multe espectoratiuni ce nu merita a se reproduce, incheia intr'o maniera nu prea laudavera, dîcendu: ca neascultandu de vocea povatiuitoriului, Ddieu va tramite unu altu Moise, cá sa duca in pustia pre o generatiune neascultatóre, cá acolo sa le remana ósele ! Ei dle corespundinte ! est modus in rebus, sunt certi denique fines, quos ultra citraque nequit consistere rectum. Nu este aceea calea cea adeverata, pre carea ai apucatu dta, spre a capacitá pre cine-va despre folosulu unui lucru intreprindiendu; asertele Dtale fiindu neadeverate, dictate póte de patima sî ura asupr'a unei clase de cetâtieni sî publicate la tempulu celu mai nenimeritu — in ajunulu reorganisârei — suntu apte a satisface patimei Dtale, a marí turburarea spiriteloru sî ori sî ce altu ceva, insa nici de câtu a aduce vreunu folosu binelui comunu. Cu calumnii Dle, cari indignéza pre totu omulu onestu, se póte periclitá, iar nici decâtu inaintá binele comunu, de care se pare ca te interesezi sî Dta. De unde scii Dta, ca negutiatorii din comun'a bisericei dela sf. Niculae nu voru sa se reorganiseze comun'a bisericésca pre bas'a constitutiunei canonice ? ! Nu se aflau la duminec'a Tomei in biserica toti negutiatorii, câror'a le-a fostu cu putintia, fia-care cu biletulu de alegere la sine, spre a puté participá la reinviatulu dreptu constitutiunalu alu bisericei nóstre ?

Negutiatorii din Brasiovu, a câroru simtiu de natiunalitate sî de binele comunu, despre care amu avutu sî avemu in tóte dilele dovedîle cele mai vii, este mai presusu de tóta laud'a, in genere nu se opunu reorganisârei comunei bisericesci, sî déca este vre unulu séu altulu, cârui'a póte ca nu-i convine toti paragrafii ai canóneloru decretate in sinodulu eparchialu tînutu in Sabiiu in anulu 1864 sî carele póte ca doresce nescari modificâri, atunci sî acest'a purcede din simtiemintele cele mai curate, sî acest'a convinsu odata despre starea actuala a lucruriloru despre folósele reorganisârei, condusu de zelulu pentru inaintarea binelui bisericei sî alu natiunei, ce caracteriséza pre partea cumpanitória a negutiatoriloru de aicea, va sci in favorulu binelui comunu a se supune pâna la altele vointiei maioritatei.

In administrarea de pâna acum'a a averei bisericesci sî a altoru fonduri publice de aicea, nu s'a venatu nici unu interesu particulariu, administrarea s'a efectuatu cu tóta consciositatea sî o abnegare de sine, ce aru puté serví de modelu; dovada pentru acést'a este resultatulu celu pentru toti imbucuratoriu alu ostenseleloru loru, suntu laudatoriile, ce le-a primitu in privinti'a acést'a administratorii dela locurile competinte. Sî poftimu acum'a in locu de multiamita, in locu de recunoscintia se scóla Dlu corespundinte sub masca anonimitatei sî inprósca cu tina acei barbati, câroru cu totii le datorâmu celu mai profundu respectu.

La asemenârile, Dtale cu patricii republicei române sî aristocrati'a magiara sî polona se póte aplicá cu totu cuventulu: similitudo clandiçatu. Sa dea Ddieu, sa avemu noi românii o astu-fe-

liu de aristocratia natiunale, cum au ungurii adî pre a loru. Insa, paremi-se, Dle corespundinte, ca Dta, carele ne spui, ca românulu conceptulu negutiatoriu 'lu da cu vorb'a grecu, ti'aru mai placé, candu ne-ai vedea pre toti imbracati in albu sî candu ne-amu supune orbesce vointieloru sî passiuniloru Dtale. Numirea acést'a de grecu cu privire la negutiatorii români, la noi erá in usu in tempulu de trista aducere aminte pâna la anulu 1848, dela acestu anu incóce nici unui românu nici prin visu nu-i mai vine in minte, a dîce despre unu negutiatoriu românu, ca este grecu sî ca, cá negutiatoriu 'si separéza interesulu seu de alu natinnei. Facendu-te in fine atentu, dle corespundinte, ca Dta singuru 'ti contradîci, candu totu odata afirmezi, ca negutiatorii de aicea prin initiativ'a ce au luatu spre a intemeiá Asociatiunea fem. rom. sî unu gimnasiu plenariu confessiunalu sî natiunalu au meritatu bine de natiunea intréga, sî apoi totu aceloru barbati le atribuezi idei de casta, interese separatistice sî nesuintie contrarie binelui comunu, te asigurediu, ca cá in totu loculu asiá sî aicea românii sciu sa apretiuiésca folósele constitutionalismului civilu sî bisericescu, sciu sa apretiuiésca intentiunile salutarie sî parintesci ale povatiuitoriului loru sî voru conlucrá spre realisarea acestor'a mai curendu sî mai cu succesu atunci, candu voru fi scutiti de espectoratiuni, ce suntu efusulu pesimismului Dtale.

(Conformu detoriei amu primitu cele de mai susu sî credemu ca in modulu acest'a amu corespunsu nu numai detoriei, ci sî satisfacerei opiniunei publice, carea singura si va poté face conclusiunile sele mai departe. De aceea noi privimu discussiunea pe calea publicitâtiei de inschisa sî credemu, ca dd. Brasioveni ne voru onorá in curendu cu publicarea decurgerei organisârei in cestiune, care va fi cea mai frumósa sî mai puternica sentintia in objectulu cestiunatu. Red.)

B a i'a d e C r i s i u 12 Aprie.

On. Dle Redactoru! Binevoiesce a primí in multu pretiulu nostru jurnalu urmatórele:

Murindu fostulu d. protopopu alu tractului de susu din comit. Zarandului Iosifu B a s i'a sî denumindu-se cá administratore interimalu Reverd. d. Protop. Basiliu Piposiu, venî joi dupa sf. Pasci, in tractulu incredintiatu administratiunei sale, emisa unu cerculariu câtra preotimea acestui tractu, prin care o insciintiá despre denumirea s'a cá administratore alu acestui protopopiatu veduvitu, ear a dóu'a dî dupa venirea sa luandu unu preotu sî unu mireanu cu sine se dusa in cas'a fostului Dnu protopopu sî luá archivulu protopopescu in séma; dupa acést'a emisa inca unu cerculariu câtra preotii sî onoratiori a acestui tractu, prin care ii provocá a se aduná in dóue locuri, un'a parte la Bradu, eara ceealalta la Risc'a spre a se consultá despre alegerea a trei candidati, pentru cá unulu din acei'a apoi denumindu-se din partea Esc. Sele Archiepiscopului sî Metropolitului nostru A n d r e i u Baronu de S i a g u n'a, se ocupe postulu de protopopu.

Joi in 19 a l. c. st. n. in urm'a mentiunatului cerculariu se adunara toti preotii sî onoratiorii din cercurile Bradu sî Baiti'a in biseric'a gr. or. din Bradu, destinata pentru tînerea siedintiei. Dupa chiamarea spiritului santu, Reverendissimulu Domnu Protopopu Basiliu P i p o s i u cá presiedinte tînù o cuventare bine nimerita sî potrivita scopului pentru care erá stransa preotîmea sî onoratiorii din acele cercuri, desfasiurá insemnatatea, demnitatea sî carier'a alegendului protopopu, chiamandu atentiunea tuturoru la precumpanirea lucrului, se-lu desbata cu tóta seriositatea fâra patima séu partinire, apoi propuse objectele de discusiune adunârei, care erau: 1) alegerea a trei candidati pentru postulu de protopopu, 2) Loculu unde se siéda acelu denumitu, 3) o parochia care sa fia in loculu unde se va asiediá acel'a; declarandu totu odata siedinti'a de deschisa.

Dupa alegerea notariloru in persónele domnului asesoru la trib. comit. George Secul'a sî parintelui Nicolae Pecurariu din comun'aSeliste, cetí dlu presiedinte chartiile de mâna a Escelentiei Sele, un'a prin care au fostu denumitu de administratore interimalu a acestui tractu, ear ceealalta care erá indreptata câtra adunare, dupa a cârei cetire erupsa tóta adunerea in aclamatiuni de „sa traiásca! Escelenti'a Sea.“

Dlu asesoru G. Secul'a cerendu-si cuventu propune a aduce Esc. Sele Archiepiscopului sî Mitropolitului A n d r e i u Baronu de S i a g u n'a multiumit'a pentru cuvintele cele parintesci sî pline de caldura spirituala adresate câtra adunarea care se sî primí cu unanimitate sî cu strigâri „sa traiésca.“

Par. N. Perianu din Mesteacânu propune, cá spre desbaterea objecteloru sa se aléga unu comitetu din 24 membri, 12 preoti sî 12 mireni, cari desbatandu-le se faca unu proiectu sî sa-lu dee intregei adunâri spre desbatere, ceeace dupa o mica discusiune sau sî priimîtu, alegendu-se sî membrii acelui comitetu.

Comissiunea adunandu-se la unu locu afara de adunare sî dupa o desbatere seriósa combinandu tóte calitâtîle ce trebuie sa aiba unu protopopu, propusa pre urmatorii Domni in candidatia: pre dd. Zacharia B o i u, Ioann P o p e s c u sî Nicolau C r i s t e a toti din Sabiiu. Trecendu la alu doilea obiectu de desbatere s'a decisu, ca loculu celu mai aptu pentru resiedinti'a fiitoriului protopopu pentru acestu tractu este Bradulu, care apoi se sî accepta detoti membrii comitetului. Ce se atinge de alu treilei punctu facura proiectulu intr'acolo, ca fiindu tocmai acum'a un'a parochia in mentiunat'a comuna vacanta sa se aléga o comissiune din adunare, care sa se tramita la parochienii respectivi din Bradu sî sa-i róge a priimí pe fiitoriulu protopopu de parochu alu loru. Cu reportarea acestui proiectu fu alesu din partea comitetului dlu Dr. Iacobu Brendusianu. Dupa acést'a se alese comisiunea din proiectulu comitetului constatatóre din 7 membrii care va avé de a merge la parochi'a vacanta sî de a rogá pre membri acelei'a cá sa primésca pe fiitoriulu protopopu de parochu alu loru.

Fiindca tempulu inaintase asiá la propunerea dlui Secul'a se alésa o comisiune constatatóre din 12 membrii, care se imputernicí de adunare a subscrie protocolulu in numele ei, ce se sî primí de intrég'a adunare.

Dlu presiedinte, carui'a dlu G. Secul'a in numele adunârei multiamesce pentru intielépt'a conducere, inca multiamesce adunârei pentru zelulu doveditu sî cu asta ocasiune câtra biserica, sî cu acést'a siedinti'a se incheia.

A dóu'a dî Vineri in 20 a l. c. st. n. se adunára preotii sî onoratiorii din cerculu Baei de Crisiu in comun'a Risc'a unde se procésa totu in acelu modu cá la Bradu, pâna la propunerea objecteloru de pertractare. Ací se sculà dlu asesoru G. Secul'a sî facù propunerea cá sa se citésca protocolulu adunârei din Bradu, cá audîndu adunarea presenta ce au lucratu aceea, séu sa primésca afacerile acei'a cu totulu séu celu putînu sa se acomodeze dupa acele. Propunerea se primesce sî protocolulu se citesce.

Parochulu din Birtinu insa invoindu-se cu cuprinsulu protocolului, aru dorí cá tractulu sa nu-si dea insusi testimoniu de paupertate inaintea Escelentiei Sele, ci sa se puna in loculu alu 3-lea de candidatia, fiiulu reposatului Protopopu, Alesandru B a s i'a. P. Nic. Morariu dice ca protocolulu sa remana, dar dlu Ales. Basi'a sa se puna alu 4 in candidatia. P. Nic. Hentiu din Risc'a se declara totu in acestu sensu sî amintesce de meritele reposatului Protopopu sî de cualitâtîle fiiului acelui'a.

Domnii Dr. Iacobu Brandusianu sî Ambrosiu Bersanu in cuventârile loru desfasiura cerintiele unui candidatu care trebuie sa le aiba, spre a puté ocupá unu astfelu de oficiu, basandu-se insusi pe charti'a de mâna a Escel. Sele indreptata câtra adunarea presenta, aretandu limpede, ca in sensulu aceloru cuvinte pline de mangaiere parintésca sî de intielepciune, nu afla aptu pe dlu Alesandru B a s i 'a de alu pune in o categoria cu cei candidati, pentruca densulu nici in sciinti'a cea teoretica nici in cea practica nu este cualificatu de ajunsu ear din merite posede numai atât'a, ca este fiulu fostului protopopu, care imprejurare insa nu-lu indreptatiesce nici de cumu a competá la postulu de protopopu. Dlu Dr. Brandusianu dîce mai departe in vorbirea sea, ca déca dlu Alesandru Basi'a s'aru cunósce pe sine sî aru precumpení sarcin'a postului in intrebare, atunci nici n'aru pretinde a se pune in candidatia, Dlu Ambrosiu Bersanu pronune la finea vorbirei sale: fiindca vede ca membrii acestei adunâri nu se invoiescu a primí protocolulu adunârei din Bradu in totu cuprinsulu seu asiá sa se aléga unu comitetu constatatoriu din 8 membri care apoi se discute asupr'a tuturoru obiecteloru de nou. Dlu asesoru Secul'a propune cá sa se votiseze prin votu secretu asupr'a intrebârei, ca primesce-se protocolulu adunârei din Bradu intregu séu ba? Propunerea se primì sî resultatulu fu ca din 49 membrii votasera 25 membri pentru primire ear 24 contra, [prin urmare protocolulu din Bradu fu primitu de majoritate.

Acum venî intrebarea, ca sa se aléga sî din acést'a adnnare o comissiune spre a merge dimpreuna cu cea din Bradu de siepte la parochienii din Bradu pentru oferirea parochiei fiitoriului protopopu? Ací se sculà dlu asesoru de tribunalu Ioann M o t i u sî motivà ca acést'a afacere trebue sa se incredintieze numai comissiunei de siepte alésa in adunarea din Bradu, care apoi se sî primí unanimu dinpartea adunârei.

Dupa acestea desbateri, urmara multiamitele reciproce a adunârei câtra presiedintele sî a acestui'a câtra adunare; cu care siedinti'a se incheià sî disolvà.

Acest'a fu resultatulu alegerei de candidati pentru acestu protopopiatu devenitu vacantu.

Nu pociu retacé on. dle Redactoru! impressiunea cea placuta ce facù hârti'a de mâna a Esc. Sele Archiepiscopului sî Metropolitului nostru A n d r e i u Baronu de S i a g u n 'a, asupr'a intregei intelegintia din acestu scaunu protopopescu; câci prin acést'a 'si esprima Esc. Sea vointi'a de a lucrá sî in caus'a acést'a alaturea cu vointi'a poporului, dandu-i unu câmpu largu sî nerestringendulu intru nimicu la alegerea candidatîloru pentru acestu oficiu inaltu, sî totu odata aratà, ca constitutiunea bisericei gr. or. e un'a din cele mai liberale sî mai frumóse; de alta parte 'si arata vointi'a neclatita ce are de a indiestrá acestu protopopiatu cu unu individu, care nu se distinge prin averi materiale, fâra prin sciintie teoretice sî practice, print'unu individu, care va fi in tóta

privinti'a aptu de a ocupá unu oficiu asiá insemnatu atâtu pentru biserica câtu sî scóla. —

Inteleginti'a româna a acestui comitatu inca precum se vede din adunârile sele s'au silitu prin o purtare modesta sî câtu s'a potutu solidara a implini intru tóte acést'a intentiune a Escelentiei Sele ; sî ascépta cu nerabdare implinirea dorintieloru ei, prin denumirea unui'a din acei trei candidati, de Protopopu ai acestui tractu.

Acî incheiu cu eschiamatiunea de bucuria „sa traiésca Escelenti'a Sea Archiepiscopulu sî Metropolitulu nostru Andreiu Br. de Siagun'a intru multi ani spre prosperarea sî inaintarea causei bisericesci sî scolare ! !“ A. B.

Principatele române unite.

Scótemu din „Românulu“ urmatórele depesie :

Frankfort 23 Aprile. Diuariulu „Europ'a“ publica unu articulu asupr'a lucrâriloru Conferintieloru in privinti'a Principateloru sî dice ca resultatulu a fostu celu urmatoriu.

Conferintiele au tînutu 5 siedintie, dela 10 Martiu pâna la 4 Apriliu. S'a manifestatu in unanimitate mantînerea unirei, reservandu-se numai a se consultá poporulu din Principate. Ambasadorele rusu Budberg s'a incercatu a dovedì neputinti'a de a se mantiné unirea din causa ca Moldovenii n'aru fi voindu-o. In privinti'a cestiunei principelui pamenténu séu streinu, Franci'a, Itali'a, Prussi'a au votatu pentru principe streinu ; celelalte puteri, mai cu séma Russi'a sî Austri'a s'a pronunciatu cu energia pentru Principe pamenténu.—

Domnule Redactoru !

Noi cetâtienii orasiului Buzeu, venîmu a ve rugá sa bine voiti a inserá in colónele stimabilului sî patrioticului DVóstre diuariu urmatórea adresa de multiamire câtra guvernulu sî armat'a nóstra.

Nenorocitulu evenimentu recentu dela Iasi, provocatu de agenti inimiciloru regenerari sî progresulu nostru, a produsu in inimile nóstre o viua indignatiune, o profunda durere. Sângele braviloru militari români, — fratîloru nostri — versatu in repressiunea perturbatoriloru strainului este sângele versatu pentru caus'a autonomiei sî amorului de patrie.

Onóre sî gloria vóue soldati sî cetâtieni din Iasi, care ati sciutu a meritá recunoscinti'a patriei, purtandu-ve cu atât'a intielepciune sî demnitate ; onóre sî gloria, multiamita sî recunoscintia patrioticului sî energicului guvernamentu natiunalu !

Traiésca Romani'a un'a sî nedespartita !

Traiésca printiulu românîloru Carolu I.

(Urmédia 73 de subsemnaturi).

Galati 21 Aprilie. Bine voiti ve rogu a inserá in stimabilulu DVóstre diuariu urmatórea rectificare a publicatiei oficiale afisata pe stradele Bucurescilor la 3—15 Aprilie sér'a, in care vediu figurandu sî numele meu. Nu amu fostu in Iasi de trei ani. Nu amu avutu nici odata scopulu de a compromite caus'a Romaniei in fati'a Europei. Amu fostu unulu din cei intâiu ce au iscalitu plebiscitulu pentru Principele Carolu I. nu amu fâcutu parte din band'a compusa de streini, nici nu m'amu pusu in capulu rescólei impreuna cu Metropolitulu, fratii Aslanu sî Lazescu. Nu amu onóre a fi cumnatu dlui Rosnovanu sî pe arnautulu Ingé nu l'amu vediutu dela 1848.

Asemenea nu amu dositu nici nu suntu de sistemulu aceloru ce dosescu sî nici amu trecutu Prutulu de vreme ce ve scriu din Comun'a Pekea. Vedeti dar dle redactoru câtu de putînu trebue sa pue cine-va temeiu pe publicatiele oficiale de vreme ce tóte alegatiunile prevediute in mentiunat'a publicatie suntu ne esacte, celu putînu in câtu me privesce pe mine ; implicarea mea, in norocitele sî durerósele evenimente din Iasi nu póte fi decâtu o nedemna manevra electorala condusa cu mijlóce sî mai putiuu demne.

Suntu, dle redactoru, dintre acei care iubescu tiér'a loru cu sinceritate sî au doritu totudeun'a unu Principe streinu cá sa ne mantuie de nefericirea ce amu gustatu sub Domni'a Principiloru pamenteni. —

Primiti incredintiarea prea osebite mele consideratii ce ve pastrediu.

Locotenintia domnésca. a Principateloru unite române.

La toti de fatia sî viitori sanatate :

Asupr'a raportului dlui ministru de Interne, sub nr. 8200 ;

Avendu in vedere Art. 10 sî 78 din legea Consilieloru generali de judetie ;

In virtutea art. 9 din dîs'a lege ;

Amu decretatu sî decretâmu :

Art. 1. Colegiele alegatoriloru primari, se voru intruní de câtra Prefecti respectivi, in dilele dela 25 pâna la 27 Aprile curentu inclusivu, spre a alege pe alegatorii directi (delegati).

Art. 2. Colegiele alegatoriloru directi ai fia-cârei'a plase séu ocolu, potrivitu art. 7 din legea consilieloru judetiene, formandu unu singuru colegiu electorale, suntu convocate la residinti'a respectiveloru plase, Dumineca, 1 Maiu viitoru, 10 óre de diminétia, cá se procéda la alegerea numerului de consilieri sî suplenti ce ia-care plasa are sa aléga, dupa tabel'a alaturata pe lânga acésta ordonantia.

Art. 3. D. Ministru Secretariu de Statu la departamentulu de Interne, este insarcinatu cu esecutarea ordonantiei de fatia.

Data in Bucuresci, la 4 Aprile 1866.

Generalu N. Golescu, L. Catargiu, N. Haralambie.

Ministru Secretariu de Statu la departamentulu de Interne.

Dimitrie Ghic'a. Nr. 591.

Varietâti.

*** Esamenu in Cacov'a Sabiiului. Dupa o corespundintia de acolo care nu ne iarta spatiulu a o impartasî in estinderea ei, aflâmu ca dumineca in 10 Aprile s'au serbatu tînerea esamenului cu copiii din scóla din acea comuna. Sî curtea Scólei sî edificiulu acestei au fostu decoratu cá de serbatóre inca din diu'a precedenta. Dupa servitiulu Ddieescu in diu'a de esamenu Prea On. P. Protopopu sî Inspectoru districtuale de scóle, Ioann Hanni'a au salutatu comun'a cu unu Christosu au inviatu ! de care salutare au impletitu o cuventare petrundietóre despre insemnatatea „invierei“ sî despre vrednici'a cu carea ne-a indiestratu provedintia a ne putea noi salutá cu aceste cuvinte. — La 11 óre s'a inceputu esamenulu sub presidiulu Pré on. P. Protopopu. Sî tinut'a sî respunsurile eleviloru din objectele propuse, precum catechismulu, istori'a biblica, ist. trans., gramatic'a, geografi'a tierei, computu scrierea, cantâri, sî in fine producerile gimnastice dovedescu de talentulu sî zelulu invatietoriului A. Necsi'a. Dupa finirea esamenului mai rostí Prea On. Presiedinte alu esamenului unu cuventu despre insemnatatea sî folosulu invetiaturei, cu care se sî terminà solemnitatea, la care luà parte tóta fruntasîmea din comuna. —

*** „Vocea natiunala“, diuariu ce a aparutu acum in Iasi, publica urmatórea programa :

Mantuirea tierei nóstre in impregiurârile de fatis este numai unirea cu deplina descentralizare sî Principele strainu, dóue puncte nedespartîte sî in care trebuie sa persistâmu cu ennrgia, cá sa vada Europ'a iarasi ca acésta este sî astadi, cá totdeun'a, dorinti'a natiunei sî singur'a ei sperantia de venitoriu.

Resolutiunea primitiva a Clubului natiunalu precum o publicâmu in fruntea diuariului nostru, cuprinde in sine principiele, la a câroru sustinere sî desvoltare e destinata „Vocea natiunala.“ Aceste principii le credemu chiemate a representá interesele patriotice comune sî prin urmare a servî de impacare sî legatura intre toti românii de buna credintia.

Binele tierei intregi nu potu fi binele numai a unei partide, ci trebuie sa fia binele tutoru partideloru. Sa ne lamurimu dara unii pe altii, sa ne esplicâmu cu franchetia asupr'a dorintieloru nóstre, sa cumpanimu cu intielepciune, ce este de facutu sî ce nu, sî atunci de siguru vomu aflá unu terâmu comunu de intalnire sî cu demnitatea ce se cuvinu unei natiuni in ori ce tempu, dar mai alesu in tempurile critice ale vietiei ei.“

*** Pentru cultivatori de vinu. In raportulu unui Schlumberger, unde se spune despre vinurile din espositiunea din Londonu vine vorb'a sî despre defectele productiunei de vinu din Austri'a sî dice ca acestea s'aru puté inlaturá prin inmultîrea vitieloru nobile sî sterpirea celoru de rendu; prin parasirea culturei parafiteloru (cucuruzulu, fasolieloru); prin deplina maturitate, culegere tardîa; prin stricta deosebire a struguriloru dupa maturitatea sî bunatatea loru sî candu se tescuescu; prin ferbere perfecta; prin trasu de repetîte ori prin limpedîre la tempu sî temperatura potrivita sî in fine prin asiediarea in pivnitie curate sî tînatóre de temperatura sî eschiderea de ori ce maiestritura. —

*** Referintiele natiunale sî economice in marele ducatu Posen dela 1815 pâna 1865. La 1815 avea provinci'a acést'a 779,000 acum 1,485,550 locuitori. La 1815 se vinea pe 100 poloni 25 nemti astadi 70 nemti. Dela 1815 au crescutu poporatiunea inca odata pe câtu a fostu atunci, iara numerulu nemtîloru s'au intreitu de atunci incóce.

Ce privesce posessiunea de pamentu s'a doveditu la 1859 ca pe atunci erau 884 de bunuri in mânile poloniloru sî 786 in mâni nemtiesci. Din datele mai nóue statistice se lamuresce ca chiaru sî din acestu tempu s'a mai maritu numerulu posessoriloru nemtiesci, pentruca astadi possedu nemtii in Posen 2.529,559 de juguri patrate sî polonii 2.863,541. Din cifr'a din urma vine o parte insemnata pre unele familii mari boeresci. Mai este de insemnatu sî merita atentiune, ca in anii din urma au cumparatu multu pamentu acolo, Marele duce de Baden, Ducele de Sachsen Altenburg, Printiulu erede de Sachsen Meiningen sî alti principi nemtiesci. Provinci'a acést'a s'a tînutu óre candu de Poloni'a, erá tiéra polona.

Burs'a de Vienn'a.

Din 16/28 Aprilie 1866.

Metalicele 5%	56 25	Actiile de creditu	126
Imprumutulu nat. 5%	59 70	Argintulu	105
Actiile de banca	669	Galbinulu	5 10

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 31. ANULU XIV.

Sabiiu, in 21 Aprile (3 Maiu) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 20 Aprile.

Comitele natiunei sasesci care plecà in septaman'a trecuta la Bistritia, s'a reintorsu eri la Sabiiu.

Dela diet'a din Pest'a avemu de insemnatu alegerea comiteteloru in cestiunea uniunei transilvane, in cestiunea natiunalitâtîloru si in fine, comitetulu pentru schimbarea regulamentului casei. Unu altu comitetu esista de mai inainte pentru regularea referintieloru ardelene. Cu ocasiunea alegerei comitetului in cestiunea natiunalitâtîloru, aflâmu dupa o corespundintia a dîuariulu Zkft, ca mai multi membri din estrem'a stânga si unii dintre conducatorii dreptei au parasitu sal'a dietei. Dupa alte dîuarie aflâmu, ca si cea mai mare parte din români inca aru fi urmatu asiá. Motivele celoru dintâiu suntu, dupa densii, necompetinti'a dietei nu numai la adeverat'a legilatiune, ci chiaru si la lucrurile pregatitóre pentru legilatiune; motivele celoru din urma insa suntu nerespectarea proportiunei natiunale la compunerea comiteteloru, chiaru si in cestiunea, unde se tratéza curatu despre natiunalitâti.

Deputatiunea regnicolara din Pest'a au si datu de greutâti neinvingibile.

Croatii dicu, ca legatur'a intre regatulu triunitu si intre regatulu Ungariei, dela 1848 incóce, s'a desfacutu (disolvatu) legalminte (dupa lege); magiarii insa nu voru sa recunósca legalitatea acestei desfaceri si pretindu, ca legatur'a ce esistà totdeun'a dupa lege, numai in fapta au fostu vatemata. Mai departe, croatii voru sa fia recunoscuta intregitatea teritoriului dela regatulu triunitu, cuprindiendu in acestu teritoriu si Dalmati'a si litoralulu (tiermii mârei) „ungurescu“; nu voru se scie nimic'a de uniune reala, ci numai de uniune personala. Magiarii de alta parte, intregitatea regatului, dupa cum se afla de fatia, nu voru a o recunósce, decâtu intrandu in viatia uniunea reala; litoralulu inse nu voru alu lasá nici in unu modu croatîloru. Din aceste motive croatii aru fi avendu de cugetu a parasí Pest'a si a se intórce fâra nici o isprava acasa.

Despre deputatiunea care avù insarcinarea de a substerne a dóu'a adresa indreptâmu precetitori la cele publicate mai la vale.-

Scirile resbelice nu slabescu, din contra, dîuarele vienceneze ce le amu primitu in urma, fâra de a mai ascunde pericululu amenintiatoriu, svatuescu pre regimu a nu mai traganá lucrulu, ci armandu-se pentru ori ce eventualitate, a provocá insusi, si pre Prussi'a si pre Itali'a la desarmare, pentruca numai in tipulu acest'a vomu esi odata din starea cea nesigura si din pacea cea inarmata, ce e mai ingreunatóre decâtu insusi resboiulu.

In fati'a unei atari situatiuni nu ne prinde mirare candu vedemu in „Oest. Verordnungsblatt“ 20 de fetie tiparite indessatu, numai inaintâri si impartîri pentru infanteri'a de margine. 185 de oficieri se transpunu la regimentele de margine, 163 cadeti si suboficieri se denumescu de oficieri de margine. Tóte aceste au sa se faca in tempulu celu mai scurtu.—

Din Berlinu se spune, ca o fóia oficiósa da svatu regimului de acolo, cá sa nu desarmeze, pentruca Austri'a, dîce acea fóia, se ascunde dupa „asiá numitele“ armâri ale Italiei, numai pentru cá sa si justifice inaintea lumei continuarea armârei contr'a Prussiei.

Din Itali'a scirile pâna la 28 Aprile dau cu totulu de minciuna asertiunile foiei berlinese. Din Florenti'a se spune ca s'a publicatu deja ordinatiunile, prin cari se conchiama concediatii (urlauberi) si prin care armat'a se pune pre „picioru de bataia“. Mai departe se dîce, ca s'aru fi tinutu o conferintia militara, la care au luatu parte generalulu Cialdini si Pitti. Erumpendu resboiulu, comand'a suprema o ia insusi regele. Lucrurile guvernului le pórta atunci principele de Carignan. Lamarmora va fi siefulu statului majoru generalu, Generalulu Cialdini va comandá corpulu antâiu, generalulu Durando corpulu alu doilea de armata. Principele Humbertu (fiiulu celu dintâiu alu regelui) primesce comand'a divisiunei dintâiu dela corpulu dintâiu; principele Amadeu (alu doilea fiiu alu regelui) comand'a brigadei dintâiu. Senatorulu Arese au calatoritu la Parisu pentru de a demustrá imperatului neaperat'a lipsa de a se taiá nodulu gordianu cu sabi'a.

Despre miscârile trupeloru rusesci in Basarabi'a se vorbesce, ca soldatii concentrati acolo aru fi avutu destinulu de a lucrá la clâdirea drumului de feru, totudeodata insa si de a intrevení in Romani'a, la casu candu acolo s'aru nasce vre-o rescóla.

Deputatiunea dietei unguresci

se primì de Majestatea Sea Imperatulu in 26 l. c. la 12 óre, in audiintia estraordinaria. Presiedintele casei de susu Esc. Sea taverniculu br. de Senny ey rostì urmatórea cuventare:

Majestate ces. reg. !

Prea gratióse Dómne!

Incredintiati de câtra credincióselе staturi si representanti a regatului Ungariei, suntemu norocosi a ne puté infatîsiá inaintea Pré Inaltei Majestâtii Tale cu scopu de a predá cu omagiu Majestatei Tale adres'a préumilita a staturiloru si a representantîloru.

Dupa acést'a vice-presiedintele casei deputatîloru contele Juliu Andrássy cuventà câtra Maj. Sea:

Majestate ces. reg. !

Prea gratióse Dómne!

Adres'a pré umilita a staturiloru si representantiloru regatului Ungariei intr'uniti in dieta, suntemu norocosi prin acést'a a o predá Maj. Tale cu pietate omagiale.

Indura-Te, Majestate! a primí pré gratiosu omagiulu si cererile natiunei.

Staturile si representantii Ungariei spéra cu incredere deplina, ca Maj. Ta prin apretiuirea gratiósa a cereriloru loru, vei grabí si vei asecurá sosirea acelui tempu, in care, prin realisarea principieloru constitutiunali, si-va recapetá potere deplina acea natiune, carea nu doresce nimic'a mai ferbinte, de câtu cá ea, precum alta data, asiá si in venitoriu sa póta fi spriginulu celu mai tare alu Tronului si alu poterei Majest. Tale.

Maj. Sea ces. reg. Apostolica se indurà prégratiosu a respunde:

Voiu luá in consideratiune adres'a pré umilita a dietei unguresci, ce tocm'a Mi se preda, si sperù, ca staturile si representantii intr'uniti in diet'a tierei, petrunsi de importanti'a chiamârei loru, carea caracteriséza inceputulu unei nóue epoce, voru grabí a Mi asterne invoirea loru asupr'a aceloru afaceri, dela a câror'a regulare deplinu multiamitóre si permaninte activa, depinde puterea si bunastarea imperiului Meu intregu întocm'a precum si a iubitului Meu regatu Ungari'a.

Altmintrea asecurati pe trimitiatorii Vostri despre grati'a Mea regésca si despre intentiunile Mele parintesci neschimbate.

Inainte si dupa 20 Septembre 1865.

Studii despre constitutiune si partide in Austri'a.

I.

Continuitate de drept u si necontinuitate de idei.

(Capetu din nr. 23 si 29.)

Despre tempulu dela 1848 si despre „legile“ acelui'a, la toti pasii si la tóte nisuintiele urmate din partea barbatîloru de statu unguresci in intregu deceniulu dela 1850 pâna la 1860, séu nu s'a vorbitu de locu séu déca s'a vorbitu, apoi numai prelânga esprimarea celei mai aduncu simtîte pâreri de reu, asupr'a aceloru dîle de confusiune si de resturnare. De-si publicistii unguresci, numai decâtu dupa terminarea dramei celei sangeróse, cautá sa evite, atingerea de punctulu celu gingasiu, intr'aceea totusi au fostu toti de acordu, ca evenimintele din 1848 au purtatu semnele revolutiunei si ca nu potu avé validitate legala nisce decisiuni adu-se sub viscolulu si pressiunea de eveneminte. „Sub fals'a masca de reforme politice“ se dîcea in mentiunatulu memorialu alu celoru dóue dieci si patru“ s'a struncinatu pusetiunea cea tare constitutiunala a puterei regale. Pre lânga intentiunea cea mai buna, dandu-se voia unei desvoltâri, s'a aflatu acést'a (puterea regala) nevoita a face concessiuni, ce servéu spre

a periclitá legatur'a cu monarchi'a. Aceste concessiuni in momentulu in cari s'a facutu, au intrecutu departe sî recerintiele sî adeveratele dorintie ale natiunei unguresci.“

In Aprile 1850 au luatu b. Emer. de Misky asupra-si, sa apere pre conservativii unguresci contra imputârei, ce se facea acestor'a, ca ei nu aru fi facutu nimic'a mai cu deadinsulu, spre a impedecá revolutiunea. „Acestu necuragiu“ escusá elu „nu erá unu faptu singuratecu in Ungari'a, ci unu fenomenu generalu in Europ'a“; dealtmintrea vin'a o pórta mai multu intemplârile din Vienn'a. Acestea au causatu de singuraticele voci ale conservativiloru neintimidati au resunatu in pusti a, sî asiá au venitu lucrulu acolo, incâtu „unu protestu in contr'a lui Kossuth sî consoti, dela unu barbatu ori câtu de considerabilu, presupunendu, ca aru fi fostu posibilu asiá ce-va fatia cu terorismulu ce domnea atunci“,— nu aru fi fostu in stare a oprí funestulu cursu alu evenemînteloru. Paulu de S o m s s i c h in serierea sea citata, la pag. 16 sî urm., arata cum au purcesu „turburârile unguresci din acela-si isvoru comunu, cá cele din Parisu sî Neapolea, Berlinu sî Milanu, Munich sî Vienn'a; cum au facutu Kossuth in Martiu 1848 pretensiuni, la a câroru formulare elu insusi in tempulu numai cu putînu mai nainte nu au cugetatu (p. 18); cum intemplârile din Vienn'a, confusiunea regimului de acolo, totu mai cutezatórele preteusiuni ale masseloru sî a conducatoriloru acestor'a in Vienn'a, au adusu in fine lucrulu pâna la cererea unui ministeriu de resboiu propriu. (pag. 19.)

In acela-si intielesu se esprimara sî altii, — se intielege de sine ca cu esceptiunea unei opositiuni pentru ori ce pretiu, — in epoc'a cea lunga dela 1850 pâna la 1860, carea vediù aparerea pareriloru celoru mai diferite.

„Istori'a ne invatia“ dîce bar. Eötvös in „Garantiele puterei sî unitâtiei Austriei,“ „ca o totala straformare a referintieloru, dupa cum s'a nisuitu la 1848, nu aru fi nici odata duratóre“ (pag. 64); elu privesce „revolutiunea din 1848 de unu pasu mare, dara totusi numai de u n u p a s u in desvoltarea Austriei“ (pag. 23), sî elu e departe d e a c r e d e in r e a l i s a r e a a c e l o r u l u c r u r i d u p a c a r i s'a n i s u i t u in 1848.“ (pag. 69.)

Se intielege, ca datatoriloru de tonu in politic'a dietei din Pest'a, intre cari bar. Eötvös se afla in rendulu celu d'antâiu, cele ce au scrisu mentiunatulu bar. la 1859, nu le prea vine astadi la socotéla sî de aceea Pesti Hirnök au vrutu in tempulu celu mai nou, sa ne faca sa credemu, ca cartea despre „Garantiele puterei sî unitatiei Austriei“ „s'a scrisu de autoru intr'o afectiune momentana, nepriveghiata sî nefericita de resignatiune. O carte insa de 218 pagine (fetie) in octavu mare, seriósa sî liniscita in tonu, logica sî consecuenta in elucrare, nu se scrie in o „afectiune momentana de resignatiune.“ Pre lânga acést'a cuprinsulu acelei cârti este in cea mai deplina consunantia cu tóte manifestatiunile patriotîloru unguresci, cunoscute din deceniulu trecutu, la care din urma, dupa cum amu vediutu, insusi bar. Eötvös au luatu parte. Asiá dîs'a „afectiune momentana“ a nobilelui baronu sî a partasîloru sei nu a t î n u t u dara nici mai multu nici mai putînu, decâtu b i n e n u m e r a n d u: d i e c e a n i sî déca aru cere cine-va o esplicatiune temeinica a acestoru idei de necontinuitate batatóre la ochi, atunci sa se scia, ca caus'a e de a se aflá numai sî numai intru aceea, pentruca pe a c e l e t e m p u r i n u erá n i c i o s p e r a n t i a de a s e puté e s o p e r á m a i m u l t u.

Sî acést'a e o impregiurare fórte considerabila. Pentruca déca au fostu numai l u c r u d e o c a s i u n e, ca din partea ungurésca pre acele tempuri nu au cutezatu nimenea a pasî cu pretensiuni m a i d e p a r t e m e r g a t ó r e, cine va vrea acum sa argumentéze, ca dela 1860 incóce nu e iara numai o c a s i u n a l i t a t e, déca partea magiara cutéza a pasî acum cu pretentiuni s î m a i d e p a r t e m e r g a t ó r e? Unde este acum convingerea cea adeverata, cea propria sî s i n c e r a? In manifestatiunile aceloru tempuri candu partea magiara erá m o d e s t a, séu in manifestatiunile acestoru tempuri candu nu este modesta. Curióse urmâri s'aru puté de aici deduce. Pentruca déca tempurile aru fi sî mai nefavoritóre pentru intregitatea statului sî déca ele aru fi mai favoritóre pentru nisuintiele separatistice magiare, de cum suntu in fapta, atunci fâra indoiéla choragiele magiare, rapite de inaltele valuri ale spiritului tempului, aru suflá in unu modu sî mai provocatoriu in cornu, de cum se intempla in momentulu de fatia; iara déca din contra o dorita intorsetura spre mai bine aru marí tari'a puterei imperiale, atunci aceeasi, purtandu o precauta socotela de impregiurârile imperióse, aru reduce mesur'a pretensiuniloru loru fâra indoiéla la nivelulu, de unde e cu putintia a ajunge la ce-va. O astfeliu de purtare se póte numí p r u d i n t i a de statu, nici odata insa: s a p i i n t i a de statu.

Ceea ce au doritu pentru tiéra barbatii magiari din tóte partidele sub lungulu decursu alu tempului neconstitutiunalu, potu se ajunga acum'a, candu prin marinimós'a fapta a voiei imperatesci dela Octobre 1860, li s'a deschisu destulu de largu barierele spre ajungerea acestui scopu. Ei trebuea numai sa se folosésca de darulu binevenitu spre a puté vedé implinindu-se dorintie de ani, sî ei t r e b u e a sa se folosésca in estu modu, déca ei nu erá numai pentru o dî prudenti sî dibaci sî déca nu voea a trage folosu t r e c a t o r i u din positiunea cea nefavoritóre a regimului, ci avea inaintea ochiloru tînt'a cea din urma, de a intemeiá pentru patri'a loru o stare d u r a t ó r e sî s a l u t a r i a. Noi suntemu petrunsi de convingerea, ca in adeveru asiá sî nu altfeliu aru fi trebuitu sa ese tréb'a, déca in tiér'a sanguiniciloru magiari nu aru fi mai greu, cá ori unde, de a dá ascultare in momentele celei dintâiu emotiuni, vocei unei precugetâri ratiunale. Asiá inse partidele estreme din tiéra au castigatu in cea mare iutiéla precumpanirea, ce si o au sî sciutu sustîné pâna in sfersîtu. Cuventulu inperaterscu dela 20 Octobre abiá s'a pronuntiatu sî in Ungari'a se respandí in sboru parol'a r e s t i t u i r e i n e c o n d i t i u n a t e a l e g i l o r u d i n 1848, principiulu de c o n t i n u i t a t e a d e d r e p t u se radicà pe pedestalu sî urmara tóte acele scene si manifestatiuni, cari nóue contempuraniloru din agitatiunile comitatense sî din decursulu dietei dela 1861 ne suntu inca in destulu de viia memoria.

Sa abstragemu cu totulu dela impregiurarea, ca legile din 1848, care, candu au ajunsu mai antâiu la domnia, au aruncatu pre Ungari'a in bratiele revolutiunei, iara acum aru fi adusu a dóu'a óra tiér'a la marginea prapastiei, déca o stare esceptiunala nu aru fi impedecatu desvoltarea mai departe. Nu voimu a ne oprí nici la respunderea intrebârei, de este o particica câtu de mica de precugetare in provocarea neintrerupta la constitutiunea „milenaria“ sî „avitica“ sî in apararea validitâtiei sî a bunatatiei celei estraordinarie a legiloru din 1848, prin care s'a strapusu tóta administratiunea tierei pre base nóue, prin care s'a creatu unu sîru de locuri centrale, ce Ungari'a nu le avù nici odata, prin care puterei inalte regesci i a alaturatu demnitatea palatinala cu atari drepturi, ce nu iau fostu insusîte cestei din urma nici odata, sî tóte acestea in putîne septemâni, sub beti'a unoru eveneminte, sub turburarea spiriteloru, in sgomotulu passiuniloru, ce facea imposibila ori ce consultare liniscita, ori ce conclusiune nepreocupata.

Sî mai vertosu sa presupunemu: antâiu, ca legile din 1848 aru fi in tóta privinti'a adusa in viétia pre cale valida, sî adóu'a, ca in adeveru se afla intr'ensele fasea cea mai nóua organica desvoltata a vietiei constitutiunale unguresci. Sî totusi chiaru sî pre lânga aceste presupuneri, dietiei pestane dela 1861 i se póte face imputarea, ca au fostu departe de a resiste boldului naturalu, de a folosí altfeliu ocasiunea, ce i se oferea din o favoritóre incopciare a impregiurâriloru, decum in folosulu ei celu mai de a p r ó p e — dupa parerea ei!—, ba ea (diet'a) nu au avutu nici insusîrea aceea pentru tiér'a ei proprie, de a se radicá deasupr'a referintieloru sî fapteloru t e m p u r a l i, ceea ce aru fi pututu duce nu numai la unu resultatu trecatoriu sî din intemplare, ci la unulu duratoriu sî tînatoriu. In fine iau lipsitu dietei dela 1861 in asemenea gradu sî intielegerea sî voi'a cea buna pentru referintiele comune ale imperiului, carele de patru sî jumetate seculi s'a nascutu din intim'a legatura a Ungariei cu tierile austriace sî cu cele ale corónei boemice sî pentru directiunea luata prin mutatele impregiurâri ale tempului sî cursulu firescu alu desvoltârei referintieloru. Deci déca dietei i succedea a-si ajnnge tînt'a ei tiermurita, atunci acést'a nu aru fi fostu alta decâtu impedecarea desvoltârei statului intregu. Prin acést'a insa mai curendu séu mai târdîu, candu sî acestu esperimentu s'aru fi vediutu ca nu face servitiulu doritu, amu fi fostu redusi iara la nesicuru.

Siedinti'a publica a dietei unguresci dela 21 Aprilie st. n.

In nrulu nostru 29 amu amintitu despre o cestiune de mare insemnatate, de cestiunea natiunalitâtîloru, venita pre tapetu in diet'a ungurésca.

Lasandu amenuntele intemplate dupa cetirea sî verificarea protocolului trecemu indata la mentiunat'a cestiune, pre carea o reproducemu ince pendu cu

Motiunea adusa de mai injosu insemnatii in cestiunea natiunalitâtîloru, carea este urmatórea:

„Considerandu ca cas'a in prim'a sea adresa a enunciatu, cumu ca in facerea legiloru pentru natiunalitâti, va tîné la principiele de dreptate sî fratietate;

Considerandu ca natiunalitâtîle cá totu atâti'a factori esentiali sî egali indreptâtiti — suntu chiemate la o egala conlucrare intru deslegarea acestei cestiuni de mare importantia; propunemu ca:

Comissiunea ce este a se esmite in caus'a natiunalitâtîloru — dupa momentuositatea acestei cause — sa se compuna cu drépt'a luare in considerare a tuturoru natiunalitâtîloru din tiéra sî dupa proportiunea numerica a acestor'a.“

Pest'a 18 Aprile 18 66. Sigism. P o p o v i c i u, m. p. Florianu V a r g 'a, m. p. Petru M i h a l i, m. p. Antoniu M o c i o n i, m. p. Ales. M o c i o n i, m. p. Sigism. B o r l e a, m. p. Georg. M o c i o n i, m. p. Vinc. B a b e s i u, m. p. Ios. H o d o s i u, m. p. Aurel. M a n i u, m. p. Ioann F a u r u, m. p. Sigism. P o p u, m. p. Alois. V l a d u, m. p. Alessandru R o m a n u, m. p.

Publiculu nostru cunósce parerea dlui Deák, care au des-

chisu discussiunea in acestu objectu, sî asiá trecemu indata la ceî ce au participatu dupa densulu sî adeca la

Iosifu H o d o s i u. Onorata Casa ! Eu tînu cestiunea natiunalitâtiei de un'a dintre cele mai urgente se mai ardente cause; eu o tînu mai urgente chiaru sî decâtu caus'a afaceriloru comune – sî asiá aceea o a-siu deslegá mai intâiu sî inainte de tóte. Precum unulu dintre scopurile principali in fericit'a deslegare a causeloru comune e impacarea cu tronulu, asiá scopulu deslegârei causei natiunalitâtîloru e impacarea intre sine a natiunalitâtîloru inse'si, amendóue suntu de asemene necesarie pentru tronu, patria sî natiuni. Sî eu asiá credu ca pâna candu caus'a natiunalitâtîloru nu va fi deslegata spre indestulirea comuna a tuturoru natiuniloru din tiéra, pâna atunci pace in tiéra abiá sî nici abiá nu póte fi ; pâna candu o natiune are privilegiu legalu, iara usulu de limb'a celorulalte natiuni nu e asecuratu prin nimic'a — dar prin nimic'a — pâna atunci ésa deslegarea afaceriloru comune séu a ori-cârei alte cestiuni, ésa dîcu ori cumu, dar deplin'a indestulire a natiuniloru din tiér'a staverita nu va fi, fia-care natiune e gelósa pentru tesaurulu ei celu mai scumpu — pentru natiunalitatea sî limb'a sea ; fia-care numai aici 'si afla sî numai ací 'si póte aflá libertatea, sî eu nici nu-mi potu inchipuí libertate fâra natiunalitate.

Simtiulu natiunalu din ce in ce se desvólta mai tare. Amu recunoscutu acést'a, in prim'a adresa ce s'a substernutu M. S. Imperatului. La noi la români, acestu simtiu e de odata cu viéti'a nóstra, a intrecutu sî e mai demultu inca sî decâtu acelu tempu, candu istori'a a insemnatu despre noi ca : „non tam pro vitæ quam pro lingvæ incolumitate certasse videbantur.“ Dar in acésta patria, mai numai dela 1848 se datéza inclinatiunea de regula de a deslegá acésta causa de natiunalitate. Mi-aducu aminte din an. 1849 despre nisce puncte ale lui Dragosiu, ce priviau pe români — dar aceste atunci s'au fâcutu, candu acum erá pré târdîu. Sciu operatulu comissiunei dietali dela an. 1861 in privinti'a natiunalitâtîloru ; sciu ca onoratulu deputatu Colomanu Tiss'a cu ocasiunea desfiintiarei dietei dela an. 1861 a fâcutu o motiune, totu in privinti'a acestei cause : dar tóte aceste au remasu numai puncte, numai operate, sî numai motiuni, pentruca tóte s'au fâcutu numai in momentele cele mai de pre urma.

Eu nu sciu câtu tempu va tîné acésta dieta, dar aceea credu ca atât'a tempu totusi avemu câtu sa potemu deslegá acést'a cestiune. Dar sa o deslegâmu cu totii impreuna ; sa o deslegâmu cu totii cari suntemu interesati la ea — sa o deslegâmu cu totu atâti factori ai natiunalitâtîloru ; caus'a póte fi a tierei intregi cá atare, dar caus'a este in prim'a linia a natiuniloru inse'si, sî eu nu tînu un'a cu aceea ce a dîsu D. Deák ca natiunalitâtîle aru fi membrii natiunei asiá numite politice adeca a acelei unguresci, ci tînu mai bine ca natiunile suntu membri suntu pârtîle constitutive ale tierei, asiá dara ele cá atari au sa conlucre intru asemene la deslegarea causei natiunalitâtîloru.

Sa cautâmu domniloru in giuru de noi, sî eu cutezu a afirmá ca patri'a nóstra in starea ei lacerata sî abnormale de âcum, nu e alta decâtu o ruina (sgomotu) dar o ruina domnii mei care are unu fundamentu firmu, bunu sî durabile. Veniti cu totii in mesur'a ce ne compete, veniti sî pe acestu fundamentu bunu, firmu sî durabile sa edificâmu o patria nóua, o patria in care cu totii sa incâpemu nu unulu d e a s u p r 'a celuialaltu, ci unulu l â n g a altulu, sî toti la loculu seu, dar sa conlucrâmu la acést'a cu totii cá totu atâti'a factori. Veniti sa ne impacâmu noi pre noi insine ; veniti sa impacâmu natiunile tóte din tiéra — sa dâmu fiacârei ce e alu seu, — sî atunci domnii mei tiér'a, care ne e patri'a tuturoru va fi unu sufletu sî o inima ; dar veniti sa o facemu acést'a câtu se póte mai curendu sî sa o facemu cu totii. Sa nu fugimu domniloru dinaintea unei cestiuni, cu care ne intâlnimu in totu loculu ; sa o imbratiosiemu cu toti, sî cu totii impreuna sa o deslegâmu — o natiune cá sî alt'a sa participe la deslegâre cá parte interesante. Eu votezu pentru motiunea ce s'a pusu pe més'a casei cá adausu la raportulu comissiunei de 21.

V. T ó t h pledéza in contr'a motiunei, partinesce propunerea comissiunei, afirmandu ca aceea aru trebuí sa se stabilésca in conferintie private.

V i n c e n t i u B a b e s i u. On. Casa ! Me voiu restringe la obiectulu de pe tapetu. Scopulu invederatu alu motiunei nóstre a acel'a, cá in comissiunea esmitenda in caus'a natiunalitâtîloru sa fimu representati dupa cuviintia, va sa dîca, sa nu fimu ignorati. Acést'a pentru aceea s'a fâcutu, câci amu esperiatu, ca fórte de multe ori amu fostu ignorati. (Strigâri : candu ?) Amu fostu fórte de multe ori ignorati in atari locuri, in atari comissiuni, cari'su regnicolari.

On. Casa ! Cugetu, ca nu e nimene in cas'a acést'a care aru negá esistinti'a nóstra natiunale, iara déca avemu esistinti'a nóstra natiunale, sî e recunoscuta in patri'a acést'a, ca Ungari'a nu aru putè fi fâra noi, aceea ce e acum'a, Ungaria intréga, adeca déca suntemu factori in tiéra, atunci cutediu a afirmá, ca ori ce consultâri sa se intemple despre lucrurile tierei, decum-va on. casa voiesce cá acele sa fia esprimarea fidela a tierei, trebue sa fimu acolo sî trebue sa fia acolo sî esprimerea nóstra adeca deputatii nostri. (strigâri : aici'su). Déca aceea lipsesce, atunci a-siu dîce din parte'mi, ca natiunalitâtîle aru puté dice, ca se intempla de noi fâra noi, pentruca on. casa ! nu se póte ignorá, ca natiunalitâtîle in afacerile tierei pretutindeni suntu interesate, — sî fiindca esperiâmu, ca acést'a nu se considera, sî fiindca ne tememu, ca nici aici nu vomu fi considerati, unde e vorb'a chiaru de regularea legale a esistintiei nóstre ; — dreptu aceea eu credu ca pretensiunea acést'a a nóstra e fórte justa, — sî aceea nu o credu, ca prin acést'a s'aru causá ce-va neincredere, câci atunci sî fiinti'a nóstra aici inca aru fi neincredere, fiindca sî aici suntemu representati, sî déca acést'a representatiune a nóstra n'a stricatu intregitâtii tierei, spunu : ca nici aceea ce propunemu nu-i va stricá.

Aceea e o espressiune fórte moderna, ca „nu putemu constringe pe nimenea la incredere“, insa acesta e unu conceptu fórte elasticu, fiindca odata se dîce „încredere“ iara de alta data „capacitate“ sî ambele le conditiunéza dela acei'a câroru — baremu cum s'a doveditu pâna acum li-au fostu in interesu a ne ignorá, sî noi amu esperiatu, ca ori unde a fostu vorba despre români — de comunu séu nu s'au alesu nimenea dintre noi, séu s'a alesu unu atare, care e cunoscutu de comunu, ca nu se tîne de cei mai buni, cei mai credinciosi români. (Sgomotu mare, contradîcere, presiedintele suna clopotielulu).

On. casa ! Amu esperiatu fórte de multe ori, ca Ungari'a intréga are antipatia câtra unii individî magiari, pe cari nu numai corporatiuni, ci chiaru sî Maj. Sea i-au donatu cu incredere, din acea simpla causa, ca au presupusu despre densii, ca nu-su unguri buni.

Acum, déca e iertatu ungurului a argumentá sî a se dechiará astufeliu, atunci cugetu, ca totu acést'a stà sî despre alte natiunalitâti, sî in desiertu amu negá, câci vedemu din esperinti'a de tóte dîlele, ca este causa spre acést'a, ca adeca, precum nu totu ungurulu nu este de o potriva, asiá nu e nici totu romanulu de o potriva (Ilaritate, sgomotu.) Chiaru pentru aceea, fiindca noi cu securitate ne putemu provocá la aceea, ca noi pe ungurii cei buni sî destinsi, cari possedu increderea rasei unguresci i onorâmu sî-i donâmu cu increderea nóstra,— chiaru pentru aceea cugetu, ca e drépta pretensiunea nóstra, cá in câtu-va sa se iea in considerare asemene pretensiuni ale nóstre sî din partea ungariloru, sî chiaru pentru aceea credu, ca ori câtu amu negá, totusi motiunea nóstra e logica sî necesaria sî eu numai asiá m'asiu puté odichní cu dechiararea onoratei case, déca aceea aru fi indreptata intr'acolo, cá noi la tóta intemplarea in comissiuni sî mai alesu in comissiunile, cu cari ne ocupâmu acum, sa fimu representati dupa momentuositatea causei sî amesuratu intereseloru causei.

De altmintrea acést'a ni se póte sî negá, pentruca majoritatea este in contr'a nóstra, dar abiá credu ca ni s'aru puté negá ratiunalminte. (Aprobare, Sgomotu.)

D e d i n s z k i : Dupa parerile cele audîte aru mai fi de lipsa dupa fiacare verificatiune o verificatiune indoita la alegerile comissiuniloru sî adeca 1) aru trebuí sa se verifice de este cine-va romanu, 2) de este acelu cine-va romanu b u n u ? (ilaritate). Voiesce cine-va a octroí dietei o astfeliu de incuisitiune ? E contr'a motiunei.

Z s e d é n y i (Némtiu din Zips) Combate cu inversiunare infocata motiunea, sî infrunta tonulu celu provocatoriu (? R.) cu care este motivata motiunea. Dupa parerea densului aru fi mai bine a se inaintá buna intielegere, decâtu de a se semaná discordia prin atare motiune. Numai concordi'a ofera garantii pretensiuniloru natiunale. Provóca pre propunatorii motiunei sa o retraga.

B o n i s (in tonu impaciuitoriu). Nu are nimic'a in contr'a spiritului motiunei sî crede ca cas'a va cautá a corespunde in unu modu liniscitoriu dorintieloru pronunciate in motiune, insa proportiunea ceruta acolo nu se póte practisá, pentruca votarea la alegerile comissiuniloru e secreta.

A l e s a n d r u N i c o l i c i u (serbu) e in contr'a motiunei, pentruca are deplin'a incredere in tactulu casei, carea la alegeri va purtá de grigie, cá sa fia multiamite tóte pârtîle interessate. (aprobare).

R a g á l y i (dep. unui cercu slovacu). Se crede indreptâtîtu a presupune, ca motiunea e unu fabricatu schmerlingianu ori bachicu.

(H o d o s i u intrerumpandu. Acést'a e suspiciunare !)

R a g á l y i (continuandu) ori sa fia acést'a o facatura a regimului vienezu pentru de a face o pressiune ?

(H o d o s i u : nu pressiune, ci dreptate !)

K u b i c z a (slovacu). Apara proiectulu comitetului contr'a motiunei. Cei ce dau ansa la dispute cumu e sî cea de fatia, nu o facu acést'a pentru natiunalitâti, ci din vanitate sî din interessu propriu ei se folosescu de natiunalitate dreptu de o mant'a pentru de a-si ascunde sub dens'a egoismulu sî de o scara pe carea sa se póta inaltiá. Voru sub masc'a acestui cuventu frumosu a desorganisá natiunalitatea loru spre a puté vená in turbure dupa folóse. Are incredere in ceea ce va face cas'a. (Aplause frenetice.)

U j f a l u s s y e contr'a amendementului, pentruca primindu-

se aru avé urmâri complicatóre; s'aru puté intemplá, cá pe urma sa se céra sî considerarea interesseloru confessiunale.

Emanuilu Gozsdu. Mie-mi pare reu din inima ca acésta motiune in sine atâtu de nevinovata a causatu astufeliu de esacerbare (catrânire), ce credu, ca n'aru fi causatu, deca intru aperare-i nu s'aru fi intrebuintiatu cuvinte neghióbe ; intr'adeveru, totusi e dreptu aceea, ca nu e mai mare inimicu decâtu amiculu neghiobu (Ilaritate, aprobare, din partea ungurésca). Eu motiunea precum s'a fâcutu sî precum e scrisa, o vedu de acceptabile ; dar nu me miru ca aceea precum a fostu esplicata a causatu mare inversiunare. Sa me ierte onorat'a casa, ca sum silitu a trece la person'a mea (s'audîmu) sî ací serbatoresce provocu pre d. Babesiu, sa-mi spuna, cine e acelu reu românu, pre care cas'a s'a indatinatu a-lu alege in comissiuni, pre candu pre românulu celu bunu nu'lu alege? (Aprobare). Eu dechiaru, ca desî amu avutu norocirea a fi alesu intr'o comissiune pré respectabile, totusi nu vréu a luá pre mine titululu de „reu românu", ca o dechiaru inainte a tóta lumea, ca pre tóta rotundîmea pamentului mai bunu românu sî mai bunu patriotu unguru cá mine nu esista. (Aprobâri viue din partea ungaresca). E adeveratu, ca pre alte câi umblâmu a fericí natiunea româna, pre câi cu totulu diverse sî eu punu votu, ca pre acea cale, nu me voiu intórce nici odata, fâra dorescu sî me rogu lui Dumnedieu, cá elu (Babesiu) sa se intórca pre câile mele. (Iara placere sî inca sgomotósa). Arunce'si ori care ochii pre mapa sî va vedé, ca acelu românu, care atîtia natiunea româna la continu'a inimicitia contr'a unguriloru, acel'a e celu mai mare inimicu alu natiunei române sî déca are numai unu picu de esperintia de viétia sî lume se va convinge, ca frecârile intre unulu sî altulu, scurta viéti'a la amendoi; pentruca déca piere astadi ungurulu, mâne românulu va perí. (Aprobare) Repetiescu dara, ca nu vréu a luá pre mine inaintea lumei acea suspiciune, cá sî cum-va dóra eu a-siu fi acelu „reu românu"; eu pre mine me tînu de bunu românu. Sa se dechiare dara d. deputatu Babesiu, care e acelu reu românu, care se lasa totudeun'a a se alege prin unguri ; numésca-lu pre acel'a, ca altmintrea — nu vréu a fi fâra respectu inaintea casei — dar pe alta cale i voiu spune numele (Aprobare).

Vinc. Babesiu. Onor. casa! Asiá crediu ca-su detoriu cu respunsu condeputatului Em. Gozdu. Eu acele ce le-amu dîsu despre romanu reu sî unguru reu, asiá le-amu luatu precum le esperiâmu in tóte dîlele sî le-amu esperiatu mai alesu in trecutu. Me provocu la trecutu, dar nici in minte nu mi-a fostu ca d. dep. Gozsdu aru fi reu romanu (Sgomotu, cine e dar acel'a?! presied. suna clopotielulu), din contra pre dlu Gozsdu lu tînu sî l'amu tînutu totdeun'a de bunu romanu. Asiá credu, ca in parlamentu nu e datina a numí persóne (Sgomotu. Dar nici a suspiciuná!) sî ori de câte ori in asta casa s'a facutu provocare la certe persóne, acele nici odata nu s'au numitu; pentru aceea eu provocandu-me la esperiintia, ce asiá credu, ca ori care membru din acésta casa o a potutu face cá sî mine— nu voiu numí persóna sî nici nu-su detoriu a o face acést'a; de altmintrea acel'a nici nu este intre noi sî nici n'amu dîsu, ca aru fi aici. (Ilaritate.) Eu ce amu dîsu, n'amu preceputu despre o anumita persóna din acésta casa sî chiaru pentru aceea asiá credu, ca ast'a n'are nime dreptu de a o interpretá asiá. O repetiescu, nu tînu ca aru pretinde parlamentarismulu, cá sa se numésca vre-o persóna. (Va urmá).

Sabiiu 19 Aprile. Dlu Diamandi negutiatoriu din Brasiovu, ne tramite unu respunsu la corespundinti'a din nr. 28 alu Telegr. Rom., carea o amu primitu eri in 18/30 Aprile, dar pre care acelasi domnu o publicá in nrulu 29 alu Gazetei, esîtu in 16/28 Aprile, cá tramisu noua spre publicare. Noi, dupa ce amu publicatu unu altu respunsu in aceea-si cestiune, venitu dela o mâna stimabila, sî mai departe dupa ce Gazet'a au avutu bunatate, quasi a ne sarí intr'ajutoriu in privinti'a, respunsului dela d. Diamandi sî in fine dupa ce amu dechiaratu discussiunea pe acésta cale de inchisa, credemu de prisosu o repetîta publicare a mentiunatului respunsu. Erá insa detori'a nóstra de a deslusî pre publiculu nostru, care din nescientia aru fi fostu inclinatu a presupune, ca noi nu amu fi vrutu a dá locu acelui mentiunatu respunsu. —

Principatele române unite.

Ministeriulu de interne.

Ministru din Intru face cunoscutu poporului românu ca deputatiunea insarcinata a depune plebiscitulu in mânile alesului seu, Principele Carolu I. pléca mâne.

Ea se compune de dd. Vasiliu Boierescu, Manolache Costachi, Cost'a-Foru, Steege, Principe G. Stirbeiu, Ioann Bratianu, Ioann Balacianu.

Tóte scirile ce guvernulu primesce din strâinatate ne dau dreptu a sustînea cu credintia ca natiunea româna n'are decâtu a stârui cu demnitate, cu linisce sî cu târia in credinti'a ei sî in curendu voinți'a-i va fi ascultata sî respectata nu numai de alesulu seu, despre a cârui primire pentru noi nu póte fi indoiéla, ci sî de tóte puterile garanti cari precum ce a datu totudeun'a cele mai mari dovedî de solicitudinea loru, nimene nu se póte indoí ca sî de astadata voru dá a loru sanctiune actului care va consoli dá a nóstra natiunalitate.

Ministru din Intru, Dimitrie Ghic'a.

Resultatulu Votului pentru Carolu I. Contribuitori 811,030. Votanti 686,193. Pentru Carolu I. 685,969. Contr'a 224.

Varietâti.

*** Popórele semibarbare sî espositiunea din Parisu. „Köl. Ztg." povestesce urmatórele despre zelulu cu care se grabescu sî popórele semibarbare a luá parte la espositiunea generala ce se va tiné in 1867 la Parisu. Acolo se dîce, ca orientulu va fi fórte bine representatu. Siachulu din Persi'a au tramisu unu delegatu alu seu la Parisu iara tesaurariului (vistierniculoi) seu iau mandatu a tînea la indelete 300,000 franci pentru de a puté aduná productele cele mai frumóse ale tie ei sele pentru espositiune. Singuru Domnitoriulu priveghiaza asupr'a alegerei objecteloru. Caravana, ce are sa pornésca cu lucrurile aceste pretióse dela Teheran capital'a Persiei este gat'a. Totu deodata s'a luatu mesuri ca sa se duca lucratori dibaci la Parisu, carii sa decoreze despartiementulu persescu dupa gustulu persianu, iara in parculu (bârculu) cladirei de espositiune sa cladésca mai multe edificii curatu persiane precum: chioscuri, fabrici de opiu, promenade de frundie s. a. Mai au de scopu a face o imitatiune de sala de tronu din Teheranu in unu foisioru (pavilionu) deosebitu, in carele sa se asieze covórele cele bogate, icónele sî fantanile saritóre, ce starnescu admiratiunea tuturoru celoru ce le vedu acestea in sal'a originala de tronu. Sultanulu inca nu vrea a remanea inapoia verului seu a Siahului. Sî Turci'a si va luá refugiulu la parcu, din caus'a augustimei locului, pentru cá sa póta radicá acolo unu minaretu de mosiea, unu mausoleu in stilulu celu mai curatu arabicu, in fine o casa intréga turcésca cu divanele sî bâile sele. Viceregele din Egiptu au dispusu spre scopulu espositiunei unu milionu. Fregat'a cea mai frumósa are sa transpórte objectele de espositiune. Nabar pasi'a este denumitu comissariu. Regele Siamului au sî tramisu o espeditiune pâna acum. Regimulu japanesu au deschisu unu creditu de 200 mii franci la unu banchieriu din Parisu pentru spesele ce voru fi de lipsa la espositiune: face cunoscutu, ca sî din parte-si sî din partea principiloru vasali se iau mesuri spre a luá parte la espositiune. In fine imper. din Marocco au insarcinatu pe solulu seu a descoperí, ca tóte bogatiele ce le are vrea sa le tramita la espositiune. Fericitu Parisu. Unde este destulu se mai aduna!

Nr. 11—3 **Concursu.**

Pentru intregirea statiuniloru vacante de invatietoriu din comunele Brosceni sî Colnicu in Comitatulu Carasiului, protopresbiteratulu gr. or. alu Oravitiei se escrie prin acést'a concursu.

Cu acestea statiuni suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

I. in Brosceni:

in bani gat'a 120 fl. v. a. in naturale: 20 metrete de grâu, 20 metrete cucuruzu, 10 orgii de lemne, 100 ponti lardu, 100 ponti sare 25 ponti luminâri, 2 jugere de pamentu sî locuintia libera;

II. in Colnicu.

in bani gat'a 100 fl. v. a. in naturale: 20 metrete de grâu; 20 metrete de cucuruzu, 10 orgii de lemne, 100 ponti lardu, 100 pf. sare, 15 ponti luminâri sî 2 jugere de pamentu.

Doritorii de a ocupá aceste posturi de invetiatori voru avea a indiestrá petitiunile loru concursuale cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu bunu sporiu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna acum sî despre purtarea loru morala sî politica sî astfeliu indiestrandu-le le voru substerne Venerabilului Consistoriu dreptumaritoriu alu Eparchiei Caransebesiului pâna la 25 Aprile 1866 calendariulu nostru vechiu.

Din siedinti'a Consistoriala tînuta in Caransebesiu la 17 Martiu 1866.

Nr. 12—1 **Escriere de Concursu.**

Pentru deplinirea vacantei statiuni invetiatoresci a prunciloru barb. gr. or. din Toraculu micu, prin acésta sa escrie concursu; - care statiune invetiatorésca e remunerata cu urmatórele emoluminte anuale: 105 f. v. a., 60 chible de grau, 50 pf. de sare, 12 pf. de lumini, 2 orgii de lemne, 4 orgii de paie, 1 porcu de doi ani in carne, 4 jugere de aratura, ¾ jugeru de gradina sî cortelu gratisu.

Doritorii de a ocupá amintitulu postu invetiatorescu, binevoiésca petitiunile loru,— venerabilului consistoriu dreptu maritoriu din Aradu adresate,— cu tóte prescrisele sî recerutele acluse documentatóre pâna in 21 Maiu a. c. oficiolatului protopresbiteralu din B. Comlosiu a le substerne.

In Banatu Comlosiu 11 Aprile 1866.

Vincentiu Sierbanu,
Protopresbiteru.

Burs'a de Vienn'a.

Din 20 Aprilie (2 Maiu) 1866.

Metalicele 5%	53 40	Actiile de creditu	118
Imprumutulu nat. 5%	57	Argintulu	113
Actiile de banca	621	Galbinulu	5 45

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl.v. a.

Nru 32. ANULU XIV.

Sabiiu, in 24 Aprile (6 Maiu) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 23 Aprile.

Dupa „Korunk“ înregistrâmu alegerea deputatului alu doilea din comitatulu Albei inferiori, in urm'a cârei reesî deputatu Ioann Boer.

Din Pest'a putînu se vorbesce acum prin diuarie. Joi'a trecuta avù comissiunea de siepte dieci sî siése, siedintia, in care se decise a respunde la intrebârile : care suntu afacerile comune sî cum trebuie acele tratate. Spre acestu sfersîtu s'a decisu a se denumí o subcomissiune de cincisprediece membri, a cârei alegere s'a sî inceputu numai decâtu. Elaboratulu acestei comissiuni este de a se asterne casei inainte de a trece la detaiuri. Subcomissiunea avea sa tîna adî siedintia.

Despre deputatiunea regnicolara cetimu acum ca deocamdata nu va tînè siedintie, ci ambe pârtîle se voru multiamí cu imprumutat'a comunicare a ideiloru in scrisu. Dupace in tipulu acest'a voru fi ajunsu la unu punctu de manecare comunu, se va intruní deputatiunea iara in o siedintia sî va continuá desbaterile mai departe.—

Din afara s'aru paré dupa scirile diuarieloru Vieneze, ca complicatiunea se totu maresce. Dupa o depesia a „Pressei“ primita din Saxoni'a, Prussi'a amenintia pre cea d'antâiu, déca nu va desarmá. In septamân'a trecuta regimulu saxonezu fâcù cunoscutu puteriloru, ca nu au armatu.

Despre Bavari'a voru unele diuarie a scí ca aru fi provocata de Austri'a sa desarmeze. Altele demintu scirea acést'a sî dîcu, ca regimulu austriacu au concesu a se cumperá in Austri'a o multîme de cai pentru armat'a bavareza. Cu tóte aceste sustînu alte foi, ca Bavari'a aru fi castigata de Prussi'a, promitîndu-i césta din urma egemoni'a in Germani'a de média-dî, ba unele mergu asiá departe incâtu dîcu, ca intre promissiunile facute Bavariei din partea Prussiei, aru figurá sî Tirolulu sî Salisburgulu.

Alarm'a cea mai mare o face nesmintitu o depesia din capital'a Italiei (Florenti'a). Camer'a séu parlamentulu de ací au votatu unanimu plenipotintia estraordinaria regimului, sprea castigá mijlócele finantiale de lipsa pentru aperarea statului.— Sciri telegrafice din Parisu vorbescu, ca Victoru Emanuilu aru fi investitu cu putere dictatorica, ca pentru harthiele de banca s'a decretatu unu cursu silitu sî in fine ca principele de Carignanu aru fi denumitu de regentu alu Italiei.— Din Frankfurt se telégraféza Pressei, ca la burs'a de acolo cerculéza scirea despre unu ultimatu alu Italiei catra Austri'a.

Din Franci'a vinu acum sciri de totu „diplomatice“, va sa dîca greu de intielesu. Unu diuariu oficiosu „Constitutiunel“ asigura sî acum, ca déca va erumpe resboiulu, Franci'a nu e respunsabila, mai departe ca ea nu e engagiata nici compromisa in ide'a unui resboiu, ca remane cu totulu neutrala sî ca si va pastr'a actiune libera sî nu va lasá a se rapí de nici o eventualitate in contr'a vointiei sele.— A. A. Ztg. are corespundintia carea vrea sa scie de unu discursu intre imprat. Napoleonu sî principele Meternich. In acestu discursu s'aru fi esprimatu imperatulu, ca elu nu póte dispune regelui Victoru Emanuelu. Iaru fi impartasîtu inse, ca Itali'a la nice unu casu dela densulu (imper.) sa nu astepte vre'unu ajutoriu. In casulu celu mai favoritoriu, Itali'a nu are sa astepte alta, decâtu garantarea posessiunei de fatia. Nu póte imperatulu insa sa ascunda sî aceea, ca elu nu póte impedecá Itali'a de a atacá pre Austri'a, candu noroculu armeloru in resboiulu cu Prussi'a aru fi contra Austriei. Sa nu uitâmu ca aceste suntu vorbe din audîte. Unu coresp. alu „N. Fr. Bl. din Lugano vine sa afirme abtînerea totala a Franciei dela conflictulu de fatia sî adauge ca imp. Napoleonu i-aru fi binevenita o perdere a Italiei, pentruca in atare casu aru avé sperantia de a restituí unu tronu (pentru cine ?) in Neopolea. —

Din Turci'a avemu in tempulu mai nou o scire despre o rescóla in Albani'a, carea au erumptu cu ocasiunea recrutatiunei.—

Despre venirea lui Carolu I. in Romani'a se indoiescu inca sî acum diuariele vieneze. „Romanulu“ insa este de cea mai firma credintia ca va vení.

Revista diuaristica.

In dilele aceste au adusu diuarele vieneze depesi'a circulara a ministrului presiedinte italianu, indreptata câtra toti tramisii Italiei pre la curtîle puteriloru, prin care depesia situatiunea e descrisa de asiá, in câtu sa se para, ca Itali'a devenise in tempulu din urma „tînt'a amenintiariloru austriace directe.“ Iîn legatura cu acésta cerculara aduce „Wr. Ztg.“ urmatórele :

„Depesi'a cerculara a lui Lamarmora indreptata câtra repreprezentantii Italiei in afara, afirma, ca regimulu lui Victoru Emanuelu este decisu a infatîsiá armârile cele estinse, cá provocate din partea Austriei. In Austri'a scîu ómenii ce au sa créda la asemenea cuvinte, sî se scia, ca ele se intemeiaza pre intórcerea sî sucirea adeveratei stâri a lucruriloru. Sî in adeveru ca nu este de lipsa cá sa se provóce cine-và la alte marturii, decâtu la pres'a italiana, cea oficiósa inclusive, spre a demustrá ca prioritatea in armare cade pe partea Italiei sî ca armârile nu numai din caus'a prioritâtiei, ci sî in urm'a caracterului loru militariu purtau pe fatia caracterulu unei ofensive. Sa mai repetîmu ce amu disu de atatea ori ? Regimulu austriacu nu doresce nimic'a mai tare decâtu sustinerea pâcei, de elu nimic'a nu póte fi mai departe decâtu cugetulu de unu atacu asupr'a Italiei. Dechiaratiuniloru celoru mai provocatóre a regimului (italianu), cuventâriloru din parlamentu, agitatiuniloru diuaristice sî ale reuniuniloru li s'a respunsu cu linisoea cea mai mare. Numai dupa ce au avutu (regimulu austriacu) a mâna dovedile cele mai pipaibile despre putericele opintiri resboioase a le regîmului dela Florenti'a s'a vediutu necessitatu a luá sî din parte'si mesuri, de aperare. Dar numai de aperare nimic'a altu ce-va. Se póte ce-va mai curatu sî mai limpede decâtu atât'a, sî s'a atacatu vre-odata pe o cale mai nedrépta cá acést'a politic'a unui statu, carea se misca intre barierile celei mai mari retrageri, carea acele margini impuse de detori'a propriei esistintie, nici ca au cugetatu in unu singuru punctu baremu ale trece.“

Dupa aceea demustra numit'a fóia prin citarea mai multoru diuarie italiene, ca Itali'a a fostu cea d'antâiu, carea au amenintiatu pacea.

In unu altu numeru totu alu susu citatei foi dupa ce se demustra ca din partea Austriei nu s'a fâcutu nimic'a ce aru fi pututu amenintiá pacea in Itali'a, continua astfeliu :

„Din contra de mai multe luni se audu din Itali'a strigatele cele mai batjocoritóre sî provocatóre indreptate asupr'a Austriei, nici unu regimu nu a luatu cârm'a statului amâna, fâra de a nu-si pune in programa „câstigarea“ Venetiei, nici o partida, carea numai din motive de oportunitate, sa nu se abtîna dela o atacare fortiata a Austriei. Déca fâra de unu motivu constringatoriu sî fâra de o umbra de provocatiune din partea Austriei totusi se facu armârile cele mai estinse in Itali'a, atunci nici lumea dara nici regimulu austriacu numai póte fi la indoiéla despre insemnatatea unui atare pasu fâcutu de câtra Victoru Emanuelu. Austri'a insa va fi gat'a de a respinge sî armata de a aperá.

Interesantu va fi póte in impregiurârile de fatia a reproduce o epistola din Parisu, a diuariului „N. Fr. Bl.„ despre care dîce acésta fóia, ca e dela mân'a unui barbatu, a cârui referintie, i inlesnescu se véda sî in ascunsele politice. Eata epistol'a :

„Candu inainte cu vre-o cate-va luni dlu de Bismarck puse intrebarea cea seriósa, ce domnesce astadi asiá de tare lumea politica sî finantiala, Europ'a intréga se indignà de pretensiunile cele fâra de mesura sî asiá de putînu indreptatîte ale ministrului prussianu. Din contra tóte privirile sî chiaru sî tóte simpathiele se indreptara spre Austri'a, in convingerea, ca cu demnitate va radica cést'a din urma manusi'a sî va aratá ambitiosului ministru alu regelui Vilhelm, ca nu remane nepedesitu pentru despretiulu seu. Atunci aru fi fostu aprobata o astfeliu de purtare din tóte pârtîle. Insa nu s'a intemplatu asiá, ci note diplomatice sî o traganare fâra de sfersîtu au tînutu sî tine sî adi lumea in nesiguranti'a cea

mai chinuitóre. E acést'a politic'a cea adeverata. Vomu vedé indata. Inca de curendu au dechiaratu Austri'a in tóte pârtîle, ca Prussi'a o acusa fâra dreptu de armâri resbelice, acumu însa se dechiara gat'a de a d e s a r m 'a! La 7 Aprile a tramisu o nota la Berlinu, a cârei energia au provocatu o surprindere generala, dupa diece dîle devení blanda cá unu mielu, limbagiulu ei erá alu blandetiei, ba se imbiá a incepe dens'a cu desarmarea, déca Prussi'a va promite, a urmá esemplulu ei.

Nu póte omulu cuprinde ce au impinsu pe Austri'a sa se deminta astfeliu singura pre sine sî sa'si plece capulu inaintea dlui de Bismarck· Impressiunea astoru umiliri au fostu aici (in Parisu) neplacuta sî totu asiá efectulu in urm'a lipsei de ecuilibru sî de sigurantia in faptele regimului austriacu.

Ce vrea Austri'a? sî ce cere Prussi'a? unde voru ambe sa ajunga? Adî amenintiare, mâne lingusîre, este acést'a o pusetiune care sa corespunda amanduroru regimeloru, sî póte Franci'a sa privésca liniscita la o atare situatiune, ce darápana averea publica, care impedeca industri'a sî negotiulu? Dt'a mi vei respunde: Nu s'a dechiaratu Austri'a ca vrea sa desarmeze? La acést'a cu durere amu sa-ti respundu sî eu: ca aici credu ómenii asiá de putînu in desarmarea vóstra, toem'a precum au crediutu in nearmarea vóstra. Sî pre lânga acést'a aici, candu ne sosesce scirea despre desarmare, ne sosesca intr'un'a sî scirea, ca unu archiduce *) se tramite la Itali'a in frunte trupeloru ce suntu concentrate in acele locuri.

Ce vrea Austri'a sa ajunga cu acést'a? Vrea sa se despagubésca de nesuccederile diplomatice din Berlinu? Vine omulu in ispita a crede asiá ce-va, pentru ca se vede ca campani'a diplomatica contr'a Prussiei nu au fostu de a redicá creditulu, sî aici s'a miratu fia-care, ca, Austri'a lasa sa treca ocasiunea unde sa se póta aretá virtutea trupeloru, sele la locu potrivitu. Aici e cunoscuta virtutea armatei austriace, aici suntu cunoscuti soldatii cei deprinsi la resboiu cari intra in focu cu curagiu cu patriotismu sî resignatiune.

Starea finantiala se póte ca aru esplicá amanarea fatia cu Prussi'a, insa pentru ce se arunca masse de trupe, fâra de socotéla, din tóte pârtîle, in Veneti'a?

S'a imputatu Franciei, ca se feresce de ori ce amestecu sî de ori ce svatuire in conflictulu austro-prussianu. Eu insa ti-amu fostu spusu in epistol'a mea de mai inainte, ca Franci'a nu vrea sa se espuna la nici unu feliu de suspiciunari nesocotite. De-sî interesele nóstre (Franciei) cu cele ale Austriei suntu de o potriva, regimulu nostru nu va sa tina parte sî nu va a'si esprime parerea nici in unu, nici in altu intielesu.

Sî acum cá se revinu la cestiunea concentrârei de trupe in Veneti'a, nu potu sati ascundu, ca aici afla ómenii in impregiurarea acést'a o fapta fórte seriósa, carea Franci'a nu o póte tratá cu indiferintia. Aici mai departe nu potu cuprinde cum de Austri'a se lasa la o manifestatiune atâtu de periculósa.

Ori cum va fi, repetiescu, ca regimulu nostru doresce inainte de tóte pacea. Insa elu doresce o pace seriósa, duratóre pe base sigure, o pace, carea sa puna in stare industri'a sî negotiulu, spre a'si reluá cu deplina incredere activitatea sea. Unei nelinisciri cum e sî cea de fatia sî unei nesigurantie acusi ai vedea ca prefera unu resboiu grabnicu sî scurtu. Acestu resboiu aru face unu sfersîtu nesiguritâtîloru nesuportabile, precum sî miseriei cestiuniloru de precumpenire sî de natiunalitâti din Europ'a de mijlocu sî aru restatorí pacea si siguranti'a in Germani'a sî Europ'a. Unu asifeliu de resboiu aru fi in tóta privinti'a de o miia de ori de preferitu unei pâci triste.

De altmintrea te potu asigurá, ca Franci'a nu face nimic'a ce aru provocá resboiulu, ea va remanea in neutralitatea ei sî asiá e de speratu, ca o nóua imprudentia a Austriei fatia cu Itali'a nu va silí pre regimulu nostru sa ia alta pusetiune, sî sa nu remana in aceea in care e otaritu a remané. . . .“

*) Scirea acest'a precâtu scimu nu s'a adeveritu. Red.)

Cestiunea natiunalitâtîloru in diet'a ungurésca.

„Volkfreund“, de altmintrea fóia clericala, are o corespundintia din Pest'a, ce se ocupa cu cestiunea natiunalitâtîloru, sî e de cuprinsulu urmatoriu:

„Pest'a 26 Aprile. In siedinti'a de astadi a casei deputatîloru se abtînura dela votu deputatii români sî serbi sî apoi estrem'a stânga. Cei d'antâiu (românii sî serbii) pentruca s'a simtîtu postupusi (pusi inapoi, nebagati in séma dupa cuviintia) in listele candidatîloru pentru comitetulu ce are sa reguleze cestiunea natiunalitâtîloru, cei din urma, pentruca nu erau multiamiti cu locuirile ce li se oferira in tóte comissiunile. Iara mai mersera odata elementele cele mai eterogene un'a sî aceeasi cale; românii din bancele din drépta cu serbii cei radicali, cari siedu in stâng'a dimpreuna cu sî mai radicalii husari palatinali. Cesti din urma se facu prin scrijnirea loru numai de risu, pentru ca ei cá minoritate fórte neinsemnata — abiá suntu diece insi — trebue sa fia fórte multiamiti, déca majoritatea, din simtiu de eticheta parlamentara, le cede vre-o câte-va scaune. Cu totulu altfeliu este lucrulu cu românii sî cu serbii, ei au cerutu numa, ca in comissiunea, in care are sa se decida asupr'a sortiei natiuniloru loru, sa fia representati in unu numeru corespundiatoriu, prin barbati dupa alegerea loru sî asiá dupa ce diet'a a aflatu de bine a nu le implini acésta dorintia, necasulu loru e justificatu, de-sî durere! fâra de folosu. Frase frumóse de fratietate sî dreptate, de respectarea dorintieloru putincióse s. a. sciu se imprascia ómenii nostri de minune. Déca cetesce cine-va articulii cei frumosi de fundu ai diuariului „Hon“ despre cestiunea natiunalitâtîloru sî se templa cá cetitoriulu sa fia de o fire asiá de buna, sa uite, ca la 1848 erau menite aceleasi cuvinte dulci sî incantatóre de a publicá sî infrumsetiá tóte actele terorismului contra natiunalitâtîloru; déca cine-va nu scia câtu e de rabdatóre biat'a harthía, dar câtu de nerabdatori suntu liberalii nostri: aru putea sa vina cine-va la credinti'a, ca amarele esperintie de 18 ani, déca nu iau facutu pe acesti domni mai drepti, celu putînu ii va fi facutu mai cu minte. Câtu pentru mine nici odata nu mi-amu facutu ilusiuni; eu scieamu, ca compatriotii mei au insusîrea cea de invidiatu, de a crede despre sine, ca ei, cine sci câtu suntu de liberali, de toleranti sî de tratabili; eu scieamu, ca ei in urm'a strigatoriloru in gura mare de libertate, prea lesne cadu in beti'a admirârei de sine, dar scieamu sî aceea ca indata ce vine tréb'a la fapte, devinu trezi sî tînu vertosu, cu cerbicosi'a cea mai de vaieratu, de incarnat'a loru intolerantia sî suprematisare. Candu romanii, inainte cu vre-o cate-va dîle, au pasîtu inaintea dietei cu o motiune, carea tîntea la o considerare drépta a natiunalitâtîloru in comissiunea respectiva; candu majoritatea intempinà motiunea cu eruptiuni de manía, iara argumentele reale cu insultâri personale: a pututu vedé ori ce omu nepreocupatu, ce se afla la spatele cuvinteloru din „Hon“ sî „Naplo“. Deputatii serbi de buna séma, avendu orba incredere in binevointi'a dloru de un'a credintia politica cu densii (ei siedu toti in stâng'a) nu vedea inca acést'a; astadi insa s'a convinsu, ca dela diet'a acést'a nu au sa astepte nici tolerantia, nici libertate, nici egalitate. La 1861 cá sî acum strigau contra centralisatiunei nemtiesci, contr'a germanisârei, dara fatia cu apasatele natiunalitâti nu voru sa scia de nici o tolerantia. Aici se vede, cá sî in alte o miia de lucruri, ce are sa insemneze libertate, egalitate sî fratietate inaintea liberalismului modernu. Suntu cuvinte góle dupa care se ascunde terorismulu parlamentariu sî egoismulu celu mai marsiavu. Nu-mi potu insa esplicá nici de cumu, cumu de domnialoru (ungurii) si facu masc'a asiá de transparenta, cumu de si prodau asiá de tempuriu cugetele sî cumu de nu vedu, ca acestu terorismu sî mesur'a acést'a sumetia (fudula), fatia cu natiunalitâtîle, precumu inainte cu 18 ani asiá sî acumu, trebuie sa devina unu cuiu alu sicriului loru. Ei nu au invatiatu sî nu au uitatu nimic'a.“

Dela diet'a Ungariei.

In comissiunea pentru cestiunea natiunalitâtîloru s'au alesu: Iuliu Andrássy, Petru Armbrust, c. Ales. Bethlen, Sam. Bonis, St. Bránováczky, Ales. Cseh, Petru Csernovics, F. Czoda, V. Dapsi, B. Jos. Eötvös, Ioane F a u r u, F. Frideczky, Stef. Gorove, Manuilu G o z s d u, Jos. H o s s z u, Lud. Horváth, Georgiu J o a n o v i c i u, c. P. Kálnoky, Carolu Kerkápoly, Paulu Kubitza, c. G. Kuhn, Egid. Lehoczky, M. Lonyai, St. Markos, Svet. Miletic. Antoniu M o c i o n i, P. Nnyári, Fr. Ocsvay. G. Piller, b. Frid. Podmaniczky, c. Ged. Ráday, P. Somsich, Hen. Stefanides, Jos. Szaplonczay, Ad. Szentiványi, M. Szentkirályi, Em. Trauschenfels, T. Veghsö, Ed. Zsedényi.

In cestiunea uniunei tranne: Fr. Deák, c. Jul. Andrássy, c. Apponyi, b. Alb. Bánffy, M. Berde, c. J. Bethlen, Vas. Bezerédy, Fr. Bömches, Alesiu Dozsa, V. Drotlleff, c. St. Eszterházy. Sal. Gajzágó, Col. Ghyczy, Stef. Gorove, Ios. H o s s z u, b. Gabr. Kemény, b. St. Kemény, Gabr. Lonyai, Gav. Lator, c. Em. Mikó, Mih. Mikó, Lud. Mocsáry, Lud. Miskolczy, Ioanne M o l d o v a n u, Ales. Nagy, P. Nyáry, Ales. Nikolits, Iac. Rannicher, b. Lud. Simonyi, Ign. Samosy, Car. Szász, c. D. Teleki, Col. Tisza, Lad. Tisza.

Pentru elucrarea regulamentului casei: b. Lud. Ambrozy, Lud. Binder, Lad. Böszörményi, Ant. Csengery, T. Damaschin. M. Dimitrievics, Jos. Draskóczy, Lud. Erőss, b. Jos. Eötvös, Em. Csengery, Leop. Fülöp, Col. Ghyczy, Em. Iványka, Ign. Kácskovics, bar. Sig. Kemény, P. Királyi, L. Kovacs, Georgiu M o c i o n i, Lud. Pap. St. Perczel, Ferd. Ragályi, c. Lad. Ráday, Ludv. Salomon, c. Jul. Szapáry, Gr. Székely, Lad. Tisza, C. Torma, Laur. Tóth, W. Tot, Sam. Tury, c. Ant. Zichy, c. Fel. Zichy, c. Ios. Zichy sî Aloisiu V l a d u.

Siedinti'a publica a dietei unguresci dela 21 Aprilie st. n.

(Urmare sî capetu.)

S i g. B o r l e a. On. casa. Inca in siedinti'a din 22 a lunei trecute amu indrasnitu a rugá cu tóta onórea pe onorat'a casa cá pentru odihnirea tuturoru locuitoriloru din tiéra sa bine voiesca a fi cu cuvenita atentiune spre aceea, cá natiunalitâtîle sa fia representate in tóte comissiunile ce se voru alege; dar cu do-

rere a trebuitu sa observu, ca chiaru atunci in aceea dî in t r e i comissiuni, ce s'au alesu, dupa câtu mi-aducu aminte dintre natiunile nemagiare nici unulu, iara dintre români chiaru sciu ca nici unulu nu s'a alesu.

Prin urmare, de-sî fórte pe scurtu, dar cauta sa vorbescu, sî sa partinescu din totu sufletulu motiunea fâcuta de noi ; sî o partinescu intâiu chiaru din motivulu ce amu adusu mai insusu, sî a dóu'a pentru ca dupa parerea mea barbatii de diferite natiunalitâti sciu sî potu sa scia mai bine poftele cele juste, dificultâtîle sî durerile natiunei din a cârei sinu suntu ; asiá dara, déca in comissiunea pentru natiunalitâti se voru alege barbatii sî respective deputatii diferiteloru natiunalitâti, nu incape nici unu dubiu ca cu ocasiunea pertractârei acestei cestiuni momentóse in comissiune, acei deputati desfasiurandu cu profund'a cunoscintia pretensiunile, poftele sî durerile natiunalitâtîloru, sî asiá operatulu loru venindu la pertractare aici in casa, — acea causa cu multu mai usioru, mai in scurtu tempu si cu resultatu mai fericitu s'aru poté deslegá. Deci repetiescu ca partinescu motiunea. Si acum sa-mi fia iertatu a face unele observatiuni la unele insinuâri ce cu durere amu auditu astadi in asta casa facendu-se destulu de fâra tactu de câtra unii vorbitori, acusandu pe alti ca aru fi Bachisti sî Schmerlingiani. Observu adeca aceea, ca cu astufeliu de insinuâri, nu ne vomu capacitá unii pre altii nici odata ; alte argumente ratiunali bucurosu ascultu, aceste ne-aru puté duce la scopu, dar insinuâri nu ascultu nici odata, pentru ca pe candu suntu nedrepte, pe atunci causéza numai esacerbatiuni, De altmintrea dechiaru ca astufeliu de insinuâri si insultâri nici pe acei barbati, câtra cari a fostu indreptate acele *) nici candu nu ne voru inspâimentá de a ne aperá caus'a sî de a ne spune totudeun'a liberu sî fâra reserva opiniunile in ori ce afacere ne-aru ocupá. (Sgomotu).

A n d r. M e d a n u. Onor. casa! In reportulu comissiunei de 12, care acum e sub pertractare, se cuprinde urmatoriulu principiu : ca la alegerea membriloru de comissiuni, sa se i-a in consideratiune cunoscinti'a de specialitate sî inclinarea deputatîloru, prin ce se recunósce : ca nu toti deputatii possedu intr'o forma cunoscinti'a lucruriloru, sî nu toti au intr'o forma aplecare la tóte trebile, despre acést'a nu s'a indoitu cas'a. Motiunea de sub intrebare nu e altu ce-va decâtu tiparirea mai ampla, — in privinti'a causei acestei'a, — a principiului acum acceptatu de comissiune, nu se póte dara intempiná cu neincuviintiarea casei.

Eu concedu : ca toti deputatii au sî pricepere de lucru, sî inclinare la pertractarea causei acestei'a ; dar credu ca sî onorat'a casa 'mi va concede ca barbatii de natiunalitate nemagiara au mai mare inclinare. (Sgomotu, „nu stà.“)

Cumu ca nedeslegarea intrebârei de natiunalitate casiunà o rana usturatóre in sinulu tierei, e recunoscutu sî prin aceea ca se face dispusetiune : ca caus'a acést'a indata dupa asiediarea causei trebiloru comune sa se ia la pertractare.

Cumca aicea e vorb'a despre o vindecare durabile a ranei pomenite, despre aceea inca nu e indoiéla.

Cu ocasiunea desbateriloru de verificatiuni s'a ivitu o diferintia mare de pâreri in acea privintia : ca cari se potu numí pârti in casu candu se opumna alegerile ; aicea nici despre aceea nu póte fi nici o indoiéla ca óre care e partea suferitóre, pre care o ustura mai tare ran'a nedeslegârei ; fâra nici unu dubiu locuitorii tierei, cari nu suntu de natiunalitate magiara suntu partea suferitóre.

E justa dara pretensiunea deputatîloru de natiunalitatea româna ; ca in comissiunea aceea, care va fi chiamata a tiné consiliu preliminariu sî a gâtí proiectulu : pentru delaturarea reului, prin deslegarea drépta a intrebârei acestei'a, sa fia alesi barbati de natiunalitâti diferite.

Sa nu ne suspiciunâmu unulu pre altulu, candu ne esprimâmu dorintiele, sa nu ne poreclimu de Bachiani sî Schmerlingiani, precum s'a intemplatu acum, ca asiá ce-va nu duce la contielegere.

De altmintrea Schmerlingu e unu barbatu bravu (sgomotu mare), cá barbatu de statu au avutu acea gresiéla ca si-a ultra'iubitu natiunea sea sî pentru eluptarea egemoniei acestei'a aru fi concentratu tóta lumea la Vienn'a. . .

Motivatorii nu cadu in gresiél'a venârei de asemenea tendintie, fiinduca motivulu nu e pentru dreptulu unei natiunalitâti, ci pentru drepturile tuturoru natiunalitâtîloru. Cu totii trebue sa ne padîmu cá sa nu cademu in asemenea gresiéla cá aceea a lui Schmerlingu.

Deci fiinduca, precum mi-amu esprimatu mai susu motiunea de sub intrebare, e conforma principiului adoptatu prin comissiunea de 12, sî afara de aceea justa, sum pentru primirea motiunei.

Dupa mai multi oratori intre cari Aureliu M a n i u sî Florianu Varga pentru motiune urmà :

A l o i s i u V l a d u. On. casa! Nu voiu sa versu oleiu pe focu, nici nu voiu sa escitediu infocarea disputeloru, ci mai bine a o molcomí. Totusi candu-mi radicu cuventulu, de-sî vediu, ca cas'a si-a pierdutu paciinti'a, me simtiu indemnatu prin aceea detorintia, care-mi sioptesce, ca sa respundu unor'a dintre cu deputatii antevorbitori. La objectu insusi nu voiu a vorbí, nu voiu atinge de astadata natiunalitatea, nici nu voiu cuventá despre ea, fiindca la acést'a se va dá ocasiune mai tardîu, nu voiu acést'a cu atâtu mai putînu, câci o mare parte a membriloru casei studiendu-o acést'a cu deadinsulu, eu credu, ca la tempulu seu si-voru aplicá studiululu loru spre deslegarea receruta a intrebârei acestei'a. Disput'a a fostu câtu se póte viua, entusiastica, ba potu dîce sî amara. De-sî sum silitu a dechiará, ca mi plecu capulu inaintea vorbiriloru tînute in unu modu parlamentariu sî plinu de seriositate, cum au tînutu : B o n i s sî Ladislau T i s z a sî alti condeputati ai mei, pe cari nu voiescu a-i insîrá aici, de alta parte trebuie sa constatediu fapt'a aceea, cumca cuventârile unoru deputati au facutu asupra-mi impressiune neplacuta. (S'audîmu !) Cu deosebire la vorbirea condeputatului Z s e d é n y i me dechiaru, ca tonulu, in care a fostu aceea adresata câtra noi, n'a fostu tonulu unui deputatu independinte indreptatu câtra deputati independinti. In cuventarea lui sta sî espressiunea respectiva negarea, ca noi in line'a d'antâiu nu suntemu romani, cî magiari sî representanti magiari.

Dloru ! Eu dau ori cârei natiunalitâti aceea ce-i compete, sî nu poftescu, cá m a g i a r i i sa fia romani dar nici dela mine nu poftésca nimenea sa nu fiu r o m a n u. Pelânga tóte aceste su-fiu credinciosu alu Ungariei, acést'a o amu doveditu in tempuri grele, candu multi magiari n'au avutu curagiulu a dá peptu acolo, unde amu datu eu. Eu sciu aceea, ca sub natiunea politica se intielege cea magiara acést'a insa nu conditiunéza, cá acelui'a, care nu se tîne de natiunea genetica magiara sa i se denege sî escamoteze chiaru sî dreptulu de natiunalitatea propria.

Celalaltu oratore cui i sum detoriu cu respunsu e condeputatulu R a g á l y i. Elu asemine in locu de arguminte aduce nescari invinuiri, care nu se potu intrebuintiá in parlamentu. Dupa parerea mea invinuirile sî suspiciunile nu-su arguminte. Acele se potu intrebuintiá de arme, dara acele totu deun'a-su tampite, sî de multe ori nu-lu ajunge pe acel'a, câtra cine su indreptate, ci pe acel'a, care le intrebuintiéza. Acestu deputatu dise, ca acei'a, cari au pusu dintre noi motiunea acést'a pe més'a casei, pentru aceea au facut'o, fiindca-su ómeni de ai lui Bach sî Schmerling. (Sgomotu. Ragályi intrerumpe : Nu e dreptu n'amu disu asiá.)

Câci de acolo, ca cine-va a servitu sub Bach séu Schmerling nu urméza cá sa abuseze cu increderea, carea au avut'o concetatienii lui fatia cu elu atunci, candu l'au alesu.

Condeputatulu Kubicza inca se folosesce de arm'a suspectiunârei, sî inca a unei suspectinnâri fórte amare. Suspectiunarea acést'a este inca dupla : fiinduca a dîsu mai antâiu, ca pre unii din noi ambitiunea neindestulita ni-a adusu la aceea, cá sa dâmu motiunea acést'a. Sa me ierte on. condeputatu, dar nu ambitiune ni-a adusu la aceea, cá sa dâmu motiunea acést'a. Sa me ierte on. condeputatu, dar nu ambitiune ni-a stimulatu pre noi spre aceea, precum, credu celu putînu, ca nici pre elu nu l'a impintenatu ambitiunea atunci, candu a projectatu in trebile natiunali esmissiunea unei comissiuni. Ce se atinge de persón'a mea, o potu spune siguru, ca eu n'amu fostu condusu de ambitiune, pentruca nici nu m'amu presentatu intre acei'a, cari voiescu a fi alesi in óre-care comissiune. A dîsu mai incolo on. deputatu, ca unii voru a folosí de instruminte atîtiârile natiunali, spre a se poté inaltiá pe scar'a diregatorieloru. Sa-mi ierte on. deputatu, dar eu credu, ca insusi elu vede, ca argumentulu acest'a e cum se póte de debile, sî nu apésa nimic'a, fiindu ca déca cauta la barbatii guvernamentali, a buna-séma sî elu insusi se va convinge, ca acei'a nu iau de cinosura agitârile natiunalitâtîloru spre a radicá pre cine-va pre scara, fâra numai capacitatea respectivului. (Contradîcere). Sî natiunalistii cei zelosi nici pâna acum'a nu s'au pró promovatu, eara de fatia nici decâtu nu, sî asiá nu sta aceea, ca anteluptatorii pretensiuniloru natiunali aru dorí séu sperá prin acestu pasu alu loru ve o inaintare, dar nici nu este esemplu, ca numai pentru aceea, se fia inaintatu cine-va, pentruca se tîne de care-ve natiunalitate, (Sgomotu. Contradîcere), de-sî chiaru i lipsesce cualificatiunea receruta. La motiunea nóstra facuta cu scopu cá sa potemu fi representati precum se cade in comissiunea ce se va denumi pentru pertractarea natiunalitâtîloru, respective pentru afacerile natiunali, noi n'amu fostu condusi nici de unu interesu propriu, fâra de detori'a aceea santa, ce o avemu câtra alegatorii nostri. Binevoiti a crede, ca alegatorii, cari ni-au tramisu aici, déca n'amu fi fostu de nascere români, sî déca n'amu avé cualificarea receruta, a buna-séma nu ni-aru fi alesu : pentru aceea suntemu detori a le aperá interesele, cá sa nu ne arunce nimenea in ochi, ca amu vendutu cu usiuretate séu n'amu aperatu destulu interesele loru cele mai sante.

Asiá dara eu sciu, ca objectulu acest'a precum a dîsu sî deputatulu Hodosiu, e o rana ardietóre, sî chiaru de nu scieamu acést'a nici odata, astadi me convingeamu. Sum insa convinsu sî despre aceea, ca flórea intieligintiei Ungariei siede aici la olalta, sî cumca corporatiunea acést'a constatatória din barbati emininti va avé nu numai constanti'a receruta, ci sî ratiunea, cá sa se desle-

*) Câtra Hodosiu sî Babesiu.

ge odata nodulu acest'a intr'adeveru gordianu. Pentru acést'a motiunea nóstra de acum'a servesce de un'a cheia.

Unii, precum sî condeputatulu Z s e d é n y i, au dîsu, ca aceea e ascernuta in unu modu pretensivu. Eu on. casa ! in câte o amu cetitu odata, fiindca la conceperea sî primirea ei nu fui de fatia, asiá credu, ca sta intre marginile cuviintiei, sî nu e scrisa in tonu pretensivu, ci optativu, dupa cum poftesce stim'a câtra a-on. casa. Eu dara partinescu motiunea.

Principatele române unite.

Bucuresci 18/30 Aprile. Eri s'a datu in sal'a teatrului unu mare banchetu in onórea armatei Romane. Locotenenti'a domnésca, Ministeriulu, oficierii armatei de linie sî gardei nationale , Em. S. Mitropolitulu, etc· asisteau la acésta serbatória a revolutiunei

D. Generariu N. Golescu, locoteninte domnescu, a purtatu primulu toastu, pentru Carolu I, domnulu Romaniei. D. I. Ghic'a a purtatu toastulu pentru puterile garanti. Primariulu capitalei , Ministru de resbelu , Ministru din intru, Em. S. Mitropolitulu , etc. au inchinatu pentru armata, pentru gard'a natiunala, etc. Ministrulu culteloru, a terminatu printr'unu toastu la armata, la devis'a ei o n ó r e sî p a t r i a, luata in adeveratulu sensu.

O corespundintia a „Indep. Belgice“ ne spune ca, in cercurile oficiali la Berlin, primirea tronului Romaniei de câtra Carolu I, nu pare unu lucru cu neputintia.— Noi amu spus'o sî o repetîmu : Carol I, va vení. „Romanulu“

Reproducemu adres'a de multiamire a Coloniloru macedo-români din Capitala câtra D. Philarite Chasles profesoru de literatura la colegiulu de Franci'a, in Parisu , sî care are sa faca unu cursu de literatura româna.

Domuule !

Coloni'a românîloru din Macedoni'a , aflatóre la Bucuresci , Capital'a Principateloru Unite, a cetitu o prefatia ce a-ti binevoitu a insotî la editiunea poesiiloru dlui D. Boiintinianu, tipârite in Parisu sî in care péna vóstra putinte a sciutu a face sa ésa cu Greci'a sî geniulu ce ii suntu proprii, figur'a unui poporu care alta data jucà o rola in dram'a imperiului orientului sî care fuse in urma condemnatu la uitare sî lasatu la tóte nenorocirile. Voi sunteti celu d'antâiu, domnule, in Franci'a, care a-ti radicatu peatr'a mormentârei ce ne ascundea sî pe care inimicii nostri scrisera : m o r t i. Voi sunteti celu d'antâiu care a-ti stersu cu pén'a vóstra acestu cuventu fatalu sî care l'ati inlocuitu prin cuventulu : V i i. In numele compatriotîloru nostri din Macedoni'a, Epiru, sî Tesali'a ve multiamimu, domnule, pentru vorbele bine-voitóre ce a-ti consacratu natiunalitâtiei nóstre. Bine-voiti domnule, a agreá simtiemintele nóstre despre cea mai adeverata sî mai profunda recunoscintia. „Reform'a.“

Urméza patru-dieci de subsemnaturi.

V a r i e t â t i.

*** F a v o r i t o r i u p e n t r u c a n d i d a t i i d e i n v a t i e t o r i (p e d a g o g i). Se aude ca la propunerea cancelariei aulice transitvane in cointielegere cu celelalte dóue cancelarii aulice, s'aru fi invoîtu ministeriulu de statu intr'acolo, cá in interesulu invatiementului poporalu, acei ce sa pregatescu de a fi invatietorí populari, déca in acele locuri de pe unde suntu, se va dovedí o lipsa simtîtóre de invatietori, venindu la asentare, sa fia concediati (beurlaubt) puna la finirea studieloru sî pâna la primirea testimoniului facultativu de invatietoriu (testimoniulu de cualificatiune). Iara déca se voru asiediá cu statornicia in unu postu sistemisatu, atunci voru fi eliberati cu totulu de a serví in armata.—

*** S c ó l a r e a l a s u p e r i ó r a i n S a b i i u. Dupa cum se aude presbiteriulu evangelicu de aici aru fi decisu a rugá pre comun'a cetâtiei sa i céda cas'a ce o are césta din urma pre „Spinarea canelui,“ cá sa se póta stramutá scól'a reala cu tóte ale sele acolo.

*** L e g e f i n a n t i a l a n ó u a. W. Ztg. dela 29 Aprîliu aduce in fruntea pârtiei sele oficiale o lege emisa din 24 Aprile prin carea, pre basea patentei din Septembre, se imputernicesce ministrulu de finantie a luá unu imprumutu de 60 milióne, zalogindu proprietate nemiscatóre de a statului. Documentele de zalogire (Pfandbriefe) suntu apoi de a se vinde incâtu va fi cu putintia . Pâna atunci insa sa se intrebuintieze acestea pâna la jumetatea pretiului nominalu cá acoperire pentru bilete de tesauru (Tresorscheine) ce au de a se edá pe siese percente cu unu terminu (Verfallszeit) de trei luni. Aceste bilete referindu-se la bani de metalu se potu usurá cu 6%, se potu replatí in intru sî in afara (de tiéra), suntu libere de contributiune sî se potu prolungí din trei in trei luni.

*** N o t e d e s t a t u. Se aude de mai multu tempu , ca in scurtu voru sa se emita nóte de statu sî ca ordinatiunea respectiva va dispune edarea de 100 milióne fiorini tîduli de cassa (Kassenanweisungen), fâra de cursu silitu (Zwangscurs); iara bancnotele mai mici de 10 f. se voru retrage din cursu. Se dîce ca ordinâtiunea in privinti'a acést'a preste putînu se va sî publicá.

*** D r u m u d e f e r u. „W. Z.“ aude de prelucrâri technice pentru drumuri de feru in partea r e s a r i t e n a a monarchiei. Se vorbesce de liniele O r a d e a-m a r e — Clusiu — Brasiovu; mai departe de liniile dela Eperies la Przemysl sî dela Dobretînu preste Szigeth, Bucovin'a, la marginea Moldaviei. —

*** Primimu din Valeagu urmatórele date, pre respunsabilitatea tramitiatoriului.

Multu stimate Dle Redactoru !

Subscrisulu au servitu cá docente gr. or. in comun'a Secasiu dela 1849—1862 in 23 Maiu sî in decursulu acestui tempu s'a straduitu pre câtu iau iertatu puterile a corespunde indatoririloru legate de chiamarea sea. Ins aprecum se adeverésce din adeverintiele, ce spre convingerea on. Dtale le alaturu ací ·/. fui silitu a-mi schimbá susmentiunat'a statiune, trecendu in cea a Valeagului (Franzdorf) sî acést'a din causele restantiiloru de plata, cu cari comun'a Secasiu mi remase datóre, din léf'a ce mi competea. Sa vorbescu in cifre sî adeca sa spunu, ca din an. 1853 mi-a remasu detorie cu 37½ punti de lardu (clisa, slanina), 37½ punti sare, 9 punti luminâri; din 1854 2½ orgii de lemne, 1½ metrete cucuruzu ; din 1855 , 3 metrete cucuruzu ; din 1856 din salariu 22 f. m. c. 6 metrete cucuruzu ; din 1858 , din bani salariali 59 f. 34 cr. m. c: 11 metrete cucuruzu ½ orgii de lemne ; din 1859 in bani gat'a socotitu impreuna lardu sî luminâri 110 f. v. a., 3½ metrete cucuruzu 1 org. de lemne; din 1861 in bani gat'a socotitu lardu sî luminâri 91 f. v. a·, 4½ org. de lemne 4 metrete de cucuruzu. Pentru 1862 pâna in 23 Maiu, insa socotitu anulu scolasticu din tómn'a anului precedente nu amu primitu nici bani, nici lardu nici luminâri. ci numai 13 metrete cucuruzu sî 5 org. de lemne. Valeagu (Franzdorfu) 8 Aprile 1866. I. Popescu m/p.

A r m i ' a i t a l i a n a. Dupa reportulu ministrului de resbelu din Itali'a fâcutu regelui Victoru Emanuelu sî datatu din 15 Martiu s'a aflatu in Itali'a la 1 Ianuariu sub arme oficieri 14,004, feciori 190,325. cu totulu 204,329; oficieri disponibili 1754, feciori concediati 148,666; preste totu la dispositiune 354,743. Conchiamandu-se categori'a a dóu'a mai suntu la dispositiune cu finea lui Mai alte 30,000. Cu cei din categori'a a dóu'a din 1842 sî 43 cari suntu dejá la dispositiune sî cu categori'a antâi'a sî a dóu'a din 1845 mai suntu pentru deposite (depots) alti 150,000. Prin urmare pune Itali'a pe picióre 354,000 feciori in cadre, dupa 3 luni 30,000 la dispositiune pentru cadre, in fine 150,000 disponibili pentru de a intregí de nou dupa 2 pâna in 3 luni cadrele de resboiu.

Nr. 13—1 **Publicatiune.**

Majestatea Sea c. r. apostolica s'a induratu prin decisiunea pré inalta dto Bud'a in 3 Februariu 1866 a concede pré gratiosu, ca premiele de alegere pe intrecute cu caii in in suma de 6700 siese mii siepte sute galbini imperatesci concese din mijlócele statului pe fia-care anu pentru radicarea culturei de cai sa se mai numere sî de ací incolo inca in restempu de diece ani, sî anume dela anulu 1867 pâna inclusive 1876 mai departe , ca premii sî medaile pentru cultur'a de cai pe tempu de trei ani dela 1867 pâna inclusivè 1869 pe totu anulu 3,600 trei mii siese sute galbeni imperatesci, afara de acést'a pentru tînerea de armasari buni privati pe restempu de trei ani incependu dela 1867 pâna inclusive 1869 pe totu anulu 1600 un'a mie siésa sute galbeni imperatesci laolalta 5200 cinci mii dóue sute galbini.

Ce se aduce prin acést'a la cunoscintia publica.

Dela Guvernulu regescu Transilvanu

Clusiu in 16 Aprile 1866.

Constantinu Giorgie

din Poiana, Sc. Mercurei, **pictoru**, carele pre lânga alte tablouri, au zugrafitu o templa in comun'a mai susu numita, pentru care au fostu onoratu cu multiamirea ven. Consistoriu archidiecesanu gr. or. — si recomanda prin acést'a p. t. publicu respectivu artea sea , fiindu gat'a a primí insarcinâri de ori ce feliu de pictura, cu deosebire insa de pictura bisericésca, cu pretiuri câtu se póte de moderate. Acei p. t. domni, carii voru bine voí a lu onorá cu atari insarcinâri in scrisu, sa aiba bunatate a i le adresá prin Prea On. P. Petru Bodila Protopopu alu Scaun. Mercurei, in Sabiiu.

Nr. 14—1

Burs'a de Vienn'a.

Din 23 Aprîliu (4 Maiu) 1866.

Metalicele 5%	56 60	Actiile de creditu	119 80
Imprumutulu nat. 5%	56	Argintulu	122
Actiile de banca	637	Galbinulu	5 91

Indreptare. In nrulu 31 alu foiei nóstre este a se indreptá la rubr. S a b i i u: Dlu D i a m a n d i . . . ne tramite unu respunsu . . . carele l'amu primitu eri in 18|30 Aprile, dar pre care acelasi domnu lu publicá etc. — In nrulu 30 la rubr. P r i n c. r o m. u n i t e. G a l a t i e de a se adauge cá subsemnatura numele : **Al. D. Moruzi.**

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvanici si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 33. ANULU XIV.

Sabiiu, in 28 Aprile (10 Maiu) 1866.

Inseratele se platescu pentru intei'a óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

„W. Ztg." din 5 Maiu publica urmatórea:

Lege din 5 Maiu 1866:

ce are valóre pentru intregulu imperiu, afara de regatulu lombardicu-venetianu, si carea privesce la primirea bancnoteloru de 1 fl. si 5 fl. v. a. in tesaurulu statului.

Spre a pune statulu in acea pusetiune, de a satisface pretensiuniloru finantiale urcate prin incurcaturile si amenintiârile resboinice din'afara intr'unu modu, incâtu pe de o parte sa nu se incarce popórele Mele cu inmultîrea greutâtîloru de contributiune, pe de alta parte, cá sa se sustîna in putere resultatele de pân'acum ajunse prin sacrificii mari finantiale si economice in intemeierea unei durâri firme a tieriloru, aflu a ordiná cu privire la § 9 din convenirea incheiata intre administratiunea de statu si banc'a natiunala priv. austriaca din 3 Ianuariu 1863, dupa ascultarea consiliului de ministrii si pe bas'a Patentei Mele din 20 Septembre 1865 dupa cum urméza:

I. Impoternicirea data numai provisoriu acestui institutu dupa § 9 a pomenitei conveniri si dupa § 12 din statutele bancei natiunale privil. austriace, de a tiné in cursu bancnote de 1 si 5 f. v. a. se suspende cu diu'a publicârei acestei legi, si bancnotele de acésta categoria se voru luá asupr'a administratiunei de statu.

De aceea aceste semne de valuta de 1 f. si 5 f. pierdu, incependu cu diu'a publicârai acestei legi, insusîrea loru de bancnote. Bancei natiunale privil. austriace i se ia indatorirea, de ale rescumperá, a le inregistrá mai departe in codicele sele cá pre o datoria si ale trage in dârile de séma publice ale cursului de bancnote.

Din contra aceste bancnote de 1 si 5 f. se dechiaru in puterea acestei legi de note de statu, se tinu in cursu pâna la incasarea loru de statu spre sarcin'a statului, se voru primí de câtra tóte cassele si diregatoriele provinciele la tóte platirile, ce nu voru trebuí sa se solvésca in urm'a vre-unei decisiuni deosebite de lege, in moneta sunatóre, in locu de solvirea in valut'a loru nominala si se voru dá la tóte solvirîle statului, la cari nu va fi espresu otarita solvirea in moneta sunatóre, in locu de solvire in valut'a loru nominala.

De asemenea fia-care, fâra esceptiune, e indatoritu in puterea acestei legi, insa fâra vatamarea decisiuniloru cuprinse in ordinatiunea imperatesca din 7 Februariu 1856 fói'a legei imperiale nr. 21, si in patent'a din 27 Aprile 1858 fói'a legei imperiale Nr. 63 a primi in platire aceste bancnote de 1 si 5 f. dupa intrég'a loru valuta nominala.

II. Bancnotele de 1 si 5 f. se punu sub priveghiarea comissiunei dela control'a datoriei de statu; aceea are de e radicá acuratu numerulu cursului acestoru pretiuri in diu'a de primire si a publicá in tóta lun'a o dare de séma despre cursulu loru care nu va trece preste 150 milióne f. v. a.

III. Banc'a natiunala privilegiata austriaca e oblegata in puterea acestei legi a prestá statului in bancnote de categoria (appoints) mai inalta, ecuivalentulu pentru indatorirea luata asupr'a statului la rescumperarea bancnoteloru de 1 si 5 f., pâna la sum'a noteloru de câte 1 si 5 f. puse in cursu prin cooperarea comissiunei dela control'a detoriei de statu. —

IV. Tempulu si modulu rescumperârei bancnoteloru de statu de 1 si 5 f. se va otarí (defige) prin un'a lege deosebita.

Minisîrulu Meu de finantie este insarcinatu cu esecutarea acestei legi.

Franciscu Iosifu m. p.

Belcredi m/p. Larisch m/p.

La demandarea p. n.

Bernhard cav. de Meyer m/p.

Evenemінte politice.

Sabiiu in 27 Aprile.

Majestatea Sea c. r. apostolica s'a induratu preagratiosu prin decissiunea prea inalta din 30 Aprile a. c. a denumí pre consiliariulu reg. Guvernu transilvanu conte Bethlen, de consiliariu de curte extra statum la reg. tribunalu supremu transilvanu.

— Dela Pagarasiu audîmu, ca in cerculu de josu s'aru fi alesu dep. D. colonelu Ursu de Margineni, ear alegerea pentru alu 2-lea se va tiné in 8 Aprile. —

Se vorbesce ca déca aru cere trebuinti'a se va publicá unu „Manifestu câtra popóre". Unu cor. alu lui Gratz. Tel. spune in privinti'a acést'a urmatórele :— Manifestulu publicandu-se aru conchiamá dietele; Regimulu aru asterne representatiuniloru de tieri unu proiectu despre situatiunea, in carea au impinsu inimicii din afara imperiulu, avendu de scopu dejosirea si nimicirea monarchiei; aru asigurá de nou in unu modu oblegatoriu convocarea cea mai curenda a unui organu representatoriu alu imperiului si acésta asigurare aru figurá la unu locu de frunte in manifestu; dietei ungaresci s'aru face concessiuni insemnate si concessiunile aru fi insemnate in acestu actu; in fine unu apostrofu la simtiulu patrioticu si de jertfire alu prelatîloru bisericei catolice, si alu instituteloru celoru avute va esprime, ca se voru aduce din partea acést'a jertfe corespundiatóre binelui comunu.

Acestea aru fi ideile intre cari sa se misce asteptatulu apelu câtra popórele Austriei. La consultarea acestui'a voru participá barbatii destatu de diferite colori politice, asiá incâtu la redactiunea finala a acestui actu istoricu, afara de ministri se voru mai intruní si barbati de acei'a, ce de alte dati si-a câstigatu merite la conducerea statului.

Scirea ce o respingeau mai multe diuarie, despre denumirea Archiducelui Albrecht de comandate sup. in Veneti'a se adeverésce. In 5 Maiu au si plecatu spre Veron'a, insotîtu de Archiducele Rainer, colonelulu cont. Cappi, vice-colonelulu caval. de Franz si majorulu bar. Hermet.

„Militär Zeitung" vorbesce in unulu din numerii mai prospeti despre armârile in lâuntrulu Austriei, despre cari pâna ací au pastratu o tâcere adenca. Spune insa ca pre lânga tóte amenintiârile dela médianópte si média dî, armata pâna acum nicâiri nu e pusa pre picioru de resboiu, ci numai in stare de resboiu, pentruca in regiunile respective voru, cá pe câtu se va puté, sa se incungiure o calamitate finantiala. Armat'a e gat'a de lupta si astépta numai comand'a imperatoriului ei. Totu din considerare câtra referintiele finantiale nu suntu inca ocupate locurile cele mai inalte in armata, ceea ce se va face numai in momentulu candu v'a fi dechiaratu resboiulu. Ceea ce se vede si din impregiurarea, ca de brigadieri de trupe si de fortaretie suntu denumiti doisprediece coloneli fâra privire la rangulu loru. Despre situatiunea trupeloru promite din motive patriotice a pastrá tâcere, numindu numai vre-o câte-va persóne, cari au primitu o positiune mai insemnata in armata. Asiá la corpulu alu 9 de armata in Itali'a este denumitu de comandantu Ld. MC. conte Hartung; comand'a interimala a corpului 7, in frontea carui este caval. de Schmerling, fiindu acest'a bolnavu, o capetà L. d. MC. bar. Maroicic; comandantelui corpului alu 6, gen. de cav. princ. de Liechtenstein, i s'a atasiatu gen. majorulu Rodic, brigaderiulu de pâna ací din Timisióra. Gen. majorulu cav. de Weigl atasiatu pâna ací lânga comand'a generala din Prag'a se facù comandantu de fortarétia in Theresienstadt, Gm Conrad dela statulu de geniu devenì comandantu de fortarétia in Iosefstadt si Gm conte Gondrecourt, adlatu lânga comandantulu generalu in Boemi'a. Alu doilea adjutantu generalu alu Majest. Sele Imperatului conte Coudenhove capatà comand'a unei divisiuni de cavaleria la armata din Boemi'a. Brigadierii trupeloru de fortataretie din Boemi'a a si plecatu la locurile destinate pentru densii, si asiá trup'a este gat'a de a respinge ori ce atacu i s'aru face din afara.

Notele diplomatice se schimba mereu intre cabinete. Se spune ca cetindu Imperatului cont. Mensdorff nota ministrului prussianu, in carea espunea dlu de Bismark cá armârile in Veneti'a aru fi o amenintiare contra siguritâtiei Prussiei, aru fi observatu Imperatulu: „conte, nu ne remane alta, decâtu sa ne batemu, si ne vomu si bate". Mai departe se dîce ca contele Karoly aru fi insarcinatu a cere dechiarâri dela cabinetulu din Berlinu in privinti'a arangiamenteloru intre Prussi'a si Itali'a. Ambasadorulu se dîce ca aru fi si la aceea imputernicitu, a aratá ministrului prussianu copi'a invoielei in-

cheiate intre cabinetele de Berlinu sî Florenti'a. (Se scriea mai nainte inca prin diuarie, ca o copia dela conventiunea (invoiél'a) facuta intre Itali'a sî Prussi'a au venitu in mânile Austriei.)

In Tirolu sî in Veneti'a domnesce unu feliu de iritatiune de spirite. In Veron'a se desvólta o activitate nespusa pentru mesurile de aparare. In dilele din urma s'a arestatu aci niscari individi italiani din Piemontu, la cari s'aru fi aflatu harthíi fórte compromitiatóre. Tirolesii ceru organisarea loru armata, cá sa-i afle voluntarii garibaldiani gat'a.

In urm'a calatoriei locutiitoriului din V i e n n 'a cav. de T o g g e n b u r g la Veron'a, unde au avutu o conferintia cu gener. cav. de B e n e d e k, sa lâtîse in Veneti'a faim'a, ca aru fi aprópe dechiararea s t â r e i d e a s e d i a.

Din I t a l i 'a se scrie la A. Z. cu spiritele suntu fórte iritate sî ca transpunerea armatei pe picioru de bâtaia a fostu primita cu entusiasmu de tóte pârtîle. Pre lânga tóte acestea se dice acolo, ca suntu sî de aceia, carii se temu, ca in trei septamâni potu sa vada militia austriaca in Milanu. De alta parte se afirma, ca junimea italiana la cea d'antâiu provocare oficiala va fi tóta sub arme. Menotti Garibaldi sa fia scrisu unui colonelu Missori, ca tatâseu (Garibaldi) comtéza la 20 mii juni, la ce i s'a respunsu ca sî copiii sî betrânii i stau la dispusetiune. Unu comitetu de femei este in incepere de a se organisá cu scopu de a fi in sprijinulu corpuriloru de voluntari. Din tóte pârtîle Italiei se spune ca entusiasmulu pentru resboiu este fórte mare. Scirea despre investirea regelui cu putere dictatoriala se vede a nu fi intemeiata, pentruca in tempulu din urma se asigura, ca dorinti'a espresa a regelui aru fi ca parlamentulu italianu sa remana in permanentia pe tempulu câtu va durá resboiulu. Scirile mai nóue din F l o r e n t i 'a dîcu, ca Austri'a s'aru fi declaratu, ca este gat'a a'si reduce armat'a la statulu pe pace, déca Itali'a nu are de cugetu a atacá pre Austri'a. Itali'a sa fia respunsu, ca armârile ei suntu curatu defensive sî ca nu va luá nici decâtu initiativ'a. Printiulu Napoleonu a sositu in 4 Maiu in Florenti'a.

Din B e r l i n u cetimu o telegrama din 4 Maiu, ca s'a dispusu cele de lipsa pentru de a se face gat'a de resboiu mai multe corpuri de armata sî unu regimentu de iufanteria.(cu altele s'a luatu aceste mesuri mai inainte). Se forméza bataliuni suplinitóre sî tóta infanteri'a se radica la numerulu recerutu in tempu de resboiu. Recrutii nu se conchiama. Regimentele de calarime si immultiescu numerulu sî se forméza escadróne suplinitóre de câte 140 de cai de tari. Artileri'a se mobiliséza. Se astépta o proclamatiune indreptata câtra poporu.

Din Berlinu mai inregistrâmu sî o scire care aru avé unu caracteru de pace. Se dîce adeca, ca Russi'a si aru fi datu consimtiementulu la ide'a de congresu, readuse pe tapetu in modu confidentialu de Angli'a. Franci'a si-a aternatu dechiararea sea in privinti'a acést'a, de consimtiemantulu celorlalte puteri.

Fiindu ca amu pomenitu mai susu despre note, sa mai atingemu aici si despre cea indreptata câtra cabinetulu saxonezu din partea Prussiei, in carea ministrulu de Bismarck cere deslusîri oficiale indestulitóre despre pregatirile resbelice din Saxoni'a, adaugendu ca déca regimulu saxonezu nu va desarmá, Prussi'a se va vedé necesitata a luá mesuri resbelice contr'a Saxoniei. In urm'a acestor'a cetimu acum o scire din Frankfurt, din carea se vede, ca Saxoni'a au apelatu la federatiune, cerendu de ací o mijlocire, sî spre acestu sfersîtu s'a decisu o siedintia estraordinaria a federatiunei.

Din P a r i s u aflâmu ca in corpulu legislativu a vorbitu Thiers in favórea pâcei sî ca tóte diuariele au aplaudatu acestei cuventâri. Despre Thiers se dîce in altu locu, ca au avutu o intrevorbire lunga cu imperatulu Napoleonu.

Din G r e c i 'a se scriea despre pregâtirea unei espeditiuni, carea sa rescóle Epirulu, Tesali'a sî Macedoni'a. Scirile mai nóue vinu sa ne spuna, ca lucrulu e de a se reduce la o céta de 200 de banditi, cari s'a ivitu in unele pârti ale Atticei, cari nu au nici unu scopu politicu.

Note (tîduli) de statu.

Intre varietâti (vedi nr. tr.) amu mentiunatu sî noi despre aceste note de statu dupa semnalisârile de prin pres'a dilei. Astadi avemu insasi legea in asta privintia, publicata oficialu in W. Ztg. Legea ne straforma ide'a avuta pâna ací despre acésta operatiune de finantie.

Amintitulu diuariu aduce sî motivele, de care fu administratiunea finantiala necessitata la o astfelu de mesura, carea déca numai surprinde, totusi are o influintia insuflatore de grigia cu deosebire asupr'a banchieriloru mari sî mici sî in deobste a tuturoru celoru, cari lucra cu bani.

Eata unele pasagie in estrasu din diuariulu oficialu ;

„Dechiarandu-se notele din cerculatiune de câte 1 sî 5 f., ce pâna ací erau spre sarcin'a bancei natiunale, semnele aceste de pretiu remanu acum, cá sî inainte neincungiurabilele mijlocitóre a le comerciului, in sume mai mici, ele voru trece sî de ací incolo cá sî pâna acum din mâna in mâna, la platirea dâriloru sî altoru daturi sî la totu feliulu de platiri. Alta schimbare nu se face decâtu cá posesorulu noteloru schimba debitoriulu (detoriulu, detorasiulu) va sa dîca, atunci, candu se voru incepe platirile bancei natiunale in bani gat'a, nu se voru schimbá de banca, ci statulu ia detori'a asupra-si de a le schimbá.

Primirea indetorirei de a schimbá aceste note sî puterea legei de fatia pune pe statu in positiune de a primí dela banc'a natiunala unu ecuivalentu de note de categoria mai inalta (de 10 f. 100 f. s. a. m. d. Red.) in pretiulu nominalu alu noteloru celoru mici, sî ecuivalentulu celu face banc'a statului invólva (cuprinde in sine) immultîrea pomenita a semneloru de bani in cursu.

Cifr'a mai apriata a acestei immultîri se va vedé dupa ce comissiunea de control'a detoriloru de statu va face cele prescrise in art. II alu legei de fatia; din datele ce ne stau inainte resulta urmatoriulu computu.

Cursulu intregu alu noteloru de banca de tóte categoriele, face dupa aratârile din urma ale bancei 343,597,316 f. Intre acesti bani suntu note de câte 1 sî 5 f. cam in suma de 112,000,000, remanu asiá dara de categoriele mai inalte adeca de 10 f., 100 f. sî de 1000 f. cam in suma de 231,000,000. Dupa art. III alu legei de fatia are banc'a natiunala de a respunde statului pentru notele de 1 sî 10 f. luate asuprasi dreptu ecuivalentu sum'a nominala de 112,000,000 in note de banca de câte 10 f., 100 f. sî 1000 f.; voru fi dar dupa desfasiurarea operatiunei in cursu, note de categori'a mai inalta 343,597,316 f., lânga care voru cerculá inca de ale statului cele de câte 1 f. sî 5 f. acum note de statu numite, pre respunderea statului in suma de 112,000,000, care cifra dupa art. II alu legei póte sa se urce pâna la maximulu de 150 millióne preste care insa nu se póte trece.

Asiá dara presupunendu punerea in lucrare a acestei mesuri, pe viitoriu voru fi in cursu 343,597,316 f. bancnote de cate 10 f., 100 sî 1000 f. va sa dîca tocm'a atâtea bancnote cate suntu in tempulu de fatia, sî afara de aceste inca alte 150 millióne floreni note de statu de câte 1 sî 5 f.

Este invederatu lucru, ca o atare inmultîre a semneloru de bani austriaci are o influintia nefavoritóre asupr'a referintieloru valutei austrice. Nimenea nu póte sa deplanga mai tare acésta, cá administratiunea finantiala imperatésca, carea de unu sîru de ani si-a datu tóta silinti'a sa restatorésca valut'a austriaca sî carea pâna in tempulu celu mai próspetu nu s'a feritu de ori ce jertfa de a esecutá câtu mai punctuosu actulu de banca sî a respunde la obligamintele luate asuprasi fatia cu banc'a.

Chiaru operatiunile din urma de finantie ne dau dovéda limpede, ca inca sî sub conjuncturile cele mai nefavorabile s'a deschisu isvóre pentru acoperirea lipseloru celoru mai neaparate, cu care s'aru fi pututu ajunge oblirea, déca situatiunea generala politica nu aru devení din dî in dî de asiá, incâtu mesur'a prin carea sa se póta intempiná ori ce eventualitâti, nu s'aru face pentru statu unu obligamentu nedelaturabilu.

Administratiunea statului insa sî in situatiunea acést'a au cugetatu seriosu la impregiurarea, de a lasá, incâtu numai va fi cu putintia, nevatamata referinti'a statului câtra banca, statorita prin actulu de banca sî de a pastrá caracterulu celu transitoriu (trecatoriu), mesuriloru ce se intreprindu in interesulu celu mai inaltu alu statului.

Dupa ce se arata ca legea acést'a nu vine in contradîcere cu alte legi sî mesuri in privinti'a retragerei din cursu a acestoru note de banca de câte 1 sî 5 fl. sî mai departe, dupa ce arata ca circularea acestoru 150 millióne este unu ce neaparatu de lipsa pentru comerciulu menuntu, continua :

„cu statorirea sumei de 150 millióne de note menunte nu s'a dîsu nici decum, ca aceste tóte trebue sa cerculeze.

Speranti'a de pace inca nu a disparutu cu totulu, sî indata ce speranti'a acést'a se realiséza, o parte mare din ecuivalentulu, ce va sa'lu dea banc'a conformu art. III alu legei, statului, sa se intrebuintieze la retragerea noteloru de statu de 1 fl. sî 5 fl. Mesur'a acést'a asiá dara e de a se priví dreptu de o precautiune pentru tóte eventualitâtîle sî de aceea s'a sî reservatu in art. IV de lege pentru tempuri mai ulterióre, otâririle asupr'a retragerei acestoru note din cursu, pentruca aceste otâriri se voru indreptá esentialminte dupa mesur'a, in carea va fi silita administratiunea finantiala a face intrebuintiare efectiva de acésta lege.

Intrevenirea comissiunei de controlu va fi in fine pentru publicu garantia sigura chiaru sî pentru observarea apriata a margiuiloru desemnate in lege . .“

Dela diet'a Ungariei.

Spre intregirea celoru deja cunoscute, despre comissiunea de siepte dieci sî siese, adaugemu, ca decursulu consultâriloru de astadi (3 Maiu) fù regulatu prin o propunere a unui subcomitetu de cinci, care propunere fù primita de comissiunea de mai susu inca la 5 Aprile. Propunerea cuprindea siepte puncte, dintre cari celu d'antâiu lasa intrebare deschisa, déca comissiunea de sieptedieci sî siepte sa statorésca mai inainte, in privinti'a afaceriloru comune, numai principiele de capetenia conducatóre sî sa le propuna casei representantiloru, séu sa se apuce numai decâtu de elaborarea de

proiecte detáiate de legi. In acésta privintia asiá dara au otâritu comissiunea, ca ea va a se restringe deocamdata numai la statorirea principieloru de capetenia. Alu doilea punctu alu propunerei amintite au fostu, ca afacerile comune sa se desemne numai in generalu, alu treilea punctu insa, ca afacerile singuratice sa se cercumscrie mai de aprópe. Spre a corespunde acestei probleme, insarcinà comissiunea pre unu subcomitetu alesu, constatoriu din 14 membri cu indeplinirea elaboratului respectivu, care elaboratu apoi sa se asterne la tempulu seu conmissiunei de sieptedieci sî siese sî mai pre urma casei representantîloru spre desbatere. Dupa solutiunea acestoru dóue puncte, comissiunea va trece in intielesulu instructiunei ce o va primí dela cas'a representantîloru la desbaterea celorulalte puncte ale propunerei de mai susu. Mentiunatulu subcomitetu de cinci spre-diece, ce se compune din dd. cont. Iuliu Andrássy, c. Georgiu Apponyi, Antoniu Csengeri, Franc. Deák, b. Ios. Eötvös, Em. Fest, Col. Ghyczy, Stef. Gorove, Ernestu Hollán. Em. Ivanka, Melch. Lónyai, c. Em. Mico, Paulu Nyáry, Paulu Somsich sî Col. Tisza, si va incepe lucrârile sele in in 5 ale lunei lui Maiu n.

Siedinti'a cea mai de aprópe aru fi de a se tiné nu in 4 ci 7 ale lui Maiu n. —

Declaratiune.

La articlu din Telegrafulu românu nr. 28 10/22 Aprile 1866 espedatu Brasiovu 6 Aprile 1866 de unu anonimu sub titlu: Cu privire la organisarea Sinódeloru parochiali.

De órece acestu plinu de veninu, de calumnii, de denuntiatiuni false, de atacuri de onore sî de minciuni nerusinate cu reutaciune de anima, sî cu tendintie diavolesti in lume imprastiate, scrisu articlu, cu tóte seriositatea a onórei vatemate cere, cá sa nu crutiâmu nici un'a din mijlócele legale, sî apte spre descoperirea machinatiuniloru intrigante, cu care s'au incercatu malitiosulu cartorariu, sî calumniatorulu scribentu se preocupe, sî se seduca opiniunea publica, cá sa atraga cele mai dureróse neplaceri asupr'a membriloru fruntasi dela comun'a bisericei nóstre, sî se sadésca ura sî discordia intre fratii de unu sange,— asiá sî pâna atunci pâna candu vomu vení prin procesulu formalu in pusetiune a nimici suspiciunile sî invinuirile cele necurate a le anonimului scribentu, poftimu pe onorat'a redactiune a Telegrafului romanu, cá sa dee locu in pretiuitulu ei diuariu presentei nóstre Declaratiuni spre sciinti'a on. publicu, cu acelu adausu, ca la vremea s'a totu prin acestu organu nationalu vomu impartasî sî resultatulu procesului acestui'a.— Iara pentru acuirarea dela onorat'a redactiune a numelui anonimului reutaciosu, va urmá cele de lipsa prin forulu competintu.

Brasiovu 23/11 Aprile.

Representatiunea bisericei române ortodoxe orientale a santului Nicolae.

Recercati amu datu publicitâtiei sî „declaratiunea“ de mai susu, crediendu ca publiculu cetitoriu nu ni o va luá dreptu de abatere dela cele esprimate de noi la articululu dto Brasiovu 25 Aprile, publicatu in nr. 30 alu T. R., din causa ca acést'a e „declaratiune“ dar nu discussiune. Incâtu pentru celelalte trecemu preste ele sî repetîmu din nou cele dîse in nota nóstra din nrulu citatu.

Bucovin'a. Aflâmu in „Concordia“ urmatórea corespundintia: Cernauti in 12/24 Aprile 1866. Astadi s'au tînutu a 9-a adunare generala a societâtii, ce pórta numele Majestâtii Sele Imperatesei nóstre Elisabet'a, sî care prin contribuiri ale comuneloru sî proprietariloru nostri fu formata cu scopu, de a cresce copii orfani sî serimani, fâra deosebire de natiunalitate sî confessiune. Vediendu unii patrioti, cumca averea acestei societâti nu sporesce in tempurile aceste grele s'au decisu a luá parte cá membri, sî au datu nainte de adunarea generala dechiararea loru cu intentiunile cele mai umane, provocati fiindu de presiedintele societâtii eppulu Eugeniu Hacman spre acést'a prin secretariulu consistorialu Anton Sienbach.— Dupa statutele acestei societâti membri noi se primescu de câtra directiunea ei, fâra conditiune, decâtu dechiarare, sî fâra cá directiunea sa aiba dreptulu a refusá primirea. Totusi mentiunati patrioti, asesosori cosistoriali, profesori de teologia, proistosi de seminariulu diecesanu sî altii, nefiindu espresu primiti, deciseru a luá parte la acésta adunare numai cá óspeti.

Presiedintele societâtii episcopulu Hacmanu deschisa adunarea cu o cuventare, sî vicepresiedintele Alth espuse starea ei; unu directoru cetì raportulu despre avere, secretariulu societâtii despre numerulu copiiloru orfani, sustînuti din banii societâtii. Din reportulu din urma se vede, ca 37 de copii suntu rom. cat., 5 ovrei, 3 luterani, 2 uniti sî numai doi de legea ortodoxa, macaru ca poporulu ortodoxu sustîne institutulu acest'a. Sienbach face propunerea, cá spre castigarea noiloru membri directoriulu sa se adresedie la persóne destinse, provocandu-le la participare. Pâna a nu se pune propunerea acést'a la votare, secretariulu D. Reuei intreba pe presiedintele, ori de potu luá parte la votisare sî membri nou intrati. Atunci presiedintele uitandu pusetiunea s'a, sî cugetandu-se numai episcopu spuse, ca elu au invitatu preotîmea s'a la participare, dar ea n'a respunsu la provocarea lui mai departe, ca primirea noiloru membri la votare nu póte aflá locu, câci directiunea are dreptulu primirei. La observarea, ca adunarea generala sta preste directiune, secretariulu societâtii protestà, radîmandu-se mortîsiu pe cuvintele statuteloru. Propunerea dlui Bozdech a se intrerumpe siedinti'a sî a se face destulu formalitâtii, inca nu afla gratia inaintea presiedintelui, carele indemnatu de vicepresiedintele Alth arata unu paragrafu ce spune, ca membri se invita prin scrisori la adunarea generala, ear cei noi nu-su invitati, ei au pututu sa intre eri séu sa se scóle mai de diminétia sî sa se insinueze pentru primire s. a. s. a. Vediendu suspomenitii demnitari acésta tractare, esîra cu tolii indignati din sal'a episcopésca, nevoindu a se espune sî mai departe la atacuri atâtu de vatematóre. Atunci episcopulu esclamà: „acesti'a suntu preoti? Asiá facu ei fatia cu episcopulu loru? Nu-mi trebuie asi'a medulari! Dar nu le voiu iertá eu acést'a!“ Acum judece cetitorii sî intregu publiculu! Unu institutu de binefacere, la care din inima curata au venitu barbati, ce stau in fruntea diecesei prin onestitatea, cultur'a sî pusetiunea loru, póte sa inflorésca, déca conducatorii lui astfelu sa pórta? Póte unu barbatu cu simtiu de onóre sa sacrifice ce-va sî sa afle o primire atâtu de indignatóre?

Dar mai multu de câtu tóte aceste ne supera portarea episcopului nostru fatia cu clerulu seu celu inaltu, pentru ca inaintea unoru straini, preoti catolici, Germani, Jidovi, Lesi, meseriesi o infrunta, inaintea unoru straini, cu carii episcopului i place a se impretiní sî a se incungiurá, eschidiendu pe ai sei, arunca elu preotîmei sale, ca nu au implinitu detori'a s'a, ca se indesesce la adunarea generala, ca cade cu usi'a in casa, ca va sa precipiteze primirea, sî ce vi se pare de aceste tóte? N'amu fi vorbitu de portarea acést'a a eppului, déca aru fi ea singulara. Dara este o sistema a Preasantiei Sale, de a neconsiderá pe ai sei, si de a protege pe cei straini. Dovedi avemu destule. Cum sa aflâmu cinste la acei straini, déca capulu bisericei nóstre afla de bine a tractá preotîmea cea mai inalta a nóstra, sî pe toti ai nostri intr'unu modu asiá de de superatoriu? Se vede apriatu, ce abisu esiste intre preotîme sî episcopulu ei! Asiá nu póte sa remana mai departe, asiá nu póte inflorí biseric'a nóstra! Sperâmu ca preotîmea acést'a se va purtá cu demnitate sî va cere satisfacerea onórei sele. Câci pâna candu sa suferimu, pentru ca voimu a ne implini detorii sante? Pâna candu sa ne vedemu neconsiderati chiaru la institute radicate sî sustînute cu sudórea nóstra, precum acelu Elisabetinu precum la scólele nóstre natiunale? Ce feliu! Fondulu religiunariu subventiunéza institutulu elisabetinu pe anu cu 108 fl.; comunele nóstre au contribuitu la elu peste 10,000 fl., proprietari nostri o suma fórte insemnata, sî pentru acést'a numai doi copii de legea ortodoxa afla spriginu cu 2 fl. pe luna? Care va sa dica unu institutu radicatu in banii nostri a devenitu prin prepusii lui unu institutu simplu pentru staini! Nu scimu, ce sa mai dîcemu de necasulu sufletului, vadiendu, ca chiaru acel'a, dela care putemu asceptá sî suntemu indreptâtiti a cere spriginu, ne tîne de prea neinsemnati, cá sa ne iee in privire. Ce sa mai spunemu de ceialalti pasi ai episcopului, de secretariulu seu catolicu, de minunat'a sea epistolie in caus'a sinodului, care'si bate jocu de barbati onesti, si-bate jocu de societatea nóstra pentru cultura sî literatura, si-bate jocu de foile nóstre române? Rabdâmu atâtu pâna ni se umple pâharulu de amcraciune, sî apoi suntemu nevoiti a-lu desiertá, usiurandu-ne prin spunerea dorerei nóstre la fratii, cari ne voru spriginí.

Principatele române unite.

Bucuresci 20 Prieru (2 Florariu). „Succesulu este sicuru, ne dîce iarasi o depesia ce primimu astadi. Ultim'a otârire a conferintiei pentru alegerea unui Principe pamentenu nu este decâtu cea din urma cercare spre a luá ori ce pretestu puteriloru oposanti. In orice casu Carolu este otârîtu aveni.“

Ministrulu din intiu a tramisu o circularia telegrafica in tóta tiér'a in care spune: guvernulu a primitu sciri dela agintele seu din Parisu, d. Balacianu, ca Principele Carolu a fâcutu cunoscutu oficiale la Parisu c'a primitu corón'ace i-au oferitu Românii.

Peste putinu daru, Carolu I va fi in mijloculu nostru, câci vomu stârui in vointi'a espressa prin votulu natiunei.“

„Aflâmu ca consulele francese din Bucuresci a primitu dela guvernulu seu instructiune a declará la toti ca Franci'a nu patronéza candidatur'a nici unui românu.

Franci'a dar recunósce suveranitatea popóreloru s'au voturiloru loru.

Au venitu insa, se dîce, sî not'a diplomatica, despre care amu vorbitu de atâtea dîle in „Românulu“, sî care cere cá, dupa

intrunirea constituantiei, sa se consulte din nou deputatii ambeloru pârti (sic) ale Romaniei déca voru mantînerea unirei, séu despârtîrea. Majoritatea deputatîloru de dincóce sî a celoru de dincolo voru spune otârîrea loru, in diu'a de 28 Aprile, pe délulu metropoliei. Ei voru declará in fati'a Europei, ca nu este românu care sa voiésca despârtîrea, ca nu este nici unulu care sa nu scia ca acést'a aru fi peirea, aru fi uciderea, adeca rusificarea Romaniei. — Ei voru spune ca in ajunulu caderei Poloniei, Russi'a se interesá a o vedé constituita in republica. Astadi ea staruiesce sa ne alegemu domnu pamenténu pe trei ani. Sórtea Poloniei stá de fatia, spre a ne spune unde ducu consiliele sî simpatiele Russiei. Sórtea Italiei ne arata din contra la ce resultate mari, fericite duce stâruinti'a, otârîrea, de a remané o natiune libera sî mare."

„Romanulu."

Reproducemu totu dupa „Rom." urmatórele depesie, din care se vede, ca alegerile nu au fostu asiá de libere, dupa cum s'aru fi asteptatu. :

Craiov'a, 2 Maiu 1866. Domnului redactoru alu „Romanului." Déca tóte alegerile se voru fi fâcutu la noi, apoi Adunarea ce se convóca nu póte representá vointi'a natiunei. Alegerile la noi de-sî persóne onorabile, insa suntu fâcute prin pressiunile administratiei cá sî in tempulu lui Cuz'a.

Delegatii: M. Quinezu, G. Argintoianu, G. Diculescu, C. Haralambie, N. Naulescu, Brabovano, A. Stolojanu, N. C. Zatrénu, C. Mihaiu.

Râmnicu Saratu 1 Maiu. In alegerea deputatîloru orasiului Râmnicu-Saratu administratiunea a esercitatu cea mai mare actiune câci subprefectii, ajutórele loru, primari sî notari cá delegati a imbrâncitu sî lovitu pe unii din noi peste mâni la semnalulu alegerei biuroului, vadiendu atâtea pressiuni ne amu sî retrasu din adunare, cu tóta opunerea ce ni se facea de jandarmi ce tîneau usiá inchisa. Dupa scaparea nóstra de acolo amu intâlnitu pe d. presiedinte alu Trib. pe strada, cârui'a i-amu detailatu tóte suferintiele nóstre.

Vadiendu ca tóte cele pâna acum'a petrecute suntu unu sîru de ilegalitâti sub reserva de a ve aretá in detailu cu post'a tóte acestea, protestâmu: Eu Stefanu Plopianu din Valulu. — Serbanu Gavrila din satu Gradisti. — Ispasu Stoi'a din Postieni de josu. — Petre Ianeche din Niculesti. — Ilie Busoianu din Rasovitia. — Ivanu Cocosiu din Boldu. — Tachi Popescu, C. Palasonu din Boldu. — N. Dimache din Giosteni de josu.

Varietâti.

*** Tergulu Sabiiului din Aprile (Maiu). Tergulu de vite au fostu fórte cercetatu. Ni se spune din pârti competente insa, ca afara de vitele de cai de rasa mai nobila, nu au fostu multa cautare. Preste totu putemu caracterisá tergulu trecutu astfeiiu: relativu multi vendiatori si putîni cumperatori.

Pentru o mai viia intipuire despre acestu tergu sa spunemu ca pretiurile cailoru cele mai inalte au fostu sî pâna la 220 fl. au fostu insa sî cu pretiulu de 10 fl. sî mai eftini. Pretiulu viteloru cornute de tâiatu, variá intre 45 fl. 75 fl; de jugu intre 30—90 capulu; o vaca de tâiatu 30—60 fl; cu vitielu 20 pâna in 70 fl; vaca stérpa 16—25 fl. Pretiulu unei oi varià intre 3 sî 6 fl. unui mielu intre 1 sî 2 fl. o capra 2—6 fl., unu iedu dela 60 xr. pâna la 1 fl 20 xr. Porcii de tâiatu variau intre 15 sî 20 fl. Tergulu de articuli de industria au fostu slabu. Objectele eftine sî totusi putîna cautare. In asemanare cu de alte dati amu vediutu ca sî vendiatorii au fostu de astadata in unu numeru cu multu mai micu decâtu alte dâti din causa ca, dupa cum se audieu vaierandu-se sî cei veniti, nici spesele de calatoria inca nu se potu acoperí. — Industriasii din locu inca au avutu putînu valu la acestu tergu sî lips'a de bani lucra ruinandu asupra-le.— Cu ocasiunea acést'a sa amintimu sî impregiurarea, ca pre lânga tóte fómetile despre cari cetimu, ca esista in „Campi'a" Ardealului, in Moldavi'a, Bucovin'a sî in unele pârti nordice ale Ungariei bucatele suntu eftine. Grâulu de frunte cam 3 f. 73 xr. galét'a; de mijlocu 3 f. 33 xr.; celu de códa cam 3 f. 20 xr.. Secar'a ce era ajunsu la pretiulu 2 f. 20 xr. au incependu a se cautá in tempulu din urma mai cu deadinsulu s'a radicatu iara la pretiulu de 2 f. 67 pâna la 2 i. 80 xr. Cucuruzulu celu bunu abiá trece preste 2 f. 40 xr.; ovesulu vasiaza intre 1 f. 13 xr. sî 1 20 xr.

*** Normala pentru pensiune. Despre o atare „normala" aflâmu, ca aru fi de a se substerne in curendu Maiestâtiei Sele spre santiunare. Scótemu urmatórele date din trens'a: Spre a câstigá cine-va intréga léfa dreptu pensiune, va trebuí cá sî pâna acum sa servésca 40 de ani. Câstigarea pensiunei pentru alti termini se va dá dupa 24-imi, sî adeca dupa 25 ani $^{12}/_{24}$ din léfa, dupa 30 ani $^{16}/_{24}$, dupa 35 ani $^{20}/_{24}$ sî dupa 40 ani $^{24}/_{24}$ va sa dica léfa intréga sî fiindca are sa remâna positiunea cea d'antâiu dupa 10 ani $^{1}/_{3}$ din léfa, asiá aru veni dupa socotél'a de mai susu dupa 24 ani jumetate din léfa, dupa 20 ani $^{2}/_{3}$, dupa 35 ani $^{5}/_{6}$ sî dupa 40 ani léf'a intréga. Resulta asiá dara pentru normal'a pensiuniloru oficialiloru, ce in curendu are a pasî in viétia, urmatórea schema: Dupa 10 ani de servitiu $^{8}/_{24} = {}^{1}/_{3}$, dupa 25 ani de servitiu $^{16}/_{24} = {}^{2}/_{3}$, dupa 35 ani de servitiu $^{20}/_{24} = {}^{5}/_{6}$, dupa 40 ani de servitiu $^{24}/_{24}$ = léf'a intréga.

*** (Dóue familii secuiesci se hotarescu a trece la legea mosaica.) D. Martin Czelder misionariu (predicatoriu) ev. reformatu in Galati, publica in „Kol. Közl." din 21 Apr. a. c. o scire ne mai audîta pâna acum in tierile romanesci. Dóue familii secuiesci din satulu Bezed-Ujfalu in Transilvani'a, anume Acs Károly sî Holló Ferencz cu nevestele loru cu 10 copii sî cu o rudenia, in suma 15 suflete, parasindu-si tiér'a sî ajugendu la Focsiani unde facura cunoscintia mai deaprópe cu nisce evrei de acolo, la carii au sî trasu sî s'au ospetatu, se determinara a trece pentru mancare sî bani la legea mosaica, precum sî a pribegí in Turci'a. Intr'aceea fiindca evreii din Focsiani n'au rabinu mare, asiá ei detera numiteloru familii secuiesci cevasi merinde, apoi unii din ei apucara cu acei secui calea câtra Galati, pentrucá sa-i recomande la rabinulu de acolo. care erá sa-i desbotese, déca este iertatu a dîce asiá, sî sa le faca ceremoniele apostasiei, cu care avea sa parasésca legea lui Christosu sî sa tréca la a Talmudului. Sosindu acele familii la Galati, eara evreii alegendu in susu sî in josu spre a pune la cale planulu pregatitu, eata ca unu unguru ardelénu turcitu, anume Effendi Musztafa K. afla totu lucrulu, alérga la D. Czelder iarasi luandu pe lânga sine pe desealulu ungurescu Kelemen Fer. sî pe unulu Gál Jozsef, grabesce in uliti'a unde stá carucenele secuiloru cu 10 copii flamandi; eata inse ca se ivescu sî câti-va evrei din o casa vecina impreuna cu parintii copiiloru. Mai inscurtu, d. Czelder aflá totu adeverulu lucrului, pe care-lu marturisira insii secuii, eara evreii se facura nevediuti. Intr'aceea directorulu politiei din Galati aflandu despre acésta intemplare, vine sér'a la Czelder sî-i cere cu tóta bun'a cuviintia sa-i descopere totu decursulu acelei intemplâri estraordinarie, pentrucá informatu fiindu se mai ia sî alte mesuri, ceeace s'a sî fâcutu. Totu odata se deschise sî o colecta pentru acelea dóue familii ticalóse sî nesocotite, din care curendu li sî strinsera vre-o cinci galbeni.

Totu D. Czelder publica sub nr. 1229 de dato 14 Aprile a. c. unu felu de admonitiune câtra secuime, cá fâra preinsciintiare sî cercetare de aprope nici unu secuiu se nu mai mérga la Galati, pentruca sî pâna acum se afla acolo prea multi, carii de cate-va septemani astépta in mare lipsa sî ticalosia cá sa capete de lucru; eara pâna nu se voru incepe lucrârile la calea ferata, nici ca voru capatá.

*** Fortune. Din giurulu Devei, cu datulu 23 l. c. se scrie „Albinei": „Cam de trei dîle, incependu a suflá unu orcanu infricosiatu de câtra resaritulu de médianópte, acoperí cu néua sî cu ghétia délurile mai inalte de prin acestu giuru, pomii aflându-i in stadiulu celu mai desvoltatu alu inflorirei i nimicí cu totulu pentru acestu anu, — dauna necalculata se causà in pârtîle aceste prin acestu ramu de economia câci poporulu din aceste pârti cu economi'a pometului si-acopere preste anu cea mai insemnata parte a necessitâtîloru sele, acésta sperantia acum'a deodata i se luà.

Nr. 13—2 **Publicatiune**

Majestatea Sea c. r. apostolica s'a induratu prin decisiunea pré inalta dto Bud'a in 3 Februariu 1866 a concede pré gratîosu, ca premiele de alegere pe intrecute cu caii in in suma de 6700 siese mii siepte sute galbini imperatesci concese din mijlócele statului pe fia-care anu pentru radicarea culturei de cai sa se mai numere sî de ací incolo inca in restempu de diece ani, sî anume dela anulu 1867 pâna inclusive 1876 mai departe, ca premii sî medaile pentru cultur'a de cai pe tempu de trei ani dela 1867 pâna inclusive 1869 pe totu anulu 3,600 trei mii siese sute galbeni imperatesci, afara de acést'a pentru tînerea de armasari buni privati pe restempu de trei ani incependu dela 1867 pâna inclusive 1869 pe totu anulu 1600 un'a mie siésa sute galbeni imperatesci laolalta 5200 cinci mii dóue sute galbini.

Ce se aduce prin acést'a la cunoscintia publica.

Dela Guvernulu regescu Transilvanu

Clusiu in 16 Aprile 1866.

15—1 EDICTU.

Ann'a Zosimu Sirbulu din Rotbavu, in districtulu Brasiovului, care cu necredintia de 4 ani parasise pe legiuitulu ei barbatu Nicolae Dutia, — dupace la 1862 o aduse din Principatele române, sî earasi s'a fâcutu nevediuta, fâra a se puté sci unde se afla,— este prin acést'a citata, cá in terminu de unu anu sî o dî sa se infatîsiedie inaintea forului matrimoniale subscrisu, câ la din contra, se va decide divortiulu sotiului ei, sî in absenti'a densei.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tractului protop. alu II. alu Brasiovului.

Brasiovu in 6 Fauru 1866.

Ioann Petricu
Protopopu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 27 Aprilie (9 Maiu) 1866.

Metalicele 5%	53 35	Actiile de creditu	121
Imprumutulu nat. 5%	57	Argintulu	129
Actiile de banca	648	Galbinulu	6 22

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 34. ANULU XIV.

Sabiiu, in 13 1 Maiu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu 30 Aprile.

Inca de pe la 7 Maiu (25 Aprile) se scriea, ca dupa sosirea Inaltîmei Sele Archiducelui Albrecht la Veron'a, gen. Benedek va predá armat'a sî apoi va calatorí la Boemi'a spre a luá comand'a armatei de nordu. Totu dela datulu de mai susu suntu sciri telegrafice in cari se spune, ca gen. Benedek printr'-unu mandatu de óste si va luá dîu'a buna dela trupele din Itali'a sî apoi va calatori mai antâiu la Vienn'a.

Intre scirile mai dincóce aflâmu in N. Fr. Bl. ca magistratulu din Pest'a avea de cugetu a substerne Majestâtiei Sele o adresa, care sa aiba de scopu de a asicurá pre Monarcu de nou despre loialitatea locuitoriloru capitalei unguresci in fati'a amenintiâriloru resbelice. Locuitorii din Pest'a aveau de cugetu a esprimá in adresa, ca suntu gat'a a sprigini din tóte puterile pre cavalerescul Domnitoriu, sî a sacrificá pentru caus'a cea drépta avere sî sange. Inainte de a decide in meritulu acestei adrese fruntasii consiliului municipalu au aflatu de bine a incunosciintiá despre pasulu acest'a pre representantii dietali, cari laudandu intentiunea locuitoriloru capitalei i au indreptatu a mai fi in asteptare, pentruca representantii dietei s'aru fi intielesu, cá in momentulu de decidere sa substérna o atare manifestatiune Imperatului, in numele tierei intregi. Corespundintele fóiei din care scótemu acestea dîce in urma, ca spre completarea celoru de mai susu trenue sa adauga repetît'a esprimare a deputatîloru: „Problem'a nóstra cea mai santa e a nu suferi, sa se pérda dela Austri'a nici unu firu de nasipu.“ „Cu unu cuventu“ adauge mai departe corespundintele: „Ungurii suntu determinati a infruntá aroganti'a prussiana.“— O alta fóia dîce ca in Pest'a domnesce o apathia cá candu nu s'aru intemplá in afara nimic'a. —

Din Prag'a se telegrafeza sosirea In. S. archiducelui Ludovicu Victoru in Carlsbad.

Din Croati'a se scrie, ca la regimentulu de margine de Kreuz (Kreuzer Regiment), carele sosí in 4 Maiu in Agri'a, se mai adausera 100 de voluntari totu din margine (granitieri).

Vorstadt Ztg. din Vienn'a vrea sa scie, ca in cercurile mai inalte s'aru fi nascutu ide'a, cá pentru resboiulu ce se tîne de neincungiurabilu, sa se ia intr'ajutoriu bogatele mijlóce ale institutelor eclesiastice. Totu acea fóia dîce, ca Majestatea Sea Imperatulu sa sî fia avutu o intrevorbire cu cardinalulu Rauscher in privinti'a acest'a. Eminenti'a Sea cardinalulu nu s'aru fi esprimatu tocm'a multiamitoriu, dar aru fi datu totusi din parte'si asecurarea, ca ce i va fi densului cu putintia va face spre a induplecá pre cleru la aducerea sacrificieloru de lipsa in folosulu statului.

Din Insbruck se scrie, ca comandantulu supremu alu datatoriloru la semnu (Schützen) L. d. M. C. c. Castiglione au sositu ací de mai multe dîle, unde suntu convocati sî capitanii companiiloru de datatori la semnu. In mai multe cercuri marginasie se pregatesce poporulu din propriulu impulsu pentru de a esî spre aperarea patriei indata ce v'a fi provocatu.—

Din Saxoni'a suntu sciri despre o conventiune intre acést'a sî Austri'a. Saxoni'a au datu in siedintia estraordinaria federatiunei o dechiarare sî mai deslusîtóre in caus'a ei cu Prussi'a, in care spune ca contele Bismarck nu s'a indestulitu cu dechiararea regimului saxonezu in privinti'a armâriloru, sî ca mesurile cu cari au amenintiatu Bismarck trebue sa le puna in lucrare, iara corespundinti'a in afacerea acést'a sa o privésca de incheiata. In fine cere dela federatiune a luá mesurile de lipsa sî a se mijlocí dela regimulu prussianu in puterea art. 11 alu actului federatiunei (Bundesakte) o dechiarare liniscitóre.

Municipiulu din Lipsi'a au decisu a compune o representatiune câtra ministeriu, prin care sa se pronuntia contr'a politicei resbelice a regimului.

Din Prussi'a se inmultiescu scirile despre armâri pe dî ce merge. In dîlele din urma cetimu sî despre impârtîrea comandeloru. In Silesi'a va fi comandantele supremu principele Fridericu Carolu. Regele se spune, ca sî acum inca nu aru fi câstigatu pentru resboiu; la intemplare insa candu aru vedea ca e neincungiuratu, aru fi decisu a se pune insusi in fruntea armatei.

In 7 Maiu n. intre 5 sî 6 óre dupa amédî candu ministrulu presiedinte de Bismarck se intorcea dela regele, unu tineru necunoscutu au puscatu cu unu revolver asupr'a ministrului. Dóue puscaturi le-a indreptatu din arm'a cu siese focuri din dosu, spre spatele ministrului. Acest'a insa s'a intorsu sî a prinsu pre ucigasiu, carele din urma, in tempulu câtu s'a luptatu cu prindietoriulu seu, au mai datu trei focuri. Contele de Bismarck se pârea d'antâiu nevatamatu, in urma insa se vediù ca i s'a gâuritu pe mai multe locuri vestmintele sî au capatatu sî unele contusiuni. — Mai târdîu descoperira in faptuitoriulu atentatului pre fiiulu unui republicanu esilatu, Blind, carele aru fi venitu din Hohenheim (Würtemberg) cu scopu de a omorí pre Bismarck. Atentatoriulu s'a sinucisu in arestu cu unu cutîtasiu, impungandu-si in mai multe locuri grumadîi.

Scirile cele de totu nóue din Prussi'a spunu ca acum se mobilésa tóte nóue corpurile de armata, iara foile oficióse dechiara, ca de acum inainte nu voru mai aduce sciri despre armâri. Regele arata pe fatia ca este pentru resboiu. In o cuventare câtra garda au dechiaratu, ca diplomati'a si-a plinitu detori'a sî asiá acum va lasá sa se decida sórtea prin sabia! Principele Fridericu Carolu s'a dusu la Sorau, unde cortelulu generalu.

Belgiulu inca arméza sî pune 80,000 de feciori sub arme.

Din Parisu se telegrafeza, ca Elveti'a aru fi capetatu dela puterile cele mari o dechiarare de neutralitate.— Din Lyon se aude ca soldatii francesi concediati, aflatori in Marseille, aru fi primitu ordini de a merge la corpurile loru. Totu de ací se spunea in dîlele trecute, ca se trecu monete prussiane spre Itali'a, ceea constatéza o scire de mai nainte, ca Prussi'a aru fi oferitu Italiei pentru resboiu 400 milióne de franci.— Scirile despre impartîrea tieriloru iarasi scotu capulu. „Koburger Tagesblat“ spune cá despre o fapta implinita despre unu tratatu intre Franci'a sî Prussi'a, substernutu de Bismarck regelui seu spre subsemnare. In urm'a acestui tratatu Napoleonu aru capetá o parte din Bavari'a sî Hessen inclusive cu tînutulu dela Saar pâna la Kreuzenach. Bavari'a s'aru despagubí in atare casu capatandu Salisburgulu sî Tirolulu.

Ide'a impaciuitóre a congresului se vede a fi spriginita cu multa caldura de Angli'a, respinsa insa sî de Itali'a sî de Prussi'a.

Din Itali'a se spune ca regele Victoru se va pune in fruntea armatei, iara gen. Lamarmora va figurá numai cá adlatulu lui.

Din Florenti'a sosesce faim'a, dupa carea e sî otârita dîu'a, in care sa se atace Austri'a. Ofensiv'a aru fi a seincepe in 16 Maiu, cu unu atacu asupr'a Venetiei (cetâtiei).

Din Romani'a erá pe 10 Maiu convocata constituantea. Numele alesiloru de prin judetie sî orasie s'a publicatu de dîuariele din Romani'a. Cele nemtiesci afirma ca constituantea va fi in majoritate de boiari liberali.— „Patrie“ dîuariu francesu are epistole din Düsseldorf, in urma câroru afirma, ca principele Carolu primesce corón'a Romaniei. Alte sciri adaugu ca Prussi'a inca e invoita cu acésta primire si astépta numai consimtiementulu Franciei sî Russiei.

La Situatîunea de fatia.

Sgomotulu produsu prin situatiunea cea resbelica, causata de din afara, au adusu o linisce in afacerile din launtru, insa o linisce inadusîta, câci intrebârile ce le nascura tempii cei mai próspeti, inca astépta deslegerea loru. Diet'a din Pest'a se ocupa mai numai de verificâri, raportari de suplici in unele sî alte cause neinsemnate, de compunere de comitete s. a.

Erau unii de parere ca resboiulu va fi folositu de unu mijlocu de pressiune asupr'a regimului, prin care sa se stórca drepturi privilegiate pentru unii. Astadi aflâmu din mai multe pârti, ca acele pâreri nu se adeverescu nici decâtu. Din contra acel'a carele pricepe a cetí de pe fetiele ómeniloru opiniunea loru in afacerile ceste publice, póte se dîca, ca preste totu domnesce o temere, ca resboiulu chiaru sî transactiunea inceputa inca o póte amaná. Dupa cum spune coresp. dela „H. Ztg.“ ómenii prin Pest'a se temu chiaru sî de amanarea transactiunei. Ei ratiunéza: déca armatele nóstre, aru fi sa fia invinse, de ce sa ferésca Ddieu, atunci tóte urmârile avemu sa le purtâmu noi.— Invinge armat'a nóstra— sî acést'a trebue sa o dorésca din tóta inim'a, totu omulu de omenia, in interesulu pro-

priu sî alu intregului, — atunci e de temutu, ca unii barbati de statu iara voru cadé in gresielele cele vechi sî ca dupa ce voru vedé asicurata starea lucruriloru din afara voru cugetá prea putînu mai departe la cea din launtru sî deslegarea sî regularea cestiuniloru ardînde voru privi-o cá unu ce de prisosu. — Noi — se argumentéza mai departe—, chiaru sî déca amu puté fi acum in óresi-care privintia sî mesura multiamiti, acestoru multiamiri nu putemu sa le dâmu insemnatatea unoru indestuliri câstigate in mijloculu unei pâci adance, pentruca cine stà bunu, ca dupa asiediarea turburâriloru nu s'aru dîce iarasi, ca totu ce s'a câstigatu au fostu numai in urm'a pressiunei causate de imminent'a conflagratiune européna.—

Despre calatori'a cancelariului de Majlath la Pest'a are „Wanderer“ sciri demne de a nu le trece cu vederea in momentele de fatia. Missiunea lui aru fi de a solicitá, ca elaboratulu in privinti'a afaceriloru comune câtu mai in graba sa ajunga in siedintiele plenare ale dietei. Dupa ce diet'a va aduce conclusu in asta privintia atunci aru urmá unu rescriptu reg. câtra dieta, care sa stérga cu totulu impressiunea fâcuta de rescriptulu intâiu, sî déca s'aru incepe resboiulu atunci totu in acestu rescriptu sa se cuprinda sî a m a n a r e a d i e t e i p e n t r u v r e - o c â t e - v a l u n i. „Wanderer“ reflectéza la mesur'a acést'a: Este sperantia ca diet'a cu ocasiunea acést'a, inainte de a se imprasciá va respunde cu o demunstratiune, despre a cârei natura se intielege, ca in momentele aceste nu putemu vorbí mai de aprópe.—

Despre deputatiunea regnicolara ungaro-croata amu fostu impartâsîtu cu alta ocasiune, ca pârtile corespundu in scrisu. Aflâmu acum din dîuarie, ca croatii suntu gat'a cu elaborarea unui memorandu sî ca l'au sî predatu pârtiei unguresci. Se dîcea acum ca dupa ce acestu memorandu va fi tradusu ungaresce sî impârtîtu intre membrii unguresci, se va aduná deputatiunea in o siedintia. Nu scimu de s'a intemplatu séu nu, a se aduná acea siedintia, destulu ca acum cetimu iarasi, ca deputatiunea au datu preste diferintie, cari anevoia se voru puté oblí.—

„P e s t i N a p l ó“ aduce in nr. de la 5 Maiu unu art. lungu care in impregiurârile de fatia are mare insemnatate. Redactiunea, fatia cu situatiunea cea grea a imperatiei amenintiate de resbelu, descrie starea dela 1741 candu imperatés'a Mari'a-Teresi'a se aflá intru asemene impregiurâri grele, din cari au scapatu, dîce „P. N.“, numai prin ajutoriulu Ungariei, carea insufletîta la provocarea marei Regine, i dede atâtu ajutoriu materiale câtu sî morale, sî acést'a o face Ungari'a din semtieminte dinastice sî din sincer'a implinire a detorintiei câtra imperatia a cârei'a intregitate a aperá i impunea sanctiunea pragmatica. Totu ce facù atunci Ungari'a facù din indemnu curatu sî vointia libera. Atunci sanctiunea pragmatica, carea in Ungari'a se padiá cu scumpetate s'au intâritu prin fapta, dens'a erá in adeveru in viétia. etc.

Scopulu articulului, adauge „Conc.“, se póte pricepe usioru, adeca astadi sanctiunea pragmatica nu se padiesce, nu e in viétia, deci nu e nici insufletîre in tiéra, — puna-se insa in viétia, Ungari'a indata va dá putere morale (materiale dà sî altmintrea) imperatiei, prin urmare acést'a aru scapá iara de inimicii cari cu nepomenita perfidia sî cu mare cinismu, batendu-si jocu de moralalu politicu, stau gat'a a se aruncá asupr'a statului austriacu, crediendu ca e unu cadavru menitu a fi spintecatu.—

Cumca situatiunea de astadi – continua aceeasi fóia – a Austriei sémana multu cu cea din 1741, nu negâmu, dar nu sémena de locu a Ungariei, care atunci erá status et ordines pre candu astadi factorii suntu osebitele elemente natiunali cari tóte trebue luate in consideratiune. Déca „P. N.“ afla cu cale a utilisá situatiunea presinte n'avemu nici unu cuventu in contra, erá insa bine a nu o esploatá numai in folosulu propriului seu elementu, ci intru indegetârile sele sa fia aretatu mai putînu egoismu, cu tóte ca nu e lucru cavalerescu a te folosí de strimtórea altui'a, dar acestu semtiementu nu prea are locu in politica, mai alesu in dilele nóstre. Barbatii de statu ai Austriei au pecatuitu multu de 17 ani, acum i-au ajunsu Nemesea, pre care numai resolutiunea cea barbatésca a Monarchului nostru plecatu spre totu binele e chiamata a o alungá.—

„Presse“ de Vienn'a schitiéza puterea armata austriaca in tipulu urmatoriu:

Austri'a fâra de a luá refugiu la corpuri de voluntari, cari la tóta intemplarea s'aru puté radicá la 40—50 mii feciori; fâra de a trage in socotéla corpurile de depositu; fâra de bataliunile a 4 lea ale regimenteloru de margine sî in fine fâra militii trieslini sî tirolesi— e in stare de a pune in campulu de lupta 600,000 combatanti (luptatori) sî preste 1000 tunuri. In proportiune cu armatele Italiei sî Prussiei, ce se potu intrebuintiá la o operatiune resbelica, puterea Austriei e o putere uriasia, sî mai cu séma considerandu, ca dupa cum s'a amintitu mai susu, nu se tramite in câmpu pâna sî feciorulu celu din urma, nu nici reservele cele numeróse sî contingentele de recruti, ce facu la olalta, dupa datele unei foi militare de specialitate, mai la 300,000. Dela sum'a acést'a de putere de 600,000 trebue a se subtrage: pentru garnisónele celoru 4 fortaretie din lombardo-veneti'a 160,000, pentru aperarea litoralelui 50,000, in fine pentru garnisonarea fortaretieloru de insemnatate strategica din nordulu monarchiei: Cracovi'a, Olmütz, Königgrätz, Iosefstadt sî Theresienstadt alte 80,000. Cu tóte acestea remanu pentru armat'a de nordu 310,000. Mass'a acést'a de trupe intrece ori ce armata prussiana cu atât'a mai vertosu cu câtu la acestea, in casu de lipsa, se mai potu adauge celu mai putînu inca 50,000 de voluntari.

Dupa rapórtele ministrului Lamarmora, armat'a italiana afara de gard'a natiunala, sue la 350,000. Dintre acesti'a se potu duce spre combaterea celoru 4 fortaretie 250,000, peutruca celu putînu 100,000 trebue sa remana in laintrulu tierei.

Armat'a prussiana numera 480,000. Dintre acesti'a suntu de a se subtrage: 150,000 pentru ocuparea marginei dela Renu; 50,000 pentru aperarea nemijlocita a Berlinului, pentru ocuparea Schleswig-ului celu putînu 50–60,600.

Asiá dara de intrebuintiatu in contra Austriei mai remanu 220,000, cari au sa stea fatia cu 310,000 austriaci.—

Cum e in afara? Armâri in tóte partîle. Amu spusu despre ele mai in fia care numeru.— O cuventare a lui Napoleonu câtra primariulu din Auxerre merita aici a fi amintîta, pentruca au facutu impressiune asupr'a Europei intregi sî au sternitu deodata nelinisciri, in cercuri prussiane, austriace sî in statele mijlocii nemtiesci. Napoleonu condamna in cuventarea sea tractatele dela 1815. In acést'a e simburele intregei nelinisciri, acést'a va impinge pre puteri sî mai multu la unu conflictu resbelicu ferindu-se a lasá deciderea sortiei europene unui congresu emanatu dela inimiculu ordinei dela 1815.

Se sî dîce prin dîuarie, ca chiaru sî la unu congresu ce eventualminte aru fi sa se adune, Austri'a eschide cestiunea venetiana sî Russi'a cea polona.

Protocolulu

Siedintiei Comitetului Asociatîunei tranne române tînute in 8 Maiu 1866 c. n. sub presidiulu Ilustritatei Sele Dlui Consiliaru Petru Manu, fiindu de fatia DD. membrii ai Comitetului: Il. Sea D. Consiliariu gub. Pavelu de Dunc'a, Rvrd. D. Protosingelu Nicolau Popea, D. Gabr. Vajd'a, Cassieru la cass'a provinciala D. Dr. Ioann Nemes, DD. prof. I. Popescu sî Nicolau Cristea; apoi Secret. Il I. V. Rusu sî D. Cassieru alu Asociatîuei Constantinu Stezaru.

§ 30. Presiediulu presentéza conspectulu despre starea cassei Asoc. pre tempulu acestei siedintie, din carele se vede, cumca Asociatiunea — dupa subtragerea erogateloru— are in proprietatea sa sum'a totala de 23.187 f. 99.^{5} xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 31. Secret. II. impartasiesce o scrisória de dto 7 Martiu a. c. N. 33 a dlui Protopopu alu Hedvigului Ioane Mog'a, prin care aduce la cunoscinti'a Comitetului, cumca mai multe Comune din tractulu seu protopopescu se deoblegasera inca in an. 1863 a contribuí unu anumitu cuantu la fondulu Asoc. in decursu de mai multi ani, platindu pe fia-care anu o anumita rata, sî dupa-ce acele Comune din 1863 nu si-a implinitu pâna acum deobligatiunea s'a, de alta parte nestaruindu cine-va pentru incassarea cuantului deoblegatu: totu deodata recuira pre Comitetulu Asoc., cá sa emita dispositiunile necesarie, pentru incassarea cuanturiloru restante dela an. 1863 pâna in presente.

C o n c l u s u. Il. Sea D. Comite supremu alu Albei de susu Augustinu L a d a i prin a cârui staruintia 40 Comune din Comitatulu acel'a inca in 3 Octobre 1863 prin obligatiuni private se deoblegasera a contribuí la fondulu Asoc. in câti-va ani anumiti, pre fia-care anu cate o rata de 2. 5. 6. 10 f. v. a. sî pre numitulu anu sî respunsera ratele deoblegate: sa se poftésca, cá colectoriu alu Asoc. denumitu in siedinti'a Comitetului din 6 Octobre 1863 (§ 60), a staruí pentru incassarea sî tramiterea rateloru deoblegate din partea aceloru Comune, intre cari se numera sî comunele, despre cari face aratare D. Prot. alu Hedvigului.—

§ 32. Secret. face propunerea, cá conformu decisiunei adusе in siedinti'a a II a adunârei gen. a Asoc. tînuta in an. tr. la Abrudu p. XXIII sa se denumésca o comissiune dintre membri Comitetului, cari pâna la siedinti'a viitória se prelucre unu proiectu pentru bugetulu Asoc. pre anulu viitoriu 1866/7,— totu in legatura cu acest'a face Secret. propunerea sî pentru elaborarea programului pentru adunarea generala viitória.—

C o n c l u s u. Pentru prelucrarea dîsului bugetu se denumesce o comissiune in persónele. DD. Pavelu D u n c'a, Nicolau P o p e a, Cas. Constantinu S t e z a r u sî Secr. II. I. V. R u s u, cu aceea insarcinare, cá elaboratulu resp. sa-lu astérna la viitórea siedintia a Comitetului, sî totu asta comissiune se pregatésca sî pròiectulu de programu pentru viitórea adunare gen. sî de odata sa-lu astérna. —

§. 33. Andreiu C o s m 'a ascultatoriu de drepturi in II-lea anu la Universitatea regia din Pest'a, unulu dintre tinerii concurenti la stipendiele Asoc. pre bas'a documenteloru produse se róga cá sa i se confereze lui restulu din stipendiulu anuale de 100 fl. v. a. ce l'a avutu repausatulu Juristu Procopiu Laz'a. —

C o n c l u s u. Comitetulu avendu in vedere progressulu laudabilu sî meseritatea tinerului suplicante, carele nu se bucura de

nici unu ajutoriu altulu, se vediù indemnatu ai conferí restulu de 50 fl. v. a. din stipendiulu devenitu in vacantia prin mórtea Juristului Procopiu L a z 'a.

§. 34. D. Stefanu P o p u, auditoriu de sciintiele pedagogice in P r a g 'a avendu de cugetu a edá unu opu agronomicu sî lipsindu-i spesele necesarie, se róga de ComitetuluAsoc. cá sa-lu ajutore cu o suma de 150 fl, v. a. indetorandu-se a refundá acésta suma séu prin esemplarie tipârite séu prin bani, dupa vinderea esemplareloru.

C o n c l u s u. Comitetulu Asoc. de-sî simte adencu importanti'a sî necesitatea unei cârti agronomice bune sî acomodate cerintieloru poporului românu, sî de-sî intempina cu placere ori-ce incercare de progresu pre terenulu agronomicu : totusi avendu in vedere § 32 lit. e, din statutele Asoc. nu se afla in pusetiune a puté asemná numitului suplicante cerutulu ajutoriu , ce se i se faca prin resolutiune cunoscutu.

§ 35. Rvn. D. vice-presiedinte Tim. C i p a r i u cere a i se dá facultatea de a primí din bibliotec'a Asoc. actele Academiei scintieloru dîn V i e n n 'a sî anume s e c t i u n e a i s t o r i c a, pentru intrebuintiare. —

C o n c l u s u. Se insarcinéza D. bibliotecariu alu Asoc. a compune o consemnatiune despre actele tînatóre de sectiunea istorica, sî dupa ce tramitiendu-se insemnatiunea se va subscrie sî din partea Dlui Presiedinte cu adausu de primire, sa se espedeze numai decâtu actele cerute prin espressulu ce-lu va tramite sî acésta consemnatiune sa se pastreze in archivu.

§ 36. Secret. presentéza c o n t o dela directiunea tipografiei archidiecesane pentru tiparirea Conspectului despre membrii Asociatiunei transilvane in 1000 esemplare din câte 7 cóle statatóre.

C o n c l u s u. Comitetulu asemnara la cas'a Asoc. solvirea acelui c o n t o sunatoriu despre 149 f. 50 xr. pretiulu pentru acelea esemplare, precum sî pentru brosiurarea acelor'a.

§ 37. Cu asta ocasiune, dupa ce conformu determinatiunei Comitetului din siedinti'a tînuta in 5 Dec. 1865 § 81. conspectulu despre membrii Asoc. e a se impartî gratis fia-cârui membru aln Asoc. se pune intrebarea ca cum s'aru puté trametе Dloru membri fâra de a se causá spese insemnate pentru Asoc.

C o n c l u s u. Comitetulu in interesulu crutiârei speseloru Asoc. a incunosciintiá pre calea diurnaleloru romane pre respec. DD. membri despre esîrea la lumina a numitului conspectu, rogandu-i totu deodata a se ingrigí pentru primirea acelui'a dela cancelari'a Asoc., mai alesu insa resp. DD. Colectori suntu poftiti a face dispositiunile necesarie, dat'a ocasiune, cá acestu elaboratu infatîsietoriu despre starea actuala a Asoc., se póta strabate in tóte pârtîle, pre unde esista vre-unu membru de alu Asoc.

§ 38. Se presentéza Conspectulu casei Asoc. despre interesele intrate la fondulu Asoc. dupa cuponii din 1 Maiu a. c. dela obligatiunile urbariale banatiane sî ungurene, care facu sum'a 19 f. 53 xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 39. Se presentéza altu conspectu alu cassei Asoc. despre interesele intrate la fondulu Asoc. dupa cuponii dela obligatiunile de statu, care facu sum'a 9 f. 73 xr. in b. n. sî 12 f. in argentu.

Se ia spre sciintia.

§ 40. Se raportéza despre banii incursi la fondulu Asoc. dela siedinti'a din urma a Comitetului pâna in presente sî anume :

a) prin Escel. Sea Dlu Metropolitu sî presiedinte alu Asociat. A n d r e i u B a r o n u d e S i a g u n 'a s'a transpusu la fondulu Asoc. unu legatu alu dlui negutiatoriu in Pest'a, repausatu Ioann M u t o f s k i sum'a de 250 fl. v. a.

b) Prin D. Prot. Ioann P e t r i c u dela dlu negut. in Brasiovu Georgie l o a n n T e c l u s'a primitu cá legatu din partea dlui negotiat. Georgie A n c a n u 90 f. v. a.

c) prin D. Prot. in Bocsi'a Alimpiu B a r b o l o v i c i ù s'a tramesu cá taxa pre an. cur. pentru DSea, sî pentru D. Protop. Sim. Bocsi'a 10 fl. v. a.

d) prin zelosulu Jude primariu in Comit. Cetatei de balta, sî totu odata Col. alu Asoc. Iosefu St. S i u l u t i u s'a tramisu la fondulu Asoc. cá colecte. dela 6 Comune din Comit. Cetatei de balta 135 f. 23 xr. v. a.

e) Deadreptulu la cas'a Asoc. a intratu a) dela dd. I. V. R u s u sî Const. S t e z a r u pentru câte unu esempl. din actele ad. gen. V. a 60 xr. v. a. = 1 f. 20 xr. v. a., b) dela Il. S'a D. Vpresiedinte alu tablei reg. Ioane Cavaleriu de A l d u l e a n u cá taxa de m. ord. pre an. cur. 5 f. v. a. c) dela D. c. r. Capitanu Const. S t e z a r u iarasi cá taxa de m. ord. pre an cur. 5 f. v. a., d) dela D. Dr. Nic. Stoi'a pentru 1 esempl. act. ad. gen. V. 60 xr. v. a.

Cu acestea siedinti'a Comitetului Asoc. sa inchia.

Sabiiu in 8 Maiu c. n. 1866.

P e t r u M a n u m.. p. presiedinte Int.

I o a n e V. R u s u Secr. Il:

Dlui Dr. **Iosifu Hodosiu**, deputatulu Zarandului la diet'a presenta din Pest'a i se tramite din partea tinerimei studiose la c. r. academia de drepturi din Sabiiu urmatórea adresa :

Stimate Domnule ! Precum radiele aurorei implu inimile de bucuria sî sperantia dulce, asiá sî cuventulu Domniei Tale radicatu in diet'a din Pest'a pentru a u t o n o m i 'a s î i n d e p e n d i n t i 'a patriei nóstre T r a n s i l v a n i 'a ne implu inimile cu sperantia nóua, vediendu in Dta pre unu bravu anteluptatoriu a acestei sânte cause. Meritulu Dtale este de unu pretiu deosebitu pentru ori ce anima româna, care se simte fericita audiendu de atare fapta marétia sî eroica.

In semnu de recunoscintia primesce, Stimate Domnule, aceste orduri, care curgu din animile nóstre fragede sî doritóre de fericirea patriei sî natiùnei nóstre ! Primesce ovatiunile nóstre pre lânga esprimat'a dorintia, — cá Dumnedieulu celu eternu, care au salvatu pre poporulu nostru românu de atâtea viscole ale evuriloru trecute, sa marésca numerulu barbatîloru, carii au astufeliu de zelu sa apere caus'a natiunale. Sa traiesci la multi ani !

Acést'a-ti urédia tinerimea româna studiósa la academi'a c. r· de drepturi din Sabiiu.

Sabiiu in 10 Aprile 1866.

Respunsulu Dlui Dr. I o s i f u H o d o s i u câtra tinerimea studiósa la academi'a de drepturi in Sabiiu.

Fratiloru ! Gratularea DVóstre este cea mai dulce espressiune ce da simtiulu amorului de patria. Sî, ce póte iubí mai ferbinte decâtu inim'a in etatea DVóstre ? Nevinovati in inima , virgini in minte, nepreocupati de idei senistre, necondusi de alta decâtu de simtiulu curatu alu inimei curate — cine mai ferbinte, cine mai cu favóre póte sa cugete , póte sa lupte pentru patria sî natiune, decâtu chiaru DVóstre in etatea DVóstre ?

Primulu obiectu alu amorului DVóstra este patri'a sî natiunea — este independintia patriei ; ve salutu in estu simtiementu ; ve multiamescu din inima pentru gratulatiunea ce'mi faceti.

Alu DVóstre

Pest'a in 1 Maiu 1866 frate

I o s. H o d o s i u m. p.

Dela diet'a Ungariei.

In siedinti'a dtn 7 Maiu n. indata la inceputulu siedintiei, au reportatu vice-presiedintele Andrássy despre missiunea sea la Vienn'a. Mai intâiu au cetitu cuventarea sea carea la finitu fù primita cu eschiamâri de aprobare. Dupa aceea se cetí respunsulu imperatescu, care fù primitu cu tâcere adenca.

Urméza acum referatulu comissiunei de doispredиece despre modulu cum sa se mai aléga cele cinci comissiuni ce suntu de alesu. Comissiunea s'a induplecatu a mârí numerulu preliminatu de membri alu diferiteloru comissiuni, sî propune, cá comissiunea pentru organisarea comitateloru sa fia de 108, cea pentru codificatiune de legi de 95, cea pentru culte sî instructiune de 71, cea pentru afaceri politico-economice de 100, sî cea pentru institutele publice de 53 membrii. La propunerea lui Deák s'a sî apucatu de alegeri.

Mai referesce vice-pres. Carolu Zeyk despre missiunea sea la descoperirea statuei lui Vörösmarty, dupa care incunosciintiéza presiedintele, ca comitatulu Sirmiului , in legatura cu o suplica pentru esoperarea conchiamârei congressului serbescu, substerne actele congressului din urma, in limb'a serbésca. La propunerea lui Ghyczy se dau spre traducere in limb'a ungurésca cá asiá sa se predé comissiuniloru pentrn natiunalitâti sî afacerile culteloru. —

In privinti'a a f a c e r i l o r u c o m u n e spune Pest. Cor., dupa cum afirma ea, din isvoru siguru, ca Deák cu ocasiunea acestei intrebâri aru fi trecutu la urmatórele amenunte :

Din sanctiunea pragmatica emanéza neimpartibilitatea imperiulni sî ide'a de unu regentu comunu. Din aceste urmeaza ca sî statulu de curte alu principelui comunu precum sî statulu civilu, de-si e possibilu, cá list'a civila sa fia deosebita pentru Ungari'a, se potu privi de afaceri comune. Afacere comuna aru mai fi aperarea imperiului , atâtu in tempu de pace— pe calc diplomatica, catu sî in tempu de resboiu; de sine intielegendu-se, ca in privinti'a armatei drepturile ce le-a avutu tiear'a mai inainte, cum e, intregirea sî sustînerea óstei, se remana sî mai departe ale tierei. De ací s'aru deduce cá afacere comuna : esternele sî spesele sustînerei armatei comune. Referintiele comerciale nu se potu privi de afacere comuna , dar fiindu ca in asta privintia este egalitate de interesse, pe calea intielegerei potu devení afacere comuna. Se mai atinge intrebarea, ca ce e de a se face cu vâmile dinainte de 1848 intre Ungariía sî Austri'a, deaca afacerea comerciala nu e afacere comuna, asemenea se atingu sî detoriele de statu. Desbaterile speciale in privinti'a puncteleru acestor'a se lasa pe o alta siedintia.—

Principatele române unite.

B u c u r e s c í 25 Prieru (7 Florariu). Impartîrea medalieloru pentru lupta dela 13 Septembre 1848, s'a facutu in diu'a de 23 Aprile. Tóte corpurile armatei, gard'a natiunala, autoritâtîle civili sî militarie erau representate la acésta serbare de aducere aminte.— Unu numerosu publicu se gramadise in curtea casarmei sî impregiuru. Erá emotiune, sî erá fericire totu de odata pe tóte figurele. Toti simtiau ca o santa detoria se plinesce de câtra tiéra câtra acei ce iau scapatu onórea. D. colonelu Haralambu a pronuntiatu de pe estrad'a radicata in mijloculu curtii casarmei, urmatórele cuvinte :

Români !

„Suntu optu spre-diece ani acum, in diu'a de 13 Septembre

1848, voi ati doveditu natiunei adormita sî Europei intregi suprinsa ca sangele stramosiescu curge inca in vinele nóstre!

„Români, cari ati luatu parte la acésta lupta!

„Din sangele vostru Romani'a a inviatu!

„Mare sî libera ea va multiamesce sî dreptu semnu de recunoscintia pune astadi pe peptulu vostru asta medalia. Este singur'a resplata onorabile ce se póte acordá braviloru.

„Purtati-o cu mandria, sunteti putîni cari o aveti; ear dupa mórte, o veti lasá in familiele nóstre. Generatiunile viitóre gasindu-o voru resfoí istori'a sî voru invetiá cu Românulu 'si implinesce datori'a s'a câtra patria.

„Traiésca Romani'a!

„Gen. N. Golescu, Colonelulu N. Haralambie, L. Catargiu."

Varietâti.

*** O epistola a lui Klapka. „Independinti'a belgica" comunica o epistola, adresata de Klapka redactorelui en chef., Epistol'a e de urmatoriulu cuprinsu: „Domnulu meu! Amu cetitu in „Indep. bel." o scire retacita, pe care Dta 'mi vei iertá a o indreptá· Corespundintele Dtale parisianu afirma, ca a-siu fi respinsu imbiarea ce mi s'a fâcutu, de a conlucrá la o miscare de poporu in Ungari'a, in favórea Prussiei. Foile vieneze scirira in dîu'a urmatóre: Imbiârile lui Klapka fura refusate. De óre ce nu amu primitu nici o invitare sî nu amu fâcutu nici o imbiare, nu putea fi vorb'a nici sa primescu nici sa refusu ce-va.

Dealtmintrea nu e lucrulu celoru putîni esilati din patria acum de 17 ani, ci alu dietei intrunite la Pest'a, de a decide, ce sa faca sî ce va avé de fâcutu Ungari'a, in mijloculu unei conflagratiuni europene. Primiti etc.

subs. G. Klapka.

*** Dupa „Pesti Napló" s'aru fi decisu in consiliulu ministriloru, ca intre liniile de drumulu de feru, ce suntu mai intâiu de realisatu, lini'a Orade-mare Brasiovu sa fia cea d'antâiu.

*** Dupa o ordinatiune a directiunei c. r. de posta, dela **16 Maiu** st. n. unu pasagieriu, care vrea sa calatorésca cu diligintia postala platesce in locu de cinci-dieci sî siése (56), numai patru-dieci sî siese (46) cruceri de milu. Este insa de observatu, ca scadiementulu acest'a de pretiu are valóre numai pre liniile Sabiiu — Temisiór'a, Aradu — Sabiiu, Brasiovu — Sabiiu — Clusiu sî Oradea mare — Clusiu. —

*** Din Dealulu mare (20 Aprile a. c.) ni se impartâsiesce urmatórea scirn trista:

St. D. Redactoru! O faima trista Ti impartâsiescu din Comunitatea nóstra Dealu mare Comitatulu Hunedórei, ca in Dumineca de 17 Aprile a. c. pe la 4 óre dupa amédî s'au escatu unu focu grozavu, care au prefâcutu in cenusia 7 case, atâtea siuri sî alte clâdiri cu tóte cele aflâtóre in trensele, incâtu bietii locuitori din cei mai vrednici, nu au acum'a nici ce sa manance sî suntu siliti a cere mâna de ajutoriu dela fratii loru. Trista! cu adeveratu trista sórte.— Te rogu Dle Redactoru sa binevoiesci a dá locu acestei intemplâri in „Telegrafulu Romanu".

Aronu Suciu Parochu localu.

*** Din Oradea se scrie, ca in 2 Maiu, suflá unu orcanu turbatu, ce amenintia resturnarea tuturoru hórneloru sî ce durà mai tóta dîu'a. Pre la 1 óra dupa amédi au eruptu focu din grajdulu unui haiducu in preurbiulu Catona Város. Ventulu celu grósnicu indata au respanditu flacârile in tóte pârtîle in mesura asiá de mare, incâtu numai pre lânga periclitarea vietei se incumetara unii ómeni a se opune focului sî alu stinge. In restempu de dóue óre 14 case impreuna cu edificatele de lânga densele sî dóue fabrici de spirtu, au fostu prada flacâriloru. Ómeni nu s'a periclitatu din norocire nici unulu. Au arsu insa 16 boi grasi sî unu calu. Fabricele sî boii cei grasi au fostu asecurati, casele sî celelalte edificate— afara de trei— nu au fostu asecurate. Miseri'a e fórte mare, pentruca nenorocirea au lovitu totu ómeni seraci— dupa cum suntemu informati parte mare romani. Red.—, câroru nu li-a mai remasu nimic'a in intielesulu celu mai crancenu alu cuventului. Cumu s'a escatu foculu pâna acum inca nu se potù eruí, cercetarea decurge mereu.

*** Mortu inviatu. De une dîle murì in Oradea-mare unu cetâtianu, carele fusese tempu mai indelungatu bolnavu. Candu erá sa se puna acoperisiulu sicriiului, deodata se trezesce mortulu, spre mirarea sî spaim'a celoru de prin pregiuru, se radica din sicriiu sî de atunci se afla bine.

Publicarea

sumeloru incurse la fondulu Asoc. dela siedinti'a Comit. din 6 Martiu a. c. pâna la siedinti'a aceleiasi tînuta in 8 Maiu a. c.

1. D. Georgie Ioann Teclu prin D. Prot. sî Colectoriu alu Asoc. tranne Ioanne Petricu administréza la fondulu Asoc. 90 f. v. a., testati in favórea fondului Asoc. de repausatulu in Domnulu negutiatoriu George Ancanu.

2. D. Prot. in Bocsi'a Alimpiu Borboloviciu tramete la fondulu Asoc. 10 f. v. tacs'a de m. ord. alu Asoc. pre an. cur. 186 5/6 pentru Ds'a, sî pentru Rv.D. Protop. Simeonu Bocsi'a.

2. Prin zelosulu D. Jude primariu in Comitatulu Cetâtii de balta sî totu deodata colectoru alu Asoc. tranne Iosefu Siulutiu, s'a tramesu la fondulu Asoc. cá colecta sum'a de 135 f. 23 xr. v. a. sî anume dela urmatórele comune din Comitatulu Cetâtii de balta:

a) Dela Comun'a Balavásár 4 f. 50 xr., b) dela Comun'a Bonyha 11 f. 30 xr., c) dela Comun'a Ernea 67 f. 55 xr., d) dela Comun'a Suplacu 28 f. 80 xr., e) dela Comun'a Hondorf 15 f. 10 xr., f) dela Comun'a Goganu 7 f. 98 xr. —

Sum'a totala 135 f. 23 xr. v. a.

5. Dela D. Dr. Nicolau Stoi'a pentru 1 esemplariu din actele ad. gen. V s'a primitu 60 xr. v. a.

5. Dela repausatulu D. negutiatoriu in Pest'a, Ioann Mutovski s'a primitu unu legatu in suma de 250 f. v. a.

6) A mai intratu la cas'a Asoc. dela DD. Constantinu Stezaru sî Ioanne V. Rusu pentru câte 1 esempl. din actele ad. gen. V. a 60 xr. v. a. in suma 1 f. 20 xr. v. a.

7. Il. Sea Dlu Vpresied. la Tabl'a regia Ioanne Cavaleriu de Alduleanu a platitu tax'a de m. ord. pre an. cur. 186 5/6 in suma de 5 f.

8. D. c. r. Capitanu sî Casieriu alu Asoc. Const. Stezariu iarasi a respunsu tax'a de. m. ord. pre an. cur. 5 f.

Dela Secretariatulu Asoc. tranne.

Sabiiu in 8 Maiu 1866.

Nr. 13—3 **Publicatiune.**

Majestatea Sea c. r. apostolica s'a induratu prin decisiunea pré inalta dto Bud'a in 3 Februariu 1866 a concede pré gratiosu, ca premiele de alegere pe intrecute cu caii in in suma de 6700 siese mii siepte sute galbini imperatesci concese din mijlócele statului pe fia-care anu pentru radicarea culturei de cai sa se mai numere sî de ací incolo inca in restempu de diece ani, sî anume dela anulu 1867 pâna inclusive 1876 mai departe, ca premii sî medaile pentru cultur'a de cai pe tempu de trei ani dela 1867 pâna inclusive 1869 pe totu anulu 3,600 trei mii siese sute galbeni imperatesci, afara de acést'a pentru tînerea de armasari buni privati pe restempu de trei ani incependu dela 1867 pâna inclusive 1869 pe totu anulu 1600 un'a mie siésa sute galbeni imperatesci laolalta 5200 cinci mii dóue sute galbini.

Ce se aduce prin acést'a la cunoscintia publica.

Dela Guvernulu regescu Transilvanu

Clusiu in 16 Aprile 1866.

Nr. 12—2 **Escriere de Concursu.**

Pentru deplinirea vacantei statiuni invetiatoresci a prunciloru barb. gr. or. din Toraculu micu, prin acésta sa escrie concursu; - care statiune invetiatorésca e remunerata cu urmatórele emoluminte anuale: 105 f. v. a., 60 chible de grau, 50 pf. de sare, 12 pf. de lumini, 2 orgii de lemne, 4 orgii de paie, 1 porcu de doi ani in carne, 4 jugere de aratura, 2/4 jugeru de gradina sî cortelu gratisu.

Doritorii de a ocupá amintitulu postu invetiatorescu, binevoiésca petitiunile loru,— venerabilului consistoriu dreptu maritoriu din Aradu adresate,— cu tóte prescrisele sî recerutele acluse documentatóre pâna in 21 Maiu a. c. oficiolatului protopresbiteralu din B. Comlosiu a le substerne.

In Banatu Comlosiu 11 Aprile 1866.

Vincentiu Sierbanu,
Protopresbiteru.

Constantinu Giorgie

din Poiana, Sc. Mercurei, **pictoru**, carele pre lânga alte tablouri, au zugrafitu o templa in comun'a mai susu numita, pentru care au fostu onoratu cu multiamirea ven. Consistoriu archidiecesanu gr. or. — si recomanda prin acést'a p. t. publicu respectivu artea sea, fiindu gat'a a primí insarcinâri de ori ce feliu de pictura, cu deosebire insa de pictura bisericésca, cu pretiuri câtu se póte de moderate. Acei p. t. domni, carii voru bine voí a lu onorá cu atari insarcinâri in scrisu, sa aiba bunatate a i le adresá prin Prea On. P. Petru Bodila Protopopu alu Scaun. Mercurei, in Sabiiu.

Nr. 14—2

Burs'a de Vienn'a.

Din 30 Aprilie (12 Maiu) 1866.

Metalicele 5%	52 60	Actiile de creditu	123 30
Imprumutulu nat. 5%	56 50	Argintulu	129 50
Actiile de banca	656	Galbinulu	6 27

Redactoru respundiatoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 35. ANULU XIV.

Sabiiu, in 5/17 Maiu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Nr. 53—1866

Provocare.

Comitetulu Asoc. tranne române, dorindu de o parte cá conspectulu despre membrii Asoc. sa strabata in tóte pârtîle, pre unde esista vre-unu membru alu Asoc. ear de alta parte voindu a crutiá precâtu se póte spesele espeditiuniloru postale, se afla indemnatu in urm'a decisiunei sale de adi sub § 37 a poftí prin acést'a pre membrii sî resp. pre colectorii Asoc., cá sa binevoiésca a face dispositiunile necesarie pentru procurarea numitului conspectu dela cancelari'a Asoc. carele conformu decisiunei Comitetului din 5 Decembre 1865 § 81 are sa se imparta g r a t i s, fiacârui membru alu Asoc. trane romane. *)

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne romane tînuta la Sabiiu in 8 Maiu 1866.

Eveneminte politice.

Sabiiu 4 Maiu.

S o l u t i u n e a la representatiunile universitâtii sasesci de câtra Cancelari'a aulica transilvana face rotund'a prin foile politice. O impartasîmu mai la vale in traducere, in tóta estensiunea.

Despre subcomitetulu comissiunei de siese-dieci sî siepte dela diet'a din Pest'a aflamu ca desbaterile siedintieloru sele care s'au tînutu in septeman'a trecuta au fostu dedicate mai numai afaceriloru de resboiu. Sa amintimu aici sî faim'a despre infiintiarea unui corpu de voluntiri in Ungari'a, despre care se dîce, ca vrea sa-lu infiintieze a r i s t o c r a t i'a m a g i a r a. „Hon“ insa se vede acum mai putînu entusiasmatu cá deunedîle, candu spunea de 150,000 voluntari ai natiunei magiare, pentruca dechiara, ca diet'a in pusetiunea ei de fatia nu póte face nici o manifestatiune, din contra, diet'a acum trebuie inca sa pastreze tacere. „Idök Tanuja“ nu se multiamesce cu aceea cá sa se faca apelu la bunurile clericale, sî aru fi de parere, cá Monarchulu sa se adreseze câtra toti proprietarii cei mari sî atunci de siguru nu va lipsí nici clerulu cu concursulu seu.

Despre corpuri de voluntarî cetimu sî in alte pârti ale monarchiei. Esista o ordinatiune pentru acei ce voru sa intre de buna voia in armata pe tempulu câtu va fi de lipsa.

De alta parte cetimu, ca Majestatea Sea Imperatulu au demandatu infiintiarea de a 5-lea bataliuni la tóte 80 regimentele de infanteria sî câte o divisiune de depositu la tóte 32 bataliunile de venatori. In urm'a acestei demandâri infanteri'a de linia sî trup'a de venatori aru puté singura pune pe piciore 500,000 de luptatori. Denumirea de oficieri superiori peutru bataliunile acestea a sî urmatu, sî intre altii, 165 de oficieri superiori din pensiune s'au sî impartîtu la fia-care a dóu'a divisiune din aceste bataliuni.

G e n e r a l u l u B e n e d e k au sositu in 11 Maiu n. la Vienn'a. In curtea drumului de feru dela Nabresina fu primitu cu entusiasmu sî candu se suí in vagonu pentru Vienn'a, fù petrecutu de sunetele mersului Radetzki.

In legatura cu aceste miscaminte, impartasîmu mai la vale nisce sciri privitóre la mesurile ce se dîce ca aru fi sa se ia la casu candu aru erumpe resboiulu, care déca se sî demintu de o fóia oficiósa (vedi la rubr. Vienn'a), totusi suntu caracteristice pentru situatiunea de fatia.

In Vienn'a s'a publicatu de câtra Locutiitoriulu tierei de coróna, Austria de josu, sî primariulu cetâtiei Vienn'a, o prochiamatiune prin carea se provóca poporatiunea la participarea de ori ce sacrificii i va fi cu putintia, pentru infiintiarea unui corpu de voluntari. — Sciri de aici spunu ca voluntarii acuirati pentru Messicu, cari erau gat'a de a se imbarcá, in urm'a unei ordinatiuni voru remané in monarchia, pentru cá la voinți'a loru, sa fia intrebuintiati in folosulu monarchiei.

Din Prag'a se repetiescu scirile despre voluntari sî despre impregiurarea, ca cetâtianii se ofera a luá sarcin'a servitieloru de garnisóna. Mai departe se vorbesce, ca junimea dela universitatea de aci cere sa i se concéda a se constitui in o legiune de studenti. Asemene sciri se audu sî din alte pârti.

Dînarele din urma continua a publicá mesurile militare denumindu-se comandanti sî oficieri la toti ramii de trupe.

Unu mandatu generalu emisu la 11 Maiu spune, ca se sistéza transpunerea sistematica in statulu de reserva ce avea sa intre cu finea lui Iuniu a. c. precum sî demissiunarea din servitiulu activu ala armatei. Asemenea se sisteza eliberarea din servitiulua militariu pe lânga depunerea taxei de eliberare, precum sî reingagiarea sî immiterea de suplinitori. Pentru acei'a insa, câroru pâna la 10 Maiu 1866 li s'a datu voia a se rescumperá, remane voi'a acést'a in vigóre, chiaru sî déca eliberarea (séu demissiunarea) inca nu au urmatu inca, insa numai pâna la terminulu pusu pentru depunerea taxei. Mai departe se ordina conchiamarea tuturoru concendiatîloru, iéra la reservisti deocamdata sa nu li se dea voia nici la o caletoria. In urm'a recercârei ministeriului de resbelu, fâcute la locurile centrale politice, toti concediatii sî reservistii, cari nu se afla in loculu pentru care suntu concediati, sî acést'a fâra de legitimatiunea cuviinciósa, sa se prindia unde se voru aflá sî sa se predea autoritâtîloru militare, cari voru fi mai in apropiare. Cei cari au avutu insa voia dela autoritâtîle respective, de a se departá de loculu pentru care fura concediati, au de a fi avisati sa se presenteze la cerculu celu mai de aprópe de intregirea óstei (Ergänzungsbezirk) — In fine se adauge ca garnisón'a resiedintiei au inceputu a plecá in 13 Maiu. —

„Prsse“ spune dupa o corespundintia locala din Vienn'a, ca ambasadorulu prussianu bar. Werther aru fi fâcutu dumineca visit'a de despârtîre la ministrulu de Mensdoff. Adauge insa, ca scirea acést'a o primesce cu reserva, va sa dîca, nu sta buna pentru dens'a.

Dupa sciri pâna la 12 Maiu foile oficióse prussiane amenintia federatiunea germana intréga. Armat'a prussiana mobilisata se dîce ca stà din 243 bataliuni infanteria (pedestrime), in suma rotunda de 243,000, 10 bataliuni de venatori de 10,000, 116 bataliuni (landwehr) de 58,000, 81 bataliuni suplinitóre de 81,000, 10 companii suplinitóre de venatori de 2000 feciori. Infanteri'a aru fi dara cam la 394,000 feciori. Cavaleri'a are 63,000, artileri'a de câmpu sî de fortaretie 57,000 feciori, 15,000 cai sî 3714 tunuri de câmpu. Pioneri suntu 10,000, bataliuni de trainu 11,000, neluptatori (medici, ingrigitori de bolnavi, meseriasi s. a.) cam la 10,000. Landwehrulu din a dóu'a provocare (des zweiten Aufgebots) 120,000 feciori sî 22,000 cai, cu totulu asiá dara 645,000, feciori 100,000 cai sî 3714 tunuri. Acést'a putere insa dîce „Presse“, de unde luâmu aceste date, numai la casulu celu mai de lipsa sî cu multu necasu póte sa se adune.

Din I t a l i'a se scrie la Debate, ca se facu sî acum pregatiri mari. Unu altu corespundinte alu acestei foi dîce ca dispositiunile resbelice se facu fórte in secretu.

Din F r a n c i'a impartasîmu urmatórele cuvinte ale imperatului Napoleonu cá respunsu la o cuventare tînuta acestui'a de câtra primariulu cetâtii Auxerre :

„Cu placere vedu, ca suvenirile primului imperiu nu suntu sterse din mintea vóstra. Credeti-mi ca, din parte-mi amu ereditu sentiemintele capului familiei mele pentru aceste poporatiuni energice sî patriotice, cari spriginise pre imperatulu (Napoleonu I.) la bine precum sî la reu. Despartiementului de Yonne suntu detoriu recunoscintia. Déca densulu fu unulu dintre cele d'antâie cari-mi dede voturile sele la 1848, acest'a o facuse pentru ca scica, cá sî majoritatea franciloru, ca interesele sele erá sî ale mele sî ca eu uriamu cá sî densulu acele tratate dela 1815, cari unii voru a le face astadi unic'a base a politicei nóstre esterne. Ve multiemescu pentru simtiemintele vóstra.— In mijloculu poporatiuniloru lucratórie din cetâti sî dela sate gasescu adeveretulu geniu alu Franciei.“

Cumca cuvintele aceste au facutu sensatiune in tóta paess'a européna nu mai trebuie sa o spunemu sî ne marginimu a indreptá pre cetitorî la cele reproduse mai la vale dupa Presse din Vienn'a. Spre a slabí incâtu-va consternatiunea din press'a nefrancesa, produsa de

*) Celelalte diurnale romane inca suntu rogate a primí in colónele loru acésta provocare.

citatele cuvinte ale imperatului francesiloru, dupa cum cetimu in depesiele telegrafice, ale diuarieloru vieneze, unu diuariu oficiosu din Parisu „constitutiunelulu" afirma, ca imperatulu nu au incetatu a sfatui pre Prussi'a, Itali'a sî Austri'a pentru pace. Regimulu imperatescu cere sa se sustîna pacea intre referintie, cari sa garanteze o deplina multiamire a onórei sî a interesseloru natiunali. Imperatulu nu are altu motivu nici altu scopu. Nu este iertatu a presupune despre elu (imper.) ca aru fi participandu la projectele de resboiu, pe care le desapróba sî le vaiera.

„Memorial dipl." insciintiéza ca Prussi'a inainte de votarea la 9 l. c. in confederatiune, aru fi datu Bavariei asecurare formala ca nu va atacá pre Saxoni'a. Fiindu ca acésta tiéra e scutita acum din partea confederatiunei, se pare ca pericolulu de colisiune intre Austri'a sî Prussi'a pentru Saxoni'a e delaturatu.

„Mem." scrie mai departe: Starea lucruriloru in principatele dunarene e fórte seriósa, fiindca Russi'a are intentiune a intrevení in numitele tieri, de locu ce aru incepe resbelulu in Germani'a.

Mai afirma „Mem. D." ca guvernulu Franciei n'a hotaritu cá armi'a francesa sa remana in Rom'a, déca aru erumpe resbelulu.— In fine insciintiéza ca deputatiunea româna aru fi la Paris, care va plecá curendu la Düsseldorf, a imbiá principelui de Hohenzollern corón'a româna sî in fine afirma, ca Drouyn de Lhuys a indreptatu cercularîu câtra agintii diplomatici ai Franciei, cu privintia la reform'a confederatiunei nemtiesci, in care constata ca schimbârile in Germani'a au sa se intemple numai cu invoirea poteriloru mari, sî a Spaniei, Portugaliei sî Svediei.

Din Greci'a se spune ca Bulgaris aru fi plecatu cu vre-o 40—50 de ómeni inarmati spre a resculá popórele grecesci ale Turciei.

Turci'a amenintia guvernului din Romani'a, ca déca va merge inca inainte vatamendu tratatele va intrebuinti'a putere. De alta parte se aude ca se mai adaugu trupe la Siuml'a.

Din Roman i'a avemu de inregistratu ca in siedintiele constituantei din 29 sî 30 Aprile s'a urmatu verificârile mai departe. (vedi princ. r.) Cu acésta ocasiune s'a escatu o desbatere infocata la verificarea dep. M. Cogalniceanu, tragendu-se la indoiéla, déca alesulu e fostulu ministru séu altu Cogalniceanu. Passiunea nu au intardiatu a se manifestá sî mai multe voci se resculara incontr'a fostului ministru, cá a unui'a care aru fi adusu tóte relele asupr'a tierei. Spre multiamire s'a aflatu voci in constituanta, care s'a ridicatu deasupr'a passiunei sî au facutu distingere intre personalitate sî principiu. Cu tóte aceste nu s'a isbutitu mai departe, decâtu a se suspende verificarea sî a se cercetá déca numele M. Cogalniceanu suna la fostulu ministru séu la altu M. Cogalniceanu. Romanii sa nu sa nu inaugureze serbatorile loru cele mari cu certe minutióse.— Siedinti'a urmatóre e anuntiata pre diu'a urmatóre, despre care vomu referá in nrulu viitoriu.

In „Hrm. Ztg." aflâmu reprodusa dupa foile magiare din Clusiu urmatórea:

Solutiunea representatiunea universitâtiei natiunei sasesci din 6 Noemvre 1865 sî din 3 Martiu 1866 data de cancelari'a aulica prin decretulu din 21 Aprile 1866. nr. 10,255 1866. *) Eata cuprinsulu:

„Majestatea Sea c. r. apostolica, dupa cuprinsulu prégratîosului autografu din 19 Aprile a. c., s'a induratu a aflá cu neplacere (visszatetszöleg) din representatiunea universitâtiei natiunale sasesci din 6 Noemvre 1865, in caus'a dietei convocande prin prea gratîosulu rescriptu dela 1 Septemvre 1865, cu scopu de a se revedé art. 1 de lege din 1848, tratatoriu de uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, in liber'a cetate reg. Clusiului, precum sî din cea din 3 Martiu 1866 cu privire la concess'a tramitere de deputati la diet'a tierei unguresci,- ca universitatea natiunala sasésca fâra de imputernicire au trasu sî atari objecte in periferi'a (cerculu) consultâriloru sele, prin a câroru pertratare au trecutu preste cerculu ei de activitate prescrisu de lege.

Majestatea Sea c. r. apostolica asiá dara s'a induratu prea gratîosu a declará decisiunile aduse pe nedreptu (unberechtigt) cu ocasiunea desbateriloru universitâtiei natiunale sasesci sî representatiunile substernute pe basea acelor'a, cá lipsite de ori ce putere de dreptu, invalide, sî a demandá, cá acelea sa se respinga, iera acésta pr. in. declaratiune a se aduce pe calea reg. Guberniu la valóre.

De altmintrea de óre ce Majestatea Sea c. r. apostolica s'a induratu prea gratîosu a asicurá natiunei sasesci sustînerea institutiuniloru ei legitime, precum sî pusetiunea ei dupa dreptu, Se indura Majestatea Sea a asteptá dela loialitatea cea documentata sî recunoscuta din vechime a natiunei sasesci, cá sa spriginésca cu incredere ordinatiunile Majestâtii Sele parintiesci indreptate asupr'a regulârei referintieloru privitóre la dreptulu de statu alu Marelui Principatu alu Transilvaniei.

Despre care reg. Gubernu, in urm'a raportului seu din 6 Dec. 1865 sî 25 Martiu 1866 nr. 7501 pre lânga care s'a substernutu representatiunea universitâtiei din 3 Martiu- se incunosciintieza cu acea indigitatiune, cá sa faca cunoscutu universitâtiei natiunale sasesci cuprinsulu pr. n. autografu amintitu sî in intielesulu p. n. demandâri sa pórte grigia, cá voi'a declarata a Majestâtiei Sele c. r. Apostolice sa se duca in indeplinire."

Subs. cont. Haller contrasemn de Stefanu de Horváth.

*) A se vedé sî nr. 30 alu acestei foi la Even. pol. sîrurile cele d'astâiu. Red.)

Dela diet'a Ungariei.

Cea din urma siedintia fù tînuta in 12 Maiu n. sub presiedinti'a lui Iuliu Andrássy. Presiedintele impartâsiesce casei, sosirea acreditiveloru deputatului ardeleanu Boer, cari se indrépta la comitetulu de verificatiune. Dupa acést'a urméza mai multe suplici din diferite pârti. In fine se dau voturile pentru cele acum mai de multe ori mentiunate cinci comissiuni, dara la provocarea nominala se vede ca lipsescu mai multi membri considerabili din drépta si in fine Deák.

Baronulu Gabr. Kemény raportéza despre petitiunile date la comissiunea respectiva. Dintre aceste petitiuni unele se resolvu, altele se respingu sî altele se iau spre sciintia pâna la denumirea ministerieloru.

Mai multa viétia au fostu candu vení la rendu cestiunea drumului de feru din Tranni'a, adusa pre tapetu in urm'a petitiunei camerei comerciale din Clusiu. Aceea dupa (cum e deja cunoscutu) cere lini'a Oradea — Clusiu — Brasiovu — Buzeu cu lini'a laterala Belgradu (Alb'a Juli'a) — Sabiiu. Propunerea comitetului carea recomenda lini'a acést'a, cá cea mai corespundiatóre intereseloru tierei, se primesce fâra desbatere.

O suplica a mai multoru secui pentru eliberarea de sarcinele urbariale se predà la propunerea presiedintelui comitetului pentru aniunea transilvana. Dupa unele rapórte de mai putîna insemnatate se verifica alegerea deputatîloru din Scaunulu Cohalmului, Mauritiu Conrad sî Vilhelm Melas, fara de nici o desbatere. Siedinti'a urmatóre se statoresce pe 14 Maiu. —

Din comissiunile dietei aflâmu dupa „Pes. Cor.", ca in siedintiele subcomitetului de cincisprediece pentru afacerile comune au fostu discussiuni fórte vii asupr'a listei civile sî asupr'a afaceriloru resbelice in afara.

Ceea ce privesce regularea cestiunei natiunalitâtîloru ni se spune totu in „Pest. Cor." ca deputatii români au tînutu o conferintia separata, in carea s'a cetitu o propunere compusa de trei deputati români, dara din causa ca propunerea merge prea departe fù desaprobata de majoritatea conferintiei sî in urma respinsa.

Mai departe se dice acolo ca in cercurile deputatîloru români suntu unii de pârere, cá comissiunea pentru regularea cestiunei natiunalitâtîloru sa supuna unei revisiuni elaboratulu dela 1861 in asta privintia. In numerulu viitoriu vomu fi in positiune de a aflá sciri mai positive in asta afacere sî póte vomu avea sî mentiunata propunere, din care vomu putea sa ne facemu o judecata mai sigura despre stadiulu in care se afla acésta momentósa cestiune.

Voci despre vorbirea Imperat. (franc.) in Auxerre.

Déca aru mai fi vre-o indoiéla despre insemnatatea cuvinteloru, rostite de imperatulu Napoleonu cu ocasiunea unei simple bineventâri in unu unghiu indepartatu alu imperatiei sele, câtra unu simplu primariu a unei capitale vechi de despartiementu: comentariele publicisticei francese aru fi de ajunsu sa ne faca sa apretuimu pe deplinu acésta cuventare estemporata. Ori câtu diferescu de tare organele politice francesci in coloritulu loru politicu, intr'acést'a se unescu, ca in cuvintele pronunciate de Imperatulu in Auxerre este depusu unu programu alu politicei napoleonice, cu privintia la confusiunile sî incurcaturile politice din Europ'a in tempulu de fatia.

„Déca imperatulu Napoleonu" scrie la France „provocandu-se la suvenirile imperialismului celui dintâiu, dechiara, ca elu uresce tratatele dela 1815, atunci elu nunumai ca esprima judecat'a (sentinti'a) istoriei, ci desfasiura unu programu, ce desémna fórte chiaru scopulu politicei lui. Simtiemintele ce se descopere in unu modu asiá de batatoriu la ochi, nu potu fi strigatulu unui domnitoriu resignatu, ele suntu unu protestu serbatorescu, sî déca protestéza Franci'a, se face, pentruca ea este gat'a la ori ce aru pretinde o atare situatiune."— In altu locu continua la France: „Tratatele dela 1815 au fostu o espiatiune pentru glori'a nóstra, resultatulu nefericitu alu nefericiriloru nóstre. Franci'a intréga le uriá, chiaru sî candu se apunea loru, sî de 50 de ani incóce ur'a acést'a amara sî adunca este o invetiatura sî deodata unu periculu pentru Europ'a."— „Déca" se dîce in unu alu treilea locu, „tiér'a nóstra va esî vre-o data din neutralitatea acést'a, pe carea dlu Rouher o au definitu asiá de chiaru, atunci aru incetá ori ce discordia in pâreri, sî Franci'a intréga, cá sî representantii ei s'aru alaturá sub standartulu nostru."

„Fost'au edificiulu acest'a construitu, cu atât'a maiestria la 1815, — intrebá Constitutiunelulu — derimatu in Greci'a, Belgiu, Itali'a, la dunare, cá sa nu vorbimu sî de Franci'a sî care astadi amenintia a cadé cu totulu in ruine, de o natura asiá de tare? Unde este târi'a ecuilibrului acestui'a atâtu de glorificatu de epi-

menidi ? Nu vede Europ'a ins'a ce gresiéla au fâcutu, candu au vrutu sa intemeieze pacea Europei pe ângustarea tierei nóstre ?“ Nu mai putîna insemnatate au urmatórele cuvinte ale acestui organu oficiosu: „Déca patriotismulu este desteptatu atunci cuvintele imperatului nu suntu alta decâtu baterile de anima ale Franciei.“

„La tóta intemplarea“ glontiulu d'antâiu se va descarcá contra tratateloru dela 1815“— dîce clericalulu Monde, carele vede in cuvintele imperatului programulu politicei dinafara alu Franciei, nu cu privintia la eveneminte indepartate, ci mai deaprópe ; „noi vomu merge, candu va suná ór'a, contr'a aperatoriloru acestoru tratate.“

Opinion Nationale dîce. „Dechiararea imperatului va invetiá pre Europ'a, ca Franci'a 'si reservá libertate in actiune sî nu se crede legata prin tratate, ce le-au fostu suferitu, dara nu sî primitu.“

„Cuventarea imperatului e resboiulu“, dîce „l'Avenir nat.“ care nu'si face nici unu scrupulu de a deduce urmatórele consecintie practice : „Déca Imperatulu uresce tratatele dela 1815, atunci elu nu póte defaimá pre dlu d. Bismarck carele vrea sa le restórne, rumpendu tratatulu federatiunei, ce este basatu pre acele tratate, nici póte tiné in locu pre italiani, carii la ei a casa voru cá sa le stérga sî urm'a ce le-au mai remasu.“

„Vatamarea fù mare“ eschiama Patrie, facendu alusiuni la tratatele din 1815 „satisfacerea e solemnela.“— In fine dîce Drouyn de Lhuys prin Pays : „Cuventarea insemnéza sî pentru Franci'a resboiu.“

Espectoratiunile acestea ale foiloru francese asupr'a respunsului imperatului câtra primariulu din Auxerre ne facu o observatiune fórte seriósa. Napoleonu au apelatu la simtiulu natiunalu, la ide'a cea mai populara in Franci'a, bá asiá dîcendu la spiritulu de resbunare alu poporului francesu. Resunetulu desteptatu prin cuventulu seu in castrele partideloru este de natura de a-lu (pre Imperatulu) convinge, ca Franci'a va urmá flamurei sele, déca va porní pentru o idea, déca va cere „satisfacere“ pentru „vatemarea“ dela 1815. Déca si intipuesce cine-va aplausulu cu care a fostu primitu cuventarea lui Thiers in sî afara de camera, atunci miscarea, ce a plecatu din Auxerre sî strabate tóta Franci'a, devine seriósa sî de insemnatate. Napoleonu au aflatu cuventulu celu magicu (vrajitoriu), prin care electriséza pre Franci'a pentru unu resboiu natiunalu sî popularu. Vocea inteligintiei sî a opositiunei din camera va amutî. Dar sî tîntirile inca se arata, tîntirile dupa care trebue sa se nisuiasca o atare esîre din neutralitate a Franciei. Dela dîu'a dela Auxerre tînerea Franci ci e factorulu celu mai momentosu in calcululu resboiului. Eara respunsabilitatea va cadé pre acea putere germana, care, pentru cá sa anecteze cu puterea ducatele dela Elbe, rumpe pacea federatiunei, sî da Franciei ocasiune de a porní lupt'a contr'a tratateloru dela 1815. (Presse.)

Sabiiu 3 Maiu. In 30 l. tr. au plecatu de aici spre Aradu 12-lea bataliune de venatori ; totu in acea dî dupa amédî au sositu o bataliune din regimentulu banatianu romano-serbu de margine.

Eri diminétia plecà de aici regimentulu de infanteria, Mazzuchelli. Regimentulu acest'a care garnisonà de vre-o 7 ani in Sabiiu, prin brav'a sea purtare sciù sa-si câstige complacere cetâtieniloru. —

Poiana scaun. Mercurei in 24 Aprile 1866

Astadi in 24 l. c. s'au tînutu in comun'a nóstra esamenulu scolaru cu mladitiele cele tinere, ce acum incepu a gustá putîntelu din nectarulu celu dulce, ce acum, dîcu, incepu a pune fundamentulu la unu venitoriu mai ferice, precum avura parintii densîloru ; sî fiinduca acest'a decurse intr'unu modu acomodatu sî multiemitoriu. impregiurâriloru presente, nu potu sa-mi retacu bucuri'a cea mare, ce ne umplù inimile in acésta dîua de festivitate pentru comun'a nóstra. — In 23 l. c. Prea stimatulu Domnu Protopopu sî inspectoru alu acestui Scaunu prot. Petru Bodila vení de fatia spre a se convinge de progressulu celu imbucuratoriu : Partea cea mai mare a fruntasîloru cu cei 4 preoti in frunte, i-lu bineventara la intrarea P. on. DSele in comuna.— Diminéti'a, a dóu'a dî, serbandu-se cultulu ddieescu, se adunara partea inteligenta cu mai multi ascultatori in scól'a comunala. — Dupa cântarea „Imparate cerescu“ tînù Prea on. domnu Protopopu o cuventare acomodata festivitâtiei acestei'a, dupa aceea sub presidiulu P. on. DSele s'a inceputu esamenulu, unde invatietorii aceloru 2 clase, diaconulu Ioann Sierbu sî Ioann Banu, documentase implinirea acurata a datorintiei loru si'si primise laud'a sî multiemirea meritata.— Pruncii sî pruncele, preste totu 180 la numeru, se esamenara din mai multe obiecte, asiá : din catechismu, istori'a biblica, datorinti'a supusîloru, computu, geografia, scriere, cantâri sî altele, la care respunsuri, mai de multe ori i'si esprimà P. on. D. Protopopu multiemirea sî ca este fórte indestulatu atâtu cu respunsurile scolariloru, câtu sî cu zelosii invatietori. — La acésta festivitate ne onorà sî multu stimat'a Dómna protopopésa Mari'a Bodila cu presenti'a DSele, carea in forma de premiu donase unu ajutoriu frumosu pentru cumperarea cârtîloru, la toti scolarii seraci din comuna. — Binevoiésca a primí, multu stimat'a Dómna protopopésa, in numele aceloru scolari seraci o multiamire ferbinte ! — Esamenulu se incepù la 9 óre sî durà pâna la 1 órà, finindu-se cu „Destéptate romane“, sî cu o cuventare, tînuta de unu scolariu, in care multiamì Pré on. presiedinte sî onoratului publicu.

Dee Atotupotintele, cá astfeliu de sciri imbucuratóre sa primimu sî din alte pârtî, despre inaintarea sî progressulu acest'a câci mladiti'a pâna este tinera, se póte cultivá, spre a aduce fructu multiamitoriu ! —

Nicolau Olariu, Juristu an. II.

Blasiu. De aici se scrie la „Herm. Ztg.“ ca in 1 Maiu n. s'a immormentatu professorulu de teologia, Iosifu Tarti'a, cu o solemnitate rara funebrala, pontificandu la servitiulu ddieescu in catedral'a de acolo, Esc. Sea Metropolitulu Alesandru St. Siulutiu. Popularitatea reposatului sî respectulu ce si-lu castigase acestu barbatu atâtu prin talentu câtu sî prin sciintia, au atrasu, afara de tinerimea studiósa, o multîme de poporu sa asiste la rugaciunile funebrali saversîte pentru densulu. Fia-i tieran'a usióra !

Vienn'a. (Sciriprivitórelacestiuneaungurésca). In privinti'a acést'a aduce „Presse“ urmatórele :

Ca câtu se apropia momentulu, cârui sa se incrédia deslegarea incurcaturiloru politice, armeloru lucii, cu atâtu mai dese suntu sî scirile in adeveru aventurióse despre fericite incercâri, de intielegere. Ne-amu retinutu pâna acum de a reproduce multele sciri sî nu amu esî nici adî din reserv'a nóstra, déca nu ne-aru fi venitu o impartâsîre, care firesce inca nu e garantata, dara carea ici sî unde este crediuta. Dupa acea scire Maj. Sea Imper. Se aru fi determinatu a transpune, in casu sa erumpa resboiulu, regenti'a Ungariei, Majestatâtici Sele Imperatesei, dandu-i sî unu guvernu respunsabilu. La realisarea acestei determinatiuni se dice ca contribue impregiurarea, ca Majestatea Sea Imperatulu cá supremulu imperatoru alu armiei trebue sa-si indrepte tóta activitatea asupr'a supremei conduceri a armateloru de operatiune sî ca dela nou denumitulu regimu ungurescu, aru fi apoi de a se asteptá, cá pâna la finirea resboiului sa ajunga cestiunea ungurésca in acelu stadiu, din care sa fia possibila deslegarea definitiva.

„Const. Oest. Ztg.“ fóia oficiósa deminte cu totulu acésta faima, sî dîce, ca dela inceputu pâna la sfersîtu este lipsita (faim'a) de ori ce temeiu.

La aceste sa mai adaugemu o insciintiare ce o capatà din Pest'a, „Volksfreund“, in carea se dîce ca dlu de Majláth au conferitu cu Deák in 9 ale cur. sî ca acesti barbati de statu aru fi ajunsu la o mai deplina intielegere sî asiá in tempulu celu mai scurtu suntu de asteptatu din partea regimului concessiuni insemnate; parlamentarismu, responsabititatea ministriloru, comitate autonome sa fia concesu dlu de Majláth, iara Deák s'aru fi aretatu ce-va mai lasatoriu in privinti'a afaceriloru comune. Ce e mai de insemnatu la acésta scire este, ca Deák sa fia pretinsu senatulu imperialu mai angustu sî sa i se fia sî apromisu.“

Spre completarea acestor'a adaugemu sî scirea ce cetimu in unele foi, despre o eventuala retragere a ministrului Belcredi din ministeriu.

Principatele române unite.

Românulu descriindu deschiderea constituantei dela 28 Aprile dîce intre alte cele urmatóre :

La 10½ óre a inceputu ceremoni'a religiósa ce procede intrarea in lucrare a adunârei; la 11½ deputatii sî tóte corpurile cele mari ale statului, precum sî corpulu diplomaticu au petrunsu in sal'a adunârei. La 12 óre Inalt'a Locotenintia domnésca, urmata de Dnii ministri, au intratu in adunare. D. Lascaru Catargiu a cititu mesagiulu de deschidere, pe care-lu impartîmu astadi la abonatii nostri. O tacere solemna domniá in Camera. De cate ori insa cuvintele de unire, de Carolu I, au fostu pronuntiate, aclamatiuni entusiastice cari durau minute intregi, se radicau de pe bancele Adunârei sî din tribunele publice. Afara din sala s'audiá resunetele puternice ce gasiau aceste aclamatiuni in undele de poporu ce venisera a salutá pe Representantii natiunei.

„Astadi, dîce mesagiulu, in urm'a determinatianei Principelui Carolu de Hohenzollern de a primí corón'a ce-i oferimu, sî in urm'a declarârei din urma a conferintiei, declaratiuni care vi se voru depune pe biurou, sórtea tierei este in mânile Dvóstre, sî este in mâni barbate. Guvernulu nu are cea mai mica indoiéla ca veti perseverá sî ca veti incoroná oper'a inceputa de noi. Respundeti la marea missiune ce aveti, strigandu intr'unu singuru glasu sa traiésca Carolu I. alesulu poporului romanu intregu; fiti tari in credintia ca glasulu vostru va fi auditu.“

Sî mai departe, terminandu, elu aduce aminte Camerei ca natiunea a votatu, a alesu pe Domnulu seu, sî ca, pentru cá acestu faptu sa fia deplinitu, nu cere decâtu sanctiunea Adunârei.

O vomu dá ! au strigatu cu aventu deputatii; Traiésca Carolu I., trésca Romani'a unita ! Traiésca locoteninti'a !

Sî aceste strigate erau repetîte de mii de voci ale poporului, ale armatei, ale gardei natiunale. Délulu Mitropoliei se infiorà subt aceste manifestâri ale unui entusiasmu sinceru, alu unui simtiementu unanimu de iubire, de infratîre, de otarîre de a scapá tiér'a cu ori ce pretiu.

Candu Locotenintî'a domnésca, depunendu in mânile deputatîloru alesi sórtea Romaniei, viitoriulu ei, sperantiele ei cele mai scumpe, sicura de patriotismulu, de devotamentulu loru, se retrase, ea fu din nou salutata de representatiunea natiunala cu cele mai calduróse demonstrâri. Manifestârile de iubire ale poporului o urmara in departare.

Cate-va minute in urma, tacerea iara-si domniá in Adunare; cea mai mare parte din poporu, cá sî gard'a natiunala sî armat'a ce ocupau curtea Mitropoliei sî Dealulu, se retrase. Deputatii formandu-se in sectiuni, procesera indata la verificarea titluriloru nuoiloru alesi. In dóue, trei óre de lucru, 123 de alegeri fura verificate. Moderatiunea cea mai mare a predomnitu din tóte pârtîle in cercetarea contestâriloru aduse cont'a unoru alegeri.

La 6 óre Adunarea erá constituita, remaindu cá celelalte alegeri remase neverificate, sa se cerceteze mai tardîu. Procedîndu apoi la alegerea biuroului, s'au alesu:

P r e s i e d i n t i. Dimitrie Bratianu cu 85 de voturi, Manolache Costache cu 84, Generalu I. Ghic'a cu 80.

Pentru alu 4-lea Balotare.

S e c r e t a r i: Pogoru cu 83 voturi, Iatropolu cu 81, George Cantacuzino cu 57, Gradisteanu cu 56, Gr. Lahovari cu 49, Ioann A. Cantacuzino cu 47, Lupascu cu 44.

Pentru alu 8-lea Balotare.

C e s t o r i: Ioann Falcoianu 55, Sihilianu 51, Iamandi 50, S. Grigorescu 44.

Mane dar constituantea Romaniei va procede la votulu celu mare. Mane, ea va spune lumii ca Romani'a este. Mane ea va inscrie in analile tierei votulu natiunei, ratificandu alegerea lui Carolu I. Unirea Romaniei este unu faptu de multu deplinitu; numaai inimicii nostri seculari; numai uneltitorii tristei incercâri din Iasi, au pututu pune la indoiala taria' simtiamentului natiunale in acésta privintia. Desaprobarea generala, ce a intempinatu acea cercare, a fostu o lovitura teribile pentru acei ce o urdîsera. Declararea ce va face mane Adunarea natiunale, care va spune aceloru inemici ca unirea nu mai este de domenulu discussiunei, ca ea a trecutu de multu in domenulu fapteloru, alu istoriei, si ca nimicu n'o mai póte clintí, va fi lovitura de mórte pentru densii.

Domnii Consuli voru spune Europei cumu simtu, cum lucréza Românii.

Mane dar sórtea Romaniei se va otarî, sî se va otarî bine. Avemu incredere deplina.—

Cetimu in „Tromp. Carp.“:

„Monitoriulu oficiale“ de alaltaeri contîne actele de mai la vale câror'a precede urmatórele linii in partea s'a oficiala:

„Agintii puteriloru au transmisu guvernului hotarîrea conferintieloru din Parisu din 2 Maiu.

„Guvernulu, pe deplinu incredintiatu ca Romanii sciu a intielege sî actele diplomatice, sî drepturile sî datoriele loru, da acestui actu cea mai deplina publicitate. Prin acésta, puterile garanti voru vedé prin faptu, nu numai diferinti'a ce avemu pentru densele, dara sî increderea ce avemu ca natiunea va audî acea decisiune cu totu respectulu ce se cuvine; insa totu deodata cu liniscea ce au totu deun'a cei tari in ale loru credintie, sî cu siguranti'a ce are poporulu românu ca puterile garanti, dupa ce l'a supusu la atâtea incercâri, voru respectá in Romani'a, cá pretutindene, vointi'a natiunala, espresa necontenitu sî cu cea mai neclintita staruintia, si voru sanctiuna-o in sfersîtu, câci nu ele voru voí peîrea unei napuni, care în tempu de 18 seculi, a doveditu ca nimenea nu a putut'o ucide.“

4 Maiu, 1866.

Domnule ministru,

Conferinti'a insciintiata de evenimentele ce de curendu s'au petrecutu in Principate, a socotitu necesariu a face declaratiunea anexata, declaratiune pe care sum insarcinatu de a o remite in copia guvernului provisoriu din Bucuresci.

Dorinti'a conferintiei este de a lasá Principateloru Unite tóta libertatea de actiune compatibila cu ingageamentele internatiunali pe care este chiemata ale face a se respectá.

Conferintiei ii place a crede ca guvernulu provisoriu intielege binevoitórele sele intentiuni in privinti'a loru, sî ca adunarea va conformá actele sele cu sensulu declaratiunei.

Afara de acestea sum insarcinatu a invitá pe guvernulu provisoriu de a inserá in dîuariulu oficiale tecstulu documentului ací alaturatu.

In consecintia, amu onóre a ve rugá sa binevoiti a provocá publicatiunea oficiale a acelui documentu sî a me informá despre inserarea sea in „Monitoriu.“

Binevoiti etc. etc.

D e c l a r a t i u n e a c o n f e r i n t i e i s u b d a t'a d e l a P a r i s u 2 M a i u 1866

Guvernulu provisoriu din Bucuresci, provocandu printr'unu plebiscitu recentu numirea unui principe strainu, a contravenitu conventiunei din 19 Augustu 1858, care, prin articululu 12, defera adunârei alegerea hospodarala.

Conferinti'a decide, referandu-se la resolutiunea s'a dela 4 ale acestei luni, ca ingrigirea de a resólve cestiunea mantînerei unirei trebue sa fia lasata adunârei ce se va intr'uní.

Déca majoritatea, séu a deputatiloru din Moldov'a séu a deputatîloru din Valachi'a, aru cere-o, unii séu ceilalti aru avé facultatea de a votá deosebitu.

La casu candu majoritatea séu din Moldov'a séu din Valachi'a s'aru pronunciá contr'a unirei, acelu votu aru avé de consecintia separarea ambeloru Principate. Acésta cestiune deslusîndu-se, adunarea va procede la alegerea hospodaralc care, dupa art. 13 alu conventiunei, nu póte cadé decâtu pe unu indigenu.

Consulii suntu insarcinati de a veghiá intr'unu acordu comunu la liber'a emitere a voturiloru sî a semnalá indata conferintiei ori ce atingere i se va aduce.

Acésta declaratiune pórta urmatórele semnaturi: Metternich Drouyn de Lhuys, Cowley, Nigra, Goltz, Budberg.

V a r i e t â t i.

O m e n i d e s e r v i t i u in S a b i i u. De vre-o câte-va dîle vedemu in Sabiiu ómeni cu caciuli (siapce) rosii sî bluse vinete gulerate rosiu. Ce suntu acesti'a? suntu ó m e n i d e s e r v i t i u (Dienstmänner), de cari se vedu in orasiele cele mari sî cari pentru o plata anumita facu totu feliulu de servicii. Dupa cum suntemu informati institutulu acest'a e chiamatu aici in viétia de unu intreprindiatoriu Adolf Castle de Mollineux, carele au mai infiintiatu asemenea institute in Olmütz, Troppau, sî alte locuri. Prin acestu institutu se pune freu pretensiuniloru esagerate ale asiá numitîloru sacagii sî a altoru lucratori, cari traiescu din caraturi de objecte din o parte in alta parte a cetatiei.

Tarif'a ó m e n i l o r u d e s e r v i t i u e lipsata. Asiá aflâmu, ca mergerea cu o epistola, ori o comissiune in launtrulu cetatiei costa 5 xr., in preurbii 10 xr., pentru transportulu unui „piano“ 1 f. 50 xr. sî 'n cetate; in preurbii din cetate sî vice versa 2 f. 50 xr. Intrebuintiendu pe dî cine-va pre unu atare omu, socotitu tempulu dela 6 óre diminéti'a pâna la 8 óre sér'a, costa 1 f. Mai e de insemnatu ca ei pentru transporturi de objescte gingasie au carutiele pe cari potu duce fâra vatamare objectele acolo, unde va cine-va sa le duca. Aretarea acést'a, da cetâtiei nóstre unu coloritu de cetate mare. Remane numai sa avemu multe de cumparatu (se intielege sî cu ce) sî de transportatu, câci de cine sa fimu serviti in atare casuri numai ducemu lipsa.

*** La Pest'a se tînú alergarea de cai pe intrecute in 9 Maiu u. la care fura de fatia sî Cancelariulu Majlath sî Taverniculu Senuyei, afara de altu publicu elegantu sî numerosu.

*** L i p s'a d e b a n i m e r u n t i. Din Pest'a se scrie dela 9 Maiu n. ca de vre-o dóue dîle diecerii de argintu au disparutu cu totulu din comerciu. Ómenii au sî inceputu la impartîrea noteloru de 1 f. in câte patru pârti. Asemenea se aude sî din Vienn'a. Camer'a comerciala din Bud'a au indreptatu o adresa câtra ministeriulu de finantie, prin carea se róga a se face cele de lipsa spre incungiurarea calamitâtîloru ce s'aru nasce de ací in comerciulu mai meruntu.

Nr. 12—2 **Escriere de Concursu.**

Pentru deplinirea vacantei statiuni invetiatoresci a prunciloru barb. gr. or. din Toraculu micu, prin acésta sa escrie concursu; — care statiune invetiatorésca e remunerata cu urmatórele emoluminte anuale: 105 f. v. a., 60 chible de grau, 50 pf. de sare, 12 pf. de lumini, 2 orgii de lemne, 4 orgii de paie, 1 porcu de doi ani in carne, 4 jugere de aratura, $^2/_4$ jugeru de gradina sî cortelu gratisu.

Doritorii de a ocupá amintitulu postu invetiatorescu, binevoiésca petitiunile loru, — venerabilului consistoriu dreptu maritoriu din Aradu adresate, — cu tóte prescrisele sî recerutele acluse documentatóre pâna in 21 Maiu a. c. oficiolatului protopresbiteralu din B. Comlosiu a le substerne.

In Banatu Comlosiu 11 Aprile 1866.

V i n c e n t i u S i e r b a n u,
Protopresbiteru.

Burs'a de Vienn'a.

Din 4/61 Maiu 1866.

Metalicele 5%	55 75	Actiile de creditu	127 10
Imprumutulu nat. 5%	60 76	Argintulu	126
Actiile de banca	669	Galbinulu	6

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 36. ANULU XIV.

Sabiiu, in 8|20 Maiu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu 7 Maiu.

In nr. 34 alu foiei nóstre amu mentiunatu sî noi dupa „Wanderer“ despre o calatoria a Cancelariului Ungariei la Pest'a sî despre missiunea ei. Dîuariele mai próspete ne spunu acum, ca calatori'a aceea aru fi avutu de scopu sî o solicitare a lucrârilorn comitetelor u dietali, cu deosebire, in câtu privescu afacerile comune. „Zkft“ ne asigura, ca silintiele cancelariului nu putura fi incoronate tocm'a de succesulu doritu. O alta versiune vedemu in o corespundintia din Pest'a tramisa la „Allg. Ztg.“ sî reprodusa de „W. Ztg.“, in carea se insemna liniamintele principali ale afaceriloru comune. Insemnatatea acestei versiuni ne face cá sa o punemu sub ochii publicului nostru ce-va mai pre largu, mai la vale. — Comitetulu pentru cestiunea natiunalitâtîloru cetimu ca s'a constituitu deja sî ca presiedintele este Paulu de Somsich, O corespundintia a dîuariului Zkft datata din 13 Maiu n. referindu despre cestiunea natiunalitâtîloru, dîce, ca comitetulu respectivu au otârîtu in siedinti'a d'antâiu a insarciná unu subcomitetu, cu adunarea materialului privitoriu la acésta cestiune, de ori ce natura, sî apoi cu darea parerei in privinti'a acést'a. Dupa acést'a apoi se va apucá comitetulu de proiectulu de lege. — Despre clubulu serbescu sî romanescu vorbindu aceea fóia spune, ca ambe cluburile suntu gat'a cu elaboratele loru in privinti'a cestiunei natiunalitâtîloru sî ca amendóue consuna in punctele esentiale. Mai adauge in fine, ca cluburile mentiunate au de cugetu a tîné o conferintia mestecata, cu scopu, cá incâtu va fi cu putintia, sa se unésca spre a face impreuna un'a sî aceeasi propunere.

Din V i e n n'a ne aduce Presse scirea colportata despre o schimbare nóua in ministeriu. De astadata e vorb'a despre intrarea principelui Carlos de Auersperg sî esîrea lui Eszterházi. —

La mai multe ocasiuni amu mentiunatu despre manifestatiuni patriotice in diferitele pârti ale monarchiei. Dîuarele din Vienn'a ne aducu o adresa a junimei dela universitatea de acolo substernuta Majestâtiei Sele c. r. apostolice, in care junimea esprima devotamentulu seu câtra patria sî Imperatu, promitiendu-se a fi gat'a a sacrificá totu ce-i va stá in potere, pentru patria sî cavalerescului ei Imperatu.— Negutietorimea din Vienn'a pregatesce o adresa câtra ministeriulu de resbelu, prin carea se promite a formá unu corpu (Mercurs corps), carele, déca garnisón'a resiedintiei vá fi detrebuintia in câmpu, sa faca servitiele de garnisóna in resiedintia.— In Austri'a de susu inca e vorb'a de formarea unui corpu de voluntari. Asemenea in Voralberg.— Din G a l i t i'a se sciri de mai multu tempu inca, ca galitianii voru sa armeze sî adjusteze unu regimentu de ulani. Se adaugemu aici, ca unele foi polone au primitu cu neplacere faim'a despre formarea unei legiuni poloneze din emigratii poloni in Itali'a, carii luptandu contr'a Austriei, lupta indirectu pentru inimiculu loru— Prussi'a.

Din F r a n k f u r t se asteptá, cá la propunerea S a x o n i e i despre care amu pomenitu sî noi, confederatiunea sa decida punerea in lucrare a escecutiunei din partea federatiunei. Cu alte cuvinte sa mobiliseze contingentulu federatiunalu, ceea ce pâna acum nu au urmatu, din contra audîmu ca statele mijlocii sî mici germane arméza fia-care pentru sine. —

Regimulu din P r u s s i 'a cérca acum, dupa cum se spune de acolo, de a-si câstigá pentru sine poporulu din laintru, prin formarea unui cabinetu nou de ministri insa totu sub Bismarck sî prin convocarea unei diete nóue. Pre poporatiunile din celelalte state germane prin ide'a unitâtiei. O fóia oficiósa vorbesce in sensulu din urma promitiendu, ca resboiulu ce va erumpe, se va incepe cá resboiu de cabinete sî va terminá cá resboiu natiunalu. —

H a n n o v e r 'a 'si va uní trupele sele cu cele austriace din Holstein, prin ce se delatura pericululu de a fi acele inchise sî tâiate de câtra celelalte state sî armate amice ale Austriei. — Saxoni'a se dîce ca vrea sa-sî concentre trupele in pârtîle muntóse ale tierei, unde se póta spriginí atacurile prussiloru pâna la sosirea ajutóreloru austriace sî ale celorulalte state ale federatiunei. —

Din I t a l i 'a spunu dîuariele, ca entusiasmulu pentru resbelu e in culme, asiá incâtu chiaru sa voiasca regimulu o intórcere, nu se mai póte. Unele cetâti punu premii insemnate pentru bravurile ce se voru face din partea soldatîloru italiani in resboiulu fiitoriu. Itali'a se vede, ca pre lânga tóte asecurârile ca va luá pusetiune de aperare contr'a Austriei, ce dîce ca o amenintia, va luá initiativ'a. Se dîce ca flot'a de sub comand'a contraadmiralelui Vacca au parasitu tiermii de Tarentu sî s'a asiediatu intre Ancon'a sî insul'a dalmatina „Grossa“. Prin positiunea acést'a inchide sinulu Triestelui intregu sî amenintia deodata Veneti'a, Triestele, Pol'a sî Fiumea. La spatele acestei'a se dîce ca sta admiralulu Persano cu tóta puterea marina, carele dupa lovirea cea d'antâiu va amenintiá Dalmati'a intréga.- Unu decretu alu regelui Victoru Emanuelu dispune formarea a 10 regimente voluntari italiani de cate 2000 feciori, cari apoi sa se increda comandei snpreme a lui Garibaldi.

Din F r a n c i'a vinu totu mai sigure sciri despre pregatirile resboióse ce se facu acolo. Armat'a dela Renu cu castrele dela Chalons va fi deocamdata numai de 120,000 feciori. Se vorbesce sî despre alte corpuri de observatiune din partea Franciei. Marsialulu Mac Mahon, carele se aflá in Algeri'a la cura, la recomendatiunea mediciloru, va vení la un'a din bâile de cura din Franci'a.— Corespundintie parisiane afirma, ca cuventarea lui Napoleonu dela Auxerre aru stá in legatura cu politic'a ministrului prasiedînte de Bismarkc.— Ministrulu francesu Drouyn si-a descoperitu neplacerea sea unui tramisu a unui statu germanu mijlociu pentru inarmârile ce se facu in statele federatiunei, cari inarmâri nu suntu de natura de a intarí pacea, ci de a o periclitá. —

Intre sgomotele aceste resbelice aflâmu in cele din urma sî vre-o cate-va indigitâri spre pace. Ide'a congresului européu iara se ventiléza sî se dîce, ca in tempulu din urma Franci'a se arata fórte induplecata câtra ide'a acést'a sî promite ca sî cu ocasiunea acést'a va documentá neinteresulu celu mai mare. Dintre puteri Itali'a aru fi cea mai neimpacata cu congresulu. Cu tóte aceste „Opinione“ dîce, ca sî Itali'a s'aru invoí cu unu congresu, déca in programulu acestui'a aru figurá sî cederea Venetiei sî-iaru fi (Italiei) concesu a continuá armarea mai departe. O alta aretare, ce iérasi aru puté insemná pacea este, ca in Berlinu aru fi cabinetulu mai liniscitu cá inainte. Mai departe cerculéza scirea despre o epistola autografa (scrisa de mân'a propria) a regelui Prussiei câtra Imperatulu Austriei, in urm'a cârei se va face o nóua incercare de impacare. Ostilitâtîle in Prussi'a sî Austri'a se dîce ca deocamdata suntu sistate, sî cá intregire la tóte acestea se spune, ca tramisulu prussianu la curtea din Vienn'a, in duminec'a trecuta, au luatu parte la o petrecere de séra (soiré), ce o dede ministrulu de esterne austriacu, contele de Mensdorff. Mai revenindu odata asupr'a congresului, mai adaugemu sî scirea dupa dîuariulu „Nazione“, despre sosirea unei note din Franci'a la cabinetulu italianu, in carea se propune congresulu. Cabinetulu italianu, se dîce acolo, nu respinge propunerea, cí dîce numai ca basea propunerei sa fia cederea Venetiei.

In tempulu din urma incepù a se respandí sciri, ca sî A n g l i 'a au esîtu din pusetiunea ei indiferinta.

Din R u s s i 'a se mai repetiescu odata miscârile de trupe. spre Galiti'a sî Besarabi'a.

Turci'a cetimu ca aru fi insarcinata din partea conferintiei la o eventuala neordine a intrevení in R o m a n i 'a.

Fiidu ca de aici (din Romani'a) amu amintitu in altu nr. despre dóue siedintie ale constituantei, indreptâmu pre publiculu cetitoriu la cele reproduse mai la vale despre siedinti'a a trei'a sî apoi inregistrâmu scirile ce le aflâmu dupa dîuarie straine. Asiá se scrie din Bucuresci la Zkft·, ca tatalu principelui Carolu de Hohenzollern aru fi cerutu impamentenirea Romaniei sî aru fi asiguratu fiiului seu, fiitoriului Domnu, unu venitu anualu de 3000 galbini, pentru cá sa póta respunde legei, carea cere ca candidatii la domni'a, prelânga acee ca suntu cetatieni ai tierei, se mai arate venitulu anualu demai susu.

Pentru mulcomirea miscâriloru ce e de temutu ca s'aru puté nasce in Iasi sî in alte municipalitâti moldovene, cetimu, ca prefectii Stefanu Golescu sî Radu Golescu fura induplecati a-sî cere demissiunile. Pre lânga acést'a s'aru mai fi promisu Moldoveniloru intre altele urmatórele concessiuni : strâmutarea curtiei de casatiune la Iasi ; regularea Prutului spre a devení navigabilu ;

dechiarrarea Iasiloru de portu liberu ; strâmutarea scolei militare sî a facultatei de medicina la Iasi ; drumu de feru intre Iasi sî Bucuresci sî decentralisatiune in administratiune.

„Patrie“ dîuariu francesu spune ca Turcii aru fi intratu in Romani'a ceea ce pâna in momentulu candu scriemu acestea nu se adeveresce. (vedî M a i n o u.)

Nr. 11,744/866

In privinti'a asentârei de voluntari in óste, fâra capitulatiunea legale de optu ani, sî numai cu obligatiunea de a servi pe tempulu necesitatiei se aducu la cunoscintia publica urmatórele determinatiuni incuviintiate.

1-iu Pe tempulu durârei necesitatei póte intrá liberu ori sî ce individu in óste pre lânga alegerea corpului de trupe, care corespunde conditiuniloru cuprinse in §. 2. alu legei pentru intregirea armatei.

Pentru astufeliu de voluntari se modifica aceste conditiuni numai intr'atâtu, cá mesura minimale de trupu este determinata, fâra respectu la etate, cu 59 policari vienesi. 2-lea La asentarea astoru feliu de voluntari se imputernicescu, sî adeca :

pentru proprielecorpuri de trupe

a) comandantii trupeloru de infanteria, venatori, artileria, regimenteloru de genie, bataliuniloru de pioneri, sî a companieloru sanitari.

Insa comandantii regimenteloru de cavaleria, sî a-i escadróneloru depositeloru de cavaleria, numai intr'atât'a incâtu au de a se considerá chargele séu acei individî, cari servira sî mai inainte la cavaleria déca apare de necese intrarea loru.

b) Comand'a cercuale de intregire a regimentului de venatori Imperatulu Francisciu Iosifu este imputernicita numai pentru asentarea aceloru individî — cari suntu nascuti Tirolesi séu Foralbergensi.

c) tóte comandele companieloru de depo(sit)u a bataliuniloru campestre de venatori.

d) despârtiementele de depou a regimenteloru campestre de artileria, a regimenteloru litorali de artilerie, a regimenteloru de genie, a bataliuniloru de pioneri sî de trupele sanitari.

e) Magazinele militari de proviantare eschisivu numai pentru acei voluntari cari suntu cocatori de pâne séu morari de professiune sî documentéza acésta impregiurare cu adeverintia de mesteria.

f) depo(sit)ele statului de trasura numai pentru acei voluntari, cari fiindu dupa professiune faurari, sielari, rotari, séu curelari, documentéza acést'a cu cartea loru de invetiatura.

Comandele cercuali de intregire potu asentá atari voluntari la tóte trupele sî institutele de armata mentiunate sub **a** pâna la **f**, in privinti'a cavaleriei insa, se restringu la asentarea astoru feliu de voluntari cari au servitu la cavaleria cá charge, ceea ce trebue documentatu.

Asemenea se oblegà comandele cercuali de intregire, cá asentandu-se voluntarii mentiunati sub **b**, **e**, sî **f**, sa observedie conditiunile defipte acolo.

3-a In privinti'a procedurei la asentare stau in valóre prescrisele sub § 3. § 58. adausulu 14 a instructiunei oficióse, la legea pentru intregirea armatei in legatura cu prescriptele instructiunei oficióse sî cu ordinatiunile supletori respective, insa numai intr'atâtu in câtu nu aru avé locu vr'o abatere dela prescriptele determinatiuniloru de presentu.

Mesur'a minimale de trupu, ce este indeosebi prescrisa pentru fiesce-care specialitate de armatura (adausulu 15 a instructiunei oficióse) este scadiuta cu unu policariu vienesu, totusi trebue vediutu cu acuratetia, ca celelalte calitâti cari suntu de lipsa pentru armele respective, sa nu lipsésca, sî acést'a cu deosebire fatia cu voluntarii pentru artileria sî trupele technice.

4) Acei voluntari, cari au servitu dejá in armata (dela serginte campestru, serginte maestru etc. mai josu) intra cu dîu'a asentârei loru in acea charge, cu care s'au fostu demissiunatu din armata, déca voru puté dovedí acésta impregiurare cu documente legale. Aceste documente se voru achiude listeloru de asentare.

5) Fia-cârui voluntariu i se va solvi dupa asentare arvuna sî anume :

a) Fia-cârui, care a documentatu ca a servitu in armata cá serginte campestru séu cá alta charge ecuipara cu conduita sî aplicabilitate buna, dóue-dieci sî cinci (25) fiorini.

b) Fia-cârui, despre care s'a documentatu, ca a servitu nepatatu in armata cá serginte pimariu (Führer) séu secundariu (Korporal) dóue-dieci (20) fiorini.

c) Fia-cârui care a servitu in armata sî nu are pretensiune la arvuna mai mare pr. 25 sî 20 florini— cinci-sprediece (15) fi.

d) La toti alti voluntari diece (10) f. v. a.

6) Tinerii cari se tînu de familii cultivate se voru primí pe tempulu durârei trebuintiei cá cadeti, ertanduli-se esamenulu prescrisu pentru cadeti, sî tacs'a de intrare— déca voru documentá cu testimonii scolari, cumca posedu acele sciintie scolari, care suntu prescrise pentru esamenulu de primire prescrisu pentru cadeti.

Totu asiá se potu asentá cá cadeti pe tempulu durârei necesitatei amploiatii diregatoriiloru de tiéra, ertandu-li-se si loru esamenulu sî tacs'a de intrare, déca se presentésa cu concesiunea diregatorieloru.

7) Competinti'a de concesiune la primirea astoru feliu de cadeti, nu se atinge prin aceste determinatiuni.

8) Voluntarii asentati la mentiunatele corpuri de depou sî la cercurile de intregire, se voru tramite numai decâtu despartiamenturiloru campestre pentru care s'au asentatu, déca au servitu sî mai nainte in armata.

Acei voluntari insa carii la specialitatea armei pentru care s'au asentatu, séu indeobsce inca pâna acum n'au servitu in armata, se voru luá spre esercitiu mai intaiu de corpurile de depou, sî dupa ce si-au castigatu aptitudinea militara, se voru tramite spre intregirea despartieminteloru campestre.

9) Comandantii de trupe se indatoréza cá ivindu-se avansamente la ocuparea locuriloru de charge cu deosebire sa se considere voluntarii ce suntu la acelea cualificati.

Dela Guberniulu Regescu transilvanu.
Clusiu in 14 Maiu 1866.

Liniamente de complanare cu Ungari'a.

In unulu din nrii trecuti ai diurnalului nostru amintiserâmu sî noi despre denumirea de secretari de statu pentru Ungari'a, cari sa inlocuiasca pe ministrii, sî cari sa fia respunsabili dietei unguresci. Scirea acést'a de atunci incóse fu, dupa cum se dîce, desavuata de unele foi sî asiá mai se dase uitârei. Acum de odata o vedemu resarindu in o corespundintia din Pest'a tramisa din 8 Maiu la „Allg. Ztg.“ care cu atât'a trebuie mai tare considerata, cu câtu ea este reprodusa de fói'a oficiala W. Ztg.

Fiindca in acea corespundintia pre lânga reaparerea acestei idei de secretari de statu mai vedemu sî alte lucruri insemnate privitóre la liniamentele complanârei regimului cu Ungari'a asiá aflâmu de lipsa a comunicá publicului nostru dupa W. Ztg. unele locuri mai insemnate din acea corespundintia.

Eata acele locuri :

„In momentulu, in care diet'a se pregatesce de a pertractá intrebarea cea mare a afaceriloru comune, póte va fi de interesu pentru cetitorii Dtale (dela Allg, Ztg. R.) sa afle, ca intre barbatii, cari suntu in pusetiune de a cunósce intentiunile regimului sî intre deputatii cei mai de frunte ai dietei s'a discutatu mai de multe-ori in privinti'a unei intielegeri premergatóre asupr'a unoru principii cardinale. De un'a parte s'a statoritu de unu maximu, unele concessiuni, pe candu de alta parte s'a desemnatu punctulu minimului dela ceea ce are tiér'a de asteptatu. Intre aceste se inverti intrebarea, sî déca acést'a nu au pututu duce pâna la unu conpromisu (invoire, lasandu sî de o parte sî de alta ce-va R.), totusi, principiele ce voiu a tîle schitiá aici potu fi privite de bas'a unei impacâri ratiunale cu Ungari'a. Cá afaceri comune s'au statoritu : 1) c. r. statu alu Curtiei ; 2) Armi'a, prin statorirea reciproca (imprumutata) a contingentului pentru ambe jumetâtîle monarchiei intregi, votarea unui contingentu estraordinariu, sî statorirea tempului de servitiu la militia ; 3) usurarea sî amortisarea detoriei de statu precum sî imprumutârile ; 4) darea de subventiuni dela statulu intregu ; 5) bugetulu ministerieloru imperiale ; 6) administrarea monopoleloru statului ; 7) mesurarea sî modulu scóterei dâriloru indirecte spre a pute face putinciósa egalitatea pretiuriloru la articulii respectivi de negotiu ; 8) Mijlocirea (erunirea) acestoru sume, ce suntu de lipsa la acoperirea recerintieloru statului, dupa subtragerea veniteloru ce incurgu nemijlocitu in vistieri'a (tesaurulu) statului pe calea autonómeloru administraturi de finantiele tierei, din ambe complessele imperiului, sî cari suntu de a se aduná dupa o quota (cata, catatîme), ce e de a se statorí cá bugetu normalu séu estraordinariu pentru casuri neprevediute pentru o perioda mai indelunga sî cari apoi suntu in fine de a se liferá din periodu in periodu in cas'a statului ; 9) monet'a, banii, creditulu sî notele de banca ; 10) duan'a (vamele); 11) sistemulu telegrafeloru ; 12) control'a suprema a computului de statu ; 13) subventiunarea mijóceloru de comunicatiune, cari suntu in interesulu imperiului.

Pentru pertratarea acestoru afaceri aru fi sa se adune unu numeru egalu de deputati dietali unguresci sî de cei de dincolo de Lait'a spre a formá unu corpu representativu comunu (delegatiune). Acestu corpu sa aiba votu decisivu, fâra cá membrii sa fia oblegati prin instructiuni. Modalitâtîle dupa care aru fi a se statorí participarea casei magnatîloru la acésta delegatiune, remane la decisiunea dietei unguresci. Din partea Croatiei sî Transilvaniei se va tramite unu numeru de representanti, corespundiatoriu populatiuniloru, acestoru tieri din deputatii loru aflâtori la

dieta ungurésca. Modificatianea acestui principiu sa se póta face numai pre lânga consimtiementulu dietei unguresci.

In fruntea regimului imperialu sa se afle unu ministeriu imperialu pentru esterne, resboiu, finantiele imperiali sî pentru comerciu. Membri permanenti ai consiliului imperialu aru fi unu cancelariu supremu pentru provinciele germano-slavice sî altulu pentru tierile corónei unguresci; afara de acesti'a monarchulu sa aiba dreptu a denumí ministri conferentiali imperiali fâra portfoiu cu privire la representarea intereseloru din ambe complesele.

Cancelariulu supremu ungurescu va representá Ungari'a in consiliulu ministriloru sî va fi respunsabilu in afacerile imperiului representatiunei comune (delegatiunei), in afacerile tierei insa dietei Elu aru fi chiamatu a mijlocí regimului de tiér'a ungurésca, de altmintrea autonomu, observarea dispositiuniloru ministeriului imperialu in afacerile imperiului. In fruntea regimului de tiér'a ungurésca, care are sa cuprinda resórtele administratiunei politice interne, a cultului, a instructiunei a justitiei, a finantieloru tierei, a industriei sî a comerciului din lâuntru, aru fi secretarii de statu (de tiéra) respunsabili dietei unguresci, a câroru presiedinte aru fi tavernicului. Conferinti'a secretariloru de statu aru avé a elaborá propositiunile dietali. Acesti'a se potu dá in judecata pentru vatemarea legiloru, prin unu conclusu alu ambe caseloru; cá instantia judecatorésca functiunéza in atare casu tabl'a septemvirala. Pentru ordinatiunile regimului imperialu regimulu ungurescu de tiéra nu aru fi respunsabilu: pentruca dupa impârtîrea naturala a organeloru, ministeriulu imperialu nu póte atârná dela diet'a ungurésca, ci numai dela delegatiune. Mai este de insemnatu, ca s'a disu, ca bugetulu normalu statoritu pe unu periodu mai lungu nu se póte schimbá decâtu cu consimtiementulu amanduroru caseloru sî alu corónei.“

Bai'a Elepatacu in Ardélu.

Deaîungulu marginei Transilvaniei câtra Principatele danubiane se afla isvóre sanitari, dela Brasiovu pâna la Vichy rece (Borsecu) sî anume: in Zizinu, Elepatacu, Covasn'a, Malnasiu, Tusnadu, Borsecu etc. cari in adeveru, emulandu cu cele mai vestite isvóre sanitari ale Europei, se vedu a fi predestinate de muma-natura spre binele ómeniloru.

Elepatacu, celu mai insemnatu locu de cura a Ardealului, e numai in departare de trei óre dela Brasiovu, sî merita tóta atentiunea omenimei patiminde.

In privinti'a puteriloru vindecativi cuprinde Elepataculu loculu intre scaldele dela Carls- sî Marienbad, intrece bâile dela Schwalbad sî Ems, sî e mai multu asemenea acelei'a, ce se afla in insul'a Corsic'a; diace in o vale precâtu placuta, pre atâtu romantica, fiindu incungiurata de dealuri umbróse.

Avutele fantani, care se intrebuintiéza spre cura, cuprindu in sine, acolo pre locu, o apa de vindecatu placuta, liritativu— gadelinda, gustuósa, solutivu—comfortabile.

Si pastréza renumele dreptu meritatu, sî acest'a din ce in ce se latiesce sî se apretiuesce totu mai multu; in anulu trecutu, fu cercetatu Elepataculu de 1400 de óspeti suferindi, dintre carii, partea cea mai mare, plecandu dela bai'a acést'a, si-a luatu unu adio de o dulce suvenire sî plina de recunoscintia.

Fantanile sanitari a comunei Elepatacu se dovedira de folositóre, mai cu deosebire:

1) in contr'a slabiciunei stomachului, a catarului de matiu, sî in contr'a mistuirei debilitate;

2) la dureri de ficati sî a normalea loru crescere, apoi in contr'a galbinârei;

3) in contr'a bóleloru urmande din friguri schimbacióse, mai alesu in contr'a inmarirei splinei sî a idropicei:

4) in contr'a anomaliloru doreri hemoroidali, sî a catarului besîcei de ambele sesse;

5) la bólele femeesci, care aparu in urm'a nasceriloru; mai alesu spre inlaturarea slabiciunei, spre restaurarei, sî spre delaturarea albinârei (chlorosis—Bleichsucht);

6) la incepulu ivirei tuberculosei plamaneloru, urmandu ca in acestu casu sa duca bolnavulu in totu decursulu intrebuintiârei apei minerale o viétia amesurata legiloru sanitari;

7) la scrofuli sî in contr'a umflaturiloru de gindulii pântecelui; la copii apoi, are in contr'a bólei de limbrici o putere lucrativa atâtu de mare, incâtu nu numai ca curatie de totu limbricii din trupulu prunciloru, dar apoi sî stratulu loru'lu strica cu totulu.

8) In contr'a slabiciunei totale a trupului sî a enervârei puteriloru; se mai intrebuintiéza inca ap'a acést'a sanitarie cu succesu doritu sî la podagra, amortieli, nervositâti: chiaru sî melancolia, provenita din turburarea organeloru pântecelui, parte s'a vindecatu de totu, parte s'au indreptatu spre bine.

Petrecerea ací e cu atâtu mai placuta, cu câtu in totu decursulu sesonului de cura se afla cea mai buna musica civila din Ardélu. Lucru ce negresîtu contribue multu spre desfatarea óspetiloru; cari pe lânga acést'a, apoi mai gâsescu destula distractiune in lectur'a jurnaleloru precum sî a cârtîloru in diferitele limbi ce le stau la dispositiune; cu unu cuventu, viétia sociala de ací nu mai lasa alta de doritu, candu spre variarea delectatiloru se improvisédia sî baluri respectabile.

Spre infrumsetiarea locului nu se crutia de alta parte de câtra proprietari, spese câtu de mari.

Localitâtîle menite óspetiloru suntu comode; mancârile, — sub inspectiunea politiei sanitarie, câtu numai se póte de eftine sî corespundietóre scopului. Acei apoi, cari prefereru a'si pregâti bucatele acasa, se potu provisiuná din tergu in totudeun'a, cu cele trebuincióse pentru bucatâria, cu pretiuri câtu de moderate amesuratu impregiurâriloru, — sî in mesura escontentativa. Spre dispositiunea óspelui suntu ací sî scalde minerali calde scopului corespundiatóre; se afla sî scalde reci de dusia, scalde, intregi, tóte aceste dupa gustulu celu mai modernu construite sî intocmite.—

De altmintrea e la indemâna o apoteca, precum sî medici *) chiemati a dá trebuinciosulu ajutoriu medicalu suferindului óspe.

Ce se atinge de comunicatiune stà Elepatacu in legatura ueintrerupta prin posta cu Brasiovulu; sî voindu óspetii se potu duce, dupa cur'a de diminétia, cu carulu iute, dela Elepatacu la Brasiovu; putendu inca in acea dî a se reintórce.

Dupa finirea curei in Elepatatu se dirige atentiunea suferindiloru asupr'a Covasnei, care sî astadi inca se bucura de vechiulu seu renume dreptu meritatu. Acolo suntu bâi naturali de abore, in care se imbae omulu in vestmintele de rendu; mai suntu apoi scalde feróse in vane (câdi) sî in basenu, precum sî scalde reci comfortative, clocotitóre, unde apa, semanandu intocmai lavei,— isvoresce din pamentu. (Pokolsár.)

In fine, nu se póte lasá neatinse, bâile din Zizinu, Malnasiu, sî acestoru din urma asemenanda, acea din Tasnad, care pentru situatiunea ei romantica, e invitativa cu preferintia.— Dar totusi corón'a tuturoru acestor'a, este sî remane baia dela Borsecu, cá unica sî neasemanavera in tóta Europ'a.

Principatele române unite.

„Locotenintia Domnésca a Principateloru unite române la toti de fatia sî viitori sanetate!

Asupr'a reportului Dlui ministru culteloru sî instructiunei publice sub N. Avendu in vedere regulamentulu pentru formarea societâti literarie române promulgata prin decretulu nostru sub Nr. 582. Apretiuindu recomendatiunea ce ni se face; amu decretatu sî decretâmu:

Art. I. Suntu numiti membri a-i Societâtii literarie române pentru cultur'a limbei: Dnii Dr. Iosifu Hodosiu, Alessandru Romanu din Marmati'a (Ungari'a); Timoteiu Cipariu, I. G. Munteanu, Georgiu Baritiu din Transilvani'a; Mocioni, Vincentiu Babesiu din Banatu; Alesandru Hurmusachi, Ambrosiu Dumitrovitia din Bucovin'a; Alesandru Haidâu, cav. Stamate, Stregescu din Besarabi'a; Carageni, Casacovitiu din Macedoni'a.

Art. II sî celu de pre urma. Ministrulu secretariu de statu la despartiementulu culteloru sî instructiunei publice, este insarcinatu cu esecutarea acestui decretu. Datu in Bucuresci, la 22 Aprile 1866. (Semnati Haralambu, L. Catargi, gen. N. Golescu. Ministrulu culteloru sî instructiunei publice C. A. Rosetti. Nr. 698 pentru conformitate G. B. Sciurescu. Vidimus: Directoru generale la culte sî instr. publ. V. Alecs. Ureche. (L. S.)

Bucuresci 30 Aprile (12 Maiu). Adunarea natiunale, in siedinti'a dela 1 Maiu, a luatu urmatórea resolutiune:

Respunsu la comunicarea locotenintiei domnesci.

In consideratiunea diferintiei cedatorésa Inaltei Porti sî puteriloru garanti, Adunarea interpreta fidele a vointiei natiunale, necurmata sî afirmata cu atât'a târia de divanurile ad-hoc, de tóte adunârile ulteriori, sî acum in urma de corpurile legiuitóre la 11 Fevruariu precum sî de plebiscitulu din 2—8 Aprile declara pentru ultim'a óra, inaintea lui Dumnedieu sî inaintea ómeniloru, ca vointia nestrâmutata a Principateloru-Unite este de a remané pururea acei'a cesuntu, o Romania un'a sî nedespârtîta subt domnia ereditaria a unui Principe strainu luatu dintr'un'a din familiele Suverane ale Ocidintelui sî ca principele ereditariu alu Romaniei Carolu de Hohenzzollern-Sigmaringen pe care sî adunarea, la rendulu ei i-lu proclama subt numele de Carolu I.

Tóte formele dar suntu deplinite. Natiunea a votatu. Adunarea natiunale a ratificatu acelu votu unanimu, inscriindu-lu,

*) Spre o mai mare odihnire a óspetiloru se insemnu ca in sesonulu acest'a se va aflá sî d. medicu Dr. Sabó, cá fisiculu respectivu.
a. Red.)

printr'o declaratiune luata de unanimitatea deputatîloru votanti, in analile patriei. 116 deputati erau presinti. Siése s'au abtînutu; 110 (din cari 36 deputati de peste Milcovu) au votatu toti, in aplausele generali ale Camerei, ale tribuneloru, ale publicului, sî ale tierei intregi nu ne indoimu, respunsulu prin care adunarea declara ca vointi'a tierei este nestrâmutata. — Siepte voturi iarasi p e n t r u s'a tramisu Camerei prin telegrafu de câtra alti deputati totu de peste Milcovu.

Nu ne-amu indoitu nici odata de resultatulu votului ce s'a datu eri, pentru ca nu ne-amu indoitu nici odata de patriotismulu Românîloru. Dîu'a de 1 Maiu, amu dîs'o deja, va remanea odata mare in istori'a tierei, câci este mare faptulu unei natiuni mici, care, in fati'a Europei intregi, atunci candu intrigele de totu feliulu o incungiura, candu amenintiârile se respandescu de inimici prin tóte mijlócele, redica fruntea susu, se afirma cu târia, dîce tuturoru: Suntu sî voru fi. Numai trecendu preste cadavrulu meu, imi veti râpí respectulu de mine insami.

Prin votulu de eri, Adunarea a declaratu ca natiunea româna se respectà. Consecinte pana in capetu, ea va sci, avemu credintia, a se face respectata ori in ce casu sî prin tóte mijlócele.

Europ'a va recunósce, nu póte se nu recunósca vointi'a astufeliu manifestata, in deplina libertate, sî directe sî prin tóte organele ei, de câtra tiéra.

Carolu I, Domnulu românîloru, va fi peste putînu in capulu natiunei, spre a o duce pe calea cea mare pe care ea trebue sa mérga spre a-si deplini destinârile ce-i impunu positiunea geografica, gintea sea.

Sa se stringa dar toti românii, ce merita acestu nume, in giurulu unui'a sî aceluiasi stindariu, stindariulu natiunale. Pâna eri au pututu fi diferintie de apretiare intre densii, de astadî, inainte in cestiunea natiunale, ele nu esistu, nu mai potu esistá.

Acést'a este credinti'a poporulu românu. Bucurescianii au dovedit'o aséra prin manifestârile loru. Toti deputatii sî mai alesu cei de peste Milcovu, au fostu aclamati cu iubire. Acei'a chiaru ce, printr'unu scrupulu de consciintia natiunale, pe care noi nu-lu credemu intemeiatu dar i-lu respectâmu, au crediutu de datoria a se apstîné dela votulu de eri, au fostu primiti cu aceeasi simpathia, cu aceleasi demonstrâri de iubire. Unu banchetu a intrunitu apoi, in sal'a Slatinianu, pe toti deputatii, ministerulu sî Locotenintia domnésca. Uniti in aceeasi cugetare, conservarea sî marirea patriei, ce si-au datu mân'a cá ingajamentu ca fia-care i'si va face datori'a.

In acestu tempu poporulu Capitalei se preumbla pe strade cu torte, cu musica, mergea a salutá pe representantii puteriloru garanti, sî fâcea sa vibre aerulu de strigârile: Traiésca Constituantea! Traiésca Carolu I.! Traiésca Romani'a! Elu se oprí in fine inaintea salei banchetului. Locoteninti'a domnésca, Presiedintele Camerei, deputatii, Ministrii chiamati pe rendu, fura primiti cu cele mai viue demonstrâri.

Apoi acele mii de ómeni ce inundau stradele Capitalei se retrasera, in cea mai mare ordine la casele loru. „Romanulu.

V a r i e t â t i.

Cetimu in Romanulu:

Cum sa se chiame Domnulu Românîloru? „E reu s e m n u candu natîunile perdu m e m o r i e l e cele mai pie! esclama unu ilustru istoricu a'u nostru, d. Papiu Ilarianu, in „Tesauru de monumente istorice“ amintindu d-lui mai antâiu un'a din cele mai frumóse din acele memorii strabune, aceea tocmai despre care, dupa dlui, voiu sa dîcu dóue vorbe domniloru deputati ai Constituantiei.

— Cum se chiama, dupa votulu poporului Domnulu românilor?

— Carolu I.

— Dvóstra, domni deputati, sciu bine ca nu aveti a maî votá odata asupr'a unei cestiuni votata de natiunea intréga. Dar nimic'a nu ve impedeca d'a completà, ba aveti datori'a de a completá, de a dá spriginu si puterei nóue vointi poporului care v'a tramisu in Camera sa-lu representati. Grabiti-va dar; inregistrandu vointi'a tierei, a dá domnului românîloru, adeveratulu seu nume cá Domnu alu loru, ce l'a purtatu toti Domnii pâna la Regulamentu, numele da I o a n n.

Eaca ce dîce dlu Papiu despre acestu nume:

Incepandu dela cei mai vechi si pâna la cei mai noi domni ai nostri, din momentulu ce se suiá pe tronu, fia-care adaugea numelui seu de mai 'nainte, numele sacratu alu Domnului romanu, numele de I o a n n. Asemenea la români, din momentulu ce se suiá pe tronu, imperatorulu erá C e s a r si A u g u s t u. S o m e r, profesorulu scólei din Cotnariu, ne spune despre Despotu ca „fabricandu elu dóue coróne din auru curatu, in dîu'a de botediulu Domnului, un'a si-o puse pre capu, si din acelu momentu, d u p a d a t o r i'a r o m a n i l o r u c a r i s c h i m b a n u m e l e n u o i l o r u D o m n i, i n l o c u d e I a c o b u i n c e p u a s e c h i a m á I o a n n. Mai spune Sommer ca Despotu facendu-se „rege (alu Moldovei) nnmai purtá cu nume„le de I a c o b u micel însemne ale Samului, ci cá I o n u, insemnele „bourului Moldovei; a c e a s t a s c h i m b a r e d e n u m e e s t e o l e g e p e n t r u M o l d o v ' a, l e g e d i n R o m ' a a d u s a. *) Indesiertu unii credu cumca acestu nume aru fi E u. Io, eara nu Ionu, Ioanu. Nu numai in chrisóve sta curatu I o n, nu I o, dar I o n u sî dîceau vechii români.

*) Coronas ex auro puro duas fabricari curavit, quarum unam, fes*to* apud Valachos, die, qui ingraecorum facis est Epiphania, capiti imposuit, pro Iacobo Ioannes appelari caeptus, quod usu apud illos receptum sit dominis novis mutare nomen. Sommer, vita Iacobi Despotae Moldovarum reguli etc. Vitembergae 1578 pag. 30.

De acì, in tratatele latine ale Domniloru Moldaviei incheiate cu Polonii, I o n u parte se pastréza I o n, parte se tradncu cu I o a n n e s precum: I o a n n e s B o g d a n u s, I o a n n e s S t e p h a n u s; Ion Petrus; Michaiu Vitézulu latinesce se subscrie: I o a n n e s M i c h a e l, Alesandru W. fiulu lui Iiiasiu W.. scrie: N o i . . . . I o a n A l e s a n d r u V o e v o d u . . . . „Noi credemu, adauge d. Papiu ca acestu nume l'au imprumutatu Domnii nostri de la Regii romani de peste Dunare, cari-lu pastrara cu pietate dela regele I o n i t i a. Stilulu si limb'a cancelariei de preste Dunare, se adoptase de cancelariele nóstre. Valter dice ca I o n u insemnéza crestinu, si are dreptate: intr'adeveru, la pietosii nostri betrani, Ionu insemna crestinu, insemna Bunu, Mare, Vitézu, i n s e m n a D o m n u r o m a n u:

Nominibus quondam vulgo omen inesse putabant
Versabatque omnes litera muta vires.

Nu e bine, termina dlu Papiu, cá Domnii nostrii se parasésca acestu nume sacru.

Aclamati, domni deputati, pre Ioann Carolu I. Asiá nu veti perde un'a din memoriele pie ale natiunei. Asià veti apropiá si mai multu pre Domnitoriu de anim'a poporului ce l'au radicatu pe tronu. Asià veti legá modern'a nóstra politica a primului Domnu si imperatore care purtá numele de I o a n n.

Asiá veti dá in numele de Ioann unu nou semnu alu marei uniri romane. Asiá veti face din I o a n n unu altu I o a n n mergatoriulu inainte alu Romaniei, un'a sî nedespartîta. V.

Mai nou.

Dela Pest'a aflâmu ca in siedinti'a comitetului pentru uniune a fostu o preconsultare. Franc. Ocsvai este pentru contopirea administratiunei sî manipulatiunei finantieloru cu cele din Ungari'a. Univ. natiunei sasesci remâne cá curte de apelu pentru procesele sasesci. Cancelari'a aulica, guvern. reg. sî tribunalulu superioru dupa parerea densului suntu de prisosu. O provocare din partea lui Emilu Trauschenfels la § 5 VIII art. de lege din 1848 nu avù nici unu resultatu. Secuii 'si cerura prin dlu M. Miko ce-va exstr'a cá sa nu fia inundati de elemente straine. —

Se sustîne faim'a ca regele Prussiei se va pune in fruntea armatei. Se adeveresce mobilisarea armatei prussiane intregi. Situatiunea e seriósa. — Se vorbesce de cederea ripei stânge a Renului la Franci'a. — Foile italiene aducu manifestulu regelui prussianu, ce oficialu inca nu e publicatu. In acel'a se pledéza pentru unitatea germana. —

Din Bucuresci spunu foile italiene, ca tramisulu Italiei la curtea din Constantinopolea, Visconti Venosta, atingendu in caletori'a sea unele puncte ale Romaniei fu primitu de locuitori cu demonstratiuni. In Giurgiu, Brail'a sî Galati primì deputatiuni cari ii esprimau simpathiele câtra Itali'a, pentru cari le multiamiá in numele Italici. Scirile de intrevenire din partea Turciei se demintu. — Russi'a in marginea bancrottului. —

15—2 E D I C T U.

Ann'a Zosimu Sirbulu din Rotbavu, in districtulu Brasiovului, care cu necredintia de 4 ani parasise pe legiuitulu ei barbatu Nicolae Dutia, — dupace la 1862 o aduse din Principatele române, sî earasi s'a fâcutu nevediuta, fâra a se puté sci unde se afla,— este prin acést'a citata, cá in terminu de unu anu sî o dî sa se infatîsiedie inaintea forului matrimoniale subscrisu, câ la din contra, se va decide divortiulu sotiului ei, sî in absenti'a densei.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tractului protop. alu II. alu Brasiovului.

Brasiovu in 6 Fauru 1866.

I o a n n P e t r i c u
Protopopu.

Constantinu Giorgie

din Poiana, Sc. Mercurei, **pictoru**, carele pre lânga alte tablouri, au zugrafitu o templa in comun'a mai susu numita, pentru care au fostu onoratu cu multiamirea ven. Consistoriu archidiecesanu gr. or. — si recomanda prin acést'a p. t. publicu respectivu artea sea, fiindu gat'a a primí insarcinâri de ori ce feliu de pictura, cu deosebire insa de pictura bisericésca, cu pretiuri câtu se póte de moderate. Acei p. t. domni, carii voru bine voí a lu onorá cu atari insarcinâri in scrisu, sa aiba bunatate a i le adresá prin Prea On. P. Petru Bodila Protopopu alu Scaun. Mercurei, in Sabiiu.

Nr. 14—3

Nr. 17—1

De Limbriku Kordelatu- (Verme solitario, Bandwurm)
Vindecă fără durere si pericolŭ în 2 ore **Dr. Bloch** în **Viena**, Praterstrasse No. 42. — Deslușirĭ se dau prin scrisorĭ francate. — Medicamente ku modulŭ întrebuințarii se trimite ku poștă.

Burs'a de Vienn'a.

Din 6/18 Maiu 1866.

Metalicele 5%	54 75	Actiile de creditu	125 70
Imprumutulu nat. 5%	61 25	Argintulu	127 50
Actiile de banca	661	Galbinulu	6 04

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca'. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 37. ANULU XIV.

Sabiiu, in 12|24 Maiu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu 11 Maiu.

Din mai multe pârti se suna despre prelucrâri pentru o nóua recrutatiune ce aru avé a se incepe cu lun'a lui Iuniu cal. nou. Dupa „Militär Ztg.“ dice Presse, ca la acésta recrutatiune clas'a din 1846 va remanea neatinsa, si se da cu socotél'a ca se va incepe la clas'a din 1845 si inapoi pâna la 1843.

Cetimu neintreruptu de apeluri si oferiri patriotice. Aflâmu ca si russinii din Galiti'a se oferescu a formá unu corpu de calareti dnistriani, si a pune mai multe sute de care la dispositiunea armatei pentru transporturi.

Fiindu ca cu alta ocasiune amu fostu mentiunatu si noi despre mandatulu gen. Benedek, unulu dintre generalii cei mai populari austriaci, reproducemu si noi acelu mandatu.

„Mandatu de óste nr. 1 dto cuartirulu generalu Vienn'a 12 Maiu 1866.

„Majestatea Sea preagratiosulu nostru Imperatu si beliduce s'a induratu preainaltu a demandá, ca sa primescu comand'a armatei constituinde de nordu.

„Cuartirulu meu generalu va fi cu 15 a l. c. formatu mai antâiu in Vienn'a si in acea dî intra c. r. dd. generali, trupele, branchele si institutele ce se tînu de acésta armata sub comand'a mea.

„Cá soldatu probatu de credinciosu si supusu, sciu sa ascultu cu bucuria de fia-care mandatu imperatescu.

„Simtiementulu meu de detoria este si de astadata insa insufletitu de consciinti'a, ca fia-carele din armat'a, ce se unesce sub mandatulu meu, aduce cea mai mare otarîre pentru de a respinge si da a combate pre inimiculu carele cutéza, obrasnicesce si pe nedreptu a amenintiá pre Imperatulu si Domnitoriulu nostru, serenissim'a Sea Casa domnitóre si monarchi'a Sea, patri'a nóstra cea scumpa. Armat'a va fi in scurtu tempu adunata, va fi ordinata in tóte, provediuta cu de tóte, frumósa, brava purtata si inaltiata de spiritulu celu mai bunu, de spiritulu ordinei, disciplinei, onórei si credintiei, virtutiei si neconditiunatei resignatiuni.

„Ochiulu Imperatului si anim'a sea nobila voru urmá pretutindenea armat'a, zelulu de sacrificiu si entusiasmulu tuturoru popóreloru austriace ne voru conduce, participarea, asteptârile si sperantiele compatriotîloru si iubitîloru nostri voru fi cu noi, candu va vení lucrulu la lupt'a decisiva pentru dreptulu santu alu Imperatului si alu patriei. Armat'a c. r. va scí in ori ce lupta sa invinga cu entusiasmarea, cu perseveranti'a cea vechia austriaca in credintia si onóre, ea va scí sa móra in credintia si onóre pentru Imperaratu si patria.

„Soldati! Lânga acestea ve aducu tóta anim'a mea cea ferbinte de soldatu, vointi'a mea de feru, cea mai mare incredere in voi, increderea cea mai umilita in atotu puterniculu Ddieu si increderea in vechiulu meu norocu militariu.

„Ve salutu asiá dara cu Ddieu Soldatîloru! Pre voi voi'a si mandatulu Imperatului v'au incredintiatu conducerei si ingrigirei mele, ve salutu cu acea firma convingere, ca causei nóstre celei drepte, credintiei si virtutiei nóstre nu-i va lipsí binecuventarea lui Ddieu. Benedek F. Z. M. m. p.

—Intre scirile de pace ce curgeau in dîlele trecute se vorbea multu de cederea Venetiei la Itali'a. Unele dîuarie afirma, ca ducele de Grammont, ambasadorele francesu din Vienn'a aru fi pusu ministrului de esterne Mennsdorff intrebarea dea dreptulu, déca Austri'a aru fi invoita cu cederea Venetiei, pentru o compensatiune corespundietóre si la casu candu s'aru invoí, vré-rearu cá sa se decida afacerea acést'a la unu congresu europénu. Contele Mennsdoff cerendu parerea Majestâtiei Sele in privinti'a intrebârei de mai susu au datu urmatórea declaratiune: „Déca sub compensatiune e de a se iutielege despâgubire in bani, atunci Austri'a nu se va invoí nici decumu; se intielege insa sub compensatiune o despâgubire teritoriala, atunci regimulu Majestâtiei Sele nu va fi neaplecatu a intrá in negotiatiuni, déca, prelânga acést'a, ise va propune unu programu positivu cu privire la obiectulu din intrebare. Scirea acést'a se deminte intr'atât'a prin „Wr. Adpst.“ incâtu dîce, ca tóte faimele despre vinderea Venetiei suntu neintemeiate.—

Statele cele mîci si mijlocii din Germani'a dupa multe sfatuiri, ne spunu telegramele din dîuariele viense pâna de pe la 17 Maiu c. n., ca au ajunsu la conclussiunea, de a intrebá si pre Austri'a si pe Prûssi'a, ca de ce au armatu? si sa se dechiare ambele puteri in privinti'a acést'a. Sciri mai nóue ne spunu, ca aceste state, dela cari Austri'a putea sa astepte óre care sprijinu, suntu decise a pâdî o neutralitate armata, ceea ce in impregiurârile de fatia are sa dîca atât'a câtu mai nimic'a.—

Pruss i'a si-a impartîtu tóte corpurile de armata si dandu-le comandanti le-a destinatu si locurile de concentrare. Dupa tóte scirile numerulu celu mai mare de trupe prussiane se aduna in Silesi'a de susu. Scirea cea de atâtea ori respandíta, ca regele se va pune in fruntea armatei, o cetimu de nou cu adaugerea, ca in celu mai scurtu tempu va si plecá (regele) spre Silesi'a, emitendu mai nainte o prochiamatiune câtra tóta armat'a.— Câtu despre congresu, in Prussi'a se crede fórte putînu si intr'ensulu si in efectulu lui. O corespundintia din Berlinu a diur. Presse spune, ca ministrulu presiedinte prussianu s'aru fi pronuntiatu mai deunedîle, „ca in patru septemâni vomu avé resboiu, in optu septemâni dictéza Prussi'a pacea, si congresulu póte atunci sa judece asupr'a fapteloru implinite. Astadi congresulu aru trebuí sa se rasipe fâra de nici unu resultatu in togm'a cá conferinti'a din Londonu.“

Se afirma din mai multe pârti subscrierea tratatului incheiatu intre Prussi'a si Itali'a din partea ambeloru puteri. Ambe se asigura a nu incetá in purtarea resboiului un'a fâra de alt'a. Mai departe Prussi'a se dîce ca garantéza Italiei capatarea Venetiei, iara Itali'a, Prussiei câstigarea a o parte din teritoriulu nordicu austriacu.(?)

In Itali'a armârile si entusiasmulu pentru resboiu cresce. Pâna si deputati din camera inca se inroléza. Trupele cele mai multe de pe uscatu se asiedia dealungulu Padului.

Din teritoriulu Turciei se audu neincetatu sciri despre pregatiri resboióse. Bulgaris se dîce ca e prinsu si band'a lui, cu carea vrea sa rescóle grecii din Turci'a, e imprasciata. Albanii insa si celelalte popóre slavice se vedu din corespundintiele dîuaristicei vieneze a fi inspirate de spiritu resbelicu.

Din Romani'a scirile cele mai póspete le avemu ca Carolu I au sositu la 21 Maiu n. in Turnu Severinu si in 22 se asteptá sa intre in Bucuresci. Se spune in scirile din care luâmu si noi acestea, ca Carolu I au scrisu portiei in unu modu liniscitoriu, promitiendu ca va respectá tratatele incheiate de Romani'a cu pórt'a.

Alte faime se mai respandise si pe aici despre intrarea Turciloru,*) pre cari le intempinâmu cu urmatórele, scóse din Romanulu dela 7 Maiu si publicate de min. de interne alu principat. Dimitrie Ghic'a.

„In impregiurârile in cari se afla Europ'a astadî, Guvernulu Ottomanu armédia si elu cá tóte celelalte puteri. Elu concentréza ostiri in Albani'a, pe frontierele Muntenegrului, ale Serbiei si pe malulu Dunârei.

„Voitorii de reu folosindu-se de acésta impregiurare, cá sa neliniscésca spiritele in tiéra, respandescu feliurimi de vorbe.

„Sciri primite astadi dela Constantinopole si dela Parisu, ne asicura din nou ca nu póte nici o armata trece pe târimulu romanescu fâra incuviintiarea puteriloru garanti, si ni se asicura ca acésta incuviintiare a puteriloru nu esista.

„Votulu Adunârei din 1 Maiu este consântîrea pentru totudeun'a a Romaniei un'a si nedespârtîta. Acést'a spre liniscea poporului românu.

Dela diet'a Ungariei.

In 14 Maiu se tînù siedintia plenara, in carea se celì resultatulu alegeriloru pentru comissiuni din siedinti'a din 12 Maiu.

*) Dîuariele nemtiesci si sciri private sustînu si acum ca Turcii au intratu la Giurgiu si ca au avutu o intâlnire sângerósa cu Românii. Mai departe suntu in privinti'a acést'a dóue pâreri, un'a ca s'au dusu trupe romanesci la Dunare, alt'a, ca si cele de acolo, la mandatulu regimului provisoriu, s'â retrasu, cá sa astepte ataculu dinaintea Bucurescilor. Câtu este adeveru din aceste faime nu scimu sa dâmu nici o séma.

Dupa espunerea numeloru din respectivele comissiuni siedinti'a publica se preface in siedintia privata.

Atât'a despre siedinti'a publica. Din comitete sî subcomitete amu impartasîtu la diferite ocasiuni ce amu aflatu mai insemnatu sî adi repetîmu (dupa Albin'a) mai pre largu admirabilulu decursu alu sied. comitetului de uniune din 14 Maiu. Caracteristicu este cum acei u n i o n i s t i ex professo, cum suntu magiaro-secuii sa lipescu cu atât'a caldura de lucruri ce nu suntualt'a decâtu separatismu, sî iara de alta parte cá propagatorii civilisatiunei apera sî se intrepunu cu atât'a ardóre pentru privilegii.— Se mira, asiá dîcendu, mai multe dîuarie, ca romanii nu si-au facutu nici o observare. Nu avemu nici o informatiune ca cine au fostu din romani in acea siedintia memorabila sî de ce au fostu condusi acei deputati, cá sa nu faca nici observare la tóte câte s'a petrecutu. Presupunemu insa, ca ei de o parte audîndu acele straine sî neintielepte espectoratiuni ale dlui Franciscu Ócsvai sî consoti, iara de alta parte, sciindu ca program'a densîloru este destulu de cunoscuta dela diet'a din Clusiu, sî in fine avendu inca ocasiune a se pronunciá in cestiunea, carea se tîne de competinti'a unei diete tranne, incâtu privesce pre transilvaneni,— au aflatu de bine a nu se pronuntiá nici cum,- sî asiá pre noi de tacerea acést'a, in o conferintia inca nedecidatóre, nu ne prinde mirare. —

Déca putemu dá crediamentu dîuaristicei magiare, atunci comitetele dietali aru fi fórte active sî asiá deslegarea afaceriloru comune acusi aru sosí la acelu punctu, unde s'aru puté sperá, ca in curendu se va incepe o grabnica deslegare. Tâcerea cea intunecata asupr'a acestoru afaceri o esplica unii, din causa, cá conlucratorii in cestiunile aceste momentóse sa nu fia conturbati prin pârerile diverse ale dîuaristicei sî sa se amâne in tipulu acest'a deslegarea. Fâra de a ne incercá a strâbate in acestu secretu sî fâra de a preocupá pârerile cui-va, mai ca amu puté presupune, ca corespundinti'a dela „Allg. Z." din care amu reprodusu sî noi dupa „W. Z." va fi auditu multe din secretele comiteteloru sî asiá noi cesti, cari stâmu mai pe din afara, mai ca amu putea sa fimu deocamdata linisciti (in curiositatea nóstra) despre cele ce se vorbescu in comitetulu pentru afacerile comune.

Despre deputatiunea regnicolara, despre care furâmu odata alarmati ca partea croata se duce din Pest'a, nu putemu spune nimic'a mai siguru decâtu ca inca nu s'a dusu. *)

„Pest. Cor." afirma acést'a dîcendu, ca cu intielegerea intre croati sî magiari stau reu trebile. Din punctulu de vedere alu intregitâtiei Ungariei, adauge aceeasi, declaratiunea din partea croata a deputatiunei, nici ca póte fi primita cá obiectu de desbatere, pentruca croatii pretindu pârti de acelea de tiéra, cari nu s'au tinutu de Croati'a sî cari cu dreptu nici nu se potu tiné.—

Câtu pentru cluburile deputatîloru romani sî serbi avemu sa spunemu, ca cei dintâiu (romanii) in adeveru au facutu o propunere in cestiunea natiunalitâtîloru, dara care este aceea, ni se asigura, ca de o camu data va remanea secretulu clubului romanu pâna candu nu va trece prin desbaterea clubului; cei de alu doilea (serbii) au asemenea unu elaboratu in cestiunea mentiunata, carele este oper'a Drului Miletici, carele iara avù de a trece prin desbaterea clubului respectivu sî pre care-lu publicâmu mai la vale.

In subcomitetulu dietalu pentru cestiunea natiunalitâtîloru au ingrigitu magiarii, cá sa nu intre dintre nemagiari nici unu natiunalistu „stricaciosu" (asiá se numescu din partea magiariloru cei carii au cutezarea a nu-si renegá natiunalitatea.)

Fiindu ca amu pomenitu mai susu despre afacerile comune sa ne mai intórcemu odata la acele sî sa spunemu publicului nostru ce tîne „Hon" dîuariulu s t a n g e i din diet'a pestana, de densele. Hon dîce: ca insemnatatea practica a acestui programu (despre afacerile comune), déca cumv'a s'aru efeptuí, nu aru fi altu ce-va decâtu o totala sî deplina trecere a Ungariei in Austri'a. Câci déca Ungari'a da totu reichsrathului, séu parlamentului centralu, séu delegatiunei — numele inca nu schimba lucrulu—, atunci — intrebâmu— ce mai remane pentru dens'a. Nimic'a alt'a decâtu oblegamentulu, de a-si esercitá aici acasa pre spesele proprii (déca cumva mai póte stórce vre-o cateva grosîtie din acoperirea speseloru pentru imperiu) activitatea sea cea mica casnica in modu „autonomu". Pentruca ori sî cine, care cunósce detaiurile administratiunei sî care scie, ca afara de nisce bagatele pure abiá se afla unu objectu mai insemnatu, care sa nu se póta verí intre paragrafii enumerati (in programa), póte sa-si intipuiasca, câtu de minutiósa sî de putîna insemnatate va fi activitatea cea mica sî casnica.

Impartâsîmu dupa „Zukunft"

E l a b o r a t u l u Doctorului Miletici in estrasu, despre deslegarea c e s t i u n e i n a t i u n a l i t â t î l o r u in Ungari'a:

§ 1. Constitutiunea recunósce in Ungari'a pre magiari, slovaci, români, serbi, russini sî nemti de natiuni (nemzetek), cari amesuratu insemnatâtiei loru politice au dreptulu de o e s i s t i n t i a p o l i t i c a sî de desvoltarea natiunalitâtiei loru. § 2. Constitutiunea recunósce natiunalitatea magiara, slovaca, româna, serbésca, russina sî nemtiésca de natiuni e g a l u i n d r e p t â t î t e ale tierei sî le garantéza conditiunile de esistintia politica de cultura în acele pârti, unde locuescu compactu, fâra de a alterá intregitatea statului sî unitatea Ungariei. § 3. Limbile numiteloru natiuni suntu l i m b i l e t i e r e i sî au a s e m e n e a v a l ó r e in tóte sferele vietiei publice. Legea determina, in cari cercuri ale administratiunei sa fia un'a séu alta limba predomnitóre, fâra de a tiermurí egal'a indreptâtîre politica a unei séu altei pârtî. § 4. M u n i c i p i e l e a u t o n ó m e suntu institutiunile tierei, sî asiá dara m u n i c i p i e l e c o l e c t i v e (constatatóre din mai multe comune) suntu de a s e a r u n d á p r e c â t u s e p ó t e d u p a n a t i u n a l i t â t i. § 5. Cercurile de competintia ale autoritâtîloru, cari se estindu asupr'a mai multoru comune, precum suntu tribunalele de apelatiune, suntu pre câtu este cu putintia, de a se arundá dupa natiunalitâti. § 6. Autoritâtile centrale mai inalte sa se organiseze in sectiuni sî senate dupa natiunalitâti. § 7. Posturile de oficii, cari aterna dela puterea esecutiva sa se imparta c u p r i v i n t i a l a n a t i u n a l i t â t i. Antistii municipieloru au sa fia de acea natiunalitate, a cârei caracteru natiunalu lu pórta sî municipiulu. § 8. C a s ' a d e s u s u (a magnatîloru) e de a se organisá dupa principiulu de natiunalitâti. § 10. Fia-care natiunalitate are dreptulu de a fundá reuniuni natiunale, institute natiunale s. a. as. Statulu spriginesce aceste institute dupa proportiune. § 11 Municipiele au dreptulu de a intemeiá sî sustiné in marginile loru asiediaminte de cultu sî instructiune, care sa aiba caracterulu loru natiunalu. Acelasi dreptu au mai multe municipii la olalta. Control'a statului se estinde aici numai asupr'a inspectiunei legale a administratiunei materiale. § 12. Institutele natiunali suntu egale cu institutele statului. § 13 Institutele statului de instructiune sa se organiseze amesuratu principiului de egala indreptâtîre natiunala. § 16. Sa se institue o u n i v e r s i t a t e de statu, a cârei catedre sa se ocupe cu persóne fâra de distingere de natiunalitate sî religiune, la care dupa cerintia sa se propuna objectele in fia care limba a tierei sî sa esiste catedre pentru tóte limbile tierei sî literaturele loru. § 17 Fia-care natiunalitate are dreptu de a pretinde pentru institutele ei de cultu sî instructiune ajutóre din mijlócele comunali, municipali sî de statu. § 20 In municipii de natiunalitâti diverse limb'a oficiala e a majoritatei natiunali. § 21. In municipii unde se afla natiunalitâti diverse in numeru egalu are sa decida representanti'a pentru tempulu oficiului ei limb'a oficiala domnitóre.

§ 22. La siedintiele publice municipale are fia-care votantu dreptulu de a vorbí in limb'a lui materna. § 23. Cu autoritatea municipala, politica ori judecatorésca corespunde fiacare partida in limb'a materna. Resolutiunile trebue sa se faca in limb'a in care s'a datu autoritâtiei procesulu. § 26. Cu autoritâtile mai inalte sa servésca de limba de corespundintia, limb'a ce domnesce in municipiu. § 27. Corespundinti'a intre antoritâtile egale are sa observe reciprocitatea. § 30. Limb'a oficiala a unei comune mestecate este cea a majoritâtiei natiunale. In comune, unde diferite natiunalitâti sî tînu ecuilibrulu, decide representanti'a limb'a oficiala. § 32. A u t o r i t â t î l e b i s e r i c e s c i sî d i r e c t i u n i l e s c ó l e l o r u p o p u l a r e suntu in privinti'a limbei neaternatóre de legilatiunea tierei. § 34. Alte corporatiuni decidu insele asupr'a limbei loru oficiale de discussiune, pastrandu libertatea fia-cârui a se folosí de limb'a materna. § 35. Limb'a oficiala a tribunaleloru de apelatiune e cea a majoritâtiei populatiunei din cerculu de competintia. Cu instantiel e dintâiu corespunde curtea tribunalului de apelatiune in limbile acelor'a. § 37. Limb'a oficiala dela curtea tribunalului supremu e limba statului. La resolutiuni se orienteza dupa solutiunile proceseloru din cele dóue instantie inferióre. § 38. Limb'a oficiala a puterei centrale de statu este cea magiara. Cu autoritâtile municipale corespunde magiaresce. Ordinatiunile câtra populatiunea municipicloru se emitu in limb'a celoru din urma. § 40. Limb'a dietei unguresci (cas'a de josu sî de susu) este cea magiara. La desbateri i sta in voi'a fia-cârui a se folosí de ori ce limba a tierei; asemenea e sî cu petitiunile. § 42. Sanctiunea o capata testulu legei in limb'a magiara. Publicatiunea legiloru se face sî in celelalte limbi ale tierei. § 43. Municipiele au dreptu a-si representá natiunalitatea loru in tóte pârtîle. Representantii natiunalitâtîloru suntu de a se privî sî in dieta de a t a r i. § 44. Sî in consiliulu corónei sa fia representate natiunalitâtile prin unu ministru separatu pentru afacerile natiunalitâtîloru. § 46. Diet'a are sa convóce o delegatiune de natiunalitâti, constatatóre din representantii natiunalitâtîloru, pentrucá sa deslege conflictele in cestiuni natiunale sî sa duca control'a asupr'a ducerei in indeplinire a legei pentru natiunalitâti. § 47. Legea acést'a e de a se pune intre legile fundamentali ale Ungariei. § 48. I n j u r a m e n t u l u m o n a r c u l u i sî i n d i p l o m ' a d e i n c o r o n a r e s a s e p r i m é s c a o f o r m u l a c u p r i v i r e l a a c é s t a l e g e.

Pest'a, 16 Maiu.

D e p u t a t i i a r d e l e n i f a t i a c u u n i u n e a.

*) Unu dîuariu óre-care spune ca aru fi plecatu la Vienn'a, ca sa fia fatia la espositiunea agronomica de acolo. R.)

Alaltaieri au tînutu deputatii ardeleni conferintia in caus'a u n i u n e i, care de-sî a fostu numai consultare privata, totusi cugetu ca va fi de interesu publicu a impartasî câte-va mominte mai interesante din acésta consultare.

Deputatii magiari prin Franciscu Ocsvay mai antâiu au aretatu liniele de indreptare dupa cari s'aru poté efeptuí unificarea Transilvaniei cu Ungari'a. Sî adeca : dupa parerea acestor'a Transilvani'a in privinti'a a d m i n i s t r a t i u n e i sî a c a u s e l o r u f i n a n t i a l e s'aru contopí in Ungari'a, sî prin urmare Cancelari'a reg. aulica din Vienn'a sî Guvernulu regescu s'aru desfiintiá pentru totdeun'a· Astfeliu apoi veniturile tierei Ardélului aru incurge in cass'a comuna a Ungariei sî spesele administrative ale Transilvaniei firesce s'aru solví totu din acésta casa.

In privinti'a jurisdictiunei se aru redicá validitatea legiloru civile sî penale austriace, sî pâna candu s'aru face codificatiunea legiloru prin diet'a pestana, p r o v i s o r u sa se puna in vigóre l e g i l e din 48 cu modificatiunile in privinti'a causeloru de avicitate. Ear u n i v e r s i t a t e a s a s é s c a si redobandesce juridictiunea de a dóu'a instantia, sî cu acést'a T r i b u n a l u l u s u p r e m u alu Transilvaniei s'aru desfiintiá !

Dintre deputatii sasi Emiliu Trauschenfels a facutu acea observatiune, ca in urmarea dispusetiuniloru mai susu amintite apoi bietei Transilvanie ce-i va mai remané din legile sî institutiunile sale separate, cari suntu sustînute in vigóre chiaru sî prin art. VII §. 5 a legiloru din Pojonu an. 1848 ?

Acésta observatiune insa nu s'a luatu nici in consideratiune.

Contele Mihaiu Micó din partea deputatiloru s e c u i :

1. Poftesce cá e r e d i t a t e a s e c u i é s c a (siculica haereditas) sa se reintroduca, cá nu prin stergerea acelei'a sa se inmultiésca e l e m e n t u l u s t r a i n u pe pamentulu secuiescu ;

2. Sa se repuna in vigóre acelu dreptu a secuiloru cá densii sa-si aléga diregatorii. Dintre romani nici unulu n'a vorbitu, audîmu insa ca privatim s'a disputatu crancenu d. I. Hoszu cu Daniilu Dozsa deputatulu sî redactorulu lui „Kolosvári Közlöny“, cu carea ocasiune s'aru fi esprimatu ca densulu e pentru uniunea Transilvaniei cu Ungari'a, insa numai asiá, déca acea un une, e u n i u n e totala peste totu, ear nu cá secuii sî sasii sa aiba teritoriu, câci asiá sî românîloru le compete t e r i t o r i u !

— Speru ca dlu Hosszu va fi perdutu sî pâna acum'a din ilusiunile ce si le-a facutu despre fericirea uniunei. „Albin'a“

O judecata englezésca despre conflictulu austro-prussianu,

Corespundintele vienezu dela „Standard“ e de parere, ca Prussi'a nu aru fi avutu nici decum de scopu de a lasá, sa vina lucrulu asiá departe in diferinti'a cu Austri'a. Prussi'a voiá numai sa inspaimenteze sî in modulu acest'a se storca dela Austri'a concessiuni. Ea computà fórte la greutâtîle dinlaintru ale imperiului sî nu presupunea ca Austri'a va avé curagiulu de a face frontu deodata câtra doi inimici, in impregiurârile cari se afla. Au resultatu insa contrariulu sî pâna acum dlu de Bismarck numai au inaintatu interesele Austriei sî au impedecatu cele prussiane.

Prussi'a nu are causa de a-si gratulá. In Germani'a cea mare, in fruntea cârei cugetá a se pune, este urgisita sî-i cauta a merge mâna in mâna cu inimicii, dupa ce si-a instrainatu amicii. Prussi'a tiésa planuri contra tratateloru, la a câroru incheiare au dusu o rola de capetenia; simpatiséza cu acei'a ce voru sa straforme Europ'a in intielesulu contrariu sî inchiéia aliantie spre a se luptá contr'a acelor'a cu cariise afla natiunalu inrudita. Politic'a acést'a nenaturala nu ia adusu nici unu folosu. In Germani'a sta isolata sî mai ca este privita de unu inimicu, contr'a cârui germanii voru a trage sabi'a , pe candu cu Austri'a simpatiséza cea mai mare parte a Germaniei, sî pentru purtarea ei i aplaudéza patru din cinci pârti ale Europei. Soldatii Austriei resaru cá buretii. Mai tóta lumea vrea sa intre in armata spre a aperá o causa drépta, sî déca Austri'a aru avé gat'a unu milionu de uniforme sî muschete, in vre-o câte-va septemâni aru avé unu milionu de soldati sub arme.

Dar sî deslegarea greutâtîloru dinlaintru merge cu multu mai usioru, decumu si-a ganditu dlu de Bismarck, sî asiá sî pre câmpulu acest'a aduce amicabilea sea intrevenire fructe bune. In Germani'a insa Austri'a e acumu adeveratulu conducatoriu sî fâra de a descarcá unu tunu, au ajunsu la acea tînta, pentru carea Prussi'a au facutu atâtea apucaturi stangace. Conducerea nu se castiga totu deun'a prin aplicare de mijlóce brutale, ci mai de multe ori prin o procedere onorabila sî drépta.

Ce se atinge de resboiu, acest'a nu póte fi privitu nici decumu de unu periculu pentru Austri'a, de-sî e fórte probabilu, ca Austri'a nu-lu va incepe nici la média-nópte nici la média-dî. Se astépta cu siguritate, ca Austri'a va esî invingatóre din lupt'a acést'a dupla la care se vede necesitata . . . . Soldatii austriaci nu facu vorba multa, din ochii loru insa se vede propunerea, ca ei vréu sa arate lumei ca ce potu. Se voru bate mai bine cá ori candu alta-data, de-sî insii ofiicerii dîcu, ca ei nu voru incepe, ci voru asteptá sa fia atacati. „Sa ne atace, sî noi vomu aratá lumei, ce póte armat'a austriaca prelânga tóte dîlele cele turbulente dela 1859.“

Corespundintele mai lauda sî operatiunea finantiala , cea mai nóua, carea da Austriei mijlóce, de a inlaturá greutâtîle comerciale inlauntru sî de a acoperí spesele armatei, fâra de a-si luá refugiu la unu imprumutu cu procente ingreunatóre. Déca in urm'a resboiului aru trebuí sa se amane platirea bancei in bani gat'a , Austri'a pentru acést'a nu e respundiatóre, de óre ce en (Austri'a) in intielesulu celu mai propriu alu cuventului au fostu constrinsa la resboiu. Detori'a de aperarea propria justifica mijlócele intrebuintiate de Austri'a.

Caus'a cea drépta va triumfá sî atunci se va platí totu banutiulu. Cei 600,000 soldati austriaci suntu bine deprinsi sî gat'a a-si dá viéti'a pentru caus'a cea drépta; la tempu de lipsa mai potu esî in câmpu 300,000 sî cu o armata, in carea domnesce unu astfelu de spiritu, póte Austri'a cautá cu linisce in viitoriu.

„Wr. Abdpst.“

Principatele române unite.

Proiectu de constitutiune presentatu adunârei natiunale.

Titlulu I despre teritoriulu Principateloru Unite-române.

Art. 1. Principatele-Unite-Române constitue unu singuru statu sub numirea de Romania, sub unu domnu alesu dintr'o dinastia domnitóre a Europei, cu dreptu de heriditate in ramur'a barbatésca a familiei sele.

Art. 2. Teritoriulu Romaniei este nealienabilu. Limitele Statului nu potu fi schimbate s'au rectificate decâtu in virtutea unei legi.

Art. 3. Teritoriulu este impârtîtu in judetie, judetiele in plasi, plâsîle in comune.

Aceste divisiuni sî sub divisiuni nu potu fi schimbate séu rectificate decâtu prin o lege.

Titlulu II despre drepturile românîloru.

Art. 4. Românii se bucura de libertatea consciintiei, de libertatea invetiamentului, de libertatea pressei, de libertatea intruniriloru.

Art. 5 Românii se bucura de drepturi politice, conformu legiloru tierei.

Art. 6. Insusîrea de români se dobandesce, se conserva , sî se perde, potrivitu reguliloru statornicite prin legile civile.

Religiunea nu mai póte fi unu obstacolu la impamentenire.

Art. 7. Românulu din ori ce statu, fâra privire câtra locului nascerei sele dovedindu lepadarea sea de protectiunea straina, póte dobandí de indata esercitarea drepturiloru politice prin unu votu alu corpuriloru legiuitóre.

Art. 8 Toti românii din Romani'a suntu egali inaintea legei, inaintea dâriloru , inaintea conscriptiunei sî primiti in functiunile statului.

Legi speciale voru hotârî conditiunile de admissibilitate sî de inaintare in functiunile publice.

Strainii nu potu fi admisi in functiuni publice decâtu in casuri anume statornicite de lege.

Art. 9. Toti strainii aflatori pe pamentulu Romaniei se bucura de protectiunea data de legi persóneloru sî averiloru in genere.

Art. 10. Tóte privilegiele, scutirile sî monopolurile de classe suntu oprite pentru totudeun'a in statulu Romaniei.

Românii nu au sî nu potu primí titluri de nobletia sî dignitâti straine fâra autorisatiune speciale a corpuriloru legiuitóre.

Art. 11. Libertatea individuale este garantata. — Nimeni nu póte fi urmâritu, popritu arestatu decâtu in casurile prevediute de lege sî dupa formele prescrise de dens'a.

Nimeni nu póte fi popritu séu arestatu afara de casulu de vina veghiata, decâtu in puterea unui mandatu, mandatu judecatoresu motivatu , sî care trebue sa-i fia comunicatu in momentulu arestatiunei séu celu multu in 24 óre dupa arestare. — Nimeni nu póte fi sustrasu in contr'a vointiei sele dela firescii séu legiuitii sei judecatori.

Art. 12. Domiciliulu este neviolabile

Nici o visitare a domiciliului nu se póte face decâtu in casurile anume prevediute de lege sî potrivitu formeloru de ea prescrise.

Art 13. Nici o pedépsa nu póte fi infiintiata nici aplicata decâtu in puterea unei legi.

Ari. 14. Nici o lege nu póte infiintiá pedéps'a confiscârei averiloru.

Art. 15. Pedéps'a mortii este desfiintiata, afara de casurile prevediute in codulu penalu militariu.

Art. 16. Religiunea ortodoxa a resaritului este religiunea Statului Românu.

Libertatea tuturoru culteloru este garantata.

Biseric'a ortodoxa româna din Romani'a, este sî remane neatârnata de ori ce chiriarchia straina, pastrendu-se insa unitatea cu biseric'a ecumenica a resaritului in privinti'a dogmeloru.

Afacerile spirituali, canonice sî disciplinare ale bisericei ortodoxe din Romani'a, se voru regulá de o singura autoritate sinodala centrala, conformu unei legiuiri speciale intr'acést'a.

Clerulu superioru sî institutiunile de instructiune religióse a religiunei ortodoxe se voru intretîné de câtra Statu dupa cum se va regulá prin o anume lege.

Clerulu parochialu sa retribue de câtra comuna.

Art. 17. Actele Statului civile suntu de atributiunea autoritâtiei civile.

Intocmirea acestoru acte va trebuí sa presiéda in totudeun'a benedictiunea religiósa osebitu de esceptiunile prevediute de lege.

Art. 18. Invatiementulu este liberu.

Ori ce mesura preventiva in acésta privire este interdîsia, repressiunea delicteloru este regulata numai prin lege.

Invatietur'a este gratuita.

Ea va fi obligatóre pentru fia-care românu pretutindeni unde voru fi scóle primarie instituite de Statu.

Se voru infiintiá treptatu scóle primarie in tóte comunele Romaniei.

Art. 19. Press'a este libera.

Nici censur'a, nici o alta mesura preventiva pentru aparitiunea vendiarea séu distributiunea a ori-cârei publicatiuni, nu se potu infiintiá.

Pentru publicatiuni de jurnale nu este nevoia de o autorisatiune prealabile a autoritâtiei.

Nici o cautiune nu se va cere dela Diaristi scriitori, editori, tipografi sî litografi.

Press'a nu va fi supusa nici odata sub regimulu avêrtisementeloru.

Nici unu jurnalu séu publicatiune nu va putea fi suspendata séu suprimata.

Tóte delictele comise prin esercitarea libertâtiei pressei, se voru pedepsí conformu Codului penale.

Autorulu este respundiatoriu pentru scrierile sele, iara in lips'a autorului suntu respundietori séu garantulu séu editorulu.

Veri-ce jurnalu trebue sa aiba unu gerantu respunsabile care sa se bucure de drepturile civile.

Numai românii potu fi redactori séu geranti responsabili de jurnale politice.

Art. 20 Secretulu scrisoriloru sî alu depesieloru telegrafice este neviolabile.

O lege va determiná respunsabilitatea agentiloru Guvernului pentru viórea secretului scrisoriloru sî depesieloru incredintiate postei sî telegrafului.

Art. 21. Românii au dreptulu de a se aduná pacinici sî fâra arme, conformandu-se legiloru cari reguléza esercitarea acestui dreptu, pentru a tractá sî cestiuni politice, intru acést'a nu este trebuintia de autorisatiune prealabile.

Acésta dispositiune nu se va aplicá sî intruniriloru in locu deschisu, care suntu cu totulu supuse legiloru politienesci.

Românii au dreptulu de a se asociá. Acestu dreptu nu póte fi supusu la nici o mesura preventiva.

Art. 22. Fia-care are dreptulu de a se adresá la autoritâtîle publice prin petitiuni subscrise de câtra un'a s'au mai multe persóne, neputandu insa petitiuná decâtu in numele subscrisiloru.

Numai autoritâtîle constituite au dreptulu de a se adresá petitiuni in nume colectivu.

Art. 23. Ori cine are dreptulu fâra autorisatiunea prealabile de a urmârí inaintea tribunaleloru competenti pe functionarii publici pentru lucrârile sî faptele saversîte de densii sî privitóre la functiunile loru, fâra insa a jignî regulele statornicite in privirea ministriloru.

Art. 24. Proprietatea de ori ce natura este neviolate. Nimeni nu póte fi espropriatu decâtu pentru causa de utilitate publica sî dupa drépta sî prealabila despagubire.

Prin utilitate publica se intielege comunicati'a sî salubritatea.

Liber'a sî neimpedecat'a intrebuintiare a rîuriloru navigabili sî flotabili a sioseleloru sî altoru câi de comunicare este de domenulu publicu.

Legi speciale voru regulá aceste cestiuni.

Art. 25. Nici unu românu fâra autorisatiunea guvernului nu póte intrá in servitiulu unui Statu fâra cá insusi prin acést'a sa-si pérda nationalitatea.

Estradarea refugiatîloru politici este oprita.

(Va urmá.)

Indreptare. Wr. Ztg. din 19 Maiu face indréptare la decretulu cancelariei aulice publicatu dupa traducerea din „Hrm. Ztg.“ dela 14 Maiu. Fiindu ca sî noi amu publicatu acelu decretu in nrulu nostru 35 din 5/17 Maiu, ne grâbimu a indreptá dupa „Wiener Ztg.“ la alinea 3, sîrulu 3, in urmatoriulu tipu: „precum sî pusetiunei ei dupa dreptu, **in togm'a cá pre cea a tuturoru celorulalte natiuni**. . . .

Varietâti.

Lipsa de bani. Dupa o corespundintia din Gratz a „N. Fr. Pr.“ in partîle acele domnesce o lipsa nemai audîta de bani. Esecutiuni preste esecutiuni, dara bani nu se potu stórce nici dela comunele mai insemnate, pentruca suntu dîle in cari comune de cele mai bune nu suntu in stare a face séma de cinci fl. Lips'a acést'a póte devenì, déca tîne mai multu, periculósa pentru clas'a lucrâtoriloru, a câroru câstigu e mai intâiu in bani sî carii fâra de acesti'a suntu peritori de fóme.

*** **Sciri comerciale din Pest'a.** Lips'a de bani merunti devine din dî in dî mai nesuferita. Banii cei mari nu se potu schimbá; iara diecerii de argintu (firfiricele) au disparutu cu totulu. De aceea ca florenii de harthia se impartu in dóue sî in patru nu se mai mira nimenea, sî in tempulu mai dincóce a perde cinci cruceri la o vendiare mica de 80 xr., e lucru obicinuitu. Cumpara adeca cine-va de 80 xr. negutietoriulu vine in neplacutá pusetiune de a nu pute intórce dóue-dieci de xr., sî asiá da o a patr'a parte din florinu. Bancnotele de 10, 100 etc, inca se vedu totu mai raru. Urcarea agiului sî impedecarea comunicatiunei lancediesce cu totulu comerciulu, cu deosebire celu din afara.

*** **Alumnii seminariului clericalu** San-Barbara, intre cari, precum scimu, suntu multi romani, au renunciatu pe o dî la viptulu loru din institutu, pentru a aduce banii pre altariulu patriei amenintiate de resbelu.

*** **Despre inarirea Vienne i** alungulu Dunârei, se vorbesce multu, numindu-se sî persónele cari aru luá intreprinderea. S'aru recere 40 millióne caramide, 20,000 de ómeni aru avé de lucru siése septemani, aru costá cinci milióne florini.

Ddupa „Albin'a.“

*** **„Pressa“.** Dlu P. Popazu si-a prefacutu dîuariulu seu „Ancor'a“ in „Pressa“ dandu-i coloritu cu totulu de dîuariu politicu. I-amu dorí durata câtu de lunga, pentruca fâra de a face multe complimente resp. Domnu redactoru, densulu sî in alegerea materieloru sî in tratarea loru, cu dreptu cuventu putemu sa dicemu, ca lovesce cuiulu in capu. De cumv'a ni-aru dá man'a amu publicá sî noi unulu din articulii densului, cá publiculu nostru se vada sî sa se convinga, dar o parte sa sî invetie; câci mai cu séma cele ce le dîce in privinti'a presei sî missiunei ei la romani suntu numai adeveruri pure.— Costa pe anu 34 sî pe jumetate de anu 18 sfanti.

Citatiune edictala.

Julian'a Ignea din San-Mihaiu in teritoriulu inclitului regimentu confiniariu serbo banaticu nr. 14, care a parâsitu cu necredintia de 9 ani pe legiuitulu ei barbatu Ilie Ignea sî a cârei'a ubicatiune nu se scie pâna astadî, esta prin acést'a citata, cá in terminu de unu anu sî o dî sa se infatiosieze inaintea subscrisului Consistoriu eparchialu, câci la din contra pe bas'a singurei actii asternuta de legiuitulu ei barbatu, se va decide caus'a divortiala sî in lips'a ei amesuratu sânteloru Canóne ale bisericei dreptumaritóre resaritene.

Caransebesiu in 21 Aprile 1866.

Consistoriulu Eparchiei gr. res. rom. a Caransebesiului.

Nr. 18—1

15—3 **EDICTU.**

Ann'a Zosimu Sirbulu din Rotbavu, in districtulu Brasiovului, care cu necredintia de 4 ani parasise pe legiuitulu ei barbatu Nicolae Dutia, — dupace la 1862 o aduse din Principatele române, sî earasi s'a fâcutu nevediuta, fâra a se puté sci unde se afla,— este prin acést'a citata, cá in terminu de unu anu sî o dî sa se infatîsiedie inaintea forului matrimoniale subscrisu, câ la din contra, se va decide divortiulu sotiului ei, sî in absenti'a densei.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tractului protop. alu II. alu Brasiovului.

Brasiovu in 6 Fauru 1866.

Ioann Petricu
Protopopu.

Nr. 17—2

De Limbriku Kordelatu- (Verme solitario, Bandwurm)
Vindecă fără durere si pericolŭ în 2 ore **Dr. Bloch** în **Viena**, Praterstrasse No. 42. — Deslușiri se dau prin scrisori francate. — Medicamente ku modulŭ întrebuințarii se trimite ku poștă.

Burs'a de Vienn'a.

Din 11/23 Maiu 1866.

Metalicele 5%	55 85	Actiile de creditu	125 80
Imprumutulu nat. 5%	62 90	Argintulu	129
Actiile de banca	659	Galbinulu	6 12

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 38. ANULU XIV.

Sabiiu, in 15|27 Maiu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Sabiiu 14 Maiu. Precum amu intielesu, Sinodulu archieresc va incepe siedintiele sale la Mitropoli'a nóstra gr. resarit. in decurgerea Septemânei dupa Santele Rusale.

Eveneminte politice.

Sabiiu 14 Maiu.

Majestatea Sea Imperatulu Ferdinandu a plecatu in 22 Maiu n. din Prag'a spre Insbruck. Cu o dî inainte de plecare primí Majestatea Sea pre primariulu cetâtiei in audientia la care ocasiune i substernù cestu din urma Majestatei Sele o adresa votata din partea cetâtieniloru. —

Din P e s t 'a se scriea la 21 Maiu, ca in cercurile deputatîloru domnesce convingerea, ca in tempulu celu mai de aprópe voru sa se faca Ungariei concessiunile cele mai mari in intielesulu pretensiuniloru fâcute din partea dietei; celu putînu se dîce ca cancelariulu Majlath si-aru fi conditiunatu dela acést'a remanerea sea in oficiu. — In strensa legatura cu acésta scire inregistrâmu aici dupa „Debatte“ dechiararea ce o face „Cons. Oest. Ztg.“, carea dîce, ca in urm'a informatiuniloru pe cari póte basá, scirea de mai susu este in tóte pârtîle ei f â r a n i c i u n u t e m e i u.

Clubulu deputatîloru români ne spune o corespundintia a diurn. „Zkft“ ca lucra barbatesce. Elaboratulu proiectului de lege pentru natiunalitâti, compusu de Dr. Hodosiu, s'a aflatu prea departe mergatoriu. Acum dara lucra Vladu, Popoviciu sî Babesiu la altulu, care póte numai in 30 Maiu n. va puté vení in desbatere.

Serbii dupa dispute infocate s'au decisu pentru elaboratulu Dr. Mileticiu sî asiá, dupa ce va mai suferí óre cari schimbárí stilistice, dara nu principiale, elu (laboratulu) va servî de substratu in cestiunea natiunalitâtîloru din partea serbiloru. —

Totu dupa Zkft impartasîmu scirea, ca de mai multe dîle se afla ací in Pest'a adjutantele increditu alu principelui din Muntenegru, care converséza fórte multu cu persóne tînatóre de slavii de média-dî. Acestu adjutantu, se dîce acolo, constatéza scirile despre purtarea cea amicabila a Muntenegriniloru fatia cu Austri'a. —

Din V i e n n'a ne spunu de nou dîuarele de acolo, ca corpurile de voluntari austriaci facu pasi gigantici. Despre asemenea lucruri ni se impartasiesce sî din alte pârti ale Monarchiei. —

Scirile din afara nu perdu inca intru nimic'a din seriositatea loru. Armârile se continua inca in tóte pârtile.

Congresulu, de carele sî astadi inca se vorbesce fórte multu sî se scrie in tóte dîuariele se pare a se departá totu mai tare. Statele cele mici germane, facendu conclusiune sî din purtarea regimeloru loru sî din a altoru barbati de insemnatate politica, se vedu a se teme totu mai multu sî mai multu de resboiu sî a se dechiará pe dî ce merge mai multu pentru neutralitate. Prussí'a se pare a lucrá pre sub mâna in directiunea acést'a.

Din P e t e r s b u r g se telegraféza din 20 Maiu: Journ. de St. Petersbourg deminte, ca imperatulu Alesandru aru fi sfatuitu pe Austri'a sa céda Veneti'a sî ca aru spriginí pre Prussi'a. Nisuintiele Russiei suntu de a mulcomí sî impacá. Cabinetulu russescu vede in proiectulu de congresu chance de o decurgere pacinica. Nisuintiele sele crescu cu seriositatea situatiunei; ea (Russi'a) va indeplini pâna in sfersîtu detorintiele de umanitate sî e falsu candu de Russi'a se dîce, ca are altu limbagiu decâtu acelu de sfatuiri amicabile sî candu i se substitue alta purtare decâtu ceea a deplinei nepartiniri.

Cu tóte aceste dîuariele vorbescu mereu despre unu feliu de conventiune intre Russi'a sî Prussi'a, in urm'a cârei trupeloru cestei din urma li se da voia a intrá in distantia de 3 miluri in Poloni'a russésca, spre a patrulá sî a veghiá marginile austriace din tînutulu Cracoviei. Scirea acést'a din urma s'a telegrafatu din Vienn'a la Ind. belg.— Aceeasi fóia aduce inca o alta scire, care invalesce sî mai tare purtarea Russiei. Acést'a si are isvorulu din Carlsruhe sî dîce, ca curtea russésca si da tóta silinti'a de a induplecá curtîle din Stuttgart sî Darmstadt sa observe aceste din urma, in conflictulu austro-prussianu, o politica de neutralitate.—

Din P a r i s u urméza scirile de congresu un'a dupa alt'a. Unele statorescu punctele de deliberatiune ale congresului, altele vorbescu numai aprosimativu despre ele, altele dîcu ca congresulu este adunatu insa fâra programu. Din cele mai multe sciri se vede, ca Franci'a sî Angli'a aru stârui acum mai multu pentru congresu. Erá sperantia sî de Russi'a, déca cum-va intrarea principelui Hohenzollern nu i-au schimbatu cu totulu politica. In „Lavenir natiunal“ cetimu ca R u s s i 'a au protestatu in contr'a principelui Hohenzollern sî de alta parte telegrame private ale Pressei sî N. Fr. Bl. latiescu, ca unu corpu combinatu de r u s i sî t u r c i sab gener. Kotzebue sî Omer pasi'a aru fi intratu in Moldavi'a. (Dupa sciri mai nóue faim'a acést'a nu se intemeiaza)

Liberté dîuariu inspiratu de principele Napoleon vorbindu despre principatele dunarene recomanda Franciei intrevenire armata.— Totu din Parisu vine scirea, ca ministeriulu de resbelu au insarcinatu pre unu liferantu cu procurarea de 200,000 caltiuni pentru infanteria sî 55,000 cisme pentru cavaleria, in restempu de 3—4 septamâni. Asemenea suntu insarcinati altii cu gâtirea de alte vestminte iara in cantitâti mari, pe candu in turnatori'a de tunuri se versá dî sî nópte la glóntie de otielu.—

Din I t a l i 'a se scrie ca ministrulu de esterne are gat'a memorandulu câtra puterile europene, la casu candu s'aru incepe resboiulu.— Regele Victoru Emanuilu va revisuí trupele cele ce stau la Padu (Po) sî apoi se va intórce la Turinu, de unde va vení sa se asiedie in cortelulu seu generalu Piacenti'a.

Bourbonistii afla tempulu celu mai potrivitu de a dá sî ei semne de viétia. Se dîce ca au de cugetu se desbarce in litoralulu Calabriei, iara altii se ese din teritoriulu papalu sî asiá sa inunde Neapolea.— Regimulu italianu insa le-a datu de urma sî pre celu mai activu dintre toti brigantii, pre Duca Albano, l'a prinsu.

Despre Rom'a impartasiescu acum mai tóte dîuarele scirea, ca pap'a aru suferí, séu nu aru vré sa se opuna, la trecerea trupeloru lui Victoru Emanuilu preste statulu seu. Presse din Vienn'a comentéza acésta scire cam cu aeestea: „ca acést'a e resplata aliatului nostru, carele nu ni-au datu nici odata nimic'a, ci numai au pretinsu dela noi? — Caracteristica e sî impregiurarea, ca se dîce, ca trupele papale desertéza in armat'a italiana. Giornale di Roma demînte acésta scire.

Despre G r e c i 'a aducu dîuariele inca cu datu de 12 Maiu n. urmatórele:

Greci'a este trasa in veltórea crisei europene. Inca din septamen'a trecuta s'a vediutu cabinetulu nevoitu a telegrafá regelui, ca referintiele europene, facu cá intórcerea lui acasa sa fia câtu de dorita. Regele au sî corespunsu acestei dorintie sî a scurtatu pre câtu s'a pututu calatori'a in care se afla prin tiéra, sî s'a intorsu a casa. Sî insemnatatea missiunei generalului Calergis, carele venindu dela Parisu au trecutu pre la Florenti'a, inca se adeverésce. Generalulu acest'a atât'a se grâbea sa dea de cuventulu regelui sî sa conferésca cu densulu, incâtu sciindu ca regele calatoresce, s'a dusu deadreptulu la Patras unde sperá ca-lu va aflá. Intr'aceea regele erá in Aten'a sî asiá indata au sî tramisu (regele) unu vaporu la Calamaki spre a aduce pre generalulu, carele sosindu la Aten'a sér'a târdîu, indata a dóu'a dî diminéti'a avù o conferintia cu regele. Dela convorbirea acést'a regele se vede ca e fórte gânditu sî seriosu. Sî primirea cu care fù intempinatu regele la sosirea din calatoria demustra, ca evenemintele din Europ'a au nascutu niscari aspiratiuni in poporulu grecu. Regele fù primitu la sosire de câtra ministri, generalitate, membrii cei noi a-i municipalitâtiei sî de unu numeru fórte mare de poporu, cu unu entusiasmu, cá care se póte vedé numai in momentele unoru asteptâri fórte vii. A dóu'a dî presidiù regele la dóue conferintie de ministri.

In cea d'antâiu se pertractara unele afaceri insemnate interne, in a dóu'a se consulta despre purtarea Greciei fatia cu conflictulu europénu ce are sa urmeze. Resultatulu acestei conferintie e pâna acumu unu secretu; bate fórte la ochi, cumu de in impregiurâri asiá critice finantiale, se inaintéza atâti'a oficieri in servitiu. La tóte aceste cei ce adoréza principiulu economicu, nu au ce face alt'a, decâtu sa dea din capu. Cabinetulu sa fia propusu

regelui ca aru fi fórte bine, cá in momentele aceste critice sa fia sî camer'a adunata, la ce regele s'a impotrivitu.

Sosirea a amenduroru principiloru de Hohenzollern in Atena inca-si are insemnatatea sea. Ei fura presentati regelui, carele in graba le-a intorsu visit'a sî inca in acea dî i-a invitatu la més'a sea regésca, la care nu a mai fostu altii, decâtu tramisulu prussianu sî ministrulu de esterne; cestu din urma se pregatea sa dea unu balu stralucitu in onórea principiloru.—

In nrulu trecutu anuntiasemu despre sosirea principelui de Hohenzollern in Romani'a. „Patrie“ spune, ca principele au plecatu dela Dusseldorf, fâra de a asteptá deputatiunea româna, pre carea o au primitu tatalu seu. Principele calatorì pre unu vaporu a u s t r i a c u in incognitulu celu mai strinsu pâna la Turnu Severinului. Aici s'a adresatu câtra unu soldatu ce erá la guarda (varda) de la condusu la prefectulu, cârui'a s'a descoperitu ca elu este principele sî ca s'a supusu dorintieloru romaniloru. De ací a telegrafatu Locotiintiei domnesci urmatórea depesia :

Locotenintiei domnesci !

Turnu-Severinu 8 Maiu.

Punendu piciorulu pe pamentulu Romaniei, nóu'a Mea patria, me grabescu a esprime membriloru Locotenentiei domnesci simtiemintele cele mai sincere. Fericitu ca M'aflu in fine in mijloculu natiunei, care m'a onoratu cu increderea s'a, adresu, inainte de tóte , rugaciunile mele cerului, pentru cá sa-mi ajute a implinì cu pietate marea sî frumós'a missiune ce provedinti'a mi-a impusu.

C a r o l u I.

Locoteninti'a respunde in asemenea termini plini de caldura sî de fericire, câci vede „realisate dorintiele unui poporu intregu.“

„Gazet'a Trans.“ are telegrame despre primirea lui C a r o l u in Craiov'a, unde s'a primitu simplu dara cu destula vioiciune. Alte telegrame ne anuntia intrarea pompósa a lui C a r o l u in Bucuresci, unde la intrare i se oferí dupa obiceiu vechiu, pâne sî sare dupa aceea fú condusu in biseric'a metropolitana. Dâmu aici dupa „Romanulu“ care tocm'a ne sosì descrierea primirei:

Marti la 8½ óre Mari'a Sea insotîtu de d. N. Golescu sî Ioan Ghic'a plecà din Golesci ; la 2½ fú primitu la rondulu siosélei, de locoteninti'a domnésca, de Ministeriu, de Primariulu Capitalei cu consiliulu comunale sî starostii corporatiuniloru de comercianti sî industriali. O multîme ne numerata de poporu umplea tóte stradele Capitalei in trecerea Principelui. Ferestrile erau decorate cu stindarde, sialuri, coróne, etc. Mii de manuchie de fllori cadeau pe trasur'a in care Domnitoriulu traversá stradele Capitalei , in mijloculu entusiasmului generale. Ajunsu la mitropolia, M. Sea a intratu in biserica unde a ascultatu servitiulu religiosu.

De aci a trecutu in Camera sî a depusu juramentulu constitutiunale. Publicâmu mai la vale darea de séma a siedintiei. *)

La intórcerea sea, Domnitoriulu a fostu primitu cu aclamatiuni repetîte sî insotîtu pâna la palatu de multîmea poporului, adunata spre a salutá pe acelu ce este chiamatu a deplini tóte dorintiele , tóte vointiele natiunei.

Gard'a natiunale, ostirea de linia , dorobantii sî grânicierii au defilatu apoi inaintea Palatului.

Sér'a totu orasiulu erá iluminatu sî poporulu voiosu , multiamitu umplea stradele sî locurile publice. Bucuri'a cea mai franca domniá, câci modulu cu care Domnitoriulu respunsese la intrarea la salutârile ii deschisese tóte animile. Pretutindenea impressiunea a fostu din cele mai fericite.

Astadi a fostu receptiune la Palatu. Camer'a, inaltele corpuri ale statului, oficierii armatei si gardei nationale, etc, au fostu primiti de Mari'a Sea. Cuvintele ce le-a adresatu Elu la fia-care au fostu simtite, au fostu romanesci ele respira patri'a, libertatea, barbâti'a.

Abiá o dî a trecutu sî increderea este deja mare in viitoriu. Augurele sunt bune , sa avemu credintia ca faptele le voru justificá.

Scolasticu.

D e a g u 26. Impartâsîmu de aici urmatórele , privitore la Conferintiele invatietoresci de primavéra tînute in 25 sî 26 Aprile 1866 in Deagu Tractu Tarnâvei de josu pentru consfâtuirea obiecteloru conferentialiu:

Dupa-ce in 25 Aprile diminéti'a la 7 óre s'au seversîtu servitiulu ddieescu cu chiamarea santului Duchu— la 9 óre adunandu-se invetiatorii tractuali, 12 la numeru, in scól'a locala, sub presiedinti'a Prea Cinstiei sale Par. Protopopu locale, G. T a m a s i u, care tînendu o cuventare câtra invetiatori binepotrivita scopului adunârei invetiatoresci, dupa finirea acelei'a a poftitu Par. Protopopu pre invetiatori asi alege dintre sine unulu de insemnatoriu a consfatuirei, sî a ducerei protocolului conferentiale, cari unanimu alegandu pre Teodoru Romanu invetiatoriu in Boianu, sau inceputu consfatuirile in linisce, sî 'n rendulu celu mai bunu , fiindu acele despre urmatórele objecte.

I. Fiindu fórte de mare folosu, sî impo rtantia tóte instructiunile edâte pâna acum de Suprem'a Inspectiune scolara pentru invetiatori, s'au aflatu de bine : cá Instructiunea din an. 1862 in totu anulu sa se repeteze pre scurtu in Conferintiele invetiatoresci de primavera, pentru deplina cunóscerea chiemârei invetiatoresci, sî strens'a pazîre a acelei'asi decâtra noii iuvetiatori , ce anuatim intra in posturile sale.

II. Ca nici unu invetiatoriu sa nu se primésca in postu de invetiatoriu, pâna ce mai inainte nu si va procurá tóte instructiunile privitóre la Conferintielele invetiatoresci. —

III. Fiindca in tóte comunele bisericesci se simte lips'a cârtîloru scolare pentru prunci, de vreme ce parintii pruncilloru nu voiescu a cumpará cârtile de lipsa nici la admonitiele inspectoriloru mireni, nici la indatorarea amploiatului politicu,— nefiindu altu isvoru, s'au aflatu de bine , ca Directorii locali capacitandu poporenii sei despre acésta mare lipsaa cârtîloru : in totu anulu cu discu sa se faca colecte pentru cârtîle scolare la serbâtorile domnesci , precum la Nasterea-,Botezulu Domnului la Pasci, Rusale sî alte serbatori, care bani asternendu-se Scaunului protopopescu, acest'a de tempuriu sa se ingrigésca de cârtîle debuincióse pentru pruncii cei seraci.

IV. Invetiatorii avendu inaintea ochiloru Instructiunile Supremului Inspectoratu scolariu numai acele cârti sa le intrebuintiéze in scól'a, care suntu prescrise— sî nu mai in modulu aratatu in acele se inainteze cu invetiatur'a pruncilloru. —

V. Privindu scopulu educatiunei spirituale, invetiatorii totu deun'a la intrarea sî esîrea din scóla sa se silésca a invetiá pre prunci rugaciunile credintiei nóstre, sî acele a le repetá cu pruncii preste totu anulu cu prîlegiulu catechizatii—, in urm'a acelor'a a plantá in prunci cunóscerea sî iubirea lui Ddieu, sî ferirea de totu lucrulu reu, cá prunci, sa se deprinda in cantârile bisericesci sî evlavióse in purtarea in biserica sî scóla.

VI. Fiindca la pruncii tieranesci, de totu necrescuti din partea parintîloru pâna la intrarea loru in scóla, se baga un'a ur'a , sî infricare de câtra acei'a pentru scóla, sî invetiatoriu, s'au aflatu de bine a se repetí : ca didactic'a practica la tractarea cu scolarii nici odata se nu fia uitata inaintea invetiatoriloru— ci pre acei'a cá pre o prea bine nimerita nu numai sa o urmarésca, ci strausu sa o observeze, sî in tenorulu acelei'a sa-si acomodeze starea statiunei sale invetiatoresci. —

VII. Cá sa se tîna invetiatur'a cu pruncii sî preste véra , nici unu mijocu nu se póte aflá, de vreme ce in anii trecuti s'au silitu parintii pruncilloru sî prin amploiatii din afara, cá sa se tîna scóla sî vér'a, insa fâra efectu , fiindca parintii intrebuintiéza pre pruncii cei mai mari la lucru, eara pre cei mai mici la ingrigirea dobitóceloru.

VIII. Cu acestu prilegiu nu putemu lasá neamintita imputînarea, sî neregulat'a primire a lefei invatietoresci care de o parte (pe lânga seracia) vine din nepriceperea, sî reutatea ómeniloru, de alta parte de acolo, câci in comunele nóstre fiindu sî invatietori de alta religia, acei'a se conducu fórte pe putînica léfa, prin care se da sî poporului nostru ansa la cârtirea asupr'a lefei, asupr'a tînerei scólei preste véra, sî la alte scandale in poporu. — Cá aceste neplaceri sa se póta incungiurá pre viitoriu, s'au aflatu de bine: a rugá pre Inspectoratulu districtualu, cá sa indatoreze pre directori locali, cari cá Preoti in mai multe renduri preste anu in cuventârile bisericesci sa capaciteze poporulu despre chiamarea invetiatoriloru scolari, ce o implinescu in loculu parintîloru, atâtu in crescerea pruncilloru, sî in inaintarea invetiaturei,— luminarea tinerimei— fric'a lui Ddieu— pazirea porunciloru , sî implinirea datoriei câtra Inalt'a stâpînire, câtra mai marii sei, sî câtra patria cá cetatieni fiitori. —

IX. Vediendu cumca Inaltele ordinatiuni a Supremei Inspectiuni scolare, precum sî Instructiunile pentru invetiatori sî tînerea conferintieloru de preste anu suntu pentru noi nu numai folositóre, dar de cea mai mare lipsa, poftimu cá acele conferintie regulatu sa se tîna sî pre viitoriu, din care nu numai ca culegemu pracs'a , dar sî in tractarea sî modulu pertractârei nóstre scolare ne unimu unii cu altii. —

Dupa consfatuirea objecteloru susu descrise in 9 puncte , sî dupa repetîrea mai multoru §§fi din Instructiunile aniloru trecuti , fiindu tempulu inaintatu Prea Cinsti'a sea Panrintele Protopopu Tractualu tînù o cuventare pentru incheierea consfatuirei, sî dandu stransa indatorare pentru repetîrea celoru propuse eleviloru, câtu sî pentru tînerea catechizatiei in Domineci sî Serbatori : cu cantarea Docsologiei sî a Imnului populare s'au incheiatu Consfatuirea pâna la fiitórele Conferintie de véra cu „Sa traiésca Prébunulu nostru Imperatu sî Inaltu Présantîtu Escel. Sea Domnulu Archiepiscopu sî Metropolitu A n d r e i u Baronu de S i a g u n'a.—

Dupa finirea acestor'a confratele nostru Teodoru Romanu Invatietoriu in Boianu au rostitu o cuventare de multiamita câtra Prea Cinsti'a Sea Parintele Protopopu pentru ostenél'a sî sfaturile cele sanatóse descoperite adunârei conferentiale , câtu sî pentru noi cá invatietori, plina de descoperirea silintiei nóstre in chiemarea invatietorésca— desvoltarea inaintârei cu pruncii — sî supunerea sî implinirea ordinatiuniloru mai inalte. —

*) In nrulu viitoriu vomu publicá sî noi.

Dela diet'a Ungariei.

Cas'a deputatîloru ținú in 17 Maiu siedintia sub presiedinti'a lui Szentiványi. Dupa usitat'a cetire sî autenticare a protocolului se arata casei petitiunile sî actele ce au mai sositu dela siedinti'a din urma sî adeca: Elia Macelariu deputatulu Mercurei sî predà credintiunalele, cari se sî strapunu la comissiunea de verificâri. — Martinu Rasincky negutiatoriu de vinuri, asterne unu planu prin care arata cumu s'aru puté radicá pretiurile vinuriloru ungaresci esportandu-se in afara sî mai cu séma in Americ'a. Se strapune la comissiunea pentru afacerile de economi'a natiunala.— Locuitorii din Hetény comit. Comaromului ceru usiurarede dare, sa li se ierte restantiele sî sa li se dea licenti'a de a plantá tâbacu.— Mai vinu sî alte cereri precum un'a de a se face unu Kendercsik invetiatoriu de limb'a magiara la Zsombolya in Banatu; alt'a, cá suplicantele sa se aplice la ministeriulu ung. ce are a se constitui. Ambe cereri producu ilaritate.

Dupa aceste raportá Paulu Rajner despre spesele casei representantîloru pe lun'a lui Maiu cari suie la 153,280 fl. 33 1/7 xr. intielegandu-se ací sî banii cortelului pe alu doile semestru in suma de 81,200 fl.

Nemai fiindu alte objecte la ordinea dîlei anuntia presiedintele ca siedintie publice nu sevoru mai ținé pâna dupa serbatorile Rosalieloru. Se statorescu dîlele pentru siedintiele comissiuniloru sî apoi siedinti'a publica a casei se termina. —

Principatele române unite.

Proiectu de constitutiune presentatu adunârei natiunale.

(Urmare din nr. trecutu).

Despre puterile Statului.

Art. 26. Tóte puterile Statului purcedu dela natiune ele se esercitédia numai dupa principiele sî regulele asiediate in Constitutiunea de fatia.

Art. 27. Puterile Statului suntu incredintiate Domnului sî Adunârei generale.

Art. 28. Puterea legislativa se esesercitá colectivu, de câtra Domnu cu concursulu consiliului de Statu, sî de câtra Adunarea generala.

Art. 29. Initiativ'a legiloru este data Domnului sî adunârei generale.

Art. 30. Interpretatiunea legiloru cu dreptu de autoritate se face numai de puterea legiuitóre.

Art. 31. Puterea executiva se esercitá de câtra Domnu, dupa cum se reguléza prin acésta Constitutiune.

Art. 32. Unu consiliu de Statu, este instituitu care se va consultá de guvernu asupr'a tuturoru legiloru sî regulamenteloru de administratiune publica sî va avea sî atributiuni in materii administrative sî contentióse conformu legei speciale intr'acést'a.

Art. 33. Puterea judecatorésca se esercitá conformu legiloru intr'acést'a.

Art. 34. Interesele esclusivu tînutali s'au comunali se reguléza de câtra consiliurile tînutali s'au comunali dupa principiele asiediate prin constitutiune sî prin legi speciale.

Capu I. Despre Domnu.

Art. 35. Puterile constitutiunale ale domnului suntu ereditare in lini'a coborîtóre directa sî legitima alu Mariei Sele Principelui Carolu I, de Hohenzollern Sigmaringen din barbatu in barbatu prin ordinulu de primo-genitura.

Art. 36. La casu candu Domnulu nu va avea coborîtori din partea barbatésca, Adunarea in intielegere cu Domnulu va avisá la numirea succesorului lui dintr'o dinastie domnitóre in Europ'a conformu cu principiele cuprinse la titlulu 1 alu Constitutiunei sî alu art. . . . de mai susu. Déca numirea nu s'au fâcutu la mórtea Domnului. Tronulu va fi vacantu.

Art. 37. In casu de vacantia a Tronului, chiaru fâra convocatiune, Adunarea generala se aduna indata sî alege pâna in optu dîle celu multu dela intrunirea sea, unu Domnu in conformitate cu principiele asiediate la titlulu I, alu Constitutiunei sî alu art. . . . . Presenti'a a 3/4 a membriloru inscrisi este necesaria pentru a se face acésta alegere. In casu candu in terminulu aretatu nu se va face alegerea, atunci in a nóu'a dî la amédî, Adunarea va pâsî la alegere ori-care aru fi numerulu membriloru de fatia. Déca Adunarea se afla disolvata in momentulu vacantiei Tronului, se va urmá in modulu aretatu in art. 37. Pâna la sosirea Domnului, ea va numí cu majoritate absoluta a voturiloru o Locotenintia Domnésca, compusa de trei persóne. Votulu va fi secretu.

Art. 38. La mórtea Domnului, Adunarea se aduna chiaru fâra convocatiune celu târdîu diece dîle dupa declararea mortii. Déca din intemplare ea a fostu disolvata mai inainte, sî convocatiunea ei a fostu hotârîta in actulu de disolvare pentru o epoca in urm'a celoru diece dîle, atunci Adunarea cea vechia se aduna pâna la intrunirea acelei'a care are a o inlocuí.

Art. 39. Dela dat'a mortii Domnului sî pâna la depunerea juramentului a succesorului seu la Tronu, puterile constitutiunale ale Domnului suntu esercitate in numele poporului românu de Ministrii intruniti in Consiliu sî sub a loru respunsabilitate.

Art. 40. Domnulu este vârstnicu la vârst'a de 18 ani indepliniti. — La suirea sea pe Tronu, elu va depune mai intâiu in sinulu adunârei generale urmatoriulu juramentu. „Juru de-a pâdî constitutiunea sî legile poporului românu, de a mantiné drepturile lui natiunale, sî integritatea teritorului."

Art. 41. Déca la mórtea Domnului, succesorulu seu este nevarstnicu, Adunarea numesce regenti'a pâna ce elu va ajunge la versta legiuita. Regenti'a este compusa de trei persóne, formandu totu deodata sî tutel'a Domnului in tempulu minoritâtii sele.

Art. 42. Déca Domnulu se afla in imposibilitate de a domní ministrii dupa ce au constatatu legalminte acésta imposibilitate, convóca de indata adunarea generala. Acést'a alege regenti'a care va formá sî tutel'a.

Art. 43. Membrii regentiei nu potu intrá in functiune mai naainte de a depune juramentulu prescrisu la art. 40.

Art. 44. Nici o modificatiune nu se póte face constitutiunei in tempulu regentiei.

Art. 45. Domnulu nu va puté fi totu deodata sî siefulu unui altu Statu fâra consimtiementulu adunârei. Adunarea nu póte deliberá asupr'a acestui objectu, déca nu voru fi presinti celu putînu doua treimi din membrii cari o compunu, sî hotarîrea nu se póte luá decâtu cu dóue treimi din voturile membriloru de fatia.

Art. 46. Persón'a Domnului este neviolabile. Ministrii lui suntu respundiatori. Nici unu actu alu Domnului nu póte avé taria déca nu va fi contra semnatu de unu ministru, care prin acést'a chiaru devine respundiatoriu de acelu actu.

Art. 47. Domnulu numesce sî revóca pe ministrii sei. Elu sanctiunéza, promulga sî aplica legile. Elu póte refusá sanctiunea s'a. In acestu casu insa, legea se va presentá din nou adunârei in sessiunea viitóre. Déca adunarea va staruí in votulu seu, Domnulu séu va sanctiuná legea séu va disolvá adunarea. Adunarea cea nóua persistandu, sanctiunea va fi data. Elu are dreptulu de a iertá a micsiorá pedepsele in materii criminali, afara de ceea ce s'a statornicitu in privirea ministriloru. Elu nu póte suspende cursulu urmârirei séu alu judecâtiei, nici a intervení prin nici unu modu in administratiunea justitiei. Elu numesce séu confirma in tóte functiunile administratiunei publice sî de relatiune exterióra, dupa anume legi. Elu nu póte creá o nóua functiune fâra o lege speciala.

Elu face regulamente necesarie pentru esecutarea legiloru, fâra sa póta vre-odata modificá séu suspende legile, sî nu póte scutí pe nimenea de aplicarea loru. Elu este capulu puterei armate. Elu confera gradele militarie, in conformitate cu legea. Elu va confera decoratiunea Româna conformu unei anume legi.

Elu are dreptulu de a bate moneta, conformu unei legi speciale. Elu inchiee cu statele strâine conventiunile necesarie pentru comerciu, navigatiune sî alte asemenea; insa, pentru ca aceste acte sa aiba autoritate indatoritóre, trebue mai antâiu a fi supuse puterei legislative sî aprobate de ea.

Art. 48. List'a civila a Domnului se votéza de adunarea generala inaintea fia-cârei intronâri.

Art. 49. La 15 Novembre a fia-cârui anu, Adunarea se intrunesce fâra convocatiune, déca Domnulu nu a convocat'o mai naainte. Durat'a fia-cârei sessiuni ordenaria este de trei luni. La desciderea sessiunei, Domnulu espune prin unu mesagiu starea tierei. Domnulu pronuncia inchiderea sessiunei. Elu are dreptulu de a convocá in sessiunea estraordinaria adunarea. Elu are dreptu de a disólve adunarea. Actulu de disolvare trebue sa contîna convocatiunea alegatoriloru pâna in dóue luni de dîle sî a Adunârei pâna in trei luni. Adunarea in cele trei luni de sessiune ordinaria, are singura dreptulu de a se amaná.

Art. 50. Domnulu nu se póte departá din cuprinsulu teritoriului Romaniei, fâra incuviintiarea Adunârei.

Art. 51. Domnulu nu are alte drepturi decâtu acele date lui anume prin constitutiune. (Va urmá.)

Varietâti.

*** Comandantele supremu alu armatei de nordu de Benedek, spunu corespundintiele locale din Vienn'a, au chiamatu la sine pre cei cinci amploiati dela „control'a proviantelorU" denumiti de ministeriulu de resbelu sî le-a tînutu unu discursu amicabilu terminandu in modulu urmatoriu: „Asteptu domniloru! cá dvóstra sa ve pliniti missiunea spre multiumirea sublimului nostru Monarcu, a supremului beliduce, spre multiamirea bravei nóstre armate sî a poporatiunei, asiá incâtu eroicei sî bravei nóstre armate sa nu-i lipsésca nimic'a." —

*** Dupa o septamâna sî mai bine de plóia rece, inca nu ne putemu bucurá de dîle mai placute. Muntii de prin pregiuru sî cu deosebire ai Oltului suntu inca albi binisioru. Scrile ce le primimu dela economii nostri din mai multe pârtî ne asigura, ca grânele suntu frumóse. Cucurudiele, de-sî cam opârite, se potu inca recolege, dara speranti'a de ele este dela o cautá numai in o tómna buna. Viile in unele pârti, mai cu séma la locuri asiediate au suferitu multu, cele dela locuri mai radicate, déca va fi de ací incolo o véra sî apoi tómna buna, promitu, cu tóte aceste, fórte multu. Pómele s'a imputînatu.

*** (Contr'a impartîrei noteloru de 1 fl.) In foile ungaresci se gasesce o publicatiune oficiala din partea directiuniloru finantiale ale Ungariei, prin care, la ordinatiunea inaltului ministeriu, se opresce aspru impartîrea (taiarea) noteloru de câte unu fl., cu amenintiarea ca acele taiate sî vatemate nu se voru primí la cassele publice a le statului, nici se voru schimbá.

*** Reuniunea agronomica din Clusiu tînuta la 7 Maiu c· n. au pertratatu intre alte sî urmatórele lucruri momentóse: 1) Afacerea despâgubirei urbariale si de decime, in privinti'a cârei se aduce la cunoscinti'a reuniunei, ca Majestatea Sea c. r. apostolica, rugarea acelei'a au luat'o in preagratiósa consideratiune, favorindu pre posessori, cá de ací inainte insinuârile (Anmeldungen) sa nu le póta face numai la directiunea de fondu a dessarcinârei pamentului, ci sî la comissiunile de verificatiune sî la casu sî in fati'a loculni, in care s'aru aflá vre-o comissiune cârei i suntu incredintiate asemenea pertratâri, in fine chiaru sî insinuârile intârdîate sî atunci voru fi primite sîluate in pertratare, déca pertratârile de verificare in comunele respective voru fi deja terminate.

Reuniunea si tîne de placut'a detoria a atrage atentiunea tuturoru aceloru cei privesce acésta afacere, pentru cá sa nu fia angustati in pretensiunile loru de dreptu. 2) Lucruri privitóre la prâsire de cai, la plântarea de tâbacu sî la inmultîrea vermiloru de matasa, sî adeca: Inaltulu Guvernu sa incunosciintieze reuniunea a) ca regimulu va cumperá in anulu acest'a in 17 Septembre la S. Szt György, in 20 la M. Vásárhely, sî in 23 la Clusiu, armasari de 3—8 ani; b) cá plantâtorii de tâbacu voru puté tramite din productele loru la espositiunea cea mare din Vienn'a; c) ca respectivii suntu dispensati de a reintórce óuele de vermi de matasa capatate in anulu trecutu. — Acestea s'a decisu a se aduce sî la cunoscinti'a economiloru din patria.

3) Espositiunea de oi, care au fostu fórte putînu representata, de-sî ramulu acest'a de industria e unulu din cele mai lâtîte in patria. Afara de miei, au fostu numai 72 de capete sî adeca: din amestecarea cu racea engleza numita Lincoln 14 berbeci sî 24 nótine; din cele din patria numite oi de munte 2 berbeci, 2 nótine sî 30 oi fatate, lânga care 10 miei racea nobilata sî 20 de cei ordinari.

Premiulu celu d'antâiu primí pentru oi de racea amestecata M. Iohn Paget sî baronuln I. Bornemiss'a, alu doilea contele Carolu Bethlen. Premiulu d'antâiu pentru racea din patria lu primí Alessandru Ladányi, alu doilea bar. I. Bornemiss'a. Laudatorii se dedera pentru esemplarele Escel. S· cont. Em. Mico, Ioann Bornemiss'a sî Ben. Kelemen.

Reuniunea deplorá racel'a aretata cu ocasiunea acést'a câtra acésta intreprindere, espune folósele economiei de oi din nobilarea raceloru sî esprime speranti'a ca pe viitoriu va fi mai bine sprigînita sî in ramulu acest'a.

Dlu Ladányi restitue reuniunei premiulu, cerendu cá acest'a sa se espuna de nou cá premiu pentru cultivatori de oi, ce se primesce cu recunoscintia. 4) Ceea ce privesce cultur'a vinului, reuniunea sî promite fórte imbucuratóre resultate, de óre-ce la propunerea Dlui Bornemiss'a vi'a reuniunei, Kömál, va fi pe viitoriu dedicatu studiului pentru tóte feliurile de vitia sî struguri, insusîriloru loru sî a modului de plantare, a aclimatisârei vitieloru din strainatate sî aflârei, cari din aceste se potrivescu cu clim'a tierei nóstre sî cum se aru putea plantá mai cu succesu.

*** (Numismaticu). In pregiurulu Désiului au aflatu unu tieranu arandu dóue vase pline de monete de argintu cu totulu 1151 de bucâti din anii 1563 — 1621. Monetele (banii) acestea suntu depuse la judele procesuale din cerculu Lapusiului.

*** Din Temisiór'a se scrie, ca dela 18 Maiu cal· v. in urm'a unui emissu dela Locutiinti'a Ungariei nu se mai primescu tacse de eliberare dela detorii de a militá. —

Oradea mare 18 Maiu 1866.

Invitare la siedinti'a literaria publica, impreunata cu productiune instrumentale sî vocale, tînenda prin Soc. de lectura a jun. rom.

Societatea subscrisa si-implinesce o detorintia placuta, incunosciintiandu pe on. publicu, ca conformu decissiunei siedintiei XV. va tîné in 28 Maiu 1866 adeca a dóu'a dî de Rusalie sér'a la 7 óre in sal'a Seminariului gr. cat. domesticu siedintia publica literaria, impreunata cu productiune instrumentale sî vocale dupa urmatórea programa:

1) „Cântecu salutatoriu“, intonatu prin corulu seminariale la intrarea óspetîloru. 2) „Discursu de deschidere“, rostitu prin dlu conducateriu alu societâtii Justinu Popfiu. 3) „Mersulu muntîloru“, esecutatu pe violina sî flauta de membrii societâtii: Emericu Papp jur. a. III. A. Berlogia jur. I. Ioane Drumariu jur. I. Elia Traila stud. cl. VIII. Nicolau Oncu stud. cl. VII. cu cooperarea unoru seminaristi. 4) „Câtra o fiica româna“, poesia de Elie Traila dechiemata de autoriulu. 5) „Bas'a contielegerei“ disertatiune de Vasiliu Papp jur. a. III. cetita de autoriulu. 6) „Viersulu unui românu“ poesia de And. Muresianu dechiemata de Nicolau Zigre jur. a. I. 7) „Piesa natiunale“ cântata de corulu seminariale. 8) „Roman'a“ piesa de jocu socialu, esecutata pe violina sî flauta de susu amintitii. 9) „Mórtea lui Sincai“ poesia de Justinu Popfiu (luata in programa la dorinti'a generale) dechiemata de Paulu Fasie jur. a. III. 10) „Despre scólele natiunale“ disertatiune de Avr. Berlogi'a jur, a. I. cetita de autoriulu. 11) „Jidovulu retacitoriu“ poesia de Baronzi, dechiamata de Ioanne Rox'a stud. de cl. VIII. 12) „Piesa natiunala“ cantata de corulu seminariale. 13) O „chora natiunala“ esecutata pe violina sî flauta de susu amintitii. 14) „Limb'a romana“ poesia de Sionu dechiamata de St. Gulyás stud. de cl. VIII. 15) „Mórtea lui Andreiu Muresianu e perdere natiunala“ disertatiune de Nicolau Oncu stud. de cl. VII. cetitu de autorulu. 16) „Ucidietoriulu fâra voia“ poesia de Alesandrescu dechiamata de Gregoriu Contiu jur. an. I. 17) „Piesa natiunala“ cantata de corulu seminarialu. 18) „Mersulu lui Michaiu“ esecutatu pe violina si flauta de susu amintitii. 19) „Discursu de incheiare“ rostitu prin dlu conducatoriu. 20) „Cantecu finale“ prin corulu seminariale la departarea óspetiloru. Intrarea e libera pentru publiculu de ambele sexe. Corulu seminariale va cooperá din bunavointi'a rvrd. Domnu Ioanne Papp canonicu sî rectore seminariale. Ceea ce avemu onóre a aduce la cunoscinti'a publica, rogandu-ne ca onoratulu publicu românu din locu si din provincia sa binevoiésca a ne fericitá cu presinti'a sea multu pretiuta, conferindu sî prin acést'a la incuragiarea tinerimei române pre carier'a marita a desvoltârei natiunali, a sciintieloru sî arteloru frumóse.

Datu din siedinti'a a XV. ord. a societâtii de lectura a jun. rom. Oradane tînuta la 21 Aprilie 1866.

Dimitriu Popu not. coresp. — Justinu Popfiu coducatoriu.

*** Capitanulu vaporii Pereire raportà urmatórele:

„Aducu din Americ'a unu felu de batelu-pluta, de curendu inventatu, sî care merita tóta publicitatea. Este unu mare sacu de pânsa, cu sfóre cá unu hamac (patu de atârnatu de marinaru, care nu tîne mai multu locu, sî care contîne tóta sistem'a.)

„La trebuintia, in patru minute, prin mijloculu a di fi cuprinsi totu in sacu, se umfla dóue tievi de cauciucu ce au form'a de dóue cigâri, sî unite impreuna paralele cu pânsa sî cu nisce legaturi tiépene; suntu apoi scânduri cari forméza bance pentru lopatari; atunci in locu de unu sacu de pânsa, vei avé unu batelu neinecabile care póte duce patru-dieci de persóne (suntu sî mai mari sî mai mici). Acestu batelu prin form'a sea, are o asiá stabilitate in câtu nici unu tempu nu-lu póte face sa se restórne; elu póte merge cu pânse sî cu lopete; se guvernéza cu o cârma asiediata inapoi.

„L'amu vediutu functiunandu la New-Iork, sî amu fostu minunatu; amu vediutu luatu acestu sacu dintr'unu magasinu dusu pe tiermu sî pusu pe apa gat'a de navigatu, sî tóte aceste s'a fâcutu in optu minuti. „Romanulu.“

Fiindu provocati din mai multe pârti, incepemu a publicá preiulu bucateloru dupa piati'a din Sabiiu.

Pretiurile de piatia

din Sabiiu, Vineri in 13/25 Maiu 1866.

	fl.	xr.
Grâulu de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*)	4	27
„ „ mijlocu „	4	—
„ „ códa „	3	73
Secar'a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen)*)	—	—
„ de mijlocu „	2	39
„ de códa „	—	—
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	40
„ „ mijlocu „	1	33
„ „ códa „	1	27
Cucuruzulu galét'a nemt. (Metzen) *)	3	20

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Cor. Red. D. I. M. D. Brasiovu: sosindu epistol'a Dtre prea târdiu, suneti rugati a avé patiintia pâna pe nrulu viitoriu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 13/25 Maiu 1866.

Metalicele 5%	57 90	Actiile de creditu	129 90
Imprumutulu nat. 5%	62 90	Argintulu	123
Actiile de banca	669	Galbinulu	5 80

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** — Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 39. ANULU XIV.

Sabiiu, in 19|31 Maiu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Sabiiu 19 Maiu. Astadî se deschidu la Metropoli'a nóstra siedintiele Consistoriului apelatorialu *), dupa tóte formele prescrise. Cele ale Sinodului archierescu se voru deschide dupa acést'a in alta dî.

Impartâsîtii la acestea suntu Prea S. S. Loru Escelenti'a Sea P. Andreiu Br. de Siagun'a Metropolitulu Româniloru gr. or. din Ardélu sî Ungari'a, Ilustritatea Sea P. Procopiu Ivacicoviciu Episcopulu Aradului sî Ilustritatea Sea P. Ioann Popasu Episcopulu Caransebesiului. Pre lânga carii mai suntu Pr. On. Asesori respectivi.

Sabiiu 18 Maiu. Astadi au sositu in mijloculu nostru Ilustritatea Sea Preasantîtulu P. Procopiu Ivacicoviciu Episcopulu Aradului.

—Eri au sositu in mijlocrlu nostru Ilustritatea Sea Présantîtulu P. Ioann Popasu, Episcopulu Caransebesiului.

Eveneminte politice.

Sabiiu 18 Maiu.

Audîmu numai cá scire sî asiá impartâsîmu sî noi, ca dela locurile mai inalte s'aru fi datu resolutiune positiva la o cerere a Scaunului Selistei sî Talmaciului din 1861 ca aceste scaune au de a se scóte de sub jurisdictiunea Sabiiului.

Din Ungari'a respective dela diet'a acestei'a cetimu in dîuaristic'a vieneza lamente asupr'a activitâtiei celei traganatóre a dietei. „M. Világ“ inca da sfatu dietei sa grabesca mai tare cu lucrârile sele, din privintia câtra tierile de dincolo de Lait'a a câroru constitutiune e suspendata sî din privintia câtra interesele proprii, pentruca erumpendu unu resboiu, regimulu pre lânga tóta buna vointi'a sea va fi necessitatu a a m â n á diet'a.

Din unu telegramu alu „Hr. Ztg.“ aflâmu ca comitetulu cetatienescu din Pest'a au votatu o adresa de loialitate Majestâtiei Sele c. r. Apostolice. Totu odata s'a decisu sa se faca colecte de bani, pentru ajutorarea celoru ce voru fi râniti in resbelulu fiitoriu din regimentele ungaresci.

In 26 Maiu c. n. au predatu o deputatiune de membri numerosi de alegatori din cetatea Pest'a, lui Franc. Deák o adresa de incredere. Acest'a au respunsu la cuventarea ce i s'a rostitu cu ocasiunea acést'a cam in urmatórele:

„Me bucuru forte de curat'a incredere a concetâtieniloru mei sî o privescu acést'a de resplat'a cea mai mare pentru activitatea mea in viiati'a cetatienésca. De-sî viitoriulu patriei nóstre e in mân'a lui Ddieu sî se pare a nu atârná atâtu dela combinatiuni politice, precumu dela o norocósa intemplare (?!), totusi trebue sa lucrâmu cu perseverantia sî diligintia la binele patriei nóstre. — Ve multiamescu din anima pentru distingerea ce mi se facù sî pentru increderea concetâtieniloru, pre carea o stimezu asiá de multu. —

Deputatiunea regnicolara au ajunsu, dupa cum ne spune P. Hir. in acelu stadiu, incâtu partea ungurésca au tînutu o siedintia in carea s'a discutatu asupr'a replicei la dechiararea facuta din partea croatîloru, carea replica in urm'a discutiunei se sî primí. Sambat'a trecuta erá dîu'a destinata, ca acésta replica sa se predea in siedintia plenaria croatîloru. Se presupune ca acesti'a nu voru respunde de o camdata nimic'a, ci voru substerne dietei croate unu raportu despre resultatulu consultâriloru comune.— Cele mai multe dîuarie au indoieli mari despre unu resultatu definitivu alu acestoru conferintie regnicolare. —

Din Vienn'a se scrie ca la 24 Maiu a. au substernutu cetatienii din capital'a Bohemiei, Prag'a, Maj. Sele Imperatului o adresa de loialitate. —

Din Prag'a se mai spune ca insigniele regatului Bohemei se transpunu la Vienn'a.— Generalulu FZM. de Benedek, carele se afla deocamdata in Olmütiu cu cortelulu seu generalu a emisu unu ordinu câtra trupele de sub comand'a lui, prin care le pune acestor'a la anima, ca déca, incependu-se resboiulu, aru intrá in tierile sa respecteze pre cetatienii din tiér'a inimicului sî averea loru, cá inimicului, sa-si sustîna armat'a austriaca renumele celu bunu, ce l'a avutu sî pâna acum'a.—

— Cu privire la congresulu europénu scrie la „Zkft“ unu corespundinte din Vienn'a in 25 Maiu, ca caletori'a ducelui de Gramont la Parisu au urmatu la o provocare prin telegrafu, dara nu se spune in telegramu ca pentru ce e chiematu acolo. Precum afla insa corespundintele din alta parte, caus'a aru fi, cá sa se dea deslûciri verbale despre situatiunea Austriei sî despre planurile eventuale ale Austriei. De aceea au conferitu ducele inainte de calatoria cu contele Mensdorff, pentru cá sa se informeze cu siguritate despre unele puncte. — In cercurile diplomatice de aici voru sa scie ómenii, ca tóte desbaterile asupr'a unui congresu nu au altu scopu decâtu sa se unésca asupr'a puncteloru, cari sa servésca de bas'a unui congresu, indata ce va ajunge resboiulu in stadiulu, de unde congresulu sa se póta asteptá cu siguritate.

Din acésta causa sa silescu puterile cele mari cá pre câtu se va puté sa localiseze resboiulu sî sa nisuiésca a induplecá pre statele mijlocii sî mici germane la o stricta neutralitate. — In acelasi obiectu se scrie aceleia'si foi, ca curtile neutrale ale Franciei, Angliei sî Russiei au tramisu la tramisii loru dela curtîle din Vienn'a, Berlinu sî Florenti'a depesie de unulu sî acelasi intielesu sî adeca, sa provóce pre puterile la cari se afla acreditati acei tramisi, cá sa sî tramita representanti la congresu. Despre punctele congresului inca nu su scie nimic'a positivu. Ceea ce se scie este ca congresulu sa fia in Parisu sî presidiulu salu pórte ministrulu afaceriloru esterne din Franci'a. Cor. afla, ca Austri'a e gat'a a tramite representante la congresu, pentru cá sa arate ca nu se opune la o deslegare pacinica a conflictului; esista insa din capulu locului temerea, ca congresulu nu va avea unu resultatu, pentruca nu se va aflá obiectu potrivitu de compensatiune sî déca s'aru sî aflá objectulu, este intrebarea déca populatiunile respective ale tieriloru voru fi invoite la atari schimburi.

In unele state mijlocii germane s'a deschisu dietele.

Din Parisu suntu depesie despre intariturile ce se facu la locurile cele mai insemnate marginasie. Alte sciri spuneau ca flot'a francesa are sa stea gat'a de plecare dimpreuna cu cea engleza. Mai intâiu se dîcea ca cu scopulu de a face esercitii (manevre) in marea meditierana; dupa aceea se dîcea ca flot'a are sa intre in marea négra.- Conferinti'a privitóre la principatele dunarene au decisu, ca principele Carolu sa nu se recunósca inca de nici o putere, cu tóte aceste sa nu intrevina nimenea, ci sa se astepte desvoltarea evenemintelor mai departe. — Pórt'a au protestatu in cea din urma siedintia sî conferinti'a a decisu cá sa se ia actu despre acestu protestu; pre consulii puteriloru din Romani'a ii au incunosciintiatu sî insarcinatu telegrarice, cá ei cu principele Carolu sa intretîna numai corespundinti'a oficiósa dara nu oficiala.

Din Florenti'a se dîce ca bataliunile de voluntari suntu complete sî ca ministeriulu au notificntu sistarea inrolâriloru. — Din pârtîle neapolitane se scirescе ca s'a descoperitu unu comitetu reactiunariu, ce avea de scopu seducerea militariloru la desertiune. In urm'a acestei intemplâri s'a facutu mai multe arestâri.

Din Aten'a sosescu sciri cari nu mai lasa la indoiéla, ca in Greci'a domnesce sî cresce entusiasmulu pentru unu resboiu natiunalu contr'a Turciei. Regimulu se dîce, ca inchide ochii in fati'a manifestatiuniloru de feliulu acest'a. Mai departe se sustîne ca esista intielegeri secrete intre cabinetulu grecescu sî românu mai alesu decându Turci'a ia o pusetiune amenintiatóre fatia cu Romani'a.

Din Romani'a ce avemu de impartâsîtu, impartâsîmu dupa dîuariulu de acolo Românulu mai la vale. Dupa alte dîuare impartâsîmu scirea, ca principele Carolu casatorindu-se, va luá de socia pre principes'a de Leuchtenberg. — Ministeriulu celu nou este: Lascaru Catargiu de interne sî presiedinte alu Consiliului; Dimitriu Sturz'a lucrârile publice; Gener. I. Ghic'a resboiu; Mavrogeni esterne; C. A. Rosetti culte sî instructiune; Cantacuzino justitia; Ioann Bratianu finantie.— La 25 Maiu n. au juratu trupele lui Carolu I. juramentulu de credintia.

*) Din gresiéla, in publicarea nóstra in privinti'a acést'a din nrulu trecutu, au remasu cuvintele afara „Consistoriu apelatorialu“.

Nr. 11,744 1866.

Publicatiune

despre primirea de voluntari in armat'a c. reg.

1-iu Ori sî ce individu póte intrá liberu in armat'a c. r. fâra capitulatiunea legala de optu ani cu propri'a alegere a corpului de trupe numai pe tempulu durârei necesitatei, déca posede cualitâtile prescrise la §lu 2 alu legei pentru intregirea armatei si are celu putînu un'a marime trupésca de 59 policari vienesi.

2-a Asentarea de voluntari se póte face la tóte comandele regimenteloru sî depoeloru, la batalionele de pioniri sî companiele sanitari pentru propriele loru corpuri de trupe;— la comandele cercului de intregire— prelânga unele tiermuriri— pentru tóte specialitâtile de arme; la magasinele militari de aprovisiunare pentru cocatorii sî morarii de meseria, precum sî in fine la depoulu specialitatei de trasuraria, pentru faurari, rotari sî curelari.

3-a Sî in privinti'a asentârei voluntariloru se sustîne procedur'a generala, incâtu nu este in acésta publicatiune vre-un'a abatere dela acei'a.

Marimea corporala determinata specialminte pentru tóta pla-s'a de arme, s'a dejositu cu câte unu policariu vienesu, totusi cu mai mare atentiune se va privî asupr'a celoru lalte cualitâti ce suntu neaperatu de lipsa pentru tóta specialitatea de arme, cu deosebire la artileria sî trupele technice.

4-a Volutarii cari au servitu sî mai nainte in armata, intra dela serginte campestru, sergente maestru etc. injosu, cu diu'a asentârei loru in chargea loru de mai nainte legalminte documentata.

5-a Arvun'a, ce se va solví fia-cârui voluntariu numai decâtu dupa asentarea complenita, consta.

a) din 25 dóuedieci sî cinci fl. v. a. pentru sergintii campestri sî alte charge ecuipare, carii servira mai inainte cu conduita sî aplicabilitate buna.

b) din 20— dóuedieci floreni pentru sergintii primari (Führer) séu sergintii secundari (Korporale) cari au servitu sî mai inainte fâra macula.

c) din 15— cincisprediece— florini in deobsce pentru acei'a, cari nu au vre-o pretensiune mai mare, in fine

d) din 10 — diece— floreni pentru toti ceilalti voluntari.

6-a Tinerii din familie cultivate cum sî amploiatii diregatoriiloru tierei se potu asentá cá cadeti, pe tempulu necesitatei, fâra tax'a de intrare, déca cei dintâiu documentéza cu testimonii scolastice, ca posedu sciintiele scolari prescrise pentru esamenulu de cadeti, eara cei din urma presentéza invoirea diregatoriei loru.

7-a Prin acésta nu se atinge competinti'a de a se primi ast-felu de cadeti.

8-a Voluntarii acei'a, cari servira dejá in armata, se voru tramite numai decâtu la despartiamintele loru campestre; din contra acei, carii inca n'au servitu in specialitatea respectiva de arme, séu indeobsce nici decâtu in armata se voru luá prin corpurile depoeloru pâna atunci in esercitiu, pânacandu si voru castigá destoinici'a militare de lipsa.

9-a Ivindu-se avansaminte la posturile vacante de charge sa se considereze cu deosebire voluntarii cari se voru cualificá la acelea.

Clusiu in 14 Maiu 1866.

Dela guvernulu regiu transilvanu.

Brasiovu 24 Maiu 1866. *) Pré on. Dle Redactoru alu „Telegrafului Românu“! Fiindu absentu sî preocupatu cu afacerile mele Comertiale nu me au permisu tempu amu implini datori'a de a-tu multiumí la respunsu ce avusi buna vointia a mi-lu da prin nr. 31 alu Tel. Rom. pentru care îmu ceru scudie sî viu dar acuma, Domnulu meu a-mi îndeplini acésta datoria sî a-ti multiumí de ostenél'a ce ti-ai dat, o amu raspunde, te rogu Domnul meu totu d'odata insa a binevoí amu da sî óre-si care esplicatiuni — daca nu ma insielu Dta dedesi locu de publicitate inu Colónele St. Dv. dîuariu Nr. 28 unui Articolu Anonimu care prin rusînóse Calumni vru sa arunce o pata nu pe unu Individu, ci pe o Societate intréga de oameni onorabili sî apoi cîndu aca societate acei ómeni atacati vine a-si apará Onórea loru sî a respinge cu dispretiu acele Infame Calumnii totu Dta iesti care le incidi drumu de aparare ba ceie mai multu iti insusiesci unu felu de rolu judecatoru si declari ca discutiunea de incisa— ceie drept Domnul meu asta pare a fi o inventie noâ de Logica pe care crediu ca nu o va intielege nimini, câci declaratiunea ce faci ca pretecstu de ne publicarea articolului meu înu diaru D-tale din caudia ca lamu publicatu si înu Gazeta Transilvani pare a fi cum dice Romanu „unu felu de nodu gâsitu înu papurâ“.

Eu Domnul meu crediu ca fie ce omu liberu are dreptu si libertatea cîndu sâ vede Calomniat asiu publica apârarea sa prin mai multe prin ori ce foie de publicitate spre a sâ face cîtu va fi posibilu mai multa Lumina Opiniuni publice — si cu atîtu are ori cine acestu dreptu cîndu vede calomniatâ o Societate de oameni ! si crediu Domnul meu câ nicu cum nu potiu avea Dta pretentiunea de asu reclama cineva acastâ libertate dela Dta si cu atîta mai mult nutiu va consimti niminî dreptu acela de judecatoru ce voesti a tilu însusi de a ne face Dta Sententia înu aca afacere,— ci crediu Domnul meu câ ca Redactoru care ai publicatu înu diaru Dtale asemenea Pamfletu Calomniatoru iesti si vei râmânea Obligatu înu fatia Opiniunî publice care este unu judecâtoru mai supremu ca Dta daca negresitu voesti a tine contu de dînsa amu publica articolu meu ce ti lamu triimisu sau a face o declaratiune badiata pe o Logica care so putemu cu toti înțielege, câci la din contra cu pârere de râu trebue sâtiu Declaru Domnul-meu câ noi Brasovenî uni amu început a banui câ St. Dv. jiaru au devenitu o fortaretia din care acele Burnienî rele din mijlocu nostru ce voru a face discordie între noi sau asediatu Baterile spre ane bombarda cu Pamflete anonime fârâ ca noi sâ avemu dreptu ane apâra si cu atîta mai mult Domnul meu creste acasta Ideie între noi cîndu diserâ uni câ Dta nu ai voit a dá locu de publicitate Avista nici articolului (?R.) ce tilau triimisu Repr. Comunî înca de pe la 25 Aprile si câ atiu intratu înu preliminâri de pace.

Te rogu daru Domnul meu ca Cetateanu înu numele Concetâtieniloru mei atacati înu ambele cestiuni de ne publicitate la timpu cuvenitu a bine voí a ne lumina positivu unde 2 cu 2 sâ faca patru ca pe care sâ putemu inzelege si cunoste spre a sti sâ pretiuim realitatea ca sâ nu cademu înu pacatu de a banui.

D. I. Manole.

(Meritulu lucrului din care emâna sî aceste sîre de mai susu, s'a fostu desecatu prin contra articulului publicatu de noi fâra de nici o intardîare in nrulu 30. sî declaratiunea, din motivele cari le-amu descoperitu respectiviloru barbati onorabili, publicata numai in nr. 32. Incâtu pentru superarea Dlui D. I. M. ne-amu datu deslusîrea in nrulu 31 sî asiá eramu in totu dreptulu, ba putemu dîce, detori fatîa cu publiculu a pune ad acta incercârile stilistice ale Dlui D. I. M. Decâtu ne temeamu ca, dupa cum incepemu a cunósce naturelulu Dlui D. I. M., n'o sa ne dea pace sî asiá amu aflatu cu cale ai face placerea acést'a, cugetandu sa aiba sî din partene bucuri'a de a-si vedea sudórea sea de publicistu supusa sî publicului nostru cetitoriu. Ne-a costatu putînu spatiu in columne sî mai multa invingere propria, insa omulu sa nu fia de totului totu sgarcitu cu tóte sî in tóte.

Candu amu avé de a face cu altu cine-va ne-amu marginí la o esplicare ca cea de mai susu pâna inclusive la cuv.: nr. 31.; Dlui D. I. M. insa trebue sa i se faca lucru, care sa i-lu numeri cá potorii in palma, sa-i pui 2 cu 2 cá sa vada sî densulu ca facu patru; trebue sa mérga dupa logica, despre carea densulu se vede a scí câtu sî celu din poveste despre corabiile dela Tiarigradu. Ei ! asiá sa fia.

Uita Dle ! Anonimulu a scrisu in nr. 28. Altu anonimu au respunsu in nrulu 30 anonimului din 28. Representatiunea bisericei au tramisu totu i unu tempu cu respunsulu din urma declaratiunea sea pentru ca ambe ni s'a adusu dela posta in unulu sî acelasi momentu. Ne aducemu positivu aminte, pentru ca pe noi nu ne insiala momori'a, precumu o declari ca Ti se intemplà Dtale. Cel'a l'amu publicatu, césta inca nu, pentru ce ? fii bunu rógate de onorabil'a representatiune sa-ti dea sa cetesci motivulu sî vei vedé, ca nu ne-a plesnitu prin capu a ne face nici judecatori, nici preliminatori de pace in intielesulu ce-lu pretindî Dta. Intr'aceea ne vine Gazet'a sî vedemu ca acolo s'a publicatu o adresa din partea Dtale indreptata nóue, carea insa nu ai fostu avutu inca bunatate a ni-o tramite, prin urmare de care nu scieamu nimic'a. Lumea vadiendu-o in Gazeta, putea crede, ca noi o amu primitu inainte, dar nu amu vrutu a o publicá, va sa dîca Dta, care esci asiá simtîtoriu de logica, ai fostu vatamatu buna cuviintia, cá sa nu dîcemu mai multu. Decâtu noi scimu sa iertâmu sî amu tâcutu. In fine vine la vre-o câte-va dile, nu scimu respunsulu Dtale in origine, ori in copia dupa celu din Gazeta, destulu ca post festa. Nu ne-aru fi impedecatu nimic'a sa-lu publicâmu decâtu cetesce inca odata deslusîrea pentru carea esti cu atât'a afabilitate câtra noi.

In fine dupa cum se vede din corespundinti'a datata din Sabiiu in nr. 34 alu Gazetei respunsulu Dtale nu a respanditu tocm'a multa lumina, câci Dta umblasi urîtu cu bietii venetici, cu acele burueni rele (sî mai ai Dta sî alte epitete frumóse), pe candu pe noi ne invatia esperinti'a, ca tóta buruién'a e buna de ce-va, déca nu de alta, de unu lécu, ferésca Ddieu, pentru vre-o bóla.

Mai ai Dta sî alte adeca nisce calumnii, „banuite“ se intielege, dara indreptate asuprane, care déca nu Te-amu pricepe ai putea sa umbli reu, Dtale Ti o iertâmu de astadata sî acést'a din causa ca vedemu, ca ori cum te incerci a face ce-va, de-sî o mai tai câte odata preste sfóra cum dîce némtiulu ; Te-amu rugá insa ca déca cum-va patimesci tare de publicistaria, asiá incâtu sa nu poti sa Te lasi nici decumu de ea, mai intréba sî pre câte unu veneticu de acei'a de pe la Brasiovu, inainte de a esî in publicu cu operatele Dtale, ca multu póte invetiá omu sî dela inimicii lui chiaru; séu ca sa vorbimu cu figuri de ale Dtale folosescete cu o buruiéna la loculu unde te dóre sî o sa vedi ca o sa-ti fia mai usioru. Dta esti omu tineru, celu putînu pentru ra-

---

*) Dlu D. I. M. ne indatoresce ai publicá cele de susu, pre cari le sî reproducemu incâtu ne iarta literile de cari dispunemu dupa litera, R.)

mulu cârui te jertfesci cu atât'a caldura, sî cu tempulu ajuta Ddieu, poti se o scoti la ce-va. In finea fineloru Ti spunemu ca incâtu privesce patronagiulu concetâtieniloru Dtale nu-ti putemu respunde, pentruca noi scimu sî Te ai fi pututu insuti convinge din nrulu 30 alu Telegrafului, ca concetatienii Dtale au aperatori onesti cu arme oneste sî nu au lipsa de Dta, sî pentruca avemu mai multa stima de densii decâtu sa-i tragemu in povestile ce ne-ai constrinsu sa le povestimu noi de noi sî intre noi. Sa scii Dle ca in cestiunea acést'a nu ne mai afli acasa!)

Caransebesiu 9 Maiu s. n.

Astadi avuramu aici ocasiune a serbá o solenitate pe catu de rara, atata marétia sî pompósa. Obiectulu an fostu santirea a dóue stindarde ostasiesci pentru cele dóue batalióne militari infiintiate de nou ale regimentului 13. de granitia. Pre la nóua óre diminéti'a in piati'a de esercitiu erau adunate trei batalióne de militari, totu corpulu oficirescu cu generarulu in frunte asteptendu venirea D. eppu diecesanu Ilustritatea Sa in omoforu sub baldachinu petrecutu de optu preoti imbracati in ornate bisericesci si insositu de unu numeru mare de orasieni cu processiune intre cantâri religióse veni la loculu menitu, unde erá gatitu unu cortu cu cele de lipsa pentru plinirea cerimonieî. Dupa datin'a rituale se facu mai antaiu santîrea apei, apoi Pré Santi'a Sa cu genunchii plecati ceti rogatiunea catra imperatulu ceresc, ca sa tramita binecuventarea sea preste aceste stindarde sî preste cei ce voru fi condusi de densele, facandule invingatóre de dusmani. Dupa acést'a leau stropitu cu agiasm'a ungendule si cu untu de lemnu in semnulu pacii si alu invingerii, apoi se batura cuiele indatinate pe stindarde. Pré Santi'a Sa batu cele dantai trei in numele tat. fiiu. sî alu duh. s. apoi generalulu in numele Maiestatei sale, carui'a au urmatu totu corpalu oficirescu batandu cate unu cuiu in numele mai multoru demnitari besericesci sî ostasiesci, sî a natiunei rom. amnele batalióne apoi depusera juramentulu dictatu de D. colonelu alu regimentului. Fininduse cerimoni'a ast'a din urma, Ilustr. Sa eppulu se sui pe o tribuna mai inaltiata séu amvonu sî rosti catra bravi ostasi o cuventare forte energica, incuragiandui, ca daca ar fi vre o bataie, in aceea cu eroismulu stramosîloru celoru odinióra admirati de lume sa se lupte sa tîna stindardele cá o santienia sî amuletu de invingere, precum au fostu stindardele marelui Constantinu insemnate cu semnulu crucii prin care au invinsu pe contrariulu seu Liciniu, sa le apere cu trupurile sî viéti'a loru sî pentru nici unu pretiu pâna la picatur'a cea mai de pe urma de sânge sa nu le parasésca, Devis'a sa le fia credinti'a câtra monarcu, amorulu câtra patria sî natiune, speranti'a tóta in Ddieu.

Démna de insemnatu e sî scurt'a alocutiune a d. genneralu Benko de Benkö prin carea au laudatu virtutea, eroismulu, bravur'a, loialitatea sî neclatit'a credintia a romaniloru militari câtra patria sî tronu. Laude, de care n'au mai auditu romanulu din gur'a nici unui barbatu de alta natiuune. Credemu dar ca pe câtu va fi strabatutu la inima cuvintele cele insuflatóre de curagiu a le archiereului, atât'a laudele sî recunoscinti'a de virtutea militara respicate de predîsulu generalu voru fi facutu acea nobila impressiune in pepturile braviloru ostasi romani de granitia, câtu voiosi sî plini de insufletîre mergendu in contr'a inimiciloru cu barbatia sî abnegare de sine se voru luptá pentru acea scumpa treime pamentésca: natiune, tronu sî patria; plini apoi de incredere despre reportarea unei glorióse invingeri se voru bucurá iarasi de norocós'a re'ntornare la vetrele loru, dupa carea facendu-se demni de nóu'a gratia a bunului Monarcu voru avé meritulu ca de ací inainte intre binecuventârile pâcei din respectulu loialitatei tuturoru româniloru dile mai serine sî mai fericite pentru natiunea româna voru inflorí.— Ddieulu celu tare in resbóie cu bratiulu seu prépoternicu sa-i conduca, sa-i scutésca sî invingatori de dusmai sa-i faca. Dupa amédi la dóue óre au urmatu la Ilustr. Sea Eppulu prandiu stralucitu la care au participatu generalulu sî oficierii preste 40 persóne. („Albin'a.“)

Principatele române unite.

Astadi, Marti 10 Maiu, la 3½ óre dupa amédi Mari'a Sea Carolu I. intempinatu de membri biuroului face intrarea sea in Sal'a siedintieloru Adunârei, in mijloculu aclamatiuniloru calduróse ale dloru Deputati, ale inalteloru corpuri ale Statului, sî ale numerosului publîcu ce umplea tribunele.

Mari'a Sea se urca pe estrad'a Tronului intovarasîtu de Em. Sea Mitropolitulu Primatu alu Romaniei, de dnii membri ai Locotenentiei Domnesci, de dni Ministri sî dni membri ai Consiliului de Statu.

D. Colonelu N. Haralambie, membru alu Inaltei Locotenenti Domnesci, citesce urmatoriulu juramentu:

„Juru de a fi credinciosu legiloru tierei, de a padî religiunea „Romaniei precum sî integritatea teritoriului ei, sî de a domní cá „Domnu Constitutiunalu.“

Mari'a Sea Domnulu, cu mân'a pe sf. Evangelie sî sf. cruce rostesce cu glasu mare „Juru!“ dupa acést'a, Mari'a Sea, subscrie actulu juramentului care se adeveresce de Em. Sea Mitropolitulu Primatu sî se contrasemnéza de intregulu ministeriu.— Acestu actu se depune de câtra Dlu Primulu ministru in mânile Dlui M. Costache Presied Adunârei, care anuntia Camerei acésta depunere.

D. M. Costache, Presiedintele Adunârei adresêza Mariei Sele urmatórele cuvinte.

„Mari'a Ta, in numele Adunârei alu cârui suntu organu, viu „a ve presentá multiumirile ei entusiastice sî urârile ce face pen„tru fericirea domniei Mariei Tale. Natiunea ai cârei represen„tanti ve inconjóra ací, jura de a nu crutiá nici silintie nici sa„crificii pentru a consolidá tronulu sî dinasti'a Mariei Tale sî a lu„crá impreuna cu Mari'a Ta la nobila missiune ce va este data „de a stabilí pentru vecnicie marire sî prosperitatea Romaniei.

„Traiésca M. Sea Carolu I.“

Adunarea intréga repete in mai multe renduri: „Traiésca Mari'a Sea Carolu I.!!

Mari'a Sea Domnulu respunde:

„Alesu de câtra natiune, cu spontaneitate, Domnu alu Roma„niloru, mi amu parasitu fâr' a stá la indoiéla, sî tiér'a sî familie, „spre a respunde la chiamarea acestui poporu care mi-a incredin„tiatu destinatele sale. (aclamatiunî entusiastice.)

„Puindu piciorulu pe acestu pamentu sacru, amu sî devenitu „Românu. Primirea plebiscitului, imi impune, o sciu, mari detorii; „sperú ca-mi va fi datu a le indeplini. Eu ve aducu o inima le„ala, cugetâri drepte, o vointia tare de a face binele; unu devota„mentu fâra margini câtra nóu'a mea patria, sî acelu neinvinsu „respectu câtra lege, pe care lu amu culesu in esemplulu aloru „mei. (Ura!! prelungite.)

„Cetatiénu astadi, mâne,— de va fi nevoe— soldatu, Eu voiu „impartasî cu Dvóstra sórtea cea buna cá sî pe cea rea. (Acla„matiuni repetite), din acestu momentu, totulu este comunu intre „noi; Credeti in mine, precum credu eu in dvóstra!

„Singuru numai Ddieu póte sci ceea ce viitoriulu pastréza „patrici nóstre! Din parte-ne sa ne multiamimu intru a ne face „detori'a. Sa ne intarimu prin concordie! Sa ne unimu pute„rile nóstre spre a fi la inaltîmea evenemînteloru!

„Provedinti'a care a condusu pe alesulu Dvóstre pâna aci, sî „care a inlaturatu tóte pedecile din calea mea, nu va lasá neîn„deplinita oper'a s'a.

„Traiésca Romani'a!“

(Strigâri prelungite, sî repetîte: Traiésca Carolu I.)

Mari'a Sea condusu de membrii Biuroului Adunârei, sî de dd. Ministri, parasesce sal'a in mijloculu entusiasmului generalu sî a strigâriloru prelungite, Traiésca Carolu I.! Traiésca Domnulu Romaniloru! Traiésca Romani'a un'a sî nedespartîta!

Proiectu de constitutiune presentatu adunârei natiunale.

(Urmare din nr. 37 sî 38).

Capu II.

Despre Ministrii.

Art. 52. Nu póte fi ministru decâtu celu care este Românu din nascere, s'au celu care a dobanditu impamantenirea cea mare.

Art. 53. Nici unu membru alu familiei Domnitóre nu póte fi Ministru.

Art, 54. Déca Ministrii nu aru fi membri ai adunârei, ei potu luá parte la desbaterea legiloru, fâra a avea insa sî dreptulu de a votá. La desbaterile adunârei presentia celu putînu a unui Ministru e necesarie. Adunarea póte esige presenti'a Ministriloru la deliberatiunile ei.

Art. 55. La nici unu casu ordinulu verbalu s'au inscrisu alu Domnului nu póte aperá pe unu Ministru de respundere.

Art. 56. Ministrii suntu respundietori de calcarea legiloru sî de ori ce resipa a baniloru publici.

Art. 57. Adunarea generale sî cu Domnulu au dreptulu de a acusá pe Ministri sî ai tramite dinaintea curtiei de casatiune, care singura in sectiuni unite este in dreptu ai judecá, afara de cele ce se voru statuá prin legi in cea ce privesce esercitiulu actiunei civile a pârtiei lezeate sî in ceea ce privesce crimele sî delictele comise de Ministri afara din esercitiulu functiuniloru loru. Punerea sub acusatiune a Ministriloru nu se póte rosî decâtu prin majoritatea de dóue treimi ale membriloru de fatia. O lege presentata la cea dintâiu sessiune legislativa, va determiná casurile de respunsabilitate, pedepsele aplicabile Ministriloru sî modulu de urmârire in contr'a loru, atâtu in privirea acusatiunei admise de Adunarea generala câtu sî in privirea urmârei din partea pârtiloru lezeate. Acusatiunea pornita de Adunarea generala in contr'a Ministriloru, se va sustiné de ea insusi. Urmarirea pornita de Domnu se va face prin Ministrulu publicu.

Art. 58. Pâna se va face legea prevediuta in Art. precedente, Curtea de casatiune are puterea de a caracterisá delictulu sî de a determiná pedéps'a. Pedéps'a insa nu va puté fi mai mare decâtu detentiunea fâra prejudetiulu casuriloru anume prevediute de legile Penale.

Art. 59. Domnulu nu póte sa erte, s'au sa micsioredie pedéps'a otârita Ministriloru de câtra Curtea de casatiune decâtu numai dupa cererea Adunârei.

Capu III.

Despre Adunarea Generala.

Art. 60. Membrii Adunârei represinta Natiunea.

Art. 61. Adunarea generala este alésa pe patru ani.

Art. 62. Siedintiele Adunârei Generale, suntu publice.

Art. 63. Adunarea verifica titlurile membriloru sei sî judeca contestatiunile cari se potu radicá asupr'a loru. La casu de contestatiune, neprimirea unui Deputatu nu se póte incuviintiá decâtu prin majoritatea de dóue treimi a membriloru de fatia ai Adunârei.

Art. 64. Indata ce unu membru alu Adunârei va primí dela Guvernu o functiune salariata, elu incetéza de a fi membru alu Adunârei. Deputatulu care va devení Ministru trebue sa se supuna la o nóua alegere.

Art. 65. In fia-care Sessiune Adunarea generala si numesce Presiedinti, Vice-Presiedinti sî Biuroulu.

Art. 66. Decisiunea Adunârei nu se póte dá decâtu prin majoritatea absoluta, afara de ceea ce se va statoní prin regulamentulu Adunârei in privirea alegeriloru de Comissiuni sî altele precum sî in privirea presentatiuniloru. Candu voturile suntu impartîte in dóue pârti egale, propunerile supuse deliberârei suntu respinse; ele trebue insa sa revie in discussiune dupa trecerea de trei-dieci de dîle. Adunarea nu póte tînè siedintie sî dá otarîri fâra cá sa fia fatia celu putînu jumetate sî unulu din intregulu numeru alu membriloru din cari ea se compune.

Art. 67. Voturile se dau prin graiu séu prin sculare sî siedere, séu sî prin votu secretu. Votulu secretu trebue cerutu de diece membri; asupr'a intregului proiectu de lege, se votéza prin apelu nominalu sî prin graiu. Alegerile de persóne se voru face prin votu secretu.

Art. 68. Adunarea are dreptulu de ancheta.

Art. 69. Unu Proiectu de lege nu póte fi adoptatu de o adunare, decâtu dupa ce s'a votatu articlu dupa articlu.

Art. 70. Adunarea are dreptulu de a amendá sî de a separá articolile sî amendamentele propuse.

Art. 71. Ori care Proiectu de lege, pentru a fi definitivu adoptatu de Adunare, trebuie sa tréca prin trei cetiri succesive facute din diece in diece dîle.

Art. 72. Nici unu membru alu Adunârei nu póte fi prigonitu, urmaritu séu arestatu, pentu voturile séu opiniunile emise de elu in exercitiulu functiunei sele.

Art. 73. Io totu tempulu sessiunei, nici unu membru alu Adunârei nu póte fi urmaritu, nici arestatu fâra autorisatiunea Adunârei, data cu o majoritate de dóue treimi.

Urmarirea, arestarea séu constringerea unui membru alu Adunârei, se póte amaná in tempulu sessiunei sî pentru totu concursulu ei déca Adunarea o va cere.

Art. 74. Numai in casu de vina veghiata unu membru alu Adunârei póte fi arestatu, insa atunci, in cele 24 de óre, autoritatea este datóre a aduce casulu la cunoscinti'a Presiedintelui Adunârei, care indata o convóca spre a otarî.

Pentru a se puté incuviintiá mantînerea arestârei este trebuintia de incheiarea Adunârei data cu majoritatea de dóue treimi a membriloru ei. Membrii Adunârei, cari afara din tempulu sessiunei, s'au arestatu şub ori ce banuéla de vina, chiaru in dîu'a intrunirei Adunârei se da sub paza in primirea Presiedintelui ei, impreuna cut tóte actele arestârei sî urmarirei sele. Adunarea in terminu de trei dîle, se rostesce cu majoritate de dóue treimi, déca arestarea sî urmarirea suntu legali sî trebue a fi mantînute; la din contra membrulu indata este pusu in iibertate sî scutitu de ori ce urmarire.

Art. 75. Particularii nu potu infatisiá Adunârei petitiuni in persóna. Ele pentru a fi cetite in Adunare, trebuie sa fia sprigînite de cinci membri.

Art. 76. Adunarea are dreptulu de a tramite ministriloru respectivi petitiunile ce-i suntu adresate, sî Ministri suntu datori a le dá esplicatiuni asupr'a cuprinderei loru, ori candu Adunarea le va cere.

Art. 77, Fia-care membru are dreptulu de a cere dela autoritâti, prin Biurourile Adunârei, tóte sciintiele ce iaru trebuí despre ori ce ramu alu Administratiunei publice.

Art. 78. Politi'a Adunârei este a ei insasi. Acésta politia se exercita in numele Adunârei, de câtra Presiedintele, séu de câtra Vice-presiedintele, care singuru dupa rostirea Adunârei, póte dá ordine gardei de serviciu.

Art. 79. Nici o putere armata nu se póte pune impregiurulu seu la usîle Adunârei fâra invoirea ei.

Art. 80. Adunarea are dreptulu esclusivu a-si face regulamentulu ei interiore.

Art. 81. Adunarea si face singura budgetulu ei. Acést'a este in sarcin'a Statului.

Art. 82. Fia-care membru alu Adunârei, ce voiesce a adresá guvernului interpelatiune, este datoriu a incunoscintiá pe ministeriu despre acést'a cu trei dîle mai nainte.

Art. 83. La casu de disolvare a Adunârei, déca pâna in terminulu de trei luni dela disolvare, ea nu este convocata potrivitu art. atunci, vechii membri ai Adunârei in dîu'a espirârei terminului mai susu citatu, se aduna sî constitue legala representatiune a tierei.

Art. 84. Fia-care membru alu Adunârei Generale primesce o indemnisatiune.

Çapu IV.

Despre puterea judecatorésca.

Art. 85. O lege speciala va determiná, care va fi organisarea judecatorésca in Romani'a.

Art. 86. Nici o jurisdictiune nu se póte infiintiá decâtu numai in puterea unei anume legi.
Comissiuni sî Tribunale estra-ordinare nu se potu creá sub nici unu feliu de numire, sî sub nici unu felu de cuventu. Pentru intregulu Statu Românu este o singura curte de Cassatiune.

Art. 87. Militarii pentru crimele sî delictele altele decâtu acele privitóre la disciplina, suntu supusi tribunaleloru ordinare statorite pentru toti cetâtienii, sî se judeca dupa legile comune.

Jurisdictiunea militara, nu esista decâtu pentru casurile de disciplina. Ea se va regulá prin o lege speciala.

Art. 88. Juriulu judeca procesele criminali sî de presa.

Capu V.

Despre institutiunile judetiene sî comunali.

Art. 89. Institutiunile judetiene sî comunali suntu regulate de legi.

Art. 90. Aceste legi voru avea de basa decentralisarea administratiunei cea mai complecta sî independinti'a comunale,

(Capetulu va urmá.)

Varietâti.

*** Colonelulu in pensiune, David bar. Ursu de Margina, este denumitu de comandante de insula sî de fortaretia la Liss'a (in Dalmati'a).

† Alalta-ieri se inmormentà st. Dómna Carolin'a vedua Sierbanu de Cernescinascuta Cretiariu, carea dupa lungi sî grele suferintie repausà in 14 Maiu. Immormentarea fu favorita de tempu frumosu. Condurerea induplecà pre unu publicu numerosu sa petréca pe repausat'a pâna la mormentu. Fia-i tierân'a usióra!

*** In comunitatea cetâtiei Clusiului s'a tînutu la 25 siedintia in carea s'a cetitu o scrisóre a Seren. Sele Principelui de Montenuovo, prin carea descopere antistiloru cetâtiei sî cetatieniloru din Clusiu recunoscinti'a sea, pentru ingrigirea preste competintia de trupele trecende pe acolo.

*** Profesorele estraordinarin dela academi'a reg. de drepturi din Clusiu Dr. Gustavu Groisz e denumitu profesore ordinariu de dreptulu penalu, de procesulu penalu, procesulu civilu etc. la acelasi institutu de invatiementu.

*** Dela Clusiu se scrie ca in septamân'a trecuta au ninsu cum se cade prin pregiurulu Gilaului si Capusiului. Brum'a ce a cadiutu dupa aceea a nimicitu tóte plântele mai gingasie. Totu asemenea sciri audîmu de prin Ungari'a, Austri'a s. a. m. d.

*** (Numismaticu). Intre monetele aflate la Desiu se afla: 1) taleri, bâtuti la 1621. 2) bani de argintu de marimea unei jumetâti de doi dieceriu (jumetate de sfantiu), bâtuti la anulu 1500. Anulu este cu numeri romani. Pe de o parte se afla marc'a Poloniei sî cercuscrierea: Sig. Polon. Rex. 3) bani de argintu de m rimea dieceriloru de acum (firfirici), batuti la 1563 cu cercuscrierea: Sig. Polon. Rex. 4) bani de argintu de marimea grosîtieloru de mai nainte, numai cu multu mai subtiri, pe o parte pórta marc'a Ungariei pe de alta tipulu Maicei Domnului. Anulu nu se póte cetí. 5) bani fórte subtîri de marimea unei parale, pe care nu se póte deosebì nici vre-o marca nici nrulu anului. Ceste dóue din urma se paru a fi dintre monetele cele mai rare ale Ungariei (celelalte suntu polonesci). Se da cu socotél'a ca acesti bani s'au ingropatu pe tempulu lui Rákoczi.

*** Fómete si tifus se dîce ca domnesce sî acum in Bucovin'a. Pre lânga tóte câte se potutu numai face de a mai usiurá sórtea celoru lipsiti, totusi vinu inca multe casuri inainte de moru ómeni de fóme.

*** Mechaniculu Klim din Pest'a au inventatu unu caru, care se póte maná de celu ce siede in elu (ast'a nu aru fi tocm'a nóua inventiune, déca nu s'aru intielege: ca mâna carulu fâra de a fi cai ori boi prinsi la elu.) Elu are singuru privilegiulu la acésta inventiune. Prob'a cea dintâiu s'a facutu in padurice (lânga Pest'a) in 19 Maiu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 18/30 Maiu 1866.

Metalicele 5%	56 65	Actiile de creditu	127
Imprumutulu nat. 5%	61 60	Argintulu	125
Actiile de banca	659	Galbinulu	5 95

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se plătescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Nru 40. ANULU XIV.

Sabiiu, in 22 Maiu (3 Iuniu) 1866.

Noi Franciscu Iosifu I.,

din grati'a lui Ddieu Imperatoriulu Austriei, Regele Apostolicu alu Ungariei, Boemiei, Galitiei si Lodomeriei, Regele Lombardiei, Venetiei si Iliriei, Archiducele Austriei, Marele Principe alu Transilvaniei si Comitele Secuiloru scl. scl.

Ilustri, Reverendi, Respectabili, Magnifici, Generosi, Egregii, Onorabili, Intielepti si Prévediatori, Credintiosi, ai Nostri de Noi sinceru iubiti!

Condusi de acea intentiune parintésca, cá si Marele Nostru Principatu Transilvani'a sa se bucure de folósele provenitóre de amortisarea datoriei sele pentru dessarcinarea de pamentu intr'acelu modu, cum s'a introdusu acést'a in tóte celelalte tieri de sub corón'a Nóstra, spre a esecutá mai departe patent'a Nóstra imperatésca din 1 Ianuariu 1856, prin care s'a statoritu, ca in ce modu si din care isvóre sa se dé despagubirea urbariala celoru indreptatîti cu cea mai putinciósa grabire, si pre lânga sustînerea drepturiloru tuturoru celoru interesati : amu aflatu cá in privinti'a modului, procedurei si a mijlóceloru, cari are a le prestá tiér'a spre amortisarea obligatiuniloru de desarcînarea pamentului se emitemu urmatórele dispusetiuni :

§ 1. Sortirea obligatiuniloru transilvane de desarcinarea pamentului are sa se incépa in 30 Iuniu 1866, si se va continuá de ací incolo totu la jumetate de anu, in 30 Iuniu a fiacârui anu.

§ 3. Pre lânga amortisarea prin sortire, carea se va face dupa planulu alaturatu, potu fi rescumperate obligatiunile si prin cumperarea loru in modu bursariu, pâna candu se va aflá acést'a de folosu pentru fondulu de desarcinarea pamentului.

Acést'a cumperare nu póte se tréca nici odata preste jumetate din aceea suma de obligatiuni, cari vinu a fi platite indereptu in alu dispusetiuniloru de mai susu.

§ 4. Obligatiunile sortite se voru platí indereptu dupa siese luni dela sortire cu deplinulu loru pretiu nominalu, convertatu in valuta austriaca.

Pentru obligatiunile sortîte spre platire indreptu incéta deodata cu terminulu prefiptu pentru solvirea indereptu ori ce cametuire mai departe.

Obligatiunile sortite, cum si terminulu platirei capitatului si a usureloru se voru publicá indata dupa fiacare tragere.

§ 5. Obligatiunile, care suntu de platitu indereptu dimpreuna cu cuponii loru pre lânga o cuietantia libera de timbru sunatóre despre capitalu, si in casu, candu pre lânga obligatiune nu s'aru mai aflá nici unu cuponu, si despre cuponii alu câroru terminu de platire s'a implinitu pâna la diu'a platirei indereptu, trebue sa se predé de câtra partide cassei fondului de desarcinarea pamentului; pentru cuponii cari lipsescu, si alu câroru terminu de platire inca nu s'a implinitu e insa a se plati despagubire in bani gat'a.

§ 6. Pentru obligatiunile pre cari jace secvestru, proibitiune, séu altcum vre o notatiune, inainte de a se solví capitalulu trebue sa se efeptuiésca desfiintiarea secvestrului, proibitiunei ori prenotatiunei dela autoritatea, carea le-a dispusu.

§ 7. In privinti'a platirei afara a capitalului la acele obligatiuni, care suna pre numele fonduriloru, bisericeloru, monastiriloru, fundatiuniloru, institutelorn publice si ale altoru corporatiuni suntu a se urmá acele normative, cari trebue observate si la prescrierea de atari obligatiuni.

§ 8. Obligatiunile sortîte, cari suntu platite, si cele rescumperate in modu bursariu se voru sterge din cârtile de creditu si se voru gaurí.

§ 9. Sortirea se va face publicu sub conducerea directiunei fondului de desarcinarea pamentului in modulu indatinatu la atari sortîri.

§ 10. Ducerea in finitu a sortîrei, cum si rescumperarea bursara se va face dupa instructiunile emise in acésta privintia.

Pe lânga care Ve remanemu cu bunavointi'a si grati'a Nóstra cesaro-regésca si mare principésca nestramutabilu aplecati.

Datu-s'a in Castelulu Nostru de desfatare Schönbrunn in 6 Maiu anulu o miia optu sute siese-dieci si siese, alu imperatîrei Nóstre alu optu spre-diece-lea.

Franciscu Iosifu m. p.
Franciscu c. de Haller m. p.
G. d. c.
Stefanu Horváth m. p.

Sabiiu 20 Maiu. Consistoriulu apelatorialu s'au constituitu la Mitropoli'a nóstra româna de relegea gr. resariteana cu observarea tuturoru formeloru legali. Presiedintele, precum se intielege de sine, este Escelenti'a Sea D. Andreiu Baronu de Siagun'a; membrii lui suntu: Dnii Eppi, Procopiu Ivacicoviciu alu Aradului, si Ioann Popasu alu Caransebesiului; din partea clerului regulatu, adeca monachalu : Nicolau Popea Protosinghelu archiepiscopescu, si Mironu Romanu Protosinghelu episcopescu din Aradu; din partea clerului parochialu, Parintii Protopopi : Ioann Marcu alu Lugosiului, si Ioann Tiaranu alu Lipovei, si Parochii : Georgiu Vasilieviciu din Giul'a, si Lazaru Tiapu din Zorlentiu mare; in urma cá Actuariu au functiunatu Moise Lazaru Diaconu archiepiscopescu.

Audîmu, ca Escelenti'a Sea Par. Archiepiscopu si Mitropolitu au inauguratu constituirea Consistoriului apelatorialu la Mitropoli'a nóstra prin o cuventare fórte momentósa, si ne-amu tiné de norocosi, candu o amu putea capatá spre publicare.

Dupa finirea Consistoriului apelatorialu voru urmá consfatuirile archieresci asupr'a afaceriloru mai momentóse, care dupa institutiunile Bisericei nóstre au a se pertractá in Sinodu anualu de Archierei.

Evenemінte politice.

Sabiiu 21 Maiu.

Membrii deputatiunei regnicolare de partea ungurésca au datu asiá dara respunsulu (replica.) Acestu respunsu spune „Pest. Cor.“ ca incâtu privesce autonomi'a Croatiei corespunde dorintieloru Croatîloru; ceea ce privesce afacerile comune se replica din partea unguriloru, ca nu au sositu tempulu de a se puté pronuntiá in privinti'a acést'a. In privinti'a teritoriala se sustine intregitatea Ungariei; in fine se reserva pentru diet'a ungurésca, la carea sa ia parte si Croati'a, legile civile si criminale si dreptulu publicu.

Respunsulu acest'a lu da partea ungurésca cu acea adaugere, ca parerile deputatiunei regnicolare sa se astérna dietei adunate in Pest'a spre a fi confirmate in instanti'a din urma, si déca primesce apoi si Croati'a conditiunile din trensulu, atunci corón'a sa dea sanctiune complánârei statorite intre aceste dóue pârti. In contradîcere cu cele cé amu aflatu pâna ací, cetimu acum ca deputatiunea croata se va grabí cu respunsulu, atât'a însa totu se adeveresce, ca se va face intru un'a unu raportu si câtra diet'a croata.

Din Croati'a respective Agri'a aflâmu, ca s'a predatu banului o adresa de loialitate din partea cetatieniloru spre a o substerne Majestâtiei Sele Imperatului.—

In dîlele din urma scirile resbelice se paru a se mai domolí. „Conferintie séu congresu“ se aude din tóte pârti, pentru cá sa se incungiure resboiulu ce aru putea sguduí Europ'a si aru imbrâncí pe mai multu tempu desvoltarea omenimei. Despre congresu se vorbesce inca mereu si se si arata cari voru fi representantii puteriloru la acel'a, dara cu tóte aceste cetimu, ca intâriturile pe partea stânga a Dunârei (in apropiarea Viennei) se continua; ca in apropiarea margineloru austriace se afla gramadite trupe prussiane; ca scirile ce se respandise despre sistarea miscâriloru de trupe in Prussi'a se demintu.

In lips'a de sciri mai positive se ocupa dîuaristic'a acum multu cu modulu de compensatiune, prin care s'aru putea impacá odata Europ'a. O astfeliu de scire circuléza acum prin dîuaristica, dupa care Itali'a sa capete Veneti'a, iara Austri'a cá despagubire sa capete Bosni'a si Ertiegovin'a, pre care insa sa le câstige Itali'a dela Turci, cum ? nu se spune. Mai departe pentru Holstein sa fia Austri'a despagubita la Renu s. a. m. d.

Din Florenti'a se telegraféza, ca inrolarea de voluntari se va incepe câtu mai curendu. Nrulu voluntariloru celoru tramisi la de

osite (depots) suntu 25,000 sî alte 25,000 suntu insinuati la omitetele de inrolare. „L'avenir national“ spune ; ca armat'a taliana s'a mai immultîtu cu 50 de bataliuni garda mobila sî cu baliunile a cincilea la tóte regimentele de infanteria. Mass'a acést'a care face cam la 60 de mii este destinata contra brigantagiului, carele earasi se misca. Gard'a natiunala se spune ca au avutu sî pâna acum atacuri formale in mai multe pârti ale Neapolitanei. Brigantii se fia 12000 la numeru, cu tóte aceste vre-o câteva bataliuni de garda natiunala voru fi de ajunsu spre ai nimicí, pentruca poporulu e cu totulu in contr'a acestoru incercâri reactiunarie.

Din S p a n i 'a iara se repetiescu scirile despre conjuratiuni si pronuntiamente din partea militiei. Regimulu singuru constatéza acést'a asigurandu ca au luatu tóte mesurile spre a suprime ori ce simptomu de disordine.

Monitoriulu F r a n c i e i impartâsiesce ca not'a identica in privinti'a congresului au ajunsu la loculu destinatu sî spera respunsu favoritoriu. Se dîce ca fiindu secretariulu de statu din Angli'a, Layard, la Napoleonu, candu au esîtu din sala de audientia aru fi disu celu din urma cu voce tare „nous sommesd'acord“, de unde se deduce ca representantulu Angliei facendu propuneri pacinice aru fi castigatu sî pre Napoleonu pentru acestea.—

T u r c i 'a erá de totu amenintiatóre mai deunadîle asiá incâtu unele dîuare au cugetatu a nu gresî latindu sciri ca au intratu dejá Turcii in Romani'a. Se afirma insa ca au fostu datu o nota puteriloru, prin care le incunosciintiasa despre intrarea trupeloru ei in principate. Franci'a si Russi'a ia strigatu : pas trop de zêle (prea multu zelu) sî asiá Turci'a s'a lasatu de tóte, multiamindu-se cu imultîrea corpuriloru de armata la Dunare cu vre o câte-va divisiuni.—

Principele Carolu au notificatu oficialu suirea sea pe tronulu Romaniei prin consulii din Bucuresci la tóte puterile straine. Despre referintiele ce voru observá insa consulatele fatia cu densulu amu spusu in nrulu trecutu. Suntu sciri ca Franci'a, Itali'a sî Prussi'a aru fi plecate alu recunósce. —

Raportulu comissiunei de control'a detorieloru de statu.

Diuaristic'a se ocupa fórte multu de raportulu acest'a Elu este lucratu cu precisiune, cuprindiendu multe detaiuri, form'a o are cá sî pe tempulu senatului imperialu, sub umbr'a cârui au resaritu acésta institutiune.

Incâtu privesce partea curatu finantiala, constatéza raportulu, ca administratiunea finantiala de oparte sî banc'a natiunala de alta si-au implinitu obligamintele loru intru tóte in anii 1864 sî 1865. Detoriele de depositu din 30 Iuniu 1865 de 33. 7 milióne sî dela finea lui Decembre 1865 de 36. 1 milióne s'a fostu rafuitu pâna la 8 Martiu 1866 incâtu au remasu numai restulu de 7. 8 milióne. In edarea bileteloru de tesauru (tresorscheine) vede comissiunea numai o immultîre a d e t o r i e i f l o t a n t e. Mesur'a cea mai nóua finantiala, prin carea notele de 1 sî 5 fl. se dechiara de n o t e a l e s t a t u l u i, nu o afla comissiunea in consunantia cu articululu 22 din contratulu dela 24 Ianuariu 1857, prin care se opresce edarea de note de statu cu cursu silitu (Zwangscours), sî cu § 21 sî 28 din statutele de banca, prin care acést'a are privilegiulu de a edá singura „note, neusurabile sî platibile aducatoriului la cerere“, mai incolo cu decisiunea, ca tóte platirile la banca sa se faca in note de banca séu in moneta legiuita.“

Comissiunea cere mai departe câtu mai grabnic'a completare a legei in privinti'a edârei noteloru de statu, cá sa scie intre alte, ca cine are obligamentulu de a face astfeliu de note sî ce forma sa li se dea sî ce sa se faca cu acele care nu suntu in cursu. Apoi incheia :

„Comissiunea prea credinciósa sî supusa, in prea umilitulu ei raportu de fatia, tînendu-se strinsu intru urmarea decisiuniloru legei din 27 Octobre 1865, si-a depusu observârile ei la singuraticele intrebâri sî objecte.

„Acecasi nu va sa intre in o eruire sî mai detaiata a mesuriloru descrise in acestu prea umilitu raportu, cari mesuri s'a luatu de câtra administratiunea finantiala in tempulu din urma, sî acést'a din caus'a referintieloru in care se afla astadi patri'a, de sî acele mesuri suntu de natura de a provocá atari eruiri.

„Ea (comissiunea) insa nu aru corespunde detoriei ei patriotice sî prea inaltei increderi, de carea din prea inalta gratia se bucura, déca nu aru aduce la cunoscinti'a Majest. V. acele observâri, la care trebue se duca cu impetuós'a necesitate, o apretiare ne preocupata a stârei finantiale sî a referintieloru creditului austriacu de optu luni incóce.

„Imprumutulu acest'a pe basea legei dela 23 Noemvre 1861 au fostu celu d'antâiu, carele s'a contratatu dela suspenderea legei cardinale de statu despre representanti'a imperiala sî fâra de consimtiementulu senatului imperialu, asiguratu in acea lege precumu sî in biletulu din 17 Iuliu 1860 sî in art. II alu diplomei din 20 Octobre 1860. Incheiarea acestui imprumutu, fâcuta in unu tempu, candu pacea inca nu erá amenintiata, au causatu conditiunile cele mai nefavoritóre sî ingreunatóre sî au trasu dupa sine o esentiale scarire a cursului tuturoru hârtieloru de statu, cârui se mai adause apoi o urcare generala a usurei (Zinsfuss) sî a scâderei pretiului tuturoru celorulalte efecte, ceea ce au avutu o influintia pagubitóre asupr'a economiei natiunale.

„Déca deja prin acest'a se imbuldiesce convingerea, ca in Austri'a fâra de pagubele cele mai insemnate numai póte lipsí tempu mai indelungatu conlucrarea representantiei poporului la administratiunea finantieloru imperiului, a cârei (representantie) activitate este numai tempuralu suspendata de Majestatea Vóstra : atunci acésta convingere devine neresistibila fatia cu incurcaturile, care amenintia in tempulu de fatia pacea sî fatia cu mesurile finantiale luate sub pressiunea impregiurâriloru.

„Credinciós'a sî supus'a comissiune si tîne dara de detoría, a esprime pe fatia sî fâra de reserva acésta convingere inaintea trepteloru Tronului pré inaltu. Ea (comissiunea) se simte cu atât'a mai chiamata spre acést'a, pentruca, fatia cu situatiunea referintieloru presente se pare a fi de lipsa sî neamanabile sosirea acelui tempu, in care sa fia putinciósa reactivarea unei comissiuni de controlu a detorieloru de statu, esite din alegerea representantiei imperiului sî pâna la care ea are sa veghieze asupr'a manipulârei cu detoriele statului.

„Pentruca comissiunea, in consunantia cu raportulu prea umilitu din 18 Oct. 1865, trebuie sa repetiasca observarea, ca activitatea ei, care are de a primí mesurile finantiale de fapta complinita sî a se tiermurí numai la supraveghiére, cá cu detori'a de statu sa se manipuleze in intielesulu decisiuniloru deobste cunoscute, nu póte fi pusa pre aceeasi linia cu cea a acelei corporatiuni, care o esercità dreptulu representantiei imperiali, controlandu sî veghiandu asupr'a detoriei de statu, incâtu immultîrea datoriei sa se faca numai pe cale constitutiunala. A c é s t 'a are asiá dara esaminarea tuturoru mesuriloru finantiale din acestu punctu de vedere sî déca esaminarea ese negativa, este indreptatîta sî indatorata a-i negá conlucrarea sea.

„Déca o atare institutiune este de lipsa pentru unu statu a cârui creditu este slabitu, atunci insemnatatea i cresce, ba se face neinlaturabile, in tempuri candu se facu pretensiunile cele mai grele la patriotismulu popóreloru spre a sacrificá.“

Acestu raportu sî are astadi o insemnatate dupla, pentruca pre lânga darea de séma despre detoriele statului s'a atinsu sî o córda politica, carea bate la redeschiderea senatului imperialu sî preste totu la suspendarea suspensiunei constitutiunei din 26 Fauru 1861.

Press'a centralistica nu au lasatu ocasiunea sa tréca sî indata au inceputu a se pronuntiá in intielesulu comissiunei. Fói'a oficiala „W. Z.“ insa nu astépta indelungu cu deslusîrea in ceea ce privesce insemnatatea politica. Ea se pronuntia astfeliu :

„Comissiunea de controla s'a simtîtu necesitata, sî acést'a de siguru numai din tendinti'a patriotica, a veni sî la eruiri politice, intonandu cu acentu deosebitu lips'a conchiamârei neintârdiate a senatului imperialu.

„Déca acésta corporatiune prea stimabila pune o ponderositate pe conlucrarea unei representantie a imperiului la administratiunea finantieloru statului, ea da espressiune unei idei, unei dorintie, pe care regimulu imperialu o au recunoscutu deplinu sî de repetîte ori. Dara ceea ce nu au adusu inainte comissiunea de controlu aceea sa se esprime aici, adeca, c a p o s s i b i l i t a t e a u n e i s t â r i c o n s t i t u t i u n a l e c u p u t e r e d e v i é t i a s e p ó t e a j u n g e n u m a i p r i n c o n t i e l e g e r e a p o p ó r e l o r u, n i c i o d a t a i n s a p r i n r e i n t ó r c e r e a l a f o r m e ce in fapta numai au nutritu discordi'a popóreloru.

Tînt'a cea dorita se ajunge numai pe calea deja calcata a pertratâriloru, cari s'au inceputu acolo sî cari acolo trebuea sa se i n c é p a, u n d e u n u d r e p t u m a i v e c h i u c o n s t i t u t i u n a l u cere impacarea cu pretensiunile presentelui sî cu starea imperiului cá putere. Parâsirea acestei câli aru fi cu atât'a mai de vâieratu fatia cu interesele imperiului, cu câtu spiritulu ce se manifesta in pertratâri facu cá speranti'a de o succedere sa devina totu mai temeinica.“

Cuvintele aceste oficiali ne dau destula deslusîre cumu cugeta ómenii in regiunile mai inalte despre starea lucruriloru de astadi.

Revista diuaristica.

„Hungaria“ aduce din o epistola ce i se tramite din comitatulu Tolu'a urmatórele : Noi ducemu aici o viétia fórte posomorita sî ce e mai reu in totu lucrulu, nu ni se arata de nici o parte vre-o indreptare spre bine. Cu câta bucuria nu priviamu noi deschiderea dietei, câtu nu asteptâmu noi dela activitatea ei, câtu nu puteamu asteptá cu dreptu cuventu chiaru sî cu privire la cuventulu de tronu, sî ce s'a fâcutu pâna acum'a ? — Nimic'a. De siese luni suntu domnii adunati ; abiá au adusu in fiintia dóue adrese pre lânga lungile lucrâri de verificatiune, au compusu comissiuni sî subcomissiuni sî cu acést'a amu ajunsu la sfersîtu. Cu atât'a insa nu ni s'a ajutatu nimic'a ; noi asteptâmu cu doru dupa m a n t u i t ó r e a f a p t a, carea sa ne scape din blastemulu,

ce ne subminéza starea materiala. Vomu a trai, pentruca avemu dreptu a trai, dara asiá dupa cumu a mersu pâna acum nu mai merge, pentruca in tipulu acest'a ne stingemu cu totii. Sa aruncâmu numai o privire preste comitatulu celu odinióra atâtu de infloritu sî trebue sa ne spâriemu de straformarea din anii din urma. Seraci'a e generala! Lips'a nóstra nu se domolesce prin deductiuni juristice; póte cine-va sa conserve dreptulu seu sî totusi sa mijlocésca sî ajutoriu.

Pe câtu putemu culege din adresele dietei s. a. m. d., sî regimulu sî diet'a se afla pre terenu comunu, pre sanctiunea pragmatica. Majestatea Sea a strapusu dietei intr'atât'a initiativ'a in privinti'a invoirei monarchiei, incâtu ea (diet'a) sa formuleze afacerile comune sî sa se pronuntie asupr'a pertratârei comune. Tóta lumea scie, ca cestiunea acést'a invólva viitoriulu intregu alu monarchiei. De ce tragana atât'a tempu asiá dara diet'a deslegarea cestiunei acestei'a? de ce i este téma, de a oferí prea multu ori prea putînu? — Nimic'a nu e asiá de reu, cá a nu oferí nimic'a. Punctulu de manecare, sanctiunea pragmatica, e comuna; ca Ungari'a vrea sa-si conserve drepturile sele autonome, fára de a jignî câtu de putînu drepturile monarchiei, inca e cunoscutu, ce póte fi dara caus'a traganârei? De ce nu au ómenii curagiulu a spune curatu sî pe fatia, ce voru, cá sa scie si tiér'a ce are de asteptatu sî de are sa spereze la unu venitoriu mai bunu. Domnii deputati ai nostri sa nu se mire déca câtu mai ingraba le voru merge din partea alegatoriloru loru admonitiuni, cá sa puna odata capetu stagnatiunei de fatia.

Negotiu sî tóte suntu de spâriatu; bani nu avemu nici cá sa platimu dârile sî inca perspectiva de resboiu — frumósa situatiune in care ne aflâmu.—

„Pesti Napló“, dîce „Zkft“, „sub titul'a de „pâreri despre assimilatiunea Transilvaniei“ desvólta principii, care, déca representa programulu partidei lui Deák, documentéza simplu, ca natiunalitâtile nemagiare ale corónei ungaresci au sa primésca câtu mai curendu lupt'a contra Schmerlingiloru loru magiari, lupt'a, carea o au purtatu d. e. galitianii sî boemii pâna la 1865 contr'a lui Schmerling de dincóce (pentru noi de dincolo R.) de Lait'a. Cuprinsulu pâreriloru mai susu amintite se afla in urmatórele puncte cardinale: „Regimulu parlamentariu ungurescu cu ministri respunsabili e de a se estinde sî asupr'a Transilvaniei.“ De óre ce liberalii magiari respunsabilitatea o iau in intielesulu regimului parlamentariu, dupa care ministeriulu ungurescu, carele aru avé a guguverná sî Transilvani'a, are sa se recrutéze din majoritatea dietei din Pest'a, care ministeriu apoi aru trebui sa guvernéze dupa vointi'a acelei majoritâti, sî fiindu ca legea electorala transilvana dela 1848 intaresce elementulu magiaru transilvanu la diet'a din Pest'a pe spesele elementului celui românu, asiá simburele golu alu sentintiei de mai susu este: in viitoriu au sa domine magiarii Transilvani'a. „P. N.“ deduce dara fórte firesce din principiulu regimelui parlamentariu c a o f i c i e l e e s î t e m i j l o c i t u s é u n e m i j l o c i t u d i n a l e g e r i l e d e d u p a c o n s t i t u t i u n e a a v i t i c a s a c a d a, s î s a f i a s u p l i n i t e p r i n o f i c i a l i d e n u m i t i d e m i n i s t e r i u l u u n g u r e s c u. Acést'a nu insemnéza alt'a decâtu simplu nimicirea tuturoru institutiuniloru municipale istorice sî a privilegieloru marelui principatu, in favórea unei burocratisâri a acestui'a prin oficiali magiari. Principiele tocm'a memorate cuprindu sî o amenintiare principiala a regatului triunitu, pentruca in numele regimului parlamentariu potu magiarii ajunge la aceleasi pretensiuni sî fatia cu Agri'a, cá sî cu Clusiulu, sî ei aru sî face-o acést'a, deca dealtmintrea aru avé putere la asiá ce-va. Ca avemu dreptu in privinti'a acést'a, ne argumentéza urmatórele din „P. N.“ „O urmare din regimulu parlamentarin este, ca singuratecile tieri sî municipii legate laolalta prin acelasi dreptu constitutiunalu ungurescu, trebue centralisate incâtu privesce regimulu comunu sî legislativ'a carea controléza acestu regimu.“—

Principatele române unite.

P r o c l a m a t i u n e a Principelui Carolu la suirea sea pe tronu:

Români! In destinurile omenesci nu este o datorie mai nobila decâtu aceea, de a fi chiamatu a mentiné drepturile unei natiuni sî a consolidá libertâtîle ei.

O missiune asiá de insemnata m'a decisu sa parasescu fâra pregetu o positiune independinta, famili'a sî tiér'a de care amu fostu legatu prin legamintele sî suvenirile cele mai sacre, pentru a urmá apelului vostru.

Primirea plebiscitului, care a pusu pe capulu meu corón'a lui Stefanu celu mare sî a lui Michaiu Vitézulu, imi impune o mare respundere. Speru insa, ca-mi va fi datu cu ajutoriulu lui Ddieu, sî cu unu intregu devotamentu de a asicurá nóuei mele patrii, o esistentia fericita sî démna de trecutulu ei.

Români! Suntu alu vostru din tóta anim'a sî din totu sufletulu. Puteti sa ve intemeiati pe mine in ori ce tempu, precum eu me intemeiezu pe voi.

Datu in capital'a nóstra Bucuresci, in 11 Maiu 1866.

C a r o l u.

Ministri: Lascaru Catargiu, Ioann Bratianu, Potru Mavrogheni, Ioann Cantacuzinu, Constantinu A. Rosetti, Generalu Ioann Ghic'a, Dimitrie Sturz'a.

Conformu datineloru constitutiunali, ministeriulu, indata dupa sosirea Mariei Sele sî luarea camerei guvernului de câtra Domnitoriu, depusu demissiunea s'a. D. Lascaru Catargiu, Locoteninte Domnescu, a compusu noulu ministeriu.

N o i C a r o l u I. Din grati'a lui Dumnedieu sî prin vointi'a natiunala, Domnulu alu Romaniei.

La toti de fatia sî viitoriu sanetate.

Vediendu demisiunea colectiva presentata nóua, de ministeriulu Locotenentiei Princiare.

Amu decretatu sî decretâmu ce urméza:

Art. 1. Demisiunea de mai susu este primita:

Art. 2. Suntu numiti ministr ai nostri secretari de statu: D. Lascaru Catargiu, la departamentulu finantieleru. D. Ioann Cantacuzinu, la departamentulu justitiei. D. Petru Mavrogheni, la departamentulu de esterne. D. Constantinu Al. Rosetti, la depart. culteloru sî alu instructiunei publice. D. Generalu Ioann Ghic'a la departamentulu de resbelu. D. Dimitrie Sturza, la departamentulu de agricultura, comerciu sî lucrâri publice.

Art. 3. sî celu din urma. D. ministru secretariu de statu la departamentulu de interne sî presiedinte alu Donsiliului, este insarcinatu cu esecutarea decretului de fatia.

Datu in capital'a nóstra Bucuresci, 11 Maiu, anulu 1866.

C a r o l u.

Ministru secretaru de statu la departamentulu de interne sî presiedinte alu Consiliului. L. Catargiu.

Noi C a r o l u I, din grati'a lui Dumnedieu sî prin vointi'a natiunala Domnu alu Romantei.

La toti de fatia sî venitori sanetate.

Vediendu diurnalulu consiliului de ministri din 10 Maiu 1866 precum sî raportu.u ministrului nostru secretaru de statu la departamentulu justitiei Nr. 4205.

Amu decretatu sî decretâmu:

Art. 1. Se voru liberá toti câti se afla arestati pentru crimi sî delicte politici, sî va incetá ori ce urmarire inceputa in asemenea materie.

Art. 2. Ministru nostru secretaru de statu la departamentulu justitiei, este insarcinatu cu esecutarea decretului de fatia.

Datu in capital'a nóstra Bucuresci, in diece Maiu, anulu un'a miia optu sute siése-dieci sî siése.

C a r o l u.

Ministru secretariu de statu la departamentulu justitiei.

I. Cantacuzinu.

In 12 Maiu. Armat'a romanésca a facutu juramentulu de credintia câtra Domnitoriu.

Ea erá renduita in ordine de batalia pe campi'a Cotroceniloru. Mari'a Sea a sositu in uniforma de generariu calare, insotîtu de statulu majore, a ascultatu oficiulu bisericescu Dupa acést'a s'a pronunciatu formul'a juramentului, sî a fostu salutatu de aclamatiunile entusiastice ale armatei.

Proiectu de constitutiune presentatu adunârei natiunale.
(Capetu din nr. 37, 38 sî 39).

T i t l u l u IV.
Despre Finantie.

Art. 91. Ori ce dare este asiediata numai in privinti'a folosului publicu, alu Statului, judetiului s'au a Comunei.

Art. 92. Nici unu impositu alu Statului, nu se póte stabilí sî percepe decâtu numai in puterea unei legi.

Art. 93. Nici o sarcina nici unu impositu judetianu nu se póte asidiá decâtu cu invoirea Consiliului judetianu. Nici o sarcina, nici unu impodîtu comunalu nu se póte pune, decâtu cu consimtiementulu consiliului comunalu. Impositele votate de Consiliele Judetiane sî Comunale trebue sa primésca confirmatiunea puterei legiuitóre sî intârirea Domnului.

Art. 94. Budgetulu veniturilor sî alu cheltuieliloru Statului pentru fia-care anu, se va pregatí prin ingrijirea puterei esecutive. Elu se va presentá puterei legiuitóre, care-lu va putea modificá totudeun'a cu unu anu inainte de punerea lui in aplicare. Budgetulu nu va fi definitivu, decâtu dupa ce se va votá de puterea legislativa sî se va confirmá de Domnu. Déca Budgetulu nu se votédia in terminulu cuvenitu, puterea esecutiva va indestulá serviciele publice conformu budgetului anului trecutu, fâra a putea merge cu acelu budgetu mai multu de unu anu peste anulu pentru care a fostu votatu.

Art. 95. Regularea definitiva a socoteleloru trebue sa fia presentata cameriloru celu mai târdîu intermenu de doi ani socotiti dela incheierea fia-cârui esercitiu.

Art. 96. Legile de finantie se publica in Monitoriulu oficiale cá sî celelalte legi sî regulamente de administratiune publica.

Art. 97. Este instituita o singura curte de compturi in Romani'a. Membri curtiei de compturi se alegu de adunare, sî sa intaresce de Domnu. Ei se renoescu pentru jumetate din numerulu loru la fia-care patru ani. Membrii ce suntu a se renoí se otarescu prin tragerea la sorti de câtra Presiedintele Adunârei. Acésta curte este insarcinata cu esaminarea sî lmpedîrea tuturoru sumeloru administratiunei generale sî a tuturoru persóneloru cari suntu datóre a dá socotéla despre banii Statului. Ea priveghiéza cá nici unu condeiu din cheltielele budgetului sa nu tréca peste sum'a otârita, nici cá o cheltuiéla sa fia fâcuta in loculu altei'a. Ea incheie sumele diferiteloru administratiuni ale Statului, sî este datóre a culege totu feliulu de lâmuriri sî dovedî necesarie atingatóre de aceste sume. Sumele generali ale Statului se supunu cameriloru impreuna cu observatiunile curtiei de compturi. Curtea de compturi judecá pricinile isvorâte din socotelele dintre Statu sî comptabili. Otâririle ei suntu supuse la recursu in casatiune, in câtu privesce violarea formeloru s'au a legei.

Art. 98. Diferitele fonduri provenite pâna acumu din case speciale, sî de care Guvernulu dispunea sub diferite titluri trebue sa fia cuprinse in Budgetulu generalu alu veniturilor Statului.

Titlulu V.

Despre puterea armata.

Art. 99. Totu Romanulu este soldatu aperatoriu alu Patriei sele. Dela 21 ani impliniti elu face parte s'au din armata regulata, s'au din militii s'au din gard'a cetâtienésca conformu legiloru speciale.

Art. 100. Servitiulu in armat'a regulata va fi de trei ani de dîle.

Art. 101. Militariloru nu se potu luá gradurile, onorile, functiunile sî pensiunile, decâtu numai in virtutea unei sententi judecatoresci sî cu modulu determinatu de lege.

Art. 102. Contigentulu armatei se votéza pe fia-care anu. Legea care fipsédia acestu contingentu, nu póte avea târia pe mai multu decâtu unu anu.

Art. 103. Gard'a cetatienésca este infiintiata in Statulu Românu; organisatiunea ei este regulata de o lege speciala.

Art. 104. Numai in virtutea unei legi se va puté mobilisá gard'a cetatienésca.

Art. 105. Nici o trupa straina nu va putea fi admisa in servitiulu Statului, nici ocupá teritoriulu Romaniei, nici trece pe elu decâtu in puterea unei anume legi.

Titlulu VI.

Dispositiuni generale.

Art. 106. Colorile Principateloru-Unite urméza a fi, albastru, galbinu sî rosiu.

Art. 107. Orasiulu Bucuresci este capital'a Statului românu sî resiedinti'a Guvernului.

Art. 108. Nici unu juramentu nu se póte impune cuiva de câtu in puterea unei legi care hotaresce sî formul'a lui.

Art. 109. Nici o lege, nici unu regulamentu de administratiune generala, judetiéna séu comunala, nu potu fi indatoritóre de câtu dupa ce se publica in tipulu hotaritu de lege.

Art. 110. Constitutiunea de fatia nu póte fi suspendata, nici in totulu nici in parte.

Art. 111. Nimenea, decâtu numai adunarea generale va puté cunsultá prin plebiscitu.

Titlulu VII.

Despre revisiunéa Constitutiunei.

Art. 112. Corpurile legiuitóre au dreptulu de a declará ca este locu de a se supune revisiunei dispositiunile din constitutiune anume aretate.

Acésta declaratiune trebue insa a fi formulata de Adunare prin o majoritate de dóue treimi sî dupa trei cetiri a propunerei facute din 15 in 15 dîle in siedinti'a publica.

Dupa primirea acestei declaratiuni, adunarea este disolvata de dritu, sî alta se convóca in termenulu prescrisu la Art. . . . Adunarea cea nóua procede la modificarea puncteloru supuse revisiunei. In acestu casu Adunarea nu póte deliberá déca celu putînu dóue treimi ale membriloru care compunu Adunarea nu suntu fatia, sî nici o schimbare nu se póte adoptá déca n'a intrunitu celu putînu dóue treimi ale voturiloru. Acésta Adunare n'are alte atributiuni decâtu revisiunea dispositiuniloru din constitutiune, pentru care ea a fostu convocata sî se disólva indata dupa acést'a.

Titlulu VIII.

Dispositiuni Suplementarie.

Art. 113. Diu dîu'a punerei in vigóre a constitutiunei de fatia, suntu abrogate tóte legile, decretele, regulamentele séu actele a câror'a dispositiuni suntu contrarie cu cele asiediate de ea.

Art. 114. Se voru face in celu mai scurtu tempu legile speciale, privitóre la obiectele urmatóre:

1. Asupr'a decentralisârei administrative celei mai complete. 2. Asupr'a organisârei judecatoresci. 2. Asupr'a responsabilitâtiei ministriloru sî celorulalti agenti ai puterei esecutive. 4. Asupr'a mesureloru celoru mai nimerite pentru a stabilí abusulu cumulu lui. 5. Asupr'a modificârei legei pensiuniloru. 6. Asupr'a conditiuniloru de admisibilitate, sî de inaintare in functiunile administratiunei publice. 6. Asupr'a desvoltârei câiloru de comunicatiune. 8. Asupr'a esplotârei mineloru sî paduriloru, 9. Asupr'a fluvieloru sî riuriloru navigabili séu flotabili. 10. Asupr'a organisatiunei armatei, drepturile de inaintare, de retragere sî asupr'a diferiteloru positiuni ale oficiâriloru. 11. Asupr'a justitiei militarie.

P. Vice-presiedinte alu Consiliului de Statu Ioanu Voinescu.

Secretariu generale Sevescu.

„Romanulu."

Varietâti.

Sub decursulu Stei Liturgii, tînute in dîu'a de SS. Constantinu sî Elen'a s'a chierotesitu Pr. On. P. Ioann Patiti'a Adm. prot. de Protopresbiteru alu Tractului Zlatnei II.

†

Dionisiu Popescu Parochulu Zsabarului,— Vasiliu Popescu Capelanu castrense, — sî Iosifu Popescu advocatu in Romani'a,— fratii demnului Archimandritu repausatu Patriciu Popescu,— cu inima infrânta nunciéza repausarea unicului fiu a parochului din Zsábaru Dionisie Popescu respective nepotu asupr'a numitiloru — **Porfirie Popescu**, Studinte in clas'a 7-a gimnasiala din Pest'a, tinerului de cea mai buna speranti'a, intemplata in 9/21 Maiu 1866 in anulu 19-lea alu etatei sale. Se va inmormentá in 10/22 Maiu la 3 óre d. a. in Zsábáru. Lugosiu in 10/22 Maiu 1866. Fia-i tierân'a asióra!

*** Frigulu din Maiu, se spune ca au stricatu in pârtîle Muresiului de josu fórte tare. Din departare aflâmu acum d. e. din graniti'a militara, ca viile au patimitu fórte tare. La Costayniti se dîce ca stau proprietarii de vii la pólele délului sî plângu. vede ca suntu de acei'a cari traiescu numai din vieritu.

Citatiune edictala.

Julian'a Ignea din San-Mihaiu in teritoriulu inclitului regimentu confiniariu serbo-banaticu nr. 14, care a parâsitu cu necredintia de 9 ani pe legiuitulu ei barbatu Ilie Ignea sî a cârei'a ubicatiune nu se scie pâna astadî, esta prin acést'a citata, cá in terminu de unu anu sî o dî sa se infatiosieze inaintea subscrisului Consistoriu eparchialu, câci la din contra pe bas'a singurei acte asternuta de legiuitulu ei barbatu, se va decide caus'a divortiului sî in lips'a ei amesuratu sânteloru Canóne ale bisericei dreptu meritóre resaritene.

Caransebesiu in 21 Aprile 1866.

Consistoriulu Eparchiei gr. res. ro a Caransebesiului.

Nr. 18—2

Nr. 20—1

Edictu.

Ioann Ilisie, din Retisdorfu, de rel. gr. or. carele de 3 ani sî mai bine au parasitu cu necredintia pe legiuit'a sea socia Mari'a Cuculu din Agnit'a, se provóca prin acést'a cá in terminu de unu anu sî o dî dela dat'a de josu se se infatisieze inaintea Scaunului protopopescu gr. or. alu Cincului mare, câci la din contra se va dá hotarîre la acti'a muerei sale sî in absentie-i.

Cinculu mare in 1 Februariu 1866.

Scaunulu protopopescu greco-orient. alu Cincului mare.

Ignatiu Mandocea,
Adm. protopopescu.

Pretiurile de piatia

din Sabiiu, Vineri in 20 Maiu (1 Iun.) 1866.

	fl.	x
Grâulu de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*)	4	6
„ „ mijlocu „	4	40
„ „ códa „	4	13
Secar'a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen) *)	—	—
„ de mijlocu „	2	95
„ de códa „	—	—
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	6
„ „ mijlocu „	1	4
„ „ códa „	1	3
Cucuruzulu galét'a nemt. (Metzen) *)	2	47

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a de Vienn'a.

Din 21 Maiu (2 Iuniu) 1866.

Metalicele 5%	57 35	Actiile de creditu	125 80
Imprumutulu nat. 5%	60 85	Argintulu	126 25
Actiile de banca	661	Galbinulu	5 98

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 41. ANULU XIV.

Sabiiu, in 26 Maiu (7 Iuniu) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu 25 Maiu.

Din Vienn'a aflâmu ca ací au sositu tramisulu din partea Romaniei Dimitrie Ghica fiiulu Domnitoriului Grigoriu Ghica, ca sa esopere dela cabinetulu din Vienn'a recunóscerea Principelui Carolu. Sciri mai dincóce spunu ca acestu tramisu nu va fi primitu in modu oficialu.

Unu corespundentu din Vienn'a a lui Zkft scrie in privinti'a congresului, ca dîu'a deschiderei inca nu se scie, dara ca puterile voru fi representate prin ministrii loru de esterne cá prin cei d'antâiu plenipotentiati; plenipotentiatii de alu doilea rangu voru fi tramisii (ambasadorii) la curtea din Parisu. Déca propositiunile voru fi de natura de a nu puté fi primite, atunci ministrulu Mensdorff nu va petrece tempu indelungatu in cetatea dela Seine (Parisu'a).— Din Vienn'a se mai scrie la „Börsen Halle“, ca Russi'a a prigini pe Austri'a la congresu, pentru cá sa se respinga cerérea Venetiei. Totu aci se spune, ca aru esistá urme reale de o apropiare intre Austri'a sî Prussi'a. Acésta apropiare se ascrie influintiei russescî, din cansa ca Russi'a nu se póte impreuni nici decum cu politic'a cea de mape a lui Napoleonu.—

Din Florenti'a se scrie : Pâna la finea lui Maiu sta Itali'a la Po cu 350,000 feciori, 400 tunuri. La aceste se mai adaugu 10 regimente de voluntari, fia-care regimentu constatatoriu din dóue batáliuni va sa dîca cam din 1460 feciori. Garibaldi nu au concesu formarea unei legiuni de studenti. Din aceasi scire se vede ca actiunea lui Garibaldi e indreptata asupr'a Tirolului italianu sî asupr'a Dalmatiei sî ca o parte din armat'a regulata va avé sa observe cele patru fortaretie sî alt'a va intrá in Veneti'a.

Toti voluntarii se oblega pre unu anu. Intre oficieri se afla si membrii parlamentului de etate mai tinera, precum Corte, Nicera, Fabrizi, Cairoli, Guerzoni sî Guastalla. Vine tréba la bata, atunci Garibaldi va avé la dispositiune 30 de regimente, asiá cara cam la 50,000. Mobilisarea de 50 bataliune de garda natiunala se efeptuí fórte in graba. Fia-care bataliune consta din 600 de barbati; alte 10 bataliuni stau gat'a de a plecá in totu momenulu. Pentru armat'a regulata suntu bataliunile a 5-lea pâna la finea lui Iuniu gat'a. Gazett'a di Milano spune ca mai multe vapore ale societâtîloru private s'a armatu. Fia-care vaporu pórta dóue tunuri. Matrosi comerciali se punu sub comand'a de oficieri marinari. Numerulu celoru fugiti din Rom'a spre a se inrolá intre voluntarii Garibaldiani sa fia 200.—

Despre tratatulu inchiaiatu intre Itali'a sî Prussi'a are „A Z.“ urmatórele detaiuri : In jumetatea cea d'antâiu a lunei lui Martiu sosîse generalulu Govone la Berlinu sî indata intrara dimpreuna cu tramisulu italianu Barral in negotiâri cu contele de Bismarck. Negotiârile aceste dusera mai intâiu la punctuatiunile, cari pre la finea lui Martiu se preschimbara in unu tratatu formalu. Pre la mijlocu lui Aprile s'a schimbatu formalu documente de ratificatiune dre Berlinu sî Florenti'a subsemnate de regele Wilhelmu (Prussiei) sî V. Emanuelu (Italiei). In tratatulu acest'a se oblega Itali'a, la casu candu intre Austri'a sî Prussi'a aru erumpe resboiulu in restempu de trei luni, a pasî activu pentru Prussi'a contra Austriei, fâra de a se trage in consideratiune cine au inceputu resboiulu. Unu astfelu de obligamentu reciprocu nu ia sî Prussi'a asuprasi, ci ea au recunoscutu numai verbalu obligamentulu ei moralu, déca Itali'a va fi atacata de câtra Austri'a. Se oblega insa ambe statele a purtá resboiulu pâna candu pacea va fi primita de ambe pârtîle sî a nu lasá nici unulu aliatii pace unulu inainte de celalaltu. Scopulu resboiului este de a castigá pentru Itali'a Veneti'a, pentru Prussi'a unu altu teritoriu din celu austriacu carele sa corespunda Venetiei (territoire Autrichien equivalant au territoire dela Vénétie). Tratatulu se incepe cu urmatórele cuvinte : Pour assurer la paix de l'Europe (pentru asigurarea pâcei europene). — Dupa sciri mai nóue Generalulu Govone iara e la Berlinu. Lumea crede ca e pentru prelungirea tratatului. — Dupa sciri telegrafice se vede ca gen. Govone in adeveru este insarcinatu cu atare missiune.

Memorial diplomatique asigura ca regele Prussiei nu au vrutu sa subscrie tratatulu. Acumu totu dupa memorial aflâmu ca in intielesulu tratatului de mai susu s'a incheiatu unu protocolu subscrisu de Bismarck sî gen. Govone. Obligamentele acestui protocolu se estindu pe alte trei luni.

Sciri dela 1 Iuniu din Parisu incunosciintiéza, ca Lordu Clarendon, principele Gortschakoff, contele de Bismarck sî generalu Lamarmora au dechiaratu oficialu, ca voru sosí câtu mai curendu la deschiderea conferintiei. Se latîse faim'a despre unu programu de congresu din partea Austriei. Memorial diplomatique deminte acésta scire sî dechiara totu programulu de apocrifu.

Cu o dî mai nainte de datulu mai susu au sositu la Parisu lordulu Grannville, dupa cum se spune, cu o epistola din partea reginei englese, câtra imperatés'a francesa. Cea dintâiu róga pre césta din urma a se silí din tóte puterile pentru sustînerea pâcei.— Mai interesantu este ceea ce aduce „Presse“ din Parisu :

In 25 Maiu fu primitu lordulu Cowley in audientia la imperatulu Napoleonu in presenti'a ministrului Drouyn. Tramisulu englesu produse o depesia ce tocm'a o primise dela lordulu Clarendon, in carea regin'a Victori'a, cu privire la cris'a sub a cârei greutate aru trebuí sa cada sî Angliía se róga de imperatulu sa impedece câtu se va putea resboiulu. Imperatulu se dîce ca au respunsu cu voce cam iritata in modulu urmatoriu :

„Dle tramisu! Candu la anulu 1859 eram decisu a merge intr'ajutoriulu Italiei cu sincer'a tendintia de a regulá afacerile acestei la nordu pedeplinu, mi dechiara Angli'a, ca nu are nici unu omu sî nici unu penny pentru libertatea Italiei, sî Angli'a fu carea prin apropiarea ei de Prussi'a me silí a sta in mijloculu drumului sî a lasá opulu celu mare neterminatu. Candu eu la inceputulu resboiulu danesu in an. 1864, amu prevediutu incurcaturile cele mari cari se potu desfasiurá din acestu resboiu sî amu propusu unu congresu, atunci inca fu Angli'a (c' etait encore l'Angleterre) care s'a opusu cu resolutiune propunerei mele sî care si-a datu tóte silintiele de a nu lasá ca cért'a sa se deslege in unu modu pacinicu. Acum iara e Angli'a carea standu sub o cascada de fallimente cere pacea. Sî eu ceru pacea. Asigura Dta pre cabinetulu reginei Dtale ca sum gat'a a face totu ce se póte spre a incungiurá resboiulu, dara dupa ce ocasiunile cele mai bune de a oblí neintielegerile s'a luatu usioru séu s'au stricatu inadinsu sî contrarietâtîle s'a facutu asiá de mari, eu nu mai potu luá asuprami respunsabilitatea de cursulu evenemintelor.“

„Patrie“ din Parisu spune, ca deca congresulu nu va avé resultatulu ce se astépta dela elu, atunci imperatulu Napoleonu va pasî inaintea corpuriloru lui legiuitóre sî va cere mijlócele de lipsa, bani, pentrucá cu cei 600,000 de ostasi se faca ordine in Europ'a. Presse dîn Parisu se pare a intarí intr'atât'a cele de mai susu pentruca ins'a vorbesce de o prelungire a sessiunei a corpuriloru legiuitóre pâna dupa congresu. Tendinti'a imperatului o esplica toti, nu póte fi alta, decâtu sa aiba corpurile legiuitóre in giurulu seu cá déca aru cere lips'a sa i voteze ajutóre de bani.

Conferinti'a principateloru dunarene astépta notificatiunea oficiala a suirei lui Carolu pe tronulu Romaniei.—

Respunsulu Austriei datu in urm'a invitârei ce i s'a fâcutu de câtra puterile neutrale e cam de cuprinsulu : ca Austri'a primesce invitarea cu acea conditiune, ca la conferintie nu voru veni inainte nici unu feliu de combinatiuni, prin cari vre-un'a din puterile invitate sa sî largésca séu strimtoreze teritoriulu. Se dîce ca respunsulu acest'a nu au fâcutu sensatiune buna in Parisu. De alta parte se dîce ca in urm'a acestui respunsu nici ca se voru puté adunâ conferintiele. Sa punemu totu aici sî scirea, ca déca conferintiele voru fi fâra de resultatu, atunci Ministrulu Drouyn inca ese din ministeriu sî loculu lui va sa-lu ocupe Walevsky

Din Parisu se scrie la „A. Z.:“ Pre câtu ne este cunoscutu are regimulu (din Parisu) sciri, ca flot'a italiana va incepe resboiulu in 5 Iuniu, aniversaria dela Magenta. Sî cercurile diplomatice suntu instruite despre acést'a sî au convingerea ca acést'a nu se intempla fâra de scirea Franciei, intogm'a cá sî la Castelfidardo, unde imperatulu Napoleonu le dede Italieniloru voia de a invasiuná prin cuvintele : faites vite (faceti iute).

Din Prussi'a aflâmu ca de nou se facu dechiarâri ca armârile suntu numai defensive sî ca Prussi'a e gat'a a reduce armârile sele la stare de pace, déca federatiunea germana va mijlocí cá sî armârile Austriei sî ale Saxoniei sa se reduca la starea de pace. Déca federatiunea nu va puté sa mijlocésca acést'a, séu deca membrii federatiunei se voru opune reformei federatiunei proiectate de Prussi'a, atunci acést'a nu póte sa traga alta consecintia decâtu ca federatiunea in form'a ei presenta nu mai póte corespunde chiamârei sele sî asiá ca ea (Prussi'a) nu va gresî, déca convingerea acést'a a ei va serví de basea decisiuniloru ei mai departe.

Unu telegramu din Berlinu dela 2 Iuniu ne anuntia ca o fóia oficiósa din Berlinu N. A. Ztg. vede in dechiaratiunea Austrici de a convocá staturile din Holstein in dieta, o provocare a resboiului din partea Austriei. Mai departe dîce acea fóia, ca convocarea e o rumpere de tratate sî o vatemare a drepturiloru de suveranitate ale Prussiei, pentruca prin acést'a se vatama referintiele de supusu in cari se afla ducatulu Holstein fatia cu Prussi'a in urm'a tratateloru. Prussi'a asiá dara se va vedé necesitata a pasî cu energia in contr'a acestoru mesuri. —

Dupa Schlesische Ztg. se aude din Vienn'a ca suntu semne in urm'a câroru se póte deduce ca cestiunea italiana se silescu diplomatii a o strapune in orientu sî de aceea vorbele cele multe despre compensatiuni in resaritu. In Constantinopole s'au simtitu ce-va de unu asemenea planu sî de aceea pórt'a se vede necessitata a se alipí câtu mai tare de Austri'a. Din aceste se esplica apoi mai departe aparérea corabiiloru resbelice turcesci in marea adriatica.—

Din Constantinopole se scrie: ca ministrulu de resboiu Abdul Kerim pasi'a a fostu plecatu la Varn'a sî Siuml'a spre a inspectiuná corpulu de 40,000 ce aveau sa intre in Romani'a; fu insa rechiamatu sî au sî sositu, iara in Constantinopolea. Alte sciri ne spunu ca Turci'a in adeveru erá determinata a intrá cu trupe in Romani'a, dara la amenintiarea ce-i veni dela Parisu: ca intrarea acést'a aru puté sa devina fatala pentru Turci'a insasi, s'a revocatu tóte mesurile de intrare sî s'a invoitu la asteptarea resultatului conferintieloru.

Despre Romani'a spunu dîuariele vienese ca liniscea inca nu e cu totu restatorita. Mai departe ca „diplomati'a conservativa“ polecresce pre Domnitoriulu celu nou de siefu alu revolutiunei (?)

„Presse“ dupa ce face cunoscutu ca Domnitoriulu celu de acum din Romani'a au fostu in armat'a austriaca sî ca la 1859 fù decoratu cu crucea pentru merite militarie, asigura ca elu face tóte incercârile de a convinge pre representantele austriacu din Bucuresci despre datorinti'a sea de a intrá in referintie amicabile cu Austri'a. „Viitoriulu, dîce acea fóia, ne va aretá câtu de serióse suntu simpathiele lui Carolu I câtra Austri'a.“

Revista diuaristica.

Despre „asimiliatiunea pârtîloru transilvane“ din „P. N.“, din care citarâmu sî noi ce-va din „Zkft“ in nrulu trecutu, scrie „Pestbudinske vedomosti“: E fórte caracteristicu ca „P. N.“ nici nu vrea sa mai scie de unu mare principatu alu Transilvaniei, ci numai de pârtî ale Transilvaniei. Art. VII alu legiloru din 1848 asigura marelui principatu institutiunile sî libertâtile sele; „P. N.“ insa contopesce simplu Transilvani'a in Ungari'a „P. N.“ remane mai departe detoriu cu respunsulu pentru ce nu póte sî unu regimu dicasterialu sa fia respunsabilu cá sî unu ministeriu. Déca „P. N.“ pledéza pentru denumirea oficialiloru prin ministeriu atunci se vede, ca liberalii magiari nu voru sa fia autonomia municipala, care numai prin oficiali alesi póte fi asigurata, ci voru burocratisarea administratiunei intregi. Din punctulu nostru de vedere este totu un'a, déca avemu burocrati in fracu sî cilindru ori attila sî calpacu sî cu pinteni, singura deosebire ce se afla intre acesti'a e ca cei din urma cá servitori ai elementului magiaru, voru magiarisá mai tare, de cumu au germanisatu cei diantâiu sub Bach.“

„Pozor“ vorbindu despre referintiele intre Croati'a sî Ungari'a dîce: Aceste dóue tieri suntu avisate prin pusetiunea loru geografica sî prin interesele loru economice sî politice, la spriginulu imprumutatu. Totusi trebue sa recunóscemu cu sinceritate, ca aducerea aminte de trecutulu, care l'amu avutu traindu in comunitate cu Ungari'a, nu ne indémna la o uniune cu acést'a, mai alesu candu numai trecutulu e momentulu decisivu in acésta afacere. Trecutulu ne este sântu, viitoriulu natiunei nóstre insa sî mai sântu. Indata ce vomu veni la convingerea, ca viitoriulu nostru nu este asiediatu pre base sigure, déca nu vomu parasí calea trecutului, vomu dá sfatu natiunei croate, de a pasi pre o cale cu totulu nóua. Indata ce amu vedé, ca o legatura cu Ungari'a nu aru fi natiunei nóstre de folosu, amu fi noi cei dintâiu cari amu desfatui natiunei uniunea. Sî la noi au trecutu tempulu amorului platonicu in politica, in a cârui locu au pasîtu ratiunea sî calculârea. Noi pledâmu cu deosebire pentru uniunea intre regatulu triunitu sî Ungari'a din causa: ca Austri'a precâtu remane in óresi care legaturi cu Germani'a va intrebuintiá germanismulu ca unu mijlocu periculosu pentru slavi, romani sî magiari. Acésta precumpanire ne face dispusi pentru o uniune cu Ungari'a cu atât'a mai tare, incâtu suntemu convinsi, ca deputatiunea nóstra regnicolara sî atuncea nu va lasá din mâna firulu unei impecâri intre Ungari'a sî Croati'a, candu s'aru aretá pericululu de a se rumpe. Croatii voru documentá ca nu e vin'a loru déca dóue popóre constitutiunale nu s'au potutu intielege.— Cele dóue cause, ce aru puté duce la o rumpere a pertractâriloru intre Pest'a sî Agri'a, aru fi pretensiunile din partea magiariloru, care aru atinge intregitatea teritoriala sî autonomi'a regatului triunitu. De-sî scimu bine ca in discussiunile deputatiunei regnicolare ungaro-croate nu s'a facutu amintire deadreptulu despre Fiume, nu ne indoimu, ca o singura asemenea pretensiune aru fi in stare de a nimicí ori ce intielegere. Autonomi'a regatului triunitu statorita in art. croatu 42 din 1861, noi o scimu acést'a prea bine, nu e punctu de cérta intre deputatiunea regnicolara ungaro-croata. Noi dorimu din anima o uniune cu Ungari'a; dara acestei'a inca trebuie sa-i jaca la anima a-si conserva in noi unu sotiu prea credinciosu. Déca insa impacarea intre Pest'a sî Agri'a nu se póte realisá, noi croatii nu desperâmu.

In unu altu numeru vine „Pozor“ asupr'a pertratâriloru deputatiunei regnicolare din Pest'a sî dîce, ca déca Fiume este pétr'a de scandela intre Unguri sî Croati atunci de impacare nu mai póte fi vorba. Referintiele Fiumei dela 1848 suntu referintie de usurpatiune, iara dreptulu de posessiune alu litoralelui intregu este alu croatîloru. Simpathiele Fiumeniloru pentru Ungari'a nu suntu alta dupa acelu dîuariu, decâtu nisuinti'a italianismului de a predomní croatismulu (slavismulu).

Cu privire la politic'a din afara reproducemu dupa „Românulu“ din dîuariulu „Des Débats“ dela 24 Maiu:

„Depesia dela Bucuresci anuntiá ca principele de Hohenzollern a intratu eri in capitala in mijloculu unui mare entusiasmu, sî ca dupa ce a asistatu la Te Deum cantatu in Catedrale, a mersu in adunarea legislativa unde a fâcutu juramentulu sî a pronuntiatu unu discursu in frantiuzesce, fórte aplaudatu. Adunarea a votatu in unanimitate indegenatulu principelui Carolu-Antoniu de Hohenzollern, tatalu noului domnu; dar depesi'a nu ne spune déca a cestu votu s'a datu inainte de venirea acestui din urma, s'au de ca s'a emisu in aceeasi siedintia in care acést'a a venitu sa fac juramentulu. Ori cumu aru fi, conditiunile cerute de art. 13 al conventiunei se gasescu astufelu indeplinite intr'unu modu póte camu judaicu; casulu in care indigenatulu s'aru conferi unui straini pentru alu face eligibile n'au fostu prevediutu de conventiune, prin urmare românii suntu in dreptulu loru. Printr'o asemen subtilitate acum'a diece ani ei ajunsera a realisá unirea moldo-româna, sî pentru a dóu'a óra li se intempla sa se intréca in finetia cu diplomati'a sî sa o bata cu propriele sele arme pe propriulu seu terimu.“

In ce privesce o intervenire in Romani'a, „Des Debats“ contîne urmatórele renduri:

„Diplomatii muscali trecu de fórte dibaci in artea de a amâgí lumea, sî politicii turcesci suntu capabili se oferésca eterniloru sei inimici chieile capitalei loru pe o tava de argintu, crediendu ca facu o fapta maiéstra sî ca astufelu urméza cestiunea Orientelui. Ea aru fi in adeveru curmata sî Alah va fi voit'o; dar numai vointi'a lui Alah nu este in stare singura sa reguleze afacerile din acésta lume, se mai afla sî vointi'a Franciei, care trebue tînuta in séma. Sî este in interesulu Franciei cá Principatele sa formeze unu statu unitu, solidu sî independinte, sî pentru acést'a Franci'a in Conferintie n'au fostu contraria alegerei unui principe strainu. Alte puteri cari au asemene multe cuvinte cá sa opue o bariera cotropiriloru Russiei, s'au pronuntiatu in acelasi sensu, sî printre aceste puteri aru fi trebuitu sa se gasésca chiaru Pórt'a, care pare ca se complace a se afundá din nou in prapasti'a din care amu scos'o noi intâi'a óra. Dar nu este vorb'a de ea in acestu momentu, nu ne atingu destinatele ei, dar acelea ale unui poporu a cârei independinti'a importa ecuilibrulu europénu, care lupta cu curagiu pentru a o conservá, sî pe care nu putemu sa o lasâmu in voi'a ambitiunei muscalesci, fâra sa periculâmu interesele nóstre sî sa facemu sa se slabésca influinti'a nóstra. La St. Petersburg se póte crede, ca multiamita complicatiuniloru actuali, a venitu momentulu sa recâstige terimulu perdutu, acum'a diece ani. Dar Franci'a sî Engliter'a trebuí-voru ele óre sa permitia cá resultatele politice ale resbelului din Crimea sa fia puse din nou astadi in cestiune sî intr'unu modu atâtu de neasteptatu?

Dela diet'a Ungariei.

In 30 Maiu s'a tînutu siedintia plenara sub presiedinti'a dlui Szentiványi. Dupa cetirea sî verificarea protocolului din siedinti'a din urma impartâsiesce presiedintele mai multe suplici intrate. Dreptu caracteristica sa amintimu sî noi aici de unele din acestea. Unu patriotu asterne o petitiune in lucruri de eredîre (mostenire); altulu cere sa i se dea voia sa venda beuturi spirituóse, altulu urgeza regularea vendiârei de sare, vine apoi inainte o cerere la unu procesu pentru cârtîle funduarie alta a unui vienesu carele se róga a i se concede sa fia de fatia la pertratarea finala a processului seu; mai multe comune petitiunéza a se incorporá la comitatulu Mar

muresiului ; vine inainte o cerere in afaceri urbariale ; unu invatietoriu din dieces'a Fünfkarechen se róga cá sa se elibere de a propune sî obiecte religiunari in scóla, indetorandu-se cu acestea preotii sî capelanii, pentru cá tempulu câstigatu in urm'a acestei eliberâri sa-lu póta intrebuintiá pentru alte obiecte de propunere ; mai multe comune petitiunéza in afacerea drumului de feru Alföld=fiumanu.

Dupa tóte acestea vine o hârthia din partea comitetului centralu din comitatulu Vasiu , indreptata câtra dieta , prin carea face cestei din urma cunoscutu, ca comitetulu centralu nu au pututu alege din nou altu deputatu in loculu respinsului Babarczy , din causa ca oficialii carii au pressiunatu alegerile cele d'antâiu suntu sî acumu acolo sî ca acesti'a nu suntu constitutiunali (pentruca nu suntu alesi). Totu odata arata ca comitetulu centralu s'a rugatu de in. reg. Locutiintia sa delature mai nainte pedeca cea neconstitutiunala sî apoi sa póta pasî la alegere.— Presiedintele anuntia dupa cetirea harthiei mentiunate o alta harthia asternuta prin membrulu dietei contele Apponyi din partea a 140 alegatori. Acesti'a se róga a li se mijlocí putinti'a de a alege unu deputatu , pentrucá sa nu remana nerepresentati in dieta. Stang'a i se parea ca acum ia venitu apa pe móra sî se apuca cu impetuositate de lupta contr'a oficialiloru neconstitutiunali sî prin urmare dupa dens'a nelegali.

Deák ia cuventulu, ceea ce nu e obiceiulu lui la verificâri séu alte de feliulu acest'a , sî in o cuventare mai lunga desvólta ca comitetulu centralu nu e chiamatu de a invetiá pre dieta despre detoriele sî competintiele sele; comitetulu centralu are sa caute cá sa nu se intemple ilegalitâti sub decursulu alegerei. Sî apoi de a judecá déca s'a observatu acele séu nu s'a observatu acést'a e lucrulu dietei sî nu alu comitetului centralu; propune : sa se indrumeze comitetulu centralu a urmá in intielesulu legiloru ce suntu in vigóre. Propunerea se primesce cu adaugerea (la cererea lui Apponyi) „numai decâtu“ inainte de cuvintele : „in intielesulu legiloru. . . .“

Dupa acestea referéza Ios. Hosszu asupr'a alegerei deputatului Ioan Boér sî a deputatului Elia Macelariu;— fâra desbatere se verifica.— Paulu Királyi referéza asupr'a unui gravamine contra alegerei lui Dr. Carolu Siklossy.— Anuntia mai departe presiedintele intrarea acreditiveloru deputatiloru Fried. Wagner, Ios. Gull, Baronu Vay sî Koller.— Comitetulu uniunei tranne avea sa se adune sambata in palatu museului spre a se constitutuí. —

In 1 Iuniu n. presiediù in siedintia plenara a casei deputatiloru, cá sî in cea din 30 Maiu, Szentiványi. Indata la verificarea protocolului din siedinti'a trecuta ia cuventulu Ghiczy in contra stilisârei conclusului adusu asupr'a harthiei comitetului centralu din comitatulu Eisenburg (Vasiu), in urm'a cârui se primesce formularea notariului Vilh. Tóth.

Deputatulu Em. Csengery revine asupr'a purtârei oficialiloru cu ocasiunea alegeriloru sî pretinde dela autoritâtîle regimului sa fia nu numai in comitatulu mentiunatu, dar sî in alte pârti, cu bagare de séma, ca se nu se mai faca influintiâri.

Dupa acést'a se aducu la cunoscinti'a casei mai multe petitiuni intrate, cari se indrépta la comissiunile respective.

Vinu in fine la verificatiune alegerile deputatîloru Georgiu Vay sî Antoniu Koller, care se verifica fâra de desbatere pre lânga conditiunea terminului de reclamatiune de 30 de dîle; deputatulu Ioan Karacsony (din Elisabetopole) se verifica definitivu fâra de nici o desbatere.

Din caus'a reclamâriloru facute contra alegerei deputatîloru Sighisiórei Fried. Wagner sî Ios. Gull se ordina cercetare asupr'a decursului alegerei. De Comisariu este propusu din partea Comitetului de verificare deputatulu cercului Besztercze Lánya din comitatulu Neusohl, Schemnitzer; la propunerea lui Szénkirályi se tramite ca comisariu cercetatoriu deput. Emilu Trauschenfels.

Contele Ed. Károlyi dimpreuna cu alti 10 membri facu propunerea ca sa se prefaca siedinti'a publica in privata spre a se consultá cumu aru fi de a ajutá tierei , cá in urm'a frigului din Maiu sa nu cada iara in lipsa, ceea ce se primesce sî se pune in lucrare numai decâtu. —

Despre comissiuni aflâmu ca suntu mai active (?) cea mai târdia dintre tóte se pare a fi cea a uniunei, sî iara cea mai activa a instituteloru publice.

Deputatii ardeleni : consil. de curte Zimmermanu , Mauritiu Konrad sî Wilhelm Melas au luatu parte pentru intâi'a óra la siedintiele publice in siedinti'a din 1 Iuniu. Zimmermanu siede lânga coleg'a seu dela Sabiiu in stâng'a, ceialalti doi in centru. —

Cercularulu Dlui Ministru secretariu de Statu la Departamentulu Instructiunei Publice sî alu Culteloru din Romani'a.

Câtra dnii Primari ai Comuneloru urbane.

Domnule Primariu !

Unu anu a trecutu dela punerea in aplicare a legei scolare sî prin urmare a obligativitâtiei instructiunei publice, sî dupa tóte indemnurile, apelurile sî rugamintele ce ministeriulu instructiunei publice a adresatu domniloru primari de comune urbane , suntu silitu se constatu, cu durere, ca, in marea majoritate a domniei loru acele apeluri sî rugaminte, n'au aflatu eco câtu de slabu. Nu l'a aflatu, câci altfeliu nu-mi potu esplicá nepasarea unor'a domni primari pentru scoli in genere sî in specialu pentru aplicarea dispositiuniloru dela Cap. II din legea instructiunei. Comunele rurale lipsite fiindu, din nefericire, cele mai multe de scoli, eu n'amu pututu cere primariloru loru aplicarea obligativitâtiei instructiunei primare. Dara la comunele urbane scoli primari suntu ; in unele orasie chiaru suntu câte mai multe. Acolo celu putînu eramu in dreptu de a vedé pe Dnii primari aplicandu cu patriotismu, cu zelu sî cu totu tactulu ce trebuie sa aiba in lucrâri, salutarele dispositiuni ale obligativitâtiei. Amu asceptatu . . . . Dara inca suntu in asceptare ! . . . Abiá la dóue trei orasie de s'au facutu listele de copii in versta de scóla (Art. 40) sî nu me insielu sustînendu ca nici in acele orasie unde asemenea liste s'au facutu , ele nu s'au publicatu sî nici au servitu, cum trebuiá , pentru aplicarea obligativitâtiei. Asemenea nepasare, uitare de datoria , pe câtu tempu, domnule primariu, aru fi in daun'a individeloru, totu a-sî putea se n'o semnalesu , scusandu-o cumu sciu ca unii din Dvóstra voru cercá a face, pe c u t a r e sî c u t a r e cuventu . . . Dara candu, cum dvóstra sciti bine, cu asemeni uitare de datoria se aduce prejuditii Romaniei, mai multu inca : romanismului, intregei natiuni, atunci, dvóstra insîve intielegeti, cu câta amaraciune sî parere de reu trebuie s'o constatâmu !

Facu, Dle primaru, cu Dta in acésta regretabila u i t a r e de d a t o r i a, partea nestabilitâtiei, a evenemînteloru, a neajunsuriloru de totu felulu ce au lovitu tiér'a nóstra sî in deosebi sî comun'a dtale, déca nu remanu mai putînu convinsu , ca ce-va totu se putea face pentru instructiunea publica primara, se póte chiaru ca acelu ce va sa se fi realisatu sî eu se nu-lu cunoscu. In acestu casu asceptu cu nerabdare adresa dle prin care sa-mi impartasiesci mai bucuratóre sciri de câtu amu primitu sî primescu de pe la agentii mei directi, in asta privintia.

In totu casulu, domnule primaru, acum ca stabilitatea ni-a revenitu cu suirea pe tronu a alesului Românîloru Mari'a Sea C a r o l u I , acum ca tóte ni se presenta sub cele mai favorabile augurii, Dta, mi place a crede, vei face, vei lucrá astfelu cá scólele ce suntu incredintiate de legea priveghierei sî ingrigirei dtale sa intre indata pe calea unde aru fi trebuitu sa le aflâmu dejá, se primésca mai alesu, prin intielépt'a sî totu odata energic'a aplicare a obligativitâtiei, se primésca tóta importanti'a ce li se cade sî sa ajunga a realisá educatiunea intregei generatiuni pre care legea o obliga a vení la ele, sa se impartasiésca de binefacerile culturei mintei sî ale inobilirei animei.

Mai amu eu óre nevoie se aratu patriotismului dvóstre, dlu primaru, ce aveti de fâcutu in acestu respectu ? legea este lamurita sî cerintiele ei nu suntu de felu imposibile , nerealisabile la comunele urbane celu putînu. Bine-voiti dara, dle primaru, a ve purtá atentiunea cea mai zelósa sî mai de iubire asupr'a Capit. II din legea instructiunei. In vedere cu acestu capitolu eu asceptu cá sa vedu inaintate de dvóstra indata urmatórele lucrâri :

1). Formarea listeloru de baietii sî fetele cari , cu inceputulu anului viitoriu scolaru 1866—67, voru fi implinitu optu ani.

2). Formarea de consiliulu comunalu a listei de acei copii sî copile cari suntu dispensati de scóla, dupa art. 35 din lege.

3). Publicarea prin placarde, prin foi publice, prin batere de darabana a dispositiuniloru Art. 31, 33, 34, 35 sî 37.

4). Publicarea prin statoristii de corporatiuni a dispositiunei dela Art. 37.

5). Comunicarea pâna la 1-iu Iuliu celu multu la ministeriu a cifrei de copii sî de copile, cari, dupa lege, voru avea a frecuentá scólele din nou 1866—67, spre a putea eu din tempu luá dispositiuni in vedere cu acele cifre, dupa Art. 46 sî Art. . . . din lege.

In acésta cestiune sacra sî vitala me adresediu câtra DVostra prin fói'a publica, pentru cá natiunea intréga sa ne póta vedea pe toti sî cunósce astufeliu cumu fia-care ne vomu implini datoriele.

Adestandu dreptu respunsu dela DVóstra, resultatele la aceste lucrâri, ve rogu, dle primariu, sa primiti incredintiarea osebitei mele consideratiuni.

Ministru, C. A. Rosetti.

Nr. 3,929, Maiu 14.

Principatele române unite.

Respunsulu Principelui Carolu I la depesi'a de felicitare, ce ia adresatu orasiulu Iasi.

„Iasienloru ! Amu primitu cu bucuria sî placere sentimentele „de simpatie ce orasiulu Iasi mi-a esprimatu cu atât'a caldura „chiaru mai nainte de a fi pusu piciorulu pe pamentulu Romaniei. „Fericitu de a fi în fine in tiér'a care mi-a incredintiatu totu viitoriulu ei, cea intâiu sî mai scumpa a mea ingrijire va fi, a redá „acestui orasiu, care a facutu atâtea sacrificii pentru realisarea u„nirei, tóte drepturile ce i se cuvinu cá la a dóu'a capiiala a tierei.

„Pe de alta parte remanu deplinu convinsu, ca orasiulu Iasi, „sî cu densulu tóta Moldov'a , va contribui din tóte puterile sî

„neclintitu, in viitoriu, cá sî in trecutu, la inflorirea sî splendórea „Statului românu.

„In curendu voiu indeplini dorinti'a inimei mele sî voiu puté „esprimá singuru orasiului Iasi multiamirea mea pentru sentimen- „tele sî devotamentulu seu patrioticu.“ Carolu I.

Pres. Consiliului de ministri L. Catargiu.

Cetimu in „Monitoriulu Oficiale“:

Program'a noului Ministeru.

Fâra sa fi urmatu vre-o diferintia de opiniune intre persónele cari, in numeru de diece, compuneau guvernulu provisoriu sî ministeriulu dela 11 Februariu ; in urm'a suirei pe tronu a Mariei Sele Principelui Domnitoriu, dupa o împreuna consfatuire sî o intielegere urmata intre acele persóne, Mari'a Sea a binevoitu a ne chiama la ministeriu.

Guvernulu remaindu dara mai totu acel'a, elu va lucrá pentru a asigurá drepturile nóstre sî pentru a sustîné pe alesulu nostru Carolu I. Avemu deplina convingere ca, pentru a ajunge la acestu tielu, natiunea intréga strinsu unita nu va crutiá nici unu sacrificiu.

In privirea trebeloru esteriori, cunóscemu positiunea intereseloru nóstre; nu suntemu ostili nimenui, sî de aceea ne vomu silí a intretîné relatiunile cele mai bune pe taramulu drepturiloru nóstre. Pe acestu taramu vomu cautá a capatá tóta solicitudinea Inaltei Porti sî a puteriloru garanti.

Desvoltarea sî intarirea libertâtîloru publice sî a guvernului constitutiunale va fi obiectulu silintieloru nóstre celoru mai sincere, sî sperâmu, ca vomu avé totu concursulu dvóstre intru indeplinirea misiunei nóstre.

Presiedintele Consiliului Lascaru Catargiu , Ioann Bratianu , Ioann Cantacuzinu , Petru Mavrogheni , Constantinu Al. Rosetti , Ioann Ghic'a , Dimitrie Sturza.

Iasi. Bucuri'a produsa prin scirile despre sosirea Principelui alesu a fostu generale sî in Iasi. Cete de ómeni se plimbau pe strade felicitandu-se sî strigandu : sa traiésca unirea ! sa traiésca Carolu I ! — Strigate multu asteptate , neaudîte inca pe stradele acestui orasiu, dar cari atîtiara unu entusiasmu crescendu din minutu in minutu.

Sér'a o iluminatiune, pe câtu splendida pe atâtu spontanea a manifestatu sinceritatea sî generalitatea simtieminteloru de bucuria. Intre edificiele publice s'a distinsu pe lânga Palatulu administrativu, mai alesu Universitatea, care din mii de flacâri arata Iasieniloru loculu, de unde prin Rectorulu sî o mare parte a profesoriloru ei sî prin Presiedintele fostului Clubu natiunalu V. Pogoru s'a sustînutu onórea inteligintiei din Iasi, s'a sustînutu unirea sî Principele strainu. Apoi curtea Treiierarchiloru cu focurile bengalice tricolore ce o iluminau de pe balconulu locuintiei dlui Maiorescu , Gimnasiulu din Sararie, Banc'a cu frumósele sele balóne, dintre casele private mai alesu acele ale dlui A. Balasiu etc. etc. Pretutindeni spuneau luminile unde au fostu acei barbati care inainte de succesulu facticu au avutu tarie sî o inteligenta incredere in viitoriulu Romaniei. (Vocea natiunale).

Varietâti.

*** Din Naseudu se telegrafà la „W. Ztg.“: „In Fati'a instrimtorâriloru in cari se afla statulu au decisu unanimu oficierii, oficialii, preotii, invetiatorii etc. districtului Naseudului , pre lânga tóta scumpetea ce domnesce in acelu tînutu, a-si oferí pentru tempulu resboiului procentele din lefile loru. Luni (4 Iuniu) se va tîné o adunare a Comitetului districtualu pentru asemenea scopuri.

*** O lege din 25 Maiu ordiná edarea de note a 10 xr. v. a. cá mijlocu de a incuugiurá lipsele de bani merunti, simtîte in comerciulu micu. Aceste note nu esîse din cursu, ci fura pâna ací numai tiermurite la sum'a de 4 milióne fl. v. a. In urm'a legei amintite se va redicá sum'a loru la 12 milióne fl. val. austr.

*** In Lombardo-Veneti'a s'a escrisu unu imprumutu silitu de 12 milióne, a cârui platiri suntu de a se face in siese rate egale. Pentru provinciele Veneti'a, Vicenza, Belluno se incepu platirile cu finea lui Iuliu, pentru celelalte cu finea lui Iuniu 1866. Platirile au de a urmá in argintu ori in auru.

*** Pentru agricultori. „S. Z. f. H. u. G.“ scrie: „Dela unu economu espertu aflâmu urmatoriulu mijlocu pentru inaintarea desvoltârei semintieloru, care aru fi de a se observá acum candu in multe pârti in urm'a frigului va fi de lipsa a se semaná cucuruzulu a dóu'a óra. In patru cupe de apa sa se puna unu puntu de salmiacu, ce se afla eftinu in ori ce speceria. In ap'a acést'a de salmiacu apoi sa se puna seminti'a sî sa stea 24 óre, dupa acestu tempu sa se ia sî sa se puna in mustu de gunoiu alte 48 de óre sî apoi sa se sémene. Resultatulu nu va intârdiá a plâti ostenél'a semenatoriului.“—

Din Keresd se scrie la K. K. ca la ocasiunea plecârei contelui Gabr. Bethlen la Vienn'a spre a primí postulu la care fu chiamatu,— junimea sasésca, desu de diminétia se presentà calare in vestminte serbatoresci sî purtandu flamuri bisericesci sî treicolore (unguresci?), in curtea contelui. La suirea contelui in trasura au resunatu trei „éljen“ sî dupa aceea in rendu militariu s'a pusu inaintea trasurei sî intre eljenuri neintrerupte l'a petrecutu unu milu sî jumetate. Aici intre urâri, eljenuri sî intre puscaturi se despartîra de dlu conte, poftindu-i cestui din urma norocu in oficiulu celu inaltu. Intorcendu-se acasa au serbatu toti locuitorii satului acea dî, durandui, ca au perdutu, pe tempu neotaritu, pre iubitulu loru protectoru. —

*** Pagube in urm'a frigului din Maiu. Din Becichereculu mare se scrie la Zkft ca frigulu din 23 sî 24 Maiu in tînutulu Temisiórei sî Pardanului au fâcutu numai pagube ne insemnate, luandu afara viile sî legumile. Cucuruzulu e frumosu — Din celelalte pârti ale Ungariei insa se spune, ca pagub'a causata de frigu trece preste 100 milióne. Din norocire grânele suntu frumóse sî asiá o fómete generala nu se va face, dupa cum se intemplà inainte cu trei ani. — De totu mare paguba se dîce ca causà frigulu in napii de zacharu, pentruca cei mai multi au degeratu ! —

Citatiune edictala.

Julian'a Ignea din San-Mihaiu in teritoriulu inclitului regimentu confiniariu serbo-banaticu nr. 14, care a parâsitu cu necredintia de 9 ani pe legiuitulu ei barbatu Ilie Ignea sî a cârei'a ubicatiune nu se scie pâna astadî , esta prin acést'a citata, cá in terminu de unu anu sî o dî sa se infatiosieze inaintea subscrisului Consistoriu eparchialu, câci la din contra pe bas'a singurei actii asternuta de legiuitulu ei barbatu, se va decide caus'a divortiala sî in lips'a ei amesuratu sânteloru Canóne ale bisericei dreptumaritóre resaritene.

Caransebesiu in 21 Aprile 1866.

Consistoriulu Eparchiei gr. res. rom. a Caransebesiului.

Nr. 18—3

Nr. 19—2 **Edictu.**

Mari'a lui Achimu Chirstea din comun'a Feldióra in Comitatulu Albei de susu, care cu necredintia de 4 ani au parasitu pre legiuitulu ei barbatu Nicolae lui Ioann Sierbanu totu de acolo, prin acést'a se citéza, ca, dela datulu mai din josu, in terminu de unu anu, sî o dî, cu atat'a mai tare, sa se infatîsieze inaintea forului Protopopescu subscrisu, cu câtu ca la din contra, se va decide divortiulu sotiului ei, la intielesulu SS. Canóne ale bisericei nóstre dreptucredincióse resaritene, sî in absenti'a densei.

Forulu protopopescu gr. or. alu Tractului Protop. alu II alu Sabiiului.

Sabiiu 18 Maiu 1866.

Ioann Pannoviciu, Protopopu.

Nr. 20—2 **Edictu.**

Ioann Ilisie, din Retisdorfu, de rel. gr. or. carele de 3 ani sî mai bine au parasitu cu necredintia pe legiuit'a sea socia Mari'a Cuculu din Agnit'a, se provóca prin acést'a cá in terminu de unu anu sî o dî dela dat'a de josu sc se infatisieze inaintea Scaunului protopopescu gr. or. alu Cincului mare, câci la din contra se va dá hotarîre la acti'a muerei sale sî in absentie-i.

Cincului mare in 1 Februariu 1866.

Scaunulu protopopescu greco-orient. alu Cincului mare.

Ignatiu Mandocea,
Adm. protopopescu.

Pretiurile de piatia

din Sabiiu, Marti in 24 Maiu (5 Iun.) 1866.

	fl.	xr.
Grâulu de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*)	4	67
„ „ mijlocu „	4	40
„ „ códa „	4	13
Secar'a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen) *)	—	—
„ de mijlocu „	3	17
„ de códa „	—	—
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	60
„ „ mijlocu „	1	47
„ „ códa „	1	33
Cucuruzulu galét'a nemt. (Metzen) *)	3	20

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a de Vienn'a.

Din 25 Maiu (6 Iuniu) 1866.

Metalicele 5%	55	15	Actiile de creditu	122	
Imprumutulu nat. 5%	60	25	Argintulu	131	50
Actiile de banca	653		Galbinulu	6	23

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 42. ANULU XIV.

Sabiiu, in 29 Maiu (10 Iuniu) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Sabiiu 28 Maiu. Apelatoriulu sî Sinodulu archierescu au incheiatu afacerile loru, sî membrii acestoru corporatiuni inalte s'au intorsu la ale sale. Impregiurârile tempului presentu luate atâtu dupa consideratiunea problemei bisericesci, câtu sî politice au fostu atâtea indemnuri pentru Archiereii nostrii de a desvoltá activitatea, ce satisface aceloru impregiurâri; de aceea Présantîele Sale, precum amu intielesu, au tînutu inca sî Sambata la Santulu Constantinu sî Dumineca dupa Sant'a Liturgia siedintiele loru sinodalé, cá sa póta reintórce câtu mai curendu la ale sale.

Cuventarea, cu care Escelenti'a Sea Parintele Archiepiscopu sî Mitropolitu au inauguratu siedinti'a dintâia a Consistoriului apelatorialu, precum amu intielesu, au cuprinsu in sine in inceputu : I espresiunea bucuriei sî a mangaierei acelei'a, ce o simte fia-care membru ortodocsu alu noureinfiintiatei nóstre Mitropolii romane de relegea greco-resariténa, sciindu, ca Mitropolitulu, Episcopii, cati-va Protopopi sî Parochi de natiunalitatea sa româna s'au adunatu spre functiunare la judecatori'a mai Inalta bisericésca pentru procesele matrimoniale; II espressiunea bucuriei sî a mangaierei membriloru apelatoriali, câci din ei s'au constituitu acésta inalta judecatoria bisericésca; sî III espressiunea bucuriei sî a mangaierei Escelentiei Sale P. Mitropolitu, Inaltu carele multu au asudatu pentru reinfiintiarea vechiei nóstre Mitropolii.—

Parintele Mitropolitu dupa introducerea acést'a au acentuatu acea impregiurare, ca bucuri'a nóstra a tuturoru de astadi va fi prosperatóre, déca membrii constitutivi ai Ierarchiei in parte sî peste totu voru usuá cu intielepciune drepturile loru bisericesci de o parte, ear de alta parte déca ei voru implini datorintiele loru fatia cu Biseric'a. Astfeliu de purtare este conditiunea vitalitâtii bisericesci, câci sciutu este, ca Ierarchi'a nóstra s'au infiintiatu din comunele bisericesci române, care cu deosebire in Banatu infatîsiaza icón'a unoru vii parlogite, sî ca Ierarchi'a nóstra este chiemata a preface aceste Comune in vii bine grijite sî roditóre ; de aceea Sinodulu archierescu indemnatu de santieni'a sî marimea problemei sale, s'au consultatu asupr'a acestoru impregiurâri momentóse, sî din Siedinti'a sinodala a anului trecutu au asternutu Majestatei Sale rugarea, in care aratandu lips'a cea neincungiuravera a unui Congresu bisericomitropolitanu au cerutu voia pentru convocarea unei adunâri bisericesci la Mitropolia, la care sa iee parte Archiereii, sî representantii clerului sî poporului credinciosu din tustrelele Eparchii, din care consta astadi Mitropoli'a nóstra, cá in acestu Congresu sa se asieze mesurile cele necesari sî regulatóre pentru prosperarea Ierarchiei intregi, sî a pârtiloru ei constitutive. Sinodulu este convinsu, ca pân' acum aru fi urmatu dela Regimulu Maicstatei Sale resolutiunea favorabile pentru conchiamarea acestui Congresu bisericescu, déca pacea Monarchiei n'aru fi atacata din partea unoru inimici esterni.

Dupa aceste au trecutu Cuventatoriulu la însusi obiectulu, la Consistoriulu apelatorialu, espunendu pe scurtu, dar totusi instructivu convingerile sale despre tain'a Casatoriei, sî despre judecat'a mai inalta bisericésca in causa matrimoniale.

Atâtu amu pututu intielege din cuventarea pentru inaugurarea Consistoriulu apelatorialu ; cele ce amu intielesu din cuventarea tînuta la deschiderea Sinodului archierescu, le vomu aduce la cunoscinti'a publicului nostru cetitoriu in numerulu viitoriu alu foiei nóstre.

Evenemінte politice.

Sabiiu 28 Maiu.

In loculu dluî Colon. sî comand. de fortareatia bar. David Ursu de Margin'a, s'a alesu unanimu de deputatu pentru diet'a din Pest'a, Ilustr. Sea dlu Ioanne Cav. de Puscariu Capitanu supremu alu districtului Fagarasiului. —

Din Pest'a aflâmu ca subcomitetulu comissiunei pentru afacerile comune au tînutu in 4 Iuniu n. siedintie unde s'a discutatu despre form'a cum suntu de a se pertractá afacerile comune. Deák au tînutu unu discursu lungu cu ocasiunea acést'a in care se dîce ca au fostu fórte afabilu. Propunerea facuta de densulu a fostu primita de majoritate, stang'a insa si-a cerutu tempu de cugetatu, o dî. — In privinti'a deslegârei cestiunei natiunalitâtiloru „Srbobran“ au perdutu tóta speranti'a de a se puté face ce-va.— Magiarii continua mereu a ignorá pre celelalte natiunalitâti in cestiunile cele mai vitale ce vinu in pertractare la dieta.— Se vorbesce de nou de amanarea dietei pre tempu neotâritu.—

Respunsulu Austriei datu in urm'a invitârei la congresu a fâcutu sensatiune. Scirile ce le aflâmu prin dîuaristica, ca nu va fi congresu capata totu mai multa consistintia. Despre contele Mensdorff sciu unele dîuarie positivu, ca nu se duce la Parisu pentru ca conditiunea pusa de densulu e greu de tînutu ; Gortschakoff au capatatu podagra in picióre, nu se póte duce la congresu sî cine mai scie ce li se póte intemplá la ceialalti representanti ai puteriloru, cá sa fia impedecati de a luá parte la congresu.

Dóue ordinatiuni de insemnatate mare se publicara in „W. Z.“ despre cari comunicâmu sî noi, ca un'a este datata din 28 Maiu 1866 sî e valida pentru regatulu lombardo-venetianu, pentru litoralu dimpreuna cu Istri'a, Goriti'a sî Gradisc'a, Tirolulu de média dî sî regatulu Dalmatiei, prin carea pentru aceste tieri se suspende validitatea celoru dóue legi dela 27 Octobre 1862 Nr. 87 sî 88 f. l. imp. despre scutulu libertâtiei personali sî a dreptului de domiciliu — pâna la o alta dispositiune legiuitóre; a dóu'a e totu de aceeasi natura sî imputerescе pre comandantii superiori dela armat'a de nordu sî cu deosebire pre comandantii de fortaretie a estinde dupa impregiurâri aplicarea ordinatiunei sî asupr'a cercuriloru mai mari sî a se aplicá sî la persóne civile. In nrulu viitoriu vomu publicá ordinatiunile dupa totu cuprinsulu loru. —

Pregatirile de resboiu se urmeza neconturbate in tóte pârtîle. Inregistrâmu din laintrulu monarchiei nóstre organisarea de corpuri de venatori alpici in Stiri'a, Carinthi'a sî Carnioli'a. Afara de acesti'a se aude ca in Carnioli'a de susu mai e de a se formá o compania de voluntari, carea aru avea de scopu de a intempiná pre voluntarii inimici, candu acesti'a aru vrea sa erumpa in tiéra. — Organisatiunea glóteloru (landsturm) in Tirolu sî Voralberg e mai completa. — In Dalmati'a s'a inceputu organisarea militieloru teritoriale pentru aperarea tierei contra invasiunei.—

Dupa „Narodni listy“ Majestatea Sea Imperatulu, la casu sa erumpa resboiulu, va resiedé in Prag'a in castelulu Hradsîn, pentrucá sa fia mai aprópe de teatrulu resboiului.

Dupa o corespundintia dela „Wes. Ztg.“ teatrulu resboiului e probabilu ca va fi in Silesi'a, de óre-ce Saxoni'a inca prin cuventarea de tronu la deschiderea dietei au aretatu, ca e inclinata spre neutralitate. Unu impulsu se dîce acolo de a inclinâ câtra neutralitate este purtarea Bavariei, carea prin armârile eî nu si-au atrasu nici unu protestu din partea ministrului prussianu de Bismarck.

— Dupa N. Fr. Bl. este lucrulu otaritu ca regele Prussiei, déca se incepe resboiulu, se pune in fruntea armatei. Totu dupa acea fóia aflâmu despre miscârile trupeloru prussiane spre Silezi'a unde se vede ca voru a se concentrá. Cortelulu generalu se va transpune câtu mai curendu la Breslau.

Telegrame din 7 Iuniu sosite la „Herm. Ztg.“ ne spunu ca principele de coróna prussianu este denumitu, pre tempulu câtu voru fi trupele mobilisate, de guvernatoru alu Silesiei, iara dupa Krz. Ztg., ca Prussianii au intratu in Holstein sî ca austriacii dupace au protestatu contr'a acestei intrari, s'a retrasu la Altona. A dóu'a depesia datata din Alton'a (ceealalta e datata din Berlinu) spune ca gen. Gablenz sî consiliarulu ministerialu Hoffmann au sositu aci. Dupa epistole din Rendsburg se spune ca garnisón'a austriaca au plecatu in nóptea din urma (6 spre 7 Iuniu) din dîs'a cetate. Gablenz incunosciintiéza prin fói'a de ordinatiuni stramutarea resiedintiei locutiintiei sî a guvernului tierei la Alton'a in urm'a intrârei prussianiloru in Holstein.—

Din Parisu aflâmu dupa Patrie, ca in siedinti'a conferintiei adunate in caus'a principateloru dunarene, din 4 Iuniu, Pórt'a si'a innoitu protestulu sî a fâcutu propunere sa intrevina. Russi'a, se dîce acolo, s'a opusu cu deosebire, amenintiându, ca déca Pórt'a intra in principate ea inca nu va remané inapoi'a ei. Conferinti'a n'a adusu nici o decisiune. Referintiele puteriloru fatia cu principele Carolu remanu inca totu numai oficióse.

Monitoriulu de sér'a scrie : Dupa sciri sosite din London Angli'a sî Russi'a au incunosciintiatu la Parisu, ca dupa pârerile loru

reservele austriace voru impedecá resultatulu celu folositoriu alu conferintieloru.

Din London se telegraféza: Regimulu francesu a impartâsîturegimului de ací prin telegrafu, ca conferintiele nu se voru puté tînué. —

La cele de mai susu adaugemu inca urmatórele dupa Zkft: Avemu cause fórte mari de a crede ca pacea va durá numai vre-o câte-va dîle. Cuprinsulu evenemînteloru din cele 48 de óre se cuprinde pre scurtu in acestea: Congresulu este delaturatu; alianti'a ofensiva sî defensiva intre Prussi'a sî Itali'a este sigilata; intrarea Franciei in actiune de-sî mai târdîu, totusi este probabila; de alta parte esista o insemnata apropiare déca nu intielegere intre Austri'a sî Russi'a, despre care unulu din ómenii nostri de aici ne da urmatórele dóue sciri de mare insemnatate:

Russi'a, erumpendu resboiulu, va intrá in actiune, la linî'a d'antâiu, in favórea Austriei cu aceea, ca o parte din flot'a ei din marea ostica o va tramite in marea adriatica spre acoperirea litoralelui austriacu; va luá resboiulu dimensiuni mai mari, atunci Russi'a va luá parte la operatiunesî cu trupe de uscatu. Russi'a dreptu despagubiresîva luá principatele dela Dunare.

La aceste mai adaugâmu apoi urmatórea scire adusa de Pest. Lloyd: „In cercurile militare din Vienn'a au luatu parerea despre referintiele cele bune intre Austri'a sî Russi'a unu caracteru strategicu. Se dîce adeca, ca la casu de lipsa voru vení intr'ajutoriulu Austrieciloru 80,000 Russi.— O alta corespundintia a aceleiasi foi dîce: precum voru se scie ómenii dela bursa, referintiele intre Austri'a sî Russi'a suntu asiá de intime incâtu Franci'a vrea sa respunda la alianti'a acést'a nordica cu o demustratiune, a cârei espressiune va fi mai antâiu unu imprumutu. De óre ce in Franci'a se facu imprumuturile cele mari totu deun'a nemijlocitu inainte de erumperea unui resboiu, asiá e fórte probabilu ca Napoleonu se teme de o coalitiune, care in cele din urma se póte formá contr'a conturbatoriului pâcei europene."

Din Itali'a se spune acum despre unu imprumutu de 200 milióne. (In Franci'a de unulu de 1000 milióne). Mai departe despre formâri nóue de batalîuni de voluntari despre deprinderi in arme s. a.

Mai departe se spune, ca ministeriulu din Florenti'a desvólta in tâcere o activitate insemnata. S'a inchiriatu mai multe corâbii de comerciu. Scopulu este de a aduce trupe spre a le descarcá pe litoralulu austriacu. Corâbiile aceste voru fi scutite de flot'a care se afla in apele delá Tarentu.

„Alleanza" spune, ca generalulu magiaru Perczelu cu doi fii ai sei intra in corpurile voluntariloru. Celu dintâiu va comandá legiuirea magiara.

Din Romani'a vinu sciri de totu diverse. „Romanulu", dupa cum se vede mai la vale se ocupa de alegerea gen. Golescu de deputatu in camera, alte sciri vinu sa ne spuna ca camer'a câtu mai curendu se va inchide.

Alte spunu ca referintiele consuliloru straini câtra principele mergu spre bine. Oficialu nu s'a facutu din partea nici unui'a vre-unu pasiu, dara visite private s'a fâcutu din partea tuturoru consuliloru, ceea ce este privitu de calca câtra legarea referintieloru oficiale.

Despre tramisulu Dimitrie Ghic'a la curtea din Vienn'a se dîce acum ca a predatu scrisórea principelui Carolu, adresata Majestâtiei Sele imperatului, cu tóte aceste ministrulu Mensdorff pre mentiunatulu tramisu lu primí numai cá pre unu omu privatu. — Ioann Ghic'a e tramisu la curtea din Petersburg. — Sultanulu spune o corespundintia a l. „Zkft" ca nu a primitu scrisórea principelui la care impregiurare amintit'a fóia face reflectarea, ca acést'a putînu lu va necají pre principele, de óre ce elu se bucura de simpathi'a mai multoru puteri mari sî cu deosebire de cea a Franciei. De alta parte dîce totu acea corespundintia, ca principele se pricepe fórte bine a castigá simpathiele poporului sî incepe dejá a fi fórte populariu.

Alte dîuarie spunu ca se tînu mereu la consilii de resboiu; ca tiér'a are o fisionomia cu totulu resbelica; ca despartieminte pléca sî sosescu in tóte pârti sî din tóte pârti. Gard'a natiunala se dîce ca e suspendata, din causa ca cele 12,000 de pusci ce erá a se impartî la gardisti sa le folosésca unu corpu de voluntari ce are sa se formeze. Batatóre la ochi e scirea (déca se va adeverí) ca societatea vapóreloru dunarene au primitu ordinu a se retrage pâna la Pest'a, sî ca de alta parte se astépta la tiermii marei negre sosirea unoru corabii de linia franceze sî engleze.

Revista dîuaristica.

Sub titlu: Ungari'a sî cestiunea germana aflâmu intre varietâtile lui K. K. sî mai pre urma sî in alte foi, despre o corespundintia din Vienn'a la „D. All. Ztg." In acésta corespundintia se vorbesce despre referintiele Ungariei câtra cestiunea germana sî se presupune, ca pre lânga tóte inimicitiele cele amare ce domnescu intre curtîle din Vienn'a sî Florenti'a e probabilu ca Austri'a prelânga despagubire mai bine va cede Veneti'a decâtu sa abdîca de pusetiunea ce au ocupat'o in Germani'a. Cu privire la Ungari'a, carea la casu de unu resboiu cu Itali'a s'aru aretá fâra indoiéla indiferenta, dîce ca e fórte probabilu, ca in contr'a Prussiei se aru luptá cu atâtu mai cu mare entusiasmu, de unde deduce ca Austri'a nu va puté fi ingaduitóre in politic'a germana. Este in interesulu Ungariei cá Austri'a sa-si consolideze positiunea sea in Germani'a, pentruca in acést'a afla contrabalantia fatia cu elementulu slavianu. In cris'a acést'a purtarea Ungariei cu Austri'a in adeveru e sióda sî intr'acolo indreptata sa nu puna regimului pedeci in cale.

„Credi Dta" se dîce acolo mai departe, „ca Austri'a fatia cu purtarea acést'a a Ungariei se arata nesimtîtóre sî nu o baga in séma? Dar togm'a pentruca interessele Ungariei suntu in privinti'a acést'a identice cu cele ale nemtîloru austriaci, trebue sa dorimu succesu definitivu ostenseleloru Ungariei sî trebue a nu se concede Austriei se abdîca pâna ce nu va asteptá resultatulu resboiului." —

Despre congresu vorbesce „Lavenir natiunalu": „Europ'a este armata din capu pâna in picióre, sî cea d'antâiu batatura telegrafica póte sa ne aduca scirea ca ostilitâtîle au inceputu in Germani'a sî in Itali'a. In o astfelu de situatiune se mai vorbesce de adunarea unui Congresu menitu a face cá tóte sabiele sa intre in tecile loru sî sa se intoneze imnulu pâcei de dóue milióne de soldati cari astépta cu tunurile incarcate sî cu fitilurile aprinse, sa se incépa bataia? Acést'a este o incercare de laudatu; dar cine, se spera, ca o va luá in seriosu? Sa admitemu, lucrulu forte indoiosu, ca representantii diferiteloru puteri consimtu a se aduná sî a deliberá, se póte óre crede ca ei voru ajunge a se intielege? Nici chiaru ei insusi nu o credu, sî au, pentru acést'a, multe cuvinte. Sciu, in adeveru, ce pretensiuni sî câta resistintia va intâlní ori ce schimbare teritoriale care nu va fi impusa prin fortia.

Congresulu displace tare Italiei; ea se va representá cu tóte acestea, insa cu conditiunea espresa ca plenipotentiarii nu voru priimí mai dinainte, in principiu, cederea Venetiei. Pentru Silesi'a Prussi'a nu admite nici chiaru discutiunea; ea declara ca acest'a pentru dens'a este o cestiune de onóre natiunala, sî ca chiaru dupa unu resbelu nefericitu, ea nu va cede nici unu degetu din pamentu dobanditu de Fridericu celu mare. Sî apoi departe de a fi dispusa a face concessiuni teritoriali, Prussi'a, se scie, nu marginesce pretensiunile sele asupr'a Germaniei numai in anessiunea ducateloru. S'a mai vorbitu de a indemnisá Austri'a cu pârti din Bosni'a sî Erzegovina. Mai antâiu, Austri'a declara asta compensatiune insuficiinte; apoi, ori ce schimbare in asta parte radica cestiunea Orientelui, sî Engliter'a cu nici unu pretiu nu voiesce sa se atinga acésta cestiune. S'a mai vorbitu sî de Principatele Dunarene, din partea acést'a Russi'a nu se póte induplecá sî aru pune cea mai mare resistintia. Intr'acést'a aru avé sî concursulu Turciei.

Câtu pentru guvernulu francese, se cunoscu proiectele sele, fiindu ca imperatulu le-a datu elu singuru pe fatia, acum trei ani, propunendu unu Congresu, sî le-a resunatu intr'o frase din discursulu seu dela Auxerre. Ceea ce elu voiesce, este supressiunea radicale a tratateloru din 1815, adeca o transformare completa a Europei. Acésta transformare tóte puterile o respingu, afara de Itali'a. Russi'a nu voiesce sa se vorbésca despre Poloni'a séu despre Principate; Prussi'a nu admite sa se atinga Silesi'a, Engliter'a fruntariele Turciei. Itali'a nu voiesce sî nici póte transige pentru Veneti'a, sî Austri'a ii dîce: Vino de o ié!

Eata cu ce felu de dispositiuni aru intrá plenipotentiarii in Congresu: aici Franci'a sî Itali'a cari voiescu sa schimbe totu, dincolo celelalte puteri otârite a impedecá de a li se atinge unu degetu din teritoriulu loru actuale. Unde se voru gâsí dar elementele, nu dîcemu pentru o intielegere, ci pentru o deliberare seriósa?

Unu Congresu in starea de fatia a lucruriloru este prin urmare o chimera, elu n'aru face decâtu sa agraveze, prelungindu-o intolerabilea situatiune in care se svîrcolesce Europ'a de dóue luni. Elu aru pune fatia in fatia nisce pretensiuni cari nu se potu impacá, sî dupa nefolositóre sî aprinse discussiuni, diplomatii, adunati cá sa impedece isbucnirea resbelului, aru fi cei d'antâiu cari da semnalulu.

Protocolulu

Siedintiei Comitetului Asociatîunei tranne române tînute in 6 Iuniu 1866 c. n. sub presidiulu Ilustritatei Sele Dlui Consiliaru gub. Pavelu Dunc'a, fiindu de fatia DD. membrii ai Comitetului Rvrd. D. Nicolau Popea Protosingelu metropolitanu, D. Gabr. Vajd'a, Controloru la cass'a provinciala, D. Dr. Ioann Nemes, DD. prof. Zach. Boiu, I. Popescu sî Nicolau Cristea; dintre oficialii Asociat. Secret. II I. V. Rusu sî Cassierulu Constantinu Stezaru.

§ 41. Presiedintele presentéza conspectulu despre starea cassei Asoc. pre tempulu acestei siedintie. Din acestu conspectu se vede, cumca cass'a Asociatiunei — are in proprietatea s'a, — dupa

subtrágerea erogateloru de pân' acumu — sum'a de 22.955 f. 59. ^{5} xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 42. Secret. II. cá referintele Comissiunei denumite in siedinti'a trecuta a Comitetului (vedi § 32), pentru elaborarea bugetului pre anulu viitoriu alu Asoc. cum sî pentru elaborarea proiectului de programu pentru adunarea gen. viitória a Asoc., referéza cumca acést'a Comissiune in o siedintia a s'a din 26 Maiu a. c. luandu la consultare aceste obiecte, la propunerea Dlui Casieriu alu Asoc. a aflatu cu cale a-si dá opiniunea sea intr'acolo, cá elaborarea bugetului Asoc. pre an. viitoriu sa se mai amane, pâna la siedinti'a Comitetului, ce se va tiné cu inceputulu lunei lui Augustu a. c. sî acést'a, din acelu motivu, fiinduca se speréza, cumca pâna atunci voru mai incurge tacse dela membrii ordinari ai Asoc. in suma mai imbucurátória, sî asiá pre atunci acést'a Comissiune se va aflá dóra in positiune mai favoritória, de a puté presentá Comitetului spre desbatere sî acceptare, unu bugetu,— pre câtu se va puté— mai detaiatu, sî corespundiatoriu pre deplinu § 26 din statutele Asoc. Prin urmare, numit'a Comissiune, s'a marginitu a presentá pentru ast'a siedintia spre pertractare, singuru numai proiectulu seu de programu pentru adunarea gen. viitória a Asoc., ce se va tiné la Belgradu in 15/27 Augustu a. c.

Conclusu. Comitetulu Asoc. considerandu motivele espuse de Secr. II sî resp. referintele Comissiunei denumite in privinti'a elaborârei bugetului pre anulu viitoriu alu Asoc. decide a redicá la valóre de conclusu alu seu opiniunea Comissiunei resp. Ear proiectulu de programu pentru adunarea gen. viitória, cetindu-se din punctu in punctu, cu putine modificatiuni sî resp. adaugerea punctului 6 se primí din partea Comitetului, cu observarea, cá acestu programu sa se publice inca de tempuriu in dîuarele natiunale.

§ 43. Secr. reportéza despre sumele incurse la fundulu Asoc. dela siedinti'a trecuta a Comitetului, pâna la siedinti'a presenta, sî anume :

1) Reverd. D. Vicariu foraneu in Fagarasiu, Ioann Antonelli a tramesu la fondulu Asoc. tacs'a de m. ord. pre an. Asoc. 1865/6 in suma 5 f. v. a.

2) D. amploiatu dominalu in Cricâu, Gregoriu Mezei a tramisu tacs'a de m. ord. pre anulu Asociatiunei 1865/6 earasi in suma de 5 f. v. a.

3) prin D. prot. sî Colectoru alu Asoc. in Brasiovu Ioanne Petricu s'a administratu la fondului Asoc. tacs'a de m. ord. pre anii $186^{3}/_{4}$, $186^{4}/_{5}$ sî $186^{5}/_{6}$ pentru D. negut. in Brasiovu Savu Rosic'a in suma 15 f. v. a.

4) D. prof. din Sabiiu Ioanne Popescu a respunsu tacs'a de m. ord. pre an. 1865/6 in suma de 5 f. v. a.

5) Deadreptulu la cass'a Asoc. a mai incursu 7 f. 10 xr. v. a. sî anume : a) dela D. propriet. in Resînari Petru Brote tacs'a pre an. 1865/6 5 f. b) dela DD. Dr. Ioanne Nemesiu sî Nicolau Cristea pentru unu esempl. din actele ad. gen. V 1 f. 20. xr. c) dela D. Capitanu in pensiune Const. Stezariu pentru conspectulu membriloru Asoc. tiparitu 30 xr. d) dela D. practicantu gub. Iuliu de Bardosi pentru 1 esempl. din act. ad. gen. V. 60 xr.

Se ia spre sciintia.

§ 44. D. bibliotecariu alu Asoc. referéza, cumca D. profes. gimn. in Blasiu I. M. Moldoveanu a daruitu in folosulu bibliotecei Asoc. câte unu esemplariu din opurile sale intitulate : istori'a Ardealului, sî Geografi'a Ardealului.

Dlui daruitoriu i se esprima protocolarminte, multiamita din partea Comitetului.

Cu acestea siedinti'a Comitetului Asoc. nefiindu alte obiecte de pertractatu, se incheia pre la $6^{1}/_{2}$ óre dupa amédi.

P. de Dunc'a I. V. Rusu,
Secr. II.

Programu

pentru afacerile adunârei generale a VI care se va tiné de Asociatiunea transilvana pentru literatur'a sî cultur'a poporului românu la Belgradu in 15/27 Augustu 1866.

In 15/27 Augustu 1866. la 9 óre diminéti'a celebrarea S. Liturgii in biserecile romanesci sî chiamarea Spiritului sântu. — Dupa amédî o siedintia preliminaria a Comitetului Asociatiunei tempulu tînerei lu va hotârí In. presidiu.—

Siedinti'a I. in 16/28 Augustu 1866.

1) Membrii Asociatiunei se aduna inainte de 9 óre diminéti'a in localulu destinatu pentru tînerea siedintieloru sî alegu o comissiune de 12 insi spre a invitá pre Escelenti'a Sea D. Presiedinte la adunare. —

2) Escelenti'a Sea D. Presiedinte deschide adunarea prin unu cuventu corespundietoriu scopului adunârei.

3) La acestu cuventu respunde unulu din membrii orasiului Belgradu, insarcinatu cu acést'a lucrare. —

4) Indata dupa acést'a, unulu din secretarii Comitetului, cetesce raportulu despre activitatea Asociatiunei desvoltata in decursulu tempului dela adunarea trecuta pâna in presinte, sî despre resultatele ce se voru fi ajunsu. —

5) Bibliotecariulu Asociatiunei tranne române reportéza despre starea Bibliotecei Asociatiunei. —

6) Casierulu sî controlorulu asternu bilantiulu veniturilor sî speseloru anuale precum sî starea averei intregi a Asociatiunei. —

7) Se alege o comissiune de 5 membri spre a censurá socotelile sî o refere despre ele in a dóu'a siedintia.

8) Se alege sî o alta comissiune de 3 membri spre a conscrie in intielesulu §§-loru 6. 8. 9. membrii cei noi int'unu localu separatu, a incassá taxele, a le admanuá Casieriului, sî a reportá despre acést'a in siedinti'a a dóu'a. —

9) Se alege sî a trei'a comissiune de 5 membri pentru spre a pregatí preliminariulu speseloru pentru anulu viitoriu conformu cu lit. f) g) h) din § 23, sî a reportá despre elu in siedinti'a a dóu'a. —

Aceste comissiuni se voru constitui alegendu-si unu presiedinte sî unu referente, sî voru tiné siedintiele loru in tempu potrivitu. —

10) Remanendu inca tempu, presiedintele da voia la cetirea disertatiuniloru scientifice, din câte voru fi destinate spre acestu scopu. Disertatiunile nu se iéu la nici o desbatere.

Cei ce voru voi a tiné astfeliu de disertatiuni, voru fi detori in ajunulu adunârei generale a se presentá Escelentiei Sele D. Presiedinte a adunârei, spre a le dá ordine pentru cetirea disertatiuniloru respective. —

Siedinti'a II-a 17/29 Augustu 1866.

1) Adunarea primesce reportârile comissiuniloru sî le ia in ordine la pertractare. —

2) Se mai impartasiescu adunârei inca sî alte proiecte séu motiuni, din câte se voru fi infatisiatu in decursulu tempului la presiedintele adunârei. —

3) Se alegu membri onorari. —

4) Se destina dîu'a sî loculu adunârei generale viitóre. —

5) Se mai da ordine cetirei mai departe a disertatiuniloru scientifice, ce voru fi remasu necetite din siedinti'a precedente. —

6) Se alege o comissiune de 5 membri pentru verificarea protocolului siedintiei a dóu'a.

7) In urma siedinti'a adunârei generale se inchide cu indatinatele cuventâri. —

Din siedinti'a Comitetului Asociatiunei tranne române tînuta la Sabiiu in 5 Iuniu c. n. 1866.

Dela diet'a Ungariei.

Dupa cum si-aducu aminte cetitorii siedinti'a publica dîn 2 Iuniu (ceea ce este a se indreptá sî in nrulu trecutu in locu de 1 Iuniu) se prefacù in siedintia privata. In acést'a s'a luatu la desbatere propunerile sî suplicele intrate, sunatóre la lips'a sî calamitatea ce se póte nasce din degeratur'a causata de frigulu din Maiu. Din propunerile fâcute de câtra deputatii casei s'a primitu spre a se desbate in siedinti'a publica a bar. Bel'a Orczy. Propunerea acestui'a suna :

„din mai multe pârti ale tierei sosescu sciri deprimatóre, adeca, ca fruptele de câmpu (bucatele) suntu fórte vatamate atâtu in urm'a frigului câtu sî a secetei, ba in unele pârti suntu cu totulu nimicite, cea mai mare parte a locuitorimei — pe candu ranele din anii trecuti inca nu suntu vindecate — póte fi amenintiata de pericululu fómetei sî alu miseriei :

propunu asiá dara, cá diet'a in cerculu ei de activitate, concesu de referintiele legilatorice de acum sa fia cu atentiune meritata câtra elaborarea unei propuneri, care sa aiba insusîrea, de a usiurá sî vindecá pagubele causate locuitorimei agricole (plugarie); totudeodata se afla cu scopu cá cu elaborarea propunerei sa se insarcineze comissiunea alésa de dieta pentru cestiuni materiale sî afaceri de economi'a natiunala.“

Desbaterile asupr'a acestei sî altoru propuneri au culminatu mai cu séma intra ceea ca diet'a sa faca totu ce se va putea numai sa se incungiure fómetea sî miseri'a in tiéra.—

Dupa o pausa de 10 minute siedinti'a iara devine publica Obiectulu discutiunei e totu celu din cea privata. Bar. Orczy si motivéza propunerea carea se primesce unanimu. Presiedintele enuncia, ca comitetulu pentru interesele materiale, câtu mai ingraba sa astérna casei o propunere in urm'a cârei sa se recomande casei mijlóce de acelea care sa fia potrivite de a usiurá miseri'a amenintiatóre, mai departe comitetulu sa adune sî mijlócele, care sa servésca de base la dispositiunile ce are a le luá cas'a in privinti'a objectului din cestiune.

Presiedintele provóca pre comitetulu pentru interessele materiale a remané la olalta dupa siedintia. Cu acestea siedinti'a publica a dóu'a se incheia.—

Pest'a 4 Iuniu. Comissiunea pentru regularea referintieloru in Ungari'a sî Transilvani'a si-au alesu astadi subcomitetulu constatoriu din urmatorii 15 membrii : conte Georgiu Apponyi, Ladislau Bezerédj, conte Ioann Bethlen, Friedericu Bömches, Franciscu Deák, Alessiu Dozsa, Colomanu Ghyczy, Iosifu Hosszu, cont. Em. Miko, Ioanne Moldovanu, Ales. Nagy, Iacobu Rannicher, Colomanu Tisza, Ladisl. Tisza, Carolu Zeyk.

Principatele române unite.

Bucuresci 23 Florariu (4 Ciresieriu)

Mâne 24 Maiu incepu alegerile delegatîloru pentru electiunea unui deputatu in Capitale, in loculu dlui Colonelu Adrianu, care a optatu pentru unu altu colegiu. Candidatulu diuariului „Romanulu“ pentru alegerea ce este a se face la 31 Maiu viitoriu este d. Generariu Nicolae Golescu. Câtu pentru delegati, recomendâmu d-loru alegatori list'a de mai susu ce ni se tramite spre publicare.

In acelasi tempu, cá sî in Bucuresci, se voru face alegeri in mai multe judetie, pe unde suntu colegie vacanti. Sperâmu ca de asta data nu vomu mai avé a inscrie reclamatiuni ca acele ce amu publicatu, la alegerile generali, pentru unele colegie. Avemu o dovada de acést'a intr'o circularia oficiale adresata suprefectiloru sî primariloru din judetiulu Vlasc'a de câtra d. C. Ciocarlanu. Onor. deputatu alu Capitalei, insarcinatu cu missiunea provisoria de Comisariu estraordinariu in acelu judetiu, a fâcutu cunoscutu functiunariloru administrativi sî comunali, ca ori cari din ei aru cercá a se mestecá in alegeri, a esercitá cea mai mica inriurire, voru fi dati jndecâtii. Sperâmu ca astfelu se va procede in tóte alegerile. Numai prin libertatea in adeveru, se póte cunósce adevarat'a vointia a alegatoriului.

La ceremoni'a serbârei sântului Constantinu, Mari'a sea a asistatu la oficiulu bisericescu la mitropolia. Dupa terminarea servitiului, Mari'a sea adresandu-se primatului tierei, l'a asiguratu sî l'a rugatu a asigurá pe totu cleru.u Romaniei, despre deplinulu seu respectu sî devotamentu pentru densulu. Elu a repetîtu incredintiarea dejá data, ca va respectá, va face sa se respecte sî va pâstrá neatinsa religiunea domnitóre a tierei sî drepturile ei.

Adunarea Natiunale urméza discussiunea Constitutiunei in sectiuni. Mâne Marti va fi siedintia publica, spre a se adresá Ministriloru óre cari interpelâri.

Multiamit'a Principelui la adresele venite de prin judetie :

„Români! Dela sosirea mea intre voi amu primitu, din tóte pârtîle nóuei mele patrie, adrese de felicitare sî de buna venire cari me asigura ca vointi'a la care amu respunsu erá vointi'a intregei natiuni.

„Unu mare numeru mi.a fostu tramisu pe candu eramu in caminulu meu, sî v'ati gânditu inca chiaru la diu'a nascerei mele spre a-mi transmite urârile vóstre.

„A-siu fi voitu a respunde fia-cârui'a in parte, sî atunci accentulu meu v'aru fi spusu ca ve dau anima pentru anima; acést'a insa fiindu peste putintia, primiti aceste câte-va cuvinte cá espressiune a cugetârei mele pentru toti.

„Români! La chiamarea vóstra mi-amu lasatu Patri'a sî famili'a, sî amu urmatu astfeliu, câci cunoscu istori'a vóstra, aspiratiunile vóstre, suferintiele vóstre. Amu venitu pentruca vocea nnei natiuni imi este sacra; sî candu acea natiune are unu trecutu gloriosu, cumu este alu vostru, unu trecutu care i-a datu puterea a luptá, precum ati luptatu voi, spre a ve face unu viitoriu demnu de densulu, vocea acelei natiuni este, pentru mine, vocea lui Dumuedieu.

„Eaca pentru ce amu lasatu pe cei ce-i iubiamu. Redati-mi voi, tóte aceste afectiuni, câci mi-amu lasatu Patri'a cu speranti'a sî vointi'a nestrâmutata de a ve asicurá o mare sî fericita. N'amu fâcut'o óre léganulu fiiloru mei?

„Români! Caldur'a cu care m'ati primttu mi.a doveditu ca suntu in adeveru intre voi Bine-venitulu. Voiu lucrá necontenitu spre a pastrá acestu titlu. Ajutatime prin iubirea sî increderea vóstra.

„Nimic'a fâra Dumnedieu! este devis'a familiei mele.

„Dumnedieu a dîsu: Ajutate sî te voiu ajutá.

Sa ne ajutâmu dara, Români, sî Dumnedieu ne va ajutá.“

Carolu. din „Rom.“

Varietâti.

*** „Hrm. Ztg.“ aduce o publicatiune a Comandei c. r. de tiéra in Transilvani'a in carea se indrépta acei ce au voia a intrá in c. r. armata pe o capitulatiune (8 ani) séu pe tempulu resboiului, de a-si adresá deadreptulu suplicele loru respective la acele cercuri de intregirea óstei, care se tînu de feliulu de trupa, in care respectivii voru sa servésca. Acei dd. amploiati, cari voru a intrá cá oficieri in c. r. armata au a se indreptá prin superiorii loru câtra acele autoritâti, de unde au esîtu atari provocâri, pentru ca Comand'a generala a tierei in nici unulu din astfeliu de casuri nu are chiamarea de a influintiá séu de a face vre-o prenotare.

*** Vice colonelulu Georgiu Syrbu, comandante alu batalionei a 28 de venatori de câmpu se strapune la regimentulu de infanteria Ferdinandu IV Mare duce de Toscana Nr. 66.

*** Hrm. Ztg. in partea oficiala publica, ca Tribunalulu superioru din Sabiiu au aflatu (cu cale) a conferi juristului absolutu, dlui Ioann Rujeanu Maximu unu locu de auscultantu fâra de adjutu.

*** La Idők Tanuja scrie unu professoru gimnasialu dela unu gimnasiu rom. cat. din Transilvani'a, ca Episcopulu rom. cat. din Transilvani'a, ca directoru supremu alu institutelorn rom. catolice ardelene, afla de lipsa a se face unele modificâri pe terenulu instructiunei. Spre acestu scopu se voru tînê conferintie la Alb'a Iuli'a in feriile viitóre.

*** Din Pest'a se scrie, ca granele se scumpescu pe dî ce merge. Nu se scie frigulu din Maiu e caus'a ori ce destulu ca pretiurile crescu aici cá sî in provincia sî tergulu de bucate asiá e de viu incâtu de multu nu au fostu cá acum. In 30 Maiu fu galét'a (Metzen) cu 5 f.— dara cereau sî mai multu.

*** Revisiune de pasapórte s'a reintrodusu pentru marginea imperiului in Bohemi'a, decâtra presidiulu locutiintiei boemice cu consimtiementulu ministeriului de politîa.

Colecta

pentru reconstruirea bisericei gr. or. din Turd'a, care a arsu in anulu 1861, asternuta la Venerabilulu Consistoriu Mitropolitanu din partea diecesei Caransebesiului sî anume :

Din Protopopiatulu Fagetului:

dela Comun'a Jupaniu 1 f. 17 xr., Margin'a 1 f. 10 xr., Sintesciu 2 f., Sudreasiu 2 f. 16 xr., Basesci 70 xr., Fagetu 2 f. 16 xr., Curtea 1 f.— Sum'a 10 f. 29 xr.

din Protopopiatulu Caransebesiului:

dela Comun'a Ezerisiu 1 f., Pestere 99 xr., Soceniu 1 f. 73 xr., Maciov'a 1 f. 4 xr. — Sum'a 4 f. 76 xr. — Sum'a totala 15 f. 5 xr.

Publicarea

sumeloru incurse la fondulu Asoc. tranne române dela siedinti'a Comitetului Asoc. din 8 Maiu pâna la siedinti'a din 5 Iuniu 1866.

1) Rvrn. D. Vicariu foraneu Ioane Antonelli tramite la fondulu Asoc. trx'a de m. ord. pre an. curente $186^5/_6$ in suma de 5 fl. v. a.

2) D. amploiatu dominalu in Cricâu, Grigoriu Mezei tramite tax'a de m. ord. pre an. Asoc. $186^5/_6$ in suma 5 fl. v. a.

3) prin D. protop. sî col. Asoc in Brasiovu Ioane Petricu s'a tramisu la fondulu Asoc. cá taxa de m. ord. pre anii $186^3/_4$ $186^4/_5$ $186^5/_6$ pentru D. negotiatoriu in Brasiovu Savu Rosic'a sum'a de 15 fl. v. a.

4) D. prof. in Sabiiu Ioane Popescu a platitu tax'a de m. ord. pre an. cur. a Asoc. in suma 5 fl.

5) Deadreptulu la cass'a Asoc. a mai incursu: a) dela D. proprietariu in Resînariu Petru Brote tax'a de m. ord. pre an. $186^5/_6$ 5 fl. v. a. b) dela D. Iuliu Bardosi practicantu guberniale pretiulu unui esempl. din actele gen. V. 60 xr. v. a. c) dela D. c. r. Capitanu in pensiune Constantinu Stezaru pentru 1 esempl. din conspectulu tiparitu ad. membriloru Asoc. 30 xr. d) dela D. D. Dr. Ioane Nemesiu sî Nicolae Cristea pentru câte 1 esempl. din actele ad. den. V. a 60 xr. s'a incassatu 1. fl. 20 xr.

Sum'a 7 fl. 10 xr. v. a.

Dela Secretariatulu Asociatiunei tranne române

Sabiiu in 9 Iuniu n. 1866.

Nr. 19—2 **Edictu.**

Mari'a lui Achimu Chirstea din comun'a Feldióra in Comitatulu Albei de susu, care cu necredintia de 4 ani au parasitu pre legiuitulu ei barbatu Nicolae lui Ioann Sierbanu totu de acolo, prin acést'a se citéza, ca, dela datulu mai din josu, in terminu de unu anu, sî o dî, cu atat'a mai tare, sa se infatîsieze inaintea forului Protopopescu subscrisu, cu câtu ca la din contra, se va decide divortiulu sotiului ei, la intielesulu SS. Canóne ale bisericei nóstre dreptucredincióse resaritene, sî in absenti'a densei.

Forulu protopopescu gr. or. alu Tractului Protop. alu II alu Sabiiului.

Sabiiu 18 Maiu 1866.

Ioann Pannoviciu, Protopopu.

Pretiurile de piatia

din Sabiiu, Vineri in 27 Maiu (8 Iun.) 1866.

	fl.	xr.
Grâulu de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*)	4	67
„ „ mijlocu „	4	40
„ „ códa „	4	13
Secar'a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen) *)	—	—
„ de mijlocu „	3	20
„ de códa „	—	—
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	60
„ „ mijlocu „	1	47
„ „ códa „	1	33
Cucuruzulu galét'a nemt. (Metzen) *)	3	20

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a de Vienn'a.

Din 27 Maiu (8 Iuniu) 1866.

Metalicele 5%	53 25	Actiile de creditu	121 30
Imprumutulu nat. 5%	58 75	Argintulu	135 50
Actiile de banca	647	Galbinulu	6 44

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : 'joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 43. ANULU XIV.

Sabiiu, in 2|14 Iuniu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3¼ cr. v. a.

In Nrulu 138 alu diurnalului oficiosu din Vienn'a aflâmu, ca Sinodulu archierescu tînutu in Sabiiu au asternutu Maiestatei Sele urmatórea Adresa de loialitate :

Majestatea Vóstra c. r. Apostolica !

Prea gratióse Imperate si Rege !

Cu umilintia Subsemnatii, adunati in unu Sinodu archierescu spre pertractarea afaceriloru bisericesci, scolare si fundatiunale, si tînu de cea mai imperiósa detorintia de Supusi, a-si descoperí si cu acésta ocasiune Majestâtiei Vóstre c. r. Apostolice, in celu mai adencu devotamentu, fatia cu impregiurârile cele din ce in ce mai amenintiatóre, loialitatea loru, neclatit'a credintia si voinți'a loru cea gat'a spre ori ce sacrificiu pentru interesele Majestâtiei Vóstre.

Prea umilitu Subinsemnatii nu voru incetá a inaltiá la ceriu pentru Majestatea Vóstra cele mai calduróse rugaciuni si nu voru incetá a rugá pre atotuputerniculu Parinte cerescu a-si reversá binecuventarea sea preste Principele loru celu preaiubitu, pentrucá sa inlature periculii resboiului, conjurati de inimicu contr'a scumpei patrii cu o passiune fâra de esemplu.

Aceiasi nu voru intardiá Majestatea Vóstra ! a-si dá tóta silinti'a de a lucrá intr'acolo, cá credinciosii concrediuti archi-pastorirei loru, cari de altmintrea si pâna acum, totudeun'a au doveditu nevatematu credinti'a loru câtra prea inaltulu Tronu alu Majestâtiei Vóstre, si acum, in fati'a possibileloru eveneminte viforóse, ce aru puté sa se ivésca, sa fia gat'a cu averea si sângele loru pentru Marinimosulu loru Imperatu.

Majestatea Vóstra ! noi ne permitemu rugarea, sa Ve indurati preagratiosu a primí descoperirea acést'a a simtieminteloru nóstre celoru mai sincere, de care suntemu petrunsi.

Cari remanemu in cea mai adenca devotiune

Sabiiu 2 Iuniu 1866

Ai Majestâtiei Vóstre c. r. Apostolice prea umiliti supusi si servi :

Andreiu Bar. de Siaguna m. p.
Archiepiscopu si Mitropolitu alu Româniloru gr. or. in Ungari'a si Transilvani'a.

Procopiu Ivacicoviciu m. p.
Episcopulu Aradului

Ioann Popasu m. p.
Episcopulu Caransebesiului.

Sabiiu 1 Iuniu. Precum amu apromisu in numerulu precedente alu „Telegrafului Românu“, asiá eata impartasîmu unele momente din cuventarea, ce Escelenti'a Sea Par. Mitropolitu alu nostru Andreiu au tînutu la deschiderea Siedintieloru Sinodului archierescu din anulu acest'a, si adeca, dupa ce Escelenti'a Sea au amintitu motivulu si scopulu celoru trei Sinóde archieresci, care in decurgerea anului trecutu s'au tînutu la Mitropoli'a nóstra greco-resariténa in Sabiiu, au espusu incidentele presentului Sinodu, cá adeca cu scumpetate sa se observeze din partea Archiereiloru cele demandate in Canóne, care prescriu tînerea Sinódeloru archieresci in totu anulu spre acelu scopu, cá nici Mitropolitulu sa nu faca fâra judecat'a Episcopiloru nimic'a in obiecte mai momentóse, dar nici Episcopii sa nu tracteze unilateralu fâra judecat'a Mitropolitului nici unu obiectu mai insemnatu in Eparchiele sale. Dupa acestea Escelenti'a Sea au documentatu scientificu, ca tînerea Sinódeloru anuali archieresci este o urmare naturale a caracterului Bisericei nóstre, carea este un'a santa, sobornicésca— de a tóta lumea— si apostolica. Un'a este Biseric'a, câci Christosu Capulu ei este unulu; asiá si cârm'a ei trebue sa fia un'a. Santa este Biseric'a, câci Christosu este santu, si s'au datu pentru dens'a, cá sa o santiésca, si sa fia sânta si fâra prihana; asiá dara si cârm'a ei are sa fia santa, ceea ce va fi, déca Archiereii voru urmá porunciloru lui Christosu, carele adunandu-se ei, va fi in mijloculu loru, cá in mijloculu aceloru, carii s'au adunatu in numele lui. Sobornicésca, va sa dîca : de a tóta lumea este Biseric'a, câci este latîta in tóta lumea; acésta impregiurare faptica trage dupa sine acea consecuintia naturale, ca de-si Biseric'a este latîta in tóta lumea, totusi ea este un'a, si cârm'a ei trebue sa fia un'a, ceea ce va fi atunci, candu pârtîle ei constitutive voru avea o legatura si organismu, care sa corespundia unitatei capului ei, si uniformitâtii ei in conducerea, administrarea si regularea afaceriloru sale singuratice; acést'a se póte ajunge numai in Sobóre, adeca in adunâri,— Sinóde –; prin urmare afacerile bisericesci si ale altoru obiecte bisericesci au a se face dupa principiulu sinodalitâtii; acestu principiu are prototipulu seu in cuvintele Mantuitoriului, prin care I. invetiase, cum trebue sa se tractedie fratele celu pecatosu, si adeca mai nainte in osebu, si apoi inaintea mai multoru; II. in cuvintele lui Christosu, cu care au apromisu Apostoliloru : ca unde voru fi adunati doi séu trei in numele lui, acolo va fi si elu in mijloculu loru.— Principiulu Sinodalitâtii are prototipulu seu si in faptele Apostoliloru, carii functiuná dupa modulu lui Christosu, ceea ce se vede de acolo : ca nu unulu dintre ei, ci mai multi Apostoli si o multîme de credinciosi s'au adunatu spre a decide : ca are paganulu a se taiá imprejuru inainte de botezu séu nu ? nu ei singuri, ci cu mai multi invatiacei si credinciosi au alesu pe Mati'a in loculu vendiatoriului Iud'a; nu ei singuri, ci cu multîmea invatiaceiloru au alesu pe cei siepte Diaconi pentru slujb'a meseloru ;— prototipulu principiului Sinodalitâtii in Biseric'a nóstra se deduce preafiresce si din scrierile si Canónele Santiloru Parinti, cari au statu dela inceputu in fruntea trebiloru Bisericei lui Christosu.

Si asiá Archiereii urmandu principiului sinodalitâtii, recunoscu in fapte, ca Biseric'a lui Christosu este sobornicésca, adeca de a tóta lumea, ear afacerile loru mai insemnate le sevarsiescu dupa principiulu Sinodalitâtii, precum acést'a prescriu invatiaturile lui Christosu, faptele Apostoliloru, si Canónele Santiloru Parinti.— Mai departe, déca Biseric'a este apostolica, si sub Apostolicitatea Bisericei suntemu datori a tîné cu taria invetiaturile si traditiunile Apostoliloru, si a ne departá in lucruri bisericesci de acelu feliu de invatiaturi si dascali, carii suntu contrarii Apostoliloru, si invatiaturiloru loru; atunci vediendu noi pe Apostoli, ca afacerile loru le sevarsiá dupa principiulu sinodalitâtiei, avemu indatorire a conduce, a administrá si a regulá si afacerile nóstre. Si asiá din tóte acestea urméza, ca Archiereii suntu datori a se consultá la olalta in obiecte momentóse;inca si fiecare parte constitutiva bisericésca, precum suntu : parochiele, protopopiatele, Eparchiele si Mitropoliele,— este datóre sa tracteze afacerile sale in Sinóde. Si cá sa putemu ajunge la astfeliu de stare canonica si normale, de care si pân' acum ne-amu bucuratu, dar nu in modru canonicu, Sinodulu mitropolitanu din anulu trecutu au petitiunatu la Maiestatea Sea pentru celebrarea unui congresu mitropolitanu, unde cu intrevenirea representantîloru clerului si ai crestiniloru sa se stabileze unu Regulamentu potrivitu asiediaminteloru canonice pentru conducerea, administrarea si regularea trebiloru bisericesci, scolari si fundatiunali. Petitiunea acést'a sinodale cu bunaséma s'aru fi fostu incuviintiatu pân' acum, de n'aru fi patri'a amenintiata decâtra unii inimici estrani.

Dupa aceste trecù Cuventatoriulu la obiectiunea aceloru, carii vreau sa vadia in principiulu Sinodalitâtii vatamarea independintiei Mitropolitului si a Episcopiloru, in chiamarea loru. Cuventatoriulu caracterizà o astfelu de obiectiune de un'a confusia a conceptului despre organismulu Bisericei nóstre, si despre pusetiunea unui Mitropolitu si a Episcopiloru sufragani, si refrânge obiectiunea cu cuvintele Apostolului Pavelu, carele invatia pe Corinteni asiá : „ca trupulu omenescu nu este unu madulariu, ci mai multe; ca de aru dîce piciorulu, ca nu suntu mana, si nu suntu din trupu, au dóra pentru aceea nu este din trupu ? si de aru dîce urechi'a : ca nu suntu ochiu, si nu suntu din trupu, au dóra pentru aceea nu este din trupu ? câci de aru fi totu trupulu ochiu, unde aru fi audiulu ? si de aru fi totu trupulu audiu, unde aru fi mirosulu ? Insa Dumnedieu au pusu madulârile asiá, precum au vrutu, ca, de aru fi tóte o madulare, unde aru fi trupulu ? ear acum cu adeveratu suntu multe madulâri, insa unu trupu, si ochiulu nu póte dîce manei, n'amu lipsa de tine; séu capulu picióreloru, n'amu lipsa de voi, cá sa nu fia desbinare in trupu, ci sa se grijeasca madulârile intre sine un'a de alt'a“; si incheie Apostolulu invetiatur'a sa câtra Corinteni dîcendu : Ear voi sunteti trupulu lui Christosu, si madulâri fia-care dupa partea sea„.

Cuvantatoriulu Mitropolitu pe bas'a acestei invetiaturi apostolesci argumentéza asiá: independinti'a Mitropolitului si a Episcopiloru nici decum nu se vatama prin observarea principiului Sino-

dalitâtii in afacerile loru mai momentóse, câci precum Mitropolitulu nu póte sa dîca : ca n'are lipsa de Episcopi, pentru ca candu aru dice un'a cá acést'a , atunci s'aru rupe de câtra madulârile sale naturali , cu care forméza in organismulu Bisericei, va sa dîca : in trupulu lui Christosu, o parte constitutiva, sî aru transgrede cu volnicia sî nepasare indatorirea sa de a tîné in totu anulu cu Episcopii sufragani Şinodu, sî de a se consultá cu Episcopii, cá fâra judecat'a loru nimicu sa nu faca mai momentosu ; intocm'a nu potu dîce nici Episcopii, ca n'au lipsa de Mitropolitu, câci candu aru dîce un'a cá acést'a , atunci s'aru rupe de câtra madulariulu loru cardinalu, care in Canóne se numesce „Celu dintaiu“ sî „Capulu Episcopiloru“, sî aru vatemá Canónelo , care le demanda loru , ca in totu anulu sa se infatisieze la Sinodulu conchiemandu prin Mitropolitu , sî sa nu faca nimic'a mai insemnatu fâra judecat'a „Celui dintâiu“ adeca a Mitropolitului. — Apoi arata Cuventatoriulu , ca Antisinodalii cu seau fâra voia inaintéza in Biserica volnicia sî absolutismu in favórea Archiereiloru ; de aceea le eschiamá loru cu cuvintele Mantuitoriului : „Vai vóue cârturariloru sî fariseiloru fatiarnici ! ca Ve asemenati morminteloru celoru spoite, care din afara se arata frumóse, eara dinlâuntru suntu pline de ósele mortîloru, sî de tóta necurati'a.“

Eveneminte politice.

Sabiiu 1 Iuniu.

„W. Ztg.“ publica unu raportu alu ministrului de finantie conte Larisch câtra Majestatea Sea despre starea finantiala a imperiului. Contele Larisch are in urm'a acestui raportu, acelu mare meritu, ca nu ascunde starea cea rea finantiala, ci din contra au datu de golu tóta economi'a cea darapanatóre de mai nainte. Cu alta ocasiune vomu referá mai pre largu sî noi in objectulu acest'a.

La diet'a din Pest'a, se lucra in comitete. Celu pentru institutele publice au computatu intr'acele institute publice de tiéra sî teatrulu ungurescu din Clusiu.

Incâtu privesce cestiunea natiunalitâtiloru dîce unu cor. dela Zkft : Majoritatea subcomitetului dela comissiunea casei representantîloru s'a reintorsu la proiectulu bar. Eötvös din 1861, ceea ce au facutu sensatiune in cercurile deputatîloru atâtu slavi câtu sî romani. Precum e cunoscutu acelu proiectu vré sa deslege cestiunea natiunalitâtîloru numai pe basea libertâtiei personale sî de asociatiuni, adeca elu néga mai departe popóreloru slave sî romane dreptulu de a se constituí politicesce. Convingerea, ca dela majoritatea dietei din Pest'a nu e de asteptatu nimic'a in privinti'a natiunalitâtîloru, se dîce in acea corespundintia, devine totu mai generala.

Contr'a aceloru sciri respandite, dupa cari diet'a la erumperea resboiului aru avé a se inchide, respunde „Magyar Világ“: „Resboiulu nu e motivu, ca diet'a sa nu sî continue lucrârile sele. Tocm'a resboiulu, afacerea acést'a eminentu comuna , póte inaintá tare oper'a impacârei, déca natiunea (tiér'a) poseda adeverat'a cunoscintia despre necessitatea sî lipsele de o legatura a statului. Déca diet'a aduna acum materialu solidu pentru o formatiune definitiva constitutiunala, atunci Austri'a va trece din luptele de fatia cu atâtu mai inte sî mai siguru la o viétia puternica sî fruptifera.“

Deputatiunile regnicolare suntu active dar cu putînu sporiu. Ni e cunoscutu ca croatii erau la rendu sa respunda. Ca voru respunde séu ca se voru duce acasa sa-si incunosciintieze diet'a loru despre actiunea sî celelalte ale loru,— erá cérta intre faimele respandite. Astadi cetimu o depesia datata din Pest'a dela 9 Iuniu in carea ni se spune, ca partea croata din delegatiune e gat'a cu elaboratulu sî ca in 10 sî urmatórele se va tîné siedintia generala.— Cestiunea teritoriala va fi aceea, care va face pedecile cele neinvingibile. —

In politic'a din afara credeamu, ca dupa esperinti'a ce o facemu, va mai trece póte multu pâna candu va sa audîmu scirea cea infioratóre ca au cursu sânge. Intrarea Prussieniloru in Holstein erá privita de cea mai mare parte de casus belli, va sa dîca de motivu de a puté slobozi tunurile ori acolo in Holstein, ori de alta parte undeva. Diplomati'a insa a aflatu altu mijlocu, ea dîcea acum ca déca un'a baremu din puterile cele dóue, Austri'a sî Prussi'a, nu s'aru tîné de federatiune, atunci lucrulu aru fi simplu, asiá insa lucrulu are sa se inainteze inca la cea din urma instantia, la federatiune, unde sa sa judece adéca, déca sa se bata ceste dóue puteri séu nu. Acum cetimu ca federatiunea in puterea unui articulu au fâcutu propunere de a se mobilisá totu contingentulu federatiunalu spre a se opune pasîloru antifederatiunali ai Prussiei. La tóte aceste adi ne insciintiá o depesia din Vienn'a ca „legaturile diplomatice intre Austri'a sî Prussi'a suntu intrerupte sî ca conteleCaroli, tramisulu austriacu la curtea din Berlinu, este chiamatu de acolo. Se astépta in tempulu celu mai de aprópe inca sî alte manifestatiuni din partea Austriei, cari testéza despre decisiunea Austriei in cestiunea ducateloru Schleswig-Holstein.“

Ce e dreptu din partea Austriei s'a fâcutu sî pâna acum multu spre incungiurarea conflictului sî inca chiaru sî retragerea despre care amu semnalatu sî noi in nrulu trecutu, póte fi privita de asiá ce-va.

Din Berlinu se scrie ca in unu consiliu de ministri resboiulu e decisu. — Despre rege se spune ca in o cuventare ce o tînù oficieriloru de garda la plecare le dîce : Prussi'a merge acum ori câtra unu venitoriu gloriosu, ori câtra unu esîtu necalculabilu, speréza o vesela revedere. Déca insa provedinti'a altufeliu aru fi decisu, atunci cei ce se despartu (regele sî oficerii) nu se voru mai revedé nici odata.—

Scirile despre purtarea Russiei inca suntu contradîcatóre. Unele intarescu alianti'a Austriei cu Russi'a, altele, déca sî nu demintu aceste sciri, totusi dîcu ca aceste sciri aru fi prea tempurii. Dóue sciri vomu inregistrá despre Russi'a sî adeca aceea in care se spune ca Prinde Hohenzollern aru fi cerutu svatulu imperatului rusescu: sa primésca corón'a Romaniei séu nu. Sî se dîce acolo, ca imperatulu Rusîloru s'aru fi esprimatu, ca lui nu-i vine bine se vadia o Romania suverana lânga sine; cu tóte aceste elu mai bucurosu va vedé pe tronulu Romaniei pre unu Hohenzollern decâtu pre unu principe francesu ori chiaru italianu. Alt'a e o depesia telegrafica din Carlsbad dela 9 Iuniu, in carea se dîce ca Russi'a staruesce, cá Principele Carolu sa se casatorésca cu princess'a de Leuchtenberg. Mai adaugemu scirea din Varsiovi'a, dupa carea se dîce ca consiliulu de statu polonu are sa incete de a functiuná sî firm'a bâncei polone are sa se schimbe in comptoriu de banca. In urm'a acestei mesuri biletele de banca polone au sa ese din cursu sî sa remana numai rusesci.—

Din Parisu se telegraféza in 8 Iuniu, ca „la France“ scrie : Ducele de Gramont au fâcutu cea din urma incercare de impaciuire. Contele de Mensdorff inse tîne strinsu de motivele desfasiurate in respunsulu datu in urm'a invitârei la conferintie. Depesiele despre resultatulu silintieloru date pentru efeptuirea impâciuirei se astépta mâne (in 9 Iuniu). Mai departe se adauge in aceeasi depesia, ca principele Napoleonu a avutu o intrevorbire cu Imperatulu Napoleonu. — O alta depesia spune ca acelasiu dîuariu deminte scirea, ca sî din partea Franciei se facu pregâtiri militarie. — Caracteristic'a este pentru situatiune urmatórea depesia din Parisu dela 8 Iuniu : Constitutionel dîce : „Situatiunea Franciei nu s'a schimbatu prin evenemintele din urma. Nisuintiele pacinice suntu fâra de efectu, de-sî nu au erumptu inca resboiulu. Franci'a va stá cá sî mai inainte afara de cerculu certei ; ea nu are nici unu obligamentu, ca si pastréza libertate deplina fatia cu actiunea !

„Érumpa ori nu erumpa resboiulu, ea nu va intârdiá, candu i se va dá ocasiunea, a'si pune de nou in lucrare influinti'a sea pentru pace. Sub alte impregiurâri, Franci'a numai atunci va luá parte activa la eveneminte, candu se va vedé obligata la acést'a de imperiósele impregiurâri, pentru cá sa-si apere onórea sî interesele ei natiunale.“ La acést'a adauge redactiunea „Presse“i din Vienn'a : ca acésta dechiarare este fórte oraculósa.

Din London se telegraféza (dela 8 Iuniu) ca in cas'a de josu (a deputatîloru) la o interpelatiune respunde secretariulu de statu Layard : ca regimulu (englezu) nu are nici o scire despre trecerea Turciloru in Romani'a.— „Times“ vorbindu despre conflictulu intre Austri'a sî Prussi'a incuviintiéza ca Austri'a nu se supune la nerusinatele pretensiuni ale contrariloru ei sî dîce, ca are dreptu Austri'a candu intra in actiune dimpreuna cu federatiunea, pentru scopuri cari se tînu de federatiune sî ca Prussi'a tocm'a asiá trebuie sa se supuna decreteloru federatiunei, cá sî óre candu Dani'a.—

Din Italiâ suntu de astadata scirile mai rari. Se spune , ca Garibaldi au parasitu insul'a Caprer'a, dara in privinti'a activitatei sele celei mai curende scirile se deosebescu un'a de alt'a.— In cercurile militare se astépta inceperea resboiului câtu mai ingraba.— In legatura cu aceste sî cele de mai susu ni se asigura in dîuarie, ca armat'a austriaca este asiá de pregatita, incâtu cu sange rece astépta infruntarea inimiciloru ei. —

Din Turci'a cetimu ca Omer Pasi'a au plecatu la armat'a dela Dunare. Mai departe despre, asiediarea de trupe in fati'a Muntenegrului sî altoru puncte insemnate.

Scirile din Romani'a aduse de dîuarie suntu diferitóre de totu, asiá incâtu numai cu bagare de séma trebue luate. In dîlele din urma se alarmase dîuaristic'a cu scirea, ca turcii au intratu la Giurgiu in Romani'a. Dîuarele de acolo ne vinu câte ne vinu sî candu ne vinu sî târdîu sî fórte neregulatu. Totusi pentru orientare despre starea lucruriloru dâmu mai la vale dupa „Romanulu“ unele date, din care déca se sî vede ca faim'a despre intrarea turciloru nu se adeveresce, ni se spune ca situatiunea sî acolo e seriósa sî ingrigitóre. —

Reproducemu din dîuariulu oficialu „Wiener Ztg.“ : „Iubite de Majláth ! Cu parere de reu amu intieiesu, ca secet'a sî degerarea intr'o parte mare a regatului Meu Ungari'a au nimicitu prospectulu de secerisiu manosu.

Cunoscinti'a intemplârei acestei'a m'a petrunsu cu atâtu mai tare, cu câtu aceea parte a regatului meu care printr'unu sîru de

ani rei, eara mai vertosu prin secet'a din 1862 a fostu adencu lovita, de nou se vede a fi espusa la o stare lipsita.

„Deci aflu de bine a ordoná, ca, sub presidiulu sî conducerea tavernicului meu, neintardiatu sa se fórme o comissiune, ce dupa judecare precisa a tuturoru relatiuniloru ponderóse va avé sa se consfatuésca despre modulu sî form'a, despre mijlócele de ajutoriu folositoriu precum sî despre procurarea sî folosirea loru.

„Contezu la aceea, ca intrevenirea regimului meu in tiéra, sî mai vertosu la staturile sî representantii adunati la dieta, va aflá spriginire.

„Asceptandu resultatulu doritu, asceptu totodata, ca Dta câtu mai urginte mi vei asterne propunerile respective.“

Vionn'a 6 Iuniu 1866.

Franciscu Iosifu m. p.

Totu in acestu intielesu sî sub acelasi datu s'a induratu Majestatea Sea a emite unu autografu sî câtra min. Belcredi, demandandu-i, cá sa mijlocésca unu referatu despre starea semenaturiloru, care apoi in contielegere cu min. de comerciu sî economia natiunala va avé a-lu asterne Majestâtiei Sale.

„Wiener Ztg.“ dela 3 Iuniu publica :

I o ordinatiune imperatésca din 28 Maiu, valida pentru regatulu lombardo-venetianu, litoralu dimpreuna cu Istri'a, Goriti'a, Gradisc'a, Tirolulu de média dî sî regatulu Dalmatiei, prin carea pentru lucrurile acestea se suspende activitatea celoru dóue legi din 27 Octomvre 1862 nr. 87 sî 88 a foiei imperiale de legi, privitóre la scutulu libertâtiei personale sî alu dreptului domiciliariu pâna la o alta dispositiune legala ;

II. o ordinatiune imperiala din 30 Maiu prin carea se imputernicesce comandantele armatei imp. de nordu, dupa cerinti'a dictata de impregiurâri a luá mesuri in fortaretiele de sub comand'a sea sî in tînuturile acelor'a sî a le estinde la casu de lipsa sî pentru alte cercuri, sî adeca :

1) a suspende activitatea ambeloru legi dela 27 Octobre 1862 Nr. 87 sî 88 a f. imp. de l. privitóre la scutulu libertâtiei personale sî dreptulu domiciliariu ;

2) a statorí sî pentru persóne din statulu civilu procedur'a penala a judecatorieloru militarie sî adeca dupa norm'a legei penale militarie dela 15 Ianuariu 1855 la casu candu cine-va s'aru face vinovatu de crimele prevediute in legea penala generala dela 27 Maiu 1852 cuprinse in § 58 pâna 89. 92, 98 pâna la 100, 166 pâna la 169, 190 pâna la 196 sî 220 pâna la 222, asemenea candu cine-va se face vinovatu de inlesnirea (§§ 211 pâna 219) la un'a din aceste crime, precum sî pentru faptele penibile normate prin §§ 279 pâna 299, 300, 302, 305, 308, 312 pâna 314 sî 326 pâna 328. In fine

3) a introduce sî dreptulu statariu militariu contra crimeloru enumerate in alinea a dóu'a.

Punerea in lucrare a acestoru mesuri trebue sa se faca cunoscute respectiviloru de comandantele superioru alu armatei de nordu séu de vre-unulu din subcomandantii anume imputerniciti de acel'a, publicandu-se totudeun'a deosebitu sî anumindu cu acuratetia cerculu unde au de a se aplicá aceste mesuri.

Déca la o persóna civila pre lânga vre un'a din crimele de mai susu se adaugu sî alte crime séu transgressiuni, judecata militaria are a-si estinde activitatea sea sî asupr'a acestor'a. Cu tóte acestea penalitatea e de a se mesurá in casurile ceste din urma dupa legile penale privitóre la persóne civile.

Judecatoriele militare potu dictá penalitâti corporale (trupesci) numai incâtu iarta legile penale pentru civili.

Dela diet'a din Pest'a.

Ca unu nou adausu la cele publicate despre siedinti'a dietala ungurésca dela 2 Iuniu mai publicâmu dupa „Concordi'a“ sî urmatórele:

Subcomissiunea esmisa in caus'a ordinârei obiecteloru, propunendu a se alege mai multe despartiemente asternú in asta siedintia (in 2 Iuniu) unu programu, care statoresce ordinea obiecteloru ce au a se impârti intre diferitele subcomissiuni. E s i n t i 'a acelui programu o resumemu in urmatórele :

„Intre afacerile despartiementului I. s'aru tiné: partea materiale a dreptului civilu, carea pretinde dispusetiunile permaninti ale legislatiunei, precum suntu :

a) dreptulu privatu civilu luatu in intielesu strinsu, in a cârui cercu se tîne dreptulu de asociare, legea de impamentenire, de imigratiune sî emigratiune ; b) sistem'a cârtiloru funduarie ; c) legea de concursu.

De agendele despârtiementului II. sa se tîna : a) deslegarea cestiuniloru de dreptu, ce mai sustau inca din institutiunile avitice ; b) regularea definitiva a causeloru urbariali sî posessiunarie ; c) regularea causeloru feudali sî a servitutiloru ; d) regularea regalieloru sî e) a drepturiloru sî detorintieloru patronateloru :

De despârtiementulu III. se tînu :

a) dreptulu de pâduritu ; b) dreptulu de venatu ; c) dreptulu de pescuitu, de udatu, de comerciu sî de edificatu ; d) politi'a de câmpu.

Despârtiementulu alu IV. aru avé sa faca unu proiectu despre partea formale a dreptului privatu sî anume :

a) despre organisarea judetiului de pace ; b) despre regularea locuriloru credibile sî a advocatîloru ; c) despre organisarea judetieloru civili ; d) despre manipularea judetieloru ; e) despre dreptulu de pedepsitu relative la judetie ; f) despre ordinea proceducei civili ; g) despre manipularea causeloru ne procesuali ; h) despre competinti'a judecatorésca.

Despârtiementulu V. aru avé a luá asupra-si obiectele legislatiunei penali, cu privire la elaboratulu dietei din 1843, sî apoi sa faca unu proiectu de lege :

a) despre partea materiale sî formale a dreptului penale ; b) despre sistem'a inchisoriloru.

Despârtiementulu alu VI. are a face proiectu de lege :

a) despre dreptulu cambiale ; b) despre indreptârile, modificatiunile sî intregirile de lipsa in privinti'a legiloru comerciali ; c) despre relatiunile liferatului de marfe ; d) despre pâdîrea estraordinaria a societâtîloru ajutatóre, a institutelor de creditu sî a altoru asociâri de scopu filantropicu.

Despârtiementulu alu VII. aru avé a elaborá o sistema, despre dreptulu montanisticu (baitu) atâtu materiale câtu sî formale.

In fine despârtiementulu alu VIII. aru avé a se ocupá cu legislatiunea ce se referesce la interesele literaturei, sî a face proiectu de lege :

a) despre organisarea definitiva a pressei ; b) despre aperarea dreptului propriu pe terimulu literaturei sî alu artei.

Dupa aceste comissiunea cere, sa decida cas'a :

1) Ca despârtiemintele in lucrârile loru sa iee de punctu de manecare sistemulu ministeriale respundietoriu, ce e basatu pe legile tierei.

2) Ca desemnandu-si barbatii de specialitate, pe cari aru dorí a-i chiamá la consultârile loru sî cari voru primí diurne de câte 5 fl., sa le comunice numele cu presidele.

3) Cá fia-cre despârtiementu sa-si aléga din sinulu seu presiedinte sî referinte.

4) Cá cestiunile dela cari depinde staverirea in principiu a mai multoru obiecte legislative, sa se astérna presidelui comissiunei codificatiunali, pentru ca, — spre d'scutarea acestoru cestiuni, —sa se póta aduná intrég'a comissiune, sî in casu de lipsa sa póta dispune a se tîné óresi-care conferintia mista cu celelalte comissiuni. Acestu programu se primí unanimu sî se decise, ca in 9 a l. c. sa se desbata.

Comissiunea dietale esmisa in caus'a economiei natiunali alese o subcomissiune in persónele urmatoriloru : Pres. M. Lónyay, referinte Iuliu Kautz ; membri : Em. Fest, Ern. Hollán, c. Lupu Bethlen, Aug. Trefort, Lad. Kovaács, Pauln Nyáry, Colomanu Ghyczy, Gabriele Kemény, Gabriele Lónyay. Asemene se alesera membri sî pentru subcomissiunea pentru cultu sî invetiamentulu publicu ; de membri acelei'a se alesera Lad. Bezerédi, Iuliu Kautz, Svetozaru Milutinovics, Iosifu Sárközy, Em. Szabó. Colomanu Tisza, Ed. Zsedényi.

Publicare.

In urm'a determinatiunei siedintiei directiunei Asociatiunei române de Aradu pentru cultur'a poporului, tînuta in 21 Maiu 2 Iuniu nr. pr. 177 cu aceste e adusu la cunoscinti'a publica cumca : Adunarea generala a aceleiasi Asociatiune va fi tînuta la Aradulu vechiu in 20 Iuniu (2 Iuliu c. n.) sî dîele urmatóre; la care serbare natiunale, din partea Directiunei suntu chiamati cu onórea cuvenita toti câror'a li jace la anima promovarea culturei poporului românu.

Semnatu in Aradu 21 Maiu (2 Iuniu) c. n. 1866.

Directiunea Asociatiunei natiunale pentru cultur'a poporului românu.

Ioanne B a r c i a n u, pres. direct. subst.

Dionisiu P a s c u t i u, notariu direct.

F a g a r a s i u 28 Maiu. (Alegerea pentru dieta). Din o impartâsîre ce ne vení la mâna impartâsîmu cu privire la alegerea sî respective realegerea de deputati pentru diet'a din Pest'a in districtulu Fagarasiului urmatórele :

„Vineri sî sambata in 20 sî 21 Maiu s'a continuatu sî finitu alegerea in Siercai'a, unde au esîtu Dl. Mateiu Popu G r i d e a n u cu 428 voturi in contr'a la 86 voturi prevaricate. Dupa acést'a, joi, vineri sî sambata in 26, 27 sî 28 Maiu, s'a urmatu realegerea iu cerculu inferioru Liss'a (dupa cumu amu amintitu in nrulu trecutu, in urm'a resignârei dlui Colon. sî comand. de fortaretia D. bar. Davidu Ursu de Margin'a, Red.) unde cu resultatu imbucuratoriu au esîtu Il. Sea dlu Cap. supremu Ioann Cav. de P u s c a r i u alesu cu unanimitate, adeca cu 511 voturi cá sa nu mai pomenimu de unu votu retâcitu. — Alegerea aicea au decursu in ordinea cea mai buna.

Indata dupa alegere fu invitatu Ilustr. Sea, carele sî veni sî se presentà alegatoriloru sei. Bucuri'a sî entusiasmulu erá generala. Multiamirea se putea cetí pe fetiele tuturoru“.

Principatele române unite.

Bucuresci 26 Florariu (7 Cirisieriu).

Astadi o parte a ostirei de garnisóne prin capital'a Bucuresci a pornitu spre a se asiediá in cantonamentu pe lini'a Argesii. (intre Bucuresci sî Giurgiu R.) Trupele pornite astadi se compunu de regimentulu alu 7lea de infanteria, venatori, o parte din artileria, câte-va companii de granicieri, sî unu numeru óre care lancieri. Mari'a sea a inspectatu la barier'a Sierbanu-Voda ostirile, sî a fostu primitu cu celu mai mare entusiasmu. — Poporu, armata, erau miscati de unu simtiementu barbatescu, de o cugetare romanésca. Sî candu strigarea „Traiésca Romani'a“ sa redica din rendurile ostirei sî ale multîmei adunate, simtia in vibrarea puternica a vocei loru, otârirea unei natiuni ce voiesce a trâí, ce nu va mai permite nimenui se calce pamentulu seu fâra a intempiná o resisistintia de mórte, fâra a trece peste cadavrele a mii de români.

Mâne alta parte a armatei va parâsí capital'a pentru aceeasi destinatiune.

Romani'a amu spus'o sî o repetîmu, sî d. ministru de finantie a declaratu'o astadi in adunare, Romani'a nu va atacá pe nimene, câci ea nu voiesce a radicá dificultâti cu nici un'a din puterile vecine sî mai putînu inca cu Turci'a cu care avemu legâminte strinse. Dar déca vre-unu nesocotitu aru trece fruntariele tierei, trebue sa fimu gat'a a-lu primí cá o natiune libera, cá unu poporu ce se respectà. Armat'a Romaniei, ajutata de voluntarii ce voru merge in ajutoriulu ei, — câci totu romanulu trebue sa alerge la chiamarea patriei, — i'si va face datori'a sea. Cetâtieni sî soldati toti voru fi un'a, toti intr'o cugetare, intr'unu aventu, voru alergá la fruntarie spre a le aperá de ori ce calcare din afara, spre a scapá onórea sî demnitatea tierei loru. Nu suntu sî nu potu fi ómeni in Romani'a cari sa cugete altufeliu, câci acést'a aru fi o umilire, aru fi o tradare.

Candu apelulu patriei se va face, candu vocea ei va chiamá pe fiii sei in giurulu stindariului seu, toti se voru aduná, toti voru dá sî viéti'a loru sî averea loru pentru mantuirea natiunale, câci toti intielegu astadi ca unu jocu mare se jóca, sî ca popórele ce se voru aretá nemernice voru fi pentru totudeun'a sterse din cartea celoru viue. . . .

. . . . In siedinti'a de astadi a adunârei, guvernulu a presentatu unu proiectu de lege, a cârui importantia politica sî financiara nu va scâpá nimenui. Elu a cerutu dela adunare autorisarea de a emite bilete cu cursu obligatoriu pentru o suma de 12 milióne de franci, séu 32 milióne de lei. Aceste bilete suntu destinate a servî atâtu pentru cheltuielele taberiloru de esercitiu, unde sa tramite armat'a, câtu sî pentru a intempiná plâtiele cele mai urginti ale tesaurului, care in urm'a administrârei trecute este sciutu ca se afla in cea mai deplina secare sî incârcatu de datorie. D. I. Bratianu, ministru de finantie, a espusu intr'unu cuventu pe care-lu publicâmu mai josu necesitâtile ce au silitu pe guvernu a propune Camerei acésta mesura. Din punctulu de vedere politicu, cuvintele dlui Bratianu suntu program'a guvernului fatia cu impregiurârile actuali. Din punctulu de vedere finantiariu ele definescu bine scopurile proiectului in cestiune.

Cercandu-se de mai multi deputati urginti'a asupr'a acestei legi, adunarea s'a retrasu in sectiuni unite spre a desbate, La redeschiderea Siedintiei, urginti'a s'a votatu mai in unanimitate. Asta séra Comitetulu se va ocupá cu cercetarea proiectului, sî mâne Vineri, credemu, va sî vení cu raportulu seu inaintea adunârei.

din „Romanulu.“

Ordinu de dî

câtra gard'a natiunale. Cetâtieni, Oficieri, su-oficieri sî gardisti.

Armat'a româna este chiamata din inaltu ordine a trece in tabara pe lini'a Argesiului. Paz'a Capitalei Romaniei remane in mânile gardei cetatienesci. Vóue daru este incredintiata liniscea, ordinea Bucurescilor, vóue sarcin'a de a tînea loculu armatei care merge unde onórea natiunala o chiama.

Cetâtieni! Veniti la datori'a vóstra cu grâbire, cu nepregetare. Cugetati ca interesulu celu mai mare alu fia-cârui cetatianu este interesulu tuturoru; sî ca celu ce, in momente cá acele de fatia, nu vine la postulu seu nu merita numele de cetâtianu, de românu.

Gardisti, care n'ati primitu inca pusci, ve invitu cá de indata sa veniti a le primí dela comandantii companieloru respective.

Suntu sicuru ca nu me veti pune in positiune a usá de articululu 59 din lege, care prevede amenda sî inchisóre.

Comandanti de compania! luati sî impârtiti armele la toti gardistii din compani'a ce comandati, pentru cá servitiulu pazei Capitalei sa nu sufere, sî cá nu unii numai sa aiba greutatea datorialoru ce suntu ale tuturoru.

Inspectore Generalu alu gardei cetâtienesci din tóta Romani'a.

Generalu Nicolae Golescu.

Varietâti.

† Parisu in Maiu. (Necrologu). Din o epistola privata aflâmu ca Dimitriu Tiati'a, nascutu in Saliste in Transilvani'a au reposatu in dîlele din urma a lunei lui Maiu st. n. la Parisu. Densulu a fostu invetiacelu sî apoi culegatoriu mai multu tempu in tipografi'a nóstra archidiecesana. De aicea s'a stramutatu pentru perfectiunarea sea in ramulu tipograficu, la Bucuresci apoi la Pest'a sî de ací la Vienn'a unde au petrecutu multu tempu fiindu ocupatu in tipografi'a c. r. a statului. Ací se purtà cu multa diligintia sî desteritate asiá incâtu si atrase complacerea sî stim'a sotîloru sei sî iubirea superioriloru sei. Din Vienn'a, zelulu seu celu avé câtra immultîrea cunoscintieloru sele, lu conduse spre a intreprinde o calatoria la cetatea cea vestita a lumei, la Parisu, cu scopu de a petrece sî acolo óresi care tempu, de a cunósce tipografiele sî de acolo sî dupa ce si va fi adausu la cunoscintiele sele de ajunsu, sa se reintórca in patria, cá omu deplinu. Ací dupa cum aflâmu, au lucratu in o tipografia', traindu mai numai pentru specialitatea sea, sî ceea ce in impregiurârile sele nu fu consultu, nu dedu de cunoscinti'a altoru romani aflatori acolo. Referitoriulu despre mórtea densului, unu st. romanu din Romani'a spune, ca erá dejá greu bolnavu candu l'a aflatu sî pre lânga aceea suferindu sî de lips'a mijlóceloru. Acelu adeveratu frate, indata s'a pusu sa faca totu ce se póte spre imbunatatîrea sortiei patimindului, a facutu o colecta de 350 franci, cu scopu ca la consultarea medicului sa se reintórca bolnavulu in tiér'a sea natale, câci dupa cum dîcea mediculu, singurulu mijlocu de scapare erá aerulu, in care a crescutu sî datinele cu care e deprinsu. Dara fù prea târdiu sî acestu consiliu sî asiá fu asiediatu in Hotel Dieu, unde se ingrigira, pre lânga servitiulu ordinariu, sî doi români stud. de medicina de densulu. Cu tóte aceste in 29 Maiu reposà! — S'e immormentatu cu observarea tuturoru celoru prescrise de biseric'a nóstra, in cimeteriulu Mont-parnasse. Acelu st. D. ne spune ca românii de acolo voru a-i radicá sî o pétra monumentala.

Cu ocasiunea inmormentârei, ne spune acea trista insciintiare, ca cameradii raposatului deplângeau in reposatulu pre celu mai bunu lucratoriu, fórte iubitu sî de patronii sî cameradii sei.

In momentele cele din urma pomenea multu de Escelenti'a Sea Archiep. sî Mitropolitulu Andreiu Baronu de Siagun'a, ca de celu dintâiu patronu alu seu sî care l'a impartâsîtu si dupa ce au esitu repos. de sub nemijlocitulu patronagiu adese de generositatea Sea; asemenea pomenea sî de alti binefacatori ai sei.

Noi ne implinimu o jalnica detorintia, candu facemu acést'a cunoscutu publicului nostru, pentruca reposatulu fù uniculu pâna acum'a, care au trâitu cu atât'a zelu pentru meseri'a sea sî carele pre lânga strimtórea de mijlóce, au petrunsu lumea asiá dîcendu, cá sa adune cunoscintie prin care sa fia folositoriu in mijloculu natiunei sele. — De alta parte ne simtîmu detori a multiamí fratîloru aflatori in Parisu de ingrigirea sî de iubirea ce a aretatu câtra acestu confrate alu nostru.

*** Cass'a de pastrare din Sabiiu. La adunare generala a reuniunei dela cas'a de pasrtare de ací din 6 Iuniu s'a decisu a se redicá mesur'a procent. cu 1% asiá incâtu celu ce eloca (pune) bani in cass'a de pastrare primesce 5% sî celu ce imprumuta din cass'a de pastrare, platesce 6%. Aceloru detorasi, cari au primitu bani imprumutu din acea cassa, pre lânga indatorirea de a respunde 5%, li e concesu in terminu de 3 respective 6 luni, dupa cum adeca s'a pututu face o invoiala, a plâtí inca 5%; dupa trecerea acestui terminu insa suntu detori a platí sî ei 6% séu déca nu voru voí a platí atatea procente, a reintórce capitalulu.

*** Tergulu de tiéra alu Brasiovului. De ací se scrie (in 9 Iuniu) ca tergu de tiéra cá in primavér'a din estu anu nu se mai pomenesce. Multi dintre cei ce dusese marfa la tergu nu au vendutu nici sa-si scóta cheltuial'a ce a avutu cu esîrea resp. venirea la tergu. Cumperatorii au fostu fórte rari, lips'a de bani nici odata nu a fostu asiá de simtîta cá acum. Suirea agiului la galbeni sî argintu are influintia mare asupr'a pretiuriloru de lâna. De alta parte frica despre incurcaturele politice sî frigulu, ce a vatematu bucate, póme sî legumi tóte impedeca séu celu putînu coutribue multu la impedecarea unei miscâri mai vii in comerciu.

*** Instructiunea in cultur'a grâdiniloru in Belgiu erá inca la 1842 in seminariele statului (écoles normales), studiu obligatu. Dela 1862 este prescrisu acestu objectu pentru tóte seminariele sî cari se afla sub episcopi. Tinerii primescu acolo cunoscintie despre cultâr'a pomiloru, legumiloru; crescerea floriloru, educarea arboriloru de bârcu sî de lucru, precum sî plântarea de tufisiuri infrumsetiatóre etc.

Burs'a de Vienn'a.

Din 1/13 Iuniu 1866.

Metalicele 5%	55 25	Actiile de creditu	123 10
Imprumutulu nat. 5%	59 75	Argintulu	138 50
Actiile de banca	655	Galbinulu	6 60

Redactoru respundietoriu Nicolau Cristea.

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 44. ANULU XIV.

Sabiiu, in 5|17 Iuniu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. sî pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la
„Telegrafulu Romanu“.

Cu 30 Iuniu se gata abonamentulu aceloru DD. prenumeranti ai „Telegrafului Românu“, cari abonasera pe jumetatea de anu Ianuariu—Iuniu, séu pe patrariulu alu doilea Aprile—Iuniu. Editur'a invita la abonamentu nou pe a dóu'a jumetate de anu, adeca pe semestrulu Iuliu—Decembre 1866.

Pretiulu abonamentului pe o jumetate de anu e:

Pentru Sabiiu **3** f. **50** xr.; pentru districte sî provinciele monarchiei austriace **4** f.; pentru Principatele române unite sî strainatate **6** f.— Pe unu patrariu de anu **1**f. **75** xr., **2** f., sî **3** f. v. a.

Adresele ne rogâmu a se scrie curatu, sî epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate,— adresandu-le deadreptulu la

Editur'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiiu.

Eveneminte politice.

Sabiiu 4 Iuniu.

Scirile despre eveneminte mari ne gramâdescu incâtu abiá le mai putemu tînea sîrulu. Dela inceperea retragerei trupeloru austriace din Holstein au mai urmatu note intre diferitele puteri s'a mai fâcutu sî publicatu acte de mare insemnatate.—

Despre Russi'a iara se respandescu faime, ca vine in ajutoriulu Austriei. Fói'a vieneza, care dîce ca are sciri despre acestu lucru, afirma din tóte puterile, ca in scurtu tempu unu corpu rusescu se va transportá in Dalmati'a cu scopu cá sa ia parte la aperarea litoralelui. —

Dupa telegrame din Bucuresci la foi francese se spune, ca deputatiunea romaniloru la Petersburg, care âu avutu insarcinarea de a notificá suirea lui Carolu pe tronu, au fostu fórte bine primita.

O alta fóia impartasiesce ca cabinetulu din Londonu aru fi staruitu multu pre lânga cabinetulu austriacu in favórea recunóscerei lui Carolu.— Se dîce ca cabinetulu austriacu a respinsu simplu o asemenea propunere.

Telegramele diuareloru din Vienn'a sosite cu post'a de eri, ne spunu dupa monitoriulu oficialu din Romani'a, ca ací au sa se formeze legiuni de voluntari. Cu acesti voluntari numerulu armatei are sa se radice la 150 de mii. Se mai spune totu acolo, ca in camera se va aduce la pertractare o lege despre emiterea de bani de harthia séu eventuelu, despre o contributiune de resbelu. Despre emiterea noteloru de harthia se dîce, ca aru aflá multa opositiune la comercianti, carii sî pâna acum suntu destulu de atitiati sî de indignati.—

„L'avenir“ afirma, ca Angli'a are de scopu de a tramite o flota in marea négra spre a scutí pre Turci'a.

Din Greci'a aflâmu dupa unu coresp. dela A. A. Z. ca generalulu grecescu Calergis candu au venitu dela Parisu au trecutu prin Florenti'a sî acolo au avutu o intrevorbire lunga cu Victoru Emanuelu. In Aten'a se dîce ca indata ce fu Calergis primitu de regele Georgiu se sî incepú impârtîrea de proclamatiuni garibaldiane câtra elini. Pórt'a au prinsu acte de acestea sî va sa le astérna la cabinetele europene cá dovedi despre intentiunile grecesci. —

Din Parisu aflâmu ca in 12 candu erá sa se desbata bugetulu s'a cetitu in corpulu legislativu o epistola a imperatului Napoleonu adresata ministrului Drouyn de Lhuys, in care espune, ca Franci'a nu se va amestecá in conflictele ce esista astadi in Europ'a, pâna candu va vedé ca ecuilibrulu europeanu nu e amenintiatu. Acést'a epistola se primí de corpulu legislativu cu entusiasmu.—

Prussianii dupa retragerea austriaciloru s'au fâcutu domni insii pe sine preste ducatulu Holstein, au impedecatu diete ce erá sa se adune acolo sî pre consiliariulu guvernialu (Lesser) l'a prinsu sî transportatu la Rendsburg. Consiliariulu ministerialu Hofmann au parasitu nóptea Itzehoc sî au venitu la Alton'a unde se aflá gen. Gablenz. In 11 Iuniu au parasîtu gen. Gablenz cu tóte trupele sele sî Alton'a trecendu in Hanover.

Inainte de aparasi Alton'a indreptà o proclamatiune câtra locuitorii ducatului Holstein in care espune caus'a retragerei sele.

Din Berlinu se scrie, ca „Staatsanzciger“ din 12 Iuniu publica unu emisu datatu din 10 Iuniu, prin care impartâsiesce regimeloru nemitiesci unu proiectu de reforma pentru federatiune. Proiectulu cuprinde diece articuli sî are urmatórele momente :

Pârtile austriace sî niederlandice se eschidu din teritoriulu federatiunei. Legislativa o esercita consiliulu federatiunalu (Bundestag), dimpreuna cu o representatiune natiunala alésa dupa legea electorala imperiala dela 1849. Pentru validitatea concluseloru este de lipsa conglâsuirea majoritâtîloru din ambele corporatiuni. Straformarea consiliului federatiunalu trebue sa se faca cu consimtiementulu parlamentului ; pâna atunci remane in vigóre proportiunea voturiloru de pâna acum. Legilatiunea sî suprem'a priveghiare a puterei federatiunali se estinde asupr'a afaceriloru vamali sî comerciali, asupr'a mesuriloru, moneteloru, pundiloru, emiterei de bani de hârthia, bancei, patenteloru pentru inventiuni, scutului proprietâtiei spirituale, liberei migratiuni, dreptului de indigenu, scutului negotiului nemtiescu sî consulateloru, asupr'a drumuriloru de feru, posteloru telegrafeloru, processului civilu sî asupr'a procedurei de concurse.

Puterea federatiunala are dreptulu de a incheiá tractate de pace sî resboiu, ea póte denumí sî primí tramisi (soli). Candu s'aru face vre-o invasiune inimica, sub ori ce impregiurâri, trebuie sa se faca o dechiarare de resboiu ; altmintrea se cere consimtiementulu suveraniloru celu putînu dela dóue tertialitâti ale populatiunei.

Marin'a de resboiu din marea nordica sî ostica se supune comandei unitarie prussiene ; la denumirea de oficeri sî oficiali de marin'a concurgu statele litorale dupa o invoire speciale. Porturi ale federatiunei voru fi Kiel si sinulu Iahde. Dupa aceeasi mesura au sa dea statele din litoralu matrosi. Armat'a de uscatu se imparte in armat'a de nordu sî sudu, cea dintâiu sub comand'a regelui prussianu sî cea de a dóu'a sub a regelui bavarezu. Acesti beliduci trebue sa se ingrigiasca de organisatiunea uniforma a trupeloru.

Referintiele federatiunei fatia cu Austri'a suntu de a se reguló de parlamentulu ce are a se adunó.

Din Frankfurt se telegraféza : Propunerea de mobilisare fâcuta din partea Austriei s'a primitu cu 9 contra 6 voturi. Dupa votare dechiara Prussi'a ca conclusulu acest'a federatiunalu, carele invólva o dechiarare de resboiu e in contr'a federatiunei, dechiara pâsîrea ei din federatiune, federatiunea de disolvata sî provóca pre acele regime, cari au votatu cu dens'a, la formarea unei federatiuni nóue. Presidiulu provocandu-se la conclusulu adusu pe calea competenta, protestéza in numele federatiunei contra pasiului Prussiei, carele dupa dreptu nu se póte incuviintiá sî faptice nu se póte basá pre nimic'a. — Austri'a arata, ca trei corpuri de armata de ale sele suntu gat'a de plecatu sî de bataia.—

Din Vienn'a se telegraféza : Consiliulu municipalu de aicea au predatu astadi (in 14 Iuniu) Majestâtiei Sele o adresa de loialitate. Imperatulu respundiendu a esprimatu deplin'a sea multiamire sî recunoscintia cu purtarea resiedintiei (Vienn'a) sî dîse:

Tragu sabi'a acum, incrediendu-me in Dieu, in dreptulu meu celu bunu, in armat'a mea cea brava, sî in concursulu popóreloru mele credincióse.

Raportulu ministrului de finantie conte Larisch-Monich.

„Wiener Ztg.“ dupa cumu amu amintitu sî in nrulu trecutu aduce unu raportu alu ministrului de finantie despre starea finantiala. Acestu raportu se vede a fi urmatu mai multu din celu alu comissiunei de control'a detoriei de statu, care sî noi nu l'amu trecutu cu vederea. Spatiulu ne este prea angustu cá sa putemu tînea rendu cu diuarele ce esu in tóte dîlele sî asiá pentru a cu-

nósce publiculu nostru baremu unele momente mai insemnate din trecutu, amintimu unele pasagie.

Raportulu ministrului de finantie legandu raportulu seu de cel'a alu comissiunei de controla dîce intre alte, ca acel'a e mai multu objectivu sî ca desfasiura o icóna chiara despre starea detoriei de statu dela finea anului 1865. Pre lânga aceea, cu ocasiunea acést'a comissiunea de controlu face sî câte o reprivire asupr'a anului 1864, cari repriviri nu suntu mai putînu insemnate. Lauda apoi comissiunea pentru acurateti'a sî conscientiositatea ei in tóte amenuntele tînatóre de administratiunea finantiala sî apoi constatéza, ca comissiunea de-sî au avutu inaintea sea unu lucru uriasiu, fiindu starea detoriei mai mare de 3 miliarde (va sa dîca mai bine de trei mii de milióne), afara de aceea, complicata: au lucratu incâtu, pre lânga esaminarea cea mai stricta, nu se afla nici nedreptate, nici nechiaritate, nici neregularitate; preste totu, se dîce acolo, s'a urmatu dupa legi sî prescrise.

Adauge apoi, ca comissiunea inca trebue sa constateze, ca in ceea ce privesce administrarea finantiala, intre forma de inainte de 20 Septembre sî cea de dupa 20 Septembre nu se va aflá nici o deosebire.

Deplange apoi ministrulu de fiinantie in raportulu seu escursiunile ce le facù comissiunea de controlu pe câmpulu politicu, prin care au turburatu cu totulu opulu ei celu frumosu, pentruca comissiunea nu au bagatu de séma, c a e a m e s u r a c r i t i c 'a i m p r e g i u r â r i l o r u d e f a t i a, d u p a a f l a r e a l u c r u r i l o r u i n s t a r e n o r m a l a.

Raportulu comissiunei de controla, care e in intielesulu regimului, sî care in momentele critice de fatia este binefacatoriu, pentruca liniscesce spiritele, vine la urma cu observâri unilaterale pornite din unu punctu de vedere iarasi unilateralu spre a escitá cestiuni politice ardietórie.

Dupa acést'a intra in detaiuri, parte cunoscute din raportulu comissiunei de controlu, sî justifica imprumutulu de 90 milióne. Eata ce dîce mai departe ministrulu in asta privintia:

La 29 Iuliu 1865, candu amu primitu conducerea ministeriului de finantie, erá in casele tierei unu golu asiá de mare, incâtu celu dintâiu lucru oficialu alu meu fu contragerea unui imprumutu pre terminulu celu mai scurtu dela fondulu pentru largirea cetâtiei (Vienn'a), cu a cârui ajutoriu numai, amu fostu in stare a esolví lefile pentru 1 Augustu.

Sum'a deficitului pentru 1865, carele dupa cum fu aretatu in legea finantiale din 26 Iuliu 1865, erá numai de 8 milióne florini, s'a descoperitu pâna in 10 Augustu 1865, dupa o cercetare sî esaminare, la care a concursu oficiolatulu supremu de controla, ca este falsa sî s'a rectificatu, ca sum'a de mai susu este indiecita, adeca de 80 m i l i ó n e. Veniturile curente s'a subtiatu in modu fórte simtîtoriu prin pimnorarea (zalogirea) celoru mai insemnate sî mai bune isvóre de venitu; pentru acuirarea tempuria a mijlóceloru banesci, pentru platirea usureloru dela detoriele statutului, precum sî pentru respunderea la tempu a termineloru espiratóre la numerósele detorii de deposite sî la detori'a statului incheiata cu banc'a natiunala, nu s'a fostu facutu nici celu mai micu inceputu; cursulu bileteloru ipotecarie partiale scadea in unu modu insuflatoriu de grigia sî reintórcerea loru in cassele statulu putea aduce cu sine cele mai mari calamitâti neincungiurabile; creditulu statului in laintru fu secatu prin dóue imprumuturi de lotto sî prin dóue de contributiune, precum sî prin prea mult'a incarcare de dâri sî prin stagnatiunea generala a economiei popularie; tóte mijlócele minutióse a unei economii finantiale, de pe o dî pe ceealalta, erau desecate, cele dóue imprumute in afara contrase la 1859 sî 1864 pe jumetate fâra succesu: au constrinsu cá sa se ia o mesura cutezatóre, de-sî dubia in resultatu, déca erá ea sa inlature reulu estremu. —

In privinti'a imprumutului din urma espune apoi raportulu ministerialu mai pre largu folosulu sî insemnatatea acestei operatiuni de finantie adaugendu, ca déca aru fi traganatu contragerea, nu aru mai fi pututu contrage la nici o piatia de bani vre-unu imprumutu, ceea ce li s'a intemplatu altoru state, cari, pre lânga tóte negotiârile intreprinse, nu o au pututu scóte la nici unu resultatu, sî masîna statulu aru fi trebuitu sa stagneze.

In decursulu raportului vine sî asupr'a bileteloru de tesauru (tresorscheine) sî dîce ca dupa schimbârile politice intemplate dela publicarea legei respective, inca cine scie mai edasevoru asemenea bilete.—

Ceea ce privesce emiterea noteloru de statu de 1 sî 5 f. dîce, ca la desbaterea legei respective a venitu inainte acelesi obiectiuni, fâra de a se fi pututu considerá tóte obiectiunile aceste drepte in tóte punctele loru. Apeléza apoi la opiniunea publica, care au recunoscutu mesur'a acést'a de salutaria, incungiurandu-se print'rens'a pericululu unei valute triple. E dreptu ca mesur'a acést'a se póte privi de o mesura dictatorica, insa in tempuri de unu pericolu asiá iminentu de resboiu, candu bunurile cele mai inalte ale statului suntu puse in intrebare sî e periculu in amanare, nici o representantia imperiala nu póte sa faca ceva mai bine decâtu sa investeze pre regimu, care este detoriu de a inlatură periculului, cu plenipotinti'a de a cautá mijlóce estraordinarie.—

Din aceste pasagie fragmentarie vedemu ca ministrulu de finantie chiaru in espunerea sea objectiva combate sî escursiunile politice ale comissiunei de controlu stându pe terenulu seu de specialitate de ministru alu finantieloru imperiului sî, fatia cu starea cea deplorabil a finantieloru la primirea portfoliului, justificandu mesurile luate de regimu in privinti'a acést'a. Profitulu celu mai mare alu publicului este insa lumin'a versata asupr'a stârei finantiali.—

Incâtu privesce partea curatu politica sî noi amu atrasu atentiunea publicului asupr'a p â r e r e i regimului in privinti'a acést'a, esprimata prin diuariulu seu oficiosu, spre care scopu amu sî citatu unele pasagie din mentiunatulu diuariu.

Cu ocasiunea acést'a facemu sa urmeze cuventulu Majestâtiei Sele in autografulu Seu indreptatu câtra principele Colloredo Mannsfeld, unde in pasagiulu din urma se vede curatu sî limpede, cari suntu intentiunile Majestatice fatia cu constitutionalismulu imperiului.

Iubite Principe Colloredo-Mannsfeld!

Din raportulu ce mi s'a fâcutu la 11 Maiu a. c. decâtra comissiunea de control'a detoriei de statu, despre observârile ei la administrarea finantiala pe anulu 1865, aflu cu multiamire, ca comissiunea insufletîta de zelu sî conscientiositate a cuprinsu probiem'a ce i se predéde prin legea din 26 Octobre 1865, sî ca au supusu unei scrupulóse priveghieri sî esaminâri toti ramii detoriei de statu.

Nu mai putînu sum multiamitu, cându vedu din aflarea (Befund) reala a comissiunei, ca servitiulu detoriei de statu intregu merge in tóta privinti'a in ordinea sî regularitatea cea mai deplina, incâtu din partea administratiunei finantiale s'au tinutu cu punctuositate tóte decissiunile legali respective, precumu sî tóte indetoririle fâcute fatia cu creditorii statului.

Incâtu insa comissiunea au luatu ansa a esî din mandatulu ei de control'a despre manipulatiunea detoriei de statu, marginitu prin lege, sî a trage mesurile intreprinse de ministrulu meu de finantie sî santiunate de mine in 23 Nov. 1865, 24 Apr. sî 5 Maiu 1866 pre basea patentei mele din 20 Sept. 1865, legandu de densele sî unele pâreri politice de natur'a generala,- nu voiu a nu recunósce tendinti'a patriotica, carea ia condusu pre membrii comissiunei.

Dreptulu popóreloru de a conlucrá decidiendu prin representatiunile loru legale la legilatiune sî la manipulatiunea finantiala, a fostu asiguratu serbatoresce din partemi. Realisarea acestei asigurâri remane nisuinti'a mea seriósa sî perpetua, sî nimic'a nu va ferici anim'a mea mai multu, cá candu simtiementulu unitâtiei sî a conlucrârei patriotice,- cari in momentele pericului amenintiatoriu de resboiu se manifestéza asiá de puternicu la tóte popórele imperiului meu sî facu pre Austri'a in afara tare sî insuflatóre de respectu, — va fi conducatoriu sî decidatoriu sî in cestiuni interne de dreptu sî aru capatá apoi deplina sanctiune sî intârire in unu organismu cu putere de viétia sî constitutiunalu. Schönbrunn 6 Iuniu 1866.

Francisc Iosifu m. p.

Revista diuaristica.

„Zastava“ fóia serbésca sî da urmatórea parere despre diet'a de fatia a Ungariei:

„Pe câtu tempu diet'a acést'a nu este adeverat'a espressiune a populatiunei tierei, nu póte sa inflorésca adeverat'a libertate in Ungari'a. De cându si-a desfasiuratu Deák programulu seu despre „afacerile comune“, referintiele intre densulu sî stâng'a resolutionista au devenitu incordate. Frecârile sî certele intre partea lui Deák sî cea a resolutiunei crescu pe dî ce merge. Ovatiunile manifestate prin adrese pentru Deák, cari nu placeau mai nainte dreptei conservative, sî câroru (adreseloru) drépt'a cérca a le inchide calea prin circulare, astadi suntu tocm'a de aceeasi drépta bine vediute. Indata ce voru veni afacerile comune la desbatere publica in cas'a representantîloru, se va iví de siguru intre centrulu deákianu sî intre stâng'a rumperea in tóta limpedîmea sea. Sî cu tóte aceste remane inca intrebarea, déca aceea, ce va propune Deák in cestiunea acést'a, va fi potrivitu de a multiamí pre vre-unu regimu austriacu? Orizontulu lui Deák se termina la Lait'a, miscârilediplomatice sî natiunale din Europ'a suntu pentru densulu o carte cu siepte sigile, „Corpus juris hungarici“ e pentru densulu cartea lui Moise. Elu se indoiesce sî e nedecisu, déca se faca nemtîloru concessiuni, pentru care e castigatu centrulu dreptu; de alta parte insa Deák nu are curagiulu de a mergo pre unu drumu cu stâng'a, unde legalitatea formala aru putea castigá viatia. Elu crede in naivitatea lui, ca regimulu sî popórele cu ocasiunea unui potopu generalu sî voru cautá mantuirea in luntriti'a lui.- Stâng'a de alta parte si dabaléza aripile, pentruca nu i se nimerescu referintiele din afara in combinatiunile ei, sî pentruca „cestiunea ungurésca“ nici inaintea popóreloru, nici a regimeloru nu mai trece de cestiune européna. Ea va o tînta anumita, perhoresceza insa mijlócele care ducu câtra dens'a, ea representa unu principiu, dara nu sî consecuintele lui, ea vrea libertatea, dara de

acést'a sa nu se bucure sî nemagiarii din Ungari'a cá individualitâti natiunale de sine statatóre. De fric'a ca si va perde popularitatea ori din altu motivu se afla stâng'a lânga acea partida, carea vrea efeptuirea unei legaturi mai intime intre magiari sî nemti. Prin acést'a ea perde puterea, prin care sa póta dá ponderositate opositiunei sele. Din castrele resolutiunistiloru resuná voci, chiaru in tempulu din urma pentru unu dualismu politico-natiunalu in Austri'a. Déca o partida resemna astfeliu dela ideile sele, reservandusi numai firm'a dela acele, atunci resemna aceea chiaru de viitoriulu ei. — Diet'a de acum e derapanata, ea nu forméza nici unu intregu intelectualu nici politicu. Caus'a e ca dela deschiderea ei partidele laveza, intra in fusiuni sî difusiuni pâna candu resultatulu devine confusiune. Caracterulu partideloru e palidu. Fenomenulu (aretarea) acest'a se imputa conducerei lui Deák, carele nu conduce diet'a dea-dreptulu la tînta, ci o lasa sa retacésca in labirintulu comiteteloru, subcomiteteloru sî comissiuniloru. Stâng'a e departe, cá sa merite numele de partida democratica. Diet'a e plina de magnati, nobili sî inainte de tóte stâng'a.— Cursulu celu incetu alu lucrâriloru dietei suscita de mai multu tempu nerabdare sî descuragiare in multi dintre deputati. Dóue fractiuni vréu sa faca unu sfersîtu acestei situatiuni, un'a vrea sa esploteze situatiunea cea critica a Austriei din tempulu presentu alt'a vrea sa indrepte câtra Majestatea Sea o a trei'a adresa pentru restatorirea constitutiunei celei intacte a Ungariei. Candu, mai in dîlele trecute, unu membru alu casei deputatîloru au vrutu a face propunerea, cá sa se sisteze lucrârile celoru alte comitete, luandu afara pre cele ale comitetului pentru afacerile comune, pentrucá aceste sa se póta regulá mai in graba, s'au dechiaratu Deák in contr'a acestei propuneri observandu, ca elu in dieta nu se póte opune, dara in atare casu va depune conducerea.“

Dela diet'a Ungariei.

In siedinti'a din 8 Iuniu incunosciintiéza Gabr. Lonyai ca comitetulu (respectivu) e gat'a cu formularea pârerei asupr'a adressei in privinti'a lipsei causate prin frigulu din Maiu. Se cetesce sî apoi se decide a se tiparí cá sa póta vení la ordinea dîlei in siedinti'a urmatóre.

In acésta dî in comissiunea de codificatiune propune Manoiloviciu sa se substérna Majestâtiei Sele spre sanctiunare elaboratulu Judex-curialu dela 1861, pentrucá dupa ce va fi revediutu sa se póta pune in lucrare, fiinduca codificatiunea altoru legi cere tempu de mai multi ani. Comissiunea se invoiesce cu esenti'a propunerei.—

In 11 Iuniu face Deák propunerea ca, de óre-ce Majestatea Sea au luatu initiativ'a in privinti'a ameliorârei sortiei celoru cercati de lipsa in urm'a calamitâtîloru elementari, adres'a proiectata sa nu se mai tramita, ci ideile esprimate in referatulu comissiunei sa se formuleze in conclusu.

Conciusulu acest'a aru avé sa sune in tipulu urmatoriu:

„Calamitâtîle cele grele elementare, de care o parte mare a tierei au fostu cercata in lun'a trecuta, potu amenintiá mai multe tînuturi cu pericululu lipsei; cas'a deputatîloru si a tînutu asiá dara de datori'a a-si radicá vocea sea inca la tempu, pentrucá dupa putintia sa se incungiure pericululu, séu celu putînu pressiunea acelui'a sa se usiureze.

Cas'a representantîloru este convinsa, ca reulu acest'a estraordinariu nu se póte delaturá numai prin dâruiri private, pentruca calamitâtile elementare, ce s'au urmatu mai multi ani dupa olalta, lips'a cea apasatóre dela 1863, a cârei urmâri sî astadi apasa inca tiér'a, epidemi'a de vite, care au duratu in dimensiuni mari in mai multi ani, sî preste acestea sarcinile publice, care fâra de influinti'a constitutiunala s'au inmultîtu mereu: au desecatu puterea poporului intru atât'a, incâtu acum nu mai e in stare de a-si ajutá elu insusi. Pericululu estraordinariu amenintiatoriu recere iarasi mijlóce estraordinarie.

Déca Ungari'a aru avé unu regimu respunsabilu, atunci amu asteptá deadreptulu dela acest'a, ba amu pretinde, ca elu cu ajutoriulu Majestatei Sele sa faca pasii de lipsa pentru inlaturarea periculului. Se aru tiné de sfer'a activitâtiei lui, cá pentru casulu, candu spre câstigarea mijlóceloru estraordinarie se aru cere sî conlucrarea parlamentului, elu (regimulu) in numele Majestâtiei Sele sa provóce la conlucrarea sî diet'a. Déca municipiele nóstre se aru aflá in stare constitutiunala, atunci ele pre lânga control'a publicitâtiei vietiei comitatense aru putea sa previna multe rele sî sa micsioreze in multe privintie pericululu.

Dupa ce insa repetîtele nóstre adrese au remasu fâra efectu sî regimulu respunsabilu sî municipiele constitutiunale inca nu suntu restituite, pericululu amenintiatoriu recere mijlóce grabnice: cas'a representantîloru in atare pusetiune nu au pututu face alt'a decâtu, a se indreptá câtra Majestatea Sea, cá câtra regele creditariu alu tierei, cu o adresa sî alu rugá cu devotamentu omagialu: sa Se indure a ameliorá sórtea obositului poporu, sî cu puterea Sea regala a luá mesuri spre alinarea reului amenintiatoriu.

Majestatea Sea insa au inceputu preagratiosu din propri'a Sea vointia principésca sî parintésca sî din decisiune propria, inca inainte de a se substerne intentiunat'a adresa, a ordoná mesurile respective.

Cas'a representantîloru asiá dara, acum nu mai afla de lipsa de a substerne Majestâtiei Sele adres'a propusa de comissiune, in acea sigura sperantia, ca Majestatea Sea sî pâna atunci, — pâna candu deplin'a sî adeverat'a restituire in pusetiunea constitutiunale a ministeriului respunsabilu sî a jurisdictiuniloru, pre cari diet'a le-a cerutu, urgatu de repetîte ori cu dreptu cuventu, a câroru realisare câtu mai curendu cas'a representatîloru o cere sî speréza, ca de facto va sa se sî intemple — in puterea potestatei Sele regesci va dispune in astfeliu de modu, incâtu ajutoriulu de lipsa va fi castigatu câtu mai curendu sî cu punctualitatea cea câstigatóre de animele poporului va fi sî intrebuintiatu in graba numai sî numai spre scopulu destinatu.

Cas'a representantîloru va declará, ca déca la delaturarea lipsei amenintiatóre sub impregiurârile de fatia estraordinarie aru fi de lipsa sî conlucrea dietei,— la direct'a provocare a Majestâtiei Sele va face cu tóta bunavointi'a totu ce se va puté face in asta privintia dupa constitutiune sî lege.“

Dupa cetirea formulârei de mai susu se mai propunu amendementele lui Kallai sî Halasz, cari suntu pentru tramiterea unei adrese la tóta intemplarea sî pentru cererea in adresa de restituirea regimului constitutiunalu. Câci numai cu acest'a se póte vindecá reulu. Kallai in cuventulu prin care motivéza amendementulu seu sî cere adres'a, spune casei, ca suplicele venite in urm'a temerei de lipsa, ceru vindecarea reului dela casa sî indata ce cas'a aru dá din mâna sî cestiunea acést'a aru urmá nemultiamire in tiéra. Supune unei recensiuni aspre manipulatiunea administratiunei in casuri, candu are sa imparta ea de sine mijlócele de ameliorarea lipsei sî a fómetei sî dîce, ca in 1863 pâna caudu au fostu sa ajunga grâulu in mânile celoru lipsiti s'a prefâcutu in ovesu s. a. m. d.

Desbaterea formulârei lui Deák sî a celoru dóue amendemente la referatulu comissiunei, va fi in siedinti'a urmatóre.

Zernesti 30 Maiu. Sambata in 9 Iuniu s'au tînutu la Branu adunare cercuala, in care Preotîmea cu mirenii din privinti'a resbelului ce amenintia pe Inaltulu nostru Domnitoriu sî Imperatore sî totu odata imperiulu, au decisu a compune sî a substerne un'a adresa de loialitate câtra Majestatea Sea c. r. apostolica, care s'a si transpusu Inclitului oficiolatu spre mai departe inaintare, totu deodata s'a obligatu Representanti'a cerculni a ingrigí dupa putintia de acei soldati din cerculu Branului sî respective de veduvele sî copii loru (fiindu dintre soldati sî casatoriti), carii (soldati) se voru raní greu, séu voru cadé in resbelulu ce sta inainte.

Principatele române unite.

Câtra dd. membri ai consiliului permanentu de instructiune.

Domniloru membri! Consiliulu generalu alu instructiunei publice sî D-V. insîva, nu me indoiescu, apreciati de câta importantia este pentru tiér'a nóstra cá sa nu marginimu scólele nóstre superióre la invatietur'a teoretica, ci sa dâmu acestei invatieturi o directiune practica, de aplicatiune.

Legea in vigóre a instructiunei publice prevede la art. 262 infiintiarea pe lânga facultatea de sciintie, a mai multoru scóle de aplicatiune pentru silvicultori, ingineri etc.

In vedere cu acésta dispositiune a legei scolare sî cu trebuintiele bine cunoscute ale tierei de barbati speciali in diverse aplicatiuni ale sciintiei ve rogu sa-mi propuneti neintârdîatu lucrârile ce socotiti ca urméza sa inaintâmu, in vedere sî cu budgetulu scóleloru, pentru deschiderea in semestrulu venitoriu scolasticu a unoru asemenea scoli superióre de aplicatiune sî cari anume?

Primiti, dloru membri asicurarea distinsei mele consideratiuni.

Ministru, C. A. Rosetti.

Nr. 4396, Maiu 22.

O interpelatiune in Camer'a Romaniei in siedinti'a dela 24 Maiu.

D. T. Latîsiu: Dle Presiedinte, din documente demne de credintia, din organe de opiniune publica, atâtu romane, câtu sî magiare, din fói'a „Gazet'a Transilvaniei“ dela 26 Maiu, sî dintr'o alta fóia magiara, care in cestiunea de fatia are cea mai mare autoritate: din fói'a „Kol. Közl.“ din 18 Maiu curentu, nr. 58. amu luatu sciintia, cumca strainii nu românii, din Imperiulu austriacu curgu in Romani'a intr'unu numeru insemnatu. Acesti straini emigrati suntu magiari sî specialmente secui.

Amu luatu sciintia, dle Presiedinte, ca acesti straini emigrati cari suntu de religiunea reformata séu protestante, uniti cu reformatii ce se afla aici in Romani'a sî au dobanditu o autoritate a loru bisericésca, unu comitetu alu missiunei bisericesci de legea reformata. Acestu comitetu si-are presiedint'a s'a in Bucuresci, capital'a Romaniei; nu de multu s'a infiintiatu sî s'a organisatu prin ingrijirea Sinodului, a Consistoriului, sî a Episcopului reformatu din Ardealu. Membrii acestui comitetu suntu dati publicitâtii in

„Gaz. Trans.“ sî in fói'a mentiunata „Kol. Közl.“ are presiedinte pe drulu Borosnyai János, cá membri pe dnii Lucács Farcas, etc. Comitetulu acest'a a impartîtu prin legile sale tóta Romani'a in mai multe despartîri bisericesci, pe cari le-au organisatu dupa arbitrariulu seu, sî pe toti reformatii din Romani'a ia luatu sub protectiunea s'a subt pretestulu de autoritate bisericésca a loru. Autoritatea acestui comitetu e subordinata la ordinele autoritâtii reformate superióre din Ardealu, sî precum vedeti, infiintéza in Romani'a unu statu bisericescu, bine organisatu cu tóte ierarchiele sale. Dar comitetulu missiunei credinciosu adeveratului seu scopu, a facutu unu pasiu mai departe; a ingrijitu prin statutele sale cá toti reformatii din Romani'a sa fia subordinati de ací inainte subt juridictiunea chiaru politica a regelui Ungariei, a M. Sele Imperatului Austriei. Vedeti dar. dle Presiedinte, ca cestiunea e destulu de grava; ea taia dreptu in autonomi'a sî in independinti'a Statului nostru. Reulu de care Statulu romanu e amenintiatu, este unu reu publicu, care nici unu momentu nu se póte trece cu vederea de totu cine e romanu. Mi place a crede, dle Presiedinte, ca onor. Guvernu, si specialminte dlu Primu-Ministru si Ministru de interne, sî d. Ministru alu culteloru, voru fi luatu dejá cunoscintia mai positiva de aceste adoperâri a reformatîloru din Romani'a; ea voru fi luatu tóte mijlócele preventive sî resp. unu reu amenintiatoriu cu atât'a cutezantia, in launtru sî pe teritoriulu Satului romanu. Voiu vedé respunsulu dsale.

Amu facutu acésta interpelatiune on. Ministri, sî din punctulu de vedere, ca acestu reu sa fie constatatu in fati'a acestei Adunâri, care e representant'a natiunei romane; sî cá sa se vada cu câta ingrijire lucréza neobositi strainii aflatori in Romani'a, pentru prosperitatea tutoru intereseloru loru, folosindu-se de libertatea culteloru care au aflat'o in tiér'a nóstra, acum sî totudeun'a in trecutu. Amu dîsu.

D. Min. alu Culteloru. Dloru ! multiamescu on. representantu pentru interpelarea ce mi-a facutu fiindu ca totdeun'a interpelârile, dupa mine, aducu lumina, sî dau mai multa autoritate guvernulu in actiunea sea.

Cunoscu cestiunea despre care ni-a vorbitu on. represent. sî m'amu ocupatu de dens'a; amu chiaru ací charthiele in acésta privintia. Cestiunea in adeveru intr'o parte devine seriósa, insa numai in acea parte care subtu manoperile de religiune forméza o cestiune politica. Câtu pentru cea ce privesce religiunea eu unulu voiu respectá libertatea tuturoru culteloru sî, in cea ce aru depinde de mine, nu voin pune pedeci in privinti'a esercitiulu acestei libertâti. In cea ce privesce insa organisatiunea politica a acestei asociatiuni care a intratu pe calea aceea ce ne arata on. ceputatu interprelatoru, eu mi-amu fâcutu detori'a sî mi-o voiu face cu atâtu mai multu ca suntu sustînutu de interpelarea fâcuta in acésta Adunare.—

Dîuariele vieneze (cele romanesci nu mai vinu) nu incéta de a aduce sciri despre pregatiri de resboiu. Totu dupa acelea comunicâmu, ca in 6 Iuniu o deputatiune de oficeri sa fia substernutu Principelui o petitiune de cuprinsulu urmatoriu : Principele sa binevoiésca a demissiuná pre acei oficeri din armata, carii au luatu parte activa la evenemintele din 11 Fauru sî cu carii a servî mai departe nu-i lasa vatamat'a onóre militaria. Principele sa fia respunsu la acestea, ca nu-i detori'a lui de a face cercetâri asupr'a lucruriloru intemplate sub regimele de mai inainte sî ca e in interesulu tierei a o rupe cu trecutulu a tîné cu presentulu sî asiá a lucrá conscientiosu pentru viitoriu. Elu nu doresce cá armat'a sa se ocupe de politica sî aduce aminte oficeriloru ca densii i-au juratu lui la Cotroceni. Elu comptéza la densii totudeun'a sî densii inca potu sa compteze la densulu. De alta parte camer'a in siedinti'a din aceeasi dî au radicatu la conclusu propunerea ce se facú cu ocasiunea altei siedintie, ca aceloru persóne, care au contribuitu cu concursulu loru la evenemintele din 11 Fauru sa li se arate recunoscinti'a natiunei prin medalie deosebite. —

In Iasi, se scrie prin dîuaristic'a nemtiesca, ca aru fi agitatiuni mari contr'a jidoviloru respective in contr'a indreptatîrei egale civile. Pe câtu ne aducemu aminte sî in camera inca suntu opunetori acestei egalisâri sî din cele ce aflâmu despre referintiele de acolo nu fâra cuventu.— Se spune ca se astépta unu jidanu vestitu din Franci'a la Bucuresci, carele aru avé de scopu a-si dá tóta silinti'a de a esoperá drepturi cetatienesci pentru confratii sei. Unele foi nemtiesci (jidovesci) dorescu suecesulu celu mai bunu acestei intreprinderi; se indoiescu inse totu odata, sî dîcu ca la cunoscut'a netoleranntia religiósa a Romaniloru (? !) tóte incercârile voru fi indesiertu. (In momentulu candu incheiamu ne sosesce „Romanulu“ dela 1 sî 2 Iuniu. Red.)

Varietâti.

***Din caus'a angustimei spatiului inregistrâmu in estrasu dupa o coresp. serbatórea maialului cu copiii de scóla din Saschizu, tractulu protopr. alu Sighisiórei, tînuta in grâdin'a de pomi propria a scólei. gr. or. de acolo. Decursulu pre scurtu este acest'a : Dupa St'a Liturgia pruncii de scóla se adunara toti la scóla sî acést'a la provocarea fâcuta din parte on. Parochu localu Georgiu Sioneriu. Afara de prunci ma erá adunata sî junimea din acea comuna. Invatietoriulu Nicolau Munteanu puse pre toti in ordine, impârtî flamurile sî dupa ce au intonatu cu totii tropariulu Pogorârei Duhului santu, au plecatu spre dîs'a grâdina cantandu poesii natiunale. Ací pe verdétia sî sub pomi umbrosi sî petrecura copiii sî comun'a intréga (bisericésca) cá o familie pâna sér'a. Ocasiunea cea potrivita o folosí on. Parochu pentru o cuventare in care espuse, ca nici o bucuria nu póte fi asiá de mare, cá candu pârintii se afla in sinulu aloru sei veselindu-se cu ei impreuna, precum iarasi nici unu reu mai mare, cá acelu din cas'a unde lipsesce dragostea. Asemanà famili'a cu comun'a, carea se afla adunata la olalta sî arata, câtu de mare este fericirea tuturoru unde se potu ei aduná la o atare festivitate. Acei ce se potu aduná asiá cumu suntu densii sciu sî la greutâti sa se adune spre a le invinge, câci dragostea nici atunci nu-i parasesce, ci le da putere imprumutata. Cá membri unei familii mai mari in bucuri'a loru si aducu aminte sî de Domnitoriulu sî de Archipastoriulu loru. Candu se rostí numele Majestâtiei Sele sî alu Archiepiscopului sî Metropolitului nostru, entusiasmulu fù mare sî strigârile de bucuria nu mai aveau capetu.

Totu in intielesulu de mai susu vorbì sî invatietoriulu Nicolau Munteanu, accentuandu pastrarea frâtietâtiei sî a pâcei in comuna, amintindu, ca acést'a sa o urmeze sî din privintia câtra mlâditiele cele tinere ale aceloru ce au sa le fia urmasi, pentruca acesti'a ori câtu voru invatiá in scóla, ei totu sî voru luá pilda de viétia sî din faptele pârintîloru loru sî apoi ce va putea cine-va sa astepte dela fii, déca voru vedé pre pârinti, ca nu conglasuescu unii cu altii intre sine. — De câtra séra, dupa ce petrecura toti cá o familia in jurulu Preotului sî Dascalului, parasira grâdin'a in ordine frumósa copiii de scóla cantandu iarasi poesii natiunale sî se intórsera pâna la scóla de unde plecase la serbatórea acelei dîle, apoi se imprâsciara fia-care multiamiti pre laale sele.

*** (Piatia de bani européna.) Mai nici odata, dîce la France, nu au suferitu lumea comerciala inca inainte de erumperea unui resboiu, precum se intempla acést'a in tempulu de fatia. Atâtu pentru Franci'a, câtu sî pentru Europ'a s'a intalnitu pre multe de odata. In Franci'a adeca, comerciulu cu Chili, Peru sî Brasili'a e cu totulu pe josu, la ceea ce cu deosebire Spuni'a e de vina; casele francese, care au afaceri cu case nemtiesci, inca nu suntu de invidiatu; aceloru, ce stau in referintie comerciale cu Itali'a nu le merge nici decum mai bine sî russii sî polonii suntu mai rei de plata cá ori candu alta data; despre policele la Vienn'a nu vrea „la France“ nici sa mai vorbésca, acolea incéta tóta discutiunea. Asiá sta Franci'a, unde banc'a inca scomptéza sî unde se mai afla o provisiune de bani gat'a; Germani'a insa, unde eftinatatea baniloru erá proverbiala, innóta dejá cá in lipsele causate de unu resboiu trecutu; in Itali'a stau, in urm'a cursului silitu de note de banca sî in urm'a scaderei harthieloru de pretiu, o multîme de negutiatorii la usi'a bancrotului; in Austri'a au sistatu platirile o multîme de firme cu renume sî parte mare din cele vechi; Angli'a se lupta cu mare necasu contra crisei de bani; Spani'a cade din o crisa de bani in alt'a; in Turci'a, unde Pórt'a a fostu adunatu bani pentru platirea cuponiloru ce espira cu 1 Iuliu, e trecutu ! pentruca armârile inghitu sumele adunate pentru platirea procenteloru. Sî inca nu s'a datu nici o puscatura ! Déca situatiunea acést'a nu incéta in graba, atunci trebue sa se faca in tóte piatiele globului pamentului perderile cele mai insemnate de bani.

Pretiurile de piatia
din Sabiiu, Vineri in 3/15 Iuniu 1866.

	fl.	xr.
Grâulu de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*)	4	67
„ „ mijlocu „	4	40
„ „ códa „	4	13
Secar'a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen) *)	—	—
„ de mijlocu „	3	20
„ de códa „	—	—
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	60
„ „ mijlocu „	1	47
„ „ códa „	1	33
Cucuruzulu galét'a nemt. (Metzen) *)	3	33

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a de Vienn'a.
Din 4/16 Iuniu 1866.

Metalicele 5%	56 75	Actiile de creditu	125 30
Imprumutulu nat. 5%	60 75	Argintulu	140 50
Actiile de banca	661	Galbinulu	6 70

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 45. ANULU XIV.

Sabiiu, in 9|21 Iuniu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

CÂTRA POPÓRELE MELE.

In mijloculu operei de pace, intreprinsa, spre a pune fundamentele unei forme de constitutiune, carea sa intarésca unitatea sî pusetiunea de putere a imperiului, tieriloru sî popóreloru singuratice insa sa le asecure liber'a desvoltare interna, detori'a Mea de Regentu, Mi-au demandatu, a chiamá tóta armat'a Mea sub arme.

La marginele imperiului, la média-dî sî la média-nópte, stau armatele duoru inimici aliati, cu intentiunea de a sguduí pe Austri'a in esistinti'a sea de putere européna.

Nici unei'a din aceste nu i s'a datu din parte-Mi ansa la resbelu. A sustîné binecuventârile pâcei pentru popórele Mele, Ddieu celu Atotu sciutoriu Mi este marturia, Mi-amu tînutu totdeun'a de datori'a cea dintâiu sî cea mai santa de Regentu sî M'amu straduitu totdeun'a cu credintia a o implini.

Insa, un'a din ambele puteri inimice nu are lipsa de pretestu; ravnindu la rapirea unei pârti din imperiulu Meu, pentru dens'a momentulu binevenitu e ans'a resbelului.

Aliata cu trupele prussiane, care acum stau in fati'a nóstra cá inimici, au mersu inainte cu doi ani, o parte din trupele Mele cele credincióse sî brave la ripele mârei-nordice.

La acésta asociare armata cu Prussi'a M'amu invoitu, spre a pastrá drepturi castigate prin tratate, spre a patrociná o stirpe amenintiata din poporulu germanu, spre a tiermurí reulu unui resbelu neincungiurabilu, intre marginile cele mai strimte sî, in legatur'a cea intima a duoru puteri mari din mijloculu Europei,— câroru cu deosebire li s'a fostu venitu problem'a de a sustîné pacea Europei — spre a câstigá pentru binele imperiului Meu, alu Germaniei sî Europei intregi o atare duratóre garantia de pace.

Nu amu cautatu cuceriri; neinteresatu la incheiarea legaturei cu Prussi'a, nici in tratatulu de pace vienesu nu amu cautatu folóse pentru Mine. Austri'a nu e de vina la sîrulu celu turbure de nefericite incurcaturi, cari, pre lânga o asemenea neinteresare din partea Prussiei, nu se aru fi pututu nasce nici odata, pre lânga o cugetare asemenea credinciósa federatiunei aru fi fostu de a se indreptá in momentu.

Ele fura provocate spre a realisá scopuri egoistice, sî de aceea erau pentru Regimulu Meu pe calea pâcei nedeslegabile.

Asiá crescù totu mai multu sî mai multu seriositatea situatiunei.

Chiaru sî atunci inca, candu in cele dóue state inimice se faceau pe fatia pregatiri resbelice, sî candu se vedea totu mai chiaru intielegerea intre ele (puterile inimice), care nu avea alta base, decâtu intentiunea unui atacu comunu asupr'a imperiului Meu, perseveraiu in consciinti'a detoriei Mele de Regentu, in pacea cea mai adenca, gat'a la ori sî ce concessiune potrivita cu onórea sî binele popóreloru Mele.

Cându amu aflatu insa, ca o mai departe traganare, aru periclitá efectuós'a aperare de atacurile inimice sî prin acést'a securitatea Monarchiei, Amu trebuitu sa Me decidu la sacrificiele cele grele, ce stau in strinsa legatura cu pregatirile de resbelu.

Asecurârile despre amórea pâcei din parte-Mi, date decâtra Regimulu Meu, repetîtele dechiarâri de a fi gat'a la o desarmare reciproca sî in acelasi tempu, le au respunsu Prussi'a cu pretensiuni, a câroru aceptare aru fi fostu a jertfí onórea sî securitatea imperiului Meu.

Prussi'a a cerutu deplin'a desarmare premergatórie nu numai fatia cu sine, ci sî fatia cu o putere inimica ce sta in Itali'a la marginile imperiului Meu, pentru a cârei amóre de pace nu s'a oferitu nici o garantia sî nici ca se puté oferí.

Tóte pertratârile cu Prussi'a in cestiunea ducateloru au datu totu mai multe dovedi de acelu adeveru fapticu, ca deslegarea cestiunei acestei, prin o intielegere cu Prussi'a, pre lânga politic'a ei de fortia sî de cucerire data pe fatia, nu se póte ajunge, cum sa corespunda demnitâtiei Austriei, dreptului sî intereseloru Germaniei sî ducateloru.

Pertractârile fura intrerupte, afacerea intréga se concrede decisiuniloru federatiunei sî de odata fura conchiamati sî representantii legali ai Holsteinului.

Prospectele ameniatiatóre de resbelu au datu ansa celoru trei puteri Franciei, Angliei, sî Russiei a tramite o invitare Regimului Meu pentru participarea la consvatuirile comune, a câroru scopu sa fia sustînerea pâcei. Regimulu Meu, corespundiendu intentiunei Mele, de a sustîné pacea pentru popórele Mele câtu va fi cu putintia, nu a refusatu participarea, dara si-a incopciatu consimtiementulu de acea presupunere otârîta, ca dreptulu publicu europeanu sî tratatele sustatóre se formeze punctulu de plecare a acestoru incercâri de mijlociri sî ca puterile participatórie sa nu urmarésca interesse separatistice cu daun'a ecuilibrului europeanu sî a dreptului Austriei.

Déca sî incercarea consvatuiriloru de pace s'au sfermatu de presupunerile aceste naturali, atunci ací este dovad'a, ca insesi consvatuirile nu aru fi dusu nici odata la sustînerea sî intârirea pâcei.

Evenemintele cele mai nóue documentéza neresturnabilu, **ca Prussi'a pune acum pe fatia puterea in loculu dreptului.**

In dreptulu sî onórea Austriei, in dreptulu sî onórea intregei natiuni germane, Prussi'a nu vedea mai multu o bariera pentru crescend'a ei ambitiune fatala. Trupe prussiane au intratu in Holstein, adunarea staturiloru (Ständeversammlung), convocata de locutiitoriulu imperatescu, fu risipita cu fortia, puterea guverniala din Holstein, transpusa de tratatulu de Vienn'a, in comunu sî Austriei sî Prussiei fu luata eschisivu numai de Prussi'a sî garnisón'a austriaca fu constrinsa a cede unei puteri indiecite.

Vediendu federatiunea germana intr'acest'a potentia contraria tratateloru sî decidendu la propunerea Austriei mobilisarea trupeloru federatiunali, Prussi'a carea se geréza asiá de bucurosu de representatórea intereseloru germane, indeplini calea cea perniciósa pe carea a fostu plecatu. Rumpendu legatur'a natiunala a Germaniloru, au declaratu pasîrea ei din federatiune, pretinse dela regimele germane primirea unui àsiá numitu planu de forma, carele realiséza impârtîrea Germaniei sî pasì cu fortia armata contra suveraniloru credinciosi federatiunei.

Asiá resbelulu celu mai fatalu, de Germani contra Germani a devenitu neincungiurabilu.

Spre respunderea tuturoru nenorociriloru ce va aduce elu asupr'a singuraticiloru, familieloru, tînuturiloru sî tieriloru, chiamu pre toti acei'a, câti l'au provocatu, inaintea tribunalelui istoriei sî a lui Ddieu celui eternu sî atotuputernicu.

Pasiescu la lupta cu acea incredere, ce o da caus'a cea drépta, cu simtiulu de putere, ce se afla in unu imperiu mare, unde Principe sî poporu suntu petrunsi de unu cugetu— de bunulu dreptu alu Austriei,— sî cu curagiu viu sî deplinu, cautandu la armat'a Mea cea brava sî gat'a de resbelu, carea forméza valulu, in care se va frange puterea inimiciloru Austriei, cautandu la popórele Mele credincióse, cari unite, decise, gat'a spre sacrificii si inaltia privirea loru la Mine.

Flacar'a insufletîrei patriotice vapaiéza de asemenea in latîtele tînuturi ale imperiului Meu; veseli au alergatu ostasii convocati in sîrurile armatei; voluntari se imbuldiescu la servitiulu resbelului; populatiunea intréga capace de arme a unoru tieri, cu deose-

bire amenintiate se pregatesce la lupta sî cea mei nobila vointia de a sacrificá alérga la domolirea nenorocirei sî la spriginirea trebuintieloru armatei.

Numai unu simtiementu petrunde pre locuitorii regateloru sî tieriloru Mele: simtiementulu puterei in unitatea loru, simtiementulu indignatiunei pentru o astfelu de neaudîta vatemare a dreptului.

Simtu o dorere indoita, pentruca oper'a intielegerei asupr'a cestiuniloru interne constitutiunali nu au prosperatu asiá de tare, pentru cá sa potu aduná in giurulu Tronului Meu, in momentulu acestu atâtu de seriosu, dara totu odata sî radicatoriu, pre representantii tuturoru popóreloru Mele.

Lipsiti fiindu pentru acum de acestu spriginu, detori'a Mea de Regentu Mi este cu atât'a mai chiara, decisiunea Mea cu atât'a mai tare, spre a-lu asicurá pre acel'a imperiului Meu pentru totu viitoriulu.

In lupt'a acést'a nu vomu fi singuri.

Principii sî popórele Germaniei cunoscu pericululu, ce le amenintia libertatea sî neaternarea loru din partea unei puteri, a cârei procedere se conduce numai de planurile egoistice ale unei manie fâra de nici o privintia de a se mârí; ei sciu ce scutu afla in Austri'a pentru bunurile loru cele mai inalte, ce spriginu pentru puterea sî intregitatea patriei germane intregi.

Precum ne aflâmu noi inarmati pentru bunurile cele mai sacre, pre cari popórele au a le apará, asiá se afla sî fratii nostri germani ai federat'unei.

Nóue ni s'a intrusu armele in mâna. Ei bine! acum candu le amu luatu nu mai putemu sî nu mai voimu a le depune mai ingraba, decâtu candu va fi asecurata imperiului Meu sî confederateloru state germane liber'a desvoltare interna sî candu pusetiunea loru de putere va fi de nou intârita in Europ'a.

Increderea nóstra sî speranti'a nóstra sa nu baseze numai pre unitatea nóstra, pre tari'a nóstra; Eu le intemeiezu de odata pre cine-va mai Inaltu, pre atotuputerniculu dreptulu Ddieu, cârui Cas'a Mea au servitu dela inceputu, Carele nu parasesce pre acei'a carii intru dreptate si punu speranti'a intr'ensulu.

Pre Acel'a lu voiu rugá sa-Mi ajute sî sa-Mi dea invingerea sî provocu pre popórele Mele, cá dimpreuna cu Mine astfeliu sa urmeze sî ele.

Datu in Resiedinti'a Mea sî Capital'a imperiala Vienn'a in siépte spre-diece Iuniu Un'a miia optu sute siése dieci sî siése.

Franciscu Iosifu m. p.

2233 pr. 1866.

Provocare.

Din caus'a pregatiriloru facute— fatia cu eventualitatea de resbelu— spre ecuiparea spitaleloru campestre, inlocuirea sî ingrijirea bolnaviloru sî ranitiloru, au aflatu innaltulu ces. reg. ministeriu de resbelu de lipsa, de a se ingriji de tempuriu, cá acelea objecte, care dupa intrebuintiarea de un'a data debue a se delaturá, adeca: scame (charpie), legaturi de rane, compresse s. a. sa se afle totudeun'a spre dispositiune.

Spre evitarea lipsei de atare materialu bunu, cum sî a perplessitâtiloru sî dauneloru nascande din acést'a, dupa esperiintia de pâna acum, esista numai unu singuru mijlocu siguru; adeca participarea comuna a poporatiunei la acestu actu de iubirea deaprópelui, prin tramiterea libera de atari milostenii.

In interesulu armatei sî alu binelui ostasîloru raniti me adresediu cu acésta fidentiala provocare câtra toti locuitorii acestei tieri, cá spre ajungerea susu mentiunatului scopu filantropicu, sa contribue fia-care aceste jertfe conformu puteriloru lui.

Scopulu umanu, entusiasmatulu acordu pentru interesele armatei, ce in tóte classele poporului se arata, sî imprejurarea ca la acestu actu de binefacere, fia-carele chiaru sî celu mai seracu póte participá fâra óresi-care ingreoiare simtîtóre, sî ca in consciinti'a s'a a fi contribuitu ce-va spre binele braviloru ostasi raniti — va aflá un'a indestulire eminenta,— sperezu ca va fi cea mai sigura garantia pentru favorabilulu resultatu alu acestei provocâri.

Milosteniile patriotice se voru primí din partea fia-cârui'a oficiolatu oresianu— comitatensu— scaunalu sî districtualu, mai de parte din partea ces. reg. Comande de statiune militare, cum sî din partea acestui reg. presidiu gubernialu— pe lânga adeverintia.

Clusiu in 15 Iuniu 1866.

Presiedintele reg. Guvernu transilvanu
Crenneville.

Escelenti'a Sea Preasantîtulu Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a, plecá alaltaeri la 5 óre dupa amédî la Brasiovu, unde, dupa cum audîmu, va petrece tempulu decurgerei esameneloru gimnasiali, respective celui de maturitate, care se serbéza pentru antâi'a data la Gimnasiulu nostru de acolo, fiindu Gimnasiulu in anulu acest'a completu de 8 clase.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 8 Iuniu.

In nrulu 143 alu diurnalului oficiosu din Vienn'a aflâmu urmatórele:

Majestatea Sea c. r. Apostolica s'a induratu preagratiosu a primí adres'a de loialitate indreptata câtra pr. Inaltu Aceeasi de câtra Episcopii gr. or. din Ungari'a sî Ardélu, adunati la Sinodu, sî preaumilitu substernuta prin Archiepiscopulu sî Metropolitulu Românîloru greco-orientali din Ungari'a sî Transilvani'a, Andreiu Bar. de Siagun'a, in carea (adresa) Episcopii pentru sine sî in numele credinciosîloru concrediuti loru si esprima simtiemintele loru de neclatita credintia, alipire sî vointia de a sacrificá,— sî a insarciná pre Cancelariulu aulicu transilvanu, a descoperí Substernatoriloru recunoscinti'a Prea Inalta.

Consistoriulu Bisericei evangelice augustane din Transilvani'a au substernutu in 15 Iuniu a. c. o preaumilita adresa de loialitate Majestatei Sele c. r. apostolice. —

Majestatea Sea au primitu sî primesce neintreruptu adrese de loialitate din tóte pârtîle monarchiei. —

In privinti'a politicei din afara ne vedemu siliti a ne restrange numai la urmatórele sciri sî adeca:

Din Prag'a cu datulu de 15 Iuniu se scrie ca cassele statului sassonezu precum sî alte sume de bani s'a straportatu preste Boemi'a la Lintiu in Austri'a de susu.— Dupa sciri private totu de acolo sî dela datulu de mai susu, se spune, ca Prussi'a a dechiaratu Sassoniei resbelulu sî ca trupe prussiane stau gat'a se intre in Sassoni'a. (Au sî intratu incâtu o parte atinge cu antepostirile marginea Boemiei).— Se spune despre demolarea unoru drumuri de feru. Comunicatiunea intre Prussi'a sî Sassoni'a sî dupa acelesi sciri, celu putînu ceea ce privesce telegrafulu sî dîuarele (sî post'a)— este intrerupta.—

Famili'a regésca a sositu dejá la Vienn'a. Regele Sassoniei au parasitu Dresd'a spre a merge la armata.

Din Frankfurtu se telegraféza: In siedinti'a de astadi (16 Iuniu) a consiliului confederatiunalu, propunerea Sassoniei de a se dá ajutoriu federatiunei mai dintâiu din partea Bavariei sî Austriei se radica la conclusu. Tramisulu presidialu dechiara in numele Austriei, ca Imperatulu va pasî cu putere militara deplina contr'a aceloru ce intrebuintiéza forti'a fatia cu aliatii sei. Astépta asemenea pasi pentru caus'a cea drépta din partea tuturoru regimeloru credincióse federatiunei.—

Din Berlinu aflâmu ca in 15 Iuniu Prussi'a au provocatu regimele Sassoniei, Hanoverei, Kurhessei sî Nassaului a formá o federatiune pacinica, punendu-le conditiune sa desarmeze, sa se invoiasca cu convocarea parlamentului sî sa escrie in unulu sî acelasi tempu cu Prussi'a alegeri. Din partesi le garantéza Prussi'a drepturi de suveranitate dupa propunerile de reforma dela 10 Iuniu. Regimele de mai susu insa au respinsu acésta propunere.

Din o alta depesia se vede ca Prussi'a au notificatu puteriloru celoru mari, ca trupele ei pre mai multe pârti au trecutu fruntariele. Caus'a principale, ce o aduce inainte este detori'a de a-si aperá esistinti'a in fati'a atâtoru armâri de prin pregiurulu ei sî neprimirea propuneriloru pacinice (?) ce le-a fâcutu ea stateloru vecine. — Totu de acolo aflâmu despre o prochiamatiune a armatei prussiane câtra locuitorii din tierile inimice. Scopulu e cá sa liniscésca pre acei locuitori. — Sî din Kurhesse sî Hanover se spune despre demolâri de drumuri de feru. — Din Kassel se spune ca diet'a au adusu conclusu dupa o desbatere de trei óre, ca sa róge pre regimu sa se lase de mobilisare sî sa padiasca neutralitate. Scirile mai nóue spunu ca armat'a Prussiana au intratu in Sassoni'a Hanover, Hessen Darmstadt.

Parisu 12 Iuniu. Ministru de statu a datu adî citire in corpulu legislativu, unei epistole adresata de câtra Majestatea Sea, ministrului afaceriloru straine a cârei'a cuprindere pe scurtu este urmatórea:

Imperatulu esplicandu opiniunile ce guvernulu seu aru fi adusu la conferintie, spre a se sustiné de câtra puterile neutre, declara ca aru fi respinsu ori ce idea de sporire teritoriale pe câtu tempu ecuilibrulu europeanu n'aru fi stricatu in folosulu esclusivu alu unei puteri mari; ca chiaru in acestu casu]aru fi tînutu sém'a de dorintiele poporatiuniloru vecine esprese in deplina libertate.

Imperatulu dîce ca trei cause au produsu conflictulu actuale: 1) Situatiunea geografica a Prussiei reu definita: 2) Germani'a

cerendu o reconstitutiune politica mai conforma cu trebuintiele generali. 3) Trebuinti'a pentru Itali'a de a-si asicurá independinti'a natiunale.

In ceea ce privesce pe imperatulu aru fi doritu o unire mai intima sî o organisare mai puterica pentru staturile secundarie ale Germaniei. Mai multa omogenitate sî putere in Nordu pentru Prussi'a. Pentru Austri'a mantînerea positiunei sele celei mari in Europ'a. Imperatulu insa aru fi voitu ca acea putere sa póta cede Veneti'a Italiei, câci, déca, fâra a se preocupá de tratatulu dela 1852, a fâcutu Danemarcei unu resbelu in numele natiunalitâtiei germane, erá dreptu sa fi recunoscutu acestu principiu sî in Itali'a.

Intrebandu-se care trebue sa fia atitudinea Franciei in fati'a acestui conflictu, imperatulu dechiara ca ea n'are decâtu dóue interese a apará. Ecuilibrulu Europei sî mantînerea faptului ce a contribuitu a se face in Itali'a. Napoleone III spera ca puterea morale a Franciei va fi de ajunsu spre a le apera; ori cumu va fi, insa este asicuratu ca ori care aru fi capetulu resbelului, nici un'a din cestiunile ce intereséza pe Franci'a, nu se va resolvá fâra consimtiementulu ei.

Epistol'a se sfârsiasce cu terminii urmatori:

— Sa urmâmu a avé incredere in dreptulu nostru, sî a fi linisciti in puterea nóstra.

Din P a r i s u aflâmu mai departe ca epistol'a adresata de câtra imperatulu ministrului s'a tramisu tuturoru representantiloru pe la curtile straine, pre lânga unu comentariu fórte blandu.

Se vorbesce multu de intimitatea intre Franci'a sî Angli'a. Venirea lordului Clarendon la Parisu va fi espressiunea acestei intimitâti. Nóue sciri despre pregatiri resboinice.

Lagerulu dela Chalons va avé 100,000 de trupe. Se mai vorbesce sî despre tramiterea de materialu resbelicu la Itali'a. —

Din I t a l i 'a se spune ca trupele inaintéza spre frontarie. Diuariele spunu de formarea séu reformarea ministeriului sub Ricasoli. Lamarmor'a va fi lânga regele, in câmpu.

Din S e r b i'a se scrie ca o deputatiune din Romani'a aru fi sositu la Belgradu.

Turci'a, déca suntu drepte depesiele ce vinu de acolo, a gramaditu trei corpuri de armata la Dunare. In conferintiele parisiane au mai cerutu odata intrevenirea in principate.

R o m a n i 'a se pregatesce pentru tóte eventualitâtîle. Eugeniu G h i c 'a fostu in armat'a nordamericana, forméza din propriele spese unu corpu de voluntari. Privatii contribue cai pentru armata, asemenea bani sî alte pretióse.

Principele dede o nóua dovada de generositate, dandu oficeriloru de garnisóna la plecarea din Bucuresci câte 30 galbeni fiacârui'a.— Gardistiloru seraci le procura uniforme.— Se dîce ca Bratianu (dóra sî Rosetti) sî a datu demissiunile, se intielege la tempulu celu mai nepotrivitu.

Casatori'a Principelui Carolu cu princes'a de Leuchtenberg curséza de nou prin diuarie.

Dela diet'a Ungariei.

Siedinti'a din 13 Iuniu resp. lucrârile in acést'a se incepu cu lucruri privitóre la acustic'a casei. Dupa acést'a vine formularea conclusului pentru protocolu in caus'a calamitâtîloru elementari din preuna cu amendementele lui Kallay sî Halasz pentru adresa.

Aceste objecte dedura ocasiune la dispute infocate. Madarasz, Bobory suntu pentru adresa, asemenea Patay, s. a. Dintre cei pentru conclusu séu resolutiune insemnâmu pre Széll, Barthal, Deák, Siklossy. Mai iau sî altii parte la desbatere, câci siedinti'a se radica numai pre la 2 óre dupa amédi, fâra de a se terminá discutiunea asupr'a objectului. Tempestatea dupa cum vomu vedea sî descarcá electricitatea parlamentaria in diu'a urmatória.—

Siedinti'a din 14 Iuniu este o siedintia din cele mai infocate. Ea au datu ocasiune séu celu putînu au datu ocasiune la ocasiune de a resuflá foculu ce ferbea in pepturile multor'a din stang'a dietei asupr'a barbatîloru dela guvernu. Cestiunea in desbatere este cunoscuta cetitoriloru inca din nrulu trecutu.

Celu dintâiu la cuventu fu Csanády din estrem'a stânga. Deák si audî astdi multe din partea acést'a a casei sî Csanády fu celu dintâiu care s'a aruncatu in vre o cate-va renduri fâra crutiare asupra-i. Pâna acum, cam acestea dîcea Csanády, erá Deák acelu barbatu, carele nu lasá sa tréca nici o ocasiune de a se intrepune pentru pretensiunile cele drepte ale tierei, sî acum elu este acel'a carele vrea sa incuie unic'a cale ce o are diet'a inca libera. Vorbitoriulu crede ca lips'a de bucate se póte incungiurá prin reintroducerea miuisteriului respunsabilu sî prin stergerea monopolului de tabacu (Ilaritate mare). In fine adauge ca propunerea lui Deák e vatemarea constitutiunei, pentruca in aceea elu prevede contragerea unui imprumutu la care diet'a nu póte concurge in intielesu constitutiunalu, ba densulu nici complanarea nu o speréza, sî diet'a de fatia dupa densulu nu are scopu, pentruca cu regimulu de acum nu se póte face nimic'a.

P r e s i e d i n t e l e sî perde rabdarea in urm'a acestei cuventâri sî esplodéza in unele escursiuni veemente asupr'a vorbitoriului de mai inainte. K a l l a y (cu voce câtu de inalta) striga: „Dlu presiedinte nu are dreptulu . . . . Turburare mare. strigâri: la ordine! la ordine! K a l l a y Böszörményi sî Madarasz striga: „In intielesulu regulamentului casei ceremu cuventulu.“ Larma sî mai mare. strigâri „la ordine! la ordine!“ Stâng'a striga: „Au dreptu! trebue sa li se dea cuventulu.“ Presiedintele suna clopotielulu. Turburare sî confusiune sî mai mare Kallay se scóla dela locu sî alergandu câtra usia striga: protestezu! Deák se scóla sî striga iritatu, ca sa nu se oprésca deputatîloru cuventulu. Turburarea se domolesce in fine, Kallay arunca presiedintelui, ca mestecandu-se in desbatere au vatamatu regulamentulu casei. Deák i da dreptulu sî róga adunarea sa se liniscésca sî sa tréca preste incidentulu acestu neplacutu.

Fiindu acum linisce in casa la cuventulu Vidáts, care in o cuventare de o jumetate de óra repetiesce tóte recriminatiunile dela 1861 asupr'a regimului sî incheia ca dela unu regimu cá acestu de acumu nu e de a se asteptá nimic'a, câci elu nu au implinitu nici rugarea pentru amnestiarea „fratîloru esilati“ . . . Poporulu ungurescu nu e fâcutu, cá sa cersiasca pâne dela regimulu austriacu.- Cont. A p p o n y i pentru adresa, se dechiara pentru propunerea lui Deák sî desaproba politic'a din stâng'a casei, prin carea nu se face alta decâtu se opresce pânea dela poporulu flâmendu sub pretestulu de a astepta pâna candu se va restituí constitutiunea tierei in tóte punctele ei, ceea ce este insa conditiunatu dela tempu. Lu spriginescu Eötvös, Zsedényi, Iul. Andrassy; mai departe vorbescu pentru resolutiunea formulata de Deák, Trefort sî Benczik sî din stâng'a Ivanka, Colomanu Tisz'a, Ghyczy sî Ragályi.

Col. Tisz'a se folosesce in cuventarea sea de ocasiune sî respinge âtacurile lui Csanádi asupr'a lui Deák. Cuvintele de aperare suntu o sabia cu dóue tâisiuri, pentruca pre câtu póte cine-va aflá in trensele aperarea lui Deák, pe atâtu póte cetí printre renduri sî unu feliu de admonitiune aperatului. „O dî trista aru fi pentru mine“, dîce Tisz'a „in care unu barbatu, a cârui viéti'a intréga, fu consacrata in unu decursu lungu sî nepatatu, implinirei legei sî patriei,— sa fia in stare de a vatemá constitutiunea, de a vatemá legea!“ Cu privire la ceea ce atinge insusi obiectulu este pentru resolutiune, dar adauge ca densulu inainte de biletulu imperatescu câtra Cancelariulu de Majlath au fostu pentru adresa, in care sa se repetiasca restituirea constitutiunei. Acum e pentru propunerea lui Deák cu amendamente. Dela iubirea de dreptate a Majestâtiei Sele speréza sî astépta restituirea constitutiunei, pentruca este convinsu, ca acést'a stà in strinsa legatura cu splendórea sî puterea tronului; insa elu (vorbitoriulu) e totodata sî convinsu, c a p e c â t u t e m p u s i e d u b a r b a t i i r e g i m u l u i d e a s t a d i i n c o n s i l i u l u M a j e s t â t i e i S e l e, c o n s t i t u t i u n e a n u s e v a r e s t i t u í. (Aplause tumultuóse sî duratóre).

Cuventarea ce o tînù G h y c z y are insemnatate pentru ca elu cauta a precisá starea casei representantîloru fatia cu cestiunea constitutiunei. Inaintea ochiloru are cu deosebire pre contele A p p o n y i, carele in cuventulu seu arunca sî aceea, ca diet'a resp. stâng'a se folosesce de situatiunea politica sî de aceea vrea sa faca pressiune asupr'a regimului spre a stórce concessiuni. In contr'a acestei inculpâri facute casei sî indrepta mai antâiu cuventulu si dupa-ce o face acést'a róga cas'a sa-i asculte parerea despre situatiunea dietei de fatia.

. . . Inainte cu o jumetate de anu ne-amu adunatu in acea dulce sperantia, ca ne va succede complanarea referintieloru nóstre de dreptulu publicu sî restatorirea constitutiunei. Urmà dupa aceea unu rescriptu regescu, carele au inghiatiatu, cá sî gerulu holdele cele pline de sperantia, tóte prospectele imbucuratóre. (Afirmare viua.) De atunci au intratu eveneminte mari. Tóte ordinatiunile pretinse de conflagratiunea cea amenintiatóre Europei, s'a facutu inaintea ochiloru nostri cu p u t e r e a b s o l u t a. Nu e destulu cu atât'a: Provedinti'a ddieiésca vrù cá elementele inimice ale naturei sa ne amenintia tiér'a cu miseri'a. Tóte aceste le a vediutu diet'a sî nu putea sa ajute. Crede cine-va ca noi putemu sa vedemu asiá ce-va sî sa remanemu indiferenti, ca noi nu simtieamu durere adânca, sî totusi— in dispusetiunea acést'a a animei la ocasiunea defigerei afaceriloru comune, trebuí sa tragemu linii, la cari o singura trasura mai departe mergatóre decidea asupr'a esistintiei natiunei (aplause sgomotóse) sî in dispusetiunea acést'a a trebuitu sa incepemu noi operile cele mari cari aru dá de lucru unei diete diece ani intregi. Sî cum e de noi remanemu la lucru sî nu obosimu?

Dupa parerea mea numai simtiulu celu sântu alu amórei de patria este aceea ce ne intârí. Noi amu speratu de siguru ca atâtea dovedi de loialitate voru insuflá frica inimiciloru imperiului, carii suntu nenumerati; noi amu speratu de siguru ca ele (dovedîle de loialitate) voru convinge pre Majestatea Sea, ca acésta natiune (nemzet) credinciósa e pe deplinu matura pentru gustarea drepturiloru constitutiunale (aplause entusiastice). Nu sciu pe câtu vomu fi in stare de a deslegá sî substerne cesstiunile depuse deja in adres'a prima; sciu insa, ca cas'a representantîloru sî va implini totudeaun'a detori'a sea fatia cu natiunea sî regele; sciu ca Europ'a, déca aru avé tempu, sa arunce o cautatura asupr'a acestei

tieri, ea aru vedé ací o natiune, pre carea dela tînt'a ei cea frumósa sî dela nisuinti'a de capetenia, nici puterea fortiei fisice, nici periculi sî impregiurâri esterne, nici lips'a cetâtieniloru nici miseri'a generala nu o póte abate de a-si aperá drepturile ei natiunale, a câroru restatorire cuprinde acelu talismanu, care de siguru póte aperá acésta monarchia de t o t i p e r i c u l i i din afara (éljen! éljen!). — Contele A p p o n y i respinge acusarea ce i se facù, ca elu s'aru fi fâcutu necredinciosu constitutiunei. Ghiczy sî retrage cuventulu sî dîce ca afirmatiunea lui se reduce numai la casulu de fatia. Mai multi deputati, renuntia de a cuventá — se primesce resolutiunea, afara de 15 voturi, de ceealalta parte a casei unanimu. —

In siedinti'a din 15 la desbaterea speciala Tisz'a sî retrage amendamentulu sî resolutiunea formulata de Deák se primesce en bloc. Dupa aceea se trece la cestiunea de acustic'a edificiului dietalu, pentru ca sî acum se plângu multi deputati ca nu intielegu ce se vorbesce in casa. Lucrulu acest'a se transpune comissiunei pentru institutele publice sî asiá siedinti'a se termina.

La Cestiunea Evreiloru (Jidaniloru) din Romani'a.

Cetimu in „Trompet'a Carpatiloru :

Ce sa dîcemu noi mai multu peste cele ce spunu actele oficiali in privinti'a Jidaniloru ?

Déca dâmu astâdi tóte cele ce s'au vorbitu in siedinti'a de Luni asupr'a Evreiloru, este ca, lectorii nostri, sa-si póta face prin d-loru insî-le, fia-care, idea ce-i voru permite facultâtîle sî interessele proprie cá sa-si faca.

Noi avemu idea nóstra facuta gat'a, sî din momentulu cându patri'a nóstra se intinde dela Cern'a pâna la Prutu, suntemu cetatieni in fia-care orasiu, in fia-care tergu din Romani'a libera, apartînemu la fia-care comuna urbana séu rurala din tóta Romani'a libera.

Este libertate de pressa, séu nu este ? este libertate de intr'uniri pacinice, séu nu este ? Este libertate de petitiune, séu nu este ?

Déca aceste drepturi constitutiunali, numai spre a se intinde mrej'a sî curse constitutionalistîloru, apoi, de ce atât'a parata, atâtea chibzuiri de cabinetu, atât'a stradania pentru cá sa se prinda in curse, cá sa se impedice in mreja cetatienii cu idee diferite de ale acelor'a ce suntu in positiune sa puna curse sî sa intinda mreje ? Pentru ce atâtea inventiuni ? sî sa nu se dîca curatu sî simplu : precum tóte ale nóstre, precum tóte legile nóstre suntu scrise pe hartia sî in realitate nu suntu nimic'a, totu astfelu este sî cú libertatea pressei : esci liberu sa scrii totu tempulu pe câtu nu vei scri; sunteti liberi sa ve adunati in adunâri politice sî municipali in totu tempulu pe câtu tempu nu veti face petitiuni ! Indata ce va veti aduná vomu avé ómeni cari voru sci sa supuna oficiale totu gandulu, sî pe celu mai adencu infasiuratu in indoiturele consciintiei fia-cârui'a dintre acei'a ce se aduna ; avemu ómeni noi, cari sa nu ascepte a vedé fapte sî a audî vorbe, sî cari sa adunceze consciinti'a, sa preciseze intentiunea sî sa ferésca pe culpabile inainte de esplosiune, precum amu dovedit'o la 3 Aprile candu amu macelaritu in Iassi pe toti acei'a cari meditau unu macelu Evreiloru ! Indata ce veti deschide petitiune noi scimu sa cetimu, agintii nostri nu citescu cá bojogarii pe linie, ei sciu sa citesca, cá ómeni inteliginti, printre linie : candu dîceti sa nu se dea drepturi politice Evreiloru in Romani'a, acést'a va sa dîca sa taiati capetele tutoru Evreiloru ! candu dîceti sa nu se dea drepturi politice Evreiloru in Romani'a; acest'a iarasi va sa dîca, cu alte cuvinte, separatismu ! resturnare de guvernu ! Scimu noi cum sa citimu sî ce sa citimu in petitiunile dvóstre !

Fi-vomu noi dîuaristii mai norociti decâtu reunionarii sî petitionarii, incâtu sa putemu crede ca nu vomu fi cititi printre linie de câtra poeti; ci vomu fi cititi numai pe linia de câtra prosari ?

Sa ne cercâmu, câci pâna nu cerci nu poti sa scii.

(Va urmá)

Principatele române unite.

B u c u r e s c i 2/14 Ciresieriu.

Unu decretu alu Principelui Domnitoriu numesce o comissiune insârcinata a intârí Bucurescii, spre a puté fi aperatu in casu de unu resbelu natiunale. Acea comissiune a sî inceputu a se intruní, sî indata, credemu, lucrârile de aperare se voru incepe. Parerea nóstra, in acésta privintia, este ca trebue sa se intarésca mai alesu patru, cinci puncturi strategice, cari prin positiunea loru, se oferésca conditiuni de o resistintia seriósa sî lunga, si possibilitatea de a trâsní pe inimicu ori din ce parte aru vení. Acést'a nu trebue insa se faca a se uitá celelalte pârti ale orasiului. Credemu ca trebue sa se ié mesuri pretutindine, baricade la tóte intrârile orasiului, in acele locuri insa unde positiunea este cea mai avantegióse impotrivirei. Stradele principali tâiate in mai multe locuri iarasi de baricade, astfelu incâtu inimiculu sa intempine lupt'e mórtea la fia-care pasu.—

Consiliulu comunale alu Capitalei a luatu in unanimitate urmatórea otârire.

In impregiurârile in cari se afla astadi tiér'a, simtindu-se trebuintia de concursulu generale alu tutoru puteriloru Romaniei, sî Capital'a Bucuresci trebuindu sa dea esemplulu sacrificieloru pentru aperarea tierei se propune urmatórele :

1) Comun'a Bucuresci va sustiné cu a ei cheltuiéla unu No. de 500 voluntari, câror'a le va dá câte doi lei pe dî, din momentulu inscrierei lorn, numai pentru intretînere, câci armele munitiunile sî nutrimentulu in campania se voru dá de guvernu.

2) In casu de atacu contr'a tierei, ori-ce voluntariu séu militariu va luá unu stindariu séu unu tunu dela inimicu i se va dá o recompensa de 3000 lei. Ori cine va primí o rane distingendu-se in lupta, o recompensa de 2000 lei. Pentru famili'a celui dintre voluntarii comunei ce va cadé in lupta, comun'a va plâtí o pensiune dela 500 pâna la 1000 lei anu. De asemenea pentru cei ce aru primí râni cari iaru face tmproprii de ori ce serviciu.—

Se autorisà Ministrulu secretaru de Statu la departamentulu de resbelu de a pune armat'a pe picioru de resbelu, sî a organisá tóte serviciele trebuincióse pentru acestu sfersîtu.

Pentru acoperirea chieltuieliloru ce se voru ocasioná prin organisarea acestoru servicii, d. ministru de resbelu se autorisà a face ori ce virimente va gâsí de cuviintia asupr'a creditului de siepte milióne nóue sute cinci-dieci de mii, votatu de adunare in siedinti'a din 6 Maiu 1866.—

Se intocmesce o comissiune pentru a otârî sî a luá mesurile necesarie la aperarea capitalei.

Suntu numiti membri ai acestei comissii, sub presiedinti'a dlui generalu N. Golescu, inspectorulu gardei cetâtienesci. D. Dimitrie Bratianu, primariulu orasiului, locotenentu colonelu Heret, directorulu de artileria, majoru Anghelescu, directorulu ministeriului de resbelu sî majoru Pencovici, oficieru din corpulu de statu-majoru.

Armat'a concentrata pe Argesiu sî organisata prin decretu domnescu se pune in positie de campania.

Nr. 21—1 **Concursu.**

Subscris'a Eforia deschide cu acest'a concursu pentru trei catedre de profesoru la gimnasiulu plenariu românu greco-orientale in Brasiovu, fia-care cu salariu de câte 800 fl. v. a. pe anu.

Doritorii de a concurá pentru un'a din acestea trei catedre de profesura suntu invitati, cá conformu § 101. p. 3. din proiectulu de org. a gimnas. 1849 pe lânga petitiunea timbrata, sa alature in aclusa urmatórele :

a) Carte de botezu, ca e românu gr. orientalu ;

b) Atestatu de purtare morale sî politica ;

c) Testimoniu de maturitate ; sî

d) Testimoniu de capacitate teoretica de profesura, insa cei ce voru posede sî cea practica voru fi preferati.

Tóte acestea sa le adreseze pâna la 15 Augustu 1866 s. v. francate la subscris'a Eforia.

Brasiovu 2/14 Iuniu 1866.

Efori'a scóleloru centrale române de relegea greco-orientala.

Nr. 19—2 **Edictu.**

M a r i'a lui A c h i m u C h i r s t e a din comun'a F e l d i ó r a in Comitatulu Albei de susu, care cu necredintia de 4 ani au parasitu pre legiuitulu ei barbatu N i c o l a e lui Ioann S i e r b a n u totu de acolo, prin acést'a se citéza, ca, dela datulu mai din josu, in terminu de unu anu, sî o dî, cu atat'a mai tare, sa se infatîsieze inaintea forului Protopopescu subscrisu, cu câtu ca la din contra, se va decide divortiulu sotiului ei, la intielesulu SS. Canóne ale bisericei nóstre dreptucredincióse resaritene, sî in absenti'a densei.

Forulu protopopescu gr. or. alu Tractului Protop. alu II alu Sabiiului.

Sabiiu 18 Maiu 1866.

I o a n n P a n n o v i c i u, Protopopu.

Nr. 20—2 **Edictu.**

Ioann Ilisie, din Retisdorfu, de rel. gr. or. carele de 3 ani sî mai bine au parasitu cu necredintia pe legiuit'a sea socia Mari'a Cuculu din Agnit'a, se provóca prin acést'a cá in terminu de unu anu sî o dî dela dat'a de josu sc se infatisieze inaintea Scaunului protopopescu gr. or. alu Cincului mare, câci la din contra se va dá hotarîre la acti'a muerei sale sî in absentie-i.

Cinculu mare in 1 Februariu 1866.

Scaunulu protopopescu greco-orient. alu Cincului mare.

I g n a t i u M a n d o c e a,
Adm. protopopescu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 8/20 Iuniu 1866.

Metalicele 5%	57	Actiile de creditu	128 90
Imprumutulu nat. 5%	61 70	Argintulu	135 50
Actiile de banca	680	Galbinulu	6 47

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 46. ANULU XIV.

Sabiiu, in 12|24 Iuniu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Sabiiu 11 Iuniu.

Cuventulu imperatescu, prin manifestulu publicatu sî de noi, au vestitu popóreloru suprem'a mesura luata in interesulu intregitâtiei, onórei sî fericirei statului. Cuventulu acest'a, espune motivele la acésta mesura, sî le lamuresce, incâtu sa le póta cuprinde sî intielege sî omulu celu mai simplu.

Animile milióneloru batu astadi mai tare aflandu-se inaintea unui viitoriu, carele ascunde eveneminte neprevediute ; increderea insa câtra ceea ce le este s â n t u, d r e p t u sî l e g i t i m u, dau curagiulu sî insufletîrea care sioptesce fia-cârui'a, ca concursulu popóreloru, cari alérga jerfindu avere sî vietia, nu va fi indesiertu. Ddieulu popóreloru este dreptu, este puternicu, sî acei ce i n t r u d r e p t a t e sî p u n u s p e r a n t i 'a i n t r e n s u l u, n u v o r u f i p a r a s i t i p â n a i n s f e r s î t u.

Déca privirile se inaltia cu incredere, cautandu spre Tronulu, de unde au emanatu acestu cuventu imperatescu, ele nu potu sa nu participe sî de seriositatea Aceluia sî nu se potu eschide dela durerea cea indoita, ce o simte Majestatea Sea, pentru ca in acestu „momentu seriosu, dara sî radicatoriu“ nu au pututu fi adunate popórele prin representantii sei in giurulu Tronului.

Sî in adeveru candu stâmu sa apretiuimu momentuositatea acestei impregiurâri din urma, nu scimu sa inculpâmu séu sa vaierâmu pre acei, ce au pusu pedeci acestei prea inalte intentiuni.

Dara ni se nasce sî intrebarea, ca unde sî cui este de a se aplicá inculparea séu vaierarea ? Ceea ce o amu putea respunde cu aceea, ca cea dintâiu, la toti acei ce au incrucisiatu sî incrucisiéza sî astadi, prin cerbicositate continua liniscirea sî multiamirea intre diferitele popóre; vaierarea insa in urm'a acestor'a ni póte fi tuturoru comuna.

Inaltîmea sî insemnatatea objectului dela care amu pornitu ne opresce de a intrá in detaiari mai amenunte. Ceea ce nu vomu puté trece sî nu trebue sa trecemu cu vederea in acestu momentu este, ca Majestatei Sele, prelânga tóte multîmile de grigi, de care se afla impresuratu, nu-i scapà din vedere cestiunea acést'a. Majestatea Sea Insasi vaiera, ca „oper'a intielegerei asupr'a cestiuniloru constitutiunali nu au prosperatu asiá de tare“, incâtu representantii popóreloru sa fia adunati acum in giurulu Tronului Seu. Cu tóte acestea insufletîta sî petrunsa de parintésc'a-i ingrigire, Majestatea Sea dîce : „Lipsiti fitndu pentru acum de acestu spriginu, detori'a Mea de Regentu Mi este cu atât'a mai chiara, decisiunea Mea cu atât'a mai tare, spre alu asecurá pre acel'a (spriginu) imperiului Meu pentru totu viitoriulu.“ Prin ceea ce confirma, ca oper'a reinceputa la 20 Octobre 1860, continuata la 20 Septembre 1865 nu este nici amenintiata prin evenemintele de fatia, ci ca acest'a e firulu constitutiunalu continuatu mai departe, ca ací se afla garanti'a clenodieloru constitutiunei castigate in anii din urma, sî garantate sî prin actele prea inalte din anulu trecutu.

Ne oprimu aici, crediendu a ne fi plinitu dupa puterile nóstre detori'a, de a contribuí sî noi ce-va la apretiarea momenteloru supreme de fatia, sî la liniscirea animiloru incordate din gelosia câtra viitoriulu loru.

Acésta descoperire este de ajunsu spre insufletîrea tuturoru popóreloru sî prin urmare sî a nóstra cu increderea, ca D d i e u l u d r e p t â t i e i in scurtu tempu va dá biruintia d r e p t â t i e i, sî popórele se voru bucurá cu indoita bucuria, de o parte de ostenelele sî jertfele loru, de alta parte de inflorirea unei vieti nóue sub aripile constitutiunalismului, pre carele Majestatea Sea in parintésc'a bunavointia, esprimata in manifestulu Seu, lu dechiara de „detori'a Sea de Regentu“ sî „de decisiunea Sea cea tare.“

S a b i i u 9 Iuniu. In numerulu 135 alu diurnalului ungurescu din Pest'a „Pesti Hirnök“ aflâmu o representatiune, pre care romano-catolicii din Comitatulu Borsiodului au asternutu Archiepiscopului loru din Strigonu in privinti'a autonomiei bisericesci cu privire la tréb'a scolara, in care se dîce : ca de-sî in presentu politic'a esterna sî resboiulu, celu ce póte sa se nasca in curendu, ocupa tóte spiritele; fiindca insa diet'a tierei au emisu o comissiune regnicolara spre a compune unu proiectu sî elaboratu pentru tréb'a scolare in deobsce, fâra privire la confessiuni : pentru acea romano-catolicii din Comitatulu Borsiodului inaintéza numai interesele Bisericei latino- sî greco-catolice, candu pe iubitulu loru Archipastoriu lu róga, cá la dieta sa staruiésca pentru un'a astfeliu de lege, care sa dee sî mireniloru latino- sî greco-catolici asemenea influintia in trebi scolari, precum aceea o au reformatii sî greco-orientalii in intielesulu legei 26 sî 27 din a. 1791, cá nu cumv'a Regimulu sa-si insusiésca siesi sî spre viitoriu puterea eschisiva ásupr'a scóleloru latino- si greco-catolice, câci atunci tréb'a nóstra scolare subt curatel'a Regimului va remané indereturu fatia cu tréb'a scolare a reformatîloru sî a greco-orientaliloru, carii se bucura de autonomia in privinti'a afaceriloru loru scolare.— Mai departe se espune in acea representatiune sî dorinti'a, cá sî mirenii latino - sî greco-catolici sa iee parte la conducerea trebiloru loru scolare, precum iéu parte la acele sî reformatii sî greco-resaritenii, câci acést'a o cere sî egalitatea de dreptu confessiunale; sî ca recurentii nu potu presupune despre dieta, ca dens'a nu va fi drepta câtra tóte religiunile deopotriva, sî ca diet'a, déca Archiereii latino- sî greco-catolici voru staruí, nu va aduce astfeliu de lege, in urm'a cârei'a omniputinti'a Regimului sa incete in trebile scóleloru latino- si greco-catolice, sî influinti'a mireniloru sa se garanteze, dela care este conditiunata incetarea indiferentismului religiunariu, ce au inceputu a se incuibá in latino- sî greco-catolicii din pricin'a, câci au fostu eschisi pân' acum dela ori ce influintia sî participare in conducerea sî administrarea trebiloru scolare.“

(Dupa acestu estrasu scurtu din amintit'a representatiune avemu a observá I, ca representatiunea acést'a o aflâmu de totu drépta sî binemotivata, sî sperâmu, ca diet'a nu va aduce nici un'a lege, prin care s'aru postpune latino- ori greco-catolicii cu trebile scolare altoru religiuni; II, ca acei barbati romani de litere, carii vreau sa subordineze tréb'a nóstra scolare omniputintiei sî octroiarei Regimului, potu vedé din susu amintit'a representatiune parerea loru gresîta, ce o au publicatu in mai multi articlii prin diuarele române, pentru ca nu credemu, ca acei barbati romani de litere aru cutediá a impugná acelu asertu din suscitat'a representatiune, ca adeca indiferentismulu religiunariu nu s'aru inaintá sî la noi, candu comunele nóstre bisericesci sî representantii loru aru fi eschisi dela ori sî ce influintia sî administrare a lucruriloru scolari, câci atunci aru urmá, ca comunele nóstre bisericesci aru avea sa supórte numai greutâtile scolare, adeca sa platésca, ear Regimulu aru face sî aru dispune cu scóla sî invetiatori dupa placu, precum amu vediutu la gimnasiulu greco-orientalu din Suciav'a in Bucovin'a, unde Contele Tunu, Ministrulu de Invatiamentu, au pusu la inceputu de Profesori totu oameni straini de nascere sî religiune, pâna candu apoi nu iau statu in contra Baronulu Petrino. Red.)

Evenemínte politice.

S a b i i u in 11 Iuniu.

Comunitatea cetâtiei S a b i i u l u i a substernutu in 21 Iuniu c. n. o adresa de loialitate Majestâtiei Sele Imperatului. —

Dela P e s t'a ne spune unu telegramu ca „Pest. Ll.“ aduce scirea despre probabilea amanare a dietei pâna in Septembre.

Deputatii romani sî serbi dela diet'a ungurésca au fostu nu de multu adunati la olalta, unde au decisu a-si aduce inaintea dietei propunerea loru colectiva pentru deslegarea cestiunei natiunalitâtîloru.

„Pesti Napló“ spune : In cercuri mai initiate se vorbesce, ca Esc. Sea Taverniculu aru fi fostu in dîlele trecute la Emin. Sea Primatele in Strigoniu. Missiunea celui dintâiu erá de a intrebá pre Emin. Sea, cu câtu aru puté densulu (primatele) stá intr'ajutoriu statului la eventualitâti neprecalculate ? Respunsulu nu se scie; dara totu acelu dîuariu spune, ca Em. Sea erá in o dispositiune fórte ingrigita in urm'a acestei visite.

Se mai spunemu aici ca magiarii se geréza in tóte foile de mantuitorii tronului sî dîcu densii, ca se vede ca opiniunea acést'a castiga terenu totu mai multu sî in cercurile guvernamentali. Cu

asemenea laude sî espectorâri vatema bunulu simtiu alu celoru lalte popóre, cere déca nu mai multu dara in mesura egala cu densii iéu parte la tóte greutâtîle sî in tempu de nevoia inca mai multu, d. e. in 1848—9 —

Din Vienn'a ne aduce „W. Ztg. unu emisu ministerialu, prin carele se opresce esportulu de arme, sî munitiune spre Itali'a (straina, ne austriaca), spre Elveti'a, Zollverein , sî spre mare. Oprirea acést'a privesce sî transitulu (trecerea de e. din Elveti'a preste Austri'a in Serbi'a) sî se estinde sî asupr'a marginiloru spre Moldavi'a, Munteni'a, (Romani'a), Serbi'a sî Herzegovin'a.

W. Abdpost. vorbindu despre motivele, din cari se tînu in secretu miscârile armatei, spune spre liniscirea publicului ca acést'a e numai o mesura de prudintia, pentru ca altmintrea indata ce s'aru publicá acele miscâri in foile austriace, ele aru fi date sî in mânile inimicului.—

Din B u c o v i n 'a aflâmu dupa dîuarie , ca Episcopulu gr. or. alu B u c o v i n e i, Eugeniu H a c k m a n n, au contribuitu la daruirile patriotice 100,000 fl. din fondulu religiunariu gr. or., se dîce ca cu consimtiementulu consistoriului.—

Din C r o a t i 'a, asemenea sî din Pest'a se spune ca deputatii regnicolari au parasitu in 18 Iuniu capital'a ungurésca , dupa cum dîcu unele dîuarie, spre a nu se mai intórce la Pest'a. Resultatulu conferintieloru e nula.—

Din G e r m a n i 'a , aflâmu ca in Mainz au fostu o adunare mare de nemti, care s'a pronuntiatu pentru intregitatea Germaniei sî pentru combaterea regimului prussianu de acum, cá pre acel'a carele au intratu in legatura cu strainii. — Presidiulu federatiunei nemtiesci arata, ca esîrea Prussiei din federatiune nu e valida. Prussi'a arangeza guverne provisorii pe unde ajunge.

Din F r a n c i 'a se scrie la N. Pr. Ztg. ca A n g l i 'a, Franci'a, Russi'a sî Prussi'a suntu gat'a a recunósce pre principele Carolu de Hohenzollern de Domnitoriu alu Romaniei. In altu locu se spune, ca aceste puteri aru fi protestatu energicu contr'a ori cârei interventiuni in Romani'a din partea Turciei.— „Times“ publica o epistola a lui Gladstone adresata lui Ioann Ghic'a fostului ministrn sî acum in missiune estraordinaria la Constantinopole. In acea epistola se da svatu Românîloru, ca se respecteze referintiele de suzeranitate fatia cu pórt'a sî sa-si indrepte tóta atentiunea asupr'a imbunatatîrei materiale, pentruca nisuinti'a neinfrenata dupa independintia absoluta e periculósa pentru statele cele june.

Din I t a l i 'a aflâmu, ca Garibaldi este denumitu de generalu de armata, rangulu celu mai inaltu ce se póte dá unui oficeru din armat'a italiana. Intre subcomandantii lui Garibaldi se afla sî generariulu Pallavicini, acel'a, carele la Aspromonte au comandatu „focu“ in contr'a lui Garibaldi. Cestu din urma se dîce ca anume au rugatu pre ministrulu de resbelu, cá sa-i dea sub comand'a sea superióra pre gen. Pallavicini.— Se vorbesce, ca Garibaldi aru fi plecatu spre Tirolu insa numai cu 10,000 voluntari.— Scirea despre o legiune ungurésca, care aru constá pâna acum din 1000 de barbati, iara se ivesce.— Arestâri de reactiunari se facu, dupa cum cetimu prin dîuarie, in tóte pârtîle Italiei.

Unu dîuariu oficiosu italianu „Corriere italîano“ spune ca are informatiuni despre o intielegere intre Franci'a sî Russi'a in privinti'a cestiuniloru de fatia. Dupa acele informatiuni resbelulu aru avé sa dureze putînu, pentruca aceste dóue puteri se voru face mijlocitóre de pace indata ce se va fi fâcutu destulu onórei armeloru. Indata dupa pace va vení pre tapetu cestiunea orientelui sî in contr'a celoru ce se voru decide atunci de puterile Europei, Turci'a nu va mai puté apelá nicairi.

Despre purtarea Russiei mai suntu sî alte versiuni. Un'a sustîne ca s'a incheiatu unu tratatu de aliantia intre Russi'a sî Austri'a ; alt'a vorbesce numai de conventiune militaria, in urm'a cârei déca Austri'a va fi atacata sî de Itali'a, va capatá ajutoriu pentru scutirea litoralelui dalmatianu sî istrianu. Dupa o a trei'a versiune sî dîce, ca Russi'a de aceea concentréza trupe la marginile galitiane, pentruca aru fi audîtu ca in Cracovi'a sî Galiti'a se afla multi conducatori de ai revolutiunariloru polonezi, cari au de cugetu, cá la eventualitâti anumite sa incerce de nou o revolutiune , carea sa se estinda in totu regatulu polonezu sî in Ungari'a. Russi'a asiá dara, dîce a trei'a versiune, vrea sa previna o astfeliu de resculare.

T u r c i 'a au concentratu unu corpu de vro-o 30,000 in apropiarea Ragusei , o parte din flota crucesce in apele dela Castel nuovo , Ragus'a sî Spalato.

Din R o m a n i 'a aflâmu dupa „Trompet'a Carpatîloru“ ca conflictulu ce au esistatu intre granicerii dela dunare sî oficerii loru s'a delaturatu. In urm'a sciriloru alarmatóre dupa cumu amu mai spusu cu alte ocasiuni, trupele au parasitu Bucurescii dimpreuna cu unu parcu de artileria de 50 tunuri. Óstea erá sa se concentreze la Calugareni.

Din câmpulu resbelului.

Noi intrebuintiâmu acésta espressiune, pentruca cele ce vomu se inregistrâmu ací sî déca nu spunu inca despre resbelu, celu putînu despre cele nemijlocitu premergatóre totusi spunu sî apoi trecerea fruntarieloru sî ocuparea de tieri straine , ce e alta decâtu resbelu ?

Pâna în momentulu candu scriemu aceste nu avemu sciri secure despre batalii, sî cele ce curséza despre loviri séu intalniri mai merunte se dau cu reserve. Atât'a e securu ca din Sassoni'a partea cea mai mare e ocupata de prussiani, ca acesti'a au intratu sî in Hannover , Hesse electorala (Kur-Hessen) sî in Hesse.

In Sassoni'a erau ocupatu prussianii pâna in 19 Iuniu sî L i p s i 'a sî D r e s d'a. Despre cetatea dintâiu se spune, ca o fractiune din locuitorii acelei'a aru fi intempinatu pre prussiani serbatoresce. Pe unde ajungu prussianii facu asecurâri locuitoriloru, ca li se va respectá averea sî ca voru fi crutiati câtu se póte de neplacerile resbelului. De alta parte insa se spune, ca pe unde ajungu aduna tinerimea capace de a purtá arme sî o insîra in regimentele loru.

La Ullersdorf marginea prussiana silesiana, sa se fi intâlnitu câte unu despartiementu de calereti. Prussianii insa sa o fia luatu la fuga. — Din Zuckmantel (Silesi'a austriaca unu patrariu de óra de marginea austriaca) se scriea la 18 Iuniu ca prussianii se apropia in masse mari de fruntaria. Din Reichenberg (Boemi'a) se spune ca acolo erau pe la 18 Iuniu ómenii fórte ingrigiti,— unii au parasitu orasiulu. Prussianii insa nu trecuse preste fruntaria. Nóptea au ocupatu prussianî Zittau (in Sassoni'a aprópe de Boemi'a sî Silesi'a Prussiana. Sî din Friedland (Boemi'a) se scrie din 18 ca inca nu trecuse prussianianii fruntariele. —

Din 19 Iuniu se scriea ca se astépta in Prag'a sosirea regelui Sassoniei (au sositu). Trupele sassonese sa fia sî trecutu dincóce in Boemi'a. 1300 marodî (jumetate bolnavi) s'a asiediatu in spitalulu de garnisóna. Elevii din institutulu de cadeti sassonesi inca au sositu in Prag'a.

Suntu sciri ca austriacii aru fi prinsu 600 prussiani sî 10 tunuri, se dau inse cu reserva.

Unu telegramu alu „Presse“-i spune ca 26,000 prussiani inaintéza prin Ellersdorf spre Boemi'a ; la Schluckenau recunoscu patróle de ulani prussiani din Neusalz'a marginile austriace.

Din Frankfurt se scriea dela 18 Iuniu, ca se astépta in tóta ór'a o incercare a prussianiloru asupr'a acestei cetâti. Rotschid banchieriulu celu vestitu a transpusu c a s s e l e s t a t u l u i aflatóre sub administratiunea lui la Stuttgart. Totu de acolo se scrie, ca o trupa de 10,000 dela corpulu a 8-lea de armat'a federatiunei, alu cârui comandante e principele de Hessen , au intratu parte in Frankfurt parte prin pregiuru in statiunile cele mai de aprópe. — Trupele hanoverane si Hessiane s'a intrunitu. — Din Bavari'a inaintéza cavaleria sî o brigada spre Eger. Trupele federatiunei concentrate facu laolalta 180,000. —

Comandantele armatei austriace de B e n e d e k de nordu padiesce cea mai stricta discretiune despre miscârile armatei Sele. Ost. d. P. spune cu siguritate, ca nici unu oficeru strainu nu va fi suferitu in cortelulu generalu. —

Din Vienn'a se scrie dela 20 Iuniu ca Majestatea Sea Imperatulu va plecá la cortelulu generalu alu armatei.

La Cestiunea Evreiloru (jidaniloru) din Romani'a.

(Capetu din nr. trecutu.)

Noi suntemu amu fostu si vomu fi, sî putemu conjugá verbulu intregu a fi, spre a dovedí ca in presinte, in toti tempii trecuti sî viitori , amu fostu suntemu si vomu fi contr'a celoru ce ceru drepturi pentru Jidani in Romani'a ; laudâmu cu tóta anim'a sî cu totu resonulu nostru pe barbatii romani , luminati patrioti , cari s'au constituitu in comitete sî au deschisu petitiuni contr'a art. din constitutiunea in desbatere pentru drepturi politice Jidaniloru in Romani'a :

1. pentru ca Jidanii nu suntu c r e s t i n i sî Romanii suntu crestini, ba inca toti sî ortodoxi ;

2. pentru ca ómenii de tóta natiunea cari au traitu sî traiescu in Romani'a , au fâcutu câte unu bine tierei ce le-a datu ospitalitatea, s'au amestecatu cu Romanii sî la fericirile sî la nefericirile loru, atâtu in revolutiuni câtu sî in pace, au facutu danie Statului in care s'au imbogatitu ei sî au petrecutu bine , precum Generariulu Nicolae Mavros, Vangeliu Zappa, etc. etc. in vreme ce nici unu Jidanu, nici odata, n'a contribuitu nimic'a pentru tiér'a pe care a napaditu sa-i suga maduv'a sî in care au devenitu milionari sî bilionari.

3. pentru ca primimu intre noi pe Grecii cari ne invatia prin faptele loru cum sa ne iubimu patri'a, pe Serbii cari ne invatia cum se face a se respectá patri'a, pe Nemtii cari ne invatia ce este onestitatea, pe Francesii cari ne invatia ce este gustulu, pe Italienii cari ne invatia ce este artea, pe Ungurii cari ne invatia vitezi'a, pe Polonii cari ne invatia devotamentulu pentru patria ; cari ne dau toti câte ce-va dreptu cele ce primescu dela noi ; — nu primimu insa concetatieni ai nostri politici pe Jidani, cari nu ne dau nimic'a, cari nu facu nimic'a pentru tiér'a nóstra, cari nu au simtiementulu de patria, cari nu cunoscu decâtu numai traficulu in tóte sî pentru tóte, cari nu vinu intre noi decâtu numai cá

sa ne desnerveze, sa ne saracésca, sa ne demoraliseze sî sa ne desnatiunaliseze.

Ce au facutu Jidanii pentru noi chiaru in epoc'a acést'a de candu suntemu in ferbere de resbelu? Câte baterie de tunuri au montatu Jidanii spre aperarea tierei in care ceru drepturi? Câte batalióne se tînu pe marginea Dunârei cu cheltuiél'a a o jumetate milionu sî mai bine de Jidani cari au napaditu preste noi, sî cari gratia ministrului Cogalniceanu au mai multe drepturi in Romani'a decâtu chiaru Romanii? Cu ce au venitu in ajutoriu vistieriei nóstre, saracita de câtra densii, acésta multîme de b a n c h i e r i p r i n c i p a l i sî n e g u t i a t o r i mari de cari ne vorbesce d. prefectu de Iassi in depesi'a s'a câtra ministrulu de Interne? Câti Jidani au muritu de fóme in tempulu fómetei ce au adusu ei in Romani'a de susu?

Eata cum nu au nimic'a de comunu Evreii cu Romanii in Romani'a.

Noi ceremu, pentu cá sa fimu scurti sî sa nu ne incurcâmu in vorbe pe cari sa ni le restalmacésca ingeniosii aginti ai guvernului, noi ceremu:

„Sa se scótia indata acelu articulu, semantia de vrajba, din nóu'a constitutiune prin care se statuéza drepturile politice ale Jidaniloru in Romani'a sî sa se inlocuésca cu acestu articulu:

„Unu seculu d'aci'nainte, nime, nici guvernu, nici corpu constituitu alu Statului, nu póte sa propuna a se dá drepturi politice Jidaniloru in Romani'a.

„Ei nu voru puté dâini decâtu numai prin orasiele Romaniei.

„Nici unulu sub nici unu pretestu nu se va puté asiediá intr'o comuna rurale.

„Nici unu articulu de hrana séu de beutura, afara de câtu este necessaria comunitâtiloru, nu póte fi lasatu in mân'a Jidaniloru.“

Acestu articulu este de mare necessitate sa figureze in constitutiunea nóstra.

N'amu auditu pe nime sa céra mórtea Jidaniloru sî déca ei si facu spaima sî-si inchipuescu maceluri, acést'a n'aru trebuí de locu sa preocupe pe guvernu, care scie bine câtu este de umanu, generosu sî pacinicu totu Romanulu candu nu-lu supera nime, candu nu vine sa-lu sugrume nime.

Asiá dara noi credemu ca comitetele sî petitiunile nu au altu scopu decâtu combaterea art. privitoriu la Evrei din proiectulu de constitutiune, sî suntu numai nisce manifestâri pacinice legali, leali ale opiniunei publice care respinge acelu articulu; sî mai credemu inca, ca nu face bine guvernulu de nu-lu declara cu o dî mai nainte stersu din proiectulu constitutiunei.

Deci, cá sa venimu la refrenulu nostru: „Duminec'a sa fia respectata in totu Statulu românu de câtra tóte legile eterodoxe cá sî de câtra tóte riturile religiunei crestine. Duminec'a este dîu'a lui Christosu Dumnedieu, in Statulu ortodoxu românu trebue sa se respecteze acésta dî de câtra toti acei'a cari traiescu in acestu Statu, fâra nici o deosebire de lege séu de ritu.

O f e n b a i 'a 30 Maiu 1866.

St. Dle Redactoru! Cetindu fasciór'a I. a „Progresului“ redigeata de D. Visarionu Romanu amu aflatu, ca la fói'a 55. m'au onoratu cu unu respunsu sub titul'a „Observâri la nisce Observatiuni“ care le face Dsea la articululu meu aparutu in nr. 13 a multu stimatei fóia a „Telegrafului Romanu“ care articulu, ca au fostu nevinovatu a-ti recunoscutu sî Dni'a vóstra Dle Redactoru in nr. 28 alu foiei DVóstre sub rubric'a Varietâti; sî au recunoscutu chiaru sî D. Redactoru alu „Progresului“ V. Romanu. Cu tóte aceste D-sea se arata pré superatu, pentru observârile mele binevoitóre; cá sî candu eu a-siu desaprobá apararea „Progresului“, sî a-siu voi a informá reu opiniunea publica despre acésta scriere.

Deci simtiendu-me indatoratu cu unele observâri la observârile DSele, care cu tóta modesti'a pre scurtu voiescu a i le face; cu tóta stim'a ve rogu on. Dle Redactoru sa binevoiesti a le dá locu in colónele „Telegrafului Romanu.“

Cine au cetitu articululu meu mai susu memoratu. Crediu ca póte afara de D. V. Romanu nu se va indoí a crede ca acel'a au purcesu dóra din ce-va interesu egoisticu, séu patima, prin care a-siu fi voitu a vatemá onórea D. V. Romanu, ci singuru din dorulu ce amu a vedea pre saraculu nostru poporu tieranu, progresandu in agricultur'a cea atâtu de parasita. Eu doreamu demultu a vedea o carte de economia in ramulu acest'a, dupa cum se afla de acel'a la conlocuitorii nostri germani sî magiari, sî candu amu cetitu in jurnale esîrea de atare opuri fórte m'amu bucuratu, sî osebitu candu amu cetitu faimosulu nume „Progresulu“ scrisu pentru poporulu tieranu de D. V. Romanu. Cugetâmu a fi ajunsu missiunea dorintiei mele, câci credeamu ca dupa ce popopulu nostru au prea intârdîatu cu introducerea cultivârei rationale a pamentului, primindu in mânile sele o asemenea scriere economica, poporulu in curendu luminandu-se, va indreptá trebile sî lucrârile sele dupa unu metodu nou, prin carele sporindu-si averile sele materiale va devení la o stare mai buna decâtu pâna acum'a, de aceea mi-amu luatu indrasnéla a aduce la publicitate dorinti'a poporului tieranu, carele din lips'a mijlóceloru materiale, nu prea are voia a-si dá cruceriuln, decâtu numai pre cârtîle cele mai necesarii.

Din acestu punctu de vedere vediendu eu ca D. V. Romanu voiesce a edá opulu seu cá diurnalu, sî atare aru aparé cu lunile, sî anii, mí-s'au parutu prea tardîu a tamandá cu asceptarea poporului tieranu in privinti'a acést'a, câci déca opulu este menitu spre a progresá tieranulu in agricultura (precumu D. V. Romanu i place a-lu recomenda), apoi acel'a aru fi mai cu scopu intr'o carte dupa olalta, popularu sî precâtu s'aru puté de eftinu, cá sî tieranulu agricultoru mai seracu se sio póta procura.— Ear diurnalele agronomice cari se edau pe pastraje de ani, sî pe ani, aru fi pentru partea mai inteligenta, care scie apretiuí asiá ce-va, iara pentru tieranulu de rendu aru fi a se supliní prin edare de cârti economice precum amu dîsu popularu scrise, sî carii pentru pretiulu moderatu sa póta strabate in tóte casele tieraniloru.

D. V. Romanu asiadara nu m'au intielesu, séu n'au voitu a me intielege— candu dice: „ca eu amu voitu scriere periodica sî intr'o carte“, câci eu amu cuventatu pentru o carte; sî nu pentru diurnalu economicu, adeca buna óra: precum ni-a apromisu D. S. Popu a cârei edare n'amu potutu, decâtu a o recomendá on. publicu cetitoriu tieranu, cá un'a ce (déca s'aru tiparí dupa programulu publicatu) póte aru corespunde mai bine asceptârei tieranului agricultoru.— Si póte ca prin acést'a, ca amu laudatu edarea acestui opsioru agronomicu, amu pecatuitu contr'a intereseloru a D. V. Romanu; daru pentru aceea nu se supere Dsea, ca eu sî la Progresulu Dsale amu primitu, sî tramisu prenumerantii cari s'au adresatu câtra mine; ba l'amu sî recomendatu in scrisu inteligintiei din jurulu acest'a, cá pre unu diurnalu ce-si are meritulu seu pentru clas'a mai inteligenta. —

Acum'a vinu la reflexiile ce le face D. V. R. in privinti'a scrierei populare.

Déca intru adeveru are Progresulu Dsale scopulu, progresarea tieranului in cultur'a agricola, precum l'au botezatu, atunci'a cugetu ca n'amu gresîtu adaugendu, ca sa fie scrisu câtu mai popularu; apoi déca-i pare Dsale ca au scrisu destulu de popularu va judecá on. publicu cetitoriu tieranu, cârui'a si-au recomendatu opulu seu. *) Din parte-mi sî acum'a dîcu, ca pentru tieranulu de rendu au potutu scrie sî mai popularu, déca are intentie a folosí chiaru tieranului: câci altcum tieranului i va trece gustulu de cetitu déca va trebuí pentru totu cuventulu neintielesu de elu se mérga (precum recomanda Dlu V. R) in altu satu, s'au tînutu mai departe spre a capatâ esplicatie.

Aceea o cunoscu sî eu ca nu se póte scrie asiá, câtu se fia tóte cuvintele de toti intielese; dar ca acele cuvinte care au o insemnatate mai mare se fia intielese de toti, acést'a se cere; intru acestu intielesu s'au adusu de mine cá de esemplu G e o r g e n a r i i, câci totu articolulu in privintia gardului viu, nu folosesce nimicu, déca cuventulu G e o r g e n a r i u ce are alu intrebuintiá, va remané necunoscutu. **)

Déca acelu articolu in privinti'a gardului viu s'au reprodusu in „Amiculu Poporului“ cu intentiune de a folosí sî Ardeleniloru, D. reproducatoriu negresîtu avea datorie sa esplice cuventulu mentiunatu sî escusarea Dsale nu are locu, candu dice: ca acelu articolu nu e a Dsale ci a Dlui (cutare) din tiér'a romanésca, „sî ca Ds'a numai l'au reprodusu“.— D. autoru din Romani'a au scrisu bine pentru patri'a s'a, unde asiá se numesce spinulu de gardu viu; dar Dlu V. R. ca reproducatoriu pentru Ardeleni avea datoria alu esplicá, ca sa nu fimu siliti a merge prin tiér'a romanésca pentru esplicare, candu vomu avea voia a ne face gardu viu.— fiinduca numirea Georgenarii nunumai in tînuturile Offenbaiei, dar nici in alte pârti ale Ardélului, ba nici prela Resînari, tînutulu D. V. Romanu nu se usitéza.

Mai observeza D. V. Romanu ca suntu lucruri sî instrumente neintrebuintiate la români pâna acum'a, câror'a trebuie sa le dea in limb'a româna numiri nóue, buna óra f a g u r a r i i, sî altele, care Ð-Sea ne lase a le numí noi dupa tînuturile nóstre ale Ofenbaiei s'au altor'a: „purtatori de faguri, séu „Hurduzei“ s. a.

Eu credu, ca in pârtîle Offenbaei inca voru fi cuvinte stricate din limbi straine, cum e sî „hurduzeu“ dela ungurésculu hordozó, care altmintrelea prela Ofenbai'a nu se usitéza — póte ca in alte pârtî,— insa sî aceea credu, ca cu cuvinte de acele stricate nu ve vomu intrece; dara eu vorbindu despre scrierea populara, nici nu amu fostu mersu asiá departe in articululu meu, cá sa pretindu intrebuintiarea astoru feliu de cuvinte stricate, cum e sî U d v a r u l u P i s p e c u l u i aflatu de D. V. R.; ceea ce nici Dvótra nu afirmati, ci modesta-mi dorire au fostu sî este, cá sa se esplice cuvintele neintielese in Ardealu, séu in partea cea mai mare a lui, iara nu in specie dupa tînuturi.— Sî

---

*) Sa nu fimu prea ultraisti! pentruca cu pré esageratele pretensiuni, care se pornescu in intrebarea de fatia, adeca, de a scrie cá sa intieléga t o t u tieranulu, ne vomu trezí, ca ajungemu la pretensiunea celui ce vrea sa-si cumpere o parechia de ochielari, cá sa póta cetí fâra de a fi invetiatu mai inainte. Red.)

**) De acordu! Red.)

asiá sumu convinsu, ca sî D. V. Romanu vrendu a folosí tieranului va intrebuintiá terminologia câtu mai corespundiatóre intielegerei poporului tieranu, unde cere trebuinti'a, considerandu-se sî provincialismii, ce se poftesce la unu opu carele este menitu a se dá in man'a tieranului iara obiectele nóue, nu le va botezá cu cuvinte stricate din limbi straine, ci le va dá numiri acomodate tieseturei limbei nóstre române, cumu suntu sî fagurarii, pentru care nu l'amu critisatu nici disputatu. — F o d o r e a n u.

D o b r 'a 6 Iuniu 1866 st. v.

Punctu la 9 óre inainte de amédi s'a escatu focu din podulu grajdului ospatariei opidane, tocm'a candu suflá ventulu de média dî fórte tare. In podulu grajdului fiindu fenu, de locu l'au incinsu foculu, sî nu erá cu putintia a se stinge. — In apropiere o casa acoperita cu paie, ce erá stresîna în stresîn'a grajdului, luandu sî acest'a flacara, — din carea suflandu ventulu foculu peste drumu in dóue case, de ací in alta ulitia, asiá numita uliti'a mare — peste grâdini: in 10 minute s'au aflatu in prad'a focului 28 case 13 siuri cu poeti apoi sî cameri cocini sî alte cladiri economice, din aceste numai 3 case au fosu asecurate. —

Pre acesti locuitori pâna acumu de 4 ori iau ajunsu nenorocirea focului, totu camu desu, — ba carii nici bine nu siau adusu la ordine tòte, sî iara se vedu despoiati de cele castigate, — in câtu fia-care omu simtitoriu cu dorere trebue sa compatimésca pre acesti nenorociti, vediendui in asiá misera stare. —

In apropiere fiindu biseric'a nóstra gr. or. temerea au fostu fórte mare, ca aprindiendu-se; — atunci póte ca putîne case aru fi remasu ne arse, câci desele locuintie incindiendu-se de flacar'a focului nu erá nime in stare a se apropiá spre aperare. —

Este curiosu cum ospatariulu Papp Danielu spre escusarea Dniei séle, calumniadia pre Dobreni cu vorbe dejositóre, ca iaru fi pusu cine-va focu in podu grajdului. — Nu voiesce Dni'a sea a cunósce, ca prin nepasare-i servitorii i umbla prin grajdu sî in podu cu pip'a sî sugare ardienda, — ba, tocm'a sa constatéza, ca pre unu servitoriu dandu fenu din podulu grajdului inainte cu unu patrariu de óra, l'au vediutu cu pip'a in gura. *)—

Me temu ca acésta escusare nu are locu!

In fine trebuie sa aducu la cunoscintia sî multiamit'a publica aceloru individî carii ne întreruptu au lucratu la stingerea focului, sî mai alesu fratiloru Ilieni, carii au grâbitu dela Ili'a cu dóue pusci de apa (tulumbe) sî pâna la stingerea focului de totu nu s'au departatu, sî intelegintiei de aici, carii in totu loculu s'au pusu spre a infruntá pericululu. Asiá au stâruitu sî gendarmii sî finantii c. r. spre indemnarea ómeniloru la stingerea focului. — Durere ca unii suntu asiá de neprocopsiti incâtu nu cunoscu pericululu de focu, sî nusi dau ostenél'a ceruta la sterpirea acestui reu, — ba inca unii necopti la capu, pre cei ce nu suntu nascuti Dobreni, ii tratéza cu epitetulu de „Venitura“ câci îi indémna sa lucre in folosulu sî interesnlu loru.—

Aru fi de doritu, ca acesti nenorociti sa se ajutore dupre bunavointi'a fia-cârui crestinu adeveratu, mai alesu fiindu acum a patr'a óra predati prin nenorocirea focului. — Multu onoratii D. D. Redactori ai foiloru române voru face mare sacrificiu, indemnandu prin organele dloru spre contribuirea acést'a. — Totu deodata suntu rugati a aduná acele bine faceri, sî ale tramite Oficiului opidanu, spre impârtîrea la cei nenorociti. **)

P. F.

*) Se intielege ca respunsabilitatea acestoru inculpâri noi nu o putemu primi asupra-ne. Red.)

**) Noi vomu primí sî vomu spedá bucurosu óri ce oferte. Aru fi bine insa candu s'aru radicá o voce pentru o mai buna regulare de contribuiri de buna vointia, pentruca immultindu-se acelea in tempulu din urma, venimu in periculu de a slábí simtiulu de misericordia, de care, cá sî in casulu de fatia, bietii arsi in adeveru aru avé lipsa. Red.)

Principatele române unite.

B u c u r e s c i 3/15 Ciresiariu. 187

In inspectiunea ce a fâcutu ostiriloru cantonate pe lini'a Argesiului, Mari'a sea Domnitoriulu, s'a opritu la Calugareni. A visitatu acea positiune, ce a remasu celebra in istori'a Patriei prin lupt'a dela 13 Augustu 1595, unde Michaiu Vitézulu cu 16,000 de români batù óstea formidabile a lui Sinan Pasi'a, compusa de 200,000 de Turci, cari la acea epoca spariasera Europ'a. Unu miserabile monumentu sî acel'a derapanatu aduce aminte trecatoriloru glori'a acelei dîle memorabile, acei traditiune maretie a armatei Romaniei luptandu contr'a calcâtoriloru tierei. Mari'a sea a espresu parerea sea de reu, de a vedé putînulu respectu alu guverneloru trecute pentru suvenirile de marire natiunale. Elu a promisu a face sa se restaureze monumentulu, sa se incungiure cu o grâtea care sa-lu preserveze celu putînu contr'a necuratieloru ce s'aru putea aruncá acolo.

Aru fi de doritu cá Ministeriulu sa presente indata unu proiectu adunârei pentru cá sa se radice la Calugareni unn monumentu mai demnu care sa perpetue suvenirea eroiloru ce in vale-i aflara nemurirea. Dóue, trei mii de galbeni n'aru fi nici de cumu o cheltuiéla de prisosu, sî mai cu séma astadi, candu aru fi intrebuintiati a face sa reinviueze intre noi marile suveniri ale epociloru de barbatia sî de lupte natiunali. Mai târdîu, candu finantiele tierei voru fi in o stare mai prospera, unu monumentu mai demnu, mai grandiosu, o opere de arte radicata pe principalea piatia a Capitalei, va repará uitarea guverneloru trecute, va restabilí cultulu suveniriloru, va glorificá memori'a eroiloru dela Calugareni.

Dela Calugareni, Mari'a Sea, dupa-ce au visitatu diferitele positiuni ocupate de ostire, a mersu la Giurgiu unde a fostu primitu cu multu entusiasmu. M. S. a pranditu acolo, avendu la mésa'a sea pre Primariulu orasiului, pre Presiedintele tribunalului, Protopopulu sî mediculu districtului. Sér'a s'a intorsu in Bucuresci.

—D. Capitanu Gorjanu, a prinsu astadi, dupa denuntiarea unui dorobantiu din Argesiu, doi hoti cari aru fi facutu parte din cét'a lui Marinu Balanu, sî cari au participatu la mai multe calcâri, sî mai alesu la Vlaici (judetiulu Oltu) unde unulu din ei a si fostu ranitu sî prinsu; mai pe urma insa a scapatu din spitale. D. Gorjanu a datu pe acesti reu fâcatori in mânile autoritâtii care va face cercetârile legali sî apoi i tramite inaintea tribunaleloru.

Multiamindu dlui Capitatu Gorjanu, in numele societâtii, de acestu servitiu ce i-a adusu din propri'a sea initiativa.

Escriere de concursu.

Pentru ocuparea unei statiuni de invatietoriu sî unei de invatietóre de fetitie, la scól'a rom. normala gr. or. din Opidulu Resînari se deschide prin acést'a concursu.

Salariulu anualu impreunatu cu statiunea de invatietoriu este 350 fl. v. a. 16 fl. v. a. bani de cortelu sî 16 fl. 80 xr. v. a. relutu de lemne, sî cu statiunea de invatietóre 262 fl. sî 50 xr. 16 fl. v. a. pentru cortelu sî 16 fl. 80 xr. relutu de lemne.

Acestu salariu sa platesce regulatu din cas'a alodiala in rate lunare anticipative.

Doritori de a ocupá postulu de invetiatoriu au a documentá:

1) prin atestatu de botezu, ca suntu romani de confessiunea greco-orientala;

2) prin atestatu bunu ca au absolvatu celu putînu gimnasiulu inferioru sî cursulu pedagogicu prescrisu;

3) cumca sciu pe lânga limb'a româna bine sî limb'a germana;

4) déca au mai functiunatu unde-va cá invetiatoriu ori ba, sî cumu;

5) cumca au dusu o viétia morala sî au avutu purtare politica nepatata.

Doritorele de a ocupá postulu de invetiatóre se cere ca se documentedie:

1) prin atestatu de botezu de ce religia suntu;

2) cumca sciu bine limb'a româna;

3) Déca au mai functiunatu unde-va cá invatietóre ori bá sî ca suntu perfectu cualificate in lucrulu de mâna;

4) cumca au dusu o viétia morala sî nepatata.

La tóta intemplarea se va preferá acele care voru documentá ca suntu romane de relegea gr. or. sî voru avé calificatiune mai buna.

Competitorii resp. competitórele atâtu la statiunea de invetiatoriu câtu sî la statiunea de invetiatóre, au a-si indreptá cererile loru provediute cu tóte documentele amintite, câtra oficiulu subsemnatu (post'a din urma Sabiiu) celu multu pâna 1 Augustu 1866, cá actulu alegerei sa se póta asterne de tempuriu locuriloru mai inalte competinti, spre intarire.

Resînari in 16 Iuniu 1866

Oficiulu Opidanu

Nr. 19—3 **Edictu.**

M a r i 'a lui A c h i m u C h i r s t e a din comun'a F e l d i ó r a in Comitatulu Albei de susu, care cu necredintia de 4 ani au parasitu pre legiuitulu ei barbatu N i c o l a e lui Ioann S i e r b a n u totu de acolo, prin acést'a se citéza, ca, dela datulu mai din josu, in terminu de unu anu, sî o dî, cu atat'a mai tare, sa se infatîsieze inaintea forului Protopopescu subscrisu, cu câtu ca la din contra, se va decide divortiulu sotiului ei, la intielesulu SS. Canóne ale bisericei nóstre dreptucredincióse resaritene, sî in absenti'a densei.

Forulu protopopescu gr. or· alu Tractului Protop. alu II alu Sabiiului.

Sabiiu 18 Maiu 1866.

I o a n n P a n n o v i c i u, Protopopu.

Nr. 20—3 **Edictu.**

Ioann Ilisie, din Retisdorfu, de rel. gr. or. carele de 3 ani sî mai bine au parasitu cu necredintia pe legiuit'a sea socia Mari'a Cuculu din Agnit'a, se provóca prin acést'a cá in terminu de unu anu sî o dî dela dat'a de josu se se infatisieze inaintea Scaunului protopopescu gr. or. alu Cincului mare, câci la din contra se va dá hotarîre la acti'a muerei sale sî in absentie-i.

Cinculu mare in 1 Februariu 1866.

Scaunulu protopopescu greco-orient. alu Cincului mare.

I g n a t i u M a n d o c e a,
Adm. protopopescu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 11/23 Iuniu 1866.

Metalicele 5%	56 90	Actiile de creditu	134 10
Imprumutulu nat. 5%	61 80	Argintulu	134 50
Actiile de banca	688	Galbinulu	6 40

☞ In nrulu trecutu sîrulu 12 incep. de dinjosu, pre column'a I. e a se indreptá in unele esemplarie: asiá numitu planu de r e f o r m a..

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 47. ANULU XIV.

Sabiiu, in 16|28 Iuniu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la
„Telegrafulu Romanu“.

Cu 30 Iuniu se gata abonamentulu aceloru DD. prenumeranti ai „Telegrafului Românu“, cari abonasera pe jumetatea de anu Ianuariu—Iuniu, séu pe patrariulu alu doilea Aprile—Iuniu. Editur'a invita la abonamentu nou pe a dóu'a jumetate de anu, adeca pe semestrulu Iuliu—Decembre 1866.

Pretiulu abonamentului pe o jumetate de anu e :

Pentru Sabiiu **3** f. **50** xr.; pentru districte sî provinciele monarchiei austriace **4** f.; pentru Principatele române unite sî strainatate **6** f.— Pe unu patrariu de anu **1**f. **75** xr., **2**f., sî **3** f. v. a.

Adresele ne rogâmu a se scrie curatu, sî epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate,— adresandu-le deadreptulu la

Editur'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiiu.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 15 Iuniu.

Universitatea natiunala sasésca au facutu din averea sea natiunala unu ofertu de 3000 f. v. a. in folosulu armatei sî adeca :

1. o mi i a este destinata pentru acel'a ori acei transilvaneni, gregari (feciori de rendu) inclusive siargele de suboficeri, cari se tînu de armat'a austriaca, sî fâra deosebire de feliulu trupei, sî de câmpulu resbelului, dara aflatori in resbelulu de fatia,— sî cari voru fi cei d'antâiu intre compatriotii loru, cari voru luá dela inimicu unu tunu.

2. dóue mii se voru impartî in sume de câte 100 f. pentru acei dóue-dieci de feciori ardeleni din feciorii de rendu ai armatei c. r. carii se voru distinge prin virtute militara, mai antâiu, inaintea inimicului.

Ofertulu s'a substernutu c. r. comande generale transilvane, carea lu va inaintá la ministeriulu de resbelu. Comandantele generalu multiamesce sî din parte-si in termini fórte caldurosi Universitâtiei pentru acésta fapta patriotica, dîcendu ca scrisórea univ. in asta privintia lu misca adencu, dara nu-lu suprinde, pentruca armat'a imperatésca scie sî din trecutu sî inca de multu, cum au tînutu sassii transilvani totudeun'a lânga dens'a, cum au participatu de superârile sî bucuriile ei. Armat'a simte sî acum ca legaturile ce au esistatu pâna ací suntu sî acum sî voru remané pentru totu deun'a.

Acentuéza impregiurarea, ca ofertulu nu e tiermuritu la fiii Sachsen-landului, ci la toti fiii patriei aflatori in armat'a de pre câmpulu de onóre. In acést'a recunósce urmarirea ideei Marei Imperatese Mari'a Teresi'a : „ca de ací incolo in Transilvani'a sa nu mai esiste decâtu transilvaneni de unu sufletu sî de o inima.“

„Preagratiosulu nostru Imperatu sî Domnu afla de siguru in aceste dovedî de simpathia pentru armat'a Sea, ce tocm'a inainté-za spre respingerea unui atacu vatamatoriu de dreptu, sî carea insetéza de fapte, — placerea cea mai promitiatóre de resultate, sî faptulu, ca populatiunile marginiloru imperiului se inflacara de acelasi patriotismu entasiasticu, póte sa le servésca de invatietura seriósa aceloru inimici rataciti, carii cauta sa sgudue puterea Austriei : „ca stejeriulu celu inca pururea verde sî próspetu, pre care culminéza vulturulu celu duplu imperatescu, — pentru securi straine e neatingibilu sî cu deosebire candu, precum tocm'a sî este, la spatele fia-cârui membru alu armatei imperatesci celu putînu diece cetâtieni stau cu deplina convingere pentru dreptulu celu bunu alu monarchului sacratu sî a patriei comune.

Magistratulu sî Comunitatea cetâtiei Sabiiului au substernutu in 16 Iuniu Majestatei Sele o adresa de loialitate. —

Despre diet'a dela Pest'a dîce corespundintele dela Hztg. : ca „acum candu se apropie incuiarea portiei, se adopera toti sî suntu fórte diligenti, spre a documentá, câtu aru fi pututu face, déca activitatea (dietei R.) nu aru fi fostu intrerupta.— Subcomitetulu pentru afacerile comune desvólta— celu putînu asiá spunu foile de aicea (din Pest'a R.) o energia uriasia, pentrucá elaboratulu seu sa póta vení in plenulu comissiunei, sî de ací sa póta vení la desbatere pe sfersîtulu accstei septemani in dieta.“— Dupa P. Hirnök aflâmu : ca acestu comitetu, in siedinti'a cea dintâiu a septemanei trecute, fu surprinsu cu unu proiectu nou în privinti'a afaceriloru comune substernutu de câtra contele Iuliu Andrássy; aflandu-se inse nepracticu, au mai remasu de alesu intre celu alu lui Deák sî Tisza. Primindu-se celu alu lui Deák aru mai remané de desbatutu regularea de afacerile comune ale finantieloru imperiale.— Despre amanarea dietei dîce aceeasi fóia ca nu va fi inainte de terminarea lucrâriloru acestui comitetu, siguru va putea sci ceva in privinti'a acést'a amintit'a fóia in septeman'a urmatóre. (Se scia, ca e amanata. Vedi la : Mai nou. Red.) Pe câtu au potutu intielege amanarea se va face numai pâna in Septembre, celu multu pâna in Octobre.— (Vedi sî revist'a dîuaristica.)—

Din Vienn'a cetimu, ca s'a prochiamatu starea de asedia (Belagerungszustand) in regatulu lombardo-venetianu, Tirolulu de médiadî sî teritoriulu tînutului Triestelui. Prochiamatiunea e emisa de câtra comandatur'a c. r. de tiéra din Udine. In aceea se amenintia cu pedépsa de mórte prin glontiu pentru : inalt'a tradare, rescóla, posessiune neindreptâtîta de arme séu munitiune, dupa espirarea terminulu de liferarea acestor'a in mânile autoritâtîloru, apoi pentru vatamare malitiósa (din reintia) a drumuriloru de feru si telegrafeloru, precum sî pentru crimele contra puterei armate a statului (§ 5. lit. h : inrolare oprita, seducere ori ajutorarea spre a vatemá detoriele militarie depuse in juramentu, spionare etc.). O alta publicatiune provóca pre toti câti au arme sî munitiune fâra a ave dreptu la aceste, a le liferá in terminu de 14 dîie. —

In urm'a unei decisiuni pré innalte, amploiati de justitia sî administratiune potu sa intre in armata cá oficieri, pe tempulu resbelului, fâra de a suferí ce-va carier'a loru de amploiati.—

In Frankfurt s'a inaltiatu tricoloriulu germanu pre palatulu federatiunei. —

Prussi'a continua a dechiará resbelu stateloru celoru mici germane sî dupa aceea indata intra intr'ensele cu putere armata.— Din Kurhessen se spune ca prussianii au ocupatu Kassel, pre Principele electorale (Kurfürst) lu tînu prinsu, taindui tóta comunicatiunea de câtra ministrii sei.- Federatiunea aduce conclusu prin care se decide, sa se provóce tóte regimele credincióse federatiunei sa dea ajutoriu.—

Din Parisu aducu telegramele scirea, ca tramisii (solii) francesi din Frankfurt, Kassel, Hannover sî Dresd'a au primitu insarcinarea de a remané la posturile loru sî de a observá neutralitate. La casu candu respectivii regenti se voru retrage de dinaintea prussianiloru ei sa le urmeze. De alta parte cetimu, ca regimulu francesu e decisu a luá pre suditii prussiani din Austri'a sî Bavari'a sub scutulu ambasadeloru sele sî in intielesulu acest'a aflâmu, ca tramisii Franciei au sî primitu insarcinâri. „Wiener Abd. Post“ spune ca Franci'a s'a oferitu a face asemenea sî cu suditii austriaci unde va poftí Austri'a. Se dîce insa ca suditii austriaci din Prussi'a sî Itali'a se afla subt scutulu niederlandesiloru.

Totu de acolo vine scirea despre arangiamente favoritóre intre Pórta sî intre regimulu din Bucuresci. —

Din Florenti'a aflâmu ca camer'a au votatu regimului putere estraordinaria pe tempulu resbelului cu 153 contra 32 de voturi.

Din Milano se scrie ca Franci'a face Italiei o gramada de placeri maî menunte. Asiá politi'a din Parisu au descoperitu celei din Florenti'a o espeditiune burbonistica ce erá sa se pregatésca in Barcelon'a spre a trece in Itali'a, indata dupa inceperea resboiului. — Contra astoru feliu de intreprinderi se voru luá sî decâtra garnisón'a din Rom'a (franceza) mesurile cele mai riguróse.— Kossuth sa fia fostu primitu de regele Victoru Emanuilu sî de ministrulu Lamarmor'a, candu acesti'a se aflau inca in Florenti'a. — Visconti Venosta vine dela Constantinopolea spre a luá portfoliulu de ministru.

In Spani'a iara au isbucnitu o revolutiune militara, carea s'a suprimatu in graba.

Din Londonu se scrie ca demissiunea ceruta de ministri regin'a nu o au primitu. Contele Russel are voia sa disólve parlamentulu. Nu se scie inca folosise-va de puterea acést'a.

Din Varsiovi'a se spune ca Locutiinti'a de acolo au avisatu pre autoritâti, ca atâtu pe fugarii austriaci câtu sî prussiani sa-i lasa sa tréca fâra passu-portu dincolo sî efectele ce voru avé la sine sa nu se vamuiésca.

Din Turci'a se spune ca locuitorii din insul'a Candi'a (Cret'a) au comunicatu representantiloru puteriloru straine unu protestu contra purtârei guvernului cu densii. O Fregata cu 1700 soldati au pornitu dela Smyrn'a spre Candi'a. —

Din Romani'a se scrie la Zkft ca armat'a româna au luatu positiune strategica pe lini'a riului Argesiului, carele curge spre média dî dela Bucuresci. Armat'a concentrata stà din trei brigade iufanteria sî un'a de cavaleria (ulani sî husari). Se afla sub comand'a colonelului Haralambi, Cretiulescu sî Lupascu. Colonelulu Manu comandéza artileri'a sî majorulu Dunc'a reserv'a. Statulu majoru se compune de 4 majori, 4 capitani sî 2 locotenenti. Totu in acea corespundintia se dice ca numerulu voluntariloru crescu din dî in dî. —

Din câmpulu resbelului.

Din partea de média dî a inmperiului avemu de inregistratu sciri cari ne dovedescu, ca resbelulu de acésta parte s'a inceputu in tóta form'a. Eata depesiele ce le imprumutâmu dela „Hrm. Ztg.“ etc.

Vienn'a 24 Iuniu. Astadi diminétia s'a inceputu o bataia mare. Armat'a inimica s'a respinsu de ambe aripile!! Dî victoriósa pentru armat'a austriaca!—

Primulu Adjutante-generalu câtra comand'a generala de tiéra in Sabiiu.

M. C. Archiducele Albrecht telegraféza: Zerbare 14 Iuniu. Inaintandu astadi spre Mincio, atacata de regele cu o parte a trupeloru sele, au terminatu armat'a nóstra inca sub decursulu luptei o schimbare de frontu spre média dî, au asaltatu Monte Ventolu sî in fine la 5 óre Custozz'a; mai multe tunuri se luara (dela inimicu) sî multi prinsi; armat'a se luptà fórte bravu sî cu perseverantia, pre lânga tóta ferbintiél'a nadusîtóre. Trupele erau dela 3 óre de diminéti'a pe picióre. Suntu insufletîte de celu mai bunu curagiu. Dupa cum se constatà mai târdîu, regele mergea cu tóte 3 corpurile armatei dela Mincio, spre Albaredo, crediendu-ne dupa Adigio. Printiulu Amadeo sî multi generali suntu râniti; inimiculu se vede a-si fi dusu numai succesive trupele in focu.

Alte telegrame:

Cortelulu generale Zerbare. 24 Iuniu 10 óre nóptea. Armat'a c. r. au esîtu adî desu de diminétia din castrele siantiuite dela Veron'a, ocupà inaltîmele inca neocupate de inimicu dela St. Giustin'a, Son'a sî Som'a Campagn'a sî facendu o intorsetura spre média dî atacà colónele inimice, care inaintá cu fortia sî cu deosebire cu artileria multa spre inaltîmea dela Şalionze sî Som'a Campagna.

Trupele c. r. dupa o lupta ferbinte sî nu fâru perderi insemnate, au respinsu armat'a inimica pe tóte punctele. Infine se luà cu asaltu Custozz'a, dupa care eu (M. C. Archid. Albrecht) sî numescu batai'a, „dela Custozz'a.“

Tóte trupele s'au luptatu cu bravura estraordinaria, au luatu mai multe tunuri, au prinsu vre-o 2000 de insi sî suntu insufletite de spiritulu celu mai bunu.

Cortelulu generalu Son'a. 24 Iuniu 1866. 10 óre sér'a (buletinu nr. 3) Flotil'a c. r. de pe laculu Gard'a impuscà eri din 6 luntri de tunuri, de sub comand'a capitanului de corvette Monfroni, bateri'a inimica Maderno sî voluntarii de pe rip'a lombardo a lacului Gard'a, fâra de a avé vre-o perdere.

In 23 au trecutu inimiculu cu puteri insemnate la mai multe puncte preste Po dinjosu de Polesell'a; trupele proprie s'a retrasu, dupa cumu erá otârîtu, fâra de a face vre-o resistintia.

In aceeasi dî au fâcutu garnisóna din Mantu'a o escursiune contra trupeloru de observatiune, de pe lini'a Curtatone, le-au alungatu surprinse inapoi sî au luatu mai multi prinsi.

Zerbare, 25 Iuniu 1866. (buletinu nr. 4) Inimiculu, carele intrase in 23 preste Mincio s'a retrasu inca in 24 sér'a inapoi preste Mincio. Armat'a propria e in stare buna sî gat'a la intreprinderi nóue. Mai de aprópe indata dupa constatarea detaiuriloru.

Din partea nordica a imperiului avemu pâna candu scriemu aceste sciri numai pâna la 23 Iuniu n. pre cari le insîrâmu dupa cum le aflâmu prin diuarie.

Prag'a 23 Iuniu (telegr. priv. alu Pressei). Telegrame private spunu: Cu ocasiunea unei lupte de patróle aprópe de Freiwaldau fura prinsi patru prussiani. Dupa „Politik“ ocupara prussianii Hainspach, Schluckenau, Rumburg. Comunicatiunea telegrafica intre Rumburg sî Warnsdorf este suspensa.

Prag'a 23 Iuniu. Calatori din Dresd'a asicura positivu ca prussianii lasandu o mica garnisóna ací se tragu spre Silesi'a.

Reichenberg 23 Iuniu, 7000 prussiani au ocupatu eri inainte de amédi Nixdorf.

Reichenberg 23 Iuniu. In margine la Hermsdorf stau 2000 prussiani cu intentiunea de a merge la Friedland. Sî intrarea in Weigelsdorf se constatéza.

Martori spunu ca eri au vediutu trecendu dela 9 pâna la 12½ óre cam 36,000 de prussiani cu 21 de tunuri prin Hernhut. Prussianii s'au retrasu dela Rumburg sî au ocupatu marginea la Grottau.

Reichenberg 23 Iuniu. Trupe prussiane, infanteria sî artileria au trecutu eri fruntâriele la Kohlige (satu lânga Wetzwald, cerculu Kratzau). Pre la 10 óre nóptea vení tréb'a lânga Kohlige la o lupta de anteposturi intre patru husari austriaci sî optu infanteristi prussiani. Patru prussiani cadiura sî unu husariu fu ranitu greu.

Frankfurt 22 Iuniu. In urm'a inaintârei corpului alu 8-lea de armata, au ocupatu infanteri'a sî cavaleri'a prussiana Giessen sî au pusu anteposturi. Generalulu Beyer merge spre média-dî; prin acést'a suntu Hanoverannii degagiati. Pionieri venindi din Coblenz au siantiuitu o bateria de 4 tunuri aprópe de Nahe cu carea sa intempine vre o escursiune din Mainz.

Prag'a 23 Iuniu (tel. „Pressei“). Regele Sassoniei emite o prochiamatiune, câtra poporulu seu.— Bavarezii au intratu in Plauen (dincolo de Hof in Sassoni'a) sî au fostu primiti cu entusiasmu de poporatiune. Se adeveresce intrarea prussianiloru in Rumburg sî Warnsdorf.

Prag'a 23 Iuniu 8 óre sér'a. In Rumburg au pranditu adi 200 de prussiani; au vestitu sosirea a 16,000 de prussiani de prin impregiuru.

Prag'a 23 Iuniu 9 óre sér'a. Mane se duce printiulu de coróna alu Sassoniei la armata.

Revista diuaristica.

Cetimu in „Concordia“:

Faimele despre amanarea siedintieloru dietei Ungariei pâna in lun'a lui Septemvre se sustînu, fâra ca in cercurile guverniale sa se fia fâcutu decisiune in asta privintia. Póte fi ca se ascépta resultatulu lucrâriloru in cestiunea afaceriloru comuni, câci celelalte tóte au devenitu acum secundarie. In sied. din 21 l. c. a comissiunei insarcinate cu afacerile comuni Deák au propusu pentru causele comuni trei ministerie imperiale: pentru afacerile straine, resbelu sî finantie; iara pentru celelalte ramuri de administratiune se voru numí ministri provinciali. (Ce voru dice fanfaronii cari visédia mereu la imperiulu dintre trei mâri?) Ministeriului imp. i va stá intru ajutoriu o delegatiune imp. cu putere oblegativa a decissiuniloru majoritâtiei. Ultraistii nostri cu anevoe se voru multiamí sî invoí la asemenea transactiune. — „Cor. pestana“ impartâsiesce din funte securu, precum dîce, noutatea ca primatele Card. Scitowsky au chiamatu pre episcopii catolici sî capitularii din tiéra la o conferintia in Bud'a pre Marti'a viitóre. Noi inca aflâmu dintr'o scrisóre privata ca episcopulu rom. din Oradea-mare va sosí in 27 l. c. (Mercuri) la Pest'a in cause de a le statului; acésta scire e negresitu in legatura cu cea de mai susu sî cu cele ce amintisemu in nr. tr. despre vediut'a ce face mai deuna-dî taverniculu Sennyei la archiepiscopulu de Strigoniu. In acestu obiectu acum nu mai e vorb'a de unu ajutoriu ce s'aru oferí dupa potintia sî voia buna din partea clerului catolicu ci despre unu imprumutu ce s'aru contrage pre bunurile bisericesci, unii spunu de 100 iara altii de 200 milióne. Valórea bunuriloru bisericesci e pretiuita cam la 4—500 milióne, pre candu multi suntu cari afirmédia de dupa datele avute a mâna inca la 1848, ca venitulu loru facea atunci 25 milióne, ceea ce representédia unu capitalu 5—600 mil. Ministeriulu rev. din 48 facuse planulu de a se secularisá bunurile biser. ceea ce aru fi incuviintiatu bucurosu sî diet'a de atunci. Dupa socotél'a loru erá sa se dee léfa archi-episcopiloru 50 mii, episcopiloru diecesani câte 30 mii, prelatiloru de tóte confessiunile câte 600 fl. la ce aru fi pretinsu pre anu 10 milióne, remanendu inca unu venitu enorme de 15 mil. in folosulu statului. Planulu remase atunci ne efeptuitu, de a buna séma din caus'a temeriloru de a nu inversiuná clerulu acelu potinte in ale cârui'a mâni suntu atâtea mijlóce de putere. Impregiurârile de acum suntu cu multu mai nefavorităre pentru asemenea intreprinderi. Adeveratu ca acum nu se tîntesce secularisarea bunuriloru, nici scurtarea veniturilorn clerului ci numai ipotecarea bunuriloru in favórea statului, dar spre a se efeptui asemenea lucru nu aru fi cam de ajunsu numai invointi'a clerului ci sî incuviintiarea dietei. Póte fi ca se va face incercare in asta privintia, dar cu anevoe credemu ca diet'a actuale se incuviintiedie acésta mesura. De cum-va insa clerulu in loialitatea sea s'aru invoí, iara diet'a aru refusá póte ca i-aru urmá indata sî decretulu de desfiintiare in locu de prorogare. Eventualitâti asupr'a câror'a se coniepturédia aici destulu, fâra a cunósce insa adeveratele intentiuni ale guvernului sî ale clerului. Dilele cele mai de aprópe ne voru dá deslucire.

Deputatiunea regnicolara ungaro-croata.

Ceea-ce aflâmu prin dîuarele mai próspete despre acésta deputatiune este ca partea croata au parasitu Pest'a. In numerulu nostru din urma amu impartasîtu sî noi pre scurtu acestu evenementu insemnandu sî resultatulu siedintieloru acelei deputatiuni. Din cele ce aflâmu acum in dîuaristica vedemu, ca ceea ce amu impartasîtu sî noi pre scurtu se adeveresce sî déca mai revenimu sî acum asupr'a acestei cestiuni este ca sa aratâmu, ca opiniunile diferéza in privinti'a terminârei acestoru siedintie dupa feliulu coloriloru politice de care se tînu diferitele partite. Suntu adeca unele pâreri, cari intarescu neresultatulu deputatiunei regnicolari, fara de alta observare mai departe; altele insa nu au desperatu cu totulu, ci nutrescu speranti'a, ca ambele pârti voru asterne dieteloru loru respective lucrârile deputatiunei sî mai tardîu se voru face tóte bune.

„Pozor" o fóia croata vorbindu despre afacerea acést'a, marturisesce, ca i-aru fi parutu bine déca se putea ajunge o intielegere intre croati sî magiari sî ca croatii au avutu o seriósa voia de a se impacá cu magiarii dovedesce mergerea croatîloru la Pest'a. Magiarii insa nu voru impacare prin egalitate, ci prin predomnire. Resultatulu dara se póte sci sî nici ca l'a surprinsu pre Pozor, din contra se bucura, ca acestu resultatu au adusu lumina asupr'a situatiunei.

Asupr'a intrebârei ca ce e acum de fâcutu ? si respunde Pozor cu aceea, ca croatii si-au implinitu detori'a ce li o impunea dreptulu istoricu ; ca ei au incercatu o uniune cu Ungarai'a, ce sa corespunda scopului adeca, care sa reinnoiasca trecutulu loru sî sa se asigure pentru viitoriu. „Acum", dîce mai departe, „nu ne remâne alta decâtu cá sa stâmu pe piciórele nóstre proprii sî sa ne folosimu sî desvoltâmu autonomi'a nóstra amesuratu intereseloru nóstre sî fâra de privintia la unu alu treilea. Noi se dîce totu acolo ne-amu bucuratu in anii din urma de o autonomia mai mare decâtu chiaru sî Ungari'a sî autonomi'a nóstra este sanctiunata in articululu 42 dela 1861. Vomu continuá a edificá pre acésta basa mai departe. Pentruca déca amanarea e in interesulu Ungariei, noi nu putemu sa mai asteptâmu. In privinti'a acést'a e numai o voce in tóta tiér'a sî asiá trebue sa cautâmu cá sa venimu acusi in chiaru."

Iéra la cestiunea Evreiloru (jidaniloru) din Romani'a.

Nu voru sci póte toti locuitorii, ca de unde resare acésta cestiune.

In proiectulu de constitutiune, asternutu camerei actuale, este unu articulu, prin care le acórda drepturi politice strainiloru „de ori ce religiune". Articululu acel'a fatalu a bagatu in români preste totu sî cu deosebire in cei din Romani'a o nedumerire inspaimantatóre. Acesti'a, in mai multe locuri, s'au constituitu anume in comitete, pentru de a petitiuná séu mai bine de a protestá contr'a articulului amintitu. Dupa-cum intielegemu, in Iasi, membrii unui asemenea comitetu sa se fi arestatu din partea guvernului. Nu cunóscemu inca cuvintele, ce aru rectificá o atare procedura ; putemu insa sa constatâmu, ca nedumerirea ómeniloru, in tóte pârtîle, e aprópe de a esî din cumpetu. Ei bine, sî ce lucru asiá ingrozitoriu e ascunsu in acelu articulu de constitutiune ?— La intrebarea acést'a, ce de siguru si-o voru pune lectorii nostri cá sî noi, lasâmu sa respunda numai „3408 comercianti sî meseriasi, fruntasii pietiei sî ai suburbieloru Bucuresciloru", prin suplic'a loru substernuta camerei. Precum se va vedé, in suplic'a aceea suntu desvoltate unele argumente, care de siguru nu voru putea fi infrante prin teorie seci, suntu argumente ce vorbescu la anima, mai puternicu decâtu insasi vocea recunoscintiei ce se dîce, ca aru detorí romanii dlui Crémieux, sî mai puternicu sî decâtu van'a ambitiune de a trece inaintea lumei . . . de umanitari, de civilisati sî nu mai sci inca de ce . . . · Eata petitiunea, dupa-cumu e publicata in Trompet'a din 17 Iuniu :

Domniloru deputati !

In proiectulu constitutiunei, elaboratu de consiliulu de statu sî supusu votului domnieloru vóstre, subscrisii au vediutu cu cea mai adenca mâhnire art. 6, prin care se acórda facultatea impamantenirei strainiloru de ori-ce religiune.

Se scie ca, in Europ'a afara de câte-va mici popóre nordice idolatre, nu esista decâtu numai trei religiuni : religiunea crestina, religiunea mohamedana sî religiunea talmudica, séu ebraica.

Din aceste trei religiuni, acei de religiunea mohamedana nu s'au stabilitu nici odata in Romani'a, sî suntu opriti dela acést'a pentru totudeun'a prin vechiele nóstre tractate cu Turci'a, consacrate prin tempu, prin obiceiu sî prin recunóscerea tuturoru stateloru Europei. Remâne dara religiunea crestina sî religiunea ebraica, singurele dóue religiuni, respandite pe teritoriulu romanescu.

Religiunea crestina se imparte in mai multe rituri, cari diferescu unulu de altulu, mai multu prin formele cultului, decâtu prin esenti'a dogmeloru. In trecutu numai acei de ritu crestinu-ortodoxu séu greco-românu puteau capetá drepturi politce in Romani'a. Tractatulu de Parisu intinse acésta facultate asupr'a tutoru rituriloru crestine, sî acésta mesura s'a introdusu in tiéra fâra a intempiná cea mai mica protestatiune din partea românîloru : Armeni, Catolici Protestanti, au fostu sî urméza a fi impâmanteniti; au castigatu sî castigu drepturi politice ; au devenîtu români, sî in cea mai mare parte au justificatu de atunci, cá cetâtieni, vechiulu preceptu evangelicu ca toti crestinii se potu infrâti.

Asiá dara introducendu espressiunea strainii de ori-ce religiune ; in locu de a dîce simple : strainii de tóte ritúrile crestine, art. 6 din constitutiune are in vedere numai pe Évrei, silindu-se insa a acoperí acestu fatale patronagiu sub velulu unei frase care e cu atâtu mai periculósa cu câtu ea este mai obscura sî mai elastica. Erá mai justu a aretá intentiunea pe fatia, fâra paravanu, declarandu verde sî cu franchetia, ca de acum inainte Evreii voru puté capetá tóte drepturile politice, voru poté fi prefecti, deputati, ministri, voru puté conduce barc'a tierei la limanulu ce voru socotí ei de cuviintia.

Domniloru deputati, acestu scopu vederatu alu art. 6 din constitutiune impuse subscrisiloru sacr'a datoria de români sî de cetâtieni, de a supune la decisiunea inaltului patriotismu sî a luminatei inteligintie, ce nu póte a nu caracterisá pe mandatarii unei natiuni, urmatórele observatiuni, care inca totu nu suntu destulu de complete, câci voindu a enumerá infernalile consecintie ale impâmantenirei Evreiloru, amu fi siliti a scrie, nu o petitiune, ci unu volume intregu.

Acei ce sustînu stindardiulu impamentenirei Evreiloru purcedu in rationamentele loru, d'antâiu dintr'unu punctu umanitariu generale sî cosmopolitu. Dni'a loru nu potu vedé umanitatea suferinda, sî li se pare ca sufere Evreulu ingropatu in auru sî ca e fericitu românulu ce móre de fóme ! Dni'a loru cari ceru acum cu atât'a stâruintia inaltiarea Israelitului, d-loru a privitu cu sânge rece pâna mai de unedî pe tieranulu românu desbracatu, in cursu de seculi, de drepturile politice sî voru privi sî astadi cu nepasare in constitutiunea cea nóua pe preotii români respinsi din numerulu cetâtieniloru pentru a lasá locu, pe semne hahamiloru evreesci !

Ce óre aru trebuí sa dîcemu despre unu omu care aru uitá in miseria propri'a sea familia pentru a se gândí la altii ? Cumu óre amu socotí pe acel'a care, avendu copii in lipsa, aru mai face planuri de a mai adoptá sî pe altii ? Cumu óre amu numí pe acel'a care aru ingâduí pe propriulu seu frate sa cadia in prâpastia, pentru cá sa intindia mâna de ajutoriu unui necunoscutu ? — Nu este acést'a umanitate.

Nu este umanitate sentimentalismului aceloru patrioti fantastici cari striga ca suntu datori a apará pe Evrei, precumu apera tóte popórele apesate, sî cari ascépta, precum se vede, ca Evreii sa ne sugrume pentru cá mai in urma dloru sa se apuce a aperá sî pe Românu ! Adeverat'a umanitate este unu cercu concentricu, care sa incepe in interiorele seu, cu unu cercu micu sî restrinsu, apoi trece la unu altu cercu mai largu, d'ací urméza unu alu treilea sî mai intinsu, sî asiá inainte.

Sa ne gandimu dara, mai antâiu la cercutiulu celu mititelu in care suntemu noi insine, sî déca ni-lu vomu intarí sî-lu vomu asigurá bine din tóte pârtîle sî contr'a tutoru uneltiriloru, atunci va sosí tempulu de a pasí odata sî la unu altu cercu mai mare.

Partisanii Evreiloru ne citéza necontenitu esemplulu Stateloru occidentali, unde Israelitii se bucura de drepturi politice. Vomu citá sî noi pe acele State fiindu gat'a in acésta privintia ale imitá. Asiá dara, ca in Franci'a sî Angli'a, adeca lasandu sa tréca la mijlocu o lunga seria de seculi, in cursulu câroru totu de odata, noi, Românii, sa ne consolidâmu natiunalitatea; lasandu sa tréca acea luuga seria de seculi ispita, dupa aceea vomu impamantení sî noi totu ca in Franci'a sî Angli'a ; vr'o cate-va familii imprastiate, de Israeliti, ba inca sî pe acelea, cu mari greutâti sî dupa multe lupte. (Capetulu va urmá).

Principatele române unite.

Bucuresci 9/21 Ciresiariu.

Monitoriulu publica unu decretu domnescu prin care se otarasce formarea unui corpu de 10,000 de voluntari, subt directiunea administratiunei militarie sî subt autoritatea directa a Ministeriului de resbelu.

Intre considerantii acestui decretu vedemu puse ofertele patriotice ce se facu pe fia-care dî de câtra cetatieni pentru intretînerea voluntariloru.

Credinti'a nóstra a fostu sî este ca, ori de cate-ori tiér'a aru fi in periclu, cetatianii romani voru gasí in mintea loru inspirâri generóse, in anim'a loru simtieminte patriotice, cari sa le spuia sî datori'a loru, sî sacrificiele ce au sa faca. Ei voru sci a dá sî averea sî viéti'a pentru mantuirea patriei. Ofertele facute pe fia-care dî guvernului, suntu o dovada despre acést'a, sî o dovada fórte mare, de vomu luá in considerare impregiurârile finantiarie ale tierei, sî mai alesu starea spiriteloru, a opiniunei publice, la noi, in ce privesce conducerea generala a afaceriloru.

Printr'o decisiune ministeriala se otaresce formarea de comitate, compuse de Prefecti, Primari sî Comandantii dorobantîloru; spre aface apeluri sî a inscrie voluntarii. Ide'a ni se pare buna. Credemu insa ca, in centrurile cele mai mari de poporatiune, aru

trebuí sa formeze nisce comitate mai numeróse, in care se iee parte barbatii cari au o autoritate óre-care, prin posititiunea loru, prin nfluinti'a morala ce au sciutu a-si dobandí.

Eata decretulu :

Art. 1. Se forméza unu corpu de voluntari in numeru de diece mii (10,000) sub directi'a administratiei militare sî sub autoritatea directa a Ministeriului de resbelu.

Art. 2. Guvernulu acórda fia-cârui voluntariu : Hrana de cumpania regulamentara; Imbracamintea; Arm'a sî muniti'a; Doi galbeni pe luna cá solda, platiti inainte.

Art. 3. Voluntariulu e datoriu : Se serve câtu va avea trebuintia guvernulu de densulu ; Sa aiba varsta minimumu 17 ani sî maximumu 35; Sa fia supusu legiloru militarie pe tempulu servitiului seu.

Art. 4. Pentru comand'a voluntariloru, oficierii aflati in neactivitate, se voru chiamá in activitate de servitiu. Asemenea comanda se va putea dá sî persóneloru vrednice ce inspira increderea guvernului.

Legea sî regulamentele pentru inaintare , voru fi aplicabile la acesti oficieri.

Art. 5. Sî celu din urma. Ministrulu nostru secretaru de Statu la departamentulu de resbelu, este insarcinatu cu esecutarea ordonantiei de fatia.

D e c i s i u n e m i n i s t e r i a l a. Ministrulu secretariu de Statu la departamentulu de resbelu ;

Avendu in vedere decretulu din 7 Iuniu prin care se hotarasce infiintiarea unui corpu de diece mii voluntari.

Hotarasce :

1) In fia-care districtu se deschide biurouri de inrolare a voluntariloru.

2) Aceste biurouri suntu sub directi'a unei comisii , compusa de prefectulu districtului, primarulu orasiului sî comandirulu de dorobanti.

3) Se lasa in dispositi'a acestei comisii, a luá tóte mesurile cele mai nimerite, in districtu, pentru inrolarea voluntariloru.

4) Comandirulu de dorobanti, este insarcinatu a tramite in Bucuresci la ministeriulu de resbelu, indata ce se aduna unu numeru celu putînu de 20 voluntari.

5) Voluntarii, se voru tramite indestulati in bani, socotindu-li-se câte 2 lei pe fia-care dî.

Min. de resbelu, Generalu I. Ghic'a. din „Rom.“

V a r i e t â t i.

*** La gimnasiulu c. r. de statu din Sabiiu decurgu esaminele publice din 26 c. n. pâna in 28 Iuniu. In 30 Iuniu, dupa servitiulu bisericescu cu Te deum, se voru impartî premiele, testimoniele semestrali sî se demitu abiturientii.

Anulu scolasticu 1866/7 se incepe la acestu Gimnasiu c. r. de statu in 1 Septembre 1866. Cei ce voru se fia primiti la acestu gimnasiu au sa se insciintieze la c. r. directiune gimnasiala fiindu insotîti de parintii séu locutiitorii acelor'a, intre 28 sî 31 Augustu avendu la sine atestatu de botezu atestatu despre absolvarea celoru 4 classe normali capitale sî tax'a prescrisa de primire de 2 f. 10 xr. v. a.— Esamenele de repetiune sî de primire voru fi in 31 Augustu sî 3 Septembre a. c. se intielege dupa cal. nou.

In anulu acest'a au frecuentatu in acestu Gimnasiu 364 de scolari dintre cari : 10 privatisti. Dupa natiunalitâti suntu : 189 romani, 105 nemti, 57 unguri, 6 poloni, 5 boemi, 1 croatu sî unu ruténu. Dupa confessiuni suntu 171rom. cat., 148 gr. or. 41 gr. cat., 3 ref. sî 1 israelitu.— In estu anu suntu 25 abiturienti.

*** (G r a n i t i e r i i r o m â n i d i n l e g i u n e a B a n a t u). Fiindu chiamati la arme in contr'a dusmaniloru Imperatului, lasandu vetrele sî familiele loru trecura mai de una-dîle pre aici la óstea nordica. In tempulu petrecerei loru la Pest'a , publicului de aici avù indoit'a ocasiune de a se desfetá la cântecele bandei legiunei amintite. La a dóu'a ocasiune, mai inainte cu diece dîle, in grâdin'a berariei „Tüköri“-ane (alias Spiegel) cea mai mare parte a deputatîloru români, mai multe dómne r. sî domni de aici avura o convenire sî petrecere cordiale cu corpulu oficieriloru din acea legiune. Acesti fii ai lui Marte credinciosi natiunei sî Imperatului mergea cu voi'a buna spre intempinarea Prussieniloru. Dumnedieu sa le dee invingere sî sa le ajute a-si revedé scumpele familii, a câroru membri in asemene ocasiuni de despârtire suntu dedati a dîce petrundietoriulu remasu bunu romanescu „Tu te du cu Ddieu, eu remânu cu dorulu teu !“ Cu bucuria intieleserâmu ca in legiune $^{7}/_{8}$ pârti dintre oficieri suntu români. Frâtietatea româna intre legiunari e esemplare, increderea gregariloru intru oficierii loru de aceea-si limba cu ei este insufletîtóre. Ne-au petrunsu multu trasur'a caracteristica a sentiului de convietiuire natiunale ce dovedira doi granicieri rom. cari jaceau bolnavi in Spitalu, ei intielegandu ca legiunea are sa plece alta dî, mersera la raportu sî dechiarara ca nu suntu bolnavi, firesce numai cá sa nu remâna dela confratii loru cu cari suntu resoluti a murí séu a reintorná dimpreuna. — Band'a legiunei au esecutatu sî câte-va bucâti romanesci, apoi unu „mersu“ compusu intru onórea instalatiunei Preasântiei sele Eppulu Popasu. Maiestrulu capelei insa (némtiu s. vre-unu boemu nu scimu) putîna cunoscintia se pare a avé de melodiele romanesci, — mai mare se vede a-i fi resentîulu câtra români, de óre-ce la multe rugâri de abiá se potea induplecá de a esecutá câte o bucata romanésca. Pré nobila purtare ! fatia cu acei ce mergu voiosi a-si versá sângele pentru interesulu Tronului. „Conc.“

— Montanu Valeagu (Franzdorf) 8/20 Iuniu 1866. Subscrisulu docinte au acoperitu, cu insasi man'a propria, in feriile de scóla in lun'a lui Septembre 1857, cu spesele lui si a celui intru fericire reposatulu in Domnulu, Alesa Pop'a, scól'a gr. orient. in comun'a Secasiu facendu-se licitatie inainte sf. biserici dela unu überschlag de 190 f. m. c. in josu. Au remasu pe noi cu 128 f. m. c. Dara dupa unu tempu de 9 ani, pana astadi n'amu primitu nici unu cruceriu.

Merseiu in persóna la Palanca dupa materialu. Sa vorbescu cu cifre : eu amu pusu pentru sîndra 28 f. m. c., 3 f. 30 xr., la Oraviti'a eara pentru sindra, 1 f. chiria, 3 f. 18 xr. cheltuiéla la Palanca, 32 f. m. c., pe scânduri, sum'a 80 f. 2 xr. m. c.

Din an. 1860 din salariu n'amu primitu in bani gat'a impreuna, lardu sî lumini 118 f. v. a , 21 metrete cucuruzu restantie.

Se vorbescu sî pentru ortaculu meu Alesa Pop'a 28 f. m. c. pentru sindra la Palanca, 3 f. 30 xr. la Oraviti'a eara pe sindra 1 chiria la Oraviti'a, 8 f. m. c. chiria la Palanca, 5 f. capara sum'a 45 f. 30 xr. m. c. Ioann P o p e s c u, docente.

(T r a m i s u). „Zukunft“ diuariu pentru interese române sî slave in Vienn'a, pe tempulu resbelului de fatia, va aduce sî pe pagin'a a 4 intréga tecstu politicu. Venindu in modulu acest'a in pusetiunea de a tiné in privinti'a materialului de lectura concurintia in foile cele mai mari vieneze, asiá innoirea acést'a in efectulu ei atât'a e de favoritóre pentru cetitorii foiei acestei'a, câtu sî o nu neinsemnata marire a formatului. „Zukunft“ aduce totudeun'a scirile cele mai nóue telegrafice sî originale dela ambe câmpurile de resbelu, mai departe impartâsîri despre intemplârile cele de insemnatate politica natiunala de in sî afara de tiéra, pre lânga aceea inca corespundintie numeróse, cu deosebire din Orientu, apoi sciri economice popularie s. a. m. d. reunindu in urm'a celoru de pâna ací insusîrile unei foi de sér'a sî diminéti'a. Cu tóte ca prin innoirea de mai susu ni se causéza spese mai mari remâne pretiulu celu eftinu de abonamentu de pâna acum. Pe cuartalu 3 fl. 50 xr., pe luna 1 fl. 30 xr. Prenumeranti noi potu aboná ori candu sî ori in ce dî.

Mai nou.

P e s t'a 26 Iuniu. Astadi s'a amanatu siedintiele ambeloru case dietali. Deák propune : sa se esprime parerea de reu , ca Imperatulu a fostu silitu a amaná diet'a din caus'a resbelului. Privindu diet'a amanarea acést'a nu cá inchidere, ci cá o suspendere in continuarea consfâtuiriloru, poftesce sî speréza, ca Majestatea Sea acusi dupa terminarea resboiului sî va indreptá ingrigirea sea principésca iérasi cu deosebire asupr'a referintieloru interne ale tierei. Diet'a presenta atunci si va continuá intreruptele pertratâri in unire cu Mejestatea Sea, pentru radicarea intereseloru tierei, spirituale sî materiale. Cas'a deplânge neresultatulu adreseloru, tîne tare la principiele acelor'a sî speréza restatorirea constitutiunei. Propunerea lui Deák se primí cu majoritate eclatanta. In cas'a de susu si esprma B. Wenkheim parerea de reu pentru amanarea dietei din caus'a resbelului, speréza cu incredere invingerea sî incheia esprimendu credintia sî alipire câtra Majestatea Sea. — (Tel. d. Hrztg.)

Pretiurile de piatia

din S a b i i u, M a r t i in 14/26 Iuniu 1866.

	fl.	xr.
G r â u l u de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*)	5	7
„ „ mijlocu „	4	80
„ „ códa „	4	53
S e c a r'a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen) *)	—	—
„ de mijlocu „	3	47
„ de códa „	—	—
O v e s u l u de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	60
„ „ mijlocu „	1	47
„ „ códa „	1	33
C u c u r u z u l u galét'a nemt. (Metzen) *)	3	87

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a de Vienn'a.

Din 15/27 Iuniu 1866.

Metalicele 5%	58 50	Actiile de creditu	140 50
Imprumutulu nat. 5%	63 85	Argintulu	127
Actiile de banca	716	Galbinulu	6 15

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana :| joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 49. ANULU XIV.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Sabiiu, in 23 Iuniu (5 Iuliu) 1866.

Invitare de prenumeratiune
la
„Telegrafulu Romanu“.

Cu 30 Iuniu se gata abonamentulu aceloru DD. prenumeranti ai „Telegrafului Românu“, cari abonasera pe jumetatea de anu Ianuariu—Iuniu, séu pe patrariulu alu doilea Aprile—Iuniu. Editur'a invita la abonamentu nou pe a dóu'a jumetate de anu, adeca pe semestrulu Iuliu—Decembre 1866.

Pretiulu abonamentului pe o jumetate de anu e:

Pentru Sabiiu **3** f. **50** xr.; pentru districte sî provinciele monarchiei austriace **4** f.; pentru Principatele române unite sî strainatate **6** f.— Pe unu patrariu de anu **1**f. **75** xr., **2** f., sî **3** f. v. a.

Adresele ne rogâmu a se scrie curatu, sî epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate,— adresandu-le deadreptulu la

Editur'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiiu.

A 5 Nr. 842.

Publicatiaune.

Cu referintia la provocarea indreptata prin r. guverniu transilvanu câtra toti locuitorii Ardélului pentru contribuire din destula cu necesaria de legaturi pentru ostasii co râniti.

Se face prin acést'a cunoscutu, cumca statiunile de comanda militara c. r. luara avisare, cá sa primésca tóte ofrandele, ce li se voru incredintiá sî fâra intârdiare sa le tramita la loculu menirei loru.

Asteptandu o impartâsire numerósa la opulu acestu nobilu de umanitate, tuturoru dâruitoriloru se respica multiamirea armatei imperatesci inainte. Binecuventarea celoru ce au lipsa de ajutoriu va urmá dupa multiamirea acést'a.

Sabiiu 27 Iuniu 1866.

Dela c. r. comanda generala

Serenitatea Sea Principele Montenuovo L. d. MC. sî Comandante generalu in Transilvani'a, publica oficialminte in Hr. Ztg. tóte ofertele (daruirile) patriotice pentru c. r. armata austriaca, dela privati sî dela oficiolate. Pâna acum s'a adunatu bani in suma de 140 f. v. a. in note de banca sî doi taleri in argintu. Afara de aceste mâgi de scame (charpie), comprese, caitie sî legatori (bandagiuri) de diferite feliuri. —

Escelenti'a Sea Archiepiscopulu sî Metropolitulu gr. cat. Alessandru Sterc'a Siuluțiu carele petrecù aici de sambata sér'a parâsí alalta eri diminétia Sabiiulu, continuandu drumulu spre Elöpatak.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 22 Iuniu.

Dupa P. Hirnök au de cugetu contii Georgiu Apponyi, Ioann Cziriaky, Bela sî Iulius Szechényi de a formá unu corpu de calareti voluntari unguresci.

Dela Canizsa se scrie ca pre acolo au trecutu 1800 italiani prinsi, feciori de rendu sî charge. Acesti'a se transpórta la Bud'a.

Dupa A. Z. sa se fia fostu statoritu in consiliulu ministeriului nostru planulu de reforma pentru federatiune. Dupa planulu acest'a consiliulu federatiunalu sa se pastreze inca in form'a sea de pâna acum, numai sa i se mai adauge unu parlamentu de casa de susu sî de josu.

Din Parisu aflâmu, ca acolo curséza sciri ce suntu atâte simpthome de pace dîce o fóia de Vienn'a. Ducelui de Grammont i se atribue nisuintie dupa unii de a induplecá pre Austri'a la unu congresu europeanu pe o basa cu totulu nóua, dupa altii la o pace separata intre curtea de Vienn'a sî Florenti'a. O espectoratiune a lui Napoleonu câtra unu redactoru dela o fóia nóua inca o esplica dîuarele in intielesu pacinicu. Redactorulu foiei celei nóue si luà voia a propune imperatului Napoleonu programulu foiei sele, pre care programu lu cuprinde in urmatórele trasuri: „In conflictulu nemtiescu sum austriacu in celu italienescu italianu“ Imperatulu dîcu unii ca aru fi respunsu cu „aprobezu“ altii „cuprindu pe deplinu acestu punctu de manecare.“

Monitoriulu de sér'a scrie in buletinulu seu de resboiu, ca e planulu strategicu alu prussianiloru a luá Iosefstadtulu, carele dominéza rociulu de drumuri de feru. Luptele din urma au asiá dara interesu mare. Miscarea de unirea corpuriloru este impedecata momentanu, dara prussianii inca nu suntu respinsi.

Ambe pârtîle ce pórta resbelu si-a ascrisu victorii la diferite puncte. Lucrulu esentialu este insa resultatulu acestoru lupte, despre care acusi vomu fi instruiti. Intrebarea este de a scí, déca prussianii voru fi in stare de a face o miscare convergenta, séu se voru retrage. E fórte probabilu, ca pentru deslegarea acestei intrebâri se voru mai cere multe lupte in giurulu Iosefstadtului.

„l'Avenir national“ comunica o corespundintia din Florenti'a dela 26 Iuniu, dupa care oficialii dela post'a sî telegrafulu din Goito aru fi arestati, prentru ca suntu in prepusu, ca aru fi incunosciintiatu pe austriaci despre mersulu armatei italiane. — La France deminte scirea despre radicarea castreloru dela Chalons

Din London aflâmu ca Derby inca nu au reesîtu cu formarea cabinetului.

Din Spani'a se scrie despre insurectiunea ce mai prospeta, ca poporulu sî cetâtienii au urmatu esemplului artileristiloru resculati. La o suta de baricade s'a radicatu pe stratele Madridului. Lupt'a a fostu crancena, resculatii au doveditu unu curagiu deosebitu. Nrulu mortiloru de ambe pârtîle se dîce ca aru fi 1000 intre cari 150 de gendarmi sî 60 oficieri. Sî mai multi suntu râniti. 1700 persóne suntu arestate; 137 dintre acesti'a s'a sî pedepsitu cu mórte.

Din câmpulu resbelului.

La médianópte. Indoiél'a despre impregiurarea, déca s'a pututu séu nu, cá sa se concentreze la unu punctu, trupele prussiane intrate in Boemi'a de mai multe pârti se lamuresce, dupa cele ce cetimu, intr'acolo ca temerea erá in dîlele din urma, ca acea concentrare e aprópe de realisatu (vedî la depesiele de mai josu). Intrarea loru pre la diferitele puncte, spuneau ómeni esperti in art'a resbelica, fatia cu o armata asiá impunetóre austriaca parea gresîta pentruca celu putînu dóue-dieci de mile erá depârtarea intre punctele pre care intrase in Boemi'a. Prussianii, cari aveau de cugetu a se concentrá de câtra Rumburg Reichenberg sî din comitatulu prussianu Glatz intre Munchengrätz sî Iicin 120,000, sî cari sa inlesnésca adaugerea altor'a pâna la 25,000, sî acesti'a toti sa opereze apoi asupr'a capitalei Boemiei,— nu au trecutu cu vederea iculu celu puternicu radîmatu pre mai multe fortaretie alu armatei austriace. Acestu icu erá in stare fâra multa truda, se impara prussianiloru loviri sî in drépt'a sî in stâng'a sî concentrarea inimica sa o delature sî sa nimicésca tóta basea operatiunei. Resulatulu sa-lu asteptâmu.

Spre intregirea celoru impartasîte dupa telegramulu din „Hr. Ztg.“ dela 27 Iuniu despre lupt'a dela Neustadt mai adaugemu aici unele telegrame, care le culegemu din dîuarel vieneze. Asiá „N. Fr. Bl.“ are unulu privatu, in care se dîce, ca ataculu cavaleriei au fostu iresistibilu; ce au vrutu sa resiste au fostu séu tâiatu séu calcatu de cavaleria. Cele dóue corpuri ce au fostu eri (in 27.) in actiune astadi continua a se miscá inainte, alti corpu s'amai adausu.

„Presse“ dîce ca LMC. bar. Ramming au remasu domnu teritoriului de lupta dela Nachod, Skalitz sî Neustadt. Scopulu Prussianiloru erá sa puna mân'a pe liniele drmului de feru Pardubitz — Reichenberg sî Schwadowitz. Mai óparte spune ca armat'a silesiana au atacatu corpulu alu 6-lea de armata austriaca despre inâltîmile dela Wisikowo sî Wenzelsbug candu erá acelu corpu in drumu câtra Opocno sî Skalitz. LMC. Ramming au luatu cu asaltu multîmile dupa o lupta de patr óre sî jumetate sî au devenitu domnulu terenului. Incercârile di partea prussianiloru de a atacá de nou pre austriaci au fostu fâra esultatu sî asiá inimiculu s'a retrasu spre Neustadt. Totu Presse dîce ca decisiva nu au fostu lupt'a acést'a asemenea sî victoriós lupta dela Münchengrätz sî Podolu in valea Iser.

„Presse“ credea ca in 28 se va aprinde lupt'a pe tóta lini'a sî dupa resultatele cele splendide de pâna ací armat'a nóstra va dá o lovitura armatei inimice cu care lovitura lu va trece dincolo de margine sî-lu va urmâri câtra anim'a Prussiei, câtra Berlinu.

Dela Cracovi'a aflâmu o scire dela 27 Iuniu, dupa care prussianii se incercara a ocupá drumulu de feru Cracovi'a=Oderberg, prin care se taia comunicatiunea Cracoviei de câtra cecalalta armata de nordu, dara incercarea acést'a fù inlaturata prin o lovire mica dara splendida pentru armele austriace.

Mai dâmu inca urmatórele telegrame care inca contribue la chiarificarea situatiunei la partea de média nópte a imperiului. —

Iosefstadt. 28 Iun. (tel. Press.) Lupt'a de eri dela Trautenau a corpului 10 de armata, contra corpului prussianu G. L. Bonin a fostu incoronata de resultatulu celu mai bunu. Gablenz au luatu Trautenau sî l'au ocupatu. Perdere mare. Astadi s'a incinsu o lupta apriga inaintea Skalitzului, care (Skalitz) se aprinse. Deciderea se incungiurà de ambe pârtîle. Eri se luptà la Skalitz corpulu prussianu alu 6-lea, o divisiune de cavaleria sî alta divisiune din corpulu alu 5-lea contra corpului nostru alu 6-lea. (LMC. bar. Ramming). Corpulu prussianu de garda se vede a inaintá spre Braunau.

P r a g 'a 28 Iuniu. (tel. Pr.). O fóia suplementaria dela „Politik“ insciintiéza: Prussianii au inaintatu dela Turnau, pre care l'au parasitu austriacii la Grossskal. — La Daub'a decurge lupt'a dela amédî; focu de tunuri de ambe pârtîle. — In lupt'a dela Münchengrätz prussianii precumpanescu cu numerulu; martori au vediutu grâmedî mari de prussiani morti sî râniti. La Aserbrücken (?) resista austriacii cu bravura. Resultatulu finalu nu se scie. Inaintarea prussianiloru spre Grossskal, pe neasteptate intrerupta.

P r a g 'a 28 Iuniu. (tel. Pr.). Dupa o fóia suplementara dela „Tages Bote“ au fostu o nóua lupta la Münchengrätz; aceea au fostu cervicósa. Despre resultatu inca nu se aude nimic'a positivu. (Altu telegr.) Prussianii parasescu tînutulu dela Teplitz, se retragu in Sassoni'a sî spre resaritu. Cortelulu generalu alu printiului Carolu fù eri dupa cum se aude in castelulu friedlandicu.

P r a g'a 28 Iuniu. O fóia estraordinaria a Bohemiei insciintiéza din I o s e f s t a d t. Lupt'a intre Skalitz sî Nachod durà dela 9½ inainte de amédi pâna la 3 óre dupa amédi. Prussianii inaintandu de mai multe dîle dela Glatz (fortarétia in Silesi'a prussiana) s'au intalnitu cu corpulu alu 6-lea. Prussianii, in posessiunea paduriloru sî inaltîmiloru, aveau o positiune fórte buna, greu de luatu, de unde cu unu numeru mare de tunuri putea operá cu succesulu celu mai bunu.

Lupt'a a decursu cu inversiunare de ambe pârtîle. Pentru satulu Studritz au fostu lupta crancena. In fine prussianii fura alungati din satu, care a devenitu in flacâri. Lupt'a fu pentru austriaci victoriósa. Prussianii lasara multi raniti pre campulu bataliei, pentru ca nu erá tempu de ai luá cu sine. De ambe pârtîle perderi insemnate. (Altu tel). Eri nóptea (27 Iuniu) au sositu multi raniti in Prag'a. Intre acesti'a locutenentulu prussianu contele Moltke. Adusi aci 18 prussiani prinsi sî doi spioni.

Münchengrätz 29 Iuniu (tel. N. Fr. Bl.) Prussianii au luatu pusetiune tare dincolo de podulu preste Iser. Pusetiunea austriaciloru dincóce de Iser fu sî ma tare. Spiritulu trupeloru au fostu deosebitu. Turnau ocupatu de prussiani. In Böhmisch-Leipa au facutu prussianii recuisitiuni grele. (Alta telegr.) Fói'a supl. dela „Politik“ latiesce scirei, despre o lupta ce aru fi decursu astadi (29 Iun.) la Münchengrätz.

Unu parlamentariu prussianu a fostu in cortelu generalu alu armateide nordu, carele avea missiunea de a cercetá dupa unii oficieri prussiani ce lipescu din armat'a, fâra de a se scí déca au cadiutu, déca suntu raniti, séu prinsi.

Alte telegrame dea 29 Iuniu mai spunu, ca Prussianii s'a aretatu la Iicin. Focu de baterii inaintea cetâtiei. In fati'a inimicului se afla husarii Liechtenstein sî venatori. Prussianii se retragu. — Retragerea prussianiloru nu durà multu. Capetandu sucursu au ocupatu iéra Iicinulu, insa pre la 9 óre inainte de amédi fura atacati de divisiunea de cavaleria Edelsheim, scosi din Iicin sî alungati preste Troke sî Gross Skal câtra Turnau.— Armat'a bavareza a trecutu in Sassoni'a.—

Neutralitatea Rusiei s'a sî aretatu in prassa. Dupa lupt'a dela Osviecim fù un despârtiementu de Prussiani aruncatu dela Cattowitz preste frumaria in Russi'a. Militi'a rusésca ii primí sî d e s a r m à numai ecâtu. Despre sórtea acestor'a se negotiaza intre Russi'a sî Prusi'a, mesura carea totudeun'a se ia de câtra puterile neutrale in npregiurâri cum suntu cele de fatia.

Hrztg de Marti3 Iuliu are telegrame din 30 Iuniu sér'a dela Dubanec, in care se dîce ca corpulu 1 austriacu sî sassonii aru fi fostu impinsi spr Königgrätz. Din Königgrätz se telegraféza ca dealungulu Elbei au fostu focu de artileria fâra resultatu decisivu. Iicinulu fu parasitu dupa o lupta apriga, dupa perderi mari.

Din Vienn'a s telegraféza dupa W. Ztg: ca in urm'a sciriloru din cortelulu generalu din privintie strategice Benedek s'a postatu intre Königgrätz sî Iosefstadt. In positiunea acést'a Benedek nu mai fu atacatu, nici s'a mai intemplatu alta lupta, ceeace dovedesce ca sî inimiculu au avutu perderi insemnate. La acést'a a contribuitu cu deosebire artileri'a. Corpulu 1 austriacu sî sassonii au sî intratu in pusetiunea armatei principale sî suntu gat'a de lupta. Armat'a e insufletîta de spiritulu celu mai bunu si cauta cu curagiu in fati'a evenemintelor celoru mai de aprópe.

Sciri din 30 Iuniu spunu ca austriacii au inaintatu pâna la Glatz (Silesi'a prussiana).— Dela 1 Iuliu din Berkowatz se spune, ca nu se dovedesce inaintarea prussianiloru pâna la Melnik, din contra la Dauba sî Weisswasser stau 4000 sî facu recuisitiuni mari. In 30 iara au intratu infanteri'a prussiana.

Frankfurt 30 Iuniu. 8000 de Kurhesseai se ducu la Mainz 4000 prussiani la Kreuzenach au de cugetu sa inrumpa in Pfalz. Trupele badense mergu spre média nópte. Printiulu Alessander de Hessen au calatoritu la cortelulu seu generalu in Nauheim. Representantii Austriei sî Bavariei la curtea din Kassel sî au primitu pasapórtele dela comandantele cetâtiei (prussianu) pre lânga invitarea de a parâsí cetatea in 24 óre. — Sciri ne oficióse spunu ca la Langensalza hanoveranii au batutâ pe prussiani sî gothaieni.— Despre armat'a bavareza se spune dupa scirile din urma ca s'a impreunatu cu cea austriaca. Regele Baveriei s'a intorsu pe neasteptate din cortelulu generalu la München. —

Frankfurt 1 Iuliu. A r m a t 'a h a n o v e r a n a a u c a p i t u l a t u i n 29 I u n i u depunendu armele inaintea prussianiloru.

L a m é d i a d î. Din Florenti'a se scrie: Italianii s'a postatu la Oglio. Dupa Monitoriulu de séra, se continua concentrârile câra Cremona sî Bresci'a.— Ministrulu de marina au calatoritu la Ancon'a spre a informá pre Persano despre eveneminte sî alu provocá sa astepte instructiuni nóue.

Se vorbia ca Italianii comitu crudelitati asupr'a ostasîloru austriaci prinsi. Acést'a dede ansa la urmatórea corespundintia, sî anume din partea Austriei locotenintelê de Maresialu br. John scrise lui Lamarmor'a:

Z e r b a r e 24 Iuniu 1866.

Din raportulu ce-lu face unu generalu care comandà trupele imp. reg. la cuprinderea Sântei Lucia, se vede cumca in contr'a loru trei ostasi din batalionulu alu 21 de venatori s'a comisu unu faptu de barbaria ne mai pomenita ca dupa ce fura râniti, se aflara spândiurati, dar noroculu vení mintenasi incâtu doi remasera in viétia, alu treile au debunitu! Incâtu atari fapte, nedemne de armatele stateloru civilisate, s'aru repetî contr'a asceptârei, Inalti'a Sea imp. comandantele armatei aru fi silitu in contr'a vointiei sele a odiná represalie aspre, de-sî dîu'a de astadi a dovedîtu de nou cumu noi cu dreptu cuventu ne fâlimu intru a tractá cu prinsii din resboiu intocm'a cá sî cu ostasii nostri proprii. Primesce, Escelentia, asecurarea deplinei mele stime. I o h n.

La acést'a respunse Lamarmor'a:

25 Iuniu 1866.

Astadi diminéti'a amu primitu impartâsîrea Il. Tale nr. 43 op. gh. cu suprinderea cea mai viua. Déca fapt'a pomenita de dta, n'aru fi aretat'o unu generalu alu armatei imperatesci, m'asiu fi indoitu a-i dá credîamentu, chiaru pentru cá armat'a nóstra, in tocm'a cá ori care alt'a sa falesce, ca cu cei prinsi din resbelu tractéza amesuratu celoru mai riguróse legi de onóre sî de umanitate, sî despre acést'a, credu ca amu datu dovedî destule in resbelele de mai inainte. Voiu introduce investigatiunea cea mai severa pentru a aflá déca din intemplare a fostu ce-va asemenea casului pomenitu, sî in casulu acest'a de securu nu voiu intârdiá a dá esemplu: dar asceptu asemene cá comand'a suprema a armatei imp. reg. sa afle din partea sea, nu cum-va raportulu, pre care se baséza rechiamatiunea d-tale, si-are de temeiu numai faime séu cutari esageratiuni, cari in momente de atitiare nu rare ori se strâcura in relatiunile, cari cu dreptu se considera de cele mai autentice.

Primesce, Il. dle generale, asecurarea inaltei mele stime.

Alf. L a m a r m o r 'a.

Protocolulu XX.

In anulu 1866 21 Maiu/2 Iuniu se tînù siedinti'a directorale a Asociatiunei natiunale de Aradu sub presiedinti'a Dlui Ioann B e r c e a n u predied. inter. in fiinti'a de fatia a Dloru membri directionali: Dr. Atanasiu Siandoru, Emanuilu Misiciu, Lazaru Ionescu, Ioann Goldisiu, mai tardîu Mironu Romanu; notariu Dionisiu Pascutiu.

164. S'a precetitu sî autenticatu protocolulu siedintiei tînute in 16/28 Aprile a. c.

165. Dr. Atanasiu Siandoru perceptorulu Asociatiunei reportà despre statulu casei incependu dela 14 Aprile pâna in 19 Maiu precum urméza:

Pâna la nrulu 467 a protocolului perc. se aretà proventu de 2793 f. 70 xr. eara dela nr. 468—526 ai mai incursu 223 f. 59 x.

Au incursu dara pâna adi: 3117 f. 29 xr.— Erogatiuni s'au facutu de totu: 2825 f. 99 xr.— Mai suntu in casa 291 f. 30 x.

— Dintre acesti'a studintii din Timisiór'a, Lugosiu, sî vre-o doi din Aradu n'au primitu pe semestrulu I. stipendiu in suma de 80 f. Bani disponibili in cas'a pastratória suntu depusi 160 fl.

Disponibili suntu : 51 f. 30 xr.

E de insemnatu, cumca banii acesti disponibili mai toti suntu ce obvinu pe anulu 1866/7.

Determinatu. Se ia spre cunoscintia, cu luarea aminte, cumca cei 80 fl. v. a. asemnati studintîloru cari inca nu i-au primitu, nu potu venì in socotintia de órece acei'a suntu competintiele loru.

166. Se raportedia, cumca dnii : Mois'a Bocsianu colectante in Curticiu au strapusu 21 de obligatiuni subscrise prin acei'a cari se dechiarara a fi membrii Asoc. acestei'a pe anii 3 urmatori, adeca dela 1 Maiu 1866 pâna 1 Maiu 1869.— Iosifu Belesiu colectante in Simandu au strapusu 2. Petru Pavelu colectante in Oradea mare 5. Nicolau Popoviciu colectante in Ménes 5. Ioann Ardeleanu colectânte in Pecic'a romana au strapusu 16. Subscrise prin atâti'a ce se oblegara a fi membrii asociatiunei pe tempulu disu. Sum'a oblegata pe anu a acestor'a face 108 fl. 50 cr. Computandu-se aici interusuriulu 5% de la 100 fl. v. a. ce oblegà D. Nicolau Cristianu notariulu din Pecic'a; sî 3 f. dela 60 fl. oblegati prin D. Nicolau Caracioni, locuitoriu in Pecic'a româna.

Determinatu. Se ia spre sciintia cu luarea aminte cumca oblegatiunile findu registrate, voru fi a se depune in archivulu Asoc. pâna la tînerea adunârei generali, candu voru fi pertractate, sî de dupa prescrisulu §§ 3 sî 4 a statuteloru voru fi luate la votisare, avendu de a se socotí numai dupa accea a fi membrii Asoc. acestei'a.

167. Studintii stipendiati din partea Asoc. acestei'a pe anulu scolariu 1865/6 anume : Avramu Berlogi'a jur. an. I in Oradea mare. Pascu Milu stde. in cl. 4 gimn. in Lugosiu Ioann Betineg'a ddto, Iosifu Ciuciu ddto in Temisiór'a, Vladimiru Spatariu ddto in Kecskemet, Pavelu Rotariu jur. an. 4 in Vienn'a, Leontinu Simonescu jur. an. III. in Vienn'a; — au tramisu unii cuietantie pentru competinti'a semestrulu II. altii despre ambele semestre deosebitu, eara altii un'a despre competinti'a stipendiala a anului intregu.

Determinatu. Suntu a se strapune perceptoratului, pentruca celoru ce dóra n'au primitu stipendiulu seu de pe semestrulu I. sa li se tramita; incâtu pentru cuetantiele sunatóre despre competinti'a de semestrulu II. sa le tîna in evidintia pâna la dispusetiunile ulterióre.

168. Se precetí epistol'a Asoc. natiunale de Cernautiu ddto 16/28 Aprile a. c. nr. 19 cu care suntemu incunoscintiati, cumca din partea ad. gen. a aceleiasi Asociatiuni, tînuta in 11/23 Ian. este insarcinatu comitetulu Asoc. cá in cointielegere cu celelate Asoc. sa se aléga din sinulu fia-cârei barbati competinti in caus'a unificârei ortografiei romane, cointielegandu-se despre tempulu sî loculu intr'unirei acelei comissiuni; fiindu preliminati 400 f. v. a. spre partea barbatîloru tramisi din sinulu Asoc. din Bucovin'a; lasandu initiativ'a sî pasiurile ulterióre in privinti'a acést'a Asociatiunei natiunale de Aradu.

Determinatu. Se ia spre statulu cunoscintiei, sî va fi pertractata in adunarea generala caus'a acést'a momentósa.

169. Fu precetita relatiunea D. Petru Pavelu colectante in Oradea mare dtulu 9 Maiu 1866 in care arata cumca dela 7 membri ai Asoc. an incasatu 53 fl. v. a. cari in dóue renduri iau administratu perceptorelui Asoc. Mai incolo cumca alti au tramisu oblegamentulu seu deadreptulu l'a perceptoratu, eara dela alti nici dupa provocâri repetîte n'au potutu incasá.— In urm'a valedice de diregatori'a colectantiale rugandu-se ca Directiunea sa se iugrigésca de altu colectante incâtu pentru Oradea-mare.

Determinatu: Se ia spre statulu cunoscintiei, incâtu pentru colectante, in loculu D. Petru Pavelu pentru Oradea-mare cu unanimitate este alesu Spc. Domnu Iosifu Papp vice-notariu la comitatu, care totu odata este rugatu, cá punandu-se in coatingere cu D. Petru Pavelu, sa primésca blanchetele ce mai suntu ne subscrise, precum sî alte consemnâri din cari aru aparé domnii membri restantieri precum sî sumele restante, sî sa binevoiésca in casulu ne solvirei a-i impocesuá in folosulu asociatiunei.

170. Se cetí relatiunea Domnului Georgiu Borl'a colectante in Vascou, ddto 23, Maiu, prin care incunosciintiéza cumca pre membrii restanti din cerculu Domniei sele provocandu-i la depurarea obligaminteloru, acei'a au recusatu, ba dandu sî o dechiarare inscrisu 4 insi nu voiescu a sci sa fia membri a-i asociatiunei. — Domni'a sea colectantele au strapusu 5 fl. v. a. sî reportà mai incolo comca Mironu Nicodemu fostu membru au muritu in 1864. Dumitru Sim'a, s'au mutatu in Beliu.

Determinatu: Membri asociatiunei restantieri din cerculu Vascou, suntu a se cercá in listele originale sî protocólele asociatiunei prin essactoratu, unde de voru fi aflati scrisi cá atari, voru fi de a se convinge, pe calea legei in persolvirea restantieloru. Solvirea aceloru 5 fl. din partea D. colectante s'a luatu spre cunoscintia. Mórtea lui Mironu Nicodemu sî mutarea lui Dumitru Sim'a suntu de a se insemná in protocolulu capitalu pentru evidinti'a cuvenita. (Va urmá)

Principatele române unite.

Acte diverse sî oficiale.

— In prevedere de aparare natiunala, printr'unu decretu domnescu se numesce o comissiune ad hoc care va luá tóte mesurile necesarii pentru fortificarea capitalei sî pentrn a face dintr'ens'a unu bulevardu neinvinsu.

— Prin altu decretu alu M. Sele Domnitoriului armat'a concentrata pe Argesiu, se pune in positie de campania.

— Consiliulu municipalu alu Capitalei a facutu unu apelu caldurosu cetatieniloru, invitandu-i a pune in servitiulu patriei averea sî persón'a loru, déca trebuinti'a va cere.

— Mai multe dame române au tramisu guvernului, giuvaerele loru, pentru a venì in ajutoiulu patriei, sî a cofectiuná corón'a Romaniei; altele au oferitu munc'a sî servitiulu loru. Asemenea fapte facu onóre dameloru romane pe care le pune in rendulu vechiloru matróne ; le facemu omagele nóstre de veneratiune sî sperâmu ca voru fi imitate de tóte damele nóstre. Ne pare reu ca nu putemu publicá numele tuturoru aceloru dame care au sciutu a se distinge prin asemenea fapte nobile sî patriotice.

— Mai multi Israeliti au venitu in ajutoriulu statului, fia prin oferte, fia prin diferite contributiuni. D. I. L. Veinberg a oferitu, cá in tempu de 3 luni sa tie cu cheltuél'a s'a, in orasiu s'au cantonamente 50 soldati din armat'a de linia cu tóte cele necesarii.

— M. Sea Domnitoriulu a adresatu Dliu Ministru de culte urmatórea epistola :

„In suvenirea sosirii mele la Bucuresci, amu otaritu a fundá o institutiune de binefacere. Voiu dá pentru acést'a in tempu de 3 ani, câte 4000 de galbeni.

Te rogu sa-mi faci o propunere in acésta privintia.“

Suntu s. c. l. Carolu.

— Printr'unu jurnalu alu consiliului de ministrii, intemeiatu pe unu raportu alu Ministrului de culte, sî aprobatu de Domnitoriu, Em. Sea Mitropolitulu Sofronie Miclescu se reintegréza in scaunulu de Mitropolitu alu Moldovei sî Suceavei, in urm'a cereriloru numeróse sî repetate ale fratîloru de peste Milcovu.

— Printr'unu decretu domnescu, D. Generalu Magheru se numesce siefu alu voluntariloru, din Romani'a.

— Prin altu decretu alu M. Sele Domnitoriului nostru, statulu majoru domnescu se desfiintiéza.

— O lege adoptata de adunarea legislativa sî sanctiunata de Domnitoriu, autoriséza pe Ministrulu de resbelu a pune armat'a pe picioru de resbelu sî a organisá tóte serviciele necesarii pentru acést'a. Pentru a acoperí cheltuelile ocasiunate pentru acestu servitiu, ministrulu de resbelu este autorisatu a face tóte cheltuelile necesarii asupr'a creditului de 955,000 lei votatu de adunare.

— Cetimu in diuariulu francesu din Bucuresci La Voix de la Roumanie, redijétu cu atât'a talentu sî patriotismu de D. Ulysse de Marsillac e sî care aduce servicii imense tierei nóstre :

„Loja masonica din Bucuresci are de doi ani de venerabilu alu ei pe D. G. M. Ghic'a actualele prefectu alu politiei capitalei. Fidelu principieloru de devotamentu sî de filantropia care distinge institutiunea a cârci'a este unulu din demnitari, D. Ghic'a a primitu postulu dificilu ce ocupa fâra se primésca léf'a ce-i este afectata. Astadi, in presenti'a pericoliloru posibili ce amenintia Romani'a, D. Ghic'a s'a angajiatu a intretiné, cu cheltuiél'a sea, dóue sute de voluntari.“

Apelu câtra Dómnele române.

Dómnele mele ! Amu facutu apelu la brbati, voi face acum apelu la femei. Plinu de incredere in nobilele vóstre sentimente, voiu a va cere partea de munca reclamata de impregiurârile in care se afla patri'a nóstra.

Nu scimu ce ne va reservá Providinti'a, ara mâne póte sangele va curge pentru apararea acestui teritoriu, pe care esemplulu strabuniloru ni-a deprinsu a ne fi atâtu de scumpu.

Pe candu barbatii, fratii séu copiii vostri voru merge la fruntarii sa se lupte pentru drepturile Romanici, sî voi aveti o missiune de implinitu, missiune plina de o nobila delcatetia sî devotamentu pentru victimele ce o calamitate necesna aru lasá in urm'a s'a.

Veniti dara in ajutoriulu celoru ce suntu a combate pentru o causa atâtu de sânta, veniti fia-care dupa putere vóstra a depune in ambulantiele militare scama, fascie, carpe de totu felulu. Soldatulu românu va binecuventá mân'a acelei'a ce-i va venì in ajutoriu, suferintiele sale voru avea o dulce compensatiune in interesulu ce-i veti purtá, patri'a ve va fi recunoscatóre sî opiniunea publica, prin organulu a mii de glasuri, va dice pentru ultim'a óra : nu ! femei'a româna n'a degeneratu ! „Ref.“

Ministru de resbelu, generalu Ioann Ghic'a.

— D. George Magheru, vechiu luptatoriu dela 1821 sî 1828 alu natiunalitâtîloru române, membru guvernului provisoriu din 1848, s'a numitu generalu comandante alu tuturoru voluntariloru din Romani'a.

Carolu I. etc.

Art. I. Generalulu Magheru, se numesce comandantu alu voluntariloru din Romani'a.

„Fratîloru!“

Domnitoriulu nostru, prin inaltulu seu decretu din 10 Iuniu, Nr. 172 m'a chiamatu a comandá voluntarii români.

Amu primitu cu lacremi de recunoscintia sî de fericire acésta sacra sî mare misiune.

Fratii mei! Candu este vorb'a — cum v'au spus'o ministrulu de resbelu — de a aperá caminurile, famili'a, religiunea, care dintre noi va putea stá cu bratiele incrucisiate?

Alergati dara snb drapelulu românu redicatu de iubitulu nostru Domnu, Carolu I.! Alergati cá sa fimu gat'a a ne aperá tiér'a, sociele, copiii, proprietatea! câci care din noi — astadi — pe lânga mosi'a cea mare nu avemu a aperá sî mosi'a cea mica? — Sî Dumnedieu va fi cu noi, câci Dumnedieu invatia pre omu a se luptá pentru aceste lucruri sânte: patria, familia, lege.

Umbrele lui Mircea, Stefann sî Michaiu, ne privescu. — Carolu I. ne imbarbatéza. Batrânii nostri parinti ale câroru bratie slabe nu mai potu purtá arm'a, femeile sî copiii astépta dela noi mantuirea tierei candu va bate ór'a incercârei Fia cá dorulu loru de tiéra sa aprinda sufletele nóstre, sa incinga animile nóstre, sa invertosidie bratiele nóstre, . . .

Strâbunii nostri au infruntatu dusmanii sî au invinsu in restempii cei mai cumpliti: apoi noi strânepoti loru sa nu putemu óre manuí armele cu cari ei au invinsu?

Ne vomu pastrá dara tiér'a sî o vomu lasá frumósa, mare sî romanésca urmasiloru, precum ni-au lasat'o s' stramosii nostri nóue.

Câtu pentru mine, fratiloru, eu imi voiu dá viéti'a voiosu sî mandru pentru acésta fapta marétía.

Traiésca Romani'a un'a sî nedespârtîta!

Traiésca Carolu I., care ne arata calea datoriei sî a marirei natiunale!

Traiésca voluntarii, vrednici fii ai Romaniei.

„G. Tr." Generalu George Magheru."

Varietâti.

† **Zenobiu Constantinu** baronu **Popp** de **Böhmstetten,** siefu alu casei celei mari c. r. priv. mercantile H. C. Poppu, membru alu inaltei case a magnatîloru, consiliariu c. r. de bursa, Directoru alu bancei natiunale pr. austriace, cavalerulu ordinelui corónei de feru class'a 3, alu ordinelui grecescu a mantuitoriului, sî celu otomanicu pentru merite, au reposatu in 28 Iun. c. n. la bâile din Gleichenberg, dupa suferintie mai indelungate in etate de 81 de ani. Reposatulu au fostu unu spriginitoriu caldurosu alu bisericei sele. Densulu sî in tempulu mai din urma au daruitu pentru zidind'a biserica catedrala o cruce fórte pretiósa imbracata in argintu auritu. Fia-i tierân'a usióra!

*** „A sieptea programa a Gimnasiului plenariu romanescu de religiunea gr. or. pe an. scol. 1865/6 o primirâmu in dîlele acestea. Cuprinsulu ei este:

a) care sa fia geniulu seu angerulu conducatoriu alu educatiunei junimei nóstre a casa sî in scóla." de G. I. M.

b) „Espunerea catoru-va fenomene sufletesci cu privire la espressiunile psicologice in limb'a romanésca" de Dr. I. Mesiot'a.

c) Sciri scolastice. Din ceste din urma aflâmu: a) ca in anulu acest'a s'a facutu in corpulu profesoralu numai acea schimbare, cá in urm'a reposârei Dlui Dr. G. Petreanu s'a alesu de on. Eforia sî s'a aprobatu de supremulu inspectoratu in calitate de profesoru D. N. Popea, academicu; b) ca nrulu gimnasistiloru au fostu in anulu acest'a 219 sî ca au crescutu in asemenare cu celu din anulu trecutu cu 45 insi; c) decursulu esameniloru vedemu totu de acolo ca:

Dupa-ce s'au anunciatu diece studenti din cl. VIII., ca cu voi'a parintîloru, doresc a esî din gimnasiu, sî poftescu a depune esamenele de maturitae, s'au inceputu lucrârile scripturistice in 2/14 sî s'au terminatu in 7/19 Iuniu.

Eara esamenele orale s'au tînutu sub presidiulu sî conducerea supremului inspecoratu alu scóleloru romanesci gr. or. in Ardealu in 14/26 Iuniu inainte de prandiu dela 8—11, dupa prandiu dela 4—5 óre. Sî s'au dechiaratu patru abiturienti cá deplinu maturi siese cá maturi, sî anume:

1. Georgiu Almgeanu, maturu. 2. Ioann Cacitu, deplinu maturu. 3. Demetriu Corvinu, maturu. 4. Ioann Corvinu, maturu. 5. Nicolau Dim'a, deplinu maturu. 6. Nicolau Massimilianu, maturu. 7. Teodoru Nic'a, deplinu maturu. 8. Anani'a Moldovanu, maturu. 9. Nicolau Peligradi, deplinu maturu. 10. Ioann Scurtu, maturu.

Anuntiare. Studentii, doritori a se inmatriculá pentru clasele gimnasiali, insotiti de parinti, séu, orfani fiindu, de curatorii sei, sî provediuti cu carte de botezu sî de altuitu, precum sî cu didactru, au si se infatisiedie in cancelari'a directiunei in cele dintai dîle ale anului scolasticu incepatoriu.

Anulu scolasticu 1866/7 incepe cu 1 Septembre 1866.

Deslusire. In G. Transilvaniei nr. 47 aflâmu unu articulu subscrisu „Diamndi I. Manole", cá respunsu la refrangerea atacului ce ni l'au fâcutu acelu Domnu in nrulu 39 alu foiei nóstre sî resfrantu de noi in acelasi nru.

Ne-au fostu constatu invingere de noi insîne in rendulu din urma de a vorbí cu dl. C. I. M. in limbagiulu articulului subscrisu de densulu. Astadi amu trece cu totulu preste tóte efusiunile patîmei ce lucescu in mentiunatulu articulu la care nu vomu a ne pogorî. Dóue impregiurâri insa ne constringu a mai luá pén'a a mâna sî adeca:

a) Ca bagâmu de séma, ca nu avemu de a face cu dlu D. I. M., ci cu unu inspiratoru dela spatele acestui'a; b) ne adeverulu, ce si permite fabricatorulu articulului din nr. 47 alu Gazetei a lu tramite de nou in publicu, dîcendu ca nu amuvoitu a publicá respunsulu representatiunei bisericei etc. Cei ce au cetitu nrulu 39 alu foiei nóstre sciu cum sta lucrulu sî articulului de mai susu nici ca combate ce amu scrisu noi acolo.

Inspiratorele aru face bine a-si cautá de trebile sele sî a se lasá de lucruri, cari nu se naravescu cu chiamarea sea.—

Acést'a, o repetîmu, este dar motivulu pentru care mai reflectâmu la cele din art. mentiunatu, acum candu tempulu sî spatiulu ne este cu multu mai scumpu, decâtu sa-lu ocupâmu cu lucruri de o parte copilaresci de alt'a insa stricacióse. Red.)

Escriere de concursu.

Pentru ocuparea unei statiuni de invatietoriu sî unei de invatietóre de fetitie, la scól'a rom. normala gr. or. din Opidulu Resînari se deschide prin acést'a concursu.

Salariulu anualu impreunatu cu statiunea de invatietoriu este 350 fl. v. a. 16 fl. v. a. bani de cortelu sî 16 fl. 80 xr. v. a. relutu de lemne, sî cu statiunea de invatietóre 262 fl. sî 50 xr. 16 fl. v. a. pentru cortelu sî 16 fl. 80 xr. relutu de lemne.

Acestu salariu sa platesce regulatu din cas'a alodiala in rate lunare anticipative.

Doritori de a ocupá postulu de invetiatoriu au a documentá:

1) prin atestatu de botezu, ca suntu romani de confessiunea greco-orientala;

2) prin atestatu bunu ca au absolvatu celu putînu gimnasiulu inferioru sî cursulu pedagogicu prescrisu;

3) cumca sciu pe lânga limb'a româna bine sî limb'a germana;

4) déca au mai functiunatu unde-va cá invetiatoriu ori ba, sî cumu;

5) cumca au dusu o viétia morala sî au avutu purtare politica nepatata.

Doritorele de a ocupá postulu de invetiatóre se cere ca se documentedie:

1) prin atestatu de botezu de ce religia suntu;

2) cumca sciu bine limb'a româna;

3) Déca au mai functiunatu unde-va cá invatietóre ori bá sî ca suntu perfectu cualificate in lucrulu de mâna;

4) cumca au dusu o viétia morala sî nepatata.

La tóta intemplarea se va preferá acele care voru documentá ca suntu romane de relegea gr. or. sî voru avé calificatiune mai buna.

Competitorii resp. competitórele atâtu la statiunea de invetiatoriu câtu sî la statiunea de invetiatóre, au a-si indreptá cererile loru provediute cu tóte documentele amintite, câtra oficiulu subsemnatu (post'a din urma Sabiiu) celu multu pâna 1 Augustu 1866, cá actulu alegerei sa se póta asterne de tempuriu locuriloru mai inalte competinti, spre intarire.

Resînari in 16 Iuniu 1866

Oficiulu Opidanu

Nr. 23—1 **Concursu.**

La scól'a normale principale româna de confes. gr. or. in Brasiovu a devenitu statiunea de Invatietoriu la class'a prima de copile, vacanta.

Salariulu anualu pentru acésta statiune suntu 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá numitulu postu invatietorescu sa-si tramita pâna la 15 Augustu a. c. s. v. la subscris'a Eforia:

a) Atestatu de botezu, ca este românu de relegea gr. or.;

b) testimoniele sele scolastice, ca au absolvatu celu putînu patru classe gimnasiali sî cursulu pedagogicu cu succesu bunu;

c) testimoniu despre purtarea sea morale sî politica dela deregatori'a comunale respectiva.

Tóte aceste chârti dimpreuna cu petitiunea au sa fia timbrate sî francate. Brasiovu 12 Iuniu 1866 s. v.

Efori'a scóleloru centrale române gr. or.

Pretiurile de piatia

din Sabiiu, Marti in 21 Iuniu (3 Iuliu) 1866.

	fl.	xr.
Grâulu de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*)	4	67
„ „ mijlocu „	4	40
„ „ códa „	4	13
Secar'a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen) *)	—	—
„ de mijlocu „	3	33
„ de códa „	—	—
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	47
„ „ mijlocu „	1	40
„ „ códa „	1	33
Cucuruzulu galét'a nemt. (Metzen) *)	3	60

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a de Vienn'a.

Din 22 Iuniu (4 Iuliu) 1866.

Metalicele 5%	56 40	Actiile de creditu	129 40
Imprumutulu nat. 5%	60 50	Argintulu	131
Actiile de banca	682	Galbinulu	6 50

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana :ǁ joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 50. ANULU XIV.

Sabiiu, in 26 Iuniu (8 Iuliu) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la
„Telegrafulu Romanu“.

Cu 30 Iuniu se gata abonamentulu aceloru DD. prenumeranti ai „Telegrafului Românu“, cari abonasera pe jumetatea de anu Ianuariu—Iuniu, séu pe patrariulu alu doilea Aprile—Iuniu. Editur'a invita la abonamentu nou pe a dóu'a jumetate de anu, adeca pe semestrulu Iuliu—Decembre 1866.

Pretiulu abonamentului pe o jumetate de anu e:

Pentru Sabiiu **3** f. **50** xr.; pentru districte sî provinciele monarchiei austriace **4** f.; pentru Principatele române unite sî strainatate **6** f.— Pe unu patrariu de anu **1**f. **75** xr., **2**f., sî **3** f. v. a.

Adresele ne rogâmu a se scrie curatu, sî epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate,— adresandu-le deadreptulu la

Editur'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiiu.

---

ad 24,241.—1866.

Proclamatiune

spre priimirea de ostasi bolnavi sî vulnerati din armat'a c. r. in ingrigire privata.

Din préinaltulu manifestu emisu in 17 Iuniu 1866 prin Majestatea Sea c. r. apostolica, a vediutu sî poporulu Transilvaniei neincungiurabilitatea resbelului celui mai crudelu care dejá s'a sî inceputu, precum sî recunóscerea pregratiósa a intentiuniloru nobile de sacrificii, pe care ale aduce se grabesce intrég'a populatiune din tóta monarchi'a, spre usiurarea reului sî ajutorirea bravei armate la acoperirea cerintieloru ei.

Tractarea regulata plina de iubire fatia cu soldatii bolnavi sî raniti, fiindu un'a din cele mai d'antâi cerintie ale armatei, cere in gradulu celu mai mare atentiunea regimului sî cea mai latîta voia la aducerea de sacrificii din partea populatiunei.

Regimulu a facutu prin ministeriulu c. r. resbelu cele mai mari pregatiri cá sa se etabiliseze ospitaléle militari de lipsa pentru câmpu sî sa se largésca cele ce au fostu in tempulu de pace, sî a mijlocitu cá sa se transportedie in continuu sî fâra intrerumpere delânga câmpulu bataliei ostasi raniti sî bolnavi din armat'a c. r. sî in regiuni mai departate.

Totusi acést'a ingrigire precauta nu ne asigura din destulu ca aru fi de ajunsu cerintieloru intetîte prin eventualitâtîle viitóre, déca cugetâmu la cele dóue armate mobilisate mari sî la dimensiunile cele mari, care le póte luá resbelulu in nordu sî sudu dejá inceputu — precandu totu asiá jace in interesulu populatiunei cá sî in celu alu administratiunei de statu, ca spre scopulu impedecârei devastatiuniloru escate prin bóle sî epidemii care cá unu resultatu alu eventualitâtîloru de resbelu, cu multu mai tare intrecu, dupa dovad'a istoriei resbeleloru mai de multu— numerulu sî insemnatatea perderiloru suferite inaintea inimicului sa se ajutoredie administratiunea armatei cu tóte acele midilóce, care suntu de lipsa dupa esperiintiele facute in acésta privintia, atâtu spre binele armatei, câtu sî spre scutirea populatiunei contra latîrei bóleloru epidemice, care déca s'aru gramadí unu numeru de militari morbosi prémare, pré usioru potu causá ingrigiri.

Acestu resultatu se póte ajunge numai prin cea mai curenda departare a soldatîloru morbosi sî râniti dela câmpulu bataliei, sî prin o astufeliu de repartiare potrivita, subventionare sî nutrire, déca voru fi gat'a deosebitele comunitâti, corporatiuni, asociatiuni, institutiuni sî alti privati ai tierei, considerandu periculele cele mari cari in lips'a mijlóceloru de ajunsu lesne se potu nasce — a radicá acomodá sî sustîné comoditâti pentru morbosi, séu a primí in propri'a loru ingrijire unulu, séu mai multi soldati morbosi séu râniti, séu se voru obligá dupa putinti'a mijlóceloru la gratificarea medicamenteloru séu la efeptuirea ajutoriului medicalu.

Legaturile intime care de tóte pârtîle léga pe locuitorii acestei tieri cu aparatorii patriei in a câroru sîre se afla atâti'a fii eroi ai ei contedia cu tóta confidinti'a la unu ajutoriu din respoteri.

Deci se recomanda tuturoru locuitoriloru acestei tieri, cá cu cea mai mare caldura sa se participedie in unu numeru câtu se póte de mare la acést'a intreprindere, prin care, considerandu acee'a impregiurare, ca administratiunea militare va purtá cea mai mare grija, cá dupa potintia sa se considere la repartirea sî tramiterea bolnaviloru sî rânitiloru, relatiunile personali a loru, fatia cu rudeniele loru — cu deosebire sa se póta efeptuí prin cei mai deaprópe scumpi ai loru alinarea suferintieloru loru.

Guvernulu regescu sperédia in aceea asteptare, cumca populatiunea acestei tieri nu va lasá nefolosita acésta ocasiune de mare necesitate, spre a efeptuí la binele armatei c. r. precum sî la apererea poporului, sî a rectificá din nou in unu modu câtu se póte mai splendidu eroitatea cea basata pe trecutu.

Tóte contribuirile sî sacrificiele de feliulu acest'a, se voru publicá deobsce sî se voru aduce sî la cunoscinti'a préinalta.

Dela guvernulu regescu alu tierei.

Clusiu in 27 Iuniu 1866.

Crennevile.

Onoratele redactiuni a foiloru române suntu rugate cu onóre a dá in respectivele sele diurnale urmatórei provocatiuni:

Câtra P. T. D. D. membrii ai Asociatiunei transilvane române pentru literatur'a româna sî cultur'a poporului românu!

Dupa ce adunarea generala a Asociatiunei transilvane române pentru literatur'a româna sî cultur'a poporului românu, tînuta la Abrudu in 28 sî 29 Augustu 1865 a determinatu cá Adunarea acaleiasi Asociatiuni pentru anulu curente sa se tîna in Alb'a-Iuli'a (Carlsburg) la 27, 28, sî 29 Augustu (c. n. R.)a. c., subscrisulu comitetu alesu sî constituitu are onóre de a provocá prin acést'a pre toti P. T. D. D. membrii ai prelaudatei Asociatiuni, cá doritorii sî volitorii de a participá la Adunarea generale din acestu anu a Asociatiunei sa binevoiésca a se adresá prin scrisori francate post restant câtra subsemnatulu comitetu multu puna in 8 Augustu (27 Iuliu) 1866 cá sa fia pusu in stare de a se putea ingrigí de tempuriu pentru cuvenit'a primire sî incuartirare a P. T. D. D. membrii incóce venitori.

Alb'a-Iuli'a 3 Iuliu 1866.

Comitetulu prentru bun'a primire din Alb'a-Iuli'a
Augustu de Papp m. p.
Presiedinte.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 25 Iuniu.

Evenemintele se urméza acum pe neasteptate. Mai la vale are publicu nostru depesiele despre resbelulu dela média nópte a imperiului. Aici dâmu alte depesie publicate eri in „Hztg“:

Vienn'a. 5 Iuliu. „Wiener Abendpost“ spune:

Deja dinainte de batâlia din 3 a. c. s'a recercatu imperatulu francesiloru din partea regimului austriacu pentru mijiocirea unui armistitiu intre Austri'a sî Itali'a, pentru cá prin acést'a sa se faca possibila impreunarea trupeloru austriace din Itali'a cu armat'a de nordu. Imperatulu francesiloru a mersu sî mai departe cu buuavointi'a sea de a corespunde dorintiei regimului austriacu in nisuinti'a, de a vedé in Europ'a pacea restituita, fâra de a fi fostu recercatu in privinti'a acést'a din parea Austriei directu séu indirectu, oferindu servitiele sele cele bune pentru mijlocirea unui armistitiu sî intre Auctri'a sî Prussi'a. Oferirea cea loiala a imperatului fu primita din partea Austriei.

Parisu 5 Iuliu. Monitoriulu de astadi spune: Unu evenementu momentuosu s'a ivitu astadi. Imperatulu Austriei preda Veneti'a, dupa ce s'a pastratu onórea armeloru in Itali'a, imperatului francesiloru si primesce mijlocirea acestui'a pentru restatorirea pâcei. Napoleonu s'a grabitu a corespunde acestei provocâri sî indata s'a adresatu câtra regii Prussiei sî Italiei pentru mijlocirea unui armestitiu.

Altu tel. de adi: Vienn'a 6 Iuliu (oficialu) LMC. Gablenz este tramisu in cortelulu generalu alu prussianiloru pentru incheiarea unui armistitiu de siese septemâni.—

Din Parisu se scrie dela 1 Iuliu, ca contele Walewski

âu inchisu siedintiele corpului legilativu cu o cuventare, in carea dîce: Ne vomu despartî spre a duce de nou in despartiaminte (departements, districte) espressiunea increderei nóstre in intielepciunea conducatoriului destineloru Franciei. Permitetîmi sa-mi esprimu siguritatea mea, ca noi in anulu viitoriu ne vomu aduná avendu consunantia deplina de idei sî intentiuni, fiindu gat'a totodata a dá Imperatului sî tierei chizasii nóue de supunerea sî patriotismulu nostru. —

„Patrie" deminte scirile despre armarea sî pregatirile de marina la Toulon. De alta parte scrie aceeasi fóia, ca tramisii Romaniei, Costaforu sî Boerescu, avura onórea a fi primiti in audientia de Imperatulu.

Constitutiunelulu dela 3 Iuliu scrie: Franci'a nu au avutu motive de a se anecsá la pasiunile ce vréu resbelulu. Imperatulu nu au cautatu resbelulu, elu nu primesce nici ans'a unui resbelu pentru Franci'a, dara elu nu va lasá, ca invingatoriulu sa-si ascrie folóse, cari aru fi potrivite de a schimbá starea Europei, pentruca acele (folóse) aru aduce nelinisciri nóue. Se aru cere motive ponderóse pentru cá imperatulu sa fia induplecatu de a intrevení; ori care insa aru fi invingatoriulu, acel'a va invetiá destulu din resbelu, pentru cá sa se téma, ca prin provocarea drepteloru susceptibilitâti ale Franciei sa espune la o lupta (cu acést'a).

Corespundintiele Monitoriului de sér'a sosite din Prussi'a constatéza, ca prussianii au de a multiamí cea mai mare parte a invingeriloru loru, pusciloru ce se incarca pre din apoi. Bravur'a soldatiloru austriaci este recunoscuta chiaru sî de rapórtele oficiale prussiane sî cu deosebire bravur'a oficieriloru. Und es'a pututu apropiá trupele la lupta cu arma blanca (peptu la peptu) acolo au remasu totdeun'a austriacii invingetori. Sî cavaleri'a cea escelenta austriaca nu putea sa-si desvólte virtutea sea, pentruca cea prussiana o primea totudéun'a cu carabinele (zundnadel) ei din departare. —

Din B r u s s e l a suntu sciri inca dela 29 Iuniu, dupa care contele Mulinen duce la Parisu o nota din partea Austriei, privitóre la cestiunea italiana, carea esprima speranti'a de o intielegere in privinti'a Italiei.

L o n d o n. Ministeriulu lui Derby dupa multa truda totusi e gata. Elu insusi e ministr. primariu, Disraeli tesaurariu, Peel resboiu, Stanley esterne, Valpole interne, Carnavon coloniele, Pakington marina, Northeote comerciu, Granborne India, Chelmsford cancelariu.—

Din S p a n i'a aflâmu ca esecutiunile pedepsei de mórte ce erau sa mai urmedie s'au sistatu. La acésta sistare au contribuitu representantii Franciei, Angliei sî stateloru unite nordamericane, cari au intrevenitu la regimulu spaniolu sî au cerutu sistarea omoruriloru, apelandu la umanitate.

Din C o n s t a n t i n o p o l e se spune, ca referintiele intre Pórta sî Petersburg suntu cá nici odata de bune. Marele veziru Fuadu, carele este depusu, nu erá bine vediutu la St. Petersburg, sî indata dupa ce se departà acest'a din postulu seu, sî Gorciacofu sî gen. Ignatievu tramisulu Russiei la pórta, capatara ordinulu celu mai inaltu alu imperatiei sultanului.

Din S e r b i 'a suntu sciri private, cari spunu, ca regimulu serbescu tocm'a a primitu 20,000 pusci preste Baziasiu=Smederevo, mai departe ca a tocmitu alte 20,000 in Vienn'a sî alte 20,000 au sa se sosésca preste Dubravica.

Despre R o m a n i 'a aflâmu sciri de totu diverse. Pre candu afirma mem. dipl. ca turcii nu voru ocupá Romani'a, pre atunci altele spunu, ca lui Ion Ghic'a nu i-aru fi succesu de a câstigá recunóscerea pentru principele Carolu. Intârdîerea intrârei turciloru e de a se ascrie mai multu nevoiei de bani. Dlu Ignatiev tramisulu rusescu la pórt'a otomana este stâruitoriulu celu caldurosu, carele recomanda neintreruptu intrarea turciloru in Romani'a. Omer pasi'a sa sî fia la Rusciucu sî are sa se puna câtu mai in graba in fruntea a 30,000 de soldati bine echipati.

Nu sciu a câtea óra cetimu acum cá de siguru, ca turcii intra in Romani'a sî ca cestiunea acést'a de interventiune este deja regulata intre pórta sî cabinetulu de St. Petersburg.

Pruncipele Carolu au fostu de au cercetatu Tergovistea. „Tr. Carp." afirma ca Domnitoriulu a fostu fórte multiamitu de cele aflate acolo sî ca totu acolo vrea sa asiedie sî fundari'a sî arsenalulu. „Vechi'a capitala a Romaniei se va fortificá a trei'a óra."—

Din câmpulu resbelului.

L a m é d i a n ó p t e. Hrm Ztg. dela 5 Iuliu aduce urmatórele telegrame:

I. Vienn'a 4 Iuliu. Eri a fostu o batalia intre Iosefstadt sî Königgrätz, carea au duratu pâna la 2 óre dupa amédi sî erá in favórea nóstra. Mai tardîu ne precumpaní inimiculu sî furâmu respinsi. Corteluln generalu in Swiniarek pe drumulu câtra Hohenmauth. L. d. MC. Degenfeld este denumitu comandante alu siantiuriloru dela Florisdorfu (lânga Vienn'a Red.). Regele Sassoniei au sositu aici.

II. Unu telegramu alu FZM. Benedek câtra Majestatea Sea suna:

Hohenmauth 4 Iuliu 1866 3 óre diminéti'a. Dupa o lupta brilanta mai indelunga de 5 óre a armatei intregi sî a Sassoniloru in pusetiunea cea parte siantiuita dela Königgrätz cu centrulu in Lippa, i succese inimicului, fâra de a fi observatu de noi, sa se posteze in Chlum. Tempu ploiosu tînù fumulu de pulvere pre pamentu, asiá incâtu ori ce prospectu siguru erá cu neputintia. Favoritu de asta impregiurare, contrariului i succese a inaintá pâna la Chlum unde erá puseliunea nóstra. Atacati de acolo in cóste sî in spate cu impetuositate, trupele cele mai de aprópe se clatinara sî prelânga tóte incordârile, nu se potù impedecá retragerea. Acést'a urmà mai antâiu incetu, se iutiá insa in acea mesura in carea imbuldiá inimiculu, pâna candu se retrase totulu preste podurile resbelice ale Elbei, precum sî pâna la Pardubitz. Perderea nu se póte sci inca, de buna séma insemnata.

III. Vienn'a 4 Iuliu. Dupa sciri sigure generalii Clam-Gallas, Henikstein sî Krismanic suntu dati in judecat'a de resbelu.

Se vorbesce despre negotiâri cu Franci'a pentru predarea Venetiei.

Mensdorf calatoresce astadi in cortelulu armatei de nordu.

IV. Vienn'a 4 Iuliu. Lui Benedek i s'a luatu comand'a armatei, generalulu de cavaleria, Clam Gallas, siefulu de statulu majoru alu armatei de nordu Henikstein sî generalulu Krismanic se chiamu la Vienn'a inaintea unui tribunalu de resbelu. Mensdorf petrecutu de adjutantulu de aripa Fejérivári s'a dusu la cortelulu generalu alu armatei, sa caute de starea armatei sî sa refereze in privinti'a acést'a. Se vorbesce, ca Napoleonu aru fi fâcutu propunerea: Austri'a sa tîna Boemi'a, da pentru acést'a Veneti'a. Prussi'a tîne Schleswg-Holstein. Puterile beligerante nu potu pretinde despâgubire.

Diet'a Ungariei despre afacerile comune.

Parerea subcomitetului comissiunei de siésedieci sî siepte.

1. Legatur'a ce esista dupa lege de o parte intre tierile corónei unguresci, eara de alta parte intre celelalte tieri sî provincie ale Majestatei Sele, se baséza pre sanctiunea pragmatica.

2. Acestu tratatu fundamentalu solenu, statorindu dreptulu de successsiune la tronu a liniei femeesci din cas'a habsburgica, a dechiaratu totu-odata, ca acele tieri sî provincie cari intru intielesulu stabilitei ordinei de successiune stau subt unu domnitoriu comunu, trebuiescu posiediute la olalta nedespartîtu sî nedesbinatu. In urm'a acestui principiu dechiaratu apriatu, securitatea comuna, aperarea sî sustînerea acestei'a cu poteri impreunate, e astfeliu de indetorire comuna sî reciproca, carea se deriva deadreptulu din sanctiunea pragmatica.

3. Dar pre lânga acésta indetorire stabilita, sanctiunea pragmatica a legatu apriatu sî acea conditiune, ca nedependinti'a constitutiunale a Ungariei, privitóre la dreptulu publicu sî la administratiunea interna, sa se sustîna nevatamata.

4. Deci aceste dóue principie fundamentali trebue sa le luâmu de o potriva in consideratiune la otârirea aceloru relatiuni, cari pre Ungari'a o intereséza in comunu cu celelalte tieri ce stau sub domni'a domnitoriului comunu. Sî precum de o parte Ungari'a in trecutu, asiá sî in venitoriu, pururea va fi gat'a a implini tóte acelea, ce conformu sanctiunei pragmatice se receru neaperatu la aperarea sî sustînerea cu puteri impreunate a securitatei comune: asiá de alta parte nu póte primí asupra'si atari deoblegâri, ce pestrecu acestu scopu, sî spre ajungerea lui nu suntu neaperatu necesarie.

5. Inainte de ast'a, incâtu privesce pe Ungari'a, despre tóte câte se referescu la numitele relatiuni a dispusu diet'a ungurésca in contielegere comuna cu regele unguresc, cá Domnitoriu absolutu alu celorulalte tieri de sub domni'a Sea, a dispusu cu putere absoluta despre interessele sî afacerile aceloru tieri.— Dar acum'a intru intielesulu préinaltului cuventu de tronu, situatiunea s'a schimbatu esentialminte prin acea, ca Majestatea Sea „a indiestratu cu drepturi constitutiunali sî celelalte tieri ale sale", deci acele de acum nu le mai póte representá cu putere absoluta, sî nu póte delaturá influinti'a loru constitutiunala.

6. Aceste puncte de vedere subcomitetulu le-a consideratu de cinosura, candu amesuratu insarcinârei sele arata principiele fundamentali, care dupa parerea se servescu la hotârirea relatiuniloru comune; sî conformu acestoru principie compune planulu proiectului ce ea se gâtí. Dreptaceea punctulu seu de manecare in asta privintia e sanctiunea pragmatica, pre care alâtu Maj. Sea in pré naltulu cuventu de tronu; câtu sî diet'a in mai multe adrese ale sele, o aretara cá punctu de manecare recunoscutu de comunu.

7. Dupa sanctiunea pragmatica domnitoriulu e comunu, incâtu sî corón'a Ungariei competiesce aceluiasi domnitoriu care domnesce sî asupr'a celorulalte tieri; dar acést'a nu cere cá cheltuelile tinerei curtei domnitoriului sa fia de lipsa ale hotarí in comunu. Scopulu aretatu in sanctiunea pragmatica nu pretinde astfelu de stabilire comuna, eara nedependintiei constitutiunali a Ungariei sî naltei autoritâti a regelui unguresc cu multu convine mai bine, cá diet'a ungurésca, la propunerea ministeriului respundietoriu un-

gurescu, sa voteze desclinitu cheltuielele tînerei curtei regelui ungurescu. Prin acést'a, nu se causéza, nici dauna nici vatemare de dreptu celor'a lalte tieri ale Maj. Sele. Deci votarea sî respunderea cheltueliloru tînerei curtei nu le putemu considerá de afacere comuna.

8. Unu mijlocu pentru aperarea comuna sî împreunata co se deriva din sanctiunea pragmatica, e conducerea corespundiatóre a afaceriloru esterne. Acésta conducere corespundiatóre pretinde comunitate pentru acele afaceri esterne, cari privescu tóte tierile ce stau sub domnirea Maij Sele. Deci aceste afaceri esterne sî noi le considerâmu de comune, sî la cheltuielele acestor'a ce ce voru stabilí in comunu, suntemu gat'a a contribuí in proportiunea ce se va stabilí in modulu cercuscrisu in punctele 20, 21, 22, 23 sî 24 ce urméza mai josu.

9. Alu doilea mijlocu de aperare comuna e armat'a sî dispusetiunile ce se referescu la ea, cu unu cuventu afacerea de resbelu.

10. Considerandu tóte ce le dîserâmu mai susu desclinitu in punctulu alu 5, cugetâmu cumca pentru comunitatea afacerei de resbelu trebuescu statorite urmatórele, cá sî principie.

11. Sustînendu-se nevatemate drepturile constitutiunali de domnitoriu ale Maj Sele in sfer'a afacerei de resbelu, tóte câte se referescu la conducerea comuna sî organisarea interna a militiei ungaresci, se recunósce cumca se tînu de dispusetiuni comune.

12. Dar intregirea periodica a armatei ungaresci sî dreptulu de a votá recruti, statorirea conditiuniloru votârei sî a tempului de servitiu, precum sî dispusetiunile ce se referescu la asiediarea militiei sî la alimentarea ei, tiér'a sî le reserva sie-si pre basea legiloru nóstre de pâna acum, atâtu in sfer'a legelativa câtu sî in cea de administratiune.

13. Tiér'a dechiara mai departe, cumca regularea séu straformarea sistemei de aperare cu privire la Ungari'a se póte intemplá pururea numai cu convoirea legelatiunei ungaresci.

14. Despre relatiunile, drepturile sî datorintiele civili ale singurateciloru membri din militi'a ungarésca, cari nu se referescu la servitiulu militariu, despre acele va dispune legelatiunea ungarésca sî respective guvernulu ungurescu.

15. Cheltuielele tóte ale afacerei de resbelu suntu comune astfelu cumca proportiunea in care Ungari'a va contribuí la aceste cheltuiele se va stabilí cu contielegere comuna, prin invoire reciproca dupa consultarea prealabile cercuscrisa in punct. 20, 21, 22, 23 sî 24.

16. In cheltuielele comune de resbelu nu se voru socotí sî acele cheltuiele ce tierile Maj. Sele cari se tînu de confederatiunea nemtiésca suntu detóre a le purtá cá membrii ai confederatiunei.

17. Afacerea finantiaria dorimu a o considerá de afacere comuna intr'atât'a incâtu voru fi comune acele cheltuieli, ce se voru face cu cause recunoscute mai susu de comune. Acést'a o aplicâmu astfelu, cá cheltuielele tóte ce se receru la numitele obiecte sa se hotarésca in comunu, in modulu ce se va aretá mai josu in paragrafii ce vorbescu de manipulatiune: dar despre aruncarea sî incassarea sumei ce cade pre Ungari'a din aceste cheltuiele dupa proportiunea prescrisa in punctele 20, 21, 22, 23 sî 24, sî despre respunderea acestei sume la loculu respectivu, va dispune adunanarea Ungariei sî ministeriulu ei respundietoriu, in modulu statoritu de punctele de mai la vale referitóre la manipulatiune.

18. Ori ce alte cheltuieli de statu ale Ungariei le va hotârí diet'a pe cale constitutiunala la propunerea ministeriului respundietoriu ungurescu; acele, precum sî veri ce alte dâri ministeriulu ungurescu le incaséza sî manipuléza, sub respunsabilitatea propria cu eschiderea deplina a veri ce influintia straina.

19. Dar ce se atinge de contributiunile indirecte: dupa ce in casulu déca amendóue pârtîle acum'a séu in venitoriu aru aflá cu scopu ca intre singuratecile tieri sa nu se infiintieze linie de vama séu de oprire, s'aru puté intemplá: cá prin decissiunile unei pârti sa se nemicésca venitele de feliulu acest'a ale celei-lalte pârti: deci diet'a ungarésca e gat'a, ca prin invoiele comune se voru legá din candu in candu cu ceealalta parte, sa statorésca astfelu de principie, cari sa previna acésta casualitate. (Va urmá.)

Protocolulu XX.

In anulu 1866 21 Maiu/2 Iuniu se tînú siedinti'a directorale a Asociatiunei natiunale de Aradu sub presiedinti'a Dlui Ioann Berceanu-presied. inter. in fiinti'a de fatia a Dloru membri directionali: Dr. Atanasiu Siandoru, Emanuilu Misiciu, Lazaru Ionescu, Ioann Goldisiu, mai tardiu Mironu Romanu; notariu Dionisiu Pascutiu.

(Capetu din nr. trecutu.)

171. Reporturile dlui Moise Boctianu colectante in Curticiu ddtulu 10 Maiu a. c. cumca dela membri Asoc. au incasatu 130 f. sî au administratu 127 avendu inca de administratu 3 f. v. a. sî cumca lui Ioann Nutiu invetiatoriu iau pusu terminu spre solvirea restantiei cá membru alu Asociatiunei.

S'au luatu spre sciintia.

172. S'a cetitu reportulu dlui economu alu Asoc. Emanuilu Misiciu ddtulu 7/19 Maiu 1866. prin care arata, cumca Ioann Moldovanu fostulu cursoru alu Asociatiunei nevoindu a primí mai departe cursoratulu pe lânga plat'a defipta acum, au primitu dela 1 Maiu a. c. pre Nicolau Avramu preparandu in anulu II.

Determinatu. Se ia spre sciintia sî Nicolau Avramu e primitu de cursorulu directiunei Asociatiunei.

173. Se cetì reportulu dlui Iosifu Belesiu Colectante in Simandu dtulu 4 Maiu a. c. cu care incunoscintiézá cnmca d. Iosifu Susanu pretoru, fostu membru alu Asociatiunei a reposatu, insa oblegamintele sale anuale le-au solvitu; Dumitru Dunc'a oficialu, s'au dusu din pârtîle acele.

Determinatu. Se ia spre sciinta sî va fi de insemnatu in protocolulu capitalu.

D. Lazaru Ioanescu advocatulu Asoc. reporta cumca: cas'a asasinatului Iov'a Cristiciu odinióra proprietariu in Siri'a, o au datu in arenda pe unu anu, sî adeca dela 1 Iuniu 1866 pâna in 30 Aprile 1867. pentru 200 fl. v. a. unui evreu anume, Werner Lipot sî au primitu dela densulu 50 fl. rat'a obvenitóre pe ¼ de anu inainte.

Determinatu; Se ia spre sciintia.

174. Totu dsa advocatulu Asoc. cere imputerire ca semenaturele reposatului, precum grâulu, orsulu sî legumele din gradina sa le póta vinde in folosulu Asociat. nepotendu-le acele administrá Asoc. fâra de daunarea sea.

Determinatu. Domnulu advocatu Lazaru Ioanescu este imputeritu a vinde tote semenaturele sî legumele reposatului Iov'a Cresticiu in folosulu Asociatiunei.

175. De órece testamentulu repousatului d. Iov'a Cresticiu suna cumca: tóta averea lui sa se venda, datoriele sî testatele sa se solvésca, sî totu ce va remané sa fia in folosulu fondului Asociatiunei; Dlu. Lazaru Ioanescu cá advocatulu Asociat. sî curatorulu masei propune, cá intielesulu testamentului sa fia esecutatu din partea directiunei cu atâtu mai vertosu, ca fâra de daunarea evidenta a Asoc., averea aceea nu va fi in stare a o administrá; vase destule pentru culesulu viiloru sî punerea vinului nu suntu, acele aru trebuí cumperate de acum ce aru casiuná spese multe Asoc:; cas'a, de-sî este in stare buna acum'a sî asecurata in contra focului, va avé lipsa de reparatiuni, fruptulu viei acum frumosu, dar espusu multoru pericule pâna la tempulu culesului, precum sî multoru ingrigiri ce Asociatiunea nu le póte suportá scl. Obiectulu acest'a, de-sî propunerea in principiu au fostu primita generalminte au datu ocasiune spre desbatere mai indelangata incâtu pentru competintia intre directiunea Asociatiunei.sî adunarea generala: in urma:

Determinatu: Propunerea cu pluralitatea voturiloru e primita; Domnulu advocatu Lazaru Ionescu, din partea directiunei asociatiunei ecte incredintiatu a scrie in publicu promulgarea cumca: tóta averea nemiscatóre sî adeca lasamentulu reposarului d. Iov'a Cresticiu, óre candu locuitoriu sî Proprietariu in Siri'a, in care au lasatu de crede universalu asociatiunea natiunala de Aradu, intrunita pentru promovirea culturei poporului românu — este de vendutu, punendu-si conditiunile cele mai favoritóre in folosulu asociatiunei erede. — D. Mironu Romanu din causa, ca in objectulu acest'a tîne de competinte adunarea generale a asociatiunei, si-au datu votu separatu alaturatu in scrisu la protocolu.

176. Precumu se scie, adunarea generale a asociatiuni trebuiá sa fia tînuta in 1 Maiu a. c. directiunea asociatiunei in siedinti'a tînuta in ²/₁₄ nr. pr. 249 din causele aduse acolo, au determinatu de a nu se poté tiné in tempulu acel'a, enunciandu, cumca: terminulu se va defige de alta data. — De-sî causele acele nici acumu nu suntu delaturate, dar de óre ce capetulu loru nu se póte prevedé, cá nu cum-va in privinti'a acést'a sa ne intârdîamu de totu, s'au fâcutu propunerea de a a se determiná acumu tempulu tînerei adunârei generale. Obiectulu acest'a, incâtu pentru tempu, au datu ocasiune spre desbatere mai indelungata, sî in urma s'au:

Determinatu: Cu pluralitate de voturi tempulu adunârei generale a asociatiunei natiunale pentru cultur'a poporului românu e defipta pe 20 Iuniu (2 Iuliu) 1866 ce este de a fi publicatu in „Concordia“ neasteptandu-se autenticarea protocolului.— D. Lazaru Ionescu, din causa ca tempulu determinatu nu-lu tîne acomodu din punctulu de vedere natiunale alu asociatiunei, si-a datu votulu separatu alaturatu in scrisu la protocolu.

Mironu Romanu pres. subs. — Dionisiu Pascutiu. notar. direct. „Conc.“

Sabiiu 24 Iuniu. Astadi amu fostu martori unei serbatori militaria celebrata in biseric'a gr. or. din suburbiulu Iosefinu. Celebrarea Stei liturgii o seversî Pré. on. Par. Prot. Ioann Pannoviciu dimpreuna cu onor. Par. Capelanu de óste dela regimentulu c. r. de margine nr. 14. Sta Liturgia o cetí in limba serbésca on. Par. Capelanu de óste iara cantârile liturgice se esecutara iara in limb'a serbésca de corulu compusu din militarii suslaudatului regimentu.

Sub decursulu liturgiei se rostì sî o predica de câtra susu mentiunatulu Capelanu.

Impregiurarea cea placuta ce ni au facutu acést'a serbare este spiritulu celu plinu de pietate, manifestatu atâtu in cantârile corului, câtu si in tînut'a piosiloru asistenti la stulu servitiu Ddieescu.

Principatele române unite.

Din Bucuresci se telegraféza in tóte pârtîle lumei, ca se punu in scena fapte infioratóre in Romani'a in contr'a jidaniloru. Dupa cele ce aflâmu in dîuarele de dincolo s'a sî intemplatu in Bucuresci o atare scena, carea insa a fostu indreptata numai asupr'a sinagogei dar nu sî asupr'a individiloru, precum se facea mai asta iarna cu jidanii in tiér'a nemtiésca.

Trompet'a Carpatîloru scrie fórte energicu in asta privintia sî arunca cu dreptu cuventu tóta vin'a escesului ce a erumptu asupr'a guvernului, sî majoritâtiei adunârei, care nu a grabitu a dá ascultare vocei poporului sî a scóte mai in graba articululu celu fatalu din constitutiune, sî in fine chiaru sî mesur'a prin care cautà guvernulu a linisci pre poporu e gresîta ceea ce se póte vedé din testulu publicatiunei guberniali chiaru.

Eata destulu din acésta publicatiune :

„Spre a curmá tóte intrigele sî uneltirile inamiciloru tierei, „guvernulu face cunoscutu ca inca din siedinti'a adunârei dela 15 „ale acestei'a, a declaratu oficiale, ca nici odata nu va primí sa „se jicnésca nu numai drepturile, dara nici chiaru interessele Ro„mâniloru in favórea strainiloru in genere sî in parte a Israelitîloru.

„In siedinti'a de astadi asemenea, guvernulu sî majoritatea a„dunârei, au dechiaratu din nou ca a retrasu articululu diu con„stitutiune privitoriu la Israeliti care in spiritele unor'a provocase „óre care ingrijire.“ „Tr. Carp.“

Aici iara intréba „Tromp. Carp.“ cu dreptu cuventu, cari suntu inimicii tierei, dóra românii 4000 din Bucuresci, séu cei 10 mii de preste Milcovu.

Câtu pentru scrupulile umanitari ale guvernului sî o parte a adunârei dîce „Trompet'a Carp.“ ca sa caute a nu fi mai umanitari cá Boemenii, Moravienii, sî Silesianii nici, cá Munichenii din capital'a artei, sciintiei sî civilisatiunei germane, nici cá Würzburgesii sî locuitorii faimosului Nurnberg, orasie din mijloculu civilisatiunei germane cari s'a curâtîtu de „lepr'a ce distruge societatea omenésca“; cu tóte aceste insa Trompet'a regretéza sî deplânge sî escesulu ce s'a intemplatu sî speréza, ca in Romani'a nu va veni lucrulu cu jidanii acolo, unde au venitu in luminat'a Germania. Totu ce poftesce Tromp. este cá guvernulu, corpurile legiuitóre sî corpurile municipali aru trebuí sa faca urmatórele :

Guvernulu, in nici intr'unu ungiu alu tierei, sub nici unu pretestu cu nici o conditiune, sa nu admita pe Evreu a concurá la intreprinderi publice : in ori ce intreprindere de natur'a acést' s'aru dovedí ca unu evreu este asociatu cu unu crestinu, evreulu sa nu póta intentá procesu contr'a acestui'a pentru tovarasia scl.; sa oprésca cu deseversîre intrarea jidaniloru in tiéra, fâra mijlóce de traiu; sa infiintieze indata comissiunea pentru cercetarea pasapórteloru strainiloru; sa ordóne cá diligintiele, pe drumulu care léga capitalele mai cu séma, sa umble sî Sambata cá in tóte celelalte dîle; sa faca cá tóte tergurile, tóte balciurile (Iarmarocurile) sa fia Sambat'a spre aprovisiunare pentru Dumineca; sant'a Dumineca sa fia respectata pe totu teritoriulu românu : nimene sa nu póta deschide pravali'a, vinde séu lucrá la vedere in dîu'a de sânt'a Dumineca; jidanu perciunatu, islicatu, séu inhalatu sa nu se mai véda pe nicairi in Romani'a; recuisitiunile sî contributiunile cum sî o recrutatiune analoga sa cada sî peste jidani cum cade peste Români, nu cá sa bagâmu jidanii in armat'a nóstra, ci cá sa aduca ajutóre armiei sî sa lase soldatii mai liberi pentru esercitiulu armeloru; sa se inchida tóte povernele de spirturi, séu sa le isbésca cu asiá imposite incâtu sa se inchida ele de sine-le.

Municipalitatea, pentru salubritate publica, sa nu permita a locuí mai multu de 4 individe intr'o camera sa nu permita macelarie, brutarie, cârcime, pentru crestini in mânele jidaniloru; sa nu permita comerciulu de mârfuri pe ulitie, nici pe piecele publice ; sa nu permita cá in curtîle bisericeloru sa locuiésca jidani.

Corpurile legiuitóre, sa scóta totu ceea ce va fi speciale pentru Jidani in codiciii, legiuirile sî constitutiunea nóstra, pentru ca la noi justiti'a politienésca, cá sî justiti'a tribunaliloru, se da de o potriva tutor'a cari o ceru séu au nevoia de dens'a, sî nu este de locu trebuintia cá sa se specifice mesuri pentru Jidani in parte.

Unu singuru articulu in constitutiunea nóstra este destulu spre regularea cestiunei, precum o numescu de câtu-va tempu, a Evreiloru : Numai crestinii de ori-ce ritu potu, prin indeplinirea reguleloru prescrise, sa cumpere sî sa possedeze imobili in statulu românu sî sa se bucure de drepturî municipali sî politice prin indeplinirea reguleloru prescrise.

Acestea facendu-se aru fi cea mai mare asigurare pentru Evrei in Romani'a.

Apelu.

Fiinduca dlu ministru de resbelu prin Monitoriulu Oficiale dela 11 Iuniu face unu apelu câtra femeile române cá sa vina in ajutoriu cu scama etc.

Subsemnat'a, care amu luatu parte cu surorile de caritate in strâlucit'a câmpia a Crimeei, in mijloculu glóntieloru sî aghinteleloru in mijloculu epidemieloru in câmpanie sî in spitalu, mi-amu indeplinitu missiunea ce mi-amu impusu contra tutoru periculeloru.

Sum fericita astadi, ca acésta esperientia imi póte servî spre folosulu fratîloru mei români, sî facu apelu la femeile române sî mai cu deosebire la maicele câlugaritie, cari voru sa se devoteze la acestu servitiu, sa vina la d-na Mart'a Vlascianu croitorésa englesa, vis-a-vis de Otelulu de Londr'a Nr. 15, Joe'a sî Duminec'a dela 12 óre pâna la 4, sa ne intielegemu asupr'a lucruriloru trebuincióse, sî fimu gat'a a plecá indata candu sângele fratîloru nostri români va incepe a curge.

Surorile de caritate române voru purtá costumulu negru fórte simplu, siurtiu albu cu posunari, impropoditur'a capului albu natiunale.

Elen'a Lazarésca.

Varietâti.

*** (Oficieri români.) Cadiuti morti séu raniti pre câmpulu bataliei; afara de G. Popu, gasimu in consemnatiunea oficiósa, mortu : C. Sucia, locot. prim. in leg. de pedestri M. Duce de Baden nr. 50; greu ranitu : F. Vladu (?) capitanu totu in acea leg. in garnis. la Veron'a, sî in corpulu alu 5.— Greu ranitu Ioanne Balaciu, colonelulu prefectu leg a 8 de pedestri granitieri, la Peschier'a; usioru raniti : locot. A. Procopu, T. Falt'a, Ant. Parvulescu, din leg. ped. nr. 36. in divisiune de reserva, (la Custoz'a). Usioru raniti : C. Barbu, leg. ped. nr. 17 totu la Custoz'a.— Raniti la óstea nordica : Georgiu Andreiu, Ioann Urechiatu, amendoi capitani in leg. ped. bar. Keller, nr. 41. (la Iosephstadt).“ „Conc.“

Escriere de concursu.

Prin acést'a se publica tuturoru invetiatoriloru sî preparandîloru, cumca pe statiunea invetiatorésca româna din Szt. Miclousiu mare, indiestrata cu veniturile anuale de 336 fl. v. a., 2 jug. de livada, ½ jug. de gradina, 40 chible de grâu, 12 chible de cucuruzu, 25 pf. de sare, 12 pf. de lumini, 5 stângeni de lemne, sî cortelu liberu, se deschide concursulu pelânga terminulu dela intâi'a publicatiune de patru septemani, pânacandu doritorii de a cuprinde acestu postu, suntu avisati a substerne Consistoriului diecesanu recursurile sale cuviinciosu timbrate sî provadiute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pâna ací, sî despre purtarea s'a morala sî politica.

Din siedinti'a consist. scolara in Timisióra in 7 Aprile 1866.

Dreptu maritoriulu Consist. Temisianu.

Pretiurile de piatia

din Sabiiu, Vineri in 24 Iuniu (6 Iuliu) 1866.

	fl.	xr.
Grâulu de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*)	4	40
„ „ mijlocu „	4	13
„ „ códa „	2	87
Secar'a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen) *)	—	—
„ de mijlocu „	3	20
„ de códa „	—	—
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	47
„ „ mijlocu „	1	40
„ „ códa „	1	33
Cucuruzulu galét'a nemt. (Metzen) *)	3	20

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Nr. 17—4

De Limbriku Kordelatu (Verme solitariu, Bandwurm)
Vindecă fără durere si pericolŭ în 2 ore Dr. Bloch în Viena, Praterstrasse No. 42. — Deslușiri se dau prin scrisori francate. — Medicamente ku modulŭ întrebuințării se trimite ku poștă.

Burs'a de Vienn'a.

Din 25 Iuniu (7 Iuliu) 1866.

Metalicele 5%	55 75	Actiile de creditu	135 90
Imprumutulu nat. 5%	59 75	Argintulu	125 50
Actiile de banca	677	Galbinulu	6 22

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 51. ANULU XIV.

Sabiiu, in 30 Iuniu (12 Iuliu) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

15,962. 1866.

Publicatiune.

In legatura cu proclamatiunea de ací publicata in 27 Iuniu a. c. Nru sub Nru 15,241, se aduce prin acést'a in urm'a emisului inaltului presidiu alu cancelariei tranico aulice regesci ddto 1 Iuliu a. c. Nr. 702 la cunoscinti'a publica, cumca ministeriulu c. r. de resbelu s'a obligatu a prestá déca se va pretinde reboni-ficarea competintieloru de intertentiune (Durchzugs Verpflegsgebühren) pentru totu soldatulu vulneratu sî morbosu care se va primí in ingrijire privata;

Dela guvernulu regescu alu tierei.

Clusiu in 4 Iuliu 1866.

Escelenti'a Sea Preasântîtulu Archiepiscopu sî Metropolitu, Andreiu Bar. de Siagun'a, pléca, dupa cumu audîmu, astadi spre Mehadea, pentru folosîrea bâiloru de acolo.

Sabiiu 29 Iuniu.

Scirile cele mai nóue de pe câmpulu resbelului suntu de natura fórte seriósa. Ori ce diuariu vei luá a mâna, ori de ce colóre politica va fi, intru acést'a se unescu tóte a-si manifestá mirarea de o intemplare asiá ne asteptata.

Consecintiele acestei intemplâri inca nu le putemu scí, pentruca istori'a ne invatia, ca dupa asemenea perderi umilitóre au urmatu victorii glorióse sî decisive; resbelele au sî ele fatulu loru.

Cu tóte aceste va fi de folosu déca nu ne bagâmu in séma, celu putînu unele din manifestârile pressei celei mari asupr'a consecintieloru politice urmande din evenemintele de pâna ací.

In nrulu nostru din urma amu insemnatu unele date ce se referescu la aceste consecintie, dupa telegramele sosite dela Vienn'a. Resultatulu trebue asteptatu inca. Elu are sa purcéda din invoeli sî precumpâniri diplomatice.

O alta impregiurare ne mai atrage atentiunea, care e démna de a nu fi trecuta cu vederea. Acést'a e manifestarea unoru foi chiaru sî oficióse. „Ots. Z.“ din Vienn'a dîce intre altele: „Ni trebue in Austri'a sî in Germani'a federalismu, federalismu, care sa aplece copiii sei la peptulu libertâtiei sî in care fia-care individualitate sanatósa sa afle unu locu scutitoriu sî o fortarétia tare pentru elementele ce au adeverata viétia sî o scutintia tare pentru desvoltarea loru pacinica, liberala sî organica. Federalismulu, in legatura cu libertatea, va invinge in Austri'a neliniscea interna sî in Germani'a secessiunea prussiana.

Presse cea vechia din Vienn'a, cá sa-si remâna consecinta (?) persista pre lânga dualismulu celoru dóue elemente mai puternice in Austri'a: germani sî magiari.

„Pesti Hirnök“ dîce ca pâna cându inimicii nu suutu dati preste marginile tierei sî pacea inca nu e restabilita, pâna atunci partidele din launtru sa se domolésca. „Pesti Napló“ crede ca vindecarea durerei causate prin perderea cea insemnata la média nópte a imperiului, aru fi impacarea cu cele dóue adrese ale dietei unguresci sî cu punerea in lucrare a celoru ce se cuprindu in acele adrese. — Alte foi magiare cauta mantuirea in grabnica convocare a dietei unguresci.

Noi nu ne apucâmu de judecat'a acestoru consilii emanate din evenementulu din urma sî déca le vomu cualificá pre unele jumetâti de mesuri o dîcemu numai pentru aceea, ca din ele vedemu, ca aceste foi pre lânga tóta emininti'a periculului au tempu de a se cugetá la mesuri separatistice, cari sî déca nu aru fi din citatele de mai susu destulu de evidente, de pipaite, le póte cunósce cine-va din lamentatiunile pressei slave austriace, care se plange din tóte pârtîle, ca popórele slave la tóte prilegiurile sî acum in tempulu din urma se vedu asiá de nebagate in séma sî despretiuite, incâtu s'aru paré ca nu sî ele contribue cu avere sî cu sange la spriginirea patriei comune tuturoru popóreloru.

Resfoindu mai departe ne aflâmu sî noi particic'a nóstra sî o aflâmu acést'a in denuntiatiunile pressei vieneze din dîlele din urma, carea nu lasa sa tréca ocasiune de a ne numí daco-romanisti si in tipulu acest'a de a ne suspiciuná. Noi amu fi trecutu acést'a cu vederea, câci déca N. Fr. Pr. vine sa denuntie, noi scimu de multu ce platesce denuntiarea ei sî avemu totu cuventulu a crede, ca de candu au esîtu pre lume acésta fóia, cine sci din ce motive noteficatóre nu au fostu amic'a romaniloru. Ea sî candu la parere a scrisu in favórea romaniloru nu le-a vrutu binele. Despre acést'a credemu ca se voru fi convinsu chiaru sî cei ce odinióra o adorau cá pre o scriptura sacra. Cea mai mare durere ni o casiuna impregiurarea, ca in momentele aceste candu fia-care poporu prin urmare sî romanii concurgu cu avere sî cu sânge, acestia suntu atâtu de nebagati in séma incâtu nici in ordinulu celu d'ntâiu de dî alu armatei de nordu unde se facu apelu anume la natiunalitâtîle representate in armata, de nemti de unguri, de slavi sî de italiani se facù pomenire nu insa sî de romani.

Noi credemu, ca atunci candu entusiasmulu popóreloru trebue radicatu, cá din tóte puterile sa concurga la spriginirea statului, in tempuri cum suntu cele de fatia, sî press'a sî barbatii de influintia voru face cu multu mai bine déca nu voru amari sacrificiele unui poporu intregu cu o ignorare asiá de apasatóre séu celu putînu sa nu-lu suspiciuneze tocm'a in momentele, candu elu alérga spre a-si dá ce are mai scumpu pe lume, viéti'a, in interesulu patriei comune.

De totu bine sî intieleptiesce aru fi candu sî press'a sî inteliginti'a straina aru tinde numai intr'acolo, cá sa se faca dreptate tuturoru popóreloru. Sî déca e cá sa se convóce corpurile representative, atunci sa se lucre intr'acolo cá sa se convóce tóte câte suntu s i s t a t e pentruca tóte sa-si póta pune votulu in cumpan'a vietiei publice. (A se vedé in privinti'a acést'a cuv. M. S. Imp. la even. politice.)

Sabiiu 29 Iuniu. Astadi s'a serbatu incheierea cursuriloru clericali sî pedagogice in Institutulu archidiecesanu teologico-pedagogicu amesuratu programei publicate cu alta ocasiune in colónele acestei foi,- dupa ce in septeman'a trecuta au decursu esamenele insemnate in aceeasi programa.

Ceea ce amu mai avé de adausu in privinti'a acestei festivitâti este, ca corulu clericiloru sî pedagogiloru au escelatu astadi cu deosebire in esecutarea pieseloru menite pentru ilustrarea acestei dîle solemne, sî asiá implinimu numai o detorintia, candu ne aratâmu in modulu acest'a recunoscintia câtra dlu profesoru de cantâri Dimitriu Cuntianu.

Sa nu trecemu cu vederea sî cuventârile rostite sî in scurtîmea ce ni-o impune tempulu sî alte eveneminte sa amintimu, ca respectivii au corespunsu sarcinei ce si o au luatu asupra-si. Cu deosebire ne-a edificatu cuventulu clericului an. III. Elia I o a n o v i c i u, carele au vorbitu cu cuvintele scripturei, sî au aretatu in unu modu chiaru care sî ce este chiamarea preotului.

Cei ce au fostu de fatia la esamenile aceste sî la solemnitatea acést'a din urma, au pututu sa se convinga, ca prelânga impregiurârile, de care vrendu nevrendu trebue sa tînemu socotéla, sî in anulu acest'a amu mai pasîtu cu unu pasiu inainte.

Nu putemu incheiá mai bine aceste scurte reflessiuni decâtu esprimandu-ne dorinti'a, cá Ddieu sa ne tîna inca multi ani pre inainte statatorii acestui institutu, cá prin progresulu ce-lu putemu numí siguru sa ajungemu câtu mai curendu la tînt'a aceea care o dorimu cu totii, la o sî mai perfecta inflorire a bisericei sî preste totu a poporului nostru.

Provocare.

Amesuratu decisiunei aduse in siedinti'a Comitetului Asociatiunei tranne române tînuta in 4 Iuliu c. n. a. c. § 48 toti acei P. t. DD. colectori ai Asoc. tranne câror'a in anii trecuti 1864 sî 1865 li s'a tramesu spre vendiare acte de ale Asoc. suntu prin acést'a poftiti cu tóta onórea, cá sa grabésca cu tramiterea pretiului cuvenitu pentru actele vendute, raportandu totu odata sî despre numerulu esemplarieloru ce se voru fi aflându pre la D-Sele inca nevendute. *)

Din siedinti'a Comitetulu Asociatiunei transilvane române tînuta la Sabiiu in 4 Iuliu 1866.

---

*) Celelalte jurnale române inca suntu rugate a primí in colónele sele acésta provocare.

213

Evenemințe politice.

Sabiiu in 29 Iuniu.

Din Vienn'a aflâmu ca s'a spusu proprietariloru de diuarie de acolo din partea conducerei pressei ca :

Itali'a a respinsu propunerea armistitiului, provocandu-se la tratatulu seu cu Prussi'a. Se presupune ca Victoru Emanuelu vrea sa câstige vre-o câte-va lupte cu tóta grab'a, cá sa nu se dîca ca au capatatu sî Veneti'a cá daru dela Napoleonu, precum capatà Lombardi'a in 1859.

Câtu despre armistitiulu la média nópte se dîce acolo ca la pusu la cale Benedek in urm'a potestâtiei cu care erá investitu, asiá dara fâra de a fi fostu insarcinatu séu imputeritu anume la incheiarea unui armistitiu. Gablenz fu mijlocitoriulu pâna candu din Franci'a inca nu se facù nici unu pasu. Comand'a superióra prussiana se invoí in principiu cu armistitiulu, trebuí insa sa faca cunoscutu lucrulu mai insusu, pentruca activitatea armistitiului sî asiá aterna dela invoirea ambiloru suverani. Afara de acést'a Prussi'a a mai pusu o conditiune care nu se scie decâtu de respectivii— dîcu insa ca aru fi sustînerea statului quo— care conditiune trebuea a se propune Imperatului. Asupr'a acestui punctu s'a consultatu seriosu. Imperatulu dechiara in fine :

„Spre a scuti resiedinti'a mea de invasiunea inimica sî de calamitâtîle impreunate cu acea invasiune voiu aduce sî sacrificiulu acest'a sî primescu conditiunea.“

Austri'a va avé dara 6 septamanî tempu de a-si reintarí iara armat'a de nordu. Imperatulu recérca dîuarele, sa lase cestiunile interne la o parte. Majestatea Sea recunósce purtarea cea patriotica a jurnaleloru in tempulu din urma sî cu privintia la acést'a, deocamdata nu vrea sa pasiésca cu mesuri aspre contra pressei. Déca insa s'aru continuá amutiarea diferiteloru provintie sî s'aru discutá diferitele moduri de deslegâri la tempulu necuvenitu ,atunci s'aru vedea necesitatu a supune press'a jurisdictiunei militare ; legea prochiamata in asta privintia sî asiá astépta numai cá sa fia pusa in lucrare.

Imperatuln sa fia dîsu espresu :

„Eu amu promisu de repetîte ori ca nu voiu sa guvernezu in modu absolutisticu; Sum constitutiunalu sî voiu a remané constitutiunalu. Dara nu e acum tempulu de adunâri parlamentarie. Sa nu se céra acumu asiá ce-va.“—

Unu corespundinte alu lui „Zukunft“ scrie : Vienn'a 7 Iuliu. Despre cederea Venetiei la Franci'a me aflu in stare de a-ti impartasî, ca imbiarea facuta din asta parte (Austriei) este legata de óresi care conditiuni. Numai implinindu-se acelea sa se duca in indeplinire cederea. Care suntu conditiunile inca nu se scie, diplomati'a pastréza in privinti'a acést'a tacere precauta. De altmintrea se vorbesce ca Austri'a póte in scurtu tempu sa privésca pe Franci'a de aliatulu seu celu mai credinciosu. Impregiurarea ca Franci'a negotiéza cu Prussi'a sî cu Itali'a nu are sa insemneze nimic'a pentruca aceste se facu numai pe basea conditiuniloru puse de Austri'a. Ceeace privesce pre Itali'a continua cor. mai departe, nu va face multe greutâti, pentruca la casu candu Itali'a s'aru opune propuneriloru din partea Franciei, césta din urma aru primí simplu Veneti'a in posessiune, aru asiediá unu numeru neinsemnatu de trupe acolo, de ceea ce Itali'a de siguru se va padî.

Fói'a oficiala Camerad cere resbelu sî nici decum pace.

Vienn'a 10 Iuliu. „W. Abdpost“ este imputernicita a comunicá, ca din partea imperatului francesiloru se facu pasii cei mai energici pentru efetuirea armistitiului. Flot'a francesa e pe drumu câtra Veneti'a ; comisariulu francesu Lebeuf e avisatu sa mérga la Veneti'a. In acelasi tempu e tramisu gen. Frossart in cortelulu generalu alu prussianiloru spre a incunosciintiá mediatiunea armata a Franciei. E voi'a espressa a imperatului Francesiloru a sustiné pre Austri'a ne slabita in pusetiunea sea cá putere. — „W. A.“ aude, ca armat'a de sud fiindu gat'a de a desiertá Veneti'a au sî pornitu spre média nópte.

La Presse din Paris scrie (la 6 Iuliu) : Regele Victoru Emanuilu numai decâtu s'a alaturatu la proiectulu unui armistitiu, au aratatu sî necessitatea de a se intielege cu Prussi'a. In urm'a acestor'a regimulu italianu fu incunosciintiatu a se retiné de ori ce actu de ostilitate in Veneti'a, care au devenitu teritoriu francesu. Unu comisariu francesu se va duce numai decâtu la Veneti'a spre a primí in numele Franciei administratiunea. Flotil'a francesá din marea adriatica se va indreptá spre Veneti'a.—

In Parisu au produsu scirea despre armistitiulu prin mijlocirea Franciei o bucuria mare. Tóte casele publice sî multe din cele private fura iluminate : palatulu regale (unde resiede princ. Napoleonu) sî ambasad'a italiana au remasu spre uimirea tuturoru neiluminate.—

Parisu 5 Iuliu. Diuarinlu „France“ dîce : Situatiunea Franciei se schimba astadi candu prussianii in beti'a victoriei loru viséza realisarea unui imperiu germanu. Franci'a si-incepe detorintiele sele ! Imperatulu dîse : „Eu despretiuescu tratatele din 1815 ; ceea ce au creatu aceste tratate pentru noi mai periculosu e Prussi'a, o Prussia, carea-si latiesce fruntariele sele, aru fi pentru Franci'a unu asiá de mare periculu, pre care nu l'aru puté delaturá nici unu regimu . „France“ incheia articululu : In Franci'a nu se aude o alta voce, decâtu ceea a politicei natiunali, sî apoi interesele sî demnitatea Franciei ceru spriginirea acestei politice.

Foile vieneze de Sambata aducu scirea despre incheiarea unui armistitiu de siése septemani cu Prussi'a. De conditiunile aceluia se dîce ca nu aru fi in defavórea nóstra. Telegramulu de eri din Hrm. Ztg. aru dá o desmintîre acelei sciri pentruca in acest'a se dîce ca unu armistitiu pâna acumu (in 9 Iuliu 2 óre dupa amédi) nu s'a incheiatu.

In tel. acum mentiunatu mai aflâmu seriós'a scire ca Austri'a e crisa de ministeriu. Belcredi sa fia repasîtu, Larisch (finantie) sa si fia datu dimissiunea sî Beust ministrulu sassonezu sa se fi denumitu ministru de esterne.— Mai departe aflâmu totu acolo ca se astépta emiterea de note in pretiu de 140 milióne, ca banca sî alte institute pachetéza.

Ministrulu Gladstone câtra ministrulu Ioann Ghic'a :

11, Carlton hous-terrace, London 17 Maiu.

„Domnule !

„Cu celn mai profundu interesu amu primitu epistol'a, pre care Escelenti'a Vóstra mi-a fâcutu onóre a mi-o adresá, despre starea presenta sî venitoriulu principateloru dunarene.

„Subiectulu acestei scrisori este de natura a atrage in totudeun'a celu mai binevoitoriu alu meu interesu sî astadi dorintiele mele suntu totu asiá de vii. cá in dîu'a cea d'antâia in care amu inceputu a dá o atentiune speciala afaceriloru DVóstre, pentru totu ce póte contribuí la buna starea si la puterea acestoru provincii atâtu de interesante pentru Europ'a prin istori'a loru in trecutu, prin sperantiele ce ne da starea (conditiunea) loru actuala si importanti'a ce le o da situatiunea loru geografica.

„Sarcin'a ocupatiuniloru mele oficiale sî consideratiunea stârei presente a afaceriloru continentale, — atâtu de amenintiatóre pentru liniscea generala, m'aru consultá póte a me marginí la aceste asecurâri, cari sperediu, ca nu suntu de locu ecuivóce ; voiu adauge insa totusi câte-va cuvinte, pre cari Escelenti'a Vóstra, cu bunatatea sî indulginti'a sea, va sci, sum securu, a le interpretá favorabilu.

„Convingerea sî esperinti'a mea me face sa dorescu din dî in dî totu mai tare, cá progresulu la care cu atât'a ardóre se aplica astadi lumea civilisata sa fia totudéun'a, déca este posibilu, unu progresu pacificu.

„In nici unu casu, credu, acésta dorintia nu aru fi mai naturala sî mai cuvinabila, decâtu in caus'a Principateloru dunarene. Relatiunile loru cu pórt'a otomana, ficsate prin legea publica a Europei, nu punu sum tare convinsu despre acést'a, nici o pedeca prosperitatei loru materiale nici desvoltârei libere a libertatei politice in tóte punctele, cari constitue guvernulu unei tieri prin ea Insasi. De alta parte, acésta uniune le crutia cea mai mare parte din sarcinele (greutâtîle) unui guvernu absolutu independentu, din acele mai cu séma, cari diacu asiá de apasatoriu sî amenintiatoriu pre capulu stateloru celoru tinere, si pre cari statele, cumu vedeti, le incungiura fórte cu greu. Nici acésta esplicatiune nu trebue pierduta din vedere, ca avendu provinciele acum'a bineficiulu unei garantie europene, puterile, cari le-a dat'o s'au oblegatu totuodata, insusi prin acestu actu, fatia cu aceste provincie si fatia cu sultanulu in calitate de suzeranu.

„Legi bune comerciale, aliantie inteligente, armonia durabila intre clasele tierei, o administratiune economica, si, multiamita acestei economie, intrebuintiarea liberala a mijlóceloru ajutatóre la lucrâri folositóre si productive, mai cu séma la imbunatâtirea drumuriloru de comunicatiune, aceste suntu in parte frnctele, pre cari unu amicu alu Principatelora trebue sa dorécca a le vedé esîndu din energi'a redesteptata a natiunei române, si mergendu pre acésta cale a progresului interioru, Principatele voru aflá cea mai buna garantia actuala, in contr'a periculului, pre care Escelenti'a Vóstra cu dreptu lu gasesce atâtu de infricosiatu, acel'a alu intrigeloru straine in afacerile din launtrn ale DVóstre, si cea mai buna precum cea mai solida pregatire la fericitulu si stralucitulu venitoriu, pre care provedinti'a suntu incredintiatu, lu pastréza tierei DVóstre. Amu sperautia, ca ccrerile poporului românu voru fi indreptate in sensulu acest'a.

„Rogu pre Escelenti'a Vóstra de a primí acésta scrisóre, cá respunsu nu numai la aceea, care amu avutu onóre a o primi dela DVóstra, ci sî la adres'a municipalitatei Bucuresciloru si la marturirile multoru persóne distinse, cari s'au alaturatu la acea adresa, pentru care eu nu sciu cumu sa-mi esprimu mai bine multiamit'a in termini de aceasta impregiurare.

„Amu onóre, Domnule, de a fi alu DVóstre prea ascultatoriu si umilitu servitoriu.

H. E. Gladstone.“

Din câmpulu resbelului.

La médianópte. Dupa sosirea sciriloru celoru aduse de telegrafu despre batali'a dela Königgrätz lipseau date mai menunte sî de aceea spaim'a erá cu atâtu mai mare; faimele respandite ingrodîtóre cu atâtu mai multe. Sa scriea sî se vorbea despre o totala descompunere a armatei dela médianópte, despre insemnate perderi de ómeni sî arme de totu feliulu. Se dîcea adeca ca perderea se urca pânala 100,000 morti, raniti, innecati sî prinsi, sî 82 de tunuri.

Scirile dela 6 Iuliu ce le aflâmu in dîuaristic'a vieneza se vedu a fi mai detaiate sî din acele se vede ca perderile de-sî suntu inca destulu de mari, totu nu asiá dupa cum le esagerau faimele cele dupa spaim'a dintâiu. Grossulu armatei se spune acum ca s'a retrasu in ordine binisîoru regulata in numeru de 70,000 cu tunuri sî cu cara de munitiune câtra Hohenbruck. Alti 20,000 (intre cari sî sassoni) s'au indreptatu spre Brünn,30,000 s'au retrasu in

muntii din apropiarea dela Glatz. Comand'a se dîce ca e inca totu in mânile lui Benedek, carele are sa conduca retragerea.

„Kamerad“ fóia militara in descrierea sea ce o da despre batali'a dela Königgrätz, dupa ce da o icóna despre pusetiunea trupeloru in câmpulu bataliei spune, ca lupt'a s'a deschisu in 3 Iuliu la 8 óre diminéti'a prin unu focu de tunuri. O fatia de totu seriósa luà acésta lupta numai câtra amédî sî durà pâna la 1½ pâna candu pusetiunea erá din partea trupeloru austriace tînuta. Aprópe de dóue óre d. am. se mai contragu la lupta dóue corpuri sub LMC. Gablenz. Pre la 2½ óre inimiculu erá impinsu spre Iosefstadt sî Königinhof. Aici sa fia contribuitu multu corpulu dintâiu sub LMC. Festetits, care fù adusu mai târdîu de pe câmpulu de lupta cu piciorulu ruptu de unu glontiu de tunu.

Dupa 3 óre s'a intorsu fói'a. Ataculu inimicului de pâna ací se vede ca a fostu numai o insielare, pentru cá puterile nóstre cele mai bune sa se traga tóte câtra arip'a drépta. Cu arip'a sea strategica, cu cea drépta, cugetà inimiculu a atacá arip'a nóstra cea stânga sî asiá a ne taia de câtra Pardubitz. Arip'a nóstra stânga o comandá gen. de caval. Clam-Gallas, care aripa constá din corpulu 1 de armata sî din sassoni. Cu incetulu fu acest'a respinsu de superioritetea numerului inimicului. la 6 óre se aflá acést'a in apropierea fortaretiei, batali'a insa se continuà pâna câtra 7 óre. Mai târdîu i succese inimicului acoperitu de fumulu ce erá tînutu pre pamentu de tempulu celu ploiosu, a inaintá in positiunea nóstra pâna la Chlum. Atacati fâra de veste dela spate sî din cóste trupele cele mai de aprópe de focu au inceputu a slâbí sî retragerea acum nu se mai putù impedecá prin nice o mesura.

De alta parte se spune ca indata dupa acestu atacu trupele au inceputu a se retrage. La inceputu retragerea mergea regulata, mai târdîu insa s'a prefacutu in fuga sî mai cu séma dupa ce au inceputu a se retrage brigade intregi din centru. Confusiunea crescea din minutu in minutu, pentruca prussianii inaintá in masse mari spre cei ce se retrageau. LMC. bar. Ramming sa silea din tóte puterile a acoperí retragerea cu corpulu seu, ce erá scadiutu la 17,000, ceea ce in parte ia sî succesu. Umbrele noptiei se latiá preste teatrulu celu infioratoriu, dar cavaleri'a sî artileri'a inca totu alérga prîn sîrurile cele de totu obosite ale infanteriei pe drumulu câtra Hohenmauth. Unii spunu ca aru fi vediutu pe bravulu comandante de corpu LMC. Gablenz cu capulu golu sî negru de funingînea pulverei de pusca, alergandu spre sîrurile inimice.

Dupa sciri mai din cóce, 20 de baterii (120 tunuri) se afla scapate la Zwittau, cassele sî burourile tuturoru brancheloru militare inca suntu mantuite.—

Pre lânga tóte negotiârile de armistitiu miscârile prussianiloru se vedu a fi indreptate intr'acolo, cá sa ajunga inaintea lui Benedek la Olmütz.

Din Prag'a se telegrafézа dela 5 Iuliu, ca Iosefstadt sî Königgrätz suntu desiertate de alta parte ca prussianii mergu in numeru de 80,000 spre Prag'a. Alt'a depesia spune, ca regele Prussiei aru fi sositu la Teplitz, unde vrea sa remana la cura (de bâi minerale).

In Iungbunzlau gramadescu prussianii o multîme de proviantu, dara totu pentru plata. La Prelouc drumulu de feru e in mânile prussianiloru sî au de cugetu alu folosí pentru unu corpu ce se indrépta spre Prag'a.

Despre intrarea prussianiloru in Silesi'a se scrie ca in Bielic Biala 25 de husari prussiani au insciintiatu sosirea a 3000 de infanteristi sî dóue escadróne de cavaleria. Dupa ce au recercatu pre primariu pentru ingrigirea de cortele s'a rugatu sa li se dea unu calauzu pâna la Kenty. La Lipnik unde au masu de amédi li s'a tramisu din Biala vre-o câte-va butóie de bere. Prussianii le-au respinsu dîcendu ca loru nu le trebuie, pentruca ei ce au de lipsa cumpera pe bani —

Sciri dela 6 Iuliu spunu ca prussianii au ocupatu in acea dî Prag'a. Archiepiscopulu sî primariulu cetâtiei li-au esîtu inainte. Mai departe au ocupatu prussianii cetâtile Troppau sî Sternberg. Din cetatea cea dintâiu scotu o contributiune de 40,000 fl. Despre armat'a principelui de coróna prussianu se dîce ca au avutu o perdere de 25 mii soldati. Din armat'a nóstra s'a prapaditu cadîndu unu podu reu construitu de preste Elbe, aprópe la vre-o 12,000. Cortelulu generalu se afla acum in Iglau. — LMC. Gablenz se afla dejá la armata. LMC. Ramming au sositu in 5 Iuliu cu restele corpului sei la Olmütz. In aceeasi dî fortaréti'a Olmütz fu incuiata.

Unu telegramu de eri (9 Iuliu) in Herm. Ztg. spune ca prussianii se afla la Iglau. Cara sî alte lucruri ale drumului de feru nordicu dela Vienn'a se stramuta pe partea de sudu (média dî). Din aceste mesuri Vienn'a s'aru vedé cá amenintiata.

Archiducele Wilhelm a sositu ranitu la Vienn'a. Ran'a o a capatatu in batali'a dela Königgrätz. Asemenea s'a ranitu sî Archiducele Iosifu.

München 5 Iuliu. Cortelulu supremu a armiei bavareze e in Kalltennordheim, se ascépta mobilisarea gardei natiunali.

La média dî. Florenti'a 3 Iul. Fói'a oficiósa ital. scrie despre cortelulu generalu italianu :

Pe terimulu venetianu pâna acum nu s'a intemplatu numai nisce atacuri de antepostur singuratice. Austriacii si-continuà escursiunile loru ; iara podulu de pe fluviulu Adige l'au prinsu. Intre lancerii italiani sî husarii austrieci s'au intemplatu unu atacu, in urm'a cârui'a unu oficieru austr. a cadiutu sî unulu a fostu prinsu. — Austriacii astadi a impuscatu asupr'a orasiului Desenzano, insa nu=i potura stricá. Austriacii la Goito sî Monzambano au edificatu o punte de nâi, carea e aperata prin fortâretie de pamentu.

Se spune, ca in giurulu orasiului Peschier'a aru fi multi austriaci.

Pol'a 5 Iuliu. Dusmanulu a inceputu a descarcá tunurile asupr'a podului dela Borgoforte ; pe la amédia-dî au incetatu canonadele. Garnisónele au desvoltatu bravura ; pierderea : 5 morti sî 12 râniti. Inimiculu in 2 sî 3 a l. c. dupa luptele dela Sangiacomo sî Sant Antonio fu respinsu la Tocca d'Anfo.

In Itali'a au reportatu invingere regimentulu rom. alu 50-lea, si limpede romanescu alu 63 numitu „König de Niederlande“ dela Bistritia. Aici suntu inrolati bravii nostri români din Campia sî din Chioru.

Verona 6 Iuliu. Inimiculu s'a retrasu dela Borgo forte, dupa ce cu ocasiunea ataculi de eri au suferitu multu. Repararea pagubeloru s'a inceputu indata sî acum se afla iara in stare perfecta de aparare.

— Capitanulu Gredler dela venatorii imp. au avutu o lupta la laculu d'Idro, in carea au respinsu cu patru companii, pre 6000 de voluntari, 4 tunuri sî 2 luntri cu tunuri de cinci ori sî i-au stricatu sî 700 de ómeni.

Florenti'a 7 Iuliu. Austriacii au trecutu Minciulu inapoi sî au risipitu podurile dela Goito.

Protocolulu

Siedintiei Comitetului Asociatîunei tranne române tînute in 4 Iuliu 1866 c. n. sub presidiulu Ilustritatei Sele Dlui Consiliaru Petru Manu, fiindu de fatia DD. membrii ai Comitetului, Ilustr. Sea D. Consiliaru gub. Pavelu Dunc'a, Rvrd. D. Protosingelu metropolitanu, Nicolau Popea, D. Casieru la cass'a provinciala, Gabriilu Vajd'a, D. Dr. Ioann Nemes, DD. prof. Zach. Boiu, I. Popescu sî Nicolau Cristea; Secret. II I. V. Rusu sî D. Cassieru Asociatiunei Constantinu Stezaru.

§ 45. Presidiulu presentéza conspectulu despre starea fondului Asoc. pre tempulu acestei siedintie ; dincarele se vede, ca cass'a Asociatiunei — dupa subtragerea erogateloru de pân' acumu— are in proprietatea s'a, sum'a de 23.195f. 70. ^{5} xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 46. Ioanne Chitu oficialu dominale in Hollod, tramite la presidiulu Asoc. unu opu alu seu intitulatu : „Viti'a cultivata“ cu acea rogare, cá sa se esamineze cu tóta rigórea, sî déca se va aflá acomodatu sî corespundiatoriu, sa se tiparésca din mijlócele Asoc.

Conclusu. Se preda spre censurare Dloru prof. Zach. Boiu sî Nic. Cristea, cu acelu adausu, cá conferindu sî cu alti barbati de specialitatea resp., in un'a din siedintiele viitórie ale Comitetului Asoc., sa dee unu raportu precâtu se póte, mai detaiatu despre valórea séu meritulu susumentiunatului opu.

§ 47. Fiinduca adunarea gen. a Asoc. tranne romane pentru anulu curinte are sa se tîna in Belgradu (Alb'a Iuli'a) asiá Comitetulu Asoc. se afla indemnatu a decide :

cá despre terminulu tînerei adunârei gen. sa se incunosciintieze sî Magistratulu cetâtiei, Belgradu.

§ 48. Aducendu-se inainte, cumca mai multi dintre DD. Colectori ai Asoc., caror'a in anii trecuti 1864 sî 1865 in urm'a unui Conclusu alu Comitetului Asoc. din 8 Nov. 1864 § 68. li s'a tramesu spre vendiare acte de ale Asoc., pâna 'n dîu'a de astadi n'a tramesu nici pretiulu acteloru, nici actele, séu ce-va raportu in asta privintia : asiá, in interesulu fondului Asoc. Comitetulu Asoc. se afla motivatu a decide :

cá acei DD. Colectori ai Asoc. carii pân'acumu n'au tramesu nici pretiulu acteloru Asoc., nici a raportatu ce-va in ast'a privintia, sa se provóce pre calea diurnaleloru natiunale cá se grabésca cu tramiterea pretiului cuvenitu pentru actele Asoc., ce le-a vendutu, reportandu totu odata sî despre numerulu esemplareloru nevendute inca.

§ 49. D. bibliotecariu alu Asoc. reportéza cumca in urm'a unei cointielegeri verbale avute cu presidiulu int. alu Asoc. a procuratu ostampilia pentru insemnarea cârtîloru aflatóre in bibliotec'a Asoc. sî róga pre Comitetu cá sa faca dispunere pentru esolvirea pretiului acestei stampilie, care dupa conto alaturatu face 6 fl. 50 xr. v. a.

Conclusu. Secretariatulu se insarcinéza a platí aceea suma din banii preliminati de adunarea gen. a Asoc., pre an. 1865/6, pentru trebuintiele curente ale Cancelariei Asoc.

§ 50. Se cetesce Conspectulu casei Asoc. despre interesele

intrate la fondulu Asoc.iu 2 Iuliu a. c. dupa couponii obligatiuniloru de statu, ce se afla in proprietatea Asoc. Din acestu conspectu se vede:

a) cumca dupa couponii obligatiuniloru urbariale tranne, subtragendu-se 7% a intratu in BN. 68 fl. 35 ^{5} xr.

b) dupa couponii obligatiuniloru imprumutului de statu din 1854 a intratu in v. a.— 20 ^{5} xr. in argintu 22 fl. 25 xr.

c) dupa couponii asemnatiuniloru dela banc'a ipotecaria a intratu in BNote: 143 fl. 56 xr., in argintu 22 fl. 25 xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 51. Se reportéza despre banii incursi la fondulu Asoc. dela siedinti'a trecuta a Comitetului pâna la siedinti'a presenta sî anume:

a) prin Dlu Vice-notariu Comitatense in Aradu Ioanne Goldisiu, s'a tramesu la fondulu Asoc. tax'a de m. ord. pentru Il. Sea D. comite supr. in Aradu George Pop'a pre anii 1865/6 1866/7 10 fl. v. a.

b) dela D. protop. in M. Uiór'a, Leontinu Leonteanu tax'a pre an. cur. 1865/6 5 fl.

c) dela D. deregatoriu metrop. in Springu Vasilie Albini tax'a de m. ord. pre 'an. 1865/6 5 fl.

d) Deadreptulu la cass'a Asoc. a mai intratu parte cá taxe de m. ord. parte pentru diploma sum'a de 39 f. 30 xr. v. a. se voru publicá in Tel. Rom.)

§ 52. D. bibliotecariu alu Asoc. reportéza, cumca veduv'a lui Dumitru Marcu, fostului 'notariu Com. in Seliste, conformu testamentului facutu de barbatulu seu dto 2 Septembre 1865 a transpusu in folosulu bibliotecei Asoc. 60 tomuri cârti din care unele interesante sî 10 bucâti brosiuri, de specialitâti feliurite.

Conclusu. D. bibliotecariu sa insarcinéza aceste cârti ale petrece in registrulu cârtiloru Asoc., ear numitei veduve i se esprima recunoscintia protocolarmente.

Cu acestea se incheia siedinti'a Comitetului Asoc. pre la 7 óre sér'a.

Petru Manu, m. p. Pres. int. — I. V. Rusu, m. p. Secr. II.

Diet'a Ungariei despre afacerile comune.

Parerea subcomitetului comissiunei de siésedieci sî siepte.

(Continuare).

20. Aceste suntu afacerile, a câror'a comunitate in modulu pomenitu, se póte considerá de emanata din sanctiunea pragmatica. Déca in privinti'a acestor'a cu invoirea ambeloru pârti se intempla statorire; cu negotiare imprumutata trebue stabilita dintru inceputu proportiunea, dupa care tierile corónei ungaresci voru purtá sarcinile sî cheltuielele pentru afacerile recunoscute de comune in urmarea sanctiunei prigmatice.

21. Acésta negotiare sî stabilire se póte intemplá astufeliu, cá de o parte adunarea (representanti'a) tieriloru corónei ungaresci, de alta parte adunarea celor'a-lalte tieri ale Majestatei, Sele fiacare pentru partea sa alege câte o delegatiune in numeru egalu de membri. Aceste dóue delegatiuni, cu incurgerea respectiveloru ministerie respundietóre, voru gâtí proiectu basatu pre date detâiate pentru numit'a proportiune.

22. Acestu proiectu, fia-care ministeriu lu va asterne la diet'a respectiva, unde va trebuí a se desbate in modu ordinariu. Fia-care dieta, pre calea ministerieloru respective, va impartâsî decissiunile sele celei'a-lalte diete, sî convoirile ce se voru intemplá intre amendóue pârtîle in modulu acest'a, se voru asterne Majestatei Sele spre santiunare.

23. Déca cele dóue dalegatiuni nu s'aru puté invoí asupr'a proiectului: parerea fia-cârei'a se asterne ambeloru diete. Iara déca cele dóue diete nu s'aru puté invoí intre sine: atunci caus'a, pre basea dieteloru asternute, o va decide Majestatea Sea.

24. Invoirea ce va trebuí sa se facą asupr'a proportiunei, se va estinde pe unu tempu otâritu, dupa a cârui'a decurgere va trebuí sa se faca invoire nóua in acelasi modu.

25. Ce se atinge de manipularea obiecteloru cercuscrise mai susu: observâmu inainte de tóte, ca schimbarea modului ce a sustatu mai inainte legalminte in asta privintia, intru intielesu strinsu nu se deriva din oblegamentulu otâritu in sanctiunea pragmatica, ci schimbarea situatiunei, precum spuserâmu in punctulu 5, o face corespundiatóre. A dechiaratu atâtu diet'a din 1861 câtu sî acést'a de acum in mai multe adrese ale sele, ca voiesce a vení in coatingere cu celelalte tieri ale Majestatei Sele, cá sî cu popóre constitutiunali, pe lânga pestrarea nedependintiei ambeloru pârti. Deci candu noi facemu proiectu in privinti'a modului de coatingere, dorimu a avé in vedere atâtu dechiarârile numite ale dieteloru, câtu sî prassea corespundiatóre.

26. Premitemu ca ver care va fi otârirea dietei in privinti'a afaceriloru comune sî ale manipulârei acestor'a: dupa parerea nóstra, aceea nu póte pâsî de totu in viétia, pâna ce tierei nu se va restitui in fapta constitutiunea ei intru intregitatea tóta. Sî acést'a e o conditiune fundamentala a proiectului nostru.

27. Alt'a conditiune fundamentala e, ca constitutiunalismulu deplinu sa intre fapticu in viétia sî in celelalte tieri ale Majestatei Sele; pentru cá noi cu aceste tieri numai cá sî cu tieri constitutiunali putemu pasî in coatingere in ori care relatiune comuna. Sî Majestatea Sea insusi de aceea au doritu schimbare modului de pâna acum de pertratare alu acestoru afaceri, pentru ca a inzestratu cu drepturi constitutiunali sî celelalte tieri ale sele, sî influinti'a constitutiunala a acestor'a la manipularea afaceriloru comune, nu o póte delatură.

28. Deci, déca acusi constitutiunea Ungariei va fi restituita deplinu sî in faptu, sî déca sî celelalte tieri ale Maj. Sele inca voru avé in fapta constitutiune adeverata; sî déca regimulu respundietoriu legiuitu sî aici, sî acolo va fi primitu guvernarea: atunci, dar numai atunci afacerile acelea, cari dupa convoire se voru considerá de comune, se voru tratá de comune in urmatoriulu modu.

29. Trebuie sa se infiintieze unu ministeriu comunu pentru acele obiecte, cari, cá intr'adeveru comune, nu se tînu nici de administratiunea separata a tieriloru corónei ungaresci, nici de ceea a celor'a-lalte tieri ale Maj. Sele. Ministeriulu acest'a, pre lânga trebile comune, nu póte purtá administratiunea separata nici a unei'a nici a altei'a pârti, nu póte influintiá asupr'a acelor'a. Fia-care membru alu acestui ministeriu va fi respundietoriu pentru tóte câte se tînu de ramulu lui, totu asiá sî ministeriulu intregu va fi respundietoriu pentru astufeliu de despusetiuni oficiali, ce le-a statoritu la olalta. (Va urmá).

Escriere de concursu.

Prin acést'a se publica tuturoru invetiatoriloru sî preparandîloru, cumca pe statiunea invetiatorésca româna din Szt. Miclousiu mare, indiestrata cu veniturile anuale de 336 fl. v. a., 2 jug. de livada, $^{1}/_{2}$ jug. de gradina, 40 chible de grâu, 12 chible de cucuruzu, 25 pf. de sare, 12 pf. de lumini, 5 stângeni de lemne, sî cortelu liberu, se deschide concursulu pelânga terminulu dela intâi'a publicatiune de patru septemani, pânacandu doritorii de a cuprinde acestu postu, suntu avisati a substerne Consistoriului diecesanu recursurile sale cuviinciosu timbrate sî provadiute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pâna ací, sî despre purtarea s'a morala sî politica.

Din siedinti'a consist. scolara in Timisióra in 7 Aprile 1866.

Dreptu maritoriulu Consist. Temisianu.

Insciintiare de licitatiune.

In 24 Iuliu (5 Augustu) 1866 adeca in Duminec'a dupa Sântulu Ilie se va tînea dupa esîrea din biserica la 10 óre inainte de amédia-dî in cas'a subscrisei representantii aici in Brasiovu licitatiune de esarendare pe nóue ani adeca dela 23 Aprile 1867 pâna la 23 Aprile 1876 cal. vechiu a mosîei numite Ciacalechi vechi e Red'a Barbului, impreuna cu tâiatulu pâdurei — mosi'a acést'a, proprietatea bisericei rom. gr. orientale cu chramulu Sântului Nicolau din preurbiulu Brasiovului in Transilvani'a, se afla in Romani'a, Judetiulu Bezeului. — Fiindca nu toti doritorii de a luá in arenda acésta mosîa, se potu infatisiá in persóna la dîu'a de licitatiune, de aceea se face cunoscutu, cá pâna la inceputulu artorisirii séu licitatiunei se primescu sî oferte in scrisu, bine sigilate subscrise de man'a propria a oferentului sî adresate franco câtra subscris'a Representantia aici in Brasiovu, in care se va insemná cu litere sî cifre sum'a, cu care va sa concurga la arendare sî sa desemne cu numele, pe ori cine aru voí de aici din Brasiovu, care sa depuna in loculu oferentului vadiulu de 10% sî cu care sa se incheie contractulu. Ofertele sosite dupa inceputulu artorisirii nu se primescu.

Ofertele tramise se pastréza nedesfacute pâna la incheiarea protocolului licitatiunei verbale sî atunci se deschidu in fati'a adunârei intregi, sî déca nu va fi nici unu ofertu cu suma mai mare, decâtu arata protocolulu licitatiunei verbale; atunci se va dá mosi'a in arenda acelui'a, care au datu pretiulu celu mai bunu; ear din contra acelui'a, care prin ofertu va fi celu mai bunu cu pretiulu arendei.

Conditiunile mai de aprópe despre esarendarea mosiei numite, impreuna cu taiatulu padurei se potu vedé sî cetí aici in Brasiovu la curatorii bisericei susu numite; in Buzeu la DD. Eftimiu Tomaidu, Alesse Comsi'a sî Irimie Petricu; in Ploesci la DD. George Radoviciu, Teochare Zipa; la Spiceri'a Dlui Carolu Schuller; in Bucuresci la DD. Martinoviciu, I. Bómbenu sî V. Baboianu.

Brasiovu 21 Iuniu (3 Iuliu) 1866.

Representanti'a bisericei S. Nicolae din preurbiulu Brasiovului.

Burs'a de Vienn'a.

Din 29 Iuniu (11 Iuliu) 1866.

Metalicele 5%	53 40	Actiile de creditu	157 50
Imprumutulu nat. 5%	60 50	Argintulu	125 50
Actiile de banca	672	Galbinulu	6 22

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca'. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl.v. a.

Nru 52. ANULU XIV.

Sabiiu, in 3|15 Iuliu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

CÂTRA POPÓRELE MELE!

Nenorocirea cea mare, carea a lovitu armat'a Mea cea nordica pre lânga tóta opusetiunea cea mai eroica, periclele, care crescu patriei dintr'acést'a, urgi'a resboiului, carea nimicindu se estinde preste iubitulu Meu regatu Boemi'a, si carea amenintia si alte pârti ale imperiului Meu, perderile cele dureróse si nesuplinivere pentru atatea mii de familii, au tulburatu adencu anim'a Mea, carea bate atâtu de caldu pentru binele popóreloru Mele.

Increderea insa, ce o amu esprimatu in manifestulu Meu din 17 Iuniu, increderea in credinti'a vóstra cea neclatita, in devotamentulu si promptéti'a vóstra la sacrificie, increderea in curagiulu armatei Mele, pre carele nu-lu putù frange nici chiaru nenorocirea, increderea in Dumnedieu si dreptulu Meu celu bunu si santu, nu s'a clatinatu in Mine nici intr'unu momentu.

Eu M'amu indreptatu câtra Imperatulu francesiloru pentru mijlocirea unui armistitiu in Itali'a. Nu numai ca amu aflatu o intimpinare fórte prevenitóre, ci Imperatulu Napoleonu s'a oferitu din indemnulu seu propriu, si cu scopulu celu nobilu, de a impedecá o versare de sânge mai departe, a mijlocí unu armistitiu si cu Prussi'a, si a introduce pretratâri de pace.

Oferirea acést'a o amu primitu.

Eu suntu gat'a a incheiá o pace pre lânga conditiuni onoravere, spre a pune stavila versârei de sânge si a pustiiriloru resbelului; insa nici odata nu Me voiu invoí la o pace, prin care s'aru sguduí conditiunile fundamentali ale pusetiunei de putere a imperiului Meu. La templarea acést'a suntu decisu a purtá resbelu pâna la cele din urma, si intr'acést'a consimtiescu de siguru popórele Mele.

Tóte trupele dispunivere se voru contrage, si prin recrutarea orenduita, prin voluntarii cei numerosi, pre cari spiretulu celu patrioticu, ce se inflacara de nou, i chiama la arme, se voru suplini scaderile armatei.

Austri'a fu greu lovita de nenorocire; insa ea nu e descuragiata, nu e doborita.

Popórele Mele!

Incredeti-ve Imperatului vostru!

Popórele Austriei nu s'au aretatu nici candu mai mari, decum in nenorocire.

Si Eu voiescu sa urmediu esemplului stramosiloru Mei, lucindu-ve inainte cu credintia neclatita in Dumnedieu, cu barbatîa si cu staruintia.

Datu-s'a in resiedinti'a si capital'a imperiului Meu Vienn'a intr'a diecelea Iuliu, un'a mia optu sute siese-dieci si siese.

Franciscu Iosifu m. p.

Nr. 14,577. 1866.

Publicatiune.

Innalt'a Cancelaria regia aulico transilvana cu decretulu seu din 8 Iuniu 1866 nr. 2568 a datu Gimnasiului superiore romanescu greco-resaritéuu din Brasiovu dreptulu de publicitate, adeca dreptulu de a puté tîné esamene de maturitate, si a dá testimonie valide de statu — acést'a se face de obsce cunoscutu. —

Din siedinti'a Gevernului regescu transilvanu tînuta la Clusiu in 22 Iuniu 1866.

Nr. 75—1866.

Anunciu.

Conformu conclusului adusu in siedinti'a a II a adunârei gen. a Asociatiunei transilvane romane tînuta la Abrudu 1865 p. XXXI., adunarea gen. a Asociatiunei pentru anulu curente 1865/6 se va tîné la Belgradu in 15/27 Augustu a. c.

Ceea ce prin acést'a in sensulu § 23 din statutele Asoc. se aduce la cunoscinti'a publica.

Dela Presidiulu Asoc. tranne pentru literatur'a romana si cultur'a poporului românu.

Sabiiu in 15 Iuliu 1866. *)

Petru Manu, m. p. Pres. int. — I. V. Rusu, m. p. Secr. II.

Evenemінte politice.

Sabiiu in 2 Iuliu.

Din Pest'a aflâmu ca Majestatea Sea Imperatés'a in 9 Iuliu au sositu aici. Scopulu acestei calatorii este de a visitá pre ranitii ce se afla in spitalele de aici. Primirea au fostu de totu cu caldura si entusiastica. Dupa „Magyar Világ“ Vineri erá sa se intórca Majestatea Sea la Vienn'a. Servitorii Curtiei remanu in Bud'a, unu semnu despre reintórcerea Majestâtiei Sele.

Astadi cetimu o telegrama in Hr. Ztg. ca Maj. Sea Imperatés'a a plecatu cu printii imp. dela Vien'a spre Bud'a-Pest'a. Se dîce in depesia ca Maj. Sea Imperatés'a lacramà, iara Majestatea Sea Imperatulu erá fórte miscatu in momentulu despartîrei. Imperatulu a plecatu la óste.

Afara de manifestulu imp celu publicâmu in fruntea foiei, mai cetimu in dîuarie unulu indreptatu câtra popórele cele credincióse ale Ungariei. In acest'a se esprima credinti'a cea tare, ca fii cei eroi ai Ungariei, condusi de innascut'a loru alipire, voru alergá de buna voia sub stindartele Majestatei Sele intru ajutoriulu aloru sei si spre scutirea patriei amenintiate nemijlocitu prin evenemintele resbelice.

Zkft asigura ca aru fi primitu mai multe impartasîri din Ungari'a, a câroru cuprinsu indreptatiescu la temerea, ca in unele cercuri anumite s'aru aflá fórte mare inclinare de a avea in inaintea ochiloru numai séu celu putînu cu deosebire partea domnitóre in Ungari'a. La acestea adauge acésta fóia:

Noi aducemu la cunoscinti'a ministeriului acésta temere din motivele cele mai patriotice, dara ilu si conjurâmu totudeodata, cá sa reguleze politic'a Ungariei astufeliu, incâtu slavii si românii Ungariei sa aiba causa de a sperá in implinirea dorintieloruloru celoru drepte. —

Pâna in momentulu candu scriemu aceste sîruri scirile despre cris'a ministeriala inca nu se deminiu de totu. Noi amu fostu comunicatu

*) Celelalte jurnale române inca suntu rugate a primí in colónele sele acésta provocare.

dupa unu telegramu scirea despre repasîrea min. Belcredi sî Larisch, sî despre intrarea lui Beust la esterne. In diuariele vienese cetimu sî alte diferite liste. Asiá Carolu Auersperg min. primariu, dupa aceea se pomenesce de Kayserfeld, Giskra, Deák, Sennyei sî alte capacitâti ale reichsratului.—

Din Berlinu se spune ca ministrulu de resbelu (din Prussi'a) Roon a ordinatu mobilarea militieloru de tiéra de rendulu alu doilea (Zweiten Aufgebot) in numeru cam de vre-o 200,000, carii sa se imprenne câtu mai curendu cu ceealalta armata. Pre lânga acést'a se scotu inca 120,000 recruti, sî adeca de acei'a, a câroru tempu de servitiu dupa lege aru avé a se incepe le 1868 sî 1869.

Alegerile dietali din Prussi'a sa fia favorabili pentru regimu. Corpurile legiuitóre le va deschide in estu anu regele in persóna. Totu din Berlin se telegraféza la Parisu, ca cabinetulu berlinesu aru fi aplecatu a nu modificá esentialminte federatiunea germana ; mai departe vrea sa sustîna pre cei mai multi principi; dara persista pre lânga scóterea Austriei din federatiune.

A. A. Ztg. spune dupa un'a cor. din Parisu, ca Napoleonu, cedendu Veneti'a Italiei va trebuí sa capete dela césta din urma vreo compensatiune.— Din partea Prussiei inca aru fi sa astepte Napoleonu óresi care regulare de fruntaria. Se dice adeca ca Prussi'a va trage in cerculu domnirei sele afara de ducatele dela Elbe (fâra partea curatu daneza) Hanover sî Hessa electorala. Sassoni'a remane regelui Ioann, pentruca imperatulu Napoleonu au promisu a i o redá. Pentru crescerea ce aru resultá din anecsârile de mai susu Franci'a s'aru restringe cu o regulare de fruntarie pâna la Zweibrucken sî Saarbrucken sî pâna la Saarlouis.

Din Berlinu mai aflâmu ca imperatulu francesiloru sî tiarulu rusescu sî alti monarchi au gratulatu regelui prussianu pentru invingerea dela Königgrätz (Tiarulu rusescu au gratulatu sî Imperatului Austriei dupa invingerea dela Custoza.)—

Despre armistitiu nu avemu inca sciri positive, cá sa scimu in ce stadiu se afla. Multe diuarie vienese nu credu intr'ensulu sî dicu ca manifestulu imp. din urma arata, ca resbelulu va sa se continue.

Din Parisu se tel. (in 10 Iuliu) la „Debatte“ ca representantele Franciei din Berlinu au capatatu insârcinare a se duce numai decâtu in cortelulu generale alu prussianiloru sî a mijlocí la regele pacea. — Le temps dela 8 Iuliu spune ca pórt'a a recunoscutu pre Principele de Hohenzollern.

— Totu de acolo aflâmu ca principele Napoleonu la unu banchetu s'a esprimatu in unu toastu de totu ostilu contra Austriei, numindu-o cea din urma pestera a feudalismului sî catolicismului, sî dice ca din aceste cause trebue doborita sî sfermata. Franci'a are missiunea de a resturna catolicismulu in Rom'a sî Prussi'a in Vienn'a. Noi trebue sa fimu aliatii Prussiei sî Italiei sî pâna nu voru trece 2 luni armatele nóstre voru luá parte la lupta.

Din Romani'a aflâmu dupa „Romanulu“ dela 28 Iuniu ca : „In siedinti'a de eri (27 Iun), d. Presiedinte alu consiliului a declaratu ca este insârcinatu de Mari'a Sea Domnulu Româniloru, ca, prin deferintia câtra tiér'a ce l'au alesu, ce a pusu pe capulu seu coró-n'a lui Mircea sî Stefanu, Mari'a Sea Carolu I. este otârîtu a botezá pe copiii sei in religiunea domnitóre a tierei, in religiunea ortodoxa resariténa. Mari'a Sea roga dar pre domnii Deputati a sî inscrie acésta obligatiune a sea in constitutiunea tierei.

Declaratiunea acést'a au fostu primita de adunare cu mare aplausu. S'a propusu a se numí o comissiune ad-hoc care sa mérga a multiamí Domnitoriulu de acésta nóua proba de respectulu, de deferinti'a sea câtra natiunea româna. D. Presiedinte alu adunârei a dîsu ca cea mai buna multiamire ce se póte adresá Mariei Sele este de ai dá câtu mai curendu constitutiunea terminata.“

Din câmpulu resbelului.

La média nópte. Diuaristic'a vieneza descrie pre largu dupa coresp. private intrarea prussianiloru in Prag'a. Dupa acele, unu vice colonelu prussianu Ranisch chiama pre primariulu acestei cetâti la Chvala cale de 3 óre de Prag'a spre a se intielege despre intrarea sî ocuparea mentiunatei capitale a Boemiei. Dupa o consultare a consiliului municipale se si indrepta o deputatiune cu cardinalulu archiep. Schwarzenberg sî primariulu cetâtei in fruntе, cu stéguri albe la trasuri, in numitulu satu, unde se dice ca deputatiunea fu bine primita sî audî condîtiunile puse de vicecolonelulu prussianu. Spuse adeca deputatiunei, ca trupele de ocupatiune voru fi 8000 pentru care are municipalitatea, respective comun'a de a ingrigí pentru incortelare sî costu. Fia care soldatu are sa capete dejunu 1 lotu cafea, 1 franséla (jimla); la amédi supa cu ½ pundu de carne de vita sî o portiune de leguma; sér'a cina sî unu pacharu de bere. Asemenea are municipiulu sa ingrigésca de costulu trupeloru trecende in numeru de 58,000. Comandantulu asigura ca averea privata, a comunei sî a instituteloru private va fi santa sî neatinsa. Cetatienii gardisti remanu in posessiunea armeloru loru sî voru continuá servitiele loru cá sî pâna ací; asemenea sî politi'a. Gardistii voru cede case de dóue guarde pentru prussiani.

Comerciulu sa se continue neconturbatu. Press'a remane libera, numai de cele ce privesce deadreptulu pre prussiani sa se ferésca. —

Luni nóptea la 1 óra au sositu o estafeta din Znaim in Stokerau cu insciintiarea ca in Znaim au intratu in acea dî dupa amédî 3600 de prussiani. Comissiunea de montura au sî pachetatu tóte provisiunile ce le avea acolo s'a straportatu in asigurantia cu drumulu de feru. —

Dupa sciri sigure se spune ca armat'a de nordu sta gat'a la Olmütz. O parte a inaintatu spre capitala cá sa o scutésca.

Majestatea Sea c. r. apost. au denumitu pre Inalt. S. imp. Archiducele Albrecht de comandantu alu tuturoru trupeloru de operatiune sî de siefu alu statului generalu pre vice-maresialulu bar. Iohn.

Armat'a de sudu se dîce ca vine in mersuri fortiate la Vienn'a. O parte a trupeloru de reserve a sî sositu la Vienn'a in dîlele trecute.

Despre perderile dela Königgrätz sî acum suntu inca scirile diverse. Vin'a se arunca cu deosebire asupr'a trupeloru federatiunei, cari nu au grâbitu cu concursulu ce se astépta dela ele, dar sî asupr'a relei ingrigiri a conducatoriloru cari au dusu trupele flamande sî fâra munitiune in focu; ba pe unele le-au postatu de asiá de s'au atacatu intre ele insesi.

Sciri serióse suntu sî acele care ne spunu ca prussianii, dupa ce au ocupatu tóta Silesi'a austriaca au intratu in Moravi'a sî pe laturea resariténa dela Olmütz sî se fia inaintatu pâna la Prerau.

Din Germani'a, aflâmu ca bavaresii au fostu batuti la Geys'a (cerculu Eisenach). O depesia dela 10 Iuliu spune despre o lupta inca neterminata la Kissingen in Bavari'a. Orasiulu acest'a se dîce ca sufere de impuscaturile inimice.

La média dî. Din partea acést'a nu scimu acum ce sa tînemu de adeveratu, prentruca precum amu vediutu mai susu se dîce ca trupele italice (austriace) vinu la Vienn'a ; o depesia dela 10 Iuliu insa spune ca : inimiculu au trecutu riulu Po pe mai multe locuri cu puteri insemnate sî mai târdiu se dîce totu acolo, ca fortaretiele cuadrilaterali (Festungs viereck) au garnisóne de ajunsu sî suntu provediute cu tóte mijlócele de lipsa pentru aperare.

Impartâsîmu dupa o coresp. orig. unele date despre lupt'a dela Custozz'a :

Din taber'a Corpului alu 7-lea de lânga Sona, in 30/18 Iuniu 1866.

Domnule Redactoru !

Situatiunea in care ne aflâmu noi astadi pe astu terenu rescumperatu cu pretiosulu sânge alu bravei nóstre armate, nu me ingadue a trece cu vederea faptele cele glorióse a juniloru nostri ardeleni, carii au culesu in 24/6 lauri de invingere— aruncandu pe inimiculu peste granitia.— A insîrá tóte dupa cum decurse in a loru deschilinita insusîre mi este peste putintia, nefiindu dedatu a scrie pe genunchi sub arsiti'a ce ne consuma sî la umba provisore,— pentru aceea mi iau refugiulu numai la restrense reflesiuni despre cele intemplate, sî unde amu pututu strabate sî eu cu privirea preste destens'a linia de lupta dela Peschier'a subt colinii dela Soma Campagna sî Custoza pâna la Marmirolo, va sa dîca, ocupandu mai tóte paesele sî positiunile de aperare intre Mantu'a sî Peschier'a spre Veron'a.— Armat'a nóstra concentrata la Rovigo, Polesela, Revere etc. pâna la Borgoforte pe tiermurii Padului (Po) observandu obrasnici'a neamicului— alergâ tóta spre cele 4 unghiuri fortificate, la care se 'ncordase contrarii nostri, de a le luá cu asaltu,— apoi taindu-ne comunicatiunea dinapoi armat'a lui Cialdini, sî de drépt'a nóstra Garibaldi decâtra Tirolu, sa fimu siliti a capitulá. Dara Ddieu la aste teribile intreprinderi au ascultatu mai multu rugaciunile popóreloru austriace.— In diminéti'a din 22/6 se puse tóta armat'a in miscare, si fatia cu ferbintiél'a de 32 grade in umbra, in diminéti'a din 24/6 la 8 óre dedura brav'a nóstra armata ca 60—70 mii feciori, frontu cu contrariulu ei inimicu numerosu, care (dupa cum mi spuse unu Capitanu Sardinu la loculu seu in piati'a de ambulantia) urcara cei activi fâra de reserve — la o suta dóue dieci de mii —. Se dîce ca gen. Cialdini comandà in corpurile sele aprópe la dóue sute mii pe candu Garibaldi abiá pe jumetate. Suntu insa atâtea contradîceri câtu nu póte sci omulu care e adeverulu, fiindca noi nici i-amu numeratu nici puteamu ciflrá positamente numerulu contrariloru nostri, ci numai dupa spusele strainiloru.

Lupt'a inspâimantatóre, mai cu séma la arip'a stânga a nóstra dela Dosso buono sî Villafranc'a spre Valegio crescù pe totu minutulu câtu cam pe la amédia-dî mai ca nu se putea scí dupa atât'a sacrificiu fi-va armat'a nóstra ori a contrariului nostru cea triumfanda, câci chiei'a Veronei (Collinii Custozii) erá inca in mânile inimicului ce se retrase pe crestetele strategici sî cu unu focu de o statornica hotârire (a invinge ori a murí lânga mormintele confratiloru loru din 48) — se tînura eroiceste sî cu o târia necredibila. — Ai nostri slabira, — vr'o câte-va brigade se re-

trascra, sî opulu capatà o fatia trista,- contrarii nostri se credeau invingatori. Bravele nóstre trupe inse acoperindu-se, asteptau numai sucursulu necesariu. Brigad'a nóstra care se aflà la reserve capatá ordre de a inaintá sî cu dens'a sî alte colone in numeru cam la 14 mii, i'si strinse tóte puterile laolalta sî formà o masa de colone totu castre dupa castre in cea mai tactica miscare, in frunte Escel. Sea comandantele corpului alu 7-lea Locotenente baronu de Maroicic, dupa densulu brigaderulu nostru Contele Veselsheim (fostulu Capitanu in propriulu castru pâna la anulu -- 56) dupa acesti doi bravulu nostru Colonelu Antonu Dormus in frunte a tustrele batailiónelorn ardelene române, — dupa acestea alte magiare sî germane. Mai maretie colone sî mai tacteci decâtu acestea nici pe câmpulu de esercitin nu amu pututu vedea in restempulu servitiului meu de 16 ani in cóce. . .

Aceste colone de reserva se aruncara cu o repejiune ne mai vediuta asupr'a coliniloru incârcate de contrari cá unu stâlpu imbracatu de miliarde albine ce a roitu, dar fù aruncate cu o perdere insemnaciósa. Acum incungiurara colinii lasandu partea cea mai pedisia juniloru nostri ardeleni, cari o sî ocupara dupa uncle asalte, unindu-se Castrulu nostru „Strelitz“ — cu celu alu lui Baumgarten 76-lea de linia sî dupa 9 asalte desperate, se retrase intréga armat'a contraria peste Mincio, lasandu in mânile armatei nóstre o multîme de prinsoneri, tunuri sî alte magazine; in estu chipu s'a finitu batai'a din 24/6 prin corpu.u alu 7-lea care a sî culesu Lauri neperitori sî unu renume istoricu in analele armatei italice.— Deschilinitu este de insemnatu ca in acestu laudatu corpu numerâmu 4 castre regimente române, dóue din Ardélu (Meklenburg Strelitz sî Baden) iara dóue din Banatu-Ungari'a, Allemanu sî Ludowicu Victoru,— cestu din urma nu e curatu rom. ci amestecatu cu ruteni sî slovaci.— Insa intre cele buciumate prin ordinele de dî fù alu nostru Strelitz nr. 31 sî Baumgarten nr. 76 care au incheiatu pentru asta dî cu atât'a triumfu resboiulu persecutandu pe contrariulu celu numerosu in cea mai selbatica fuga.

Findca in estu maretiu Castru ardelenescu completatu din tóte 3 surorile natiuni numerâmu 3 pârti români sî a 4-a parte magiari sî sasi, aflu de neaperata cuviintia a aduce la cunoscinti'a publicului nostru cetitoriu, aceste fapte stralucite prin care castrulu nostru si de asta data cá la cele mari sî neuitate batâlii dela Collin, Aspern, Hollabrun, Temesvar, Calca babia lânga Montebelo, Magenta sî Solferino sî acum la Custozz'a s'a distintionatu prin bravuri voinicesci pre care lumea de acum le scie, sî Comandantii decorati cu ordinulu „Mariei Theresiei“ le marturisescu cu mân'a pre pieptu, cumca numai singuru acestui bravu Regimentu romanescu au a multiamí decoratiunea M. T. — Proprietariulu nostru Culo'z si Lainingen — a muritu, dar GM. Stancoviciu sî G. M. Dormus traescu pâna astadi falindu-se in fati'a lumei cu ordinulu agonisitu in fruntea fratiloru nostri ardeleni.

Ertatimi Domnule Redactoru, ca nici tempulu nici stârile impregiuru nu me iarta a schitiá mai chiaru dupa cum se cere cele mai susu atinse, — cu alta ocasiune mai pacinica nu voiu mai pregetá *) a aduce inainte totu ce e vrednicu de laude, sî a vesti maretiele fapte ale acestui Castru din insusi istori'a lui propria, (ce peste scurtu fiindu pace va esî la lumina de supt press'a c. r. din Vienn'a).— Sciti domnulu meu! ca in câmpu suptu umbra de vitie acusi treserindu sî adunendu-mi catrafusele sî inainte ori . . . la drépt'a — stâng'a, camu cu greutate e a siedea neturburatu sî a scrie ce-va mai bine tiesutu.

Pozzolengo 1 Iuliu 1866.

Domnule Redactoru! Suntu convinsu ca nu voiu fi eu celu d'antâiu, care ve comunica cuvintele Altetiei Sele comandantului armatei italiene Archiduc. Albrecht. — mi iau libertate a vi le tramite estrase din ordinea dilei in firea loru: Mejestatea Sea telegrafà inca nóptea: T i e sî t r u p e l o r u m e l e b r a v e cea mai caldurósa multiamita.

In fine eata in estrasu sî cuventulu rostitu de câtra Pr. on. Capelanu de óste Sab'a Popoviciu inainte de lupt'a dela Custozz'a.

Fratîloru ostasi! Majestatea Sea préinduratulu sî maritulu nostru Imperatu sî Domnu, ve chiama pre voi la arme agerî in contr'a turburatoriloru de pace, sî fiindu voi dedati a audî cu fala de numele biruintii, salutati dreptu acea dorintia sî vointi'a Monarchului nostru cu chiotu de bucuria.

Voi va veti luptá de acum pentru sant'a dreptate, pentru bun'a oreduiala si drepta legiuire, pentru marirea sî cinstea Austriei cum sî bun'a sporire in prosperitatea ocârmuirei sî prin urmare sî pentru fal'a armeloru nóstre.

Adunati-ve dreptu aceea in jurulu mariteloru vóstre stéguri! sî preste scurtu veti pasî incontr'a dusimaniloru ce v'au cunoscutu la Montebelo, Magent'a sî i veti respinge sî de astadata cá la Solferino.

Cea mai mangaitóre privire a bunului nostru monarchu este indreptata spre voi, inaintea vóstra stralucescu vertutîle stramosiloru sî glori'a renumelui neperitoriu, deasupr'a vóstra rugaciunile popóreloru, cu voi e curagiulu sî credinti'a neclintita care in atâtea renduri o a-ti dovedítu ca sunteti demni de numele celu portati cu voi va fi Dumnedieu sî duchurile braviloru comandenti cari ve va povatiuí sî va strigá: Dumnedieulu duchuriloru sî a totu trupulu carele a calcatu mórtea sî pre diavolulu au sfarmatu, va dá vóue putere a umili sî voi pe contrariulu vostru sî ai strigá: umiliti-ve popóre sî ve plecati! ca cu noi este Dumnedieu; de fric'a vóstra nu ne vomu teme nici turburá, câci cu noi este Ddieu, sî ori ce sfatu veti sfatuí, rasipi-lu va Domnulu, câci cu noi este Ddieu; sî déca Ddieu e cu noi, cine póte fi incontr'a lui Ddieu?

La arme sî 'nainte Camaradiloru? Cu chiotu de bucurie strigandu: Sa traiésca Imperatulu!

*) ne ve-ti oblegá. Red.)

Proiectulu de lege

in caus'a limbiloru si natiunalitâtîloru tierei.

PARTEA I.

Dispusetiuni generali.

§ 1. Popórele ce constituescu tiér'a neintielegandu aci Ardélulu si Croati'a suntu: magiarii, românii. slovacii. serbii, nemtii si rusinii.

§ 2. Locuitorii magiari constituescu natiunea magiara; românii, natiunea româna; slovacii, natiunea slovaca; serbii, natiunea serbésca; nemtii, natiunea nemtiasca si rusinii, natiunea rusina; — si tóte aceste natiuni se recunoscu si se dechiara de totu atâtea natiuni ale tierei precum ele cá totu atâti factori ai dreptului publicu si pârti constitutive ale patriei — pe basea libertâtiei, dreptâtii si frâtietâtiei, se dechiara egalu indreptâtite, atâtu in respectu politicu, câtu si in respectulu limbei loru.

§ 3. Fia-care natiune in sine formédia totalitatea nedespartibila si unitatea nedisolubila a tierei.

§ 4. Fia-care natiune regnicolare pentru asecurarea, promovarea, controlarea, priveghierea, representarea si pertractarea intereseloru si trebiloru natiunali, va avé o corporatiune, séu adunare. specialu natiunale sub nume de „Uuiversitate natiunale“ dreptu representanta a natiunei insa-si.

Organisarea interna a acestei representantie, va staverî-o fia care natiune peutru sine.

Astufeliu de representantia natiunale se considera de corporatiune legale a natiunei pe care o represinta. De asemenea

§ 5. Fia-care natiune va avé unu capu natiunalu; care cá atare va fi membrulu consiliului de coróna. Acestu capu natiunalu lu denumesce Maiestatea Sea. Nu altmintrea

§ 6. Fia-care natiune la gubernu si la tóte dicasteriele mai inalte ale tierei va avé senate s'au sectiuni proprie natiunali, cari singure voru fi competinti a pertractá si decide obiectele ce atingu o natiune in specie; obiectele ce atingu pe tòta tiér'a tinendu-se de competinti'a sectiuniloru in colectivitate. Astu-feliu

§ 7. Pe candu fia-care natiune 'si afla espressiunea sea speciale in Universitate si capulu natiunale ele-si mai afla acést'a espressiune si in comitatele, districtele, cercurile, orasiele, si comunele satesci locuite de ele; espressiunea colectiva a tuturoru natiuniloru se manifestà in diet'a comuna a tierei; la Gubernu si la tóte dicasteriele mai inalte ale patriei in obiecte ce atingu tòta tiér'a si aici in asta colectivitate inca se manifestà unitatea si comuniunea patriei.

§ 8. Portulu si colorile natiunali suntu egalu indreptâtite, pentru fia-care natiune regnicolara.

§ 9. Fia-care natiune are dreptulu de asemenea scutire, aperare si ingrigire din partea tuturoru potestâriloru publice si de asemenea ajutoriu din mijlócele tierei.

§ 10. Fia-care natiune este in dreptu de a si redicá din propriele sele poteri ori ce institute de cultura si invetiamentu; iara institutele publice ce esista acum si suntu redicate pe spesele publice ale statului precumu si cele ce s'aru infiintiá de ací inainte cu astfeliu de spese — se dechiara de institute ale tierei si respective ale celoru siese natiuni regnicolari.

§ 11. Acésta lege se dechiara de lege fundamentale a tierei si nu se va puté stremutá decâtu cu $^2/_3$ a representantiloru celoru siese natiunalitâti.

PARTEA II.

Dispusetiuni speciali.

§ 12. Usulu mai neimpedecatu si mai liberu alu limbei presupune o nóua arondare a comitateloru si districteloru tierei incâtu sa póte dupa natiunalitâti precum de alta parte face necesaria, ceea ce se si ordinà aplicarea individiloru din tóte natiunile la gubernulu si dicasteriele mai inalte, atâtu politice câtu si judecatoresci ale tierei.

§ 13. In comune, comitate, districte, orasie cu séu fâra magistratu propriu, limb'a oficiósa in tóte afacerile administrative si judecatoresci, e limb'a majoritâtiei locuitoriloru. Limb'a minoritâtiloru e facultativa.

§ 14. Comunele incâtu aceste aru fi de natiunalitate, s'au de o majoritate din cele siese natiunalitâti, in comunicatiunile sele oficióse cu comitatulu s'au districtulu se folosescu de limb'a propria oficióse (15) si aceste respundu si-si tramitu ordinatiunile numai in limb'a oficiósa a comunei.

§ 15. Comunele, cari nu se tînu de nici un'a din cele siese natiunalitâti in comunicatiunile sele oficióse, cu comitatulu s'au districtulu 'si potu alege un'a ori care din cele siese limbe.

§ 16. Daca in comune, comitate, districte séu orasie cu magistratu propriu pâna la arondarea nóua s'au si dupa acest'a, nici un'a dintre cele siese natiunalitâti n'aru face majoritate absoluta — atunci in acele corporatiuni limb'a oficiósa se póte alege liberu; in care casu insa potu servî si dóue limbi de limbi oficióse.

§ 17. Comitatele, districtele si orasiele cu magistratu propriu de o limba oficiósa cu guvernulu si cu alte dicasterii mai inalte, fia politice s'au judecatoresci ale tierei in comunicatiunile sele oficióse se servescu de limb'a propria oficiósa (§ 15.) si aceste respundu si-si tramitu ordinatiunile asemenea numai in acésta limba oficiósa a comitateloru, districteloru, s'au orasieloru cu magistratu propriu.

§ 18. Comunele, Comitatele, districtele, orasiele cu s'au fâra magistratu propriu de o limba oficiósa cu comunele, comitatele, districtele, orasiele cu s'au fâra magistratu propriu de alta limda oficiósa, corespundu intre sine pre lânga originalulu limbei proprie oficióse si in espeditiune magiara.

§ 19. Conformu cu acestea dispusetiuni in comune, comitate, di-

stricte, orasie cu s'au fâra magistratu propriu la calificatiunea pentru deregatorii se recere si cunoscinti'a limbei majoritâtiei de acolo.

§. 20. In adunârile comunali, s'au de comitatu, districtu ori orasiu cu s'au fâra magistratu propriu limb'a oficiósa e limb'a majoritâti locuitoriloru.

In acésta limba se redegu protocólele se facu si se publica decisiunile.

In decissiuni, consultâri, facerea de propuneri s'au motiuni se póte folosí minoritatea si de limb'a sea propria.

§ 21. Representantiele municipieloru au a se alege dupa proportiunea numerica a natiuniloru regnicolari locuitóre acolo.

§ 22. La dieta in darea de petitiuni s'au ori ce scrieri facerea de motiuni, amendamente s'au propuneri precum si in pertractâri s'au discutiuni — se póte folosí ori care din limbile natiuniloru regnicolari.

Diariulu se pórta in limbile precumu curgu discutiunile, iara protocolulu se duce numai in limb'a magiara, decisiunile insa si legile se publicà in tóte limbile de asemenea autentice.

In casu de controversiune in testu — va decide testulu magiaru.

§ 23. La gubernu si la dicasteriele supreme ale tierei, in senatele colective se póte folosì ori care din limbile natiuniloru tierei, conclusele insa se facu numai in limb'a magiara ; dar incâtu aceste concluse aru fi de a se comunicá cu comitatele, districtrele, s'au orasiele cu magistratu propriu, se va observá prescriptele §-lui 18

§ 24. Petitiunile, apelatiunile, recursele s'au ori ce alte esibite ce la dieta, la gubernu, s'au alte dicasterii mai inalte ale tierei se dau in óre care-va din limbile natiuniloru tierei, au a se referí, resolví, emite si publicá, numai in aceea limba in care suntu acele date.

§ 25. Prin aceste dispusetiuni nu e restrensu dreptulu politicu si civilu alu individîloru cari nu se tînu de vre-un'a din celea siese natiuni ale tierei.

§ 26. Acésta lege intra in activitate numai decâtu, si tóte legile s'au dispusetiunile contrarie acestei legi se dechiara de nula si sterse.

PARTEA III.

Dispusetiuni transitorie.

§ 27. Toti deregatorii cari suntu aplicati in vre-o comuna, comitatu, districtu s'au orasiu cu ori fâra magistratu propriu si n'aru scí limb'a majoritâtii adeca limb'a cea oficiósa de acolo — suntu detori de a o invetiá celu multu intr'unu anu de dîle altumintrea acolo nu voru mai putea purtá deregatoria.

§ 28: Pâna la formarea si constituirea universitâtiloru natiunali (§ 4.) deputatii de o natiunalitate dimpreuna cu membrii casei de susu de aceea-si natiunalitate suntu totu odata si mandatarii natiunei din alu cârei sinu suntu ; si ca atari au dreptulu :

a) de a se constituí in corpu natiunalu prin alegera de presiedinte si notari.

b) de a sî face unu regulamentu propriu de trebi

c) de a face unu statutu provisoriu pentru real'a formare si constituire a universitâtii proprie natiunali (§ 4.)

d) de a alege din sinulu seu unu comitetu care sa functiunedie si dupa espirarea mandatului loru si care comitetu apoi dupa facerea a nóue alegeri de deputati depunu oficiulu in mân'a acestor'a — si asiá mai departe pâna la faptic'a realisare a universitâtii natiunali; mai departe ei au dreptulu

e) de a priveghiá atâtu deadreptulu, câtu si prin comitetulu acumu numitu asupr'a observârei si esecutârei legei presente.

f) de a intrevení la Majestate la dieta si la regimu prin representatiuni, petitiuni, gravame si interpelatiuni in totu ce atingu interesele natiunali. Cu unu cuventu

g) de a representá natiunea in tiara in totu ce este de interesu natiunalu fia acest'a politicu ori de cultu si invetiamentu ori bisericescu.

§ 29. Aceste dispusetiuni inca intra in activitate numai decâtu.

Pest'a 8 Maiu 1866.

Comissiunea de trei: Popopoviciu, V. Babesiu, Ios. Hodosiu.

Diet'a Ungariei despre afacerile comune.

Parerea subcomitetului comissiunei de siésedieci sî siepte.

(Continuare).

30 Cu privire la acea parte a afaceriloru comune, ce nu se tîne apriatu de suer'a guvernârei, nu tînemu cu scopu nici senatu imperialu completu, nici ver-unu parlamentu centralu séu comunu, fia ori sî cum numitu, sî dintre aceste nici unulu nu voimu sa primimu ; ci dorimu, cá : de óre-ce sî in pré inaltulu cuventu de tronu alu Maj. Sele, sanctiunea pragmatica e punctu comunu de manecare— de o parte tóte tierile corónei unguresci la olalta, de alta parte eara celelalte tieri sî tînuturi ale Maj. Sele la olalta sa se privésca cá dóue pârti deosebite sî deplinu egalu indreptatîte. Prin urmare, paritatea deplina intre aceste dóue o considerâmu de conditiune ce nu se póte delatură in privinti'a manipulârei afaceriloru comune.

31. Pe basea acestui principiu de paritate aléga diet'a Ungariei pentru tiéra-si din sinulu ei o delegatiune de unu numeru hotaritu de membri sî anume din amendóue casele tierei. Aléga de asemenea sî celelalte tieri sî tînuturi ale Maj. Sele in modru constitutiunalu pentru ele o delegatiune de totu atati membri.

32. Aceste delegatiuni suntu de alesu numai pentru unu anu, adeca pentru o sessiune a dietei, sî trecandu anulu, adeca cu inceputulu sessiunei nóue, activitatea delegatiuniloru incéta cu totulu. Membrii loru potu fi realesi.

33. Fia-care delegatiune desclinitu, din senulu ei sî liberu si alege presiedinte, notariu sî, incâtu necesitatea va poftí sî altu personalu oficiale, pre toti membrii lui ; ea insasi prefige ordinea afaceriloru.

34. Delegatiunile le va conchiamá pururе Maj. Sea pe unu terminu anumitu, sî adeca schimbandu, intr'unu anu la Pest'a, intr'altu anu la Vienn'a, séu déca adunarea celoru lalte tieri ale Maj. Sele séu Maj. Sea insusi va poftí, la alta capitala a tieriloru acelor'a.

35. Fia-care delegatiune tîne siedintia separatu, in acele se otaresce prin votarea dupa capete sî prin majoritatea absoluta de voturi a membriloru, sî ce a hotaritu majoritatea, se privesce de hotarirea adunârei intregi. Pentru rectificâri proprie, se póte induce in protocolu votulu separatu, dara nu slabesce poterea hotarirei.

36. Amendóue delegatiunile in siedintie impreunate nu se potu consfatuí, ci fia-care comunica celeialalte in scrisu parerile sî hotaririle sale, sî in casu de pâreri diferite, prin scrisori se voru incercá a-si lamurí ideile. Scrisorile le scrie fia-care in limb'a propria, alaturandu acolo sî traducerea autentica.

37. Decum-va prin aceste scrisori nu aru succede a uní pârerile acestoru dóue delegatiuni : atunci ambele delegatiuni voru tîné siedintia impreunata, dara numai spre votare.— In siedieti'a impreunata voru presiedé presiedintii ambeloru delegatiuni, dar suer'a loru de activitate va fi numai a grigi de actulu votârei sî a enunci'a majoritatea. Spre aducerea hotarîrei se poftesce majoritatea absoluta a tuturoru membriloru din amendóue delegatiunile. Protocolulu se va portá in limb'a fia=cârei'a de câtra notarii ambeloru pârti sî se va autenticá in comunu.

38. Déca schimbarea aloru trei scrisori remane fâra succesu : fia-care parte are dreptu sa provóce pre ceelalta cá cestiunea sa se decida prin votisare comuna, ceeace partea provocata nu póte refusá; sî atunci presiedintii ambeloru pârti in contielegere prefigu loculu siedintii pentru votisare, dîu'a sî ór'a ei, invitandu fia-care presiedinte membrii din delegatiunea s'a.

39. De suer'a aptivitatei acestoru delegatiuni se potu tîné numai acele objecte, ce in legea despre afacerile comune, suntu indrumate apriatu la aceste delegatiuni. Delegatiunlle, in despusetiunile loru, nu se potu estinde mai departe de acestea, eara in afacerile reservate dietei unguresci sî regimulu ungurescu nu se potu amestecá.

40. Delegatiunea emisa spre tractarea de afacerile comune dorîmu sa o privimu de o atare corporatiune, care fiindu liberu alésa de dieta, in afacerile sî dupa norm'a prescrisa sî defipta de lege, representa diet'a fatia cu celelalte tieri ale M. Sele, intocm'a precum sî noi senguraticii deputati alesi liberu dupa cercuri representâmu tiér'a sî interesele ei la diet'a ungurésca. Chiaru pentru aceea nu aflâmu cu scopu cá delegatiunea prin instructiuni prevenitóre sa fia legata, pentruca cu atari instructiuni convenirea ambeloru pârti nu aru avé resultatulu doritu, sî adese-ori s'aru intemplá ca, déca delegatiunile ambeloru pârti aru avé instructiuni apriate dar diferitóre, aru fi cu nepotintia a ajunge la resultatu pe calea contielegerii, sî acest'a chiaru candu objectele ce compunu afacerile comune suntu de natura incâtu delaturareaséu amanarea deciderei loru aru fi a impedecá machin'a statului.

41. In privinti'a modului procedurei cugetâmu ca aru fi cu scopu a hotarí, cumca objectulu ce in puterea legii se tîne de delegatiunile acestea, ministeriulu comunu sa-lu propuna deosebitu fia-cârei delegatiuni. Fia-care delegatiunea va avé dreptu a indreptá intrebâri câtra ministeriulu comunu, séu dupa sfer'a loru, câtra unu membru alu acestui'a sî sa póta cere dela ei desluciri, chiaru pentru aceea ministeriulu comunu, va avé dreptu, eara candu va fi provocatu la aceea, va fi sî deoblegatu, sa se infatîsieze sî la un'a sî la alta comisiune, sa respunda, sa astérna scrisorile cerute sî sa dee desluciri. (Va urmá).

Nr. 12—1 **Concursu.**

La scól'a popnlare, rom. ort. din Brasiovulu vechiu, district. Brasiovului, se cere unu invetiatoriu cu salariu anuale de 120 fl. v. a. cuartiru sî doi stângeni de lemne.

Pentru acestu postu vacantu sa deschide concursu pâna la 16 Augustu a. c. st. v.

Dreptu aceea ori care doresce a concurá pentru postulu susu numitu, are a tramite la Scaunulu protopopescu I. alu Brasiovului pe lânga petitiune timbrata cu 50 cr. v. a.

1. Atestatu, ca a absolvatu cu portare buna sî cu sporiu de cl. I. celu putînu gimn. micu sî cursulu pedagogicu din Sabiiu.

2. Atestatu de botezu, sî in fine

3. Atestatu de purtare politica; sî acestea pâna la susu prefiptulu terminu, spre a se puté asterne Escelentiei Sele Inaltu Pré Sântîtului nostru Archiepiscopu sî Metropolitu, Andreiu Baronu de Siagun'a, pentru parintésca intarire.

Brasiovu 26 Iuniu 1866.

Georgiu Persienariu, Parochu.
Georgiu Vladareanu, curatoru.

Burs'a de Vienn'a.

Din 1|13 Iuliu 1866.

Metalicele 5%	54 10	Actiile de creditu	135 90
Imprumutulu nat. 5%	59 85	Argintulu	127
Actiile de banca	670	Galbinulu	6 26

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : Mi joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl.v. a.

Nru 53. ANULU XIV.

Sabiiu, in 7|19 Iuliu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 6 Iuliu.

Comunitatea cetâtiei Sabiiului au decisu a lucrá intr'acolo, cá contingentulu de recruti sa se adune pe calea inrolârei de buna voia (prin voluntari). HZtg. din care scótemu aceste vaiera ca nu s'a gânditu comunitatea mai de tempuriu la acésta mesura, care sa se fia aplicatu sî la celelalte comune. — Mai insîrâmu aici sî scirea ce o aduce aceeasi fóia, ca adeca tribunalulu supremu transilvanu se stramuta dela Vienn'a la Clusiu, din causa ca resiedinti'a e amenintiata de inimicu.

Din Pest'a aflâmu, ca in 14 au sositu ací Majestatea Sea Imperatés'a, cu copiii imperatesci. Primirea Imperatesei se dîce ca a fostu entusiastica. La vre-o 80 mii ómeni sa se fia adunatu la curtea drumului de feru sî eljenurile nu mai incetau.— Ministeriele inca erá avisate de a calatorí la Pest'a afara de celu de finantie, carele are sa remâna in Comoru, sî celu de justitia in Vienn'a.

Din partea mai multoru dîuarie s'a dîsu ca in urm'a mesuriloru luate de regimu judecatoriele din cercurile ocupate de inimicu sistéza lucrârile sî totu deodata sî parasescu resiedintiele dlstrictuale. W. Abp. Post este in pusetiune de a aretá ca atari gravamine nu suntu intemeiate pentruca in privinti'a acést'a s'a ingrigitu ministrulu de justitia inca dela 23 Maiu prin unu emisu, care s'a comunicatu presidieloru dela tribunalele superióre, din pârtîle amenintiate de inimicu. —

Scirile despre schimbârile ministeriului nici acum nu au incetatu. Majestatea Sea Imperatulu se dîce, ca pre lânga tóte grigile de câte e cuprinsu in tempulu acest'a, totusi conferéza mereu cu principele Carlos Auersperg, presiedintele casei de susu a senatului imperialu.—

In Ungari'a s'a datu voi'a preainalta cá contigentulu de recruti sa se intregésca de astadata prin voluntari. Se aude ca ofiicieri din armat'a magiara (revolutiunaria) dela 1848 s'au oferitu cu servitiulu loru la voluntarii ce suntu de a se inrolá; ba se vorbesce sî de aceea, ca Görgey aru fi gat'a a primí comand'a voluntariloru unguresci spre ai conduce contra inamiciloru Austriei. Nu scimu este ce-va adeveru de acestu lucru, dara destulu ca e caracteristicu pentru situatiune.

Unu consiliu de resbelu s'a tînutu in 13 Iuliu in Vienn'a. Contele Mensdorf au raportatu cu acea ocasiune despre starea armatei de la nordu, iara Maresialulu Archiducele Albrecht sî Vicemaresialu Iohn au datu detaiurile cele mai amenunte despre armat'a dela média-dî. Conclusele acestui consiliu suntu inca secrete.—

Prussianii au emisu in Boemi'a o prochiamatiune, prin care voru sa arate populatiunei ca ei nu au venitu cá inimici, ci cá amici sî se promitu a respectá drepturile istorice sî natiunale ale Boemiei, asemenea se promitu a respectá religiunea cea santa a fia-cârui'a sî a ingrigí cá dorintiele natiunale sa se realiseze. — Incâtu pentru greutâtile resbelului dîce prochiamatiunea ca prussianii nu au venitu sa mai immultiésca acele greutâti, care de altmintrea voru fi fostu apasatóre inca din ajunulu pregatiriloru celoru mari de resbelu din partea regimului imperatescu. Se promitu de a pastrá nevatamata averea fia-cârui'a, sî incheia ca numai acei'a voru simtî asprimea loru, cari voru face opositiune sî voru fi tradatori. Recomanda celoru fugiti intórcerea acasa sî la cei ce suntu acasa sa nu fuga, câci cei fugiti se voru câí, pentruca casele incuiate voru fi predate soldatîloru sa le pradeze.

Cum cugeta prussianii despre resultatulu victorieloru loru de pâna acum putemu vedé din urmatórele ce se scriu la Köl. Ztg. din castrele printiului Frid. Carolu. Acelei foi se scrie : „Prussi'a trebue sa fia despagubita pentru sacrificiele sele cele mari de ómeni sî bani corespundiatoriu incordâriloru puteriloru ei.“ Despagubirea se cuprinde in tînerea ducateloru dela Elbe, Regatului Hanover, Hesse electorala, Sassoni'a sî partea nemtiésca a Boemiei pâna la Elbe, asiá incâtu mediuin'a intre Austri'a sî Prussi'a sa o formeze acestu riu. Numai asiá póte Prussi'a sa devina o adevarata putere mare de nordu; cu alte conditiuni nici ca va acést'a sa scia de pace.

Despre alte resultate diplomatice in afara, privitóre la evenemintele de fatia amu atinsu sub rubric'a armistitiulu. Aici mai adaugemu, ca Russi'a sî Angli'a si-au oferitu servitiele loru cele bune, insa la o actiune totu nu voru sa se deoblege.

Caracteristica este si scirea reprodusa de fói'a polona „Gazet'a narodowa“, dupa carea Russi'a aru fi incheiatu o conventiune militara cu Prussi'a, in urm'a cârei conventiuni s'aru fi sî respinsu apoi propunerile lui Gablenzz in privinti'a armistitiului. —„Zkft“ dîce la acést'a : „Déca scirea acést'a aru fi adeverata, atunci firesce aru fi totulu chiaru sî limpede câtu de binisioru.— Cu tóte aceste sa nu trecemu cu vederea sî urmatórea pronuntiare oraculósa a dîuariului de Moskv'a : „Russi'a nu doresce schimbarea situatiunei de fatia a Europei. Déca Austri'a séu Prussi'a aru devení instrumentele Franciei, Russi'a atunci nu mai póte cautá spre puterile acestea cá mai inainte. Veneti'a fâra de Rom'a nu e propasîre pentru Itali'a. Austri'a invinsa nu este radîmu pentru Franci'a, ci periclitarea ecuilibrului europeanu. Preponderanti'a Prussiei in Europ'a de média nópte tiermuresce pe Russi'a in marea baltica. Iubirea de pace a Russiei nu e dovéda de indiferintia.

Déca Angli'a in interesulu cestiunei orientale simpatiséza cu o aliantia austro-francesa, o dictatura din partea Franciei in Itali'a sî Germani'a nu va fi spriginita de Angli'a.—

Franci'a, iera sa se suna ca vrea sa-si pastreze neutralitatea. Dechiararea facuta in monitoriu sî amintita sî de noi la rubric'a „armistitiulu“ ilustréza acésta scire din destulu.

Alte sciri mai sciu sa spuna despre o intielegere intre Franci'a Itali'a sî Prussi'a, dupa care sa se faca Austriei propunerea de a esî afara din federatiune. Cele trei puteri de mai susu se dîce ca in privinti'a acést'a suntu de acordu. — Foile oficióse din Prussi'a asigura, ca poporulu prussianu nu are de a se teme din partea lui Napoleonu ca acest'a va pasî in contr'a intereseloru Prussiei. Mai departe dîcu ca Prussi'a nu va lasá armele din mâna pâna candu interesele patriei mai largi sî mai anguste pentru care s'a inceputu lupt'a nu voru fi pe deplinu multiamite.

Din Itali'a se spune, ca Ricasoli s'a imbiatu a se demisiuná déca nu se va pastrá solidaritatea intre Itali'a sî Prussi'a. Nici darulu Venetiei sa nu impedece pre Itali'a dela continuarea resbelului. In fine se spune ca Ricasoli remâne in postulu seu.

Din Constantinopole se spune ca Muntenegrulu cere desiertarea pamentului mutenegrinu de turci iara

Regele Greciei se dice ca au tramesu unu ablegatu estraordinariu la Pórta, carele este insârcinatu a cere esplicatiuni indestulitóre despre concentrarea trupeloru turcesci la marginile Greciei. Candu nu se aru face destulu acestei cereri Greci'a va fi nevoita a intrerupe referintiele diplomatîce cu Pórt'a.

Despre Romani'a mai pre largu la rubric'a respectiva.

Din câmpulu resbelului.

La média nópte. Dupa o scire a dîuariului „O. D. P.“ in Brün suntu 40,000 prussiani.— Dupa epistole din Parisu sa-si fia esprimatu regele Prussiei dorinti'a câtra printiulu Fried. Carolu, de a vedé fortareti'a Olmütz ocupata câtu mai curendu de trupe prussiane.

Olmütz 13 Iuliu. Prussianii au ocupatu alalta eri cerculu Hohenstadt mai intregu. In mai multe locuri au fâcutu recuisitiuni. Unu corpu de 8000 prussiani s'a retrasu eri la Landskron unde inimicii suntu fórte numerosi.— Eri sa fia fostu la Schildberg o lupta intre husarii nostri sî infanteri'a prussiana ; husarii nostri au adusu la Hohenstadt 11 prussiani prinsi, dintre cari pre 5 ii au adusu la Hohenstadt. Prussianii au puscatu asupr'a husariloru din ferestri.

Mai multe depesie spunu despre trupe numeróse prussiane, cari vinu de câtra nordu spre Vienn'a.

Sciri mai dincóce spunu ca o parte au ajunsu pâna la Ietzelsdorfu in Austri'a de josu. Din 16 Iuliu se telegraféza despre o lovire de anteposturi la Ietzelsdorfu. In Oberhollabrun sa fia intratu prussiani in aceeasi dî 2 reg inf. sî 2 reg. cav. cu baterii.

— Cortelulu generalu prussianu erá in 13 Iuliu in Cernahora, trei miluri de Brün.

B e r l i n u 12 Iuliu. Se spune oficialminte ca avantgarda gen. Manteuffel au fortiatu trecerea preste Saale. Perderile bavareziloru suntu insemnate ale prussianiloru nu suntu mari — Bavarezii s'au retrasu pre lini'a dela Main sî cauta a scutí Wurzbürg. —

La m é d i a-d î. Inalt. Archiducele Albrecht comand. supr. inainte de plecarea din Itali'a a emisu unu mandatu de óste, in care spune ca o parte de trupe se indrépta câtra inimiculu dela nordu alta remane pentru veghiarea fortaretieloru in Itali'a pâna la predare.

Din Florenti'a se tel. ca operatiunile de resbelu le continua italienii din tóte puterile. Cialdini au ocupatu Padu'a. Austriacii voru aperá Tirolulu.

Armistitiulu.

Amu fostu impartasîtu sî noi scirile telegrafice despre incetarea armeloru séu armistitiu; pâna astadi insa inca nu putemu spune la ce stadiu a ajunsu acel'a. „Debate“, carea ni se pare cam prea optimista in asta privintia, dîce, ca de-sî merge lucrulu incetu, totusi se afla propasîndu. Afirma mai departe acestu dîuariu, ca scirea despre sosirea unui generalu francezu Frossard la Vienn'a nu se adeveresce, adauge insa ca au sositu totusi unu secretariu de ambasada cu depesie din cortelulu generalu prussianu. Dupa cum afla acelu dîuariu cestiunea e: cum sa se póta face o pausa de trei dîle, in care sa se póta aduná comisarii puteriloru respective, spre a statorí conditiunile in urm'a câroru sa se póta efeptuí armistitiulu. In dîu'a dela 15 Iuliu s'a sî dusu respunsulu Austriei in asta privintia in cortelulu generalu prussianu.

Din alte pârti aflâmu ca conditiunile puse din partea Prussiei suntu mai umilitóre decâtu insasi capitularea. Dupa unu telegramu sositu dela Florenti'a conditiunile de armistitiu puse Austriei de Itali'a sî Prussi'a aru fi: la pretensiunea Prussiei Austri'a sa ese din federatiunea nemtiésca, promite insa desiertarea provincieloru austriace ocupate; Itali'a pretinde totu teritoriulu italianu sî cu deosebire Tirolulu italianu. Cederea teritoriului venetianu sî tirolezu sa se faca deadreptulu Italiei sî fâra de a mai pretinde vre-o despagubire. In fine Austri'a sa renuntie de a mestecá intre pertractârile de pace sî cestiunea romana (papala). Aceste aru fi conditiunile déca este adeveratu, ca s'au pusu, pentruca unele dîuarie sustînu ca celu putînu din partea Prussiei nici nu s'a facutu vre-o propunere. Asiá ne asigura Presse dupa la France.

Erá respandita scirea, ca printiulu Napoleonu avea missiune in privinti'a mijlocirei de pace intre Itali'a sî Austri'a. Intrarea Italianiloru in regatulu l. venetianu au facutu intrevenirea acést'a prisositóre.

Câtu de seriósa e situatiunea sî câtu e de a sperá dela armistitiu ne spune Presse sî alte dîuarie, din cari aflâmu ca prussianii inaintéza in masse mari sî neintreruptu in Boemi'a, Morav'a sî Silèsi'a (asemenea sî intrarea italianiloru, dóue divisiuni, in Tirolu).

De o greutate mare suntu urmatórele: Monitoriulu din Parisu cauta a mulcomí opiniunea publica despre cursulu negotiâriloru de armistitiu sî respective de pace sî dîce ca aceste negotiâri se afla pre calea cea mai buna a inaintârei; adauge insa ca referintiele cele bune intre Franci'a sî Prussi'a nu au incetatu. La France dîce in asta privintia: Observarea „monitoriului“ caracteriséza referintiele cele bune intre Franci'a sî Prussi'a Referintiele aceste bune se vedu a nimicí sî cea de pe urma sperantia pentru Austri'a. Situatiunea ce i o au creatu evenemintele din Germani'a insufla putîna sperantia ca Austri'a va puté resiste ambitiunei prussiane. Asiá stau lucrurile dupa scirile ce ne sosira pâna acum. (de la 15 Iuliu).

Diet'a Ungariei despre afacerile comune.

Parerea subcomitetului comissiunei de siésedieci sî siepte.
(Continuare).

42. Hotarirea bugetulu va fi partea cea mai importanta a problemei acestoru delegatiuni, in fia-care anu. Acestu bugetu, ce se póte estinde numai preste cheltuelele cari prin legea constitutiunala infiintiata pentru detiermurirea afaceriloru comune, se voru recunósce cá comune, lu va gatí ministeriulu comunu cu conlucrarea ministerieloru deschilinite respundietórie ale ambeloru pârti, sî asiá se va predá deschilinitu fia-cârei delegatiuni. Delegatiunile lu voru desbate deschilinitu in modulu prescrisu mai susu, iara observatiunile sî le voru cuminecá in scrisu, déca in óre care puntu nu s'aru puté uní pârerile loru, atunci voru hotarí despre elu prin votare in siedintia comuna.

43. Bugetulu astfelu detiermuritu, senguraticele tieri nu-lu voru mai luá la desbatere, ci fia-care este indetorata dupa proportiunea care (in modulu prescrisu in punt. 20, 21, 22, 23 sî 24 a proiectului nostru) mai nainte s'a detiermuritu, sa pórte partea bugetului ce cade asupr'a ei. Insa de óre-ce referentiele acestui bugetu comunu, aruncarea cheltueleloru incassarea sî detiermurirea sistemei de contibutiune in Ungari'a, se tîne de activitatea dietei unguresci sî a ministeriului respundietoriu ungurescu: ministeriulu ungurescu va luá in bugetulu seu, ce lu va asterne dietei unguresci, tóte acele ce cadu in proportiunea numita pre Ungari'a, din bugetulu comunu detiermuritu, dara aceste pusetiuni in privinti'a marimei loru nu mai potu fi supuse la desbateri. Ministeriulu respundietoriu incasandu sumele recerute pentru detiermuritele cheltuieli comune, care va fi respundiatoriu pentru intrebuintiarea sumeloru primite spre scopulu menitu; intielegandu-se de sine, ca celu ce manipuléza sumele, e supusu la dare de socóta stricta.

44. Control'a asupr'a acestei dâri de socote asijderea cade in sfer'a activitâtii numiteloru delegatiuni, acele sî in privinti'a dâriloru de socóta voru procede in modulu descrisu mai susu.

45. Asemenea procedura se va observá sî in veri cari alte afaceri, cari, cá comune cadu in sfer'a numiteloru delegatiuni. Sî pre aceste ministeriulu comunu le asterne separatu fiia-cârei delegatiuni, pertractéza despre ele separatu, sî comunica pârerile la olalta in scrisu, sî déca in modulu acest'a nu s'aru puté intielege, atunci, dupa cumu s'a spusu mai susu, hotarescu siedinti'a comuna de votare. Se intielege de sine, cá decisiunile loru, in câtu aru recere incuviintiarea domnitoriului, se voru asterne Maj. Sele, sî dupa ce Maj. Sea le-a intâritu, voru avé potere deoblegatóre. Atari decisiuni intârite prin aprobarea domnitoriului, Maj. Sea le va aduce la cunoscinti'a fia-cârei diete prin respectivulu ministeriu respundietoriu.

Acele decissiuni, care-su aduse de delegatiuni in modulu prescrisu, si-su sanctiunate de Maj. Sea, dupa ce se voru fi adusu la cunoscinti'a dietei unguresci, Maj. Sea numai prin ministeriulu respundiatoriu ungurescu le va puté esecutá. — Dreptu aceea tóte cheltuielele, ce cadu pre Ungari'a in urmarea decisiuniloru aduse de delegatiune sî sanctiunete, ministeriulu respundietoriu ungurescu deodata cu bugetulu Ungariei detiermuritu in dieta, le va aruncá sî incasá.

46. Afara de cele ce ministeriulu respundietoriu comunu le asterne delegatiuniloru pentru afaceri comune, fia-care delegatiune are dreptulu de initiativa, dara numai in privinti'a aceloru afaceri, cari, cá afaceri comune, dupa lege se tînu strensu dé sfer'a acestoru delegatiuni. Fia-care delegatiune póte face astfeliu de propuneri, sî in scrisu sa o comunice celei-lalte. Proiectulu estu propusu se va desbate intocm'a cá alte afaceri ce se tînu de sfer'a comissiuniloru, precum s'a spusu mai susu.

47. Siedintiele delegatiuniloru voru fi publice.

48. In easu, déca Maj. Sea aru desólve cutare dieta, atunci sî delegatiunea acelei diete sa disólva, iara diet'a nóua si-alege delegatiune nóua.

49. Membrii delegatiuniloru nu potu fi trasi la respundere pentru espressiunile loru fâcute in pertractâri despre afacerile ce prin lege suntu recunoscute de comune, sî se tînu de sfer'a loru; ba chiaru, pâna candu activitatea loru nu a incetatu, nici pentru detorii, nici pentru delicte séu crime. — Esceptiunandu casulu, candu aru fi prinsi cu fapt'a — nu potu fi detînuti séu pusi sub actiune pâna ce nu aru incuviintiá diet'a respectiva, séu lipsindu acést'a, delegatiunea a cârei'a membri ei suntu. In casu déca aru fi prinsi cu fapt'a, atunci despre continuarea prinsorei séu despre nimicirea ei va decide, lipsindu diet'a, — asijderea delegatiunea.

50. Intemplandu-se ca in restempulu acest'a unulu séu altu membru alu delegatiunei aru murí séu prin cutare sentintia legiuita si-aru perde libertatea, asijderea candu din cause momentóse aru abdîce de postulu seu, diet'a tierei numai decâtu are sa suplinésca postulu estu modu devenitu vacantu prin altu membru. In privinti'a acést'a aru fi mai cu scopu: ca, diet'a candu alege delegatiunea, totodata sa aléga peste numerulu membriloru sî membri substituitori, fipsandu cu o cale rendulu, dupa care, devenindu postulu vacantu, presiedintele delegatiunei se chiame dintre membrii substituitori.

51. In casu de abdîcere, diet'a, séu lipsindu ea, delegatiunea respectiva va decide despre insemnatatea causeloru de abdîcere sî despre primirea abdîcerei.

52. Ce se atinge de respunsabilitatea ministeriului comunu sî de modrulu acelei'a: fia-care delegatiune va avé dreptu in atari casuri, candu pentru vatemarea legiloru constitutiunali, va aflá de lipsa, a propune darea in judecata a ministeriului comunu séu a unei persóne singuratice din ministeriulu acest'a, sî propunerea acést'a a o comunicá in scrisu cu ceealalta delegatiune. Déca fia-care delegatiune hotaresce acésta acusare, séu déca aceea pentru diferinti'a pâreriloru intr'o siedintia de votare, corespundiatóre celoru mai de susu, hotaresce prin majoritate, hotârirea acést'a numai decâtu se privesce cá legitima.

53. Judecatori'a procesului estu modu hotâritu se va compune in urmatoriulu modu: fia-care delegatiune propune câte 24 membri dintre civi liberi sî cunoscatori de legi, cari, nu suntu chiaru din sinulu ei, ci din acele tieri pre cari ea le representá. Fia-care delegatiune va avea dreptu sa stérga, fâra aretarea causei, 12 dintre cei 24 membri propusi de ceealalta delegatiune. Acusatii asijderea au dreptu a pretinde cá deodata sî preste totu sa

se stérga 12 membri dara astfeliu, cá in numerulu judecatoriloru remasi, numerulu judecatoriloru alesi a fia-cârei delegatiuni, sa fia egalu. — Sî membrii acum remasi voru fi judecatorii procesului.

(Va urmá).

Principatele române unite.

Bucuresci 30 Ciresiariu (12 Cuptoriu).

Incepemu revist'a nóstra cu o scire din cele mai importanti. Aflâmu, din sorginti destulu de temeinice, ca eri s'a subscrisu la Constantinopole protocolulu prin care Pórt'a recunosce pe domnitorele Româniloru sî ereditatea Tronului. Multi, chiaru dintre diplomati, au admiratu acésta frumósa sî fericita isbanda. —

Totu in siedinti'a de eri Adunarea natiunale a votatu unu milionu din partea Tesaurului; cá subventiune Comunei Iasiloru, spre compensarea avantagieloru ce stramutarea Curtii de Casatiune aru fi pututu aduce capitalei a dóu'a a Romaniei.

Astadi s'a facutu ceremoni'a solemne a juramentului pe nóu'a Constitutiune votata de Adunare. O mare multîme de cetatiani de tóte conditiunile impleau stratele Capitalei, délulu sî curtea Mitropoliei. Totu tergulu erá inchisu. Unu batalionu de garda natiunala, câte unu batalionu din armat'a de garnisóna erau insîrate in curtea Adunârei natiunale. Ceealalta armata formá linia pe ambele pârti ale strateloru in trecerea Mariei Sele Domnitoriului Româniloru. La 12 óre Mari'a Sea a sositu, la Mitropolia, unde a ascultatu oficiu religiosu; apoi a trecutu in Sala Adunârei. Primitu cu salutâri sî aclamatiuni de dnii Deputati sî de numerosulu publicu ce implé tóte tribunele, Carolu I a ascultatu unu discursu ce ia adresatu presiedintele Adunârei.

Mari'a, Sea dupa ce s'a cetitu formul'a juramentului, apunendu mân'a pe Evangelia a pronuntiatu cuventulu „Juru.“

Apoi, adresandu-se câtra adunarea natiunale, Domnitoriulu româniloru a rostitu urmatoriulu discursu:

Domniloru deputati!

Actulu ce s'a indeplinitu, este celu mai insemnatu in viéti'a unui poporu. Prin constitutiunea ce dâmu astadi Statului românu, realisâmu aspiratiunile legitime ale natiunei, garantandu interesele tuturoru stâriloru, precumu sî tóte drepturile ce cetâtiénulu trebue sa gasésca intr'o societate civilisata.

Acestu actu pentru mine in parte, este celu mai solemnu alu vietiei mele, câci elu este pactulu definitivu, care me léga pentru totudeun'a cu destinârile nóuei mele patrii, cu Romani'a.

Déca natiunea româna a pututu trece preste atâtea secle de suferintie sî incercâri grele, fâra a-si perde esistinti'a ei, acést'a o dateresce nu numai valórei bratiului strâmosiloru nostri, dara sî intielepciunei sî rabdârei care au caracterisatu in tóte tempurile pe acestu poporu. Elu au sciutu sa-si apere tiér'a sî drepturile, mantinandu-si aspiratiunile sele in cerculu putintiei sî in limitele însemnate de positiunea sea geografica.

Sdruncinata prin luptele interióre, natiunea româna a alergatu la principiulu unirei sî alu Principelui strainu, cá la singurulu limanu de scapare, cá la singurulu mijlocu de consolidare sî prosperitate. Astadi candu acésta dorintia este indeplinita prin abnegarea, persistinti'a sî prudinti'a româniloru, precumu sî prin solicitudinea Curtiei Suzerane sî a Inalteloru Puteri garante, — astadi in sfersîtu candu prin constitutiune basele legiloru nóstre suntu fipsate sî statornicite trebue sa ne dâmu mân'a cu totii, sî strensu uniti, sa mantînemu, sa desvoltâmu sî sa intârimu aceea ce amu dobenditu.

Urmandu cu linisce sî demnitate pe acésta cale, vomu fi respectati dinafara, sî ne vomu atrage buna voinți'a inaltei porti sî a inalteloru puteri garante.

In afara cá sî in intru lini'a nóstra de purtare e simpla.

Avemu unu lucru santu de pâzitu, neutralitatea nóstra, garantata de puterile cele mari ale Europei. Acésta neutralitate ne impune datorii, ce trebue sa indeplinimu cu lealitate sî sinceritate.

Legamintele seculare ce unesce Romani'a cu Curtea Suzerana, sî cari au fostu pentru români totudeun'a unu scutu puternicu in tempurile cele mai grele, trebuescu respectate sî mantînute. Dovedile necontestabile, ale simtieminteloru nóstre in acesta privire voru fi, nu me indoescu, primite de câtra inalt'a Pórta cá o garantia pentru viitoriu.

Nu suntemu aliatulu nici unei puteri, sî vomu pune tóte silintiele nóstre a nu creá nici o dificultate puteriloru invecinate. Interesulu nostru cere a trâi in cea mai buna armonia cu densele.

Tînt'a preocupatiuniloru sî a lucrâriloru natiunei trebue sa fia desvoltarea puteriloru ei morale sî materiale.

Redicarea bisericei române restabilindu-o pe basele canóneloru, sî intârirea simtiementului religiosu in animele nóstre,— respândirea invatiementului in tóte clasele, — o justitie sî o administratiune buna, care sa sterpésca prin urmârirea sî pedepsirea culpabililoru tóte abusurile, — o ordine sî o economia in finantie pentru a face sa inceteze strimtorarea de care sufere astadi societatea, sî pentru a dá unu nou sboru inavutirei natiunale, — imbunatâtîrea agriculturei, isvorulu celu mai mare alu bogatiei nóstre; — inmultirea câiloru de comunicatiune sî infintiarea instituteloru de creditu, cá singurile mijlóce pentru a dá o inpulsiune comerciului; — eata problemele ce trebue sa resolvâmu.

Tiér'a a intratu intr'o stare normala. Unu guvernu monarchicu constitutiunalu este asiediatu: Sa stâruimu dara cu totii, cá prin leal'a sî sincer'a aplicare a principieloru acestei constitutiuni, sa se póta produce binefacatórele ei róde.

Domni deputati! Strainu la ori ce lupte, trecutulu pentru mine nu consista decâtu in faptele cele frumóse ale acestei natiuni. Cu acésta sacra avere, toti intruniti, vomu putea merge cu inlesnire sî sicurantia pe calea, ce este deschisa inainte-ne.

Bucuresci. in 30 Iuniu 1866.

Carolu.

L. Catargiu, I. Bratianu, I. Cantacuzino C. A. Rosetti, I. Ghic'a, D. Sturz'a.

—O scrisóre a Altetiei Sele Principesei de Hohenzollern câtra presiedintele camerei deputatîloru din Romani'a.

Domnule Presiedinte!

„Suntu adeucu miscata, recunoscatóre! Inim'a mea avea ne„voie de o consolatiune. Dvóstra ia-ti inlesnitu a avea un'a fór„te dulce, vorbindu-mi despre afectiunea ce Dvóstra aveti pentru „fiiulu meu, sî despre aceea cu care-lu inconjóra acelu bunu po„poru ce ia incredintiatu destinatele sele. Cu câtu lu veti iubí „mai multu, sî eu cu câtu voiu fi mai fericita sî mandra ca vi „l'amu datu, cu atâtu maî multu me voiu rugá cu caldura pentru „fericirea Romaniei.

„O dî frumósa va fi pentru mine aceea in care mi va fi „datu de a indeplini dorinti'a ce binevoiti a-mi esprimá, dorinti'a „ce sî eu o amu; déra, evenemintele atâtu de grave ce se prega„tescu in Germani'a, facu a me teme ca aceea dî se nu fia fórte „departata.

„Bine-voiti va rogu Domnule Presiedinte, a fi interpretulu a„cestoru sentimente sî a credc in acele ce amu personalu câtra „Dvóstra.“ **Josefin'a**, principé a de Hohenzollern.

—Cestiunea electorale a datu locu la mai multa discusiune. Cu tóte acestea s'a primitu opiniunea comissiunei adeca formarea a patru colegie electorale pentru camer'a deputatîloru, sî dóue pentru senatu, acele colegie se impartu in modulu urmatoriu: Pentru camera: unu colegiu de proprietariu fondiari cu 300 galbeni venitu, unulu de cei de 100 galbeni, unulu de orasiu compusu de cei ce platescu unu impositu de 80 lei pe anu, sî unu colegiu mistu de orasie sî sate de toti contribuitorii ce nu intra in un'a din categoriele de mai susu; acestu din urma colegiu votéza cá votu indirectu, delegatii se intrunescu la resiedinti'a judetiului spre a alege unu deputatu. — Pentru senatu dóue colegie: unulu de proprietarii fondiari de 300 galbeni venitu sî unulu de orasienii cu acel'a-si venitu.

Amu spusu parerea nóstra in privinti'a acestui proiectu sî regretâmu ca majoritatea adunârei n'a intielesu ca, in interesulu seu chiaru, aru fi trebuitu sa-lu mai modifice. (Rom.)

Varietâti.

*** Denumiri. Maj. Sea Imperatulu cu pré inalta resolutiune denumí in Bucovin'a de Asesori consistoriali cu salariu pre dd. Ioanne Chibiti Ioanne Zurcanoviciu, Samuilu Andrieviciu, sî Vasilie Ilasieviciu, iara pre dd. profesori de teologia din Cernauti Constantinu Popovicin sî Vasiliu Ioanoviciu de asesori consistoriali onorari; de protopresbiteru bisericei catedrale denumí pre d. Constantinu Lucesculu, de alu doile preotu alu catedralei sî predicatoru românu pe d. preotu Grigorie Hackmann, de esareu sî predicatoru slavu pe d. preotu Vasilie Prodau.

*** Mormentulu lui Sincai, „Concordi'a“ l'adeveresce estrasu din protocolulu mortiloru. Deci a muritu sî s'a inmormentatu in comun'a Szinnye, filial'a parochiei de Beletsény in cotulu Abauj lânga Casiovi'a, unde se retrase la contele Vass. A repausatu in Noemvre 1816 in etate de 75 de ani.

*** Ministeriele mergu tóte la Bud'a-Pest'a, afara de ministeriulu de finantie, care remâne in Comoruu.

— Blasiu 7 Iuliu. Incheindu-se anulu scol. va tramitu Domnule Redactoru! nescari date stutistice despre institutele de invatiementu ce se afla aici.

Incepu cu facultatea teologica. 4 profesori, cursu de 4 ani. In anulu I au fostu 27, intru alu II-a 21, intru alu III-a 21, iara intru alu IV 5, preste totu 74 de auditori de teologia, din cari vre-o 15 esterni.

Trecu la gimnasiu. Aici au fostu imaticulati in cl. I: 77, cl, II 79, cl. III 68, cl. IV 41, cl. V 45, cl. VI 30, cl. VII 41, cl. VIII 38, sum'a 410; gr. cat. in tóte clasele 364; gr. orientali 52; rom. cat. 3; desiertanti 50; ne esamenati in sem. II 363.

Din cei 35 de abiturienti 33 s'au supusu In esamenulu de maturitate. Câtra acesti'a s'au adausu 2 absoluti in anii de mai inainte, unulu juristu, celalaltu auditoriu de teologia. Deci maturisantii din estu anu au fostu 35, din cari unulu din caus'a morbului nu s'a presentatu la esamenulu verbale. Din 34 esamenati pentru a capetá testimoniu de maturitate 4 insi fura dechiarati „deplinu maturi“, alti 4 esîra cu lauda, 24 fura dechiarati de maturi, iara doi insi reieptati pre 6 luni.

Gimnasiulu are directoru sî 12 profesori, din cari unulu e spiritualu si catechetu in gimn. inf., altulu profesoru de teologia sî totuodata catechetu in gimnasiulu sup.

Norm'a c. r. are directoru si 3 docenti. Cu dens'a e in legatura strinsa institutulu preparandiale in care propune unu prof. de teologia sî doi dela norma. Acest'a insa numai pâna la regulare acestui institutu.

Scolari au fostu in despartiementulu 1 a clasei I normali 23, intru alu 2-a 23 — intru a II cl. 52, iara intru a III 51 preste totu 159.

In institutulu preparandiale se aflau la incheiarea anului 67 preparandî.

Deci in tóte institutele din Blasiu frecuentariu in estu anu la 730 de tineri. G. Tr.

Mai nou.

„N. Fr. Bl.“ de Dumineca scrie, ca de Vineri se intemplà dincóce de Haugsdorf sî pre la Lundenburg loviri mai mici intre avandgard'a prussiana sî arsiergard'a nóstra. Armat'a nóstra e postata de asiá incâtu prussianii nu potu inaintá mai departe sî de aceea se astépta ca in dîlele aceste o lovire decidetórie. Impreunârei armateloru de média-dî cu cea de média-nópte nu-i stà nimic'a in cale. — Dela Vienn'a la Florisdorfu e oprita amblarea pentru civili cu totulu.

Karlsbad 15 Iuliu. 25,000 trupe nordice vinu preste Lipsi'a in Boemi'a.—

Cu durere vestimu publicului ca in listele mortiloru, vulneratiloru, prinsiloru etc. ce se publica in W. Ztg. aflâmu: pre Davidu Poppu loc. sup. in reg. de inf. Sachsen Meiningen nr. 46. intre cei morti; majorulu Ioann Noacu de Hunyad, intre cei despre a câroru aflare nu se scie nimic'a. Capit. Ioann de Barbu vulneratu. Nu se scie mai departe despre aflarea loc. Nic. Marerianu, Andreiu Veltianu; toti in reg. de mai susu. Din reg. de inf. König der Belgier intre morti: Capitanii Marcu de Susani, Alesandru Ioanoviciu; greu vulnerati: capitanulu Ludov. Varareanu.

Nr. 2—1 **Publicatiune de concursu.**

Guvernulu regescu a hotâritu pe temeiulu pasiloru fâcuti ca inca cu anulu scolasticu 1866/7 care se incepe in 1-a Octobre a. c. sa intre earasi in vigóre dispusetiunea de mai inainte, dupa care s'a tramisu din tiéra unu numeru determinatu de elevi transilvani la scól'a silvanala moravasilesiana din Aussee.

In urm'a acestei'a se voru tramite la institutulu mentiunatu patru elevi transilvani sî adeca doi pentru cursulu invetiamentului ordinariu de doi ani, sî doi pentru scól'a practica asemenea de doi ani din care urmédia trecerea in cursulu invatiementului ordinariu.

De stipendiu anualu din care se acopere spesele de didactru nutrementulu sî uniform'a candidatului precum sî tóte alte lipse intre care se numera sî calatori'a incolo sî incóce se determinà cumca urmatóre:

a) pentru candidatii cursului de invatiementu pe fia-care anu 600 — siese sute floreni v.a;

b) pentru cei ce voru intrá in scól'a practica in anulu d'antâiu 400 — patru sute, in alu doilea 350 — trei sute cinci dieci florini v. a.

Pentru stipendiele acestea se deschide prin acést'a concursulu cu acea observare, cumca competitorii au de a-si tramite guvernului regescu celu multu pâna in 10 Angustu suplicele loru timbrate sî documentate in chipulu urmatoriu cu documentele ce se voru achiude trebue documentatu autentice.

aa) Numele, etatea intre 17—24 ani, religiunea, loculu locuintiei sî competinti'a competîtoriului in Transilvani'a

bb) documentarea purtârei morale, absolvirea, cu succesu bunu a claseloru gimnasiului inferiore séu a scólei reale de josu. Acésta cerintia este cu atâtu mai esentiala cu câtu receperea elevului in cursulu de invatiementu depinde dela unu esamenu pe care lu va depune inaintea directiunei institutului.

cc) Constitutiunea sanatósa corporale, precum sî testimoniulu de oltuitu,

dd) Cunoscintia deplina a limbei germane, cá limb'a instructiunei.

e) ca parintii séu tutorulu s'au invoitu la alegerea acestei cariere.

f) Acei competitori cari dorescu inca acum a se primí la cursulu ordinariu de invetiamentu, voru documentá prin unu testimoniu sî aceea cumca a practisatu cu succesu anulu seu doi ani la unu padurariu pe deplinu eruditu, séu la altu espertu in acésta ramura a sciintiei.

Mai departe se aduce la cunoscintia:

1. Candidatului care se va denumí la tempulu seu sî cu deosebire a acelui'a, care va intrá in cursulu de invatiementu ordinariu, se asigura preliminarmente pentru doi ani, acelui'a care se va primí in scól'a practica atâtu pe tempulu pracsei, câtu sî dupa doi ani, pentru cursulu de invatiementu — emolumentulu defiptu, insa pre lânga conditiunea déca va documentá la tóta jumetatea de anu cumca pre lânga o purtare nepatata, si-a implinitu datorintiele sele cu succesu bunu.

2. Candidatulu ce se va denumí trebue sa astérna unu reversu sî despre aceea cumca se obliga dupa ce a esîtu din acestu institutu, a serví celu putînu optu ani in acésta calitate in Transilvani'a.

Din siedinti'a Guvernului reg. transilvanu tînuta la Clusiu in 28 Iuniu 1866.

Escriere de concursu.

Prin acést'a se publica tuturoru invetiatoriloru sî preparandîloru, cumca pe statiunea invetiatorésca româna din Szt. Miclousiu mare, indiestrata cu veniturile anuale de 336 fl. v. a., 2 jug. de livada, ½ jug. de gradina, 40 chible de grâu, 12 chible de cucuruzu, 25 pf. de sare, 12 pf. de lumini, 5 stângeni de lemne, sî cortelu liberu, se deschide concursulu pelânga terminulu dela intâi'a publicatiune de patru septemani, pânacandu doritorii de a cuprinde acestu postu, suntu avisati a substerne Consistoriului diecesanu recursurile sale cuviinciosu timbrate sî provadiute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pâna ací, sî despre purtarea s'a morala sî politica.

Din siedinti'a consist. scolara in Timisióra in 7 Aprile 1866.

Dreptu maritoriulu Consist. Temisianu.

Nr. 12—2 **Concursu.**

La scól'a popnlare, rom. ort. din Brasiovulu vechiu, district. Brasiovului, se cere unu invetiatoriu cu salariu anuale de 120 fl. v. a. cuartiru sî doi stângeni de lemne.

Pentru acestu postu vacantu sa deschide concursu pâna la 16 Augustu a. c. st. v.

Dreptu aceea ori care doresce a concurá pentru postulu susu numitu, are a tramite la Scaunulu protopopescu I. alu Brasiovului pe lânga petitiune timbrata cu 50 cr. v. a.

1. Atestatu, ca a absolvatu cu portare buna sî cu sporiu de cl. I. celu putînu gimn. micu sî cursulu pedagogicu din Sabiiu.

2. Atestatu de botezu, sî in fine

3. Atestatu de purtare politica; sî acestea pâna lr susu prefiptulu terminu, spre a se puté asterne Escelentiei Sele Inaltu Pré Sântîtului nostru Archiepiscopu sî Metropolitu, Andreiu Baronu de Siagun'a, pentru parintésca intarire.

Brasiovu 26 Iuniu 1866.

Georgiu Persienariu, Parochu.
Georgiu Vladareanu, curatoru.

Nr. 1—2 **Insciintiare de licitatiune.**

In 24 Iuliu (5 Augustu) 1866 adeca in Duminec'a dupa Sântulu Ilie se va tînea dupa esîrea din biserica la 10 óre inainte de amédia-dî in cas'a subscrisei representantii aici in Brasiovu licitatiune de esarendare pe nóue ani adeca dela 23 Aprile 1867 pâna la 23 Aprile 1876 cal. vechiu a mosîei numite Ciacalechi vechi e Red'a Barbului, impreuna cu tâiatulu pâdurei — mosi'a acést'a, proprietatea bisericei rom. gr. orientale cu chramulu Sântului Nicolau din preurbiulu Brasiovului in Transilvani'a, se afla in Romani'a, Judetiulu Bezeului. — Fiindca nu toti doritorii de a luá in arenda acésta mosîa, se potu infatisiá in persóna la diu'a de licitatiune, de aceea se face cunoscutu, cá pâna la inceputulu artorisirii séu licitatiunei se primescu sî oferte in scrisu, bine sigilate subscrise de man'a propria a oferentului sî adresate franco câtra subscris'a Representantia aici in Brasiovu, in care se va insemná cu litere sî cifre sum'a, cu care va sa concurga la arendare sî sa desemne cu numele, pe ori cine aru voí de aicí din Brasiovu, care sa depuna in loculu oferentului vadiulu de 10% sî cu care sa se incheie contractulu. Ofertele sosite dupa inceputulu artorisirii nu se primescu.

Ofertele tramise se pastréza nedesfacute pâna la incheiarea protocolului licitatiunei verbale sî atunci se deschidu in fati'a adunârei intregi, sî déca nu va fi nici unu ofertu cu suma mai mare, decâtu arata protocolulu licitatiunei verbale; atunci se va dá mosi'a in arenda acelui'a, care au datu pretiulu celu mai bunu; ear din contra acelui'a, care prin ofertu va fi celu mai bunu cu pretiulu arendei.

Conditiunile mai de aprópe despre esarendarea mosiei numite, impreuna cu taiatulu padurei se potu vedé sî cetí aici in Brasiovu la curatorii bisericei susu numite; in Buzeu la DD. Eftimiu Tomaidu, Alesse Comsi'a sî Irimie Petricu; in Ploesci la DD. George Radoviciu, Teochare Zipa; la Spiceri'a Dlui Carolu Schuller; in Bucuresci la DD. Martinoviciu, I. Bómbenu sî V. Baboianu.

Brasiovu 21 Iuniu (3 Iuliu) 1866.

Representanti'a bisericei S. Nicolae din preurbiulu Brasiovului.

Burs'a de Vienn'a.

Din 5|17 Iuliu 1866.

Metalicele 5%	55	Actiile de creditu	136 70
Imprumutulu nat. 5%	60 25	Argintulu	127 50
Actiile de banca	649	Galbinulu	6 30

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana :] joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 54. ANULU XIV.

Sabiiu, in 10|22 Iuliu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 9 Iuliu.

Cetimu in „Herm. Ztg.“ din 20 Iuliu: „Dupa cumu audîmu sa se fia escatu aici in cetatea acést'a precumu sî in Brasiovu nisce ingrigiri, ca adeca o tiéra vecina aru crede ca e potrivitu momentulu de o invasiune in Transilvani'a, acum, candu fortiele militare ale Austriei suntu ocupate la apusu. Fia escarea de atari ingrigiri o emanatiune din simtieminte patriotice fia din vre-o speculatiune (necunoscuta), atât'a este sicuru, ca aceea pâna acum e nemotivata. Dealtmintrea abstragendu dela acea impregiurare, ca nu esista o causa reala pentru o asemenea ingrigire, de óre ce nu este nici cea mai mica ansa justificativa pentru o tiéra invecinata de a face invasiune pe teritoriulu austriacu, credemu totusi ca pentru cei fricosi, cá o prisosintia, sa mai adaugemu sî indreptarea, ca autoritatea oficiala se va vedea nesmintitu indetorata de a face de tempuriu poporatiunei, indata ce aru amenintiá acestei'a sî tierei vre-unu periculu, despre scopulu luârei de mesuri proprie- impartâsîri pe fatia sî complete.“

Noi nu petrundemu asiá de adencu in arcanele politice; dara in modestî'a nóstra ne-amu face observarea, ca in asemenea cestiuni trebuie sa fia o fóia publica cu multu mai precauta, decâtu sa arunce numai asiá o asemenea asertiune in publicu. Dóue se potu numai : sa a i b a séu sa n u a i b a temeiu ingrigirea despre care vorbesce „H. Z.“. In casulu dintâiu la ce acea imbracaminte de frase nuoróse : de tiéra „invecinata etc., candu vorbesce unui publicu, a cârui tinerime sangeréza adi pre mai multe câmpuri de batalia, pentru patria ? in casulu alu doilea, la ce starnesce idei de nelinisce sî ingrigire in publicu fâra de a spune, care e acea tiéra invecinata, ori ca Turcii, decându s'a lasatu de tiér'a romanésca, voru sa vina la noi ? Aprobâmu principiulu l. H. Ztg., dara modulu alesu de a liniscí spiritele nu ni se pare celu potrivitu, sî dupa câtu putemu sî noi cunósce lucrurile, sî un'a sî alt'a e de prisosu, pentruca vorbele de pe strade, din cafenele etc. totu vorbe remanu.—

Prussianii suntu in apropierea Viennei, furia resbelului póte sa fia tocmai candu scriemu sîrurile aceste in culme. Dupa cum cetimu insa in dîuariele vienese dela 17 Iuliu (sosite târdîu din caus'a comunicatiunei ingreunate) negotiârile de pace au inceputu a se miscá din tóte puterile. „A. Z.“ are sciri dela 14 Iuliu din Müuchen, ca se statorescu preliminarie de pace intre Austri'a, Prussi'a sî Bavari'a. Dupa acelea sciri Austri'a face concessiunile cele mai mari (cedendu teritorii in Silesi'a sî Boemi'a (?)) sî in Germani'a face locu influintiei victoriósei Prussie. De siguru sî Itali'a va fi trasa in preliminariulu de pace, cá sa-si capete sî dens'a partea sea. — Din Parisu se scrie la aceeasi fóia ca acolo s'a intemplatu in dîlele din urma lucruri mari. In unu consiliu de ministri sî in cerculu celu mai de aprópe de imperatulu Napoleonu a fostu o lupta infocata intre cei ce erá pre partea Prussiei sî acei de partea Austriei. Cesti din urma cu deosebire Drouin de Lhuys sî imperatés'a erau pentru convocarea corpuriloru legiuitóre. Acestor'a sa le faca cunoscutu ca prin cederea Venetiei sî prin neprimirea Prussiei a propuneriloru de pace se vede silitu Imp. a parâsí neutralitatea sî a se cugetá la pastrarea intereseloru ecuilibrului europeanu. Rouher sî printiulu Napoleonu au fostu contrarii acestei politice. Dupa o desbatere lunga imperatulu s'a decisu pentru cesti din urma. Ba elu a mersu cu unu pasu mai inainte, primindu puntele de capetenie din programulu prussianu, pe basea câroru (intre aceste se afla sî esîrea Austriei din federatiunea germana) a sî facutu Austriei propuneri. Schimbarea acést'a se crede ca si are isvorulu din declaratiuni nóue facute din partea Prussiei sî e radîmata de purtarea puteriloru neutrale.

Se dîcea ca sî in Vienn'a se facu negotiâri de pace sî ca spre scopulu acest'a Benedetti repres. francesu la Berlinu au venitu la Vienn'a. Ost. d. P. asigura insa ca calatori'a acestui'a nu au avutu missiune oficiósa, ci calatorindu la Parisu s'a abatutu pre la Vienn'a, ca sa cunósca starea lucruriloru de ací.

Din 14 Iuliu se scrie din Parisu la A. Z. ca in urm'a mai multoru consilii ce i s'au facutu contelui de Bismarck din partea Franciei aru mai fi lasatu sî elu din programulu seu. Dupa acésta scire Bismarck sta pre lânga anecsiunile pretinse, prelânga straformarea federatiunei in federatiune de staturi, a cârei base politice sa se statorésca prin conlucrarea unui congresu in care vocea cea mai de influintia sa fia cea prussiana, iara Austri'a sa fia representata numai amesuratu proportiunei tieriloru ei tînatóre de federatiune.

Suntu sciri dela 17 dupa care Benedetti totusi au avutu intâlnire cu ministrulu de Mensdorff sî in dîu'a de datulu de mai susu au fostu chiaru sî in audiintia la imperatulu. Respunsulu definitîvu sî la reservatu Majestatea Sea pe dîu'a urmatóre.

Din I t a l i'a se scrie la „K. Z.“, ca in B o l o g n'a are sa sosésca câtu mai in graba l e g i u n e a m a g i a r a pentru cá sa ia parte la resbelulu contra Austriei. Vre-o trei dieci pe prinsi (ai italieniloru) au intratu de buna voia in legiune. Kossuth au plecatu spre a se uní cu Garibaldi. — Despre Kossuth se dîce mai departe ca aru fi emisu unu manifestu câtra natiunea „ungurésca“ in limb'a magiara (poftimu dloru cari faceti deosebire intre „unguri“ sî „magiari“, spuneti cum va fi dîsu Kossuth in in manifestulu seu, déca au emisu vre-unulu, pentru cá sa-i fia evedenta deosebirea cea fina intre natiune „ungurésca“ sî „magiara.“)

Regimulu italianu face studii cum sa administreze regatulu venetianu.

Din B u c u r e s c i se telegraféza din 16 Iuliu ca Ioann Ghic'a s'a intorsu dela Constantinopole ; pórt'a a legatu recunóscerea principelui de Hohenzollern de conditiuni, cari acest'a dupa ce a juratu pre Constitutiune numai este in stare a le primí. Intre alte denéga pórt'a recunóscerea ereditâtiei in ospodaratu.

Din câmpulu resbelului.

L a m é d i a n ó p t e. Insciintiârile cele mai din urma aflate prin dîuarele cele mari vorbescu despre concentrarea puteriloru prussiane spre Vienn'a.

La Martingau au fostu dumineca, o lupta mica in urm'a cârei fiindu prussianii mai numerosi, ai nostri s'a retrasu la Liliendorfu sî Frain. Husarii Hessen-Kassel sî Radetzky s'au retrasu la Hardegg, unu orasielu micu in cerculu Geras. La Frain sî in alte pârti pre Thaja s'au aruncatu tóte podurile in ventu. La orasiulu Laa de lânga Thaja se asteptá sa se intemple o lovire mai insemnata, pentruca pre campiile acestui orasiu erá concentrata multa putere de militia austriaca. In orasiu, firescu lucru erá neliniscea mare. Lundenburgulu sî Presaulu centruri de drumuri de feru erau in mânile austriaciloru sî pe deplinu scutite cu trupe. In loculu dintâiu sta Edelsheim cu calaretiii sei. Pe nici se tragu trupe insemnate dela Olmütz câtra Dunare. Trei óre dela Laa in Grusslach au sositu in 14 Iuliu inainte de amédi avantgarda prussiana dela armat'a de sub principele Fried. Carolu. De câtra Silesi'a se fia ajunsu prussianii pâna la Hradisiulu ungurescu pre care l'au sî ocupatu.

In cercurile militarie, dupa cum se vorbesce, circuléza scirea, ca prussianii cauta sa tréca Dunarea pe trei locuri sî adeca la Mauter, Florisdorfu sî póte la Marchegg (Hainburg).

Calatori spunu, ca prussianii s'au asiediatu in castre mare (lager) la pólele muntîloru spre Marchfeld. Posetiunea loru e unu semicercu inaintea Hangsdorfului, Mailbergului, Strossdorfului pâna la Staats sî Falkenstein. Anteposturile loru s'au vediutu la Wöllersdorf pâna la Oberstinkenbrunn. Trupele fiindu fórte ostenite se vede ca voru avé repausu.

Dumineca erá vorba despre o pausa de arme de trei dîle. Marti nu mai avea nimenea voia sa créda asiá ce-va pentruca prussianii si continuara inaintârile loru.

Lundenburgulu despre care pomenirâmu mai susu ca e intâritu sî pâditu bine, fù p a r â s i t u de trupele nóstre sî inca Luni sér'a la 8 óre ocupatu de 4000 prussiani.

Dupa „Ost. d. P.“ amenintia prussianii Galiti'a.

O scire de totu insemnata aduce „O. d. P.“ Dupa aceea sa fia ocupatu prussianii deja Hradischulu ungurescu. De ací póte inimiculu in curendu efeptuí legatur'a intre corpurile dela nordu (Stolberg sî Knobelsdorf). Insa fiinduca prin impregiu-

rarea acést'a Olmützului aru putea devení isolatu, se aru asteptá sa se faca din fortaretia, din partea a loru nostri escursiuni puterice in ambe directiunile. Dupa „Pester Tages blatt“ comitele supremu din cottulu Trencinului sa fia fâcutu intrebare la locutiinti'a Ungariei, déca elu póte cede ovesu pentru trupele prussiane, care aru fi intratu in Ungari'a, venindu dela Biala-Bieletzu prin pasulu dela Podolinu.

Déca se adeveresce scirea acést'a sî ea se afla astadi in sfer'a posibilitâtiei atunci colón'a acést'a inimica se póte impreuná cu cea dela Hradischulu ungurescu sî de partea acést'a Olmützulu aru fi isolatu; colón'a prussiana aru avea atunci deschisa calea' la dunare sî la Pojonu.

Lui „Wanderer“ se spune, ca in 10 Iuliu au intratu prussianii in Mährischhof; fu o patrola de ulani, carea s'a incunosciintiatu despre positiunea militariloru austriaci, afisiá placate pentru estradarea armeloru sî apoi se indepartá earasi, asiá facù sî o trupa de vre-o 300 insi, care tabarì pe câmpulu de lânga satulu Heidenpitsch.

Cetâtienii din Vienn'a se inarméza. Numerulu inarmatîloru se calcula la 20,000. Stradele din Vienn'a sî impregiurulu au unu aspectu de totu resbelicu. In Prateru câmpéza soldatii in bivuacuri.

Frankfurtulu se afla in mânile Prussianiloru.

Mandatu de óste Nr. 1.

Cortelulu generale Vienn'a
13 Iuliu 1866.

Majestatea Sea Imperatulu s'a induratu pré gratiosu a-mi increde comand'a intregei armate operative, ceea ce astadi o primescu.

Soldati dela nordu sî sudu! credinciosiloru sî braviloru confederali din Sassoni'a! Activitatea nóstra va fi acum unita, precum au fostu totudeun'a simtiemintele nóstre.. Mai puternica cá ori candu inainte de acést'a se aduna o armata de resbelici dedati la lupta sî intocm'a probati in virtute sî perseverantia, carii de o parte cu sciinti'a despre o victoria deja castigata, de alta parte cu dorinti'a cea ferbinte de a resbuná o fatalitate nemeritata sî carii doresc ocasiunea, in carea sa faca sfersîtulu sumetiei inimice.

Sa indeplinimu cu puteri unite opulu celu mare. aducendu-ne aminte ca resultatulu e totu deun'a pe partea acelui'a, a cârui capu sî anima se afla la loculu loru, carele scie deodata sa cugete liniscitu, sî sa lucre cu energia, sî ca— favorésca noroculu pre cine va vrea— nu mai acel'a este perdutu, care sa lasa a se intemidá sî se parasesce insusi pre sine.

Sa ne incredemu dara neclatitu in Ddieu, carele apera caus'a cea drépta, in monarcii nostri, carii astépta dela noi aperarea buneistâri a popóreloru loru, sa ne incredemu in puterea nóstra propria, carea se reinnoesce cu fia-care problema nóua, sî sa pasîmu apoi cu sperantia la lupta decidatóre cu eschiamarea:

Sa traiésca Imperatulu!

Archiducele Albrecht m. p. M. C.

La média-dî. Scirile din Itali'a spunu despre ocuparea Vicentiei sî despre amenintiarea Tirolului de média-dî, unde se aastépta lupte serióse.

Flott'a italiana se dice ca aru fi fostu pâna la Chioggia sî pâna la cap promontore la capulu Istriei de média-dî, acum insa sa se fia intorsu iara la Ancon'a.

Despre trupele italiane de pe uscatu se mai scrie, ca dupa ce vedu ca retragerea austriaciloru e seriósa, ocupa numai succesive locurile parasite de cesti din urma. Garibaldi neliniscesce mereu Tirolulu.

Trupele italiane sub com. lui Cialdini sa fia inaintatu pâna la Padu'a sî Treviso (scirea acést'a e dela 15 Iuliu). Unele corpuri flotante ajungu pâna la Udine.

Dupa cum audîmu Colonelulu Baronu Ursu de Margin'a, au avutu unu atacu cu 12 nâi italiane, cari a venitu asupr'a insulei Liss'a sî care fura de câtra trupele bravului nostru compatriotu respinse.

Revista diuaristica.

Pest'a 13 Iuliu. Tóte semnele arata, ca in scurtu Regele sî Imperatulu nostru va cercetá Pest'a. Pe cumu se aude mai departe ministeriulu intregu se va asiediá pentru unu tempu in Pest'a. Partidele pentru o Germania mare sî cea centralista dincolo de Lait'a si dau tóta silinti'a de a trage din situatiunea de fatia folóse in partea loru. Sî la noi se va verí acusi partid'a cea domnitóre de lânga regimu, pentrucá, déca va fi cu putintia sa-lu soliciteze. Partid'a acést'a dedata de unu sîru de diecenii de a se identificá pre sine sî interesele sele in modu suveranu cu interesele Ungariei, fâra indoiéla sî va remané credinciósa traditiuniloru sele sî in momentele de fatia, ba dens'a se va strâduí din tóte puterile, acum mai tare cá ori candu alta data a pune la cale o deslegare dualistica, pentruca ea simte, ca evenemintele au compromisu in modu infioratoriu politic'a de o Germania mare sî ca politic'a acést'a póte trage dupa sine sî programulu dualisticu.

E asiá de cunoscutu ca simpathiele de o Germania mare a politiciloru datatori de tonu de aici (din Pest'a) au esentialminte tendinti'a de a ocupá pre Austri'a in Germani'a in favórea dualismului, incâtu in objectulu acest'a nici ca mai e de a se perde unu cuventu macaru.

Situatiunea de fatia e decidetorie pentru Ungari'a sî tóte natiunile ei. Déca magiarii sciindu acést'a voru lucrá de asiá, atunci sî natiunea slava sî româna a regatului nostru are detori'a de a se folosí cu energia de tóte mijlócele legale pentru interesele cele drepte ale acestoru popóre.

Regele nostru s'a adresatu in manifestulu seu din urma câtra tóte popórele Ungariei; slovacii, rusinii, serbii, slovenii sî românii din Ungari'a au fostu totu deaun'a intre natiunile cele credincióse. Patriotii fia-cârei natiuni sa se apropia asiá dara in dîlele aceste de mare insemnatate cu incredere de regele loru spre a-lu asigurá de spriginulu natiuniloru loru sî de ai descoperí in pietate dorintiele loru.

Pâna in tempulu celu mai nou au fostu nenorocirea Austriei, ca ne luandu informatiune despre lipsele tuturoru popóreloru, indestulirile se faceau totudeun'a numai la natiuni sî partide singuratice. Déca astadi tóte natiunile Ungariei sî voru aduce prin vorbitorii loru legitimi nemijlocitu espressiunea credintiei sî datorintiele loru regimului, póte cá de ací sa resara pentru regatulu nostru, pentru dinastia sî Austri'a numai unu isvoru de fericire sî de putere.

„Zukunft.“

Diet'a Ungariei despre afacerile comune.

Parerea subcomitetului comissiunei de siésedieci sî siepte.

(Capetu).

54. Afara de afacerile comune mai susu prescrise, pre cari, purcediendu dela santiunea pragmatica, le considerâmu de atari, cari trebuie tratate cá comune, mai suntu sî alte afaceri comune de mare ponderositate, a câror'a comunitate nu isvoresce din sanctiunea pragmatica, cari insa, parte pentru convenirea intereseloru ambeloru pârti, mai cu scopu se potu decide in contielegere comuna, decâtu strinsu deselinite.

55. In privinti'a detorieloru statului, pre Ungari'a, l amesuratu pusetiunei ei constitutiunale, atari detorii, ce s'au facutu fâra convoirea legala a tierei, strinsu sî dupe lege nu o insarcina.

56. Dar amu dechiaratu deja in diet'a acést'a sî in adres'a nóstra tramisa cá respunsu la préinaltulu cuventu de tonu, ecumca: „candu in patri'a nóstra precum sî in celelalte tieri ale Maj. Sele va intrá in viétia câtu mai curendu constitutiunalismulu adeveratu sî in fapta, suntemu gat'a, dupa cum sî in adres'a nóstra din 1861 amu esprimatu, pe basea cuvenintii sî din privintie politice, a face ce ni este iertatu sî fâra vatemarea autonomiei sî a drepturiloru nóstre constitutiunali, sî chiaru preste mesur'a detorintii nóstre prescrise de lege, ca sub sarcinele apesatóre, ce le-a incarcatu sistemulu absolutismului, bunastarea celoralalte tieri ale Maj. Sele sî cu acea deodata sî a nóstra, sa nu se darime, sî cá sa se delature de la ele sî dela noi urmârile stricacióse a le tempuriloru grele, espirate.“

57. Deci din privintiele aceste sî numai pe basea acestor'a, tiér'a sî acum e gat'a a primí asupra-si o parte din sarcin'a detorieloru de statu, sî in caus'a acést'a, pe calea conferintii premergatóre, a incepe pertratâri sî cu celelalte tieri ale Maj. Sele, cá natiune libera cu natiune libera. — Prin acést'a conferintia se va hotarí sî despre aceea, ca acea parte din detoriele statului, ce Ungari'a o primesce asupr'a-si cum sa se manipuleze.

58. Pe venitoriu insa afacerile de creditu voru fi comune in atari casuri, candu sî Ungari'a sî celelalte tieri ale Maj. Sele dupa cercustantiele intrevenitóre pentru interesu propriu voru aflá cu scopu a face la olalta sî deodata cutare imprumutu nou. La atari imprumute se va dispune la olalta pespre tóte câte se tînu de incheiarea contratului sî de modulu cum sa se folosésca sî sa se reintórca banii imprumutati. Insa decisiunea anterióra despre acea, ca óre sa se faca cutare imprumutu la olalta, in tóte casurile senguratice in privinti'a Ungariei, i compete numai dietei unguresci.

59 Altmintreasî aci amu dechiaratu solenu, cumca, pe basea constitutiunalismului adeveratu, dupa care tiér'a fâra invoirea ei proprie nu se póte insarcinâ cu detorii, nici in venitoriu nu vomu recunósce deobligatórie pentru Ungari'a astfelu de datorii de statu, cari nu s'au aplacidatu prin convoirea tierei dechiarata pre calea legei.

60. Comunitatea afaceriloru comerciului inca nu isvoresce din santiunea pragmatica; pentruca in intielesulu acelei'a, tierile corónei unguresci, cá tieri legitimu despartîte de celelalte tieri ale domnitoriului, potu decide sengure prin regimulu loru respundiatoriu sî prin legelatiunea loru, si potu regulá afacerile loru comerciali prin linii de vama.

61. De órece insa intre noi sî intre celelalte tieri ale Maj. Sele, reciprocele coatingeri ale intereseloru suntu fórte ponderóse sî numeróse: diet'a tierei e gat'a, ca in privinti'a afaceriloru comerciali de o parte intre tierile corónei unguresci sî de alta parte intre celelalte tieri ale Maj. Sele, din candu in candu se faca legatuintia comerciala sî vamala.

62. Acésta legatuintia aru pune base cestiuniloru ce se referu

la comerciu, sî aru hotarí modulu administratiunei a tuturoru afaceriloru comerciali.

63. Incheiarea legatuintieloru s'aru intemplá prin contractu reciprocu, astfelu cum se intempla asemenea convoiri intre dóue tieri, care un'a de alt'a e legalminte nedependinte. Ministeriele respundietóre ale ambeloru pârti au sa faca proiectulu detaiatu alu legatuintiei, sî sa-lu astérna fia-cârei diete respective sî determinârile amenduroru diete se voru asterne Maj. Sele spre sanctiunare.

63. De sine intielege: ca déca, sî incâtu counirea nu s'aru ajunge: drepturile legitime ale tierei, sî in privinti'a acést'a, remanu nevatemate.

65. In privinti'a acelei cestiuni, ca din punctulu de vedere alu afaceriloru comune sî alu manipulârei acestor'a, sa se arete de locu modificatiunile ce dóra aru fi necesarie in legile nóstre: subcomitetului i se pare ca aretarea acést'a se póte intemplá in modu corespundiatoriu numai dupa statorirea acestui planu de proiectu, pentru ca numai atunci se va vedé apriatu cumca in ce sî incâtu trebuescu modificate legile de pâna acum'a, sa aduce consonantia cu stabilirile cele nóue.

Juliu conte A n d r á s y presiedinte.

Antoniu C s e n g é r y notariulu comissiunei.

C a m p a g n i o l 'a 25 Iuniu 1866.

„Cu ochii plini de lacremi grabescu a-ti face trist'a scire ca George (Popu), scumpulu meu amicu sî iubitulu teu verisioru inca se afla in sîrulu aceloru bravi, cari cadiura eri pe câmpulu de onóre.

Lupt'a se incepù eri in 24 Iuniu. Domineca la $^3/_4$7.) Lupt'a fù crancena din causa, ca inimiculu mai numerosu cá noi ocupase cu o dî mai inainte positiunile cele mai bune. Ai nostri se luptara insa cá leii sî cele mai grele positiuni le luara totu numai cu asaltu. Inimiculu fù restrinsu a se retrage preste granitie (Mincio) in cea mai mare disordine.

„Fratele P. capatà unu glontiu prin manec'a mantelui dela mân'a stânga sî eu unu glontiu dea drépt'a, insa fâra cá sa ne vatame. Ambi ne aflâmu bine.

„M. Z. inca se afla in deplina sanatate.

„Eri diminétia la 3 óre, la plecare din Castelnuovo, ce se afla pre drumu dela Veron'a câtra Peschier'a erá George cu o garófa dupa urechi'a drépta sî la $^3/_4$7 óre ne imbratisiarâmu lânga satulu St. Georgio in Salici— durere pentru ultim'a óra.“ — . . . Continuandu in C a s t e l n u o v o 27 Iuniu1866. „Din lips'a unei poste sî aflandu-mé in prim'a linia nu amu pututu espedá acásta scrisóre de locu pentru aceea mai adaugu cele aflate pâna acum'a.

„Brigad'a nóstra (bar. Piret) fù eri inschimbata prin brigad'a generalului Benco.. Reintorcendu-ne in cantóne la odichna câtra Peschier'a, me amu intelnitu in Solionze cu majorulu Kukulic dela regimentulu de granitia (Deutsch-Banater), elu 'mi spuse ca au aflatu trupulu lui George sî alu unui Locot. (Bek) intre alte 13 trupuri de bravi, cari toti cadiura la asaltarea unei case (Cas'a pasquale). Toti acesti eroi fura astrucati in unu mormentu cu tóta onórea.

„Fiesce-care din regimentulu nostru fù dela inceputulu pâna la finitulu luptei. Feciorii impuscara potu dîce fórte putînu, luara insa totu numai cu asaltu ori-care positiune, sa fi fostu aceea dealu, vale, case, biserica ori cetâtiuia.

„Câmpulu luptei fu teritoriulu intre Veron'a, Peschier'a, Valeggio sî Villafranc'a.

„Comandantele de armata In. Sea imperatésca archiducele Albrecht, cu tóta suit'a sea prin plóia, sî intelnindu-se cu unu oficieru din regimentulu (marele duce de Baden Nr. 50) intrebà: „„Wo ist der Oberstlieutenant und Comandant dieses braven Regiments? (sî la respunsulu ca se va fi aflându la locuinti'a sea dete oficierului urmatoriulu mandatu: „„Ich gratulire ihm und dem Regimente, das sich in der gestrigen Schlacht so brav gehalten hat.““ (Eu ii gratuledu lui sî regimentului, care in lupt'a de eri s'au sustînutu cu atât'a bravura).

„De abiá rostì Inalt Sea imper. aceste cuvinte sî se sî presentà locotienatorulu de colonelu Peneke, cârui'a comandantele de armata i esprimà din nou: „„Es freut mich, dass das brave Regiment, meiner vor wenigen Tagen ausgedrückten grossen Erwartungen so glänzend entsprochen hat.““ (Me bucuru, ca bravulu regimentu a corespunsu atâtu de stralucitu asteptâriloru mele celoru mari, esprimate cu putîne dîle inainte)

Spre deslucirea acestoru esprimâri preainalte cata sa memorâmu aici cumca:

In 20 Iuniu a visitatu Inalt. Sea la cantonarea din Sanbonifacio brigad'a br. Piret. Dupa defilare In. Sea imp. a adunatu totu corpulu oficiriloru din brigada in giurulu seu sî ia adresatu urmatórele cuvinte:

„„Ich gratulire Ihnen Herr General zu einer so schönen Brigade. Sie haben hier ein Regiment, welches für seine Treue und Standhaftigkeit an die Fahne seines ersten Bataillons die goldene Medaille trägt, das einzige in der ganzen Armee in dieser Art. —

„„Ich bin überzeugt, dass wenn der Augenblick gekommen sein wird, dieses ausgezeichnete Regiment eben so brav sein wird, wie ihre Vorfahren.“

(Ti gratulesu, Dle generalu, de o brigada asiá de frumósa. Dta ai aici unu regimentu, care pentru credinti'a sî statornici'a s'a pórta la flamur'a 1lui batalionu medali'a de auru, unu ce singuritu in chipulu acest'a, care nu se afla in tóta armat'a.—

Sum convinsu, ca, candu va fi sositu momentulu, regimentulu acest'a decoratu pentru bravura, va fi sî acum intocm'a de bravu cá sî parintii loru.)

Astfelu dara regimentulu in care se afla chiaru sî membrii din batalionulu antâiu dela 1848—49 din tînutulu fostului II regimentu romanu de granitia sî a capatatu, dupa cum dîce neuitatulu Georgiu Popu din Lesiu in epistol'a s'a cea din urma din 22 Iuniu, — „b o t e z u l u f o c u l u i“ sî si-a pestratu onórea sea sî a antecesoriloru sei. Pentru astadata destulu atât'a.

(Din o epistola privata dupa G. Tr.)

Principatele române unite.

In cestiunea religiunei Statului romanu sî a bisericei nóstre ortodoxe dnii Nicolae Ionescu, Heliade R. sî Generariulu Tell au luatu cuventulu spre a combate articolulu astfeliu cum este inscrisu in constitutiune de câtra guvernu câtu sî modificarea fâcuta de comitetu, cá nefiindu destulu de asiguratóre dogmeloru religiunei nóstre o r t o d o x e. Ne pare reu ca suntemu nevoiti din lips'a spatiului a reproduce in numerulu acest'a numai discursulu dlui generariu Tell, amanandu pe celelalte la numerulu viitoriu. Eata dara ce a dîsu d. Generariu Tell:

D. T e l l. Domniloru, atâtu din proiectulu guvernului, precum sî acel'a propusu de comitetu, dupa mine, pare a nu fi prea consecuente pentruca, atâtu unulu câtu sî celalaltu, proclama mai antâiu libertatea consciintiei sî dupa aceea vine sî regulamentéza acésta consciintia Eata dupa parerea mea o absurditate din cele mai mari pentru care ve rogu sa nu ve superati.

Domniloru, eu unulu nu intielegu cum se potu uní aceste dóue ideie: a proclamá libertatea consciintiei sî totodata a o regulamentá, aretandu modurile dupa cari sa se aléga mitropolitii sî episcopii.

O voce. Dara dvóstra cum voiti!

D. Tell. Eu ve rogu sa nu me intrerumpeti, câci altfeliu va fagaduescu ca nici unulu din dvóstre nu va puté tiné unu discursu fâra a nu-i intrerumpe sî eu.

D. Presiedinte. Eu ve rogu sa binevoiti a nu luá acestu ingagementu.

D. Tell. Lu voiu lua adjutatu chiaru de dvóstra.

Intielegu fórte bine, dloru, ca cine-va sa aiba ideile sî opiniunile sele bine definite, dara sa dea libertatea consciintiei sî in urma sa spuna cum sa se aléga mitropoliti! acésta nu intielegu.

Dloru, cestiunea religiósa, cestiunea ortodoxa in Romani'a o privescu cá basa fundamentala a natiunalitâtii nóstre; sî cata pentru ce: déca n'aru fi fostu in aceste dóue tiere religiunea ortodoxa astadi n'aru fi fostu statulu românu.

Binevoiti a observá istori'a, domniloru, cá sa vedeti de unde datéza aceste dóue principate; câci in scóla invetiâmu numai ca la anulu cutare au venitu Radu-Negru in Romani'a sî Raresiu in Moldov'a, dara nu spune pentru ce au venitu ei? Cumperati dara istori'a sî veti vedé ca Turcii amenintiá imperiulu bisantinu sî chiaru Europ'a, sî a trebuitu cá aci la noi sa se puna unu bulevardu Mahometanismului.

Apoi, dloru, mai vedeti ca, pe candu strabunii nostri se bateau cu Turcii pentru religiune, Ungurii sî Polonii le dá ajutoriu sî indata ce se impacá, acesti din urma ii apucá din nou la refecu.

Asiá dara Romanii, pe de o parte cu Mahometanii, pe de alta parte cu catolicii, luptau sî cu unii sî cu altii, pentru religiune. Strabunii nostrii nu au voitu a inchiná tier'a Poloniloru séu Ungariloru tocmai de acésta téma, ci au inchinat'o Turciloru in fati'a câror'a religiunea nu erá in pericolu.

D. Ministru de finantie. Nu a fostu inchinata tiér'a.

D. Tell. Nu a fostu inchinata? Ei bine gasesce dta altu termenu. Asiá dloru, vorbescu in acésta adunare aducandu-ve inainte istori'a de acum 600 ani, pentrucá sa nu perdemu traditiunile nóstre natiunali cari au fostu sprijinite cu atât'a versare de sânge sî pe care noi astadi voimu a le sterge cu unu burete.

Asiá dara, dloru, eu sustînu ca religiunea ortodoxa este dominante sî pentruca religiunea ortodoxa e dominante, pentru aceea dîcemu ca trebuie sa se aléga mitropolitii sî episcopii, sî cum sa se aléga; pentruca, déca n'amu pune acésta dîcere d o m i n a n t e, de ce sa se alega numai mitropolitii sî episcopii religiunei ortodoxe sî nu sî ai celorualte religiuni? de ce nu le-amu regulá sî pe acestea totu noi? Eata dara cuventulu pentru care religiunea ortodoxa e dominante, sî cá religiune dominante acei episcopi sî mitropoliti au dreptulu de a stá aicea intre noi seu in senatu.

Acum dloru, dupa ce amu vediutu ca trebuie a pastrá religiunea strabuniloru nostri, câtu pentru tolerantia, Romanii au fostu totu deun'a toleranti.

S'a dîsu in acésta privintia multe sî eu amu adaogatu numai atâtu, ca altu ce-va este toleranti'a sî altu ce-va a se lasá sa fia datu afara pe feréstra de o religiune straina. Déca avemu o religiune trebue sa o sustînemu, câci altfeliu amu fi dati pe pe feréstra prin propaganda.

Toti câti ati fostu in tieri straine sciti ce capitaluri insemnate suntu depuse cá sa vie missionari sa faca propaganda aci la noi. Sî déca sciti toti dvóstra acést'a, nu veti suferí sa se faca proselitismu.

Acordati protectiune la tóte religiunile, nu lasati insa sa ve dea afara din casa cu religiunea loru. Acést'a dloru, nu o facemu numai noi, se face sî in oriente, in Greci'a.

Cá sa nu ve ostenescu, dloru, terminu, recapitulandu ceea ce amu dîsu: esistinti'a nóstra cá natiune politica isi are inceputulu dela religiunea ortodoxa cá religiunea dominante: câci numai candu vomu tiné acésta religiune cá dominante numai atunci putemu sa ne amestecâmu sî la alegerea mitropolitîloru sî episcopiloru. „Tromp. Carp.“

Varietâti.

*** Din 16 Iuliu aflâmu ca I. I. L. L. principele de coróna Rudolf sî archiduces'a Gisel'a au cercetatu Pest'a.—

*** Ilustr. Sea dlu Consiliariu de curte Iacobu Bologa petrece de vre-o câte-va dîle in Sabiiu.—

*** Inrolarea voluntariloru in Pest'a s'a inceputu eri (in $^{15}/_{7}$) sî au datu mai a trei'a parte din contingentu. Aspiranti erau fórte multi, dar nu s'a aflatu apoi toti apti pentru militia.

*** Locutiinti'a din Austri'a de josu provóca pre locuitori la arme.—

*** Comun'a Viennei au primitu asupra-si scóterea contributiunei de consumtiune sî vâmile de drumu sî poduri. Vighiatorii finantiei voru amblá de acî incolo in vestminte civile.

*** (**Spre sciintia publica**). Ne adunendu-se la „Progresulu“ inca nici pâna adî numerulu de abonati trebuitoriu pentru acoperirea speseloru cu tipârirea lui (nu suntu inca nici 100 abonati) sî nefiindu subscrisulu in stare, a se supune la daune materiali mai insemnate, se vede cu multa parere de reu silitu a intrerupe edarea numitei scrieri sî a o amaná pe alte tempuri mai favoritóre de atari intreprinderi. OO. DD. abonati voru primí prin posta inapoi banii ce li se mai cuvinu din pretiulu abonamentului, déca in tempu de o luna de dîle nu voru dispune altu-felíu asupr'a loru.

Sabiiu 1/13 Iuliu 1866. V. Romanu.

Mai nou.

Pest'a 18 Iuliu. Comunicatiunea drumului de feru sî a vapóreloru merge numai pâna la Pojonu. Telegrame la Vienn'a suntu provisoriu sistate. Imperatulu incuviintiéza folosirea afacerileru de Honvedi la corpurile voluntariloru unguresci.

— 19 Iuliu. Organele regimulu ocupa tóte mijlócele de comunicatiune intre Bud'a sî Vienn'a. Foile de diminétia asteptate dela Vienn'a nu au sositu nici astadi.

Vienn'a 19 Iuliu. Astadi au ocupatu 2000 de prussiani Gänserndorfulu.

Pest'a 20 Iuliu. Prussianii au asaltatu fâra de succesu Iosefstadtulu. Regele de Hanover au cercetatu eri pre Imperatulu Austriei. Gen. m. austr. Kalik au muritu in Alton'a. Meternich si-a datu demissiunea.

Triest 20 Iuliu. Flot'a italiana, 12 nâi cuirassate (ferecate), cu 2000 de trupe de desbarcatu, fù eri respinsa dupa unu atacu fâra succesu asupr'a Lissei, sî esî in luciulu mârei. Astadi s'a inceputu bombardarea Lissei de nou.

Frankfurtu. 19 Iuliu. Cetatea au platitu contributiune resbelica 6 milióne.

Parisu 20 Iuliu. Monitoriulu de astadi comunica: Cabinetulu francesu recomanda in urm'a pertratâriloru cu Berlinulu acele base de intielegere, cari Prussi'a le tîne de indestulitóre pentru efeptuirea armistitiului. Prussi'a se indatoresce prelânga conditiunea reciprocitâtiei la o detînere de 5 dîle dela ostilitâti. Déca réspunsulu dela Vienn'a va fi afirmativu, sî Itali'a se invoiesce, se aru puté subscrie armistitiulu numai decâtu.

Nr. 2—2 **Publicatiune de concursu.**

Guvernulu regescu a hotâritu pe temeiulu pasiloru fâcuti ca inca cu anulu scolasticu 1866/7 care se incepe in 1-a Octobre a. c. sa intre earasi in vigóre dispusetiunea de mai inainte, dupa care s'a tramisu din tiéra unu numeru determinatu de elevi transilvani la scól'a silvanala moravasilesiana din Aussee.

In urm'a acestei'a se voru tramite la institutulu mentiunatu patru elevi transilvani sî adeca doi pentru cursulu invetiamentului ordinariu de doi ani, sî doi pentru scól'a practica asemenea de doi ani din care urmédia trecerea in cursulu invatiementului ordinariu.

De stipendiu anualu din care se acopere spesele de didactru nutrementulu sî uniform'a candidatului precum sî tóte alte lipse intre care se numera sî calatori'a incolo sî incóce se determinà cumca urmatóre:

a) pentru candidatii cursului de invatiementu pe fia-care anu 600 — siese sute floreni v.a;

b) pentru cei ce voru intrá in scól'a practica in anulu d'antâiu 400 — patru sute, in alu doilea 350 — trei sute cinci dieci florini v. a.

Pentru stipendiele acestea se deschide prin acést'a concursulu cu acea observare, cumca competitorii au de a-si tramite guvernului regescu celu multu pâna in 10 Augustu suplicele loru timbrate sî documentate in chipulu urmatoriu cu documentele ce se voru achiude trebue documentatu autentice.

aa) Numele, etatea intre 17—24 ani, religiunea, loculu locuintiei sî competinti'a competitoriului in Transilvani'a

bb) documentarea purtârei morale, absolvirea, cu succesu bunu a claseloru gimnasiului inferiore séu a scólei reale de josu. Acésta cerintia este cu atâtu mai esentiala cu câtu receperea elevului in cursulu de invatiementu depinde dela unu esamenu pe care lu va depune inaintea directiunei institutului.

cc) Constitutiunea sanatósa corporale, precum sî testimoniulu de oltuitu,

dd) Cunoscintia deplina a limbei germane, cá limb'a instructiunei.

e) ca parintii séu tutorulu s'au invoitu la alegerea acestei cariere.

f) Acei competitori cari dorescu inca acum a se primí la cursulu ordinariu de invetiamentu, voru documentá prin unu testimoniu sî aceea cumca a practisatu cu succesu anulu seu doi ani la unu padurariu pe deplinu eruditu, séu la altu espertu in acésta ramura a sciintiei.

Mai departe se aduce la cunoscintia:

1. Candidatului care se va denumí la tempulu seu sî cu deosebire a acelui'a, care va intrá in cursulu de invatiementu ordinariu, se asigura preliminarmente pentru doi ani, acelui'a care se va primí in scól'a practica atâtu pe tempulu pracsei, câtu sî dupa doi ani, pentru cursulu de invatiementu — emolumentulu defiptu, insa pre lânga conditiunea déca va documentá la tóta jumetatea de anu cumca pre lânga o purtare nepatata, si-a implinitu datorintiele sele cu succesu bunu.

2. Candidatulu ce se va denumí trebue sa astérna unu reversu sî despre aceea cumca se obliga dupa ce a esîtu dîn acestu institutu, a servi celu putînu optu ani in acésta calitate in Transilvani'a.

Din siedinti'a Guvernului reg. transilvanu tînuta la Clusiu in 28 Iuniu 1866.

Nr. 12—3 **Concursu.**

La scól'a popnlare, rom. ort. din Brasiovulu vechiu, district. Brasiovului, se cere unu invetiatoriu cu salariu anuale de 120 fl. v. a. cuartiru sî doi stângeni de lemne.

Pentru acestu postu vacantu sa deschide concursu pâna la 16 Augustu a. c. st. v.

Dreptu aceea ori care doresce a concurá pentru postulu susu numitu, are a tramite la Scaunulu protopopescu I. alu Brasiovului pe lânga petitiune timbrata cu 50 cr. v. a.

1. Atestatu, ca a absolvatu cu portare buna sî cu sporiu de cl. I. celu putînu gimn. micu sî cursulu pedagogicu din Sabiiu.

2. Atestatu de botezu, sî in fine

3. Atestatu de purtare politica; sî acestea pâna lr susu prefiptulu terminu, spre a se puté asterne Escelentiei Sele Inaltu Pré Sântîtului nostru Archiepiscopu sî Metropolitu, Andreiu Baronu de Siagun'a, pentru parintésca intarire.

Brasiovu 26 Iuniu 1866.

Georgiu Persienariu, Parochu.
Georgiu Vladareanu, curatoru.

Pretiurile de piatia
din Sabiiu, Vineri in 8/20 Iuliu 1866.

	fl.	xr.
Grâulu de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*)	4	27
„ „ mijlocu „	4	—
„ „ códa „	3	73
Secar'a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen) *)	2	67
„ de mijlocu „	2	53
„ de códa „	2	40
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	40
„ „ mijlocu „	1	33
„ „ códa „	1	27
Cucuruzulu galét'a nemt. (Metzen) *)	3	47

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a de Vienn'a.
Din 8|20 Iuliu 1866.

Metalicele 5%	55 85	Actiile de creditu	136 60
Imprumutulu nat. 5%	60 10	Argintulu	128
Actiile de banca	671	Galbinulu	6 35

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 55. ANULU XIV.

Sabiiu, in 14|26 Iuliu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 13 Iuliu.

„Hrm. Ztg." de Luni primesce urmatórele linii din N. Fr. Bl. „Fórte neliniscitóre suntu scirile din Transilvani'a. Alegerea principelui Carolu de Hohenzollern de principe alu Romaniei au fostu de siguru o trasura de siacu din partea lui Bismarck bine calculata, care acum si are consecintiele sele. Marginile nóstre se vedu amenintiate seriosu de romani."— La acestea adauge Hr. Ztg.: Noi aici in Transilvani'a nu scimu de amenintiâri de acestea nimic'a. —

Telegramele ce ne-au sositu in tempulu din urma, parte dela Vienn'a, parte dela Pest'a, au caracteru mai multu politicu decâtu resbelicu. De Dumineca la amédi ni se spune in unulu din acele telegrame, au incetatu tóte ostilitâtile intre trupele austriace sî prussiane. Legatulu Austriei contele Carolyi, Br. Brenner, apoi FZM. Degenfeld s'au dusu in cortelulu generale alu prussianiloru spre implinirea unei missiuni.

Despre Deák sî Andrássy se spune (22 Iuliu) ca fura chiamati la Vienn'a. Amendoi au conferitu cu Belcredi sî cu Majláth. Deák s'a sî intorsu la Puszta Szt László. Resultatulu acestei calatorii este necunoscutu. A dóu'a dî ni vestesce altu telegramu din Pest'a, ca P. Naplo constatéza in unu articlu unu votu de neincredere fatia cu purtarea regimului, sî cere atragerea Ungariei la tratârile de resbelu sî pace. —

Se vorbesce despre o prochiamatiune câtra Ungari'a despre a cârei cuprinsu dlu Deák sa aiba cunoscintia. Denumirea unui ministeriu respunsabilu se tîne din partea unor'a de unu ce siguru sî se astepta cá sa urmeze câtu mai curendu. Zukunft adauge la acestea, ca prin o atare mesura se alteréza cu totulu programulu de deslegare dela Septembre.

„Pesti Napló" apostroféza pre centralistii din Vienn'a in urmatoriulu modu :

Dóue regate frumóse suntu pâna acum perdute, 2000 milióne detorii, multoru bravi li se causà mórte, — sî inimiculu stà inaintea portîloru capitalei. Ce aru dîce indumnedieitorii sistemului acestui'a candu natiunea magiara aru adoptá acum teori'a doctrinei de prescriptiune, candu amu privi sabi'a de o putere sî resultatulu batâlieloru de dreptu.—

Din Debatte scótemu urmatórea impartasîre : „Precum audu din isvoru fórte siguru contelui Forgách i s'a incredîutu o rola cu multu mai inalta decâtu cea a unui conducatoriu de guerila. Elu e denumitu de comisariu regescu preste comitatele de média nópte apusu ale Ungariei, supunendu-i-se totu odata sî tóte oficiolatele civile ale partiei acestei de tiéra. Problem'a lui nu e de a conduce glóte inarmate, ci de a creá elementele opositiunei, care remanu sa se organiseze de câtra puteri militarie, de a le aduná sî de a face tóte dispositiunile, ce suntu acomodate pentru aperarea unui teritoriu amenintiatu." Lauda in fine alegerea facuta in acestu barbatu pentru acestu câmpu de activitate din mai multe privintie fórte de insemnatate.

Unu dîuariu magiaronu Krajan dîce : Eri s'a inceputu inrolarea recrutîloru dupa obiceiulu aviticu. Acest'a are acea bunatate in sine, ca scapa tiér'a de „vagabundî." — Frumósa rola joca — dupa acelu dîuariu — vagabundii in Ungari'a.—

Dîuaristic'a vieneza discuta multu cestiunea, déca sa ese Austri'a din federatiune séu sa nu ese. Corespundintele din Vienn'a de la dîuariulu parisianu la France se esprima in asta privintia cam in urmatórele : Indata ce Prussi'a se va intarí in Germani'a nordica sî va reesî cu unu parlamentu, statele dela média-dî suntu amenintiate sî imperialismulu nemtiescu nu va sa intardia. Mai departe doresce coresp. cá déca nu se póte evitá esîrea sa ese sî Austri'a sî Prussi'a din federatiune, séu celu putînu sa se pretinda, cá sa nu se mai formeze o federatiune cu verfu prussianu. Afara de impregiurarea ca acést'a aru fi fórte umilitóre pentru Austri'a se teme coresp. ca partea nemtiésca a Austriei va trage câtra ceilalti nemti, iara magiarii cei „curagiosi" voru tindc dupa independintia sî apoi cata cum vrea Bismark sa impinga pe Austri'a in Orientu.

Monitoriulu de séra din 19 dîce, ca o parte din pres'a nemtiésca au cugetatu ca regimulu francesu va mijlocí unu armistitiu unilateralu intre Itali'a sî Austri'a ceea ce nu au fostu cugetulu regimului, precum nu au fostu sî intrevenirea armata in Germani'a, ci numai restatorirea pâcei generale. In fine dîce ca Franci'a nu a vrutu sa intrebuintieze mesuri amenintiatóre, pentrucá incurcaturile sa nu devina sî mai mari. „Prussi'a cere, cá inainte de a-si dá ea consimtiementulu la armistitiu sa se primésca preliminariele de pace. In acestu punctu se afla negotiârile intre puteri."

Din Paris u se dîce ca printiulu Napoleonu au avutu insarcinare sa descopere regelui Victoru Emanuilu, ca Franci'a nu a avutu alta de scopu cu Veneti'a, decâtu sa o predea Italiei, de niscari-va conditiuni nu e vorba. Tirolulu sa se lase pentru alte negotiâri. Cestiunea Romei nu va fi mestecata la pertratâri sî Rom'a se va desiertá punctuosu la terminii fipsati.

Din Constantinopolea se spune ca Omer pasi'a s'a stramutatu la Siuml'a. Redifii armatei ii lasa acasa. Tributulu principateloru se suia la 55,000 lire turcesci. Corabii italienesci au trecutu in 9 Iuliu pre la Antivari spre Ragus'a. In Candi'a e linisce. Trupe egiptiane vinu sa se alature lânga cele din Rumeli'a.

In Romani'a s'a inchisu adunarea. Eata cum resuma unu deputatu activitatea adunârei :

Constitutiunea s'a votatu.

Angagiamintele ce amu luatu in fati'a vóstra le-amu indeplinitu cu sântienia.

Tronulu pré iubitului nostru Domnitoriu Carolu I, este intâritu.

Libertâtile publice suntu garantate.

Proprietatea data tieraniloru este respectata prin Constitutiune; drepturile loru de a-si alege deputati suntu mentînute.

Dorintiele divaneloru ad-hoc suntu implinite; cei'a ce insa nu eramu datori a face dupa acea programa din 1857, este senatulu. Amu consimtitu la densulu, este adeveratu, dar nu este mai putînu adeveratu ca amu scapatu tiér'a.

M'amu crediutu datoriu a ve dá socotéla despre voturile mele, pentruca déca in matur'a vóstra chibsuire, credeti ca amu fâcutu reu, nu voiescu a usá mai multu de nisce drepturi ce tiiu dela voi.

In fine adaugemu sî Mesagiulu domnescu dela inchiderea adunârei:

Domniloru deputati! Prin Constitutiunea prelucrata de d-vóstra a-ti deschisu pentru Romani'a o era nóua.

Astadi candu, dupa o sesiune atâtu de laboriósa, a-ti fâcutu lucrâri, cari voru avea unu locu insemnatu in istorie; astadi candu missiunea, pentru care tiéra v'au tramisu este saversîta; ve multiamescu pentru tóta silinti'a ce a-ti pusu la indeplinirea unei opere asiá de mare, sî pentru concursulu ce a-ti datu guvernului la regularea cestiuniloru financiare, atâtu de grele sî de importante in momentulu de fatia.

In virtutea dara a art. 95 din Constitutiune, adunarea este sî remâne disolvata.

Nóu'a representatiune natiunala se va convocá in terminii prescrisi de lege.

Dumnedieu, care protege patri'a nóstra, sa ne lumineze sî sa ne conduca pre toti intr'unu singuru gandu, spre binele tierei.

Datu in Bucuresci, la 6 Iuliu anulu 1866.

Carolu.

„Romanulu" ne mai spune despre o deputatiune serbésca carea fù fórte bine primita de Principele.

Din câmpulu resbelului.

La média-nópte. Din Karlsbad se telegraféza dela 19 Iuliu, ca adi ori mane are sa intre in Schwarzenberg unu corpu mare din Mecklenburg. Curtea drumului de feru e desiertata pentruca cá sa póta campá trupe intr'ens'a.

Din Pilsen se telegraféza dela acelasi datu intre altele ca in Lipsi'a se afla o trupa prussiana de 30,000. Se spune in depesia ca lucra din tóte puterile la restatorirea liniiloru de drumu de feru. Scopulu aru fi, dupa prussiani, reintroducerea comunicatiunei de marfe, in adeveru inse se pote ca pentru transpórte de trupe. —

Dupa unu telegramu din Asch dela 20 Iuliu aflâmu ca pre lânga trupele mecklenburgice sa immultiescu in Lipsi'a sî cele prussiane.

Tóte comunele din pregiurulu acestei cetâti in departare de dóue óre suntu destinate pentru cantonarea loru.—

In Darmstadt se afla 6000 prussiani in Frankfurt 15,000. Impartasîri din Würzburg afirma, ca la Aschaffenburg au raportatu prussianii o victoria deplina asupr'a bavariloru.

Din Frankfurt se mai telegraféza la 20 Iuliu, ca prussianii aru fi ocupatu sî Wiesbaden. Brigad'a gen. Wrangel compusa din oldenburgezi sî hamburgezi va remane cá garnisóna in Frankfurt.—

Scirile de Vienn'a de pre la 18 pâna la 20 suntu mai cu séma despre pregatiri resbelice. Regimente trecu prin cetate, voluntari se inroléza, se facu bivuacuri. Prelânga acestea mai vinu apoi sî scirile de armistitiu respective de pace. Despre césta din urma se dîce, ca numai sustînerea intréga a regatului Sassoniei mai e óresi care pedeca.—

Alte faime de pre la 20 spuneau ca inimiculu s'a indreptatu câtra capulu de punte (Brückenkopf) dela Florisdorf spre a cautá pre armat'a austriaca in positiunea ei principala sî a trece in fati'a Viennei dunarea.—

Unele dîuarie aducu scirea despre o lovire intre austriaci sî prussiani in comitatulu Trencinului in Ungari'a. Scirea acést'a trebue inca insteptatu, cá sa se adeverésca. Vedi la Mai nou).—

P a r i s u 20 Iuliu. Din cortelulu generalu prussianu Brünn s'a comunicatu in 17 preste Berlinu ; Armat'a 1. merge spre Vien'a in 15 au fostu la Tobitsau o lupta de anteposturi. Printiulu de coróna au ocupatu Prerau. Astadi dupa amédî s'a indreptatu divisiunea a 11-a sî mai multe regimente de garda câtra teatrulu resbelului ? Divisiunea a 13. remâne sa observe fortareti'a Königgrätz. Comunicatiune deplina intre ambe armatele. Se astépta o lupta inaintea Florisdorfului séu pre câmpulu March. Ducele de Mecklenburg=Strelitz au calatoritu la Lipsi'a. —

D e l a m é d i a - d î. Sciri din Vien'a despre lupt'a marina dela Liss'a spunu ca se comunica oficialminte : ca in 20 Iuliu au atacatu escadr'a austriaca sub admiralulu Tegetthoff, flott'a italiana constatatóre din 22 nâi intre cari „berbecele“ numitu „Affondatore“ sî 12 fregate ferecate. In decursulu luptei fregat'a austriaca „Ferdinandu Max“ au gauritu fundulu unei fregate italienesci. Nimenea nu a potutu fi mantuitu decâtra celelalte fregate italienesci. Nai'a de linia austriaca „Kaiser“ incungiurata fiindu de 4 nâi ferecate italienesci, pre un'a o au calcatu sî pre celelalte le-au alungatu si asiá au liberatu Liss'a cu totulu. Escadr'a austriaca e capace de lupta inca. Perderile preste totu 32 morti sî 124 raniti sî unele daune la nâi. Intre cei cadiuti 2 capitani a unei nâi de linia; greu raniti : 3 locutenenti. Eri (in 20 Iuliu) au fostu respinse dela Liss'a 4 fregate ferecate sî alungate din portu. Ele au bombardatu cu grânate unu vaporu alu Lloydului „Eggito“. Comandantulu acestui'a unu locot. (Stratti) au afundatu de tempuriu vaporulu sî asiá nu au pututu fi luatu.

„Provincia“ unu dîuariu italianu, dîce ca flott'a austriaca e respectabila sî admiralu Tegetthoff unu soldatu bravu. De altmintrea cetimu ca in pârtîle acestea se vede ca inimiculu propasiesce. Telegramulu din Zar'a spune ca flott'a italiana s'a retrasu dela Liss'a dupa unu bombardamentu de 9 óre, dara nu spune ca fâra resultatu séu numai dupa ce si-au ajunsu scopulu adeca dupa desbarcarea trupeloru, ceea ce aru fi de temutu de óre ce se spune ca comunicatiunea telegrafica e stricata. (Nu se adeveresce.)

Despre operatiunile lui Cialdini spune o corespundintia a lui Triest. Ztg. din Veneti'a dela 17 Iuliu ca acelea mergu fórte incetu. Diece mii inaintéza spre Veneti'a (cetatea). (Cialdini se dîce ca dispune de 120,000 soldati cu 300 de tunuri.)

Din impregiurarea acést'a se deduce judecat'a ca Cialdini trebue sa urmeze unoru mandate mai inalte, cari impedeca actiunea lui. In 16 Iuliu au sositu la Veneti'a in portu o fregata francesa „provence“ cu 36 tunuri comitata de unu vaporu mai micu, sî dupa ce fu salutata de salvele forturiloru venetiane, aruncà ancor'a la Alberoni. Dupa o óra au cercetatu comandantulu francezu pre guvernatorele fortaretiei FZM. Alemanu petrecù mai multu tempu la densulu sî apoi reintórse iara la nai'a sea. Italianii credu ca acést'a au venitu pentru aperarea suditîloru francesi, dara nu cá avantgard'a flottei francese cu dlu Lebeuf. Sciri mai próspete spunu ca nâile franc. se reintorcu la Toulonu sî ca scopulu loru a fostu numai sa faca o reconosciune in marea adriatica. —

Dela 18 Iuliu se spune din Veneti'a, ca inimiculu se afla in Mestre sî ca intre anteposturi au fostu unele lupte mai mici. — Comand'a sup. preste corpulu alu 7-lea in Veneti'a e increditua In. S. imp. Archid. Henricu.—

Din pârtîle Tirolului spunu scirile pâna la 19 Iuliu ca trupele de sub Majorulu A l b e r t i n i dela reg. de inf. Archid. Rainer nr. 59 sî majorulu Metz dela reg. venatoriloru imp. au fâcutu la mandatulu comandei trupeloru pentru Tirolu in 15 sî 16 Iuliu unele atacuri ofensive din Tonale sî Sponda-lunga. Colón'a cea d'antâiu numita a inaintatu pâna la Vezz'a, fâra de a fi intâlnitu séu vediutu despârtieminte inimice mai de o insemnatate. Ceealalta colóna au respinsu pre inimicu, facendu-i o stricaciune insemnata, pentru ca au dusu cu sine 15 cara cu râniti, sî i-au demuntatu unu tunu. Din partea austriaca 4 râniti.

Din Trientu se scrie (in 16 Iuliu) la „Vtld.“: Noi nu inaintâmu aici. Sciri sigure nu avemu astadi nici dela generalulu de Kuhn nici din partea resariténa a Tirolului. Sî de aceea, câci generalulu de Kuhn de siguru aru cere ajutóre déca in lupt'a cea mai próspeta dela Caffaro nu i s'aru fi pârutu trupele sele de ajunsu. Acestu oficieru talentatu are unu adversariu mai putericu, carele s'a intâritu de nou cu trupe din armatele dela Mincio sî dela Po, dara de óre-ce nu sosescu nici râniti nici bolnavi, dâmu cu socotél'a ca caus'a nóstra stà fórte brilantu. Mai departe spune corespund. ca luptele mici mai nu incéta.

Despre contele Wickenburg cu insbrucanii sei, cari au fâcutu multe bravuri, spune,— ca se vorbesce,— ca se aru fi aflându in o strimtóre mare. Date mai deaprópe insa lipsescu.

Pâna ací aru fi tóte bune in Iudicaria sî teritoriulu marginasiu (cu acést'a). Nu asiá bine stau lucrurile in directiunea de preste Valsagun'a, carea nu este o pedeca neinvingibila pentru unu inimicu energicu, carea póte aduce pre inimicu in tempulu celu mai scurtu in Trientu sî carea prin o invingere eftina ne póte dá de rusîne tóte incordârile nóstre in Iudicari'a sî la Tonale. Dupa ocuparea cea fâra indoiala a Vicenzei, suntu deja, asiá se spune, 3000 de soldati de ai inimicului câtra Schio pe drumulu ce duce la Roveredo, sî déca sî suntu defilee pe rut'a acést'a, cari suntu greu de luatu, totusi prin o preponderantia numerica póte sa ese lucrulu in favórea loru. De Valsagun'a purtâmu mai putîna grigia, dupa ce la Primolano la intrarea in vale se afla nisce fortificatiuni din care se potu inimicului pune pedeci insemnate.

S a b i i u 12 Iuliu.

(P r o f e s o r u r o m â n u l a a c a d e m i 'a c. r. de d r e p t u r i i n S a b i i u). Din isvoru demnu de credintia aflâmu, ca prin inaltu decretu s'a denumitu dlu Dru Dimitriu R â c u c i u de profesoru preleginte in limb'a româna la c. r. Academia de drepturi din Sabiiu. De-sî asteptârile nóstre aru fi cu multu mai mari, pentru cá sa ne vedemu odata egalisati in totu respectulu dupa cumu cere bunulu dreptu, totusi nu putemu sa nu privimu sî in denumirea acést'a unu micu progresu câtra dreptele nóstre dorintie. Ne magulimu de alta parte cu speranti'a, ca dlu Dru, va intrebuintiá tóta energi'a juneloru sî venjóseloru sele puteri, pentru cá sa puna unu temeiu solidu acestei prime inceperi demultu asteptate de natiune in genere sî in specia de junimea nóstra, pentru cá de o parte acésta junime sa se console la audiulu prelegeriloru rostite in limb'a care au supt'o dela mama sî de alta parte natiunea sa demustre faptice, ca nu numai merita, dara pe dreptu considerata e in stare a dá barbati sî pentru posturile acestea. Sarcin'a dlui Dr. e grea, noi ii gratulâmu la dens'a, câci e sî onorifica sî ii poftimu succesu intru tóte, pentru cá sa póta iarasi intru tóte corespunde acestei grele sî onorifice sarcine.

V a l e g g i o 8 Iuliu.

Sub datulu acest'a primí Redactiunea deadreptulu unu raportu despre lupt'a din 24 Iuniu din care scótemu unu estrasu cá intregire la cele publicate in nr. tr dela Naseudu :

„Locotenintele primariu Georgiu Popu bravulu fiiu a lui Marte cu loc. Bek sî 13 feciori dela a 13. compania cadiura la intreprinderea unui asaltu asupr'a u n e i b a t e r i i d e t u n u r i ale Italianiloru la cas'a Pasquali, ce se afla lânga drumulu ce duce dela Castelnuovo la Valeggio. . . . Lupt'a la arip'a drépta in a câtrei centru se aflá regimentulu nostru se incepù la Corte la $^3/_4$ 7 inainte de amédî sî se finí la Montevento $^1/_2$ 4 dupa amédî. „Bravii nostri feciori luara cu asaltu ori sî care positiune, cu tóte, ca la asaltulu intâiu amu fostu nevoiti a trece prin riuletiulu Tione, in care ne scaldarâmu binisioru. Totusi avurâmu mare lipsa de apa in restempulu intregei dîle ; o beutura de apa din cea mai urîta balta nu erá de platitu cu auru. Din regimentulu nostru cadiura cá eroi colonelulu Carl Schwaiger , majorulu Frid. Krppel , supra loc. Georgiu Popu, loc. Müller, Steinbeck sî Beck. Vulnerati suntu capit. br. Schirnding, Vladu, Staff, Weilenbeck, Minkevic, Statkiewic, Schuhmacher, supra locot. Gröckner , Dwerzak , Suci'a (Wimmer usioru), locot. Bartel, Jaroschinsky sî Anton Thot, dintre cari — capit. Staff sî loc. prin. Carolu Suci'a murira in spitalulu dela Veron'a.

Feciori perdurâmu cu morti, râniti sî de cari nu se scie la 450 insi etc, cele din nr. tr. dupa care adauge :

In 1-a Iuliu sér'a pre la 8 óre in taber'a de Peschier'a mai avurâmu norocire a fi cercetati de pré lum. archiduce Albrecht, care fù primitu cu vivate entusiastice candu se apropià de tabera. In. Sea se oprí cu tóta suit'a in mijloculu nostru sî dupa ce se informà dela oficierii ce se aflau de fatia , ca cumu ne merge ? cumu se afla cei vulnerati se esprimà cu cuvintele urmatóre :

„Das Regiment hat sich gar brav benommen ; — dies freut mich ungemein. Das Regiment ist der goldenen Medaile würdig.“

(Regimentulu acest'a s'au purtatu fórte bravu, acést'a mi face o bucuria fórte mare. Regimentulu acest'a e demnu de medalia de auru).

„Georgiu Popu, zelosulu oficieru sî patriotu a testatu colectiunea sea de cârti, care va face la 3—400 fl. v. a., bibliotecei gimnasiului din Naseudu asiá numita „Marian'a“, sî 200 fl. v. a. pentru scól'a comunala din Lesiu (districtulu Naseudului) loculu nascerei sele. Testamentulu se afla in mânile verísiorului seu Ioane Malaiu, auditoriu de filosofia la universitatea din Vienn'a“ scl. (G. Tr.)

Principatele române unite.

Dupa cum ne-amu ingagiatu in numerulu trecutu, dâmu astadi locu discursuriloru dlui Nicolae Ioanescu sî I. Heliade R. in cestiunea religiunei domnitóre in Statulu românu pronunciate cu ocasiunea desbaterei constitutiunei celei nóue.

D. N. Ioanescu. Dle presiedinte, deosebirea care e intre redactiunea proiectului majoritâtii comitetului constitutiunei, sî intre amendementulu care amu onóre a sustiné, este fórte insemnatóre. Majoritatea comitetului proclama libertatea consciintiei sî a dogmeloru, sî totu odata independinti'a bisericei nationale; mai departe, redactiunea comitetului declara ca religiunea ortodoxa este aceea a majoritâtii poporului românu; sî mai departe inca, ca mitropolitii, episcopii suntu a fi alesi. Afara de punctulu acest'a din urma relativu la biseric'a ortodoxa romana, care este comuna atâtu in amendamentu câtu sî in redactiunea comitetului, tóte celelalte puncte suntu diametrale opuse. Cestiunea este fórte insemnata, dle presiedinte. Intielegu inaltulu liberalismu in numele cârui'a majoritatea comitetului a proclamatu nu numai libertatea dogmeloru! intielegu acest'a cu atâtu mai multu, ca cestiunile religióse, cari s'a dîsu ca nu mai suntu ale tempului nostru, dominéza inca nóu'a emisfera chiaru sub form'a acést'a a liberalismului inaltu. Americ'a s'a fundatu precum scimu, dintr'o necesitate religiósa. Refugiatii de sub biseric'a dominante, anglicana, persecutati in patri'a loru, séu distieratu, sî de odata cu implantarea religiunii loru libere, au pusu sî fundamentele unei nóue ibertâtipolitice.

De aceea sarcin'a mea aru fi grea de a intreprinde a combate ideile majoritâtii comitetului, in ce se atinge de libertatea dogmeloru mai cu séma. Dara, dloru, precum s'a dîsu in acésta camera, in dilele trecute de câtra on. representante. . . . totu de la Craiov'a credu, (D. G. Stirbey), trebuie ca o constitutiune, pentru a prinde radacine, sa fia conforma cu moravurile poporului pentru care este destinata.

Ei bine, noi nu putemu sa proclamâmu aici libertatea absoluta a dogmeloru, fâra de a alarmá consciinti'a poporului românu. (Sensatiuni). Totu ce putemu face intr'o constitutiune politica, este de a consacrá antic'a traditiune a tierei, de a beneficá toleranti'a tutoru culteloru, tutoru dogmeloru recunoscute. A se proclamá, intr'adeveru, fâra necesitate, libertatea dogmeloru, intr'o tiéra unde poporulu nu se vede animatu da unu spiritu de fanatismu, séu religiosu, amestecatu cu spiritu politicu, este a proclamá unu principiu, pe care nu-lu reclama nici starea s'a de cultura nici consolidarea Statului nostru.

Nu e vorba aici de independintia sî de libertatea culturei, cari se potu inaltiá de asupr'a prejudicieloru religióse; câci intr'unu Statu liberale, prejuditiu este sî chiaru libertatea dogmeloru loru. Nu este vorba despre acést'a; ci déca putemu sa inscriemu in constitutiunea nóstra, altu ce-va decâtu ceea ce gâsimu in consciinti'a poporului nostru, sî in acést'a gâsimu in fapta, unu respectu nestramutatu pentru dogmele antice.

A se proclamá deci astadi libertatea dogmeloru, este a slabí acelu respectu, este a pune in periculu insusi acestu principiu mare alu libertâtiii dogmeloru.

Candu noi amu vení sa facemu abstractiune de ortodoxi'a nóstra, amu dá locu strainiloru a o profaná prin propagande religióse. Acést'a s'a vediutu la umbr'a jurisdictiunei consularie in partea din Besarabi'a prin cultulu Lipoveniloru; consulii firesce se grabeau totu deun'a de a protege pe supusii loru, sî cea intâiu protectiune se intinde asupr'a cultului religiunei.

Candu dara in fati'a acestoru protectiuni care sub mant'a religiunei potu ascunde inriuriri politice, noi amu proclamá libertatea dogmeloru, amu dîce Romaniloru, cá ei sa se lase a se convertí la ori ce alta religiune, sî prin acést'a amu pune in periculu insesi libertâtîle nóstre politice.

Ei bine, eu credu ca este in adeveru unu periculu mare pentru libertatea nóstra politica de a alarmá consciinti'a poporului românu (santia dogmeloru). Nu trebuie sa aratâmu spiritului incultu alu poperului nostru o libertate, care nu póte sa-lu duca decâtu numai la o desperare. . . Candu s'aru dîce ca religiunea ortodoxa este a majoritâtii poporului românu, s'aru dîce unu lucru neesactu; pentru ca totu Romanulu originariu din Principatele-Unite, este cetatiénu alu Statului romanu ortodoxu;— intielegu pe Romanii de nainte de acele legi liberali cari facu abstractiune de religiune; totu acelu romanu este fiiu alu bisericei ortodoxe (intreruperi din partea unoru deputati). Rogu pe on. alu doilea representante de.a Craiov'a, (d. N. Racovitia) sa aiba pacientia, ca voiu sa esplicu indata sî religiunea acelor'a de care voiesce a me intrebá ds'a.

V'a dîsu on. nostru raportoru adinéuri ca in tînuturile Romanu sî Bacâu suntu populatiuni cari profeséza religiunea catolica; ei bine, aceste populatiuni putînu insemnatóre pe lânga mas'a populatiunei nóstre rurale, forméza o neinsemnata parte. Mai multu decâtu atât'a: acesta populatiune are unu cleru, care nu aterna intru nimic'a de statulu nostru, care atârna de la unu statu vecinu, a cârui idea de propaganda in Oriente nu o póte contestá nime. Chiaru in acésta adunare s'a facutu o interpelatiune dlui ministru de culte in privinti'a propagandei politice, sub mant'a protectiunei religióse. Ei bine, candu o asiá de neinsemnata parte din conlocuitorii nostri din comunele rurali profeséza unu altu cultu, sî candu aceste culte suntu sub dependinti'a unei chiriarchie eclesiastice straine, mi se pare ca unu instinctu de conservare, aru puté sa ne faca a proclamá, ca religiunea dominante a poporului romanu este aceea care a profesat'o strabunii nostri, eara nu alta; câci aici in acésta adunare nu cunoscu nici unu on. representante care sa profeseze alt'a decâtu a religiunei dominante.

S'a facutu o ceremonia chiaru in acestu locu in adunarea dela 2 Maiu pentru cá sa se consacre egalitatea culteloru. Déra, dloru, dela acelu faptu, voiu cutediá a dîce fâra nici unu felu de tendintia politica; dela acelu faptu, noi nu trebuie sa tragemu consecintia, ca suntemu nevoiti numai decâtu sa inscrimu in constitutiunea nóstra ca religiunea ortodoxa, e numai a majoritâtii poporului. Precum vedeti, dloru, nu e nici o necesitate morala care sa ne faca a alarmá consciinti'a poporului romanu: din contra suntu consideratiuni politice, cari trebuie sa ne faca a-lu indemná cá sa se sustîe anticele sî venerabilele forme ale religiunei ortodoxe. Amendemendulu care-lu sustînu, are acestu avantagiu asupr'a redactiunei comitetului, ca elu este imprumutatu in mare parte din constitutiunea unei tieri constitutiunale, care in multe se asemena cu noi, sî care in privinti'a religiunei, déca nu sî in altele, trebuie sa fia strinstu unita cu noi. Acésta tiéra este Greci'a, sî nime nu póte sa dîca ca poporulu grecu nu este totu atâtu de inaintatu in civilisatiune cá sî noi; nime nu póte sa tagaduiésca ca acestu poporu nu este pusu in contactu cu cele mai luminate tiere; nime nu póte sa tagaduiésca ca de candu poporulu grecu sa bucura de o dinastia straina, a luatu unu nou sboru de regeneratiune spre consolidarea natiunalitâtii sele. Ei bine, dloru, acestu poporu, in sinulu cârui'a nu se afla atatea periculóse elemente eterogene, a luatu mesure pentru a pune capetu proselitismului. Marginirea proselitismului este totu atât'a cá sî libertatea absoluta a consciintiei; cându unu Statu dîce: nu voiu proselitismu, dîce: nu voiu cá cine-va sa fia genatu in libertatea s'a religiósa.

Acésta mesura la Greci a fostu provocata de catolicirea Bulgariloru. Acesta populatiune doritóre de a dobandí órecare libertâti sî autonomi'a s'a, de-sî nu este inca constituita in unu Statu independinte, s'a aruncatu in bratiele catolicismului cá sa scape, nu de despotismulu musulmanu, ci de unu cleru prevaricatoriu, care asuma in elu sî autoritatea politica. (Va urmá).

„Tromp. Carp.“

Varietâti.

*** † Dlu Ioann Iosefu Roth, parochulu evangelicu alu cetâtie Sabiiului au reposatu in 23 l. c. in etate de 80 ani.

*** (Pentru Imperatés'a) s'au esarendatu o pompósa locuintia de vér'a intre romanticii munti de lânga Bud'a, — totu acolo sî regele Sassoniei si-a esarendatu o villa.

— Oficieri români, in lupt'a din 3 Iuliu la Chlum, din reg. princ. de Sachsen-Meiningen Nr. 46, morti mai suntu: locotienintii Iosifu Vornic'a sî Nicolae Jánosy.

Consemnarea soldatiloru români cari jacu râniti in spitalele din Pest'a. I. Gradin'a lui Orczy in 13 Iuliu. Mihaile Vana din Cacuciulu ung. (comitatulu Bihariei) rânitu la degetu. Nicolae Colniceanu din Vingardu (p. u. Szászsebes) rânitu la degetu. Georgiu Cretiu din Satulungu (post'a ult. Brasiovu, Sacele) prin cóste. Isacu Lupu din Sarat'a (p. u. Sabiiu) la mâna subsuóra. Simeonu Murariu din Margine (p. u. Mosiav'a) la degetu. Zacharia Lesutianu diu Zanoc'a (p. u. Margit'a, N. Derszid'a) la degetu. Ioane Simu din Keveres (p. u. Buzias) la palma. Ioann Otiecanu din Bunea (p. u. Fagetu) la degetu. Constantinu Lautasiu din Lupani (Lugosiu) la incheiatur'a degeteloru. Georgiu Manoilu din Arneac'a (p. u. Recasiu) la piciorulu stângu. Axentie Leale din Chriobaru (p. u. Secasiu) la degetu. Teodoru Susanu din Micalac'a (p. u. Aradu) la picioru. Ioane Vucu din Fibisiu (p. u. Bruckenau) la picioru. Stefanu Stamatoviciu graniceriu din Caransebesiu la mân'a stânga ruptu unu degetu. Achimu Fiatu din Luncavitia (p. u. Caransebesiu) la incheiatur'a degeteloru. Teodoru Stapanescu din Sadov'a (p. u. Slatin'a) ruptu anu degetu dela mân'a drépta: Filipu Berzovanu din Chesintiu (p. u. Aliosiu zace in dorere de ochi sî peptu). Vasalic'a Lesiu din Tölgyes (p. u. N. Somkut) rânitu la mâna. Toti cu rane usióre — Consemnati de Mihaile Besanu. (A.)

*** (Femeia româna) din Fenlacu in Banatu dupa batali'a dela Königgrätz s'a adresatu deadreptulu câtra Maj Sea Imperatés'a, rogandu-o cá sa se indure a o incunosciintiá despre sórtea barbatului seu ce se afla la óste. Imperatés'a primindu informatiuni dispuse a i se respundé femeii in limb'a româna, ca bar-

batulu seu usioru rânitu se afla sub ingrigire intr'unu ospitalu din Vienn'a.

*** (In bataliele din Boemi'a) perira patrudieci sî doi de oficieri români, ceea ce nu e mirare, câci ne spunu jurnalele din Vienn'a, ca românii (ung. Regimente) in tóte locurile se luptara cu multa bravura.

*** (Statistica despre batalia). Dupa jurn. de Berolinu „Fremdenblatt.“ prusii au ocupatu pâna acum din armat'a austriaca sî hanoverana : 50,000 de prisoneri, 6000 de cai, 220 de tunuri, 40,000 de arme folositóre, sî alte 20,000 de arme (dela hanoveri). Dintre tunuri 200 su-nóue sî cu tievi trase ; armele (puscele) fatia cu unu inimicu, care n'are pusca cu acu (Zündnadelgewehr) su-escelenti precum sî caii. Munitiunile nu-su numerate. In privinti'a teritoriului Prussi'a in trei septemâni a ocupatu 1512 de miluri patrate ; (care teritoriu e mai mare decâtu regatulu Bavariei sî Sassoniei laolalta) adeca in Holstein 155, in Hanover'a 698, in Kurhessen 174, (Hessen-Darmstadt de susu, sî Nassau, care asemene-su ocupate inca nu-su ací calculate), in Sassoni'a 271, Bohemi'a ($^1/_3$ parte) 314 de stângini. (Astadi cu putîna diferintia e ocupata tóta Bohemi'a. ma sî Moravi'a). Locuitorii acestoru tieri ocupate facu 7,109,000 de suflete.

*** Imperatulu Francesiloru a primitu, la palatulu dela Tuilleries, o scrisóre drin care Majestatea Sea Britanica notifica Majestâtii Sele Imperiale casatori'a A. S. R. dómn'a principésa Mari'a-Adelaid'a-Wilhelmin'a-Elisabeth, fiica a reposatului A. S. R. ducele de Cambridge, cu A. S. Francisc-Paul-Charles-Luis-Alexandru, principe de Teck. (Moniteur Universel).

*** Din mai multe pârti ale tierei ne vinu sciri intristatóre despre seceta sî despre fómetea sa póte sa-i urmedie. In multe locuri fenu nu s'a fâcutu de locu sî vitele nu au ce pasce.

*** (Câtra economii români!) In anulu 1863 17 Novembre Nr. 105 alu „Tel. Românu“ s'a insciintiatu economiloru o inventiune nóua de mediculu Thury din Genev'a in privinti'a producerei genuriloru la animale sub titlulu : „O descoperire nóua“ rogandu totu deodata pe aceiasi, ca despre nóu'a descoperire sî despre succesulu acestei inventiuni a incunosciintiá — totu prin susu laudatulu jurnalu — atâtu pre economi câtu sî pre medicu. Petrunsu sî eu subscrisulu de insemnatatea sî urmârile folositóre ce póte sa traga dupa sine nóuele descoperiri in privinti'a acestei inventiuni grandióse, — amu venitu parte prin ajutoriulu altoru economi, parte prin esperiinti'a si observatiunile mele proprii la urmatoriulu suscesu: „ca déca impreunarea — la vaci — se face dupa cum suna articululu respectivu susu citatu — atunci pe acelea dóue carâri se producu vitiei séu vitiele — dupa cumu va cine-va.“ — Amu esperiatu la 25 vaci, dintre care la 3 —, póte ca din erórea mea — nu mi-a succesu. Totusi din multîme se póte concheiá adeverulu acestei legi de producerea genuriloru la animale.

A. Necsi'a
Invetiatoriu.

Mai nou.

Pest'a 24 Iuliu. Dupa sciri dela Vienn'a, paus'a ce are sa espire vineri va fi urmata de unu armistitiu de patru septemani, sub a cârui decursu se va tîné congresulu.

Pojonu 22 Iuliu. Astadi dela 8 óre diminéti'a suntu tunurile amenduroru armateloru ce stau fatia un'a cu alt'a la Theben, Neudorf, Kaltenbrunn sî Blumenau in deplina activitate. Lupt'a esîta in favórea nóstra fu intrerupta la 2 óre, dupa ce sosí scirea despre armistitiulu de 5 dîle, tocm'a candu erá sa mai sosésca pe câmpulu bataliei trupe nóue ordonate de Benedek. Kaltenbrunn sî inca unu satu, ce se afla in lini'a bataliei au patimitu tare de focu.

— Astadi dumineca au fostu o lupta ferbinte la Malaczka. Prussianii respinsi la inceputu s'a re'ntorsu cu puteri innoite spre a reluá lupt'a. Intr'aceea capatara sî amperatescii sucurse sî asiá se continuà lupt'a in dimensiuni mai mari. De-sî au fostu sositu scirea despre armistitiu la ambe pârtîle certante, nu fù cu putintia a intrerupe lupt'a ce se erá desvoltatu asiá de tare. Prussianii lasara 700 morti sî râniti sî 200 prinsi pe câmpulu de lupta. Castelulu contelui Pàlffy se fia patimitu fórte tare in urm'a luptei de artileria. —

H. Z. de eri comunica sciri pre cari nici dens'a nu le afla cu totulu credibile: despre concentrari de unu castru de 20 mii voluntari romanesci la Argesiu. Utopiele ce le comunica mai departe, fiindca insasi nu le crede, nu le mai reproducemu sî noi.

Publicarea

Sumeloru intrate la fundulu Asoc. tranne române dela siedinti'a comitetului din 5 Iuniu, pâna la siedinti'a din 4 Iuliu 1866.

1) Dela D. Protopopu Leontiu Leontinu tax'a pe an. $186^5/_6$ 5 fl.

2. Dela D. comite supremu Georgiu Pop'a din Aradu tax'a pe an. $186^4/_5$ sî $186^5/_6$ 10 fl.

3. Interese au intratu dupa detragerea de 7% a) pentru oblegatiuni urbariale tranne 68 f. 35 xr.; b) pentru oblegatiuni de imprumutulu statului in arama 20. ^{5} xr. iara in argintu 22 f. 25 xr. c) pentru asemnatiuni ipotecarie 75 f.

4. Dupa relatiunea casierului; a) dela D. Parochu emeritu Demianu Mog'a din Sasciori pentru unu Conspectu 30 xr. b) dela D. Protopopu Ioann Tipeiu din S. Sebesiu tax'a pe an. $186^5/_6$ 5 f. c) dela D. Parochu Nicolau Lazaru din S. Sabesiu tax'a pe an $186^5/_6$ 5 f. d) dela D. Georgiu Munteanu economu din Câlnicu tax'a pe an. $186^5/_6$ 5 f. e) dela D. Parochu Ioann Stoicutia din Sasciori tax'a pe an. $186^4/_5$ 5 f. f) dela D. Protopopu Ioane Ratiu din Hatiegu tax'a pe an. $186^4/_5$ 5 f. g) dela D. Bucuru Popoviciu negutiat. din Hatiegu tax'a pe an. $186^4/_5$ 5 f. h) pentru diplome : dela D. D. Ioane Ratiu Protop. Iosifu Micsi'a cancelistu; Mihaiu Munteanu, Marcu Todosie jun. Marcu Todosie sen. Marcu Ciuciu, Avramu Ciuciu, Teodoru Popescu sî Georgiu Nandr'a proprietari, toti din Hatiegu câte 1 f.= 9 f.

Dela Secretariulu Asoc. tranne române.
Sabiiu in 4 Iuliu 1866.

Nr. 2—3 **Publicatiune de concursu.**

Guvernulu regescu a hotâritu pe temeiulu pasiloru fâcuti ca inca cu anulu scolasticu 1866/7 care se incepe in 1-a Octobre a. c. sa intre earasi in vigóre dispusetiunea de mai inainte, dupa care s'a tramisu din tiéra unu numeru determinatu de elevi transilvani la scól'a silvanala moravasilesiana din Aussee.

In urm'a acestei'a se voru tramite la institutulu mentiunatu patru elevi transilvani sî adeca doi pentru cursulu invetiamentului ordinariu de doi ani, sî doi pentru scól'a practica asemenea de doi ani din care urmédia trecerea in cursulu invatiementului ordinariu.

De stipendiu anualu din care se acopere spesele de didactru nutrementulu sî uniform'a candidatului precum sî tóte alte lipse intre care se numera sî calatori'a incolo sî incóce se determinà cumca urmatóre :

a) pentru candidatii cursului de invatiementu pe fia-care anu 600 — siese sute floreni v.a ;

b) pentru cei ce voru intrá in scól'a practica in anulu d'antâiu 400 — patru sute, in alu doilea 350 — trei sute cinci dieci florini v. a.

Pentru stipendiele acestea se deschide prin acést'a concursulu cu acea observare, cumca competitorii au dea-si tramite guvernului regescu celu multu pâna in 10 Augustu suplicele loru timbrate sî documentate in chipulu urmatoriu cu documentele ce se voru achiude trebue documentatu autentice.

aa) Numele, etatea intre 17—24 ani, religiunea, loculu locuintiei sî competinti'a competitoriului in Transilvani'a

bb) documentarea purtârei morale, absolvirea, cu succesu bunu a claseloru gimnasiului inferiore séu a scólei reale de josu. Acésta cerintia este cu atâtu mai esentiala cu câtu receperea elevului in cursulu de invatiementu depinde dela unu esamenu pe care lu va depune inaintea directiunei institutului.

cc) Constitutiunea sanatósa corporale, precum sî testimoniulu de oltuitu,

dd) Cunoscintia deplina a limbei germane, cá limb'a instructiunei.

e) ca parintii séu tutorulu s'au invoitu la alegerea acestei cariere.

f) Acei competitori cari doresc inca acum a se primí la cursulu ordinariu de invetiamentu, voru documentá prin unu testimoniu sî aceea cumca a practisatu cu succesu anulu seu doi ani la unu padurariu pe deplinu eruditu, séu la altu espertu in acésta ramura a sciintiei.

Mai departe se aduce la cunoscintia :

1. Candidatului care se va denumí la tempulu seu sî cu deosebire a acelui'a, care va intrá in cursulu de invatiementu ordinariu, se asigura preliminarmente pentru doi ani, acelui'a care se va primí in scól'a practica atâtu pe tempulu pracsei, câtu sî dupa doi ani, pentru cursulu de invatiementu — emolumentulu defiptu, insa pre lânga conditiunea déca va documentá la tóta jumetatea de anu cumca pre lânga o purtare nepatata, si-a implinitu datorintiele sele cu succesu bunu.

2. Candidatulu ce se va denumí trebue sa astérna unu reversu sî despre aceea cumca se obliga dupa ce a esîtu dîn acestu institutu, a serví celu putînu optu ani in acésta calitate in Transilvani'a.

Din siedinti'a Guvernului reg. transilvanu tînuta la Clusiu in 28 Iuniu 1866.

Burs'a de Vienn'a.

Din 13|25 Iuliu 1866.

Metalicele 5%	59 25	Actiile de creditu	141 70
Imprumutulu nat. 5%	63 50	Argintulu	125 50
Actiile de banca	695	Galbinulu	6 10

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : ’i joi’a si Duminec’a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur’a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat’a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear’ pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl.v. a.

Nru 56. ANULU XIV.

Sabiiu, in 17|29 Iuliu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou’a óra cu 5½ cr. si pentru a trei’a repetire cu 3½ cr. v. a.

Nr. 15,934. 1866.

Publicatiune.

Dupa unu emisu alu inaltului presidiu a Cancelariei transilvanico-aulice din 30 Iuniu a. c. nr. 670 pres. s’a fâcutu de câtra ministeriulu c. r. de resbelu dispusetiunea ca pe basea dateloru perdiâriloru aceloru cadiuti inaintea inimicului a rânitiloru prinsiloru sî prebesitiloru soldati care voru urmá pe tempulu resbelului de presentu la armat’a c. r. in nordu, sudu, se voru compune pe la comandele respective c. r. de intregire consemnatiuni acurate, care se voru prevedé cu numele corpului de trupe sî modulu de prebegire alu soldatîloru respectivi, aceste consignatiuni se voru tramite deregatorieloru politice spre a le inpartâsî comuneloru concernente sî consangeniloru soldatîloru remasi.

Feliulu perirei insa nu se va puté socotí nici dupa impartâsîrea acést’a de concursu, pentruca datele celoru perduti se compunu prin trupe in unele impregiurâri care facu cu totulu imposibile un’a acuratetia asiguratóre. Totu asiá voru servi pentru consangeni séu sî alti interesati datele in privinti’a celoru morti numai spre propri’a loru incunoscintiare sî nici decum voru representá loculu unui reversu de mórte.— Deci fiindu de lipsa regularea relatiuniloru civile de dreptu este neincungiuraveru cá sa se céra dela comand’a trupeloru respective edarea unui documentu legale.

2.

Despre acést’a se insciintiéza cu acelu ordinu jurisdictiunile tierei, ca totudeun’a sa incunosciintiedie comunele patriei sî acestea consangenii respectivi despre cuprinsulu consignatiuniloru celoru cadiuti care voru ajunge din tempu in tempu la comandele cercuali de intregire, sî totu odata sa faca pre cei interesati atenti sî la observatiunile mentiunate mai susu.

3.

Ce se aduce prin acést’a la cunoscinti’a publica cu acelu adausu cumca totu odata s’a demandatu deregatoriiloru politice cá sa comunice comuneloru respective conspectele despre cei cadiuti tramise de comandele cercuali de intregire.

Din siedinti’a Guvernului reg. transilvanu tînuta la Clusiu in 6 Iuliu 1866.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 16 Iuliu.

Cele impartasîte in nrulu nostru din urma despre paus’a de arme sî armistitiu aru fi indicii premergatóre pâcei.

Dupa o descoperire a foiei oficióse W. A. se vede ca pacea despre care se lucra acum nu va fi nici decum cu vatemarea demnitâtiei imperiului. Fói’a oficiósa ne spune, ca regimulu imperatescu dedica objectului acestui’a tóta preingrigirea sea sî nu lasa nici o impregiurare nefolosita pentru ajungerea la o pace onorifica. Regimulu nu lasa de dinaintea ochiloru pretensiunile, care popórele imperiului suntu indreptatîte a le face de basele pâcei, sî de atari pretensiuni privesce regimulu in lini’a cea dintâiu intregitatea imperiului teritoriala. Problem’a cea seriósa a poporului cá sî a regimului este a considerá dreptu puterile care stau la dispositiune sî a nu le pretiuí mai multu dar nici mai putînu decum suntu acelea in realitate.

Regimu sî poporu, continua acea descoperire oficiósa, se unescu in consciinti’a, ca nu póte sa se faca nimic’a ce aru periclitá basele esistintiei statului, sî iara nimic’a ce aru pune cu usiurintia in jocu frivolu puterea poporului.

„Staats Anzeiger“ fóiia oficiósa in Prussi’a, aduce, despre pertratârile ce au premersu pausei celei de cinci dîle, trei documente, cari acum au numai insemnatate istorica, pentru ca alte eveneminte au urmatu de atunci, cari eveneminte au respinsu pre cele amintite de pe scen’a politica, in domenulu istoriei.

Celu d’antâiu documentu este ce-lu adusu de secretariulu legatiunei (ambasadei) francese Lefebre in cortelulu generalu austriacu. In acest’a (documentu) propune Prussi’a, pentru cá sa aiba tempu spre constatarea intentiuniloru Italiei, o incetare de ori ce ostilitâti in restempu de trei dîle sub urmatórele conditiuni : Austriacii desierta teritoriulu intre pusetiunea prussianiloru lânga Thay’a. Trupele tuturoru armateloru (de média-nópte sî de média-dî sî ale sassoniloru) artileri’a sî munitiunea loru etc. se retînu dela ori ce miscare. Prussianii remânu pâna la decurgerea acestui terminu in departare de trei miluri de Olmütz. Drumulu de feru intre Prag’a sî Dresd’a remâne deschisu pentru aprovisionârile prussianiloru.

Alu d o i l e a cuprinde respunsulu Austriei, carea dechiara ca propunerile prussiane suntu favoritóre prussianiloru sî stricacióse austriaciloru, pentruca Olmütz-ulu póte sa fia la distantia de 3 miluri inchisu de tóte pârtîle, iara Italianii cari nu-su cuprinsi in propuneri potu sa inainteze. Austri’a propune o linia de demarcatiune, preste carea sa nu tréca nici un’a din armete înapoi’a carei insa sa aiba libertate deplina de a se miscá. In privinti’a drumului de feru astépta Imperatulu Austriei sa auda parerea regelui Sassoniei. Imperatulu propune mai departe a tramite imputerniciti la Raigern, cari sa subscrie armistitiulu. Imperatulu doresce mai departe cá intrerumperea ostilitâtîloru sa se estinda sî asupr’a trupeloru bavareze sî a celoru de sub mandatulu printiului Alessandru de Hessen.

Alu t r e i l e a cuprinde respingerea acestui’a pentru possibilitatea armatei de média-dî a-si continuá miscârile spre média nópte sî pentruca nu s’a primitu cá prussianii se ocupe lini’a riului Thaya pâna la Lundenburg. —

Dupa o versiune a unui dîuariu din Vienn’a (N. Fr. Pr.) se scrie, ca Austri’a numai „insistandu“ legatulu francesu Gramont a primitu pausa de arme, sî adauge, ca numitulu legatu, pentru cá sa induplece pre Austri’a, s’aru fi folositu sî de unu „limbagiu amenintiatoriu“ „W. Ztg.“ deminte versiunea acést’a sî asigura ca mijlocirea se facù in spiritulu celu mai amicabilu.

Unu telegramu oficiosu din Vienn’a 21 Iuliu impartâsîtu de buroulu telegraficu asigura, ca partid’a p â c e i au invinsu, sî ca Austri’a e gat’a a primí propunerile francesci sî se invoiesce cu fundarea unei federatiuni nemtiesci sub conducerea Prussiei, cu eschiderea Austriei.

Dupa dîuariulu la France voru urmá preliminariele de pace dupa paus’a de 5 dîle. Sciri de totu próspete spunu, ca paus’a se prelungesce pâna la 2 Augustu n. de candu apoi se va incepe armistitiulu de 4 septemâni. W. Abd. P. afirma acésta scire sî spune ca contele Carolyi au sositu cu preliminariulu de pace spre ratificare.—

Unele dîuarie nu voru a sci de pace, ci voru cá dupa armistitiu sa se continue resbelulu. Intre alte amintimu aici dîuariulu „Kamerad“ care este fóia asiá dîcendu militara oficiala. Acest’a dupa ce arata ca armat’a de nordu au fostu invinsa numai in urm’a relei conduceri, se provóca la victoriele reportate in Itali’a sî incheia, ca Austri’a acum nu este iertatu sa faca pace. „N. Fr. Bl.“ dîce ca pacea incheiata acum aru fi ruinarea sî risipirea Austriei nimicirea pusetiunei de putere mare sî nimicirea bravei sele armate sî flotte.—

Dela 23 Iuliu aflâmu, ca Majestatea Sea au primitu in audientia pre primarulu Viennei Dr. Zelinka sî pre ce cei doi vice primari Dr. Felder sî Dr. Mayrhofer la care ocasiune au substernutu o adresa in numele consiliului municipale alu cetâtiei Vienn’a, prin care (adresa) consiliulu cerea asiediarea unui ministeriu purtatu de increderea poporatiunei sî a representatiunei poporului. M. S. li-au respunsu cam in urmatórele :

Majestatea Sea recunósce espressiunea loialitâtiei, n u m a i d e a r u c o r e s p u n d e sî f a p t e l e c u v i n t e l o r u ; M. Sea va trece cu vederea in referintiele de fatia impregiurarea, ca substernerea acestei adrese nu se tîne de sfer’a activitâtiei a consiliului municipale. Elu va privi-o pre acést’a numai de o espressiune a membriloru singuratici a consiliului comunale. Majest. Sea insasi nutresce dorintia cea mai ferbinte, cá activitatea constitutiunala sa pasiésca câtu mai curendu in viéta, inse nu póte sa considere nnmai lipsele cetâtiei Vien’a, ci ale imperiului intregu.—

„W. Ztg.“ dela 23 Iuliu deminte scirea despre asiediarea unui regimu provisoriu in Prag’a. Din contra dîce fói’a oficiósa,

regimulu austriacu au descoperitu regimului prussianu, ca, de óre ce au incetatu actiunea resbelica, sa concéda statorirea despartiementului locutiintiei, carele sa duca mai departe afacerile curente. Regimulu c. r., dupa ce s'a concesu cererea de mai susu din partea prussianiloru, au sî insârcinatu cu conducerea despârtiementului Locutiintiei pre bar. de Heimiger. —

Cu privire la cele ce se referu la Ungari'a impartâsîmu sî noi urmatórea scire ce o aduce Zkft: Vienn'a 22 Iuliu. Dlu Deák au conferitu sub decursulu tempului celui scurtu ce l'au petrecutu aici cu mai multi membri din ministeriu, cu deosebire cu ministrulu de statu sî cu cancelariulu ungurescu, n u a u f o s t u i n s a p r i m i t u de M a j e s t a t e a S e a. Credu ca nu me insielu, déca-ti impartâsiescu, ca pretiulu cârtîloru sibilinice dela Pest'a — pentru cá sa vorbescu in stilulu lui „P. Napló.“, in cercurile decidatóre, totu s'a aflatu prea mare.

I m p o r t a n t a este scirea ce ni o duce „H. Ztg.“ de eri in unu telegramu: Pest'a 26 Iuliu. P a l a c k y sî R y g e r fùra c h i a m a t u l a V i e n 'a i n c a u s 'a u n e i f o r m a t i u n i nóue f e d e r a t i v e a i m p e r i u l u i. O alta scire ne spune ca se suspende dreptulu de inviolabilitatea domiciliului pentru Austri'a de josu, motivatu de câtra „W. A.“ prin immultîrea elementeloru straine. Totu acea fóia acentuéza alipirea patriotica câtra dinastia a populatiunei Viennei. —

Din F r a n k f u r t (23 Iuliu) aflâmu, ca gen. Manteuffel, prelânga tóte incordârile notabililoru, pretinde platirea unei contributiuniloru de 52 milióne de franci fâra amanare, amenintiandu la casu de neplatire (pâna de séra), cu predarea cetâtiei. Spre a intimidá pre frankfurteni au suitu pe délulu numitu Mühlberg, care dominéza tóta cetatea, 24 de tunuri. Pâna acum se opune cetatea sî nu vrea sa platésca. Multe familii parasescu Frankfurt-ulu. Magazinele sî burs'a suntu incuiate. — Unu telegramu de eri spune, ca primariulu cetâtiei Fellner din caus'a contributiunei de mai susu s'a spendiuratu.—

„Kr. Ztg.“ din B e r l i n u deminte o impartasîre a altei foi de acolo, in care se dîcea, ca Ungurii ce petrecu in Berlinu, cu ocasiunea unui banchetu, cu privire la resultatele armeloru prussiane au radicatu unu toastu pentru sanetatea printiului Frid. Carolu, cá rege alu Ungariei. In demintîre se dîce, ca e adeveratu ca a fostu banchetu sî ca s'a radicatu toaste pentru Prussi'a, Itali'a sî Ungari'a, dara pentru sanatatea printiului Fried. Carolu, cá rege alu Ungariei nu s'a radicatu nici unu toastu.

Din L o n d o n u aflâmu, ca in siedinti'a din 20 Iuliu in cas'a de josu au vorbitu Laing pentru neinterventiune in Germani'a; prin acést'a devine Itali'a sî Germani'a mare sî independenta in interesulu Angliei, Europei, ba chiaru sî Austriei. Laing speréza, ca regimulu nu se va amestecá nici decumu fâra de consiliulu parlamentului. Horseman acentuéza divergînti'a intereseloru englezesci sî francesci; Angli'a doresce, dupa elu, o Italia sî Germania mare sî independinta, Franci'a din contra. Austri'a sa ese din Itali'a sî din federatiune pentru binele comunu sî alu ei propriu. Bismarck urmaresce acum de siguru scopuri comunu folositóre. Bowyer vorbesce pentru Austri'a sî catolicismu. Gladstone si esprima simpathi'a pentru luptele de independintia ale Italiei sî Germaniei; supremati'a Prussiei va fi o binefacere generala; Austri'a are destulu câmpu de activitate afara de Germani'a.

Ministru Stanley deprecéza contra unui amestecu armatu. Angli'a e cu totulu nelegata; din punctu de vedere umanitariu ea au spriginitu propunerea franceza de armistitiu, nu au datu unu sfatu necerutu, dupa ce acel'a (armistitiulu) nu s'a realisatu. Pe catu scie densulu Franci'a nu vrea interventiune armata. Angli'a nu póte sa dea sfatu Austriei pâna nu cunósce tóte conditiunile de pace puse din partea Prussiei. Infiintiarea unei Germanie de média nópte compacte nu e contraria intereseloru engleze. Regimulu pe catu numai se va puté va consultá totdeun'a parlamentulu.

In c a s 'a d.e s u s u vine in siedinti'a dela 21 inainte cestiunea Romaniei Lord Straford de Redcliffe cere documentele in privinti'a principateloru unite sî observéza: Prussi'a au spriginitu pre ospodariu in legatura cu alte planuri de resturnare. Neintrevenirea absoluta e fatia cu vatamarea cea flagranta a tratateloru o nebunia; parlamentulu sa discute objectulu sî sa propuna regimului parerea sea. — Derby respunde: presentarea documenteloru respective nu e potrivita in momentele de fatia; interventiunea Angliei nu e la tempulu seu. Ca aru fi luandu parte Prussi'a la cele intemplate in Români'a nu se-a adeveritu. Puterile conferentiale nu au recunoscutu pre Hohenzollern, dara au retînutu pre Turci'a dela pasi violenti; Derby speréza o complanare pacinica. Asemenea Russel. Stratford sî retrage propunerea.

Despre R u s s i 'a avemu putîne date. Demne de tóta atentiunea suntu urmatórele sîre din Gazet'a de Moscv'a dela 20 Iuliu. In aceea se cetesce: Russi'a nu are nici unu temeiu de a aduce jertfe pentru cá sa sustîna pre Austri'a in pusetiunea de putere mare, trebue insa sa asicure interesele guriloru Dunârei. Recunóscerea printiului de Hohenzollern de principe ereditariu aru vatemá, spre daun'a Russiei, tratatele dela Parisu. Russi'a are dreptu nedisputabilu asupr'a teritoriului pretinsu de Hohenzollern indata ce renuntia sultanulu de densulu. —

Din câmpulu resbelului.

D e l a m é d i a n ó p t e. In 22 Iuliu cortelulu generalu alu prussianiloru erá in Gänserndorfu, unde plenipotentiatii de a face pace s'au dusu din Vienn'a in fiacre. Din Nikolburg se scriea dela 21 Iul. ca armat'a prussiana se concentréza spre Vienn'a in câmpulu March. — Mai incolo din scirile telegrafice pâna la 23. aflâmu despre miscâri insemnate de trupe prussiane cu deosebire (dela Lipsi'a) spre Bavari'a. (Se dîce ca in Ungari'a de média-nópte apusu se afla la vre-o 70 mii de prussiani).

D e l a m é d i a-d î. De aici avemu sa spunemu ce-va mai detaiatu despre lupt'a dela Liss'a. Unu corespundinte din Trieste a lui O. d. P. incepe corespundinti'a sea privitóre la acésta lupta in modulu urmatoriu:

Unu „S a t r a i é s c a!“ bravei garnisóne din Liss'a sî e r o i c u l u i e i c o m a n d a n t u, Cavalerului ordinului Theresi'a, C o l o n e l u l u i U r s u.“ Spune apoi, ca bombardarea din 12 nâi ferecate a duratu 2 dîle. In acelasi tempu au cercatu inimiculu desbarcarea de 2000 trupe. Sî un'a sî alt'a din intreprinderile inimicului au fostu fâra de resultatu.

„Unu telegramu privatu la Fremden blatt spune despre decursulu batâliei: Contre admiralulu Tegetthoff indata ce au vediutu flot'a italiana la Liss'a, au plecatu cu fregatt'a ferecata „Archiducele Max“ asupr'a fregattei ferecate italienesci sî o au gâuritu in fundu. Bersaglieri, carii sî cautasera scaparea in catarguri, puscau energicu asupr'a „Archiducelui Max“ sî asiá au fâcutù multa stricaciune ómeniloru nostri, in tempu de siese secunde insa se cufundà cu totulu. Intr'aceea venì colonelulu bar. de Pöck comandantele nâiei de linia „Kaiser“ cu o trupa juna constatóre din 390 barbati, atacata de patru nâi ferecate italienesci. Foculu de tunuri insa de pe „Kaiser“ asiá a fostu de aprigu, incâtu un'a din cele 4 nâi a luatu focu sî esplodându s'a dusu in aeru. Dupa acést'a s'a sî pusu in miscare de retragere flotil'a italiana. — Diece italiani prinsi, spunu ca suntu din cei scapati de pre nai'a afundata „Re d'Itali'a“, (altii dîcu „Re Galantuomo) ei sa fia innotatu 15 óre. Ceilalti 685 s'au innecatu. Ómenii acesti'a afirma, ca pre acésta naia se aflà sî admiralulu Vacca; ceea ce s'a dusu in aeru e „Principe Carignano“, alte nâi precum „Palestro“ sî „Affondatore“ au patimitu fórte tare. — Nu mai cu multu norocu au fostu lupta pe apa pe laculu de Gard'a unde sub bateriele italiane dela Gargano luara dóue vase austriace o naia piemontesa „Ronaco.“ — Garibaldianii inca avura succese nenorocóse in tempulu din urma. — Sciri mai dincóce ne spunu dupa Monitoriulu francesu, c a s î I t a l i 'a s 'a i n v o i t u l a s i s t a r e a o s t i l i t â t î l o r u.

C o n s e m n a r e a o s t a s i l o r u r o m a n i r a n i t i s éu m o r t i d i n l u p t a d e l a C u s t o z z a d'in 24 Iuniu.

Dela regimentulu de infanteria Ludovicu II regele Bavariei Nrulu. 5.

D'in compani'a 2. Ioane Malalanu m, Georgiu Branu p. Ioane Forica r. g. Iosifu Cristianu p, Flora Chintie p, Demetriu Vladu r. u, Demetriu Ragosianu p, Stefu p, Ioane Tieganu r. g, Georgiu Lupce r. u. — D'in comp. 5: Ioane Cismasiu p, Petru Ardeleanu r. u, Ioane Bonta r. g. Stefanu Moldovanu m, L Moldovanu m, Georgiu Lupce r. g, Gafriilu Dobo r. g, Teod. Pop r. g, Val. Radi r. g, Nicol Ciurpacu r. u, Stefanu Cerneago r. g, Ioane Angi r. u, Constantinu Temeanu r. g, And. Vasiliniuc (?) r. g, Demetriu Logoida r. u, — D'in comp. 6. Petru Marincasiu m, Alessiu Pop r. u, Ioane Nistoru r. g, Ioane Varga p, Michailu Miseracu r. g, Ioane Dunca p, Ioane Nyilvánu p. Gafril Sofronu r. u. — D'in com. 7: Demetriu Petricu r. g, Gavriilu Giurgiu p, Gavr Bura p, Demetriu Vaghianu (?) r. g, Georgiu Balasiu r. u, Ioane Rednicu p, Ioane Cucericu p, Ioane Angi r. u, Georgiu Anicu r. u. Ioane Conciora p. — D'in comp. 8: Ioann Fodoru m, Georgiu Costinu p, Andr. Andreiica m, Paulu Gelgoranu r. u. Gavriilu Jacobu p, Petru Dinteleganu r. u, Ioane Griga p, Teodoru Lazaru p. Nicolae Murasian r. u. Aless. Mihulca r. g, Nicolae Munca r. g, Michailu Schiopu r. g, Georgiu Urdeanu m, Val Varga r. u, Ioane Alp (Albu?) m, Andrea Szilàgyi r. u, Ioane Peteranu r. u, Daniilu Bata p. — D'in comp. 9: Nicolae Moldovanu r. u, Demetriu Edereanu p. Georgiu Fodoru p, Ilie Ghertianu p, — D'in comp. 10: Georgiu Talposiu m. Ioane Pitroganu r. g. Ghipsu Pantei p, Mitru Curanu p, Ioane Steranu p. Paulu Orgovanu p, Iosifuu Orgovanu p, Ioane Orha p.— D'in comp. 11; Michailu Adorianu r, g, Demitru Leisanu r, Vasilie Ciocmanu m. Georgiu Dunca m; Ioane Denutia m; Vasiliu Gavrutiu r. u, Ilie Ignatu r. u. — D'in comp. 12: Ioane Gurbanu r. g., Ioane Barbutiu r. u. Adamu Szilágyi r. u, Ioane Bogdanu r. g. Alessandru Muresianu r. g. Ioane Uglanu r. g. Georgiu Valu r. g, Ioane Fanea p. — D'in comp. 13: L. Veselinii m, Petru Fedorisco (?) m, L. Vancea r. u, Paulu Lupcio (?) r. u. Ioane Micu p, Em. Io. r. u, Iosifu Corbuth (Corbu?). p, Nicolae Mardutiu m, Georgiu Semanu m, Georgiu Farcanu r. g, — Ioane Costa p, Ioane Romanu p, Ioane Ardeleanu p, Teodoru Cirapu p, Demetriu Bade p, Teodoru Renghia Georgiu Cancianu p, Georgiu Borludanu p, Aless. Varga p, Ociovanu p, Georgiu Selagianu p, Petru Petrusianu p, Valianu p, Po-

poviciu p. In aceasta compania nu e nici unu ranitu, neci unu mortu, dar se perdura 31. de toti, de cari nu se scie ce li s'a intemplatu.) — D'in comp. 16. Michaiu Perenyi p, Teodoru Craciunu p, Stafanu Tiapu p, Michaiu Simonea p, Ioane Cosma p, Anania Brebanu r. u — D'in comp. 17. Georgiu Turbula r. g, Daniilu Fêtu r. g, Ioane Balasiu r. u. Vasil. Teodoru r. u, Georg. Romanu m, Georg. Pop m, Daniilu Bota r. u, Ioane Vida m, Petru Rusu p, Ioane Manoila p. Georgiu Misku (?) m, Ioane Musca m, Ioane Pop m, Stefanu Suciu p, Ioane Stanu m, Martinu Vida p, — D'in comp. 18. Luca Ciupu r. u, Stefanu Pop r. u, Nutiu Girdl (? Nutiu nu póte fi némtiu, dar Girdl nu e romanu) p, Stefanu Martonu p, Georgiu Szilágyi p, Georgiu Vaniu p.

In regimentulu de infanteria Hohenlohe-Langenburg Nr. 16 sunt putieni romani, in reg. principelui de coróna Rudolfu Nr. 19 asisdere putieni, din reg. archiduce Ernestu Nr. 48 sunt morti: Gavriilu Popu Em. Siandru Mateiu Micola, Alesandru Fodoru, Iosifu Balii, Stefanu Baconu. —

Raniti: Stefanu Lazaru, Georgiu Pinte , Andreiu Popoviciu, Iosifu Danciu, Val. Fodoru, Ioane Balasiu, Ioane Persa, Mateiu Gorcianu, Ioane Varga, Ioane Babiciu, Nicolae Vucanu, Mateiu Vestanu, Petru Racusianu, Mihaiu Bai.

Perduti: Stefanu Bogdanu, Mrhaiu Galu, Iosifu Stodianu, Ioane Bascianu. Ioane Novacu, Adamu Varga.

D'in reg. conte Thun-Hohenstein Nr. 29 (aci numele incepu a fi scrisemai romanesce) e mortu: Ionu Popov.

Ranagrea: Marcu Stragemesteru. —

Rane usióre. Demetriu Balasiu, Iosifu Balanu, Ionu Hirzu, Marcu Belgia, Petru Rosulu, Petru Toma, Ionu Ciorba, Ioanu Stanciu, Faulu Pasula, Gera Costinu. —

Perduti: Ioane Boteanu, Alesandru Busou, Ionu Toderu, Tosia Gruiciu, Petru Crisianu, Ioanu Miocu, Gligoru Miu, Marcu Vinchii Petru Dragoi, Tanasia Subiciu, Ionu Glicianu, Tima Craiu Simeonu Miu, Itin. Savu, Iosifu Armanca, Clisa Subiciu, Stefanu Popoviciu, Georgiu Dragovanu, Ioane Balintu, Ioane Buda, Alessa Stancu, Nicu Grabenariu, Constantinu Sporia.

D'in reg. de infant. a Marelui duce do Mecklenburg-Strelitz Nr. 31. Suntu morti: Pavelu Hirla, Ionu Baloi, Vasilie Moldovanu, Ionu Lepte, Iosifu Cupanu, Ionu Balintu, Ionu Oprea Iacobu Dragomiru, Vasilie Hóndrea, Mihaiu Paulini, Ionu Avramu, Ionu Nistoru, Zachinu Draganu, Nicolau Mandrutiu, Teodoru Malemcrovianu, Mamule Tasca, Ionu Bune, Ionu Trifu, Todoru Curutiu, Ilie Serbu. —

Ranegreale: Sandru Surdu Iosifu Turcu Matei Ionasiu Stefann Sortianu, Ionu Gavrila, Vasilie Ciucai Constantinu Baesiu, Onisie Bordasiu, Ionu Surdu, Ionu Cotea, Ionu Olariu, Ionu Popa, Mihaiu Germanu, Mihaiu Branciu, Iosifu Baligu, Pavelu Pucso, (?) Stefanu Martie, Andrea Betrascu, Ionu Boamu, Petru Harsianu, Naftanu Moldovanu. Vasilie Neguvanu, Avramu Inoriun, (?) Ioann Ciolanu Dumitru Moga. —

Raneusióre: Marianu Florianu, Nicolae Heins, Achimu Urde, Ioann Voda, Ioann Janos, Nicolae Prostianu, Iosifu Precupu, Ioann Kiraly, Nicolae Tonia, Nicolae Pascu, Mihaiu Burleanu. Georgiu Brance, Iosifu Hampu, Mihaiu Temesielu (Tomasielu?) Minu Stefu, Nicolae Dombi, Ioann Comisa, Bucuru Fotto (Fêtu?) Lazaru Dumitru, Sosimu Rusu, Ioanu Poisu, Todoru Catona, Petru Duma, Nicolae Ocenicu, Georgiu Bumbu, Ioann Popu Stefanu Pecale, Todoru Tataru, Nicolae Arsu, Avramu Calefariu, Nicolae Neagu, Ioann Francu, Lazaru Calistratu-Cosacu, Petru Duma, Ioann Buldio, Ioann Borcomanu, Georgiu Moga Ioann Dragomiru, Nicolae Botiocu, Samoila Silo, Iordanu Dinu, Stefanu Costea, Petru Goga, Gligoru Lugianu, Ioann Olteanu, Nicolae Pocurariu , Vasilie Popirea Iosifu Tanea, Nicolae Zaharie, Ioan Bucuru, Georgiu Muntiaru Adamu Giurca, Ilie Henegariu, Demitru Sprintia, Ioanu Ionescu, Matei Burciu, Bucuru Palosianu, Vasilie Petricu, Chirila Negru.

Perduti: Vasilie Tourasiu, Nicolae Concianu, Pavelu Sierbanu Nicodimu Seracu Avramu Trancea, Ionu Socaciu, Matea Tyko , (Ticu?), Aronu Bêrsu, Nicolae Pastipu, Ilie Stanciu, Ioann Vulcanu Bartolomei Stoica, Breza Vulcu. Vasilie Funariu, Mihailu Varo, Nicolae Haiosiu Vasilie Ignatu.

De la reg. de inf. conte Degenfeld Nr. 36.

Mortu: Iosifu Benesiu. —

Raniti: Iosifu Novacu, Romanu St. ache, Ioane Buda, Antoniu Procopu. —

Perduti: Ioane Irascu, Iosifu Cante.

De la reg. de inf. Dom. Miguelu Nr. 39.

Morti: Andrea Fodoru, Andrea Danu Alesandru Paladi, Ioun Gipce, L. Macui, Nicolae Danciu, Mihaiu Pop, Alesandru Iobu: Alesandru Bala, Andrea Cato, E. Bogdanu, Vasilie Ghircianu, Alesandru Baleusiu, E. Vasile, Amorosiu Mile, Alesandru Popu. —

Raniti: Mihaiu Buda, Stef. Varga, Stef. Minea, Iosifu Perce, Alesandru Bala, Florianu Dragosiu, Mihaiu Ghiurianu, Demetru Copcia, Mihaiu Pinte, Ioane Pinte, Ioane Pomor, Gregoriu Marcui, Georgiu Pacu, Georgiu Vanca, Alesandru Dombii, Ioane Mico, Mihaiu Romanu Ioane Pop, Ioane Io, Paulu Siuba, Petru Pogaceriu, Georgiu Stoica, Stefan Galii, F. Moldovanu, Georgiu Banu, Nicolae Ciosu, Iacobu Darabanu, Mihaiu Vasu, Iosifu Varga, Mihaiu Deme, Ioane Simonu, Andrea Ciora Stefanu Poci, L. Simascu, Moldovanu, Samoilu Balintu, Ioane Moldovanu, Alesandru Pinte, Ioane Precupu, Ioane Cocis, Georgiu Meis-Petri, Stefanu Rogozu, Ioane Mateu, Flora Ragosianu, Andrea Gesti, Stefanu Vasu. —

Perduti: Ioane Popu, Alesandru Aiusiu, Alesandru Crisianu, Nicolae Ciriacu, Ioane Popu, Ales. Driganu, Georgiu Marcu, Mihaiu Manitia, Demetru Budca, Georgiu Fedoru, Georgiu Cisinariu, Andrea Tabul. Iosifu Tabu, Ioane Barna, Georgiu Pavelu, Ales. Parti, Aless. Dombi, Iosifu Dusia.

De la reg. de inf. br. Alemanu Nr. 43.

Morti: Petru Besteleaga, Ignatu Stancu, Iacobu Dobie. —

Raniti: Paulu Rambu, Paulu Terbetiu, Petru Baiasiu, Vasilie Micu, Petru Vrabetiu, Aless. Anea, Ioann Frantiu, Arsenie Caragea, Simionu Laiesiu.—

Perduti: Ioane Muntianu, Nic. Brancu, Georgiu Lupu, Em. Gudea, Iosifu Chisiereu, Nicolae Covasala, Ioane Bugarinu, Costa Veta, Nestoru Matesone, Ion Peia, Simionu Raicu, Iosimu Turcu, Nicolae Marcu, Georgiu Marsiovela, Teodoru Massimu, Trifunu Mamutu, Ionu Petroviciu, Nicolae Romanu, Pavel Rusmiru, Damaschie Vicu, Georgiu Giurca, Florianu Piperiu, Nicolae Boboiescu, Ioanu Lugosian, Vichentie Horca, Augustinu Luca, Iotia Chiaia, Ionu Maranu, Zosimu Mara, Pevelu Stirbanu, Matea Muretiu, Ionu Grecu.

(Va urmá.)

Principatele române unite.

Discursurile dloru Nicolae Ioanescu sî I. Heliade R. in cestiunea religiunei domnitóre in Statulu românu pronunciate cu ocasiunea desbaterei constitutiunei celei nóue. (Capetu.)

Greci'a libera in acésta mare cestiune a bisericei, ea a imitatu unu altu Statu care a dobanditu atâtea titluri la respectulu Stateloru civilisate, Itali'a, Acelu nemuritoriu barbatu de Statu , Cavur, a proclamatu unu principiu ce aru trebuí adoptatu de ori ce Statu care vrea sa se constitue sî sa se intarésca biseric'a libera in Statu liberu. Sa lasâmu dara sî noi biseric'a libera; sa lasâmu cà episcopii cu sinodulu in tóta libertatea consciintiei sa hotarésca asupr'a afaceriloru religiunei. Dera noi, fâra competintia religiósa, sa nu proclamâmu altu ce-va decâtu libertatea consciintiei. Libertatea dogmeloru nu este totu un'a cu libertatea consciintiei. Libertatea consciintiei este de a puté fi cine-va ori ce va voí pentru sine, fia Mormon séu Renanistu; dara libertatea dogmeloru nemarginita póte duce pâna acolo unde cine-va sa iésa din religiunea crestina cu totulu sî sa intreprinda a o combate.

Socotescu dara ca nu trebue sa restringemu libertatea bisericei ; s'o lasâmu sa fia neatarnata, sa fia in in comunicatiune cu tóte bisericele resaritului , câci numai cu acestu modu póte sa-si dobandesca respectulu de care are trebuintia. Sî numai, ea, in libertatea ei, are dreptulu a se pronunciá asupr'a principieloru de religiune. Candu noi, ómeni liberali profesâmu principie liberale , nu trebue sa trecemu preste marginile competintiei nóstre sî sa proclamâmu o libertate asupr'a cârei'a nu suntemu chiamati a legiferá. Suntemu chiamati a legiferá asupr'a drepturiloru sî raporturiloru dintre guvernanti sî guvernati , iara nu asupr'a eclesiei. Sa nu ne arogâmu unu dreptu care nu-lu are decâtu puterea religiósa.

Asiu rugá, dloru, sa nu perdemu din vedere o ultima observatiune : libertatea dogmeloru nu se definesce de unu corpu care face legi politice, libertatea acést'a se póte definí de intrég'a adunare a credinciosiloru; de acea, in amendamentu este pusu principiulu ca la alegerea chiriarchiloru sa concure sî clerulu sî adunarea natiunala.

Acestea suntu, dloru, modificatiunile cerute prin amendamentu. Speru ca dvóstra veti dá o atentiune seriósa fiindu ca, pe lânga libertatea bisericei române, mai consacra unu principiu, care este : ca acésta biserica are dreptu la protectiunea guvernului, precum sî tóte celelalte, intru câtu insa ele nu se voru atinge de bunele moravuri sî ordinea publica. Apoi se dîce in amendamentu ca clerulu superiore se va intretîne de guvernu eara parochiele etc. (V. proiectulu.)

In acést'a dîcu, domniloru, sa adoptâmu principiele mantuitóre ale lui Cavur; sa despartîmu biseric'a neatarnata de Statu, s'o lasâmu sa depinda de sine, sa se guverneze de sine.

D. C. Brailoiu. Noi nu suntemu in Itali'a.

D. N. Ioanescu. Sa spunu ideile cari au predominatu astadi la reconstituirea bisericei italiane in respectulu organisârei sele natiunale; voiu sa nu se dîca ca noi, constituant'a, amu pusu o mâna temeraria pe anticele temelie ale religiunei nóstre! sa nu se dîca ca amu voitu a proclamá libertatea pentru dogme atunci candu amu fostu atâtu de putînu liberali a proclamá libertatea pentru straini.

Tînu comptu de sfatuirea ce mi-a datu on. presiedinte cá sa scurtezu, sî me voiu margini pentru ca mai suntu sî alte punturi in discussiune; voiu terminá dara dîcendu ca in puntulu esentiale alu libertâtii consciintiei sî a organisârei bisericei romane de sine insusi, proiectulu majoritâtii comitetului nu da o satisfactiune deplina, sî in ceea ce se atinge de referintiele Statulu cu biseric'a,

projectulu s'a marginitu numai la aceea ce s'aru puté numí atarnarea sa feudale prin investitur'a episcopiloru de câtra Domnu. Eara amendamentulu nostru aru impacá sî necesitatea bisericei de a se constituí prin representantii sei sî legamintea Statului cu biseric'a pe basea libertâtiei adeverate.

D. I. Heliade R. Domnii mei, eu nu amu sa vorbescu multe in urm'a celoru dîse de onor. d. N. Ionescu, ci numai despre libertatea dogmeloru. Libertatea, domnii mei, e o proprietate a fiacârui omu, cá tóte proprietâtîle, sî fiindu o proprietate, trebue sa aiba margini, trebue sa inceteze libertatea mea acolo unde incepe libertatea altui'a. A sârí peste libertatea altui'a va sa dîca a comite unu actu de violintia. Precumu libertatea individuale trebue sa se marginésca acolo unde incepe acelui-laltu, câci altmintrea aru fi tirânia, asemenea sî pentru libertatea degmeloru sî a religiuniloru. Tóta religiunea trebue sa-si aiba libertatea sî hotarele sele. Libertatea religiunei — déca-mi e permisu sa me esprimu in termini religiosi — se socotesce cá o turma care are hotarele sele, sî pastoriulu cu turm'a sea nu are dreptulu sa sara sî sa fure oile din alta turma. Asiá, candu dîce cine-va libertate de religiune, trebue sa oprésca in acestu tempu sî spiritulu de proselitismu! Un'a fâra alt'a nu póte, câci alt-feliu aru fi anarchia de religiune.

Incâtu pentru articululu intâiu, ca religiunea ortodoxa e religiunea dominante in Romani'a, acést'a e conformu cu principiulu care proclama toleranti'a religiósa, câci tolerantia va sa dîca ingâduire, sî candu se ingâdue cine-va a vení pe unu locu, va sa dîca ca trebue sa aiba loculu acel'a unu stapânu, unu domnu care sa ingâduie.

Religiunea nóstra a fostu din capulu locului religiuaea ortodoxa a Orientelui sî a veuitu de odata cu Trajanu in colónele române; sî insusi alu 2-lea archiepiscopu alu Romei, Clemente, a fostu isgonitu ací, unde a sî muritu, sî totudéun'a amu fostu ortodoxi — de ací data religiunea crestina; — sî candu a inceputu desbinarea bisericei, atunci românii au remasu ortodoxi, sî au ingâduitu sî catolicismulu sî protestantismulu sa vina in tiéra, dara religiunea ortodoxa a fostu cea dominante. — Acest'a e terminulu care sa intrebuintiéza in tóte statele unde nu voru sa faca republica sî anarchia de religiune: e o dominante sî altele tolerate.

Nou'a constitutiune a Romaniei.

Carolu I. Din grati'a lui Dumnedieu sî prin vointi'a natiunale Domnu alu româniloru;

La toti de fatia sî viitori sanetate:

Adunarea generala a Romaniei a adoptatu in unanimitate sî noi sanctiunâmu ce urméza:

Constitutiune

TITLULU I.

Despre teritoriulu românu.

Art. 1. Principatele Unite-Române constitue unu singuru Statu indivisabile, sub denumire de Romani'a.

Art. 2. Teritoriulu Romaniei este nealienabile.

Limitele Statului nu potu fi schimbate séu rectificate, decâtu in virtutea unei legi.

Art. 3. Teritoriulu Romaniei nu se póte colonisá cu populatiuni de ginte straina.

Art. 4. Teritoriulu este impârtîtu in judetie, judetiele in plâsi, plâsile in comune.

Aceste divisiuni sî sub-divisiuni, nu potu fi schimbate, séu rectificate decâtu prin o lege.

TITLULU II.

Despre drepturile Româniloru.

Art. 5. Românii se bucura de libertatea consciintiei, de libertatea invetiamentului, de libertatea pressei, de inviolabilitatea intruniriloru.

Art. 6. Constitutiunea de fatia sî celelalte legi relative la drepturile politice, determinu cari suntu, osebitu de calitatea de Românu conditiunile necesarie pentru esercitarea acestoru drepturi.

Art. 7. Insusîrea de românu se dobandesce, se conservà sî se perde potrivitu reguleloru statorite prin legile civili.

Numai strainii de rituri crestine potu dobandí impamentenirea.

Art. 8. Impamentenirea se da de puterea legislativa.

Numai impamentenirea asémena cu Românulu pentru exercitarea drepturiloru politice.

Art. 9. Românulu din ori-ce Statu, fâra privire câtra loculu nascerei sele, dovedindu lepadarea sea de protectiunea straina, póte dobandí de indata exercitarea drepturiloru politice prin unu votu alu corpuriloru legiuitóre.

Art. 10. Nu esista in Statu nici o deosebire de classi. Toti Românii suntu egali inaintea legei sî datori a contribuí fâra osebire la dârile sî sarcinele publice.

Ei singuri suntu admissibili in functiunile publice civili sîmilitare.

Legi speciali voru determiná conditiunile de admissibilitate sî de inaintare in functiunile Statului.

Strainii, nu potu fi admisi in functiuni publice decâtu in casuri esceptiunali sî anume statorite de legi.

Art. 11. Toti strainii aflatori pe pamentulu Romaniei, se bucura de protectiunea data de legi persóneloru sî averiloru in genere.

Art. 12. Tóte privilegiele, scutirile sî monopolurile de classe, suntu oprite pentru totudéun'a, in Statulu Românu.

Titlurile de nobletie straina, precum: principi, grafi, baroni, sî alte asemenea, cá contrarie vechiului asiediamentu alu tierei, suntu sî remânu neadmise in Statulu Românu.

Decoratiunile straine, se voru purtá de Români numai cu autorisarea Domnului.

Art. 13. Libertatea individnale este garantata.

Nime nu póte fi urmâritu decâtu in casurile prevadiute de legi sî dupa formele prevadiuie de ea.

Nime nu póte fi opritu séu arestatu, afara de casulu de vina veghiata, decâtu in puterea unui mandatu judecatorescu motivatu sî care trebue sa-i fia comunicatu la momentulu arestârei séu celu multu in 24 óre dupa arestatiune.

Art. 14. Nime nu póte fi sustrasu in contr'a vointiei sele dela judecatorii ce-i da legea.

Art. 15. Domiciliulu este neviolabile.

Nici o visitare a domiciliului nu se póte face decâtu in casurile anume prevadiute de legi sî potrivitu formeloru de ea prescrise.

Art. 16. Nici o pedépsa nu póte fi infiintiata, nici aplicata decâtu in puterea unei legi.

Art. 17. Nici o lege nu póte infiintiá pedéps'a confiscârei averiloru.

Art. 18. Pedéps'a mortii nu se va puté reinfiintiá, afara de casurile prevediute in codicele penale militariu in tempu de resbelu.

Art. 19. Proprietateu de ori-ce natura, precum sî tóte creantiele asupr'a Statului, suntu sacre sî neviolabili.

Nime nu póte fi espropriatu decâtu pentru causa de utilitate publica legalmente constatata, sî dupa o drépta sî prealabile despagubire.

Prin causa de utilitate publica urméza a se intielege numai comunicatiunea sî salubritatea publica, precum sî lucrurile de apararea tierei.

Legile esistente privitóre la alinarea sî largimea stradeloru de prin comune, precum sî la malurile apeloru ce curgu prin, séu pe lânga ele remânu in vigóre.

Legi speciale voru regulá procedur'a sî modulu espropriatiunei.

Liber'a sî neimpedecat'a intrebuintiare a riuriloru navigabile sî flotabile, a sioseleloru sî altoru câi de comunicare este de domenulu publicu.

Art. 20. Proprietatea data tieraniloru prin legea rurala sî despagubirea garantata proprietariloru prin acea lege nu voru putea fi nici odata atinse.

Art. 21. Libertatea consciintiei este absoluta.

Libertatea tuturoru culteloru este garantata intru câtu insa celebratiunea loru nu aduce o atingere ordinei publice séu buneloru moravuri.

Religiunea ortodoxa a resaritului este religiunea dominanta a Statului românu.

Biseric'a româna ortodoxa este sî remane neatarnata de ori ce chiriarchie straina, pastrandu-sî insa unitatea cu biseric'a ecumenica a resaritului in privinti'a dogmeloru.

Afacerile spirituale, canonice sî disciplinare ale bisericei ortodoxe romane se voru regulá de o singura autoritate sinodala centrala, conformu unei legi speciale.

Mitropolitii sî episcopii eparchioti ai bisericei ortodoxe romane suntu alesi dupa modulu ce se determiná prin o lege speciala.

Art. 22. Actele Statului civilu suntu de atributiunea autoritâtiei civile.

Intocmirei acestoru acte va trebuí se procéda in totu deun'a benedectiunea religiósa care pentru casatorii va fi obligatóre, afara de casurile cc se voru prevedé prin anume lege.

Art. 23. Invetiamentulu este liberu.

Libertate invetiamentului este garantata intru câtu esercitiulu éi nu aru atinge bunele moravuri séu ordinea publica.

Represiunea delicteloru este regulata numai prin lege.

Se voru infiintiá treptatu scoli primarie in tóte comunele Romaniei.

Invetiatur'a in scólele Statului se da fâra plata.

Invetiatur'a primara va fi obligatóre pentru tinerii Români, pre tutindeni unde se voru aflá instituite scoli primare.

O lege speciala va regulá totu ce privesce invetamentulu publicu.

(Va urmá.)

Varietâti.

*** (Scire scolastica). Dupa programulu, ce publica directiunea gimnasiului evangelicu de conf. augustana Sighisiór'a pe anulu scolasticu 186⅚, la gimnasiulu acest'a au studiatu in anulu acest'a 142 scolari; dupa natiunalitate: Sasi 121, Magiari 2, Români 19; dupa confessiune: Luterani 114, Calvini 1, Rom. cat. 8, gr. orient. 19. Cei mai multi Români suntu in I, adeca 14, apoi in II. 2, in III. 2, in VI. 1. —

Burs'a de Vienn'a.

Din 15|27 Iuliu 1866.

Metalicele 5%	60 10	Actiile de creditu	143 90
Imprumutulu nat. 5%	65	Argintulu	126
Actiile de banca	694	Galbinulu	6 12

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : Mi joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl.v. a.

Nru 57. ANULU XIV.

Sabiiu, in 21 Iuliu (2 Aug.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

La Situatiunea de fatia.

Sabiiu 19 Iuliu.

Incercârile de pace paru a prosperá totu mai tare. Diuarele ce ne vinu confirma scirea despre prelungirea incetârei de arme pâna in 2 Augustu (21 Iuliu st. v.) dela care terminu are apoi sa intre armistitiulu de patru septemâni (vedi nrulu tr. sî de adi la Ev.pol.)

Unele diuarie insa mai au inca sî acum curagiulu a pledá pentru continuarea resbelului, pentrucá sa nu se incheia o pace trandava (fauler Friede); altele se indoescu de dens'a (vedi Presse nrulu dela 36 Iuliu st. n.)

Fi-va resultatulu incercâriloru ce amu dîsu mai susu ca prosperéza, incoronatu de tînt'a incercârei loru, nu o putemu predîce. Cu tóte aceste sa mai adaugemu la acestea sî intrebarea, ca óre deslegase-voru in acelasi tempu sî cestiunile interne ale imperiului, celu putînu intru atât'a incâtu sa scimu cu tóta seguritatea, carea va fi calea de ací inainte? Aceste suntu intrebârile care si le-aru putea pune cine-va astadi, intrebâri cari au o insemnatate ponderósa pentru viitoriu.

In fati'a acestoru intrebâri sî in fati'a unoru amenunte ce ce s'au mai intemplatu in dîlele din urma printre evenemintele cele mari putemu sa dicemu ca suntemu plini de grigia.

Egoismulu partideloru merge a uneorea asiá de departe incâtu sacrifica chiaru sî moralitatea in favórea unoru castiguri particularie ; se intielege de sine ca acelea castiguri suntu totu deun'a cu pagub'a cea mai insemnata a intregului.

Ne aducemu bine cu totii aminte de nenumeratele denuntiâri de daco-romanismu. Acelea, celu putînu in tempii din urma, parea a-si fi desecatu tóta puterea. Alergarea românîloru la arme sub standartele imperatesci; bravurele reportate, despre care testéza cuvintele Serenissimului beliduce alu armatei italice (vedi cele reproduse sî de noi in nrii trecuti), au datu de minciuna ori ce insinuare reutaciósa sî asiá cu provocare la acestea, cu provocare la listele (consemnârile) cele incarcate de cadiuti sî vulnerati, cari pórta nume romanesci, cu provocare la pepturile celoru decorati sî cari astépta inca a fi decorate, aveamu drépt'a pretensiune de a fi de câtra conlacuitorii patriei mai largi, celu putînu mai dreptu considerati. Pe câtu amu cetitu insa pâna acum, diuaristic'a austriaca nemtiésca considera acésta impregiurare de totu putînu; unu singuru diuariu vienezu acel'a e O. d. P. pomenesce cá in trécâtu in o corespundintia din Trieste despre bravur'a colonelului bar. U r s u. Sî acést'a aru fi putînu, dara precandu cetimu acele liste dureróse, dupa care ni se umple ochii de lacrimi pentru fratii, rudeniile sî amicii nostri cadiuti, vedemu ca o fóia ce si da de multeori colóre oficiósa C. Oest. Ztg. publica corespundintie cari au insusîrea de a indigná pre ori ce patriotu, corespundintie cari indirecte arunca suspiciuni asupr'a poporatiunei, care nu a esitatu inca nici o-data, in momentele cele mai grele, in credintia câtra legitimulu seu Domnitoriu. *)

Incordarea spiriteloru causata de evenemintele cele grele ni-a mandatu tacere. Acum insa candu respirâmu ce-va mai liberu, ne tînemu de datoria a ne indreptá atentiunea câtra purtarea atâroru diuarie cum e Const. Oest. Ztg., sî a constatá, ca densele au parasitu inaltîmea missiunei loru, candu se folosescu de asemenea sciri sensative, ce starnescu numai indignatiunea nerecunoscintiei in o natiune intréga.

Noi credemu ca missiunea fia-cârui'a este a spriginí intentiunile autoritâtiloru mai inalte candu acele suntu conciliatóre sî tindu a fi drepte cu fia-care natiune din imperiu. Credemu mai departe, ca diuaristic'a are detori'a de a conduce publiculu, câtra prosperarea lui materiale sî intelectuala, fâra de a preferí séu postpune vre-un'a din natiunalitâti sî mai alesu la o populatiune cum este in imperiulu nostru, sî a se ferí de ori ce tendintie de paralisare; câci ce alta putemu noi deduce din purtarea, care trece cu vederea sî ignoréza in adinsu ceea ce este onorificu, sî cauta in adinsu, de sî tacite, se sfortieze ceva compromitiatoriu pentru romani?

Ne indreptâmu vocea in fine câtra ori cine sî dîcemu, ca, cine in tempuri critice, cum suntu sî cele de fatia, nu afla alta ocupaciune, decâtu de a indreptá s u s p i c i u n i, directe séu indirecte, acel'a este unu patriotu reu, ba amu putea dîce unu trad. . . . . de caus'a propria.

*) C. Oest. Ztg. in o corespundintia ddto Bucuresci 11 Iuliu vorbesce despre eventual'a invasiune a princ. Carolu de Hohenzollern in Transilvani'a „déca“ dîce coresp. „putemu crede sciriloru ce le audîmu nu numai din gurile oficieriloru, ci din ale fia-cârui soldatu de rendu.“ Coresp. da apoi sfatu regimului austr. ca sa nu rumpa decâtra armat'a de nordu nici o trupa, pentruca la o intemplare cá acést'a „ajunge o provocare la resbelica populatiune a unguriloru sî sasiloru din tiéra, pentru cá sa formeze corpuri flotante, cari sa nimicésca ori ce bande valachice, ce aru vrea sa intre, pâna candu acelea nu aru puté face nici o paguba.“ Coresp. mai scia din isvóre de totu sigure, ca tieranii sasesci sî ungaresci in Transilvani'a suntu astfelu dispusi, incâtu numai cugetarea, ca aru putea glóte valachice trece marginea ii turbura sî ii inversiuna. Vedi sî in Herm. Ztg. dela 21 Iuliu a. c. Nr. 172,

Eveneminte politice.

Sabiiu in 20 Iuliu.

La tempulu seu incunosciintiarâmu sî noi pre publiculu nostru despre o decisiune fâcuta in districtulu Naseudului in urm'a cârei oficialii sacrificara 5% din lefile loru in favórea trebuintieloru resbelice, sî cerura totu odata dela capulu jurisdictiunei, sa convóce comitetulu districtului, spre compunerea unei adrese de loialitate sî cousultarea inca despre alte mijlóce pentru trebuintiele resbelice. Aflâmu acum atâtu din Zkft câtu sî din „Hrm. Ztg.“ ca capulu jurisdictiunei au fostu convocatu comitetulu pe 4 Iuniu; reg. Guvernu insa indata ce a aflatu despre acést'a a impedecatu adunarea. Causele acestei impedecâri suntu necunoscute.

In o alta corespundintia l. „Zkft“ cetimu, ca la oficiolatulu districtului a sositu o ordinatiune guberniala, de cuprinsulu celu mai curiosu. Sa se iea adeca din loculu comuneloru o avere mai bine de 100,000 juguri, avere care o au posesu comunele mai bine de 100 ani sî care e petrecuta in cârtîle funduarie — sî sa se dea erariului (carele pâna acumu nu au posesu nici folositu ceva vre-odata din trens'a) in posessiune netiermurita sî proprietate. Tóte aceste se intemplà pe cale politica administrativa, candu fiii nostri sangeréza pe câmpii batalieloru sî inainte de a se dá resolutiune la protestulu pres. la reg. Gubernu sub Nr. 16.599 / 1865 sî pâna a nu vení vre-o resolutiune in urm'a suplicei majestatice substernuta sî signata in 5 Octombre 1865. Se intielege de sine, ca in urm'a acestei espropriatiuni domnesce o nelinisce in totu districtulu. —

Diuarele de V i e n n 'a aducu tóte in fruntea loru ordinatiunea despre suspenderea dreptului de domiciliu sî preste totu despre starea escepţionale ce a intratu in vigóre pentru Vienn'a sî Austri'a de josu. W. Abp. da unu comentariu mai lungu la ordinatiunea amintita, in care dîce ca supunerea sî a persóneloru civile judecâtiloru militarie, care intra acum pentru Vienn'a sî pentru archiducatulu intregu in vigóre nu e provocata nici decum din purtarea Viennei sî a tierei, ci numai din impregiurârile cele de fatia, sî e o mesura pentru scutirea armatei de operatiune, ce se afla in raionulu acestui archiducatu sî pentru o mai lesne sustînere a liniscei publice. Severitatea cea fâra de nici o privintia trebue sa domnésca, candu periculii unei activitâti criminale nu se mai indrépta câtra singuratici, ci câtra interesele comune ala comunitâtiei statului.—

Din 28 se telegraféza, dela Pest'a ca contele Karolyi s'a intorsu la Vien'a cu ratificarea armistitiului in castrele prussiane. Pacea este asicurata. Miscârile inapoi ale prussianiloru incepu numai decâtu, asiá sî a le austriaciloru inainte, pâna la lini'a de demarcatiune.

Din 29 : Degenfeld, Govone (italianu) negotiaza in Nikolburg pentru armistitiu cu Itali'a.

Lini'a de demarcatiune in Boemi'a e preste Znaim, Eger, Pilsen sî Tabor ; in Moravi'a o forméza riurile Thaya sî March.

Scirea telegrafica dela 30 Iuliu ne spune ca intre preliminariele de pace se afla determinatiunile urmatóre : Itali'a resemnà de Tirolulu de média dî ; Prussi'a póte sa recuire in tierile ocupate, naturalii ; dara nu sî contributiuni in bani.

Dupa la France se dîce ca in preliminariele de pace cere

Prussi'a ducatele Holstein sî Schleswig fâra de partea daneza a acestui din urma, o parte din Hanover, Hessen Darmstadt, cetatea Lipsi'a cu imprepiurulu sî Hesse electorala intréga ; Sassoni'a sa se tîna de statele, care sa formeze federatiunea nordica.

Despre preliminariele de pace aflâmu din diuarele ce ne sosira tocm'a in momentele din urma :

„Austri'a ese din federatiune. Germani'a de média nópte se constitue sub conducerea Prussiei. Constituirei stateloru de média dî dincóce de Main sub conducerea Bavariei — Austri'a nu se opune. Prin stipulatiunea acést'a insa nu se determina definitivu relatiunile Austriei fatia cu statele nemtiesci dela média dî. Cestiunea reconstituirei Germaniei remane objectulu unui congresu européu, pentru ca tratatele de Vien'a dau ansa puteriloru de a-si dá votulu in cestiunea acést'a européna. — Dela Prussi'a se facù pretensiunea de arundâri sî de o cessiune teritoriala de 40 miluri patrate in Silesi'a cu 100,000 locuitori. Intrebarea acést'a insa se deslegà prin categoric'a declaratiune a Majestatei Sele : „Nici o palma de locu, nici unu sufletu.“ Din contra pretensiunea de o despagubire in bani la inceputu de 40 milióne taleri, sî in urm'a pertratâriloru coborita la 20 milióne— s'a primitu intru preliminâri.“

— Din G e r m a n i 'a (federata) se scrie ca se agitéza in contr'a resbelului. Asiá din Stuttgart s'a substernutu o adresa regelui in intielesulu acest'a; in Nürnberg au decisu colegiele comunale o petitiune câtra regele iara de intielesulu de mai susu.— De alta parte agitatiunea pentru parlamentulu propusu de Bismarck este in flóre sî adeca in Germani'a preste totu cu deosebire insa in cetâtîle din pârtîle nordice.

Statele garmane care au purtatu resbelu cu Prussi'a inchee fia-care de sine pace, afara de Sassoni'a. Ce se atinge de pretensiunea asupr'a Lipsiei aceea se reduce cu totulu sî Sassoni'a va remanea intréga, dara dupa cum s'a mai dîsu sub conducerea prussiana. — Sciri din Berlinu spunu ca representantele Bavariei de Pfordten aru fi dechiaratu, ca statulu seu nu póte intrá in o federatiune din care Austri'a va fi eschisa.

In privinti'a negotiâriloru cu Itali'a pretindea cest'a Tirolulu italianu sî au sî facutu cunoscutu Prussiei ca va remanea prelânga pretensiunea acést'a. Se presupunea insa inca din capulu locului, ca regimului italianu se va lasá in cele din urma de pretensiunea acést'a, pentruca dupa câtu se póte cunósce Prussi'a inca nu are voia de a o sustînea. Cea mai mare greutate era de intempinatu la predarea, respective, cederea Venetiei, pentruca Itali'a luà dreptu de vatamare transpunerea acestei provincie in manile unei puteri cu care nu au avutu resbelu nici un'a din pârti. In ideile acestea au spriginitu pre regimulu italianu sî ministrulu englezu Derby prin dechiararea ce o facù in asta privintia in cas'a lordîloru din Londonu. Printiulu Napoleonu sa aiba acum missiunea de a aflá o combinatiune, care sa nu vateme pre nici o parte. Se vorbesce ca Austri'a sa predea fortaréti'a Veron'a inainte de armistitiu deadreptulu Italiei sî asiá sa se inlature greutatea acést'a. —

Foile oficióse din Parisu vorbescu ca loculu negotiâriloru de pace sa fia o cetate neutrala óre unde la Renu. De alta parte se spune ca voru fi séu in Prag'a séu in Brünn.

Din L o n d o n u se spunea in dîlele trecute despre unu tumultu in o gradina publica, care au necessitatu recuisitiunea militara. Caus'a a fostu, câci regimulu oprise tînerea unui meeting in cestiunea unui proiectu de reforma. Unu afisiu (din 25 Iuliu) pe pâretii Londonului spune ca regimulu a numitu unu comitetu, carele se ocupa cu deciderea déca are dreptu poporulu de a se aduná in parcu. Poporulu e s t e r u g a t u f ó r t e pâna Luni a nu incercá a se aduná pentru tînerea unui meeting, pentruca déca va fi sa se adune, sa se faca cu invoirea regimului.

Din R u s s i 'a scrie Gazet'a narodowa, ca la marginea austriaco-rusésca se arata de odata multîme de militia rusésca. —

Din R o m a n i 'a se spune, ca pórt'a au puso intre alte conditiuni pentru recunóscerea principelui Carolu sî urmatórele : Unu comissariu turcescu sa resiéda in Bucuresci ; reducerea armatei dela 55,000 dupa cum e astadi la 12 mii sî revisiunea constitutiunei, de câtra puterile garante ; tributu indoitu ; garnisóna turcésca in Brail'a, Giurgiu sî Calafatu sî recunóscerea dreptului de pamenténu ori-cârui strainu. Pentru recunóscerea principelui de acum sa se platésca sultanulu 100,000 lire. — Se sustîne faim'a despre demissiunarea min. Rosetti. O alta faima spune, ca Principele umbla cu cugetulu de a se dechiará câtu mai curendu independinte de Pórta. Candu amu incheiatu ne sosescu diuarie din care vedemu schimbarea ministeriului. —

Din alta parte aflâmu ca sî Liebrecht sî ministrii dati in judecata suntu amnestiati. — Regimulu introduce vâmi proibitive pentru articulii de importu.

Adress'a de lealitate a districtului Naseudu.

„Maiestatea Ta c. r. Apostolica !

De candu mân'a provedintii a legatu sórtea Ardélului strinsu de sórtea gloriósei case domnitóre a Majestâtii Tale c. r. apostolice, interesele pré in. tronu sî ale intregei monarchie n'au aflatu nici unu aperatoriu mai sinceru sî mai resolutu decâtu pe acea poporime, de-sî mica dar probata, care locuiesce eschisivu teritoriulu fostului odinióra regimentu II de români, acum districtulu Naseudului.

Acést'a totala devotare pentru caus'a tronului Maj. Tale a fostu nu numai dovedirea simtiementeloru vechi sî probate monarchice, ci sî simtiulu de multiamire câtra grati'a sî ingrigirea parintésca, de care avù parte natiunea româna preste totu sî poporimea acést'a granitiaria in specialu din partea A n g u s t e i C a s e A b s b u r g i c e, care ne redicà animele cu atâtu mai puternicu, cu câtu ca pâna atunci trebuiá sa se lipsésca parintii nostri de acele semne de iubire. Nici odata grati'a imperatésca nu isvorí pentru noi in mai mare mesura, decâtu sub dreptulu sceptru alu Maj. Tale. Cu cea mai mare multiamire recunóscemu, ca chiaru sî intemeiarea sî esistinti'a districtului nostru nu e alt'a, decâtu unu actu alu gratiei, cu care Maj. Ta ai binevoitu a distinge credinti'a sî statornici'a regimentului II de români dovedita cu deosebire in anii cei de cercare din 1848—9. Tocm'a de aceea, legatur'a, care léga strinsu pre acestu districtu de Maj. Ta e nedisolvabila, pentruca e intemeiata pe convingerea, ca fericirea sî nefericirea lui e intimu legata de fericirea pré in. tronu sî a intregei monarchie. Chiamarea : P a t r i 'a e i n p e r i c u l u ! ne-au cutrieratu animele, patrundiedu pâna in departatele nóstre locuri, pentruca vechiulu inimicu alu Austriei iarasi si-a redicatu capulu celu obrasnicu, vrendu-i derepanare. In momente cá acestea supusîloru celoru credinciosi se cuviue a se aduná impregiurulu tronului sî a astepta cu anima resoluta vocea in. seu imperatu, care-i chiama la oblegatiunea sî destinatiunea loru. In consciinti'a acestei obligaminti sî a simbolului : „C u p u t e r i u n i t e“, ne apropiemu noi, pré umilitii representanti comunali de pragulu pré in. tronu spre a dechiará serbatoresce : ca nestramutat'a sî neclatit'a credintia sî aderintia, care le dovedí fostulu regimentu II de români câtra pré in. tronu sî intrég'a monarchia in decursu de unu seculu intregu, au remasu de aceeasi intregitate in sinulu poporimei districtului Naseudu de acum, incâtu ea e tare resoluta a sî pastrá cu asemenea gealusia acestea virtuti sî a sî sacrificá sângele sî averea pentru pré in. tronu sî pentru imperiu.

Majestate c. r. apostolica ! In 4 Martiu 1861, candu cerù nestramutatu credinciós'a poporatiune a fostului II regimentu de români formarea districtului Naseudu dela Maj. Ta c. r. ap., adause la rugaciune urmatórele cuvinte : Atotu potintele sa ne crutie de dîle de cercare ! Dara, déca in sfaturile sele cele neajunse aru fi alt'a decretata, atunci sa-Ti aduci aminte, Majestatea Ta, ca in departatulu resaritu, la estremele margini ale marei Austrie, traiescu românii granicieri cei credinciosi sî alipiti, carii totudéun'a asculta vocea in. seu monarchu sî-si s a c r i f i c à s â n g e l e s î a v e r e a pentru pré iubitulu seu imperatu sî mare principe.“

Astadi vinu representantii cei cu adenca reverintia subscrisi spre a-si implini cuventulu datu. Mijlócele despre care dispunemu suntu, ce e dreptu, putîne ; dar noi totusi le sacrificâmu cu tóta prompteti'a veduvei din sânt'a evangelia.

Binevoiesce Majestatea Ta c. r. apostolica, a te incredintiá cu cea mai deplina securitate in noi subt ori ce impregiurâri

Sa traiesci Maj. Ta c. r. apostolica !

Sa traiésca intrég'a monarchia !

Representantii tuturoru comuneloru district. Naseudu.

Naseudu 18 Iuniu 1866 in a 5-a aniversaria a constituirei districtului.“

(Urméza subscrierile sî sigilele dela 46 comune districtuale).

Din câmpulu resbelului.

D e l a m é d i a n ó p t e. De aici avemu sa mai inregistrâmu unele date de dinaintea incetârei ostilitâtiloru sî adeca despre luptele de care amu amintitu in nrii trecuti. Despre cea dela Blumenau se scrie : Inimiculu se folosì de intunecimea noptiei sî sa tarì pâna la anteposturile nóstre sî in facutulu dilei, le atacà cu focu de pusci. Mai antâiu se aruncara ulanii nostri asupr'a inimicului mai tardîu intrà sî artileri'a in actiune. Detunarea cea d'antâiu a tunuriloru nóstre a demuntatu unu tunu inimicu; tunarii inimicului jaceau morti pe câmpulu luptei. Dupa olupta de 4 óre, in care restempu artileri'a gatà munitiunea, satulu Blumenau erá in flacari inimiculu se retrasese la tóte punctele inapoi sî victori'a nóstra erá splendida. Cu o jumetate óra mai tardîu i succese inimicului a trece preste Gemsenberg (unu délu) sî sub scutulu arboriloru a inaintá spre infanteri'a nóstra ce se erá asiediatu sa odichnésca; sî o-au luatu din cóste, cu care ocasiune patimi cu deosebire brigad'a „négra galbina“. Candu erá sa se decida lupt'a au incetatu foculu de ambe pârtîle, pentruca erá sositu insciintiare de pausa.

Din B o e m i 'a avemu sciri despre recuisitiuni grele ce le impunu prussianii locuitoriloru.

Din G e r m a n i 'a mai avemu sciri de pre la 26 sî 27 in care se spune despre lupte brilante din partea trupeloru federalistice dara nu se spune sî despre resultatu (care pare a nu fi brilantu).

Dela m é d i a - d î. Dela 27 se telegraféza din Trieste ministrului de statu, ca in 26 diminéti'a au fostu o lupta la Visco (lânga Palm'a) Din partea italianiloru sa fia fostu perdorile insem-

nate; s'a prinsu 3 oficieri sî 12 lanceri (ulani). Din partea nóstra perderile neinsemnate; 65 râniti s'au adusu la Laibach. Paus'a impune sistarea ostilitâtîloru sî oprirea la punctele acelea unde se aflau verfurile colóneloru in 24 Iuliu.

Din Tirolu aflâmu dupa raportulu comandei trupeloru de acolo dela 24 Iuliu, ca italianii au fostu inaintatu pâna in apropierea Trientelui (in departare de 1½ óra) raportulu spune ca arip'a drépta a inimicului au fostu respinsa, dara nu sî centrulu. Mai târdîu spune ca s'a vediutu nevoitu a se retrage spre aperarea Tirolului nemtiescu in valea Adigelui;

Despre lupt'a marina la Liss'a incepu a constatá sî corespundinti italiani (Petrucelli della Gattina) ca au fostu perduta. Comandantele marinei austriace Tegetthoff e denumitu vice admiralu; cetatea Trieste ia datu dreptulu de cetatiénu.

Consemnarea ostasiloru romani raniti séu morti din lupta de la Custozza d'in 24 luniu.

(Continuare.)

Dela reg. de inf. Mare duce de Baden Nr. 50.

Morti: Stefanu Simionu, Ioan Neagu, Andrea Nemesiu, Ioan Danu, Vasilie Grama, Nicolae Ona Georgiu Gorgutiu, Ioane Cristea, Petru Cristea, Vasilie Luca, Macarie Pereu, Teodoru Avramu, Ferenz Gyorgyi, Zofimu Iunie, Vasilie Valeanu, Ioanu Corvinu, Georgiu Anchesiu, Georgiu Brézu, Macavei Breicu, Teodoru Bolovanu, Nicolae Usca, Avramu Mihutia, Dion. Hiesiu, Ioan Muntianu, Nicol. Bodsa, Vasilie Burzu, Davidu Huta, Ioachimu Medrea, Cavrila Fetitia, Ionu Crisianu, Ioanu Moca, Stefanu Corpadie Georgiu Alessandre Avramu Sicoe, Ilisie Masca, Lazaru Pecurariu, Mihaiu Bordosianu, Andrei Sicoe. —

Rane grele primira: Mihaiu Baiutiu, Trifonu Gligoru, Iosifu, Popa, Iosifu Ielentianu, Petru Olteanu, Georgiu Musa, Nicol. Pascu, Trifonu Comsia, Ioanu Macarie, Isacu Martonu, Filimonu, Furca, Marianu Vanciu, Filipu Borza, Teodoru Moldovanu, Ionu Pop, Achimu Sasu, Vasilie Chira, Demetriu Cirlea, Aronu Hercióga Ioane Bordi, Moise Musa, Ilie Varga, Ioann Costea-Bolfa, Timoteu Mihutiu, Gavrila Dragomiru, Aronu Oprisia Teodoru Ventila Mihaiu Olariu, Ioann Dusia, Iacobu Rimba, Gavrila Ghico, Vasilie Trifu, Stefanu Bucuru, Demetriu Chebulea. Iosifu Sereteanu, Ilie Suciu, Georgiu Susai alui Ispasu, Petru Bendea, Solomonu Nanu, Vasilie Hortia. Iosifu Modilea, Dumitru Curza, Gligoru Manu, Petru Detesianu, Vasilie Burcianu-Lucatusiu, Georgiu Campanu, Stefanu Haiducu, Chirila Ciunganu, Georgiu Crainicu, Onutiu Hanasiu, Ilie Bradu, Ioane Fitiu, Petru Pandra, Nicol. Petrutia, Simionu Bireu, Vasilie Barcinea, Iosifu Cirbe, Ioane Cingodeanu, Vasilie Cechelecanu, Petru Hanu, Sofronu Iepure, Vasilie Robu, Simionu Sicoie, Petru Tatu, Dumitru Vintianu, Vasilie Vasii, Ioann Bendea Georgiu Birisiu Gavrila Chicinasiu, Mironu Costinu, Ioane Coste, Nicolae Bleblia, A. Rusanu. Iosi Vartolomei, Iacobu Crisianu, Simionu Turcinu, Georgiu Nanasii, Triforu Campeanu, Georgiu Sasu, Georgiu Moldovanu, Nicolae Crisianu. —

Rane usióre primira: Filipu Flore, Darie Culcusiu, Avramu Boncosiu Iacobu Poneava, Georgiu Rusu-Lapedatu, Petru Stanciu, Ioane Stoica, Isaile Utiu, Martianu Vasu, Ioane Cianu, Moise Lala, Nicolae Bausii, Ioane Cretiu, Gavrila Ghirisianu, Georgiu Mladinu, Moise German, Moise Grozavu, Ioane Ilie, Teodoru Deleanu, Georgiu Halmaciu, Ionu Miticleanu, (?) Avramu Oprea, C. Pesanu, Visante Popa, Ionu Resleu, Georgiu Savu, Lascu Unguru, Ionu Birisiu, Ionu Bontea Petru Furdui, Ionu Lupu, Precupu Marianu, Vasilie Popa, Simionu Serbesianu, Ionu Ticula, Nicolae Vandoru, L. Vila, Ionu Dima, Constantinu Olteanu, Vasilie Gazdacu, Ionu Suciu Teodoru Buda, Mironu Cucu, Teodoru Pepelianu, Ionu Popescu, Andreiu Pascutia, Ionu Hanasiu, Ionu Capra, Vasilie Chira, Mitru Curte, Petru Munteanu Nicolae Oprutiu, Iosifu Sarmasanu, Petru Usica, Ionu Olariu, Militonu Cosa, Ant. Borza, Iacobu Moldovanu, Iosa Avramu, Nicolae Danciu, Ionu Cióra, Gligoru Hodmanu, Achimu Vladu, Onutiu Olariu, Ionu Marcusiu, Mihaiu Flora, Ionu Crisianu, Vasilie Curseu, Nicolae Periatu, Iosifu Albu, Vasilie Marcu, Constantinu Hudre, Voma Cioflica, Il. Valeanu Ion. Chira, Adamu Crosa, Ionu Nicoie, Nicolae Ciónea, Iosifu Dudila, Vasilie Christea, Artmionu Lechintianu, Irimie Marcu, Simionu Craciunu, Georgiu Balintu, Gligoru Barbu, Nicolae George, Iosifu Furu, Teodoru Grecu, Ionu Hertiu, Dumitru Iancu, Georgiu Mara, Germa Moldovanu, Mihaiu Munteanu, Artenie Olariu, Nicolae Poienariu, Ionu Stancu, Simionu Macarie, Filipu Nicóra, Tanasa Petrutiu, Vasilie Suciu, Petru Pestianu, Tanasa Arionu, Petru Nandrea, Nicolae Moise, Adamu Crisianu, Ionu Cataniciu, Vasilie Holomu, Macavei Orianu, Vasilie Danesiu, Ionu Petrea, Nistoru Coru, Ionu Tomutiu, Ionu Maruntiu, Georgiu Mergeoi, Zaharie Herbeiu, Teodoru Stanu, Nicolae Monducu. —

Perduti: Macarie Barbu, Nechita Barbu, Alessandru Botici, Vasilie Iosifu, Nicolae Ordeanu, Ionu Beanga, Daniilu Trutia, Georgiu Fakate, Vasilie Gligoru, Ioanu Lungu, Zaharie Popa, Alessendru Serbutiu, Simionu Hetia, VasilieNicosianu, Simionu Dragosiu, Toma Craciunu, Constantinu Napu, Domenieu Uliana, Nicolae Baru, Manasie Bordeanu, Georgiu Burcaita, Ionu Cerneu, Ionu Ficioru, Calnitu Cotso (?), Stefanu Campeanu, Vasilie Neag, Alessandru Nicóra, Ionu Predea, Ionu Popa, Ionu Ratiu, Nicolae Rusu, Iosifu Tegla, Petru Tirzinu, Isaila Vulea Zaharia Vintianu, Stefanu Giurgiu, Artenie Cardosin, Nicolae Nicula, Lazaru Curutiu, Ioanu Petrutiu, Macavei Pertia, Todoru Rosca, Vasilie Ioia, Petru Siulutiu.

Regimentulu de infanteria archiducelui Leopoldu Nr. 53, va fi avendu putieni romani, nici n'a suferitu perderi de catu 22, morti, raniti, perduti, la olalta. Precum suntu scrise numele nu-i cunóscemu pre romani.

Regementulu de inf. br. Grueber Nr. 54, are asisdere putieni romani, perderi de totu suferi numai 17. Numele suntu reu scrise, incatu cunóscemu numai pre Ionu Miculasiu ranitu.

Din reg. de inf. arciduce Ludovicu Victoru Nr. 65.

Morti: Todoru Timisiu, Nichita Sanciucu, Nicolae Timisiu, Georgiu Suska. —

Rane grele primira: Vasilie Draga, Ionu Peresta, Vasilie Feher, Stefanu Popoviciu, Ionu Tasco, Vasilie Simionu, Nicolae Bumburu, Vasilie Curbela, Demetriu Lumei, Vasil. Tocar.

Rane usióre: Andrea Demianu, Iura Vancea, Vas. Prodanu, Dem. Sahanu, Stefanu Cocisiu, Mihaiu Ciónca, Ionu Petacu, Vasil. Vasilciucu, Iacob Popoviciu, Georgiu Tiapu, Nicolae Costanu, Georgiu Codra, Georgiu Pralea, Ilie Visiovanu. —

Perduti: Demianu Rusu, Simionu Ardelianu, Grigoru Somesianu, Ionu Covaciu, Ionu Rednicu, Iura Nutiu, Iosifu Marcu, Iura Mihnea, Vasil Popoviciu, Vasilie Costanu, Moise Leorgianu, Stefanu Ola, Ioane Iliesiu, Ioanu Calineacu, Fedoru Filcianu, Greg. Cocianu, Vasilie Nemesiu, Vas. Pop, Filipu Filimonu, Vasilie Cobalasiu, Ionu Suska, Ionu Moldovanu, Georgiu Simanu, Semenu Mosiucu.

Din reg. de inf. rege de Niderlande Nr. 63.

Morti: Eremie Blaga, Ionu Gimboranu, Simionu Muresianu, Vasilie Doge, Gavrila Coste, Ionu Hrubanu, Ionu Buhanu, Dionisie Gageru, Ionu Caroi, Grigor Mosia, Paulu Dantiu. Alessa Oncia, Ionu Balu, Mihaiu Chioranu, Zaharie Uitanu, Fercu Balintu, Demianu Fedoricu, Paulu Tataru, Gligoru Poenariu, Macavei Dragosiu, Tanasie Muresianu, Petru Pop, Ilie Pokol, Vasilie Pop, Gregoriu Pasca, Dumitru Porie, Ionu Sandu, Paulu Dereban, Todoru Pocoln, Ioanu Micu, Costanu Orosu, Tanasie Pop, Vasilie Daniliucu, Teodoru Pavelu, Flore Poenariu, Ioane Varga. —

Rane greale primira: Teodoru Petrusiu, Artenie Pantea, Vasilie Morariu, Ioane Moldovanu, Mihaiu Pop, Ioane Colcia, Ioane Orosu, Zaharie Ciecanu, Ioanu Achimu, Ioan Pupezanu, Vasilie Lesiu, Vasilie Marcusiu, Gligoru Marianu, Ioanu Podare, Achimu Trifonu, Grigorie Pop, Ioane Filipu, Zaharie Capusianu, Ioane Stragenu, Vasilie Trifu, Georgiu Sima, Martinu Orbanu, Timofteiu Pradanu, Stefan Semersinanu, Ioan Giranu, Petru Iftenie, Iosifu Nici, Lazaru Olteanu, Vasilie Vlaicu, Ioane Armeanu, Procopu Boitiucu, Ioane Szathmáry, Alessa Pop, Ioanu Cotoiu, Teodoru Vale, Zacu Rogosianu, Ilie Petrusiu. —

Rane usióre: Vasilica Baciu, Pavelu Bursanu, Nicolae Cosma, Darionu Peretia, Teodoru Toderanu, Nechita Avramu, Ioane Jujurca, Nechita Dascalu, Teodor Buda, Ionasiu Laslo, Gavrila Lonianu, Petru Petru, Gregoriu Pintecanu, Vasilie Mironu, Vasilie Chesiovanu, Georgiu Florianu, Iacobu Pascu, Vasilie Stefincu, Gavrilasiu Gavrila, Caftanu Muresianu, Grigorie Toncianu, Ioanu Marincasiu, Grigorie Georgianu, Ioan Chira, Mihaiu Sangereanu, Iosifu Budeu, Iosifu Baritiu, Teodoru Balmosiu, Vasilie Barbosiu, Pavelu Fülöp, Ioanu Gosca, Lazar Pop, Simionu Coste, Vasilie Cututiu, Mafteiu Gerasinu, Irimie Pop, Teodoru Radu, Ioanu Flora, Macavei Turcu, Martinu Hosca, Ioanu Albusiu, Iosifu Mora, Ioanu Venera, Dumitru Avramu, Irimie Grigutia, Vasilie Greulu, Ioanu Macarie, Teodoru Iuga, Ilisie Moldovanu.

Raniti: Iosifu Chisu, Maftei Susei, Irimie Fodoreanu, Irimie Beliu, Andreiu Tucanu, Vasilie Husianu, Georgiu Rusu, Nicolae Pop.

Perduti: Alessa Ciopanu, Ioanu Iliciu, Dumitru Neckita, Vasilica Orosu, Ioanu Rotisiu, Teodoru Puscasiu, Dumitru Ionascu, Ioanu Luciu, Arsente Bucila, Vasilie Lazaru, Georgiu Popoviciu, Dumitru Legrianu, Pantie Bezeritia, Nicolae Cocisiu, Ilie Horgosiu, Ioane Muresianu, Contrate Pop, Ionu Suse, Simionu Simboiasiu, Georgiu Muresianu, Vasilie Moldovanu, Vasilie Pop, Ioane Pop, Vas. Dechii, Ioane Campeanu, Teodoru Campeanu, Ioane Chirejucu, Ioane Leo, Vasilie Mogia, Ioane Cente, Dionisiu Rognianu, Georgiu Rintia, Grigorie Lazaru, Alessa Danciu, Caftanu Moldovanu, Vasilica Ratiu, Flore Nechita, Zaharie Gombanu, Stefan Florianu, Stefanu Metesianu, Teodoru Nagota, Mihaiu Pop, Indrei Lese, Ioanu Bunea, Tanasia Lucii, Gavrila Danu, Martinu Adamu, Iacobu Mertianu, Ioanu Matein, Ioanu Bleding (pre numele de botezu scrisu si nemtiesce Ioan se vede cà-e romanu cognumele póte e smintitu) Toma Boteanu, Grigorie Babutia, Ioanu Cicala, Pantelimonu Brusu, Grigorie Dedianu, Ilie Cotosiu, Ioane Demianu, Petru Ilie, Petru Vaidahazanu, Ilisie Zeigen (Tiganu?) Ioanu Marica, Ioanu Ardelianu, Georgiu Ciocoiatu, Andrea Chisu, Gavrila Marchisiu, Achimu Corianu.

In reg. Mare duce de Toscana suntu putieni romani, dar numele aparu astfeliu catu Romanulu nu le mai póte cunósce.

Revista diuaristica.

„Pintre cele d'antâiu projecte de legi pe care guvernulu le va supune Camereloru va figurá, dupa câtu aflâmu, legea electorala pentru Parlamentulu germanu, ministrulu fiindu firmu decisu a grabí pe câtu se va puté convocatiunea acestui Parlamentu. Póte ca asta adunare va fi intrunita indata dupa inchiderea Cameriloru prussiane, adeca, in orì ce casu, in Septembre, déca nu la finele lui Augustu. Alegerile pentru Parlamentu se voru face póte spre jumetatea lui Augustu. Sì fiindu ca basea projectului de lege care-lu va presentá guvernulu va fi legea electorala a imperiului votatu de Parlamentulu dela Frankfurt in 1849, roproducemu aci principalele dispositiunei ale acestei legi.

„Art. 1.— § 1. Este alegatoriu ori ce germanu cu buna purtare sì cu bune obiceie care are 23 de ani impliniti.

„§ 2. Suntu esclusi dela dreptulu de a alege: 1. persónele puse sub epitropia séu curatela; 2, persónele cari suntu falite, in tempulu procederiloru de falimentu; 3. persónele cari primescu ajutóre dela Statu séu dela comune séu cari le-au primitu in anulu precediendu alegerea.

„§ 3.— Voru fi privati de dreptu de a alege, in tempu de 4 pâna la 12 ani, acei cari-si voru fi datu de mai multe ori votulu in totu aceeasi alegere, sì in generecari voru fi intrebuintiatu mijlóce ilicite pentru a influintiá alegerea.

„Art. 2, § 5.— Este eligibile prntru deputatu la Camera poporului ori ce alegatoriu germanu, in versta de dóuédieci sì cinci ani impliniti sì cari a apartînutu de trei ani celu putînu unui Statu germanu. Crimele politice pentru cari pedépsa a fostu suferita seu cari au fostu gratiati, nu escludu dela eligibilitate.

§ 6.— Persónele investite cu o functiune óre care n'au nevoia de unu congediu dela guvernulu loru pentru a intrá in Camer'a poporului.

Art. 3 § 7.— In fia-care statu particulariu voru trebuí sa fia formate circonscriptiuni electorali de o suta de mii de suflete dupa celu mai de pe urma recensementu.

„§ 9.— Statele mici cu o poporatiune de celu putînu cinci dieci de mii de suflete forméza o cisconscriptiune electorale.

„Statele ce nu numera cincidieci de mii de suflete se voru intr'uní cu alte Sate pentru a formá o circonscriptiune.

„§ 10. Circonscriptiunile voru fi despartîte in sectiuni mai mici.

Art. 4 § 11. Acelu care voiesce sa esercite dreptulu electorale in o circonscriptiune trebue sa aiba domiciliulu seu fipsu in acea circonscriptiune. Nimenea nupóte alege decâtu intr'o singura circonscriptiune.

„Resiedinti'a soldatîloru sì a persóneloru militarie, este privita cá domiciliu sì autorisa a alege, déca n'a fostu schimbatu de trei luni din resiedintia.

§ 12. Listele electorali voru fi publicate celu mai tardîu patru septemani inainte de alegere. Ori ce persóna póte sa faca reclamatiuni, objectiuni in cele optu dîle dupa publicarea listeloru. Aceste reclamatiuni voru fi judecate in cele cinci spre-diece dîle urmatóre, dupa cari listele voru fi inchise.

„Art. 5.— § 13. Alegerea se face in publicu. Se va cere asistenti'a aceloru membri comuni cari, n'aru fi investiti de functiuni publice nici comunali. Dreptulu electorale e esercitatu in persóna prin buletine de votu fâra semnetura.

„§ 14. Déca o alegere nu da majoritatea absoluta, se va procede la o a dóu'a alegere. Déca in acést'a iarasi nu se forméza majoritate absoluta, se va procede la unu scrutinu de balotagiu intre cei doi candidati cari aru fi avutu mai multe voturi in cea de pe urma alegere. In casu de egalitate de voturi, sortii decidu.

„§ 15. Nu se voru alege supliniti.

„§ 16. Alegerile voru fi facute totu in aceeasi dî in totu imperiulu. Pentru alegerile partiali suplementarie, guvernulu Stateloru particularie voru convocá pe alegatori.

„§ 27. Sî celu de pe urma. Deosebitele guverne voru regulá ceea ce privesce circonscriptiunile electorali, biurourile electorali, etc. intru câtu aceste objecte nu suntu regulate de presint'a lege, séu nu voru fi regulate de puterile publice ale Imperiului.“

(dupa „N. d. A. Ztg.“ din “Rom.“)

Varietâti.

*** Adresa de loialitate au substernutu Majest. Sele Imperatului sì municipiulu Hatiegului, oferindu-se acest'a a ingrigí sì de cei râniti (tînetori de Hatiegu) séu de familiele loru.

*** † (Sciretrista). Dlu Dr. A. Dimitrovitia secretariulu societâtiei sì redactorulu „Foiei Societâtiei“ pentru lit. sì cultur'a româna, dupa o bóla scurta dara durerósa au reposatu in 3/15 Iuliu. Mórtea sa i se fia causatu de choler'a ce ni se spune prin dîuarie ca domnesce in Bucovin'a. —

*** Esamenu de statu aflâmu ca au fâcutu dintre academicii români dela acad. c. r. de drepturi din Sabiiu in dîlele acestea aici in Sabiiu dd.: Patiti'a, Tataru, quadrianti; Danila, Onitiu sì Radu, trianiti, cu unu succesu fórte bunu. Celu dintâiu dintre candidati primi calcululu de distinctiune din tóte objectele, din ceilalti inca fura unii din anele séu altele objecte distinsi. Resultatulu acestui esamenu, la care au concursu sì alti dd. de natiunalitate magiara sì sasa, ni se spune, ca dlu Presiedinte alu comissiunei esaminatóre au promisu alu aduce la cunoscintia locuriloru celoru mai inalte. Darearu Ddieu cá sa avemu ocasiuni multe de a inregistrá asemenea sciri placute!

*** Dîuariulu „Wiener Abendpost“ scrie: „Din mai multe pârti se anuncia, ca e de temutu ca trupele moldo-romane suntu gat'a a face invasiune pre teritoriulu Transilvaniei. Amu auditu dela partea competinte, ca despusetiunile actuali ale armiei române nu suntu de asiá cá sa provóce atari temeri.

*** Din Lemberg se scrie lui „P. Ll.“ ca trupele romane se tragu catra Sucév'a pe fruntariele Moldovei. In contr'a acestui'a s'au facutu despusetiunile militari necesarie. Starzenschi a capetatu concesiune a formá in Galiti'a septemtrionale patru legiuni pentru aperarea tierei; bar. Lewartowski e autorisatu a formá unu corpu de 2000 de voluntari în Galiti'a orientala.

*** Romani raniti in Pest'a. In rgmtulu de ped- nr. 61. Georgiu Mare, Ios. Balcu, Luc. Cheversianu, Georgiu Traila, Const. Serbu, Ioane Vuc'a, M. Badajanu, Nic. Stanu, Georgiu Mesîmo. Rgmtulu 62, Const. Dobra Tranni'a) Reg. 64. Tom'a Nicóra, Sam. Buzu, Iacobu Luc'a, Rgmt. 68. Ant. Bart'a.

*** Prin decretu domnescu D. Cesar Boliac, este departatu din functiunea de directoru generalu alu archiveloru Statului, iara D. Grigorie N. Manu, actualulu secretaru alu servitiului archiveloru, este numitu provisoriu directoru generalu.

Nr. 23—1 **Concursu.**

La scól'a normale principale româna de confes. gr. or' in Brasiovu a devenitu statiunea de Invatietoriu la class'a prima de copile, vacanta.

Salariulu anualu pentru acésta statiune suntu 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá numitulu postu invatietorescu sa-si tramita pâna la 15 Augustu a. c. s. v. la subscris'a Eforia:

a) Atestatu de botezu, ca este românu de relegea gr. or.;

b) testimoniele sele scolastice, ca au absolvatu celu putînu patru classe gimnasiali sì cursulu pedagogicu cu succesu bunu;

c) testimoniu despre purtarea sea morale sì politica dela deregatori'a comunale respectiva.

Tóte aceste chârti dimpreuna cu petitiunea au sa fia timbrate sì francate. Brasiovu 12 Iuniu 1866 s. v.

Efori'a scóleloru centrale române gr. or.

Nr. 1—3 **Insciintiare de licitatiune.**

In 24 Iuliu (5 Augustu) 1866 adeca in Duminec'a dupa Sântulu Ilie se va tînea dupa esîrea din biserica la 10 óre inainte de amédia-dî in cas'a subscrisei representantii aici in Brasiovu licitatiune de esarendare pe nóue ani adeca dela 23 Aprile 1867 pâna la 23 Aprile 1876 cal. vechiu a mosîei numite Cacalechi vechi e Red'a Barbului, impreuna cu tâiatulu pâdurei — mosi'a acést'a, proprietatea bisericei rom. gr. orientale cu chramulu Sântului Nicolau din preurbiulu Brasiovului in Transilvani'a, se afla in Romani'a, Judetiulu Bezeului. — Fiindca nu toti doritorii de a luá in arenda acésta mosîa, se potu infatisiá in persóna la dîu'a de licitatiune, de aceea se face cunoscutu, cá pâna la inceputulu artorisirii séu licitatiunei se primescu sì oferte in scrisu, bine sigilate subscrise de man'a propria a oferentului sì adresate franco câtra subscris'a Representantia aici in Brasiovu, in care se va insemná cu litere sì cifre sum'a, cu care va sa concurga la arendare sì sa desemne cu numele, pe ori cine aru voí de aici din Brasiovu, care sa depuna in loculu oferentului vadiulu de 10% sì cu care sa se incheie contractulu. Ofertele sosite dupa inceputulu artorisirii nu se primescu.

Ofertele tramise se pastréza nedesfacute pâna la incheiarea protocolului licitatiunei verbale sì atunci se deschidu in fati'a adunârei intregi, sì déca nu va fi nici unu ofertu cu suma mai mare, decâtu arata protocolulu licitatiunei verbale; atunci se va dá mosi'a in arenda acelui'a, care au datu pretiulu celu mai bunu; ear din contra acelui'a, care prin ofertu va fi celu mai bunu cu pretiulu arendei.

Conditiunile mai de aprópe despre esarendarea mosiei numite, impreuna cu taiatulu padurei se potu vedé sì cetí aici in Brasiovu la curatorii bisericei susu numite; in Buzeu la DD. Eftimiu Tomaidu, Alesse Comsi'a sì Irimie Petricu; in Ploesci la DD. George Radoviciu, Teochare Zipa; la Spiceri'a Dlui Carolu Schuller; in Bucuresci la DD. Martinoviciu, I. Bómbenu sì V. Baboianu.

Brasiovu 21 Iuniu (3 Iuliu) 1866.

Representanti'a bisericei S. Nicolae din preurbiulu Brasiovului.

Burs'a de Vienn'a.

Din Iuliu 20 (1 Augustu) 1866.

Metalicele 5%	60 90	Actiile de creditu	142 50
Imprumutulu nat. 5%	64 75	Argintulu	128 50
Actiile de banca	726	Galbinulu	6 21

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sì tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana :| joi'a si Dumineca'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori fóncate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 58. ANULU XIV.

Sabiiu, in 24 Iuliu (5 Aug.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 23 Iuliu.

Cele mai importante sciri se invertu acum pre lânga preliminârile de pace sî pre lânga conditiunile armistitiului. Câtu pentru cele din urma aflâmu dandu-se cu socotél'a ca cuprindu 9 paragrafi. Celu dintâiu cuprinde formul'a usitata (obicinuita). Alu doilea lini'a de demarcatiune; intr'acest'a se punu urmatórele locuri cá puncte ale liniei de demarcatiune: Eger, Pilsen, Tabor, Neuhaus Zlabings, Znaim, Meserici, riulu Thaya, Meissau, Scheitelsdorfu, Malaczka, Oderberg. — Olmûtiulu trebue sa aiba liberu unu spatiu de 2 miluri, Iosefstadt, Königgrätz sî Theresienstadt unu spatiu de 1½ miluri in cercuitu. In altu paragrafu se insémna cu deamenuntulu drumurile de etape pentru Prussiani in Boemi'a sî Moravi'a. Unu altu paragrafu statoresce ca prussianii sa nu mai scóta contributiuni in bani dela locuitorii tieriloru ocupate; proviantarea trupeloru prussiane sa face pe spesele regimului austriacu, — toti oficialii se intorcu la posturile loru, pentrucá sa póta dá mâna de ajutoriu la proviantarea trupeloru prussiane. Paragrafulu pen-ultimu se ocupa cu bolnavii râniti sî cu prinsii, celu de pre urma determina ca armistitiulu are sa dureze patru septemâni.

Dupa telegrame dela 1 Augustu n. negotiârile de pace se voru deschide in Prag'a; din partea austriaca va functiuná in acésta afacere bar. Brenner, din partea prussiana bar. Werther, legatulu Prussiei la curtea din Vienn'a. Faimele ce curséza in privinti'a conditiuniloru de pace suntu inca totu numai conjecturi. In privinti'a desdaunârei in bani se dîce acum, ca nu 40, ci 60 milióne taleri au pretinsu Prussi'a. Dara sî acésta scire se deminte sî se pune in locui, ca: Austri'a afara de 15 milióne de taleri, ce i se cuvinu cá desdaunare din resbelulu trecutu in ducate mai platesce 20 milióne. La inceputu se dîce ca aru fi cerutu Prussi'a o suma mai mare, dara audiendu dela tramisulu francesu Benedetti, ca Imperatulu Francesilorn doresce, cá sum'a sa se reduca la 20 milióne, s'a lasatu sî la atât'a. Regele Prussiei sa se fia sî esprimatu ca e „gat'a de a dá ascultare dorintiei imperatului Francesiloru.“

Armistitiulu incheiatu cu Bavari'a e numai pe trei septemâni.

Suveranii din Baden Hessen, Darmstadt sî Meiningen imiteze pre Bavari'a sî incheia fia-care pentru sine, respective, facu propuneri de armistitiu.

Cu Itali'a s'a facutu o prelungire de alte 8 dile pentru incetarea ostilitâtiloru. In restempulu acest'a se va putea incheiá armistitiulu.

Dupa A. A. Ztg. au luatu Prussi'a detori'a asupra-si de a mijlocí sî cu Itali'a pace.

O deputatiune din Prag'a fu primita in dîlele acestea de Majestatea Sea Imperatulu. Deputatiunea descrisa trist'a stare a locuitoriloru cetatiei sî a locuitoriloru tierei sî amintira sî de injuri'a ce se facù de unele pârti natiunei boemice suspiciunandu-i-se credinti'a câtra tronu.

Majestatea Sea respunsa ca-i sangeréza anim'a de trist'a sórte, ce au lovitu pre locuitorimea Boemiei sî admira statornici'a ei in credintia câtra inalt'a Casa sî asigura ca suspiciunârile facute asupr'a natiunei boemice nici candu nu le-a bagatu in séma. In fine asigura Majestatea Sea pre deputatiune, ca ce i sta in putintia va face, cá câtu mai in graba sa intre o ameliorare in situatiunea amintitei locuitorimi.—

„Presse“ ne spune despre unu „putsch“ nenorocitu a lui Klapka. Pre candu decurgea luptele in Boemi'a sî Moravi'a se incercà G. Klapka a formá o legiune „unguresca“ din aventurieri sî din prinsii din regimentele unguresci. Câtra prinsi sa fia indreptatu Klapka o prochiamatiune, in carea espune, ca la chiamarea patriei (?) elu ié comand'a armateloru unguresci (?), ca patri'a nu mai e fâra amici sî insîra ací pre regele Prussiei sî alu Italiei. Garibaldi se spune acolo va spriginí Ungari'a din Itali'a, Türr va operá câtra dunare, Bethlen in Transilvani'a, pre candu elu (Klapka) va intrá din Prussi'a. Kossuth va fi in mijloculu loru. Dupa unele altele le lasa prinsiloru alegerea de a remanea cá atari, séu de a se luptá pentru eliberarea patriei.

„Presse“ spune mai departe ca provocarea nu au avutu efectulu asteptatu, dara ca legiunea totusi aru fi crescutu pâna la 9000 de insi. Mai spune Presse ca Klapka aru fi incercatu, ba au intratu prin passulu Iablunka in comitatulu Trencinului (Ungari'a de susu). Incetarea ostilitâtiloru au nimicitu intreprinderea. Klapka sa fia cercatu o diversiune pe socotél'a sea propria, dara populatiunea nu numai ca la primitu rece, ci erá sa se scóle asupra-i; feciorii recrutati din prinsi, indata ce au pusu piciorulu pe pamentu austriacu au fugitu la regimentele austriace, din care fura prinsi in resbelu. Klapka s'a intorsu curendu la Oderberg. Cu acést'a s'a incheiatu drama revolutiunei.

Din Parisu se telegraféza: Actulu incheiatu la Nikolsburg asigura conservarea Sassoniei. Regimulu prussianu e pe deplinu liberu de a-si incorporá Hannover sî Kur-Hessen intregi séu numai in parte. In Berlinu se crede cu siguritate de incorporarea acést'a.

Preliminariele de pace intre Austri'a sî Itali'a nu facu pomenire despre tînutulu Trientului sî se restrengu de a insemná necessitatea statorirei unei linie marginasie intre Austri'a sî Itali'a prin unu tratatu valabilu.— Printiulu Napoleonu parasesce Florenti'a spre a reintórce la Franci'a.

Din Itali'a aflâmu ca emigranti venetiani, cari se aflau in servitiu piemontese suntu asiediati in posturi in Veneti'a.

Din Romani'a aflâmu ca s'a schimbatu ministeriulu (semnalatu in nrulu trecutu), Ioann Ghica e Presiedinte sî min. de interne, P. Mavrogheni de finantie, Ioann Cantacuzinu de justitia, Princip. Georg. Stirbei de esterne, Gen. Ioann Ghic'a de resbelu Dim. Sturz'a de lucrâri publice, ad interim de culte sî instructiunea publica.

Tocm'a cetimu despre reducerea armatei la stare normala, Granicierii suntu tramisi a casa. Corpurile de voluntari se dissolva. — In Bucurescí, se dîce in corespundintie de acolo, e vorb'a de o aliantia cuadrupla (patrata) intre Romani'a, Serbi'a, Greci'a sî Muntenegru.— O alta scire spune de o conventiune intre Pórta sî Romani'a, mijlocita de Ioann Ghic'a fiindu inca in Constantinopole. Principele sa se fi dechiaratu pentru conventiune, la care neconsimtîndu unii din ministri si-au datu demissiunea in urm'a cârei au urmatu apoi schimbarea ministeriului (? R.)

Din câmpulu resbelului.

Dela média-nópte. Din Budweis se telegrafâ in 30 Iuliu: Garnisón'a din Theresienstadt (Boemi'a) au fâcutu sâmbâta o escursiune sî au respinsu pre prussiani, iara podulu drumului de feru dela Kralupu l'au dearsu. Mai multi prussiani fura dusi de câtra trupele garnisónei prinsi in fortaretia. In acea dî (30 Iul.) s'a dusu apoi unu parlamentariu in fortaretia sî au incunosciintiatu garnisón'a din Theresienstadt despre incheearea armistitiului. Pioneri fura tramisi sa restatorésca podulu dearsu. — Comandatur'a prussiana din Prag'a sî satisface pentru escursiunea de mai susu prin represalii sî adeca prin o pretensiune de 10,000 mâgi (centenarie) de ovesu, 600 mâgi de fâina, 500 mâgi cafeiu, 150 mâgi uresu, pe dî. La intemplare, candu nu s'aru respunde recuisitiunile acestea se amenintia cu esecutiune. In cele din urma sciri aflâmu ca la mandatulu regelui s'a revocatu mesur'a acést'a.

Din Germani'a. Din München se telegraféza totu la 30 Iuliu ca in 29 Iul. au fostu o lupta la Weiden (in Bavari'a), ceea ce nu se póte esplica, de óre ce alte sciri de mai nainte ne spunea despre incheiarea unei pause de ostilitâti intre Prussi'a sî Bavari'a. Perderile bavariloru au fostu mari. Asemenea aflâmu ca dupa incheiarea pausei s'au mai facutu incercâri de combatere asupr'a fortaretiei Würzburg, o parte din trupele prussiane sî mecklenburgice ocupara Baireuth sî tînutulu Oberfranken In Waldmünchen sî Waldsasse se astépta trupe prussiane. In Odernheim au scosu contributiuni. Ministrulu bavaru de Pfordten au pasîtu energicu in Nikolsburg pentru impedecarea inaintârei prussianiloru pe teritoriulu bavaresu. Cu tóte acestea in 31 Iuliu prussianii au intratu in Nürnberg.

252

Alte sciri ne spunu ca armistitiulu in Bavari'a sî Prussi'a au inceputu la 2 Augustu n.

Din 31. suntu sciri despre reintórcerea trupeloru badense a casa.

D e l a m é d i a d î avemu sciri dupa dîuarie numai dela 27 Iuliu, in care se spune ca Italianii fura respinsi de dinaintea Trientelui. Indata dupa acést'a incetara ostilitâtile.

Dela V e n e t i'a inca afiâmu, ca ostilitâtîle suntu sistate.—

I t a l i'a. Admiralulu Persano e datu in judecata. In loculu lui e denumitu provisoriu Vacca.

C o n s e m n a r e a o s t a s î l o r u r o m â n i r â n i t i s e u m o r t i d i n l u p t 'a d e l a C u s t o z z 'a din 24 Iuniu.

(Continuare).

Dela regimentulu de granitia germano-banaticu nr. 12. Morti: Cost'a Erdeleanu, Petru Velea, Petru Tomiciu, Todoru Manciuca, C. Hedeanu, Ioann Bozinu, Ionn Toderu, Ionn Rosul, Tom'a Barti'a, Tom'a Butin'a, Damas. Cercelu.

Râniti: V. Nedelcu, P. Besco, Grigorie Neagulu, I. Galatu, Petru Dimc'a, Isacu Turcu, Lasaru Grosu, Rist'a Popescu, Petru Balnotianu, Georgiu Nepu, Petru Micu, Todoru Coracoi, Petru Brasiovanu, C. Bradeanu, Filipu Fuieriu, Tom'a Marianu, Moisa Lupulescu, Simeonu Radu, Georgiu Sporea, Petru Crui'a, Stefanu Bordasiu, Arcadie Ionu, V. Bugariu, Adamu Cretiu, Ion Maranu, Vasilie Popescu, Paulu Badiu, A. Boieriu, Vasilie Dalc'a, Martinu Epure, Filipu Cretiu, Trifunu Manea, Adamu Paleanu, Zosimu Onciu, Mass. Dancutiu, Todoru Socotianu, Jo. Baboleanu, S. Gerg'a, G. Micu, Lazaru Erdeleanu, Andrea Balnotianu, Simionu Suleanu, Tadea Copotianu, Adamu Bobosiu, Pascu Madearu, Georgiu Moisa, Paulu Oldea, Stefanu Siublea, Matea Focsianu, Mass. Cocóra, Mass. Carbunariu. —

P e r d u t i: S. Vladul, V. Tiéranu, Ion Tiéranu, Ion Balanu, Mar. Miclea, Ion Sporiariu, Georgiu Bunulu, Todoru Gartenitianu, Gligore Cocóra, Ioanu Erdeleanu, J. Bolnotianu. Georgiu Cretiu, S. Gebeleanu, Moisa Valanu, Ion Fistea, Sava Cocóra, Stefanu Flor'a, Ios. Dobricanu, Ion Tiapu, Ion Secosianu, Cost'a Gartenitianu, Petru Deheleanu, Paulu Batiu, Trifonu Davidu, Ion Balnotianu, Ion Deminatii, Ant. Blimanu.

Din batal. de venat. comb nr. 36. M o r t i: Andrea Romanu, Stefanu Bogdanu. —

P e r d u t i: Matei Custura, Petru Turcu, V. Dud'a, Matei Cocanu, Anas. Suranu, Vas. Profanu, Martinu Smerdu, Iacobu Cumanu, Covazu.

(Va urmá).

Revista diuaristica.

Zkft. in unu articolu de fondu dîce, ca dupa vocile ce se audu din Vien'a sî din Pest'a acolo domnesce o ingrigire (se intielege ca la dualisti sî centralisti), ca ministeriulu Belcredi se va apucá acum indata de esecutarea programului federalisticu. Impregiurarea insa ca pâna acum nu este nimenea in ministeriu care sa represente principiulu federalisticu, face pre representantii principiului acestui'a sa fia cu multu mai reservati in asteptârile sî sperantiele loru, decum suntu de ingrigiati domnii din Vien'a sî Pest'a.

Vorbesce apoi mai departe ca sistemulu centralisticu au primitu prin evenemintele din urma lovirea de morte sî pune intre nepossibilitâti o restauratiune in privinti'a acést'a.

Unele traditiuni politice póte ca, traindu inca vechi'a federatiune germana, aru fi incercatu prin dualismu a slabí monarchi'a pentru cá sa intarésca positiunea Austriei in Germani'a, dara impetuositatea evenemînteloru pe câmpulu de resbelu de o parte sî o matura precugetare de alta parte au feritu pre regimu de o atare intórcere a lucruriloru. Nu numai esîrea Austriei din federatiune, dara sî gruparea Germaniei in dóue federatiuni de médianópte sî de média dî, care s'a primitu in principu pâna acum, facu impossibile pentru Austri'a alte relatiuni, cu ori care din dîsele federatiuni afara de relatiunea, care e basata pe dreptulu popóreloru (va se dîca care póte esistá intre ori cari alte staturi). Trage mai departe consecintie, ca fatia cu deslegarea lucruriloru pâna acumu sî cestiunea germana sî cea ungurésca au incetatu de a fi cestiuni ardietóre pentru Austri'a sî déca cea din urma si are sî acum insemnatea sea, o are numai in intielesu curatu austriacu.

Programulu din Septembre incâtu e o metoda autonomistica de a deslegá cestiunile de dreptulu p blicu corespunde intentiuniloru partidei federalistice; dara déca de ací se póte deduce sî realisarea programului federalisticu, este o intrebare ipotetica. Recomanda cu tóte acestea metod'a acést'a de complanare, pentruca in cerculu acestei'a póte ori ce putere de viétia sî ori ce interesu indreptâtîtu sa-si afle locusiorulu seu.

„Csas" dîce ca dupa esîrea Austriei din federatiune i se deschide unu altu viitoriu. Chiamarea Austriei, nu este de a preface pre natiunile cele diferite ale sele in germani, ci de a le desvoltá sî de a le scutí de ori ce egemonia natiunala, precum sî de a le eliberá de domni'a semilunei (turcésca). Regimele vienese de pâna ací nu au intielesu chiamarea acést'a sî, cá sa nu vorbésca de situatiunea interna, sî au instrainatu s l a v i i sî românii dela dunare. Cu câtu sî va intielege chiamarea acést'a mai bine, cu atât'a va fi Austri'a mai tare in lâuntru sî in afara, Viitoriulu Prussiei e in Germani'a, Itali'a s'a unitu sî trebue sa se tiermurésca. intre marginile sele, viitoriulu Austriei este in educarea natiunalitâtîloru ei slavice, problem'a ei e de a d á d u n â r e i v e c h i 'a i n s e m n a t a t e d e r i u s l a v i c u (?)

„Magyar Világ" vorbindu despre sosirea lui Palaczky sî Ryger in Vien'a sî face urmatórele observâri:

Principiele de unitatea statului, precum sî cele ale federalismului sî dualismului se potu impacá pâna intre óresi-care margini, dela cari margini in colo insa suntu fâra de ratiune sî periclitéza consolidarea monarchiei. Pe câtu tempu va fi programulu regimului, ascultarea sî complanarea (impacarea) dorintieloru tuturoru popóreloru sî pe câtu tempu regularea monarchiei se va face pre aceste base: nu avemu causa de a fi ingrigiti, pentruca vedemu pre regimu consultandu-se cu tóte partidele.—

Atingatoriu de politic'a din afara aflâmu in „Românulu":

Pórt'a Otomana a fostu bine inspirata séu sî bine prevenita in tempii acesti'a din urma. Ea s'a ganditu, cu dreptu cuventu ca, pe cându Europ'a centrala se afla supusa la voi'a intemplârei, Turci'a nu putea decâtu sa pérda incepandu sî ea resbelu in Europ'a orientala. Turcii, dar n'au trecutu Dunarea, dupa cum se dîcea sî au lasatu pe principele de Hohenzollern sa se stabilésca pe tronulu domnescu ce l'a primitu cu atât'a otarire. Se dîce ca au chiaru sa lu recunósca. Credemu, ca putemu sa ne asteptâmu a vedé disparandu din Europ'a centrala unu numeru órecare de State. Aru fi dar o mare consolare de a vedé formandu-se unulu in Europ'a Orientala.

De vomu considerá ori interesulu Turciei ori vitoriulu Principateloru Unite, avemu totu felulu de cuvinte de a laudá intielepciunea Portiei Otomane. Ea a intielesu ca intr'unu momentu in care fati'a Europei are sa fia preschimbata necesitatea de a marí unele State va dá nascere cugetârei la caviinti'a de a despagubí pe altele; prin urmare nu e bine sa se atraga atentiunea diplomatiei cuceritóre séu plangatóre, asupr'a situatiunei nesicure séu incurcate a poporatiuniloru Europei orientale. Suntu cestiuni de natiunalitate, suntu cestiuni de limite sî prin urmare voru sa fia sî procese. Cine scie ce póte sa se intemple cu litigele teritoriale intr'unu tempu in care nimene nu se gasesce bine stabilitu pe teritoriulu seu? Cine scie ce póte sa se intemple cu litigele teritoriale intr'unu tempu in care nimine nu se gasesce bine stabilitu pe teritoriulu seu? Cine scie, de esemplu, la casu de unu resbelu intre Turci'a sî Romani'a, déca otarirea definitiva nu va adjudecá objectulu in litegia unei a trei'a persóne? Este dara, de o buna politica, in tempii in cari ne aflamu, ca toti cei ce au ce-va de perdutu, sa nu faca a se vorbí de ei câtu de putînu.

Romani'a nu are mai putînu interesu decatu Turci'a a stá linistita sî a nu atâtiá atentiunea Europei. Staturile cele mice, cari suntu afara din cerculu ostilitâtîloru trebuie se faca totu cá sa nu intre intr'ensulu. Trebue sa se silésca a desvoltá prosperitatea loru din intru, a liniscí discordiele sociali, a evitá isbirea imprudinte a rivalitâtiloru personale, a se face respectate de vecinii loru printr'o buna conduita. Suntu convinsu ca de acum'a peste câtuva tempu micele state europene cari nu voru fi perdutu esistinti'a loru au se fia privite cá nesce rare curiositâti. Acésta conditiune o dorimu Romaniei. Ea o merita, câci dupa ce a facutu o revolutiune, a facutu totu pentru a intrá in ordine; ea a cantatu unu principe europénu: a gasitu unulu care s'a otaritu se primésca corón'a putînu cam nesicura ce i se oferiá. Pâna acum'a, multiamita moderatiunei sele, tóte au reusîtu Romaniei; dé Dumnedieu cá ea se urmeze a merge astfelu pelânga prapastia fâra se cadia intr'ens'a.

Saint Marc Girardin
(Journal de Debats)

C o v a s n 'a 17 Iuliu 1866

Cá. óspe petrecatoriu la bâile de aici fiindu diu'a duminecei 'mi indreptaiu sî eu pasii câtra S. biserica, unde dupa celebrarea servitiului divinu de câtra pré demnulu Protopopu D. I. Petricu asistatu de alti doi preoti se incepura conferintiele indatinate ale invatietoriloru din dóue tracturi protopopesci alu Brasiovului II sî alu Treiscauneloru prin o alocutiune fórte nimerita câtra invatietori din partea parintelui Prot. pontificante.

Camu restempu de o óra dupa acést'a ne anuntia campán'a: ca totu astadi are sa se tîna esamine din catechesa cu fetele cel mari. —

Acést'a erá unu ce cu multu mai insemnatu decâtu sa o póta trece cine-va, carele se intereséza de cultur'a poporului românu, cu vederea ma trebue sa o marturisimu: ca la unu esamenu de feliulu acest'a n'amu mai asistatu pâna astadi.

Intrandu in scoluti'a cea bine cladita me surprinse deodata numerulu celu mare alu catechumeneloru impodobite cu porturile loru cele fermecatóre. Curiositatea de a vedé unu ce ne mai vediutu atrasese o multîme de óspeti aflatori aici la cura, dintre cari numimu ací pe parintele Archimandritu N. dela Episcopi'a Buzeu-

lui, d. dr. Teodori, D. Ionu G. Ionu sî altii, — afara de acesti'a unu publicu numerosu de ambe sessele dintre crestinii de aici, tatii sî mamele feteloru, epitropi de ai bisericei sî alti crestini iubitori de cultura sî moralitate. Esaminele dură condusu de tinerulu dara zelosulu parochu localu de aici D. Nic. Comsi'a sub presiedinti'a parintelui protopopu, camu 2 óre. Promptitudinea sî esactitatea in respunsuri ne pusera pe toti in mirare, asiá incâtu esîrâmu din scóle nu numai deplinu multiamiti dar chiaru incantati de progresulu, ce-lu facusera aceste flori ale bisericei sî natiunei nóstre in Háromszek, tiér'a secuiloru, unde se pare ca totulu respira numai unguresce. Onóre dar sî lauda tinerului, dar pré zelosului parochu alu Covasnei, carele indiastratu cu cunoscintiele, ce trebue sa le poséda ori-care pastoriu sufletescu, sî infocatu de amóre câtra S maica biserica cá o lumina antemergatóre turmei siesi incredintiate sciu sa desradacineze prejudetiele dintre poporenii sei — — asiá incâtu astadi stâruintiele-i suntu incununate de unu succesu câtu se póte de formosu. Fie! cá sa ia sî alti pastori sufletesci esemplu!!

Amintisemu de conferintiele invatietoresci.— Aceste se continuara astadi dela 3 óre inainte de amédî sî durara pâna sér'a la $6^1/_2$.— Amu asistatu sî eu la un'a din aceste conferintie cu interesu viu. Invetiatorii se vedeau, ca au zelu sî amóre catra chiemarea s'a sî staruescu a-si castigá cunoscintiele, ce se ceru dela densii; aru fi numai de doritu sa li se dé a mâna cârti pedagogico-didactice, din cari sa-si póta procurá sciintiele sî cunoscintiele necesari spre a puté corespunde pe deplinu missiunei loru celei frumóse dar grele: de a propagá lumin'a intre poporulu nostru sî cu deosebire prin Haromszek, unde romanii partea cea mai mare si-au uitatu limb'a sî numai religiunea ii léga de corpulu celu mare alu natiunei.— Avuiu ocasiune a vorbí intr'unu satu anume Comoleu — Komolo — cu unu romanu, care nu scie bóba romanesce — dar cu tóte acestea e cu trupu cu sufletu romanu. Acestu bravu omu face onóre economiloru rurali nu numai romani dar chiaru sî unguri din Háromszek,— elu posede o avere insemnata, e chiaru sî jude comunalu intr'unu satu magiarescu; dar durere, nu-si cunósce limb'a maicii! credu insa, ca pe fii sei i va cresce romanesce— câci nu-i lipsesce zelulu— sî câti voru fi de acesti'a!

Despre alte impregiurâri— lipse, necasuri— cu alta ocasiune.—

Principatele române unite.

Nóu'a constitutiune a Romaniei.

(Urmare)

Art. 24. Constitutiunea garantéza tuturoru libertatea de a comunicá sî publicá ideile sî opiniunile loru prin graiu, prin scrisu sî prin presa, fia-care fiindu respundiatoru de abusulu acestoru libertâti in casurile determinate prin codicele penali, care in acésta privintia se va revisuí sî complectá, fâra insa a se putea restringe dreptulu in sine, séu a se infiintiá o lege esceptiunala.

Delictele de presa suntu judecate de juriu.

Nici censur'a, nici o alta mesura prevenitiva pentru aparitiunea ori-cârei publicatiuni nu se va putea reinfiinti'a.

Pentru publicatiuni de jurnale nu este nevoie de autorisatiunea prealabila a autoritâtiei.

Nici o cautiune nu se va cere dela diuaristi, scriitori, editori, tipografi sî litografi.

Pres'a nu va fi supusa nici odata sub regimulu avirtismentului.

Nici unu jurnalu séu publicatiune nu va putea fi suspendate.

Autorulu este respundietoriu pentru scrierile sele, eara in lips'a autorului suntu respundiatori séu gerantulu séu editorulu.

Art. 25. Secretulu scrisoriloru sî alu depesieloru telegrafice este neviolabilu.

O lege va determiná responsabilitatea agentiloru guvernului pentru violarea secretului scrisoriloru sî depesieloru incredintiate postei sî telegrafului.

Art. 26. Romanii au dreptulu de a se aduná pacinici sî fâra arme, conformandu-se legiloru cari reguléza esercitarea acestui dreptu, pentru a tractá totu felulu de cestiuni; intru acést'a nu este trebuintia de autorisatiune prealabila.

Acésta dispositiune nu se va aplicá sî intr'uniriloru in locu deschisu, cari suntu cu totulu supuse legiloru politianesci.

Art. 27. Românii au dreptulu a se asociá, conformandu-se legiloru cari regulézа esercitiulu acestui dreptu.

Art. 28. Fia-care are dreptulu de a se adresá la autoritâtîle publice prin petitiuni subscrise de câtra un'a séu mai multe persóne, neputendu insa petitiuná decâtu in numele subscrisiloru.

Numai autoritâtîle constituite au dreptulu de a adresá petitiuni in nume colectivu.

Art. 29. Nici o autorisatiune prealabila nu este necesara pentru a se esercitá urmariri contr'a functiuniloru publice pentru factele administratiunei loru de partile vatamate ramâindu inca neatinse regulile spetiale statornicite in privintia ministriloru.

Casurile si modulu urmariri se voru regula prin anume lege.

Dispositiuni speciale in condicele penalu voru determina penalitâtile propuitoriloru.

Art. 30. Nici unu Românu fara autorisatîunea guvernului nu póte intra in serviciulu unui Statu fara ca insusi prin acésta sa-si pérda nationalitatea.

Estradarea refugitiloru politici este oprita.

TITLULU III.

Despre puterile Statului.

Art. 31. Tóte puterile Statului emana dela natiune, care nu le póte esercitá decâtu numai prin delegatiune sî dupa principiele sî regulele asiediate in constitutiunea de fatia.

Art. 32. Puterea legislativa se esercità colectivu de câtra Domnu sî representatiunea natiunale.

Representatiunea natiunale sn imparte in dóue adunâri:

Senatulu sî adunarea deputatîloru.

Ori-ce lege cere invoirea a câtoru trele ramure ale puterei legiuitóre.

Nici o lege nu póte fi supusa sanctiunei Domnului decâtu dupa ce se va fi discutatu sî votatu liberu de majoritatea ambeloru adunâri.

Art. 33. Initiativ'a legiloru este data fiia-cârei'a din cele trei ramuri ale puterei legislative.

Totusi ori ce lege relativa la veniturile sî cheltuelele Statului séu la contigentulu armatei, trebue sa fia votata mai antâiu de adunarea deputatîloru.

Art. 34. Interpretatiunea legiloru de autoritate, se face numai de puterea legiuitóre.

Art. 35. Puterea esecutiva este incredintiata Domnului, care o esercità in modulu regulatu prin constitutiune.

Art. 36. Puterea judecatorésca se esercità de curti sî tribunali. Hotâririle sî sentintiele loru se pronuncia in virtutea legei sî se esecuta in numele Domnului.

Art. 37. Interesele esclusive judetiene séu comunali se reguléza de câtra consiliele judetiene séu comunali dupa principiele asiediate prin constitutiune sî prin legi speciali.

CAPITULULU I.

Despre representarea natiunale.

Art. 38. Membrii amenduror'a adunâriloru representá natiunea, iara nu numai judetiulu séu localitatea care i-a numitu.

Art. 39. Siedintiele adunâriloru suntu publice. Cu tóte aceste fia-care adunare se forméza in comitetu secretu, dupa cererea presiedintelui séu a diece membri.

Ea decide in urma cu majoritate absoluta déca siedinti'a trebue redeschisa in publicu asupr'a aceluiasi obiectu.

Art. 40. Fia-care din adunâri verifica titlurile membriloru sei sî judeca contestatiunile ce se radica in acésta privintia.

Art. 41. Nime nu póte fi totu odata membru alu unei'a sî alu celei-lalte adunâri.

Art. 42. Membrii unei'a séu celei-lalte adunâri numiti de guvernu intr'o functiune salariata, pe care o primescu, incetéza de a fi deputati sî nu-si reiau esecutiuni mandatului loru decâtu in virtutea unei nóue alegeri.

Aceste dispusetiuni nu se aplica ministriloru.

Legea electorale determinà incompatibilitâtîle.

Art. 43. La fia-care sessiune, adunarea deputatîloru i-si numesce presiedintele, vice-presiedintii sî compune biuroulu seu.

Art. 44. Senatulu alege din sinulu seu pe presiedintele sî pe cei doi vice-presiedinti ai sei, cum sî pe ceilalti membri ai biuroului seu.

Art. 45. Ori ce resolutiune este luata cu majoritatea absoluta a suffragieloru, afara de ceea ce se va statorí prin regulamentele adunârei in privinti'a alegeriloru sî presentatiuniloru.

In casu de impârtiéla a voturiloru propositiunea in deliberatiune este respinsa.

Nici un'a din adunâri nu póte luá o resolutiune déca majorita tea membriloru sei nu se gasesce intrunita.

Art. 46. Voturile se dau prin sculare sî siedere, prin viu graiu séu prin scrutinu secretu.

Unu proiectu de lege nu póte fi adoptatu de câtu dupa ce s'a votatu articulu cu articulu.

Art. 47. Fia-care din adunâri are dreptulu de ancheta.

Art. 48. Adunârile au dreptulu de a amendá sî de a despârti in mai multe pârti articulele sî amendamentele propuse.

Art, 49. Fia-care membru alu adunâriloru are dreptulu a adresá ministriloru interpelâri.

Art. 50. Ori-cine are dreptulu a adresá petitiuni adunâriloru prin mijlocirea biuroului séu a unui'a din membrii sei.

Fia-care din adunâri are dreptulu de a tramite ministriloru petitiunile ce-i suntu adresate. Ministrii suntu datori a dá esplicatiuni asupr'a cuprinderei loru ori de câte ori adunârile aru cere-o.

Art. 51. Nici unulu din membrii unei'a séu celei-lalte adunâri nu póte fi urmâritu séu prigonitu pentru opiniunile sî voturile emise de densulu in cursulu esercitiului mandatului seu.

Art. 52. Nici unu membru alu unei'a séu celei-lalte adunâri, nu póte, in tempulu sessiunei, sa fia nici urmâritu, arestatu in materia de repressiune, decâtu cu autorisatiunea adunârei din care face parte, afara de casulu de vina vadita.

Detentiunea séu urmârirea unui membru alu unei'a séu celeilalte adunâri este suspendata in totu tempulu sessiunei, déca adunârea o cere.

Art. 53. Fia-care adunare determina prin regulamentulu seu, modulu dupa care ea i-si esercita atributiunile.

Art. 54. Fia-care din adunâri deliberéza sî ieau resoluitunile loru separate, afara de casurile anume specificate in constitutiunea de fatia.

Art. 55. Fia-care din ambele adunâri are dreptulu esclusivu, de a esercitá propri'a sea politia prin presiedintele ei, care singuru, dupa incuviintiarea adunârei, póte dá ordinu gardei de servitiu.

Art. 56. Nici o putere armata nu se póte pune la usiele séu in giurulu unei'a séu altei'a din adunâri, fâra invoirea ei.

(Va urmá).

Varietâti.

*** Decoratiuni militari. Maj. Sea Imperatulu, cu resolutiunea pré inalta din 18 Iul. a impârtîtu multîme de decoratiuni. Intre cei decorati gâsimu pre urmatorii români: capitanulu Ion Ursu de Margina din reg. de inf. Ludovicu II. regele Bavariei, primí crucea militara pentru merite cu decoratiune belica, totu acést'a o primí, sî locut. supr. Procop Fisesianu (care acum e mortu). — Recunoscinti'a laudabila primí locut. supr. Ion Opri'a din reg. de inf. archid. Leopold. — Intre cei morti câror'a li se recunósce crucea militara pentru merite cu decoratiune belica, gâsimu pre locut. supr. Georgiu Pop (mortu in 24 Iuniu) din reg. Mare duce de Baden.

*** Ioann cav. de Zotta din Bucovin'a, luni in 30 l. c. primì cu multe laude diplom'a de doctoru in amendóue drepturile. Opunatorii inca fusera romani, anume d. Dr. Galu (transilvanénu) sî d. Dr. Goilavu (bucovinénu).

*** „Despre scrierea limbei române de Titu Maiorescu. Iasi 1866.“ Cu privire la adunarea literatîloru din tóte pârtîle Romanimei opulu acest'a este unu apropos ce póte fi fórte bine primitu, de ori care românu inteligînte. Opulu se imparte in patru pârti. Cea d'antâiu tratéza despre principiulu scrierei; a dóu'a despre cercetâri fonetice asupr'a alfabetului latinu; a trei'a tratéza despre scrierea lui, c, g, ş, ţ, ḑ, a, e, i sî o prelânga o critica a sistemului foneticu; in fine despre cercetâri limbistice sî critic'a sistemului etimologicu.

*** Oficieri români: In lupt'a dela Königgrätz, din regimentulu de granitia romano-banaticu, primira rane usióre capîtanulu de cl. I. Georgiu Popescu, Locut. supr. Georgiu Stanu, locut. de cl. I. Ioann Petrascu, Petru Novacoviciu. — Perduti: locut. de cl. II. L. Dragalin'a.

*** Fotografu, séu oficiru? Mai nainte cu doi ani, unu fotografu calatorî mai multe locuri din Boemi'a, si imbiá servitiele sele pentru remuneratiuni fórte eftine, elu avea placere deschilinita pentru tienuturi. Estempu o comuna boema primì ordine a se ingrigí pentru incortelarea câtoru-va militari prussesci. Majorulu venì in cortelu la invetiatoriulu. Câtu de mare fu mirarea invetiatoriului cunoscendu in majoru pe fotografulu ce l'a fotografatu. Cum se póte— intrebà invetiatoriulu ca fotografulu sa devina majoru? „Intréba— respunse majorulu — cum s'a potutu de s'a facutu majoruln fotografu?“

*** Cetimu in „Monitoriulu Officiale“ din Romani'a:

I. S. Principele Domnitoriu alu Serbiei, a tramisu o deputatiune cá sa feliciteze pe Mari'a sea Principele Carolu I-iu. Astfeliu, deputatiunea compusa de Escelenti'a sea senatorele Cristici insotîtu de d. capitanu Nicolici, a fostu primitu Sambata la 12½ óre la palatulu princiariu din Bucuresci.

Trasur'a de ceremonia a curtii a adusu pe d. senatore Cristici la palatu, unde mari'a Sea Principele Domnitoriu, incungiuratu de consiliulu de ministri sî de oficierii casei sele, a datu audientia tramisului Printiului Michailu, care i-a datu scrisóre din partea Inaltimei Sele sî a esprimatu in câte-va cuvinte felicitâri la care Mari'a Sea Principele Carolu I. a bine-voitu a respunde. Dupa primirea oficiale d. senatore a fostu primitu de Mari'a Sea in apartamentele sele particularie.

Dumineca la 10 Iuliu, o mésa mare a fostu oferita de câtra Inaltimea Sea printiulu Domnitoriu tramisului Serbiei. Toti membrii consiliului de ministri se aflau fatia la acésta mésa, precum sî agintele Serbirei, d. Magazinovici. Inâltimea Sea Principele Carolu I, a purtatu unu toastu pentru Printiulu Serbiei la care d. Senatore Cristici s'a grâbitu a respunde redicandu unu pacharu in sanetatea Mariei Sele Principele Domnitoriu.

Nr. 870, 1866.

Publicatiune.

Prea Inaltulu Guvernu reg. transilvanu cu decisiune guverniale din 24 Maiu a. c. Nr. 10,086 se indura a concede sî stari comunitatei Bethleanu (Bethlen) cerculu aselasiu in comitatulu Solnoculu interioru prelunga celea dóue terguri de tiéra (anuale) carii au fostu sî suntu in fia-care anu adeca: 1 in lunea dupa Rusale, alu 2. in diu'a Catarinei,— inca alte dóue terguri anuale, carele voru fi in fia-care anu: unulu in 6-lea Aprilie sî celalaltu Luni inaintea Sânteimariei: 8 Septemvre:

Deci se face prin asta publica incunosciintiare despre tergurile amintite, cu acea observare ca tergulu primu (nou) va fi in 3 Septemvre a. c.

Dela oficiulu Judelui procesualu alu Bethleanului. Bethleanu 10 Iuliu 1866.

Adolfu Flothfer,
Jude.

Nr. 23—2 **Concursu.**

La scól'a normale principale româna de confes. gr. or' in Brasiovu a devenitu statiunea de Invatietoriu la class'a prima de copile, vacanta.

Salariulu anualu pentru acésta statiune suntu 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá numitulu postu invatietorescu sa-si tramita pâna la 15 Augustu a. c. s. v. la subscris'a Eforia:

a) Atestatu de botezu, ca este românu de relegea gr. or.;

b) testimoniele sele scolastice, ca au absolvatu celu putînu patru classe gimnasiali sî cursulu pedagogicu cu succesu bunu;

c) testimoniu despre purtarea sea morale sî politica dela deregatori'a comunale respectiva.

Tóte aceste chârtii dimpreuna cu petitiunea au sa fia timbrate sî francate. Brasiovu 12 Iuniu 1866 s. v.

Efori'a scóleloru centrale române gr. or.

Nr. 4—1 **Concursu.**

Pentru ocuparea posturiloru de directoru sî invatietori la scól'a capitala normala in Saliste se escrie prin acést'a concursu, — sî anume: a) pentru postulu de directoru, care totu odata va serví sî cá invatietoriu in clas'a IV cu unu salariu anuala de 400 fl. v. a., b) pentru invatietorii claseloru III sî II cu salariu anualu de câte 200 fl. v. a. sî c) pentru doi invatietori in class'a I. cu salariu anualu de câte 180 fl. v. a.

Acei'a, cari dorescu a ocupá aceste posturi suntu provocati a-si asterne rugârile scrise de mân'a loru propria sî provediute cu documintele recerute pâna in 15 Augustu a. c. cal. nou la subsemnatulu oficiu (post'a din urma Secelu). —

Oficiulu comunalu
Saliste in 19 Iuliu 1866

Nr. 5—1 **Concursu.**

La scól'a cap. rom. gr. or. din Satulungu districtulu Brasiovului, se deschide concursu pentru o statiune de unu invatietoriu cu unu salariu anualu de 226 fl. 25 xr. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au a-si tramite pâna la 20 Augustu a. c. petitiunile sele, timbrate sî provadiute cu documintele necesarie, precum: atestatu de botezu, atestatu ca a absolvatu celu putînu gimn. inferioru sî cursulu pedagogicu, la subscris'a eforia scolara.

Satulungu in 11 Iuliu 1866.

Efori'a scólei cap. rom. gr. or. din Satulungu.

Nr. 3—1 CITATIUNE EDICTALA.

Julian'a Nikolics nascuta Iankovics din Mutniculu mare in inclitulu Comitatu alu Carasiului, care a parâsitu cu necredintia de 8 ani pe legiuitulu ei barbatu Petru Nikolics, sî a cârei ubicatiune pâna astadi nu se scie, se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu anu sî o dî dela publicarea acestei citatiuni sa se infatiosiedie inaintea subscrisului Consistoriudiecesanu, câci la din contra pe basea singurei actii substernute de legiuitulu ei barbatu se va decide causa divortiala sî in lips'a ei amesuratu sânteloru canóne ale bisericei dreptumaritóre resaritene. Din siedinti'a consistoriala tinuta in 14 Maiu 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Pretiurile de piatia
din Sabiiu, Vineri in 8/20 Iuliu 1866.

	fl.	xr.
Grâulu de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*)	4	27
„ „ mijlocu „	4	—
„ „ códa „	3	73
Secar'a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen) *)	2	80
„ de mijlocu „	2	67
„ de códa „	2	53
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	40
„ „ mijlocu „	1	33
„ „ códa „	1	27
Cucuruzulu galét'a nemt. (Metzen) *)	3	87

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a de Vienn'a.
Din 22 Iuliu (3 Augustu) 1866.

Metalicele 5%	61	Actiile de creditu	143 50
Imprumutulu nat. 5%	65 25	Argintulu	128 50
Actiile de banca	721	Galbinulu	6 18

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl.v. a.

Nru 59. ANULU XIV.

Sabiiu, in 28 Iuliu (9 Aug.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Escelenti'a Sea Dlu Archiepiscopu si Metropolitu gr. catolicu Alessandru Sterc'a Siulutiu au trecutu alalta eri in reintórcerea sea dela bâi pre aici.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 27 Iuliu.

W. Ztg. publica conventiunile subscrise de plenipotentiatii austriacu si prussianu in Nicolsburg si ratificate de ambii Suverani. Un'a din aceste cuprinde tratatulu preliminariu de pace, ceealalta conditiunile armistitiului. Fiindu ca conditiunile armistitiului le-amu impartasîtu cu alta ocasiune in punctele esentiale, ne marginimu de asta data prelânga preliminariulu susu amintitu, carele suna :

Tratatu preliminariu de pace.

Majestâtîle Loru Imperatulu Austriei si Regele Prussiei, insufletîti de dorinti'a, de a redá tieriloru Loru binefacerile pâcei au denumitu spre acestu sfersîtu si pentru statorirea preliminarieloru de pace de plenipotentiatii Loru :

Majestatea Sea Imperatulu Austriei :

Pre consiliarulu actuale intimu si camerariulu, legatulu estraordinariu si ministrulu plenipotentiatu Aloisiu conte Károlyi de Nagy-Károlyi si pre consiliarulu actuale int. si camerariulu, legatulu estraordinariu si ministrulu plenipotentiatu Adolfu bar. de Brenner=Felsach;

Majestatea Sea Regele Prussiei :

Pre ministrulu Seu presiedinte si ministru de afacerile esterne, Otto conte de Bismarck=Schönhausen, carii, dupa ce si-au comunicatu reciproce plenipotentiârile sele si le-au aflatu in form'a loru bune si adeverate, s'au invoitu asupr'a urmatóreloru trasuri cardinale cá base ale pâcei ce are a se incheiá câtu mai curendu.

Art. I. Statulu teritorialu alu monarchiei austriace remâne neschimbatu, luandu-se afara regatulu lombardo-venetianu. Majestatea Sea Regele Prussiei se oblega a retrage trupele sele din teritoriele austriace ocupate de acelea pâna acum, indata ce va fi pacea fâcuta, reservandu-si mesurile, ce au a se luá la incheiarea pâcei definitive, pentru o garantia de plâtirea desdaunârei resbelice.

Art. II. Majestatea Sea Imperatulu Austriei recunósce desfiintiarea federatiunei germane de pâna acum si-si da consimtiementulu pentru o nóua formatiune a Germaniei fâra de participarea imperiului austriacu (la formatiunea cea nóua). Asemenea promite Majestatea Sea a recunósce referinti'a federatiunei mai anguste, carea o va fundá Majestatea Sea Regele Prussiei spre médiа nópte dela lini'a riului Main, si se dechiara de intielesu (einverstanden), ca statele ce jacu spre média dî dela lini'a acést'a sa pasiasca in o reuniune, a cârei legatura mai de aprópe cu federatiunea germana nordica remane de a se face prin o intielegere mai de aprópe intre aceste dóue (federatiune si reuniune).

Art. III. Majest. Sea Imperatulu Austriei strapune Majestatei Sele Regelui Prussiei tóte drepturile Sele asupr'a ducateloru Holstein si Schleswig castigate prin pacea de Vienn'a din 30 Octobre 1864, cu acea dare de mesura, ca populatiunile districteloru de média nópte din Schleswig, déca prin votu liberu voru manifestá ca dorescu a fi unite cu Dani'a, sa se céda Daniei.

Art. IV. Majestatea Sea Imperatulu Austriei se oblega a platí, spre acoperirea unei pârti din spesele ce i s'a causatu Prussiei prin resbelu, Majestâtiei Sele Regelui Prussiei sum'a de 40 milióne de taleri. Din sum'a acést'a insa suntu de a se subtrage sum'a speseloru resbelice ce are sa pretinda Majestatea Sea Imperatulu Austriei amesuratu art. 12 a memoratei pâci de Vienn'a din 30 Octombre 1864, dela ducatele Schleswig si Holstein, ce face 15 milióne taleri, iara cá ecuivalentu pentru liber'a proviantare, ce o va avea armat'a prussiana in pârtîle de tieri austriace ocupate de dens'a pâna la incheiarea pâcei, cinci milióne, asiá incâtu in bani gat'a mai remanu de platitu numai dóue-dieci milióne.

Art. V. La dorinti'a Majestâtiei Sele a Imperatului Austriei se dechiara Majestatea Sea Regele Prussiei gat'a, de a lasá, la schimbârile ce voru avé a se face in Germani'a, statulu teritorialu alu regatului Sassoniei in estinderea sea de pâna acum, reservandu-si pentru sine insa, cá regularea mai de aprópe cu privinti'a la contribuirea Sassoniei la spesele de resbelu si starea viitóre a regatului Sassoniei in federatiunea nordica germana, sa o faca cu Regele Sassoniei prin unu tratatu de pace deosebitu.

Iara Majestatea Sea Imperatulu Austriei promite a recunósce intogmirile ce le va face Majestatea Sea Regele Prussiei in Germani'a nordica, intielegendu-se ací si schimbârile teritoriale.

Art. VI. Majestatea Sea Regele Prussiei se va adoperá a castigá consimtiementulu aliatului Seu, a Majestâtiei Sele Regelui Italiei pentru preliminariele de pace si pentru armistitiulu basatu pe acestea, indata ce regatulu venetianu v'a fi pusu prin dechiararea Majestâtiei Sele Imperatului Francesiloru la dispunerea Majestâtiei Sele a Regelui Italiei.

Art. VII. Ratificatiunile la invoirea de fatia se voru schimbá celu multu in 2 dîle in Nicolsburg.

Art. VIII. Indata dupa schimbarea ratificatiunei de fatia, voru denumí ambe Majestâtîle Loru plenipotentiati, spre a convení la unu locu ce e de a se defige mai deaprópe si a incheiá pacea pre basea tratatului preliminariu de fatia si a negotiá despre conditiunile detaiate ale acestui'a.

Art. IX. Spre acestu sfersîtu statele contractante voru incheiá, dupa statorirea preliminarieloru, unu armistiu de o parte pentru fortiele certante imp. austriace si reg. sassonice, de alt'a pentru cele reg. prussiane, a câroru conditiuni mai deaprópe in privinti'a militara se voru regulá numai decâtu. Acestu armistitiu se va incepe in 2 Augustu si paus'a de arme ce esista in momentu se va prelungí pâna atunci'a.

Armistitiulu se va incheiá aici intru un'a si cu Bavari'a si generalulu bar. de Manteuffel va fi insârcinatu a incheiá cu Würtemberg, Baden si Hessen Darmstadt unu armistitiu pe basea possederei militare, carele sa incépa in 2 Augustu indata ce-lu voru proiectá numitele staturi.

Pentru autenticarea acestei de fatia au subsemnatu plenipotentiatii invoirea si au pusu si sigilele loru.

Nicolsburg 26 Iuliu 1866.

Károlyi m. p. d. Bismarck m. p.

Brenner m. p.

Mai adaugemu urmatórele sciri interesante :

Negotiârile de armistitiu intre Austri'a si Itali'a se voru face la Cormons in Istri'a, din partea Austriei prin Gen. Möring si din partea Italiei prin Gener. Menabrea.

Baronulu Brenner au calatoritu in 5 Augustu la Prag'a pentru o invoire asupr'a unui instrumentu de pace intre sine si intre plenipotentiatulu bar. Werther.

O alta scire telegrafica dela 7 Augustu spune ca imperatulu Francesiloru au scrisu regelui Italiei : ca intrarea armatei lui Cialdini in Veneti'a nu póte prejudecá negotiâriloru prestatóre de pace.

Cessiunea Venetiei la Franci'a intemeiaza dreptulu francesiloru, care regimulu italianu nu póte sa-lu ignoreze.

Dupa dîuarie italienesci pretensiunile italianiloru aru fi totu mai pacinice si mai modeste. Italie spune, ca preliminariele de pace intre Austri'a si Itali'a suntu asigurate cu cederea Venetiei fâra conditiune si pe basea uti possidetis. Totu aceea spune insa ca in Itali'a se tînu adunâri cari respingu ori ce pace fâra de Tirolulu italianu.

Din Parisu se scrie ca imperatulu au chiamatu pre legatii Italiei si Prussiei la Vichy unde se erá retrasu (imperatulu), sa se recreeze. Dîuaristii si spargu capetele ca pentru ce i va fi chiamatu si dîcu ca de buna séma pentru cá sa incépa negotiârile pentru resplata ostenseleloru ce si le-au datu imperatulu pentru ambe puterile.

Din Luxemburg se spune ca agitatiunile pentru votulu universalu in favórea Franciei s'au inceputu. —

In Bavari'a se publica armistitiulu si mai totu odata sa conchiama toti reservistii sub arme.

Baden ese din federatiunea cea vechia.

Cont. Bismarck invita pre ministrii stateloru germane dela média-dî la Berlinu pentru negotiâri de pace.— In 5 Augustu s'a deschisu ací diet'a prussiana. Regele o au deschis'o de asta data in persóna.

„G. Tr.“ i se scrie, „ca in Ungari'a românii de ce-va capacitate suntu luati la góna. In Comitatulu Carasiului (Lugosiu) au datu pâna acum demissiunea la cincispre-diece deregatori români. Pâna sî in districtulu cetâtiei de Pétra sî in comitatulu Bihariei se facu schimbâri totu pe gustulu feudalistiloru, cari stau adî la més'a verde. . . .“

Revista diuaristica.

La Vien'a este o partita considerabila care consilia pacea sî care staruiesce pentru cá sa se primésca conditiunile propuse, ori câtu de aspre aru fi ele. Partisanii pâcei suntu convinsi ca Austri'a nu mai este in stare de a continuá resbelulu, pe care nisce nóue lupte l'aru intórce contr'a ei, sî ca dupa multu sânge versatu ea va fi silita de a se pune in puterea Prussiei sî de a suferí o pace mai desavantagiósa decâtu aceea care i s'aru acordá in acestu momentu. Partit'a resbelului credea din potriva ca remanu inca Austriei destule mijlóce pentru a se aperá cu sianse de succesu; ca Austri'a e in stare de a dá o mare batalia in apropiare de Vien'a,sî ca asta batalia trebue sa fia castigata, déca toti si voru face datori'a. Desbaterea s'a stabilitu pe acestu terimu in sinulu consiliului Imperatului, unde au fostu chiamati acei dintre principii din famili'a imperiale cari puteau dá o parere. Discusiuni cu totulu militarie sî cari au de tielu mai numai acestu punctu capitale: Póte combate insa Austri'a ? Câci, tóta lumea se unesce pentru a dîce ca trebue sa céda déca nu se póte continuá resbelulu cu ratiuni serióse, sî ca trebue sa se continue resbelulu, déca se póte comptá cu bune ratiuni pe o resistintia eficace.

Partit'a pâcii are cuvinte tari pentru a face sa predomine opiniunea sea. Ea amintesce ca Austri'a s'a gâsitu de multe ori redusa la cele mai aspre necesitâti prin fapte de resbelu ; ca ea n'a lipsitu nici odata de a se resemná la aceste necesitâti sî ca totudeun'a s'a radicatu cu tempulu sî cu râbdarea. Acésta partita citéza nesce epoce candu Austri'a a facutu pace in ast-feliu de conditiuni, incâtu a remasu multu mai micsiorata de cumu aru fi prin conditiunile ce i se facu astadi ; sî atunci ea erá esclusa din Germani'a, cu tóte acestea pestrase rolulu unei puteri europiane mare inca, cu care trebue sa se compteze sî a cârei aliantia erá dorita sî solicitata din tóte pârtile. Acésta partida dîce ca Austri'a risca de a perde rolulu care i se conservà, candu aru fi invinsa inca odata sî acésta nu e decâtu prea posibile. Partit'a pâcei mai presenta inca lips'a financiara, reau'a stare a armatei. Ea face sa se pretiuiésca asta consideratiune, ca in fine Austri'a nu perde decâtu provinciele venetiane alu câroru sacrificiu e deja fâcutu sî a câroru parâsire e dej'a sevârsîta; ca in privinti'a Germaniei nu erá vorba decâtu de o simpla afacere de amóre propria, ca influinti'a Austriei erá fórte contestata in Germani'a, sî ca acésta influintia nu se esercita decâtu in pagub'a celoru mai mari interese ale imperiului, sî ca, déca ea aru avea óre cari basi serióse, va renasce de sine cá in 1849, candu dupa ce s'a esclusu Austri'a, preste putînu s'a vediutu ca o asemenea esclusiune erá mai cu séma prejudeciabile Germaniei, care nu putea sa subsiste fâra de Austri'a.

Partit'a resbelului respunde ca este vorb'a de onórea Austriei sî de esistinti'a imperiului, sî ca acei cari nu vedu acést'a, suntu orbi; ca Austri'a fiindu esclusa din Confederatiunea germana, aru incetá de a fi Austria, sî nu va mai avea nimicu din ceea ce i da caracteriulu de mare putere européna; ca déca se va lasá imperiului Austriei provinciele sele germane, va fi numai pentru a i le luá mai tardîu invocandu dreptulu de nationalitate sî nevoia pentru tóte tierile germane de a se intemeiá intr'o singura sî mare putere, avendu o singura administratiune, unu singuru guvernu sî o singura politica; ca pentru aceste tóte merita a se face o incercare suprema, precum s'a fâcutu in alte tempuri, sî ca in fine circumstantiele suntu multu mai putînu grave de cum se crediuse intâiu; ca nefericirile acum de curendu suferite suntu efectulu unei surprinderi, sî ca este cu neputintia cá acést'a surprindere sa fia ireparabile ; ca sorgintiele Austriei suntu departe de a fi secate ; ca ele abiá suntu atinse ; ca este destulu de a voí sî de a scí a se servî de ele ; ca cu voinți'a sî cu statornicia, se va putea opune Prussiei o armata mai numerósa decâtu acele cu cari ea s'a intâlnitu pâna acumu, mai bine echipata sî animata de unu escelinte spiritu ; ca aceea ce aru fi ireparabile, suntu pagubele ce s'aru aduce Austriei prin escluderea sea din Germani'a pentru ca e usioru de a vedea ca asta escludere aru fi definitiva, loculu Austriei fiindu indata ocupatu de Prussi'a, care, dupa ce a sciutu alu cucerí, va sci prea bine sa-lu sî pastreze.

Intre aceste opiniuni va trebuí sa se decida imperatulu Austriei in tempulu suspensiunei ostilitâtîloru. Faca ceriulu cá sa nu se insiele, sî sa intieléga ca aceea ce se petrece acum in Germani'a nu e numai uuu accidinte causatu de nesce cirsumstantie trecatóre sî de cari unu omu dibace a sciutu sa profite, ci ca e urmarea transformârei generale ce se saversiesce in tóta Europ'a sî contr'a cârei'a ori cine indesiertu s'aru incercá a luptá. Miscarea lovesce astadi pe imperiulu Austriei. N'aru fi mai bine pentru elu, se urmedie miscarea pentru cá sa profite de ea, decâtu sa se incerce a o oprí sî sa cada in acésta incercare ?

(Journal des Debats.)

(Acestea se scrisesera inainte de ratificarea preliminâriloru de pace).

Consemnarea aceloru soldati români decorati sî laudati pentru brav'a purtare in batali'a dela Custozz'a precum sî la luptele ce au premersu sî urmatu acestei batâlii.

Dela regimentulu de infanteria Mecklenburg-Strelitz nr. 31.

Cu medaila de argintu pertru bravura (virtute) cl. I fura decorati :

Gregariu (Gemeiner) Alessiu Bumbu, conductorulu (Führer) Georgiu Mosniagu.

Cu med. de arg. pentru bravura cl. II. fura decorati : Conduct. Vasiliu Ionutiu, corp. Alessandru Petrutiu, gregarii : Vasiliu Puscasiu, Georgiu Paniti, Vasiliu Borci'a, Jure (?) Sacatiu, Michailu Otietu, cornistulu Georgiu Burlianu, greg. Jure Dobra, I. Ganea, I. Gligoru, Petru Gligoru, Teodoru Georghiti'a, I. Bogdanu, serg. Georgiu Moldovanu, cond. Vasiliu Luca, serg. Ioann Rusau, vice corp. (Gefreiter) Stefanu Gavrile v. c. Ilia Voin'a, v. c, Ilia Sasu, gr. Jure Surdu, Jure Tolanu, v. c. Sim. Micu, gr. Georgiu Cojocariu, Jure Jurgiu, Nicolae Popescu, v. c. Vasiliu Vladu, cond. Stefanu Bartosiu, cond. Bucuru Cruceanu, v. c. Vasiliu Comaniciu, lemnariu Iure Sabu, Paulu Iliesiu, v. c. Nicolau Stanciu, v. c. Iure Munteanu, gr. I. Fratila, Dumitru Hulia, I. Munteanu, cond. Nicolae Barsanu, gr. Petru Avramu, Onea Munteanu, I. Macariciu, corp. Nicolau Pastea, v. c. Georgiu Vintianu, v. c. Lazaru Goga, gr. I. Palutiu, G. Fagarasiu, I. Henega, Teodoru Moldovanu, Samfiru Ciopea, Teodoru Istrate, I. Dragomiru, Samuitu Vintila, I. Borza, Csirila Serbu, Aronu Angelu, Vasiliu Avramu, Georg. Caresiu, Chirila Negru, Bucuru Balosianu, Mateiu Borcia, v. c. I. Brezoiu, gr. I. Hill'a.

Dela reg. de inf. Marele Duce de Baden nr. 50.

Cu medail'a de auru pentru virtute fura decorati stegariulu Michailu Baiutiu ;

Cu cea de argintu cl. I : gr. Anca Miutiu, Ioann Chiuti'a, Georgiu Vintiu, Theodoru Poppu, corp. Samuilu Chevestui'a, v. c. Vasiliu Gui'a, gr. Iosifu Darbeiu, Filipu Onitiu v. c. Georgiu Craciunu, gr. Iosifu Cristea, corp. Petru Sbutea, cond. Dionisiu Iliesiu, corp Ionasiu Sid'a;

Cu cea de argintu cl. II : greg. Ioann Russ'a serg. Ioann Stanciu, corp. Teodoru Vintila, gr. Vasilie Poppa, lemn. Ioann Haiducu, gr. Simeonu Pragia, cor. Vasilie Voda, gr. Busianu Hendri'a, Mironu Cucu, cond. Michailu Bozanu sî Constantinu Oprisi'a.

Laudati fura pentru bravura :

v. c. Bujica (?) gr. Pavelu Udrea, Alessandru Cuid'a (?) cond. Teodoru Stoic'a, cond. Nicolau Cosm'a, corp. Simeonu Placintariu, cond. Teodoru Costinu, corp. Nicolau Romosanu, serg. Ioann Vlassa, gr. Pavelu Van'a sî corp. Teodoru Chioreanu.

Principatele române unite.

Ministeriulu s'a schimbatu.

D. Ioann Ghica este presiedinte alu cabinetului sî ministru de interne, Principele Georgie Stirbey este ministru de esterne, d. Ioann Cantacuzino este ministru alu justitiei, d. Mavrogheni este ministru de finantie, Principele generariu Ioann Ghica este ministru de resbelu, sî d. Dimitrie Sturz'a este ministru de lucrâri publice sî ad-interim ministru de Culte sî instructiune publica. — Sî totu de odata s'a numitu prefectu alu politiei Capitalei d. Radu Rosetti, despre a cârui sistema politienésca sî capacitate noi amu avutu ocasiunea sa vorbimu de mai multe ori.

Salutâmu cu respectu acestu ministeriu bine compusu sî omogenu. Ne inclinâmu cu profunda recunoscintia câtra pré inaltiatulu nostru Domnu, Carolu I, pentru ca a scapatu tiér'a, finantiele sî instructiunea, de administratiunea nepriceputa a ministriloru I. Bratianu sî C. A Rosetti.

Ceea ce ne vine in minte immediatu, ca aru fi bine sa vestésca in tiéra venirea acestui nou ministeriu, pe care lu credemu definitivu sî de lunga durata, suntu acestea pentru fia-care in parte :

D. ministru de Interne sa rechiame indata conventiunea ministeriului din Moldov'a cu Austri'a in privinti'a pasapórteloru jídaniloru ; sa reinfiintieze comissiunea pentru cercetarea pasapórteloru strainiloru sî sa curatie tiér'a de vagabundi. Sa faca a se respectá Dominec'a de câtra toti locuitorii tierei, conformu enciclicei Eminentiei Sele Mitropolitulu primatu. Sa se aplice legiuirile lui Voda Stirbei peste tóta tiér'a : sa nu mai póta daini Jidanii prin comunele rurali.

D. ministru de esterne sa puna capâtu cu investitur'a fâra nici o conditiune, sî sa incépa regularea cestiunei jurisdictiunei consularie.

D. ministru alu justitiei sa curme indata totu feliulu de urmarire in privinti'a manifestâriloru contr'a jidaniloru, sî sa libereze pe toti cei arestati fâra nici o formalitate.

D. ministru alu finantieloru sa adune indata recolt'a tutunului pe an. 1865, sa ia mesuri pentru cea pe 1866 sî sa ordone im-

pachetarea tutunului.— Acestu monopolu, bine organisatu, ne va dá minimum 20 milióne pe anu sî va apará fisculu de a impune atâtea dâri vexatóre, fâra folosu insemnatu. Sî totu odata sa publice unu tablou de situatiunea vistieriei, ceea ce n'a fostu in stare sa faca predecesorele seu, cá sa scimu fia-care cum sta bilantiulu cassei publice, vistieri'a tierei.

D. ministru de Resbelu sa reorganisedie corpulu granitieriloru, sî sa ia mesurele necesarie spre intempinarea necuviintieloru ce aru resultá din desfiintiarea necesaria a corpuriloru de voluntari.

D. ministru alu Culteloru sî alu Instructiunei sa dea cele dintâiu simptome ca se ocupa de imbunetatîrea sortii clerului românu sî de scólele comuneloru rurali; nu prin circularie cá predecesorelui seu, cu frate primariu ! etc. ci cu fapt'a.

D. ministru alu lucrâriloru publice sa incépa immediatu repararea drumului Brasiovului, singurulu drumu in tiéra care póte sa ne faca onóre in fati'a ori cârui strainu.

Acestea le amintimu, de o camdata, cu adancu respectu, fiacârui ministru in parte; sî promitemu a dá concursulu nostru fiacârui'a spre aflarea, in sinceritate sî fâra amaraciune , de relele , abusurile sî abaterile subalterniloru respectivi.

Sa traiésca Romani'a ! Sa traiésca Carolu I ! Sa traiésca ministeriulu seu actuale ! „Rom.“

Nóu'a constitutiune a Romaniei.

(Urmare.)

Despre adunarea deputatîloru.

Art. 57. Adunarea deputatîloru se compune de deputati alesi in modulu indicatu mai josu.

Art. 58. Corpulu electoralu este impartîtu in fia-care judetiu, in patru colegiuri.

Art. 59. Facu parte din intâiulu colegiu acei care au venitu fontiariu de 300 galbeni in susu.

Art. 60. Facu parte din alu doilea colegiu, acei care au unu venitu fonciariu de 300 galbeni in josu pâna la 100 inclusivu.

61. Facu parte din alu treilea colegiu alu orasieloru, comerciantii sî industrialii care plâtescu câtra Statu o dare de 80 lei.

Suntu scutiti de censu in acestu colegiu, tóte professiunile liberale, oficierii in retragere, professorii sî pensiunarii Statului.

Art. 62. Aceste trei colegiuri alegu directu :

Cele dóue d'antâiu câte unu deputatu fia-care, eara celu de alu treilea, precum urméza :

Bucuresci siése, Iasi patru ; Craiova, Galati, Ploesci, Focsiani, Barladu, Botosiani, câte trei ; Pitesti , Bacâu , Brail'a , Romanu , Turnu-Severinu, câte doi; eara celelalte câte unulu ; preste totu cinci-dieci sî optu.

Tóte orasiele unui districtu formeza unu singuru colegiu cu orasiulu de resiedintia.

Art. 63. Facu parte din colegiulu alu patrulea toti acei'a cari platescu o dare eâtra Statu ori câtu de mica sî care nu intra in nici un'a din categoriele de mai susu.

Acestu colegiu alege la alu doilea gradu unu deputatu de districtu.

Cinci-dieci de alegatori numescu unu delegatu.

Delegatii intr'uniti la resiedinti'a districtului , alegu pe deputatu.

Art. 64. Censulu nu se póte dovedí decâtu prin rolulu de contributiune, chitantiele séu avertismentele din partea implinitoriloru de dâri pe anulu incetatu sî pe anulu corentu.

Art. 65. Legea electorala hotarasce tóte celelalte conditiuni cerute dela alegatori precum sî mersulu operatiuniloru electorale.

Art. 66. Spre a fi aligibilu trebuie :

a) A fi Romanu de nascere, séu a fi primitu marea impamantenire.

b) A se bucurá de drepturile civile sî politice.

c) A avea vârsta de dóue-dieci sî cinci ani implinili.

d) A fi domiciliatu in Romani'a.

Legea electorala va determiná incapacitâtile.

Art. 67. Membrii Adunârei deputatîloru suntu alesi pentru patru ani.

SECTIUNEA II.

Despre Senatu.

Art. 68. Membrii Senatului se alege câte doi de fia-care judetiu ; unulu de colegiulu intâiu compusu de proprietarii de fonduri rurale din judetiu cari au unu venitu fonciaru de trei sute galbeni celu putînu ; celalaltu de alu doilea colegiu alu orasieloru resiedinte compusu de proprietarii de nemiscatóre avendu unu venitu fonciaru de 300 galbeni in josu, conformu art. 70.

Venitulu se dovedesce prin rorurile de contributiune

Art. 69. Aceste doue colegiuri votéza separatu sî alegu fia-care câte unu representantu la Senatu.

Art. 70. In orasiele unde nu s'aru gâsí unu numeru de 100 alegatori pentru a formá celu de alu doilea colegiu acestu numeru se va complectá cu proprietarii judetiului, posedandu unu venitu fonciaru intre 300 sî 100 galbeni, preferindu-se pururea cei mai greu impusi, sî orasienii asupr'a proprietariloru de mosii.

Art. 71. Déca intre cei mai greu impusi aru fi mai multi cu acelasi venitu, sî déca prin numerulu loru ei aru covarsî pe celu cerutu pentru complectarea colegiului, eliminarea prisosului ce va face prin tragere la sorti.

Art. 72. Legea electorala determina celelalte conditiuni cerute dela alegatori, precum sî mersulu operatiuniloru electorale.

Art, 73. Universitâtile din Iasi sî Bucuresci tramite fia-care câte unu membru la Senatu, alesu de profesorii universitâtiei respective.

Art. 74. Spre a putea fi alesu la Senatu este nevoe :

1°). A fi Românu de nascere s'au naturalisatu.

2°). A se bucurá de drepturile civili sî politice.

3°). A fi domiciliatu in Romani'a.

4°). A avea vârsta de 40 ani.

5°). A avea unu venitu de ori ce natura de 800 galbeni , doveditu in modulu prevadiutu la Art. 61.

Art. 75. Suntu dispensati de acestu censu :

a) Presiedintii s'au Vice-presiedintii ai vre-unei Adunari legislative.

b) Deputatii cari au fâcutu parte dintre sessiuni.

c) Generalii.

d) Colonelii ce au o vechime de trei ani.

e) Cei ce au fostu ministri s'au agenti diplomatici ai tierei.

(Va urmá).

Varietâti.

†

Tom'a Vasiliu, preotulu romanu alu cetatei Brasiovu, dupa ce Dumineca in 17/29 Iuliu jertfindu la sântulu Altariu sî impartâsîtu mai pre urma cu sântele Taine, in 21 Iuliu (2 Augustu) la 4 óre dupa amédi i'si terminà cursulu vietiei pamentesci dupa multele sele osteneli in urmarea unei bóle in peptu intr'o etate de 66 ani, dintru carii 10 ani a servitu cá invatietoriu si psaltu la Biseric'a Sft. Nicolae si 25 ani cá preotu la Biseric'a cu chramulu Sft. Adormiri din cetate; astfelu obositu trecú la viéti'a cea vecinica.

Multu obidatii copii ai sei minoreni Elen'a, Clementu, Victoru, Constantinu si Tom'a, mai incolo mâchnit'a sea sócra, veduva preotésa Justin'a V. Grecianu si trist'a cumnata veduva Susan'a A. Muresiauu dimpreuna cu tóte rudeniele gelescu mutarea bunului parinte din viéti'a pamentésca.

Remasîtiele trupesci se voru inmormentá Sâmbata in 23 Iuliu (4 Augustu) a. c. la 2 óre dupa amédi in cintirimulu Bisericei cu chramulu Sft. Treimi, pe Tocile, la a câror'a petrecere se face invitarea cu tóta onórea cuvenita.

Brasiovu 22 Iuliu (3 Augustu) 1866.

*** Se aude, ca Maj. Sea imperatulu Austriei in semnu de recunoscintia câtra Napoleone III. s'a angagiatu din voia libera , a dá spre dispusetiunea Franciei, remasîtiele trupesci ale lui Napoleonu II., archiduce de Reichsstadt fiiu a lui Napoleonu celu mare, nascutu dela Mari'a Luis'a archiducésa din cas'a Habsburgica-lorena.

*** Cá semnu alu diligintiei sî progresului la facultatea juridica de aici (Pest'a) s'a indatinatu a se premiá junii cari depunu cu eminentia esamenele de statu , premiulu nu e alt'a decâtu corpulu dreptului ungaru, románu si canonicu, cu onórea acést'a se impartâsi sî jur. de a II. anu Andreiu Cosm'a din Selagiu. „Conc.“

*** Adunarea Societâtiei literarie la Bucuresci s'a amanatu pre anulu viitoriu (1867) din caus'a epidemiei ce domnesce in Romani'a. —

*** Gabriel Klauzál ministrulu ungurescu dela 1848 au muritu in 3 Aug. n. in Caloci'a.

*** Kr. Ztg. asigura (asemenea si „Gaz. Tr.“) ca la Brasiovu starea sanatâtiei e fórte buna si ca scirile respandite din pârtîle acelea despre colera suntu neintemeiate.

*** In Moldavi'a se dîce ca graséza si acum coler'a, asemenea si in Munteni'a precum la Brail'a, Giurgiu, Buzeu si dupa unele sciri si la Ploiesci. —

*** Pentru rânitii din batâliele anului acestui'a, fâra deosebire de ce statu se tînu rânitii, se facu colecte in mai multe staturi neutrale. Intre aceste staturi filantrope se numera si Romani'a. —

*** (Sântîrea unui stindardu) Prin mandatulu Comandei supreme se face cunoscutu ca regiment. Sachsen Meiningen i s'a incuviintiatu unu stindardu nou sî acést'a cu respectu la brav'a aperare a stindardului celui vechiu ce este cu totulu ruptu si daraburitu. Despre aperarea stindardului se vorbescu urmatórele: Erá in dîu'a dela Königgrätz. Valurile luptei se inaltiau fórte, dara lupt'a erá inca favoritóre pentru noi. Regimentulu nostru mergea aprigu inainte, bataliunea d'antâiu erá in frunte si pasiá cu energia inainte. Colonelulu lovitu de unu glontiu cade mortu. Dupa elu cade mortu stindartariulu; corporalulu celu mai de aprópe radica stindardulu si-lu tîne in susu insa fú si elu rânitu de mórte. Unu sergeantu (stragemestru) alergà indata sî radicà stindardulu, incuragiandu pe cei mai de aprópe. Si pre acest'a-lu ajunge sórtea celoru de mai inainte. Acum vine unu locuteninte, ce stá mai aprópe de stindardu, lu redicà dîcendu: „aru fi lucrulu dracului sa cada fia-care, care pórta stindardulu.“ Dîse si falfâi stindardulu in aeru, dar in momentulu acel'a vine unu glontiu de tunu si nimicesce stindardulu si omóra pe locoteninte.

*** Dlu C. A Rossetti fostu ministru de culte si instructiunea publica in Romani'a a luatu iarasi directiunea dîuariului „Romanulu.“

„Reform'a s'a schimbatu in „Constitutiunalulu“ totu sub redactiunea Dlui Valentinianu.

*** „Reinische Zeitung“ dîce ca Napoleonu au resemnatu cu totulu de ori ce estindere de teritoriu si asiá elu nu tinde nici dupa Belgiu, nici

dupa tînuturile renane, nici dupa Hessen, nici Pfalz, ci doresce cá fiiulu seu sa se logodésca cu fii'a cea mai tinera a printiului de coróna din Prussi'a.

*** Cetimu in La voix dela Romanie. — Asociatiunea vechiloru elevi ai liceului Louis-le Grand, care are presiedinte pe D. Drouyn de Louis, da unn premiu elevului din Retorica care s'a distinsu mai multu in cursulu anului. Acestu premiu consista in cârti de o valóre de cinci sute de franci sî se da dupa unu votu alu provisorelui, profesoriloru sî eleviloru din Retorica. Acestu premiu l'a obtînutu unu românu D. Constantinu Lahovary; dlui a fostu proclamatu de profesorii sî de conscolarii sei cá intâiulu elevu din intâiulu liceu din Franci'a.

*** Telegrafu preste marea atlantica. Incercâri multe se fâcusera spre a aduce Americ'a in legatura cu Europ'a prin telegrafu. Scirea despre deplin'a succedere a intreprinderei acestei maretie in tóta privinti'a au succesu si energi'a si perseveranti'a engleza e incoronata de acelu resultatu, ca in aceeasi dî putemu aflá sciri despre cele ce se intempla in Europ'a.

Telegramulu celu dintâiu au fostu o gratulatiune a reginei engleze câtra presiedintele Stateloru-unite din Americ'a de nordu (média nópte).

*** Dóue femei au fostu ucise de trâsnitu, la 24 Iuniu. Cârpele cu cari acele femei aveau capetele acoperite purtau urme de arsura. Un'a din ele aveau jumetate din urechi'a stânga smulsa. Ele alergau a se adepostí suptu unu crângu, candu au fostu lovite. Unu dîuariu scientificu atrage atentiunea asupr'a faptului ca este totudéun'a periculosu de a alergá in tempulu unei furtune; punerea in miscare repede a aerului determina unu cursu de aeru care atrage electricitatea.

*** O furtuna violinte a eclatatu la 15 Iuniu trecutu, pela trei óre dupa amédi, in distr. Romanati. O plóia rapede, insotita de fulgere sî tunete, cadea! In comun'a Pétr'a, trasnetulu a cadiutu asupr'a casei unui locuitoriu anume Dumitru Tienc'a. Unu copilu a fostu atinsu de fluidulu electricu sî ucisu de locu. Cas'a a luatu focu sî au arsu tóta. Cu mare anevointia s'a pututu scapá óre-care bagage ce aflá acolo.

(Multiamita publica.)*) Subscrisulu se tîne fórte ferice a face cunoscutu on. publicu pe on. Dómne sî Domni, cari a mijlocitu prin Stimat'a Protopopésa Anastasi'a Popescu a me ajutorá in tempulu celu mai criticu:

Dn'a Mari'a de Lemeny 2 f., Dn'a Constanti'a Puscariu 2 f., Dn'a Susan'a de Laslo 1 f., Dlu Ioanne Codru Dragusianu 1 f., Dn'a de Gremoiu 1 f., Dn'a Zinc'a de Romanu 1 f., Dn'a Mari'a Blasianu 1 f., D. Ivanoviciu 1 fl. Dn'a Iudit'a Negrila 60 xr., D'a Mari'a de Negrea 60 xr., Dn'a Mari'a N. Tipu 50 xr., Dn'a Carolin'a N. Tom'a 50 xr., Dn'a Mari'a G. Aiser 1 f., Dn'a Mari'a Mich. Popu 50 xr., Dn'a Iulian'a de Fogarasi 1 f., Dn'a Iulian'a de Rusu 1 f., Dn'a G. Mohanu 1 f., Dn'a An'a G. Szabo 1 f., Dn'a An'a D. Chisiarénu 1 f., Dlu Antonelli 1 f., Dn'a Polissen'a N. Ciurcu 2 f., Dn'a Mari'a George Szente (?) 50 xr., Dn'a An'a Etvesiu 50 xr., Dn'a Anastasi'a Popescu 3 f. 30 xr.

Summ'a 25 f. v. a.

Pentru totu deun'a multiamitoriu
Ioann Cacitu.

Nr. 17,255. 1866.

Publicatiune de concursu.

In legatura cu publicatiunea de sub nr. guv. 14,600 inregistrata, la 897 a lui Erd. hivatalos értesitö sî in celelalte dîuarie din patria se aduce prin acést'a la cunoscintia tuturoru cumca din interesulu redicârei economiei silvanali a decisu acestu guvernu regescu de a se tramite afara de cei 4 elevi transilvani tramitendi la scól'a silvanale din Aussee inca sî alti 2 studenti la academi'a c. r. silvanale din Schemnitz sî anume dela 1 Octobre a. c. câror'a le si va dá pe tempulu de doi ani alu invetiamentului de acolo câte unu stipendiu anualu de 300 — trei sute fiorini v. a.

Competitorii la aceste stipendii voru avé de a-si substerne acestui guvernu regescu celu multu pâna in 15-a Augustu a. c. petitiunile loru.

Conditiunile de primire suntu urmatórele: a) Implinirea anului de etate alu 18-a, b) Absolvirea cu bunu succesu sgimeu nasiului superioru séu a scólei reali superiore.

Conditiunile celelalte suntu cuprinse in publicatiunea de aici Nr. 14,600 cu esceptiunea litt ff.

Dela guvernu reg. transilvann
Clusiu in 19 Iuliu 1866.

Nr. 7—1

Nr. 870, 1866.

Publicatiune.

Prea Inaltulu Guvernu reg. transilvanu cu decisiune guverniale din 24 Maiu a. c. Nr. 10,086 se indura a concede sî stâri comunitatei Bethleanu (Bethlen) cerculu acelasiu in comitatulu Solnoculu interioru prelunga celea dóue târguri de tiéra (anuale) carii au fostu sî suntu in fia-care anu adecr: 1 in lunea dupa Rusale, alu 2. in dîu'a Catarinei,— inca alte dóue terguri anuale, carele voru fi in fia-care anu: unulu in 6-lea Apriliu sî celalaltu Luni inaintea Sânteimariei: 8 Septemvre:

Deci se face prin asta publica incunosciintiare despre tergurile amintite, cu acea observare ca tergulu primu (nou) va fi in 3 Septemvre a. c.

Dela oficiulu Judelui procesualu alu Bethleanului. Bethleanu 10 Iuliu 1866.

Adolfu Flothfer,
Nr. 6—2 Jude.

Nr. 23—2 **Concursu.**

La scól'a normale principale româna de confes. gr. or· in Brasiovu a devenitu statiunea de Invatietoriu la class'a prima de copile, vacanta.

Salariulu anualu pentru acésta statiune suntu 250 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá numitulu postu invatietorescu sa-si tramita pâna la 15 Augustu a. c. s. v. la subscris'a Eforia:

a) Atestatu de botezu, ca este românu de relegea gr. or.;

b) testimoniele sele scolastice, ca au absolvatu celu putînu patru classe gimnasiali sî cursulu pedagogicu cu succesu bunu;

c) testimoniu despre purtarea sea morale sî politica dela deregatori'a comunale respectiva.

Tóte aceste chârtii dimpreuna cu petitiunea au sa fia timbrate sî francate. Brasiovu 12 Iuniu 1866 s. v.

Eforî'a scóleloru centrale române gr. or.

Nr. 9—1 **Concursu.**

Devenindu vacantu postulu invetiatorescu din Costeiulu mare Protopresbit. Hasiasiului, se deschide concursu de 4 septemâni, dela 1-a publicatie, sî anume, din 20 Iuliu pâna in 20 Augustu 1866. Emolumintele anuale suntu in bani gat'a 189 f. v. a., 13 ½ checi de grâu, 13 ½ checi cucuruzu, 2 jugere de aratura, 1 jugeru de gradina sî cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, suntu avisati Recursurile sale timbrate sî inzestrate cu estrasu de botezu, cu atestate despre absolvarea cursului pedagogicu din Institutulu preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna ací, si despre purtarea politica sî morala, ale adresá câtra venerabilulu Consistoriu Aradanu, sî ale strapune incóce.

Belincz 20 Iuliu 1866.

Constantinu Gruiciu,
Protopresbit. Hasiasiului sî Insp. scolariu.

Nr. 8—1 **Concursu.**

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci la scól'a normala gr. or. in Campeni de class'a a dóu'a sî a trei'a, cu care este impreunatu unu salariu anualu de 300 f. v. a. 6 orgii lemne de focu din care se va incaldî sî scól'a sî cortelulu naturalu— prin acést'a se deschide concursu pâna la 1-a Septembre a. c. c. n.

Doritorii de a ocupá acestu postu cererile loru provediute cu testimoniele ca au absolvatu gimnasiulu inferiore, in institutulu preparandiale, despre purtarea morala sî politica, perfect'a cunoscintia a limbiloru patriei, sî ca suntu de relig. gr. or. ortodoxa sa se tramita adresate la subscris'a Eforia scolara pâna la terminulu de susu.

Deprinsii in cantârile bisericesci se voru preferí.

Din siedinti'a Efor. scolare tînuta in Campeni 2 Aug. c. n. 1866.

Nr. 3—2 CITATIUNE EDICTALA.

Julian'a Nikolics nascuta Iankovics din Mutniculu mare in inclitulu Comitatu alu Carasiului, care a parâsitu cu necredintia de 8 ani pe legiuitulu ei barbatu Petru Nikolics, sî a cârei ubicatiune pâna astadi nu se scie, se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu anu sî o dî dela publicarea acestei citatiuni sa se infatiosiedie inaintea subscrisului Consistoriudiecesanu, câci la din contra pe basea singurei actii substernute de legiuitulu ei barbatu se va decide causa divortiala sî in lips'a ei amesuratu sânteloru canóne ale bisericei dreptumaritóre resaritene. Din siedinti'a consistoriala tînuta in 14 Maiu 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 8—1 **Citatiune edictala.**

Alessandru Frid, de religiunea greco-orientala, de profesiune croitoriu, din Bichisiu in Comitatulu Bichisiului, carele de doi ani sî mai bine, cu necredintia au parâsitu pre legiuit'a sea Sotia Mari'a nascuta Bacutiu, totu de acolo, prin acést'a se citédia, ca dela datulu mai din josu, in terminu de unu anu sî o dî, sa se infatisiedie inaintea subsemnatului Consistoriu, cu atât'a mai tare, câci la din contra, caus'a divortiala pornita in contr'a lui de Soti'a sea, se va decide sî in absenti'a densului.

Aradu 7 Iuliu 1866.

Consistoriulu greco-orientalu alu Diecesei Aradului.

Burs'a de Vienn'a.

Din 27 Iuliu (8 Augustu) 1866.

Metalicele 5%	60	60	Actiile de creditu	143	90
Imprumutulu nat. 5%	65	15	Argintulu	128	50
Actiile de banca	736		Galbinulu	6	18

*) Intardiata din lips'a spatiului. Red.)

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl.v. a.

Nru 60. ANULU XIV.

Sabiiu, in 31 Iuliu (12 Aug.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 30 Iuliu.

„Hrm. Ztg.“ de eri ne spune ca in 5 spre 6 Augustu s'a facutu mai multe arestâri in Pest'a, intre cari si a vestitului advocatu Virgiliu Szilágyi si a unui colaborantu dela diuariulu „Hon“. (Sciri mai próspete spunu ca cestu din urma e dejá liberu). Scirea acést'a o aflâmu si in alte diuarie de Vienn'a. Caus'a sa fia fostu participarea la lattrea de proclamatiuni ostile. Incâtu pentru situatiune adauge H. Ztg, ca la partea cea mai considerabila nu afla nici unu consimtiementu intreprinderile emigratiunei, din contra s'a convinsu fia-cine, ca, sfatuitorii cei mai rei suntu emigrantii.“

Imperatés'a va parasí Bud'a câtu mai curendu; unii voru sa scia ca in septemân'a viitóre, alte versiuni o punu pe finea lunei curente. Dupa altii va sa vina si Maj. Sea Imperatulu la Pest'a.

„W. Abdp.“ din 7 Aug. n. scrie :

„Precumu audîmu regimulu imperatescu si-a indreptatu tóta atentiunea spre referintiele urmate din ocupatiunea unei pârti a monarchiei de câtra trupele prussienesci. Unu emisu alu domnului ministru de statu câtra dlu locotiitoriu din Austri'a de josu din 3 a l. c. tine de cea dintâiu si mai insemnata problema a administratiunei Statului de a statorí in unu modu pre câtu se póte de acuratu si siguru, indata dupa departarea trupeloru prussiane, pagubele casiunate prin operatiunile militarie, prin garnisóne si prin recuisitiunile inimice. Procedur'a trebue sa fia aici pre câtu se póte de practica si incungiuratorie de ori-ce aparatu burocraticu.“

Dupa acést'a detaiéza mai de aprópe comissiunile, ce au sa se infiintieze in asta privintia ; cumu acele se punu sub presidiulu capului tierei si la cari voru participá oficiali de finantie, delegati din comitetele de tiéra si alte persóne de specialitate. Deosebit'a ponderositate se pune pe comissiunile de cercuri, cari chiamandu din comune ómeni de incredere voru cercetá dupa pagubele intemplate si voru dá sfatu despre vindecarea loru. In cele din urma regimulu se esprima, ca sperézu multu dela spriginulu populatiunei pentru a delaturá lips'a si de a micsiorá nenorocirea ce a lovitu asiá de greu singuratice tieri ale imperiului. In Austri'a de josu se si incepu lucrârile. Resultatele se voru aduce la cunoscinti'a publicului.

Ceeace privesce pacea asceptata si dorita, in diuarele ce ne sosescu, gasimu semne ca accea incâtu privesce pre Prussi'a se apropia si ca in scurtu tempu ocupaciunea straina va sa parasésca tierile austriace. Intre alte ni se spune ca archiv'a ministeriului de resbelu prussianu s'a si dusu la Berlinu. O parte insemnata de trupe (siesprediece regimente) prussiane au sa tréca prin Prag'a, altele prin Taboru si Pilsen. Printiulu Frid. Carolu se afla cu cortelulu seu in Prag'a si resiede acum in palatulu contelui Clam Gallas. Pedec'a cea mai insemnata ce aru mai puté incâtuva traganá incheiarea definitiva a pâcei o vedu unele foi in acea, ca Prussi'a s'aru fi dechiaratu a subscrie pacea numai dupa ce se va fi cedatu Veneti'a Italiei in tóta form'a.

Regele Prussiei in cuventulu seu de tronu cu ocasiunea deschiderei corpuriloru legiuitóre este fórte moderatu, deplânge ca in privinti'a bugetului milatariu inca nu s'a fâcutu destulu principiului constitutiunalu si spune corpuriloru, ca regimulu va cere dela casa in privinti'a acést'a o lege de indemnitate. Conflictulu intre cas'a deputatîloru si regimu nascutu din reorganisarea armatei se vede ca din initiativ'a regimului este pre cale de a se delaturá. Mai surprindiatoriu in acésta cuventare este tâcerea despre preliminariele de pace si c e r e r e a de m i j l ó c e pentru d e s e v e r s î r e a r e s b e l u l u i cu s u c c e s u.

De congresu inca fù vorba. Dupa cumu se scrie la Ind. belg. din Berlinu, congresulu propusu de astadata de Russi'a afla pedeci la Prussi'a spriginita de Itali'a si póte si de Angli'a. Russi'a manifestá in diuaristic'a ei tendintie de a anectá Galiti'a. Argumentele ei suntu interesante, déca ne iarta tempulu si spatiulu le vomu reproduce si noi cu alta ocasiune.

Scirile telegrafice mai dincóce (ved. „Hrm. Ztg.“) despre Itali'a demustra greutâti nóue in apropiarea de pace cu Itali'a (vedî la Mai nou). Cest'a pretinde sa-i remana totu ce tine ocupatu pe candu Austri'a afara de Veneti'a nu-i cede nimic'a. Paus'a de ostilitâti a incetatu eri si pâna in momentu nu scimu inca ce s'a mai urmatu, totu ce scimu din alta scire telegrafica, ca Archiducele Albrecht si-a mutatu cortelulu seu generalu la Gratz. O alta scire insemnata este ce o gâsimu in diuariele de Vienn'a, ca Napoleonu a r e i n t o r s u Veneti'a Austriei spre a o cede dens'a deadreptulu Italiei. De altmintrea Franci'a si acum staruesce prelânga Itali'a sa faca pace si sa se multiamésca cu Veneti'a, câci altfeliu va fi parasita si va trebuí sa pórte resbelulu pre socotél'a ei propria.

Protocolulu

Siedintiei Comitetului Asociatîunei tranne române tînute in 5 Augustu 1866 c. n. sub presidiulu Ilustritatei Sele Dlui Consiliaru Petru Manu, fiindu de fatia DD. membrii ai Comitetului, Ilustr. Sea D. Consiliaru gub. Pavelu Dunc'a, Rm. D. Protopopu Ioanne Hanni'a, Revrd. D. Protosingelu metropolitanu, Nicolau Popea, D. Casieru la cass'a provinciala, GabriiluVajd'a, D. Dr. Ioann Nemes, D. prof. Nicolau Cristea; Secretariulu II I. V. Rusu si D. Cassieru Asociatiunei Constantinu Stezaru.

§ 53. D. Presiedinte presentéza conspectulu despre starea cassei Asoc. pre tempulu acestei siedintie. Din acestu conspectu se vede, ca cass'a Asociatiunei— dupa subtragerea erogateloru de pân' acumu— are in proprietatea s'a, sum'a de 24.017 f. 18 ^{5} xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 54. Conformu conclusului adusu in siedinti'a II a adunârei gen. a Asoc. tînuta la Abrudu in 1865 p. XXIII, Comitetulu Asoc. fiindu insarcinatu a compune unu unu proiectu de bugetu preliminariu pentru anulu viitoriu alu Asoc. si acel'a alu propune spre desbatere viitórei ad. generale si-a tînutu de detoria inca in siedinti'a s'a din 8 Maiu a. c. § 32 a denumí o Comissiune spre acestu scopu, carea prelucrandu unu proiectu de bugetu sa-lu presenteze mai antâiu spre pertractare in o siedintia a Comitetului, de unde apoi statoritu conformu §lui 26 din statutele Asoc. sa se astérna viitórei adunâri gen. spre desbatere si asceptare.

Deci numit'a Comisiune espunendu prin Secr. II cá referinte, ca dupa tenorea §lui 26 din statute, Associatiunea cá si pân' acum, pentru anulu viitoriu, nu póte sa dispuna decatu numai de sum'a de 1400 f. v. a., asterne proiectulu seu de bugetu spre pertractare.

Conclusu. Proiectulu de bugetu preliminariu pentru anulu Asoc. 1866/7 prelucratu de Comissiunea ad hoc cu unele modificatiuni facute la punctele 4 si 7 si anume la p. 4 in locu : de 400 fl. destinandu-se cá stipendia pentru Juristi numai 360 fl., si adeca 2 stipendia de câte 100 fl. ear alte 2 de câte 80 fl., apoi la p. 7 pentru gimnasisti creandu-se 2 stipendii de câte 50 fl. in locu de 30 fl, propusi de Comissiune, se primesce de alu seu din partea Comitetului, cu acelu adausu, cá astfelu modificatu si compusu sa se sustérna adunârei gen. tînande la Belgradu in 15/27 Augustu a. c. spre pertractare si acceptare.

§ 55. Andreiu Cosm'a Juristu la Universitatea regia din Pest'a, stipendiatulu Asoc. si tramete testimoniele despre frecventarea regulata a prelectiuniloru cum si despre depunerea esamenului de statu cu p r e c e l e n t i a, rugandu-se a se impartasi si pre anulu viitoriu de stipendiu din partea Asoc.

Se ia spre sciintia cu acelu adausu, cá despre cerut'a impartasîre se va decide la tempulu seu.

Asemenea D. Georgie Gerasimu Rusu, Juristu la Universitatea din Vienn'a si stipendiatu alu Asoc. inca tramete testimoniu despre coloquiele tînute din dreptulu bisericescu (Kirchenrecht) in ambi semestri a anului scol. 1865)6 cu succesu fórte bunu.

Ear absolulutulu gimnasistu Stefanu Torpanu si substerne testimoniulu seu scol. pre sem. II. an. 1865)6, din carele se vede earasi unu progresu in studii fórte multiamitoriu.

Se ia spre sciintia.

§ 57. Cass'a Asoc. presentéza unu conspectu despre interesele intrate la fondulu Asoc. dupa asemnatiunile partiali ipotecarie.

Aceste interese facu sum'a de 453 f. lânga care mai adaugandu-se bani gat'a din cas'a Asoc. in suma de 547 f. sî subtragendu asemnatiunile ipot. esîte din cele intrate, asemnatiunile partiali ipot. au crescutu cu 1000 f. Se ia spre sciintia.

§ 56. D. Prot. sî m. alu Comitetului Ioanne Hanni'a prin scrisórea s'a de a aduce la cunoscinti'a Comitetului, cumca Dlu Capitanu Dr. de medicina Ioanne Arseniu, dupa tenorea unei scrisori dto Mexico Huauchinango 15 Maiu a. c. adresata DSele, sî dupa unu certificatu dela cass'a de statiune a corpului de voluntari austriaco-belgici in imperati'a mesicana, aru fi depusu la numit'a casa un'a suma de 100 taleri mexicani destinati in favórea fondului Asoc.

Conclusu. Comitetulu primesce acést'a incunoscintiare cu cea mai via placere sî róga pre D. Protopopu, cá amesuratu apromisiunei sele, in acea scrisóre sa binevoiésca a cercetá, unde? cum? sî pre ce cale sa se primésca sum'a numita la fondulu Asoc.

§ 59. Secr. II. cetesce raportulu, ce e de a se presentá viitórei adunâri gen. despre activitatea Comitetului Asoc. in decursulu unui anu de dîle adeca dela adunarea gen. trecuta pâna 'n presente.

Conclusu. Acestu raportu aflandu-se a representá pre câtu se póte mai fidelu sî mai detaiatu, activitatea Comitetului pre unu anu de dîle, se aprobà in totu cuprinsulu seu.

§ 60. D. Parochu in Iacobeni Ioann Latzcu prin scrisórea din 24 Iuniu a. c. se dechiara, cumca densulu din caus'a nefavoritóreloru impregiurâri sî resp. a seraciei, cu mare durere sî parere de reu, se vede constrensu a incetá de a mai fi m. ord. alu Asoc.

Se ia spre sciintia.

§ 61. Se reportéza despre banii incursi la fundulu Asoc. dela siedinti'a presenta sî anume:

a) D. prof. in Craiov'a Sim. S. Mihali administréza la fondulu Asoc. tacs'a de m. ord. pre an. $186^3/_4$, $186^4/_5$, $185^5/_6$ sî $186^6/_7$ sî pentru diploma cu totulu 21 fl. v. a.

b) Dlu prof. in Craiov'a Const. Olteanu administréza tax'a de m. ord. pre anii $186^2/_3$, $186^3/_4$, $186^4/_5$, $186^5/_6$ sî $186^6/_7$ sî pentru dipl. cu totulu 26 fl. v. a.

c) D. prof. in Craiov'a Ioanne Fauru tacs'a pre an. 1864/5 sî 1865/6 sî pentru dipl. 11 f. v. a.

d) Prin D. Inspectoru metrop. sî Col. alu Asoc. Georgie Pop'a s'a tramesu cá tacse de m. ord. pre an. 1865/6 20 f.

e) Prin Dlu propr. sî Col. alu Asoc. in Sas-reginu Ioane P. Maieru s'a tramesu cá tacse de m. ord. 190 fl. din care 105 f. in obl. dimpreuna cu coponii resp. dela D. negutiatoriu Nicolae Marinoviciu cá m. ord. pre viatia.

f) priu D. Notariu sî colect. Asoc. in Câmpeni, Georgie Ioanette s'a tramisu la fondulu Asoc. cá taxa de m. ord. pre an. $186^5/_6$ in dóue renduri sum'a de 50 fl. v. a. sî anume in fia-care rendu câte 35 fl. v. a.

g) prin D. Juristu abs. in Pest'a Iulianu 'Grozescu s'a tramisu pentru D. negutiatoriu Alessandru Nedelcu tax'a de m. ord. pre an. 1866/7 5 fl. v. a.

h) prin D. prof in Blasiu Dr. Ioane Bobu s'a tramisu cá taxa de m. ord. pe an $186^4/_5$ $186^5/_6$ 85 fl. (cu 5 fl. mai multi decâtu se cuvine dupa list'a tramisa pentru care s'a cerutu deslusire dela resp. D. tramitietoriu).

i) prin D. prot. in Deasiu Ioann Colceriu s'a tramesu cá taxa de m ord. pentru D. Notariu de sedria comitatense in Solnoculu Int. Iosifu Crisianu pre an. $186^3/_4$ $186^4/_5$ 10 fl. v. a.

k) D. Asesoriu de sedria in Comitatulu Solnocului Int. Clementu Hosszu tramite tax'a pre an. cur. $186^5/_6$ 5 fl.

l) D. parochu in Cricâu, Petru Truti'a asemene tramite tax'a pre an. 1865/6 5 fl.

m) Deadreptulu la cass'a Asoc. a incursu dupa relatiunea resp. casse, dela siedinti'a trecuta a Comitetului pâna la acésta siedintia 53 fl. 10 xr. v. a. (vedî: publicarea din partea Secret. Asoc: in unulu din numerii viitori ai „Tel. Rom.“, unde se publica in specialu tóte sumele incurse dimpreuna cu numele P. T. DD. membrii resp. ai Asoc.).

Se ia spre sciintia.

§ 62. D. Directoru alu Universitâtiei din Iasi Dr. Titu Liviu Maiorescu daruesce in folosulu bibliotecei Asoc. unu esemp. din opulu seu filologicu intitulatu „despre scrierea limbei rumâne.“

Conclusu. Dlui daruitoriu i se esprima protocolarmente recunoscinti'a cea mai cordiale din partea Comitetului, ear D. bibliotecariu alu Asoc. sa insarcineza acestu opu pretiosu pre terenulu filologiei române, alu trece in catalogulu bibliotecei Asoc.

Cu acestea se incheia siedinti'a Comitetului Asoc. pre la 7 óre sér'a. Datulu cá mai susu.

Petru Manu, m. p. Pres. int. — I. V. Rusu, m. p. Secr. II.

Proiectu

de bugetu preliminariu pentru anulu Asoc. $186^6/_7$ statoritu in siedinti'a Comitetului Asoc. din 7 Augustu c. n. a. c. preste sum'a de 1400 fl. v. a. disponibila conformu §-lui 36 din statutele Asoc.

1) Remuneratiunea anuale a Secretariului II 200 fl. 2) Pentru unu scriitoriu stabilu in Cancelari'a Asoc. 100 fl. 3) Pentru spesele curente ale Cancelariei Asoc. dimpreuna cu plat'a scriitoriului 150 fl. 4) Patru stipendii pentru 4 Juristi, sî anume dóuo câte de 100 fl. v. a., alte dóue câte de 80 fl. v. a. in suma 360 fl. 5) Pentru unu tineru studente la institutulu politechni u in Vien'a, unu stipendiu de 300 fl. 6) Pentru doi studenti la vre-o scóla reala din patria la unulu câte 50 fl. v. a. laolalta 100 fl. 7) Pentru doi studenti gimnasiali, la unulu câte 50 fl. v. a., laolalta 100 fl. 8) pentru spesele estraordinarie ale Comitetului Asoc. 90 fl. Sum'a 1400 fl. v. a.

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne române, tînuta la Sabiiu in 7 Augustu c. n. 1866.

Petru Manu, Presiedinte — Ioane Rusu, Secretariu.

Estrasu

din Protocolulu Consistoriului diecesanu greco-resariténu aradanu.

Aradu 21 Iuliu 1866.

744.

763. S'au censuratu socotîle Fundatiunei Zsiga-iane, pentru ajutorarea Studintîloru români gr. resariteni din Oradea mare, dela 1 Septembre 1865 pâna in finea lui Octobre 1865 care infatîsiéza sumariulu urmatoriu:

I. Perceptiunea: 1) Arend'a casei fundatiunali 1080 f.

II. Erogatiunea: Pe desplatirea supererogatului din anulu trecutu;— pe repararea casei fundatiunali;— pe instruarea alumneulu, — sî pe provisiunea alumniloru, detotu 1171 f. 92 xr.

III. Alaturare: Erogatiunea e mai mare decâtu Perceptiunea cu 91 f. 92 xr. cu carea suma fundatiunea remane datóre manipulantului fundatoru.

Determinare: Socotîle aceste de bune aflandu-se, se retrimitu Senatului fundatiunalu; eara Determinatiunea acést'a, dupa punctulu 14 a Statuteloru fundatiunale, se tramite la Gazetele române pentru bunavointi'a de a o publicá.

estradatu prin
Andreiu Pappu,
Protodiaconu sî Notariu Consist.

Brasiovu 25 Iuliu (6 Augustu) 1866.

(Sciretrista. Conferintie invatietoresci). Alaltaeri immormentà Comun'a româna din Cetatea Brasiovului pe cuviosulu ei Parochu Tom'a Vasiliu; pe acestu parinte care inainte cu 5 dîle serví la jertfelnicu sî care serví 38 de ani dintre cari 12 cá invetiatoriu sî psaltu la sf. Nicolae, éra ceilalti 26 de ani cá parochu românu in cetatea Brasiovului. Elu patimí de apa in peptu sî patim'a-i crescù pâna i terminà firulu vietiei. Cine a cunoscutu pe acestu preotu, nu póte sa dîca alta decâtu pecatu de perderea lui, câci erá unu preotu fórte evlaviosu!

Perderea lui este cu atât'a mai jelnica cu câtu ca nu erá tocmai betrânu, ci numai de 66 de ani, sî asiá lasa in urm'a s'a cinci fii minoreni; lasa pe multi fii sufletesci fâra pastoriu; lasa chiaru sî pe straini machniti, pentruca viéti'a lui sî esactitatea in ducerea oficiului seu atrase stim'a tuturoru. De acést'a sî petrecerea immormentârei lui a fostu pompósa sî amesurata unui preotu alu cetâtiei Brasiovului sî unui Assessoru Consist. cu care rangu sî adormitulu fu investitu. Elu avù onóre a fi petrecutu la mormentu sî de P. on. D. Directoru alu Seminariului nostru din Sabiiu Ioann Hannea sî de D. Professoru Ioann Popescu. Merite trebue sa fia avutu adormitulu, candu fiii sei sufletesci suntu de modelu in evlavia sî in impintenirea intereseloru natiunale; candu elu fu decoratu cu brâu rosiu sî candu fiii lui spirituali jertfira dieci de mii intru ridicarea Gimnasiului sî sustînerea profesoriloru lui.— Apoi cuventulu lui au aflatu locu la cei ce acum suntu de multu trecuti din lume, de óre ce in actulu fundatiei nemuritoriului I. Jug'a lu vedemu sî cá martoru.—Asiá la Ciurcu sî la altii cari au fâcutu testamente demne de renume. Pré on. D. Prot. Baracu in cuventarea sea la immormentarea acestui'a a cuprinsu mai pe largu datori'a cea amesurata care si-a implinit'o in chiamarea sea. Deci dara pe câtu a fostu faptele lui bune pe atât'a sî superarea de perderea lui. Se intrebau ómenî ca ce sa faca sirmanii lui fii? Respundeau unii ca ací totusi suntu sub scutulu DD. Negutiatori sî ca Dumnedieu totusi a ingrigitu de ei. Amu dîsu multi: dee Dumnedieu sa fia asiá cá cu atât'a baremu mangâiati sa-i rostimu durerosulu: fia-i tierân'a usióra.—

Alta scire mai placuta, socotu ca n'aru trebuí s'a tâcemu. Acést'a este ca invetiatorii nostri din Protopopiatulu I alu Brasiovului si incepura adi conferintiele consultatóre spre perfectiunarea chemârei loru. P. on. D. Protopopu Iosifu Baracu deschisa conferinti'a cu unu cuventu care aru trebuí sa nu se uite de nimenea din cei ce l'a audîtu, fiindca elu cuprindea detori'a oficiului fia-cârui invetiatoriu sî silirea acelui'a de asi-o putea cunósce.

Dupa acést'a Dnii invetiatori si alese de conducatoriu pe dlu rectoru alu normei de aici Georgiu Belisimus. Conferinti'a ce se continua sî temele ce se desbateau, precum: deprinderea eleviloru

in acurata cetire, cele de lipsa pentru intârirea loru fisicesce sî impârtîrea loru in mai multe despartieminte— a fostu pré interesante. — Suntemu mândri cu Dnii invetiatori ai Brasiovului, Saceleloru sî a celorulalte sate de aici. Candu scriemu acésta espressiune n'aducemu lauda trasa de pêru, ci spunemu adeverulu. Dovada la acést'a e ca 6 din Dloru a fostu comissari in anii trecuti pentru celelalte protopopiate ale Transilvaniei; sî au facutu unii studii in Germani'a sî mai toti suntu gimnasisti absoluti. De aceea ne dâmu parerea ca resultatulu Conferintiei Dloru aru fi bine sa se impartasiésca sî cu alti invatietori din alte protopopiate, ba n'aru fi reu cá sî desbaterea altor'a sa se impartâsiasca cu acesti'a. *) Ide'a mea merge sî mai departe: N'aru fi reu déca s'aru infiintiá o societate a tuturoru invatietoriloru nostri din Transilvani'a, care sa se adune in fiacare anu spre perfeptionarea chiamârei loru cei inalte.

Mâne va tînea D. Belissimus o desertatiune. Amu dîsu sî dîcu ca Conferintiele acestea au folosulu loru dar trebue sa mai aiba invetiatorii sî manuale spre pregatire. —

Consemnarea acoloru soldati români decorati sî laudati pentru brav'a purtare in batali'a dela Custozz'a precum sî la luptele ce au premersu sî urmatu acestei batalii.

(Continuare din nrulu trecutu.)

Dela reg. de inf. regele de Niederlande nr. 63 fura decorati cu medali'a de argintu cl. I.

Serg. Pahomie Ilieni, serg. Nicolau Mosor'a, serg. Paulu Poppu, cond. Ilia Colcea, Procopiu Roiciucu;

Cu medail'a de argintu cl. II: Serg. Ioann Hodoru, Sofroniu Micu, cond. Iurinu Pecurariu, Bodare, corp. Basiliu Olariu, cornist. L. Lingurariu, lemn. Georpiu Sónca; laudati fura v. cor. Ch. Floreanu, gr. Ioann Pupezanu, Iacobu Barbutiu, G. Sugariu sî Teod. Baciu.

Dela regim. de inf. Ludovicu II. regele Bavariei nr. 5 fura decorati cu medali'a de arg cl. I: Gr. Mich. Hodacu, cond. Ioann Rolla, Alessandru Popu, gr. N. Beresiu; cu medali'a de arg. cl. II: cond. Ios. Dancu, Ios. Ioanoviciu, corp. Aless Varg'a, v. c. Dem. Cióra, gr. Alessiu Opinocu, cond. G. Marcusiu, Fr. Achimu, Michailu Aderianu, v. c. Andreiu Pipasiu, Lad. Vanci'a, gr. Georgiu Paticanu, Alesandru Popu, Stef. Popoviciu. serg. Lad. Stocariu, cadetu Const. Cocióba, v. c. Vicent. Stoicoviciu, cond. Iosifu Rodu v. c. Georg Tulbul'a; Laudati fura: gr. Ioann Cismasiu, Georgiu Toderu, Paulu Buresiu, v. c. Georgiu Crainicu, Andreiu Varga, Lad. Papu, con. Ioann Darabantu, corp. Ioann Babuciu, gr. Lad. Stan, v. c. Ios. Crainicu, gr. Andr. Murghi, Ioann Huri'a, Mich. Paticanu, Ios. Milacu, Stef. Arcosi.

Reulu nu trebue asteptatu sa vina, ci trebue prevenitu. Pâna a fi in positiune de a publicá cele emise de in. Guvernu (dupa cum audîmu) in privinti'a acést'a, dâmu locu urmatóreloru mesuri preventive scóse din „Tromp. Carp.“ sî acést'a cu atâtu mai vertosu cu câtu o parte insemnata a locuitorimei tierei nóstre vine in atingere cu cea a tieriloru invecinate, unde epidemi'a acést'a si secera victimele sele fâra indurare.

Mesuri de aperare in contr'a Cholerei.

I. Locuinti'a sa fia curata, aerata, departe de sietiuri umedi sî locuri putrede, sî cu ómeni putîni in casa, fiindu ca din aburе multi se corumpe aerulu, sî cei ce siedu in asemeni locuri mai curendu suntu supusi acestei maladie (bóle).

II. Locuitorii, dupa esemplulu epidemieloru trecute, este de folosu in tempu caldurosu sa easa afara din comune sî sa siéda pâna la precurmarea epidemiei in coverce séu balagane puse pe locuri inalte sî uscate, adeca unde nu suntu bâlti sî umeditate.

III. Indata ce se voru vadí intr'o casa patimasi de cholera atunci cei sanetosi sa easa de acolo la câmpu pentru vre-o dóua dile cá sa se póta curatí sî aerí obiectele sî cas'a séu camer'a maladului, varuindu-se sî uscandu-se paretii; atunci numai potu trece acolo cei sanatosi.

IV. Bucatele sa fia próspete, curate, ferte bine, putîne sî nu dulci.

V. Pe câtu se va puté sa nu se serve cine-va cu bucate grele, precum: grase, gatite cu faina, untu de lemnu, pesce, carne de porcu, varza, castraveti, pepeni verdi sî galbeni. Bucatele cele iuti, preparate cu aromate, inca producu maladia. De aceea sa se mance bucatele de carne de vaca, de vitielu, de melu, de gaine sî de pui.

VI. Multa beutura a vinuriloru sî a spirturiloru asemenea este vatematóre, pentruca este constatatu ca betivii pretutindeni a fostu cele antâiu victime ale cholerei.

VII. Curatieni'a este celu mai bunu mijlocu de aperare. De aceea se cuvine cine-va sa-si premenésca desu vestmintele, sa-si spele trupulu, sa curetie de dóue sî trei ori pe dî aerulu cu caramida arsa sî stinsa in otietu séu in apa de chloru.

VIII. Este fórte utile sa fia cine-va cu curagiu la periculu, cu sufletulu liniscitu sî cu sângele rece.

IX. Asemenea este bine a nu esî afara de diminétia cu stomachulu golu, ci sa bea mai nainte unu pacharelu de rachiu de anasonu séu de isma, ori putîntelu vinu bunu.

X. Sa se ferésca da racéla, eara mai alesu picióre sî pantecele sî sa nu dórma afara, mai cu séma in tempu rece.

---

*) Calea cea mai de indemâna sî eftina aru fi foile publice. Red.)

XI. Nu mai putînu este de folosu la chipulu vietuirei sî infranarea.

Binevoiti, Dle Redactoru a primî incredintiârile mele de stima nî consideratiunea ce va conservu. C. Canella.

Principatele române unite.

Nóu'a constitutiune a Romaniei.

(Urmare.)

f) Cei ce voru fi ocupatu in tempu de unu anu functiunile de Presidentu de Curte, de Procuroru generalu, de consilieriu la curte de Casatiune.

g) Cei cu diploma de doctoratu s'au de licentiatu de ori-ce specialitate cari in tempu de siese ani voru fi esercitatu profesiunea loru.

Art. 76. Voru fi de dreptu membri ai Senatului:

1) Mostenitoriulu Tronului la verst'a de 18 ani, insa elu nu va avea votu deliberativu decâtu la verst'a de 25 ani.

1) Mitropolitii sî episcopii eparchioti.

Art. 77. Membrii Senatului nu primescu nici o dotatiune nici indemnitate.

Art. 78. Membrii Senatului se alegu pe 8 ani sî se inoescu pe jumetate la fia-care patru ani prin tragerea la sorti a unui Membru de fia-care judetiu.

Art. 79. Membrii esîti suntu reeligibili.

Art. 80. La casu de disolutiune Senatulu se recunósce in intregulu seu.

Art. 81. Ori-ce intrunire a Senatului afara de tempulu sessiunei Adunârei deputatîloru este nula de felu.

CAPULU II.

Despre Domnu sî Ministri.

Sectiunea I. Despre Domnu.

Art. 82. Puterile constitutiunale ale Domnului suntu ereditarie, in linie coboritóre directa sî legitima a Mariei Sele Principelui Carolu I, de Hohenzollern Sigmaringen, din barbatu in barbatu prin ordinulu de primogenitura sî cu esclusiunea perpetua a femeiloru sî coboritoriloru loru.

Coboritorii Mariei Sele voru fi crescuti in religiunea ortodoxa a resaritului.

Art. 83. In lipsa de coboritori in linie barbatésca a Mariei Sele Carolu I de Hohenzollern Sigmaringen, successiunea Tronului se va cuvení celui mai in versta dintre fratii sei s'au coboritoriloru acestor'a, dupa regulile statornicite in articululu precedentu.

Déca nici unulu dintre fratii s'au coboritorii loru nu s'aru mai gâsí in viétia, s'au aru declará mai dinainte, ca nu primescu Tronulu, atunci Domnitoriulu nu va putea numí succesorulu seu dintr'o dinastie suverana din Europ'a cu primirea representatiunei natiunale, data in form'a prescrisa de Art. 84.

Déca nici un'a nici alt'a nu va avea locu, Tronulu este vacantu.

Art. 84. La casu de vacantia a Tronului ambele Adunâri se intrunescu de indata intr'o singuua Adunare, chiaru fâra convocatiune, sî celu mai târdîu pâna in optu dîle dela intrunirea loru, alegu unu Domnu dintr'o dinastia suverana din Europ'a occidentala.

Presenti'a a trei pâtrimi din membrii cari compunu fia-care din ambele Adunâri, sî majoritatea de dóue treimi a membriloru presinti suntu necesarie pentru a putea precede la acésta alegere.

La casu candu Adunarea nu se va fi fâcutu in terminulu mai susu prescrisu, atunci in a nóu'a dî la amédî, Adunârile intrunite voru pasî la alegere ori-care aru fi numerulu membriloru presenti sî cu majoritate absoluta a voturiloru.

Déca Adunârile s'aru aflá disolvate in momentulu vacantiei Tronului, se va urmá dupa modulu prescrisu la Art. urmatoriu.

In tempulu vacantiei Tronului, Adunârile voru numí o Locotenintia Domnésca compusa de trei persóne care va esercitá puterile Domnesci pâna la suirea Domnului pe Tronu.

In tóte casurile mai susu aretate votulu va fi secretu.

Art. 85. La mórtea Domnului Adunârile se intrunescu chiaru fâra convocatiune, celu târdîu 10 dile dupa declararea mortiei.

Déca din intemplare ele au fostu disolvate mai inainte, sî convocatiunea loru a fostu otârita in actulu de disolvare pentru o epoca in urm'a celoru 10 dile, atunci Adunârile vechi se aduna pâna la intrunirea aceloru cari au a le inlocuí.

Art. 86. Dela dat'a mortiei Domnului sî pâna la depunerea juramentului a succesorului seu la Tronu, puterile constitutiunale ale Domnului suntu esercitate in numele poporului Românu de ministri intruniti in consiliu sî sub a loru responsabilitate.

Art. 87. Domnulu este majoru la versta de 18 ani impliniti.

La suirea Sea pe Tronu, elu va depune mai intâiu in sinulu Adunârilorn intrunite urmatoriulu juramentu:

„Juru de a pâzi Constitutiunea sî legile poporului Românu, de a mantîné drepturile lui natiunale sî intregitatea teritoriului.“

Art. 88. Domnulu in viétia fiindu, póte numí o Regentia compusa de trei persóne, care dupa mórtea Domnului sa esercite puterile Domnesci in tempulu minoritâtiei succesorului Tronului.

Acésta numire se va face cu primirea representatiunei natiunale, data in form'a prescrisa la Art. 84 din Constitutiunea de fatia.

Regenti'a va esecutá totu deodata sî tutel'a succesorului Tronului, in tempulu minoritâtiei acestui'a.

Déca la mórtea Domnului, Regenti'a nu s'aru gâsí numita sî succesorulu Tronului aru fi minoru, ambele Adunâri intrunite voru numí o Regentia, procedandu dupa formele prescrise la Art. 48 din Constitutiunea de fatia.

Membrii Regentiei nu intra in functiune decâtu dupa ce voru fi depusu solemnu, inaintea ambeloru Adunâri intrunite juramentulu prescrisu prin art. 87 din Constitutiunea de fatia. (Va urmá).

Varietâti.

*** Destituirea Dlui Cesaru Bolliacu din postulu de directoru alu archiveloru Statului sî modulu inlocuirei sele, a produsu in publicu o via sî durerósa indignatiune. Multi nu credeau ca D. Rosetti o sa se cobóre la resbunâri asiá de mici. Eata dar patimile politice unde conducu pe ómeni. Lumea a vediutu prin acést'a câtu de multu D. Rosetti tîne la adeveru sî la libertatea cuventului! Lovitur'a ce a primitu D. Bolliacu prin destituire, cu câtu-lu radica in opini'a lumei, cu atâtu, injosesce pe celu care i-a dat'o abusându de puterea sea. „Constit."

*** Scirile despre recólta suntu fórte bune mai alesu in ceea ce privesce grâulu. Ne pare reu ca guvernulu nu crede de cuviintia a dá prin Monitoriu sciri mai dese despre miscarea comerciale sî despre situatiunea economica a tierei. In fia-care septamena primimu din strainatate scrisori prin cari ni se ceru informâri in acésta privintia. Suntemu siliti a respunde ca nu avemu de unde sa le luâmu. Diuariele oficiali nu spunu nimicu, diuariele speciali de la Galati sî Brâil'a séu ca nu mai aparu séu ca nu se ocupa decâtu de cestiuni politice. Este o trebuintia fórte simtîta pe care sperâmu ca guvernulu, nu va intârdiá a o satisface. „Rom."

*** Se citesce in „Movimento din 9 Iuliu: A 9-a compania din alu 3-le regimentu de voluntari numera in rendurile sele o femeia, Mariet'a Giulani, dela Chiavenn'a, care, sub numele de Antonio Delfiore, s'a inrolatu la Como. Ea are sieptespre-diece ani, pórta uniform'a garibaldiana, sî are totu aceeasi solda cá sî ceialalti soldati; ea are o pusca, cartucie sî totu ce e necesariu. Ea a datu dejá probe de curagiu in marsiele sfortiate, purtandu-si pusc'a pe umeru; furieriulu ei distribuindu cartucie a voitu sa-i dea numai unu pachetu pentru cá sa nu-i fia prea greu: ea a cerutu cá sa i se dea intocmai cá sî la ceialalti. Ea este suptu supraveghiarea unui sergente, compatriotele seu: Tóta lumea o respectá sî e gat'a a o aperá.

Mai nou.

„Hrm. Ztg." de eri aduce urmatórele depesie:

Vien'a 10 Augustu „Wanderer" aude: se astépta o lege nóua de finantie, care decretéza edarea de note de statu.

Itali'a a primitu lini'a de demarcatiune conditiunata de Austri'a, dupa Tigliamento (riu).

Parisu 10 Augustu. „Monitoriulu de sér'a" din 9 Augustu comunica, ca Itali'a si-a retrasu trupele din Tirolu dincolo de Tagliamento, lini'a de demarcatiune ceruta din partea Austriei. Este de crediutu, ca greutâtile, ce impedecau intielegerea suntu delaturate sî asiá in scurtu se va incheiá armistitiulu.

Parisu 10 Augustu. „Secululu" de astadi scrie: Franci'a a deschisu negotiârile cu cabinetulu din Berlinu in privinti'a marginiloru renane, avendu in prevedere considerabil'a crescere a Prussiei; pâna acum nu crede Prussi'a, ca va putea sa primésca propunerile francesci.

Florenti'a 10 Augustu. „Natiunalulu" spune, Cialdini s'a decisu, a luá positiune dincolo (pentru noi dincóce R.) de Tagliatiamento. Sella va paresí Udinea.

Nr. 17,255. 1866.

Publicatiune de concursu.

In legatura cu publicatiunea de sub nr. guv. 14,600 inregistrata, la 897 a lui Erd. hivatalos értesitö sî in celelalte diuarie din patria se aduce prin acést'a la cunoscintia tuturoru cumca din interesulu redicârei economiei silvanali a decisu acestu guvernu regescu de a se tramite afara de cei 4 elevi transilvani tramitendi la scól'a silvanale din Aussee inca sî alti 2 studenti la academi'a c. r. silvanale din Schemnitz sî anume dela 1 Octobre a. c. câror'a le si va dá pe tempulu de doi ani alu invetiamentului de acolo câte unu stipendiu anualu de 300— trei sute fiorini v. a.

Competitorii la aceste stipendii voru avé de a-si substerne acestui guvernu regescu celu multu pâna in 15-a Augustu a. c. petitiunile loru.

Conditiunile de primire suntu urmatórele: a) Implinirea anûlui de etate alu 18-a, b) Absolvirea cu bunu succesu sgimeu nasiului superioru séu a scólei reali superiore.

Conditiunile celelalte suntu cuprinse in publicatiunea de aici Nr. 14,600 cu esceptiunea litt ff.

Dela guvernu reg. transilvann
Nr. 7—2 Clusiu in 19 Iuliu 1866.

Nr. 870, 1866.

Publicatiune.

Prea Inaltulu Guvernu reg. transilvanu cu decisiune guvernîale din 24 Maiu a. c. Nr. 10,086 se indura a concede sî stâri comunitatei Bethleanu (Bethlen) cerculu acelasiu in comitatulu Solnoculu interioru prelunga celea dóue târguri de tiéra (anuale) carii au fostu sî suntu in fia-care anu adecr: 1 in lunea dupa Rusale, alu 2. in diu'a Catarinei,— inca alte dóue terguri anuale, carele voru fi in fia-care anu: unulu in 6-lea Apriliu sî celalaltu Luni inaintea Sânteimariei: 8 Septemvre:

Deci se face prin asta publica incunosciintiare despre tergurile amintite, cu acea observare ca tergulu primu (nou) va fi in 3 Septemvre a. c.

Dela oficiulu Judelui procesualu alu Bethleanului. Bethleanu 10 Iuliu 1866.

Adolfu Flothfer,
Nr. 6—3 Jude.

Catedra de instructiune vacanta.

In urm'a inaltului emisu alu reg. Gubernu transilvanu dtto 31 Iuliu 1866 nr. 26,765 se escrie prin acést'a concursu pentru o catedra de instructiune de filologi'a classica, vacanta la gimnasiulu catolicu c. r. de statu in Sabiiu (limb'a propunerei germana) cu unu salariu anualu de 945 fl. v. a. pre lânga pretensiunea de unu adausu diecenalu de 105 fl. v. a dupa fia-care diece ani de servitiu sevarsîti spre deplina multiamire.

Competitorii au de a-si asterne cererea loru pre calea autoritâtîloru loru ante statatóre la Directiunea Gimnasiului c. r. de statu in Sabiiu, in terminu de s i e s e septamâni, indreptata câtra inaltulu Gubernu reg. transilvanu provediuta cu carte de botezu, atestate de studie sî cu atestatu de prescrisulu esamenu despre castigat'a facultate de instructiune, cu atestatu despre aplicarea loru de pâna ací sî despre cunoscintiele ce le voru fi avendu (etwaige) de limbile tierei (ungara sî româna). Sabiiu 8 Augustu 1866.

Nr. 9—2 **Concursu.**

Devenindu vacantu postulu invetiatorescu din Costeiulu mare Protopresbit. Hasiasiului, se deschide concursu de 4 septemâni, dela 1-a publicatie, sî anume, din 20 Iuliu pâna in 20 Augustu 1866. Emolumintele anuale suntu in bani gat'a 189 f. v. a., 13 ½ checi de grâu, 13 ½ checi cucuruzu, 2 jugere de aratura, 1 jugeru de gradina sî cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, suntu avisati Recursurile sale timbrate sî inzestrate cu estrasu de botezu, cu atestate despre absolvarea cursului pedagogicu din Institutulu preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna ací, si despre purtarea politica sî morala, ale adresá câtra venerabilulu Consistoriu Aradanu, sî ale strapune incóce. Belincz 20 Iuliu 1866.

Constantinu Gruiciu,
Protopresbit. Hasiasiului sî Insp. scolariu.

Nr. 8—2 **Concursu.**

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci la scól'a normala gr. or. in Campeni de class'a a dóu'a sî a trei'a, cu care este impreunatu unu salariu anualu de 300 f. v. a. 6 orgii lemne de focu din care se va incaldî sî scól'a sî cortelulu naturalu— prin acést'a se deschide concursu pâna la 1-a Septembre a. c. c. n.

Doritorii de a ocupá acestu postu cererile loru provediute cu testimoniele ca au absolvatu gimnasiulu inferiore, in institutulu preparandiale, despre purtarea morala sî politica, perfect'a cunoscintia a limbiloru patriei, sî ca suntu de relig. gr. or. ortodoxa sa se tramita adresate la subscris'a Eforia scolara pâna la terminulu de susu.

Deprinsii in cantârile bisericesci se voru preferí.

Din siedinti'a Efor. scolare tînuta in Campeni 2 Aug. c. n. 1866.

Nr. 4—2 **Concursu.**

Pentru ocuparea posturiloru de directoru sî invatietori la scól'a capitala normala in Saliste se escrie prin acést'a concursu, — sî anume: a) pentru postulu de directoru, care totu odata va servî sî cá invatietoriu in clas'a IV cu unu salariu anuala de 400 fl. v. a., b) pentru invatietorii claseloru III sî II cu salariu anualu de câte 200 fl. v. a. sî c) pentru doi invatietori in class'a I. cu salariu anualu de câte 180 fl. v. a.

Acei'a, cari dorescu a ocupá aceste posturi suntu provocati a-si asterne rugârile scrise de mân'a loru propria sî provediute cu documintele recerute pâna in 15 Augustu a. c. cal. nou la subsemnatulu oficiu (post'a din urma Secelu). —

Oficiulu comunalu
Saliste in 19 Iuliu 1866

Burs'a de Vienn'a.

Din 30 Iuliu (11 Augustu) 1866.

Metalicele 5%	60 35	Actiile de creditu	145 50
Imprumutulu nat. 5%	65 85	Argintulu	127 75
Actiile de banca	728	Galbinulu	6 15

DE INDREPTATU din nrulu tr.: La cele despre min. celu nou din Romani'a sa se substitue „Tromp. Carp." in locu de „Rom."

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl.v. a.

Nru 61. ANULU XIV.

Sabiiu, in 4|16 Augustu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 3 Augustu.

Mai incetandu sgomotulu armeloru, politicii interni au sî inceputu a se miscá sî a se interesá de cele de facutu in viitoriu. Amintisemu sî noi de mergerea lui Palacky sî Ryger la Vienn'a. Mai tardîu convenira mai multi din capacitâtile slave la Vienn'a pentru o intielegere.

Diuarele órecandu centralistice sî acum póte dualistice vorbescu cu o bucuria necurata de resipirea adunârei capacitâtiloru slave, fâra de nici unu resultatu sî facu alusiuni la congresulu acestor'a din tempurile martiali. Adaugu apoi ce-va despre o primire de slavi de acesti adunati la conferintie, la ministrulu Belcredi, cu care ocasiune sî din acésta parte sa nu fia fostu togm'a mangaiati.

O alta fóia vieneza de colóre dualistica scrie: Scirea ca regimulu are de scopu sa convóce dietele de dincolo de Lait'a sî sa formeze trei diete generale din trensele: un'a pentru Boemi'a, Moravi'a sî Silezi'a, alt'a pentru Galiti'a sî Bucovin'a, sî a treea pentru provinciele ereditarie, sî ca dietele acestea sa tramita in togm'a ca diet'a ungurésca delegati la senatulu imperialu,— ni se spune ca e invechita.“ Zkft insa asigura dupa isvoru credibilu (?), ca ministeriulu Belcredi nu tîne de invechit'a insemnatatea dieteloru generale sî ca elu (ministrulu) nu va mai aduná senatulu imperialu mai angustu nici odata sî spre nici unu scopu. „Hrm. Ztg.“ de astadi aduce unu telegramu dupa care „Morgenpost“ constatéza conchiamarea in curendu a senatului imperialu angustu pentru discutarea unei legi nóue electorale. — Despre proiectulu comissiunei din diet'a ung. privitoriu la „afacerile comune“ dice acelu telegramu ca in esentia e primitu sî redactiune foiei „Hrm. Ztg.“ pune intrecarea ca de cine?

Speranti'a de unu ministeriu ungurescu se sustîne inca. Partidele din Ungari'a se intrecu in esplotarea influintiei loru la Curte, fia-care pentru cá sa reese cu ministeriu din mijloculu ei.

Ne oprimu ací de ocamdata in relatarea cestiuniloru de feliulu acest'a sî indreptâmu atentiunea cetitoriloru la cele reproduse de noi din „Reform“ (v. rev. diuar.). —

In legatura cu cele referate la alta ocasiune despre arestârile din Pest'a avemu sa mai spunemu, ca unu fostu oficieriu de ai Honvedîloru l. d. Matyus, care servea in legiunea emigrantiloru cá oficieru fù prinsu de militi'a austriaca la Pojonu sî cu elu se prinsera multe corespundintie câtra Klapka. Elu (Matyus) sî Virg. Szilágyi suntu persónele cele mai insemnate intre cei 39 arestati. — Despre legiunea ungurésca cetimu, ca o parte din trens'a la 5 Aug. n. se aflá inca in comitatulu Neutr'a (Ungari'a de mdn.) fu insa incungiurata de imperatesci sî dupa ce i s'a publicatu unu decretu de amnestia au depusu armele.—

Dupa scirile cele mai nóue Prussi'a cere cá la negotiârile de pace sa se mai atraga sî unu representante italianu, ceea ce din partea austriaca s'a refusatu cu tóta energi'a

Cuventulu de tronu alu regelui prussianu, despre care amintirâmu in nrulu trecutu, fu comentatu in diferite moduri de diuaristic'a parisiana. Parerea cea mai generala lu afla prea reservatu, pentru ca nu se face pomenire nici de contrariulu Prussiei nici de aliatulu ei. La France lauda cuventulu de tronu pentru modesti'a ce se cuprinde intr'ensulu. Câci, dîce acésta fóia in decursulu comentârei sele, déca e cutezanti'a, energi'a sî resolutiunea aceea ce castiga succederea pentru intentiuni mari, apoi modesti'a e aceea ce face succesulu tare sî duratoriu. Temps dîce ca in cuventulu de tronu alu regelui prussianu se reduce lumea la trei personalitâti; la Ddieu, Prussi'a sî regele ei. „Acei'a dîce „Liberté“ carii canta in cuventare cugetulu lui Bismarck trebue sa astepte pâna se va descoperí. Candu voru resemná regentii odata de a vorbí spre a nu dîce nimic'a? Uniculu e carele face esceptiune in asta privintia sî acest'a e Imperatulu franciloru. Candu vorbesce elu, si aduce aminte, ca au avutu norocirea de a fi presiedintele republicei.“

Prussi'a reclama insignielе de incoronare ale imperiului germanu, nu pentru sine, ci pentru museulu germanu din Nürnberg.

In camer'a prussiana s'a alesu Forkenbeck presiedinte (din centrulu stangei) vice presiedinte fu alesu generalulu Stavenhagen.

N. A. Z. aduce unu tratatu prin care Prussi'a indetoresce pre aliatii sei nemtiesci de a stá in aliantia ofensiva sî defensiva inca sî unu altu anu. Sub tempulu acest'a puterea armata a aliatîloru sa stea la deplin'a dispositiune a Prussiei.

Din Parisu vinu in dîlele din urma vuete de natura seriósa. Se spune ca in cercurile de influintia partid'a carea cere o compensatiune pentru Franci'a, fatia cu crescerea Prussiei, au câstigatu superioritatea. Acést'a sa fia convinsu pre imperatulu, ca o amanare a pretensiuniloru acestor'a aru fi o complicatiune mai mare a situatiunei. Chiamarea lui Mac Mahon, autoritâtiei celei dintâiu militarie in Franci'a, la Vichy, unde petrecea imperatulu sî calatori'a acestui'a asiá in pripa la St. Cloud, suntu momente, cari indémna pre multi la credintia, ca intre Frauci'a sî Germani'a potu sa intre eveneminte de caracteru seriosu. La acestea sa mai adangemu sî scirea, ca de o parte 18,000 feciori au dejá pusci cu acu aprindietoriu sî ca prussianii pre lânga negotiârile de pace lucra la siantiuri de intarituri la Dresda, de esemplu; in fine se spune despre dirigerea de trupe prussiane spre renu.

Imperatés'a Messicului au sositu la Parisu.

Din Londonu se telegraféza la 10 Aug. ca in acea dî s'a incheiatu sessiunea parlamentului. In cuventulu de tronu a espusu regin'a, ca referintiele cu celelalte puteri suntu fórte amicabile. Regin'a a urmaritu cu interesu ingrigitoriu resbelulu ce au sguduitu o parte din Europ'a. Indiferenta nu putea fi fatia cu evenemintele acestea pentruca atingea principi, parte cu care se afla în relatiuni amicabile, séu de rudenia; cu tóte acestea nefiindu amenintiate, onórea sî demnitatea corónei sî interesele poporului, nu au gasitu de lipsa a intrevení in modu activu. Spereza ca se va face pace. Amintesce de loialitatea Americei in afacerile feniane sî dechiara sustînerea suspenderei actului habeas corpus in Irland'a de necessaria (pentru simtomele revolutiunari) amintesce in fine de epidemi'a in vite, de colera sî de telegrafulu atlanticu.

Itali'a au delaturatu pedecile pentru incheiarea armistitiului si trupele s'a retrasu dincolo de lini'a statorita de Austri'a.

Din Romani'a ne vinu diuarele in doliu pentru mórtea fratelui Domnitoriului, carele muri in urm'a ranei primite la Königgrätz sî pentru mórtea fostului Locutiitoriu domnescu de trei in Moldavi'a, Anastasiu Panu, carele muri la Vien'a in institutulu sanitariu (vedî sî mai la vale).

Revista diuaristica.

In „Reform“ aflâmu unele observâri asupr'a celoru inainte de tóte de lipsa pentru Austri'a.

In loculu celu d'antâiu dîce ca e de lipsa:

Cá popórele Austriei sa-si implinésca cuventulu datu. Tóte popórele imperiului s'au dechiaratu serbatoresce inaintea Monarcului, ca ele voru o Austria unita, libera sî puternica; ca voru fi cu credintia neclatita câtra imperiu, voru face totu ce e de lipsa pentru sustînerea, sî voru lucrá cu energia contra a ori ce aru fi spre vatamarea intregitâtiei sî puterei imperiului. Momentulu au sositu dara, candu faptele sa pasiésca in loculu cuvinteloru. Impregiurarea carea pentru o parte mare a popóreloru erá o pedeca spre cointielegere este delaturata. Austri'a este de sine sî pentru sine. Bas'a de desvoltare este data, ca este chiaru sî de inimicii invingatori respectata. Popórele austriace dara sa nu fia mai rele decâtu chiaru inimicii, sa nu strice ele asiá dara basea acést'a prin separatismu egoisticu, ci fia care cá membru alu reuniunei celei mari ce forméza statulu sa subordineze o parte din pretensiunile sele interesului intregului, pentruca ceea ce sacrifica popórele imperiului, sacrifica pentru sustînerea individualitâtîloru loru proprie. Aduce de esemplu in asta privintia pre germanii din Austri'a, carii trebue sa renuntie la legatur'a cea de o miiade ani cu Germani'a, numai cá sa-si tîna cuventulu datu de a fi credinciosi Imperatului sî imperiului. Ei o facu acést'a de-sî despre ei nu se póte dîce ca ei numai in reuniunea statului austriacu sî afla scaparea natiunalitâtiei loru.

In fine dîce ca e bine a tînea de cuventulu imperatescu carele promite fia-cârui poporu sî statului intregu libertate constitutiunala. Popórele insa trebue sa spriginésca pre Imperatulu sa-si póta implini promissiunea, implinindu-o sî ele pre a loru. Altu cumu Imperatulu pre lânga voi'a cea mai buna nu va fi in stare sa-si tina cuventulu. Popórele voru fi atunci de vina candu in loculu libertâtiei va intrá o confusiune babilonica, candu apoi regimulu se va vedé necessitatu a tinde mân'a dupa unu mijlocu prin care sa se sustîna intregitatea statului, dupa absolutismu.

„Pentru Austri'a mai este fórte de lipsa:

„II. C á s a f i a b i n e c u n o s c u t e s î a p r e t i n d i t e r e f e r i n t i e l e d e d r e p t u l u p u b l i c u a l e m o n a r c h i e i.“

„Unu alu doilea imperiu nu se mai afla, cu referintie atâtu de caracteristice in pârtîle sele singuratice, cum este monarchi'a austriaca. Pe candu in alte state mari in decursulu seculiloru s'a desvoltatu o unitate in dreptulu publicu sî prin acést'a o natiunalitate politica, in Austri'a au remasu in viétia tóte varietâtîle natiunale sî de dreptu publicu. Cercetarea dupa causele acestei impregiurâri nu are acum nici o insemnatate. E destulu ca referintiele caracteristice se afla, sî ele nu se mai potu delaturá acum nici prin fortia (putere), nici prin maestrituri constitutiunale.“

„Austri'a nu se póte constituí dupa vre-o mustra straina fia câtu de perfecta, cu atâtu mai putînu dupa siablonulu celu mai la'ndelete séu celu mai reu.“

„Tóte esperimentele de feliulu acest'a nu au succesu sî nici ca voru succede. Ele documentéza o cuprindere superficiala a referintieloru politice, séu arata nisuinti'a cea démna de respinsu, de a seduce opiniunea publica prin parole (Schlagwort) imblatite, déca cine-va crede sî vrea sa faca sî pre altii sa créda, ca pentru Austri'a e destulu a se cere o constitutiune, representantia de poporu, regimu parlamentariu; ca in atare casu imperiulu e gat'a sî ca fericea va sa se reverse apoi in ambundantia preste imperiulu acest'a. Dupa esperintiele fâcute cu cele dóue parlamente austriace sî de regimu acést'a e numai o intipuire desiarta.“

„Austri'a trebue sa se constitue acuratu dupa referintiele sele specifice sî caracteristice atâtu in privintia dreptului publicu câtu sî in privinti'a natiunala, sî referintiele aceste numai atunci potu sa vina la valórea adeverata, dara sî la necessari'a tiemurire, d é c a c o n s t i t u t i u n e a i m p e r i u l u i s e v a f a c e l i b e r u p r i n i n v o i r e a p o p ó r e l o r u i m p e r i u l u i.“

„Prescurtu, unica cale possibila spre a ajunge la o constitutiune libera sî capace de viatia este calea libera, deschisa de Imperatulu prin manifestulu din Septembre. Déca aru mai voí cine-va a parasí calea acést'a pentru ca e grea, spre a se abate iara pre o cale larga sî batuta, atunci de siguru ca pre o atare cale, fia inca odata atât'a de comóda, acusi vomu stá iarasi in locu.“

„Sa pasiésca popórele Austriei pre calea libera a constituirei autonóme conduse de chibsuire practica sî resemnatiune politica. Prin delaturarea legaturei nemtiesci s'a usiuratu oper'a fórte sî situatiunea e favoritóre succederei. Cunósca acum cu deosebire nemtii austriaci, ca pentru minoritatea nemtiésca aru fi fórte periculósa contopirea in unu statu centralisatu. Tocm'a sî cu deosebire nemtii sa fia pentru mantuirea autonomiei sî intregitâtiei loru natiunale, in contr'a centralisatiunei sî pentru o federatiune organisata intieleptiesce. Ea garantéza tuturoru individualitâtîloru libertate sî securantia câtu se póte de mare sî creáza togm'a din multiamirea individualitâtîloru puterea cea mai bogata sî mai tare. In constitutiunea federativa firescu lucru, ca nemtii nu voru domní (preste celelalte popóre), dara nici nu voru fi domnite (de densele). Cu deosebire Vien'a cea nemtiésca va prosperá cu multu mai tare, déca va fi capital'a libera a unui imperiu de popóre libere, decâtu déca aru fi castelulu oprimatoriu (Zwingburg) de popóre subjugate cu puterea.“

„Nici unu poporu austriacu sa nu se orbésca de negur'a préincrederei in sine sî sa pérda din vedere dreptele pretensiuni ale celorulalte popóre sî cele recerute din insesi impregiurârile monarchiei. Fiinduca formul'a cea comóda a centralisatiunei nu s'a pututu esecutá, sa nu cada cine-va, din lene politica, in celalaltu siablonu comodu, in dualismu. Constituindu-se dualismulu monarchi'a se rumpe in dóu jumetâti sî fiacare din aceste jumetâti se voru desface in alte pârti mai multe. Centralismulu se aru putea restatorí prin fortia absoluta celu putînu pentru unu tempu; dualismulu insa nu e possibilu nici in forma absolutistic'a nici constitutiunala. elu aru fi un'a cu perirea imperiului.“

„Tóte popórele voru esistinti'a imperiului. Pe calea libera aslá dara sa caute sî sa afle form'a pentru unirea libera.“

„Pentrucá sa se intemple acést'a e de lipsa:

„III. s a s e f o r m e z e o p a r a t i d a a u s t r i a c a (gesammtoesterreichische) s î s a s e p u n a i n a c t i v i t a t e.

„E unu blastemu pentru Austri'a sî pentru libertatea Austriei, de popórele austriace chiaru in libertate nu au scintu sa se intieléga sî sa se invoiéscu (Blastemulu nu aru fi fostu, déca aru fi lipsitu tendinti'a de suprematisare: la nemti, in tierile de dincolo, sî la magiari, in cele de dincóce de Lait'a. Red.) Opressiunea absolutismului o au purtatu popórele in concordia fratiésca; dupa ce au devenitu libere, au abusatu de libertate certandu-se sî zidarindu-se intre sine, pentru separatismu egoisticu.“ (Vedi obser vatiunea nóstra de mai susu. Red.)

„Acést'a e de vina la tóta nenorocirea venita dela 1848 incóce preste Austri'a. Sî atunci li-a fostu deschisa calea libera popóreloru austriace spre o invoire libera la conceperea unei constitutiuni imperiale. Ele insa nu au pasîtu pe calea acést'a, ci au umblatu nimic'a venandu scopuri utopice. Prin acést'a s'a nimicitu libertatea.“

„Sî acum inca nu s'a sterminatu cu totulu réu'a sementia a discordiei, a pluralismului, din popórele austriace. Sî déca se radica sementi'a cea rea in paiu, atunci dóue partide si taia de flueritie dintr'ensele.“

„Un'a din aceste partide e cea absolutistica. De-sî Imperatulu au dechiaratu ca e constitutiunalu sî ca asiá va remané, totusi suntu absolutisti in Austri'a sî ei pandescu cu doru momentulu, in care discordi'a popóreloru austriace sa le dea ocasiune sa dîca:

„„Nu merge cu constitutiunalismulu, elu arunca imperiulu in confusiune sî in neputintia, numai absolutismulu e in stare sa-lu tîna la olalta sî in putere.““

„Ceealalta partida (dealtmintrea numai o coteria) esplotéza discordi'a popóreloru spre a-si dá unu nimbu, cá candu dens'a aru posede privilegiulu patriotismului, monopolulu sapientiei de statu sî apostolatulu libertâtiei.“

„Coteri'a acést'a scrie sî striga necontenitu de libertate sî predica teori'a cea mai abstracta constitutiunala, fâra de a avea cea mai mica privintia la referintiele faptice cu totulu deosebite ale Austrlei. Coteri'a acést'a vrea sa faca pre tóte popórele libere dupa un'a sî aceeasi siablona, ea vrea sa octroieze libertatea scólei ei propria dreptu de ordonantia, vrea sa prescrie popóreloru, nu numai cum sa lucre, dara sî cum sa cugete, cum sa simta. Coteri'a acést'a pangaresce libertatea, pentru ca ea esercita terorismulu celu mai veninosu sî mai ordinariu contra fia-cârui, carele cugeta altufeliu sî nu cá dens'a. Ea aduce perirea libertâtiei pentru ca nutresce discordi'a popóreloru, ea sumutia necontenitu popórele unulu asupr'a altui'a.“

„Coteri'a acést'a au stricatu fórte multu Austriei, facendu germanismulu, in numele cârui vorbea, uriciosu la celelalte popóre sî adeca prin aceea, ca seducea sistematice judecata publicului despre afacerile sî problemele nóstre politice sî prin aceea, ca au corumptu negutiatoresce opiniunea publica sî moralulu politicu.“

„Coteriei acestei intrecute sî stricatóre trebuie sa i se opuna o partida liberala austriaca. Acést'a o cere mantuirea, onórea sî libertatea Austriei. Barbatii pentru asemenea partida se afla la tóte popórele imperiului. Sa se adune dara, sa fia activi sî sa nu se sfiiésca de lupta in contr'a demintiei politice, ordinaritâtiei scandalóse, brutalitâtîei teroristice sî reintiei de professiune!“

F a g a r a s i u 10 Augustu 1866.

On. Redactiune! Mai deunadi v'amu fostu impartasîtu, ca comunele din Districtulu Fagarasiului sî cerculu Branului au substernutu Majestâtii Sele adrese de loialitate, deoblegandu-se a ajutorí sî pre familiele loru cele lipsite.

Acum registrâmu imbucuratórea scire, ca Majestatea Sea s'au induratu prégratiosu cu préinalt'a decisiune din 6 luliu a. c. a luá aceste manifestatiuni loiale la préinalt'a cunoscintia, sî a demandá, cá sa se descopere tuturoru Comuneloru din Districtulu Fagarasiului sî cerculu Branului préinalt'a complacere pentru acele dovedi de patriotismu sî oferire.—

In 20 luliu a. c. escandu-se unu focu infricosiatu in Comun'a Siercaiti'a nutritu de unu ventu mare, a mistuitu casele sî averea la nóedieci de familii rapindu sî viéti'a la trei persóne.— Escelenti'a Sea Dlu Presiedintele Gubernului FML. Conte de Crenneville indata a tramisu un'a miia de floreni din fondurile de ajutorintia ale tierei spre impartîre cá ajutóre intre cei arsi, ceea ce implinindu-se, nenorocitii cu lacremi de bucuria au manifestatu multiamirea sea.—

Tocmai acum decurge pe aicea sî asentatiunea din Districtulu Fagarasiului cu destula regularitate sî resultatu,— pentru ca feciorii infacisiandu-se toti câti au potutu aflá de nóu'a chiamare nunumai s'au infacisiatu de buna voia sî au implinitu sî alu doile contingentu cá sî celu d'antâiu, totu din acele classe, dara cerculu Branului s'au distinsu prin aceea, ca a implinitu contingentulu seu n u m a i p r i n v o l u n t a r i.

Prin aceste fapte se demintiesce destulu de eclatantu scirea adusa de corespundintele Gaz. Tr. dela Tord'a, care scornise, ca s'a recuiratu militia spre a duce feciorii la sórte, sî ca Districtulu Fagarasiului de vr'o cinci ani a mai patîtu astfelu de rusîne.

Déca corespundintele acel'a s'aru fi interesatu mai multu de cunoscinti'a legiloru sî prescripteloru pentru intregirea armatei, precumu sî de referintiele interne a acestui districtu, nu s'aru fi

potutu rapí de patima sî de nu sciu ce tendentiositate, ci aru fi aflatu, ca de astadata nici nu se chiama feciorii la s ó r t e, ci d'adreptulu la asentare, sî ca mesurile preventive ce suntu prescrise sî se intrebuintiara incontr'a singuraticiloru pe aicea cá petutindine, nu se potu referí la Districtu, — apoi aru mai fi aflatu sî aceea, ca la cele din urma trei asentâri dupa olalta, nunumai s'au implinitu contingentele pe deplinu, dara s'au datu sî prisóse — pentru care nu a p a t î t u r u s î n e, dara au castigatu espresu complacerea sî **laud'a** préinalta.

Deci me miru de corespundintele cum afla elu sciri defaimatóre, eara cele de lauda nici odata.

Déca sî celelalte sciri, ce le au adunatu Dlui pe Campía sî mai scie pecatele inca pe unde, sî le au cofaritu prin „Gazet'a Transílvaniei", cuprindu numai atât'a simbure de adeveru sî de simtiu barbatescu, cá cele aruncate asupr'a Districtului Fagarasiu, apoi lu compatimimu. N'ajunge ca sa gasescu destui defaimatori prin jurnalele straine, mai trebuiá cá sî Dlui sa se apuce de acestu mestesiugu sî inca tocmai in jurnalele nóstre, a câroru chiamare e — a apará — a oblí. —

Unu amicu alu Districtului Fagarasiu.

Din V i e n n'a primimu urmatórea insciintiarea trista:

† B. G. P o p o v i c i u comersante românu de aici insciintiéza, cum ca marele barbatu alu Romaniei

Anastasie Panu,

fostulu Ministru mai de multeori. Locotenínte Domnescu in Moldov'a, sî autorulu uniunei Principateloru române, astadi la 2 óre dupa amédi in etate de 48 ani au incetatu din viétia.

Suntu invitati toti Românii sî filo-Românii la 9 Augustu a sistá la servitiulu funebru in Capel'a greco-orientala (Stadt Haffnersteig) la 11 óre diminéti'a, de unde apoi cortegiulu cu remasîtiele Sale, se va espedá dupa ordinulu Guvernului românu prin vaporu la Giurgiu.

Eata ce dîce Românulu in asta privintia:

„Nu este nici unu românu care se nu cunósca sî talentulu sî virtutîle civice ale lui Anastasie Panu. Nu este nici unulu care sa nu cunósca patriotismulu, inteliginti'a, virtutea sî tari'a romanésca cu care a luptatu Anastasie Panu cá membru alu Locotenintiei Domnesci, astfelu incâtu toti au recunoscutu ca in mare parte lui datorimu isband'a, elu a devenitu personificarea Unirei, sî fâra cá cu acést'a sa se radice (? Red.) in nimicu meritulu celorulalti. Nu este nimenea care se nu scie cu câtu devotamentu, cu câtu talentu sî cu ce taria a luptatu necontenitu pentru consolidarea unirei sî a libertâtii sî cumu, indata ce libertatea fu ucisa, sî unirea, esistinti'a natiunei compromise prin actulu dela 2 Maiu 1864, acea lovire fu atâtu de simtita, de densulu in câtu cu perderea loru elu si perdù sî mintîle. Cei vechi dîcea, candu o natiune cadea in sclavia, ca Dumnedieu ia luatu sufletulu. N'amu putea óre dîce sî noi ca Dumnedieu, in dîu'a candu vediù ca Românii si-au perdutu libertatea, si-au perdutu sufletulu, a luatu mintîle celui mai demnu dintre noi, cá sa ne arate câtu amu perdutu sî sa ne descepte prin acea lovire! Românii in sfersîtu s'au desceptatu, sî astfelu Panu, avendu acum implinita missiunea sea, au trecutu in ceealalta viétia.

„Se purtâmu insa, trei dîle doliulu natiunale, cá astfelu onorandu memori'a acestui mare sî virtuosu barbatu, sa ne onorâmu pe noi insîne, sî sa ne intr'unimu, cá sa dîcemu asiá cu sufletulu seu, spre a putea in viitoriu se scimu sa mergemu cá nisce adeverati Romani pe calea cea frumósa a virtutii si-a unitâtii natiunale atâtu de putericu insemnata de densulu.

„Aflâmu ca guvernulu, indata ce a aflatu ca Panu este in agonia a tetegrafiatu la Vienn'a a i se balsami trupulu sî alu porní in tiéra. Multiumimu guvernului pentru acestu actu de religiositate nationata, sî-i supunemu cu respectu sî opiniunea nóstra. Credemu c'aru trebuí adusu in Bucuresci sî immormentatu, cu pómpa natiunala, pe délulu Mitropoliei in faci'a Palatului natiunale. Credemu, sî suntemu sicuri ca natiunea va voí sî Adunârile voru votá. a i se radicá aci unu monumentu; a se platí de câtra natiune datoriele sele sî a se face o pensiune viagiaria mamei sî suroriloru nemaritate ale ilustrului, elocintelui, virtuosului sî nenorocitului nostru compatriotu, Anastasie Panu.

„Câtu despre noi, ne inchinâmu cu amóre sî cu respectu, naintea ta, Anastasie Panu, sî ceremu cu ardóre bine cuventarea ta asupr'a acestei natiuni, ce atâtu ai iubit'o, pentru care ai datu totu sî care n'a sciutu séu n'a pututu pâna acum sa-ti dea ceea ce ti se cuvenea."

Principatele române unite.

Nóu'a constitutiune a Romaniei.

(Urmare.)

Art. 89. Déca Domnulu se afla in imposibilitate de a domni, Ministrii dupa ce au constatatu legalminte acésta imposibilitate, convocu indata Adunârile.

Acestea alegu Regenti'a care va conformá sî tutel'a.

Art. 90. Nici o modificatiune nu se póte face Constitutiunei in tempulu Regentiei.

Art. 91. Domnulu nu va puté fi totudeodata sî siefulu unui altu Statu fâra consimtiementulu Adunâriloru.

Nici un'a din Adunâri nu póte deliberá âsupr'a acestui obiectu, déca nu voru fi presenti celu putînu dóue treimi din membrii cari le compunu sî otârirea nu se póte luá decâtu cu dóue treimi din voturile Membriloru de fatia.

Art. 92. Persón'a Domnului este neviolabila. Ministrii lui suntu respundiatori.

Nici unu actu alu Domnului nu póte avea târie déca nu va fi contr'a-semnatu de unu ministru care prin acést'a chiaru devine respundiatoriu de acelu actu.

Art. 93. Domnulu numesce sî revóca pe ministrii sei.

Elu sanctiunéza sî promulga legile.

Elu póte refusá sanctiunea sea.

Elu are dreptulu de amnistie in materia politica.

Are dreptulu de a ertá s'au micsiorá pedepsele in materii criminale; afara de cea ce se statornicesce in privirea Ministriloru.

Elu nu póte suspendá cursulu urmârirei séu alu judecatiei, nici a intervení prin nici unu modu in administrati'a justitiei.

Elu numesce séu confirma in tóte functiunile publice.

Elu nu póte creá o nóua functiune fâra o lege speciala.

Elu face regulamente necesarie pentru esecutarea legiloru fâra sa póta vre-odata modificá séu suspende legile, sî nu póte scutí pe nimeni de esecutarea loru.

Elu este capulu puterei armate.

Elu conferà gradurile militare in conformitate cu legea.

Elu va conferá decoratiunea româna conformu unei anume legi.

Elu are dreptulu de a bate moneda, conformu unei legi speciale.

Elu incheia cu Statele straine Conventiunile necesarie pentru comerciu, navigatiune sî alte asemenea; insa pentru cá aceste acte sa aiba autoritatea indatoritóre, trebue mai intâiu a fi supuse puterei legislative sî aprobate de ea.

Art. 94. Legea fipséza list'a civila pentru durat'a fia-cârei'a Domnii.

Art. 95. La 15 Noemvre alu fia-cârui anu, Adunarea deputatîloru sî Senatului se intrunescu fâra convocatiune, déca Domnulu nu le-aru fi convocatu mai inainte.

Durat'a fia-cârei sesiuni este de trei luni.

La deschiderea sesiunei, Domnulu espune prin unu Mesagiu starea tierei, la care Adunârile facu respunsurile loru.

Domnulu pronuncia inchiderea sesiunei.

Elu are dreptulu de a convocá in sesiunea estraordinaria Adunârile.

Elu are dreptulu de a disolvá ambele Adunâri de odata séu numai un'a din ele.

Actulu de disolvare trebue sa contîna convocatiunea alegatoriloru pâna in dóue luni de dîle sî a adunâriloru pâna in trei luni.

Domnulu póte amâná Adunârile; ori cumu, amanarea nu póte escedá terminulu de o luna, nici a fi reinoita in aceeasi sesiune fâra consimtiementulu Adunâriloru.

Art. 96. Domnulu nu are alte puteri decâtu acele date lui prin Constitutiune.

CAP. II.

Despre Ministrii.

Art. 97. Nu póte fi Ministru decâtu celu care este Românu din nascere, séu celu care a dobanditu impamantenire

Art. 98. Nici unu membru alu familiei domnitóre nu póte fi ministru.

Art. 99. Déca ministrii nu aru fi membri ai Adunâriloru, ei potu luá parte la desbaterea legiloru, fara a avea insa sî dreptulu de a votá.

La desbaterile Adunâriloru, presenti'a celu putînu a unui Ministru e necesaria.

Adunârile potu esige presenti'a Ministriloru la deliberatiunile loru.

Art. 100. In nici unu casu ordinulu verbalu s'au inscrisu alu Domnului nu póte aperá pe unu Ministru de ruspundere.

Art. 101. Fia-care din ambele Adunâri precum sî Domnulu au dreptulu de a acusá pu ministrii sî a-i tramite dinaintea Inaltei Curti de Casatiune sî justitie, care singura in sectiuni unite este in dreptu a-i judecá, afara de cele ce se voru statuá prin legi in ceea ce privesce esercitiulu actiunei civile a pârtiei lasate sî in ceea ce privesce crimele sî delictele comise de Ministri, afara de esercitiulu functiunei loru.

Punerea sub acusatiune a Ministriloru, nu se póte rostí decâtu prin majoritate de dóue treimi a membriloru de fatia.

O lege presentata la cea d'antâiu sesiune, va determiná casurile de responsabili.ate, pedepsele aplicabile Ministriloru sî modulu de urmarire in contr'a loru, atâtu in privirea acusatiunei admisa de representatiunea natiunala, câtu sî in privirea urmârirei din partea pârtîloru lasate.

Acusatiunea pornita de representatiunea natiunala contr'a Ministriloru, se va sustiné pe ea insusi.

Urmârirea pornita de Domnu se va face prin ministrulu publicu.

(Va urmá).

Varietâti.

*** Din o impartâstre privata scótemu urmatórele : Coler'a s'a ivitu pre la Elöpatak, Budila, Presmeru Zizinu. Tóte scirile se unescu intr'aceea ca clasa de rendu a poporului da victimile cele mai multe, din ce se esplica, ca si modulu vietiei contribue multu la sporirea séu suprimarea acestei rele.

*** **Mesuri iggienice in contr'a Cholerei.** Indata ce se va simti cine-va atacatu de acésta maladia, fâra a asceptá pe medicu si fâra a perde tempulu, sa bea ceaiu caldu de camomilu (musitielu), mintha (isma), scortisióra, nucsióra, salepu si de scrobéla.

Pentru durerea stomachului si tâieturile (dioliturile strînsurile) pântecelui sa faca pansative (oblegele), precum : cenusia ferbinte stinsa in otietu ; stergaru muiatu in vinu caldu, séu in apa férta de musîtielu, isma, ori dn pelinu (1).

De se voru inmulti durerile, atunci sa se aplice la stomachu si pântece 10 séu 12 lipitori.

Pentru cârcei in mâni si in picióre este multu de folosu a frecá aceste membre cu flanela, ori cu altu ce-va de lâna cu otietu tare, cu spirtu de camfora séu de sapunu, ori cu apa calda amestecata cu piperu negru, séu in fine cu spirtu mai dinainte compusu din urmatórele articule : o oc'a spirtu, o oc'a otietu, jumetate oc'a smóla buna, jumetate de oc'a mustaru, 40 postâi ardeiu rosiu coptu, 24 dramuri camfora si 10 capatîni usturoiu ; (aiu) tóte acestea amestecandu-le impreuna, sa se puna la sóre, si de nu se va puté peste 8 dile, celu putînu peste 24 óre se póte serví de acestu spirtu cu folosulu pentru frecatulu corporelui, care frecatura urméza sa fia asiá de tare, incâtu patimasiulu sa simtia durere, pentru ca cu câtu este frecatulu mai tare, cu atâtu aduce mai multu folosu. Dupa aceea maladele (bolnavulu) sa se puna in baia cu apa calda, ori cu lesia si cu flóre de fenu si erburi aromatice si sa-lu frece totu cu flanela séu cu peri'a, apoi dupa ce va esi din baia sa-lu invalésca cu plapoma calda, cu blana, séu cu ori ce s'aru aflá la indemana, insa aceste lucruri urméza sa fia bine incaldîte.

Pentru versatura si durere de capu sa se dea patimasiului, conformu cu etatea lui, dela 3, 4, 5 pâna la 10 picaturi de untu de isma pe óra, pâna candu elu va simti imputînarea durerei. Picaturile de opium asemene suntu folositóre, care potu sa se dea patientului in ceaiu de isma, dela 5 pâna la 10 si mai multe picaturi, adeca dupa etatea aniloru, iara pentru mai multa asigurare sa i se dea acestu medicamentu dupa consiliulu medicului, care, dupa circumstantie, póte sa ordone si lasare de sânge cu lancet'a. Deci, in urm'a acestoru medicamente, simtîndu maladulu, din grati'a lui Dumnedieu, usiurare, si incependu a se intremá, urméza sa se ferésca pré multu, cá sa nu cadia in alta maladia. Pentru celu intrematu, medicamentele dynamice (intaritóre), amare si vinu bunu, insa putînu, suntu fórte de folosu.

(T r a m i s u). In „Zukuft" diuariu pentru interese federalistice in Vien'a voru aparé câtu mai curendu unu ciclu de articuli asupr'a c e s t i u n e i o r i e n t a l i din condeiulu unui slavu, carele petrecendu mai multi ani in orientu i este fórte cunoscutu orientulu si referintiele lui. Mai departe studii despre principatulu Serbiei dela unu patriotu serbu, dupa aceea unu sîru de articuli despre reforme interne in Austri'a din condeiulu unui barbatu de statu. — Pretiulu de prenumeratiune la Zkft pe luna 1 f. 30 xr. pe trei luni 3 f. 50 xr. Abonamente nóue se primescu in tóte dilele.

Nr. 17,255. 1866.

Publicatiune de concursu.

In legatura cu publicatiunea de sub nr. guv. 14,600 inregistrata, la 897 a lui Erd. hivatalos értesitö si in celelalte diuarie din patria se aduce prin acést'a la cunoscintia tuturoru cumca din interesulu redicârei economiei silvanali a decisu acestu guvernu regescu de a se tramite afara de cei 4 elevi transilvani tramitendi la scól'a silvanale din Aussee inca si alti 2 studenti la academi'a c. r. silvanale din Schemnitz si anume dela 1 Octobre a. c. câror'a le si va dá pe tempulu de doi ani alu invetiamentului de acolo câte unu stipendiu anualu de 300— trei sute fiorini v. a.

Competitorii la aceste stipendii voru avé de a-si substerne acestui guvernu regescu celu multu pâna in 15-a Augustu a. c. petitiunile loru.

Conditiunile de primire suntu urmatórele: a) Implinirea anului de etate alu 18-a, b) Absolvirea cu bunu succesu sgimeu nasiului superioru séu a scólei reali superiore.

Conditiunile celelalte suntu cuprinse in publicatiunea de aici Nr. 14,600 cu esceptiunea litt ff.

Dela guvernu reg. transilvann
Nr. 7—3 Clusiu in 19 Iuliu 1866.

Catedra de instructiune vacanta.

In urm'a inaltului emisu alu reg. Gubernu transilvanu dtto 31 Iuliu 1866 nr. 26,765 se escrie prin acést'a concursu pentru o catedra de instructiune de filologi'a classica, vacanta la gimnasiulu catolicu c. r. de statu in Sabiiu (limb'a propunerei germana) cu unu salariu anualu de 945 fl. v. a. pre lânga pretensiunea de unu adausu diecenalu de 105 fl. v. a dupa fia-care diece ani de servitiu sevarsîti spre deplina multiamire.

Competitorii au de a-si asterne cererea loru pre calea autoritâtiloru loru ante statatóre la Directiunea Gimnasiului c. r. de statu in Sabiiu, in terminu de s i e s e septamâni, indreptata câtra inaltulu Gubernu reg. transilvanu provediuta cu carte de botezu, atestate de studie si cu atestatu de prescrisulu esamenu despre castigat'a facultate de instructiune, cu atestatu despre aplicarea loru de pânn ací si despre cunoscintiele ce le voru fi avendu (etwaige) de limbile tierei (ungara si româna). Sabiiu 8 Augustu 1866.

Nr. 10—2

Nr. 9—3 **Concursu.**

Devenindu vacantu postulu invetiatorescu din Costeiulu mare Protopresbit. Hasiasiului, se deschide concursu de 4 septemâni, dela 1-a publicatie, si anume, din 20 Iuliu pâna in 20 Augustu 1866. Emolumintele anuale suntu in bani gat'a 189 f. v. a., 13 ½ checi de grâu, 13 ½ checi cucuruzu, 2 jugere de aratura, 1 jugeru de gradina si cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, suntu avisati Recursurile sale timbrate si inzestrate cu estrasu de botezu, cu atestate despre absolvarea cursului pedagogicu din Institatulu preparandialu din Aradu, despre servitiulu de pâna ací, si despre purtarea politica si morala, ale adresá câtra venerabilulu Consistoriu Aradanu, si ale strapune incóce. Belincz 20 Iuliu 1866.

C o n s t a n t i n u G r u i c i u,
Protopresbit. Hasiasiului si Insp. scolariu.

Nr. 8—3 **Concursu.**

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci la scól'a normala gr. or. in Campeni de class'a a dóu'a si a trei'a, cu care este impreunatu unu salariu anualu de 300 f. v. a. 6 orgii lemne de focu din care se va incaldî si scól'a si cortelulu naturalu— prin acést'a se deschide concursu pâna la 1-a Septembre a. c. c. n.

Doritorii de a ocupá acestu postu cererile loru provediute cu testimoniele ca au absolvatu gimnasiulu inferiore, in institutulu preparandiale, despre purtarea morala si politica, perfect'a cunoscintia a limbiloru patriei, si ca suntu de relig. gr. or. ortodoxa sa se tramita adresate la subscris'a Eforia scolara pâna la terminulu de susu.

Deprinsii in cantârile bisericesci se voru preferí.

Din siedinti'a Efor. scolare tinuta in Campeni 2 Aug. c. n. 1866.

Nr. 5—2 **Concursu.**

La scól'a cap. rom. gr. or. din Satulungu districtulu Brasiovului, se deschide concursu pentru o statiune de unu invatietoriu cu unu salariu anualu de 226 fl. 25 xr. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au a-si tramite pâna la 20 Augustu a. c. petitiunile sele, timbrate si provadiute cu documintele necesarie, precum : atestatu de botezu, atestatu ca a absolvatu celu putînu gimn. inferioru si cursulu pedagogicu, la subscris'a eforia scolara.

Satulungu in 11 Iuliu 1866.

Efori'a scólei cap. rom. gr. or. din Satulungu.

Nr. 3—3 CITATIUNE EDICTALA.

Julian'a Nikolics nascuta Iankovics din Mutniculu mare in inclitulu Comitatu alu Carasiului, care a parâsitu cu necredintia de 8 ani pe legiuitulu ei barbatu Petru Nikolics, si a cârei ubicatiune pâna astadi nu se scie, se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu anu si o dî dela publicarea acestei citatiuni sa se infatiosiedie inaintea subscrisului Consistoriudiecesanu, câci la din contra pe basea singurei actii substernute de legiuitulu ei barbatu se va decide causa divortiala si in lips'a ei amesuratu sânteloru canóne ale bisericei dreptumaritóre resaritene. Din siedinti'a consistoriala tinuta in 14 Maiu 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Burs'a de Vienn'a.

Din 2/14 Augustu 1866.

Metalicele 5%	60 25	Actiile de creditu	143 10
Imprumutulu nat. 5%	64 85	Argintulu	126 50
Actiile de banca	725	Galbinulu	6 10

DE INDREPTATU. La § 56 din protocol. comit. Asoc. publicatu in nrulu trecutu e de a se ceti: „Dlu Prot. . . . prin scrisórea sea de adî. . . . ." La P r o i e c t u l u d e b u g e t u alu comitetului Asoc. sa se cet.: conformu §-lui 26 etc.; la punct. 3.) . . . . dimpreuna cu plat'a s e r v i t o r i u l u i. . . . .

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 62. ANULU XIV.

Sabiiu, in 7|19 Augustu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Sabiiu 6 Augustu. Diu'a de astadi este pentru noi o dî de indoita solemnitate, pentruca prelânga serbarea Schimbârei la fatia serbâmu sî diu'a nascerei **Majestatei Sele** Preinaltului nostru Imperatu **Franciscu Iosifu I.** Semnele cele d'antâiu ale acestei Serbatori fura astadi de diminetia sunetulu tunuriloru din afara de cetate sî alu musicei militarie care facea reveille pe stratele principali ale cetâtiei.

Mai târdîu se tînù servitiu Ddieescu in bisericele tuturoru confessiuniloru. — Inaintea Bisericei rom. cat. se postà o bataliune din reg. serbo-banaticu de margine, care garnisonéza aici, sî dedù obicinuitele salve, ce'erau comitate de ale artileriei postate afara de cetate. La 9¼ óre inainte de amedî se fâcura primirile tuturoru autoritâtîloru sî corporatiuuiloru la Serenitatea Sea Principele Montenuovo, FML. sî Comandante generalu in Transilvani'a. La 3 óre va fi unu dinér mare la Serenitatea Sea. —

Evenemințe politice.

Sabiiu in 6 Augustu.

Ce privesce politic'a interna, dupa putînulu sgomotu despre convenirea mai multoru capacitâti slave, federastice la Vien'a; dupa sciri despre schimbâri in ministeriu sî in fine dupa unele sciri despre formarea unui ministeriu nngurescu — au intratu iara o tâcere adenca.

Din Prag'a aflâmu sciri prin diuarie in urm'a câroru Prussi'a cerea dela Austri'a sa recunósca regatulu Italiei cuprindiendu in acest'a sî regatulu lombardo-venetianu inainte de incheiarea definitiva a pâcei. — Alte sciri ne spunu ca Itali'a va fi recunoscuta formalu sî din partea Austriei dupa incheiarea pâcei. Armistitiulu cu Itali'a ne spune „W. Abdp.“ ca este incheiatu pe patru septamâni sî déca nu va fi abdîsu in terminu de diece dîle dela espirarea celoru patru septamâni va dură sî mai departe. Lini'a de demarcatiune este cea politica dela mare pana la Palm'a nuova de acolo preste Torre pâna la Tarcento, pe acî pe Tagliamento preste Tolmezzo sî mai departe pre culmea muntîloru pâna la Monte Cagliano. Pentru Palm'a nuov'a sî intâriturile esterne ale Venetiei lini'a de demarcatiune e trei mile in cercuitu.

In urm'a statorirei acestei linii trupele italiane s'a retrasu la tóte punctele, asemenea sî garibaldinii din Tirolu.

Conditiunile de pace din partea Austriei se dîce ca aru fi urmatórele: 1) Armatei italiane sa nu-i fia iertatu a intrá in nici o fortaretia nainte de incheiarea definitiva a pâcei. 2) Itali'a sa dee Austriei o compensatiune pentru fortaretiele patrulaturei a câroru intarire pre ea a costat'o milióne. Pre lânga aceea — amesuratu marimei sî poporatiunei tierei — sa solvésca o parte a datorieloru de statu austriace. 3) Itali'a sa renuntie dela pretensiunile sele asupr'a Trientinului. Regimulu Italiei se pare a asceptá aceste conditiuni — de cari e legata incheiarea definitiva a pâcei afara de punctulu alu 2-lea ce se referesce la pretensiunile de compensatiune ale Austriei, cari dupa calcululu lui Napoleonu sue la 110 milióne fl.

Sa insemnâmu aici sî o scire telegrafica din Flerenti'a despre carea nu si sciu dá inca ómenii politici socotél'a, in carea se dîce, ca Prussi'a vrea sa sustîna pre Austri'a in posessiunea Venetiei. Presse crede a fi o eróre in depesia sî indrépta in locu de Austri'a cu Itali'a. Altele, cum amu dîsu, sustînu testulu de mai susu sî adaugu, ca in tempulu din urma Prussi'a este afabila câtra Austri'a.

Scirile telegrafice sosite in 16 Aug. (la H. Ztg.) spunu, ca negotiarile de pace din Prag'a suntu terminate sî ca recunóscerea Italiei e pronuntiata prelânga conditiuni. Mai departe se dîce ca negotiârile de pace cu Itali'a nu voru inpedecá incheiarea definitiva de pace cu Prussi'a.

Dupa „D. A. Z.“ confederatiunea nordica aru fi incheiata sî adeca cu statele: Mecklenburg-Schwerin, Sachsen-Weimar-Eisenach, Mecklenburg-Strelitz, Oldenburg, Braunschweig, Sachsen-Altenburg, Sachsen-Koburg-Gotha, Anhalt, Schwarzburg-Sonderhausen, Schwarzburg-Rudolstadt, Waldeck, Reussz, Schaumburg-Lippe, Lippe, Lübeck, Bremen sî Hamburg. Punctele mai insemnate ale conventiunei acestei confederatiuni suna: Trupele confederatiloru stau sub supracomand'a regelui Prussiei; regimele confederate conformu legei elect. din 1849. voru ordená de odata cu prussii alegerea deputatîloru la parlamentu care va fi comunu cu alu Prussiei.

Atingatoriu de statele germane dela média-dî se spune din Berlinu, ca toti plenipotentiatii acestoru state, fâra de a fi invitati au sositu aci. Se crede ca negotiârile de pace se voru incepe cu fia-care din aceste state numai decâtu.—

Temerile despre stricarea relatiuniloru intre Franci'a sî Prussi'a se immultiescu. Caus'a este ceea ce amu pomenitu sî in rendulu trecutu: compesatiunile pentru crescerea Prussiei. Minimulu celu pretinde Franci'a este regularea marginiloru séu mai bine restaurarea loru dupa cum au fostu acele la 1814. Déca Franci'a nu póte sa castige aceste margini, atunci nu va recunósce marimea fiitóre a Prussiei sî mai curendu séu mai târdîu aru trebuí sa vina lucrulu la unu resbelu intre aceste dóue pateri sî acést'a cu atâtu mai vertosu cu câtu unu atare resbelu pentru Franci'a aru fi de o parte popularîu sî natiunalu, de alta parte o necessitate dinastica.

In Parisu mai domnesce sî credinti'a ca nu va sa vina tréb'a pâna intr'atât'a pentruca, precum au esistatu tempu mai indelungatu in secretu tratatulu Prussiei cu Itali'a, tocm'a asiá póte sa esiste sî intre Prussi'a sî Franci'a. Acést'a se va vedea la stipularea regulâriloru de margini.

Despre Imperatulu francesiloru se dîce ca e bolnavu sî acést'a l'aru fi induplecatu a parâsí asiá cu grab'a Vichy. Depesiele telegrafice sosite in 13 la Vien'a incunosciintiéza, ca imperatulu pe 14 Aug. se astepta la Chalons, déca cum-va nu va fi impedecatu de tempu nefavoritoriu. Impregiurarea din urma o esplica unele de o mant'a, prin care se acopere bolirea imperatului, carele aru fi patimindu greu.

O depesia totu de datulu de mai susu combate faim'a imprasciata de „Times“ despre intentiunile resbelice ale Franciei. Numit'a fóia engleza sî luase ansa la acea faima dela cumperarea din partea regimului a 20,000 de remondi sî a unei catatîmi fórte insemnate de salpetru (pentru facerea pulverei de pusca). Cumperarea remondîloru au fostu necessitatu pre regimulu francescu sa o soliciteze, pentru cá sa nu aiba mai târdîu concurinti'a altoru regime; incâtu pentru provisiunea pulverei aceea e completa sî regimulu nu are trebuintia sa faca cumperaturi de salpetru. Cea mai buna dovada de intentiunile pacinice ale imperatului e ca imper. au subsemnatu inca inainte de tempu (in 10 Aug.) decretulu pentru demiterea soldatîloru din clas'a dela 1859. Venirea lui Mac Mahon la Parisu se esplica din cause familiarie.—

Russi'a pre carea o admirá Europ'a mai deunadîle pentru tacerea ei incepe a-si aratá interesulu pe fatia de cele ce se intempla in Europ'a centrala. Argumentulu celu mai eclatantu aru fi, déca se adeveresce, negotiârile ce se facu pentru o casatoria intre regele Bavariei Ludoviciu II. sî Marea princesa Mari'a din Russi'a. Este cunoscutu, ca acést'a este unu modu fórte usitatu de a-si castigá influintia in afacerile germane. In privinti'a acést'a póte ca se intalnescu interesele russesci cu cele franceze sî mijlocitu inaintéza sî interesele austriace.

Unu altu folosu ce se crede Russi'a alu trage din situatiunea de fatia a Europei este russificarea Poloniei. Dupa unu ukasu din 6 Aug. n. sositu dela Petersburg in Varsiovi'a, tóte afacerile oficiale, trebue sa se pórte de acî incolo in limb'a russasca. O persóna de insemnatate in Russi'a sa se fia esprimatu, ca fiindu tratatele dela 1815 acum nerespectate pre Russi'a nu o mai impedeca nimic'a de a intrupá regatulu polonu cu totulu in Russi'a.

Missiunea gen. prussianu de Mannteuffeln la curtea din St. Petersburg da ansa la multe comentâri. Unele diuarie voru a scí ca déca erá o intielegere de mai nainte intre aceste dóue cabinete missiunea acést'a erá de prisosu. Credinti'a despre o eventuala cedere a pârtîloru polone din partea Prussiei asiá dara nu si-aru aflá temeiulu.

Caracteristica este impartasîrea unei foi oficióse din Berlinu despre cris'a ministeriala din Romani'a, carea se dîce acolo, ca e

de a se cautá numai in referintiele Romaniei cu Pórt'a. Dupa acést'a adauge: ca *suzeranitatea Portiei impedeca desvoltarea nationalitâtiei romane*, a cârei aspiratiuni *abiá se voru mai putea infrená*. In fine spune ca *protectoratulu Russiei, a statului ce progreséza, aru fi mai convenibilu* decâtu apasarea sî stagnarea regimului din Bizantiu.

Cetimu, ca miscârile din centrulu Europei au produsu o situatiune precaria in Rom'a. Se astépta totu mai cu mare siguritate ca amesuratu conventiunei intre curtea din Florenti'a sî Parisu trupele francese voru parasi Rom'a. In urm'a acestei, unii aru voi cá Pap'a sa parasésca Rom'a. Angli'a se dîce ca e gat'a ai oferí insul'a Malt'a. Se afirma insa sî impregiurarea ca Pap'a ori ce s'aru intemplá nu se va departá din capital'a sea.

Conferintie invetiatoresci.

Brasiovu 30 Iuliu 1866.

In 25 sî 26 l. c. s'au tînutu in sal'a cea mare a edificiului Gimnasiului nostru de ací sub presidiulu prévrednicului DD. Protopopu antailea alu Brasiovului, Iosifu Baracu, Conferintiele invetiatoresci cu invetiatorii Protopopiatului I alu Brasiovului in rendu sî urmare fórte de lauda.

Se implea de bucuria inim'a ori cârui romanu binesimtîtoriu vediendu adunati in sal'a susu numita impregiurulu Prédemnului loru Protopopu invetiatorii dela dóue scóle capitale sî dela treispre-diece scóle populare, intre cari siése comissari scolari alesi de Escelenti'a Sea Présântîtulu Parinte Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a, pe anii 1863 sî 1864, sî alti vre-o nóue-spre-diece invetiatori, desfasiurandu nisce esplicatiuni sî desbateri sistemat'ce asupr'a temeloru compuse pentru Conferintiele invetiatoresci din acestu anu.

Conferintiele fura deschise de câtra Rvrd. D. Prot. Iosifu Baracu prin o cuventare fórte potrivita sî in espresiuni mangaitóre parintesci, in carea aretá, ca invetiatoriulu are lipsa de perfectiunare, sî intre mijlócele perfectiunari invetiatoriloru numerá sî conferintiele invetiatoresci.

De conducatoriu alu acestoru Conferintie fu alesu Dlu Directoru alu scólei capitale din Brasiovu G C. Belissimus, carele cu desteritate sî regulatu portà firulu discutiunei, specificandu temele, sî culegandu esplicatiunile, desfasiurate de Dnii invetiatori sî alti dintre Domnii inteliginti presenti, intr'unu intregu sistematicu. In Conferinti'a 1, la care luara parte sî DD. profesori gimnasiali, câti se afla acum pe vacatiune in Brasiovu, sî dintre DD. preoti, s'au facutu esplicatiuni asupr'a tratârei cu copiii potrivitu cu fragedîmea corpului loru; s'au aratatu, cum se póte desceptá poterea, taria sî statorí sanetatea in corpulu copilului.

Ací desbatura D. Parochu sî invetiatoriu din Turchesiu N. Soiu, Directorulu scólei capitali din Satulungu in Sacele I. Dorc'a, invetiatorii I. Dobreanu, I. Petricu, A. Andronie, A. Verzi'a, N. Tiereanu s. a.

La puntulu despre invertosiarea muschiloru in bratie sî picióre facù sî Domnulu Profesoru sî V.preside alu Asociatiunei gimnastice romane din Brasiovu nisce deslusîri fórte de lauda.

Apoi urmà o repetitiune despre modulu, cum se urmeze invetiatoriulu cu copilulu, datu antâia-si data la scóla sî despre melodulu de a introduce pe copii in cetire.

Ací esplicà mai pe largu Domnulu I. Veju, apoi sî Domnii I. Peligradu, D. Ghimbasianu, A. Bersanu, D. Domnisioru, I. Eremi'a, St. Manole s. a.

In Conferinti'a a II. de dupa amédi esplicara metodulu de a deprinde pre scolari la cetire cu securitate sî usiurintia, adeca a-i impotenicí in cetire.

Toti invetiatorii presenti au luatu dearendulu cuventu, sî au conferatu asupr'a acestui obiectu, desfasiurandu nisce esplicatiuni fórte potrivite.

In Conferinti'a a III. s'au facutu repetitiune asupr'a metodului de a introduce pe copii in scriere, apoi de a-i deprinde in scrierea buna, regulata. Dupa aceea facura esplicatiuni din Aritmetic'a Dlui Professoru I. Popescu.

In Conferinti'a IV. la care luara parte iara mai multi dintre DD. Prof. din Brasiovu, apoi sî dlu Profesoru din Sabiiu Ioanne Popescu, D. Prot. I. Petricu, D. Administratoru. B. Baiulescu, D. Archidiaconu dela Metropoli'a din Bucuresci, D. Presidele Eforiei scolari din Brasiovu, D. Datcu s. a:, s'au facutu esplicatiuni asupr'a deprinderei copiiloru la dragoste, incredere, ascultare, multiamire, supunere câtra parinti, invetiatori si mai mari; cum sa descepte in ei simtiulu de mila sî câtra dobitóce; cum sa-i intarésca in credintia in Dumnedieu.

Apoi urmà cetirea disertatiuniloru. D. C. G. Bellisimus a cetitu disertatiunea s'a „*Invetiatorulu sî Instructiunea*“. In care arata, ca invetiatoriulu are lipsa de studiu sî de metodu; critica apucaturile superficiali, si arata, care este metodulu celu bunu de a propune sî a inpartasî copiiloru cultur'a sî educatiunea.

Acésta disertatiune, fiindu ca umplù de placere sî multiumire inimele tuturoru inteleginîloru presenti, fu declarata de intrég'a Adunare de fórte buna.

Dupa acést'a, aducandu Preademnulu Dnu Protopopu Iosifu Baracu Escelentiei Sele Preasantîtului Parinte Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a multiamita pentru binele celu mare, pre care-lu revarsa asupr'a invetiatoriloru sî prin ordonarea Conferintieloru invetiatoresci, apoi cerendu-i dela Atotuputerniculu Dumnedieu sanetate sî viétia indelungata, se incheiara Conferintiele, sî invetiatorii se intórsera pe la ale sale.

Dée Dumnedieu, cá bucuri'a, care a implutu invetiatoriloru inimele descoperindu-si in Conferintie reciproce inlesnirile dobandite in propunerea sî impartasîrea culturei sî educatiunei mladitieloru celoru fragede ale némului nostru românu, sa le intarésca poterea sî rabdarea in ducerea carierei Dloru cei onorifici dar fórte grele, si tinale inim'a totu plina de bucuria; câci bucuri'a invetiatoriloru— este sementi'a fericirei poporului. *) U.

Resînari 5 Aug. 1866.

Domnule Redactoru! Me grabescu a te incunosciintiá despre unu actu de insemnatate pentru scól'a nóstoa normala capitala din opidulu nostru.

Luni in 1 Aug. espirandu terminulu concursului pentru ocuparea posturiloru vacante la acestu institutu unu comitetu de treispredíece, intre cari sî unu Preotu, alesi in sensulu statuteloru nóstre din Representanti'a comunala a pasîtu la alegerea de invetiatori sî invatietóre.

Dintre Preoti a fostu alesu Parintele Sav'a Popoviciu Barcianu in comitetu, care constituandu-se se sî alese de Presiedinte alu comitetului sî pasîra la actulu alegerei. D. Presiedinte, — dupa ce a desfasiuratu pre largu insemnatatea actului sî le-a adusu aminte ca densii suntu adunati aici spre a alege unu individu bine cualificatu indiestratu bine cu tóte cunoscintiele necesarie spre a puté functiuná in demnitate in postulu celu greu invatietorescu, sî cá sa nu fia râpitu de vre-unu interesu particulariu séu altu ce-va ce aru puté periclitá santieni'a actului, la care suntu chiamati intru tóta curatieni'a consciintiei alu seversî, — a luatu petitiunile concurintiloru la acestu postu sî le-a cetitu tóte un'a dupa alt'a. Dintre toti 5 concurintii a esîtu la alegere I. Petrascu unu tineru de bune sperantie sî cu recomendatiuni bune, sî din partea domniloru profesori dela Institutulu pedagogico-clericalu in Sabiiu.

Asceptâmu acum numai préinalt'a intarire din partea Escelentiei Sele Supremului Inspectoru scolariu, cá cu prim'a Septembre c. n. sa se póta incepe cursulu regulatu alu invetiamentului.

Dupa cum ni se asigura pe Mercurea viitóre se voru tînè conferintie cu invetiatorii tract. II. alu Sabiiului in suburbiulu Iosefstadt. I.

Alb'a-Iuli'a 3/15 Augustu 1866

Multu Onoratele Redactiuni ale foiloru române suntu rugate a publicá urmatórea **Provocatiune:**

P. T. Domni membri ai Asociatiunei transilvane române pentru lileratur'a romana, sî cultur'a poporulu românu suntu rogati cá venindu la adunare la Alb'a Iuli'a sa caute respectivele bilete de buna primire la cas'a pretoriala Nr. I câtulu teraneu.

Dela Comitetulu de buna primire.

Aug. de Pappu,
Presedinte.

Consemnarea acolru soldati români decorati sî laudati pentru brav'a purtare in batali'a dela Custozz'a precum sî la luptele ce au premersu sî urmatu acestei batalii.

(Continuare din nrii trecuti.)

Dela reg. de inf. Bar. de Alemanu nr. 43 fura decorati cu medali'a de argintu cl. II. pentru bravura:

Cond. P. Aucila, v. corp. Andreiu Susani, cornistu Filipu Rosc'a, gr. Vasiliu Jepure serg. Ioann Adega, corp. Ioann Cârdu, Ilia Luc'a, Nistoru Ciuciu, Ioann Pantistu, Ioann Lungu, v. c. Ioanne Dragiciu, gr. Petru Mircioneriu, serg. Paulu Jucu, gr. Petru Malescu, Florea Jura, corp. Şimeonu Maticovescu, gr. Lazaru Dragoescu, Georgiu Tiugli'a, Ilie Babetiu; laudati fura: cond. Ioann Tismonariu, v. c. Areadiu Ofesinu, gr. Nicolau Lascu.

Dela reg. de inf. Archiducele Ludovicu Victoru, decorati cu medali'a de argintu cl. I: gr. Nic. Papanu, corp. Georgiu Strimbeiu, gr. Lud. Poppu; cu medali'a de arg. cl. II: serg. grenad. Antoniu Dori'a, cond. Vasiliu Ciocnadi, corp. Vasiliu Ducicu, cond. Romanu Besearovanu, gr. Ioann Ciurilla, corp. Iosifu Lescu, gr. Iichomiru Turturea, Ioann Beiçu, Antoniu

*) Amu publicatu sî acésta coresp., pentru ca scriindu cor. numai despre cestiunea acést'a, contîne mai multe date interesante; o publicâmu si prentru cá sa véda cei ce se ocupa cu invetiamentulu, ca de-si o parte din inteliginti'a nóstra s'a obligatu a lovi cu ori-ce ocasiune in invatietori, descriindui numai buni „de catane“ — se afla si apretiuitori de progresulu loru de progresulu, cârui, acei ce afla tóte relele in mesurile luate de autoritâtile scolare, se vede a le fi greu de ai alergá baremu cu concursulu loru moralu in ajutoriu. In Nord-americ'a suntu unu soiu de . . . . , cari déca se bolnavesce cine-va din ei, dupa ce plângu si sâruta pre bolnavu lu lovescu in capu. . . . . Red.)

Strebeleiu, cond. Nicol. Damcescu, gr. Fr. Ciobea, Petru Castcariu, corp. Iacobu Lazaru, v. c. Ioann Romanu, cond. Mich Cismariu, Mich. Poppu, corp. Antoniu Nagani, gr. G. Simonu, Ioann Fiala, Ioann Petricu, Mich. Fodoricu, Teodoru Ghermanu, cond. F. Verzariu;

laudati fura: cad. serg. Lad. Michulechi corp. Mich. Musca v. corp. Mich. Deleganu, corn. Georgiu Popoviciu, cond. Simeonu Moldovanu, Floreanu Precupu, gr. Ioann Pappu, corp. Carpinetiu gr. Ioann Colisiaru, I. Mucitica, A. Castu, Stef. Sini'a, Mich Bucuru, I. Condoru, Mich. Craciunu, Mich. Pipaciucu, Georgiu Felzanu, I. Caraceanu, Ioann Sasu, v. c. Cascu Gavrila, I. Geger'a, gr. Iosifu Crainicu, Vas. Cocióba, Alesandru Nasu, Const. Tiuli'a, Ioann Pradanu, Iosifu Ostasiu, Ioann Siulugu.

Principatele române unite.

Avendu in vedere consiliulu ministriloru secet'a din estu anu sî lipsa de bucate ce póte sa intre.

Hotaresce:

I.) Esportulu de porumbu, orzu si meiu este de istovu opritu.

II.) Importulu de porumbu, orzu si meiu este liberu si scutitu de ori-ce taxa vamala.

III.) Distilati'a rachiului de grâu, orzu si porumbu, este de istovu oprita.

IV). Tóte cheltuelile comuneloru rurale, suntu dispensate, afara de emolumentele scriitoriloru, vatasieloru si intretînerea bisericei.

Aceste sume se voru pastrá in cutiile comunale pentru aprovisionarea de producte, pentru comnnele ce se voru aflá in lipsa.

V). Tóte veniturile comuneloru rurale se voru afectá la cumperatóre de porumbu, orzu si meiu, cá mesura esceptionala. Cantitâtîle ce se voru cumperá cu aceste mijlóce, sa se stabileze in magazii de reserva pe la comunele respective.

VI). In fia-care districtu se institue câte unu comitetu cu misiunea de a pune in aplicatiune mesurile mai susu citate.

Aceste comitete voru fi sub privrghierea comitetului permanentu judetianu.

VII). Tóte subscriptiunile ce s'au fâcutu in anii trecuti pentru tunuri, arme, monumente, etc. si alu câror'a producte nu s'a intrebuintiatu, sumele resultate din ele, sa se adnne pentru a se afectá in cumperarea de producte.

Nóu'a constitutiune a Romaniei.

(Capetu.)

Art. 102. Pâna se va face legea prevediuta in art. precedentu, Inalt'a Curte de Casatiune sî justitia, are puterea de a caracterisá delictulu sî de a determiná pedéps'a.

Pedéps'a insa nu va putea fi mai mare decâtu detentiunea, fâra prejudiciulu casuriloru anume prevediute de legile penale.

Art. 103. Domnulu nu va poté sa ierte séu sa micsioreze pedéps'a hotarite ministriloru de Inalt'a Curte de Casatiune sî de justitia decâtu numai dupa cererea Adunârei care i-aru fi pusu in acusatiune.

CAPITOLU III.

Despre puterea judecatorésca.

Art. 104. Nici o juredictiune nu se póte infiinti'a decâtu numai in puterea unei anume legi.

Comissiuni sî tribunale estraordinarie nu potu creá sub nici unu felu de numire, sî sub nici unu felu de cuventu.

Pentru intregulu Statu românu este o singura Curte de Cassatiune.

Art. 105. Juriulu este statornicitu in tóte materiele criminale sî pentru delictele politice de presa.

CAPITOLULU IV.

Despre institutiunile judetiene sî comunale.

Art. 106. Institutiunile judetiane sî comunale suntu regulate de legi.

Art. 107. Aceste legi voru avea de basa descentralisarea admintstratiunei mai complecta sî independintia comunala.

TITLULU V.

Despre finantie.

Art. 108. Ori ce impositu este asiediatu numai in folosulu Statului, judetiului séu comunei.

Art. 109. Nici unu impositu alu Statului, nu se póte stabilí sî precepe decâtu numai in puterea unei legi.

Art. 110. Nici o sarcina, nici unu impositu judetiénu nu se póte asiediá decâtu cu invoirea consiliului judetiénu.

Nici o sarcina, nici unu impositu comunalu nu se póte pune decâtu cu consimtiamentulu consiliului comunalu.

Impositele votate de consiliele judetiane sî comunale trebue sa primésca confirmatiunea puterei legiuitóre sî intarirea Domnului.

Art. 111. Nu se potu statornicí privilegiuri in materii de impositu.

Nici o esceptiune séu micsiorare de impositu nu se póte statornicí decâtu printr'o lege.

Art. 112. Nici unu fondu pentru pensiuni séu gratificatiuni in sarcin'a tesaurului publicu nu se potu acordá decâtu in virtutea unei legi. Art. 113. In fia-care anu Adunarea deputatîloru incheia socotelile sî votéza bugetu.

Tóte veniturile séu cheltuelile Statului trebuescu trecute in bugetu sî in socoteli.

Bugetulu se va presentá, totdeun'a cu unu anu inainte de punerea lui in aplicare Adunârei deputatîloru sî nu va fi definitivu decâtu dupa ce se va votá de dens'a sî sanctluná de Domnu.

Déca bugetulu nu se votéza in tempu utilu, puterea esecutiva va indestulá serviciile publice dupa bugetulu anului precedentu, fâra a putea merge cu acelu bugetu mai multu de unu anu peste anulu pentru care a fostu votatu.

Art. 114. Regularea definitiva a socoteliloru trebue sa fia presentata Adunârei celu mai târdîu in terminu de doi ani dela inchiaerea fia-cârui esercitiu.

Art. 115 Legile de finantie se publica in „Monitoriulu Oficialu“ cá sî celelalte legi sî regulamente de administratiune publica.

Art. 116. Pentru tóta Romani'a este o singura Curte de Compturi.

Art. 117. Diferitele fonduri provenite pâna acum din case speciale sî de care guvernulu dispune sub diferite titluri, trebue sa fia cuprinse in budgetulu generalu alu veniturîloru Statului.

TITLULU V.

Despre puterea armata.

Art. 118. Totu Romanulu face parte s'au din armat'a regulata, s'au din militii, s'au din gard'a cetatienésca, conformu legiloru speciale.

Art. 119. Militariloru nu se potu luá gradurile, onórele sî pensiunile, decâtu numai in virtutea unei sentintie judecatoresci sî in casurile determinate de lege.

Art. 120. Contigentulu armatei se votéza pe fia-care anu.

Legea care fipséza acestu contingentu, nu póte avea târia pe mai multe decâtu pe unu anu.

Art. 121. Gard'a cetatiéna este mantînuta in Statulu Romaniei.

Organisatiunea ei este regulata de o lege speciala.

Art. 122. Numai in virtutea unei legi, se va putea mobilisá gard'a cetatienésca.

Art. 123. Nici o trupa streina nu va putea fi admisa in servitiulu Statului, nici ocupá teritoriulu Romaniei, nici trece pe elu decâtu in puterea unei anume legi.

TITLULU VI.

Dispositiuni generale.

Art. 124. Colorile Principateloru-Unite urméza a fi Albastru, Galbenu sî Rosiu.

Art. 125. Orasiulu Bucuresci este capital'a Statului Romanu sî resiedinti'a guvernului.

Art. 126. Nici unu juramentu nu se póte impune cui-va decâtu in puterea unei legi care hotaresce sî formul'a lui.

Art. 127. Nici o lege, nici unu regulamentu de administratiune generala, judetiéna s'au comunala nu póte fi indatoratóre decâtu dupa ce se publica in chibulu otâritu de lege.

Art. 128. Constitutiunea de fatia nu póte fi suspendata nici in totatu, nici in parte.

TITLULU VII.

Despre revisuirea Constitutiunei.

Art. 129. Puterea legiuitóre are dreptulu a declará ca este trebuintia a se supune revisiunei dispositiunile din Constitutiune anume aratate.

Dupa acésta declaratiune, citita de trei ori din 15 in 15 dile in sledintia publica sî primita de ambele sî primita de ambele Adunâri, acestea suntu disolvate de dreptu sî se convóca altele in termenulu prescrisu de art. 95.

Adunârile cele nóue procedu in acordu cu Domnulu la modificarea punturiloru supuse revisiunei.

In acestu casu Adunârile nu potu deliberá déca celu putînu dóue treimi a membriloru din cari se compunu nu suntu presenti, sî nici o schimbare nu se póte adoptá deca nu va intr'uní celu putînu dóue treimi ale voturiloru.

TITLULU VIII.

Dispositiuni transitorii sî suplimentare.

Art. 130. Din dîu'a punerei in vigóre a Constitutiunei de fatia suntu abrogate tóte dispositiunile din legi, decrete sî reglementesî alte acte contrarii cu cele asiediate de ea.

Art. 131. Consiliulu de Statu va incetá de a esistá indata ce se va votá legea menita a prevedea autoritatea chiamata de a-lu inlocuí in atributiunile sele.

Curtea de casatiune va pronunciá cá sî in trecutu asupr'a conflicteloru de atributiuni.

Art. 132. Se voru face in celu mai scurtu tempu legi speciale privitóre la obiectele urmatóre:

1) Asupr'a descentralisârei administrative.

2) Asupr'a responsabilitâtiei ministriloru sî celoru-lalti agenti ai puterei esecutive.

3) Asupr'a mesuriloru celoru mai nimerite pentru a stavilí abusulu cumulului.

4) Asupr'a modificârei legei pensiuniloru.

5) Asupr'a conditiuniloru de admisibilitate sî de inaintare in functiunile administratiunei publice.

6) Asupr'a desvoltârei câiloru de comunicatiune.

7) Asupr'a esplotârei mineloru sî pâduriloru.

8) Asupr'a fluviiloru sî riuriloru navigabile s'au flotabile.

9) Asupr'a organisatiunei armatei, drepturiloru de inaintare, de retragere, sî asupr'a diferiteloru positiuni ale oficieriloru.

10) Asupr'a justitiei militare.

Se voru revisuí tóte codicile esistente aspre a se pune in armonia cu Constitutiunea de fatia.

Art. 133. Nealienabilitatea pamenturiloru fostiloru clacasi in tempulu de 20 ani prevadiutu prin legea rurala, este mantînuta.

Promulgâmu acésta lege, ordonâmu cá ea sa fia investita cu sigilulu Statului sî publicata in Monitoriu.

Datu in Bucuresci, 30 Iuniu 1866.

(L. S.) Caroln

Pres. Cons. de Min sî Min. de Interne, L. Catargiu.
Ministru de Finantie, I. C. Bratianu.
— — Justitie, I. Cantacuzino.
Ministru de Esterne, P. Mavrogeni.
Min. Inst. Publ. sî Culteloru, C. A. Rosetti.
Ministru de Resbelu, I. Ghic'a.
Ministru Agr. Com. sî L. Publice, D. Sturz'a. „Constit"

Varietâti.

† Moise Pang'a Dir. Scólei normale a desfiintiatului Regim. romanescu I. de margine, din Orlatu, au reposatu in 3/15 Aug. avendu etatea de 63 ani. Densulu purtà dregatori'a cea grea de docente 42 de ani. Fia-i tierân'a usióra!

*** Advocati români. Dlu Dionisiu Pascutiu notariulu Asociatiunei române aradane depuse censur'a de advocatu cu calculu laudabile, asemene sî d.d. G. Mihalc'a jude cerc. sî Sig. Tiple jurassore din Marmati'a. Ne bucurâmu fórte candu putemu inregistá atari sciri, atâtu de rare la poporulu nostru celu insetatu de dreptate deci li urâmu sucesu bunu pre nóu'a cariera. „Conc."

Publicarea

baniloru incursi la fondulu Asoc. dela siedinti'a comitetului Asoc. tînuta in 4 Iuliu a. c. pâna la siedinti'a comitetului din 7 Augustu c. n. a. c.

1) D. prof. gimnasialu in Craiov'a Sim. Sept. Mihali a administratu la fondulu Asoc, cá taxe de m. ord. urmatórele sume: a) pentru D. Sea tax'a pre an. 186 3/4, 186 4/5 186 5/6 sî 186 6/7 sî pentru diploma cu totulu sum'a de 21 fl. b) pentru D. prof. in Craiov'a Constantinu Olteanu taxa de m. ord. pre an. Asoc. 186 2/3 186 3/4 186 4/5 186 5/6 186 6/7 sî pentru diploma cu totulu 26 fl. c) pentru D. prof in Craiov'a Ioane Fauru tax'a de m. ord. pre an. Asoc. 186 4/5 186 5/6 sî pentru diploma 11 fl.

Sum'a totala administrata 58 fl.

2) prin D. Inspectoru metrop. sî col. Asoc. tranne in Blasiu Georgie Pop'a, sra tramisu la fondulu Asoc. sî anume: a) pentru DSea tax'a apromisa de m. ord. pre an. 186 5/6 10 fl. b) pentru D. prof. gimn. Ioane Moldoveanu totu pre an. 186 5/6 5 fl. c) pentru D. prof. Ioane Balintu pre an. 186 5/6 5 fl.

Sum'a tramisa 20 fl. v. a.

3) prin D. proprietariu sî col. in Sas-Reginu Ioane P. Maieru s'a tramisu la fondulu Asoc. 190 fl. v. a. sî anume: a) dela D. Georgie Bardosi presiedinte la de Tribunalu cá taxa pre an. 186 5/6 5 fl. b) dela D. negutiatoriu Nicolae Marinoviciu in o obligatiune dimpreuna cu cuponi cá m. ord. pre viétia 105 fl. c) dela D. negutiatoriu Georgie Marinoviciu (†) tax'a 5 fl. d) dela D. Asesoriu Mich. Orbonasiu tax'a pre an 186 5/6 5 fl. e) dela D. perceptoriu in pensiune Ales. Silasi pre an 186 5/6 5 fl. f) dela D. Jude procesuale Iosefu Fincu pre an. 186 5/6 5. fl. g) D. Jude procesuale Ioane Dombradi pre an. 186 5/6 5 fl. h) dela prot. Iosefu Brancoveanu pre an. 186 5/6 5 fl. i) dela prot. Michaile Crisianu pre an. 186 4/5 186 5/6 10 fl. k) dela D. Jude orfanalu Simionu Crainicu pre an. 186 5/6 5 fl. l) dela D. parochu in Cuesdiu Teodoru Siandoru pre an. 186 5/6 5 fl. m) dela D. parochu in Gurgiu Demetriu Angelu pre an. 186 5/6 5 fl. n) dela D. cancelistu Georgie Sceopulu pre an. 186 5/6 5 fl. o) dela D. parochu in Faraganu Teodoru Popu pre an. 186 4/5 186 5/6 5 fl. p) dela D. vice-fiscalu Alesiu Onitiu pre an. 186 5/6 5 fl. q) dela D. posesoriu sî col. Asoc. Ioane P. Maieru pre an. 186 5/6 5 fl.

Asiá dara sum'a tramisa prin D. col. Ioan P. Maieru face 190 fl. din care in o obligatiune cu 2 couponi 105 fl. ear in bani gat'a 85 fl. v. a.

4) prin D. Col. in Câmpeni Georgie Ioanette s'a tramisu cá taxe de m. ord. pre an. cur. 186 5/6 sî anume: a) dela D. Jude comunalu in Vidr'a de susu Michailu Gombosiu tax'a de m. ord. pre an. 186 4/5 186 5/6 10 fl. b) dela D. proprietariu in Câmpeni Mich. Andreic'a pre an. 186 5/6 5 fl. c) dela Comun'a Câmpeni pre an. 186 5/6 5 fl. d) dela Comun'a Bistr'a, cá membru nou pre an. 186 5/6 5 fl. Sum'a 25 fl. v. a.

5) prin D. col. alu Asoc. in Câmpeni Georgie Ioanette s'a mai tramesu la fondulu Asoc. 25 fl. v. a. sî anume: a) dela D. parochu in Vidr'a de susu, Ioane Iancu tax'a de m. ord. pre anii 186 4/5 186 5/6 10 fl. b) dela D. Jude cercuale Petru Ioanette tax'a de m. ord. pre an. 186 5/6 5 fl. c) dela Comun'a Ponorelu, cá membru nou pre an. 186 5/6 5 fl. d) dela Comun'a Vidr'a de josu cá m. nou pre an. 186 5/6 5 fl. Sum'a 25 fl. v.a.

6) D. Juristu abs. Iulianu Grozescu a tramisu la cass'a Asoc. tax'a de m. ord pre an. cur. 186 5/6 pentru D. negutiatoriu in Pest'a Alesandru Nedelcu in suma 5 fl.

7) prin D. profesoriu in Blasiu Dr. Ioane Bobu s'a tramisu cá taxe de m. ord. pre an. cur. 186 5/6 sî anume: a) dela Rvd. D. Canonicu metrop. totudeodata col. Asoc. Ioane Fekete Negrutiu 5 fl. b) dela Rvd. D. Not. Cons. Stefanu Manfi 5 fl. c) dela D. Simionu P. Mateiu vice-Not. Cons. 5 fl. d) dela Rvd. D. Can. metrop. Antoniu Vestemeanu 5 fl. e) dela D. prof. Dr. Ioane Bobu 5 fl. f) dela Rvd. D. Canonicu metrop. Grecoriu Michali 5 fl. g) dela Rvd. D. Can. metrop Elia Vlass'a 5 fl. h) dela Rvd. D. Can. metrop. Constantinu Papfalvi 5 fl. i) dela D. vice-Rectoriu Semin. Teodoru Deacu 5 fl. k) dela D. prof. Gavrila Popu 5 fl. l) dela Rvn. D. Can. metrop. Ioane Chirilla 5 fl. m) Rvn. D. Can. metrop. Constantinu Alutanu 10 fl. n) dela D. prof. Georgiu Ratiu 5 fl. o) dela D. Magistru postale Ladislau Popu 5 fl. p) dela D. prof. Ioane Popescu 5 fl. 80 fl.

NB. (S'a tramisu cu 5 fl. mai multu, adeca 85 fl. pentru care s'a cerutu desluciri dela D. tramitietoriu, insa n'a respunsu pân'acum).

8) prin D. protop. sî col. Asoc. Ioane Colceriu din Deasiu, s'a tramisu la fondulu Asoc. cá taxe rest. pre anii 186 3/4 186 4/5 pentru D. Notariu de Sedria in Comitatulu Solnocului Int. Iosefu Crisianu in suma 10 fl. v. a.

9) D. Asesoriu de sedria in Comitatulu Solnocului Int. Clemente Hosszu, tramite la cass'a Asoc. tax'a de m. ord. pre an. c. 186 5/6 in suma de 5 fl. v. a.

10) D. parochu in Cricâu Petru Truti'a, tramite la fondulu Asoc. tax'a pre an. 186 5/6 in suma 5 fl. v. a.

11) Deadreptulu la cass'a Asoc. a incursu parte cá taxe de m. ord. parte pentru actele vendute ale Asoc. sum'a de 53 fl. 10 xr. v. a. sî anume: a) dela D. economu metrop. in Springu, Vasilie Albini, cá taxa de m. ord. pre an 186 5/6 5 fl. b) dela protop. Sibiiului Ioane V. Rusu cá taxa de m. ord. pre an. 186 5/6 5 fl. c) dela D. Directoru scolariu Moise Pang'a pre an. 186 5/6 5 fl. d) dela D. Redactoru Nicolau Cristea pre an. 186 5/6 5 fl. e) dela D. Asesoriu de sedria in Clusiu, Leontinu Popu pre anii 186 4/5 186 5/6 10 fl. f) dela D. protop. in Rosi'a Abrudului Simeonu Balintu pre an. 186 5/6 5 fl. g) dela Rvn. D. protosingelu in Aradu Mironu Romanu pentru 1 esemp. din prot. adun. gen. V. 60 xr. h) dela D. prof. gimn. in Blasiu Ioane Moldovanu pentru câte 1 esepl. din actele cd. gen. IV. sî V. 90 xr. i) dela D. prof. in Aradu Dr. Athan. Siandoru pretiulu aloru 22 esempl. din actele ad. gen. IV. vendute (a 30 xr. 1 esempl.) 6 fl. 60 xr. k) dela fl. Sea D. Consiliariu Petru Maniu tax'a de m. ord. pre an. 186 5/6 5 fl. l) dela D. negutiatoriu in Abrudu, Dionisiu Balosu tax'a de m. ord. pre an. viitoriu 186 6/7 5 fl.

Sum'a 53 fl. 10 xr. v. a.

Dela Secretariatulu Asoc. tranne române.
Sabiiu 7 Augustu c. n. 1866.

Catedra de instructiune vacanta.

In urm'a inaltului emisu alu reg. Gubernu transilvanu ditto 31 Iuliu 1866 nr. 26,765 se escrie prin acést'a concursu pentru o catedra de instructiune de filologi'a classica, vacanta la gimnasiulu catolicu c. r. de statu in Sabiiu (limb'a propunerei germana) cu unu salariu anualu de 945 fl. v. a. pre lânga pretensiunea de unu adausu diecenalu de 105 fl. v. a dupa fia-care diece ani de servitiu sevarsîti spre deplina multiamire.

Competitorii au de a-si asterne cererea loru pre calea autoritâtiloru loru ante statatóre la Directiunea Gimnasiului c. r. de statu in Sabiiu, in terminu de s i e s e septamâni, indreptata câtra inaltulu Gubernu reg. transilvanu provediuta cu carte de botezu, atestate de studie sî cu atestatu de prescrisulu esamenu despre castigat'a facultate de instructiune, cu atestatu despre aplicarea loru de pâna ací sî despre cunoscintiele ce le voru fi avendu (etwaige) de limbile tierei (ungara sî româna). Sabiiu 8 Augustu 1866.

Nr. 10—2

Nr. 5—2

Concursu.

La scól'a cap. rom. gr. or. din Satulungu districtulu Brasiovului, se deschide concursu pentru o statiune de unu invatietoriu cu unu salariu anualu de 226 fl 25 xr. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au a-si tramite pâna la 20 Augustu a. c. petitiunile sele, timbrate sî provadiute cu documintele necesarie, precum: atestatu de botezu, atestatu ca a absolvatu celu putînu gimn. inferioru sî cursulu pedagogicu, la subscris'a eforia scolara.

Satulungu in 11 Iuliu 1866.

Efori'a scólei cap. rom. gr. or. din Satulungu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 5/17 Augustu 1866.

Metalicele 5%	59	Actiile de creditu	142 19
Imprumutulu nat. 5%	63	Argintulu	124 59
Actiile de banca	697	Galbinulu	6 20

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana :[joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl.v. a.

Nru 63. ANULU XIV.

Sabiiu, in 11|23 Augustu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Escelenti'a Sea Preasantîtulu Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a a sositu eri in mijloculu nostru in cea mai deplina sanetate.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 10 Augustu.

Scirile ce le avemu dinainte-ne despre afacerile interne suntu mai multu de domenulu conjecturiloru. Asiá numitele „Gruppenlandtagen“ iéra se arata spre a face multu sange reu intre centralisti. Scopulu adunârei loru aru fi dupa „Prager Politik“, darea pârerei asupr'a propuneriloru unguresci. Coresp. dela „P.Ll.“ delatura spaim'a casiunata de dietele de mai susu, afirmandu, ca in dîlele din urma in sinulu cabinetului consultârile asupr'a objecteloru momentuóse, incâtu privescu afacerile interne, au ajunsu la unu resultatu, la care, in impregiurârile de fatia nu s'aru fi asteptatu nimenea. Resultatele acestea se cuprindu in urmatórele: Prevaléza pe deplinu parerea, ca dietei unguresci sa se faca concessiuni sî inainte de tóte cestiunea ungurésca sa fia odata delaturata. In privinti'a acést'a se spune, ca afara de cabinetu mai toti Archiducii s'au esprimatu in inticlesulu acest'a. In consiliulu ministriloru dietele de grupe s'a refusatu cu totulu; din contra incâtu privesce dietele de dincolo de Lait'a se reducu lucrurile la diplom'a din 20 Oct. (1860) sî in loculu reichsrath-ului, pre cale cechii nu-lu voru, se va conchiamá o adunare de delegati (Landboten ?) de ai dieteloru. Acesti'a voru avea de a decide in afaceri comune imperiului, dimpreuna cu delegatii dietei unguresci. Conducatorii cechiloru sa fia multiamiti cu o asemenea adunare de delegati. Decisiunea prea inalta asupr'a acestoru cestiuni va urmá in dîlele cele mai de aprópe. Déca va fi favoritóre atunci se voru luá mesuri pentru o grabnica esecutare a celoru de mai susu.

Corespundintele pestanu dela „Hrm. Ztg“ vorbindu despre cestiuni de cele de mai susu spune intre alte, ca in Pest'a suntu prospecte de dicta numai pentru tempulu de la mijloculu iernei viitóre.

La intrebarea fâcuta de redactiunea acelei foi cu ocasiunea unei depesie reproduse sî de noi in unulu din nrii trecuti, ca cine sa acepteze punctele comissiunei dietei unguresci asupr'a afaceriloru comune — respunde acelu coresp., ca in impregiurârile de fatia, candu nici o representantia a nici unei tieri se afla unde-va adunata, nu póte sa se intieléga altu cine-va de aceptatoriulu puncteloru, afara de regimu, carele astadi singuru e in stare de a aceptá asemenea puncte.

„Zukunft“ are o corespundintia din Pest,a dela 16 Aug. in care se dice ca esîrea dlui d. Majláth din ministeriu ventilata de „Pesti Napló“ nu aru fi luata tocm'a din ventu. Contele Belcredi este decisu pentru o representatiune a imperiului sî impregiurarea acést'a ingreunéza fórte transactiunea cu majoritatea dietei presente pestane, lucru care pentru dlu de Majláth nu aru fi togm'a placutu. Mai departe se dice in corespundintia, ca in cercurile sciute din Pest'a se facu incercâri de a aduce chiamarea dlui de Hübner la Vien'a in legatura cu o eventuala schimbare in ministeriu sî fi-induca acestu domnu e cunoscutu de ungarofilu, asiá ide'a belcredica, desemnandu-se dlu de Hübner de ministru de statu, aru suferí óresi care paralisare. Variantea acésta afla insa chiaru sî la cei ce o punu in circulatiune putînu crediementu, fiindu convinsi cu totii de positiunea cea tare a ministrului Belcredi, de care se bucura acest'a sî in tempulu de fatia.—

Cu privintia la armistitiulu incheiatu cu Itali'a aflâmu, dupa W. Ztg. ca, de óre ce acestu armistitiu pune capetu operatiuniloru resbelice sî la partea de média-dî a Austriei, Serenissimulu Maresialu au parasitu Goriti'a (Gőrz) inca la 15 Augustu n. dimpreuna cu cortelulu seu generalu, sî a reintorsu la Vienn'a. Armat'a de média-dî inse remane in pusetiunea ei de mai nainte, fiindu incredintiata la barbati abili sî avendusi cortelulu generalu propriu. In. Sea imp. va remané in Vienn'a spre a purtá sî mai departe comand'a armatei operative c. r. Cortelulu seu generalu remane in Vien'a.

Loculu unde sa urmeze consultârile sî negotiârile de pace cu Itali'a inca nu e decisu. Cetimu ca din partea italiana sa se fia propusu Vienn'a, ceea ce nu s'a primitu.

In Prag'a se alterarara pertractârile conferintieloru de pace in dîlele din urma din dóue cause: din caus'a speseloru de alimentatiune pentru trupele prussiane pe pamentu austriacu sî in fine prin pretensiunea Austriei, sa i se dea despagubire dela fortaretiele confederatiunei. Baronulu Werther trebuí sa céra suspenderea conferintieloru pâna ce va capatá instructiuni in privinti'a acést'a.— Fiindu ca ni e vorb'a despre Prag'a, sa incidemu aici, ca in cetate acést'a dîu'a de 18 Aug., dîu'a nascerei Majestâtii Sele imperatesci fu serbata fórte solenu. Printiulu (Prussianu) Friderícu Carolu cu tóta suit'a sea asistà la servitiulu divinu. Gard'a cetatiéna facù parad'a. Generalulu de Falkenstein multiamí cetatieniloru din Prag'a pentru simtiulu loru de cetatianu, pentru liniscea ce domnesce in cetate sî le promise ca le va reintórce puscile ce li-a fostu confiscatu. O alta coresp. telegrafica spune ca in presér'a dîlei s'a datu productiuni teatrale in onórea dîlei sî imnulu popularu s'a cantatu la cererea tumultuósa a publicului de 3 ori. A dóu'a dî fù la 5 óre reveille de musica, iara pre cas'a municipalitâtii se trase flamura imperatésca pre lânga intonarea imnului imperatescu.

O scire mai din cóce spune ca sum'a pretinsa de prussiani pentru alimentatiune s'a plâtitu. Deputatiuniloru cetâtiloru dela tiéra le asigurá Henniger ca spesele alimentatiunei li se voru reintórce.

Pacea cu Bavari'a inca are prospectele cele mai bune. Regele Rav[illegible] Se[illegible] despre c[illegible] pre s'a [illegible] pe Franci'a se domolira in tempulu din urma. O scire [illegible] fica din Londonu dela 17 spune, ca Imperatulu Napoleonu au scrisu regelui Belgici o epistola fórte liniscitóre, in care imperatulu dechiara, ca elu nu vrea sa incorporeze nici o parte din Belgiu la Franci'a, ci preferesce intârirea dinastiei.

Din partea Russiei se dice ca au sositu unu autografu imperatescu la regele Prussiei, care testéza de referintiele cele mai intime intre aceste dóue puteri.

Din Constantinopolea se dice ca in dîlele acestea voru sosí conditiunile definitive de recunóscerea Principelui domnitoriu in Romani'a.

Din Bucuresci are „Zkft“ o corespundintia din carea se vede ca relatiunile intre regimu sî consulii pureriloru suntu câtu se póte mai bune, asiá incâtu recunóscerea din partea tuturoru puteriloru acusi póte sa sosésca. Consululu generalu austriacu Bar. Eder s'a dusu anume la Cotroceni spre a-si manifestá condolentia pentru mórtea fratelui domnitoriului. Aflându de acést'a Principele l'a invitatu la sine sî de-sî consululu nu erá imbracatu de visite primí invitarea. Discursulu intre amendoi sa fia fostu asiá de amicabilu, incâtu consululu s'a vediutu nevoitu a face unu raportu deosebitu la Vien'a despre intrevorbirea acést'a.

Asociatiunea.

Suntu momente in viéti'a popóreloru, precum sî in a singuraticiloru, cari dau o directiune nóua unui sîru intregu de intemplâri. Dara momentele acestea potu sa remana fâra de efectulu doritu, déca nu le va vení, incependu dela momentulu celu dintâiu datatoriu de directiune, neintreruptu, spriginu sî ajutoriu; ele (momentele) potu devení unu ce efemeru sî mai tardîu sa apara totu lucrulu produsu de momentu o tragica ilusiune.

In anulu celu memorabilu in istori'a Europei intielegemu 1848, romanii obositi de greutatea trecutului dara insetati de libertate, cá prin unu electru simtîra necesitatea manifestârei vointiei loru, o manifestare, prin carea vrea sa demustre lumei, ca membri natiunalitâtiei loru, ce pareau in ochii unor'a numai nisce instrumente desolate, au putere de viétia destula, spre a formá unu corpu natiunalu politicu. Manifestarea aflà resunetu nu numai in sinulu poporului romanu, ci resunetulu ei strabatù pâna la treptele inaltului tronu imperatescu sî pâna preste marginile patriei mai largi

Austri'a, incâtu de atunci sî diuaristic'a straina au inceputu a luá scrióse notitie despre noi.

Viéti'a unui poporu insa nu se tiermuresce la atât'a. Nici legislatiunea singura, nici notitiele diuaristicei straine, cu atâtu mai putînu puterea bruta, nu dau garantiele vietiei unui poporu. Sî déca ne intórcemu ochii spre biserica, carea ne da nutrementulu spiritualu, putemu sa dicemu, ca restringendu-se cine-va numai prelânga „ascultarea“ invetiaturiloru bisericei, dara neadoperandu-se in fapta la pracs'a aceloru invetiaturi, lucrulu remane numai pre jumetate. Biseric'a ne dice: „credinti'a fâra fapte este mórta“ iéra de alta parte ne admonéza cu cuvintele: „r ó g a t e s î l u c r a.“

Precum vedemu atâtu in cerculu cestei din urma câtu sî celei d'antâiu adeca a legislatiunei este inca multu de facutu pentru de a impreuná tóte recerintiele unei vietiei de poporu. Precandu insa in ambele se recere comuniunea (séu conlucrare tuturoru) neaperata, in partea acést'a intregitóre nu suntemu deadreptulu constrinsi la o actiune comuna. Bunetatea comuniunei insa in cele dóue, pentru ce sa nu fia recunoscuta sî in fine adoptata sî in practica aplecare a normeloru prescrise, parte de biserica, parte de legislatiune? Acestu adeveru fu simtîtu de romani sî simtiulu acest'a este unulu din cele mai salutari. Comuniunea sî in afacerile private nu ca aru fi stricacidsa, ci ea produce capitalulu, din care neintreruptu sa póte dá spriginu, din care se póte dá ajutoriu, celoralalti factori ai vietiei. Ea intregesce lacun'a, indeplinesce sî ilustra armoni'a unei vieti de poporu.

Sa ne adresâmu pre unu momentu sî la genes'a Asociatiunei nóstre, care ne induplecà la scrierea acestoru sîruri, sî parte sa intregimu, parte sa ilustrâmu asertiunea nóstra cu cuvintele Escelentiei Sele, atunci Episcopu, acum Archiepiscopu sî Metropolitu A n d r e i u B a r o n u d e S i a g u n'a. Eata ce dîcea elu in siedinti'a prima din 9/21 Maiu 1860:

„De s'aru lasá omulu pre sine, adeca pre a lui propria individuala lucrare sî activitate sî aru traí in singuratate, fâra contactu cu alti ómeni, atunci negresîtu aru cadea cei mai multi ómeni in trandavia in lene, in nepasare, in egoismu, ba sî in descuragiare miserabila sî detestabila, prin care i s'aru face lui viétia o nenorocire sî lumea o aru socotí de valea plangerei.“

Tes'a din fruntea acestoru sîruri este asiá dara fórte aplicabila la momentulu tresaltârei natiunali din anulu 1848 sî la celu alu inarticulârei natiunei nóstre in 1863/4, pentruca sî unulu sî altulu au datu directiuni nóue, suntu epoce in viéti'a nóstra, dara spre incarnarea acestoru momente, cari singure de sine aru remané numai nisce óse insirate in scheletulu vietiei natiunali trebuea sa vina sî alte momente, cari sa crésca carnea, cu vinele [illegible] in atare constructiune póte sa se inlocuiasca suflarea de viétia.

Sî ací venimu la momentulu unde românii s'au convinsu de dîsele citate mai susu, unde au cautatu sa evite conclusiunea din cele ce se cuprindu intrensele, dara sî conclusiunea din tes'a nóstra, sî sa intareasca adeverulu ca „deca va scí (omulu) intrebuintiá cu folosu armele, va sa dica puterile sele sufletesci . . . . . va aflá interesulu vietietiei sele sî lumea va fi lui raiu . . . .“ *), — sî in urm'a convingerei acestei, românii, pentru o actiune comuna, au inceputu a se insotî séu dupa cum dicemu an inceputu a se asociá — au instituitu Asociatiunea.

Viéti'a natiunala au luatu din acelu momentu o nóua directiune. Dara aicî stâmu inca pâna astadi. Pentruca abstragendu dela capitalulu adunatu, (care la tóta intemplarea nu e neconsiderabilu), dela unele stipendii la tineri studinti; celelalte tînte au remasu ne ajunse.

Cá sa putemu apretiuí sî mai bine starea pre locu sî putînulu progresu, ne permitemu a estrage unele din propusetiunile fácute de Dlu Baritiu in sied. III an. 1862, pre care adunarea le-a aprobatu sî lea fâcutu de aspiratiunile ei proprie. Densulu le cuprinde cam in urmatórele:

S t a r e a a g r i c u l t u r e i l a r o m â n i i t r a n s i l v a n i. Scriere comparativa, atâtu cu referintia la românii locuitori in diferitele tînnturi ale patriei, câtu si cu referintia la modulu cultivârei pamentului intre S a s i si Secui si iarasi in comparatiune cu Itali'a de susu, cu Elveti'a sî cu Boemi'a. In legaminte cu ncést'a.

a). Inriurinti'a sciintiei chemice asupr'a agriculturei..

b). H o r t i c u l t u r'a séu grâdinari'a. Suprem'a necesitate de a o înaintá cu tóte mijlócele intre români.

c). P o m a r i'a. Intru asemenea.

d). C u l t u r'a p â d u r i l o r u: tóta putinciós'a loru crutiare, pe unde se afla; sadire de paduri, pe unde lipsescu.

e). C u l t u r'a v e r m i l o r u d e m a t a s a. Enumararea causeloru, pentru care incercârile respectiveloru gubernii mai vertosu de 80 ani incóce nu au pututu reesî, cá sa introduca acestu ramu de economia.

f). R e s t a u r a r e a s i i n c u r a g i a r e a c u l t u r e i d e s t u p i in tóta tiér'a

g). I m b u n a t a t î r e a t u t u r o r u soiuriloru de vite cornute, copitate, lanóse, cum si a paseriloru domestice. In legaminte cu acést'a: deslegarea intrebârei: déca de ani 25 in cóce prasirea de vite si totuodata nobilitarea soiuriloru la locuitorii români a inaintatu séu a inapoiatu. Un'a séu alt'a pentru ce?

Descrierea comparativa a locuintieloru omenesci la românii tierani din punctu de vedere igienicu, politicnescu si esteticu: totuodata enumerarea causeloru, pentru care românii tierani pâna acum'a nu s'au indemnatu a'si clâdí locuintie din materii mai solide.

D e s c r i e r e a c o m p a r a t i v a a porturiloru romanesci din punctulu de vedere alu folosului cu privire la clima, si totuodata din celu esteticu. Deslegarea cestiuniloru: care din tóte porturile romanesci de ambele secse póte sa fia si mai corespundiatoriu climei si mai frumosu, cum si care porturi aru fi sa dispara cu totulu, séu incai sa se mai cultive?

Descrierea mijlóceloru de nutrementu alu românîloru din punctulu de vedere igienicu.

Deslegarea intrebârei: in care tînuturi ale Transilvaniei suntu barbatii români mai puterosi si totuodata mai muncitori, cum si femeile de o frumsetia mai clasica si mai traitóre (durabila).

Paralel'a trasa din punctu de vedere psichologicu si fisiologicu intre românii transilvani cu toti ceilalti români locuitori in launtrulu monarchiei austriace, si anume cu Banatienii, cu cei dintre Crisiuri Somesiu si Tiss'a in Ungari'a si cu cei din Bucovin'a.

Colectiune de cele mai bune (cinci) balade romanesci transilvane.

Pentru ce art'a zugrâvirei, cu tóta protectiunea, ce-i da ritulu bisericei resaritene, nu póte inaintá la români preste totu?

Colectiunea tuturoru inscriptiuniloru române tipârite si netipârite, câte s'au descoperitu pâna acumu in Transilvani'a si in tierile vecine cu dens'a, insotîte de unu Comentariu.

Celu mai bunu compendiu de M e d i c i n a f o r e n s i.

O dietetica populara in strensa referintia la modulu viietiuirei românîloru.

Flor'a Transilvaniei, a Banatului si Bucovinei cu numiri romanesci si cu observatiuni modice, care sa mérga in paralela cu credinti'a séu sciinti'a, ce o are poporulu despre puterea vindecatóre séu veninóse a plânteloru patriotice.

Sa nu fimu prea pretensivi sa considerâmu sî impregiurârile aduse de tempu dela infiintiarea Asoc. nóstre, sa lasâmu, ca la unele din propusetiunile de atunci pentru atunci, au contribuitu sî fantasi'a cea viia atitiata de nerabdarea animei, carea de multe ori coplesiesce sî ratiunea omului celui mai rece sî cu tóte acestea trebue sa constatâmu, ca concursulu nu au corespunsu asteptâriloru. Energi'a in deosebitii membri slabesce in atari casuri sî lucrulu atunci este periclitatu a se preface in o t r a g i c a i l u s i u n e.

Unde jace insa vin'a de s'a fâcutu asiá putînu? acést'a sa o cercetâmu cu alta ocasiune. (Va urmá.)

*) Vedî cuvent. cit. in Act. Adunâr. din 1862.

Ortograficu.

Cestiunea ortografiei nóstre redevenise in cursu prin initiativ'a ministrului culteloru sî a instructiunei publice din Romani'a C. A. Rosetti. Vedemu tratate ortografice fórte bune din partea unoru filologi de ai nostri in adeveru eruditi. — Noi cari nu suntemu filologi de professiune nu putemu din asta sî din alte cause sa ne amestecâmu in cestiuni de aceste. Vadiendu insa acum [illegible] ortografica prin omiterea lui **u**, din causa economica sî dupa aceea unele reflessiuni in Gazeta in cestiunea lui **u** mutu, nu putemu trece cu vederea ocasiunea de a ne face o nepretensiósa observare in asta privintia. Spre o mai chiara deslusîre a stârei lucrului reproducemu mai intâiu sî justificarea Albinei sî reflessiunile din Gazeta in privinti'a lui **u**. Eata ce dîce „Albin'a“:

„Redactiunea pentru ortografia. Avendu materialu multu sî de interesu, pentru a-lu puté publicá totu, ne vedemu siliti a sterge liter'a **u** in locurile unde nu va provocá nici o confusiune. Din punctu de vedere filologicu concedemu esistinti'a pretotindene unde o voru voí filologii, pre cari i rogâmu sa nu se impedece intr'acést'a, noi o stergemu numai pentru economia, câci numerandu noi tóte literile **u** câte s'aru puté inconjurá, facu intr'o cóla tiparita cu litere mici 1696, adeca a 16-a parte pin fói'a nóstra, séu ½ de colóna in fia-care numeru, cu atât'a voru avé de acum on. cetitori ai nostri materialu mai multu. E o cercustantia ce merita atentiune din multe puncte de vedere. Altmintre vomu vedé ce va dice comisiunea filologica despre acésta litera, séu cu ocasiunea cutârui abonamentu nou o vomu supune votului cetitoriloru. Innoire nu e, câci vedemu acést'a in multe cârti bisericesci.“

Eata apoi ce reflecta Gazet'a respective dl. B.:

In anii absolutismului, precandu in Fói'a pentru minte etc. se ocupá multe condeie cu ortografi'a, despre sî relative in contr'a literei **u** inca s'a scrisu disertatiuni intregi, mai in urma a invinsu sî aici principiulu etimologicu sî s'a pastratu **u**. Atât'a numai, ca aici inca se adeverí cunoscutulu proverbu: Mai papistu decâtu pap'a, mai imperatescu decâtu imperatulu. Ómenii grei de capu, orbi imitatori ai altor'a incepura a pune pe **u** sî acolo, unde nému de némulu loru nu l'au pusu sî nu-lu voru pune vreodata, decâtu póte numai in bataia de jocu. Asiá maimutiatorii (?) acesti'a pâna sî la prepusetiuni, adverbe, conjunctiuni, interjectiuni, in códa câte unu **u**, adeca in locu de i n, prin, din, sub, subt, apoi, inapoi, macar, bater, barem, cum, cumca etc. scri**u**, in**u**, prin**u**, din**u**, sub**u**, subt**u**, apoi**u**, macar**u**, bater**u**, barem**u**, cum**u**, cumu**ca**.

Se intielege ca cu acestu modu intrebuintiarea lui **u** se imultiesce atâtu de infricosiatu sî fâra nici o trebuintia, incâtu rar'a tipografia are atâti u, câtu se ajunga spre a tiparí vre-o carte mai mare cu asemenea ortografia in limb'a romanésca.

Deci rugâmu sî noi pe amicii cei ferbinti ai lui **u** celui mutu.

cá sî unii diplomati, cá incai in particelele nedeclinabile sa-lu parasésca pentru t o t u d e u n'a.

Rogâmu apoi sî pe domnii filologi de professiune sî adeverate auctoritâti in scrierea limbei, cá sî pâna la esîrea unei foi scientifice se nu-si pregete a-si impartasî natiunei opiniunea dumnealoru : nu cum-va geniulu limbei sî principiulu etimologicu s'aru indestulá, déca **u** finalu semi-mutu s'aru pastrá numai in substantive, adjective sî ce vine cu acestea in legamente, precum participia etc., eara din acei tempi ai verbiloru carii se facu fâra participiu trecutu, **u** finalu sa se scótia cu totulu, incâtu de e. sa nu se mai scrie suntu, eramu, laudamu bateamu, batuiu, batusemu nici in sing. nici in plur. U rumanescu se va parasí din substantive sî adjective atunci, candu voru parasí francii tóta multîmea literelor pe câte le scriu sî nu le pronuntia, eara anume pe **e** finalu, eara din unele forme ale verbiloru pare-mi-se ca este altu ce-va.

Precandu scriemu acestea, unu literatu de preste Carpati vine in nr. 49 alu „Albinei“ sî mustra seriosu pe toti acei'a carii nu se tînu de auctoritate, precum sî pe acei'a carii voiescu a lapedá pe **u**. Redactiunea ii respunde in termini delicati. Se pare insa, ca din acésta pornéla se va incinge o disputa sî mai lunga. N'aru stricá.

Totu in „Albina“ s'a continuatu in câti-va nri o disertatiune scientifica „L i m b e l e r o m a n e f a t i a c u l i m b'a l a t i n a; eara dela nr. 48 incóce se incepù altu articulu : P r o b l e m 'a o r t o g r a f i e i r o m â n e.

Asemenea disertatiuni suntu prea bine venite; atât'a numai, ca dómne putîni le mai citescu. Sî de ce sa le citésca cine-va, candu la noi toti dascalii facuti dascali cu patru clase suntu filogi leiti poleiti sî toti domnii notari sciu scrie romanesce mai bine ecâtu dlu Cipariu sî vorbescu mai frmosu decâtu cei mai buni oitori din Camer'a romanésca.“

Noi la tóte aceste, fâra de a face vre-o digressiune câtra diomatia, sî fâra de a ne provocá la pracs'a francésca, amu ai adauge observarea, ca dupa cum ne informarâmu dea persóne, ce se ocupa cu instructiunea in scól'a popuara, in pracsa, **u** are o mare insemnatate la logic'a ramaticala. Nu vremu sa dîcemu prin acést'a ca filologii nu delucu logice, decâtu noi trebue sa cugetâmu sî la acei'a pentru cari se scrie sî cu deosebire la copii cei mici de scóla, carii nu suntu in stare sa reduca cuvintele pâna la isvorulu sanscritului, si câroru nu le poti vení inainte in fia-care dî cu alta regula nimicitóre de cea de eri séu alalta eri. Putîna meditare asupr'a lucrului sî ne vomu convinge, ca nici etimologistii nostri, nici fonetistii nu au tînutu socotéla destula de impregiurarea acést'a sî filologii conventiunali voru sa duca irregularitatea (ne tememu de acést'a) sî mai departe. Dela unu barbatu mare amu audîtu odata punendu mare pretiu pre gramatica sî in adeveru ca ea are mare influintia asupr'a sîrului cugetâriloru sî chiaru sî asupr'a caracterului. Parerea nóstra aru fi, ca in cestiuni de ortografia pedagogii sa nu fia uitati nici decumu. Ba amu atrage atentiunea pedagogiloru romani sî cu deosebire aceloru ce practiséza instruirea in scriere sî cetire in scólele elementari asupr'a cestiunei acestei'a, cá fâra de vre-o provocare formala sa-si dea lamuririle dloru in privinti'a acést'a.

Episode din batali'a dela Königgrätz.

La perderea bataliei dela Königgrätz, se dîce in deobste, ca au contribuitu multu ocuparea positiunei dela Chlum din partea prussianiloru. Despre fatalitatea intemplata cu acésta pusetiune aflâmu in diuaristic'a vieneza urmatórele:

Regimentulu alu 46 de infanteria Duce de Sachsen Mainingen, g. 62 de inf. Archiduce Heinrich sî bataliunea a patr'a de venatori cu bateria formà brigad'a gen. majorului Appianno in corpulu lu 3-lea. Brigad'a acést'a avea sa primésca in 3 Iuliu botezulu de focu. Bataliunea 1 sî 2 cu comandantele regimentului, colonelulu S l a v e c z k y, v. colon. S c h i m m e l p e n n i g sî cu majorulu I a c s k o w s k y au ocupatu diminéti'a la 9 óre Chlumulu, bataliunea 1, sub majorulu N o v a c u d e U n i a d e, apoi bataliunea a patr'a de venatori fusera postate pre unu siesu de-a stâng'a locului acestui'a (Chlum), sî de a stâng'a dela acest'a (dela majorulu Nouacu) regim. 62 de infanteria. Precandu celelalte dóue bataliuni se aflau liniscite in Chlumu dela 9 óre diminéti'a pâna la 2 óre dupa amédi — ele avéu ordinu sa tîna loculu ocupatu,- bataliunea 1. cu cea de venatori se desfacu in tiraleri sî ustînura o lupta viia de tiraleri, sî nu numai ca si-au pastratu positiunea, ci câstigau terenu vediendu cu ochii. De odata,- erá la 2 óre sî jumetate- s'a vediutu ca de din'apoi'a satului Chlum esu in o hula despartieminte prussiane sî se indrépta spre densulu.

Majorulu Nouacu indata ce observà pre inimici si forméza bataliunea in divisiuni sî asaltéza tetulu (capetulu) inimicu. Asalfù incoronatu de succesu, inimiculu erá respinsu. In momentulu est'a apare — o f a t a l i t a t e d e o s e b i t a — i n s p a t e b r a v e i t r u p e o divisiune de ulani austriaci sî neputendu deosebí, din caus'a fumului ce se erá asiediatu pre câmpulu de lupta, atacà batalionea, „carea devení acum intre dóue focuri. Majorulu Novacu lovitu de mórte, cadiù de pre calu sî divisiunile dupa o res stintia eroica fura imprasciate. Dupa cum se spune numai 2 oficieri sî 160 feciori au mai remasu intregi din bataliune. Cu ocasiunea acést'a admona majorulu Novacu pre stegariulu Z o l n a y, unu uriasiu de omu, sa apere flamur'a lui incredintiata cu viéti'a; abiá se intemplà acést'a sî stegariulu Zolnay cade, dupa elu serg. Vecsery, sî dupa acest'a cadetulu Hersch; in fine vine locotenint. C e p e n i a g u ia stégulu dejá ruptu de glóntie sî vediendu ca nu e mantuire lu rumpe in bucâti sî cade tînendu rud'a in mâna. Inimiculu se póte laudá ca au luatu o ruda de stégu, dar nu stégu, d n o mana fâra viétia.—

Dupa unu raportu alu c. r. consil. profess. Dummreicher datatu Königgrätz 11 Aug.: Majorulu Ioann N o v a c u de U n i a d e (reg. de inf. 46) se afla in spitalulu din Herzenowes in Boemi'a; totu acolo sî capit. Georgiu D o d'a (reg. de inf. 61.), in viétia.

Protocolulu XXI.

alu siedintiei tînute in 4/16 Iuniu 1866.

In an. 1866 Iuniu 4/16 s'a tînutu siedinti'a directiunale a Asociatiunei natiunali de Aradu sub presenti'a dlui Mironu Romanu presied. subs. in fiinti'a de fatia a dd. membri directiunali. Dr. Atanasiu Siandoru, Ioanne Berceanu, Emanuilu Misiciu, Lazaru Ionescu, Ioann Goldisiu, notariu Dionisiu Pascuti.

178. S'a procetitu sî autenticatu protocolulu siedintiei tînute in 21 Maiu 2 Iuniu.

179. S'a reportatu epistol'a dlui Pavelu Rotariu juristu in anulu IV. in Vienn'a in care sa róga sa i se tramita rat'a obvenitória pe semestrulu alu II-lea din stipendiulu anualu de 60 f.

Determinatu. Se ia spre statulu cunoscintiei, sî pâna la dispusetiunile ulteriori in privinti'a acést'a se pune la actele Asociat.

180. S'a referitu cumca d. Moisa Bocsianu colectante in Curticiu a strapusu 8 obligatiuni subscise prin atâti'a cari voiescu a fi membrî Asociatiunei pe 3 ani urmatori adeca dela 1 Maiu 1866. pâna in 1 Maiu 1869. Nicolau Papp colectante in Dieci a strapusu 12 obligatiuni; Petru Chirilescu colectante in Kétegyháza a strapusu 5 obligatiuni; Moise Babescu colectante in Micalaca a strapusu 6 obligatiuni; Ioann Arcosi colectante in Sambateni a strapusu totu din scopulu menitu 5 obligatiuni, sî totu odata insciintiéza cumca s'a mutatu cu totulu in Aradu.

Determinatu. Oblegatiunile suntu de a fi tînute in evidintia prin notariu sî esaptoru sî adeca membrii suntu de a fi consemnati impreuna cu oblegamintele loru deosebitu; cei ce au fostu membri sî mai nainte sa fia insemnati deosebi de câtra cei noi, ca cu ocasiunea dunârei generali sa póta fi remustrati curatu sî limpede. Mutarea dlui col. din Sambateni se ia la cunoscintia sî va fi rogatu de a comendá unu altu colectante in loculu dniei sele.

181. S'a procetitu epistol'a Ilustr. Sele dlui Procopiu Ivacicoviciu Eppului diecesei Aradului sî Presiedinte a Asoc. natiunale pentru cultur'a poporului rom. ddto 3/15 Iuniu nr. 104 cu care arata ca parerea publica aru fi ca adunarea generala publicata pe pe 20 Iuniu 2 Iuliu sa se amane cam pâna la Septembre din causa ca impregiurârile rurali impedecandu pre membri la impartesire, n'aru resultá in favórea Asociatiunei; ceea ce desbatendu-se, s'a

Determinatu. Cumca privindu la acei'a ca dupa publicarea terminului tînerei adunârei generali a Asociatiunei pentru anulu 1866/7 din mai multe pârti competinte s'a descoperitu pârerile cumca dupa impregiurâril politice sî rurali de acum terminulu acel'a nici decâtu nu aru fi acomodatu pentru tînerea adunârei generali sî cautandu sî la intrepunerea presidiului Asociatiunei, terminulu tînerei ad. generali, ce fu publicatu pe 20 Iuniu 2 Iuliu a. c. se revóca sî se mana pe alta data, ce se va defige sî publicá mai tardiu. Determinatiunea acést'a sa se publice in Concordia inaintea autenticârei protocolului.

182. S'a reportatu cumca Ilustritatea Sea dlu Antoniu Mocioni directorulu primariu a direct. Asoc. a donatu cartea intitulata „A nemzetiségi kérdés Magyarországban szerb szempontból“ de autorulu Milos Popoviciu. Mai departe ca Asociatiunea tranna au donatu Protocolulu alu V-lea a adunârei sale generali precumu sî conspectulu membriloru sei.

Determinatu. Se primira cu multiamita, sî se predara bibliotecariului pentru a le insemná in bibliografi'a Asociatiunei, sî ale repune in biblioteca.

183. D. Dr. Atanasiu Siandoru perceptorulu Asociatiunei reportà despre starea casei incependu dela 19 Maiu pâna in 16 Iuniu a. c. precum urméza : Pâna la nr. 526. alu protocolului perceptoralu s'a aretatu a fi fostu proventulu : 3117 fl. 39 xr. dela nrulu 527—568. au mai incursu 134 fl. 50 xr. Au incursu dara pâna astadi de totu 3251 fl. 89 xr. Erogatiuni suntu pâna acumu de totu 2954 fl. 38 xr. Mai suntu in casa 297 fl. 51 xr. Dintre acesti bani indispunibili depusi in cas'a pastratóre aradana 160

fl. desponibili remanu 137 fl. 51 xr. intre cari cei mai multi suntu solviti pe anulu 1866/7.

Determinatu. Se ia spre statulu cunoscintiei.

Conferatu sî autenticatu prin

Ioanne Goldisiu.
not. subst. „Conc.“

Principatele române unite.

Bucuresci 14/2 Augustu.

Monitoriulu publica astadi circulari'a dlui ministru din intru prin care imputericéza pe dd. primari, cá conformu legei sa procéda indata la formarea listeloru electorale, sî reguléza, deslusiesce totudeodata modulu cumu are sa se procéda la acésta lucrare. Mâne vomu reproduce sî noi acésta circularia, fiindu de interesu sa fia cunoscuta de toti cetâtienii, cá sa póta astfelu fia-care sa scie formele ce suntu de indeplinitu spre a-si esercitá dreptulu celu mare de alegatoriu, sî se póta totuodata veghiá a nu se face erori in dresarea listeloru; dicemu erori, câci câci ne place a sperá ca listele facendu-se acumu de câtra autoritatea comunale, sî publiculu fiindu dejá bine deprinsu cu asemene operatiuni, nu se voru mai face in viitoriu abusuri.—

„Monitoriulu“ din 2 Augustu publica unu diuariu alu consiliului de ministri prin care, dupa referatulu dlu ministru de esterne, se apara de reducerea de 20 la suta functionarii tierei diu strainatate.

„Monitoriulu“ mai publica o circularia a dlui ministru de interne câtra d-nii prefecti de judetie, in privinti'a petitiuniloru colective presentate ministeriului de locuitorii sateni, petitiuni fâra legalisarea macaru a iscaliturilor.

D-lu ministru dupa ce spune ca asemeni urmâri nu suntu decâtu unu mijlocu de chieltuieli sî de stragâniri nefolositóre, invita pre d-nii prefecti sa arete locuitoriloru ca numai primari'a e in dreptu sa vorbésca in totu ce privesce interesele unei colectivitâti, sî ca urmarea loru de acum fiindu ilegala guvernulu nu le póte luá in considerare.

Dorinti'a guvernului sî tielulu legislatiunei cei nóue fiindu descentralisarea, spre a dá fia-cârui centru de poporatiune o viétia propria, dice D. ministru, nu se voru putea considerá reclamatiunile ce nu voru vení prin representantii legitimi ai comuneloru sî ai judetieloru.

Unu locuitoriu singuru póte, insa incependu dela primariu, sî totu nemultiamitu trecendu treptatu prin tóte autoritâtile, sa se adreseze la urma la Ministeriu.

Dlu ministru sfarsesce invitandu pe d-nii prefecti sa esplice notariloru sî primariloru ce este petitiunea colectiva sî petitiunea individuala, sî sa le declare ca de voru mai urmá cá in trecutu voru fi nu numai revocati dar sî dati judecatiei. „Rom.“

Varietâti.

*** In „Wien. Ztg.“ aflâmu ca Majestatea Sea c. r. apostolica decorà pre Colon. sî Comandantulu de fortaretia Baronu David Ursu de Margin'a, pentru brav'a aperare a insulei Liss'a, cu ordinulu corónei de feru cu decoratiunea resbelica cl. II.

*** (Din Bucovin'a ni se scrie:) destituirea dlui Mihaile Pitei din postulu seu de pretore facù o sensatiune rea in românii bucovineni, cu atâtu mai tare cu câtu causele acestei destituiri suntu necunoscute. Dlu Pitei e alu patrulea românu destituitu. Procedur'a acést'a urmata fatia cu românii ne face a crede ca ne aflâmu sub domnirea arbitriului. Ni se totu spune ca d. Myrbach aru fi unu omu cam pré cutediatoriu. „Conc.“

*** (Generalulu Türr) de 10 dile petrece in Belgradu. Insotitu de unu óre-care Kiss plecà cu vaporulu dela Orsiov'a sî la Milanovac pâsî pre pamentulu Serbiei. Consululu italianu Scovasso — unu frate naturale alui Victoru Emanuele — i promise ca va stâruí cá sa capete audiintia la principele. Dar indesiertu, câci principele nu i-a acordatu audiintia. Asemenea fura lipsite de resultatu sî stâruintiele lui de a câstigá pre ministrulu presiedinte Garaschanin — pentru planurile sele. Se dice ca sî Principele sî ministrulu vediendu ca nu potu scapá de visitele dlui Türr — plecara la scalde.

*** De catu-va tempu apare in Bucuresci unu nou diuariu satiricu in brosiuri sî in versuri, sub titlulu „Eumenidele“ sî care publica satire politice pline de spiritu sî de adeveru. A aparutu pâna acum dóue brosiure; elu ese de dóue ori pe luna. Nu putemu recomendá indestulu publicului acestu diuariu asiá de moralisatoriu, instructivu sî amusantu. „Refor.“

*** Anunciu. „Cedandu stâruintiei mai multoru amici“, dice „Constitutiunalulu“ diuariulu nostru 'sî reiá vechiulu seu titlu de „Reforma“. Prin urmare, toti abonatii „Constitutiunalului“ voru primí in viitoriu pre „Reform'a.“

Nr. 11—1 **Concursu.**

La scól'a populare rom. gr. res. din Comun'a Talmacielu in Scaunulu Sabiiului, se cere unu invatietoriu cu salariu anuale de 120 fl. v. a. cuartiru gratuitu, lemne de incaldîtu, sî o grâdina de 80 □ stângini.

Pentru acestu postu vocantu, se deschide concursu pâna la 15 Septemvre a. c. st. v.

Dreptu aceea, ori-care doresce, a concurá pentru postulu susu numitu, are a tramite la Scaunulu protopopescu alu II-le alu Sabiiului, pre lânga petitiune timbrata cu 50 xr. v. a.:

1) Atestatu despre aceea, ca au absolvatu cu purtare buna, sî sporiulu de cl. I-a celu putînu gimnasiulu micu, sî cursulu pedagogicu in Institiutulu archidiecesanu din Sabiiu. Sî, ca este bine procopsitu in tipiculu, sî cantârile bisericesci.

2) Atestatu de botezu, su de purtare morala; acestea pana in terminulu mai susu prefiptu, spre urmarea mai departe, sa se astérna la laudatulu Scaunu Protopresbiteralu.

Talmacielu 5 Augustu 1866.

Efori'a scólei populare gr. res. din Talmacielu.

Nr. 8—2 **Citatiune edictala.**

Alessandru Frid, de religiunea greco-orientala, de profesiune croitoriu, din Bichisiu in Comitatulu Bichisiului, carele de doi ani sî mai bine, cu necredintia au parâsitu pre legiuit'a sea Sotia Mari'a nascuta Bacutiu, totu de acolo, prin acést'a se citédia, dela datulu mai din josu, in terminu de unu anu sî o dî, sa infatisiedie inaintea subsemnatului Consistoriu, cu atât'a mai vârtosu câci la din contra, caus'a divortiala pornita in contr'a lui de Soti'a sea, se va decide sî in absenti'a densului.

Aradu 7 Iuliu 1866.

Consistoriulu greco-orientalu alu Diecesei Aradului.

Nr. 12—1 CITATIUNE EDICTALA.

Ann'a Savu Barsanu din Zagonu in Trei-Scaune care parâsí cu necredintia de 7 ani, pe legiuitulu ei barbatu Nicolae Rusu, sî a cârei ubicatiune pâna astadi nu se scie, se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu anu sî o dî. sa se infatiosiedie inaintea subscrisului foru protopopescu, câci la din contra, se va decide divortiulu sotiului ei, sî in absenti'a densei.

Forulu protopopescu gr. or. alu Tractului alu II alu Brasiovului.

Brasiovu in 8 Augustu 1866.

Ioann Petricu
Protopopu.

N. 10—1 **Edictu.**

Din partea oficiului Opidanu Dobr'a in Comitatulu Hunedórei, se face de comunu cunoscutu, cumca in 21 Septemvre a. c. se voru dá urmatórele obiecte opidane pe trei ani dela 1-lea Ianuariu 1867 pâna la finitutu lui Decembre 1869 pe calea licitatiunei publice in arenda, p. c.

a) Dreptulu de crismaritu cu ospatari'a opidana din piati'a Dobrei, ce constà din 1 sala, 8 odâi de locuintia, 1 bucataria, 1 camera, 2 grajdiuri pentru 30 de cai, sî 1 sopronu, cu grâdina de legumi — cu strigarea 1-a 1600 fl. v. a. pe anu.

b) Dóue mori de macinatu farina, 1 cu 2 — sî 1 cu patru róte, in riulu opidului Dobr'a, — cu strigarea 1-a 966 fl. v. a. pe anu.

c) Vam'a tergului la 4 terguri mari, — sî obiectulu de macelaritu, — cu 1-a strigare 400 fl. v. a. pe anu.

d) O fauria cu 2 locuintie, 1 camâra sî localulu de fauritu — cu strigarea 1-a 70 fl. v. a. pe anu.

e) Trecatura peste ap'a Muresiu cu 1 brodu, 1 luntritia (cinu), 1 casa cu 2 locuinti sî dreptulu crismaritului, — cu strigarea 1-a 50 fl. v. a. pe anu.

f) O casa de locuintia sub nr. 35 in Dobr'a cu 3 locuinti, 1 camara, 1 bucataria, 1 grajdiu, 1 sopronu, sî gradina de legumi — cu 1-a strigare 50 fl. v. a. pe anu.

g) O casa de locuintia sub nr. 85 in Dobr'a cu dóue odâi de locuitu sî 1 bucataria — cu intâi'a strigare 36 fl. v. a. pe anu.

Competinti la acésta arendare au sa depuna inainte de inceperea licitatiei unu Vadium de 10% din pretiulu strigârei — in bani gat'a inaintea comissiunei licitatóre. —

Licitatiunea se va tînea in cancelari'a opidana Dobr'a, unde se potu vedé conditiunile licitatiunei, sî contractele de arenda.

Dobr'a in 12 Augustu 1866.

Dela oficiulu opidanu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 9/21 Augustu 1866.

Metalicele 5%	60 20	Actiile de creditu	142
Imprumutulu nat. 5%	64 40	Argintulu	125
Actiile de banca	71 5	Galbinulu	6

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl.v. a.

Nru 64. ANULU XIV.

Sabiiu, in 14|26 Augustu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentrú a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Escelenti'a Sea Prea Sântîtulu Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a va plecá astadi la Alb'a-Iuli'a, spre a presiedé la Adunarea generala a Asociatiunei tranne pentru literatur'a sî cultur'a poporului romanu.

Evenemințe politice.

Sabiiu in 13 Augustu.

Korunk are o depesia privata telegrafica datata din Pest'a 21 Augustu n. in carea se dîce ca denumirea ministeriului ungurescu se astépta in tóta ór'a. Dupa cum se suna, de ministrii suntu desemnati esclusivu magnati conservativi. De programu s'aru fi primitu operatulu lui Deák despre afacerile comune.

Coresp. pestanu dela H. Ztg. scrie in 21 Aug. ca scirile in privinti'a ministeriului capata o forma totu mai consistenta. Corespundintele dîce mai departe, ca cont. Juliu Andrássy nu ia fostu pututu succede, dara staruintieloru indoite aloru Georgiu Apponyi sî Aloisiu Károlyi (fostu repres. séu legatu alu Austriei la curtea din Berlinu) sa le fia succesu a castigá pre cont. Mauritiu Eszterházy pentru sistemulu ministerialu ungurescu.— Ministeriulu dara póte sa urmeze câtu mai curendu sî membrii lui voru fi esclusivu magnati conservativi.

Sî in privinti'a programei consuna corespundinti'a de minune cu depesi'a lui Korunk.

Naploistii, contînu cor., se vede din unu articulu de dumineca, ca suntu fórte nemultiamiti cu mesur'a acést'a pre jumetate, adeca cu unu ministeriu, carele sa nu aiba majoritatea in dieta; altii insa se bucura sî de acést'a, vediendu ca se pune odata principiulu in lucrare. Cesti din urma dîcu ca va fi numai o cestiune de tempu ajungerea la ministeriulu parlamentariu.

Unu punctu interesantu se dîce ca aru fi in program'a ministeriului celui ce are sa fia, sî adeca strictissim'a remanere prelânga dreptulu istoricu alu natiuniloru pre teritoriulu santului Stefanu; cu deosebita grigia inse va fi catra drepturile natiuneis'asesci sî acést'a cu scopu de a infrená sî a reduce la marginile firesci (?), óre care aspiratiuni la suffrage universel, ori la numeratulu dupa capete, atâtu pe pamentulu ungurescu (adeca in comitate) câtu sî pre celu sasescu (in scaune.)—

Dîuaristic'a vienesa este fórte alarmata de unu dîuariu rutén „Slowo“, carele sa fia dechiaratu, ca rutenii suntu rusi sî ca numirea ruténu e numire falsa. Dechiaratiunea acést'a sî inclinarea ruteniloru câtra biseric'a resariténa sî de alta parte impregiurarea, ca togm'a acum vorbescu sî foile rusesci in intielesulu acest'a, dau ansa la conjecturi fórte multe. „Debatte“ sî „Presse“ sî altele ceru sa se iea mesuri, cá sa nu crésca córnele ruteniloru prea mari, pentruca potu devení periculosi imperiului.—

Cu privire la pregâtirile pâcei constatâmu ca mergu inainte. Bavari'a inca a fâcutu in 23 Aug. pace cu Prussi'a. Bavari'a va plâtí 25 milióne spese de resbelu sî va cede ce-va sî din teritoriu in favórea Coburgului.

Negotiârile de pace cu Itali'a spune „N. Fr. Bl.“ acum, ca se voru face la Parisu sî adauge inca, ca sub personal'a mijlocire a imperatului (franc.). Greutatea cea mai mare este sî acum inca aflarea unei forme, cum sa se póta trece preste cederea fâcuta Franciei din partea Austriei. In privinti'a detoriei cere Itali'a sa nu se pérda din vedere tratatulu de Zürich. Dupa acel'a aru remanea dóue a cincea parte din datoriele pentru Veneti'a pe Austri'a. Cabinetulu din Florenti'a insa se imbiia a luá asuprasi sî cele dóue a cincea parte sî Napoleonu afla propunerea acést'a de acceptabila. Pentru fortaretiele patrulaterali vrea Itali'a sa platésca totu materialulu resbelicu, a cârui strapurtare aru fi prea scumpa.

In 21 Aug. s'a statoritu la conferintiele de pace in Prag'a, ca dupa subscrierea tratatului de pace sa desierteze trupele prusiane teritoriulu austriacu, celu multu in restempu de dóue dieci de dîle.

Regele Prussiei face cunoscutu cameriloru prin unu mesagiu rescu, ca este necesitate cá regatulu hanoveranu, principatulu electoralu Hessen, ducatulu Nassau sî cetatea libera Frankfurt sa se incorporeze la Prussi'a. Motivulu este tînerea cea ostila a acestoru tieri in tempulu resbeluiui din urma. Totu deodata se asterne representantiloru tierei sî unu proiectu de lege in privinti'a acést'a.

Se mai vorbesce sî de incorporarea cetâtiloru hanseate: Hamburg, Bremen sî Lübeck; de Reus, Lippe, Waldeck sî Schwarzburg.

Din Parisu aducu dîuarele sciri despre miscarea emigratiunei polone de acolo. Aceea se dîce ca e fórte activa.

Din Turci'a sosescu sciri serióse. Nemultiamirea sa marginésca pâna la erumperea unei resculâri. In insul'a Cret'a au sî erumptu revolutiunea sî póte au cursu sî sânge pâna acum'a.

Din Greci'a se spune ca natiunea greca precurge cu mare atentiune tóte miscârile din Turci'a. — Biseric'a din Ioni'a se au impreunatu cu cea din Elad'a prin conlucrarea sinodului, sî Patriarculu au recunoscutu acésta impreunare.

Domnitoriulu Romaniei calatoresce prin tiéra. Impressiunea ce o face purtarea lui da sperantie de mai bine pe viitoriu; celu putînu asiá ne informâmu din tóte pârtîle.

Asociatiunea.

(Urmare sî capetu.)

Lucru sî comicu sî tristu, dar sî adeveratu, ca abstragendu dela unele scrieri in caus'a ortografiei sî dela unele disertatiuni tînute cu ocasiunea adunâriloru generali, dela infiintiarea Asociatiunei nóstre, relativu, „Umoristulu“ s'a ocupatu mai multu de afaceri de a le Asociatiunei. (Uniculu faptu maretiu cu ocasiunea dela Brasiovu ne tememu sa nu cum-va sa vina a se numerá numai intre momentele cele directive cari déca remanu singuratice se pierdu togmai cá sî o picatura singura in unu oceanu.) Nenorocirea acestui'a numai, ca elu se punea numai sî numai in spatele comitetului Asociatiunei in cestiuni din care cei ce scrieau documentau o prea putîna precumpanire a activitâtiei acestui comitetu. Dupa parerea acestoru d. umoristici, comitetulu trebuea sa ne faca sî literatura in toti ramii, sa edea adeca opuri scientifice, sa recruteze de unde-va unu redactoru pentru o fóie a Societâtiei sî póte sî abonanti s. a. Dara nici Dloru nici altii din sutele de membri nu au pasîtu cu vre-unu operatu séu cu vre-o propunere practica pentru realisarea unoru puncte din cele citate in rendulu trecutu, séu cu altele de felulu acest'a; nici Dloru nici altii nu au imbulditu nici pre comitetu, nice dîuarele nóstre cu lucrâri, din care sa se véda o neaperata lipsa de aparerea unei foi proprie a Societâtiei. La noi se vede ca se implinesce proverbiulu, ca suntemu toti domni, buni de a dá ordini, sî de sacu prin urmare nu are cine sa tîna.

Dîuarele nóstre, sî pecâtu ne aducemu aminte cu deosebire Telegrafulu Românu, au luatu ce e dreptu in vre-o dóue renduri dela infiintiarea Asociatiunei cestiuni de felulu acest'a inainte. Au apelatu la atentiunea Asociat. cu deosebire in afacerile meseriasiloru nostri, decâtu asiá de putînu interesu s'a aratatu in urm'a apeluriloru, incâtu totulu au remasu „glasu resunatu in pustia“. Membri in afara se paru a-si aduce aminte de Asociatiune (nu toti) mai numai candu se facu Adunârile generale, cari, lucru prea firescu, nu potu durá decâtu multu trei dîle.

Sa nu trecemu cu vederea, cum amu mai dîsu, sî impregiurarea, ca in anii din urma au cuprinsu atentiunea multor'a decursulu evenemînteloru politice, incâtu nu au pututu sa se intereseze mai tare de afaceri ce aru cadé in sfer'a activitâtiei Asociatiunei. Insa suntemu noi sî astadi asiá de putîni, incâtu sa nu mai avemu ochi sî urechi sî pentru lipsele ceste de tóte dîlele? Séu au ajunsu tóte la perfectiunea, de unde sa nu se mai póta face nimic'a? Nice un'a nice alt'a. Sî déca avemu cui sa ascriemu neinteresarea acést'a, apoi acést'a in cea mai mare parte avemu de o ascrie comoditâtiei nóstre, comoditâtici, carea se pare a asteptá sa ne vina tóte dea gat'a fâra de a pune umerulu la ce-va.

Sa nu ne sfiimu a revení chiaru sî asupr'a Comitetului sî pentru cá sa nu aparemu critici fâra de socotél'a s'a observâmu ca protocólele siedintieloru comitetului potu servi de criterii pentru

activitatea lui in genere sî pentru a membriloru in specie. Sî facendu meritat'a deosebire intre acei membri, cari prin positiunea loru oficiósa nu au pututu participá deadreptulu la tóte siedintiele, vomu aflá totusi sî de acei'a, carii nici prin oficiu nici prin alte ocupaciuni n'au pututu fi absolutu impedecati, ba de acei ce candu e tréb'a la vorba, suntu cei mai inflacarati natiunalisti, dara a câroru nume de ani nu li le mai vedemu figurandu, celu putînu in protocólele siedintieloru de comitete. Cu tóte aceste casuri speciale, Comitetulu ca atare, nu au statu pre locu. Elu sub privighiarea conducatoriloru sei sî prin energi'a membriloru au inaintatu buna starea Asoc. in unu modu destulu de imbucuratoriu.

Ce facu membrii ceilalti ? Avemu unu numeru frumosu de inteligenti, respanditi prin poporu in tóta tiér'a, parte oficiali, parte sî professori, economi, negutiatori, industriasi chiaru, apoi notari, mai luminati (?) decâtu dascalii sî preotii, celu putînu asiá se dîce; au luatu vre-o initiativa in intielesulu statuteloru sî concluseloru Asociatiunei, cá sa ajute ce-va la lipsele poporului ? Sa nu fimu nedrepti. Amu intielesu din audîte sî spuse, ca in districtulu Fagarasiului erau sa se puna in lucrare asiá numitele vatasîi, firesce sî aceste fâra de vre-unu nessu cu lucrârile Asociatiunei. Asemenea ni se spunea din Scaunulu Mercurei. Nu scimu ce sî câtu s'a facutu, dar trebue cu multiamire sa memorâmu impregiurarea acest'a, câci celu putînu ide'a e in óresi care afinitate cu lucrârile Asociatiunei sî déca nu va fi succesu, apoi de siguru nu din alta vina, decâtu din aceea, ca nu voru fi fostu spriginiti initiatorii in punerea in lucrare sî póte unde se aru fi recerutu in indreptarea normeloru, dupa care aru fi a se pune asiá ce-va in lucrare.

Ne dóre anim'a dara trebue sa o spunemu curatu sî pre fatia, ca Asociatiunea nu e sub influinti'a autonomiei bisericeloru, este independinta de confessiunalitâti, este afacerea comuna a intregei inteligentie, natiunali— sî asiá ací nu ne vomu puté escusá cu nimic'a, nu vomu putea aruncá vin'a pre unii séu pre altii, ci déca nu mergemu inainte vomu trebuí sa o purtâmu cu totii pre consciinti'a nóstra.

Amu avea cuventu de a intrá sî mai afundu in causele care ne suntu impedecatóre, dara ne retînemu, pentrucá nu sî nevrendu sa lovimu in susceptibilitatea cui-va.

Sa luâmu asiá dara sarcin'a toti pre umerii nostri, chiaru si neplacuta fiindu. Sa depunemu tóte aplecârile de sgadarí si de a inventá numai la câte nascocituri unii asupr'a altor'a, dupa cum se vede a fi inruptu in noi ból'a acést'a in tempulu din urma, sî sa nu cautâmu toti de a trece numai de autoritâti mari, spre a ne castigá o falsa popularitate. Aceste tóte ne voru despârti unii de câtra altii sî atunci apoi chiaru sî institutulu nostru de „Asociatiune“ va fi numai o satira in gurile sî scrierile nóstre.

Spre incungiurarea acestei impregiurâri din urma va fi de ajunsu, cá bater titulatur'a ce o pórta Asociatiunea nóstra „pentru literatur'a sî cultur'a **poporului** românu“ sa o avemu pururea dinaintea ochiloru sî sa cautâmu ca cea din urma parte sa devina unu cultu pentru fia-care românu inteliginte, câci de amu dobandí tóta lumea literaturei sî nu vomu putea lâtî, séu nici atât'a, nu vomu putea spriginí lâtîrea culturei in poporu, nimic'a vomu fi.

Poporulu este basea pre care se intemeiéza societatea, din elu ese cetâtienimea sî celelalte clase ale societâtiei. Basea cea buna sustîne edificiulu intregu. Acést'a dara sa ne fia grigi'a cea d'antâiu. Firesce, cá Asociatiune aru trebuí sa ne marcâmu bine marginile activitâtiei. Sa ne fia chiara problem'a inaintea ochiloru, cá sa scimu unde avemu intrég'a actiune sî unde avemu de a lucrá in contielegere cu autoritâtîle civile sî bisericesci.

Dupa a nóstra parere celu mai grabnicu ajutoriu l'amu putea dá sî totu odata cea mai d'antâiu datoria ne-amu implini atunci, candu ne-amu tiermurí privirea mai intâiu la ocupatiunile poporului nostru. Candu amu cautá, cá o parte din trensulu se ocupa cu agricultur'a, alta cu economi'a de vite. Candu mai departe amu cautá sa se afle mijlóce mai corespundietóre recerintieloru de astadi pentru cultivarea amanduroru ramiloru acestor'a sî candu amu cautá cá bratieloru prisositóre sa li se dea alte ocupatiuni. Acést'a insa sa se faca de asiá, incâtu sa se simta sî de poporu, ba sa concurga sî elu cu sfatulu din esperintiele sele, câci altmintrea iara lucrâmu in ventu.

Spatiulu unui diuariu ne impune a ne tiermurì pre lânga atât'a. Credemu insa ca sî aceste putîne, considerate, voru fi de ajunsu pentru impulsulu ce-lu dorimu, sperâmu in fine ca ce este de suplinitu se va supliní, de considerârile sî consultârile mai multor'a.

Candu se voru delaturá pedecile sî impliní dorintiele nóstre esprimate ací, atunci vomu creá sî interesanti mai multi de afacerile Asociatiunei, voru incepe ei insii a cere a li se dá a mâna o fóia séu o carte sa cetésca, sa invetie, se voru immultí cei ce si-aru descoperí pârerile in publicu sî déca foile ce le avemu, nu aru fi de ajunsu atunci sa se creeze o fóia nóua. (Se intielege de sine, ca crescendu capitalulu la o marime mai mare. De 24 mii sa nu ne spâriemu, ca pentru o intreprindere asiá mare cum si o au luatu inainte Asociatiunea, trebue bani sî capitalulu e cu multu mai putînu, decâtu sa se póta in momentu estinde la spese mari). Atunci vomu putea vedea sî folósele in poporu, câci elu atunci conlucrandu cu noi alaturea va incepe in adeveru a trâí. In tipulu acest'a vomu face prob'a déca tresaltarea dela 1848 sî déca momentulu dela 1863/4 au fostu o consecintia naturala din puterea nóstra de viétia, séu unu ce adusu de intemplare !

Revista diuaristica.

„Patrie“ diuariu parisianu se ocupa de Austri'a in unu articolu intitulatu „Austri'a in viitoriu.“ Korunk reproduce in estrasu acelu articulu din care scótemu sî noi urmatórele :

In Introducere demustra articululu neoportunitatea politicei materiale. Mai departe arata ca regimulu vienezu ocupatu cu politic'a esterna nu s'a ingrigitu de afacerile interne sî dîce ca e destulu de cunoscutu ca unde a dusu politic'a de inainte de 1848 „divide et impera“. Folosindu-se de contrarietâtîle varieloru soiuri ia succesu a-si asigurá paralisarea unor'a prin celelalte sî pecandu de o parte se nevoiá cu acésta trista impartîre, de alta parte le-a spoitu intregulu cu spoiala nemtiésca. Asiá precandu de o parte impedecá bun'a intielegere intre popóre cautá sa le unésca prin germanisare.

Modulu acest'a insa nu au pututu produce ce-va statornica, ci ce-va ce de cate-ori sa facea vre-o schimbare in afara amenintiá cu desolare.

Speréza— articululu— ca regimulu austriacu vediendu ca germanisarea s. c. l. i i facu numai necasuri, va separá deosebitele soiuri in regate deosebite, le va dá autonomi'a sî Imperatulu le va fi rege.

Dupa scriitoriulu articulului separarea aru trebuí facuta asiá: In centru magiarii, la apusu nemtii, la resaritu romanii, la média nópte slavii de média nópte adeca : cechii sî moravii, la média-dî slavii de média-dî, cari sa se cuprinda sub numirea generala de serbi.

Proiectulu de lege

pentru regularea natiunalitâtîloru sî limbiloru patriei.

PARTEA I.

Dispusetiuni generali.

§ 1. Intre marginile Ungariei proprie forméza urmatórele popóre, cá pârti constitutive esentiali ale patriei totu atâti'a factori ai dreptului publicu, séu natiunalitâti egalu indreptâtîte, precum : magiarii, românii, slovacii, nemtii, serbii sî rusinii.

§ 2. Tóte aceste natiunalitâti si-au representatiunea loru comuna sî conlucra coleptivminte in diet'a tierei, precum sî la tóte dicasteriele, autoritâtîle sî tribunalele tierei, unde suntu ele chiamate a participá, prin membri din sinulu seu alesi séu denumiti, sî in acést'a colectiva conlucrare a loru se cuprinde sî se manifestà comuniunea legelativa sî administrativa sî unitatea politica a patriei.

§ 3. Membrii fia-cârei din cele siese natiunalitâti regnicolarie intre sine representa atâtu la dieta, câtu sî ori unde suntu ei chiamati prin alegere séu denumire, — pre propri'a sea natiunalitate.

§ 4. Limb'a, portulu sî colorile fia-cârei din aceste natiunalitâti suntu egalu — indreptâtîte ; dar marc'a sî insemnele tierei remanu sî mai departe tuturoru comune.

§ 5. Fia-care natiunalitate are dreptulu de asemenea spriginire sî scutire din partea tuturoru autoritâtîloru publice, sî de asemenea ajutoriu din mijlócele tierei.

§ 6. Fia-care natiunalitate are dreptulu de a-si redicá totu feliulu de institute de invatiementu sî cultura, ear institutele sustatóre, séu cari in viitoriu se voru redicá curatu din spesele statului se dechiara de institute comune ale tierei, adeca ale tuturoru natiunalitâtîloru patriei de o potriva.

§ 7. Aceste dispusetiuni au vertutea legiloru fundamentali ale patriei sî nu se potu strâmutá, decâtu prin consensulu de dóue pârti de trei a representantîloru natiunalitâtîloru patriei.

PARTEA II.

Dispusetiuni speciali.

§ 1. Spre scopulu regulârei sî esecutârei egalei indreptâtîri a natiunalitâtîloru sî limbiloru, comitatele sî districtele tierei se voru arondá asiá, incâtu in fia-carele sa devina un'a din cele siése natiunalitâti câtu se póte de curatu, séu celu putînu in majoritatea absoluta.

§ 2. In comitatele sî districtele ce sî dupa acésta arondare voru fi mestecate, cercurile administrative sî cele electorali se voru arondá in asemenea modu.

§ 3. In fia-care comitatu, districtu, municipiu cetatienesca sî comunitate orasienésca séu satenésca natiunalitatea precumpanitóre séu a majoritâtiei absolute e natiunalitatea publica, sî limb'a ei e limb'a oficiósa, adeca limb'a tuturoru autoritâtiloru sî oficieloru publice.

§ 4. Limb'a minoritâtiloru celoru-lalte natiunalitâti regnicolari in ast-felu de locuri e facultativa pentru toti cei ce se tînu de acele minoritâti sî oficiele fatia cu acele au a-si dá decisiunile in aceea-si limba.

§ 5. In asemenea modu e permisiva limb'a magiara, in tóte pârtîle tierei, chiaru sî unde nu se afla poporu magiaru — pentru toti membrii natiunei magiare.

§ 6. Tóte desbaterile sî actele oficióse, chiaru sî manipularea interna in ast-feliu de pârti sî locuri se facu in limb'a oficiósa a loru, sî totu in acésta limba se substernù instantieloru mai inalte.

§ 7. Comunicatiunea cu autoritâtile de aceea-si natiunalitate se face in limb'a loru oficiósa ; cu cele de alta natiunalitate, pre lânga originalulu limbei proprie oficiósa in traducere magiara.

§ 8. Instantiele mai inalte atâtu cele politice ; câtu sî cele judiciali, se voru organisá asiá, in câtu sa aiba destui membri calificati spre a compune sectiuni séu senate pe sém'a fia-cârei natiunalitâti, atâtu pentru representarea loru acolo, câtu sî pentru pertractarea sî deciderea causeloru loru in totu aceea-si limba in cari voru fi ele substernute.

§ 9. Comunele séu pârtile ce nu se tînu de nici un'a din cele siése natiunalitâti ale tierei potu sa-si aléga ele insa-si un'a dintre cele siése limbi oficiali.

§ 10. Conformu acestoru dispusetiuni in comitatele, districtele, sî municipiele cetatienesci la calificatiunea pentru oficiele publice se recere cunoscinti'a deplina mai intâiu a limbei oficióse, apoi a limbei magiare sî minoritâtîloru natiunali ce se afla acolo.

§ 11. La Universitatea pestana se voru redicá catedre pentru propunerea dreptului publicu sî a tuturoru drepturiloru private dimpreuna cu procedurile in tóte limbile natiunalitâtiloru tierei.

§ 2. Limb'a oficiósa a dietei sî a regimului tierei e limb'a magiara, in acésta limba decurge de comunu manipulatiunea sî se facu desbaterile sî legile, in ea se emite testulu originale alu ordinatiuniloru sî resolutiuniloru mai inalte, dar limbile celoru-lalte natiunalitâti ale patriei suntu pentru densele sî toti cei ce se tînu de ele ací in asemenea mesura facultativa cá sî limb'a magiara in pârtîle de josu, adeca: aceste natiunalitâti sî representantii sî toti membriloru se potu folosí liberu sî la dieta si inaintea regimului de propri'a sea limba natiunale sî in ori ce cause a loru deslegare are sa urmeze totu in aceea-si limba in care suntu substernute ; ear legile dietei sî ordinatiunile regimului, pentru ca ele fatia cu poporulu acelor'a-si natiunalitâti sa aiba putere oblegativa trebue sa li se publice in limb'a loru propria in testu din oficiu tradusu.

(Va urmá).

Consemnarea ostasiloru romani cadiuti, raniti, séu perduti pre campulu dela médianópte.

(Dupa „Albin'a“).

Numele cele publicarâmu pâna acum'a fura tóte din lupt'a cea mare dela Custozz'a din 24 Iuniu pre teritoriulu italianu. Despre perderile in atacurile avantgardeloru luaramu putîna notitia. Incepem acum perderile de pre campulu de médianópte.

Lupt'a dela Trautenau in 24 Iuniu 1866.

Dela reg. de inf. duce de Parm'a nrulu 24 din comp. 15. Rane grele primira : A. Goianu. Nicolae Petrascu, Tanasie Pitilacu. — Rane usióre primí: Vas. Smucu.— Din comp. 17. Morti : Nicolae Cilinu, Vasilie Nosci.— Greu raniti : Petru Trufi, Andreiu Gandei, Dimitru Lacusta.— Din comp. 18. Morti : Timofi Ciciulu, Alesa Pisicu.

Dela reg. de inf. Br. Airoldi nrulu 23.

Morti : Tobi'a M. Bai'a, Coverisianu, Vasile Mihailescu, Antonu Branu, A. Hinteresianu, Ioann Bodo, I. Pasiaca, G. Trénca, Aloisie Crisianu, Georgiu Costinu, Farago, Suciu, Branu, Gazdacu, S. Tomiciu, Antotonie Perga, Ioann Chisu, Petru Bucuru, Mateiu Cibula, S. Hodocu, S. Silagi, Costa Basianu, Vinc. Piriciu, L. Cioticiu, Iosifu Uriponoviciu, Liliescu, Olteanu, Torosianu, Sierbanu, Rusalia, Chilu, I. Slanescu, G. Calusieriu, At. Puiu, Gligoru Barta, Bauder, Pautiu, Cosmanu, Ios. Barceu, Bend'a, Iliesiu, Irvinéntiu, I. Vasutiu, Milcea, Rosu, Georgiu Gordanu, Petru Iliesiu, Martinu Sterianca, Georgiu Vreescu, I. Marcusianu, Nicolae Dum'a, Paulu Fodorescu.

Raniti : Pucea, Petru Manu, Stef. Ghetii, Colosara, Lazaru Malasi, Bali, F. Balanu, Paulu Clisutia, Georgie Vid'a, Dim. Baicu, Stefanu Burd'a, Ioann Chisu, L. Deacu, Ios. Budia, Michaiu Colompariu, Iosifu Tauli, Nic. Vacusiu, Iosifu Prodanu, I. Obedariu, V. Dobei, Ioann Toderescu, Paulu Feru, Stef. Popu, I. Varg'a, G. Popu, Iosifu Paiciu, Stefanu Dudasiu, Ioane Orvatu, Iac. Orvatu, G. Dudasiu, Martinu Orvatu, E. Sasu, Ilia Cocosiu, Trifonu Sugaru, Gligoru Varadi, Iosimu Petrusca, P. Calinca, Gligorie Pistroí, Georgiu Soboiu, Nicolae Usou, Marcu Ermosi, Costan Telceanu, Anton Palaritia Iosifu Vasiu, Antonie Untariu, Dimitrie Torgovanu, Georgiu Grigia, Bodenicearíu, Ioann Frusina, Iosifu Uli, Nicolae Filipu, Ioann Scurovea, Rusu, Ioann Bogdanu, Lestariu, Bobariu, Sasu, Calvinpele Hadosianu, Petricei, Stefanu Nicolescu, Ioann Tegelu, Georgie Vacescu, Petru Vagiescu, Iacobu Bed'a, Iosifu Mogearu, Stefanu Farago, Mihalescu. (Va urmá.)

V e n e t i'a inferiore 20 Augustu 1866.

Prea Onorate Domnule Redactoru ! Viu prin acestea sîruri a te incunosciintiá despre unu actu importante pentru tractulu nostru venetianu sî anume modulu, in carele a decursu serbarea dîlei onomastice a Majestatei Sele prea gratiosulu nostru Monarchu F r a n c i s c u I o s i f u I :

Vineri sér'a in 17 l. c. s'a iluminatu cancelari'a tractului sî cas'a de locuintia a Domnului Jude procesuale Georgiu Mohanu sî inaintea cancelariei s'a redicatu stindardiulu austriacu sî celu tricoloru natiunale ; iara Sambâta, carea pentru noi a fostu o dî de indoita solemuitate fiindu dîu'a serbârei Schimbârei la fatia a Domnului sî Mântuitoriului Christosu sî dîu'a onomastica a Majestatei Sele Imperatorului la 8 óre diminéti'a tóta inteliginti'a tractuala insotîta de Dlu Jude procesuale sî urmarita de poporu numerosu, cu ambele stindarde falfainde a mersu la biserica, cei greco-orientali la biseric'a gr. orientala; eara cei gr. cath. la cea gr. catolica, unde apoi s'a inceputu servitiulu divinu, sub care tempu s'a datu sî vre-o câte-va salve. La finea servitiului s'a spusu o cuventare corespundiatóre dîlei solemne. La esîrea din biserica Domnulu Jude procesuale a inpartîtu daruri de bani poporului pentru onomastic'a Majestatei Sele, iara pre inteliginti'a a invitat'o la prandiu, unde prin respectivi óspeti s'au radicatu toaste pentru vieti'a sî sanatatea Majestatei Sele Imperatului sî a Majestatei Sele Imperatesei sî a intregei case Habsburgice, pentru Preasantîtii Archiepiscopi sî Mitropoliti Andreiu sî Alesandru, pentru Il. Sea D. Cap. supr. Cavaleru de Puscariu, pentru P. on. capi bisericesci ai Distr. Fagarasiu D. Petru Popescu protop. sî Dlu Antoneli vicariu sî in fine pentru tote autoritâtile natiunali. De altadata mai multe. I. U.

Principatele române unite.

B u c u r e ş c i 8/20 Augustu

Schimbare in ministeriu. D. Generariu I. Ghic'a, s'a retrasu sî s'a numitu in locu-i, ouorabilele d. Colonelu Haralambie, fostu locoteninte domnescu.

O epistola particularia ce primimu acum din Constantinopole ne spune ca Pórt'a s'aru fi otâritu a recunósce in curendu Domni'a lui Carolu I sî ereditatea, ast-feliu precum au otârit'o natiunea.

S'a fâcutu cunoscutu ací, la tempu, ca Pórt'a erá dispusa de multu la acésta recunóscere, dar ca pusese óre cari conditiuni ; s'a fâcutu cunoscutu asemenea ca acele conditiuni, nu erau asiá precumu se relatau de inimicii natiunei, sî ca cu tóte aceste, Domnulu românîloru si guvernulu seu, le-a respinsu indata, dechiarandu ca nu póte primí nici o conditiune, fia câtu de mica, afara din cele cuprinse in tratate sî in conformitate cu constitutiunea votata de natiune lr 30 Iuniu trncutu. „Rom.“

Doi dintre ministri (fosti, sî acum demissiunati. Red. „Tel. Rom.“) au cochetatu cu Türr pe la dosulu celoralalti colegi cu totu adinsulu ; ei s'au invoitu a tramite sî unu agentu la Klapka. Acelasiu trecuse prin Transilvani'a, de unde insa tramise sciri fórte rele, ca adeca cu romanii ardeleni nu e de vorbitu, ca ei nu vreau se scie nici de o aliantia cu magiarii, carii i-au insielatu de atâtea ori sî i-au tiranitu reu, ca preotii romanesci aru stá in soldulu némtiului cá sî amploiatii, cá literatii romaniloru aru fi ómeni seraci cá furlanii sî cá savoiardii, servili sî marginiti la capatiena cá sî negutiatorii din Brasiovu, ca secuii aru fi sî mai prosti sî ca fruntasii loru s'aru teme reu de strengurile in care cadiusera Váradi, Horvàth s. a. la 1856 in M. Osiorheiu sî St. Giorgiu; iara sasii aru fi buni aumai in Dobrogea, pentrucá sa scurga lacurile sî baltîle sî sa semene ordiu. Totusi cei doi minstri candu au vediutu ca lucrulu aru fi pregatitu in câtu-va, descoperira planulu loru sî la ceilalti. Türr adeca, erá de parere, ca numai sa se faca invasiunea, pentruca atunci sî romanii sî secuii aru vorbí cu totulu altfelu, mai alesu déca va fi sî Bethlen in mijlocutu loru. Atunci se intempla in sied nti'a ministeriala o scena frapanta. Ministrulu Lascaru Catargiu cá unu credinciosu aparatoriu alu vechei politice moldavo-romanesci traditiunale, calificá conduit'a celoru doi ministrii, carii cutesara a tractá cu revolutiunea ungurésca in numele guvernului, pre câtu se póte mai aspru, apoi dechiará ca elu nu mai póte stá in ministeriu cu asemeni colegi. Toti ceilalti ministrii se alaturara langa Catargiu. Indata apoi intemplarea acést'a se facù sî principelui C a r o l u cunoscuta. Acest'a inca se scarbì sî intarità dîcendu, ca elu inca nici nu scie déca va potea stá siguru pe tronu sî iata ca afla tocm'a dintre ministrii lui carii lu compromitu, totu odata dechiara din nou cá sa se scia pentru totudeun'a, cumca elu e determinatu a tiné strinsu neutralitatea sî bun'a prietenia cu tóte puterile vecine.

Eaca adeverat'a causa a caderei celoru doi ministri moldo-romanesci, eaca pentru ce a facutu sî Türr unu fiasco atâtu de stralucitu !

Se spune ca Türr a trecutu din Bucuresci la Serbi'a, unde a patit'o intocm'a, eara acést'a mai alesu din acea causa, ca serbii mai nu cunoscu nici unu felu de diversiune intre domni'a otomana sî intre cea magiara. „G. Tr.“

Publicarea

baniloru incursi la fondulu Asoc. tranne dela siedinti'a Comitetului Asoc. tînuta in 7 Augustu c. n. a. c. pâna pre tempulu adunârei gen. a Asoc. tranne tînute la Belgradu in 27 Augustu c. n. a. c.

1. Prin D. V. Capitanu sî Col. Asoc. in Fagarasiu, Ioanne Codru Dragusianulu s'a tramesu la fondulu Asoc. 60 fl. sî anume: a) dela D. c. r. Capitanu Michaelu Poparadu tax'a de m. ord. pre an. $186^5/_6$ 5 f., b) dela D. Fiscalu 'distr. Ioanne Romanu tax'a de m. ord. pre an. $186^4/_5$ sî $186^5/_6$ 10 f., c) dela Il. Sea dlu Capitanu supr. Ioanne Cav. de Puscariu tax'a pre an. $186^5/_6$ 5 f., d) dela D. V. Capitanu Ioann Codru Dragusianulu tax'a de m. ord. pre an. $186^5/_6$ 5 f.; e) D. Assessoru distr. Gregoriu Maieru tax'a pre an. $186^5/_6$ 5 f., f) D. Notariu distr. Danila de Gremoiu tax'a pre an. $186^5/_6$ 5 f., g) D. Protopopu Petru Popescu tax'a de m. ord. pre an. $186^5/_6$ 5 f., h) dela D. Pretore Georgie Fagarasianu tax'a de m. ord. pre an. $186^5/_6$ (restéza pre anii $186^2/_3$ sî $186^4/_5$) 5 f., i) dela D. Asessoru mercantile Georgie Eiseru tax'a de m. ord. pre an. $186^5/_6$ 5 f., k) dela D. maiestru de posta in Sierpianiu (Siarcai'a) Nicolau T. Ciurcu tax'a de m. ord. pre an. $186^5/_6$ 5 f., l) dela D. presiedintie a sedriei distr. in Fagarasiu Georgiu Laszlo, tax'a de m. ord. nou pre an. $186^5/_6$ 5 f. Sum'a 60 fl. v. a.

2). Priu Dlu Colectoru alu Asoc. in Zlatn'a Lazaru Piposiu (sen.) s'a tramisu 10 f. v. a. sî anume: a) dela D. parochu in Zlatn'a, Gedeonu Blasianu tax'a de m. ord. pre an. $186^5/_6$ 5 f., b) dela D. proprietariu in Zlatn'a Georgie Rosc'a tax'a de m. ord. pre an. $186^5/_6$ 5 fl.. Sum'a 10 fl. v. a.

3). D. Secr. I. alu Asoc. Georgiu Baritiu tramete tax'a de m. ord. pre an. $186^5/_6$ in suma de 5 fl.

4) Prin D. negutiatoriu sî Col. Asoc. in Muresiu Osiorheiu Iosefu Fülepp s'a tramesu la fondulu Asoc. cá taxe anuali 55 fl. v. a. sî anume: a) dela D. Assesoriu de sedria Constantinu Panciu tax'a pre an. $186^5/_6$ (restéza pre $186^4/_5$) 5 f., b) dela D. Assessoru la Tabl'a regia Nicolau Gaetanu tax'a pre an. $186^5/_6$ 5 f., c) dela D. Asess. la Tabl'a regia Georgie Romanu tax'a pre an. $186^5/_6$ 5 f., d) dela D. Asess. la Tabl'a regia Antoniu Stoic'a tax'a pre an. $186^5/_6$ 5 f., e) dela D. Asessoru la Tabl'a regia Mateiu Popu de Gridu tax'a pre an. $186^5/_6$ 5 f., f) dela D. negutietoriu Danila Moldoveanu tax'a pre $186^5/_6$ 5 f., g) D. negut. George Moldoveanu tax'a pre an. $186^5/_6$ 5 f., h) dela D. negut. Iosefu Fülep tax'a pre $186^5/_6$ 5 f., i) dela D. negut. Ioanne Bardosi tax'a pre $186^5/_6$ 5 f., k) dela D. negut. Radu Fogarasi tax'a pre $186^5/_6$ 5 f., l) dela Biseric'a gr cat. dln Muresiu Osiorheiu pre an. $186^5/_6$ 5 f. Sum'a 55 f. v. a.

5). Prin Dlu Senatoru sî Col. Asoc. in Orescia, Ioanne Balomiri s'a tramesù cá taxe anuali 40 f. sî anume: a) dela D. Secr. judicialu Nicolau Barbu pre an. $186^5/_6$ (restéza pre $186^4/_5$) 5 f., b) dela D. Notariu supremu magistratualu Iacobu Orosz tax'a pre an. $186^5/_6$ 5 f., c) dela D. propriet. in Cugiru Nicolae Mariutiu taxe pre anii $186^4/_5$ sî $186^5/_6$ (restéza pre $186^2/_3$ sî $186^3/_4$) 10 f., d) dela D. negut. Spiridonu Tatartzi pre an. $186^5/_6$ (restéza pre $186^2/_3$ sî $186^3/_4$) 5 f., e) dela D. propriet. Nicolae Zacharia tax'a pre an. $186^5/_6$ 5 f., f) dela D. senatoru Ioanne Balomiri tax'a pre an. $186^5/_6$ 5 fl. g) dela D. protop. Nicolae Popoviciu tax'a pre an. $186^5/_6$ 5 fl. sum'a 40 fl. v. a.

6). D. Vicariu in Hatiegu, Petru Popu tramite la fondulu Asoc. tax'a de m. ord. pre an. $186^5/_6$ 5 fl. v. a.

7). Domnii: Dr. Nicolae Stoi'a medicu sî Visarionu Romanu proprietariu, ambii din Resînariu, au depusu la fondulu Asoc. tax'a de m. ord. pre an cur. $186^5/_6$ a 5 fl. v. a. laolalta: 10 fl. v. a.

8) D. Dr. Ioane Borcea a depusu la fondulu Asoc. tax'a de m. ord. nou pre an. Asoc. cur. $186^5/_6$ in suma 5 fl. v. a.

9). D. Teodoru Moldovanu Bucsi'a economu in Mediasiu a tramisu la fondulu Asoc. tax'a de m. ord. pre an. $186^5/_6$ 5 fl.

10). D. Directoru gimn. in Brasiovu, Gabriele I. Munteanu a tramisu la fondulu Asoc. tax'a pre an. $186^5/_6$ 5 fl.

11). prin D. Canonicu secr. metrop. sî col. Asoc. in Blasiu Ioane Fekete Negrutiu s'a tramisu la fondulu Asoc. 20 fl. sî anume: a) dela D. prof. gimn. Alimpiu Blasianu tax'a de m. ord. pre an cur. $186^5/_6$ 5 fl. b) dela D. superioru alu monastirei Blasiului, Tom'a Jeronimu Albani pre an. $186^5/_6$ 5 fl.

NB. (restéza pre anii $186^2/_3$ $186^3/_4$, $186^4/_5$ vedî conspectulu membriloru pag. 10 nr. cur. 3).

c) dela D. deregatoriu metrop. Alesandru Neagoie tax'a pre an. $186^5/_6$ 5 fl. d) dela Rvn. D. Canonicu Const. Papfalvi totu pre an. $186^5/_6$ 5 fl. sum'a 20 fl. v. a.

NB. (Cei 5 fl. intrecatori din list'a tramisa prin D. Dr. Ioane Bobu sî publicati in nr. 60 a „Tel. Romanu“ suntu tax'a pe an. $186^5/_6$ pentru Dlu prof. Alesandru Micu).

12) D. Jude singulariu in Teac'a, Iosefu Popu tramite la fondulu Asoc. tax'a de m. ord. pre an. $186^5/_6$ in suma 5 fl.

13). prin D. prot. sî col. Asoc. tranne in Clusiu Vasiliu Rosiescu s'a tramisu la fondulu Asoc. 46 fl. v. a. sî anume: a) dela D. prot. Ioann Pamfilie pre an. $186^5/_6$ 5 fl. b) dela D. Capelanu Gregoriu Chif'a pre an. $186^5/_6$ 5 fl. c) dela Il. Sea D. Cons. gub. Elia Macelariu tax'a pre an. $186^5/_6$ sî pentru 1 esempl. actele ad. gen. I II III 6 fl. d) dela D. Secretariu gub. Nicolau Barbu pre an. $186^5/_6$ 5 fl. e) dela Il. Sea D. Consiliariu gub. Vasilie Buteanu tax'a restante pre an. $186^4/_5$ 5 fl. f) dela Il. Sea D. Consiliariu Dr. Ioane Majoru restantia pre an. $186^3/_4$ 5 fl. g) dela D. Secretariu gub. Servianu Popoviciu restantia pre an. $186^4/_5$ 5 fl. h) dela D. Secretariu gub. Ladislau Vajd'a tax'a rest. pre an. $186^4/_5$ 5 fl. i) dela D. prot. sî col. Asoc. Vasilie Rosiescu tax'a pre an. cur. $186^5/_6$ 5 fl. Sum'a 46 fl. v. a.

Dela Secretariatulu Asoc. tranne române.

Sabiiu in 25 Augustu n. 1866.

Nr. 11—2 **Concursu.**

La scól'a populare rom. gr. res. din Comun'a Talmacielu in Scaunulu Sabiiului, se cere unu invatietoriu cu salariu anuale de 120 fl. v. a. cuartiru gratuitu, lemne de incaldîtu, sî o grâdina de 80 □ stângini.

Pentru acestu postu vocantu, se deschide concursu pâna la 15 Septemvre a. c. st. v.

Dreptu aceea, ori-care doresce, a concurá pentru postulu susu numitu, are a tramite la Scaunulu protopopescu alu II-le alu Sabiiului, pre lânga petitiune timbrata cu 50 xr. v. a.:

1) Atestatu despre aceea, ca au absolvatu cu purtare buna, sî sporiulu de cl. I-a celu putînu gimnasiulu micu, sî cursulu pedagogicu in Instiiutulu archidiecesanu din Sabiiu. Sî, ca este bine procopsitu in tipiculu, sî cantârile bisericesci.

2) Atestatu de botezu, su de purtare morala; acestea pana in terminulu mai susu prefiptu, spre urmarea mai departe, sa se astérna la laudatulu Scaunu Protopresbiteralu.

Talmacielu 5 Augustu 1866.

Efori'a scólei populare gr. res. din Talmacielu.

Nr. 8—3 **Citatiune edictala.**

Alessandru Frid, de religiunea greco-orientala, de profesiune croitoriu, din Bichisiu in Comitatulu Bichisiului, carele de doi ani sî mai bine, cu necredintia au parâsitu pre legiuit'a sea Sotia Mari'a nascuta Bacutiu, totu de acolo, prin acést'a se citédia, ca dela datulu mai din josu, in terminu de unu anu sî o dî, sa se infatisiedie inaintea subsemnatului Consistoriu, cu atât'a mai tare, câci la din contra, caus'a divortiala pornita in contr'a lui de Soti'a sea, se va decide sî in absenti'a densului.

Aradu 7 Iuliu 1866.

Consistoriulu greco-orientalu alu Diecesei Aradului.

N. 10—2 **Edictu.**

Din partea oficiului Opidanu Dobr'a in Comitatulu Hunedórei, se face de comunu cunoscutu, cumca in 21 Septemvre a. c. se voru dá urmatórele obiecte opidane pe trei ani dela 1-lea Ianuariu 1867 pâna la finitutu lui Decembre 1869 pe calea licitatiunei publice in arenda, p. c.

a) Dreptulu de crismaritu cu ospatari'a opidana din piati'a Dobrei, ce constà din 1 sala, 8 odâi de locuintia, 1 bucataria, 1 camera, 2 grajdiuri pentru 30 de cai, sî 1 sopronu, cu grâdina de legumi — cu strigarea 1-a 1600 fl. v. a. pe anu.

b) Dóue mori de macinatu farina, 1 cu 2 — sî 1 cu patru róte, in riulu opidului Dobr'a, — cu strigarea 1-a 966 fl. v. a. pe anu.

c) Vam'a tergului la 4 terguri mari, — sî obiectulu de macelaritu, — cu 1-a strigare 400 fl. v. a. pe anu.

d) O fauria cu 2 locuintie, 1 camara sî localulu de fauritu — cu strigarea 1-a 70 fl. v. a. pe anu.

e) Trecatura peste ap'a Muresiu cu 1 brodu, 1 luntritia (cinu), 1 casa cu 2 locuinti sî dreptulu crismaritului, — cu strigarea 1-a 50 fl. v. a. pe anu.

f) O casa de locuintia sub nr. 35 in Dobr'a cu 3 locuinti, 1 camara, 1 bucataria, 1 grajdiu, 1 sopronu, sî gradina de legumi — cu 1-a strigare 50 fl. v. a. pe anu.

g) O casa de locuintia sub nr. 85 in Dobr'a cu dóue odâi de locuitu sî 1 bucataria — cu intâi'a strigare 36 fl. v. a. pe anu.

Competinti la acésta arendare au sa depuna inainte de inceperea licitatiei unu Vadium de 10% din pretiulu strigârei — in bani gat'a inaintea comissiunei licitatóre. —

Licitatiunea se va tînea in cancelari'a opidana Dobr'a, unde se potu vedé conditiunile licitatiunei, sî contractele de arenda.

Dobr'a in 12 Augustu 1866.

Dela oficiulu opidanu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 12/24 Augustu 1866.

Metalicele 5%	62 15	Actiile de creditu	148 70
Imprumutulu nat. 5%	66 50	Argintulu	128
Actiile de banca	728	Galbinulu	6 14

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 65. ANULU XIV.

Sabiiu, in 18|30 Augustu 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 16 Augustu.

Scirile dinafara se invertescu mai numai pe lânga conditiunile de pace intre poterile beligerante. Pacea intre Austri'a si Prussi'a este incheiata si subscrisa din partea suveraniloru; se ascépta numai ratificarea. Pacea cu Itali'a inca se póte privi aprópe de gat'a : diferinti'a, ce sustà inca, privesce la despagubirea, care are s'o dee Itali'a Austriei pentru spesele zidirei fortaretieloru din cunoscutulu patruunghiu. Loculu conferintieloru de pace s'a statoritu Parisulu, si inca, precum amintiramu in nr. premergatoriu, negotiârile voru fi conduse de insusi imperatulu Napoleonu.

Dóue sciri interesante in privinti'a regatului Saxonici ne aduce „Herm. Ztg.“ etc. in dóue telegrame ale sele dto Vien'a 26 si 27 Augustu c. n. Dupa celu d'antâiu din acelea, Franci'a aru lucrá intr'acolo, cá armat'a saxonesa sa devina sub com'and'a suprema a Prussiei ; dupa celalaltu Bismarck aru fi si reieptatu propositiunile de pace aduse de ministrulu saxonesu de Friesen, si aru pretinde supremati'a perfecta militara a Prussiei asupr'a Saxoniei, precum si dreptulu de ocupatiunea fortaretieloru saxonese, intre cari si a Dresdei. — Staruinti'a cea energica pentru dominatiunea militara in Saxoni'a ni se pare unu semnu invederatu, ca Prussi'a se ingrijesce a si creá positiuni sigure de câtra Austri'a.—

Acelasi telegramu spune, ca Prussi'a dupa incheiarea pâcei dimite numai gard'a natiunala (Landwehr), nu si trupele regulare — de unde ni s'aru paré, ca ea nu privesce terminata actiunea sea resbelica.

Dupa scirile din Prag'a, unde decurgu negotiatiunile de pacea austro-prussa, teritoriulu austriacu pâna 'n 3/15 Septembre sa fia cu totulu desiertatu de Prusi; cele 20 milione taleri, ce are a i respunde Austri'a, sa fia adunati pe deplinu.

Positiunea poteriloru celoralalte fatia cu cele foste beligerante, se vede ca s'aru poté caracterisá pe scurtu asiá : Franci'a mai multu dosósa, Russi'a mai multu inclinata câtra Prussi'a, Engliter'a neutrala, Turci'a— déca mai póte fi vorb'a si de ea— suspiciósa câtra Austri'a, temendu-se de inclinarea Slaviloru sei câtra dens'a.

In Grecia turcésca iar ferbe in tóte pârtîle asupr'a Turciloru. In insul'a Candi'a (Cret'a) sa se fia si rescolatu poporulu in numeru de 25,000 armati. Regele Greciei se vediù constrinsu a declará soliloru poteriloru protectrice, ca elu nu mai póte privi cu nepasare starea cea miserabila e populatiunei grecesci din Candi'a, si róga pre solii, a aduce declaratiunea acést'a la cunoscinti'a guverneloru sele.— Rescolarea devine totu mai mare ; Candiotii proclamara pre generalulu Calergis duce alu loru; regele insa nu i a datu voia sa priimésca, panacandu nu se va scí resultatulu, ce lu va avé declaratiunea lui de mai susu câtra poterile protectrice.

Scirea cea mai importanta dinlauntru, este ceadespre ministeriulu ungurescu din elemente magnatice conservative, prin care evenimentu dualismulu aru fi creatu in tóta form'a.

Proiectulu de lege

pentru regularea natiunalitâtîloru si limbiloru patriei.
(Capetu din nr. trecutu.)

§ 13. Representantiele municipieloru comitatense, districtuali si cetatienesci au a se alege si a se constituí dupa proportiunea numerica a natiunalitâtîloru loru, asemenea representantiele si antistiele comuneloru orasienesci si satenesci.

§ 14. Deputatii alesi pentru diet'a tierei din partea unei natiunalitâtu forméza laolalta si cu membri din cas'a de susu de aceea-si natiunalitate lânga dieta, si afara de dieta, ori unde se voru aduná ei, representanti'a natiunale a aceleia-si natiunalitâti— pe tempulu mandatului loru.

§ 15. Sfer'a de activitatea acestei representantie natiunali e numai consultativa, opiniativa si suplicativa, adeca ele au dreptulu :

a) de a se constituí si organisá, prin alegerea de presiedinti si notari si prin staverirea unui regulamentu alu afaceriloru sele.

b) a priveghiá asupr'a observârei si esecutârei legiloru de natiunalitate si asupr'a intereseloru natiunali preste totu, prin urmare si asupr'a intereseloru confessiunali, scolari si literari ale natiunei,

c) de a intrevení la Maiestate, la dieta si la regimu prin representatiuni, petitiuni, gravamine, si interpelatiuni, si in modulu acest'a de a aperá si representá natiunea in tiéra,

d) de a intrevení la formarea comissiuniloru dietali si regnicolari, si a staruí pentru representarea cuvenita a natiunei in acelea, conlucrandu la staverirea numerului si desemnandu numele membriloru sei in acelea,

e) de a alege din sinulu seu câte unu comitetu permaninte, carele sa le represinte si sa le continue afacerile si afara de sessiunile dietali, ba chiaru si dupa dissolvarea dietei, pâna la alegerea si constituirea unei nóue diete.

§ 16. Acésta lege intra in activitate de locu dupa sanctiunare si prin ea suntu desfiintiate tóte legile si ordinatiunile de mai inainte ei contrarie.

Conferintie invetiatoresci.

Sabiiu 13 Augustu 1866.

Alalta-eri, eri si astadi s'au tînutu amesuratu instructiuniloru mai inalte, cu invetiatorii din Protopopiatulu Sabiiului tract. II. conferintiele invetiatoresci anuale sub presidiulu parintelui Protopopu Ioann Pannoviciu, si au decursu astfelu.

In 11 la 6 óre diminéti'a se adunara toti invatietorii la sânt'a biseric'a din suburbiulu Iosifinu, si au asistatu la servitiulu divinu de diminéti'a, facendu-se si S. Liturgia de câtra parintele Protopopu. Dupa finirea servitiului divinu se adunara cu totii in scól'a de lânga biserica, Parintele Protopopu apoi prin o cuventare potrivita, in care arata pe largu insemnatatea conferintieloru invetiatoresci si a altoru insotîri intru inaintarea invetiamentului si a culturei in poporulu nostru, deschise conferintiele. Totu Parint. Prot. propune de conducatoriu alu acestor'a pre D. Direct. dela scól'a norm. din Resînari, N. Mihaltianu, care insa resignandu la acésta onóre, se predà conducerea Par. Diaconu D. Contianu. Acest'a intr'o cuventare potrivita aretà b a s 'a, pre care are a se radicá intregulu edificiu de invatiementu, si mijlócele cele mai potrivite si sigure pentru de a-lu inaintá si a ajunge scopulu si resultatulu, celu dorimu cu totii. Dupa aceea s'a pâsitu la conscrierea invetiatoriloru adunati. Acest'a finitu amesuratu programei, s'a purcesu la cetirea instructiunei din 1862 pentru invetiatori, s'a cetitu paragrafu de paragrafu, dandu-se la fia-care paragrafu deslusîrile necesarie atâtu din partea Par. Protopopu, câtu si a d. conducatoriu, facendu-se si unele observatiuni fórte potrivite din partea mai multoru invetiatori. Unele din aceste observâri nu facura impressiune placuta in cei de fatia; câci din cele mai multe se vede, dorere, ca unii preoti neconsiderandu ca suntu chiamati a luminá prin fapta si cuventu inaintea poporului si a ajutá pre invetiatori intru implinirea datoriei si purtarea sarcinei grele invetiatoresci, impedeca invetiamentului prin cuvinte nesocotite, prin criticâri netemeinice ale metódeloru de acum si prin portare déca nu desmanósa, dar celu putînu nici calda nici rece fatia cu scól'a, si desmânta pre ómeni dela tramiterea copiiloru la scóla cu feliu de feliu de preteste, cari mi e si greu a le insîrá aici, si despre care, credu ca P. On. Inspectoratu districtuale va face aretare Supremei Directiuni scolare, cá sa se póta luá mesurile cuviincióse spre delaturarea reului provenitu in asta privintia mare parte din nepricepere, si uneori chiaru si din ura personale. *)

Mai departe s'a facutu observare, ca directorii (preotii) necum sa tîna conferintie cu invetiatoriii la fia-care luna (afara de cei din Resînari la scól'a normala, unde in tóta lun'a se tînu conferinte si consultâri), dara nici chiaru la inceputulu an. scolaru nu tînu nici o consultare cu invetiatorii resp., incâtu tóta conducerea

*) Dupa-cum audîmu, din totu tractulu acest'a mare si in centrulu archidiecesei n'a fostu de fatia nici baremu u n u Preotu, care sa dee aici informatiunile de lipsa, prin cari póte s'aru fi adusu lumin'a asupr'a acestei Impregiurâri. Ore sa nu fia avutu SS. Loru scire despre aceste conferintie ? Red.)

scólei, buna rea, e lasata bunei chipsueli sî capacitâti a invetiatorului. Cu dorere trebue sa marturisimu, ca nici chiaru un'a comuna (?Red.)din acestu tractu atâtu de insemnatu nu face esceptiune laudabila dela aésta impregiurare.— Dupa finirea Instructiunei se tînû vecerni'a sî invetiatorii se risipira.

A dóu'a dî a fostu dupa programa: „predarea Abcdariului de P. Prof. Z. Boiu dupa manuducere.“ Dupa indatinatele rugatiuni cá sî eri, conferinti'a incepù érasi la 8 óre consultârile. D. Cuntianu provóca pe unulu din acei invetiatori, cari in anulu trecutu a predatu in cl. I. Esîndu D. invetiat. Petru Bancila la tabla, espuse pe rendu tóta procedur'a atâtu in privinti'a pregatiriloru intuitive, câtu sî a deprinderiloru mânei pentru scriere, cunóscerea, desfacerea, compunerea sî pronunciarea sonuriloru pentru cetire. In urma recapitulà incs odata in scurtu sî cu cea mai mare chiaritate tóta procedur'a la metod'a scrierei-cetirei D. Inv. sî dir. dela scól'a din Resînari. Venindu apoi rendulu la „propunerea gramaticei in legatura cu „cartea de cetire a Dlui P. Zach. Boiu“, la desbatere luara parte lânga dir. N. Miheltianu sî P. Diaconu D. Cuntianu chiaru sî autorulu cârtii de cetire, espunendu intr'unu modu de totu chiaru predarea gramaticei prin esemple, la care au a se aretá apoi un'a câte un'a in ordine treptata regulele gramaticale.

Ací se recomendà sî „gramatic'a rom. pentru clasele poporale sî normale de N. Miheltianu, cá un'a ce e lucrata dupa metod'a amintita a scóte regulele gramaticali din esemple. (A se vedé la varietâti. Red.)

A trei'a dî sambata se luà „Computulu in scól'a popor. de D. Prof. I. Popescu. Din partea tuturor'a se recunósce, ca metod'a ce s'a aplicatu in acésta carte, e forte buna sî usióra de a o pricepe fia-care invetiatoriu; prin urmare li se dà svatu a o urmá in tóte. Desfasiurandu-se metod'a Dlui autoru in specialu, luara parte la desbatere mai multi dintre invetiatori, din care cu placere se poteá observá, ca suntu fórte zelosi in chiamarea loru sî ca se intereséza atâtu de perfectiunarea loru, câtu sî de naintarea culturei intre poporulu nostru.

In fine se tînura probe atâtu din cantârile bisericesci, câtu sî din unele profane ocasiunale. Se cantara Imnulu popul.sî in urma Imnulu Esc. Sele P. AEppu sî Mitropolitu Andreiu Br. de Siagun'a, si venindu la strof'a „Sa traiésca Andreiu Siagun'a, bunulu nostu Archipastoriu!“ Parintele Protopopu luà cuventulu sî dîse, ca nu odata, ci de o suta de ori sa strigâmu Escel. Sele: „Sa traiésca!“ pentru meritele cele mari, ce le are pentru biserica sî natiune.

In fine mai aduse in minte Parintele Protopopu invetiatoriloru santieni'a chiamârei loru, sî ca dela implinirea cu scumpetate a datoriei loru atârna progresulu, cultur'a sî chiaru fericirea poporului: deci lucre fia-care dupa puterile sele la edificiulu celu mare alu luminârei sî radicârei vadiei bisericesci sî natiunali! I.

Zernesci in 20 Augustu 1866.

(I.) Eri sî alaltaeri se tienura la noi conferintiele invetiatoresci, cu invetiatorii din protopopiatulu Branului, care dupa ordinaciune mai inalta se tînu in feriele fiescecârui anu scolasticu. In aceste conferintie, dupa cum e cunoscutu, invetiatorii desbatu felurite teme atingatóre de sfer'a invetiatorésca, care teme la propunerea Protopopului respectivu se revedu sî se apróba mai nainte de câtra Inspectiunea suprema scolara. Asiá d. e. in anulu acest'a invetiatorii din protopopiatulu de susu avura de desbatutu urmatórele objecte:

1. Cum s'aru puté deprinde elevii mai bine la computulu din capu?

2. Cum s'aru castigá eleviloru mai mare râvna la meserii?

3. Cum aru castigá ei mai multa aplecare câtra pomeritu sî legumartitu?

4. Cum s'aru puté deprinde la mai multa curatienia? sî apoi

5. Cumu s'aru poté deprinde elevii cei mai marisiori de es. cei din cl. III., unde esista acést'a — la lucrâri stilistice, ce suntu atâtu de lipsa in viéti'a practica?

In dîu'a d'antâiu, adeca in dîu'a de schimbarea la fatia dupa servitiulu ddieescu P. Prot I. Metianu, cá inspectoru scolariu districtualu, deschise siedinti'a cu o cuventare binenimerita, in carea cu privire la pusetiunea locului sî trebuintiele poporului desvólta necesitatea temeloru de mai susu, svatuì pe invetiatori cá sa procéda la desbaterea propuneriloru cu acea seriositate sî serguintia, carea o cere importanti'a objepteloru, i provóca apoi a-si alege unu conducatoriu sî doi notari pentru ducerea protocolului din mijloculu loru, sî a-si incepe lucrârile. Dupa alegerea conducatoriului sî a notariloru, carea se facù in persón'a Par. sî invetiatorului Leontie Puscariu cá conducatoriu sî a invetiatoriloru N. Guguianulu sî Z. Popu cá notari, se impartî materi'a desbateriloru intre 5 referinti cu câte doi coreferenti, sî cu aceea se incheià siedinti'a I.

In a dóu'a siedintia referì invatietoriulu G. Proc'a despre indemnulu la meserii. In tóte pârtîle se simte intre Români lips'a de meseriesi natiunali, dar cu deosebire in Tiér'a Bârsei, unde mai ca nu-su de feliu. S'au facutu in mai multe renduri incercâri de a castigá poporulu aplecare sî la meserii, fâra cá acelea sa fia fostu avutu vre-unu resultatu imbucuratoriu; sî acum se aflà de cuviinciosu a indemná pruncii prin invetiatori sî din acelu motivu, fiindca pe aici pamenturile din caus'a crescerei poporimei suntu atâtu de bucatîte, incâtu nu se mai potu impârtî intre mai multi fii ai unui'a sî acelui'asi parinte, aretandu-le pe de o parte, ca pe candu pe un'a sî aceeasi mosîe, pe carea astadi traesce unu tata cu famili'a, pe viitoriu nu potu trai mai multe familii (3—4 feciori ai unui pârinte); observandu mai incolo, ca pe candu economi'a de vite prin tieri streine e supusa tuturoru periculeloru astfeliu, câtu sî celu mai cu stare economu printr'o earna grea se póte ruiná, totu pe atunci pre de alta parte meseriesii au o pâne mai sigura, o viétia mai tignita sî mai liniscita, mai alesu déca voru remané pe la sate, atunci voru poté sî mai usioru concurge cá cei dela orasie, neplatindu ei atât'a chiria, sî traindu cu mai mare inlesnire decâtu in orasiu, dóue rubrici fórte insemnate in viéti'a loru; prin urmare sî potendu-si vinde manufapturile de aceeasi calitate cu multu mai eftinu decâtu cei din orasie. Intre mijlócele atragatóre la meserii socotì a fi sî acel'a, cá comunitâtîle sa dee premii la cei ce voru invetiá vr'o maiestria, eara pre pârintii loru sa-i scutésca dela unele greutâti comunale.

Dumineca diminéti'a dupa servitiulu Ddieescu in siedinti'a a trei'a invatietoriulu G. Voinesculu referì despre computulu din capu, carele pe lânga aceea ca ageresce mintea e atâtu de lipsa sî de folosu in viéti'a practica.

Mai departe referì invatietoriulu Z. Popu despre deprinderea la curatienie. Poporulu nostru, de-sî e celu mai curatu intre popórele colocuitóre, dar totusi curatieni'a pentru insemnatatea ei din ori ce privintia merita o atentiune mai mare, o ingrijire mai seriósa. Cu privire la obiectulu acest'a se afla de corespundiatoriu, cá invatietoriulu sa se informeze in tóta dîu'a despre curatieni'a scolariloru, evitandu sî aici pe câtu se póte intrebuintiarea mijlóceloru aspre sî mai cu séma a acelor'a, care suntu cualificate de a sterpí simtiulu de onóre in prunci, sî intrebuintiandu de acelea, care contribuescu totudeodata la cultivarea insusîriloru nobile innascute omului.

Dupa acést'a urmà referat'a despre deprinderile stilistice, a invetiatorului N. Guguianulu. Acestea au scopu de a deprinde pruncii de tempuriu la povestiri sî descrieri mici cu gur'a, la care invetiatorulu sa aiba in vedere chiaritatea in constructiuni sî o logica sanetósa, dela atari povestiri sî descrieri cu gur'a apoi sa tréca la deprinderi scripturistice, ale câroru objecte firesce ca trebue luate din cuprinsulu mintii pruncilor sî trebue sa crésca treptatu cu cerculu cunoscintieloru loru, asiá incâtu esîndu prunculu din scóla sa scia scrie o epistola, sa póta face o obligatie, unu contractu mai de putîna insemnatate, o adeverintia sî alte lucruri scripturistice mai usióre, care vinu asiá de desu in viéti'a poporului de rendu.

Dupa amédi in siedinti'a a patr'a referì invetiatoriulu Danu despre cultivarea gradiniloru de legumi sî de pomi. S'a observatu adeca, ca poporulu nostru in mare parte nesocotesce insemnatatea gradineloru de legumi sî de póme astfelu, incâtu cu tóte ca dispune de asemenea gradini intinse, totusi legumile sî pómele le cumpera dela straini; deci spre delaturarea acestei scaderi se afla de lipsa, cá pruncii sa se indemne de tempuriu la cultivarea gradineloru, spre care scopu conferinti'a projectà a se cere dela comune o gradina pe sém'a scólei, unde pruncii sa se deprinda vr'o cate-va óre pe septemâna.

Dupa finirea materiei de desbatere se autenticà protocolulu conferintiei; apoi Parintele Protopopu, subt a cârui priveghiare decursera desbaterile, intr'unu cuventu plinu de blandetie, chiaritate sî logica sanetósa arata, cumca invetiatorii la tóte popórele suntu objecte ale stimei nu numai pentru pusetiunea loru, ci mai multu pentru purtarea loru cea démna; dreptu aceea considerandu chiamarea sî pusetiunea invetiatoriloru nostri, le recomenda cu totdeadinsulu cá sî purtarea sa le fia insuflatóre de stima. In urma conducatoriulu multiamesce Parintelui Protopopu pentru staruintiele dovedite in interesulu scóleloru; sî cu acést'a se incheiara conferintiele invatietoresci de estempu. Nu putemu a nu adauge sî aceea, ca siedintiele fura cercetate de unu numeru frumusielu de intieleginti de aici sî din alte pârti, carii toti dovedira fórte multu interesu de conferintie.

Considerandu acum, cumca din 100 de prunci, carii cercetéza scólele elementarie, 99 remanu acasa sî abiá unulu continua scólele mai inalte, apoi propunerile de mai susu, cu privire la lipsele sî scaderile poporului nostru, precum sî la folosulu ce s'aru puté câstigá din norocós'a realisare a acelorasi, suntu unele dintre cele mai intetitóre intrebâri: alegerea acestoru teme ne documentéza o deplina cunoscintia de interesele poporului.

In modulu acest'a apoi scólele elementarie si implinescu adeverat'a loru chiamare de a luminá poporulu, cu privire la tóte trebuintiele lui.

Consemnarea ostasiloru romani cadiuti, raniti, séu perduti pre câmpulu dela médianópte.

(Urmare).

Lupt'a dela Königgrätz in 3 Iuliu 1866.

Dela reg. de infanteria Imperatulu Fr. Iosifu nrulu I. Morti: Pavelu Ventulocu, Iacobu Obiala, Ioan Cicalu, Ioan Matusi. — Râniti: Adamu Sicóra, Ioan Balonu, Ioan Calusia, Pavelu Planta, Ioan Hut'a, Ioan Matula, F. Micul'a, Iosifu Canea, Pavelu Sasigelu, Ion Petruc'a, Ioan Crest'a, Florianu Hanc'a, Florian Hondr'a. —

Dela reg. de inf. Archiducele Carolu nr. 3.

Râniti: Matei Bacanu, Antonie Mateic'a, Matei Cibulc'a, Stefanu Bun'a.

Dela reg. de inf. Conte Mazzuchelli nr. 10.

Morti: Buniu Soroc'a. — Râniti: Mihaiu Miscu, Pusicariu, Obuscu, Sulu, Haralambura.

Dela reg. de inf. Duce de Parm'a nrulu 24.

Morti: Ioan Danilucu, Vasilin Voievoda, Ioan Cosiov'a. Râniti: Nicolae Frundiei, I. Severinu, Ioan Sloboarianu, Nicolae Ultaiu, Vasilie Zatilui, Stefanu Cerbacu, Pantalonu Nichiforulu, Onufri Cormanu, Nicolae Menzatu, Vasilie Stoiacu, Danilu Popoviciu.

Lupt'a dela Oswiezim 27 Iuniu 1866.

Din acést'a lupta avemu a mâna consemnarea perderiloru ce le-a suferitu reg. de inf. nrulu 57 sî reg. de ulani nrulu 1, deci ací nu gâsimu români.

Consemnarea perderiloru la Hühnerwasser in 26 Iun., Neucloster in 28 Iun., Münchengrätz, Gitschin in 29 Iun., sî Königgrätz in 3 Iul. 1866

Dela reg. de inf. conte Gyulai nrulu 33.

Compani'a 1. Morti: Petru Fauru, N. Fratîla, Mihaiu Orvatu, Teodoru Diacu. — Greu râniti: Stefanu Covaru, E. Bod'a, Mateiu Veresiu, Nicolae Hecsianu, Nicolae Horg'a Ioan Niri, Mihaiu Pop'a. — Usioru râniti: Atanasie Igrisianu, Ioane Ratiu, Petru Stefanu, Flor'a Telecanu.

Comp. 2: Draganu, Petrila, Covansincanu, Vasilie Marisiu.— Greu râniti: Stefanu Berariu, Ioan Salc'a, Ioan Hudacu, Craciunu Ardeleanu, Dimitru Crisianu, Lazaru, Petru Moldovanu, Birisiu, Fetitianu. — Usioru râniti: Farcatiu, Balcu, Iuonutiu, T. Lupu, Mitescu.

Comp. 3. Morti: Georgie Cotalicu, Samuilu Galu, Stefanu Orvatu, Ioane Pervu, Ioan Cord'a, Stefanu Trist. — Greu râniti: Mihaiu Novacu, Petru Fauru, Mitru Mihulescu, Ioan Cotianu, Ioan Susanu, L. Patea. — Usioru râniti: Ioan Dum'a, Avramu Brancu, Dimitru Toti'a Simonu Halmasianu, Ioan Cociobanu, Mateiu Cornutia. —

Comp. 4. Morti: Ioan Bundariu, Mihaiu Orvatu, Ioan Burl'a, Petru Alde, Andrea Fodoru, Alesandru Gadi, Dimitru Blasiu, Simionu Ilie, Ioan Brondanu, Georgiu Hanciu, Teodoru Parv'a, Ioan Rasc'a. — Greu râniti: Ardeleanu, Petru Ciutariu, Ioan Burc'a, Iuon Carausianu, Ioan Borbolanu. — Usioru râniti: Ambrosie Plesiu, Vasilie Pipasiu, Ilia Mogicu, Pntru Miclousiu, Mihaiu Hedeanu.

Comp. 5. Morti: Ioan Silagi, Ioan Varg'a, Mitru Achimu, Todoru Ardeleanu, Ioan Ardeleanu, Petru Ardeleanu, Iosifu Borgea, Teodoru Butariu, Ilie Baciu, Teodoru Fauru, Blasiu Cutu, Iuon Herbeiu, Ios'a Hocmanu, Ioann Cost'a, Trifu Mehelanu, Ioann Micul'a, Stefanu Mateic'a, Ioann Rumanu, Rif'a Tom'a, Iuon Valcanu, Iosifu Borc'a, Teodoru Deheleanu, Georgie Sivacu, Georgie Nichit'a. — Greu râniti: Georgie Belgu, Atanasie Falcusianu, Ioann Hercheanu, Ioan Lupu, Luc'a Orbonasiu, Marianu Surc'a, Mitru Onitia, Iosifu Bunu. Usioru râniti: Rancu Apateanu, Moise Borlea, Sar'a Bibartiu, Ilie Luchi, Iosifu Maghi, Pavelu Oprea, Filipu Popu, Ioan Rusu, Nicolae Sasu.

Comp. 6. Morti: Vasilie Balabanu, Georgie Bocsi'a. — Greu râniti: Georgie Halmagianu, Ilie Muresianu, Ilie Ratiu, Calciunu Suvelanu. — Usioru râniti: Iacobu Basista, Mateiu Bagiu. —

(Va urmá.)

Fagarasiu 26 Augustu 1866.

Dle Redactoru! Corespundintele Gaz. Tr. din nr. 65, cârui i place a se datá dela Fagarasiu (?) sî a se numí Ilie Palie (?) provoca pre Redactiunea Tel. Rom., cá sa revóce corespundinti'a din nrulu 61.

Acést'a insa acum e cu totulu de prisosu, pentru ca Ilie Palie insusi si-a revocatu insinuarea sea datata din Turd'a in nr. 65 alu G. Tr. reducendu-o dela districtulu intregu numai la vr'o trei comune, — dela parturiunt montes la nascitur ridiculus mus.

Coresp. din nr. 65 a G. Tr. se baséza pre unu numeru oficiosu alu oficiolatului, recunósce insusi, ca acel'a nu atinge districtulu, ci privesce o corespundintia oficiósa cu scopu de a pregatí unele mesuri preventive numai fatia cu vr'o dóue trei comune séu mai bine dîcendu a unoru singulari dosatari din acelea, la casu de aru fi de lipsa. Corespundintele trebuiá insa a satisface pe deplinu, sî a nu ignorá acele prescripte, pe alu cároru temeiu administratiunea erá constrinsa de a se preîngrigí de tóte mesurele preventive sî a le avé gat'a asiá, cá cerendu necesitatea sa le intrebuintieze, eara la din contra nu. In pregatirea tempuria sta nimbulu unei administratiuni esacte, eara nu in reparaturi intardiate. —Chefulu de acum alu districtului de vr'o 18 ani au administratu vr'o diece jurisdictiuni, a datu vr'o 18 contingente de recruti, sî n'a patîtu rusîne la nici o intreprindere oficiósa a sea. Sî fiindca corespundintelui Gazetei, care dîce, ca districtulu Fagarasiului de vr'o cinci ani a patîtu totu rusîne, i place a citá sî numeri: eata i punemu sî noi urmatórele date inainte: In anulu 1865 distr. aveá sa dea 180 de recruti, a datu 186, prin urmare 6 prisosu. In an. 1866. I recrutare a avutu sa dea 196 fetiori; a datu 211, prin urmare 15 fetiori prisosu, eara la a II. recrutare aveá sa dea 197, a datu 204, prin urmare cu 9 mai multu— fâra a se fi folositu decâtu de mic'a esecutiunea militara Sî cu tóte acestea in contr'a singuraticeloru dosatori, cari ocuru sî p'aicea cá petutindene, administratiunea e constrinsa a luá sî mesuri esecutive, ce le pretindu nunumai legile, dar chiaru sî acea parte a populatiunei, care-si implinesce cu acuratetia obligamentele sele.

Fost'a asiá dara de lipsa, cá corespundintele dela Turd'a sa faca atât'a sfara in tiéra? O societate, care sî implinesce detoriele sele, merita ofensa publica numai pentru aceea, ca se afla in ea sî câte unu membru retacitoriu, in contr'a cârui'a trebue aplicata stricteti'a legei? Merita pentru aceea districtulu intregu continuarea invectiveloru incepute dela an. 1862? Merita nóu'a administratiune eredîrea aceloru invective? Óre nóu'a administratiune, care se straduesce din tóte puterile a indreptá, a face tóte bune, nu e impedecata, déca prin astfelu de corespundintie se nutresce mereu vechi'a neincredere, ce dîce ca a esistatu óre candu intre poporu sî organele administrative? E corectu, e onestu, a insinuá — a denuntiá— asiá vedi Dómne! din seninu, din o vorba audîta pe ulitia, fâra deplin'a informatiune, sî cu calcarea totalei discretiuni?!—

Mi se pare, ca totu acelu coresp. mai cesti ani 1862-4 nu odata, dara mai de multe ori invinovatîse administratiunea districtului, ca de ce nu a luatu mesurile preventive din bun'a vreme, cá districtulu sa-si implinésca pe deplinu detorinti'a sea fatia cu intregirea armatei, ca sa nu patia rusîne. Acum totu din acelasi isvoru sa invinuésca sî administratiunea de acum, pentru ce s'a preîngrigitu de mesuri preventive sî nu s'a lasatu cá sa patiésca sî ea „a se mene a rusîne“. Mi aducu aminte de anecdot'a aceea, dupa care unu betranu sî unu tineru mergendu pe drumu cu o calaria, fura de diferiti calatori, cu cari se intalniau, critisati; mai antâiu: de ce calaresce betranulu si lasa pre tinerulu pe josu?— apoi de ce calaresce tinerulu sî lasa pe betranulu pe josu? apoi de ce s'au suitu ambii calare? sî in fine, de ce s'au datu ambi pe josu?

Dupa care apoi dîse betranulu: Baiete! sa facemu cum vomu socotí mai bine, ca la toti nu le putemu implini voi'a.

Unu amicu alu Districtului.

Principatele române unite.

Domnitoriulu Românilor a datu o proba nóua despre simtiemintele sele cele parintesci câtra tiér'a sea sî au immultîtu cu unulu titulele de reverintia sî recunoscintia ale poporului seu, oferindu pentru locuitorii cei bantuiti de fomete din Moldov'a 12,000 galbeni din list'a sea civila. Eata sî actulu, prin care Inaltî'a Sea aduce nobil'a-si hotarire la cunoscinti'a guvernului seu, sî specialminte a ministrului de finantie:

„Domnule Ministru! Avendu in vedere situatiunea grava a financieloru, in care ne aflâmu momentanu, sî considerandu réu'a recólta, de care este amenintiata tiér'a sî mai cu séma partea de dincolo de Milcovu, renunciu din nou la sum'a de 12,000 galbeni din list'a civila, cari voru remané in dispositiunea statului.

Facu cu placere acestu micu sacrificiu, sperandu, ca prin acésta mesura voiu puté usiurá óre cumu marea meseria. Suntu convinsu, ca toti acei, câror'a le iérta mijlócele de a vení, in acestu momentu criticu, in ajutorulu statului, voru face cu placere unu sacrificiu spre a 'ndulcí suferintiele.

Dumnedieu tramite ómeniloru cercâri, spre a le procurá ocasiunea de a face dovéda de puterea loru morala sî de generositatea loru; sî déca toti in unanimitate, fia-care in proportiunea mijlóceloru sele, voru vení in ajutoriulu suferintieloru, atunci fâra indoiéla vomu biruí cu inlesnire anevointiele, sî vomu poté trece prin aceste momente grele de nenorocire.

Primiti, dle Ministru, asicurarea inaltei mele consideratiuni de buna vointia.

Alu Domniei Vóstre CAROLU I.

Dupa „Romanulu“, ofertele facute de Principele tierei sele in restempu de trei luni, de candu este alesu, suie la 83,000 galbeni, sî nu fâra totu cuventulu intréba acestu dîuariu, ca fostii Domni in siepte ani ai domniei loru dat'au ceea-ce a datu Carolu I. in cursu de trei luni? sî are pe deplinu dreptu, déca mai pre susu inca, decâtu ofertulu in bani, pune ofertulu, ce tinerulu Prin-

cipe l'a datu tierei prin moralitatea sea,— prin simtiemintele sele cele nobile, prin devotamentulu seu la totu ce este bunu. —

Foile de dincolo publica decretulu domnescu, prin care dimissiunea printiului Ioann Ghic'a, ministrului de resbelu, se priimesce sî 'n loculu lui se denumesce colonelulu N. Haralambie. —

Pentru imbalsamarea sî aducerea in tiéra a marelui patriotu Anastasiu P a n u, reposatu de curendu in Vien'a, s'au incuviintiatu ministrului instructîunei publice sî alu culteloru unu creditu estraordinariu de 12,000 lei.—

Locotenentîloru de artileria Magherulu sî Zanescu li s'a incuviintiatu concediu de doi ani, spre a cercetá scólele militare din Prussi'a sî astfelu a completá studiele loru facute in scól'a militara din Bucuresci.

— Domnitoriulu a plecatu Marti in 9 Augustu, spre a visitá Moldov'a.

In Bucuresci a esitu o fóia nóua germano-germâna sub titlulu de „Independinti'a Româna“ sî sub redactiunea Dloru Richter sî Wechsler. —

V a r i e t â t i.

⁂ C o m u n ' a b i s. evang. de confessiunea augustana din Sabiiu si-au alesu in 14/26 Augustu de Parochu pre d. C a r o l u F u s s, Parochu in Hosmanu, cu 93 voturi din 146. —

(B i b l i o g r a f i c u.) In septemânile acestea au esîtu de sub tipariulu tipografiei archidiecesane din Sabiiu o carticica de gramatica pentru scólele elementare cu titlulu: Gramatic'a rom. de I. N. Mihaltianu Direct. in Resînari, in 3 brosiurele, din cari cea I. costà 10 xr., cea II. 16 xr., sî III. 24 xr., tóte laolalta 50 xr. Se póte capetá ori intrega ori dupa trebuintia un'a câte un'a. O recomendâmu atentiunei dloru invetiatori. Mai multu intr'unulu din nrii urmatori.

⁂ (P r o s p e c t u l u n u i d î u a r i u n o u.) In urm'a Const. din 30 Iun. o cale de progresu se deschide Romaniloru. Cetatiénu séu soldatu, fiacare mai nainte de tóte este romanu si prin urmare datoru a lucrá la desvoltarea si consolidarea noueloru institutiuni. A ajutá spre a se pune si armat'a pe acésta cale, eata ce-si propunu fundatorii „L u p t a t o r u l u i“. Intr'uniti cu unu singuru scopu, acel'a de a face binele, nu vinu cu pretentii nici de a impune opiniile loru, nici de a le crede ca suntu cele bune Ei n'au decâtu meritulu d'a intreprinde o opera folositóse, si rogu pe fratii loru de arme, atâtu din armat'a regulata câtu si din militii si gard'a natiunala, a vení sa le ajute in gréu'a missie ce iéu asupra-le. Cu totii avemu nevoe de desvoltarea si sustînerea intereseloru armatei! Colaborarea mai multoru oficieri, cari au cunoscintie speciale si se ocupa necontenitu cu studiu de arta si sciintia militara, este destula garantía de interesulu, ce va avea acésta scriere periodica. Materiile, ce va tratá, voru fi in genere asupr'a acestei sciintie. Unu estrasu din Monitoriulu óstei, in ceea ce privesce diferitele miscâri provenite in armata, va fi pusu in capulu fóiei. Legile principali si ordonantiele de interesu generale armatei si gardei nationale, voru fi asemenea publicate. Articule asupr'a literaturei militare, va ocupá o parte a fóiei. „Luptatorulu“ va esî odata pe septemâna cu incepere dela 1-iu Augustu anulu curente. Pretiulu abonamentului este de 54 lei pe anu, séu 27 pe siése luni, plâtiti inainte. Abonatii voru avea dreptu premiu o brosiura din Manualulu guardului cetatienescu séu a esplicârei sistemului metricu pentru mesuri sî greutâti.

R e d a c t o r u G. C a n t i l l i,
Capitanu de Statu-Majoru.

⁂ G a r i b a l d i, dupa „Movimento“, aru fi hotaritu a se re'ntórce indata dupa incheiarea pâcei la Caprer'a in singuratatea sea. Intrebatu de guvernulu italianu pentru parerea sea, elu sa fia declaratu, ca aru fi bine a se incheiá pacea câtu mai curendu, cá sa vina fortaretiele in mânile Italieniloru; mai departe sa fia svatuitu pre guvernu, a tiné 'pâna 'n primavéra corpurile de voluntari sî a perfectiuná armele soldatîloru sei.

Mai nou.

Dela adunarea generala a Associatîunei. *)

A l b ' a—I u l i ' a 15 Augustu.

Aici e o viétia neobicinuita de alta data, sî déca 'si póte aduce aminte cine-va de poesi'a lui Schiller „Die Kraniche des Ibykus“, carea intre alte povestesce despre adunaraa Greciloru la festivitâtîle ce se tîneau odata la Corintu, apoi pótc sa-si faca sî o viia sî o placuta intipuire despre viéti'a de aici.

Cetitoriulu sa nu ascepte insa acum descrieri sistematice despre viéti'a, respective festivitatea, ce se tîne in Alb'a Juli'a, cí sa se multiamésca deocamdata cu unele atingeri rapsodice; câci suntemu numai in preséra, sî asiá numai mai tardîu vomu puté referá ce-va despre lucrulu insusi; dar cu tóte acestea elu ne face inca de acum sa luâmu pén'a a mâna sî sa resignâmu de petrecerea intre cei multi, cari se desfeteza de fericitele intâlniri cu acei'a, cu cari póte nu s'au vediutu de ani.

Va fi interesantu póte a spune, ca Escellenti'a Sea Presiedintele Associatiunei, AEppulu sî Mitropolitululu A n d r e i u Bar. de S i a g u 'a sosì aséra, concomitatu de Secretariulu, Cassierulu sî Bibliotecariulu Associatiunei aici, descalecà la Esc. Sea Eppulu rom. cat. de F o g a r a s y, sî ceea-ce nu potemu trece cu vederea, in momentulu acestei sosiri eata ca sosesce sî Esc. Sea Archiepiscopulu sî Mitropolitulu gr. cat. Alexandru St. S i u l u t i u, care asîjderea descalecà la Esc. Sea Eppulu rom. cat.

Din cele de pâna ací va vedé st. cetitori, ca barbatii escelenti ai natiunei nóstre suntu adunati la serbatórea natiunala, sî— ce e mai frumosu— ca Archiereii a trei confessiuni din patria se afla sub unulu sî acela-si acoperisiu, in ospitalitatea Archiiereului rom. cat. de aici.

Amu avé inca de insîratu nume ilustre de ale natiunei, care suntu representate aici, dar ne marginimu intr'atât'a dîcendu, ca Adunarea generala, déca chiaru nu aru fi tocmai numeróse, va fi insa un'a din cele ma splendide.

Ceea-ce potu sa referezu pâna acum in privinti'a acést'a, e, ca astadi s'a tînutu chiamarea S. Spiritu in ambe bisericele romane.

Escelenti'a Sea P· Archiep. sî Metrop. nostru Presiedinte rostì cu ocasiunea acést'a o cuventare, care trebuie sa lucre cá unu balsamu in inimile ascultatoriloru, pentruca cuventarea au corespunsu sî impregiurâriloru festive sî evangeliei dilei sî tem'a i fù luata din testulu liturgicu alu bisericei nóstre. Acést'a fù: Susu sa avemu inimile! Arata adeca Escelenti'a Sea, ca omulu nu trebuie sa se ingrigésca absolutu numai de cele pamentesci, ce suntu trecatóre, cí sa-si inaltie gândirea sea in susu câtra cele viitóre sî vecinice, care suntu netrecatóre, sa corespunda respunsului, care-lu dà biseric'a acelei dîceri, carele dîce, ca cugetârile nóstre sa fia indreptate câtra DOMNULU, pentruca asiá respundemu noi: Avemu câtra Domnulu. Dupa acést'a venì asupr'a crescerei prunciloru sî demustrà, ca in acest'a inca jace o mare parte a ingrigirei nóstre de cele viitóre.

Mi pare reu, ca tempulu me indémna a vorbì asiá in fuga despre invetiatur'a acést'a, pre câtu de inalta, pre atâtu sî de folositóre sî la tempulu seu.

Aflu, ca Esc. Sea Mitrop. gr. cat. inca vorbì in asemenea intielesu in biseric'a gr. cat. din Lipoveni.

Inainte de prândiu urmara visitele obicinuite, dupa aceea la 5 óre dupa amédi siedinti'a preliminara a comitetului, in care intre alte se decise a se tiné mâne siedintia publica incependu-se la 9 óre inainte de amédi.

Mâne mai multe sî maî interesante, pentruca acum me temu, ca voiu remané de posta. Sî ce eramu sa uitu, e concertulu, ce lu da Dsiór'a Elis'a C i r c'a in un'a din gradinele de aici, care, dupa cum se póte prevedé, va fi fórte cercetatu.

A l b a - I u l i ' a 16 A u g.

Pe la 9 óre multîme de ómeni se apropia de biseric'a gr.=or. din orasiu. O comissiune se alega pentru primirea Presiedintelui. Biseric'a se umple de membrii Associatiunei. Comitetulu luà locu la més'a verde, si nu multu trecendu, tóta adunarea prorumpe in eschiamarea de: Sa traiásca. Acést'a erá pentru Escelenti'a Sea, Archieppulu gr. cat. Alexandru Sterca Siulutiu. Aceast'a se repeti la sosirea Escll. Sele Eppului rom. cat M. Fogarasy sî Comitelui Supremu Pogány: Asemenea la sosirea Escell Presedintelui dela trib. supr. Vasiliu L. Poppu.

Abiá cuprinsera locu acesti ospeti inalti, si eata Presedintele vine in fruntea Comissiunei. Tóta Adunarea se radica si resuna unu unanium, dar sî intreitu: „Sa traiésca!“

Dupa ce se asiediara toti, Ecsell. Sea Presiedintele deschide Adunarea cu o cuventarn clasica in tóta form'a sî feliulu ei. Dupa o introducere, in carea cuprinse Escell. Sea o scurta reprivire asupr'a trecutului, respective a activitâtiei Asociatiunei, vine asupr'a temei celei de mare ponderositate, d e s p r e i n s e m n a t a t e a m u n c e i. Nu intramu in amenuntele cuventarei, câci credemu, ca aceea vomu puté-o dá cu alta ocasiune publicului nostru cetitoriu in tóta estinderea eii.

Dupa aceast'a se cetira rapórtele Secretariatului comitetului, alu Bibliotecarului si alu Cassierului Associatiunei.

Dupa aceea se alesera comissiunile pentru inscrierea membriloru celoru noi, pentru cercetarea ratiocinieloru din anulu trecutu sî pentru preluminarea bugetului pe anulu viitoriu. Spre scopulu alegerei cestei din urma se suspenda siedinti'a pre unu patrariu de óra.

La reinceperea siedintiei incunoscintiéza Presidiulu, ca suntu mai multe disertatiuni; sî anume Rvrd. D. Canonicu Cipariu unu tratatu despre unificarea ortografiei: Rvrd. D. Prot. gr. cat. Ioann V. Rusu despre datinele sî moravurile Romaniloru vechi; Dlu Dr. Iosifu Hodosiu despre literatur'a italiana din secululu 13 pâna in tempurile nóstre, sî Dlu Arone Densusianu despre Poesí'a populara româna sî elementulu eii mitologicu.

Se cetesce tractatulu ortograficu din partea Rvrd. D. Canonicu Cipariu sî despre literatur'a italiana de D. Dr. Ios. Hodosiu. Fiindu tempulu inaintatu, siedinti'a se incheia.

Cea mai mare parte a membriloru cu Presiedintele sî alti óspeti inalti in frunte dinéza la ospelulu numitu „La sóre.“— Dupa amédî la 3 óre se aduna comissiunile.— Deséra va fi balu.

In sér'a trecuta dedù Dr'a Elis'a Circ'a unu concertu splendidu, la care se adunara o multîme de audîtori. Pe nr. venitoriu mai multe.

*) Tocmai pecandu incheiaseramu nr., ne aduse post'a aceste corespundintie. Cetitorii credemu ca voru iertá, déca le dâmu nr. ce-va mai tardîu. — Red.)

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 66. ANULU XIV.

Sabiiu, in 21 Aug. (2 Sept.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Escelenti'a S ea Prea Sântîtulu Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a au sositu Joi in mijloculu nostru, reintorcendu-se dela Adunarea generala a Asociatiunei tranne pentru literatur'a sî cultur'a poporului românu.

Dela adunarea generala a Associatiunei.

Cuventulu de deschidere alu Esc. Sele P. Mitropolitu— Presiedinte Andreiu Baronu de Siagun'a.

Domniloru! Candu aducu Proniei ceresci multiumit'a mea, câci m'au invrednicitu a poté fi de fatia la acésta adunare, sî a o conduce; atunci trebuie sa marturisescu in fati'a acestei adunâri acelu adeveru cunoscutu: ca eu, cá presiedinte, de-sî asiu fi fostu datoriu sa fiu fatia la tóte adunârile generali, totusi la cele trei din urma n'amu luatu parte, va sa dîca: n'amu potutu luá parte; câci la cea din Blasiu la an. 1863 amu absentatu in urm'a cointielegerei avute cu acei membri ai Associatîunei, cari au fostu la diet'a din anulu acel'a;— la cea din Hatiegu la an. 1864 amu absentatu, câci pe tempulu acel'a eramu silitu de morbositate a petrece la scaldele Mehadiei;— la cea din Abrudu in anulu trecutu nu mi-au fostu nici de cum posibilu a luá parte, câci tocmai in dîu'a adunârei generali, adeca in 15 Augustu au trebuitu sa functiunezu cá Mitropolitu la sfintîrea celui d'antâiu Episcopu natiunalu românu de relegea nóstra greco-resariténa. Acum insa mi-au fostu cu putintia a vení la acésta adunare, sî a ocupá scaunulu presidialu, la care increderea Domnieloru Vóstre m'au chiamatu, amu sî venitu prébucurosu, de-sî suntu obositu cu trupu sî cu sufletu, câci este sciutu, cumca eu siése septemani amu petrecutu la scaldele Mehadiei, de unde inainte cu siepte dîle m'amu intorsu acasa cu acea sperantia, ca Domnedieu mi va ajutá de a poté fi astadi in mijloculu Domnieloru Vóstre. Sî fiindca préstimatulu D. Vicepreside, Reverendissimulu D. Canonicu Cipariu au avutu bunatate a duce presidiulu in absenti'a mea cu cea mai mare abnegare a struncinatei sale sanetâti sî cu desteritate osebita, precum sî spre indestulirea obstésca a aceloru adunâri generali: pentru aceea aducu eu Reverendissimului D. Vicepresiedinte sî Canonicu Cipariu pentru acésta bunatate, câci m'au suplinitu in absentia-mi multiumirea mea cordiale sî fratiésca, dorindu-i sanetate statornica sî dîle multe pâna la cele mai adânci batranetie! Eara pe Domniele Vóstre, carî cá membri ai Associatîunei V'ati infatîsiatu la acésta adunare generala anuale spre a documentá constantia sî zelulu Domnieloru Vóstre pentru inaintarea literaturei limbei nóstre române, sî pentru prosperarea culturei poporului nostru romanu, Ve intempinu eu cu „Bine ati venitu!“

Scopulu Associatiunei, precum ne arata §fulu 2 din Statute, este inaintarea literaturei romane sî cultur'a poporului românu in deosebitele ramuri prin studiu, prin elaborarea sî edarea de opuri, prin premii sî stipendii pentru diferitele specialitâti de sciintia, arte, sî alte asemene.

Eu sumu convinsu, ca Associatiunea nóstra nu si-au perdutu dinnaintea s'a scopulu acestoru impregiurâri momentóse sî taietóre in intregulu trupu alu natiunei.

Eu sumu convinsu sî despre aceea, ca Associatiunea nóstra au satisfacutu problemei sale, pecâtu i-au fostu in putintia.

Problem'a ei este colosale, sî cere mijlóce mari pecuniari, de-sî scopulu ei este de natur'a literaria sî intelectuale. Sî tocm'a in impregiurarea acést'a, ca problem'a Associatiunei nóstre este colosale, sî cere mijlóce mari pecuniari pentru ajungerea scopului ei, jace acelu adeveru neresturnaveru, ca Associatiunea si-au implinitu din destulu missiunea sea fatia cu mijlócele cele smerite pecuniarii, de care póte sa dispuna, sî fatia cu acea impregiurare faptica, ca membrii ei, despre cari pe dreptu se póte dîce, ca suntu barbati literati, nu locuescu intr'unu locu, cá sa se póta consultá sî lucrá cu puteri unite pe câmpulu literaturei, ci suntu indepartati unii de altii dupa oficiulu loru particulariu.

Prelânga acestea mai cutezu a adauge sî acea convictiune a mea individuale, ca membrii literati ai Associatiunei nóstre nu se potu invinovatî de passivitate pe câmpulu literaturei, câci adeseori i aflâmu cu productele loru literarii, déca sî nu in opuri singuratice, dar in foile jurnaleloru nóstre nationali.

Tempulu nostru este tempulu activitâtii; acést'a o recunósce ver sî cine dintre noi; tempulu nostru au inaltiatu ide'a despre munca la o marime sî stralucire, de unde ea luminéza tuturoru popóreloru.

Déca Onorat'a Adunare mi da voia a esprime ací prescurtu cele ce Domnulu Laboulaye, Professoru de Istoria la Universitatea din Parisu, au peroratu ascultatoriloru sei in privinti'a ideei despre munca, care idea ocupa astadi Europ'a intréga, atunci sinopsea acestei cuventâri o espunu in urmatoriulu tipu:

Ide'a despre munca au produsu in dîlele nóstre nisce convingeri fórte norocóse. Ide'a acést'a este cu multu mai tinera, decâtu cea despre progresu. Ide'a despre munca au produsu acea marétia convingere, ca astadi munc'a este onórea sî reputatiunea cea mai mare a omului. La Grecii sî Românii cei vechi munc'a erá ocupaciunea eschisiva a sclaviloru, pentruca lumea de atunci aveá idea falsa despre munca, sî o socoteá de unu ce dejositoriu pentru toti, cari nu erau sclavi; sî asiá lenea erá caracteristic'a bogatîloru, ear munc'a erá caracteristic'a sclaviloru. Ide'a, ca munc'a este numai pentru sclavi, au produsu acea intipuire falsa, dupa care se afirma: ca a nu lucrá, va sa dîca: a petrece in inertia, in moliciune sî in passivitate, — este a fi domnu sî nobilu. Pâna la tempii Regelui Ludovicu XIV trebuiá sa se aduca lege, cá unu Aristocratu sa póta avé o corabia seau o fabrica de sticla pentru specula spre inmultîrea averei sele. Acestu Rege se nevoiá a dá muncei o valóre potrivita prin concessiuni sî privilegiuri; insa munc'a totu mai aflá contrari intre Aristocrati. Astfeliu au fostu munc'a in Franci'a despretiuita, incâtu Aristocratulu, carele vrea sa se deprinda cu munca, va sa dîca: care nobilu vrea sa duca vre-unu negotiu, seau vre-o meseria, erá espusu insultei. Din contra la Engliter'a nici candu nu s'a privitu munc'a cá unu ce dejositoriu sî de rusîne pentru unu nobilu. Fratele unui renumitu Lordu se tînea maretiu, déca se putea numí negutiatoriu seau fabricantu. Regimulu Engliterei au fostu in Europ'a celu d'antâiu, carele au luatu sub protectiune munc'a sî productele muncei supusîloru sei. Insusi Regele din parintésc'a ingrîgire pentru supusii sei adeseori se ocupá cu cercetarea latîmei unei pantlici, cu numerulu sî cualitatea fireloru, din care pantlic'a erá tiesuta; de unde se vede, ca Regimulu Engliterei precâtu luá sub protectiune munc'a supusîloru sei, pe atât'a supunea controlei legiuite munc'a sî pre muncitoriulu, cá sa nu abuseze cu acea.

Astadi este in tóta Europ'a altcum, ce se tîne de ide'a despre munca, prin urmare sî in patri'a nóstra. Astadi omulu celu muncitoriu fâra osebire de nascere sî stare se apretiuiesce de omulu celu mai nobilu in patria. Astadi Aristocratulu sî tîne de cea mai mare onóre a se ocupá cu munc'a, va sa dîca: cu cultur'a mosîeloru sele, cu infiintiarea fabriceloru, cu inaintarea industriei speciali sî generali, pentruca este petrunsu, ca munc'a este onórea sî reputatiunea omului, sî ca omulu, carele muncesce, este nobilulu celu adeveratu, ear acel'a, carele fuge de munca, sî traiesce in nepasare, sî desfrenare, este in ajunulu perirei sele materiale sî morale, sî pentru acea vrednicu de compatimire. In Americ'a omulu, carele nu muncesce, se privesce de unu felu de inimicu publicu. Acolo maicele ferescu dinaintea lenesiului pre fiicele sele, sî fia-care omu de munca, va sa dîca: fia-care omu, carele se bucura de onórea publica, si retrage atentiunea sî amiciti'a sea dela patriotulu seu lenesiu. Sî asiá dîcu Americanii, ca acel'a, care nu lucra, face reu.

Acestea suntu espusetiunile Domnului Professoru Laboulaye in privinti'a conceptului despre munca, care a le amintí ací miamu tînutu de cea mai strinsa datorintia, pentruca taia in viéti'a poporului, sî conditiunéza cultur'a lui, prin urmare sî onórea sî apretiuirea lui in societatea civile; sî pentruca scopulu Associatiunei nóstre, precum amu atinsu mai susu, este atâtu inaintarea literaturei limbei române, câtu sî cultur'a poporului românu prin studiu, prin elaborarea sî edarea de opuri, prin premii sî stipendii pentru diferitele specialitâti de sciintia, sî arte.

Amu amintitu doctrin'a renumitului Professoru Laboulaye spre

acelu scopu, cá nici unu membru alu Asociatiunei sa nu se sparie de greutâti, care le intempina atunci, candu va sa inainteze scopulu Associatiunei, ci cu zelu indoitu sî intreitu sa continue munc'a sea, va sa dîca: activitatea sea pentru inaintarea literaturei limbei maicei sale, sî pentru cultur'a poporului, alu cârui membru este sî elu, sciindu sî convinsu fiindu, ca cu câtu mai multu va asudá in munc'a acést'a nobila, sî cu câtu mai multu o va face productiva sî in altii, cu atât'a mai mare onóre sî apretiuire si va secerá siesi, sî natiunei sele.

Dupa convictiunile mele, care mi le-amu castigatu despre poporulu nostru, cutediu a afirmá, ca elu nu are atât'a lipsa de invetiatur'a, cá sa fia muncitoriu,— câci elu este in fapta muncitoriu,— ci are lipsa de o povatuire, cum sa-si faca munc'a s'a, va sa dîca: cum sa fia muncitoriu, cá apoi potrivitu mesurei muncei sî sudórei sale sa aiba câtu se póte mai mare folosu, va sa dîca: cum munc'a s'a se o faca catu se póte de productiva, câci productivitatea, adeca progresulu, ce-lu astépta muncitoriulu dela munc'a sea, este conditiunatu dela modulu lucrârei; ferice asiá dara este acelu lucratoriu, care scie sa lucre sî sa muncésca dupa lumin'a mintiei sanetóse sî regulate prin sciintia sî esperiintia; care nu este inamoratu in sine sî in obiceiuri stangace; care mainainte gandesce sî judeca despre munc'a, ce va sa o faca, sî apoi se pune cu totadinsulu la lucrare.

Astfelu, sî numai astfeliu de munca este productiva, sî aduce muncitoriului onóre sî apretiuire inca sî din partea inimiciloru; astfeliu, sî numai astfeliu de munca face nobilu pe muncitoriulu in societatea compatriotîloru sei.

Acum indreptezu cuventulu meu câtra bravii nostri connatiunali din orasiulu Belgradu, cari au avutu bunetatea a primí vestea despre celebrarea Adunârei generali a Associatiunei nóstre pe anulu acest'a in mijloculu loru, sî au pregatitu cu sarguintia sî sacrificiu tóte, câte se receru spre acestu scopu.

Asigurezu in numele Associatiunei pre connatiunalii nostri Belgradeni, ca membrii Associatiunei sciu apretiuí amórea sî sacrificiulu, ce Domniele Sale au adusu causei natiunale cu acésta ocasiune, sî totudeodata lu voru scí pastrá pentru toti tempii cá o suvenire preaplacuta.

Acestea lasandu-le inainte, dechiaru siedinti'a Adunârei generale de deschisa, ear ordinea objecteloru va urmá amesuratu programei stabilite din partea Comitetului Associatiunei.

A l b 'a-I u l i 'a 18 Aug.

Siedinti'a a II. se incepù cu verificarea protocolului din siedinti'a trecuta. Dupa acésta propune Presidiulu Adunârei sa decida, déca va mai antâiu sa se continue cetirea disertatiuniloru séu sa se ia inainte referatele comissiuniloru. Adunarea se decide pentru ceste din urma cu observarea, ca dupa terminarea discussiuniloru asupr'a memorateloru referate sa se continue cetirea disertatiuniloru. Mai antâiu vine asiá dara la ordine referat'a asupr'a ratiuciniiloru, referinte erá Dlu C u m a n u. (Membrii Comiss. de 5 pentru esaminarea ratiuniloru constatatori din dd. Can. Gr. Mihali, prob. de min. Lazaru Piposiu, secr. gub. N. Barbu, senat. I. Balomiri sî Cons. Cumanu). Dlu referinte dificultéza inscrierea obligatiuniloru in m. c. cá atari sî cere ca inscrierea sa se faca dupa pretiulu loru in valuta austriaca. Cere ref. esplicatiuni dela Dlu casieriu in privinti'a socoteleloru, cum s'a urmatu cu acele pre lânga manipularea de mai susu. Venindu la perceptiunile din taxele membriloru ordinari ref. cu privire la respunderea cea atâtu de defectuósa a tacseloru face intrebarea, ca ce modu aru fi mai potrivitu sa se urmeze cu membrii cei rei de plata. Erogatele le afla in ordine buna. Déca suntu unele care trecu preste preliminarea anului trecutu, apoi aceste suntu cârtile cumperate din sumele preliminate de Adunarea generala dela Hatiegu, care insa nu s'a fostu scosu din cassa pâna la adunarea dela Abrudu, sî la acésta adunare au fostu trecuti cu vederea. Cass'a de altmintrea, fiindu in decursulu anului cur. scontrata, se afla in ordinea cea mai buna. Câtu pentru spesele fâcute de secretariatu se dovedesce o crutiare de 23 fl. 80 xr. cari remanu buni pentru anulu urmatoriu.

Terminandu ref. sî Dlu Casieriu avendu cuventulu, da deslusîsîrea ceruta sî adeca ca densulu au urmatu concluseloru Adun. gen. de mai inainte sî arata ca prin acést'a procentele nu au patimitu nimic'a.

Presidiulu provóca Adunarea a decide cum sa se procéda, cu obligatiunile sunatóre in m. c., la care Dlu v. pr. Canoniou Ciparíu esprime parerea, ca pre cum suntu erogatiunile asiá sa fia sî perceptiunile adeca in un'a si aceeasi valuta. Luandu parte mai multi membri la discussiunea acést'a se concentréza tóte pârerile intr'acolo, cá cass'a sa-si pórte tóte socotelele in val. austr., ce se sî primesce. In legatura cu aceste dl. cas. cere ca Ad. sa dea unu absolutoriu cassei, adeca Adun. sa se esprime in protocolulu casei, cum au aflatu cass'a. Adun. incuviintiéza cererea acést'a sî cu privintia la ostenelele ce sî le-au datu Dlu Casieriu in functiunea sea cá atare i aduce multiamita sî recunoscintia din partesi.

Indata dupa acest'a sa ia in desbatere modulu procederei cu acei ce nu platescu regulatu taxele. Aici sa ivescu feliu de pâreri. Dlu Can. Negrutiu pretinde cá cei inscrisi sa platésca dupa sîrulu aniloru in care suntu restanti sî cari astépta a fi siliti óre cum la plata sa se esecuteze. Asiá facu sî alte reuniuni dela alte popóre. §-ulu 36 din stat. l. c. citatu de Dlu Densusianu termina descussiunea acestui objectu cu aceea, ca taxeele sa se incaseze cá sî pâna acum, dara pentru adunarea viitóre sa se faca unu conspectu de acei ce nu platescu, sa se dechiare de membrii esîti din Asociatiune sî sa se dea conspectulu publicitâtiei.

Vine la discutiune apoi procederea cu actele Adunârei gen. Esc. Sea mitr. S i u l u t i u propune ca acelea sa se tramita colectoriloru sî membrii apoi sa le cumpere. Secr. II e de aceeasi parere, arata insa ca din anii trecuti suntu tramise acte pre la colectori sî ca nu au sositu nici acte nici bani dela respectivii colectori nici vre-unu raportu despre starea lucrului in asta privintia. Dlu Can. Negrutiu arata greutâtile ce le au colectorii cu impartîrea acteloru, resp. cu vinderea loru membriloru. Dlu Dr. Bobu propune ca amesuratu conclusului adusu la Ad. gen. din Blasiu sa se dea membriloru actele gratis. Se aduce inainte inse contr'a acestei pâreri conclusulu dela Hatiegu, prin care se decide vinderea, sî din partea Presied. sî Esc. Sele metr. Siulutiu se spriginesce vinderea acteloru cá unu isvoru de venitu pentru Asociatiune; de alta parte insa cá o greutate fórte putînu insemnata pentru fia-care membru, de a contribuí la fondu. Dlu S i a n d o r u propr. respinge imputarea dlui Negrutiu sî arata ca e vin'a colectoriloru déca nu se vendu actele. Dlu Densusianu face propunerea (care s'a mai fostu facutu sî la Hatiegu), cá pretiulu acteloru sa se incaseze de odata cu tax'a. Dupa óre care desbatere mai departe a cestiunei Presidiulu reasuma sî in fine Adun. primesce conclusulu cá sa se vinda acte.

Venindu lucrulu eara la erogatiuni sî adeca la cele estraordinarie se facu dificultâti din partea Dlui Dr. Maieru sî Dlui Dr. Bobu. Cestu din urma cere a i se aratá, ca pre temeiulu cârui conclusu s'a tiparitu actele Ad. gen. din an. tr.? Dlu Secr. II. I. V. Rusu citesce conclusulu Ad. gen. dela Abrudu. Dupa aceea pre temeiulu cârui conclusu s'a retiparitu statutele Assos. ? Presidiulu cere cá pentru gresiél'a (basaconia) acést'a a comitetului sa se pedepsésca Presidiulu (ilaritate). Dlu Siandoru precumpanesce greutâtile comitetului in afacerile sele sî neputinti'a de a prevedé spesele ce se potu nasce in interessulu Asoc. in decursulu unui anu sî ca déca comitetului i aru fi legate manile a nu trece preste bugetu, atunci aru trebuí sa stea neactivu un'a jumetate de anu séu sî mai multu, cu paguba Asociatiunei.

Dlu Hanni'a arata ca e numai o neintielegere, candu se pune tiparirea acteloru sî statuteloru intre erogatiunile estraordinarie pentru ca tipârirea acteloru e prevediuta in conclusele Adunâriloru generale; propune incuviintiarea tiparirei acteloru sî a retipârirei statuteloru candu va cere lips'a, ce se primesce.

Dlu Dr. Bobu cetesce raportulu comissiunei bugetarie. (Membri com. de 9 la propunrrea Dlui Axente dupa o consultare a Ad. gen. alesi in sied. tr. suntu: dd. Dr. Ios. Hodosiu, Dr I. Ratiu, Dr. I. Maioru, Dr. Basil. Glodariu, Ales. Micu, Jud. Sim. Balomiri, Prot. Ioann Tipeiu sî Dr. Ioann. Bobu) Venindu vorb'a asupr'a tipârirei acteloru Dlu Dr. Majoru este in contr'a tiparirei acestor'a. Presied., Escel. Sea Metropolitulu St. Siulutiu sî Dlu Boieru presied. de trib. suntu pentru tipârirea acteloru, in care se pastréza actele Asociatiunei sî care voru fi de insemnatate pentru posteritate. Dlu Dr. Maioru e pentru suspenderea tiparirei acteloru sî inlocuirea loru cu o fóia literaria, din causa ca actele sî asiá remanu necetite, pentru ca nici densulu nu le cetesce. Precandu fói'a ce aru esî o aru cetí cu placere fia-carele. Dlu Boieru dîce, ca déca aru esî fói'a carea sî asiá e proiectata de multu, atunci aru fi gat'a a retrage propunerea din partesi facuta. Dlu Can. sî v. pr. alu Asociat. se descopere intr'acolo, ca aru fi gat'a a edá o fóia literaria filologica sî istorica déca aru fi spriginitu de ajunsu; pâna acum acést'a e numai intentiune. Se arata din unele pârti dorinti'a ca acésta fóia sa devina a Asociatiunei. Dlu Dr. Hodosiu reduce discussiunea la originea ei la referat'a comissiunei; venindu apoi la tiparirea acteloru [sî la fóia, densulu e sî pentru un'a sî pentru alt'a. Specialu vorbindu despre acte doresce tiparirea loru in modulu cum s'a tiparitu sî pâna acum, pentru ca în ele se oglindéza viéti'a Asociatiunei. Parerea acést'a se spriginesce de nou de Esc. Sea AEppulu gr. cat. Siulutiu sî in fine se primesce de Adunare.

Dr. Hodosiu cere acum sa se cetésca referatulu comissiunei bugetarie din punctu in punctu, ceea ce se sî intempla. Se ia asiá dara la desbatere a) remuneratiunea secret. II cu 200 f.; b) ajutoriulu pentru unu juristu aplecatu cá scriitoriu in canc. Asoc. 100 fl.; c) spese pentru cancelaria 150 fl.; d) stipendie pentru trei juristi la universitâtile din Pest'a sî Vien'a câte 100 fl.; sî pentru unulu in patria 80 fl.; cu totulu 380 fl.; sumele de pâna aci se primescu fâra multa desbatere. Mai departe vine la desbatere: e) tramiterea a doi pedagogi la Prag'a. Cestiunea se ia in seriósa consideratiune sî se statoresce, ca cei stipendiati spre acestu scopu sa fia gimnasisti absoluti cu maturitate sî in urm'a observârei Dlui Boieru se mai adauge, ca scopulu tramiterei tineriloru la acestu studiu este pregatirea de professori la preparandiele române sî Dlu Can. Negrutiu adauge: de ambe confessiunile din tiér'a nóstra. Stipendiele aceste suntu de câte 300 f. pe

lânga spese ce drumu à 50 fl. pe anu. Se primescu de Adunare în tipulu mai susu aretatu. Vine apoi rendulu la stipendiulu pentru unu politechnicu cu 300 f., ce se primesce.

In fine se propune ca sa incidà in bugetu sum'a fipsata pentru tiparirea acteloru Ad. g. Cu ocasiunea acést'a se aducu inainte mai multe minutiositâti in privinti'a speseloru tiparirei ba sî impregiurarea, ca sirurile suntu prea rari sî asiá esu cóle mai multe. La tóte aceste Presied. indrépta Ad. cá sa cerce la alte tipografii cu tiparirea Acteloru, descopere, in fine ca, cá representante alu tipografiei archidiecesane gr. or. reduce pretiulu unei cóle tiparite la 15 f. cu carea Adunarea se arata multiamita ; adauge însa ca spesele tipariului sa nu tréca preste 200 f. v. a.

Suplic'a unui papucariu din Alb'a Iuli'a Iacobu Tulbureanu pentru unu imprumutu, precum sî propunerea Dlui Negrutiu in privinti'a unui prof. de agronomia la scól'a preparandiala in Blasiu nu se primesce.

Dupa aceste se ia inainte referat'a comissiunei de trei (Membri Com. de 3. pentru inscrierea membriloru noi sî incassarea taxeloru suntu : dd. Petru Truti'a Parochu, Sen. Berghianu sî Samuilu Cirlea propr.) pentru membrii noi intrati sî cei ce au depusu tacsele de membri ordinari sub decursulu Adunârei. Membrii cei noi se cetescu de câtra ref. Dlu N. Berghianu senat.

La propunerea Dlui Dr. Vasiciu se alegu de membri onorari ai Asociatiunei : dd. Gottfried Müller, Directorele Acad. c. r. de drepturi in Sabiiu sî Paulu Istvánfi, Direct. Acad. de drepturi in Clusiu.

Adunarea viitóre sa ficséza pre 26/14 Augustu 1867 la Clusiu.

Fiindu tempulu inaintatu disertatiunile la espres'a voia a Ad. gen. sî a dd. disertatori nu se mai potu cetí dara se voru tiparí in actele Adunârei gen. depre anulu acest'a..

Se alege apoi comissiunea verificatóre.

Presidiulu incheia dupa acestea siedinticle, multiamindu Ad. gen. pentru zelulu ei sî róga pre Ddieu, cá pe anulu viitoriu in mai mare numeru sî cu puteri unite sa se reveda membri la Clusiu.

Dlu Axente multiumesce Esc. Sele Presied. pentru caldurós'a sî intielépt'a conducere a siedintieloru, cari in tempulu sî in impregiurârile de fatia numai Escel. Sea Presied. suntu de a se multiamí.—

Cele ce ne voru fi scapatu din péna le voru aflá cei ce se intereséza, in protocolulu sî actele Associatiunei sî inca mai pre largu.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 20 Augustu.

Herm. Ttg. de astadi aduce unu telegramu in care spune, ca dupa Pest. Ll. Esc. Sea Gubernatorele de Crenneville nu se va mai reintórce la postulu seu din caletori'a sea dela Vien'a.

Listele de ministri ungaresci se schimba un'a dupa alt'a. In tóte, Sennyei este celu desemnatu de presiedinte.

In privinti'a afaceriloru interne reproducemu urmatórele : Este dreptu ca aici (in Vien'a) acumu de vre-o câte-va dîle se facu negotiâri cu deputati ungaresci , a câroru conducatoriu este cont. Jul. Andrássy. Regimulu e representatu prin contele Belcredi, carele au fipsatu in unu esposé massimulu ce se póte concede , dupa parerea sea, unguriloru. Se dice ca negotiârile se baséza pre unu dualismu moderatu , paritatea ambeloru jumetâti de imperiu sî representarea loru prin delegatiuni.“ Pâna in 27 Aug. intielegerea nu erá facuta sî asiá atunci inca nu puté fi vorb'a de ministeriu ungurescu. Convocarea dietei ungaresci atârna dela resultatulu negotiârlloru mai susu amintite.

Pest. Ll. combate parerea aceloru ce voru se scia ca prefacerile cele ce se astépta aru fi impreunate cu caderea ministrului Belcredi. Din contra intaresce, ca aceste tóte se facu cu scirea densului sî prin intielegerile cu dentulu cá representante alu statului. Positiunea ministrului Belcredi se dice in P. Ll. ca va esî sî mai firma din schimbarile aceste, dar la nici o intemplare nu va fi sguduita.—

Atingatoriu de politica din afara impartasîmu dupa unu tel. dela H. Ztg. ca in 30 s'a schimbatu in Prag'a ratificatiunile tratatului de pace austro-prussianu sî alu protocolului de desiertare (de trupe). Bar. Werther au plecatu din Prag'a.

In Itali'a se dîce, dupa unu altu telegramu alu foiei acum pomenite, c a s'a ordinatu punerea in picióre a bataliuniloru a 6-lea dela tóte regimentele (80) de infanteria.

F r a n c i 'a negotiéza in Prag'a pentru liferatiuni mari de cai.

Conferintie invetiatoresci.

Gherdealu in 14 Augustu 1866

Suntu 11 ani de candu amu esîtu dintre pâretii scólei , dintre cari in 2 amu imbracatu postulu invetiatorescu, la scól'a din Martinsbergu (Siomartinu) — 9 ani darulu Preotiei , sub care tempu avui onóre a fi in multe adunârî ; dar ce se tîne de conferintiele invetiatoresci din Martinsbergu, la care amu luatu parte dimpreuna cu mai multi alti Preoti spuiu d r e p t u c a m 'a u s u r p r i n s u.

Conferintiele s'au tînutu in 11, 12, sî 13 Augustu cu invetiatorii din Protopopiatele Nocrichiului sî alu Cincului-mare sub conducerea Cinstîei sele parintelui Administratoru Ignatie Mandocea. Aceste conferintie s'au deschisu dupa finitulu servitiului Dumnedieescu cu chiemarea sântului Spiritu prin Cinsti'a sea parintele Administratoru cu o cuventare escelenta despre ramurile crescerei, culturei, sî a luminârei tinerimei scolarie, precum sî despre calitâtile invetiatoriloru sî indeobste despre scóla.

Despre cele dóue impregiurâri din urma incâtu amu potutu intielege s'au cuventatu camu dupa cum se vede din hârthi'a alaturata *), care cuventare au fostu intrerupta de puternice strigâri de sa traiésca Escelenti'a Sea Inspect. supr. Scol. la care au respunsu dlu invetiatoriu Ioann Branisce din Merghindélu cu o cuventare macstritu tiesuta, privitóre la scóla, léfa invetiatoriloru sî la relele care apasa adî progresele in crescere cultura sî luminare, intrerupta de dese bravo, cu care s'au incheiatu siedinti'a I. la 1 óra. Siedintiele celelalte conferentiali cu desbaterea programei conduse de conducatoriulu zelosu sî espertu in chiamarea sea, câci in anii 1863 sî 1864 au fostu sî comisariu alu conferintieloru iuvetiatoresci, au decursu in tóte trei dîlele cu unu frumosu tactu, cu care ocasiune la specialele desbateri a singuraticiloru objecte s'au vediutu din partea celoru de fatia , ca acesti invetiatori suntu demni de chiemarea loru, cu unu cuventu, acesti invetiatori potu concurge cu ori-cari alti in harnici'a invatietorésca.

Conferinti'a s'au incheiatu in 13 Augustu dupa amédî cu o cuventare potrivita impreunata cu o rugaciune de multiamita a parintelui Administratoru , dupa care au urmatu inca 2 cuventâri a invetiatoriului Ioann Branisce sî un'a a Parintelui Ioann Moldovanu din Agnit'a.

Lupt'a marina dela Liss'a *).

Sub acestu titulu publica „Concordi'a“ actele ce se referescu la memorat'a lupta. Le impartasîmu sî noi cetitoriloru, pentru ca suntu interesante pentru ori ce romanu sî patriotu bunu.

Dle redactoru! Me credeamu uitatu pre insul'a Liss'a, si in adeveru pâna in 17 Iuliu amu si fostu. Cum m'au tratatu vecinii mei din Ancon'a binevoiesce a vedé din documintele alaturate. Decum-va ti-va iertá tempulu si spatiulu fâ-le cunoscute publicului nostru, cá in tempu de lipsa sa póta vorbí cu fapte. Succesulu ce l'amu avutu contr'a unei flote imposante, provediuta cu tóte esperintiele americane sî anglese — carea mo tînú incinsu trei dîle — a fostu brilante. Mijlócele mele contr'a loru au fostu egali unui Davidu contr'a a 30 de Goliati. M'au improscatu cu proiectile de câte 300 punti un'a , cu mici cu mari cam la vr'o 40,000. Me ciocnira uritu, dar de-sî nu venea flot'a nóstra, totusi le mai damu de lucru vr'o 3 septemâni.

Batali'a floteloru fù unu ce infricosiatu — frumosu; detaiuri aprópe de adeveru afli in gazetele de Vien'a.

Amu onóre s. c. l.
Liss'a 4 Aug. 1856.

Br. Davidu Ursu colonelu.

Marti 17 Iuliu nóptea — de pre nai'a „Re d'Itali'a“ — in fati'a insulei Liss'a **).

Scump'a mea! Mâne diminétia vomu incepe ataculu, si déca aceste orduri voru ajunge la tine , va fi unu auguriu bunu, ca eu adeca mi-amu facutu onóre si Ddieu me conserva familiei mele.

Eri amu delasatu Ancon'a cu propusulu de a dá atacu asupr'a Lissei si a o ocupá. Liss'a este chei'a maluriloru orientali ai marei adriatice sî venetianii o numescu Gibraltarulu acestei pârti.

O recunoscintia esecutata cu o cutediantia amirabile de câtra major. comandante d'Amico ne dede a sci ca Liss'a e aperata de o garnisóna de 2000 feciori si 10 tunuri asiediate in diferite forturi. Suntemu siguri de victoria — soldatii ardu de dorulu de a se bate. Intreprinderea nóstra nu se margineste ací, si succesulu ferice alu acestei'a ne deschide calea la altele nu mai putînu ponderóse ; — cu ajutóriulu lui Ddieu speru onóre !

Scriu aceste siruri spre a-ti aretá ca cu spiritulu suntu la tine si la familia. Acum repausulu me chiama, diminéti'a la 4 óre trebue sa fiu la postulu meu.

Alu teu Carolu.

Mi e r c u r i 18 Iuliu 5 óre diminéti'a

Dela 11—4½ óre amu dormitu bine — tamborulu me desceptà, ceriulu e serinu, marea dórme, ataculu va avé locu intre 9 si 10 óre.

11 ore inainte de amédî.

Plecu la lupta cugetandu la tine — Ddieu te protéga.

6 óre sér'a.

Lupt'a a duratu 7 óre — nai'a nóstra a datu 1300 de impuscaturi — comand'a austriaca se aperá cu unu curagiu amirabile, — mâne ataculu se va continuá.

Sperámu ca vomu invinge inca astadi, ceea ce s'aru fi si intemplatu, déca amu fi fostu ajutati. Ataculu trebuiá sa se incépa de trei pârti, ai nostri formandu trei grupe sub comand'a lui Persano, Vacca si Albini cu trupele de debarcare. Problem'a cea mai grea cadiù asupr'a nóstra, noi

*) Déca ne iérta impregiurârile vomu face intrebuintiare de dens'a. R.)

*) Insul'a Liss'a are numai trei orasie: Liss'a, Kut, si Comis'a. Poporatiunea suie la 6000 suflete. Locuitorii suntu de origiue slavica, starea loru atâtu fisica câtu si materiale si spirituale e deplorabile. Locuitorii din Comis'a preste totu suntu italiani, si traditiunea deduce originea loru dela fugarii români de pre tempurile resbeluriloru punice. Poporatiunea Lissei se ocupa cu cultur'a vinului si pescuitulu, apoi cu lenea si cersîtulu. Scoli de locu nu suntu. Insul'a are o periferia de 6 miluri nemtiesci, unu portu de batalia maretiu si fórte multe sinuri (de mare) frumóse. Insemnatatea ei o cunoscu italieni'i destulu de bine. Temperatur'a e tropica, insul'a avuta in pietri.; lipsita de apa, asiá câtu procurarea apei te costà mai câtu a vinului.

**) Acestea suntu copie de pre dóue epistole — adresate câtra consórtea sea — din partea unui oficieru italianu ce s'a aflatu pre nai'a „Re d'Itali'a“ carea fu gaurita in fundu prin flot'a nóstra.

atacaramu Portulu „S. Giorgio“. ce erá aperatu prin Fortulu alu 4. — pre la trei óre unu magasinu de pulvere de pusca lu aruncaramu in aeru, pre la 4 amu ruinatu Fortulu alu 3-lea.

Eramu siguri de victoria, candu ni se aviséza — ca ataculu celorulalte 2. despartieminte fu fâra succesu. Continuaramu focului pâna la 6½ atunci alte nâi venira spre a supliní loculu nostru si continuara lupt'a pâna nóptea.

Mediulu noptii.

Malulu e in flacari, tufetulu arde in urm'a focuriloru tramise prin armele nóstre. Unu spetaclu grandiosu si infricosiatu — lupt'a nóstra de astadi asemene fù maiestatica — infricosiata. Mi-voiu luá tempu a o descrie. Multiamita lui Ddieu ca m'a aperatu!

De ocamdata ne cuprindemu cu consultarea asupr'a celoru ce voru trebuì sa le facemu mâne ; unii se cercá a iertá ca cuprinderea va fi imposibile, cu tóte ca me incredu solidaritâtii ce a desvoltat'o Persano in aceste dîle, — totusi me temu ca elu va cede. Ni s'a avisatu ca Tegetthof, sosesce in ajutoriulu celoru assediati — in acestu casu debarcarea nu e cu scopu.

Joi, 19 Iuliu 7 (?R. T. R.) óre matinale.

Ataculu contr'a Lissei se va incepe pre la 6½, vomu luá parte dupa ce ne vomu fi fâcutu rogaciunile. Aibi curagiu, si nu uitá ca mâne telegrafulu va anunciá victori'a nóstra.

O sarutare tie si mamei

Alu teu Carolu.

(Va urmá).

Consemnarea ostasiloru romani cadiuti, raniti, séu perduti pre câmpulu dela médianópte.

Dela reg. de inf. conte Gyulai nr. 33.

(Urmare).

Comp. 6 Morti: Iftimie Lundrasiu, Ilia Recóre, Pavelu Codresiu, Alesandru Budi, Flor'a Buzgonu, Zacharia Dudasiu, Gavriilu Motiu, Vasilie Corbeiu, Ioann Lucea. — Râniti: Stefanu Nacea, Teodoru Pop'a, F. Pop, E. Cadariu, Mihaiu Balasiu, Dimitriu Banatianu, Davidu Suceanu, Todoru Cataritianu, Nicolae Gergariu, Pavelu Cresiovanu, Simeonu Ilc'a, Stef. Dumuti'a, Nicolae Telecanu Ursu Bors'a, Iosifu Marisiu, Flor'a Micsi'a, Ivan Tiedoti'a, George Borodu, Ilie Oprea, Stefanu Temeranu, Gligoru Nascu, Georgie Nai, Michai Folti, Nicolae Corni'a, Ioann Curai, Cratiunu Nicutia, Ioan Horg'a, George Bulzanu, Ioann Macea, Vasilie Catan'a, Cosm'a Grecu, T. Burl'a, G. Blasu, Pavelu Brisianu, Michaiu Lazaru, Vasalie Marisiu, Todoru Ves'a. —

Comp. 8 Morti: Ioann Popu, E. Huba, Iosifu Ratiu, Ilie Bulzanu, Teodoru Hornea, Ioann Muresianu, Teodoru Vidu, Petru Delimanu, Ioann Pitasiu, A. Jurcóne.— Greu raniti: Mitru Truti'a.— Usioru raniti: Petru Gangeu, Ioann Comanu, Antip'a Oan'a.

Comp. 9. Morti: Sav'a Cocosiu, Pavelu Motiu, Dehelanu, Ioann Catan'a, Simeonu Pinter, Ioann Jevelu.— Greu raniti: Iosifu Trimariu, George Stepanu, George Bodi, Ioann Ciabai, Nicolae Valanu, Hostanu Stoiacu, Antonie Gaboru, Antonu Balintu, Ioann Balasiu, Ioann Germanu, Ioann Basu, Stefanu Siandoru, Cost'a Truti'a, Michaiu Orvatu.— Usioru raniti: Dimitrie Buteriu, Petru Babutia, Ioann Lucaciu, Trand. Germanu, Ioann Gubanu, Cost'a Pecurariu, Michaiu Stramu, Nicolae Cercelu, Nicolae Morariu, Petru Stepanu, Georgiu Gancea.

Comp. 10. Morti: E. Fodoru, Petru Deheleanu, Moise Zercusianu, Petru Videcanu, Vasalie Dascalu, Ioann Dunu, Todoru Tortianu, Ioann Braitiu.— Raniti: Ioann Budiariu, Todoru Zacharia, Sara Crisianu, Ioann Buretiu, Ioann Domocosiu, Petru Sabo, Georgiu Buldianu, Ioann Ciurl'a, Antoniu Bundu, N Halmagianu, G. Incescu.

Comp. 11. Morti: Ioann Olariu, E. Ratiu.— Greu raniti: Nic'a Trifu, Pavelu Ienei, Mironu Ciocoiu, Ilie Ios'a, Ilia Miclousiu, Ioann Stefanescu, Ioann Cadiutiu, Andrea Crup'a, Pavelu Stanu, Georgiu Baci.

Comp. 12. Morti: Iacobu Palincasiu, Iosifu Lobonodiu, Michaiu Surani, Stefanu Olariu, Alesandru Popu, Georgiu Degi, Nusicasiu, Ieann Sucaru, Todor, Ioann Cont'a, Paiusianu, Ioann Bubesa, (Pupeza?)— Raniti: Andrei Simionu, Pavelu Budeanu, Ioann Marianu, Andreiu Galiu, Georgie Pop, George Cost'a, Iosifu Husc'a, Teodoru Giurcone, Mitru Guj, Iosif Crisianu, Solomonu Maoos'a, Iosifu Burianu, Teodoru Ardeleanu, Georgie Potc'a, Ioann Budianu, Stefanu Neacu, Vasilie Tauer (Taur?), Teodoru Jenacescu.

Comp. 13. Morti: Nicolae Mursa, Onutiu Buzgau, Onutiu Buzganu, Michau Bondariu, Ioann Deheleanu, Michaiu Galu, Ioann Némtiu, Ioann Popu, Matei Stic'a, Georgie Tocaciu, Ioann Tocaciu. — Greu raniti: George Marisiu, Ambrosie Ratiu, Isacu Stanutiu, Vasilie Ardeleanu, Teofilu Ardeleanu, Ioann Anciu, Danu Bonchisiu, Michaiu Berariu, Martinu Ciaia, Ioann Davidu, Teodoru Gal'a, Petru Tereanu, Georgie Dhindie, Stefanu Oitia, Ilia Puiu, Petru Precupasiu, Nicolae Sid'a, Teodoru Chitia, Ticu Zopot'a, Stefanescu.— Usioru raniti: Stefanu Sabo, Pascu Musta, Mitru Caprucianu. —

Comp. 14. Morti: Todoru Arama, Flor'a Ciosu.— Greu raniti: Dimitrie Ionasiu, Ioann Ris'a.— Usioru raniti: Adamu Simionu, Iosifu Orvatu, Michaiu Bulea, Simionu Danciu, M. Costa, Nicolae Mogicu, Samuilu Motiu, Florea Videcanu, Todoru Vorindanu, Florea Zacharia, Ilie Cismitiu, Todoru Lungu, George Sutumari.

(Va urmá.)

Principatele române unite.

In 9 Augustu c. v. dupa cum scrie „Romanulu“ Mari'a Sea Domnitorulu insotîtu de DD. Mavrogeni, ministru de finantie, generalu Ioann Grigorie Ghic'a, locotenentu colonelu Iarc'a, majorulu Gherghelu sî locotenentulu Barcanescu a pornitu din capitata in visitarea mai multoru districte de pesta Milcovu.

Prefectulu de Buzeu a intempinatu pe M. Sea la Mizilu, de unde venindu la 7 óre sér'a la Buzeu a fostu primitu la barier'a orasiului de politie, administratie sî de poporatiunea intréga a orasiului esita inaintea M. Sele cu flori sî strigâri entusiaste. La st'a Episcopia a fostu primitu in biserica, unde s'a cantatu unu Te-Deum. De ací urcandu-se in salonulu Episcopiei i s'au presentatu autoritâtîle districtului : sér'a a visitatu orasiulu. A dóu'a dî diminéti'a, M. Sea, dupa ce a visitatu pompierii, spitalele si temniti'a, a pornitu la 7 óre diminéti'a spre Focsîani multiumitu, sanetosu sî fórte bine dispusu.

La 9½ óre M. Sea a sositu la Ramnicu-Saratu, de unde peste un'a jumetate de óra a plecatu sprc Focsiani.

La 12 óre la amédi M. Sea erá la Focsiani.

Sér'a va remanea la Ajudu. In totu drumulu satele esîra inaintea M. S. lu primiau cu urâri sî strigate entusiastice.

Dupa un'a telegrama primita dela Focsiani cu dat'a de 10 Augustu, se anuncia ca M. S. a plecatu pentru Adjudu. (d. G. Tr.)

Nr. 11—3 **Concursu.**

La scól'a populare rom. gr. res. din Comun'a Talmacielu in Scaunulu Sabiiului, se cere unu invatietoriu cu salariu anuale de 120 fl. v. a. cuartiru gratuitu, lemne de incaldîtu, sî o grâdina de 80 □ stângini.

Pentru acestu postu vocantu, se deschide concursu pâna la 15 Septemvre a. c. st. v.

Dreptu aceea, ori-care doresce, a concurá pentru postulu susu numitu, are a tramite la Scaunulu protopopescu alu II-le alu Sabiiului, pre lânga petitiune timbrata cu 50 xr. v. a. :

1) Atestatu despre aceea, ca au absolvatu cu purtare buna, sî sporiulu de cl. I-a celu putînu gimnasiulu micu, sî cursulu pedagogicu in Institutulu archidiecesanu din Sabiiu. Sî, ca este bine procopsitu in tipiculu, sî cantârile bisericesci.

2) Atestatu de botezu, su de purtare morala ; acestea pana in terminulu mai susu prefiptu, spre urmarea mai departe, sa se astérna la laudatulu Scaunu Protopresbiteralu.

Talmacielu 5 Augustu 1866.

Efori'a scólei populare gr. res. din Talmacielu.

N. 10—3 **Edictu.**

Din partea oficiului Opidanu Dobr'a in Comitatulu Hunedórei, se face de comunu cunoscutu, cumca in 21 Septemvre a. c. se voru dá urmatórele obiecte opidane pe trei ani dela 1-lea Ianuariu 1867 pâna la finitutu lui Decembre 1869 pe calea licitatiunei publice in arenda, p. c.

a) Dreptulu de crismaritu cu ospatari'a opidana din piati'a Dobrei, ce constà din 1 sala, 8 odâi de locuintia, 1 bucataria, 1 camera, 2 grajdiuri pentru 30 de cai, sî 1 sopronu, cu grâdina de legumi — cu strigarea 1-a 1600 fl. v. a. pe anu.

b) Dóue mori de macinatu farina, 1 cu 2 — sî 1 cu patru róte, in riulu opidului Dobr'a, — cu strigarea 1-a 966 fl. v. a. pe anu.

c) Vam'a tergului la 4 terguri mari, — sî obiectulu de macelaritu, — cu 1-a strigare 400 fl. v. a. pe anu.

d) O fauria cu 2 locuintie, 1 camara sî localulu de fauritu — cu strigarea 1-a 70 fl. v. a. pe anu.

e) Trecatura peste ap'a Muresiu cu 1 brodu, 1 luntritia (cinu), 1 casa cu 2 locuinti sî dreptulu crismaritului, — cu strigarea 1-a 50 fl. v. a. pe anu.

f) O casa de locuintia sub nr. 35 in Dobr'a cu 3 locuinti, 1 camara, 1 bucataria, 1 grajdiu, 1 sopronu, sî gradina de legumi — cu 1-a strigare 50 fl. v. a. pe anu.

g) O casa de locuintia sub nr. 85 in Dobr'a cu dóue odâi de locuitu sî 1 bucataria — cu intâi'a strigare 36 fl. v. a. pe anu.

Competinti la acésta arendare au sa depuna inainte de inceperea licitatiei unu Vadium de 10% din pretiulu strigârei — in bani gat'a inaintea comissiunei licitatóre. —

Licitatiunea se va tînea in cancelari'a opidana Dobr'a, unde se potu vedé conditiunile licitatiunei, sî contractele de arenda.

Dobr'a in 12 Augustu 1866.

Dela oficiulu opidanu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 20 Augustu (1 Sept.) 1866.

Metalicele 5%	63 25	Actiile de creditu	158 25
Imprumutulu nat. 5%	68 35	Argintulu	126 75
Actiile de banca	728	Galbinulu	6 07

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 67. ANULU XIV.

Sabiiu, in 25 Aug. (6 Sept.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 24 Augustu.

Schimbarea ministeriului, séu mai bine reformarea acestui'a, prin repasîrea unor'a sî intrarea altor'a, erá in dîlele din urma la ordinea dîlei. De missiunea dlui de Mensdorff o tîneau multi de fapta implinita asemenea inlocuirea acestui'a prin bar. de Hübner. Acum se spune ca Mensdorff remane in postulu seu.—

Despre ministeriulu ungurescu cu Sennyei in frunte, dupa aceea cu Lonyai sî Urmenyi etc. cá membri se facea vorba, ca pe marti'a trecuta trebue sa fia denumiti. Pâna acum nu avemu sciri positive in asta privintia. Unele dintre foile vieneze iau numai cu reserva acésta scire. Altele afirma ca in principu este aceptatu ministeriulu ungurescu sî ca denumirea lui este amanata numai pâna atunci, pâna candu regimulu va castigá convingerea, ca barbatii din partid'a lui Deák voru compune unu elaboratu despre afacerile comune, carele sa se póta primí in Vien'a. Candidatii ministeriului se dîce ca suntu toti de natiunalitate magiara.

In fati'a acestor'a Pesti Napló afla de bine sa dechiare, ca nici comissiunea de 67 sî nici parlamentulu ungurescu nu se voru abate dela sustînerea legiloru din 1848, cá conditiuni de transactiune.

In unele cercuri nu suntu binevediute persónele desemnate pentru ministeriu, pentruca suntu din partid'a vechia conservativa. Altii se indestulescu sî cu unu atare ministeriu, pentruca vedu intr'ensulu realisarea principiului. De altmintrea acesti ministri suntu priviti de cesti din urma numai de berbecii cu carii sa se sferme murulu pentru a intrá in dorit'a stare constitutiunala.—

Majestatea Sea imperatés'a in urm'a colerei ce s'a ivitu sî in Bud'a-Pest'a va parasi in curendu Ungari'a (au parasit'o) sî dupa cum cetimu spre a nu reintórce curendu. Totu feliulu de ovatiuni sî manifestâri cu ocasiunea calatoriei Majestâtiei Sele suntu deprecate. —

W. Ztg. publica operatulu de pace ce contîne 14 articuli, cari reguléza starea politica sî finantiala a Austriei fatia cu Prussi'a sî Germani'a, asemenea sî protocolulu pentru schimbarea prinsiloru in resbelu.

Trupele prussiane se gata de plecare sî in 5 Septembre voru sî incepe a se pune in miscare câtra patri'a loru.

Din cas'a deputatîloru din Berlinu inregistrâmu pre scurtu siedinti'a unei comissiuni, care are de a face cu incorporarea Hanoverei Nassaului etc. Contele de Bismarck a facutu in siedinti'a amintita unele descoperiri interesante pentru situatiune. Din descoperirile aceste se vede, ca populatiunea tieriloru invinse nu are pofta de a fi incorporate la Prussi'a. Regimulu prussianu nu se crede siguru de acuisitiunile (castigurile) sele sî de aceea cauta cu ori sî ce mijlóce sa-si asigure incorporârile mentiunate in tempulu celu mai scurtu. De insemnatu suntu cu deosebire cuvintele ministrului presiedinte prussianu rostite cu acésta ocasiune. Elu dîce: „Noi trebue sa avemu mare fóme de putere sî unitate natiunala, sî sa nu intrebâmu multu de modulu, cum are sa se servésca prândiulu.“

In legatura cu acésta descoperire sa mai adaugemu sî scirea despre o resolutiune a camerei a dóu'a din Bavari'a, pentru alaturarea mai de aprópe lânga Prussi'a sî acést'a din motivulu unitâtiei natiunale. — Despre negotiârile intre Prussi'a sî Sassoni'a se dîce ca regele cestei din urma s'a determinatu a se invoí cu conditiunile prussiane, celu putînu in cele esentiale. Care sî cum suntu conditiunile, va fi de ajunsu ca sa insemnâmu, ca suntu fórte multe semne, ca trupele prussiane nu au de cugetu a desiertá Sassoni'a, ci se asiedia pe tempu mai indelungatu acolo.

Russi'a se pronuntia prin diurnalulu de St. Petersburg asupr'a politicei de fatia, ca pretensiunea ei de a se impartasî la regularea referintieloru europene nu fu sprijinita de celelalte puteri sî asiá solidaritatea Europei este delaturata chiaru de câtra acei'a, cari au fostu intemeiat'o. Deci pe viitoriu avendu Russi'a actiune libera, dens'a va avé de cinosura numai sî numai interesele ei natiunale.

Despre Francei'a se scrie din Berlinu ca armârile ei se constatéza sî pe cale oficiósa. Imperatulu Napoleonu au avisatu 80 milióne franci pentru cumparaturi sî fabricâri de pusci cu acu aprindiatoriu sî de tunuri cari se incarca pre dinapoi. — Ministeriulu s'a schimbatu. —

In Anglí'a a fostu in dîlele trecute o manifestatiune poporala póte nemai audîta. La 250,000 de ómeni s'a adunatu spre a luá parte la unu meeting. Ministeriulu trecutu adusese in parlamentu unu proiectu de reform'a legei electorali, dupa care sa fia indreptatîti la alegeri sî classele lucratoriloru, dar nu cá pâna acum numai acele ale datatoriloru de lucru. Proiectulu acest'a au fostu respinsu de camer'a comuniloru cum se dîce pe acolo, séu cea de josu séu a deputatiloru, trase dupa sine caderea ministeriului Russel-Gladstone sî mijloci venirea la putere a ministeriului Derby. De atunci au fertu in poporulu englezu nemultiamirea pâna in 28 Augustu candu si-a facutu ventu prin adunarea susu amintita. Nici plóia, nici nimic'a nu au descuragiatu pre poporu, ci au statu fatia la desbaterile ce s'a petrecutu sub ceriulu liberu sî in fine au conclusu: sa dea unu votu de neincredere casei deputatiloru, dechiarându-i, ca ea, de candu au datu votu de neincredere ministeriului, care ia propusu reformarea legei electorali, nu mai representa poporulu. —

Intorcendu-ne spre orientu lucrurile acolo se incurca. Insul'a Candi'a (vedi nr. 65.) este inca in ferbere. Detaiuri sa asteptâmu dele viitoriulu celu mai de aprópe.

Din Romani'a se spune ca caletori'a Principelui Carolu pâna la Iasi fu o caletoria de triumfu. Se scrie la foile vieneze, ca in Iasi va avé Principele intalnire cu unu tramisu rusescu, ca sa negotieze despre conditiuni de casatoria cu principes'a de Leuchtenberg.

„W. Abdp.“ are o coresp. din Bucuresci despre reducerea armatei, despre lips'a finantiala s. a. Coresp. spune ca Amploiatii de 8 luni (!) nu-si primescu lefile, mai departe ca regimulu au venitu insusi la convingerea, ca suntu de lipsa mesuri reformatóre in tóte sî ca sustînerea pâcei e unu ce neaperatu de lipsa. Alegerea lui Ioann Ghic'a, esprincipe de Samos, de ministru e unu semnu de bunele intentiuni ale regimului. Cercularîulu ministrului pomenitu va decentralisatiune in administratiune. Respectarea drepturiloru sî libertâtîloru tuturoru claseloru, dîce ministrulu, suntu mijloculu celu mai siguru prin carele póte unu regimu statorí o ordine duratóre. Numai pacea sî ordinea potu aduce o imbunatatîre a tierei atâtu de sguduita in interesele ei materiale sî morale. Delaturarea abusuriloru, ordinea in finantie, inaintarea agriculturei, imbunatatîrea sî immultirea mijlóceloru de comunicatiune suntu cele mai neaperate lucruri pentru tiéra. —

Lupt'a marina dela Liss'a.

(Capetu din nr. tr.)

Iuliu 19 1866.

Póte nainte de a ajunge acésta epistola la voi telegrafulu ve va anunciá o invingere a flotei sî luarea Lissei. Acésta insula se numesce Gibraltarulu mârei adriatice, ea domnesce tiermurele orientale alu acestei mâri, precum domnesce insul'a Tremitti malulu celu apusénu. Francesii sî Englesii— pre tempulu resbelului Republicei si alu imperiului se luptara multu pentru domnirea preste acésta insula. Pre Francesii ia costatu multu sange si viéti'a unui generale. Cine nu cunósce insemnatatea de a possede acésta insula, precum sî securitatea acestui pemnu pentru Itali'a? Flot'a nóstra acum erá dómn'a adriaticei. Candu in 27 luniu, Tegetthof observa ca noi voimu a lu atacá. Flot'a austriaca nu cutedià a se departá mai multu dela Pol'a sî Fasana. Ocuparea insulei Liss'a ni va asigurá acésta domnire sî pre venitoriu (urméza descrierea luptei din 18 vedi mai susu.)

Mai tardiu aflaramu ca garnisón'a din Liss'a numera 2500 feciori (?) sî e fórte bine armata (?). Flot'a nóstra avea sa incépa ataculu de trei pârti: amiralulu Vacca sa atace Comisa carea e aperata de 2 baterie. Albini sa debarce la la Manego, carea asemenea e aperata de 2 baterie.

Amiralulu comandante Persano cu alu 4-lea despartiementu avea sa atace Portulu „S. Giorgio“ aperatu de 4 Forturi sî 2 baterie. La 11½ se incepú ataculu, sî tînù fâra intrerumpere pâna la 7 óre sér'a. Pre la 2 óre unu magasinu de pulbere de alu inimicului sborâ in aeru,— dupa ½ óra alu doilea sî cu elu restulu Fortului sî bandier'a. Pre la 3 óre — tunurile din S. Giorgio— fura stricate sî aduse la tacere. . . . . .

A ve descrie curagiulu sî entusiasmulu austriaciloru e cu neputintia. (Urméza mai multe orduri ce nu se potu descifrá.) Austriacii erau demni de amiratu, de 3, 4 ori se intorceau inderetru adunandu-se sî respundiendu, . . . sî numai unu minutu de interdiamu ei se adunau iarasi in giurulu baterieloru parasite.

In unu tempu anumitu „Re d'Itali'a“ a trebuitu sa se apropia pâna la 400 metri de malulu Fortului, de unde deschise lupt'a prin tunurile—

armstrong sî alte tunuri. . . . . 107 de canonade amu datu asupr'a Fortului . . . . . Ve asicuru ca acést'a erá o musica minunata, in urm'a cârei'a tunurile sî bastionele ni dau aspectulu unei gramede de ruine. Puscaturile din partea austriaciloru erau indreptate de minune. Granatele loru (le loro granate ballavano una rida infernale intorno al cassero di poppa) faceau unu saltu infernale in giurulu pârtii dinapoi a naiei unde erá postulu meu. De-sî nâile nóstre fura ferecate, durere avuremu si noi unii plagiti sî multi morti.

(Epistolele deput. C. P. Boggio adressate câtra ministrulu Depretis semena multu cu cele impartasîte, de aceea ne marginimu a estrage numai cele ce se referescu la aperarea Lissei. Elu dîce: „Trebuie sa recunóscemu bravur'ace a desvoltatu-o inimiculu intru aperarea Lissei, nici ruinarea fortului, nici demontare tunuriloru, nici esplosiunea magasineloru, nimicu— nu l'a potutu descuragiá !)

(Telegramu.) Coman d'a insului Liss'a.

Trei nâi ferecate ataca bateri'a Comis'a,— 4 fregate de lemnu bateri'a Manego.— Dupa cate-va impuscature 10 nâi ferecate sî 12 de lemnu se trase câtra portulu Lissei,— nâile de lemnu luara pusetiune in afara de distanti'a impuscârei, 10 nâi ferecate de la 11 óre nainte de amédi continuara foculu contr'a intaritureloru Lissei pâna la 4 óre magasinulu bateriei Schmidt esploda, sî ea devení neapta de lupta. Fortulu Giorgiu angajatu in restempu de 6 óre cu tóte nâile inimice ferecate— si oprí foculu din caus'a perderiloru celoru mari,— 4 nâî ferecate se incercara a fortiá fortulu sî un'a ajunsese la inaltîmea bateriei Zupparina *), dar acést'a impreuna cu bateriele Wellington sî Madona le respinse. Lupt'a neintrerupta contr'a bateri'a Wellington pre la 8 óre sér'a se finí cu desiertarea de trei proiectîle de trescu din bateri'a Wellington. Fortulu Giorgiu suferí multu, ací in Mamul'a, Bentink sî Zupparin'a fura stricate câte-va tunuri, 83 fetiori morti sî raniti. Portarea trupei amirabile. Inimiculu si-a luatu pusetiune in departare de 8 miluri de Liss'a, lupt'a de sicuru o va re'noí sum gat'a la aceea. Vaporulu belicu „Egito“ se cufunda.

Inimiculu stricà telegrafulu dela Lesin'a.

Liss'a 18 Iului 1866.

Coman d'a insulei Liss'a — câtra coman d'a general a din Zara.

In 19. la 7 óre trei nâi ferecate sî o fregata de lemnu atacara fortulu Giorgiu, care li respunse. Pre la 8 óre cele trei nâi ferecate se departara spre Nord-vest, Fregat'a de lemnu d'alungulu malului spre Comis'a. Intre $9^1/_2$ sî $10^1/_2$ óre mai multe fregate de lemnu deschisera unu focu concentratu câtra fortulu Giorgiu. Pre la $4^1/_2$ dupa prandiu 4 nâi ferecate incepura unu focu infricosiatu contr'a fortului Giorgiu, Bentink, Wellington sî Zupparin'a, cari li respunse. Pre la $5^1/_2$ se mai marí lupt'a cu foculu din mai multe fregate de lemnu; 4 nâi ferecate cari — din departare de 600 pasi bombardau bateri'a Madon'a fortiara portulu.— Madon'a ajutata de Wellington li respunse. Nâile nostre ferecate dintre cari un'a fu arsa, ear alt'a tare stricata— fura puse in retragere. O debarcare incercata la Gradacu si Chiave fu respinsa, alt'a la Comis'a nimicita. Optu fetiori fura raniti, mai multe tunuri stricate, tóte intariturele pâne la Madon'a, Zupparin'a si Robertson suferira multu, dar se reparara si pentru asta data earasi suntu apte spre aperare. Garnisón'a e entusiasmata.

Diece nâi ferecate, 2 monitóre, 14 vapori de lemnu, intre cari 4 cu trupe de desbarcare — formau puterea inimica.

Incercarea de debarcare la Stupisce in 20 Iuliu $4^1/_2$ óre diminéti'a fu nimicîta. La $10^3/_4$ óre batali'a marina.

Liss'a 21 Iulu 1866. Ursu m. p.

Ordinulu comandei insulei sî fortaretiei nro 202 d. 21/7 1866.

Un'a flota inimica poterica si-a desvoltatu tóta puterea, spre a cucerí insul'a pre carea M. S. Imperatulu vi-a incredintiat'o spre aperare. Curagiulu sî perseveranti'a vóstra insa au respinsu colosulu celu de fieru, care— radiematu pre debeleti'a poterei nóstre— sperá invingere. Voi— de dupa aperamintele cele debile de pétra, cu putîne arme— ati sustînutu victoriosi lupt'a cu flot'a inimica preponderante prin nâile ei ferecate sî mai mari sî in calibru sî cu numerulu pâna candu flot'a nóstra navalí asupr'a ei cu cutesantia sî scrise cu sangele eroiloru in istori'a Austriei acésta lupta gloriósa.

Eu cá martore alu perseverantiei lucrâriloru vóstre pre cari nu le putura debelá nici chiaru cele mai mari neajunsuri— vinu a ve esprime multiumit'a ce o meritati pentru inaltulu vostru servitiu, reservandu-mi a face cunoscutu Maj. Sele Imperatului pre cei mai bravi dintre bravi.

Osteni ! Veniti, sa intrebuintiamu dîlele de repausu — ce flot'a nóstra cea cutediatóre, ni le-a castigatu cu greutate— spre a ne intarí sî asicurá contr'a nóueloru atacuri, cá sî aceste sa se franga, sî asiá sa justificâmu cu superbia incredintiarea ce a pus'o in noi prégratiosulu nostru Imperatu sî Domnu. **)

Liss'a 24 Iuliu 1866.

Br. Davidu Ursu m. p. colonelu comandante alu insulei sî fortaretiei.

Praes. nr. 990 Generariulu comandante L. M. camp. Philippovich câtra coman d'a insulei Liss'a.

Amu primitu dela M. S. urmatoriulu telngramu:

Faceti cunoscuta recunoscinti'a Mea bravei garnisóne din Liss'a. Asceptu propenerile ei in privinti'a celoru ce s'au destinsu.

Sum ferice a ve poté avisá aceste.

Praes. nr. 487.

Gener. comand. LM. camp. Philippovich câtra majorulu gen. cavaleru de Schönfeld Spalato.

Ve recercu a inaintá urmatoriulu tetegramu la Liss'a:

Comandantelui si garnisónei din Liss'a. Din inima vinu a salutá brav'a garnisóna si asceptu reportu mai deaprópe spre a puté face cunoscute M. S. bravurele acelei'a si a lu rugá pentru recunóscere.

Sabiiu 25 Aug. Conferintie invatietoresci s'a tînutu aicî Dumineca, Luni sî Marti, cu invatietorii din tract. prot. alu Sabiiului I. sî tract. prot. alu Mercurei. Amu dorí sa putemu publicá mai pre largu despre decursulu loru.

Brasiovu 13 Augustu. Cetatea nóstra este cam spariata din caus'a bólei orientale, care s'a facutu cá óspe sî pre la noi. Asta bóla cu nume de cholera ne secerà in dîlele aceste mai multi cetatieni. Spaim'a ei, cá pentru ori care óspe reu, au adusu pe o multîme de ómeni la patu, sî mai cu séma dela patrudieci de ani in susu; jumetate din cei bolnavi nu suntu de cholera ci de fric'a ei. Cu tóte acestea nu e a se luá lucru pe usioru candu moru câte 15 pe dî, cá eri sî alalta eri; se intemplá insa sî casuri de pre celu care'lu vorbise lumea ca e mortu, i'lu vedî mai târdîu pe ulitia ridiendu.

Suntu triste sî intemplârile aceste ivite pre la noi dara sa dîcemu: Feréscane Ddieu de mai reu, pentruca acést'a fú lapte cu pasatu pre lânga cele ce suferira vecinii nostri sî alti ómeni din orientu, de unde a sî venitu acestu óspe. Credemu ca Comissiunea européna de medici care lucra in Constantinopole va casá reulu dela redacina.

Pâna un'a alt'a insa sa ingrigimu sî noi incâtu ne stà in putintia. Sî ce se atinge de poporulu nostru apoi ne adresâmu câtra preotîme, care ori sî cum e sentinel'a nóstra cea mai sigura sî o recercâmu sa priveghieze, asupr'a poporului, sa-i fia la indemana cu ajutoriulu ei, sî sa-i esplice mesurile date de câtra inaltulu Guvernu regiu in privinti'a acést'a. O alta mesura sanitaria, la care ori ce preotu are sa-si dea concursulu seu, e la casuri triste, privighiarea asupr'a sapârei mormînteloru. Va sa dîca sa stâruiésca ca acele sa fia afunde de ajunsu. Inainte de tóte sa nu se sfiiasca de cei bolnavi, ci sa-i mangaie, câci prin acést'a mulcomesce chiaru sî frica celoru ipocondrici, cari se bolnavescu mai multu de frica.

Poiana (Scaunulu Mercurei) in 15 Augustu 1866.

De candu apare „Telegr. Rom.“ fórte putîne corespundintie amu cetitu din acestu Scaunu, putîne dîcu, ca fatia cu multimea poporului sî a intelegintiei române, mai multe s'aru fi cuvenitu sa apara, de óre ce sî subt pólele acestei pârti ale Carpatîloru au inceputu poporulu a-si cunósce missiunea sea, a-si cunósce venitoriulu carele i stà inainte, unu venitoriu mai ferice, de cum au avutu antecesorii lui. De aceea speru ca onoratulu publicu alu „Tel. Rom.“ nu va fi cu nepatientia, a cetí câte-va renduri sî din comun'a nóstra Poiana, dintr'o comuna curatu româna, sî care numera mai bine de 5000 de suflete. Inca in dîu'a Schimbârei la fatia a Dlui, in care dî s'a serbatu cu mare solemnitate sî dîu'a natale a Maj. Sele, facendu-se rogaciuni pentru sanetatea Imperatului nostru, dupa finirea cultului ddieescu prin o cuventare fórte potrivita, fâcù P. I. Manegutiu cunoscutu cumca in 15 Augustu se va serbá lubileulu de o suta de ani a bisericei cei vechi, o serbare de mare insemnatate, pentru comun'a nóstra. Acésta biserica de lemnu, tóta zugravita, au fostu pentru tempulu acel'a un'a din cele mai mari biserici române, in nesce tempuri candu poporulu nostru gemea sub asprimea altoru. In adeveru suprinde pre totu omulu anticitatea sî positi'a cea romantica a acestei biserici, de unde se vede sumêti'a coróna a Carpatîloru, cari incungiura frumós'a Transilvania. — De aru fi dîsu cine-va la urdîrea acestei biserici, ca preste 70 de ani, va sa aiba comun'a alta biserica, mai frumósa sî mai mare, sî care sa se póta asemená cu ori ce biserica româna din patria, sî cumca va sa urce nrulu locuitoriloru pâna la 5000 de suflete sî sa serbeze Inbileulu ia cea vechia, s'aru fi parutu cu nepotintia. —

Tu dî solena, cu câta ardóre te-au asteptatu poporulu Comunei nóstre ! — Inca in ajunulu acestei serbâri, petrunsu de o dî marétia, iluminà fiesce-care cas'a sea, iluminanduse totudeodata sî ambele biserici, cari dau unu prospectu detotu frumosu privitoriului. In 15 Augustu inca in dîori, pâna candu radiele sórelui nu strabuceau preste vârfurile turnuriloru, cari erau infrumsetiate cu stindarde natiunale sî imperatesci, resunetulu campaneloru vesteau acésta mare sî rara serbare ! —

Dupa finirea servitiului Ddieescu in ambele biserici poporulu dela biseric'a nóua in fruntea a 2 preoti sî a unui diaconu, dimpreuna sî tóta tinerimea scolara cu invatietorii ei, mersera cu litia pâna la biseric'a cea vechia, fiindu calea de ambe pârti cu pomi verdi infrumsetiata, unde asteptau alti doi preoti, sî unde apoi se facura slujba pentru cei morti, sî pentru cei ce au edificatu acestu sântu edificiu, in nisce tempuri asiá de critici, — candu

---

*) Giorgio, Wellington, Bentink, Zupparina sî Madon'a suntu numele fortificatiuniloru.

**) Succesulu invingerei lui Tegetthof ede a se ascrie mai alesu impregiurârei, ca flot'a italiana — in urm'a assediului contr'a Lissei— acum erá ostenita, candu o ataca Tegetthof; prin urmare invingerea aceea este mai multu meritulu dispusetiuniloru, observate din partea comand. insulei Liss'a Br. Davidu Ursu. Red. Conc.)

au rabdatu sî patimi pentru acestu locu sântu. — Dupa acést'a se ținura 2 cuventâri, un'a din partea parintelui I. Manegutiu, care vorbira despre serbatórea adormirei sî despre hramulu acestei biserici, iara studintele de a VII clasa gimn. G. Tom'a cuventà despre Jubileulu de o suta de ani, — ambe fórte potrivite serbârei, — cu care se finí solemnitatea. — Apoi urmara sî unu prândiu splendidu la care luara parte clerulu bisericescu sî mirenescu. — Aici se redicá toaste pentru Majestatea Sea, pentru Escelenti'a Sea Archiepiscopulu sî Metropolitulu A n d r e i u Baronu de S i a g u n'a,- pentru prea demnulu nostru protopopu sî asesoru la Cons. metropolitanu P. Bodila, — pentru comun'a sî prosperarea ei, sî pentru alte persóne demne. —

Dee atotupotintele cá sa póta ajunde acésta comuna, a putea serbá unu ast-feliu de Jubileu sî la biseric'a cea nóua, — care este documentulu celu mai bunu despre inaintarea acestei comune, sî despre simtiulu ce-lu pórta pentru biserica scóla, sî religiune, cum sî despre grigea pentru inaintarea acestor'a. —

N. O.

A r a d u in 1 Septemvre

C a r e e o m u l u p o l e i t u ? Ori ce societate, unde se tractéza cu onóre sî crutiare, sî unde necuviinti'a nu se descopere dintr'o data, se numesce politetia. Pe acel'a lu numimu bine crescutu, care dela tóte acelea se retîne, ce vatema cuveninti'a, fâra a-i considerá priceperea sî moralitatea, insa cucerirea prefacuta, nici de câtu nu se póte numì cultura. —

Omulu poleitu cu gustulu finu, din launtrulu seu onoréza dreptatea. Caracterulu seu arata o constantia sî umanitate, nu e servulu vanitâtii, ci demnitatea si-o pastréza cu seriositate sî cu sirguintia. Purtarea sea intre ómeni e vediuta, sî elu pretiuitu, judecat'a sea drépta, observârile sele ascutîte sî fundamentali. — Nu numai ca nu vatema pre nime, ci tocm'a cu cea mai mare crutiare sî pietate tractéza cu tóte celu imprejura. —

In acea societate, unde pe altii i batjocorescu, sî i calumniéza, unde tempulu numai cu jucarea de cârti se petrece, nu se póte numí nimenea poleitu, pentruca intr'acei nici o schinteia de geniulu perfectibilitâti nu stralucesce, — ce póte interesá pre omu cá omu; sî ce póte fi in privintia-i pretiuitu, numai acea póte fi obiectulu vorbirei in societate. — Frumosulu sî glori'a ce mintea aduce, ce maiestri'a zidesce, ce sciinti'a nasce, ce diliginti'a sî gustulu bunu perfectiunéza; acestea, suntu petrecerile societâtîloru culte. Acelea societâti insa care numai despre maruntîsiuri se cugeta, sî acea ce e mai ponderosu — onórea omenimei, gustulu sî cunoscintiele scientifice le tînu bagatele, nu suntu demni de societatea culta. —

S. F.

Principatele române unite.

B u c u r e s c i 18/30 Augustu.

„Ordinea“, a aparutu adî in Bucuresci.

Acestu diuariu va aparé, Marti'a, sî Joi'a sî Duminec'a, sub directiunea totu acelui comitatu care s'a constituitu pentru alegerile viitóre sî a cârui epistola circularia sî programa, redactiunea Romanului a reprodus'o intr'unulu din nr. trecute. In capulu noului diuariu se dîce:

„Diuariulu „Ordinea“ apare sub directiunea unui comitatu compusu de dd. Lascaru Catargiu, George Cost'a-Foru, Printiulu Dimitrie Ghic'a, Aristid Pascalu, Printiulu Alessandru Stirbeiu, Manolache Costache sî Constantinu Brâiloiu.“

Sub titlu „diuariulu nostru“ cá programa sî profesiune de credintia, nóu'a fóia dechiara ca „nu va face nici un'a nici alt'a, fiindu ca dela 1859 pâna astadi s'au vediutu prea multe programe sî profesiuni de credintia.“

„Program'a nóstra, adauge comitatulu, este in titlu diuariului, sî ne vomu margini numai a dá o esplicare cum privimu situatiunea nóstra politica sî ce intielegemu prin cuventulu „Ordinea“ pusu in capulu foiei cá semnu de raliare.“

Acestu articulu, subscrisu de d. C. N. Brailoiu esplica ce este revolutiune sî spiritulu revolutiunariu sî ce intielege prin „Ordine.“ Dupa revist'a politica vine unu articulu intitulatu Opiniunea publica, de d. G. Cost'a-Foru, in care face o revista a trecutului sî da sfaturile ce crede ca trebue sa se faca in viitoriu. In revist'a diuarieloru vamu dá séma mai pre largu; ací datori'a nóstra este a anunciá aparirea noului diuariu, sî a-i urá isband'a cea mai deplina pentru fericirea Romaniei.—

In numerulu de eri facurâmu cunoscutu ca Primari'a Capitalei n'a pututu inca nici sa incépa dresarea listeloru din causa ca rolurile sî sciintiele ce a fostu nevoita a cere dela autoritâtîle competinti nu i s'au tramisu nici pân'acum. Cum dar, dupa ce terminulu pentru reclamâri se scurta de ací cu 11 dîle, se voru putea face ele candu se va desfiintiá cu totulu din causa ca autoritâtîle n'au pututu tramite nici pân'acum sciinti'a ce li s'a cerutu de câtra Primarii sî fâra de care ele nu potu face listele electorale?

Monitorele de adî publica urmatoriulu comunicatu:

„Corpulu repausatului Anastasie Panu sosindu la Giurgiu guvernulu s'a grâbitu de a luá mesuri cuvenite pentru depunerea sea in Catedral'a de acolo.

„In totu tempulu câtu va stá depusu corpulu in biserica, se voru face cuvenitele rugaciuni de morti, iara inmormentarea se va face Dumineca la 28 ale curintei, in Capital'a Bucuresci.

„Unu osebitu anunciu va aduce la cunoscinti'a publica, program'a ceremoniei funebre.“ „Romanulu.“

Bugetulu armatei române. Cetirâmu in Monitoriulu dela 23 Augustu referatulu ministrului armatei, jurnalulu consiliului de ministri sî decretulu domnescu prin care se espune cum s'a redusu armat'a sî câta economia s'a facutu in bugetu.

Vedemu antâiu ca armat'a s'a redusu la cifr'a de 7651 ómeni; vedemu alu doilea ca cifr'a alocata pe cinci luni pentru acesti 7651 ómeni este de 11,286,545 lei, care facu pe unu anu intregu 27,087,708 lei. Acésta cifra cuprinde o credemu, câci in referatu nu se esplica in destulu de bine, sî mic'a suma ce se cheltuiá cu dorobantii sî granicierii; cari sî chiaru ei au suferitu reductiune. In budgetulu anului 1865, acelu bugetu contr'a cârui'a au strigatu toti, se vede 39,713,394 lei sum'a totale in care intra dorobantii sî graniciarii. Noi vomu scadé din acésta suma 5,607,040 lei dorobantii sî graniciarii, sî va remané pentru armat'a regulata 34,106,454 lei. Acésta cifra erá destinata numai pentru armat'a regulata, sî armat'a regulata se urcá la 14,000 ómeni. Dupa nóuele reductiuni, sum'a totale destinata pentru armat'a regulata este de 27,087,708 lei pe anu, scade dorobantii sî graniciarii 3,809,751, pupa cum suntu redusi; remanu pentru armat'a regulata sum'a de 23,278,957 lei pe anu! sî armat'a regulata se compune de 7651 ómeni adeca 7,018,746 lei mai putînu, sî 6349ómeni mai putînu decâtu in bugetulu anului 1865. Asiá dara impârtîndu la 7651 ómeni sum'a de 23,278,957 lei, ne costa fia-care soldatu aprópe 3100 totu intielegandu-se aici, adeca cu 600 lei mai scumpu soldatulu pe anu decâtu in anulu 1865, de-sî armat'a nu mai are astadi decâtu o mia de cai. Cu 2000 lei mai multu decâtu soldatulu rusu sî cu 1709 mai multu decâtu soldatulu germanu; in fine strainii potu sa afle, ca asiá s'a amelioratu economiele in armat'a româna, incâtu cu 23,278,957 lei se tîne o armata de 7651 ómeni!!! dintre cari cei mai multi suntu impârtiti sluge (vistavoi); faceti sî domni'a vóstra socotéla sî dîceti ce sciti, câci noi nu mai scimu ce sa dîcemu. „Tr. Carp.“

Bibliografiu.

„G r a m a t i c'a r o m a n a pentru classea II., III. sî IV. poporala sî normala, lucrata dupa o sistema nóua, de N. I. M i h a l t i a n u, Directore la scól'a normala rom. din Rasînari. 3 fascióre, tiparite la Sabiiu in tipografi'a archidiecesana, 1866.“ —

Este afara de tóta indoiél'a, ca cunoscinti'a limbei materne are sa fia unulu din obiectele de invetiamentu ale scólei poporale. Dar pe câtu este de mare consimtiementulu pedagogiloru in privinti'a lucrului insusi, pe atâtu de mare e deosebirea loru in privinti'a mesurei, pâna unde sa se mérga, sî a m o d u l u i (metodului), dupa care sa se purcéda la predarea lui in scóla. Tacu de astadata despre mesura, câci intrebarea acést'a singura aru dá materia de ajunsu pentru tractate intregi; ear câtu pentru diferitele metode, acelea pe lânga tóta diferinti'a loru s'aru poté reduce, mai multu ori mai putînu, la dóue principale: la metodulu s i n t e t i c u sî metodulu a n a l i t i c u. Motodulu sinteticu, precum se scie, e acel'a, candu invetiatoriulu, dupa-ce scolarii au ajunsu la órecare desteritate in cetire sî scriere, trece cu ei la cunoscinti'a feluriteloru classe de cuvinte: substantivu, adiectivu, pronume, numeralu, verbu, sî asiá mai departe pâna 'n fine, invetiandu scolarii schimbârile respective ale cuvinteloru dupa genu, numeru, casu etc. din regule— intru tóte dupa modulu invetiârei limbeloru mórte, d. e. alu celei grece séu latine. Celalaltu metodu, celu analiticu, presupune limb'a materna cunoscuta la scolari, sî de aceea incepe nu cu regule, ci cu esemple vii, (nu cu „præcepta“ ci cu „exempla“) cu bucâti de cetire, cu constructiuni, desfacendu-le acestea in cuvinte sî pe bas'a loru invetiandu prin observare sî imitare regulele schimbârei cuvinteloru, sî astfelu,- mai multu prin deprindere, decâtu prin teorii sî abstractiuni, cunoscinti'a limbei, adeca desteritatea de a intielege dîsele altor'a sî de a înfatisiá altor'a dîsele sele.

Acestea premise, nu va fi cu greu a pronunciá, ca in scólele nóstre incepatóre, atâtu in cele capitale câtu sî in cele simple poporale, s'au invetiatu pâna acum limb'a materna mai cu séma dupa metodulu sinteticu, de-sî póte ici colea unulu séu altulu dintre invetiatori, luandu-si de modelu metodulu Becker—Wurst'ianu in german'a, a cercatu a-lu transplantá acest'a sî in scólele nóstre romanesci.

O astfelu de cercare avemu sa vedemu sî in manualulu susu numttu, compusu de d. invetiatoriu sî directoru la scól'a normala gr. or. din Resînari, N. I. M i h a l t i a n u, sî DSea insusi voiesce a fi privita astfelu lucrarea sea, dîcendu chiaru in titlulu eii, ca aceea este dupa o metóda n ó u a, va sa dîca diferitóre de cea indatinata pâna acum.

Procederea DSele este pe scurtu cea urmatóre. Gramatic'a se ncepe in class'a II. Fundamentulu e constructiunea intréga, dar simpla, cu subiectu, predicatu sî respective sî legatóre. De aici se desfasiura substantivulu cu numerulu, articululu, genulu, casulu— totu in sî prin esemple; apoi se trece la adiectivu, declinatiunea sî comparatiunea lui; dupa aceea la verbu cu cele 3 tempuri principale: presinte, trecutu sî fiitoriu; apoi la pronumele personalu, possessivu sî demonstrativu; urméza numeralulu definitu sî nedefinitu, conjugarea verbeloru in cele 3 tempuri principale sî in cele 4 moduri (sententialu, interogativu (?), imperativu sî optativu), sî partea acést'a se incheia cu propositiunea simpla sî contra, sî cu o recapitulatiune asupr'a propositîunei simple cu feluritele 3 soiuri de predicatu. Acést'a e partea I, fasciór'a I. (41 pagine.)

Fasciór'a II. (71 pagine), menita pentru class'a III, incepe cu propositiunea simpla, precum s'a tractatu aceea sî 'n fasciór'a I, cu remanere stricta pelânga subiectu sî predicatu. Acest'a este autorului stadiulu I. Stadiulu II se ocupa cu substantivulu mai pe largu (nume proprie, apelative etc.) precum sî cu articululu masculinu, femininu sî neutru (mestecatu), determitoriu sî nedeterminitoriu. Stadiulu III. privesce „verbulu dupa form'a sî insemnarea lui"; stadiulu IV. adiectivulu; stadiulu V. declinatiunea subst. sî adiect. cu privire amerunta la schimbârile loru terminative; stadiulu VI prepositîunea cu casurile, ce pretinde; stadiulu VIII, „verbulu sî form'a lui", tóte tempurile, apoi verbele auxiliare, form'a activa sî passiva, sî pâradigme ale tutoru 4 conjugatiuniloru; stadiulu IX numeralululu cu speciele lui; stadiulu X. pronumele tóte; stadiulu XI. verbulu subiectivu, obiectivu (intransitivu, transitivu) sî reflexivu; stadiulu XII. adverbiulu: stadiulu XIII. propositiunea simpla, compusa, contrasa. Cu o recapitulare a tuturoru 9 specieloru de cuvinte se termina fasciór'a II.

Fasciór'a III. pentru class'a IV. (85 pagine) o asiu numí o recapitulatiune (insa in alta ordine), a celoru espuse in fasciór'a I. sî II., adaugendu-se la speciele de cuvinte sî interjectiunea, sî incheiandu-se totulu prin o espunere a elementeloru de Sintaxa.

(Va urmá).

Varietâti.

*** Din o epistola privata dela Hatiegu scótemu urmatórele: „Majorulu Ioann Novacu de Hunyád, pe care lu credea lumea de mortu, in urm'a lovirei dela Königgrätz, — respective la Chlum, e acum deplinu sanetosu sî merge a-si ocupá postulu. Au scrisu batrenului seu tata aici la Hatiegu."

*** (Soldatii nostri.) Doi Austriaci, siediendu intr'o beraria, in Trübau, fura insotîti de unu oficieru betrânu prussescu, cu care incepura a vorbí fâra reserva sî despre batai'a dela Königsgrätz. Oficierulu dîse, ca Austriacii sa nu faca imputâri soldatîloru sei, candu se voru intorná, câci pân' la 4 óre Prusii au fostu batuti sî perduti de jumetate, candu deodata zarira o erére mare in arip'a stânga a Austriaciloru, sî aflandu o spartura printre sîrurile loru, i apucara in cóste sî din spate. Oficierulu acest'a necunoscutu fusese gener. Steinmetz, care le mai dîse la despartîre, ca artileri'a sî venatorii austriaci au facutu Prusîloru mai mari pagube, decâtu puscile cu acu ale Prusîloru Austriaciloru.—

*** Din Oppeln se scrie (30 Aug.) ca acolo au sî ajunsu sum'a de 10 milióne oe taleri platiti din partea Austriei, Prussiei. In 8 dîle au sa sosésca sî celelalte 10 milióne. Banii sositi pâna acum constau din taleri de argintu, asiediati in 718 buti, de o greutate de 4112 mâgi.

*** (Serbatóre natîunala.) Poporulu serbescu din Austri'a a serbatu in septemân'a trecuta in Neoplant'a o serbatóre natîunala, fiindu adunata acolo „Matic'a" serbésca (Asoc. literaria), reuniunea teatrului serbescu sî unu „congresu" de studinti serbesci. —

(Insul'a Candi'a). Acést'a insula se afla in marea meditierana spre média dî resaritu dela Greci'a sî e puntea asiá dîcendu dela cest'a din urma sî dela Itali'a spre Asi'a. In tempurile cele mai vechi sa se fi chiamatu sî Idai'a, dupa aceea „Cret'a" (in cârtile bisericesci „Critu"). Turcii o numescu Kired séu Icriti. Fertilitatea (rodire) sî clima precum sî situatiunea insulei o aru face loculu celu mai placutu, déca regimulu turcescu nu aru impedecá prin administratiunea sea cea ticalósa sî agricultur'a sî industri'a sî chiaru sî unu comerciu mai viu. Locuitorii insulei, pre lânga tóte insusîrile cele bune ale acestei'a, ducu lipsa chiaru sî de mijlócele neaperate de lipsa pentru traiu. Locuitorii insulei suntu in cea mai mare parte greci sî pre tempulu domniei Greciloru numerau 1,200,000. Astadi abiá ajungu la 200,000. Decrescerea populatiunei se póte ascrie revolutiuniloru celoru multe de care fù bantuita insul'a. La an. 823 cadiù in mânile Turciloru. In an. 1204 o cumperara Venetianii dela turci cu 30 de punti de auru. Mai târdîu o luara genovezii dela Venetiani sî dupa aceea cesti'a dela cei'a. In an. 1667 iéra cadiù in mânile turciloru. In sut'a a 18-a o ocupara rusii insa numai tempu fórte scurtu. La 1821 au luatu locuitorii parte la revolutiunea grecésca. In urm'a unui tratatu, inca nefiindu revolutiunea grecésca terminata, venì in possessiunea lui Mehemet Ali, vice reg. Egiptului (1833). Mehemet fu insa reu vediutu de locuitori se sustînù in posessiune pâna la 1840, candu insul'a iéra vení in mânile Turciei. De atunci in cóce au mai cercatu locuitorii in mai multe renduri a devení neaternatori insa in desiertu. Sa asteptâmu sa vedemu cari voru fi resultatele miscâriloru de acum.

*** Va aparé in lun'a lui Septembre a. c. Dictionaru Portativu germano-romanu. Pretiulu unui exemplaru va fi de 5 sfanti. Cumperatorii a mai multoru de 100 exemplare voru avea unu rabatu de 25%, insa numai câtra bani gat'a. Comandele se voru adressá subsemnatului in tipografi'a Ioann Weiss, la Bucuresci. Theocharu Alexi, Editoru.

Nr. 14—1 **Publicare de concursu.**

Amesuratu Conclusului adusu in siedinti'a II. a adunârei gen. a Asoc. tranne romane, tînuta la Alb'a-Iuli'a in 29 Augustu c. n. a. c. p. VI.; subscrisulu Comitetu alu Asoc. publica prin acést'a concursu pentru 2 stipendia de câte 300 f. v. a. pentru 2 ascultatori de preparandia in Prag'a (in Boemi'a) dimpreuna cu spese de drumu a 50 fl. v. a. pentru unulu.

Terminulu concursului se defige pre 25 lui Septembre dupa cal. nou. a. c.

Competentii la aceste stipendia, au sa-si tramitia pâna la susu numitulu terminu la Comitetulu Asociatiunei tranne, concursele loru prevediute cu urmatórele documente: a) Atestatu de botezu; b) Testimoniu, ca au depusu esamenu de maturitate cu calculi buni. *)

Din siedinti'a Comitetului Asociatiunei tranne romane, tînuta la Sabiiu in 4 Septembre c. n. a. c.

Nr. 15—1 **Publicare de concursu.**

In urmarea sî in intielesulu conclusului Adunârei generale a Asoc. tranne tînute la Alb'a Iuli'a in 28 29 Aug. a. c. siedinti'a II p. VI subscrisulu Comitetu publica prin acést'a coucursu pentru:

Patru stipendii, sî anume: 3 de câte 100 f. pentru trei ascultatori de drepturi in Pest'a sî Vien'a, sî unulu de 80 f. pentru unu ascultatoriu de drepturi in patrìa. Terminulu se defige la acestu concursu pre 26 Sept. c. n. a. c.

Aspiratorii la susu numitele stipendii, voru avé pâna la defiptulu terminu asi asterne la Comitetulu Asoc. tranne, petitiunile sele prevediute: a) cu atestatu de botezu; b) cu testimoniu scolasticu despre progressulu in studia, cum sî despre portarea morala, in urma c) cu testimoniu demnu de credintia despre lipsirea midilóceloru materiale spre a poté continuá invetiaturile. *) **)

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne romane tînuta la Sabiiu in 4 Septembre. 1866.

Nr. 16—1 **Publicare de concursu.**

In urmarea conclusului adusu in siedinti'a II p. VI. a Adunârei generale a Asoc. tranne romane tînuta in 28 sí 29 Augustu c. n. a. c. la Belgradu, Comitetulu Asoc. tranne, publica prin acést'a concursu la unu stipendiu de 300 f. v. a., destinatu pentru unu tineru romanu, carele se va consacrá studieloru technice.

Terminulu concursului se defige pre 25 Sep. dupa c. n. a. c.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite pâna la susu numitulu terminu la Comitetulu Asoc. tranne resp. concursele prevediute sî instruite cu tóte documintele necesarie sî resp. a) cu atestatu de botezu; b) cu testimoniu bunu de maturitate, cum sî cu documentu demnu de tóta credinti'a, despre lips'a de midilóce. *)

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne romane tînuta la Sabiiu in 4 Septembre 1866.

*) Celelalte jurnale române inca suntu rogate a reproduce in colónele sele aceste Concurse.

**) Si acei tineri, cari s'a bucuratu in anii precedenti de vre-unu stipendiu alu Asoc. suntu detori a-si tramite resp. concurse prevediute cu documentele necesarie.

Nr. 13—1 **Concursu.**

Pentru ocuparea a dóue posturi de invetiatori la scól'a comunala din Sesciori Protopresbiteratulu S. Sabesiului se deschide concursu, cu care statiuni suntu impreunate urmatórele emoluminte, sî anume: pentru statiunea 1-iu unu salariu anuale de 150 f. v. a. cuartiru sî lemne de incaldîtu pentru statiunea a II 105 f. v. a., cuartiru naturalu sî lemne de incaldîtu.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni se binevoiésca a asterne petitiunile scrise cu mân'a loru, sî prevediute: 1) cu atestatu de botezu; 2) cu atestatu despre absolvarea cursului pedagogicu séu teologicu, sî cumca sciu cantârile sî tipiculu biscricescu— Prea onor. Scaunu Protopresbiterale gr. or. din Sabesiu celu multu pâna in 15 Septembre a. c.— Sesciori in 10 Augustu 1866.

Comitetulu Parochialu gr. or.

Indreptare. In Cor. dela Fagarasiu de dto 27 Aug. 1866 nr. 65 s'a tiparitu reu pasagiulu: „fâra a se fi folositu decâtu de mic'a esecutiune militara"; e de a se indreptá: „fâra a se fi folositu câtu de mica esecutiune militara."

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl.v. a.

Nru 68. ANULU XIV.

Sabiiu, in 28 Aug. (9 Sept.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 27 Augustu.

„Hrm. Ztg.“ de adî aduce unu telegramu dela Vien'a din care se vede, ca prin unu p. in. biletu imperatescu, ministrulu de resbelu Frank, din cause privitóre la starea sanatâtiei lui, este demissiunatu sî strapusu in statulu de odihna, dandu-i-se totudeodata caracterulu de „Feldzeugmeiter.“

Denumirea ministeriului ungurescu sî publicarea acestui'a prin „W. Ztg.“, dupa cum se dîcea in marti'a trecuta, nu s'a adeveritu. „Politik“ fóia ce ese in Prag'a are unu telegramu din Vien'a, in care se dîce, ca ministeriulu ungurescu inca nu e fapta asigurata formalu, sî ca listele de ministri publicate de dîuariele de aici suntu pripite.

La „K. Z.“ se scrie despre afacerile unguresci:

„Este o diferintia de mare insemnatate pentru ministeriulu de de dincóce de Lait'a, si care póte sa nimicésca opulu impacârei intregu. Ungurii ceru adeca, cá proiectulu de mijlocire sa se astérna dietei unguresci, indata dupa compunerea lui; sa se primésca de dieta sî sa i se dea puterea cuvenita. Unu ministeriu de statu insa, carele vrea sa se sustîna, trebue sa céra, cá in acelasi tempu sa se adune si dietele cislaitane sî sa fia provocate a primí complanarea, sî numai dupa primirea sî din partea acestor'a sa se puna in lucrare. Contele Belcredi, câtu pentru persón'a sea, face din împlinirea acestei conditiuni cestiune de cabinetu. (Va sa dîca ori se implinesce conditiunea sî elu, Belcredi, remane ministru, séu nu se implinesce, sî atunci trebue sa parasésca fotoliulu ministerialu not. R.) Lasa-voru ungurii din pretensiuni? Repasi-va Belcredi sî face-le-va Imperatulu unguriloru pe voia? Séu puté-se-va aflá o cale de mijlocu in urm'a cârei Belcredi se remana in postulu seu sî sa multiamésca totuodata sî pre unguri? Acést'a vomu aflá preste putîne dîle.

„Presse de Mercuri dîce, ca dupa cum aude, ministrulu fâra de portu-foiu Mauritiu Eszterházy, si-a datu dimissiunea sî au sî parasitu Vien'a. Despre acest'a dîce Presse mai departe, ca nici decum nu e de a se numerá intre fanaticii coustitutiunalismului sî ca elu au influintiatu in unu modu notoricu politic'a din Septembre. Repasîrea lui asiadara, dupa amintit'a fóia, aru fi de insemnatate. Fi-va ea insa in favórea constitutiunalismului statului intregu, —deocamdata nu se póte scí. —

Schimbarea ministeriului in Franci'a au facutu sensatiune. Comentariele, ce le da diuaristic'a apucaturei acestei politice a lui Napoleonu III, se cam unescu in parerea, ca fiindu ministrulu celu nou, omu energicu sî nefiindu legatu de vre-unu programu anterioru,— aru fi sositu pentru Franci'a tempulu de actiune. Alte comentarie ajungu la unu resultatu de totu contrariu sî dîcu, ca Drouyn erá neiubitoriu de prussiani sî ca elu lucrá intr'acolo, cá Franci'a sa nu lasa Prussiei mâna tocm'a asiá libera sî sa se intarésca asiá dîcendu dinaintea usiei Franciei. Imperatulu insa, aflandu de neoportuna politic'a acést'a, au trebuitu sa lu demissiuneze sî sa aléga pre altulu.

Marchisulu de Moustier fostu representantu alu Franciei lânga inalt'a Pórta, tocmai pentruca nu are programa anterióra póte sa se indestulésca sî cu o politica temporisatórea. Marchisulu de Moustier este prelânga aceea unu cunoscatoriu fórte mare alu referintieloru germane sî orientale. Impregiurarea cea din urma face pre lume sa créda ca Napoleonu are de cugetu a grabí cu deslegarea cestiuniloru, sî credu unii, ca intru un'a se va apucá de cestiunea Poloniei (?) sî a Orientelui.

Rescólele din dîlele din urma, sî adeca cea polona din Sibiri'a sî a Candiotîloru in oriente indreptatiescu pre omu prea lesne la presupunerea, ca ambele cestiuni suntu aprópe de inceperea deslegârei.

Eata ce se dîce in privinti'a celei d'antâiu:

„O telegrama dela Sant-Petesburg vorbesce de o insurectiune de Poloni esiliati in Siberi'a. Acésta miscare, care a avutu órecare insemnatate, a isbucnitu la Irkutsk; numerulu insurgintiloru se urca la 7000; se dîcea ca ei au maltratatu sî ucisu pe mai multi din gardianii loru, sî pe urma s'a retrasu in pâduri.“

„O asemenea miscare, despre a cârei causa nu se vorbesce s'a facutu la Soukhoum-Kalé pe marea Négra. Se pare ca este mai multu o nesupunere de garnisóna; se vorbesce de mórtea unui colonelu sî a mai multoru oficieri, prin incendiulu fortaretiei.“

Eata sî in privinti'a la a dóu'a:

Spiritele se esalta in Greci'a; miscarea ce s'a produsu in insul'a Cret'a, nu mai este isolata; ea are ramuri sî in regatulu Elenu.

Dîuariele grece dechiara ca natiunea Elena luandu in 1821 armele pentru a-si castigá independinti'a a cerutu liberarea tuturoru poporatiuniloru crestine din Turci'a. Ele nu considera emanciparea Greciei, decâtu cá intâiulu repaosu in calea care trebue sa conduca, dupa ele, pe tóte natiunile greco-slave la implinirea dorintieloru loru: regenerarea sî unirea politica a popóreloru crestine din Oriente. Aceste aspiratiuni, dîce independinti'a Belgica, cari, se arata pe fatia paru a prevesti eventualitâti apropiate la cari Europ'a nu va puté sa remana indiferite. („Rom.“)

Fiinduca suntemu la orientu sa mai adaugemu: ca tóte scirile oficiale sî scrisori private dela negutiatori asigura ca Pórt'a nici odata nu s'a aflatu in perplesitate mai mare cá cea de fatia. In Constantinopole resculâri chiaru sî din partea turciloru; popórele crestine suntu gat'a sî astépta sa li se dea semnalulu. Bani in casse nu suntu, cá sa se platésca din partea statului nici militia nici amploiati, sî pentru cá sa li se puna la tóte coróna, spiritulu de revolutiune iá dimensiuni sî afara de Europ'a. Beiulu de Tunis (Afric'a) crede ca momentulu este fórte potrivitu de a scapá de tutel'a Sultanului din Constantinopole sî a devení suveranu. Beiulu au sî inceputu a se interesá de barbati (europeni), cari l'aru putea representá la curtile din Vien'a, Petersburg, Parisu sî London.

Protocolulu

Siedintiei Comitetului Asociatîunei tranne române tînute in 4 Sept. c. n. 1866 sub presidiulu Esc. Sele Dlui Presiedinte alu Asociatiunei Andreiu Baronu de Siagun'a, fiindu de fatia DD. membrii: Ilustritatea Sea D. Consiliaru de finantia Petru Manu, Ilustr. Sea D. Consiliaru gub. Pavelu Dunc'a, Rm. D. Protop. Ioann Hanni'a, D. Advocatu Dr. Ioann Nemesiu, DD. prof. Zach. Boiu sî Ioann Popescu, oficialii Asoc. I. V. Rusu Secretariulu II, Const. Stezaru Cassierulu sî Nicolau Cristea Archivariulu Asociatiunei.

§ 63. Esc. Sea Dlu Presiedinte presentéza conspectulu despre starea cassei Asoc. pre tempulu acestei siedintie, din carele se vede, ca Asociat. are in proprietatea sea pre acestu tempu, sum'a de 24.745 f. 18 ^{5} xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 64. Dupa aceea Comitetulu, amesuratu insarcinârei sele primite dela adunarea gen. tînuta la Belgradu in 28 sî 29 Augustu c. n, a. c., si tienù de cea d'antâiu a sea detorintia a se ocupá cu punerea in lucrare a concluseloru susu numitei adunâri gen.

Sî mai nainte de tóte, se cetescu positiunile 4, 5, 6 din bugetulu preliminatu pre an 1866/7 p. VI. privitóre la stipendiale Asoc. sî anume:

a) despre 380 f. destinati pentru ascultatorii de drepturi, din care 300 f. v. a. pentru 3 tineri ascultatori de drepturi in Pest'a sî Vienn'a sî 80 f. v. a. pentru unu teneru ascultatoriu de drepturi in patria (vedi p. VI pos. 4.)

b) despre 700 f. v. a. destinati pentru 2 ascultatori de preparandía in Prag'a, sî anume pentru fia-care 300 f. cá stipendiu sî 50 f. spese de drumu, cu conditiunea cá atari teneri sa fi depusu esamenulu de maturitate cu calculi buni (vedi p. VI pos. 5.)

c) despre 300 f. v. a. destinati pentru unu audîtoriu la institutulu politechnicu in Vien'a (vedi p. VI pos. 6.)

Conclusu. Din considerarea, cá acei teneri, cari se voru aflá demni de susuinsemnatele stipendia, se nu se intardîa dela continuarea studieloru sale pre terminulu prescrisu: asiá Comitetulu afla cu cale a publicá pentru acelu Concursu cu terminulu pâna la 25 Septembre dupa calend. nou a. c., sî totudeodata cu asta ocasiune se sî denumí o Comissiune compusa din DD. membri ai

Comitetului: D. Cons. P. Manu, D. Cons. Pav. Dunc'a, D. protopr. Ioann Hani'a sî D. advocatu Dr. Ioann Nemesiu, cu aceea insarcinare, cá acést'a comissiune esaminandu concursele si documentele resp. tineri concurenti, inca in o siedintia estraordinaria a Comitetului tinenda indata dupa implinirea terminului defiptu, sa se póta luá la pertractare impârtîrea stipendieloru preliminate din partea adunârei gen. dela Belgradu pre an. scol 1866/7.

§ 65. Dupa aceea se cetesce pos. 8 din bugetu, p. VI sunatoria despre 200 fl. v. a. preliminati pentru tiparirea acteloru Asoc. sî anume: computandu-se de fia-care cóla tiparita numai 15 fl. v. a.

Conclusu. Comitetulu primesce spre placuta sciintia resp. conclusu alu adunârei gen. prin care amesuratu dechiaratiunei binevoitóre, facuta din partea representantiei Directiunei tipografiei archidiecesane din Sabiiu, s'a statoritu pretiulu tiparirei acteloru de 1 cóla a 15 fl., convinsu fiindu, cá cu unu pretiu mai moderatu sî mai cuvenentiosu, in nici o tipografia alt'a, nu s'aru puté tiparí actele Asoc.

Totu deodata Secret. se insarcinéza a ingriji de tiparirea acteloru in sensulu acest'a alu susunumitului conclusu, asiá câtu sum'a totala a tiparirei sa nu tréca preste sum'a preliminata de 200 fl. v. a.

§ 66. Se impartasiescu Comitetului pos. 1, 2, 3, din bugetulu preliminatu pre an. Asoc. 1866/7 p. VI sî anume: a) despre remuneratiunea anuale a Secret. II. in suma 200 fl.

b) despre plat'a de 100 fl. destinati pentru unu Juristu cá scriitoriu stabilu in cancelari'a Asoc. sî

c) despre 150 fl. pentru spesele curente sî plat'a servitoriului Asoc.

Comitetulu decide asemnarea esolvirei acestoru sume la cass'a Asoc. primindu-se din partea Secr. in rate trei lunarie.

§ 67. Se comunica Comitetului conclusulu adunârei gen. dela Belgradu, relativu la cautarea mijlóceloru corespondiatóre pentru scóterea tuturoru tacseloru restante (p. VI).

Conclusu. Comitetulu ia spre sciintia resp. conclusu a ad. gen. adusu in interesulu scóterei taxeloru restante, cu aceea dechiaratiune din parte-si, ca precum pâna acum, prin tramiterea de provocâri ad personam, prin tiparirea conspectului membriloru, prin provocâri date pre calea jurnaleloru natiunali câtra resp. DD. colectori, si-a datu tóta silinti'a sî a intrebuintiatu tóte mijlócele morali posibile pentru incassarea taxeloru restante: asiá sî pre viitoriu va stâruí cu tóta caldur'a sî zelulu pentru scóterea taxeloru restante prin tramiterea de ursoria câtra resp. DD. colectori; insarcinandu totu odata pre D. casieriu alu Asoc., cá pâna la inceputulu lui Augustu anulu 1867 se presenteze Comitetului unu conspectu despre numele membriloru Asoc. aflatori in restantia, cum sî a celoru, cari si-au respunsu taxele prescrise, cá asiá numitulu conspectu substernandu-se viitórei adunâri gen. sa se aduca in astu obiectu, vre-o decisiune mai corespundiatóre scopului.

§ 68. Se cetesce conclusulu adunârei gen. relativu la computarea taxeloru dupa sîrulu aniloru. (p. V. lit. 6).

Comitetulu ia spre sciintia acestu conclusu despre computarea taxeloru restante platite, dupa sîrulu aniloru sî decide, cá resp. Domni colectori sa fia poftiti a se conformá in astu respectu dupa amintitulu conclusu alu adunârei gen.

§ 69. Se cetesce conclusulu adunârei gen. dela Belgradu p. VIII. in puterea cârui'a DD. Dr. Gottfried Müller directorulu Academiei c. r. de drepturi in Sabiiu, sî D. Consiliariu Paulu Istvanfi, directorulu Academiei de drepturi in Clusiu, s'a alesu cu unanimitate de membrii onorari ai Asoc. tranne române.

Conclusu. Secret. se insarcinéza pre nouii membri onorari ai trece in albulu membriloru onorari ai Asoc. sî a le tramite resp. diplome.

§ 70. Se cetesce conclusulu ad. gen. in privinti'a cererei lui Iacobu Tulbureanu cetatianu maestru de papucariu in Belgradu pentru de a se imprumutá din cass'a Asoc. cu 200 fl. cum sî in privinti'a cererei Rvn. D. Can. Negrutiu pentru dotarea unui prof. de agronomia in Blasiu cu 200 fl. v. a. din cass'a Asoc. (p. VII. lit. a).

Conclusu. Comitetulu decide, ca la rogârile aceste sa se resolveze in sensulu conclusului ad. gen.

§ 71. Se mai comunica inca 2 obligatiuni private: a) un'a a lui Tom'a Cioplent'a din Stremtiu, carele oferesce Asoc. 100 fl., cu indatorirea de ai platí pâna in 1872, sî pâna atunci a respunde regulatu proc. 5 fl. b) alt'a a lui Simeonu Petrutiescu parochu in Strentiu, carele oferesce 50 fl. iarasi cu indetorirea de ai platí pâna la an. 1872, sî pân'atunci a respunde proc. cuvenite. (p. VII. lit. b).

Conclusu. Ambele aceste obligatiuni se primescu cu recunoscintia sî se decide pastrarea loru in Archivulu Asoc.

§ 72. Secr. II. propune de Col. noi. ai Asoc. pre dd. Nicolae Berghianu senatoru de Colectoru in Belgradu, Ioann Antonelli vicariu, de Colectoru in Fagarasiu, sî pre Ioann Lugosianu Prot. in Turd'a, de Colectoru acolo.

Conclusu. Propunerea acést'a se primesce din partea Comitetului, sî Secr. se insarcinéza a tramite noiloru Colectori decretele resp. cum sî unu numeru de blanquette pentru cuietantii.

§ 73. D. Nic. Cristea, cá referintele Comissiunei insarcinate din partea Comitetului Asoc. cu recensiunea opului Dlui Ioann Chitu, intitulatu: „Viti'a cultivata“, aduce la cunoscinti'a Comitetului opiniunea Comissiunei, cu privire la numitulu opu.

Conclusu. Comitetulu considerandu sî apretiuindu motivele aduse de Comissiune in opinarea s'a, se afla indemnatu a decide, cá operatulu acest'a sa se innapoieze Domnului autoru cu acea indigitare, cá folosindu-se de observârile Comissiunei, sa-si indrepte opulu seu in acelu sensu, sî in acelu casu retramitiendu-se incóce, Comitetulu si-va tiné de o placuta detoria, a-lu recomendá viitórei ad. gen. spre a se luá in consideratiune cu ocasiunea preliminârei bugetului in respectulu asemnârei speseloru necesarie pentru tiparire.

§ 74. D. Bibliotecariu alu Asoc. raportéza, cumca D. Georgiu Popu perceptoru in Belgradu, a daruitu pentru museulu Asoc. 4 monete vechi, din care un'a de auru, celelalte de argintu, asemenea dd. Petru Truti'a par. in Cricâu sî Gregoriu Mezei oficialu dominalu in Cricâu a daruitu nescari cârti in favórea bibliotecei Asociat.

Conclusu. Dloru daruitori li se esprima multiamita protocolarminte, ear. Dlu bibliotecariu se insarcinéza cârtîle daruite a le trece in protocolulu bibliotecei Asoc. sî la tempulu seu a le publicá.

§ 75. Secr. in legatura cu banii incursi la fondulu Asoc. cu ocasiunea ad. gen. tinute la Belgradu a. c., carii se voru publicá câtu mai curendu in „Tel. Rom.“, mai referéza despre urmatórele sume:

a) Cu ocasiunea balului tînutu la Alb'a Iuli'a in favórea Asoc. s'a incassatu 24 f. 33 xr. v. a.

b) Deadreptulu la cass'a Asoc. a intratu cá taxe 10 fl. v. a. sî anume: 5 fl. taxa rest. pre an. 1862/3 pentru D. Vasiliu Rosiu proprietariu in Belgradu, ear 5 f. taxa pre an. 1865/6 pentru dlu Alessandru Bacu, cancelistu belicu in Timisiór'a.

c) Secr. II I. V. Rusu reintórce la cass'a Asoc. 23 f. 80 xr. cá o crutiare din spesele Cancelariei preliminate pre an. trecutu alu Asoc. 1865/6.

d) prin D. Advocatu in Oradea mare Ioan Gozmanu s'a tramesu la fondulu Asoc. cá taxe de m. ord. 20 f.

e) dela D. parochu in Brasiovu Bartolomeiu Baiulescu s'a primitu tax'a pre an. 1865/6 5 fl.

f) prin D. Not. com. sî colectoru in Campeni Georgiu Ioanette s'a tramesu 12 fl. 20 xr. din care 7 fl. 20 xr. pretiulu aloru 12 esempl. din actele ad. V. sî 5 fl. tax'a pre an. 1865/6 pentru Dsea.

Se ia spre sciintia.

Cu acestea se incheia siedinti'a Comitetului Asoc. pre la 1 óra dupa amédi.

Andreiu Bar. de Siagun'a m. p. Presiedinte. — I. V. Rusu, m. p. Secr. II.

Bancnote de statu.

Inca in dîlele trecute comunicá „W. Ztg.“ o ordinatiune imperatésca ddto 25 Aug. in privinti'a emiterei de bancnote de statu. In acea ordinatiune se spune, ca prin legea dela 7 Iuliu a. c. se deschise unu creditu de 200 milióne sî se puse la dispusetiunea ministrului. Banc'a natiunala au datu din acesti'a anticipative 60 milióne de bancnote de ale ei. Remanu asiá dara 140 milióne. Prin ordinatiunea dela 25 Aug. ministrulu de finantie este imputernicitu a emite 90 milióne in bancnote de 1 sî 5 fl. sî sa deschida unu imprumutu de 50 mil. Succedendu ministrului imprumutulu dupa cursulu baniloru de acum, sum'a efeptiva va sa coste statului in obligatiuni de statu cu pretiu nominalu 90mil. sî 5%. Pân acum suntu 210 mil. in bancnote de statu in cursu. 90 mil. au sa se mai puna in cursu. Calcululu rotundu alu bancnoteloru de statu va fi asiá dara 300 mil. v. a.

Pre lânga acést'a ministrulu de resbelu este imputernicitu déca va aflá de necesitate sî va aflá de bine, a plâtí notele salinarie din cursu pâna la valórea de 100 mil. Sum'a bancnoteloru de statu aru suí in casulu acest'a la 400 mil. f. v. a.

Din Orientu.

Fatia cu complicatiunile ce se paru a se estinde in orientu totu mai tare, va fi de interesu a aretá publicului opiniunile presei precum sî scirile cele mai próspete ce le aflâmu din acele pârti.

Dupa „Reform'a“ impartasîmu de astadata urmatórele:

„Abiá se termina resbelulu germanu care mistuí aprópe 200 mii ómeni, sî unu altu resbelu amenintia lumea, resbelulu orientalu séu mai bine resbelulu emancipârei crestiniloru din orientu de subjugulu turciloru. O mica insula elena, supusa Turciei insul'a Cret'a (Candi'a) radicá stindardulu emancipârei orientale sî facù sa se misce tóte cabinetele, se aplaude tóte natiunile. Guvernulu Elenu, notificá indata cabineteloru, ca nu póte suferí oprimarea Greciloru de câtra Turci, sî ca e gat'a a vení in ajutoriulu consangeniloru loru. Consulii Svetiei, Olandei sî Americei au protestatu in favórea braviloru Candiani cari suntu otariti a murí cu totii, decatu a mai suferí jugulu barbaru alu turciloru. Turci'a, Tesali'a, Epirulu sî mai

totu orientulu suntu in miscare. Nu scimu ce va esî; ceea ce scimu este ca cestiunea orientului vine pe tapetu cu pasi gigantici. Puterile straine trebue a lasá pe cei interesati a o deslegá singuri, cu armele in mâna, sî a nu se amestecá câtu-si de putînu; eata singurulu mijlocu de a deslegá acésta mare sî spinósa cestiune. Ori ce amestecu din partea puteriloru straine nu aru face decâtu a agravá, a complicá sî mai multu cestiunea. Se dîce ca mai multe ciocniri s'au urmatu intre turci sî Candiani, in care turcii a fostu batuti; refugindu-se in cetâti."

„Dupa ardicarea stindardului revolutiunaru, adunarea generala a Creteniloru a datu urmatórea proclamatiune:

„Fratîloru! Astadi tramisii Guvernului generalu ne-au adusu respunsulu Inaltei Porti, nici decumu corespundiatoriu cu dorintiele nóstre. I. Pórta n'a primitu cererile nóstre; sî mai cu séma a caracterisatu miscarea nóstra cá particurarea, sî pe noi cá revolutiunari sî ne chiama sa ne imprastiâmu indata, altmintrea ne va sdrobí cu arme. Noi neclintiti in missiunea ce ni-a datu poporulu, convocandu ajutoriulu lui Ddieu, puteriloru protectrice, sî a tóta lumea civilisata, chiamâmu pe nobilulu sî eroicula popolu alu Cretei se ia singuru aperarea drepturiloru sale. Curagiosi crestini! Patri'a nóstra este in pericolu, asigurarea sî viéti'a nóstra este in pericolu, asigurarea sî viétia nóstra este atacata, dreptele nóstre cereri se distruge, luati dar cu curagiu arm'a spre aperarea patriei. Adunarea gen. a Creteniloru."

Consemnarea ostasiloru romani cadiuti, raniti, séu perduti pre câmpulu dela médianópte.

Dela reg. de inf. conte Gyulai nr. 33.

(Urmare).

Comp. 15 Morti: Dimitrie Pop. Mihaiu Totocu, Pavelu Curila, Georgie Hornea, Moise Peptenariu, Teodoru Banu, Ioann Farcu. — Greu râniti: Nic'a Mihutiu, Ioan Popoviciu. Usioru râniti: Mihaiu Braitiu, Ioan Bararlo, Ioan Budai, Stefanu Farago, Georgiu Barlura, Ioan Susanu, Davidu Jos'a, Pavelu Gergariu. —

Comp. 16. Morti: Mihaiu Merce, Mihaiu Jurchi, Gavriel Sitasiu, Costan Danciu, Ioan Hanga, Georgiu Clepe, Costanu Rosc'a, Nestoru Serbu, Laza Trifonu, Costantinu Chirila, Georgie Ciocanu, Tom'a Fauru, Stefanu Orvatu, Dimitru Timonu, Mitru Brancu, Simonu Moldovanu. Greu râniti: Gavrila Farcasiu, Stefanu Marianu, Ioan Ardeleanu, Ioan Onag'a, Stefanu Borosiu, Teodoru Bulzanu, Ignatu Matioganu, S. Chisu, Filipu Pop, Ilie Zercusianu, Vasilie Segedi. — Usioru râniti: Constantinu Petcutiu, Todoru Iliesiu, Elia Jugu, Ioan Andoru, Georgiu Blavu, Saco, Iosifu Vid'a B. Dori, Georgiu Bodea, Ioane Baliga, Todoru Ardeleanu.

Comp. 17. Morti: Ioan Fade, Pavelu Magu, Mihaiu Balo. — Greu râniti: Pavelu Banu, Ioan Aclamutada Deheleanu, Ioan Gale, Georgie Grada, Ioan Gergariu, Ioan Holeranu, Tic'a Lupsi'a, Stoi'a Nic'a, Georgiu Pardi, Ioane Silagi, Avramu Zdrebscanu (se vede ca e nume romanescu, dara nu póte fi bine scrisu.) — Usioru râniti: Ioan Gaudi, Sofronia Glavacu, Lazaru Spiacu.

Comp. 18. Morti: Iftimie Secasianu, Ioan Cirlea, Timoteiu Dum'a, Mihaiu Domocosiu, Petru Morariu, Iosifu Orosiu, Dimitrie Pop, Mitru Pop'a, Gavrile Sabo, Mihaiu Balaciu, Todoru Marosianu, Petru Puschi, Georgie Pop, Petru Rostasiu, Pavelu Mari'a. — Greu râniti: Iosifu Chisu, Matia Heiaciu, Bug'a, Teodoru Deheleanu, Pavelu Negru, Todoru Savu, Andrea Chisu, L. Cocisiu, Teodoru Adamu, Nicolae Hanu. — Usioru râniti: Ioann Chisu, Iosu Cogianu, Mihaiu Burdanu, Georgie Romanu, Georgie Canopanu, Craciunu Orodanu, Avramu Bogdanu, Zacharia Miclea.

Dela reg. de inf. Archiduce Stefan 58.

Morti: Ioan Hoisianu, Mateiu Baranu. Râniti: Petru Balanu, Vasilie Diaconu, Petru Culei, Andreiu Calinu, Atanasie Dubei, Grigorie Brindii. (Va urmá).

Principatele române unite.

Bucuresci, 26 Aug. Amu sa-ti impartasiescu urmatórele fapte laudabile ale principelui nostru. Precum se scie Camer'a romanésca a fostu votatu pentru densulu (Principele) o civilista de 100,000 galbeni pe anu. Din acesti'a a cesu suveranulu nostru in favórea cassei statului 40,000, cârei i vení fórte bine o astfelu de daruire. Afara de acést'a si-a desfiintiatu statulu militaru de curte prin care mesura au crutiatu statului 100,000 f. anuali (600,000 grosi) sî au datu in dispositiunea ministrului de culte 12,000 galbeni spre infiintiarea unui fondu pentru studenti. Stipendiele aceste se pórte numele Principelui sî suntu fundate intru aducerea aminte de chiamarea Sea pe tronulu Romaniei. „Zkft."

In fine, gratia Domnului vediurâmu astadi a se dá o simptoma de viétia sî din partea acusatîloru pentru crim'a din 2 Maiu, pentru crim'a a fi servitu sub Voda-Cuz'a.

Generariu Ioann Florescu publica dîlele acestea o brosiura Respunsulu la Referatele sî brosiurele dlui D. Sturz'a, prin care se respunde cu acte sî cu demnitatea propria obligatóre persóneloru ministeriali, in limbagiulu celu nobile sî demnu cuvenitu intre fostii ministrii, ministri presiedinti sî viitori ministri. In fine, Generariulu Florescu a ruptu tâcerea cea culpabile dupa noi, sî a datu semnalulu ca trebue sa se puna o stavila calumniei.

Dara d. Nicolae Cretiulescu, óre, nu aru trebuí sa respunda nimic'a acusâriloru celoru fâra numeru sî fâra nume ce se aducu lui 2 Maiu? Dara d. Cogalnieeanu, primulu personagiu alu epocei acelei'a, primulu preotu, autorele cá sa dîcemu asiá alu lui 2 Maiu, nu se simte datoriu, déca nu pentru persón'a dlui, celu putînu pentru principiu, celu putînu pentru credintiele sele politice, nu se simte datoriu sa iésa la lupta? Dara d. Papiu Ilarianu? Dara d. Steege? Dara d. Bosianu? Dara d. Stratu? Dara d. Cariagdi.? Dara d. Papadopulo Calimach? Dara d. Colonelu Solomonu? Dara d. Otetelesianu? sî ceia-lalti cá ministri aî lui 2 Maiu; cá comisari estraordinari Generariulu Tell, d. Ioan Marghilomanu, etc.? sî din consiliulu de statu dd. Boerescu, Cretiescu, Bengescu etc.? Dara senatulu intregu? Dara capii armatei? Dara tóte personagiele eminénte ale Statului cari au aderatu, au celebratu, au juratu credintia lui 2 Maiu, unde suntu? Ce a facutu d-loru de candu d. Ioan Bratianu a disu in camera ca suntu „misiei" acei'a cari au fâcutu pe 2 Maiu, sî de candu d. C. A. Rosetti, prin diuariulu „Romanulu" sî prin alte foi . . . . sî . . . . . cari depindu de „Romanulu", numesce pe 2 Maiu „infamia" facuta de infami, sî câte insulte a pututu sa pronuncie réu'a crescere sî réu'a vietuire? Unde suntu d-loru de tacu toti sî se inclina inaintea insultei cá inaintea unoru calificâri dreptu meritate?

In fine, bine ca a inceputu Generariulu Florescu; bine ca a ruptu pedec'a d-lui. Asceptâmu acum in arena pe seriosulu ministru Cretiulescu sî pe intrepidulu ministru Cogalniceanu, sî apoi pe ceia-lalti. („Tr. Carp.")

Bibliografiu.

(Capetu din nr. tr.)

Carticic'a dlui Mihaltianu este dupa parerea mea o 'ncercare de a combiná metodulu sinteticu cu celu analiticu; odata pogorindu-se dela dîceri la cuvinte, apoi re'ntorcendu-se dela cuvinte la dîcere. Intrebarea despre preferinti'a unei'a séu altei'a din cele dóue metode amintite este inca sî astadi unu obiectu de diatriba intre barbatii de scóla germani; de aceea mi se va iertá, déca intr'acésta scurta recensiune nu me voiu pronunciá anumitu in favórea nici unei'a din ele, ba nici asupr'a combinatiunei facute din amendóue, ci voiu dîce numai atât'a, ca bunatatea, adeca practicabilitatea procederei dlui M. o va probá, mai bine decâtu ori ce recomandare ori reprobare, esperiinti'a insasi. Ceea-ce credu eu ca va ingreuiá scolariloru invetiarea Gramaticei dupa procederea acést'a, este óre-care nesecuritate a planului, dupa care s'a urmatu; d. e. in partea II. s'a vorbîtu in stadiulu II despre subst., apoi dupa dóue incise in stadiulu V. iar despre subst.; in stad. III. despre verbu, in stad. VIII. iar despre verbu, in stadiulu XI iar despre verbu s. a.; sî chiaru si déca s'a facutu acést'a in adinsu, to'usi n'asiu poté aprobá, fiindu unu ce constatatu, ca le invetiamentu cele omogene câtu se póte sa nu se despartia, ci sa se iee laolalta. Asemenea mi se pare, ca nu va fi cu scopu metodulu euristicu séu socraticu observatu preste totu la aflarea reguleloru, câci acest'a presupune cunoscinti'a barem incâtu-va a adeveruriloru, ce voru sa se afle mai departe; d. e. nu potu crede, ca scolariulu la intrebarea: Cum se chiama gradulu mai inaltu la adiective? (f. II. p. 25), va sci respunde aceea, ce i pune in gura Gramatica; „Gradulu acestu mai inaltu se chiama comparativu", — sî altele multe de felulu acest'a. Dupa parerea mea trebuiau esemplele in frunte, apoi esplicâri scurte, precise, putîne, asupr'a loru, sî apoi numai cele ce in adeveru le póte aflá scolariulu, numai dupa acést'a trebuiau intrebârile despre cele pertractate,— cá unu felu de controla, déca au intielesu scolarulu, ori nu, cele espuse.

Trecu la specialu. Alaturarea numeralului la adiectivu (f. II. p. 71) nu mi se pare corecta, de óre ce numeralulu este cu totulu diferitu de adiectivu (cest'a insusîre, cel'a cantitate); asemenea mi se pare nejustificabila numerarea participiului cá „modu" lânga infinitivu (f. II. p. 47); mai departe nu este corecta form'a superlativului: sî mai (f. I. p. 25) de óre ce acest'a este numai superlativulu copiiloru: sî mai, sî mai, sî mai, in infinitum; asemenea este defectuosu, ca predicatulu (séu adiectivulu) respunde la 'ntrebarea: cum? (f. II. p. 14.) de óre ce la acést'a se póte respunde sî cu adiectivu sî cu adverbiulu modului, ci elu respunde la 'ntrebarea: cum este (lucrulu séu persón'a)? — mai departe nu este esactu a formá unu modu „intrebatoriu" (f. I. p. 39), de óre ce acest'a este curatu modulu indicativu, schimbându-se séu numai tonulu cuvinteloru séu celu multu ordinea loru; defectuósa este esplicarea pronumeloru (f. II. p. 33.), precum sî numerarea numeraleloru (f. II. p. 57), unde au remasu cu totulu afara numeralele partitive, pe cari este basatu totu computulu cu frângeri; in f. III. p. 9 se deducu subst. verbale dela Supinu . ., fâra de a se fi amintitu pân' aici ce-va despre densulu s. a. Acestea insa, precum se vede, suntu parte mare lucruri, cari de siguru vinu a se computá numai trecerei cu vederea, sî de invetiatori priceputi lesne se voru poté indreptá.

Câtu in fine pentru partea formala, suntu de regretatu in line'a d'antâiu multele gresieli de tipariu, ce adese-ori lasa testulu schimositu sî defectuosu sî devinu indoitu stricacióse intr'o carte scolastica; mai departe suntu pagubitóre multele cuvinte ba dîceri lungi intregi tiparite cu litere resfirate, cari, prea dese, nu simplifica sî usiuréza, ci dincontra incurca sî ingreuieza pre scolariu. — Despre ortografia nu voiu vorbí, câci aici cu deosebire se cere cea mai mare tolerantia intre literatii români; totusi forme, cá: esci, esce, crescini, onesci etc. n'aru trebuí sa se afle.— Adeseori stau câte 2, 3 intrebâri fâra respunsu. Ici colea se afla sî câte unu germanismu. Dintr'alte limbagiulu preste totu este placutu sî corectu. —

Amu amintitu dupa datin'a criticiloru mai multu defectele cârtii, adeverate ori parute, câci pârtîle eii cele bune suntu neasemenatu mai multe sî se afla multu mai lesne. Dlu autoru la tóta 'ntemplarea are meritulu a fi cercatu, dór celu d'antâiu, introducerea acestui metodu nou in privinti'a invetiârei limbei materne in scólele nóstre primarie, — unu meritu, de care de siguru va tiné séma Istori'a Pedagogiei sî Didacticei române. O cercare laudabila s'a facutu: sî cercarea este unu testimoniu de activitate, precum sî activitatea este unu testimoniu de viétia. Z. Boiu.

Varietâti.

*** In legatura cu cele publicate in unulu din nrii precedinti despre caletori'a Majestâtiei Sele Imperatesei dela Bud'a-Pest'a adaugemu: ca Maj. Sea Imperatés'a la plecare, fiindu acolo primariulu Rottenbiller, i adresa cestui din urma urmatórele gratióse cuvinte: „Inainte de a plecá me simtu indatorata, a-mi esprime intim'a mea multiumita pentru primirea ce amu avutu, câtu sî pentru dovedîle de loialitate sî intima alipire, de care fui impartesita la diferitele ocasiuni candu fui aicea.“

Nr. 14—2 **Publicare de concursu.**

Amesuratu Conclusului adusu in siedinti'a II. a adunârei gen. a Asoc. tranne romane, tînuta la Alb'a-Iuli'a in 29 Augustu c. n. a. c. p. VI.; subscrisulu Comitetu alu Asoc. publica prin acést'a concursu pentru 2 stipendia de câte 300 f. v. a. pentru 2 asculatori de preparandia in P r a g'a (in Boemi'a) dimpreuna cu spese de drumu a 50 fl. v. a. pentru unulu.

Terminulu concursului se defige pre 25 lui Septembre dupa cal. nou. a. c.

Competentii la aceste stipendia, au sa-si tramitia pâna la susu numitulu terminu la Comitetulu Asociatiunei tranne, concursele loru provediute cu urmatórele documente: a) Atestatu de botezu; b) Testimoniu, ca au depusu esamenu de maturitate cu calculi buni. *)

Din siedinti'a Comitetului Asociatiunei tranne romane, tînuta la Sabiiu in 4 Septembre c. n. a. c.

Nr. 15—2 **Publicare de concursu.**

In urmarea sî in intielesulu conclusului Adunârei generale a Asoc. tranne tînute la Alb'a Iuli'a in 28 29 Aug. a. c. siedinti'a II p. VI subscrisulu Comitetu publica prin acést'a coucursu pentru:

Patru stipendii, sî anume: 3 de câte 100 f. pentru trei ascultatori de drepturi in Pest'a sî Vien'a, sî unulu de 80 f. pentru unu ascultatoriu de drepturi in patria. Terminulu se defige la acestu concursu pre 25 Sept. c. n. a. c.

Aspiratorii la susu numitele stipendii, voru avé pâna la defiptulu terminu asi asterne la Comitetulu Asoc. tranne, petitiunile sele provediute: a) cu atestatu de botezu; b) cu testimoniu scolasticu despre progressulu in studia, cum sî despre portarea morala, in urma c) cu testimoniu demnu de credintia despre lipsirea midilóceloru materiale spre a poté continuá invetiaturile. *) **)

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne romane tînuta la Sabiiu in 4 Septembre. 1866.

Nr. 16—2 **Publicare de concursu.**

In urmarea conclusului adusu in siedinti'a II p. VI. a Adunârei generale a Asoc. tranne romane tînuta in 28 sí 29 Augustu c. n. a. c. la Belgradu, Comitetulu Asoc. tranne, publica prin acést'a concursu la unu stipendiu de 300 f. v. a., destinatu pentru unu tineru romanu, carele se va consacrá studieloru technice.

Terminulu concursului se defige pre 25 Sep. dupa c. n. a. c.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite pâna la susu numitulu terminu la Comitetulu Asoc. tranne resp. concursele provediute sî instruite cu tóte documintele necesarie sî resp. a) cu atestatu de botezu; b) cu testimoniu bunu de maturitate, cum sî cu documentu demnu de tóta credinti'a, despre lips'a de midilóce. *)

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne romane tînuta la Sabiiu in 4 Septembre 1866.

*) Celelalte jurnale române inca suntu rogate a reproduce in colónele sele aceste Concurse.

**) Si acei tineri, cari s'a bucuratu in anii precedenti de vre-unu stipendiu alu Asoc. suntu detori a-si tramite resp. concurse prevediute cu documentele necesarie.

Nr. 17—2 **Concursu.**

La scól'a capitala gr. or. din Bradu comitatulu Zarandului a devenitu vacantu postulu invetiatoriului de clas'a I. cu salariu anualu de 336 fl. v. a. cuartiru sî lemne de focu, precum sî postulu invetiatoriului de clas'a a II. cu unu salariu anualu de 400 fl. sî 50 fl. v. a. cá relutu de cuartiru.

Competentii la aceste posturi au a-si tramite rogârile loru adresate presidiului comissiunei scolare subscrisa celu multu pâna in 15/27 Septemvre a. c. sî a documentá ca suntu de religiunea gr. or. cu purtare morala buna, pedagogi séu teologi absoluti sî posedu cunoscinti'a limbei române sî a limbeloru magiara sî germana séu celu putînu a unei dintre aceste din urma.

Bai'a de Crisiu 21 Augustu (2 Sept.) 1866.

Presidiulu Com. scol. gr. or. a Zarandului..

Nr. 13—1 **Concursu.**

Pentru ocuparea a dóue posturi de invetiatori la scól'a comunala din Sesciori Protopresbiteratulu S. Sabesiului se deschide concursu, cu care statiuni suntu impreunate urmatórele emoluminte, sî anume: pentru statiunea 1-iu unu salariu anuale de 150 f. v. a. cuartiru sî lemne de incaldîtu pentru statiunea a II 105 f. v. a., cuartiru naturalu sî lemne de incaldîtu.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni se binevoiésca a asterne petitiunile scrise cu mân'a loru, sî provediute: 1) cu atestatu de botezu; 2) cu atestatu despre absolvarea cursului pedagogicu séu teologicu, sî cumca sciu cantârile sî tipiculu biscricescu— Prea onor. Scaunu Protopresbiterale gr. or. din Sabesiu celu multu pâna in 15 Septembre a. c.— Sesciori in 10 Augustu 1866.

Comitetulu Parochialu gr. or.

N. 14—1 **Edictu.**

B u c u r u G r e b e n e a din opidulu R e s î n a r i in Scaunulu Sabiiului, care mai de siepte ani, cu necredintia au parasitu pre legiuit'a sea socia A n n'a nascuta A l e m a n u F r i n u totu de acolo, prin acést'a, se citéza, ca dela datulu mai din josu, in terminu de unu anu sî o dî, cu atat'a mai tare sa se infatisiedie inaintea forului protopopescu subscrisu, cu câtu ca la din contra, se va decide divortiu muierii selc la intielesulu SS. Canóne ale bisericei nóstre dreptu credincióse resaritene, sî in absenti'a densului.

Scaunulu Protopresbiteralu gr. res. alu Tractului Sabiiutui alu II-lea.

Sabiiu 22 Augustu 1866.

I o a n n e P a n n o v i c i u,
Protopresbiteru.

Nr. 12—2 CITATIUNE EDICTALA.

Ann'a Savu Barsanu din Zagonu in Trei-Scaune care parâsi cu necredintia de 7 ani, pe legiuitulu ei barbatu Nicolae Rusu, sî a cârei ubicatiune pâna astadi nu se scie, se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu anu sî o dî. sa se infatiosiedie inaintea subscrisului foru protopopescu, câci la din contra, se va decide divortiulu sotiului ei, sî in absenti'a densei.

Forulu protopopescu gr. or. alu Tractului alu II alu Brasiovului.

Brasiovu in 8 Augustu 1866.

I o a n n P e t r i c u
Protopopu.

Nr. 1014 — 1866.

Publicare.

Prea inaltulu Guvernu re. transilvanu cu decisiunea din 26 Iuliu a. c. nr. 14,533 se indurà a concede sî a intârí comunitatei Spelmedieu (Ispanmezö) Cerculu Pietrei in comitatulu Solnoculu interioru dóue târguri de tiéra anuale, carele voru fi in fia-care anu. — Unulu in 20 Maiu sî celaltu in 9 Septemvre, se face prin acésta publica incunosciintiare despre târgurile amintite cu aceea observare ca târgulu primu va fi in 9 Septemvre a. c.

Dela oficiulu judelui Procesualu alu tierei.

Coldeu 1 Septemvre 1866.

R a t z Jude Proces.

MOSIA DE ARENDATU.

Aprópe de Turd'a distantia de dóue óre se afla in hotarulu Ceanului mare mosi'a numita a lui Bors, pe o suprafatia de 312 jugere (pogóne de cate 1600 stangeni patrati,) partea cea mai mare de pasiune si de cósa; pe aceeasi se afla sî fenu facutu gat'a cam la 100 cara mari. In dóue pârti ale mosîei este apa buna sî multa, suntu sî 3 case de locuitu, incâtu economulu de vite si afla acolo in totu tempulu adapostn bunu sî sanetosu. Acea mosia se póte subarendá séu pe unu anu intregu pentru p a s i u n e sî e r n a t e c u, séu sî pe mai multi ani, sî numai cam a siés'a parte se va pastrá pentru aratura.

Intielegere mai deaprópe se póte mijlocí la Leonu Baritiu in Turd'a' uliti'a Clusiului, de unde se póte sî cercetá insasi mosi'a.

Asupr'a acelei mosii tragemu luarea aminte mai alesu a economiloru de oi, pentru cari este fórte corespundiatóre.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : ‡ joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl.v. a.

Nru 69. ANULU XIV.

Sabiiu, in 1‖13 Septembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 31 Augustu.

Scirea impartâsîta in nrulu trecutu despre demissiunarea ministrului de resbelu o completâmu dupa o alta scire mai din cóce, ca cu conducerea acestui ministeriu este de o camdata insarcinatu L. d. M. C. baronulu I o h n.—

Denumirea ministeriului ungurescu se afla inca intre lucrurile nerealisate. Pertratârile se dîce ca se continua. Resultatulu de pâna acem a acestoru pertratâri se pare a nu fi dupa gustulu celoru ce astépta cu sete memoratulu ministeriu, pentruca se mai spune sî accea, ca contele Andrássy au calatoritu in trei renduri deja, de candu se tratéza cestiunea ministeriului, la Puszta Szt Lászlo, unde se afla Deák, spre a conferí cu cestu din urma despre diferintiele ce stau in cale ministeriului.

Dupa „Monde“ séu mai bine dupa o corespundintia a acestei foi ce-i venì dela Vien'a, impacarea Ungariei cu Austri'a aru fi o fapta implinita. Acestei impacâri dupa coresp. amintita aru avea sa premérga intrarea bar. Hübner in ministeriu sî retragerea contelui de Mensdorff. Basele impacârei aru fi o adunare mare de representanti in Pest'a, compusa nu numai de deputati unguri, ci sî de representantii T r a n s i l v a n i e i sî Croatiei, precum sî de cei ai Slavoniei sî Dalmatiei. Cu tóte aceste T r a n s i l v a n i'a sî Croati'a sa aiba câte o represertantia de staturi deosebita, pentru afacerile curatu aministrative ale tierei.

Deputatii sa se aléga deadreptulu. Sa se infiintieze o unica casa de magnati pentru tóte trei regatele, sî membrii ei sa se aléga dupa constitutiunea cea vechia a regatului. Unu ministeriu ungurescu sa se dea Ungariei, respective regatului triunitu a stului Stefanu.

Afacerile esterne, resbelulu sî finantiele aru avé a remané eschisivu in manile regimului din Vien'a, pentrucá sa nu se imparta imperiulu in dóue pârti sî sa nu se dea ansa la imparechiâri daunóse atâtu pentru poporu câtu sî pentru conducerea statului in genere. In fine ne mai spune fói'a clericala din Franci'a (Monde) ca aru fi o intielépta concessiune, déca li s'aru concede unguriloru reintroducerea „prinderei in catáne“ pentru ca aru curatî tiér'a de o multîme de vagabundi fâra pane (Va sa dîca apararea patriei sa nu mai fia obligamentulu fiiloru ei fâra de distingere, ci a „vagabundîloru“ cá sa póta domnisiorii nemesi durmí linisciti.) —

Armat'a austriaca, spune unu corespundinte dela Hamb. Börsenhalle, va fi supusa unor'a schimbâri radicale. Totu sistemulu de aperare va fi intocmitu de asiá, incâtu pre lânga tóte reducerile ce se facu in armata, sî pre lânga impregiurarea ca imperiulu are cu o provincia mai putînu, — numerulu luptatoriloru sa crésca inca odata pre atât'a, pre câtu a fostu pâna acum. Se dîce mai departe, ca generalitatea va fi supusa unei purificatiuni strajnice; iara statulu majoru se va bucurá de o atentiune deosebita din partea regimului. —

Trupele prussiane parasescu deja tierile austriace ocupate de densele. —

Itali'a a inceputu a demissiuná soldati, inca inainte de subscrierea tratatului de pace incheiatu intre acést'a sî Austri'a. Predarea Venetiei insa se va mai amaná, din caus'a materialului celui multu ce se afla acolo, carele recere tempu fórte multu pâna va trece prin mânile comissiunei insarcinate cu acésta afacere. Referintiele intre Itali'a sî Austri'a devinu din dî in dî totu mai bune. Memor. diplom. scie sa spuna ca gen. italianu fù primitu in audientia de Imperatulu Austriei in unu modu fórte afabilu, cu care ocasiune, i s'a fâcutu cunoscutu celui dintâiu, ca cederea Venetiei la Franci'a nu s'a facutu, pentru cá sa se vateme prin acést'a simtiulu natiunalu alu Italiei, ci numai pentruca Austri'a, carea avea de cugetu sa faca acésta cessiune inca de mai nainte, intrase in negotiatiuni cu Franci'a in privinti'a acést'a, negotiatiuni, cari nu le putea curmá, ci trebnea sa le duca in indeplinire. —

Sciri din F r a n c i'a spunu ca de Goltz, representantele Prussiei la curtea din Parisu aru fi denumitu in loculu bar. Werther la curtea din Vien'a. In loculu celui d'antâiu va merge la Parisu cá representante alu Prussiei, Savigny. Mem. dipl. deminte acésta scire, dîcendu ca fostii representanti prussiani la curtîle din Parisu sî Vien'a remanu in posturile loru.—

Regin'a S p a n i e i au visitatu pre imperatés'a Francesiloru in Biaritz. —

Din M e s i c u se scrie ca imperatulu e decisu a disólve corpurile de voluntari. Acestor'a le da voia sa intre in armat'a regulata séu dupa dreptulu celu potu pretinde sa se reintórca in patria. La casulu d'antâiu li se socotescu trei ani in tempulu de servitiu. Reintórcerea in patria are sa urmeze pe spesele Mesicului. Cei ce voru sa remana acolo capeta proprietatea promisa de pamentu. Multi dintre voluntarii austriaci suntu determinati pentru reintórcere. —

Domnitoriulu R o m a n i e i s'a reintorsu la Bucuresci din calatoria in partea de preste Milcovu a tierei. —

Cancelari'a aulica reg. tranna au denumitu de c o n c e p i s t i de curte: pre Ases de sedria Carolu de I l y é s sî pre adjunct. de conceptu Dr. j. u. Iosefu G a l l u; pre cancelistulu de curte Dr. j. u. Aureliu B r o t e de a d j u n c t u d e c o n c e p t u de curte; de a d j u n c t i d e c o n c e p t u onorari suntu denumiti urmatorii practicanti de conceptu: Carolu P o g á n y de C l o p o t i v a, Ioann F ö l d v á r i de T a n c i u sî Gavr. B a r c s a y de N a g y B a r c i a.

Sinóde parochiale.

Sabiiu 30 Augustu.

Este de multu, de candu sub rubric'a acést'a, séu atingatoriu de sinóde nu amu mai fostu in stare de a aduce ce-va la cunoscinti'a publicului cetitoriu. Voru fi unii cari póte iéra se voru mirá de noi, cari dâmu acésta insemnatate acestoru sinóde. Nici ca ne mirâmu tocm'a asiá multu de mirarea loru, câci sub pressiunea trecutului nu au fostu dedati ómenii cu binefacerile vietiei constitutiunali sî sociali sî bisericesci, cari suntu totu atâtea radacini pentru viéti'a unui poporu. Candu ne-amu trezitu, ne-amu trezitu in eveneminte mari, aduse de anulu celu memorabilu 1848. Câte s'au petrecutu de atunci iéra s'au pretrecutu mai totu in mare sî asiá credemu a avé cuventu, candu presupunemu, ca suntu ómeni cari trecu usioru preste lucruri mai menunte, dar totu atâtu de insemnate pentru viétia.

Sa digressamu sî mai departe. Noi mai ca amu presupune, ca sî multele neintielegeri séu intielegeri stingace in afacerile nóstre provinu dela impregiurarea, ca este prea putînu spiritu de comuniune intre noi, pentruca au lipsitu prilegiulu, unde sa se intalnésca opiniunile liberu laolalta, sa se mai sî ciocnésca, dara unde sa aiba ocasiune séu a fi spriginite de o majoritate séu de a se convinge cine-va, in urm'a unui votu de o majoritate, ca este de opiniune retacita. Se intielege de sine apoi, ca nicairi reutatea nu-si pote face cuiburile sele cá in atari animi preocupate de ide'a, ca nu potu gresî, de unde apoi mai târdiu o suta sî o miia de vaiete asupr'a cutârui lucru, asupr'a cutârei impregiurâri sfortiate de multe ori chiaru de acei ce in fine— se vaiera mai multu asupr'a ei.

Amu puté sa vorbimu mai chiaru, dupa cum se dîce, aretându mai pre degete, decâtu precum e buna câte odata intrebuintiarea cutîtului in medicina, togm'a asiá e o recerintia medicala de alte dâti, cá sa se astepte maturisarea bubei, pentrucá nu sfortiandu-se vindecarea, imflamatiunea sa prinda mai pe departe. Din acésta causa nu vomu tramite pre nimenea la archivele nimenui, cá sa véda de unde se incepe reulu, cum furâmu tramisi noi mai deunedîle la ale gubernului absolutisticu, ci déca amu indreptá pre cine-va, unde-va, pentru óresi-care apretiare, apoi acést'a o amu face acolo, unde este deja lumina, unde faptele sî resultatele vorbescu singure. Prentruca credemu ca a s c u n s e actiuni rele sî ostile omenimei nici odata nu potu produce resultate bune; ast'a aru fi o nenaturalitate.

Sa ne intórcemu la objectu. Noi damu insemnatate sinódeloru parochiali pentru ca vedemu, ca unde suntu ómeni cu anima buna, se face inceputulu unei vieti nóue; incepu ómenii a-si cunósce — in sfer'a bisericésca— cari suntu drepturile, dara sî fo-

lósele loru, sî din aceste compunu lucruri, nu scie Ddieu câtu de inaltu filosofice séu juristico-politice, ci lucruri, cari introduse odata in viétia, punu base unei vieti morale, fâra de care nici sciint'a nici averea nu este alta decâtu veninu pentru omenime.

Ans'a ni o da la aceste premisse de astadeta protocolulu sinodalu din Jabeniti'a, dela sinodulu tînutu in primavér'a trecuta, din care ne permitemu a estrage unele date.

In punctulu alu VI-lea dâmu de punerea stavilei: la beutulu vinarsului sî petrecerea in Crisme; la injurarea de cele sânte sî l'a concubinatu; unu reu, care iá dimensiuni derapanatóre in tempulu din urma in societatea nóstra sî sgudue amaru santieni'a familiei. La acestea se aduce unu conclusu prin care se statoresce cá acel'a, carele se va aflá ca si-a vatematu caracterulu prin dejositórea betia de vinarsu sî alte spirituóse, sa se pedepsésca cu pedépsa banésca, incependu dela 50 xr. pâna la 5 fl. Asemenea se voru pedepsí cari se voru aflá petrecându in crasmele corciloru sî alte crisme, eschidiendu-se totudeodata sî dela ori ce dreptu bisericescu pâna voru dovedí in fapta ca s'au indreptatu. Pedepseloru de feliulu acest'a suntu supusi sî acei ce voru injurá cele sânte sî adeca incependu dela 15 xr. pâna la 1 fl. Cu supravighiarea se insarcinéza comitetulu parochialu asiá sî cu radicarea baniloru de pedépsa. In fine fiindu ca biseric'a este loculu, unde cine-va se deprinde cu deosebire in faptele morale religióse se indatoréza strinsu fia-care crestinu la cercetarea bisericei normandu-se sî ací pedepsele dela 15 xr. pâna la 1 fl.

In punct. VII.aflâmu desbaterea sî conclusulu asupr'a cheltueliloru prisositóre, atâtu cu ocasiunea cununiiloru, câtu sî a ingropaciuniloru. In privinti'a acést'a sinodulu avendu in vedere abusurile cele multe ce se facu cu atari ocasiuni, sî ca spre binele comunu s'aru puté face alte lucruri, cari sa delecteze (desfateze) sufletesce pre cei ce facu cheltuelile s'au decisu:

1) cá in loculu speseloru netrebnice fia-care nou casatoritu amesuratu stârei sele materiale sa contribue 3 fl, 2 fl. séu 1 fl.

2) ca in loculu datinei de pâna acum de a dá cu ocasiunea ingrapaciuniloru vase de lemnu, de lutu s. a. precum sî a daruí vinarsu celoru adunati, care tóte nu au nici unu scopu sî de alta parte suntu darapanatóre de starea materiala a celoru remasi de reposatulu:— in aducerea aminte a unui reposatu sa se contribue 10 f., 5 f. sî resp. 1 f. v. a. dupa starea materiala, a cui-va. Eara venitulu din bani de acesti'a se voru aministrá, cá sî cei din pedepsele de mai susu, jumetate in folosulu bisericei sî jumetate in alu scólei.

Putemu sa dicemu ca mesurile aceste facu onóre P. Parochu Ioann Fulea, dar sî comunei bisericesci, care au imbratîsiatu cu caldura institutiunea acést'a salutaria sinodala, carea aci, cá sî ori unde, cultivata cu sinceritate sî zelu, va aduce de siguru fruptele salutarie.

Sabiiu 28 Augustu. Astadi a tînutu representanti'a bisericésca archidiecesana de aici siedintia in afaceri atingatóre de fundatiunea Franciscu-Iosefina. Obiectulu siedintieloru fu cercetarea dupa starea actuala a fondului sî apoi impartîrea stipendieloru pre anulu venitoriu.

Césta din urma dede locu la putîna desbatere sî óresi care amaraciune a representantiei, câci, de-sî in puterea §lui respectivu din statutele fundatiunei erau datori toti stipendistii a se legitimá despre sporiulu loru in studii, nici unulu n'au satisfacutu acestei obligatiuni. Representanti'a nici ca putù asiá dara altmintrea, decâtu fatia cu o portare asiá indiferinta câtra fundatiune din partea stipendiatîloru, sa aduca urmatoriulu conclusu:

cá dupa sunetulu statuteloru sa escrie concurse nóue de stipendii fâra de privire la cei ce le au avutu, carii voru fi priviti de concurenti noi sî la casu candu altii voru avé calculi mai buni, nu se voru bucurá de dreptulu intaietâtiei. Concursele se escriu pâna la 20 Septembre, dupa care terminu se va tîné o nóua siedintia, care se decida asupr'a impartîrei stipendieloru.

Despre starea fondului in tempulu de fatia pâna dupa siedinti'a ce are sa urmeze nu putemu avé date speciale; acést'a insa din causa ca dlu fiscalu cons. nu erá de fatia spre a dá deslusîrile cuvenite. Totu ce scimu este, ca starea actuala a capitalului e 24,312 f. sî 36 xr.

In Septemân'a acést'a furâmu martori la immormentarea duoru concetatieni romani de aici din Sabiiu dd. Georgiu **Vladu**, negutiatoriu sî Ioanne **Cristescu**, diurnistu la magistratulu Sabianu. Fiâle tierân'a usióra!

Bungardu (lânga Sabiiu) 26 Augustu. Cetindu in „Tel. Rom.“ nr. 64 referatulu despre decursulu conferintieloru invetiatoresci, tînute cu invetiatorii din tract. prot. alu Sabiiului alu II, potu se dîcu, ca numai cu durere de anima amu trebuitu sa-mi tînu privirea la sîrele, cari cadu cá nisce grele imputâri asupr'a intregei preotîmi tractuali. Nu amu de cugetu a me face advocatulu nimenui, câci la acést'a nu amu nici o pleniputentia dela nimenea. In interesulu adeverului insa, trebuie sa-mi facu unele reflessiuni modeste, prin care, déca voiu fi in stare sa delaturu imputarea acést'a séu celu putînu generalitatea ei sa nu o lasu, cá pe nedreptate sa me umbrésca sî pre mine. Se dîce adeca in referatu ca „. . . s'a purcesu la cetirea instructiunei din 1862 pentru invetiatori, paragrafu de paragrafu, dandu-se la fia-care paragrafu deslusîrile necesarie atâtu din partea Par. Protopopu, câtu sî a dlui conducatoriu, facendu-se sî unele observatiuni din partea mai multoru invetiatori. Unele din aceste observâri nu facura impressiune placuta in cei de fatia; câci din cele mai multe se vede, dorere, ca unii preoti neconsiderandu, ca suntu chiamati a luminá prin fapta sî cuventu inaintea poporului sî a ajutá pre invetiatori intru implinirea sî purtarea sarcinei celei grele invetiatoresci, impedeca invetiamentulu prin cuvinte nesocotite, prin criticâri netemeinice ale metodeloru de acum sî prin purtare, déca nu dusmanósa, dar celu putînu nici calda, nici rece, fatia cu scól'a sî desmanta pre ómeni dela tramiterea copiiloru la scóla cu feliu de felu de pretecste, ...“ Eara mai la vale se imputa: ca s'a facutu observarea, ca directorii (preotii), necum sa tîna conferintie lunarie, nu se consulta cu invetiatorii nici la inceputulu anului, ci incredu tóta conducerea scólei bunei chipsueli a invetiatoriloru. In fine se adauge: ca nici un'a comuna din acestu tractu nu face esceptiune laudabila dela acésta impregiurare.

Eu credu ca nici o positiune nu e mai grea decâtu a unui preotu de ai nostri. Lasatu mai numai pe socotél'a sudorei fetiei sele pentru sustînerea sea sî a familiei sele: astadi sî elu trebue sa pórte tóte greutâtîle oficiului seu, cá ori carele altulu, carele se bucura de atâtea beneficiuri, parte dela statu, parte dela credinciosii sei. In causele scóleloru sciu din esperiinti'a-mi propria, ca déca preotulu nu va pune man'a, cá sa se faca ce-va, nu mai rari suntu acei'a cari sa se intereseze din motulu loru propriu, din causa ca suntu prea putîni deregatori comunali celu putînu, cari sa se gandésca de asiá ce-va. Poporulu ingreunatu de multe sarcine, numai in putîne locuri este asiá de luminatu, incâtu sa pricépa bunatatea ce i o aduce scól'a sî sa alerge elu de sine sî la implinirea acestei sarcini, — dupa cum o privesce elu in cele mai multe locuri. Credu asiá dara ca fatia cu aceste impregiurâri, este o detorintia de consciintia, cá la facerea imputâriloru preotîmei sa se faca o deosebire intre cei ce nu si-o implinescu sî cei ce si-o implinescu, sî sa nu li se amarésca dîlele, dealtmintrea destulu de amare, a acelor'a ce numai prelânga greutâti destulu de mari facu precâtu le sta in puteri pentru caus'a innaintârei scóleloru.

Mi este greu a me aduce pre mine insumi de esemplu, câci viu in contradicere cu modestî'a ce mi o impune anim'a. Dara silitu fiindu, trebue sa marturisescu adeverulu, ca de candu me aflu cá pastoriu sufletescu in comun'a susu numita de vre-o7—8 ani, am staruitu sî adusu lucrulu intr'atât'a, incâtu s'a procuratu curtea de scóla, s'a ziditu scól'a pentru poporulu nostru, ceea ce pâna aci nu au fostu; sî déca au fostu ce-va, nu a fostu propria a poporului nostru. De greutâtîle câte mi s'au opusu, nici ca voiu sa amintescu. (In asemenea intielesu ni se tramisa o cor. din Rosi'a sas. R.)

Incâtu pentru concursulu cu invetiatur'a asiu voí sa mi se aduca unulu barem din poporenii mei, cari sa marturisésca, déca nu le amu predicatu: desprea insemnatatea scólei, despre inaintarea poporului prin scóla; déca nu li-amu adusu parintîloru aminte de detoriele loru câtra fii s. a. sî déca nu mi-amu datu tóta silintia spre a le face cunoscute, cari suntu adeveratele loru interese atâtu in privinti'a trupesca câtu sî sufletésca? déca nu amu urmatu a tîné catechisatiune cu invetiaceii din scól'a nóstra sî cu cei gr. or. din scól'a evangelica locala, afara de casuri neprevediute in parochia, sî déca nu amu urmatu regulatu cu catechisarea junimei in dumineci sî serbatori, amesuratu prescriseloru mai innalte?

Amu cercatu ami luá refugiulu la publicitate, pentruca altmintrea, qui tacet consentîre videtur, dar sî in credintia, ca referintii invetiatori voru fi mai cu bagare de séma sî nu voru descarcá neprogresulu in un'a séu alta comuna, numai asiá pe usioru, in spatele preotîloru, ci lu voru cautá acolo unde se afla.

Me invoescu, cá gresielele sa nu se acopere, dara nu sum nici decum de pârere, cá ele sa se estinda sî asupr'a celoru nevinovati la densele, sî acést'a chiaru sî din punctu de vedere alu disciplinei sî in interesulu referintieloru de subordinatiune intre invetiatori sî directori (locali), cari suntu parochii.—

Rogu pre on. Redactiune a primí aceste in colónele „Telegr. Românu.“

Teodoru Necsi'a,
Parochu gr or.

Iesuitii in Prag'a. „N. Fr. Bl.“ in unu articulu de fondu cu titlulu de mai susu spune, ca in Prag'a suntu spiritele fórte neliniscite, din causa ca s'a asiediatu niscari-va Iesuiti acolo. Lucrulu au venitu asiá de departe incâtu o deputatiune de cetatieni au rugatu pre Archieppulu-Cardinalu sa departeze pre mentiunatii parinti de acolo. O fóia cechica atrage atentiunea consistoriului archiepiscopescu din Prag'a asupr'a impregiurârei, ca i sosescu in tóte dîlele vaierâri asupr'a Iesuitîloru, din ce se vede ca esacerbarea cresce; esacerbarea inse se póte domolí sî se potu evitá es-

cesse numai prin o „grabósa“ departare a acestoru barbati urgisiti din Pragr'a“. In decursulu articulului, dupa ce se premite ca tréb'a acést'a e numai la parere locala, dara de altmintre e o simptoma a desvoltârei culturei, se dîce ca pp. Iesuiti venira si se asiediara in Prag'a in tempulu ocupatiunei prussiane. Predicile loru au fostu reu primite sî pre urma trebuira sa le sisteze, cá sa nu se mai repetiésca tumultulu in biserica. Articululu insemna, ca in afacerea acést'a nu suntu partide natiunali, ci atâtu cechii câtu sî nemtii suntu de un'a sî aceeasi parere. Neci regimulu nu póte fi mestecatu in afacerea acést'a. E asiá dara numai tréb'a arch.-cardinalu, carele cá omu ce tîne multu la principiulu autonomiei, este in totu dreptulu cá pre terenulu acest'a, unde cá nicâiri si are loculu, sa-lu puna in lucrare. Sil'a in cele religióse dîce articululu e imposibila la individii singuratici cu atâtu mai putînu la comune intregi. „Sil'a religiósa nu e numai periculósa pentru o opositiune mai mare sî urmârile ei neprevediute, ci e sî fâra de intielesu, de óre ce veneratiunea câtra santieniele bisericei se póte sustîné sî pastrá numai prin mijlóce morale.“ Mai la vale dîce acelu articulu :

„Déca biseric'a nu se acomodéza cu invetiaturile ei sî cu aplicarea loru, recerintieloru spirituale ale poporului, i se póte intemplá, cá prelânga invatiaturile filosofice generale ale tempului— se devina de prisosu pentru poporu.“

Baga vina papismului pentruca se léga asiá cu cervicía de dominatiunea lumésca, pe candu déca s'aru desface de ea s'aru apropiá mai tare de tóta lumea crestina.

Articululu incheia, ca nu are de scopu a scrie istori'a Iesuitîloru, ci a constatá, ca dela reaparerea loru, pretensiunile clericale crescu, asemenea sî polemiele bisericesci sî diferintiele confessiunale, ceea-ce se contrariaza cu aspiratiunile sî lipsele tempului nostru, carele are destule certe politice sî necasuri economice sî sociale.

Principatele române unite.

Discursulu tînutu de Inalt. Sea Domnitoriulu Romaniei, câtra orasienii Iasiloru.

„Domniloru! Dela sosirea mea la Romani'a, aveamu cea mai via dorintia de a venì la Iasi, de a visitá acésta frumósa parte a nóuei mele patrii. — Evenemintele politice care s'au succedatu si grelele preocupatiuni ale afaceriloru generale ale tierei m'au impedecatu pâna acum'a de a veni in mijloculu d-loru vóstre. Astadi acésta dorintia a animei mele s'a indeplinitu. Mi-ati facutu o receptiune de care ve voiu pastrá cea mai placuta aducere aminte.

„Ve multiamescu d-loru cu sinceritate.

„Amu vediutu si amu trecutu in aceste din urma dîle prin un'a din pârtîle cele mai frumóse ale tierei mele, care a fostu incercata de doi ani de atâtea nenorociri, pre care nu este datu puterei omenesci de a le inlaturá, ea nu póte decâtu numai a le alinà. — Se imploramu dela Ddieu mil'a sea, pentru cá sa se indure de a ocrotí patri'a nóstra si poporulu nostru in aceste grele momente, totu elu sa departeze nenorocirile epidemiei care o bantue inca, precum si amenintiarile unei recólte neindestulatóre.

„Guvernulu meu va face totu ce este prin putintia pentru a usiurá aceste suferintie, insa pentru acést'a concursulu tuturoru cetâtieniloru este indispensabilu.

„Cu placere amu vediutu ca caritatea obstésca a usiuratu multe din aceste calamitâti.

„Cestiunea financiara este aceea, care absórbe in acestu momentu tóte preocupatiunile guvernului meu.

„Situatiunea care ve este cunoscuta se afla mai ingreuiéta prin fómetea ce ne amenintia. Guvernulu meu s'a grâbitu mai inainte de tóte de a usiurá sarcinile tesaurului prin economie. Reducerile insemnate care s'au facutu asupr'a cheltueliloru acestoru cinci luni din urma, suntu cea mai via dovada, precum si nestramutata hotarire de a asiediá echilibrulu in financiele nóstre, si de a inlaturá prin tóte mijlócele nóue imposite contributinaliloru..

„Prin economia si buna chibzuire speru ca financiele nóstre voru fi peste putînu regulate.

„Organisatiunea justitiei si administratiunei este, o sciu, imperiosu reclamata, voiu avea asupr'a ei o mare ingrijire; voiu cautá a ajunge asemenea la descentralisatiunea si la desvoltarea graduala a instructiunei publice si a câliloru de comunicatiune.

„In ceea ce privesce orasiulu Iasi, care a fostu unulu din centrele principale ale mariloru si frumóseloru idei natiunale, si care a sacrificatu totu pentru a dá natiunei române cea mai mare putere: unirea! Eu i-lu consideru cá a dóu'a capitala a Romaniei, si suntu decisu de a residá in elu regulatu, déca voiu putea, o parte a anului, indata ce cestiunile generale de organisatiune interióra mi-aru permite. Stramutarea scólei militare aici, de-si de unu folosu secundariu, este totusi o dovéda despre sincer'a ingrigire a gubernamentului meu, si déca permutarea curtiei de casatiune n'a pututu inca sa se iudeplinésca, speru totusi ca viitórea representatiune natiunala va tîné sém'a de dorinti'a dloru-vóstre.

„Provedinti'a, care pururea a ocrotitu scump'a nóstra patria, ne va ocrotí cu atâtu mai multu astadi. Sa avemu credintia in ea, sa ne intârimu prin concordia, si Romani'a va esî biruitóre din acésta din urma incercare.

„Sosindu in nóu'a mea patria, amu declaratu ca voiu impartî cu d-vóstra atâtu sórtea cea buna, câtu si cea rea; astadi este rendulu meu de a o dovedí; puneti tóta confiinti'a vóstra in Ddieu si incredeti-ve in mine la ori ce impregiurare.

„In fine, pre lânga norocirea ce simptu de a me aflá in mijloculu dloru-vóstre, este si aceea de a vé cunósce mai deaprópe. Fiti, ve rogu, interpretulu sentiementeloru si alu dorintieloru mele pentru inflorirea care me misca in particularu pentru orasiulu Iasi, care mau primitu cu atât'a caldura.“

Umoristulu *) s'a superatu grozavu pre Tel. Rom. incâtu de necasu, nici numele nu i-lu mai aflà, ci ii dîce Telegariu, de necasu, câci nu amu presupune, ca din óresi care simpathia câtra terminatiunea din urma sa se fia facutu vre-o eróre. Caus'a la acésta esacerbare asupr'a „Tel. Rom.“ este câci a indrasnitu, „obrasniculu“, fâra licenti'a Umoristului a aduce unu articulu— articul andrui dîce dlui —, in care s'a facutu amintire, póte nemeritata. sî de densulu, Umoristulu insa pre lânga asprimea sea patriarcala e sî bunu pentruca pre lânga tóta superarea sî mustrarea ce o da Tel. câce nu scrie cestiuni natiunale, lu asigura de gratiositatea amicitiei sele. Tóte aru fi bune de-sî nu tóte la loculu loru! Nu face nimic'a! omeni'a iar omenia astépta. Sî asiá déca ne vomu aratá pentru acésta deosebita gratia cu unu ploconu inaintea Umoristului suntemu in deplina sperantia ca ni se va primí numai bine.

Lucrulu nostru celu dintâiu asiá dara este sa-i spunemu : ca noi departe sa voimu a „aprehendá“ séu a combate pre Umoristulu, câci cine si va prinde mintea . . , amu vrutu numai sa constatâmu, ca densulu s'a ocupatu relativu mai multu de Asoc., fâra de a fi sciutu „precumpaní starea lucrului.“ (Ca cine a fostu referintele Umoristului nu aveamu lipsa sî scimu. Germanulu aru dîce : Gehört nicht zur Sache unit ist auch nicht schön).— Apropos! „Articulandru“! Ne-au interesatu cuventulu sî amu inceputu sa lu analisâmu. Trebue sa fia compusu din „articulu“ sî „andru“ póte dela grecia, ανδρος. Atunci — compusetiunea nu ni se pare, in intielesulu ce au vrutu sa i-o dea Umoristulu; alt'a e candu se impreuna d. e. „andru“ cu „copilu“ va sa dîca „copilandru“, ceea ce va sa dîca : barbatu copilaretiu, cârui, ce nui vine lui la socotéla lu supera amaru, sî carele batjocurile triviale, aruncate asupr'a ori sî cui, astépta sa fia aplaudate de tóta lumea sî luate numai de bani buni. Câtu pentru cestiunile natiunale vomu dá altor'a séma la loculu sî la tempulu seu. In fine poftesce sî Tel. Umoristului sa fia sanetosu, cu minte sî sa fia : Umoristu!

Publicarea

baniloru incursi la foudulu Asoc. pre tempulu sî cu ocasiunea adunârei gen. a Asoc. tînute la Belgradu in 27—29 Augustu a. c. pâna la siedinti'a Comitetului din 4 Septemvre c. n. a. c.

1) D. Fiscalu in Dev'a Ignatiu Rainay, tramite la fondulu Asoc. tx'a pre an. 1865/6 in suma de 5 fl. v. a.

2) D. proprietariu in Sabiiu I. Brote a administratu tax'a de m. ord. pre an. 186⅚ in suma de 5 f.

3). Comsiunea denumia cu ocasiunea adunârei gen. pentru incasarea taxeloru de m. ord. au administratu la cass'a Asoc. sum'a totala de 341 f. v. a., sî anume :

a) dela Il. Sea D. Iacobu Cav. de Bolog'a tax'a pre an. 186⅘ 186⅚ 10 fl. b) dela D. Nicolau Barbu Jude sing. in Blasiu tax'a pre an. 186¾ 186⅘ 186⅚ 15 fl. c) dela D. Dr. Pavelu Vasiciu pre an. 186⅚ 5 f. d) dela D. Nicolau Berghianu jun. senatoru pre a. 186⅚ 5 fl. e) dela D Sebastianu Tesl'a propriet. in Alb'a-Iuli'a pre an. 186⅚ 5 f. f) dela D. Alesandru Bud'a advocatu in Remetea m nou pre 186⅚ tax'a de m. ord. sî pentru diploma 6 f., g) dela D. Demitriu Farago prof. in Blasiu pre an. 186⅚ 5 f. h) dela D. Basiliu Popu de Harsianu asessoru in Abrudu pre a. 186⅚ 5 fl.i) dela D. Amosu Tobiasu prot. on. in Abrudu pre an. 186⅚ 5 f. k) dela D. Dionisiu Tobiasu Assessoru de sedria pre an. 186⅚ 5 f. l) dela D. Basiliu Bosiot'a Dembulu Not. de sedría pre an. 186⅚ 5 f. m) dela D. Alesandru Lazaru propriet. in Abrudu pre an. 186⅚ 5 f. n) dela D. Ioann Soic'a proprietariu in Bucium pre an. 186⅚ 5 f. o) dela D. Michailu Cocu propr. in Abrudu-Satu pre an. 186⅚ 5 f. p) dela D. Ioann Galu adun. protop. in Abrudu pre an. 186⅘ (restéza pre an. 186⅚) 5 fl. q) dela D. Basiliu Duc'a Assesoriu de sedria in Abrudu pre an. 186⅚ 5 f. r) dela D. Constantinu Cumanu Senatoru pre an. 186⅚ 5 f. s) dela D. Mateiu Nicol'a advocatu pre an. 186⅚ 5 f. t) dela D. Ioanu Drac'a preotu in Tomnatecu pre an. 186⅚ m. nou 5 f. u) dela D. Aronu Boeriu pref. in Blasiu pre an. 186⅚ 5 f. v) dela D. Basiliu Ratiu prof. in Blasiu tax'a pre an 186⅚ cá membru nou 5 f. w) dela D. Dr. Iosefu Hodosiu v-comite in Bai'a de Crisiu pre 186⅚ 5 f. x) dela Amosu Francu V-Comite in Bai'a de Crisiu pre 186⅚ 5 f. y) dela D. Dr. Iacobu Brendusianu advocatu in Bai'a de Crisiu pre an. 186⅚ 5 f. z) dela Basiliu Pauleshi protop. in Rosi'a lânga Blasiu pre an. 186¾ (rest. pre 186⅚ 5 f. aa) dela Dr. Ioanne Ratiu advocatu in Turd'a tax'a pre an. 186⅘ 186⅚ 10 f. bb) dela Basiliu Puianu Jude proc. in Blasiu pre an. 186⅚ 5 f. cc) dela Petru Dragiciu Jude proc. in Dev'a pre 186⅘ 186⅚ 10 f. dd) dela D. Nicolae Antonoviciu proprietariu in Limb'a tax'a pre an. 186⅚ cá membru nou sî pentru dipl. 6 fl. ee) dela D. Ioane Axente Severu tax'a pre an. 186⅚ 5 fl. ff) dela Georgie Fogarasi propr. in Oard'a de josu pre 186⅘ (rest. pre 186⅚) 5 fl. gg) dela Georgiu Visi'a argisatoriu in Zlatn'a 15 f. hh) dela Michailu Dobo Secretariu in Orastia pre a. 186⅘ (rest. pre 186⅚) 5 fl. ii) dela D. Samuila Cir-

*) On. publicu va fi indulgentu sî ne va iertá déca ocupâmu spatiulu sî cu afacerea acést'a, la care suntemu moralicesce necessitati. Red.)

lea propr. in Alb'a Iuli'a pre an 186⅝ 5 fl. kk) dela D. Georgiu Popu perceptoriu in Alb'a Iuli'a pe 186⅘ 186⅝ 10 fl. ll) dela D. Ioanne Czicze Asesoriu in Deasiu pre 186⅘ (rest. pre 186⅝) 5 fl. mm) dela D. Nicolae Solomonu prof. in Blasiu pre an. 186⅝ 5 fl. nn) D. Ioane Vladu Not. com. in Rosi'a de munte pre 186⅝ 5 fl. oo) dela D. Augustinu Coltoru par. in Bistr'a pre an. 186⅝ 5 fl. pp) dela D. Macbaila Stup'a negot. in Rosi'a de m. ord. pre 186¾ (restantia pre 186⅘ 186⅝) 5 fl. qq) dela Dr. Ioane Maioru Consiliariu de scóle pre an. 186¾ 5 fl. rr) dela Serviann Popoviciu Secr. Gub. pre an. 186⅝ 5 fl. ss) dela Lazaru Piposiu sen. pentru 1 esempl. act. ad. V 60 xr. tt) dela Basiliu Popu de Harsianu 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. uu) dela Dr. Pavelu Vasiciu 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. vv) dela Dr. Ioan Bobu prof. in Blasiu 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. ww) dela D. Dr. Vasiliu Glodarin pentru 1 esempl. act. ad. V. sî 1 conspectu 1 fl. xx) dela Iosefu Crisianu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. yy) dela Petru Truti'a parochu pentru 1 esempl act. ad. V. 60 xr. zz) dela Gregoriu Mezei Notariu in Șiardu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. aaa) dela Ioann Pinciu Asesoriu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. bbb) dela Ioan Vladu Juristu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. ccc) dela Iguatiu Rainay pentru 1 esempl. act. ad. V 60 xr. ddd) dela Dr. Ioane Nemesiu pentru 2 esempl. act. ad. V. 1 fl. 20 xr. eee) dela Aronu Boeriu prof. pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. fff) dela D. Const. Comanu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. ggg) dela Vasiliu Bultiu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr hhh) dela Alesandru Lazaru propr. in Abrudu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. iii) dela Simeon Balintu prot. pentru 1 esemp. ac. ad. V. 60 xr. kkk) dela Mateiu Nicol'a advocatu peutru 1 esempl. act. ad. V 60 xr. lll) dela Simeonu Berghianu tax'a pre an. 186⅝ 5 fl. mmm) dela Georgiu Popoviciu parochu in Orastia m. nou pre 186⅝ 5 fl. nnn) dela Petru Branu propriet. in Ciugudinu pre an. 186⅝ 5 fl. ooo) dela Basiliu Buldiu propriet. in Abrudu pre an. 186⅝ 5 fl. ppp) dela Ioan Kendi propriet. in Zlatn'a pre an. 186⅝ cá m. nou 5 fl. qqq) dela D. Canonicu Gregoriu Mihalli pentru 1 esempl. act. ad. V, 60 xr. rrr) dela Vlass'a par. in Zalatn'a pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. sss) dela Georgie Popoviciu par. in Orastia pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. ttt) dela Ilie Herli'a propr. in Vinerea pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. uuu) dela Ioan Ben'a din Vintiulu de josu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. vvv) dela Simeonu Berghianu argasitoriu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. www) Ioane Badilescu prof. in Bucuresci pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. xxx) dela Basiliu Buldiu pentru 1 esemp. act. ad. V. 60 xr. yyy) dela Dr. Ioane Ratiu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. zzz) dela Ioane Badilescu prof. in Bucuresci tax'a pre 186⅘ 186⅝ 10 fl. aaaa) dela Augustu de Popp prot. in Alb'a-Iuli'a tax'a pre 186¾ (rest. pre 186⅝) 5 fl. bbbb) dela Ioan Macelariu Insp. cerc. in Miercurea pre an. 186⅘ 186⅝ 10 fl. cccc) dela Il. Sea D. Consiliariu Georgie Angyal pre an. 186⅘ 186⅝ 10 fl. dddd) dela Sim. Mihalli pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. eeee) dela Ioan Cojocu invatietoriu in Mogosiu pentru 1 esempl. act. ad. V. 60 xr. ffff) dela Il. Sea D. Cons. Georgie Angyal pentru 1 esempl. act. ad. V 60 xr. gggg) dela D. prot. on. Clemente Tomasiu tax'a de m. pre an. 186⅝ 5 fl. hhhh) dela Nicolau Tamasiu par. in Grindu cá m. nou pre 186⅝ 5 fl.

4) Prin D. Advocatu in Oradea mare Ioann Gozmanu s'a tramesu la Asoc. 20 f. sî anume : a) dela Ilustr. Sea D Episcopu Iosefu Papp Szilágyi tax'a pe 186⅘ 5 fl., b) dela Il. Sea Dlu Episcopu alu Gherlei Ioanne Vancea pre an. 186⅝ 5 f., c) dela Rvrd. D. Prepositu Nicolau Borbol'a pre an. 186⅘ 5 f., d) dela Dlu Advocatu Ioann Gozmanu pre a. 186⅘ 5 f. Sum'a 20 fl.

5) D. Parochu in Brasiovu, Bartolomeiu Baiulescu tramete la fondulu Asoc. tax'a de m. ord. pre an. 1865/6 5 fl.

6). D. Not. Com. sî Col. Asoc. in Campeni George Ioanette tramite la fondulu Asoc. 12 f. 20 xr., din care 7 fl. 20 xr. pretiulu aloru 12 esempl. din actele ad. gen. V. ear 5 f. tax'a de m. ord. pre an. 1865/6 pentru DSea.

7) Dela unu balu tînutu in Alb'a Inli'a in 28 Aug. a. c. in folosulu Asociat. (a 3-a parte din venitulu curatu) au intratu in fondulu Asoc. 24 fl. 33 xr.

8) Dupa relatiunea cassierului au intratu deadreptulu la cass'a Asoc. dela D. Vasiliu Rosiu proprietariu in Alb'a-Iuli'a taxa rest. pre an. 1862/3 cu 5 fl., sî dlu Alessandru Bacu , cancelistu belicu in Timisiór'a taxa pre an. 1865/6 cu 5 f.

9). D. Secret. II reintórce cassei restulu remasu nechieltuitu din spesele Cancelariei Asociat. preliminate pre an. 1865/6. cu 23 f. 80 xr..

Dela Secretariatulu Asociatiunei tranne.

Sabiiu in 4 Septemvre c. n. 1866.

Nr. 18—1 **Concursu.**

Fiindca stipendistii fundatiunei Franciscu-Iosifiane, ce se afla la Archidieces'a nóstra greco-resariténa n'au satisfacutu datorintiei loru fatia cu statutele acestei fundatiuni se dechiara de vacante , sî prin acést'a se escrie concursu pâna in 20 Septembre calendariulu nostru, sî adeca :

1) dóue stipendii de cate 200 fl. v. a. pentru studii dela vreo facultate la universitate; sî

2) dóue stipendii de câte 100 f. eventualminte patru de câte 50 fl. v. a. pentru studentii dela academiele din patria.

Concurentii suntu datori a produce atestatu de maturitate, de paupertate, de moralitate sî de botezu, ca suntu de religi'a greco-orientale sî din archidieces'a nóstra, care pâna la terminulu susu insemnatu au a si le inaintà Escelentiei Sele Par. Archiepiscopu sî Mitropolitu cá presiedintele acestei fundatiuni.

Sabiiu 28 Augustu 1866.

Efori'a archieiecesana.

Nr. 14—2 **Publicare de concursu.**

Amesuratu Conclusului adusu in siedinti'a II. a adunârei gen. a Asoc. tranne romane, tînuta la Alb'a-Iuli'a in 29 Augustu c. n. a. c. p. VI.; subscrisulu Comitetu alu Asoc. publica prin acést'a concursu pentru 2 stipendia de câte 300 f. v. a. pentru 2 asculatori de preparandia in P r a g'a (in Boemi'a) dimpreuna cu spese de drumu a 50 fl. v. a. pentru unulu.

Terminulu concursului se defige pre 25 lui Septembre dupa cal. nou. a. c.

Competentii la aceste stipendia, au sa-si tramitia pâna la susu numitulu terminu la Comitetulu Asociatiunei tranne , concursele loru prevediute cu urmatórele documente : a) Atestatu de botezu ; b) Testimoniu, ca au depusu esamenu de maturitate cu calculi buni. *)

Din siedinti'a Comitetului Asociatiunei tranne romane, tînuta la Sabiiu in 4 Septembre c. n. a. c.

Nr. 15—3 **Publicare de concursu.**

In urmarea sî in intielesulu conclusului Adunârei generale a Asoc. tranne tînute la Alb'a Iuli'a in 28 29 Aug. a. c. siedinti'a II p. VI subscrisulu Comitetu publica prin acést'a coucursu pentru :

Patru stipendii, sî anume : 3 de câte 100 f. pentru trei ascultatori de drepturi in Pest'a sî Vien'a, sî unulu de 80 f. pentru unu ascultatoriu de drepturi in patrìa. Terminulu se defige la acestu concursu pre 25 Sept. c. n. a. c.

Aspiratorii la susu numitele stipendii , voru avé pâna la defiptulu terminu asi asterne la Comitetulu Asoc. tranne, petitiunile sele prevediute : a) cu atestatu de botezu ; b) cu testimoniu scolasticu despre progressulu in studia , cum sî despre portarea morala, in urma c) cu testimoniu demnu de credintia despre lipsirea midilóceloru materiale spre a poté continuá invetiaturile. *) **)

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne romane tînuta la Sabiiu in 4 Septembre. 1866.

Nr. 16—3 **Publicare de concursu.**

In urmarea conclusului adusu in siedinti'a II p. VI. a Adunârei generale a Asoc. tranne romane tînuta in 28 sí 29 Augustu c. n. a. c. la Belgradu, Comitetulu Asoc. tranne, publica prin acést'a concursu la unu stipendiu de 300 f. v. a., destinatu pentru unu tineru romanu, carele se va consacrá studieloru technice.

Terminulu concursului se defige pre 25 Sep . dupa c. n. a. c.

Concurentii la acestu stipendiu au de a-si tramite pâna la susu numitulu terminu la Comitetulu Asoc. tranne resp. concursele prevediute sî instruite cu tóte documintele necesarie sî resp. a) cu atestatu de botezu ; b) cu testimoniu bunu de maturitate, cum sî cu documentu demnu de tóta credinti'a, despre lips'a de midilóce. *)

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne romane tînuta la Sabiiu in 4 Septembre 1866.

---

*) Celelalte jurnale române inca suntu rogate a reproduce in colónele sele aceste Concurse.

**) Si acei tineri, cari s'a bucuratu in anii precedenti de vre-unu stipendiu alu Asoc. suntu detori a-si tramite resp. concurse prevediute cu documentele necesarie.

Nr. 13—2 **Concursu.**

Pentru ocuparea a dóue posturi de invetiatori la scól'a comunala din Sesciori Protopresbiteratulu S. Sabesiului se deschide concursu, cu care statiuni suntu impreunate urmatórele emoluminte, sî anume : pentru statiunea 1-iu unu salariu anuale de 150 f. v. a. cuartiru sî lemne de incaldîtu pentru statiunea a II 105 f. v. a., cuartiru naturalu sî lemne de incaldîtu.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni se binevoiésca a asterne petitiunile scrise cu mân'a loru, sî prevediute : 1) cu atestatu de botezu; 2) cu atestatu despre absolvarea cursului pedagogicu séu teologicu, sî cumca sciu cantârile sî tipiculu biscricescu— Prea onor. Scaunu Protopresbiterale gr. or. din Sabesiu celu multu pâna in 15 Septembre a. c.— Sesciori in 10 Augustu 1866.

Comitetulu Parochialu gr. or.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana :| joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl.v. a.

Nru 70. ANULU XIV.

Sabiiu, in 4|16 Septembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 3 Septembre.

Mai multe foi de Vien'a aducu scirea, ca cestiunea ungurésca e amanata. Curmarea acést'a a pertractâriloru in cestiunea ungurésca o afla unu corespundinte vienezu dela P. Ll. in urmatórele cause :

„Vin'a amanârei“ dice cor., „nu e de a se cautá in greutâtile ce le-aru fi pututu provocá intielegerea asupr'a programului ministriloru. De altu mintrea mi e fórte greu a gasí espressiunea cea adeverata la caus'a acést'a, pentruca eu afirmezu, ca déca ministeriulu nu s'a pututu realisá, vin'a nu o pórta neimpacabilitatea principieloru. Atunci nu amu nimeritu espressiunea adeverata, de óre ce principiele suntu representate de persóne, si déca ministeriulu a datu de pedeci in cestiuni personale, totusi a invinsu principiulu representatu de personalitatea, carea si-a pastratu terenulu ocupatu de dens'a. Precâtu scimu intrebarea cea d'antâiu se invertì pre lânga impregiurarea, ca cine sa fia in fruntea ministeriului. Nu potu scí, déca bar. Sennyey aru fi fostu cumva gat'a a intrá in unu ministeriu Andrássy, la casu, candu regimulu din majoritatea dietei i aru fi oferatu unu portu-foiu ; din contra, dupa cum audiu mi se pare ca Escelent. Sea numai dandu-i-se presidiulu se póte castigá pentru ministeriu. De óre ce insa deakistii nu credu in fusiune sub conditiunea, cá sa intre vre-unu membru alu dreptei séu unulu alu regimului de acum, care au combatutu sistemulu parlamentariu, in ministeriu, asiá ei trebue cu atât'a mai decisivu sa refuse intrarea loru in unu ministeriu, carele sa fia sub presiedinti'a unui membru, de-sî omu de frunte, dar alu regimului de acum. Asiá dara nu e cestiune pura personala, de carea s'a sfermatu ministeriulu. Principiulu in cercurile competente se vede ca inca nu au invinsu. Déca aru fi triumfatu principiulu atunci intrebarea, ca cine sa fia ministru, nu aru mai fi datu de greutâti mari. Invinge principiulu, atunci trebue sa pasiésca inainte acei ce suntu purtatorii principiului sî carii sî pentru venitoriu voru sci sa-i dea espressiunea cea mai fidela. Representantii celuilaltu principiu voru fi despagubiti pentru resignatiunea loru de oparte prin consciinti'a ca si-au plinitu detori'a de patrioti sî de alt'a prin respectulu din partea natiunei.“

Unu telegr. alu H. Ztg. spune, ca N. Fr.Pr. din Vien'a acentuéza impacarea regimului cu Uugari'a, mai alesu pentru cestiunea orientala.

Deputatii germano-austriaci au avutu o conferintia in Ausee. La acésta conferintia au luatu parte Dr. Berger, Dr. Schindler, Dr. Rechbauer Dr. Gross, Dr. Fleckh sî altii. Kaiserfeld nu au pututu luá parte din caus'a bolnavirei sele. Consvatuirile loru au fostu despre o manifestatiune politica ; scriptulu respectivu insa s'a decisu a-lu comunicá mai antâiu cu sotii loru politici din Vien'a, Brünn, Prag'a s. a. spre a se declará, déca se invoiescu sa se alature sî ei la acést'a manifestatiune.

Dupa „Politik“, deputatii adunati in Aussee au adusu concluse in care se cuprindu cam urmatórele : A multiamí pre slavi, pre basea celei mai mari respectâri egale a fia-cârei natiunalitâti sî pre basea unui parlamentu centralu. Fatia cu dorintiele magiariloru sa nu acepteze nici unu obligamentu, care aru fi in contr'a intereseloru slaviloru din Ungari'a. —

Totu dupa tel. de mai susu se spune, ca foile prussiane vorbescu pentru prepararea de resbelu, cu scopu de a asecurá resultatele de pâna acum ale Prussiei.

Din Paris u aflâmu, ca „Patrie“ constatéza necessitatea grabnicei recunósceri din partea Portíei, a Princip. Carolu, de Suveranu alesu alu Romaniei. Despre conditiunile puse de Pórta dîce acea fóia, ca nu se potu primí, sî asiá e de lipsa o transactiune, prin care sa se mijlocésca recunóscerea, prelânga sustînerea suzeranitâtiei. Déca deslegarea acestei cestiuni s'aru mai amaná, atunci nu aru mai justificá nimicu traganarea recunósceri Principelui Carolu din partea puteriloru celoru mari.

In Italia au datu ansa la temeri cursulu celu incetu alu negotiâriloru de pace. Nazione asigura, ca situatiunea diplomatica eschide cu totulu reinceperea ostilitâtiloru.— Din Veneti'a scriu cor. la dîuarele vieneze, ca se facu pregatiri mari pentru primirea regelui Victoru, séu celu putînu a altei celebritâti italiane.

Din Constantinopole se telegraféza ca pe insul'a Candi'a in tóte dîlele suntu intalniri sangeróse intre greci sî turci. Militi'a pasiesce pretotindenea cu energia.

Din Aten'a se telegraféza, ca in Epiru au eruptu in mai multe locuri revolutiunea contra esageratiuniloru din partea autoritâtîloru turcesci. 3000 de insurgenti au atacatu trupele turcesci, dintre cari 11 morti sî 250 vulnerati. Representantii Angliei sî ai Prussiei au calatoritu in pârtîle insurectiunei sa studiese situatiunea.

Din Bucuresci aflâmu ca Stirbei sî Sturz'a au calatoritu la Constantinopole in caus'a recunóscerei Domnitoriului.

1848.

„Pesti Napló“ organulu partidei lui Deák, luandu-si motivulu din negotiatiunile ce suntu in pertractare asupr'a cestiunei unguresci, declarà, inainte cu vre-o cate-va dîle, categorice, ca : Ministeriulu ungurescu trebue sa fia eschisivu din barbati de partid'a sea sî ca compunerea lui trebue sa se realiseze inca inainte de redeschiderea dietei pestane; iara „contraconcessiunea“, carea aru fi sa se faca din partea ungurésca pentru concessiunile de mai susu, o precide aceeasi fóia intr'acolo : proiectulu subcomitetului pentru afacerile comune cuprinde in sine dejá concessiunea cea mai estrema sî memoratulu ministeriu ungurescu si va dá tóta silinti'a, ca sa esopereze primîrea acestui operatu (alu subcomitetului) in cas'a deputatiloru. *)

Din acestu ultimatu se vede mai antâiu, ca partid'a lui Deák respinge ori ce transactiune cu conservativii, incâtu privesce formarea unui ministeriu de coalitiune. Cine si póte aduce aminte, ca „Pesti Napló“ au desvoltatu, fatia cu Ardélulu sî cu comitatele unguresci, unu programu de cea mai strinsa centralisatiune legilativa, cu scopu de a esoperá regimulu parlamentariu, nu se va mirá atât'a, pentruca partid'a lui Deák nu va sa se fusioneze cu conservativii, ci se va mirá, ca potu sa fia municipalisti conservativi, cari vreu sa mérga mâna 'n mâna cu barbatii dela „Pesti Napló“ spre a deslegá problem'a : de a pune in lucrare in Ungari'a, de o parte centralisatiunea parlamentara sî totudeodata de alta parte, autonomi'a municipala.

Precandu „Pesti Napló“ pretinde asiá de categoricu unu ministeriu ungurescu, va fi batutu la ochi fia-cârui, ca chiaru sî pentru acestu casu, primirea neschimbata a „operatului comitetului“ asupr'a afaceriloru comune din partea casei deputatiloru din Pest'a, fu semnalata (din partea lui P. N.) de o eventualitate óresi cum pusa in intrebare.

Sinceritatea acést'a o putemu numai laudá. Partid'a lui Deák insa, déca sî in diet'a presenta nu se afla in rol'a cea vaierabila dela 1861, candu partid'a resolutiunei o impingea inainte, precandu erá de opiniune ca ea ins'a dirige lucrurile,— ea sî astadi e departe de a dominá situatiunea pe deplinu in cas'a deputatiloru. Unu numeru bunisioru de esperiintie, din sessiunea trecuta, indreptatiescu lumea la recunóscerea acestui adeveru. Unui ministeriu din partid'a lui „Pesti Napló“ i se póte asiá dar usioru intemplá, cá pe lânga totu proiectulu memoratu despre afacerile comune, representatu de acea partida, sa fia resturnatu de o coalitiune a partidei lui „Hon“ cu representantii natiunalitâtîloru nemagiare.

Recercâmu pre toti cei partasi a nu perde din vedere possibilitatea acést'a : Partid'a resolutiunista voiésce uniunea curatu personala, sî este asiá dara in interesulu ei de a resturná operatulu ermafroditu de uniune personala sî reala; natiunalitâtile nemagiare insa au tóta caus'a de a resturná unu ministeriu, a cârui partida s'a aretatu mai netoleranta intre tóte partidele magiare, in cestiuni natiunale sî au statoritu in „Pesti Napló“ unu programu de centralisatiune aministrativa, care dupa tóte judecâtile (opiniunile) or-

*) A se vedé in privinti'a cestiunei acestei sî cele dela Ev. pol. R.)

ganeloru publicistice nemagiare periclitéza deadreptulu natiunile slave si pre cea româna.

Déca ne intrebâmu acum, ce ofera pentru monarchi'a intréga desu memoratulu elaboratu, pentru a cârui victoria in cas'a deputatiloru din Pest'a, partid'a lui Deák nici nu voiesce sî nici ca póte sa stea buna,— e de ajunsu sa revocâmu in memoria, acele lucruri faptice, ca programulu acest'a scóte afara dintre afacerile comune civilist'a monarcului, ea esprima invoirea Ungariei de a recunósce, dupa o convenire séu intielegere libera, o parte din datori'a statului sî ca sî in privinti'a afaceriloru recunoscute de comune, propune o tratare cu totulu deosebita, prin câte o delegatiune imperiala de dincóce sî de dincolo de Lait'a. Programulu acest'a fu dejá desemnatu, nu numai de jurnalistic'a centralistica, de neaceptabilu, ci sî de intréga jurnalistica federalistica. Se póte asiá dara prevedé cu securitate, ca unu atare programu va fi refusatu in Prag'a, Brünn, Lemberg, Agram sî Laibach precum sî in Vienn'a.

Denumirea unui ministeriu ungurescu, pentru esecutarea acelui operatu, nu aru insemná nici decum a d e s l e g á cestiunea ungurésca pentru monarchi'a intréga, ci numai a o a d u c e pe tapetu. Introducerea unui ministeriu ungurescu din partid'a lui Deák, inca inainte de revisiunea legiloru din 1848 sî inainte de regularea cestiunei municipieloru, nu aru fi alt'a decâtu de a sfortiá afacerea ungurésca cu ignorarea cestiunei natiunalitâtiloru de asiá, incâtu aceea aru devení periculósa pentru Ungari'a sî mijlocitu pentru monarchi'a intréga.

In interessulu tuturoru partasiloru trebue numai sa dorimu, ca pertratârile cele unilaterale privitóre la cestiunea ungurésca sa se termine câtu mai in graba. Ele nu fâra temeiu au alarmatu opiniunea publica in tierile corónei boemice, in Galiti'a, in regatulu triunitu in tierile slovene sî in Vien'a, sî au umplutu de mare ingrigire tóte natiunalitâtile nemagiare din Ungari'a sî Transilvani'a.

Candu va fi ajunsu odata regimulu imperiului intregu la cunoscintia, ca cu majoritatea casei deputatiloru de presentu, respective cu programulu ei de dreptulu publicu, nu se póte ajunge unu programu ecuitabilu in privinti'a cestiunei statului intregu, atunci dór nu se voru mai puté retiné in Vien'a dela respunderea cestiunei mai departe: déca sub administratiunea de fatia se póte efectuí in Ungari'a o majoritate in cas'a deputatiloru, dela carea sa se póta castigá concessiuni mai mari pentru ide'a de intregitatea statului.

Noi dorimu sinceru, cá evenemintele sa dea regazu barbatiloru nostri de statu, pentru cá cestiunile inca nedeslegate sa le póta studiá in modulu celu radicalu incetu de pâna acum! „Zkft.“

Tratatulu de pace intre Austri'a sî Prussi'a dela 23 Aug. 1866.

Noi Franciscu Iosifu I.

Din grati'a lui Dumnedieu Imperatulu Austriei, Regele Ungariei si Boemiei, Regele Lombardo-Venetiei, Dalmatiei, Croatiei, Slavoniei, Galitiei, Lodomeriei si alu Iliriei; Regele Ierusalimului, Marele Principe alu Transilvaniei etc. etc. etc.

Prin acést'a facemu cunoscutu si marturisimu:

Dupa ce intre plenipotentiatulu Nostru si intre plenipotentiatulu regelui prussianu se incheià si subscrise la 23 Aug. in Prag'a unu tractatu de pace, carele din cuventu in cuventu suna asiá:

Maj. Sea Imperatulu Austriei si Maj. Sea Regele Prussiei fiindu indemnati de dorinti'a, ca voru sa redee provincieloru sele binefacerile pâcei, au determinatu a stramutá preliminariele ratificate in Nicolsburg la 26 Iuliu in tractatu definitivu de pace.

Maj. Sele spre acestu scopu si-au denumitu plenipotentiatii sei si anume:

Maj. Sea Imperatulu Austriei:

Pre consiliariulu intimu si camerariulu seu, legatulu estraordinariu si ministrulu plenipotentiatu bar. F e l s a c h Adolf Mari'a B r e n n e r, comendatorele imp. alu ordinului Leopoldinu, si cavalerulu reg. prussianu alu ordului vulturelui rosiu de class'a prima, etc.

Iara Maj. Sea Regele Prussiei:

Pe camerariulu, consilieriulu intimu si plenipotentatulu seu, bar Car. W e r t h e r, posesorele ordinului vulturelui rosiu reg. prus. si a crucei celei mari a ordului Leopoldinu imp. austriacu, etc.

cari convenindn in Prag'a la conferintia, dupa schimbarea plenipotintieloru aflate in forma corecta si buna, s'au invoitu la urmatórele puncte:

Art. I. In viitoriu sa domnésca, intre Majest. Sea imp. Austriei si intre Maj. Sea reg. Prussiei, pace si amicitia, precum si intre eredii, succesorii, statele si suditii loru.

Art. II. Cu privire la esecutarea punctului alu VI. a preliminarieloru de pace asiediate in Nicolsburg la 26 Iuliu a. c fiindca Imperatulu franciloru a dechiaratu oficiosu in Nicolsburg la 29 a. c. prin plenipotentiatulu seu dela regele Prussiei: „qu'en ce qui concerne le Gouvernement de l'Empereur, la Vénétie est aquise à l'Italie, pour lui être remise à la paix.“ (ce se atinge guvernamventulu Imperatului, Veneti'a e castigata pentru Itali'a, cá ea i se predee ei dupa incheiarea pâcei;) Maj. Sea Imperatulu Austr. inca primesce acésta dechiaratiune si-si da invoirea la anecsarea regatului lombardo-venetianu câtra regatulu italianu fâra ori ce conditiuni mai grele, decâtu sa primésca detoriele, cari, conformu cu tractatulu de Zürich, voru cadé pre teritoriulu cesiunatu.

Art. III. Prisonerii sa se elibereze de ambe pârtile numai decâtu.

Art. IV. Maj. Sea Imperatulu Austr. recunósce desolvarea confederatiunei nemtiesci de pâna acum, si se invoiesce la o nóua constituire a Germaniei fâra participarea statului imp. austriacu. In acestu modu promite Maj. Sea, ca va recunósce relatiunea mai angusta federale, carea o va statorí Maj. Sea regele prussianu dela Menu (Main) spre média-nópte, si-si da invoirea, ca statele de câtra média-dî de lini'a acést'a sa pasiasca la o uniune, a cârei legatura natiunale cu confederatiunea nemtiésca dela média-nópte se sustîne pentru o complanare mai precisa din partea ambeloru pârti, carea apoi va avea esistintia internatiunale independinte.

Art. V. Maj. Sea Imperatulu Austriei si-cede Maj. Sele Regelui prussianu totu dreptulu ce l'a castigatu prin pacea dela 30 Oct. 1864 privitóre la ducatele Schleswig-Holstein, cu acea observatiune ca locuitorii districteloru nordice de Schleswig, déca voru esprime prin votu liberu dorinti'a de a se uní cu Denemarc'a (Dani'a), sa se dee Denemarcei.

Art. VI. M. Sea Regele Prussiei, la dorinti'a M. Sele a Imp. Austriei, se dechiara plecatu, ca la schimbârile ce au a se face in Germani'a, teritoriulu presinte alu regatului sasonicu lu va lasá in marimea lui de pâna acum, sustînendu-si totu odata dreptulu, ca contribuirea Sasoniei la spesele de resboiu si pusetiunea ce va avé a ocupá in viitoriu regatulu sasonicu in confederatiunea dela média-nópte le va regulá mai particulariu intr'unu tractatu de pace separatu, ce va avé a-lu face cu M. Sea Regele Prussiei.

Totu odata M. Sea Imp. Austriei promite, ca va recunósce despusetiunile nóue, impreuna cu schimbârile teritoriali, cari le va face M. Sea Regele prussianu in Germani'a média-noptiala.

Art. VII. Pentru despusetiunile privitóre la averea confederatiunei dela média-nópte dupa schimbarea tractatului de fatia celu multu in siese septemâni va convení o comissiune in Francofurtu de Menu la carea suntu a se insinuá tóte pretensiuaile referitóre la confederatiunea nemtiasca si in siese luni a se licuidá. Austri'a si Prussi'a voru fi in acésta comissiune representate, standu-le in voi'a libera a face astfelu tóte guvernele confederatiunei.

Art. VIII. Austriei i remane dreptulu, a duce din cetâtile confederali, aceea ce e proprietate austriaca, precum si competinti'a sea matricularia din averea miscatóre confederale, séu a dispune despre ea dupa placu; acést'a are valóre pentru tóte averile miscatóre ale confederatiunei.

Art. IX. Oficiantiloru servitoriloru, si pensiunistiloru ai confederatiunei li se asigura pro rata in matricula pensiunile ce le competu sî respective multor'a le suntu concese.

Regimulu r. prussianu ia insa din cass'a matriculare a confederatiunei pensiunile si ajutórele ce pâna acum se denegau pentru oficierii armatei de mai inainte de Schleswig-Holstein si pentru urmatorii loru.

Art. X. Primirea pensiuniloru aprobate de câtra c. r. locutienintia in Holstein remane concesa interesantiloru.

Sum'a de 449,500 taleri daniani in oblegatiuni de statu daniane cu 4% ce se afla in pestrare la regimulu c. r. austriacu si e a finantiei de Holstein, se va redá acestor'a de locu dupa ratificarea tratatului acestui'a.

Nici unulu care se tîne de ducatele Holstein si Schleswig si nici unu supusu alu Maj. Sele Imperatului Austriei si a regelui Prussiei va fi persecutatu nepaciuitu, séu conturbatu in persón'a ori averea lui pentru purtarea lui politica in restempulu intemplamînteloru si a resbelului din urma.

Art. XI. Maj. Sea Imperatulu Austriei se deoblegà a solví o suma de patru-dieci miliône taleri prussiani Maj. Sele regelui Prussiei spre acoperirea unei pârti a speseloru causate Prussiei din resbelu. Din sum'a acést'a insa sa se detraga sum'a speseloru de resbelu, ce Maj. Sea Imperatulu Austriei in virtutea §. art, XII. a numitei pâci de Vien'a din 30 Oct. 1864 are sa le pretinda dela ducatele Schleswig si Holstein, in 15 miliône taleri prusesci, si cá ecvivalentu alu sustînerei libere ce armat'a prusésca o va avé in tierile austriace ocupate de ea pâna la incheiarea pâcei, in 5 miliône, asiá incâtu remanu de plata numai 20 miliône.

Jumetate din sum'a acést'a se va cvitá deodata cu ratificarea reciproca a tratatului acestui'a, iara a dóu'a jumetate cu trei septemâni mai târdiu, la Oppeln.

Art. XII. Retragerea trupeloru r. prussiane de pre teritoriele austriace se va indeplini intru trei septemâni dupa schimbarea ratificatiunei a tratatului de pace. Din dîu'a inschimbârei ratificatiunei functiunile guvernamenteloru generale prusesci se voru reduce curatu la cerculu loru de activitate militarescu.

Despusetiunile speciali, dupa cari are sa se faca acésta retragere, suntu otârite intr'unu altu protocolu ce forméza adausu la tratatulu acest'a.

Art. XIII, Tóte tratatele si convenirile incheiate intre amendóue in. pârti inaintea resbelului, incâtu acele dupa desolvarea relatiunei confederatiunali dela natur'a loru nu voru trebuí sa-si pérda activitatea, se punu prin acést'a de nou in valórea loru.

In deosebitu se sustîne valórea conventiunei generali de Cartelu (invoire pentru rescumperarea prinsiloru in resbelu) intre statele confederative nemtiesci din 10 Februariu 1831 cu tóte dispusetiunile adause la aceea. Insa regimulu c. r. austriacu dechiara ca tratatulu de valuta incheiatu in 24 Ian. 1857. prin desólverea relatiunei confederali nemtiesci, 'si perde valórea pentru Austri'a, si regimulu r. prusescu se dechiara invoitu a intrá in desbaterile cu Austri'a si cu ceialalti partecipatori pentru nimicirea acetsi cotratu.

Pentru acést'a in. contrahenti si reservá a incepe câtu mai curendu desbateri asupr'a revisiunei tratatului de comerciu si de vama din 11 Apriliu 1856, in intielesulu usiurârei comunicatiunei reciproce.

Deocamdata numitulu tratatu sa aiba valóre cu aceea observare, ca fia-cârui dintre in. contrahenti i sta liberu, pre acel'a dupa insciintiare de siese luni, a-lu lipsí de validitate.

Art. XIV. Ratificatiunile tratatului cestui'a sa se inschimbe in Prag'a pâna in restempu de 7 dîle séu daca se póte si mai curendu.

Spre intârirea acestui'a plenipotentiatii respectivi au subscrisu tratatulu acest'a si l'a provediutu cu sigilulu insemneloru loru.

S'a intemplatu la Prag'a in a 23 dîu'a lunei. Aug. in anulu mantuirei o mie optu sute siésedieci si siese.

(L. S.) B r e n n e r m. p. (L. S.) W e r t h e r m. p.

Asiá noi toti articulii tratatului acestui'a precum sî ai protocolului adausu la art XII., i amu esaminatu precisu aplacidatu sî concesu sî promitemu cu cuventulu Nostru imperatescu a-i respectá intru totu intielesulu loru, sî despusetiunile loru a le implini precisu sî Noi sî urmatorii nostri.

Spre intârire amu subscrisu Noi cu mân'a propria acestu instrumentu de ratificatiune, sî dîcemu sa i se impuna sî insemnulu imperatescu.

S'a intemplatu in capital'a sî resiedinti'a Nóstra Vien'a in a 27 dî a lunei Augustu in anulu Domnului o mie optu sute siesedieci sî siese, alu regimulu Nostru intr'alu optu-spredieceleа.

Francisc u Iosifu m. p.

Alesand. conte de Mensdorff-Pouilly m. p. La pré in. demandatiune a Maj. Sele c. r. apostolice Pudiger conte de Aldenburg m. p. consiliariu de curte sî ministerialu.

Conferintie invetiatoresci din scaunulu Mercurei.

Sabiiu in 30 Augustu 1866.

Stimate Domnule Redactoru! Cetindu in nr. 67 alu „Tel. Rom.“ espresa dorintia de se publica ce-va mai apriatu despre cursulu acestoru conferintie mi iau indrasnéla a ve rugá, sa primiti acestea putîne renduri in pretiuitulu „Tel. Rom.“

In 22 Augustu, tînendu-se diminéti'a la 6 óre servitiulu Ddieescu dupa finirea acestui'a se deschise conferinti'a I. prin o cuventare din partea prea onor. Domnu protopopu P. Bodila, sî in care onorat. Domnu protopopu i-si luá de basa cuvintele mantuitoriului „mergeti sî propoveduiti in tóta lumea evangeli'a“— dupa acést'a denumindu de conducatoriu alu acestoru conferintie pre Diaconulu sî Invetiatoriulu din Poiana Ioann Sierbu, — acest'a respunse prin alta cuventare Domnului protopopu, amintindu totudeodata sî de urzitoriulu acestoru conferintie, Escelenti'a Sea Preasântîtulu Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Br. de Siagun'a.

Dupa acestea au urmatu conscrierea, de unde vediurâmu cu durere, ca din 30 de invatietori numai 15 au fostu de fatia, iara ceialalti absenti, — sî mai cu séma totu de acei'a, cari au lipsitu sî in anii trecuti. — Ce se atinge de studiele loru facute, o parte au norma sî pedagogia, multi sî cu 4 sî 5 classe gimnasiale sî Pedagogi'a s'au teologi'a, — iara plat'a loru vartase intre 50 fl. — (Apolou micu) — sî 150 fl. Poiana. — Se luara mai intâiu Instructiunea din 1862 care s'au desbatutu din §-u in §-u cu acést'a se fini conferinti'a prima la 1 óra. Dupa amédî la 2 óre se continuara instructiunea susu numita pâna in fine, dupa care urmara desbaterile asupr'a Abcdariului de profesorulu Z. Boiu, unde vediurâmu din respunsulu invatietoriloru ca se introduce in scólele populare cu succesu bunu.— Desfasiurandu-se din partea conducatoriului inca datorintiele invatietoriului fatia cu alte persóne sî mai cu séma cu preoti, se decisa unanimiter cá atâtu despre absentarea invatietoriloru câtu sî despre tóte acestea defecturi, sa se faca in scrisu aretare Scaunului protopopescu. — Cu acestea se finí conferinti'a a 2-a pre la 6 óre. — In 23 dupa servitiulu Ddieescu se incepu a 3-a conferintia cu urmatórele: prin ce se póte desvoltá trupulu; pâna unde are sa se intinda nutrementulu, sî ce scaderi fisice sî morale trage dupa sine; ce folosu aduce curatieni'a, regularitatea. etc. cumu sa se póta deprinde invetiaceii in conceptarea epistoleloru, obligatiuniloru, cuitantieloru, sî altoru lucruri practice in viétia. Dupa amédî se puse intrebarea despre predarea Computului de Dlu profesoru Popescu. —

Mai urmara esamenu din cantâri sî tipicu. — Ambe acestea conferintie durara cá sî cele d'antâiu.

In acestea conferintie escelara Invatietorii N. Pop'a, Apoldumare, — N. Toparceanu, Apoldu-micu, N. Greavu, Toparci'a, sî I. Mutiu Ludosiu; — mai tînendu-se atâtu din partea Dlui Protopopu, câtu sî a conducatoriului câte o cuventare potrivita— se finiraconferintiele pre acestu anu. — N. O.

Sabiiu 4 Septemvre. Joi'a trecuta s'a inceputu cursurile clericali sî pedagogice in Institutulu nostru archidiecesanu de aici. —

Brasiovu 11 Sept. n. Intre alte viptime, cu care comun'a nóstra platí mortiei tributulu seu numerâmu astadi sî pre bravulu nostru concetatiénu negutiatoriu sî proprietariu de casa Nicolae Voinescu, carele in etate de 72 ani sî dupa o viétia fericita de 47 ani in casatoria, in urm'a unei bóle tifóse numai de 3 dile repausà pe la 2 óre d. a. in Domnulu. Crestinu evlaviosu, românu bunu, patriotu lealu, aflâmu pre acestu concetatiénu alu nostru de unu siru lungu de ani cá curatoru sî representantu la biseric'a cea mare dela St. Nicolae, cá eforu sî benefactoru alu scóleloru intre fruntasi, mai târdîu cá censoru la banc'a natiunala, mai in scurtu la mai multe locuri de onóre in comun'a nóstra sî in gremiulu comerciantîloru. Nicolae Voinescu lasà in doliu mare pre bun'a sî evlaviós'a sotia, cocón'a Eufrosin'a n. Ciurculu sî fiies'a cocón'a Zoe ved. Dim'a, mama la patru fii, cum sî pre alte rudenii.

Coler'a perdú de câte-va dîle din puterea sea multu; eri de ecs. n'aru fi muritu nimeni de acea bóla, precum se spune. Intre acestea gazet'a germana de aici publica list'a mortiloru din tóte pârtîle comunei pe tempulu dintre 21 sî 31 Aug. Aceeasi suie la 93. Dintre acei'a numai vre-o 16 au muritu de alte bóle, iara ceialalti de colera. List'a e facuta dupa confesiuni. Din aceeasi se vede, ca in acelea dîle din confesiunea evangelica (sasi) au muritu in proportiune mai multi decâtu din tóte celelalte. Acésta impregiurare da ocasiune a cercetá mai de aprópe dupa causele fisice sî psichice ale acelei'a.

Gazet'a germana inca'si radica abiá vocea in contr'a necuratieniiloru mai alesu dela macelari. A fostu tempulu odata de a nu mai tacé in placerea cutaroru veri, nepoti, cumnati etc. (G. Tr.)

Zernesti din 31 Aug. (2 Sept.) 1866.

Domnule Redactoru! Petrecandu de vre-o câte-va dile la Zernesti avui ocasiune a asistá la esamenu de catechisatie, tînutu astadi Dumineca cu feciorii sî fetele de aici. Subt presidiu p. o. D. Protopopu alu tractului I. Metianu se incepù esaminarea la 12 óre in scól'a comunala sî se urmá mai intâiu cu fetele apoi cu feciorii indeosebi, ambe seselele intr'unu numeru fórte fromosu. Dupa facerea rugaciunei urmara intrebârile din partea on. Inv. I. Comsi'a, intr'unu tipu fórte practicu sî acomodatu limbagiului tineriloru. Respunsurile dela toti nu numai din rugaciunile sî invetiaturile crescinesci prescrise, dara sî din istori'a biblica au fostu surprindiatóre. Era o placere a audî cum fia-care cu incredere cu o vóce sonara si o vioiciune sciá istorisí curentu istosi'a biblica. Tóte acestea erau mai multu de unu documentu, ca ordinatiunile Archieresci despre catechisare s'au tînutu aici cu deosebita acuratetia.

In urma incheiá prea on. d. Protopopu cu o cuventare fórte potrivita, in care mai intâiu 'si arata placerea sea pentru sporiulu aratatu dupa acea apostrofa, ca din tóte acele istorióre din biblia sa-si traga (tinerimea) câte o invetiatura morale sî sa o urmedie in decursulu vietiei; arata mai departe prin esemple evidente sî convingatóre, cum are sa parasésca tinerimea unele abusuri ereditate in privinti'a imbracamintei, recomanda curatienia preste tóte sî fetitieloru specialminte cultivarea grâdiniloru de flori sî legumi, etc. Cu aceste se incheià esaminarea Acestea le aducu la cunoscintia publicului, cu dorintia cá sî pe airea asiá sa se urmedie.

Unu P.

Principatele române unite.

Impartâsîmu dupa „Romanulu“ urmatórele:

Se lucréza, ... la Cernauti in tipografi'a Eckhardt, subt ingrijirea unui némtiu, d. Rump, o carticica prin care se sustîne desbinarea Moldaviei sî aruncarea Romaniei in manile guvernului rusescu. Peste putîne dile acea scriere sa va impartî in Moldavi'a. Se vorbesce in ea contr'a unirei, contr'a Domnitoriului Carolu I, pe care-lu privesce inca sî cá nealesu, in contr'a guvernului, sî tóte aceste, ne spunu corespundintii nostri, „suntu descrise asiá incâtu se inflacare pe omulu celu mai rece sî se impinga tiér'a spre Russi'a, ale cârei simtieminte pentru Romani'a suntu aretate cá fratiesci sî pe care o arata cá cea mai mare sî statorica binefacatóre a Romaniei.“ Asemenea incercâri in favórea Russiei s'au vediutu mai deunâdi chiaru in unele foi din Bucuresci; si póte acumm intipuí cine-va ce póte contîné acea brosiura.

Titlulu brosiurei este: „Espunere a intemplâriloru in tié„r'a Moldovei dela 1859 pâna acum. Prelucratu de Ioann „Morariu (nume ce nu este alu autorelui.)“

„Tipografulu, (dîce unu altu corespundinte alu nostru, fórte sicuru sî bine informatu), sî inca unulu, amicu cu tipografulu sî cu autorele, suntu platiti fórte bine. Cuprinsulu sî ideia generala este: dechiararea ca Moldovenii nu voiescu unire nici subt principe strainu nici indigenu. Principele Carolu nu e alesu, nici recunoscutu de Moldoveni sî numai nisce siarlatani au umblatu cu nisce liste prin Iasi in cari s'au inscrisu alti siurlatani sî nimenea altulu.

Desfasiurarea celoru din Iasi din 3/15 Apriliu ca o revolta causata de Valachi, iara nici decum de Russi pentruca Russii suntu cei mai mari binefacatori ai Romaniloru, bajocuri peste bajocuri asupr'a guvernului, Haralambie, dîuariulu Romanulu sî altii sî asupr'a 164 de Valachi asnpr'a câror'a poporulu sa se scóle sî sa-si resbune.— Provocâri câtra poporu sî apelu câtra puterile garanti— nedreptâtîle sî talhariele guvernului din Valachi'a. Miserabil'a stare a Moldoveniloru in care i-e adusu guvernulu din Bucuresci.— Defaimâri asupr'a Valachiloru sî dovedi cum ca numai cinci nebuni sî revolutiunari au facutu totu.“

Prin tóte pârtîle unde Mari'a Sea Domnitoriulu a binevoitu a se opri, ne spune atâtu Monitoriulu câtu sî corespundintie particularie ale acestei foi, a fostu intempinatu cu viua aclamatiuni de bucuria, sî cele din urma sciri sosite ne spunu ca M. S., Sambat'a trecuta se afla in Iasi, unde a avutu primirea cea mai splendida pe care i o pregatise poporulu iasianu de mai nainte, sî unde manifestatiuni de bucuria s'au urmatu un'a dupa alt'a in entusiasmulu celu mai inflacaratu.

Avemu bucuria a comunicá o depesia dupa Monitoriu care da detaile asupr'a receptiuniloru ce au urmatu, a dóu'a dî dupa sosirea M. S. in Iasi, cum sî discursulu ce a tînutu Domnitoriulu Romaniei câtra cetatienii din a dóu'a capitala a Sea.

Iasi 30/18 Augustu.

„M. Sea Domnitoriulu a primitu astadi la 12 óre inaltulu cleru, autoritâtîle civili sî militarie precum sî unu numeru insemnatu alu notabilitâtîloru ce se aflau in Iasi. Dupa ast'a toti dnii consuli s'au presentatu M. S. La 2 óre M. S. a visitatu penitentiarulu centrale, spitalulu Gregorianu pentru copii gasiti, spitalulu

alienatiloru oela Goli'a. Aicea M. S. a visitatu sî cas'a apeloru de unde se imparte ap'a in orasiu, pe urma M. S. s'a suitu in turnulu celu mare spre a contemplá positiunea Iasiloru care a placutu fórte Mariei Sele.

„Sér'a pe la 7 óre M. S. a esîtu la preumblare la Copou, de ací s'a coboritu in gradin'a publica unde, cá pretotindenea, a fostu primitu cu celu mai mare entusiasmu. La esîrea M. S. din gradina totu publiculu a strigatu de trei ori : Ura ! (Tr. Carp.)

Iasi 4 Septembre.

In asta séra cetatienii Iasiului s'au preumblatu pe strade cu musice sî cu tortie aclamandu pe M. Sea. O splendida iluminatie lumina acestu spectacolu; manifestatiunea a plecatu din curtea Mitropoliei precedata de Em. S.; in marsiulu seu, ea s'a opritu la residenti'a M. S., unde elevii scólei de musica au intonatu unu imnu compusu intradinsu pentru acésta ocasiu. M. S. a multiumitu din balconu aretandu parerea sea de reu de a fi neoitu sa plece atâtu de curendu din acestu orasiu, care l'a primitu cu o iubire atâtu de caldurósa. Poporulu a respunsu prin urâri puternice care a indemnatu pe M. S. sa se cobóre in strada in mijloculu lui, fâra nici o suita, atunci entusiasmulu poporului merse pâna alu purtá in triumfu la resiedinti'a Sea. Notabilii cari erau in capulu manifestatiunei au fostu primiti de M. S. in salonulu, unde E. S. le-a esprimatu profund'a recunoscintia sî asigurârile cele mai sincere de devotamentulu din partea locuitoriloru Iasieni cari suntu cetatieni ai Romaniei, adaogendu ca dorinti'a loru cea mai ardenta este de alu putea revedé câtu mai curendu in sinulu loru. M. S. a respunsu ca este profundu miscatu de aceste manifestatiuni sî ca unu suveranu candu intalnesce nisce asemenea simpathii, chemarea lui este usioru de indeplinitu : cuvintele acestea au fostu coperite de aclamatiuni prelungite repetate de poporulu care erá pe strade. M. S. a mai petrecutu o óra in salonu vorbindu cu fia-care in deosebi, dupa retragerea M. S. poporulu aclamandu-lu din nou s'a preumblatu prin strade strigandu : TraiéscaM. S. Carolu I! Traiésca Romani'a !

Iasi 5 Septembre.

M. S. Domnitoriulu a tînutu astadi pe la 8 óre diminéti'a o visita militara. La 11 a plecatu laCristesci la D. A. Mavrocordato, unde a dejunatu, D. Mavrocordato a avutu onóre a aretá caii sei M. S. sî iau presentatu pe cei mai frumosi din ei. M. S. intorcendu-se in Iasi a visitatu trei din cele mai insemnate magasii. Pela 8 óre sér'a o promenada cu tortie a trecutu pela ferestrele M. S.; mii de ómeni erau in cortegiu, persónele cele mai notabile erau in frunte, purtandu tortie. Entusiasmulu erá la culme; o deputatiune a avutu onóre a se presentá M. S. sî a esprimá parerea de reu ca M. S. pléca asiá de curendu din mijloculu loru. M. S. Domnitoriulu dupa ce a respunsu deputatiunei in modulu celu mai gratiosu a esîtu pe josu in mijloculu poporului care striga : Ura ! sa traiésca Carolu I.! Liniscea cea mai prefecta a domnitu fâra cá autoritatea se fi fostu nevoitu a intervení intru câtu de putînu de-sî cumu amu dîsu adunarea erá de mii de ómeni. Mâne M. S. D. pléca la 7 óre diminéti'a.

Iasi 5 Septembre.

M. S. Domnitoriulu a plecatu pela 8 óre in cea mai prefecta sanetate; a fostu intovarasîtu de tóte persónele de distinctie ce erau in Iasi pânu la post'a Poenii, marginea judetiului. Em. S. Mitropolitulu a intovarasîtu pe M. S. pâna in dealu la Repedea.

Comunele Buciumu sî Poenii au facutu fia-care arcuri de triumfu sî asteptandu sub ele, a urcatu pe M. S. in trasura.

M. S. vine dreptu la Bucuresci, prin Tecuciu, Buzeu, Urziceni. Nu va mai visitá acum Brail'a sî Galati.

Varietâti.

*** Demandatiune generala a Imperatului. Maj. Sea imp. dede demandatiune generala cu dto 9 l. c. in privinti'a reducerei armatei sî a impartîrei nóue in statulu regimenteloru de infanteria de linia. Deci reg. de inf. pentru venitoriu in tempu de pace au sa custea din patru batalióne cu câte patru cumpanii sî dintr'o cadre de depositu. Acésta formatiune deodata cu statulu de pace normatu pentru ea se va intreprinde de locu la regimentele armatei de médianópte (la corp. de armata nr. 1, 2, 3, 4, 6,8 sî 10) cu deosebirea celoru siepte regim. venetiane, in estu modu, cá din batalionele 1 sî 2 sî din statulu majoru alu batalionului 3 sa se fórme trei batalióne. Companiele 13, 14, 15 sî 16 sa fórme batalionulu 4, ce se va asiediá in statiunile cercului de adausu. Restulu celoru 8 comp. de pân' acum (17, 18, 19, 20, 21, 22, 23 sî 24) asemenea se va asiediá in statiunile cercului de adausu. Oficierii ce trecu preste numeru 2 trei pârti din ei voru remané la reg. sî 1 trei'a parte va trece la despartiemintele statiuniloru cercuriloru de adausu. Formatiunile nóue au sa incépa de locu activitatea la regim. de inf. nr. 1, 2, 10, 12, 18, 20, 21, 23, 24, 32, 34, 35, 37, 41, 42, 51, 58, 60, 61, 67, 68, 72, 73, sî 74. La reg. de inf. nr. 3, 6, 9, 15, 30, 33, 35, 56, 76, trecu cele de mai nainte bat. d'antâiu sî alu doile in bat. nóue 3, companiele 13, 14, 15, 16, 17, sî 18 intra in statiunile de cercu de adausu unde sî cele patru comp. de mai nainte intra in statu de pace, iara comp. 17 sî 18 se desfacu de totu.— Batalionele de venatori se reducu la 4 companii. De asemenea calarimea, corpulu de geniu sî trup'a sanitaria.— In privinti'a reduceriloru la artilerie voru urmá desluciri deosebite.

*** Tergulu Sabiiului de tómna fiindu favoritu de tempu, fu fórte cercetatu sî vioiu. Cu tóte aceste cumparaturile au fostu mai rari, pentruca lips'a de banii i face pre ómeni de-si tragu multu sém'a pâna sa dea cruceriulu din mâna. Cerealiele sî cânep'a au fostu bine representate. Bucatele sî alti articuli de casa se cautara binisioru. Unsórea pentru esportu 23 fl. de maja; seu topitu 36 f. 50 xr.; seu uscatu de vita 18 fl; lumini de seu 30 fl.; lâna (cigaria) 58 fl. 50 xr.; ceealalta 40 fl. 50 xr.; canep'a (au cadiutu pâna la) 12 fl. maj'a. O parechia de pei de bou 26—34 fl., — de vaci 16 f. — 22 f.— Tergulu de vita ce au precesu, inca nu fu de lauda, cornute s'a vendutu la 2400 pretiulu varià intre 80— 130 f.; cai frumosi n'au fostu, din cei ce au fostu abiá s'a petrecutu 600 darabe; oile sî porcii inca n'au avutu mare trecere s'au vendutu 4000 oi in pretiu de 4—10 f.; sî 200 porci cam cu 45 f. —

Nr. 18—2 **Concursu.**

Fiindca stipendistii fundatiunei Franciscu-Iosifiane, ce se afla la Archidieces'a nóstra greco-resariténa n'au satisfacutu datorintiei loru fatia cu statutele acestei fundatiuni se dechiara de vacante, sî prin acést'a se escrie concursu pâna in 20 Septembre calendariulu nostru, sî adeca :

1) dóue stipendii de cate 200 fl. v. a. pentru studii dela vreo facultate la universitate; sî

2) dóue stipendii de câte 100 f. eventualminte patru de câte 50 fl. v. a. pentru studentii dela academiele din patria.

Concurentii suntu datori a produce atestatu de maturitate, de paupertate, de moralitate sî de botezu, ca suntu de religi'a greco-orientale sî din archidieces'a nóstra, care pâna la terminulu susu insemnatu au a si le inaintà Escelentiei Sele Par. Archiepiscopu sî Mitropolitu cá presiedintele acestei fundatiuni.

Sabiiu 28 Augustu 1866.

Efori'a archieiecesana.

Nr. 20—1 **Publicare de concursu.**

In comunele urmatóre au devenitu vacante statiuniie invetiatoresci sî anume :

1. In Sacelu, cu léfa anuala de 120 f., cuartiru sî lemne de focu.

2. In Sibielu, cu léfa anuala de 150 f., cuartiru sî lemne de focu.

2. In Valle pentru unu invetiatoriu cu 200 f., cuartiru sî lemne de focu sî unu adjunctu cu 120 f. pe anu.

4. In Tilisc'a, pentru unu invetiatoriu cu 230 f. sî pentru unu adjunctu cu 100 f. pe anu.

Spre a câroru ocupare se escrie prin acést'a concursu pâna in 25 Sept. a. c. st. v.

Doritorii de a ocupá unulu séu altulu din posturile acestea, sa-si inainteze la subscrisulu cererile loru timbrate sî provedíute cu atestatu de botezu, de moralitate, de studiile gimnasiale, pedagogice séu clericale sî de prassa de pâna acum pe terenulu invetiatorescu.

Cunoscinti'a sî desteritatea in tipiculu sî cantârile bisericesci, suntu neincungiuratu cerute.

Dela concurentii la statiunele de invetiatori in Valle sî Tilisc'a, se ceru celu putînu patru classe gimnasiali,

Sabiiu 31 Augustu 1866.

Ioann Hanni'a,
Prot. sî insp. distr. de scóle.

Nr. 21—1 **Publicare de concursu.**

La scól'a populara rom. gr. res. din Comun'a Siur'a-mare, Scaunulu Sabiiului, se cere unu invetiatoriu cu salariu anualu de 100 fl., cuartiru gratuitu sî lemne de focu.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pâna la 15 Octombre c. n. a. c.

Dreptu aceea, ori care doresce a concurge la postulu susunumitu, are a-si tramite la Scaunulu protopopescu alu II. alu Sabiiului, pre lânga petitiune timbrata cu 50 xr.

1. Atestatu despre aceea, ca au absolvatu cu purtare buna, sî sporiulu de cl. 1-a celu putînu gimn. micu, sî cursulu Pedagogicu in Inst. archidiecesanu din Sabiiu, sî ca este bine procopsitu in tipiculu sî cantârile bisericesci.

2. Atestatu de botezu sî de purtare morala; acestea pâna in terminulu mai susu prefiptu, spre urmare mai departe, sa se asterna la laudatulu Scaunu protopopescu.

Siur'a-mare 30 Augustu 1866.

Efori'a scólei populare gr. or. din Siur'a-mare.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca'. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl. v. a.

Nru 72. ANULU XIV.

Sabiiu, in 11|23 Septembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 10 Septembre.

Unu tel. alu Hrm. Ztg. spune ca „W. Abdp.“ anuntia o reorganisare a armatei, ce are sa se intemple câtu mai curendu. In urm'a acestei reorganisâri, Comand'a superióra a armatei sî ministeriulu de resbelu voru fi subordinate Imperatului. Activitatea comandei superióre a armatei cuprinde afacerile oficiale ce privescu spiritulu, disciplin'a, perfectiunarea sî conducerea mai inalta a armatei. Ministeriulu de resbelu conduce aministratiunea armatei. Ambe aceste oficie suntu coordinate. La ocasiuni de opiniuni diferite decide Imperatulu. Pusetiunea ministeriului de resbelu fatia cu representanti'a imperiala nu e alterata prin Comand'a superióra a armatei. Pusetiunea marinei resbelice remane neschimbata.

Prin biletu imper. Archiducele Albrecht e denumitu Comandante superioru de armata. — Imperatulu va calatorí in Octobre prin provinciele, unde au fostu resbelulu.

„Presse“ dela 18 Septemvre n. dice:

Dupa cum audîmu este lucru decisu, sa se denumésca ministeriu ungurescu sî totu asiá, cu diet'a ungurésca sa se conchiame câtu se póte mai in graba. Indata dupa aceea sa se adune dietele cislaitane sî sa se apuce de lucrârile loru curente. Fiindu apoi diet'a ungurésca gat'a cu elaboratulu ei de impacare sî aflandu-se dupa acést'a acestu elaboratu odata in mânile regimului, dietele de dincóce de Lait'a voru fi provocate a alege deputati pentru consultarea asupr'a propunerei unguresci sî spre a se constituí cá delegatiune a tieriloru de dincóci de Lait'a. Modulu de alegere inca nu e fipsatu, celu din actulu februaristicu insa are putîne prospecte de a fi primitu.— Ne indoimu fórte— dice Presse mai departe — ca deputatii dieteloru nemtiesci voru fi inclinati de a acceptá altu modu de alegere.

Cancelariulu aulicu ungurescu dlu de Majláth, ne spune „Debatte“ au parasitu resiedinti'a imp. spre a se restaurá. Concediulu, dice acea fóia ca ie scurtu. Totu aceeasí fóia ne mai spune, ca, dupa cele ce se vorbescu in cercurile politice ale Vienei, regimulu si-a incheiatu sî fipsatu programulu, dara nu-si póte incepe actiunea pre câtu negotiârile cu Itali'a n'au ajunsu la definitivu. Se astépta cu tóta siguranti'a, ca inca in decursulu lunei lui Septembre pacea va fi intru tóte sî in partea acést'a asigurata. Intermediulu acest'a insa vrea Cancelariulu sa-lu folosésca pentru o calatoria de recreatiune prin patria. —

In privinti'a negotiâriloru de pace austro-italiane aflâmu ca Austri'a se dechiara ca este gat'a a desiertá Veneti'a de trupe, déca Itali'a, prelânga primirea detoriiloru ce cadu asupr'a Venetiei, va mai dá sum'a de 73 milióne pentru efectele ce remânu sî trecu in posesiunea Italiei. Itali'a s'a invoitu in principiu la acésta propunere sî acum si va face sî ea din parte-si propunerile sele impacatóre. Franci'a sî Prussi'a staruiescu tare prelânga ambe pârtîle pentru de a le aduce la o invoiéla.— In dîlele trecute ne mai spuneau dîuarele sî de prospecte pentru referintie intime intre Vien'a sî Florenti'a, prin casatori'a principelui de coróna italianu cu o archiducesa austriaca (cu un'a din fiiele Archid. Albrecht). — Venirea cea grabnica a bar. Werther la postulu seu de tramisu alu curtiei din Berlinu o esplica unele foi cá aternatóre de cestiunea orientelui. —

Din Parisu se spune ca Franci'a sî Angli'a si dau tóta silinti'a in Aten'a, cá sa impedece pre Statele-Unite nord-americane dela intentiunat'a cumperare a unei insule grecesci (Melos), care cumperare Russi'a o spriginesce din tóte puterile.

Din Bucuresci se scirescе, ca ministrii Stirbei sî Sturz'a, cari au fostu plecatu la Constantinopolea numai in 18 Sept. n. au plecatu dela Galati.

Telegrame din Constantinopole spunu ca pre insul'a Candi'a, la Canea, au fostu o batalia intre turci sî, crestini. Trupele turcesci-egiptice in numeru de 30,000 au remasu, dupa o lupta de optu óre, domnitóre de positiunea loru sî a câmpului de batalia. Insurgentii au perdutu 600 morti. Insurgentii suntu armati reu; numerulu loru ajunge la 40,000.

Unu tel. (alu Hr. Ztg.) din Corfu (21 Septembre) spune, ca insurgentii din Cret'a au batutu totalu pre trupele turcesci egiptice. Pasi'a sî soldatii s'au mantuitu numai incheiandu o conventiune, dupa carea fura eliberati. —

Revista diuaristica.

„Austri'a dîce „Debats“, póte intreprinde sî face tóte reformele militarie prin putintia spre a cresce puterea de resistintia; dar cei cari conducu destinârile acestui imperiu nu voru trebuí sa uite, precum le-o spune necontenitu Press'a din Vien'a sî cum cugeta spiritele sincere sî bine cugetatóre, ca déca Prussi'a a dobanditu unu triumfu atâtu de mare sî grabnicu, i-lu datorescе nu atâtu bunei organisâri a armatei sî numerului ei câtu calitâtîloru guvernamentului seu. O administratiune regulata, financie bine regulate, o disciplina ce-si trage puterea din incuviintiarea sî concordi'a luptatoriloru mai multu decâtu din rigórea legiloru militare, din puterea morale ce comunica soldatîloru aceleia-si patrie cunoscinti'a deplina sî lâmurita a scopului ce urmarescu sî a intereseloru ce apera, unitatea silintieloru ce decurgu din comunitatea cugetâriloru, éc'a elementele necontestabile ale victorieloru Prussiei.“

Dacii sî Românii.

Sabiiu 8 Septembre. In septemânile trecute au adusu Hrm. Zt. unele notitie despre unu studiu istoricu asupr'a **Daciloru sî Românîloru (Dacier und Romänen)** de Dr. E. Robert Rösler, tiparitu separatu din fasciór'a de pre lun'a lui Maiu an. 1866, din rapórtele siedintieloru classei filosofico-istorice dela Academi'a imp. de sciintie din Vien'a.

Mentiunatulu Dr., de altmintrea docentu privatu de istoria la Universitatea din Vien'a, se ocupà specialu in mai multe renduri cu tierile Dunârei de josu. Densulu au scrisu „Daci'a inainte de Români“ sî „elementele grecesci sî turcesci in (limb'a) româna (1865.)

Scrierea carea ne dà ansa de a o amintí sî noi merita atentiunea cu atâtu mai tare, cu câtu aduce cestiuni pre tapetu, cari, dupa cum afírma sî H. Ztg., au unu interesu ce trece preste cerculu curatu de specialitatea scientifica.

Cestiunile de frunte suntu: Ce se póte presupune cu securitate despre natiunalîtatea sî afinitatea natiunala (Stammverwandtschaft) a daciloru? Ce temeiuri suntu cari silescu aducerea in legatura a daciloru cu populatiunea din colonisatiunea româna a Daciei celei nóue séu románe? sî in fine fost'au poporulu walachicu (romanu) posessorulu patriei sele de acum din tempurile lui Traianu pâna in tempulu de fatia?“— Dupa autoru presupunerile despre germanismulu Geteloru sî Celtismulu poporului geto-dacicu precum sî legatur'a acestor'a cu slavîsmulu, din temeiurile inca fórte nescientifice de pâna acum nu se potu adeverí. Óre-si care verosimilitate aru avea afinitatea acestoru popóre cu slavismulu, de-sî pentru afirmarea acestei presupuneri s'aru mai cere argumente. Afinitatea intre Gete sî Daci baséza numai pre spusele celoru vechi. Cuvintele aduse inainte de celtologi au putînu pretiu inaintea autorului; aparatele sî alte lucruri de bronzu aflate ingropate in Transilvani'a marturisescu de esistinti'a unui poporu celticu odiniora pre locurile acestea. Numele locuriloru cari cu deosebire in terminatiunile loru suntu deosebite de cele celtice, ducu pre autoru la presupunerea ca lucrurile, cari se desgrópa prin Tranni'a, de sî sémana cu cele desgropate pe aiurea, dara de care se presupune cu siguritate ca suntu celtice, — au remasu dela popóre supuse daciloru.

Intrebarea cea mai interesanta este dupa „H. Z.“ discutata in cap. 9 sî adeca: „Câtu de vechi suntu locuintiele poporului românu in Valachi'a sî Moldavi'a, in Ardélu sî Banatu, Ungari'a sî Bucovin'a, cu unu cuventu spre média-nópte dela dunare? Este opiniunea comuna sî aperata cu deosebire de literatii români cu atât'a

focu, ca românii se afla continuu in locuintiele dela média-nóptea dunârei, o opiniuue sigura sî neatacabila ? Suntu magiarii, dupa cum afirma acelea voci, descalecatori mai noi, o pâtura mai próspeta preste basea cea vechia a romanismului (des römänischen Volksthums). E intre români (Walachen) sî magiari proportiunea aceea, carea e in Angli'a intre Briti sî Sassoni , Sassoni sî Normani ? Calcatau sî aici in picióre invingatorii pre unu poporu vechiu sî ia luatu pamentulu patriei sele, aerulu libertâtiei sî lumin'a dreptului ?"

Autorulu se tangue, ca spre respunderea la intrebârile din urma, nu-i stau la indemâna calaudii istorici, buna óra cum e acest'a in Britani'a, séu in Spani'a pre tempulu domnirei arabice. „. . . déca ceremu calaudi istorici pre terenulu istoriei valachice sî valachico-magiare, nu capatâmu nici unu respunsu." Autorulu afla ca in istori'a poporului romanu (des walachischen Volkes) spre média-nópte dela Dunare incéta in sut'a a 3-a sî se reincepe cu sut'a a 12-a dupa Chr. afla asiá dara o lacuna istorica de 9 seculi, carea dupa parerea densului numai pre peninsul'a balcanica, in adeverat'a Cimeria a evului de mijlocu, mai afla parechia.

Venindu la Aurelianu i aplica sî autorulu, o b l i g a t 'a trecere cu totii sî cu tóte ce au fostu romanu dincolo de Dunare. Combate parerile lui Petru Maioru, carele arata, ca e imposibilu a trece o multîme asiá mare de ómeni dintr'odata. Concede insa apoi ca nu au trecutu asiá in pripa cu totii, ci au mai trecutu sî dupa departarea legiuniloru din Daci'a etc.

Spatiulu nu ne iérta sa ne estindemu mai pre largu la tóte sî asiá trecemu la cestiunile cari trecu preste interesulu specialu scientificu. Autorulu dara stramuta pre români sub Aurelianu dincolo de dunâre cu totulu, afirma ca pâna in secululu 13 nu se face pomenire de români. Cum sî esplica autorulu esistinti'a Românîloru dela dunare pâna la Dnistru sî dela Tiss'a pâna la marea négra ? La inceputulu r e s b e l e l o r u d e i n d e p e n d i n t i a ale românîloru de dincolo de dunare, ajutati de bulgari, pre la finea secululu 12 contra imp. Isaacu II dîce autorulu, ca s'a inceputu a se asiediá unii români la média-nóptea dunarei. „Siliti câte odata sa fuga in Cumani'a au trebuitu valachii sa vada câtu de atragatóre sî de favorabile suntu tînuturile acele pentru pasiunile loru sî câte un'a familia, câte unu despârtiementu voru fi preferitu sa remana pre loculu nordicu sî numai putînu locuitu. Românii au invasiunatu pe rendu sî fâra sgomotu mare acestu teritoriu, cá pastori precum o facu sî adi mocanii (pastorii) din Moldavi'a numai in Dobrudj'a ci sî in Macedoni'a sî Greci'a. (Va urmá.)

Ortografi'a romana.

(Urmare).

II.

Dintre tóte ortografiele óre care aru fi mai potrivita pentru a impacá pretensiunile ce se ceru dela o ortografia ? Eu socotu: c a a c e e a p r i n c a r e s a p ó t a a r e t á c u c h i a r i t a t e sî p e r f e c t u r e g u l e l e g r a m a t i c a l i c u d e d u c e r i l e l o r u, n e l a s a n d u i n d u b i e t a t e n i c i s i g u r a n t i 'a c e t i r e i, v a s a d î c a i n l e s n i n d u sî c e t i r e a sî s c r i e r e a i n m o d u r a t i o n a l u. Acést'a ortografia aru fi cea mai corespundiatóre sî cea mai salutarie pentru noi românii. Calea acést'a insa ni-o arata numai ortografi'a Parintelui Cipariu cu putînele schimbâri in aplicarea semneloru, sî ne adoptandu etimologi'a densului, basata numai pe anticitâti câte odata nesigure sî neajunse de cea mai mare parte a celoru ce se ocupa cu cetirea sî scrierea, neavendu nici mediele, ce se ceru spre a puté urmá densului in regiunile cele inalte filologice. Marginindu-ne dara la ortografi'a Parintelui Cipariu sî cercetandu-o mai aprópe vedemu ca tóta greutatea la ortografi'a D-sele, cá sî la celelalte , atâtu pentru incepatori câtu sî pentru straini se reduce la scrierea sonuriloru **î** sî **ъ**, **ѫ**, **z**, **ѭ**, candu vinu a se scrie in mediulu cuvinteloru. O alta greutate sî nesigurantia atâtu pentru straini câtu sî pentru incepatori suntu diftongii proprii sî improprii in mediulu cuvinteloru. In privinti'a loru nu esista nici o regula sî nici ca e cu putintia a se pune vre-odata vre-un'a E dara necesariu a face atenti pe ortografisti sî gramatisti sî la acést'a. Ce se atinge de **î**, **ъ**, ele se prefacu din **a**, **e**, **i** (**u**, **o**); iara **ѫ**, din **t** **z** din sî **ѭ** din **s**. Déca acum gramatistii aru fi in stare a ne dá nisce regule , fia câtu de grele, aretandu-ne unde suntu a se cetí simple sî unde a se cetí muiate, noi cei ce ne ocupâmu cu elevii de 6—7 ani, amu fi contenti. Câci ori-ce se invétia pe basea reguleloru nu e greu, sî copiii déca invatietoriulu e numai in câtu-v'a practicu , póte sa capaciteze pe micutii invetiacei sî sa faca unu sporiu in câtu sa indestuleze pre ori sî cine. Copilulu câtu e de micu intréba, dupa caus'a lucrului sî numai de câtu-ti dîce : cum e acést'a ? ca eri ni-ai spusu altfeliu sî altele , care aducu pre bietulu invetiatoriu in perplesitate. A pune astadi nisce regule sî mâne a te abate dela ele, ce póte sa aduca decâtu neconstantia sî consecuintie triste sî pagubitóre. A spune d. e. **t** inainte de **ĭ** urmatu de o vocala se cetesce in mediulu cuvinteloru totudéun'a **ѫ** (**i**) sî apoi venindu sa cetesci , vei cetí in locu de hârtia , hârța , in locu de Matia , Mața , in l. d. invertiá , inverțá , socoțá; in l. d. Asi'a, Așá sî altele multe de acestea. Aici sa nu-mi obiecteze nimenea ca acést'a se intempla numai in cuvinte straine , ce nu e adeveratu, sî déca aru sî fi totusi nu e cuventu, câci déca suntu odata cuvinte straine varîte in limba n'avemu ce face trebue sa le tînemu inca, câci nu le putemu scóte fiindu atâtu de latîte. Ce atinge de diftongi apoi spuna-mi domnii filologi, ca cum amu sa capacitezu pre baiatu, ca care **i** e scurtu sî care e lungu ; câci aceea cumca românii inca au avutu numai unu semnu pentru sonulu **i** de-sî l'au pronuntiatu in dóue forme, cá consonanta adeca sî cá vocale, nu e destulu sî nu ne póte induplecá , ca déca a fostu la ei nesigurantia in cetire sa fia sî la noi erorile ce le-au avutu ei sa le adoptâmu sî noi. Noi trebue sa fimu practici, câci practic'a e adî parol'a dîlei, se intielege insa ca fâra de a compromite regulele gramaticale cum facu sî domnii cei economi lasandu pre **u** finale, care are insemnatate gramaticala fórte adenca basata sî in firea limbei. Cum sa cetimu : haina=haĭna, fâina=faina, sî alte multe asemenea. Óre ce aru patimí logic'a gramaticala (sumandu cele spuse) candu amu pune regula **t**, **d**, **s**, nainte de ĭ (scurtu) e totudéun'a = ѫ, z, ѭ, sî apoi in mediu fiindu ca natur'a lui **i** e dubiia sa se sî insemne cu semnulu scurtu ; iara **i** finale fiindu totudéun'a de caracteru scurtu se remana cum este neinsemnatu, afara de sciutele locuri la cong. IV unde vine semnatu cu semnulu acutu (í) sî perfectulu simplu , unde e insemnatu cu semnulu greu (ì). Asemenea sî diftongii proprii sî improprii in mediu, i n s e m n a t i , câci iara suntu dubii. De unde scia unu strainu sî unu uncepatoriu, a cetí bucuria=bucuri-a, caletoria-caletori-a, calatória=calatórie s. a. Sî apoi ce diferintia e intre domnii dela domnu sî sî domnii dela domnia séu domnie , candu colo e **ii** diftongu impropriu sî aici **ii** diftongu propriu, dincolo doi **ii**=ĭi, aici ii=íi. Acést'a s'aru puté ilustrá sî cu alte esemple pre care insa le póte aflá cine voiesce, in mesura bunicica in cârtîle scolastice. Ori sî cine póte vedé dara nesecuritatea in s c r i e r e a sî c e t i r e a acestoru feliu de cuvinte, insa cea mai mare greutate o intempina invetiatoriulu in scól'a elementara. — Ací numai vedi absurditâtile, neconsecintiele sî neajunsurile unei ortografii. De aceea nici nu me sfiescu a face cu totu respectulu atenti pre filologii nostri la aceste impregiurâri. Câci ací suferu copilasii cei nevinovati sî prîn ei viitoriulu nostru celu plinu de sperantie, pentru pecatele facute potu dîce mai multu din capriciulu unoru filologi , departe de câmpulu practicu sî afundati in teorii seci sî unilaterale, cari-si intipuescu ca propag'a cultura natiunala, nisuindu a croí o limba cu totulu nóua , in loculu celei frumóse , vorbite sî intielese de toti. Óre gramaticii suntu ei chiamati spre a produce limbi sî nu a dá numai o directiune spre perfectionarea sî nobilarea limbei, a cârei gramatica scria ? — Sî óre pentru ce sa chinuimu noi pruncii cei nevinovati cu astfeliu de nesiguritâti ortografice ce nu aducu nici unu folosu nici in o privintia, ci din contra numai dauna sî pedeca atâtu invetiamentului , câtu sî culturei sî progresului cultivatoriu in genere. In locu de a usiurá sî inlesní invetiamentulu lu ingreunâmu sî impedecâmu, numai pentru óre-care ilusiuni sî opiniuni false. Nu se cultiva, poporulu prin certe gramaticale sî ortografice. Acestea voru remané deapururea numai in cerculu barbatîloru de sciintie mai inalte sî anume filologiloru de specialitate. Ei voru aflá originea limbei sî deducerea reguleloru ei gramaticale din ori-ce feliu de scriere. N'a fostu in stare sa ne intunece limb'a nici chiaru ortografi'a parintelui Cirilu, apoi cu multu mai putînu va fi in stare a face acést'a o ortografia cu strabune. (Va urmá.) N. Mihaltianu.

S a b i i u in 7/19 Sept. Comun'a bisericésca evang. de confessiunea augustana de aici seversî astadi o serbatóre frumósa a vietiei sele bisericesci : Dlu Ioann Carolu F u s s, Parochulu de pân' acum alu Hosmanului, ear acum alesu Parochu alu Sabiiului , fu presentatu astadi comunei sele. Pe la 9 óre diminéti'a se 'ncepù festivitatea, sî biseric'a curendu se umplù de privitori sî asculatori. Comitetulu bisericescu impreuna cu d. Comite alu natiunei sasesci, C. Schmidt, cá curatoru alu bisericei provinciale se adunase intr'aceea in cas'a parochiala, sub sunetulu clopoteloru sî aclamatiunile tinerimei scolare, ce formase spaliru prin piéti'a bisericei, se duse sî nou alesulu Parochu, insotitu de Comissarii bis. destinati. Dupa ceremoniele obicinuite, adeca dupa predarea lui din decanatulu Nocrichiului, unde servise , sî primirea in decanatulu Sabiiului, in care intra, venira toti in ordine frumósa in biseric'a cea plina indesuita de ascultatori; aici dupa esecutarea unei piese de musica vocala sî instrumentala, Parochulu M. Malmer din Slimnicu, unulu din cei mai distinsi oratori ai bisericei evang. din Tranni'a, tînù unu cuventu gravu asupr'a temei dela Ev. Luc'a

*) Mie mi s'a intemplatu ca dupa ce amu percursu Abcdar. cu cirile sî baetii cetiá binisioru, (invetiandu-i dupa metod'a cea nóua) venindu sa cetésca cu latine intr'o dî cuventulu **ciocu** (isolatu unulu din cele mai usióre) n'a fostu nici unulu care sa mi-lu cetésca curatu, ci cu totii **ci-ocu** sî numai dupa esplicâri sî intrebâri, mi-au cetitu curatu. Esemple de aceste intempini destule.

capu 12, 40 : „Focu amu venitu sa aruncu pe pamentu, sî ce voiescu, déca s'au aprinsu.“ Apoi propuse noului seu colega intrebârile indatinate : déca au ajunsu la alegerea acést'a pe cale legiuita ? déca va inaintá binele poporului ? s. a., la cari noulu Parochu respunse la tóte cu voce sonora : Dá. In fine D. Parochu Hart din Turnisioru cetì o rogaciune fórte alésa pentru binecuventarea lui Ddieu asupr'a lucrului sevarsîtu. Cu acést'a se terminà actulu bisericescu, la care asistase sî Ser. Sea Princ. Montenuovo sî mai multe notabilitâti ale cetâtii nóstre; iér ceremoni'a predârei cheiloru bisericei s. a. se continuà in cas'a parochiala.

Festivitatea o 'ncheià unu prândiu stralucitu la „Imperatulu Romaniloru“, la care luara parte aprópe la 200 persóne.

Sabiiu 10 Sept. Eri nóptea au fostu in Orlatu unu focu infricosiatu. Date mai de aprópe ne lipsescu.

— In 5 Octobre n. voru trece pre aici din reg. de inf. „Alexander“ spre Fagarasiu 1030 feciori sî 27 oficieri. — Reg. „Hartmanu“ pléca mâne din Aradu. Bataliunea de venatori (32) va plecá totu pentru Sabiiu ce-va mai târdîoru ; — asemenea Ulanii din reg. nr. 9 voru merge la Mediasiu. — Aici voru mai sosí sî unele baterii de tunuri.

Din Brasiovu aflâmu (dupa G. Tr.) ca majorulu de la bataliunea a 4-a a reg. de inf. König der Niederlande nr. 63. preste totu reg. romanescu sî dela carele bat. 4-a garnisonéza ací au adresatu P. Bartolomeiu Baiulescu Adm. paroch. gr. or. pentru servitiele facute garnisónei fâra nici unu pregetu chiaru sî in tempulu cholerei urmatórea adresa de multiamita :

„Pré on. Dsele D. Preotu gr. or. Bartolomeiu Baiulescu, aici. Me aflu cu placere deobligatu pré on. Dtale pentru tóte acele servitii prestate din propriulu sî prea curatulu impulsu crestinescu, cu care ai ostenitu pentru feciorii gr. or. din garnisón'a de aici prin impartâsîrea loru cu potintea sî insufletitórea potere a SS. taine, a marturisirei sî comunecaturei, pentru care pe lânga asecurarea deosebitei mele consideratiuni sî onórea ce-ti datorediu, primesce sî cea mai caldurósa multiamit'a mea.

Brasiovu 2 Sept. 1866.

Much m. p. Majoru.

G. Tr. mai adauge apoi urmatórele :

„Parintelui Baiulescu, care cu ocasiunea bólei epidemice, ce totu mai slabesce din dî in dî, alergà mereu a impârtî mangaiere spirituala, ei aducu atâtu cei scapati de prin spitale, criminalii din cas'a de corectiune sî alti esterni de prin oteluri, cá sî intrég'a garnisóna o multiamita publica pentru dovedit'a amóre spirituale cu densii.“

Olbacu in Distr. Fagarasiului 4/16 Septembre 1866.

Dle Redactoru ! „Celu ce se inaltia smerise-va, sî celu ce se smeresce inaltiase-va“ — asiá ne spune scriptur'a.

Comunitatea Olbaculu cu o poporatiune de 741 de suflete formandu un'a parochia greco-orientala in tractulu protopresbit. I. alu Fagarasiului este un'a din cele mai sermane in pârtîle acestea, ca-ce pamenturile-i suntu cu totulu paduretie sî lutóse, sî locuitorii parte mare nu se potu folosí cu aratrulu, ci le cultiva cu sap'a pre inclinatiunile colniceloru celoru ripóse, de unde nu ararearí recolt'a cu agruln intregu se surpa in abise profunde sî lasa pre cultivatoriu cu lacrimele in ochi a contemplá desiertulu. Ei bine ! acésta comunitate e aceea, care esceléza intre tóte comunele protopresbiteratului susu numitu, atâtu prin caldur'a sea spre cele ddieesci, câtu sî prin ascultarea sî amórea pentru ordinea buna in cele tempurarie.

Dara, óre de unde vine acést'a ? Cine este motoriulu sî conductoriulu, care face a se destinge acésta comunitate intre altele ?— Acest'a e parintele ei sufletescu, e paroculu Samuele Migi'a Toderitianulu, barbatu nobile de genu, inse multu mai nobilu de sentieminte, care prelânga cea mai perfecta modestia seversî esemplar'a fapta in tempurile sî sub impregiurârile nu de totu favorabili de fatia.

Dara sa enarâmu cu putîne vorbe lucrulu ce ne indémna alu areta publicului sî asiá a radicá obroculu cá sa se vada lumin'a.

In cei trei ani din urma credinciosii nostri Olbaciani cu indemnulu sî staruinti'a Parochului loru S. M. radicara un'a biserica nóua din temelia, frumósa, architectonica, cu care ori ce comunitate de dóue mii de suflete s'aru poté falí cu totu dreptulu. — Acést'a numai in tómn'a an. tr. se santî pentru cultulu divinu. D. Parochu, de-sî tata de familia, totusi vediendu ca poporulu nu este in stare cá pre lânga falniculu templu se adauge sî dependinti'a neaperatu de lipsa, decise din propriele medie, fâra cea mai mica concurintia din partea locuitoriloru, a le radicá casa de scola cu dóue incâperi luminóse— din materialu solidu, sî provediuta cu sobe de feru fusu (versatu), ceea-ce indata sî efeptuí. Asiá mam'a sî fii'a, biseric'a sî scól'a decoréza cea mai frumósa din inaltimile nóstre.

Astadi avemu norocire a vedé in midiloculu nostru pre Prea On. Parinte Protopopu tractuale Petru Popescu insotîtu de Pré demnulu nostru V.Capitanu alu Districtului Ioane Codru Dragusianuln cari caletorescu impreuna, celu d'antâiu spre organisarea comiteteloru parochiali, celu din urma spre organisarea comiteteloru representative comunali politice, apoi pentru castigarea de dotatiune pentru fundarea unei scoli capitale in cetatea Fagarasiului.

Cu acésta ocasiune Prea On. Par. Protopopu sub asistinti'a a doi Preoti seversî oficiulu divinu sî santî ap'a in cas'a cea nóua scolastica, apoi totuodata predandu-i-se chei'a prin Parochulu Samuilu Migi'a tînù cuventarea cea mai amesurata dupa Evangeli'a dilei despre immultîrea talantului, reducendu acésta divina asemenare la sacrificiulu celu raru adusu pre altariulu religiunei sî alu natiunei de multu laudatulu donatoriu, care ne implù animele de bucuria, de evlavia sî de recunoscintia. Cas'a scólei are celu putînu pretiu de 1000 f. v. a. Finindu-se acestu actu se alesera unu comitetu parochiale de 12 sî comitetu comunale asemenea de 12 barbati, se sistemisà cu aclamatiune dotatiune invetiatorésca de 120 f. pre anu sî se oferí din partea Comunetatei pentru infiintiend'a scóla capitale din Fagarasiu unu capitalu de 600 f. v. a.

Tóte acestea se staverira protocolariu in ordinea cea mai buna.

Vedemu deci ca ne-au resaritu sî nóue lumin'a. Ddieu sa tina sî sa apere pre barbatii care se straduescu pentru fericirea poporului nostru, Ddieu se tina pre Parochulu nostru donatoriu la multi ani sî mai alesu sa-i ajute, cá cu tempu sa-si póta implini sî ceealalta dorintia, care o esprese, adeca : cumca voiesce cu testamentu sa indiestreze scól'a cu unu venitu celu putînu de 50 f. anuali.

Unu amicu alu adeverului.

Principatele române unite.

Fostulu Domnitoriu, M. Sea Voda-Stirbeiu a venitu in tiéra sî se dice, ca are sa petréca earn'a in Bucuresci.

Mari'a Sea a trasu la otelulu sei, sî a dóu'a dî Mari'a Sea Domnitoriulu Carolu I. a mersu de la facutu visita pentru bun'a-venire.

Se dîce, ca preste cate-va dîle, are sa vina sî fostulu Domnu Mari'a Sea Voda-Bibescu, sî fostulu Domnu M. Sea Voda-Sturz'a, sî fostulu Domnu Mari'a Sea Voda-Cuz'a.

Lectorii nostri sciu câtu amu doritu noi totu deun'a acést'a, sî de câte-ori ne-amu miratu ce lucru sa fi oprindu pe acesti români de a locuí in patri'a loru.

Pe candu chiamámu noi insa pe cei mai insemnati cetatieni români sa vina sa-si cheltuésca activitatea sî banii in tiér'a loru, se dîcea ca un'a cá acést'a aru puté sa dea temeri continue guvernului sî sa fia caus'a neliniscei sî in afacerile Statului sî in petrecerea acestoru inalte personagie romane. Astadi asemenea temeri nu potu fi nici dintr'o parte nici din alt'a, sî credemu ca aru fi tempulu, cá cei mai mari cetatieni prin averile sî esperiinti'a loru, sa se afle in sinulu patriei spre a-si dá concursulu loru candu cere trebuinti'a.

Noi suntemu bine incredintiati prin natur'a lucrului, ca Mari'a Sea Voda-Stirbeiu fiindu in relatiuni cu Mari'a Sea Domnitoriulu, esperiuti'a celui d'antâiu, cunoscinti'a de tiéra a celui d'antâiu, voru dá multa eficacitate bunei-vointie a celui d'alu doilea. Suntemu bine incredintiati, ca celu mai bunu administratoru ce a avutu veri odata tiér'a, sî celu mai practicu omu de finantie la noi, are sa aduca multu bine prin contactulu seu cu Domnitoriulu sî cu guvernulu.

Noi vomu fi veseli de câte-ori vomu aflá despre intrevorbiri intre fostulu Domnu sî intre Domnulu domnitoriu. Esperiinti'a va adauge la vigórea junetiei, sî cunoscintiele de lucruri la bun'a-vointia.

„Tr. Carp.“

Varietâti.

*** Drumulu de feru. Maj. Sea a bine voitu a subscrie in 18 Sept. concesiunea drumului de feru dela Aradu la Alb'a-Iuli'a cu o ramura dela Piski la Petrosieni. Concesiunarii suntu : princ. Macs Egon de Fürstenberg, princ. Emil. Fürstenberg, c. Otto Chotek sî Louis de Haber. Tempulu e definitu doi ani dela 18 Aug. a. c. sî pentru ramura inca unu anu.

De alta parte mai cetimu sî despre dispusetiuni luate pentru inceperea unei linie nóue de drumu de feru dela Oradea preste Clusiu la Brasiovu. —

*** Colera, se scrie din Brasiovu, ca au incetatu.

*** Focu. In comun'a româna Vaslabu (Scaun. Ciucului) au arsu 30 de case. Cu ocasiunea focului acestui au peritu mai multi ómeni sî unu numeru de vite. Se mai scrie de pre acolo ca siguranti'a proprietâtiei este fórte slaba.

*** Ucidere. In 6 Sept. n. Avraamu Ben'a cl. abs., in urm'a unei certe avute cu unu pardositoriu in Sabesiu, fù junghiatu cu cutîtulu, Pardositoriulu ucidiatoriu e deja in mânile justitiei.

*** (Tradare.) Diuarele de Vien'a ne spunu, ca unu principe de Hohenzollern, ce serviá in armat'a prussiana, uitá in unu cortelu de ale sele in Boemi'a o brosiurica eleganta, tiparita in tipografi'a regésca secreta din Berlinu. Cuprinsulu ei erá „ordinea de batalia“ a armatei nordice austriace, cu tóte amenuntele ei. Brosiur'a se vede ca o purtau oficierii mai inalti dreptu de

unu „vade mecum“ fia-care la sine. Asiá dara nici o mirare déca scieau asiá de bine prussianii tóte miscârile austriace, pentru ca in numit'a brosiura se afla pana sî impartîrea jumetâtîloru de baterii sî alte si avisarea loru la diferitele puncte. Este numai intrebarea ca cine sa fia fostu tradatoriulu unui planu, carele se tîné atâtu de secretu? Spionii ori câtu de ageri sa fia fostu sî ori catu de norocosi, nu aru fi pututu aflá tóte spre a puté combiná totu planulu din firu in pêru.

Nr. 22—2 **Concursu.**

Pentru intregirea statiuniloru vacante de Invetiatori din comunitâtile gr. resar. Costeiu sî Gartenisiu, ce suntu ingremiate inclitului Comitatu temesianu sî protopresbiteratului greco-orientalu românu alu Versietiului se escrie prin acést'a concursu.

Cu aceste statiuni suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

I. Costeiu.

a) in bani gat'a: léf'a anuale de 105 fl. v. a.

b) in naturale: 30 metie de grâu, 20 metie de cucuruzu, 100 punti pe clisa, 50 punti de sare, 25 punti de lumini, 6 stângini de lemne de arsu, 1 jugeru de semenatura sî o gradina de 140 stângini patrati pe lânga locuintia libera.

II. Gartenisiu.

a) in bani gat'a: léf'a anuale de 84 fl. v.

b) in naturale: 18 metie de grâu, 18 metie de cucuruzu, 100 punti de clisa, 50 punti de sare, 11 punti de lumini, 4 stângini de lemne de arsu sî 4 jugere de semenatura.

Doritorii de a ocupá aceste posturi de invetiatori voru avé a inzestrá petitiunile loru concursuale timbrate, dupa cuviintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum sî purtarea lòru morale sî politica sî astu-feliu inzestrate le voru substerne Ven. Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pâna la 25 Septemvre c. v. 1866.

Caransebesiu 1 Septemvre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 20—2 **Publicare de concursu.**

In comunele urmatóre au devenitu vacante statiuniie invetiatoresci sî annme:

1. In Sacelu, cu léfa anuala de 120 f., cuartiru sî lemne de focu.

2. In Sibielu, cu léfa anuala de 150 f., cuartiru sî lemne de focu.

2. In Valle pentru unu invetiatoriu cu 200 f., cuartiru sî lemne de focu sî unu adjunctu cu 120 f. pe anu.

4. In Tilisc'a, pentru unu invetiatoriu cu 230 f. sî pentru unu adjunctu cu 100 f. pe anu.

Spre a câroru ocupare se escrie prin acést'a concursu pâna in 25 Sept. a. c. st. v.

Doritorii de a ocupá unulu séu altulu din posturile acestea, sa-si inainteze la subscrisulu cererile loru timbrate sî provediute cu atestatu de botezu, de moralitate, de studiile gimnasiale, pedagogice séu clericale sî de prassa de pâna acum pe terenulu invetiatorescu.

Cunoscinti'a sî desteritatea in tipiculu sî cantârile bisericesci, suntu neincungiuratu cerute.

Dela concurentii la statiunele de invetiatori in Valle sî Tilisc'a, se ceru celu putînu patru classe gimnasiali,

Sabiiu 31 Augustu 1866.

Ioann Hanni'a,
Prot. sî insp. distr. de scóle.

Nr. 19—2 **Publicare de concursu.**

Devenindu vacanta statiunea invetietorésca din Rip'a de josu, care e impreunata cu unu salariu anualu de 125 f., cuartiru sî lemne, la care se publica concursu pâna in 20 Octobre a. c.

Doritorii de a ocupá acestu postu pâna la tempulu prefiptu sa se adresedie la scubscrisulu cu cerutele documente.

Idicelu in 28 Augustu 1866.

Iosifu Brancovanu,
Protopopu.

Nr. 17—3 **Concursu.**

La scól'a capitala gr. or. din Bradu comitatulu Zarandului a devenitu vacantu postulu invetiatoriului de clas'a I. cu salariu anualu de 336 fl. v. a. cuartiru sî lemne de focu, precum sî postulu invetiatoriului de clas'a a II. cu unu salariu anualu de 400 fl. sî 50 fl. v. a. cá relutu de cuartiru.

Competentii la aceste posturi au a-si tramite rogârile loru adresate presidiului comissiunei scolare subscrisa celu multu pâna in 15/27 Septemvre a. c. sî a documentá ca suntu de religiunea gr. or. cu purtare morala buna, pedagogi séu teologi absoluti sî posedu cunoscinti'a limbei române sî a limbeloru magiara sî germana séu celu putînu a unei dintre aceste din urma.

Bai'a de Crisiu 21 Augustu (2 Sept.) 1866.

Presidiulu Com. scol. gr. or. a Zarandului..

Nr. 21—2 **Publicare de concursu.**

La scól'a populara rom. gr. res. din Comun'a Siur'a-mare, Scaunulu Sabiiului, se cere unu invetiatoriu cu salariu anualu de 100 fl., cuartiru gratuitu sî lemne de focu.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pâna la 15 Octombre c. n. a. c.

Dreptu aceea, ori care doresce a concurge la postulu susunumitu, are a-si tramite la Scaunulu protopopescu alu II. alu Sabiiului, pre lânga petitiune timbrata cu 50 xr.

1. Atestatu despre aceea, ca au absolvatu cu purtare buna, sî sporiulu de cl. 1-a celu putînu gimn. micu, sî cursulu Pedagogicu in Inst. archidiecesanu din Sabiiu, sî ca este bine procopsitu in tipiculu sî cantârile bisericesci.

2. Atestatu de botezu sî de purtare morala; acestea pâna in terminulu mai susu prefiptu, spre urmare mai departe, sa se asterna la laudatulu Scaunu protopopescu.

Siur'a-mare 30 Augustu 1866.

Etori'a scólei populare gr. or. din Siur'a-mare.

Nr. 23—1 **Concursu.**

La scólele poporale romane gr. or. din protopresbiteratulu, Zarandului, au devenitu vacante urmatórele posturi de invetiatori:

1) Ribiti'a, cu unu salariu anualu de 200 f. v. a., cuartiru, gradina de legumi sî 4° de lemne.

2) Vac'a, cu unu salariu anualu de 200 f. v. a., cuartiru, gradina de legumi sî 4° de lemne.

3) Valea Bradu, cu unu salariu anualu de 200 f. v. a., cuartiru, 4° de lemne.

4) Cebea, cu unu salariu anualu de 200 f., cuartiru sî 4° de lemne.

5) Bulzesciide josu, cu unu salariu anualu de 200 f., cuartiru sî lemne.

6) Mesteacânu, cu unu salariu anualu de 80 f., cuartiru sî lemne.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni, au a-si tramite rugârile loru adresate la Administratur'a acestui Protopresbiteratu, celu multu pâna in 22 Septembre a. c. st. v. sî a documentá, ca suntu de rel. gr. or. cu purtare morala buna, pedagogi séu teologi absoluti, sî ca sciu cantârile sî tipiculu bisericescu.

Hondolu 30 Augustu 1866.

Administratur'a Protopresbiteratului gr. or. alu Zarandului.

N. 14—3 **Edictu.**

Bucuru Grebenea din opidulu Resînari in Scaunulu Sabiiului, care mai de siepte ani, cu necredintia au parasitu pre legiuit'a sea socia Ann'a nascuta Alemanu Frinu totu de acolo, prin acést'a, se citéza, ca dela datulu mai din josu, in terminu de unu anu sî o dî, cu atat'a mai tare sa se infatîsiedie inaintea forului protopopescu subscrisu, cu câtu ca la din contra, se va decide divortiu muierii selc la intielesulu SS. Canóne ale bisericei nóstre dreptu credincióse resaritene, sî in absenti'a densului.

Scaunulu Protopresbiteralu gr. res. alu Tractului Sabiiutui alu II-lea

Sabiiu 22 Augustu 1866.

Ioanne Pannoviciu,
Protopresbiteru.

Nr. 12—3 CITATIUNE EDICTALA.

Ann'a Savu Barsanu din Zagonu in Trei-Scaune care parâsí cu necredintia de 7 ani, pe legiuitulu ei barbatu Nicolae Rusu, sî a cârei ubicatiune pâna astadi nu se scie, se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu anu sî o dî. sa se infatiosiedie inaintea subscrisului foru protopopescu, câci la din contra, se va decide divortiulu sotiului ei, sî in absenti'a densei.

Forulu protopopescu gr. or. alu Tractului alu II alu Brasiovului.

Brasiovu in 8 Augustu 1866.

Ioann Petricu
Protopopu.

Nr. 24—1 **Concursu.**

In Comun'a Avrigu Scaunulu Sabiiului, statiunea notariala, cu carea este impreunatu unu salariu anuale de 420 fl. v. a. sî cuartiru naturalu precum sî alte accidentie legale, au devenitu vacante, pentru a cârei ocupare se deschide prin acést'a Concursu pâna 3/15 Octomvre a. c. cu acelu apriatu adausu: ca dela concurenti se cere — prelânga altele— cunoscintia temeinica in vorbire sî in scrisóre a limbei romanesci.

Avrigu 7/19 Septembre 1866.

Oficiulu comunale.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl.v. a.

Nru 73. ANULU XIV.

Sabiiu, in 15|27 Septembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 14 Septembre.

Dupa diuarele vieneze, ce ni-a sositu pâna acum cestiunea ministeriului ungurescu, este amanata pâna candu diet'a pestana va fi votatu asupr'a proiectului de lege despre afacerile comune.

Despre denumirea lui Goluchowski de locutiitoriu in Galiti'a se vorbesce ca aru fi deja subscrisa de Imperatulu.—

Memorialulu diplomaticu constatéza apropiarea intre Austri'a si Itali'a in privinti'a licuidârei detoriei venetiane. Diferinti'a mai e numai de 25 milióne franci. Se pare a fi de siguru, ca in finea acestei luni se va subscrie tratatulu de pace. Indata dupa acést'a urméza plebiscitulu in regatulu venetianu. Dupa telegrame mai dincóce, din Parisu, s'a facutu o invoire intre Austri'a si Itali'a, in urm'a cârei despagubirea pentru detori'a generala s'a fipsatu 100 milióne.

Din Berlinu aflâmu ca trupele reintorcende au fostu primite in modu fórte serbatorescu.

O depesia telegrafica din Parisu asigura ca principele Gorciacofu va sosí in graba la Parisu si pentru cause familiare se va duce indata la Biaritz. Asemenea se spune ca contele Károlyi fostùlu ambasadore c. r. austr. in Berlinu inca au ajunsu la Biaritz spre folesirea bâiloru de acolo. —

Din Sicili'a se spune de o insurectiune contra regimului italianu. 5000 de trupe se dîce ca au desbarcatu la Palermo si ca la scirea despre acésta debarcare insurgentii s'au retrasu. Se mai spune de dóue fragate engleze cari au sositu dinaintea Messinei si ca alte trei stau inaintea Siracusei. O naia francesa inca a sositu la Messin'a.

Din Aten'a se spune ca entusiasmulu pentru Creteni cresce; oficierii si alti creteni aflatori acolo (cei dintâiu pre lânga licentia) se ducu in ajutoriulu crestiniloru. Luptele decurgu in favórea cestoru din urma si pâna acum cetimu numai despre castigâri de arme (pusci, tunuri) si alte trofee.

Russi'a dupa sciri din Petersburg ar vrea cá cestiunea orientala sa vina inaintea unei conferintie europene, insa Franci'a si Angli'a nu se invoiescu. De alta parte se dîce ca Russi'a indémna pre polonii din Posen sa nu intre in federatiunea germana.

Dacii si Românii.

(Urmare si capetu.)

Resultatele finale suntu asiá dara:

1. Românii suntu urmatorii coloniiloru române, cari au trecutu din Daci'a traiana in cea aureliana. Din caus'a migrârei popóreloru cari au atinsu imperiulu grecescu s'a impartîtu in doi rami de média-dî si de média nópte. Cesti din urma locuindu mai cu séma in Bulgari'a de unde s'a colonisatu Romani'a, Transilvani'a si Ungari'a. Cei d'antâiu au remasu in locurile loru cele vechi in Tesali'a si Macedoni'a.

2. Cultur'a româna din Daci'a traiana au peritu cu totulu. Neputendu-se sustîné ací populatiune româna asiá nici unu locu romanu mai nu si-a pastratu insemnatatea sea, neci numele seu; s'a facutu tabul'a rasa. Tóte locurile mai de frunte din Romani'a, Transilvani'a, Banatu si Ungari'a suntu intemeiate mai dincóce, si numele nu si le deriva dela români, ci ei au primitu numele ce le-au aflatu date de altii. Batatória la ochi e impregiurarea ca unele nume de riuri ce se deriva dela români suntu formate dupa unguria d. e. Oltu, Temesiu, Muresiu lat. Aluta, Tibiscus, Marisius. Alt'a e cu totulu in Angli'a, Elveti'a si Germani'a de média-dî unde nu s'a facutu o ruptura asiá perfecta cu trecutulu.

3. Transilvani'a si principatele dunarene nu suntu tieri romane, ci numai tieri partialu romanisate fórte tardîu. Continuitatea populatiunei române, in tiéra este intrerupta prin o mia de ani.

4. Starea nomadica, ivirea neoservata a romaniloru in tieri dejá cultivate, in tînuturi organisate in staturi esplica starea loru cea fâra nici unu dreptu in Transilvani'a pâna in cea din urma a trei'a parte a seculului alu 18.

5. Venirea româniloru din imperiulu grecescu, ca ei in mijloculu religiunei catolice domnitóre au remasu credinciosi bisericei grecesci si au conservatu legatur'a loru cu Constantinopolea si cu muntele santu.

6. Reintórcerea romaniloru e fórte obscura (intunecata) pentruca ea a fostu o miscare de pastori, numai cu incetulu; neoservabila la inceputu si fâra de sgomotu in decursulu ei. Migratiunea in principate si in Transilvani'a a fostu numai un'a din migratiunile cele mai cu succesu a le romaniloru.“ —

Noi credemu in sinceritatea Dlui Dr. Rösler si presupunemu, ca densulu, déca au trecutu ici si colea preste marginea unui specialistu, o au facutu acést'a numai condusu de consecintiele din premissele sele.

Si din acésta causa dar si din aceea, ca reflessiuni temeinice nu se potu face asiá in pripa, ne restringemu pre lânga incunoscintiarea publicului nostru despre apparerea atârui opu. La ce neamu puté slobozí mai departe aru fi sa amintimu, ca déca si scrierea aru fi netendentiósa, póte seduce opiniunile altor'a, cari au si mai putîna cunoscintia despre istori'a si situatiunea nóstra, precandu iéra altii folosîndu-se de asemenea aparintie si de nesciinti'a unor'a si altor'a, facu capitalu politicu din asemenea scrieri si se incérca a-lu esplotá in pagub'a nóstra.

Ide'a ce se silesce dlu Dr. Rösler a o intemeiá istorice, adeca ca romanii au venitu, séu dupa cum dîce densulu s'a reintorsu numai in seclulu 13 pre rendu, cá pastori nomadi, in locurile aceste ce le locuimu, nu e cu totulu nóua si ea si-a avutu si in trecutu la unii plausibilitatea sea, pentruca ea dá óresi care justificare la postpunerea si neindreptatîrea aceloru pre cari se credeau indreptatîti ai tîné de venetici.

Amu putea totusi mentiuná pre scurtu, ca nu vedemu considerata in opu, starea precaria a imperiului romanu in secululu 3 dupa Chr., miscârile care erau in coloniele satule de réu'a si plin'a de coruptiune aminiistratiune a imperatoriloru celoru molesîti. Sentinti'a acea asiá de desu usitata, ca au trecutu Aurelianu cu toti provincialii etc. dunarea, nu ni se pare ca va fi si pre venitoriu consistenta si nici impregiurarea ce o aduce dlu Dr. dreptu argumentu, ca provincialii aru fi fostu bucurosi a trece in o tiéra carea mai nainte fuse préd'a invasiuniloru si a epidemieloru etc. nu ni se pare plausibila, pentruca siguranti'a totu nu aru fi fostu acolo mai mare. De alta parte aflâmu date mai dincóce de Aurelianu candu legiunile romane ierneza la Prutu si marea négra. In fine remane lucru de miratu, cum de romanii s'a immultîtu mai tare unde s'a trasu pre „furisiu“ si in tieri dejá organisate, dupa cum dîce dlu Dr. si de unde au venitu, va se dîca din matc'a loru, in proportiune au remasu mai putîni? Numele locuriloru argumentéza contrariulu dela ce vrea densulu sa argumenteze pentruca pre langa tóte opintirile germanisatóre românii nu sciu de Hermannstadt, Reussmarkt etc. ci de Sabiiu, Mercurea s. a. m. d. Ca ne pune in mijloculu catolicismului sa nu ne prinda nici o mirare, pentruca amu mai datu de barbati germani, a câroru cunoscintie geografice resp. etnografice suntu cu totulu confuse si carii se mirau, candu audieau, ca Transilvani'a nu e tiéra germana si ca acolo suntu si locuitori de alte natiunalitâti.

Din **Sachsenlandu**-lu ardelenescu are Presse urmatórea cor. orig. ce se ocupa cu colonisâri germane in Transilvani'a.

„Cugetulu ce in tempulu mai nou iarasi se desceptà, ca regimulu s'aru puté otarí, cá si mai nainte, se intemeeze colonii germane in partea resariténa a tierei, merita desbatere mai seriósa, atâtu in privinti'a cestiunei in sine, lasandu de o parte raritatea decisiuniloru mari si de insemnatate din dîlele de fatia si pedecile prestatatóre ce se nascu de autoritatea de statu a corónei stului Stefanu,— precum si in acea privintia ca ungurii, in casu sa-si véda candu-va realisate tóte dorintiele loru avitice si ca provinciele nemtiesci din Austri'a se fia inghitîte de confederatiunea nóua nemtiésca sub autoritatea prusésca, atunci ei cá politici intielepti singuri aru trebuí sa se invoiésca cu proiectulu colonisatiunei nemtiesci.

Colonisarea familieloru nemtiesci numai pe cale p r i v a t a, faca-se aceea asiá cá fisculu, ori posessorii mari de pamentu, ori comunele invita atari colonii pre pamenturile loru, séu ca cesti din urma singuri si agonisescu avere sî se impamantenescu, atunci tréb'a depinde totusi numai dela istetîmea persóneloru respective; a primí indigenarea nu este greu, prosperarea sî esistinti'a e asecurata, de-sî spre acést'a suntu recerute unele conditiuni. De acestea se tîne conducerea câlei ferate celu p u t î n u pâna la trecatórea dela Turnu rosiu, a colonisá catu se póte familii de rel. evangelica séu din partea medinoptiana a Germaniei, cá sa nu fia singuratice sî despartîte, ci in grupe mici adause la satele sasesci pe pamentu propriu comasatu.

Aceste familii au sa se deprinda séu cu agricultur'a, gradinaritulu, economi'a de vite (laptaritulu), séu cu industri'a. Familiele ce lucra cu dîu'a, séu negutiatori cu articuli de lucsu, ómeni fâra capitalu sî inprasciati, peru fórte usioru. Catolicii numai intr'unele cetâti sasesci afla biserici proprie sî coreligiunari, cari sunt mai numai diregatori, militari, papucari, croitori s. a. d'asemenea industrieri. Intre altele colonisarea unoru comune tirolese aici, in locu de Brasili'a, aru fi profitu manosu in economia. Favoruri d e o s e b i t e aru trebuí sa le manifesteze L e g i s l a t i u n e a ce de o cam data abiá se póte asteptá.

Afara de inmigrarea sasiloru, mai multu din Franconi'a (Frunkenland), Luxemburg etc., inmigratii se adunara la noi, de-sî cam putîni, din tóte pârtîle Germaniei sî totdeun'a. De insemnatu suntu din tempulu mai nou protestantii cei dela 1755, asiá numitii „Landler", alungati din Austri'a, Salisburg sî Carinti'a cari se asiediara aici. Intrarea loru durà adeca dela 1730 pâna la 1760 sî ei se asiediara dealungulu drumului de tiéra, dela Miercurea pâna la Sabiiu in satele: Grosspold (Apoldu de susu), Grossau (Cristianu), Neppendorf (Turnisioru) sî in parte in satulu vecinu Hammersdorf (Gusteritia). Pâna ce in celelalte sate Landlerii s'a contopitu in sasi, mai de totu, Landlerii din Turnisioru ce e 10 minute indepartatu de Sabiiu, si-au conservatu deplinu portulu sî dialectulu austriacu sî forma o comunitate de totu frumósa cu sasii ce li suntu pré obligati.

Alta inmigratiune a asiá numitîloru Baden-Durlachern din Breisgau se asiedià in Sabesiu la an. 1742 sî 1770; un'a mai tenera svabésca la 1846/1847 in Orestía sî in alte sate, unde inse cei mai multi perira, pentruca immigrasera cá lucratori cu dîu'a, fâra capitale.

Mai ca e de prisosu a aretá folosulu inmigratiunei cestei'a; fâra nemti (in tempulu din urma in Ungari'a sî fâra jidani) aru fi remasu Ungari'a sî Ardélulu cá tierile fâra cetâti sî cetatieni, Romani'a selbatica, (die wilde Walachei) Polachi'a selbateca (die wilde Polakei).

In Prussi'a sciu mai bine colonisá. Torentele economiloru, meseriesiloru sî producatoriloru nemtiesci pentru lipse materiale sî spirituale germanisà Prussi'a, precum órecandu Silesi'a, pre locuitorii vechi i facù cunoscuti cu cele mai mari bunuri ale vietiei, i atrase la sine sî curendu va face acést'a sî in Posen. Departe de noi se fia cugetulu de germanisare (?), dara ne interesâmu de esistinti'a poporului nostru, ce, precum pentru Austri'a, asiá sî pentru Ungari'a e de lipsa (?); câci n'avemu sa ne tememu de magiarisare, ci de romanisare ce se latiesce dejá la sasii comitatului Albens d. e. in Berdinu (Blutroth) sî in allte sate. Numai in cetâti magiarismulu se póte tîné de poporulu nostru venjosu; la tiéra se nimicescu ori sî ce felu de incercâri. In contra, sasulu cu romanulu traiescu asiá de amicabili, incâtu mai pretotindeni i vorbesce limb'a (românului) fluidu, firesce ca intre altele estmodu, catu de multeori sasulu numai cu calulu vorbesce nemtiesce, pâna ce cu boulu romanesce. Intre multe preferintie are sasulu sî gresieli cam ridiculóse; asiá omulu simplu adesea invidiéza pre altulu pentru ca sî elu vré sa fia de rel. evangelica. (?! R.) Nimic'a i mai greu, decâtu a concede acestea romanului; (carele nici nu viiéza asiá ce-va Red.) cu multu mai voiosu vorbesce elu cu servitoriulu sî servitórea sea romanesce."

Vomu mai revení asupr'a acestui objectu.

Circulariulu ministr. Lavalette

care l'amu amintitu numai in trasurile cardinali lu reproducemu sî noi, cá pre unu actu de mare insemnatate la situatiunea de fatia a Europei, precum urméza:

P a r i s u 16 Septembre.

Domnule, guvernulu imperatului nu aru puté amaná mai indelungatu descoperirea sentiementului seu asupr'a intemplaminteloru cari se implinescu in Germani'a. Fiindu ca d. Moustier are sa remana absinte inca câtu-va tempu, M. S. mi-a datu ordinea de a spune agintiloru sei diplomatici motivele cari conducu politic'a sea.

Resbelulu care erupse in centrulu si la média-dia Europei desfacù confederatiunea nemtiésca sî constitui definitivu natiunalitatea italiana. Prussi'a, ale cârei margini s'au maritu prin invingere, domnesce pre malulu dreptu alu Menului. Austri'a a pierdutu Veneti'a; dens'a e desbinata de Germani'a.

Fatia cu aceste schimbâri insemnate tóte staturile se reculegu intru sintiementulu respunsabilitâtiei loru; ele se intréba carea e insemnatatea pâcei de curendu intrevenite, carea va fi incurgerea ei asupr'a ordinei europene sî asupr'a situatiunei internatiunali ale fia-cârei'a puteri.

Opiniunea publica, in Franci'a e in miscare. Ea se légana, ne certa intre bucuri'a de a vedé tractatele din 1815 nimicite, si intre fric'a ca puterea Prussiei va luá proportiuni escesive; intre dorinti'a sustînerei pâcei si speranti'a de a castigá, prin resbelu, immarire teritoriale. Ea aplause eliberarei depline a Italiei, insa voiesce a fi asicurata in contr'a pericueloru ce aru puté amenintiá pre S. Parinte.

Perplesitâtîle cari sguduescu spiritele si cari au resunetulu loru in strainatate, impunu guvernului oblegatiunea de a spune apriatu pârerile sele.

Franci'a nu póte avea politica ecivoca (cu dóue intielesuri) déca dens'a e atinsa intru interesele sele si intru puterea sea prin schimbârile insemnate cari se facura in Germani'a, ea trebuie sa o marturisésca fâra sfiéla si sa iee mesurile necesarie pentru a garantá securitatea sea. Déca dens'a nu pierde nimic'a prin straformatiunile cari se intempla ea trebuie sa o dechiare cu sinceritate si sa resiste aprehensiuniloru incordate, apretiâriloru inferbentate cari, atietiandu gelosiele internatiunali, aru voí sa o abata dela calea ce vrea sa urmeze.

Pentru a risipí indoielele si a fixá convingerile, trebuie infatîsiate intru totalitatea loru trecutulu asiá precum a fostu, venitoriulu asiá precum se arata.

In trecutu, ce vedemu? dupa 1815 S. Aliantia reuniá contra Franciei tóte popórele dela Uralu pâna la Renu. Confederatiunea nemtiésca cuprindea cu Prussi'a si Austri'a 80 milióne locuitori; ea se intindeá dela Lussenburg pâna la Trieste, dela marea baltica pâna la Tridentu, si ne încungiurá cu o chinga de fieru, sustînuta prin 5 fortaretie federali; pusetiunea nóstra strategica erá lantiuita prin cele mai ageri combinatiuni teritoriali. Cea mai mica cérta ce puteamu avé cu Olandi'a séu cu Prussi'a de a lungulu riului Mosel'a, cu Germani'a la Renu, cu Austri'a in Tirolu séu Furlanu, redicá in contr'a nóstra tóte puterile impreunate ale confederatiunei. Germani'a austriaca, neespumnabile pre tiermurele Adigei putea inaintá, la intemplare pâna la Alpi. Germani'a prusésca avea de ante-paza la Renu tóte statele secundarie, neincetatu sguduite prin dorulu straformârei politice si despuse a considerá Franci'a cá inimica esistintiei si dorintiei loru.

Afara de Ispani'a, nóue nu ne erá cu potintia de a face vre-o aliantia pre continente. Itali'a erá sfasiata si nepotintiósa, ea nu putea veni in socotéla cá natiune. Prussi'a nu erá nici destulu de compacta nici destulu de neatârnata pentru de a se desface de traditiunile sele. Austri'a erá cu multu mai preocupata de a-si conservá posesiunile in Itali'a decâtu sa se fia pututu intielege cu noi.

Fâra indoiéla, pacea, lungu tempu sustînuta a pututu face sa se uite periculele acestoru organisatiuni teritoriali si acestoru aliantie câci ele nu se pareau infricosiate decâtu candu erupse resbelulu. Dar acésta siguretate precaria, Franci'a câte odata a castigat'o cu pretiulu nimicirei pusetiunei sele in lume Nu se póte contestá ca, in cursu aprópe de 40 ani ea a intrepinatu barbatesce in contr'a sea coalitiunea a trei Curti unite prin suvenirea batalieloru piardute si a invingeriloru comune; prin asemeni principie de guvernare, prin tractate serbatoresci si sentiemente de neincredere in contr'a actiunei nóstre liberali si civilisatórie.

Acù de vomu cercetá viitoriulu Europei straformate, ce feliu de garantie da ea Franciei si pâcei lumei? Coalitiunea celoru trei Curti dela média-nópte e sfermata. Noulu principiu care domnesce Europ'a e libertatea aliantieloru. Marile puteri tóte suntu reasiediate unele si altele in plinetatea neaternârei loru, in desvoltarea regulata a destineloru sele.

Prussi'a immarita, libera de acum inainte de tóta solidaritatea, asigura neatârnarea Germaniei. Franci'a n'are sa se neodihnésca pentru acést'a. Mandra de admirabil'a sea unitate, de natiunalitatea sea nedestructibile ea nu aru puté combate nici pismuí opulu de asimilatiune ce se implinì si a supune sentieminteloru gelóse principiele de natiunalitate cari ea le representà si marturisesce fatia cu popórele. Multiamitu fiindu sentiementulu natiunalu alu Germaniei sa risipescu ingrigirile ei, se stingu inimiceticle ei. Imitandu pre Franci'a, dens'a face unu pasu care nu o departa ci o apropia de noi.

Spre amédia-dî, Itali'a, alu cârei'a patriotismu nu-lu putú stinge indelungat'a sierbitute, e asiediata in posessiunea tuturoru elementeloru sele de marime natiunala. Esistinti'a ei schimba adencu conditiunile politice ale Europei; dar cu tóte susceptibilitâtile neprecugetate séu cu nedreptâtile trecatóre, ideile sele, principiele sele, o apropia de natiunea carea versà sângele seu pentru a o ajutá a-si castigá neaternarea sea.

Interesele tronulni ponteficiu suntu asigurate prin conventiunea din 15 Septemvre (1864.) Acésta conventiune va fi esecutata cu credintia. Retragendu ostirile sele din Rom'a, Imperatulu lasa acolo, cá garantia de securitate pentru sântulu Parinte, protectiunea Franciei.

Pre marea baltica cá si pre cea mediterana se inaltia marine secundarie cari suntu favoritóre libertâtiei mariloru.

Austri'a desbaierata de preocupatiunile sele italienesci si nemtiesci, ne mai prapadindu-si puterile sele intru rivalitâti sterpe, ci concentrandu-le la resaritulu Europei, infatisiéza inca o putere de 35 milióne suflete pre cari nici o dusmania, nici unu interesu nu le desbina de Franci'a.

(Va urmá.)

La miscârile din Orientu.

„Romanulu" are urmatórea corespundintia privitóre la aceste miscâri:

A t e n 'a, 21 Aug. (2 Sept.) 1866.

Cretenii au declaratu câtra consulii puteriloru, ca voru incepe ostilitâtîle indata ce Turcii voru incercá sa se apropie de positiunile ocupate de densii. Dupa tóte probabilitâtîle ostilitâtîle s'au sî inceputu pe la 25 Augustu. — In Cret'a au remasu numai barbati cari pórta arme, câci familiele loru suntu transportate prin tóta Greci'a libera. — In Epiru revolutiunea s'a declaratu intâiu la Chimar'a (Acroceravni'a), sî se intinde mereu spre resaritu câtra Thesali'a. In Greci'a libera entusiasmulu nu se póte descrie. Guvernulu simtîndu ca ór'a de a intrá in lupta se apropia, face mari pregatiri de resbelu, patru generari s'au numitu pentru tóta Greci'a, cá sa disciplineze glótele inarmate; iéca-i anume: Spyro-Milios la Elad'a propria sî la Corfu, Piss'a la Atene, Zmolens la Peloponese, sî capulu scólei militarie (evelpides) d. Sa-

punzakis la artileria sî la tóte trebuinciósele armatei. D. Fotiadis, ambasadorele Turciei protestéza necontenitu ; iara guvernulu respunde cu demnitatea ceruta de impregiurârile de fatia ; sî dupa tóte probabilitâtile, intreruperea relatiuniloru intre Greci'a sî Turci'a va fi pe curendu. Oferte din tóta lumea unde se gasescu greci se tramitu in tóte dîlele. — Mai toti oficierii cari suntu din Epiru, Thesali'a, Macedoni'a séu din alte pârti ale Greciei subjugate, au datu demisiunea loru, voindu a alergá in ajutoriulu patriei loru dejá revoltata. — Mii de voluntari alérgà la Cret'a , a cârei comunicatiune nu au pututu Turcii sa o taia. Asemenea altii se pregatescu a alergá in ajutoriulu Epirului sî alu Thesaliei sî Macedoniei. Regele se astépta la Aten'a.

Pe lânga alte schimbâri cari s'au fâcutu , s'a destituitu sî d. Venizelos, secretariu alu consulatului din Bucuresci, sî s'a inlocuitu prin d. Evangelidis.

Se dîce la Aten'a ca Grecii din Engliter'a au cumperatu patru fregate cuirasate, cá sa le ofere patriei. Din acestea, dóue erau poruncite de Sultanulu, sî neavendu cu ce le plâtí remasera in stabilimentele de constructiune ale Engliterei. — Generariulu Calergis nu plecase inca pentru Cret'a unde compatriotii sei l'au numitu comandante superioru. Z. P. S.

Ortografi'a romana.

II.

(Urmare).

Cu tóte acestea, cine dîce, cá sa facemu o ortografia, carea sa ne intunece originea cea sublima a limbei ? E vorb'a sa facemu o ortografia, carea sa corespundia studiului de astadi a desvoltârei limbei materne. Sî acést'a se póte cu putîne sacrificie Sa remana principiulu etimologicu, insa fâra sa ne intórcemu sî sa ne perdemu chiaru in sanscritu. De vomu merge asiá afundu, nici odata nu vomu avea o limba culta sî placuta, vorbita sî intielésa de intregulu poporu. Alt'a e a scrie pentru poporu sî alt'a pentru invetiati. Suntu opuri, care se cetescu numai de cei invetiati , acolo sî limb'a in espresiuni debue sa fia acomodata culturei clasei acelor'a ; ce e pentru poporu, e sa scriemu sa ne pricépa toti, ca cu multu mai multu ne vomu folosi, decatu cá candu amu scrie frumosu sî sa nu ne pricépa nimenea. Câtu s'aru bucurá alte popóre, candu aru avea o limba asiá frumósa sî totodata regulata sî perfecta in gramatic'a ei, precum o avemu noi românii plina de harmonia sî frasa clasice, ce se audu in gur'a poporului de rendu, — sî aru esploatá tóta vistieri'a ei spre a scóte la lumina opuri clasice , ce la noi mai vertosu celoru de dincóce de Carpati ne lipsescu mai cu totulu. La noi durere, cei mai multi dintre eruditi crescu departe de sinulu maicei sî afara din cercurile placute familiare, unde se aude limb'a româna ; ei se adapa in sciintie din alte limbi streine, vietuescu cu streinii : apoi mai e mirare ca nu sciu romonesce nici vorbí bine , dar decum scrie. Unde suntu la noi barbati eruditi, cari sa fia cutrieratu provinciele române cu cartea de notitie in busunariu spre a insemná totu, spre ce si-a indreptatu atentiunea sî ce i se pare bunu sî folositoriu la edificiulu limbei. Cei mai multi , unde nu potu sa se esprime, iau cuvinte streine sî apoi urméza ca in putînu chiaru ei nu sciu ce au scrisu. Sa ne ferimu de strainismi in tóte privintiele, nu numai a nu intrebuintiá vorbe sî frase ce suntu straine sî pe cari le cunóscemu de atari, avendu sî pe ale nóstre proprii usitate in vre'un'a din provintiele locuite de romani, ci sî chiaru de latinismi sî alte imprumutâri incornurate din sororile limbi.

Dar sa ne fia permisu sî nóue chiaru in acestu articolu nepretinsu de filologicu, sa intrâmu putînu in obiectulu inceputu, adeca in insasi ortografi'a sa cercâmu a stabilí incâtu-va unele regule, care sa fia basate in insasi logic'a gramaticala. Sa incepemu mai intâiu cu vocalele, cari suntu sufletulu cuvinteloru unei limbi. Ele au influintia in cuvinte atâtu un'a asupr'a altei'a, câtu sî asupr'a consunanteloru, deci apoi sî principiulu scrierei ce adoptâmu. A dîce, ca consonantele influintiéza asupr'a vocaleloru mai ca amu puté dîce ca nu e adeveratu. Póte in alte limbi, in a nóstra nici decum. Suntu in limb'a româna dóue feluri de vocali, cari jóca o rola insemnata : vocale pline (lungi) sî vocale scurte. Suntu urmatórele scrise cu cirile : **а, е, і, ъ, î, о, ѹ**; cu strabune : **a** ('a, á, à), **e** (è), **i** (ì), **o**, **u**. Din acestea **i, u** (incâtu-va sî ĕ sî ŏ in ĕa=é sî ŏa=ó) potu fi sî scurte; la finea cuvinteloru totdeun'a scurte, afara de unele locuri sciute. Sî candu **i** finalu face diftongu impropriu cu ĭ (scurtu) cei precedéza d. e. domnĭ articululu domnĭi, (nu insa domnii, dupa cum s'a scrisu de toti gramaticii, dupa o imitatia órba dela Slavi, cu civile fórte gresîtu.)

O vocala lunga sî un'a scurta facu d i f t o n g u. Déca scurt'a precedéza cea plina celei scurte diftongulu e impropriu.

Triftongu amu avé , candu o vocala lunga se afla intre dóue scurte. Esistinti'a diftongiloru in limb'a româna nu se póte negá, sî vrendu ai scóte din limba aru insemná a rapí limbei eleganti'a in pronuntia.

Diftongi aru fi dupa combinatiune urmatorii : aĭ, eĭ, iĭ, uĭ, oĭ, îĭ, aĭ, aŭ, eŭ, iŭ, oŭ, (uŭ). îu, àŭ, ĭá, ĭe, ĭi, ĭo, (ĭî), ĭà=(ĭъ).— Triftongi : aĭu (u din urma se considera scurtu), eĭu, iĭu, oĭu, uĭu, (îĭu), (àĭu), ĭaŭ, ĭeĭ, ĭuĭ, ĭaĭ, ioĭu.

Standu regul'a : **i** sî **u** finale (afara déca inainte de **i** séu **u** e unu **r** séu **l** insotîtu de alte consunante (mute), in care casu apoi **i** sî **u** se rostesce plenisunu, ce urméza din natur'a lucrului fiindu **r** sî **l** atunci'a, nisce transcedente intre vocale sî consonante, bá se potu considerá mai de vocale scurte) suutu totudéun'a scurte : **i** sî **u** finali facu cu vocala'a precedenta totudéun'a diftongi propriu, cerscendu apoi cuventulu, acesti'a incéta de a mai fi diftongi sî vinu a se cetí fia-care de sine statatóre. Diftongii improprii in mediu sî in fine precum sî cei proprii in mediulu cuvinteloru n'au nici o regula, suntu fórte dubii sî se potu sci neinsemnati, numai din usu, care pentru incepatori sî mai vertosu pentru straini e o greutate neinvingibila. E d a r a a i c i n e c e s i t a t e a s e i n s e m n á v o c a l 'a s c u r t a. La din contra cum voru cetí : domnii=domnĭ domnii=domnĭi, hârtia=hârtía , fâina=fâ-i-na , haina=haĭna, taina=taĭna, taisiu=ta-i-siu, acesti-a=acesti'a s. a. f. m.

In privinti'a diftongiloru s'aru puté fixá dara regul'a :

I sî **u** f i n a l e f a c e c u v o c a l 'a p r e c e d e n t a d i f t o n g u p r o p r i u; i n m e d i u l u c u v e n t u l u i d i f t o n g ĭ i p r o p r i i, p r e c u m sî t o t i d i f t o n g i i i m p r o p r i i s e i n s é m n a p u n e n d u s e m n u l u s c u r t u p e v o c a l e a s c u r t a. Singur'a esceptiune aru fi in imperfectulu conj. IV unde d. e. socotiá aru trebuí cetitu socotĭá, unde i remaindu neinsemnatu ce usioru s'aru cunosce fiindu insemnata vocalea plina. Pentru ce sa nu se puna aici semnulu vom vedé mai la vale. N. Mihelţianu.

(Va urmá.)

P r e t o c o l u l u XXIV.

Luatu in 18 Aug. an. 1866 etc.

214. D. Sigismundu P o p o v i c i u directoru secund. in privinti'a terminului adunârei generale , care dupa pârerile din mai multe pârti competinte, cu vorb'a sî in scrisu descoperite aru fi cu scopu a se defige pe 3/15 Octomvre : propune ca terminulu acest'a care sî dupa parerea sea individuale e corespundiatoriu scopului sa fia primitu.

D e t e r m i n a t u : Propunerea acést'a primindu-se t e r m i n u l u a d u n â r e i g e n e r a l e p e n t r u a n u l u c u r i n t e s e d e f i g e p e 3/15 s î d î l e l e u r m a t ó r e a l u n e i O c t o m v r e , fiindu acestu terminu a se publicá de locu in jurnalele Concordi'a sî Albin'a. Sî totudeodata a se rugá tóte on redactiuni române din monarchia pentru bun'a vointia de a aduce determinatiunea acést'a sî in foile sele la cunoscinti'a publica.

Dupa aceste protocolulu s'au incheiatu conferatu sî autenticatu prin Dionisiu P a s c u t i u notar. direct. „Conc.“

S a b i i u 14 Septembre. Astadi a tînutu Comitetulu Asociatiunei siedintia estraordinaria asupr'a stîpendieloru publicate in concursele escrise in 4 Sept. c. n. a. c. sî publicate in Tel. Rom. sî cele alte diurnale române. Stipendiele s'a impartîtu in modulu urmatoriu : a) celu pentru pedagogia la Prag'a s'a conferitu dloru Vasiliu M u n t e a n u teologu abs. sî Stefanu T o r p a n u gimnas. abs. matur.; b) celu pentru politechnicu dlui Dionisiu R a d e s i u; c) celu pentru juristii dela universitâti ddloru Andreiu C o s m 'a G. Ger. Rusu sî Ioann N e c h i t 'a ; celu dela Acad. c. r. de drepturi in Sabiiu d. Nicolau O l a r i u.

S a b i i u 13 Septembre. In nrulu trecutu amintiserâmu, ca bravii nostri Orlatieni fura cercetati de o calamitate mare, de uuu focu infricosiatu. Astadi avemu sî unele detaiuri despre acésta trista intemplare. Foculu precum ni se spune a erumptu in partea din susu a comunei sî au cuprinsu indata, cu o iutîme mare o suma de case de locuitu sî de cladiri economice asiá incâtu 47 familii plangu astadi privindu la averea loru prefacuta in cenusia. Lips'a si-o póte intipuí ori sî cine, câci bietii nenorociti au remasu numai cu viéti'a sî cu ce biata au fostu pre ei. O fetutia de vr'o 12 — precum spunu smintita de fire — devení victim'a focului.

Trebuie sa amintimu cu multiamire de laudabilele corpu alu oficieriloru c. r. sî de soldatii statiunati acolo in garnisóna, dela laudab. reg de inf. nr. 31 Meckledburg Strelitz cari prin energia sî resignatiune au contribuitu la impedecarea latîrei nenorocirei mai departe. Asemenea este de a se amintí, sî laudabilulu sî nobilulu simtiu ce l'au doveditu cu acésta trista ocasiune locuitorii din satulu invecinatu Cristianu (Grossau), cari au alergatu cu o tulumba buna, carea asemenea au contribuitu multu la margiuirea focalui. —

— Eri nenorocirea visità comun'a din apropierea Sabiiului Turnisioru (nemtii i dîcu : Neppendorf). Erá intre 2 sî 3 óre dupa amédî. Foculu ajutatu de unu ventu mare s'a lâtîtu cá fulgerulu mai preste intrég'a comuna. 108 de clâdiri economice devenira prad'a flacariloru. Sér'a pe inseratu inca se vedea din departare rusiétia din carbunateculu ardiendu sî ici sî colea focuréle mici, unde adeca nu mistuise de totu objectele ce devenisera preda focului. Ca e de vâieratu comun'a sî cu deosebire bietosii cari fura cercetati de acésta nenorocire , 'si póte intipuí ori sî ce omu cu anima. —

14 Septembre. Aséra intre nóue sî diece se adunara o multîme de ómeni pe promenad'a de scanduri (podulu minciuniloru) sa privésca unu focu care se dedea cu socotéla ca e in C i s n a d i a. Astadi ne convinserâmu ca asiá a fostu.

— „Hrm. Ztg.“ ne mai spune sî de alte focuri din apropierea Cohalmului.—

— Insciintiâmu pre publiculu nostru ca „Zukunft“ diuariu politicu pentru interese slave sî romane va esî dela 1 Octobre in formatu mai mare (cá Presse). In nrulu viitoriu mai multu.—

Principatele române unite.

M. S. Domnitorele românilorn a adresatu venerabilei, nenorocitei sî totu deodata fericitei Mame a virtuosului patriotu Anastasie Panu urmatórea hârthia de condolantia.

„D ó m n a ! Mórtea dlui Panu n'a fostu numai pentru Dta o perdere amara ; ea este unu doliu pentru tiér'a intréga. Victima a generósei sele ardori sî a devotamentului seu fâra margini pentru caus'a natiunale, fiiulu Dtale bine meritase de a vedé ordinea sî pacea stabilindu-se in Romani'a intr'unu modu dnrabile. Déca nu ia fostu datu a asistá la intrég'a deplinire a operei la care se consacrase, déca o mórte nefericira l'au râpitu departe de pamentulu natale , va fi,celu putînu o consolatiune pentru ai sei de a culege omagiele ce se aducu memoriei dlui Panu sî unanim'a marturire a stimei publice. Poti fi mandra , dómna , ca ai avutu unu asemenea fiiu, care au aretatu unu asiá de nobile caracteriu, o asiá da complecta neinteresare sî alu cârui nume este demnu de a figurá pe cele mai frumóse pagini ale istoriei nóstre.

„Tiiu a me asociá cu simtiementulu generale sî voiu a te asigurá, dómna, ca déca dlu Panu nu mai este , famili'a sea póte de acum inainte comptá pe interesulu meu. Va fi totudéun'a pentru mine o viua satisfacere d- a-mi aduce aminte de virtutîle fiiului Dtale, sî voiu fi fericitu de a dá familiei sele dovedî de stim'a sî simpati'a mea. „C a r o l u.“

Subscris'a directiune aduce la cunoscinti'a prenumerantîloru la Calendariulu, care se compune in tipografi'a archidiecesana , ca **Calendariulu** p e n t r u a n u l u v i i t o r i u 1867 au esîtu de subt tipariu, sî se póte capatá , cá sî in anii trecuti , b r o s i u r a t u cu **22** xr., ear n e l e g a t u cu **20** xr.

Cetitorii acestui Calendariu voru gasí intr'ensulu dóue Cuventâri rostite de Escelenti'a Sea Par. Archiepiseopu sî Mitropolitu A n d r e i u Baronu de S i a g u n 'a la deschiderea Sinodului metropolitanu sî la inaugurarea Consistoriului apelatorialu in anulu acest'a.

Sabiiu 14 Septemvre 1866.

Directiunea tipografiei archidiecesane.

Nr. 22—3 **Concursu.**

Pentru intregirea statiuniloru vacante de Invetiatori din comunitâtile gr. resar. Costeiu sî Gartenisiu , ce suntu ingremiate inclitului Comitatu temesianu sî protopresbiteratului greco-orientalu românu alu Versietiului se escrie prin acést'a concursu.

Cu aceste statiuni suntu impreunate urmatórele emolumente anuale :

I. Costeiu.

a) in bani gat'a : léf'a anuale de 105 fl. v. a.

b) in naturale : 30 metie de grâu, 20 metie de cucuruzu , 100 punti pe clisa, 50 punti de sare, 25 punti de lumini, 6 stângini de lemne de arsu, 1 jugeru de semenatura sî o gradina de 140 stângini patrati pe lânga locuintia libera.

II. Gartenisiu.

a) in bani gat'a : léf'a anuale de 84 fl. v.

b) in naturale : 18 metie de grâu, 18 metie de cucuruzu , 100 punti de clisa, 50 punti de sare, 11 punti de lumini, 4 stângini de lemne de arsu sî 4 jugere de semenatura.

Doritorii de a ocupá aceste posturi de invetiatori voru avé a inzestrá petitiunile loru concursuale timbrate, dupa cuviintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum sî purtarea loru morale sî politica sî astu-feliu inzestrate le voru substerne Ven. Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pâna la 25 Septemvre c. v. 1866.

Caransebesiu 1 Septemvre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 20—3 **Publicare de concursu.**

In comunele urmatóre au devenitu vacante statiuniie invetiatoresci sî annme :

1. In Sacelu, cu léfa anuala de 120 f., cuartiru sî lemne de focu.

2. In Sibielu , cu léfa anuala de 150 f., cuartiru sî lemne de focu.

2. In Valle pentru unu invetiatoriu cu 200 f., cuartiru sî lemne de focu sî unu adjunctu cu 120 f. pe anu.

4. In Tilisc'a , pentru unu invetiatoriu cu 230 f. sî pentru unu adjunctu cu 100 f. pe anu.

Spre a câroru ocupare se escrie prin acést'a concursu pâna in 25 Sept. a. c. st. v.

Doritorii de a ocupá unulu séu altulu din posturile acestea , sa-si inainteze la subscrisulu cererile loru timbrate sî provediute cu atestatu de botezu, de moralitate, de studiile gimnasiale, pedagogice séu clericale sî de prassa de pâna acum pe terenulu invetiatorescu.

Cunoscinti'a sî desteritatea in tipiculu sî cantârile bisericesci, suntu neincungiuratu cerute.

Dela concurentii la statiunele de i n v e t i a t o r i in Valle sî Tilisc'a, se ceru celu putînu p a t r u c l a s s e g i m n a s i a l i,

Sabiiu 31 Augustu 1866.

I o a n n H a n n i'a,
Prot. sî insp. distr. de scóle.

Nr. 26—1 **Concursu.**

La scól'a populara din Bodu in districtulu Brasiovului , se cere unu invatietoriu pentru clas'a a II-a cu salariu anuale de 136 fl. 50 xr. v. a. fenatiu de 2 cara fenu, ½ jugeru de aratura, dreptulu de pasiunitu de 4 vite cornute, sî relutu de cuartiru 20 fl. v. a.

Pentru acestu postu vacantu , se deschide concursu pâna la 20 Septemvre a. c. st. v.

Doritorii de a ocupá acestu postu vacantu , se astérna petitiunile scrisa cu mân'a loru, so provediute 1) cu Atestatu de botezu, 2) cu Atestatu de absolvirea cursului pedagogicu, séu celu putînu 3—4 clase gimnasiale , 3) cu Atestatu de purtarea morala — la subscrisulu Scaunu Protopopescu.

Brasiovu in 6 Septemvre 1866.

Scaunulu Protopopiatului gr. res. alu II alu Brasiovului.

I o a n n P e t r i c u Protopopu
sî Insp. scol. districtuale.

Nr. 23—2 **Concursu.**

La scólele poporale romane gr. or. din protopresbiteratulu, Zarandului, au devenitu vacante urmatórele posturi de invetiatori :

1) R i b i t i'a, cu unu salariu anualu de 200 f. v. a., cuartiru, gradina de legumi sî 4° de lemne.

2) V a c'a, cu unu salariu anualu de 200 f. v. a., cuartiru , gradina de legumi sî 4° de lemne.

3) V a l e a B r a d u, cu unu salariu anualu de 200 f. v. a., cuartiru, 4° de lemne.

4) C e b e a , cu unu salariu anualu de 200 f., cuartiru sî 4° de lemne.

5) B u l z e s c i i d e j o s u, cu unu salariu anualu de 200 f., cuartiru sî lemne.

6) M e s t e a c â n u, cu unu salariu anualu de 80 f., cuartiru sî lemne.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni, au a-si tramite rugârile loru adresate la Administratur'a acestui Protopresbiteratu, celu multu pâna in 22 Septembre a. c. st. v. sî a documentá, ca suntu de rel. gr. or. cu purtare morala buna, pedagogi séu teologi absoluti, sî ca sciu cantârile sî tipiculu bisericescu.

Hondolu 30 Augustu 1866.

Administratur'a Protopresbiteratului gr. or. alu Zarandului.

Nr. 25—1 **Concursu.**

Spre ocuparea a dóue posturi ivatietoresci dela clas'a III sî IV, a scólei centrale gr. or. din Branu, se deschide concursu pâna la 1 Octombre c. n. a. c.

Doritorii de a ocupá vre-unulu din aceste posturi, dotate cu salariu de câte 200 fl. v. cortelu, sî câte cinci orgii lemne , au a-si tramite pâna la terminulu de susu concursele cu documentele necesarie, precum sî ca au absolvitu studiele vre-unui gimnasiu inferioru sî cursulu pedagogicu, séu gimnasiulu superioru fâra pedagogia, la Pré onoratulu Scaunu Protopopescu alu Tractului Branu, in Zernesci. — Dela Efori'a scólei centrale gr. or. din Branu.

Branu in 15/3 Sept. 1866.

I o a n e P e r s o i u
Parochu, Presiedinte

Nr. 1014 — 1866.

Publicare.

Prea inaltulu Guvernu re. transilvanu cu decisiunea din 26 Iuliu a. c. nr. 14,533 se indurà a concede sî a intârí comunitatei Spelmedieu (Ispanmezö) Cerculu Pietrei in comitatulu Solnoculu interioru dóue târguri de tiéra anuale, carele voru fi in fia-care anu. — Unulu in 20 Maiu sî celaltu in 9 Septemvre , se face prin acésta publica incunosciintiare despre târgurile amintite cu aceea observare ca târgulu primu va fi in 9 Septemvre a. c.

Dela oficiulu judelui Procesualu alu tierei.

Coldeu 1 Septemvre 1866.

R a t z Jude Proces.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana :| joi'a si Dumineo'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 74. ANULU XIV.

Sabiiu, in 18|30 Septembe 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la
„Telegrafulu Romanu“.

Cu 30 Sept. se gata abonamentulu aceloru DD. prenumeranti ai „Telegrafului Românu“, cari abonasera pe semestrulu alu treilea Iuliu—Septembre prin acést'a se deschide abonamentu nou pe semestrulu alu patrulea alu anului curinte Oct. Nov. sî Dec.

Pretiulu abonamentului pepatrariu de anu e:

Pentru Sabiiu 1 f. 75 xr., pentru Austri'a preste totu 2 f., pentru strainatate 3 f.

Adresele ne rogâmu a se scrie curatu, sî epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate,— adresandu-le deadreptulu la

Editur'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiiu.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 17 Septembre.

„Hrm. Ztg.“ ne spune ca Escel. Sea dlu Guvernatore conte de Crenneville va sosí din calatori'a sea dela Vien'a in 2 Octobre c. n. la Clusiu.

In dîlele din urma se vorbiá de reorganisarea armatei. „N. Fr. Bl.“ ne spune acum ca reform'a institutiunei de aperare (Wehrverfassung) e lucru decisu sî ca proiectulu in privinti'a acést'a au ajunsu asiá de departe, incâtu acel'a prelânga o motivare mai in detaiu acusi se va dá publicitâtiei.

Despre Napoleonu se spune, ca déca au sî calatoritu la Biaritz, totusi ból'a lui e inca insuflatóre de ingrigire.

Bismarck inca patimesce, asiá incâtu de mai multe dîle este silitu a se retîné de afaceri oficióse.

Din Florenti'a se spune dupa „Opinione“, ca cestiunea datoriei venetiane s'a simplificatu. In urm'a intrepuneriloru Prussiei sî Franciei Austri'a nu mai staruiesce, cá sa primésca Itali'a o parte din datori'a contrasa de câtra Austri'a dupa 1859. „Opinione“ sustîne, ca pacea va fi câtu mai curendu incheiata definitivu.

Din Orientu sosescu sciri, cari spunu de crudîmi infioratóre, patrate de turci fatia cu betrani, femei sî copii crestini.

Scirile despre batalii se contradîcu; cele turcesci spunu de victorii, asemenea cele grecesci, fia-care in partea loru.— Grecii cari se afla in strainetate cá negutiatori (bogati) si dau totu concursulu loru spre a ajutá pre confratii loru.

Din Constantinopole se spune ca o corveta americana „Ticonderago“ aru fi adusu tramisului stateloru Unite de ací indigitarea, cá sa se retîna dela ori ce amestecu in cestiunea orientelui.—

Mai multe dîuarie vienese predîcu sfersîtulu imperiului messicanu.—

Vice regele Egiptului vrea sa dea regatului seu o constitutiune dupa mustr'a celei francese. Dreptulu de alegere sa-lu aiba locuitorii regatului fâra deosebire de religiune.

Revista dîuaristica.

„Zukunft“ dela 20 Septembre are unu articulu intitulatu „Austri'a nóua“, in carele intre altele se dîce: ca pentrucá puterea monarchiei sa vina la valóre este neaperatu de lipsa dreptulu istoricu sî principiulu natiunalitatîloru.

„La constituirea Austriei“ dîce mai departe articululu mentiunatu, „are sa puna unu cuventu ponderosu sî dreptulu natiunalitâtîloru; ide'a natiunalitâtîloru e tocm'a principiulu care formêza statele in tempulu mai nou, cârui nu se mai póte opune nimenea sî carele asiá dara trebuie nisuitu a fi folositu intieleptiesce; cu tóte acestea trebue sa ne radimâmu sî pe dreptulu istoricu, cá sa cladimu pre temeiu solidu. Gruparea imperiului in 6 coróne s'aru paré fórte corespundiatóre; dupa acést'a aru fi sa intre in viétia 6 diete de coróna (Konlandtage) sî adeca:

1. coróna: Archiducatulu Austriei de dinsusu sî din josu de Ems; ducatele Salisburgului sî Stiriei; comitatulu Tirolului sî Voralbergei.

2. coróna: regatulu Ungariei cu marginea militara serbobanatica sî Marele-principatu alu Transilvaniei.

3. coróna: regatulu Boemiei; marchionatulu Moraviei; ducatulu Silesiei de susu sî de josu.

4. coróna: regat. Galitiei sî Lodomeriei cu ducatele Auschwitz sî Zatoru sî marele ducatu alu Cracoviei; apoi ducatulu Bucovinei.

5. coróna: regatele Croatiei sî Slavoniei cu marginea militaria croata sî slavona sî regatulu Dalmatiei.

6. coróna: ducatulu Carinthiei sî Carnioliei, comitatulu Istriei sî celu alu Goritiei; Gradisc'a sî cetatea sî tînutulu Triestelui.“

„Urmatórele schimbâri aru mai fi aici de doritu: Salisburgulu celu micu aru putea fi representatu in Lintiu sî Silesi'a in diet'a din Brünn.— Pretensiunile cele drepte ale Russiniloru aru putea fi multiamite prin o impartîre a Galitiei in resariténa sî apuséna.

„Totu asiá de lipsa aru fi cá pârtîle slovene ale Stiriei sî Carinthiei sa se puna in legatura cu Carnioli'a sî cele nemtiesci din Carinthi'a cu cea nemtiésca din Stiri'a, aici aru trebuí cá cea ce a devenitu dreptu istoricu sa faca o concessiune, carea aru fi favoritóre pentru ambe pârtîle.“

„Fia-care din grupele memorate sa aiba unu cancelariu aulicu in frunte, carele sa fia in Vien'a. Cestiunile de dreptulu publicu alu coróneloru singuratice, cestiunile de aministratiunea politica, justitia cultu sî instructiune sa fia afaceri de competinti'a acestoru diete. In dieta aru putea representá deosebitu justiti'a judele supremu alu corónei, carele aru avé a se presentá inaintea dietei lânga cancel. aulicu, cá organu alu regimului. Pe candu dietele de coróne aru fi garantiele depline ale desvoltârei natiunali a popóreloru austriace, unu parlamentu imperialu aru representá unitatea sî pusetiunea de putere a imperiului inafara.“

Ide'a imperiulului pretinde imperiosu urmatórele afaceri comune: esternele, finantiele, resbelulu sî comerciulu.“

„Albin'a“ nrulu 66. aduce urmatórele:

„De unu federalismu pre temeiulu natiunalitâtîloru genetice pâna acum'a inca nici vorba nu se face in cercurile federalistiloru slavi. Deci sa bagâmu bine séma, ce voru slavii dupa programulu loru de pâna acum'a, sî vomu aflá, cumca ei nu voru alt'a, decâtu — prin maioritatea grupeloru loru, maioritate in consiliulu corónei, votu decisivu in conducerea afaceriloru, imperiului, in croirea sórtei popóreloru austriace. Cine — dupa sperinti'a trecutului, nu vede, ca tînt'a finale nu póte sa fia alt'a decâtu slavisarea Austriei! Va sa dîca: totu aceea ce au atîntitu Bach sî Schmerling sî cu ei sî dupa ei toti centralistii prin centralisatiune pentru nemti, sî ce atîntescu magiarii prin dualismu pentru predomnirea elementului loru, totu acést'a se vede ca dorescu sî slavii federalisti pentru slavismu, numai ca acést'a din urma tendintia, cu privire la marimea elementului slavu in monarchia sî afara de monarchia, cauta sa ni se infatiosieze ca un'a multu mai periculósa decâtu ambele celelalte. Deci eu asiá credu, ca acésta consideratiune e caus'a pentru care o parte mare a barbatîloru nostri intielegînti, sî anume aceea, pre care pâna ací eramu dedati a o vedé totu in fruntea miscâriloru nostre, adî stà locului sî astépta pâna se va mai inaintá frementatiunea interna a elementeloru sî sa se limpediésca mai bine interesele sî referintiele reciproce. Pâna atunci — credu ca facu o sminta mare, toti cei ce punu sî ei umerulu la radicarea sî realisarea programului slaviloru federalisti, chiaru cá cei ce inaintea dualismulu magiariloru séu centralismulu vienesiloru. Dealtmintrea sa fimu drepti sî sa recunóscemu, ca adî intr'adeveru e sî unu lucru nespusu de greu, cá sa apuce la noi cine-va initiativa; dupa ce de vre-o diece luni incóce dintr'o parte cunoscuta, o parte ce totudéun'a a fostu unélt'a contrariloru nostri, ca din sistema sa respandira atate prepusuri, banuele sî barfele asupr'a celoru mai activi corifei na-

tiunali, incâtu acei'a adî — póte sî obositi sî disgustati, se voru simtí fericiti, ca potu — „bene latere.“

„Partit'a nemtiésca-federale, ce de curendu sî incepù a desbate sî formulá programulu, trebuie sa marturisimu ca se apropia multu de principiele sî interesele nóstre, iara acea parte a federalistiloru slavi care, representata prin „Zukunft“, incérca a se intielege cu ea, se vede ca simte importanti'a sî necesitatea spriginirei nóstre in lupt'a politica. — Sa fimu numai noi intielepti sî solidari, sî — ne vomu convinge, ca nici unu programu alu partiteloru straine nu se va puté introduce sî realisá fâra conlucrarea nóstra.“—

„Tr. Carpatîloru“ cu privire la Austri'a se esprima in modulu urmatoriu:

„Lucrarea de reorganisatiune in fati'a cârei'a sa gasesce curtea Vienei, este recunoscuta in generale cá cea mai difficile sî mai periculósa, de câtra press'a européna. Déca se va cede la pretensiunile absurde ale Unguriloru, Austri'a i'si iea in capu tóte natiunalitâtile celelalte nedreptatîte, déca va cautá sa impace pe toti cu o egala indraptâtîre, Ungurii se voru maniá pentru ca ei pretindu supremati'a loru in statulu austriacu, sustînuta cu dreptulu istoricu. Austri'a se afla dara intr'o dilema, sî deocamdata, ceea ce a fácutu mai bine este ca nu s'a grâbitu a se abandoná cu totulu Unguriloru, sî Imperatulu a amanatu resolutiunile sele, care erau de a acordá Unguriloru unu ministeriu speciale ceea ce de siguru erá sa aduca sî estensiunea privilegieloru dietei din Pest'a, sî din potriva nemultiamirea generale a restului imperiului. Noi amu felicitá din anima pe Austri'a candu ea aru voí sa intieléga ca adeveratele sele interese suntu, nu in favorisarea unei natiunalitâti, fia macaru-care, care natiunalitate aru constitui ea singura unu mai mare numeru decâtu fia-care dintre celelalte natiunalitâti in parte ale imperiului, ci in favorisarea tutor'a de o potriva pentru ca acordandu-se tutor'a drepturile ce are fia-care, este posibile concentrarea fortieloru sî ea va puté sa se intarésca, sî Ungurii nu voru avé de ce sa se supere, câci ei nu voru perde nimic'a inlaturandu-se numai pretensiunile loru asupr'a altoru natiunalitâti.“

Cercularîulu ministr. Lavalette

Parisu 16 Septembre.

(Capetu.)

Prin ce feliu de reactiune singuratica a trecutului asupr'a venitoriului opiniunei publice aru vedé Franci'a, nu aliati ci inimici ai sei in acestea natiunalitâti liberate de unu trecutu care ne fuse dusmanu, chiamate la viétia nóua, conduse de principie cari suntu ale nóstre, insufletîte de sentiemintele inaintârei cari formeza legatur'a de pace a societâtîloru moderne?

Europ'a mai tare constituita, facuta mai omogena, prin divisiunile teritoriali mai precise, e o garantia pentru pacea continentului si nu e nici periculu nici dauna pentru natiunea nóstra. Acést'a, cu Algiri'a numera mai bine de 40 milióne locuitori, Germani'a 37 milióne, din cari 29 m. in confeder. nordica si 8 in cea sudica; Austri'a 35; Itali'a 26: Ispani'a 18. Ce este intru acésta impârtîre a puteriloru europene ce ni-aru puté insufla grige?

O putere neresistibile, trebuie óre sa ne para reu de acést'a? impinge popórele a se reuni in agramadituri mari, facendu a disparé staturile secundarie. Acésta tendintia nasce din dorulu de a asigurá interesele generali prin garantie mai eficaci. Póte fi ca dens'a e inspirata prin unu feliu de prevedere providentiale a destineloru lumei.

Pre candu vechiele poporatiuni ale continentului, intre marginile loru cele anguste nu crescu decâtu cu incetulu, Russi'a si Republic'a stateloru unite americane potu, mai inainte de unu seculu, numerá fia-care 100 milióne de ómeni. Cu tóte ca progresulu acestoru dóue mari imperatii n'are sa fia pentru noi obiectu de ingrijire, si ca din contra noi aplaudâmu la generósele loru stâruintie in favórea natiuniloru apesate, este interesulu prevedietoriu alu natiuniloru din centrulu Europei de a nu remané mai multe menuntiate intru atâtea staturi deosebite fâra de putere si fâra de spiritu publicu.

Politic'a trebuie sa se inaltie preste angustele si uricidsele prejudetie ale evului trecutu. Imperatulu nu crede ca marimea unei tieri aterna dela despotintiarea popóreloru cari o incungiura si nu vede adeverat'a cumpana decâtu intru dorintiele multiamite ale natiuniloru Europei. Intru acést'a densulu urméza vechieloru convingeri si traditiuniloru familiei sele. Napoleonu I. prevediuse schimbârile cari se intempla astadi pre continentulu europénu. Elu depusese semînti'a natiunalitâtiloru nóue: in peninsula, creandu regatulu Italiei; in Germani'a facendu a disparé 253 staturi nedependinti.

Déca aceste consideratiuni suntu adeverate, imperatulu avù dreptu cuventu de a primí rolulu de mijlocitoriu, care nu fú fâra de gloria, de a oprí nefolositórele si dureróselе versâri de sânge, de a moderá pre invingatoriulu prin intrevenirea sea amicabile, de a imputînâ urmârile nenorocirei, de a urmârí, in mediulu atâtoru pedeci, reasiediarea pâcei.

Din contra elu nu aru fi recunoscutu inalt'a sea respunsabilitate de cum-va, vatemandu neutralitatea promisa si prochiamata, s'aru fi aruncatu pre neasteptate intru prepastiele unui resbelu mare, unulu din acele resbele cari redestépta ur'a natiuniloru si in cari se ciocnescu natiuni intregi. Care aru fi fostu, intru adeveru, scopulu acestei lupte incepute de buna voia in contr'a Prussiei, si neincungiuratu in contr'a Italiei? O cucerire, o immarire teritoriale . . . ? Ci guvernuln imperatescu au aplecatu demultu acestea principie in privinti'a intinderei teritoriali. Elu pricepe elu a priceputu anessiunile impuse prin necesitatea absoluta, reunindu patriei poporatiuni cu aceleasi datine, cu acelasi spiritu natiunale cá si noi, si densulu a cerutu liberei invoiri a Sabaudiei (Savoiei) si a comitatului de Nizza reasiediarea fruntarieloru nóstre natiunali. Franci'a nu póte dorí decâtu atari immariri cari nu slabescu poteric'a sea coesiune; ea insa trebuie pururea sa lucre la immarirea sea morale séu politica facendu a serví incurgerea sea mariloru interese ale civilisatiunei.

Rolulu seu este de a intârí contielegerea intre tóte puterile cari voru deodata a mantiné principiulu autoritâtiei sî a favorisá progresulu. Acésta aliantia va despoiá revolutiunea de prestigiulu patronatului cu care ea pretinde a aperá caus'a libertâtiei popóreloru si va conservá mariloru staturi luminate intielépt'a directiune a miscamentului democraticu care se manifestà pretutindeni in Europ'a.

Cu tóte acestea, in miscamintele de cari e cuprinsa tiér'a este unu sentiementu legitimu care trebuie recunoscutu si precisatu.

Resultatele resbelului din urma cuprindu in sine mare invetiatura, si care n'a costatu nimic'a onórei ostiriloru nóstre: ele ne arata necesitatea pentru aperarea teritoriului nostru, de a indeplini fâra intârdiâre organisatiunea nóstra ostasiésca. Natiunea nu va lipsí la acésta dorintia carea nu póte fi vre-o amenintiare pentru nimenea; ea cu dreptulu e mandra de valórea ostiriloru sele; susceptibilitâtile sele stârnite prin suvenirea fortieloru sele militarie, prin numele si faptele suveranului care o guvernéza nu suntu decâtu espressiunea vointiei sele energice de a mantiné neatinsu rangulu si influinti'a sea in lume.

Pre scurtu, din punctulu de vedere mai inaltu de unde guvernulu imperatescu considerá destinele Europei, orisontele i se pare curatîtu de eventualitâti amenintiatóre; probleme insuflatóre de temere, cari trebuiau deslegate pentru ca nu se potu sugrumá, se ingreunau asupr'a destineloru popóreloru; ele s'aru fi pututu impune cu sil'a in tempuri mai grele; ele primira deslegarea loru firésca fâra multe cutrierature violenti si fâra periculosulu ajutoriu alu patimeloru revolutiunarie.

Pacea carea va fi asiediata pre asemenea temelie va fi pace tînetóre.

Câtu pentru Franci'a ori in catrâu sa privésca nu vede nimic'a ce i-aru puté impedecá mersulu séu, turburá prosperitatea sea. Padindu cu tóte puterile relatiuni amicabile, condusa prin o politica ale cârei'a semne de taría suntu generositatea sí cumpetarea, radimata pre imposantea sea unitate, cu geniulu seu care lucesce pretutindenea, cu vistieriele sele sî creditulu seu care fecundéza Europ'a, cu puterile sele militari desvoltate, incungiurata de acum inainte de natiuni neatarnate, ea apare nu mai putînu mare, ea va remané nu mai putînu respectata.

Aceste suntu cuvintele cari trebue sa le graiesci in reporturile cu guvernulu la care esti acreditatu.

Primesce Dle, etc. La Valette.

La miscârile din Orientu.

Diuariu Débats dîce ca „totu Orientele pare in acestu momentu fórte agitatu. Siri'a este din nou turburata prin lupt'a Drusiloru sî a Maronitiloru; insul'a Samos, un'a din cele mai de capetenia din Archipelagu prin poporatiunea sî prin comerciulu seu, este pe piporulu insurectiunei. La ceealalta estremitate a imperiului turcescu, vedemu poporatiunile Epirului luandu parte la atîtiarea generala. Se spune ca mai multe sate s'au resculatu si ca Epirotii au tramisu o adresa puteriloru celoru mari, pe care o reproducu tote foile elene.

„Albani'a se misca sî ea sî scrisori din Aten'a câtra Aginti'a Havas spunu ca 3,000 de insurgenti din districtele Tschamouria sî Divra au atacatu sî au invinsu trupele turce.“

Eaca acum discursulu publicatu de foile strâine prin cari junele rege alu Eleniloru, George I, aru fi respunsu ministriloru puteriloru straine.

„Turci'a prin violarea tratateloru, a impinsu la rescóla poporatiunile crestine. Câtu despre mine, nu potu oprí pe supusii mei de a ajutá pe fratii loru in peire; sî chiaru d'asiu puté, nu voiu puté uitá ca suntu nu numai regele Greciei, ci anca alu tuturoru Eleniloru. Decâtu a nu cunósce datoriele ce-mi suntu impuse, mai bine me voiu intórce in Danemarca.

„Dela inceputulu miscârei ce s'a manifestatu in Cret'a, amu proclamatu neutralitatea sî amu ordinatu supusîloru mei a observá cu lealitate tratatele. Cu tóte aceste, Turci'a violà acelea-si tratate in privinti'a crestiniloru; prin urmare, nici eu nici Grecii nu vomu puté fi respundietori de eveniminte.“

Diuariulu „Globulu“ din London, publica adresa deputatîloru din Cret'a câtra Presiedintele Staturiloru-Unite. In aceea adresa citimu sî urmatóriele linie.

In starea actuala in care suntemu, noi representantii subsemnati ai poporului crestinu din Cret'a, cutediâmu a-i cere respectuosu, intervenirea Marei Democratie ce presiedi cu atât'a fericire, spre a atrage asupr'a conditiunei nóstre atentiunea puteriloru celoru mari ale Europei.“

Avemu supt ochi o proclamatiune câtra toti elenii, ce s'a publicatu de tóte foile elene sî s'a afisiatu pe tóte zîdurile orasieloru liberei Elade. Acésta proclamatiune este de cea mai mare violintia, sî se face apelu la resbelulu celu mai sterminatoriu sî la deplin'a liberare a tóte Eladei. Adunâri publice se facu in tóte dîlele in Aten'a sî in tóte orasiele, sî barbati insemnati politici chiama natiunea elena la ultim'a lupta in contr'a Turciei. „Rom.“

Ortografi'a romana.

II.

(Urmare sî capetu).

E la inceputulu cuvinteloru sî dupa o vocala are totdeun'a natur'a diftongului impropriu ïe; totu cam asemene sî **i** lungu in mediulu cuventului precedandu-i o vocale se aude pronuntiandu-se cá ïi; d. e. taisïu=taïisïu.

A fâra semnu in finea cuvinteloru se pronuntia totdeun'a cá **ъ**, avendu sî tonulu, se insémna cu semnulu greu (\) d. e. laudà, cantà. In mediulu cuvinteloru nainte de **n** e totdeun'a à séu â (î) (diferinti'a intre sonulu **ъ** sî **î** cirilicu nu e chiaru asiá mare

dupa cum vréu a o aretá unii gramatisti). Totusi sum de opiniune ca in mediulu cuvinteloru sa se insemne sî inca cu semnulu greu (ˋ) nu cu celu scurtu (˘). Spre alu puté destinge de **a**, ce vine in unele cuvinte a se cetí sî nainte de **n** cu sonulu seu naturale. Sa sa insemne cu semnulu greu in mediu din aceea causa, cá sa nu intrebuintiâmu dóue semne pentru unulu sî acelasi sonu (˘) in mediu sî apoi greu (ˋ) séu circuflecsu (ˆ) in fine, candu silab'a e intonata. In privinti'a trecerei lui a in ъ in mediulu cuvinteloru s'aru puté pune sî o regula adeca : câti **a** in unu cuventu nu suntu sub accentu se rostescu cá **ъ**; insa cine scie totu deun'a care silaba e intonata ? Déca s'aru sci acést'a , atunci lesne amu pune o regula, ca vocal'a accentuata din ori ce cuventu degradéza puterea celorulalte vocale sî adeca a lui **a** in **à**, a lui **e** in **è**. **E** nu-si perde sonulu naturale venindu in silab'a urmatóre unu **i** séu **e**, ce-si are caus'a in natur'a vocaleloru moi sî vertóse, a lui **o** in **u**; eara unde **à** e originalu sî intonatu sa se insemne d. e. mancàmu, laudàmu etc.

Ce s'a dîsu despre **a** in mediu are valóre sî despre **e** cu aceea diferintia ca **e** nainte de **n** sî in urmandu-le **d**, **t**, **p**, suna cá **î**.

Fiindu acum la consonantele : **d**, **t**, **s**, fâra semne nu e cu putintia u se fisá pronuntiarea loru. Vine acum intrebarea ca ce felu de semne sa le dâmu. A le pune sedile, socotu , (afara de aceea ca dupa cum spunu unii sî altii n'aru fi frumóse sî aru diformá tóta scrierea) ca facemu ce-va folosu cetirei , insa logicei gramaticale nici in unu tipu. E unu adeveru constatatu ca aici vocal'a **ĭ** are putere influintiatóre asupr'a lui d, t, s sî ca le móia in ḑ, ţ, ş, tocm'a cum se observéza sî in privinti'a lui **c** sî **g** nainte de **e** sî **i**. Aru fi dara o neconsecintia scriindu in unu locu fâra semnu (intielegu semnu facutu chiaru la conson.) sî apoi in altulu adoptandu semnele, precum vreau unii. Unii mai obiectéza, ca aru impedecá cetitulu sî prin aceea chiaru priceperea sî cursulu ideiloru. debuindu a ne uitá la vocal'a venitóre cá sa putemu cetí pe **d**, **t**, sî **s**, sî apoi iara cá la ge, gi, ce, ci, n'aru impedecá. Ast'a eu o credu de contradîcere. Din principiu pedagogicu debue sa fimu la baeti consecuenti, regulele sa fia una, cá cu atât'a sa se inlesnésca mai multu priceperea loru. Nu ne-aru remané dara alta, ne adoptandu sedilele , decâtu a insemná pe i celu influintiatoriu cu semnulu scurtu (˘), care insa la i finale fiindu totdéun'a scurtu póte remané afara. Prin acést'a avemu dóue folóse practice, unulu ca cetirea lui d, t, s suntu sigure sî analoge lui ge, gi, ce, ci, a doile ca diftongii improprii i marcâmu si-i cunóscemu. Regul'a dara aru fi simpla : **d**, **t**, **s**, inainte de **ĭ** in mediu sî de **i** finale se cetescu totudéun'a muiate **z**, **ц**, **ш**. Asiá dara consumandu inca odata aceea ce amu mai dîsu, aru urmá.

I Diftongii improprii, sî cei proprii in mediulu cuvinteloru, sa se insemne.

II. **A** sî **e** in mediulu cuvinteloru sî la inceputu spre a se rostí : **ъ**, î sa se insemne cu semnulu greu (à, è); la fine regulele cunoscute.

III. **D**, **t**, **s**, inainte de **ĭ** scurtu (care la fine fiindu generalu nu se insémna) se rostescu : **z**, **ц**, **ш**.

Aru mai fi de obiectatu ca ce vomu face acolo unde **i** si tine natur'a influintiatóre insa devine plenisunu precum in frate, frati, fratiloru; cum aru fi ací sa se insemne ? Aici suntu de parere ca trebue insemnatu cu circuflecsu (î), care va sa dîca cá candu aru fi contrasu din diftongulu impropriu **ii**, dupa cum s'a adoptatu in ortografi'a parintelui Cipariu. Acestu circumflesu insa numai in estu singuru casu sa se aplice, sî nu la toti diftongii improprii in mediu totu aru mai fi de ertatu precum se facù pâna acum, atâtu in mediu câtu sî in fine. In fine aplicandu-se aru incurcá, neputendu face diferintia in simtî simtîi (per. simplu) sî in simtî=simtîi (infinitivu). s. a. N. Miheltianu.

Sabiiu 16 Septembre. Eri serbà corpulu profesoriloru sî junimea nóstra din Institutulu nostru archidiecesanu pedagogico-teologicu dîu'a patronului Seminariului (S. martiru Nichit'a romanulu).—

Cu acésta ocasiune amintimu cu placere , ca numerulu tineriloru ascultatori de teologia cu cualificatiuni mai inalte au crescutu pâna la unu numeru imbucuratoriu. Institutulu numera astadi 24 de ascultatori de teologia, cari suntu provediuti cu testimonii de maturitate. Cealalti parte cu 8 clase gimnasiali fâra maturitate sî prea putîni (intre cei noi primiti) cu patru clase gimn. sî cursulu pedagogicu.

— 17 Septembre. Miercuri s'a inceputu Consistoriulu provincialu alu bisericei evangelice de conf. augustana (luteranii) siedintiele sele sub presidiulu dlui Curatoru bis. provincialu, Comitele Conrad Schmidt. Durat'a loru erá fipsata pâna astadi , déca cum-va se voru putea finí desbaterile asupr'a afaceriloru celoru multe sî momentóse. —

— Aséra tinerimea gimnasiului c. r. de statu aduse o serenata pré demnului ei Directore Dr. Wenzel K r a t k y. Astadi aceeasi junime cu professorii in frunte lu gratulara de dîu'a onomastica.—

— Dela S a d u primimu o corespundintia carea sa referesce la articululu publicatu in fói'a nóstra nr. 65 despre conferintiele invatietoresci.

Fiindu ca amu publicatu dóue respunsuri referitóre la acelu articulu credemu ca va fi de ajunsu sa amintimu numai sî de acést'a, de-sî unele pasagie care le atinge on. Par. Stanu Popoviciu Parochu de acolo suntu demne de consideratu. Avemu firm'a sperantia ca cei insetati de o drépta resplata pentru meritele loru sî voru aflá adeverat'a loru mangaiere.

Banatu. Custeiu (Comit. Timisiórei) 10 Septembre 1866. (C o n f e r i n t i e i n v e t i a t o r e s c i.) In 4, 5 sî 6 Sept. a. c. s'au tînutu amesuratu inaltei instructiuni , cu invetiatorii din Protopopiatulu Versietiului conferintiele invetiatoresci, care pre la noi prin Banatu in feliulu acest'a fura cele dintâiu.

Dumineca diminéti'a se adunara toti invetiatorii la S. Biserica, sî a asistatu la servitiulu divinu de diminéti'a, celebrandu-se s. Liturgia de câtra D. Preotu Vasiliu Gruiciu. Dupa finirea servitiului divinu se 'nvóca santulu Spiretu; sî Pré On· Domnu Protopopu Nicolau Tincu Velea prin o cuventare fórte petrundiatóre sî corespundiatóre scopului, deschise conferintiele; carea cuventare pentru insemnetatea ei o sî alaturâmu intréga spre publicare. *)

Dupa-ce si-au finitu P. On. Dnu Protopopu cuventarea sea , urmà dlu Comissariu scolariu Antoniu Mustetiu, carele prin o cuventare fórte nimerita desfasiura : scopulu Conferinteloru, missiunea densului, problem'a scólei, precum sî cualitâtîle ce se ceru dela unu invetiatoriu, sî midilócele cele mai potrivite prin care se póte ajunge la tînt'a dorita.— Finindu-si cuventulu se reflecta din partea dlui comisariu, ca de voiesce cine-va a operá (?R.) , sa se arete; dara neaflandu-se, se pasî numai decâtu la conscrierea invetiatoriloru sî cu acést'a s'au incheiatu conferinti'a. —

In conferinti'a de dupa amédi, amesuratu programei s'a inceputu esaminarea invetiatoriloru, fiindu sî pruncii scolari de fatia **); deci provocati fiindu de dlu comisariu la tabla invetiatorii , espusera pe rendu unulu câte unulu tóta procedur'a atâtu in privinti'a pregatiriloru intuitive, cunóscerea, compunerea sî pronunciarea sonuriloru la citire. Dupa ce se ascultara toti invetiatorii, se recapitulà de dlu comisariu aceea ce espusera invetiatorii, facendu unele observâri, insa pe scurtu sî cu cea mai mare chiaritate, tóta procedur'a la metod'a lego-grafica.— Ací se recomenda invetiatoriloru din partea dlui comisariu Abcdariulu D. Professoru Z. Boiu, spre a-lu introduce in scóle , pentruca e mai corespundiatoriu decâtu Abcdariulu de pâna acum; ce s'a sî primitu de câtra toti invetiatorii.— Dupa acestea s'au procesu la computu; invetiatorii aretara unulu câte unulu escarea numeriloru , sî cum se forméza numerii. Dupa aceea au inceputu d. comissariu a aretá formarea numeriloru sî dupa care metoda au invetiatorii a procede la computu , recomandandu-se sî aci cartea de Computu a Dlui Professoru Ioann Popescu. Carea recunoscendu-se din partea tuturor'a, ca e fórte bine lucrata s'a primitu de a se introduce in tóte scólele. Sî asiá tóte punctele s'au luatu de dupa instructiune la dasbatere, dendu-se deslugiri cuviincióse din partea dlui comisariu scolariu.

In fine s'a tînutu probe sî din cantârile bisericesci sî din cetire. Sî asiá in dîu'a a trei'a dupa amédi s'au inchisu Conferintiele prin o cuventare tînuta de D. comissariu scolariu Antoniu Mustetiu, in carea au desfasiuratu referintiele in care aduce pe invetiatori oficiululu invetiatorescu fatia cu mai marii loru, sî cu toti ómenii, amintindu-le despre santieni'a chiamârei invetiatoresci, indemnendu-i, cá sa faca tóte câte numai se póte pentru inaintarea poporului nostru in tóte ramurile dc invetiatura, sî totu deodata punendu-le de cea mai santa datorintia a cresce pe tinerime in fric'a lui Ddieu sî a plantá in peptulu ei credinti'a cea neclatita sî alipire câtra Sacratissim'a Majestate Prégratiosulu nostru Imperatu sî Rege Apostolicu Franciscu Iosifu I. sî câtra intrég'a casa habsburgico-lotaringica ; rugandu pre Ddieu pentru indelungat'a viétia a prea gloriosului nostru Imperatu, dela care se revarse tóte bunatâtîle preste natiunea româna;— acî s'au intonatu „Imnulu popularu“ de câtra toti invetiatorii. Apoi poftindu-le la toti invetiatorii daru de susu, cá sa póta impliní chiamarea sî starea ce si-au alesu-o, s'au despartîtu prin o salutare fratiésca unii de altii plini de bucuria ce se putea observá pe fetiele loru, sî cu acést'a s'au incheiatu conferintiele invetiatoresci din acestu anu.—

Fiindu de fatia in totu decursulu conferintieloru, amu pututu cu placere observá, ca precum d. comissariu scolariu Antoniu Mustetiu cu conducerea conferintioloru sî deslusîrile date la diferite casuri, firesce castigate prin esperiintia, si a atrasu placerea tuturoru; asiá sî mai multi dintre invetiatorii nostri s'au vediutu a fi zelosi, sî ca se intereséza de perfectiunarea loru precum sî de inaintarea culturei poporului. Deci incheiâmu descrierea acést'a cu o nespusa bucuria , cu atâtu mai vertosu câci conferintiele invetiatoresci , dovedira din destulu insemnetatea loru, aretandu resulta-

---

*) O vomu publicá in nrulu viitoriu. R.)

**) Nu scimu cum se intielege ací „e s a m i n a r e a“; déca aceea nu au fostu impreunata cu propuneri practice, apoi nu o credemu potrivita. Preste totu nu e bine cá invatietoriloru nici observâri sa li se faca pâna suntu copiii de scóla de fatia, ci dupa ce invatietorii se afla numai singuri cu presiedintele loru. R.)

tulu doritu, ce se póte dejudecá sî din aceea, câci pretotindenea se primira de a se tiné conferintie invetiatoresci sî pe viitoriu, insa aru fi de doritu: cá celu putînu se dureze optu dîle.

Mai multi.

Varietâti.

*** „Zukunft“, diuariu pentru interese natiunale, constitutiunale economice va esí, dela 1 Octombre a. c., in formatu mai mare (cá „Presse“) sî va constá: pre an. 16 fl:; pe jumetate de anu, 8 fl.; pe unu patrariu de anu 4 fl.; sî pre 1 luna 1 fl. 40 xr. v. a. — Prenumeratiuni se potu face in fia-care dî. — Va aduce corespundintie interesante din tóte locurile insemnate din interne sî oriente; pentru aceste precum sî pentru foisióra s'a procuratu puteri nóue.— La diferite ocasiuni amu atrasu atentiunea publicului asupr'a acestei foi. Adaugemu sî acum ca intre foile vieneze este unic'a carea se intereséza mai multu sî de noi, sî carea primesce corespundintie române din tóte partîle monarchiei locuite de români.

(La focurile in Transilvani'a) „H. Ztg.“ are unu „tramisu“, carele purcede dela nenorocirile cele dese ce se intemplà in tiéra prin focu. Cu dreptu cuventu se mira tramitiatoriulu de indolenti'a (nepasarea) cea mare a tieraniloru transilvani, ce o arata fatia cu institutele de asecurantie sî in adeveru tramitiatoriulu are dreptu, câci sî noi amu fâcutu asemenea esperintie, candu spune ca au audîtu pre multi tierani dîcendu: „amu crediutu ca la mine nu va arde“ ori: „déca nu au arsu demultu, dóra voiu fi crutiatu sî in estu anu“ séu: „in estu anu nu me voiu asecurá dara pre anulu viitoriu cu buna séma.“ Imputa apoi corporatiuniloru competente, inspectorateloru, antistiloru comunali sî preotîmei (se vede ca nu e românu tramitiatoriulu, câci altmintrea aru fi inceputu dela preotîme R.) câci nu deslusiesce poporului dela tiéra, care este bunatatea asecurâriloru sî adauge, ca e convinsu, c a pre câtu tempu acést'a remane tréb'a singuraticiloru, nu va devení bunu comunu (obstescu) alu tuturoru.

Tramitiatoriulu e de parere, ca reulu acest'a mai bine sî mai ingraba se aru putea delaturá, déca fia-care comunitate si-aru formá o cassa generala de asecurantia, in care fia-care dupa secerisiu séu culesu sa depuna, séu in bani séu in natura, o suma amesurata sî apoi din deregatoria sa se asecureze din banii adunati comun'a intréga. Espune apoi binefacerile cari provinu din acésta mesura pentruca premiele de asecurare vinu mai eftine sî se crutia o gramada de scrisóre, afara de aceste insa cass'a de asecurantia s'aru aflá in pusetiunea, ca asecurandu-se cine-va pe cinci ani s'aru putea crutiá premiulu de asecurare pe unu anu intregu (alu sieselea anu trece cine-va de asecuratu fâra de a platí tax'a cuvenita).

Cass'a comunala aru fi sî in alte privintie folositóre, câci cei nenorociti s'aru putea ajutá cu ce-va de acolo pâna cá ese comissiunea de cercetéza pagub'a casiunata prin focu sî candu aru iertá impregiurârile totu de acolo s'aru putea procurá (castigá) aparate (instrumente, unelte) de stinsu. In fine doresce tramitiatoriulu mentiunatu, ca pentrucá sa se póte prevení neajutorintiei la cari suntu asiá de desu espusi tieranii sa se faca in privinti'a acést'a dispusetiuni mai inalte sî nu aru stricá ca in form'a de lege sa se ia o mesura constringatóre in privinti'a asecurârei.

Publicarea

baniloru incursi la fondulu Asoc. dela siedinti'a Comitetului Asoc. din 4 Sept. c. n. a. c.

1) prin D. parochu in Hunedór'a Avr. Pecurariu, s'a tramesu la fondulu Asoc. tax'a de m. ord. pre an. 1865/6 pentru D. Ludovicu Redónie in suma 5 fl.

2) prin D. Ales. Papiu Ilarianu procuroru in Bucuresci s'a tramesu la cass'a Asoc. 14 ♯ in natura dela urmatorii zelosi domni: a) dela D. Alessandru Lupascu Consiliariu la curtea apelativa din Bucuresci cá m. nou 2 ♯. b) dela D. Georgie Missail Primulu Geffier alu inaltei curti de casatiune sî de justitia, cá m. nou 2 ♯. c) dela D. Capitanu Georgie Lecc'a prefectulu Judetiului Bacâu cá m. nou 2 ♯. d) dela D. Iancu Strejescu romanu din Bassarabi'a (Bâlti) cá m. nou 2 ♯. e) dela D. presiedinte Scarlatu Falcoianu cá m. vechiu pre an. 1863—1864, 1864—1865 4 ♯. f) dela D. Vasilie Pap'a m. vechiu 2 ♯ Sum'a 14 ♯

3) Deadreptulu la cass'a Asoc. a incursu: dela Dom. Not. comunalu din Racoviti'a, Ioann Macelariu cá taxa de m. ord. pre an. 1865|6 5 fl. Totu prin D. Notariu Ioann Macelariu s'a tramesu cá colecte dela comunele Sabesiulu de susu sî de josu a 10 fl. v. a. cu totulu 20 fl. v. a.

4) Dela D. prof. in Craiov'a Sim. S. Mihalli s'a incassatu pretiulu acteloru ad. gen. I-IV in suma 1 fl. 30 xr.

Sum'a 26 fl. 30 xr.

5) Dela D. Dr. de medicina Ioanne Arseniu, Capitanu in Mexico, s'a primitu in favórea fondului Asoc. frumosulu ofertu de 52 bucâti de auru de câte 10 franci un'a, care facu cu totulu 520 franci. Dela Secretariatulu Asoc. tranne române.

Sabiiu in 26 Sept. n. 1866.

Subscris'a directiune aduce la cunoscinti'a prenumerantiloru la Calendariulu, care se compune in tipografi'a archidiecesana, ca **Calendariulu pentru anulu viitoriu 1867** au esîtu de subt tipariu, sî se póte capatá, cá sî in anii trecuti, brosiuratu cu **22** xr., ear nelegatu cu **20** xr.

Cetitorii acestui Calendariu voru gasí intr'ensulu dóue Cuventâri rostite de Escelenti'a Sea Par. Archiepiscopu sî Mitropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a la deschiderea Sinodului metropolitanu sî la inaugurarea Consistoriului apelatorialu in anulu acest'a.

Sabiiu 14 Septemvre 1866.

Directiunea tipografiei archidiecesane.

Nr. 26—2 **Concursu.**

La scól'a populara din Bodu in districtulu Brasiovului, se cere unu invatietoriu pentru clas'a a II-a cu salariu anuale de 136 fl. 50 xr. v. a. fenatiu de 2 cara fenu, ½ jugeru de aratura, dreptulu de pasiunitu de 4 vite cornute, sî relutu de cuartiru 20 fl. v. a.

Pentru acestu postu vacantu, se deschide concursu pâna la 20 Septemvre a. c. st. v.

Doritorii de a ocupá acestu postu vacantu, se astérna petitiunile scrisa cu mân'a loru, so provediute 1) cu Atestatu de botezu, 2) cu Atestatu de absolvirea cursului pedagogicu, séu celu putînu 3—4 clase gimnasiale, 3) cu Atestatu de purtarea morala — la subscrisulu Scaunu Protopopescu.

Brasiovu in 6 Septemvre 1866.

Scaunulu Protopopiatului gr. res. alu II alu Brasiovului.

Ioann Petricu Protopopu
sî Insp. scol. districtuale.

Nr. 23—3 **Concursu.**

La scólele poporale romane gr. or. din protopresbiteratulu, Zarandului, au devenitu vacante urmatórele posturi de invetiatori:

1) Ribiti'a, cu unu salariu anualu de 200 f. v. a., cuartiru, gradina de legumi sî 4° de lemne.

2) Vac'a, cu unu salariu anualu de 200 f. v. a., cuartiru, gradina de legumi sî 4° de lemne.

3) Valea Bradu, cu unu salariu anualu de 200 f. v. a., cuartiru, 4° de lemne.

4) Cebea, cu unu salariu anualu de 200 f., cuartiru sî 4° de lemne.

5) Bulzescii de josu, cu unu salariu anualu de 200 f., cuartiru sî lemne.

6) Mesteacânu, cu unu salariu anualu de 80 f., cuartiru sî lemne.

Doritorii de a ocupá aceste statiuni, au a-si tramite rugârile loru adresate la Administratur'a acestui Protopresbiteratu, celu multu pâna in 22 Septembre a. c. st. v. sî a documentá, ca suntu de rel. gr. or. cu purtare morala buna, pedagogi séu teologi absoluti, sî ca sciu cantârile sî tipiculu bisericescu.

Hondolu 30 Augustu 1866.

Administratur'a Protopresbiteratului gr. or. alu Zarandului.

Nr. 21—3 **Publicare de concursu.**

La scól'a populara rom. gr. res. din Comun'a Siur'a-mare, Scaunulu Sabiiului, se cere unu invetiatoriu cu salariu anualu de 100 fl., cuartiru gratuitu sî lemne de focu.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pâna la 15 Octombre c. n. a. c.

Dreptu aceea, ori care doresce a concurge la postulu susunumitu, are a-si tramite la Scaunulu protopopescu alu II. alu Sabiiului, pre lânga petitiune timbrata cu 50 xr.

1. Atestatu despre aceea, ca au absolvatu cu purtare buna, sî sporiulu de cl. 1-a celu putînu gimn. micu, sî cursulu Pedagogicu in Inst. archidiecesanu din Sabiiu, sî ca este bine procopsitu in tipiculu sî cantârile bisericesci.

2. Atestatu de botezu sî de purtare morala; acestea pâna in terminulu mai susu prefiptu, spre urmare mai departe, sa se astérna la laudatulu Scaunu protopopescu.

Siur'a-mare 30 Augustu 1866.

Efori'a scólei populare gr. or. din Siur'a-mare.

Nr. 25—2 **Concursu.**

Spre ocuparea a dóue posturi ivatietoresci dela clas'a III sî IV, a scólei centrale gr. or. din Branu, se deschide concursu pâna la 1 Octombre c. n. a. c.

Doritorii de a ocupá vre-unulu din aceste posturi, dotate cu salariu de câte 200 fl. v. cortelu, sî câte cinci orgii lemne, au a-si tramite pâna la terminulu de susu concursele cu documentele necesarie, precum sî ca au absolvitu studiele vre-unui gimnasiu inferioru sî cursulu pedagogicu, séu gimnasiulu superioru fâra pedagogia, la Pré onoratulu Scaunu Protopopescu alu Tractului Branu, in Zernesci. — Dela Efori'a scólei centrale gr. or. din Branu.

Branu in 15/3 Sept. 1866.

Ioane Persoiu
Parochu, Presiedinte

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana :| joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nru 75. ANULU XIV.

Sabiiu, in 22 Sept. (4 Oct.) 1866.

u provinciele din Monarchia pe unu anu 8fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Patru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Inseratele se platescu pentru inte óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentu a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la
„Telegrafulu Romanu“.

Cu 30 Sept. se gata abonamentulu aceloru DD. prenumeranti ai „Telegrafului Românu“, cari abonasera pe semestiulu alu treilea Iuliu—Septembre prin acést'a se deschide abonamentu nou pe semestrulu alu patrulea alu anului curinte Oct. Nov. sî Dec.

Pretiulu abonamentului pepatrariu de anu e:

Pentru Sabiiu 1 f. 75 xr., pentru Austri'a preste totu 2 f., pentru strainatate 3 f.

Adresele ne rogâmu a se scrie curatu, sî epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate,— adresandu-le deadreptulu la

Editur'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiiu.

Din caus'a dilei onomastice a Majestatei Sele c. r. Apostolice Imp. **Franciscu** Iosifu I. se celebréza astadi in biseric'a nóstra din cetate servitiulu ddieescu impreunatu cu S. Liturgia.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 21 Septembre.

In tempulu din urma se vorbesce multu despre redeschiderea dietei din Pest'a. Unele diuarie o punu in Noemvre. „Pesti Napló“ dice, ca finindu-se resbelulu, amanarea dietei nu mai póte fi prelungita. Cestiunea afaceriloru comune reluata la pertratare sî finita aru delatură conflictulu constitutiunalu sî cu acést'a s'aru pâsî câtra alinarea suferintieloru tierei. „Hon“ doresce cá redeschidiendu-se diet'a sa se mijlocésca organisarea constitutiunala a tierei.

Dupa Mem. dipl. pertratârile intre regimu sî Ungari'a s'aru aflá in stadiulu urmatoriu: Conte Belcredi, ministrulu de statu, ministrulu fâra portfoiu Eszterházy, cancel. aulicu de Majláth, tav. br. Sennyey sî contele Iuliu Andrásy, indata dupa finirea resbelului au inceputu pertratârile despre referintiele intre regimu sî Ungari'a. Eszterházy insa in curendu s'a vediutu nevoitu a se departá din conferintiele aceste, pentruca lucrulu luà o directiune contraria principieloru sele conservative. Toti ceilalti se invoira a primí compromisulu formulatu de diet'a Ungariei inainte de amanarea ei. Acel'a recunósce de afaceri comune sî prin urmare de competinti'a aministratiunnei comune: esternele, financiele comerciulu sî industri'a. In privinti'a acestoru afaceri s'a primitu principiulu constitutiunalu, cu aceea, cá diet'a Ungariei sa tramita unu numeru egalu de deputati la diet'a de dincolo de Lait'a. In modulu acest'a s'aru nasce o dieta ad hoc, carea sa se consulte asupr'a amendamenteloru facute de guvernulu respectivu sî sa decida prin majoritate de voturi. Câtu pentru Croati'a cont. Belcredi vrea, cá acést'a sa tramita deputati deadreptulu la diet'a ad hoc de dincolo de Lait'a; barbatii de statu magiari insa pretindu acestu dreptu numai pentru diet'a din Pest'a sî ceru cá Croati'a sa si tramita delegatii sei la diet'a pestana, cá la aceea ce representa interesele tieriloru corónei S. Stefanu. Pentru Transilvani'a s'a sî primitu o atare combinatiune.

Palatinatulu va remané de o camdata vacantu. S'a primitu ministrii responsabili cari sa se aléga dintre conservativi sî liberali. Cabinetulu astfelu compusu va conchiamá diet'a, carea va regulá apoi cestiunile pre basea programului diietei. Amintesce apoi sî despre o eventuala modificare a ministeriului in sensu liberalu sî adauge mai departe ca ministeriulu ungurescu se póte considerá de unu ce interimalu. Speréza de unu resultatu doritu in manifestulu din Septembre sî ca compromisulu votatu de diet'a pestana in curendu se va dá dieteloru germane slave spre sanctiunare.—

Din Prag'a aflâmu, ca o deputatiune de cetatieni au provocatu pre Iesuiti sa parasésca Boemi'a, pentru incungiurarea neliniscei produse in urm'a domiciliârei loru acolo. Superiorulu au respunsu, ca ei au venitu cu voi'a car'inalului archieppu sî numai cu voi'a acelui'a-si se potu departá de acolo.

Din Veneti'a sosescu sciri despre decurgerea actului de predare. In dîlele din urma, sosindu ací delegatulu din partea Italiei, Revel, Venetianii lu primin cu entusiasmu fâra de a se intemplá vre-unu escesu. Caracteristicu lucru este, ca cetatienii s'a sî organisatu in garde natiunali pentru regatulu italianu sî la ocasiuni ei ingrijescu deja de ordinea sî linistea publica. Suntu fâra arme, fâra uniforme sî fâra vre-unu semnu óre-care, dar cu tóte acestea poporulu asculta de densii cu cea mai mare promptitudine.

Scirile din ceealalta Italia inca nu sunu in stare a dechiará revolutiunea din Sicili'a de suprimata. Parol'a resculatiloru e „republic'a.“ Dealtmintrea din tóte pârtîle se spune ca vinu adrese de loialitate câtra regele Victoru Emanuelu. — Sciri din Florenti'a spunu ca pre 10 séu 12 Octobre regele Victoru are sa intre in Veneti'a.

Din Paris u inregistrâmu urmatórea scire interesanta sî adeca: ca dupa „Patrie“ insurectiunea in Palermo, rescól'a in Candi'a, neliniscirile in imperiulu turcescu, turburarea in Greci'a sî incercârile juaristice in Messicu suntu oper'a unui complotu estinsu, avendu in prevedere o conflagratiune generala in Europ'a in urm'a resbelului din urma in Germani'a.

In Prussi'a s'a amanatu siedintiele cameriloru pâna pre 12 Novembre. Bolnavirea contelui de Bismarck da ansa la multe conjecturi; unele dîuarie lu punu aprópe de pasîrea din ministeriu. N. D. Z. vorbesce despre immultîrea armatei prussiane. Amintimu aici, ca sunetele despre armâri sî mai mari decâtu pâna acum suntu la ordinea dîlei sî prin alte state. In loculu pâcei eterne,— inarmare eterna.

Russi'a se vede a nu perde din vedere nimic'a din cele ce se intempla in Austri'a. Deosebita notitia se vede a luá despre denumirea lui Goluchowsky de locutiitoriu alu Galitiei, a cârui denumire au starnitu in Polonii galitiani entusiasmu. Discussiunile politice se invertu aici mai cu séma pre lânga cestiunea orientului. Rusii credu ca prin casatori'a principelui de coróna cu o princesa danesa si-au asiguratu in câtu-va portile mârei resaritene, si ceru acum sî Bosforulu sî dardanelele, portîle mârei meditierane.

Unu memorandu alu regimului grecescu asternutu la puterile apusene fu primitu de acestea cu recéla; asemenea sî la cabinetulu din Petersburg.

In legatura cu acést'a sa memorâmu aici sî respunsulu ce l'a datu Marchisulu de Mouştier unei deputatiuni grecesci la plecarea sea din Constantinopole. Elu respunse deputatiunei, ca i jacu la anima interesele crestiniloru, dara elu nu póte spriginí miscâri revolutiunarie in contr'a imperiului turcescu. — Scirile despre revolutiunea din Candi'a inca nu dau chiaritate asupr'a stârei lucrului de acolo. Dupa cele mai próspete, lupte decidatóre inca nu aru fi fostu; ba ca o parte din insurgenti (Sfachiotii dela Sfaki'a) aru fi gat'a a depune armele.

Din Romani'a publicâmu mai la vale dupa diuarele de acolo unu jurnalu alu consiliului ministriloru privitoriu la impedecarea de a mai intrá in tiéra ómeni vagabundi, cu deosebire jidovi galitiani.

Protocolulu

Siedintiei Comitetului Asociatîunei tranne române tînute in 26 Sept. c. n. 1866 (conformu §-lui 30 din statutele Asoc.) sub presidiulu Esc. Sele Dlui Presiedinte alu Asociat. Andreiu Baronu de Siagun'a, fiindu de fatia DD. membrii ai Comit.: Ilustr. Sea D. Consiliaru de finantia Petru Manu, Ilustr. Sea D. Consiliaru gub. Pavelu Dunc'a, Rm. D. protosingelu Nic. Popea, D. Advocatu Dr. Ioann Nemesiu, DD. prof. Zach. Boiu, Ioann Popescu sî Nic. Cristea, Secretariulu II. I. V. Rusu.

S'a pertractatu urmatórele objecte:

§ 76. Se cetesce charti'a Rvrd. D. Prot. sî Col. alu Asoc. Ioann Hanea de dto 6/18 Sept. a. c. prin carea se aduce la cunoscinti'a Comitetului, cumca cei 100 taleri dati din partea Dlui

Dr. Ioann Arseniu in favórea fondlui Asoc. (vedi prot. Sied. Comit. din lun'a lui Augustu c. n. a c. §. 58), i-a primitu intr'unu Equivalentu de 52 bucâti de aur, de câte 10 franci un'a bucata, care cu totulu facu 520 frari, sî ca acésta suma totu odata a administrat'o la cass'a Asoc.

Conclusu. Comitetulu primesce cu cea mai cordiale recunoscintia acestu ofertu, sî se simte in placut'a positiune a decide ca Dlu oferitoriu, conformu §§oru 6 p. 1 sî 23 lit. d) din statutele Asoc.. sa se propuna viitórei Adunâri gen. spre a se acceptá de membru f u n d a t o r u alu Asoc. tranne române.

§ 77. Oficiulu opidanu din Selisce prin scrisórea din 9 Sept. Nr. 388 a. c. face cunoscut, cumca veduv'a reposatului Dumitru Marcu, carea a datu unu numeru de cârti in favórea bibliotecei Asoc (care cârti s'a sî primtu) e determinata a mai dá sî Lesiconulu de conversatiune a ui Maieru, insa fiindu acel'a necompletu, voiesce alu dá numai sub acea conditiune, cá sa se completeza pre spesele Asoc., din conra numit'a veduv'a e determinata a-lu daruí in folosulu scóleloru normali din locu, deci susunumitulu oficiu poftesce a se incunesciintiá despre acést'a.

Conclusu. Nepotenu comitetulu trece preste spesele preliminate in bugetulu an. 1866/7 din partea ad. gen. tînuta in an. cur. la Belgradu, prin urmare, neavendu sub dispositiune spesele necesarie pentru completarea numitului opu, decide a se rescrie oficiului opidanu din Selisce, cumca Comitetulu de-sî e aplecatu a completá acelu opu, ina aceea o póte face numai dupa ce aducandu-se acestu obiectu la cunoscinti'a ad. gen. viitóre, se voru preliminá mai antâiu din partea acelei'a, spesele necesarie, informandu-se intr'aceea pân'atunci prin Secretariatu despre pretiulu completârei a susumentionatului opu.

§ 78. Inaltulu Gubernu regiu prc lânga charti'a de dto 3 Sept Nr. 1955/1866 impartasiesce Comitetului Asoc. unu conspectu despre progresulu tineriloru doctorandi la facult. filosofica din Vienn'a: Ioanne Dragomiru sî Nicolae Popu, din care conspectu se vede, cumca acesti tineri a depusu rigorósele prescrise pre an. scolasticu 1865/6 cu aprobatiune.

Se ia spre sciintia.

§ 79. D. proprietariu in Zlatn'a, Georgiu Visi'a, cere a i se dá afara actele relative la detori'a sea de 300 fl., ce o are la Catarin'a Curesiu alias Purece din Beiusu sî carea a oferit'o in favórea fondului Asoc. insa Comitetulu nu a potut'o esecutá—, apromitendu-se ca se va incercá Dlui de nou a o scóte pre calea legei.

Conclusu. Secret. se imputeresce ai dá afara numitului D.a actele cerute.

§ 80. D. membru alu Comitetului Dr. Ioann Nemesiu cá referintele Comissiunei denumite in siedinti'a din 4 Sept a. c. § 64 in caus'a impartîrei stipendieloru Asoc. preliminate din partea adunârei gen. dela Belgradu tînuta in a. c., referéza asupr'a concurseloru intrate la Comitetu pân' la terminulu defiptu.

Din raportulu Comissiunei se vede, ca concurenti fura preste totu 19 insi, dintre cari 8 insi pentru studiulu pedagogicu la Prag'a, 9 insi pentru ascultarea drepturiloru sî 2 insi pentru ascultarea studialoru politechnice.

Comitetulu luandu la seriósa esaminare testimoniale sî documentele resp. concurenti, sî avendu in vedere conclusulu ad. gen. tînute la Brasiovu 1862 p. VI, cum sî decisiunile Comitetului din anii precedenti (1 Martiu 1863 § 19 etc.), dupa tenorea câror'a, s'a statoritu de principiu, ca acei tineri cari s'au impartasîtu in anii scol. trecuti de vre-unu stipendiu alu Asoc., sa se impartasiésca sî pre an. scol. cur. 1866/7, déca si-a retienutu calculii,— a aflatu cu cale a decide ca stipendiele preliminate pre an. scol. 1866/7,— pentru a câroru impartîre s'a publicatu concursu in diurnalele natiunale,— sa se imparta in modulu urmatoriu:

a) Cele 2 stip. de câte 300 fl. v. a. sî 50 fl. spese de calatoria, destinate pentru 2 ascultatori de pedagogia in Prag'a, s'a conferitu tineriloru: Georgiu Munteanu teologu abs. in Blasiu, cu calculi de eminentia sî Stefanu Torpanu abiturientu maturisatu cu calculu: „deplinu maturu“, acestu din urma s'a bucuratu sî cá gimn. de unu stipendiu din partea Asoc.

b) Cele 3 stipendia de câte 100 f. v. a. destinate pentru 3 juristi in Vienn'a sî Pest'a s'a datu tineriloru: Ioanne Nechit'a rigorosante, sî Andreiu Cosm a juristu in alu III anu in Pest'a, sî lui Georgiu Gerasmu Rusu Juristu in III-lea anu la Universitatea din Vien'a; toti acestî'a le-au avutu sî in a. scol. trecutu; ear celu de 80 f. s'a conferitu tinerului Nicolau Olariu Juristu in an. III la academi'a c. r. din Sabiiu; carele inca s'a bucuratu sî in an. trecutu, de unu stipendiu din partea Asoc.

c) in urma stipendiulu de 300 f. destinatu pentru unu teneru, carele se va consacrá studieloru technice la institutulu politechnicu din Vienn'a, s'a datu tenerului Dionisiu Radesiu, cârui'a i se conferise acestu stipendiu sî in an. scol. trecutu, insa din causa, ca i s'a impartasîtu stipendiulu cam tardîu, nu fu primitu pre acelu anu la cursulu studialoru politechnice.

Cass'a Asoc. sa se poftésca a esolví susunumiloru teneri asemnatele stipendia in rate trimestrali pre lânga cuetantii vidiamte de câtra Directiunile institutelor respective. Totu de odata tenerii stipendiati se indetoréza a substerne cu finea fia-cârui semestru la Comitetulu Asoc. dovedîle resp. despre progr. facutu in studia.

§ 81. Se presentéza conspectulu despre starea cassei Asoc. din carele se vede, ca cass'a Asociat. are in proprietatea sea pre tempulu acestei siedintie, sum'a de 24.941 f. 98 $^{5}/_{10}$ xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 82. Se reportéza despre banii incursi la fondulu Asoc. dela siedinti'a trecuta, carii se voru publicá in specialu in unulu din nrii viitori ai „Tel. Rom.“ (s'a publ. in nr. tr. R.) sî anume:

a) Prin D. Parochu in Uniadór'a Avr. Pacurariu s'a tramesu la fondulu Asoc. cá taxa de m. or. pre an. 1865/6 pentru Dlu Ludovicu Redónie 5 f.

b) Prin Dlu Procuroru Ales. Papiu Ilarianu s'a tramesu la fond. Asoc. 14 # cá taxa de membru ord. pentru unii membrii ord. ai Asoc. din Bucuresci.

c) Deadreptulu la cass'a Asoc. a mai incursu parte cá taxa de m. ord., parte cá oferte, cum sî pentru acte sum'a de 26 fl. 30 xr. v. a.

Cu acestea se incheia siedinti'a Comitetului Asoc. pre la 6 $^{1}/_{2}$ óra dupa amédi.

Datulu cá mai susu.

Andreiu Bar. de S i a g u n'a m. p. Presiedinte. — I. V. Rusu, m. p. Secr. II.

Nóu'a colonisatiune germana in Transilvani'a.

In nrulu 73 alu foiei nóstre amu publicatu dupa „Presse“ din Vien'a o corespundintia originala privitóre la intreprinderi de o nóua colonisatiune germana in Transilvani'a. Dupa indiciele corespundintiei autorulu ei se vede a fi transilvanu. Scopulu corespundintiei cu tóte aceste nu-lu intielegemu sî ne mirâmu, ca unu transilvanu se incérca a dá unu testimoniu asiá miseru tierei sele sî respective natiuniloru ce locuiescu tiér'a acést'a. Scopulu manifestatu in dîuariulu susu numitu insa e fâra scopu sî esamenatu strinsu se marginesce la o simpla tendintia, a cârei adeverata valóre va fi, credemu, recunoscuta de toti locuitorii acestei patrie, sî pre carea de aceea nici ca o vomu botezá mai departe.

Pentru ce dîcemu noi acést'a? Pentruca proiectulu aruncatu, cá din seninu sî pre care la vediutu cetitorii acestei foi in nrulu citatu mai susu, nici nu invólva, dara nici ca se póte aduce in legatura cu conditiunile recerute la colonisare.

Colonisatiuni se facu in tieri c u c e r i t e, unde cuceritorii au de scopu a tiné prin trensele populatiunea originala in frêu si déca se póte, a desnatiunalisá sî preface in ceea a colonistiloru, respective in cea a tierei matere, de unde suntu adusi colonistii.

Mai adaugemu ca in unele casuri mai impreuna colonistii la cele de mai susu sî lâtîrea culturei ce o aducu din tiér'a de unde vinu. Românii cei vechi erau acei ce sa foloseau de asemenea mesuri in tierile cucerite de ei. Se mai facu colonisatiuni comerciale in tieri unde suntu multe objecte de cumperatu sî de vendutu, dara unde nu esista comerciulu liberu, séu déca comerciulu are o estindere preste tieri departate, cá coloniele sa devina statiuni mijlocitóre. Cu deosebire se intempla acést'a in locuri cari suntu apte de statiuni de repausu pentru comerciantii calatori pe mare in tieri (sî pârti de lume) fórte indepartate. Mai suntu colonisatiunile de plantagie cari se asiéza in o tiéra séu parte de pamentu spre a produce articuli de lucsu, cari in tiera matera nu se potu produce. Mai suntu colonii menite pentru esportarea celoru ce se compromitu politicesce, pre care le-amu puté numí colonii de corectiune séu sî pedepsitóre. Vinu in fine coloniele de a g r i c u l t u r a. Aceste se asiédia in tieri nelocuite de ómeni, séu déca se afla locuitori suntu fórte putîni sî cari se afla se ocupa mai multu de venatu, de pascutulu viteloru.

Sa ne intrebâmu acum de care natura aru avé sa fia cele proiectate in corespundinti'a „Presse“i de Vienn'a. Transílvani'a cá tiéra credinciósa tronului nu póte fi tratata de tiéra cucerita; sî cá aceea ce se bucura séu aspira a se bucurá de egal'a indreptâtîre nu are a fi trasa in unu procesu de desnatiunalisare. Preste cele alte moduri trecemu sî venimu la celu din urma sî ací vedemu, ca locuitori suntu cari se ocupa cu agricultur'a; popóre nomadice de venatori, pescari s. a. nu se tînu pre la noi; pastorii au casele loru fipse sî cari se ocupa cu acestu ramu de viétia si pascu sî crescu turmele loru partea cea mai mare, pre lânga mari sî multe greutâti, in tieri straine sî indepartate. Din ce causa? din causa ca loculu patriei loru celu locuescu este dupa referintiele de astadi sî pré angustu sî pré saracu, ca sa lepôta dá la toti sî nutrementu sî alte necesarii pentru viétia. Preumble-se ori cine pre marginile tierei, sudostice mai cu séma, sî va aflá, ca in totu anulu calatorescu in tierile invecinate o suma de ómeni nu pentru desfatare, ci cá sa-si castige acolo panea de tóte dîlele, din carea, intorcendu-se acasa, sa manânce impreuna cu copiii sî din carea, pre lânga acést'a, sa supórte greutâtîle publice ale statului.

Amu dorí sa scimu, ca unde aru gasí locu colonisatoriulu pentru asiediarea colonistiloru sei, pentruca pamentu pustiu (desertu) precum s'au aflatu odinióra, se dîce,la Orestía, botesata sî Broos, la Sabesiu botesatu sî Mühlbach, la Mercurea boteseta sî Reussmarkt, la Sabiiu séu Hermannstadt s. a. m. d. nu se mai afla sî tempurile acele, in cari se dá privilegie esclusive, cum au fostu in trecutu au espiratu. Sî déca nu se potu aceste atunci anim'a acelui ce aru dorí a face imigratiuni nóue de germani e indoitu barbara, pentruca de o parte dovedesce indolentia, póte ura, câtra locuitorii patriei sele preste totu séu in parte; de alta parte e cu nepasare câtra sórtea aceloru ómeni, pe cari ii insiéla cu momele incóce, spre ai mená mai tardîu sa c e r s i é s c a la u s î l e r o m a n i l o r u sî u n g u r i l o r u etc.; câci proiectantele de colonisâri aru fi eelu d'antâiu, carele le-aru inchide usi'a inaintea nasului.

Autorului articolului insa i jace la anima de o parte esistinti'a némului seu, de alt'a cultur'a tierei nóstre. In privinti'a celei dintâiu temeri i-amu dá dreptulu, candu amu vedé amenintiata esistinti'a de vre-o parte. Egal'a indreptatîre, dupa care ne silimu a o ajunge, credemu, ca nu va fi periculósa nici unei natiuni tranne; de altmintrea e contradîcere candu o natiune intr'un'a pretinde superioritatea culturei sî totu odata se teme de coplesîrea celoru mai putînu cultivate. Câtu pentru cultur'a tierei nóstre,— la acést'a suntemu de acordu cu dlui. In atare casu insa cugetâmu ca altele aru fi mijlócele prin care sa se radice tiér'a din starea in care se afla.

Multiamita ceriului, ca amu trecutu cu totii preste tempii privilegieloru. Simtiulu umanitariu, carele prinde radacini in popóre sî se latiesce totu mai multu, face pre acestea de potu respirá mai usioru; pre unele, pentru ca au scapatu de apasârile trecutului, pre altele, câci au scapatu de prejudetiele esclusivismului sî vedu fericirea generala in imprumutat'a intempinare sî spriginire fratiésca a unor'a sî altor'a la deseversîrea opului celui mare alu civilisatiunei. Pre acestu terenu sa remanemu dara sî sa conlucrâmu neobositu, câci numai asiá ne vomu indreptá trecutulu, care si pentru unii sî pentru altii nu are suveniri placute. Intielegemu ací acelu tempu de monopolisare, candu unele clase de poporu, sî la noi natiunalitâti, erau sistematice eschise dela cultur'a spirituala sî dela desvoltarea materiala in tóte ramurile chiaru de câtra „apostolii“ civilisatiunei.

Urmandu in intielesulu mai susu espusu, populatiunea acestei tieri, astadi serace sî fâra de putere de ajunsu spre a folosí pamentulu patriei sele sî productele ingropate intr'ensulu sî constrinse a alergá in tieri straine spre a se nutrí ;— luminata prin scóle de totu feliulu, va capetá o mai viua abilitate in ori ce feliuri de intreprinderi. Tiér'a va inflorí sî fâra de colonisatiuni nóue, câci puteri sî intelectuale sî fisice avemu in tiéra destule, numai sa ne ingrigimu de ele cá sa se desvólte sî sa nu ruginésca sî putrediésca, séu ce e sî mai reu sa nu degenereze spre stricaciunea comuna.

Câtu pentru „selbataci'a“ de care ne spune ca amu fostu mantuiti, argumentulu autorului nu scimu cum aru stá in fati'a unei serióse apretiâri din trecutu. Punendu autorulu cor. coloniele de nemti in paralela cu imigratiunile jidovesci, apoi credemu ca wilde Polakei a densului etc. este in stare a face sa-si intórca fati'a ori care transilvanénu, de ori ce natiunalitate, de câtra paradisulu, séu mai pre putînu lasatu, de tiér'a fagaduintiei ce ni o promite prin proiectulu seu. Atât'a pentru acum.

Banatu. C u v e n t a r e a t î n u t a d e P a r i n t e l e P r o t o p o p u N. T. V e l i ' a. L a d e s c h i d e r e a c o n f e r i n t i e l o r u i n v a t i e t o r e s c i i n 4 S e p t e m v r e c. v. a n u l u 1866 l o c u l u c o n f e r i n t i e l o r u C u s t e i u. —

Domniloru sî Fratîloru !

Eu veniiu aici in mijloculu DVóstre, cá dupa mai inalt'a insarcinare sa deschidu conferintiele invatietoresci. Ból'a sî neputintiele mele trupesci me opriau, iéra mintea sî anim'a mea, care totudeun'a batutu pentru binele natiunei, mi strigau: „mergi, sî-ti împlinesce cum vei puté un'a din datorintiele tale cele mai sânte!“ Asiá eu me resolvaiu sî veniiu pentru ca obiectulu e prea insemnatoriu, e scól'a carea e viéti'a natiunei, pentru ca e unica faclia ce ne póte scóte din intunereculu nesciintiei sî umbr'a mortii sî din selbataci'a dobitociei. Asiá e, omulu fâra crescere e dobitocu — ba — eu dicu sî mai multu : omulu fâra crescere e ma ticalosu decâtu dobitoculu ! Câci pre dobitocu, dupa ce a venitu in viétia, i-lu povatuiesce boldulu firescu ce sa faca spre sustînerea sea, — aruncа a 2-a dî dupa ce a esîtu din ghióce puiulu de ratia in apa, sî elu va sci sa innóte sî sa ese afara, iara omulu de-sî are puteri sî insusîri multu mai inalte decâtu dobitoculu, de-sî are sufletu cu minte sî nemuritoriu sî putintia de a cugetá sî judecá, totusi densulu (omulu) dupa nascere unu tempu lungu e fórte nepontitiosu sî prostu — sî puterile lui numai cu incetulu sî cu paza multa sa desvalesce sî sa cultivéza.

Câta truda se cere la omu cá sa ajunga la otârirea sea — a covârsîre ! Sa nu credeti DVóstra ca cine-va a ajunsu la cea mai deplina covârsîre, care i-a destinatu-o natur'a. Toti ne aflâmu pre acésta cale, unulu mai inainte altulu mai indereptu, dara nime nu au ajunsu inca la tinta.

Sî care e calea acést'a ? desvalirea puteriloru omenesci pâna la gradulu celu mai inaltu, fia acést'a in cas'a parintésca, fia prin conversarea cu ómenii, fia in scóla. Dara suntu cause multe, pentru care sa afla mai buna cresterea sî invetiarea in scóla.

Toti invetiatii lumei s'au ocupatu sî inca se mai ocupa cu idee'a perfectiunârei invetiamentului poporale — sî asiá devenira la idee'a cá invetiatorii pentru a loru mai buna perfectiunare, din candu in candu sa se adune, sa tîna conferintie, sî sa si impartasiésca unii altor'a cunoscintiele sî esperintiele sele. — Eu nu amu cuvinte cá sa potu laudá destulu conferintiele invatietoresci, cari dupa mai inalt'a renduiéla se otârîra sî la noi, spre a câror'a tînere v'ati adunatu acum'a aici DVóstra stimatii mei Invatietori. Cugetati DVóstra la tóte reuniunile, insotîrile sî adunârile bisericesci, natiunale, literarie sî cum voru mai fi, sî ve-ti aflá ce-va asemanare intre acestea sî intre conferintiele invatietoresci sî ca au totu unu scopu : inaintarea sî fericirea. Pentru aceea urditoriului conferintieloru acestor'a Esc. Sele Parintelui Archiep. sî Metrop. A n d r e i u Br. de S i a g u n 'a sa-i cantâmu toti „sa traiésca multi fericiti ani (Au cantatu sî insusi Protopopulu „multi ani“). Asemenea Ilustritâtii Sele zelosului nostru Eppu, care ca sup. Insp. alu scóleloru diecesei, calcându pe urmele capului Ierarchiei nóstre, cu tendinti'a cea mai salutarie a introdusu sî la noi, prea Bunulu, conferintiele invatietoresci, sa-i urâmu „multi fericiti ani (asemenea sî Protopopulu : „multi ani.“)

Dara stimati mei, iubitii mei invatietori, nu e destulu a fi in conferintia: DVóstra trebuie sa cetiti cârti mai vertosu de cele pedagogice cá totu mai multu sa ve cultivati, câci atunci veti sci mai bine, sa cultivati pre pruncii vostri. Trebuie sa fiti totudeun'a activi dara inainte de tóte intielepti intru alegerea mijlóceloru, cá sa puteti face pre copii, cá ei din indemnulu loru iéra nu de frica sa invetie. — Acést'a se va puté ajunge :

1) Déca invatietoriulu va fi blandu sî amabilu cu copiii sî va sci sa faca, cá copiii sa-lu iubésca ;

2) Déca Invatietoriulu va respicá obiectele de invatietura asiá, cá scolarii sa le póta pricepe.

3) Déca Invatietoriulu va laudá pre pruncii cei ce sciu mai multu, le va spune ca suntu mai vrednici decâtu cei ce nu sciu, apoi i va descliní cu decoratiuni sî alte daruri.

E fórte de doritu, cá sa vedemu sî la noi inflorindu scólele satesci, câci numai atunci vomu avé mame bine crescute sî virtuóse, cari ne voru dá fii buni sî barbati demni. Ceea ce are copilulu dela mam'a sea ii remane pe viétia.

Fórte multe stimatiloru Domni va-siu puté spune — déca nu a-siu fi bolnavu — despre institutiunea scóleloru de fete, s. a. s. a. dara me marginescu la cele dîse, câci cuprindu totulu, si adaugu numai a ve mai spune ca sî DV. aveti o parte din detorintiele Doctorului trupescu sî acelui sufletescu, sî precum acesti Dtori, cá sa fia adeverati doctori, trebuie sa cunósca firea bóleloru trupesci sî sufletetci sî sa aiba o voia sincera sî resoluta de a le vindecá ; asiá invatietoriulu trebuie sa cunósca insusîrile pruncioloru, cá cele rele sa le sterpésca iéra cele bune sa le desvólte sî cultiveze.—

Mare e acésta datorintia a DVóstra dloru Invatietori sânta e dens'a, câci are a se deplini cu aceea parte a omului, care e ddieésca; DV. aveti sa desvoltati mintea sî sa imbuniti inim'a pruncioloru, cá sa se apropie de Ddieu- sa fia chipulu sî asema rea lui Ddieu.

Aretandu-ve asiá pe scurtu stimatiloru invatietori unele liniamente din sfer'a detorintieloru DV. cu scopulu cá sa cunósceti sî sa pretiuiti marimea sî sântieni'a chiamârei invatietoresci — viu acum'a dloru a deschide conferintiele. . . . . .

S a b i i u. Siedintiele Consistoriului supremu prov. alu bisericei evang. augustane si-a incheiatu siedintiele inca la 28 Septemvre. In acele s'a statoritu terminulu pentru esamenulu candidatîloru de profesura, s'a aplacidatu statutele pentru infiintiarea de bibliotece districtuale. S'a mai fâcutu pasi pentru reinvierea sî insufletîrea conferintieloru invatietoresci. S'a dechiaratu gimnastica de obiectu obligatoriu la tóte gimnasiele, seminariele, scólele reale sî elementarie capitale. S'a mai tratatu despre o editiune nóua a unei cârti de cantâri bisericesci sî despre alte cârti de scóla. Dupa aceste au venitu cestiuni economice la pertratare. Invoirea intre biseric'a provinciala sî comun'a biser. sabiiana, privitóre la dreptulu de superintendente, cá parochu superioru, s'a luatu spre sciintia, iara documentulu s'a subscrisu. Mai departe in urm'a unei incercâri de a mai angustá venitele parochiali din parochiele evang. unguresci din Apatia, Crisb'a sî Cernatu s'a fâcutu o representatiune la cancelari'a aulica reg. spre restaurarea drepturiloru vatemate. — Aici in (Sabiiu) sî la Porcesci s'a aretatu vre-o câte-va casuri de colera.— Dela Dev'a inca audîmu de óre cate casuri, dara numai intre militari. —

C l u s i u. De ací primimu o Publicatiune a inaltului gub. r. din carea estragemu urmatórele :

Majestatea Sea c. r. apostolica s'a induratu cu Preinaltulu

Rescriptu din 12 Augustu a. c. a apacidá, cá cu sustînerea cursului trienalu de pâna acum sa se organisesa la regésc'a academia de drepturi din Clusiu sî unu cursu de patru ani sub urmatórele modalitâti :

Planulu de invetiamentu stabilitu pentru cursulu de 4 ani va cuprinde urmatórele objecte obligate de invetiamentu, sî anume :

I-lea Cursu anualu. Semestru de iérna: Istori'a sî Institutiunile dreptului românu; Istori'a imperiului sî dreptulu germanu, Istori'a Austriei. Semestru de véra: Pandectele, Istori'a dreptului transilvanu, Istori'a Austriei. II. Cursu anualu. Semestru de iérna: Dreptulu privatu ungurescu sî sasescu; Drepttulu privatu germanu univeralu; Dreptulu feudalu; Dtic'a. Semestrulu de véra: Dreptulu canonicu; Dreptulu protestanticu bisericescu ; Statistic'a Austriei ; Filosofi'a dreptului. III. Cursu anualu. Semestru de iérna: Dreptulu penau austriacu; Dreptulu civilu austriacu ; Economi'a politica. Semestru de véra: Procesura penale austriaca ; Dreptulu civilu austriacu; Politic'a administratiunei interne. IV. Cursu anualu. Semestrude iérna: Procesur'a civila-austriaca; Sciinti'a finantiaria dimpreuna cu sciinti'a despre legile finantiarie austriace. Semestru de véra: Procesur'a civila austriaca; Sciinti'a despre legile administrativi austriace; Dreptulu comercialu sî cambialu ; Dreptulu montanu.

Auditorii ordinari ai cursului cuadrienalu se potu insinuá dupa propri'a sea alegere séu cu finirea anului alu doilea, séu alu patrulea la depunerea esamenului de statu teoreticu istorico-juridicu ; mai departe ei se potu permite cu inchiarea, séu mai târdîu dupa finirea cursului cuadrienalu sî déca au depusu esamenulu de statu teoreticu istoricu juridicu cu succesu bunu sî la depunerea esamenului de statu judicialu, apoi sî la esamenulu de statu (judicialu) teoreticu din sciintiele de statu. Carii voru dovedí, ca au absolvatu cu succesu bunu cursulu cuadricualu se voru admite la ori care Universitate austriaca fâra dificultate la rigorósele sciintieloru de drepturi sî de statu, sî in casu de succesu favoritoriu se voru graduá de doctori in drepturi, carii insa de voru fi nascuti transilvaneni sî dupa finirea legala a cursului cuadrienalu mentionatu voru depune cu succesu indestulitoriu cele trei esamene de statu teoretice se voru admite in sensulu emisului fostului ministeriu de cultu sî invetiamentu din 30 Septembre 1860 publicatu in 28 Oct. a aceluiasi anu sî cuprinsu in buletinulu imperialu Nr. 237 sî fâra castigarea gradului de doctoru in sciintiele de statu sî de drepturi, la advocatura in Transilvani'a sî dupa petrecerea pracsei de advocatura la esamenulu practicu de advocatura.

Principatele române unite.

Consiliulu Ministriloru. In siedinti'a sea de astadi, Septemvre 6, anului 1866.

Luandu in bagare de sema referatulu dlui ministru de Interne, sub Nr. 19,934, prin care arata ca in contr'a intrârei in tiéra a ómeni fâra mijlóce de vietiuire, cari n'au alta industria decâtu esploatarea locuitoriloru muncitori prin fraude sî coruptiuni, s'au prescrisu in legi la art. 94, capitolulu 3-lea din regulamentulu organicu alu Moldovei, sî in dispusetiunile dela paginile 511 sî 526 manualulu administrativu partea I, ca intrarea in tiéra, mai alesu a Israelitiloru veniti din Galiti'a, autoritâtîle fruntarieloru sa nu le permita decâtu dupa o scrupulósa cercetare sî dupa ce se voru asigurá ca potu avé mijlóce de a vietiuí fâra sa alerge la curtagiuri de camata sî de falsificâri de totu feliulu ; sî ca, negligerea dupa vreme a acestoru dispositiuni, au lasatu ocasiune Israelitiloru de asemenea categoria, sa se strecore neincetatu in tiéra ;

Consiliulu, unindu-se cu propunerea dlui ministru de Interne, din mentionatulu referatu ;

Hotaresce :

Sa se recunósca mesurile aici mentiunate pentru a se oprí cu totulu intrarca in tiéra a ómeniloru de categori'a mai susu aretata.

Dispositiunile aici cuprinse, se voru aduce la indeplinire de câtra domnulu ministru de Interne, prin intielegerea cu domnulu ministru de resbelu, dupa ce se va castigá mai intâiu inalt'a aprobare a Mariei Sele Domnului. Ioann Ghic'a , I. Cantacuzino , I. Strat, P. Mavrogheni.

Varietâti.

*** Multiamita publica. Subscrisulu bucurandume, atâtu pre candu perlustramu carier'a studieloru gimnasiale , câtu sî a frumóseloru sciintie juridice, de unu prea nobilu ajutoriu manuale , din partea Esceleatiei Sele , Inaltu Preasântîtului Archiep. sî Metropolitu gr. or. Andreiu Baronu de Siagun'a (Inaltu carele se indurá a aplacidá subscrisului pre anulu de studie 1865|6 , pre lânga ajutorulu manuale sî unu stipendiu anuale de 50 fl. v. a. din fondulu Franciscu-Iosefinu), me aflu, in prea placut'a pusetiune de a esprime prin acést'a Escelentiei Sele, cá unui adeveratu mecenate românu, multiamit'a mea cea mai cordiala, pastrendu-i tótu odata nestramutata recunoscintia fiasca, sî adaugendu sentinti'a prea drépta : „Sint Maecenates , non deerunt Flacce Marones.“

Ighiu in 18/30 Septemvre 1866.

Georgiu Danila, Juristu absolutu.

Subscris'a directiune aduce la cunoscinti'a prenumerantîloru la Calendariulu, care se compune in tipografi'a archidiecesana , ca **Calendariulu** pentru anulu viitoriu 1867 au esîtu de subt tipariu, sî se póte capatá , cá sî in anii trecuti , brosiuratu cu **22** xr., ear nelegatu cu **20** xr.

Cetitorii acestui Calendariu voru gasí intr'ensulu dóue Cuventâri rostite de Escelenti'a Sea Par. Archiepiscopu sî Mitropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a la deschiderea Sinodului metropolitanu sî la inaugurarea Consistoriului apelatorialu in anulu acest'a.

Sabiiu 14 Septemvre 1866.

Directiunea tipografiei archidiecesane.

Nr. 27—1 **Concursu.**

La scól'a populara gr. res. din Comun'a Sebesiulu de susu, in scaunulu Sabiiului se cere unu Invatietoriu cu salariu anuale de 80 fl. v. a. cuartiru gratuitu, sî lemne de incaldîtu, de ajunsu Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pâna la 20 Octomvre a. c. st. v.

Dreptu aceea, ori-care doresce a concurá pentru postulu susu numitu are a tramite la Scaunulu Proropopescu alu tractului Sadiiului alu II-lea pre lânga petitiune timbrata cu 50 xr. v. a.

a) Atestatu despre absolvarea cu sporiu bunu celu putînu patru clase normale, sî cursulu pedagogicu in Institutulu Archidiecesanu din Sabiiu, sî, ca este bine deprinsu in tipiculu , sî cântârile bisericesci.

b) Atestatu de botezu, sî de purtarea morala.

Acestea spre urmarea mai departe sa se astérna , pâna la terminulu susu dîsu la laudatulu Scaunu Protopresbiteralu.

Sebesiulu de susu 17 Sept. 1866.

Efori'a scólei populare din Sebesiulu de susu.

Nr. 19—3 **Publicare de concursu.**

Devenindu vacanta statiunea invetietorésca din Rip'a de josu , care e impreunata cu unu salariu anualu de 125 f., cuartiru sî lemne, la care se publica concursu pâna in 20 Octobre a. c.

Doritorii de a ocupá acestu postu pâna la tempulu prefiptu sa se adresedie la scubscrisulu cu cerutele documente.

Idicelu in 28 Augustu 1866:

Iosifu Brancovanu,
Protopopu.

Nr. 28—1 EDICTU.

Stan'a lui Radu Pitariu din Comun'a Resînariu , in Scaunulu Sabiiului, care de unu tempu mai indelungatu, primindu la sine, actia legiuitului seu barbatu Bucuru Savoiu totu de acolo, in procesulu loru matrimonialu, la subscrisulu foru protopopescu, pornitu, spre respundere, au prebojitu in lume, ducandu cu sine, sî actele procesuale , prin acést'a se citédia, ca, dela datulu mai din josu, in terminu de unu anu , sî o dî, cu atât'a mai tare, sa se infatiosiedie inaintea forului protopopescu subscrisu, cu câtu, ca la din contra , se va decide divortiulu barbatului seu, la intielesulu SS. canóne ale bisericei nóstre dreptu marturisitóre resaritene , sî in absenti'a densei.

Scaunulu protopopescu gr. res. alu tractului Sabiiului alu II-le.

Sabiiu 16 Septemvre 1866 st. v.

Ioann Pannoviciu
Protopopu.

Nr. 24—2 **Concursu.**

In Comun'a Avrigu Scaunulu Sabiiului, statiunea notariala, cu carea este impreunatu unu salariu anuale de 420 fl. v. a. sî cuartiru naturalu precum sî alte accidentie legale, au devenitu vacante, pentru a cârei ocupare se deschide prin acést'a Concursu pâna 3/15 Octomvre a. c. cu acelu apriatu adausu : ca dela concurenti se cere — prelânga altele— cunoscintia temeinica in vorbire sî in scrisóre a limbei romanesci.

Avrigu 7/19 Septembre 1866.

Oficiulu comunale.

MOSIA DE ARENDATU.

Aprópe de Turd'a distantia de dóue óre se afla in hotarulu Ceanului mare mosi'a numita a lui Bors, pe o suprafatia de 312 jugere (pogóne de cate 1600 stangeni patrati,) partea cea mai mare de pasiune si de cósa; pe aceeasi se afla sî fenu facutu gat'a cam la 100 cara mari. In dóue pârti ale mosîei este apa buna sî multa, suntu sî 3 case de locuitu, incâtu economulu de vite si afla acolo in totu tempulu adapostu bunu sî sanetosu. Acea mosia se póte subarendá séu pe unu anu intregu pentru pasiune sî ernatecu, séu sî pe mai multi ani, sî numai cam a siés'a parte se va pastrá pentru aratura.

Intielegere mai deaprópe se póte mijlocí la Leonu Baritiu in Turd'a uliti'a Clusiului, de unde se póte sî cercetá insasi mosi'a.

Asupr'a acelei mosii tragemu luarea aminte mai alesu a economiloru de oi, pentru cari este fórte corespundiatóre.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca'. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 76. ANULU XIV.

Sabiiu, in 25 Sept. (7 Oct.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la
„Telegrafulu Romanu".

Cu 30 Sept. se gata abonamentulu aceloru DD. prenumeranti ai „Telegrafului Românu", cari abonasera pe semestrulu alu treilea Iuliu—Septembre prin acést'a se deschide abonamentu nou pe semestrulu alu patrulea alu anului curinte Oct. Nov. sî Dec.

Pretiulu abonamentului pepatrariu de anu e:

Pentru Sabiiu 1 f. 75 xr., pentru Austri'a preste totu 2 f., pentru strainatate 3 f.

Adresele ne rogâmu a se scrie curatu, sî epistolele de prenumeratiuni ani se tramite francate,— adresandu-le deadreptulu la

Editur'a „Telegrafului Romanu" in Sabiiu.

Serenitatea Sea Comandantele generalu in Transilvani'a Principele de Montenuovo a plecatu Joi la amédî la Vienn'a. —

Din Clusiu se scrie ca in 1 Octobre sér'a a sositu Escel. Sea Guvernatorele conte de Crenneville in cea mai deplina sanetate.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 24 Septembre.

„Presse" dela 2 Octobre, fóia de sér'a, aduce unele sciri interesante despre cestiunea constitutiunala: Pentru cá sa se póta face o intielegere cu diet'a ungurésca, spune „Bohemi'a" (o alta fóia) s'a inventatu urmatoriulu modu. Inainte de tóte asigurarea serbatorésca fâcuta conducatoriloru de partide, asigurarea, ca decisiunei indestulitóre aduse din partea dietei in afacerile comune, va urmá numai decâtu denumirea unui ministeriu unguresc prin unu rescriptu regescu. E cu putintia daca nu sî verosimilu, ca diet'a atunci nu va mai cere de urgintia prioritatea ministeriului; déca aru fi ea (diet'a) insa in punctulu acest'a cu totulu cervicósa — atunci credu unii a putea presupune — ca diet'a nici nu va refusá, nici se va adoperá a se apucá de negotiâri nóue cu corón'a pre calea adreseloru, ci ea va pâsî la deciderea asupr'a cuprinsului (Umfange) afaceriloru comune sî asupr'a modului pertratâriloru acestor'a sî a mai adauge lânga acésta decisiune inca sî aceea, ca votulu (obligatoriu pentru dieta) sa se asieze in archivulu casei (dietale); ministeriulu apoi lu va scóte, candu va aflá de bine, de acolo sî-lu va propune corónei, spre a i dá putere legala. Din dóue apoi un'a. Séu ca votulu acest'a aru regulá afacerile comune in unu modu, cu carele regimulu sa se dechiare multiamitu, sî ca déca nu comitetulu, celu putînu diet'a sa mai faca concessiuni; in casulu acest'a regimulu aru fi materialminte multiamitu, sî tocm'a pentru ca votulu acel'a oblega pre insasi diet'a, aru purcede (regimulu) numai decâtu la denumirea ministeriului, ceea ce atunci aru fi numai concessiune formala. Séu ca votulu cuprinde in sine puncte, cari regimulu aru fi datoriu ale respinge fâra de nici o conditiune: in unu atare casu— ne mai putendu computá la o modificare prin diet'a de fatia— nu-i remane alta decâtu sa disólve diet'a sî sa convóce alt'a nóua.— Presse adauge la aceste, ca la celitu suntu bune, dar nu au nici unu pretiu practicu; Dupa sciri din mai multe pârti, diet'a ungurésca nu are de cugetu a trece preste elaboratulu comissiunei de cincisprediece sî de alta parte P. Ll. are o corespundintia din Vien'a, in care se asigura in modulu celu mai otaritu, ca elaboratulu comissiunei de cincisprediece s'a desemnatu la locuri competente de „neprimibilu".

Pe lânga tóta concederea unui ministeriu in „principiu" invoirea inca este mai departe cá ori candu alta data. O scapare din confusiunile aceste e cu atâtu mai putînu de asteptatu, cu câtu disólverea dietei unguresci nu aru resultá altu ce-va, decâtu intarirea opositiunei.

Mai departe adauge Presse, ca regimulu nu au desperatu inca de succederea impacârei, ceea ce se vede din departarea persóneloru neplacute partidei lui Deák. De aceea sî concediulu contelui Eszterházy de siese septemâni, s'a prelungitu pre tempu neotâritu. —

Deputatii cei mai de frunte germani, se scriea, ca in 4 Octobre au negresîtu sa se intalnésca la o consultare. Ací voru fi representate tóte colorile dela centralistii cei mai mari pâna la dualistulu celu din urma. Kaiserfeld inca va luá parte, cu care ocasiune sî va desvoltá programulu despusu in punctele dela Aussee.

Unu telegramu de eri („Herm. Ztg.") anuntia ca alaltaeri s'a sî tînutu in Vienn'a o adunare de deputati nemtiesci, in carea insa a fostu numai vorbiri preconsultatóre. Din aceste preconsultâri se vede, ca suntu toti unanimu contra proiectului de delegatiune imp. din causa, ca numai Senatulu imperialu póte deslegá cestiunea constitutiunala. Hasner, Pratobever'a sî Giskr'a cá comitetu suntu insarcinati cu elaborarea unui proiectu de programu. Autonomisti nu au fostu de fatia.

La Zkft se scrie din Becicherecu, ca conferinti'a ce erá sa o tîna membrii dietei unguresci de natiunalitate serba in 23 Septembre s'a amanatu pentru 3/15 Octobre, determinandu-se totu odata loculu adunârei Nouaplanta (Novisad). La adunarea acést'a suntu invitati toti membrii de natiunea serba.

Totu in acea fóia aflâmu, ca generalulu Stratimirovici u au fostu in fruntea unei deputatiuni de Ceaichisti la Majestatea Sea, cá sa se róge pentru sistarea colonisâriloru de straini in tînutulu Ceaichistiloru, cari colonisâri s'a pusu in lucrare pre cale oficiala. —

„N. Fr. Bl." publica unu protestu alu regelui Hanoverei adresatu câtra cabinetele europene. Protestulu este indreptatu contra incorporârei regatului Hanoverei la Prussi'a. —

Dupa mai multe comunicâri se spune din Berlinu, ca contele de Bismark se afla sî acum cá sî mai nainte in grati'a regelui seu. Ceea ce lu tîne astadi departatu de afacerile oficióse este bolnavirea de care este cuprinsu.

Despre principele Gorciakof, pre carele lu manase de multu dîuarele la Biaritz in Franci'a la scalde, (altele demintîra acésta scire), se dîce acum de nou ca totusi va sa plece sî inca in 5 Octobre.

Fiinduca vorbimu despre afaceri atingatóre de Russi'a sa adaugemu, ca ea pune totu in miscare spre a rusificá fost'a Polonia, resp. partea ce o are in posessiune. Asiá intre altele se spune ca dîuarele russesci publica statutulu unei reuniuni intaritu de Imperatulu, prin carele reuniunea are de a spriginí cumpararea de proprietâti in guvernamentele Wiln'a, Kowno, Grodno, Minsk, Witebsk, Mohiliew, Kiew, Podoli'a sî Volynia, déca cumperatorii suntu de origine russésca. Membrii reuniunei suntu indatorati a nu esarendá din proprietâtîle loru nici poloniloru nici jidoviloru nimic'a.

Partid'a vechia russésca nu póte privi nici decum cu ochi buni crescerea Prussi-ei. Ea se teme tare de anectarea provincieloru dela marea ostica, cari suntu binisioru germanisate. Cu tóte aceste dupa sciri din Berlinu referintiele intre curtîle din Petersburg sî Berlinu suntu cele mai intime sî acum, pentruca sî acum pune mare pretiu pre amiciti'a Prussiei.

Din Constantinopole se scrie, ca pórt'a s'a dechiaratu representantîloru puteriloru, ca indata ce succede missiunea lui Mustafa pasi'a in Cret'a, va sî urmá o amnestia generala pentru toti insurgentii de acolo. Se spune din mai multe pârti ca suntu prospecte de o impacaciune intre pórta sî Creteni.— Dîuariele nemtiesci ne spunu, ca missiunea lui Stirbeiu au succesu fórte bine. Principele Carolu e recunoscutu definitivu sî la inceputulu lui Octobre va sî merge pentru cá sa capete investitur'a. Moustier se dîce ca au admonitu Pórt'a sa nu cum-va sa céda vre-unu portu Russiei séu Americei in marea egeica.— Sultanuluii s'a nascutu unu prntiu.—

Din Aten'a se telegraféza, ca marchisulu de Moustier in trecerea sea pre ací au avutu o convorbire cu ministrulu primariu grecescu. Discursulu Marchisului se dîce ca nu au fostu nici decum incuragiatori pentru greci, câci Moustier au amenintiatu cu rumpe-

rea relatiuniloru diplomatice, déca Greci'a nu padiesce neutralitate strinsa. Mai inregistrâmu aci sî scirea, ca in o manastire la muntele sântu (Atos), pre care o cercetase generalulu russu Igniatef s'a aflatu 6000 de pusci.

Din R o m a n i 'a aflâmu totu dupa dîuarie nemtiesci, ca Principele in scurtu va sa plece la Constantinopole. Regimulu Sultanului au sî pregatitu tóte pentru primire serbatorésca, pregatindu unulu dintre castelele imp. de petrecere pentru inaltulu óspe. Inainte sî dupa calatoria, populatîunea Bucurescilloru va demustrá prin manifestatiuni de alipire sî bucuria câtra Domnitoriulu ei. Ministrulu de resbelu Haralambi se dîce ca este chiamatu prin telegrafu din strainatate, unde petrecea in concediu. —

Din I t a l i 'a se asigura ca tratatulu de pace intre Austri'a sî Itali'a astépta numai ratificatiunea suveraniloru respectivi. Desdaunarea pentru detori'a generala este fipsata 100 milióne. Austri'a are sa mai primésca dela Itali'a 35 milióne. — Plebiscitulu séu votarea ce voru avé a o face venetianii despre sórtea loru viitóre va fi in 14 Octombre. Formul'a carea li se va propune spre a o respunde se dîce ca este urmatórea :

„Voiti voi sa formati o parte din monarchia constitutiunala a regelui Victoru Emanuelu II. sî urmatoriloru lui legitimi ?“ Precum se vede intrebarea e de asia pusa cá venetianii sa nu-si sparga multu capulu pâna sa afle respunsulu.

Despre Rom'a spune „Vaterland“ lucruri interesante asupr'a celoru ce au sa se intemple dupa esîrea trupeloru francese din Rom'a. Vre-o câtu-va tempu are sa fia linisce, cá sa nu se dîca ca Pap'a este espusu inimiciloru sei. Dupa aceea sa se revolutiuneze Velletri sî Viterbo sî apoi totu tînutulu statului afara de Rom'a. In fine sî Rom'a. Pap'a insa sa se impedece de a fugí in vre o parte. Fói'a numita espune apoi imposibilitatea de a gasí Pap'a unde-va vre-unu refugiu. Probabilitatea cea mai mare o are in fine totusi insul'a Malta.— Cá unu curiosum adaugemu ací ca in o impertîre nóua a Europei esîta in Newyork, statulu papalu are sa dispara dintre statele europene sî Pap'a sa se mute la Ierusalimu; iéra „Union Chretienne“ combate cadintia cetatiei Rom'a de a fi metropolea crestinismului si dîce ca acést'a compete Ierusalimului, aducendu de argumentu sant'a scriptura in care nu se face pomenire de cetatea dintâiu sî ca intemeiatoriulu crestinatâtiei au muritu in acést'a, carele e mai mare decâtu invetiacelulu s. a. s. a.

Despre rescól'a palermitana se dîce ca e suprimata. Intre resculati s'a aflatu multi calugari sî preoti lumeni. Garibaldi cetimu, ca au dechiaratu revolutiunea acést'a de reactiunaria sî cu parol'a „republica“ este numai o masca. —

Revista dîuaristica.

Aug. Alg. Ztg. are o corespundintia intitulata „Austri'a sî cestiunea orientala.“ Corespundinti'a desmanta pre Austri'a de a se amestecá in cestiunea orientala.

„Déca cei de afara credu, ca ne-au astupatu tóte ferestile afara de aceea, din care se póte vedé cestiunea orientala, atunci se insiéla.

Ce se intempla la vecinulu turcescu se intielege de sine, ca atinge sî interesele nóstre; acést'a insa totu asiá e sî cu ceilalti vecini. In privinti'a Germaniei d. e. amu depusu deobligârile nóstre ce le aveamu fatia cu dens'a, pentru ca ni s'a cerutu asiá ce-va, avemu insa acum cá sî mai nainte interese acolo, pentruca suntu nedespartîbile de situatiunea geografica

Cestiunea orientala e la noi inca in o posomorita suvenire dela tempulu resbelului in Crimea . Atunci au decisu ultimatulu Austriei in favórea poteriloru apusene, câci din Crimea nu au strimtoratu ele pre Russi'a interióra ; acést'a o facù postarea Austriei , carea „secera“ multiamit'a dracului. Indata dupa acést'a , Franci'a au cochetatu cu Russi'a , pre carea noi ne amu fostu instrainat'o sî nu multu dupa aceea eata ca ne vedemu atacati de Franci'a, carea se servì de Sardini'a ca de unu pretestu. Ce se atinge de Britani'a mare, acést'a nu ne-a batutu cu armele, dara cu pressea (dîuaristic'a) sea, prin sumutiâri de totu feliulu, mâna in mâna cu escamotarea de simpathii órbe pentru adversarii nostri. Aru fi o minune déca se aru mai puté aduce Austri'a inca odata acolo, cá sa primésca o rola atâtu de nemultiamitóre. Pentru noi nu mai e ispititóre. Ce voru face puterile apusene cu cestiunea orientala sa fia grij'a loru, noi vomu dá din umeri sî li-o lasámu cu totulu loru. —

Eata ce aduce „Rom.“ in revist'a sea in cestiunea acést'a :

„Corespundinti'a rusésca publica unu articulu a cârui insemnatate, pentru cestiunea orientelui , este fórte mare sî de natura a ingriji spiritele. Dîuariulu russu declara mai intâiu ca „nuorii se gramadescu spre resaritu ; semnele precursorie ale furtunei devinu din ce in ce mai invederate, sî vocea publica a Europei anuntia ca in curendu póte cestiunea orientale se va redicá inaintea nóstra cu tóte consecintiele sele teribili.“ Dupa ce pune apoi in indointia desinteresarea puteriloru apusene in cestiunea orientelui, dupa ce insinuiesce ca ele aru tinde a luá loculu Turciei sî a devení prin anecsâri partiali, stapâne, mai civilisate póte in forme, dar stapâne ale poporatiuniloru crestine, cu scopu de a le face sa servésca la interesele loru, corespundinti'a rusésca declara ca numai Russi'a nu tîntesce la asemenea resultate , ca ea nu voiesce nici o marire de teritoriu. Ea iubesce poporatiunile crestine pentru ca suntu de aceeasi religiune cu dens'a , sî doresce ale vedé libere. Missiunea sea este de a veghiá ca independinti'a aceloru poporatiuni sa fia reala sî sa nu servésca numai de instrumentu alu ambitiunei unei puteri. Ea este gat'a a ajutá aspirârile loru legitime din tóte puterile sele; si ele voru gasí totudeun'a in Russi'a unu radîmu tare sî sinceru.

„Eaca unu limbagiu demnu de o putere ce n'are subt jugulu seu nici o natiune cucerita. Credemu cu tóte acestea de datoria , in fati'a impregiurâriloru ce se desfasiura in Oriente, a semnalá sî guvernului sî natiunei gravele declaratiuni ale organului rusescu. Ele ne aducu in adeveru, aminte de limbagiulu diuareloru muscalesci in ajunulu resbelului din Crimeia. Sî atunci Russi'a erá gat'a a ajutá aspirârile legitime ale poporatiuniloru crestine din Turci'a, a le dá unu radîmu tare sî sinceru. Sî prim'a dovada ce dede despre acést'a, fu invasiunea in Romani'a, pe care o lua dreptu amanetu. Guvernulu romanescu de atunci nu facù nimicu spre a aretá ca nu se cutropesce, nu se ucide unu poporu, fâra cá celu putînu o strigarede protestare s'anuntia violarea, sî unu siroiu de sange s'arete calea pe unde au trecutu violatorii, fia atâtu câtu au aretatu pompiârii in 1848. Ceea ce s'a intemplatu, in 1853, nu póte, nu trebue sa se mai intemple cu Romani'a, fâra cá prin acést'a noi insine guvernu sî natiune, sa decretâmu peirea nóstra. De aceea aretâmu nourulu ce ne anuntia corespundinti'a rusésca sî strigâmu Cuveant Consules! Cine e acolo ?

„Trebue sa marturisimu insa ca acésta strigare nu suntemu noi cei dintâiu a o aruncá. O putere mare européna, mai putînu sî mai iudireptu interesata decâtu noi in cestiune, a datu, inainte de noi, tîpetulu de alarma. Dîuariele austriace au semnalatu pericululu, sî guvernulu Austriei se preocupa seriosu de atitudinea ce are sa tîna fatia cu complicârile Orientelui. In mijloculu dificultâtîloru ce iau lasatu resbelulu trecutu, guvernulu austriacu gasesce inca tempulu de a cugetá la o reorganisare a Orientelui care aru scapá Europ'a de grave ingrijiri sî „aru deschide Austriei „perspectiv'a asicuratóre de a puté insoti cu simpatiele sele mer„sulu lucruriloru in peninsul'a ilirica (Tierile Turciei).“

„Unu dîuariu ministerialu din Vien'a, Débatte, facendu óre-cari indiscretiuni asupr'a acestoru preocupâri ale cabinetului austriacu , anuntia sî basele reorganisârei ce aru fi bine vediuta de acestu cabinetu. Acele base aru fi intr'unirea, intr'o mare Confederatiune, „indestulu de independinte“, a provincieloru peninsulei ilirice, adeca Tesali'a, Epirulu, Bosni'a, Bulgari'a chiaru, sî garantarea teritoriului acestei Confederatiuni fatia cu tóte puterile mari.

„Ide'a acestui proiectu, dîce unu dîuariu francese, nu este póte prea chimerica, sî Austri'a aru gasí, in o asemenea combinare, unu puntu de radîmu spre a resiste pretensiuniloru Russiei sî periculoru panslavismului muscalescu.

„Déca cestiunea interesèza atât'a pe o putere mare cá Austri'a, déca umbr'a panslavismului este o amenintiare, unu periclu pentru dens'a chiaru, ce trebue sa fia pentru noi sî câtu trebue sa ne ingrijésca ori de cate ori apare pe orizonte ?

Drumu de feru transilvanu.

Nu este de multu decandu amu semnalatu reluarea lucrâriloru drumului de feru pentru Tranni'a. Fói'a centrala pentru drumulu de feru spuse inca inainte cu vre-o câte-va septamâni , ca s'a datu concessiune principelui Max Egon de Fürstenberg, printiului Emil Fürstenberg, contelui Otto Chotek sî Louis de Haber pentru indeplinirea drumului de feru dela Aradu la Alb'a Iuli'a , cu ramulu dela Pischi pâna la Petrosienii din valea Jiului. Lini'a principala sa se dea gat'a in doi ani sî ramulu la unu anu dupa finirea liniei principale.

In aceeasi fóia se spune ca s'a decisu trasárea unei linie de drumu de feru dela O r a d e a m a r e preste C l u s i u la B r a s i o v u, pe spesele statului.

In tempulu mai din urma aflâmu ca regimulu s'a ingrigitu de formarea unui corpu de ingineri, carii au problem'a de a trasa liniele pre care au a se cladí drumurile, a face socotele despre spesele recerute la cladire sî apoi a le substerne pentrucá sa se pota presentá intreprindiatoriloru spre primire.

Corpulu acest'a se vede a se fi sî formatu sî a se fi impartîtu in despartieminte, dintre cari un'a se asiedià in Casiovi'a alt'a in Oradea mare sî alt'a la Clusiu. Tóte pregatirile suntu de asiá încâtu in tómn'a acést'a sa se sî incépa lucrârile. Comissiunea insarcinata cu aceste speréza a fi in trei luni gat'a sî a se putea întórce la Vien'a pentru cá sa se póta curendu asterne operatulu aceloru ce se voru insinuá cá intreprindiatori. Din cele ce se vede pâna acum, trasarea se va face numai pâna la Clusiu deocamdata sî numai mai târdîu se va continuá mai departe. Pâna acum erau locuitorii tranni ingrigiati, ca nu voru avé de locu drumu de feru , acum acusi ne vomu bucurá deodata de dóue linii.

Sabiiu 14 Sept. Joi s'a serbatu dîu'a onomastica a Maj. S. Imperatului in tóte bisericile sî institutele de invatiementu ale cetâtiei acestei'a. —

Brasiovu 18/30 Sept.

Intre mijlócele care nobilitéza inim'a este sî recunoscinî'a. Ea arata semne de multiamita celui ce te semtî indatoratu ai maltiamí. Noi multiamirâmu adi lui Ddieu de indurarea sea, pentru ca radica pe deplinu certarea sea cea drépta, care erá asupr'a nóstra, multiamirâmu, ca ne lasà cu viétia sî departa ból'a cea apriga dintre noi.

Pâna ací de unu tempu incóce ne ingrigirâmu cum sa ne aparâmu viéti'a; astadi insa incepurâmu a cautá mijlócele prin care sa ne intârimu viéti'a nóstra. Asemenea mijlóce inaintea nóstra suntu numai scólele, de aceea cautâmu ajutoriu la acestu isvoru de viétia. Eara pentru intielepciunea, amórea speranti'a mangaerea sî bucuri'a ce ni o dau acestea, ne simtîrâmu datori a implini semnele de recunoscintia intemeietoriloru acestor'a. Asiá adi aduserâmu multiamita sî ruga lui Ddieu pentru fericirea loru.

La dorinti'a nóstra acést'a, se potriví tocmai dîu'a serbârei Institutului nostru. Astadi dara se serbara ací cu tóta pómp'a hramulu scóleloru gimnasiale. Acestea stau subt patronarea santeloru: Sofi'a cu trei fiice ale ei Pistis, Agapi sî Elpidis, sub a câroru patronare s'au pusu scólele acestea inca la punerea petrei fundamentale de câtra Archipastoriulu nostru cá supremulu Inspectore. Dîu'a acestoru patróne nu se serbà eri, fiinduca ómenii cei de pe aici tocm'a in acésta dî au a se stramutá, de aceea s'a hotaritu a se serbá in Duminec'a urmatóre. Festivitatea se facù cá sî altadata prin celebrarea doxologiei in biseric'a stului Nicolae; a parastasului pentru pomenirea tutoriloru scóleloru sî prin santîrea apei. La acestea luara parte prelânga tinerimea câta se potù aduná, toti DD. Professori sî invetiatori sî unu poporu de totu numerosu din cetate sî din suburbii.

Dupa celebrarea stei Liturgii sî a parastasului pomenindu-se numele tutoriloru reposati prin mai multi preoti, venirâmu cu crucile in sal'a scóleloru unde s'a santîtu ap'a, ear cu acést'a s'a stropitu tóte incaperile scolare sî poporulu. Mai nainte insa tînura DD. Professori gimnasiali Dr. Glodariu sî St. Iosifu câte o cuventare destulu de potrivita. Celu d'antâiu plinu de zelu desfasiura tem'a: „ca cultur'a e putere sî sciinti'a e libertate“. Acestu *D* omnu arata puterea culturei atâtu prin Istori'a popóreloru câtu sî prin viéti'a franciloru, germaniloru sî englesiloru; aretà sî reulu care nimicesce pe individi sî pe natiuni, adeca lussulu sî abaterea dela viétia simpla sî patriarchala, numindulu ciuma carea nimicitu pe Greci sî pre Romani — Densulu arata ca ide'a pentru inaintarea in cultur'a ce s'a desfasiuratu in Brasiovu— se trage tocm'u dela Diaconulu Coresi, care a tradusu aici cea dintâiu carte romanésca.— Accentuà ca infiintiandu-se acestu Institutu dupa Ide'a semanata de acel'a a fostu usioru, dar e greu de alu sustînea, deci sa se ingrijésca barbatii cei nobili de aici pentru sustînerea lui. De aceea se sî tîne oratorulu indatoratu a multiamí Majestatei Sele Imperatului Francisciu Iosifu I. pentru ajutoriulu la sustînerea gimnasiului mare, Escelentiei Sele Inaltului Arcsipastoriu Andreiu, Statului Romaniei sî toturoru fundatoriloru sî membriloru zelosi pentru acest'a. Apoi reasumandu atrage atentiunea culturei ca sa nu ne nepadésca popórele care le aduce drumulu de feru, de aceea sa nasuimu câtra cultura sî sciintia ca ele suntu puterea vietiei. Alu doilea domnu Professoru desfasiurandu ide'a: Angerulu aperatoriu care-lu aveau popórele mai nainte sî astfelu e acést'a sî adi sub scutulu sfintîloru; arata intr'unu stilu logicu datori'a câtra fundatori sî ajutatori; a DD. Professori sî a junimei studióse. —

Delapólele Bucuciului in 27 Sept. 1866

A séra fui martoru la o catastrofa, ce se intemplá in comun'a nóstra colectiva, Branu. Pe la optu óre sér'a erupse focu in unu siopu, ce se afla intre cancelari'a comunale sî domiciliulu notariului, care tóte trei suntu lânga olalta. Intr'o clipa coplesí focului tóta cladirea, la ce contribuì multu fenulu ce se aflà in elu. — Perplesitatea erá mare —, putîni ómeni ce eramu la inceputu nu sciamu de ce sa ne apucâmu, sa scapâmu Archivulu cancelariei, in care numai arderea foiloru de posessiune sî evidentii catastrale aru fi tostu pentru comunitatea nóstra o perdere colosala, — mai multe dieci de mii floreni; séu sa sarimu a scóte copiii sî obiectele casnice, ale demnului nostru notariu. Ambe erau de o potriva espuse focului, ca sa ne fi apucatu de stinsu dupa ce coplesise focului totu siopulu erá o rescare prea mare sî la impregiurârile locali, unde ne lipsescu tóte aparatele de stinsu, mai cu neputintia. Adunandu-se indata ómeni mai multi ne succese a scapá mai intâiu protocólele sî celelalte hârtii ale cancelariei, cari erau pentru intregu Branu cele mai pretióse, adeca cass'a de bani sî in fine alte obiecte pe rendu. Pare ca vediu inca fisognomiile cele posomorite sî ingrijite ale zelosiloru nostri dregatori ai comunitâtiei nóstre a Dloru N. Chiornitia judelui primariu, a colectorului Ilariu Gerbacea sî a notariului I. Puscariu sî pare ca audiu inca strigârile inecate de frica sî ca sî rabiate: Protocólele! Protocólele! Celu din urma uitandu-si de consorta, copiii, cari toti tîpau, asemenea de averea sea a preferitu scaparea bunului comunu sî numai dupa ce dimpreuna cu Primariulu sî colectorulu mai susu amintiti, a asiguratu pre acel'a, a mai cugetatu la ale sele. Durere insa ca furiosulu focu mistuitoriu nu-i ingaduí in urma a-si scapá tóte realitâtîle sele, ci partea cea mai mare devenira prada focului. Localulu cancelariei fu din norocire scapatu, fiindu incâtu-va aperatu de ventulu ce adià putînu in partea contraria sî aperatu sî de ómeni. Credu ca inimerescu simtiulu de recunoscintia alu locuitoriloru Braneni, déca voiu esprime in numele tuturoru multiamita dloru dregatori vamali, dlui Directoru, vigiliei financiare dimpreuna postului de gendarmaria, cari toti cu mare participare ajutara la scaparea obiecteloru sî stingerea focului. Aru fi de doritu cá comunitatea sa remuneredie deosebit'a ingrijire a Dloru: primariu, colectoru sî notariu care remuneratiune la celu din urma aru trece intr'unu feliu de desdaunare a averei perdute prin focu. — Escarea focului nu s'a pututu scrutá. Firéru, ca acésta comuna mare, plina de moralu sî nu din cele din urma in starea materiala, ca macaru dupa o atare proba neasceptata sa védia a-si asigurá averea sî drepturile comunali cuprinse in archivu prin unu edificiu solidu, durabilu in contr'a focului sî a furiloru, de care dorintia sperediu a fi petrunsu totu individulu inbitoriu de binele comunu. *) —

Unu Branénu.

Din Tractulu Faragaului primirâmu o provocatiune provedíuta cu mai multe subscrieri, ca sa publicâmu o dechiaratiune din partea mai multor'a din mentiunatulu tractu, publicata in „Concordia“ nr. 46 ex 1866, o dechiaratiune, care servesce de refrangere la o corespundintia totu din acelasi tractu, publicata in fói'a nóstra nr. 33. an. 1865. Cest'a din urma, adeca corespundinti'a, este prin susmentiunat'a dechiaratiune, dechiarata de infama sî tendentiósa.

Ne aflâmu dara in posetiune atâtu spre liniscirea respectiviloru, câtu sî spre informatiunea publicului a espune, ca nóua nu ne erá cunoscuta starea lucrului, de óre ce schimbarea ce s'a facutu cu redactiunea in tómn'a trecuta, cade intre aceste dóue intemplâri, intre corespundintia sî dechiaratiune, Din informârile ce ni le-amu castigatu in acésta afacere aflâmu, ca in urm'a corespundintiei s'a intentatu procesu sî adeca cu vointi'a corespundintelui acestui'a. Procesulu inca e nedecisu. Cugetâmu asiá dara ca pâna candu cestiunea este cestiune pendinte, onoratii provocatori voru fi asiá de indulgenti sî nu ne voru solicitá la publicarea dechiaratiunei cu atât'a mai vertosu, cu câtu corespundintele nu s'a negatu sî a primitu a purtá insusi tóta respunderea.

Principatele române unite.

Bucuresci 17/29 Septembre.

Brosiur,a separatista ce se lucrá la Cernauti, sî pre care amu anuntiat'o acum cute-va septemâni, a aparutu sî s'a impârtitu, se dîce cu profusiune. „Tribun'a Romana“ publica unu articulu asupr'a ei, sub titlu de „Brosiurile separatiste.“ Elu este, in esintia o protestarc contr'a separatismului, sî o declarare neteda ca ideile separatiste n'au infectatu adeverat'a tiéra a Moldovei. Ea nu considera unirea tieriloru surori de caus'a suferintieloru de fatia. Unirea s'a fâcutu pentru cá sa tîna deapururea sî se aduca târi'a sî fericirea poporului românu intregu. —

Iasi 10 Septembre.

Corpulu lui Anastasie Panu s'a immormentatu ieri, Vineri 9 Septembre, in cimiteriulu Mitropoliei, la unu locu cu osemintele tatâlui seu Panaitu Panu, surorile sale l'au plansu cu amaru. Rudele sî amicii sei au versatu lacrimi de durere. Iasiului românu prin organulu primarului seu, a depusu pe sicriulu Ilustrului cetatiénu o cununa de stejaru, stropita cu lacrimi. Bucurescii, representatu prin doi consiliarí comunali, dnii Pana Budescu sî Radu Ionescu, sî intrég'a democratia româna, representata prin candidulu seu fiiu, venerabilulu Alesandru C. Golescu, a venitu acolea, spre a se asociá la doliulu Iasiului, la pietós'a durere a tierei intregi. Sî noi cu totii, concetatieni ai virtuosului barbatu sî admiratori ingeniului seu politicu, amu fostu fatia, sî ne-amu inchînatu imaginei marelui patriotu.

Programulu

immormentârei corpului **Anastasie Panu.**

1. Corpulu ce este depusu in biseric'a Barboiulu se va radicá la 3 óre cu ceremoniele religióse, ducandu-se la Catedrala spre immormentare.
2. O escorta de gendarmi va precede cortegiulu funebru.
3. Indata voru urmá pomenile duse de ómeni imbracati in negru. Praporele voru fi pe delaturile acestoru pomene.
4. Apoi va urmá capaculu raclei dusu de 4 subcomisari.

---

*) Din partene amu chiamá atentiunea Braneniloru, precum sî a altor'a asupr'a celoru impartâsîte in nrulu trecutu alu acestei foi cu referintie la asamenea intemplâri de vaieratu, sub rubric'a varietâtiloru. R.

5. Dupa acést'a vinu corporatiunile negutiatoriloru insotîte de flamurile sî stalpii loru, avendu in frunte stégulu Munieipalitâtiei.

6. Dupa corpuri urméza scolarii tuturoru scóleloru : de Arte, Primarie, Gimnasiuri sî Facultâti, avendu tóte stindardele loru.

7. Dupa scolari vine clerulu cu toti preotii, archimandritii sî archiereii avendu in capu pe P. S. Mitropolitulu.

8. Dupa cleru vine carulu mortuariu care va fi trasu de 6 cai. Pe platu-forma carului la coltiuri voru stá patru tineri inbracati in negru. Cele 4 cordóne ale carului voru fi tînute de Primarele Iasiului, de doi Delegati ai Capitalei Bucurescilоru sî de Presiedintele Curtiei Apelative din Iasi.

9. Dupa caru urméza famili'a reposatului, Dalegatiunea Capitalei Bucurescilоru sî a altoru politii, tóte autoritâtîle publice, corpulu medicalu, profesoralu sî cetatieni.

10. Music'a militara la rendulu ei cânta marsiulu funebru.

11. Trupele de linia inchidu cortegiulu.

12. Drumulu cortegiului este : Dela Barboiu, pe strad'a Goliei pâna la respintinea Pascanu, apoi strad'a mare la catedrala.

13. Serbarea inmormentârei se va face de P. S. Metropolitu sî Archierei. Unu cuventu funebru se va rostî de Archiereulu Suhopanu.

14. Scól'a musicala vocala va cântá vecînic'a-pomenire, cu care se va finí ceremoni'a, depunendu-se corpulu in cimitiriu alaturea cu acelu alu parintelui seu.

Inmormentarea s'a facutu conformu programului de susu.

Asistenti'a publicului erá fórte mare, stradele pe unde au trecutu cortegiulu, sî curtea S. Metropolii, erau de totu indesuite.

Prohodulu s'a cetitu in curtea metropoliei in fati'a altariului Catedrálei celei nóue, câci in biserica erá preste putintia a se face, din caus'a multimei adunate ; in mijloculu ei s'au vediutu mai multi israeliti cari venisa la inmormentarea cetatiénului Panu. Archimandritulu Climentu tînù unu cuventu ; corpulu apoi ducendu-se la mormentu, trupele i presentara armele, musicile sunara marsiulu funebru sî clopotele cantara cu plângerea loru acésta inmormentare.

„Rom.“

Varietâti.

⁂ **Publicare.** In urm'a determinatiunei siedintiei estraordinarie a directiunei Asociatiunei rom. de Aradu pentru cultur'a poporului— tînuta in 15/26 Sept. 1866 se aduce la cunoscinti'a publica, cumca adunarea generala a Asociat., in tempulu publicatu, adeca in 3/15 Oct. 1866, din caus'a epidemiei colerice nu se va tînè— sî adeca tînerea adunârei generali e amanata pe tempu nedeterminatu.

Fiindu constatatu mai tardîu incetarea colerei pretotindene, Directiunea Asoc. si va tînè de detorintia a publicá de locu tempulu tînerei adunârei sale generali.

Semnatu in Aradu 15/27 Sept. 1866.

Directiunea Asociatiunei pentru cultur'a poporului românu.

Sig. Popoviciu m. p. dir. secund. Dionisiu Pascutiu m. p. not. direct.

⁂ Literariu. Primirâmu doi numeri din „Ecclesi'a diuariu moralu-religiosu“ fóia septamanaria. Nrii ce-i primirâmu suntu nrii 5 sî 6. Din acesti'a a ne sî face judecat'a asupr'a foiei aru fi ce-va cutediatu. Cu tóte aceste materiele care le avemu in acesti numeri ne multiamescu ; ele respira spiritu crestinescu sî dorinti'a de o sórte mai buna a vietiei bisericesci in Romani'a, carea viétia bisericésca au fostu neglesa acolo atâtu de multu. O trista impregiurare aflâmu din acésta fóia sî adeca ca aru fi putînu spriginita. Noi i poftimu cá pre viitoriu sa nu mai aiba causa de asemenea tânguiri. Abonamentele se facu la Bucuresci cu 12 sfanti pe anu sî 7 pe $^1/_2$ anu.

⁂ Literariu. In dîlele trecute primirâmu in dóue esemplarie opulu „Q. Horatiu Flacu cartea I. comentatu in limb'a româna“ de dlu Dr. in filosofia sî Profesoru la Universitatea din Iasi, Zachari'a Columbu ; unulu pentru noi sî altulu pentru bibliotec'a Institutului nostru teologico-pedagogicu. Este afara de tóta indoiél'a ca au fâcutu impressiune placuta asuprane, acestu progresu in literatura preste totu sî specialminte in cea scolastica. Pâna vomu fi in pusetiune de a vedea o recensiune dela vre-unu specialistu sa ascultâmu ce dîce autorulu despre destinarea opului seu sî apoi sa apretiéza ori cine insemnatatea lui. Autorulu in prefatia dîce : Oper'a acést'a, care e destinata de a facilitá studiulu limbei latine, credu ca nu mai are nevoia de asemenea recomendatiune. Tóte natiunile au intielesu ca cunoscinti'a limbei latine este de cea mai mare necesitate. Pentru noi românii, cauta sa o intielegemu odata, acésta necesitate este inca sî mai mare. Noi trebuie sa invetiamu limb'a latina nu numai pentru a trage din cunoscinti'a ei acelesi folóse pre care le tragu alte natiuni, dar inca pentru a ne putea servî cu ea la sistemisarea limbei române. Pentru noi, ori-ce aru dîce unii sî altii, ea trebuie sa fia fundamentulu pre care va avea a se radicá totu edificiulu culturei natiunali. “

⁂ Egalitatea limbiloru in telegrafia. „Wiener Ztg.“ face cunoscutu cumca ministeriulu de comerciu sî economia a fâcutu dispusetiune ca la c. r. statiuni de telegrafu sa se primésca sî tramita telegrame oficióse sî private in fia-care limba din imperiulu intregu austriacu.

⁂ (Schimbare de uniforme.) In armat'a austriaca va sa se faca succesive o preschimbare totala in uniform'a trupeloru sî adeca in ceea ce privesce croitur'a sî colórea. In loculu pantaloniloru vineti, a caputuriloru albe sî a ciacuriloru inalte, se voru introduce pantaloni largi rosii (krapprothe), bluse vinete sî chipiuri dupa mustr'a franceza cu scutu latu dinainte. Venatorii voru capetá palarii mici rotunde. Uniform'a oficieriloru nu se va mai deosebí de a soldatîloru de rendu sî acésta din causa, ca suntu pré espusi ochirei inimicului. In resbelulu din urma venatorii prussiani si indreptá tóta atentiunea asupr'a oficieriloru sî pentru siguratate luau cate 6—8 insi pre unu oficieru austriacu la ochiu, de unde se esplica ca altulu oficieru erá totu de atâ ea glóntie patrunsu.

⁂ Despagubirea resbelica platita Prussiei din partea Austriei in suma de 30 milióne f. v. a. au trasu 7:92 mâgi. Banc'a natiunala au platitu pentru lini'a dela Vien'a pâna la Oderberg 11,150 f. sî pentru lini'a dela Oderberg—Oppeln 5420 taleri de argintu. La numerarea baniloru s'a aflatu unu superplus de 2000 taleri, cari s'a sî retramisu indata la banc'a natiunala austriaca.

⁂ Numerulu domnitoriloru, cari si-au pierdutu tronulu pre dî ce merge se inmultiesce. Celu mai betrânu dintre ei este Don Miguel, domnitoriu portugalu, care-si pierdù tronulu in 1832. Dupa elu urméza contele Chambord (Carolu Henricu Bourbon) pre carele legitimistii francesi-lu numescu Henricu V. sî care fù alungatu din Franci'a in 1830 dimpreuna cu mosiulu seu ; asemenea sórte ajunse sî pre fiii lui Ludovicu Filipu in 1848, dintre acesti'a contele de Parisu, numitu de orleanisti Ludovicu Filipu II. pre lânga contele Chambord e alu doilea pretindinte de tronulu Franciei. In 1860 au urmatu unu sîru de pierderi de tronu. Asiá fu alungatu Leopoldu sî Ferdinandu, din Toscan'a, Franciscu V. din Moden'a, Robertu din Parm'a ; in anulu urmatoriu, Franciscu II. din Neapole, cu doi ani mai târdîu Otto din Greci'a, sî mai de curendu Ales. Ioann I. Cuz'a din Romani'a, regele Georgie din Hanover'a, Adolfu din Nasovi'a, sî a 11. electorulu Friderich Ghilomu de Hessen. Dintre ei contele Chambord archiducele de Toscana, ducele de Moden'a celu de Nasovi'a sî regele hanoveranu locuescu in Austri'a, ear celu de Parm'a in Elveti'a, aici va merge sî electorulu de Hessen; urmatorii lui Ludovicu Filipu in Angli'a Franciscu II se afla totu in Rom'a, sî Otto in Bamberg.

Nr. 27—2 **Concursu.**

La scól'a populara gr. res. din Comun'a Sebesiulu de susu, in scaunulu Sabiiului se cere unu Invatietoriu cu salariu anuale de 80 fl. v. a. cuartiru gratuitu, sî lemne de incaldîtu, de ajunsu Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pâna la 20 Octomvre a. c. st. v.

Dreptu aceea, ori-care doresce a concurá pentru postulu susu numitu are a tramite la Scaunulu Proropopescu alu tractului Sadiiului alu II-lea pre lânga petitiune timbrata cu 50 xr. v. a.

a) Atestatu despre absolvarea cu sporiu bunu celu putînu patru clase normale, sî cursulu pedagogicu in Institutulu Archidiecesanu din Sabiiu, sî, ca este bine deprinsu in tipiculu, sî cântârile bisericesci.

b) Atestatu de botezu, sî de purtarea morala.

Acestea spre urmarea mai departe sa se astérna, pâna la terminulu susu dîsu la laudatulu Scaunu Protopresbiteralu.

Sebesiulu de susu 17 Sept. 1866.

Efori'a scólei populare din Sebesiulu de susu.

Nr. 28—2 EDICTU.

Stan'a lui Radu Pitariu din Comun'a Resînariu, in Scaunulu Sabiiului, care de unu tempu mai indelungatu, primindu la sine, actia legiuitului seu barbatu Bucuru Savoiu totu de acolo, in procesulu loru matrimonialu, la subscrisulu foru protopopescu, pornitu, spre respundere, au prebejitu in lume, ducandu cu sine, sî actele procesuale, prin acést'a se citédia, ca, dela datulu mai din josu, in terminu de unu anu, sî o dî, cu atât'a mai tare, sa se infatiosiedie inaintea forului protopopescu subscrisu, cu câtu, ca la din contra, se va decide divortiulu barbatului seu, la intielesulu SS. canóne ale bisericei nóstre dreptu marturisitóre resaritene, sî in absenti'a densei.

Scaunulu protopopescu gr. res. alu tractului Sabiiului alu II-le.

Sabiiu 16 Septemvre 1866 st. v.

Ioann Pannoviciu Protopop.

Nr. 24—3 **Concursu.**

In Comun'a Avrigu Scaunulu Sabiiului, statiunea notariala, cu carea este impreunatu unu salariu anuale de 420 fl. v. a. sî cuartiru naturalu precum sî alte accidentie legale, au devenitu vacante, pentru a cârei ocupare se deschide prin acést'a Concursu pâna 3/15 Octomvre a. c. cu acelu apriatu adausu : ca dela concurenti se cere — prelânga altele— cunoscintia temeinica in vorbire sî in scrisóre a limbei romanesci.

Avrigu 7/19 Septembre 1866. Oficiulu comunale.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana :| joi'a si Dumineo'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 77. ANULU XIV.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Sabiiu, in 29 Sept. (11 Oct.) 1866.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 28 Septembre.

Starea de asediu, ce fù publicata in unele pârti ale Austriei in tempulu resbelului, — s'a redicatu in 3 Octobre.

Inca de multu se sunase ca dlu de Beust, fostulu ministru presiedinte in Sassoni'a, sa fia chiamatu in ministeriulu austriacu de esterne. In tempulu din urma scirea acést'a se repetiesce cu mai multu sunetu cá dintâiu sî se afirma din mai multe pârti ca in privinti'a acést'a s'aru fi facutu cu amintitulu barbatu negotiâri formale. In cele din urma se dîce acum, ca dlu de Beust nu va primí portfoliulu de ministru de esterne, pentruca Prussi'a aru privi me sur'a acést'a de o provocatiune, altii dîcu, ca nu póte fi ministru pentru ca este protestantu. Zkft. adauge la aceste sciri ca in desiertu a cautatu in dîuarele nemtiesci dupa unu motivu scosu din firea statului sî popóreloru nóstre austriace.

O alta scire care mai circula este demissiunarea ministrului actualu de esterne cont. Mennsdorf. In privinti'a acést'a afirma unele foi ca denumirea contelui Goluchowski de locutiitoru in Galiti'a aru fi unu motivu, carele in adeveru aru trage dupa sine retragerea contelui Mennsdorf din ministeriu. Se dîce mai departe ca acestu conte, cunoscendu fórte bine referintiele galitiane, aru fi fostu contrariu denumirei contelui Goluchowski, din causa ca prevedea (Mennsdorf), ca Russi'a va luá denumirea acést'a dreptu de o demonstratiune in contra-i, sî dîuare rusesci inadeveru au sî inceputu (dupa cum amu mai amintitu) a dá denumirei lui Goluchowski esplicatiuni nefavoritóre regimului austriacu.

Unu altu evenimentu de interesu politicu este vorb'a cea multa ce se face despre o siedintia consistoriala a Russiniloru (Ruteniloru) gr. cat. din Galiti'a, câror'a li se atribue din o parte a pressei austriace russofilismu, adeca iubire de russi séu inclinare câtra russismu.

La cele din nrulu trecutu despre conferintiele deputatîloru (senat. imp.) adaugemu pentru astadata numai atât'a, ca Presse cea vechia spune cu mare multiamire despre o asemenea conferintia sî in Prag'a, sub presidiulu lui Herbst sî speréza ca aceea va consuná intru tóte cu cea din Vien'a, va sa dîca pentru centralismu. Aici atragemu atentiunea cetitoriloru asupr'a articulului, ce-lu scótemu din Presse intitulatu „Napoleonu sî Austri'a“, carele oglindéza destulu, sî cu deosebire in pasagiele din urma, intentiunea politiciloru de lânga Presse. Articululu nu are lipsa de comentariu, câci se comentéza elu pre sine prin chiaritatea lui.

Diet'a ungurésca iéra da materia de vorbitu sî de scrisu. „Pest. Cor.“ scrie ca in cercurile politice din Pest'a se vorbea tare despre nóu'a convocare a dietei unguresci. Scirea acést'a se dîcea acolo capata óre-care consistintia prin sosirea presiedintelui casei deputatîloru, Carolu de Szentiványi. Scriitoriulu la „Pest. Cor.“ afirma a fi audîtu din gur'a mentiunatului presiedinte, ca densulu a venitu la Pest'a, pentruca la intemplare sa se emita decretulu in privinti'a conchiamârei dietei, sa fia numai decâtu la loculu seu spre a puté corespunde detorintieloru sele de presiedinte.— „Pesti Napló“proiectéza unu modu, in urm'a cârui s'aru putea crutiá tempulu niscâroru desbateri indelungate asupr'a elaboratului de cincisprediece, sî adeca sa se denumésca mai inainte de deschiderea dietei ministeriulu, carele sa primésca elaboratulu neschimbatu sî sa-lu propuna numai decâtu dietei spre primire, facendu-o acést'a (primirea) cestiune de votu de incredere. Odata primitu elaboratulu, ministeriulu sa formuleze aplicarea si corolariulu principieloru generali in elaboratu, apoi in tipulu acest'a sa-lu propuna dietei cá proiectu alu regimului spre pertractare.

Din Prag'a se telegrafà, ca patróle prussiane aru fi trecutu in apropiarea dela Bodenbach marginea austriaca pâna in satele cele mai de aprópe sî aru fi intrebatu de trupele sassoneze. Sa amintimu aici, ca Prussi'a au inceputu a amenintiá Austriei, inculpandu pre césta din urma, ca ocrotesce elemente ostile Prussiei sî ca prin acést'a vatema pacea incheiata la Prag'a.

Trupele nóstre din regatulu venetianu au primitu ordini sa parasésca numitulu regatu, dupa ce s'a subscrisu pacea. De alta parte sa scrie ca venetianii pregatescu o petitiune acoperite cu vre-o 20,000 subscrieri, prin carea róga pre regimulu italianu, cá indata dupa subscrierea pâcei sî dupa esîrea trupeloru austriace sa intre trupele italiane acolo.

Din Francia se spune ca de Moustier a sositu mai odata cu Benedetti in Parisú. Lumea astépta acum sciri interesante despre activitatea noului ministru.

Din Florentia se spune ca s'a datu 101 salve de tunuri in dîu'a candu s'a subscrisu pacea. — In Palermo este linisce. In dîu'a subscrierei pâcei au fostu infrumsetieta cetatea cu flamuri.

Din Candia sosescu in tempulu din urma sciri cari descriu evenemintele cá favoritorie pentru Candioti. Aceste sciri se paru a avé óresi-care temeiu, câci o depesia din

Constantinopole dela 6 Oct. n. spune ca insurectiunea in Candi'a e in crescere. Totu din acea depesia se vede ca insurectiunea din insul'a Candi'a afla resunetu in Grecia sî in provinciele turcesci: Tessali'a sî Epiru.

Din caus'a acést'a majoritatea ministeriului turcescu este pentru rumperea relatiuniloru diplomatice cu Greci'a, care ajuta insurectiunea cu bani si cu simpathia data pre fatia prin demonstratiuni (iluminatiuni la scirea despre victori'a Candiotîloru la Canea).

Din Romani'a aflâmu totu dupa dîuarie nemtiesci ca negotiârile cu Pórt'a in privinti'a recunóscerei Domnitoriului inca nu suntu terminate. Se dîce ca Românii ceru recunóscere necondi tiunata. Grecii din Brail'a sî Galati sa fia tramisu 100 mii fiorini in ajutoriulu fratîloru loru din Candi'a.

Regimentulu banatianu românu Nr. 13 dela infanteri'a de margine.

Din candu in candu amu amintitu sî noi insa fórte putînu dupa cele ce amu aflatu prin dîuarie despre acestu regimentu sî adeca din tempulu dela plecarea lui câtra câmpulu de batalia. Astadi suntemu asiá de norocosi a avé unele acte cari voru remané pentru totudeun'a o placuta aducere aminte pentru regimentulu respectivu, pentru fia-care românu sî pentru fia-care patriotu bunu. Actele acestea testéza odata ca regimentulu românu in resbelulu trecutu s'a purtntu incâtu a fâcutu onóre numelui seu sî natiunei din a cârei sinu este de alta parte testéza, ca purtarea cea brava este recunoscuta sî recunoscintiei acestei'a s'a datu espressiune. Eata actele, eata cum s'a recunoscutu şi ce espressiune se da recunoscintiei pentru bravur'a mentiunatului inclitu regimentu:

Copia.

Corpulu c. r. alu 3-lea de armata

Nr. 596 Câtra

Comand'a Regimentului dela infanteri'a de margine Nr. 13.

la

Villach

Klagenfurt 27 Septembre

In aclusu tramitu Comandei Regimentului suplinirea cea pentru Regimentu, precâtu onorifica pre atâtu sî magulitórie, a In. Sele imp. a dlui L. d. MC Archiducele Ernst pentru a se luá spre sciintia.

Comandantele interim. de Corpu

Wezlar m/p LdMC

Nr. 212.

Vediutu. Comand'a c. r. de brigada.

Villach in 27 Septembre 1866.

Widenman m/p Colonelu.

C. R. LdMC. Archiducele Ernst

Câtra

c. r. Regimentu banatianu-românu de margine nr. 13.

La pré inaltulu ordinu Regimentulu pléca acasa.

Cá uniculu, dara demnulu representante alu militariloru de margine (Grenzer), Regimentulu acest'a stete sub Comand'a mea la armat'a de nordu.

Fui martoru tînutei lui celei esemplari in totu restempulu, câtu au fostu in cuprinsulu corpului a 3 de armata.

Pasîndu acest'a de sub Comand'a mea, me simtiu obligatu in numele Servitiului pre inaltu, pentru disciplin'a documentata sî inca in impregiurâri grele, pentru perseveranti'a la mersuri de multe ori ingreunate, pentru bravur'a inaintea inimicului, ai espríme deplin'a mea recunoscintia sî multiamit'a.

Resistinti'a cea curagiósa sî venjósa a Regimentului la Sadov'a in dîu'a cea grea dela Königgrätz, esemplarea sea retragere spre Lip'a, perseveranti'a statornica ací in câmpulu liberu, in focului tunuriloru inimicului mai numerosu, precum sî tînut'a cea incheiata sî ordinea la retragerea cea grea, dupa batalia, voru fi pentru totu deun'a momente pline de onóre in istori'a Regimentului.

Sum convinsu ca acest'a sî de ací incolo, in ori ce impregiurâri, va pastrá spiritulu celu vechiu alu armatei austriace, ca elu va tîné computu de esperintiele campaniei trecute sî va propasî amesuratu recerintieloru tempului, iéra la chiamarea préinaltului nostru Domnu alu ostiriloru sum convinsu, ca elu va puté sa caute liniscitu sî siguru in fati'a eventualitâtiloru fiitóre.

Ernst m/p. LdMC.

Scolasticu.

München 21 Sept. (3 Oct.) Regele Bavariei au sanctiunatu o ordinatiune privitóre la educarea invatietoriloru pentru scólele elementarie in regatulu bavaresu, elaborata in ministeriulu de interne pentru afacerile bisericesci sî scolarie.

Liniamentele principali, dupa „Baier. Ztg.“ suntu urmatórele:

1. In fia-care cercu se institue in locuri mai insemnate, dupa trebuintia, unu numeru anumitu de scóle preparandiale cu trei cursuri anuale, cá institute publice de instructiune, despârtîte dupa confessiuni sî sustînute cu personalulu sî realitâtîle de lipsa din fondurile publice.

2, Aceste sa se provéda cu unu invatietoriu superioru luatu din cerculu invatietoriloru celoru mai desteri sî mai cu multa esperiintia sî sa se provéda cu personalulu recerutu la conlucrare; personalului acestui'a sî invetiatoriului superioru sa li se aviseze lefi din fondurile centrale. Invetiatorii sup. nu au drepturi pragmatice, li se face insa asigurarea, ca la tempulu candu voru devení in stare de a nu mai puté serví, voru fi tratati cá cei instituiti pragmatice, déca au servitu cu credintia sî zelu.

3. Instructiunea in religiune sa se strapuna unui preotu din locu alesu spre acést'a in contielegere cu autoritatea bisericésca respectiva mai inalta, cârui preotu sa i se dea o remuneratiune amesurata; acestui'a sa i se concéda sî supravighiarea vietiei religióse a eleviloru.

4. Inspectiunea cea mai de aprópe preste scólele preparandiale in cetâti, unde suntu comissiuni scolarie sa se strapuna referintelui scolasticu alu cetâtiei, respect. comissariului localu, in alte locuri inspectorelui districtualu.

5. Elevii scóleloru preparandiale sa nu fia internati, ci sa se asiedie la familii oneste sî de omenia atâtu cu costulu câtu sî cu locuinti'a.

6. Pentru cultur'a speciala remanu seminariele de invetiatori de pâna acum cu cursu de doi ani despartîte dupa confessiuni. Internatulu de regula se sutîne, inlesnindu totusi pentru unele casuri anumite esceptiunale sî folosirea esternatului.

7. Ocuparea locului de inspectoru sa nu fia restrinsa cá póna acum la statutu preotiescu, din contra loculu de prefectu sa-lu ocupe de regula unu preotu, sî in specie acolo unde inspectorulu este lumeanu.

8. Cea mai de aprópe inspectiune preste seminarii sa se pórte amesuratu formatiunei de câtra aministratiunea respectiva cercuala.

9. Instructiunea in scólele de preparandia sî seminarii de invetiatori sa fia intocmite astfelu, incâtu elevii oficiului invetiatorescu sa ajunga la o sciintia sî cunoscintia firma a objecteloru recunoscute de lipsa pentru chiamarea loru fiitóre, facendu-se dispunatori perfecti de materialulu castigatu prin invetiatura.

10. Educatiunea eleviloru sa se conduca in amendóue feliurile de institute in spiritu religiosu-crestinu, lânga care sa se mai adauge bunetate parintiésca impreunata cu seriositate receruta.

Mai suntu trei puncte din ordinaciunea de mai susu sî adeca alu 11 despre referinti'a autoritâtîloru superióre bisericesci fatia cu institutele in cestiune, cari se normeza dupa unele legi aflatóre dejá in constitutiunea tierei sî alte ordinaciuni sî mesuri din partea regimului bavarezu. In punctulu

12. se dice ca elevii dupa esîrea loru din seminarii, pentru cá sa-si castige o desteritate practica sa se deprinda in o scóla prelânga unu invetiatoriu harnicu in restempu de unu anu; pre lânga acésta, deosebita privintia este de a se luá asupr'a cultivârei mai departe a aspirantiloru la oficiulu invetiatorescu in restempulu pâna la esamenulu ce au a-lu depune in loculu resiedintiei cercului aministrativu, la patru ani dupa esîrea din seminaru, purtandu-se totu odata de grigia, cá conducerea acestoru (esamene candidatiunale) sa fia concrediuta invetiatoriloru celoru mai harnici.

Celu din urma punctu sî adeca alu 13-lea renduiesce ca elevii cei seraci sî lipsiti de mijlóce sa capete ajutórie din fondurile publice.

Napoleonu sî Austri'a.

Ide'a cea mare politica, carea au vrutu sa o dea imperatulu Napoleonu puteriloru prin organulu ministrului seu Lavalette spre considerare, nu este destulu de lamurita de organele francese, chiaru nici de cele oficióse. Unele au intielesu asiá de reu cercullariulu cunoscutu, incâtu au aflatu o contradîcere batatóre la ochi intre partea cea pacifica a manifestului sî intre partea carea desemnà necessitatea de a perfectiuná organisatiunea armatei.

Manifestatiunea imperatésca purcede din unu punctu asiá de inaltu sî prevedietoriu preste seculi inainte, incâtu cei cari nu se potu radicá la acestu orizonte nu-si potu esplicá usioru din ea nici ide'a uniunei tuturoru stateloru române din Europ'a, precum nici inaintarea unitâtiei italiane sî tînut'a Franciei fatia cu absórberea Germaniei de média-nópte de câtra Prussi'a, nici politic'a francésca in principatele dunarene sî a celoru-lalte dependintie ale Portiei. Sî totusi, tóte se potu derivá din ideile depuse in cercullariu, chiaru sî espeditiunea cea de atâtea ori atacata, facuta in Messicu.

Avemu interesu indoitu a privi de aprópe costiunea, pentru ca ide'a napoleonica despre situatiunea lumei nu e numai pentru politic'a din afara a Austriei de insemnatate, ci chiaru sî cu privintia la desvoltarea processului internu alu imperiului.

Simburele cercullariului lui Lavalette se cuprinde in urmatórele: Russi'a sî Americ'a de nordu suntu staturi nisuitóre de a-si marí neintreruptu puterea sî de a si-o estinde, sî „cari inainte de espirarea secului de fatia fia-care va numerá câte o suta milióne locuitori. Ele potu pré lesne cá in contielegere sa tîntésca intr'acolo, cá sa devina domnitórele betranei Europe, carea „in tiermuritele ei tînuturi numai incetu póte sa se desvólte.“ „Este dara in interesulu bine precumpanitu alu natiuniloru Europei, cá pe viitoriu sa nu mai fia daraburita in atatea state mici“, câroru sa le lipsésca sî puterea materiala sî comuniunea spirituala, ci sa se intogmésca in masse mai mari, mai compacte sî mai duratóre. Pacea sî siguritatea européna va fi mai tare garantata, déca statele ei voru fi arondate in unu modu mai egalu (dupa natiunalitâti) sî déca se voru constitui in intielesulu acest'a. Pre popóre le impinge „o putere providentiala“ spre a se uní in state mai mari cu delaturarea celoru mici, pentru cá sa puna stavila amenintiârei din partea Russiei sî Americei. Deja Napoleonu I. au prevediutu prevalenti'a rusésca sî americana (elu se temea ca Europ'a va devení séu republicana séu cosacésca) sî au luatu mesuri in contra. Nepotulu seu dîce, ca problem'a Franciei este de a restatorí pacea sî conlucrarea comuna intre puterile capace de resistintia, sî cari dupa mesur'a puterei loru atractive prin adaugeri se potu inca intârí prin altele mici sî mai slabe, sî de a favorí intârirea loru interna prin inaintarea principiului autoritâtiei sî alu progressului. Conlucrarea cea periculósa a passiuniloru revolutiunarie trebuie escomunicata, din contra miscarea democratica ce se manifestéza in tóte pârtîle Europei sa se conduca cu intielepciune (ad. constitutiunalminte).

Din sîrulu acest'a de idei, carele merge intr'acolo, ca Europ'a de tempuriu sa se puna in stare de aperare contra periculului ce amenintia din Russi'a sî Americ'a, resulta fâra de nici o sîla urmatórea „invetiatura“ dupla, cá puterile europene sa nu se slabésca prin lupte intre sine, candu se afla in fati'a inimicului comunu, ci in afara sa se arondeze, in launtru sa se consolidesî prelânga acést'a intru un'a sa-si perfectiuneze organisatiunile militarie. Déca Franci'a indeplinesce acésta detorintia, intr'acést'a nu jace, dupa cum o spune sî cercullariulu, nici decum o „amenintiare“ pentru nimenea, ci ea esprima numai energic'a vointia a natiunei francesci, „de a-si apará teritoriulu, sî de a-si pastrá rangulu neatacatu, atâtu de desvoltarea puterei asiatice câtu sî americane.

Ca acést'a au fostu ide'a care l'a induplecatu pre imperatulu Napoleonu la resboiulu din Crimea sî la incercarea de a intemeiá imperiulu messicanu, spre a pune stavila desvoltârei stateloru unite in Americ'a de nordu, nu mai póte fi nici o indoiéla. Cabinetulu rusescu au priceputu fórte bine, ca admonitiunile lui Napoleonu facute stateloru europene suntu indreptate contr'a politicei sele (a Russiei) sî acést'a cu deosebire, déca este adeveratu, ca principele Gorciakof in urm'a cercullariului au tramisu spre predare o nota la Parisu, in care protestéza: ca din partea Russiei aru fi amenintiata pacea Europei sî in carea, alianti'a cu Americ'a se desémna numai de „particularia“. Câtu pretiu potu sa aiba asemenea proteste sî desavuâri diplomatice este prea cunoscutu. Prin acést'a nu patimesce intru nimicu desvoltarea naturala a situatiunei politice faptice.

Prin acést'a sa chiarifica aceea ce va Napoleonu cu politic'a natiunalitîloru. Ea este pentru elu mijloculu spre o mai buna intârire a stateloru in laintru; numai pentruca presupune ca statele de o populatiune omogena suntu mai capace de a resiste isbituriloru ce se potu asteptá, propune elu arondarea dupa natiunalitâti.

Cu Austri'a face insa o esceptiune. Pentruca pâna candu elu,

dupa principiulu natiunalitâtîloru, aru trebuí sa recomande disólverea Austriei, recunósce in esistinti'a ei unu ce salutariu pentru scopulu generalu alu intregei Europe; elu recunósce ca diferitele sî micile popóre la resaritulu de médiadi alu Europei, singuratice nu aru puté resiste puterei russesci sî ca ele trebuie cuprinse laolalta spre a formá unu intregu sî in tipulu acest'a a devení sî ele unu scutu in contr'a crisei amenintiatóre a republicanismului sî cosacismului. Elu (Napoleonu) si esprima in circulariu multiamirea sea, ca Austri'a au scapatu de grigile „italiene sî germane", ce-i risipea puterile sî ca stá acum in resaritulu Europei „cá o putere concentrata de 35 milióne."

Dupa parerea lui Napoleonu, Austri'a, prin perderea Venetiei sî prin esîrea sea din Germani'a, este mai tare, insa numai, d é c a p u t e r e a d e 35 m i l i ó n e c e i - a m a i r e m a s u v a f i t a r e c o n c e n t r a t a. Déca in tóte celelalte casuri, in cari se aflá natiunalitâti diferite in unulu sî acelasi statu si totu odata marginasie cu fratii loru de unu sange, principiulu natiunalitâtîloru au fostu mai tare decâtu legatur'a statului, asiá incâtu cestu din urma fu disolutu spre a uní pre cei de o natiunalitate omogena (precum s'a intemplatu cu cederea Lombardo-Venetiei, a Nizzei sî Savoiei, ce vorbescu limb'a franceza sî cum are sa se intemple cu Schleswigulu de média nópte): Napoleonu este de alta parte convinsu de necessitatea, ca in Austri'a trebuie ca e destulu de tare legatur'a statului, cá sa póta predomní principiulu natiunalitâtîloru, ba dupa putintia de a s t e r g e natiunalitâtîle singuratice sî a le face sa se c o n t o p é s c a tóte in unu intregu. Napoleonu, convinsu de necessitatea unui muru tare scutitoriu contr'a Russiei propasînde, va vedé fâra indoiéla cu ochi buni, unele tieri dela dunare, cari aru puté pré usioru devení préd'a rusésca, strapunendu-se dela Turci'a cea debila Austriei celei mai puterice, déca césta din urma prin acést'a se mai intaresce séu celu putînu nu va fi tiermurita in puterea ei atractiva. Cu tóte aceste sub acea singura conditiune, déca Austri'a va sci sa concentreze pre tóte natiunalitâtîle aceste la o unitate de statu, carea sa eschida ori ce cérta de natiunalitâti sî va remané neatinsa de slabiciunile escate din acestea.

Polttic'a lui Napoleonu, resumata, sufere numai urmatórea consecuintia, ca elu in privinti'a politicei interne austriace trebuie sa fia unu centralistu strictu. Lui, fia-care pasu alu regimului nostru câtra recunóscerea „individualitâtîloru istorice politice" din Austri'a, fia care pasu câtra intarirea autonomiei natiunalitâtîloru singuratice, trebue sa i se para cá o inaintare a puterei sî inclinârei centrifugale, ca o lucrare spre slabirea sî in fine risipirea imperiului. Dupa parerea lui déca Austri'a vrea sa fia tare sî capace de resistintia, apoi tóta scantei'a de inclinatiune centri petala trebuie cu cea mai mare grigia nutrita, ori ce nisuintia câtra centrulu imperiului din tóte puterile inaintata; din contra trebue fâra de crutiare calcate si esterminate tóte inclinatiunile separatistice.

Pentru astadi ne lasamu de a espune mai de aprópe, cum va judecá Napoleonu asupr'a sistemului de guvernu ce domnesce acum in Austri'a, nu putemu insa retacé, ca póte nici elu nu aru fi barbatulu acel'a, carele sa fia in stare de a esecutá unu sistemu tiapânu in Austri'a, pentruca disólverea sî contopirea atâtoru pretensiuni ale natiunalitâtîloru nu se póte cugetá, decâtu in aerulu liberu alu unei legislatiuni liberale sî alu unei aministratiuni sî mai liberale.

„Presse"

Protestulu Bulgariloru de a fi solidari cu Grecii.

Press'a elena se misca cu energia in favórea rescólei din Orientu. Pe de o parte face apelu la toti patriotii eleni a vení in ajutoriulu confratîloru loru cá sa-i póta scapá de jugulu ottomanu. lara pe de alt'a cá sa dea mai multa importantia acestoru rescóle, sa silesce in totu chipulu a intitulá acestu faptu cá o miscare generale a crestiniloru din Oriente. In adeveru press'a elena, sustînendu acésta cestiune, implinesce un'a din cele mai mari datorie ce are, sî sub drapelulu independintici aru urmá sa se stringa toti crestinii din Oriente cá sa se lupte toti in unire spre a scapá odata de sclavi'a musulmana.

Dara sa vedemu mai intâiu elementele crestine ce compunu imperiulu Otomanu, suntu intielese intre densele pentru o asemenea resculare, séu nu? Interesele loru suntu identice in acésta causa, séu ca diferà? Cum sî déca acésta resculare asigura independinti'a tutoru natiuniloru in parte, séu ca scopulu este numai de a se goní jugulu Otomanu sî a se inlocuí cu altulu, care pentru celelalte natiuni aru fi mai teribile decâtu celu Otomanu. Ací este cestiunea: de a se scí sî apoi pre urma sa ne putemu formá convictiunea cá sa credemu pressei elene ca rescól'a este generale a tutoru crestiniloru din Oriente. Press'a elena tace despre tóte acestea, nu ne spune nimic'a; cere numai ajutoriulu tuturoru popóreloru crestine sî resculareа celoru din Oriente. Noi spunemu ca atât'a nu este destulu, sî cá unii ce cunóscemu aspiratiunile elementului slavu din Oriente, putemu afirmá cu multa seriositate, ca intre popórele crestine din Oriente nu esista nici o prealabile intielegere in ceea ce privesce acésta resculare, sî prin urmare miscarea actuale nu este generale, ci partiale numai a Greciloru incuragiata de politic'a fanariota sî sustînuta de sântulu (scaunu patriarchale) din Constantiuopole.

Bulgarii mai cu deosebire, elementulu celu mai compactu sî puternicu din imperiulu Otomanu nu participa nici decum in acésta causa, proba pentru acést'a este ca aspiratiunile acestor'a nu suntu altele decâtu acelea de a puté scapá odata de jugulu sântului scaunu patriarchale, care, prin autoritatea sea sacra sî prerogativele ce si-a insusîtu cá capu alu bisericei ortodoxe din Oriente, a esercitatu atâtea abusuri asupr'a Bulgariloru incâtu acestu poporu se cutremura mai multu de despotic'a tirania religiósa decâtu de aceea a guvernului musulmanu.

Pentru aceea poporulu bulgaru a cerutu dela sublim'a Pórta separatiunea bisericei loru dn aceea a Greciloru, séu mai bine dreptulu de a avé clerulu loru neatârnatu de sântulu scaunu patriarchale din Constantinopole, cestiune care pâna astadi este neresolvata sî pendente la inaltulu divanu alu Sultanului.

Deci sa fia bine stabilitu ca interesulu Bulgariloru nu este unulu sî acel'a cu alu Greciloru. Grecii aspira la independinti'a sî anecsarea loru cu Greci'a libera, spre a puté compune din nou imperiulu Bizantinu in loculu celui actuale musulmanu, cá sa predomine in urma mai cu inlesnire asupr'a celoru-lalte popóre din care se compune astadi imperiulu musulmanu.

Asiá dara, pe câta vreme intre Greci sî Bulgari nu esista nici simpatia, nici vre-o prealabile intielegere despre acésta resculare, sî pre câtu, din spiritulu programei emise de capii insurectiunei grece, nu se vedu tendintie sî despre independinti'a poporului bulgaru, ba din contra dupa cum amu aretatu, ca in loculu despotismului musulmanu, Bulgarii sa tréca sub acel'a alu Greciloru, este mai multu decâtu evidente ca Bulgarii sî toti ceialalti Slavi n'au interesu in acésta resculare. Sî asiá fiindu, reu press'a elena dîce ca resculareа Greciloru este resculareа crestiniloru din Oriente.

Noi, in numele natiunei bulgare sî alu intereseloru tuturoru Slaviloru din imperiulu otomanu, protestâmu contr'a acestei espressiuni data publicitâtiei de press'a elena; sî totu deodata consiliâmu pre fratii nostri Bulgari, sa padiésca neutralitatea in acésta resculare, nefiindu interesulu loru ací.

Cestiunea Orientelui este cestiunea Europei, prin urmare nu se póte transiá fâra concursulu tutoru puteriloru din Europ'a. Sî acestea dupa principiulu admisu a padî sî respectá drepturile natiunali alu tutoru natiuniloru; natiunalitatea, drepturile sî traditiunile bulgare voru fi considerate cá sî tóte celelalte fâra esceptiune. Asiá dara interesulu Bulgariloru nu este altu decâtu acel'a de a fi linisciti in impregiurârile de fatia, a continuá supunerea loru câtra Sublim'a Pórta, sî a solicitá cu energia pe turenu legale, resolvarea cestiuniloru eclesiastice, spre a-si formá clerulu seu independinte de ingerenti'a santului Scaunu patriarchale, sî alu variatiuniloru toeiteloru tendinte politice fanariotie, care in tóte ocasiunile s'au esploatatu moralminte sî materialmente in modulu celu mai barbaru, tindîndu a le desfiintiá sî chiaru natiunalitatea.

Clerulu conserva natiunalitatea; fâra densulu ori ce natiune este perduta. Interesulu Sublimei Porti, privindulu din tóte punctele de vedere, nu este acel'a de a tiné pe Bulgari sub abusurile clerului grecu. Pórt'a este obligata a acordá drepturile Bulgariloru de a avé clerulu loru, atâtu pentru cá sa nu fia sub obladuirea s'a Bulgarii victimele abusuriloru, câtu sî pentru acel'a de a nu lasá autoritatea eclesiastica numai in mânile unui Patriarchu, care pré lesne póte in ori ce ocasiune sa faca multu reu interesseloru sele sî chiaru obstacule guvenârei sele. In acésta cestiune ne putemu duce sî mai departe, adeca putemu pune in vederea Inaltei Porti sî propriulu seu ingagementu manifestatu cu multa solemnitate prin Haty-humaiumulu promulgatu in 1856, prin care asigura tutoru natiuniloru crestine din Oriente drepturile politice sî religióse; sî asiá fiindu, cestiunea Bulgariloru este resolvata chiaru in puterea acestui actu politicu. Nu remâne dara altu de facutu decâtu, Sublim'a Pórta sa puna in esecutiune puterea Haty-humaiumului. Cu câtu Bulgarii, dupa chiaru protocólele conferintieloru tînute la Vien'a cu ocasiunea resbelului din 1854 sî a tratatului din Parisu, suntu obligati a fi supusi guvernârei Sultanului in rendu cu celelalte, totu atât'a sî Sublim'a Pórta nu póte calcá acestu ingageamentu sî sa tîna in suspensiune cestiunea religiósa a Bulgariloru.

O amanare mai multu, Sublim'a Pórta aru lasá sa se véda din parte-i ca comite o calcare de dreptu, o calcare de tractate; sî se póte presupune o intervenire din parte-i in afacerile religióse ale acestei natiuni crestine, sî cu alte cuvinte aru dá unu dreptu incontestabile puteriloru garanti de a luá initiativa singure, Ce felu! va ingaduí óre sublim'a Pórta, ca numaipentru o favóre ce acórda s. Scaunu patriarchale sa véda pe celu mai compactu elementu crestinu din imperiulu seu constrinsu de a se radicá cu asemeni reclamâri? Noi credemu ca nu, credemu sî mai multu ca Sublim'a Pórta in fati'a impregiurâriloru de astadi, avendu in vedere liniscit'a conduita sî ilimitat'a supunere a poporului bulgaru; considerandu pe de o parte drepturile loru acordate prin Haty-Humaium sî tractate, eara pe de alt'a considerandu câtu de fatali

suntu tendintiele politice sî prerogativele s. Scaunu, pentru Sublim'a Pórta sî natiunea bulgara, va transiá acésta cestiune de urgenta. „Tromp. Carp.“

Adausu

la cele pudliaate in nrii 71—74 sub rubric'a: „Ortografi'a Româna.“

Ortografi'a intréga dupa principiele aretate. sî dupa care devine putinciósa sî compunerea unui abecedariu, aru fi:

1. Sonulu a cirilu se da la inceputu sî in mediu cu **a**, la fine cu 'a, á.
2. Sonulu **ъ**, se da dupa derivarea lui cu **à**, **è** sî in fine déca **ъ** e neaccentuatu cu a, accentuatu cu à.
3. Sonulu **l**. c. se usitéza numai in putîne cuvinte dupa sonulu **r**, d. e. rîpa, rîdu etc.; in celelalte se da cu à, séu è, dupa care urméza totdeun'a unu **n** séu **m** cu séu fâra aelta consonanta.
4. S. **i** cirilu se da cu **i**.
5. S. **ї** cirilu se da cu **ї** ci in fine cu **i** fâra semnu.
6. S. **o** c. se da cu **o**
7. S. **ѹ** c. se da cu **u**
8. S. **ў** c. se da in mediu cu **ŭ**.
9. Dift. impr. **ea** se da cu **é** in mediu; in urma se scrie numai in infinitivulu conjug. II.
10. Dift. impr. oa se da cu **ó**.
11. S. **в** se da cu **b**.
12. S. **к** se da cu **c** inainte de a, o, u, à, è, sî inainte de consunante; inainte de **e** sî **i** cu **ch**.
13. S. **d**. c. se da cu **d**.
14. S. **z** c. a) dedusu din **d** se da cu **dї** (i déca vine in fine nu se insémna.)

b) **z** primitivu in putîne cuvinte cu **z**.

15. S. **f**. c. se da cu **f**.
16. S. **г**. c. cu acele condiciuni cá sî c sa da cu **g**.
17. **X** c. cu **h** in putîne cuvinte cu **ch**.
18. **Ж**. c. sa da cu **j**.
19. S. **Л**. c. sa da cu **l**.
20. S. **m**. c. sa da cu **m**.
21. S. **n**. c. sa da cu **n**.

S. **п**. c. sa da cu **p**.

23. S. **p** c. sa da cu **r**.
24. S. **C**. c. sa da cu **s**.
25. S. **ш**. c. sa da cu **sї** (i in fine nu se insémna).
26. S. **т**. c. sa da cu **t**.

37 S. **ц**. c. sa da cu **tї** (i in fine nu se insémna.)

28. S. **b**. c. sa da cu **v**.
29. S. **ч**. c. sa da cu **c** (cï).
30. S. **џ**. c. sa da cu **g** (gï).

N. I. Miheltianu,
Directoru la scól'a rom. gr. or. in Resînari.

Sabiiu 29 Sept. Astadi parasesce cetatea nóstra batalionea a 3-a a Regimentului de margine serbo-banaticu nr. 14 care garnisonà ací de asta primavéra.

Purtarea cea de lauda a acestei trupe preste totu, de candu petrece in mijloculu nostru, ne impune a dá espressiune simtieminteloru ce le avemu câtra dens'a. Deci fiane iertatu a dîce cu acésta ocasiune la toti de cari ne despartîmu sî intre cari amu avutu pre consangenii nostri (români), pre coreligiunarii nostrii (români sî serbi) sî conpatriotii nostrii (adeca toti),— unu adio! rugandu-i a-si aduce aminte de petrecerea la olalta.

Sabiiu 28 Sept. Eri a sositu din Regimentulu de infant. Hartmann nr. 9 un'a bataliune care va sa garnisoneze ací

Varietâtl.

*** Prelegerile la tóte facultâtîle universitâtiei de Vienn'a se voru incepe estu tempu din caus'a cholerei numai in 15 Octobre iara déca epidemi'a pâna la acelu tempu totu nu aru incetá, atunci cursulu scolasticu se va amaná pâna in 1 Noemvre, care terminu se fipsà sî pentru inceperea prelectiuniloru in institutulu „teresianu.“

*** Siedintia secreta tînù consistoriulu gr. cat. din Liov, a cârei pertratâri abiá câte-va dîle mai tardîu esîra la lumina, adeca: numitulu consistosiu otarî sî emise totodata sî cercularie tuturoru dieceseloru, ca de acum inainte tóte documentele bisericesci precum atestate de botezu s. a. sa le concipieze in limb'a rusésca („w russkoj jazycj“) sî nu mai multu in limb'a latina séu in alta limba. „Deb.“

*** Despre telegrafia. In nr. ultimu amintirâmu ca in tóte limbile din Austri'a prin urmare sî in cea romana se póte telegrafá; acum avemu la mana câte-va splicatiuni in caus'a acést'a: Acea ordinatiune intra in valóre in 10 l. c.; escrisórea are sa fia numai cu litere latine eara limb'a ori sî care. Atari depesie se potu dá precum la telegrafe interne asiá sî la cele internatiunale, se recere insa cá sa se numésca limb'a in care sa telegraféza precum, „romanesce, magiaresce“ etc. Acestu cuventu se va pune in fruntea adresei, sî nu se va numerá in testulu depesiei.

*** Insurectiunea generala in Epiru. Botzaris, in capulu a 6000, a luatu Prever'a. Garnisón'a Vonitiei a trecutu fruntari'a. Revolutiune generala. Se dîce ca sî Arta s'aru fi luatu cu asaltu de Noti Botiaris. Subs. Cumanis.

„Pe lânga acést'a a mai primitu sî Dlu Stamos din Galati, un'a depesia identica, cu adaugire ca rovolutiunea a isbucnitu sî 'n Agraf'a (Tesali'a). „Rom.“

*** Statisticu. Prussi'a va avé acum, dupa anesârile tieriloru, o poporatiune de 23,810,743.

*** Unu metingu fórte insemnatu, mai numerosu sî mai importante de câtu celu dela Birmingham, s'a tînutu lânga Manchester. Se evaluesce la 200,000 numerulu lucratoriloru sî burgesiloru mici alergati din tóte localitâtîle vecine spre a votá resolutiunile legei reformiste; protestare contr'a mantînerei partidei tari la putere, resolutiuni de a propagá miscarea in favórea votului universale, cu scrutinu secretu, multiamiri tutoru amiciloru reformei in sinulu Parlamentului, Gladstone, Stuart, Mill, sî mai alesu Bright care este invitatu a luá in mâna caus'a poporului in tempulu lupteloru din viitórea sessiune.

*** La espusetiunea universale din Paris pentru 1867 se va arengiá unu balu pentru 50,000 persóne.— Comitetulu filiale a otaritu a publicá cumca s'a pusu premiu de 100,000 franci din partea regim. fr. pentru celu ce va escelá mai pre susu de toti, fia in ori care ramu de arta folositóre omenimei. Afara de acestu premiu mai suntu sî altele pâna la 700,000 franci.

*** 40,000 de pusci prussiane se dîce ca a procuratu principele Carolu din Prussi'a pentru Romani'a. Tóta armat'a romanésca se va organisá dupa sistem'a prussiana. Uniformele inca se simplifica.

*** Ventu secetosu. Dela Ploiesci se scriea de pre la 30 Sept. n. ca acolo de vre-o diece dîle sufla unu ventu pustiiu sî secetosu, care usca sî ruinéza totu. Pamentulu e crepatu de uscaciune, pomii inca suntu uscati de totu; vitele umbla cá nebune pe campiile arse de seceta. Fómetea cu tóte grozaviile ei se va aretá ací in iérn'a viitóre!

*** (Culesu de struguri.) Dela Misilu (in Romani'a) se spune ca culesulu s'a inceputu de multu de temere cá sa nu se usce strugurii de seceta. Strugurii suntu multîme sî asiá de dulci incâtu nici ómenii cei mai betrani nu-si aducu aminte sa mai fia fostu vre odata asiá.

Esundâri. Pe candu noi avemu secet'a cea mai mare, cetimu in dîuarie ca in Franci'a esundârile de apa facu pagube insemnate. Cetatea Nantes se scriea in dîlele trecute ca in parte este inundata. In Departementulu Basses-Pyrénés au stricatu ap'a 73 de poduri. —

*** Karakasow, carele vrù a ucide pre Imperatulu Russiei fu judecatu la mórte. Esecutarea se intemplà in 15 Septembre.

Nr. 27—2 **Concursu.**

La scól'a populara gr. res. din Comun'a Sebesiulu de susu, in scaunulu Sabiiului se cere unu Invatietoriu cu salariu anuale de 80 fl. v. a. cuartiru gratuitu, sî lemne de incaldîtu, de ajunsu Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pâna la 20 Octomvre a. c. st. v.

Dreptu aceea, ori-care doresce a concurá pentru postulu susu numitu are a tramite la Scaunulu Proropopescu alu tractului Sadiiului alu II-lea pre lânga petitiune timbrata cu 50 xr. v. a.

a) Atestatu despre absolvarea cu sporiu bunu celu putînu patru clase normale, sî cursulu pedagogicu in Institutulu Archidiecesanu din Sabiiu, sî, ca este bine deprinsu in tipiculu, sî cântârile bisericesci.

b) Atestatu de botezu, sî de purtarea morala.

Acestea spre urmarea mai departe sa se astérna, pâna la terminulu susu dîsu la laudatulu Scaunu Protopresbiteralu.

Sebesiulu de susu 17 Sept. 1866.

Efori'a scólei populare din Sebesiulu de susu.

Nr. 28—2 EDICTU.

Stan'a lui Radu Pitariu din Comun'a Resînariu, in Scaunulu Sabiiului, care de unu tempu mai indelungatu, primindu la sine, actia legiuitului seu barbatu Bucuru Savoiu totu de acolo, in procesulu loru matrimonialu, la subscrisulu foru protopopescu, pornitu, spre respundere, au prebejitu in lume, ducandu cu sine, sî actele procesuale, prin acést'a se citédia, ca, dela datulu mai din josu, in terminu de unu anu, sî o dî, cu atât'a mai tare, sa se infatiosiedie inaintea forului protopopescu subscrisu, cu câtu, ca la din contra, se va decide divortiulu barbatului seu, la intielesulu SS. canóne ale bisericei nóstre dreptu marturisitóre resaritene, sî in absenti'a densei.

Scaunulu protopopescu gr. res. alu tractului Sabiiului alu II-le.

Sabiiu 16 Septemvre 1866 st. v.

Ioann Pannoviciu Protopopu.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 78. ANULU XIV.

Sabiiu, in 2|14 Octobre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 1 Octobre.

In nrulu trecutu amu facutu amintire numai pe scurtu despre radicarea statului de asediu in unele pârti ale monarchiei austriace. Actulu acestu de mare insemnatate emanà din insasi initiativ'a imperatésca, póte fâra scirea ministriloru, de unde se esplica tardi'a publicare a decisiunei imperatesci, in „W. Ztg.“ sî acést'a in fói'a suplementaria de sér'a. Acést'a dar sî impregiurarea, ca populatiunea tieriloru respective au scapatu de starea cea apesatória, au facutu sensatiune placuta sî ómenii pe acolo acum au inceputu sî ei a se bucurá de pace in totu intielesulu cuventului.

Mai multe foi vreau sa scia, ca dupa ratificarea tratatului de pace intre Austri'a sî Itali'a, va aparé unu manifestu imperatescu din partea Imperatului Austriei sî apoi adaugu ca acestu manifestu va avé unu caracteru fórte ostilu fatia cu Prussi'a. „Debatte“ comunica in o corespundintia oficiósa, ca déca cum-va aru avé sa apara vre-unu manifestu imperatescu, acel'a nici decum nu va avé caracterulu ce i-lu fingeza (nascocescu) foile prussiane. Austri'a nu-si va face de lucru togm'a acum cu o politica provocatórie sî acést'a nu dóra pentru Prussi'a, ci simplu din privintia câtra deslegarea cestiuniloru interne.

De petrecerea Majestâtiei Sele Imperatului la Ischl legá diuaristic'a multe versiuni privitóre la complanarea cestiunei interne sî cu deosebire tînatóre de conflictulu constitutiunalu ungurescu. Calatori'a contelui Andrássy acolo, o aduceau unele diuarie in legatura cu desbateri de feliulu de mai susu; mai târdîu insa fu esplicata de unu ce curatu familiariu. Acum cetimu, ca dupa reintórcerea Majestâtiei Sele dela Ischl se va convocá diet'a ungurésca sî in scurtu dupa acést'a dietele celelalte. In fine vedemu ca se fipséza sî diu'a deschiderei dietei unguresci sî adeca pe 15 Noemvre. Cu privire la acést'a spune „Wanderer“ ca operatulu comitetului de cincisprediece va fi esaminatu la demandarea Majestatei Sele de unu comitetu a cârui membri voru fi sî bar. Hübner, contele Belcredi, cancelariulu aulicu Majlath sî taverniculu Sennyey. „Membrii comitetului sî presiedintele acelor'a bar. Hübner, nu suntu de opiniunea, ca operatulu aru periclitá cum-va pusetiunea de putere mare a imperiului sî interesele tieriloru neunguresci, ba elu tocm'a crede ca acel'a (operatulu) ofera puncte de manecare, potrivite pentru o intielegere solida; de óre ce insa primirea in principiu a acelui operatu aru trage dupa sine in modu imperativu denumirea ministeriului, asiá comitetulu crede, ca pre acestu din urma (ad. ministeriulu) de aceea nu-lu póte recomendá Majestâtiei Sele, pentruca dupa parerea sea e de temutu, ca diet'a, fiindu denumita inainte de regularea afaceriloru comune, in decursulu desbateriloru pre basea operatului acceptatu in principiu, va puté pré usioru sa faca astfelu de pretensiuni, cari aru pute numai compromite deslegarea finala, complanarea. Sî temerea acést'a este cu atâtu mai intemeiata cu câtu este sciutu, ca in privinti'a modalitâtiei, va sa dîca, cum are sa se faca deslegarea, nu este nici decum o intielegere intre cele dóue partide ale dietei, cu alte cuvinte, cu câtu este mai nesiguru, ca partid'a cea moderata va avé majoritatea in lupt'a eventuala.

Din Veneti'a se spune, ca in 10 Oct. au avutu de a incetá functiunile oficiantiloru austriaci in regatulu venetianu sî ca in 14 séu 15 Octobre incepu trupele austriace a esî din acelu regatu.

Despre pacea incheiata intre Austri'a sî Itali'a aflâmu dupa „Nazione“ ca se cuprinde esentialminte in urmatórele puncte:

Prinsii in resbelu se voru dá inapoi din ambe pârtîle.

Austri'a se dechiara invoita la impreunarea Venetiei cu Itali'a. Marginile Venetiei suntu aceleasi, cari au fostu sî sub aministratiunea austriaca.— Itali'a recunósce ca detoresce Austriei cu 35 de milióne floreni. Sum'a acést'a trebuie sa se platésca in unspradiece termini, in restempu de 23 luni. — Itali'a mai departe primesce asiá dîsulu „monte lombardo-veneto“ cu activele passivele lui de acum. Activele constau din 3½ milióne fl. sî passivele din 66 milióne.— Suditiloru venetiani aflatori in Austri'a le stà in voia de a-si pastrá natiunalitatea austriaca.— Tóte obiectele de arta, documentele, archivele, tînatóre de Veneti'a se voru reintórce fâra de esceptiune.

Tratatulu de comerciu de odiniór'a incheiatu intre Austri'a sî Sardini'a se pune in vigóre pentru restempulu de unu anu; pentrucá pâna la espirarea acestui tempu sa se póta face alte invoiri.

Alte dispositiuni stipuléza redicarea secuestrului de asupr'a bunuriloru principiloru (domnitori) de óre-candu din Itali'a, insa cu reservarea drepturiloru ce le are statulu séu alte a treia persóne asupr'a loru (bunuriloru).

Din ambe pârtile se voru face amnestii generale asupr'a tuturoru compromisiloru politici sî desiertoriloru (fugariloru dela militia),

Corón'a de feru se va reintórce Italiei. (Mai cetimu sî despre eschiderea titului din titulatur'a pr. inalta „de Rege alu Lombardo-Venetiei“, asemenea de stergerea marceloru acestoru dóue tieri din marc'a imperiala. Acést'a este pentruca tierile aceste suntu cedate, iara nu luate cu puterea.)

Dupa telegramele ce le cetimu din Veron'a aflâmu ca intre populatiunea de acolo sî militi'a austriaca au venitu trêb'a la escesse serióse. Ministrulu italianu Ricasoli s'a vediutu nevoitu a adresá primariloru din Veron'a sî Mantu'a urmatoriulu telegramu:

„Cu durere au aflatu Regele despre desordinile intemplate in serile din urmâ in Veron'a. Este sub demnitatea unui poporu, care se respectéza pre sine sî natiunea de care se tîne, de a se radicá contr'a acelor'a care tocm'a suntu gat'a a plecá. Nu este cu cuviintia a ignorá sî a uitá, ca numai eri (depesi'a e dela 7 Octobre n. R.) s'a subscrisu pacea intre Itali'a sî Austri'a sî prin tumulte sî conflicte demne de vaieratu se face numai unu servitiu fórte reu regatului, libertâtiei sî independintiei.“

„Regimulu Regelui te recerea pre Dt'a de a comunicá acést'a in numele lui concetatieniloru dtale, crediendu, ca celu dintâiu cuventu, ce-lu indrépta câtra ei in numele demnitâtiei Italiei va aflá ascultare.“ Unu altu telegramu din Veron'a dela 8 Octobre spune despre frecâri intre populatiune sî militia, in urm'a câroru s'a publicatu de ambe pârtîle starea de asediu.

Dupa „Provincia“ din Florenti'a plebiscitulu se va pune in lucrare numai in 14 Octobre. n.

Dupa o corespundintia litografata din Vien'a, au adusu ací unu courieru de cabinetu alu regelui Italiei tratatulu de pace subscrisu.

Prussi'a a publicatu in tótè tierile anesate actele privitóre la acésta anessiune. — Pertratârile cu Sassoni'a dau continuu de greutâti sî se dice ca conditiunile ingreunatóre, puse din partea Prussiei, se inmultiescu din dî in dî. — Este caracteristica urmatórea scire ce o cetimu in tóte diuariele vieneze: Klapka, se dîce acolo, s'a decoratu de regimulu prussianu cu ordinulu vulturului rosiu class'a a 2 cu stea, mai departe, i s'a datu unu dominiu în Silesi'a, care este proprietate de alodu.

In Bavari'a se schimbà ministeriulu, venindu la carma ómeni amici politicei prussienesci, ceea ce consuna cu distribuirea ordinului Hubertianu (celu mai insemnatu in Bavari'a) dlui de Bismarck.

Despre impressiunea cea dintâiu ce a facut'o marchisulu de Moustier asupr'a diplomatiei din Parisu sn dîce ca a fostu suprindiatórie. Marchisulu s'a esprimatu asupr'a situatiunei europene cu totulu pentru pace sî incâtu-va in intielesu conservativu. Tóte espeptoratiunile ministrului, se spune, ca mergu intr'acolo, ca Franci'a este resoluta a nadusî focului aprinsu in Orientu in inceputulu seu. De altumintrea lauda toti de tóte pârtîle limbagiulu celu resolutu sî deschisu alu ministrului, care le dîce la tóte lucrurile pre nume. Totu despre acestu ministru se mai scrie de alta parte, ca elu nu va fi passivu nici decâtu sî ca imperatulu Napoleonu vu sa-i largésca pre câtu se póte cerculu de activitate in cestiunea orientala. Marchisulu erá pâna se afla in Constantinopole unu omu neplacutu pentru regimulu Sultanului si acum dintr'o data este celu mai caldurosu amicu alu Turciei.

Din Russi'a se scrie la Nat. Ztg. ca scirea despre mergerea principelui Gorciacof la Biaritz, precum sî despre unu cer-

cularîu alu lui cá respunsu la celu alu lui Lavalette, nu aru fi adeverata. —

Scirile ce le avemu pâna acum din Orientu ne spunu oa este de speratu, ca se va statorí o impacare intre crestini sí regimulu turcescu. Se dice ca crestinii s'au invoitu a negotiá cu Kiritli Mustafa Pasiá. Puterile dimpreuna cu Russi'a s'au intielesu intr'acolo cá sa sustîna tratatele dela 1856 iéra Pórt'a s'a promisu ca va indeplini tóte proiectele de reforme câte i s'a propusu din partea diplomatiei. Cretenii sa se fia induplecatu la negotiâri de pace cu deosebire in urm'a dechiarafiuniloru ce li s'a datu din partea consulului francescu, carea nu le da picu de sperantia de vre-unu ajutoriu din partea Franciei.—

Din Messicu vinu sciri fórte grele. Dupa acele republicanii inaintéza in unu modu concentricu spre capital'a Messicului. Telegrame spunu ca in orasiulu Jerez Messicanii aru fi omoritu tóta garnisón'a, cu care ocasiune aru fi cadiutu sî unu oficieru mai inaltu dintre voluntarii austriaci. Unii dicu, dara nimenea nu stá bunu inca de adeveru, ca oficierulu acest'a aru fi unu comandante de corpu anume contele Thun.

Imperatés'a messicana este cunoscutu ca fusese in Parisu sî conversà multu cu imperatulu Napoleonu. Dupa aceea se duse la Rom'a. Acum cetimu ca s'a bolnavitu in urm'a unei afectiuni de nervi.

Ameliorarea reului despre care vorbescu telegramele din urma are sa se constateze.

Revista diuaristica.

In Romanulu dela 27 Septemvre aflâmu unu articulu intitulatu: F r a n c i 'a s î R u s s i 'a i n R o m â n i 'a. Abstragendu dela cele depuse in acelu articulu fatia cu diuariulu „O r d i n e a“ reproducemu unele pasagie de interesu generale europénu. Romanulu dupa ce constatéza ca Russi'a are interese opuse Romaniei sî ca temerile depuse de acî se justifica pe dî ce merge trece la argumente pre cari le scóte din Organulu rusescu ce apare in strainatate Le Nord'. Acestu diuariu adeca are o corespundintia din St. Petersburg dela 11/23 Septembre in care corespundintia se face imputare regimului rusescu ca s'a purtatu indolentu la câte s'a intemplatu pâna acum in orientu. Russi'a este jelosa pentru intregitatea imperiului otomanu, din care causa nu se póte impacá cu cele intemplate in principatele dela dunare, unde prin influintia francesa Românii se vedu mai favoriti decâtu alte popóre din imperiulu otomanu sî inca prelânga vatamarea tratateloru dela Parisu s. a. s. a.

In legatura cu acést'a se vede a fi o alta corespundintia a acelui diuariu rusescu datata din Parisu dela 25 Septemvre.

„Diuariele nóstre oficióse (cele francese) se arata dispuse in favórea scriloru ce vinu din Constantinopole, despre scirile din Cret'a, sî contrarie celoru de origina elena, ceea ce arata ca nu voiescu deschiderea cestiunei Orientelui. Considerandu, pre de alta parte, activitatea ce desfasiura diplomati'a francese la Constantinopole spre a dobandí dela Pórta recunóscerea principelui Carolu de Hohenzollern, amu putea crede ca guvernulu nostru se aplica a intârdiá disolverea imperiului otomanu pâna ce se va formá pe dunare unu simbure destulu de tare sî destulu de devotatu intereseloru Franciei pentru ca aceste interese sa nu se compromitia in nimic'a in starea lucruriloru ce va succedé situatiunei actuale. De-mi dai voie sa imprumutu dela chimia o comparatiune, voiu dîce voiosu, ca in prevederea caosului politicu sî lucrârei de regenerare ce voru urmá silitu caderea européna a Sublimei Porti, cabinetulu dela Tuilerii voiesce sa-sî asigure unu centru de cristalisare, care sa-i fia devotatu, sî crede ca póte gasí acelu centru in Principatele Dunarene, candu este cu multu mai putînu siguru ca va putea contá pre Greci'a. Déca cestiunea Orientelui aru isbucní astadi, restaurarea Europei orientale s'aru face negresitu in beneficiulu regatului elenicu, sî acest'a pare ca Franci'a n'aru voi sa o incuragieze. Eata celu putinu esplicarea cea mai prin putintia ce se póte dá staruintieloru ei in favórea Moldo-Valachiei, apropiata de atitudinea multu mai putînu energica ce are in privinvinti'a candiotiloru, de-sî nu pre români apasa mai greu sî mai durerosu opressiunea turcésca.

„Intârdiarile ce au survenitu in recunóscerea de câtra Pórta a noului ospodaru alu Romaniei, au sorgintea loru in unele pretentiuni, in adeveru neaudîte, ale principelui Carolu, sén a consiliariloru sei. Astfeliu refusa guvernului turcu dreptulu de a avé la Bucuresci unu aginte insarcinatu de a veghiá asupr'a intereseloru turciloru locuitori a-i Principateloru; cabinetulu ruclama inca mosceniréa, nu numai a urmasiloru drepti dar inca sî colaterali ai principelui Carolu, precum sî dreptulu de a bate moneta sî a face decoratiuni. Se intréba ori cine, ce s'aru face suzeranitatea Portiei déca aru acordá tóte aceste privilegiuri ospodarului Moldo-Valachiei ?“

S a b i i u 30 Septemvre. Eri a sositu sî a 2-le batal. dela regimentulu c. r. de infanteria Hartmann nr. 9 dimpreuna cu statulu majoru alu regimentului spre a remané aici in garnisóna.

Totu in aceeasi dî au sositu un'a bataliune din regimentulu c. r. de infanteria conte Gondrecourt nr. 55 care trece spre Brasiovu. Acést'a fu incortelata in satulu invecinatu Sielimberu. —

Dela casurile de colera de care amu amintitu sî noi in unulu din numerii nostri nu mai avemu sciri despre vre-unu casu nou. Ba sî din alte pârti ale tierei inca audîmu sciri liniscitóre in privinti'a acést'a. Cu tóte aceste proverbiulu ca „grij'a buna incungiura primejdi'a“ trebuie apretiuitu sî cu deosebire acum candu in cele mai multe pârti suntu culesele de struguri. Recomandâmu dara tuturoru câroru le jace la anima sî binele individualu sî celu comunu cá sa aiba deosebita atentiune la cele ce dlu Sabo Dr. de medicina, publica in interesulu omenimei patiminde sub titululu de: m i j l o c u i n d i v i d u a l u c o n t r ' a c o l e r e i sî rugâmu totodata inteligínti'a nóstra preotiésca sî luména, care se afla in mai de aprópe atingere cu poporulu aî ceti sî esplicá cele cuprinse in acea umana instructiune. Nu vomu gresî póte candu nu vomu trece cu vederea pre acele comune unde se taie oi multe sî vomu atrage atentiunea politiiloru locale spre a purtá grigia de curatienia sî indepartarea a ori ce modu ce aru puténutrí epidemi'a. — Cronic'a dilei scie mereu sa ne povestésca de focuri candu in unele candu in altele pârti ale tierei. Nenorocirile aceste cumpanescu cu atâtu mai greu cu câtu anulu acest'a sî de altumintrea pentru multi economi este fórte vitregu. O óre-sî care mangeiere ne face o corespundintia a dómnei Lucreti'a Lupascu ce o cetimu in Trompet'a Carpatiloru, (sî in fine sî in Gazeta) in carea aflâmu ca memorat'a dna a a- ministratu pentru nenorociti prin focu din Vlaslovu o suma frumósa de bani.— Pentru Orlatienii de aici din apropiarea nóstra ce e dreptu cetimu in „H. Ztg.“ din candu in candu de câte o mica colecta.

Nu scimu déca in alte pârti ori chiaru sî aici se face din partea romaniloru ce-va. Fost'a resiedintia a statului majoru a regim. românu I de margine, credemu ca aru meritá mai multa atentiune.

Unu mijlocu individualu in contr'a colerei.

Veninulu colerei se afla in aerulu atmosfericu sî se introduce in trupulu omenescu parte prin respirare (resuflare), parte prin mancâri sî beuturi.

Este cunoscutu ca in tînuturile colerei, precum nu demultu in Cairo, fusera atacate de colera chiaru sî oi, candu acestea venisera in tînuturi de acestea. Chiaru sî paserile parasescu locurile infectate de colera.

Fia-care omu, sanatosu séu bolnavu, este cá sî animalele incungiuratu du unu cercu anumitu de aeru, din carele remânu órecare urme. Altmintrea nu s'aru puté intielege cum potu americanii cei salbatici sa descopere urmele picióreloru europeniloru, sî cum potu sa miróse cânii de venatu iepurii din departare.

Desvoltarea veninului colerei are lipsa de 21 dîle pentru cá sa se póta desvoltá; dupa esperintia au eruptu coler'a la 21 de dile, chiaru sî la acei, ce au fostu parasitu loculu infectatu de colera sî au ajunsu in unulu sanatosu.

Nici o esperintia medicinala nu se pronuntia pentru parerea, ca coler'a s'aru fi desvoltatu de sine in Europ'a. Necuratiile nu s'au schimbatu in Europ'a dupa apararea colerei, cí au remasu totu acele care fusera sî inainte. Cu tóte aceste necurati'a e purtatórea sî lâtitórea, precum, sî nutritórea veninului colerei.

Mesurile sanitarie politiane lucra intr'acolo, cá sa inainteze curatîrea atmosferei.

De aceea suntu recunoscute de folositóre desinfectiunile esitóreloru, curatii'a generala, desinfectiunea secretiuniloru omenesci, prin feru sulfuricu, totu asiá prin aeriturile locuintieloru, afumaturile cu gasu de cloru, prin focu moderatu in locurile cercetate de colera, precum sî curgerea neintrerupta a apei pe strade, cá pre stradele Sabiiului. Tóta nisuinti'a e in acolo indreptata spre a sustiné aerulu curatu.

Acésta mesura medicinala risipe procesulu de putrediune (veninu de colera) din aerulu atmosfericu.

Unii ómeni au observatu in giurulu loru, in cerculu loru de aeru, nuori negri (pâturi de aeru de colera), dupa acést'a a urmatu ametiala sî indata erumperea colerei. — Acést'a inca arata ca coler'a intra de dinafara in trupulu omenescu.

Spre incungiurarea colerei aru fi bine cá sa se oprésca ori ce adunare mai mare de ómeni, asiá târgurile de tiéra (bâlciurile) aru fi bine sa se oprésca in tempuri de colera.

Este dar de ajunsu justificata intrerumperea comunicatiunei intre locuri (tînuturi, sanatóse sî intre cele cercetate de colera; puterea de viétia a colerei, respective durat'a colerei, nu tîne mai indelungu in unu locu decâtu 6—8 septamâni.

Déca asiá dara prin desinfectiuni se moderéza pasîrea colerei, remane problem'a cum sa se scutésca ómeni singuratici de veninulu de colera din atmosfera.

Déca in cetâti mari se póte filtrá sî curatí ap'a de beutu, pentru ce sa nu se póta face nestricaciosu sî aerulu atmotsfericu, pâna candu nu intra in trupulu omenescu ?

Chiaru sî fulgerulu l'a facutu ómenii nestricaciosu.

Spre ajungerea acestui scopu s'a aflatu de folositoriu : — Quassi'a=estract doi cuinti (¼ lotu), cincisprediece grani vitriolu de feru, topitu (disolutu) in apa destilata sî spirtu de vinu sî uleu de isma (minta), 10 picaturi. Cu fluiditatea acést'a se unge omulu de trei ori (sî mai de multeori candu epidemi'a e in mesura mare) pe dî, pre mustetie, séu la marginile nâriloru dinlâuntru, cu bumbacu.

Afara de acést'a mai e de observatu, cá omulu sa nu plece din casa cu stomaculu golu, sa manance bucate calde sî sa guste atari beuturi, cari vinu fórte anevoia in atingere cu atmosfer'a de colera, sa se ingrijésca omulu de curatienia, sa pastredie corpulu caldu, sa nu neglige ori ce diarrhoe sî candu ese de acasa sa ea unu firu de piperiu in gura.

Dispositiunea la colera, déca nu se póte in tipulu acest'a inlaturá cu totulu, celu putînu se moderéza, de óre ce natur'a cea stricaciósa a atmosferei de colera in parte trebuie sa se sterpésca.

Aceste se comunica in interesulu omenimei patiminde sî arata calea de a perfectiuná liberarea, (scaparea), ómeniloru de colera. *)

Dr. Basiliu Sabo.

Principatele române unite.

Independinti'a româna scrie :

„Se dîce ca in dilele acestea s'a tînutu unu consiliu la Cotroceni, la care au fostu invitati cei mai mari capi ai diferiteloru functiuni politice, intre altii : d. Costaforu, Brailoiu, printiulu Dimitrie Ghic'a, Ioann Bratianu, Vasilie Boerescu, Bosianu, sî C. A. Rosetti. In acestu consiliu trebuiá sa se resólve, dupa cum se vorbesce cestiunea, ce trebuie sa se faca in privinti'a conditiuniloru de recunóscere ce stipulase Turci'a ? Intâiu se esprima parerea de a refusá propunerile Portiei sî de a se opune , prin acést'a n'aru fi castigatu nimicu; Romani'a nu este destulu de tare pentru a dá peptu acum cu inimiculu, sî este in interesulu nostru , nu numai vis-a-vis de puterile straine, cî sî pentru a urmarí politic'a din intru, de a ne scapá din acestu „Provisoriu“, fiindca prin acestu provisoriu suferu nu numai comerciulu sî industri'a , dara inca sî interesele agricole;apoi in fine se luá decisiunea , déca suntemu bine informati, de a se consultá propunerile Inaltei Porti, sî dupa esaminare suntu de acordu, ca aru fi mai bine sî mai siguru de a acceptá propunerile Portiei , sî din acésta causa ca Turci'a se baséza pe tractatele din Parisu sî pe capitulatiunile româniloru cu Turcii, sî tóte conditiunile puse acum de Pórta, despre care amu vorbitu in unu articolu de mai nainte, nu cuprindu pretensiuni, ce aru putea pericolá a u t o n o m i'a tierei fia din intru fia din afara.

„Acésta nuvela este cu atâtu mai inveselitóre, ca tocmai in acésta din urma privinti'a s'a resolvatu sî ca s'au adaogatu diferintiele sî ca s'au tramisu instructiuni representantiloru din Constantinopole, sî in fine marele sî celu din urma pasu, cu aprobarea celoru mai mari capi de partide, ad : in privinti'a Recunóscerei.

Trompet'a adauge la aceste :

„Déca se intielege ceva prin acestu articulu scrisu in romanesce remane s'o spuna cei celu citescu. Noi intielegemu atât'a ca acésta Independintia româna indémna guvernulu sa primésca conditiunile Portii, sî mai intielegemu sî acést'a ca acésta Independintia româna dîce ca suntemu in provisoriu. Deci, cá sa esîmu din provisoriu, sa primimu conditiunile Portiei..

Candu suveranulu tierei, alesu prin votulu universale sî unanimu alu intregului poporu românu, este asiediatu pe tronulu seu, sî constitutiunea votata de câtra representatiunea tierei, sanctiunata de câtra suveranu sî promulgata de câtra ministri constitutiunali , functiunéza in tóta vigórea ei, unde vedu Jidanii provisoriulu ? ... . . . O asemenea adunare a fostu la Cotroceni, sî in desbaterile asupr'a propuneriloru guvernului Inaltei Porti s'a deosebitu mai cu séma, prin elocuentia sî patriotismu, d. Costaforu , care a pledatu caus'a— se dîce— cu multa energia contr'a capiloru Rosiiloru, cari indemnau la umilirea tierei , dîcendu ei capii Rosiiloru , ca, cu tempulu, vomu redobandí cele ce vomu perde astadi.— Dlu Costaforu s'a distinsu in acésta cestiune de cea mai mare gravitate sî M. S. Domnitoriulu a multiamitu dlui Costaforu. — D. Dimitrie Ghic'a s'a pronunciatu celu antâiu pentru parerea dlui Costaforu.

Mai la vale dîce totu Trompet'a :

Regretâmu in totu adenculu nostru ca Inalt'a Pórta respinge prin asemeni propuneri, prin asemeni conditiuni, amici'a sî devotamentulu Româniloru; dara, petrunsi de durere , nu putemu face altfelu decâtu sa restistâmu, sa urmâmu pe calea ce ne amu trasu cu suveranulu nostru in capulu Statului sî cu constitutiunea nóstra deschisa. Nu cautâmu galcéva nimenui, resistâmu insa sî respingemu cu tóta vigórea de care va puté fi capabile natiunea româna, ori ce propunere, ori ce conditiune , pentru recunóscerea unui dreptu alu nostru.

Fi-vomu obligati sa luâmu atitudinea pe care au luat'o vecinii nostri Serbi cá sa se recunósca ereditatea suveranului loru ? — Ei bine ! vomu face celu putînu ceea ce au facutu Serbii, cari, atâtu in privintia de numeru, atâtu in privintia de Statu , câtu sî in privintia de positiune geografica , aru trebuí sa fia inferiori nóua. Dá; vomu luá atitudinea pe carea ne obliga guvernulu Inaltei Porti sa o luâmu, dara nu vomu ceda o linia din positiunea ce ne-a facut'o actulu celu mare de autonomia sî independintia actulu din 2 Maiu sî anexulu seu prin primulu articulu alu acestui anexu.“

Varietâti.

*** R e g i m e n t u l u i d e i n f. A l e s s a n d r u nr. 2 (reg. ardeleanu, in cerculu de inrolare in Fagarasiu) primí o gratulatiune de despârtire dela Colonelulu de brigada Grivicici, sub a cârei comanda se luptá acestu regimentu in 27 Iuniu la Trautenau cu succesu fórte bunu, iéra in dîu'a de 28 Iuniu au sustînutu, in unire cu regiment. Airoldi sî cu bataliunea 16 de venatori, lupt'a cea infricosiata la Rudersdorf cu Gard'a prussiana, de diminéti'a pâna sér'a. Eata unele cuvinte din acea gratulatiune :

„Déca istori'a insémna in cartea sea cu stilulu ei de metalu lupt'a nóstra gloriósa dela Trautenau, déca ea cu multiamire povestesce patriei, cum in acea dî se amestecau sunetele imnului radetzkianu printre bubuitulu tunuriloru sî pocniturele pusciloru sî ca totu fremetulu acest'a erá mai asurdîtu prin strigârile : „Sa traiésca Imperatulu!“ atunci ea (istori'a) in dreptatea ei eterna nu va denegá admiratiunea ei trupeloru , cari la Rudersdorf s'au luptatu contra unui inimicu de siése ori mai tare cu atât'a resemnatiune , câtu sî cu virtute militara“.

„Mi tînu de cea mai mare norocire ca amu comandatu in acele dîle venatorii 16 (batal.), Alesandru sî Airoldi (regimente), toti asemenea bravi sî cu resemnatiune, sî cari au sangeratu cu atati soci de ai mei de arme.“ Grivicic m/p. Colonelu.

*** Dupa unu conspectu alu reg. con. gub. sî protomedicu provincialu s'au bolnavitu in Tranni'a in anulu acest'a de colera , incependu dela 18 Iuliu n., in 53 locuri 2191 persóne, dintre cari 1254 s'a vindecatu sî 852 au muritu. Mortalitatea dara nu au suitu nici 40 la suta pecandu in Pest'a sî Vien'a trece de 50.

*** O n o r m a n ó u a d e p e n s i u n i p e n t r u o f i c i a n t i c i v i l i sî d e s t a t u astépta deja sanctiunea pré inalta. Ea se deosebesce de modulu celei de pâna acum intru atât'a, ca s'a fipsatu termiuulu activitâtiei pentru pensiunea intréga 35 de ani de servitiu. Mai departe dupa unu servitiu de 20 de ani pretensiunea la léf'a pe jumetate, pe candu pâna acum pentru léf'a jumetate se cerea 25, sî pentru léf'a intréga 40 de ani de servitiu.

*** (I n v e n t i u n e). In Brussela s'a inventatu o masina care in 20 de óre sapa pamentu de 2400 metri cubici sî lu radica totu odata sî in vagóne (cara de drumu de feru).

Publicâmu cu placere urmatórea scrisóre ce ne adreséza dn'a Lucreti'a Lupascu :

Bucuresci 20 Sept. 1866.

Dle Redactoru ! Satulu Vlaslovu (satu românu din Transilvani'a) a fostu in lun'a lulie, préda unui focu cumplitu, focu care a arsu sî nimicitu pâna la pamentu tóte casele (afara de vr'o patru) sî totu ce locuitorii avéu la cas'a loru.

Miscati de nenorocirea acestoru sermane familii, cari remasese traindu prin padure si lipsite de mijlóce de esistintia, Romanii din tiéra ce se aflau la apele minerale dela Borsecu, au venitu in ajutoriulu loru cu sum'a de 323 f., dupa urmatórea lista de subscriptiune :

Numele persóneloru sî loculu resiedintiei.

DD. Christianu Tell 50 f., Ales, Lupascu 24 f., Ales. Stanescu 56 f., toti din Bucuresci. S. Aslanu Bacâu 6 f., Const. Dimonisie T. Ocneloru (Bacâu) 24 f., George Verghi Iasi 56 f., Fratii Millu Iasi 6 f., I. Aslan Aacâu 6 f., Michaiu Jora, Romanu 5 f., Ales. Avramu Bacâu 5 f, H. Dimitriu Focsiani 2 f., Ioann Bresoianu Bucuresci 2 f.; Emilianu Bresoianu 2 f., Telemach Ciuperc Focsiani 12 f., Ioann I. Robescu Focsiani 20 f., N. B. Carbunescu Carbunesci 2 f., N. Hagi Ilie Bucuresci 2 f., Ales. Busnea Bucuresci 3 f., Anastasie Iorgulescu Ploesci 1 f., Hagi Sotiru Petrovici Focsiani 1 f., (nedescifrabile) Bucuresci 1 f., M. Caminarescu Bucuresci 3 f., Michaiu Busnea Iasi 3 f., Petru Nicolau Bucuresci 2 f., Hagi Gh. Boiu Focsiani 1 f., Petru Suciu profesoru Iasi 10 f.

La olalta 323 f. trei sute dóue-dieci sî trei floreni.

Acésta suma s'a intrebuintiétu in modulu urmatoriu : s'a incredintiatu Par. Ioann Ciubatariu, Preotulu satului, in presenti'a Protopopului sî a sub prefectului locale onor. domnu Aronu Boeru sî Ioann Auranu, summ'a de 292 f., consistandu in moneda de o suta floreni. unulu, unspradiece galbeni câte siése fl. dupa cursulu curinte; sî cinci-dieci sî siése floreni ce urmà a primí parintele dela d. Gh. Vrghi, subscriptiunea dsele.

Eara trei dieci sî unu f. s'a impartitu din mâna de câtra subsemnata.

Facutu la Borsecu in 11‖23 Augustu 1866.

Lucreti'a Lupascu.
In presenti'a nóstra
Ioann Auranu.

*) Cu privire la cele din H. Ztg. nr. 243 este de reflectatu , ca vaccinarea (oltuirea) fu aplicata cá mijlocu contr'a C i u m e i de câtra dlu Dr. R a s t i in Bucuresci, carele este inca in viétia. Inoculatiunea honigbergiana este asiá dara numai o imitatiune modificata a fontaneleloru intrebuintiate cu multu succesu de Drulu Rasti contra ciumei (De altmintrea in oculatiunea (vaccinatiunea) nu e altu ce-va decâtu inoltuirea materiei morbose in unu trupu sanetosu , ceea ce aici nu-si are loculu.

Corf'a (Maulkorb) plina cu totu feliulu de parfumurii, recomandata de Wiener med. Presse, carea aru impedecá stranutarea , vorbirea , mancarea sî beutulu, nu are pâna atunci nici unu pretiu, pâna candu esperinti'a dameloru nu va documentá resultatulu contrariu.

Crediandu-me datóre câtra persónele binevoitóre ce au luatu parte la acésta fapta romanesca, a li dá séma de intrebuintiarea sumeloru ce mi-au incredintiatu, ve rogu, Dle Redactoru, sa binevoiti a-mi permite sa usezu de stimatulu organu alu diuariului dvóstre; spre a dá publicitâtii acésta dare de séma.

Bine voiti a primi dlu meu, incredintiarea alesei mele consideratiuni. Lucreti'a Lupascu. d. „Tr. Carp.“

Locu deschisu pentru reclame.

S a b i i u in 8 Octobre.*) Cam tardiu ajungu a face unele observatiuni la o corespundintia ce s'a datu din Tractulu Faragâului in nr. 46—509 a Concordiei, sî care o amintesce T. R. in nr. 76. dechiarandu-se dupre aceea, o corespundintia de mine data in nr. 33. 1865 T. R. de infama sî tendentiósa; credu insa ca a observá la un'a cá acést'a sî acum'a e pré de tempuriu. Corespundentii subscrisi la acést'a cerespundintia, póte chiaru de D. Vitézu compusa prin care corespundintia D. V. se incérca a se aretá de anteluptatoriu a binelui românîloru, dsea ca au muncitu averi sî au ruinatu familii intregi aducandu-le la sapa de lemnu, acei corespundinti, séu mai bine cei mai multi din acestia, au uitatu in momentulu acel'a candu au pusu pén'a, ce adeverintia au subscrisu cu unele luni mai nainte in contr'a D. Vitézu, tramitiendu-mile mie spre a puté cu ele documentá in tempu de lipsa aceea ce amu scrisu in T. R. nr. 33 1865. Acelu tempu au sî venitu, câce D. V. in urm'a corespundintiei acestei'a, semtiendu-se innegritu, m'au acusatu la Magistratulu de aicea, ca ia-siu fi vatematu onórea. Nimic'a insa miau fostu mai usioru decâtu a argumentá prea putînu cuprindiatórea mea corespundintia din nr. 33 T. R. a. tr.

Câci cu documente am adeveritu ca D. Vitézu au insielatu poporulu Tractului Faragâu, cu documente am adeveritu ca au insielatu o plenipotenti'a a cârei cuprinsu sî limba numai D. vitézu o scie, ear nu acei'a cari au subscris'o; cu documente am adeveritu cum in tempu de fómete candu chiaru sî regimulu au sistatu scóterea contributiunei, au luatu D. Vitézu boulu dela esle, sî l'a vendutu cá sa esequeze banii subscrisi prin altii, insielati fiindu prin amagiri sî promissiuni desierte, pentru ide'a cassei tractului; cu documente subscrise chiaru de D. V. amu aretatu la Magistratulu din Sabiiu unu D. Vitézu au esecuatu triplulu sumei subscrise; sî totu prin documente amu adeveritu la protocolulu ce s'a luatu cu mine aicea, sî care acumu se tîne in tacere mai de unu anu la Judecatoria; prin documente amu aretatu ca semidieulu aceloru corespundenti au aretatu neobosit'a constanta activitate spre a insielá câte 60% sî mai multi, dela unii ómeni ce cu més'a cu cas'a erá in marginea perirei; cu documente am aretatu ca alipirea resoluta a D. V. câtra cass'a tractului au fostu numai masca sî mijloculu unei specule pentru folosulu privatu a Dsale; cu documente amu aretatu ca representantii Tract. Faragâu se opunu D. V., sî receru plenipotentia necunoscuta; prin documente amu aretatu, ca sum'a baniloru adunati trebue sa fia cu multu mai mare de câtu s'a publicatu in Concordia; prin documente amu aretatu, cam câti bani au mancatu D. V., prin documente amu aretatu ca câtu de nederépta e parerea unor'a, formata in urm'a corespundintieloru de prin Concordia a D. V.; sî déca in fine cu tóte acestea le-amu adeveritu de drepte, cine va fi in stare sa dîca ca corespundinti'a din Nr. 46—509 a Concordiei nu e o minciuna simpla, póte cumperata, sî cine va fi asiá putînu pricepatoriu sa nu cunósca adeverulu corespundintiei mele din „T. R.“ Nr. 33. 1865 a dar nu calumnieturi desierte asupr'a zelosului marinimosului D. Vitézu din Teac'a.

De unde amu avutu eu aceste documente prin care amu argumentatu la Magistratulu de aicea adeverulu corespundintiei mele ? de unde acelea documente din care se vede scopulu insielatoriu a D. Vitézu ? de unde acele documente prin care amu aretatu ca D. V. intru intreprinderile sele ne umane nu au fostu retînutu nici de consciinti'a sea nici de iubirea sea câtra poporulu de acolo spre a-lu nefericí sî face de rîsu inaintea lumei ? Aceste documente suntu tóte dela preotii tractuali, dela poporenii tractului, sî dar sî dela acei preoti (póte unu nu) cari au subscrisu corespundinti'a din 49—509 a Concordiei, sî dela acei preoti ce in acésta corespundintia arata conscientiositatea sî neobosita activitate, constant'a sî resolut'a alipire a D. Vitézu câtra cass'a tractului, sî dela acei preoti cari pentru unu blidu de linte 'si vendu —, (sî cine e asiá scurtu de vedere, sa nu veda ca cum si-au vendutu preotii acei'a libertatea loru, sî a incurcatu pre multi din turmele sele ?)

Sum in cea mai mare neplacere cu mine insumi, fiindu silitu a scrie incontr'a unoru persóne de unu statu ce in eternu sântu-mi este, dar sum silitu cu atât'a mai vertosu ca acesti'a póte nu suntu toti, ce lucra spre ruinarea, corumperea, sî nefericirea poporului mai multu, decâtu pentru aceea pentru ce suntu chiamati.

*) Amu fi doritu si mai multa objectivitate si patientia pâna la desfacerea lucrului. De altmintrea respunsabilitatea asupr'a celoru cuprinse nu o primimu asuprane. Red.)

Cum sa asceptâmu bine déca chiaru dintre preoti suntu, cari in locu sa cladésca surupa, cari in locu se aduca lumina, reiapta sî celea mai debile radie de lumina ce vinu spre poporu. Cum sa asceptâmu bine, déca preotulu, conducatoriulu mai multoru sute, prin putînu se póte seduce la câte sî mai câte ? Cum sa asceptâmu bine, déca chiaru unii preoti suntu esemplulu reului ? dar destulu, acei'a ce voru sci acestea, le voru aflá sî causa, sî deodata voru fi in stare a cunósce sî alte chiamâri periculóse in unii preoti, ce potu a se aretá sub alta masca publicului ; a-siu dîce mai multe, dar póte nu mi se cadu.

Credu insa a fi aretatu de ajunsu ce e corespundinti'a din Nr. 46—509 a Concordiei.

D. Vitézu folosésca-se deocamdata de banii ce-i are in mâna; folosésca-se de caracteristicele unor'a de pre acolo ; folosésca-se de amicabilitatea amiciloru sei, intru intreprinderile DSele. Lu rogu insa sa cerce a se isprâví processulu pentru onórea sea, ca in ochii mei sî póte sî a altor'a cu aceea nu stà pré bine, séu ca eu in fine sa-mi iau resplata pentru vatemarea onórei DSele. Cei doi preoti ce dîcu subscrisii corespundintiei Nr. 46—509 a Concordiei, ca suntu in contr'a afaceriloru zelóse etc. a D. Vitézu suntu D. Protopopu Tractualu, sî socrulu D. V. A mai amintí despre folosulu sî binele acestei opuneri, cu atât'a aflu mai fâra cale, câci calumniatorii insii marturisescu acést'a ; Sî cine le va imputá ?

A mai amintí de cei ce au mai subscrisu corespundinti'a numita, aflu cu atât'a mai nedemnu, ca suntu sî invatietori ; apoi a ostení patienti'a on. lectoru sî cu chiaru acestea aru fi pré multu. Cine e Greg. Somescu ce inca e subscrisu in corespundinti'a din Conc. nu se scie, câci acel'a nume pre acolo eu nu-lu cunoscu.

Sum convinsu ca comissi'a orenduita de Venerabilulu Consistoriu metropolitanu din Blasiu ne va dá documente nóue despre obrasnici'a D. Vitézu, sî a zelosiloru sei preoti.

Credu ca in scurtu oficiosu ne va aretá adeca comiss'a, ca tóta intreprinderea ce idiotii (? R.) o numescu Societate filantropica, au fostu numai unu calculu din partea unui'a, spre a-si castigá bani, in acelu tempu, candu poporulu tractului gemé de fóme sî morburi; credu ca in scurtu vomu avea ocasiune a vedé ca ce s'au fâcutu cu acei bani ce sub blastemele mosîloru sî lacremile buneloru s'a insielatu sî esequatu ; in scurtu credu ca vomu vedé câti bani suntu, sî câti aru fi sa fia ; in scurtu sî in fine credu ca va desparé ceati'a din ochii acelor'a ce in D. Vitézu cunoscu acei'a, ce prin corespundintiele DSele se arata a fi.

Apoi póte sentinti'a procesului D. V. pentru onórea Dsele, ce o cauta prin Sabiiu inca ne va luminá, câci in pâr'a DSele apriatu poftesce sentinti'a sa se publice in „Tel. R.“

Pâna un'a alta acestea, spre a aretá ca corespundinti'a mea din Nr. 33. 1865 a Tel. R. e cu multu mai putînu cuprindiatóre decâtu aru fi sa fia, sî spre a aretá ce e corespundinti'a din Nr. 46—509 a Conc. amintita in nr. trecutu alu T. R. sî ce suntu subscrisii acelei corespundintie.

Onorat'a Redactiune a „Concordiei“ binevoiésca a primí in rubricele foiei sele, sî acestea sîruri.

I. C h e t i a n u.

Nr. 29—1 **Concursu.**

Pentru ocuparea postului de invatietoriu la scól'a comunala gr. or. din Tomnatecu in comitatulu Zarandului se deschide concursu pâna la 20-lea Octobre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu de 160 fl. v. a. cuartiru liberu sî 4 orgii lemne de focu.

Concurentii pâna la terminulu pusu, sa se adresedie la subscrisulu cu documentele necesarie.

Hondolu 28 Sept. 1866.

B a s i l i u P i p o s i u
Protopr. sî admin. alu Tractului Zarandului.

Nr. 1014 — 1866.

Publicare.

Prea inaltulu Guvernu re. transilvanu cu decisiunea din 26 Iuliu a. c. nr. 14,533 se indurà a concede sî a intârí comunitatei Spelmedieu (Ispanmezö) Cerculu Pietrei in comitatulu Solnoculu interioru dóue târguri de tiéra anuale, carele voru fi in fia-care anu. — Unulu in 20 Maiu sî celalt'u in 9 Septemvre, se face prin acésta publica incunosciintiare despre târgurile amintite cu aceea observare ca târgulu primu va fi in 9 Septemvre a. c.

Dela oficiulu judelui Procesualu alu tierei.

Coldeu 1 Septemvre 1866.

R a t z Jude Proces.

DE INDREPTATU suntu unele eróre ce s'au petrerutu in cor. din nr. T. R. 69. adeca : pe fati'a 2 in cor. dela Bungardu in sîrulu alu 2 nu nr. 64 ci 65. sî iarasi in sîrulu 56. nu s'a ziditu scóla — ci cu case zidite pe ea pentru poporulu nostru.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 79. ANULU XIV.

Sabiiu, in 6|18 Octobre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 5 Octobre.

Majestatea Sea indreptà unu biletu imperatescu (ddto Schönbrunn 13 Octobre) câtra ministrulu Belcredi, in care esprima multiamirea préinalta pentru loialitatea popóreloru documentata in tempulu celu criticu din urma.

Mai multe dîuarie vieneze aducu scirea ca intrarea dlui de Beust, fostu ministru in Sassoni'a, in ministeriulu austriacu pentru afacerile esterne este de a se privi cá asigurata. Presidiulu ministerialu se concrede dupa acésta combinatiune principelui Meternich, ambasadorelui austriacu la curtea din Parisu. Acest'a va fi totu odata sî ministrulu Casei imperatesci.

Câtu pentru diet'a ungurésca sî cele alte diete avemu numai conjecturi, sî deschiderea dietei unguresci, carea erá fipsata de unele dîuarie pe 15 Noembre trebue asteptatu inca cá sa se adeverésca. Intre evenemintele de insemnatate politica se inregistrà, nu demultu, caletori'a b. Keményi, redactorulu primariu dela P. Napló, la Gratz. De aici deduceau unii, ca scopulu acestei calatorii aru fi o intielegere intre Kaiserfeld sî Keményi séu intre autonomistii nemtiesci sî Deakistii unguresci asupr'a deslegârei cestiunei de impacare séu complanare. O fóia din Gratz constatéza caletori'a numitului publicistu unguru, insa mai departe nu descopere, déca au fostu vre o intalnire sî intielegere intre barbatii dela partidele politice amintite. Bar. Keményi insa publica acum nisce articuli referitori la programulu autonomistiloru sî ajunge la conclusiunea, ca autonomistii nu potu intielege alta adunare, carea sa judece in cestiuni atingatóre de tierile translaitane, decâtu senatulu imperialu angustu, pentruca déca aru intielege programulu, respective Kaiserfeld, senatulu imperialu mai largu, carele sa fia indreptâtîtu a face revisiunea proiectului de lege despre afacerile comune, atunci sistarea patentei din Fauru (26 1861) trebuie sa inceteze; dietele din tierile apusene ale imperiului aru trebuí conchiamate pentru de a tramite deputati in senatulu imp.; Ardélulu aru fi provocatn a-si tramite deputatii, nu la Pest'a, ci la Vien'a ; Croati'a aru fi contumatiata, déca nu aru vrea sa ia parte ; ba chiaru sî Ungurii dualistici aru trebuí sa ocupe scaunele pregatite loru colo inaintea portiei Scotîloru inca de Schmerling, sî dupa ce s'aru fi intemplatu tóte aceste— in realitate ori prin fictiune, totu atât'a — au sa decida dóua pârti din trei : ca incâtu aru fi inclinate (pârtîle) a modificá decisiunile patentei din Fauru, acum dupa primirea elaboratului dietei unguresci in afacerile comune.

Schimbarea ratificatiuniloru tratatului de pace incheiatu intre Austri'a sî Itali'a s'a facutu numai in 12 Oct. n. in cabinetulu cont. de Mensdorff. Cu acésta ocasiune s'a predatu sî corón'a de feru (a regatului lombardicu ; corón'a are numai unu cercu de feru, insa fórte tare auritu sî infrumsetiatu cu petri scumpe de pretiuri mari).

Din afara avemu sa inregistrâmu ca imperatulu Francesiloru este fórte reu bolnavu, celu putînu asiá spunu scirile telegrafice mai nóue.

Din Orientu sî acum sosescu scirile cele mai contradîcatóre. Dupa unele Grecii Creteni au castigatu victorii stralucite, dupa altele se dîce ca aru fi inchisi sî de câtra mare sî de câtra uscatu din partea turciloru sî ca cei dintâiu aru fi buni bucurosi sa primésca beneficiele amnestiei oferite de Pórta.

Din Romani'a scrieau dîuariele, ca cestiunea recunóscerei Domnitoriului, mai are pâna la resólverea ei numai unele puncte de eticheta (de formalitâti). In urma se spune ca insusi Principele Domnitoriu va sa plece la Constantinopole spre a delatură pedecile ce mai suntu, Dîu'a plecârei inca nu se scie.

Ordinatiune imperatésca din 19 Augustu 1866

cu privire la scaderea portului postalu pentru tipariturí (tramiteri sub cuverta crucita), probe de marfuri so modele; cu valóre pentru totu imperiulu.

Spre a usiurá pe câtu se póte, tramiterile tipariturîloru (sub cuverta crucita), ale probeloru de marfuri sî de modele prin posta, modificandu punctulu 4 alu ordinatiunei Mele din 20 Nov. 1865 despre scaderea portului postalu pentru comerciulu internu, pre basea patentei Mele din 20 Sept. a. tr. aflu cu cale a ordoná dupa cum urmóza :

Pentru tipariturí (tramiteri sub cuverte crucite) pentru probe de marfuri sî mustre pre posta in laintrulu tierei, incependu dela 1-ma Octobre a. c. vine a se responde competinti'a postala scadiuta cu 2 xr. noi la fia-care 2½ loti, déca se punu francate sî facute dupa prescriere.

Ele insa nu potu trece preste greutatea de 15 loti vamali (Zolloth).

La probe de marfuri sî mustre pre fiitoriu nu póte sa se mai alature séu adauge nici o scrisóre.

Ministrului Meu de finantia i se comite a determiná, care tramiteri dintre cele pomenite suntu a se privi cá facute dupa prescriere.

Tipariturí, probe de marfuri sî mustre; care trecu preste 15 loti vamali nu se potu primí spre inaintare cu post'a de scrisori, sî de cum-va s'au pusu in laditiele de scrisori, sî tramitiatoriulu e cunoscutu oficiului postale, trebue sa i se inapoiese, altfelu sa se tramita cu carulu postei la loculu menirei loru.

In casulu din urma marcele, ce se voru aflá pre pachetu nu trebue sa se ié in computu la portulu postalu.

Schönbrun 19 Augustu 1866.

Franciscu Iosifu m/p.

Belcredi m. p. Wüllerstorff m. p.

la ordinaciunea préinalta :

Bernhard, cav. de Meyer m. p.

Ordinatiunea ministeriului de comerciu sî economi'a poporala sub data 5 Sept. 1866.

Determinatiuni asupr'a calificârei tramiteriloru sub cuverte crucite, a tipariturîloru, probeloru de marfuri sî mustre ce se tramitu cu post'a de scrisori (epistole).

Pe lânga scaderea tacsei de 2 xr. fia-care 2½ loti vamali, se potu inaintá cu post'a de scrisori :

1) Tóte tipariturile, fia acele tiparite, litografate, metalografate séu pre cale mechanica adjustate dupa formatulu seu, fiindu obiecte care de altfelu dupa calitâtile loru se potu tramite pre post'a de scrisori, luandu-se afara de ací scrisorile facute cu masin'a de decopiatu séu prin stratipariu (Durchdruck). Tramiterile trebue sa fia deschise ad. séu asiediate simplu séu in cuverte neinchise séu supt fasie anguste crucite asiá, incâtu sa se póta cunósce, ca suntu numai obiecte, ce se potu tramite sub cruce.

Tramiterile potu constá din cârti legate séu brosiurate séu sî din chartii deschise (avisuri negutiatoresci cu curantu (tarifa de pretiuri), anuntiâri de familii sî alte asemenea). Chart'a trebue sa fia facuta din chartia tare sî marimea ei se nu intréca marimea unei cuverte de epistola.

Tipariturile trebue francate sî sa nu tréca preste greutatatea de 15 loti inchisivu. La francare trebuie sa se aplice marce de scrisori pre partea adressei, susu deadrépt'a, care adresa se póte face pre fasiele cruciate séu pre obiectulu tramitiendu. Se póte pune adres'a sî inlaintrulu, ea insa se corespundia cu cea din afara.— Se potu tramite sî mai multe obiecte sub o cuverta crucita dela acelasi tramitiatoriu, sî calificate de a se tramite asiá, insa obiectele singurite nu trebuie sa aiba adrese séu cuverte deosebite.

Cerculare s. c. l. dela deosebiti tramitiatori numai atunci se potu tramite sub un'a legatura, candu suntu pre un'a sî aceeasi fóia tiparite, litografate séu metalografate. Nu se iarta tramiterile cu adause facute, dupace suntu odata tiparite, loculu insa datulu sî subscrierea, respective punerea firmei nu se privescu cá adause; nici atunci nu se potu tramite acele, candu au primitu vre-o modificare in cuprinsu, fia aceste modificâri scrise ori altmintrelea facute d. e. prin timbru, tipariu, lipiri de cuvinte preste altele, cifre séu semne prin punctare, sublineare, tragere de dunga, colorare, radere, strapungere, taiarea unoru cuvinte, cifre séu semne s. c. l.

Nici pre partea interna séu esterna a legaturei sa nu se afle vre-unu adausu, ce nu se tîne de cuprinsulu adresei, luandu afara numele, séu firm'a séu loculu locuintiei tramitetoriului.

Côlorarea tipuriloru de moda, mape nu se socotesce oprita, déca nu va fi desemnata de mâna; ci produsa prin tipariu.

La curante (Preiscurant) sî cerculare de negotiu e iertatu prin escepţiune insemnarea pretiului, a numelui calatoriului séu sî modificarea positiuniloru de pretiu prin scrisóre de mâna ori sî pre cale mechanica, sî schimbarea numelui calatoriului; curantele sî cercularîele comerciale, potu sa fia provediute sî cu subscrierea de mana a firmei de mai multi partasi de negotiu.

La cólele de corectura se potu adauge modificâri sî adause, ce privescu corectur'a, ajustarea sî tiparitur'a, sî li se potu alaturá sî manuscripte.— Adausele iertate la cólele de corectura in lips'a de locu se potu face sî pre tîdule deosebite alaturate la cólele de corectura.

Tipariturî preste 15 loti, ce se voru aflá in laditiele postale, déca tramitietorulu e cunoscutu, sa i se restitue, altfelu sa se tramita pe carulu de posta la loculu menirei, narespectandu in casu de asiá mercele puse pe ele, sî marc'a ce se pune pe fractura sa se reincaseza prin espunere.

In privinti'a tacsârei tipariturîloru, care vinu nefrancate séu nu deajunsu francate séu cari nu corespundu determinatiuniloru de susu, iar de altfelu suntu calificate a se tramite prin post'a de scrisori, are valóre p r i n c i p i u l u, ca portulu ordinariu de scrisori pentru epistole nefrancate se pune pe tipariturî, cari nu suntu de ajunsu francate, corespundiendu de altfelu determinatiuniloru de susu, numai pentru greutatea nefrancate cu marce. Ear déca se afla alaturata sî vre-o impartâsîre in scrisu, séu déca acést'a e fâcuta pe ea séu pe cuverta, atunci se pune sî tax'a deplina sî tax'a aditionala, sî i se incaminéza sî procedur'a penala pentru insielatu.

Pentru modificâri sî adause neiertate inca intra tacsarea cu portulu postalu dupa tarifa, sî uumai candu se va dobandí prepusulu de o corespundintia secreta se va luá procedur'a penala inainte.

2. Probe reali de marfuri sî mustre, fâra pretiu de cumperatu, licuide, vase de glaje, instrumente ascutite s. a. n'au insusîmea de a se tramite cá probe de marfa.

In privinti'a impachetârei conditiuneae, sa se faca asiá incâtu sa se póta lesne vedea cuprinsulu probeloru. De regula este de a se alege intre pachetarea d. e. a probeloru de panse, postavuri (panuri) sî tapete (subtasia) sî intre pachetarea d. e. probeloru de cereale, cafea, semintie s. a. de feliulu acest'a (in saculetie.) Saculetiele trebuiescu legate, insa nu alipite nici sigilate.— Intrebuintiandu-se saculetie orî alte vase, adres'a, carea trebuie sa fia de harthía ture séu alta materia potrivita,— sa se lipésca bine, cá sa nu cada. Adresele se cuprinda afara de numele primitoriului sî loculu sî cuventulu: mustre, numele séu firm'a tramitietoriului, marc'a fabricateloru séu a negotiului dimpreuna cu numirea specifica a marfei, numerele sî pretiurile, cere date déca nu se scriu pe adresa se scriu pe fia-care proba; alte anoteri nu suntu iertate.

Nu e iertatu a pune laolalta suptu o legatura alte tramiteri cu legatura sî adresa deosebita, din contra tipârituri sî probe de marfa séu mustra de câtra totu acelasi tramitietoriu suntu iertate a se tramite intr'un'a. Tramiterile trebuie sa fia francate sî sa nu tréca preste 15 loti vamali. La francare se aplica marce de scrisori pre partea drépta din susu a scrisorii. In privinti'a tractârei tramiteriloru de marfa sî mustra preste 15 loti sî a tacsârei ne séu nu de ajunsu francate au valóre cele dise in punctulu 1 despre tipârituri.

Lânge prob'a de marfuri séu mustre nu se potu alaturá scrisori cá sî in punctulu 1 pe lânga procedur'a penala de daunarea veniteloru. Prin acésta determinatiune se desfiintiase cu totulu ordonarea din 8 Augustu 1853 (f. l. imp. 1853 pag. 1001).

Acestea determinatiuni nu au valóre in comerciulu reuniunei postale, asemenea nici cu comerciulu cu statele afara de reuniunea postala, in a câroru privintia se sustînu decisiunile de mai nainte. Cá representantu alu minisirului de comerciu:

L ö w e n t h a l m. p.

Revista diuaristica.

„N. Fr. Bl.“ in unu articulu de fondu intitulatu „Conducerea afaceriloru esterne“ vorbesce pentru concrederea ministeriului de esterne, dlui de Beust, fostu ministru de esterne in Sassoni'a.

Mentiunatulu diuariu citéza mai multe momente din viéti'a politica a acestui barbatu, cari déca aru fi fostu considerate in Austri'a, acést'a nu putea ajunge acolo unde au ajunsu astadi. Dupa o desfasiurare mai detaiata a politicei austriace, dupa carea Austri'a aru fi pututu sa castige alianti'a Franciei, prin mijlocirea câreî Prussi'a s'aru fi pututu impedecá dela cuceririle facute in Germani'a, revine asupr'a ministrului de Beustu carele, ne spune acea fóia, au datu in deosebite renduri indigitâri Austriei in acestu intielesu sî apoi continua:

„Meritulu acestui barbatu de statu chiaru sî de aceea are o insemnatate asiá de mare pentruca elu a fostu, carele demultu au atrasu atentiunea Austriei asupr'a intentiuniuniloru sî pregatiriloru Prussiei. Elu a fostu, carele oferá Austriei unu mijlocu prin proiectulu de delegati, cu care putea sa nadusiasca in originea loru tóte planurile Prussiei sî tóta Germani'a sî o putea grupá impregiurulu seu. Nu este vin'a lui cace purtá atunci destinele Austriei, unu Rechberg sî lasà sa cada ide'a acést'a, in locu de a coastringe pre Prussi'a a se supune majoritâtiei federatiunali. Elu fù acel'a, carele vrù a pune cestiunea ducateloru (Schleswig-Holstein) in mânile federatiunei, prin care mesura Prussi'a aru fi fostu redusa la detoriele ei câtra federatiune, in locu de a se urcá pre spatele Austriei la pusetiunea cea inalta de putere mare a lumei. Acest'a a fostu uniculu ministru, in Germani'a, pre carele Prussi'a nu l'a aflatu ne pregatitu, ci in stare de a tramite o armata bine ecuipata in câmpu.

„Dlu de Beust nici acum nu crede ca pusetiunea Austriei in Germani'a aru fi cu totulu perduta. Spiritulu seu are de siguru mijlóce destule, prin care sa impedece, cá Austri'a, care esî victoriósa (invingatóre) din luptele de dóuedieci sî trei de ani avute cu Franci'a, sa nu-si pérda positiunea ei in Germani'a, in urm'a unei lupte de patru septamâni sî inca póte sî in urm'a unei politici rele continuate.

„Unu barbatu genialu de statu e pretiuibilu in tóte impregiurârile, in tempuri critice sî de necasu insa elu este totulu.“

Dupa aceea respunde „N. Fr. Bl.“ acelor'a cari se scandalescu câci e strainu sî protestantu, ca „Austri'a cea bolnava sa caute numai la sciinti'a sî capacitatea barbatului nu la loculu nascerei sele“; câtu pentru ca e protestantu dîce, ca acést'a aru fi o vatemare a protestantiloru din monarchia, déca pentru acést'a i s'aru face greutâti de a intrá in ministeriu. Aduce inainte ca Bruck ministrulu de finantie inca au fostu strainu sî apoi incheia:

„Dlu de Beust este barbatulu acel'a carele de siguru nu are de cugetu a mantuí pre Austri'a cu note diplomatice. Elu conditiuneza eficacitatea activitâtiei sele inainte de tóte dela inlaturarea concordatului sî intielegerea cu Ungari'a.

„Déca insa sî in dîlele nóstre aru mai fi datatórie de mesura ide'a, ca concordatulu mai are sa se mai tîna de pre o dî pre alt'a sî ca intielegerea cu Ungari'a e de prisosu, atunci tóte (Malz und Hopfen) suntu perdute.“—

Atingatoriu de redeschiderea dietei unguresci aduce o cor. din Pest'a a diuariului Presse mai multe conjectuti din cari estragemu sî noi urmatórele pasagie:

„. . . . Materi'a conversatiunei politice e astadi intrebarea: cum se va purtá diet'a fatia cu fototiurile desierte de ministri? . .

Acusi se dîce, ca diet'a se va aduná numai spre a protestá in o resolutiune energica contra stârei ilegali sî spre a dechiará, ca luarea in desbatere a elaboratului de cincisprediece trebuie amanata, pâna candu se va presentá inaintea dietei unu ministeriu respunsabilu ungurescu. Pâna se va face acést'a insa, diet'a sa se ocupe cu cestiuni de mai putîna insemnatate dara totusi de interesu pentru tiéra.

Unu altu calculu vine la resultatulu, ca diet'a nu póte face alt'a decâtu sa se adune sî sa se amane pre sine ins'asi numai decâtu. A mai lucrá pre lânga unu regimu nelegalu aru fi totu atât'a, câtu alu recunósce. Consciinti'a morala a tierei precum sî a representantiloru se corumpe, déca anomali'a de acum va mai fi sustînuta, asiá incâtu diet'a sa nu póta avé alta de alesu decâtu sa privésca in tacere la activitatea regimului de fatia séu sa surupa autoritatea representatiuniloru dietali prin neresultatulu ei prevediutu. In o atare situatiune punatóre pe ganduri este necessitate de a face unu pasu energicu sî de unu atare pasu se recomanda cu caldura amanarea dietei pre sine insasi.“

A trei'a versiune este care sémana fórte multu cu ceea ce o amu comunicatu sî noi in unulu din nrii trecuti sî in carea se dîce, ca elaboratulu comitetului de cincisprediece sa se depuna in archivu pâna va veni ministeriulu.

Dupa aceste sî alte dîce corespundinti'a mai departe:

„In fine déca intrâmu sî noi intre auguri trebuie sa dîcemu, ca in decursulu sessiunei mai de aprópe, inca nu vomu vedé tóte catastrofele, câte gurile limbute le dîcu a fi neincnngiurabile. Nu dóra ca asiá numit'a, cea mai de aprópe perioda de legislatura va fi seraca de interesu sî fâra de miscare, din contra, ea nu va fi seraca de surprinderi, dupa cele ce se potu pâna acum presupune. Insa esplosiunile, la a caroru punere in scena unulu vrea sa puna minele sî altulu sa tîna amâna fitilulu aprinsu, inca totu nu si voru aflá inca loculu.“ Incheia cu aceea, ca nedenumirea ministeriului nu va influintiá asupr'a pertratâriloru afaceriloru comune in modu esentialu.—

In rubric'a Ev. pol. amu amintitu despre impressiunea cea rea ce a facutu denumirea contelui Goluchowski de Locutiitoriu in Galiti'a. „Presse“ ne spune ca unu diuariu russescu „Golos“, despre care dîce ca e sub influinti'a printiului de coróna rusescu, vorbindu despre acésta denumire, mangaia pre russini, ca subjugarea polona nu va sa mai dureze multu. Eata dupa acelu diuariu (Presse) cuvintele din Golos:

„Sî asiá magnatulu polonu va reformá partea rusésca a Galitiei in intielesulu catolicismului sî polonismului. In tóte institutele tierei limb'a polona se face limb'a instructîunei, tóte ramurile aministrative trecu in mâni polone, limb'a polona devine oficiósa, numai relatiunile locutiintiei la Vien'a suntu nemtiesci. Polonii triumféza sî prea de tempuriu sa arunca in bratiele sperantieloru, de a face din Galiti'a focariulu polonismului sî alu catolicismului; de a atrage câtra sine elementele din Poloni'a prussiana sî rusésca.“

Dupa aceste afirma diuariulu rusescu, ca dupa diuarele polone restaurarea Poloniei sub cas'a habsburgica e lucru otaritu, sî ca acést'a preste mai scurtu séu mai lungu tempu sa se puna in lucrare. Inculpa pe Austri'a câce au alesu pre unu barbatu in fruntea Galitiei, a cârui alegere nu e nici mai multu nici mai putînu decâtu o demonstratiune contr'a Russiei. In fine incheia fói'a cu urmatórele:

„In atari impregiurâri póte fi la locu preîngrigirea regimului austriacu pentru sustînerea natiunalitâtiei polone? Populatiunea russésca a Galitiei, dupa ce a suportatu atâtea sute de ani necasuri sî subjugare, se va plecá ea de buna voia aspiratiuniloru polonisatórie? Basandu pre istoria cutediâmu a afirmá, ca acést'a nu se va intemplá. Suntemu convinsi, ca representantii poporului russescu, sî acum cá sî de alte dâti, voru demustrá curagiulu loru cetatienescu sî voru inaintá din tóte puterile desvoltarea poporului russu galitianu, carele sperâmu, nu va mai avé multu de a suferí prob'a. Russiei i suntu scumpe interesele natiunale sî ea tîne séma de densele mai multu cá ori candu alta data in politic'a esterna. Atragându noi prin acést'a atentiunea asupr'a denumirei celei de insemnatate a lui Golukowski de locutiitoriu galitianu, ne tînemu sî de detoria a amintí dîcerea romana: cuveant consules. . . .

„Presse“ adauge dupa acestea, ca in acestu articulu este fâra indoiala o indigitatiune, cum Russi'a — mai curendu séu mai târdîu, totu atât'a — va intrevení in favórea „russîloru galitiani.“ Aru fi de doritu cá sa se afle in graba unu receptu cu efectu spre inlaturarea acestoru cutediantie russesci.—

Mai adaugemu ce-va dupa „Romanulu“ din care iéra se potu vedé intentiunile russesci fatia cu Romani'a sî orientulu.

„Puseramu eri subt ochii publicului, articulii organeloru Russiei, atingatóre de noi, de esistinti'a nóstra politica. Cá sa se convinga ori cine ca acei articuli n'au fostu trecatori, ci ca tratéza seriosu un'a din cele mai mari cestiuni ce ocupa sî preocupa pre guvernulu rusescu, mai reproducemu ací unu nou articulu din diuariulu „le Nord“ 28 Septembre.

„La France consacra cestiunei Orientului unu nou articulu, in care citéza printre causele desceptârei acestei redutabile probleme „pe Russi'a, care nu s'a consolatu de invingerea sea in Crimei'a sî care intinde totudéun'a mân'a sea spre Constantinopole sî Mediterranea.“ Aru trebui cu tóte acestea a sfersî odata cu aceste banalitâti repetîte, cu aceste frasi seci sî uscate, câror'a evenemintele din anii trecuti dau cea mai eclatante desmintire. Cine a stâruitu mai energicu spre observarea stipulatiuniloru „dreptulu europénu“— acest'a este titlulu ce da „la France“ articululu seu, — in cestiunea Principateloru? Franci'a séu Russi'a? — Cine incuragiaza astadi veleitâtile de independintia ale Românîloru reclamandu pentru densii la Constantinopole conditiuni neconciliabili cu suzeranitatea Portiei? Franci'a séu Russi'a? Nu erá óre invederatu sî n'amu predîsu noi acum patru luni, cà ceialalti supusi crestini ai Portiei voru reclamá partea loru din favorile esceptionali acordate Moldo-Românîloru? Miscarea candiota aru fi eclatatu óre fâra precedintiele lui Carolu de Hohenzollern? Serbii aru fi fâcutu óre reclamârile ce ne anuntia astadi telegrafulu, de n'aru fi fostu marturi ai indulgintiei parintesci cu care Europ'a au permisu românîloru de a trece preste otâririle ei in momentulu chiaru candu le proclamá cu o solemnitate démna de o sórte mai buna? A cui e vin'a, a Franciei séu a Russiei, deca tratatele n'au fostu respectate in Moldo-Romani'a sî déca, autorisati de acestu precedinte, Candiotii, Epirotii, Albanesii sî Serbii s'au apucatu la rendulu loru a afisiá nisce pretensiuni neconciliabili cu tratatele? Respundia „la France“ nu cu frasi ci cu fapte. Acestu respunsu i va fi negresîtu ancvoia: de aceea nici nu asceptâmu a-lu primí.“

Asiá dara, dupa ce mai intâiu ne dechiara supusi ai Portiei, apoi sustîne ca Candi'a, Epirulu, Albani'a Greci'a sî Serbi'a, Orientele intregu déca se rescóla, noi suntemu culp'a, sî Franci'a care au sustînutu ca românii au drepturile loru sî natiunalitatea loru, de cari, dîcea insusi Lordulu Clarendonu, la 1858, sî D. Gladstone in 1866, „ca este totudeun'a bine a se tîné séma,“

Aceste articule suntu pentru noi de celu mai mare folosu. Ele ne arata ca guvernulu rusescu nu numti ca ne-a prigonitu pe mórte pâna acum dar ca sî astadi nu crutia nici unu mijlocu pentru a ne ucide cá natiune. Acésta cunoscintia, de-sî durerósa, este insa de mare trebuintia sa o avemu, câci unu reu bine constatatu este pre jumetate vindecatu.

Alu doile folosu ce tragemu din destâinuirile ce ne facu organele rusesci este ca ne face sa intielegemu; nu numai ceea ce sciu mai toti românii, ca Franci'a ne-a sustînutu mereu sî Russi'a ne-a combatutu neincetatu, dar inca pentru ce Franci'a n'au pututu face sî mai multu, pentru ce, acum 30 de dîle sustînu cu atât'a târia cá Turci'a sa recunósca pe Principele românîloru fâra conditiuni, câte neajunsuri potu decurge acum pentru noi, cari n'amu sciutu sa profitâmu de acele momente favoritóre spre a dobendí dela Pórta recunóscerea pe simplele basi ale tratateloru, sî pentru ce acum Pórt'a va face greutâti mai mari, sî Franci'a va fi póte impedecata acum, candu totu Orientele colcâie, de a ne sustiné pe terâmulu de acum o luna de dîle.

Principatele române unite.

In diuariele de ací aflâmu pregatiri pentru alegerile viitórie. Spre acestu scopu s'a sî constituitu intruniri prin cari sa se luminieze alegatorii sî sa scia cum au de a procede la alegerile viitóre. Dumineca in 25 Septemvre s'a adunatu in sal'a „Slatinenu“ la vre-o dóue sute de persóne, unde Dlu Dim. Ghic'a iea cuventulu sî vorbesce despre scopulu intrunirei sî folósele ei. Densulu sî dupa densulu D. Brailoiu, dîcu ca de ací inainte sa nu mai esiste partide, ci unu spiritu sa insufle pre toti. De ací se incinge o discussiune (care ne pare reu, ca nu avemu locu de a o publicá completa), ce culminéza mai cu séma intru aceea, ca este de lipsa cá candidatulu de deputatu sa dépuna professiunea de credintia inaintea alegatoriloru sei. Ne marginimu a reproduce dupa „Trompet'a Carpatiloru“ urmatórele idei desvoltate in acésta cestiune:

Luandu cuventulu d. Patriciu incepù a spune ca dupa tóte cuvintele ilustriloru oratori cari i-au precesu, d-lui se presenta cu mare sfiéla, mai cu séma cá nici are talente oratorice sî n'a vorbitu nici odata in publicu. Fiindu insa ca dnii oratori au vorbitu despre tóte, afara numai de unu lucru, despre acelu lucru si permite d-lui sa vorbésca, macaru ca nu este alegatoriu din Bucuresci, ci dela Bacâu: dara, sa grabesce a adauge d. Patriciu, sum românu sî cá românu sum alu dvóstra alu Bucurescenîloru, dupa cum sî dvóstra Bucurescenii sunteti ai cetatenîloru din Bacâu.

D. Patriciu sustîne ca trebuesce sa se céra de câtra alegatori candidatiloru pentru deputatia, professiuni de credintia, câci trebue cá cetatienii sa cunósca opiniunea candidatiloru sî, dupa dsea, nu este destulu a se aretá cine-va, pentru cá sa capete voturile alegatoriloru: trebuie a spune ce voiesce, ce scopuri are asupr'a tutoru cestiuniloru mai alesu natiunali. Toti spunu ca voru libertâti, dara trebue sa scimu ce intielegu, de esemplu, cu libertatea individuala cum voru regulamentá-o in legea ce va desvoltá articululu din constitutiunea. Amu vediutu dîce d. Patriciu juristi mari, ilustri, cá sî d. Boerescu, facendu-ne felu de felu de legi, sî resultatulu a fostu ca ne-amu pomenitu cu chic'a in mân'a gendarmului. Vedi, asta vremu sa scimu, sa ne talmacimu, déca totu asiá libertate voru! Trebue sa scimu ce voru sa faca cu finantiele tierei, cum au de gându sa le reguléze, ce sistema voru sa puna in lucrare.

Eu, dloru! candu amu 100 galb. venitu cá sa potu pastrá averea, trebuie sa facu unu bugetu ordinariu de 70 galb. sî 30 sa-i lasu pentru cheltuiele estraordinarie de medici, spitieri, sî altele, (aplause). Ce s'aru intemplá cu mine, déca avendu o casa cu 100 galb. venitu, asiu chieltui 200 pe anu? In câti-va ani m'aru dá afara din casa sî asiu remané pe drumuri! Ei bine, amu vediutu ómeni ce se dîceau financiâri mari procedandu astfeliu. Amu vediutu sub guvernulu reposatului Barbu Catargiu ucisulu, presentandu-se unu bugetu de vr'o 180 milióne, candu veniturile erau cu 40 milióne mai putînu. Unde a sa ajungemu cu asemenea sistema? Negresîtu la bancruta. (Intrerupere). O voce despre biurou, Clica).

D. Patriciu. Clica! la vedeti cum intielegu d-loru libertatea; clica eu? déra n'amu nici in clinu nici in mâneca cu nimenea dintre dv.— Spunu cugetarea mea simpla. Trebuie sa cunóscemu ce au de gandu sa faca deputatii cu bugetele cari le platimu noi din spinarea nóstra.

De aceea trebuie professiune de credintia, trebuie chiaru mandatu, câci domnii deputati, dupa ce se alegu, nici nu voru sa mai scie de noi, dupa cum a facutu fostulu presiedinte alu camerei d. M. K. Epurianu, care cu ocasiunea cestiunei Jidaniloru, a dîsu ca d-lui nu voiesce sa scie de alta opiniune, de originea alegatoriloru, de câtu de ceea ce i dîce consciinti'a d-lui. D. Patriciu cu ochii spre d. Bratianu dîse ca recunósce, sî d-lui ca deputatii suntu liberi in consciinti'a d-loru, dara liberi câtu ne vine la socotéla nóua alegatoriloru, câci vointi'a nóstra trebue s'o puna in lucrare. Ce ati dîce de mine, advocatu insarcinatu sa aparu o pricina a unui cliente, candu asiu lasá sa vorbésca d. Boerescu cu elocinti'a s'a ilustra, sa combata interesele clientelui meu, sî apoi asiu dîce judicatoriloru: Domniloru, amu primitu banii cá sa aperu pricin'a, dara clientulu meu n'are dreptate, faceti ce va dîce d. Boerescu! Nu e asiá ca n'aru pré fi bine. Ei bine, totu astfelu e sî cu deputatulu (aplause) vremu sa ne spuna ce vré, cá sa scimu de trebuie sa-i dâmu voturile nóstre. D. Patriciu vré sa scia ce libertâti voiesce candidatulu sî cum le voiesce? ce are de gandu sa faca in

cestiunea Israelitiloru, cari suntu o plaga pentru Moldov'a ? sî cum intielege economi'a financiara ? Deputatii cei cunoscuti cari n'au nevoia de professiune de credintia voru fi prea buni, déca d. Patriciu vré lucru lamuritu, netedu. Amu vediutu negresîtu ómeni mari, ilustri, cu sciintia multa , dara prea suntu umflati, prea ne dau la o parte pe noi asti'a mai mici. Dloru vorescu de egalitate, dara amu vediutu ce felu de egalitate au voitu d-loru sa intemeieze prin constitutiune ! apoi faca bunatate a luá séma sî la vorbele nóstre, a ne consultá sî pe noi candu este cestiunea de legile ce au sa ne domnésca, de sarcinele ce au sa ne totu puna pe gâtu. Noi alegatorii vremu negresîtu sî ómeni de cei cunoscuti, dara mai vremu sî ómeni mai putînu cunoscuti, insa cu taria de caracteriu cari sa fia indatorati prin mandatu a loví reulu fâra crutiare. Câci, in adeveru , déca amu mersu din pecate in pecate dela 1859 incóce, cine este vinovatu ? Domnulu ? Elu , dupa constitutiunalismu, este inviolabile, numai ministri ? Nu. Ci deputatii, deputatii câci ei te-au lasatu sa violeze legile. Domnulu n'are altu decâtu sa puna o iscalitura. Deputatii dara pórta respunderea, sî cá sa punemu capetu reului trebuie sa scimu lamuritu cu cine avemu a face. (Intrerumpere). Eata libertatea ! — Poftimu, dle Brailoiu, vorbesce dta déca-ti place, dare nu me intrerupe. (Scomotu, intrerupere). Sum unu vechiu plugariu , dle Brailoiu, sî candu odata amu pusu plugulu in brasda n'amu obiceiu sa me oprescu, mergu inainte. (Aplause). D. Patriciu dîce ca trebuescu neaperatu professiuni de credintia ; dsa cere dela deputati trei calitâti : sciintia, caracteru sî taria de a-si sustiné opiniunile, sî onestitate. (aplause.)

Varietâti.

*** Maj. Sea dupa cum ne insciintiéza „Neue. fr. Presse“ din 12 Octombre va calatorí la Boemi'a. Majest. Sea va emite inca inainte de plecare, decretulu pentru conchiamarea dietei Ungariei. Patent'a convocatória va fi de cuprinsulu , ca ministeriulu ungurescu numai dupa purtarea multiamitória a dietei se va denumí.

Deputatiuuea Ciaichistiloru cu gen. Stratimirovtciu in frunte fu primita in Audientia la Majestatea Sea sî i se promise ca gravaminele ei voru fi considerate.

O Deputatiune de Slovaci inca fu primita nu demultu la Majestatea Sea in Audientia, cu care ocasiune descoperî deputatiunea credinti'a sî alipirea ei câtra tronu in tóte tempurile sî se rugá apoi a fi considerata sî natiunea slovaca cá atare cu ocasiunea organisatiunei constitutiunale a statului.

Majestatea Se indurà prea gratiosu a respunde deputatiunei urmatórele : „In dilele aceste grele, care le-amu petrecutu in tempulu din urma, amu o bucuria, ca potu primí o asemene dechiaratiune de credintia din partea credinciósei mele natiuni slovace, de carea nici odata nu me amu indoitu. Fiti incredintiati ca in ori ce impregiurâri nu-mi voiu uitá de supusii mei slovacesci.“

*** (Alumneu natiunalu.) Cetimu in „Albina“, ca brav'a inteligintia din Timisiór'a voiesce sa infiintieze acolo unu alumneu pentru spriginirea studentiloru romani de acolo,— acestu institutu se va infiinti'á prin daruri de buna voia din tóte pârtîle, cari au sa se tramita in bani séu in natura dlui profesoru de limb'a sî literatur'a româna Georgiu Craciunescu in Timisiór'a.— O recomendâmu spriginirei calduróse a onor. publicu românu.

Decoratiuni sî laude. Pentru purtare brava innaintea inimicului se decorara dela reg. de infant. Carolu Alessandru Mare Duce de Sachsen Weimar nr. 64 cu medail'a de aurul: cond. Constantinu Dinde; cu medalia de argintu cl. I. : serg. Ioann Lampe, serg. cadetu Victoru Heyszl , corporalii : Fr. Mathiasco , Andreiu Suciu, Dim. Oreanu, Lad. Kenderesy; cond. Frid. Urban , Angelu Birt'a, Ioann Maiu, Nicolau Tatu; cu med. de arg. cl. II : serg. Podlutzky, serg. cad. Enengel, qua serg. Morariu vice serg. Carol Kurzfeld, Petru Dragota, corp. Ioann Naseudeanu, I. Mesesianu, cond. I. Munteanu, Ios. Siegel, gregarii : Petacu , Ios. Hegedusin, Mich. Stefanescu, Camillo Beischlag, Amvr. Sente, Nicol. Partosiu, R. Forster , Tom'a Nicóra , Dim. Marcu , I. Tonci'a , Vasile Craciunu, Mich. Luncanu , Antoniu Rain , Iul. Putze , cond. Mich. Carac'a sî Ign. Birt'a.

Laudati fura : serg. cad. Ant. Mandl. cond. Stefanu Mate; corporalii : Nicol. Spiridonu, Alesandru Obresianu, cond. I. Bociatu, Petru Luc'a, Mich. Manea , Mich. Pop'a , Vistianu Belcanu , cadet. Lud. Kaufmann ; gr : Aronu Craciunu, Petru Baicu , Moise Siandru, Simionu Ratiu, Simeonu Gros'a Iosifu Marisiu sî Ioann Manu.

Dela regim. de infant. Alessandru I Imperatulu Russiei Nr. 2. se decorara cu medalia de arg. cl. I : vic. serg. Franciscu Szőcs, corporalii Borendi sî Wandler ; cond. Hegyesy , Davidu Socaciu , Fr. Reith, Fr. Sasu. Ioann Deras, gr. Martinu Nicol'a ; cu medali'a de arg. cl. II. se decorara serg. acu locuten. Truiacu, v. s. Ioann Bersanu sî corp. Georgiu Bratu ; gregarii Lud. Pal, Ios. Elekes, Fr. Szentes, Fr. Kafauschek, Ferd. Berviezer,, I. Sierbanutiu, N. Coracioni, Ioann Forri, Alessiu Demeter, Laslo Bedö, Ios. Kiss , Ioann Galu, Greg. Iacobu, Lad. Fülöp serv. de oficieru Domokos.

Laudati fura corporalii Alb. Voluciu, Stefanu Varg'a. Io. Incze, cond. Stefanu Marchau, cornistulu I. Vandoru, serv. de oficieri I. Keuschert, Ios. Agoston sî purtatoriulu de râniti Ciutti.

Dela batal. de venatori nr. 28 se decorara cu medalía de arg. cl. I. gr. Petru Nicolau; cu medalia cl. II. cad. serg. Iul. Heine Ioann Scopek, serg. I. Haltrich vice serg. qua serg. Florianu Pahone, Rud. Czech, I. Haas; vic. serg. Georgiu Cristoloveanu, Georg. Gaboru, Georg Stenner, Ioann Filk, Lazaru Recusianu, corp. Georg Schindler, Iacobu Pop'a qua v. serg. And. Fultsch, cornist. Georgiu Fagarasi, gr. Onutiu Dragusianu.

Laudati fura : serg. Daniilu Const, And. Schneider, Felix Schneider, v. serg. Iosifu Böhm, gr. I. Schmidt sî Frid. Hermann.

*** In Veron'a se intemplà unu conflictu intre cetatieni sî ostasi, cetatienii insultara pre oficirii austriaci ce erau adunati in „Café militaire“, de ací vení lucrulu la sabie sî pumnale, in fine , se alarmà intrég'a garnisóna , sî astfelu se domolí incaeratur'a. Se ranira mai multi, putîni murira, 309 se arestara. In urm'a acestor'a s'a prochiamatu starea de asediu.

*** Sciri despre corpulu legiunariloru lui Klapka. La Vienn'a au sositu dóue trenuri separate cu de cei ce fusese prinsi sî inrolati in corpulu legiunariloru lui Klapka. Fiindu mai toti din regimentele unguresci au sî plecatu cu vapórele pe dunare in josu câtra Ungari'a. Despre modulu cum fura inrolati se dîce ca la fia-care prinsu i se dede arvuna de 10 taleri, la charge dupa gradu cu câte 10 taleri mai multu. Dupa aceea li s'a spusu trupeloru in limb'a magiara , ca Austri'a resémna dela Ungari'a sî ca acolo toti suutu gat'a de lupta sî astépta numai sosirea lui Klapka.

O alta scire din 12 Oct. (cea din tâiu e din 9 Oct.) spune sosirea a altoru 300. Oficierii intre cari sî doi conti erau in vestminte civile. Sî despre acesti'a se dîce ca s'a tramisu indata pre acasa.

*** Pace a in visita la Vulcanu. O fóia umoristica in Londonu „Punch“ are in unu numeru mai próspetu unu desemnu, care representa pre Pace la semidieulu Vulcanu in lumea de josu (in iadu). Pacea, in tipulu unui angeru, e imbracata in tunica alba, frumós'a-i frunte este plecata in josu sî cu ochii scaldati in lacrimi. Negotiulu e cu totulu cadiutu sî lucratoriloru le lipsescu cele mai neaperatu de lipsa. Pacea vine la Vulcanu spre a se plange, insa dieulu e fórte ocupatu. „Ce feliu de lucru ai dle Vulcane ? intréba angerulu „Ce ?“ respunde dieulu „nici odata nu amu fostu asiá necagitu, cá de candu m'amu facutu liferantu lui Pluto“, sî apoi scóte o tiedula pre care erau insemnate : 500,000 pusci prussiene, 200,000 pusci Einfield pentru Angli'a sî 300,000 pusci chassepot pentru Franci'a, dóue milióne de tone de feru pentru nâi ferecate, 500 de turnuri pentru monitórie (nâi mari de resbelu.)

Nr. 30—3 **Concursu.**

Devenindu vacantia la scólele populare rom. gr. or. din Protopopiatulu Orestiei urmatórele statiuni de invetiatori cu acést'a se deschide Concursu pâna la 20 Octobre a. c. st. v. sî anume :

1) Sibotu cu unu salariu anualu de 80 fl. v a. cuartiru liberu sî lemnele trebuincióse. —

2) Sabisielulu vechiu cu unu salariu anualu de 60 fl. v. a. cuartiru liberu sî lemnele trebuincióse.

3) Sibisielulu nou cu unu salariu anualu dela copii sî cantoritulu Bisericei in suma de 60 fl. v. a. cuartiru sî lemnele trebuincióse.

4) Orestiór'a de susu cu scólele centrale la care su afiliate comunele vecine : Oresciór'a de josu — Buciumu — Ludesti, Costesti — cu unu salariu anualu in suma de 220 fl. v. a. lemnele trebuincióse sî cuartiru.

5) Gelmariu cu unu salariu anualu de 80 fl. v. a. lemnele trebuincióse sî cuartiru. —

Doritorii de a ocupá aceste statiuni au a-si tramite cererile loru adresate la acestu scaunu Protopopescu pâna la susu scrisulu terminu, documentandu ca suntu de religi'a gr. res. cu purtare morala buna — ca suntu pedagogi s'au teologi absoluti sî sciu cantârile sî tipiculu bisaricescu. Oresciа 2 Oct. 1866.

Nicolau Popoviciu,
Protopopu sî Inspect. scol. Districtuale.

Nr. 29—2 **Concursu.**

Pentru ocuparea postului de invatietoriu la scól'a comunala gr. or. din Tomnatecu in comitatulu Zarandului se deschide concursu pâna la 20-lea Octobre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu de 160 fl. v. a. cuartiru liberu sî 4 orgii lemne de focu.

Concurentii pâna la terminulu pusu, sa se adresedie la subscrisulu cu documentele necesarie.

Hondolu 28 Sept. 1866.

Basiliu Piposiu
Protopr. sî admin. alu Tractului Zarandului.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 80. ANULU XIV.

Sabiiu, in 9|21 Octobre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 8 Octobre.

Biletulu de mâna imperatescu indreptatu câtra contele Belcredi si de care amu amintitu in putîne cuvinte in nrulu trecutu este celu urmatoriu :

Iubite conte Belcredi ! Candu amu publicatu prin manifestulu Meu din 17 Iuniu a. c. popóreloru Mele, cu aduncа durere, neincungiurabil'a necessitate a resbelului, pentru aperarea bunului dreptu alu Austriei— in acestu momentu seriosu au respunsu popórele la chiamarea Mea cu o astfelu de bucuria sacrificatória, incâtu acést'a a fostu pentru anim'a Mea cea tare ingrigita o adeverata satisfacere. Redicatória erá consciinti'a, ca monarchu si poporu suntu condusi la unu pasiu atâtu de seriosu de acelasi cugetu si de acelasi simtiementu.

Nefericitele eveniminte ce au urmatu dupa acést'a pre campulu de resbelu dela média-nópte, grelele sacrificii, ce le au impusu aceste imperiului Meu nu au sguduitu spiritulu patriotismului in poporu.

In capitala si in alte pârti au luatu mii de insi din buna voia armele, séu pentru cá sa intarésca sîrurile armatei ori sa formeze corpuri de voluntari, séu pentru cá sa apere marginile de invasiuni inimice, acestu simtiu de sacrificare s'a aretatu si la ecuiparea feciioriloru.

In credinciosulu Meu comitatu, in Tirolu, s'a radicatu intréga adeverat'a populatiune entusiasmata de patriotismu, spre respingerea eroica a inimicului, si scumpulu Meu regatu Boemi'a a pastratu intre suferintiele cele mai amare si intre pressiunile cele mai grele o astfelu de tienuta, cum póte sa o aiba numai unu poporu, care, asemenea fiiloru Tirolului, prin iubirea credinciósa câtra Domnitoriulu seu stravechiu, câtra imperiu si patria, scie dá istoriei o splendóre, ce nu palidéza nici odata.

Durere, ca in decursulu evenimenteloru resbelice, pressiunile s'au estinsu si asupr'a altoru tieri, asupr'a credinciósei Mele Moravie, Silesie, unei pârti din Austri'a de josu, Tirolului de média di si a tienutului Goritiei— si in tóte pârtîle in tempulu acestei grele cercâri s'a manifestatu simtiulu de patriotismu si de credintia alu populatiunei nu numai neslabitu, ci chiaru in situatiunea cea mai periculósa in unu modu radicatoriu. Cu deosebire au fostu pentru Mine binefacatóre participarea cea plina de iubire si de adeverata sacrificare, cu carea fura ostasii raniti ajutati si grijiti de câtra tóte clasele populatiunei.

Asiá se insîra lânga impressiunile dîleloru nenorocite suvenirea netrecatóre de documentele cele mai pretióse de credintia si de nobilu sacrificiu alu popóreloru Mele si miscatu la anima Mi esprimu pentru acestea recunoscinti'a Mea cea mai multiamitória.

Te insarcinezu a aduce acést'a la cunoscinti'a generala, cu deosebire insa representantieloru regateloru si tieriloru Mele cu ocasiunea adunâriloru loru ce au sa urmeze.

E detori'a regimului Meu de a aplicá tóte mijlócele raneloru celoru adenci causate prin resboiu. Activitatea cea mai incordata e aici unu obligamentu sântu, a câroru implinire conscientiósa o asteptu dela tóte organele regimului.

Cine au sacrtficatu in tempulu acest'a greu pentru imperiu, are pretensiune la ajutoriulu imperiului cu care (ajutoriu) dupa dreptu si ecuitate nu trebuie traganatu.

Despre resultatele mesuriloru deja luate de Dta vei avé sa-mi faci in continuu propuneri.

Schönbrunn, 13 Octobre 1866.

Francisc Iosifu m. p.

Pulsky unulu dintre ministrii unguresci dela 1848—9, carele petrecù pâna mai deunadîle cá emigrantu in strainetate, capatà concessiunea de a se intórce in patria, cá sa-si cercetedie famili'a. Cele mai multe dîuarie a compatimitu pre numitulu fostu emigrantu pentru sórtea cea trista de care fu lovitu perdiendu soci'a si fii'a inca inainte de sosirea sea in Pest'a, prin mórte, si mai tardîu pre unu fiiu alu seu. Acum aflâmu ca Pulsky acest'a e amnestiatu fu primitu si in audientia la M. Sea si ca a si inceputu a se ocupá de studiarea si apretiarea politicei ministrului Belcredi. Se dice ca parerea lui este, ca déca Belcredi mai remane neactivu, atunci partid'a lui Deak nu se mai póte sustiné in Ungari'a. Acésta parere a produsu dorinti'a ministrului Belcredi de a discutá cu Pulsky asupr'a cestiunei unguresci.

Hr. Ztg. de eri aduce trei telegrame dintre cari dóue (unulu din Vien'a si altulu din Pest'a) anuntia, ca dietele translaitane suntu conchiamate prin unu rescriptu dela 14 Octobre n. pre 19 Novembre. Unu autografu imperatescu incunosciintiéza pre Cancelariulu de Mailáth despre motivulu amanârei terminului de convocarea dietei unguresci, care motivu este epidemia, ce s'a estinsu asiá de tare in tiér'a ungurésca. Demanda insa a face tóte dispositiunile necessarii, pentrucá indreptandu-se starea sanitaria a tierei, diet'a numai decâtu sa-si póta incepe activitatea sea. Imperatulu multiamesce Ungariei pentru voluntari si recunósce nenumeratele dovedi de participare fatia cu ranitii austriaci si ai aliatiloru.

Unu altu (alu treilea) telegramu ne spune, ca Majestatea Sea a sositu in 18 Octobre in Brünn (Moravi'a) petrecutu de ministrulu de statu. Masse de poporu l'a salutatu cu bucuria. Giskra ia cuventatu. In respunsu recunosce Imperatulu purtarea cea esemplaria a cetâtiei Brünn si observa, ca puterea morala purcese din cercarea cea grea. Unde cercarea cea mai grea produce partea acést'a mai nobila a vietici omenesci in totalitatea sea, acolo sperantiele in unu viitoriu mai bunu odihnescu pre unu temeiu neclatitu. Imperatulu si va indreptá atentiunea inainte de tóte câtra implinirea acestoru sperantie.

Despre diet'a croata inca nu se face pomenire oficiósa, sciri insa suntu ca se va conchiamá si acést'a pre 28 Noemvre.

Tratatulu de pace intre Austri'a si Itali'a despre care amintirâmu si noi mai de multe ori s'a publicatu in tóta estinderea lui, punctele de capetenia suntu cunoscute deja si cetitoriloru nostri.

Din Berlinu se imprascia scirea, ca in Ianuariu fiitoriu, adunandu-se parlamentulu germanu nordicu, actulu celu dintâiu va fi proclamarea regelui prussianu de imperatu alu Germaniei.

Nu este demultu de candu erá vorb'a in unele foi despre concentrâri de trupe rusesci la marginile de média di si apusu ale imperiului. Unu corespundinte din Varsiovi'a alu unei foi silesiane anuntia acum, dupa isvóre sigure, cum dice elu, ca generalulu russescu Berg si alti generali din capulu armatei, ce se afla in Poloni'a, suntu chiamati prin telegrafu la Petersburg, spre a fi de fatia la consultârile militarie ce au sa se faca acolo. Dupa semne aru crede cine-va, ca suntu eventualitâti resboióse si óre-care pregatiri se si facu pe subt ascunsu. Asiá de e. a sositu ordinu de a provedé magasinele cu ovesu, ceea ce se intempla numai candu are sa se incapa pregatirea de unu resbelu.

Din Francia se spunea, cu vre-o cate-va dile mai nainte, ca starea sanetâtiei imperatului Napoleonu insufla grigi fórte mari. Ba se spunea, ca Napoleonu s'a supusu unei operatiuni (Elu sufere de petra), dara operatiunea aru fi fostu fâra succesu. Acum se scrie, ca imperatulu nu s'a supusu la nici o operatiune pentruca e convinsu, ca nu aru fi in stare sa supórte durerile si asiá mai bine va mai traganá bolindu pâna i va concede ból'a ins'a. Dupa „France“ se spune (dela 16 Octobre) ca starea sanatâtiei imperatului e buna si ca pâna in 22 Oct. va petrece la Biaritiu.

Din Serbi'a are „Zkft.“ o corespundintia datata din Belgradu in 12 Octobre n. Corespundintele comunica resultatulu celu multiamitoriu, celu avura esercitiele militieloru serbesci din anulu acest'a. Ele dovedescu de o propasîre si desvoltare insemnata a spiritului militariu. Principele Michailu rostì cu asta ocasiune urmatórea cuventare trupeloru concentrate :

Militari ! Dela infiintiarea principatului Serbiei, dela tempulu, decandu natiunea serbésca au ajunsu a fi unu statu de sine si la o viétia politica,— astadi este pentru prim'a óra, candu unu regentu alu Serbiei vede o putere armata, provediuta cu tóte cele de lipsa, concentrata dinaintea sea. Sum convinsu ca voi sunteti veseli si mandri, ca amu incepulu cu voi manevrele, ce amu de

cugetu ale face cu armat'a intréga, cautându unu locu pentru esercitiele militarie, care avù o rola fórte insemnata in tempulu resbeleloru de eliberare sî unde inainte cu cu 50 de ani armat'a serbésca, avendu lipsa de cele mai necesarii, numai prin virtutea ei, condusa de tatalu meu, si a castigatu o coróna de nemurire; iara nóua ni-a lasatu unu focu sacru, care ne incaldiesce sî mai tare, animele nóstre.

Domnii mei, oficieri sî militari! Multiamitu cu propasîrile Dvóstre de pâna acum, de cari tocm'a avui norocire a me convinge, ve esprimu ferbintea sî parintésc'a mea multiamire. Totu odata insa viezu in acea sperantia sî credintia, ca spiritulu Dvóstre militariu, va corespunde nisuintieloru, cu cari eu nu sum crutiatoriu, candu e vorb'a de indeplinirea organisatiunei armatei, sî la revederea cea mai de aprópe mi se va dá ocasiune sa ve dîcu: Ve multiamescu soldatiloru! nu me amu insielatu in asteptârile mele: Serbi'a e mandra cu voi! Sa traiti! Sa ne revedemu in buna sanetate!"

Inmiitu resuná „ipak" sî „zivio" din gurile militariloru, cari dupa aceea s'au reintorsu la trebile loru cetatienesci.

Din corespundintia se vede mai departe ca representantulu Romaniei la curtea Serbésca, Ioann Cantacuzinu si-a datu acreditivele sele. Barbatulu acest'a se dîce ca e bine alesu, avendu calitâtîle diplomatice, cari i inlesnescu a cuprinde pe deplinu missiunea sea.

Din Constantinopole se telegraféza, ca o scrisóre vezirala, carea esprima oficialu recunóscerea Principelui de Hohenzollern, s'a tramisu la Bucuresci. Principele se astépta acolo. Cu acést'a aru fi delaturata diferinti'a.— Sinodulu grecescu au recunoscutu independinti'a bisericei române.

Din Romani'a aflâmu ca joi erá sa plece Domnitoriulu la Constantinopole.

Revista diuaristica.

In o corespundintia a l. „Tag. a Böhm." cetimu urmatórele:

„In privinti'a deslegârei definitive a cestiunei constitutiunali séu in privinti'a conducerei celei mai de aprópe actiuni parlamentarie, nu are inca nici dlu de Majlath nici d. conte Belcredi unu programu positivu. Amendoi domnii simpatiséza intr'aceea, ca le place sa lasse sa vina lucrurile, cá sa i afle in positiune siantiuita. Déca o asemene positiune se póte numí destulu de asigurata, ne-amu indoí. Precum se scie sistem'a austriaca de fortaretie nu au pututu tiné peptu in resbelulu modernu. Pentruca, lucru de miratu, noi amu trebuitu sa desiertâmu cuadrilatur'a italiana, in pace, fâra de a o fi aperatu dupa cum s'aru fi cadiutu. Ministeriului inca i-aru puté umblá asiá cu positiunile sele dupa siantiuri. Noi putemu dintr'odata sa audîmu de predarea portfoiului, inca inainte sa fia vorb'a de o lupta.

In care directiune va fi metamorfos'a nu este decisu. De-sî „Schweitz Cor." anuntia, ca Archducele Rainer este alesu de urmatoriulu lui Mensdorff sî in legatura cu acestea vrea sa scia de conferintie insemnate in privinti'a politicei interne. In conferintiele aceste se sustîne impacarea cu Ungari'a, de principiu neclatitu sî consântîtu prin readunarea dietei unguresci.

„Presse" dela 17 a. c. dîce:

Pre candu contele Belcredi, dupa tóte câte se potu vedé, este ocupatu cu pregatirile pentru actiunile de statu in Ungari'a, iara representantii regatului (Ungariei) radîmati pe dreptulu loru celu bunu, cauta cu o linisce impunatóre la desvoltarea lucruriloru in diet'a cea mai de aprópe: se inmultiescu nevoile imperiului. Fói'a imp. d. l. publica cu incetulu prescrieri despre punerea in lucrare a legiloru finantiale, care s'au emisu in momente de celu mai mare periculu, sî mai ca se aru paré, ca ministeriulu dupa restaurarea pâcei vrea sa se folosésca de mijlócele finantiale ale imperiului pâna la estrem'a marg ne trasa de acele legi.

Déca sub asemenea impregiurâri nu se mai audu numai plangeri singuratice, ci din tóte pârtîle incatrâu ne intórcemu — sî adeca nu prea tare, sub press'a austriaca,— candu se vede fiacare amenintiatu sî pagubitu in interesele sele, mai avemu causa de a ne mirá. Unu descuragiu generalu au ocupatu spiritele sî prospectele de dîle mai bune se departéza cu atât'a mai tare, cu câtu fapt'a mantuitóre e mai neaperatu de lipsa.

In „Albin'a" gâsimu urmatórea coresp. din Ciacov'a dela 27 l. tr.:

Stimate domnule Redactoru! Astadi in comun'a Ciacov'a convenindu mai multi preoti sî invetiatori din Protopopiatulu românu gr. or. alu Ciacovei, domnulu administratoru protopopescu, prea zelosulu fiu alu natiunei nóstre, Ioane P. Seimanu, cu inima sî cu sufletu plinu de bucuria, celoru ce au fostu de fatia le publicà cercullariulu Ilustr. Sele, neobositului domnu Episcopu alu Caransebesiului Ioan Popasu, prin carele s'a mandatu clerului românu gr. orient., ca in viitoriu sa se tina rugaciuni câtra Dumnedieu in S. biserici pentru Alessandru Nedelco sî soti'a lui Ann'a, cari tóta averea loru in suma cam la 40,000 fl. v. a. au binevoitu a o jertfi pre altariulu dulcei nóstre natiuni, testandu susu amintitii pré nobili funoatdri averea loru, pentru crescerea tineriloru orfani români gr. or.

Acésta fapta pré démna de lauda, venindu la cunoscinti'a celor'a ce au fostu de fatia, a umplutu inimile tuturor'a de mangaiere sî de bucuria; simtindu vertosu fia-care, ca Dumnedieu candu fericesce unu poporu, vérsa din nectariulu seu celu plinu de bunatâti daruri sânte in inimile fiiloru lui, prin cari daruri, se sântiesce launtrulu loru, i face sî i misca apoi a fi plini de virtuti nobile, jertfindu-se fie-care, pentru luminare sî civilisare, sî prin aceste pentru marirea sî fericirea lui.

Provedinti'a divina binevoí a se indurá spre poporulu nostru românu, candu miscà inimile amintitiloru pré nobili fundatori, a face acésta fapta filantropica, prea démna de lauda, sî prea nobile.

Dumnedieu dara, dupa voi'a lui cea atotuputerica sa se indure a le dâruí viétia lunga sî fericita ambiloru prea nobili fundatori. —

Dumnedieu dupa voi'a lui cea inalta, sa daruiésca viétia lunga sî fericita, sî Ilustr. Sele D. septemvir Simione Popoviciu, carele s'a sirguitu, sî a binevoitu a mijlocí, sa se faca fapt'a acést'a, producatóre de fericire sî mangaiere, pentru fiii orfani români gr. or., sî prin acesti'a apoi marirea sî fericirea dulcei nóstre natiuni. —

In fine, ambiloru prea nobili fundatori Alessandru Nedelco sî soti'a lui Ann'a, pentru prea nobilele loru fapte, cu fiiasca devotiune in publicu pentru toti, fiii orfani le esprimu cea mai pie multiamire. —

Nicolae Nicolaeviciu,
supremu docente românu in Ciacov'a.

Eata numitulu cercullariu;

Multu On. D. Adm. protop. Ioann P. Seimanu in Ciacov'a.

Copia nr. cons. 1284/1866.

Multu Onorate Dle Administratoru protopopescu!

Prea iubitulu barbatu alu natiunei române sî zelosulu credinciosu alu bisericei nóstre dreptu maritóre române resaritene, D. Alessandru Nedelco, cetatiénu sî proprietariu in Pest'a, impreuna cu multu stimat'a-i socia Ann'a, nascuta Hauptman, au statoritu nerevocabilu a consacrá prin testamentu, dupa reposarea Dloru, tóta averea loru cea insemnata, aprópe la 40,000 f. v. a. spre infiintiarea unui institutu in orasiulu Lugosiu pentru crescerea pruncilloru gr. or. români seraci.

Unu esemplariu alu acestui testamentu de mare pretiu, tramisu mie, s'a sî depusu la pastrare in archiv'a diecesana episcopésca spre inventuale folosire oficiósa.

Deci dandu-ti sî multu On. DTale in cunoscintia acésta scire imbucuratóre vinu totodata a-ti impartâsî, ca consistoriulu nostru diecesanu, adunatu astadi in siedinti'a estraordinara, a hotâritu a a se aduce cea mai ferbinte multiamita in numele intregei nóstre Eparchii atâtu nobililoru fundatori Alessandru sî Ann'a Nedelco, câtu sî Ilustritâtiei Sele Dlui Septemvir Simionu Popoviciu, ca prea demnului mijlocitoriu alu acestei fundatiuni, cu acelu adausu, cá numele marinimosiloru fundatori sa se pomenésca la S. jertfelnicu in vecii veciloru in tóte SS biserici ale diecesei nóstre, pâna candu se voru aflá nobilii fundatori in viétia intre cei vii, iara dupa reposarea loru intre cei morti.

In intielesulu acestei hotâriri Multu On. Dta primesci insarcinarea a indrumá pre preotîmea parochiale din districtulu Multu On. DTale sa se petréca in diptichulu (pomelniculu) viiloru alu respectivei S. biserici numele Alessandru sî Ann'a sî sa le pomenésca la tóte santele slujbe ddieesci; ear dupa trecerea nobililoru fundatori din viétia (ceea ce se va notificá la tempulu seu) sa-i petréca in diptichulu reposatiloru sî preotîmea sa urmeze cum sa aretatu mai susu.

Din siedinti'a consist. tînuta la Caransebesiu in 22 Septembre 1856.

Episcopulu diecesanu.
Ioann Popasu m. p.

Principatele române unite.

Bucuresci, 1/12 Octobre.

Vediendu cine-va cele ce se petrecu prin cluburile rosiiloru sî prin adunârile loru, dise de sine: societâti ale amiciloru constitutiunei, nu póte sa nu se desguste sî sa nu strige cu indignatia: iéta cum intielegu acesti ómeni, cari din nefericire au condusu pâna astadi trebile tierei sî opiniunea publica, iata cum intielegu acesti liberali sî patrioti nec plus ultra, drepturile cetatieniloru sî libertatea de opiniuni! iata cum intielegu acesti plapomari ambitiosi, acesti perturbatori de meseria interesele patriei! sî iata pentru ce, camerile trecute nu facéu nimicu, sî interesele natiunei suferiau in stagnatiune, câci nu vedemu din partea representantîloru tierei decâtu numai dispute sî certe de portfoliu. Vedia acum sî convinga-se alegatorii odata pentru totu deun'a, in mânile cui trebuie sa incredintiedie mandatulu de deputatu sî interesele patriei.

Dispute sî certe, urlete sî vociferâri insulte sî calumnii, gionturi, imbranceri sî batâi, iata ce s'a petrecutu prin adunârile rosiloru, iata cum sciu Dloru sa useze de libertâtîle ce ni s'a acordatu

prin constitutiune, iata in fine resultatele ce cata sa ascepte cineva dela nisce ómeni alu câroru elemente de viétia nu póte fi decâtu conspirârile sî anarchi'a.

Ce voru face insa cei dela **Ordinea** in fati'a insulteloru cé au primitu dela rosii, dela acesti ómeni ai desordinei cari le cauta pricina, cari alérga la totu felulu de mijlóce pentru a se impune alegatoriloru sî natiunei ce au devenitu **calulu loru de batalie** sî mijloculu de esploatare perpetua, in numele celoru mai sacre principii ?! Ce voru face conservatorii in fati'a atatoru atacuri sî calumnii contr'a onórei sî demnitâtii loru publice sî publice sî private ? Rupe-voru pentru totu deun'a ori ce relatiuni cu acesti ómeni, cari totu deun'a s'a servitu de densii cá de nisce unelte pentru scopurile loru particularie sî esclusiviste ? sau continua-voru cá sî pâna acum a fi jucaria aceloru ómeni cari au ultragiatu pâna sî chiaru mormintele pârintiloru loru ?

Credemu, ca boerii se voru fi desceptatu acum sî se voru fi invetiatu minte, sî voru alungá dela densii pe amicii sî aliatii loru cei falsi ca nu voiescu a mai avea nici o legatura politica sî nici o solidaritate cu acesti ómeni ca nu mai recunoscu nici unu altu comitetu decâtu intregulu colegiu electorale alu natiunei sî lasandu astfelu alegatoriloru tóta libertatea de actiune in afaceri politice. Cu modulu acest'a voru incetá urele sî desbinârile pentru deputatia, diverginti'a sî luptele de partitu nu si voru mai avea loculu, sî se va sfersî odata cu acésta lupta care a adusu tóte relele sî tóte nefericirile pe capulu bietei natiuni. Câci natiunea, precum a dîsu cu dreptu cuventu printiulu D. Ghic'a, **ne cunósce pe fia-care ce póma suntemu.**—

„Reform'a."

Mari'a Sea Domnitoriuul, insotîtu de d. ministru alu lucrâriloru publice adinterim, au plecatu spre a visitá, trecendu prin Tergovisce, orasiele Câmpu-Lungu sî Curtea-de-Argesiu. Duminec'a viitóre, M. S., intorcendu-se prin Pitesti va fi ací.

D. printiu G. Stirbeiu, ministrulu de esterne, avendu a lipsí pentru putînu tempu dela postu ; prin decretu domnescu D. P. Mavrogeni, ministrulu de finantie, este insarcinatu cu interimulu ministeriului de esterne pâna la intórcerea dlui printiu Stirbey.

Varietâti.

*** Maj. Sea Imperatulu Ferdinandu s'a intorsu la Prag'a sî a fostu primitu cu entusiasmu de câtra populatiune.

*** **Primatele Ungariei Scitowsky** fu mai de multu tempu bolnavu. Dupa scirile cele mai dincóce starea sanatâtiei prelatului erá fórte precaria. Mejestâtîle Sele Imperatulu sî Imperatés'a au insarcinatu pre cancelariulu Ungariei a se incunosciintiá dî de dî despre starea sanatâtiei primatelui. Unu telegramu de eri spune ca au muritu in 19 Oct. n.

*** Esc. Sea Eppulu rom. cat. M. **Fogarasi** ne spune G. Tr. ca a fostu in Oct. n. in visita la Esc. Sea Metropolitulu gr. cat. Alesandru St. **Siulutiu** in Blasiu.

*** **Ministrulu de finantie conte Larisch**, care se afla in concediu, se dîce ca si-a mai prelungitu concediulu. Afacerile ministeriului de finantie la port'a interimalu chefulu de sectiune de Beke, cá „subsecretariu de statu."

*** Inalt'a c. r. comanda militaria a tierei a facutu dispusetiune, cá contumati'a pentru vitele cornute straportate din Romani'a sa se reduca la 10 dîle, pentruca scirile despre starea sanatâtiei viteloru e acum imbucuratórie.

*** **Docenti'a dlui Dr. Racuciu** la academi'a c. r. de drepturi in Sabiiu, ne spune o corespundintia a Gazetei Tr. din Clusiu, a datu de greutâti mari.

*** **Necrologu.** In Cernauti repausá Vasiliu **Ioanoviciu** profesoru, asesoru consistorialu sî deputatu dietale. Meritele ce si le-a castigatu in viéti'a sea cea activa i dau dreptulu a fi gelitu de tiéra, de literatur'a româna sî de biserica. Fia-i tierán'a usióra !

*** **Dela Brasiovu** aflâmu, ca in tempulu colerei din urma unu d. anume Hagi Ionitia Constantinu, Cavaleru de ordini c. r. austriace, rucesci, turcesci sî francese, au contribuitu fórte multu la domolirea reului, atâtu prin ajutoriulu seu medicinalu, câtu sî prin bunetatea animei sele, cu carea se interesá de bolnavi fâra de a face deosebire intre clasele socitâtiei. Pre cei seraci ia ajutatu cumperandu-le multor'a insusi medicin'a. Despre aceste tóte atestéza subscrierile de persónele cele mai distinse ale Brasiovului.

Totu pe base de documente mai aflâmu ca acestu d. au facutu cure (de scrofule), la cari alti medici, in unu sîru de ani curandu mereu, nu au pututu sa le ese in capetu, sî adeca in restempu de vre-o 7 luni. Brasiovenii potu sa-si gratuleze, déca au unu atare barbatu in mijloculu loru.

*** Din Aradu se scrie : La noi morbulu epidemicu domnesce in fórte mare gradu, intr'atât'a câtu omulu celu mai sanetosu, in urmarea sgirciuriloru in tempu de 4 óre remane mortu. Tempulu a inceputu a fi mai recorosu.

*** (**Colera**'a.) Dupa scirile, ce ni le aduce „Wr. Med. Presse" numerulu persóneloru cercate de colera, dela erumperea ei in Austri'a (1 Iuliu) pâna la 15 Sept. se urcà la 70,000, dintre cari mai bine de 40,000 au cadiutu victima acelei'a. Sum'a acést'c intr'adeveru este insemnata sî infricosiata, sî totusi, durere, ca din putîne locuri ne vinu sciri despre contenirea ei. Sî adeca in sînguraticele provincii se afla urmatórea proportiune. Austri'a infer. in Vien'a (pâna in 25 Sept.) s'au bolnavitu 2596, insanatosiatu 617, muritu 1131, remasu bolnavi 530 ; in siesurile intinse s'au bolnavitu 12,690, insanatosiatu 6424, muritu 4327, remasu boln. 1939. Austri'a super.: ací epidemi'a se iví numai sporadica. In unele tiunturi, sî adeca in Boemi'a : s'au bolnavitu 24,523, insanatosiatu 10,885, muritu 11,647, remasu b. 1891. Moravi'a : s'au bolnavitu 31,189, insanatosiatu 15,345, muritu 13,966, remasu b. 1889. Silesi'a : s'au bolnavitu 834, insanatosiatu 263, muritu 300, remaisu boln. 271. Bucovin'a : s'au bolnavitu 6789, insanatosiatu 2966, muritu 3134, remasu b. 689. In teritoriuiu administrativu alu Leopolei Galitiei : s'au bolnavitu 7191, insanatosiaju 2173, muritu 3626, remasu b. 1392. In cerculu adm. alu Cracoviei, mai intâiu a fostu sporadica, dupa aceea in dîlele din urma a devenitu epidemica sî ad. s'au bolnavitu 181, insanatosiatu 80, muritu 33, remasu b. 98. Stiri'a : numai casuri sporadice. In Litorale, Görz sî Triestu : s'au bolnavitu 396, insanatosiatu 101, muritu 137, remasu b. 125. In Ungari'a : s'au bolnavitu 7032, insanatosiatu 1794, muritu 3024, remasu b. 2214. In Croati'a sî Slavoni'a pâna in 15 Sept. se iví numai sporadica, de atunci au inceputu a devení epidmica. —

*** **Duelu.** Intre notitiele dînarieloru nemtiesci aflâmu sî urmatórea : In cercuri militarie au fâcutu sensatiune unu duelu din paduricea cetâtiei aprópe de capel'a Hermineloru la **Pest'a**, ce s'a intemplatu intre doi oficieri dela unu regimentu de infant. Capitanulu G. . . r., românu, fu provocatu din partea unui locot. super. in urm'a unei certe natinnale. Duelulu s'a primitu, sî s'a alesu sabi'a cá arm'a de duelu; s'a aflatu sî secundanti sî la ½7 óre diminéti'a se bateau duelantii in loculu aretatu. Capitanulu G. capatà o astfeliu de lovitura la mân'a stânga, incâtu acest'a i spândiurà pâna la incheutori (?), sî in o asiá stare deplorabila trebuí sa-lu duca in caru la locuinti'a sea. Ambii ofiicieri au cuitatu dejá. Capitanulu G. s'a cerutu sa se transpórte la Gratz.— Ne aru paré reu candu s'aru adeverí scirea acést'a.

*** **Notele cele nóue de unu florinu** voru pâsî in cerculatiune dela 1 Novembre n. De atunci se va sistá fabricatiunea noteloru de banca de unu fl. cu totulu.

*** **Pusci cu umplatur'a dinapoi pentru armat'a austriaca.** Precum se aude puscile de feliulu acest'a, dupa sistemulu unui englezu Remington, s'au probatu in arsenalulu de artileria. Ele au o constructiune simpla asiá incâtu ori ce omu sa se póta cu inlesnire serví de dens'a sî pre lânga aceea, póte sa dea 16 focuri pre minuta. In tóta armat'a se voru adaptá puscile dupa sistemulu acest'a.

*** **Remasîtiele (mostele) lui Ioann Nepomucu**, care fura straportate in tempulu resbelului la Salzburg, se voru reintórce indereptu la Prag'a. (Sicriulu in care suntu pastrate remasîtiele e de argintu massivu.)

*** Escessele contr'a Iesuitiloru in Prag'a iéu dimensiuni totu mai mari. Politi'a are continuu de lucru cu impedecarea sî domolirea demonstratiuniloru.

*** **Legiunari din corpulu lui Klapka** au mai sositu inca la Vien'a. Feciorii de rendu spunu toti unanimu ca au fostu insielati sî sedusi.

*** **Scirea despre decoratiunea sî dotarea lui Klapka** de câtra regimulu prussianu o dechiara „W. Abdp." de neadeverata.

*** Kossuth a sositu in 13 Oct. n. in Milanu.

*** **Obrosiura** ne veni amana, intitulata : „11/23 Februariu 1866" de Nicolae Cretiulescu, Bucuresci, tipografi'a lucratoriloru associati pasagiulu românu 12. Brosiur'a cuprinde cele petrecute mai cu séma sub tempulu ministeriului Cretiulescu de sub domni'a lui Cuz'a. Ea arata cu o moderatiune sî tactu cam raru obicinuitu dincolo de Carpati, ca acei'a esageréza, cari vréu a incarcá tóte relele de sub regimulu trecutu dlui Cretiulescu, sî arata ca acele rele datéza de mai nainte sî adeca, de candu erau la putere dintre acei ce suntu sî astadi. Ministeriulu Cretiulescu au avutu ce e dreptu greutâti de a invinge pentrucá sa descurce incurcaturile de altii, insa au venitu 11/23 Februariu sî au facutu capetu la tóte planurile, prin care se puté statorí o ordine in trebile tierei sî cu deosebire in ale finantieloru.

Insemnatatea comerciului Austriei cu Turci'a. Din unu memorialu alu dlui Ferd. Haas c. r. consulu in Iasi, a cârui cuprinsu s'a publicatu in „Austri'a", se vede, ca comerciulu Austriei cu Turci'a cresce mereu. Pretiulu comerciului acestui'a socotitu de Haas suie la 140 milióne, séu cam a patrá parte din comerciulu ce-lu are tînutulu (teritoriulu) vamalu austriacu cu tierile straine. Comerciulu pe mare e socotitu numai aprossimativu, pe candu celu de pre uscatu este aretatu cu date detâiate. Esportulu din Austri'a câtra Turci'a intrece cu multu importulu de acolo. In 1864 negotiulu de esportu intrecea cu 88% pre celu

de importu (esportu e marf'a ce ese sî importă ce intra in tiéra.) Importulu dela 1854 pâna la 1863 au scadiutu sî adeca dela 29½ milióne la 28 milióne. In acelasi tempu insa au crescutu esportulu din Austri'a câtra Turci'a dela 2,124000 f. la 51,955000 f. Vorb'a e aici inca totu numai de comerciulu de pre uscatu. Asemenandu articulii cari trecu marginea câtra Turci'a cá esportu, se arata, ca industri'a din patria (Austri'a) desvólta o concurentia de insemnatate in pietiele orientale. Esportulu celu mai insemnatu este : de marfa ordinaria de lucruri menunte, de marfa de pele sî gumi, vestminte fine sî marfa de moda, marfa de cea mai fina de lucruri menunte, marfa ordinaria sî de mijlocu de lâna, marfa ordinaria de pele sî gumi, marfa fina de feru, marfa de mijlocu de bumbacu sî arme, vestminte de cele mai fine sî marfa de moda, marfa fina de pandia sî charthia de câte 1 pâna la 5· 3 milióne ; marfa fina de lemnu, marfa fina de lâna, marfa ordinaria de metasa, de feru , marfa fina menunta , marfa ordinaria de aprinsu , marfa de mijlocu de pandia, zacharu, marfa fina de bumbacu, cara, stiela fina de câte mai multu de o jumetate de milionu sî alti mai multi articuli de mai putîna insemnatate. Fatia cu desvoltarea, ce a inceputu comerciulu de fabricate de vre-o trei ani incóce, e de asteptatu, cá industri'a patriei sa concureze totu mai multu in pietiele orientale sî asiá sa redice comerciulu de esportu. Esportulu de unii articuli insemnati s'aru putea aventá mai multu, déca s'aru purtá mai multa grigia de referintiele pietieloru de acolo, precum se intempla in Franci'a, Angli'a sî Elveti'a, unde anumite fabrici se ocupa cu productiunea articuliolru de lana sî de bumbacu , ce au trecere in pietiele orientelui. Aceste prin agentii anumiti, cari calatorescu acele tieri sî se facu cunoscute cu cerintiele sî gusturile de pe acolo , sî asiá si intocmescu productiunea.

*** Unguriiasupriti. „K. Közl.“ afla cu multa indignatiune, ca in Bucovin'a unde in siése sate se afla 9800 magiari, diferitele regime, acum demultu se silescu, parte ai germanisá parte ai polonisá. In fía-care comuna ungurésca au indesatu (regimele) câte unu cehu vagabundu (foldönfutó) de notariu , carele nici o vorba nu scia unguresce ; ordinatiunile s. a. tóte le impartâsiescu in limb'a nemtiésca, cu tóte ca judii, antistii sî poporulu nu sciu nici o vorba nemtiesce. — Aceste tóte aru fi bine sa nu se intemple nici in Bucovin'a , dara nici asemenea acestor'a in Transilvani'a sî 'n unele pârti ale Ungariei sî inca la majoritâti de natiuni, dara nu la fractiuni neinsemnate, cum e cea ungurésca din Bucovin'a.

*** Fenomenile vulcanice dela Santorinu pare ca au incetatu de a atrage atentiunea invatiatiloru. Cu tóte aceste intensitatea loru a crescutu in acesti de pe urma tempi, sî eruptiuni mai violenti inca au venitu acum de curendu sa respandésca ingrijirea printre poporatiune. O detunatura infricosiata , sî care au fostu audîta la o distantia de mai multu de cinci-dieci de mile prin pregiuru, a fâcutu sa sara, dîlele aceste la o inaltîme ingrozitóre verfulu conicu alu insulei George I. Mai cu séma pe acestu punctu , totudéun,a in focu sî in miscare, pare a se concentrá astadi tóta puterea vulcanului supt-marinu. Mic'a insula Aproesá, care s'a radicatu acum din mare, remane inerte sî rece in tóta intinderea sea.

Putînu fumu care se inaltia in câte-va locuri in jurulu craterului stinsu , arata singuru astadi originea aparitiunei insulei. Cele optu mici insule cari paruse despârtîte sî nu deodata , intre insulile Néa Kaimeni sî Palea Kaimeni, s'au intrunitu dela nordu pâna la sudu. Mas'a loru, cu totulu vulcanica sî de unu caracteru particulariu , cresce in tóte dîlele intr'unu chipu nesimtitu sî fâra nici o manifestare de caldura nici de vapóre. Poporatiunea podgoriana dela Santorinu s'a crediutu autorisata a sperá ca vapórele de puciósa ce se respandise in insula aru fi destrasu bólele viei, séu celu putînu aru fi opritu desvalirea loru. Din nenorocire n'a fostu asiá, sî ból'a oidium a facutu in acestu anu stricaciuni mai mari decâtu anii trecuti.

*** O companie de cinci persóne, esplotandu tiermurile riului Colorad'a, a descoperitu acum de curendu o mare piramida in mijloculu unei câmpii desierte. Ea erá compusa din pietri de 18 degete puna de 3 picióre de grosime sî de 5 pâna la 8 de lungime. In partea ei superióre esiste unu podisiu avendu mai multu de 50 de picióre fia-care latura ; insa se presupune ca paramid'a au fostu ast-felu trunchiata printr'o scuturatura a pamentului, séu póte neispravita la cladirea ei, fiindu ca s'a gâsitu pe pamentu o multime de materiale cari paru a provení séu din derimare séu din pregatire pentru clâdire. Asiá cum este astadi, monumentulu are 104 picióre de inaltîme. Acestu monumentu se deosebesce de piramidele Egipetului intru catu aceste suntu compuse din pietri asiediate in trepte , pe candu in piramidele americane materialele au fostu cioplite dupa unghiulu de inclinare datu , suprafati'a loru e neteda de josu pâna in verfu. „Rom.“

Nr. 31—1 **Concursu.**

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu in comunitatea gr. res. Branesciu, ce este ingremiata inclitului Comitatu alu Cerasiului sî Protopresbiteratului gr. or. românu alu Fagetului, se escrie prin acést'a concursu.

Cu acést'a statiune suntu împreunate urmatórele emolumente anuale :

a) in bani gat'a : lef'a anuale de 105 fl. v. a.

b) in naturale : 20 metie de grâu ; 20 metie de cucuruzu ; 100 ponti sare ; 100 ponti clisa ; 15 ponti lumini ; 10 orgii de lemne ; ½ jugeru de gradina pentru legumi pre lânga locuintia libera.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avé a a inzestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum'a sî portarea loru morala sî politica sî astfelu inzestrate le voru substerne Venerabilului Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pâna la 1 Novembre cal. vechiu 1866.

Caransebesiu 29 Septembre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 32—1 **Concursu.**

In comun'a mestecata Denta, comitatulu Temesianu, e vacanta statiunea invetiatorésca cu propunerea in limb'a româna. Emolumentele suntu : 105 f., 50 meti de grâu, 100 p. de lardu , 50 p. de sare, 25 p. de lumini, 8 stângeni de lemne , 4 jugere de pamentu, pausialu de 4 f. sî cortelu.

Doritorii de a cuprinde postulu acest'a au de a substerne recursurile loru cuviinciosu timbrate sî prevediute cu estrasulu de botediu , cu adeverintia despre sciintiele absolvate, despre servitiulu de pâna ací, sî despre portarea loru morala sî politica pâna in 4 septemâni la

Versietiu in 29 Septembre 1866.

Consistoriulu Eparchiei Versietiului.

Nr. 30—2 **Concursu.**

Devenindu vacantia la scólele populare rom. gr. or. din Protopopiatulu Orestiei urmatórele statiuni de invetiatori cu acést'a se deschide Concursu pâna la 20 Octobre a. c. st. v. sî anume :

1) Sibotu cu unu salariu anualu de 80 fl. v a. cuartiru liberu sî lemnele trebuincióse. —

2) Sabisielulu vechiu cu unu salariu anualu de 60 fl. v. a. cuartiru liberu sî lemnele trebuincióse.

3) Sibisielulu nou cu unu salariu anualu dela copii sî cantoritulu Bisericei in suma de 60 fl. v. a. cuartiru sî lemnele trebuincióse.

4) Orestiór'a de susu cu scólele centrale la care su afiliate comunele vecine : Oresciór'a de josu — Buciumu — Ludesti, Costesti — cu unu salariu anualu in suma de 220 fl. v. a. lemnele trebuincióse sî cuartiru.

5) Gelmariu cu unu salariu anualu de 80 fl. v. a. lemnele trebuincióse sî cuartiru. —

Doritorii de a ocupá aceste statiuni au a-si tramite cererile loru adresate la acestu scaunu Protopopescu pâna la susu scrisulu terminu, documentandu ca suntu de religi'a gr. res. cu purtare morala buna — ca suntu pedagogi s'au teologi absoluti sî sciu cantârile sî tipiculu bisericescu. Oresciа 2 Oct. 1866.

Nicolau Popoviciu,
Protopopu sî Inspect. scol. Districtuale.

Nr. 29—3 **Concursu.**

Pentru ocuparea postului de invatietoriu la scól'a comunala gr. or. din Tomnatecu in comitatulu Zarandului se deschide concursu pâna la 20-lea Octobre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu de 160 fl. v. a. cuartiru liberu sî 4 orgii lemne de focu.

Concurentii pâna la terminulu pusu, sa se adresedie la subscrisulu cu documentele necesarie.

Hondolu 28 Sept. 1866.

Basiliu Piposiu
Protopr. sî admin. alu Tractului Zarandului.

33—1 **Concursu.**

La scól'a populara din Sita—Buzeu in Trei Scaune, se cere unu invetiatoriu cu salariu anualu de 100 f. sî cuartiru liberu.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pâna la 20 Octobre a. c.

Doritorii de a ocupá acestu postu, se astérna petitiunile scrise cu mân'a loru, sî prevediute 1) cu atestatu de botezu, 2) cu atestatu de absolvarea cursului pedagogicu, séu celu putînu 4—5 clase gimnasiale sî 3) atestatu de purtarea morala la subscrisulu Scaunu protopopescu.

Brasiovu in 3 Octobre 1866.

Scaunulu Protopopiatului gr. res. alu Trei-Scauneloru.

Ioann Petricu,
Protopopu sî Insp. scol. Districtuale

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a (prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 81. ANULU XIV.

Sabiiu, in 13|25 Octobre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 12 Octobre.

Celu mai momentuosu evenimentu este astadi caletori'a Majestâtiei Sele Imperatului prin locurile cele cercate de resbelulu din vera trecuta. In nrulu trecutu amu amintitu dupa scirile telegrafice unele mici detaiuri. De atunci insa calatoria imperatésca are o multîme de date mangaitóre pentru ori care patriotu, pentruca vede câtu de parintiesce se ingrigesce Monarchulu de a ameliorá sórtea supusiloru sei incâtu numai se póte.

Mai la vale publicâmu acte privitóre la convocarea dieteloru. In legatura cu acést'a sî cu cele amintite sî de noi in nrulu trecutu, cu deosebire in privinti'a dietei ungaresci amintimu ca amanarea deschiderei cestei din urma a facutu sensatiune neplacuta in cercurile din Pest'a. Dîuarele de aci se silescu pe intrecute a demustrá, ca coler'a nu e asiá in mesura mare incâtu din caus'a ei sa se póta impedecá deschiderea dietei.

W. Abdp. pasiesce prin unu comunicatu in contr'a tuturoru pareriloru dîuaristice, cari voiescu a cautá motivele amanârei dietei ungaresci altu unde-va sî nu in grasarea epidemiei colerei. Fói'a oficiósa demustra cu cifre câtu este de estinsa ból'a colerei sî acum in Ungari'a.

Dupa „Telegrafulu“ din Gratz capata consistenti'a scirile despre disólverea dietei ungaresci prin sine ins'asi, la casu candu regimulu nu se aru invoí a pune in activitate organele constitutiunale (ministeriulu respunsabilu) spre a negotiá cu representanti'a. Diet'a aru concepe o resolutiune, in carea sa se cuprinda iucheierea consultâriloru pe basea provisoriului de pâna acum.

Trupele sassoneze au sa se reintórca in patri'a loru sî sa se asiedie in garnisóne mestecate cu prussiani. Dîuariele oficióse prussiane asigura ca garnisonarea din partea militiei prussiane are sa dureze numai pâna le reorganisarea (?) armatei sasoneze.

Din Prag'a are Presse de Vien'a unu telegramu in care se spune, ca patrole prussiane aru fi trecutu de nou marginile austriace sî aru fi inaintatu pâna la Iosefstadt sî in unele sate aru fi fâcutu recuisitiuni de mancare sî beutura.

Trupele c. r. austr. au parasitu cu totulu Lombardo-Veneti'a .n 19 Oct. Ele au fostu petrecute la plecare de salutârile poporului Venetianu. Indata dupa plecarea acestor'a, au intratu trupe italiane. In aceeasi dî au strapusu Comisariulu francesu Lebeuf autoritâtiei municipali actulu de predare. (Unele dîuarie spunu ca despârtieminte mai mici de trupe italiane au intratu in Veneti'a, inca fiindu austriacii acolo, sî ca petrecerea soldatiloru italiani cu cei austriaci au fostu cá cea a cameradîloru).

Din P a r i s u se scrie N. A. Z. ca tóte faimele despre bolnavirea lui Napoleonu au fostu numai scornituri. — Mórtea lui Thouvenel fostu ministru francesu inainte de Drouyn de Lhuys sî acum referendariu mare in senatu, au intristatu tare pre Imperatulu Napoleonu.

In A n g l i 'a se continua mereu meetingurile in privinti'a reformei legei eloctorali.

Victoriele greciloru in C r e t 'a le tragu unele dîuarie la indoiéla sî adaugu ca lupte mari inca nici nu au fostu pâna acum. Intr'aceea aprópe de sfersîtu totu nu este lucrulu, pentruca din scirile turcesci vedemu, ca armat'a turcésca capata sucurse nóue de trupe sî munitiune, din cele grecesci insa vedemu, ca sî grecii capata asemenea ajutóre nóue de ómeni sî de munitiune.

Muntenegrinii au castigatu dela Pórta o parte de teritoriu ce lu perdusera candu cu incheiarea pâcei din urma asemenea sî derimarea unoru forturi turcesci asiediate in drumulu loru de etape.

Din R o m a n i 'a aflâmu ca Domnitoriulu erá sa plece Luni la Constantinopole.

Noi Franciscu Iosifu I.

Din grati'a lui Ddieu Imperatu alu Austriei etc. etc. etc. dâmu de scire sî aducemu la cunoscintia ca :

Dietele Boemiei, Galitiei sî Lodomeriei cu Cracovi'a, Dalmatiei Austriei de josu sî de susu de Enns, Salisburgului, Stiriei, Carintiei, Carnioliei, Bucovinei, Moraviei, Silesiei, Tirolu, Voralberg, Istriei, Goritiei sî Gradiscei, apoi magistratulu orasiului Trieste suntu conchiamate in loculu legale de adunare pentru 19 Noemvre a. c.

Datu in capital'a sî resiedinti'a Nóstra Vien'a 14 Octomvre 1866.

Franciscu Iosifu m. p.

B e l c r e d i m/p.

La demandatiunea pré inalta : Bernard cav. de M a y e r m/p.

Maj Sea Imperatulu emise urmatoriulu biletu pré inaltu de mâna :

Iubite cancelarie de curte Majlath ! Intre sacrificiele ce Mi le impuse fatalulu periodu de batalia decursu de curendu, fu amanarea dietei ungaresci unulu din cele mai grele, pentru ca regularea definitiva a stâriloru constitutiunali in regatulu meu Ungaria sî prin acést'a reinvierea activitatei constitutiunali in monarchi'a intréga se amanà la tempu neotaritu.

Cu o bucuria atâtu mai via vedu intru incheiarea tratatului de pace possibilitatea de a conchiamá diet'a ungurésca ce prin resolutiunea Mea din 24 Iuniu a. c. o amanasemu pâna la incheiarea resbelului.

Latîrea intristatória ce luà epidemi'a, care, spre cea mai mare dorere a Mea, domnesce in parte mare, mai alesu in capitalele iubitului Meu Regatu Ungari'a, nu me lasa se otaresc inca acum'a terminulu conchiamârei; totusi ti incredintiezu a face fâra intardiére dispusetiunile necesarie, pentruca in casulu déca relatiunile sanitarie voru devení mai favorabile, diet'a sa-si póta in tempulu celu mai scurtu incepe activitatea multu importanta.

Te insarcinezu mai departe cá tutoru locuitoriloru regatului Meu Ungari'a, cari de voia au lnatu arme pentru aperarea imperiului Meu amenintiatu in esistintia, sa le esprimi cea mai sincera multiamita a Mea sî recunoscinti'a cea mai caldurósa pentru compatimirea ce gasira ostasii râniti in brav'a armata a Mea sî din a braviloru aliati, in tóte clasele poporatiunei.

Respectivii sa fia asecurati ca implinindu prin acést'a cea mai nobila detorintia a amórei deaprópelui, totdeodata facura adeverata mangaiere inimei Mele in superarea cea mai adenca.

Vien'a, 17 Octomvre 1866.

Franciscu Iosifu m/p.

Tratatu de pace

intre Maj. Sea Imperatulu Ausriei sî Maj Sea Regele Italiei, incheiatu in 30 Oct. 1866.

(Esemplariele ratificate s'a schimbatu in 12 Oct. 1866.)

Nos Franciscus Josephus Primus, divina favente clementia Austriae Imperator : Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae Rex; Archidux Austriae, Magnus Dux Cracoviae ; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae, Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae, Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus ac singulis, quorum interest, tenore præsentium facimus :

Posteaquam a Plenipotentiario Nostro atque illo Majestatis Suæ, Regis Italiae die tertia mensis hujus Viennæ conventio pacis una cum articulo additionali inita et signata fuit, tenoris sequentis :

In numele Preasantei sî nedespartîtei Treimi.

Dupa ce M. S. imp. Austriei sî M. S. reg, Italiei decisera a statorí pace sincera sî tienatória intre staturile sale ; Dupa ce M. Sea Imperatulu Austriei cese M. S. imperatului Franciei regatulu lombardo-venetianu; Dupa ce Maj. Sea Imperatulu Franciloru dechiara a fi preaplecatu de a recunósce impreunarea numitului regatu lombardo-venetianu cu staturile M. Sale Regelui Italiei sub conditiunea invoirei poporatiuniloru respective intrebate in modu corespundietoriu :

Deci M. Sea imp. Austriei sî M. S. Regele Italiei numira de plenipotentiati ai loru, sî anume :

M. S. imp. Austriei : pre D. Felicx contele de Wimpfen, camerariu alu seu, etc.

M. Sea Regele Italiei : D. Ludovicu Fridericu contele Menabrea, senatoru alu regatului, etc.

Cari, dupa-ce schimbara plenipotintiele loru sî le aflara a fi in buna sî cuvenita forma, se invoira la urmatorii articuli :

Art. I. Dela dîu'a schimbârei ratificatiunlloru tratatului de fatia, pentru tempurile viitóre, intre M. Sea imp. Austriei sî M. S. Regele Italiei, intre mostenitorii loru respectivi, intre staturile sî supusii loru va domní pace perpetua sî amicitia.

Art. II. Prisonierii austriaci sî italienesci se voru eliberá fâra intardiare de ambe pârtîle.

Art. III. M. S. imp. Austriei se invoiesce, ca regatulu lombardo-venetianu sa se impreune cu Regatulu Italiei.

Art. IV. Marginile teritoriului cestiunatu se voru determiná prin marginile administrative de acum ale regatului lombardo-venetianu. O comissiune militare asiediata de a trage marginile in fati'a locului in tempu câtu se va poté de scurtu.

Art. V. Desiertarea teritoriului cestiunatu sî determinatu prin articululu precedinte, se va incepe indata dupa semnarea pâcei sî se va incheiá in terminu câtu se póte de scurtu, amesuratu invoeliloru incheiate intre comisarii speciali numiti spre acestu scopu.

Art. VI. Guvernulu Italiei primesce : 1) partea asiediamentului „Monte lombardo-veneto“, carea pre temeiulu conventiunei din an. 1860 incheiate la Milanu, cá indeplinire a art. 7. din tratatulu de Zürich, remasese in posessiunea Austriei. 2) Detoriele adause la „Monte lombardo-veneto“ dela 3 Iuniu 1859. pâna la incheiarea tratatului de fatia. 3) Sum'a de 35 milióne de floreni v. a. in moneta sunatória pentru partea imprumutului din 1854, carea cade pre socotél'a Venetiei, sî pentru materialulu de resbelu ce nu se póte transportá. Modulu plâtirei acestei sume de 85 milióne f. in m. sun. se va determiná intr'unu articulu suplenitoriu, amesuratu procedurei observate la incheiarea tratatului de Zürich.

Art. VII. O comissiune, compusa din delegati ai Austriei, Italiei sî ai Franciei, se va ocupá de limpedîrea osebiteloru categorie insîrate in cele dóue alinee ale articlului precedinte, tragendu socotéla la amortisatiunile intemplate sî la totu felulu de bunuri sî capitalie, cari forméza fondulu de amortisatiune. Acésta comissiune va face regularea definitiva a socoteloru intre pârtîle contractanti; asemenea va defige terminulu sî modulu de esecutare a limpedîrei asiediamentului „Monte lombardo-veneto“.

Art VIII. Guvernulu Maj. Sele Regelui Italiei intra in drepturile sî detorintiele, cari pentru obiectele de interesu publicu ce se tînu specialminte de teritoriulu cestiunatu prin guvernulu austriacu, resultéza din tratatele incheiate in form'a cuvenita.

Art. IX. Guvernulu austriacu remane indetoratu de a intórce tóte sumele, cari de câtra locuitorii teritoriului cestiunatu „de comunitâti, asiediaminte (institute) publice sî corporatiuni religióse“ s'au depusu la casele publice austriace cá cautiuni, deposite séu consemnatiuni. Asemenea supusiloru, comunitâtîloru, asiediaminteloru publice sî corporatiuniloru austriace, cari la casele teritoriului cestiunatu voru fi platitu sume cá cautiuni, deposite séu consemnatiuni, acelesi se voru reintórce din partea guvernului italienescu.

Art. X. Regimulu M. Sele regelui Italiei recunósce sî sanctiunéza concessiunile stratei ferate pre teritoriulu cestiunatu, datu de câtra regimulu austriacu, in tóte determinatiunile sî pentru intréga durat'a loru sî anume concesiunile provenitórie din conventiunile incheiate in 4 Martiu 1856, 9 Aprile 1857. sî 23 Sept. 1858. Asemenea recunósce sî sanctiunéza acela-si regimu determinatiunile conventiunei incheiate in 20 Novembre 1861. intre administratiunea statului austriacu sî consiliulu de administratiune a societâtiei stratei ferate de statu sudice lombardo-venetiana sî centralu-italiana, carea s'a incheiatu in 27 Fauru 1866 intre ministeriulu imperat. de finantie sî comerciu sî intre societatea stratei ferate austriace sudice. Regimulu italianu,— din minutulu schimbârei ratificatiuniloru tratatului presinte— intra in tóte drepturile sî obligatiunile regimului austriacu provenitórie din citatele conventiuni, incâtu acele se referescu la liniele ferate ce se afla pre teritoriulu cestiunatu. In urm'a acestei'a dreptulu de recadere alu regimului austriacu asupr'a drumului feratu trece la regimulu italianu.

Sumele — cari in puterea contractului din 14 Martiu 1856. suntu inca a se platí statului din partea concesiunariloru cá ecuivalentu alu speseloru constructiunei drumuriloru amintite,— se platescu pre deplinu tesaurului austriacu. Pretensiunile intreprindiatoriloru constructiunei sî a liferantiloru, precum sî desdaunârile pentru espropriatiunile pamenturiloru, cari datéza decandu stratele ferate de sub cestiune se aministrara pe computulu statului sî cari nu s'aru fi autorisatu inca, se voru solví de câtra regimulu austriacu sî incâtu concesiunarii, in puterea actului de concesiune, suntu oblegati la acést'a, de câtra acesti'a in numele regimului austriacu. (Va urmá.)

Industri'a Transilvaniei.

Sieb. Z. f. H. G. u. Landw. aduce in nrulu 41 o tabela despre proportiunea industriasiloru productivi in asemanare cu ceealalta populatiune a monarchiei austriace. Eata acea tabela :

Tierile	Mile patr. austriace	Populatiunea (1857)	Din care suntu industriasi	Vinu pe unu m. □ asiá dara:
Austri'a dinsus de Enns	344.49	1,681,697	58,042	170
„ dinjosu de Enns	208.47	707,450	25.785	124
Salisburg	124.52	146,769	4,729	37
Stiri'a	390.19	1,056,773	22,215	57
Carinthi'a	480.26	332,456	8,672	48
Carnioli'a	173.57	451,941	6,865	39
Istri'a, Goriti'a, Trieste	138.82	520,978	3,617	26
Tirolu, Voralberg . .	509.62	851,016	17,097	33
Boemi'a	902,85	4,705,525	116.061	128
Moravi'a	386,29	1,867,094	51,781	134
Silesi'a	89.45	443,912	11,729	131
Galiti'a	1364.06	4,597.470	24,969	18
Bucovin'a	181.61	456,920	2,917	16
Dalmati'a	222.30	404,499	2,573	12
Ungari'a	3727.67	9,900.785	117,540	31
Croati'a sî Slavoni'a	334.92	876,009	9,235	27
Transilvani'a . . .	954.85	1,926.797	9,326	10
Marginea militara . .	583 —	1,064.922	?	?

Aceeasi fóia revine in nrulu 42 asupr'a acestei proportiuni in unu articulu ce pórta titululu de mai susu sî dîce, ca cifrele aceste vorbescu fórte limpede. Ele ne punu inaintea ochiloru, pe scurtu dara la intielesu, fapte, a câroru impressiune nu o póte incungiurá nimenea, din cei ce-si dau silintia, de a asemená cifrele aceste unele cu altele sî de a trage de ací urmârile cele ce neaperatu au sa vina.

„Sa privimu unu picu“ se dîce in articulu mai departe, „cu tabel'a in mâna, starea industriasiloru productivi dela noi sî sa o asemanâmu cu cea a altoru tieri din monarchia sî ne vomu convinge, ca impressiunea va trebuí sa fia fórte neplacuta. Transilvani'a, dupa cuprinsulu suprafetiei sele, de a treea marime intre celelalte provincii, sî totusi ea sta intre celelalte tieri de coróna pe gradulu celu mai de josu. Chiaru sî déca nu amu asemaná Transilvani'a cea binecuventata de natura cu industriós'a Boemia, Moravia sî Silesia, unde se vinu pe unu milu pntratu câte 128, 134, sî 131 de industriasi, sî cu alte tieri mai vitregu ingrigite de natura, aflâmu, ca in Stiri'a se vinu 57, in Carinthi'a 48, in Carnioli'a 39, in Salisburg 37, in Tirolu sî Voralberg 33 de industriasi pe unu milu patratu, pe candu la noi numai 10. Déca ni-amu incerca sa ne mangaiâmu cu aceea, ca tierile acele apusene prin pusetiunea loru cea favoritória, aprópe de Germani'a cea cultivata, si deducu dela acést'a activitatea loru industriósa, mangaierea nóstra devine o desiertatiune, pentruca tabel'a arata, ca noi stâmu sî inapoi'a tieriloru resaritene din monarchia, pentruca Ungari'a are 31, Croati'a sî Slavoní'a 27, Galiti'a 18 sî Bucovin'a 16 industriasi pe unu milu patratu. Asiá dara noi (in Transilvani'a) stâmu inapoi'a Galitiei, ba sî a Bucovinei.

„Acésta fapta intristatória ne arata din destulu de lamuritu, ce cale lunga mai avemu noi de calcatu, ce opintiri gigantice de facutu, pâna a ne pute pune in unu rangu cu natiunile din provinciele apusene ale monarchiei, la care rangu, natur'a au destinatu asiá de evidentu tiér'a acést'a,

„Dreptu este ca Transilvani'a este tratata sî acum asiá de vitregu de susu, insa pentru starea cea ticalósa a industriei nu putemu face respunsabilu numai regimulu, pentruca imperiulu e mare, pretensiunile ce i se facu regimului suntu uriasie sî noi stâmu asiá de departe de centru sî de anima! Vin'a cea mai mare o pórta tiér'a sî locuitorii ei, carii nu se miscara sî nu se misca pâna candu e tempulu, ci de sute de ani si préda puterile cele mai bune in certe sî rivalitâti nefruptifere.

„Este o trasura a tempului modernu, de numai o forma de regimu constitutiunalu póte sa multiamésca mai bine tóte recerintiele popóreloru; Transilvani'a de sute de ani are form'a acést'a de regimu, ea a avutu o autonomia estinsa sî cu tóte aceste nunumai industri'a nóstra, dara tóte interesele economiei poporului suntu fórte negrigite. O dovéda, ca nu form'a, ci spiritulu carele viaza sî lucréza in forma, acel'a e acelu „agens“ datatoriu de viétia, sî carele impartasiesce buna starea in tóte pârtîle.

„In locu de a pune interesele economiei poporali inaintea tuturoru celoru alte, pentruca aceste suntu elementulu nutritoriu sî fructificatoriu, pre care se baséza castigurile sociale sî politice, au facutu ómenii in Transilvani'a cu totulu din contra, s'au apucatu sa pastreze staturi privilegiate, sa adoreze nisuintiele separatistice politice, facendu-se in tipulu acest'a servitiu unoru grupe pe socotél'a intregului. Se intielege de sine, ca in atari im-

pregiurâri nu s'a pututu desvoltá, o clasa avuta sî inteligenta de cetâtieni sî remasîtiele cetatienismului remasu de pre tempulu triburiloru (Zünfte) disparu (peru) sub concurinti'a apasatória ce vine din afara. Acestei concurintie insa nu i se póte opune nimic'a, crescendu continuu sarcin'a dâriloru publice, ca acésta concurintia nu se póte incungiurá, despretiuindu-se insemnatatea intereseloru economice.

„Asiá au ajunsu lucrulu acolo, incâtu industri'a Transilvaniei sa stea dupa cea a Bucovinei! Pe candu in tóte tierile monarchiei, pre lânga tóta greutatea tempuriloru dela 1848 incóce, industri'a sî in privinti'a cualitati-va câtu sî cuantitati-va s'a mai radicatu, a nóstra cea transilvana a mersu inapoi. O stagnare inca aru fi fostu destulu de rea, pentruca stagnarea astadi fatia cu concurinti'a ce cresce mereu, nu insemnéza alta decâtu o perire inceta, repasîrea insa inaintéza perirea mai in graba.

„Diet'a cea diu urma dela Sabiiu si-a fostu luatu unn aventu modestu spre a scóte sî interesele economice ale Transilvaniei din tin'a in care suntu inecate. Barbatii, cari s'au incercatu a face acésta, merita numele celu frumosu de representanti ai poporului, ei merita multiamire sî déca puterea evenemînteloru venitórie le-au nimicitu bunavointi'a loru, sî aru fi de doritu, cá multi, fórte multi patrioti buni, pre carii inteligînti'a sî pusetiunea loru in societate a facutu sa fia alesi spre acést'a, s'aru alaturá lânga acésta nisuintia nobila. Poporulu are o anima fórte buna, elu se arata multiamitoriu acelor'a, ce se intereséza de suferintiele sî lipsele lui.

„Déca acum durere! referintiele tempului de fatia, inca nu suntu asiá de chiarificate, incâtu sa se póta reluá din partea representantiloru tierei nisuintiele economice ale dietei din Sabiiu in aceeasi forma, suntu totusi mijlóce sî câi destule, — numai sa fia convingere de necissitatea unei ingrigiri de interesele economice in cercurile respective — prin cari sî afara de calea legislatiunei sa se radice economi'a nóstra poporala. Inainte de tóte sa fia simtiulu pentru atari lucruri sî unde nu e sa se sternésca.

„Suntu multi barbati cu influintia, carii au o anima buna sî se intereséza de binele comunu sî carii vaiera, ca starea industriei transilvanene este asiá de rusînatóre, cu tóte aceste, suntu numai cu putîna atentiune câtra referintiele aceste, pentruca chiamarea loru inca din tineretie ii au condusu pre alte câi, sî in tipulu acest'a ei au statu departe de câmpulu industrialu. Este detori'a cetâtienimei, cá representanta a afaceriloru industriale, de a se asigurá de ajutoriulu atâtoru barbati, sî ea va fi de siguru sprigînita, numai (cetâtienimea) sa se misce sî sa arete ca are putere de viétia in sine.

„Sa se descepte in tóte pârtîle spiritulu de asociatiune, pentru ca in acésta privintia abiá stâmu la incepere. Noi intielegemu aici firesce spiritulu acel'a de asociatiune, carele lucra productivu sî carele se impreuna pentru unu scopu seriosu sî de folosu comunu.

„Sî spiritulu acest'a de asociatiune spre scopuri productive, sa petrunda tóte clasele poporului! pentruca atunci s'aru radicá sî industri'a nóstra in curendu, incâtu Transilvani'a nu se aru aflá in asta privintia pe trépt'a cea mai de josu. Spre acestu sfersîtu sa se alature la atari asociatiuni sî barbati cu mijlóce, déca sî nu se tînu de statulu industriasîloru, pentruca astadi silinti'a sî cunoscinti'a de lucru (specialitatea) nu mai suntu de ajunsu, trebuie sa vina intr'ajutoriu sî capitalulu, carele sa dea putere silintiei sî specialitâtiei.

„Durere insa, ca capitalulu ce se mai afla in Transilvani'a au apucatu pre o cârare, carea nu duce nici decâtu la inflorirea economiei nóstre poporale, elu (capitalulu) se duce prin cumparaturi de hârtii de statu, séu prin altu feliu de cumparaturi, in tierile acele cari în asemanare cu Transilvani'a suntu mai bogate, séu se intrebuintiéza la imprumuturi moderne, cari, dupa cum ne arata multe esemple, inaintéza numai ruinarea, nici decum insa inflorirea industriei nóstre.

„Bateru de aru prinde radecini in multe pârti ale tiarei atâtu de necesari'a asociatiune de lucru, de inteligînti'a de specialitate sî de capitalu!“

Precum póte sa véda ori-cine articululu de mai susu este scrisu de unu barbatu cunoscatoriu de referintiele economice ale tierei. L'amu primitu sî lu recomendâmu seriósei apretiâri a cetitoriloru nostri, pentruca cele ce se cuprindu in trensulu ne privescu sî pre noi, cá sî pre acei câroru este pusu inaintea ochiloru in lini'a dintâiu. Inteligînti'a nóstra preotiésca sî luména sa concurga spre a sterní sî la noi atragere câtra cele propuse in articululu de mai susu, cu atâtu mai vertosu, cu câtu noi, déca voimu a figurá cá natiune in viitoriu, o avemu lipsa sî de c r e a r e a unei clase ce pâna acum mai nu avemu, de cetatieni. Acést'a — o repetîmu de atâtea ori sî totusi pare ca nu de ajunsu — ne va fi intâritur'a cea mai sigura; ca ne va ajutá la asigurarea duratóre de paragrafii castigati in salele dietali.

Principatele române unite.

Bucuresci 6/18 Brumarelu.

Monitoriulu de Marti, a deschisu o desbatere frumósa. D. Ministru din intru á datu ordinu cá in antâi'a dumineca a lunei lui Novembre (6) tóte comunele din Romani'a se procéda la alegerea a jumetate membriloru comunei, sî a Primariloru sî ajutórele loru. Dupa noi, dlu Ministru din intru este in lege sî cu legea, sî totdeodata intielegerea sea in privinti'a legei este facuta in sensulu celu largu, in sensulu bine facatoriu alu libertâtiei. Cestiunea insa, nefiindu bine intielésa de toti, sî totu deodata fiindu trebuintia de óre care esplicâri la articolii legei in ceea ce privesce pe Primari sî ajutórele loru, crediurâmu ca este bine sa venimu in ajutoriulu legei sî a circulârei dlui Ministu sî de aceea dâmu acele esplicâri . . . intr'unu articlu ad hoc, astfelu precum intielegemu sî noi legea, sî precum vedemu c'o intielege sî dlu Ministru din intru. „Rom“

—Din causa ca n'a sositu inca la Varn'a batelulu imperiale, Mari'a Sea, Carolu I, n'a plecatu adi; plecarea se va amaná pâna ce va veni scirea despre sosirea disului vasu, ceea ce póte intardia inca 2 séu trei dîle.

Nici o scire mai interesanta neavendu adi, se profitâmu de acésta lipsa de scire sî de miculu spatiu ce avemu gulu spre a face cunoscutu unu faptu micu in aparintia dar mare in resultatele sele.

Directiunea asilului copiiloru orfani sî Efori'a spitaluriloru, dupa ce tîne pe copiii orfani in asilu pâna ce trecu dóue clase, apoi i da la sate pe mosîele Eforiei, in numeru 20, cu conditiune cá comun'a sa-i adópte, sa-i ingrigiasca, sa-i investmenteze, sa-i hranésca, sa le tie locu de familia sî Efori'a sa faca scóla in comuna, sî aléga invetiatori buni sî sa le platésca. La Slanicu instituia o scóla de sculptura, sî pretotindeni scólele voru avea dreptu missiune a face din elevii Eforiei meseriasi, sî nici odata functiunari, dandu-le totu odata educatiunea morala sî materiala, cea buna sî sanetósa ce se da numai la satu, dandu orfaniloru o familia sî facendu sî pe sateni sa profite de instructiunea cea buna sî solida ce vora putea culege din scólele cele bune facule prin ingrigirea Eforiei sî de instructiunea sî munc'a fiiloru loru adoptivi. Câtu despre noi, felicitâmu din tóte puterile de privire pe direptorele Asilului Orfaniloru, pe membrii Eforiei pentru acesta bine facatóre idea, lucrare, sî le esprimâmu cu fericire a nóstra recunoscintia. „Bom.“

Varietâti.

*** (P e d a g o g i c o - d i d a c t i c u.) In dîlele din urma a esîtu de sub tipariulu tipografiei archidiecesane „D i s e r t a t i u n e a s u p r ' a t e m e i: I n v e t i a t o r i u l u s î i n s t r u c t i u n e a f u n d a m e n t a l e“, tînuta la conferinti'a invetiatorésca la anulu scolasticu 1866, de câtra G e o r g i u B e l l i s i m u, Invetiatoriu sî Directoru alu Scólei Capitale cu IV clase din Brasiovu, cu dreptu de publicitate din partea Inaltului Guberniu regescu transilvanu. Fâra de a intrá de asta data cu deamenuntulu in valórea cea meritória a acestei disertatiuni pedagogico-didactice, totusi tragemu asupr'a ei atentiunea atâtu a eleviloru de Pedagogia sî Teologia, cá a unor'a, ce au a se pregatí pentru statulu invetiatorescu, câtu si a Invetiatoriloru sî Preotîloru actuali, cari inca voru aflá in trens'a multe indegetâri cu atâtu mai demne de consideratiune, cu câtu d. autoru servesce de unu sîru indelungatu de ani scólei sî instructiunei cu celu mai mare zelu sî celu mai bunu succesu. Brosiuric'a, ce sî pentru serile cele lungi de earna va dá o petrecere placuta sî instructiva, cuprinde trei cóle tipârite, c o n s t à n u m a i **10 xr. v. a.** sî se póte trage atâtu din tipografi'a archidiecesana din Sabiiu, câtu sî dela d. autoru din Brasiovu. (—)

*** D e s d a u n a r e i n u r m ' a r e s b e l u l u i. Comitetulu cetatianu din Prag'a au pregatitu unu elaboratu in afacerea desdaunâriloru causate prin resbelu, in urm'a cârui pretinde comun'a cá atare 997,000 iéra 25,000 de privati cam la 225,000 f.

*** G e n e r a l u l u c o n t e C l a m - G a l l a s e r e h a b i l i t a t u. Tribunalulu militariu, dupa cum amintisemu, avù sa judece in caus'a purtârei generalului Clam-Gallas pre câmpulu de batalia dela média-nópte. Judecat'a tribunalului militare l'a dechiaratu cu totulu de nevinovatu, iéra Mej. Sea Imperatulu prin biletulu de mâna din 13 Oct. câtra numitulu generalu dîce intre altele: „Ti esprimu deplin'a mea indestulire ca Ti s'a recunoscutu nevinovati'a, sî prin acést'a se sustine fâra pét'a armatei sî statului renumele unui bravu generalu, care servi Mie sî casei Mele ani multi cu adeverata devotiune.“

*** C a p e l ' a c e t a t i é n a d e m u s i c a. Inclitulu Magistratu din Sabiiu au escrisu concursu pâna la 15 Decembre pentru ocuparea postului de m a e s t r u d e c a p e l a. Acest'a se indatoresce a compune sî a conservá o capela de musica constatatóre din 22 membri sî spre acestu scopu trage din cass'a comunala a cetâtiei 3600 f.

Music'a in adeveru e unu ce frumosu sî placutu, dara de óre ce musici avemu destule in locu, asiá mai bine aru fi candu cetatea si-aru implini cu sum'a acea alte necasuri, asiá incâtu ba-

teru musicile ce le avemu sa ne vina a le ascultá liniscíti sî cu placere.

*** Culesulu de struguri sî de cucuruzu au fostu în tómn'a acést'a dupa locuri in moduri diferitu. Strugurii, pe unde au remasu din gerulu de primavér'a, s'a fâcutu de asiá incâtu nici cuantitativu nici cualitativu nu mai e nimic'a de doritu. Cucuruzulu s'a fâcutu in unele locuri sî mai cu séma pre sub pólele muntiloru fórte bunu ; afara la tiéra insa e mestecatu, pre unele locuri mai bunisioru pe altele slabu de totu.

*** Frigu sî néua. De vre-o optu dîle avemu frigu iernatecu cum se cade, alaltaeri diminéti'a nea surprinsu néu'a, care s'a pastratu intréga pâna câtra amédî in aceeasi dî sî pre la locuri mai ascunse sî mai multu. Eri nópte inca au mai ninsu putînu, preste dî insa s'a muiatu frigulu binisioru.

*** Din Naseudu se scrie : Aici inca graséza coler'a intr'unu modu infricosiatu. De vre-o trei septemâni a eruptu acésta bóla, iéra de vre-o 9 dîle a cerutu jertfa mare, murindu pre fia-care dî câte 5—8 insi, se socotesce numerulu mortiloru, dela erumperea bólei, la 40 capete intr'o comuna ce are 2 mii locuitori. E destulu de intristatoriu. — Tinerimea dela scólele locale, din caus'a acestei bóle, este demissiunata pe 14 dîle, ca epidemi'a ce din dî in dî se latiesce sa nu bantue sî tinerimea. Dintre acést'a pâna acum unulu s'a bolnavitu sî unulu a muritu.

*** Animale rapitóre. „W. A.“, arata ca in acestu anu s'au puscatu séu ucisu in Transilvani'a 180 de ursi, 257 lupi betrâni, 138 pui de lupu, sum'a : 575. Pentru cari se dedera premie 2816 fl. 87 xr. v. a.

*** Din Valcani (cotulu Torontalului) se scrie : Cu adenca durere aducu la cunoscinti'a on. publicu trist'a intemplare, ca ból'a epidemica, coler'a a eruptu in comun'a nóstra sî in fia-care dî cere tributu de 4—8 suflete. Poporulu e fórte desperatu, fiindca mai intiertiu lu bântuí ból'a „scorbutu“ de care perira preste 500 capete. Dara acésta bóla nu erá asiá repede precum e coler'a. — Rodulu la noi fu fórte slabu, poporulu n'are nici de mancare, nici de sementia. —

*** Corsic'a e in aceste momente prad'a unui fórte mare desastru. O pâdure arde de optu dîle, pâdurea de Vizzavon'a, un'a din cele mai frumóse din acea tiéra, care dupa cum se scie, e fórte frumosu indiestrata cu pâduri. A-si inchipuí acestu tablou. O pâdure care arde de optu dîle sî care se compune aprópe, numai de bradî producendu resîna cu imbielsiugare, acest'a nu mai e unu incendiu, e unu ocianu de focu, care amenintia de a mistuí totu pe acolo. Poporatiunile sî autoritâtîle au alergatu spre a combate flagelulu. Dejá milióne suntu prefacute in cenusia.

Nr. 31—2 **Concursu.**

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu in comunitatea gr. res. Branesciu, ce este ingremiata inclitului Comitatu alu Ccrasiului sî Protopresbiteratului gr. or. românu alu Fagetului, se escrie prin acést'a concursu.

Cu acést'a statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale :

a) in bani gat'a : léf'a anuale de 105 fl. v. a.

b) in naturale : 20 metie de grâu ; 20 metie de cucuruzu ; 100 ponti sare ; 100 ponti clisa ; 15 ponti lumini ; 10 orgii de lemne ; ½ jugeru de gradina pentru legumi pre lânga locuintia libera.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avé a a inzestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum'a sî portarea loru morala sî politica sî astfelu inzestrate le voru substerne Venerabilului Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pâna la 1 Novembre cal. vechiu 1866.

Caransebesiu 29 Septembre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 32—2 **Concursu.**

In comun'a mestecata Denta, comitatulu Temesianu, e vacanta statiunea invetiatorésca cu propunerea in limb'a româna. Emolumentele suntu : 105 f., 50 meti de grâu, 100 p. de lardu, 50 p. de sare, 25 p. de lumini, 8 stângeni de lemne, 4 jugere de pamentu, pausialu de 4 f. sî cortelu.

Doritorii de a cuprinde postulu acest'a au de a substerne recursurile loru cuviinciosu timbrate sî provediute cu estrasulu de botediu, cu adeverintia despre sciintiele absolvate, despre servitiulu de pâna ací, sî despre portarea loru morala sî politica pâna in 4 septemâni la

Versietiu in 29 Septembre 1866.

Consistoriulu Eparchiei Versietiului.

Nr. 30—3 **Concursu.**

Devenindu vacantia la scólele populare rom. gr. or. din Protopopiatulu Orestiei urmatórele statiuni de invetiatori cu acést'a se deschide Concursu pâna la 20 Octobre a. c. st. v. sî anume :

1) Sibotu cu unu salariu anualu de 80 fl. v a. cuartiru liberu sî lemnele trebuincióse. —

2) Sabisielulu vechiu cu unu salariu anualu de 60 fl. v. a. cuartiru liberu sî lemnele trebuincióse.

3) Sibisielulu nou cu unu salariu anualu dela copii sî cantoritulu Bisericei in suma de 60 fl. v. a. cuartiru sî lemnele trebuincióse.

4) Orestiór'a de susu cu scólele centrale la care su afiliate comunele vecine : Oresciór'a de josu — Buciumu — Ludesti, Costesti — cu unu salariu anualu in suma de 220 fl. v. a. lemnele trebuincióse sî cuartiru.

5) Gelmariu cu unu salariu anualu de 80 fl. v. a. lemnele trebuincióse sî cuartiru. —

Doritorii de a ocupá aceste statiuni au a-si tramite cererile loru adresate la acestu scaunu Protopopescu pâna la susu scrisulu terminu, documentandu ca suntu de religi'a gr. res. cu purtare morala buna — ca suntu pedagogi s'au teologi absoluti sî sciu cantârile sî tipiculu bisericescu. Orescia 2 Oct. 1866.

Nicolau Popoviciu,
Protopopu sî Inspect. scol. Districtuale.

33—2 **Concursu.**

La scól'a populara din Sita—Buzeu in Trei Scaune, se cere unu invetiatoriu cu salariu anualu de 100 f. sî cuartiru liberu.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pâna la 20 Octobre a. c.

Doritorii de a ocupá acestu postu, se astérna petitiunile scrise cu mân'a loru, sî provediute 1) cu atestatu de botezu, 2) cu atestatu de absolvarea cursului pedagogicu, séu celu putînu 4—5 clase gimnasiale sî 3) atestatu de purtarea morala la subscrisulu Scaunu protopopescu.

Brasiovu in 3 Octobre 1866.

Scaunulu Protopopiatului gr. res. alu Trei-Scauneloru.

Ioann Petricu,
Protopopu sî Insp. scol. Districtuale

Nr. 35—1 **Concursu.**

Devenindu vacante posturile de doi invetiatori in Reheu Protopresbiteratulu Sabesiului, subscrisulu comitetu amesuratu decisiunei sinodale din 1864 § 42 cu observarea celoru cuprinse in § 26 p. 6 escrie concursu pâna la 25 Octobre a. c.

Cu fia-care din aceste posturi este impreunatu câte unu salariu anualu de 63 f. v. a. sî cortelu liberu.

Doritorii au sa-si astérna cererile loru scrise de mân'a loru propria provediute cu documentele recerute timbrate in intielesulu legiloru in vigóre, pâna la terminulu prefiptu mai susu, Pré On. Scaunu protopresbiteralu alu Sabesiului. Se mai cere cá competitorii sa fia pedagogi séu teologi absoluti sî sa scia cantârile sî tipiculu bisericescu.

Reheu 4 Octobre 1866.

Comitetulu bisericei gr. or.
Avramu Carpinisianu,
Parochu sî Presiedinte.

Nr. 35—1 **Edictu.**

Mari'a Vaj'a din Siórsiu Scaunulu Cinculi mare, carea de 3 ani sî mai bine, cu necredintia au parasitu pre legiuitulu ei barbatu Bucuru Pepelea totu din Siórsiu nesciindu-se loculu ubicatiunei ei, sa citéza prin acést'a, cá in terminu de unu anu sî o dî, cu atâtu mai vertosu sa se infatiosieze inaintea forului protopopescu subscrisu, cu câtu ca la dincontra se va dá divortiu barbatului seu la intielesulu SS. Canóne ale bisericei nostre dreptucredincióse resaritene, sî in absenti'a densei.

Forulu protopresbiteralu gr. res. alu Tractului Cinculi mare.

Cinculu mare 1 Septembre 1866.

Ignatiu Mandocea,
Adm. protopresbiterale.

Burs'a de Vienn'a.

Din 12/24 Octobre 1866.

Metalicele 5%	61 70	Actiile de creditu	152 10
Imprumutulu nat. 5%	67 90	Argintulu	127 50
Actiile de banca	718	Galbinulu	6 11 5/10

COR. Esped. „TEL. ROM.“ Dlui A. G. in Costeiu. Nrii Dtale sî ai celoru alti DD. se spedéza de ací regulatu. Ne pare reu de cele ce ne impartasiesci, cu atât'a mai tare, cu câtu reulu, déca este cum dici Dta, noi de aici nu-lu putemu indreptá. Caus'a póte fi numai in speditiunile postale sî de multe ori in defectuós'a adresa ce o primimu dela unii. De altmintrea ai bunetate a reclamá indata dupa neprimirea unui numeru.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 82. ANULU XIV.

Sabiiu, in 16|28 Octobre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Nr. 23,835. 1866.

Publicatiune.

In anulu viitoriu 1867 se va face o intregire nóua de armata spre carea, suntu chiamati toti tineriì nascuti in anii 1846, 1845, 1844, 1843, sî 1842.

Dîu'a in care se va incepe conscrierea in comune pentru obligatii de a militá, se va face pretutindenea mai inainte cunoscuta de câtra deregatoriele locali.

Acei tineri dara, carii se afla in unele din aceste cinci clase, sa se ingrijésca de tempuriu, cá sa se conscria in registrele comunali, câci la din contra voru vení in periculu de a fi chiamati in anii urmatori sî inrolati candu le va fi servitiulu militare cu multu mai ingreunatoriu.

Care cugeta ca are o pretensiune legale de eliberare sa-si procure inca de tempuriu documentele cerute, sî sa le inmanue in terminulu prefiptu sî eventuelu sa le intregésca dupa instructiunea data de câtra judii tractuali, inspectorii, dullonii sî comissarii magistratuali, pentruca reclamatiunile defectuóse sî târdîe nu se voru mai respectá

Blanchetele tipârite prescrise pentru testimoniele comunali, sî informatiunile parochiali despre familii se voru capetá dela judii tractuali respectivi, dela inspectorii, dullonii sî comissarii magistratuali, bucat'a cu 5 xr. v. a. cari totodata suntu obligati a stá intru ajutoriu reclamatiuniloru spre a-si instruá dupa cerintia petitiunile loru.

Sî acei'a cari se tînu de a dóu'a séu de un'a mai inalta din cele cinci clase chiamate, sî cari presentandu de odata séu de mai multe ori, s'au dechiaratu de liberi dupa lege, séu de neapti, séu implinindu-se numerulu contingentului s'au demisu supernumerari, trebuie sa-si repetîésca reclamatiunile pentru eliberare, séu sa vina la asentare, câci la din contra 'si voru pierde pretensiunile, se voru prinde sî asentá, pentruca tóte eliberârile au valóre numai pe tempulu acelei intregire de armata, pentru care s'au datu.

Dupace consemnârile comunali s'au finitu sî spre substernerea reclamatiuniloru sî cereriloru de eliberare s'au afiptu in locu publicu séu s'au cetitu ; e iertatu fia-cui a cautá in ele sî a sî face reflesiunile sele in contra, séu a-si inaintá cererea de eliberare.

Déca acele acolo nu se voru considerá, le va puté asterne comisiunei miste de eliberare sî de acolo a recurge in terminu de 14 dîle la guvernulu regescu.

Acel'a carele e chiamatu la asternere sî fâra de a se puté escusá de ajunsu nu se infatiosiédia, ba nici nu reclamédia, se va considerá sî pedepsí cá fugariu, sî care i va stá in ajutoriu, cá convinovatu.

Acel'a carele va prinde unu fugariu primesce dela statu 24 fl. v. a. cari insa se voru rebonificá din proprietatea obligatului de a militá sî a compliciloru lui.

Acel'a carele din o clasa mai inalta de etate s'au inrolatu cá suplentu (Nachmann) in loculu indatoratiloru mai tineri absenti, séu sî tragendu unu numeru mai mare de sórte a devenitu asentatu in loculu astoru-feliu de indatorati spre militiare absenti, cari au trasu numeru mai micu de sórte, unulu cá acel'a, la casu déca mai in urma s'aru prinde sî s'aru asentá câti-va dintre precedintii (Vormänner) supernumerari, se va demite din armata in restempu de 4 luni, numerandu dela dîu'a finirei asentatiunei capitali din cerculu seu de asentare, chiaru sî in acelu casu, déca la asentatinnea capitale nu s'aru fi complinitu contingintele partiale, ce cade pre cerculu seu de asentare.

Deci sa se nisuiésca fiesce care june, carele cu numeru mai inaltu de sórte se va asentá in loculu indatoratiloru spre militiare absenti, a scirí (aflá) pre cei absenti sî ai presentà la asentare, cá asiá sa-si póta castigá siesi demisiunea.

Care voiesce a se eliberá prin depunerea tacsei, a cârei marime se va face dupa acést'a cunoscuta, trebuie sa incunosciintiedie deregatori'a asiá de tempuriu, cá dupa resolutiunea primita se póta solví sum'a numita in cas'a perceptorale c. r. pâna nu si-a inceputu lucrarea comisiunea micsta de eliberare in cerculu respectivu, cá asiá sa póta aratá comisiunei certificatulu dela casia.

Clusiu, in 18 Octobre 1866.

Dela reg. guvernu transilvanénu.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 15 Octobre.

Dupa o telegrama din Pest'a dela 13 Octobre v. acolo s'a latîtu scirea ca Deák, in comitetulu dietalu de siese-dieci sî siepte, va retrage elaboratulu comitetului de cinci spre-diece, despre afacerile comune, sî va lasá initiativ'a in facerea de propuneri stangei.

Spre intielegerea sî cuprinderea acestei impregiurâri politice, au fostu datu bar. Keményi redactorulu primariu dela Pesti Napló (stégulu deákistiloru) urmatórele deslusîri comentatórie :

„Inainte cu vre-o cate-vá septemâni, insielatu de parerea cea seducatóre, ca regimulu austriacu nu va mai tîné sî pre viitoriu de sistemu corectu in politica din intru, in tóta privinti'a, neactivitatea sî clatinarea; credeamu ca totusi ni se va dá sî nóua precum sî tieriloru de dincolo de Lait'a ocasiune la o tratare a efaceriloru comune.

De aceea mi-amu tînutu de detorinti'a de patriotu a pronunciá dóue lucruri : antâiu, ca operatulu comitetului de 15, amesuratu opiniunei publice, au ajunsu deja la estrem'a margine de impacare; a dóu'a : ca déca nu se va denumí ministeriulu inainte de deschiderea desbateriloru— sî ministeriulu nu face din puntuatiunile comitetului de 15 cestiune de esistinti'a sea : partit'a lui Deák de siguru remane in minoritate,— sî déca nu in comissiunea de 67, totusi in dieta.

„Debatte“, de-sî simtiea sî ea insemnatatea ingrigiriloru mele, erá bucurosa a crede, ca eu demustru numai cá sa spâimantezu pre regimu. Eu scriu de multe ori articuli fâra de a le supune subscrierea numelui meu, atunci insa tocm'a mi-amu scrisu numele, pentruca — déca cum-va me voiu insielá, — opiniunea publica sa me judece numai pre mine de usiuratatea mintiei mele.

De atunci impregiurârile au devenitu sî mai ne favoritóre ; sî remasîtiele cele putîne de incredere disparu. Partid'a (stâng'a casei), carea dîce ca punctuatiunile comitetului de 15 nu numai cá suntu defectuóse, ci chiaru periculóse, vede nisuintiele sele pe dî ce merge incoronate de resultatu crescendu. Sî energi'a loru cea tinera, carea se increde in viitoriu sî nu se teme de pedeci, este spriginita de acea placere neesplicata a regimului, conformu cârei acest'a nu vrea nici sa subsiste legalu, nici sa-si esprime cu resolutiune parerea sea.

In alte pârti s'aru crede unu regimu perdutu, déca in o dieta aru luá altii in loculu lui rol'a de conducatori.

La noi au desvoltatu impregiurârile o atare stare, in carea, barbati de ai regimului, chiaru sî inzestrati cu talentu de oratoria, trebuie sa se acomodeze aceloru, qui se nequitur humiliant sî carii déca nu vinu pe galeria, spre a fi sî ei de fatia la desbateri, cetescu in gazete ce s'a intemplatu in dieta, pre candu chiamarea loru aru fi a imbogatí istori'a cu fapte.

In alte pârti se grabesce regimulu a-si face cunoscuta vointi'a, spre a pregatí spiritele sî a-si asigurá in modulu acest'a o majoritate; in Austri'a inse se cultivéza sî acum cu pietate ide'a positiva, ca opiniunea regimului sa nu se faca cunoscuta, pâna nu-i va trece tempulu sî pâna candu anticuarea (invechitur'a) ei nu va fi o fapta complinita.

Sub decursulu sessiunei trecute amu vediutu, parte pre bancele partidei nóstre, parte separati in unu unghiuletiu micu, barbati de acei'a, carii votau câte odata cu noi; numai câtu ei espuneau mai antâiu in ce sta deosebirea opiniunei loru de a nóstra sî de ce idei se desfacu ei spre a puté merge cu noi.

Despre acesti barbati de positiune sî talentu distinsu s'a latîtu faim'a, ca ei aru fi initiati in intentiunile regimului. La olalta faceau ei póte a dóua dieci'a parte din diet'a néstra.

Déca presupunerea au fostu drépt'a sea falsa, despre aceea, ca in sal'a dietala au fostu individi, cari au cunoscutu intentiunile regi-

mului s'au au avutu ventu despre ele : póte sa fia unu optimismu, care sa se incrédia ilusiunârei proprie, ca desbaterea afaceriloru comune póte sa se reguleze pre calea acést'a séu celu multu prin unu rescriptu ?

Séu dóra ceea ce au neglesu regimulu sa diréga partid'a lui Deák, care nu are comuniune cu regimulu sî care in fine totusi e liberala sî opusetiunala sî pentru moderatiunea ei nu are alta resplata decâtu : ca d e c â t e o r i a u i n f r e n a t u p â r e r i l e e s t r e m e , de atâtea ori intentiunile vieneniloru au abatutu ap'a pe mór'a stângei ?

Póte cine-va asteptá dela noi , cá sa ne lasâmu a fi biciuit pentru erorile altor'a ?

Dar se dîce in Vien'a — nu se incuviintiéza ministeriu, pâna nu voru fi regulate afacerile comune.

Credemu.

Insa in fine tóte ajungu la pretiulu preste care a trece aru fi o nebunia.

Dara nu pricepemu, de ce sa nu se retraga partid'a intréga dela terenulu activitâtiei sî alu faceriloru de propuneri, de óre ce resultatele nisuintieloru sî sacrificieloru ei au fostu aplicate totu de un'a incontr'a ei sî de órece, devenindu in minoritate in urm'a gresieleloru altor'a, aru fi numai drépta fatia cu parlamentarismulu, retragendu-se de pre unu campu, care sî asiá nu i se mai cuvine ei.

Sa nu astepte nimenea dela noi, cá noi— precum s'a intemplatu in an. 1861— sa mai primimu voturile imprumutate dela contrari nostrii, pentrucá sa-i usiurâmu de glori'a cea neplacuta sî póte cutediatóre a facerei de propuneri.“—

Dupa „Morgen post“ din Vien'a esista o faima, dupa carea in cestiunea ungurésca are sa sufere o schimbare mare, sî a cârei semnalu aru fi repasîrea cancelariului de Majlath. Dupa acésta scire aru avé sa urmeze in Ungari'a unu „provisoriu“ nou, déca cum-va diet'a aru stá mortîsiu pre lânga pretensiunile sele sî nu aru voí sa primésca propunerile regimului. Iéra in tierile translaitane aru vení unu ministeriu din membrii cei mai de frunte ai majoritâtiei de óre-candu din senatulu imperialu.—

„Presse“ are o scire, dupa carea in ministeriulu de justitia s'a statoritu lintamentele principale de o organisare a autoritâtiloru c. r. de justitia. In principiu s'a primitu introducerea pertratâriloru verbale sî adeca, atâtu in criminale câtu sî civile.

Principiulu conducatoriu mai are sa fia la acésta organisare sî acea impregiurare favoritória pentru poporatiune , cá adeca sa aiba o justitia, care sa decida causele iute sî fâra multe chelueli sî totu odata dupa dreptate, ceea ce sî pentru statu aru fi unu ce usiuratoriu in mai multe privintie. —

Scirea despre intrarea dlui de Beust in ministeriu sustîne meu diuaristic'a alarmata. „N. Fr. Pr.“ deduce din eventual'a intrare a acestui barbatu de statu in ministeriulu austriacu ; c r i s a m i n i s t e r i a l a sî s c h i m b a r e d e s i s t e m u.

Unu telegramu de astadi ne anuntia ca denumirea dlui de Beust aru fi subsemnata in Prag'a de Maj. Sea Imperatulu.—

Dupa sciri mai dincóce pacea intre Sassoni'a sî Prussi'a e incheiata. Fortareti'a Königstein primesce garnisóna prussiana, in alte pârti inca voru garnisoná prussiani mestecati cu sassoni. Sassoni'a va plâtí spese de resbelu sî Regele renuntia la unele drepturi de suveranu.— Cu acésta pace s'aru fi pusu capetu sciriloru ce erau in cursu despre nóu'a calcare a Silesiei austriace de câtra prussiani, pâna atunci pâna candu va mai fi unu soldatu sassonu pre pamentu austriacu.—

In dilele din urma cetimu iara despre miscâri de trupe russesci spre marginile galitiane, de grabnic'a russificare ce se esecutà in Poloni'a russésca sî de trecerile cele numeróse ale ruteniloru „uniti“ la ortodocsimu.

Principele Ciartoryski (polonu) treee dela Parisu la Vien'a, iéra cu locuinti'a se va asiediá parte in Leopole parte in Cracovi'a. Umblârile acestui principe se dîce ca stau in legatura cu reinvierea cestiunei polone, despre care, se dîce mai departe, ca aru fi intielegeri intre curtea din Franci'a sî Vien'a.

In 22 au fostu plebiscitulu in V e n e t i 'a. In tóte cetâtile s'a votatu mai unanimu pentru uniunea cu regatulu Italiei.

Principele Domnitoriu alu R o m a n i e i se dîce ca aru fi aretatu Portiei necessitatea de o marina romanesca. La intrepunerea Franciei s'a invoitu Pórt'a a concede siepte vase ferecate provediute cu tunuri, a câroru scopu va fi scutirea comunicatiunei pe dunare. Flamur'a acestei marine va fi cea romanésca cu semilun'a turcésca sî trei stele.

Despre calatori'a Principelui Domnitoriu cetimu urmatórele „lucruri de insemnatate pentru natiunea româna.“ Greutâtîle in privinti'a r e c u n ó s c e r e i se vede, ca suntu cu totulu delaturate. Formul'a ce avea sa figureze in fermanulu de recunóscere: „parte integranta sî indivisibila a imperiului otomanu“ suntu delaturate sî remane numai unu avisu la art. I din conventiunea dela 1856, carele determina ca Principatele dunarene au sa remana sî de ací inainte sub suzeranitatea Portiei. Fermanulu se afla asiá dara dejá in mânile representantîloru Romaniei princ. G. Stirbeiu sî D. Sturz'a. Dupa insciintiarea despre aceste prin telegrafu consiliulu ministriloru in Bucuresci s'a decisu pentru caletori'a Principelui Carolu la Constantinopole, carea in protocolu e numita „visite de courtoisie.“

Principele Carolu I alu Romaniei va fi petrecutu in caletori'a acést'a de dd. princ. Dim. Ghic'a , Costaforu, Dr. Davila, colon. Filipescu, Stefanu Golescu, gen. I. Ghic'a sî siése adjutanti. La Giurgiu va trece dunarea, iéra la Rusciucu va fi primitu de unu Pasia, care lu va petrece pe drumulu de feru, care tocm'a acum sa deschide pentru prim'a óra, pâna la Varn'a. De aici va procede pre o corvetta turcésca cu flamura regala, pâna la Constantinopole. Preste totu ceremoni'a primirei sî celelalte semne de primire se coru face cum se facu unui din sange regescu. Primirea lui va fi asiá dara in adeveru „regésca.“

Din R o m a n i 'a aflâmu ca Domnitoriulu fu salutatu in Giurgiu in numele guvernatorelui dela Rusciucu de Ogion Effendi. In 23 Oct. avea sa sosésca comissariulu Portiei Djemil Pasiá la Rusciucu spre a petrece pre Dtoriulu la Constantinopole.

Tratatu de pace

intre Maj. Sea Imperatulu Ausriei sî Maj Sea Regele Italiei, incheiatu in 30 Oct. 1866.

(Continuare din nr. tr.)

Art. XI. Se intielege dé sine ca scóterea pretensiuniloru cari se radîma pe §§ 12, 13, 14, 15 sî 16 a contractului din 14 Martiu 1865 nu póte dá Austriei nici unu dreptu de controla sî supraveghiare asupr'a constructiunei sî intreprinderei strateloru ferate asiediate in teritoriulu cestiunatu. Regimulu italianu din partea sea se indatoréza a dá tóte mijlócele, cari in acestu casu s'aru fi pretinsu dela regimulu austriacu.

Art. XII. Inaltele puteri contractante se indatoréza— pentru cá determinatiunile art. 15 a conventiunei din 27 Fauru 1866 sa se estinda sî asupr'a strateloru ferate de média dî, o conventiune spre scopulu despartirei administrative sî economice a grupei drumuriloru ferate austriace sî italiane. In puterea conventiunei din 27 Fauru 1866; garanti'a ce are statulu de a o solví societâtii drumuriloru ferate sudice austriace, se va computá pre basea portului brutu a totalitâtii linieloru venetiane sî austriace, cari forméza retieu'a stratei ferate sudice austriace concesa dejá societâtiei. Se intielege de sine, ca regimulu italianu ia asupra-si partea proportiunata a acestei garantie , carea corespunde linieloru de pre teritoriulu cestiunatu, sî ca spre computulu acestei garantie s'a luatu de base cá sî pâna acum intregu portulu brutu a linieloru venetiane sî austriace concesiunate societâtiei amintite.

Art. XIII. Regimulu Austriei sî Italiei dorindu a inaintá relatiunile acestoru state, se indetoréza a usiurá comunicatiunea stratei ferate, a ajutá constructiunea altoru linee nóue spre a impreuná mai tare retielele stratei ferate austriace sî italiane.

Regimulu M. S. c. r. a. mai promite a grabí pre câtu se póte implinirea liniei Bren, carea are sa impreune valea Adigelui cu a Inului.

Art. XIV. Locuitorii séu indigenii teritoriului cestiunatu , in tempu de unu anu incepandu dela diu'a ratificatiuniloru sî pre basea unei dechiaratiuni presentate la autoritâtile competinti se voru bucurá de o libertate nemarginita, a-si esportá averile loru miscatóre fâra a platí ce-va taxa, spre a se retrage cu familiele lorn in statele Maj. Sele c. r. ap. in care casu acestor'a li se garantéza dreptulu de cetatiénu austriacu.

Suntu liberi de a-si pastrá proprietatea nemiscatórie ce o au pre teritoriulu cestiunatu. Acésta libertate li se acórda imprumutatu sî individiloru nascuti pre teritoriulu cestiunatu, dar cari de presinte suntu asiediati in statele M. Sele Imperatului Austriei. Aceloru individi, cari voiescu sa se folosésca de aceste determinatiuni, atâtu fatia cu persón'a loru câtu sî cu averea jacatória in statele respective, nu li se póte face nici din o parte nici din alt'a vr'o incomoditate din caus'a alegerei. Terminulu de unu anu , se va prelungí la doi ani pentru individii cari suntu nascuti pre teritoriulu cestiunatu, dar cari in momentulu schimbârei ratificatiuniloru tratatului presinte se afla afara de monarchi'a austriaca. Dechiaratiunea acelor'a se póte luá dela cea mai de aprópe soli'a austriaca séu dela dicasteriulu ori cârei provincie a monarchiei.

Art. XV. Supusii lombardo-venetiani cari servescu in armat'a austriaca se demissiunéza dela servitiulu militaru sî se reintorcu in patri'a loru. S'a determinatu espresu, ca acei'a dintre ei, cari se dechiara ca voiescu a mai remané in servitiulu M. S. sa o póta face acést'a liberi sî sa nu li se faca nici o incomoditate fatia cu persón'a sî averea loru. Aceste garantie li se asicura oficialiloru civili nascuti in regatulu lombardo-venetianu, cari se voru dechiará a remané in servitiulu austriacu. Oficiali civili nascuti in regatulu lombardo-venetianu, suntu liberi séu a intrá in servitiulu austriacu séu in administratiunea italiana, in care casu regimulu M. Sele regelui Italiei se indatoréza, séu a i asiediá pre acei'a in pusetiuni analoge cu acele, cari le posiedu séu a li dá pensiuni , cari se voru statorí dupa legile sî determinatiunile sustatórie in Austri'a. Se intielege, ca acesti oficiali voru fi supusi legiloru sî reguleloru disciplinari ale regimului austriacu.

Art. XVI. Oficieriloru de origine italiani, cari de presinte se afla in servitiulu austriacu, li sta in voia libera, a remané sî de aici inainte in servitiulu M. S. c. r. ap., séu a trece in armat'a M. Sale regelui italianu sustînendu-si rangulu ce lu avura in armat'a austriaca, supunendu, ca in privinti'a acést'a si voru dá rogarea in restempu de siese luni dela schimbarea ratificâriloru tratatului presinte.

Art. XVII. Pensiunile acuitate regulatu atâtu civili câtu sî militari, cari se scoteau din casele publice a regatului lombardo-venetianu se voru sustîné sî de aici inainte pre sém'a respectiviloru séu eventualu a veduviloru sî prunciloru loru, sî in viitoriu se voru acuitá de câtra regimulu Maj. Sele regelui italianu.

Acésta determinatiune se estinde fâra destingere de origine sî preste acei'a pensiunati civili sî militari pre cum sî preste veduvele sî pruncii loru, cari sî de aici inainte voru locuí pre teritoriulu cestiunatu sî câror'a regimulu provincieloru lombardo-venetiane pâna la 1814 li-a platitu competintiele, insa de atunci se scotea din tesaurulu austriacu. (Va urmá.)

Pacea armata.

(„Presse“)

Cu cele mai diferite sperantie sî ingrigiri asteptau popórele Europei resbelele anului acestui'a; o sperantia insa nutreau liberalii tuturoru tieriloru: ca pacea armata, sub a cârei greutate gemeau natiunile, va incetá, iara desarmarea generala, carea erá demultu dorita sî ceruta, se va incepe. Contributiunile, asiá resuná tóta lumea, s'au urcatu in statele cele mari ale continentului la o marime nesuportabile, creditulu statului s'au nimicitu de totu prin imprumutârile ce le continue, prin resbelu se voru trece tóte marginile, sî se va vedé necesitatea, de a se apucá de crutiâri energice in spesele statului. Spesele productive, cari fâra de acést'a suntu mesurate cu mare crutiare, nu se potu imputînâ sî mai tare, prin urmare trebuie sa se imputîneze dupa resbelu armatele statatóre (permanente).

Contrariulu se ivesce. Victoriele prussiane devinu pentru cele mai multe state europene unu indemnu spre intârirea puterei de aperare.

Dej'a inainte de anulu 1848 cerculá prin continentulu intregu o unica geluire asupr'a multimei speseloru militare.

Chiaru sî in Prussi'a erá o nemultiamire generala despre marimea statului militariu, de-sî starea presenta de atunci a armatei erá de totu ne insemnata. Ea fu nutrita, cá sî pe la noi, de partea aceea a amploiatiloru, cari erau mai culti sî mai independenti. La nemultiamirea acést'a au contribuitu multu pacea cea indelungata, carea presentá fiinti'a armatei intregi cá o sarcina prisositóre, cá o forma de reserva a politiei; causele principale ale geluiriloru insa erá risipirea cea ingrodîtóre a puterei bratieloru lucratóre sî a contributiuniloru prin armatele statatóre.

Nesecuritatea situatiunei, precum resbelulu din Schleswig sî Itali'a impedecá in anulu 1848 realisarea dorintiei cei mai ferbinte a popóreloru.

Nici nu au pututu ajunge representatiunile poporului din caus'a desbateriloru despre principii abstracte pâna acolo, cá sa fi pututu decide asupr'a unui obiectu practicu.

In Austri'a remasera introducerea unui oficiu militaru comunu, sî scadiementulu tempului de servitiu o dorintia pia, de-sî Latour se declarase la intrarea sea in postu pentru reforma. Parlamentulu elaborà o constitutiune militara escelenta, carea semaná cu cea prussiana, avea insa unu caracteru cu multu mai popularu.

Dupa elaborarea legei, nu avù parlamentulu, ce sa mai dîca, sî fiinti'a armatei germane remase totu aceea, ce erá (mai inainte), unu abisu neacoperibilu, in carele se arunca flórea puterei poporului.

Déca aru fi dîsu cine-va atuncea, ca pâna in diece ani voru avé popórele Europei a purtá o sarcina a militiei inca odata asiá de grea, cá pâna acum'a, acel'a aru fi fostu declaratu de nebunu. „Imposibulu„ aru fi strigatu lumea intrégà, sî impossibilitatea acést'a o aru fi argumentatu prin date statistice despre aceea, ca câtu de susu se potu urcá contributiunile popóreloru precum sî despre spesele ce se ceru pentru o armata inmultita. Impossibilitatea se realisà. Popórele inca nu sciau, pâna la ce gradu se potu urcá contributiunile. Acum se invetiara a cunósce, ce potu suferí ómenii. Lovitur'a de statu francesa inaugurà, in contr'a asecurârei, ca imperiulu aru fi pacea, o era plina ne neodichniri sî inarmâri.

Franci'a fâcù inceputulu. Imperatoriulu ei creà o armata potinta de pretoriani, partea cea mai mare din soldati alesi, poftitori de resbelu, sî de avancementu, unu instrumentu, carele trebuia pusu in activitate, cá sa nu devina periculosu pentru maestrulu seu. Celelalte state urmara cu incetulu, pâna candu resbelulu din Crimu sî celu din Itali'a aratá marimea puterei militare francese. Reformele Austriei constara preferinte in inmultirea bataliuneloru. Russi'a-si constituí armat'a sea cu totulu pe alta basa. Prussi'a, carea inca pe tempulu lovituréi de statu lungise tempulu de servitiu pentru infanteria cu unu anu, inmultì armat'a de pace mai cu 50 procente, prin carea devení puterea armatei de apere in tempu de resbelu mai dupla. Itali'a-si ruinà finantiele sele pe unu seculu, numai cá sa formedie o armata, câtu se póte de mare. Engliter'a cea aperata de mare, introduse corpulu voluntariloru sî intrebuintià sume mari spre intarirea tiermuriloru sî a flotei. Chiaru sî Belgi'a cea mica nu au remasu neactiva in tumultulu acest'a, ea dîdì o fortaretia gigantica sî cu acést'a unu impedecamentu pentru desvoltarea cea liniscita a institutiuniloru sele constitutiunale.

Budgetele militari ale tuturoru stateloru se urcara la o marime, carea nici odata nu o asteptasera, cerintiele statului cresceau in progressiuni geometrice. Contributiunile se inmultira in statele cele mari preste totu de patru ori mai multu, cá numerulu poporatiunei, sî totusi nu erau de ajunsu spre a acoperì spesele statului. La bursele europene se primiau in totu anulu multe sute de milióne de împrumutâri, a face datorii, devenise o passiune nobila a stateloru. De órece ne lipsesce unu prospectu statisticu despre imprumutârile ce le impuse bursele europene in anii cei din urma, asiá dara luâmu de esemplu o cifra din anii de pre la 1861 pâna la mijloculu an. 1863. In intervalulu acest'a s'au creatu in Europ'a preste 3800 milióne fiorini de datorii, din cari s'au intrebuintiatu maximum 30 procente la scopuri productive, 2600 milióne insa au fostu imprumuturi militari, cari s'au fâcutu in publicu séu pe ascunsu. Preste 1000 milióne se detrageau chiaru in tempu de pace in totu anulu din intreprinderile industriele sî din agricultura; sumele acestea fura schimbate in chârtia, pre candu in pungile acelor'a, cari plateau contributiune, aru fi adusu interese inmiíte.

Prin cifrele cele mai mari de budgete ne-amu tempitu demultu in enumerarea milióneloru sî miliardeloru; insa sa ne inchipuimu, câte dîle petrecute lucrandu, sî nopti fâra odichna, petrecute veghiându, suntu de lipsa, spre a agonisí numai cu u n u milionu mai multu, decâtu le este la acei'a, cari suntu supusi contributiunei neaperatu de lipsa spre sustînerea vietiei, sî vedemu ca suntemu putînu capacitati despre insemnatatea miliardeloru intrebuintiate pentru sustînerea armateloru de pace. Sum'a capitalului intr'adeveru cresce in totu anulu prin diligintí'a popóreloru, ce nu se póte infrange prin nici o greutate, insa lips'a capitalului de comerciu, industria sî agricultura inca cresce celu putînu in asemenea mesura. Prin urmare trebuie sa sosésca unu momentu, in carele imprumuturile statului nu se mai potu reduce sî gubernele sa fia puse inaintea alternativei, de a incordá puterea contribuitoriloru preste mesura, séu de a reduce armat'a de pace la unu minimum.

Prudinti'a cere, a nu asteptá momentulu acest'a, ci a-i prevení. Ea cere acésta preferinte in Austri'a, carea inainte de tóte aru fi impinsa prin relatiunile finantiale la alternativa si aru sta slabita inaintea aceloru state, a câror'a putere finantiala este mai duratóre. Ea o cere acést'a acum'a, candu impregiurârile militare a venitu in curgere sî fâra de aceea s'au schimbatu, sî candu spesele militarie cele estraordinarie au ajunsu la culme enorma: —cá rebonificatiune pentru materialulu de resbelu celu perdutu, sî ca restabilirea granitieloru nóstre sudvestice.

La reorganisatiunea militara vomu avé dara de a ne indreptá privirea nóstra principala intr'acolo, cá intre tóte statele cele mari sa se sustîna pre lânga o armata de resbelu câtu se póte de mare, contingentulu celu mai micu de pace. La acést'a se cere mai intâiu introducerea armârei comune, nu a unei copie acurate dupa constitutiunea armatei prussiane, câci acést'a din urma aru fi totusi inca prea grea pentru poporulu nostru celu defatigatu, ci o straformare propria din ideile fundamentale Siarnhorstice. acomodata jurstâriloru vietiei nóstre. —

Principatele române unite.

Prin decretu domnescu cu dat'a 5 Octobre, colegiele electorale din tóta Romani'a, pentru alegerea dloru senatori sî deputati suntu convocate precum urméza:

Alegatorii colegiului I pentru deputati, se voru intr'uní in 29 Octobre, alegatorii colegiului alu 2 se voru intr'uní in 30 Octobre, alegatorii colegiului alu 3-a pentru deputatii de orasie, se voru intr'uní in 31 Octobre, toti pe la orasiele de resiedintia, sî voru alege câte unu deputatu, otaritu de art. 62 din Constitutiune.

Alegatorii colegiului alu 4-lea in dîlele dela 26 pâna la 28 Octobre inclusivu, voru preceda, potrivitu art. 7 sî 8 din legea electorala, la alegerea a câte unu delegatu de fia-care 50 alegatori.

Delegatii alesi din susu dîsele colegiuri se voru intr'uní la resiedinti'a fia-cârui'a judetiu in dîu'a de 7 Noembre viitoriu, sî voru alege pe deputatulu hotaritu de art. 63 din Constitutiune.

Alegatorii colegiului 1-iu pentru senatu se voru intr'uní in 3 Novembre viitoru, alegatorii colegiului alu 2-lea se voru intr'uní in 4 Novembre viitoriu la resiedinti'a fia-cârui'a judetiu, sî voru alege cate unu senatoru cerutu de articolulu 68 din Corsitutiune.

Professorii universitâtiloru din Bucuresci sî Iasi, in dîu'a de 5 Novembre viitoriu, voru procede la alegerea a câte unu senatoru, hotaritu de art. 73 din Constitutiune.

Domnitoriulu au adresatu inainte de plecare la Constantinopele o proclamatiune câtra poporu (O vomu publicá in nrulu viitoriu).

Varietâti.

*** On Redactiune! Subscrisulu Secret., intielegendu, cumca D. Ioane Chitu fostu inspectoru dominale in Hollodu, Comitatulu Bihariei, carele in lun'a lui Iuliu a. c. tramise la Comitetulu Asoc. tranne române, spre censurare, unu opu alu seu intitulatu: „Viti'a cultivata", de atunci si-aru fi schimbatu locuinti'a, asiá: nesciindu acestu Secretariatu, ca unde sa i se tramita opulu dimpreuna cu notificarea despre conclusulu adusu din partea comitetului Asoc. in meritulu acelui opu, se afla indemnatu prin acést'a, pre susu numitulu Dnu alu pofti cu tóta onórea, cá sa binevoiésca câtu mai curendu a incunoscinti'a pre subscrisulu Secretariatu despre locuinti'a s'a sî post'a din urma, spre a se face dispositiunile necesarie pentru retramiterea opului mentiunatu.

Dela Secretariatulu Asociatiunei tranne române.

Sabiiu in 26 Octobre n. 1866.

*** „Diuariulu vienesu" ne spune astadi, ca mai multi oficieri de rangu mai inaltu s'au pusu in urm'a cererei loru in statulu celu bine meritatu de odichna. Totu in aceeasi publicatiune aflâmu, ca domnii FZM. Benedecu, FML. d. Henikstein sî GM. Crismanic s'au pusu simplu in statulu de odichna. In publicatiunea oficiósa insa nu se face amintire, ca domnii acesti'a aru fi cerutu pensiune. Prin acést'a se incheia revisiunea din Wiener Neu stadt. Cu acést'a ne putemu multiamí, deórece lucrulu principalu, carele s'aru fi pututu imputá conducatoriloru armatei nordice, celoru dejá delaturati, este lips'a capacitâtiei recerute.

*** Diacovar, 21 Oct. (Telegr. alu „Presse"-i) La serbarea festivitâtiei lui Zriny au donatu Esc. Sea Eppulu Strossmayer 50,000 f. pentru fundarea unei universitâti in Agram.

*** (U n u d e m e n t i). In contr'a notificatiunei diuarieloru de aici, ca inainte cu vre-o dóue septemâni se aru fi tînutu in consistoriulu Metropolitului din Lemberg, Dr. Litvinovicz o siedintia secreta, in carea s'aru fi conclusu, cá sa se demande tuturoru dieceseloru, cá de ací inainte tóte documintele precum, testimoniu de botezu, de mórte etc. sa nu se mai dea cá pâna acum'a in limb'a latina, nici in cea ruténa, ci apriatu in limb'a russésca — dechiara numitulu dignitariu bisericescu, ca in resiedinti'a sea, nu s'au tînutu nici decum o astfeliu de siedintia consistoriala.

*** P r i n t i u l u U m b e r t u c l i r o n o m u l u i t a l i a n u, se vorbesce, ca va luá in casatoria pre Archiduces'a M a t h i l d 'a fii'a Archiducelui A l b r e c h t; Se mai vorbesce sî aceea, ca cetatea Turinu aru fi tocmitu in Valenciennes unu covoru de dentele pentru padîmentu, care voru sa-lu presenteze fiitórei princese de corona.

*** (O f a i m a c u r i ó s a.) De vr'o cate-va dîle se susîne in graniti'a austriaco-schlesvica cu totu deadinsulu o faima, carea se impartasiesce cetitoriloru numai pentru curiositate. Se dîce adeca, ca in granitia se concentréza mase mari de trupe prussiane, cari sa irumpa in Silesi'a austriaca sî sa tîna provinci'a acést'a ocupata, pâna candu se voru reintórce toti soldatii Saxoniei, carii se afla in Austri'a, in patri'a loru. Suntu firesce sî aici, cá ori sî unde ómeni, carii primescu o astfelu de absurditate de adeverata sî nu sciu, sa faca ce-va mai bunu, decâtu cuprinsi de o frica órba, sa-si ingrópe pretiósele sele.

(F e n o m e n u). Dela Pest'a aflâmu ca in 14 Octobre n. pre la amédi au tunatu de dóue ori, sî spre resaritu sî apusu au fulgeratu continuu pâna nóptea târdîu. O aratare detotu rara in anotempulu de fatia.

Nr. 31—3 **Concursu.**

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu in comunitatea gr. res. Branesciu, ce este ingremiata inclitului Comitatu alu Ccrasiului sî Protopresbiteratului gr. or. românu alu Fagetului, se escrie prin acést'a concursu.

Cu acést'a statiune suntu împreunate urmatórele emolumente anuale:

a) in bani gat'a: léf'a anuale de 105 fl. v. a.

b) in naturale: 20 metie de grâu; 20 metie de cucuruzu; 100 ponti sare; 100 ponti clisa; 15 ponti lumini; 10 orgii de lemne; ½ jugeru de gradina pentru legumi pre lânga locuintia libera.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avé a a inzestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum'a sî portarea loru morala sî politica sî astfelu inzestrate le voru substerne Venerabilului Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pâna la 1 Novembre cal. vechiu 1866.

Caransebesiu 29 Septembre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 32—3 **Concursu.**

In comun'a mestecata Denta, comitatulu Temesianu, e vacanta statiunea invetiatorésca cu propunerea in limb'a româna. Emolumentele suntu: 105 f., 50 meti de grâu, 100 p. de lardu, 50 p. de sare, 25 p. de lumini, 8 stângeni de lemne, 4 jugere de pamentu, pausialu de 4 f. sî cortelu.

Doritorii de a cuprinde postulu acest'a au de a substerne recursurile loru cuviinciosu timbrate sî provediute cu estrasulu de botediu, cu adeverintia despre sciintiele absolvate, despre servitiulu de pâna ací, sî despre portarea loru morala sî politica pâna in 4 septemâni la

Versietiu in 29 Septembre 1866.

Consistoriulu Eparchiei Versietiului.

33—3 **Concursu.**

La scól'a populara din Sita—Buzeu in Trei Scaune, se cere unu invetiatoriu cu salariu anualu de 100 f. sî cuartiru liberu.

Pentru acestu postu vacantu se deschide concursu pâna la 20 Octobre a. c.

Doritorii de a ocupá acestu postu, se astérna petitiunile scrise cu mân'a loru, sî provediute 1) cu atestatu de botezu, 2) cu atestatu de absolvarea cursului pedagogicu, séu celu putînu 4—5 clase gimnasiale sî 3) atestatu de purtarea morala la subscrisulu Scaunu protopopescu.

Brasiovu in 3 Octobre 1866.

Scaunulu Protopopiatului gr. res. alu Trei-Scauneloru.

I o a n n P e t r i c u,
Protopopu sî Insp. scol. Districtuale

Nr. 36—1 **Concursu.**

La scól'a gr. or. din Comun'a Boholtiu, Scaunulu Cinculuí mare, au devenitu vacanta statiunea de invetiatoriu primariu sî de unu adjunctu, cu care suntu urmatórele emoluminte impreunate, sî anume:

pentru invetiatoriulu primariu unu salariu anuale de 120 f. v. a. din cas'a alodiala sî 30 metie de grâu, cuartiru liberu in edificiulu scolariu sî lemnele de focu necesari; pentru adjunctu 20 fl. v, a. sî 20 metie de grau, la care prin acést'a se deschide concursu pâna inchisive prim'a Noembre a. c.

Aspirantii de a ocupá acestea statiuni, au pre lânga suplicele provediute cu timbrulu legale de a documentá:

1) ca se tînu de religiunea gr. or.

2) ca posedu purtare buna politico-morala;

2) in specie, pentru invetiatoriulu primariu se cere, cá sa fia absolvatu clasele gimnasiului inferioru sî cursulu pedagogicu séu clericalu; pentru statiunea de adjunctu se cere, cá respectivii concurenti sa arete, ca suntu pedagogi absoluti.

Petitiunile respective au de a se adresá câtra subscrisulu Inspectoratu districtuale scolaru.

Cinculu mare in 1-a Octobre 1866.

Inspectoratulu districtualu scolaru.

I g n a t i u M a n d o c e a,
Adm. protopopescu sî Inspect. distr. scolaru.

Nr. 35—2 **Concursu.**

Devenindu vacante posturile de doi invetiatori in Reheu Protopresbiteratulu Sabesiului, subscrisulu comitetu amesuratu decisiunei sinodale din 1864 § 42 cu observarea celoru cuprinse in § 26 p. 6 escrie concursu pâna la 25 Octobre a. c.

Cu fia-care din aceste posturi este impreunatu câte unu salariu anualu de 63 f. v. a. sî cortelu liberu.

Doritorii au sa-si astérna cererile loru scrise de mân'a loru propria provediute cu documentele recerute timbrate in intielesulu legiloru in vigóre, pâna la terminulu prefiptu mai susu, Pré On. Scaunu protopresbiteralu alu Sabesiului. Se mai cere cá competitorii sa fia pedagogi séu teologi a b s o l u t i sî sa scia cantârile sî tipiculu bisericescu.

Reheu 4 Octobre 1866.

C o m i t e t u l u b i s e r i c e i gr. or.
A v r a m u C a r p i n i s i a n u,
Parochu sî Presiedinte.

Nr. 35—2 **Edictu.**

Mari'a Vaj'a din Siórsiu Scaunulu Cinculuí mare, carea de 3 ani sî mai bine, cu necredintia au parasitu pre legiuitulu ei barbatu Bucuru Pepelea totu din Siórsiu nesciindu-se loculu ubicatiunei ei, sa citéza prin acést'a, cá in terminu de unu anu sî o dî, cu atâtu mai vertosu sa se infatiosieze inaintea forului protopopescu subscrisu, cu câtu ca la dincontra se va dá divortiu barbatului seu la intielesulu SS. Canóne ale bisericei nostre dreptucredincióse resaritene, sî in absenti'a densei.

Forulu protopresbiteralu gr. res. alu Tractului Cinculuí mare.

Cinculu mare 1 Septembre 1866.

I g n a t i u M a n d o c e a,
Adm. protopresbiterale.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvanici si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 83. ANULU XIV.

Sabiiu, in 20 Oct. (1 Nov.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 19 Octobre.

Dóue telegrame de mare gravitate aduce „Hrm. Ztg.“ etc. de eri, pre care le reproducemu dupa cuprinsulu loru :

„Vien'a 29 Octobre. Alalta-eri ser'a s'a arestatu in Prag'a unu individu suspectu de a fi atentatoriu asupr'a Imperatului. Acel'a, unu sodalu de croitoriu, fu observatu de unu capitanu englezu Palmer tocm'a in momentulu, in carele radicà man'a drépta, in carea avea unu pistolu incarcatu, sî candu Imperatulu, carele esîse din teatrulu cechicu, vrea sa se urce in trasura. Capitanulu prinse numai decâtu pre acelu omu si-lu predede judecâtiei. „N. Fr. Bl.“ afla, ca acelu individu nu e de natiunalitate germana.“

„Vien'a 29 Octobre. Esîndu Imperatulu in 27 l. c. sér'a dela o productiune in teatrulu cechicu din Prag'a, candu se urcá in trasura, capitanulu englesu P. oservà cum unu barbatu radicà mân'a drépta in carea tînea unu pistolu micu. Capitanulu i apasà mân'a in josu, lu apucà pre individu de peptu, iéra atentatoriulu ascunsa pistolulu in unu busunariu laturalu. Atentatorulu e unu sodalu de croitoriu, anume A. B., e casatoritu si are doi copii.

La arestarea lui s'a aflatu pulvere de pusca inveluita in o carpa de metasa, 3 capsule sî unu astupusiu; pistolulu erá tare incarcatu, dóue cocosiuri incordate fâra capsule.“

Din P r a g'a, pâna la funest'a scire ce o dedurâmu mai susu, cetimu numai de ovatiuni sî manifestatiuni de bucuria, pentru cercetarea préinalta de care se bucura cetatea acést'a, venindu Majestatea Sea acolo. Nenumerate audientie din partea Maj. Sele, decoratiuni, visite in institutele publice, asistentie la diferite productiuni sî alte de feliulu acest'a cetimu in tóte foile.

Pres'a centralistica inregistra sî comentéza cuvintele majestatice dela ocasiunile audientieloru, date diferiteloru deputatiuni. Asiá ne spune Presse sî alte foi vieneze, ca M. S. s'au esprimatu cu ocasiunea unei primiri de o deputatiune : „Postpunerea a ori ce partide este spriginirea unitâtiei imperiului, nisuinti'a deputatiunei sa fia ajungerea acelei sprigininri.“

O scire telegrafica de mai nainte ne anuntiase, ca Majestatea Sea au chiamatu pre ministri la Prag'a sî ca Wüllersdorf sî de Majláth aru fi sî plecatu intr'acolo numai decâtu.

Despre diet'a Ungariei se suna de nou, ca va fi câtu mai ingraba convocata. (Unele dîuarie o amana iarasi pe Decembre.)— In Pest'a sî chiaru sî in Vien'a sî acum e lumea politica ocupata de „pronunciamentulu“ lui Kemény in numele deákistiloru.

Dupa unu telegramu din 30 Octomvre n. au decisu consiliulu ministerialu in Prag'a ca indata sa se conchiame diet'a ungurésca.

Totu in acel'a se spune ca D. de Beust au depusu juramentulu in mânile Imperatului. Belcredi sî Majláth remanu in posturile loru.

In B o e m i'a s'a latîtu ur'a in contr'a Iesuitiloru asiá de tare incâtu regimulu se dîce ca se va vedé necessitatu a luá lucrulu însusi a mâna. Deputatiunile la Locutiintia sî la Cardinalu in acésta privintia inca nu au avutu nici unu efectu. Intr'aceea amenintiârile cu trecerea la protestantismu iau dimensiuni totu mai mari, cu deosebire in pârtîle de média nópte resaritu ale tierei. Manifestatiuni in contr'a Iesuitîloru au fostu sî in alte pârti ale Monarchiei, precum in Austri'a de susu sî de josu in Carinthi'a sî acum cetimu ca sî in Trieste. —

Din P a r i s u se scrie ca Napoleonu se ocupa fórte multu cu afacerile interne ale Austriei.

Din P r u s s i'a se latîse scirea ca pentrucá sa-si asicure acést'a provintiele dela marea baltica in contr'a Russiei, intentiunéza o aliantia cu Scandinavi'a. Acésta scire aru fi in contradîcere cu cele ce curséza despre o apropiare intre cabinetele din Berlinu sî Petersburg.

Intre atâtea sciri crucisie sî curmedisie din partea acést'a va fi interesantu a cunósce sî unele espectorâri ale dîuaristicei prussiane, care se vedu a privi castigurile prussiane de pâna acum de lucru pe jumetate sî care tindu a uní Germani'a intréga sub scep-trulu prussianu. Eata cum se esprima Staatsb. Ztg. :

„Sî déca pericululu aru fi asiá de aprópe, cá sa numai putemu asteptá constituirea Germaniei de nordu mai antâiu, ci incredintiandu-ne puterei armeloru, carea au adusu pe Austri'a in siepte dîle la cadere, sa scapâmu pre nemtii austriaci de jugulu slaviloru; sî déca ranile ce ni le-a infiptu resbelulu din 1866 inca nu aru fi vindecate;— noi totusi amu strigá : Susu ! la unu nou resbelu contr'a Austriei ! sî atunci fâra de mila, compatimire sî privintia josu cu ea pentru totu deun'a.“—

Amintisemu in nrulu trecutu despre pacea incheiata intre Prussi'a sî Sassoni'a. Cuprinsulu tratatului de pace este esentialminte urmatoriulu :

Sassoni'a se alatura la federatiunea nordica germana. Reorganisatiunea armatei are sa urmeze indata ce voru fi statorite determinatiunile pe a câroru base se voru face reformele pentru armat'a federatiunei. Pâna atunci prussianii garnisonéza mestecatu cu Sassonii in unele celâti ale Sassoniei, iéra comand'a suprema preste trupele sassone o pórta deocamdata comandantele supremu prussianu, aflatoriu in Sassoni'a. — Sassoni'a platesce 10 milióne taleri in trei termini pâna in finea lui Aprile 1867. Telegrafulu din Sassoni'a va fi dreptu esclusivu alu Prussiei. Cei compromisi politicesce remanu nepedepsiti. — Representatiunea diplomatica se va regulá dupa principiele cari voru fi datatórie de mesura pentru tóta federatiunea nordica germana.—

Regele sî regin'a Sassoniei a sositu deja in resiedinti'a sea. Regele au emisu proclamatiune câtra poporu, prin carea i multiamesce pentru loialitatea sea in tempurile cele grele. Promite a fi credinciosu nóuei legaturi cá celei vechi sî ca va pune totu in lucrare spre a inaintá fericirea Sassoniei sî a Germaniei.

Din P e t e r s b u r g se telegraféza, ca unu manifestu imperatescu anuntia incredintiarea Marelui duce clirouomu cu princes'a Dagmar din Dani'a, cârei i se dede titululu de „inalti'a imperiala.“ Fiindu protestanta princes'a au trebuitu sa tréca mai antâiu la biseric'a ortodocsa resariténa.

Din P a r i s u se mai spune, ca imperetulu Napoleonu in 25 Oct. n. au venatu in tufisiulu dela Versailles.

Din I t a l i'a se spune, ca regele Victoru Emanuilu numai in 7 Novembre n. va vení la Veneti'a.

Din C o n s t a n t i n o p o l e se spune, ca Principele Carolu au sositu in 24 Oct. n. acolo. Despre detaiurile primirei suntu prea putîne sciri. Suntu atâtea versiuni despre unu arangementu intre Pórta sî principe. Asiá se dîce ca Pórt'a a recunoscutu, ca principele Carolu sî descendentii lui directi sa fia pentru totu deun'a regenti in Romani'a. Cifr'a armatei Romaniei s'a statoritu cu 30,000 feciori. Principele are dreptulu de a bate monete (bani); dara nu sî de a creá decoratiuni. Cu puterile marginasie póte incheiá conventiuni aministrative, dara nu sî politice.— Principele Carolu au primitu visit'a corpului diplomaticu.

Din C r e t'a cetimu dupa isvóre grecesci ca in 13, 14, sî 15 Oct. n. crestinii au batutu armat'a turcésca. Acést'a la retragere au aprinsu siepte sate. Mustaf'a Pasiá au mai cerutu ajutorie. In urm'a acestei cereri au sî plecatu vre-o 7 fregate si nâi de linia, cu o parte din gard'a sultanésca sî alte trupe, care aveau sa sosésca pe 23 Octomvre la Canea. — Scirea despre omorulu comisu din partea Greciloru creteni asupr'a lui Husni Pasiá, tramisu la densii in calitate de parlamentariu, se adeveresce.

Din celelalte provincie turcesci sosescu sciri serióse.

Din R o m a n i'a aflâmu ca corpulu consulariu din Bucuresci gratulà Principelui Carolu inainte de plecare, consululu rusescu insa nu, sî acum se suna, ca elu a avutu instructiuni dela cabinetulu seu cá sa se pórte astfeliu. O epistola a lui Bismarck câtra Principele Carolu face rotund'a prin dîuarie. Nu scimu incâtu e autentica séu apocrifa, destulu ca in tempulu de fatia este sî acést'a o curiositate cá multe altele.

Revista dîuarstica.

„Zukunft“ aduce unu articulu privitoriu la O r g a n i s a-

tiunea judecatoriiloru de justitia, despre care amintirâmu pre scurtu in rendulu trecutu. Eata ce dîce mentiunat'a fóia :

Precum se vede, totu vrea sa se implinésca aceea, de ce ne-amu temutu : ni se spune din tóte pârtîle, ca ministeriulu de justitia aru vrea sa introduca unele reforme in administrarea justitiei pe câlea de octroi.

Multe, ba nenumerate reforme au avutu de a suferí judecatori'a dela 1848 incóce in regatele sî tierile dincóce de Lait'a sî starea presinte nu este alt'a decâtu productulu organicu alu sumei tuturoru reformeloru acelor'a. Dreptu aceea vercine, carele cunósce istori'a diferiteloru nóstre organisatiuni de justitia sî resultatele loru finale trebuie sa fia in contr'a ver cârei octroiri pre terenulu acest'a, câci marturisimu sinceru, ca dela reformele, cari aru avea sa le scóta burocrati'a la capetu, nu avemu de a asteptá ce-va mai bunu. Reformele cele mai insemnate : asecurarea independintiei absolute a statului judecatorescu de imperiu, introducerea tribunalului de juri pentru asiá numitele crime sî transgressiuni politice, mai incolo o margine de ajunsu pentru libertatea personala a cetatieniloru de statu nu le va putea produce burocrati'a de sine singura nici odata sî reformele acestea nu se voru putea scóte la capetu fâra numai pre calea legislatiunei constitutiunale in contr'a resistintiei partidei burocratice. Sî intr'adeveru proiectulu successivu de organisatiune tace tocmami despre intrebârile acum amintite. Unu astfeliu de octroi (cá sa mai amintescu inca numai o impregiurare momentósa) aru surpá cu greutatea unui prejudetiu ordinea cestiuniloru celoru drepte ale statului, câci aru putea fi mai multu intrebarea, ca óre renuntiarea-ru dieta boemica sî galitiana competintiei sele, de a esercea o ingerintia legislativa in privinti'a organisârei administratiunei de justitia a tierei.

Cu parere de reu trebue sa marturisimu convingerea nóstra intr'acolo, ca din motivele susu amintite reformele de justitia, ce ne stau inainte, nu aru trebuí duse la indeplinire pe calea de octroí ci aru trebuí asternute mai intâiu dietei spre aprobare.

Intielesulu esentialu alu reformeloru ce ne stau inainte este urmatoriulu :

„Ministeriulu de justitia au constatatu liniele fundamentale pentru organisatiunea fiitóre a judecatorieloru c. r. de justitia esprimendu-se totu deodata intr'acolo, ca s'au primitu in principiu introducerea procedurei verbale, atâtu in procedur'a penala câtu sî civila. Cá principiu mai inaltu pentru asiedierea judecatorieloru se defige, a procurá poporatiunei o jurisdictiune curenda, cuviincíosa sî drépta, eara de alta parte a causá statului spese câtu se póte de putîne.

Ingrigirea jurisdictiunei sa fia incredintiata judecatorieloru atâtu singulare câtu sî colegiale. Judecatoriele singulari sa se asiedie de regula numai acolo, unde-si au resiedinti'a oficiolatele cercuali. Numai acolo s'aru poté face o escepliune dela regul'a acést'a, unde s'aru poté dîce cu temeiu ca din caus'a relatiuniloru de comerciu, de industria si de negotiatiune, s'aru ingramâdí ocupatiunile prea tare. Insa cá sa póta fi judecatoriele scutite de ingrigirea acestor'a ocupatiuni sa fia numai tratatele acelea de mostenire avisate la judecatorii, candu suntu la acelea minoreni sî candu se tînu de mostenire (ereditate) drepturi reale, cari ceru unu actu judecatorescu, sî in fine candu ceru ereditorii (mostenitorii) din buna voi'a loru interventiunea judecatoriei. Asemenea sa fia sî administrarea averei orfaniloru asemnata unoru comissiuni de orfani, séu procuratoriloru cercuali. Jurii aru trebuí asiediati cá oficiali onorari, cari sa decida lucruri bagatele in cause de cearta, precum sî lucrurile de pedépsa, cari numai la cererea unui actoru privatu suntu iertate a se persecutá. Partitele sa fia silite a cercá unu modu de impaciuire inaintea juriului inainte de a incepe procesulu.

In contr'a decissiunei juriului se póte apelá la judecatori'a respectiva singulara.

Judecatoriele colegiale au de a pertractá lucrurile loru incredintiate cá instanti'a prima verbalu ; totu asiá sî in a dóu'a instantia. In tiér'a de coróna insa de regula este numai o curte de apelatiune ; prin urmare partitele, cari locuescu mai indepartate de judecatoria de apelatiune, aru avea spese prea mari, fiindu silite a intrevení ele, séu a se representá prin advocati la instanti'a a dóu'a ; pentru aceea sa functiuneze judecatoriele colegiale totudeodata sî cá senatori de apelare (precum au mai fostu odata casulu acest'a), insa cu acea diferintia, cá lucrurile, cari s'au pertractatu la o judecatorie colegiale in instanti'a prima, sa nu se judece nici odata sî in instanti'a a dóu'a totu de acea judecatoria colegiale.“

In privinti'a octroiului putemu dara dîce, ca proiectulu acest'a de organisatiune contîne sî câte ce-va bunu precum d. e. institutulu juriloru sî destinarea procuratoriloru pentru administrarea averei orfaniloru, idei reformatóre, cari, déca s'aru duce la indeplinire in estensiune mai mare, aru putea ajunge la o valóre practica câtu de mare.—

In „Tromp. Carpat.“ aflâmu urmatórele referitórie la alegeri :

Natiunea româna, avemu probe pe tóta dîu'a ca nu este nic pentru ulamale nici pentru Ianiciari ; ea este pentru tronulu Romaniei, pentru alesulu sî Domnitoriulu ei, pentru dinasti'a ilustra ce a asiediatu pe acestu tronu. Este pentru libertâti bine intielese, bine resonate sî bine organisate ; este pentru egalitatea tutor'a inaintoa a totu feliulu de lege.

Intre o camera de ulamale séu o camera de Ianiciari, noi celu putînu, cari nu putemu dá crediamentu fabulei de „alegeri neinfluintiate“— cari nu putemu crede ceea ce nu amu vediutu pâna acum, — preferimu o camera guvernamentale, astadi mai vertosu candu persóne cá d. Ioann Ghic'a, cá d. Stirbeiu, cá d. Cantacuzino, sî ceialalti cari compunu cabinetulu suntu la guvernu.

Dorimu o camera a tronului in limitele constitutiunali sî a ordinei celei adeverate, a stabilitâtiei sî a libertâtiei pentru toti, bine intielésa.

De aceea consiliâmu pre toti concetâtienii nostri sa alunge ori ce influintia a comitetului centrale, fia rosiu séu fia albu ; sa se gandésca la adeveratele interese ale tierei, sa nu créda nici in fagaduiele, nici in professiuni de credintie improvisate, pentru ca ne cunóscemu toti, pentruca omulu nu se póte schimbá de poruncéla, pentruca juramentulu celu adeveratu, promissiunea cea adeverata, profesiunea de credintia cea adeverata, este viéti'a ideile, credintiele, trecutulu fia-cârui'a.

Sa alegemu in consciinti'a nóstra, libera sî independinte, pe ómenii acei'a pe fruntea câror'a ne-amu deprinsu a cetí : natiunalitate, Statu românu, Statu tare, libertate fundata pe egalitate, industria natiunale, comerciu natiunale, usiurarea tierei de Jidani, descentralisarea administrativa, instructiunea generala gratuita sî obligatóre, economi'a in tóte afara de instructiune sî armare.

Tratatu de pace

intre Maj. Sea Imperatulu Ausriei sî Maj Sea Regele Italiei, incheiatu in 30 Oct. 1866.

(Continuare sî capetu din nr. 81 sî 82.)

Art. XVIII. Archivele teritorieloru cese, cari cuprindu in sine titlurile de dreptu, documintele administrative sî justitiali civili, precum sî documentele politice sî istorice a vechei republice venetiane, se voru strada in intrég'a deplinetate a loru comissaritoru numindi spre scopulu acest'a, câror'a totodata li se voru strapune sî objectele ce se tînu specialu de sciintia sî arata, cari a nume suntu proprietatea teritoriului cesu.

Din contra titlurile de dreptu sî actele administrative sî justitiali civili, cari se afla in archivele teritoriului cesu se voru stradá in total' loru deplinetate comisariloru M. Sele c. r. ap.

Art. XIX. Inaltele puteri contractanti se obliga, ca locuitoriloru de margine a ambeloru tiere pentru intrebuintiarea bunuriloru loru sî pentru deprinderea industrieloru voru incuviintiá reciprocu cele mai posibili usiurâri de vama .

Art. XX. Conventiunile sî tractatele: cari s'au intaritu prin articulu 17 a tractatului de pace incheiatu la Zürich in 10 Nov. 1859, provisoriu pre unu anu iarasi pasiescu in viétia, sî se estindu preste totu regatulu italianu. In casulu, déca aceste conventiuni sî tractate nu se voru renunciá cu trei lune inaintea decurgerei unui anu— computandu dela schimbarea ratificatiuniluru— acele astfelu remanu in in vigóre din anu in anu.

Totusi ambele in. pârti contractanti se obliga, ca sub decurgerea unui anu voru luá la o revisiune generale aceste conventiuni sî tractate spre a face in ele cu o invoire comuna modificârile, cari se voru judecá dorite in interesulu ambeloru tieri.

Art. XXI. Aceste puteri contractante si reservéza dreptulu— de locu ce va fi cu putintia— a face óre-si care negotiatiuni, cá asiá comunicatiunea intre ambele puteri sa se usiuredie câtu numai se póte.

Pâna atunci remane in valóre tractatulu de comerciu sî navigatiune dela 18 Octobre 1851 observandu marginele staverite in art. precedinte, sî pâna atunci acel'a se va estinde preste totu regatulu Itali'a.

Art. XXII. Principii sî principesele din cas'a austriaca, precum principesele cumnatîte cu cas'a imperatésca prin casatoria, se restitue in posesiunea perfecta a drepturiloru sale miscatóre sî nemiscatóre, aceste le potu folosí, potu despre ele dispune, fâra cá sa fia in óre-si care-va modu impedecate in esercarea drepturiloru loru.

Remane totusi, cá drepturile statului sî ale privatiloru sa se radice la valóre in moduri legali.

Art. XXIII. Maj. Sea imperatulu Austriei sî Maj. Sea regele Italiei, cá dupa potintia se concurga la liniscirea spiriteloru, dechiara sî promitu, ca pe teritoriele loru respective voru publicá amnestia perfecta pentru toti individii, cari au fostu compromisi prin evenimintele peninsulei, prin urmare nimenea, ori de care clase sa se tîna pentru portarea séu opiniunea politica de pân'acum, nu e iertatu a fi persecutatu, neliniscitu séu vatematu nici in privinti'a persónei lui, nici in a averei au in esercearea drepturiloru sale.

Art. XXIV. Acestu tratatu se va ratificá in Vien'a in re-

stempn de 15, dile, séu de se va puté, sî mai curendu, sî ratificatiunile se voru schimbá.

In acârui adeverintia plenipotentiatii lu suscrisera sî intarira cu siligilele sî insigniele loru.

Datu in Vien'a in anulu mantuirei 1866 3 Octobre.

W i m p f e n m/p. M e n a b r e a m/p.

Articulu aditionale.

Guvernulu M. S. reg. Italiei se oblége de a platí guvernului Majest. Sele imperatului Austriei sum'a de 35 milióne de fiorini v. a. (87 mil. franci) stipulati prin art. VI alu tractatulu presinte, in modulu sî terminii precum urméza :

Siepte milióne se voru respunde plenipotentiariului M. Sele imp. reg. apost. in 7 asemnatiuni séu bonuri de vistieria, cari i se voru immanuá cu ocasiunea schimbârei ratificatiuniloru sî voru suná la ordinea guvernului imp., fia-care de câte unu milionu a se plâtí in Parisu la asiediamentulu unui banchieriu principale séu la vre-unu asiediamentu de creditu de clas'a prima, dupa trei luni dela dîu'a semnârei tractatului presente in monet'a sunatóre insa fâra de interese (camete). Respunderea celoru-lalte 28 de milióne fl. va urmá la Vien'a in monet'a sunatóre in 10 asemnatiuni séu bonuri de vistieria scrise la ordineu guvernului imp. de a platí la Parisu in rate de câte 2 milióne 800 de mii fl. v. a. in termini de câte dóue luni. Aceste 10 asemnatiuni séu bonuri de vistieria se voru immanuá plenipotentiarului M. Sele imp.reg ap. totu cu ocasiunea schimbârei ratificatiuniloru.

Terminulu de espirare pentrn prim'a din aceste asemnatiuni séu bonuri de vistieria va fi la dóue luni dupa platirea asemnatiuniioru despre cele 7 milióne fl. susu amintite. Pentru acestu terminu precum sî pentru tóte cele urmatóre se voru platí interesele cu câte 5 dela suta socotindu-se dela intâi'a luna ce va urmá dupa schimbarea ratificatiuniloru tractatului presente. Respunderea intereseloru va urmá la Parisu la terminulu de espirare alu fia-cârei asemnatiuni. Articululu aditiunale presinte va avé aceea-si putere sî efeptu cá sî candu aru fi insîratu din cuventu in cuventu in tractatulu insemnatu in dîu'a de astadi.

Nos visis et perpensis omnibus et singulis quae in hac conventione et articulo additionali continentur, illa omnia rata grataque hisce profitemur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo-Regio spondentes, Nos ea fideliter executioni mandaturos nec ut illis ulla ratione a Nostris contraveniatur, permissuros esse. In quorum fidem praesentes Conventionis tabulas manu Nóstra signavimus , sigilloque Nostro appenso muniri jussimus.

Dabantur in Imperiali urbe Nostra Vienna die nona mensis Octobris anno Domini millesimo octingentesimo sexagesimo sexto, Regnorum Nostrorum decimo octavo.

Franciscus Iosephus m. p.

(L. S.)

Alexander Comes a M e n s d o r f f-P o u i l l y m/p., MLT.

Ad mandatum Sacrae Cæs. Reg. Apost. Majestatis proprium :

Rogerius liber Baro ab A l d e n b u r g m/p.,

Consiliarius aulicus ac ministerialis.

S a b i i u 19 Octobre. Hrm. Ztg. in nr. 253 anuntiase ca o deputatiune din partea comunei cetatienesci de aici au rugatu pre C o m i t e l e natiunei sasesci pentru restaurarea oficiantiloru sî intregirea centumviratului. Acum aflâmu ca C o m i t e l e natiunei sasesci au statoritu punerea in lucrare a acestui actu pentru 1 Novembre c. n. sî ca intru un'a au insarcinatu pre magistratu sa provóce triburile sî vecinatâtîle, cá sa se convorbésca sî intieléga asupr'a individîloru ce au sa se aléga in comunitate sî apoi sa-si dea pârerile in privinti'a acést'a.

In caus'a acést'a capeta Hr. Ztg. urmatórea epistola :

In 28 Octobre au esîtu inalt'a ordinaciune comitiala in urm'a cârei respectandu-se rugarea propusa din partea comunitâtiei sabiiene dlui Comite natiunalu sasescu, are a se intregí comunitatea sî indata apoi a urmá nóu'a alegere a oficiantîloru superiori in 1 sî 2 Novembre.

Ordinaciunea acést'a, carea coronéza cu o iutiéla surprindiatóre dorintiele comunitâtiei trebuie primita cu multiamire.

Cu tóte ca póte sa se ivésca unu inconvenientu in legatura cu acést'a, séu mai corectu dîsu, óre care fatalitate. Inainte de tóte trebuie sa insemnâmu unu lucru.— Abstragendu cu totulu dela impregiurarea, ca pentru scurtîmea tempului e chiaru impossibila formarea unei partide sî o candidatiune premergatória sanetósa, mai vine intrebarea cum se voru puté conchiamá in terminulu celu scurtu de 5 dile, singuraticele vecinâtâti sî triburi, cá sa-si insemneze pre acei barbati din mijloculu loru, a câroru alegere in comunitate sa fia inaintatóre de interessele loru ?— séu ca acum'a sa fia de ajunsu, déca capii vecinatâtiloru fâra de a mai ascultá vecinatâtile, maiestri de triburi fâra de a mai intrebá pre membrii acestor'a sa propuna autoritâtiei candidatórie vre-o câti-va individi cum le va vení in minte ? Mai ca nu-mi vine a crede, pentruca o atare mesura aru fi prea burocratica, sî la ce inca articuli de feliulu acest'a, carii nu mai suntu ce-va raru la noi in tiéra. Insa acésta stânca se póte inca incungiura sî déca e tempulu scurtu, corporatiunile singuratice se voru aduná in interesulu loru bine intielesu precum sî in interesulu intregului sî se voru intielege la tempu asupr'a barbatiloru de incredere.

Suntemu convinsi, ca inclitulu Magistratu, cârui, dupa curatulu sunetu alu prescrieriloru regulative, i se vine, dupa lege sî esclusivu, dreptulu de candidatiune la intregirea comuuitâtiei, va luá in consideratiune dorintiele cetatienimei, sî asiá intregirea acést'a, sperâmu cea din urma, carea se radîma pre principiulu intregirei de sine (Selbstergänzung), va duce lucrulu acolo, de se voru alege barbati cari in adeveru se bucura de increderea publica sî prin carii nu se va intregí numai numerulu, dara sî capacitatea intelectuala sî harnici'a comunitâtiei.“

La acestea adauge Hr. Ztg. ca pentru convorbirea sî intielegerea vecinatâtîloru sî triburiloru suntu de ajunsu trei dîle, nu insa pentru o agitatiune intentiunata (?). O atare (agitatiune) nu duce nici odata la tînta buna , ci numai la interese personale. Dreptu argumentu, ca tempulu nu e prea scurtu, este fapt'a ca convorbirile se tînu dejá. Incâtu pentru cualificarea capiloru de vecinatâti(?) de burocrati nu se mira, pentruca acésta numire au devenitu o parola fórte desu intrebuintiata fâra de a legá de dens'a totu deun'a adeveratulu conceptu sî numai cu tendintia etc.

— Din R e s î n a r i ni se comunica ca in dîlele din urma coler'a au luatu unu aeru de totu seriosu. Cu deosebire bolnavirile au fostu fórte numeróse ; dar nu sî mortile in asemenea proportiune. De luni in cóce, ni se spune, ca au mai crescutu numai cu dóue bolnavirile. Neobosit'a stâruintia a dlui Dr. S t o i 'a a contribuitu multu la punerea stavilei acestui reu infricosiatu sî cu multiamire aflâmu, ca poporulu de acolo in tempulu acestu de periculu s'a invetiatu a apretiuí sî mai multu binefaceeile unui medicu iscusitu cum este dlu Dr. Stoi'a.

In Sabiiu s'a aretatu pâna eri numai casuri singuratice de colera. Ból'a acést'a se vede de eri incóce a fi favorita de tempulu umedu sî rece sî asiá mesurile recomendate incontr'a colerei este bine ale observá ori sî cine, inainte de tóte sa padiésca fia-cîne cá sa nu recésca sî sa traiésca dieteticu.

Principatele române unite.

A c t e d o m n e s c i emise inainte de plecarea Domnitoriului la Constantinopole :

„Români ! Patriotismulu ce a-ti aretatu in tóte epocele cele mari ale istoriei vóstre, v'au pastratu neatinsa sacr'a mostenire a strâbuniloru vostri, „Patri'a Româna.“ Sî de asta data totu acestu patriotismu v'au datu cunoscintia despre adeveratele vóstre interese sî v'au fâcutu sa voiti sî sa aclamati in unanimitate ereditatea principiloru vostri sî form'a guvernului constitutiunale. Printr'acést'a a-ti impacatu libertatea cu stabilitatea sî a-ti asicuratu ast-feliu desvoltarea rapede sî necurmata a tuturoru puteriloru vitale ale tierei. Români , astadi dorintiele vóstre s'au implinitu. Alesulu vorstru au fostu insciintiatu oficialu, ca Sublim'a Pórta i-lu recunósce sî fâra indoiéla celelalte puteri voru recunósce la rendulu loru oper'a rabdârei sî a moderârei vóstre. Constatâmu cu fericire ca Sublim'a Pórtă, recunoscendu sinceritatea intentiuniloru sî intielepciunea fapteloru vóstre, privesce puterea vóstra natiunale sî legamintele ce ne alatura de dens'a, cá o garantia puterica de ordine sî de stabilitate. Mergendu la Constantinopole dorinti'a mea este de a dá prin viu graiu Majestâtii Sele Sultanului asicurarea profundului nostru respectu pentru tractatele cari reguléza relatiunile tierei nóstre cu Turci'a , sî a primí dela Majestatea Sea o nóua dovada de inalt'a sea solicitudine pentru drepturile sî prosperitatea Românieí. Plecu cu incredere in viitoriu, câci sciu ca urârile vóstre me voru insoti pretutindeni ; din parte-mi ve lasu cugetarea mea, anim'a mea. M'a-ti aclamatu suveranulu vostru sî vocea poporului fiindu vocea lui Dumnedieu, amu incredere ca Atotupotintele me va sustîné in silintiele ce nu voiu incetá de a pune impreuna cu voi, pentru progresulu sî marirea patriei nóstre.

„Carolu.“

Carolu I. Din grati'a lui Dumnedieu sî prin voinți'a natiunale, Domnu alu Românilor ;

La toti de fatia sî viitori sanetate.

Avendu a merge pentru putîne dîle la Constantinopole ;

Amu decretatu sî decretâmu ce urméza :

Art. I. Pe tempulu acestei caletorii câtu vomu lipsí din tiéra, consiliulu Nostru de ministri, sub presiedinti'a dlui Ioan Ghic'a , ministrulu de interne, va luá cârm'a guvernului sî va administrá in numele Nostru.

Art. II. Sentintiele definitive supuse Nóue, in puterea prerogativei ce ni se acordà prin art. 93 din Constitutie, Ni se voru presentá la a nóstra intórcere.

Art. III. Destituirile séu numirile functiunarilaru publici, ce, prin gasirea cu cale a consiliului ministriloru s'aru face dupa neaperata trebuintia, voru fi cu titlulu provisoriu sî reservate sanctiunei Nóstre ulterióre.

Art. IV sî celu din urma. Presiedintele consiliului Nostru de ministri, va esecutá sî va face a se esecutá acestu decretu.

Datu in Bucuresci, la 9 Octobre 1866. Carolu.

Ministru Secretariu de statu presiedinte consiliului ministriloru Ioann Ghic'a. „Romanulu“

Varietâti.

*** Immormentarea Primatelui Ungariei se intemplà in 23 l. c. Acésta immormentare, dupa cum scrie unu corespundinte alu lui „Pesti Hirnök“ a fostu un'a dintre cele mai splendide, câte numai au vediutu candu-va locuitorii Strigonului. Tóte institutele sî corporatiunile clericali sî civili fura reprepresentate. Pe Maj. Sea Imper lu representase c. Bellegarde; apoi au luatu parte in persóna la acésta solenitate trista: dlu de Majláth cancel., b. Sennyey tavern., c. Ioane Cziráky camerariu, sî alte notabilitâti dela locotenintî'a Ungariei sî curi'a reg. Functiunile le celebrà metropoiitulu de Agri'a (Eger) Esc. Sea Bela Bartakovics cu asistentia splendida.

*** (Intemplâri referitóre la starea poporului nostru.) Intr'o Joie me aflamu in opidulu M . . ., trecendu prin piatia vediui pre o pétra lânga cas'a magistratului siediendu unu mosiu, incovoiatu de greutatea aniloru, cu capulu plecatu spre pamentu, me apropiu de elu sî lu intrebu, „esti românu mosiule? Da parinte, suntu românu din nému de némulu meu. De câti ani ai fi? O! parinte suntu de 87 de ani, amu fostu in batali'a lui Bunaparte amu ajunsu vremi sî bune sî rele dar cá este . . . ací dóue lacrime se retogolira pre vested'a fatia a betranului. Bine mosiule! ce necasuri ai? Ti-oiu spune parinte, pentruca vediu ca me intrebi sî pentru ai'a crediu ca-mi vréi binele. Amu avutu doi feciori cá doi bradi, ei erau carj'a betranetieloru mele, dar vai! amendoi au muritu in bataia (ací betranulu erupse in plansu); amu remasu numai cu nisce nepotiei mici, pre care trebuie sa-i hranescu eu, dar astadi singur'a vaca ce o mai aveamu mi-au luat'o pentru dare. Eaca necasulu meu parinte. Astfelu de casuri nu suntu rari pre la noi, mai alesu ca câmpurile de câti-va ani nu produsera mai nimicu. Totu cu asta ocasiune nu potiu lasá nepomenita o fapta nobila a gr. Haller care locuiesce in comun'a nóstra. Purtarea cea blanda, ajutoriulu ce l'a datu tiereniloru sî comunei i-a atrasu iubirea poporului, astfelu sî cu ocasiunea constructiunei noului drumu de tiéra prin otarulu sî comun'a nóstra Mari'a Sea a datu totu ajutoriulu posibile, tóte lemnele pentru construirea poduriloru. Pentru acésta fapta nobila, comun'a aduce multiumita Mariei Sele sî sperâmu ca si de ací nainte va concurge in ajutoriulu comunei. (Din o coresp. la "Concordi'a.")

*** (Adjunctu notariale). Tragemu atentiunea ddloru notari asupr'a unui june românu din Aradu, care doresce a fi aplecatu de adjunctu notariale. Respectivulu june vorbesce sî scrie: romanesce, nemtiesce, sî unguresce sî e gat'a a lucrá câtuva tempu in daru, pâna ce adeca se va mai deprinde in afacerile notariali. Doritorii de informatiuni mai de aprópe au de a se adresá la Red. „Concordiei.“

*** (Demissiunea soldatiloru italieni) In urm'a ingrijiriloru celoru mari, ce se audiea in giurulu Vienei din caus'a eruptiunei colerei au fostu rugatu regatulu italianu pre ministeriulu c. r. de resbelu, cá predarea soldatiloru italieni din Austri'a sa nu se faca deodata, ci impartîta in pârti mal mici de transportu un'a dupa alt'a. Acést'a mesura li s'au sî fâcutu cunoscutu soldatiloru respectivi prin ordinatiunea ministeriului c. r. de resbelu amintindu-se apriatu, ca se face numai in urm'a recercârei din partea regatului italianu.

*** (Concessiunea câlei de feru in Tranni'a.) In fói'a oficiósa centrala se publicà concessiunea, carea s'au datu consortiului lui Haber pentru cladirea drumului de feru dela Aradu la Alb'a Iuli'a (Belgradu) cu o ramura dela Pischi la Petrosiani.

*** (Spesele recerute la introducerea pusciloruchassepotla inf. francesa). O pusca de aceste se dîce ca costa 70 de franci (cam 27—28 fl. v. a.); de doue ori asiá de scumpa cá puscile de percussiune sî cu 10 franci mai scumpa cá cele cu acu ale prussianiloru. Déca se va radicá numerulu armatei francese in urm'a reorganisârei ce este sa se faca la 800,000, atunci pentru cá sa fia asigurata armat'a pentru tóte eventualitâtîle are sa se ingrijiaésca de 1.600,000 de pusci, ceea ce aru costá 112 milióne de franci.

*** (O bucatarésa decorata.) Intre decoratiunile multe ce se impartîra in Moravi'a, un'a se vení unei bucatarese, care in lupt'a din 15 Iuliu in plói'a glóntieloru cercá pre cei raniti pre câmpulu bataliei, i legá, nutriá pâna ce unu glontiu i loví piciorulu, de care jace acum'a in unu spitalulu din Olmütz. Maj. Sea Imperatulu o mangaià sî-i promise ca va purtá grige de betran'a ei mama.

*** (Demnu de imitatu.) D. Scarlatu cr. de Rossetti, care are 18 proprietâti insemnate in Bucuresci, sî cele mai multe cu pravelie numeróse, a dechiaratu prin afisiari, cu apropierea terminului S. Dumitru, ca nici un'a din praveliele sele nu se va incheiá la Evrei; in nici un'a din proprietâtile sele, in nici un'a din praveliele sele, nu póte locuí Evreu. Recunoscintia profunda romanului patriotu! „Tromp. Carp.“

*** „Daci'a româna“ dîuarin politicu, comercialu, literariu sî religiosu au aparutu la Bucuresci in 7 Oct. in formatu mare. Se va continuá, esîndu de dóue ori pe septemâna, numai dela 1 Noemvre a. c. Professiunea de credintia ocupa mai singura colónele cele mari sî tipârite cu litere merunte. Dupa câtu putemu vedé pâna acum fói'a acést'a se va indreptá contra a totu ce e strainu sî stricaciosu desvoltârei Romaniei sî va spriginí numai ceea ce se póte desvoltá dln viéti'a poporului românu. Sa asteptâmn punerea in lucrare a programei in nrii viitorî. Redactori principali suntu: Romulu Scribanu sî Demetriu N. Pred'a (fostu redactoru alu „Regeneratiunei.“) Pretiulu pentru Austri'a e 20 fl. pe anu.

Nr. 36—2 **Concursu.**

La scól'a gr. or. din Comun'a Boholtiu, Scaunulu Cinculni mare, au devenitu vacanta statiunea de invetiatoriu primariu sî de unu adjunctu, cu care suntu urmatórele emoluminte impreunate, sî anume:

pentru invetiatoriulu primariu unu salariu anuale de 120 f. v. a. din cas'a alodiala sî 30 metie de grâu, cuartiru liberu in edificiulu scolariu sî lemnele de focu necesari; pentru adjunctu 20 fl. v, a. sî 20 metie de grau, la care prin acést'a se deschide concursu pâna inchisive prim'a Noembre a. c.

Aspirantii de a ocupá acestea statiuni, au pre lânga suplicele provediute cu timbrulu legale de a documentá:

1) ca se tînu de religiunea gr. or.

2) ca posedu purtare buna politico-morala;

2) in specie, pentru invetiatoriulu primariu se cere, cá sa fia absolvatu clasele gimnasiului inferioru sî cursulu pedagogicu séu clericalu; pentru statiunea de adjunctu se cere, cá respectivii concurenti sa arete, ca suntu pedagogi absoluti.

Petitiunile respective au de a se adresá câtra subscrisulu Inspectoratu districtuale scolaru.

Cinculu mare in 1-a Octobre 1866.

Inspectoratulu districtualu scolaru.

Ignatiu Mandocea,
Adm. protopopescu sî Inspect. distr. scolaru.

Nr. 35—3 **Concursu.**

Devenindu vacante posturile de doi invetiatori in Reheu Protopresbiteratulu Sabesiului, subscrisulu comitetu amesuratu decisiunei sinodale din 1864 § 42 cu observarea celoru cuprinse in § 26 p. 6 escrie concursu pâna la 25 Octobre a. c.

Cu fia-care din aceste posturi este impreunatu câte unu salariu anualu de 63 f. v. a. sî cortelu liberu.

Doritorii au sa-si astérna cererile loru scrise de mân'a loru propria provediute cu documentele recerute timbrate in intielesulu legiloru in vigóre, pâna la terminulu prefiptu mai susu, Pré On. Scaunu protopresbiteralu alu Sabesiului. Se mai cere cá competitorii sa fia pedagogi séu teologi absoluti sî sa scia cantârile sî tipiculu bisericescu.

Reheu 4 Octobre 1866.

Comitetulu bisericei gr. or.
Avramu Carpinisianu,
Parochu sî Presiedinte.

Nr. 37—1 **Concursu.**

Pentru ocuparea postului de invatietoriu la scól'a comunala gr. or. din Rotbavu in districtulu Brasiovului, se deschide concursu pâna la 25 Octobre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu de 70 fl. v. a. sî anume 40 de fl. din cas'a alodiala, sî 30 fl. dela poporu, sî cuartiru liberu.

Concurentii pâna la terminulu pusu sa se adresedie la subscrisulu cu documentele necesarie, documentandu sî aceea, ca sciu cantârile sî tipiculu bisericescu.

Brasiovu in 12 Octobre 1866.

Ioann Petricu
Protopopu alu II. alu Brasiovului

Nr. 35—3 **Edictu.**

Mari'a Vaj'a din Siórsiu Scaunulu Cinculi mare, carea de 3 ani sî mai bine, cu necredintia au parasitu pre legiuitulu ei barbatu Bucuru Pepelea totu din Siórsiu nesciindu-se loculu ubicatiunei ei, sa citéza prin acést'a, cá in terminu de unu anu sî o dî, cu atâtu mai vertosu sa se infatiosieze inaintea forului protopopescu subscrisu, cu câtu ca la dincontra se va dá divortiu barbatului seu la intielesulu SS. Canóne ale bisericei nostre dreptucredincióse resaritene, sî in absenti'a densei.

Forulu protopresbiteralu gr. res. alu Tractului Cinculi mare.

Cinculu mare 1 Septembre 1866.

Ignatiu Mandocea,
Adm. protopresbiterale.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen

Nru 84. ANULU XIV.

Sabiiu, in 23 Oct. (4 Nov.) 1866.

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Inseratele se platescu pentru intiia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 22 Octobre.

In tempulu din urma fu Prag'a loculu câtra care se indreptà tóta atentiunea celoru ce se ocupa de politic'a interna austriaca. Denumirea ministrului de Beust care fu de atâtea ori afirmata sî demintita inca nu este publicata in fói'a ofiiciala. N. Fr. Bl. insa sustîne ca acést'a este de siguru sî ca denumirea acést'a nu va trage dupa sine esîrea Contelui Belcredi din Ministeriu; ba adauge sî aceea ca Beust sî Belcredi suntu intielesi dejá sî in privinti'a politicei interne. Directiunea ce o va luá ministeriulu in cestiunea ungurésca o deducu politicii din remanerea lui Belcredi sî Majláth in ministeriu ca aru fi favoritoria operatului, seu mai dreptu programului deakianu.— Aceste tóte insa suntu conjecturi, cari potu mane poimane cepatá alta fatia candu ne va dá W. Ztg deslusîrile cum suntu in fapta.

In fine eata ca cetimu unu telegramu, prin care se conchiama diet'a Ungariei pe 29 Novembre.

In privinti'a politicei din afara, denumirea lui Beust de ministru, aru insemná pacea. Se dice ca in intielesulu acest'a va fi cercculariulu ce-lu va emite câtu mai curendu. In privinti'a Prussiei intru atât'a va aretá óre-care disparatismu, incâtu ministrulu de Beust nu va incuviintiá o legatura mai de aprópe intre Austri'a sî Prussi'a pre câtu tempu va sustá pacea incheiata la Prag'a intre aceste doue puteri. Austri'a va ave a inclná pre viitoriu la o intielegere sî legatura intre Franci'a sî Itali'a.

In Franci'a au produsu denumirea ministrului Beust complacere. Acést'a s'a vediutu inca la cea dintâiu scire despre acea denumire carea din Stutgart, s'a tramisu la Parisu.

Scirea acést'a se afla in „France“ sî e comitata de unele observâri, din care s'aru vedé sî care va fi procederea ministrului de esterne austriacu. Se dîce adeca acolo ca programulu se va desvoltá numai pre rendu prin fapte. Apoi adauge unu pronunciamentu de insemnatate in privinti'a politicei ministrului fatia cu Prussi'a sî adeca dîce, ca de Beust aru fi gat'a a face sî concessiuni Prussiei, déca acést'a se va purtá totu asiá in cestiunea orientata, ca sî Europ'anu va suferí o aliantia prusso-russésca.

Scirile dela 31 Oct. n. spunu despre reintórcerea Cancelariului de Majláth din Prag'a. Despre reintórcerea ministrului de statu Belcredi inca nu se scriea positivu. Cele scrise in dîuarie despre radicarea provisoriului in urm'a patentei din Septembre se tînu iarasi numai de politic'a conjecturala (asiá dîcu dîuarele vieneze).

Despre caletori'a imperatésca continua dîuariele vieneze a spune ca e unu sîru de manifestatiuni de bucuria din partea locuitoriloru pe unde caletoresce Preainalt'a persóna.—

Din Veneti'a cetimu acum resultatele plebiscitului, cari au esîtu dupa cum se puté prevedea in favórea unirei cu ceealalta Italia. Mai tóte voturile au fostu „sì“ (rom : asiá ; rus.: dá) sî numai pré putîne „no“ adeca „nu.“— Austriacii cari se mai afla acolo pâna la definitiv'a predare a materialului, se dîce ca suntu espusi de multe ori la insultele plebei venetiane. Autoritâtile italiane au promisu ca voru luá mesuri energice contra acestoru neorendueli.

Veneti'a au tramisu o depuiatiune omagiala la regele in Turinu. Primirea ei in cetatea acést'a au fostu entusiastica. — In Cagliari pe insul'a Sardini'a s'au intemplatu manifestatiuni in favórea Franciei. Se scrie ca in o diminétia s'a aflatu pe strate hârthii cu colori francesci cu inscriptiunea: sa traiésca Napoleonu, sî traiésca Sardini'a francésca ! Voimu sa fimu francesi ! Mai curséza sî scirea despre cederea Sardiniei la Franci'a pentru Veneti'a.

Din Rom'a curgu de mai multu tempu acum diverse sciri despre ceea ce va intreprinde Pap'a dupa retragerea militiei francesci din Rom'a. Regin'a Ispaniei, — carea intre parentese dîsu, abiá se mai sustîne prin deportatiuni de ómeni sî prin intemnitiâri, pe tronulu ispanicu — i-a oferitu Papei asilu in tierile sele. Ofertulu acest'a s'a primitu, insa totusi credu cei din giurulu Sântiei Sele, ca Piu IX nu se va duce nicâiri, sî ca simtlemintele natiunale voru invinge mai curendu séu mai târdîu, sî apoi va trece preste „non possumus“ dincolo sî se va impacá cu Victoru Emanuelu.

Revista dîuarstica.

Presse cea vechia aduce in nrulu de diminéti'a dela 28 Oct. n. unu articulu intitulatu : **o dieta uitata.** In introducere vorbesee despre cért'a intre organele deakiane sî tiszaiane, care adeca din aste dóue sa faca testamentulu dietei inca nici de unu anu alese sî care sa scrie regimului epistol'a de abdîcere dupa redeschiderea sessiunei amanate. Dupa aceea vine asupr'a dieteloru ce au a se deschide dincolo de Lait'a sî in Croati'a in 19 Noemvre. Sî diet'a Ungariei dupa mai multe asicurâri se dîce ca va fi conchiamata câtu mai curendu. „Numai de diet'a transilvana nu mai e nici o vorba ; numai pre acést'a se pare a o fi uitatu regimulu cu totulu. Se pare insa numai asiá.“ Spune apoi, ca 'dupa sistarea dietei constitutiunale a Tranniei, s'a compusu o dieta din aristocrati séu din particularisti austriaci, scósa din ruinele trecutului, cu scopu, cá sa aléga deputati la Pest'a in o sessiune a d-h o c, pentru regularea referintiei de dreptulu publicu intre Ungari'a sî Transilvani'a. „Cum stau astadi lucrurile, se póte spune inainte, sî inca cu siguritate matematica, ca deputatii acesti'a, dupa ce se voru fi inchisu portîle dietei din Pest'a, se voru intórce cu mânile góle acasa, sî ca abiá voru aduce mandantîloru loru ce-va din complanarea cu imperiulu, de buna séma insa despre unu arangementu intre Ungari'a sî Transilvani'a nu voru aduce nici o scire placuta. Dupa starea lucruriloru in tempulu de fatia nici nu se póte sci candu va putea aflá diet'a din Pest'a ce-va tempu sî inca déca va puté aflá vre-o ocasiune a cugetá sî la Transilvani'a.“

Amintesce apoi, ca tempulu conchiamârei dietei ardelene pe basea legei de representatiune, instituite prin patent'a din Fauru, se vede a fi inca departe, pentruca regimulu nevrendu a o rumpe cu Ungurii astépta dupa unu Deus ex machina. De aceea viéti'a publica in Transilvani'a va stagná inca tempu indelungatu, de-sî interesele materiale ale tierei ceru asiá de urgentu incordarea tuturoru puteriloru.

Articululu incepe apoi a devení sî mai interesantu sî de aceea ne luâmu ostenála a-lu reproduce pre câtu se póte de sinceru in o traducere.

„Déca“ (starea descrisa de mai susu) „nu se schimba in graba in vre-unu modu, ne va cresce din credinciós'a tiéra sasésca unu nou Schleswig-Holstein (?!) sî foile nemtiesci voru avé sa-si dateze de acolo relatiunile despre parasit'a stirpe de frate (verlassenen Bruderstamm).

„Sî românii (Rumänen) ne voru face grigi mari, déca voru mai remané avisati, cá sa mai astepte multu scirea cea singura fericitóre din capital'a Ungariei. Aru fi insa rusînatoriu pentru Austri'a, candu românii aru ajunge acolo, cá sa-si indrepte privirea câtra principatele dunarene.

„Este in adeveru dreptu, cà lucrurile in Romani'a (Walachei) sî cu deosebire in Moldavi'a suntu preste tóta mesur'a ticalóse sî deplorabile. Insa Principele celu nou alu acestei tieri, castigatu din gard'a prussiana, se vede ca totusi au adusu ce-va cu sine din simtiulu celu practicu sî economicu alu Hohenzolleriloru. Elu pâna acum — sî acést'a are sa dîca ce-va, candu considerâmu pro antecesorii sei sî greutâtîle missiunei sele,— inca nu au fâcutu nici o gresiéla batatóre la ochi ; elu face tóte incercârile de a radicá pre poporulu seu celu opusu (widerstrebend) culturei sî nepeptenatu (widerborstig. Aici trebuie sa ne iérte autoriulu, ca nu-i putemu traduce fidelu epitetulu celu frumosu, din causa ca limb'a româna inca totu nu au ajunsu la acelu gradu de desvoltare in balacarituri, la care se vede a o fi adusu cea nemtiésca Red.) sî se vede ca nu e imposibilu, cá un'a din cercâri sa-i sî succéda. Sî in privinti'a esterneloru nu se afla pre cale retacita. In locu de a fi unu satelitu alu Russiei dupa cum se asteptá, sî asiá a consacrá autonomi'a aceloru tieri perirei celei

sigure, elu face pace cu Pórta; elu temporiséza, pentru cá la tempulu seu, candu va vení téba la impartiél'a mostenirei „omului bolnavu“ (Turciei) sa-si cpete cá parte independinti'a (neaternarea) Romaniei. Cá scolariu alu lui Bismarck au doveditu inca pré curendu, candu cu rebelulu nemtiescu, ca elu crede ca nu numai spre média dî ci sî spre apusu are unu „bolnavu“ inaintesi.

„Departe de noi cá sa velemu in satir'a cea succesa a principiului de natiunalitâti vre-o priclitare a posessiunei austriace la média-dî resaritu. Precumsuntugreciideastadi odeplorabila imitatiuneaEleniloruvechi, asiá suntu romaniiocaricaturaridiculósa, dara nepericulósa a Romaniloru. Sa se bage de séma, cá sa nu vina de nou un'a din natiunalitâtîle Austriei in ispita, din caus'a miseriei interne sa-si indrepte privirea in afara.“

Amu vrea sa scimu ce scopu are press'a nemtiésca austriaca cu asemenea scrieri? cui serveseo ea?

Atentatulu asupr'a Majestatiei Sele Imderatulu in Prag'a.

In nrulu trecutu amu inceputu inregistrarea evenimintelorn politice cu tristulu evenimentu din Prag'a, despre atentatulu asupr'a vietiei Majestâtiei Sele Imperatului. Acum impartasîmu publicului mai pre largu unele date despre acésta trista intemplare dupa dîuariulu oficialu W. Zt. carele se esprima in asta privintia in modulu urmatoriu:

Ni a impartîtu sórtea, nóue sî altoru foi de sér'a de aici (din Vien'a), sa referimu astadi despre unu evenimentu, in urm'a cârui cele mai mari cercuri suntu fórte consternate. Primimu adeca acum despre deplorabil'a intemplare urmatórea impartasîre:

„Cu adenca durere ti facu cunoscuta o întemplare, carea, de-sî pâna acum inca nu e de ajunsu chiarificata, nu au lipsitu de a aruncá o umbra trista asupr'a bucuriiloru momentului. Ti impartasiescu, ceea ce este pâna acum cunoscutu despre intemplare dupa isvórele cele mai bune sî me retînu de ori-ce ratiunamentu subjectivu, te rogu insa a privî in faptele aceste dreptu mesur'a tuturoru faimeloru, ce au luatu aici, celu putînu in parte, dimensiuni fantastice.

In sér'a, in care Majestatea Sea au cercetatu teatrulu boemu, in 27, capitanulu englesu High. P. F. Palmer, carele trasese la otelulu „curtea englesésca“ asteptà esirea Majestâtiei Sele. In momentulu candu Pré inaltu Acelasi se urcà in trasura spre a se asiediá in trens'a, dîce capitanulu englesu, ca a oservatu pre unu barbatu, carele mân'a drépta inarmata cu unu pistolu o radicà spre caru. Capitanulu H. P. F. Palmer la judecata intrebatu sî juratu asupr'a acestui lucru, spune, ca parasindu elu teeatrulu sî preumblandu-se in susu sî in josu inaintea teatrului, a vediutu doi barbati, dintre cari la unulu cu ocasiunea unei miscâri de mâna se putù oservá unu obiectu, carele se paré a semaná cu unu pistolu. Ca in adeveru aru fi fostu asiá ce-va nu póte spunetoriulu intârí cu juramentu, spune insa, ca au avutu in acelasi momentu convingerea: ca barbatulu acel'a a avutu unu pistolu. Convingerea acést'a l'a induplecatu a nu-lu mai lasá din ochi pre acelu barbatu. Dupa ce s'a departatu ceealalta persóna spre podulu de lantiu, a pasîtu celu din urma spre trasura, in momentulu candu s'a urcatu Majestatea Sea in trasura, inse nu au intinsu man'a drepta, ci au tînutu mân'a incoveiata din cotu, tîntindu cu pistolulu spre caru. Capitanulu a vediutu pistolulu incordatu, dara nu sî aceea, déca au avutu sî capsula. Elu (capit.) asiá dara si-au asiediatu man'a stânga pre dupa capulu suspectului, i a prinsu man'a drépta sî o au apasatu in josu, cu care ocasiune i se parù, ca barbatulu si demise pistolulu in unu busunariu. In momentulu acest'a trasur'a Maj. Sele se duse, iéra capitanulu impinse pre faptuitoriu preste strata spre teatru sî lu predede vigiliei comunale. Pe cale facù prinsulu scapatu unu pachetasiu, care mai tardîu se vediù ca e unu derabu de metasa vechia, in care erá unu saculetiu cu pulvere de pusca, unu plumbu sî 3 capsule. La directiunea de politia esî lucrulu ca persón'a suspecta e sodalulu de croitoriu, Antoniu Pust, engagiatu cá statistu sî croitoriu ajutatoriu la teatrulu boemu. Acest'a au negatu invinuirile ce i s'a facutu. Prin directiunea politiana au esîtu la lumina, ca mai multi tineri au aflatu in aceeasi séra unu pistolu inaintea teatrului boemu. Cocosiulu acelui'a a fostu de dóue ori incordatu, pistolulu incarcatu tare, pre titia (pistonu) insa nu a fostu capsula. Aflatorii pistolului nu scieau nimic'a despre tóta intemplarea. Ei au vediutu pre capit. englezu, dara nu sî pre Antoniu Pust. E de insemnatu, ca busunariulu dela caputulu paritului au fostu ruptu sî elu asiá dara au perdutu pistolulu candu lu impingea Palmer preste strata.

Atât'a faptele intemplate, pâna acum cunoscute. Repetiescu, ca mai este multu de chiarificatu, pâna a puté ajnnge la trist'a convingere, ca aici in adeveru a fostu o incercare de crim'a infioratória, carea dupa unele momente mai ca aru poté fi aplecatu cine-va a o presupune. La ori ce intemplare inse mân'a Atotu puternicului au decisu. Fapt'a acést'a marsiava nu putù sa se desvólte mai multu decatu preste propusulu criminale, déc. cum-va in adeveru au escugetatu sî intreprinsu elu asemenea fapta. Spre onórea omenimei sperâmu ca cercetarea va duce la altu resultatu.“

Datorinti'a generala de a militá în Austri'a.

(„Presse“)

Numai press'a de bancnote lucra in Austri'a cu energia, câci, dupa cum ne spune o scire sosita de eri, in tóta dîu'a se tipârescu câte unu milionu de fiorini note de statu. Pe tóte celelalte terenuri de administratiune se lucra inca dupa motto celu vechiu austriacu: „Totu cu incetulu inainte.“

Sperantiele nóstre in privinti'a unei activitâti reformatóre a regimului au scadiutu (de) demultu; totusi amu asteptatu pâna mai de curendu, ca dóra se va straformá fiinti'a armatei fundamentaliter. Invingatoriului dela Custozz'a s'au fostu sî datu plenipotenti'a absoluta spre scopulu acest'a. Tocmai déca n'aru cuprinde in sine crearea unei comande supreme de armata nici unu avantagiu alu institutiuniloru constitutiunali, ci cu multu mai curendu o forma de dictatura, totusi chiaru sî amicii adeverati ai libertâtiei constitutiunale aru fi trecutu deocamdata impedecamentulu desvoltârei nóstre constitutiunale cu vederea, numai déca s'aru fi inceputu, a se delaturá cu fundamentu abusurile din fiinti'a armatei sî a se face cu seriositate creâri nóue energice. Pâna acum'a insa nu amu audîtu inca de nici o reforma pre terenulu armatei. Administratiunéa militara este invelita in secretulu celu mai adencu burocraticu.

Sî tocm'a acést'a aru avea ansa, a asterne propunerile sele spre apretiuirea opiniunei publice. Mesurile grandióse, cari atingu ori-ce terenu alu vietiei publice, cari taie aduncu in relatiunile industriele sî familiare, trebuie sa fia cunoscute mai intâiu de poporu in escelinti'a loru, cá sa se póta radimá realisarea loru pre ajutoriulu poporului. Constitutiunea armatei prussiane de aperare numai pentru aceea s'au prefâcutu in carnea sî sângele natiunei sî numai pentru aceea e de o activitate asiá de mare, pentru ca au corespunsu dorintieloru poporului sî introducerea ei au fostu inlesnita de entusiasmulu tuturoru celoru obligati de a militá. De órece generarii nostri ne-au purtatu dela o calamitate a armatei la alt'a, pre candu chiaru sî laici au cunoscutu la prim'a privire debilitatea planului renumitu alu espeditiunei militare pentru armat'a de nordu, aru avea causa conducatorii armatei, cá sa se lase de prejudetiulu acel'a, ca poporulu nu aru fi in stare, sa judece despre lucruri militari.

In fiinti'a armatei nóstre suntu defecte nenumerate; delaturarea loru va cere ani indelungati. Defectulu celu dintâiu sî celu mai periculosu este, precum amu amintitu dejá deunedi, puterea cea mica a armatei de resbelu, sî multimea armatei de pace. Jurstârile nóstre finantiare s'au ruinatu de totu prin sarcin'a cea grea a pâcei, sî totusi nu au fostu in stare Austri'a, a pune sub decurgerea resbelului ultimu armate asiá numeróse pe picioru, cá Prussi'a, carea este numai pe jumetate asiá de poporata. Prelânga aceea au avutu acést'a sî unu contingentu totu asiá de puternicu de soldati alesi, cá sî armat'a de resbelu, parte in bataliunile de reserva (depot), parte sî in starea loru civila in reserva, pre candu Austri'a abiá si-a pututu formá reservsle sele din recrute neinvetiate.

Anecsiunile sî introducerea constitutiunei prussiane de aperare in tierile federatiunei germane nordice facu preponderanti'a militare a Prussiei sî mai puternica, de cum au fostu pâna acum. Intr'adeveru, ca provinciele de nou castigate, spre ducerea la indeplinire a datorintiei generala dea militá in inca se cere tempu; abiá in vre-o diece ani, voru fi in stare tierile germane din nordu, a aratá unu contingentu de reserva in proportiune egalu cu Prussi'a, insa in cinci ani voru dá o cuantitate preportiunata pentru armat'a de resbelu.

Dupa decurgerea terminului din urma va numerá armat'a prussiana: Lini'a 403,000 soldati. Militi'a tierei de provocatiunea prima la arme: 5 cursuri de anu de câte 78,750 soldati (numerulu prevediutu alu recrutârei anuale carele se póte radicá pâna la 87,000 soldati) cu privintia câtra unu scadiamentu de 25 percente, facu 236,000 soldati. Militi'a tierei de a dóu'a provocare la arme: 5 cursuri de anu de câte 78,750 soldati cu detragerea de $33\frac{1}{3}$ percente face 292,000 soldati. In suma 900,000 soldati de trupe probate, dintre cari 150,000 soldati suntu de ajunsu pentru trupe de inlocamentu sî garnisóna, fiindca pentru ori-ce resbelu s'aru puté intrebuintiá in 12 cursuri de anu reservele de inlocamentu sî disponibilii — totu cursulu de anu cam 100,000, soldati, dintre cari 20 percente aru fi folosiveri — cá suplenti. Acést'a face inca 240,000 de reserva. Fâra de aceea s'aru putea armá inca in casulu unui resbelu pe mórte sî viétia cursurile cele 10 dintâiu de anu ale gardei natiunale (in etate de 33 pâna la 34 ani) asiá dara de diece ori 78,7500 soldati, séu dupa detragerea de 50 percente cá scadiementu sî 25 percente oppugnanti, totusi inca vre-o 200,000 soldaii. La armat'a acést'a de 1,340,000

soldati sî mai adaugu inca contingentele stateloru mici ale federatiunei germane nordice, asiá incâtu putemu pretiuí armat'a germana nordica la 1½ milionu de trupe probate. (Va urmá.)

Politic'a prussiana in Principate.

Eata epistol'a dlui de Bismarck despre care facurâmu amintire in nrulu trecutu asiá dupa cum o aflarâmu in alte dîuarie :

„Iubite Principe !— Intielegu sî gasescu naturale dorinti'a vóstra de a fi initiatu in ameruntele misterie ale politicei mele. Prin profundele sî impenetrabilele decrete ale provedintiei, a-ti devenitu unulu din cele mai de capetenia organe ale divinei missiuni ce Prussi'a deplinesce in Europ'a sî doriti, ca prin instructiuni precise sa cunósceti modulu din care trebue sa ve comportati in conformitatea planuriloru nóstre.

„V'ati portatu fórte bine, mai alesu dupa ce, sosindu in Principate a-ti descoperitu, fâra indoiéla, multa miseria sî simptome de putrediune. Sa fiti siguri ca regele Greciloru, Imperatorele Maximilianu, sî toti principii, mici sî mari, care se espatriase pentru o coróna nu intempina mai putîne contrarietâti sî superâri decâtu Voi. Se póte dîce, in privirea tronuriloru disponibile in genere, ceea-ce dîce unu fabulistu despre betiele cari plutescu pe undele riuriloru, de departe sémena a fi ce-va, dar de aprópe nu este nimicu.

„Totu asemenea s'aru fi potutu dîce sî pentru tronulu vostru, déca oper'a ce a-ti intreprinsu n'aru fi legata cu marirea Patriei-mame. Aveti multe de edificatu sî multe de restornatu in Moldo-Valachi'a, in interesulu nostru.

„Negresîtu atî gasîtu predominandu in Principate iuriurirea francesa, De diece ani sî mai bine incóce adeca dela resbelulu Crimeei, Franci'a s'a silitu din tóte poterile, cá sa inlocuiésca pe Russi'a in iubirea popóreloru dunarene. A cerutu sî a dobnditu pentru ele felurite libertâti, a sprijinitu multu tempu pe alesulu loru principe sî s'a facutu avocatulu fericitu alu acestoru popore pe lânga Pórt'a otomana. Prin urmare, spiritulu tierei pórta fâra indoiala urmele acestoru binefaceri.

„Nu ve temeti insa de a restorná jucari'a, sî de a lucrá in folosulu Russiei, precum Franci'a a lucratu, in folosulu seu propriu.

„Nu disputati multu tempu cu Inalt'a Pórta asupr'a detaiuriloru confirmârei vóstre; nu ve aretati pré multu ambitiosu, ajunge se salvati numai principiulu, — tóte celelalte suntu lucruri secundarie. Prin urmare, acordulu superficiale cu Pórt'a ; câtu se póte mai grabnica incheiarea conventiunei cu ea; concessiuni sî bune oficii Russiei.

„In relatiunite vóstre cu agentulu Russiei din Bucuresci esista trei cestiuni ghimpóse :

„Cestiunea natiunalitâtiei, câci Russi'a va urmá de a sustrage dela Voi câtu s'aru putea mai multi supusi, acordandu protectiune greciloru sî jidaniloru sî dandu paspórte la indigeni in realitate supusi ai Vostri.

„Cestiunea Besarabiei anesate sî a limiteloru lacului Bolgradu, a pescaritului din acestu lacu sî a trecerei Rusiloru din Besarabi'a russésca in cea a Moldovei sî vice-versa. Cunósceti ca la delimitarea acestei pârti de pamentu, Conventiunea de Parisu a sustrasu din teritoriulu Rusu o bucata — ceea ce nu póte iertá Russi'a. Erá trebuintia de a se salvá Delta Dunârei sî a indepartá pe Russi'a dela tiermii Dunârei de josu.

„De diece ani Russi'a totu agitéza emigratiunea tieraniloru din acea parte— sî umilirea acestei neinsemnatórie concessiuni a Besarabiei anesate, nu o lasa in pace. Vomu cugetá, in urma, ce vomu avé de facutu in asta privire.

„Remane cestiunea religiósa. Veti suferí fâra indoiéla, insolenti'a clerului ortodocsu, naturalminte rusofilu, elu imprastie la Voi portretele Czarului acoperite de binecuventâri sî sî indulginti. Russi'a va dá ornaminte la biserici sî bani la preoti la serbatorile cele mari. Va tramite gratis, pe sate, munti intregi de Psaltiri sî de cârti de rogaciune, imprimate in Moscv'a in care, satenii voru cetí in romanesce: mantuieste Dómne pe Imperatulu nostru; sî acestu imperatu nu veti fi Voi. Sî cu tóte aceste, iubite principe, ve sfatuescu sa Ve aretati impaciuitoriu in privirea acestoru cestiuni sî mai elesu celei din urma.

„Aretati-ve fórte evlaviosu câtra biseric'a cea nóua sî mergeti desu la ceremoniele religióse. Principele Cuz'a aru fi siediutu póte, sî pâna astadi pe tronulu unde siedeti voi déca, in locu de a persecutá clerulu sî a intaritá pe Russi'a, s'aru fi comportatu pe dinafara cu mai multa ghibacia.

„Este de nevoia cá sa ve facu intrég'a mea confessiune. Ati ganditu vre odata, principe, sa vedeti tramisu la San-Petersburg pe generariulu Manteuffel ? acést'a missiune a atitiatu, fórte curiositatea lumei diplomatice in Europ'a; insa nimicu nu s'a descoperitu. S'a dîsu ca s'a facutu propuneri pentru modificarea otareloru ducatului Posen; speru insa ca Inaltîmea Vóstra nu ati crediutu asemenea vuete.

„In adeveru modificâmu otarele nóstre, insa spre a adauge nóue provincie, ear nu spre a sacrificá pe ale nóstre. Cele din urma pretensiuni ale Franciei erau fórte neinsemnatórie sî cu tóte aceste cunósceti cum amu respunsu la ele.

„Prin urmare care a fostu comissiunea contelui Manteuffel ? Care a potutu fi, candu Austri'a esclusa din Germani'a, s'a intorsu de nevoia câtra Resaritu ?— Generariulu Manteuffel a avutu misiune de a ne apropiá cu Russi'a sî de ai promite concesiuni relative legiuiteloru ei ambitiuni in resaritu déca, sî ea, va lasá libera legiuit'a nóstra ambitiune in Germani'a sî apusu. Atâtu in privirea vecinatâtiei otareloru câtu sî a positiunei nóstre in Baltic'a, nu trebuie sa nemultiamimu pe Russi'a. Póte ca politic'a nóstra va aruncá pe Austri'a in bratiele Franciei dar va departá, de siguru, pe ambele aceste puteri de Cabinetulu de San-Petersburg. Intr'unu asemenea casu vomu avé tempu sa ne gandimu, nainte de a se pronunciá sî Angli'a.

„Cugetati ca déca se va contractá vre-o casatoria Anglo- Elinesca se voru puté intielege asupr'a cestiunei Orientelui, sî ca noi tînemu in manele nóstre cheile demarsieloru nordice.

„Mai la urma déca planurile rusesci nu ne voru servî intru câtu sperâmu, sî in acestu casu inca vomu avé destulu tempu spre a ne retrage sî a ne intórce cá sa tredîmu pe Europ'a din somnu'

„Pe lânga aceste poteti sî voi prin unu altu modu minunatu sa strimtoriti, fâra pericululu nostru, pe Austri'a. Profitati de vecinetatea Vóstra cu Banatulu, cu Transilvani'a sî Bucovin'a; protegiati pe siefii partitului natiunalu ungurescu sî faceti cá sa intrevédia turburatorii unSuri ca voru gasí la voi adjutoru moralu sî materialu.— Dela voi atarna realisarea prin intrigi iscusite, a independentiei Ungariei, atâtu de contribuitóre ruinârei Austriei.

„Vedeti, Principe, ca missiunea Vóstra este mare. Candu Ddieu a permisu sa lapedati uniform'a de sublocotenentu sî sa primiti Corón'a, a datu o nóua proba despre inaltele sale decrete pentru indeplinirea câroru a facutu organu pe Prussi'a.“

S a b i i u 21 Octombre. Asiá dara s'a facutu alegerea eri in comunitate sî astadi la oficiantii superiori. Lasâmu la o parte ceremoniele introducatórie sî sarimu dintr'un'a la resultatulu alegeriloru sî adeca la cele 24 alegeri din comunitate. Dintre alegerile aceste s'a venitu dóue sî pre partea nóstra sî adeca a dd. Petru **B u j a c u** sî Demetriu **A n d r o n e**.

Intre candidati, carii insa nu au capatatu voturi de ajunsu, au fostu inca sî dd. Demetriu **P o p o v i c i u** sî Savu **L o b o n t i u**. Nu putemu insa trece cu vederea o impregiurare, care arunca o lumina de totu comica asupr'a simtiului constitutiunale a multoru din membri comunei Sabiiului. Acést'a este, ca multi vréu sa resemnedie de onorific'a stare ce li o oferesce centumviratulu, insa sub **c o n d i t i u n e** ca sa se „**a l é g a**“ in loculu loru feciorulu séu ginerele ori alta rudenia de aprope.— Astadi a realesu comunitate pre oratorulu sî vice oratorulu de mai nainte. Celelalte alegeri suntu: Adolfu **G i e b e l** de primariu (Burgermeistru), Frid. **W o l f** jude scaunalu sî Mich. **H e i n r i c h** prefectu alu cetâtiei.

— Astadi s'a cetitu in biseric'a rom. cat. de aici missa pentru soldatii cadiuti in bataia.

— Hr. Ztg. descrie in o corespundintia starea cea trista finantiala de pre la **A b r u d u** sî dîce ca cu tóte aceste esecutiunile de dare suntu mai numeróse sî mai apesatóre acum cá ori candu alta-data. „Sî nu e nimenea“, dîce cor. „cine sa pasiésca energicu in interesnlu populatiunei, in adeveru serace, sî sa-i ajute, ci fia-carele si pléca capulu puterei sî cu o indolentia in adeveru musulmana dîce: „sa-si ajute fia-cine cum póte“. Nu putemu crede, continua corespundinti'a, „ca aru remané regimulu neinduplecatu candu i s'aru face de ajunsu cunoscutu starea miseriei de pre aicea !“— Cá mijlocu de amelioratiune recomanda cor. esarendarea regalieloru de cracimaritu. —

Principatele române unite.

In urm'a comunicârei ministrului de afaceri straine fâcuta corpului diplomaticu sî consularu, cumca guvernulu a primitu informare oficiale ca I. S. Serenisima Principele Carolu a fostu recunoscutu de câtra inalt'a Pórta, sî ca inaltimea Sea Serenisima va primí oficiale pre domnii agenti sî consuli generali mai inaintea plecârei sele la Constantinopole ; eri, la 9|21 ale curentei, la 1½ óre dupa amédi, domnii agenti sî consuli generali ai Engliterei, Franciei, Italiei, Prussiei sî dnii consuli generali ai Belgiei, Greciei sî Olandei au fostu primiti de I. S. Serenisima, in corpore in audientia oficiale, fiindu presenti dnii ministri sî cas'a Altetiei Sele civila sî militara.

Domnulu agentu sî consulu generalu alu Engliterei, d. Green, a inlocuitu in calitate de decanu alu corpului diplomaticu sî consularu pre dlu Baronu Eder, agentu sî consulu generalu alu Austriei, care este bolnavu. D. Green, intr'acésta calitate, a pronunciatu cuvintele urmatóre :

„Inaltime, Me simtiu fericitu ca potu presentá inaltimei vóstre Serenisime, mai inaintea plecârei sele la Constantinopole, omagiulu

dorintieloru sincere ce formézа toti colegii mei aflati ací, pentru prosperitatea inaltimei Vóstre Serenisime sî a Romaniei, sub noulu regimu ce se inaugurézа.

Inaltimea Sea Principele Domnitoriu a respunsu :

„Domniloru, suntu fórte miscatu de marturisirea simpatieloru ce-mi aratati, venindu a-mi oferí felicitârile domnieloru vóstre mai inaintea plecârei mele la Constantinopole. Totudéun'a amu apretiuitu cu târia viulu sî simpaticulu interesu ce guvernele straine au avutu neîntreruptu pentru Romani'a, sî speru ca cu ajutoriulu lui Dumnedieu sî spriginulu puteriloru garante, vomu putea in curendu dá o desvoltare salutaria sî de progresu tuturoru intereseloru acestei tieri, sî ai garantá viitoriulu seu prin principiele de ordine sî pe stabilitate ce ne silimu a inaugurá.“

D. Br. Eder, agentu sî consulu generalu alu imperiului austriacu, a tramisu indata , in urma , pe d. Spencio, cancelariu alu consulatului generalu , cá sa esprime I. S. Serenisime omagiele sele, precum sî profund'a sea mâhnire ca n'a pututu luá parte la acésta solemnitate.

Primimu urmatórea depesia din Constantinopole :

Astadi, 14/26 Octobre, la 10 óre, Altetiele loru, marele viziru, ministrulu trebiloru straine, seraschierulu sî ministrulu marinei au venitu sa faca visita Mariei Sele principelui. Escelenti'a Sea Djemil Pasiá ia oferitu din partea Sultanului o sabie impodobita cu brilante. Djemul Pasiá dandu acestu presentu, a aretatu Mariei Sele ca Sultanulu dorindu ai atasiá unu indoitu suveniru a luatu propriulu seu centuronu pentru a atârná de densulu sabi'a. Ministrulu Portugaliei dlu de Suverol, insarcinatulu cu trebile Prussiei baronu de Stefens, in uniforma sî urmatu de totu personalulu legatiunei au cerutu a presentá felicitârile loru Mariei Sele. Consilieriulu legatiunei Olandei in uniforma , dragomanii Austriei , Greciei, Belgiei , s'au presentatu pe rendu din partea siefiloru de missiuni pentru a complimentá pre principele Domnitoriu alu Romaniei. Dragomanii Franciei , Britaniei , Prussiei au venitu inca de eri. Doi episcopi ai bisericei ertodoxe au adusu asemenea Mariei Sele felicitârile sî benedictiunile patriarchului ecumenicu. La o óra principele a facutu visita acelor'a din membrii corpului diplomaticu cari i au presentatu felicitatiuni. La patru óre s'a dusu la patriarchie. Mari'a Sea a fostu primitu de santulu sinodu sî condusu la patriarcu in mare pómpa ; dupa ce a primitu benedictiunile preasantîtului patriarchu sî felicitârile intregului sinodu, principele a doritu sa se cobóre in biserica pentru a face o rugaciune. Terminandu visit'a principele s'a intorsu pe bordulu yachtului imperialu sî a intratu in palatu. Ministrulu Svediei a venitu asemenea se complimentedie pe Mari'a Sea. Djemylpesi'a a fostu invitatu la prandiu de Mari'a Sea. Principele va porní din Constantinopole Luni la 15/29 ale curentei. „Monit.“

Varietâti.

*** „Ancor'a“ (Anker). Societatea asicurantieloru pe viétia sî de rente ce pórta acestu nume au plâtitu dela 1 Ianuariu 1866 pentru casuri de mórte 344,100 fl dintre cari pentru de cei morti de colera sî fosti asicurati au platitu 47,800 fl. De buna séma ca va avé societatea sa mai platésca inca sî asiá dividend'a cea mai de aprópe nu va sa fia asiá splendida ; le vine insa acelor'a fórte bine , a câroru parinti séu crescatori au fostu asiá de cu grige de ai sei, de s'a asicuratu. —

*** (Incercare medicinala). In cas'a bolnaviloru din Vien'a esista urmatórea anecdota din tempulu colerei : Intre medici, sî deosebitu intre cei tineri, se nascù disputa infocata despre contagiositatea (lipiciosi'a) colerei. Documintele teoretice pro sî contra se sfârsîra, se apelà deci la pracsa. Se facù propunere, ca unu individu „sanetosu“ sa se culce in patulu unui bolnavu ce avù bóla numita in originalitatea ei, sî fâra cá sa se curatiésca culcusiulu, sa jaca pre elu o nópte intréga. Dintre cei ce adevereau ca ból'a e lipiciósa nu se afla nici unulu, dar nici nu erá cu resonu, sa faca vre-unulu dintre ei acésta esperintia practica, trebuiá sa o faca unulu din partit'a contrarie ; dara nici dintre acesti a nu cutezà nici unulu, ci trebuí propunetoriulu insusi, pentru cá sa-si solveze onorea principiului seu, sa faca incercarea. Voi'a erá buna dara curagiulu slabu, câci dupa putîne minute se aretara nisce simptome neesprimavere de colera, cari nu incetara, pâna candu amicii esperiintelui, cu parol'a loru de onóre lu asecurara ca în acelu patu — n'au jacutu nici unu patientu de colera. Dupa acésta asecurare de locu incetara simptomele colerei, iara puterea fantasiei in acestu casu se vediù in modu eclatantu.

*** Fóia nóua. Primimu invitatiune de prenumeratiune la o fóia nóua ce are sa apare. Acést'a e „Amiculu poporului.“ Ceea ce privesce program'a ei se vede din aclusulu ce-lu alaturâmu la nrulu nostru de astadi. Dóue observâri sa ni se permita, in sperantia ca acele nu ni se voru esplicá reu. Un'a este ca, dupa parerea nóstra, trebuea evitatu imputarea ce se face tocm'a la inaugurarea acestei foi, „ca gazetele nóstre de acum putînu fórte putînu se ocupa sî cu luminarea poporului.“ Alt'a aru fi ca, déca e cá sa se scrie populariu, apoi aceea se póte face sî fâra de a vatemá regulele gramaticali române sî de e. sa nu se scrie totu in o forma „omu“=omulu sî „omu“ verbulu: „vomu“, câci o scriere populara , cugetâmu noi, ca va avé intre alte chiamâri ale sele sî aceea, de a deda pre poporu la o limba mai corecta sî déca nu va fi aceea tocm'a limb'a diplomatica.

Insemnandu aceste salutâmu sî noi intreprinderea sî i poftimu succesulu celu mai bunu !

*** „Gramatic'a limbei magiare pentru clasele gimnasiali inferiori“ de Octaviu Baritiu prof. gimnasiale in Naseudu, tiparita in Clusiu in tipografi'a rom. cat. liceale in anulu acest'a,- ni se tramisa sî nóue. Cá unu inceputu dupa cum marturisesce sî dlu autoriu in prefati'a acestei cârti, scrierea atarui opu negresîtu ca au oferitu greutâti. Nu luâmu condeiulu de recensiune ci ne simtîmu detori sa amintimu sî noi de acésta intreprindere, in sperantia ca recensiunea o voru face altii la rendulu loru, séu déca nu , punerea in pracsa va fi recensenta destulu de sigura pentru probarea séu neprobarea ei. Ceea ce mai credemu insa ca e de facutu aru fi de a ne esprimo parerea de bine, ca vedemu sî in feliulu acest'a immultindu-se literatur'a româna, sî din motivulu lipsei ei practice o recomendâmu sî atragemu atentiunea celoru competinti asupra-i.

Nr. 36—3 **Concursu.**

La scól'a gr. or. din Comun'a Boholtiu , Scaunulu Cincului mare, au devenitu vacanta statiunea de invetiatoriu primariu sî de unu adjunctu, cu care suntu urmatórele emoluminte impreunate, sî anume :

pentru invetiatoriulu primariu unu salariu anuale de 120 f. v. a. din cas'a alodiala sî 30 metie de grâu, cuartiru liberu in edificiulu scolariu sî lemnele de focu necesari; pentru adjunctu 20 fl. v, a. sî 20 metie de grau, la care prin acést'a se deschide concursu pâna inchisive prim'a Noembre a. c.

Aspirantii de a ocupá acestea statiuni , au pre lânga suplicele prevediute cu timbrulu legale de a documentá :

1) ca se tînu de religiunea gr. or.

2) ca posedu purtare buna politico-morala ;

2) in specie, pentru invetiatoriulu primariu se cere , cá sa fia absolvatu clasele gimnasiului inferioru sî cursulu pedagogicu séu clericalu; pentru statiunea de adjunctu se cere, cá respectivii concurenti sa arete, ca suntu pedagogi absoluti.

Petitiunile respective au de a se adresá câtra subscrisulu Inspectoratu districtuale scolaru.

Cinculu mare in 1-a Octobre 1866.

Inspectoratulu districtualu scolaru.

Ignatiu Mandocea,
Adm. protopopescu sî Inspect. distr. scolaru.

Nr. 37—2 **Concursu.**

Pentru ocuparea postului de invatietoriu la scól'a comunala gr. or. din Rotbavu in districtulu Brasiovului , se deschide concursu pâna la 25 Octobre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu de 70 fl. v. a. sî anume 40 de fl. din cas'a alodiala, sî 30 fl. dela poporu, sî cuartiru liberu.

Concurentii pâna la terminulu pusu sa se adresedie la subscrisulu cu documentele necesarie , documentandu sî aceea , ca sciu cantârile sî tipiculu bisericescu.

Brasiovu in 12 Octobre 1866.

Ioann Petricu
Protopopu alu II. alu Brasiovului

Nr. 38—1 **Concursu.**

Statiunea de notariu in Comunele Racoviti'a, Siebesiu de susu, sî Siebesiu de josu, Scaunulu Sabiiului, au devenitu vacanta. — Cu acést'a este impreunatu unu salariu anualu de 300 fl. v. a. cuartiru liberu sî 8 orgii de lemne. —

Competentii voru avea a asterne rogârile loru bine instruate celu multu pâna in 18 Novembre 1866 la oficiulu subsemnatu.

Sa observéza ca la acésta statiune acei'a se voru preferá , carii avendu cunoscintia afaceriloru notariale, voru cunósce limb'a germana sî româna in vorbire sî scriere.

Sabiiu 31 Octomvre 1866.

Inspectoratulu Cercului Talmaciu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 22 Octobre (3 Novem.) 1866.

Metalicele 5%	59 65	Actiile de creditu	150 20
Imprumutulu nat. 5%	66 65	Argintulu	127 50
Actiile de banca	716	Galbinulu	6 12⅝

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 85. ANULU XIV.

Sabiiu, in 27 Oct. (8 Nov.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 26 Octobre.

Telegramele dela Vien'a ce avemu ocasiune de a le ceti acum de dóue dîle incóce ne arata ca in regiunile mai inalte este o activitate mare.

Tocm'a primimu foile insele, care ne aducu sciri despre cele ce se petrecu in Viena (pâna la 4 Nov.) Unu art. oficialu in W. Abdp. arata necessitatea de a relná pertratârile cu diet'a ungurésca despre afacerile comune. In proiectulu comissiunei vede unu fundamentu pentru predorit'a intielegere (intre regimu si diet'a ungurésca). Regimulu va fi sinceru fatia cu diet'a in espunerea pareriloru sele, si va cautá cá principiulu depusu in proiectulu comitetului: de a asigura esistinti'a monarchiei si a intereseloru ei celoru mai vitali, sa se duca in indeplinire si sa ajunga la valóre practica. Autonomi'a pârtîloru are de scopu intarirea intregului. Acest'a se va aplicá si acolo unde utilitatea largirei marginiloru de autonomia va aflá espressiune legala. Principiulu celu de mare insemnatate si pretiu ce se afla in diplom'a din Octobre despre afacerile comune nu póte fi parasitu in tierile neunguresci. Institutiunile, ce servescu intereseloru celoru mai inalte spirituale si cari conditiunéza liber'a desvoltare a comerciului, trebuiescu supuse tratârei comune.

Zkft are o corespundintia scurticica de altmintrea din Pest'a, datata dela 2 Noemvre n. In aceea se dîce ca deakianii respira mai liberu si incepu a spera in D. de Beust. Dupa aceea spune cor. ca (sub rosa) s'a facutu mai multoru dintre cei de frunte ai partidei, descoperiri, cari suntu in stare de a le restatorí increderea in sine. „Baga dta dara bine de séma“ dîce cor. mai departe,„ ca centrulu pre lânga tóte demonstrârile ostile, celu putînu la parere, va intempiná amicabilu pre ministeriulu Beust=Majláth. Pentruca aici in cercuri magiare politice esplica lumea denumirile lui Golukowski si Beust de unele ce stau in strinsa legatura si deduce apoi, ca in legatura cu simptomele din Prag'a manifestate prin tacere elocuenta, tóte lucrurile ducu câtra realisarea principiului dualisticu.

Din Pest'a se telegraféza dela 6 Nov. ca Deák a sositu acolo si totu asiá mai multi deputati dietali. Conferintiele pregatitórie s'au inceputu. Cercurile politice suntu fórte agitate. In totu momentulu se astépta concessiuni insemnate.

Denumirea dlui de Beust si pasîrea dloru de Mensdorff si Eszterhaszi din ministeriu, precum si denumirea dlui Iohn de ministru de resbelu suntu publicate in „W. Ztg.“

Cu privire la diet'a ung. publicâmu mai la vale invitarea deputatîloru. —

Intre scirile mai nóue punemu unu articulu din W. Abdp. care vorbesce despre reform'a armatei, indetorirea generala de a militá, introducerea pusciloru celoru nóue s. a.

Din Berlinu aflâmu, ca contele Wimpffen in calitate de tramisu au avutu audientia la regele Prussiei, la care au fostu fatia si unu subsecretariu de statu.

Conventiunea de Cartell, se dîce in dîuariele vieneze, incheiata mai inainte cu principele Cuz'a din partea Austriei, precum se aude, se va renoí si cu principele Carolu din Romani'a, si va luá o estensiune mai mare. Principele Carolu ne-au datu sa cunóscemu, ca tendinti'a lui cea adeverata va fi, cá sa tîna amicitia buna cu vecinulu austriacu, si suntu cause pentru de a prevení incâtu se póte dispositiunei acestei'a. Tocmai pe relatiunile acestea sa puna domnulu de Beust unu pretiu mare.

Din Parisu se spune: Principele Czartoryski au primitu dela emigratiunea polona in Parisu mandatulu, cá sa tracteze in causele loru si ale patriei dupa opiniunea (placerea) sea; consentiunea pentru mesur'a, de carea va sa se folosésca, i s'au si datu. Nu au pututu dobandí insa audienti'a la imperatulu, pentru carea s'au straduitu. Generalulu Fleury— lu asecurà de simpathiile nestramutabile ale imperatului, fu silitu insa cu parerea de reu, a-i declará, ca unei audientia sub jurstârile presente s'aru atribuí o insemnatate prea mare; sa resemne dara dela acést'a; ca fâra de aceea elu este plenipotentiatu, a dechiará principelui, ca are sa se retîna de ori-ce demonstratiune, chiaru si indirecta in favórea Poloniei.

O scire de totu curiósa aflâmu ca au sositu din Constantinopole la „A. Z.“ Scirea acést'a e de insemnatu pentru aceea câci contribue la carâcterisarea jurstâriloru europene din tempulu de fatia. Corespundintele foiei „A. Ztg.“ asigura adeca, ca in cercurile diplomatice din Constantinopole se vorbesce cu tóta seriositatea despre o aliantia intre Austri'a si Franci'a in contr'a Russiei „Neues Fr. Blatt“ din care scótemu aceste dîce ca ori cum este scirea acést'a de aventurósa corespundintele mentiunatului dîuariu sciá sa aduca temeiuri plausibile pentru intârirea ei. Elu scrie: Russi'a si-a datu tóta silinti'a de a pune in miscare cestiunea orientala si dupa ce nu i-a succesu cu acést'a au vrutu a pune in miscare o cestiune austriaca resariténa (östliche), pentru Galiti'a. Cârtîle s'a schimbatu; la primavéra, sa dicemu la vera — pentruca pâna atunci va fi infanteri'a francésca de nou armata, Prussi'a reorganisata si Austri'a restaurata — vomu ajunge lucruri, cari voru documentá ca traimu in tempulu aliantieloru, si cari lucra cu puteri unite spre reformarea Europei.

Nu voimu, sa afirmâmu, ca Turci'a aru fi liberata noconditiunatu, este numai prea probabilu, ca, dupa ce se va fi incheiatu odata socotél'a cu Russi'a, se va putea regulá cestiunea orientale cu multu mai usioru, fâra sa fia in periculu, de a aduce cu sine unu resbelu europénu. Ve facu atenti la cercularialu ultimu francesu, toti agentii Orientului au de a lucrá cu energia intr'acolo, cá sa incungiure, incâtu se póte, ori-ce tendintia revolutiunare, de órece acést'a este o demandare imperativa in jurstârile presinte. Russi'a se afla deocamdata — déca nu ne insiéla tóte semnele — in pusetiune egale nu numai cu puterile apusene, ci si cu cele resaritene precum se aflá inainte de a incepe resbelulu din Crimea. Principele Gorciacoff este circumspectu. Pre candu agentii Franciei si ai Engliterei nadusiescu, a stinge foculu celu aprinsu de Russi'a, acést'a este neintreruptu activa, a aprinde alte focuri. Agentii russesci umbla prin Bulgari'a, Romani'a, si Bosni'a, de órece insa crestinii orientali nu se incredu Russiei, nu voru avea subsapaturile acestea — incâtu se póte vedea — nici unu resultatu. — Mai incolo anuntia corespundintele acel'a — un'a séu mai multe aventuri totu acolo ese lucrulu —: Nu regele Sassoniei, ci imperatulu Maximilianu sa ocupe tronulu Poloniei restituinde!

Petropole, 2 Novembre. Unu manifestu imperatescu demanda completarea armatei si a flotei. Recrutarea in imperiulu intregu (patru din o mie de suflete) se va incepe in 15 Ian. si se va finí in 15 Fauru 1867.

— Se comunica „Rom“lui urmatórele sciri tramise de a dreptulu din Sir'a, cu dat'a 5 Octobre, asupr'a luptei dintre Creteani si Turci la 3 Octobre.

„Mustafa-Pasia a esîtu cu 12 mii de soldati contr'a Cretianiloru, spre a-i alungá din positiunile loru. Lupt'a a tînutu mai multe óre. Cretiani au perdutu 730 ómeni, 2500 de Turci au cadiutu pe câmpulu batâliei. Mustafa-Pasia a fostu nevoitu sa se retraga, perdiendu si unu convoiu de munitiuni si de provisiuni scortatu de 150 Turci, cari au fostu atacati si batuti de o céta de insurginti. Batelulu cu vapóre Pavelinion, grecescu, a transportatu in Cret'a 8 tunuri, 2165 butóie de iérba de pusca, 3000 pusce, 65 baluri de pei, 125,000 de cartucie, 10,000 de oca de plumbu si 450 voluntari esîti din armat'a regulata grecésca spre a luptá pentru liberarea Candiei. Desbarcarea s'a efectuitu cu fericire; numai 500 de butóie de iérba, 100 de pusce si 1000 de oc'a de plumbu au remasu pe vapóre din causa ca apropiaraa corabieloru turcesci a silit'o a se departá innainte de a fi debarcatu totu. Urmârita in tempu de 8 óre de turci, ea a reusîtu a scapá; in casu contrariu capitanulu si totu echipagiulu erau otariti a arde cu batelulu impreuna, dandu focu si corabieloru turcesci decâtu a se predá.

„Se astépta o nóua batalia, in care, dîce corespundinti'a ce citâmu, Grecii aveau credintia intr'o nóua victoria, câci intre den-

sîi domnesce entusiasmulu sî curagiulu ce da idea liberârei patriei; de óra ce intre Turci fric'a sî panica este fórte mare.“

Revista diuaristica.

Cetimu in Romanulu ;

Cu acésta ocasiune sa facemu cunoscutu ca diuariulu „Ordinea“, in Nr. seu de Dumineca conlîne, in revist'a politica, idei sanetósa sî bine facatóre din tóte puncturile de privire, din cari punemu, chiaru ací subt ochii cetitoriloru nostri partea cea mai insemnata.

„Dóue cestiuni importanti preocupa cu dreptu cuventu tóte spiritele in momentulu de fatia : recunóscerea Domnitoriuui de câtra Inalt'a Pórta sî puterile garanti , sî miscarea electorale din care trebuie sa iésa corpurile legislative, conformu nóuei constitutiuni.

„Recunóscerea Domnitoriului este o mare fericire pentru tiéra, din dóue puncturi de vedere.

„In afara, ea este afirmarea cea mai puternica a natiunalitâtiei române sî o proba conchidiatóre de ce póte unu poporu care nu cere nimic'a contrariu justitiei sî drepturiloru sele.

„Inlauntru, ea este sfersîtulu erei tentativeloru de resturnare sî a perturbâriloru cari compromiteau periodicu sicuranti'a sî viitoriulu natiunalitâtiei nóstre.

„Scutiti de preocupârile politicei esterióre, guvernulu sî poporulu românu n'au sa cugete de acum inainte decâtu la ameliorârile de totu feliulu ce starea tierei reclama imperiosu. Tóte intetigintiele trebue sa se consacre acum cestiuniloru interiori sî practice, cestiuni vitali dela carí depindu, nu numai buna starea morale sî materiale in presinte, dar inca consolidarea natiunalitâtiei nóstre sî asicurarea viitoriului nostru.

„Sî in adeveru se intempla cu popórele cá sî cu individele. Prim'a conditiune a puterei loru in afara este o buna organisatiune in intru. Unu poporu minatu de intriga, de ignorantia, de desordine, trebuie sa renuntie de a jucá unu rolu in lume. Din contra, unu poporu bine organisatu inlauntru, nu póte decâtu sa castige in lupta sî nici o ambitiune nu este pré mare pentru densulu.“

Spre a sustiné cu esemple aceste bune sî drepte invetiamente, ne da de esemplu pe Piemonte sî pe Prussi'a , sî ne arata cum prin respandirea instructiunei, prin organisarea administratiune , in financie, in armata, sî tóte aceste asiediate negresîtu pe temeli'a cea larga sî puterica a libertâtiei, au ajunsu a fi astadi, sî un'a sî alt'a, intre puterile cele mari ale Europei.

Dupa acestu frumosu sî din tóte puncturile de privire adeveratu sî bunu invetiamentu, diuariulu „Ordinea“, vine , printr'o deducere logica la viitórele alegeri sî intre altele dîce :

„Pentru cá unu cetatiénu sa fia in stare a face parte din unulu din corpurile legiuitóre, trebue sa-i ceremu trei lucruri : sa fia onestu, inteliginte sî energicu.

„Ceremu mai intâiu sa fia onestu, nu numai de acea onestitate vulgara care consista in a nu furá pung'a vecinului seu, dar de acea onestitate superióra care consista in a fi sclavulu datoriei sele — singur'a sclavia care convine omului de anima. Tóta lumea se plange, sî din nenorocire cu dreptu cuventu, ca marea rana a societâtiei nóstre este uitarea datorieloru ce positiunea sea impune fia-cârui'a. Ne plângemu insa de dens'a numai candu suferimu. Candu profitâmu suntemu mai putînu severi. Nu trebue sa mai fia astfeliu. Improbitatea nu este numai o pata care desonorédia o natiune, este o nenorocire sociale. Nu este societate posibile déca ea n'are virtutea dreptu fundamentu. Nu se zidesce unu edificiu pe noroiu.

„Sa alegemu dar ómeni onesti. Sa nu incredintiâmu destinele nóstre decâtu in mâni curate.

„Cu tóte acestea , se nu confundâmu pe adeveratii culpabili cu acei manjiti de calomnia. In dîlele de lupte politice , se scie cu ce deplorabile inlesnire pasiunile se inferbanta la renumele altui'a. Sa nu fimu dintre acei cari cari credu ca ori ce arma este buna in fati'a unui inimicu. Mai curendu séu mai tardîu calomni'a revine la acelu care s'a servitu de dens'a, sî lu omóra. Inainte dar de a condamná, sa judecâmu, sî inainte de a judecá , se esaminâmu cu nerabdarea unui sufletu dreptu care privesce cá o nenorocire personala culpabilitatea unui omu nascutu sub acelasi ceru sî purtandu numele aceia-si tieri.

„Dar cu câtu trebuie sa fimu circumspecti a judecá, cu atâtu trebuie sa fimu nemilostivi in fati'a cinismului eare se impodobesce cu rusînea sea, sî a crimei care se imbraca cu impunitatea ei.

„Onestitatea este prtma conditiune a increderei nóstre. Ea nu este singura. Onestitatea neinteliginte comite totu atâtea gresiele cá sî improbitatea abile. Ea este unu instrumentu orbu in mâni dibaci, sî adese ori unu ajutoriu mai multu datu releloru pasiuni.“

Sî mai la vale urmandu desvoltarea acestoru ideie sanetóse dîce :

„Cerendu cá deputatii nostrii sa fia inteliginti , noi nu ceremu cá sa fia toti invetiati. Suntu cestiuni speciale pentru cari numai bunulu simtiu este destulu. In multe circumstantie chiaru , preferâmu simpl'a speriintia a unui omu practicu in loculu vaneloru teorie ale unui omu care n'a amblatu decâtu prin cârti. Amvediulu ómeni nutriti cu doctrine fórte bune cadiendu in erorile cele mai straine, sî ómeni fâra studiu, dar dotati cu unu simtiu dreptu, sî obicinuiti cu practic'a afaceriloru, producendu resultate miraculóse.“

„Alegatori , momentulu este gravu. Ve plangeti sî cu tóte acestea depinde de voi cá sa faceti a incetá caus'a plangeriloru vóstre. Déca veti alege pe deputatii vostri in libertatea consciintiei sî fâra altu scopu decâtu fericirea patriei, viitorulu va repará relele trecutului. Déca, prin indolintia séu prin ori ce altu motivu totu asiá de putînu avuabile, veti lasá destinele vóstre in mâni incapabili séu rele, sa nu ve acusati decâtu pe insi-ve déca relele vóstre se voru perpetuá.“ —

Cetimulu in revista politica a Organului rusescu, le Nord. dela 19 Octobre :

„Monitoriulu de séra consacra cea mai mare parte a buletinului seu ebdomadariu, afaceriloru Oriintelui. Elu pastréza o reserva prudinte in ce privesce represiunea, asiá de desu anuntiata, a insurectiunei candiote. Agitarea, dîce elu, a perdutu astadi din gravitatea sea in insule sî in provinciele elenice vecine cu Cret'a, sî Creteanii insii paru mai putînu departati de a respunde la apelulu impaciuitoriu ce Pórt'a le-a adresatu.“ Asta reserva este fórte justificata prin scirile sosite din Candi'a eri séra sî adl diminétia. Se confirma ca colonelulu Koroneos sî alti patru-dieci de oficieri au esîtu din servitiulu grecescu spre a merge in Candi'a , sî ca insurgentii au primitu dóue sute de butóie de iérba din Syra. Pe lânga ucestea, o telegrama din Atene anuntia o nóua victoria a Candiotiloru asupr'a Turciloru.

„Urmandu revist'a afaceriloru din Oriinte Monitoriulu de séra se felicita de arangiarea conflictului turco-românu prin recunóscerea Principelui Carolu de Hohenzollern , si aduce aminte, cu asta ocasiune, ca cabinetulu dela Tuillerie a cerutu inca dela 1855 instalarea unui principe strainu pe trônulu molodo-românu , combinare ce triumfa astadi. N'amu voi a turburá bucuri'a Monitoriului de séra; nu ne putemu totusi oprí de a observa ca ceea ce a determinatu pe mai multe guverne a combate proiectulu ce a triumfatu acum, n'a fostu ideia insasi de a vedé unu principe strainu guvernandu pe Moldo-Români, ci temereá ca acésta inovatiune sa n'aiba consecintie periculóse pentru iutegritatea imperiului otomanu. Aceste temeri erau óre chimerice ? Conditiunile ce au fostu puse de noulu ospodariu românu la invoirea sea cu Pórt'a , respundu intr'unu modu elocinte ca nu erau ; aceste conditiuni conducu suzeranitatea Sultanului la unu punctu asiá de micu incâtu aprópe a nu mai puté fi diâritu (minimum à peu prés imperceptibile) sî care cere a disparé sî densulu. Turburârile ce au isbucnitu in acelasi tempu in alte pârti ale Turciei arata totudeodata pericululu ce aru fi de a slâbí intr'o parte legeturile de vasalitate ce léga pre crestinii din oriente de guvernuţu din Constantinopole , atunci candu pretinde a mantîné in tóte celelalte pârti statu-quo. Déca bucuri'a Monitoriului de sér'a are sorgintea sea in sperantia ca arangiarea conflictului românu pre basele ce cunóscemu va produce in oriente o linisce durabile, este fórte de temutu , dupa cele ce aretarâmu, ca acésta bucuria nu va fi prea lunga.

„Impartâsîmu insa cu totulu satisfacerea ce inspira foiei pre care o citarâmu solutiunea contestâriloru cari s'au radicatu de mai multi ani intre Turci'a sî Muntenegru. Starea de lucruri creata in urm'a resbelului din 1862 erá contraria independintiei traditionale a Muntenegrului sî intretînea in acestu micu principatu o agitare periculósa. Totu diplomatiei francese i atribuie Monitoriulu onórea acestei invoiri ; dar ceea ce uita fói'a oficiale de a mentiuná, este ca, de n'aru fi fostu influinti'a desfavorabile Muntenegriniloru , esercitata in 1862 de diplomati'a francesa la Constantinopole , starea de lucruri ce s'a modificatu acum n'aru fi esistatu nici odata.“

Despre diet'a Ungariei.

Diurnalu ofic. „Sürgöny“ (sî acum sî alte diuarie) aduce scirea, ca Majest. Sea c. reg., apostolica, prin préinalt'a-i determinatiune dela 30 Oct. a. c. s'a induratu pré gratiosu a ordinà redeschiderea dietei Ungariei amanata prin pr. rescriptu reg. dela 24 Iuniu a. c. Ear in partea neofic. a numitului diurnalu, cetimu uramatóri'a provocare, ce presiedintele casei representantîloru a adresatu la 2 Nov. fia cârui dnu deputatu :

„Dle deputatu ! Esc. Sea, cancelariulu Georgiu Mailáth prin epistola-i ofic. dela 1 Nov. a. c. nr. 15,895 ce mi-a adresatu , me incunosciintià, ca— dupa ce in urm'a aretâriloru ofic. mai recinti epidemi'a ce a grasatu cu atât'a furia in capital'a tierei sî in ţinuturi senguratice ale ei, a scadiutu tare sî incetarea-i totala se speréza in scurtu,— Maj. Sea c. r. ap. prin préinalta-i determinatiune dela 30 Oct. a. c. s'a induratu pré gratiosu a ordiná, cá diet'a Ungariei, ce se amanase prin gratiosulu rescr. dela 24 Iuniu a. c. nr. 10,005, sa se conchiame de nou pre 19 Nov. a. c.

Esc. Sea mi face cunoscutu cuprinsulu acestui gratiosu rescriptu reg. cu acea ofic. recercare, ca sa comunicu préinalt'a determinatiune cu membrii casei representantîloru, sî sa facu dispusetiunile necesarie , cá diet'a conformu espresei intentiuni parin-

tesci a Maj. Sele, sa-si póta respucá lucrârile pre dîu'a determinata.

In urm'a acestei provocâri ofic. te rogu, dle deputatu, cá pentru continuarea desbateriloru dietali, sa te infatîsiedi pre 19 Nov. a. c. in liber'a cetate reg. Pest'a loculu legalu alu dietei.

Pest'a la 2 Novembre 1866."

Datorinti'a generala de a militá in Austri'a.

(„Presse")

(Urmare sî capetu.)

Insa puterea de aperare a Germaniei nordice inca cresce in proportiuni cu multu mai insemnate, decâtu a Austriei, de órece crescamentulu poporatiunei este cu multu mai insemnatu in federatiune, cá in statulu imperialu. Unu milionu de locuitori se inmultiescu in Prussi'a intr'unu anu cu 13,900, in Austri'a insa numai cu vre-o 8000. Numai in Franci'a se inmultiesce poporatiunea intr'o mesura mai mica, cá in Austri'a, sî numai in Sassoni'a, ce se tîne de federatiunea nordica germana (se inmultiesce) intr'o mesura mai mare, cá in Prussi'a. Astadi este numerulu poporului din Austri'a cu $3^1/_2$ milióne mai mare, cá alu federatiunei nordice germane; in putîne decienii ne va intrece Germani'a nordica, pre candu constitutiunea cea uóua de aperare, carea este de a se introduce la noi, abiá-si va fi ajunsu depliin'a sea valóre.

Causele, pentru ce se inmultiesce poporatiunea mai incetu asiá suntu de diferite, incâtu nici nu póte omulu cugetá, ca acelea s'aru putea delaturá in secululu acest'a. Mai intâiu numerulu poporului se inmultiesce in tierile catolice mai cu incetulu, cá in cele protestantice. Celibatulu preotîloru sî monastirile putînu influintiéza in privinti'a acést'a; mai multe urmâri aduce cu sine starea cea misera a tieriloru catolice, carea ingreuéza casatori'a. Asemenea influintia are apasarea contributiunei sî tempulu celu indelungatu pentru servitiulu militaru.

Soldatulu prussianu pasiesce, in tempu de pace, in etate de 23 celu multu 25 de ani iarasi in viéti'a civila, celu austriacu tocmai in anii acei'a se tîne la armata, in cari are aplecare mai mare spre casatoria; — fâra privire la numerulu celu mare alu capitulantiloru, cari nici nu se mai casatorescu.

Cu câtu este numerulu casatoritiloru mai micu, cu atât'a mai tare se inmultiesce numerulu mortiloru — câci casatori'a este asecurarea cea mai buna a vietiei — iara numerulu nasceriloru scade. In Prussi'a se vinu pe unu milionu de locuitori 34,700 nasceri pe anu, in Austri'a insa, — pre câtu se póte vedé din isvórele cele debile statistice — numai vre-o 22,000. Numerulu tuturoru nasceriloru in federatiunea nordica germana face cam 900,000, in Austri'a numai 825,500 preste totu.

Disproportiunea acést'a pâna acum s'au mai complanatu in Austri'a prin preponderanti'a cea mica a poporatiunei de genulu femeiescu, fatia cu celu barbatescu.

La câte 1000 nasceri de genulu femeescu se vinu in imperiu cam 1066 nasceri de genulu barbatescu, cu ce-va mai multi cá in alte tieri totu la numerulu acel'a alu nasceriloru de gen. femeescu, nasceri de partea barbatésca. La câte 1000 locuitori de partea barbatésca se vinu numai 1005 de partea femeeasca, precandu in alte tieri supranumerulu poporatiunei de genulu femeescu se urca pâna la 20 percente. Austri'a s'a numeratu pâna la resbelulu italianu, intre statele acelea putîne, in cari genurile-si tînu ecuilibrulu in privinti'a numerului. Prin cessiunea Venetiei se va stricá proportiunea, de órece regatulu lombardo-venetianu dintre tóte tierile pamentului produce dupa proportiune numerulu celu mai mare alu nasceriloru de genulu barbatescu. Dupa acést'a vine Croati'a, Slavoni'a, Voivodin'a sî Banatulu.

Din cele dîse se vede, ca Austri'a in privinti'a trupeloru de aperare la tempu, abiá va putea fi egala cu federatiunea nordica germana; insa celu multu in cursu de diece ani va remané tare indereptulu puterei militare prussiene. Prin urmare introducerea datorintiei generale, de a militá, este o conditiune a vietiei pentru statulu nostru.

Spesele pentru aperarea patriei au fostu redicate pâna acum'a in Prussi'a 2—3 taleri, in Austri'a (dupa datele lui Czörnig) 2—3 taleri in tempu de pace. O inmultire câtu de neinsemnata a budgetului militaru nu mai póte suferí Austri'a, fâra s-si derimá starea cea abiá bunicica, de totu. Pentru aceea trebuie imputinati anii de servitiulu militaru la noi sî mai tare, cá in Prussi'a; iara pentru complanarea esercitiului celui putînu in armat'a permanenta, sa se introduca crescerea militare in scóle, radicandu-se prin acést'a invatiementulu elementariu.

Prin introducerea datorintiei generale de a militá pâna in consecinti'a ultima s'aru delaturá totu odata sî temerile, ce suntu legate de Prussi'a spre viitoriu. Scadiendu anii de servitiu in armat'a permanenta aru fi mai usioru de a formá o familie, sî prin micsiorarea sarcinei finantiale a tierei s'aru imultí possibilitatea, de a putea sustiné o familia. Partea cea mai sanatósa corporale a poporatiunei, agronomii, aru fi mai crutiati; iara poporatiunea cetatiéna, invatiendu-se atâti'a recruti la ordine sî curatienia, aru fi cu multu mai sanetósa. In tempu de resbelu aru remané agriculturei o parte din puterile ei active, câci acést'a nu perde nimic'a prin greutatea resbelului, ci inca castiga prin scumpirea mijlóceloru de traiu; iara poporatiunea accea, ce nu are nici pâne, sî carea in resbelulu ultimu umblá cersîndu sî immultiá temerea poporului, aru puté face in armata servitiu pentru patrie.

Noi ací amu trecutu cu vederea folosurile ideale ale datorintiei generale de a militá sî amu luatu in consideratiune numai partea cea materiala.

Tóta dîu'a in carea se amana introducerea, aduce o dauna mare pentru statulu nostru. De s'aru face odata acea, ce peste putînu trebuie sa se faca sî se va face. Energi'a, de a duce planuri la indeplinire, ne lipsesce, precandu propuneri bune avemu in abundantia. Cu propuneri bune insa este pardosita calea pâna la „Königgrätz".

Drumuri de feru in Transilvani'a.

„S. r. f. S. u. G." ne spune ca „Oest. Revue" publica unu articulu intitulatu: „Unu rociu (retiea) de drumu de feru pentru monarchi'a austriaca." Se da cu socotél'a ca autorulu articulului aru fi ministrulu de comerciu baronulu de Wüllerstorff. Intre celelalte drumuri ale imperiului se insémna urmatórele care privescu pre Transilvani'a:

1) Dela Oradea-mare la Clusiu sî Brasiovu pâna la margine (fruntaria).

5) Dela Aradu la Alb'a Iuli'a, Sabiiu sî Turnu rosiu cu unu ramu in valea Jiiului sî altulu pâna la pasulu Buzeului.

3) Dela pasulu Buzeului preste Brasiovu, Alb'a-Iuli'a, Aradu, Esseg, pâna la Trieste sî Fiume.

Din prospectulu fâcutu din aceste linii nu se póte sci chiaru, déca autorulu articulului de mai susu intielege ca Brasiovulu are a se legá cu Alb'a-Iuli'a numai prin un'a séu prin dóue linii sî adeca numai prin lini'a Brasiovu — Sabiiu — Alb'a Iuli'a, séu totudeodata prin lini'a Brasiovu — valea Ternâviloru — Alb'a-Iuli'a. Candu aru fi sa se realiseze liniele in intielesulu din urma atunci tiér'a Bârsei cu deosebire insa Brasiovulu sî Sacelele aru profitá fórte multu. La tóta intemplarea insa de doritu aru fi realisarea linieloru amintite in articululu mentiunatu, pentruca atunci comerciulu aru inviá sî tiér'a nóstra preste totu, in specie insa pârtile meridiunale unde sî spiritulu de speculatiune e mai mare sî unde sî productele (crude) de comerciu, séu se producu, séu se acuira in mesura mai mare. Legatur'a Turnului Rosiu cu pasulu Buzeului de o parte, iéra de alta parte cu Sabiiulu sî asiá dîcendu cu cecalalta Europa aru dá unu sboru mai mare, credemu, spiritului de speculatiune in Boiti'a, Resînari etc. sî dóra aru radicá industri'a cea cadiuta a Porcesceniloru, carii din urma, pare ca si-au uitatu de premiulu ce l'a capatatu dela o espositiune din Londonu sî cari pare ca suntu de credintia cá acum sa se odichnésca pre laurii seceratî cu acea ocasiune, iéra espositiunile urmatóre, ce se facu in capitalele lumei, sa nu mai scia de esistinti'a loru.

Inca ce-va. Mai curendu séu mai tardîu drumurile de feru voru vení. Óre voru vení ele numai pentru cá sa ne scóta materialulu crudu din tiér'a cu bani eftini spre a ni-lu aduce prefacutu in manufacturi scumpe— sî asiá drumurile de feru pe rendu sa ne scóta sî productele sî banisiorii cei mai avemu? Noi credemu, ca aceste producte, avendu noi lemne, ape sî cu unu cuventu tóte mijlócele, sa se prefaca aici pe locu in manufapturi, sî ca va fi cu scopu cá banisiorii ce a mai remasu pe aici pe cóle in pungile compatriotîloru nostri sa se prefaca in capitale spre a radicá industri'a. Noi credemu mai departe ca mai bine va fi déca cu materialulu nostru vomu face cá sa se dischida pietie de negotiu aici in tiéra, decâtu sa lasâmu, ca lan'a etc. sa calatorésca pâna in Austri'a, Moravi'a sî Boemi'a spre a ni se intórce de acolo cá fabricate inapoi. Pre lânga aceste amu mai avé sî aventagiulu ca cesti de aicî aru sci mai bine, cari suntu lipsele sî trebuintiele nóstre pre aici, sî asiá nu amu fi siliti, cá pre lânga marf'a din Boemi'a, Moravi'a s. a. m. d. p. sa cumperâmu sî porturile sî póte sî unele din obiceiurile tieriloru din departare.

Atragemu dara atentiunea aceloru pre cari ii privescu acestea. Nu pretindemu dela nimenea sa jure in cuvintele nóstre, ci sa mediteze asupr'a lucrului sî sa escugete fia-vare cum are sa intempine viitoriulu.

Sabiiu 26 Octomvre. Eri s'a tînutu siedinti'a comitetului Asociatiunei tranne române.

Principatele române unite.

Principele Romaniei a sositu in 21 Octomvre la $2^1/_2$ óre dupa amédi, din caletori'a sea dela Constantinopole, la Bucuresci sî fu intempinatu de poporu cu entusiasmu. La Barier'a Sierban voda fu intempinarea cea dintâiu de locut. de Primariu, de garda, de corporatiuni de unu escadronu de cavaleria; la palatu de demnitarii statului cu care ocasiune Metropolitulu rostí urmatórele:

Mari'a T'a! „Dorintiele atâtu de ferbinti sî atâtu de legitime ale poporului romanu s'au indeplinitu. Clerulu multiumindu pré puternicului pentru tóte cele ce s'au indeplinitu in favórea unui poporu atâtu de incercatu, vede in Inaltîmea Vóstra pe binecredinciosulu seu alesu, pe capulu seu legitimu sî prea iubitu.

„O era de marire, de progresu sî de prosperitate s'a deschisu pentru poporulu românu. Fa-o Mari'a Ta, gloriósa sî imbelsiugata in binefaceri. Lasa-ne fericirea de a pastrá aducerea aminte a mariloru Tale fapte sî de a binecuveniá provedinti'a, care Te-a pusu in capulu unui poporu atâtu de blandu sî de credinciosu.

„Domnesce, Mari'a T'a, fericitu sî in pace! Fii mare! Clerulu românu Ve binecuvintéza din tóta anim'a sea. Calduiósele sî sincerile urâri Ve voru intovarasi pe calea cea mare, pe care cerulu V'a deschis'o!"

Mari'a Sea a respunsu:

„Multiumescu clerului pentru binecuventârile sele. In caletori'a mea la Constrantinopole amu mersu in biseric'a muma cá sa rogu pe Dumnedieu de a-mi dá puterea cá sa continuu missiunea ce provedinti'a mi-a impusu."

— In Monit. se publica urmatórea depesia din Constantinopole:

Astadi, la 27 ale curentei, diminéti'a, presiedintele consiliului, Kiprisli Mehemed-Pasia sî Kyamil-Pasia au venitu sa visitedie pe Mari'a Sea, internunciulu Austriei in uniforma de Feld-Maresialu urmatu de toti secretarii internunciaturei, ministri Belgiei sî sî Olandei cu secretarii legatiunei loru, Pratriarchulu ecumenicu cu archieppulu de Cysicu sî Eppulu de Nicea, ambasadorele Angliei insarcinatii cu trebile Franciei sî Italiei, ministrulu Greciei insotîtu de secretarii loru au facutu asemenea visita principelui. Antâiulu secretariu alu legatiunei Russiei, consilierulu legatiunei Persiei, dragomanulu legatiunei Svediei au venitu inca de diminétia sa felicitedie pe Mari'a Sea. Principele au facutu o preumblare in orasiu sî pe urma a intr'unitu la prandiu pe representantii celoru dóue curti rude, ai Portugaliei sî Prussiei.

La 28 ale curentei Mari'a Sea s'a dusu sa faca visita privata altetiei sele Aali-Pasia la care a petrecutu diminéti'a. Ministrulu Americei, insotîtu de antâiulu seu dragomanu, a venitu sa complimenteze pe principele. Doi delegati ai Patriarchului Ierusalimului au venitu asemenea din partea Patriarchului. Principele a esîtu incognito sî a visitatu bazarulu sî diferitele curiositâti ale orasiului. in acestu momentu, tóte guvernele au complimentatu pe rendu pe Mari'a Sea. Spani'a singura s'a abtînutu.

Varietâti.

*** (Coler'a in Sabiiu.) Se intielege, ca ómenii impluti de grigia din scirile cele atâtu de dese din tóte pârtîle, la cea dintâiu scire despre aretarea acestei epidemii sî aici in locu, s'au aretatu fórte susceptibili. In preocupatiunea loru, ómenii au atribuitu epidemiei ori ce bolnavire sî chiaru sî casuri de mórte. Adóu'a séu a trei'a dî insa au esîtu la lumina, ca nu coler'a, ci alte neputintie séu bóle au fostu caus'a unoru victime triste.— Cu tóte aceste s'au aretatu sî câte unu casu singuratecu de colera.

*** (Usiurare in comunicatiunea comerciala.) Dela 1 Novembre n. 1866 scade adausulu vamalu (Zoll zuschlag) pusu in loculu tacseloru de contumatia (la 1849, 2 Fauru) pe marfele ce intra pre la fruntariele Bucovinei, Transilvaniei, Banatului, Slavoniei, Croatiei ba sî ale Carlstadtului.

*** (Români, soldati c. r. austr., cá prisonieri la Prussiani in Lipsi'a.) Precum audîmu soldatii ces. reg. austriaci de nattunalitete româna, ce se aflara in vér'a trecuta cá prisonieri in Lipsi'a, avura norocirea de a fi fórte parintesce sî amicabilu primiti sî tratati de câtra P. Archimandritu Valerianu, dela capel'a româna de acolo. Cuviosi'a sea, ni se spune, ca ii invitá dupa seraitiulu ddieescu la sine la câte unu dejunu, pre lânga aceea le implinea, candu erá de lipsa sî trebuintiele spirituale.

*** (Miscâri confessiunle in Boemi'a.) In biseric'a evangelica a St. Clementu au trecutu deunedîle unu numeru de romanocatolici la biseric'a evangelica.— „Nar. L." publica o adresa de recunoscintia din Carolinenthal provediuta cu mai multe sute de subscriptii pentru pusetiunea loru, ce au luatu incontr'a colonisârei iesuitîloru in Prag'a. Intre acestea se afla sî subscrierea mai multoru municipalitâti de amendóue natiunalitâtîle.

*** Privitoriu la alegerile din Romani'a cetimu in „Ref.": Convinsu ca fia-care judetiu i-si cunósce ómenii sei pentru ai alege deputati pentru camerile viitóre, noi ne marginimu a recomandá numai pe candidatii colegiului alu 3-lea. Acesti'a suntu: Ioann Eliade Radulescu, Papiu Ilarianu, Cesaru Boliacu, Mahâel Cogalniceanu, Dimitrie Bolintinianu, Vasilie Paap'a.

*** „Unui invatietoriu comunale, in Romani'a munteana, i se da 50 lei pe luna! adeca mai putînu cá unui argatu! Pe lânga acést'a argatulu capata locuintia, mancare, sî i-si primesce simbri'a regulatu pe fia-care luna; pe candu invatietoriului nu i se da nici macaru unu surcelu sa-si atîtie foculu; sî pe candu elu nu-si primesce salariulu decâtu dupa unu anu de dîle!" — dîce „Reform'a."

Nr. 39—1 **Publicare de Concursu.**

Devenindu in vacantia unu stipendiu de 80 fl. v. a. destinatu pentru unu tineru ascultatoriu de drepturi in patria: Comitetulu Asoc. tranne române, amesuratu decisiunei aduse in siedinti'a din 6 Novembre c. n. a. c. publica prin acést'a Concursu, cu terminulu pâna la finea lui Novembre dupa cal. nou a. c.

Competîtorii la acestu stipendiu voru avé pâna la defiptulu terminu a-si tramite la Comitetulu Asoc. traune, concursele sale provediute: a) cu atestatu de botezu; b) cu testimoniulu scol. despre progresulu in studia cum sî despre purtarea morala, in urma c) cu testimoniu demnu de credintia despre lipsirea mijlóceloru materiale spre a puté continuá invetiaturele. *)

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne române, tînuta la Sabiiu in 6 Novembre c. n. 1866,

*)Celelalte dîuarie române, inca suntu rugate a reproduce in colónele sele acestu Concursu.

Nr. 39—1 **Concursu.**

Pentru ocuparea postului de invetiatoru la scól'a comunala gr. or. din Pareu in Distr. Fagaratial, se deschide concursu pâna la 8 Novembre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu de 100 fl. v. a. cuartiru liberu cu 2 despartieminte in edificiulu scólei, sî lemne câte voru fi de lipsa pentru incaldîtu.

Concurentii pâna la terminulu pusu, voru avea a-si asterne cererile sale scrise de mân'a loru proprie provediute cu documentele recerute timbrate ca au absolvatu cursulu pedagogicu séu clericalu, avendu cunoscinti'a tipicului— sî alu cantâriloru bisericesci— la subscrisulu Scaunu protopopescu.

Fagarasiu 20 Octobre 1866.

Scaunulu Protopopescu gr. or. I alu Fagarasiului.
Petru Popescu,
Protop. sî Inspect. Distr. de scóle.

Nr. 37—2 **Concursu.**

Pentru ocuparea postului de invatietoriu la scól'a comunala gr. or. din Rotbavu in districtulu Brasiovului, se deschide concursu pâna la 25 Octobre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu de 70 fl. v. a. sî anume 40 de fl. din cas'a alodiala, sî 30 fl. dela poporu, sî cuartiru liberu.

Concurentii pâna la terminulu pusu sa se adresedie la subscrisulu cu documentele necesarie, documentandu sî aceea, ca sciu cantârile sî tipiculu bisericescu.

Brasiovu in 12 Octobre 1866.

Ioann Petricu
Protopopu alu II. alu Brasiovului

Nr. 38—1 **Concursu.**

Statiunea de notariu in Comunele Racoviti'a, Siebesiu de susu, sî Siebesiu de josu, Scaunulu Sabiiului, au devenitu vacanta. — Cu acést'a este impreunatu unu salariu anualu de 300 fl. v. a. cuartiru liberu sî 8 orgii de lemne. —

Competentii voru avea a asterne rogârile loru bine instruate celu multu pâna in 18 Novembre 1866 la oficiulu subsemnatu.

Sa observéza ca la acésta statiune acei'a se voru preferá, carii avendu cunoscintia afaceriloru notariale, voru cunósce limb'a germana sî româna in vorbire sî scriere.

Sabiiu 31 Octomvre 1866.

Inspectoratulu Cercului Talmaciu.

Pretiurile de piatia
din Sabiiu, Vineri in 25 Oct. (6 Nov.) 1866.

	fl.	xr.
Grâulu de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*)	4	13
„ „ mijlocu „	3	87
„ „ códa „	3	60
Secar'a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen) *)	2	80
„ de mijlocu „	2	73
„ de códa „	2	67
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	61
„ „ mijlocu „	1	47
„ „ códa „	1	33
Cucuruzulu galét'a nemt. (Metzen) *)	2	80

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a de Vienn'a.
Din 25 Octobre (6 Novem.) 1866.

Metalicele 5%	59 35	Actiile de creditu	150 60
Imprumutulu nat. 5%	66 35	Argintulu	127 50
Actiile de banca	714	Galbinulu	6 11⅝

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 86. ANULU XIV.

Sabiiu, in 30 Oct. (11 Nov.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 29 Octobre.

„Zukunft“ dela 6 Noemvre n. are o scire din Clusiu, dupa carea, representanti numerosi de ai natiunei române aru fi tînutu, nu demultu acolo o conferintia, sî aru fi decisu a rugá prin o deputatiune, pre Maj. Sea, sa nu se invoiésca la uniunea Transilvaniei cu Ungari'a. Deputatiunea sa fia condusa de cunoscutii patrioti Ratiu sî Baritiu.— Noi ne mirâmu, ca trebuie sa aflâmu asiá ce-va din unu dîuariu ce apare in Vien'a. De alta parte insa credemu a fi in stare de a asigurá, ca in Clusiu nu se scia despre atare conferintia nimic'a, celu putînu barbati competenti ce petrecu acolo nu sciu n i m i c 'a de asemenea lucru. Déca insa totusi aru fi fostu vre-o adunare, in carea sa se fi desbatutu lucruri, de cele amintite in dîs'a fóia, cu scopu s e r i o s u de a intreprinde ce-va in numele natiunei sî pentru natiune, mirarea ni-aru fi sî mai mare. Pentruca noi scimu ca asemenea cestiuni nu se facu in secretu ci pe fatia. Astfeliu suna sî conclusele natiunali din congresele tînute pâna acum. —

In tempulu din urma au pasîtu unu ministeriu dupa celalaltu cu programe, cautandu fia-care a insuflá incredere in locuitorii imperiului sî prin urmare a deschide o perspectiva suridietóre, pentru viitoriu.

M i n i s t e r i u l u d e s t a t u au vorbitu in espositiunea sea despre punerea stavilei la relele interne, m i n i s t e r i u l u d e e s t e r n e ni-au promisu ca va salvá (mantuí) demnitatea imperiului fâra de a periclitá pacea, m i n i s t e r i u l u d e r e s b e l u va sa puna imperiulu prin reform'a armatei in stare de aperare (Fiindca espusetiunea acést'a trece preste o reforma simpla de armata, sî taia mai adencu in viéti'a popóreloru o supunemu publicului cetitoriu, dupa cum o aflâmu in W. Abdp. in o rubrica de deosebita.) In fine vine sî ministrulu de finantie espunendu cum s'aru puté ajutá situatiunei finantiale a monarchiei.

Dîuariele centralistice si facu reflessiuni aspre la tóte programele. Ministrului de Belcredi i se imputa, ca programulu seu e prea putînu constitutiunalu, asemenea a dlui de Beust, de carele Presse cu deosebire dîce, ca nu ne spune alta decâtu, ca noulu ministru de esterne va fi unu servu credinciosu alu Domnitoriului. Nici celu de finantie nu a aflatu multa gratia inaintea dîuaristicei centralistice. Finalele dîuarieloru acestor'a ese intr'acolo: ca fâra de o representatiune unitaria a imperiului intregu, nu se va puté ajunge la nimic'a. Mâne poimâne vomu cetí vre-unu programu sî dela m i n i s t r u l u d e c o m e r c i u.

Intr'aceea din diferitele programe dupa cum amu vediutu in nrii trecuti dualismulu transpare asiá de tare incâtu abiá se mai póte indoí cine-va de densulu. Unu coresp. la o fóia vienesa spune, ca sî in privinti'a Croatiei s'a schimbatu lucrurile in favórea Unguriloru. Comitii supremi, carii suntu inca din tempii lui Schmerling, voru fi acum departati definitivu din posturile loru sî voru fi inlocuiti prin barbati de cari simpatiséza cu uniunea. Denumirea lui Erdödi in comitatulu Varasdinului, a contelui Iancovici pentru Pozeg'a sî a cunoscutului unionistu Bedekovich de suplinitoriu celui dintâiu numitu — se dîce, ca e dejá subsemnata, sî se voru publicá câtu mai ingraba, dimpreuna cu cele ce voru mai urmá.

Din P e s t 'a se sunâ ca Ungari'a póte sa ascepte cu siguritate concessiunile cele mai insemnate. In fine se adangu sî scirile despre denumirea ministeriului ungurescu. Unele foi ne spunu acum sî numele aceloru ce voru fi denumiti. Convingerea care a castigatu pâna acum in privinti'a acést'a credibilitate mai multa este ca ministeriulu acest'a va fi ministeriulu = Deák, ca basea lui va fi elaboratulu comitetului de cincisprediece, ca in ministeriu nu va fi nici drépta nici stânga representata. Câtu anumitu pentru persóne curséza in Pest'a scirea, ca contele Juliu Andrássy va fi denumitu presiedinte alu ministeriului, Bar. Sennyey ministru de interne, Majláth ministru lânga curtea imperatésca, lui Eötvös i da faim'a ministeriulu de culte. In privinti'a finantieloru se dîce, ca portfoiulu acestor'a sa se increda lui Lonyai.

Pre lâaga tóte de pâna ací eata ce dîce Alessandru Török in „P. Napló“:

In decretulu cancelariei aulice lipsesce pomenirea de restituirea constitutiunei sî de denumirea ministeriului respunsabilu. Se pare, ca regimulu vrea sa retedie autonomi'a Ungariei. O impacare se póte numai cu partid'a autonomista nemtiésca. Déca sî acést'a tîne elaboratulu comissiunei de cincisprediece de periculosu, atunci partid'a lui Deák se retrage dela initiativa.—

Unu telegramu din Parisu arata ca Franci'a arméza sî ca Napoleonu face totu ce i e in putintia spre a immultî puterea armata a Franciei. Organulu regimului arata ca Franci'a nu póte in impregiurârile de fatia sa reduca statulu efectivu de pace alu armatei francesci. Regimulu francescu pune pretiu pre telegramulu din Petersburg (publicatu intre ev. pol. in nrulu trecutu) sî se folosesce de ocasiune. Arata ca recrutarea Russiei e de unu caracteru amenintiatoriu pentru pacea Europei mai alesu in casu de o eventuala aliantia a Russiei cu Prussi'a.

Telegrama din P a r i s u este datata dela 6 Novembre dupa ea monitoriulu dîce: Gard'a natiunala nu va fi nici odata altu ce-va decâtu o reserva. Inainte de tóte insa este de lipsa cá sa fia o armata apoi o reserva. Efectivulu de pace nu se póte reduce dela 400,000 feciori in josu. Objectulu lucrâriloru comissiunei (despre carea se dîcea, ca se afla sub conducerea imperalului) va fi a eruí mijlócele prin care sa se póta sustîné totudéun'a o reserva la indemana; mai la indemâna, mai considerabila, mai cultivata sî mai bine deprinsa decâtu cea pâna acum. O asemenea mesura nu va suferí reduceri in bugetulu de resbelu, din contra necessitéza la unele sacrificii neincungiurabile pentru onórea sî securitatea tierei.

Tóte dîuariele v i e n e z e aducu din Bucuresci unu telegramu dela 6 Noem. n. in care se spune ca „Monitoriulu“ publica unu decretu care opresce prefectiloru sî subprefectiloru de a influintiá alegerile pentru camera. Unu altu decretu face cunoscutu ca din causa ca nu s'a implinitu conditiunile contractuale pentru drumulu de feru in Moldavi'a, casei Salamanca i s'a tramisu abdîcerea dela contractu; Falcoianu este din partea celei din urma alesu de judecatoriu.

Printiulu de coróna alu R u s s i c i (Marele principe clironomu) se va cununá in 9 Noemvre a. c.

Protocolulu

Siedintiei Comitetului Asociatîunei tranne române tînute in 6 Nov. c. n. 1866 sub presidiulu Esc. Sele Dlui Presiedinte alu Asociat. A n d r e i u Baronu de S i a g u n'a, fiindu de fatia dintre membrii ai Comitet.: Ilustrit. Sea D. Consiliaru de fin. Petru Manu, Ilustr. Sea D. Consiliaru gub. Pavelu Dunc'a, Rm. D. protosingelu Nic. Popea, D. Advocatu Dr. Ioanne Nemesiu, D. prof. Zach. Boiu, sî D. Nic. Cristea, Secretariulu II. I. V. Rusu sî Dlu Cassieriu Const. Stezariu.

§ 83. Esc. Sea D. Presiedinte presentéza conspectulu despre starea cassei Asoc. pre tempulu acestei siedintie, din carele se vede, ca cass'a Asociat. are in proprietatea sea sum'a de 24.687 f. 12.$_5$ xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 84. Se cetesce o scrisória a In. Guberniu regiu de dto 15 Oct. Nr. 23591 1866 prin carea Inaltu Acelasiu impartasiesce presidiului Asoc. unu estrasu despre progresulu tenerului studente la facultatea c. r. juridica din Vien'a Georgiu Gerasimu Rusu, stipendiatu din partea Asoc.

Se ia spre sciintia.

§ 85. Se impartasiesce scrisórea juristului Nicolau Olariu fostulu stipendiatu din partea Asoc., carele capetandu unu stipendiu de 200 f. v. a. din fundatiunea Franciscu Iosefiana, abdîce de stipendiulu asemnatu din partea Asoc. esprimandu-si totu deodata multiumit'a s'a pentru ajutorarea de pâna acum.

Conclusu. Prin abdîcerea numitului juristu de stipendiulu de 80 f. v. a. asemnatu din partea Comitetului in siedinti'a din 26 Septembre a. c., acelu stipendiu devenindu in vacantia, pentru conferirea aceluia-si, se decide a se publicá concursu in terminulu pâna la finea lui Novembre, dupa c. n. a. c.

§ 86. Se cetesce scrisóri'a dlui prof. gimn. in Naseudu Octa-

viu Bariliu de dto 28 Oct. a. c., care tramitiendu pentru Asoc. unu esemplaru din opulu seu „Gramatic'a româno-magiara“ totu odata se róga de Asoc., ca déca opulu seu lu va aflá de corespundiatoriu, sa lu recomande publicului romanescu sî respective scóleloru romanesci din patria.

Conclusu. Incâtu pentru darulu facutu Asoc. i se esprime Dlui auctoriu multiumita protocolarmente ; ear incâtu se tîne de recomendarea acestui opu, Comitetulu Asoc. pre basea opiniunei favoritórie, descoperite in diurnalele române, se simte in placut'a positiune a recomendá publicului românu cu tóta caldur'a imbratisiarea acelui'a, ear incâtu se tîne de recomendarea acelui'a , pentru scólele române din patria, acést'a, netînendu-se de cerculu activitâtiei Comit. Asoc. se indrépta in asta privintia a recurge la locurile mai Inalte competente. Totu deodata acestu conclusu sa se impartasiésca cu resp, D. auctorin.

§ 87. D. Casieriu alu Asoc. referéza, (conformu unui conclusu alu Comitetului Asoc. diu an. 1864, cá aurulu Asoc. indata ce ajunge la sum'a de 100 fl., sa se prefaca in B. N. sî sa se cloceze) a schimbatu 27 Napoleond'ori intregí cu câte 10 fl. 6 xr. o bucata, sum'a 271 fl. 62 xr. v. a. sî apoi iérasi 22 ♯ cu câte 6 fl. 6 xr. v. a. un'a bucata, sum'a 133 fl. 32 xr. v. a. s'a schimbatu asiá dara in sum'a totala 404 fl. 94 xr. sî anume dupa cursulu din Sabiiu din 25 Sept. a. c.

Se ia spre sciintia.

§ 88. D. casieriu presentéza conspectulu despre interesele intrate dupa obligatiunile imprumutului de statu cu couponii din 1 Oct. 1866, cari facu in B. N. sum'a de 20 xr. ear in argintu sum'a de 12 fl.

Se ia spre sciintia.

§ 89. D. bibliotecariu referéza despre dóue cârti daruite in favórea bibliotecei Asoc. de D. Juristu in Vien'a Ioanne Bechnitiu, sî anume un'a intitulata „Aelteste Geschichte der Deutschen“ de Adelung ; alt'a intitulata : „Elmacrizis, Abhandlung“ de Wüstenfeld.

Conclusu. I-se esprima multiamita protocolarmente daruitoriului resp. sî D. bibliotecariu se insarcinéza aceste cârti a le trece in catalogulu bibliotecei Asoc.

§ 90. Se referéza despre banii incursi la cas'a Asoc. dela siedinti'a din urma a Comitetului pâna la siedinti'a presente sî anume :

a) prin Rev. D. protop. sî col. Asoc. in Brasiovu Ioann Petricu s'a tramisu la Asoc. cá taxe de m. ord. pre anii 1864/5 1865/6 1866/7 90 fl. sî 2 ♯ in natura.

b) Deadreptulu la cas'a Asoc. a intratu 5 fl. cá taxa rest. de m. ord. pre an. 1865/6 dela D. Capitanu c. r. in pensiune Teodoru Stanislau.

Cu aceste siedinti'a Comitetului Asoc. se incheià pre la 1 óra dupa amédi.

Andreiu Bar. de Siaguna m. p. Presiedinte. — I. V. Rusu, m. p. Secr. II.

Trasurile fundamentali ale reformei armatei din Austri'a. *)

Dela intemplârile acelea , pline de urmâri triste de cari au fostu lovita armat'a nóstra in vér'a din urma pre câmpulu de resbelu dela nordu, incóce, conducatorii supremi ai armatei s'au straduitu neintreruptu, cá sa afle causele adeverate ale evenemînteloru celoru deplorabile. Opiniunea publica doresce cu totu dreptulu, cá sa i se dea o deslusîre despre cestiunea acést'a ardienda, sî póte fi asecurata, ca causele nenorocirei suferite nu le cauta numai in lucruri esterióre sî in intemplâri, ci au aflatu chiaru sî relele , ce diacu aduncu sî ca suntu determinati, a le delaturá din fundamentu.

In directiunea prima are lipsa puterea armatei de aperare a monarchiei de o desvoltare curenda sî fructivera, cá sa fia conservata totudéun'a intr'o forma acomodata tempului, câci numai unu poporu capace de arme, carele este in stare sa-si apere froptele lucrului seu spiritualu sî materialu , se va putea bucurá intr'adeveru sî in continuu de acestea.

Tóte statele cele mai insemnate nisuescu cu energie câtra tînt'a acést'a ; Austri'a nu póte sî nu trebuie sa remana inapoi , déca voiesce sa-si conserve positi'a sea de putere mare.

Numai aceea póte fi întrebarea, ca in ce modu s'aru puté ajunge scopulu acest'a mai curendu sî mai bine, deórece finantiele imperiului nostru trebue crutiate fórte tare. Déca au trebuitu sa credemu, ca budgetulu militariu au fostu pâna acum impedecamentulu esentialu, de nu s'au pututu aduce veniturile sî spesele statului in ecuilibru, ceeea ce era neaperatu de lipsa, au fostu caus'a relatiunile sî evenimintele politice. Acum insa, dupa ce certe sî diferintie de pâreri, in cari s'a consumatu diecenii intregi cele mai bune puteri ale nóstre, au datu de o deslegare silnica (sfortiata), póte sperá Austri'a ca cu mare sacrificiu si-au cumperatu possibilitatea, de a se putea apucá neturburata de reformele sî desvoltarea interna, sî este iertatu a presupune, ca pacea cea trandava s'au schimbatu intr'o astfeliu de pace, carea servesce intr'adeveru spre binele patriei. — Prin acést'a au sositu tempulu , cá sa se reguleze militi'a amesuratu cerintiei celei drepte a poporatiunei , supuse contributiunei , fâra a trece marginile, cele impuse de natur'a lucrului sî fâra a impedecá ajungerea scopului prin crutiâri nesocotite, unde nu suntu de lipsa.

Astfeliu de mesuri, cari aru impedscá esistinti'a sî inflorirea puterei militare , precum sî desvoltarea ei spirituale sî materiale, nu va putea luá asupra-si nici unu regimu, nu va putea aprobá nici o persóna luminata , câci o astfeliu de crutiare mai curendu s'aru putea numí risipire , deórece inca totu aru sacrificá puteri insemnate ale statului fâra succesu. Scopulu celu dintâiu alu reformei sistemei de pâna acum este inrolarea sî cultivarea de ajunsu a aceloru obligati de a militá in numeru câtu se póte de mare in servitiu de armata, mai incolo organisarea sî inarmarea corespundiatóre a acelor'a, fâra de a impoverá erariulu preste mesura. Insa problem'a acést'a grea cere mai intâiu , cá datorinti'a generala de a militá, care in presente este numai o litera mórta a legei, sa se realisedie asiá de bine, incâtu iérta relatiunile politice sî sociale.

Necessitatea acést'a o au cunoscutu dejá opiniunea publica , sî numai déca se va face o calculare buna prin o restringere insemnata a titleloru de eliberare, prin sistarea totala a supliniriloru , prin concedii estinse in tempu de pace cu servarea trupiniloru sanetóse precum sî prin reducerea tempului de setvîtiu la lini'a, prelânga inmultirea corespundietóte a datorintiei generale de a militá, sî pre lânga organisarea unei aperâri acomodate a patriei : numai atunci ne va fi cu putintia, cá, erúmpendu unu resbelu neincungiuratu, sa ne putemu aretá pre câmpulu de resbelu cu puteri luptatóre, care sa ne puna in stare, de a ne putea mesurá cu ori-care altu statu mare atâtu in privinti'a numerului, câtu sî in privinti'a demnitâtiei, sî sa ne faca capaci pentru ori-ce resistintia cerbicósa. Precum ori-ce reforma insemnata asiá sî cea amintita va atinge intr'unu modu simtitoriu pre multi in relatiunile loru personale, in privilegiele, ce le-au avutu pâna acum etc., insa mesuri de jumetate nu suntu de ajunsu, sî simtiulu patrioticu alu popóreloru din Austri'a va stá regimului de securu intr'ajutoriu, candu acest'a tîntesce spre ce e dreptu sî necesariu.

Asemenea organisartiunea sî administrarea armatei ne oferesce unu câmpu largu pentru reformele cele mai folositóre.

Materialulu de lipsa pentru inarmarea sî sustînerea armatei trebue sa se procure dupa unele principii adeverate natiunal-economice, cari sa crutie, incâtu se póte spesele.

In privinti'a armatei nu trebue sa mai remanemu indereptulu altoru armate mari ; esperintiele cele triste ale tempului nou debue sa fia asecuratu pre ori-cine, ca e neincungiuratu de lipsa, cá sa se introduca sî in armat'a c. r. puscile, ce se incarca pre dindereptu. (Va urmá.)

*) Din „W. Abdp.“ v. si mai susu la even. pol. R.)

Pesti Napló sî ministeriu ungurescu.

Dupa Pesti Napló dîuariulu deakianiloru, si aducu aminte cetitorii nostri, ca se parea ca acesti'a voru sa se retraga dela tóte actiunile politice, déca proiectulu comitetului de cincispre-dieco despre afacerile comune, nu va fi primitu in tocm'a de regimu.

Acum dupa celece aflâmu in W. Abdp. se vede ca proiectalu acest'a va fi basea intielegeriloru intre diet'a Ungariei sî regimu. Cu tóte aceste, telegramele sî alte scirí ce le cetimu mai in tóte foile ne spunu, ca deakianii nici cu atât'a nu se voru multiamí, ci pretindu realisarea tuturoru celoru ce se cuprindu in proiectulu mentiunatu.

Rescriptulu regescu câtra diet'a Ungariei se astépta in tóte dîlele. Pesti Napló facendu amintire de densulu face nisce descoperiri cari suntu de interesu. „Precum aflâmu“, dîce mentiunatulu dîuariu, „in rescriptulu regescu câtra parlamentulu ungurescu se promite denumirea unui ministeriu ungurescu sî adeca din majoritatea parlamentului; insa numai la intemplarea, candu proiectulu afaceriloru comune se va puté deslegá amesuratu dorintieloru regimului de acum. In acela-si voru fi insemnate sî marginile preste cari nu va puté trece regimulu de acum fatia cu Ungari'u. Faim'a vorbesce dejà despre unele detaiuri. Asiá se vorbesce ca un'a din pretensiuni se cuprinde in aceea, ca ori ce feliu de dâri (contributiuni), precum pâna ací asiá sî de ací incolo sa se adune de organele regimului centralu din Vien'a O a dóu'a pretensiune este, ca recrutatiunea intréga sî afacerile de resbelu in tóte pârtîle loru , chiaru sî in acele, cari, dupa constitutiunea nóstra din 1848 sî elaboratulu subcomitetului de cincisprediece suntu reservate cá afaceri interne sî specifice proprie ,— intru asemenea se aterne dela regimulu centralu. In fine afacerile comune (de care se tînu sî finantiele) sa se pertrateze in unu parlamentu centralu. Cum amu dîsu, acestoru faime inca nu putemu sa le dâmu crediamentu; cu atâtu mai putînu pentru ca aru fi de totu siodu, cá regimulu sa ia de fundamentu la condîtiunile sele unu elaboratu alu unei comissiuni dietale, asiá dara inca nu alu dietei insesi. De alta parte, de óre ce dîcu barbatii regimului de fatia, ca pentru denumirea unui ministeriu este o conditiune neaperata deslegarea lucruriloru in intielesulu loru, promitu insa totu odata unu ministeriu din majoritate, resultatulu aru fi cu alte cuvinte : „Séu se face regimulu de acum ministeriu ,— séu ministeriulu remâne pe josu.“

La aceste sa ne mai aducemu aminte ca in rendulu trecutu a fostu vorba ca se astépta concessiuni insemnate.

Parerea subcomitetului comissiunei dietale (unguresci) de LXVII. esmisa in caus'a afaceriloru comuni".

I. Legatur'a ce esista dupa lege de o parte intre tierile corónei unguresci, iara de alta parte intre celelalte tieri si provincie ale Majestâtiei Sele, se baséza pre sanctiunea pragmatica.

2. Acestu tratatu fundamentale solenu, statorindu dreptulu de successiune la tronu a liniei femeesci din cas'a habsburgica, a dechiaratu totodata, ca acele tieri si provincie, cari intru intielesulu stabilitei ordine de successiune stau sub unu domnitoriu comunu, trebuiescu posiediute laolalta ne-despartitu si nedesbinatu. In urm'a acestui principiu dechiaratu apriatu, securitatea comuna, aperarea si sustînerea acestei'a cu puteri impreunate, e astfelu de indetorire comuna si reciproca, carea sa devina deadreptulu din sanctiunea pragmatica.

3. Dar pre lânga acésta indetorire stabilita, sanctiunea pragmatica a legatu apriatu si acea conditiune, ca nedependinti'a constitutiunale a Ungariei, privitóre la dreptulu publicu si la administratiunea interna, sa se sustîna nevatamata.

4. Deci aceste dóue principie fundamentali trebuie sa le luâmu de o potriva in consideratiune la otârirea aceloru relatiuni, cari pre Ungari'a o intereséza in comunu cu celelalte tieri ce stau sub domni'a domnitoriului comunu. Si precum de o parte Ungari'a in trecutu, asiá si in venitoriu, pururea va fi gat'a a implini tóte acelea, ce conformu sanctiunei pragmatice se receru neaperatu la aperarea si sustînerea cu puteri impreunate a securitâtiei eomune: asiá de alta parte nu póte primí asupra-si atari deobligâri, ce pestrecu acestu scopu, si spre ajungerea lui nu suntu neaperatu necesarie.

5. Inainte de acést'a, incâtu privesce pe Ungari'a, despre tóte câte se referescu la numitele relatiuni a dispusu diet'a ungurésca in contielegere comuna cu regele ungurescu, si la statorirea acestoru relatiuni alta tiéra n'a avutu influintia, pentru ca regele ungurescu, cá domnitoriu absolutu alu celoru-lalte tieri de sub domni'a sea, a dispusu cu putere absoluta despre interesele si afacerile aceloru tieri. — Dar acum'a intru intielesulu pré inaltului cuventu de tronu, situatiunea s'au schimbatu esentialtialminte prin aceea, ca Majestatea Sea „a indiestratu cu drepturi constitutiunali si celelalte tieri ale sele", deci acele de acum nu le mai póte guverná cu putere absoluta, si nu póte delatură influinti'a loru constitutiunale.

6. Aceste puncte de vedere subcomitetulu le-a consideratu de cinosura, candu amesuratu insarcinârei sele arata principiele fundamentali, care dupa parerea sea servescu la otârirea relatiuniloru comune, si conformu acestoru principie compune planulu proiectului ce e a se gatí. Dreptraceea punctulu seu de manecare in acésta privintia e sanctiunea pragmatica, pre care atâtu Maj. Sea in prea inaltulu cuventu de tronu, câtu si diet'a in mai multe adrese ale sele, o aretara cá punctu de manecare recunoscutu de comunu.

7. Dupa sanctiunea pragmatica domnitoriulu e comunu, incâtu si corón'a Ungariei competiesce acelui'a-si domnitoriu, care domnesce si asupr'a celoru-lalte tieri; dar acést'a nu cere cá cheltuielele tînerei curtiei domnitoriului sa fia de lipsa a le otârí in comunu. Scopulu aretatu in sanctiunea pragmatica nu pretinde astfeliu de stabilire comuna, iara nedependintiei constitutiunali a Ungariei si inaltei autoritâti a regelui ungurescu cu multu convine mai bine, cá diet'a ungurésca, la propunerea ministeriului responsabilu dietoriu ungurescu, sa voteze desclinitu cheltuielele tînerei curtiei regelui ungurescu. Prin acést'a nu se causéza nici dauna nici vatemare de dreptu celor'a-lalte tieri ale Maj. Sele. Deci votarea si respunderea cheltuieleloru tînerei curtiei nu le putemu considerá de afacere comuna.

8. Unu mijlocu pentru aperarea comuna si impreunata ce se vá derivá din sanctiunea pragmatica, e conducerea corespundiatóre a afaceriloru esterne. Acésta conducere corespundiatóre pretinde comunitate pentru acele afaceri esterue, cari privescu tóte tierile ce stau sub domnirea Maj. Sele. Deci aceste afaceri esterne si noi le considerâmu de comune, si la cheltuielele acestor'a ce se voru stabilí in comunu, suntemu gat'a a contribui in proportiunea ce se va stabilí in modulu cercuscrisu in punctele 20, 21, 22, 23 si 24, ce urméza mai josu.

9. Alu doile mijlocu de aperare comuna e armat'a si dispusetiunile ce se referescu la ea, cu unu cuventu afacerea de resbelu. (Va nrmá.)

Principatele române unite.

„Monitoriulu" publica mereu depesie din Constantinopole despre primirea Domnitoriului. Eata ací un'a din 18/30 Octobre:

Astadi, Mari'a Sea, dupa ce a primitu o nóua deputatiune tramisa de patriarchulu ecumenicu, sî dupa ce a datu audiintia la mai multi Români sî la mai multi straini, s'a dusu pe bordulu bastimentului cuirasatu Mehmoudié. Primitu de A. S. marele amiralu, principele a asistatu la frivog'a generala sî la esercitiuri de focuri. Pe candu Mari'a Sea esiá din bastimentulu Mehmoudié, o alta nava de resbelu saluta plecarea sea cu o salva de artileria. Mari'a Sea dupa acést'a s'a dusu la palatulu Dolma-Bakce unde a opritu caiculu seu sî-a tramisu sa se informeze despre sanetatea principelui imperialu, care in ajunu se espusese la o plóia repede pe tempulu revistei. Mari'a Sea s'a suitu apoi in trasura sî a facutu visita ministriloru Americei, Sveziei, Spaniei, Persiei si Russiei. Mari'a Sea a terminatu dîu'a printr'o visita la la giamii sî museulu Ianicerilor. Principele inturnandu-se a gasitu la pórt'a palatului seu de resiedintia cinci cai arabi de tóta frumseti'a ce Majestatea Sea imperiale i tramisese cá presentu. O óra mai pre urma, E. S. Djemyl Pasiá intâiulu adjutantu alu Sultanului, s'a presentatu, din partea Majestâtiei Sele, pentru a luá informatiuni despre sanetatea principelui.

Mâne, se va celebrá la biseric'a St. Louis, unu servitiu pentru odihn'a sufletului repausatului domnu Thouvenel. Mari'a Sea principele a datu ordine dlui Golescu, agentulu Romaniei, sî colonelului Iarc'a, intâiulu seu adjutantu, sa-lu represente la acésta mcereonia funebra. (Monitoriulu).

Varietâti.

*** (Episode din caletori'a imperatéaca.) Intre alte audientie date de Majestatea Sea Imperatulu in Reichenberg, fu un'a a reuniunei de veterani, cari pe calea gratiei cerusera sa li se concéda a intrebuintiá tobe la unele festivitâti de a le loru. Cererea acést'a li se denéga mai nainte in trei instituie. Imperatulu surise la acésta cerere sî dîce: Nu aveti nici o pedeca, déca vreti inca astadi puteti bate tobele.— Trecendu Maj. Sea prin unu satu, intre Tropau sî Hof, (in 22 Oct.) Parochulu sî judele comunalu sî ceialalti sateni au esîtu spre intempinare. Majestatea Sea a a vorbitu cu ei sî s'a incunosciintiatu despre pagub'a ce au avutu comun'a in vér'a trecuta, din partea invasiunei prussiane, sî in fine au intrebatu déca i s'a sî platitu sum'a de despagubire comunoi? Judele comunalu a respunsu ca s'a platitu, dara unu saténu carele se aflá lânga jude incepe a se scarpiná in capu sî a dîce: „Ei, dar nu se pre lovesce, ca noi amu spusu ca pagub'a e de 1100 f. sî domnii s'a platitu de noi cu 300 f.; ce e dreptu nu e pecatu." Maj. Sea a surisu sî a gratificatu comunei o suma insemnata.

*** Ministrulu de esterne Br. de Beust. Numele intregu alu ministrului de esterne de astadi este: Friedericu Ferdinandu bar. de Beust. S'a nascutu in Dresd'a la 1809. rn 1831 a intratu cá accesistu in ministeriulu de esterne sassonu; la 1836 a fostu secretariu alu delegatiunei in Berlinu; in 1838 in Parisu; In 1841 a fostu agentu alu Sassoniei la curtea din München; in 1846 ministru resiedinte in Londonu, in 1848 Tramisu in Berlinu sî in 26 Fauru 1849 s'a facutu ministru de esterne alu Sassoniei; mai tardîu a condusu sî ministeriulu de culte.

*** Regimentulu imp. Alesandru este unulu dintre regimentele cele brave ardelene (cerculu Fagarasiului), pre carele Majestatea Sea Imperatulu lu facù demnu de deosebit'a atentiune sî acum cu ocasiunea petrecerei Sele in Olmütz. Feciorii regimentului acestui'a nu numai in câmpulu de lupta s'au purtatu bravu, dara, sî in prinsóre a aretatu o credintia neclatita câtra stindartele sub care jurasera sî nici o ispita nu a pututu face sperjuri pre feciorii din trensulu sa tréca in legiunea lui Klapka. In 20 Oct. asiá dara candu fu Majest. Sea in Olmütz, compani'a de onóre se luà din acestu regimentu. M. Sea dîse comandantelui cu acea ocasiune: „De multu nu te-amu vediutu, in tempulu din urma ia umblatu regimentului cate odata sî reu, dara reg. a fostu bravu." M. S. sî cu alte ocasiuni amintí cu deosebire de acestu regimentu. Asiá candu esprima tuturoru trupeloru multiamirea pentru purtarea loru chiaru sî in prinsóre adause: „Cu deosebire trebuie sa amintescu de reg. Alessandru, din carele cei ce se aflara prinsi, prin tînut'a cea brava, a resistatu tuturoru ispiteloru seducatóre câtra rumperea credintiei."

*** Unu modu nou de a fabricá pulvere de pusca a aflatu unu Neumayer, din Döditz lânga Taucha in Sassoni'a. Pulverea acést'a are insusîrea, de in aeru liberu nu esplodeza sî se póte intrebuintiá ori la ce feliu de pusci. S'a facutu o proba in o casulitia de caramidi, carea avea resuflatori sî hornu. Pulverea a arsu frumosu, flacar'a a esîtu pe resuflatori sî pe hornu, dara casuliti'a a remasu nevatemata.

*** Din Zarandu Comit. Aradului s'a aretatu sióreci cantatori. Cantatulu loru sémena cu celu alu paseriloru canarice.—

*** (Colera alungata prin acte de credintia desiérta.) Din B. Sebesiu se scrie, ca in Agrisi, comitatulu Biharelui, au intalnitu unu barbatu, venindu din padure, o muiere, ce erá recunoscuta de smintita. Barbatulu s'a spaimentatu de dens'a, au alergatu in satu sî spune din tóte puterile: ca au vediutu coler'a in forma de muiere cu picióre de vaca. Locuitorii satului inspaimentati s'au adunatu sî au decisu sa o departeze. Indata au prinsu 6 boi la unu plugu pentru cá sa traga o brazda impregiulu satului, punendu sa mérga dupa plugu 7 copii sî 7 copile in costumulu lui Adamu (goli). Processiunea acést'a stá din candu in candu sa resufle sî strigá: ho! ho! Ju nimea sî muerile betrane incuragiá pre copii sî copile sa strige, asigurandu-i, ca in tipulu acest'a voru goni coler'a.— Scrietoriulu acestei intemplâri asigura, ca sa nu fia vediutu cu ochii n'aru fi fostu in stare sa créda ca se mai póte sî astadi in seclulu alu 19 intempla o asiá de grósa absurditate.— O alta intemplare de feliulu acest'a se scrie din Pap'a. Ací au adunatu jidanii, — câci murêu mai numai dintre densii de colera — 200 fl. pentru cá sa insóre o parechia seraca. Ospetiulu acestei nunti s'a fâcutu inaintea Camerei mortiloru, in cimeteriu, unde s'a seversîtu sî cununi'a. Mortii de ingropatu trebuea sa fia dusi pre la spatele loru. Sér'a fura cei nou cununati dusi cù musica s. a. in cetate, intre strigate din resputeri, cá Ddieu sa deperte coer'a dela cetatea Pap'a.

*** (Omoru de mâna necunoscuta.) In Angli'a s'a aflatu acum nu de multu in o séra unu trupu mortu a unui francesu, carele numai cu o di mai nainte sosise dela Boulogne. De aflatu s'a aflatu in marginea mârei la Seabrook. Francesulu potrecuse nóptea in care sosì cu vaporulu „Napoleon", in

•telulu Alexandr'a. Diminéti'a si-a platitu socotél'a, sî in o limba stricata engleza, a dechiaratu ca la amédi va sa prandiésca acolo. Mai tardîu l'a vediutu ómeni in o bereria innuoratu binisioru intre dóue blastemate. Din acelu momentu nu s'a mai vediutu pâna candu s'a aflatu mortu jacendu jumetate in apa cu fati'a in josu. Cine este elu sî cum fu omoritu nu se scie inca.

Literatur'a româna intra in scólele Francie i.

Reproducemu din Tromp. Carp. unele pasage din unu articulu carele ne arata ca unu prof. Chasles tîne prelegeri despre limb'a sî literatur'a româna la universitatea din Parisu. Eata ce dîce numit'a fóia dupa o introducere frumósa:

Subiectulu acestoru lectiuni este limb'a româna; scopulu loru este sa spuna natiunei francese ca mai este unu poporu latinu pe malulu Dunârei. Cá sa dovedésca acestea ia de tema „Mihnea sî Bab'a" din poesiele dlui Dim. Bolintinánu, le descóse din firu in atia; in fondu sî in forma; de aici trage comparatiuni ingenióse cu limb'a latina, cu datinele latine.

Eata unu minunatu pasagiu din dîsele dlui Chasles:

„Nu cautati aici ardórea actiunei sî a eroismului impetuosu „alu musei provinciale, frumseti'a plastica a Italiei, grati'a mistica „sî fluida a lyrismului slavu. Mai firma sî mai selbatica, acésta „poesia sî acésta limba (româna) nu suntu dominate, nici de ele„mentulu orientale,— voluptate tiranica leganandu sufletele, con„fundandu-le sî intunecandu-le in nuorii visului meridionale,— nici „de elementulu slavu, inspiratoru alu melodieloru lui Choppin, a„nalogu cu necesitabilele vuete ale frundieloru ce frémata sî sal„cieloru cari tremura la marginea apeloru. Not'a dominanta este „elementulu latinu. . . Candu o societate s'a impusu lumei cotro„pita de radiele sele, acoperita de flacar'a s'a, radiele sele nu se „mai stingu.

„Cu tóte vicisitudinile tempiloru, civilisatiunea **româna** „traiesce sî persista in Daci'a româna. Poporulu Principateloru „unite vorbesce inca latinesce, o latina strania, reinnoita, trans„formata, in verfulu cârei'a flotéza, in resfrangeri multiple, misca„tórie sî pasagere. Lumin'a asiatica sî grati'a slava, care nu a„nuléza nici virilitatea româna, nici chiaru urmele persistenti ale „vechiei vieti scitice . . . astfelu limb'a româna s'a compusu chiaru „pe tipulu rassei sele. Celu mai solidu elementu, rege genera„toru alu tótei disciplinei natiunale, este elementulu latinu. Pe „d'asupr'a unduléza sî viéza stralucirea orientala, sî draperia pu„tînu stransa sî putînu aderenta a imitatiuniloru occidentali sî ci„vilisatiunei europene. Totalulu este plinu de gratia selbatica sî „de o frumsetia armoniósa."

Profesorele recita mai multe versuri din „Michnea sî Baba", ia mai multe versuri sî compara vorbele române cu cele latine sî francese. Dupa acestea adauge:

„Fâra a ne oprí la form'a poetica, fâra a ne ocupá de miscarea pitorésca sî de viua pictura contînuta in aceste versuri, sa le supunemu la simpl'a analisa filologica. Totulu e latinu . . . formatiunea cuvinteloru este tóta latina sî populara, bas'a este dialectulu vulgaru alu poporului, iéra nu aceea alu lui Pliniu, séu alu lui Traianu, dara aceea alu soldatiloru sî alu pretoriloru.

De aici urméza a analisá, apoi termina astfelu:

„Nime n'a fâcutu inca debleulu terîmului acestei lucrâri curióse. Eu amu incercatu sî voiu revení specialminte la baladele sî canturile populare; voiu a petrunde mai departe in geniulu acestei **mice sî nobile rase latine** cá sî a nóstra, sî **fórte oprimata**. . . . Se vede ca fundamentulu dacicu, goticu, exhala inca profumulu acru sî dulce alu malului Dunârei. Form'a sta virtósa prin latinitatea sea . . . astfelu este in resumatu limb'a vorbita in acésta Dacia traiana ce a resistatu tutoru invasiuniloru sî ale cârei datine, suferindu alteratiuni inevitabili, a conservatu o personalitate nestramutata. Este o slaba minoritate Daci'a, relativu cu mârile natiuni europene; insa aceste optu milióne de suflete me intereséza, iubescu pe cei slabi, iubescu pe cei cari resista, cari se tînu pe picióre, cari suntu putînu socotiti, câtu **suferu sî se mantînu demni**; o sciti, reservá civilisatiuniloru este in aceste mice nobili grupe: **ele reinnoiescu lumea**."

Publicarea

baniloru incursi la fondulu Asoc. tranne dela siedinti'a Comitetului Asoc. tînuta in 26 Sept. c. n. a. c. pâna la siedinti'a aceluiasi din 6 Novembre c. n. a. c.

1) prin D. protop. sî col. Asoc. Ioan Petricu s'a tramisu la fondulu Asoc. cá taxe de m. ord. 90 fl. sî 2 # sî anume:

a) dela Rvn. D. prot. Ios. Baracu pre $186^5/_6$ 1866/7 10 fl. b) dela D. parochu la Poian'a Sarata, Ioann Baloiu pre $186^5/_6$ 1866/7 10 fl. c) dela D. invatietoriu in Brasiovu Georgie Belisimu pre an. $186^2/_3$ 5 fl. d) dela D. Nicolae Th. Ciurcu negutiatoriu pre an. $186^5/_6$ 5 f. e) dela D. Daniilu Dimitriu negutiatoriu pre an. $186^3/_4$ $186^4/_5$ $186^5/_6$ 15 fl. f) dela D. Nicolae Frigatoriu negutiatoriu pre an. $186^4/_5$ n. $186^5/_6$ 10 f. g) dela Dlu Georgiu Persenariu parochu pre $186^3/_4$ $186^4/_5$ 10 fl. h) dela D. Const. Ioann Popasu negutiatoriu $186^4/_5$ $186^5/_6$ 10 fl. i) dela D. Radu Radoviciu negut. pre a. $186^4/_5$ $186^5/_6$ 10 fl. k) dela D. Const. Steriu negutiat. pre an. $186^5/_6$ 5 f. l) dela D. Costache Dimonisie primaru la tergulu Ocnei ($186^4/_5$) 2 galb.

Sum'a totala 90 f. 2 galbeni.

adeca: floreni in v. a **nóue-dieci** sî 2 galb. in natura.

2. D. c. r. Capitanu in pensiune Teodoru Stanislau a respunsu la cas'a Asoc. tax'a de m. ord. rest. prea. $186^5/_6$ 5 f.

Dela Secretariatulu Asoc. tranne române.

Sabiiu in 6 Noembre 1866.

Nr. 41—1 **Concursu.**

Pentru intregirea statiuniloru vacante de Invatietoriu din Comunitâtile gr. res. Luncaniu, sî Petrós'a, ce suntu ingremiate inclitului Comitatu Carasiu sî Protopresbiteratului greco-orientalu românu alu Fagetului se escrie prin acést'a Concursu.

Cu aceste statiuni suntu impreunate urmatórele emolumente:

I. Luncaniu.

a) in bani gat'a: léf'a anuale de 28 fl. v. a.

b) in naturale: $6^2/_3$ metie de grâu, $13^1/_3$ metie de cucuruzu, $33^1/_3$ ponti de sare, $66^2/_3$ ponti de clisa, $8^2/_6$ ponti de lumini, $5^1/_3$ orgii de lemne 2 lantia de livada. —

II. Petrós'a.

a) in bani gat'a: léf'a anuale de 63 fl. v. a.

b) in naturale: 20 mesuri de grâu, 40 mesuri de cucuruzu, 75 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 12 ponti de lumini, 8 orgii de lemne cuartiru liberu sî $^1/_2$ jugeru de gradina.

Doritorii de a ocupá aceste posturi de invetiatori voru avé a indiestrá petitiunile loru concursuale timbrate, dupa cuviintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum sî purtarea loru morala sî politica sî astfelu indiestrate le voru substerne Ven. Consistoriu dreptumaritoriu alu diecesei Caransebesiului pânâ la 20 Novembre v. 1866.

Caransebesiu in 17 Octombre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 40—2 **Publicare de Concursu.**

Devenindu in vacantia unu stipendiu de 80 fl. v. a. destinatu pentru unu tineru ascultatoriu de drepturi in patria: Comitetulu Asoc. tranne române, amesuratu decisiunei aduse in siedinti'a din 6 Novembre c. n. a. c. publica prin acést'a Concursu, cu terminulu pâna la finea lui Novembre dupa cal. nou a. c.

Competitorii la acestu stipendiu voru avé pâna la defiptulu terminu a-si tramite la Comitetulu Asoc. traune, concursele sale provediute: a) cu atestatu de botezu; b) cu testimoniulu scol. despre progresulu in studia cum sî despre purtarea morala, in urma c) cu testimoniu demnu de credintia despre lipsirea mijlóceloru materiale spre a puté continuá invetiaturele. *)

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne române, tînuta la Sabiiu in 6 Novembre c. n. 1866,

*)Celelalte dîuarie române, inca suntu rugate a reproduce in colónele sele acestu Concursu.

Nr. 39—2 **Concursu.**

Pentru ocuparea postului de invetiatoru la scól'a comunala gr. or. din Pareu in Distr. Fagaratial, se deschide concursu pâna la 8 Novembre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu de 100 fl. v. a. cuartiru liberu cu 2 despartieminte in edificiulu scólei, sî lemne câte voru fi de lipsa pentru incaldîtu.

Concurentii pâna la terminulu pusu, voru avea a-si asterne cererile sale scrise de mân'a loru proprie provediute cu documentele recerute timbrate ca au absolvatu cursulu pedagogicu séu clericalu, avendu cunoscinti'a tipicului— sî alu cantâriloru bisericesci— la subscrisulu Scaunu protopopescu.

Fagarasiu 20 Octobre 1866.

Scaunulu Protopopescu gr. or. I alu Fagarasiului.

Petru Popescu,

Protop. sî Inspect. Distr. de scóle.

Nr. 38—3 **Concursu.**

Statiunea de notariu in Comunele Racoviti'a, Siebesiu de susu, sî Siebesiu de josu, Scaunulu Sabiiului, au devenitu vacanta. — Cu acést'a este impreunatu unu salariu anualu de 300 fl. v. a. cuartiru liberu sî 8 orgii de lemne. —

Competentii voru avea a asterne rogârile loru bine instruate celu multu pâna in 18 Novembre 1866 la oficiulu subsemnatu.

Sa observéza ca la acésta statiune acei'a se voru preferá, carii avendu cunoscintia afaceriloru notariale, voru cunósce limb'a germana sî româna in vorbire sî scriere.

Sabiiu 31 Octomvre 1866.

Inspectoratulu Cercului Talmaciu.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese 'de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 87. ANULU XIV.

Sabiiu, in 3|15 Novembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Depesia telegrafica

din Brasiovu din 12 Noemvre cal. nou la 4 óre sî 10 minute dupa amédî câtra Redactiunea „Telegrafului Romanu“ in limb'a româna:

„Plenipotinti'a imputernicita de unii Brasioveni pentru Baritiu sî Ratiu adî inapoindu-se s'a ruptu.“

Sabiiu 1 Novembre.

Inainte de tóte constatâmu cu bucuria, ca acésta depesia telegrafica e cea dintâiu, ce o amu primitu in limb'a nóstra româna. Totu deodata insa constatâmu sî durerea nóstra pentru cuprinsulu acestei depesie telegrafice, care documentéza cararea cea gresita, ce si-o alesera unii spre conducerea causei natiunali. Depesi'a acést'a telegrafica nu ne mai iérta a nu aduce la sciinti'a cetitoriloru nostri, ca unii corespundinti ai Gazetei Transilvaniei au inceputu a improscá de unu tempu incóce pre Archierei sî pre alti barbati onesti sî meritati ai natiunei cu feliurite bârfele sî intre alte a innegrí pre Archierei, cá sî cum acesti'a s'aru fi retrasu dela conducerea causei natiunali; nu ne mai iérta a tacé despre impregiurarea, cum s'a constituitu in Blasiu unu comitetu de inteligintia natiunala româna, sub presiedinti'a Canonicului Ioann Fekete sî actuariulu ei Dr. Bobu, care au emisu câtra Protopopi provocâri spre subscrierea unei pleniputintie pre numele celoru doi domni numiti in susu atins'a depesia telegrafica sî spre adunarea de bani pentru acoperirea speseloru acelor'a, sub cuventu ca natiunea (?) ii alese siesi de deputati; cum colportatorii acestei plenipotintie se incumetara a se provocá la Archierei, ca cum acestu lucru se aru face cu scirea sî invoirea loru, numai cá sa capete mai multe subscrieri, cum tóte aceste se facura sî se colportara intru ascunsu; cum in 2 Octomvre cal. nou acei doi deputati au fostu la Sabiiu sî au petrecutu aici mai multe dîle, dara nu au datu fatia cu Archiereulu nostru, ci numai ocasiunalminte s'au intâlnitu cu unii sî altii din barbatii nostri, dar nici acestor'a nu li descoperira intentiunile umblârei loru pre la Sabiiu; cum apoi acesti deputati s'au rugatu de inaltulu Guvernu alu tierei pentru esoperarea unei audintie la Majestate, dar nu au capatat'o; cum in fine Guvernulu tierei au venitu in urm'a acelui comitetu alu Canonicului Fekete sî au luatu mesuri pentru incetarea lui, cá a unei corporatiuni ce involva delictulu turburârei pâcei sî ordinei publice.

In fati'a unoru impregiurâri asiá de grave sî serióse trebuie cu multiamire sa laudâmu tactulu celu finu politicu alu fratîloru nostri Brasioveni, carii, intielegendu sî convingendu-se, ca subscrierea pleniputintiei cestiunate nu se intempla cu scirea sî invoirea Archiepiscopului loru, cá a unui'a din cei doi presiedintî ai Congreseloru natiunali, precum sî convingendu-se ei pre deplinu, ca asertulu lui Baritiu, despre Esc. Sea P. Metropolitu alu nostru, cá sî cum acest'a aru fi avutu cu o persóna inalta de natiunalitatea nóstra, la Belgradu, cu prilegiulu adunârei anuali a Asociatiunei literarie române, o cérta pâna la cutîte, — este o minciuna sî scornitura obrasnica, — sî au retrasu subscrierile sî pleniputinti'a o au nimicitu.

Eata asiá dara unde au adusu Gazet'a sî ómenii ei caus'a cea sânta sî pâna acum cu atât'a pietate purtata a multu cercatei nóstre natiuni!

Din tóte câte scimu despre afacerea acelei pleniputintie nu putemu alta decâtu sa constatâmu acelu adeveru, ca sî Gazet'a sî partisanii ei se potu convinge, ca nu facu ei natiunea româna din Ardélu, ci numai o fractiune neinsemnata, carea lucra pre ascunsu, gonindu numai interese particulari.

Natiunea nóstra româna se tîne strinsu de conclusele congreseloru ei natiunali; ea a primitu cu cea mai mare multiamire actiunea deputatîloru sî regalistiloru români dela diet'a din Clusiu, pentruca acést'a au desvoltatu pre terenulu legalu o activitate respectabila; ea nu cunósce sî nu primesce in sinulu seu lucruri ascunse, pentruca caus'a ei este drépta cá lumin'a, pentruca ea voiesce sa iese din intunereculu, in care o au condamnatu tempii cei vitregi.

Aceste amu aflatu de necesariu a le amintí pre basea fapteloru complinite, sî déca nu amu vorbitu mai de multu asupr'a lucrului acestui'a, caus'a a fostu, ca nu amu socotitu de oportunu sî de consultu, a descoperí asemenea retaciri in publicu. De altmintrea noi suntemu gat'a a informá pre cetitorii nostri sî mai departe despre fapt'a acest'a odiósa a unoru barbati ai Gazetei, ba suntemu in stare a radicá manusi'a ori de cate-ori ni s'aru arunca in privinti'a objectului cestiunatu.

Sabiiu 2 Novembre.

Inca in nr. 80 alu Gazetei cetirâmu o provocare de totu grava la serbarea de 26 Oct. (dupa cal. nostru 14 Oct). Anatem'a era indreptata asupr'a aceloru ce nu mai prin o schima (gestu) aru indrasni, nu mai multu, decâtu a desfatui dela atare festivitate.

Tînerea de serbatori, mai alesu candu lucrulu câmpului nu mai periclitéza economiele nimenui sî mai alesu candu sî fâra de aceea e dî de serbatóre, credeamu, ca nu va face de lipsa, cá sa ne dâmu sî noi opiniunea in privinti'a acést'a. Afara de aceea cugetámu sa nu preocupâmu opiniunea publica sî sa nu ni se dîca, ca facemu opusetiune d. redactoru alu Gazetei, sî asiá sa ne ajunga sî pre noi fulgerulu notei i n f i d e l i t a t i s aruncatu, cu invinuirea ca stricâmu gustulu ómeniloru. Acum insa dupa ce vedemu ca in cele mai multe pârti nu s'a fâcutu nici o manifestare afara de serbarea Stei Paraschive, sî ca in „Concordi'a“ se radica voci in contr'a acestei procederi, putemu liberi sa ne descoperimu sî noi parerea in privinti'a acést'a.

Ori sî ce lucru pre lume déca e sa tréca in proprietatea mai multor'a trebuie sa se faca cu consimtiementulu acelor'a ce au sa-lu faca. Séu mai apriatu, déca e sa se faca o manifestatiune ori déca voiti demunstratiune apoi aceea sa fia cu intielegerea tuturoru romaniloru, pentru cá sa impuna, dara nu sa se faca din unu lucru solenu unu scandalu séu mai pre putînu o copilaria.

Déca este oportunu sî déca este chiaru de lipsa cá sa se fia facutu asiá ce-va nici ca mai stâmu acumu de vorba, ci in privinti'a acést'a aprobâmu sî noi din partene ceea ce dîcu cei cinci insi din Turd'a in Nrulu 86 alu „Concordiei“ in articululu intitulatu **Bucuria de frica**, unde se dîce:

„Pentruce sa fia silita natiunea a serbá dîu'a de 26 Octobre? Pentruca la 15 ani, dupace s'a prochiamatu ea pre sinesi in Blasiu de natiune politica sî adeca dupa nenumerate incercâri desierte s'a inarticulatu abié?“

Nu e destulu nici atât'a, ci se mai provóca cu acea ocasiune natiunea la o nóua contributiune pentru Academia româna de drepturi.

Sa nu créda cine-va, ca noi amu fi incontr'a institutelor mari sî mici române. Dara trebuie candu emite cine-va o ideia in publicu sa cugete sî la urmârile ce sa le aiba ide'a sea, pentruca a trambitá ce-va pe ací in colo, fâra de a cugetá la putinti'a seu la neputinti'a realisârei, e mai multu decâtu rabulisteria.

Dar voimu sî noi sa avemu bunatâtîle unei Academii. Dorimu sî noi cá sa audîmu limb'a româna resunandu de pe catedrele facultâtîloru juridice sî inca sî mai multu,— a facultâtîloru filosofice, medicinice etc., ceea ce aru fi de doritu nu numai pentru cá sa ne mandrimu sî noi cu ce-va, ci de necessitate imperiósa pentru latîrea cultturei, pentru inlesnirea fia-cârui locuitoriu alu patriei, in ori ce feliu de comunicatiune, fia aceea pe câmpulu sciintiei pe alu trebuintiei de tóte dîlele séu ori care altulu.

Dóue intrebâri ni se ivescu aici sî adeca: déca e lips'a nóstra cea mai neaperata, cá noi sa ne desiertâmu pungile cele sî de altmintrea stórse, in dîdirea unei Academii, candu noi ducemu o miia sî o suta de lipse de alte lucruri; sî déca óre este dreptu ca noi cari purtâmu egalminte cu ceilalti concetatieni ai nostri sarcini: cei'a sa se bucure de d ó u e academii respective t r e i, dóue cu limba magiara sî un'a cu cea nemtiésca sî noi de nice u-n'a cu limb'a nóstra, din spesele statului?

Eata dara, nu e o neconsecintia a provocá la serbatori pentru o acuisitiune, pre carea singura acést'a impregiurare o lovesce asiá de amaru in fatia?

Eveniminte politice.

Sabiiu in 2 Novembre.

Majestatea Sea Imperatulu sosì din caletori'a intreprinsa spre a se informá deadreptulu de plagile ce le-a infiptu resbelulu din vér'a trecuta tieriloru de coróna Boemi'a sì Moravi'a— la 9 Noem. n. $6^3/_4$ óre sér'a in resiedinti'a sì capital'a imperiului Vien'a.

La curtea drumului de feru de médianópte L'a intempinatu membrii casei imperatesci, corpulu diplomaticu, domnii ministri Beust, Iohn, Wüllerstorff, dlu cancelariu aulicu de Majláth sì actualele conducatoriu alu ministeriului de finantie de Beke, membrii camerei de comerciu, consiliulu municipalu sì alte notabilitâti cu primariulu Dr. Zelinka in frunte. La scoborirea Majestâtiei Sele din vagonu rostì primariulu unu cuventu de bineventare, la care Majestatea Sea respunse cu urmatórele prégratióse cuvinte:

„Ti multiamescu primariule pentru alipirea ceea-ce Mi o ai esprimatu in numele credinciósei cetâti Vien'a.

Eu amu cercetatu tierile cele cercate de resbelu, pâna la marginile estreme, sì amu aflatu multa lipsa sì miseria, — insa in tóte pârtîle dovedì de credintia tare sì alipire neclatita câtra Imperatu sì imperiu.

Pre lânga simtiemintele cele credincióse ale cetâtiei Mele parintesci, sperediu, ca cu ajutoriulu lui Ddieu, cu perseverantia sì buna intielegere vomu merge câtra unu venitoriu mai bunu.“

Dupa acést'a bineventà pre M. S. sì presiedintele camerei comerciale, iéra Maj. S. se adresà in parte cu vre-o câte-va cuvinte la cei ce-lu intempinara. Majestatea Sea se duse dela curtea drumului de feru directe la Schönbrun. Stradele prin care trecù erau iluminate splendidu sì pline de o multime de ómeni, care salutà pre Maj. Sea cu vivatele cele mai entusiastice.—

Dîuariele aducu in tempulu din urma dóue alocutiuni papale mai nóue dupa intielesulu loru. In cea d i n tâiu carea privesce la Itali'a se numera mai intâiu atacurile cele indreptate din partea Italiei in contr'a bisericei, sì se declara decretele respective ale regimului italianu de vane si invalide. Alocutiunea intonéza ca Pap'a nu voiesce sa renuntie dela domni'a lumésca sì ca lucrârile Papei in privinti'a acést'a nu depindu dela voi'a séu indemnarea vre-unui domnitoriu séu vre unei puteri mirenesci, drepturile domnirei acestei lumesci trebuiescu sustînute sì tierile râpite, dela S. scaunu recerute. Cu Itali'a cea contraria bisericei nu se póte face impâciuire, de-sì biseric'a este gat'a, a dá iertare celoru ce se voru reintórce. In privinti'a periculeloru ce amenintia biseric'a, Pap'a dîce ca este determinatu. a aperá fâra temere lucrulu ce i s'au incredintiatu dela Domnulu, chiaru sì cu sacrificarea vietiei.

Alocutiunea a d ó u 'a cu privire la Russi'a, enumera pasii, cari iau fâcutu Russi'a in contr'a catolicismului; condémna ori-ce rebeliune sì admoniéza pre preoti, cá sa asculte in tóte lucrârile, cari nu contradîcu precepteloru ddieesci sì bisericei sele, de puterile mai inalte. Prelânga protestu contr'a vatamârei drepturiloru bisericei, fâcute din partea Russiei sì esprime in fine speranti'a, ca imperatorulu Russiei va dá celoru de confesiunea catolica in imperiulu seu celu largu pace sì essercitiu liberu alu religiunei loru.

— Alocutiunile papale a atrasu tare atentiunea generale asupr'a Romei. „Itali'a“ dîce, ca esista trei sisteme pentru deslegarea cestiunei romane: cea ispanica, franca sì italiana. Cea ispanica, carea are de urdîtoriu pre parintele Caret sì pre soror'a Patrocinia sì de aperatori pre Iesuiti, s'aru estinde simplu la unu „non possumus.“ Sistem'a franca aru avé unu caracteru intrevenitoriu cá tóte ideile napoleonice, si-aru intentiuná sustînerea independintiei Romei sì impacarea cu Itali'a. Sistem'a italiana aru avé sa aduca la indeplinire conventiunea din Septembre, deórece Itali'a tóte celelalte le astépta dela tempu sì dela evenimente. Irtr'o corespuudintia Triest. Ztg. din Florenti'a ni se spune:

Regimulu va respunde la allocutiunea papala prin unu memorandu; pap'a aru fi determinatu a plecá din Rom'a la Cadix inca inainte de a se departá francesii de totu din Rom'a. Pentru ocuparea Romei de câtra trupele italiane, dupa plecarea francesiloru, s'aru fi facutu dejá pregatiri.— Regimulu afirma, ca partit'a republicana aru intentiuná unu atacu nou asupr'a teritoriului românu. Mazzini dispune in momentulu acest'a preste sume de bani insemnate, mai multi partisanti de ai lui plini de influintia s'au apropiatu de fruntari'a papala sì unu numeru mare de garibaldiani s'au facutu dintr'odata nevediuti— asiá incâtu se vede rectificata temerea, ca câtu de curendu vine lucrulu la o eruptiune.

Din R o m a n i'a aflâmu dupa „Monitoriulu“ urmatórele:

Dlu Br. Offenberg, agentu diplomaticu sì consulu generalu alu M. S. Imperatulu Russiei, a fostu la palatu in plina uniforma, intovarasîtu de primulu seu secretaru, II. Vogt, de dragomanulu consulatului D. Iacobson sì de D. Dabijia, impiegatu alu ministerului de interne din Petersburg, aflatu in missie la consululu din Bucuresci, sì a felicitatu pe M. S. Domnitoriulu Românilor pentru suirea Sea pe tronu.

Trasurile fundamentali ale reformei armatei din Austri'a.

(Continuare sì capetu.)

Principiulu controleloru de prisosu sì sumptuóse va trebuí sa céda in administratiunea militara unei administrâri basate pre incredere, sì prin acést'a pedepsitóre de ori ce abusu; pregatirile spre scopulu acest'a s'a facutu inca de multu, sistem'a de computare este dejà sanctiunata de Maj. Sea in liniele ei fundamentali sì ea va aduce cu sine o micsiorare esentiale a personalului.

Normele taxeloru sì ale administratiunei au lipsa de o simplificatiune sì chiarificatiune, cá sa fia vercui cunoscute, sì sa se delatureze neindreptatîrile, cari vatema in modu simtîtoriu asiá adeseori interesele singuraticiloru individi, sì aducu dauna vistieriei statului.

Sì determinatiunea de activitatea cerculai administrativu alu comandeloru de divisiune tîntesce intr'acolo, ca din caus'a decentralisârei sa se observe, câtu se póte de curendu, acurateti'a in computaritu.

Déca suntu folositóre reformele aceste armatei pentru pregatirea de resbelu in privinti'a materiala, apoi trebuie sa remana grij'a autoritâtîloru militari supreme in mesura cu multu mai mare indreptata spre interesele spirituali ale armatei, câci mintea este arm'a cea mai activa a omului; pre acést'a este basata sciinti'a atâtu in armata, câtu ori sì unde.

Datorinti'a generala de a militá va produce pentru servitiulu de arme elemente culte séu celu putînu capaci de cultivare in mesura mai mare, va indreptá institutele militari de educatiune sì scólele de compania (Compagnie-Schulen); tóte aceste precum sì introducerea scóleloru de oficieri la brigade sì divisiuni, sa latiésca preste totu sciinti'a militara in armata, dupa cum cere tempulu presinte.

Inmultîrea inteligintiei in armata va contribuí multu la inaintarea invetiamentului poporalu, câci acést'a este chiamata a fi o scóla a ordinei, a cumpatâtiei, a ascultârei de lege, a alipirei cei mai adeverate câtra monarchulu sì in fine a cunoscintiei, aceleia, ca gintele cele diferite ale patriei nóstre celei largi se tînu de olalta.

Prin esaminâri stricte ale aspirantîloru la rangu de oficieru sì oficieru de stabu se va puté castigá pre venitoriu o garantia buna despre capacitatea loru pentru postulu aspiratu; o lege nóua de avansare cu respectu la etatea de servitiu, sì la merite, sa deschida in mesura egala pentru toti numai celui deplinu aptu calea pentru unu cercu de activitate mai inaltu, cá sa fia conducerea armatei nóstre virtuóse in mâni brave sì de incredere.

Pentru stabulu generalu suntu incuviintiate prea gratiosu straformâri de organisare, cari au de scopu, a inaintá intrebuintiarea corpului acestui'a prin o legatura mai strinsa intre elu sì trupa.

In fine s'au luatu in privire, sì necesitatea unei reforme a legilatiunei penali militare, acomodate tempului, cu ingrigirea, ce se cuvine unui objectu de o asiá mare importantia, sì reorganisarea corespundiatóre a companieloru disciplinari, s'a adusu in legatura cu reform'a de mai susu.

Veri-care omu cu judecata trebuie sa véda, ca spre ducerea la indeplinire a unoru reforme asiá esentiali se cere tempu, pacienti'a sì constanti'a spre a puté invinge tóte greutâtîle; césta din urma nu va lipsí autoritâtîloru militari, insa cu tóte acestea numai prin unu ajutoriu puternicu din partea tuturoru organeloru sì autoritâtîloru competinti, numai prin conlucrarea adeverata sì unanima a poporatiunei sì a representantîloru ei legitimi se va putea ajunge unu resultatu securu, carele sa corespunda situatiunei sì prin acést'a dorintieloru tuturoru patriotîloru adeverati. —

Cu deosebire administratiunea finantiale sì contribuitorii nu se potu impartasì deodata de tóte fruptele reformeloru, cari dupa natur'a loru trebuie introduse séu puse in activitate numai cu incetulu.

Asiá d. e. se va imputînâ fórte tare statulu de oficieri alu armatei prin reformele organisatóre;— insa vre-o 4000 oficieri de totu gradulu, cari acum suntu supranumerari, numai cu incetulu se potu demite, lefile loru nu se potu pastrá numai decâtu, de-sì nisuinti'a merge in acolo spre a aduce óre-si care usiurare vistieriei statului prin sistarea avancementului sì prin ordinatiuni speciali despre concediu sì disponibilitate.

Asiá dara multe se potu incepe acum numai cu o voia loiala; insa cu atât'a mai mare sì mai duratóre trebuie sa fia influinti'a cea binefacatóre a unei constitutiuni militare, carea este acomodata puteriloru sì relatiuniloru monarchiei; cu atât'a mai bunu succesu vomu avea, candu vomu fi siliti a resistá inimicului, fâra de a periclitá proportiunalminte asiá tare starea cea buna a poporului.

P a r e r e a s u b c o m i t e t u l u i c o m i s s i u n e i d i e t a l e (unguresci) de LXVII. e s m i s a i n c a u s 'a a f a c e r i l o r u c o m u n i.“

(Urmare.)

10. Considerandu tóte ce le diserâmu mai susu desclinitu in punctulu alu 5., cugetâmu cumca pentru comunitatea afacerei de resbelu trebuescu statorite urmatórele, cá si principie.

11. Sustînendu-se nevatemate drepturile constitutiunali de domnitoriu ale Maj. Sele in sfer'a afacerei de resbelu, tóte câte se referescu la conducerea comuna si organisarea interna a militiei intregi si asiá si a militiei ungaresci, se recunósce cumca se tînu de dispusetiuni comune.

12. Dar intregirea periodica a armatei ungaresci si dreptulu de a votá recruti, statorirea conditiuniloru votârei si a tempului de servitiu, precum si dispusetiunile ce se referescu la asiediarea militiei si la alimentarea ei, tiér'a si le reservá sie-si pre basea legiloru nóstre de pâna acum, atâtu in sfer'a legelativa câtu si in cea de administratiune.

13. Tiér'a dechiara mai departe, cumca regularea séu straformarea sistemei de aperare cu privire la Ungari'a se póte intemplá pururea numai cu convoirea legelatiunei ungaresci.

14. Despre relatiunile, drepturile si detorintiele civili ale singuraticiloru membri din militi'a ungarésca, cari nu se referescu la servitiulu militariu, despre acelea va dispune legelatiunea ungarésca si respective guvernulu ungarescu.

15. Cheltuielele tóte ale afacerei de resbelu suntu comune astfeliu cumca poporatiunea in care Ungari'a va contribuí la aceste cheltuiele se va stabilí cu contielegere comuna, prin invoire reciproca dupa consultarea prealabile cercuscrisa in punct. 20, 21, 22, 23 si 24.

16. In cheltuielele comune de resbelu nu se voru socotí si acele cheltuiele ce tierile Maj. Sele cari se tînu de confederatiunea nemtiésca suntu detóre a le purtá cá membrii ai confederatiunei.

17. Afacerea finantiaria dorimu a o considerá de afacere comuna intr'atât'a incâtu voru fi comune acele cheltuiele, ce se voru face cu cause recunoscute mai susu de comune. Acést'a o esplicámu astfeliu, ca cheltuielele tóte ce se receru la numitele obiecte sa se otârésca in comunu, modulu ce se va aretá mai josu in paragrafii ce vorbescu de manipulatiune: dar despre aruncarea si incasarea sumei ce cade pre Ungari'a din aceste cheltuiele dupa proportiunea prescrisa in punctele 20, 21, 22, 23 si 24, si despre respunderea acestei sume la loculu respectivu, va dispune adunarea Ungariei si ministeriulu ei respundietoriu, in modulu statoritu de punctele de mai la vale referitóre la manipulatiune.

18. Ori ce alte cheltuiele de statu ale Ungariei le va otârí diet'a pe cale constitutiunale la propunerea ministeriului ungarescu; acele, precum si ori-ce alte dâri ministeriulu ungarescu le incaséza si manipuléza, sub respunsabilitatea propria cu eschiderea deplina a ori-ce influintia straina.

19. Dar ce se atinge de contributiunile indirecte: dupa ce in casulu déca amendóue pârtile acum'a séu in venitoriu aru aflá cu scopu ca intre singuraticele tierei sa nu se influintiedie linie de vama séu de oprire, s'aru puté intemplá! ca prin decisiunile unei pârti sa se nimicésca venitele de feliulu acest'a ale celei-lalte pârti: deci diet'a ungarésca e gat'a, cá prin invoiele comune ce se voru legá din candu in candu cu ceealalta parte, sa statorésca astfeliu de principie, cári sa previna acésta casualitate.

20. Aceste suntu afacerile a câror'a comunitate in modulu pomenitu sa póte considerá de emanatu din sanctiunea pragmatica. Déca in privinti'a acestor'a cu invoirea ambeloru pârti se intemplà statorire: cu negotiare imprumutata trebuie stabilita dintru inceputu proportiunea, dupa care tierile corónei ungaresci voru purtá sarcinile si cheltuielele pentru afacerile recunoscute de comuni in urmarea sanctiunei pragmatice.

21. Acésta negotiare si stabilire se póte intemplá astfeliu, ca de o parte adunarea (representanti'a) tieriloru corcnei ungaresci, de alta parte adunarea celor'a-lalte tieri ale Majestâtiei Sele, fia-care pentru partea sea se alege câte o delegatiune, cu incurgerea respectiveloru ministerie respundietóre, voru gatí proiectu basatu pre date detaiate pentru numit'a proportiune.

22. Acestu proiectu, fia-care ministeriu lu va asterne la diet'a respectiva, unde va trebuí a se desbate in modu ordinariu. Fia care dieta, pre calea ministerieloru respective; va impartâsî decisiunile sele celei'a-lalte diete, si convoirile ce se voru intemplá intre amendóue pârtile in modulu acest'a se voru asterne Majestâtiei Sele spre sanctiunare.

23. Déca cele dóue delegatiuni nu s'aru puté invoí asupr'a proiectului: parerea fia-cârei'a se asterne ambeloru diete. Iara déca cele dóue diete nu s'aru puté invoí intre sine: atunci caus'a pre basea dateloru asternute, o va decide Majestatea Sea.

24. Invoirea ce va trebuí sa se faca asupr'a proportiunei, se va estinde pre unu tempu otâritu, dupa a cârui'a decurgere va trebuí sa se faca invoire nóua in acelasi modu.

25. Ce se atinge de manipularea obiecteloru cercuscrise mai susu observâmu inainte de tóte, ca schimbarea modului ce a sustatu mai inainte legalminte in asta privintia, intru intielesu strinsu nu se deriva din oblegamentuln otâritu in sanctiunea pragmatica, si chimbarea situatiunei, precum spuserâmu in punctulu 5, o face corespundiatóre. A dechiaratu atâtu diet'a din 1861 câtu si acést'a de acum in mai multe adrese ale sele, ca voiesce a vení in coatingere cu celelalte tieri ale Majestâtiei Sele, cá si cu popóre constitutiunali, pre lânga pastrarea nedependintiei ambeloru pârti. Deci candu noi facemu proiectu in privinti'a modului de coatingere, dorimu a avé in vedere atâtu dechiarârile numite ale dieteloru, câtu si pracs'a corespundietóre.

26. Permitemu ca ori-care va fi otârirea dietei in privinti'a afaceriloru comuni si ale manipulârei acestor'a: dupa parerea nóstra, aceea nu póte pasî detotu in viétia, pâna ce tierei nu se va restituí in fapta constitutiunea ei intru intregitatea tóta. Sî acést'a e o conditiune fundamentala a proiectului nostru.

27. Alta conditiune fundamentale e cá constitutiunalismulu deplinu sa intre fapticu in viétia si in celelalte tieri ale Majestâtiei Sele; pentru ca noi cu aceste tieri numai cá si cu tieri constitutiunali putemu pasî in coatingere in ori-care relatiune comune. Si Majestatea Sea insusi de aceea au doritu schimbarea modului de pâna acum de pertractare alu acestoru afaceri, pentru ca a indiestratu cu drepturi constitutiunali si celelalte iieri ale sele, si influinti'a constitutiunale a acestor'a la manipularea afaceriloru comuni, nu o póte delaturá.

28. Deci, déca acusî constitutiunea Ungariei va fi restituita deplinu si in faptu, si déca si celelalte tieri ale Maj. Sele inca voru avé ín fapta constitutiune adeverata; si déca regimulu respundietoriu legiuitu si aici si acolo va fi primitu guvernarea: atunci, dar numai atunci afacerile acelea, cari dupa convoire se voru considerá de comuni, se voru tratá de comuni in urmatoriulu modu.

29. Trebuie sa se infiintieze unu ministeriu comune pentru acele obiecte, cari, intr'adeveru comuni nu se tînu nici de administratiunea separata a tieriloru corónei ungaresci, nici de cea a celor'a-lalte tieri ale Maj. Sele. Ministeriulu acest'a, pre lânga trebile comuni nu póte purtá administratiunea separata nici a unei'a nici a altei'a pârti, nu póte influintiá asupr'a acelor'a. Fia-care membru alu acestui ministeriu va fi respnndietorlu pentru tóte câte se tînu de ramulu lui, totu asiá si ministeriulu intregu va fi respundietoriu pentra astfeliu de dispusetiuni oficiali, ce le-au statoritu laolalta. (Va urmá.)

Principatele române unite.

Principele Domnitoriu a aflatu de bine a emite in presér'a alegeriloru urmatórea inviatiune câtra ministrulu seu presiedinte:

Domnule presiedinte î Dupa votulu constitutiunei adunârile au terminatu oper'a loru de reorganisare printr'o lege electorale care da natiunei mijlócele de a-si rostí dorintiele sî trebuientiele sele. Consideru cá o datoria de a veghiá cu stâruintia cá legea electorale sa fia esecutata cu cea mai mare sinceritate fâra o umbra macaru de influintia administrativa. Tóte opiniunile trebue sa se manifestedie cu franchetie sî lealitate, cum se cuvine unoru ómeni liberi, pentru cá actele guvernului meu sa fia judecate de câtra adunâri prin adeveratii representantii ai tierei. Sciu dle presiedinte, ca aveti aceleasi principie cá sî mine, insa credu ca este bine, ca este indispensabile cá natiunea sa cunósca intr'acésta privire simtiemintele cele mai intime sî sa fia incredintiata ca ascultu ca privescu sî priveghiediu.

Poporulu românu trebue totudéun'a sa-si aduca aminte ca elu este liberu sî prin urmare responsabile de actele sî destinele sele. Guvernulu meu va aplicá legea in tóta rigórea ei in contr'a functionariloru cari s'aru incercá a se amestecá in operatiuni electorali sî a apesá consciinti'a cetâtieniloru.

Convinsu, dle presiedinte, ca impartâsîti aceste dispusetiuni cu toti membrii ministeriului, sî ca doriti cu ardóre progresulu libertâtiei sî alu moralitâtiei publice cá o condîtiune indispensabile a desvoltârei natiuniloru, nu-mi remâne decâtu a ve asigurá de sentiementele mele de înalta consideratiune. „Carolu.“

Diuariele grecesci publica actulu de recunóscere M. Sele printiulu Domnitoriu alu Romaniei sî alu dinastiei sale ereditarie de câtra curtea suzerana sî puterile garante, precum sî conditiunile care constitue, dupa densele, acea recunóscere; noi nu garantâmu autenticitatea acelui actu; lu reproducemu astfelu precum lu gasimu in diuariulu elenu *Τουρκία*. Reproducemu asemenea, de pe diuariulu *Ἀμωνία* sî convorbirea urmata, precum se dîce, intre M. Sea Carolu I. sî patriarchulu din Constantinopole.

Reproduse de pe diuariulu elenu „Turci'a“:

„Nu ne remane dar decâtu sa aretâmu conditiunile de pe care In. Pórta a recunoscutu pe printiulu Carolu, déca informârile nóstre voru fi esacte:

Demnitatea sî atributele de domnitoru se concede printiului Carolu sî descendentiloru sei in linia drépta.

Principatele române potu sa marésca ostirea loru pâna la 30 mii ómeni; eara preste acestu numeru nu voru putea trece, fâra o invoiéla prealabila cu inlt'a pórta.

Pe lânga acestea, potu sa taie moneda propria, dar cu conditiunea cá acésta moneda sa pórte marc'a tierei otarita, daca insusî.

Tratatele dintre In. Pórta sî puteri voru fi, cá sî mai nainte, indatoritóre pentru Principate pe câtu nu voru atinge drepturile loru.

Principatele potu sa faca invoieli de natura administrativa, cu puterile limitrofe nu potu insa sa inchee tractate sî invoieli politice cu puterile. Asemenea se opresce printiulu Carolu de a creá vre-o decoratiune.

Printiulu Carolu sa indatoréza pentru elu sî descendentii lui sa respecte drepturile s u v e r a n e ale In. Porti.

Tributulu se va marí dupa o analogia ce se va face mai in urma intre guvernulu imperiale sî printiulu Carolu.

Interesele supusîloru Sultanului, stabiliti, seu sositi din nou in principate, se voru regulá printr'o deosebita intielegere intre In. Pórta sî printiulu Carolu.

Aceste conditiuni, scapa, dîce gazet'a grecésca, drepturile suverane ale Sultanului, sî totu de odata stabilesce lamuritu situatiunea principateloru.

Pe I. S. la primitu Patriarchulu cu totu Sinodulu, intrandu Domnitoriulu Romaniei in salonu sî pe candu toti erá in picióre, D. Cleorulos a rostitu acést'a din partea Patriarchului.

„Patriarchulu ecumenicu sî totu Sinodulu felicita din inima pe I. S. pentru fericit'a sosire, sî se grabescu a esprimá sincer'a sî matern'a binecuventarea bisericei câtra I. S., mai intâiu ca Divin'a Provedintía, fâra care nimicu nu se face, a insuflatu la popululu piosu alu Romaniei sa-lu aléga de printiu avendu multe calitâti spre a domní, precum s'aude. Sî alu doilea, fiinduca inaltulu guvernu imperialu a recunoscutu sî a intaritu alegerea acést'a alu treilea sî celu mai de capetenia, I. S. dintaia-si data a aretatu sentiemente pióse, sî protectóre câtra biseric'a locala, care este membru nobilu, sî adeverata fiica a bisericei mame, subt asemenea augure credîndu pre Sf. Sea cu Sinodulu impreuna cá Ddieulu Inaltu prin mân'a In. Vóstre va face pe poporulu care va e incredintiatu, fericitu sî prosperu, binecuvintéza din sufletu sî cu ambe mâne pe popolu sî pe Printiu, a cârui'a visit'a acést'a inveselesce pe biserica.“

Câtra acest'a Inaltîmea Sea a respunsu:

Amu socotitu de datori'a mea se viu sî se supuiu respectulu

meu, sî sa-mi facu inca rugaciune, in biserica, din care poporulu românu face parte.“

Dupa acést'a Archimandritulu Cleovulos a presentatu pe fia-care din membrii S. Sinodu, aratandu numerulu sî modulu constituirei lui.

Pe urma dupa cererea Itiei Sele au intratu in biserica, incungiuratu de poporu nenumeratu, cu totu respectulu, precedatu de preoti sî cantareti cantandu „Vrednicu esti“ . . . sî suindu-se la tronu pe lânga Patriarchu s'a cantatu Polycronismulu (multi ani) pe urma la vocea Archimandritului Cleovulu, lumea a aclamatu de trei ori pe Printiulu, Traiésca Inaltîmea Sea Printiulu Piósei Romanii Carolu I.

Dupa acést'a Printiulu sarutandu Evangeli'a, mân'a Patriarchului sî Icón'a Stului Georgie, patronulu bisericei Patriarchiei a esîtu acompaniatu de marele Protosinghelu de marele Archidiaconu, sî Archimandritulu Cleovulos. Sî pe candu parad'a esiá dela patriarchia, Printiulu Stirbéiu a dîsu lui Cleovulu ca Inaltîmea Sea voiesce sa tramitia mâne o suma de bani spre a se impartî seraciloru. „Reform'a.“

Varietâti.

*** (Numerarea pomiloru.) Inaltulu Gubernu regescu alu Transilvaniei au ordinatu in tempulu mai din urma prin deregatoriele politice numerarea tuturoru pomiloru (nobili). Poporatiunea, intre care chiaru sî cetâtienii, cari aru trebui sa fia petrunsi de insemnatatea sî necesitatea dateloru statistice, se vede ca nu au cunoscutu intentiunea cea buna sî ingrijirea autoritâtiloru mai inalte ale tierei, candu au vediutu ca acelea se informéza despre estinderea sî starea cultivârei pomiloru, ci condusi de o idea falsa s'au temutu, ca enumerarea acést'a a pomiloru aru aduce cu sine introducerea unei contributiuni nóue, pentru aceea apoi multi au negatu posederea pomiloru, cari erau sa se numere; sî din acésta causa au esîtu unu resultatu falsu sî totu operatulu este in desiertu. Ba ce este mai multu spre scopulu acest'a s'au spesatu o suma de báni fâra folosu, carea negresîtu trebuie sa iésa din spinarea poporului. Acést'a sî o aru fi pututu poporulu crutiá, déca aru fi avutu încredere câtra inaltulu regimu alu tierei.

*** In prinsórea comitatensa din Clusiu s'au intemplatu in dîlele trecute unu casu comicu: Unu israelitu arestatu erá sa se transporteze la Gherl'a Deci intrandu temnicieriulu cu doi aiduci inlauntru, israelitulu esî iute pre usia, o incuie in urma-si sî o luà la sanatós'a. Trecendu mai multu tempu pâna ce aflara altii pre acesti trei in launtru sî se chiarifica lucrulu, nus'au mai pututu dá de urm'a fugariului. Precum se vede elu au avutu planulu acest'a mai demultu, sî au asteptatu numai ocasiunea acést'a, câci mai de multe-ori au sciutu sa se detraga transportârei la Gherl'a dicendu ca este bolnavu.

*** Nu de multu au fugitu omoratorulu lui Dezsicovics, Cováts, cu doi soti din casarm'a din Clusiu, unde erau arestati; fiindu insa numai decâtu persecutati cu energia, cei din urma fura adusi iara-si la loculu loru (afara de Cováts.)

*** (O inventiune insemnata.) Dlui Wilhelm Hochbach din Allgam in Vürtemberg i-a succesu a deslegá problem'a: „de a face sa arda cârbunii de pétra sî altu materialu de arsu fâra fumu sî fâra funingine“, sî a intârí afirmatiunea, „ca fumulu sî funinginea se nasce numai pe cale artificiósa, candu este arderea in contr'a naturei.“ (Ni se pare densulu aprinde foculu de deasupr'a sî arderea merge in josu). Inventiunea s'au probatu pâna acum numai in cuptóre, insa sî aicea arata succesu suprindiatoriu. Cu jumetate din materialulu de arsu producu cuptórele lui Hochbach totu aceeasi caldura, precum suntu in stare a ni o dá cuptórele cele mai bune de cârbuni de pétra; pre lânga aceea producu o temperatura egala in tóte pârtile din spatiulu incaldîtu; iara cârbunii ardu fâra fumu, fâra faningine sî fâra mirosu. Inventiunea acést'a sa recomanda din partea mai multoru societâti, cari au esperimentatu insusîrile ei cele bune, atâtu in privinti'a economiei sî a sanitâtiei, câtu sî pentru ori-ce feliu de incaldîre in etablisementele industriale.

*** Candidatii colegiului III din Bucuresci s'a modificatu la votare, de câtra DD. Professori, in modulu urmatoriu:

List'a candidatîloru de deputati ai Colegiulu III. din Bucuresci, votati sî admisi in adunarea Dloru Professori de Dumineca sér'a, 23 Octombre 1866.

1) Ioann Heliade Radulescu, 2) Cesaru Bolliacu, 2) Colonelu M. Cogalniceanu, 5) I. C. Maximu (Professore), 5) Parascheva Athanasiu (negutiat.), 6) Dobre Nicolae (meseriasiu, fostu mai mar-Basiu.

Acesti'a suntu sî candidatii centrului, adeca ai acelor'a ce nu suntu albi nici rosii, ci numai cetatieni pacinici, liberali, declarati contr'a drepturiloru Jidaniloru in Romani'a, sprijinindu drepturile tierei, invetiatur'a, comerciulu natiunalu, industri'a natiunala sî intarirea statului românu.

Eata titlurile candidatiloru colegiului III. din Capitala, votati de DD. professori:

Ioann Eliade Radulescu, parintele literaturei române, celu mai mare scriitoriu românu sî celu mai vechiu professoru.

Cesaru Boliacu, celu care a luptatu mai multu pentru tóte drepturile sî interesele patriei, cum sî contr'a streinismului care bantue tiér'a.

Michailu Cogalniceanu, locuitoriu din Iasi, vechiu istoricu sî unionistu care a sprijinitu scólele sî egalitatea de drepturi, care a facutu fabrici in Romani'a sî a fostu ministru la improprietarirea sateniloru.

I. C. Maximu, professoru vechiu sî consciintiosu care sustîne cu lectiile sale, g r a t i s, institutulu macedono-românu.

Paraschiva Atanasiu, comerciantu românu onorabile sî cu creditu in piatia.

Dobre Nicolae, meseriasiu, fostu mai mar-basiu, repr.alu industriei.

„Reform'a.“

Nr. 41—2 **Concursu.**

Pentru intregirea statiuniloru vacante de Invatietoriu din Comunitâtile gr. res. Luncaniu, sî Petrós'a, ce suntu ingremiate inclitului Comitatu Carasiu sî Protopresbiteratului greco-orientalu românu alu Fagetului se escrie prin acést'a Concursu.

Cu aceste statiuni suntu impreunate urmatórele emolumente,

I. Luncaniu.

a) in bani gat'a: léf'a anuale de 28 fl. v. a.

b) in naturale: $6^2/_3$ metie de grâu, $13^1/_3$ metie de cucuruzu, $33^1/_3$ ponti de sare, $66^2/_3$ ponti de clisa, $8^2/_6$ ponti de lumini, $5^1/_3$ orgii de lemne 2 lantia de livada. —

II. Petrós'a.

a) in bani gat'a: léf'a anuale de 63 fl. v. a.

b) in naturale: 20 mesuri de grâu, 40 mesuri de cucuruzu, 75 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 12 ponti de lumini, 8 orgii de lemne cuartiru liberu sî $^1/_2$ jugeru de gradina.

Doritorii de a ocupá aceste posturi de invetiatori voru avé a indiestrá petitiunile loru concursuale timbrate, dupa cuviintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum sî purtarea loru morala sî politica sî astfelu indiestrate le voru substerne Ven. Consistoriu dreptumaritoriu alu diecesei Caransebesiului pânâ la 20 Novembre v. 1866.

Caransebesiu in 17 Octombre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 40—3 **Publicare de Concursu.**

Devenindu in vacantia unu stipendiu de 80 fl. v. a. destinatu pentru unu tineru ascultatoriu de drepturi in patria: Comitetulu Asoc. tranne române, amesuratu decisiunei aduse in siedinti'a din 6 Novembre c. n. a. c. publica prin acést'a Concursu, cu terminulu pâna la finea lui Novembre dupa cal. nou a. c.

Competîtorii la acestu stipendiu voru avé pâna la defiptulu terminu a-si tramite la Comitetulu Asoc. traune, concursele sale provediute: a) cu atestatu de botezu; b) cu testimoniulu scol. despre progresulu in studia cum sî despre purtarea morala, in urma c) cu testimoniu demnu de credintia despre lipsirea mijlóceloru materiale spre a puté continuá invetiaturele. *)

Din siedinti'a Comitetului Asoc. tranne române, tînuta la Sabiiu in 6 Novembre c. n. 1866,

*)Celelalte dîuarie române, inca suntu rugate a reproduce in colónele sele acestu Concursu.

Nr. 39—2 **Concursu.**

Pentru ocuparea postului de invetiatoru la scól'a comunala gr. or. din Pareu in Distr. Fagarasiului, se deschide concursu pâna la 8 Novembre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anualu de 100 fl. v. a. cuartiru liberu cu 2 despartieminte in edificiulu scólei, sî lemne câte voru fi de lipsa pentru incaldîtu.

Concurentii pâna la terminulu pusu, voru avea a-si asterne cererile sale scrise de mân'a loru proprie provediute cu documentele recerute timbrate ca au absolvatu cursulu pedagogicu séu clericalu, avendu cunoscinti'a tipicului— sî alu cantâriloru bisericesci— la subscrisulu Scaunu protopopescu.

Fagarasiu 20 Octobre 1866.

Scaunulu Protopopescu gr. or. I alu Fagarasiului.

P e t r u P o p e s c u,
Protop. sî Inspect. Distr. de scóle.

Nr. 42—1 **Citatiune edictala.**

Prin carea Ann'a Manea din Sisnau tînutulu treiscauneloru in secuime, carea de 7 ani cu necredintia au parasitu pre legiuitulu seu barbatu Alesandru Barsanu din Marcosiu, Comitatulu Albei de susu, fugindu in lume cu unu tîganu din Dalnocu, anume Misca Puiu, sî nesciindu-se loculu ubicatiunei ei, se citéza prin acést'a cá in terminu de o $^1/_2$ de anu cu atâtu mai vertosu sa se infatiosiedie inaintea subscrisului foru protopopescu, cu câtu ca la din contra se va dá divortiu barbatului seu la intielesulu SS. Canóne ale bisericei nóstre dreptucredincióse resaritene, sî in absenti'a densei.

Forulu Protopopescu gr. res. ortodoxu alu Tractului Hidvégului.

Elöpatak 1 Noemvre 1866.

I o a n n M o g 'a Protopopu alu tract. Hidvég.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 88. ANULU XIV.

Sabiiu, in 6|18 Novembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Dela inaltulu presidiu alu reg. cancelarie aulice transilvane a venitu urmatoriulu preinaltu biletu de mâna :

Iubite Conte Haller ! Asemenea locuitoriloru celoralalte regate si tieri, au aretatu si locuitorii Marelui Meu principatu Transilvani'a, de-si neatinsi immediate de epoch'a resbelului celui trecutu, nenumerate dovedi de sacrificiu in fapte si de alipire patriotica; si cu un'a promptitate démna de recunoscintia au urmatu tóte classele poporului provocârei la intarirea poterei armate, spre a ajutá la apararea patriei.

Acestea dovedi de fidelitate devotata si sacrificare nobile, au umplutu de bucuria inim'a Mea cea parintiésca, care a fostu atâtu de mahnita prin evenimintele trecute.

Deci ve provocu, cá pentru nenumeratele dovedi de sacrificare patriotica si de ajutorirea soldatiloru vulnerati si bolnaviti, precum si pentru promptitudinea, cu care au urmatu provocârei spre estraordinarea intregire a armatei, sa esprimati tuturoru classeloru de poporu din marele Meu Principatu Transilvani'a multiumita si cea mai deplina recunoscintia a mea.

Iglau in 6 Novembre 1866.

Francisc Iosifu m. p.

Acestu prégratiosu biletu de mâna se aduce prin acést'a la cunoscinti'a publica.

Clusiu in 12 Novembre 1866.

Dela presidiulu reg. Guvernu transilvanu.

Repriviri.

Sabiiu 4 Noem.

Au trecutu mai bine de unu anu de candu s'a deschisu pentru popórele Austriei „calea libera“, cá sa conlucre cu tótele la reconstruirea imperiului intregu.

Românii transilvaneni, ne aducemu bine aminte, ca cautau cu óresi care nedumerire in fati'a evenemînteloru ce aveau sa se desfasiure. Scimu si aceea, câtu de mare erá caosulu vociloru ce se ofereau inainte, si, atunci indata, dupa publicarea manifestului imperatescu, si câtu de mare erá neliniscea pentru cele câstigate sub regimulu schmerlingianu in diet'a din Sabiiu, de-si acuisitiunile acestea, fatia cu pretensiunile cele drepte, pretinse de seculi si acum de dóue diecenii incóce neintreruptu, nu erau nici multe, nici mari, nici vatematóre pentru nimenea.

Dara inca la vre-o câte-va dîle, amu putea dice, dupa miscârile aceste diuariulu semioficialu „Debatte“ emite unu feliu de liniscire dîcendu: c a n u e s t e n i c i i n i n t e n t i u n e a M a j e s t â t i e i S e l e, n i c i i n d i r e c t i u n e a, c e o a p r e s e m n a t u M o n a r c h u l u r e g i m u l u i s e u, c á d r e p t u r i l e, c e l e a c a s t i g a t u n a t i u n e a r o m â n a t r a n s i l v a n a i n t e m p u l u m a i n o u, s a s e a t i n g a s î n u m a i c â t u d e p u t î n u.

Aflâmu cu cale a incide aici impregiurarea, ca inainte de apararea manifestului si sistarea constitutiunei de mai inainte, se facura dispositiuni de o dieta la Clusiu si asiá in legatura cu acést'a aflâmu cu cale a mai incide si mentiunarea unui articulu din „Zukunft“ intitulatu : „R o m â n i i t r a n s i l v a n i s î d i e t ' a d i n C l u s i u.“ Acestu articulu dîcea : „Noi nu ne indoimu ca românii transilvani, carii precum la 1848 asiá si la 1863 s'au intrepusu cu tóta energi'a pentru unitatea imperiului, voru fi si acum gat'a a urmá intentiuniloru pré inalte, cari suntu indreptate spre ajungerea unei complanâri pacifice a natiuniloru tranne, asemenea suntemu convinsi, ca românii tranni suntu induplecati de a inaintá caus'a impacârei chiaru si cu sacrificii.“

In acelasi tempu traduserâmu unu articulu din „Pesti Napló“ in carele intre altele cei de sub stindardulu lui Deák se adresau câtra români cu urmatórele : „Dupa noi legile acelea (acuirate in diet'a din Sabiiu in 1863/4), cari asigura natiunalitatea si drepturile natiunali ale românîloru, prin diet'a convocata dupa legi si forme constitutiunali, . . . , nu numai suntu neamenintiate din partene, ci inca credemu. ca fapt'a cea dintâiu a dietei conchiamande va fi manifest'a si solenel'a recunóscere a aceloru drepturi. . . . .“

Fói'a nóstra si-a fâcutu reflessiunile ei la citatulu articulu din Napló, insa pe câtu ne aducemu aminte, s'a fâcutu totu in acelasi tempu imputâri, ca ne seducemu de voci sirenice. Cu tóte ca atunci cá si acum scieamu face deosebire intre articuli de jurnale si articuli de lege si acte de statu. Cine nu putea face acésta deosebire si substitua unele in loculu altor'a, nu putea intielege nici alte de pre atunci, precum epistol'a cea memorabila dela 11/23 Septemvre a Esc. Sele Mitropolitului Br. Siagun'a, cá respunsu la un'a a Esc. Sele Mitropolitului Siulutiu. Epistolele aceste aflâmu de lipsa a le memorá aici, pentrnca ele voru avé pururea insemnetate istorica. Ele conducu pre scrutatoriu la situatiunea cea miscata de pre acele tempuri si cu deosebire la unu ce nedemnu pentru o parte din publicistica, adeca la injuraturile cari se aruncau cu vre-o câte-va dîle mai inainte, nu asupr'a lui Siagun'a, séu Siulutiu, ci asupr'a Archiereiloru, pre cari ii indreptau totu atunci unii ómeni sa-si véda de trebile loru bisericesci si sa se lase de politica.

Epistol'a Metropolitului Siagun'a fu publicata mai pre urma in fói'a nóstra.

Pâna ací amu remasu pre lânga cele de domenulu publicitâtiei diuaristice si de caracteru privatu. Ne intórcemu insa acum la cele de domenulu dreptului de statu si incepemu dela rescriptulu din 1 Septemvre.

Acestu rescriptu conchiama diet'a pre basea unei legi vechi si vorbesce numai de clase de poporu si impedeca cu totulu o representantia a tierei dupa proportiunile locuitoriloru.

Manifestulu din 20 Septembre, ce e dreptu, nu mai desfacù ce se facuse odata prin rescriptulu la diet'a din Tranni'a, dara spunendu, ca acuisitiunile castigate pâna acum pre cale constitutiunale nu se voru vatemá, romanii, descuragiati prin pomenitulu rescriptu, avura unu felu de dreptu la nóue sperantie. Sosindu tempulu alegeriloru pentru diet'a din Clusiu alesera si ei insa prelânga reservatiunea : ca o dieta convocata prin o atare lege cum e cea dela 1791 lovesce egal'a indreptatîre in fatia.

Parerile erau diverse intre români. Unii erau de parere a se pune pre terenulu negatiunei si a nu participá de locu la alegeri. Altii iara a se folosí de totu prilegiulu si a aperá natiunea ori si unde este vorba de dens'a.

Cei d'antâiu puneau straformârile de acum in paralela cu cele dela 1848 si deduceau de ací ca precum atunci asiá si acum, românii sa se adune in o adunare si sa protestedie, séu sa siéda acasa, dupa cum se dîcea din alte pârti, pâna la alte tempuri mai bune. Istori'a insa ne presenta icón'a tempiloru in decursulu loru pururea altfeliu, ea ne arata, ca nu acei ce tînu simplu minte cele intemplate si le imitéza suntu adeveratii barbati de statu, ci acei'a, carii din impregiurârile, ce le aducu tempii cu sine sciu sa faca combinatiuni nóue si in tipulu acest'a sa produca séu sa continue istori'a mai departe. De altmintrea lucru siodu, situatiunea dela 1865 semaná fórte multu cu cea dela 1861, si la 1861 romanii decisera, de-si in unu numeru neproportiunatu, a se duce la conferinti'a regnicolara. In congresulu din 1 lanuariu 1861 au dîsu destulu de bine nimeritu Dlu Baritiu, ca romanii suntu datori a se verí ori câtu de putîni in strunga, spre a face locu si altor'a, carii sa vina dupa ei, si asemaná iarasi fórte bine, starea inteligintiei nóstre cu cea a tribuniloru plebei, carii succesive s'au veritu intre patricii, pâna candu li-a succesu a stricá paretele ce-i deosebiá pre cesti'a de cei'a.

Asiá dara cei din urma nu facura alta cându se determinara pre lânga activitate, decâtu ca urmara logica desfasiurata de Dlu Baritiu si combatuta acum cu atât'a focu totu de densulu.

La intrarea romaniloru in dieta mai avemu sa observâmu si urmatórele lucruri : Diet'a erá convocata pre o lege din tempulu uniunei celoru trei natiuni. Legea acést'a capetà o spartura contr'a cârei nu se radicà nici o voce. Se conchiamara adeca si c l a s e d e p o p o r u n e i n d r e p t a t î t e, cari dupa rigórea legei, aplicate numai prin o octroiare, nu puteau fi si chiamate si numite pre numele loru; nu li se dîse pre nume, dara rescriptulu imperatescu cautá sa salvéze pre câtu se póte principiulu egalei indreptâtîri recunoscutu mai inainte.

Mai departe limb'a dietei celei vechi erá cea magiara. In diet'a din Clusiu insa se practicá usulu limbiloru patriei egalminte, iérasi fára de a se fi remonstratu din partea majoritâtiei magiariloru.

In fine diet'a aristocratica prefacuta in democratica la 1848 decretase contopirea Ardealulu in Ungari'a sî ni se pare acelasi presiedinte dietalu functiunà cá atare in 1865, carele rostì la 1848 „celu de pre urma cuventu“ in sal'a dietala a Clusiului.

Aflâmu de bine a le revocá in memori'a cetitoriloru aceste fapte cunoscute, nu cá sa le comentâmu mai departe sî sa le esplicâmu insemnatatea séu neinsemnatatea loru, ci de ocamdata numai spre completarea enarârei lucruriloru cum au decursu.

Inca o impregiurare carea cumpanesce fórte greu in evenimintele anului 1865 din Transilvani'a. Sasii se adunara in conflusu (Este sciutu ca conflusulu acest'a representa populatiunea ce se compune din 300 mii români sî vre- 170 mii sasi, in carea insa abiá fura alesi 4 români iéra ceialalti sasi). Conflusulu acest'a nu impedecá intrarea sasiloru in diet'a din Clusiu, cu tóte ca densii erau cei mai mari centralisti sî prin urmare trebuea cu atâtu mai mare focu sa se departeze de ori sî ce erá inlaturatoriu de 1863/4.

Deci eata-ne ca amu sositu la dieta. Ací vedemu pre campionii româniloru putini la numeru, luptandu cu mare energia. Resultatulu luptei loru este depusu in votulu româniloru, prin care se arata ilegalitatea dietei aristocratice cu o octroiare neindreptâtitóre de natiunalitatea cea mai numerósa sî care votu cere convocarea unei diete pre basea electorale dîn diet'a dela 1863/4. Actulu acest'a de mare insemnatate credemu ca au justificatu asteptârile tuturoru romaniloru, pentruca romanii in audiulu lumei si-a fipsatu punctulu loru de manecare mai departe in viéti'a politica sî fipsarea acést'a fu intarita in rescriptulu din 25 Decembre 1865 unde se dice apriatu: „Aplacidandu Noi representarea Transilvaniei la diet'a acést'a (ungurésca) cu acea espresa dechiaratiune, cá prin acést'a sustarea in dreptulu seu a legiloru emise pâna acum sanu se altereze nici de câtu.“

In fati'a acesteru, pentruca aîci ne aflâmu acum, ne punemu simplu intrebarea: Amu facutu reu séu amu facutu bine ce amu fâcutu pâna acum? Câci a dîce ca au facutu numai unii aru fi câtu a ne ride pre noi insine, carii amu aprobatu cu solenitate purtarea barbatiloru nostri.

Minunea minuniloru.

Sabiiu 5 Novembre.

Sî pre câmpulu dîuaristicei se potu intemplá minuni, cari la prim'a vedere s'aru parea ca cuprindu lucruri; pre cari mintea omului, celu putînu, nu aru fi pututu presupune, ca se voru puté intemplá.

„Pesti Hirnök“, dîuariu ungurescu, reproduce in nrulu seu 260 articululu „Bucuria de frica“ din Albin'a *) carele, devenindu unu objectu asiá de interesantu, lu reproducemu acum sî noi mai la vale. Insa nu este acést'a ce ne pune in uimire, ci aceea, ca acelu dîuariu ungurescu afirma „ca „Albin'a“ capatase o scire insemnata dela Brasiovu, a cârei insemnatate e cu atâtu mai mare, cu câtu aceea e scrisa de man'a unui românu sî inca dupa redactiunea Albinei (dîce Pesti Hir.) e scrisa de astfelu de mâna onorabila incâtu publicarea nu i s'a pututu denegá.“

Cine sa se incumeta a deslegá acésta minune, ca adeca o corespundintia sa fia din Turd'a datata sî din Brasiovu séu póte din Zernesci scrisa, dupa cum mai vrea sa scia lumea?

Ne-aru fi placutu sa putemu deslegá minunea, dara déca nu ne atinge deadreptulu la ce ne mestecâmu in lucrulu altor'a? Pentruca noi nu putemu primí asupra-ne respunderea asertului introducatoriu din P. Hirn. prin carele afirma despre redactiunea „Albinei“, unu lucru ce acésta fóia nu l'au dîsu. Aceea remane lucrulu redactiunei lui P. Hir. Constatâmu cu tóte aceste asertulu foiei ungaresci, ca corespundinti'a din intrebare aru fi din Brasiovu dela o mâna stimabila.

O intrebare insa ni se imbia sî nóua sî inca din tóte respulerile, ca óre ce mâna stimabila sa fia din Brasiovu, carea sa fi scrisu corespundinti'a mentiunata, sî cârui Brasioveanu i-aru fi plesnitu prin capu, cá sa-si dateze articululu celu subscrisu „cinci insi“ togm'a dela Turd'a?

Scimu ca la Brasiovu, mâna stimabila sî totu odata mai destera in dîuaristica decâtu Dlu Georgiu Baritiu proprietariu sî directoru alu fabricei de chârthia dela Zernesci, séu Dlu Iacobu Muresianu prof. sî directoru le Gimnasiulu nemtiescu de acolo sî redactoru alu „Gazetei Transilvaniei“, nu are nimenea.

Despre Dlu prof. sî redactoru nu putemu presupune, ca mân'a sea stimabila sa fia fostu intrebuintiata de instrumentulu unei atari naivitâti incontr'a reputatiunei sele proprie, denegandu-si lacuinti'a sea sî insusi numele, dîcendu „Turd'a“ in locude „Brasiovu“ sî in locu de numele seu, „cinci insi“. Acést'a avemu cuventu a o dîce cu atâtu mai vertosu cu câtu Dlu I. Muresianu nu a potutu opugná idei'a sea propria sî fâra de acést'a densulu a sî inceputu a scarmaná acelu articulu „Bucuria de frica“, in Gazeta. De alta parte despre Dlu proprietariu sî Directoru alu fabricei de chârthia nu cutediamu sa dîcemu ca dsea aru fi pututu sa-si iatrebuintieze mân'a sea stimabila spre compunerea unui articulu, care aduce compunatoriului seu pat'a unui omu — neconsecinte. Dsea de siguru nu scie de asertulu introducatoriu din „P. H.“ la articululu Albinei, pentruca densulu calatorise inainte cu dóue septamâni la Bucuresci in afaceri de ale fabricei de chârthia. Intorcendu-se acum de acolo sî aflându de asertulu mentiunatului dîuariu ungurescu, spre inlaturarea indoieliloru, cu buna séma lu va trage la respundere, pentruca a cutezatu a falsificá originea articulului din Albin'a, unde stà apriatu, ca acel'a este din Turd'a, subscrisu de „cinci insi“, dar nu din Brasiovu dela o mana stimabila. Asiá este, noi asiá credemu ca aru fi bine, pentcruca altmintrea minunea aru fi sî mai mare, câci prepusulu acest'a aru aduce pre Dlu G. Baritiu in conflictu cu amiculu seu celu mai bunu, cu Dlu redactoru alu Gazetei Transilvaniei Iacobu Muresianu!

*) Noi facuramu in nrulu nostru trecutu amintire de elu dupa Concordi'a nr. 86.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 5 Novembre.

Rescriptulu câtra diet'a ungurésca se dîce ca e dejá statoritu. Acelu rescriptu se spune, ca au primitu de base a intielegerei intre regimu sî Ungari'a elaboratulu comissiunei de cincisprediece, declara insa, cá detoria statului, dârile indirecte sî afacerile armatei remanu cá afaceri comune neimpartibile sî asiá trebuie sa se sî trateze. — Unu telegramu din „Hr. Ztg.“ de eri mai adauge la aceste, ca rescriptulu nu conditiunéza reactivarea legiloru din 1848 dela premergerea unei revisiuni cârei aru trebuí supuse acele legi.

Dupa „Gr. Tag.“ suntu prospecte de unu nou senatu imperialu. Contele Belcredi, se dîce, ca are de cugetu de a aduná tóte dietele translaitane in unu corpu sî adeca in figuratiunea loru luata din constitutiunea din Fauru. Corpulu acest'a compusu din toti membrii dieteloru translaitane va fi o constituanta pentru jumetatea de imperiu de dincolo de Lait'a sî totudeodata va avé a-si dá votulu asupr'a elaboratului dietei ungaresci, déca cum-va acest'a aru elaborá ce-va. Votulu acest'a va fi decisivu. — Mai insemnâmu cu reserva sî scirea, ca la intemplare candu diet'a ungurésca se va aratá cu totulu neimpacabile in privinti'a afaceriloru comune, regimulu aru avé de cugetu a apelá la votulu universalu.

Intregirea postului de primate alu Ungariei da ansa la conjecturi. Cercurile clericale sî politice se ocupa multu cu acésta afacere. „Wdr.“ dîce ce ocuparea acestui postu nu póte lasá tiér'a indiferinta pentruca in lips'a unui palatinu, sî pâna candu regele nu e incoronatu, primatele are sa fia vighiatoriulu tierei. Dupa Lonovics, opiniunea publica in Ungari'a tine pre Haynald de celu mai aptu sî mai potrivitu pentru demnitatea de primate.

Cu privire la Ungari'a se mai adaugemu o scire a Ind. belg. din Parisu, dupa carea diet'a ung. la redeschidere va aflá unu ministeriu (Andrássy) inaintea sea.— Dîuarie vieneze dîcu, ca nu suntu motivate de a crede asiá ce-va.

Dupa cum se scrie din Vien'a la „Czas“ ducatele Auschwitz sî Zatoru se voru deslipí de Galiti'a sî se voru intrupá la Silezi'a austriaca. Caus'a se dîce ca aru fi ca tóte tierile ce s'a tînutu óre candu de federatiunea germana sa se unésca in unu parlamentu. Galiti'a se vede dara ca are prospecte de a remané de sine statatória.

De sub Predélu. Octobre 1866. De multe avemu necessitate, cá sa ne preingrigimu, dar dintre tóte, un'a sa nu ne scape din vedere.

Morala, morala! striga pe aici unii betrani de ai nostri; moral'a sî pietatea pare ca nu crescu totu in aceeasi trépta cu desvoltarea scîentifica a tineretului nostru; moral'a sî modesti'a pare ca nu suntu imbratîsiate cá in tineretiele nóstre.

Apoi óre ce este cultur'a fâra morala?— Intréba acei betrani— ea este numai unu fumu o incurcatura, o immorala. Ce alta poti dîce candu audi criticandu-se religiunea, tainele sî datinele ei; candu se recesce evlavi'a sî nu se cercetéza biseric'a; candu se defaima, sî se despretiuescu barbatii bisericei; candu nu se asculta parentii, pentruca n'au sciintie cá fiii; candu vorbele scandalóse cu totu curagiulu resuna in publicu; candu casatoriele ilegale se immultiescu legandu-se in publicu; candu furii nu scadu din numerulu loru; candu beti'a sî fumatulu 'su comune pâna la fii, câci sî mucosi cari invatia in scóle dela 10—14 ani nu se rusînéza a fumá? Sî in genere dîcendu, adi putîni suntu cari sa si véda cu totu numai deadinsulu de trebisiór'a sea. Ore nu din acesta causa au tempu a se certá, a se judecá sî a se defaimá unulu pre altulu?

Celu maritu eri, adi e defaimatu, sî celu defaimatu, mane are tóta increderea; jertf'a sî ajutoriulu se resplatescu eu nerecunoscintia; faptele unor'a cari se trimbitau de nobile adi se despretiuescu sî cele despretiuite si capeta pretiulu.

Noi— continua betranii — amu auditu destule de acestea sî de aceea amu ajunsu la ideie ca ómenii nostri suntu convinsi ca inaintarea in cultura nu propasiesce, ci numai se infumuréza sî se poliaza cu unu ce, care nu ne place sî de aceea nu-si dau ómenii nostri fii pre la scoli inalte, ci ii ocupa la trebuintiele loru casnice. Noi amu intielege propasîrea candu ómenii nostri cei invetiati aru stá intru ajutoriu la necasurile nóstre; candu iamu vedea pe acesti'a cu stare; candu s'aru immultî negutiatorii sî mestesiugarii.

Din tóte acestea nu stâmu multu mai bine cá in trecutu, dara in viati'a morala stâmu cu multu mai reu cá in tineretiele nóstre. Atunci cuventulu erá cuventu, sî moral'a erá caracteru. Putînii logofati de atunci aveau mai multu pretiu cá cei cu scóle (seminvetiatii) de astadi, pentruca ei ne spuneau, ca biseric'a e bas'a desteptârei nóstre; pastrarea e mijloculu de a face averi sî vederea-si de trebisióra e documentulu ca cine-va e omu cinstitu. Atunci se faceau legaturi pentru mii de floreni numai cu o vorba sî si aveau mai multa valóre ca politiele sî documintele de adi. Pre la noi se intempla adi incâtu murindu uni ómeni in Romani'a la terla loru eredii loru putînu mai afla.— Asiá dara noi tînemu tare credinti'a, ca crescerea de adi de-sî desvólta mintea mai usioru totusi nu intrece pe cea din tineretiele nóstre, candu se cultivá mai multu inim'a. Dea Dumnedieu sa fimu gresîti dar faptele tineritului ne incredintieza despre adeveru.

Iin astfelu de limbagiu amu auditu noi resonandu betrani despre cultur'a de adi. (Va urmá.)

Bucuria de frica.

T u r d 'a 27 Octobre. — Domnule Redactoru! Dta scii ca ranele coperite nu suntu sî vindecate. Credu ca concordi'a dintre noi nu stà in netedîrea sî coperirea tuturoru ticalosiiloru sî gresieleloru nóstre, pentru ca de amu urmá regulatu unu asemenea principiu falsu, atunci ne-amu face noi nóue reulu celu mai mare. Din purtarea ce a luatu dlu Redactoru alu Gazetei dela unu tempu incóce câtra publicu sî tocm'a câtra unii dintre cei mai muri binefacatori ai sei, trebuie sa incheiamu sî noi ca dsea si-face de capu cá sî dlu Mangiuc'a.

Mai de curendu dlui Redactoru ia casiunatu cá sa faca pre români de frica a serbá dîle la care tocm'a asta data nu au nici o posta; iéra aroganti'a densului trece preste tóte marginile, candu in nr. 80 dice: „ . . sî celu ce aru cutezá sî numai a-lu desfatuí prin vre-o schima (gestus) se face vinovatu de c r i m 'a n e f i d e l i t â t i e i câtra lege sî câtra datatoriulu de lege.

Acest'a e tonulu in care póte vorbí numai unu . . . *) din scól'a lui Tiberius, séu in casu mai bunu unu argatu alu absolutismului rusescu ori neapolitanu. Se vede ca dlu Redactoru candu a scrisu acele amenintiâri despotice a uitatu ca Gazet'a nu mai pórta pajora in frunte, ca nu mai este oficiala lui Bach, nici slusnic'a absolutismului, de sub care a smuls'o Baritiu cu mare nevoia in an. 1860 sî 61.

Pentru ce se fia silita natiunea romanésca a serbá dîu'a din 26 octobre? Pentru ca la 15 ani dupa ce s'a prochiamatu ea pe sine-si in Blasiu de natiune politica sî inca dupa nenumerate incercâri desierte s'a inarticulatu abié? Sî ce folosesce românîloru inarticularea, pâna candu usulu limbei natiunale in trebile publice ale tierei nu este asecuratu prin lege?

Cu cine s'au sfatuitu d. Redactoru mai nainte de a emite de la sine acum de trei ori o porunca atâtu de aspra? Eara déca cum-va are porunca de unde-va, se o spuna cá sa scimu sî noi, ca in. guvernu nu scie nemic'a de intreprinderea densului; din contra m'asiu teme cá asemenea lucru adeca demonstratiune i s'aru sî luá fórte in nume de reu, din pricin'a ca densulu este mai intâiu professoru sî directoru la unu gimnasiu nemtiescu, apoi este redactoru.

Totu cu acésta ocasiune rogâmu pe d. Redactoru alu Gazetei cá sa mai rarésca desele note cu care incurca ideile sî stilulu altor'a, sî sa nu tîna pe publicu de surdu sî orbu, repetîndu de atatea ori ideile publicate odata de câtra altii totu in Gazeta, nici sa schimonosésca corespundintiele incâtu sa nu le mai cunósca auctorii loru, precum s'a intemplatu sî cu cea din Turd'a in tréb'a cu prot. Crisianu s. a. Publiculu nu recunósce la nici unu redactoru dreptulu de a-si substituí parerile sî ideile sale in loculu altor'a. Déca nu-i place lucrulu altor'a, se nu-lu primésca, déca lu primesce sa nu-lu schimosésca. Mai adauge ca publicului romanescu inca i s'a uritu de atâtea frase retorice sî de citate latinesci, elu vrea principie cu medua, vré idei practice, conducere secura, iéra nu teorii visate. Cine-va póte fi professoru pré bunu sî totusi sa nu precépa nimic'a din politica.

Serbatórea dlui redactoru va face fiasco in cele mai multe pârti ale tierei sî numai cei cu judecat'a scurta lu voru imitá pre densulu. Diet'a care a mijlocitu acea lege din 26 Octobre nu aflà cu cale de a-si descoperí vre-o bucuria mare, cu atât'a mai putînu voru aflá românii acum'a. C i n c i i n s i.

*) DD. autori sa ne ierte ca de ací remase o titulatura, o opresce legea pentru noi in capulu dîuariului. Intre marginile legei dâmu acést'a publicitatei chiaru si candu nu-i pricepemu t o n u l u. Red. Alb.

Parerea s u b c o m i t e t u l u i comissiunei dietale (unguresci) de LXVII. esmisa in caus'a a f a c e r i l o r u comuni.“

(Urmare)

30. Cu privire la aceea parte a afaceriloru comune, ce nu se tîne apriatu de suer'a guvarnârei, nu tînemu cu scopu nici senatu imperialu completu, nici vre-unu parlamentu centralu séu comunu, fia ori si cum numitu, si dintre aceste nici unulu nu voimu sa primimu; ci dorimu, ca, de óre-ce si in pré inaltulu cuventu de tronu a M. Sele sanctiunea pragmatica e punctu comunu de manecare — de o parte tóte tierile corónei unguresci laolalta, de alta parte iara celelalte tieri si tînuturi ale Maj. Sele laolalta — cá se privésca cá dóue pârti deosebite si deplinu egalu indreptatîte. Prin urmare, paritatea deplina intre aceste dóue o considerâmu de conditiune ce nu se póte delaturá in privinti'a manipulârei afaceriloru comune.

31. Pre basea acestui principiu de paritate aléga diet'a Ungariei pentru tiéra-si din sinulu ei o delegatiune de unu numeru otâritu de membri si anume din amendóue casele tierei. Aléga de asemenea si celelalte tieri si tînuturi ale Maj. Sele in modu constitutiunalu pentru ele o delegatiune de totu atâti membri.

32. Aceste delegatiuni suntu de alesu numai pentru unu anu, adeca pentru o sessiune a dietei, si trecendu anulu, adeca cu inceputulu sessiunei nóue, activitatea delegatiuniloru incéta cu totulu. Membrii loru potu fi realesi.

33. Fia-care delegatiune desclinitu, din sinulu ei si liberu si-alege presiedinte notariu si, incâtu necesitatea va poftí si altu personalu oficiale, pre toti membrii lui; ea insa-si prefige ordinea afaceriloru.

34. Delegatiunile le va conchiamá pururea Maj. Sea pre unu terminu anumitu, si adeca schimbandu, intr'unu anu la Vien'a, séu déca adunarea celoru-lalte tieri ale Maj. Sele séu M. Sea ingusi va poftí, la alta capitala a tieriloru acelor'a.

35. Fia-care delegatiune tîne siedintia separatu, in acele se otâresce prin votarea dupa capete si prin majoritatea absoluta de voturi a membriloru, si ce a otâritu majoritatea, se privesce de otârirea adunârei intregi. Pentru rectificâri proprie, se póte induce in protocolu votulu separatu, dara nu se slabesce puterea otârirei.

36. Amendóue delegatiunile in siedintie impreunate nu se potu consfatuí, ci fia-care comunica celei'a-lalte in scrisu pârerile si otâririle sele, si in casu de pâreri diferite, prin scrisori se voru incercá a-si lâmurí ideile. Scrisorile le scrie fia-care in limb'a propria, alaturandu acolo si traducerea autentica.

37. De cum-va prin aceste scrisori nu aru succede a uní pârerile acestoru dóue delegatiuni: atunci ambele delegatiuni voru tiné siedintia impreunata, dara numai spre votare. — In siedinti'a impreunata voru presiedé presiedintii ambeloru delegatiuni, dar sfer'a loru de activitate va fi numai a grigí de actulu votârei si a enunciá majoritatea. Spre aducerea otârirei se poftesce majoritatea absoluta a tuturoru membriloru din amendóue delegatiunile. Protocolulu se va purtá in limb'a fia-cârei'a de câtra notarii ambeloru pârti, si se va autenticá in comunu.

38. Déca schimbarea aloru trei scrisori remane fâra succesu: fia-care parte are dreptu sa provóce pre ceealalta cá cestiunea sa se decida prin votisare comuna, ceea ce partea provocata nu póte refusá; si atunci presiedintii ambeloru pârti in contielegere prefigu loculu siedintiei pentru votisare, dîu'a si ór'a ei, invitandu fia-care presiedinte membrii din delegatiunea sea.

39. De suer'a activitatei acestoru delegatiuni se potu tiné numai acele obiecte, ce in legea despre afacerile comune, suntu indrumate apriatu la aceste delegatiuni. Delegatiunile, in dispusetiunile loru, nu se potu estinde mai departe de acestea, iéra in afacerile reservate dietei unguresci si regimulu ungurescu nu se potu amestecá.

40. Delegatiunea emisa spre tractarea despre afacerile comune dorimu sa o privimu de o atare corporatiune, care fiindu libera alésa de dieta, in afacerile si dupa norm'a prescrisa si defipta de lege, representa diet'a fatia cu celelalte tieri ale Maj. Sele, intocm'a precum si noi singuratecii deputati alesi liberu dupa cercuri representâmu tiér'a si interesele ei la diet'a ungurésca. Chiaru pentru aceea nu aflâmu cu scopu ca delegatiunea prin instructiuni prevenitóre sa fia legata, pentru ca cu atari instructiuni convenirea ambeloru pârti nu aru avé resultatu doritu, si adeseori s'aru intemplá ca, déca delegatiunile ambeloru pârti aru avea instructiuni apriate dar dlferitóre, aru fi cu neputintia a ajunge la resultatu pre calea contielegerei, si acést'a chiaru candu obiectele ce compunu afacerile comune suntu de natura incâtu delaturarea séu amanarea deciderei loru aru fi a impedecá machin'a statului.

41. In privinti'a modului procedurei cugetâmu ca aru fi cu scopu a otârí, cumca obiectulu ce in puterea legei se tîne de delegatiunile acestea, ministeriulu comunu sa-lu propuna deosebitu fia-cârei delegatiuni. Fia-care delegatiune va avé dreptu a indreptá intrebâri câtra ministeriulu comunu, séu, dupa sfer'a loru, câtra unu membru alu acelui'a si sa póta cere dela ei deslusiri, chiaru pentru aceea ministeriulu comunu va avé dreptu, iéra candu va fi provocatu la aceea, va fi si deoblegatu, sa se infatisieze si la un'a si la alta comissiune, sa respunda, sa astérna scrisorile cerute si sa dee deslusiri.

42. Otârirea bugetului va fi partea cea mai importanta a problemei acestoru delegatiuni, in fia-care anu. Acestu bugetu, ce se póte estinde numai preste cheltuielele cari prin legea constitutiuuala infiintiata pentru detiermurirea afaceriloru comune; se voru recunósce cá comune, lu va gâtí ministeriulu comunu cu conlucrarea ministerieloru deschilinite respundiatóre ale ambeloru pârti, si asiá se va predá desclinitu fia-cârei delegatiuni. Delegatiunile lu voru desbate desclinitu in modulu prescrisu mai susu, iéra observatiunile si le voru comunicá in scrisu, déca in óre-care punctu nu s'aru puté uní pârerile loru, atunci voru otârí despre elu prin votare in siedinti'a comuna.

43. Bugetulu astfeliu detiermuritu, singuraticele tieri nu-lu mai potu luá la desbatere, ci fia-care este indetorata dupa proportiunea, care (in modulu prescrisu in punctulu 20, 21, 22, 23 si 24, a proiectului nostru) mai inainte s'a detiermuritu, sa pórte partea bugetului ce cadé asupr'a ei. Insa de órece cu referintia la acestu bugetu comunu, aruncarea cheltuieleloru incasarea si detiermurirea sistemei de contributiune in Ungari'a, se tîne de activitatea dietei unguresci si a ministeriului respundietoriu ungurescu: ministeriulu ungurescu va luá in bugetulu seu, ce-lu va asterne dietei unguresci, tóte acele ce cadu in proportiunea numita pre Ungari'a, din bugetulu comunu detiermuritu, dara aceste pusetiuni in privinti'a marimei loru nu mai potu fi supuse la desbateri. Ministeriulu respundietoriu incasandu sumele re-

cerute pentru detiermuritele cheltuiele comune, care va fi respundietoriu pentru întrebuintiarea sumeloru primite spre scopulu menitu; intielegendu-se de sine, ca celu ce manipuléza sumele, e supusu la dare de socota stricta.

44. Control'a asupr'a acestei dâri de socote asijderea cade in sfer'a activitâtii numiteloru delegatiuni, acele sî in privinti'a dâriloru de socota voru procede in modulu descrisu mai susu.

45. Asemenea procedur'a se va observá sî in veri cari alte afaceri, ce cá comune, cadu in sfer'a numiteloru delegatiuni. Si pre aceste ministeriulu comunu le asterne separatu fia-cârei delegatiuni, pertractéza despre ele separatu; si comunica pârerile laolalta in scrisu, si déca in modulu acest'a nu s'aru puté intielege, atunci dupa cum s'a spusu mai susu, otârescu in siedinti'a comuna de votare. Se Intielege de sine, ca decisiunile loru, incâtu aru recere incuviintiarea domnitoriului, se voru asterne M. S. si déca M. Sea le-a intâritu, voru avé putere deoblegatóre. Atari decisiuni intârite prin aprobarea domnitoriului, M. Sea le va aduce la cunoscinti'a fia-cârei diete prin respectivulu ministeriu respundietoriu. (Va urmá.)

Principatele române unite.

Bucurescî 2 Novembre· (Intorcerea Principelui.) Despre petrecerea Principelui Carolu in Constantinopole in cele dóue dîle din urma pociu sa ve impartasiescu dupa scirile, telegrafice, care au venitu eri sér'a aici, adi inca urmatórele:

In 29 Oct. au avutu de a salutá pe Principele recunoscutu alu Romaniei sî locutiitorii aceloru dóue puteri, cari s'au retînutu pâna atunci, adeca dragomanii de legatiune ai Russiei sî Spaniei fura tramisi, de a gratulá Principelui. Camu pe la 11 óre inainte de amédi tramise sultanulu pe celu antâiu adjutante alu seu Djemilu Pasi'a la Principele, cá sa-lu invite la o audientia privata, care a tînutu mai multu cá o óra sî s'a finitu cu invitatiunea la o revista mare de trupe tînuta in onórea principelui celui nou recunoscutu, la care fiulu Sultanului a comandatu preste unu escadronu de cavaleria in persóna sî a statu in fruntea acestui despartiementu de cavaleria, cu tóte ca atunci a fostu o tempestate infricosiata cu plóie. Dupa revista s'a dusu principele la otelulu agentiei române, cá sa asiste cá nanasiu la botediulu copilului celui cu vre-o cate-va dîle inainte nascutu alu agentului nostru de astadi in Constantinopole, alu Dlu A. Golescu. Sér'a fu invitatu Principele cu 12 persóne din suit'a sea la unu banchetu intocmitu dupa lusu orientalu la ministrulu afaceriloru esterne, Aali Pasi'a, unde au luatu parte sî toti ceilalti ministri sî dignitari mari ai Portii. Capel'a privata a sultanului a cantatu acolo sî melodii natiunale romanesci. In 30 sér'a se puse principele pe corabi'a „Izzedina“ sî ajunse dupa o caletoria norocósa (in tempulu acest'a fortunosu) la Varn'a, de aci folosi iarasi calea ferata pâna la Rusciucu sî a ntrecutu indata dincolo pe o corabie româna „stéu'a româna“ la Giurgiu, unde a petrecutu nóptea in otelulu „La cetatea Parisu“.

Fiinduca s'a telegrafatu inca eri sér'a scirea, ca principele va parasí Giurgiu inca la 10 óre inainte de amédi sî cam la 2 óre va intrá in Bucuresci, asiá au esîtu tóte despartiamentele uniformate ale gardei natiunale, 2 regimente de infanteria de linia scóla militara, sî câte unu batalionu de pompieri venatori la 11 óre sî au formatu dela barier'a Filaretu pâna la palatulu principelui in uliti'a mogosióiei o linie. Dóue baterii de cavaleria si-au luatu pusetiunea in piatiulu teatrului, pe candu câte unu escadronu de ulani sî de husari de gendarmeria, au asteptatu pre principele la barier'a Filaretu. Imbuldial'a poporului erá fórte mare; eguipagele, a câroru numeru erá preste 200, sî alte trasuri au formatu o masa eleganta de care. La 2¼ óre se aratà principele iu trasura deschisa; la sîâng'a lui siedea presiedentulu ministriloru, principele Ioan Ghic'a, care a fostu intempinatu pre principele la Giurgiu; cam 10 trasuri au urmatu cu suit'a sî cu servii principelui. Intr'aceea s'au umplutu ulitiele de poporu si in feresti se vedea stéguri tricolóre. Dupa ce a sositu principele in palatu, a comandatu gardei natiunale sî trupeloru sa se asiedie inaintea ferestrei sele, sî apoi a primitu gratulârile dignitariloru civili si militari, precum sî a representantiloru puteriloru garante. Pre sér'a au fostu indicata o iluminatiune generale.

Varietâti.

*** Inca in an. 1856, pecandu s'au fostu escrisu din partea tipografiei nóstre archidiecesane prenumeratiune la Biblia, s'a fostu prenumeratu la acésta s. carte sî obstile nóstre biserîcesci din Rachitov'a sî Docleni tiitóre pe atunci de eparchi'a Versietiului, unde numitele obsce prin Protopopululu loru au sî depusu pretiulu de prenumeratiune in sum'a de 20 f. m. c., insa banii au remasu la Consistoriulu serbescu, sî obstile n'au primitu Bibli'a. Acésta imprejurare au silitu pe representantii bisericesci, din pemenitele comune a areta lucrulu acest'a Consistoriului românu de acum alu Caransebesiului, de care se tienu acum, carele cercetandu in urm'a baniloru de prenumeratiune a desu mentiunateloru comune pentru Biblia, au aflatu, ca banii nu s'au tramisu la loculu destinatiunei loru ci suntu inca la Consistoriulu serbescu din Versietiu. Consistoriulu românu in Caransebesiu au rechiamatu banii prenumeratiunei, sî capetandui iau sî tramisu la loculu destinatu, de unde aceloru comune bisericesci li s'au sî tramisu Bibliele.— Eata, ce este Mitropoli'a ortodoxa româna pentru romanii ortodoxi!

*** „N. Fr. Pr.“ spune ca si in gendarmerie sa se introduca unele reforme, unde se va luá in considerare cunoscinti'a limbiloru patriei.

*** (O intemplare infricosiata.) In dîlele trecute fu dusu in Clusiu unu copilu la inmormentare. Dupa cosciugu urmau o multime mare de copii din gimnasiulu catolicu. Tocmai candu treceau prin strad'a bisericei, scotea o servitóre nisce biboli dintr'o curte, cari infuriindu-se de flacar'a faclieloru se repedîra asupr'a copiiloru inspaimentati si-i maltratara reu cu córnele. Doisprediece copii suntu vatemati reu; multi s'au bolnavitu de fric'a cea mare.

*** In dîlele acestea fu omoritu la mór'a dela Darste, in valea Temisiului, unu lupu de totu mare sî betranu, carele se coboriá din padure la drumu sî se repediá asupr'a locuitoriloru din móra. Fu dusu la Brasiovu. Unu esemplaru mai mare cá acest'a nu s'au vediutu inca. Erá turbatu sî au vatematu reu pre unu barbatu din Satulungu sî pre o copila din Cernatu.

Nr. 41—2 **Concursu.**

Pentru intregirea statiuniloru vacante de Invatietoriu din Comunitâtile gr. res. Luncaniu, sî Petrós'a, ce suntu ingremiate inclitului Comitatu Carasiu sî Protopresbiteratului greco-orientalu românu alu Fagetului se escrie prin acést'a Concursu.

Cu aceste statiuni suntu impreunate urmatórele emolumente,

I. Luncaniu.

a) in bani gat'a: léf'a anuale de 28 fl. v. a.

b) in naturale: 6⅔ metie de grâu, 13⅓ metie de cucuruzu, 33⅓ ponti de sare, 66⅔ ponti de clisa, 8⅔ ponti de lumini, 5⅓ orgii de lemne 2 lantia de livada. —

II. Petrós'a.

a) in bani gat'a: léf'a anuale de 63 fl. v. a.

b) in naturale: 20 mesuri de grâu, 40 mesuri de cucuruzu, 75 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 12 ponti de lumini, 8 orgii de lemne cuartiru liberu sî ½ jugeru de gradina.

Doritorii de a ocupá aceste posturi de invetiatori voru avé a indiestrá petitiunile loru concursuale timbrate, dupa cuviintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum sî purtarea loru morala sî politica sî astfelu indiestrate le voru substerne Ven. Consistoriu dreptumaritoriu alu diecesei Caransebesiului pânâ la 20 Novembre v. 1866.

Caransebesiu in 17 Octombre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 42—1 **Citatiune edictala.**

Prin carea Ann'a Manea din Sisnau tînutulu treiscauneloru in secuime, carea de 7 ani cu necredintia au parasitu pre legiuitulu seu barbatu Alesandru Barsanu din Marcosiu, Comitatulu Albei de susu, fugindu in lume cu unu tîganu din Dalnocu, anume Misca Puiu, sî nesciindu-se loculu ubicatiunei ei, se citéza prin acést'a cá in terminu de o ½ de anu cu atâtu mai vertosu sa se infatiosiedie inaintea subscrisului foru protopopescu, cu câtu ca la din contra se va dá divortiu barbatului seu la intielesulu SS. Canóne ale bisericei nóstre dreptucredincióse resaritene, sî in absenti'a densei.

Forulu Protopopescu gr. res. ortodoxu alu Tractului Hidvégului.

Elöpatak 1 Noemvre 1866.

Ioann Mog'a Protopopu alu tract. Hidvég.

Pretiurile de piatia

din Sabiiu, Vineri in 4/16 Novembre 1866.

	fl.	xr.
Grâulu de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*)	4	13
„ „ mijlocu „	3	87
„ „ códa „	3	60
Secar'a de frunte galét'a nemtiésca. (Metzen) *)	2	93
„ de mijlocu „	2	87
„ de códa „	2	80
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	47
„ „ mijlocu „	1	40
„ „ códa „	1	33
Cucuruzulu galét'a nemt. (Metzen) *)	3	7

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a de Vienn'a.

Din 4/16 Novem. 1866.

Metalicele 5%	59 55	Actiile de creditu	153
Imprumutulu nat. 5%	66 60	Argintulu	126
Actiile de banca	717	Galbinulu	6 03⅝

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 89. ANULU XIV.

Sabiiu, in 10|22 Novembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. st pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Repriviri sî priviri.

Sabiiu 8 Novembre.

Dupa incetarea pe rendu a dieteloru se parea ca pre unu momentu se alinase sî vuietulu constitutiunalu. Tóta atentiunea popóreloru austriace erá indreptata spre cele dóue câmpuri de resbelu, dela média-dî sî dela média-nópte. Publicistic'a deveni numai repetîtórea tuneteloru dela Custozz'a sî Königgrätz, cari umpleau de seriositate pre fia-care cetâtiénu. In fine furtun'a se alinéza, lucrurile reintorcu iéra cu incetulu in marginile loru normale. Starea esceptiunala, ce se puse pre unele provincii, incetéza. Dara, cá sa continuâmu icón'a nóstra, inca nu se aprinsese de nici o parte vre-o candila constitutiunala, diet'a, care sa lumineze situatiunea sî asiá vuetele constitutiunale ce incepemu a le audî suntu numai voci nelamurite sî fâra prospecte de durata sigura pre venitoriu.

Erá d. e. multa vorba despre federalismu, dualismu, centralismu, autonomismu sî mai scie Ddieu câte ismuri, dupa care avea a se impârtî séu concentrá imperiulu.

Fatia cu vuietele aceste ce erá alta de facutu decâtu a tacé, cu atâtu mai vertosu, cu câtu actiunea nóstra politica stetuse pre locu cu amanarea dietei din Clusiu din anulu trecutu, oprindu-se la acelu punctu cardinalu, despre referintiele de dreptulu de statu intre Transilvani'a sî Ungari'a.

Objectiunea ce ni s'aru puté face aru fi, ca la ce amu incuviintiatu noi alegerile la diet'a din Pest'a, déca privimu incetarea actiunei la diet'a din Clusiu ?

La prim'a vedere afla cine-va o contradîcere, ceea ce dispare indata ce va avea in privintia : ca mergerea acést'a avea in prospectulu seu mai multu o eventuala defensiva sî asistarea la incoronarea regelui Ungariei, carele este sî Mare principe alu Transilvaniei, amesuratu rescriptului din 25 Decemvre 1865 citatu de noi in nrulu trecutu ; de alta parte procederea acést'a era sanctiunata de congresele natiunali sî pusa sub scutulu a dóue rescripte imperatesci : unulu prin care diet'a din Clusiu se amanà sî altulu prin care Transilvani'a se poftesce la diet'a de incoronare. Contradîcerea dispare sî mai tare sî sanctiunarea congreseloru, data conducatoriloru natiunali, devine sî mai ratiunala, déca ne intipuimu adeverat'a situatiune politica a nóstra, ce o avemu cá o trista ereditate pâna acum. In desiertu ne svercolimu noi unii sî altii, in desiertu ne facemu ilusiuni ; realitatea ne da de golu cum stâmu noi politicesce, ne arata ca noi in 1863/4 amu sositu numai la pragulu unui terenu, dara nu amu pusu piciorulu in trensulu. E usioru celui ce are coperisiu, candu vine plóiea, dar e reu pentru celu ce nu are, câci elu trebuie sa rabde crudîmea elementeloru, pâna candu da Ddieu de sa indrépta tempulu spre bine, séu sa alerge ori in catrâu cá sa-si asigure unu scutu pâna candu si póte intemeiá sî elu ce-va.

Diet'a dela 1863/4 ne-a datu unu articulu de lege despre inarticularea natiunale. Formalu, acest'a este unu castigu mare ; practicabilitatea lui in intielesulu legiloru patriei sî a constitutiunei ei remane insa unu ce imposibilu, ne avendu afara de districtulu Naseudului nicairi unu teritoriu spre a se putea aplicá in tóta estinderea lui. Afara de aceea celalaltu castigu dela acésta dieta, articululu pentru limba, atât'a e de tiermuritu, incâtu pâna in cele din urma nu mai scii ca unde se cuprinde valórea lui nóue favorabila. Aici mai ca amu puté amintí, ca in un'a din siedintiele dieteloru din 1863/4, togm'a candu fu in desbatere articululu pentru limba, unu barbatu dealtmintrea independinte au fostu, carele, cine sci din caus'a câroru dependintie, dupa ce altii, vrendu sa-i dea onórea, cá unui barbatu alu natiunei, sî retrasera amendamentele — au potrivitu de se primì proiectulu regimului, mai putînu favoritoriu intereseloru natiunali. Dar sa nu ne facemu acum incusatorii nimenui, chiaru sî aceloru independinti nu. Sa facemu uitate sióptele, ce se siopteau despre nisce relatiuni sî aspiratiuni din acei tempi, buni dupa feliulu loru, dara reu folositi sî sa constatâmu, ca candu au venitu viforulu ne-au aflatu fâra coperisiu ; Ungurii insa s'a retrasu in comitatele pretinse ale loru, Secuii sî Sasii in scaunele loru sî noi ? — amu remasu in starea dinainte, de aceste tempuri fericite dar nefolosite, stare care ne mâna la casu de nevoia a stórce chiaru sî din mân'a absolutismului, a dualismului séu a federalismului séu cum le mai chiama, numai sa stórcemu ce-va drepturi sî pentru noi, cá sa nu fimu cu totulu incalecati.

Acést'a au fostu situatiunea nóstra dinainte de 1863/4, acést'a este dupa 1863/4 cu acea esceptiune, ca acum avemu la ce ne provocá, avemu unu punctu legalu de manecare, ceea ce inainte nu aveamu sî totusi au ómeni, câroru li se dede ocasiunea cea mai buna de a escelá in natiunalismu, dar nu o folosira, obrasulu sa faca imputâri barbatiloru, cari cu cea mai mare abnegatiune s'au luptatu in tóte impregiurârile, chiaru sî cu pericululu esistintiei loru, ca pactéza cu totu feliulu de sisteme politice !

Dela acei barbati, cari in tóte sî sub tóte sistemele s'au luptatu pentru castiguri in folosulu natiunei, vomu asteptá cá sa conduca nai'a natiunala sî de acî incolo, nici odata insa nu dela cei ce nu-si sciu dá socotéla de cugetele loru ; nici odata dela acei ce umbla numai dupa nutrementulu ambitiunei individuali sî totu odata facendu marfa de vendiare caus'a unui poporu intregu.

Eveniminte politice.

Sabiiu in 9 Novembre.

Incepemu cu deschiderea dietei unguresci. Dupa unu telegramu sositu la „Hrm. Ztg.“ sî publicatu eri, diet'a ungurésca s'a deschisu prin unu rescriptu carele cuprinde : ca scopulu finalu sî nestramutatu alu desbateriloru reincepute remane precum s'a disu in cuventulu de tronu : regularea legaturei intre diferitele pârti singuratice ale monarchiei sî restatorirea stârei autonomice a Ungariei. Dupa acést'a pomenesce de evenemintele resbelice sî despre incheierea pâcei sî apoi arata lips'a cea imperiósa de a grâbí regularea afaceriloru interne. Vaiera amanarea dietei cu atât'a mai vertosu, cu câtu ca tocm'a pre atunci se erá elaboratu in unu comitetu dietalu o propunere, carea cuprinde lucruri in sine, câroru regele de acum le-au esprimatu recunoscinti'a sea, pentruca recunósce in acestea punctulu din care se póte deduce realisarea unei impacâri sî afla in trensele esprimata tînerea tieriloru de olalta sî asecurarea esistintiei monarchiei.

Rescriptulu arata punctele cardinale ce au sa se desbata mai in curendu sî adeca : u n i t a t e a a r m a t e i in conducerea sî organisatiunea ei precum sî in cele ce privesce tempulu de servitiu sî intregirea óstei. Afacerile vamale, contributiunea indirecta, monopolulu statului sî afacerile de detori'a sî creditulu statului ; tóte acestea receru o pertratare comuna. Déca se voru implini pretensiunile aceste cari garantéza legatur'a de unitate a statului, se voru implini sî dorintiele Ungariei, denumindu-se unu ministeriu respunsabilu sî restatorindu-se aministratiunea municipala autonoma. Regimu constitutiunalu nu va capatá numai Ungari'a ; aplicarea principieloru de impacare precum sî modificarea legiloru din 1848 se va face prin dieta in intielegere cu unu ministeriu ce e a se denumí. — Rescriptulu si esprima in fine speranti'a, ca descoperirile aceste cari suntu totodata sî serióse admonitiuni ale tempului sa le supuna unei desbateri corespundietóre pentruca numai in tipulu acest'a va intrá mai iute in viétia, organismulu constitutiunalu.

Dupa cele premise despre rescriptulu prin care se redeschide diet'a se insemnâmu, ca cele dóue partide a Deakianiloru sî a Tisza Iokaianiloru tocm'a acum torcu o lupta apriga intre sine. Materi'a luptei e prea putînu interesanta, pentru ca in ceste din urma cért'a se inverte pre langa sustînerea fia-cârei partide, ca ea are dreptu. Pre lânga tóte certele aceste Jokai redactorele primariu dela „Hon“ produce mereu la programe politice. Celu mai nou resultatu alu programeloru se vede a fi trecerea unui resolutiunistu in castrele deakianiloru. Acest'a e Paulu Somsich.

Scirile dela 17 Nov. n. din Vien'a spunu, ca sî dietele de dincolo de Lait'a aveau a se deschide prin o solia a regimului (Regirungsbotschaft). Intr'aceea in ministeriu se lucra din tóte puterile la bugetulu pe anulu 1867.— Alte sciri spunu sî despre retragerea adjutantelui imperatescu conte Crenneville sî inlocuirea sea cu contele Mensdorf.

Din Galiti'a se scrie ca Locutiitoriulu Goluchowski a destituitu pe profesorele ruténu Goluwacki dela universitatea din Leopole sî se dice ca mai au sa urmeze sî alte destituiri de ruteni.—

Unu tel. din „Times“ din Florenti'a ne aduce urmatórea scire importanta: Intr'unu consistoriu secretu s'au decisu, ca papa si va luá refugiu pe Malt'a, déca va fi necesitatu, a parasí Rom'a. Judecatoriele bisericesci din insul'a acést'a au primitu dejá comunicarea acestei decisiuni pe cale semioficiale.

„Gazetta di Torino“ vrea sa scie din isvoru securu, ca in palatulu regescu de pe insul'a ispanica Majorc'a se facu tóte pregatirile, de a primí pre Pap'a.

Despre giurstârile, ce privescu la alocutiunea papei indreptata câtra Itali'a, ne aduce „Times“ unele descoperiri de totu picante: Ca pap'a spriginitu de intregulu episcopatu catolicu, aru intentiuná, a pregatí o demonstratiune mare contr'a tendintieloru liberali ale regimului italianu. Delegatiunea cardinalului Reisach in Engliter'a sî in Franci'a sta in legatura cu tendintiele acestea. Clerulu francesu insa nu au aratatu invoirea asteptata, sî acést'a au frapatu pre pap'a. Intr'aceea se iví anessarea Venetiei sî totu odata purtarea suprindiatóre a clerului venetianu, cu patriarchulu in frunte. Faptele acestea au catranitu de minune pre jesuiti, fiindca prin regularea cea nóua a lucruriloru 'si perdusera etablisemente insemnate, ei nu se liniscira, pâna nu adusera pre pap'a intr'acolo, de facù alocutiunea. De-sî tempulu, in carele se conchiamase consistoriulu, erá nepotrivitu cu tóte acestea nu se póte negá, ca pap'a au aflatu planulu, ce i s'au propusu despre alocutiune, prea esageratu, l'au schimbatu de trei ori sî in fine scrise cu mân'a propria loculu acel'a modestu, unde se esprime bucuri'a, carea o aru avea de reintórcerea fiiloru perduti.

Din Spani'a iéra curseza sciri ce prognosticescu e revolutiune.

Dupa scirile mai din cóce pacea sî liniscea in Cret'a e departe de a fi restaurata. Cele ce se vorbea despre supunerea greciloru au fostu anu armistitiu, care grecii la folositu pentru de a se intarí. La trecerea terminului grecii au declaratu lui Mustaf'a pasi'a, ca densii lu astépta armati.

Din Romani'a ne aducu diuarele list'a deputatiloru pentru nóu'a camera. Asteptâmu cu mare incordare sa vedemu care va fi drumulu acestui corpu, sî cari voru fi resultatele.

Revista diuaristica.

„N. Fr. Bl.“ aduce in nrulu dela 16 Noemvre unu articulu intitulatu „Prospecte in Ungari'a“ din carele luâmu sî noi urmatórele:

„Diurnalistii oficiosi de unu cruceriu (Kreuzer=Jurnalisten) nu au minte nici de unu cruceriu, déca ei in presér'a redeschiderei dietei unguresci facu pe publicu cá sa astepte ani de nelinisce sî de amaraciuni, la casu, candu diet'a aru continuá opositiunea fatia cu pretensiunile regimului. O atare amenintiare nu mai póte prinde in Ungari'a, ci ea póte mai curendu produce contrariulu in tiér'a, unde s'a continuatu lupt'a de seculi, fâra de a repâsî dela ea. Franc. Deák celu mai blandu, cu minte sî iubitoriu de pace dintre barbatii opusetiunei in Ungari'a sî a datu inca inainte respunsulu la acésta amenintiare, candu a dîsu câtra deputatiunea din Szegedinu:

„„Nu potu cá sa ve ascundu ca patri'a nici in unu tempu nu s'a aflatu in o stare mai fatala cá cea de acum, sî ca fericirea viitóre a patriei nóstre nu aterna numai dela noi.““ Acést'a e limbagiulu de unu curagiu, cari cauta cu liniscire mortiei in fatia sî a cârei putere nu e datu fia-cârui'a sa o scia mesurá.

„Amenintiarea pre lânga aceea nu are in sine pretiu, pentru ca sabi'a radicata contra Ungariei are dóue taisiuri, ea vulneréza sî pre acel'a care o sucesce. Déca duréza in Ungari'a sî mai departe boliciunea constitutiunala, corpulu statului austriacu intregu remane bolnaviciosu sî slabanogitu. Sî chiaru sî candu afirmatiunea acést'a fatia cu pusetiunea de putere sî cu imbunatâtirile economice se voru puté disputá, popórele de dincóce de Lait'a sî representanti'a loru nu voru mai dorí constituirea imperiului pe basea unei pressiuni asupr'a Ungariei. Este neaperatu de lipsa impacarea cu Ungari'a, séu ca apoi tóte proiectele de clâdire se punu pre o basa nesigura. Dela convingerea acést'a trebuie sa procéda cercarea de acum sî dupa aceea trebuie sî indreptatu lucrulu, pentru cá sa nu se pérda tempulu celu scumpu sî sa nu dea incercarea cea mai de aprópe de greutâti sî mai mari.

Cu ocasiunea deschiderei dietei unguresci in anulu trecutu amu gâsitu unu prognosticon nefavoritoriu pentru efectulu rescriptului. Oficiósele glorificau atunci form'a cea impacatóre, amu consideratu insa atunci pe unguri cu multu mai deprinsi in politica, decâtu cá sa se castige prin forme, sî prin alte lucruri esterióre. Astadi iéra cetimu in o fóia de aici, ca rescriptulu regescu va fi conciliantu câtu se atinge de forma sî nu va lasá nimic'a, din ceea ce aru putea aduce la lumina intentiunea cea impacatóre. Cu acést'a insa nu s'a dîsu nimic'a, pentruca ungurii sciu prea bine, ca regimulu nu doresce nimic'a mai tare cá impacarea cu Ungari'a, sî asemenea e sî cu cea mai mare parte a Ungariei carea nu doresce nimic'a mai tare; decâtu sa se delature odata definitivu cért'a constitutiunala. Dara cu tóte dorintiele aceste delaturate nu se face nici unu pasu inainte, déca nu se pune o basa positiva la finirea certei. Tóte formele sî vorbele frumóse nu ajuta nimic'a, pentruca in tipulu acest'a nu s'aru face alta decâtu cá sî candu ai decorá pre cine-va cu unu ordinu candu elu striga dupa pâne.

„Noi insa nu credemu ca astadî mai stau lucrurile astfeliu, pentruca esperintiele de pâna acum trebuie sa fia aretatu regimului din destulu, ca elu trebuie sa dea Ungariei totu ce corespunde constitutiunei ei sî ce corespunde recerintieloru adeverate sî opinate ale esistintiei ei, reservandu aceea ce nu stà in puterea regimului cá sa dea. Recerintiele imperiului sî dreptele pretensiuni ale tieriloru de dincóce de Lait'a sî ale regimului imperialu punu o margine cereriloru unilaterali ale Ungariei. Marginea aceea se afla in detori'a statului, carea dupa firea lucrului ni este comuna, armat'a sî contributiunea indirecta. Precâtu amu pututu vedea din diferitele foi rescriptulu câtra diet'a ungurésca se va tiermurí prelânga acestea.

„Noi nu credemu, cá pe basea aést'a sa nu se póta o intielegere pentruca nu aflâmu in aceste nimic'a, ce nu s'aru aflá sî in elaboratulu comissiunei de cincispre-diece. Intielegerea numai atunci nu s'aru puté face candu diet'a ungurésca aru avé de cugetu a-si mai immultî pretensiunile; ea (diet'a) ins'a atunci aru fi aceea carea aru face politica de oportunitate, politica, carea tocm'a oratorii ei o imputau celoru de dincóci de Lait'a.“ —

Cu privire la programele lui Jokai de care facemu pomenire la Ev. pol. reproducemu dupa „Concordi'a“ urmatórele:

Mauritiu Jokai redactorele diurn. liberaliloru „Hon“ comunica program'a s'a politica cá respunsu la unele intrebâri facute din partea unoru diurnale de alte partite. Acésta programa are intielesulu urmatoriu:

Nu me miru nici odata de aceea, ca diurn. „Hon“ in tempii mai recinti a fostu centrulu comune pentru atacurile tuturoru diurnaleloru de partida contraria. Acést'a e lucru fórte naturale, sî nici ca se intempla cu elu altu ce-va, decâtu ce se intemplà cu organele celoru alte partite, cari in continuu pórta intre sine „bellum omnium contra omnes.“

Amu fostu preparatu sî la amaraciunile personali: natur'a atacuriloru politice in tempulu de acum'a este, ca cu acele omulu nici odata nu-si castiga amici, ci din contra sî pre celu mai fidelu colegu inca si-lu face inimicu.

Despre tóte aceste io m'amu esaminatu insumi; insa la unu lucru nu fusei preparatu nici decâtu;— adeca la aceea, ca incependu dela „Lloyd“, „Hirnök“ sî pâna la centralistic'a „Presse“ sa se scóle unisono in contr'a mea, cá sa li dau program'a.

Despre ce sa li dau eu program'a?

Dóra despre aceea, „ca cum aru trebuí reconstituitu imperiulu austriacu?“

Aru fi tare usioru a me acoperí cu velulu modestiei sî apoi a respunde, ca déca atâti barbati de statu, câti se afla la guvernulu Austriei, in restempu de unu anu sî diumetate nu potura aretá lumei unu astfelu de programu, cum asiu puté face eu asiá ce-va, cum asiu puté fi io,— unu publicanu blandu, mai intieleptu, mai inaltu sî mai poternicu, decâtu atâti barbati de intielepciune mare, pusetiune inalta sî de o potere asiá destinsa precum suntu domniele loru?

Insa n'amu lipsa de astfeliu de retragere ci respundu dreptu sî decisivu.

Pe mine nu m'a autorisatu nici alegatorii mei, cá deputatu, nici amicii de acela-si principiu, cá redactore, a face programu pe sém'a Austriei, pentru infiinti'area unei constitutiuni generali.

Sum insa autorisatu a conlucrá la restituirea constituirea Ungariei.

Totu pentru acestu scopu me alese sî cas'a representantiloru de membru alu comissiunei de 67.

Cá supusulu atâtoru incredintiari nu-mi voiu ascunde program'a nici odata, ci sum gat'a ori candu a o esprime inaintea lui Ddieu, inantea tierei sî inaintea tronului.

Program'a mea este:

„Natiunea magiara (?) are a conservá Ungari'a intréga nescîrbata si nevatemata, pentru regele ei.“

„Representantii Ungariei n'au de a se mestecá in trebile interne ale popóreloru, cari nu se tînu de Ungari'a; nu faca constitutiuni nici pentru Boemi'a, nici pentru Galiti'a pentruca aceea nu e incredintiata representantiloru Ungariei, pentruca densii se voru ingrigi insusi despre acést'a.“

„Ungari'a are a face pentru popórele locuitórie intr'ens'a un'a constitutiune liberala, sî nescari institutiuni salutarie, despre cari legile nóstre de pâna acum iau asecuratu, eara unde legile aceste suntu defectuóse, acele are a le supliní, insa eschisivu numai la dorintiele drepte a popóreloru din Ungari'a dupa cum pretinde spiritulu tempului, asiá incâtu nici unu natu alu patriei sa nu doresca a se despartî de dens'a.“

„Regele Ungariei sa se bucure in Europ'a de o pusetiune respectata sî cu auctoritate, pre care nu marimea teritoriului, ci a-

tragerea sî alipirea popóreloru sale lu facù intre ori sî ce impregiurâri a fi in rangu egalu cu celelalte poteri.“

„Institutiunile liberali ale Ungariei au sa apere corón'a asiá precum au aperatu institutiunile defectuóse ale imperiului austriacu, cele dóue coróne ale domnitoriului, de cari a trebuitu in aceea-si dî se abdîca, (corón'a de feru sî cea a lui Carolu celu mare); asemenea posessorele corónei magiare are sa apere institutiunile ei liberali, sa restauredie constitutiunea Ungariei, ca uniculu paladiu alu dinastiei sî alu tierei.“

„Ungari'a n'are de a servî intereseloru veciniloru séu ale altoru tieri mai indepartate, ci singuru numai intereseloru domnitoriului Ungariei sî celor'a ale poporimei din Ungari'a, atâtu cu privire la afacerile de resboiu, comerciu sî economia, câtu sî la ale invetiamentului.“

Sî in fine

„Ungari'a, déca voiesce a-si sustiné autonomi'a, nu trebuie sa se pórte cu antipatia fatia cu sórtea tieriloru vecinasie de interese comuni, ci candu li da libertate absoluta pentru organisarea afaceriloru interne, sa le tinda drépt'a fratiésca la aperarea imprumutata, sî la prosperarea bunastârei comuni.“

Acest'a mi e programulu. Déca acest'a nu e destulu de loiale fatia cu dinasti'a, séu nu e destulu de liberale fatia cu tier'a, séu in impregiurârile presinti nu este realisabile : atunci i sta in putere ori sî cui a-lu sfartícá sî a-lu aruncá inderetru la piciórele mele; insa a-mi octroá alta convingere, decâtu ce mi-a pastratu sufletulu, nu va fi in stare nici unu feliu de putere.“

De sub Predélu. Octobre 1866.

(Urmare).

Deci sa vedemu I. ce buruiéna de lécu mare — cu care ne urdîca dloru asiá obrasnicu — tînu, ca este morala ? II. Sa vedemu cum se crescu tinerii nostri in casa la parintiloru loru ? III cum se desvólta ea astadi in biserica, in scóla sî in cocietate ?

I.

Intrebarea, ca ce este moral'a ? de-sî nu se póte respunde aici pre deplinu, totusî pre câtu iérta colónele unui diuariu respundemu : ca morala se póte dice la tóta fapt'a buna sî immorala la tóta fapt'a rea. Altfeliu moral'a este indreptarea moravuriloru firesci, ea este rodulu religiunei crestinesci, este indreptarea boldului firescu prin povetiuirea ratiunei. Mai este inlocuirea obiceiuriloru rele cu cele bune sî cu unu cuventu calea câtra virtuti.—

Asiá dara a implini poruncile sî invetiaturile mantuitoriului ; a respectá credinti'a prin fapte ; a fi cu adeverulu, a avea iubire de ómeni, a stimá parinti sî pre betrâni, a fi consecuentu in cuvinte sî in fapte, a avea amicitia curata, a corespunde dregatoriei sî insusîriloru ce posedî, a vietiuí fâra zavistie sî cu iubire in societate a nu calumniá, a nu atacá onórea séu dreptulu altui'a, ci a povetiuí sî a ajutá pre deaprópele, dîsera betrâni ca este morala. Noi inca nu putemu negá acestea, câci ce alte suntu respunsurile de susu decâtu asemenea ?

Immoral'a, tînemu noi contrariulu dela cele ce le-amu dîsu despre morala. Betrânii repeteaza dîcandu : ca atunci candu cei cu scóle nu dau esemplu poporului, plinindu formele religiunei prin fapre, ei facu scandalu, findca suntu imitati sî de altii ; candu despretiuescu formele bisericesci ; candu discordiele curgu mai adese intre ei ; candu personalitâtile ur'a, pism'a, mani'a se vedu mai rafinate la cei cu minte ; candu armoni'a sî blandeti'a sasiloru invetiati la noi nu este ; candu falsitatea le vedemu resarindu mai multu la cei cu scóle, candu unulu se straduiesce a desonorá pre altulu noi le dicemu ca suntu immorale.

Acestea inca nici altii nu le potu negá ca n'aru fi ródele immoralei, pentru ca esemplele ajuta sî strica mai multu societatei. Noi numai nu putemu contá pre espresiele acusatóre ale betrâniloru, de aceea dorimu sa ne convingemu mai bine despre acestea.

II.

De aceea incepemu cercetarea cu crescerea din casa de indata dela fasia. Nu vomu face observâri pedagogice ci vomu cercetá, déca se incuiba de ací vre-o ramura rea la crescere ? Este unu adeveru netagâduitu ca la prunci se intiparesce aceea ce vedu sî audu sî prinde mai de graba redacina, cá aceea ce li se da cá invetiatura. Deci déca in presenti'a loru se vorbesce sî se face un'a séu alta necuviintia, de siguru ca acei fii o voru face mai pre susu.

Temeli'a crescerei se sadesce de candu zimbesce mai antâiu copilulu. Asiá dara fiii crestiniloru nostri se voru cresce in tóta moral'a sî voru avea basea, candu parentii loru insii o voru avea sî o voru esecutá acést'a. De-sî n'amu putea dîce ca la crestinii nostri lipsesce acést'a, totusi nu putemu afirmá ca aru fi intru tóta deplinatatea ei. Este adeveratu, ca tieranii d. e. cei'a ce sciu povetiuí copiii ii sî povetiuescu, adeca ei candu ii invétia sa mérga la biserica mergu impreuna, ceea ce le spune scól'a despre taine sî alte ale bisericei le vedu esecutanduse la parintii loru. Dar sî aceea este adeveru, ca ei dedau pre copii de mici la beutura spirituósa, la certe, nerusîne, injuraturi, betii sî de ací sî alte cari le audu sî le vedu in casa. Deci n'are dreptu atare parinte sa pedepsésca fiii pentru acestea, ci sa se pedepsésca mai intâiu pe sine. Nu se infranéza parentii dela acést'a, atunci fiind fiii loru mari voru gustá in locu de bucuria ameraciune sî plânsu. Atunci-si voru aduce aminte de aceea, ca de mici trebuiá sa nu-i fia suferitu a perde fric'a lui Dumnedieu sî rusînea ; de micu candu l'a auditu mintindu sî l'a vediutu lenosu, luxosu, carcalosu, maniosu, pismasiu sî calumniatoriu sa-lu fia indreptatu. Cu alte cuvinte parintii sa caute a nu se face in cele rele dascalii fiiloru loru. (Va urmá).

T u r d'a in 6 Novembre.

Dle Redactoru ! Iata ca de astadata ti scriu tocmai dela Turd'a, sî de ce sa nu-ti scriu sî eu dela Turd'a ? Nu vedi — rogu-te — ca acum e moda de a se datá tóte coresp. dela Turd'a ? Apoi scii Dta ca mod'a e unu tiranu neimpecaveru toturoru acelor'a, cari nu se tînu de ea, atinga-se de unu Schlepp - ori de o corespundintia jurnalistica, totu atât'a, cel'a trebuie sa fia mai lungu cá alu Mariei de Medicis, cestelalte sa pórte celu putînu toalet'a dela Turd'a. —

Sa ilustrâmu acésta cerintia a modei, ce vedemu ca domnésce astadi chiaru asupr'a jurnalisticei române, numai cu vr'o câteva esemple :

Déca óre-cine, care combate fâra nici o mila anonimitatea corespundentiloru de prin jurnale, vré totusi sa monopoliseze singuru acestu prilegiu, apoi se subscria „C i n c i i n s i“ dela Turd'a.

Déca vre-unu redactoru alu óre-cârei gazete se incumeta a esî sî elu la vilégu cu o idea nóua, buna rea, precum aru fi serbarea unei dîle natiunale, infiintiarea unei academie, a unui banu natiunale, sî alte, ce sciu eu câte sî mai câte — verdî sî uscate, — sî colaboratorului principale alu acelei gazete nu-i place acea idea nóua din nóua-dieci sî nóua de cause, dintre care póte ca e destula un'a, adeca aceea, ca a esîtu dela altulu, sî nu dela elu,— apoi fabrica o corespundintia in dupplo, scrisa pe harthia din fabric'a dela Zernesci, sî cu péna smulsa dela gastele innotatóre pe Bârs'a ori pe Sprengu, sî o tramite in „Concordia“ sî „Albina“, cu datulu dela Turd'a. —

Déca unu redactoru repetéza un'a sî aceeasi idea pré de multe ori, apoi colaboratorulu seu cu datulu dela Turd'a lu biciuesce fâra mila, dîcendu ca e unu ignorantu care in politica nu vede mai departe decâtu verfulu nasului, iéra Domnialui, de candu a caletoritu pe spesele cutâroru actionari de fabrica, cá sa cumpere o caldare din Belgiu, unu belciugu din Oland'a, sî unu ciuberu din Elveti'a; apoi nu-i trece nici unu articulasiu, in care sa nu pomenésca de Belgiu, Oland'a, Elveti'a sî Turd'a. —

Déca óre-cine pe vremea Zaverei a bajenitu sî elu cá tóta lumea, sî a linsu blidele boeriloru dela Iasi sî Czernovitz, apoi numai elu si-a perdutu tóta averea pentru natiune, numai pe elu l'au prinsu muscalii, numai elu a fostu la profosulu lui Chavane, numai elu n'a purtatu pajur'a lui Bach la jurnalulu seu, sî alte sî alte, sî astea tóte trebuie spuse in tóte corespundintiele dela Turd'a.

Deca cine-va vré sa-si recastige sanetatea cea struncinata de causa natiunala, apoi nu trebuie sa mérga la Nizza, ci la Turd'a.— Ací afla tóte elementele de distractiune, o clima mai orientala, care inflacara fantasi'a, precum sî unu zefiru diplomaticu, care i aduce tóte ce indestuléza o urechia ascutîta.— Ací afla ca cutare gimnasiu nu e bunu, pentruca Inspectorulu supremu nu a lasatu pe Schulrathulu sa faca unu Reiseparticulare la esamenele de maturitate; ca de aceea aru trebuí tóte scólele scóse din mânile popiloru, sî date regimului, ori sa se introduca c o n c u r e n t i a - l i b e r a, pentru ca vedi Dta — numai pe calea ast'a vomu puté devení la K i s f e d o v o i n t é z e t u r i l e lui Wesselényi, ori celu putînu acolo, cá pe romanulu sa nu-lu mai silésca nici biseric'a nici statulu — la scóla. Elu ací dupa ce mai fuméza o sugara de Hakim, apoi se arunca in bratiele lui Morfeu sî viséza totu visuri frumóse, buna óra de mil'a imperatulu pentru preoti, de daraverele tipografieloru diecesane, de vr'o trei-dieci de mii, cari le-au radicatu cutare ministru ungurescu pentru episcopi romanesci, sî de alte tóte cate se povestescu in grota lui Monte Cristo,— pentru ca vedi Dta — povestea vorbei : M a t i ' a s i ó r e c i v i s é z a ! — Apoi trasarindu din somnu cu capulu plinu de astfelu de darvele, de odata se pomenesce strigandu : Ha ! amu nimerit'o ! Nu lasu pe cutare archiiereu in deputatiune natiunale ! ast'a e ocasiunea cea mai buna pentru mine ! ce-mi pasa de conclusulu conferintiei dela Belgradu ? N'amu mai avutu eu misiune in caus'a natiunala pela 1861 — sî mi-amu vediutu de geschaefturi pela Prag'a ? N'amu mai aruncatu eu in fantana motiunile, ce le incarcara nerodii de deputati din diet'a Sabiiului pe spinarea mea. Apoi de unu nebunu cá cutare protopopu (bine ca a avansatu, ca amu scapatu de o nepasta) scapu eu cu s a l v u s c o n d u c t u s. — Hollah ! inainte ! vr'o câti-va articoli incriminatori, vr'o câti-va cu programe imposante, care sa cuprinda mai multe intrebâri decâtu le póte deslegá toti intieleptii lumei. Apoi plenipotentie din tóte pârtîle, dela Brasîoveni pentru banc'a hipotecaria,— dela abrudieni pentru modulu de a aflá auru prin iérba,— dela Campia pentru incetarea comasâriloru sî a secetei,— dela munteni pentru cá sa

crésca pomii pâna in ceriu, s. a. s. a.! Câti-va potori de drumu, — apoi haida pâna la portarii ministerieloru, ori dau caus'a natiunala in grigi'a lui Bömches dela Brasiovu, ori a fòbireului dela Turd'a, iéra eu me stergu cu plenipotentie cu totu la Bucuresci! Boni lucri odor.— Asiá! ce mai lume verde la Turd'a!

Iata Dle Redactoru din vr'o cate-va esemple te vei convinge sî Dta cá mine, ca astadi e nunumai modernu dara sî interesantu de ati datá sî Dtale tóte corespundintiele dela Turd'a. Sî déca nu te-ai convinsu pe deplinu despre acésta trebuintia, o! apoi mai potu serví sî cu alte esemple, de care amu unu magasinu plinu,— mai cu séma despre— politic'a cea mai inalta dela Turd'a. *) —

Sî dupa ce, dupa atât'a introducere, mai ca mi-amu uitatu de obiectulu ce erá sa-lu consacrezu acestei corespundintie — me inchinu Dtale cu tóta plecatiunea dela Turd'a, sa ne vedemu sanetosi de nu aiurea macaru la Turd'a, sî me subscriu dela Turd'a

Alu Dtale Torday alias Turtescu.

Dev'a, 4 Novembre.

Dle Redactoru! Publiculu cetitoriu alu foiei Dtale si va fi mai uitatu decandu n'au cetitu vre-o corespundintia din acestu tînutu locuitu mai totu de români, pecându din alte pârti se mai radica cate unu versu, chiamandu pe barbatu la lucru, pe tinerime la propasîre in desvoltare intelactuala, aretandu in tipulu acest'a datorinti'a fia-cârui individu, sî fia-cârei societâti dupa chiamarea sea, de-sî eu tare me indoiescu de resultatulu ce aru trebuí se incante pe unu atare apostolu, câci trist'a esperiintia de tóte dîlele m'a 'nvetiatu se credu numai in realitate, sî ca sa me póta cine-va convinge a-si dorí fórte, candu apoi m'asiu vedé norocitu a fi desbracatu de epitetulu necredinciosului apostolu.

Tóta lumea striga asupr'a bietei preotîmi ca nu biciuiesce vitiulu din poporu, nu predica moral'a de pre amvoru, sî de tinerime si-au uitatu, care are sa fia regeneratórea némului scapatatu, ba ca preotulu aru fi numai pastoriulu ce mulge sî tunde pâna la piele, uitandu-si unii cá acesti'a ca sî panea sî cutîtulu suntu asiá dîcendu in mân'a loru.

Aru fi tempulu sa ne vedemu de lucru, câci faptele vorbescu mai chiaru! Ce póte folosí moral'a preotului predicata de pre amvonu, candu pe altii ne va audî poporulu filosofandu despre puritatea unoru ceremonii sacre, cá despre unele mijlóce de a tîné poporulu in superstitiune?! Cum va puté preotulu singuru impretení poporulu cu scól'a, sî astfelu a formá nóua generatiune, candu pe altii ne va audì ca scól'a e unu mijlocu de esploatare de castigu in mân'a preotului?— aceste suntu rele cari sapa la radacin'a pomului natiunalu, sî cari nesterpite, pomulu in locu de a se nobilitá, se va selbatací, sî in locu de a infrundî sî 'nflorí, se va uscá.— Tóta lumea dîce ca adi e secululu luminârei sî inaintârei, sî ca in elu amu inaintatu sî noi, avemu diregatori din sangele nostru, cari cu mâni libere impingu masîn'a desvoltârei inainte, pe candu noi vedemu contrariulu; absolutismulu celu greu, sî de lunga aducere aminte, ni maná dinapoi, sî ne comandá cum sa umblâmu in scóla, sî de multeori sî in biserica, astadi suntemu liberi, la biserica mergemu candu vremu, la scóla candu ne place, câci instructiunile vechi de sub absolutismu ne suntu urite cá sî elu, ear cele nóue in constitutiunalismu nu-su aplicabili— astadi bisericele in dîle de dumineci sî serbatori suntu góle, dar cu atâtu mai pline crisimele, cari s'au immultîtu in comune dupa numerulu posessoriloru de pamentu sî gendarmii absolutismului n'au detorinti'a ai alungá din ele, câci amu scapatu de comanda.

Unu pretoru din absolutismulu urgisitu, in tóta dîu'a dá porunci, si tîne de o datorintia a se informá prin judii comunali despre starea scólei, sî la cea mai mica recuisitia a Protopopului, in persóna séu prin unu delegatu alu seu, insocia pe acest'a in fati'a locului in cause scolare ori bisericesci; pe candu adi unu jude cercualu si tîne dejosire a esî la unu esamenu cu densulu, sî deca bietulu Protopopu mai cutéza a-si formá o mica pretensiune de rebonificarea speseloru de drumu, indata este îndrumatu la moderatiunea apostolésca, pe candu Dumnialoru pentru celu mai micu lucru si mesura competintele diurne dupa dîle, sî dupa mile.

Vedi Dle Redactoru! la inceputu nu-mi promiteamu atât'a materia cá sa amu a-ti scrie o epistola atâtu de lunga, insa candu te apuca durerea plangi pâna ti se storcu binisioru lacrimele, óre totu ast'a sa fia sórtea romanului se planga, sî nime sa nu-i póta ajutá? aru fi fórte tristu se suscepemu acésta credintia, mai vertosu candu dîcemu ajuta-te singuru, sî atunci sî Ddieu ti va ajutá. — Inca un'a —

Erá sa uitu unu lucru carele aru fi meritatu a lu pune in fruntea acestei epistole; precum scii Dle Redactoru! Biseric'a ce se zidesce la noi, s'au radicatu pâna in starea de acum, parte din banisiorii sei ce iau avutu, parte din colecte facute de câtra unii spriginitori zelosi, in deosebite locuri, o asemenea patróna si avù sî in multu st. Domna Olimpi'a Szabo, amabil'a consórta a Dlui Dr. Szabo din Sabiiu, precum vei binevoí a vedé din alaturat'a invitare facuta cátra óspetii dela scaldele din Eleopatacn (Elöpatak) pe carea vei binevoí a o dá publicitâtii dimpreuna cu numele marinimosîloru contribuitori, câror'a din partea eforiei bisericei nóstre li se aduce publica multîamita, ear generósei dómne colectante profunda recunoscintia sî multiamita. Prelânga aceste primesce cordial'a nóstra salutare, remanendu-ti sî de aici inainte. . . .

*) Numai mai scrie-ne, te rogâmu. Red.)

Rugare! In orasiulu Dev'a in Ardélu, fiindu lipsa de o biserica de ritulu ortodoxu s'au redicatu dîdirea unei acestei'a, numai din fondulu oferteloru binefacatóre ale crestiniloru de prin diferitele locuri impregiuratóre, precum sî ale acelor'a carii s'au aflatu, acum doi ani, — in Elöpatak, — luandu-se in consideratie seraci'a locuitoriloru comunei din susu numitulu orasiu. — Insa, constructiunea bisericei nu s'a pututu urcá decâtu numai pâna la acoperemântu, nepermitendu mijlócele total'a ei ispravire. —

Josu işcalit'a aflându despre acéata impregiurare, se grabesce a luá initiativa, sî a face apelu la pietatea onoratiloru óspeti carii au venitu in estu tempu la bâile aceste spre indreptarea sanatâtiei loru, — sî cari fâra indoiéla nu se voru retrage, nici astadata, — dela o fapta ce are in videre unu scopu atâtu de inaltu: acel'a de a contribuí la ispravirea unui edificiu menitu cultului Ddiescu.

(L. S.)

Olimpi'a Szabó Soti'a Doctorului Basiliu Szabó din Sabiiu 1 #.

Elöpatak in 21 Iuliu (2 Aug.) 1866.

Fros'a Iliad Copeleanu 2 fl. Constantinu Iliad Copeleanu 4 fl. Grigorie Iliad Copeleanu 2 fl. Elen'a Teodori 2 fl. Dr'a Teodori 2 fl. Efrosin'a G. Ioanu 2 fl. Sotiru Manciu 2 fl. Iosi Gidofalvy 1 fl. Victoru Lecc'a 2 fl. Costica Budesceanu 2 fl. N. Herlea din Vinerea prin dlu Cons. aulicu. D. Moldovanu 5 fl.

Varietâti.

*** (Denumiri, transferâri sî pensiunâri.) Maj. Sea c. r. apost. au denumitu pre adlatulu generalului comandante din Bud'a LMC. cont. Bigot de Saint=Quentin da generalu comandante in Leopole, sî pre disponibilulu LMC. cav. de Schmerling, de gen. comandante in Timisiór'a.

Generalulu comandante din Prag'a LMC. bar. Raming de Riedkirchen se transferéza la rugarea sea in aceeasi calitate la Sabiiu, iéra gen. comandante LMC. princ. de Moutenuovo asemnea se transferéza in aceea-si calitate la Prag'a.

Generalulu comandante din Leopole LMC. bar. de Paumgartten sî LMC. conte Nostitz=Rinek lânga comand'a generala din Sabiiu vinu (cu 1 Dec. 1866) in disponibilitate, iéra generalulu comandante bar. de Steininger trece la rugarea sea (cu 1 Dec. 1866) in meritatulu statu de odihna, dandu-i-se caracterulu de FZM. ad honores.

*** Detori'a statului impreuna cu a desdaunârei pamentului, dupa „W. Z.“ suie la 3358 milióne f. v. a. in suma rotunda.

*** (Nóu'a organisatiune a armatei.) Despre acést'a aduce „Telegr.“ din Gratiu o scire in urm'a cârei toti tinerii dela 21—30 ani suntu datori a militá. In servitiulu de rendu insa inca se voru lasá pre acasa asiá incâtu efectivulu sa fia in tempu de pace 65,000 feciori, pre candu efectivulu de resbelu 900,000. Dupa planulu celu nou regimentele pecâtu se póte voru fi dupa natiunalitâti: nemtiesci, ungaresci, polone etc. sî voru remané mai cu séma in cercurile loru de recrutare.— Artileri'a se va immultî dela 12 la 24 regimente. Comissariatele de provisiuni sa desfiintiéza.

(Tramisu.) „Zukunft“ dîuariu de Vien'a“ s'a ingrigitu din caus'a sessiunei dieteloru ce voru sa fia de corespundintie regulate despre tóte intemplârile mai insemnate cu deosebire insa va aduce sciri insemnate dela dietele din Prag'a, Brünn, Pest'a, Agram, Laibach sî Lepole. Asemenea se voru continuá corespundintiele cele numeróse din Orientu. In fine publica Zkft in foiti'a sea studie de arte sî literatura, descrieri etnografice s. a.

Pretiulu pe unu patrariu de anu fl. 4, pe luna fl. 1. 40 xr. Prenumeratiuni nóue se potu face in tóte dîlele.

Nr. 43—1 **Concursu.**

Pentru ocuparea postului de invatietoriu la scól'a comunale gr. or. din Cricâu in Comitatulu Albei-inferióre, se deschide concursu pâna in 25 Novembre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anuale de 100 fl. v. a. din fondulu scolaru, cuartiru liberu, sî lemne de incaldîtu.

Competentii voru avea a asterne rogârile sele pâna in 25 Novembre a. c. provediute cu documinte:

1) ca suntu de religiunea gr. or.

2) ca posedu purtare buna politico-morale; sî

3) ca suntu pedagogi, séu clerici absoluti:

Petitiunile respective an de ale adresá câtra subscrisulu Inspectoratu scolare.

Alb'a-Iuli'a 1 Novem. 1866.

Alesandru Tordasianu
Adm. Prot. sî Insp. distr. scol.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pe tru celelalte parti ale Transilvaniei si pe

Nr. 90. ANULU XIV.

Sabiiu, in 13|25 Novembre 1866.

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Rescriptulu regescu catra diet'a Ungariei cetitu in siedinti'a casei de josu din 19 Noem. 1866.

Iubitiloru credinciosi!

Cu incredere neclatita in provedinti'a divina si in alipirea leale a popóreloru Nóstre, ne apucâmu iara de firulu afaceriloru dietei, a câroru punctu de manecare-lu insemnarâmu in cuventulu Nostru de tronu, si de a câroru tînta finale de mare importantia si nestramutabile privimu Noi regularea constitutiunale a legaturei singurateciloru pârti ale monarchiei precum si restituirea cea curenda a formatiunei autonome de drepturi a iubitului Nostru regatu Ungari'a.

Directiunea cea nefavoritóre, ce au luatu resbelulu, carea nu s'au pututu complaná prin invingerile cele splendide ale armatei nóstre din Sudu si ale flotei, au nimicitu sperantiele acelea, cari le puneamu chiaru si fatia cu superioritatea puteriloru intrunite in contr'a Nóstra, in dreptatea lucrului Nostru si in eroismulu celu gat'a de sacrificiu alu armatei Nóstre.

Cu privire la cercârile cele aspre ale sortiei, cari numai prin incordarea cea mai estrema a celoru gat'a de a se sacrificá, precum si a puteriloru spirituali si materiali ale popóreloru Nóstre se potu formá mai favorabile, Noi nu amu intârdîatu a le redá chiaru si sub conditiuni grele binecuventârile pâcei, a câroru asecurare totudéun'a o amu numeratu intre grigile adencu simtite ale inimei Nóstre parintesci si ale datorintieloru Nóstre celoru mai inalte de regentu.

Evenimintele trecutului cele fatali, precum si reprivintiele la schimbârile, ce s'au ivitu in relatiunile internatiunali, ceru acum in mesura mai mare si intr'adeveru nedenegabilu, cá sa grâbimu din resputeri cu regularea trebiloru interne celoru nesecure pre basea insemnata spre multiamirea cea cu dreptulu dorita a drepturiloru si pretensiuniloru constitutiunali ale popóreloru Nóstre.

Dejá in rescriptulu Nostru regescu din 24 Iuniu a. c. amu apretiiutu activitatea acea prompta, cu carea ne-au insotîtu staturile si representantii iubitului Nostru regatu Ungari'a, adunati la dieta, in nisuintiele Nóstre si au inceputu a contribuí si din partea loru la deslegarea problemei comune.

Cu atâtu mai tare au trebuitu sa Ne para reu, de órece tocmai in tempulu acel'a amu fostu necesitati a amaná diet'a, candu in urm'a activitâtiei acestui'a amintite s'au fâcutu in consultârile pregatitóre ale comitetului pentru causele comune unu proiectu, despre a cârui punctu de manecare si tînta finale, — de-si acest'a pâna acum inca nu au percursu stadiele legali ale discussiunei publice si ale pertractârei dietei, — nu intârdîâmu inca acum a Ne esprimá recunoscinti'a nóstra; — câci Noi ne simtimu chiamati, a ne indreptá atentiunea Nóstra via, in nesuinti'a complanârei cereriloru contrarie, spre tóte acelea momente, a câroru desvoltare este in stare a grâbí deslegarea cea intemeiata pre dreptu si cuviintia a problemei principale.

Cu indestulire vedemu, ca in proiectulu acest'a s'au esprimatu consciinti'a cea via, ca tierile nóstre se tînu un'a de alt'a si s'au primîtu de principiu conducatoriu consideratiunea cea neaperata: ca consistinti'a monarchiei va fi asecurata in interesele ei cele mai importante.

Cá respunsu pentru sinceritatea cea adeverata si confidinti'a aceea, cârei'a i-au datu espressiune staturile si representantii adunati la dieta in adres'a loru indreptata prea supusu Nóue, voimu dreptu aceea a sci pre acesti'a asecurati inainte despre aceea, ca Noi recunóscemu modalitâtile, cari se motivéza in proiectulu subcomitetului amintitu in privinti'a consultârei si pertractârei afaceriloru comuni, cá puncte de adaugere acomodate pentru realisarea complanârei constitutiunali.

Spre a asecurá succesulu celu iute si multiamitoriu alu astoru feliu de consultâri si mai tare, aflâmu de cuviintia, a amintí punctele acele principali, in privinti'a câror'a se vede a fi demandatu pentru folosulu unei determinatiuni potrivite a trebiloru comune, cá sa-si indrepteze staturile si representantii adunati la diet'a atentiunea deosebitu spre acestea.

Ceea ce trebuie sa conservâmu negresitu, este unitatea armatei, carea pre lânga unitatea conducerei si a organisatiunei interne potrivite, cere si o consunantia a principieloru in determinarea tempului de servitiu si a suplementului armatei.

Totu asiá neaperatu de lipsa cere desvoltarea comerciului internatiunalu din tempulu acest'a, precum si conditiunile vietiei ale industriei, cá sa se reguledie vam'a si prin urmare impunerea contributiunei indirecte, carea are o influintia insemnata asupr'a productiunei industriale, precum si nu mai putînu monopolulu statului, pe o basa unitaria si de o forma.

In fine ceru datoriile statului si natur'a cea intima a creditului de statu, carele sta in legatura stricta cu acelea, pertractarea loru unitaria, cá sa póta fi scutite interesele comerciului de bani, cari taie totu asiá adencu in viétia in tóte pârtîle imperiului, de clatinârile cele fatali.

Noi dorimu, cá sa venimu mai intâiu prin resultatulu lucrâriloru dietei facute pre bas'a acést'a, in stare de a delatură din fundamentu dificultâtîle, ce privescu la garanti'a aceea a legaturei tuturoru stateloru carea trebuie sa o padîmu, cá pre o emanare nemijlocita a sanctiunei pragmatice, de ori ce periclitare, prin urmare de a contribuí si din partea Nóstra la realisarea dorintieloru acelor'a, cari le-au esprimatu staturile s. representantii adunati la dieta in capetulu adresseloru preaumilite, si cá sa ne facemu drepti câtra pretensiunile constitutiunale ale popóreloru din iubitulu Nostru regatu Ungari'a prin denumirea unui ministeriu respundietoriu precum si prin restituirea administrârei proprii municipale.

De óre-ce suntemu determinati, a aduce sistem'a regimului respundietoriu nu numai in Ungari'a in valóre, ci preste totu, Ne retînemu pentru Noi, a efeptuí aplicarea detaiata si realisarea principiiloru, ce suntu de a se intr'uní in privinti'a afaceriloru comune, precum si modificatiunile determinatiuniloru acelor'a din articulii de lege din anulu 1848, in privinti'a câror'a amu publicatu reflessiunile nóstre in rescriptulu Nostru regescu din 3 Martiu a. c. pe calea ministriloru respundietori, ce au sa se denumésca din partea Nóstra si in contielegere cu staturîle si cu representantii adunati la dieta.

Sperâmu ca staturile si repr. adunati la diet'a din iubitulu Nostru regatu Ungari'a voru primí espunerea acést'a sincera a tendintieloru Nóstre parintesci cu simtiamentu loialu si voru luá punctele acestea principiali, cari le-amu amintitu Noi, de obiectu alu consultâriloru loru energice, insa totu deodata corespundietóre cerintiei tempului, si prin acést'a voru grabí din partea loru realisarea dorintiei Nóstre celei mai intime: ivirea cea asecurata a organismului constitutiunalu alu imperiului Nostru intregu. Tiér'a sta acum'a la pragulu realisârei dorintieloru sele.

Simtiemintele, cari Ne-au determinatu, de a l a s á in mâna ei otarîrea, ce are sa se faca, cu o cunoscintia adeverata a intereseloru ei, despre viitoriulu seu propriu, nu s'a schimbatu.

Cu confidintia credemu, ca va succede conlucrârei cei binecuventate a vointiei cei bune reciproce, a dá viitoriului acestui'a unu fundamentu, carele sa fia acomodatu, a aduce traditiunile onorabili ale trecututului in consonantia cu cerintiele presintelui si a asecurá prin acést'a inflorirea loru reinoita cu stabilitate.

Afaceri bisericesci.

In nrii 42 si 43 ai foiei nóstre impartasîrâmu in estrasu cuventârile Esc. Sele P. Archiepiscopu si Mitropolitu A n d r e i n Br. de S i a g u n'a, rostite cu ocasiunea tînerei Sinodului archierescu si a inaugurârei Consistoriului apelatorialu. Acum aflâmu de oportunu a le reproduce in tóta estinderea loru.

Cuventarea,

c u c a r e a E s c e l e n t i 'a S e a, D o m n u l u A r c h i e p i s c o p u s î M e t r o p o l i t u A n d r e i u B a r o n u d e S i a g u n 'a a u d e s c h i s u s i e d i n t i e l e S i n o d u l u i a r c h i e r e s c u l a S a b i i u i n 21 M a i u 1866.

Preasântitiloru frati in Christosu!

Conformu institutiuniloru canonice ale sântei nóstre biserici

ne-amu adunatu astadi a patr'a óra in Sinodu, dela tempulu celu scurtu alu reinfiintiârei Metropoliei nóstre, ce din indurarea Majestâtei Sele c. r. apostolice Franciscu Iosifu I. au urmatu in 12/24 Decemvre 1864.

Sinodulu celu dintâiu l'amu tînutu eu cu Preasântîtulu frate Procopiu alu Aradului in 8 Martiu 1865, in care s'au alesu Preasânti'a sea Dlu Ioann Popasu, cá Archimandritu, de Eppu alu Eparchiei nou reinfiintiate a Caransebesiului sî apoi la representatiunea Sinodului s'au intâritu sî denumitu de atare de câtra Majestatea Sea c. r. apostolica.

Sinodulu alu doilea s'au tînutu in 12 Augustu 1865 pentru esaminarea canonica a nou-alesului sî de câtra Majestatea Sea denumitului Episcopu Ioann Popasu alu Caransebesiului, sî pentru pregatirea celoru de lipsa la chirotonirea lui de Episcopu.

Sinodulu alu treilea s'au tînutu in 16 Augustu 1865, in care s'au tractatu obiecte tînatóre de provinci'a intréga a unei metropolii, precum acést'a o cere Canonulu 34 apostolescu in legatura cu alte mai multe Canóne, cu care prilegiu s'au fixatu unele directive privitóre la lucruri bisericesci sî scolari.

Acum a patr'a óra ne-amu adunatu in Sinodu, cá cu scumpatate sa implinimu cele demandate in Canóne, care prescriu tînerea anuala a Sinodului archierescu cu acelu scopu, cá nici Metropolitulu fâra judecat'a Episcopiloru sufragani sa nu faca nimic'a mai insemnatu in administrati'a Metropoliei, dor nici Episcopii fâra judecat'a Metropolitului sa nu faca nimic'a mai insemnatu in Eparchiele loru; sî care Canóne conditiunéza dela astfeliu de impreuna lucrare a Metropolitului sî a Episcopiloru concordi'a sî bun'a intielegere, prin carea apoi se maresce Ddieu prin Domnulu intru Duhulu sântu Tatalu sî Fiiulu sî Duhulu sântu.

Sciu sî credu tare, ca Preasântiele vóstre intocm'a cá sî mine sunteti petrunsi de bunatâtile sî urmârile cele mantuitóre, care curgu din institutiunile canonice, ce prescriu tînerea anuala a Sinodului archierescu intr'o Metropolia; sciu sî crediu tare, ca Preasântiele vóstre cá sî mine sunteti convinsi, ca vitalitatea bisericei sî a daruriloru ei atârna dela observarea aceloru Canóne, va sa dîca, dela tînerea anuala a Sinodului archierescu la Metropolia; sciu sî crediu tare, ca Preasântiele vóstre intocm'a cá sî mine, marturisiti, ca numai cu conlucrarea armonica sî fratiésca in Sinodulu anualu archierescu se potu stabili acele mesuri directive, care suntu capace si apte a aduce Metropoliei nóstre in de obsce, iara eparchieloru ei singuratice imparte acele mangaieri demultu dorite, care de scopu ni le-amu luatu noi toti Archiereii, preotii sî credinciosii nostri onoratiori atunci candu amu pusu tóta silinti'a nóstra religiunaria, morala sî finantiala pentru reinfiintiarea vechiei nóstre Metropolii de relegea ortodoxa resariténa sî de natiunalitatea româna; sciu sî crediu tare, ca Preasântiele vóstre cá sî mine, posedeti acea convictiune, ca tînerea anuala a Sinódeloru archieresci ne va usiurá nóue, Archiereiloru, sarcin'a cea grea a pastorirei, care neincetatu ne apasa si in tóte dilele ne aduce fatalitâti, câci trebuie sa marturisimu, cumca sî astadi suntu multe curse indreptate spre nimicirea ortodoxiei nóstre sî spre provocarea de neodihna sî de nemultiamire in sinulu clerului sî alu poporului nostru credinciosu.

In legatura cu premisele aceste marturisescu sinceru inaintea Preasântieloru vóstre, cumca eu prosperarea Metropoliei nóstre in deslegarea sî conducerea norocósa a problemeloru sî a afaceriloru sele o conditiunedîu dela acurat'a observare a aceloru institutiuni bisericesci, care prescriu tînerea Sinódeloru anuali archieresci, câci aceste institutiuni esprima caracterulu celu adeveratu alu sântei nóstre maice biserici, care este un'a sânta soboricésca sî apostolica.

Déca, Preasântitiloru frati! biseric'a nóstra este un'a, pentru ca ea este unu trupu alu lui Christosu sî se insufletiéza de unu duhu alu lui Ddieu sî unu capu are pre Christosu, atunci sî cârm'a ei trebuie sa fia un'a, ceea ce va fi, candu intre Archierei se va pâdî unimea Duchului intru legatur'a pâcei (Efesseni, III. IV.) prin tînerea Sinódeloru anuali, precum canónele prescriu acele sfâtui'i archieresci in Sinóde.

Deca biseric'a este sânta, atunci cu deosebire Archiereli trebuie sa desvólte astfeliu de viétia, incâtu sa se póta dîce cu Apostolulu: ca Christosu au iubitu biseric'a sî pre sine s'au datu pentru dens'a, cá sa o santiésca pre ea, sî sa fia sânta sî fâra prichana, Efesseni IV. 25—27, asia dara sî cârm'a ei trebuie sa fia sânta, ceea ce va fi, déca Archiereii voru urmá porunciloru lui Christosu, carele, adunandu-se ei, se va aratá in mijloculu loru, cá in mijloculu acelor'a, cari in numele lui s'au adunatu.

Déca biseric'a este sobornicésca, adeca, de a tóta lumea, atunci pârtile ei trebuie sa aiba intre sine o legatura sî unu organismu, care sa corespundia unitâtiei capului bisericei sî uniformitâtiei ei in conducerea cârmei acestoru pârti singuratice, cari facu atâtea madulare ale unui'a trupu a lui Christosu. — Prototipulu acestei legaturi sî a organismului intregei bisericei nóstre ecumenice sî alu uniformitâtiei in conducerea, administrarea sî regularea afaceriloru ei, lu aflâmu in principiulu sinodalitatei, care se deduce I. din cuvintele Mantuitoriului, cu care au dîsu Apostoliloru: ca unde suntu doi séu trei adunati in numele lui, acolo este sî elu in mijloculu loru, sî din acele cuvinte ale lui Christosu, prin care invatiase, cum trebuie sa se tractedie fratele celu pacatosu, sî adeca mai inainte in osebi, sî apoi inaintea mai multoru;

II. Prototipulu acestei legaturi sî alu organismului bisericei nóstre, lu aflâmu si in faptele Apostoliloru, cari functiuná dupa principiulu Sinodalitâtiei, s. e. nu unulu dintre ei, ci mai multi, sî adeca: Petru, Iacovu, Ioann, Pavelu sî dintre barbatii apostolesci Titu, Varnav'a Sil'a sî o multime de crestini s'au adunatu spre a decide, ca are pagânulu a se tâiá inainte de botezu impregiuru séu bá? nu unulu dintre ei, ci ei toti, sî cu multi invetiacei sî crescini au alesu pre Mathi'a de Apostolu in loculu vendiâtoriului Iud'a, nu ei singuri au alesu pre cei 7 Diaconi pentru slujb'a meseloru; ci au fostu acolo sî multimea invetiaceiloru; din faptele Apostoliloru deducu eu nu numai aceea, ca Archiereii suntu datori a se consultá laolalta asupr'a obiecteloru mai momentóse ci deducu sî aceea, ca fia-care parte constitutiva a bisericei, precum suntu: Parochiele, Protopopiatele, Manastirile, Eparchiele sî Metropoliele suntu datóre a tractá in adunâri bisericesci, va sa dica in Sinóde aflârile loru tînatóre de administrati'a economica a Parochieloru, Protopopiateloru, Monastiriloru, Eparchieloru sî Metropolieloru, sî cá sa ajungemu noi la astfeliu de stare normala a trebiloru nóstre bisericesci, scolari sî fundatiunali, amu sî petitiunatu la locurile mai inalte pentru celebrarea unui congresu metropolitanu, care in privinti'a acestoru afaceri sa stabiledie unele directive basate pre canóne.

III Prototipulu acestei legaturi sî alu organismului bisericei nóstre dupa principiulu Sinodalitâtiei S. Parinti inca l'au sustînutu sî ne-au predatu spre pastrare sî usuare, precum dovedescu canónele loru; sî inca ce este mai multu sântii Parinti au condusu sî administratu sî regulatu trebile bisericesci dupa principiulu sinodalitâti inca in tempulu góneloru, care imperatii romani radicasera incontr'a bisericei lui Christosu, a archiiereiloru, preotiloru sî crescíniloru; asiá Eusebiu ne invatia ca credinciosii in Asi'a in véculu alu doilea adese ori s'au adunatu pentru Montanu sî aseclii lui, sî esaminandu invetiatur'a loru o au dechiaratu de ateistica; mai multe dovedi de soiulu acest'a se potu aflá in cartea mea „Antorismulu“ pagin'a 119. Cu câtu asiadara mai multu trebuie sa remanemu noi credinciosi principiului Sinodalitâtii in afacerile nóstre, candu stimu, ca numai pelânga pastrarea invetiaturei lui Christosu, a modului esercitatu prin apostoli in ducerea trebiloru bisericesci sî filantropice, sî prelânga pastrarea Sinódeloru celoru prescrise de sfintii parinti sî celor'a pretotindenea esercitate, unde biseric'a nu este espusa volniciei interne séu esterne, vomu adeverí ca suntemu medulari credinciosi ai trupului lui Christosu!

Mai departe, déca biseric'a este apostolesca sî déca sub apostolicitatea bisericei avemu indatorirea a tiné cu taria invetiatur'a sî traditiunile Apostoliloru sî a ne indepartá de acelu feliu de invetiaturi sî dascali carii suntu contrari Apostoliloru, atunci vediendu noi pre apostoli, ca afacerile loru le sevarsiau dupa modulu principiului sinodalitâtiei, suntemu datori, cá sî noi sa seversîmu lucrârile nóstre conformu principiului sinodalitâtii.

Din acésta scurta deductiune se vede, ca sinodalitatea este unciculu vehiculu, spre a esprime caracterulu santei Maicei nóstre biserici, carea este un'a, santa, sobornicésca, sî apostolésca.

(Va urmá.)

Românii ardeleni fatia cu diet'a din Pest'a.

Dela Oltu in 19 Novembre.

Astadi inainte cu unu anu, adeca la 19 Nov. 1865. se deschisera numai diet'a Ardealului, iéra astadi, dupa unu anu, — la 19 Nov. 1866. se deschisera dietele tuturoru provincieloru din Monarchi'a austriaca afara de diet'a Ardealului.— Ardelenii, déca voru sa dietedie sî ei, suntu indrumati la diet'a din Pest'a. —

Acésta stare a trebiloru ardelene, — dupa o viétia plina de activitate sî sperantia a aniloru 1863—4, nu póte sa fia tignitóre pentru romanulu ardeleanu, care in bine sî in reu totu deun'a a iubitu autonomi'a patriei sele. —

Purtâmu noi vin'a, — ori se ascria altoru impregiurâri neatarnatóre de puterea nóstra, ca astadi ne aflâmu in constelatiunea politica de astadi, mai ca e de prisosu a mai vorbí.—

Sa vedemu numai cum ni-amu purtatu, sî pâna unde amu ajunsu dupa intorsatur'a anului 1865 ?— sî sa ne reculegemu! A fi constante in impregiurârile cele grele, cá sî in cele favoritóre, sî a tiné lupta cu resignatiune — a fostu sî e virtute romana. A lamentá, a descârcá vin'a numai pe unulu sî pe altulu, a desperá sî a cadé in letargia — e vitiu, e mórte.— Din cuventulu de tronu, cu care s'a inchisu senatulu imperialu in var'a anului trecutu, unde se intonà conchiamarea representantieloru „legali“ ale tuturoru provincieloru tînatóre de corón'a Ungariei, se potura indata observá, ca politic'a interna a monarchiei va luá alta directiune.— Rescriptulu regescu din 1 Septembre 1865, cu care se convocá diet'a Ardealului pe 19 Novembre a. tr. la Clusiu, nu ne mai lasà nici o indoiéla, ca ce ductu au luatu trebile ardelene, sî in ce situatiuatiune precaria au devenitu romanii ardeleni, cari inca nu apucasera a-si vedé legea electorala sanctiunata, sî care de aceea lesne fura respinsi la art. II din 1848.— Consternatiunea loru erá

cu atâtu mai grósnica, cu câtu ilusiunile trecutului fusera mai suridiatóre.— In acestu naufragiu cumplitu erá naturale, cá sa se ivésca sî confusiuni, fia-care cautà dupa unu objectu de scapare, sî unu paiu pe oglind'a apei inca se paré suficiente pentru sperantia — cu tóte ca valurile marii se intalneau cu nuorii cei grosi ai orizontului,— sî tiermurile erá departe.— In fine carmacii cei probati ai natiunei — reculegandu-se — scapara ce erá cu putintia de scapatu, sî natiunea i intempinara cu recunoscintia, precum anticii strabuni dupa lupt'a dela Canae, intempinara pre consularii sei multiamindu-le de aceea, c a n'a u d e s p e r a t u d e s a l u t e a p a t r i e i. —

Eata ast'a erá situatiunea, candu deputatii sî regalistii romani se despartîra dela diet'a din Clusiu cu parol'a, ca — intre ori ce impregiurâri — sa purcedemu numai pe calea activitâtii. —

Pâna ací, de-sî lupt'a intre pasivisti sî activisti erá ferbinte, dara ea erá onesta, objectiva, sî se restrinse intre paretii casnici, sî in fine se sî complanà. —

Dela esîrea rescriptului din 25 Dec. 1865, prin care ardelenii se chiamara la diet'a din Pest'a, lupt'a partideloru in natiune erupse din nou, sî luà unu caracteru pe câtu acutu pe atâtu sî deplorabilu, pentru ca nunumai erá cu totulu neoportuna sî nepotrivita greleloru impregiurâri, in care de nimic'a mai tare aveamu lipsa cá de concordia sî incuragiare, dara in aceea incepusera a se ataca pâna sî onórea sî reputatiunea personala cu cele mai necumpetate insinuâri sî recriminâri. —

Acestea ocupau tóta ordinea dîlei in o parte a jurnalisticei române intr'atât'a, incâtu mai cu totii uitasera de caus'a cea santa a natiunei, sî de mijlócele cele corecte, cu care se conduse pâna ací cu atât'a pietate.

Sa lasâmu contradîcerile „Gazetei Tranniei“ care in nr. 4 an. 1866 publicandu rescriptulu din 25 Dec. 1865 prin care se chiamau ardelenii la Pest'a, facea urmatórea provocare: „Românii cá na„tiune egalu indreptatita sî indiestrata cu dreptu politicu natiunalu „sanctiunatu, sî prin rescriptulu din urma de nou garantatu, cá „atare d u p a d i c t a m e n t u l u p r u d e n t i e i sî a l u „n e c e s i t â t i i credemu ca se voru folosí cu tóta resolutiu„nea de importantulu acestu dreptu, adeca de dreptulu de a-sî „alege representantii sei, cá sa aiba cine se incarce pre umerii „erculei decisiv'a lupta pentru aperarea autonomiei patriei sî a „intereseloru, demnitâtii sî onórei natiunei sele fatia cu natiunile „sorori. Natiunea care nu are altu modu de representatiune legala „sî valida a intereseloru sele, cum sa nu se folosésca de alege„rile escrise de inaltulu regimu cu rescriptulu de mai susu? „sî cu atâtu mai vertosu, cu câtu ca participarea la alegeri cu „reservârile cerute de precautiunea politica, nu ne póte pre„judecá continuitâtii nóstre de dreptu politicu natiunalu, nici ape„rârei autonomiei sî intereseloru patriei. — Chiaru sî unde amu „fi numai vr'o 2—3 alegatori sa-si dea voturile numai acelor'a, „despre cari suntu convinsi, ca voru aperá interesele natiunei ro„mâne cá atare.“— Sî dupa tóte acestea cine au combatutu mai târdîu fâra mila pre toti acei'a, cari au participatu la aceste alegeri, cá insusi „Gazet'a Transilvaniei“, sî corespundentii ei.

Sa uitâmu sî de articulasii cei fâra de nici o modestia sî moderatiune a unui Dr. tineru din Blasiu, care póte sa fi studiatu fórte bine pe Eusebie, dara care e mai putînu competentu de a descalí pe toti veteranii preoti sî burocrati români, cari au imbetrânitu in scól'a cea amara a aperârei natiunei sele mai inainte de candu dlui parasise laptele maicei sele. —

Sa uitâmu sî de altii asemenea chiamati sî nechiamati, cari socoteau ca jurnalistic'a româna e o crâjma in care se póte mascârí ori-cine dupa placu. — Sa comorâmu putînu numai la acelu barbatu românu, care cu placere se lase a se titulá de chefulu jurnalisticei române. — Acest'a in locu de a-si intrebuintiá pén'a sea cea destera spre a intermediá sî apropiá opiniunile sî divergentiele partideloru natiunali, — in locu de a provocá la esemplulu anticiloru greci, spre a pune la o parte certele casnice macaru pâna va trece pericululu comunu; — in locu de a apelá la solidaritatea natiunale, — eata ca-lu vedemu a se pune in fruntrea intrigeloru, a plouá prin tóte jurnalele române unu ciclu de articuli plini de suspiciuni sî ineriminâri personali, a urgisí pre Archierei, a prigoní pre preotîme, a improscá pre oficiali, a scóte cele mai veninóse pumnare, sî a isbí in drépt'a sî in stâng'a, in partea contraria, câtu sî in ómenii partidei sele proprie, incâtu socoteai, ca omului acestui'a nu-i mai lipsesce alt'a decâtu molitv'a cea mare, a Stului Trifonu. — Sî acestea tóte — fratîloru — intr'unu tempu, candu natiunea avé mai mare lipsa de a scapá de ispite. — Sî dupa ce cu tóta acésta revólta succesera cá barbatii natiunei pre la finea lui Augustu, cu ocasiunea asociatiunei transilvane la Belgradu, sa se intrunésca intr'o conferintia, sî sub presidiulu ambiloru Archierei, cá capi ai Congreseloru natiunali, in cointielegere armonica cu mai multi membri ai comitetului permanente sî cu alti barbati ai natiunei, sa otârésca tramiterea unui'a dintre Archierei in deputatiune natiunale la Majestate cu unu memorandu asupr'a situatiunei presente, — eata ca putînu dupa aceea se scóla jupiter jurnalisticus cu tóte fulgerile sî trâsnitele mi-litiei sele in contr'a acestui conclusu sî a ablegatului designatu sî — pre candu Serbii, Croatii, Slavonii, Rutenii, ba chiaru sî Magiarii, concredu conducerea trebiloru sele la Archiereii sei primati, elu se aiépta insusi la acésta demnitate, la care nu l'a chiamatu nimenea, sî de care nici nu e harnicu, — cersiesce plenipotentie din cóce sî din colo, cu care nu numai sa restórne plenipotenti'a generala a natiunei data Archiereiloru sei sî comitetului permanente, dara sa abata sî pre natiunea dupa terenulu celu firmu alu legalitâtiei ei, pe rîp'a cea periculósa a odiósei petitionâri.— Sî tóte acestea le pusera in miscare cu o arogantia, ce fu démna de fiasculu celu ridiculosu, cu care si-a incheiatu manevrele.

De-sî aceste atentate in contr'a natiunei se resipira cá fumulu, sî se topira cá cér'a de fati'a focului, totusi — durere! — ele tînura causa natiunala incurcata sî opâcita mai unu anu de dîle. —

Trist'a acést'a esperientia póte acum fi esperienti'a destulu de scumpa pentru natiune, cá ea in fine sa se reculéga.

Nu vréu sa iéu de ací ocasiunea de a coudemná ori justificá mergerea deputatîloru ardeleni români la Pest'a. Cestiunea acést'a o voiu discutá cu alta ocasiune mai cu deadinsulu.

Insa dupa ce e fapt'a complinita, cá natiunea intr'unu intervalu de unu anu inca nu s'a pututu otârí la o actiune solidara, — dupa ce missiunea unei deputatiuni natiunale la Majestate, ce se otârise in Belgradu, s'au eludatu, — dupa ce usurpatiunea aceloru doi asiá numiti plenipotintiari a fâcutu fiasco, iara dupa tóte acestea o actiune nóua solidara este pentru acum in graba de nu imposibile, dara celu putînu intârdîata,— nu remâne alta, decâtu deputatii români alesi — multi putîni câti suntu — sa iea — dupa cum dîse redactorulu „Gazetei Transilvaniei“ mai susu — „pe umerii cei erculei „decisiv'a lupta pentru apararea autonomiei patriei sî a intereseloru, demnitâtiei sî onórei natiunei sale.“ —

Estu mijlocu ultimu scapà natiunea de compromissiune sî cu ocasiunea dietei clusiane.

Sî fiindca jumetate din deputatii alesi români, ce s'au dusu dejá la Pest'a, nu voru veni la cesti ce au remasu acasa, iara ei singuri acolo fâra cei de acasa cu greu voru puté face o actiune ponderósa in caus'a natiunala, apoi remanerea acestor'a mai ca nu numai are nici o insemnatate, nici se va mai crestá unde-va, „d u p a d i c t a m e n t u l u p r u d i n t i i sî a l u n e c e s i t â t i i,“ sî cei ce au remasu acasa sa se duca la Pest'a, sî intr'unindu-se cu cei de acolo, sa formeze o falanga solidara pentru apararea causei si onórei natiunale. —

A merge la Pest'a — chiaru dupa rescriptulu convocatoriu — nu insemnéza a-si negá terenulu, ci a si-lu aperá.

Ce e dreptu acest'a e celu mai drasticu, dara singurulu mijlocu de a scapá de compromissiunea totale a natiunei, — sî eu amu mare sperantia ca deputatii români intrunindu-se, voru intempiná din nou recunoscinti'a natiunale, „C a n u a u d e s p e r a t u „d e s a l u t e a p a t r i e i.“

Scrupulositâtîle ce au obvenitu si voru mai obvení cá objectiuni in contr'a acestei mergeri, le voiu respinge in unulu din nrii viitori. —

In fine déca mai póte cine-va contribui la reabilitarea deplinei consolidâri natiunale, apoi acést'a e numai jurnalistic'a româna. Românii sa mai inceteze dela atâtea suspiciunâri sî incriminâri, iéra redactorii sa se faca questorii moralitâtiei jurnalistice. —

Amu onóre s. c. l. —

Ö l t e a n ü l u.

Eveniminte politice.

S a b i i u in 9 Novembre.

Dietele deschise suntu in activitate.

Rescriptulu prin care s'a redeschisu diet'a ungurésca l'amu vediutu in cele ce amu reprodusu pre scurtu sî pre care astadi-lu reproducemu intregu. In dietele de dincolo de Lait'a s'a asternutu in tóte unu biletu autografu alu Majestâtiei Sele Imperatului dela 13 Octobre a. c. celelalte afaceri nu au insemnatate politica, ci mai multu economica administrativa. Pâna in momentulu de fatia nu avemu ce-va mai insemnatu dela dietele redeschise, putemu insa insemná despre diet'a ung. ca diuariele unguresci suntu nemultiamite cu rescriptulu, pre candu cele nemtiesci mai cu séma cele vienese dîcu, ca ungurii numai se prefacu ca suntu nemultiamiti, mai târdîu se voru face, ca ei pentru bunulu pâcei voru cercá a se invoí sî cu cele cuprinse in rescriptu; câci numai in tipulu acest'a voru ajunge sî mai curendu la dorintiele loru cuprinse deja sî in mentiunatulu rescriptu.

Caletori'a locutiitoriului Galitiei la Vien'a da ansa la versiuni despre instituirea unei cancelarie aulice galitiane, a cârei cancelariu presumptivu aru fi principele Iablonowski.

Din afara suntu scirile fórte rari. Din Franci'a se spune ca comissiunea pentru reorganisarea armatei va unu efectivu de pace de 600,000 feciori sî o reseva de 400,000 feciori. Prelânga acést'a introducerea gardeloru pentru aperarea patriei. La tempu de nevoia, Franci'a aru puté pune dupa acestu planu 1,000,000 soldati in campulu de lupta.

Despre Anglia se dice cá s'a saturatu de politic'a neintrevenirei sî ca are de scopu a se amestecá in tóte cestiunile europene. Cu acést'a sa punemu in legatura scirea ca cu ocasiunea petrecerei printiului de Wales in Petersburg l'aru fi rugatu pre acest'a Mitropolitulu Filaretu de Moskwa sa intrevina la Regin'a Victoria in favórea crestiniloru din Orientu.

Din Constantinopole se telegraféza ca insurgentii in Cret'a s'a retrasu pe muntele Id'a.

Brasiovu 6/18 Novembre 1866.

Déca amu mai tacea asupr'a celoru ce se desfasiurara in orasiulu nostru cu atâtu entusiasmu (?) in dîlele trecute, amu devení judecati ca séu le despretiuimu séu nu simtîmu. Dar fiindca aceste suntu actiunile unoru doi barbati pe care ii pretiuí natiunea si fiindca ele datandu-se din Brasiovu sî publicandu-se prin jurnale sa nu se créda ca sî noi avemu merite la acestea, amu cugetatu sa dâmu deslusîre. In Nr. 86 alu „Gaz. Tr.“ Dlu Redactoru sustîne pe lânga tóta demintîrea facuta in Albina Nr. 83. de D. I. G. ca serbarea dîlei de 14/26 Octobre s'a intemplatu ; acest'a e unu momentu, sî Telegramulu din Nr.87 alu „Tel. Rom.“ ca plenipotenti'a unoru brasioveni pentru Bariliu sî Ratiu adi inapoindu-se s'a ruptu“ e alu doilea momentu, care ne silescu câtu de objectivu a dá publicului deslusîre.

Incâtu pentru serbarea dîlei de 26 Oct. Dlu Directoru alu Gimnasiului catoliciloru de aici, Iacobu Muresianu, desceptandu-se intr'o dî cu ide'a de serbare ne sî surprinse intr'unu numeru alu jurnalului seu, ca brasiovenii aru vrea sa serbeze numit'a dî, pe candu pre la noi, fatia cu constelatiunea presenta politica, precum pré adeveratu dîcu cei cinci insi din Turd'a, nimeni nu putea nici visá de o astfelu de şerbatóre. Ce e dreptu Dlu Redactoru precum pe publiculu jurnalului Dsale astfelu mai multu nóua ni-a cantatu sî descantatu despre acea serbare incâtu ómeni de-sî aprópe totusi minune nu=lu audiá. Destulu ca Ds'a a otaritu vremu nu vremn sa ni o impue sî nóua, fâra cá sa se fi prinsu ce-va din ideile Dlui de brasioveni.

Dlu Redactoru dice ca „Mercuri representantii bisericei din cetate s'au fostu invoitu la serbare sî unu membru a luatu asupra-si contielegerea cu preotîmea. Domni'a-lui séu glumesce séu gresiesce, fiindca intre representanti n'a fostu nici o vorba. Déca este ce-va adeveru atunci póte Dlu N., socrulu Dnlei sale, a fostu acelu membru, care nu e representantu. Dlu Muresianu scie ca atâtu de putînu putù castigá pe brasioveni pentru ide'a de serbare, câtu de putînu resultatu avù venirea Dsale in Casin'a româna in sér'a de 26 Oct. spre a incercá câtu de câtu o serbare, dar neaflandu ací nici umbra de ide'a Dsale, dupa ce siediù vr'o câte-va minute retrasu intr'unu cotu de odata se facù nevediutu sî dîu'a de 26 trecù cá sî cându n'aru fi mai fostu nici vorba de serbarea Dlui Muresianu. Deci dara Protopopulu se vede sî se scie ca nici o influintia n'a intrebuintiatu, cu atâtu mai putînu cu câtu erá siguru din argumintele cu care se impunea serbarea, ca nu prinde locu la nime de ai nostri. Sa fi fostu ce-va sî de dómne ajuta dela D. Muresianu, brasioveni cá unii cari a cetitu in fói'a Dlui articuli cari defaimau Sabiiulu sî inaltiau Blasiulu s'a convinsu despre tendinti'a Dsale. Nu mai putînu puteau acesti brasioveni sa asculte buciumarea acei fóie, care ii bajocurí mai eri fâra nici o maniera in modulu celu mai neomenitu.

D. Muresianu buciuma ca se serbà dîu'a de 26 Oct. in Brasiovu sî buciuma fondu pre lânga ea, fiindaca Dlui patimesce de mancarimea de fonduri, asiá proiectà fondulu banului natiunalu, pentru care nu putù unu entusiasmá decâtu pe nisce tinerí neesperti, pentruca altí au invetiatu minte decandu cetira iu „Concordia“ sî „Umoristu“ ca fondulu Gazetei sî alu lui Sincai s'au infundatu cu totulu incâtu nu li semaí scie dóra nici de urma. La acésta impregiurare amu vré sa-i spunemu dlui Muresianu odata pentru totu deun'a, cá sa mai incete cu agitârile intre studintii gimnasiului nostru romanescu, ca Dlui cá Directoru gimnasialu va fi sciindu, ca intre studenti nu se potu face colecte fâra scirea sî incuviintiarea professoriloru respectivi sî a parintîloru loru. Noi credemu, ca directiunea gimnasiului nostru va luá mesurile cuviincióse de a ciontá astfelu de amestecu alu streiniloru intre tinerimea nóstra.

Dlu Muresianu caute-si de scóla sî de fói'a sea sî nu mai umble tragendu copii in lucruri asiá de momentóse precum e infiintiarea unei academii de drepturi.

Ce se atinge de plenipotentia pentru Baritiu pentruca on. publicu se póta pricepe mai bine telegramulu din „Telegrafulu Românu“ trebuie sa spunemu, ca inainte cu vr'o câte-va septemâni Dlu Baritiu puse in cerculatiune o plenipotentia spre subscriere, cá densulu dimpreuna cu dlu Dr. Ratiu sa póta merge la Vien'a pentru predarea unui memorandu in caus'a natiunala, dar mai cu séma pentru efeptuirea unei bance ipotecarie spre inaintarea negotiului (pasulu cestu din urma nu se afla in plenipotentia emisa din Blasiu, se vede deci ca erá anume calculatu pentru cetatienii negutiatori din Brasiovu). Li se spuse acestor'a ca cu procedur'a acést'a suntu invoiti amendoi Mitropolitii, ba sî ca ei insi aru fi recomendatu numitele persóne, dupa ce densii s'aru fi retrasu dela conducerea causei natiunale; sa se faca câtu mai curendu pentru ca e periculum in mora. Professori, Preoti sî amploiati nu trebuiescu inscrisi pentruca acest'a e lucru mare sî densii cá ómeni ce nu suntu independenti, n'aru fi bine sa se compromita.

Brasiovenii nostri la acestea, despre care ii incredintiá barbati de stima, sî acum cá totdeun'a in cause natiunale nu vrura sa fie cei din urma sî asiá unii subscrisera, eara alti respinsera.

Intre acestea sosescu sciri informatóre din Sabiiu sî din Clusiu, din care ómenii nostri vediura, ca au fostu insielati in modulu celu mai uritu sî asiá cerura cu mare inversiunare plenipotenti'a indereptu, carea dupa multa staruintia o sî recapetara sî o nimicira. Nu vremu nici decâtu a ne da judecat'a nóstra asupr'a purtârei Dlui Baritiu, ci lasâmu cá on. publicu se judece intre faptele sî vorbele D-lui.

Rosi'a (lânga Sabitu) 16 Novembre.

In „Hrm. Ztg. v. mit dem S. Botten“ nr. 267 cetirâmu mai in dîlele trecute un'a notitia, ca in 8 Nov. c. n. vrendu doi Cornatieleni sa fure unu calu a unui sasu din Rosi'a, s'au intemplatu, ca unu furu s'au omoritu sî celalaltu nu s'a potutu prinde. —

Socotindu ca p. t. publicu cetitoriu va fi curiosu a aflá mai multe in caus'a acést'a, mi iau voia ai impartasî din isvoru siguru urmatórele :

Locuitoriulu din Cornetielu O. M. s'au dusu in nisce treburi ale sale in 8 l. c. in Rosi'a, sî acolo s'au intâlnitu in birtu cu unu sasu din Rosi'a, care erá cam cunoscutu, ca-i place a calarí pe cai straini. Ací petrecura amendoi pâna câtra séra, candu Cornatielenulu plecà câtra satulu seu; — nnde sér'a veni sî sasulu seu din birtulu dela Rosi a cu unu calu. — In casa la romanulu din Cornatielu, ce s'au intielesu amendoi e inca unu secretu, — atât'a se scie, ca s'au suitu amendoi pe calu, sî au pornitu pe nópte câtra Rosi'a. Ajungandu la marginele hotareloru, — se vediura de odata impresurati de vr'o 5 sasi din Rosi'a, intre carii erá sî posessorulu calului.— Sasulu de pe calu fu asiá de fericitu de fugí fâra a fi prinsu ? dar romanulu avù nenorocirea de a fi dusu, dupa vr'o cate-va giolditurí dar bune, in satu. Ací in cas'a cancelarii lu legara, spendiurandu-lu cu picíórele de grinda, lu desbracara de haine si-lu batura cu nisce sbice de boi sî lu maltratare reu. Dar cá sa puna verfu tiraniiloru, lasandu pe Cornetieleanulu ací legatu, se dusera la tiganulu X. arsera clestele in focu, se re'ntórsera iéra la cancelaria sî cu acelea ii rupsera nasulu sî pelea cu carnea de pe trupu. Mai mergendu dupa acést'a in carcima, poruncira tiganului sa le arda un'a peanta (sîna) sî cu aceea apoi lu fripsera pe fóle, spate sî grumadi. Dupa atâtea chinuri grele, betulu omu cadiù la pamentu,— dar neparendu-li-se ca aru fi muritu, i implantara sî furcoiulu in capu deasupr'a ochiloru, sî nemergendu furc'a de feru prin capu, cum socoteau ei, impingeau cu piciorulu de córnele furcei, numai sa mérga totu.— In chipulu acest'a si dede sirmanulu sufletulu. Cum s'a vediutu dupa aceea la cercetare, capulu lui au fostu totu sdrobitu, dinti in gura nici unulu, sî râni pe spate. Tirani'a au fostu de stulu de mare, dar durerile lui sî mai mari.— Amu inca a observá, ca la actulu acest'a ingrozitoriu au luatu parte sî membrii din diregatori'a locala, ba se aude ca chiaru sî dlu notariu localu Fl.— Oamenii suntu in cea mai mare asteptare, ca ce va urmá de aici, sî se mira ca de-sî au esîtu comissi'a judecatorésca la fati'a locului totu se mai afla ucidiatorii lui pe picioru liberu. — Acestea s'au intemplatu in anulu mantuirei 1866.

Despre acestea suntu respundietoru

Simeone Trifu, juristu abs. sî conc. de advocatura.

Nr. 43—1 **Concursu.**

Pentru ocuparea postului de invatietoriu la scól'a comunale gr. or. din Cricâu in Comitatulu Albei-inferióre, se deschide concursu pâna in 25 Novembre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatn unu salariu anuale de 100 fl. v. a. din fondulu scolaru, cuartiru liberu, sî lemne de incaldîtu.

Competentii voru avea a asterne rogârile sele pâna in 25 Novembre a. c. provediute cu documinte :

1) ca suntu de religiunea gr. or.
2) ca posedu purtare buna politico-morale ; sî
3) ca suntu pedagogi, séu clerici absoluti :

Petitiunile respective an de ale adresá câtra subscrisulu Inspectoratu scolare.

Alb'a-Iuli'a 1 Novem. 1866.

Alesandru Tordasianu
Adm. Prot. sî Insp. distr. scol.

Nr. 44—1 **Publicare de Concursu.**

Devenindu statiunea de invetiatoriu a scólei comunale gr. or. din comun'a Dealu vacanta, se escrie prin acést'a concursu pâna la 25 Nov. 1866.

Cu acést'a statiune e impreunatu unu salariu anualu de 60 f. v. a. care se platesce toamna cu mustu din comuna, cuartiru liberu sî lemne de focu eâte voru fi de lipsa pentru incaldîtu. —

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu, au de a-si substerne cererile sale scrise de mâna propria sî provediute cu documentele recerute : cumca suntu pedagogi séu teologi absoluti, sî ca sciu tipiculu sî cantârile bisericesci,— la venerabilulu scaunu protopopescu gr. or. in Sabesiu pâna la terminulu defiptu.

Dealu in 6 Nov. 1866.

Comitetulu parochialu.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana; joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 91. ANULU XIV.

Sabiiu, in 17|29 Novembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Serenitatea Sea Principele Montenuovo au sositu Dumineca in Sabiiu in cea mai deplina sanetate. — Esc. Sea LMC. conte de Nostitz, fostu ad latus lânga Serenitatea Sea Principele Montenuovo au plecatu alaltaieri de aici.

Afaceri bisericesci.

In nrii 42 si 43 ai foiei nóstre impartasîrâmu in estrasu cuventârile Esc. Sele P. Archiepiscopu si Mitropolitu Andreiu Bar. de Siagun'a, rostite cu ocasiunea tînerei Sinodului archierescu si a inaugurârei Consistoriului apelatorialu. Acum aflâmu de oportunu a le reproduce in tóta estinderea loru.

Cuventarea,

cu carea Escelenti'a Sea, Domnulu Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a au deschisu siedintiele Sinodului archierescu la Sabiiu in 21 Maiu 1866.

(Capetu din nr. premergatoriu.)

Insa va dîce cine-va, ca prin observarea principiului sinodalitâtiei se vatema independinti'a Mitropolitului si a Episcopiloru, de óre-ce dela Mitropolitu se pretinde pe basea principiului sinodalitâtiei, cá fâra judecat'a Episcopiloru sufragani sa nu faca nimicu mai insemnatu, si câci se pretinde si dela Episcopi cá fâra de judecat'a Mitropolitului sa nu faca nimicu mai insemnatu.

Eu obiectiunea acést'a cutezu sa o caracterisezu de o confusia a conceptului despre organismulu bisericei nóstre, prin urmare objectiunea acést'a cutezu sa o numescu de o confusiune a conceptului si despre pusetiunea unui Mitropolitu si a Episcopiloru sufragani, ce o ocupa in organismulu bisericei, si pornescu spre dovedirea asertului meu din invetiatur'a Apostolului Pavelu, care despre legatur'a duchovnicésca a medulariloru bisericei lui Christosu invatia pre Corinteni in I. C. 12 V. 14—27. scriindu-le: „trupulu omenescu nu este unu madulariu, ci multe, ca de aru dîce „piciorulu, ca nu suntu mâna, si nu suntu din trupu, au dóra pentru aceea piciorulu nu este din trupu? si de aru dîce urechi'a, „ca nu suntu ochiu si nu suntu din trupu? ca de aru fi totu trupulu ochiu, unde aru fi audiulu, si de aru fi totu trupulu audiu, „unde aru fi mirosulu? insa Ddieu au pusu medularele asiá, precum au vrutu, ca de aru fi tóte unu medulariu, unde aru fi trupulu? ear acum cu adeveratu suntu multi medulari, insa unu „trupu, si ochiulu nu póte dîce mânei, n'amu lipsa de tine, séu „capulu picióreloru, n'amu lipsa de voi, ci cu multu mai vertosu „medularii trupului care se socotescu a fi mai slabe, suntu mai „de lipsa, ... cá sa nu fia desbinare in trupu ci sa se grijésca „medularii intre sine unii de altii“, si incheia Apostolulu invetiatur'a s'a câtra Corinteni cu urmatórele „ear voi sunteti trupulu lui Christosu si medulari fia-care dupa partea sea.“

Eu invetiatur'a acést'a a Apostolului o aplicu in urmatoriulu tipu, spre a dovedí, ca independinti'a Mitropolitului si a Episcopiloru nici decum nu se vatema prin observarea principiului sinodalitâtiei; si adeca: precum Mitropolitulu nu póte sa dîca, ca n'are lipsa de Episcopi, pentruca candu aru dîce asiá ce-va, atunci s'aru rupe dela medulârile sale cele naturali, cu care forméza in organismulu bisericei, va sa dîca, in trupulu duchovnicescu alu lui Christosu, o parte constitutiva si totu deodata aru transgrede cu volnicia si nepasare institutiunile canonice cardinali, care impunu Mitropolitului, cá in totu anulu sa tîna Sinodu, si pentru prejudecarea objecteloru mai momentóse sa se consultedie cu Episcopii din Mitropolia — asiá nici Episcopii nu potu dîce, ca n'au lipsa de Mitropolitulu, câci candu aru dîce un'a cá acést'a atunci s'aru rupe de câtra medulariulu loru cardinalu, care in Canóne se numesce „Celu dintâiu“ si „Capulu Episcopiloru“, si prin rumperea acést'a aru face o vatemare mare a Canóneloru, carele demanda loru, cá in totu anulu sa se infatîsiedie in Sinodulu conchiamandu prin Mitropolitulu, unde acest'a va voí, si sa nu faca nimicu mai insemnatu in Eparchiele loru fâra de judecat'a Intâiului intre ei, adeca a Mitropolitului.

Si int'adeveru aru fi numai o confusiune de conceptu despre chiamarea archierésca, candu ciau-va aru afirmá, ca principiulu sinodalitâtiei vatema pusetiunea Mitropolitului si a Episcopiloru, pentru ca ce alt'a se póte deduce din rugaciunea lui Christosu, cu carea se róga pentru Apostolii sei câtra tatâlu dîcendu: „Parinte! precum m'ai tramisu pre mine in lume, asiá amu tramisu si eu „pre ei in lume, . . . cá unu sa fia precum tu Parinte intru mine si eu „intru tine, si eu marirea, carea mi o ai datu mie, o amu datu loru, cá sa „fia un'a precum noi un'a suntemu.“ Ioann cap. 17. Dîcu ce alt'a se póte deduce din acésta rugaciune a Mantuitoriului decâtu principiulu sinodalitâtii si demandarea punerei in lucrare a acestui principiu stabilitu de insusi Christosu, câci Christosu au tramisu pre Apostoli in lume cu aceea, cá sa fia un'a si sa remana in elu precum si elu fiindu tramisu in lume prin tatâlu, au fostu cu tatâlu si au remasu in tatâlu; apoi dîce Christosu mai departe: „Marirea, „carea mi o ai datu mie, o amu datu loru, cá sa fia un'a, pre„cum noi un'a suntemu.“ Cum va fi Mitropolitulu un'a cu Episcopii sei sufragani, si cum voru fi Episcopii sufragani cu Mitropolitulu loru un'a, déca Canónele, ce descriu tînerea Sinódeloru anuali nu se voru observá? déca pentru prejudecarea objecteloru momentóse nu se voru consultá la olalta?— Intrebu eu Présantitiloru frati! unde aru duce astfelu de functiunare particulare independinte a Mitropolitului si a singuraticiloru Episcopi? respunsulu este fórte chiaru, si adeca, astfelu de functiunare independinte si particulare a Mitropolitului fatia cu Episcopii si a singuraticiloru Episcopi fatia cu Mitropolitulu aru duce la absolutismulu, care Christosu l'au osanditu cu totu prilegiulu invetiandu unimea, dragostea si pacea. Partisanii independintiei anticanonice si prin aceea ai absolutismului archierescu in biseric'a lui Christosu nu sciu, ca absolutismulu acest'a aru inmortí pre toti factorii si pe tóte pârtîle constitutive, din care consta biseric'a, adeca trupulu duchovnicescu alu lui Chr., si asiá vrendu sa se arete liberali, se facu absolutisti. Sirmanii acesti'a in sciintiele si cunoscinntiele institutiuniloru bisericesci, nu sciu ca precum Sinódele tînute prin Christosu si Apostoli facu prototipulu Sinódeloru anuali archieresci, asiá si Sinódele acestе anuali archieresci facu I. prototipulu Sinódeloru Eparchiale, care Episcopulu cu representantii clerului si ai poporului parochialu are a le tîné in lucruri administrative scolare si filantropice ale Eparchiei; II. facu prototipulu Sinódeloru protopopesci care are a se tîné in fia-care Protopopiatu in objecte administrative, scolare si filantropice tînatóre de Protopopiatu si III. facu prototipulu Sinódeloru parochiale pentru lucruri administrative scolare si filantropice ale unei parochii. Tóte aceste le avemu in institutiunile bisericei nóstre si le-amu esercitatu si pâna acum, de-si nu dupa forma canonica, din caus'a unoru impregiurâri vitrigi, care apesau viéti'a nóstra bisericésca, acum insa incetandu acele impregiurâri vitrigi, si avendu Mitropoli'a canonica trebuie sa se resuscitedie si sa se puna in lucrare sinodalitatea in tóte pârtîle constitutive ale bisericei asiá, precum prescriu Canónele. Pe basea acestoru institutiuni sante si intielepte si ratiunali si eflucse din liter'a si spritulu Christianismului, provocu eu pe partisanii independintiei anticanonice a Episcopatului, cá sa-si aduca aminte de respunsulu, care Mantuitoriulu l'au datu Apostoliloru Ioann si Iacobu fiiloru lui Zevedeiu, câci cerusera, cá Christosu sa le dea loru, ca unulu dea drépt'a si altulu dea steng'a lui sa siéda lânga Christosu, candu va vení intru marirea s'a dîcendu-le si loru si celoralalti diece Apostoli: „Sciti, ca celoru ce li se pare ca „suntu incepatori ai némuriloru, le stapanescu pre ele, si cei mai „mari ai loru le domnescu pe densele. Ear intre voi nu va fi „asiá, ci carele va vrea sa fia mai mare intre voi sa fia vóua slu„ga, si carele va vrea sa fia intre voi intâiu, sa fia tuturoru sluga. „pentrucá fiiulu omenescu n'au venitu, cá sa-i slujésca lui, ci cá „sa slujésca elu si sa-si dea sufletulu seu rescumperare pentru multi.“ Marcu C. 42—45. Nu voiu sa me oprescu mai multu la refutarea unei idei atâtu de stricacióse, precum este ceea a partisaniloru independintiei anti-canonice archieresci si ai absolutismului archierescu, ci me tiermurescu ale eschiamá loru cu urmatórele cuvinte ale Mantuitoriului: „Vai vóua! carturariloru si fariseiloru „fatiarnici, ca ve asemanati mormînteloru celoru spoite, care din„afara se arata frumóse, iara din launtru suntu pline de ósele mor„tiloru, si de tóta necurati'a.“ Mat. C. 22 V. 27.

Acestea prescurtu ale aminti si ale desfasiurá aici amu fostu

silitu de spiritulu tempului presentu, care este plinu de idei sî concepte false, pentruca se povetiuiesce de o cunoscintia superficiala a sciintieloru positive, care dela intemeiarea erei crestinesci pâna astadi s'au sustînutu nevatemata fatia cu multe feliuri de vijelii, ce erau sî suntu sî astadi inca indreptate spre stnigerea bisericei nóstre ortodoxe, carea cu triumfu sî succesu bunu le au invinsu sî le invinge acele vijelii dusmane, pentruca Christosu este cu ea pâna atunci, pâna cându Mitropolitulu va fi un'a cu Episcopii, sî Episcopii voru fi un'a cu Mitropolitulu, va se dîca: pâna candu Archiereii strensu sî sântu voru observá institutiunile positive ale bisericei lui Chr. pâna candu vitalitatea acestoru institutiuni nunumai nu o voru sugrumá, ci le voru cultivá prin sciintia sî cunoscintia credîte dela santii parinti; pâna candu Archiereii voru socotí pre Christosu de vitia, ear pre sine de mladitie, pâna candu voru remané intru Christosu, sî Chr. intru ei, pâna candu voru marturisí, ca precum mladiti'a nu póte aduce róda dela sine, déca nu va fi in vitia asiá sî ei de nu voru remané in Chr. Ioann 15. C. 1-4— câci dîce Chr. mai departe „celu ce locuiesce intru mine, „sî eu lacuiescu intru elu, sî acel'a aduce róda multa, câci fâra „mine nu puteti face nimic'a.“ Ioann. C. 15. V. 5.—

Cându suntemu convinsi, ca fâra Chr. sî ajutoriulu lui celu de susu nu putemu face nimicu sî nóua ni-au venitu in parte-ne lucruri mari sî multe, câci trebuie sa rectificâmu lucrârile nóstre pentru infiintiarea Mitropoliei nóstre natiunale sî inaintea bisericei sî inaintea regimului patriei nóstre sî a clerului sî poporului nostru credinciosu; candu, dîcu, suntemu convinsi despre greutâtîle, care ne intempina in deslegarea problemei nóstre archieresci, atunci nimicu mai bine nu putemu face decâtu sa recunóscemu ca suntemu mladitiele vitiei, carea este insusí Christosu, sî ca fâra viti'a acést'a ddieésca nu putemu aduce nici o róda; cá sa locuimu in Chr. prin ascultarea sî implinirea invetiaturiloru sî a porunciloru ddieesci, cá sî elu sa locuiésca intru noi, cá apoi sa putemu seversi tóte, câte ni-au venitu in parte-ne sî asiá sa ne tînemu strinsu de invetiaturele lui Christosu, de canónele apostolesci sî cele aduse in Sinódele ecumenice sî locale, sî prin observarea loru din parte-ne sa desteptâmu in clerulu sî poporulu nostru evlavi'a câtra asiediamintele positive ale religiei nóstre, sa-i convingemu pre ei despre pusetiunea, drepturile dar sî indatoririle loru, cá ale unoru pârti constitutive in organismulu bisericei, cá deplinu sa corespunda sî ei chiemârei loru; câci astfelu sî numai astfelu lucrandu sî functiunandu sî invetiendu nepregetatu cu faptele sî cu cuvintele nóstre, vomu satisface chiamârei nóstre archieresci, sî ne vomu rectificá cá Archierei conscientiosi, ceea ce sa fia, sa fia, Aminu.

Redactorulu „Gaz. Tr.“ sî oraculului seu.

Sabiiu 14 Novem. 1866.

In nr. 88 alu „Gazetei Transilvaniei“ intr'unu articulu din Brasiovu din 19 Novembre 1866. supr'ascrisu „Telegrafulu sî oraculului „Tel. Rom.“ voindu redactorulu Gazetei a respunde la articululu Telegrafului din 1 Novembre a. c. nr. 87 sî voindu dupa cum dîce â ilustrá putînelu telegramulu unoru Dni negutiatori din Brasiovu, cuprinsu in acelu articulu, aduce o zama lunga câtu e dela Brasiovu pâna la Sabiiu, incâtu insusi se perde in trens'a, insîrandu câte verdî sî uscate, — sî ese asiá dîcendu cu nisce puii pe fatia, pre cari se vede ca i-au totu clocitu de unu anu de dîle. — Nu voimu a incuirá, asupr'a asertului seu: ca dnii Brasioveni, cari nu subscrisera cestionat'a pleniputintia aru fi s l a b i (sic!) *) câci adeverulu contrariu dîsei acestei'a a dlui e din destulu de chiaru, — nici nu voimu sa incuirâmu déca e adeveru, cu serbarea aniversare de 26 Oct. in multe locuri aru fi fostu s p o n t a n e a, sî nici chiaru ca acea demonstratiune spontanea, cum o numesce, a r u fi a d a u s u c e l u m a i m a r e p o n d u p â n a l a p r i m 'a p e r s ó n a, pentru a se dá crediementu despre simtiemintele, spontanee ale românîloru . . . incâtu chiaru sî M a j e s t a t e a S e a d e l a I g l a u 6 Novem. a u d î n d u d e b u n a s é m a d e d o r i n t i 'a g e n e r a l a — va sa dîca de **demonstratiunea** d. Redactoru alu Gazetei — a b i n e v o i t u a s e a d r e s á c â t r a t r a n s t l v a n i t o t u c u M a r e P r i n c i p e ! ! s. c. l. s. c. l. — ci-lu lasâmu pre d. redactoru alu Gazetei sa-si faca voi'a, sa se laude cumu-i place; câci prin tóte acelea dlui, de-sî póte inspiratu de oraculului seu, nu a refrântu tntru nimic'a faptele complinite enumerate in articululu prementiunatu alu „Tel. Rom.“

Un'a insa nu i-o putemu iertá nici decum d. Redactoru alu Gazetei sî oraculului seu, sî acést'a este, ca dlui intre altele mai multe vorbesce de patimi omenesci, ure personale sî pofte de resbunare, invinovatîndu-ne iéra pe noi, cá candu noi amu fi caus'a neintielegeriloru escate.

*) Vedi asiá! pentruca fratii brasioveni primira pre dlu Redactoru Muresianu in sinulu dloru, unde-i succese a-si face o stare colosala, incâtu astadi póte dá 1000 f. pentru o academia in spe, sî o alta suma pentru completarea unui gimnasiu catolicu, — câci vedi Dómne! celu de fatia romanescu din Brasiovu nu-i e destulu, séu mai bine dîcendu: nu-i e pe placu, — câci nu e catolicu! — acum sa-i mai faca inca sî slabi? !

In privinti'a acést'a ne luâmu voia a întrebá pre d. Redactoru alu Gazetei sî pre oraculului seu: ca cine au produsu neintielegerile? Telegrafulu Romanu, carele au tâcutu, ori Gazet'a Transilvaniei, care in tóta dîu'a aducea alte programe un'a mai contradîcatória siesi decâtu ceealalta? Oraculului presupusu alu Tel. Rom., care s'au supusu la tóte conclusele majoritâtiloru române, aduse formalu, ori oraculului Gazetei Tr., carele voiá prin dictatura sa-si substitue convingerile sele, — in loculu concluseloru f o r m a l e? Archiereulu din Sabiiu, carele au râbdatu mai bine de unu anu la tóte insinuârile defâimârile sî incriminârile Gazetei sî ale oraculului ei? ori acesti'a cari nu mai incetau cu ele? — Archiereulu din Sabiiu, carele primí sarcin'a missiunei din conferinti'a din Belgradu, ori dlu Baritiu, carele se aieptà elu insusi la acea chiamare? Cine au lucratu din ura personala, acel'a care s'au aperatu, ori acel'a care au atacatu? ! — Apoi déca Escelenti'a Sea Parintele Metropolitu alu nostru s'au esprimatu in conferinti'a din Belgradu, ca situatiunea e grea, vorbit'au neadeverulu? Erá acést'a destula causa de a cautá nodu in papura? E natiunea unu copilu, carui'a sa-i promiti munti de auru cá dlu Baritiu, promissiuni nerealisavere? ! s. al. s. al. —

Asiá dara e invederatu, ca nu Telegrafulu se acatia de Gazeta sî ómenii ei, dandu ventu resbunâriloru personale, cum se esprima d. redactoru alu Gazetei, ci Gazet'a sî ómenii ei s'au acatiatu neintreruptu sî se acatia de Telegrafu, dandu ventu resbunâriloru personali, suspicionandu sî defaimandu câtu ii ia gur'a, fiindu-le Sabiiulu cá unu spinu in ochi! — precum sî ca numele de oraculu numai Gazetei ii compete, de órece numai dens'a avù pâna acum darulu de a produce programele, va sa dîca prorociele cá ciupercile, fâra insa de a se fi implinitu vre-un'a vre-odata; pre candu Telegrafulu au adusu numai fapte complinite.

De sub délu lui Racotiu in 24 Nov.

Cu placere nespusa amu cetitu articulii de dtto 1/11 sî 2/11 1866, apoi „repriviri“ sî „repriviri sî priviri“ de sub nrii 87, 88 sî 89 ai „Tel. Rom.“, sî nu numai ca au aflatu resunetu sî in Românii de prin tînuturile acestea, ci ne-au mangaiatu cu atât'a mai tare, deóre-ce se reiépta cu franchetia improscaturile ne oneste asupr'a Archiereiloru nostri, aruncate dintr'o casta, carea se fâlea sî mândrea totudéun'a a fi mai culta sî vrù a fi datatóre de tonu — sî se dau de minciuna scorniturile mârsiave de prin „Gazet'a Transilvaniei“ in publicu imprasciate cu scopu de a innegrí caracterele solide ale Archiereiloru nostri, cu a câror'a cadere voiescu scornitorii minciuniloru a se inaltiá in grati'a publicului românu spre a-lu purtá apoi de nasu dupa chefulu loru, dara publicului acest'a cu mintea sanetósa si va trage sém'a, ca cari-su apostolii falsi sî cari-su cei adeverati sî nu se va seduce prin tonulu loru sirenicu, care nu are alta de scopu decâtu a vená sub manteau'a natiunala dupa interese egoistice, precum articululu lui „Turteseu“ au demustrat'o in umorulu celu mai bunu destulu de eclatantu; — publicului acel'a nu va aplaudá scornitoriloru de minciuni, ci aceloru barbati sî capi ai natiunei, cari au condusu cu desteritate nai'a natiunei spre portulu celu fericitoriu sî o conducu sî ne rogâmu de densii cá sa o conduca sî mai departe neascultandu bârfelele contrariloru! —

Atingatoriu de persón'a Dlui Baritiu ni pare fórte reu, ca Dsea tocm'a de Escelenti'a Sea Metropolitulu Andr. Br. de S i a g u n 'a se acatia prin jurnale, dandu a pricepe, cá candu Escelenti'a Sea aru fi de vina la aceea, ea nu s'au pututu face o intielegere pentru tramiterea duoru deputati natiunali sî se pare, ca in ciud'a aceea s'au pusu unu comitetu secretu in Blasiu sî au emisu in numele natiunei o provocare la subscrieri pentru o plenipotintia de a tramite doi deputati in cause natiunale la Vien'a; sî pe aicea au cerculatu, dara pre la mine nu i-au aretatu nasulu, fâra dupa aceea amu auditu cá poveste, ca au circulatu o lista spre subscriere, culegendu dela unu sî altu nebunu sî câte 1 fl. v. a. — cari dóra-i voru recapatá, de nu-i voru face perduti —; Eu indata mi-amu pusu intrebarea: ce e acést'a? se tractéza despre cause natiunale cu o fractiune a natiunei? dupa aceea insa mi s'au deschisu ochii cetindu articulii mentionati din „Telegr.“, ca s'au incercatu unii a estórce sub firma natiunala subscrieri sî dupa aceea le-au venitu acelor'a putîni o oprelisce dela Guvernu spre impedecarea tramiterei de deputatiuni! Pentru acést'a au avutu de ce se ostení? Acestu blamagiu se facú pe contulu natiunei prin o fractiune! insa multiamita lui Ddieu, c a c a p i i, p r e s i e d i n t i i n a t i u n e i, n u s u n t u m e s t e c a t i i n f r a c t i u n e a a c e e a, c i e i a u r e m a s u c u r a t i, n e p a t a t i p r i n p u r t a r e a l o r u, p r e c u m a u f o s t u s î p â n a a c u m 'a!

M'amu sî ne-amu insielatu tare in dlu Baritiu; amu presupusu mai multu tactu in Dlui sî mai multu simtiu natiunalu; Dlui se vedé a vená dupa popularitate sub ori ce pretiu — ce insa nu i-aru luá nimenea in nume de reu, — numai calea e gresîta, pe carea vrea sa o ajunga, sî adeca prin vointi'a de a innegrí pe altulu sî inca pre acel'a, carele sta atâtu prin fapte nobile câtu sî prin intielepciunea sea rara deasupr'a Dlui Baritiu, — pre acel'a, carele, de candu sta la cârm'a

pastorlei sele s'au ingrigitu de immultîrea fonduriloru eclesiastîce sî scolastice, au crescutu sî au dotatu un'a preotîme mai cultivata, au datu sî au intemeiatu constitutiunalismulu bisericei sele sî prin acést'a au pusu basa mai sigura natiunei sele ; fâra de aceea au statu totudéun'a in fruntea causeloru natiunale sî s'au luptatu cu tactu, energi'a sî cu resultatu siguru ,— pre acel'a, carele nu se lauda pre sine, ci pre carele faptele sele nobile i-lu lauda ;— e gresîta calea, pre carea se lauda dlu Baritiu pre sine insusi ca au facutu atâtea caletorii sî dandu cu mân'a in pieptu , ca elu au fostu sî prin Stokhaus, precumu cetiiu intr'unu articulu din „Famili'a“,— acestu meritu lu lasâmu Dsele ! — sî cu atât'a mai multu aru trebuí de a se ferí de a innegrí pe altii, candu de un'a parte Dlui are destule defecte, care in decurgerea desbateriloru in Diet'a transilvana din 1863/4 destulu de invederatu batu la ochi, de alta parte se escaza prin tactic'a sea sî a altoru corespundenti ai „Gazetei“ gresîta, ura sî imparechiare intre Români, la care celelalte natiunalitâti ridu de bucuria !—

Deci sa lasâmu certele personale sî sa ne cautâmu de adeverat'a causa natiunala, pe carea o amerintia periclu, de nu nimicire in causele politice , care se desfasiura inaintea nóstra in Diet'a Ungariei sî sa ne unimu cu totii intr'unu cugetu sustînendu solidaritatea cea frumósa de pâna acum'a, ca numai asiá ne vomu ajunge scopulu, numai asiá vomu eluptá moraliter, de-sî in minoritate fiindu in Diet'a Ungariei, egal'a indreptatîre a natiunei nóstre. —

D r e p t u r i a n u l u.

Eveniminte politice.

S a b i i u in 16 Novembre.

Cele mai multe foi oficióse asigura ca cestiunea ungurésca va ajunge a fi deslegata, ca afacerile comune voru fi pertratate de delegatiuni de dincóce sî de dincolo de Lait'a. — O corespundintia din Pest'a din 22 Novem. n. la „Zukunft“, vorbindu despre acésta cestiune afirma ca transactiunea intre Vien'a sî Pest'a aru fi fostu asigurata pre cale privata cu partid'a lui Deák sî acést'a inca inainte de emiterea rescriptului regescu câtra dieta. Impregiurarea acést'a, dice cor. mai departe, au fostu datatóre de mesura la concessiunile cele mari cuprinse in actulu acest'a de statu (rescriptu), ba in Vien'a erau determinati a dá unui ministeriu din partid'a lui Deák revisiunea legiloru din 1848 in mâna. In privinti'a art. II. sî III. privitori la palatinatu se dice ca partid'a lui Deák vrea sa-i delature. Asemenea a recunoscutu ca nu se póte sustîné § 6 din art. IV despre indisolubilitatea dietei. In fine partid'a lui Deák fâra multe scrupule va a sterge din legi art. XXII despre gard'a natiunala.

Dietele de dincolo de Lait'a se ocupa cu compunerea de adrese in care se espuna ce aru fi de lipsa pentru mantuirea imperiului. Precâtu se póte vedé elo voru staruí pre lânga restituirea sî revisiunea constitutiunei din Fauru.

Despre cancelari'a aulica galitiana se dîce ca pâna acum nn se scie nimic'a in ministeriulu de statu. De altmintrea nu se néga ca cestiunea acést'a au fostu ventilata, decâtu acum se dice ca ea se tîne strinsu de cestiunea constituirei imperiului.

In I t a l i'a au trecutu serbârile cele grandióse ce se petrecura in cetatea laguneloru, Veneti'a, cu ocasiunea primirei lui Victoru Emanuilu. Raportatorii dîuareloru mari descrisera pómp'a sî marimea serbârei in colóne intregi sî totusi marturiseau , ca nu suntu in stare a reproduce aceea ce au vediutu, pentru cá pre deplinu sa si-o póta intipuí cetitoriulu. E de insemnatu ací ca unele dîuarie spunu, ca sî din Trieste sî Istri'a au fostu deputatiuni la acea serbare, cu flamure invescute in floru negru de jele. — Multu da dîuaristicei de lucru impregiurarea ca ce va face Pap'a dupa plecarea trupeloru francese de acolo. Espedientulu ce-lu cetimu acum, dupa ce se petrecura o miia de versiuni despre eventual'a fuga a Papei, este ca Imperatés'a Francesiloru E u g e n i 'a va calatorí la Rom'a , cá cu presenti'a densei sa scutésca pre Pap'a de insulte din partea populatiunei romane.

Din P a r i s u se scrie ca princ. Meternich va preferí a primí invitarea la Compiegne sî nu va venî cu Aponyi la dieta, pentru cá sa nu patimésca referintiele cele bune ale Austriei cu Franci'a. — Se dîce ca solulu austriacu aru fi venitu in mare confusiune la ocasiunea unei presentâri in ministeriulu de esterne francesu, câci Moustier aru fi intrebatu ca pre cându voru fi prospecte de a-si dá representatiunea tierei (austriace) consimtiementulu la tratatulu de comerciu intre Austri'a sî Franci'a. Principele Meternich a respunsu, ca in privtnti'a terminului nu are nici o instructiune, candu adeca se va conchiamá senatulu imperialu séu altu parlamentu ce are a se organisá pre base nóue.

Din C o n s t a n t i n o p o l e aflâmu ca Principele Serbiei au fâcutu pasi de a capatá sî Serbi'a acelesi drepturi de cari se bucura Romani'a. — Despre Montenegro se scriea in dîlele trecute ca au capatatu unu presentu de mai multe dieci de clopote din Russi'a, cari aru fi insa destinate a se preface in tunuri.

In C a n d i 'a inca nu e linisce. G r e c i 'a concentréza tóte trupele disponibile la marginea Turciei.

Din R o m a n i 'a aflâmu despre reintórcerea principelui Domnitoriu din calatori'a dela Brail'a sî Galati, unde se primí in modu fórte splendidu. — Alegerile pentru corpurile legiuitóre in partea cea mai mare suntu finite. Incâtu cunóscemu camer'a de acum representa tóte partidele dela ultraliberali pâna la ultra conservativi.— „Daci'a româna“ scrie fórte energicu in contr'a abusuriloru cari sî acum se mai tînu in tiéra sî nu speréza nimic'a progresu, pentruca trecutulu seu ómenii lui continua acelesi lucruri ce se comiteau sî inainte.

Cercâri despre unirea bisericei Apusului cu biseric'a ortodoxa a Resaritului.

Diuariulu independintiei belgice in numerulu seu din 20 Octobre a. curgatoriu ne vestesce unu faptu de o mare insemnatate. Negotiatiunile ce se urmédia fórte secretu pâna acum, care aru fi avendu strinse legaturi cu cestiunea orientului sî scopu a dá acestei cutremuratóre cestiune o directiune cu totulu alta din ceea ce a avutu pâna acum.

„Ori câtu de seriosu este isvorulu, de unde ne vine acésta scire, dîce pomenitulu diuariu, vestea ni s'a pârutu deocamdata atâtu de ciudata , incâtu ne-amu indoitu a o reproduce ; dara de órece unu altu diuariu germanu au dat'o pe fatia , noi nu mai avemu cuventu astadi sa mai stâruimu in tâcere sî indoiél'a nóstra.

„Acestu faptu despre care ne indoiamu dintâiu, sî despre care ne-amu incredintiatu acum, este de a face cá biseric'a greca sa intre in sinulu acelei latine. Suntu mai multe luni de candu s'au inceputu negotiatiuni intre Curtea Romei sî Patriarchulu Constantinopolei, negotiatiuni ce aru fi avendu acestu scopu , sî pre care le patronéza o putere streina, pre care nu o numesce , dara care nu póte fi alta decâtu Franci'a.

„Basea acestoru negotiatiuni , s'a gâsitu sî primitu ; ele se urmeza sî se urmarescu sî astadi deadreptulu intre Papotate sî Patriarchatu, incuragiate sî sustînute de bun'a vointia aceleasi puteri streine.

„Deodata s'a presentatu o greutate fórte insemnata , care s'a intempinatu insa : Patriarchulu voiá neaperatu sî Pap'a se impotrivíá cu stâruintia la insuratórea Preotîloru ; Curtea Romei a cedatu in sfersîtu la acestu punctu , marginindu insa precum a fâcutu sî la Maroniti slobodieni'a de a se insurá simplu numai Preotii, iara Archiereii sa fia esclusi de acésta favóre.

Eata unde stà lucrulu astadi.

„Patriarchulu fiindu dispusu a admite acestu compromisu, intrebuintiéza intr'acestu momentu tóte puterile sele cá sa faca sa-lu primésca sî ceialalti notabili ai religiunei orientale.

„Nu este greu a vedea insemnatatea unui asemenea faptu , déca s'aru realisá , dupa cum pare ca sperá cu temeiu puterea mediatrice (mijlocitóre).

„Crestinii orientului cunoscendu de capu pre Pontificele Occidentului, pre Pap'a, prin faptu s'aru socotí desfacuti de ori-ce legamentu cu curtea Petersburgului, sî Russi'a prin urmare aru perde ori ce influintia, ori ce actiune, asupra-le. Iara Occidentulu s'aru vedea asiguratu printr'acést'a de primejdiele fiitóre ale ambitiunei Russiei asupr'a Constanttnopolei.

„O mai repetâmu, acésta scire ne vine dintr'unu isvoru fórte seriosu, sî cu tóte acestea suntemu incredintiati , ca va fi primitu cu indoiciuni sî cu desmintiri, cum se obicinuiesce pentru ori-care faptu óre cum estraordinariu sî de prevediutu. Scimu insa sî acést'a, ca ori-care scire desmintita sî chiaru de organele cele mai autorisate in aparentia , numai pentru acést'a nu se potu socotí false sî neesacte. Sa mai adaugemu sî câtra acestea, ca, totu dupa scirile ce primimu , negotiatiunile despre care vorbimu mai susu s'aru fi legandu cá sî regimulu constitutiunalu in Egiptu totu la acelu planu intinsu, a cârui'a divulgare (descoperire) astadi aru fi prematura (prea tempurie), sî care aru visá a face sa dispara cu deseversîre cestiunea Orientului din numerulu acelor'a , ce apasa astadi politic'a Europei.“

Déca, cei ce dorescu in sinceritate acésta unire, aru purcede dintr'o ideia adeveratu crestina, s'aru intielege fórte lesne ; pre câtu insa pornescu dintr'unu punctu de vedere simplu filosoficu , pre câtu voru face dintr'ens'a o cestiune politica , se voru pune totu pe acelu tarimu, pe care resbelulu nu va putea incetá nici odata.

Noi scimu ce feliu au fostu primiti Imperatii sî Ierarchii, cei ce la Florenti'a au fâcutu unirea bisericeloru pe asemenea base.

Déca, candu erau vrajmasîi la portîle Constantinopolei, Paleologii sî ceilalti diplomati Clerici sperandu ca voru scapá Patri'a, au compromisu principiele religiunei loru strabune , sî totu n'au potutu face nimicu , ce voru putea face astadi nisce pigmei ambitiosi , pigmei intr'adeveru inaintea lui Ddieu, cu o politica atâtu de departe in perspectiva, atâtu de indoiósa in resultatele ei, intr'unu secolu, in care popórele dobandindu lisertâtîle loru publice , potu esercid mai cu inlesnire libertatea consciintiei loru ?

Unu singuru individu, acest'a a fostu Marcu Metropolitulu Efesului, uuulu singuru a fostu in stare sa impedece nesocotit'a lucrare a Parintiloru bisericei nóstre ortodoxe la Sinodulu dela Florenti'a. Acest'a este despre care Eugeniu alu IV-lea Pap'a alu Romei, candu i s'a presentatu actulu unirei alcatuitu in pomenitulu

sinodu, a dîsu : „déca Marcu alu Efesului n'a iscalitu, nimic'a nu amu fâcutu.“ Nu se vorn gasí óre astadi multi Marci pre lânga scaunele tuturoru Ecclesieloru ortodoxe, care voru scí spriginí cá Marcu alu Efesului adeverat'a ortodoxia, candu ea s'aru putea compromite prin combinâri politice simple, iara nu isvorite dintr'o idea adeverata evangelica, dupa cum amu aretatu mai susu ?

Pâna ací dîuariulu bisericescu „Eclesi'a“. Déca este sa dîcemu sî noi vre-unu cuventu la afacerea acest'a apoi acel'a aru fi, ca dîuaristic'a occidentala se pare a pipaí ce-va pre departe sî ca despre lucru in sine are pré putîna cunoscintia, câci ce va sa dîca : ca curtea Romei au cedatu insurarea preotîloru dar nu sî a archiereiloru, lucru, carele in bisec'a resariténa a esistatu sî mai nainte. De alta parte cine a imputernicitu pe Patriarculu constantinopolitanu la tratate in numele bisericei orientale intregi ? In fine deca biseric'a Romei se reintórce la institutiunile apostolice sî sinodale ale bisericei ecumenice, dupa cum i recomenda chiaru sî press'a apuséna, atunci tóte greutâtîle au cadiutu sî ori ce negotiâri suntu de prisosu.

Parerea sub comitetului comissiunei dietale (unguresci) de LXVII. esmisa in caus'a aferiloru comuni.“

(Urmare si capetu din nrii 87, 88.)

Acele decisiuni, care-su aduse de delegatiuni in modulu prescrisu, sî-su sanctiunate de Maj. Sea dupa ce se voru fi adusu la cunoscinti'a dietei unguresci, Maj. Sea numai prin ministeriulu respundietoriu ungurescu le va puté esecutá· — Dreptu aceea tóte cheltuielele, ce cadu pre Uugari'a in urmarea decisiuniloru aduse de delegatiune si sanctiunate, ministeriulu respundietoriu ungurescu deodata cu bugetulu Ungariei, dotiermuritu in dieta le va aruncá si incasá.

46. Afara de cele ce ministeriulu respundietoriu comunu le asterne delegatiuniloru pentru afaceri comune, fia-care delegatiune are dreptulu de initiativa, dara numai in privinti'a aceloru afaceri, cari cá afaceri comune, dupa lege se tînu strinsu de sfer'a acestoru delegatiuni. Fia-care delegatiune póte face astfeliu de propuneri, si in scrisu sa o comunice celei-lalte. Proiectulu estu modu propusu se va desbate intocm'a cá alte afaceri ce se tînu de sfer'a comissiuniloru, precum s'a spusu mai susu.

47. Siedintiele delegatiuniloru voru fi publice.

48. In casu, déca Maj. Sea aru desólve cutare dieta, atunci sî delegatiunea acelei diete se disólva, iéra diet'a nóua si-alege delegatiune nóua.

49. Membrii delegatiuniloru nu potu fi trasi la respundere pentru spressiunile loru fâcute in pertratâri despre afacerile ce prin lege suntu recunoscute de comune, si se tînu de sfer'a loru ; bá chiaru, pâna candu activitatea loru nu a incetatu, nici pentru detorii, nici pentru delicte séu crime, — esceptiunandu casulu, candu aru fi prinsi cu fapt'a — nu potu fi detînuti séu pusi sub actiune pâna ce nu aru incuviintiá diet'a respectiva, séu lipsindu acést'a, delegatiunea a cârei'a membri ei suntu. In casu déca aru fi prinsi cu fapt'a atunci despre continuarea prinsorei séu despre nimicirea ei va decide lipsindu diet'a, — asijderea delegatiunea.

50, Intemplandu-se ca in restempulu accst'a unnlu séu altu membru alu delegatiunei aru muri séu prin cutare sentintia legiuita si-aru perde libertatea, asijderea candu din cause momentóse aru abdîce de postulu seu, diet'a tierei numai decâtu are sa suplinésca postulu estmodu devenitu vacantu prin altu membru. In privinti'a acést'a aru fi mai cu scopu: ca diet'a candu alege delegatiunea, totodata sa aléga preste numerulu membriloru si membri substituitori, fipsandu cu o cale rendulu, dupa care, devenindu postulu vacantu, presiedintele delegatiunei sa chiame dintre membrii substituitori.

51. In casu de abdîcere, diet'a séu lipsindu ea, delegatiunea respectiva va decide despre insemnatatea causeloru de abdîcere si despre primirea abdîcerei.

52. Ce se atinge de respunsabilitatea ministeriului comunu si de modulu acelei'a: fia-care delegatiune va avé dreptu in atari casuri, candu pentru vatemarea legiloru constitutiunali, va aflá de lipsa, a propune darea in judecata a ministeriului comunu séu a unei persóne singuratice din ministeriulu comunu, si propunerea acést'a a o comunicá in scrisu cu ceealalta delegatiune. Déca fia-care delegatiune otâresce acésta acusare, séu déca aceea pentru diferinti'a pâreriloru intr'o siedintia de votare, corespundietóre celoru mai de susu, otâresce prin majoritate, otârirea acést'a numai decâtu se privesce cá legitima.

53. Judecatori'a procesului estmodu otâritu se va compune in urmatoriulu modu : fia-care delegatiune propune câte 24 membri dintre civi liberi si cunoscatori de legi, cari nu suntu chiaru din sinulu ei, ci din acele tieri pre cari ea le representa. Fia-care delegatiune va avé dreptu sa stérga, fâra aretarea causei, 12 dintre cei 24 membri propusi de ceealalta delegatiune. Acusatii asisderea au dreptu a pretinde ca deodata si preste totu sa se stérga 12 membri, dara astfeliu, cá numerulu judeaatoriloru alesi a fia-cârei delegatiuni, sa fia egalu. — Si membrii acum remasi voru fi judecatorii procesului.

54. Afara de afacerile comune mai susu prescrise, pre cari purcediendu dela sanctiunea pragmatica, le considerâmu de atari, cari trebuie tratate cá comune, mai suntu si alte afaceri comune de mare ponderositate, a câror'a comunitate nu isvoresce din sanctiunea pragmatica, cari însa, parte pentru situatiune, din privintia politica, parte pentru convenirea intereseloru ambeloru pârti, mai cu scopu se potu decide in contielegere comuna decâtu strinsu deschilinite.

55. In privinti'a detorieloru statului, pre Ungari'a amesuratu pusetiunei ei constitutiunale, atari detorii, ce s'au fâcutu fâra convoirea legala a tierei strinsu si dupa lege nu o insarcina.

56. Dara amu dechiaratu acum in diet'a acést'a si in adres'a nóstra tramisa cá respunsu la pré inaltulu cuventu de tronu, cumca: „candu in patri'a nóstra precum si in celelalte tieri ale Maj. Sele va intrá in viétia câtu mai curendu constitutiunalismulu adeveratu si in fapta, suntemu gat'a, dupa cum si in adres'a nóstra, din 1861. amu esprimatn, pre basea cuvenintiei si din privintie politice, a face ce ne este iertatu si fâra vatemarea autonomiei si a drepturiloru nóstre constitutiunali, si chiaru preste mesur'a detorintiei nóstre prescrise de lege, ca sub sarcinele apesatóre, ce le-a incarcatu sistemulu absolutismului, buna starea celor'a-lalte tieri ale Maj. Sele si cu aceea deodata si a nóstra, sa nu se derime, si cá sa se delature dela ele si dela noi urmârile stricacióse ale tempuriloru grele espirate.“

57. Deci din privintiele aceste si numai pre basea acestor'a, tiér'a si acum e gat'a a primí asupra-si o parte din sarcin'a detorieloru de statu, si in caus'a acést'a, pe calea conferintiei premergatóre, a incepe pertratâri si cu celelalte tieri ale Maj. Sele, cá natiune libera cu natiune libera. — Prin acésta conferintia se va otârí si despre aceea, ca aceea parte din detoriele statului, ce Ungari'a o primesce asupra-si cum sa se manipuleze.

58. Pe venitoriu insa afacerile de creditu voru fi comune in atari casuri, candu si Ungari'a si celelalte tieri ale Maj. Sele dupa cercustantiele intrevenitóre pentru interesu propriu voru aflá cu scopu a face laolalta si deodata cutare imprumutu nou. La atari imprumute se va dispune laolalta despre tóte câte se tînu de incheiarea contractului si de modulu cum sa se folosésca si sa se reintórca banii imprumutati. Insa decisiunea interióra despre aceea, ca óre sa se faca cutare imprumutu laolalta, in tóte casurile singuratice in privinti'a Ungariei, i compete numai dietei unguresci.

59. Altmintrea si ací amu dechiaratu solenu, cnmca, pe basea constitutiunalismului adeveratu, dupa care tiér'a fâra invoirea ei propria nu se póte insarciná cu detorii, nici in venitoriu nu vomu recunósce deoblegatóre pentru Ungari'a astfeliu de detorii de statu, cari nu s'au aplacidatu prin convoirea tierei dechiarata pre calea legei.

60. Comunitatea afaceriloru comerciului inca nu isvoresce din sanctiunea pragmatica ; pentru ca in intielesulu acelei'a, tierile corónei unguresci, cá tieri legitimu despartite de celelalte tieri ale domnitoriului, potu decide singure prin regimulu loru respundietoriu si prin legelatiunea loru, si potu regulá afacerile loru comerciali prin linii de vama.

61. De órece insa intre noi si intre celelalte tieri ale Maj. Sele reciprócele coatingeri ale intereseloru suntu fórte ponderóse si numeróse : diet'a tierei e gat'a, ca in privinti'a afaceriloru comerciali de o parte intre tierile corónei unguresci si de alta parte intre celelalte tieri ale Maj. Sele, din candu in candu sa faca legatuintia comerciala si vamala.

62. Acésta legatuintia aru pune base cestiuniloru ce se referu la comerciu, si aru otârí modulu administratiunei a tuturoru afaceriloru comerciali.

63. Incheiarea legatuintieloru s'aru intemplá prin contractu reciprocu, astfeliu cum se intemplá asemenea convoiri intre dóue tieri, care un'a de alt'a e legalminte nedependinte. Ministeriele respundietóre ale ambeloru pârti au sa faca proiectulu detaiatu alu legatuintiei, si sa-lu astérna fia-cârei diete respective sî determinârile amenduroru diete se voru asterne Maj. Sele spre sanctiunare.

54. De sine se intielege : ca déca si incâtu counirea nu s'aru ajunge, drepturile legitime ale tierei, si in privinti'a acést'a, remanu nevatemate.

65. In privinti'a acelei cestiuni, ca din punctulu de vedere alu afaceriloru comune si alu manipulârei acestor'a, sa se arete de locu modificatiunile ce dóra aru fi necesarie in legile nóstre ; subcomitetului i se pare ca aretarea acést'a se póte intemplá in modu corespundietoriu numai dupa statorirea acestui planu de proiectu, pentruca numai atunci se va vedé apriatu cumca in ce si in câtu trebuiescu modificate legile de pâna acum'a, si aduce in consonantia cu stabilirile cele nóue.

Juliu conte Andrásy presiedinte.

Antoniu Csengery notariulu comissiunei.

Varietâti.

*** (Necrologu.) Parochulu nostru din Bungardu Teodoru Necsi'a ne incunosciintiéza pre noi si prin acést'a pre toti amicii sei indepartati despre trist'a perdere a multu iubitei sale sotii Paraschiv'a, in urm'a unei bólc tifóse, in etate de 40 ani. Immormentarea se intemplà cu tóte indatinatele ceremonii funebrale in 7 Nov. a. c. Fia-i reposatei tierân'a usióra sî amintirea de a pururea ! iéra jelitoriului veduvu sa-i tramita Celu de susu mangaiere sî taria, cá sa póta supliní de ací inainte sî chiemarea cea cu multe greutâti impreunata, de mama, la cei cinci pruncuti ai sei !

*** Ranicher sî Dr. Teutsch ne spune „Hrm. Ztg.“ ca voru plecá ; iéra despre dep. Binder spune ca a plecatu la Pest'a la dieta.

Nr. 45—1

Concursu.

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu din comunitatea gr. res. Cliciov'a, ce este ingremiata inclitului Comitatu Carasiu sî Protopresbiteratului gr. or. românu alu Fagetului se escrie prin acést'a Concursu.

Cu acésta statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale :

a) in bani gat'a : léf'a anuale de 126 fl. v. a.

b) in naturale : 20 metie de grâu, 20 metie de cucuruzu, 100 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 15 ponti de lumini, 10 orgii de lemne, 2 lantia de livada, ½ lantiu de grâdina pentru legumi sî cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avé a indiestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum sî purtarea lui morale sî politica sî astfeliu indiestrate le voru substerne Ven. Consistoriu dreptumaritoriu alu diecesei Caransebesiului pâna la 20 Decembre c. v. a. c. Caransebesiu in 5 Noemvre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Burs'a de Vienn'a.

Din 16/28 Novem. 1866.

Metalicele 5%	58 80	Actiile de creditu	152
Imprumutulu nat. 5%	66 60	Argintulu	126 75
Actiile de banca	713	Galbinulu	6 09

Redactoru respundietoriu Nicolau Cristea.

Editur'a si tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 92. ANULU XIV.

Sabiiu, in 20 Nov. (2 Dec.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Escelenti'a Sea noulu Comandante generalu in Transilvani'a, LMC. Br. de Rammíng, au sositu alaltaeri sér'a in Sabiiu sî se primì cu indatinatele onoruri militarie.

Afaceri bisericesci.

In nrii 42 sî 43 ai foiei nóstre impartasîrâmu in estrasu cuventârile Esc. Sele P. Archiepiscopu sî Mitropolitu Andreiu Bar. de Siagun'a, rostite cu ocasiunea tînerei Sinodului archierescu sî a inaugurârei Consistoriului apelatorialu. Acum aflâmu de oportunu a le reproduce in tóta estinderea loru.

Cuventarea,

cu carea Escelenti'a Sea, Domnulu Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a au inauguratu Consistoriulu apelatorialu metropolitanu in Sabiiu in 19 Maiu 1866.

Prea sântitiloru sî Pre cinstitiloru frati in Christosu !

Ne-amu adunatu intâi'a óra la nou reinfiintiat'a Metropoli'a nóstra, cá sa ne constituâmu intr'o judecatoria mai inalta bisericésca spre revederea, censurarea sî deciderea finala a proceseloru matrimoniale, apelate dela Consistoriele Eparchieloru Aradului sî a Caransebesiului.

Ne spusu de mare este bucuri'a sî mangaierea clerului sî a poporului credinciosu, sciindu-ne astadi la Metropoli'a nóstra natiunala sî pentru aceea naturale sî canonica adunati pre noi pre Metropolitulu, Episcopii, Protopopii sî Parochii de natiunalitatea sea româna ; sciu, ca numai putînu de mare este bucuri'a sî mangaierea Prea sântieloru sî prea cinstieloru vóstre, *) câci sunteti acei membri destinsi ai Clerului ortodoxu de natiunalitatea româna, din cari judecatori'a acést'a mai inalta este compusa. Insa me rogu, cá sa-mi dati voia a esprimá cu acestu prilegiu solenelu sî bucuri'a sî mangaierea, ce o simtiu eu astadi in adenculu inimei mele, vadiendu realisate, cele ce amu doritu de 18 ani sî cele ce amu dîsu despre biseric'a nóstra din Banatu intr'o nota la §-ulu 134 din tomulu alu II alu istoriei mele bisericesci tipârite inca la anulu 1860, ca adeca „Românii ortodoxi din Banatu voru avea Episcopi natiunali, câci starea bisericei nóstre din Austri'a are a se constituí pe o basa mai sigura, de cum este cea mai dinainte sî cu acést'a se va regulá in celu dintâiu Soboru sî altele.“ Acést'a amu dîsu sî amu tipâritu la anulu 1860 sî la anulu 1864, precum scimu, a fostu Soboru pentru alegerea Metropolitului serbescu la Carlovitiu, unde au luatu parte sî representantii români, sî dupa aceea s'au tînutu sinodu archierescu pentru pertractarea petitiuniloru asternute Majestatei Sele din partea Archiereiloru sî onoratioriloru de natiunalitatea româna, pentru crearea unei Metropolii române coordinate cu cea serbésca, unde amu luatu parte sî eu sî Preasântîtulu Domnu Episcopu Procopiu alu Aradului ; ací in acestu Sinodu archierescu s'au recunoscutu din partea Ierarchiei nóstre intregi din Austri'a necesitatea incuviintiârei petitiuniloru nóstre, sî Majestatea Sea ces. reg. apost. s'au induratu a aprobá prin resolutiunea sea din 12/24 Decembre in acelasi anu 1864 infiintiarea Metropoliei cu Episcopiele din Aradu sî Caransebesiu pentru toti românii de relegea greco-orientale din Ungari'a sî Ardélu, carea Metropolia au sî inceputu dregatori'a sea in 15 Iuliu 1865, candu adeca comunele nóstre curatu române bisericesci s'au scosu de sub jurisdictiunea Ierarchiei serbesci sî au trecutu la Ierarchi'a loru strabuna canonica sî legiuita, de care au fostu lipsite 165 de ani in urm'a góneloru redicate asupr'a bisericei nóstre sî parte in urm'a unui absolutismu ierarchicu, ce este unu ce condemnatu in institutiunile bisericei lui Christosu, sî de aceea cum au resaritu dreptatea crestinésca in urm'a invetiaturiloru genuine ale lui Christosu, sî au revarsatu radiele sele in palatulu imperatescu, absolutismulu acest'a ierarchicu, numai decâtu s'au redusu la starea normale prin infiintiarea Metropoliei nóstre celei coordinate cu cea serbésca. De ací se vede motivulu petitiuniloru sî alu nisuintieloru nóstre bisericesci, scolari sî fundatiunali in contr'a unui absolutismu ierarchicu osânditu in canónele bisericei lui Christosu sî osânditu din inim'a fia-cârui crestinu. Sî asiá, câci neau ajutatu Ddieu prin indurarea Majestâtiei Sele c. r. apost. cá petitiunile nóstre sa le vedemu realisate, bucuri'a sî mangaierea nóstra generala de astadi este acésta impregiurare, ce face in viéti'a nóstra bisericésca o epoca nóua.

Insa Preasântitiloru sî Preacinstitiloru frati in Christosu ! trebuie sa marturisescu : ca precum adese ori, asiá sî in momentulu acest'a me stapânesce pre mine o grijia sî ingrijire pentru viitoriulu Ierarchiei nóstre, care mai de aprópe aterna dela noi toti.

Dicu, ca viitoriulu Ierarchiei nóstre mai de aprópe aterna dela noi toti ; ací intielegu eu nu numai pre Metropolitulu sî pre Episcopii, ci intielegu sî clerulu sî poporulu intregu sî asiá conditiunediu eu viitoriulu ferice sî corespundietoriu bucuriei sî mangaierei nóstre generali de astadi dela folosirea drepturiloru sî dela implinirea datorintieloru prin toti factorii dintr'o Metropolia in intielesulu sî cu pestrarea institutiuniloru canonice ale sântei Maicei nóstre bisericí.

Scimu noi Archiereii, dar scie sî preotîmea, sî scie sî intregulu nostru poporu credinciosu, ca Ierarchi'a nóstra s'au reinfiintiatu asiá dîcendu din comunele bisericesci române care cu deosebire din Banatu infatiosiéza icón'a unoru vii parlogite, sî ca Ierarchi'a nóstra româna este chiamata a preface aceste comune in vii bine grigite sî roditóre ; de aceea Sinodulu archierescu indemnatu de sântieni'a sî marirea problemei, ce i-au venitu lui in parte-i, s'au consultatu in siedinti'a sinodale din 16 Angustu a. tr. sî au aflatu de lipsa tînerea unui congresu bisericescu, unde fiindu representate tóte Eparchiele din Metropoli'a nóstra prin deputatii sei preoti sî mireni, sa se fixedie mesurile cele necesarie pentru innoirea sî prosperarea intregei nóstre Ierarchii sî a pârtiloru ei constitutive, sî Sinodulu acelu archierescu au asternutu Regimului Majestatei Sele rugarea pentru tînerea unui congresu spre scopulu acum amintitu.

Incuviintiarea acestei rugâri inca nu au urmatu, cu buna séma din caus'a constelatiei civile sî politice interne sî esterne, in care se afla astadi imperiulu intregu alu preagratiosului nostru Monarchu, Inaltu carele cu ajutoriulu de susu sî cu armele dreptâtiei, sî cu bratiele cele credincióse ale popóreloru sele va sdrobí sumeti'a sî lacomi'a obrasnica a dusmaniloru sei streini, sî atunci vomu puté tiné congresulu nostru bisericescu, de care avemu neincungiurata lipsa, iara pâna atunci, noi Archiereii vomu cautá sa satisfacemu trebuintieloru celoru de tóte dîlele prin consultâri archieresci, sî prin cele in consistorii eparchiali, sî dupa impregiurâri sî prin consultâri confidentiali cu onoratiorii nostri din cleru sî poporu. Aceste suntu de lipsa cá nisce pregatiri sî studii asupr'a aceloru obiecte tâietóre in tóte pârtile vietiei nóstre bisericesci, care acolo se voru tractá, sî astfeliu Ddieu, carele covârsiesce tóta mintea sî luminéza priceperea, va indreptá inimile sî cugetele nóstre, sî vomu puté preface vii'a cea pârlogita prin negrigi'a altor'a in viia bine placuta lui Ddieu prin ingrijirea nóstra a tuturoru, sî acést'a vomu dovedí pre deplinu atunci, candu tóte acele vomu gândí sî vomu face, câte suntu adeverate câte suntu cinstite, câte suntu drepte, câte suntu curate sî câte suntu iubite inaintea lui Ddieu sî a crestiniloru.

Aceste pretramitiendu me intorcu la obiectulu propriu, pentru care ne-amu constituitu intr'o judecatoria mai inalta bisericésca spre revederea, censurarea sî decisiunea proceseloru matrimoniale apelate dela Consistoriele eparchiale ale Aradului, sî Caransebesiului.

Nu voiu sa me lasu in discusiunea sacramentala a casatorieloru, nici in discusiunea competintiei jurisdictiuniloru bisericesci in privinti'a causeloru matrimoniale, câci multiamita ceriului Regimulu Patriei nóstre casatori'a impopulatiunei sele crescine o recunósce de sacramentu, sî jurisdictiunea bisericésca de competinte a tractá sî a decide procesele matrimoniali, ci voiu sa amintescu in scurtu sî numai preste totu in generalu cu putîne cuvinte 1, despre casatoria sî a 2, despre judecatoria.

Ceea ce voiu sa amintescu preste totu sî in generalu despre

*) Dnii Episcopi : Procopiu Ivacicoviciu alu Aradului; Ioann Popasu alu Caransebesiului; Nicolau Pope'a Protosingelu archiepiscopescu; Protopopii : Ioann Marco alu Lugosiulni, si Ioann Tieranu alu Lipovei, si Parochulu Georgie Vasilieviciu din Giul'a ungurésca.

casatoria este aceea, ca casatori'a atâtu dupa invetiaturile bisericei crestine, câtu sî dupa convingerile tuturoru stateloru crestine, este institutiune fórte momentósa in viéti'a némului omenescu, câci prin ea se sustîne némulu omenescu. De aceea inceputulu casatoriei se deduce dela ómenii cei dintâiu, precum Moise adeveréza in cartea facerei capu I v. 27, 28 scriindu: Ddieu au ziditu pre omu dupa chipulu sî asemanarea sea, ... barbatu sî muiere iau fâcutu pre ei sî iau binecuventatu dîcendu: „cresceti sî va inmultiti sî umpleti pamentulu sî-lu stapaniti pre elu.“ (Va urmá.)

Dlu Ioanne Fekete Negrutiu,

Sabiiu 18 Novembre.

Acestu respectabilu Domnu, cu privire la articolulu nostru din nr. 87, ne spune in o corespundintia din Blasiu din 20 Nov. st. n. 1866 la Gaz. Tr.: „de durere mascata“ carea o cetesce pintre sîrele articulului mentiunatu; promite a nu aflá demnu de a intrá in o polemia cu noi asupr'a acelui articulu; se mira insa totdeodata — dupa-ce aduce aminte de reputatiunile Dsele din trecutu in caus'a promovârei binelui natiunalu—, cum Telegrafulu Românu au aflatu de tragerea Dsele la respundere sî vine la ide'a de denuntiante; apoi ne spune de „beata simplicitas“ sî apoi pentru incheiere vorbesce de rolulu lui Iud'a sî ne amenintia sa bagâmu de séma ce facemu, câci ne vomu tredî din visuri, mai incarcandu-ne totu nóua venitórea scisiune natiunala, de care noi trebuie cu suprindere sa-i marturisimu sî Dlui Fekete Negrutiu sî ori sî cui, ca nici ca amu visatu, nici ca amu doritu, dar nici ca prin minte nu ni-au trecutu cá sa o provocâmu.

Ai pusu Dlu meu mân'a pre consciintia candu ai invocatu judecat'a lui Ddieu sî a natiunei **„intre noi sî voi“?** Ai judecatu trecutulu celu mai de aprópe chiaru sî te-ai aflatu liniscitu in consciintia candu ai aruncatu aceste cuvinte in publicitate? Telegrafulu n'au scrisu sî nu scrie cá sa cetésca ómenii printre sîre, ci pre sîre, pentruca nu va sa fia insielatoriu. Telegrafulu nu da nimenui sfatulu nici sa cetésca pintre sîre nici sa calce pintre carâri, câci nu vrea sa seduca pre nimenea. Telegrafulu au doritu sî doresce, cá, avendu noi cale, sa mergemu pre cale, sî avendu drepturi sa mergemu cu ele in mâna, cá cu unu felinariu, pentrucá sa nu ne potignimu nice u n u l u macaru. Intre noi sa nu fia vorba de „noi sî voi“. Aceste au fostu motivele indignatiunei esprese in nr. 87, dupa-ce amu tacutu la cele ce se au petrecutu cu provocârile, cari nu va puté sa nege nimenea, ca nu numai nu au fostu legale, ci, chiaru candu nelegalitatea loru aru fi procesu din necunoscinti'a institutiuniloru patriei, ele au fostu nesincere.

Noi comiteamu pecatu, déca nu luámu cuventulu in fati'a atâroru impregiurâri, dar repetîmu sî acum ca ne-a durutu sî ne dóre, ca au trebuitu sa urmâmu asiá.

Câtu pentru mirarea ca de unde amu potutu aflá despre tragerea Dsele la respundere in adeveru trebuie sa ne mirâmu sî noi. Déca se mirá de acést'a altu cine-va, carele crede in nesdravenii, — alta socotéla, dar déca se mira unu barbatu respectabilu cá Dsea apoi trebuie sa credemu, ca de câte-ori ia o fóia dîuaristica a mâna trebuie sa se mire, cum de gazetarii afla despre lucrurile ce se intempla— de sî nu despre tóte — in lume.

De altmintrea lucrulu e fórte simplu. Ni s'a datu ocasiune sa vedemu inca la 23 Oct. (4 Nov.) a. c. o harthia oficiósa dela Clusiu din 2 Nov. c. n., in carea se aflá, ca Canoniculu blasianu Ioann Fekete (Negrutiu) au emisu harthii prin tiéra la Protopopi **grecesci** sî provóca la subscrieri sî la colecte de bani sub firma: Din siedinti'a inteligentiei române din Blasiu, sî cu subscrierile: Ioann Fekete presiedintele, Dr. Ioann Bob actuariu; pe adresa din afara: 1263. Ordinariatulu Metropolitanu.

Totu in acea harthia amu cetitu: ca comitetulu mentiunatu invólva delictulu turburârei pâcei sî a ordinei bune, despre care Telegrafulu Românu scrise numai in 13/5 Nov., asiá dara dupa mai dóue septemâni, care Telegrafu nefiindu asiá departe de Sabiiu i s'a intemplatu sa afle sî elu despre aceste, sî ací jace totu secretutu, care a datu D. Canonicu Fekete Negrutiu ansa, a ne patá cu vin'a denuntiârei. Intrebâmu acum, cum vine Tel. Rom. denuntiante? sî ca prin pat'a acést'a imaginaria ce vrea sa ni o arunce cine-va asupra-ne se sterge copilari'a comisa prin comitetulu celu fâra nici unu capetâiu?

Cându au sositu sî cându n'a sositu la Blasiu, mare séu mica, faim'a despre aceste, nu e tréb'a Telegrafului Românu.

Nu intielegemu amenintiârile ce se facu Telegrafului Românu dimpreuna cu patronii sî partisanii sei. Amu fi asteptatu, nu cá sa ni se deschida o perspectiva asiá de posomorita, ci sa ni se fia aretatu visurile in care ne resfatiâmu sî pentru care vomu avé a fi trasi inaintea unui tribunalu. . . Cu amenintiâri de o parte sî cu laude proprii de alta parte e greu de a capacitá pre cine-va, câci ele voru prinde totu asiá de putînu cá sî denuntiârile sî clevetele aruncate cu atât'a abundantia mai bine de unu anu de dîle asupr'a aceloru pre cari ii a felicitatu sî salutatu sî Dlu Fekete Negrutiu de atâtea ori de barbatii conducatori s. c. l. ai natiunei.

In fine Telegrafulu Românu ori ce se va intemplá nu se va abate nici dela conclusele congreseloru natiunali, nici dela calea legala ce i s'a deschisu, pre carea o aprobá tóta lumea morala; Telegrafulu Românu crede ca natiunea este sî va remanea pre lânga acestea, pentru ca e calea cea mai sigura conducatória câtra destinele natiunei cele bune; Telegrafulu Românu va reprobá ori sî cându alte metechne, cari nu incapu in ramele legalitâtiei sî apoi va cautá cu fatia liniscita, convinsu ca au lucratu pentru binele comunu alu natiunei, chiaru sî cându aru fi sa se implinésca amenintiatórea profetia, cu carea ne regaléza Dlu Fekete Negrutiu!

Eveniminte politice.

Sabiiu in 19 Novembre.

(Diet'a din Pest'a.) N. Fr. Bl. scrie: Partit'a lui Deák au tînutu in 24 l. c. sub presidiulu lui Moritz Szentkyralyi o conferintia nóua in sal'a hotelului „Europ'a.“ Insemnatatea obiectului, carele erá sa se iá la desbatere, au fostu adunatu mai pre toti membrii partitei, sî cu suprindere puteai vedé sî mai multi membrii din drépt'a in corpulu acest'a compactu, pre care-lu numí usulu parlamentariu centru dreptu. Despre obiectulu sî decurgerea consultârei, la carea au luatu parte cá sî mai inainte Deák, impartâsîmu urmatórele:

Conferinti'a abiá tînù cu ce-va mai multu cá o jumetate de óra. Cá vorbitoriulu dintâiu, Deák impârtî rescriptulu reg., dupa ce-lu desfasiurase dupa fiinti'a sea, in dóue pârti: partea prima aru contînea unu respunsu la adres'a ultima, precandu partea a dóu'a tractéza despre afacerile comuni.

Dupa ce au premisu vorbitoriulu, ca la partea prima a rescriptului reg. trebuie facuta o adresa nóua cá respunsu, afla de lipsa, a deslusî aceea ce trebuie dîsu in adresa: ca natiunea (?) nu au pretinsu recunóscerea continuitâtiei de dreptu principiala, ci faptica, sî aceea o pretinde sî acum. Respunsulu nostru la partea a dóu'a a rescriptului reg. aru fi sa sune dupa opiniunea vorbitoriului intr'acolo: ca noi pre acest'a numai atuncea-lu putemu luá in consideratiune, candu sî va finí comissiunea de 67, delegata in caus'a afaceriloru comune, consultârile sele sî va asterne resultatulu acestor'a dietei. In presinte insa inca nu cunósce diet'a nici decum aprobarea comissiunei de 67.

Dupa Deák a cuventatu delegatulu Albei regale (Stuhlweissenburg) Sigismundu Detrich. Vorbitoriulu propune, cá comissiunea de 67 sa se aviseze din partea dietei la continuarea activitâtiei sele. Déca dupa rescriptulu din 3 Martiu — dîce vorbitoriulu — nu ne-amu retrasu decisiunea nóstra, dupa carea amu alesu comissiunea de 67 pentru pertractarea afaceriloru comune,— astadi, dupa rescriptulu celu mai nou, avemu cu atât'a mai putîna ansa, a face acést'a. Intr'adeveru nici rescriptulu acest'a nu multiamesce inca natiunea; insa totusi merge mai departe in aprobarea cestiuniloru drepte ale natiunei, cá tóte rescriptele dinainte.

Cu aprobare comuna adoptà conferinti'a propunea lui Deák.

Diferinti'a intre opiniunile ambeloru partite mari din cas'a ablegatiloru: a centrului dreptu sî stângu, o amu putea formulá, dupa resultatele conferintiei de pâna acum, intr'acolo, ca pre candu stâng'a nu se invoiesce la alte consultâri ale comissiunei de 67, inainte de a se denumí unu ministeriu respundietoriu sî inainte de a se constituí relatiunile constitutiunale, pe atuncea partit'a deakiana este determinata, a continuá consultârile comisiunei de 67.

Mai amintimu inca, ca adres'a are sa se faca de totu scurta dupa modulu propusu de Deák sî ca cu compunerea acestei'a nu se va insarciná comisiunea de 67, ci se va alege o comisiune deosebita pentru adresa.

Unu telegramu din Pest'a ne spune, ca intr'o conferintia a stângei au propusu Tisz'a, cá sa se petitiuneze in o adresa pentru deplin'a restituire faptica a continuitâtiei de dreptu; pâna atunci nu si-aru puté continuá diet'a activitatea sea, dupa cum doresce din adencu. Propunerea se primesce cu aclamatiune sî se otâresce o comissiune de 15 membri.

Dupa unu telegramu de Joi, in acea dî a tînutu o siedintia diet'a ung. Tisza face o propunere prin carea cere o comissiune de 15 pentru compunerea unei adrese in carea sa se céra restitutio in integrum (adeca legile dela 1848 in intregitatea loru.) Deák cere in propunerea sea restatorirea continuitâtiei de dreptu; in privinti'a afaceriloru comune indrepta la continuarea lucrâriloru comissiunei de 67. Astadi (Sambata) va fi siedintia.

Unu evenimentu de mare insemnatate este adres'a dietei din Austri'a de josu. Adres'a contîne unele imputâri grele cari suntu indreptate asupr'a regimului sî cu deosebire asupr'a politicei sistatóre. Sacrificiele cele mari aduse prin delaturarea (sistarea) constitutiunei nu au inaintatu nici câtu de putînu impacarea cu Ungari'a dîce adres'a, carea in fine cere cá regimulu sa se intórca la constitutiunea imperiului intregu.— Adres'a acést'a a facutu mare sensatiune sî se astépta sa faca pressiune asupr'a dietei unguresci. Unele foi dîcu ca nu va avea efectu adres'a, pentruca ungurii voru face concessiuni sî se voru multiamí sî mai cu putînu, numai cá sa se mantuie dualismulu sî sa nu se reintórca constitutiunalismulu lui Schmerling. —

Jurnalulu de „St. Petersburg“ vorbindu despre Romani'a dîce: ca dela caderea lui Cuz'a Russi'a au remasu pre terenulu conventiuniloru din 1856 sî 1858, votandu pentru multiamirea dorintieloru românîloru româno-moldoveni, esprimate in modu loialu, cari dorintie nu au trecutu marginile acestoru conventiuni. Faptele implinite au trecutu marginile acestea. Dupa ce insa s'au invoitu Turci'a la acestea, asteptà Russi'a resultatulu negotiatiuniloru. Sultanulu au recunoscutu pre Principele de Hohenzollern de suveranu ereditariu. Puterile au sanctiunatu faptulu indeplinitu in contr'a conventiuniloru. De atunci Russi'a este indreptâtita, a tînè socotéla de simpathiele traditiunale pentru coreligiunarii sei. Originea sî actele prime ale Principelui de Hohenzollern i suntu favoritóre. Despretiuindu Russi'a ori-cari alte motive, nu sacrifica nici demnitatea nici interesele ei, sî cauta relatiuni amicabile la puterile acelea, pre a câroru reciprocitate póte contá.

Brasiovu. In 7/19 Noemvre a. c. se tînú aci amesuratu §-ului din statute adunarea generala a reuniunei femeiloru române. Inainte de deschiderea adunârei comitetulu luà parte la servitiulu ddieescu, ce se celebrá in biseric'a gr. or. din Scheiu cu rugaciuni pentru sanetatea sî indelung'a viétia a M. S. pré bunei nóstre Imperatésa Elisabet'a patron'a acestei reuniuni sî pentru intrég'a casa domnitóre. La 11 óre a. pr., adunandu-se membrele reuniunei in edificiulu gimnasiului nostru, Dn'a presiedenta An. Datco deschide adunarea printr'o cuventare acomodata urandu viétia indelungata M. S. Imperatesei, iara adunarea redicandu-se ei aduce unu viu „sa traiesca!“

Dupa acést'a se cetesce numele aceloru marinimóse dómne române din tóta Transilvani'a, care au contribuitu denariulu loru pentru inmultirea fondului acestui institutu filantropicu. Adunarea constatédia cu bucuria, ca acésta Reuniune este spriginita cu caldura sî interesu sî acum in anulu alu 16-le a esistintiei sele din tóte pârtile patriei. Se cetesce mai incolo raportulu despre activitatea comitetului in decursulu anului espiratu 1865/6. Din acést'a se arata, ca s'au luatu tóte mesurile posibile pentru asecurarea fondului de pâna acum alu Reun. s'au fâcutu pasii cuviinciosi sî pentru multirea acestui fondu prin colecte sî baluri arangiate in folosulu acestui'a. Iara cu privire la scopulu prescrisu la § 1 pentru acésta Reuniune, comitetulu a impârtitu sî in anulu acest'a subventiunile la cele trei scóle de fetitie sî anume la cea din Brasiovu 400 fl. v. a., la cea din Blasiu 400 fl. v. a. sî la cea din Sabiiu 200 fl. v. a. In modulu acest'a Reuniunea a inlesnitu crescerea sî instructiunea a 82 fetitie române serace. —

Dupa acést'a se asterne adunârei generale din partea Dei. casieritie Eufrosin'a J. G. Ioan raportulu despre starea fondului Reuniunei la finitulu acestui anu. Din acést'a s'a incredintiatu cu multamire adunarea, cumca fondulu cresce cu pasi imbucuratori, câci dupa bilantiulu anului trecutu capitalulu R. f. r. constà din 27,496 fl. 81 xr. v. a., iara in decursulu anului acestui'a au intratu in cass'a Reuniunei parte cá interese, parte cá colecte sum'a de 2157 fl. 16 xr., din care subtragu erogatiunile din anulu acest'a cu 1140 f. 7 xr. sî astfelu remane cu sporiu curatu 1017 fl. 9 xr., care adaugendu-se la capitalulu din anulu trecutu, ne arata starea actuala a fondului in suma de 28,513 f. 90 xr. Adunarea ia cu multiamire cunoscintia despre acestu raportu sî alege o comissiune constatatóre din trei barbati de incredere, cari se cercetedie atâtu socotele câtu sî tóte lucrârile comitetului din anulu espiratu.

In fine se ia in pertractare dorinti'a scólei de fetitie române din Sabiiu mantfestata prin dlu Inspectoru scólei sî Protop. I. alu Sabiiului I. Hanni'a, cá Reuniunea sa mai adauge la subventiunea de 200 f. destinata sî urmata pentru acésta scóla inca 50 f. v. a. cá sa póta platí pe lânga invetiatorésa sî unu adjunctu, care sa invetie pe copilele la carte. Dupa o desbatere indelungata cu considerare la starea fondului sî la cuprinsulu §. 7 lit. f., din statute se decide a se dá de ací iuainte la numit'a scóla pe totu anulu subventiunea de 250 f. v. a. pentru cá acésta scóla sa nu afle nici o pedeca in inaintarea ei. Mai pertractandu-se sî alte cestiuni de interesu pentru prosperarea acestui institutu filantropicu se incheia siedinti'a la 2 óre d. pr. „G. Tr.“ a.

De pre malulu Muresiului.

Déca pre cale politica natiunei nóstre i suntu inchise barierele constitutiunale transilvane, déca in oficiuri se lupta sî cei putîni români, cá sa-si véda respectata limb'a loru sî de amploiatii celoru-lalte natiunalitâti, déca sî suntu ei persecutati sî reu vediuti pentru intrebuintiarea limbei loru in tóta estensiunea intielesului limbei inarticulate sî cu tóta rigurositatea; déca trebuie sa taci vediendu ca cum curgu multe procese criminale; atunci avemu constitutiune in cause eclesiastice a cârei'a bariere ne stau deschise; pentru ce nu se tînu asiá dara sinódele presbiterale dupa lege renduite pe totu anulu? cá sa ne redicâmu graiulu spre intârirea moralitâtiei nóstre amenintiate de politic'a cea multa turburata, sa ne ingrijimu de prosperarea causeloru scolare spre a ne intâri in simtiuri curate natiunale; sa cautâmu de starea cea slaba materiala a unoru biserici sî respective de manipularea baniloru bisericesci, carea manipulare d. e. din Mesterhaza e asiá de minunata, incâtu Curatorulu bisericei, leatu fiindu la intrebare cá martoru pentru unu furtu de 7 fl. v. a., care s'au comisu fostu din lad'a bisericei, nici n'a sciutu sa marturisésca, ca câti fiorini au fostu in lada? d'abiá au gâcit'o preotulu! Déca in modulu acest'a se manipuleza banii bisericei, atunci ce socota potu sa-si dea ei eclesiei. Furtulu acest'a altmintrea nu s'aru fi intemplatu, déca n'aru fi avutu biseric'a incuietori rele, adeca biseric'a se deschide cu o potcóva (!?) sapienti sat!

Unu crestinu.

Protocolulu XXVI.

In anulu 1866 Septembre 15/27 a fostu tînuta siedinti'a directiunala estraordinaria a Asociatiunei natiunale de Aradu pentru cultur'a poporului românu sub presiedinti'a ordinaria a Spectatului D. Sigismundu Popoviciu V. Directoru; in fiinti'a de fatia a Dloru membri directiunali: Ladislau Bogdanu, Florianu Varga, Ioann Berceanu, Mironu Romanu, Emanuilu Misiciu, notariu Dionisiu Pascutiu.

222. A fostu procetitu sî autenticatu protocolulu siedintiei tînata in 18 Augustu 1 Sept. a. c.

223. A fostu precetita epistol'a Ilustr. Sele P. Episcopu Procopiu Ivacicoviciu Presiedintelui Asociatiunei, de datuln 13/25 Sept. a. 1866 nr. pres. 161 impreuna cu aclusulu oficiosu emanatu dela Ilustr. Sea Dlu Georgiu Pop'a, comite supremu a comitatului Aradului dto 23 Sept. 1866 nr. pres. 1961 in virtutea câror'a doresce cá tempulu tînerei ad. generale publicatu pe 3/15 Octobre a. c. sa fia amanatu din caus'a epidemiei colerice.

Deci tenórea scripteloru acestor'a luandu-se la pertractare meritória D. Sigismundu Popoviciu V. Directoru au propusu cá luandu in socotintia calamitatea acést'a universala precum ingrigirea mai mariloru, pentru incungiurarea molipsirei nefericite ce s'aru puté intemplá — adunarea generala publicata pe 3/15 Oct. 1866 sa fia amanata pe tempu nedeterminatu.

Determinatu: Propunerea e primita, sî terminulu adunârei generale a Asociatiunei e amanatu pe tempu nedeterminatu; acést'a va fi publicatu in dîuarele Concordi'a sî Albin'a de locu, neasceptandu-se autenticarea protocolului.

224. Au fostu reportatu cumca D. Ioann Suciu Colectantu in Socodoru a strapusu 5 dechiaratiuni aloru cinci barbati cari voiescu a fi membri ai Asociatiunei pe 3 ani urmatori.

Determinatu: E luatu spre cunoscintia, sî suntu strapunende notariatului pentru inscriere in catalogulu generalu.

225. A fostu referitu cumca D. Iosifu Pap colectante in Oradea mare a strapusu 7 dechiaratiuni cá cele din Nr. precedinte.

Determinatu: Se ia spre cunoscintia cá mai susu.

226. A fostu reportatu cumca D. Moise Bocsianu colectante in Curticiu a strapusu dóue dechiaratiuni, necomitivate.

Determinatu: E luatu spre statulu cunoscintiei.

227. A fostu procetitu cumca Dlu Dumitru Marcu colectantu in Birchisiu a strapusu 20 de dechiaratiuni de ale barbatîloru cari voiescu a fi membrii Asociationei pe 3 ani urmatori.

Determinatu: E luatu spre cunoscintia cu multiamita, sî suntu a fi registrate de dupa norm'a prescrisa mai susu.

228. Fiindu raportatu cumca D. Mironu Romanu abdîcendu, sî adeca Teologi'a, cu finitulu lunei Septembre c. n. mutandu-se din cuartirulu unde avusese sî directiunea Asociatiunei localitatea interimala dela 1 Maiu a. c. Directiunea remane fâra de cuartiru, de unde a fostu propusu cá sa se ingrigésca de alta localitate de sî interimala adeca pâna in tempulu ad. generale.

Determinatu: Propunerea fiindu primita, cercarea cuartirului e incredintiata Dloru membri. Florianu Varga, Ioann Berceanu sî Emanuilu Misiciu, avendu de a reportá despre cele implinite in siedinti'a urmatóre mai decurendu.

Conferatu sî autenticatu prin Ioanne Goldisiu m. p., notarulu directiunei.

Publicare.

In urmarea determinatiunei siedintiei tînute prin Direrțiunea Asociatiunei române de Aradu pentru cultur'a poporului in 22 Octobre (3 Nov.) 1866 nr. 240 cu privire la determinatiunea publicata in 15/27 Sept. 1866. in privinti'a amanârei terminului adunârei generale, din caus'a epidemiei colerice, carea epidemia insa acum'a inceta, cu acést'a se aduce la cunoscintia publica. cumca ad. gen. a aceleiasi Asoc. nerevocabilu se va tînè la Aradulu vechiu in 15/27 sî dilele urmatóre a lunei lui Decembre, la care serbare natiunala directiunea in intielesulu §lui 10 alu statuteloru Asociatiunei cu onóre cuvenita chiama pe toti acei'a, câror'a li jace la anima promovarea culturei poporului românu. —

Deodata suntu rugate tóte on. redactiuni române din Monarchia pentru bunavointi', de a aduce in jurnalele sale determinatiunea acést'a la cunoscintia publica. —

Semnatu in Aradu 22 Oct. (3 Nov.) 1866.

Directiunea Asociatiunei natiunale pentru cult. popor. românu.

Sigism. Popoviciu, direct. secund. — Ioanne Goldisiu, not. directiunalu. „Conc.“

Provocare *)

câtra p. t. inteligînti'a româna din Banatu sî in specie din comitatulu temesianu.

In intielesulu conferintiei private din 10/22 Oct. a. c. in caus'a „Alumneului românu din Timisióra“ amu onóre a conchiamá o a d u n a r e p r e l i m i n a r i a pe 17/29 Nov. 1866 la T i m i s i ó r a spre desbaterea statuteloru comitetului provisoriu penpentru infiintiendulu „Alumneu românu natiunale din Timisiór'a.“

Deci invitu cu tóta stim'a pre inteligînti'a româna, cá sa iee parte la adunarea acést'a in numerulu celu mai mare.

Loculu adunârei va fi in cas'a mea, in cetate, estrad'a casarmei vienese N. 144 (Wiener Kaserngasse Nr. 144.)

Timisiór'a in 18 Novembre 1866.

Meletie D r e g i c i u m/p. Protopresb. Timisiórei.

Georgiu A r d e l e a n u m/p. notariu ad hoc.

V a r i e t â t i.

† Daniilu Popoviciu Barcianu,

cucerniculu preotu, membru fundatoru alu Asoc. literarie romane si alu asiediamentului pentru sustînerea miseriloru locali, pregatitu cu ss. taine, adormì linu in Domnulu in 18 Nov. a. c. la 6 óre diminéti'a, in etate de 79 de ani dintre carii 50 de ani au servitu in vi'a Domnului cá preotu neobositu si cu caracteru nepetatu, spre deplin'a multiamire a tuturoru, plansu si jelitu nunumai de doi fii si o fiica a s'a iubita: **P. Sav'a**, Parochu si Asesoru consistorialu, **Serviann** c. r. Secr. gub., sî **An'a** casatorita **Ioanu Brote**, proprietariu sî negutiatoriu, ci si de numerosii sei nepoti sî nepóte, poporeni sî alti cunoscuti ai sei.

Servitiulu immormentârei se va sevarsî Dumineca in 20 Nov. pla 12 ore in biseric'a ort. res. cu chr. S. Treimi, la care toti comatimitorii cu cuvenit'a onóre suntu poftiti.

Resînari, in 19 Novembre 1866.

*** Gaz. Trans. din eróre de tipariu de bunaséma ne atribuia ca amu referatu despre infiintiarea unui institutu in Lugosiu din partea Dlui Nedelcu pentru crescerea prunciloru gr. or. seraci, precandu noi acést'a numai o-amu reprodusu dupa Albin'a.

— Fói'a Societâtiei din Bucovin'a au reaperutu cu 1 Nov. sub redactiunea dlui Ioann al lui G. Sbier'a. Cuprinsulu brosiurei de fatia este urmatoriulu: Câtra cetitori.— Kera Nastasia.— Poesii: Zafir'a; la mormentulu lui Iancu Costinu; câtra musa; inimióra. — Necrologu: Dr. A. Dimitrovitia. — V. Ioanoviciu. — La mormentulu lui V. Ioanoviciu. — Miscâri in cestiunea ortografieloru române. — Comisiunea pentru compunerea cârtiloru scolastice reale in limb'a româna. — Cântece poporale. — Bibliografia sî publicatiuni oficióse. — Dlu redactoru dupa ce deplânge trist'a perdere a natiunei sî in specie a intelegintiei române in Bucovin'a prin mórtea antecesorelui seu Dr. A. Dimitrovitia, spune ca program'a foiei societâtiei remâne cea de pâna acum, sî in cu vinte pline de energi'a démna de unu romanu inteligînte, indémna la activitate cu energia, curagiu sî sacrificii sî admonéza a se ferí de nepasare, de desfatâri stricacióse, de pisme, ure, desbinâri sî alte de acestea cari au numai m ó r t e a de devis'a loru.— Noi din parte-ne ne bucurâmu de zelulu ce lu demustra dlu redactoru in apelulu seu câtra cetitori sî credemu firmu in energi'a densului. Dee Ddieu cá ostenelele densului sa fia incununate de succesulu ce-lu doresce densulu sî ori ce românu cu bunavointia câtra prosperarea natiunei sele.

*** In societatea de propagarea cunoscintieloru sciintiei naturali la Vien'a tînù dlu Dr. Gustav Tschermak in 19 l. c. st. n. unu raportu despre tiér'a aurului Tranni'a. In partea apusului din Tranni'a jace intre Ariesiu sî Muresiu tiér'a aurului cunoscuta inca din vechime sî numita in genere muntii metalici.

Petrii de nasipu carpaticu forméza mass'a muntiloru, stanci de varu imposante sî cone de trachitu frumóse incoronéza zidirea. Poporatiunea precumpanitóre suntu romanii. In districtulu aurului din Vestu suntu mai multu proportiuni regulate sî simple, districtulu nordicu, anumitu regiunea dela Rosi'a munténa oferesce prospecte variate. Aurulu se scóte aici mai cu séma prin esploatatiunea de mine, unde domnesce o economia mica minunata. O amestecare variata a societâtiloru mici de cultivarea mineloru sî a locuitoriloru singuratici, cari sapa cu spesele loru fâra mesur'a receruta pentru mine, rescolescu petrile contînatóre de auru, incâtu sémena cu unu furnicariu seu vespariu. Concurinti'a causéza multe certe sî processe. Tînu secretu locurile ce le-au descoperitu, sî prin viclenie sî prin tóte mijlócele insielaciunei departéza fieste carele pre vecinulu seu dela sine, cá sa ajunga singuru la castigu mare. Nenumerate sfermitóre (stempuri) sdrobescu pétr'a, care contîne in 1000 mâji adcseori mai mai putînu, cá unu puntu de auru. Ori cine, carele ia parte la societatea de cultivarea mineloru primesce partea sea de castigu in pétra. Sdrobirea nu depinde dela cultur'a mineloru. Insa cultivarea mineloru acestor'a nu o esercita numai societâti mici, de cari esista acum'a preste 330, ci sî o societate mai mare, la care ia parte cu deosebire erariulu, carele inca se ocupa cu cultur'a mineloru sî sustîne unu aparatu mare de sdrobire care póte fi de modelu.

Nu numai prin cultivarea mineloru se scóte aici auru, ci sî spalarea de auru aduce óresi care cuantitate. Numai spalarea de auru nu aduce nici decum unu venitu asiá mare, de-sî aduce o plata secura.

Cuantitâtîle cele mici de pulbere de auru, cari le scotu spalatorii sî s i m b r i a s i i p r o p r i i se primescu la oficiolatele de rescumperare sî se platescu. Societâtîle cele mai mari (de cultivarea mineloru) ingrijescu sî de amalgamarea sî scóterea aurului; numai restulu celu micu clatitur'a cea de pre urma se vinde la topitóre. Asiá produce tiér'a aurului din Tranni'a in totu anulu vre-o 19 mâji de auru in pretiu de 1,400,000 f., o suma nu prea enorma, prin carea insa totnsi se inmultiesce vistieri'a de metalu. Tranni'a este tiér'a cea mai avuta de auru din Europ'a, de-sî s'au trasu folosu din ea inca din vechime. Sî ací sa intaresce impregiurarea aceea momentósa, ca aurulu se afla curatu cu deosebire in regiunile cele mai inalte de petra, asiá dara cari suntu mai multu discompuse sî macinate; dintr'acést'a se póte concheiá, ca aurulu mai inainte au fostu impârtitu prin petra, iara prin discompunerea petrei s'a adunatu la câteunu locu; unu ce demnu de insemnatu este insa aflarea aurului in stare metalisata cá auru telluricu (Tellurgold), precum se afla cu deosebire in districtulu aurului din Vestu in Sacarâmbu, precandu in tóte celelalte locuri se afla aurulu in stare curata.

Nr. 45—2 **Concursu.**

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu din comunitatea gr. res. Cliciov'a, ce este ingremiata inclitului Comitatu Carasiu sî Protopresbiteratului gr. or. românu alu Fagetului se escrie prin acést'a Concursu.

Cu acésta statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

a) in bani gat'a: léf'a anuale de 126 fl. v. a.

b) in naturale: 20 metie de grâu, 20 metie de cucuruzu, 100 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 15 ponti de lumini, 10 orgii de lemne, 2 lantia de livada, ½ lantiu de grâdina pentru legumi sî cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avé a indiestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum sî purtarea lui morale sî politica sî astfeliu indiestrate le voru substerne Ven. Consistoriu dreptumaritoriu alu diecesei Caransebesiului pâna la 20 Decembre c. v. a. c. Caransebesiu in 5 Noemvre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 43—3 **Concursu.**

Pentru ocuparea postului de invatietoriu la scól'a comunale gr. or. din Cricâu in Comitatulu Albei-inferióre, se deschide concursu pâna in 25 Novembre a. c. st. v.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anuale de 100 fl. v. a. din fondulu scolaru, cuartiru liberu, sî lemne de incaldîtu.

Competentii voru avea a asterne rogârile sele pâna in 25 Novembre a. c. provediute cu documinte:

1) ca suntu de religiunea gr. or.

2) ca posedu purtare buna politico-morale; sî

3) ca suntu pedagogi, séu clerici absoluti:

Petitiunile respective an de ale adresá câtra subscrisulu Inspectoratu scolare.

Alb'a-Iuli'a 1 Novem. 1866.

A l e s a n d r u T o r d a s i a n u
Adm. Prot. sî Insp. distr. scol.

Nr. 44—2 **Publicare de Concursu.**

Devenindu statiunea de invetiatoriu a scólei comunale gr. or. din comun'a Dealu vacanta, se escrie prin acést'a concursu pâna la 25 Nov. 1866.

Cu acést'a statiune e impreunatu unu salariu anualu de 60 f. v. a. care se platesce toamna cu mustu din comuna, cuartiru liberu sî lemne de focu câte voru fi de lipsa pentru incaldîtu. —

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu, au de a-si substerne cererile sale scrise de mâna propria sî provediute cu documentele recerute: cumca suntu pedagogi séu teologi absoluti, sî ca sciu tipiculu sî cantârile bisericesci,— la venerabilulu scaunu protopopescu gr. or. in Sabesiu pâna la terminulu defiptu.

Dealu in 6 Nov. 1866.

Comitetulu parochialu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 19 Novem. (1 Dec.) 1866.

Metalicele 5%	59	Actiile de creditu	152
Imprumutulu nat. 5%	66 65	Argintulu	128 50
Actiile de banca	713	Galbinulu	6 10

*) Suntu rugate sî celelalte diuarie române a publicá acésta provocare.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.**

Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de done ori pe septemana : joi'a sî Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 93. ANULU XIV.

Sabiiu, in 24 Nov. (6 Dec.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Afaceri bisericesci.

In nrii 42 sî 43 ai foiei nóstre impartasîrâmu in estrasu cuventârile Esc. Sele P. Archiepiscopu sî Mitropolitu Andreiu Bar. de Siagun'a, rostite cu ocasiunea tînerei Sinodului archierescu sî a inaugurârei Consistoriului apelatorialu. Acum aflâmu de oportunu a le reproduce in tóta estinderea loru.

Cuventarea,

cu carea Escelenti'a Sea, Domnulu Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a au inauguratu Consistoriulu apelatorialu metropolitanu in Sabiiu in 19 Maiu 1866.

(Continuare sî capetu din nr. tr.)

Casatori'a in biseric'a nóstra este taina dupa cuvintele Apostolului, care au dîsu Efeseniloru : ca casatori'a este taina mare, sî acést'a o dice de Christosu sî de biserica. Efes. capu V. versu 32. Cuvintele aceste ale Apostolului se deslusiescu cu alte premergatóre cuvinte, sî adeca invatia Apostolulu acolo pe Efeseni, ca precum biseric'a se supune lui Christosu, asiá sî muierile se supunu barbatiloru sei, sî precum Christosu iubesce biseric'a, asiá suntu datori barbatii sa iubésca muierile loru c. V. st. 24—25.

Legislati'a bisericésca dela inceputulu ei pâna astadi, n'au incetatu a avé inaintea ochiloru aceste cuvinte ale Apostolului sî in intielesulu acest'a a aduce canóne ; dar nici administrati'a bisericésca nu au lipsitu a sustîne pâna in dîlele nóstre aceste canóne aduse pe basea cuvinteloru apostolesci, cu atâtu mai multu, câci Christosu au invetiatu, „ca Ddieu dela inceputu au fâcutu barbatu sî muiere Mat. c. 19 v. 4. sî iérasi „ce au impreunatu Ddieu, aceea omulu sa nu desparta“ Mat c. 19 v. 6. Iara despre legatur'a celoru casatoriti au invetiatu Christosu : ca ori cine va lasá muierea sea fâra numai din pricin'a curviei, sî va luá alt'a, précurvesce. Mat. 19, 9. Apoi Apostolulu povetiuiá pre Evrei dîcendu-le ; ca „cinstita este casatori'a intru tóte sî patulu nespurcatu, iara pre curvari sî adulteri îi va judecá Ddieu.“ Evr. 13. 4.

Frumósa sî binecuventata este sî acea invetiatura, carea Apostolulu o da Efeseniloru sî prin Efeseni tuturoru crestiniloru in privinti'a referintiei sî a bunei ordine intre casatoriti, candu dîce : „Muieri ! plecati-va barbatiloru vostri cá Domnului, ... sî precum barbatulu este capu muierei ; asiá sî Christosu este capu bisericei ; sî precum biseric'a se supune lui Christosu asiá sî muierile barbatiloru sei intru tóte ; barbatiloru ! iubitiva muierile vóstre, precum sî Christosu au iubitu biseric'a si pre sine s'a datu pentru dens'a ; . . . . asiá suntu datori barbatii sa-si iubésca muierile sele, cá sî trupurile sele, câci celu ce-si iubesce muierea, acel'a pre sine se iubesce ; . . . . pentru aceea va lasá omulu pre tatalu seu sî pre mum'a sea, sî se va lipí de muierea sea sî voru fi amendoi unu trupu. Efes. c. V. 22—31. Apoi Apostolulu incheie invetiatur'a sea câtra Efeseni dîcendu : Deci dara sî voi unulu fiescе carele asiá sa-si iubésca muierea sea, cá sî pre sine, iara muierea sa se téma de barbatu ? Efes. c. V. 32. —

Casatoritii in urm'a convietuirei loru se facu parinti ai copiiloru loru, pre cari ii iubescu sî i socotescu cá nisce daruri dela Ddieu. Insa Ddieu pentru aceste daruri ale sele, câci da celoru casatoriti copii sî urmatori, impune loru cá parintiloru datorinti'a aceea, cá sa se ingrijésca pentru crescerea sufletésca sî trupésca a copiiloru loru, sî spre acestu scopu sa intrebuintiedie tóte putinciósele mijlóce ; parintii au dreptulu de a indreptá sî a pedepsí pre copiii sei neascultatori sî resvratitori : ei suntu datori a se ingrigi pentru traiulu copiiloru loru, sî a le dá loru pilde bune prin purtarea loru propria in sî afara de casa, câci dîce intieleptulu Solomonu : „Cuviosulu, carele traiesce in nevinovatia, va lasá dupa sine copii norocosi“ Pilde 20, 7. Iara Christosu vrendu sa arete urmârile cele firesci ale fapteloru bune sî rele au intrebatu pre cei ce lu impresorá pre elu dîcendu : „Au dóra se culegu din spini strugure, s'au din scai smochine ? Totu pomulu bunu face póme bune, iara pomulu reu face póme rele.“ Mat. 19, 17—18. Aceste cuvinte ale Mantuitoriului crestinii trebuie sa le aiba dinaintea ochiloru, cá fiindu parinti, sa se pórte astfeliu, cá sa se póta dice despre ei, ca suntu cá nisce pomi buni, cari facu póme bune. Astfeliu de stare buna voru avea casatoritii atunci, candu barbatulu va iubí pre muierea sea cá sî pre sine sî candu muierea se va plecá barbatului seu.

Dar durere ! ca se intempla intre casatoriti unele cá acele fatalitâti, care provóca intre ei dusmania nedumerita, ura sî cursa diu partea unui'a asupr'a vietiei altui'a, precum sî rumperea credintiei sî a dragostei imprumutate sî asiá o instrainare neimpecata sî racéla de inima pâna la mórte.

Aceste iviri nenorocóse intre crestinii casatoriti prevediendu Christosu, precum sî sciindu elu aceea, ca Evreii din impetrirea inimei loru dimisiunau muierile loru pentru cause neinsemnate sî se desfaceau de ele sî iarasi se casatoriau cu altele, au pusu stavila la volniciile barbatiloru fatia cu muierile loru prin acea pravila : „ori cine va lasá muierea sea fâra numai din pricin'a curviei, sî va luá alt'a précurvesce.“ Mat. 19, 9.— De unde se vede, ca Christosu numai adulteriulu in generalu fâra vre-o tiermurire s'au talmacire mai de aprópe a acestui pecatu l'au caracterisatu de causa indestulatóre pentru barbatu de a se desface sî despartí de muierea sea.

Fiindca insa in decurgerea tempiloru s'au vediutu decâtra santii parinti necesitatea, pentru definirea tuturoru aceloru impregiurâri, care se potu aretá la adulteriu, pentru aceea au sî regulatu feluritele soiuri ale impregiurâriloru matrimoniale sî ale adulteriului; asiá santii Parinti au numitu 1) unele casatorii cuviósе, legiuite, binecuventate sî iertate, carе sî de câtra statulu civile in togm'a se recunoscu; a 2) altele le-au numitu casatorii necuviósе, nelegiuite, osandite sî oprite, care sî din partea statului civile se recunoscu in togm'a. 3) au espusu pedecile impedecatóre sî nimicitóre, in urm'a câror'a se impedeca, dar nu se nimicesce casatori'a; sî 4) au defiptu si causele de despartîrea totala sî partiala cu séu fâra pedépsa ulterióre. Cultur'a scientifica a barbatiloru bisericesci au produsu sî cultur'a sciintiei asupr'a trebei matrimoniale asiá, incâtu tóte impregiurârile matrimoniale suntu precisate sî regulate sî aduse in sistema, spre esemplu tréb'a logodnei valide sî invalide; treb'a daruiriloru la sî dupa logodna; tréb'a zestrei; tréb'a promulgâriloru inainte de casatoria ; tréb'a dispensatiiloru dela gradurile de consangvinitate sî afinitate; despre nuni; despre nunta sî purtarea óspetiloru la nunta; despre casatorii necuviósе, nelegiuite, osandite sî oprite; sî despre divortii sî causele de impedecarea sî de nimicirea casatorieloru.

Din aceste deslusîri ale sciintiei canonice se vede apriatu, ca Apostolulu au avutu dreptu, candu au dîsu Efeseniloru, ca casatori'a este taina mare ; statulu civile primesce sî respectéza productele aceste ale sciintiei canonice in privinti'a tuturoru impregiurâriloru ale trebei matrimoniale, câci ele suntu elaborate spre binele comunu a némului omenescu sî spre sustînerea ordinei bune, religióse sî morale, care aducu statului civile cele mai mari folóse.

Presântitiloru sî Preacinstitiloru frati ! noi ne-amu adunatu cá in cualitate de foru superioru sa aducemu otâriri in causele matrimoniale, care la Consistoriele Eparchieloru nóstre din Aradu sî Caransebesiu cá la forulu dintâiu s'au pertractatu.

Sî asiá amu ajunsu eu acum a espune pre scurtu sî despre judecatori'a bisericésca de forulu superiore cu privire la tractarea causeloru matrimoniale.

Dupa principiele canonice, ce se afla in canonulu 15 alu Sinodului din Cartagen'a, apelati'a se iérta dela judecatori mai micî la cei mai inalti ; judecatorii cei mai mici nu se potu simtî vatemati, câci dela judecat'a loru sa ia apelatia, déca aceea se face la judecatori mai inalti sî déca ei nu se invinovatiescu, ca aru fi judecatu din dusmania séu patima, séu dupa mita. Pe basea acestoru principii, Consistoriulu nostru apelatoriu, compusu, din unu Presiedinte, Metropolitu, din doi Episcopi sufragani ai Metropoliei sî din doi Protosingeli, sî din doi Protopopi sî doi Parochi ai Eparchieloru sufragane, este canonicu, sî póte tractá validu causele divortiale, ce s'au ventilatu de câtra pârtile prigonitóre, sî s'au decisu de câtra Consistoriele eparchiale, cá la forulu dintâiu competinte, câci canonulu alu 9-lea alu Sinodului ecumenicu alu IV prescrie : ca „forulu dintâiu de incusa este Episcopulu, s'au cu voi'a

Episcopului alesii judecatori ; iara canonulu 97 cartagenu prescrie: „ca pârtile prigonitóre , déca se invoiesce Episcopulu , potu sa-si aléga judecatori spre prejudecarea controversiei loru , insa dela astfeliu de judecatori alesi, nu se ierta apoi apelatia.“

Din cele premise despre judecat'a apelatoriale se vede sî problem'a Consistoriului nostru apelatoriu, ca adeca noi avemu a cercetá. 1 Observatus'au formele legale la incriminatiunea fâcuta de câtra partea incusatóre, sî datus'au prilegiu indestulatoriu pârtiei incusate spre defendare ? 2, avut'au partea incusatóre basa canonica, spre a incriminá pre partea incusata ? 3, functiunat'au Consistoriulu eparchialu in caus'a obvergente in intielesulu canóneloru cu privire la tóte momentele esentiale ale casatoriei sî vietuirei pârtiloru litigante ? sî 4. pótese privî sentinti'a forului dintâin de temeinica sî valida din punctu de vedere alu institutiuniloru canonice, ce suntu datatóre de mesura in obiectele divortiale ?

Revisiunea sî supracensurarea acestoru momente ale unui procesu divortiale se arata rectificata atâtu din marimea tainei de casatoria, catu sî din santieni'a legaturei matrimoniale , precum sî din privire la urmârile cele importante ale fetieloru, ce au a se desface dela olalta cu deosebire atunci, candu inca sî copii suntu, carii asiá dîcendu se potu usioru primejduí din vin'a parintîloru , carii ceru divortiare. De aceea sî in sistem'a consistoriale din an. 1782. §. 18. Legiuiesce : ca procesele matrimoniale au a se asterne Apelatoriului, care de substratu au divortiulu sî repasîrea dela logodna; legislatorulu acestui §fu fâra indoiéla au adusu acelu §fu din privire la marimea sî ponderositatea tainei de casatoria, sî din acea privire momentósa, cá nu cum-va fetiele prigonitóre sa se primejduiésca din vin'a unui procesu pripitu sî decisu numai de unu foru.

Deslucirile aceste despre tain'a casatoriei sî despre judecatori'a bisericésca fatia cu forulu nostru apelatorialu amu aflatu de lipsa ale premite aici, cá sa documentezu eu cá presiedintele acestui foru apelatorialu, punctulu meu de manecare in manuducerea objecteloru matrimoniale, sî totu odata sa dau sî convictiuniloru Présantîeloru sî Précinstieloru vóstre espressiune, sî asiá incheiu cuventarea mea cu acea firma credintia, ca pâna candu ne vomu acomodá canóneloru bisericesci in pertractarea sî suprarevisiunea sî prejudecarea causeloru matrimoniale, pâna atunci de siguru ne vomu bucurá sî de binecuventarea cerésca sî de unu renume bunu dela contemporanii nostri, ceea-ce sa fia, sa fia, Aminu.

Metechne.

Sabiiu 22 Novembre.

Unde lipsescu notiunile acolo la tempulu seu se afla unu cuventu — dîcu nemtii. La noi s'aru puté aplicá acést'a in dîlele aceste din urma cu adausulu, ca nu numai cuvinte, cum suntu d. e. metechnele „Gazetei Tranniei“ din nr. 90, ci sî misticismii , denuntiârile de denuntianti, batjocuririle prin foile de meseri'a acést'a suntu totu atâtea mijlóce de cari se vedu a se folosí ómenii spre a combate. O coresp. din Brasiovu, carea nu are nimic'a cu confessiunalismulu , carea se plange simplu, ca cutare directoru se mesteca in cerculu jurisdictiunei altui directoru , ca cel'a mesteca pre scolarii cestui'a in lucruri, cari dupa lege fâra de scirea directorelui cestuilaltu sî a pârintîloru copiiloru nu este iertatu sa-i mestece sî eata m e t e c h n e, eata i n t r i g i c o n f e s s i u n a l e sî mai scie Ddieu câte sî mai câte. In lucrulu meritoriu, in lucrulu care are sa decida acolo de o parte amenintiâri ilustrate cu citate din ministratiunea liturgiei latine, de alta parte cum amu dîsu batjocuri sî din o parte ce o ai crede mai seriósa, o întrebare nedecidatórie, in urm'a cârei respundiatorii dupa placulu întrebatoriului sa fia spalati séu trantiti prin tarnosél'a de vendiatori de principiiu sî de patria. Acést'a este manier'a de a discutá cestiuni politice.

In adeveru ca in fati'a unoru asemenea ómeni esti silitu a eschiamá cu vechiulu oratoru ca pâna candu totu asiá ? Tóte acestea suntu de unu tempu incóce depinse in „Gaz. Tr.“ cu scopu de a iritá spiritele sî de a discreditá pre cei ce nu voru a se supune orbesce dictaturei, pre carea sa o ascultâmu de ascultatu , dara sa nu indrasnésca nimenea sa o intrebe ori sa afle ca de ce acést'a ? Intrebata ne infunda prin doctrine de prin alte state, despre partide sî ca acolo nu se amesteca lucruri confessiunale in cele politice. Pre lânga tóta seriositatea cestiunei ne vinu asemenea espectoratiani tocm'a cá discursulu lui Bursuflescu cu Ker'a Nastasi'a lui V. Alesandri : „Ah ! cumnate ! ai aflatu ce amu patîtu ?

— Amu aflatu ; apoi ce se facemu soro . . . au muritu, Ddieu sa-lu ierte !

— Ba nu ; nu au muritu, da e despotcovitu !

— Cine e despotcovitu ? reposatulu ?— Ba ! calulu.

A fostu vorba in congressele natiunali de confessiunalitâti ? a fostu in dietele trecute ? a signitu cine-va despre asiá ce-va in Belgradu asta véra ? A fostu acum de candu amu reluatu sî noi cuventulu in cestiuni natiunale ce-va despre confessiunalitâti afara de oservarea la purtarea unui directoru a unui gimnasiu nemtiescu de ritulu latinu , care directoru e românu de nascere sî de ritu grecescu séu latinu sî se mesteca in afacerile unui gimnasiu romanescu curatu de religiune crestina orientala ? Nu are dreptu cine-va a infruntá asemenea amestecu ?

Nu ve temeti de metechne ómeniloru. Ati avutu ocasiune a ne cetí cugetele nóstre date in publicu sî pre fatia in afaceri curatu natiunale politice sî déca aveti sa faceti vre-o objectiune o faceti cu francheti'a sî cu bunavointi'a aceea cu care amu pasîtu noi in publicu.

Ce amu dîsu „**noi**“ sî ce dîceti „**voi**“, cá sa vorbimu dupa stilulu Dlui Fekete Negrutiu ! Noi amu dîsu sî dîcemu ca sa ne aperâmu maltu putînulu castigatu in diet'a din 1863/4. La 1865 nu amu vrutu ca pre acest'a sa-lu trantimu in balta sî apoi sa ne culcâmu pe tiermurii baltiei, ci amu fostu de parere sa se apere acolo unde este foru deschisu pentru aperarea mentiunatei acuisitiuni politice. Mai departe suntemu de parerea ca aperarea acést'a sa se continue sî inaintea acelui foru , carele este delegatu, pentrucá sa nu perdemu séu sa rumpemu firulu processului incâtu sa nu-lu mai putemu reintórce la forulu celu mai competinte in patri'a nóstra, unde sa se faca deliberatulu definitivu. Mutatarea unui procesu, din cause de oportunitate, la unu foru sub a cârui jurisdictiune nu se afla procedetoriulu nu credemu nici ca are putere a desvaliditá jurisdictiunea de mai nainte , nici de a desface pre procedatoriu cu totulu de jurisdictiunea sea de mai natnte.

Sî acum ce dîceti „**voi**“ ?

Gazet'a in nr. 90 unde vorbesce despre acésta cestiune inca e de aceeasi parere, numai câtu prin unele forme vrea sa dea lucrului alta fatia. Ea dîce ca representantii romani din municipiele române sa tramita unu memorialu la diet'a din Pest'a, asemenea sa faca sî cei ce voru fi dejá acolo. Din punctulu de vedere alu Gazetei, incâtu putemu noi conchide din multele ce s'a scrisu intr'ens'a mai nainte, acést'a e de prisosu. La ce sa se faca acésta insinuare dietei ungaresci, déca Tranni'a in urm'a rescriptului din 25 Dec. 1865 n'are nici o referintia de dreptu publicu cu Ungari'a ? Din punctulu ei devedere trebuie ignorata diplom'a leepoldina sî tóte actele de dreptulu publicu dela incetarea dietei din 1863/4, care privescu pre Transilvani'a in referintia cu Ungari'a. Din punctulu ei de vedere trebuie ignorata diet'a din Pest'a sî tóte dietele de dincolo de Lait'a cá atari. Orî ce voru face acele corpuri legiuitórie, din punctulu ei de vedere, trebuie sa se privesca de lari fari, prin urmare sî memorialulu aru fi numai o scrisóre de parada tramisa la Pest'a, la unu corpu, a cârui competintia este fictiune sî pentru care tramitere póte iara ni-aru trebuí o deputatiune sî plenipotintie, (cá sa nu compromitemu pre deputati, ci sa tramitemu unu omu independinte cu elu). Gazet'a indata ce se lasa de terenulu ei de mai nainte sî face cessiunea aninata in nrulu ei 90, au parasitu principiile ei de mai nainte sî au treeutu la pârerile nóstre, care nu diferescu decâtu intru aceea, ca noi nu vremu sa ne aparâmu de acasa, pe nevediute, ci vremu sa fimu acolo de fatia, nu cá ungureni , ci dupa cum ne chiama rescriptulu cá Transilvaneni.

Déca sta lucrulu asiá erá óre de lipsa a se face atâte secaturi, câte s'a fâcutu , cari sa ne compromita maturitatea nóstra politica ? Nu erá mai bine déca Gazet'a scriea articuli numai la objectu sî lasá personalitâtîle pentrucá sa ne fimu potutu intielege ?

Multiumita lui Ddieu insa ca nici cu incercârile aceste nu s'a compromisu natiunea, ci vre-o câti-va egoisti, sî nu s'a vatematu valórea congreseloru natiunali.

Evenemințe politice.

Sabiiu in 23 Novembre.

Diet'a din Vien'a sî cea din Pest'a suntu astadi cele dóue focarie ale monarchiei, cari atragu cu deosebire atentiunea publica. Incâtu ne iertà spatiulu amu amintitu sî noi de adres'a dietei din Austri'a de josu. Desbaterlie ce s'a desvoltatu asupr'a acelei adrese suntu grave, discursurile singuraticiloru oratori suntu splendide insa asupr'a nóstra ele mai ca facu numai impressiunea cuventâriloru celoru din reichsratulu dela 1864. Noi cari nu ne prea place a ne cufundá in politici pré inalte ne intórcemu asiá dara la obiceiulu nostru de a referí numai fapte , sî cu privintia la desbaterile pomenite mai susu, aratâmu publicului nostru, ca o parte din diuaristic'a nemtiésca vienesa inaltia pâna in ceriu nnmele mai multoru oratori, cari a vorbitu atâtu de „frumosu“ sî „retoricesce.“ Deputatulu Dr. Bauer in admonitiunile sele indreptate asupr'a ministeriului au mersu pâna acolo incâtu au respicatu cuvintele cari nu au lipsa de comentariu : „Noi nu vomu, cá dinasti'a carea incepù cu Rudolfu de Habs burg sa incete cu Rudolfu copilulu“. Totu acea diuaristica dîce ca cetindu cine-va cuventârile pline de efectu va vedé, ca nemtii in Austri'a au inceputu a cugetá.— Déca au inceputu nemtii a cugetá numai acum câtra finea anului 1866, apoi nu avemu nici unu cuventu, care sa-lu intrebuintiâmu pentru de a esprime isprav'a ce voru ei sa o faca.

Diet'a Ungariei dupa scirile telegrafice insa se ocupa de o adresa. Pâna la alta ocasiune supunemu cetitoriloru propunerea lui Deák in integritatea ei :

Propunerea lui Deák suna : sarcin'a apasatóre , causata prin suspenderea nelegale a constitutiunei nóstre, nu s'au de-

laturatu inca nici prin prea inaltulu rescriptu. In adresele nóstre, cari le-amu asternutu Maj. Sele despre continuitatea de dreptu, nu amu stâruitu numai la aceea, cá sa se recunósca drepturile nóstre constitutiunali, ci ne-amu rugatu sî amu staruitu cu deosebire pentru aceea, cá numai decâtu sa se restitue sî sa se esecuteze constitutiunea nóstra sî legile nóstre in deplin'a loru valóre, sî cá in modulu acest'a sa pasiésca continuitatea de dreptu sî in fapta sî aievea in viétia. Numai impregiurarea acést'a singura aru fi in stare, a dá prin realisare viéti'a recunóscerei principale a drepturiloru nóstre, promissiunei sî sperantieloru, a risipí grijile nóstre sî a impacá natiunea. Insa in prea inaltulu rescriptu regescu nu se afla acést'a. De órece insa dorintiele nóstre cele drepte inca nici acum nu s'au realisatu, asiá facu propunerea :

Cá sa ne adresâmu intr'o adresa noua câtra Maj. Sea, in carea adresa pre basea adreseloru dinainte sî cu provocare la argumintele cele drepte. desfasiurate in acele cu precisiune, sa ne rugâmu sî sa staruimu pentru restituirea câtu mai curenda a constitutiunei nóstre; sa ne rugâmu sî sa staruimu pentru continuitatea dedreptu deplina sî faptica; sa ne rugâmu sî sa staruimu pentru tóte, pentru câte ni-amu rugatu sî amu staruitu in adresele nóstre de mai nainte. Prea inaltulu rescriptu regescu amintesce sî projectulu, carele s'au elaboratu de 15 membrii, cu privinti'a la relatiunile, ce se nascu din interesulu comunu, sî face la operatulu acest'a unele observatiuni.

De órece cas'a (diet'a) nu póte intrá in consultarea acestoru observatiuni, eu aflu de bine, a esprime in adres'a nóstra : Diet'a au alesu dejá in 1 Martiu a. c. din mijloculu seu o comissiune, statatóre din 67 membrii, spre scopulu acel'a, cá sa elaboreze unu projectu despre determinarea sî despre modulu pertractârei relatiuniloru acelor'a, cari atingu in genere Ungari'a sî celelalte tieri, ce stau sub imperiulu monarchului comunu.

Comissiunea nu au adusu inca propunerea sea, cas'a ablegatiloru va luá dara in consideratiune observatiunile, cari se afla in rescriptulu regescu, pre lânga pertractarea propunerei comissiunei amintite. Dreptu aceea aflu de lipsa, cá decisiunea casei declarata sî in adresele de pâna acum, in urm'a câtei'a fu insarcinata comissiunea statatóre din 67 membrii cu elaborarea unui projectu, sa se realiseze in intrég'a eivalóre. Pentru aceea comissiunea acést'a sa continue câtu mai curendu activitatea sea intrerupta prin amanarea dietei.

Celetalte diete au mai putîna insemnatate pâna acum.

„Zukunft“ ne spune in nrulu dela 28 Nov. n. despre sciri neliniscitóre din Spani'a sî Romani'a, cari sciri aru fi sositu la ministeriulu de esterne austriacu. Cele d'antâiu sciri, se dîce acolo, privescu pre Spani'a, cele din urma pre Austri'a.

Croatii au serbatu acum de curendu o serbatóre natiunala in memori'a eroului Zrinyi, la care a participatu slavi sî din alte pârti ale monarchiei. Dupa corespundintie la Zkft serbatórea a fostu impunatóre.

Revista diuaristica.

In „Presse“ din 28 Novembre cetimu cu privintia la situatiunea interna a monarchiei urmatórele :

Unu corespundinte oficiosu de aici alu mai multoru diuarie esterne crede a fi bine informatu, déca anuntia, ca cestiunea-convocârei unei representatiuni centrale pentru regatele sî tierile de dincóce de Lait'a, carea dealtmintrea este deslegata din fundamentu inca in diplom'a din Octobre, tocmai acum'a se aduce in cabinetu spre determinatiunea ei finala, sî ca tempulu celu mai nou va vedea publicandu-se decisiunile respective. Prelânga acést'a insa afla de lipsa a intoná inca cu deosebire, ca nu mai e nici unu momentu la indoiél'a aceea, ca, in consonantia cu aprobarea otârita a patentei din Septemvre, respunsulu decidiatoriu, carele are sa urmedie dupa finirea negotiatiuniloru de complanare câtra Ungari'a, nu va urmá nici decum mai inainte de ce voru fi ascultate representatiunile tieriloru dincóce de Lait'a. — Noi nu ne putemu aflá deocamdata inca in incurcatur'a acést'a de „representatiunile tierei sî representatiunea centrala“, sî vomu asceptá alte descoperiri. Ni se pare insa unu lucru cu indoiéla, ca regimulu se va ivi dejá de acum cu proiectele sele privitóre la representatiunea centrale“ a tieriloru cislaitane, deórece pentru elu sî in casulu acest'a depinde totu dela resultatulu negotiatiuniloru din Pest'a. — Déca este adeverata scirea unei foi, ca Deák aru fi declaratu, ca comissiunea de 67 sa primésca elaboratulu celoru cinci spre-diece cu privintia la afacerile comune nestramutatu, eara plenumulu (complessulu adunârei) sa nu se invoiésca la objectulu acest'a, pâna nu va fi restituita constitutiunea, atuncea aru putea fi pusu regimulu la proba, cum este de constanta perseveranti'a lui sî pâna unde este aplecatu a merge in concessiunile sele.— Lucru zadarnicu este déca chiaru sî foile francese le recomenda magiariloru sa fia destepti sî déca dîce d. e. „La Patrie“ : Déca magiarii suntu intielepti sî nu suntu sedusi neincetatu de acea casuistica capriciósa, carea este unu morbu alu aristocratiei invechite, atunci ei voru intinde manile spre impacare sî si-voru aduce aminte, ca ras'a magiara representa numai 5 milióne de suflete fatia cu 20 (mai acuratu 30) milióne de nemti, slavi sî români, pre cari dinasti'a Austriei, voindu a remané credinciósa chiamârei sele, trebuie sa-i multiamésca deodata cu magiarii.

De sub Pétr'a Craiului.

21 Novembre.

Dle Redactoru ! Sunatu siguru, ca nici prin cugetu nu-ti trece, a respunde la corespundinti'a din „Gaz. Trans.“ nr. 91. datata din Blasiu 22 Nov. a. c. sî subsemnata cu B, *) parte fiindu ca asertiunile repetîte in acea coresp. apriori suntu din destulu combatute in nrii trecuti ai „Tel. Rom.“, parte fiindca nu-ti va fi standu spre dispusetiune acela-si calibru finu, in care-si imbracà Dlu B. delicatetiele sele. — Eu luandu pén'a amâna, voiu numai se descriu impressiunea, ce susunumit'a corespundintia a fâcutu asupr'a nóstra, iara nici decum nu voiu acum sa me mesuru cu Dlu B. ferésca Ddieu ! Córnele de boi sî de biboli sî urechile cele lungi ale acelei corespundintie amenintia de departe. Sî cine aru cutezá óre a se mesurá cu Dlu B., candu densulu vine la lupta insotîtu de atâtea animale impungatóre sî reu neravite dupacum suntu caii, bibolii sî taurii Dsele ? —

Tare me temu, Dle Redactoru, ca candu ai dechiaratu in Tel. Rom. ca vei radicá in caus'a cestiunata ori sî candu manusi'a, nu te-ai ganditu nici decum la unu contrariu, cá Dlu B., de óre-ce e de prevediutu, ca unu omu, carele se afla in o societate asiá incornurata, trebuie sa fia tare impungatoriu sî apoi unde aru fi egalitatea de arme ?

Multu ni-amu ganditu, ca cine sa fia acestu Dnu B., inzestrasu cu atâtea cunoscintie „dobitocesci“— ad : despre dobitóce ?— Óre sa nu fia acelasi B., care posede unu Dr. inaintea numelui sî care fu scarmanatu sî p-in G. Tr. pentru numerósele programe politice ? —

In casulu afirmativu erá de asceptatu, ca dupa ce a debutatu siefulu, sa-si cerce sî invetiacelulu noroculu, se intielege in feliulu seu; totu in acestu casu se póte esplicá sî furi'a Dsele incontr'a „Telegr. Rom.“

Bietulu B. inchisu intre paretii cei posomoriti ai chiliei, se va fi necagitu multu ca nu póte fericí natiunea prin ideile sale animalice, va fi visatu multe despre denuntiâri, conducere nesincera, sî alta conducere mai buna a natiunei s. c. l.

Dlu B. care are atât'a inclinatiune câtra animale singuru va fi observatu, ca, intre alte animale, canele, cu câtu este tînutu mai multu tempu in lantiu, cu atâtu devine mai „furibundu“. (Sa ierti, Dle redactoru, ca amu sporitu menageri'a Dlui B. cu unu cane, dar vedi Dta de Dlu B. et Comp. fâra câne bunu nu te poti apropiá nici decum).

Abiá esî dlu B. dintre paretii chiliei, sî incepù a regalá din abundanti'a sea cu totu feliulu de complimente, ce-i stau spre dispusetiune, pâna sî cu „urechi lungi.“ Dlu B. ne invatia in coresp. sea, de ce sa infuriéza caii, taurii, biboliii sî ómenii morbosi, óre densulu de ce s'au infuriatu asiá reu ?

Câtra finea cor., cu unu feliu de „quos ego . . . “ spune Dlu B. ca inteligenti'a româna de clerici sî mireni, a ajunsu la acelu stadiu, cá sa póta conduce natiunea sî fâra ajutoriulu celoru mai mari in biserica sî in civili.“

Amu vré numai sa scimu, déca sî Dlu B. se tîne de inteligintia ? De órece Dlu B. prin corespundinti'a sea dovedesce ca a fi Dr. chiaru a sci sî scrie unu articulu de jurnale nu garantéza inca de cultura sî inteligintia.

Dar mai alesu amu vré sa scimu déca sî dlu B. face parte din acea inteligintia româna, care sa conduca natiunea ? — Acést'a nu din alta causa, ci numai, pentru cá sa scimu sa felicitâmu pre natiune pentru noulu seu conducatoriu.

Dupa multe inpunseturi sî lovituri Dlu B. in fine dechiara ca nici va aruncá manusi'a nici o va redicá pre cea aruncata de „Tel. Rom.“ sî acést'a o credemu din deplinu, de órece Dlu B. dupa societatea cu care s'a presentatu inaintea publicutui, n'are necesitate de manusi, densulu se multiamesce a impunge sî lovi in feliulu seu sî fâra manusia. —

Dupa cum vedî Dle redactoru impresiunea mentiunatei corespundintie asupr'a nóstra este de o natura umoristica, cu tóte acestea acea corespuncintia sî alte de calibrulu acelei'a suntu o trista dovéda despre calimitâtile, ce se potu nasce din nisuinti'a carpaciloru de a se face maestri in politica.

*) Nu merita, pentruca unde fantasi'a n'are de regulatoru unu ratiunamentu sanetosu; unde simtiemintele nu suntu in stare a nobilá cugetele sî ale dá poleitur'a unei espressiuni in adeveru intelectuale sî unde din causele de mai susu se producu nisce monstruositâti cá cele ce au facutu impressiunea ce o comunicati cu publicului : nu mai incape discutiune. De alta parte dupa esperiinti'a câta o avemu nu va intardiá Dlu B. a revocá cele dîse de densulu, nu numai in cor. sea de acum, ci sî tóte câte le-au disu dela ad. gen. a Asoc. de asta véra incóce, de cându se datéza alu doilea tomu alu ideiloru sele politice; numai sa i se dea ocasiune. R.

Ceea ce se atinge de furi'a ce se imputa „Tel. Rom.“ apoi noi, cari celimu atâtu Gaz. Trans. câtu sî Tel. Rom. avemu numai o convingere sî suntemu siguri ca ori care altu judecatoriu nepartialu va fi cu noi de parere, ca ad. Gaz. Trans. sî corespundintiei ei suntu cá sî cei ce suferu de galbinare.

O dorintia avemu, pentru care ne rugâmu la Ddieu in tóta dîu'a adeca sa ne ferésca de ciuma, colera, potopu, focu, fómete sî de conducerea natiunala prin dlu B. sî aseclii.

'Mi incheiu aceste renduri cu proverbiulu germanu „Auf einen groben Klotz gehört ein grober Keil“ séu pe rom. „Precum e sf. asiá sî temâi'a.“ N.

Principatele române unite.

Cuventulu de tronu.

Domniloru Senatori ! Domniloru Deputati !

Suntu fericitu a me aflá in mijloculu representatiunei natiunale.

Poporulu românu ne-a incredintiatu regenerarea lui ; dela implinirea misiunei nóstre cu credintia sî cu devotamentu depinde sórtea Patriei. Guvernu sî corpuri legiuitóre, sa ne redicâmu la inaltimea datoriei nóstre, sî sa ne facemu demni de mareti'a menire ce provedinti'a ne pastréza.

Astadi statulu românu, constituitu pe base stabile, póte privi cu incredere viitoriulu seu asicuratu in contr'a fluctiuniloru politice din afara. Români ! fiti mandri sî gelosi de acestu viitoriu care de acum inainte este in mânile vóstre. Incredintiatu simtiemînteloru, cugetâriloru sî fapteloru vóstre patriotice, elu póte devení atâtu de mare sî de stralucitu, pre câtu vomu voí sî vomu sci cu totii sa-lu facemu. Incâtu me privesce , credinciosu traditiuniloru stramosîloru mei, i-mi voiu pune tóte puterile pentru a-mi implini cu demnitate missiunea. Nimic'a nu me va puté abate din acésta cale, sî pestrediu credinti'a neclatita, ca Ddieu i-mi va ajutá sî va incoroná cu succese silintiele mele. Nici odata mân'a provedintiei nu s'a aretatu mai vederatu in destinele omenesci, ca in totu cursulu greleloru impregiurâri prin care amu trecutu in tempu de 9 luni.

Constitutiunea ce avemu este lucrarea a insasi natiunei. Ea trebuie mantînuta sacra sî neviolabila.

Recunóscerea mea sî a dinastiei mele de inalt'a Pórta sî de puterile gârante, s'a suitu la marimea unui evenimentu politicu, sî a fostu considerata de câtra tóte cabinetele europene cá o garantia de pace sî de sicurantia pentru viitoriu.

Multiamita inteligintiei prudenti sî energicei stâruintie , ce poporulu românu a desvoltatu dela 11 Februariu sî pâna astadi, nóu'a stare politica a Romaniei s'a recunoscutu, fâra a se genî câtusi de putînn vre-unulu din drepturile tierei. A fostu indestulu sa preschimbu procedâri de politetia cu inalt'a Pórta sî sa declaru Majestâtiei Sele Sultanului ca dorinti'a mea ferma e de a se respectá Suzeranitatea sea pre basea vechiloru nóstre tratate cu imperiulu otomanu. Românii cari au simtirea adeveratului patriotismu , sî cari doresc cá natiunea loru , juna sî vigurósa, sa se radice la rangulu ce i se cuvine intre celelalte natiuni , au salutatu cu bucuria caletori'a mea la Constantinopole, in care ei au vediutu confirmarea dorintieloru sî sperantieloru loru.

Fericit'a solutiune ce au dobenditu dificultâtile esterióre, a asicuratu intr'unu modu definitivu deplin'a nóstra autonomia sî drepturile nóstre. Amiciti'a sî concursulu inaltei Porti sî ale Puteriloru garante, ne asicura pacea sî deplin'a libertate, necesarie pentru a ne ocupá de organisatiunea interióra a tierei nóstre. Ve potu incredintiá de simtiemintele de simpathia sî de interesu ale inalteloru puteri pentru români. Mai multu decâtu ori sî candu ne putemu rediemá, in ocasiunile dificile ce vomu mai avea a strabate, pe sprijinulu loru , care nu ne va lipsí , pe câtu tempu ne vomu tîné cu intielepciune in cerculu drepturiloru sî alu aspiratiuniloru nóstre celoru legitime.

Temeliele suntu asiediate cu târia, ne remane acum sa redicâmu edificiulu ce amu inceputu cu atât'a vigóre sî succesu. La lucru Români la lucru cu probitate sî cu zelu ! Uitati cele lupte sî rivalitâti, care pentru satisfacerea intereseloru personale , potu compromite securitatea tierei intregi. Adunati-ve cu incredere impregiurulu meu, sî nu aveti alta cugetare decâtu aceea, de a sterpí prejudiciele sî relele obiceiuri. Veniti sa punemn in aplicare principiele salutarie de probitate , de moralitate, de munca sî de economie, cari ducu natiunile la civilisatiune, la bogatie sî la târie.

Guvernulu meu in credinti'a sea ca conditiunea principala de stabilitate sî de progresu este respectulu Constitutiunei sî strict'a esecutare a legiloru, cere concursulu activu alu tuturoru cetâtieniloru pentru a sterpi viciurile, atâtu de adencu inredacinate in administratiune sî in justitie. Numai cu acestu pretiu vomu puté redicá prestigiulu autoritâtiei, vomu introduce sincer'a sî leal'a respectare a institutiuniloru, a libertâtiei, bine intielese , a legalitâtiei sî a drepturiloru tuturoru.

Secet'a care a bantuitu tier'a sî a amenintiat'o de fómete, sî epidemi'a colerei, dóue biciuri grodiave, au venitu sa lovésca tier'a nóstra sî au adusu in sinulu familieloru desolutiunea, descuragiarea sî ingrigirea. Rocomandu la solicitudinea Domnieloru-Vóstre mesurile ce s'aru puté luá pentru a prevení prn viitoriu asemenea calamitâti. Sperâmu in generositatea publica , care in anulu trecutu a datu cele mai necontestabile dovedî de caritate crestina.

Principiulu de capetenie, care redicà unu statu cá sî pre unu individu, este padi'a indatoririloru contractate. Guvernulu meu s'a aflatu din cea dintâia dî in fatia cu contracte incheiate de guvernulu trecutu, contracte impovaratóre. Elu si-a datu tóta silinti'a pentru a ve propune modificatiuni, cari sa le faca mai putînu onoróse pentru Statu. Natiunile trebuie sa respectedie , pre câtu se póte, contractele sele, câci numai astfeliu ele 'si potu intemeiá creditulu sî trage spre densele capitalurile , necesitate vitala , pentru desvoltarea bogatiei natiunale.

Cu o crisa financiara cá aceea prin care s'a maritu sî mai multu prin réu'a recólta din cei din urma doi ani , cu o datorie flotanta grozava, cu unu bugetu ce nu erá cu putintia a se ecilibrá ; discreditulu ajunsese la culme. Bunurile de tesauru venite la scadentia sî mandatele se scontau cu o perdere de 30 la suta: nu puteamu face fatia nici macaru la cele mai indispensabile necesitâti de brana a soldatiloru sî de salariu alu impiegatiloru. Aceste impregiurâri au impusu guvernului meu imperiós'a necesitate , de a avé recursu la unu imprumutu cu cenditiuni grele, déra indispensabile; alu cârui resultatu a fostu, de a radicá creditulu publicu sî de a pune in circulatiune numerariulu necesariu transactiuniloru agricole sî comerciale.

In tóte ramurile administratiunei, ministrii mei au incercatu a aduce, prin reductiuni insemnate, economii, care se faca câtu mai putînu simtitóre lips'a de mijlóce, sî budgetulu anului viitoriu va fi ecilibratu, fâra de a impedecá servitiulu administratiunei.

S'a facutu Romaniei la Espositiunea universala o pesitiune avantagiósa in tóte privirile. Acésta participatiune, fiindu de natura a face cunoscute productele tierei, va asicurá terguri nóue industriei nóstre agrícole. Cu tóta strimtorirea financiaria sî cheltuielile, ce trage dupa sine acésta participatiune, amu crediutu, ca trebuie sa ne impunemu acestu sacrificiu sî sa facemn totu ce va fi cu putintia; cá sa figurâmu cu demnitate la acésta lupta a muncei sî a civilisatiunei.

Sa nu ne facemu ilusiuni. Avemu sa lucrâmu fórte multu , cá sa ajungemu a pune lucrârile pe adeverat'a cale de progresu. Amu firma credintia, ca, uitandu cu deseversîre animositâtîle sî patimile personale, deliberatiunile Domnieloru vóstre se voru aperá de discusiuni infructuóse sî voru fi bogate in resultate folositóre patriei nóstre. Câtu pentru mine, me veti gâsí totudéun'a nestrâmutatu pre calea datoriei. Voiu implini cu mandrie misiunea ce mi s'a incredintiatu, pentru a ajunge la marirea sî desvoltarea patriei mele. Voiu lovi cu justitie, insa fâra crutiare, reulu pretutindeni, sî veti gâsí in guvernulu meu unu concursu asicuratu in decisiunile ce va veti luá pentru binele adeveratu alu tierei. Lasandu de o parte ori ce ambitiune, sa nu avemu alta vointia, decâtu pre aceea de a lucrá neintreruptu la progresulu sî la desvoltarea Romaniei.

Sessiunea ordinaria a Corpuriloru legiuitóre pentru anulu 1866 spre 1867 este deschisa.

CAROLU.

Ioann Ghic'a. I. Cantacuzinu. N. Haralambu. P. Mavrogheni. D. Sturz'a. I. Stratu.

Varietâti.

*** Din Vien'a primí „l'Avenir“ urmatoriulu telegramu de sensatiune : „Baronulu de Beust ofera dimisiunea sea , déca nu s'aru modificá ministeriulu in unulu liberalu. Este probabilu ca Domnulu de Schmerling sî Principele Auersberg voru substituí pre conti Belcredi sî Majláth.“— Prin urmare Principele Auersberg aru urmá in loculu Dlui de Majláth. Reclamele pentru Dlu d. Beust intr'adeveru aru trebuí compuse cu mai multa prudintia.

Nr. 45—3 **Concursu.**

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu din comunitatea gr. res. Cliciov'a, ce este ingremiata inclitului Comitatu Carasiu sî Protopresbiteratului gr. or. românu alu Fagetului se escrie prin acést'a Concursu.

Cu acésta statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale :

a) in bani gat'a : léf'a anuale de 126 fl. v. a.

b) in naturale : 20 metie de grâu , 20 metie de cucuruzu , 100 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 15 ponti de lumini, 10 orgii de lemne, 2 lantia de livada, ½ lantiu de grâdina pentru legumi sî cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiatoriu voru avé a indiestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintia , cu estrasulu de botezu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum sî purtarea lui morale sî politica sî astfeliu indiestrate le voru substerne Ven. Consistoriu dreptumaritoriu alu diecesei Caransebesiului pâna la 20 Decembre c. v. a. c. Caransebesiu in 5 Noemvre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 94. ANULU XIV.

Sabiiu, in 27 Nov. (9 Dec.) 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Sabiiu 25 Novembre.

(Adrese.) Dupa cum scimu din isvoru positivu cetatienii români din Brasiovu au asternutu Escelentiei Sele P. Metropolitu Br. de Siagun'a dóue adrese, ambe acoperite de numeróse subscrieri. Precâtu amu pututu intielege tienórea loru in principiu e un'a sî aceeasi sî se deosebescu mai multu in form'a stilisârei. Ambe esprima increderea in susu laudatulu Archipastoriu, cá in unulu din cei doi presiedinti natiunali, in afaceri natiunale. Escelenti'a Sea, ni se asigura, ca a sî recpunsu la ambe adresele.

Reflessiuni.

Sabiiu 26 Novembre.

„Concordi'a“ ne invinue ca „Tel. Rom.“ a dechiaratu comitetulu Dlui Fekete din Blasiu de corporatiune nelegiuita ce invólve delictulu turburârei pâcei sî ordinei publice etc. etc.— Noi mai repetîmu odata, ca ni-amu descoperitu numai intr'acolo, ca amu avutu ocasiune sa cetimu o harthia oficiósa guberniale sî inca tocm'a asiá de amenintiatore nóua cá sî Blasianiloru sî ca numai in acésta harthia oficiósa s'a facutu acea invinuire.

De altmintrea ne reservâmu dreptulu cá la tempulu oportunu sa publicâmu acele harthii, cá sa se inlature perdéu'a cea „intunecósa“ de dinaintea publicului. —

„Gazet'a Transilvaniei“ are o predilectiune deosebita a sgadarí in confessiunalismu; se intielege ca ea totudeun'a se imbraca in talarulu modestiei sî cu o fisonomia care te pune in uimire face pre nevinovatulu. Asiá nu scimu a câtea óra ne pomenimu in nrulu 92 ca ne provóca a ne lasá de „dihoniele“ confessiunale. In adeveru mare eruditiune (cor. e din Sabiiu) trebuie sa presupunemu dela acelu ce a inventatu acestu terminu, care intre alte esprima sî patrafirofobi'a sea cu atât'a ostentatiune. Decâtu déca cum-va eruditulu patrafirofobu nu se indeletnicesce cu cetirea foiloru române, ne indreptâmu câtra Gazeta cá sa aiba bunetate a cautá in „Tel. Rom.“ dela nr· 1 pâna la cestu de fatia sî a ne spune, in care numere amu immultîtu noi terminologi'a româna cu acest'a séu altu cuventu de feliulu acest'a ? pre care dens'a lu repetéza mai in fia-care numeru, sî apoi o rugâmu cá sa nu mai pórte rol'a cea de .... sî sa premérga cu esemplu, séu ce dîcemu noi ? sa faca dupacum sî dîce.

Protocolulu

Siedintiei Comitetului Asociatîunei tranne române tînute in 4 Dec. c. n. 1866 sub presidiulu ordinariu, fiindu de fatia DD. membrii ai Comitet. : Ilustrit. Sea D. Consiliaru de fin. Petru Manu, Ilustr. Sea D. Consiliaru gub. Pavelu Dunc'a, Rev. D. Protosingelu Nic. Popea, Rvrd. D. Protopopu Ioanne Hanni'a, D. Advocatu Dr. Ioanne Nemesiu, DD. prof. Zach. Boiu sî I. Popescu, D. bibliotecariu Nic. Cristea, Secretariulu II. I. V. Rusu sî Dlu Cassieriu Const. Stezariu.

§ 91. Esc. Sea D. Presiedinte presentéza conspectulu despre starea cassei Asoc. din carele se vede, ca fondulu Asociat. — dupa subtragerea erogateloru de pâna acum are in proprietatea sea sum'a de 25.264 f. 18.$_5$ xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 92. Totu din numitulu conspectu se vede cumca D. negot. in Pest'a Ales. Nedelcu a respunsu in obligatiuni de statu Nr. 4876 sî 20,644. capitalulu prescrisu prin § 6 din statutele Asoc. ad. sum'a de 200 f. dorindu a se face membru fundatoru alu Asociatiunei.

Conclusu. Comitetulu ia cu bucuria spre sciintia, acésta fapta generósa a Dlui negutiatoriu Ales. Nedelcu, sî conformu §lui 23 lit. d) din statutele Asoc. si va tîné de o detoria placuta alu propune viitórei adunâri gener. spre aprobare spre a i se poté apoi dá diplom'a de membru fundatoru alu Asoc.

§ 93· Se reportéza, ca D. negut. in Belgradu Israel Löwi a oferitu la fundulu Asoc. 30 fl. v. a.

I se esprima multiamita protocolarmente, sî secret. se insarcinéza ai trametc prin D. Col. resp., cerut'a cuitantia de primire.

§ 94. Se referéza despre tiparirea acteloru ad. gen. VI tînuta la Alb'a Iuli'a in 28 sî 29 Augusu c. n. — cari facu cu totulu in tipariu 9½ coli — presentandu-se totu de odata contulu tipografiei archidiecesane pentru tiparirea acelor'a, cu pretiulu de 15 f. pentru o cóla, conformu conclusului ad. gen. dela Belgradu din a. c. Nr. VI p. 8.

Conclusu. Comitetulu dorindu, cá actele Asoc. sa se vendia cu unu pretiu pre câtu numai se póte de moderatu, in sperantia, cá inteligînti'a româna, inca nu va lipsí a se interesá de acelesi : aflá cu cale a defige pretiulu unui esempl. pentru membrii Asociat. numai cu 35 xr. v. a., ear pentru acei'a, cari nu suntu membrii ai Asoc. cu 40 xr. v. a.

Totu deodata decide asemnarea la cas'a Asoc. a esolvirei contului pentru tiparirea susu numiteloru acte, carele cu brosiurarea cu totu,— computata tóta cól'a a 15 f. v. a. — face sum'a de 158 f. 50 xr. v. a. (ad. cu 41 f. 50 xr. mai putînu decâtu a fostu sum'a preliminata.)

D. membru alu Comit. Dr. Ioane Nemesiu, cá referintele Comissiunei insarcinate cu esaminarea concurseloru intrate la stipendiulu Asoc. de 80 fl. — pentru carele conformu unui conclusu alu Comit. in siedinti'a din 6 Nov. a. c. § 85 se publicase concursu cu terminulu pâna in finea lui Nov. a. c., — referéza, cumca la acestu stipendiu au concursu 6 Juristi din patria sî totu deodata ca numit'a comissiune de 4 membri ai Comit. pre bas'a documenteloru produse sî a meseritâtiei constatate, a aflatu cu cale a propune in ordine pre 3 insi dintre concurenti pentru acelu stipendiu, dintre cari in loculu intâiu totusi sî da opiniunea pre lânga Juristulu in alu III-lea anu, Ioann Piso.

Conclusu. Dupa mai indelungate desbateri propunerea comissiunei s'a primitu din partea Comit. Asoc. sî asiá cestiunatulu stipendiu s'a conferitu susu numitului Juristu in alu III anu la c. r. Academia din Sabiiu Ioann Piso cu indetorirea insa cá sî acestu stipendiatu alu Asoc. sa se legitime cu finea fia-cârui semestru scol. despre progresulu fâcutu in studia.

Totu deodata se decide asemnarea la cas'a Asoc. resolvirei aceluiasi stipendiu in rate trimestrale, pre lânga cuietantia vidimata de directiunea institutului resp.

§ 96. Dlu bibliotecariu referéza, ca Secr. II ia predatu o sabia vechia, cá monumentu de anticuitate spre a se pastrá in museulu Asoc., cum sî dóue monete vechi de arama.

Se ia spre sciintia cu multiumire.

§ 97. Totu D. bibl. referéza, ca D. prof la gimn. c. r. de statu in Sabiiu W. Schmidt a daruitu in favórea bibliot. Asoc. 1 esempl. din opulu seu intitulatu : „die Stamburg der Hunyade in Siebenbürgen“

Conclusu. I se esprime Dlui daruitoriu multiamita protocolarmente sî D. bibl. se insarcinéza a-lu trece in catalogulu bibliotecei Asoc.

§ 98. Asemene se referéza, ca din partea societâtiei scientifice literarie sî artistice din Bucuresci numite : „Ateneulu românu“ s'a tramesu pentru Asoc. 1 esempl. din fói'a aceleiasi lunaria intitulata : „Revist'a mensuale“ pre lunile lui Iuniu, Iuliu s Augustu a. c.

Se primesce cu recunoscintia.

§ 99. Se presentéza conspectulu despre interesele intrate la fondulu Asoc. cu 1 Nov. dupa couponii dela obligatiunile de statu aflatórie in proprietatea Asoc., acele interese facu sum'a de 29 fl. 6 xr. v. a.

Se ia spre sciintia.

§ 100. Se reportézá despre banii incursi la fondulu Asoc. dela siedinti'a trecuta a Comit. pâna la siedinti'a acést'a sî anume :

a) prin D. negutiatoriu sî col. in Lugosiu Iov'a Popoviciu s'a tramisu la fondulu Asoc. parte cá taxe restante pre anii trecuti, parte cá taxe pre an cur. 30 fl. v. a.

b) Deadreptulu la cass'a Asoc. parte cá taxe de m. ord. parte pentru acte, au incursu sum'a de 45 fl. v. a.

§ 101. Rvn. D. vice-presiedinte alu Asoc. Tim. Cipariu prin scrisórea din 29 Nov. a. c. incunosciintiéza, cumca e determinatu cu 1 Ian. c. v. 1867 a edá apromisá fóia periodica literaria pentru filologi'a sî istori'a româna, rugandu-se totu deodata de spriginulu apromisu din partea Asoc. nu intratâtu materiale, câtu morale.

Conclusu. Comitetulu primesce cu cea mai via placere acésta incunosciintiare sî se simte detoriu a atrage cea mai incordata atentiune a publicului romanu de specialitate cu privire la imbratisiarea sî spriginirea acestei foi cu tóta caldur'a, cu acea adaugere, ca Comitetulu Asoc. din partesi conformu conclusului din 6 Martiu a. c. § 19 inca nu va lipsí a dá dupa putintia sî impregiurâri totu spriginulu seu.

Cu aceste siedinti'a Comitetului Asoc. se incheià pre la 1 óra dupa amédi.

Andreiu Bar. de S i a g u n'a m. p. Presiedinte.

I. V. Rusu, m. p. Secr. II.

Diet'a Ungariei.

Pâna in momentulu de fatia abiá s'a terminatu desbaterile asupr'a celoru dóue propuneri a lui D e á k sî T i s z a, despre cari amu fostu atinsu dupa unu telegramu sî dupa altulu amu impartasîtu propunerea lui Deák pre largu. Din discursurile ce se rostira pâna acum in diet'a ung. vedemu, ca de-sî oratorii impârtili in dóue tabere marcate sî cu totulu diferite un'a de alt'a, ambe aceste dóue tabere alérga spre unulu sî acelasi scopu, câtra o câtu mai mare independintia a Ungariei fatia cu celelalte provincii séu tieri de coróna ale monarchiei austriace. Acést'a e tem'a principala a cuventâriloru ori câtu de varie s'aru vedé variatiunile din cuventârile cele lungi sî imbracate in o abundantia de figuri oratorice.

Câtu pentru ajungerea scopului dietei, inca suntemu departe de a i puté spune resultatulu, pentruca dupa pornirea lucruriloru, mai suntu póte inca multe desbateri pâna sa ajunga tréb'a in tramiterea adresei, a cârei scheletu e depusu in propunerea lui Deák.

Pentru o óre-sî care orientare sa punemu inaintea cetitoriului unele estrase câtu de mici din unele cuventâri de pâna acum ale sessiunei de fatia.

Colomanu T i s z a deschide sîrulu, se intielege ca pentru cá sa apere sî justifice propunerea sea. Elu culminéza in aceea, ca regimulu pretinde cá Ungari'a sa-si parasésca mai i n t â i u drepturile sele sî a p o i sa-si capete coustitutiunea sea. Elu pretinde insa cá regimulu sa restatoresca constitutiunea in intregitatea ei nevatemata sî diet'a sa pasiésca in intielesulu acest'a in modu decisu; acést'a o cere politic'a cea sanetósa, precautiunea sî detori'a. Br. E ö t v ö s statoresce mai intâiu punctulu seu de manecare intru aceea, ca ambe propunerile arata, ca gravaminele tierei nu suntu delaturate prin rescriptulu celu ce a redeschisu diet'a. Dupa mai multe argumentâri despre necessitatea unui ministeriu responsabilu ajunge la parerea ca principiele elaboratului comissiunei despre afacerile comune nu suntu periculóse pentru independinti'a Ungariei sî se potu luá in desbatere sî inainte de a avea regimu responsabilu, ba e de convingerea ca acést'a e tocm'a de doritu, pentruca dela sanctiunea pragmatica incóce inca nu au mai avutu diet'a sa delibere asupr'a unui actu asiá insemnatu sî asiá e de lipsa ca in privinti'a acést'a sa se formeze o o p i n i u n e p u b l i c a in tiéra sî afara de tiéra. Continuarea lucrâriloru comissiunei de 67 nu se póte privi de o slabiciune séu concessiune. Mai revenindu odata asupr'a ministeriului respunsabilu cu care firesce ca aru merge lucrurile sî mai iute sî mai bine, densulu totu nu desperéza pentruca déca diet'a ungurésca, carea sî inainte de 1848 nu au avutu ministeriu respunsabilu a sciutu sa castige invingerea principieloru liberale sî acum va puté esoperá aceea ce e dreptu, déca nu dela regimulu de fatia dela celu urmatoriu, sî asiá voteza pentru Deák. Cont. Bel'a K e g l e v i c h vine asupr'a impregiurârei ca ce s'aru intemplá candu natiunea germana si-aru reclamá pre fratii sei din Austri'a, sî Ungari'a aru fi legata prin contractele afaceriloru comune? E pentru uniune personala sî votéza asiá dara pentru Tisz'a. Baltasar H o r v á t h incepe a remonstrá contra intentiuniloru regimului de a privá pre Ungari'a de continuitatea de dreptu. In decursulu cuventârei sele insa vine la conclusiunea ca Ungari'a numai pre lânga Austri'a póte sa traiésca. Elu conclude ca intarindu-se Ungari'a se intâresce sî Austri'a; cadiendu Ungari'a sî Austri'a trebuie sa cada. Pentru realisarea celei dintâiu sî incungiurarea celei din urma impregiurâri afla bune afacerile comune prin urmare sî desbaterea loru sî asiá e pentru Deák. Oratori cari mai urméza vorbescu totu in acelasi intielesu fia-care dupa partit'a sea.

Foile centralistice din Vien'a striga din resputeri ca impacarea va fi impossibila, pentruca ungurii nu uita sî nu invatia nimic'a; cele care aveau óresi care aeru de unu dualismu moderatu, inca sa temu ca diet'a Ungariei din ce va simtî pre regimu mai gat'a spre a face cessiuni cu atât'a voru fi sî pretensiunile ei mai mari. Se unescu cele mai multe voci intru aceea, ca la intemplare cá regimulu sa impace pre unguri dupa voi'a sî placulu loru, greutâtîle numai aru cresce sî s'aru immultî, pentruca atunci aru incepe nemultiamirea popóreloru asuprite.

Adeverulu cestu din urma e necontestabilu, pentruca unde potu sa fia in unu statu civilisatu sî constitutiunalu astadi popóre fâra drepturi sî asuprite? insa sa nu ne grabimu cu cuventulu celu din urma acum candu abiá se incepù activitatea dietei, candu lucrurile inca n'au venitu asiá dicendu in adeveratulu loru cursu. Un'a sa insemnâmu inca, ca in diet'a ungurésca s'a aflatu sî unu magiaru br. Simonyi din stâng'a, carele sa vorbésca in favórea natiunalitâtîloru. Noi o inregistrâmu acést'a lânpa apelulu lui Eötvös la opiniunea publica, fâra de a legá de dens'a nisce fantasii optimistice,— simplu cá unu semnu alu tempului mai nou.

Evenemінte politice.

S a b i i u in 26 Novembre.

Din Vien'a se telegraféza ca Maj. Sea Imperatulu primesce astadi adres'a dietei din Austri'a de josu. — Diet'a din Pest'a au terminatu joi desbaterile asupr'a celoru dóue propuneri a lui Deák sî Tisza. Venindu aceste la votu, a lui Deák au avutu majoritatea voturiloru (227; pentru Tisza 107; 50 absente.)

Eri s'a alesu comissiunea adresei. Membri suntu: Deák, Andrássy, Eötwös, Sztkirály, Antoniu Csengery, Somsich, Miko, Kemény, Lonyai, Gozsdu, Bezeredy, Vaj, Gorové, Zeyk, Rannicher.

Precandu dupa foile oficióse germane intre Austri'a sî Russi'a aru domní relatiunile cele mai bune, pre atunci dîce o fóia oficiósa ce apare in Vien'a in limb'a francesa urmatórele:

„Ori-care regimu sa incungiure a face agitatiuni pre terenu streinu. Austri'a in privinti'a acést'a este cu totulu nevinovata; déca s'aru puté dîce acést'a sî despre tóte celelalte regimuri, atunci s'aru stinge o agitatiune carea are de scopu, sa ne faca sa credemu in esistinti'a unei cestiuni galitiane. O astfeliu de cestiune nu esista sî regimulu va sci luá mesuri potrivite spre a incungiurá cá nici sa nu se ivésca.“— Noi dorimu dîce „Zukunft“ totu deodata tare, cá din nici o parte sa nu se aduca o cestiune polona pre tapetu, câci acést'a s'aru puté aduce dupa tendinti'a contrariloru in combinatiune cu o cestiune galitiana. —

Diuariele oficiale nu vorbescu in tempulu mai dincóce despre relatiunile din Candi'a. Insa pacificatiunea acestei'a se denéga sî luptele s'aru fi inceputu de nou. Dupa scirile ce le avemu mai próspete, insurgentii nu viséza de supunere, ci suntu determinati, a se aperá in positi'a loru, pâna la estremu.

Crestinii din Turci'a suntu otâriti, a incercá scuturarea jugului, carele din dî ce merge se face totu mai nesuportabilu. Chiaru sî Turcii suntu petrunsi de convictiune, ca se apropie finitulu imperiului loru. Macedoni'a, Tesali'a, Albani'a intréga sî Serbi'a vechia suntu intr'o ferbere periculósa, Bosni'a inca nu va lasá sa ascepte multu dupa sine, sî asiá se póte, cá popórele sa incépa cestiunea orientale.

Foile oficióse din Belgradu constatéza din primirea senatorului serbescu Marinowic la curtea din Petropole, ca intre regimulu principelui serbescu sî intre regimulu rusescu aru domní relatiunile cele mai cordiali.

D e s u b P r e d é l u Octomvre 1866

III.

(Urmare sî capetu din nrii 88 sî 89.)

Candu dau parintii copiii la scóla sa nu créda ca cu acést'a au facutu totu ce e de lipsa pentru crescerea copiiloru loru. Sa nu créda ca acést'a va desradacinà tóte naravurile câte a aflatu locu in anim'a fiitoriulu cetâtiénu in cas'a parintésca sî in pregiurulu acelei'a, pentruca de o parte acést'a e fórte greu, de alta invetiatoriulu are mai putîna ocasiune de a intrá in anim'a fiacârui'a sî póte nici nu scia cum, séu nici nu se intereséza séu póte ca elu are grige de a desvoltá numai mintea sî de ai immulti cunoscintiele, ca celu multu sa se póta produce cu elevulu seu la esamenu. Trebuie sa observâmu ca noi privimu aici lucrulu cum e in multe casuri, sî nu cum aru trebuí sa fia.

Scólele mijlocii precum suntu gimnasiele iara au mai multu cu mintea copilului seu tenerului de a face. Ele presupunu basea culturei animei de a casa sî ce mai potu face este ca ele priveghéza, cá sa nu patimésca sa nu degenereze aceea. Ele presupunu sî religiositate sî pietate câtra cele ale religiunei, de aceea de-sî se propune inca religiunea in trensele, ele suntu mai indrasnetie fatia cu elevii loru sî i ducu sî le arata sî religiuni sî obiceiuri sî caractere de prin alte religiuni vechi, mai alesu din tempurile clasice; presupunu insa totudéun'a, ca acei dusi prin templele aceste pagâne; cei câroru li se deschidu ochii sî pentru alte pâreri despre religiunea crestina, au ajunsu acolo incâtu si-au insusîtu principiulu: „ca un'a e religiunea, carea sa-ti impace consciinti'a; pre celelalte insa sa nu le despretiuesci, pentruca atunci vatemi convingerile religióse ale altor'a, cari in acésta privintia se deosebescu de tine, in unulu séu altu modu (suntu de alte confessiuni). Sî precum nu-ti place tie sa-ti despretiuiésca cine-va confessiunea ta, asiá trebuie sa cugeti, ca nici altui'a nu-i place sa-i despretiuiesci pre a lui.“

Din cele de pâna ací se vede asiá dara, ca parintii au sa puna basea la cultur'a animei, scól'a sa ajute mai târdîu parintiloru in acésta privintia, pre lânga implinirea missiunei de a cultivá mintea, prin inmultirea cunoscintieloru, dara apoi sî un'a sî alt'a trebuie sa scóta din isvorulu celu nesecaveru alu religiunei, carea nu se póte altmintrea face decâtu numai prin biserica. Déca voru contribuí toti factorii acesti'a la cultur'a cui-va

atunci sî anim'a sî mintea se cultiva de o potriva. Atunci vomu avé ómeni intielepti sî cu probilitate, caractere bune, câroru ce e sântu, li e sî loru sântu sî ce e pecatu sî uritu, li e sî loru pecatu sî uritu. Atunci societatea e societate de ómeni; altmintrea e o societate de animale conduse de instinctulu celu mai ticalosu alu egoismului, cârui si jertfesce cine-va, cá lui Molochu, sî fiii sei, intre sunetele chimvaleloru sî ale trambitieloru, adeca, ale fraseloru celoru mai seducatóre: de liberalitate, natiunalismu s. a. l.— Nu amu dîsu sî nu dîcu reu acei ce dîcu: ca cultur'a mintiei fâra de cea a inimei e periculósa.

Betranii nostri se vede ca nu au cugetatu la impregiurârile aceste, nu au cugetatu la aceea ca fiii loru cum voru fi esîtu de inzestrati de acasa cu armele spiritului séu mai bine ale animei, candu au plecatu la scólele, cari la noi au fostu ale strainiloru, unde in locu de a fi nutritu putînulu ce l'a suptu cu laptele mamei sî l'au scosu din cas'a parintésca, a cautatu póte a fi inlaturatu, séu in casulu celu mai bunu a fi negligitu. Urmarea nisuintiei de a instrainá pre cine-va de câtra aceea ce mai nainte ia fostu sântu séu de alu face numai nepasatoriu, au fostu ca i s'a slabitu puterea morala, sî atâtu santieni'a câtu sî cinstirea au devenitu nisce lucruri de risu sî despretiu, séu ce e sî mai reu, nisce masce, sub care sa se ascunda cine-va, cându va sa insceneze ce-va infernalu.

Dara reulu nu se opresce ací. Altii mai slabi sî a câroru judecata nu are atât'a atitudine, vinu la credinti'a ca déca celu cu invetiatura nu tîne multu de santieni'a cutârui sî cutârui lucru, la ce sa tîna sî elu? Vede d. e. pre altulu pre care-lu crede omu invetiatu, ca nu cerceteza biseric'a, face sî elu asemenea; aude despretiuindu sî criticandu scriptur'a, i denega sî elu respectulu de mai inainte. Tote invatiaturile date de biserica, prin antestatatorii ei sî cuprinse in scriptura, pre cari se baséza societatea omenésca, se clatina in anim'a lui. Sigurantia reciproca se surpa sî in fine bratiulu celu mai vertosu alu unei justitie de feru, numai póte impedecá desolarea de familii sî de societâti.

Cá sa incungiurâmu tóte aceste aru trebuí sa cugetâmn, ca sî alte popóre suntu culte sî au invatietura, dara sciu cá sa-si respecteze biseric'a sî pre fruntasii sei; ceea ce li e sântu respectézu cá pre o santienia. Cu câtu unu atare individu sta mai susu in societate cu atât'a elu servesce de modelu celorulalti intru tóte cele bune. Asiá sa fia sî la noi sî atunci toti ne vomu indulcí de bunatatea culturei sî a civilisatiunei, pre careu sa nu o schimbâmu cu spoitur'a de civilisatiune, atunci sî cei betrîni nu voru avé ocasiune a se plange asupr'a celoru tineri ci se voru bucurá de ei.

Brasiovu 21 Novembre 1866.

In numerii 88 sî 90 ai „Gazetei Transilvaniei“ Dlu Redactoru Muresianu 'si uita de tóta bun'a cuviintia, cu carea trebuie sa se pórte fia-care omu in societate; si uita a-si pastrá baremu aerulu de omu prudinte sî de literatu românu; si uita chiaru, ca fói'a Dsele publica — celu putînu la aparintia — solidaritatea, câci altfeliu acesti numeri n'aru puté lucrá cu atât'a falsitate sî malitia anumitu pentru scisiune, nu numai in sinulu natiunei, ci chiaru sî aici intre noi, conlocuitorii Dtale.

Bine, ce tendintia a pututu avé Dlui, candu scrie in publicu prin jurnalulu seu nr. 88, ca numai unii negutiatori **slabi de caracteru** si-au retrasu plenipotenti'a, dar elit'a cea grea nu, candu faptele, faptele — nu frasele, dle Redactore! — dau de minciuna asertele Dtale atâtu de invederatu! fii bunu spune cu numele pre Brasiovenii, cari mai au vr'o plenipotentia data Dloru G. B. sî Dr. I. R.?

Vedî Dle, nici unulu nu mai e, fiindca toti si-au retras'o, sî Dta ai fati'a a vorbí cu o usiurintia atâtu de contraria positiunei sî etatei Dtale, numindu pre toti slabi de caracteru. Sî déca e cá sa vorbimu cu limb'a Dtale, atunci ce numire meriti Dta, care ai sedusu pre unii sî pre altii cu minciuni, de a subscrie acea plenipotentia. —

Ne mirâmu, cum unii ómeni invinuescu pre altii de desbinatori, candu tocmai ei suntu desbinatori sî unelte ale desbinârei! Póte ca ei au „mestesiugulu“ acest'a anumitu, fiindca nu numai in natiune, ci sî in societatea mai angusta, ba chiaru in sinulu familieloru loru au saditu scisiunea. Gâciti pentru ce?

Putîni literati, putîni barbati are natiunea româna; sî pentru astfeliu de lucrâri, pentru astfeliu de inaintare sî pentru astfeliu de morala sî-ascutu unii din ei mintea sî pén'a!?

Ir nrulu 90 alu aceleiasi Gazete vine D. Muresianu pentru concordia sî pentru pace — a cârei turburare o cauta cu luminarea — sî scrie acestea:

„Séu déca aru fi venitu, — cá sa se tramita adresa de in„credere sî ca in urm'a acest'a s'aru fi sî facutu un'a. Adresa „de incredere fâcuta pe poruncéla nu esprima opiniunea cea ade„verata.“

Cu acestea dle Muresiane, ai atacatu tóta societatea românilor din Brasiovu. Dta, candu-i defaimedi, pâna acolo mergi, a i calificá atâtu de simpli sî de vili, incâtu sa faca adressa „pe poruncéla?“ Pâna acolo mergi, a presupune sî a publicá despre noi sî barbatii nostri de incredere lucruri, nascocite numai in capulu DTale, spre a Te scóte din rusînea, in carea Te surpasi insuti! Dle, Te cunóscemu. „Eu nu sciu sî nici nu credu, sa se faca adressele acestea pe poruncéla; insa ce pecatele sa facu, cá sa esu din glodu. Eata ce! O minciuna trebuie acoperita cu alta minciuna: sa dîcu, ca adressele suntu facute pe poruncéla! Asiá nu numai ca esu la uscatu, ci inca trecu de omu liberalu!“— „Iute péna sî hartía, panacandu nu mi fuge ideea cea buna!“— Eata Dle, fotografi'a cugetului DTale!

Representatiunile tuturoru bisericiloru din Brasiovu sî negutiatorii cá cunoscuti zelosi pentru binele comunu, cá unii, cari nu puteau sa nu se abata dela calea, in care i ajutasesi sî DTa a se incurcá; cá unii, cari pricepura, ca esista dóue câli: legale sî ilegale, de a se luptá cine-va pentru drepturile natiunei, cá unii, cari potu gresî, insa nu potu perseverá in gresiéla, dupa ce o cunoscu cá atare; cá unii cari nu mai puteau stá luati in numerulu aloru DVóstra, cari tóte barfelele le-ati adusu asupr'a capului bisericei nóstre: au otâritu a face adres'a de incredere capului loru bisericescu sî unui'a dintre cei doi presiedinti ai Congreseloru natiunale; sî adres'a acést'a s'a sî fâcutu cu sute de subscrieri sî cu sigile. Subscrierile nu s'au fâcutu pre subt ascunsu sî in trécatu pre ulitia sî luandu pre unulu câte unulu, cum le-ai adunatu Dta, ci in adunare dupa desbatere, s'au subscrisu.

Dle! Déca DTa esti angajatu cui-va, cá sa-i faci „tréba“ cu fói'a DTale, crede-ne ca déca ne ai lasá pre noi in pace, nu ti-aru imputá angajatorulu nimic'a, de óre-ce cu acést'a sî cu altele de acestea nu-i faci tréba. Dór scii sî Dta proverbiulu romanescu, ca „cu minciun'a póte ca prândiesci, dar de cinatu nu mai cini!“ —

Nisce Negutiatori.

Boianu 12 Novembre a. c.

(Estrasu din o corespundintia.) Conformu acteloru sinodali din anulu 1864 s'au tinutu in 10 Nov. a. c. in comun'a Boianu, protopopiatulu Cetâtiei de balta sinodu protopopescu sub presidiulu Par. Protop. George Tamasiu pentru organisarea Protopopiatului.— Dupa seversîrea servitiuluiui ddieescu se adunara toti preotii cu P. Protopopu in frunte in cas'a parochului localu D. Ch., unde dupa chemarea duchului santu cu „Imperate cerescu!“ se facú organisarea sî alegerile amesuratu §§-loru respectivi din actele sinodali, decurgendu tóte in ordinea cea mai buna. In fine Par. Protópopu incheiá sinodulu cu o cuventare potrivita.

Principatele române unite.

Marti, la 15/27 Nov., s'a deschisu prim'a sessiune a primei legislature a constitutiunei din 30 Iuniu, in sal'a adunârei deputatîloru, conformu programei publicate in „Monit. oficiale“.

Solenitatea aru fi fostu in adeveru mare, déca tempulu n'aru fi fostu improtivitoriu. Déra unu poleiu alunecosu, sî plóia continua, permisese numai celoru mai curagiosi sa iésa pe strade sî sa urce dealulu mitropoliei.

La 12 óre musicele sî tunurile anunciau venirea Domnitoriului in mijloculu representatiunei natiunale. M. Sea a intratu in sal'a care l'a primitu in aplaude sî hura! generale.

Discursulu s'a ascultatu cu cea mai mare atentiune de câtra toti. Este fórte deveratu ca in acestu discursu alu tronului erau sî passage cari inaltiau animele, erau sî passage cari veseleau fetiele, erau sî passage cari posomorau fruntîle.

Meritulu negresîtu sî a unoru sî a altor'a este alu primului ministru contitutiunalistu, d. Ioann Ghika, din a cârui péna nu póte scapá nimic'a care sa nu fia bine ganditu, bine studiatu, bine dîsu.

Acestu memorabile discursu alu tronului, asiediatu la loculu seu eminente in istori'a patriei, este menitu sa intretina multu tempu sî conversatiunile prin diferitele cercuri ale societâtiei, sî pressa, sî cugetârile, sî lucrârile parlamentului românu in ambele sele sectiuni. „Tr. Carp.“

Noi l'amu publicatu in nrulu trecutu.

Joi sér'a, 17/29 Nov. s'a tînutu solemnitatea de deschidere a atheneului românu, (vedî sî nrulu viitoriu R.) anunciata prin acésta fóia Duminec'a trecuta.

Mari'a Sea Domnitoriulu, Eminenti'a Sea Mitropolitulu primatu, d. ministru alu Instructiunei publice, sî unu publicu alesu sî numerosu debarbati sî femei, asista la acésta solemnitate, unde, o constatâmu cu fericire, se dede dovéda despre aventulu ce in curendu are sa-sî ia literatur'a artile sî sciintiele, sî la noi, incuragiate prin presenti'a Mariei Sele Domnitoriului la solemnitatea acestei institutiuni creata sub ministeriulu dlui Nicolae Cretiulescu, sî de câtra publicu a cârui amóre se vede crescandu pentru desvoltarea sî prosperarea calturei române.

Interessulu sî impacienti'a tutor'a la reinceperea lecturelor de sér'a atâtu de placute sî folositóre, se vedù inca sî din graba, cu care invitatii fura adunati, astfelu ca cu o óra mai nainte de ór'a inceperei solemnitâtiei sal'a erá plina.

La 8 óre Mari'a Sea Domnitorulu intra in sala in intonârile unui imnu cantatu de câtra corulu de musica vocale alu desfiintiatului conservatoriu de musica sî declamatiune, sî in uralele sâlei

intregi. Mari'a Sea intrà precedatu de presiedintele d. Scarlatu Rosetti pâna la loculu destinatu M. Sele, unde-i presentà unu buchetu.

Dlu Aurelianu, unulu dintre membrii atheneului, citì o dare de séma despre lucrârile atheneului românu, in care se facù istoriculu creatiunei atheneului, fâra a se spune ca creatorele acestui atheneu fu ministrulu Cretiulescu, sî in sîru se facù o espunere pe scurtu despre lucrârile membriloru sei.

Dupa acést'a unu concertu de piano, de violina sî de violoncelu fu executatu admirabile de câtra dn'a Riureanu, dlu Voinescu (junele) sî d. Petrescu. Junele d. Balabanu delectà urechi'a publicului prin o aria româna cantata de dlui cu o voce putinte.

Mai multe persóne continuara concertulu.

Apoi d. Bacaloglu esplicà sî facù câte-va productiuni de fisica, sî aretà progressulu la care a ajunsu sciinti'a acést'a.

Concertulu reincepú, sî M. Sea Domnitoriulu parasí sal'a petrecutu iarasi de presiedintele d. Scarlatu Rosetti sî de membrii ateneului.

D. V. A. Urechi'a, surprinse publiculu cu cuvintele pline de amaraciune: Poesi'a a muritu! dómneloru sî domniloru! poesi'a a muritu!!! sî asupr'a acestor'a declama o critica severa pe unu tonu lamentatoru, amintí numele a câti-va din vechii poeti ai nostri: Heliade, Negruzzi, Alessandrescu, Alesandri, Bolintinénu, spuse ce faceau mai inainte sî ce facu astadi, sî terminà cu acestea ca: „Poesi'a n'a muritu pe câtu tempu va mai trâí unu singuru românu!" sî reciti câte-va poesii ale juniloru poeti: reposatulu Deparatianu, Nicoleanu etc.

D. Stanescu incheia solemnitatea printr'o espunere asupr'a lucrâriloru de arte: pictura, architectura, etc. insîrandu diferitele opere ale artistiloru români, intre cari d. Aman ale cârui opere se urcà la numerulu de 200 bucâti.

Varietâti.

Multiamita publica.

P. O. Dnu Protopopu Iosifu Brancovanu, carele au daruitu Seminariului archidiecesanu gr. or. de aici un'a cuantitate fórte insemnata de legumi, sî e asiá dara celu dintâiu, carele dela infiintiarea acestui institutu, l'au spriginitu in acestu modu, i se aduce pentru acést'a marinimositate démna de imitatu multiamita publica dela

Sabiiu 7 Decembre 1866 c. n.

Inspectoratulu Seminarului archidiecesanu gr. or.

*** La gimnasiulu rom. cat. din Clusiu s'au intemplatu o scena trista. Spargandu-i-se profesorului K—s o feréstra, elu numai decâtu luà pre elevii sei la cercetare, cá sa afle, carele dintre ei au facutu acést'a. Au mersu insa pâna intr'acolo, de au batutu sî maltratatu pre doi copii (de românu) din clas'a 3. gimn. intr'unu modu asiá de neumanu sî crudelu, incâtu dupa parerea medicului, respectiviloru le trebuie dóue pâna in trei septemâni, cá sa se póta restituí (vindecá). Elevii n'au fostu nici unulu vinovatu, prin urmare nici n'au pututu marturisí nimic'a.— Profesorulu respectivu, calugaru misericordianu, este depusu din profesoratu sî totu deodata s'au inceputu investigatiune incontr'a lui.

*** Din prinsórea comitatului Hunedórei, din Dev'a, au fugitu in 16 Nov. unu condamnatu periculosu; dupa scrisórea prigonitóre numele lui este Georgie Moldovanu alias Julius Bathory,— Iosifu Lazaru, George Bosi; elu este in etate de 23—24 de ani, casatoritu, tata la patru copii, de religiunea gr. or. Elu dîce dupa impregiurâri ca loculu nascerei sele este Alb'a Iuli'a, Hatiegu, séu Sz. Udvarhély. In deobsce se face pre sine carausiu, mesariu, speculantu de vinu sî farina, teatralistu, invatietoriu, séu preotu rumanescu. — Celu putînu asiá cetimu in foile neromâne.

*** Unu tîganu din jurulu Sabiiului merse in Turnisioru sî promise la ómeni, ca elu le va procurá lucru cu plata buna la directiunea de cladire; i trebuie insa bani pentru timbrulu suplicei. Mai multi i sî dedera numai decâtu bani spre scopulu acest'a. Dara preste putînu vediura ómenii din Turnisioru, ca suntu insielati si adusera pre tîganulu la forulu judecatorescu, carele acum'a se afla in arestu.

Publicarea

baniloru incursi la fondulu Asoc. tranne române dela siedinti'a Comitetului din 6 Nov. a. c. pâna la siedinti'a aceluiasi din 4 Decembre c. n. a. c.

1) prin d. Senatoru sî col. alu Asoc. in Belgradu Nicolae Berghianu s'a tramisu la fondulu Asoc. unu ofertu frumosu, de 30 fl. v. a. din partea dlui negutiatoriu in Belgradu Israel Löwi, (neromânu).

2) prin D. negutiatoriu sî col. Asoc. in Lugosiu Iov'a Popoviciu s'a tramisu la Asoc. cá taxe rest. sî anume: a) dela D. Dr. Aureliu Maniu taxe rest. pre an. 1863/4 5 fl. b) dela D. castelanu Ioann Iovitia pre an. 1863/4 5 fl. c) dela D. negutiatoriu Constantinu Udrea pre an. $186^{3}/_{4}$ $186^{4}/_{5}$ $186^{5}/_{6}$ sî $186^{6}/_{7}$ a 5 fl. cu totulu 20 fl. Sum'a 30 fl.

3) Dela D. negutiatoriu in Pest'a Alessandru Nedelcu s'a primitu la fondulu Asoc. in obligatiuni de statu sum'a de 200 fl. (facendu-se prin acést'a numitulu Domnu membru fundatoru alu Asoc. trnne române).

4) Dela D. prof. gimn. in Craiov'a Sim. P. Mihálli pentru 10 esemplarie vendute din act. ad. gen. I—V s'a primitu 20 fl.

5) A mai incursu la cas'a Asoc. tranne: a) dela Dlu. Dr. Basiliu Szabo cá taxa pre fia-care anu, sî anume pre an. 1865/6 20 fl. b) dela Dlu Senatoru Petru Rosc'a cá taxa de m. ord. rest. pre an. 1865/6 5 fl.

Dela Secretariatulu Asoc. tranne române.

Sabiiu in 4 Decembre n. 1866.

Nr. 42—2 **Citatiune edictala.**

Prin carea Ann'a Manea din Sisnau tînutulu treiscauneloru in secuime, carea de 7 ani cu necredintia au parasitu pre legiuitulu seu barbatu Alesandru Barsanu din Marcosiu, Comitatulu Albei de susu, fugindu in lume cu unu tîganu din Dalnocu, anume Misca Puiu, sî nesciindu-se loculu ubicatiunei ei, se citéza prin acést'a cá in terminu de o $^{1}/_{2}$ de anu cu atâtu mai vertosu sa se infatiosiedie inaintea subscrisului foru protopopescu, cu câtu ca la din contra se va dá divortiu barbatului seu la intielesulu SS. Canóne ale bisericei nóstre dreptucredincióse resaritene, sî in absenti'a densei.

Forulu Protopopescu gr. res. ortodoxu alu Tractului Hidvégului.

Elöpatak 1 Noemvre 1866.

Ioann Mog'a Protopopu alu tract. Hidvég.

Assicurazioni Generali cu privil. c. r. in Triest,

intemeiata in anulu 1831,

cu unu fondu de sigurantia dupa bilantiulu, publicatu in 17 Octobre 1865, de 23 milióne sî 894619 f. 70 xr.

primesce prentru premii fórte potrivite:

a) asecurantii contr'a pagubiriloru prin focu;

b) asecurantii pentru viéti'a ómeniloru, cu sî fâra profitu, de capitale, pensiuni sî rente, precum sî asecurantii de zestre.

Societatea, indreptatîta de a eserceá tóte plasele de asecurantia, cari suntu iertate dupa legi, au fostu dintre tóte institutele austriace de asecurantia cea dintâiu, carea au introdusu asecurantiile vietiei sî au purtatu inca din inceputu neintreruptu grija pentru ele, cá sa oferese participatoriloru tóte comoditâtîle ce suntu impreunate cu o soliditate duratóre a societâtiei.

Intre combinatiunile diferite ale asecurantieloru pentru casulu de mórte ne oferesce la tarifulu II cu profitu inlesniri deosebite, de órece la cestea din urma da societatea participatoriloru din profitulu, ce resulta, 75%, prin ceea-ce se reduce plat'a premieloru la o suma cum se póte de mica.

In anulu 1862 se urca profitulu de impârtîre la $74^{27}/_{100}$ pr. in anulu 1863 se urca profitulu acest'a chiaru sî la $98^{64}/_{100}$ proc.; in anulu 1864 la $70^{83}/_{100}$ proc.; in anulu 1865 la 13 proc. sî in anulu 1866 la $25^{61}/_{100}$ proc. ale premieloru platite. Fórte observabilu este, ca daun'a (pagub'a) ce se póte face intr'unu anu o portà institutulu singuru; folosulu acest'a este fórte mare, deóre-ce bilantiulu se incheie din anu in anu, eara profiitulu ce se cuvine in privinti'a politieloru, cari-si perdu valórea prin mórtea asecuratului s'au prin incetarea, de a plâtí premiele, trecu in proprietatea celoru-lalti participatori.

In ce mesura urcata a esperimentatu societatea folosinti'a sea se vede de acolo, ca ea au platitu dej'a dela inceputulu ei

5 milióne sî 745,467 f. 79 xr. pentru daune in urm'a mortiei a **2709** partite asecurate **3,073,817.**

Reservele, cari se urca

la 11 milióne 726,124 f. 74 xr.

precum sî celelalte fonduri

Sum'a, carea asecura societatea dupa bilantiulu mentiunatu, au ajunsu la cifr'a cea fórte insemnata mai multu de

759 milióne fiorini,

cu unu venitu de premii sî interese de

7 milióne sî 200,000 fiorini,

in care insa nu se cuprinde sî sum'a cea insemnata a tontineloru sî a veniturilor pe viétia.

Ajudecarea acést'a via ne da documentulu celu mai adeveratu despre increderea din tóte pârtîle, de carea se bucura societatea in urm'a apretiuirei acurate a soliditâtiei administrârei sele interne, eara prin sumele enorme de garantia se oferesce publicului tóta siguranti'a, ce se póte dorí.

Subscris'a agentia principala se recomenda dara onoratului publicu, doritoriu de asecurantia, a se adres'a in ori ce casu câtra dens'a, sî ea este gat'a de a serví cu orice informatiuni in privinti'a acést'a. Sabiiu in 1 Augustu 1866.

Agenti'a principale a asecurantiei generali cu privilegiu c. r. in Triest:

Paulu Nendvich.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 95. ANULU XIV.

Sabiiu, in 1|13 Decembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Dîu'a de S. Andreiu.

Sabiiu 30 Novembre.

Este cunoscutu ca, noi suntemu asiá de fericiti, de acum de unu sîru frumosu de ani impreunâmu cu acésta serbatóre bisericésca sî serbarea onomasticei, acum a Archiepiscopului sî Mitropolitului nostru **Andreiu**, Esc. Sea Baronulu de S i a g u n'a. Inaltu acest'a deprecandu, din caus'a bólei sele, ori ce ovatiuni ce fiii sei sufletesci doriá a i le aduce sî acum cá sî de alte dâti, serbarea s'a redusu la servitiulu ddieescu in biserica, sî la un'a ce s'a tînutu in Seminariulu archidiecesanu.

Eri asiá dara, dupa rugaciunea de sêra impreunata cu privegliare, pre la siése óre s'a adunatu unu numeru frumosu de onoratiori, domni si dómne, se intielege de sine cu cei tînatori de cleru in frunte, in sal'a Seminariului archidiecesanu. Fiindu cea mai mare parte adunati, corulu vocalu deschide solenitatea cu imnulu „Eata diu'a cea dorita“. Dupa acestu imnu vine la tribuna cler. in an. III Nicolae Mircea sî tîne unu discursu potrivitu solenitâtiei, pre care-lu propune cu vioitatea sî precisiunea ce face onóre sî vorbitoriului sî institutului a cârui elevu este. Aici sa ni se permita a incide ca discursulu se introduse cu: cele dóue impregiurâri ce suntu caracteristice barbatîloru mari, cari de o parte stralucescu cá o aurora inca dela inceputulu activitâtiei loru sî de alta parte, dupa unu sîru de fapte maretie, li se formêza aureol'a séu nimbulu, care are sa remana pentru vécuri, dreptu isvoru de fericire pentru omenime si dreptu modelu pentru incuragiarea altor'a la asemenea fapte. Dupa acésta introducere intr'o ochire fugitiva espune disertatorulu faptele cele mai maretie ale Escelentiei Sele P. Archiepiscopu sî Metropolitu dintre cari accentuéza cu deosebire, infiintiarea institutului pedagogico-teologicu; a seminariului in care acum de 3 ani incóce se ocrotescu câte 50 de juni clerici pe fia-care anu, avendu ací pre lânga instructiune, cortelu si victu (cele ale hranei); organisarea scóleloru poporali s. a. sî in fine reinvierea vechei nóstre Metropolii române. In fati'a acestoru fapte enumerate sî ale altoru, pre care scurtîmea tempului nu-i iérta vorbitoriulu a le insîrá, sî radica modestulu cuventu sî róga pre celu Atotuputinte, in mân'a cârui suntu puse destinele popóreloru, cá sa tîna Ddieu inca la multi ani pre Archipastoriulu nostru. In urm'a acestoru cuvinte cu care s'a terminatu cuventarea, sal'a a resunatu de unu intreitu sa traiésca Escel. Sea, aclamatu cu caldura din partea tuturoru celoru de fatia. Corulu intonà apoi imnulu „Nu te teme turma mica“ sî alte dóue piese potrivite solenitâtiei. Cu aceste serbarea pentru acea dî se incheia. (Tóte piesele fura esecutate forte bine. Cele dóue din urma, care pentru noi suntu noutâti, au fâcutu deosebita impressiune placuta in audîtori, cu atât'a mai vertosu cu câtu un'a (din urma) e o compusetiuue originala a neobositului prof. de cantâri, dlu Dimitriu Cuntianu).

Astadi s'a celebratu st'a Liturgia, la carea se facù rugaciune din genunchi pentru indelung'a viétia a Archipastoriului nostru.

Fabulele in politica.

Sabiiu 29 Novembre.

„Concordi'a“ aduce in nrulu seu 94 o corespundintia de lânga Ternav'a mare, de cuprinsulu urmatoriu :

„Dle Redactoru ! Betranulu Erodotu spune in cartea I a istorieloru sele, cumca regele Cresu avendu unu fetioru mutu doriá ferbinte, sa audia versulu lui,— cumu numitulu rege a facutu totu, ce ia statu in potere, pentrucá sa delature acésta scadere a fetiorului seu, sî dupa ce prin medici nu s'a potutu folosí, a tramesu legati la vestitulu oraclu din Delfi, cugetandu, ca dóra prin descoperirile facute de Pithi'a va ajunge la bucuria elu, sî cas'a lui.

„S'a insielatu amaru ! Legatii s'au intorsu cu unu respunsu tristu invelitu cam in cuvintele urmatórie : Nepreceputule ! nu dorí, sa audi vocea fiiu-teu resunandu intre paretii casei tale. Multu-ti este mai bine fâra de ea. Pentruca elu va vorbí mai intâiu in dî nefericita.— Asiá respunse Pithi'a dela Delfi, sî vorbele ei s'au implenitu strinsu. Ca dupa spus'a aceluia-si Erodotu, imperati'a lu Cresu erá resturnata, resiedinti'a cuprinsa, palatiulu regescu inundatu de persi, dintre cari unulu erá pre ací, sa strapunga pre insusi regele Cresu. Atunci mutulu, care vediuse tóte, cuprinsu de frica, pentru cá sa scape viéti'a tatane-seu, a sbieratu din tóte poterile. Sî vocea lui s'a deschisu. Vedeti, in ce dî nefericita pentru Cresu !

„Asiá amu patîtu-o sî noi cu „Tel. Rom.“

„Dorindu amu doritu sa audîmu vocea densului. A tacutu. Mai de multe ori a fostu interpelatu in Concordia sî alte dîuarie, sa-si deschida rostulu de auru, sa arunce unu radiu de lumina spre a suptiá intunereculu, in care orbecâmu. In desiertu. „Telegrafulu“ a tacutu sî iéra a tacutu.

„Multu mi-amu sfermatu capulu, cá sa aflu, ce póte fi caus'a acestei tâceri profunde. Intr'unu tardîu mi-a venitu in minte dîcal'a vechia „déca taci, pentruca nu scii ce sa graiesci, lucri intieleptiesce.“ Indata amu cugetatu intru mine : „Telegrafulu“ vede sî acum totu numai i d e i s b u r a t ó r e sî nu le póte aduce la nice unu r e s o n u m a t u r u. De aceea tace.

„De a fostu acést'a caus'a adeverata a tâcerei, séu alt'a eu nu sciu anume. Destulu ca eu asiá amu tienutu sî multi au fostu de unu cugetu cu mine. Sî de aceea tacerea densului nice nu o am luatu de invertosiare séu vorbindu mai la intielesu : nu o amu imputatu impetrirei lui.

„Dara acum de vre-o dóue septemâne vocea „Tel. Rom.“ s'a deslegatu. Acést'a me suprinde sî-mi stórce intrebarea : ce s'a templatu ? cum s'a produsu acésta schimbare insemnata ? a radicatu cine-va man'a spre capulu Telegrafului ? séu dóra Telegr. a a datu de „b u s o l'a b a s e i“ sî cu ea in man'a se a apucatu sa ne indrepte pre calea fericirei ?— „Telegr.“ nu se indura a ni spune lamuritu, ci dîce numai, ca densulu nu face nici unu pasiu in caus'a natiunala sî opresce strinsu, cá nici altii sa nu cutedie a intreprinde nimicu. Sî apoi chiaru in numerulu mai próspetu merge ce-va mai uitandu-si rol'a de sfinx se apuca, se asterna drumulu spre — Pest'a.

„Mie mi se pare, ca intre cele aduse ací din trecutulu fabulosu sî presente este asemenetate. Observediu insa, ca fetiorulu lui Cresu si-a deschisu vocea spre a scapá pre tatalu seu de perire, óre Telegrafulu inca-si deschide vocea sea spre a ne scapá de perire ? séu din contra ? lumineze-me. nutiulu.“

Nu ni se pare intru tóte potrivita fabul'a de mai susu sî de aceea ne vedemu siliti a reflectá corespundintelui Concordiei prin urmatórea fabula :

„Erá unu medicu vestitu, a cârui veste petrunse departe. Elu in apropierea sea nu suferea bucurosu pre nimenea, pentruca i erá téma sa nu i se descopere secretulu. Intr'o dî i se presentà unu mutu, care i oferesce servitiulu seu. „Bine“, credea mediculu, „acest'a va fi bunu de mine.“ Mutulu lu petrecea la tóte operatiunile sele chiaru sî cele mai grele, observà insa ca domnulu seu, mediculu pe dî ce merge slabesce sî din puterile fisice sî din memoria sî asiá devenea periculosu in intreprinderile sele pentru patientii sei. Odata erá sa faca mediculu o operatiune la unu individu care erá atacatu tocm'a in loculu celu mai delicatu sî greu de curatu, in creeri. Mediculu se apuca sî desface capâtîn'a bolnavului, mutulu erá lânga densulu. Cauta mediculu dupa caus'a bólei celui ce erá sub operatiunea densului sî observà unu viermuletiu, care erá asiediatu pre peliti'a ce invaluie creerii. Mediculu tinde mân'a sî ia nisce clesce, cu care vrea sa inlature vermele de pre creerii bolnavului. „Stâi !“ striga mutulu, „sî te da in laturi, ca periclitezi esistinti'a bolnavului !„ „Tu esti mutu“ reflectà mediculu plinu de mirare „cum de vorbesci ?“ „Nici amu fostu mutu, nici sum, ci eu amu observatu, ca indrasnél'a Dtale e prea mare sî nu tîne drépta cumpena cu cunoscintiele Dtale. Te-amu observatu pâna acum facendu-me mutu ; acum insa candu vedu pericululu ti vorbescu.“— Sî ce e de fâcutu dara ?“ intrebà mediculu. „Ia cutare frundia sî o tîne in apropierea vermelui, ca elu de sine va vení sî se va suí pre frundia.“ Sî asiá a fâcutu sî bolnavulu au fostu mantuitu.“

Acést'a aru fi dara fabul'a nóstra, din carea sî va puté esplicá ori sî cine tâcerea sî vorbirea nóstra, observandu sî aceea, ca déca aru fi ce-va de comentatu din fabul'a nóstra, apoi aru

trebuí sa spunemu, ca in locu de mediculu din fabula, trebuea sa substituimu pre cearlatanulu seu mesteru strica.

Incâtu e pentru intrebârile ce ni se facu de corespundintele Concordiei mai departe, noi amu crede, ca acele suntu destulu de chiaru respunse de noi in cele ce amu scrisu in anulu trecutu in cestiunea momentósa, inainte sî dupa diet'a dela Clusiu sî in cele ce amu scrisu dela nrulu cu care amu ruptu tâcerea nóstra in anulu acest'a. Din acele credemu ca s'aru fi pututu ori sî ce omu de buna credintia convinge, ca ce intielegemu noi prin „busol'a basei"; ca adeca nu intielegemu nimic'a alta decâtu conclusele natiunali, cari avura pre urma de resultatu articulii din diet'a dela 1863/4; ca pre acesti'a iamu aperatu in diet'a cea mai intâiu atâtu de perhorescata, dela Clusiu, sî aprobata in resultatele ei unanimu dupa aceea; ca in fine dela acele aperate in dieta nu ne-amu abatutu, cá sa nu venimu in neplacut'a pusetiune de a umblá c e r s î n d u prin suplici, dupa cum voiau unii in tempulu din urma, in locu de a fi membrii legilatiunei; ca amu preferitu a ne sustiné pre terenulu acest'a de a pâsî cá barbati de legislatiune sî de alta parte de a nu ne despârti de câtra Monarchu.

Cá sa intempinâmu asemenea repetîri sî pre viitoriu, sa ne fia permisu a ne folosî sî de o anecdota. Unu tieranu vediù ca din cei ce cetescu multi folosescu spre acést'a ochelari. Elu nu observà ca nu toti câti cetescu folosescu ochelari sî nici ca nu toti câti folosescu ochelarii potu sa cetésca. Elu-si formà asiá dara o premisa falsa sî-si cugetà, ca toti câti folosescu ochelari sciu sa cetésca sî deduse de ací, ca déca va folosí ochelari, sî elu va puté cetí. In intipuirea acést'a intra elu in pravalia sî cere ochelari pentru cá cu ei sa póta cetí. Elu cercà cu un'a, cercà cu a dóu'a sî pe rendu cu mai multe pârechi, dar in desiertu. Negutiatoriulu lu intréba in fine, déca elu scie cetí? sî respundiendu-i tieranulu ca nu, i da sfatulu, ca asiá in desiertu cérca, pentruca atari ochelari nu se afla, dupa cum i cauta elu (tieranulu), in tóta lumea acést'a.

Déca asiá dara cine-va nu pricepe consecuinti'a din congresele natiunali la diet'a din 1863/4; déca de ací nu o póte intielege cum a urmatu le 1865; déca nu are ochi pentru urmarea mai de parte fâcuta fâra de a ne lasá noi de voi'a nóstra de basele legali, ci a ne tiné strinsu de ele sî déca in fine cine-va confunda o politica natiunala cu politic'a cea mare intre state sî sistemele loru: apoi pentru atare omu in adeveru ne lipsescu ochelarii; — atârui omu i vomu respunde sî de o miia de ori sî totu va dice ca nu ni-a intielesu! Cu tóte acestea noi ne mai declarâmu inca odata, ca suntemu departe dela ide'a acea nenorocósa, cá sa fimu cui-va dusmani, câci nu primesce parerea nóstra; straini suntemu inca sî de aceea, cá sa facemu din causa objectiva lucru personalu; insa asteptâmu sî noi, cá sî altii astfelu sa observe aceste principii sanetóse ale lumei cultivate sî adeca sa nu ne tîna de dusmani, déca nu suntemu cu ei de o parere sî sa nu impugneze persónele nóstre ci sa caute a aretá gresielele pâreriloru nóstre, cá astfelu apoi prelânga disparitatea pâreriloru nostre sa nu se vateme caus'a obstésca, sî strainii sa nu-si faca capitalu din acea disparitatea pâreriloru nóstre.

De langa Cibinu.

27 Novembre 1866.

In nr. 94 alu „Concordiei" cetirâmu o corespundintia de lânga Ternav'a mare 29 Nov. 1866 subscrisa de unu óre-care nutiulu, in care corespundintia dlu acest'a intr'unu tonu destulu de modestu, de-sî cam sarcasticu, aduce nainte, dupa Erodotu: „cum regele Cresu avendu unu fetioru mutu doriá ferbinte, sa audia versulu lui,— cum numitulu rege a facutu totu, ce ia statu in potere, pentru cá sa delature acésta scadere a fetiorului seu, sî dupa ce prin medici nu s'au pututu folosí, a tramisu legati la vestitulu oraclu din Delfi, cugetandu, ca dóra prin descoperirile fâcute de Pithi'a va ajunge la bucuria elu, sî cas'a lui. S'au insielatu amaru? Legatii s'au intorsu cu unu respunsu tristu invelitu cam in cuvintele urmatóre: Nepreceputu-le! nu dorí, sa audi vocea fiiu-to resunandu intre paretii casei tale. Multu-ti este mai bine fâra de ea. Pentru-ca elu va vorbí antâiu in dî nefericita.— Asiá respunse Pithi'a dela Delfi, sî vorbele ei s'au implinitu strinsu. Ca dupa spus'a aceluiasi Erodotu, imperati'a lui Cresu erá resturnata, resiedinti'a cuprinsa palatiulu regescu inundatu de Persi, dintre care unulu erá pre ací, sa strapunga pre insusi regele Cresu. Atunci mutulu care vediuse tóte, cuprinsu de frica, pentru cá sa scape viéti'u tatane-seu, a sbieratu din tóte puterile. Sî vocea lui s'au deschisu. Vedeti, in ce dî nefericita pentru Cresu!

Asiá amu patit'o sî noi cu „Telegrafulu Romanu."

Dupa acestea amintindu d. nutiulu intre altele mai departe, ca densulu impreuna cu cu altii dorindu au doritu sa audia vocea Telegr. dar indesiertu; ca densulu nu si-au pututu altmintrea esplicá tacerea acést'a, decâtu ca „Telegrafulu" vede sî acum totu numai i d e i s b u r a t ó r e sî nu le póte aduce la nici unu r e s o n u m a t u r u; dar acum vocea „Tel. Rom." s'au deslegatu, surprindiendulu i stórse intrebarea: „ce s'au intemplatu? au radicatu cine-va mân'a spre capulu Telegrafului? séu dóra Telegr. a datu de b u s o l ' a b a s e i sî cu ea in mâna s'au apucatu sa ne indrepte pe calea fericirei? s. a. l."— Apoi incheia asiá: „Mi se pare, ca intre cele aduse ací din trecutulu fabulosu sî presente este asemenetate, observéza insa, ca feciorulu lui Cresu si-au deschisu vocea spre a scapá pre tata-seu de perire, óre Telegr. inca si deschide vocea s'a spre a ne scapá de perire? s'au din contra? lumineze-me."— Sa me ierti, dle nutiule, dar eu nu potu fi intru tóte de acordu cu fabul'a aplicata de dt'a; câci vedi dta bine, ca feciorulu lui Cresu au fostu mutu de totu, precându dta insuti atribui amutîrea Tel. Rom. numai cu privire la acestu objectu unicu, ceea ce se vede apriatu din contestulu corespund. dtale. Cu tóte acestea, ti dau dreptu in privinti'a asemenârei intre deslegarea vocei feciorului lui Cresu, sî deslegarea vocei Tel. Rom., câci, precum vocea fiiului lui Cresu s'au deslegatu numai in urm'a spaimei, vediendu pre tatalu seu in nenorocire: asiá sî vocea Tel. Rom. s'au deslegatu, au trebuitu sa se deslege, dupa ce au vediutu pericolulu ce amenintiá natiunei din o atare procedura nenorocósa a unor'a dintre barbatii nostri inteliginti. Au nu vedi dta, dle nutiule, ca unu atare actu, aru fi fostu o apriata repasîre dela terenulu celu legalu, la care dupa atâtea trude, nevoi sî suferintie ajunserâmu cu ajutoriulu lui Ddieu in 1863 sî 1864,— la acel'a alu petitiunârei celei odióse, la adevarat'a c e r s î t o r i a de mai nainte, de care trebuie sa se infióre totu românulu bine simtîtoriu aducendu-si aminte de ea? Au nu vedi ca in chipulu acest'a ne-amu fi dusu numai pe ghiatia, sî inca pe alunecusiulu celu mai mare, sî ca in adeveru amu fi fâcatu sî noi cá evreii cu cép'a loru sî cá tiganulu din poveste, carele ajungandu imperatu sî elu, nu iau placutu, ci au mai voitu sa se reintórca iarasi la turm'a de porci la care crescuse?! Sî care aru fi fostu óre sórtea unei astfelu de deputatiuni, sî inca a unei'a, ai cârei membrii aru fi trebuitu numai sa antisiambreze pe la ministerii sî alte autoritâti inalte? de buna séma ca nu alt'a, decâtu totu aceea, carea o avura sî alte deputatiuni asemenea ei, ale câroru cereri in casulu celu mai favoritoriu au jacutu pline de pulbere in archivele dicasterieloru. Apoi ti place dtale o astfelu de procedura? Spune dreptu, au nu te-ai pune sî dta mai bucurosu pe terenulu legislatiunei, decâtu pe acel'a alu suplicârei? Vedi dle, Tel. Rom. se vede ca in adeveru au aflatu „b u s o l ' a b a s e i" care ne duce la fericire; câci elu se puse pe terenulu legislatiunei elu mai bucurosu lu preferí pre acest'a celui'a alu petitiunârei, alu cersîtoriei; câci acel'a e mai demnu lui, e mai tare sî mai i m p e t r i t u, câci dupa acest'a póte vorbí sî descoperí sî românulu nevoile sî dorintiele sale va sa dîca ale natiunei, cá unu legislatoru, ca unu f i i u a l u p a t r i e i s a l e sî nu cá unu nemernicu in patri'a sea, cá unu pariasu, cá unu c e r s î t o r i u! Totu astfelu suna sî conclusele natiunale dle nutiule, sî asiá Tel. Rom. se vede ca s'au pusu pe aceste teremuri tari, s'au inarmatu cu aceste arme uriasie, sî nu-i pasa de nimicu, e determinatu dupa acestu terenu sa infrunte ori ce furtuni lu voru intempiná. Déca acestu terenu lu numesci dta busola, apoi ai tóta dreptatea.

Ei! dar Dta, sî cei de o pârere cu Dta veti dîce: ca ce sórte au avutu sî luptele nóstre pre terenulu legislatiunei? au nu ne vedmu nimicite tóte drepturile? Nu domnulu meu; pentru ca câci sa silescu unii a le nimicí de acolo inca nu urmédia ca acelea se voru sî nimicí in fapta; apoi ori se voru nimicí ori nu,— acést'a ne va aretá viitoriulu — noi avemu datoria sânta a le aperá din tóte puterile nóstre. Dar sa ne aducemu aminte, ca au sî avutu luptele nóstre chiaru din anulu trecutu pre terenulu legislatiunei unu resultatu destulu de mare; câci paremi-se in urm'a votului separatu alu deputatîloru nostri dela diet'a din Clusiu anului trecutu, ni se asigurara din nou de câtra Imperatoriulu drepturile nóstre castigate deja; apoi in urm'a participârei nóstre la diet'a din Clusiu sosí rescriptulu regescu in trei limbi, se dusera protocólele dietei in trei limbi sî se asternura acelea Imperatului iarasi in trei limbi ale tierei, va sa dîca sî in a nóstra, ceea ce de buna séma nu aru fi urmatu, déca nu amu fi remasu prelânga terenulu legislatiunei, ci l'amu fi schimbatu pre acest'a cu acel'a alu petitiunârei.

Dar veti dîce mai departe, ceea ce sî amintesci in corespundinti'a-ti; ca terenulu legislatiunei nóstre nu-lu putemu cautá la Pest'a, unde suntemu indrumati, sî ca ducandu-ne la Pest'a tocm'a ne-amu perde de sub picióre terenulu ce ni l'eu datu legislatiunea din 1863 sî 1864.

Eu marturisescu francu, ca nu sum sî nu potu fi de acésta convictiune. Numai atunci a-siu consimtî sî eu candu ducerea la Pest'a cá atare aru involvá in sine nimicirea autonomiei tierei nóstre sî contopirea ei in Ungari'a. Insa intrebu, óre póte avé locu acést'a cu putere deoblegatóre pentru noi, déca noi nu ne vomu invoí, sî déca noi ne vomu duce acolo t o c m ' a c á s a n e a a p e r â m u autonomi'a sî drepturile politico-natiunale castigate? Óre nu este totu atât'a: ori ne vomu aperá drepturile sî autonomi'a in diet'a Ardélului, ori in a Ungariei, ori in ori care alta, unde ne-aru chiamá vocea Imperatoriului?

Eu credu, ca unu dreptu ce-lu amu, lu potu aperá ori sî unde, déca vréu sî déca suntu avisatu la acelu locu. Noi chiaru

sa ne duc emu sî la Pest'a ne-amu duce cá sî acolo sa ne punemu séu sa re manemu iarasi numai pre terenulu nostru. Dar ni se va dîce, ca a colo vomu fi in minoritate. Ei bine, la Clusiu n'amu fostu totu in minoriiate? Sî ce efectu moralu nu au avutu v e t o ce-lu puse ra ablegatii români? Dupa pârerea aceea voturile la unu astfeli iu de obiectu afundu taiatoriu, nu se numera ci se c u m p a n e s c u. Apoi cumpanitoriulu nu e diet'a, ci e I m p e r a t u l u!

Dara én sa cautâmu sî in giuru de noi dle nutiule, sî sa vedemu ce facu sî altii? Au nu vedemu pre compatriotii nostri sasi, sî inca pre recunoscutii ab antiquo de: „prudentes et circumspecti", va sa dica pre acei'a cari nu din 1863 incependu, ci de vécuri inainte au fostu „recepta natio", sî cari asiá dara au paremi-se alta pusetiune cu multu mai favoritóre decâtu a nóstra, in tóta privinti'a, — au nu-i vedemu sî pre densii, ca se ducu, ba s'au sî dusu deja la diet'a din Pest'a? Sî credî Dta, ca ei se dusera acolo pentru cá sa-si nimicésca, sî nu pentru cá sa-si apere drepturile ce le au? 'Mi vine a crede ca unii dintre contrarii nostri tocm'a s'aru bucurá, deca nu ne-amu duce sî noi acolo.

Suntemu pentru activitate dle, pre basea legiloru din 1863 sî 1864, sî credemu ca toti românii suntu pentru acést'a; deci, pentru ce sa nu ne ducemu o r i u n d e n e c h i a m a v o c e a I m p e r a t o r i u l u i s p r e a f i a c t i v i, i n t e r e s u l u n o s t r u p o l i t i c o - n a t i u n a l u a d u s u i n c o n s u n a n t i a c u i n t e r e s e l e M o n a r c h u l u i? Au nu acést'a este bas'a congreseloru natiunale, incependu din anulu 1848, sî pâna astadi? Asiá dara sa remanemu consecinti!

Ori activitate pre terenulu legislatiunei, o r i r e s i s t i n t i a pasiva, tertium non datur; apoi puté-vomu noi fi pentru cea din urma?—

Din acestea, precum sî din scrierile Telegrafului de pâna acum, poti vedé dara dle nutiule, ca Telegrafulu au ruptu tâcerea pentru „scaparea natiunei de perire, sî nu din contra"— Ne mirâmu insa cum te lasa inim'a cá sa adaugi sî acestu „contra" la urm'a corespundintiei Dtale. Au ti-au datu elu candu-va ansa la acést'a? Viéti'a lui e de 14 ani, fii bunu si-i adu inainte macaru o dovada din acestu trecutu alu seu. Telegrafulu scie tocm'a din contra la contr'a Dtale; sî ti-aru puté aduce mai multe dovedi spre a te convioge despre acést'a, 'ti póte spune netedu, ca elu nu-ti da nici Dtale nici altui'a anteiatate in caus'a natiunala, preste densulu. Telegrafulu ti-aru mai sci aduce inainte inca sî alte momente caotice ale vietiei nóstre natiunale, in cari Dta sî cei de o parere cu Dta, iara erati in contr'a lui, sî-i aruncati, cá sî acum, câte tóte in ochi-i, sî mai pre urma trebuira-ti a ve convinge ca v'ati aflatu in retâcire asiá d. e. in 1863 candu cu tînerea congresului câte nu mai descarcarati asupr'a Telegrafului, carele pledá pentru congresu si acum nu credemu ca ve veti incumetá a negá, ca congresulu ne-au datu legea dietala din 1863 sî 1864. Asemenea in anulu trecutu erati toti in contr'a participârei la diet'a din Clusiu, sî dupa ce vediureti votulu separatu alu româniloru ablegati fâcutu pe bas'a motiunei Metropolitului nostru, dupa ce vediurati triumfulu moralu ce-lu repurtara acei'a, care dintre DVóstra nu au aplaudatu purtarea fratiloru nostri la Clusiu? Telegrafulu sperédia, ca totu asemenea se va intemplà sî acum. Numai vedeti, dle nutiule, ca au batutu ór'a a unspredieceа, aru fi tempulu a ne socotí mai seriosu, a nu ne mai face atâti'a scrupuli, — cá sa nu ne câimu! O n u.

D e p r e M u r e s i u, in 24 Nov. 1866.

Evenemintele cele grave politice, ce se gramadescu impregiurulu nostru, sórtea cea amenintiata a natiunei nóstre aru pretinde astadi mai multu cá ori candu alta data o activitate energica dela barbatii competinti ai natiunei nóstre, sî din câte tóte aru pretinde in aceste dîle grele, pline de ispite, cea mai solidara contielegere, aru pretinde ca dela celu mai micu pâna la celu mai mare, punendu umeru la umeru, sa formâmu unu singuru corpu, care nutritu de caritatea cea adeverata — fratiésca, sa fia tare de ajunsu, spre a puté sprigini sagetile sî loviturile cele ce le descarca asupre-ne totu acusi acusi adversarii nostri seculari, iara pre jurnalistic'a româna ni-aru placé a o vedé purtandu stindardulu armoniei sî alu contielegerei natiunale, imbarbatandu sî animandu spre totu ce e bunu, maretiu sî salutariu pentru natiune. Durere infioratóre insa trebuie sa ne cuprinda pre toti câti mai avemu anima sî simtiu de onóre natiunala, candu pre neasceptate ne vedemu deodata trasi prin ambitiunea unor'a — omeni lacomi de a purtá numele de corifei sî conducatori, ori mai scie Ddieu din ce indemnu, in cea mai trista sî mai fatala situatiune. Cei ce au cetitu jurnalele natiunale române, esîte de vre-o dóue septemâni incóce, ne voru intielege, voru fi aflatu pre ce cale se adunara subscrierile cele de mai deunadî, in urm'a unei provocâri, venite dela cutare corporatiune natiunala. Destulu atât'a, ca noi sciindu de contielegerea cea buna ce a domnitu in causele natiunale — mai vertosu dela an. 1848 incóce intre archipastorii români sî intre barbatii cei mai eminenti ai natiunei, sciindu de solidaritatea proclamata in congresele nóstre natiunale, credeamu sî astadata ca tóte se facu in contielegere solidara sî nici prin minte nu ne-a plesnitu, ca se voru aflá intre barbatii nostri ómeni, cari din lacomia de ambitiune ori mai scie Ddieu din ce indemnu sa privésca numai de o jucaria causa cea sânta natiunala. Déca cei doi domni sciuti au vrutu sa mérga in cutare missiune cá deputati cu subscrierile nóstre — fâra a se fi pusu in contielegere cu noi — apoi amu fi asceptatu cá umblandu prin Sabiiu, sa se fia contielesu baremu cu Archipastoriulu românu de acolo, sî inca — nu cá cu unu „Vladica alu Muntenegreniloru"— dupa cum dîce Gaz. Tr., ci ca cu barbatulu, a cârui tactu sî intielepciune inalta, n'a tras'o inca la indoiéla nici cei mai aprigi inimici ai româniloru. D-loru pe semne tînendu-si de dejosire sî atât'a, nu scimu nici pâna astadi, ce au voitu, ce au avutu de scopu cu subscrierile adunate? unde, candu sî cu cine au avutu contielegere? totu ce scimu este numai ca ne vedemu amagiti.

Déca ne-amu ajunge cu atât'a, inca totu aru mai fi, — tréca ducase, insa ce ne supera sî ne intristédia mai multu este ca vedemu barbatii nostri cu cari ne mandrému odinióra, sfasiendu-se intre sine, certandu-se in fati'a lumei, — mai nu scimu pentru ce, spre dauna, stricarea sî rusînarea natiunei, sî spre nespus'a bucuria a strainului sî a inimiciloru nostri seculari.

Ve mai aduceti aminte Domniloru, de acea dî marétia sî solemna, candu românii transilvani, amenintiati de cele mai grele fortuni, intielegemu diu'a din 15 Maiu 1848, — se adunara laolalta in câmpulu libertâtii sî invocandu ajutoriulu lui Ddieu jurara fratietate eterna, sî inimicii româniloru cari stau gat'a spre ai stânge prin o lovitura amutîra, iara baionetele aduse acolo anume in apropiere spre ai umilí remasera rusînate. Inteliginti'a sî poporulu intregu erá inspiratu de acelasi simtiementu nobilu sî sântu, de aceeasi caritate fratiésca. Ispitele sî dîlele cele grele ce urmara dupa acést'a, nu fura in stare a ne clâtí credinti'a nóstra, sî natiunea credinciósa tronului sî patriei reusî preste tóte calamitâtile. Juramentulu româniloru de frâtietate erá pentru densii unu scutu tare — o fortarétia gigantica, aperata de bratiele loru ce erau totu atâtea baricade nestrabatute. Ce au urmatu mai departe inca scimu. In adunârile natiunale dela an. 1861—1863, adunandu-se la Sabiiu in jurulu archipastoriloru români cei mai eminenti barbati ai natiunei, lucrara totu cu asemenea contielegere buna — proclamandu solidaritatea natiunala. Deci ea spuneti-ne dloru, cari ve luareti ostenéla a ne provocá la subscrierea sciutei plenipotintie, sî cari v'ati dedatu cu atât'a usiurintia a aruncá sî a improscá invectivele DVóstre batjocoróse, contr'a „Tel. Rom."— sciti DVóstra, numai pentru aceea, câci ese din Sabiiu; e óre bine, cu cale sî consultu ca numái eac'a asiá ca din bunu seninu sa trageti o dunga preste conclusele adunâriloru nóstre natiunali, in care nici candu au fostu vorba de „i n t r e n o i s î i n t r e v o i." Dragostea sî contielegerea fratiésca ne-a sustînutu sî pâna astadi onórea, vadi'a, sî chiaru esistinti'a natiunala.

Nu avemu a amenintiá pre nimenea, dupa cum amenintia D. F. Negrutiu pre Tel. Rom. dar atât'a cutediâmu a dîce, ca sî Dnii — cari se credu competinti a lucrá pre câli ascunse in numele natiunei, cu ignorarea sî calumniarea atâtoru barbati meritati ai nâtiunei sa prejudece bine ce vréu sa lucre. Nu scimu déca D. Can. Negrutiu póte cetí ori numai i se pare — printre sîrele Tel. Rom. dar dieu sî noi cetimu destule printre sîrulu fapteloru d-loru, pre care insa le retacemu sî suferimu, pentru cá sa nu mai inmultimu sî noi certele cele neplacute, de cari se bucura sî rîdu astadi cu hohotu strainii — adversarii nostri, — le retacemu, sî pentru ca sa nu ne tredîmu sî noi a primí frumósele complimente de denuntiare, câci astadi totu ce nu e pe placulu Gaz. Trans. sî a corespundintiloru ei e reu, e crima, e tradare, e denuntiare. Fiti drepti domniloru! Ce a-ti dîce DVóstra — ea spuneti-ne,— candu Sabiiulu aru fi esmisu numai de capulu seu din sinulu óre-cârei corporatiuni, ori comitetu natiunalu — séu ori cum s'aru denumí, unele provocâri de a aduná subscrieri in cause natiunale,— fâra contielegerea Blasiului? Ce ati dîce DVóstra cându ómenii din jurulu Sabiiului, umblandu a merge cá deputati in cause natiunale preumblandu-se prin Blasiu, tînendu-se mandri aru aflá cu dejosire a se abate sî a se contielege cu Mitropolitulu românu de acolo? Ce ati dîce dvóstra, candu „Tel. Rom." aru aruncá cu tóte ocasiunile fâra nici o crutiare, calumnii, insinuâri nedrepte sî câte alte de acestu feliu asupr'a Mitropolitului românu din Blasiu, séu sî de airea, dupa cum si-a luatu de devisa a sea „Gaz. Trans." a face cu Mitropolitulu românu din Sabiiu? Sa nu credeti dvóstra d-ni buni, ca lumea e astadi atâtu de tónta cá sa nu pricépa arcanele cele acoperite sub larv'a de natiunalitate a aceloru ómeni, cari calumniéza batjocorescu sî hulescu tóte câte se facu sî se petrecu in Sabiiu. Destulu atât'a ca de va mai merge la noi multu asiá, atunci apoi sa nu mai inculpâmu pe straini ca ne apasa, ca ne facu reu, câci prin separatisme, prin sfasieturi sî desbinâri insîne convocâmu asupra-ne osand'a lui Ddieu, carele va sci apoi judecá pe fiesce-carele dupa faptele sele.

Inca numai o mica observatiune, la acea insinuatiune a Dlui Red. a Gazetei carele vrendu a suspiciuná pe Mitropolitulu românu din Sabiiu, dîce in nr. 88 ca „Esc. Sea, cá nascutu sî crescutu

din sinulu Ungariei, sî cá fiu alu acelei patrii, nu póte (!) sa nu partinésca uniunea tierei adoptative cu patri'a nascerei Sale." Intrebâmu pe Dlu Red. alu Gazetei au nu dlu Baritiu fu acel'a, carele in congresulu diu 1863 dupa ce amintí despre unele impregiurâri a familiei sale, striga : ca cestiunea uniunei sa remana singuru la inalt'a vointia a Monarchului, despre care s'au scrisu sî in Gazeta sî pentru care jurnalele magiare cu deosebire insa Kol. Közl. striga Dlui B. osana ! incarcandu-lu cu cele mai frumóse laude. Noi nu vremu a imputá sî a luá in nume de reu acésta purtare a dlui B. câci nu ne tînemu competinti a aduce judecat'a asupr'a nimenui, pentru pârerile sî convingerile sale individuale ; intrebâmu numai, cu ce cuventu arunca pomenitulu dnu Red. pâna sî faptele altor'a in spinarea Mitropolitului din Sabiiu ? Amu mai avea multe de dîsu insa fia destulu pentru astadata.

Amu fi doritu sî cu acésta ocasiune, cá sa potemu impartasî on. publicu unele corespundintie de alta natura.— Dorinti'a nóstra ferbinte este sî va fi insa totdeun'a, ca noi românii nefacendu amintire de „intre noi sî voi", sa fimu, sa remanemu, sa viemu sî sa murimu cá români in solidaritate, in armonia sî iubire fratiésca, precum amu juratu sî promisu inaintea lui Ddieu sî a natiunei in adunârile nóstre natiunale ! Sa folosimu tempulu câci dîlele grele suntu. Asiá sa fia ! —

Eramu sa incheiu, candu iata ne nimeresce sî Concordi'a nr. 93 aducandu-ne o corespundintia subsemnata cu lit. W. Z. intîtulata „Nici cu capulu de pétra, nici cu pétr'a de capu". Cetindu acésta cor. cu atentiune, amu aflatu intr'ens'a calumniele cele mai inversiunate, sî invectivele cele mai dejositóre descarcate cu multa ura se 'ntielege de sine totu numai asupr'a Tel. Rom. sî asupr'a Mitropolitului rom. din Sabiiu, incâtu judecandu acésta corespundintia dupa cuprinsulu calumnieloru ce le contîne, merita a fi unu capu d'opera.

Nu vremu a intinde o disputa mai departe asupr'a acestei coresp., câci unde nu vorbesce nimicu alta decâtu ambitiunea, ur'a, invidi'a, reinti'a sî resbunarea personala precum vorbesce dlu W. Z. acolo e de prisosu a mai intinde vorbe. Asiá dara Dle W. Z. dandu mana cu fratii dtale dela G. Tr. cá nisce natiunalisti sî români adeverati faceti-ve pe voia, continuati-ve opulu ce l'ati inceputu, sî déca ve place : bateti, loviti, dati, imbulditi, improscati balacariti sî vomati câte calumnii sî invective ve vinu la gura in contr'a Tel. Rom. pentru ca vedeti dvóstra elu e din Sabiiu,— sî cu deosebire asupr'a Mitropolitului rom. totu din Sabiiu, pentruca sciti dvóstra, ca elu e Mitropolitulu bietiloru români ortodoxi, dati dara barbatesce in acelu facatoriu de rele, câci sciti dv. bine cá sî noi, ca de aru fi densulu Mitropolitulu altei confessiuni crestine n'aru avea a suferi asemenea calumnii, dati, numai inainte, déca credeti ca prin acést'a aduceti o jertfa placuta lui Ddieu sî natiunei. E tempulu póte cá acestu Mitropolitu sa-sî ia acum plat'a pentru ostenelele sî jertfele sele cele numeróse. Numai inainte, câci asiá platesce lumea ! —

Mai multi.

Evenemințe politice.

Sabiiu in 30 Novembre.

Unu telegramu la „Hrm. Ztg.", de astadi, anuntia ca in siedinti'a dietala de eri a casei deputatiloru s'a cetitu proiectulu de adresa, cá respunsu la rescriptulu reg. din urma, care e cam de cuprinsulu urmatoriu :

Rescriptulu din urma nu póte inlatura temerile nóstre, pre lânga tóte promissiunile ce le cuprinde, pentru ca rugarea de a se restituí constitutiunea sî continuitatea de dreptu nu s'a implinitu.

Suntu situatiuni in viétia staturiloru cari nu potu fi sustînute tempu indelungatu fâra de a devení periculóse. O asemenea stare e candu referintiele interne ale unui statu suntu sdruncinate sî in disordine. Astadi o atare situatiune e cu atâtu mai periculósa pentruca suntu o gramada de cestiuni ce amenintia Europ'a cu incurcaturi a câroru sfersîtu nu se póte vedé. Referintiele nóstre interne nu suntu asia de ordinate incâtu sa putemu cauta linisciti in atia la ori ce eventualitate, pre carea o aru puté aduce incurcaturi dinafara sî intemplâri neprevediute.

Adres'a se róga de mijlóce pentru o impacare aducatóre de linisce. Spre acestu sfersîtu este inainte de tóte de lipsa restituirea constitutiunei intru tóte in interesulu tierei, dinastiei sî a monarchiei intregi. Cererea acést'a se baséza pre tratate fundamentale. Partea aceea a rescriptului carea tratéza de afacerile comune se va desbate dupa ce se va fi pronuntiatu diet'a asupr'a lui Amnesti'a sa se dea numai decâtu tuturoru esilatiloru. Numai implinirea dorintieloru potu sa realiseze impacarea. In fine si esprima bucuri'a, ca ce a vediutu diet'a ca ministeriulu respunsabilu se va introduce sî in celelalte tieri ale monarchiei.—

Dintre dietele de dincolo de Lait'a voru fi deja gat'a cu desbaterile adreseloru. Despre dietele din Vien'a, Linz, Salzburg, Troppau sî Parenzo (Istri'a) se scrie ca inca in septemân'a trecuta asiá sî cea din Moravi'a a terminatu desbaterea adreseloru sele. Diet'a Moraviei nici in anulu acest'a nu au pututu aduce lucrulu la o adresa. In locu de adresa, la propunerea contelui Mitrowski, se tramite o deputatiune, constatatóre din capitanulu tierei sî siése membri dietali spre a depune la piciórele tronulu cá respunsu la p. n. biletu de mâna espressiunea de multiamita de credintia sî de lealitate a Moraviei. Diet'a Boemiei desbate inca asupr'a adresei, in dietele din Gratz, Klagenfurtu sî Lemberg inca curgu sî acum desbaterile asupr'a adreseloru.—

Faimele cele dese despre concentrâri de trupe in Galiti'a din partea nóstra sî in Poloni'a din partea rusésca le arata foile oficióse ca suntu numai scornituri sî ca relatiunile intre Vien'a sî Petersburg suntu bune „Schl. Ztg." intaresce demintirea acést'a oficiósa cu aceea ca trupele rusesci suntu asiá de putîne la margine'a Galitiei cum nu au fostu nici odata.

In Rom'a facu trupele francese pregatiri de a plecá câtra casa. Pap'a nu se va duce nicairea din Rom'a sî dupa esîrea francesiloru, chiaru nici pâna la Civitt'a vechia. Oficierii francesi au fostu fórte cu caldura primiti de Pap'a candu au fostu sa-sî ia diu'a buna.

In Anglia miscârile pentru reform'a legei electorale nu incetéza ci se adaugu sî se marescu.

Din Messicu vinu sciri totu mai triste pentru imperiului de acolo. Imperatulu sa se afle pre drumu câtra Europ'a.—

Varietâti.

†

ALESAMDRU LÁZÁR, consiliaru la gubernulu reg. trannu, face cunoscutu prin acést'a cu anima sfasiata de dorerere, in numele snu sî alu fiului seu AURELIU, alu filei sele IREN'A casatorita dupa Alesandru FOLYOVITS, precum sî in numele departatului frate GUSTAV FRITSCH, — in numele sororei LUIS'A FRITSCH casatorita dupa JULIUS MAURER sî a veduvei JOSEF'A KALMÁR; cumca intimu amat'a s'a socia

Joan'a Fritsch,

cea mai buna mama, sora si nepóta, au trecutu, dupa unu morbu indelungatu in alta viétia mai fericita, in 6 a l. c. inainte de amédi la 11 óre in alu 41 anu alu etatei, ear alu casatoriei fericite alu 21-le.

Precum ventulu acum aducendu, acum departandu nourulu incarcatu de fortuna, tîne in suspensu unu tînutu cu amenintiarea periculului de tempesta-te, asiá a fostu sî cas'a nóstra amenintiata de tristulu presimtiu alu acestui evenimentu fórte durerosu, pre carc de-sî lu prevedému, acést'a prevedere insa nu ni-a potutu intru atât'a pregatí pentru cá sa nu fimu adencu suprinsi. Cu ochi scaldati in lacrimi sî cu anima infranta de dorere cauta sa ne supunemu sî acestei dispusetiuni a provedintiei ddieesci. Ni-a iubitu sî a fostu iubita cu tóta ardórea. a fostu singur'a nóstra fericire, sî dorere, ca si-a implinitu pré de tempuriu missiunea sea. In órele din urma ni-amu rugatu impreuna lui Ddieu sî dupa ce a adormitu cu incredere in a totu potintele i amu inchisu ochii intre lacremi de dorere.

Remasîtiele pamentesci se voru immormentá in cimiteriulu publicu in 8 a l. c. la 3 óre dupa amédi dupa ritulu bis. rom. cat. dela locuinti'a din strud'a de mijlocu nr. 499 sî in 10 a l. c. la 10 óre inainte de amédi se va celebrá in bis. rom. cat. alu P. Piaristi santa misa pentru repausarea sufletului adormitei, la care se invita toti amicii sî cunoscutii.

Clusiu, 6 Decembre 1866.

Insciintiare de prenumeratiune.

Subscrisulu determinandu-se a pune in lucrare prepusulu seu, aratatu onaratei „Asociatiuni transilvane„ prin scrisórea sea de 1 Martiu a. c. sî dechiaratu mai pre largu in a II siedintia a adunârei generali ale aceleiasi in 29 Aug. totu a. c., de a edá sub respunsetatea sea o fóia filologica-istorica, are onóre a anunciá, ca nr. primu va esî nesmintitu in 1 Ian. vechiu 1867, sub titlu :

„Archivu pentru Filologia sî Istoria"; sî se va continuá esîndu de câte dóue ori pre luna, la 1 sî 15 ale fiacârei'a, in câte 1 séu 2 cóle in 4° mare.

Pretiulu abonamentului pre 1 anu intregu, prin posta e 3 fl. v. a. pentru Austri'a, 1 galbinu in natura pentru Romani'a, tramisu franco sub adres'a :

La redactiunea Archivului, — in Blasiu.

Redactiunea invita pre onoratulu publicu românu la prenumeratiune câtu se póte mai curendu, cu atâtu mai multu, câci ea e decisa, cu 5 dile inainte de aparitiunea nr. I a defige definitive numerulu esemplareloru pre anulu 1867 ; — sî totudeodata pre toti confratii, cari se ocupa seriosu cu studie filologice sî istorice, a ne onorá cu corespundintie de genulu acest'a.

Mai pre largu despre argumentulu acestei fói periodice se va scrie in nr. I cá programa.

Corespundintiele se ceru francate ; pentruca la inceputu nu ne e cu putintia, a ne lasá in spese nerestrinse.

Diurnalele polltice sî literarie suntu rogate cu tóta onórea, a ne publicá acestu anunciu in unulu din nrii mai deaprópe, — oferindu-ne sî din parte-ne asemeni servitie reciproce.

Blasiu 1 Dec. n. 1866. T. Cipariu m. p.

„Gazet'a Transilvaniei" et „Concordi'a."

Nr. 44—1 **Edictu.**

Elisavet'a lui Nicolae Zernescu din Magura, legiuit'a sotia a lui Teodoru Rasianu din Sirne, care de doi ani a parasitu cu necredintia pre legiutulu seu barbatu — se provóca prin acest'a in terminu de unu anu dela datulu de josu, a se infatisiá cu atat'a mai sicuru inaintea subscrisului Scaunu Protopopescu, câci la din contra— procesulu matrimonialu asupra-i pornitu — se va decide sî in absenti'a ei, in sensulu SS. canóne bisericesci. Dela Scaunulu Protopopescu alu Branului. Zernesci 1 Oct. 1866.

I. Metianu, Protopopu.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nr. 96. ANULU XIV.

Sabiiu, in 4|16 Decembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu literé mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Odata pentru totdeun'a.

Sabiiu 2 Decembre.

Asiá si intituléza dlu Baritu unu articulu cu care se presenta inaintea publicului spre a se justificá de cele aduse in „Telegrafulu Românu“ atingatóre sî de densulu in nrii din urma. Cá sa i póta vedé sî publiculu nostru „originalitatea“ ideiloru sele sa facemu sa premérga mai intâiu cele ce au scrisu densulu in acelu memorabilu articulu, câci a scrisu unu publicistu, carele nu scrie de eri de alaltaieri in diuarie, dara de ani **31**. Eata dara ce scrie:

„Argatii clicei „Telegrafului Rom.“ Turtescu, Olténu, Dreptureanu, „Nisce“ din Brasiovu etc. etc. credinciosi datinei loru [illegible] a intórce mantau'a dupa ventu, implinescu strinsu porunc'a de [illegible] asteptata dela Pest'a cu mare sete de patru luni incóce, insa poltroni fricosi precum suntu ei din natur'a loru, nu cutéza a esí pe fatia, ci scriu numai la pasquile, comitu asasinatu moralicescu, totulu sub firm'a unui nenorocitu de redactoru, carele nu scie ce se intempla cu elu. Aceloru pasquilanti le este frica, cumca déca cum-va uniunea se va face preste voi'a româniloru, voru remané sî ei compromisi in ochii ministeriului ungurescu sî voru scapatá din posturi, ranguri, cavaleriii, subventiuni, donatiuni; de aceea ei credu, cá omorindu pre Baritiu sî stergandu din viéti'a lui 31 ani, cum sî pre Dr. I. Ratiu sî pre toti amicii acestor'a de opiniuni, voru face o jertfa placuta fiitoriului ministeriu. Poltronii sa nu se téma de asiá ce-va, ci sa fia prea siguri, cá sî de omuleti cá ei va fi trebuintia ici colea sî in viitoriu.

„Ci bine facu ei, ca-si pregatescu câlile de tempuriu, cauta gratia sî se pre'ngrijescu cá sa nu remana peritori de fóme; acestu scopu insa l'aru puté ajunge fâra a se injosí din nou la spurcatele role de pasquilanti, denuncianti, asasini de caractere cá pre tempulu dietei din 1863/4; insa n'ai ce sa le faci, ca pre lânga ce suntu crescuti de asiá, mai suntu sî fricosi, apoi le lipsesce sî spiritulu, suntu sî multu mai lenesi, decâtu cá sa-si fia luatu vre-odata ostenél'a de a studiá bine o singura cestiune de interesu publicu. De aici vine, ca sî organulu loru de publicitate mai de cinci ani incóce este lipsitu de ori ce originalitate, de ori ce idea, positiva. Ce ti-aru mai pasá de nume, candu astadi tóte foile politice afara de ale Franciei scriu mai totu fâra nici o subscriptiune; idei sa fia incaldîtóre, nutritóre, desceptatóre; acei ómeni insa n'au nici nume, nici idei care aru avé sergeantii muscalesci, cari sciu numai „na l e v a! na p r a v a!“

„Unii imputa „ómeniloru Gazetei“, ca pentru ce nu respundu la pasquilele câte esu in „Tel.“? Ratacita parere! Ve place scandalulu? Care barbatu de caracteru se va luá la cérta cu asemeni slugari? Care omu de omenia i-si va face tréba cu denunciantii? Cine va vorbí unu cuventu seriosu cu fetie mascate? Au nu vedeti voi, ca ei nu potu suferí lumin'a dîlei? Cine suntu ei?

Sî pentru ce sa pismuiésca cine-va bucuri'a unoru ómeni, cari in tóta viéti'a loru nu cutéza a vorbí decâtu numai la comanda? Fia-ve mila de acei sclavi nascuti sî lasati cá sa-si faca sî ei odata placerea, pentruca aceea sî asiá nu multu va tîné; iara „ómenii Gazetei“ sa tréca mai bine la ordinea dilei sî sa-si vadia de multimea cestiuniloru inca nediscutate, prin urmare fórte reu intielese. Fia siguri „ómenii Gazetei“, ca tempulu loru iéra va revení, pentruca dela Deák pâna la Kossuth sî pâna la porunc'a acestui'a din 26 Apr. 1849 Nr. 6219 data câtra Dragosiu mai santu astadi multe; iara de nu voru mai fi multe, unu mijlocu totu le-a mai remasu: ecsilarea de buna voia fâra titule, ranguri sî donatiuni. — — Atunci insa sî argatii clicei „Telegrafului“ voru avé parte de sórtea ce si-o cautara sub miserabilulu pretestu de „minoritate ce aru impune moralicesce.“ G. B a r i t i u.

Bogatu lessiconu de cuvinte sî seracu de idei a avutu acestu articulu sî e paguba de tempu, candu cine-va in **trei-dieci sî unulu** de ani de activitate de publicistu, n'au putut'o aduce mai departe, decâtu ca in fati'a unoru lucruri asiá de mare insemnetate cum s'a petrecutu la noi in dîlele din urma, sa nu póta sta cu altu ce-va inainte decâtu cu: argati, clica, mantua dupa ventu, porunca, poltroni, fricosi, pascuile, assasinatu (?!!?) moralicessu, nenorocitu redactoru, pascuilanti s. a. s. a. totu de acestu felu. Unui omu tineru, necajitu sî cam neversatu in manier'a de a se presentá unui publicu cetitoriu, tréca duca-se, iamu mai fi trecutu sî cu vederea o asemenea procedura; dara candu vine unu barbatu cu unu trecutu de **31** ani pe terenulu publicitâtiei, cu asemenea lucruri, ne sta mintea in locu sî ne vine a crede ca fói'a, care a primitu asemenea articulu, a vrutu sa-si r e s b u n e asupr'a dlui Baritiu sî sa-i substitue asiá ce-va fâra de scirea densului. Norocirea séu mai bine nenorocirea nóstra e, ca dlu Baritiu au mai subscrisu asemenea lucruri, cari ne suntu o trista dovada, ca cu acestu articulu nu s'a fâcutu nici unu „asasinu moralicescu“, din partea nimenui asupr'a densusului, ci insusi este, c a r e l e a r a d i c a t u mâna v i o l e n t e asupra-si, a t u n c i c a n d u a v é s a s e j u s t i f i c e.

Cine suntu pascuilantii? unde suntu pascuilelé? Cine a comisu donchisiotiadele, cari erá sa ne pascuileze sî compromita natiunea acum in momentele cele mai critice? cine a fâcutu cá sa fia interpelate ordinariatele române de câtra Inaltultulu presidiu guberniale de „perturbarea pâcei sî a ordinei publice?“ Va avé cineva cutezanti'a sa le incarce aceste „copilarii“ in forma, dara de nisce urmâri de mare grevitate, in spatele nóstre sî a celoru dela Telegrafulu Românu?

In fati'a acestoru intrebâri puse de mai nainte in acésta fóia, alérga renumitulu publicistu, stimatu odata de toti românii austriaci, la denuntiârile cele mai injositóre sî nedemne de unu barbatu, a denuntiá adeca inaintea publicului, pre acei ce la diet'a din Clusiu 1865 cu resignatiunea, carea dlui Baritiu inca i-aru fi facutu onóre ori sî candu, au votatu in favórea natiunei, periclitandu-si posturile sî prin urmare subsistinti'a loru: ca alérga dupa „posturi, ranguri, cavalerii, subventiuni (!?) donatiuni!“ Iara dupa acésta denuntiare tinde dlu Baritiu cu ambe mânile dupa cunun'a de martiru, plangendu-se sî de astadata, cum s'a mai plansu densulu sî in fati'a streiniloru chiaru, ca românii, sî inca colegi dela dieta de ai densului, conspira asupr'a vietiei sele.

Dlu Baritiu se vede a avé mare necasu pe tota inteligínti'a româna. Pre preoti ii infunda cu biseric'a, pre amploiati ii denuntia de slugari sî si justifica asertulu cu incompatibilitatea in unu articulu deosebitu, cu care demustra aternarea amploiatîloru. Cine ne mai remane? Noi scimu bine insa ca densulu la 1863/4 nu avea asiá mare scrupulu de influintia regimului sî numiá m. . . si pre cei ce strigau contr'a influintiei.

Am fi avutu multe dedîsu in punctulu acest'a, decâtu fiindu, ca avemu de a face cu ómeni, cari tóta arm'a le e in batjocurire, trecemu sî nu mai amíntimu de programele, cele multe sî originale ale Dlui Baritiu, ci i spunemu ca nici cu incompatibilitatea sea, precum sî cu alte, nu a fâcutu servitiu natiunei sî ca aceea cá sî alte „originalitâti“ póte ca se potrivesce in tiér'a romanésca sî in alte state, nu insa la noi in Transilvani'a, unde trâimu in impregiurâri cu totulu diferite de cele ale altoru state. Densulu asiá dara déca vrea de o parte sa faca uitate fatalele plenipotintie sî de alta parte sa ne convinga câtu e de bogatu in idei originale, trebuiá, sa afle alte teme de desbatutu, dar nu cele din Gaz. din urma; ba amu fi sî doritu, ca densulu carele de 31 de ani se incércapre câmpulu publicisticu, sa ne fia aretatu d. e. gresielele ce le-au comisu românii in a. 1865, insa sa ne fia aretatu apoi ce aveamu sa punemu in loculu aceloru fâcute din partea româniloru in acelasi tempu, spre salvarea natiunei. Ba sî acum amu fi doritu sa ne arate retacirea nóstra in cuprinderea situatiunei sî déca densulu vorbea cu ratiunamentu, cu argumente convingatóre, ne luâmu cu totii pelari'a inaintea densului sî lu rugámu sa poftésca inainte, cá sa-i urmâmu noi de buna voia — nu sa asteptâmu sa ne „poruncésca.“—

Tóte aceste nu s'a intemplatu, ci Dlu Baritiu mai face unu capu de opera, sî prin o lovitura laterala vrea sa sparie pre scriitoriulu acestoru sîre cu o amenintiare batjocoritória, séu déca va cine-va, cu o batjocura amenintiatóre.

Scriitoriulu acestoru sîre, care a stimatu pre Dlu Baritiu pâna atunci pâna candu s'a convinsu ca Dlu Baritiu se stiméza pre sine; scriitoriulu acestoru sîre, care s'aru fi sfiitu de câruntetiele dlui Baritiu, déca densulu nu aru fi vrutu sa hazardeze cu caus'a unui poporu intregu in modulu celu mai — t a n d a l o s u; scriitoriulu acestoru sîre care pórta péna de publicistu abiá

de 14 luni de dile, sî alu cârui proposu firmu e a stá totudeun'a lânga caus'a natiunala sî a nu o mestecá iu alte afaceri de ori ce caracteru, ci a o urmâri in tóte impregiurârile sî dupa puterile sele a contribuí la aperarea ei : — nu au asteptatu o asemene batjocura dela unu barbatu, care a incâruntîtu pre terenulu publicitâtiei; elu asteptá cu dreptu cuventu , unu ce de imitatu, unu ce, care sî ne vrendu sa-i stórca unu sinceru; „multiamimu de invatietura Dle Baritiu“!

Tóte aceste durere nu se afla pe hârthia, care pórta numele dlui Baritiu sî de aceea, pentrucá noi cesti tineri cari trebuie sa „cetimu, sa studiâmu sî apoi sa scriemu“, rugâmu pre dlu Baritiu, cá sa nu ne mai stârnésca din lucrârile nóstre cu cataftiste de ale sele, ci sa ne dea buna pace , déca nu póte face altu ce-va mai bunu.

In fine scriitoriulu acestoru sîre „odata pentru totdeun'a“, se apera incontr'a atacului ce i s'a fâcutu de odinióra pretinsulu nestoru natiunalu sî cá unulu carele tóta speranti'a sea si-o pune in Ddieu sî in consciinti'a sea, despretiuiesce ori ce amenintiáre. din partea ori sî cui; iara câtu pentru spaim'a ce ni se face eu perspectivele kossuthiane nu o credemu, pentru ca avemu cu multa mai multa incredere in viitoriulu sî patriotismulu poporului nostru.

Red.

Resunetu dela Brasiovu.

27 Novembre 1866.

Ori cine a cetitu numai cu ce-va luare aminte „Gazet'a Tranniei“, a trebuitu sa vadia ca aceea de unu tempu incóce s'a naravitu a lovi, mai multu séu mai putînu, directu séu indirectu , persón'a Metropolitului greco-orientalu din Sabiiu, — cându veni acestu Metropolitu cá Supremulu Inspectoru scolaru, sa presiéda la esamenele gimnasiali din Brasiovu, in var'a trecuta, Gazetei nu-i cadiù bine, câci i se parù ca prin aceea s'a scurtatu dreptulu gubernului;— cându vorbescu ómeni de capi bisericesci, cá sî de capii natiunei, striga in gur'a mare „Gazeta“ ca ómenii sa-si aléga alti capi natiunali, cari sa nu insufle frica de patrafire ori de anatema (vedi nr. Gazetei 91 sî 92 a. c.) s. a.din care tóte ori cine póte vedé mai incolo, ca Gazet'a crede ca aru fi tempulu celu mai bine venitu, a depopularisá pe acelu Metropolitu, sî asiá atacându-i aceea ce are mai scumpu acestu mare barbatu, adeca, onórea pentru care singuru traiesce viéti'a cea atâtu de scumpa credinciosiloru sei,— sa-si sature Gazet'a poft'a s'a de resbunare. —

De-sî nu este scopulu nostru a vení intru aperarea acelui barbatu mare, la care nici suntemu chiamati , nici imputeriti , dar vediendu ca Gazet'a prin corespundintiele sele din Blasiu, Clusiu , sî Sabiiu voiesce a face pe publicu sa créda ca tóta lumea aru consimtî cu ea, sî ca cum n'aru mai fi nime care sa se ingretiosiedie de invectivele ei,— asiá dar pentru informarea on. publicu cetitoriu de jurnale ne-amu vediutu indemnati, a luá sî noi cuventulu cum amu dîsu mai susu, nu spre aperarea cui-va , ci numai spre lamurirea opiniunei publice, voindu prin acést'a a aretá Gazetei , ca natiunea româna, nu constà, numai din cele 2—3 sute prenumeranti, séu din cei 5—6 corespundenti ai sei , ci inca sî din alti ómeni cari an sî ei parerile loru, cu totulu diferite de ale Gazetei, dar sa-i spunemu Gazetei mai incolo, ca de-sî este brasiovéna, dar nu scie sî nu cunósce de felu opiniunea publica din Brasiovu, sî cu atât'a mai putînu din Districtu , sa o facemu sa intieléga mai departe, ca lumea pe aici atât'a o urasce, incâtu dupa-ce a scos'o afara din case , apoi sî pe unde o intelnesce — o ocolesce — sî prin tóte acestea sa o facemu sa se cunósca odata sî ea pe sine, câci atunci aru incetá cu atâtea nimicuri , asupr'a unor'a sî altor'a, eara mai alesu asupr'a celui mai demnu , mai mare sî mai meritatu barbatu românu.

De s'aru cunósce Gazet'a pe sine aru trebuí sa cunósca sî aceea, ca cine ataca pe Metropolitulu gr. or. ataca totu deodata sî pre credinciosii sei , insa informedie-se bine Gazet'a ca legatur'a dintre Metropolitulu gr. or. din Sabiiu sî credinciosii sei, este totu asiá de intima cá sî aceea dintre parinte sî fii, va se dîca , mai strinsa de cum aru puté-o rumpe Gazet'a cu tóte corespundintiele sele, incredintiedie-se acea Gazeta, ca numai in zadaru striga pe tóte potecele ca ómenii sa-si aléga alti conducatori, lumeni , cari sa nu compromita caus'a,— câci déca Gazet'a se preface a nu scí, sciu altii câtu de bine, ca déca comitetulu séu Conferinti'a din Blasiu nu-si insusi'a siesi dreptulu de a emite plenipotentie la români, sî a cere ajutóre , fâra consfatuirea sî altei inteligentie române, va se dîca, déca acea conferintia din Blasiu se tiné de conclusulu inteligentiei din Belgradu din Augustu a. c. séu baremu de conclusele congreseloru natiunali din 1861 sî 1863, atunci nunumai dihoniele ivite nu se nascéu, dar inca sî memorandulu proiectatu sî primitu de conferinti'a natiunala din Belgradu, se ducea la loculu destinatu sî puté sa aiba sî efectulu doritu,— dar déca acelu comitetu si-a datu siesi atare dreptu — sî déca lumea vediendu abaterea lui dela conclusele conferintiei din Belgradu, vediendu abaterea lui dela conclusele congreseloru natiunale din 1861 sî 1863 sî prin aceea vediendu abaterea lui dela calea fratietâtiei sî a bunei intielegeri sî cu alta inteligintîa— n'a voitu sa-i dea ascultare sî incredere,— sî prin acea apoi totu acelu comitetu a facutu fiasco— óre Metropolitulu gr. or. din Sabiiu este de vina ? Óre acestu Metropolitu sa se caiésca cum dicea unu Dnu din frunte acelui Comitetu cu „mea culpa“, séu dóra insusi comitetulu pomenitu , carele prin procedur'a sea acésta unilaterala, singuru a datu prim'a causa sî ansa frecâriloru dintre Sabiiu sî Blasiu? Respunsulu este usioru pentru totu omulu cu minte sanetósa , — noi cei ce n'amu luatu parte la acele frecâri, credemu ca sa fia fostu acelu comitetu chiaru contrariu causei nósei nóstre natiunali— cea ce nu voimu sa dîcemu— sî inca nu puté sa strice mai tare intielegerea , armoni'a , sî fratietatea cea atâtu de dorita dintre români, decum a stricat'o.

Românii greco-orientali cunoscu, sî respectéza fratietatea, dar poftescu, ca sî din partea altor'a sa se respecteze — de aceea a poftitu ei din totu sufletulu loru, cá pentru tînerea acestei fratietâti in tóte adunârile, conferintiele sî congresele nóstre natiunali, — fiindca din nenorocire, suntemu despartiti in dóue confessiuni — sa presiéda ambii capi ai nostri bisericesci , totu asiá amu poftitu noi din totu sufletulu, cá sî la alegerea deputatiuniloru obveninde, sî la altele de acestea, sa se padiésca din partea tuturoru aceeasi bunacuviintia, dar pecandu amu fi asteptatu acést'a sî dela comitetulu din Blasiu, cu parere de reu vediurâmu tocm'a contrariulu, vediurâmu mai intâiu, ca conclusele acelui comitetu, nu se tramisera sî inteligintiei nóstre spre pertractare, cum a fâcutu inteligenti'a nóstra din Sabiiu in primavér'a anului 1861, cându iaresi intr'o asemenea causa momentósa, a adusu din parte-si conclusu , carele apoi se a tramisu inteligiutiei din Blasiu, sî carele numai dupa aprobarea sî din partea acestei'a s'a pusu in lucrare,— ba vediurâmu mai departe ca pâna sî persónele desemnate din partea aceluiasi comitetu din Blasiu de deputati, suntu ambe unite, macarca sî gr. orientalii au barbati harnici, déca s'aru cere togm'a sî Doctori in drepturi, apoi comersanti sî economi, cari cunoscu dóra mai bine cá altii Vien'a, dar nu ni e scopulu nostru acest'a a enumerá scaderile pomenitului comitetu, ci acel'a este a convinge pe Gazeta , ca nu Sabiiulu este causa nentielegeriloru intemplate, câci nu Sabiiulu au umblatu pe alâturi cu conclusele conferintiei celei fratiesci din Belgradu, sî asiá dupa-ce se va convinge Gazet'a , sa vada sa mai dascalésca pe ai sei, cari o asculta, sî i se inchina, eara pe noi sa ne lase in pace, ca nu voimu a legá pretenie sî nici a ne mai prinde vorba cu ea, sî mai alesu i recomendâmu ca de acelu barbatu , carele mai alesu la românii ortodoxi prin staruintiele sele cele multe sî mari s'a fâcutu nemuritoriu, sa nu se mai atinga, câci sa scie Gazet'a si toti ai ei, ca nu-lu voru puté despopularisá nici odinióra, ci in locu de acestea vadia Gazet'a se mai faca sî natiunei vre-unu servitiu bunu, ferindu-se de a causá frecâri sî desbinâri in sinulu natiunei. Siepte insi.

Protocolulu XXVII.

luatu in 22 Oct. (3 Nov.) anulu 1866 , despre siedintl'a ordinara tînuta din partea Directiunei Asociatiunei natiunale de Aradu, pentru cultur'a poporului românu , sub presiedinti'a dlui directoru secundariu Sigismundu Popoviciu, fiindu de fatia dd. asessori directiunali : Mironu Romanu, Ioane Bercianu, Emanuilu Misiciu, Lazaru Ionescu, Florianu Varg'a sî notariulu substituitu Ioane Goldisiu.

229. S'a precetitu sî autenticatu protocolulu siedintiei estraordinarie tînute in 15/27 Sept. 1866.

230. D. Sigismundu Popoviciu directoru secundariu propune pre dlu Georgiu Ioanoviciu proprietariu in comitatulu Carasiului , Lazaru Ionescu pre dlu Dimitrie Bonciu advocatu in Aradu, sî Mironu Romanu pre Simeonu Bic'a Protopopulu Oradiei-mari de membri ai Asociatiunei.

D t e r m i n a t u. Se primescu toti trei de membri ai Asociatiunei.

231. Cu privire la numerulu precedinte s'a cetitu dechiaratiunea dlui Georgiu Ioanoviciu , in care odata pentru totudéun'a deobligandu-se Asociatiunei cu unu capitalu de 150 fl. v. a totudeodata pre anulu 1866 depune interesele dupa acestu capitalu umblatóre in suma de 7 fl. 50 cr. v. a.

D e t e r m i n a t u. Dechiaratiunea se predà notariatului , iara interesele de 7 fl. 50 xr. perceptorului interimalu D. Florianu varg'a.

232. D. Mironu Romanu depune din partea noului membru Simeonu Bic'a 5. fl. ca competintia anuale pe 1866.

D e t e r m i n a t u. Se transpune la perceptoratu.

233. S'a cetitu epistol'a dlui notariu directionalu Dionisiu Pascutiu, in care din caus'a, ca depunendu censur'a advocatiale , cu scopu de a fungá cá advocatu si-a mutatu locuinti'a la Buteni, — abdîce de acestu postu notarialu.

D e t e r m i n a t u. Abdîcerea se ia la cunoscintia , sî D. Ioann Goldisiu, pre lânga enuntiarea recunoscintiei pentru activitatea ce a doveditu pâna acum'a cá notariu interimalu se denumesce de notariu alu directiunei, incredintiandu-se deodata , ca pre siedinti'a urmatóre sa reporteze despre starea lucruriloru notariale manipulate prin Dlu Dionisiu Pascutiu.

234. In intielesulu determinatiunei de sub nr. 228. aduse

in siedinti'a din 15/27 Sept., comissiunea spre acestu scopu denumita a aflatu localitate de cortelu interimalu pentru directiune in cas'a cetâtiénului Ilie Bot'a din grâdin'a techeliana, carea pâna acum a fostu ocupata de institutulu clericalu, — pre lânga arenda anuale de 200 fl. v. a. sî cu dreptu de abdîcere pre 3 luni inainte.

Determinatu. Se ia la cunoscintia sî notariulu se incredintiéza ca se compuna contractulu sî in siedinti'a cea mai de aprópe sa-lu produca spre abrobare. Deodata notariului i se asémna cortelu in localitatea mentiunata.

235. Ioane Goldisiu nou denumitulu notariu alu directiunei, cu reducere la determinatiunea de mai susu in semnu de multiamire pentru incredintiarea cu ducerea lucruriloru acestui postu onorificu, cá terenu de activitate in cele ce privescu la inaintarea culturei poporului românu, — abdîce de salariulu notarialu sî se indestulesce cu cortelulu,

Determinatu. Abdîcerea dela beneficiulu notarialu sî respective ofertulu fâcutu in favórea Asociatiunei, se ia la cunoscintia cu multiamita.

236. Se face cunoscutu cumca Ilustritatea Sea dlu comite supremu Georgiu Pop'a a donatu iarasi bibliotecei Asociatiunei 2 cârti : „Europ'a Sebei“ sî „A Herczeg Eszterházi vagyon kezelése.“

Determinatu. Se ia la cunoscintia cu multiamita, sî se predau bibliotecariului.

237. D. Octaviu Baritiu pofesorulu gimnasialu in Naseudu donédia Asociatiunei unu esemplariu tipâritu din elaboratulu seu „gramatic'a limbei magiare.“

Determinatu. Cu multiamita luandu-se la cunoscintia se predà bibliotecariului.

238. D. Ioann Berceanu face cunoscuta mórtea lui Georgiu Iloviciu Dr. de drepturi sî advocatu in Aradu, sî propune a se luá la protocolu.

Determinatu. Protocolarminte se ia la trista cunoscintia.

239. S'a cetitu epistol'a colectantelui din Brasiovu Dlui Ludovicu Romanu, in care cere a fi asecuratu despre primirea aceloru 28 fl. v. a. tramisi in 10 Faurariu a. c. sî a se publicá acei 12 membri din list'a tramisa.

Determinatu. Notariulu i se incredintiéza cá cercandu starea lucrului, despre cele aflate la tempulu seu sa referedie.

240. D. Lazaru Ionescu cu privire la determinatiunea publicata in 15/27 Sept. 1866 in privinti'a amanârei terminului adunârei generale din caus'a epidemiei colerice, carea epidemia insa acum incetà : propune cá terminulu adunârei de mai multe ori amanatu sa se defiga pre unu tempu câtu de scurtu.

Determinatu. Terminulu adunârei generale pentru anulu curinte se defige nerevocabilu pre 15/27 Sept. sî dîlele urmatóre ale lunei lui decembre, fiindu acestu termiuu a se publicá câtu de curendu in jurnale, fâra asceptarea autenticârei acestui protocolu.

241. Totu D. Ionescu cá advocatulu Asociatiunei substerne puncte de contractu, care aru fi sa se faca cu D. Sigismundu Borlea in privinti'a vendiârei viei cá a unei pârti din averea nemiscatóre testata Asociatiunei prin fericitulu Iov'a Crasticiu, — cu 2500 fl. v. a. — spre aprobare.

Determinatu. Se primescu, sî se incredintiéza dlu advocatu cu inchierea contractului pre lânga conditiunile propuse sî anectate la protocolu.

242. Totu d. Ionescu in privinti'a vendiârei casei totu dé acestu lasamentu tînatóre, face cunoscutu, cumca s'a imbiatu unu cumperatoriu anume Verner Leopold cu unu ofertu de 3500 fl. v. a. pre lânga depurare in restempu de doi ani, fiindu sum'a atinsa a se impârtî sî depurá in rate deschilinite, sî voiesce oferitoriulu de locu a depune o rata de 1000 fl. v. a.

Determinatu. Ofertulu acest'a fatia cu resultatulu cercâriloru fâcute in privinti'a vendiârei acestui lasamentu pâna acum, aflandu-se pentru Asociatiune favoritoriu, — se primesce sî D. Lazaru Ionescu se imputernicesce cu compunerea contractului, avendu acel'a a-lu substerne siedintiei pentru aprobare.

Conferatu sî autenticatu prin

„Conc.“ Iuann Goldisiu not. direct.

Brasiovu 30 Novembre 1866.

Dîu'a de adî a S. Apostolu Andreiu, aniversarea onomastica a Escelentiei Sele Archiepiscopului sî Metropolitului nostru Andreiu Br. de Siagun'a fiindu pentru români ortodoxi din Transilvani'a sî Ungari'a o serbare indoita, fu si pentru brasioveni, precum in trecutulu unoru dóue-dieci de ani, astfelu mai multu in acestu anu o serbare a cârei semne ale simtieminteloru aretau o dî de bucuria. Tóte bisericile erau populate de români sî române cari audiau servitiulu ddieescu sî rugaciunea din genunchi rostita de preoti pentru indelung'a viétia sî sanetate a Archipastoriului loru. Dar biseric'a S. Nicolae pelânga poporenii ei cuprindea sî unu numeru mai mare cá altadata dintre dd. negut. din cetate; cuprindea corpulu DD. Prof. sî invet. normei cu tinerimea scolastica, cari si intr'unira rugaciunile loru lânga ale DD. Protopopi sî Preoti cari slujira sobornicesce.

Totu asemenea la doxologia sî la rugaciunea din genunchi, care o intonà D. Prot. Iosifu Baracu câtra tatâlu ceresc pentru indelungarea aniloru vietii Archipastoriului Andreiu, se intruni-ra cu totii.—

Dupa finirea santeloru rugaciuni din corpulu negutiatoriloru cu alu Eforiei condusi de on. D. Presied. alu Eforiei, Demianu Datco, corpulu Profesoriloru condusu de Prea onor. Domnu Dir. Gavriilu Munteanu sî preotîmea locala condusa de Pra on. D. Protop. I. Petricu adusera inaintea P. O. D. Prot. I alu Brasiovului Iosifu Baracu gratulârile sî urârile ce simtira a face Inaltului Archiepiscopu Andreiu cu acea rugare, ca despre acésta solemnitate sî semne de pietate a fiiloru sufletesci din Brasiovu sa incredintieze pre Archiepiscopulu loru.

Lânga acestea trebuie sa impartasiescu sî despre simtiemintele poporului celui-laltu. Amu vrutu sa me convingu sî despre acést'a, sî asià esîndu din biserica amu intrebatu pre unii cari pricepeau ce-va, acestea : pentru ce se serbéza acum Sf. Andreiu mai deosebitu cá mai inainte. candu sciti, ca nu mergeau scólele, nu mergeau negutiatori, ci erá numai o serbare bisaricésca ? Dloru i-mi respunsera : Atunci nu serbamu onomastic'a Metropolitului nostru Andreiu ; atunci nu erau Institutele care le avemu adî ; atunci nu erau fondurile din a câroru productu au studiatu multi Domui de astadi, sî asiá sî câti-va domni Profesori demni de aici sî studiéza sî astadi alti tineri de ai nostri; atunci nu erau drepturile de care se bucura românii astadi, pentru care multele deputatiuni, cari au stâruitu pentru ele, de câtra Metropolitulu nostru au fostu conduse ; védi'a lui impunea, primirea sî dobendirea resultateloru sa atribuie sî Escelentiei Sele ; pentru congresele natiunali sî la conducerea loru a participatu ; la castigarea licentiei pentru infiintiarea Asociatiunei literarie din Transilvani'a a staruitu, iara de Presiedinte la acést'a l'a alesu toti români din Ardealu de ambele confessiuni de dóue ori. Ce arata acést'a ? — Apoi atunci mai nainte nu erá vádia ,bisericei sî a preotîmei de adî ; nu erau drepturile bisericei néstre recunoscute de o potriva cu ale altoru confessiuni; nu erá Metropolia care intruneste toti fiii, nu erau multele scrieri cârti sî opuri bisericesci a câroru autotu este Escelenti'a Sea Parintele Metropolitu Andreiu, pe care nu le-amu avutu mai nainte. Tóte aceste sî alte arata obosinti'a lui deosebita pentru biserica sî natiune sî tóte acestea pentru cine le-a fâcutu, ca densulu audîmu ca n'are nici rudenii. Acestea le-au fâcutu pentru români sî asiá sî pentru noi. Déca nu ostenea Esc. Sea ci stetea lânga ale bisericei ca unu altu Episcopu séu cá unulu din Romani'a, totu erá in pretiulu seu. Asiá facendu mai multu mai deosebite óstenintie aceste suntu nisce merite care producu adeveratulu impulsu pentru aretarea simtieminteloru nóstre candu ni se da ocasiune. Astfelu cum amu manifestá aceea „ce ne simtîmu indatorati? Avemu fii sî facemu ce putemu pentru ei, deci, au nu li s'aru cuvení loru sa ne arete semne de stima pentru acestea ? Ba da, deci dara astfelu felicitarâmu sî ne rugarâmu sî noi bunului Ddieu cá sa-i indelungésca anii vietiei sele cu putere sî sanetate pentru cá sa póta lucrá cu cei alti barbati ai bisericei sî natiunei nóstre pâna vomu potea ajunge sî noi la limanulu doritu, pentru care mai avemu lipsa de barbati deosebiti, cu vadia, cu diplomatia, curagiosi sî cu tactica. Eata pentru ce i urâmu noi multi fericiti ani !

Brasiovu 1/13 Nov, 1866. Eri pre la 4 óre dupa prândin sosí aici Ilustritatea Sea Comitele natiunei sasesci pentru a asistá la alegerea posturiloru vacante de senatori sî centumviri. Venirea Ilustritatei Sele, a fostu companiata de câte-va trasuri ale capetenieloru de aici, cari-lu intempinara, sî preste 20 de calareti sasesti cu stindarde cari mergeau inaintea sî in giurulu trasurei sele. Dupa sosire tóte bransiele i-au fâcutu curtenirea de bine venire. Astfeliu sî din partea corpului negutiatoriloru români intrunitu cu preotimea-lu bine ventà D. Prot. Ios. Baracu cá conductoriu. Cu acésta ocasiune i se admanuà o petitiune a cetâtieniloru sî a districtului provediuta cu trei sute subscrieri. Prin acést'a reclamau drepturile loru, cari nu s'au observatu de atât'a tempu sî nici la an. 1861 pentru care s'au inaintatu recursu la I. Curte reg., pentruca 10 mii români orasieni dintre cari 200 au ajutatu prin negotiu vadi'a si prosperarea orasiului, 40 mii de români din cercu (fâra Branu) fatia cu Sasii cari suntu totu atâti'a si au mai totu centumviratulu din ómenii sei, toti senatori sî toti Amploiatii subalterni sî pentru români s'a fostu induratu numai cu unu Senatoru sî cu unu Secretariu. Acum sa se ia mesurile dreptatei, alegandu popórele sî natiunile dupa numerulu loru pre Amploiatii sei sî nu indurarea unoru betrâni condusi de altii. Cam in sensulu acest'a sî mai multe cuprindea atâtu recursulu catu sî cererea de astadata inaintata. Acést'a mai avù lânga ea sî list'a barbatiloru demni pentru centumviratu sî senatu.

Dupa admanuarea acestoru si dupa espressiuni potrivite cu care s'a bineventatu Ilustritatea Sea, le-a respunsu româniloru, cum

audiu, ca va stărui pentru a se puté impartâsî sî din barbatii natiunei române la locurile ce se completéza acum, natiunea româna e recunoscuta de egalu indreptâtîta cu celelalte natiuni din Transilvani'a, pentru acést'a Universitatea sasésca s'a dechiaratu mai inainte si a recunoscutu ca punctele regulative nu-su corespundietóre, insa tempulu n'a concesu sa se inlocuiésca cu alte. Eu inse voiu recomandá dreplele cereri Centumviratului Vederemo, dar la Sabiiu mi se pare, ca a cam octroatu nu s'a tîuutu de acelea care a ingrâditu numai pre Sasi. — Faca ce va déca voru iubire intre natiuni sî nu ura.

Principatele române unite.

Prim'a siedintia publica de, Vineri a adunârei legislative a fostu vijeliósa, pentruca, cu inceputulu cetirei relatiunei date de câtra raportatorii sectiuniloru despre validitatea alegeriloru, cadea sî numele dlui Michailu Cogalnicénu cá deputatu alu colegiului II din jud. Covurluiu. O propunere cu cinci semnaturi pentru espulsiunea dlui Cogalnicénu s'a ivîtu la tribuna, sî tóte ilustratiunile oratorice din acésta adunare, sî putemu dîce din tiér'a nóstra, s'au intrecutu pre onórea a sustîné pre ministrulu lui $^{2}/_{14}$ Maiu, pre ministrulu principiului improprietârirei sateniloru sî alu votului universale. Intre cei mai insemnati au fostu: d. Costaforu, d. Basilie Boerescu, d. Petru Gradisténu, d. D. Tacu, sî in fine d. Nicolae Ionescu care a pusu atâtu de putîna lealitate in aperarea ce a fâcutu ministrului din cea mai gloriósa epoca a Romaniei, incâtu a coboritu dreptulu la clementia sî superbulu la umilintia. Tóte aceste aperâri se voru vedé mai la vale in procesele verbali.

Noi nu putemu spune alta lectoriloru nostri decâtu ca toti acesti mari oratori, tóte aceste ilustratiuni natiunali suntu asiediate in centru, cere a inceputu, din prim'a siedintia, a luá unu aspectu gravu sî seriosu, sî a cârui devisa pare a fi: Carolu I sî constitutiunea actuale, astfeliu precum se afla ea astadi, fâra cea mai mica modificare decâtu dupa lungi mature studie.

Onorabilii deputati semnatori ai propunerei de espulsiunea dlui Cogalnicénu si-au retrasu propunerea, sî cu acést'a oratorii ce mai erau inscrisi spre combaterea propunerei au renunciatu a mai vorbí.

D. Cogalnicénu cerûse cuventulu pentru a dóu'a óra cá sa se apere contr'a sustînerei ce-i facuse d. Ionescu, dara camer'a tóta in picióre, dupa acésta invingere, a fostu cu neputintia a se mai reasiedià spre a ascultá pre marele oratore a vorbí in caus'a sea; sî a remasu sa ia cuventulu a dóu'a dî.

Eri Sambata, s'a inceputu siedinti'a prin câte-va vorbe bine dîse sî bine simtite de toti ale dlui Cogalnicénu. Tribunele erau pline de unu publicu inteligente care se asceptá la o alta vijelia candu va venî proclamarea deputatului tieraniloru din Vlasc'a. D. raportoru alu sectiunei VIII aretandu ca nici o abatere dela lege, nici o calcare de forma, nici o necuviintia nu s'a fâcutu la alegerea dlui Boliacu, d. presiedinte l'a proclamatu deputatu alu colegiului IV din jud. Vlasc'a, fâra cá dlui sa fia in sala, sî tóte tribunele, mai tóta camer'a putemu dîce, au fâcutu o esplosiune de aplause, dupa care indata s'au sî desiertatu tribunele de mai multu de jumetate din publicu care se vedea atrasu de interesulu a vedé ce se va intemplá candu se va proclamá de deputatu d. Boliacu.

Atâtu d. Cogalnicénu câtu sî d. Boliacu s'au asiediatu amendoi in centru.

Dupa acést'a s'au urmatu desbateri asupr'a alegerei altoru dni deputati.

Constatâmu ca pâna eri s'au proclamatu numai vre-o 15 deputati din caus'a multoru discusiuni cari se totu provóca sî chiaru fâra cause.

Putemu asigurá chiaru, ca majoritatea in acésta adunare legislativa va fi a centrului. „Tromp. Carp.“

Varietâti.

*** C. R. corpulu de oficiri, din garnison'a de aici (Sibiiu), pentru de a aduce oresi care vietate in viati'a cea dealtmintrea destulu de monotana din Sibiiu, au ingrijitu, c'a musicele militari sa concertese in fiecare Sambata, incepandu dela 7. óre seara, in sala dela „imperatulu Romaniloru.“ Precatu scimu la acestea concerte militare suntu invitati notablii Sibieni fara deosebire de nationalitate.

Atheneulu românu.

Primindu in tempulu mai din urma dóua brosiuri din „Revist'a mensuala“ a Ateneului românu din Bucuresci, un'a din lun'a lui Iuniu, eara ceealalta din lun'u lui Augusto a. c. ne luâmu libertate a impartasî o. p. dupa cele ce amu aflatu intr'ensele, urmatórele:

Scopulu acestei societâti, carea pórta numele de Atheneulu românu, este: 1 „A-si immultî cunoscintiele prin lecturi, prin discutii, prin placide sî conscientióse investigatii asupr'a sciintiei. sî adeverului; 2) A propagá aceste cunoscintie prin brosiuri, prin jurnale sî publicatiuni periodice, prin lecturi sî cursuri publice.

Ide'a cea sublima din carea au esîtu Atheneulu sî carea lu va domină ne'ncetatu suntu cuvintele renumitului scriitoriu italianu Balbo, cu cari cautá sa destepte patriotismulu Italiei sî sa prepare desteptarea libertâtiei: „Sa fimu luminati si virtuosi, de voimu a devení sî remané liberi.“ Câci dîce Revist'a mensuale — „aveni-mentulu realu sî definitivu alu democratiei sî libertâtiei nu este, nu póte fi posibilu intr'unu statu, unde instructi'a sî moralitatea nu apare decâtu ici colea in unele clase ale societâtiei.

„Unu poporu carele nu este luminatu sî virtuosu, nu se póte guverná prin elu insusi sî nu póte devení, séu de devine unu momentu, nu póte remané multu tempu liberu. Istori'a intréga a umanitâtiei ne demustra adeverulu acest'a.

„Societatea e condusa de convictiunea cea mai tare sî mai scumpa, cumca tóte aspiratiunile generóse ale unei natiuni se voru realisá un'a dupa alt'a, déca va apucá cu o tenacitate convinsa sî cu o energia nestramutata calea, carea conduce la lumina si virtute, la desvoltarea inteligintiei si la inobilarea inimei, sî cu fiecare pasu, ce-lu face poporulu in instructie sî educatie, e unn pasu care-lu apropie de libertate sî justitia.

„Petrunsi de acestea adeveruri mai multi dintre actualii membrii ai Atheneului inca dela inceputulu anului 1865, mai inainte de a se organisá in s o c i e t a t e se intielesera pentru a se silí a dá aventulu unei miscâri intelectuale mai intime in societatea româna, pentru a incepe in capitala sî apoi a le propagá in tóta tiér'a lecturi publice, sî la 28 Ianuariu 1865 anulu din trensii (Dlu Aurelianu) inaugurà aceste lecturi in sal'a cea mare e ministeriului instructiei publice inaintea unui numerosu sî distinsu auditoriu.

„Acestea lecturi se continuara tóta érn'a cu unu succesu din ce in ce crescandu; In ele se manifestà mai cu sema idea: 1., A inspirá unu amoru convinsu si inteligentu alu natiunalitâtiei romane prin studiulu fapteloru glorióse ale istoriei patriei; 2)., A face apelu câtra fameie, pentru de a venî sa-si dea contingentulu seu de ajutoriu sî de impulsu Românîloru in restaurati'a loru morala.

„In tomn'a viitóre, candu fu a se reincepe lecturile publice, se realisà ide'a, de a se organisá societatea „Atheneului românu.“ La cei cari facusera lecturi publice anulu precedentu sa adaugara sî alte persóne de diverse specialitâti. Statutele Atheneului fura discutate sî adoptate. Societatea fu instituita sî se admise trei sectiuni in sinulu ei.

I. sectiunea sciintieloru naturale, fisice sî matematice.
II. Sectiunea sciintieloru morali sî politice.
III. Sectiunea de literatura sî bellearte.

Fia-care sectiune — sî are presiedintele séu sî oficialii sei dupa specie si tîne adunare candu afla de bine. Tóte trei soctiunile insa formeza o societate generala sub unu presiedinte, o societate carea si are statutele sele carea sa intr'unesce odata pre luna in seantia generala si a cârei scopu este, a propagá lumin'a sciintiei, artei sî literaturei in tiéra sî intre poporu si asiá alu fericí.“

*** (F e l i u r i m i). Unu compartimentu alu spitalului Colti'a, in care sa cuprindeau salele de disectiuni sî autopsia, cabînetulu Dlui Dr. Copernitzki, in care erá o multime de piese fórte frumóse preparate pentru Muzeu, Amfiteatrulu, etc., au arsu cu totulu in nóptea trecuta. Nu se scie caus'a acestui incendiu, din norocire acestu compartimentu erá asicuratu.— Fabric'a de prafu (lânga Ploiesci), este in ajunulu de a luá o desvoltare mare, proportiunata cu nevoile de astadi. O comissiune compusa de dnii Herkt, locotenentu colonelu de artilerie, Dabij'a, capitanu de artilerie, Berendeiu capitanu de geniu, Arionu, capitanu de artilerie sî Iorcénu, ingineriu civilu, fusese chiemata a se pronuucia asupr'a planului acestei fabrici menita a da 100,000 chilograme prafu pre anu, lucratu de D. Berthonu, ingineru militariu. Intr'acést'a luandu-se dreptu motoru aburulu, sî comissi'a opinandu ca motorulu-apa, trasu din Prahov'a, aru puté costá mai putînu, o nóua comissiune a fostu numita, care sa mérga pe terâmu sa studiedie lucrârile ce suntu de fâcutu, spre a se puté intrebuintiá in fabricarea prafului motorulu-apa. sî déca cheltuielele ce acestea necesità, in adeveru suntu mai mici, sî bineficiulu totu acelasi. Comissiunea acést'a, care a sî plecatu la Targusioru, se compune din dnii Dabij'a, capitanu de artilerie Peiu, capitanu de geniu, Pasti'a, locotenentu de artilerie sî Iorcenu, ingineriu civilu. „Rom.“

Nr. 44—1 **Edictu.**

Elisavet'a lui Nicolae Zernescu din Magura, legiuit'a sotia a lui Teodoru Rasianu din Sirne, care de doi ani a parasitu cu necredintia pre legiutulu seu barbatu — se provóca prin acest'a in terminu de unu anu dela datulu de josu, a se infatisiá cu aiat'a mai sicuru inaintea subscrisului Scaunu Protopopescu, câci la din contra— procesulu matrimonialu asupra-i pornitu — se va decide sî in absenti'a ei, in sensulu SS. canóne bisericesci. Dela Scaunulu Protopopescu alu Branului. Zernesci 1 Oct. 1866.

I. M e t i a n u, Protopopu.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineca. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 97. ANULU XIV.

Sabiiu, in 8|20 Decembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la
„Telegrafulu Romanu“.

Apropiindu-se capetulu anului 1866, se deschide prin acést'a prenumeratiune noua la acésta fóia.

„Telegrafulu Românu“, va esí cá sí pân'acum de dóua ori pe septemâna, Dominec'a sí Joi'a. **Formatulu** va fi mai **mare**, cu trei colóne pre o pagina.— Pretiulu abonamentului e:

Pentru Sabiiu, pe anu 7 f., pe ½ anu 3 f. 50 xr., pe ⅓ anu 1 f. 75 xr., v. a.

Pentru Tranni'a sí Monarchi'a austriaca pe anu 8 f., pe ½ anu 4 f., pe ¼ anu 2 f. v. a.

Pentru Principatele rom. unite sí straina-tate, pe anu 12f., pe ½ anu 6 f., pe ¼ 3 f. v. a—

DD. abonanti suntu rugati a nu 'ntardiiá cu tramiterea prenumeratiuniloru.

Adresele ne rogâmu a se scrie curatu, sí epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate,— adresandu-le deadreptulu la

Editur'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiiu.

Multiamita publica.

Serenitatea Sea Principele de Montenuovo cu ocasiunea despârtirei Inaltiei Sele de Sabiiu au tramisu prea gratiosu subscrisiloru pre lânga câte o inalta hârthia ditto 15 Decembre c. n. a. a. câte o suma de 25 fl., cari sa se imparta, la serbatorile Nascerei Domnului ce se apropia, seraciloru celoru rusînosi sí cari suntu in adeveru lipsiti, aflatori in cercurile parochieloru nóstre.

Promitiendu noi a indeplini conscientiosu acésta dorintia inalta, ne vedemu totodata in acea placuta pusetiune de a implini o sânta detorintia si adeca de a multtamí publice Serenitatei Sele pentru acésta daruire marinimosa in numele aceloru seraci parte impartasîti sí aceloru ce au sa se impartasiésca, cari se afla in cercurile parochieloru nóstre.

Sabiiu 18 Decembre 1866.

Ioann Panoviciu, Parochu gr. or. alu comunei bis. din preurb. Iosefinu, Protopresbit. sí Asessoru consistorialu.

Petru Bodila, Parochu gr. or. alu preurb. inferioru, Protopresbiteru sí Asessoru consistorialu.

Adresa

de incredere pentru Escel. Sea Archiepiscopulu sí Metropolitulu Andreiu Baronu de Siagun'a, au sositu in dilele din urma din Muntii apuseni ai Abrudului. Adres'a e acoperita de numeróse subscrieri sí sigilele dela 17 comune.

De pre malulu Somesiului.

Actiunea cum sí tóte intreprinderile individului câtu sí a partideloru politice ori a natiuniloru intregi nu-si potu promite vre-unu resultatu durabile déca basea pre care s'a ziditu séu mijlócele, de cari s'a fâcutu folosire, nu au santieni'a moralitatei, a acelei vertuti, carea e bas'a relatiuniloru omenesci intr'o lume scósa din catusiele barbarismului. Credemu, ca petrunsu de adenculu acestui adeveru sí nu fâra atîntire la procedur'a pornita la diet'a din 1865 accentuà cu atât'a putere préiubitulu nostru Archipastoriu sí conducatoriu natiunalu in diet'a dela Clusiu, ca politic'a natiuniloru debue sa aiba o basa morale, déca tinde a ne duce la contielegerea fratiésca, la intemeiarea salutei patriei.

Ací a statu sí stà pâna astadi poterea neinfranta a pretensiuniloru nóstre natiunali, moralitatea tendintieloru natiunei a aprinsu flacar'a cea mai curata a patriotismului in tinerii sei fii, ea e isvorulu energiei nesecavere in actiunea desvoltata din partea adeveratiloru barbati ai natiunei, ea e ce insufla grij'a inimiciloru sí ne póte duce cu siguritate la invingere!

Pâna erá apesarea, bá si pâna in tempurile mai nóue acestu spiritu petrunsese toti fiii natiunei sí ne scusá atare disciplina, câtu ambitiunea personale nici mai cutediá a se aieptá prin apucaturi nemorali asupr'a autoritâtiei asiediate de increderea comuna, ci fia-care implinindu-si cu tóta stâruinti'a sfer'a activitatei, ce i se dadù, asceptá in modestia chiamarea vocei publice inainte de a-si arogá rol'a de fruntasiu, de conducatoriu. Natiunea nóstra de-sî nu prin legi recunoscuta, se ivea cá unu corpu compactu, impunea prin acést'a sî se sciá celu putînu, ca prin sfermaturi aruncate la unii sî altii nu se va puté innecá séu impedecá actiunea ei pentru recastigarea drepturiloru cuvenite.

Cu totulu ce contrariu vedemu insa de candu s'au deschisu barierele legiloru, constitutiunei sî pentru noi. In corpulu natiunalu séu mai bine dîcendu in intieleginti'a ei a intratu o desorganisatiune, care, sa nu scimu ca nu suntemu cei dintâiu, cari a patit'o asiá; ca ivirea acést'a e efemera sî-si are intr'acestu chipu esplicarea iara cu tempu sî finea sea: ne-aru vení a desperá. In sarituri cutediate vedemu alergandu pre multi spre a culege numai singuri tóte florile cele mai frumóse de pre câmpulu ce li s'a deschisu, sî orbiti de poft'a nesatiósa fâra de socotéla imbuldiescu, lovescu sî chiarn dobóra la pamentu pre cei din frunte, cari au conlucratu mai multu la deschiderea acestoru libertâti sí a câroru admonitiuni de moderare, afla acum numai urechi surde!

Durere in acestu stadiu sî inca in desvoltarea sea cea mai uriciósa ne aflâmu noi de presentu. Pare ca amu ajunsu tielulu celu mai inaltu, sî n'aru mai fi nici o actiune comuna mai multu de lipsa, asiá se predau cei mai multi multiamirei patimiloru proprie, perdiendu din ochi cu totulu binele comunu, sî aducendu-si de elu numai atunci aminte, candu sub masc'a sea se lupta pentru a-cel'a si-si potu realisá scopurile egoistice. Pre totu omulu, care a invetiatu ce-va carte i-lu vedemu faurindu la planuri polttice; politisarea désa aduce pre multi acolo a crede ca ei suntu autoritate de specialitate sî apoi vai de acel'a, cine nu se pórta dupa gustulu loru. Barbati meritati, cari in impregiurârile cele mai grele a datu dovedî escelenti de capacitate sî caracteru ii vedemu trasi impinsi prin tina de câtra autoritâti politice, de cele amintite. Pasiescu apoi la mijlocu ambitiosi, câror'a le vine acést'a fórte bine la socotela, imblatescu de asemenea pre cei pâna acum purtati de increderea publica, intrebuintiéza ori ce mijlocu nemorale pentru cá sa-si faca lorusi locu cu programele cele mai estravagante sî fâra nici o idea concreta, se imbuldiescu nechiamati de representanti ai intereseloru natiunei acolo, unde densii nici nu suntu in stare a ajutá ce-va, cá sa ajunga in fine in confusiunea asiá produsa inainte de tempu, fâra de meritu sî fâra de sciinti'a sî cunoscinti'a de lipsa spre nefericirea comuna in fruntea trebiloru, impedecandu prin acést'a dela conducere pre acei'a cari ia fostu desemnatu cu dreptu increderea publica in decursu de ani pre probe neinsielatóre consolidata, pagubindu caus'a comune natiunale, carea cá neharnici sî nechiamati se facu ca voiescu a o conduce mai repede mai bine câtra tielu!

Sa reprivimu numai nitielu, ce amu fâcutu noi cu cei 2—3 adeverati conducatori natiunali, pre cari ii recunoscuseramu in publicu de atari. La 1849-50 fusera adorati, la 1851—2 candu erau trebile in prefacere atacati, huliti, pâna la 1860 cu putîne intermezuri le-a datu pace, la 1860 ii scóseramu cu puterea din camer'a in care ii aruncasemu, la 1861 sî 1862 ii inaltiasemu pâna in ceriu, ii dechiararamu din nou de conducatori cá la 1863 sî 1864 sa incepura ai improscá cu noroiu sî la 1865—1866 sa-i trantimu cu totulu in balta. Nu ne mai trebuie popi mari in frunte, asiá suná parol'a dela 1863 incóce, noi intieleginti'a civile vomu conduce trebile mai bine decâtu ei, dovéda fiasculu celu mai de alaltaeri! Mirare sî documentu de adeveratulu loru zelu câtra caus'a natiunale, ca nu li s'a frântu tóta voi'a de a se mai espune in causele comune.

Nu vremu sa spunemu ací mai de aprópe cum sî prin cine s'a fâcutu cele dîse, pentruca e lucru cam in comunu cunoscutu, sî nici vorbiamu la tem'a de fatia, déca nu s'aru fi fâcutu in urma incercâri chiaru din partea acelor'a, cari au causatu tristulu fiascu, de a incarcá tóta vin'a pre alti umeri pré stimati, sî inca prin metechne atâtu de mersiave, câtu ni s'a ruptu rabdarea de a mai tacé.

E lucru cunocutu ca suntu unele intreprinderi, a câroru reusire recere mai multu decâtu vointia buna sî incordarea cea mai mare a unui'a sî altui'a individu. Asiá aru trebuí sa fia cunoscutu unoru ómeni, ca pentru de a poté pasî in cause politice cu succesu cá conducatori, representanti ai natiunei fatia cu organisatiunea de acum a statului nostru sî cu pusetiunea de fatia a natiunei se recere pre lânga teorii sî o pusetiune mai insemnata in viéti'a sociale, o popularitate sprijinita de unu trecutu, apoi inca óre care desteritate in portare conversatiune, cari tóte la olalta facu védi'a personale, aceea ce póte dá cuvinteloru ponderositatea cuviintiósa.

Sa ne uitâmu impregiuru, anume la fratii magiari sî vomu aflá ca ei aceste privintie le tînu strensu inaintea ochiloru, vomu aflá mai incolo ca pre acel'a, pre care a cadiutu increderea comuna, lu apara incontr'a ori cârui atacu, i padiescu onórea sî védi'a cá sî lumin'a ochiului, dându prin acést'a lustru sî curagiu mandatariului. Intr'acestu chipu se ivescu apoi pre totu loculu cá unu corpu compactu, unu trupu sî unu sufletu, in acestu chipu secera resultate preste resultate.

Amintirâmu mai susu ca la noi in tempurile mai nóue s'a inceputu alta procedura, s'a destramatu disciplin'a de mai nainte, parte prin nefavorulu impregiurâriloru, parte prin intrigele incepute de unii din ambitiune personale; demoralisatiunea se silescu insa a o aduce la gradulu celu mai mare. Unii jurnalisti, cari abuséza in modulu celu mai neomenosu de pusetiunea loru sî increderea publicului si facu din foile loru lapedatura, pentru recorirea patimiloru celoru mai mersiave.

Ne-amu scandalisatu pâna in sufletu candu amu cetitu in „Gaz. Trans.“ barfelele cele obrasnice ale Dlui Iacobu Muresianu cu suspiciunâri scóse cá din seninu asupr'a iubitului nostru Archipastoriu, nascocite in creerii lui, cum sî ne mai audîtele invinuiri, cu cari cauta a-lu innegrí pre acelasi intr'o corespundintia din „Românulu“ dupa initiatele subscrise de D. I., de sî stilulu ne arata urmele altei pene mai destere, in fine apoi palavrele unoru scriitori din jurnalulu „Concordi'a.“

Eata ur'a nedumerita, eata ambitiunea scarbósa cum si-a câutatu resbunare, sî apoi unii gazetari de caracterulu celui ce au luatu treidieci de arginti, pretiulu celui nepretiuitu, astépta póte ca bunulu nostru Archipastoriu sî conducatoriu sa se scobóre la lupta cu ei pre aren'a acést'a miserabila ?

D. Baritiu scrie cu inversiunare, ca Telegrafulu Românu s'au infiintiatu spre stricarea Gazetei; óre Iacobu Muresianu cá directorele gimnasiului micu catolicu din Brasiovu, incependu la colecte pentru radicarea acestui gimnasiu micu nemtiescu la unu gimnasiu completu, n'avemu cuventu, cá sa dîcemu, ca Dsea nediuiesce spre stricarea gimnasiului românu completu din Brasiovu ? — DSea dar ne surprinde intr'o dî frumósa cu suspiciunarea, ca Esc. Sea Metropolitulu Siagun'a aru voi sa ne sacrifice Ungariei, pentru ca acést'a e patri'a lui natale. Acu intrebâmu : Ori de a mai vediutu cine-va o suspiciunare, care atâtu de invederatu sa pórte stigm'a tendentiositâtiei.

Unde a dusu caus'a nationala metechnele partidei sciute, unde au ajunsu acei'a, cari au vrutu sa departe pre popi sî sa puna in fruntea trebiloru, cum dîcu domniele loru, civili nedependinti, — sî inca sa luâmu ca fâra deschilinire de religiune, de-sî intre civilii mai din nou desemnati de deputati póte numai din intemplare nu se aflá nici unu „neunitu“, sî póte numai din intemplare n'a fostu nici in comitetu vre-unu „neunitu“ — póte vedé ori sî cine din starea nóstra presenta cea atâtu de deplorabila.

Mai multi.

Odata pentru totdeun'a.

Buceciu 1/13 Decembre.

D. G. Baritiu ne anuntia, ca va lasá cért'a cu „Tel. Rom.“ sî clic'a acestui'a, sî va trece la ordinea dîlei ! Ce bine facea dlu Baritiu déca trecea la ordinea dîlei mai nainte de a esî cu articolii sei cei insinuatori, cei calumniatori, sî cei „a s a s i n â t o r i“ de persóne oneste, cumu au fostu articolii lui de pre la Clusiu, Turd'a, Valcele, Brasiovu, sî mai cu séma cei din Nr 69, 74, 75, 79.— Atuncea sî „Telegrafulu Romaau“ tacé cum au tacutu mai bine de unu anu, sî cum va tâcea póte, indata ce va incetá sî Gazet'a cu frigurile sele cele c o n f e s s i u n a l i. Va tacé sî „clic'a“ Tel. Rom. déca dlu Baritiu, va curmá de a mai prigoní pre oficialii romani si pre ómenii Tel. Rom., cu totu feliulu de suspiciunâri, cum a facutu dlui chiaru sî atuncea, candu anuntiá ca va trece la ordinea dîlei. Atuncea oficialii români voru lasá bucurosu pre dlu Baritiu sa fia numai elu „ablegatu“ pentru toti acei'a, de care dlui acum'a se vede ca numai incape,— sî sa capete numai elu tóte cavaleriele, subventiunile, donatiunile, sî celelalte ce le mai numesce, ce vedemu, ca lu chinue in tóta viéti'a lui !

. y—z.

Din tiér'a Oltului, 1 Dec.

On. Red. a Telegrafului Românu ! Cu inima plina de bucúria Te insciintiediu ca Inaltulu Gubernu alu Tierei, considerandu resultatulu celu estraordinariu favoritoriu a ambeloru intregiri de armata in Distr. Fagarasiului din anulu acest'a, cu placere s'au aflatu indemnatu pentru activitatea cea abundanta de resultate, ce a presentatu Oficiolatulu districtuale de acolo, a esprime Ilustr. Sele Dlui Capitanu Supremu pre lânga multiamit'a sea sî deplin'a indestulire a Inaltului regiu Guberniu provinciale, sî a provocá pre Ilustr. Sea,-cá sî aceloru organe municipali de acolo, cari au participatu la acestu resultatu in modu emininte, asemene sa le descopere recunoscinti'a mai inalta ; sî cum apoi Presidiulu acestui Districtu nu numai si implinesce insarcinarea de a descoperí acést'a mai inalta recunoscintia sî indestulire tuturoru organeloru municipale, dara multiamesce sî intregei populatiuni a Districtului pentru loial'a concurgere la implinirea celui mai nobile deoblegamentu.

Te potu incredintiá Dle Redactoru ! ca populatiunea districtului nostru scie apretiuí zelulu celu neobositu alu Siefului nostru districtuale, sî va fi cu tóta atentiunea de a satisface vocei Prepositului seu, pe care lu stimédia, sî câtra care are deplina incredere.

Iartami Dle Redactoru, de ati spune sî aceea, ca in Concordia Nr. 94 Nutiulu de lânga Ternava a aflatu Americ'a, descoperindu-ne, ca „Tel. Rom.“ de aceea a totu tacutu „cá sa asterna drumulu la Pest'a“.— Te rogu intréba pre nutiulu, ca elu p e c e c a l e a s t e r n u t a a j u n s u l a P e s t'a?

In Gaz. Tr. Nr. 95 G. B. a aflatu calea comerciale pâna la Brün, descoperindu-ne intr'unu articolu de f o n d u, ca a auditu dela Szabel, precum ca Ardealulu aru fi v e n d u t u ! Se vede, ca G. B. privesce tóte, totu numai din perspectiv'a s p e c u l a t i v a. —

Totu in Nr. 95. alu Gazetei a aflatu sî „M a r g i n é n u l u d e l â n g a S a b i i u“ ocasiunea, de a se inrolá si elu intre M a g ä r e l e conventului „I a c o b î n u“ spre a asistá cu demnulu seu colega W. Z. la gilotinarea girondistiloru !

Hai sa le fia de bine!— Onea. —

Dintre muntii Abrudului.

In dîu'a de S. Apostolu Andreiu.

Dîu'a acést'a memoravera pentru totu natulu românu dreptucredinciosu s'au serbatu ací in Abrudu cu o mai mare solemnitate cá ori, candu alta data. Dîu'a santului Apostolu Andreiu— care credu ca cu litere de auru e inscrisa in anim'a fia-cârui românu dreptcredinciosu — ni-au adunatu pre noi muntenii preoti sî mireni la implinirea unei datorii sacre fatia cu mai marele bisericei nóstre sî capulu natiunei Esc. Sea Preasantîtulu Archiepiscopu sî Metropolitu A n d r e i u B a r o n u d e S i a g u n'a. —

Ivirea aurorei ne-au vestitu inceperea acelei dîle sante prin sunetulu campaneloru, candu fia-care sufletu de românu binesimtîtoriu scie, ca elu are de a prasnuí o dî memoravera, care va remané inscrisa in paginile Istoriei cá o dî de mare serbare pentru tóte vécurile.— Deci pela 8 óre diminéti'a adunandu-se tóta preotîmea tractuala dimpreuna cu toti invetiatorii sî mai multi mireni precum sî tinerimea scolastica la sc. protopopescu in Abrudu — de acolo au purcesu in corpore cu Prea on. Adm. protopopescu Ioanne Galu in frunte la biserica, unde s'a celebratu cu cea mai mare ceremonia cultulu divinu, dupa aceea doxologi'a pentru indelungat'a sanetate a Escelentiei Sele Preasantîtului Archiepiscopu Metropolitu— ear dupa doxologie s'au rostitu unu cuventu fórte acomodatu solemnitâtii decâtra Prea on. Adm. protopopescu Ioanne Gallu, in care ne-au depinsu cu vii colori tóte meritele Escelentiei Sele pentru bisericea sî natiune, precum sî datorinti'a ce o are fia-care românu binesimtîtoriu de a serbá dîu'a acést'a marétia pentru biserica sî natiune,— in fine s'au cantatu imnulu Escelentiei Sele. — Dupa finitulu cultului divinu s'au compusu sî subscrisu o adresa de incredere câtra Escel. Sea Présantîtulu Metropolitu.

Deie cerîulu cá capulu bisericei sî a natiunei române se traiésca intru multi ani— ear noi sa putemu serbá dîu'a acést'a insemnata sî pe venitoriu totu cu aceea bucuria sufletésca cá acum'a !

C l u s i u 30 Nov. 1866.

Dle Redactoru ! Aveti bunatate de a primí in colónele pretiuitului DVóstre dîuariu urmatórea descriere a serbârei dîlei onomastice a Escelentiei Sele P. Archiepiscopu sî Metropolitu Andreiu Br. de S i a g u n 'a :

Dîu'a sântului Andreiu, dîu'a onomastica a Escelentiei Sele Inaltu Présântîtului Parinte Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu Br. de S i a g u n 'a s'a celebratu sî aicea, cá ori sî unde, unde se afla simtiu adeveratu de recunoscintia fatia cu Escelenti'a Sea Parintele Archiepiscopu sî Metropolitu fatia cu capulu celu demnu alu bisericei gr. or. române din Transilvani'a sî Ungari'a, sî inca intr'unu modu, care póte va pune in óre care uimire pre on. publicu cetitoriu. Aflandu-se acum'a in Clusiu statiunatu regimentulu Br. Alemanu, care in cea mai mare parte constà din români banatieni, Dlu Colonelu respectivu concese, cá spre inaltiarea serbârei capel'a militara se esecutedie dóue piese bisericesci „Cheruviculu“ sî „pricésn'a.“

Latiendu-se acésta faima prin Clusiu, la 9 óre inainte de prândiu biseric'a nóstra erá indesuita de unu publicu fórte nume-

rosu, intre care sî Ilustritâtiile Sele D. D. Iacobu cav. de Bolog'a Consiliariu la Tribunalulu supremu de casatiune, Elia Macelariu, Consilieriu gub. sî Dr. Pavelu Vasiciu Consilieriu de scóle, cari totdéun'a in acésta privintia servescu de modelu cum sî cea mai mare parte din inteleginti'a româna de ambe confessiunile. Cultulu divinu s'a celebratu de Reverendisimulu Parinte Protopopu Vasiliu Rosiescu insotîtu de Parintele Ioann Crisianu Capelanu alu Regimentului Br. Alemanu sî Parintele Ioann Prodanu din Somesiufalâu.

Cele dóue piese susu memorate, esecutate de capel'a militara in modu orientalu, fâcura o impressiune atât'a de mare asupr'a publicului, incâtu chiaru sî acei'a cari póte numai din curiositate voiau a luá parte la acésta serbatóre atâtu de insemnata fura intru atât'a uimiti, incâtu cu totii intru unu cugetu sî unira rugaciunile cele fierbinti câtra Atotupotintele pentru indelungat'a viétia a marelui nostru Archipastoriu A n d r e i u cu a tinerimei, care intonà Imnulu „Eata dîu'a cea dorita“ Dupa cari Reverendismulu Par. Prot. in o cuventare acomodata aduce la cunoscinti'a publicului adunatu insemnatatea dîlei acestei'a, cum sî marile merite a Escelentiei Sele Par. AEppu sî Metropolitu fatia cu natiunea româna, dar mai vertosu cu biseric'a nóstra gr. or. adaugendu, ca pentru faptele sele cele maretie se póte numí cu totu dreptulu „Moisi alu Romaniloru“. — In fine se adresédia câtra fiii sei sufletesci, provocandu-i, cá impreuna cu densulu sa-si inaltia versulu câtra atotuputintele cu acea rugare din anima, cá acel'a sa daruiésca Escelentiei Sele târia sî intielepciune cá sî in tempurile acestea atât'a de critice sa póta conduce natiunea sî biseric'a nóstra la limanulu fericirei sî urandu-i din anima unu intreitu „sa traiésca“! La esîrea din biserica intonà capel'a militara Imnulu imperatescu.—

—e —u

Evenemінte politice.

S a b i i u in 7 Decembre.

Diet'a Ungariei s'a apucatu Sambat'à trecuta de desbaterea adresei. Adres'a acést'a din putînele ce le-amu aretatu publicului nostru dupa unu telegramu (vedî nr. 95 ev. pol.) este mulcomitore de partidia stângei, ba multi o dechiara ca este unu compromisu fâcutu de câtra deakisti sî Tiszaisti. „Albin'a“ inca e de acésta pârere sî adauge, ca acestu compromisu s'a fâcutu in urm'a unoru schimbâri la Vien'a, pre cari nu le póte descoperí mai de aprópe. Câtu au inaintatu lucrulu in desbaterea acestei adrese asceptâmu sa ne spuna scirile mai nóue ce ne voru sosí Vorb'a erá ca multe desbateri nu voru fi ci ca se va primí en bloc sî se va substerne câtu mai ingraba.

Dîuaristic'a centralistica a capetatu apa pe móra, de candu a vediutu adres'a, carea in adeveru au pusu in admiratiune pre toti, câti au petrecutu cu atentiune desbaterile asupr'a propunerei lui Deák. Acea dîuaristica cere cu totu adinsulu convocarea senatului imperialu. „Presse“ din Vien'a aduce unu articulu intitulatu cestiunea transilvana. Se intielege ca in cele din urma cestiunea acést'a o tratéza cá unu argumentu mai multu pentru necessitatea deschiderei senatului imperialu. Neplacutu va fi unoru politici de ai nostri asertulu amintitului dîuariu centralisticu, unde, dupa citarea mai multoru acte de statu, se sustîne „ca incorporarea Transilvaniei nu e nici dupa dreptu nici faptice“ realisata, chiaru nici in urm'a mergerei deputatiloru tranni la Pest'a. (Se vede ca cei dela Presse nu cetescu Gaz. Tranniei.)

Impressiune neplacuta a fâcutu adres'a asupr'a presei oficióse.

Lucruri mai speciale dela diet'a unguresca aflâmu despre lucrâri din conferintie sî comissiuni. Ce ne póte interesá mai multu este, ca dupa redeschiderea dietei atâtu de dep. serbi câtu sî români au alesu câte doi membri, cari impreuna sa judece despre projectele de lege facute sî din partea serbésca sî romanésca sî déca se va puté sa le contopésca in unulu comunu spre alu substerne dietei. Din partea românîloru s'a alesu V. Babesiu sî Dr. Ios. Hodosiu sî din partea serbiloru s'a alesu Manoilovic sî Miletic.

In fine eata ca avemu sî scirile despre siedinti'a in carea se incepù desbaterea adresei in diet'a din Pest'a. Dupa cetirea proiectului, Colomanu Tisza dechiara ca elu partinesce pârtîle cari vorbescu despre continuitate de dreptu sî despre restitutiunea constitutiunei. Cu pasulu privitoriu la afacerile comune, nici elu nici partisanii nu suntu intielesi; fiindu insa cestiunea acést'a primita de majoritatea casei nu va sa mai revina asupr'a acestei afaceri, numai nu se póte invoí cu alinea 13 a proiectulu, carea vorbesce de consultarea elaboratului subcomitetului. M i l e t i c i vorbesce contra proiectului din causa ca acest'a are de scopu dualismulu natiunalu (ungro-nemtiescu).

Deák dice ca Miletic in cuventarea lui cere sa se ea cestiunea natiunalitâtiloru la pertractare sî totusi votéza sa nu se ea inainte prelucrârile dietali. Dupa mai multe altele, cu cari cugeta sa mulcomésca natiunalitâtile spune sî aceea ca cas'a aru fi fâcutu dejá pasi pentru de a multiamí Croati'a, Slavoni'a sî Dalmati'a.

Contele F. face alusiune, ca in proiectulu de adresa nu se face pomenire de considerarea celoru trei puncte din rescriptulu regescu. Cu acestea se incheia desbaterea generala sî se incepe cea speciala, carea, dupa cum s'au mai dîsu, numai la alini'a a 13 sî cea din urma fu amendata. La cést'a din urma pasiesoe Stratimiroviciu sî pretinde cá in locu de „natiune magiara“ (magyar nemzet) sa se dîca „natiunile Ungariei.“ Gojdu vrendu cá sa mai ia ce-va din agerimea amendamentului dîce, sa se puna in locu de „natiunea magiara“ „patri'a nóstra.“ Propunerea acést'a este spriginita de Milutinovici, Ioann Popoviciu Dessanu, Dubrzansky. Al. Mocioni, Borlea, Hodosiu, Vladu. Contr'a vorbescu; Stefanides, Szentkirályi, Makrai, Cuba, Kerkápoli, Sig. Papu sî Markos. Se intielege ca amendârile nu avura nici unu resultatu.

Despre dietele celelalte amintimu, ca a Croatiei au fâcutu o adresa asupr'a câreí'a vomu revení cu alta ocasiune; eara cele de dincolo de Lait'a, dupa cum se asigura, se voru inchide inainte de serbatorile craciunului. In loculu loru sa se convóce o representiune imperiale. (Engerer Reichsrath).

Scirile cari le avemu din afara se reducu mai numai la conjecturi cum fura in dîlele din urma concentrârile de trupe la marginile Galitiei, pre cari le deminte acum sî foile cele neoficióse.

Revista diuaristica.

„Zukunft“ aduse unu articulu intitulatu: „Stadiulu celu mai nou alu cestiunei magiare“— in care se dîce:

(P. Z.) T i m i s i ó r'a 30 Nov. Rescriptulu celu mai din urma din 17 Novembre a. cur. emisu din partea tronului regescu câtra legelativ'a dietala din Pest'a s'aru puté privi cá analis'a ultima a certei pentru constitutiunea magiara, — póte ca sî pentru aceea, câci prin elu se face abatere dela conditiunea dinainte a revisiunei sî modificatiunei provisoria a constitutiunei din anulu 1848, sî complanarea se face dependiatóre de pretensiuni de totu moderate.

O privire intielépta sî fâra prejudetiu preste constitutiunea din an. 1848 trebuie sa convinga pre vercine — de s'aru tiné de ori care colóre politica—, ca in constitutiunea acést'a suntu ascunse nisce insusîri, cari reducu sanctiunea pragmatica la nula. O reprivire asupr'a aniloru 1848 sî 49 aru putea delaturá ori ce dubietate in privinti'a acést'a.

Precându diet'a din Pest'a se misca pre terenulu acestei constitutiuni in decurgerea desvoltârei cestiunei magiare sî néga prin aceea sanctiunea pragmatica,— sî facu unii ilusiuni, ca Ungari'a aru stá pre terenulu unei legelatiuni infalibile; invinovatiescu insa pre regimulu imperialu, ca la complanare si-aru luá o positiune, câreí'a i lipsesce fundamentulu legalu.

Dela rescriptulu reg. din 17 Nov. a. c. incóce sta lucrulu cam intorsu, sî rolele suntu schimbate. Punctulu de manecare, ce sî-au luatu rescriptulu trece cu vederea conditiunea de mai nainte a revisiunei sî modificatiunei provisorie a legiloru din 1848 sî aprobéza cu o promissiune solena unu ministeriu respundiatoriu pentru Ungari'a, sî atuncea primesce constitutiunea din 1848.

Precându insa rescriptulu totu deodata face aprobarea ministeriului magiaru depindiatóre dela unitatea afaceriloru comuni, cérca a padî sî unitatea intregei monarchii austriace, garantata in sanctiunea pragmatica sî pune pre regimulu imperialu pre terenulu sanctiunei pragmatice, a câreí legelatiune este afara de tóta indoiél'a.

„Constitutiunea din an. 1848 fâra vatamarea sanctiunei pragmatice“, acest'a este terenulu, pre carele se misca acum regimulu imperialu. Déca nu s'aru putea aflá cum va in programulu partitei lui Deak, carele se primesce de câtra rescriptulu acest'a din urma de basea complanârei, vre-unu punctu de manecare pentru unitatea afaceriloru comuni, atunci se intielege de sine, c a a c é s t ' a a r u f i e g a l a c u n e g a t i u n e a s a n c t i u n e i p r a g m a t i c e, prin carea s'au ivitu rolele dinainte cu totulu schimbate. Regimulu aru stá atunci cu rescriptulu pre terenulu legalu, eara legelativ'a din Pest'a pre unu terenu fâra legalitate.

O intielegere intre Vien'a sî Pest'a pre basea programului partitei lui Deak nu este impossibila; insa nu se póte negá, ca situatiunea in carea au devenitu Ungari'a dela rescriptulu din 17 Novembre incóce s'au fâcutu sî pentru monarchia c u m u l t u l m a i g r e a, d e c â t u d u p a c u v e n t u l u d e t r o n u, c u c a r e l e s e d e s c h i s e d i e t ' a i n M a r t i u a. c. Acest'a parâsî teori'a de prescriptiune, acceptà constitutiunea din 1848 in principiu, recanoscù legelatiunea acestei'a, cerù insa totu deodata, ca constitutiunea acést'a sa se aduca in interesulu unitâtiei monarchiei in consonantia cu sanctiunea pragmatica, sî spre scopulu acest'a facù cuventulu de tronu revisiunea sî modificatiunea legiloru din 1848 de conditiune fundamentale a complanârei.

Nici in Ungari'a nu se néga, ba chiaru sî in adresele dietei s'au recunoscutu,— de-sî in espresiuni usióre— ca constitutiunea din an. 1848 are unele defecte, cari ceru o rectificatiune. Prin urmare se intielegea de sine, ca continuitatea de dreptu politica numai sub conditiunea aceea s'aru puté restitui, cá prin rectificatiunea amintita sa se pastredie sanctiunea pragmatica sî unitatea monarchiei, carea se accentuà in aceea.

Tóte acestea au fostu acomodate de a convinge sî pre Ungari'a, cumca revisiunea sî modificatiunea constitutiunei din a. 1848, facuta din partea cuventului de tronu cá conditiunea cea dintâiu a complanârei, nu este fundata numai pre lege positiva, ci este totu deodata ratiunala sî cuviinciósa; pentru aceea refusarea programului acestui'a alu cuventului de tronu este incontr'a legalitatei sî in contr'a cuviintiei.

Déca s'aru fi primitu simplu propunerea acést'a, atuncea s'aru fi realisatu fórte usioru complanarea cestiunei magiare; constitutiunea din 1848 s'aru fi adusu in consonontia cu sanctiunea pragmatica, constitutiunea din 1848 rectificata s'aru fi pusu in activitate sî prin aceea n'aru fi mai remasu continuitatea de dreptu numai o ideia góla, ci s'aru fi prefâcutu in fapta. Atunci cestiunea magiara n'aru fi mai remasu numai o cestiune sî s'aru fi incungiuratu dificultâtîle situatiunei de astadi. Póte ca si-au luatu refugiu la temporisare, cá sa nu devina lucru mai reu prin pripire.

Insa „tempu castigatu, totu e castigatu“ nu este mijiocu salutariu in tóte impregiurârile, tempulu oblesce de multe ori câlile, de multe-ori insa le face sî mai coltiuróse sî mai grele de umblatu. In tipulu acest'a au ajunsu sî Ungari'a cu vin'a ei in o situatiune plina de temeri sî fatalitâti.

Déca acum va succede séu nu va succede complanarea, in fati'a dificultâtîloru, de cari este dominata cért'a constitutiunei unguresci, este intrebare a tempului, pre carea numai ochiulu atotputentiei ddieesci o vede. Noi, fiintiele muritóre, câroru nu ne este iertatu, a prevedé, trebuie sa ne tiermurimu la cugetarea despre urmârile, candu impacarea nu s'aru puté realisa sî despre fatalitatea acestoru urmârí.

Cu câtu in impregiurile de fatia intielegerea pentru impacare este mai grea, cu câtu voru fi mai pline de fatalitâti urmârile nesuccederei, cu atâtu mai mari voru fi jertfele, cari suntu oferite de puterea impregiurâriloru de fatia, spre a scapá ce se mai póte scapá, dupa naufragiulu, pre care l'au suferitu Ungari'a in urm'a evenemînteloru dela 1848 sî 1849; cu atâtu va fi insa mai grea sî respunderea, cu care se va insarcinâ acea partida, prin a cârei vina s'au respinsu revisiunea sî modificatiunea constitutiunei dela 1848, proiectata de cuventulu de tronu din Martiu, sî prin care s'a nimicitu impacarea in acelu tempu potrivitu, candu se putea face in modulu celu mai simplu.

Varietâti.

†

(Scire trista.) Domnulu Spiridonu Tatartiu negutiatoriu si Epitropu gr. or. din Orestia in etate de 55 ani in 29 Nov. dupa amédî dupa o bóla de 16 dile, urmata din recéla, a trecutu din viéti'a pamenténa la cele eterne, lasandu in cea mai mare jele si orfania pre unic'a sea fiica Dsiór'a Sofi'a Tatartiu, pre nepotii sei DD. Vasiliu Görög vice-epitropu gr. or. din Orestia, Chir'a Tatartiu negutiatoriu in Vien'a, Elen'a Tatartiu casatorita Piposiu in Alb'a-Juli'a si alti nepoti si nepóte in Brasiovu. —

Fia-i tierân'a usióra si amintirea eterna.

Joi in 1 Decembre st. v. la dóue óre dupa amédi la dispusetiunea Rever. Domnu Protopopu Nicolau Popoviciu se adunara Dnii preoti functiunari impreuna cu Rev. D. Protopopu la sânt'a biserica unde se imbracara in odajdiile bisericesci daruite S. biserici chiaru de D. repausatu si de ací impreuna cu tinerimea scolara condusa de docintele ei in frunte cu flamur'a scólei imbracata in doliu se dusera la cas'a D. repausatu si dupa ce se esecutà prohodulu se cantà de tinerimea scolara versulu funebrale in un'a se redicà cosciugulu cu remasîtiele pre carulu funebru alu confessiunei evang. si se aduse in sânt'a biserica urmatu si petrecutu de o multime de poporu din tóte confessiunile si clasele din Orestia, unde Reverend. Domnu Protopopu tînu o cuventare fórte potrivita stârei repausatului desfasiurendu tóte meritele, luandu si cuviinciosulu adio dela tóte némurile séu rudeniele densului precum si dela mai marii S. biserici si comitetulu parochialu fiindu din 18 Ianuariu 1853 Epitropu gr. or. alu maicei nóstre biserici. Subscrisulu cá notariu alu comitetului parochialu gr. or. de aici la dorinti'a Spect. Dom. Presiedinte alu comitetului, si ia indrasnéla a dá publicitâtiei si meritele in Domnulu repausatulu Spiridonu Tatartiu, si adeca acestu Domnu din 18 Ianuariu 1853 de candu a luatu asupra-si epitropi'a si manipularea averei S. biserici de aici a jertfitu multu pentru binele maicei biserici si a scólei, impodobindu maic'a biserica cu feliurlte odóra, precum: totu feliulu de vesminte de cele mai frumóse si pretiuite, precum si cadelnitia de argintu potiru auritu si alte scule séu mobile pentru S. biserica. A inceputu cladirea scólei presente si prin o manipulare intielépta scutindu S. biserica de detorii o a adusu in deplinire — adeca dóue odâi in cari se invatia acum pruncii. — Mai multe a-siu avé a descrie despre acestu meritatu Domnu insa cá sa nu créda cine-va ca sum arama sunatóre, me marginescu a dîce ca pre acest'a-lu plângu toti românii gr. or. de aici si impregiuru perdiendu in densulu unu mentoru alu tuturoru S. maici biserici din juru, lu plângu on. preoti cari avea in densulu unu mare ajutoriu, lu plângu in urma amicii cu cari sciá asiá de bine si cu amóre a-si impartâsi simtiemintele si sfaturile intielepte, in urma-lu plânge si jelesce onoratulu comitetu parochialu de aici carele avea in mijloculu seu unu conducatoriu fidelu si plinu de cele mai strâlucite fapte câtu morale atâtu materiale, cu acestea mai dîcemu inca odata fia-i tierân'a usióra.

Orascia 3 Decembre 1866 st. v.

Nicolau Barsanu cive si notariu alu comit. parochialu.

*** Societ. de lectura din Satu-mare. Teologii români de aicea cu numeru cá la 12, sî junimea gimnasiale, la provocarea Rvrn. domnu Protopopu Petru Branu, patronulu societâtiei, s'a adunatu in scól'a elementara româna de aicea, in 19 Novembre, spre a tînê o siedintia preliminaria, — unde d. patronu alu societâtiei intr'o vorbire potrivita, a intonatu lips'a de a ne insoti, sî a ne cumineca ideile unulu cu altulu. Vorbirea binemeritatului D. patronu fu urmarita de „vivate“ entusiastice. — Dupa aceea s'a datu membriloru list'a pentru a se insinuá, — dupa insinuare cetindu-se numele membriloru inscrisi, s'a aflatu ca societatea numera 45 de membri. Cu acestea siedinti'a preliminaria dechiarandu-se de inchisa, s'a otâritu, cá in siedinti'a viitóre, societatea sa-si aléga oficialii. — In 25 Nov. convenindu membrii la loculu indatinatu spre tînerea siedintieloru, Rvrn. D. Protopopu Petru Branu la dorirea generala remase de nou Presiedinte; dechiarandu-se insa ca fiindu a dese ori ocupatu, nu va puté totudéun'a participá la siedintia, — se ordinà alegerea unui subpresiedinte, carele sa póta inlocuí pre dlu presiedinte. — Se incepura alegegerile ofiicialiloru prin achiamatiune, cu urmatoriulu resultatu, — se alesera domnii: Alessandru Catoc'a teol. de II anu de subpresiedinte, Ludovicu Rubenescu teol. in I anu de notariu cor. Vasiliu Ruscai stud. de a VIII cl. de not. sied. Ioann Geranu teol. an. II de casiru; Michailu Moldovanu stud. de a VII cl, de bibliotecariu; Ioann Trifu stud. de a VII clas. de controloru. — Amintimu inca ca societatea are o biblioteca de 197 de volumini — din cari 112 suntu române, 58 unguresci, sî 13 latinesci. *) Ludovicu V. Rubenescu notariulu corespund.

*) Celelalte on. Redactiuni suntu rogate a primí acésta scire in col. loru.

Assicurazioni Generali cu privil. c. r. in Triest,

intemeiata in anulu 1831,

cu unu fondu de sigurantia dupa bilantiulu, publicatu in 17 Octobre 1865, de 23 milióne sî 894619 f. 70 xr.

primesce prentru premii fórte potrivite:

a) asecurantii contr'a pagubiriloru prin focu;

b) asecurantii pentru viéti'a ómeniloru, cu sî fára profitu, de capitale, pensiuni sî rente, precum sî asecurantii de zestre.

Societatea, indreptatîta de a eserceá tóte plasele de asecurantia, cari suntu iertate dupa legi, au fostu dintre tóte institutele austriace de asecurantia cea dintâiu, carea au introdusu asecurantiile vietiei sî au purtatu inca din inceputu neintreruptu grija pentru ele, cá sa oferese participatoriloru tóte comoditâtîle ce suntu impreunate cu o soliditate duratóre a societâtiei.

Intre combinatiunile diferite ale asecurantieloru pentru casulu de mórte ne oferesce la tarifulu II cu profitu inlesniri deosebite, de órece la cestea din urma da societatea participatoriloru din profitulu, ce resulta, 75%, prin ceea-ce se reduce plat'a premieloru la o suma cum se póte de mica.

In anulu 1862 se urca profitulu de impârtîre la $74^{27}/_{100}$ pr. in anulu 1863 se urca profitulu acest'a chiaru sî la $98^{64}/_{100}$ proc.; in anulu 1864 la $70^{83}/_{100}$ proc.; in anulu 1865 la 13 proc. sî in anulu 1866 la $25^{61}/_{100}$ proc. ale premieloru platite. Fórte observabilu este, ca daun'a (pagub'a) ce se póte face intr'unu anu o portà institutulu singuru; folosulu acest'a este fórte mare, deóre-ce bilantiulu se incheie din anu in anu, eara profiitulu ce se cuvine in privinti'a politieloru, cari-si perdu valórea prin mórtea asecuratului s'au prin incetarea, de a plâtí premiele, trecu in proprietatea celoru-lalti participatori.

In ce mesura urcata a esperimentatu societatea folosinti'a sea se vede do acolo, ca ea au platitu dej'a dela inceputulu ei

5 milióne sî 745,467 f. 79 xr. pentru daune in urm'a mortiei a **2709** partite asecurate **3,073,817.**

Reservele, cari se urca

la 11 milióne 726,124 f. 74 xr.

precum sî celelalte fonduri

Sum'a, carea asecura societatea dupa bilantiulu mentiunatu, au ajunsu la cifr'a cea fórte insemnata mai multu de

759 milióne fiorini,

cu unu venitu de premii sî interese de

7 milióne sî 200,000 fiorini,

in care insa nu se cuprinde sî sum'a cea insemnata a tontineloru sî a veniturilor pe viétia.

Ajudecarea acést'a via ne da documentulu celu mai adeveratu despre increderea din tóte pârtîle, de carea se bucura societatea in urm'a apretiuirei acurate a soliditâtiei administrârei sele interne, eara prin sumele enorme de garantia se oferesce publicului tóta siguranti'a, ce se póte dorí.

Subscris'a agentia principala se recomenda dara onoratului publicu, doritoriu de asecurantia, a se adres'a in ori ce casu câtra dens'a, sî ea este gat'a de a serví cu orice informatiuni in privinti'a acést'a. Sabiiu in 1 Augustu 1866.

Agenti'a principale a asecurantiei generali cu privilegiu c. r. in Triest:

Paulu Nendvich.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 98. ANULU XIV.

Sabiiu, in 11|23 Decembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3¼ cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la
„Telegrafulu Romanu“.

Apropiindu-se capetulu anului 1866, se deschide prin acést'a prenumeratiune noua la acésta fóia.

„Telegrafulu Romànu“, va esî cá sî pân'acum de dóua ori pe septemâna, Dominec'a sî Joi'a. **Formatulu** va fi mai **mare**, cu trei colóne pre o pagina.— Pretiulu abonamentului e :

Pentru Sabiiu, pe anu 7 f., pe ½ anu 3 f. 50 xr., pe ⅓ anu 1 f. 75 xr., v. a.

Pentru Tranni'a sî Monarchi'a austriaca pe anu 8 f., pe ½ anu 4 f., pe ¼ anu 2 f. v. a.

Pentru Principatele rom. unite sî straina-tate, pe anu 12f., pe ½ anu 6 f., pe ¼ 3 f. v. a—

DD. abonanti suntu rugati a nu 'ntardîiá cu tramiterea prenumeratiuniloru.

Adresele ne rogâmu a se scrie curatu, sî epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate,— adresandu-le deadreptulu la

Editur'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiiu.

Serenitatea Sea Principele **Montenuovo**, dupa o petrecere de vre-o siése ani aici in Sabiiu, a plecatu joi la nóu'a sea functiune, ce i s'a datu prégratiosu de Majestatea Sea Imperatulu, Mai Mare alu tuturoru ostiriloru imperatesci,— cá Comandante generalu in Prag'a Boemiei. Insusîrile cele bune sî leale, prin cari a sciutu se castige pre toti locuitorii acestei tieri de o potriva, voru remané nesterse sî pre venitoriu ; cu deosebire lu voru binecuventá insa acei'a, carii se impartâsîra de binefacerile sele speciale, cum fura sî cele publicate in nrulu trecutu, la care trebuie sa adaugemu, ca sî seracii parochieloru celoru-lalte confessiuni nu fura trecuti cu vederea de marinimosia serenissimului Principe. — Ddieu sa-lu pórte in pace in tóte dîlele vietiei sele.

Redactiunea Tel. Rom. se afla in pusetiune de a puté dá publicitâtiei unele acte atingatóre de suspiciunârile radicate asupr'a Par. nostru Metropolitu Andreiu, in „Gazet'a Tr.“, in „Concordia“ sî in „Românulu“ din Bucuresci. Speranti'a nóstra e, ca aceste acte voru reversá lumina convingetóre asupr'a tuturoru românîloru dupa nume sî fapte : ca suspiciunârile se reducu la nulla fatia cu lucrurile reali complinite de câtra P. nostru Metropolitu.

Respunsulu
Escelentiei Sele Metropolitului **Andreiu** Baronu de **Siagun'a** la scrisórea Escel. Sele Metropolitului Conte **Al. St. Siulutiu.**

Nr. Pr. 189.

Escelentia !

Multu pretiuit'a scrisóre a Escelentiei Tale din 10/22 ale curentei Nr. 1345. o amu primitu din mân'a Dlui Protopopu Ioann Russu in 18/30 Octobre a. c. prin care ai binevoitu a-mi scrie : „ca din consideratiune, câci magiarii facu pressiuni asupr'a corónei pentru darea unui ministeriu, sî restituirea continuitâtiei legislatiunei sî a dreptului istoricu dela 1848 inainte de otarirea trebiloru comune de Statu pentru totu imperiulu, sî inainte de a indestuli sî pe celelalte natii in privinti'a natiunalitâtii loru, — natiunile nemagiare s'au pusu intr'o viia miscare, sî asiá sî a nóstra româna, sî ca de ací vine, ca din tóte pârtîle s'a manifestatu sî se manifestéza dorinti'a de a tramite un'a deputatiune in caus'a natiunale la Vien'a, sî ca de ací s'au desvoltatu sî aceea nediuintia natiunale, cá sa se intórca câtra noi ambii sei capi bisericesci, sa luâmu asupr'a nóstra conducerea causei natiunali inaintea Tronului, sî ca dupa ce au vediutu retragerea nóstra, au umblatu a-si castigá pe altii din barbatii de incredere mireni, sî ca pre acesti'a iau sî aflatu in persónele Dloru Georgiu Baritiu sî Dr. Ioann Ratiu, sî ca dupa cum Escelenti'a Ta Te-ai incunosciintiatu, acesti deputati suntu de acea convictiune, ca nediuinti'a loru atunci va avea pondulu celu mai mare, candu Archipastorii loru aru stá in fruntea deputatiunei; in fine Escelenti'a Ta binevoiesci a me invitá pe mine, cá sa fiu gat'a a calatorí cu Escelenti'a Ta la Vien'a, candu deputatii voru aflá de lipsa a ne chiamá la Vien'a, sî candu Maiestatea Sea, dupa cum prin o suplica recomandata sî de Escelenti'a Sea Dlu Gubernatore Conte Crenneville la curtea regésca s'au cerutu, — s'aru aretá aplecata a primí deputatiunea româna ardelena, séu déca eu nici decum n'asiu primì acésta invitare, atunci sa espediu pe sém'a numitîloru deputati din partea mea, sî din partea celoru ce se tînu de mine, plenipotenti'a dupa formulariulu impartasîtu de câtra Escelenti'a Ta, sî apoi la casulu acel'a, candu deputatii numiti aru fi siliti sa remana mai multu tempu la Vien'a, sa le facu din partea nóstra o colecta de bani, precum sî la Esc. Vóstra s'au fâcutu sî s'au datu vre-o 300 f. v. a. spese de drumu.“

La care amu onóre a respunde : ca eu nu cunoscu alta manifestatiune natiunale — câtusi de câtu formale — asupr'a situatiunei politice presente, decâtu mai intâiu invoirea unanima a deputatiloru sî regalistiloru români la despartîrea loru delá diet'a ardeléna din Clusiu a an. 1865, cá sî pe viitoriu intre ori ce impregiurâri sa purcedemu activu,— apoi alu doilea intalnirea confidentiala a mai multoru membri ai comitetului natiunale sî cu alti câti-va barbati ai natiunei cu ocasiunea adunârei Asociatiunei nóstre literarie la Alb'a Iuli'a, unde dupa o desbatere seriósa a impregiurâriloru presente unanimu ne-amu intielesu cu totii, cu carii noi ambii Archierei amu fostu de fatia, cá sa se compuna unu memorialu dupa modelulu votului separatu alu deputatiloru sî regalistiloru români dela diet'a din Clusiu, sî sa se subscria de Escelenti'a Ta, sî apoi sa mi se transpuna mie spre subscriere sî spre substernere la Maiestate. Eu amu asteptatu pe bas'a acestoru colntielegeri fâcute sî cu invoirea Escelentiei Tale, cá sa mi se aduca acelu memorialu in form'a precugetata sî prefipta, sî sa caletorescu la Vien'a spre a-lu asterne la Tronu, insa in locu sa fiu primitu cestionatulu memorialu, primiiu inculparea din scrisórea susatinsa a Escelentiei Tale, ca noi ne-amu retrasu dela caus'a natiunale.

Escelentia ! eu asiá sciu, ca natiunele nemagiare din Ungari'a altfeliu tractéza causele loru natiunali, sî nu asiá, cum vedemu, ca se incérca unii a o tractá la noi fâra de tóte formele. La natiunile nemagiare din Ungari'a vedemu, ca representantii sî altii barbati de incredere ai loru se aduna pe fatia, desbatu publice causele loru, sî din terenulu loru legale aducu concluse in privinti'a causei loru natiunali, precum sî in privinti'a procedurei in aparatea ei pe terenulu legale; conclusele representantiloru natiunali se depunu apoi in mân'a capiloru loru, care numai in harmonica conlucrare potu avea trecerea sî valórea dorita, fâra de a periclitá caus'a natiunale, sî a aduce persónele actrice in vre-o colisiune cu ordinea publica. Sî natiunea româna din Ardealu e norocósa a avea unu terenu legalu dela an. 1863/4, sî are representantii sei, are pe comitetulu natiunale asiediatu prin congresulu natiunale din an. 1861 sî 1863 sî purcesa de a-si continuá actiunile sale pe calea acést'a, chiaru sî dupa schimbârile adâncu taietóre din anulu trecutu ! Câtu de bine au fostu, ca in conferintiele nóstre dietali din Clusiu s'au desbatutu acea cestiune vitale : cá sa intrâmu séu ba la dieta ? sî s'au aflatu de bine dupa desbateri obiective tînute, asiá dara fâra defaimarea persónei cui-va, cá sa intrâmu la dieta, sî cá acolo cá membrii legislatiei patriei nóstre sa lucrâmu pentru binele tierei nóstre, sî acolo sa aperâmu sî interesele natiunei nóstre, sî câtu de bine au fostu ca ne-amu dusu la dieta, s'au vediutu din urmatele manifestatiuni ale natiunei intregi prin jurnale sî adrese de multiumire ! Câtu de bine ne-au parutu nóue tuturoru cari amu fostu in actiune, câci inca atunci amu simtîtu in noi toti, cum resultatulu urmatu dupa actiunea nóstra complinitu ne-a incungiuratu pre noi la continuarea ori cârei actiuni de aperarea causei natiunali sî spre viitoriu pe terenulu legalu. Câtu de frumósa, sî adeveratu fratiésca au fostu cointielegerea nóstra ultima dela Alb'a Iuli'a !

Sî totusi dorere acum ce vedu ? In locu de o continuare harmonica a lucrâriloru nóstre de acolo de unde o amu lasatu, ve-ju

inceputa o fractiune de actia cu totulu afara de ograd'a otaririloru congreseloru natiunali din an. 1861 sî 1863 ! in locu sa mi se fia predatu memorandulu otaritu, vedu o fapta complinita intr'unu chipu ilegalu sî arbitrariu ! in locu sa se fia intrebuintiatu tempulu celu oportunu spre lamurirea stadiului, in care au ajunsu, sî se afla astadi caus'a cea santa sî cu atât'a pietate purtata pân'acum a natiei, vedu, ca se lucra pentru stricarea carârei celei umblate cu sporiu, sî pentru radicarea altei nóue problematice ! in locu de a se basá pre plenipotinti'a generale a natiunei data sî concrediuta Comitetului natiunalu, vedu, ca se cauta fabricarea altoru plenipotintie unilaterali, care sa nimicésca valórea plenipotentiei celei deobligatóre pentru totdeun'a ! in locu de a alergá la aren'a luptei publice pre calea probata, sî aprobata, vedu, cum unii putîni se apuca a seduce pe cei usioru credietori pe calea cea retacita a petitiei odióse, ce nu este apta de alta, decâtu a pierde cu ea si putînulu terenu legalu, ce l'amu fostu castigatu cu atât'a sudóre ! sî in fine in locu de a vorbí sî scrie obiectivu din partea tuturoru barbatiloru nostri despre caus'a natiunale, vedu, audu, sî cetescu mai in tóte dîlele, cum unii sedusi de un'a séu alta patima defaima privatu sî in foi publice pe Archierei sî pe totî acei'a amploiati de natiunalitatea româna, carii nu vreau sa imitedie sarcasmele loru, sî cum arunca asupra-le inegriri sî defaimâri nemeritate, cá numai ei sa multiamésca ambitiunile loru desiarte, de-sî voiu de alta parte sa presupunu despre ei atât'a conscientiositate natiunale sî patriotica, ca ei intr'o parte a inimei loru se voru bucurá, ca au gasitu pe câti-va usioru crediatori, carii le-au datu loru subscriptiuni sî spese de drumu pentru Vien'a, dar in sufletulu loru voru audî un'a voce puternica, carea le va dîce loru, ca nici ei, nici altii, intre carii conumeru eu sî pe noi ambii Archierei, nu suntu in stare a corespunde aceloru momente mari sî multe din plenipotintiele loru, sî anume I. din cele emise din Blasiu: „cá ei — deputatii Baritiu sî Ratiu— sa apere caus'a politica, drepturile castigate, sî tóte interesele natiunali la tóte locurile competente, staruindu, cá natiunea româna nu numai sa se sustîna, ci de facto sa se ilocedie sî in usulu sî folosinti'a practica a tuturoru drepturiloru sale natiunali, peivilegi de Maiestatea Sea castigate, precum sî a tuturoru drepturiloru acelor'a, care natiunei române cá unei natiuni regnicolare sî politice i se cuvinu"; II, din cele emise din Brasiovu: „cá Dloru sa substérna la locurile mai inalte, séu déca se va aflá cu cale, tocm'a sî la preainaltulu Tronu acele dorintie sî suferintie ale nóstre, sî ale celoru, carii le simtu impreuna cu noi, care in dîlele nóstre nu se potu face cunoscute prin diet'a tierei, séu prin adunârile municipale; indatorandu-se totodata aceiasi plenipotenti, cá sa fia cu tóta luarea aminte sî la starea cea decadiuta a industriei, a comerciului, a economiei, sî peste totu a lipsei cei domnitóre din putîn'a cerculare a numerariului, prin urmare sa lucre sî pentru castigarea unei bance ipotecarie promise de Maiestatea Sea in un'a din propusetiunile regesci din 1 Iuliu 1863, dandu-ne apoi séma la tempulu seu de aceea, ce voru fi lucratu." Inca mai voiu sa presupunu despre conscientiositatea patriotica sî natiunale a aceloru deputati, ca ei voru recunósce in sufletulu loru, cumca momentele espuse in plenipotentiele loru suntu obiecte ale legislatiei intr'o tiéra constitutiunala, dar nu obiecte de petitii unilaterali, sî ca la pertractarea loru constitutiunala nu se face colecta dela particulari, ci tiér'a se ingrigesce pentru intempinarea speseloru recerute.

Din aceste premise binevoiesce a vedé Escelentia ! ca eu lucrârile complinite din susu laudat'a-Ti epistola nu sum in stare a le aceptá din acea simpla dar fundata causa, câci acele nu s'au pertractatu potrivitu concluseloru, care congresele natiunali din a. 1861 sî 1863 le-au stabilitu spre binele causei natiunei, sî alu sustînerei bunei, fratiescei contielegeri.

Binevoiesce, me rogu Escelentia ! a-Ti aduce aminte, cum in tómn'a anului 1860 ne-amu intielesu fratiesce pentru o deputatiune la Vien'a cu Escelenti'a Ta in fruntea ei, sî eu de a casa Ti-amu datu totu putinciosulu sucursu, sî ce multiamire cordiale amu seceratu noi Archiereii in siedinti'a dintâiu a Congresului natiunalu din lun'a lui Ianuariu 1861 pentru acést'a a nóstra harmonica conlucrare; — binevoiesce, me rogu Escelentia ! a-Ti aduce aminte, cum in primavér'a anului 1861 s'au aretatu trebuinti'a tramiterei unei deputatiuni la Vien'a, carea dintâiu s'au pertractatu la Sabiiu subt presiedinti'a mea prin Comitetulu natiunalu, sî protocolulu acestei siedintie de Comitetu s'au comunicatu Escelentiei Tale prin doi membrii ai comitetului cu rugarea, cá Escelenti'a Ta sa binevoiesci a pertractá cu ceialalti membrii ai Comitetului din Blasiu sî din giurulu lui acelasi obiectu, sî numai dupa pertractarea sî aprobarea obiectului cestiunatu sî din partea Siedintiei Comitetului dela Escelenti'a Ta s'au pusu in lucrare ide'a deputatiunei natiunali, cá convingeri sî decisiuni unanime ale amenduroru Archiereiloru, sî ale barbatiloru natiunali de incredere, pre cari Congresulu din 1861 iau designatu pentru ducerea trebiloru natiunali prelânga sî cu Archiereii.

Binevoiesce asiá dara a Te convinge Escelentia ! din cele ce amu atinsu ací in liniamente generali, ca I. insinuarea aceea, cá cum eu a-siu fi parasitu caus'a natiunei, este nefundata; II, ca eu amu remasu in continuitatea conducerei causei nóstre, precum modalitatea ei o prescriu decisiunile congreseloru natiunali III, ca eu nimic'a nu recunoscu de legalu in conducerea causei natiunali, ceea ce nu corespunde decisiuniloru dela congresele natiunali.

Pre lânga care cu incredintiarea deosebitei fratiesci veneratiuni, amu onóre a remané

Alu Escelentiei Tale,

Sabiiu 20 Octombre, (1 Novem.) 1866.

umilitu servu,

O scurta revista jurnalistica.

Concordi'a nr. 97 ia de bani buni tóte ce s'a scrisu in „Romanulu" din 18 Nov. in caus'a neintielegeriloru ardelene, fâra a fi asceptatu sa auda respunsulu sî la acelea. — Noi ne mirâmu de acésta procedura a Concordiei, carea e patîta de asemenea denuntiâri nedrepte sî nedovedite, sî amu fi asceptatu dela dens'a cá sa se mai retîna cu sentinti'a sea pâna candu, — cum i-amu promisu, vomu documentá cu acte, ca dela Sabiiu nu s'a fâcutu nici o denuntiare, sî ca cadiendu invinuirea cea nedrépta aruncata asupr'a nóstra, numai din ventu, voru cadé sî consecintiele ce se zidescu pre ea totu mereu, intre care vedemu ca sî Concordi'a mai adauge, ca totu din acea insinuare aru fi urmatu niscari infruntâri „Gaz. Tr."; ca „Tel. Rom." e unionistu; ca in adunarea dela Belgradu n'aru fi fostu nici o intielegere, — dupa ce coresp. D. I. in „Romanulu" dîce, ca a fostu intielegere, dara altmintrelea etc. — Cu astfeliu de manevre siesi contradîcatóre nu se sterge pét'a plenipotentialistiloru, care a fâcutu separatismu sî soisiune in natiune. —

Cor. „Gaz. Tr." nr. 96 dela Somesiu câuta cá ciocarli'a — intâiu subtîre — subtîre sî frumosu, iara la urma nu póte cá sa nu sî scartiia. — Sî ea e nascuta in Arcadi'a ! —

„Times" despre cestiunea Ungariei.

Diuariulu anglesu „Times" aduce unu articulu despre starea presente a cestiunei Ungariei. Arare-ori, dîce „Presse", si au datu cine-va, cu deosebire din strainetate, o parere asiá adeverata sî plina de esperintia despre positi'a celoru doi factori principali ai Austriei, a germaniloru sî a magiariloru, a rare ori au desvalitu cine-va ilusiunile magiariloru asiá cu temeiu, cá in leadrulu acest'a alu foiei lumei. Pentru aceea insemnâmu— aici locurile (pasagiele) cele mai insemnate.

„Times" scrie:

Precum se vede, o parte din austriacii germani nu este aplecata, a se liniscí la otâririle pâcei din Prag'a, sî prevesce la eschiderea din Germani'a cá la unu ce trecatoriu. Intr'adeveru esistinti'a statului in Austri'a trebuie fundata pre preponderanti'a spirituale a natiunalitâtiei acestei'a asupr'a celoru-lalte, pre carea s'au redimatu totudéun'a. In favórea acestei'a nu este numai caracterulu germanu alu capitalei sî resiedintiei, insusîmea organisatiunei armatei sî a oficialiloru, sî cultur'a mai inalta, ci sî ponderositatea relatiuniloru sî puterea cuprindiatóre (complessiva) asiá dîcendu a instinctului natiunei acestei'a. Austriacii germani voru sa fia asecurati, cá sa nu le fia zadarnica lupt'a pentru antaietate; insa candu nu aru reusî, atunci voru aflá totudéun'a scutintia la fratii loru din sudulu sî nordulu Germaniei.

Magiarii nediuiescu, in opositiune cu germanii, independinti'a deplina regatului loru in uniunea personale curata; iara in casu, candu nu o aru castigá, au de cugetu a se desbiná de câtra Austri'a sî a intemeiá unu imperiu dunarénu — a cârui centru sa fia Pest'a. Pre partea loru stau vechile traditiuni ale regatului loru, servitiele insemnate, pre cari le-au fâcutu casei Habsburgice, inim'a loru cea nobila sî caracterulu belicosu precum sî óresi care istetime in certele politice ale partiteloru sî ale intrigei. Magiarii insa nu voru produce nici odata altu ce-va decâtu derimare. Tocmai déca le-aru succede a-si cucerí Vien'a sî provinciele germane, sî a face la Pest'a resiedinti'a imperiului, ei totusi nu aru fi in stare, a invinge prin sciinti'a loru sî puterea loru reala pre celelalte natiunalitâti negermane; ba le-aru fi cu greu, a tiné sî pre asiá numitele tieri laturale in frêu.

Porunc'a cea dintâiu a imperiului insa este esistinti'a lui, sî acést'a este legata de Vien'a, cá resiedintia sî de elementele germane; pre cari s'au radimatu monarchi'a inca din vechime. Magiarii potu sa aduca in casulu celu mai din urma iarasi anulu 1848, carele, déca nu aru fi succesu, cá sa se oprime revolutiunea, aru fi avutu de urmare derimarea imperiului austriacu. Se pare, ca magiarii sî astadi urmarescu tînt'a acést'a; partit'a moderata, a cârei'a conducatoriu este Deák, au sî fâcutu unu proiectu de adresa, pre carele l'amu privi bucurosu de unu proiectu impacatoriu; insa esenti'a lucrului nu se pune in dubietate. Asiá numitii moderati ceru restituirea câtu mai curendu a constitutiunei continuitâtiei legiloru din 1848, a câroru sanctiune o au storsu unu regimu, entusiasmatu prin concessiuni mari, dela unulu strimtoratu prin revolutiune. Astfeliu de pretensiuni 'si potu avea temeiulu loru in drepturi vechi sî privilegiuri, intrebarea practica insa este, de potu fi ele impreunate cu esistinti'a monarchiei aus-

triace. Magiarii insii vedu greutatea, de a aduce in consonantia cerintiele loru cu interesele statului intregu ; ei se dechiara gat'a la nagotiatiuni de complanare ; vréu insa mai intâiu , cá pretensiunile loru sa fia recunoscute in intregitate sî netiermurite , inainte de a se aduce vre-o decisiune in privinti'a intereseloru imperiului, carea cu atât'a mai multu sa fia reservata pentru negotiatiuni mai departe. Déca s'aru primí proiectulu acest'a de adresa in cas'a de josu sî s'aru aprobá de imperatulu , atunci aru avé magiarii totu ce dorescu sî suveranului nu i-aru mai remané nimic'a, decâtu aceea, ce s'aru otârí ei ai dá in marinimositatea loru.

Aprobarea cerintieloru magiare, precum se facu acelea astadi, aru duce la unu dualismu completu sî aru trage pre Austri'a pre nivoulu Norvegiei sî Svediei, cu acea diferintia insa, ca congresulu scandinavicu constà din dóue natiuni omogene impreunate laolalta, pre candu in Austri'a aru fi fia-care jumetate unu aglomeratu de poporatiuni, cari mai multu séu mai putînu stau un'a cu alt'a in opusetiune inimica sî in aglomoratulu acest'a nu aru putea avea locu nici odata o politica comuna.

Evenemintele potu la tóta intemplarea sa derime cu puterea loru neinvingibila imperiulu austriacu, séu sa-lu silésca a-si mutá punctulu de greutate mai câtra Ostu (Resaritu).

A c e e a insa e adeveratu, ca déca s'aru intemplá cea din urma, fia sub cas'a Habsburg séu o alta dinastie, atunci nu aru fi Pest'a loculu, unde aru gravitá diferitele popóre ale Dunârei de josu. Candu aru fi odata eschisu elementulu germanu din legatur'a monarchiei austriace, atunci s'aru putea nasce o lupta generala intre natiunalitâtîle acestea, carea de securu nu s'aru finí in favórea magiariloru. Totu deodata s'aru aprinde ferberea in imperiulu turcescu cu flacara invapaiata, elementele Austriei aru vení in colisiune cu atomele Turciei, din carea aru esî simburele unui imperiu nou, insa a unui imperiu românu sî nu magiaru.

Problem'a cea mare a presintelui este pentru Austri'a la tóta intemplarea, cá sa multiamésca dorintiele ungare. Aprobarea simpla a acelor'a este insa totu asiá periculósa , cá negatiunea loru totala. Santi'a pretensiuniloru ungare nu trebuie sa céra dela Austri'a sacrificiulu, cá sa se ucida insasi pre sine.

Imperatulu Austriei nu aru trebuí sa se lase sa-lu seduca cuvintele cele amagitóre ale lui Deák sî ale partisaniloru sei , cá sa se espuna Ungariei spre dispositiune. A restituí legilo din 1848, aru insemná a derimá Austri'a, fâra a putea edificá Ungari'a. Pâna candu va fi Austri'a, ce este , pâna atunci provinciele nemtiesci suntu adeveratulu ei alementu de putere. Sî in acestea trebuie sa-si caute scutinti'a la casulu celu mai estremu.“

In caus'a studentiloru asentati la militia.

S a b i i u 9 Decembre.

Dupa cum vedemu din unu decretu guvernialu dtto 14 Nov. nr. 25, 346 1866, Ministeriulu c. r. de resbelu prin unu rescriptu dtto 15 Oct. nr. 7, 325. 1866 indreptatu câtra prefeptur'a c. r. suprema de arme a impusu comandeloru singuratice de trupe, cá aceste sa licentieze (slobóda) pre acei studenti, cari fura asentati la militia cu ocasiunea celei din urma intregiri de óste , sî cari suntu deprinsi in manuirea armeloru sî in celelalte afaceri militaresci, pentru cá sa-si póta urmá studiele loru mai departe. Acésta mesura e insa de a se luá, in tempulu de pace , numai cu acei'a, a câroru testimonii suntu bune ; licentiarea in casulu acest'a póte sî intrece numerulu ordinariu alu licentiatîloru.

Pentru cá sa se incungiure ori ce abusu cu acésta binefacere, comandele rrspective au primitu deodata sî inviatiunea , ca au detoria din candu in candu a se convinge, déca licentiatii studiéza in adeveru sî déca ei facu pasii sî sporiulu recerutu in studiele loru. La casu candu licentiatii nu aru corespunde , acestoru conditiuni, atunci se voru rechiamá la trupa , sî pre viitoriu nu se voru mai puté bucurá de atare beneficiu.

Eveneminte politice.

S a b i i u in 10 Decembre.

Cas'a deputatîloru dietei din Pest'a, terminandu desbaterea asupr'a adresei o au tramisu prin deputatulu I o a n o v i c i u in cas'a de susu. Tramisulu casei de josu, sa departéza dupa predarea adresei , petrecutu de eljenuri. Br. Majthényi i cualitatea sea de notariu alu casei de susu cetesce estrasulu protocolului casei de josu sî adres'a. La terminarea acestei din urma eschiama cas'a eljenuri ; presiedintele impartasiesce , ca va tiparí adres'a sî o ve impartî intre membrii casei, iara in 19 Decembre (cetirea fu in 17 Dec.) se va luá la desbatere.

In 19 Decembre, dupa cum ne spune unu telegramu din Hr. Ztg. au fostu o desbatere generala de 5 óre: Sennyei au aperatu punctulu de manecare alu regimului, sî dupa aceea cas'a au primitu adres'a casei de josu en bloc, fâra desbatere speciala.

Diet'a a decisu a se tramite o deputatiune sa gratuleze M. Sele Imperatesei la dîu'a nascerei inaltu Aceleiasi.

Diet'a Croatiei au fâcutu o adresa energica in carea intre altele dîce : ca regatulu triunitu totdeun'a sî cu deosebire in momentele cele mai critice sî mai periculóse au documentatu o credintia neclatita sî au lucratu in interesulu dinastiei sî alu unitâtiei statului, asiá incâtu aru fi o politica gresîta, deca s'aru cautá temeiulu politicei in neincredere sî s'aru tînê sî mai departe confiscatu dreptulu cardinalu sî natiunalu alu regatului triunitu , ce lu are asupra intregitâtiei teritoriale sî de dreptu. Mai departe adres'a nu-si póte esplicá rescriptulu dela 27 Fauru 1866, prin care se intrerumpe ori ce desbatere in privinti'a Croâtiei sî Slavoniei sî imputa ca pentru unu asemenea consiliu nu va fi regimulu in stare sa respunda nici inaintea Maiest. Sele nici inainteanatiunei vatemate, din causa ca este rasultatulu neincrederei. Respinge din tóte puterile asertulu , carele s'a fostu adusu pentru sustînerea militiei de margine. Revenindu iéra la intregitatea regatului triunitu sî la nemultiamirea produsa prin confiscarea dreptului de a se intr'uní in adeveru Croati'a, Slavoni'a sî Dalmati'a, arata in ce cercu vitiosu se afla regimulu vrendu se culéga pómele increderei acolo unde au semanatu numai neincredere. In fine se adreséza la initiativ'a Monarcului, cá sa strice acestu cercu vitiosu sî se mai adauge lânga regatulu triunitu sî insulele : Vegli'a, Cherso sî Lussin, ca sa nu pérda regatulu triunitu speranti'a, ca purtarea cea leala a dietei va avé resultatulu pre care lu doresce. In fine unu regimu respunsabilu pentru mentiunatulu regatu.— La desbaterea acestei adrese se esprima Stoianovic, ca elu cunósce motivele partitei ce perhorescéza impacarea cu Ungari'a. Nu-si póte esplicá insa cum acea partida nisuiesce la o unire cu Vien'a. „Déca uniunea cu Ungari'a e dejá periculu sî sarcina, la ce sa alergâmu in bratiele altoru periculi. Mai bine va fi sa remanemu in Agri'a sî sa deslegâmu noi de noi insîne intrebârile. Intregitatea nóstra o vomu ajunge numai prin Ungari'a, singuri nici odata.“— Dupa sciri mai dincóce adres'a e primita in dieta in cuprinsulu ei intregu sî se va predá Monarcului prin o deputatiune.

Dia afara avemu sa inregistrâmu deschiderea corpuriloru legiuitóre ale Italiei din 15 Dec. c. n. Cuventulu de tronu au fâcutu o sensatiune placuta in diuaristic'a européna. Elu respira pace sî atrage atentiunea italianiloru, acum dupa ce mai tóta Itali'a se afla la olalta unu trupu natiunalu, la interesele consolidârei din laintru, la intarirea regatului, imbunatatîrea materiala, cá la singurele probleme ale regimului sî poporului italianu. Sî in privinti'a cestiunei române e cuventulu pacificu sî prognosticéza independinti'a Papei in ori ce impregiurâri.

V e r d u 30 Novembre 1866.

Grele sî critice suntu tempurlie in care trâimu, sî pentru ce ? — Pentru neintielegerea sî discordi'a ce domnesce intre ómeni. Candu se voru uní spiritele sî cu unu scopu voru merge pre o cale inainte, atunci tóte pedecile se voru delaturá dinaintea nóstra, sî cu pasi gigantici vomu pâsî inainte sub conducerea mai mariloru nostri atâtu in viéti'a spirituale câtu sî materiale.

Insa cá acést'a sa se póta face cu succesu favoritoriu, cá natiunea sa pasiésca inainte pre calea virtutiei, e de lipsa cá membrii ei sa lucre in armoni'a cea mai strensa condusi fiindu de unu capu, pre care ni l'au datu proni'a Ddieeasca in fruntea bisericei sî a natiunei.

Acestui'a avemu de a-i multiamí pentru bunatâtile cele multe, de care ne bucurâmu sî cu drépta recunoscintia binefacatoriului a-acestui'a alu bisericei sî natiunei, in care avemu de a respectá pre prea lum. Sf. nostru Archiep. sî Metropolitu Andreiu Br. de S i a g u n 'a , nu amu pututu trece cu vederea ocasiunea care ni s'au datu de-sî in departare a serbá dîu'a onomastica Inaltu aceluiasi pre lânga serbatórea care se tîne intru pom. intâiului chiematu sî Apost. Andreiu sub conducerea neobositului nostru Preotu Simionu Popoviciu cam in chipulu urmatoriu :

In 29 Nov. sér'a la 8 óre tinerimea scolara cu junimea cu care dupa datin'a de mai inainte usitata tinea in tempulu acest'a susunumitulu nostru Preotu catichisatia, au purcesu cu totii câtra cas'a preotului localu, unde déca au ajunsu, au vediutu in ferést'a locuintiei sele o iluminatiune fórte frumóse, sî in mijlocu portretulu Esceleetiei Sele, sî facendu-se o linisce mare s'au intonatu din partea invatietoriului a cantâtoriloru impreuna cu tóta tinerimea melodi'a „Eata dîu'a cea dorita“ s.c.l. la finitulu piesei rosti Invetiat. I. C. o cuventare bine potrivita festivitâtiei care se face pentru neobosit'a lucrare a Escelentiei Sele spre binele nostru spiritualu sî materialu.

Parochulu au multiamitu inv. in numele Escel. punendu-si de tema ca déca ceriulu e seninu sî stelele lucescu, inim'a sea inca se veselesce pentru sosirea dîlei onomastice a Escelentiei Sele care au dorit'o cu totii. Finindu-se cuventarea cu nenumerate resunete de „sa traiésca“, s'a intonatu „Pre Stapanulu s. c. l.“ Dupa acést'a tinerimea intorcendu-se la scóla s'au dusu fia-care pre la ale sele. Diminéti'a dupa servitiulu Ddieescu s'a adunatu pentru festivitatea dîlei toti representantii com. bis. la on. Parochu poftindu sî rugandu pre Ddieu cu simtiemintele celea mai calduróse, cá atotu potintele Ddieu sa sustîna in viétia pre Escelenti'a Sea, multi fericiti ani.

I o a n n M i t r u economu.

V a r i e t â t i.

*** I o s e f i n 'a de M e z e y nascuta A r o n u, in numele

ei sî alu fiiei sele Hermin'a face cu adenca intristare cunoscuta trecerea din viétia a iubitului ei sotiu, respective parinte,

Ioann Mezey de N. Enyed

c. r. consiliariu de curte sî cavaleru alu ordinelui corónei de feru class'a III.

carele, fiindu provediutu cu ss. sacramente, repausà in Domnulu Joi in 20 Decembre a. c. la 3 óre dupa amédî, dupa o suferintia scurta, dara veementa de choleratifoidu, in alu 63 anu alu vietiei sele.

Remasîtiele pamentesci se voru inmormentá vineri in 21 Decembre c. n. la 3 óre dupa amédî in cimiteriulu rom· cat. la a câroru petrecere suntu invitate tóte rudeniile sî cunoscutii.

Missele pentru sufletulu repausatului se voru cetí Sambata in 22 Decembre inainte de amédî la 10 óre, in biseric'a parochiala rom. cat. din cetate. Sabiiu, 20 Decemvre. 1866.

*** In septamânile trecute au depusu Dlu concipientu in advocatura Nicolae Stravoiu esamenulu advocatialu aici la Universitatea fondului regescu. Dupa cum suntemu informati esamenulu a fostu unulu dintre cele mai bune ce s'a fâcutu la acésta universitate de unu sîru de ani incóce. Ne bucurâmu de asemenea scire sî bucuri'a acést'a credemu, ca nu e numai a nóstra, ci e generala intre români. Amu dorí sa putemu salutá in curendu pre dlu N. Stravoiu in cualitatea pentru care este pregatitu, adeca, advocatu in tóta form'a.

*** Esamenu de statu pre câtu puturâmu aflá au fâcutu in septamânile trecute dd. Ioann Tohati sî Ioann Teocu. Ambii cu resultatu bunu, celu dintâiu cu nota: „deosebitu aptu" (besonders befähigt).

*** Cetimu in „Temesv. Ztg." „Cea mare parte a locuitoriloru din Timisiór'a cu buna séma si va aduce aminte de comunu respectatulu consultore medicale dlu Dr. Pomutiu. Fratele acestui barbatu de presente jóca rola mare. Acest'a dupa anulu 1848 caletorí in Americ'a, acolo si alese carier'a advocatiale, in resbelulu celu din urma americanu fu redicatu la rangu de general u, sî acum e tramisu la St. Petersburg cá ambasadore americanu. — Elu in nóu'a lui patria 'si schimbà sî numele; vorbesce cele mai multe limbi europene, sî precum se afirma posiede activitate de diplomatia insemnata. De natiunalitate este românu sî s'a nascutu in Banatu."

*** Dela Naseudu primimu o invitare de prenumeratiune la Magazinulu pedagogicu, subscrisa de Cosm'a Anc'a, invetiatoriu sî directoru normalu, Maximu Popu, prof. gimnas. sî catechetu la scólele normali sî de Basiliu Petri, prof. preparandialu.

Scopulu acestei foi este, a contribuí la desvoltarea sî inflorirea scóleloru române. Dupa invitarea acést'a, carea se póte privi totu deodata de programu, problem'a „Magazinului" va fi „a inaintá sî propagá la invetiatorii nostri români nu numai cultur'a speciale, ci sî cea universale, cu atâtu mai vertosu, câci in ambele privintie literatur'a natiunala intinde invetiatoriloru prea putîne mijlóce spre ajutorire.—"

„Cultur'a pedagogica „Magazinulu" o va inaintá.

1) prin disertatiuni pedagogice de interesu comunn, practicu;
2) prin biografii bune ale pedagogiloru celoru mai renumiti;
3) prin comunicarea de casuri disciplinarie interesante;
4) prin descrierea de serbâri scolare recomandabile;
5) prin impartâsîrea altoru esperintie interesante culese de pre câmpulu educatiunei.

Cultur'a didactica:

1) prin disertatiuni din sfer'a didacticei universale;
1) prin alegerea sî ordinea materialului de invetiamentu pentru diferitele clase scolarie;
3) prin tractarea lui dupa principie metodice, pregatindu astfeliu elaborare sî statorirea unui planu de invetiamentu corespundiatoriu."—

Fói'a acést'a va esî de 10 ori pre anu in brosiuri de câte trei cóle.— Pretiulu de prenumeratiune pe anu pentru Austri'a 3 fl. iara pentru strainatate 4 fl.

Noi salutâmu fói'a acést'a si-i poftimu succesulu doritu.

In urmarea préinaltului mandatu alu Maiestâtii Sele c. r. apostolice

deschide directiunea c. r. a veniteloru de loteria

A diecea loteria de statu pentru scopuri filantropice sî comunu folositóre, din a cârei

VENITU CURATU

dupre prégratiós'a dispusetiune sa se dedice

un'a jumetate societâtiei amiciloru de muzica in Vien'a pentru scopurile conservatoriului ei sî ceealalta jumetate in pârti drepte spre infiintiarea de stipendii personale pentru orfanele oficieriloru superiori, pârtîloru militarie sî ale amploiatîloru, apoi spre estinderea sî imbunatâtîrea asiediamentului pentru militari smimtiti din Tirnau.

Acésta loteria de bani bine dotata are **4,097** nimeritori,

dintre cari celu 1 nimeritoriu de fruntu cuprinde					**100.000** f.
alu 2	„	„	„	„	**50.000** f.
alu 3	„	„	„	„	**25.000** f.

sî impreuna cu acesti'a sum'a totala a castiguriloru

300.000 FL. VALUTA AUSTRIACA.

Sortirea va urmá nesmintitu sî nerevocaveru in 20 Martie 1867.

Sortiulu custa **3** floreni valut'a austriaca.

In Vien'a se capeta sorti de vendiare: la despartiementulu de loteriale de statu pentru scopuri filantropice aflatoriu in cas'a directiunei c. r. de venituri de loteria, in cetate Salzgries Nr. 20, sî la vendiatorii de sorti; in tierile de coróna: la tóte cassele c. r de veniturile loteriei. la oficiele c. r. de dare, la cele mai multe oficii c. r. de posta, la statiunile câilorn ferate sî ale naivigatiunei dunarene sî la vendiatorii de sorti, cari se afla asiediati in tóte cetâtîle sî locurile mai insemnate ale imperiului.

Scopurile cele nobile sî folositóre, pentru care s'a menitu venitulu curatu alu acestei loterii, precum sî putinti'a dobandirei castiguriloru inalte, ce s'a deschisu cumperatoriloru de sorti, indupleca pre directiunea c. r. a veniteloru de loteria la credinti'a, ca impartasîrea la acésta loteria va fi fórte via.

Dela directiunea c. r. a veniteloru de loteria

Vien'a, 1 Novembre 1866.

Caius de Bellenhaim m. p.
c. r. consiliaru superioru de finantie.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Dumineo'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 99. ANULU XIV.

Sabiiu, in 15|27 Decembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Invitare de prenumeratiune
la
„Telegrafulu Romanu“.

Apropiindu-se capetulu anului 1866, se deschide prin acést'a prenumeratiune noua la acésta fóia.

„Telegrafulu Românu“, va esí cá sí pân'acum de dóua ori pe septemâna, Dominec'a sí Joi'a. **Formatulu** va fi mai **mare**, cu trei colóne pre o pagina.— Pretiulu abonamentului e :

Pentru Sabiiu, pe anu 7 f., pe ½ anu 3 f. 50 xr., pe ⅓ anu 1 f. 75 xr., v. a.

Pentru Tranni'a sí Monarchi'a austriaca pe anu 8 f., pe ½ anu 4 f., pe ¼ anu 2 f. v. a.

Pentru Principatele rom. unite sí straina-tate, pe anu 12f., pe ½ anu 6 f., pe ¼ 3 f. v. a—

DD. abonanti suntu rugati a nu 'ntardîiá cu tramiterea prenumeratiuniloru.

Adresele ne rogâmu a se scrie curatu, sí epistolele de prenumeratiuni ani se tramite francate,— adresandu-le deadreptulu la

Editur'a „Telegrafului Romanu“ in Sabiiu.

Redactiunea „Tel. Rom“ se afla in pusetiune de a puté dá publicitâtiei unele acte atingatóre de suspiciunârile radicate asupr'a Par. nossru Mitropolitu Andreiu, in „Gaz. Trans.“, in „Concordia“ sí in „Românulu“ din Bucuresci. Speranfi'a nóstra e, ca aceste acte voru reversá lumina convingatóre asupr'a tuturoru românilorn dupa nume sí fapte : ca suspiciunârile se reducu la nulla fatia cu lucrurile reali complinite de câtra P. nostru Mitropolitu.

Cercolariu câtra Par. Protopopi gr. res.

Nr. pr. 190. 1866. dto 24 Octobre.

Amu primitu ieri dupa prandiu unu decretu dela Inaltulu Presidiu gubernialu alu Tierei din 2 Nov. cal. nou Nr. pr. 884. in care se espune : „ca au venitu la cunoscinti'a Inaltu Aceluiasi, „cum Canonicului din Blasiu Ioanne Fekete (Negrutiu) subt firma :

„Din Siedinti'a inteligintiei române din Blasiu — cu subscri-„eri : Ioann Fekete, Presiedinte, sí Dr. Ioann Bobu Actuariu, apoi „subt suprascriere pe adresa din afara a cuvertului :

„1263. Ordinariatulu Metropolitanu — impartiesce protopopi-„loru greci in tiéra scrisori, sí-i provóca la subscriptiuni sí co-„lecte de bani in tréb'a natiunale.“

Mai departe se dice in acelasi inaltu decretu, ca „Inaltulu „Presidiu alu Tierei nu cunósce nici o asociatiune séu uniune, „care aru esistá in tiéra legalminte, cârei'a i s'aru compete de a „estinde cerculu seu de activitate preste tóta tiér'a, sí ca fapt'a „acést'a involvéza un'a crima in contr'a pâcei sí ordinei publice ; „de aceea Inaltulu Presidiu, dupa ce au cerutu dela Escelenti'a Sea „Dlu Archiepiscopu gr. catolicu desluciri in tréb'a acést'a, este „silitu a me recuirá sí pe mine, cá sa ceru dela Protopopii nostri „ineunoscintiare despre aceea, ce latîre, sí ce efectu au avutu la „densii scrisorile Canonicului gr. catolicu Fekete, sí sa oprescu ori „ce maideparte latîre a acestei intreprinderi.“

Inaltulu acestu decretu impartâsîndu-lu Preacinstiei Tale silitu sumu a marturisí inainte de tóte, ca amu simtitu sí eu cu durere o asemene miscare din partea unoru barbati de natiunalitatea nóstra româna, carii sedusi de nisce ambitiuni desierte, cauta sa se puna in fruntea trebiloru natiunali cu delaturarea otaririloru congreseloru natiunali din an. 1861 sí 1863. Sí eata, ca se stigmatiséza cá unii cá acei'a, a câroru fapta involvéza turburarea pâcei sí a ordinei publice. Deci Te provocu pe Preacinsti'a Ta, cá cu sufletu curatu sa-mi referedi in trei dîle despre aceea : ca capatata-i din Siedinti'a inteligintiei române din Blasiu séu sí intr'altu chipu vre-o provocare cá sa subscrii sí sa aduni subscriptiuni sí bani sí dela altii din tractulu acel'a protopopescu, sí câte subscriptii, sí bani ai adunatu, sí cui iai predatu; séu pe cine scii, ca aru fi capetatu dela Blasiu provocare pentru adunarea subscriptiuniloru sí a baniloru din acele pârti.

Pâna ací cercolariulu.

Din relatiele Parintiloru Protopopi ai Archidiecesei nóstre gr. resaritene din Transilvani'a resulta :

1) cumca patru dintre Parintii Protopopi au vediutu provocarea Comitetului inteligintiei române din Blasiu.

2) cumca cincisprediece dintre Parintii Protopopi au aflatu, ca aru circulá o asemenea provocare, insa nu o au vediutu.

3) cumca trei Parinti Protopopi au subscrisu plenipotinti'a din Blasiu, dintre cari unulu 2 fl. sí altulu 7 fl. alu treilea n'au conferitu nimic'a ; sí

4) cumca dóue-dieci dintre Parintii Protopopi nu au aflatu sí nu sciu nimic'a despre vre-o provocare a Comitetului inteligintiei române din Blasiu.

Revista.

„Gazet'a Trans.“ Nr. 97 — spicuindu printre legile Ungariei— reflectéza intre altele sí aceea, „caafacerile comune stau tocmai acum la ordinea dîlei in totu cuprinsulu monarchiei, sí ca Transilvani'a inca-si va dá opiniunea sea atunci, candu va fi intrebata dupa cum i s'a promisu sí ei in patent'a din 20 Sept. 1865, iara pâna atunci avemu contractu diploma sí patent'a, pre care trebuie sa o tîna totu omulu de caracteru, déca lea subscrisu“.

Pâna ací subscriemu sí noi cele dîse de „Gaz. Tr.“ — nu insa sí consecintiele, ce le trage cá de peru, din acelea, — „Spiciutoriulu“ uita ca tocm'a patent'a din 20 Sept. 1865, la carea se provóca, a sistatu contractele nóstre (nu dîcemu ca bine a fâcutu), cá sa cerce pre alta cale regularea diferintieloru contractuali, emanandu acelu rescriptu regescu din 25 Dec. 1865, prin care s'a concesu Ardélului de a tramite representanti la diet'a de incoronare a Ungariei „spreaperarea intereseloru tierei“ cu acea espresa reserva, cá „prin acést'a sustarea indreptului seu a legiloru emise pâna acum sa nu se altereze nici decum“.—

Luandu asiá dara lucrulu asiá cum stà, sí considerandu, ca inca nu esista lege valida pentru uniunea Ardélului cu Ungari'a, sí ca insusi susu citatulu rescriptu regescu tîne acésta uniune de cestiune deschisa, prin urmare ca autonomi'a marelui Principatu alu Ardélului pre bas'a diplomei Leopoldine, a sanctiunei pragmatice, sí a diplomei din 20 Octombre etc. inarticulate in legile Ardélului inca stà in deplin'a sea putere, iara referintiele de dreptu ale Ardélului fatia cu corón'a Ungariei in puterea acestei autonomie se potu schimbá numai in forma de contractu bilaterale incheiatu prin liber'a desbatere sí invoire despre o parte a dietei Ungariei, iara despre alt'a a dietei ardelene, care — dupa cum ne-amu dechiaratu in votulu nostru in diet'a convocata pre 19 Novembre 1865 la Clusiu — trebuie sa fia compusa pre basea sistemei constitutiunale a Ardélului de patru natiuni sí siése confessiuni politice, iara nu pre basea unei legi octroiate sí pre câtu nedrepte pre atâtu sí obsolete, cum e asiá numituln art. II din 1848 — despre o parte, iara despre alta parte, ca acea patenta din 20 Sept. pre care calaresce sí „Spicuitoriulu“— nu ne-a lasatu alta cale de a ne aperá „interesele patriei“, va sa dîca de a ne dechirá pre lânga autonomi'a Ardélului, decâtu prin representantii nostri alesi pentru diet'a din Pest'a ad hoc, socotimu ca nu numai nu va fi de nici o neconvenientia, dara cá barbati cu caracteru, care amu subscrisu actele susu pomenite, sí datori, a le aperá chiaru sí fatia cu diet'a din Pest'a, — Eata ca numai in punctulu purcederei ne deosebimu ! —

DVóstra dîceti, ca prin singur'a intrare in diet'a din Pest'a perdemu terenulu nostru : noi denegâmu, provocandu-ne la rescriptulu convocatoriu, prin care terenulu nostru e reservatu chiaru sí dupa intrare, ba ce e mai multu, prin care ni se sí concede a ne aperá interesele tierei. —

DVóstra dîceti mai incolo, ca ablegatii nostri voru fi maiorisati : respundemu ca ablegatii nostri nu au lipsa de a face motiuni cá obiectu de desbatere sí votisare, ca la aceea nici ei nici diet'a pestana nu e competinte, ci voru sci ei sa se ingra-

désca sî in contr'a astfeliu de consecintie, — de nu sî altfeliu apoi destulu sî prin rescriptulu convocatoriu. —

DVóstra veti dîce, ca aceste nu se voru considerá ; intrebâmu ca se va considerá mai multu tâcerea de a casa ? Pre candu Ungurii, Secuii, sî Sasii participa la diet'a din Pest'a, óre neparticiparea sî tâcerea nóstra nu se va socotí ca unu atomu, ori putea-vomu impedecá conclusulu majoritâtiei cu deputatiuni sî petitiuni ? —

„Gazet'a Tr.“ in reflessiunile sele totu din acel'a numeru , dice, ca dintre sasi inca s'au dusu numai cei de fain'a lui Hoszu. Sa me ierte , câci Ranicher , Binder etc. suntu de alta faina. — Apoi dîce ca Sasii afara de mergerea deputatiloru , au datu sî adrese, — dara noi nu amu datu ? amu revocatu vre-o data conclusele congreseloru nóstre sî votulu nostru separatu dela diet'a din Clusiu in an. 1865 ?

Dara veti calculá la evenimente. O ! acestea nu voru fi meritulu nici alu nostru nici alu DVóstra ! Dupa incetarea sistârei din 20 Sept. 1865, — de va urmá — altulu va fi statulu cestiunei, iara nu diferinti'a, ce a produsu intre noi neintielegerile de fatia purtata cu atât'a amaraciune. —

In fine sa-mi fia permisu a reflectá sî corespundintelui b. de pre Ternave in Concordia nr. 98 care incuséza pre „Tel. Rom.“ dela nr. 87 ca sa obtrude cu conducerea, cu parerea etc. — numai atât'a, ca facea bine, déca scriea corespundinti'a sea inainte de nr. 87 alu Telegrafului, care pâna atunci tacù, iara de atunci incóce numai se aparà. Atunci Cor. b. nimerea mai bine pre cei ce intr'adeveru se obtrudu cu conducerea chiaru in contr'a concluseloru congreseloru natiunali. —

Incolo Dsea e in contr'a mergerei la Pest'a. Bine ! noi stimâmu libertatea opiniuniloru, dara asceptâmu, cá sî noi sa putemu trâî cu acestu dreptu.

N i t i a.

Brasiovu 8 Dec. In nrulu 96 alu „Tel. Rom.“ s'a fostu impartasîtu publicului cetitoriu cum asteptámu cu totii restaurarea ce erá sa se faca in comunitate sî in senatu. Resultatulu lu avemu acum dinaintea ochiloru, din care se póte convinge ori sî cine ca incâtu ni s'a implinitu asteptârile nóstre sî 'n câtu nu.

In comunitate suntu alesi :

Ludwig de Brennerberg, Eduard Plecker, Friedrich Schnell, Ioane G. Ioann, Franz Sotsch , Friedrich Neugeboren , Dr. Eugen v. Trauschenfels. Dr. Iohann Bachmayer, Dr. med. Josef Fabricius. Heinrich Walbaum, Georgiu Baritiu, Josef Mayer, Dr. Moritz de Brennerberg, Carl Jacobi. Andreas Genczy , Stefanu Rusu , Karl Teutsch, Martin Tartler, Carl Jekelius, Friedrich Eitel, Anastasiu Siafrano, Lukas Temesváry, Friedrich Kraft, Martin Lang, Georg Gärtner, Michael Tartler, Carl Fabricius, Friedrich Schullerus. Samuel Kamner, Stefanu v. Remenyik, Demetriu Eremi'a , Michael Daniel, Friedrich Jeckel, Martin Dück, Friedrich Hornung, Heinrich Gust, Carl Thomas , Johann Henning , Friedrich Giesel , Michael Haupt, Franz Herfurth, Martin Fromm, Eduard v. Gyertyánffy.

In locurile vacante de senatori s'au alesu D. fostulu fiscalu Thom'a Langer sî interimalulu senatore de pâna acum Fridericu Reich.

Pentru cá publiculu sa aiba actulu despre care ne fu vorb'a sî in rendulu trecutu , dâmu publicitâtiei petitiunea indreptata câtra Ilustritatea Sea Dlu Comite alu natiunei sasesci.

Ilustrissime Dle Consiliaru gubernialu sî Comite alu natiunei sasesci !

Patru seculi de suferintie, de nedreptatîri sî de dejosire n'a potutu se faca pre natiunea româna , cá sa-si pérda cunoscinti'a de sine , patru seculi de suferintie sî de bajocuri n'a potutu se smulga din anim'a românului simtiulu de dreptu sî de dreptate , incredrerea in puterea sea de viétia sî cunoscinti'a drepturiloru ce-i compete dupa numerositatea loru sî sarcinele publice , dupa jertfele ce a adusu sî aduce pentru patria sî tronu. De aceea natiunea româna preste totu sî cu deosebire din pamentulu regescu, incependu inca din secolulu trecutu sî pâna in tempulu presinte n'a incetatu a se rugá la locurile competinte pentru recunóscerea ei cá atare sî pentru concederea drepturiloru politico-natiunale, de care se bucurau celelalte natiuni in patri'a nóstra. Vitregi'a tempuriloru de trista aducere aminte facù, cá cererile aceste drepte ale româniloru sa se respinga cu dispretiu. Abiá in anulu 1860, candu Majestatea Sea prébunulu nostru Monarchu , parasindu modulu absolutisticu de pâna atuncea de a guvernâ se indura preagratiosu a restituí constitutiunea Transilvaniei cu aceea espressa demandare, cá intr'aceea cu privire la natiunea româna sî la confessiunile aceleiasi sa se faca schimbâri afundu taiatóre , incepù a se aretá sî natiunei române radiele eliberârei din catusiele seculare.

Natiunea româna credea, ca dóra acum'a dupa atâtea suferintie rumpendu-se murii privilegieloru sî ai comunitâtîloru , dupa care erau aperate sî scutite cele trei natiuni din patria, singure indreptâtîte, in proportiunea numerositâtiei ei sî a sarcineloru publice, se va putea bucurá de o potriva cu celelalte natiuni de frumósele drepturi constitutiunale in patri'a nóstra.

Deci in anulu 1861, precum in totu pamentulu regescu, asia sî aicea românii din cetate sî districtu, se adressara câtra Ilustr. Sea D. Baronu Fr. de Salmen, insarcinatu atuncea cu restaurarea administrativa sî judecatorésca in districtulu Bârsei sî tramisu spre acestu sfersîtu incóce, cá la indeplinirea mandatului seu se ia in drepta considerare pretensiunile nóstre, asternendu totodata sî o lista de barbati cualificati pe deplinu sî apti de ocuparea a ori ce oficiu in comun'a nóstra. Laudatulu Domnu binevoí deputatiunei spre estu scopu tramise a dechiará in modu solenelu, ca are porunca respicata dela Maiestatea Sea, a face dreptate româniloru. Cum se implini acésta porunca prea inalta se vede din compunerea actuale a representatiunei centumvirale sî a Magistratului.

Ilustrissime domnule ! Este o satira a dreptatei , este o continuare invederata a batjocuriloru seculare, candu in representatiunea centumvirala in Brasiovu, unde locuiescu la 10 mii români , intre cari suntu toti din fimilia de burgâri , negutiatori , cari suntu singuri factori ai comerciului activu prin care a prosperatu orasiulu nostru pâna acum sî s'a deosebitu de alte orasie ale tierei prin buna stare, meseriasi, toti umblati prin scóle partea cea mai mare proprietari de realitâti, sî o intelegintia superióra la 40 insi se admise numai 7 români, pentru ca ceialalti membri ai comunitatei gr. or. nu representa natiunea români , de órece nu suntu de nascere români, iara din oficiele publice se dedera cá din gratia numai unu postu de senatoru sî unulu de secretariu de class'a III la români, sî tóte oficiele cardinale se ocupara numai prin sasi, cu tóte ca in districtu, afara de cerculu Branului, se afla 45 mii locuitori români, totu atâti sasi sî numai 20 mii unguri. Românii de aicea sî din districtu amariti pâna in sufletu de acésta nóua dovada despre vechi'a ura sî dispretiulu traditionalu ce nutrescu concetatienii nostri sasi fatia cu noi asternura la Inalt'a cancel. regésca de curte in contr'a restauratiunei astfeliu fácute sub conducerea D. Br. Fr. de Salmen in 22 sî 23 Aprile an. 1861 in districtulu Bârsei Recursulu , pe care avemu onóre alu alaturá sub ·/.

Acum'a candu principiulu de egala indreptatîre in conformitate cu spiritulu tempului, in care vietuimu, s'a proclamatu de repetîte-ori de prea augustulu Tronu , acum'a candu natiunea româna nu mai este suferita in patri'a nóstra, ci in puterea articolului I. de lege din diet'a dela Sabiiu din an. 1863—4, care art. de lege, sanctiunatu de Majestatea Sea, este in deplin'a vigóre sî obligatoriu in patri'a nóstra, recunoscuta cá atare sî coordinata cu celelalte natiuni mai nainte indreptatîte, acum'a subscrisii in numele românîloru din cetate sî districtu Bârsei ceru sî pretindu sî se róga de Ilustritatea Ta, cá sa binevoiesci a luá mesurile necesarie, cá la restaurarea resp. intregirea facenda:

1· In representatiunea centumvirale sa se aléga membrii de natiunalitate româna din barbati de acei'a, cari se bucura de increderea conatiunaliloru loru in proportiune cu numerulu loru, resp. locurile vacante de acum sa se ocupe numai cu astfeliu de români, iara in posturile economice ale comunei sa se puna sî români.

2. In senatu precum sî la posturile cardinale sa se aléga sî români in proportiune cu numerulu loru resp. posturile vacante din senatulu de acum sî unulu dintre cele cardinale sa se ocupe numai cu români.

3. La oficiele politice, precum sî la posturile de manipulatiune sa se aplice sî românii de o potriva cu sasii.

Consemnarea barbatiloru nostri, cari parte suntu fruntasii negutiatoriloru de aici, parte suntu juristi absoluti , cari au depusu tóte esamenile teoretice sî practice judecatoresci, sî suntu amploiati cu praxa de mai multi ani avemu onóre a o alaturá sub ·/2

Convinsi fiindu, ca numai prin implinirea drepteloru nóstre pretensiuni; se va intemeiá intre noi concordia sî iubire fratiésca sî astfeliu vomu fi cu totii fericiti sî va prosperá interesulu sî tari in credinti'a ce avemu câtra iubirea de dreptate a Ilustritatei Tale, suntemu sî remanemu cu profundu respectu.

Ai Ilustr. Talo servi prea plecati.

Eveneminte politice.

S a b i i u in 14 Decembre.

Dînariulu „Zukunft“ anuntia, ca ministrulu de esterne, Br. de Beust a calatoritu la Pest'a, cá sa se convinga prin convorbiri cu personalitâtile eminente din partit'a lui Deák, ca in casu candu s'aru denumí unu ministeriu ungurescu, resoluta e cas'a de josu de acum, a dá regimului garantia reala in privinti'a afaceriloru comuni. Dupa resultatulu negotiatiuniloru acestor'a si-aru face regimulu ultim'a determinatiune in cestiunea ungara.

Din Pest'a se anuntia, ca Dlu de Beust sî Dlu de Majláth a avutu dejá conferintie cu contii Apponyi, Cziraky, Anton Szechen, Juliu Andrássy, cu Br. Eötvös sî cu Franz Deák.

„Hrm. Ztg.“ in corespundintiele sele dela Pest'a amintindu despre calatori'a ministrului de esterne spune, ca acést'a la ocasiunea unei deputatiuni sî aru fi esprimatu simpathia câtra cavalerésc'a natiune ungurésca , sî aru fi atinsu ce-va sî de eventualitate

ministeriului ungurescu. Alta scire de mare insemnatate e ca tramisulu austriacu lânga curtea din Parisu, Principele Meternich au venitu la Vien'a, cá sa impartasiésca cu gur'a, ca in Parisu se doresce pentru evenemintele din primavér'a venitóre o legatura intima cu Austri'a, carea se véda cá pâna atunci sa-si multiamésca popórele. Cu aceste aru fi a se aduce in legatura sî calatori'a lui Beust la Pest'a.

La diet'a ungurésca au provocatu deputatii români pre N y á- i sa se incépa lucrârile in cestiunea natiunalitâtiloru. Stefanides vré sa interpeleze ca de ce deputatii români din Transilvani'a inca nu ocupa locurile loru in diet'a pestana.

Pest'a 21 Decembre. (telegr. din N. Fr. Pr.) Ministrulu de Beust sî cancelariulu de curte de Majláth s'a reintorsu astadi la Vien'a. —

In convorbirile cu presiedintele senatului serbescu, Marinovié, Dlu de Beust i-a datu acéstui'a sa intieléga, ca elu nu se afla in positiune, a sprigini la pórta cestiunile serbe, privitóre la delaturarea (risipirea) tuturoru casteleloru turcesci din principatu; Dlu ministru de esterne sî aru tîné din contra de problema, a mijlocí sî in cestiunea acést'a in ambele pârti prin consilii (sfatuiri) amicali sî a lucrá intr'acolo, cá dorintiele Serbiei sa aiba in punctele subordinate resultatu cuviinciosu fâra de a se vatemá esistinti'a suzeranitâtiei turcesci, déca — precum dîce Zukunft — nu va fi suprinsu in tendintiele acestea prin cursulu evenemînteloru —

Dlu de Beust, se dîce, ca va predá in tempu scurtu portfoiulu seu principelui R. Meternich, contele Belcredi va esî; atunci va ajunge Br. de Beust ministru de statu, séu déca nu se va intemplá astfeliu, va merge cá ambasadoru la Parisu.—

Deputatiunea adresei polone sa fia adusu cu sine in Galiti'a convingerea, ca regimulu nu are numai tendintiele cele mai bune fatia cu Galiti'a, ci vrea sa le arete acestea sî cu fapt'a; ca cu organisatiunea cea nóua administrativa se va face in Galiti'a organisatiune nóua sî in judecatoría.

Corespund. de la „Czas“ scrie despre cele ce au auditu in Vien'a dela deputatiunea polona: Dlu de Beust sa fia declaratu deputatinnei de repetîte ori sî fâra nici o reserva, ca Galiti'a nu are sa se tîna strensu de senatulu imperialu, ci cá o grupa din cele trei, cari au de a se constituí in monarchia, are sa-sî capete o positiune propria. Cele trei grupe suntu: cea „germana“, cea „magiara“ sî cea „polona“! Tierile boemice au sa devina sub grup'a „germana.“ In fine sa fia declaratu Dlu d. Beust, ca apropiarea intre Franci'a sî Austri'a au fâcutu progrese insemnate, sî ca Austri'a nu va mai fi asiá isolata, precum a fostu sî in tempulu celu mai din urma.

Precum se scrie lui „Czas“ din Vien'a, aici aru esistá planulu, de a denumí pre unu duce de vice rege alu Galitiei Lodomeriei cu resiedinti'a in Lemberg. „Czas“ insusi insa nu vrea sa créda de asta data scirea corespundintelui seu.—

Intr'o corespundintia din Vien'a se anuntia „Telegrafului“ diu Gratz urmatórele: Dlui de Beust nu i-au succesu numai impacarea de plinu intre Prussi'a sî Austri'a, ci sî intentiunea unei aliantie intre aceste dóue puteri sî intre Franci'a, care nu are altu ce-va de scopu, decâtu deslegarea cestiunei orientale.

Dupa sciri telegrafice au sositu in Alessandri'a (Egiptu) 10.000 feciori trupe francesci. Asemenea se spune ca au sa sosésca sî trupe engleze acolo sî ca cu regimulu egipteanu s'a sî facutu invoirea, ca sa provienteze trupele aceste pre o luna de dîle. Este de mare insemnatate ca scirea acést'a a trebuitu sa sosésca dela Petersburg, ceea ce aru dovedí, ca Russi'a urmaresce cu mare atentiune lucrurile in Orientu sî ca Russi'a sî cu puterile apusene au inceputu a se uitá in carti unele la altele.

Ocupaciunea Egiptului de puterile apusene e unu momentu insemnatu. Scopulu de capeteni'a alu acestei ocupaciuni — pentruca mergerea in Cochinchin'a se pare numai unu pretestu — póte sa fia ca sa inlesnésca v. regelui egipténu suprimerea revolutiunei in Candi'a, putendu-si tramite v. regele tóte trupele acolo. In Paris sî Londonu se scie dejá ca in Bulgari'a, Albani'a Herzegovin'a are sa erumpa preste scurtu tempu revolutiunea. Turci'a singura nu e in stare sa domineze situatiunea. Egiptulu asiá dara sa aiba mani libere. Alu doilea scopu este, ca la casu de unu resbelu orientalu Egiptulu sa fia de tempuriu scutitu. Diuariulu „Times“ au dechiaratu inca de mai nainte, ca Angli'a atribuie putîn'a insemnetate la sustînerea Turciei, este insa gat'a in ori ce tempu a face totu pentru Egiptu.

Dupa Monitoriulu de sér'a din Parisu referintiele intre Austri'a sî Franci'a suntu cele mai bune.

Russi'a, se scrie la o fóia vienesa din Lemberg, s'a apucatu sa taie pâdurile dela marginea Galitiei sî drumurile sa le faca mai largi

---

Fenesiu pre Ampoiu 1 Dec.

Dle Redactoru! In diuariulu „Sionulu romanescu“ nr. 7 din 1866 a esîtu unu articulu subscrisu de D. Antoniu Balomirénu, in carele se dîce, ca devenindu vacanta parochi'a gr. cat. din Fenesiu in an. 1861, din partea confessiunei gr. or. s'a facutu o „conspiratiune“ carea avea de scopu impedecarea asiediârei preotului unitu din locu.“

Subscrisulu vediendu-mi confessiunea calumniata de „conspiratóre“ sî vediendu ca i atribuie lucruri, ce i suntu cu totulu straine amu rugatu Redactiunea „Sionului românu“ pentru publicarea drepteloru rectificâri in contr'a mentiunatului articulu de corespandintia, ceea ce se sî intemplà in nrulu 10 din a. c. Dlu A. B. inse in nrulu 17 vrendu a deminti reflessiunile subscrisului nu face alta decâtu sustîne ca reflectârile mele nu cuprindu nici unu picu de adeveru sî ca densulu (A. B.) asié sustîne sî asiá crede. Spunu dreptu Dle Redactoru, ca déca lucrulu remanea pre lânga atât'a apoi eu asiu fi tacutu sî m'asiu fi crediutu satisfacutu cu marturisirea Dlui A. B. ca „crede“. Dara m'a superatu fórte apucaturile pline de resbunare malitiosa, cu cari vrea densulu sa-si infrumsetieze respingerea reflectâriloru mele, dicendu ca amu cuprinsu cas'a de scóla a ambeloru confessiuni in anulu 1863, cu promissiunea, ca indata la inceputulu an. 1864 se facu alta scóla.

Eata cum se schimonosescu faptele numai cá sa ese unu feliu de apesare. Fratele A. B. trebuiea sa fia mai conscientiosu, candu au publicatu cele de mai susu, trebuiea sa aiba baremu atât'a calitura incâtu sa-si aduca aminte, ca cele ce au scrisu densulu voru ajunge la urechile sî aceloru ce au cunoscintia despre lucru sî atunci i va siedé reu lui insusi. Pentruca bine scie densulu ca in cas'a de care e vorba m'amu mutatu numai in finea lui Nov. 1864 in urm'a unui contractu de schimbu incheiatu in Iuliu 1864 la care a fostu de fatia sî dlu A. B. sî l'a sî subscrisu; bine scie densulu ca la acestu contractu s'a pusu conditiune, ca sa facu alte case de scóla in apropiarea bisericei sî ca pâna la edificarea acelei'a amu ingrigitu de alte case ca invetiamentulu sa nu sufere vreo scadere; bine scie densulu ca acestu contractu s'a comunicatu sî cu P. on. Scaunu protop. sî cu diregatori'a cercuala respectiva sî nu au aflatu nici de o parte vre-o pedeca. Dlu A. B. dîce ca acum suntemu in 1866 sî urma de vre-o scóla nu esistá. Aici nu scimu ce sa admire omulu, pentruca scól'a esista dejá edificata tocm'a in anulu acest'a sî inca preste conditiunile din contractu, carea déca nu au avutu sî nu are D. A. B. ocasiune a o vedé apoi róge-se de Il. Sea Dlu consiliariu de scóle Dr. Vasiciu, carele in 10 Iuliu au cercetatu comun'a nóstra Fenesiu sî au fostu la esamenu in cestiunata scóla sa-i spuna ca esista; sî apoi astadi nu se tînu acolo prelegerile? O alta invinuire ce mi se face din partea Dlu A. B. mai e, ca amu luatu sarcin'a dascaliei asupra-mi, cu care gr. cat. nu suntu multiamiti sî din care causa ceru despartîrea sî $^1/_3$ din lef'a invetiatorésca, ceeace subscrisulu a avutu frunte a negá. Dlu A. B. insa este singurulu nemultiamitu sî numai singuru sî a sî luatu copiii din scóla la finea an. 1865 prin Decembre, pentruca densulu vrea sa faca scóla in cas'a densului sî se ia $^1/_3$ din lef'a invetiatorésca; la care insa nu are dreptu. Nu are dreptu pentruca gr. cat. avendu numai 30 nr. de case cu care au contribuitu la scól'a mentiunata, nu potu pretinde $^1/_3$ fatia cu 200 nre de case gr. or. Eata abusulu ce a vrutu sa faca dlu B. cu scól'a; ací aru fi a se trage atentiunea resp. Ordinariatu!

In inventiunea cu cununi'a unei fete fâra mire pentru unu castigu mersiavu *) cu care me insinua A. B. inaintea publiculu e unu ridiculu, care nu merita a fi observatu, pentruca se reduce la o simpla delaturare de superstitiunea unei femei simple, pe carea nici nu o amu fi crediutu a stá pre acelasi gradu de cultura cu dlu A. B. nici pe densulu nu l'amu fi tînutu asiá de tiermuritu incâru sa nu póta face deosebire intre cununia sî intre o carpa séu maframa pre capulu unei femei. Aici se póte dîce ca déca dlu A. B. tacea erá filosofu.

Aceste amu fostu rugatu de nou pre on. Red. a S. R. cá sa mi le publice, insa fuiu respinsu. Deci vinu cu tóta onórea a me rugá de stim. diuariu „Tel. Rom.“, cá sa binevoiésca a primí in colónele sele aceste renduri in contr'a corespundintiei malitióse.

Moise Laslau, Parochu gr. or.

Lipov'a (in Banatu) 30 Novembre 1866.

Diu'a acést'a sânta solene, sî de bucurie pentru totu poporulu românu, s'au serbatu astadi in Opidulu nostru toem'a cu asiá solenitate precum s'au serbatu anu sî antiertiu. — Poporulu românu petrunsu de inalta stima ce are câtra Archipastoriulu seu, carele e barbatulu doririloru, barbatu plinu de merile inalte pentru dinastie, patrie, biserica, sî natiune — atrasu de amórea ce o are câtra neobositulu intemeitoriu alu Metropoliei române, a altoru nenumerate binefaceri pentru natiunea româna — cu unanimitate au determinatu cu unu cugetu, pentru totdéun'a a se celebrá onomastic'a Preademnului loru Archipastoriu a Escelentiei Sele Domnului Archiepiscopu si Metropolitu Andreiu, Br. de Siagun'a, cu o festivitate pre câtu se póte mai splendida.

In diu'a sântului Apostolu Andreiu celu intâiu chiamatu, la 9 óre diminéti'a campan'a cea mare au chiamatu poporulu la acé-

---

*) Venitu mersiavu e carele lu trage Dlu A. B. din „Trafic'a“ sea de tabacu. câci audi pre poporeni dîcendu: „ca le pré mucediesce tabaculu, cá sa traga la cumpena.“

sta festivitate frumósa sî rara, la care au sî luatu parte tóta inteleginti'a sî o parte fórte frumósa de poporu — unde s'a tînutu servitiu divinu adeca : Liturgia, la care mai multi preoti au asistatu — esecutandu tinerimea scolara cantârile pre câtu s'au pututu mai escelentu — inaltiandu rugaciuni pentru scump'a sanatate a prea bunului nostru Archiep. sî Metropolitu, cá atotuputintele carele l'au alesu, sî l'au datu nóue spre mangaiere, spre intârire sî inflorirea sântei biserici, sî a natiunei — sa-lu tîna intregu, sanatosu, intru dîle indelungate pâna la cele mai adenci batrânetie, dreptu indreptandu cuventulu adeverului. I. S.

Principatele române unite.

Bucuresci 7/19 Indrea.

Adunarea legislativa a procesu astadi la alegerea biuroului seu. Resultatulu voturiloru lu dâmu mai la vale; insemnâmu numai ací ca nu s'a potutu alege decâtu la a dóu'a votare Presiedintele sî care este dlu Lascaru Catargiu. Astfelu acum drépt'a avendu majoritate in camera are sî guvernulu sî prin urmare a ei va fi respunderea séu onórea pentru totu ce se va face reu séu bunu.

— Monitoriulu francesu publica o nóua corespundintia din Romani'a in care, dupa-ce da séma de caletori'a Mariei Sele Domnitoriului Romaniei, la Brail'a, Galati, Reni, Bolgradu, Ismailu, etc., spune Europei ca „Principele pare otaritu a se ocupá seriosu de reformele necesarie spre a imbunetatî sórtea acestei tieri asiá demna de interesu“ — dar pentru acést'a „elu comptéza ca va fi ajutatu in asta opera anevoiósa de bunulu simtiu alu poporatiunei sî de simpathiele puteriloru straine.— „Rom“

— Dupa vechiulu obiceiu sióptele sî vorbirile mantinu tare idea de schimbare de ministeriu, de modificare in ministeriu, sî pâna chiaru de disolvare de camera. Spiritulu incheiatu alu românului nu s'a potutu vindecá de ból'a s'a chronica in cate-va lune. Stabilitatea, purcediendu de susu, are sa mai tréca tempu pâna sa se infiltre in credintiele Românîloru.

Ca ce lucru aru fi pututu sa nasca resonabilmente idea de schimbare de ministeriu, de modificare in ministeriu, séu de disól. vere de camera, candu inca camer'a n'au venitu in contactu cu guvernulu spre a se vedé atâtu dispositiunea guvernului in privinti'a camerei câtu sî dispositiunea camerei in privinti'a guvernului? — Dupa câtu se vede luptele voru sa fia póte mai multu intre partide decâtu cu Guvernulu, care nu a cautatu sa-si aduca o partita in acésta adunare, vedemu ca nu pré cauta nici acum sa si-o faca, dupa alegeri. Sî nu scimu pentru ce, nóua celu putînu, ne vine sa credemu ca tocmai pentru ca guvernulu nu se framenta cu firea sa-si faca o partita in camera, camer'a intréga a sa-i fia mai putînu ostile. Mai totdeun'a partitele guvernamentali au praditu guvernele.

Asiá dara, fâra sa scimu nimic'a, cutediâmu a afirmá ca scomote false, esîte din spirite incuiete sî din caractere nestabili, tóte câte se dîcu atâtu despre schimbarea ministeriului séu modificâri in ministeriu câtu sî despre disolverea camerei.

Domnitoriulu Românîloru, care a voitu cu dinadinsulu sa véda espressiunea tierei, sa védia pâna unde acusârile diferiteloru partite potu fi fundate, negresîtu ca nu va ceda unei cereri care n'aru putea vení decâtu numai din partea culpabililoru cá o invocare la unu vêlu preste culpe. Nu; Domnitoriulu nostru este alu nostru alu tuturor'a, sî este cu neputintia sa nu voiésca a ne cunósce pe toti spre a se incredintiá de ceea ce are bunu sî de ceea ce are reu intre fia-care dintre noi. „Tromp. Carp.“

Varietâti.

†

Carolin'a Butteanu nasc. Orbonasiu in numele ei a sócrei Mari'a Butteanu a bunei Veronic'a Sierbanu nasc. Cost'a, a mamei Elen'a Orbonasiu nasc. Radulya fratîloru Michailu asesoru la sedri'a comitatensa in Reginulu sasescu sî Carolu cancelistu la tabl'a regia a suroriloru Amali'a, Polixeni'a sî Aureli'a a cumnatei Carolin'a Orbonasiu nasc. Marinoviciu sî a nevinovatiloru orfani Emilianu sî Alessandru, face prin acést'a cunoscutu cumca intimu amatulu ei sotiu respective tata cumnatu sî nepotu

Basiliu Ladislau Butteanu de Siomcut'a mare

consiliariu la regesculu guvernu transilvanu dupa unu morbu greu de plumeni astadi in 11/23 Decembre 1866 la 10 óre diminéti'a, impartâsîtu fiindu cu SS. taine au adormitu in Domnulu in alu 41-le anu alu etatei sele, iara a casatoriei pré fericite alu 11-le.—

Cu ochii scaldati in lacrémi sî cu inim'a sfasiata de durere cauta sa ne supunemu sî acestei dispusetiuni a provedintiei dumnedieesci. — Ne-a iubitu sî a fostu iubitu sî stimatu cu tóta ardórea, a fostu singur'a nóstra fericire, dar durere ca a debuitu sa solvésca naturei pré de tempuriu tributulu.

Remasîtiele pamentesci se voru inmormentá in cimiteriulu publicu de aici. Marti in 13/25 Decembre a. c. la 3 óre dupa amédi dupa ritulu bisericei gr. cat. dela locuinti'a din strad'a de mijlocu Nr. 536.

Clusiu, in 11/23 Decembre 1866.

†

Demetriu Ionescu, secretariu la cancelari'a de curte a Ungariei, ablegatu dietale, in numele seu sî a minoreniloru sei fii Georgin'a, Petru, Laur'a, Paulu sî Mari'a, — insciintiéza cu inima durerósa mórtea iubitei sele sótie, respective a dulcei loru mame

Luis'a

reposata in 15 Decembre n. la 7 óre sér'a, in alu 40 anu alu vietiei sî 18 alu fericitei casatorii.

Immormentatea dupa ritulu bisericei gr. or. va fi Marti la 18 Dec. n. 12½ óre la médiadî, dela biseric'a parochiei Alser.

Fia-i tierân'a usióra! Vien'a, 17 Dec. 1866.

†

Preutés'a Ann'a P. Alessandru Lebu,

nascuta Sav'a Popoviciu Barcianu, Parochu si Asesoru consistoriale, in flórea primaverei vietiei sale in etate abié de 25. de ani, dupa unu morbu scurtu de 15 dîle, urmatu din recéla, spre nemarginit'a durere a prea iubitului ei consorte, a doiosilor ei parinti, a doi frati Daniilu ascultatoriu alu sciintieloru teologice, si Sabinu, precum si a unicei dulce surori prea multu iubite si devotate Constanti'a, finî in 11 ale acesteia la 6. óre sér'a cu o resemnatiune rara in voi'a lui Dumnedieu, cursulu vietiei sale aici pre pamentu, spre a 'lu continuá si desevîrsî in ceriuri intre spiritele cele nemuritóre.

Adormit'a in Domnulu se va immormentá Marti in 13 Decembre la 12 óre la amiédi, la a carei ultima petrecere pana la loculu de repausu, toti compatimitorii cu cuvenita onóre sunt poftiti.

Cacov'a, in 12 Decemvre 1866.

⁂ Diurnalu nou va sa ese in Sabiiu in tipografi'a lui Filtsch dela 1 Ianuariu 1867, intitulatu „Siebenbürgische Blätter“. Va esî de dóue ori pe septamâna Mercurea sî Sambat'a sub redactiunea dloru Dr. Gustav Lindner sî Franc. Schreiber. Programu nu se publica, pentru ca cuprinsulu diurnalului va dá destula deslusîre publicului despre directiunea ce urméza. Spune insa ca este liberalu, sî pre tóte câmpurile vietiei sociali va fi de principulu progressului. Pretiulu pentru Sabiiu 3 fl. sî pentru posta 4 fl. pe ½ anu.

⁂ Revist'a mensuala a „Ateneului românu“ pentru Septembre sî Octombre ne-a sositu. Ea cuprinde urmatórea tabla de materii :

I. Cronic'a Atheneului. — Inaugurarea conferintieloru publice pe anulu 1866—1867.— II. Programulu solemnitâtiei inaugurârei conferintieloru publice ale Atheneului Românu pe an. 1866—1867. III. Programulu conferintieloru Atheneului Românu pe an. 1866—1867.— IV. Romani'a la espositiunea universala dela Parisu 1867. — V. O spada româna la armari'a din Madrid.— VI. Datini séu moravuri natiunale.— VII. De ce taceti. (poesia).— VIII. Instructiune sî educatiune.— IX Statutele societâtiei pentru invetiatur'a poporului românu.

Noi supunemu cu placere acésta tabla de materii publicului nostru, pentru ca vedemu, unu progresu alu sciintiei natiunale in trens'a. Cu deosebire suntu materiele de sub IV sî VI de interesu generalu sî in stare cá sa oglindeze sî starea scientifica sî cea industriala din Romani'a. Intre cuventârile dela festivitatea inaugurârei nu putemu trececu vederea cea a dlui Alessandrescu Urechi'a, care se incepe cu : „Poesi'a a muritu!“ Densulu vorbindu de poetii români de pâna acum, amintesce sî de poetulu nostru Muresianu in urmatórele :

„Unde esti tu poete sublime, tu Muresiane, tu carele ai desteptatu Românulu, versandu in vinele lui, totu sufletulu, tóta anim'a, tóta inteleginti'a tá. . . tu care ai muritu nebunu, pentru ca sufletulu teu l'ai trecutu in sufletulu nostru, pentru ca cu viéti'a ta ai reinviatu anim'a nóstra amortita! . . .

⁂ Propunerea guvernului Maj. Sele Imperatului Austriei in carea se dîcea „ca recunóscerea de câtra inalt'a Pórta a domniei ereditarie a dinastiei de Hohenzolern la tronulu Romaniei sa se tréca intr'unu protocolu care sa fia apoi supusu semnaturei tuturoru puteriloru garanti :“ fu aprobata de câtra tóte puterile cele mari ale Europei.

Nr. 44—3 **Edictu.**

Elisavet'a lui Nicolae Zernescu din Magura, legiuit'a sotia a lui Teodoru Rasianu din Sirne, care de doi ani a parasitu cu necredintia pre legiutulu seu barbatu — se provóca prin acest'a in terminu de unu anu dela datulu de josu, a se infatisiá cu aiat'a mai sicuru inaintea subscrisului Scaunu Protopopescu, câci la din contra— procesulu matrimonialu asupra-i pornitu — se va decide sî in absenti'a ei, in sensulu SS. canóne bisericesci. Dela Scaunulu Protopopescu alu Branului. Zernesci 1 Oct. 1866.

I. Metianu, Protopopu.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 100. ANULU XIV.

Sabiiu, in 18|30 Decembre 1866.

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Redactiunea „Tel. Rom.“ se afla in pusetiune de a puté dá publicitâtiei unele acte atingatóre de suspiciunârile radicate asupr'a Par. nostru Mitropolitu Andreiu, in „Gaz. Trans.“, in „Concordia“ sî in „Românulu“ din Bucuresci. Speranfi'a nóstra e, ca aceste acte voru reversá lumina convingatóre asupr'a tuturoru românîloru dupa nume sî fapte : ca suspiciunârile se reducu la nulla fatia cu lucrurile reali complinite de câtra P. nostru Mitropolitu. (Vedi sî nrii 98 sî 99.)

Antâi'a adresa a cetat. români din Brasiovu.

Escelenti'a Ta Inaltu Prea Sântîte Parinte Archiepiscópe sî Metropolite !

Precum o familia numai atunci póte prosperá, déca intre capulu familiei sî membrii ce o compunu domnesce bun'a intielegere sî incredere reciproca ; asemenea sî famili'a cea mare biseric'a séu natiunea numai asiá póte progresá in buna stare morale sî materiale, numai asiá póte fi onorata sî respectata, déca intre membrii ei va domní harmonia basata pre dragoste sî incredere.

Petrunsi de acestu adeveru ne-amu mahnitu fórte tare, cetindu de unu tempu in cóce unu sîru de articuli publicati in unele din dîuariele române, sî cu deosebire in „Gazet'a Trans.“, articuli plini de veninu in contr'a Escelentiei Tale, a bisericei sî a scóleloru nóstre.

Ne scarbirâmu, Escelentia ! cu deosebire in vér'a trecuta, candu in „Gazeta“ o persóna de aici din Brasiovu, prin o corespundintia datata din „Valcele“ (Elöpatak), disputându-Ti dreptulu de a procede astfeliu cum ai procesu in privinti'a esameneloru semestrale, sî acelui de maturitate dela Gimnasiulu nostru din Brasiovu, a dîsu intre altele, ca ai lucratu numai volnicesce sî ca atestatele scolariloru nu voru avé nici o valóre ; sî noi pentru aceea ne dechiararâmu in contr'a acelei corespundintie din acea Gazeta, spuindu in lumea larga, ca procederea Escelentiei Tale a fostu tocmai in sensulu autonomiei nóstre bisericesci, sî pentru aceea cea mai legala, si pentru noi cea mai indestulitóre sî mai multiamitóre.

Dara indignatiunea nóstra, Escelentia ! si-a ajunsu culmea deunadî, candu cu subscrierea plenipotentiei pentru alegerea de deputati a DD. Baritiu, sî Dr. Ratiu, sî anumitu pentru lucrarea ómeniloru acestoru intru ascunsu, fâra de scirea sî consimtiementulu Escelentiei Tale, ca a unui'a dintre cei doi presiedinti ai congreseloru nóstre natiunali. Ve marturisimu Escelentia ca prea putîni dintre noi au subscrisu acea plenipotintia, câci simtiamu in noi o resistintia de a o subscrie, sî cei ce o subscrisera, o facura acést'a numai pentruca li se spunea ca lucrulu acest'a se face cu invoirea Escelentiei Tale, sî ca sî Eseelenti'a Ta inca ai contribuitu pentru spesele de drumu ale numitiloru barbati ; dar indata ce intieleserâmu, cumca Escelenti'a Ta nu scii nimic'a despre lucrulu intreprinsu, numai decâtu i-si cerura sî acei'a plenipotenti'a cu subscrierile indereptu sî o nimicira.

Fatia cu acésta stare a lucruriloru, subscrisii atâtu cá fii sufletesci ai Escelentiei Tale, câtu sî cá români adeverati, i-si tînu de strensa datorinti'a a se indreptá câtra Escelenti'a Ta, cu acésta hârthia, spre a-si esprimá sî cu acesta ocasiune deplin'a loru incredere, fiésc'a loru supunere sî reveratiune ce au câtra Escelenti'a Ta, — precum sî spre a Te asigurá, ca defaimârile cele malitióse, sî preste totu purtarea cea vicléna sî seducatóre a inimiciloru nostri, tîntitóre póte la instrâinarea sî imparechierea nóstra, in locu sa ne fia instrainatu, mai multu ne-au alipitu de prea venerat'a persóna a Escelentiei Tale, sî ca in fine noi condemnâmu tóte incercârile sî intreprinderile ómeniloru acelor'a, sî partinimu intru tóte convingerile sî principiele Escelentiei Tale pre terenulu bisericescu, scolariu sî politico-natiunalu, pre care le-ai doveditu umblandu totudéun'a pre calea legala, conformu concluseloru prescrise de congresele natiunali, adeca de adeveratii representanti ai intregei natiuni.

Noi Te cunóscemu Escelentia ! acum de 20 de ani, de candu Te-a tramisu Dumnedieu in mijlocului nostru, sî putemu dîce ca numai proni'a cerésca ni Te-a tramisu ; câci noi scimu starea nóstra de mai inainte, o cunóscemu sî pre cea de acum, sî scimu face deosebire cuviinciósa intre atunci sî acum, sî scimu prea bine sî meritele care le ai Escelenti'a Ta intru inaintarea nóstra, pâna la stadiulu de fatia. — Tocmai pentru aceea noi Te recunóscemu Escelentia ! de capu alu bisericei nóstre, sî de unulu dintre cei doi conducatori sî presiedinti ai congreseloru nóstre natiunali, câroru natiunea le-a datu tóta increderea, sî le-a concrediutu conducerea causci sele natiunale, primindu asupra-si solidaritatc deplina pentru tóte lucrârile celoru doi Archipastori ai sei.

Binevoiesce dara Escelentia ! sî mai incolo, sî cu deosebire in acestu tempu seriosu, a conduce sî a aperá interesele natiunei sî bisericei nóstre, sî a inaintá durerile nóstre pretutindenea unde va face trebuintia, cu cunoscut'a-Ti barbatia, intielepciune sî esperiintia, sî fii securu ca in noi totdéun'a vei aflá spriginirea putinciósa.

Pre lânga care recomendandu-ne archierescei binecuventâri sî dorindu cá sa Te tîna Dumnedieu la multi ani fericiti, remanemu pre lânga sarutarea dreptei.

Ai Escelentiei Tale.

Brasiovu in 13 Novembre 1866

Cei mai credinciosi fii sufletesci.

Iosifu Baracu Protopopu. Ioann Petricu Protopopu. G. I. Munteanu directoru sî prof. Damianu Datco, Bartol. Baiulescu A. Georgiu, George Bobancu si Ioann Pascu, I. Peligradu, Dumitru D. Spuderc'a, Dragomiru Thiu, Radu Radovciu, Iordache Davidu, Radu Pascu, Bonifatiu Pittis Parochu, Ioann M. Burbea, Daniilu Dimitriu, Ioann Lengeru, Ioann Lausasiu, Ioan Labenu, I. P. Mitocu, D. Peligradu, G R. Mitocu, I. Lupsianu, Cristea Olteanu, Ioann Bobancu, Ioann Spuderc'a, Petru D. Spuderc'a, Ioann D. Spuderc'a I. G. Peligradu, Ioann Pascu Caciula, D. Almasianu prof., Dr. Nicolau Popu prof., Dumitru Musioiu, George Cati, George Moldovanu, George Achimu, Ioann Grecu, Basilie Grecu, I. Florianu, Andronicu Androne, Ioann T. Popoviciu, Bucuru Vistea, Nic. G. Orgidanu, Ioann Dobreanu, M. Dim'a, Nic. I. Baboianu, George Georgiu, Ioann Popea, Ioann Persoiu, G. Belissimu, Dr. V. Glodariu prof., Georgiu Irimie Invatiet., George Colesie maiestru, George Vladareanu, Constantinu Vladareanu, Manole Domnisioru, Flóre Pârvu, Nicolae Voin'a, Diuitriu Rusu, Dimitriu Furiru, Ioann Scurtu, Ioann Irimie Voicu, George Balasi, George Fetisi, Ioann Bersanu, George Chiverariu, George Grozi'a, Niculaie Frigatori, Constantinu Voicu, Ioann Stinghe I., Andreiu Voin'a, Oprea Giuvelca, George Vesmânu, Nicolaie Mitocu, Vasilie Saftu, Ioan Eremia, Vasilie Negu, Nicolae Pâdure, George Persienariu Parochu, Iosifu Puscariu Asesoru, D. Cioflecu, Pantelemone Dim'a, Stefanu Iosifu prof., Nicolae T. Ciurcu, Stefanu Russu, Ioann Saniuția, (nedescifratu) Ioann Ionasiu prof., Vasilie Orojanu, Dr. I. Mesiot'a, Dimitriu Domnisioru, G. Ucenescu psaltu, Florea Roncea cantâretiu, Iosifu Fericeanu Catechetu, Ioan Stinge, Andreiu Ioann Lupasiu, Dimitriu Fulg'a, Nicolae Rogozea, Rudolfu Stingu, Ioann Badea, Andreiu Pulpasiu, Ioan Zarnovanu, George Mazgarénu, Ioan Pitisiu, Gerge Saftu, George Presmirénu, Michailu Saftu.

Nr. Pres. 223.

Iubitiloru sî onoratiloru DD. Representanti sî Betrâni ai celoru patru Comune din Brasiovu dela bisericele cu hramulu Adormirei Maicei Domnulu din cetate sî din Brasiovulu vechiu, alu Sântului Nicolae din Scheiu, sî a Pogorârei Duhului Sântu, din Tocila, carii m'au onoratu pe mine cu adres'a loru de incredere din 13-lea Novembre, 1866 — pace sî daru dela Dumnedieulu celu cerescu Tatalu, sî Domnulu nostru Iisusu Christosu !

Adres'a de incredere a Domnieloru Vóstre din 13-lea ale curgatórei o amu primitu cu mangaiere, intielegendu dintr'ens'a sî reprobarea ce o faceti DVóstra asupr'a unoru articuli gazetari atingatori de afacerile mele atâtu bisericesci, sî scolari, câtu sî politico-natiunali.

Eu Ve marturisescu, sî acést'a o amu doveditu sî pân'acum in fapta, ca nu me lasu in scrieri jurnalistice, nici amu aplecare a me aperá prin jurnalistica, câci de o parte amu ocupaciuni oficióse multe, ear de alta parte lasu sa vorbésca faptele mele de 20 de ani; apoi astadi tóte suntu inca problematice, sî numai tempulu viitoriu va putea sa judece despre cele ce se intempla astadi ; prin urmare cele ce se facu acum, se potu privi cá sî o holda neprelucrata, care, dupa-ce se va cultivá dupa cerintia, va aduce róda.

Sî hold'a causei nóstre natiunale cere o cultivare seriósa sî obiectiva, care a o cultivá este chiamatu mai deaprópe comitetulu permanentu natiunalu ; sî eu simtîndu in consciinti'a mea trebuinti'a acést'a, lasu de o parte in pace tóte , câte se refere la personalitâti, cá totdeodata sa multiamescu sî spiritulu tempului, carele nediuiesce câtra libertate, care, candu va fi maturu , va aduce adeverulu la lumina.

Acést'a a mea convingere mi impune mie mai departe sî acea indatorire, cá sa nu fiu sensibilu sî susceptibilu fatia cu cele ce scrie cine-va despre mine in Gazeta, ci mai multu sa amu rabdare sî dragoste câtra personalitâti , ear credintia câtra caus'a natiunale.

Aceste convingeri au produsu in mine acea credintia tare , ca déca noi toti ne vomu luá de regulele vietiei sî ale onórei nóstre comportabilitatea adeca indulginti'a sî amórea imprumutata , cá apoi astfelu de insufletîrea nóstra sa sustîna caus'a natiunala de intacta, atunci sî solidaritate a nóstra natiunale va remané nevatemata, sî ne va fi nóue tuturor'a de stéu'a, spre aflarea Vitlemului natiei in tocm'a, precum au fostu Maghiloru dela Resaritu stéu'a cea aretata pre ceriu pentru aflarea locului nascerei lui Christosu !

In fine spre incredintiarea DVóstre despre lucrârile mele cele mai próspete in caus'a natiunala acludu */. ací respunsulu meu câtra Esc. Sea Domnulu Alessandru Siulutiu AEppu gr. catolicu din 20 Oct. (1 Nov.) a. c. (Publicatu in nr. 98 R.) spre propri'a-Ve sciintia, care respunsu documentéza lamuritu, ca eu caus'a natiunala n'amu parasit'o, ca eu de organulu legalu alu natiunei recunoscu Comitetulu permanentu natiunalu, sî me ferescu de ori sî ce intreprindere in caus'a natiunale, ceea ce aru putea avea icón'a séu macaru umbr'a de volnicia séu suprematisare in caus'a cea sânta a natiunei !

Sî asiá incheiandu aceste, Ve poftescu Domniloru ! din sufletu sanetatea statornica sî harulu lui Dumnedieu , cá sî Serbatórea Nascerei Domnului nostru Iisusu Christosu sa o ajungeti sî sa o petreceti la multi ani in deplin'a indestulire , sî remânu cu binecuventarea archierésca.

Sabiiu 19 Novembre, 1866.

Unu prospectu.

Sabiiu 17 Decembre.

Preste asceptarea nóstra desbaterea adresei in diet'a ungurésca fu scurta. Ea, adres'a, se primí cu aceeasi iutiéla sî de cas'a de susu, de acelu corpu, care aru avé sa modereze lucrârile casei de josu. Dupa cele cerute in adresa, dualismulu aru fi neincungiurabilu sî asiá profeti'a, ca pre anulu nou sa capete Ungari'a ministeriulu seu amu puté-o vedé realisandu-se, in dîlele cele mai de aprópe.

Dupa unu cursu obicinuitu alu lucruriloru nu amu avé dreptu la asemenea presupuneri. Nu amu avé dreptu, pentruca adres'a despra care ne fu vorb'a, trebuie substernuta. Corón'a are dreptu sa o primésca séu sa o respinga, dupa cum ceru interesele ei. Dupa unu cursu obicinuitu dara amu puté sa ne asceptâmu , ca corón'a sa tîna strinsu de cele respicate in rescriptulu dela 17 Novembre an. curinte, unde se dîce , ca nu se potu restituí legile din 1848 , pâna candu nu se va fi decisu asupr'a afaceriloru comune.

Acést'a s'aru paré omului, ca asiá trebuie sa fia sî pentru aceea, câci vedemu, cu câta veementia o parte din dietele de dincolo de Lait'a lucra asiá dîcendu in contr'a torentelui lucruriloru din Ungari'a ; totu asiá sî diet'a Croatiei sî reservatiunile sî voturile separate din pârtîle unde nu suntu diete. De alta parte vedemu ca sî dîuaristic'a straina inca face admonitiuni preste admonitiuni Austriei, sa fia cu mare bagare de séma la procederea in Ungari'a, ca altmintrea póte cá procederea sa aiba urmâri rele pentru statu. Cam in tipulu acest'a aru fi calcululu omenescu. Decâtu precum in viéti'a singuraticiloru asiá sî in viéti'a staturiloru vine câte unu incidentu ne precalculatu sî acest'a schimba cursulu lucruriloru. Firesce ca in atare casu sfersîtulu lu póte prevedé numai acel'a, care a adusu incidentulu ne precalculatu ; bine sa fimu intielesi, nu acel'a ce-lu provóca, nici acel'a care-lu aceptéza.

Diet'a Ungariei nu au raisonatu pentru prim'a óra dupa cum o amu vediutu raisonandu acum, sî cu tóte aceste astadi vedemu ca are cu totulu altu efectu cá de alte dâti. Pentruca, vedemu ca ministrulu de esterne sî alu casei imperatesci calatoresce la Pest'a dimpreuna cu cancelariulu Ungariei. Omenii dîcu, ca spre a se informá de situatiune in fati'a locului. Vedemu mai departe , pre contele Juliu Andrássi sî pre tavernicelu br. Sennyei chiamati a calatorí chiaru asupr'a serbatoriloru la Vien'a. Tóte aceste ne facu sa credemu de lucruri, séu cá sa ne folosimu de cuventulu propriu, — de incidente, pre cari noi cei ne initiati in secretele diplomatice nu le putemu sci.

Va intielege asiá dara ori sî cine ca déca sta presupunerea nóstra, dupa cum o amu espusu , nu e nici diet'a din Pest'a s i n g u r u l u veiculu alu politicei in laintrulu Austriei, dara nici alte diete din monarchia. Caus'a atunci va fi de a se cautá mai multu in constelatiunea din afara , carea silesce pre barbatii de statu sa faca cu ori ce pretiu o ordine , pentrucá statulu linistitu in laintru sa póta participá la actiuni in afara. Déca acést'a e mesur'a cea adeverata sî déca va succede e alta intrebare, noi presupunemu numai sî constatâmu presupunerea nóstra.

Unu dreptu la atari presupuneri ni-aru dá inse o corespundintia din Vien'a ce o aflâmu in „Pesti Naplo“. Mentiunat'a corespundintia vorbesce cu óre-si care sigurantia „ca — ori ce resultatu va avé caletori'a ministrului de Beust la Pest'a , — p r i n c i p i u l u d u a l i s t i c u e sustînutu contr'a tuturoru veleitâtiloru centralistice sî federalistice“, pre candu totu acea corespundintia scie sa povestésca de o lupta subterana intre Belcredi sî Beust sî ca cestu din urma e sî a fostu cu totulu pentru dualismu. Corespundinti'a avemu dreptu de a o crede inspirata sî asiá, ca ea anticipéza resultatele ce le aru asteptá cine-va numai in urm'a adresei.

Pecându scriemu cele de mai susu ne sosesce sî telegramulu din Hr. Ztg. carele spune urmatórea scire din Pest'a : „Dupa sciri dela Vien'a au adusu consiliulu ministriloru de eri (26 Dec.) conclusulu : cá gravaminele sî dorintiele din adres'a dietei unguresci sa sa propuna representantiei provincieloru de dincóce (dincolo) de Lait'a.“ Scirea acést'a nu restórna nimic'a din ce amu dîsu sî presupusu mai susu chiaru sî candu ea se va adeverí; pentruca tocmai cetimu sî scirea despre primirea adresei dietale unguresci , carea se dîce c'a fostu primita cu multu mai gratiosu decâtu cea a Croatiei, carea se primí numai cu o óra mai nainte; va se dîca iéra unu semnu despre bunele informâri ale coresp. Lupt'a subterana o putemu crede sî o putemu sî nu crede, totu atât'a ne este. De o vomu crede atunci aru urmá, mai curendu séu mai tardîu pasîrea lui Belcredi din cabinetu; de nu o vomu puté crede elu remane in cabinetu. In casulu dintâiu aru vení póte unu Kaiserfeld ori altulu de feliulu seu in cabinetu, in casulu din urma remane Belcredi si se impaca cu unu dualismu moderatu, care, póte sa fia unu trialismu.

Acést'a , dupa cele ce vedemu sî audîmu aru fi prospectulu situatiunei in trasurele cele mai cardinali. De aici pâna la multiamirea tuturoru intereseloru este o bucata bunicica sî grea. Usile insa inca nu suntu incuiate pâna la ajungerea la ele. Sa vedemu ! (Vedi sî revist'a dîuaristica.)

De sub Temp'a 8/20 Dec.

In nrulu 95 alu „Gaz. Tr.“ „unu Marginénu“, carele totdeodata ne asiguréza ca e gr. or. fantaséza intre alte ca Tel. Rom. sî ómenii sei au aplecare sî intentiune a „uní Transilvani'a cu Ungari'a“, sî ca densii pentru aceea dorescu a merge la Pest'a, cá sa faca voi'a unguriloru etc., apoi n e c a l i n d u Tel. vine,— trónc Marico ! sî se róga cu Cogalniceanu a ne crutiá T. R. de fumulu tamâiei sele, de care dlu Marginénu cá gr. or. imbatandu-se, vorbiá pe airea.

Fiindca noi nu avemu intentia a ne bagá cu Dlu Marginénu in polemica despre acésta cestiune, *) asiá lu intrebâmu numai care numeru alu Tel. Rom. sî care corespundinte in Tel. Rom. pledéza pentru uniune ? Carele din deputatii ce au fostu la Pest'a, esceptiunandu pe Hosszu etc. au cerutu uniunea ? sî carele o va cere ? Noi asiá scimu , ca deputatii români mersi la Pest'a s'a dusu se protesteze in contr'a uniunei sî totu asîá scimu ca déca voru merge, cei ce voru a mai merge, asemenea mergu a protestá cá sî in Clusiu.

Vedi domnule ca visezi de unionistii ce i ai visatu in Tel. Rom. ? Tel. Rom. spune adeveratu candu dîce ca natiunea româna a primitu cu c e a m a i m a r e m u l t i a m i r e actiunea deputatiloru sî a regalistiloru români dela diet'a din Clusiu , pentruca atunci tóti afara póte Dta (ba sî Dsea R.) striga Metrop. cá conducatoriului dep. sî regalistiloru acelei diete „osan'a“ candu s'a reintorsu din Clusiu, sî dupa aceea cei dreptu dle Marginénu fumulu tamaei Tel. Rom. ti-a cam stricatu memori'a, uitandu de acestea sî ti-a causatu sî visuri ! Scopulu principalu alu acestoru renduri este insa acel'a ai dechiará dlui Marginénu, ca pentru laudele puse pe noi brasiovenii nu ni-a indatoratu cu nimic'a, pentru

*) Si totnsi esti pré severu Dle, pentruca de-si românulu are proverbiulu, ca nu scii de sub care tufa sare iepurele, elu nu au dîsu cu aceast'a ca sub tóta tuf'a se afla unu iepure. — Dlu Marginénu dóra n'a gândit'o precum a si scris'o, nici n'a scris'o precum a gândit'o, ci a fácutu ceva, cá sa corespunda oblegamentului seu, Densulu se vede ca nu a cetitu póte nici Gazet'a cum se cade, dar Tel. R. de siguru nu si asiá a scrisu dupa audite; câci altmintrea de unde aru fi aflatu densulu totu ce nu se afla in Tel. R. Asiá de simplu cine sa-lu tîna ?

Culegatori

ca noi ne tememu de Danaos et dona ferentes— ba din contra lu asigurâmu, ca „**poruncél'a**“ Gazetei Tranniei sî atributurile „grosi la capetu“ sî cuvintele Dlui „*i cunóscemu de ómeni destepti cu judecata neatirnati etc.*“ standu in cea mai crasa contradîcere, nu voru mai avea efectulu doritu de Dlui, de a mai bagá zizani'a ce o doresce. Puneti dle Marginénu ochielarii sî cetindu corespundintiele Telegrafului nu vei aflá *ca noi pentru aceea ne-amu retrasu plenipotinti'a, ca amu intielesu ca n'aru fi pe voi'a cutârui din Sabiiu*, ci o amu retrasu cá ómeni dupa cum ne numesci cu convingeri proprii, pentru ca erá fâra scirea cutârui capu natiunalu sî a unui'a din presiedintii natiunei. —Incaltiatu cu coji de nuca nu prindi dle Marginene sióreci.

Praovénu.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 17 Decembre.

Adres'a dietiei unguresci s'a primitu de M. S. Imperatulu in 23 Decembre la 1 óra dupa amédi. Mai antâiu a vorbitu vicepresiedintele casei de susu, contele Cziraky in limb'a ungurésca descoperindu insarcinarea ce o are deputatiunea din partea dietei de a substerne in cea mai adenca pietate adres'a la rescriptulu din 17 Novembre a. c. amesuratu indetoririloru constitutiunali.

Cam asemenea a vorbitu sî Contele Iul. Andrássy vicepresiedintele casei deputatiloru carele predede apoi adres'a.

Majestatea Sea s'a induratu preagratiosu a respunde in limb'a magiara, ca va respunde prin unu rescriptu la adresa sî asigurá pre tramitiatorii deputatiunei de grati'a sea.

Adres'a dietei croate inca s'a substernutu in aceeasi dî, sî inca numai cu o óra mai nainte, insa Imperatulu nu o intempiná asiá cá pre cea ungurésca. Unele dîuarie (Presse) voru sa scia ca dupa ce si-a terminatu Eppulu Stroszmayer cuventulu seu rostitu in limb'a croata, Majestatea Sea aru fi respunsu deputatiunei in limb'a germana numai atât'a, ca va luá in consideratiune adres'a dietei — Ca ilustratiune la primirea deputatiunei mai voru unele dîuarie sa scia de o schimbare seriósa de cuvinte intre cancelariulu aulicu croatu Cussevic sî intre unulu din membrii deputatiunei, cont. Jelacic fratele bunului reposatu Jelacic.

Dîuariele unguresci vorbindu despre afacerile intre Croati'a sî Ungari'a putemu dîce ca suutu mai multu ostile decâtu pacifice, aceea nu e calea de a aduce o intielegere intre Ungari'a sî Croati'a.

Cá unu semnu alu tempului trebuie sa inregistrâmu, ca in diet'a Tirolului unu deputatu au aperatu concordatulu cu mare râvna in contr'a aceloru ce-lu atacara, cá pre unu ce, ce au Tirolesii mai sântu.

Din *Viena* sosesce scirea despre eventual'a conchiamare a Reichsratului angustu, nu scimu inca sub ce numire, pentru cá sa i se propuna adres'a dietei unguresci. Nici aceea nu se spune, déca propunerea se face numai spre sciinti'a acestui corpu representativu seu cum.

Din Vien'a mai aflâmu ca in 24 s'a serbatu in cerculu p. n. familii dîu'a nascerei Majestâtiei Sele Imperatesei sî audîmu totuodata ca deputatiunea menita pentru acésta scrbare din partea dietei uugaresci fu amanata.

— Din *Polonia* se scrie, ca iara se lucra pentru o resculare in primavér'a viitóre. In Lublinu s'a afisiatu nóptea placate cu amenintiarea, ca pentru fia-care preotu catolicu, ce se va tramite in Siberi'a, voru junghiá trei „popi moscoviti.“ Placatulu purtá subscrierea: „Diece gendarmi natiunali resoluti.“

Intre Itali'a sî Turci'a s'au nascutu unu conflictu pentru unu vaporu postalu. Despre conflictulu acest'a spune Diritto, ca în 8 Dec. vaporulu italianu numitu „principe Tomaso“ in directiunea, ce o luase câtra insul'a Gazo au intâlnitu o fregatta turcésca, carea numai decâtu au inceputu a puscá asupr'a vaporului. Capitanulu au trecutu pre o corabie turcésca sî s'au plansu asupr'a fregatei turcesci sî au aretatu hârthiele, din cari s'au vediutu, ca fregat'a nu au avutu motive, de a puscá asupr'a vaporului. Oficierii turcesci, dupa ce s'au convinsu de inocenti'a vaporului, s'au escusatu cu acea, ca au fostu insielati. E intrebarea, déca regimulu italianu se va multiamí cu acésta dechiarare, pentruca prin vatemarea regulamentului maritimu in chipulu de mai susu sa periclitatu viéti'a la 56 de ómeni sî s'a intardiatu sî post'a.

Dupa mem. dipl. Pórt'a aru fi castigatu curtîle din Paris sî Vien'a pentru recunóscerea blocadei insulei Candi'a. Se astépta acést'a sî din partea celoralalte puteri pentru suprimerea revolutiunei cosmopolite, carea se vede a-si fi facutu acolo vatr'a, cá sa nu se estinda sî asupr'a celoralalte provincii turcesci.

Din *Cret'a*, dupa ce s'a spusu in mai multe renduri despre invingeri din partea greciloru, eara vine o scire despre aprópea apunere a revolutiunei.

In *Romani'a* au inaintatu lucrârile camerei incâtu in nr. dela 14 Dec. alu „Românului“ cetimu sî projectulu de adresa. In senatu s'au fâcutu o propunere, prin care se cere „escluderea din sinulu acelui corpu, a Episcopiloru numiti de guvernulu lui Cuz'a, eara nu alesi conformu vechiloru datine ale tierei.“

Revista dîuaristica.

Cetimu in „Hr. Ztg.“:

In „Kol. Közl.“, organulu magiariloru din Transilvani'a, aflâmu unu articulu insemnatu, care judecandu-lu dupa form'a sî cuprinsulu lui, se póte atribuí unui conducatoriu de partita eminentu sî membru alu casei representantîloru. Articululu, carele in tóta natur'a lui nu denéga caracterulu unei manifestatiuni politice, se incepe cu o reprivire preste positiunea unguriloru transilvaneni in er'a politica din urma, motivéza retragerea loru de atuncea, dupa aceea face o privire preste constelatiunea presenta a partiteloru, constatéza in privinti'a acést'a, ca natiunile recepte din Tranni'a s'a apropiatu de atunci incóce esentialminte un'a de alt'a, eara dupa aceea vine— intr'acést'a diace ponderositatea lui— la situatiunea, carea s'a creatu de odata prin starea negotiatiuniloru dietali. Autorulu nu umbla cu politica conjecturale, elu nu vrea sa esamineze (discuteze), ca óre succedei-va partitei lui Deák, de carea se tîne sî elu, sa ajunga tînt'a dorita séu ba. E lucru fapticu insa, dîce elu mai incolo, ca aru fi imprudinti'a cea mai mare pentru corpulu representantîloru, a remané la punctele cele mai estreme, pâna la cari se póte pasî fâra vatemarea constitutiunei.

Ce s'aru fi intemplatu,— intréba autorulu— in sinulu natiunei (magiare), déca aru fi urmatu maioritatea dietei minoritâtiei sî déca astadi aru disólve regimulu diet'a sî aru fi silitu a introduce pre tempu mai indelungatu absolutismulu, pentru ca nu aru aflá natiunea aplecata la complanare?

Natiunea desperata caindu-se aru cadé séu in simtiementulu desperatiunei, séu in abisulu fatalu alu sguduirei de totu.

Natiunea nu aru trebuí sa fia lasia, déca nu aru puté scapá de sórtea cea cumplita a iubirei de sine, ma, candu amu fi siliti a murí pentru libertatea patriei nóstre, scimu sî a murí.

O natiune intielépta insa are datorintia a intrebuintiá tóte mijlócele, pentru cá sa nu puna apararea in sórtea iubirei de sine; natiunea are datorintia a cercá sî calea cea mai estrema de impacare sî a aduce sî sacrificiulu celu din urma pentru de a remanea in armonia cu corón'a sî cu natiunalitâtile sorori.

A duce o politica cu usiurintia (de minte) sî din patima,— eschiama autorulu amenintiandu— nu ne este iertatu. Esistinti'a nóstra, viéti'a nóstra natiunala aru fi pusa in intrebare!

Au dóra sa asteptâmu ce-va din streinetate? Visu amagitoriu! Poloni'a a asteptatu, insa alianti'a santa o a sfesiatu. Fia-care natiune sa speredie numai atât'a, câtu diace in puterile ei. Sî dupa-ce avisézа in directiunea acést'a la constelatiunea relatiuniloru din streinetate, dîce mai incolo:

„Numai unu nebunu si-aru puté dá patri'a sea prada agitatiuniloru strategice puteriloru, celoru ce stau gat'a sa mostenésca. Dreptu aceea, déca suntemu avisati la impacare, nu trebuie sa ne perdemu patienti'a pre terenulu acest'a, trebuie sa pasîmu inainte pe calea acést'a pâna unde ne este cu putintia fâra de a parasí independinti'a nóstra constitutiunale sî a tierei nóstre.

„Nici odata nu a impusu tempulu cu deosebire locuitoriloru Tranniei mai multu detorinti'a, de a nu conturbá complanarea, de a tiné strinsu la olalta sî de a urmá politic'a moderatiunei sî sinceritâtiei, carea sî acum ne-au adusu dejá folosulu celu mare castigatu cu greutate, de representantii nostri participa in loculu legalu din Pest'a la consultâri!“

Principatele române unite.

Bucuresci 6 Decembre 1866.

Eri s'a subsemnatu la ministeriulu de esterne conventiunea relativa la navigatiunea Prutului. Cu acésta ocasiune, Mari'a Sea Domnitoriulu a datu unu prandiu diplomaticu, la care a asistatu domnii consuli generali ai Austriei sî Russiei precum sî D. ministru de esterne.

Astadi, Marti, M. Sea· Domnitoriulu, a primitu in audientia de concediu pe dlu Br. d'Offenberg, agentu sî consulu generalu alu Mai. Sele Imperatulu Russiei.

La o óra, Alteti'a Sea, insocita de unulu din adjutantii sei a mersu la gradin'a tragerei in tînta, unde trebuiá sa se incerce pusc'a americana, sistemulu Ramington. Acésta incercare a fostu din cele mai satisfacatóre. Gratia mecanismului atâtu de simplu pe câtu sî ingeniosu care distinge nóuele arme, s'a pututu trage cu carabin'a de cavaleria câte nóua spre-diece lovituri pe minuta sî siése spre-diece cu pusc'a de infanteria.

Dupa acésta visita, care s'a prelungitu mai multu de o óra; Mari'a Sea s'a dusu sa faca o preumblare la siosea, dupa care s'a re'ntorsu la palatu. „Monit.“

In siedinti'a de alalta-eri, Vineri, dupa votarea cestoriloru adunârei legislative, sî dupa hotârirea luata a se trece la ordinea

dîlei alegerea unei comissiuni de 5 membri pentru intocmirea regulamentului adunârei pre sessiunea acést'a, d. min. alu Finantieloru a depusu pre biuroulu adunârei mai multe proiecte de legi, anume :

1) Proiectulu de lege relativu la fixarea bugetului generale alu statului pentru esercitiulu 1867, sî espunerea de motive pre largu a stârei tesaurului publicu.

2) Proiectulu pentru organisarea servitiului de perceptiune sî centralisarea veniturilor.

3) Proiectulu de lege pentru pensiuni.

4) Proiectulu de lege pentru trecerea in sarcin'a curtiei de Compturi a controlului ordonantiârei crediteloru bugetarie.

5) Proiectulu de lege pentru legitimarea crediteloru suplementarie sî estraordinarie deschise pentru intempinarea trebuintieloru publice ale statului.

6) Proiectulu de lege pentru organisarea ministeriului de Finantie sî a administratiunei centrale.

7) Proiectulu de lege pentru desfiintiarea monopolului tutunului insotîtu de espunerea de motive.

8) Proiectulu de lege pentru invoirea tempuraria a importatiunei rachiuriloru sî spirteloru ordinarie.

9) Proiectulu de lege pentru impositulu asupr'a beuturiloru spirtóse.

10) Proiectulu de lege pentru incetarea pre viitoriu a restituirei taxeloru judecatoresci.

11) Proiect. de lege pentru modificarea unoru art. din legea comptab.

12) Proiectulu de lege pentru infiintiarea a optu posturi de sub-referendari sî unu sub-archiveriu la curtea de Compturi.

13) Proiectulu de lege pentru ratificarea conventiunei incheiata la 11/23 Iuniu 1866 cu societatea generale imperiale otomana pentru resiliarea contractului imprumutului de 150 milióne din 19 Martiu 1865.

Dupa acést'a procedandu sî la alegerea unei comissiuni compusa de siepte membri, pentru respunsulu la discursulu tronului, au pututu intruní majoritatea voturiloru numai siése dintre candidatii propusi, anume : dnii Dimitrie Ghic'a, Gr. M. Sturz'a, Dimitrie Bratianu, Jorgu Ghic'a, C: A. Rosetti sî Manolaki Costaki ; iara pentru celu de alu sieptelea membru alu comissiunei, neintrunindu majoritatea absoluta a voturiloru nici d. Ioann Bratianu, nici d. Aristide Pascalu, sî ór'a fiindu inaintata, a remasu cá sa se votedie a dóu'a dî acesti doi candidati, pentru cá acelu ce va avé majoritatea ceruta, sa completedie numerulu de siepte membri ai comissiunei pentru respunsulu la discursulu tronului.

Centrulu, considerandu importanti'a acestei lucrâri sî impreunarea din nou a Rosiiloru cu Albii, spre a consacrá acésta din nou impreunare prin care mojoritatea camerei s'a concentratu in aceste dóue partite, au votatu pentru candidatii stângei sî ai dreptei la unu locu, sî astfeliu resultatulu votului a pututu fi precum se vede mai susu.

A dóu'a dî insa presiedintele comunicandu adunârei ca unulu dintre cei alesi spre a compune dîs'a comissiune, d. C. A. Rosetti, a declinatu onórea de a face parte din trens'a pentru cuventulu ca nu aru fi representandu majoritatea adunârei partit'a din care face d-lui parte, adunarea a luatu actu de acést'a, sî cá respunsu elocuentu dupa discussiunea urmata, a realesu pre d. Aristide Pascalu pentru care remasese a se face a dóu'a votare.

Dara, sî dupa acésta realegere a dlui Rosetti, d-lui au persistatu a nu face parte din comissiunea pentru respunsu la discursulu tronului, sî s'a hotâritu ca comissiunea fiindu de siepte membri póte lucrá sî numai in numeru de siese, déca acestu d. deputatu se obstina a nu lucrá spre acestu sfersîtu.

Adunarea apoi a incheiatu siedinti'a cu compunerea comissiunei financiarie. „Tromp. Carp."

— Aflâmu ca d. ministru de resbelu, N. Haralambie, a constituitu la Iasi o comissiune pentru asigurarea furageloru trupeloru calaretie din garnisón'a pe anulu viitoriu 1867, sî ca dd. oficieri ce compunu acésta comissiune, animati de sentiminte nobile in interesulu de a produce economiele putincióse de o parte, iara pe de alta' pentru a probá pagubele ce resulta pentru Statu din furniturele generali cum s'au fostu obicinuitu din tempii vechi, au ajunsu a procurá furagele pâna la 60 parale maximum, rati'a unui calu pe 24 óre, cu tóta cris'a sî scumpetea ce esista in aceste localitâti din caus'a lipsei anului.

Ce mare diferintia intre 2 lei 8 parale de calu pe dî, care s'au platitu furnisoriloru generali in tempi buni, cu 1 leu 20 parale câtu costa acum candu pretiurile suntu duple ! ce perdere simtîtóre !— Amu fostu informati ca clic'a intreprenoriloru Jidani, nemultiamita cu 2 lei 8 parale câtu au primitu de cinci ani pentru toti caii armatei, aru fi propusu la licitatiunile tînute, 2 lei 15 parale, sî mai multu, spre a dá 4 oc'a fênu, 3 oc'a paie sî 3 oc'a ordiu ce compunu rati'a unui calu pe 24 óre, in vreme ce comissiunea ad hoc numita la Iasi dupa cum ni se scrie, n'are intentiunea a hrani caii trupeloru decâtu cu fênu, sî ordiu suprimandu paiele : acésta mesura ni se asigura ca aru fi fostu propusa de d. colonelu Cornescu comandante divisiunii 2-a dela Iasi, — cunoscutu prin bunele sele principie de bunu patriotu românu, sî inamicu abusuriloru din armatata.— Faptele vorbescu in destulu pentru a fi trebuintia de ori ce comentarie ale nóstre, sî dara n'avemu decâtu a multiamí dlui ministru de resbelu, pentru o asemenea intielépta mesura, care nici unulu din predecesorii sei nu au aplicat'o.— Singur'a observatiune ce avemu a face asupr'a acestei cestiuni, este ca mesur'a luata acum de câte-va dîle, cu alte cuvinte in lun'a Novembre, aru fi trebuitu a se fi luatu dela Augustu, candu productele se vindéu mai cu jumetate costulu de astadi, — sî astfelu rati'a unui calu n'aru fi trecutu nici cum preste 1 leu, pe 24 óre.

„Tr. Carp."

Varietâti.

*** (Biseric'a ortodoxa la Parisu.) Intr'unulu din nrii Gazetei „l'Union Chrétienne" „Ortodocsulu Abbate Vladimiru Guettée declara proiectulu fundârei unei biserici ortodoxe la Parisu. Intru acésta nóua biserica sant'a Liturgia se va sevursî in limb'a francesa, asiá, incâtu membrii bisericei orientale ale tuturoru natiiloru sa póta implini religiósele loru datorii intr'o limba ce astadi pretotindene sa intrebuintiéza. Abatele Guettée sinceru se bucura de acestu fericitu scopu sî vede intr'ensulu inceputulu viitórei impaciuiri intre catolici francesi sî ortodoxulu Oriente. Dupa opini'a sea." Marele numeru alu francesiloru nu va intardiá, impreuna cu ortodoxii a aduce lauda lui Ddieu sî cu chipulu acest'a a intrá in adeverat'a biserica." Nu e indoiéla ca staturile ortodoxe nu voru remané indiferenti, ci voru aretá consimtiementulu loru la realisarea acestui intieleptu proiectu ce tîntesce la suirea crestinatâtiei, sî prin urmare la fericirea genului omenescu.

„Ecclesia"

Assicurazioni Generali cu privil. c. r. in Triest,

intemeiata in anulu 1831,

cu unu fondu de sigurantia dupa bilantiulu, publicatu in 17 Octobre 1865, de 23 milióne sî 894619 f. 70 xr.

primesce prentru premii fórte potrivite :

a) asecurantii contr'a pagubiriloru prin focu ;

b) asecurantii pentru viéti'a ómeniloru, cu sî fâra profitu, de capitale, pensiuni sî rente, precum sî asecurantii de zestre.

Societatea, indreptatîta de a eserceá tóte plasele de asecurantia, cari suntu iertate dupa legi, au fostu dintre tóte institutele austriace de asecurantia cea dintâiu, carea au introdusu asecurantiile vietiei sî au purtatu inca din inceputu neintreruptu grija pentru ele, cá sa oferese participatoriloru tóte comoditâtîle ce suntu impreunate cu o soliditate duratóre a societâtiei.

Intre combinatiunile diferite ale asecurantieloru pentru casulu de mórte ne oferesce la tarifulu II cu profitu inlesniri deosebite, de órece la cestea din urma da societatea participatoriloru din profitulu, ce resulta, 75%, prin ceea-ce se reduce plat'a premieloru la o suma cum se póte de mica.

In anulu 1862 se urca profitulu de impârtîre la $74^{27}/_{100}$ pr. in anulu 1863 se urca profitulu acest'a chiaru sî la $98^{64}/_{100}$ proc.; in anulu 1864 la $70^{83}/_{100}$ proc.; in anulu 1865 la 13 proc. sî in anulu 1866 la $25^{61}/_{100}$ proc. ale premieloru platite. Fórte observabilu este, ca daun'a (pagub'a) ce se póte face intr'unu anu o portà institutulu singuru; folosulu acest'a este fórte mare, deóre-ce bilantiulu se incheie din anu in anu, eara profiitulu ce se cuvine in privinti'a politieloru, cari-si perdu valórea prin mórtea asecuratului s'au prin incetarea, de a plâtí premiele, trecu in proprietatea celoru-lalti participatori.

In ce mesura urcata a esperimentatu societatea folosinti'a sea se vede de acolo, ca ea au platitu dej'a dela inceputulu ei

5 milióne sî 745,467 f. 79 xr. pentru daune in urm'a mortiei a **2709** partite asecurate **3,073,817.**

Reservele, cari se urca

la 11 milióne 726,124 f. 74 xr.

precum sî celelalte fonduri

Sum'a, carea asecura societatea dupa bilantiulu mentiunatu, au ajunsu la cifr'a cea fórte insemnata mai multu de

759 milióne fiorini,

cu unu venitu de premii sî interese de

7 milióne sî 200,000 fiorini,

in care insa nu se cuprinde sî sum'a cea insemnata a tontineloru sî a veniturilor pe viétia.

Ajudecarea acést'a via ne da documentulu celu mai adeveratu despre increderea din tóte pârtîle, de carea se bucura societatea in urm'a apretiuirei acurate a soliditâtiei administrârei sele interne, eara prin sumele enorme de garantia se oferesce publicului tóta siguranti'a, ce se póte dorí.

Subscris'a agentia principala se recomenda dara onoratului publicu, doritoriu de asecurantia, a se adres'a in ori ce casu câtra dens'a, sî ea este gat'a de a serví cu orice informatiuni in privinti'a acést'a. Sabiiu in 1 Augustu 1866.

Agenti'a principale a asecurantiei generali cu privilegiu c. r. in Triest:

Paulu Nendvich.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 101. ANULU XIV.

Sabiiu, in 22 Dec. 1866 (3 Ian. 1867.)

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Redactiunea „Tel. Rom." se afla in pusetiune de a puté dá publicitâtiei unele acte atingatóre de suspiciunârile radicate asupr'a Par. nostru Mitropolitu Andreiu, in „Gaz. Trans.", in „Concordia" si in „Românulu" din Bucuresci. Speranfi'a nóstra e, ca aceste acte voru reversá lumina convingatóre asupr'a tuturoru româniloru dupa nume si fapte : ca suspiciunârile se reducu la nulla fatia cu lucrurile reali complinite de câtra Par. nostru Mitropolitu. (Vedi si nrii 98, 99 si 100.)

A dóu'a adresa a româniloru din Brasiovu si districtu.

Escelentia!

Prea Sântite si prea luminate Parinte Archiepiscópe si Metropolite!

Dle Presiedinte alu Comitetului natiunalu!

Candu percurgemu paginile istoriei poporului nostru si mai alesu din marele Principatu Transilvani'a, dulcea nóstra patrie care e intâiulu léganu alu vietiei române, mai ca nu aflâmu in sîrulu atâtoru seculi lungi decâtu numai dîle de lacremi de durere, si de suferintie, iara dîle de bucuria si de veselia pentru poporulu românu fórte putîne si fórte rari. — Cultur'a româna, ce ni-o aduse stramosii nostri din sinulu Italiei, cultur'a aceea despre care ne marturisescu tóte ruinele si tóte ungiurile dulcei nóstre patrie cadiù mai tóta prad'a ginteloru barbare ; din acésta ruina a natiunei numai Dumnedieu scie cum amu scapatu, numai cá prin minune, câci acele incursiuni si predatiuni ale ginteloru nu ne-au râpitu numai averea si cultur'a stramosiésca ci ne-au râpitu si mii de suflete de ale fratiloru, parintiloru, mosiloru, si stramosiloru nostri, si déca aru fi fostu mórtea loru numai o mórte fisica atunci amaraciunea nóstra n'aru fi atâtu de mare, insa mórtea loru a fostu o mórte cu multu mai cumplita si mai amara, câci ea ne-a casiunatu total'a desmembrare a corpului natiunalu si ne a derapanatu esistinti'a politico-natiunala. —

Privindu acelu sîru de vécuri triste in cari au traitu parintii nostri, aflâmu cu durere ca ran'a cea mai adenca care a ruinatu natiunea româna a fostu adese ori discordi'a fiic'a passiuniloru desfrênate si intrigeloru infernale. —

Pre candu cugetamu noi ca a disparutu acele tempuri de trista memoria si pre candu credeamu ca natiunea româna prin Comitetulu ei natiunalu, ca uniculu organu legalu este in activitate continua pe aren'a lupteloru natiunali, ca acelasi comitetu este in contielegere si harmonia fratiésca pre atunci cu multa mahnire intieleserâmu formarea unui altu comitetu in Blasiu, despre care ne convinserâmu ca nu e pre terenu legalu, câci nu este in contielegere cu comitetulu natiunalu din 1861–63 si recunoscutu de intrég'a natiune cá uniculu organu natiunalu. —

De-si póte comitetulu din Blasiu a recomendatu subscrierea unei plenipotentie, prin care se imputernicea Dlu G. Baritiu si Ioann Ratiu cu conducerea causei nóstre natiunale, póte cu cea mai curata tendintia, de-si unii dintre noi au subscrisu acea plenipotentia cugetandu ca este emanata din partea séu celu putinu cu convoirea comitetului natiunalu permanentu, cá organulu natiunalu, totusi dupa ce ne-amu informatu despre contrariu amu aflatu de bine a ne retrage plenipotenti'a dela Domnii de susu, despre o parte fiinduca in locu de a folosí sa nu periclitâmu caus'a cea sânta, iara de alta parte sa nu detragemu vadi'a si increderea pusa in Escelenti'a Vóstra, si prin Escelenti'a Vóstra si in pomenitulu Comitetu natiunalu permanentu. —

Increderea acést'a a nóstra in inalt'a persóna a Escelentiei Vóstre este care ne face sa aducemu acestea la parintésc'a cunoscintia cu acea mai departe descoperire fiiésca, c a n o i r o m â n i i d i n c e t a t e a s i d i s t r i c t u l u B r a s i o v u l u i cari in totu tempulu amu conlucratu din tóte puterile nóstre la inaintarea, inflorirea si consolidarea multu cercatei nóstre natiuni, nu putemu stá privitori pasivi nici astadi in aceste tempuri grele cari amenintia esistinti'a nóstra natiunala, mai vertosu dupa ce vedemu ca tocm'a in aceste momente critice se ivescu si in mijloculu natiunei nóstre fractiuni, cari nu ne potu aduce vreunu bine, decâtu ne potu numai periclitá sânt'a nóstra causa, — ci chiaru — aceeasi incredere a nóstra in Esc. Vóstra, ne face sa ne apropiâmu de Esc. Vóstra, si cá de Capulu nostru bisericescu, si cá de capulu nostru natiunalu si punendu caus'a nóstra cea sânta natiunala in manurile Esc. Vóstre si prin aceea in manurile Comitetului natiunalu permanentu sa Ve rugâmu prea umilitu pentru conducerea ei la limanulu doritu pre principiele stabilite mai intâiu la a. 1848 pre câmpulu libertâtiei din Blasiu, apoi pre acelea stabilite in ambele congrese natiunali din 1861–63 si in fine pre principiele stabilite in conferinti'a deputatîloru dela diet'a din Clusiu din 1865. — Precum este rugarea nóstra acest'a eflusulu increderei nóstre in Esc. Vóstra totu asiá este ea si eflusulu convingerei de alta parte, ca numai comitetulu natiunalu este organulu competinte in aperarea sântei nóstre cause,— si aperarea causei nóstre din partea acestui'a este pe terenu legalu — tocm'a de aceea noi condamnâmu din din totu sufletulu tóte intreprinderile, tóte carârile si tóte lucrârile câte s'au fâcutu, se facu si se voru mai face, fâra scirea, fâra intielegerea si fâra invoirea organului acestui'a legiuitu. —

Escelentia! ocasiunea acést'a este pentru noi cea mai placuta si de a Ve aduce celu mai profundu respectu si din adenculu animeloru nóstre cea mai via multiumire pentru neobosit'a staruintia si activitate ce a-Ti desfasiuratu in conducerea si apararea santei nóstre cause pâna acum'a, cum si de a Ve descoperí mai incolo, ca suntemu petrunsi de acea credintia neclatita, ca Escel. Vóstra Veti stá in mijloculu natiunei si pe venitoriu, cá unu cedru maretiu, si Veti conlucrá cu inalta intielepciune in capulu Comitetului natiunalu, acelui unicu organu legalu si indreptatîtu spre a conduce nai'a natiunala prin valurile cele furtunóse si amenintiatóre cu cotropirea totala a autonomiei patriei si a esistintiei nóstre politico-natiunale la limanulu doritu.

In fine ocasiunea acést'a este pentru noi cea mai binevenita cá sa Ve rugâmu Escelentia cu fiiésca pietate cá pe unu bunu Parinte, cá sa nu lasati cá fractiuni ivite din nenorcire pe orizonulu natiunalu sa devina periculóse santei nóstre cause. —

Tocm'a asemenea binevoiti Escelentia cu cunoscuta-Ve intielepciune si energia a intrevení dtmpreuna cu Comitetulu natiunalu la locurile competinte si chiaru si la Inaltulu Tronu alu Majestâtiei Sele Imperatului si Marelui Principe alu Transilvaniei pentru a ne redobandí si noi in dulcea nóstra patria diet'a legala care sa ne scótia din acestu caosu si sa ne delature tóte relele câte ne sdruncina esistinti'a nóstra politico-natiunala, materiala si spirituala — cá singurulu organu care ne póte pune in egalitate cu celelalte natiuni conlocuitóre.

Primiti Escelentia incredintiârele cele mai destinse de inalta stima cu care suntemu ai Esc. Vóstre intru asteptarea parintesci binecuventâri archieresci

prea plecati fii sufletesci

Moise Manoiloviciu, negut. George Nic'a senioru. Michailu Flusturanu. Apostolu E. Popu, membru comunalu si directoru de banca. Demetriu Toncievici, propr. si negut. Stefanu Sotíru, proprietariu si negut. Ioann Metianu, Protopopu. Ioanne Comsi'a, Parochu. Ios. Puscariu, Asesoru. Andreiu A. Popoviciu, propr. si comersante. Ioann Teclu, propr. si negut. Ioann Manole, propr. si negut. Constantinu Ioann, Senatoru. D. Eremia, propr. si cens. de banca. Const. I. Popasu, comersante. Teodoru T. Ciurcu, comerciante si propr. I. G. Ioan, Pres. gremiului comercialu si directoru la banc'a natiunala. Constantinu I. Iug'a, comerc. si proprietariu. Fotace Lecca, negut. Nicolae Teclu, comersante. G. G. Ioanu, proprietariu si comersante. Diamandi Manole, comersante. Dimitriu Teclu, fabricantu si censoru alu filialei bancei natiunale. Ioann B. Popoviciu, comersante in Brasiovu. Constantinu Steriu, banchieriu. Nicolae B. Popp, comersante. George N. Orgidanu, comersante. George I. Teclu, negutiatoriu. Gerasimu Popovioiu, comersantu. Ioann I. Teclu, negutiatoriu. George B. Popp, comersantu. C. Flusturanu, negutiatoriu. Ioann Iug'a de Bacio, comersantu si eforu. Nicolae

Orgidanu, negutiatoriu. S. P. Mailatu, comersantu. Ioann B. Popp, comersantu. Nicolae B. Maciuc'a, Nicolae Flustureanu, comersantu. Ioann B. Gemulea, Christea Orgidanu, negutiatoriu. Nicolau B. Catan'a jun., comersantu. Iuon Lenger, profesoru. S. P. Rosc'a, negutiatoriu. V. Gram'a, comersantu. Petru Archimandrescu, comersantu. N. Dimitriu, comersantu. Dr. Vasilie Glodariu, prof. de fisica sî matematica. Stefanu Poienariu, comers. G. I. Nic'a, comersantu. I. Ursica, comersantu. George Bratianu, comersantu. Teodoru Nicolau, comersantu. T. Stefanoviciu, negutiatoriu. Ioann Dusoiu comersantu. Ioann I. Padure, comersantu. Constantinu Nicolau, comersantu sî proprietariu. Ursu I. Ieremia, comersantu. Leontinu Puscariu, parochu, Ioann Persoiu, parochu. G. Gerbaci'a, parochu. N. Chiornitia, primariu. I. Puscariu, notariu. B. Gerbae, Ioann Zichilu. Ioann Joiese, jude. Efremu Pandrea, Bratu Tipeiu, Ioann Tipeiu, Dimitriu Negru, Ioann Ghimbesianu, Dimas Comsi'a. I. Gernitia. Teodoru Staicu, Ilariu Duvlea, juristu. Nicodimu Danu, Nicolae Comsi'a.

Brasiovu in 14/26 Novembre 1866.

Respunsulu Esc. Sele P. Metropolitu la adres'a de mai susu.

Nr. Pres. 224. 1866.

Iubitîloru sî onoratiloru DD. Representanti sî Betrâni ai Bisericeloru nóstre din Brasiovu sî tînutulu Brasiovului, carii m'au onoratu cu adres'a de incredere ce amu primitu ací din 14/26 Novembre 1866— pace sî haru dela Dumnedieulu celu cerescu Tatalu, sî Domnulu nostru Iisusu Christosu!

Cu mangaiere amu vediutu din adres'a de incredere a Domnieloru Vóstre, din 14/26 Novembre a. c. cum DVóstra, pe candu ati cugetatu, ca natiunea nóstra prin comitetulu ei natiunalu, cá unicului organu alu ei legalu, este in activitate continua pe aren'a lupteloru natiunali, sî ca acelasi comitetu este in cointielegere sî harmonia fratiésca, pe atunci cu multa machnire ati intielesu formarea unui altu comitetu in Blasiu, despre care V'ati convinsu, ca nu este pe terenu legalu, câci nu este in cointielegere cu comitetulu natiunalu din an. 1861 sî 1863, sî recunoscutu de intrég'a natiune cá unicului organu natiunalu; mai departe ca de-sî Comitetulu din Blasiu a recomandatu subscrierea unei plenipotintie, prin care se inputernicea Dloru Georgiu Baritiu sî Ioann Ratiu cu conducerea causei nóstre natiunali, póte, ca cu cea mai curata tendintia, de-sî unii dintre DVóstra au subscrisu acea plenipotintia, cugetandu, ca este emanata din partea séu celu putînu cu convoirea Comitetului permanentu natiunalu cá organulu natiunalu, totusi dupa ce V'ati informatu despre contrariu, ati aflatu de bine a Ve retrage plenipotenti'a dela Dnii susamintiti, cá nu cum-va altcum facendu sa detrageti vadi'a sî increderea pusa in mine, sî prin mine in Comitetulu natiunalu permanentu; mai departe, cum DVóstra condemnati din totu sufletulu tóte intreprinderile, tóte carârile, sî tóte lucrârile, câte s'au facutu, se facu, sî se voru mai face fâra scirea, fâra intielegerea sî fâra invoirea comitetului natiunalu.

Eu Domniloru! simtu in consciinti'a mea o mangaiere nespusa, ca cele susu espuse mi le-ati adusu la cunoscintia cu acelu adaosu, ca DVóstra, carii ati conlucratu din tote puterile spre inaintarea, inflorirea sî consolidarea multu cercatei nóstre natiuni, nu puteti stá pasivi nici astadi in aceste tempuri grele fatia cu fractiunea, ce se ivesce in mijloculu natiunei nóstre.

Eu recunoscu de drépta ingrigirea DVóstre pentru acea paguba, ce caus'a generala a natiunei o aru simtî, candu ea aru fi impartîta in fractiuni. Insa spre liniscirea neodichnei sî a ingrijirei DVóstre Ve potu asigurá, ca de-sî se ivise o umbra de fractiune in sinulu natiunei nóstre prin acelu Comitetu din Blasiu, insa neavendu elu basa legale, au incetatu, sî prin incetarea lui au incetatu sî cea mai mica umbra de scisiunea natiunale, câci dupa priceperea mea disparitatea ideiloru nu este inca fractiune, pâna candu nu degenera in patima, ci tréb'a o tactéza obiectivu.

Eu candu tractediu tréb'a natiunala, me feresc de ori sî ce susceptibilitate, sî me nevoiescu a face o linia deosebitóre intre tréba sî persóne, sî a documentá rebdare sî dragoste câtra persóne, ear fidelitate câtra tréba.

Aceste convictiuni au produsu apoi in mine acea credintia tare, ca déca noi toti ne vomu luá de regul'a vietiei sî a onórei nóstre sî a tractârei causei natiunale comportabilitatea, va sa dica: indulginti'a sî amórea imprumutata, sî vomu respectá conclusele congreseloru natiunali, sî vomu lasá Comitetului permanentu conducerea causei natiunale, atunci solidaritatea natiunale este de siguru asigurata, carea ne va fi nóua de stéu'a spre aflarea Vitleemului natiei in tocm'a, precum au fostu Maghiloru dela Resaritu stéu'a cea aretata pre ceriu pentru aflarea locului nascerei Mantuitoriului Christosu!

In fine Ve marturisescu Domniloru! in fric'a lui Dumnedieu, ca eu nepreruptu amu staruitu, sî staruiescu sî acum pentru sustînerea sî consolidarea aceloru bunatâti, care in decurgerea de 18 ani le-amu agonisitu noi toti spre binele natiei cu multa sudóre sî cu multe feliuri de sacrificii in bani, sî in calatorii grele sî intreprinse cu pericululu vietiei sî a sanctâtiei, sî ca ori de câte ori s'au aretatu vre-o disparitate de pâreri intre barbatii nostrii in adunâri séu jurnale, totdeun'a amu cautatu sî cautu a le impacá la olalta spre binele obstescu natiunalu, sî pân'acum mi-au sî succesu aceea, sî speredîu, ca cu rebdare sî amóre mi va succede sî de ací nainte.

Sî fiindca acele convingeri, care DVóstra mi le-ati impartasîtu in susamintit'a-Ve adresa, a fostu, sî suntu sî ale mele, Ve acludu ·/. ací respunsulu meu, ce Esc. Sele Domnului Alessandru Siulutiu Archiepiscopu gr. catolicu I amu fostu tramisu in 20 Oct. (1 Nov.) a. c. (Publicatu in nr. 98 R.) din care se vede, ca eu tocm'a din acelea-si cause n'amu potutu secundá provocârei Escelentiei Sele, care cause au indemnatu pre DVóstra spre retragerea plenipotentiei sciute.

In fine poftindu-Ve din sufletu sanetatea statornica sî harulu lui Dumnedieu, cá sa petreceti sî Serbatórea Nascerei Domnului nostru Iisusu Christosu la multi ani in deplina indestulire, amu remasu cu binecuventarea archierésca

in Sabiiu 22 Novembre, 1866.

Revista.

„Gezet'a Tr.“ nr. 99 publica scrisórea Esc. Sele Metrop. Siulutiu câtra Esc. Sea Metrop. Siagun'a de dtto 22 Octobre 1866 nr. 1345 sî D. Canonicu Fekete i face sî unu feliu de comentariu. — In acést'a vré sa aduca la valóre totu, ce crede ca ajunge spre desvinovatîrea trebiloru de acolo, sî inca cu unu tonu ce-va mai moderatu dupa cum erá prim'a sea iritatiune. *)—

Dreptu revangiu, eata ca slobozimu sî noi tonulu nostru cu unu octavu intregu mai in josu,— póte ca asiá mai curendu ne vomu intielege. — Ne rugâmu adeca — cá sa ni se mai deslusiasca sî acele intermezuri ce s'au intemplatu acolo incependu numai dela despârtirea nóstra din conferinti'a confidentiale din Belgradu — pâna la datulu susu citatei scrisori a Esc. Sele Metrop. Siulutiu din 22 Octobre 1866, pentruca vedeti DVóstra „d o m n i b u n i d e l a G a z e t a“, ca preste unu intervalu mai de dóue luni, in care s'au lucratu multe — multe la DVóstra, nu póte trece omulu asiá lesne. —

Sa binevoiti adeca a ne lâmurí sî urmatórele intrebaciuni:

Pentru ce Esc. Sea Metropolitulu Siulutiu, care dupa cum se arata in susu citat'a scrisóre, a vrutu sa tîna buna intielegere cu Esc. Sea Metrop. S i a g u n 'a, s'a abatutu dela conclusulu sî bun'a intielegere avuta cu acést'a in conferinti'a confidentiale din Belgradu?

Déca Esc. Sea Metr. Siulutiu a intielesu cum-va, ca unii séu altii cari au fostu séu cari nu au fostu de fatia la acea conferintia, nu suntu invoiti la hotâririle fâcute acolo, ei au de scopu a purcede altfeliu, pentru ce Esc. Sea Metrop. Siulutiu nu s'au pusu indata atunci in contielegere cu Metrop. S i a g u n 'a? — sî

déca au fostu de trebuintia cá sa se aléga alta deputatiune, pentru ce la alegerea acést'a, sî la pasii fâcuti la guvernu pentru primirea deputatîloru alesi, nu s'au cerutu sî conlucrarea sî convoirea Esc. Sele Metr. S i a g u n 'a, care de buna séma nu aru fi lipsitu? —

Déca ati alesu de deputati natiunali pre D. Baritiu sî pre D. Dr. Ratiu, pentru ce au inceputu celu dintâiu a vomá prin tóte jurnalele române atâti articuli invinuitori sî incriminatori de persón'a Esc. Sele Metr. Siagun'a, sî pentru ce acesti doi domni deputati candu s'au intâlnitu in Sabiiu spre a-si incepe actiunea sea, nu au datu Esc. Sele Metr. Siagun'a macaru o buna diminéti'a?—

Asiá se tîne bun'a contielegere sî armonia intre acele persóne, pre cari congresele natiunali i-au imputernicitu cá capi sî conducatori ai natiunei? —

Apoi dupa ce va-ti fâcutu tóte acele mendre, cum v'au placutu, fâra cá „Tel. Rom.“ sî „ó m e n i i l u i“ sa ve dica ce-va (sciti bine ca pre tempulu acel'a erá mutu „Tel. Rom.“), dupa ce a-ti esperiatu ca totu nu a-ti luatu bine lucru, ca natiunea avendu conclusele sî plenipotentiatii sei, sî vediendu ca astfeliu de incercâri cá ale DVóstre nu potu avé resultatu, ci voru produce numai scissiune in natiune, v'a denegatu séu si-au revocatu plenipotintiele, — in fine dupa ce a-ti primitu dela guvernu resolutiunea negativa, adeca ca nu ve primesce, nu ve cunósce, cá deputati etc. — intrebâmu: ca ce intielesu mai puté avé provocarea Esc. Sele Metrop. Siulutiu din 22 Oct. 1866 indreptata câtra Metropolitulu Siagun'a? Au nu erá acést'a numai o satira? Sî aprehensiunea celoru doi deputati, ca ambii Metropoliti sa se puna in fruntea loru atunci dupa ce cadiuse in clucs'a loru, nu e o pretensiune cá a vulpei din fabula, care perdiendu-si cód'a, cereá cá tóte vulpile sa-si casedie códele? Au nu insemná aceea numai atât'a, cá sa provocati sî pre Metr. Siagun'a de a participá la unu fiasco complinitu, sî cá la tempulu seu sa puteti dîce, ca a-ti provocatu la participare sî pre Esc. Sea Metr. Siagun'a?— Putea Esc. Sea

*) Gazet'a reflectà ca respunsulu nostru câtra Dlu Fekete Negrutiu fu blâjinu, se intielege, dens'a o dîce aceast'a ironice. Noi spunemu cu ocasiunea aceast'a Gazetei, ca aceea nu s'a intemplatu din óresi-care timiditate seau perplesitate, ci din respectulu câtra p o s i t i u n e a dlui Fekete Negrutiu. Red.)

Metr. Siagun'a sa dea altu respunsu, decâtu ca la aceste fapte complinite nu póte participá ? —

Respundeti-ne la tóte aceste limpede sî curatu sî de vomu remané totu noi cei vinovati, ne dâmu legati.—

— Concordi'a nr. 100, cá judecatoriu ia insinuârile dreptu dovéda, sî arunca sarcin'a purificârei pre cei insinuati. Numai la forulu productinnale ante martiale mai aflâmu o procedura analoga, dela care numai unu pasu mai e pâna la ordaliele, tortur'a si judetiele vemice ale evului mediu. —

Totu in nr. 100 alu Concordiei corespundintele — nutiulu de lânga Ternava ne spune multe sî frumóse, numai un'a nu ni-o spune, adeca : dupa ce elu crede, ca pre calea petitiunârei, amu fi folositu ce-va, pentru ce nu s'a fâcutu memorandulu hotâritu in Conferinti'a din Belgradu, sî de ce nu s'au datu spre asternere persónei spre aceea alese, care de buna séma nu aru fi antichambratu ? Apoi ce stricá déca sî deputatii dietali se adunau cu totii sî intrentea pre més'a dietei din Pest'a o dechiaratiune in favórea autonomiei Ardélului, ceea ce se putea face cu atâtu mai lesne, cu câtu prin rescriptulu convocatoriu li s'au concesu acést'a, sî li s'a reservatu, ca prin pasulu acest'a legile fundamentali ale Ardélului, ce constatéza autonomi'a tierei, nu se alteréza, óre mai bine e asiá, ca acesti deputati tacu a casa, sî lasa sa-i contumatieze ungurii, secuii, sî sasii ? —

Ce se atinge de celelalte corespundintie, ale „Gaz. Tr.“ din numerii trecuti, sî din cei ce voru mai urmá, in cari, dupa cum amu vediutu sa amalgamiseza diferite personalitâti, cu diferite obiecte, e de prisosu a mai revistá. — Le incheiamu cu istori'a despre N é g 'a r e a. Cunósceti DVóstra acésta istoria ? Déca nu o cunósceti, apoi vi o spunu eu cá de petrecania :

Erá odata candu erá, ca de nu erá nu se povestea. Erá o muiere vestita de rea, pentru care se sî numea N é g 'a r e a. Acésta muiere avea naravulu de se certá cu tóte muierile, cu care sî intâlnea, sî déca nu se intâlnea, apoi se ducea din casa in casa, cá sa caute v'run'a cu care sa se certe. Ast'a merse unu tempu lungu totu asiá, pâna candu se intâlnì cu un'a, care o lecuí. — Adeca dupa ce N é g 'a r e a se duse la aceea sî dupa obiceiulu ei, se apucá a se certá sî cu ea, acést'a totu ascultà sî tacù pâna la o vreme, apoi i respunse, dîcendu câtra N é g 'a r e a : Me miramu sa fii mai buna cá mumat'a ! — Dar mum'a mea cum erá ? — Cá tine ! — Dar eu cum suntu ? cá mumat'a ! — dara mum'a mea cu erá ? cá tine ! sî asiá mai incolo cursera intrebârile sî respunsurile totu pre córd'a acést'a — pâna candu N é g 'a r e a vadiendu ca nu o scóte la cale, se departà, sî se lecuí. —

Nu ne mai remâne nici nóue — la unii cá sî la ceialalti — alta decâtu sa incheiamu cu urmatórele corolarie :

Dîca ori sî cine ce va vré, noi tînemu ca c o n g r e s u n a t i u n a l e sub regimulu de fatia nu se puté tîné, sa-lu fi incercatu cu ori ce mijlóce. In sedaru se desvinovatiescu sî invinuiescu unii sî altii cu Congresulu.

Ce amu fi avutu de ispravitu in acelu Congresu, s'au pututu ispraví sî s'au sî ispravitu in conferintiele nóstre dela Clusiu, la care au concursu mai toti acei'a, cari au participatu la diet'a din Sabiiu, séu deca nu au concursu au pututu concurge apoi in conferinti'a din Belgradu. Déca remaneamu consecinti acestor'a erá mai bine. —

A fostu mare gresiéla ca vr'o câti-va dintre deputatii alesi pentru diet'a din Pest'a, au alergatu acolo inca din vér'a trecuta, mai inainte de a se fi finitu tóte alegerile, iara dupa ce au mersu acolo sî aceea au fostu gresiéla, ca nu s'au dusu sî ceialalti cá solidari sa fi datu o dechiaratiune in sensulu „aperârei intereseloru patriei“ adeca a autonomiei ei pre basea diplomei leopoldine, a sanctiunei pragmatice, sî a diplomei de Octobre inarticulate in legile Ardélului, sî cu acésta dechiaratiune sa-si fia implinitu missiunea loru. Déca in „Tel. Rom.“ s'au redicatu cuventu pentru mergere — apoi ast'a — sî nu alt'a au fostu intentiunea. —

In fine ori ce s'a dîsu in „Tel. Rom.“ s'au dîsu cu intentiune corecta, s'a dîsu cá pâreri individuali, pentru ca credemu ca espressiunea libera a opiniunei e nu numai unu dreptu sântu, dar sî o datorintia nobile. —

De aceea e o mare slabiciune déca se perhorescéza sî terotiséza acea libertate prin cautarea de a vârí la acele opiniuni intentiuni rele, prin insinuâri, deonestâri de persóne sî alte asemenea.

O familia se judeca dupa tonulu de conversatiune, ce domnesce in casa, iara o natiune dupa tonulu jurnalisticei sele. Sa mai incepâmu cu subiectivitâtile, sî déca mai avemu de a mai dîce ce-va, sa ne legâmu numai de obiectu. —

Cu acestea poftescu unu crâciunu sî anu nou mai ferice, armonia mai buna, apoi resultatele mai favoritóre nu voru lipsí Aminu ! *)

I o a n n.

*) Onor. Redactiune a „Gaz. Tr.“ e „p r o v o c a t a“ de a reproduce aceasta revista in foi'a DSele. —

Evenemінte politice.

S a b i i u in 21 Decembre.

„Hr. Ztg.“ de eri are unu telegramu *) dela Vien'a cu datulu de alaltaeri, in care se spune, ca s'au publicatu legea finantiala sî budgetulu pentru anulu 1867. Dupa telegramu erogatele suntu 433,896,000, perceptiunile (veniturile) 407,297,000,— lipsa 26,599,000; din anulu trecutu mai este de a se platí 51,034,000, cu totulu aru mai fi dara de acoperitu 77,633,000. Administratiunea de finantia are la dispusetiune 79,495,000, asiá dara unu superplus de 1,862,000.

In acelasi telegramu se spune, ca s'au mai publicatu o lege nóua pentru intregirea óstei. Punctele de capetenia ale acestei legi suntu urmatórele : inaltîmea staturei 59 policari (zoli), ani de servitiu obligatu suntu pentru linia 6 sî pentru reserva alti 6. Recrutarea se va face din clasele de etatea dela 18 pâna la 21 ani. Cei ce studiéza cu calculi buni servescu in tempu de pace unu anu; la ocuparea posturiloru de oficieri in reserva se va luá deosebita privintia asupr'a acestor'a. Taxele de eliberare au incetatu. Legea au intratu in vigóre de alaltaieri.

Scirea despre conchiamarea unei representantie a regateloru sî tieriloru de dincolo de Lait'a se discuta de dîuarie totu mai multu sî mai multu. „Wiener Journal“ pasiesce cu tóta energi'a in contr'a sgomoteloru, ce se respandise asupr'a modului de convocarea acestei representantie.

Se dîcea adeca, ca convocarea se va face pre calea alegeriloru deadreptulu; va sa dîca incungiurandu-se representantiele tieriloru, dietele. „Wiener Journal“ asigura asiá dara ca voru alege dietele membrii acestei representantie cu urmatórele : „Singuru dieteloru li se cuvine, a tramite deputati in „consiliulu celu mare“, pre care Imperatulu va sa-lu convóce“. De insemnatu este, ca „Wiener Journal“, despre care scie tóta lumea politica, de unde si scóte scirile sele, vorbindu despre representanti'a conchiemanda, i dîce „consiliu mare“, sî nu „senatu imperialu“. Despre cas'a de susu a representantiei acestei'a spune „Tagesbotte“ din Prag'a, ca va capetá o sucrescentia (inmultire) de elementulu onservativu, prin crearea unoru membrii noi (Pairsschub), intre cari va fi sî Dlu de Schmerling.

Despre calatori'a ministrului de Beust la Pest'a scriu sî acum dîuariele. Judecându dupa cele mai multe, calatori'a mentiunata nu aru fi avutu nici pre departe resultatele asceptate de Dlu ministru. Cu tóte acestea „N. Fr. Bl.“ in unu articulu intitulatu: „Problem'a representantiei conchiamande“ dîce intre altele, ca representantiei nu-i va veni prin minte sa pretinda dela unguri, sa sacrifice nici celu mai micu dintre drepturile loru constitutiunale, cuprinsu in constitutiunea loru. Sî in altu locu dîce, ca interesele Ungariei fatia cu procederea representantiei (mentiunat'a fóia vorbindu despre afacerile representantiei fatia cu Ungari'a dîce, ca ce este mai bunu din constitutiunea ungurésca representanti'a dieteloru de dincolo de Lait'a va cautá sa estinda preste imperiulu intregu sî sa induplece pre diet'a uugurésca sa transpuna o parte din dreptulu ei representantiei, carea va avé sa pertracteze afacerile recunoscute de comune.) sî fatia cu estinderea afaceriloru comuni pâna acolo, pâna incâtu este de lipsa, nu potu sa patimésca nimic'a. Gr. Tel. in fine spune cu tóta siguritatea ca in urm'a calatoriei dlui de Beust, lucrurile nu s'a schimbatu nici decum in defavórea Ungariei, din contra ele stau mai bine cá ori sî candu.

In privinti'a politicei din afara ne spune sî press'a oficiósa, ca lucrurile in orientu devinu totu mai serióse. Unu articulu alu dîuariului „Times“ spune, ca erumperea unui resboiu intre Turci'a sî Greci'a este aprópe, nu credo insa, ca puterile cele mari voru luá numai decâtu parte activa la resbelulu acest'a. Mai incolo spune acelasi dîuariu, ca Austri'a numai in Germani'a se póte aliá spre a-si recastigá perderile ei in resaritu ; „o aliantia intre Austri'a sî Franci'a aru impinge pre Prussi'a in bratiele Russiei. Atunci Russi'a aru luá Dunarea de josu Prussi'a Dunarea de susu“; mai incolo dîce, ca Angli'a la intemplarea neevitabila, candu adeca Turci'a aru avea sa cada, — nici nu se va grabí, dar nici va intardîiá cu intervenirea ei.

In B e r l i n u se lucra la regularea afaceriloru federatiunei nordice. Polonii din ducatulu Posen nu se invoiescu cu incorporarea provintieloru locuite de ei la federatiunea nordica. Polonii dar cu ocasiunea alegeriloru de deputati pentru federatiune se silescu din tóte puterile, a scóte deputati de natiunalitate polona. Scopulu loru este ceeace de sine se póte intielege, cá cu totii sa protesteze in contr'a incorporârei.

Despre B i s m a r k, de carele erá vorb'a ca e bolnavu, spunu dîuariele acum ca ia parte la conferinti'a federatiunei nordice. — In conferintiele aceste se iví deunadîle unu conflictu intre B e r l i n u sî H a m b u r g. Césta din urma pretindea cá sa-si aiba consulii sei comerciali, in fine insa resemnà. Se dîce, ca asemenea facura sî celelalte state federate; chiaru sî Sassoni'a resemnéza

*) „Sieb. Blätt.“ afirma ca telegramulu fu alu loru si „Hrm. Ztg.“ si l'au insusitu pe nedreptu.

dela multe drepturi de suveranitate, pentruca vede, ca nu e altu modru. —

Scirile din Cret'a dela 19 Decembre n. spunn, ca in luptele dela Kares sî Mecl'a turcii au perdutu 1500 de soldati. Dupa acelesi sciri crestinii au respinsu autonomi'a ce li o oferì Mustafa Pasi'a va sa dîca ei se simtu asiá de tari incâtu nu mai voru sa o primésca din mânile turciloru. Tóte positiunile cele mai bune suntu in mânile crestiniloru.— Nai'a „Panellenion“ au dusu de curendu 800 de voluntari in Cret'a intre cari sî multi Garibaldiani.

Mai adaugemu aci sî urmatórele sciri din cari inca putemu apretiuí starea lucruriloru in Orientu. Dupa o epistola privata din Aten'a afla „Zukunft“ ca generalulu grecu (din Greci'a) Han s'a dusu la Cret'a cu o trupa de voluntari. Mai departe se spune, ca Greci'a a asiediatu trei corpuri de armata la marginile Turciei. Alte dîuarie vesteau ca in Tesali'a aru fi sî eruptu revolutiunea sî ca Pórt'a ascrie aceste purtârei regimului grecescu.

Despre Albanesi se scrie din Bosni'a, ca aru fi avutu o lovire cu turciii sî iaru fi constrinsu pre cesti din urma a parasî monastirea Decianu. Slavii Turciei inca suntu in miscare. Din Bulgari'a sî din alte provincie slavice cetimu, ca s'a dusu deputatiuni la Petersburg cu o petitiune pentru scutinti'a crestiniloru ortodoxi aflâtori sub sceptrulu turcescu.

In fine se mai spunemu ca Angli'a se vede a luá pre fatia partid'a crestiniloru greci pe insul'a Cret'a; iara Napoleonu, dupa ce a trasu trupele sele din Rom'a pâna la finea lui Martie le va aduce acasa sî pre cele din Messicu.

Principatele române unite.

Adunarea legiuitóre.

(Siedinti'a din 14 Decembre.)

Se citesce adres'a precum s'a redactatu din nou sî care este si-a remasu precum urméza :

Mari'a Ta ! Marea dorintia natiunala a unirei sub unu principe ereditariu din o familia domnitória de a le Europei s'a in deplinitu. Suntemu fericiti, Pré Inaltiate Dómne, de a fi representantii natiunei intregi pentru a felicitá la acésta ocasiune pe Mari'a Ta, fundatoriulu stârei politice care a dorit'o sî a aclamat'o necontenitu natiunea româna prin tóte adunârile ei legiuitóre, sî care este menita a face in viitoriu din tiér'a nóstra unu statu cu stabilitate politica sî cu garantie puterice de ordine, de desvoltare sî de neaternare natiunale. Suntemu cu atâtu mai fericiti Mari'a Ta, a Ve felicitá, fiindu ca românii cu stabilirea unei dinastia au vediutu suindu-se pre tronulu lui Stefanu celu Mare sî alu lui Michaiu Vitézulu pe urmasiulu unei ilustre familia care prin eroii sei au fundatu marimea sî glori'a patriei sele.

Constitutienea nóstra, Mari'a Ta fiindu in adeveru oper'a natiunei insasi, suntemu toti otariti a o mantîné sacra sî neviolabile; sî ne socotimu datori a pune tóte legile tierei in armonia cu acésta Constitutiune.

Tiér'a intréga, Mari'a Ta, a vediutu cu bucuria consacrarea data de Inalt'a Pórta sî de puterile garanti asiediamentului nostru politicu, sî acésta bucuria a fostu cu atâtu mai viia, cu atâtu mai generala ca s'a dobanditu acésta consacrare fâr' a se jicní câtusi de putînu vre-unulu din drepturile tierei.

Apelulu fâcutu de Mari'a Ta, de a ne tiné cu intielepciune in cerculu drepturiloru sî a aspiratiuniloru nóstre cele legitime a aflatu unu resunetu cu atâtu mai adencu in animele sî in cugetârile nóstre, cu câtu suntemu convinsi ca numai in cerculu aceloru drepturi, consacrate prin tractatulu de Parisu, care ne garantéza neutralitatea teritoriului românu, putemu aflá stabilitatea sî neaternarea natiunala la care tîne mai presusu de tóte intrég'a Romania.

Cu totii, Prea Inaltiate Dómne, respundemu la apelulu calduros ce ne faceti, candu ne dîceti : „La lucru, Români.“ Vedemu, M. Ta, câte greutâti apésa la noi producerea, câte lipsuri de garantie, neaperate impedica la noi lucrulu, acea singura sorginte a averei sî a bogâtiei natiunale. Ne vomu ocupá dar cu o mare seriositate a dá astadi muncei sî producerei agricole, singur'a industria a tierei nóstre, garantiele neaperate. Astufelu numai, Mari'a Ta, vomu ajunge la calea acea prospera care ni o aretati sî care duce natiunile la civilisatiune, la bogatia sî la taria.

Lips'a de controlu, lips'a de respundere seriósa a aceloru cari suntu chiamati a intrebuintiá banii publici, a descisu portiele la abusuri intr'unu gradu necunoscutu inca in tiér'a nóstra, intr'unu gradu inspaimantatoriu. Vomu dá Mariei Tale totu cursulu nostru pentru a supune la o adeverata respundere, la o dare de séma seriósa pe toti acei'a cari au in mânile loru o parte din puterea Statului, o parte din banii publici.

Starea financiaria a tierei atrage mai cu séma tóta a nóstra luare aminte; ea cere o vindecare repede sî seriósa ; acea vindecare vomu cautá-o in ecilibrarea bugetului prin economii, singurulu mijlocu de a nu secá isvórele producatóre ale tierei.

Suntemu adencu convinsi, Pré Inaltiate Dómne, ca veti implini cu mandria sî cu consciintia misiunea ce v'a incredintiatu tiér'a; asemenea sî noi ne vomu intr'uní in giurulu Mariei Tale pentru cá sa póta ajunge patri'a nóstra la desvoltarea la care are dreptu.

Suntemu asemenea incredintiati, Mari'a Ta, ca abusurile voru fi lovite cu justitia ori unde se voru aflá; veti aflá in noi totudeun'a concursulu celu mai sinceru sî celu mai leale, sî vomu fi fericiti a dovedi Mariei Tale ca nimeni din noi nu este insufletîtu de a alta ambitiune decâtu de aceea de a face binele tierei.

Dati-ne voia Mari'a Ta, a ve rostí, din adenculu animei, recunoscinti'a tierei ca ati primitu a impartasi sórtea patriei nóstre, sî a ve aretá inca odata fericirea ce o simtîmu de a avé pe tronulu Romaniei unu Principe indiestratu cu tóte virtutîle cari potu face fericirea unei natiuni.

Sa traiesci Mari'a Ta ! „Rom.“

Varietâti.

*** (Multiamita publica.) Fatia cu uneltele sacre donate s. biserici orientale a comunei josu insemnate, prin Spect. DD. Hervir de Ceh din Novasela (com. Baciu) sî Nicolau Rancu oficialu dominiului, Br. Lui Lo-Prestyi din Sculea, me simtu obligatu a le referá onoratului publicu resp. alu celui dintâiu **un'a cruce mica** in pretiu de 40 fl. v. a., ear alu celuialaltu 5 **repizi** sî **unu stiharu** in pretiu de 94 f., care in dîu'a Ş. Nicolae se santira de on. D. Parochu sî Namesnicu alu bisericei, N. Bolocanu. Subscrisulu prin aceste putîne sîre respectiviloru donatori li esprima multiamire profunda, rugandu pre Dumnedieu a le daruí viétia indelungata sî plina de binecuventarea acelui, a cârui casa s'au nisuitu a o infrumsetiá. Sculea 7 Decembre e. v.

Ioann Bec'a, Invetiatoriu

*** „Siebenbürgische Blätter“ despre care fâcusemu sî noi cunoscutu publicului nostru in nrulu penultimu, au aparutu in 1 Ian. 1867 n. cá numeru de proba.

*** Becicherecanii au tramisu lui Stratimiroviciu sî Miletici adrese de multiamita, pentru ca au vorbitu pentru libertatea natiunalitâtiloru, acum in siedintiele din urma ale dietei.

*** Deputatulu Ielacici despre care amintisemu ca a avutu niscari vorbe cu cancelariulu Kussevici, nu e fratele fostulai Banu Ielacici, ceea ce indreptâmu cu acésta ocasiune.

*** (Incercâri de unire intre Ecclesi'a anglicana si Eclesi'a ortodoxa a orientului.

Din dîuariulu ellenicu „Secolulu“ estragemu urmatórele :

„Este unu óre-care tempu de candu s'a vorbitu despre o apropiere s'au mai bine unire a amenduror'a Ecclesii, Anglican'a si Oortodox'a. Acést'a veste nu erá ne basata ; astadi ea se intemeiéza in urm'a visitei pré-cucernicului Iereu Georgiu Williams câtra Episcopii, Archiepiscopii si Patriarchii Ecclesiei Orientale. Clericulu Anglicann n'a ascunsu nimenui'a scopulu, pentru care a venitu la acestu clasicu pamentu alu religiuniloru, alu amestecârei semintieloru si a tuturoru inalteloru conceptiuni ale cugetului omenescu. In cele de pre urma D. Williams veni in Smirn'a, si se grâbí sa visitedie pre Metropolitulu si sa-i céra binecuventarea sea ce Archiereulu Crisantu nu putù sa i-o refusa. Eruditulu Williams graiesce cu o mare inlesnire si gratia. Elu a dîsu Metropolitului. ca cea mai fericita dî a vietiei sele va fi aceea, intru care se va saversî unirea amenduror'a Ecclesii. Anglicana si Ortodoxa, spre mai mare marire a lui Dumnedieu si mantuirea societâtiei. Spre acestu sfersîtu a aretatu o multime de epistole, prin care Episcopii si Archiepiscopii Anglicani lu tramitu la fratii loru ortodocsi, cá sa formulése iarasi urârile loru spre bun'a indreptare a unirei. S'a infiintiatu asemenea si o Societate spre acestu scopu. Si unu dîuariu redigeatu englediesce si ellinesce. se propune a se publicá acum in Londr'a, cá sa inmultiésca si mai multu numerulu urmasiloru unirei a ambeloru Ecclesii. Pré cucernicul Williams nu este numai unu ierapostolu râvnitoriu, ci si madulariu alu Universitâtiei din Cantabrigi'a (Chembriciu), vestitu in vertute si eruditiune. Deci urârile ce a esprimatu nu numai din parte-i ci si in numele medulâriloru Ecclesiei Anglicane, trebuie a se luá intr'o cercetare seriósa din partea celoru ce se ocupa cu cestiunile religióse si Ecclesiastice.“

„Secolulu“ reproducendu acestea dupa „Impartialu“, dîuariulu din Smirn'a face urmatórele comentarie :“.... Si noi marturisimu folosulu celu mare, care póte esî din acést'a unire a ambeloru Ecclesii. Si cu câtu unirea este grea cu Ecclesi'a latina, déca nu si preste putintia, din pricin'a deosebirei esentiala a spiritului monarchicu alu Romei precum si din dogmele infalibilitâtiei lui Pap'a si suprimatiei Romei, care isvorescu din cea dintâiu causa, cu atâtu socotimu mai lesne unirea Ortodoxiloru si Protestantiei. Acelasi spiritu confederativu stapânesce in amendóue Ecclesii ; iara dogm'a libertâtiei individuale si a târiei hotâririloru Sinodice se tine asemenea si de câtra noi si de câtra Protestantii ; si chiaru asupr'a cestiunei inclinârei sântetoru Icóne deosebirile nu suntu atâtu de esentiale, déca vomu luá in vedere hotâririle Sinódeloru, care au regulatu inchinarea loru, in urm'a lupteloru grele ale Iconomachiei, prin care eclipséza ori-care urma idolatrica din dogm'a acést'a religiósa, iara nu si eclesiastica. Urâmu din sufletu cá duchulu pârei sa rasipésca ori ce improtivire seriósa sî cá sa intórca unirea, care agaduiesce multe folóse atâtu in presinte câtu sî in viitoriu.“

Ne pare bine ca cele ce amu scrisu in numerile nóstre trecute despre acésta cestiune seriósa se adeveréza atâtu de câtra dîuariulu englezu „Impartialu“ câtu sî de câtra dîuariulu elinesu „Secolulu.“ „Ecclesi'a“

*** Kiritli Pasi'a au pusu unu pretiu de 4000 galb. pre capulu lui Coroneos capitanulu insurgentiloru din Cret'a. Aflându Coroneos despre acést'a i-a tramisu Pasiei vorba, ca elu pre capulu lui (Kiritli) nu da nici patru parale.

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: joi'a si Dumineo'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 102. ANULU XIV.

Sabiiu, in 24 Dec. 1866 (5 Ian. 1867.)

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Ordinaciunea imperatésca din 28 Decembre 1866

privitóre la schimbârile legei de intregirea óstei din 29 Sept. 1858. In valóre pentru imperiulu intregu, afara de marginea militara. —

Luandu in consideratiune lips'a cea imperiósa demonstrata de esperiintia, ca spre a immultî puterea armata a imperiului, suntu de a se face schimbâri in legea pentru intregirea armatei din 29 Sept. 1858, prelânga reserv'a unei regulâri definitive pe venitoriu a intregirei óstei pe cale constitutiunala, aflu de lipsa dupa ascultarea consiliului Meu de ministri a ordoná precum urméza:

In decisiunile legei pentru intregirea óstei dela 29 Sept. 1858 sa se faca urmatórele schimbâri, sî adeca:

1) statur'a, care se cere in § 2. lit. b. are sa fia de cinci dieci sî nóue policari, mesur'a Vienei, pentru tóte clasele de etate;

2) Indatorirea de a intrá in armata determinata in § 3. se reduce cu 3 ani;

3) § 5. remane afara, in loculu lui se otarasce, cá toti indatoritii de a militá din clas'a antâiu, a dóu'a sî a trei'a, déca se voru aflá apti de servitiulu militariu, sa se inroleze fâra de nici o conditiune in armata.

Fia-cârei specie de arme sî fia-cârui corpu de trupe se voru impârti acei'a, cari se voru aflá mai apti pentru ele, luandu pre câtu se va puté in consideratiune sî dorintiele asentatiloru.

Restulu dupa total'a acoperire a lipsei pentru armele speciale are a se transmite regimentului din cerculu respectivu de intregire sî dupa secernerea celoru licentiati (punctu 9), dupa numerulu sortiei suntu de a se impârti pentru statulu de presentia (servitiu activu) la trupa, pentrn deprinderea in arme, séu de a se licentiá pâna candu se va aratá lipsa, de ai conchiamá.

4) Datori'a de servitiu in armata in § 6 se schimba in servitiu de siése ani la linia sî siése ani la reserva, din cari din urma trei ani suntu meniti pentru reserv'a dintâiu sî trei pentru reserv'a a dóu'a.

Feciorii, cari se afla in indatorirea servitiului de linia sî cea de reserv'a dintâiu forméza armat'a propria de câmpu respective de operatiune.

Despârtiementele create in tempu de resbelu din feciorii de reserv'a a dóu'a au cu deosebire destinatiunea, de a face servitiele de garnisóna inlâuntrulu imperiului; in tempu de nevoia potu fi insa intrebuintiati sî afara de marginile imperiului.

5) Restrictiunea la darea concessiuniloru pentru calatorii cuprinsa in § 7. intra in valóre sî fatia cu clas'a a trei'a de etate.

6) Oprirea dela casatoria din § 8 are pe viitoriu valóre sî pentru acei'a cari nu au trecutu preste clas'a a trei'a de etate.

7) Indigenii, cari dupa ce si-au terminatu studiele la unu gimnasiu superioru publicu séu provediutu cu dreptulu de publicitate, la o scóla reala superióra séu la unu institutu de invatiementu de gradulu acestor'a séu sî mai inaltu, déca voru intrá de buna voia in armata, sî voru puté documentá cu atestate bune atâtu sporiulu câtu sî purtarea loru morala, suntu:

a) in tempulu numai de pace indatorati a serví unu anu sub stégu, dupa aceea potu sa-si caute de chiamarea loru in viétia, fiindu totudeodata dispensati de indatorirea servitiului mai departe, de linia sî dela ori sî ce esercitiu in arme;

b) dupa decursulu anului acestui'a, déca se voru supune cu succesu buna esamenului statoritu pentru oficieri de reserva, atunci la ocasiunea denumiriloru oficiriloru de reserva voru fi cu deosebire considerati, in care catu insa voru avea de a luá parte la trei esercitii de tomna in arme, din tempulu, cu care suntu datori de a serví in armata.

Sî alti barbati culti, cari din caus'a specialitâtiei loru in tempu de pace se bucura de licentiare insemnata, déca si voru fi castigatu cunoscintiele cuviincióse pentru unu oficieru de reserva sî voru fi facutu esamenu, bunu in fine déca voru fi luatu parte la unu esercitiu de tómn'a in loculu unui oficieru cu resultatu indestulitoriu, potu fi denumiti de oficieri de reserva. Ei au apoi mai departe indatorirea, de a mai participá cá oficieri inca sî la alte dóue esercitii de tómn'a.

In tempu de resboiu au sa se intrebuintieze oficierii de reserva, dupa cum au indatorirea de a serví în armat'a de linia séu de reserva séu pentru acoperirea lipseloru obvenitóre la despartiemintele armatei de operatiune séu la despartiemintele formate din reserv'a a dóu'a.

8) Conditinnea statorita in § 13. la aa. se tiermuresce la indatorirea servitiului de linia sî de reserv'a dintâiu. Eliberarea concesa in §lu acest'a la punctulu patru intra in valóre numaî dupa trecerea peste a trei'a clasa de etate.

9) Eliberarea concesa in §§. 18—21 inclusive dela indatorirea de a intrá in armata incéta. Licentieri duratóre in tempuri normale voru capatá: a) oficiantii statului inclusive rracticantii de conceptu jurati, ascultentii sî elevii jurati dela autoritâtîle statului;

b) Oficiantii bunuriloru imperatesci private, familiare sî aviticale, oficiantii fonduriloru publice, a representantieloru de tiéra sî de cercuri, a municipieloru sî comunitâtiloru, câroru le este incrediuta administratiunea politica, déca pentrn locurile de servitiu ale oficiantiloru de sub a) sî b) se va recere documentarea despre terminarea studieloru juristice sî de statu; professorii sî invetiatorii dela institute de invatiamentu publice séu provediute cu dreptulu de publicitate, lânga cari suntu de a se adauge sî scólele populare, déca ei (invetiatorii) suntu asiediati cu statornicia de autoritatea scolara; doctorii tuturoru facultâtîloru dela universitâtîle austriaci, dupa aceea advocatii diplomati sî notarii publici;

c) Studentii ordinari sî publici de la unu gimnasiu superioru, dela o scóla reala superióra séu dela altu institutu egalu séu mai inaltu decâtu acestea, déca voru puté produce recerutele atestate de studii despre o purtare morala sî din obiectele de capetenia cu clase de eminentia, mai departe doctorandii sî candidatii de professura la gimnasii sî scóle reale;

f) posesorii de intreprinderi mai mari de industria sî negotiu, déca este de lipsa presenti'a loru la purtarea trebei.

g) proprietarii de economii rurale eredite, déca au pre acele domiciliulu (locuintiá) loru ordinaria, déca insii porta economi'a si déca venitulu economiei e de ajunsu spre a nutrí o familia de cinci persóne, fara de a intrece impatratulu unui asemenea venitu.

Atari licentiati pre durata mai indelunga se voru conchiamá in cei dintâiu trei ani ai servitiului, in fiacare anu cinci septamâni, spre a se cualificá militaresce, afara de acest'a numai in tempu de resboiu se voru mai conchiamá.

10) Cei licentrati pe durata pre cum sî cei din reserva pâna atunci pâna cându suntu chiamati sub stégu, in afaceri de dreptu sî in lucruri criminale, stau sub jurisdictiunile ordinarie civile, afara déca cineva comite o crima sî delictu militariu.

Iér déca au trecutu preste clas'a a trei'a de etate nu li se face nici o pedeca, din caus'a legaturei militarie, la casatoria, sei intielege insa, ca detori'a de a militá inca sa nu patimésca nimic'a.

11) Vre o eliberare prin depunerea vre unei tacse nu e iertata.

Dara acel'a carele si-a implinitu detori'a de a serví in armata se admite cá suplinitoriu alu fratelui seu chiamatu la asentare, séu déca acest'a servesce deja, atunci pentru implinirea servitiului celu mai are elu de implinitu.

12) § 31. e de a se modificá in intielesulu punctului de mai inainte 11, § 33 in intielesulu punctului 3.

13) Asentarea de urmatori dupa § 34 are sa cada, totu asiá asentarea de suplinitori dupa § 43.

14) Din servitiulu armatei sî ante de implinirea tempului de servitiu se va demite unu reservistu din a dóu'a reserva, déca uniculu frate alu seu este inrolatu sî sustînerea parintiloru, mosiloru seu suroriloru atârna dela reservistu.

15) Esceptiunile de pâna acum la intregirea armatei din Tirolu, cetâtea Trieste sî tînutu, cerculu Cattaro sî continentulu dela Ragus'a cu respectu la servitiele loru speciale de pâna acum, remânu neatinse.

16) Regulârei definitive a intregirei óstei remane reservatu statorirea sî esecutarea principiului, ca puterea armata a im-

periului sa se póta aduce la inaltîme corespundietóre prin instituirea unei militie (Landwehr) destinate pentru aperarea tierei, carea sa se acluda lânga reserv'a a dóu'a.

Cu punerea in lucrare a acestei ordinatiuni, care are sa intre in viétia din diu'a publicârei, se voru incredintiá sî imperiului autoritâtile centrale, care voru emite ordonantiele de lipsa la esecutarea sî la transactiunea dela decisiunile cele vechi foste pâna acum in valóre la cele nóue de acum.

Vien'a 28 Decembre 1866.

Franciscu Iosifu m. p.

Conte Belcredi m. p. Br. de Iohn m. p.

la pr. n. ordinatiune

Bernhard cav. de Meyer m. p.

Sabiiu 23 Decembre.

Serbatorile Creciunului suntu inainte usiloru. Cu câta bucuria ascépta pruncii, sa véda ce le aduce angerulu, pentruca au fostu buni sî s'au silitu sa faca numai bucuria parintiloru, implinindu-si detoriele loru. Sî popórele si-au creciunele loru, sî angerulu loru le aduce câte ce-va bunu, candu se sciu purtá bine pre terenele loru. Nimic'a séu ce e sî mai reu, superare insa le aduce angerulu candu ele nu asculta sî nu implinescu obligamintele impuse de mam'a comuna a loru. Noi romanii sî in specia cei gr. resariteni la anulu 1864 ne-amu bucuratu de Metropoli'a atâtu de dorita; la 1865 ne-amu bucuratu cu totii de pasulu celu solidariu sî demnu de tóta stim'a alu adeveratiloru representanti ai natiunei la diet'a din Clusiu. Acum insa pentru astadata, copiii cei rei au fâcutu, cá dimpreuna cu ei sî cei buni sa aiba superare sî intristare sî se intielege ca sî natiunea, mam'a nóstra comuna.

Noi carii in cele din urma nu diferimu in puncipii, dupa cum s'a vediutu de cine a vrutu se véda; noi carii suntemu asemenea gelosi de autonomi'a patriei nóstre sî de esistinti'a nóstra natiunala; noi carii in anulu espiratu amu aprobatu pre romanii regalisti sî deputati la diet'a mai susu amintita, sa avemu atâtea neplâceri din simpl'a causa, câce nu putemu lasá sa se ignoreze actulu sevarsîtu de acei'a sî asemenea acte. Eata ce dîceau acei'a:

„Momentuositatea obiectului pusu la desbatere prin prea inaltulu rescriptu din 1 Sept. 1865, care atinge asiá de aprópe independinti'a patriei, pretinde compunerea unei representantie, despre carea sa se póta presupune cu anima liniscita, ca ea e eflussulu increderei publice a tierei intregi, sî intru adeveru e apta de a representá dorinti'a tierei.“

„De aicea urméza, ca o revisiune a uniunei conchisa de diet'a presenta aru sustiné opiniunea publica, cumca precum in anulu 1848 s'a adusu articululu despre uniunea Transilvaniei cu Ungari'a fâra concursulu sî invoirea natiunei române, asiá sî astadi revisiunea lui s'aru privi de urmata fâra participarea natiunei române, care cá atare nu este chiamata sî representata indiet'a presenta.“

Iéra mai la vale totu in acelu actu se rugara de Majestatea Sea „a relegá cestiunea privitóre la uniunea Transilvaniei cu Ungari'a la o dieta ardeléna conchiamata pe o basa corespundiatória de o potriva atâtu direriteloru interese ale tierei, câtu sî a dreptului publicu ardelénu restituitu prin pr. inalt'a diploma imperatésca din 20 Octobre 1860, amplificatu sî recunoscutu din nou prin articululu I de lege din anulu 1863.

Dara sa sperâmu ca lucrulu se va lâmurí sî disparitatea pe pâreri va perí cá fumulu sî cu P. nostru Motropolitu vomu puté dîce: „inteligintii români suntu unu trupu sî unu sufletu in caus'a natiunala.“ (v. nr. 95 din a. tr.) —

Telegramulu ce a sositu inca alalta eri ací in Sabiiu ni-a adusu scirea dupa care asceptá lumea politisatore cu atât'a sete In acestu telegramu ni se spune pre scurtu, ca in 2 Ianuariu n. au esîtu o patenta, in carea regimulu spune ca a facutu o introducere de pertratâri cu representantii tieriloru corónei ungaresci. Cu privire la starea pertratârei sî cu scopu de a ajunge la o curenda deslegare a unei probleme atâtu de momentóse, au decisu Imperatulu, a conchiamá la conlucrare sî pre representantii celorulalte regate sî tieri. Imperatulu tîne de cea dintâiu sî cea mai sânta a sea detoria a nu se abate intru nimic'a dela tînt'a de a asigurá esistinti'a monarchiei. Referintiele tempului sî situatiunea imperiului ceru, cá cestiunile constitutiunale sa se termine in tempulu celu mai scurtu sî asiá resólverea asupr'a diferiteloru opiniuni de dreptu sî pretensiuni din partea tieriloru de coróna ne ungaresci sa se faca in o adunare comuna. Imperatulu asiá dara este motivatu de a aduná pre representantii tieriloru neungaresci in o adunare estraordinaria de senatu imperialu, convocandu totuodata sî cas'a de-susu. Deci spre acestu sfersîtu ordina: disólverea dieteloru neungaresci de pâna ací, pentruca periodulu de siese ani se termina, alegeri nóue pentru diete sî convocarea acestor'a pre 11 Februariu. Dietele aceste nu voru avé alta de fâcutu, decâtu de a alege deputati pentru adunarea cea estraordinaria a senatului imperialu. Pre 25 Februariu senatulu imperialu estraordinariu este convocatu la Vien'a. Unic'a cestiune de pertractatu va fi cestiunea constitutionala.

Acest'a aru fi asiá dara unu passu nou diu programulu celu secretu alu regimului.

Convocarea dieteloru de dincolo de Lait'a in tómn'a trecuta se paré a ne aretá unde inclina guvernulu. Dietele jucara iute ce avura din mâna, asiá incâtu guvernulu sciea acum dela care ce se astepte. Asiá dupa Gr. Tel. vedemu ca cu ocasiunea desbaterei adreseloru in diet'a Austriei de josu ministeriulu a avutu 46 voturi contra sî numai 8 pro, in Austri'a de susu 34 contr'a sî numai 8 pro, in Silesi'a 30 contr'a sî numai 1 pro, in Salisburg 26 contra sî 6 pro, in Bucovin'a 15 contr'a sî 11 pro, in Carinthi'a 28 contr'a sî 3 pro, in Moravi'a 48 contr'a si 46 pro, Stiri'a 61 contr'a sî 2 pro, in Boemi'a 96 contra sî 126 pro, in Galiti'a 40 contra sî 84 pro. In suma putemu se dîcemu, ca dóue diete au votatu in majoritate pentru ministeriu, dóue aprópe de jumetate sî celelalte in majoritâti mari contr'a ministeriului. Déca vomu trage in cumpana cá majoritatea contrariloru precum sî minoritatea amiciloru lui Belcredi nu au purcesu din unulu sî acelasi principiu sî déca vomu cugetá ca in unu statu constitutiunalu in fati'a atâroru resultate, ministeriulu nu póte face alta decâtu s'au se repasiésca sî se faca locu altui'a, séu sa disólve dietele, atunci pasiulu celu nou alu ministeriului lu aflâmu cu atât'a mai corectu cu câtu de alta parte sî terminulu dieteloru alese de mai inainte espirá. Bine aru fi sa nu aiba nimenea ocasiune a se tanguí asupr'a imprudentiei, cum se tanguie nemtii centralistii din tempulu lui Schmerling, pentru ca nu a folositu tempulu mai bine. Ceea-ce putemu dîce insa este ca sórtea reconstituirei monarchiei, sî ca pre ce base se va face reconstituirea este mai multu in mânile guvernului cá mai inainte, pentruca scimu noi cine voru vení in nóuele diete? mai fi-va sî in acele centralismuluséu alta sistema asiá de tare cá in celelalte? cari suntu insa intentiunile finale ale ministeriului iara suntu pre unu tempu ascunse sî déca aru fi sa indreptatiésca la supunerea unui dualismu, atunci acést'a o aru puté deduce cine-va numai din espressiunea „dieteloru neungaresci“, de care se folosesce patent'a.

Inca o reflessiune.

Sabiiu in 22 Decembre,

Dupa cum s'a vediutu, redactiunea acést'a a publicatu acte autentice in nrii foiei sele din urma, privitorie la cestiunea nóstra natiunala. Nu amu cercatu mai nainte, dupa cum ni s'a imputatutu, sî nu vomu cercá nici acum, a obtrude opiniunile nóstre nimenui. Toti ómenii de buna credintia sa judece despre noi sî despre procederea nóstra, déca amu fostu sî déca suntemu noi vinovati, pentruca nu vremu sa facemu unu amalgamu de cause din caus'a nóstra natiunala, impestritiandu-o cu de totu feliulu, ci remanemu pre lânga o procedere sistematica sî vremu sa pastrâmu, basati pre indatoririle natiunali sî pre legi sanctiunate, terenulu ce ne este cu multu mai favoritoriu, decâtu clatinarea in ventu, cârei amu fostu espusi pâna la 1861, dar cu deosebire pâna la 1848.

Inca o reflessiune insa ne vedemu constrinsi a face la unele afirmâri fâra de nici unu temeiu, aduse in o corespundintia a „Concordiei“ nr. 97 sub titululu: „Din Transilvani'a“. Corespundintele vorbesce, intre alte sî despre conferinti'a confidentiala din Alb'a-Juli'a sî dîce: „Unulu dintre membrii acelei sfatuiri o caracterisá pre aceea in scrisórea sea de dtto 31 Augustu asiá: „Asta data iara me amu convinsu, cumca dta ai unu presimtiu fórte bunu, ti-ai crutiatu sanetatea sî nu ai fostu silitu sa bei pre tóta diu'a câte 5—6 dose de veninu, precum s'a intemplatu cu câti-va dintre noi etc. . . . . P. in urma li-a dîsu ca ei voru dá séma inaintea lui Ddieu sî a natiunei.“

Eramu acolo la adunarea generala a Asociatiunei in Alb'a-Juli'a sî trebuie sa facemu atentu pre corespundintele Concordiei, ca din propri'a-ne intuitiune nu amu pututu castigá convingerea, ca aru fi beutu pre acolo cine-va dose de veninu pentru caus'a natiunala. Celu ce a scrisu corespundintelui se vede a-si contradîce sî pentru aceea, pentruca bêndu cine-va 5—6 dose de veninu, déca nu móre celu putînu nisce schime dedurere trebuie sa faca. Sî déca cum-va convingerea nóstra nu aru fi cui-va de ajunsu, atunci dupa o scrisóre a unui escelentu barbatu românu, ce ni s'a datu ocasiune sa o cetimu, putemu incredintiá pre ori sî ce românu din tóta lumea româna, sî pre ori sî cine, ca acolo nu a avutu nimenea sa inghita nici o dosa de veninu, nici nu s'a intemplatu nici o disputa infocata pâna la cutîte, precum vrea dlu Baritiu sa asigure pre unii ómeni pre la Zernesci. Din contra din susu mentiunat'a scrisóre a susu laudatului barbatu escelente se vede lâmuritu, cum Acest'a cu placere constatéza, ca in totu decursulu adunârei nu a fostu intre nimenea nici unu conflictu sî prin urmare nici nu au pututu avea cine-va ansa de a vorbí despre unu conflictu, care s'aru fi intemplatu in Alb'a-Juli'a.

Adunarea Societâtiei române de cultura din Aradu.

Aradu 29 Decembre. (Estrasu din „Arad. Ztg.“)

In estu anu s'a tinutu adunarea generala a Societâtiei de cultura

române din Aradu, carea fu fórte tare cercetata, in 27 sî 28 Decembre in sal'a cea mare a comitatului. Dupa deschiderea adunârei prin presiedintele societâtiei acum de nou alesu pre alti trei ani, Ilustritatea Sea Dlu Episcopu gr. or. Procopiu Ivacicoviciu, carele in o cuventare scurta, intre aplausele cele sgomotóse, espuse resultatulu activitâtiei sele de unu anu de dile, se sculà Dlu Davidu Nicóra, judele scaunalu din Agrisiu sî multiamì in numele adunârei generale in cuvinte fórte calduróse pentru sirguinti'a cea plina de succese dovedita din partea Ilustritâtiei Sele.

Dupa acést'a venì rendulu la alegerea vicepresiedintiloru. Ilustritatea Sea dlu comite supremu Georgiu Pop'a au multiamitu pentru demnitatea de vicepresiedinte, dechiarandu, ca nu póte fi vicepresiedintele unei societâti, la carea se functiuneze totodata sî cá comisariu regiu. In urm'a cârei dechiarâri se alesera dd. Ioann Şorbanu, Capitanulu supremu alu Districtului Chióriului de intâiulu sî dlu Sigismundu Popoviciu, alu doilea vice-comite in comitatulu Aradului de alu doilea vicepresiedinte.

Fiindca au espiratu sî tempulu functiunârei notariloru societâtiei dd. Ioann Popoviciu Desseanu sî a lui Mironu Romanu sî acestei'a au sî resignatu, s'au alesu in loculu loru dd. Moise Bogsianu parochu in Curticiu sî Asessoru cons. sî Michailu Besianu vice fiscalu comitatensu.

Dupa acést'a a urmatu cetirea raportului directoratului despre activitatea sea de pâna acum, spre a cârei esaminare s'a alesu patru comitete deosebite sî adeca:

a) pentru esaminarea socoteleloru;

b) pentru statorirea bugetului;

c) pentru esaminarea celorulalte puncte ale raportului anualu sî in fine

d) pentru esaminarea testamentului reposatului Iov'a Cresticiu, fia-cârui din aceste comitete li s'a datu câte unu membru din directoratu, spre a dá deslusîrile cuviincióse.

De odata vinu mai multe motiuni, ce se indrépta la comissiuni spre a face rapórte motivate asupra-le la tempulu seu.

Dupa acést'a s'a cetitu catalogulu numeloru aceloru membri, cari si-au inoitu obligamentele loru pre alti trei ani mai departe. Terminandu-se sî acést'a vice-fiscalulu Mich. Besianu au tînutu o disertatiune fórte interesanta despre „datinele dela inmormentârile romaniloru vechi, sî românìloru de astadi.“ Dupa disertatiunea acést'a, cele mai multe datini de inmormentare ale romaniloru vechi se afla la tieranimea româna pâna astadi. Disertatorulu, carele afla spriginita afirmatiunea sea de nenumerate dîceri classice latine si de autori francesci, precum sî de esperinti'a de tóte dîlele, adauge, ca déca poporulu românu in decursulu atâtoru sute de ani si-aru fi sî perdutu prin limba sî portu caracterulu seu romanu, obiceiurile aceste traditiunale singure aru fi in stare de a intârí, ca românii séu „valachii“ de astadi suntu de origine romana. Dealtmintrea disertatorulu nu uita ca sî la alte confessiuni crestine se afla asemenea datini d. e. inmormentarea cu lumini, faclii, musica, predici etc. Aceste a fostu sî la romanii pagâni sî nu-si au originea in period'a crestina.

Acésta disertatiune preste totu interesanta au avutu numai acelu defectu, ca a fostu pré lunga, pentru ca a ocupatu dóue óre intregi.

Dupa incheierea disertatiunei s'a risipitu adunarea spre a continuá a dóu'a dî Vineri in 28 consultârile.

In acésta dî s'a luatu dupa deschiderea siedintiei reportele comissiuniloru. Unele din aceste au provocatu discussiuni veemente.

— Ans'a la discussiune infocata a datu intre alte sî impregiurarea, ca de-sî M. S. au incuviintiatu societâtiei intrebuintiarea limbei române in tóte agendele sele oficióse, statutele s'au retramisu dela locurile mai inalte, cu cuventu, ca spre a capetá aprobarea trebuie sa se astérna sî traducerea in limb'a magiara.

Dupa acést'a au venitu la desbatere raportulu comissiunei la esaminarea procederei comitetului directoratului in privinti'a testamentului lui Iov'a Cresticiu. Procederea fu incuviintiata sî se decise, cá pentru reposatulu, carele si testà tóta averea societâtiei sa se faca in totu auulu unu parastasu, sa se procure portretulu lui pentru societate sî la mormentu sa i se puna o cruce cá monumentu.

In fine s'a alesu membri pentru directoratu. Alegerea cadiù pre Antoniu de Mocioni pres.; Mironu Romanu vicepres.; Ioann Missiciu casieriu; Florianu Varg'a controloru; Mich. Besianu fiscalu; Ioann Goldisiu notariu; Paulu Draga bibliotecariu. Presiedintele tîne dupa tóte aceste o cuventare scurta sî adunarea se disólve intre strigâri de vivate.

Brasiovu, 18/30 Decembre

On. Dle Redactoru! Viu a descrie pré pe scurtu o petrecere la mormentu a unui capitanu pensiunatu din vecin'a Romania. Acés'a o facu din intentiunea aceea cá sa vadia fratii Români de dincolo, ca barbatii loru sî aici si au onórea din urma, de care este demnu atare barbatu alu Dloru de o parte, pe de alta ca on. c. r. comanda militara de aici, a datu tóte onorile din urma cuviincióse acelui soldatu românu cá sî unui austriacu.

De vr'o câtu-va tempu petrecendu pe aici Capitanulu dlu Dimitrie Budisteanu, intrasè in Societatea Românìloru din cetatea Brasiovului, densulu prin purtarea sea sociala, sciù a-sì atrage stim'a acestor'a a tuturoru.

Joi in 15 ale accstei'a dupa o petrecere de mai multe óre in casin'a româna, esîndu pre la 9 óre, spre a se intorná câtra casa, pe drumu lu ajunse apoplesi'a sî asiá ór'a cea din urma a vietiei sale.

Dnii negutiatori români se ingrijira acum, cá acestu adormitu sa nu fia lipsitu de onorile ce i se cuvine unui ostasiu de rangulu seu, nici aici in patria streina. Dreptu aceea facendu cunoscuta Dlu Ioann Padure on. Comande c. r. a garnisónei de aici a demnului Regimentu c. r. Gondrecourt, intemplarea cea trista, acést'a orenduí, cá pre lânga corpulu oficierescu se ia parte la petrecerea immormentârei Capitanului românu sî o compania de feciori sî band'a militara in parad'a cuvenita.

Petrecerea dara fu imposanta, ea se esecutà adi pre la 3 óre dupa prandiu, erá condusa de tóta preotîmea româna ortodoxa din Brasiovu; urmata de onorat'a Eforie, de corpulu professoralu, de on. amploiati sî literati de elit'a dd. negutiatori sî Domne sî de alti Domni ai confessiuniloru deosebite din Brasiovu, cum sî de poporulu de rendu, care sub intonarea musicei pornindu din suburbiulu de josu prin mijoculu cetâtiei in suburbiulu de susu la cintirimulu dla Sf. Nicolae, sî pre lânga servitiele prescrise s'a inmormentatu. Fia-i tierân'a usióra!

— In momentele din urma sosì sî unu fiiu alu reposatului, carele inca e capitanu in armat'a româna. Impressiunea ce a fâcutu condolentia sociloriu de arme austriaci fatia cu unu fiiu a lui Marte din Romani'a, asupr'a românìloru de aici, pre lânga tóta intristarea pentru reposatulu, este mangaitória.

Protocolulu XXVIII.

luatu in 6/18 Novembre anulu 1866 despre siedinti'a ordinaria tînuta din partea directiunei Asociatiunei natiunale de Aradu pentru cultur'a poporului românu, sub presiedinti'a Domnului directoru secundariu Sigismundu Popoviciu, fiindu de fatia DD. asesori directiunari: Ioane Ratiu, Ioane Berceanu, Dr. Atanasiu Siandoru, Lazaru Ioanescu, Ioane P. Deseanu sî notariulu Ioane Goldisiu.

243. S'au fostu precetitu sî autenticatu protocolulu siedintiei ordinarie tînute in 23/3 Novembre 1866.

233. D. Ioane P. Deseanu cu privire la determinatiunea adusa in siedinti'a trecuta (XXVII.) sub numerulu 230 poftesce ca D. Simeonu Bic'a sa se stérga din numerulu membriloru Asociatiunei sî spre acestu scopu in intielesulu §-lui 19 lít. c), a Regulamentului casei care sa se defiga unu terminu de siedintia deschilinita sî sa se chiame toti membrii directiunei.

Determinatu: In privinti'a stramutârei decisului mentiunatu fatia cu persón'a Dlui Simeonu Bic'a se defige dîu'a 26|14 Decembre a anului curente ca dîu'a premergatóre a adunârei generale in care se sperédia ca sî membri direcriunali mai indepartati voru fi de fatia.

245. Ioane Goldisiu in intielesulu decisului de sub numerulu 234 a siedintiei trecute produce contractulu compusu in privinti'a cortelului interimalu alu directiunei spre aprobare.

Determintu: Se aprobédia sî subscrie.

246. D. Demitriu Bozganu c. r. capelanu castrensu voindu a fi sî mai departe membru alu Asociatiunei au tramisu 10 fl. cá ofertu pre trei ani urmatori adeca dela 1 Maiu 1869.

Determinatu: Se primesce in numerulu membriloru sî in privinti'a cercârei perceptiunei ofertului din anulu trecutu, atinsu in epistol'a Domniei sele epistol'a se predà perceptoratului, avendu a face la tempulu seu aretare despre cele aflate.

247. D. Lazaru Ionescu din partea dlui Ioane Siorbanu capitanu supremu alu cetatei de pétra, carele voiesce sa fia membru, si mai departe a primitu unu ofertu de 50 fl. v. a. cá capitanu pentru totudéun'a.

Determinatu: Capitalulu de 50 fl. in bani gat'a dedusu se transpune la perceptoratu.

248. D. Ioane P. Deseanu in urmarea reposârei lui Jov'a Cresticiu propune in loculu aceluiasi de colectante pentru cercului Siriei pre D. Stefanu Siorbanu jurasoru comitatensu sî titulariu jude.

Determinatu: Propunerea e primita sî D. Stefanu Siorbanu se denumesce de colectante, fiindu acést'a decisiune cu Dsea a se comunicá.

249. Din partea Dlui Lazaru Ionescu se face intrebare in privinti'a vendiârei casei Asociatiunei din Siri'a

Determinatu: Fiindu aprópe terminulu adunârei generale, cu care ocasiune sî acestu obiectu se va puté pertractá vendiarea de astadata se amana.

250. Notariulu directiunei substerne epistolele stipendiatiloru Dimitriu Antonescu sî Vladu Spatariu pentru tramiterea ratei a dóu'a; mai departe recursurile studentiloru gimnasiali Vasiliu Olariu, Mihaiu Veliciu, Machailu Sturz'a sî Franciscu Hobanu.

Determinatu; Recursurile noiloru recurenti se predau notariului spre a le referá la tempulu seu, iara epistolele lui Demetriu Antonescu sî Vladu Spatariu perceptoratului spre acomodarea dispositiuniloru de mai inainte.

Cu aceste protocolulu s'a incheiatu sî autenticatu. d. c. m. s.

Ioane Goldisiu not. direct.

Ungari'a. Din Pest'a inregistrâmu spre sciintia publicului despre o deputatiune de mustra tramisa din partea cetâtieniloru de ací spre a gratulá pre Franciscu Deák de anulu nou. Mai adaugemu sî aceea ca deputatii dietali fâra deosebire de partida in corpore au fâcutu asiá sî in fine sî membrii casei de susu iara in corpore. Deputatiunea cetâtieniloru i-au rostitu urmatórele:

„Ranele tierei suntu adenci sî periculóse; noi avemu datorinti'a de a ne consultá despre vindecarea raneloru acestor'a, — sî mediculu carele are sa vindece o rana grea, nu intréba mai intâiu, care mâna a adusu ran'a? — ci: ce feliu de medicina o aru putea vindecá mai bine?

Aceste cuvinte le-ai vorbitu DTa, stimate patrióte, in siedinti'a casei de josu din 6 Decembre candu ai vorbitu pentru apararea propositiuniloru, pre cari le-ai asternutu (pusu) pre mas'a dietei in urm'a ultimului rescriptu gratiosu.

Sî cuvintele acestea putîne nu formeza numai o icóna viua a situatiunei nóstre celei triste sî fatale, ci caracteriséza totudeodata sî problem'a cea totu asiá de insemnata sî fórte dificila a representantiloru natiunei nóstre. Da, ranele, care s'au adusu tierei prin aceea, ca s'au suspendatu drepturile sî constitutiunea natiunei prin o sentintia arbitraria unilaterala, sî cari au crescutu in continu prin absolutismulu carele a duratu trei ani, ranele acestea ascépta o vindecare iute, câtu mai curendu, cá sa nu piéra natiunea de totu de durerea loru cea cumplita, sî sa se intemple, ce ai dîsu iara DTa sî de care sa ne padiésca Ddieu! — mórtea, dupa carea nu mai urméza invierea.

Tóte acestea le simte sî le scie natiunea intréga; acést'a o simtiescu sî o sciu toti cetâtieni opidului Pest'a.

Simtiemintele acestea sî tînerea loru strinsa sî neclatita de legile patriei au condusu cetâtienimea opidului Pest'a, candu se adresà la pragulu sessiunei acestei'a pentru unu scopu asiá importantu câtra DTa, sî te-au chiamatu pre DTa de talmacitoriu alu simtieminteloru sî dorintieloru loru, — pre DTa, mediculu celu mare alu natiunei, intieleptulu patriei, consultatoriulu celu sinceru alu patriei sî corónei.

Cetatienimea opidului Pest'a a fâcutu acést'a in credinti'a sî convictiunea neschimbata, ca DTale, carele Ti-ai consacratu viéti'a patriei, carele in dîlele bune sî rele ale natiunei ai persistatu cu soliditate neschimbata pe terenu legalu, carele simti adencu sî cunosci asiá bine ranele, ce s'au adusu legiloru nóstre, constitutiunei nóstre sî fericirei tierei, ca DTale, dîcemu, Ti va succede, a inventá mijlócele acelea, care suntu apte, de a vindecá ranele acelea, de a restituí increderea cea sguduita intre domnitoriu sî poporu, sî de a intemeiá iara de nou fericirea spirituala sî materiala a tierei.

Principiele acelea sublime sî motivele ponderóse, pre cari Te ai straduitu DTa Preavenerabile patrióte, a le defendá a le apará cu barbatia in siedinti'a casei de josu din 6 Decembre, asiá nobilu, asiá evidinte pentru bincle patriei sî alu tronului sî ale aduce la valóre, sî cari au capatatu prin proiectulu de adresa, celu dejá publicatu, o espresiune viua sî classica,— principiele acelea a rectificatu de nou in modulu celu mai splendidu increderea sî sperantiele cetatienimei — cari totu deodata suntu increderea sî sperantiele intregei natiuni. —

Primesce dara, Preavenerabile patrióte, profund'a sî sincer'a multiamita a cetatieniloru din Pest'a, cari au luatu parte deplina la opiniunile, principiele sî dorintiele ce le-ati esprimatu intr'unu modu asiá evidinte mai de multu câtu sî acum'a mai de curendu sî carta-ne, a mai adauge la espressiunea acést'a repetîta a deplinei nóstre increderi sî multiamiri inca câtra parintele cerescu unic'a rugare, cá luptele DTale cele barbatesci spriginite de representantii poporului cu entusiasmu patrioticu, insotîte de binecuventâri sa fia câtu mai curendu incoronate de succesu duratoriu spre binele patriei.

Domnulu sa te binecuvinte, Venerabile patrióte, Ddieu sa te tîna inca multi ani pentru natiunea multiamitóre.“

Principatele române unite.

Bucuresci 19 Decembre.

Eri, la 1 óra dupa amédi, Mari'a Sea incunjuratu de Dnii ministri, de cas'a sea militara sî civila, a a primitu in sal'a tronului deputatiunea Camerei sare ia infatisiatu adres'a D. Lascaru Catargiu, presiedintele Adunârei, a cetitu adres'a. (Publicata sî de noi in nrulu trecutu.) —

La care Mari'a Sea a respunsu, in urmatórele:

„Domniloru!

„Ve multiamescu din tóta anim'a pentru urârile sî pentru simtiemintele sincere ce-mi esprimati cá representanti ai natiunei. Primescu cu fericire acésta adresa, care-mi este o dovada despre bunele dispositii de cari este animatu corpulu legiuitoriu sî care mi afirma ca nu veti intardiá a realisá aceste cuvinte in fapte.

„Câtu pentru mine, me veti gasí dîu'a sî nóptea la lucru, sî voiu jertfí totulu pentru cá sa implinescu cu mandria sî consciintia frumós'a missiune ce tiér'a mi-a incredintiatu, sî sa-i asiguru fericirea sî prosperitatea.“ „Reform'a.“

Varietâti.

*** Societatea de lectura a junimei române din Oradea-mare invita la prenumeratiune la „Fenice“, unu almanacu originale, pre care are de cugetu alu edá susu mentiunat'a societate de lectura, cu scopu de a stârní interesulu la lectur'a româna. Pretiulu acestui Almanacu va fi pentru Austri'a 1 fl. pentru Romani'a 4 sfanti. Banii de prenumeratiune suntu de a se tramite in epistole francate la dlu conducatoriu alu societâtiei Justinu Popfiu. „Almanaculu“ va fi de 16—18 cóle sî va cuprinde trei novele, mai multe poesii originali, istori'a societâtiei sî unu estrasu din statute. Va esî cu inceputulu lui Fauru 1867.

*** (Revisiunile Domnitoriului din Romani'a.) Dîlele trecute, Domnitoriulu Carolu I a visitatu curtîle sî tribunalele din capitala. Acestu inaltu sî frumosu esemplu datu de M. Sea a fostu aplaudatu cu ardóre sî recunoscintia de tiér'a intréga, sî elu nu va intardîiá a aduce resultate binefacatóre. M. Sea a remasu fórte nemultiamitu de unele curti sî tribunale din Bucuresci unde, in contr'a regulamentului, de sî órele erau inaintate, audientiele nu se incepusera inca, sî magistratii insii nu venisera la posturile loru. M. Sea a esprimatu netu tóta nemultiumirea ce ia causatu o stare de lucruri asiá de vatamatória la bun'a administratiune a justitiei.

*** (Unu Cresu). Nu demultu au muritu in Padu'a unu anume Camerini, dupa carele au remasu o avere de 42 milióne (lire?). Partea cea mai mare o mostenesce unu nepotu, dara bisericile sî numerosii lui servitori inca si au particic'a loru din acea avere. Tax'a de ereditate face unu milionu sî jumetate, care inainte cu dóue luni aru fi incursu in saculetiele austriace. Camerini au fostu candu au muritu de 92 ani. Carier'a sî o a inceputu inainte cu 50 de ani, candu cá lucratoriu la drumuri meruiea 50 centimi (cruceri) pe dî.

Nr. 45—1 **Concursu.**

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu in comunitatea gr. res. Bucovetiu, ce este ingremiata inclitului comitatu alu Carasiului sî Protopresbiteratului gr. or. românu alu Fagetului se escrie prin acést'a concursu.

Cu acésta statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

a) in bani gat'a: léfa anuale de 84 fl. v. a.

b) in naturale: 10 metie de grâu; 20 metie de cucuruzu; 100 ponti de sare; 100 ponti de clisa; 15 ponti de lumini; 8 orgii de lemne; unu lantiu de grâdina sî cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invatietoriu voru avé a indiestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de botediu, cu atestatele despre absolvirea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu in Aradu, apoi despre servitiulu de pâna acum sî purtarea loru morala sî politica sî astfeliu indiestrate le voru substerne Venerabilului Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pâna la 15 Ianuariu calend. vechiu 1867.

Caransebesiu 8 Decembre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 46—1 **Concursu.**

Prin acést'a se publica tuturoru Invatietoriloru sî preparandiloru, cumca pre statiunea invatietorésca româna din Saravol'a, indiestrata cu veniturile anuale de: 157½ fl. v. a. 2 jugere de aratura, 60 chible de grâu, 15 ponti de sare, 13 ponti de lumini, 100 ponti de clisa, 2 stângini de lemne, 10 stângini de paie sî cortelu liberu — se deschide Concursulu pre lânga terminulu dela intâi'a publicare de patru semptemâni, pâna candu doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati a substerne acestui Consistoriu diecesanu recursurile sele cuviinciosu timbrate sî provediute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pâna ací sî despre purtarea sea morala sî politica.

Din siedinti'a Consistoriala scolastica in Temisiór'a tenuta in 15 Novembre 1866.

Dreptumaritoriulu Consistoriu Temisianu.

☞ **Din caus'a SS. Serbatori ale Nascerei Dlui nostru Iisusu Christosu, nrulu acest'a ese cu o dî inainte.**

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

TELEGRAFULUROMANU

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana : joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiiu la espeditur'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pentru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumatate de anu 4 fl. v.a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe ½ anu. 6 fl v. a.

Nru 103. ANULU XIV.

Sabiiu, in 29 Dec. 1866 (10 Ian. 1867.)

Inseratele se platescu pentru inteia óra cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a dou'a óra cu 5½ cr. si pentru a trei'a repetire cu 3½ cr. v. a.

Cu numerulu acest'a se incheia abonamentulu pe anulu 1866. Ne rogâmu a grâbì cu abonamentulu celu nou, câci altfeliu lesne vomu veni in neplacut'a pusetiune de a nu puté servì cu nrii dela inceputu. Mai departe ne rogâmu a se adresá in tóte afacerile de bani deadreptulu la Editur'a foiei, pentru evitarea confusiuniloru.

La revedere in anulu 1867 !

Sabiiu 28 Decembre.

In tempulu din urma amu fâcutu amintire, sì dupa spatiulu sì tempulu de care dispunemu amu fâcutu publicului nostru cunoscute sì intemplârile cele momentóse ale dilei. Intielegemu ací calatori'a ministrului de Beust la Pest'a sì actele de statu urmate de atunci incóce, atâtu in privinti'a dreptului de statu internu, câtu sì in privinti'a altoru afaceri de aceeasi insemnetate. Déca sì suntu actele ce privescu finantiele sì militi'a acte de o insemnatate adencu tâietóre in viéti'a popóreloru, dupa parerea nóstra insa celu mai momentosu in urmârile lui este patent'a dela 2 Ianuariu. Va succede séu nu va succede o ordine in urm'a acestei mesuri, este intrebarea de care se léga sì venitoriulu statului intregu. Cá sa putemu vorbí despre multiamirea séu nemultiamirea popóreloru, inca nu suntem in stare. De aceea ne marginimu numai a reproduce unele voci privitóre la acésta cestiune, pentru unu feliu de informatiune a publicului despre judecat'a cutârei sì cutârei partite séu cutârei sì cutârei foi ; despre urmâri inse se va puté vorbí atunci candu vomu vedea deputatii dieteloru translaitane siediendu iara pre bancele dietali.

Pâna candu se voru face acestea vomu mai avé ocasiune sa vedemu sì rescriptulu ce se va tramite dietei pestane, sa vedemu fi-va elu categoricu sì semena-va cu celu din 17 Novembre séu va cautá unu nou modu de transactiune cum s'a fâcutu cu dietele de dincolo de Lait'a.

Aceste suntu tóte nisce impregiurâri, cari noi trebuie sa nu le perdemu din vedere, pentruca numai asiá vomu putea urmarí órele politice pre orologiulu dreptului nostru de statu, carele nu póte cá din candu in candu sa nu sufere câte putîna alteratiune de venturile ce sufla sì in giurulu imperiului.

Precându vomu urmarí insa aceste aru fi datori'a tuturoru popóreloru, cá din tóte puterile sa contribuie, firesce fâra sacrificarea drepturiloru loru, la o curenda intielegere, lepadandu dela sine ori ce preocupatiuni eredite, pentruca altmintrea ne vomu tredî preste multu séu putînu in marginea unui abisu mai reu decâtu ori ce reu : in demoralisatiunea, carea va trage dupa sine nesiguranti'a averei sì a esistintiei.

Cu o alta ocasiune amu semnalatu unu semnu alu tempului din diet'a ungurésca, ca au inceputu sì barbatii unguresci a recunósce ca trebuia sa se impace cu natiunalitâtîle. Acum vedemu, ca celu putînu unele foi magiare ventiléza cestiunea acestui nodu gordicu d e s l e g a b i l u, déca acést'a e numai unu respunsu la dîuaristic'a esterna séu o intentiune sincera, va dovedí viitoriulu. Bine aru fi sa fia césta din urma, pentruca atunci transactiunile si-aru avé mai iute resultatele dorite spre binele tuturoru.

Pâna ací de astadata, reservandu-ne a mai revení asupr'a acestoru momentuositâti in anulu venitoriu; câci acest'a se termina fâra de a-si terminá sì cestiunile séu baremu unele din cestiunile câte le au primitu dela altu anu sì câte a mai produsu sì elu.

Eveneminte politice.

Sabiiu in 28 Decembre.

Din Vien'a se telegrafà eri, ca Imperatulu sì Imperatés'a a primitu deputatiunile dietei unguresci gratulatóre de anulu nou. Imperatulu a respunsu la vorbirea conducatoriului deputatiunei, ca doresce, cá anulu nou sa se recreeze de plâgile suferite, prin binecuventârile pâcei sì cá sa succeda increderei imprumutate de a intarí basele cele sigure ale bunei stâri sì ale desvoltârei constitutiunali in Ungari'a.

Din P e s t'a se telegrafà inca in 4 Ian. c. n. ca unu rescriptu regescu ce avea sa sosésca dela Vien'a provóca diet'a ungurésca sa termine câtu mai in graba elaboratulu asupr'a afaceriloru comune, pentrucá sa se propuna representantiei de dincolo de Lait'a. „Wanderer“ de sub acelasi datu, spune ca mentiunatulu rescriptu inca nu se va tramite. Caus'a amanârei e, ca regimulu vrea sa astepte pâna va terminá comissiunea elaboratulu seu, ca sa se scie orientá la compunerea respriptului.

Sciri dela 7 Ianuariu spunu din Pest'a ca s'a tînutu conferintie la Deák sì s'a decisu ca acestu din urma sa faca in dieta propunerea de o adresa in contr'a legei celei de aperare.

Dupa „N. Fr. Pr.“ miscarea alegeriloru pentru adunantia estraordinaria s'a sì inceputu. Dupa Zukunft partid'a constitutiunala germano-austriaca este intr'aceea unanima, ca abaterea dela regulamentulu sustatoriu de alegere la senatulu imperialu aru face adunanti'a anticonstitutiunala, cu tóte aceste suntu cu totii pentru alegerea la dieta.

In unele pârti s'a sì escrisu alegerile.

Din G a l i t i'a se spune, ca russinii voru sa faca unu protestu de mustra contr'a decisiuniloru majoritâtiei polone de acolo. —

Din cele din afara comunicâmu, ca imp. Napoleonu III au tînutu cuventarea indatinata la anulu nou câtra corpulu diplomaticu. Cuventarea este pacinica. Politicii dicu, ca elu are cause de a dorí pacea sì de aceea au sì vorbitu in intielesulu acest'a. Eata cuvintele lui :

„Inceputulu anului nou mi dau ansa sa esprimu dorintiele mele pentru stabilitatea tronuriloru sí pentru bunastarea popóreloru; speru, ca intrâmu in o era nóua de pace sì de impacare sì ca espositiunea generala va contribuí la liniscirea patimiloru sì la apropierea intereseloru.“

Sì regele I t a l i e i a vorbitu in aceea-si dî câtra o deputatiune a parlamentului, de er'a de pace : Anulu nou aduce amínte italianiloru ca independinti'a patriei loru, imbunatatîrea ordinei iuterne sì immultîrea bunei stâri publice e asigurata. Nu voru incetá insa a purtá grige sì in er'a pâcei de armata. Armat'a nu e numai de lipsa pentru aperarea independintiei, carea au contribuitu atât'a spre a o castigá, ci ea e siguranti'a interna, unu elementu pentru unitatea morala sì pentru acea crescere cetatienésca, ce disciplinéza poporele sì le face tari sì capaci de a seversì lucruri mari.

In B e r l i n u a vorbitu principele de coróna si a accentuatu cu deosebire intimitatea intre militia sì poporu.

Din A n g l i'a aflâmu, ca regimulu de acolo aru fi datu de urmele unei legaturi intre Prussi'a sì Russi'a, spre a merge mâna in mâna in cestiunea orientala. Consecinti'a acestei procederi aru fi stergerea Austriei, dupa cum vrea sa scie unu corespundentu alu foiei „Pol.“, — din cart'a Europei. Prussi'a intrebata de Angli'a in privinti'a acést'a a datu respunsu, ca in urm'a unei aliantie franco-austriace fiindu amenintiata de trei laturi se vede nevoita a dá mân'a cu Russi'a. De atunci Angli'a se silesce a mijlocí referintie amicabile intre Austri'a sì Prussi'a.

Din R u s s i'a se spune, ca fratele imperatului a arangiatu o espositiune sì loteria in favórea creteniloru. Mai departe suntu sciri, dupa cari 120,000 trupe rusesci se afla pre lini'a dela Chievu pâna in Besarabi'a sì pâna la 1 Martiu au sa mai sosésca atâtea.

Din Orientu cetimu, ca miscarea revolutiunaria in Turci'a devine totu mai amenintiatóre sì ca insusi representantii aceloru puteri, cari erau pentru Turci'a, inca dau din umeri sì clatescu din capete, vediendu pre Turci'a asiá slaba, incâtu nici cu cretenii nu o póte scóte la cale.

Din R o m a n i'a aflâmu, ca ministeriulu si-a datu demissiunea sì ca Domnitoriulu numai dupa multa opunere a primit'o. Pâna candu scriemu acestea inca nu se scie cine va veni la ministeriu. Se dîce, ca Lascaru Catargiu aru avé siansele cele mai bune.

Revista dîuaristica.

In „Albin'a“ nr. 102 aflâmu o declaratiune subscrisa de 80 negutiatori din Brasiovu prin care se r e f r â n g e afirmârile Ga-

zetei Transilvaniei respandite, ca acei ce si-au retrasu subscrierile plenipotintieloru, sî au asternutu adresa Archiereului loru date ddloru Baritiu sî Dr. Ratin, aru fi numai nisce s l a b i, sî intaresce ca toti românii Brasioveni si-a retrasu plenipotenti'a data sî toti au subscrisu adresele indreptate câtra Archiereulu loru, cari de-sî suntu dóue, dara in principiu esprima totu un'a sî aceea-si dorintia.

Voci asupr'a Patentei din 2 Ianuariu.

Evenimentulu dîlei este patent'a imperiala pentru conchiamarea de diete nóue sî a unei adunâri estraordinari a senatului imperialu, despre care amu vorbitu in Nr. „Tel." 101. sî despre care organele ministeriali abiá acum ni dau deslusîrile promise. De altmintrea nici foile capitalei nu se unescu inca tóte pâna astadi despre esperimentulu celu nou. Incâtu si dau ele parerea, consimtiescu intr'acea, de a constatá abaterea dela constitutiune.

„N. Fr. Presse" erá in momentele cele d'antâiu fórte agitata de impressiunea, ce o facuse patent'a din 2 Fauru asuprai; ea dîcea ca aceea, de ce s'au temutu, s'au sî intemplatu, mai departe, ca constitutiunea, cea intru dureri nascuta, au capatatu prin patent'a cea nóua lovitur'a tocm'a in inima, ca anulu venitoriu are putîne auspicie bune.

Despre dietele disolvate nu póte sa dîca alt'a nimicu, decâtu ca acést'a este o mesura a ministeriului neatacabila, ba chiaru o mesura, carea sî de altmintrea trebuiá pusa in lucrare de óre-ce s'au implinitu periodulu de siése ani, pentru care deputatii fura alesi. Actulu acest'a alu ministeriului dar ilu afla intactu (neatinsu) fâra de maculi sî constitutiunalu. Ceea-ce nu i póte veni mentiunatei foi la socotéla este, ca la alegerea deputatiloru nu voru fi legati de prescrierile constitutiunali de alegeri, acést'a este o abatere dela constitutiune, cârei urméza o alta consecintia, ca se conchiama o adunare estraordinaria de senatu Imperialu. La unu altu locu sa tânguie aceeasi fóia, ca in diet'a Austriei de josu e temere, ca nu se voru alege deputati de acei credinciosi constitutiunei. Preste totu foile centralistice suntu fórte iritate asupr'a senatului imperialu estraordinariu; temerea loru este, ca diet'a boemica sî moravica voru formá o majoritate preponderatóre de cechi in senatulu estraordinariu.

Diuariele unguresci din putînulu câtu se póte vedea pâna acum, nu suntu asiá alarmate in urm'a patentei. Ni s'aru paré insa cá cele neoficióse pastréza inca o reserva, sî asiá „Pesti Naplo", organulu lui Deák, vorbesce deocamdata cá sî despre calatorî'a ministrului de Beust, numai prin corespundentulu seu dela Vien'a. Acest'a afla, ca in cercurile cele mai inalte speranti'a de o impacare cu Ungari'a inca nu e cu totulu cadiuta; ba se crede, ca elaboratulu comissiunei de 67 nu vine in contradîcere cerbicósa cu pretensiunile aflatóre in rescriptulu dela 17 Novembre anulu trecutu. Mai departe se dîce, ca regimulu, pentru cá sa mai domolésca majoritatea adunantiei estraordinarie va face amnestia sî va reabilitá pre toti condemnatii politci. Hirnök afla in patent'a din 2 Ianuariu, in privinti'a impacârei cu Ungari'a, tóte cele bune sî afirma, ca acest'a este uniculu espedientе, de a esî din labirintulu de pâna ací. Cu deosebire i place lui „Hirnök" pasagiulu, prin care representanti'a acést'a este indigitata de a se ocupá numai sî numai cu cestiunea constitutiunala, respective cu afacerile comune. „Hirnök" crede, ca prin actulu acest'a dualismulu este dejá recunoscutu si asiá diet'a ungurésca nu mai are dreptu la nici unu scrupulu in privinti'a afaceriloru comune. In dîlele trecute insa cetirâmu unu telegramu, in carele se dîce, ca diet'a ungurésca va fi provocata prin unu rescriptu de a terminá elaboratulu comissiunei de 77, va se dîca nu dupa cum cerea diet'a, cá sa i se dea mai intâiu unu ministeriu ungurescu respunsabilu.

„Wiener Ab. Post" comentéza patent'a cam in urmatórele: ea dîce, ca conchiamarea adunantiei senatului imperialu estraordinariu e unu actu insemnatu spre constituirea Austriei, incâtu actiunea acést'a este in urm'a initiativei regimului sî incâtu putù a se duce câtra scopurile ei. Regimulu imperatescu crede acum ca au sositu tempulu, pentru cá sa dea o nóua insemnatate nisuintiei sele câtra deslegarea cestiunei constitutiunale in unu modu, care sa indreptatiésca pre toti, sî carele sa fia câtu se póte mai iute. De alta parte insa sa implinésca asigurârile date regateloru sî tieriloru neunguresci, oferindu-le representantiloru acestor'a possibilitatea de a-si statorí sî intemeiá votulu loru celu asemenea ponderosu. In lini'a dintâiu au fostu la acestu actu datatória de mesura starea pertractâriloru cu Ungári'a sî Croati'a. Diet'a ungurésca a recunoscutu in principiu sî comunitatea afaceriloru statului intregu sî comunitatea pertractârei acelor'a; prelucrârile pentru precisarea sî punerea in lucrare practica a acestui principiu suntu aprópe de a fi terminate. Asemenea se arata sî diet'a Croatiei gat'a la pertractare comuna a afaceriloru comune. Regimulu imperatescu trebuie sa iea actu de acestea lucruri sî sa puna in stare pre ceealalta parte apusena a imperiului sa póta intrá sî ea acum earasi in actiunea de dreptulu publicu. Prin acést'a suntu create antitesele esterióre, dela cari atârna inaintarea activitâtie interne. Esenti'a problemei se cuprinde in conservarea principiului constitutiunalu prin unirea popóreloru, prin mijlocirea unei intielegeri in forme, cari asigura, respectandu referintiele concrete ale monarchiei, o intemeiere solida si o desvoltare binefacatóre a principiului constitutiunalu. Cumca referintiele concrete ale monarchiei ceru tocmai acum imperiosu o deslegare curenda a problemei de mai susu, nu mai trebuie cá sa se demustre mai pre largu. Din acestu punctu de vedere au manecatu regimulu, candu au conchiamatu adunanti'a estraordinaria a senatului imperialu. Regimulu si-a datu tóta silinti'a, de a evitá ori-ce unilateralitate. In privinti'a formei au pututu cu atâtu mai tare sa conserve conchiamârei pretensiunile provocate de activitatea senatului imperialu din mai multi ani, cu câtu prin acést'a s'au fâcutu dreptate sî principiului din diplom'a din Octombre. carele ordina tramiterea de deputati din diete. Convocarea unei adunantie estraordinarie a senatului imperialu este insa justificata prin privirea nepreocupata a referintieloru.

Tergulu Sabiiului de iérna.

Acestu tergu a fostu in tóta privinti'a unulu dintre acele mai slabe. Decâtu de astadata nu avemu de scopu de a spune publicului nostru nici in ce s'a cuprinsu împregiurarea acést'a, nici a merge sî a cautá originea terguriloru sî a deduce istorice, ca tergurile trebuie sa mérga inapoi. E adeveratu, ca comerciulu celu viu in urm'a linieloru de telegrafu sî drumuri de feru sî vapóre au iutîtu schimbarea sî mutarea negótieloru dela o piatia la alt'a sî de ací sî modulu de a se strapune in mânile consumentiloru marf'a mai inte decâtu in tempurile lipscaniiloru; e adeveratu apoi sî aceea ca acestu comerciu rapede, carele nu lasa sa ascepte cine-va pâna vine unu tergu, le face pre aceste din urma de multe ori de prisosu; la noi insa unde drumu de feru nu este, unde vapórele nu umbla, nu putemu dîce ca tergurile au devenitu de prisosu. Dar va dîce cine-va, ca caus'a de terguríle au adî asiá de putîna cautare este putînatatea baniloru ce curseza sî lipsa de alta parte de producte, care sa misce comerciulu sî aceste in urm'a lipsei de bucate sî nutretie in anulu trecutu. Sî aceste inca tóte potu fi, dara dupa parerea nóstra aici la noi mai e unu reu, carele pre venitoriu aru trebuí cu ori ce pretiu delaturatu. Autoritâtîle respective aru trebuí de o parte sa fia mai cu atentiune câtra interesele producentiloru de manufacturi, atâtu din Sabiiu câtu sî din alte pârti, va sa dîca câtra industria in genere; de alta parte aru trebuí sa aiba unu simtiu de ecuitate câtra simtiulu religiosu alu unui numeru fórte considerabilu de lacuitori ai tierei. Tergulu de iérna alu Sabiiului se tîne (celu liberu) totudéun'a in lunea dintâiu dupa 6 Ianuariu nou. In aceeasi dî adeca in 6 Ianuariu e 25 Decembre dupa st. vechiu, in care dî cade dîu'a nascerei lui Christosu pentru cei ce tînu calendariulu Iulianu. Acum candu se templa de a dóu'a dî e acea luni, care crestinu numai din ce-va departare sî va lasá serbatorile sî sa alerge la tergu? Afara de acést'a e vatematoriu chiaru pentru negutiatorii români din Sabiiu, cari serbéza dupa calendariulu v., cá ei, carii au siediutu cu pravaliele inchise, candu avura sasii, nemtii etc. serbatori, acum sa nu aiba repausu nici baremu in dîu'a cea dintâiu a serbatoriloru, déca nu voru vrea sa se pagubésca.

Deci amu dorí cá impregiurarea acést'a sa se iea in consideratiune, pentruca precum vedemu, ea taie in interesulu vendiatoriloru cu deosebire din piéti'a din locu sî a cumperatoriloru de prin pregiuru; mai departe ea vatema simtiulu de dreptate. Cumca aceste sîre voru fi considerate credemu cu atât'a mai tare, cu câtu in foile locale nemtiesci vedeamu in vér'a trecuta, redicandu-se vocea pentru „nedreptâtirile" ce li se facu jidaniloru in Romani'a.

Dela adunarea generala a Asociatiunei natiunali

Aradu, in 17/29 Dec. 1866.

In nrulu trecutu amu impartâsîtu in asta privintia unele date dupa „Arader Ztg." Acum spre completarea acelor'a, reproducemu dupa „Albin'a" urmatórele sî adeca despre siedinti'a a dóu'a:

„Deschidiendu-se totu prin Ilnstr. Sea dlu Eppu Ivacicoviciu cá primulu presiedinte — siedinti'a a dóu'a ieri la 10 óre, fiindu ca numai pâna la acestu tempu putura fi gat'a comissiunile cu reporturile loru in scrisu, — numai de câtu si face reportulu comissiunea I. asupr'a computeloru pe anulu trecutu, din care reportu aflu a amintí numai atât'a, cumca din 21 Maiu 1865 pâna in 24 Dec. 1866 s'au incassatu — 4099 fl. 66 xr. iara totu pe acestu tempu s'au erogatu — 3553 fl. 76 xr.

De ací se vede, ca socótele din anulu alu treile alu Asociatiunei nóstre s'au mestecatu cu cele ale jumetatei trecute din anulu alu patrulea, sî aci din partemi, privatu facu anotatiunea, cumca fiindu pe anulu 1865/6 preliminati 3310 fl. sî remanendu din acesti o suma de 600 ne dati destinatiunei sele, de alta parte intre incassatii 4099 fl, aflandu-se, o suma de 200 aî câti-va fl. nedispunibile, pre tempulu trecutu pâna acum din anulu Asociatiunei 1866/7 s'au erogatu cam 845 fl. iara Asociatiunea a mai remasu detóre din anulu 1865/6 — parte la stipendisti, parte in

tipu de premie câtra invetiatorii distinsi, cu vr'o 550 fl. cari insa se afla deplinu acoperiti prin sumele incassate in dîlele din urma.

Acestea amu avutu ale atinge ací pentru chiarificare, de dupa deslusirile date adunârei cu gur'a prin dlu V. Babesiu, fiinduca in reporturi ele lipsescu, din lips'a dateloru racerute. Avemu sa sperâmu, ca dupa despusetiunile ce se facura, sî de cari vomu amintí mai la vale, computele de ací incolo se voru face mai complete sî evedinti.

Acum vení la ordine comissiunea II. pentru preliminariu pre anulu curinte, adeca 1866/7 alu Asociatiunei. Din reportulu acestei comissiuni numai atât'a aflu de lipsa a atinge, cumca constatandu-se lips'a de cea mai urginte economia, sî considerandu-se cumca acestu anu pre jumetate e sî espiratu, pentru restulu anului nu s'a preliminatu decâtu o suma de 1400 fl. v. a. carea s'a sî primitu, anume pentru ajutorarea studentiloru lipsiti 600 fl. sî pentru unu notariu alu directoratului câte 50 fl. pe luna; celelalte sume pentru lipsele localitatei sî cancelariei Directoratului sî pentru procurarea de cârti sî foi române. Totu odata s'a insârcinatu directorii, cá sa afle sî angagieze unu notariu corespundiatoriu, carele sa le sté la dispunere sî sa nu aiba alta ocupatiune, iara pâna atunci sa se puna unu notariu interimale; in fine totu la propunerea acestei comissiuni s'a insârcinatu directorii sub respunsabilitatea loru a apucá mesurile de lipsa „cu sî prin notariulu“ — pentru aducerea in rendu sî evidentia a colectoriloru sî membriloru de sub fia-care colectura, cu ofertele loru respunse sî restanti, sî a pune acést'a inaintea ochiloru venitórei adunâri generali, etc. Dela acésta dispusetiune cu dreptulu se ascépta delaturarea multoru neajunsuri in vieti'a sî activitatea Asociatiunei nóstre.

Comissiunea III. nu aflá a face nici o observatiune la celelalte multe puncturi ale reportului directorale, ci trecù numai decâtu la altu obiectu ei incredintiatu, adeca la motiunea Dlui I. Popoviciu Deseanu, carea e sî pre carea Domni'a sea o motivá acum sî cu cuventulu pré frumosu, sî carea fu primita cu unanimitate, ca — in interesulu limbei nóstre ca mijloculu de cultura alu poporului sa se tramita din sinulu Asociatiunei o deputatiune câtra Majestate, avendu ea, a se plânge pentru pedecile ce se punu limbei nóstre — prin publicarea legiloru sî ordinatiuniloru in alta limba, prin pretensiunea locuriloru séu dicasterieloru centrali, ca tóte substernerile se li se faca in limb'a magiara séu celu putînu in traducere magiara etc. Afara de acést'a avendu ea a suplicá pentru unu gimnasiu cu limb'a româna de instructiune sî radicatu cu spesele statului; in fine avendu ea a lucrá sî in favórea petitiuni mai susu amintite a professoriloru prøparandiali; dandu-se altmintrea acestei deputatiuni deplin'a putere a umblá sî a staruí pe câile sî cu modalitâtîle ce va aflá ea insasi mai potrivite, sî apoi a referí la adunarea generala urmatória.*) De membri ai deputatiunei se alesera prin achiamatiune: Il. Sea dlu Eppu presiedinte, cá conducatoriu, Il. Sea dlu Vpresiedinte, capitanulu Cetâtiei de Pétra Siorbanu, Il. Sea dlu directore prim. Ant. de Mocioni, MSea dlu membru direct. V. Babesiu, Reverendulu d. Protopopu gr. cat. Berceanu, sî cá suplinte in casu de lipsa, dlu advocatu L. Ionescu.—

Comissiunea IV referí asupr'a ereditatei remase asociatiunei dupa fia iertatulu membru alu ei prédemnu Iov'a Cresticiu. Ací se decise, ca cas'a din Siri'a deocamdata sa nu se venda, ci sa se pastredie Asociatiunei, reposatului sa se radice o cruce monumentale, portretulu sa i se procure pentru localitatea Directoratului, sî in toti anii sa i se faca parastasu — totu pe spesele Asociatiunei.

Trecu acum la celu din urma actu alu adunârei, la alegerea directoratului pe anulu curinte. De directore primariu fu de nou, a patr'a óra rugatu sî cu unanimitate alesu Il. Sea dlu Antoniu de Mocioni. eara la propunerea domniei sele se alesera apoi totu in unanimitate sî cu „Sa traiésca“— ceialalti membri, parte mare mai totu persóne nóue; de vice-directore Reverendissimulu dnu protosincelu Mironu Romanu, de membri aptivi dnii: V. Babesiu, protopopii Belesiu sî Vasilieviciu, professorii Dr. Siandoru, Popfiu din Orade sî Selegianu din Beiusiu advocatii Desianu sî Ionescu din Aradu sî Adamu din Timisiór'a, cetatienii sî economii Davidu Nicóra din Ghiul'a sî Sim. Davidu din Lipov'a, in fine tenerulu jurasoru Rusu din Aradu;— afara de acesti'a, de perceptore séu cassariu dlu asessore sedriale Misiciu, de esactore dlu asesore Florianu Varga, de fiscale tenerulu vice-fiscale comitatense M. Besanu, de economu tenerulu functiunariu comitatense Serbu, de bibliotecariu, tenerulu functiunariu Draga, in fine de notariu interimale tenerulu functiunariu Goldisiu.

De ací se vede, ca asta data barbatii nostrii cei maturi recunoscura necessitatea de a atrage in mijloculu loru, a ingagiá la afacerile nóstre natiunali— g e n e r a t i u n e a t e n e r a, o idea pe carea anume Babesiu de multu o apera. Me bucuru insa, ca acésta ideia in casulu presentu reesî, câci me convinseiu, cumca ea a fostu propusa sî aperata— nu atât'a din partea dlui Babesiu, ci din multe alte pârti; eara celoru ce credu, cumca prin bagarea atâroru teneri in directoratu aru scadé vadi'a sî importanti'a directoratului, fia-mi iertatu a li spune aici spre liniscirea scrupuliloru numai atât'a, ca d. e. Arago astronomulu sî matematiculu in etatea de 23 ani fu alesu de membru alu academici de sciintie din Parisu, sî prin acést'a alegere academi'a cea mai renumita din lume se afla sî se va aflá pentru purûrea onorata. Tinerii nostri alesi in directoratulu Asociatiunei nóstre— suntu flórea sî onórea tineretului natiunale; Adunarea generale li dede ocasiunea a-si desvoltá talentele sî a se distinge sî pe campulu practicu alu natiunalitâtiei nóstre. Din parte-mi nu potu, decâtu a gratulá sî alegatoriloru sî alesiloru!

*) Frumóse lucruri, decâtu dupa parerea nóstra nu la loculu loru. R.

Dupa acestea Ilustr. Sea dlu Eppu-presiedinte, fiindu desiertata ordinea dilei, incheiá a patr'a adunare generale cu o cuventare potrivita, poftindu revedere fericita pe urmatoriulu anu, sî petrecutu de „sa traiésca“ entusiastice— desfacù siedinti'a, denumindu mai antâiu o comissiune pentru autenticarea protocóleloru.—

Óspetii nostri de prin pârti inca ieri ne parasíra mai toti, lasandu-ne o suvenire placuta sî speranti'a de revedere.—

Principatele române unite.

Dumineca, la 18 curentu, la 1 óra dupa amédi. M. Sea a primitu iu sal'a tronului deputatiunea Senatului. Prea Sauti'a Sea Parintele Metropolitu primatu, presiedintele Senatului, a citutu urmatórea adres'a:

„Mari'a Ta!

Senatulu, la inceputulu primei sele legislature, se simte fericitu de a salutá in persón'a Inaltîmei Vóstre pe fundatorulu dinastiei care se inauguréza de odatá cu nóuele institutiuni ce si-a datu nóu'a Romania.

Missiunea ce a-ti primitu cu atât'a devotamentu sî energia de a lucrá la regenerarea unui poporu incercatu de suferintie sî nenorociri, in totu cursulu vietiei sele politice, Ve da, Prea Inaltiate Dómne, unu titlu netagaduitu la iubirea sî increderea tierei.

Senatulu primesce cu bucuria asicurarea ce i dati despre binevoitórea amicitia sî simpatia a Inaltei Porti sî a Puteriloru garanti pentru acésta tiéra. Domni'a Mariei Vóstre pune unu capetu fluctuatiuniloru politice, sî dandu stabilitatea necesaria guvernului, va permite puteriloru Statului a pune in aplicare principiulu salutariu de probitate, de moralitate, de munca sî de economia, cari condncu natiunile la civilisatiune, la bogatia sî la taria.

Concursulu activu alu Senatului este asicuratu, Pré Inaltiate Dómne, Guvernulu Mariei Tale, spre a sterpí vitiurile adencu inradacinate in administratiune sî in justitia. Elu va vedea cu multiamire tóte mesurile ce Guvernulu Mariei Tale va luá intru acést'a, sî se va asociá cu fericire spre ale dá tóta eficacitatea ce le póte procurá sanctiunea legislativa.

Erá preste putintia, Mari'a Ta, se nu resimtîti suferintiele cu cari a placutu Atotu Puternicului a incercá sî in acestu anu pe poporulu românu. Senatulu nu va lipsí de a acordá guvernului Inaltîmei Vóstre mijlócele nedispensabile spre a-lu usiurá, pe catu se póte, sî spera ca intrebuintiérea loru intielépta va incuragiá sî asistinti'a publica.

Principiulu salutariu alu respectului indatoririloru contractate de Statu este netagaduitu un'a din conditiunile cari asigura sî intemeiéza creditulu guverneloru. In modificatiunile dar ce ni se voru propune de guvernulu trecutu, ne vomu pune tóta silinti'a spre a impacá acestu principiu cu interesele tesaurului publicu pre câtu se va puté.

Cunóscemu ca situatiunea financiaria este impoverata. Aplaudâmu dar la tóte mesurele ce ni se anuntia cá menite a produce usiurarea tesaurului, sî la tóte economiele spre a restabilí creditulu publicu. Cu unu sistemu de economia in cheltuieli, potrivite cu recursele regulate ale tesaurului sî cu mijlócele contribuabililoru, vomu fi feriti de a alergá la imprumuturi cari angagéza viitoriulu, sî compromitu totudeun'a starea finantiara a unei tieri.

Cá sî Mari'a Ta, nu ne facemu ilusiuni asupr'a situatiunei, pentru ca ilusiunile nu suntu posibile dupa câte amu suferitu in trecutu. Ne vomu pune insa la lucru cu tóta seriositatea, sî avemu sperantia, ca cu unu Principe de o familia ilustra, cu traditiuni liberali, tiér'a nóstra incependu o era nóua, va putea cicatrisá ranele ce iau lasatu luptele sî nefericirile din trecutu.

Sub Domni'a Inaltîmei Vóstre, bucurandu-ne de pace sî de linisce, vomu putea prosperá, sî dorintiele nóstre se voru gasí realisate.

Sa traiesci, Mari'a Ta!“

Mari'a Sea a respunsu urmatórele:

„Domniloru Senatori!

„Cu cea mai vie satisfactiune primescu acésta adresa, care mi dovedesce zelulu sî devotementulu ce aveti pentru interesele tierei. Ve multiumescu asemenea cu sinceritate pentru dorintiele sî simtiemintele ce-mî esprimati intr'unu chipu asiá de gratiosu. Concursulu activu ce promiteti guvernului meu, in diferitele cestiuni, ne va inlesní prea multu marea opera ce avemu de implinitu, sî nu me indoiescu ca astefelu vomu invinge tóte dificultâtîle. Amu ferma convictiune ca lucrârile Senatului voru produce cele mai bune resultate sî ca in curendu vomu vedea renascendu avu-

ti'a sî prosperitatea in scump'a nóstra patria. Amu aflatu cu mare placere ca ati votatu ieri naturalisatiunea tatâlui meu, ve pociu incredintiá ca este mandru de a face parte dintr'acésta frumósa sî vigurósa natiune pentru care are cele mai vîi simpatii. De acum inainte, interesele tierei suntu strensu legate cu interesele familiei mele."

Varietâti.

*** Majestatea Sea c. r. apostolice prin decisiunea prea inalta dela 27 Decembre v. s'au induratu prea gratiosu, a denumí de asessoru de class'a intâiu la tabl'a regia din Tranni'a pre assessorii de clas'a a dóu'a, Antoniu de Stoic'a sî Ioann Bodol'a; mai departe de asessori de clas'a a dóu'a pre asessorulu sedrialu Ioann Siandoru, ce functiuná cá referentu ajutatoriu cu rangu sî caracteru de asessoru de tabla, pre secretariulu dela tribunalulu supremu ardelenescu, Petru Piposiu, pre fostulu consiliariu de prefectura, eara acum referentu ajutatoriu la tabla, Simonu Vajd'a sî pre conducatoriulu judecatoriei comitatense din Hatiegu, Carolu Ferenz.

*** Junimea româna din Vien'a va serbá la 31 Decembre st. v. la 7 óre sér'a in otelulu „Nationalu" (Leopoldstadt) ajunulu anului nou. —

Estrasu din o programa.

Din „Farulu românu" amu primitu mai multi numeri de odata sî sperâmu ca vomu fi mai norocosi cá cu „Daci'a" sî celelalte foi de dincolo (afara de Romanulu, care ne vine mai regulatu sî apoi cu putîne esceptiuni „Trompet'a Carpatiloru") câci ne va sosí dóra regulatu. Farulu e fóia septamanaria sî costa in Bucuresci 22 lei 20 parale pe anu.

Din multe privintie, vomu dá ocasiune cetitoriloru sa cunósca incâtu-va program'a acestei foi, pentru ca se póte intemplá, ca sî la noi sa se afle cine-va sa profiteze ce-va instructîvu din trens'a, pentru cine va fi acést'a de prisosu are celu putînu ocasiune de a luá ce-va ad notam, séu dupa cum se mai dîce spre placuta seu sî neplacuta sciintia.

La inceputulu programei se dîce:

„Dupa cum este sciutu de toti, Farulu este unu turnu inaltu, care are in verfulu seu unu fanalu, sî care se stabilesce dealungulu cósteloru mârei, spre a incunosciintiá pe navigatori de vecinetatea unui pericolu, séu spre a le semnalá acestu pericolu.

O asemenea missiune voimu a dá acestui jurnalu. L'amu fundatu nu pentruca la noi, nu suntu jurnale de ujunsu, ci pentruca, din nefericire, le-amu vediutu mai pe tòte aparandu cutare séu cutare partitu, facendu mai numai la personalitâti, fâra a se ocupá câtusi de putînu de nevoile populatiunei rurale, — mas'a natiunei — sî de cestiunile cele mai vitali. Sî aceast'a candu ?— Intr'o epoca in care starea economica sî cea sociala suntu cum nu se póte mai reu.

Apoi dupa-ce face unu tablou tristu despre aflarea tierei vine la semburele programei, care de altmintrea prescurtatu se afla sî in fruntea fia-cârui numeru. Reproducemu pre cestu din urma:

Programu politicu. Instructiunea primara obligatória sî data in realitate la toti.— Invetiamentulu professiunalu respanditu.— Revenirea la datinele strabune sî la santele canóne in privinti'a religiunei sî a demnitariloru ei.— Desfiintiarea jurisdictiunei consulare sî protectoratului Austriei asupr'a catoliciloru.— Reducerea aniloru servitiului militariu sî transformarea sistemului aperârei natiunale— Economia in cheltuielile publice, cá sa nu ne mai imprumutâmu.— Micsiorarea impositeloru claseloru sarace cari, in proportiune, dau mai multu decâtu cele avute.— Revisiunea legei electorale.— Aplicarea sincera a Constitutiunei.— Confectiunarea legei pentru responsabilitataa ministriloru.— Descentralisarea politica, administrativa sî judiciaria. — Ameliorarea sórtei clasei cultivatoriloru.— Câi de comunicatiune.— Tóte reformele compatibile cu Constitutiunea.— Revisiunea coduriloru spre a suplini totu ce au de imperfectu sî spre a scóte totu ce este contrariu Religiunei sî Constitutiunei."

In fine incheia program'a cu urmatórele:

„... De aceea suntemu datori a ne pune tóte puterile cá sa avemu legi intielepte, o administratiune luminata sî bine facatóre. Numai cu nisce asemenea avantagie, unu populu micu, cá alu nostru póte devení, nu conchistatorulu, nu asupritoriulu, ci facl'a lumei, ceea ce este de o suta de ori mai bine.

Inchinandu tóta activitatea nóstra realisârei acestei mari idei, ne vomu ocupá numai de cestiuni interióre.

Personalitâtile voru fi strictu departate din colónele nóstre. Omenii pentru noi suntu lucru fórte indiferentu. Completu devotati principieloru democratiei, vomu discutá numai faptele, vomu combate pre acelea cari aru fi contrarii acestoru principii, sî vomu aratá cum amu puté ajunge mai rapede la bunulu traiu alu fratiloru nostri cultivatori, la invetiatur'a sî moralisarea loru, la disparitiunea acestei mari multîme de abusuri ce se comitu dîu'a miédia mare, sî la implinirea promissiuniloru contînute in Constitutiune,— fâra a ne ocupá de injuriele cu carii unii sî alti ni-aru gratificá.

Peste acestea, ne vomu conformá invetiamînteloru celoru mai mari publicisti, carii recomanda seriosu nesubscrierea articoliloru. Numai ignorandu cine este autorulu, cine sta dupa jurnalu, guvernulu sî popululu asculta da consiliurile ce le da Press'a candu suntu bune.

*** Mari'a Sea Domnitoriulu Romaniei a datu din cass'a privata 2000 galbeni pentru sinagog'a din Bucuresci. Pentru neplacerea fâcuta alta data ovreiloru din Romani'a s'a otâritu desdaunare.

*** (Unu copilu nascutu intru inaltîme). De multe ori s'a intemplatu ca pre nâi, câi ferate strate, ba chiaru sî cancelarie s'a nascutu câte unu cetâtiénu nou; a nasce insa in aeru, este afara de casulu acest'a, ce-va ne mai audîtu. — Renumitulu Gillotu in un'a din lunile trecute calatorí cu aerostatulu seu spre ceriu aplaudandu-i multimea de poporu. Femei'a tinera a lui lu asociase, aflandu-se in alte impregiurâri, fâra cá sa fia pututu cugetá ca se apropia catastrof'a. Dara candu erá la inaltîme de 21,000 pasi femei'a lui Gilot devení mam'a unui pruncu sanetosu. Gilotu numai decâtu comandà aerostatulu in josu unde ajunse in 1 óra sî jumetate dara 22 mile (englesesci) indepartatu de cetatea Boston din statulu Luisian'a de unde pornise. Acestu pruncu se póte numí dupa nascere cu titul'a: pré inaltiate.

*** (Multiamita lui Bismarck). Scolarii rusesci din gimnasiele din Moscovi'a, Petrupole, Kiev sî Kasovi'a in 5 ale c. tramisera lui Bismarck o epistola unde „din tóta inim'a" i multiamesce pentru usiurarea insemnata ce elu li-o mijlocí in „cele mai grele pârti ale geografiei Europei" ce gimnasiastiloru li se parea a fi geografi'a politica a Germaniei.

Nr. 45—2 **Concursu.**

Pentru intregirea statiunei vacante de invetiatoriu in comunitatea gr. res. Bucovetiu, ce este ingremiata inclitului comitatu alu Carasiului sî Protopresbiteratului gr. or. românu alu Fagetului se escrie prin acést'a concursu.

Cu acésta statiune suntu impreunate urmatórele emolumente anuale:

a) in bani gat'a: léfa anuale de 84 fl. v. a.

b) in naturale: 10 metie de grâu; 20 metie de cucuruzu; 100 ponti de sare; 100 ponti de clisa; 15 ponti de lumini; 8 orgii de lemne; unu lantiu de grâdina sî cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invatietoriu voru avé a indiestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuviintia, cu estrasulu de botediu, cu atestatele despre absolvirea cu spe bunu a cursului pedagogicu in institutulu preparandialu in Ara apoi despre servitiulu de pâna acum sî purtarea loru morala politica sî astfeliu indiestrate le voru substerne Venerabilului Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pâna la 15 Ianuariu calend. vechiu 1867.

Caransebesiu 8 Decembre 1866.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului.

Nr. 46—2 **Concursu.**

Prin acést'a se publica tuturoru Invatietoriloru sî preparandiloru, cumca pre statiunea invatietorésca româna din Saravol'a, indiestrata cu veniturile anuale de: 157½ fl. v. a. 2 jugere de aratura, 60 chible de grâu, 15 ponti de sare, 13 ponti de lumini, 100 ponti de clisa, 2 stângini de lemne, 10 stângini de paie sî cortelu liberu — se deschide Concursulu pre lânga terminulu dela intâi'a publicare de patru semptemâni, pâna candu doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati a substerne acestui Consistoriu diecesanu recursurile sele cuviinciosu timbrate sî provediute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pâna ací sî despre purtarea sea morala sî politica.

Din siedinti'a Consistoriala scolastica in Temisiór'a tînuta in 15 Novembre 1866.

Dreptumaritoriulu Consistoriu Temisianu.

Nr. 47—1 **Concursu**

Prin acést'a se publica tuturoru Invatietoriloru sî preparandiloru, cumca pe statiunea invatietorésca româna din Fenlacu, indiestrata cu veniturile anuale de 126 fl. v. a. 3 jugere de aratura, 1 jugere de livade, ½ jugerere de grâdina, 60 chible de grâu, 80 ponti de sare, 100 ponti de clisa, 25 ponti de lumini, 6 stângini de lemne sî cortelu liberu — se deschide prin acést'a concursu pre lânga terminulu dela intâi'a publicare de patru septemâni, pâna candu doritorii de a cuprinde acestu postu suntu avisati a substerne acestui consistoriu diecesanu recursurile sele cuviincióse timbrate sî provediute cu estrasulu de botezu, cu adeverintiele despre sciintiele absolute, despre servitiulu de pâna ací, sî despre purtarea sea morala sî politica.

Din siedienti'a Consistoriala scolastica in Timisiór'a in 15 Novembre, 1866 tînuta.

Dreptumaritoriulu Consistoriu Temisianu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 28 Decembre 1866. (9 Ian 1867)

Metalicele 5%	58 70	Actiile de creditu	158 70
Imprumutulu nat. 5%	68 40	Argintulu	130
Actiile de banca	732	Galbinulu	6 32

Redactoru respundietoriu **Nicolau Cristea.** Editur'a sî tipariulu tipografiei archidiecesane.

BIBLIOTECA CENTRALĂ SIBIU